

VETERA ROMANORUM
ITINERARIA,
SIVE
ANTONINI AUGUSTI
ITINERARIUM,
CUM

INTEGRIS JOS. SIMLERI, HIERON. SURITAE, ET AND. SCHOTTI NOTIS.

ITINERARIUM HIEROSOLYMITANUM;

ET

HIEROCLIS GRAMMATICI SYNECDEMUS.

Curante

PETRO WESSELINGIO,

Qui & ſuas addidit adnotationes.

AMSTELAEDAMI,

Apud J. WETSTENIUM & G. SMITH.

MDCCXXXV.

VETERA ROMANORUM
ITINERARIA,
SIVE
ANTONINI AUGUSTI
ITINERARIUM,
ITINERARIUM HIEROSOLYMITANUM,

ET

HIEROCLIS GRAMMATICI SYNECDEMUS.

SERENISSIMO CELSISSIMOQUE
PRINCIPI
GUILIELMO CAROLO
HENRICO FRISONI,
DEI GRATIA ARAUSIONENSIUM ET NASSOVIORUM PRINCIPI, GELRIAE, FRISIAE, GRONINGAE AGRORUMQUE ADJACENTIUM AC DRENTIAE GUBERNATORI ET MILITIAE SUPREMO PRAEFECTO, ILLUSTRIS FRISIORUM ACADEMIAE CURATORI HONORARIO MAGNIFICENTISSIMOQUE, &c. &c. &c.

AMPLIS-

AMPLISSIMIS OPTIMISQUE EJUSDEM ACADEMIAE CURATORIBUS,

D. HESSELO DOMINICO ERNESTO AB AYLVA,
TERRITORII WESTDONGERANI PRAEFECTO, PLURIMISQUE HONORIBUS ILLUSTRI, &c. &c.

D. DUCONI MARTENAE A BURMANIA,
AGRI WIMBRITZERANI PRAETORI, SUMMIS DIGNITATIS GRADIBUS EXCELLENTI, &c. &c.

D. MARTINO BLOCQ A SCHELTINGA,
PRAEFECTURA SCHOTERLANDICA AMPLISSIMISQUE MAGISTRATIBUS EGREGIE PERFUNCTO, &c. &c.

D. ULBONI SIXMAE AB ANDLA,
SUPREMAE FRISIORUM CURIAE PRAESIDI GRAVISSIMO INTEGERRIMOQUE, &c. &c.

P. WESSELINGIUS.

DEDICATIO.

Uae vobis offero consecroque, Princeps Serenissime Amplissimique Curatores, vetusta Romanorum Itineraria, multis fortasse non satis digna vestris videbuntur personis, etsi vestra plurimum ab eorum judicio discrepet sententia: minimae lucis radios in tenebris gratissimos esse, cumque densissimis vetus Geographia sit incincta, nihil opis, quo caligo illa dispelli disjicique possit, negligendum scitis. Saepenumero egregiam rerum etiam dispositionem & accuratissimum ordinem, qui inter Romanos domi militiaeque obtinebat, & stupenda magnitudinis victoris ejus populi opera demirati estis; quae singula, sicubi alias, in his praecipue eminent. Viae admirabili ausu & successu per vastissimi imperii provincias lapide & glarea munitae signantur, inque illis mansiones & mutationes, ubi aut interquiescere aut ad cursum vehicularem jumenta mutare, quibus festinato opus erat, poterant. Laudamus principum regumque curam, qui ditionis suae regiones in civium commodum viis, multo labore stratis, distinxere; qua re licet egregie de suis fuerint meriti, longissime tamen a Romanorum magnificentia absunt: quid enim illi par aut secundum hac in parte ostendi poterit? Persae quidem illis

in hoc genere exempla dedere; at quantula ad Romanam amplitudinem eorum industria? Hic ab urbe Roma per saxa, saltus, montes, gentes ac nationes barbaras in ultimam Germaniam, Galliam, Hispaniam & toto divisos orbe Britannos viae continuantur, illarumque compendia per easdem provincias describuntur: hic ab eadem urbe in remotissimas Orientis regiones atque intimam Africam qui sine periculo & recto itinere properari possit, monstratur: quae cum meritissimo praedicaveritis, haud facile quisquam peritior invenietur, qui vestram opinionem improbaverit: praesertim cum in Academia, quae vobis multo carissima est, & sub vestro patrocinio fuerint procurata, atque ab eo quidem, quem prolixo favore prosequimini ac nuper admodum publice orantem frequentes ad majora excitastis, quique hanc grati animi tabellam suspendere gestit. Accipite ergo, Princeps Celsissime Nobilissimique Curatores, hanc meae erga vos observantiae tesseram & patimini vobis persuaderi, votorum meorum eam esse summam, ut diutissime nobis salvi perennetis, quo vestris auspiciis res publica & literaria in optimum statum vertat. Franequerae Frisiorum Kal. Augusti CIƆIƆCCXXXIV.

BENE-

BENEVOLO LECTORI

S. D.

P. WESSELINGIUS.

Ntonini Itinerarium, quod doctiſſimorum virorum curis & meo qualicunque labore nitidius prodit, neceſſitatem mihi, ne a tralaticio praefandi more diſſentiam, imponit: prorſus enim in ipſo limine atque operis introitu, priusquam ejus ductu provincias obire incipias, quid de auctore ſentiam, quamque in eo vulgando viam fuerim ingreſſus, monendus es. De ſcriptore Itinerarii, ut ab eo ordiamur, ſi quaeſiveris, variae & ſibi diſcrepantes virorum praeſtantium opiniones ſeſe offerent: videbis Julio Caeſari, M. Antonio, Antonino Pio, Caracallae, Ammiano Marcellino, Marciano Heracleotae, Aethico atque aliis acceptum referri, ſed conjecturis multo incertiſſimis. Et Caeſari quidem Julio Felix Malleolus in *Dialog. de Nobilit.*, ſine dubio ob Aethici praefixam Coſmographiae praefationem, quam poſtmodum examinabimus, adſcripſit: Joan. Cuſpinianum, ut idem faceret, vetus movit codex, *Itinerarium Julii Caeſaris* in fronte gerens; cujus aetate cum ſine controverſia ſit poſterius, ex eadem praefatione eum repetitum eſſe titulum arbitrer: neque aliud opiner de Antonio, cui MSS. Blandinianus, Pithoeanus, Pariſinus, Voſſianus atque alii plures vindicant; par enim ra-

tio est. Antoninum Pium libello multi inscripsere, in eam opinionem *Antonini Augusti* nomine, quo codex Vaticanus & Regius Suritae superbiunt, impulsi; tum etiam, quod Jo. Annius Viterbiensis fragmentum dederit Itinerarii, *Antonini Pii* titulis ornatum, & Luitprandus *Adversar. C.* 172. Fuldae se vetustissimas membranas, *Antonino Pio* tributas, vidisse auctor sit: quae Adversaria, cum ex nugivendi impostoris Hieron. de Higuera incude prodierint, juxta atque Annium, satis utique a nobis confixum, aestimamus; MSS. audiendi forent, si in Antonini Imp. aetatem omnia convenirent, quod secus esse, parebit evidentissime. Pro Caracalla Hieron. Surita pugnavit, sollicitus propterea crebra *Diocletianopoleos*, *Maximianopoleos* & *Constantinopoleos* mentione: pugnat autem telo obtuso & quod facile eludas atque exeas; nam quod plura Britanniae itinera a vallo initium sumant; id nunquam effecerit, tametsi vallum Severi Imp. intelligas, ut Antonini Caracallae opera jussuve confectum credamus Itinerarium: tantum inde coegeris, non exsuperare id Severi Imp. aetatem. De Ammiano Marcellino Ph. Cluverio *L. II. Germ. Ant. C.* 5. suspicio nata est; quoniam is, plane uti Itinerarium, plerasque Galliarum urbes, quae capita nationum fuerunt, ipsarum nationum & gentium vocabulis appellare consuevit; qua re, etsi ad Ammiani aetatem demitti videatur, necdum tamen Itinerarii auctor erit: potuit enim alius sui temporis morem aeque observare ac Ammianus. Had. Junius *Bataviae* suae p. 263. Marcianum Itinerario auctorem dedit, qui, Stephano in Ἄμισσα teste, τὰ ἀπὸ Ῥώμης ἐπὶ τὰς ἀξιολόγους πόλεις sive Itinerarium ab urbe Roma in nobilia oppida scripsit; quam conjecturam vir egregius sine dubio damnasset, si Marciani reliquias cum hoc Itinerario contendisset: diversum enim genus & discrepans utriusque institutum est. Restant Jul. Honorius atque Aethicus; quorum Honorio Julio Jo. Ger. Vossius *De Philolog. C.* 11. dare voluisse videtur ob veteres libros, in quibus exaratum fuisse profitetur, *Julio Honorio utriusque artis*; quae, cum incertum sit, utrum Cosmographiae, quae citra dubium hujus Julii est, an Itinerario fuerint praescripta; neque enim vir eruditissimus hunc scrupulum exemit, de sola dein Cosmographia & ejus codice Thuanaeo locutus; non satis valida videbuntur ad alia opinatos commovendos. Aethico praeter Jos. Simlerum Barthius & alii plures

plures contribuunt: & Barthius quidem *L. XLV. Adversar. C.* 13. Itinerarium partem Cosmographiae facit: generalem enim quandam orbis descriptionem primo Aethicum odornasse, dein finem operi Itinerario fecisse: cujus opinionis caussam si rogaveris, Cosmographiam illam accipies, similis argumenti libellum, & scriptores vetustos, qui eum Itinerarii auctorem appellavere: quæ, quantumvis, prima fronte plausibilia videantur, talia tamen non sunt, quibus statim concedas: nam & Cosmographia Aethici in plerisque ab Itinerario discrepat; habet sane præcipuas provinciarum urbes, sed nec omnes, neque ulla fere M. P.; distinguunt præterea utrumque libellum, licet iisdem in schedis inveniatur, studiosissime MSS., uti Pithoeanus & Parisiensis, cujus excerptis fuimus usi; neque huc usque ullus mihi innotuit codex, in quo Itinerarium Aethico fuerit transcriptum: laudat quidem vir ab eruditione & humanitate instructissimus Jo. Alb. Fabricius, sed fide Barthii, codicem, in quo *Antonini Aethici* fuerit nomen *L. I. Bibl. Latin. C.* 10.; ubi vero Barthius id fuerit professus, quamvis non ignorem cum *L. XLV. Adverf. C.* 13. Itinerarii scriptorem *Aethicum Antoninum* appellandum esse pæne decrevisse, sæpe frustra quæsivi. Jam quod Flodoardus & Hugo Flaviniacensis Aethico Itinerarium adjudicarint, factum ex ea caussa cum N. Bergerio *L. III. Viar. Milit. C. 6.* autumo, quoniam in manu exaratis libris Aethici Cosmographiam excipere solebat; quæ non infrequens errandi fuit occasio: memini sane beneficio viri clarissimi J. P. D'Orville manu scriptum versare codicem, qui *Itinerarium Antonini* fronte præferebat, Aethici Cosmographiam & Notitias veteres aliaque complexum; fortasse ex alio transumptum, qui Itinerarium olim habuerat. Atque hæ præcipuæ intra hos ducentos annos virorum præstantium de Itinerarii scriptore conjecturæ fuerunt: a quibus priusquam discessero, inferenda est J. Gothofredi sententia, quam ad *L.* 10. *C. Theod. de Metat.* dixit, ceteris, si certa foret, palmam præreptura: *Cujusmodi*, inquit, *togati seu mensores limitum ab Imperatoribus subinde missi fuerunt: & quidem sub hoc ipso Theodosio Juniore, ut ostendit Itinerarium Antonini vel Antonii Augusti, qui & ipse togatorum horum numero fuit; cujus manuscripto Regio hæc quoque continentur: In quinto decimo anno regni Imperatoris Theodosii præcepit*

 ille

ille MISSIS suis provincias orbis terræ in longitudinem & latitudinem mensurari. Mox, Duodecim versus prædictorum MISSORUM de Imperatore Theodosio:

Hoc opus egregium, quo mundi summa tenetur;
Aequora quo montes, fluvii, freta, portus & urbes
Signantur: cunctis ut sit cognoscere promptum,
Quidquid ubique latet: Clemens genus, inclyta proles,
Ac per secla pius, totus quem vix capit orbis
Theudosius princeps venerando jussit ab ore
Confici, ter quinis aperit dum fascibus annum:
Supplices hoc famuli, dum scribit, pingit & alter,
Mensibus exiguis, veterum monumenta secuti,
In melius reparamus opus, culpamque priorem
Tollimus, ac totum breviter comprendimus orbem,
Sed tamen hæc tua nos docuit sapientia Princeps.

Si enim Antoninus è mensoribus fuerit, a Theodosio Imp. in provincias missis: si versus illi Itinerario fuerint præfixi, auctor & tempus libri, in hunc ordinem digesti, in obscuro non erunt: quo minus tamen in his secure acquiescam, pauca faciunt; nam Antoninum sive Antonium inter mensores fuisse Theodosii incertissima doctissimi viri conjectura est, & cui nullum in Regii MS. verbis præsidium: versus præterea aliud opus requirunt; neque enim in Itinerarium quadrabit,

Aequora quo montes, fluvii, freta, portus & urbes
Signantur; cunctis ut sit cognoscere promptum
Quidquid ubique latet. ——— ———

ea quippe frustra hic quæsiveris. Respiciunt, nisi me omnia fallant, *Codicem Missorum Theodosii*, non Itinerarium: id verba ipsa suadent & Cl. Salmasius, qui sæpius in *Plinianis Exercitationibus* eo Codice ad partes vocato, palam p. 58. asseverat, Theodosii Missos XV. ejus Imperatoris anno orbis Romani provincias metiri instituisse; quod ipsum evidendissime liqueret, si plura ex illis schedis Jac. Gothofredus excerpsisset; editas enim habemus, ut contendendi

dendi sit facultas, ab Emm. Schelstrateno *tom. II. Antiq. Ecclesiast. p.* 525. Quare cum nihil admodum nos juverit vir consultissimus, & multo, quam fuimus ante, incertiores nos dimiserit, videamus ecquid spei in illis sit scriptoribus, qui ante instauratas seculis superioribus literas vixere: horum paucissimi, quantum rescire licuit, Itinerarium suis in libris memoravere, nec minus tamen quam ceteri discordes. Primum sibi locum ætatis & meritorum prærogativa Flodoardus vindicabit, L. I. Histor. Rhemens. C. 1. *Aethicus*, inquit, *etiam in Cosmographia sic memorat: A Mediolano per Alpes Cottias Viennam M. P. M. CCCIX. Inde Durocortorum M. P. M. CCCXXXIII., quae fiunt Leugae CXXI. Item a Durocortoro Divodorum usque M. P. M. LXII. Item alio itinere a Durocortoro Divodorum usque M. P. M. LXXVIII. Item a Durocortoro Treveros usque Leugae XCIX. Item a Bagaco Nerviorum Durocortorum Rhemorum usque M. P. M. LIII.* Quæ singula cum Itinerarium suis quæque locis servet, non dubium est, quin Flodoardus auctorem ejus Aethicum fuerit arbitratus; nec alia Hugoni Flaviniacensi in Chron. Virdunensi, quod Labbeus *tom. I. Bibl. Nov.* inseruit, sententia, siquidem p. 79. *Has autem omnes*, ait, *conjectiones Aethicus in Cosmographia excludens in Itinerario mundi vocat eam Virodunum, ob virorum fortium industriam, longe lateque celebratam.* Diversam ab utroque amplexus est opinionem in Cameracensi Chronico L. I. C. 3. Baldericus, *Liber*, inquiens, *qui jubente Julio Caesare ex Senatus consulto a prudentissimis viris de Cosmographia inscribitur, ubi quidem totius orbis Romani universa famosa distinguit loca, Cameracum etiam intromittit, & quanto a Bagaco castro distet, id est, XVIII. millibus, evidenter ostendit.* Quem si audiveris, Itinerarii auctorem habebis longe nobilissimum. In alia omnia abit Chronographus Ferrariensis, nuper admodum a L. A. Muratorio *tom. VIII. Scriptor. Ital.* provulgatus: *Ante Christi*, ait p. 474., *nativitatem per annos XXX. & amplius decreto Senatus Romani in Europa, Asia, & Africa M. Antonii consulis Romani studio facta est divisio itinerum de distantiis, quae erant inter praecipuas civitates, imperio Romano subjectas, ut de ipsis distantiis omnibus per scripturas constaret: & ex iis scriptis confectus est codex, qui Itinerarium appella-*

pellatur, *quem perlegi non semel*, *&* reliqua, quæ ad Anton. Itin. p. 281. exscripta dedi. Atque hæc medii ævi, quos vocant, scriptores de Itinerario; quæ utique ad conturbanda omnia quam veritatem eruendam aptiora sunt. Ut videas tamen, quid eos in hos fluctus & præcipitia conjecerit, suus hic locus Præfationi, quam Cosmographiae præscripsit Aethicus, necessario esse debet: *Itaque Julius Caesar*, inquit, *bissextilis rationis inventor*, *divinis humanisque rebus singulariter instructus cum Consulatus sui fasces gereret*, *ex senatus consulto censuit omnem orbem jam Romani nominis admetiri per prudentissimos & omni Philosophiæ munere donatos. Ergo a Julio Caesare & M. Antonio Consulibus orbis terrarum metiri cœpit*, *id est a Consulatu suprascripto usque ad Consulatum Augusti III. & Crassi*, *annis XXI. mensibus V. diebus IX. Zenodoxo omnis Oriens dimensus est*, *sicut inferius demonstratur. A Consulatu item Julii Caesaris & M. Antonii usque in Consulatum Augusti X. annis XXIX. mensibus VIII. diebus X. a Theodoto septemtrionalis pars dimensa est*, *ut evidenter ostenditur. A Consulatu similiter Caesaris usque in Consulatum Saturni & Cinnae a Polyclito meridiana pars dimensa est annis XXXII. mense I. diebus X.*, *sicut definita monstratur. Ac sic omnis orbis terræ intra annos XXXII. a dimensoribus peragratus est*, *& de omni ejus continentia perlatum est ad Senatum.* Hactenus Aethicus; in cujus verborum sententiam si penetrare volueris, scitu fuerit opus, uno eodemque tempore mensores eos esse emissos, quod pulcre admonuit C. Barthius *L. XLV. Adversar. C.* 13., omnesque adeo annorum summas a Consulatu Caesaris & Antonii esse inchoandas: id res ipsa & finiti utrimque termini requirunt. Præterea scripsisse Aethicum videri, *usque ad Consulatum Augusti IV. & Crassi*, *annis XIIII.*, *mensibus V. diebus IX.*; nam Barthius, qui Augusto in III. Consulatu Crassum collegam dedit, & Panvinio erroris dicam ob Messalam Corvinum Augusto in eo magistratu additum impegit, ipse coarguendus est: Onuphrium absolvunt Fasti veteres & tabula marmorea in Thesaur. p. CCXCIX. Deinde, *usque in Consulatum Augusti X.*, *annis XX.*; numeri enim vitio librariorum uno pæne denario auctiores sunt. Tum, *usque in Consulatum Saturnini & Cinnae*, *annis XXV.*; qui Consules Anno

V. C.

V. C. ɪↄccxxxv. nomen dedere. Novi Barthium de Anno V. C. ɪↄccxlii. cogitasse ob Fastos Græcos, qui eo Coss. *Saturninum* & *Rubellium*, cui *Cinnae* fuisse cognomen suspicatur, edunt: at illi Coss. fuere suffecti, & *Rubellii* nomen manifesto vitiosum est, ex *REBILO* natum, sicuti compositis inter se Capitolini & Collotiani marmoris fragmentis egregie Panvinius ostendit: Caninio vero Rebilo *Cinnae* additum fuisse cognomentum, nemo præter Barthium dixit: Sentium autem Saturninum & Lucretium Cinnam eo, quem finivi, anno Consules processisse præter Fastos Hieronymus in Chron. attestabitur, cum Virgilium Sentio Saturnino & Lucretio Cinna Coss. Brundisii obiisse adfirmat. Denique, *ac sic omnis orbis terræ intra annos XXV. a dimensoribus peragratus est.* In quibus ita refingendis ipsam me assecutum esse veritatem, nemo, si Julio & M. Antonio Coss. Annum V. C. fuisse ɪↄccx. meminerit, inficias iverit. Jam cum Itinerarium Aethici plerumque jungeretur Cosmographiæ, sicuti nunc quoque connexum est in Pithœano codice, de quo N. Bergerius *L. III. Viar. Milit. C. 6.* & in Parisiensi, modo a priore is discrepet, quo usi fuimus, utique suspicio Flodoardo & Hugoni Flaviniacensi, Cosmographiam & Itinerarium ejusdem esse scriptoris fœtus, nasci potuit: & tanto quidem facilius, quod Hugo Flaviniacensis, cum Cosmographiæ partem *Itinerarium mundi* facit, in suo libro junctos eos libellos se habuisse significet. Ad hoc, cum Aethici Præfatio Julio Cæsare & M. Antonio Coss. orbis Romani dimensionem inchoatam fuisse referat, quid demirabimur, Baldericum Tornacensem Julio Cæsari Cosmographiam & junctum illi in MSS. Itinerarium tribuisse, aut Chronici Ferrariensis scriptorem M. id Antonio adscripsisse? præsertim cum Chronici ejus verba evidentissime Aethici Præfationem redoleant. Indidem porro *Antonii Augusti* titulum, quem Pithoeanus, Parisiensis noster, & Blandinianus MSS. ostentant, repetere soleo, in *Antonii Augustalis*, ut in Aegid. Schudii membranis, & *Antonini Augusti* nomina deinceps ab aliis commutatum, qui M. Antonium *Augusti* cognomine haud unquam insignem fuisse noverant: neque enim ulla veri specie se commendare potest N. Bergerii conjectura, qua Itinerarium ejusque prima initia in Julium Cæsarem & Augustum, qui vias publicas, oppida, colonias, mansiones mutationesque signari jusserint, rejicit; ita tamen,

men, ut Antoninus Pius, aut alius ejus nominis, atque insecuti Imp. de suo ævo plura addiderint: Aethicus enim, quem fundum hujus opinationis vir doctus & Jo. Ger. Vossius *L. I. Hist. Lat. C.* 13. habuerunt, vereor, ut persuadere hoc possit. Ecquis enim crediderit, Plinium, scriptorem diligentissimum, præterire Zenodoxi, Polycliti & Theodoti mensorum operam voluisse, si quæ hac in re exstitisset? Et qui potuit Theodotus, homo Græcus, in intimam Germaniam, quam *septemtrionalem partem* Aethicus appellat, Romanorum armis nondum domitam, penetrare eamque mensurare? Non negavero, fuisse in Romanorum manibus Itineraria & tabulas, è quibus, ut apud Propertium est, *pictos ediscere mundos* potuere: at nostrum ad antiquissimam eam ætatem posse admoveri, non putem. Quid ergo, dices? Equidem Magno Constantino Itinerarium, quemadmodum manibus id nunc terimus, recentius esse autumavero: id ut agnoscerem, *Constantinopolis*, *Diocletianopolis*, *Maximianopolis* ipsaque *Heraclea*, quæ olim Perinthus erat, suis quæque locis intextæ, a me impetraverunt: ea quidem urbium nomina H. Surita a recentiore manu adjecta esse, sibi atque aliis persuasit; qui cum nullam Legionibus *Joviae* & *Herculeae*, a Diocletiano & Maximiano sine controversia dictis, & ejusdem nominis mansionibus litem moverit, nedum *Heracleae*, quod Perinthi cognomen ante Aurelianum notum haud fuisse patefeci, aut *Candidianae*, a Candidiano, Galerii Maximiani filio, appellatæ, consultius ab ea sibi opinione cavisset: præcipue quod plura seculi IV. indicia passim exstent atque emineant. Quem enim fugit, more tum receptissimum fuisse, ut per Gallias nationum nomina urbibus, quæ gentium erant capita, inderent, utque pro Augusta Rauracorum, *Rauracos*, pro Augusta Suessionum, *Suessiones*, pro Durocortoro Rhemorum, *Rhemos*, pro Augusta Taurinorum, *Taurinos*, sicuti sæpissime in Itinerario, dicerent? Recte propterea Ph. Cluverius *L. II. Germ. A. C.* 3. hoc ursit. Ad hæc omnia accedit, pleraque urbium & mansionum nomina hic esse, ut Grammatici loquuntur, *monoptota*; quæ consuetudo etsi Constantino sit prior, post ejus tamen ætatem maxime invaluit, ut ex Consentio in *Arte p.* 2031. & ejus ævi scriptoribus colligas. Tametsi vero hodierna Itinerarii dispositio & structura non videatur ultra seculum quartum posse escendere, ejus initia atque origi-

originem antiquiora arbitrer: quod ut apparet, nihil necesse fuerit, ut Romanos in provinciis, quas occupaverant, vias lapidibus & glarea munivisse, ostendam; neque etiam, ut de cursu vehiculari multis agam: pervulgata ea omnia sunt. Id negligere non debeo Augusti generum Agrippam orbem terrarum, per sua spatia mensuratum, in tabula spectandum proposuisse apud Plinium *L. III. N H. C.* 2.; id enim argumento nobis est, Augusto principe terrarum quandam dimensionem fuisse institutam; quam rudem fuisse credibile est, siquidem plures ejus partes nondum satis essent exploratæ. Italia omnis in suas erat descripta vias: via Egnatia, qua per Macedoniam in Orientem pergebant, jam olim, sicuti Strabo L. VII. p. 322. ait, βεβηματισμένη κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλωμένη per M. P. erat distincta & columellis milliaribus ornata: Aureliam, ne de aliis dicam, in Hispaniam versus continuarant. Multa tamen ad omnes Imperii plagas restabant, nondum in ordinem redacta. Sequentibus annis diligentior opera huic rei a Dionysio, Strabone, Mela, Plinioque est impensa; ut mirum non sit, Metium Pomposianum depictum orbem terræ in membrana, quod de eo Suetonius *Domitian C.* 10. refert, circumtulisse. Post dein Marinus Tyrius & Ptolemaeus ingenti ausu, licet successu non ubique felici, quod in tanta operis vastitate facile utrique condonabitur, ulterius sunt progressi. Qua in re haud parvo illis adjumento continuæ victoriarum accessiones domitæque a Romanis gentes & nationes fuerunt: totam pæne sub Domitiano penetraverant Britanniam: Trajanus fines Imperii in Daciam usque promoverat, & per Armeniam, Mesopotamiam Arabiamque victricia signa circumtulerat. Jamque adeo Aristides de Romanis jure asseverare potuit tom. I. p. 394. καὶ τὸ Ὁμήρῳ λεχθὲν,

Γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων, ———

ὑμεῖς ἔργῳ ἐποιήσατε, καταμετρήσαντες μὲν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ζεύξαντες δὲ παντοδαπαῖς γεφύραις ποταμοὺς, καὶ ὄρη κόψαντες, ἱππήλατον γῆν εἶναι, σταθμοῖς τε τὰ ἔρημα ἀναπλήσαντες, καὶ διαίτῃ καὶ τάξει πάντα ἡμερώσαντες· *Et quod Homerus cecinit*,

Terra etiam communis erat, ———

id vos opere complevistis, terramque omnem dimensi pontibus variis fluvios junxistis, montesque excidistis, ut equitabilis fieret terra,

 & sta-

& solitudines diversoriis replevistis, cunctaque diaeta atque ordinis beneficio mansuetiora fecistis. Revera enim ejus tempore, finibus Imperii longe latéque prolatis, mensurata omnia & in usum cursus vehicularis viæ mansionibus stabulisque distinctæ erant: quæ ut cognitiora essent, probabile fit, in tabulas quasdam fuisse relata: in commodum enim Legionum & cohortium, ex usu temporis nunc in hæc nunc illa loca commeantium, necessaria prorsus ea res fuit: & qui quæso ab Imp. Alexandro edici, quod de eo prodidit Lampridius C. 45., potuit: *Itinerum autem dies publice proponebantur, ita ut edictum penderet ante menses duos, in quo scriptum esset; illa die, illa hora ab urbe sum exiturus, &, si Dii voluerint, in prima mansione mansurus: deinde per ordinem mansiones, deinde stativae, deinde ubi annona esset excipienda, & id quidem eo usque, quamdiu ad fines barbaricos veniretur.* Quo inquam modo hæc milites præmoneri potuerunt, nisi mansiones stativæque in membranis fuissent ante signatæ? Quo in genere Acholii opera Alexander Imp. uti potuit, *qui & itinera hujus principis scripsit*, Lampridio C. 64. teste; nimirum ut magnus Alexander suos βηματιστὰς sive itinerum mensores habuit; cujusmodi Bæton fuit, qui σταθμοὺς τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας sive mansiones Alexandri itinerum apud Athenaeum *L. X. Deipnosoph. C.* 12. in literas retulit; ita Imp. Alexandro Acholius dedisse videtur, ut ejus itinera, quæ tamen partem vitæ Alexandri, nam & eam scripto consignasse Salmasius monuit, facerent, enarraret. Forte etiam Acholius ex metatorum fuit numero, qui agmen præcedentes locum castris legere solebant, sicuti Vegetius *L. II. R. M. C.* 7. docet, & fuse Jac. Gothofredus ad L. 4. *C. Theod. de Metator* Præterea ducibus itinera locorumque situs cognita esse debuerunt, ut sine periculo agmen ducere, atque ubi interquiescendum esset, scirent: studiose propterea Vegetius *L. III. R. M. C.* 6. exercitus præfecto præcipit, ne proficiscens patiatur incursum, *Primum itineraria omnia regionum, in quibus bellum geritur, plenissime debere habere perscripta: ita ut locorum intervalla non solum passuum numero, sed etiam viarum qualitates perdiscat: compendia, diverticula, montes, flumina, ad fidem descripta, consideret; usque eo, ut solertiores duces itinera provinciarum, in quibus necessitas geritur, non tantum adnotata, sed etiam picta ha-*

buisse

buisse firmentur, *ut non solum consilio mentis*, *verum adspectu oculorum viam profecturis eligerent*. Quibus quæ hanc in rem dixi, egregie firmat, pariterque duplicis generis Itineraria, *adnotata* & *picta*, de quibus postmodum quæram, fuisse ostendit: hic negligi Ambrosius, ejusdem rei caussa a Jos. Simlero excitatus, non potest, Itinerariorum usum egregie adstruens Comment. *in Psalm. CXVIII.*; *Miles*, inquit, *qui ingreditur iter*, *viandi ordinem non ipse disponit sibi*, *nec pro arbitrio viam carpit*, *nec voluntaria captat compendia*, *ne recedat a signis*; *sed Itinerarium ab Imperatore accipit*, *& custodit illud*, & reliqua, quæ Simleri tibi Præfatio repræsentabit; quibus gemina in eundem Psalmum Hilarius commenratus est: apparet enim, in bellum ituris Itineraria, in quibus mansiones mutationesque erant notatæ, fuisse data. Quare cum ad cursum vehicularem atque expeditiones militares Itineraria fuerint necessaria; habuerintque Romani & itinerum mensores & Itineraria jam olim, fieri potuit, ut ex eorum numero nostrum fuerit; quod paullatim, sicuti in simili genere assolet, novis urbium titulis locupletatum est. Severi Imp. tempora & Caracallae ob plura Britanniæ itinera a vallo, ut bene H. Surita animadvertit, exsuperare non potest: nec multum infra Constantini M. ætatem demitti; quod rariora sint oppidorum cognomina, quæ tum invaluere: nusquam hic *Constantina*, quo cognomine Cirta, Numidiae urbs, a Constantino apud Victorem Schotti C. 40. condecorata est; nusquam *Nice* in Thracia, quod nomen Ostudizum Constantio principe, teste Hilario, induerat; nusquam *Constantia*, quo titulo Antaradus a Constantio fuit appellata, ut plura alia missa faciam. Quis vero ejus auctor cujusve jussu primum fuerit digestum, prorsus ignoro; ut nec alii, qui conjecturis indulgere, valido tibicine defectis, noluere: in quorum numerum & M. Velserum *L. III. Rer. Aug. p.* 214., & Guil. Burtonum *Comment. ad Itin. Britan. p. 6.* referrem, nisi uterque nimium Aethici Præfationi fidisset. Rectius instituit Th. Galeus, & ei pæne assensus Jo. Horsleus *L. III. Britan. Rom. C.* 2. Habes de Itinerarii auctore; quæ omnia ad *Itinerarium Maritimum* translata nolim: sunt sane ejus fragmenta, neque enim integrum ad nos devenit, egregia: cujuscemodi est, quo *portus* & *positiones navium* ab urbe Roma in Galliam describuntur, & reliqua: at his serior

ætas haud pauca aliunde adstruxit, ex Hispalensi Isidoro & poëtarum scholiis deprompta; novi Isidoro familiare admodum esse, ut aliorum verba transscribat & pro suis utatur; tamen ex illius & similium fontibus ea hausta esse, quoniam poëtarum fabulas illustrare aptiora sunt, nec insularum situm proprie spectant, quam hinc mutua sumpta arbitrari malim. Cum vero Vegetius inter *adnotata* & *picta* Itineraria distinguat, non alienum ab instituto sermone fuerit, si cujusmodi nostrum sit habendum, inquiramus. Et *pictum* quidem sine controversia illud est, quod è Peutingerorum schedis M. Velserus vulgavit: in eo compendia, diverticula, montes, flumina, rudiore licet opera, descripta cernimus, præstantissimo ævi veteris monumento & in plerisque Itinerarii nostri simillimo, unde & multam illi lucem adspergit & vicissim indidem recipit. Geminum olim & germanum versavit Guido Ravennas; ei enim Geographiam esse attribuendam, quam a Placido Porcherono & Jac. Gronovio editam lectitamus, doctissimo *Differt. Chorograph. Ital. medii ævi* scriptori *p. X.* accredo. Id si Peutingerorum Tabulam cum urbium enumerationibus, quas Ravennas ille passim orditur, contenderis & inter se comparaveris, perspicue cognosces: videbis enim pleraque omnia, quæ in Asia atque Africa ex Castorio Romanorum Cosmographo & Lolliano, in Europa ex Libanio & Aristarcho Græcorum philosophis, & Maximo sive Maximino & Marcomiro Gothorum philosopho, & nescio quibus aliis, excerpsisse sese adjurat, ex ejusmodi Tabula esse descripta, hominemque adeo ad fraudem obtegendam Geographos & scriptores, nunquam fortasse natos, esse commentum: quorum certe è numero est *Pentesileus*, quem L. IV. C. 4. Colchidem, Amazonum patriam, enarrasse adfirmat, deformatus, etsi impudenter, ex nobilissima femina, quæ apud Virgilium

Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis
Penthesilea furens. ——— .

Nam quod ibidem Ptolemaeum regem & philosophum Roxolanorum patriam, per quam præter alia flumina transierit *fluvius maximus Vistula*, Oceano mergendus, exposuisse auctor est, id omnes ineptias superat. Quæ res etsi auctoritatem illi minuit, non efficiet tamen

tamen, uti Geographiæ ſtudioſis utilis eſſe deſinat: habet enim plurima ex integriore Tabula, quam quidem Peutingerorum eſt, derivata, præcipue in Africa, Hiſpania & Britannia. *Pictum* vero noſtrum cum non ſit, apertum eſt ex eorum genere eſſe, quæ *adnotata* Vegetius nuncupat: haud dubie quod viæ militares, urbes & manſiones, milliaque paſſuum, quibus diſtinguuntur, prorſus uti in noſtro, fuerint tantum *adnotata* & deſcripta: in quorum cenſum referri etiam Hieroſolymitanum oportet, hac in parte Antoniniano, ut vocant, ſimile; neque enim ullum inter id & noſtrum diſcrimen, ſi manſionum & mutationum nomina, ubique cum cura adpoſita, & majorem locorum catalogum, in noſtro neglectum, exceperis: quæ poſterior differentia ſitne a primo auctore an deinceps orta, non habeo adfirmare; licet nullus dubitem, quin plures manſiones & mutationes, quam Antoninianum nunc præfert, publicis in viis fuerint; Tabula atque Hieroſolymitanum illud Itinerarium id manifeſtant; nec aliud Romanorum conſuetudo, qua iter diurnum XX. M. P. habebatur legitimum, ut præter Ictorum fragmenta Vegetius *L. I. R. M. C. 9.* indicat, feret: & tamen ſæpe urbes manſioneſque XXX. XL. L. M. P. aut eo amplius disjungi obſervabis, præteritis, ubi ſtrigandum aut interquieſcendum fuerat, ſtationibus: ſed hæc cum ſparſim variis locis tetigerimus, miſſa faciemus, ubi addiderimus, noſtro Itinerario egregie ad fraudem inſtruendam eſſe uſum Anaſtaſium, ſeu quis alius auctor eſt *Epitomes Chron. Caſinenſium*, quam L. A. Muratorius *tom. II. Script. Ital. p.* 351. vulgavit: opes enim Caſinenſium ſuorum quo jure quave injuria ut adaugeret, Juſtinum I prodidit, plurimas urbes S. Benedicto dono dediſſe, quas dein nunc ex hac nunc illa Itinerarii parte, in primis ex Africa, Sicilia, Sardinia, Epiro atque Aſia excerpit, ſed tanta ſtultitia atque impudentia, ut fines provinciarum paſſim migret, *portumque Veneris* mari Adriatico adſtruat, atque ex urbibus pro arbitrio villas & prædia ædificet: quæ ſi attenderint per Gallias Benedictini, homini ex aliis etiam rebus, a clariſſimo Muratorio productis, ſuſpectæ fidei haud multum in notiſſima lite de reliquiis S. Benedicti & Scholaſticæ tribuent. At hoc illi viderint; nos ad ea potius accingimur, quæ hanc Itinerarii editionem ſpectant: ubi ne vetuſtas & quæ noſtram anteceſſerunt, operoſe

rose commemorem, otium mihi Schottus fecit, rectissime admonens, Aldinam, Juntinam & Lugdunensem, utpote ex eodem rivulo emanantes, corruptissimas esse: castigatior & omnium ante eam diem optima Christophori est Longolii, Parisiis anno CIƆIƆXII. provulgata; hanc excepit Josiae Simleri Basileae anno CIƆIƆLXXV., ex Pithoeano & Aegidii Schudii MSS. procurata, & scholiis, haud sane spernendis, instructa; qua tamen multis de caussis potior ea est, quam And. Schottus initio superioris seculi Coloniæ Agrippinæ prodire jussit, complexa & ipsius animadversiones & præstantissimum H. Suritae commentarium. Omnia illa & Simleri & Suritae & Schotti bona fide retinuimus, id solum dolentes, doctissimi H. Suritae notas adfectas tantum in Schotti manus incidisse; quod commentarius ipse, haud raro interpolatus ac conturbatus, tibi clarissime ostendet. Fuisset ceteroqui si quis alius H. Surita ad instaurandum hoc Itinerarium multo aptissimus, quippe ab eruditione incredibili & egregio judicio paratus; præsertim si Tabulæ Peutingerorum, cujus ductus in his tenebris magni utique faciendus est, illi copia fuisset. Post Schottum rara est virorum doctorum in integrum Itinerarium opera: illud quidem P. Bertius suo Ptolemaeo anno CIƆIƆCXVIII. adjunxit, sed ex Schotti editione, cum ipsis librariorum peccatis, expressum; quod cum primo intuitu Ph. Cluverius non animadvertisset, acri atque acerba oratione Bertium *L. I. Sicil. Ant. C. 7.* ob unam alteramve vocem additam mutatamve, ac si ille ei rei præcipuus auctor esset, perstrinxit. Insertum dein est sub seculi superioris finem ab Emm. Schelstrateno *tom. II. Antiq. Eccles. p. 569.*; qui quamvis Simleri Schottique editionem versasse non videatur, solo usus Lugdunensi edito, bene tamen de eo, præbita omnibus MS. Vaticani, cujus vestigiis presse inhæret, tractandi usurpandique copia, meritus est. Etsi vero post Schottum nullius præcipua in totum Itinerarium opera fuerit collocata, non defuit tamen magnus eorum numerus, qui ferente occasione medicam illi manum admovere. Atque hic, ut egregios viros Abr. Ortelium, Car. a S. Paullo & Christ. Cellarium, qui singuli sæpius sua ope id dignati sunt, præteream, maximopere prædicandum est Ph. Cluverii studium, quo in Germania, Italia vicinisque insulis haud paullo castigatius est factum; nec minus L. Holsteinii solers industria, qua

qua diligentissime, quæ Cluverius in Italiæ itineribus admiserat, & perperam ab Ortelio fuerant posita, emendata sunt. Sperni quoque sedula Paulli Merulae cura non debet, quam in *Cosmographiæ* libris in Hispaniæ, Galliæ atque Italiæ itinera insumpsit; neque ea, quam Aegid. Schudius & Jos. Simlerus, etsi Schotto priores, ad itinera Alpina, Guillimanus ad Helvetica, P. Bertius & Menso Altingius ad Germanica adhibuerunt. Galliam Had. Valesius in *Notitia*, provinciæ Narbonensis partem atque ejus maritima Honorat. Bouche in *Chorographia & Histor. Provinc.*, opere egregio, alia ejusdem provinciæ Guil. Catellus in *Histor. Languedociæ*, quam vocant, Aquitaniam Arn. Oinehartus in *Vascon. Notitia* & Pet. Marca in *Benebarnensi Histor.* in clariore luce posuerunt. Hispaniæ itinera præter Ambros. Moralem idem Marca in *Marca Hispan.* & Rodericus Carus in *Hispalens. Antiq.*, Lusitanica A. Resendius & qui scholia ejus *Antiquitatibus* addidit, Vasconcellus, pluresque alii examinarunt. Britanniæ operam addixerunt Guil. Burtonus, Th. Galeus & nuper admodum in *Britan. Roman.* Jo. Horsleus. Quorum omnium & plurium aliorum scripta me consuluisse atque inde obscurioribus lucem accendere fuisse ingressum libens profiteor: neque enim sine hujusmodi ducibus in densioribus tenebris, quibus Itinerarium obseptum est, tuta via foret, vel sic tamen satis salebrosa & præcipitiis atque incilibus intercisa. Quo vero instituti nostri ratio exploratior sit, addere libet, secutum me esse studiosissime manu exaratorum librorum vestigia: restituisse ubique urbibus suos casus & inflexiones, quibus vim H. Surita fecerat, & quo Grammaticorum decretis melius responderent, accusandi casum impegerat: sustulisse asteriscos, qui in Schotti editione Regium Suritae MS ea parte mutilum esse innuebant; ut suspicio defectus, quæ multis inde nata est, tolleretur. Notas, prout res atque animus sese dabant, nunc productiores nunc breviores adjunxi: si quid mutandum videretur, in illis, ne quis in orationem insertis conjecturis in fraudem induceretur, tentavi: in illis itidem de virorum, multo me eruditiorum, opinionibus sententiam dixi libere, nulli, si petulantis ingenii unum atque alterum, qui acriorem censuram promeruerant, sepofueris, gravem futuram: multa præterea veterum scriptorum verba aut explicare aut constituere sum adnisus; qua in re sicuti etiam in finium regundorum judicio si præter opinionem aberraverim, æquiorum & ab humanitate non prorsus alienorum veniam

 mihi

mihi promitto: nihil nisi veritatem sectatus sum; & sicubi teneri ea non potuit, verosimilia probavi, facile & læto animo passurus, si in alia omnia, ubi ita videbitur, concesseris. Ne quid autem in vitiosissimo libro sine manu exaratorum codicum auxilio molirer, præcipua cura fuit, ut MSS. mihi copia fieret; neque ea de spe decidi. Prædicare enim satis egregiam non possum operam, quam viri eruditione & humanitate spectabiles mihi præstiterunt: Celeb. P. Burmannus Vossiani codicis, quem dives Lugdunensis Bibliothecæ Gaza servat, apographum, atque excerpta ex N. Cusani schedis, a G. Mercatore ad Cambdenum missa atque ex hujus libro Londinii Anno CIↃIↃCXV. descripta, ex eadem Bibliotheca mecum communicavit; ex qua itidem in meos usus vir Cl. Fr. Oudendorpius quæ Is. Vossius editioni Schotti ex binis membranis, quas Parisienses certis indiciis suspicatus sum, alleverat, exscripta ad me transmisit: quibus cum plane similia sint, quæ D. Richardsonus in margines ejusdem editionis conjecerat, nunc in Collegio S. Petri apud Cantabrigienses asservatæ, è Vossiano exemplari transumpta fuisse, credibile fit: habui ea beneficio humanissimi Marklandi. Neque defuit mihi, omnibus promptissima, qui rei literariæ prodesse student, Jo. Albert. Fabricii opera; quippe rogatus ut ejus mihi libri potestatem faceret, cujus in Bibliotheca Latina meminerat, extemplo Lugdunensem editum, variantibus, quas vocant, lectionibus oppletum, ad me ablegavit. Præterea sæpe mihi succurrit variis ultro manu descriptis libris subministratis, vir Cl. J. Ph. D'Orville, &, qui in meliores nunc transcriptus est sedes, Herman. van de Wall, oraculorum divinorum, eum inter vivos ageret, apud Amstelodamenses interpres egregius: cui ceterisque omnibus plurima me debere, grata mente profiteri nunquam desinam; uti neque collegæ & amico meo Tib. Hemsterhusio, qui sub injusto onere fatiscentem sublevavit, & plurima, quæ in meis tanquam emblemata splendebunt, suppeditavit, ingratumque laborem perlegendorum, quæ formis descripta erant, ut ab operarum peccatis magis immunia essent, haud recusavit. Atque hæc de instituti ratione; in quibus tabulas fortasse scriptas desiderabis; quas etiam, si mei res fuisset arbitrii, addidissem, ex observationibus, passim in operis decursu factis, corrigendas: sed hæ aliud tempus aliamque occasionem exspectant. Tui reliqua sunt judicii; quod, ut honestum hominem decet, si reddideris, nihil reformidabo. sin, nihil morabor. Vale.

ITINE-

ITINERARIVM PROVINCIARVM OMNIUM IMPER. ANTONINI AVGVSTI.

ANTONINI AVG. ITINERARIVM.] *Vetustissimus Codex bibliotheca Philippi II. Regis Catholici* maritimas stationes *Itinerario pratulit terrestri : & in ea parte ita legitur :* IMPERATORIS ANTONINI AG. ITINERARIVM MARITIMVM. *In Itinerarii vere hoc meo exemplari nullum* Antonini *nomen exstat : neque titulus libelli : sed* freti Gaditani, Mauretaniæ, Africæ, *&* Hispaniæ *nomina descripta apparent. Postea vero qua sequuntur* COLVMNAE HERCVLIS, *& reliqua, ex vetustissimo codice bibli. Regia transcripsimus. In Codice bibli. B. pervetusta manu ita legitur :* Incipit itinerarium provinciarum omnium Antonii Augusti *atque item in C H. Long. ut ea sequi libuerit,* Antonini *nomine ex vetustissimo exemplari recepte : nam qua in utroque verba leguntur ;* IN PRIMIS PROVINCIAE AFRICAE, *ea rejicienda censuimus, uti temere adposita : utpote qua neque in Cod. bibli. Reg. legantur, & Auctori repugnent ; cum à Mauritania Tingitana, longe ab Africa Provincia regione semota Provincia, exordium sumitur. In Cod. Bibli. Neap. initium Itinerarii desideratur. Reliqua vero sic interpungenda arbitror.* Columnæ Herculis ad Tingim Mauritaniæ : id est, ubi Bacuetes, Macenites barbari motantur. Per maritima loca Carthaginem usque M. P. XVIII. XLIX. *nam lib. Bibli.* R. AD TINGI MAVRITANIA *habet, Bibli. Bland.* à Tingi Mauretaniæ, *quemadmodum in Hadriani Augusti nummis legi videmus : sed nos vetustissimi exemplaris lectionem libenter amplectamur. Suspicari enim libet depravatam eam lectionem esse : nam, ut apparet, mensura itinerum, non à* Tingi, *sed* ab exploratione *ducuntur : tum ab ea Tingim usque mex CLxxIV. M. P. numerentur. Isiderus tamen & Artemidorus, quos Plinius L. 5. C. 6. vetustes laudat autores, à Tingi Canopum usque mensuras itinerum perduxere : Compendiaria forte via : cum hac Antonini, ex mansionum diverticulis, atque flexionibus, necessario multo longior fuerit. Numeri vere xviij. xxxix. in C. Bibli. Reg. leguntur : & in reliquis manu scriptis & excusis desiderantur : quibus* decies & octies centena & triginta novem millia *designari manifestum apparet : sed legendum videretur pro* XXXIX. XLIX. *ut ratio milliariorum summa universorum, qua adponuntur, itinerum, constet : tot enim millia passuum continet. Plinii tamen vetustis exemplaribus L. 5. C. 6., Toletano prasertim melioris nota adstipulante, legimus Polybium, & Eratosthenem, diligentissimos existimates, ab Oceano ad Carthaginem magnam, XL. M. P. fecisse : cum qua summa Marcianus Capella itidem congruit. Jam, quod ad Herculis Columnas attinet, Plinius de ea re L. 3. C. 1.* Proxima autem, *inquit,* impositi montes coërcent claustra, Abila Africæ, Europæ Calpe, laborum Herculis metæ : quam ob causam indigenæ Columnas ejus Dei vocant, creduntque perfossas, exclusa antea, admisisse maria, & rerum naturæ mutasse faciem. *Pomponius Mela quam ob causam descriptionem totius orbis ab* Tingitana *Provincia sit exorsus refert.* Nunc, *inquit, L. 1. C. 4.* exactius oras, situsque dicturo, inde est commodissimum incipere, unde terras nostrum pelagus ingreditur : & ab iis potissimum quæ influenti dextra sunt : *Et paulo post. C. 5.* Hinc in nostrum mare pergentibus læva Hispania, Mauritania dextra est. *Eam rationem* Itinerarii *auctor secutus, à Mauritaniis Orbis terrarum Provincias incipit. Strabo vero & eum Plinius imitatus, ab Europa, justiore de causa.* . Primum, *inquit Plinius L. 3. C. 1.* de

COLVMNAE HERCVLIS.

A TINGI MAVRETANIAE, ID EST, VBI BACVETES, ET MACENITES BARBARI MORANTVR,

Europa, altrice victoris omnium gentium populi, longeque terrarum pulcherrima: quam plerique merito, non tertiam portionem fecere, verum æquam, in duas partes ab amne Tanai ab Gaditanum fretum, universo orbe diviso. SVRITA.

ANT. AVG. ITIN.] Libelli titulum, quem ex Blandiniano codice Surita produxit, unus ex Christianissimi Regis MSS. quoque præfert. Eundem invenit in Pithoeano libro N. Bergerius, neque aliter Vossianus. Simlerus in Schudi schedis *Antonio Augustali* inscriptum animadvertit. Veteres, quos libello usos observavi, varie citant. Chronici Casinatis scriptori L. II. C. 52. *Itinerarium totius orbis* dicitur. Si Flodoardum consulas L. I. Hist. Rhemens. C. I. *Cosmographiæ* titulum auctoremque Æthicum habebit. Eodem nomine notus fuit Balderico L. I. Chron. Cameracensis C. 3. qui tamen Julio Cæsari tribuit. Abit hinc Hugo Flaviniacensis in Virdunensi Chronico, *Itinerarium* hoc *mundi* Æthico adscribens. Cum omnibus his dissidet Chronographus Ferrariensis, nuper à Cl. Muratorio tom. VIII. scriptorum Italiæ insertus. In eo est *Codex, qui Itinerarium appellatur*, quique M Antonii Consulis jussu fuerit confectus. Quid aliud hinc colligas, quam de auctore inscriptione que libelli hos omnes in incerto fuisse? Dicam alias hanc discordiam ex præfatione Æthici Cosmographiæ videri natam. Lubens vero reprehendi, quod Surita repulerat, Mauretaniæ, probantibus MSS. lapidibusque. PROC. PROVINC. MAVRETANIAE TINGITANAE dabunt Marmora Oxoniensia p. 132. WESSELING.

BACVETES] *Ita legitur in Cod. Bibl. Reg. Ptolemæi libri* Βακουάται *legunt: & Bibl. Bl.* Baccavates: *CH. Long.* Baccanates: *nos vetustissimi exemplaris lectionem præferendam duximus: præsertim cum ad Græcam Ptolemæi proxime accedat.* SVR.

BACVETES] In duobus Parisiensibus libris *Bacavotes*, in tertio pariter ac Vaticano *Baccavates* invenitur. Verum barbaræ gentis nomen *Bacuates* fuisse existimaverim. Hac ducunt Ptolemæus Juliusque Honorius Jac. Gronovii p. 20. *Fluvius Malva ——— inter Barbares & Vacuates vergit in mare.* Voluit enim *Malva* & *Bacuates*. In anonymo scriptore Generationum Adami, quem Cangios Paschali Chronico addidit, *Baccuates* appellantur, quare perperam in ipso Chronico Μακκουργοὶ, & in ejusdem generis libello Scaligeri *Macuati*. Manifesta res est ex Labbei Bibliotheca tom. I. pag. 302. ubi ordine recensentur, *Mauri, Baccuates, Massenes, Gætuli, Afri, qui & Barbares.* Præfuisse his videtur memoratus in lapide Gruteriano p. MXXV. 7., quem correctiorem dedit Montfauconius Diar. Ital. C. 26. PRINCEPS GENTIVM BAQVATIVM. Scio Illust. Scaligerum ad Eusebium Baquates hos cum Bagaudis, pessimis post Diocletiani ætatem in Gallia latronibus, composuisse. Ego vero Ptolemæum ceterosque audire malim, qui Bacuates in Mauretania incoluisse tradiderunt. WESS.

ET MACENITES] *Desideratur ea vox in lib. Bl. Re. cum in Bl. & CH. Long. ita legatur. In Ptolemæi libris* Μακανῖται *legimus. Xiphilinus ex Dione in Severo*, Macenitas *ad inferiorem Mauritaniam conlocat: & Atlantem montem in* Macenitide *esse, non longe ab Oceano docet.* SVR.

ET MACENITES] Credo depravate *Massenes* appellari in Labbeano Scriptore, cujus verba exscripsi. Synesius Epist. 129. Μακίτας in Africa agnoscit, qui Μακκοῖται videri possent, ni à Mauretania longitudine disjuncti ad Pentapolitanos pertinuissent. Jac. Gothofredus ad L. Unic. C. Th. de Satur. & Subalrens. Synesii *Macetas* in Mazaces commutavit, quos Græci in Africa non noverunt. Μάζικες ex Palladio in Chrysostomi vita p. 195. & aliunde noti sunt. Vide an Macetæ Μακέται iidem fuerint ac Βακάται, quos in Marmarica Ptolemæus habet. Firmat hanc opinionem Epiphanius τοῦ Μακάτων Pentapuli ac Marmaricæ adjungens Hæresi LXVI. C. 83. WESS.

M. P. XVIIII. XLVIIII.] *Vetustissimo lib. Reg. ex nota ita describuntur.* MILIA PASSOS *xviij xxxviij. reliquis omnibus desiderantur.* SVR.

M. P. XVIIII. XLVIIII.] Exulant quoque e nostris libris hi numeri, consummatos esse apparet ex itineribus, quæ subjiciuntur. Neque recte tamen illis inclusa putem CLXXIIII. M. P., quæ

TVR, PER MARITIMA LOCA CARTHAGINEM VSQVE. M. P. XVIII. XLVIIII.
AB EXPLORATIONE, QVAE AD MERCVRIOS DI-

quæ inter explorationem & Tingin intersunt. Nulla eorum in itinere a Tingi ad urbem Carthaginem ratio esse porest. Hoc miror, N. Bergerium L. III. Viar. Milit. C. 46. negare sustinuisse XVIII. XLVIIII. M.P. æquare CIↃ IↃCCCXLIX. M P. Eo homines sumus ingenio, ut ad res multo levissimas subinde adhærescamus. Rectius animadvertit, hos nnmeros nullo modo nasci ex M. P., quæ singulis urbibus mansionibusque adponuntur. Illa duntaxat CIↃ IↃCCXLV, dant, suntque argumento, aut numeros septem itinerum esse vitiatos, aut millia passuum, urbibus addita, non satis esse sana. Crediderim his illisque labem aliquam esse importatam. Hoc mihi persuaserunt veteres editiones scriptique libri passim in diversa abeuntes. Atque hinc decernere cum Bergerio nolim, inter primam mansionem Carthaginemque tantum CIↃ IↃCCXLV. M. P. interfuisse. WESS.

AB EXPLORATIONE] In exemplaribus duobus MSS. legitur *Baccavates* & *Macanites*: in Parisiensi *Bateanates* & *Matenites*: à Ptolemæo *Batuata* & *Macanita* nominantur. Sed hoc levius est. Verum Exploratio Mercurii rotum hunc locum obscurum & ambiguum facit. Promontorium Mercurii propre Carthaginem collocatur à Strabone, Ptolemæo, Mela, Plinio: sinum enim Carthaginiensem efficiunt duo promontoria, Apollinis unum versus occasum, in quo Utica, alterum Mercurii ad Orientem, in quo Clupea civitas. Atque hujus promontorii mentionem facere Antoninum quidam judicant, ut iter à Tingi usque ad hoc promontorium describat. Atque in Parisiensi exemplari & MSS. Pithœi legitur, *Ad Explorationem, quod Mercurius dicitur*. Sed huic lectioni repugnat particularis mansionum enumeratio: nam ea Carthaginem tantum perducitur: deinde alia itinera versus occasum ponuntur: post plura itinera ponitur iter à Carthagine Clopeam, quam diximus in promontorio sitam, sed Mercurii non fit mentio, & distantia ponitur LXXXV. M. P. hic autem CLXXIV. M. P. Deinde si hanc sententiam sequamur, nullum initium itineris ponitur ab Antonio, nam ponit Tingi usque CLXXIII. M. P. Sed unde initium sumat hoc iter non exprimit. In exemplari MSS. Ægidii Schudi & in Veneta editione legitur, *Ab Exploratione*: & postea, *A Mercurios Tingi M. P. CLXXIIII. mansionibus his*. Itaque Mercurii exploratio initium itineris ponitur in extrema Mauritania Tingitana ad Oceanum, ubi Baccavates & Macanites barbari habitant. Hanc lectionem si sequamur, nihil erit obscuritatis in hac enumeratione itineris, nisi quod dubitatur, quænam sit Mercurii exploratio, cujus nulla à Geographis mentio fit. Forte tamen specula hæc fuit in Atlante minore. nam Salam urbem, quæ primo loco hic enumeratur, Ptolemæus non longe ab Atlante minore ponit. SIMLERVS.

AB EXPLORATIONE] *In Re. lib.* AB EXPLORATION. QVOD MERCVRIOS DICITVR *legitur, & in reliquis manuscriptis & vulgatis libris* Quod Mercurios dicitur. *Mihi videtur legendum*, Quæ ad Mercurios dicitur, *ut sit, ab exploratione mansione, quæ ad Merturi dicebatur: id est, quæ ad Mercuris Templum, aut promunturium sita erat. quemadmodum* ad Martis *hoc itinerario prodetur: nam infra in vetustissimo Regio exemplari* ad Mercuri *legitur. Constat enim duplicem unius itineris hac lectione fuisse mansionem*, ad Mercuri, *primam* explorationis, quæ ad Mercuri *dicebatur, ex qua initium itineris ducitur, per CLxxiiij. millia passuum Tingin usque: & alterius, quæ tantum* ad Mercuri *vocatur, ex qua Tingin usque xviij. millia passuum numerantur, e qua explorationis mansioni nomen inditum fuisse, minime fit verisimile, cum ab exploratione ad Mercuri mansionem Tingi proximam CLVI. M. P. intersint. Ejus vero explorationis, quæ in* Bacuetibus, *aut* Macenitis *hoc constitui videtur Itinerario, mentionem nullam apud vetustos auctores repperi: ut mihi primo aditu in ipso limine hæsitandum sit, nec quo me vertam, videam, & implicatus hæream, utpote cum turpe sit primam Itinerarii mansionem, quam celebrem & inlustrem esse oportebat, ignorare. Conjecturis igitur tantummodo ducemur ad suspicandum, in re, quæ pro clarissima & maximo testata ab Itinerarii auctore proditur, ut forte eo loci* præfectura legionis militum exploratorum *constituta fuerit: quemadmodum in* Notitia Provinciarum Romani

DICITVR, TINGI VSQVE. M. P. CLXXIIII.
RVSADDER. M. P. CCCXVIII.
CAE-

ni Imperii *videmus ejusmodi Legionum præfecturas recenseri. Nisi velimus suspicari explorationis illius fama præclara celebrata Hannonis Pœnorum ducis monumentum aliquod in ea regione extitisse, de qua Pomponius Mela, L. 3. C. 9.* Dubium, *inquit*, aliquamdiu fuit, essetne ultra pelagus caperetne terra circuitum, ao exhausta anfractu, sine fine se Africa extenderet. Verum etsi Hanno Carthaginiensis exploratum missus à suis, cum per Oceani ostium exisset, magnam partem ejus circumvectus, non se mari, sed commeatu defecisse retulerat. *Plinius itidem eadem de re proditum reliquit*, Foere, *inquit L. 5. C. 1.*, & Haononis Carthaginiensium ducis commentarii, Punicis rebus florentissimis, explorare ambitum Africæ jussi, quem secuti plerique è Græcis, nostrisque, ad alia quædam fabulosa, & urbes multas ab eo conditas ibi prodidere, quarum memoria ulla, oec vestigium exstat. *Festus Avienus* de Ora Maritima, *cum urbes Europæ ad Gaditanum fretum recenset, mansionis* Mercurii *è regione in Africa meminit, ut forte ea mansio sit, quæ à Tingi xviij. M. P. abest.*

— Porro in isto litore
Stetere crebra civitates antea
Phœnixque multos habuit hos pridem locos.
Inhospitales nunc harenas porrigit
Deserta tellus, orba cultorum sola
Squalent, jacentque Veneris abdito jugo
Spectatur Herma cespitis Lybici procul.

Præterea cum minime tenuis scrupulus resideat, quod Mercurii mansio *hoc eodem itinere geminetur, valde suspicor legendum esse* AB EXPLORATIONE, QVAE AD MERCVRI DVCITVR, TINGIN VSQVE M. P. CLXXIIII. *ut iter designetur in extrema ora ad Oceanum, ab ea exploratione, quæ ad Mercuri mansionem, Tingi proximam, ducebatur, & Tingin usque perducitur, & plures fuisse explorationes intelligamus: ut sit* Explorationem ducere, *quemadmodum ab eodem Itinerarii auctore* limitem ducere. *ut infra ad iter, quod limitem Tripolitanum per Turrem Tamalleni* à Tacapis Lepthn magnam ducit. SVR.

AB EXPLORATIONE] *Explorationem ducere*, quomodo *limitem vallumve ducere* usurpant, Latinum hominem unquam adhibuisse vix opiner. If. Vossius ad Scylacem pag. 123. locum huoc exploratiooem appellatum fuisse censuit, quod latentia sub aquis saxa bolide sua nautica prænavigaotes explorare cogerentur, ne naufragii periculum subirent. Eam ob rem Mercurio, hujus rei indici, saxum id sive promontorium fuisse dedicatum. Videri quoque Romanos promontorium Hermæam *ad Mercuri* cognominasse. Ego vero vellem vir doctissimus attendisset, hanc mansionem longissime à promontorio Hermæa fuisse disparatam. Illud Hispaniæ oris erat obversum: hæc Atlanti mooti apposita. Quare, quæ de bolide scripta funt, sibi habeat. Mihi arridet Simleri priorque Suritæ opinatio, fuisse ibi exploratores collocatos, eosque loco nomen fecisse. Plane uti urbs Ancal, quæ haud longe Sala fuit disjuncta, *Dar almerabetin*, quod vertunt *mansionem speculatorum*, nuncupata est, docente Nubiensi Geographo p. 77. Qui vero hujus *explorationis* præter Ravennatem meminerit, novi neminem. WESS.

TINGI VSQVE] Hæ duæ voces absunt ab utroque Cæsaraugustano & Valeotiono. SCHOTTVS.

TINGI VSQVE] Habent nostri omoes. Scripsi vero *Tingi* ob concordem librorum consensum. Hier. Surita, ut omnia Grammaticorum decretis accomodarentur, passim urbium maosionumque nomina, quæ sexto casu erant inflexa, in quartum mutavit. sed enim immerito. Constat urbium nomina Latinitate labente sexto casu, ac si esseot indeclinabilia, fuisse prolata. Consentius in Arte p. 2030. *Interdum*, inquit, *efferuntur novo modo, & quasi monoptoto, ut Curibus, Trallibus, Turribus, Sulcis, Sirvitis, Tigavis.* Dabo in sequentibus exemplorum abunde. Vide interea loci Salmasii commentarios ad Trebellii Pollionis Claudium C. 12. & Fl. Vopisci Probum C. 18. WESS.

TINGIN VSQVE M. P. CLXXIIII] *In li. Re. & Bl. & Long. idem milliariorum numerus congruit. cum in Neap. Cxxviiij. perperam legatur.*

CAESAREA MAVRETANIAE.	M. P. CCCCXCIII.
SALDIS.	M. P. CCXVIII.
RVSSICCADE.	M. P. CCCXVIII.

HIP-

tur. Illud tamen mirum videri debet, in omnibus exemplaribus, unico vetustissimo excepto, ineruditum, ne dicam ineptum aliquem virum, notas illas M. P. millia plus minus *fuisse interpretatum: cum confirmare hoc liquido possimus, vias eas certis, & constantibus lapidum dimensionibus fuisse demetatas: ut inepti ac stupidi ingenii sit,* plus minus *pro M. P. transferre.* SVR.

TINGI VSQVE M. P. CLXXIIII.] Nostrorum librorum excerpta *millia plus minus.* Idem codex Pithœanus ostendit N. Bergerio. Immo in eo & Parisiensi nostro satis antiqua manu appictum erat: *Nota quod M. P. M. significat millia plus minus.* Liber Vaticanus cum Regio Suritæ hic congruit. Deinceps vero quando omnium milliarium summa itineribus præponitur, semper fere *millia plus minus* edit. Equidem recte tradi putem, certam definitamque fuisse viarum mensuram, neque existimem tamen ignoratam fuisse veteribus illam formulam. Aliud edoctus sum à Gregorio M. L. 7. Ep. 6. *In territorio Lunensi milliario ab urbe eadem plus minus secundo.* Aliud quoque monet tabula marmorea, quam Fr. Blanchinus in Anastasii præfatione explicuit. In ea inest FND. PVBLICA. IN. INT. VIA. LATINA. M. PL. M. XI. pluraque alia ad hanc formam. Vix quoque putaverim, Romanos itinera ita dimetiri potuisse, ut inter urbes milliarium ratio semper conveniret, neque centeni passus aut deficerent, aut excederent. Urbes ipsi in Provinciis invenerunt. Fieri potuit, ut in dimensione inter hanc illamve urbem XXX. M. P. invenirentur, nec quicquam summæ superesset deessetve. Sed factum haud dubie sæpe est aliter. Centeni passus in Itinerario neglecti sunt. Quid si ergo, cum summatim passuum millia proponuntur, *plus minus* addiderint, ut centenos passus, qui spreti sunt, indicarent? Atque ea fortasse caussa est, quamobrem in melioris notæ codicibus, summæ, quæ itineri præponitur, *plus minusve* addatur, non item singulis mansionibus. N. Bergerius L. III. Viar. Milit. C. 10. aliud arbitratur. Animadverterat collecta passuum millia itineribusque præfixa sæpe plura minorave esse, quam itinera per urbes mansionesque divisa edant. Inde Itinerarii auctorem generali summæ *plus minusve* adfixisse. Mihi commentum non placet. Illa discrepantia librariis debetur, non auctori. WESS.

RVSADDER M. P. CCCXVIIJ] *Ita in Re. legimus. At in Bl.* Rusader *M. P. M. cccxxviiij. Ne.* Russadon millia plus minus CCXXVIIII. *atque itidem CH. Long. Tamen quod numerorum summa inter se conveniant, & recte subducantur, atque universali summo consentiant, vetustissimi codicis lectionem præferimus. Illud præterea admonendum duximus, in Toletano Bibliotheca codice Plinii, L. 5. C. 2.* Rusaddir oppidum, & portus *legi. Alterum Plinii exemplar,* rursus addit oppidum & portus. SVR.

CAESAREAM MAVRITANIAE M. P. CCCCXCIII.] *Reg. habet. Bland. vero* Cesare Mauretaniæ M. P. M. CCCCXXIII. *Neap.* Cesaree Maetenee millia plus minus CCCCXXIII. *CH. Long.* Cæsare Mauritaniæ mpm 423. *sed vetustissimi Cod. lectionem praferendam duxi: cum ejus ratio cum reliquis summis constet.* SVR.

CAESAREA MAVRETANIAE M. P. CCCCXCIII.] Vaticanus codex nihil hic cum Regio dissidet. Si vero ad calculos sedeas, passuumque millia colligas omnia, videbis XXI. M. deesse, quæ suo quæque loco ex MSS. addenda putem. WESS.

SALDIS M. P. CCXVIII.] *Lib. Blan.* Saldis *M. P. CCxviiij. Bibli. Reg. & N.* Seldis M. P. XVIII. *Longolianum Blondiniani Codicis lectionem habet. Plinio L. 5. C. 2.* Salde *Colonia Augusti in Cæsariensi Mauritania: ut legendum videatur, plurium numero* Saldæ: *quemadmodum apud Ptolomeum Σάλδαι κολώνια: Marciano enim &* Saldæ *produntur.* SVR.

SALDIS M. P. CCXVIII.] Uterque codex amplius CCXVIIII. & sic novenarium Romanos expressisse, VIIII. in amphitheatri ambitu Romæ observabis. SCHOTT.

SALDIS M. P. CCXVIII.] Unis passuum millibus iter ipsum minus est. SALDAS invenies apud Gruterum p. XIV. 9. Vide, si tanti putes, Probabilium meorum C. 24. WESS.

RVSICCADEM M. P. CCCXVIII.]

HIPPONE REGIO. M. P. CCXV.
CARTHAGINE. M. P. CXIII.

LITORA MANSIONIBVS HIS.

AD MERCVRIOS. M. P. CLXXIIII.

SA-

Re. Rusiccade M. P. CCCXVIII. *Bl.* Rusiccade M. P. XVII. *Neap.* Rusiccade M. P. M. CCXVII. *Lectio tamen vetustissimi lib. summæ universali congruit. Ptolomæo Africa Provincia* Ῥουσικάδα. *Plinius L.* 5. C. 3. Numidiæ *attribuit: & Rusiccade in vetustis codicibus legitur.* SVR.

RVSICCADE M. P. CCCXVIII.] Vaticanus habet CXVII. M. P. ceteri veteresque editiones cum Neapolitano Suritæ conspirant. Iter ipsum dat tantummodo CCXII. M. P. scripta Peutingeri Tabula CCXXVI. M. P. quæ cum in scriptis quoque reperiantur, ea hic substituenda arbitrer. WESS.

HIPPONEM REGIVM M. P. CCXV.] *Codex Reg. Neap. & Longolianus hunc numerum præferunt: Blandinianum vero exemplar*, CXV. SVR.

HIPPONE REGIO M. P. CCXV.] Cum Blandiniano nostri libri prioresque editiones consentiunt. Peutingerana Tabula CXIV. M. P. habet. Iter ipsum, quod suo loco leges, aliquot millibus auctius est. WESS.

CARTHAGINEM M. P. CXIII.] *Reg.* CXIII. *habet, numerum nempe summæ universali congruentem: at reliqua exemplaria* CXCIII. SVR.

CARTHAGINE M. P. CXIII.] Sic quoque in nostris. In schedis Vossii *Karthagini*, quæ tamen infra vulgatum servant. Vaticanus librarii socordia XCIII. M. P. Plura millia scripta tabula mansionesque, infra memoratæ, edunt. WESS.

LITORA MANSIONIBUS HIS] *In Reg.* Litorania mansionibus sic: *In Blandiniano & Longoliano desiderantur. in Nea. tamen* Mansionibus his *tantum legitur: cum tamen in* Maritimis stationibus *ejusdem Antonini* ab Hydrunte litoraria *legatur*, litoraria *scribendum duximus.* SVR.

LITORA MANSIONIBVS HIS] Mihi eadem non est confidentia. Et cur *litora* improbari hic debent? Ducit iter secundum litora Oceani Tingin, monetque vocem esse retinendam. Vossii liber vocem non agnoscit. WESS.

MANSIONIBVS HIS] Absunt hæ voces ab utroque scripto codice. SCHOTT.

MANSIONIBVS HIS] Nostri recte servant. Erant mansiones loca, amplis ædificiis instructa, in quibus omnes, qui cursu publico utebantur, *manere* sive pernoctare possent. Græci, μονὰς aut σταθμοὺς appellant, ut Chrysostomus Epist. 9. & 126. Addita horrea & stabula erant, ut iter facientes annonæ & jumentorum copiam haberent. Præponebantur illis ex corpore curialium aliqui, qui ad omnia attenderent. *Præpositos mansionum* appellat L. 21. C. Th. de Decurionibus. Ut vero omnibus rite instruerentur, curare Rectores Provinciarum solebant, indicante Symmacho L. II. Ep. 27. Distabant fere mansiones diei itinere, unde *mansio* pro intervallo, quod uno die absolvi potest, poni solet. Inde in lapide, quem L. Pignorius Epist. 27. dedit, Martina venisse dicitur DE GALLIA PER MANSIONES L. Hinc quoque *geminatas mansiones* Lactantii de Mort. Persec. C. 45. Amp. Cuperus recte explicuit. Plura lege in Commentario Jac. Gothofredi ad L. 4. C. Th. de offi. Rect. Prov. & L. 9. de Aonona & Tribut. WESS.

AD MERCVRI M. P. CLXXIIII.] *Reg.* ad Mercurios. *Bl. & Neap.* A Mercurius, & *Longolianum Bibl Re. lectionem præfert: nos vero uti supra monuimus*, Ad Mercuri *legendum credimus: nam paulo post in vetustissimo codice* Ad Mercuri *legitur. Explicat enim per singulas mansiones, iter illud, quod supra* ab exploratione, *à qua iter* ad Mercuri *proposuit*, Tingin usque *ducebatur, quod quidem totidem CLXXIIIJ M. P. confici videmus* Tingin usque. SVR.

AD MERCVRI M. P. CLXXIIII.] Scripti libri *ad Mercurios.* Vide hic Scholia Basiliensis editionis. SCHOTT.

AD MERC. M. P. CLXXIIII.] Mirus est librorum hic consensus. *ad Mercurios, ad Mercurius* præferunt. Rectene Hier. Surita prius mutaverit non affirmaverim. Quid si plures Hermæ inibi fuerint, indeque loco nomen venerit *ad Mercurios*? PAGANI PAGI MERCVRIALIS in lapide Africano apud Fabrettum ad Columm. Trajani p. 38. memorantur, sed hinc

fuisse

SALACONIA.	M. P. XVI.
THAMVSIDA.	M. P. XXXII.
BANASA.	M. P. XXXII.
FRIGIDIS.	M. P. XXIIII.
LIX COL.	M. P. XVI.

TA-

fuisse non dixerim. WESS.

SALACONIA] Mela, Plinius & Ptolemæus oppidum Salam nominant, situm juxta ejusdem nominis fluvium, & solitudinibus vicinum. Equidem dubito, an pro Salaconia legendum sit Sala colonia. Sed Plinius hanc non numerat inter colonias. *Sellam* vel *Selam* hodie nominari ajunt. SIML.

SALACONIA] *In Reg. legitur* Salaconia M P XVI. *atque itidem in Ne. Blandinianum & Longolianum* Salacona *habent: cujus mansionis nullam apud auctores mentionem reperi.* SVR.

SALACONIA] Putem rem pervidisse Simlerum. Neque cohibere nos ab assensu Plinius debet, cum Itinerarium post ejus ætatem scriptum & Salam missa colonia videatur. Mirum vero est librarios omnes in hanc lectionem conjurasse. *Villam Salaconiam* inveni in Anastasio, cui Epitome Chron. Casinensis tribuitur, edita tom. II. scriptor. Italiæ. Sed ea hinc sumpta est. Ineptus enim ille scriptor Justinum I. fingit, maximam Africæ partem Casinensi monasterio donasse. Studiose vero hinc urbium nomina excerpsit. Non dissimile peccatum admissum infra est, pluribus MSS. *Rusadder Conalia* pro *Colonia* edentibus. Sala apposita erat cognomini fluvio, quem Σάλαγγα Philostratus L. V. Apollonii Vit. C. I. appellat. Scio Gottfrid. Olearium locum aliter accepisse. Sed verba relegenti apparebit, virum doctissimum aberrasse. Prope mare erat teste Mela L. III. C. 10. non proxime, ut multi volunt. neque enim eodem exstructum est loco oppidum *Sale.* Nubiensis Geographus situm monstrabit p. 77. *Urbs Sala nova apposita est ad mare, at priscis temporibus vocabatur Saleh, distabatque a mari duobus milliaribus, eratque sita ad flumen Asinir, quod Salam novam attingit.* WESS.

THAMVSIDAM M. P. XXXII.] *Reg.* Thamusida, *&* XXXII. *numerum: Blind. &* *Longolianum* Thamusida MPMXXXIII. *Ne.* Thamusida mpmxxxii. *Ptolemæo inter mediterraneas urbes* Ταμυσίδα. SVR.

BANASA] Plinius hanc Valentiam cognominatam scribit, LXXV. M. P. à Lixo distantem, sed ab Antonio hic tantum L. M. P. numerantur: apud Ptolemæum differentia longitudinis est XV. scrupulorum, latitudinis decem scrupulorum. Moletius *Fanzaram* hodie nominari scribit. Leo Africanus *Fanzaram* X. M. P. à *Sela* distare scribit. hic autem LXV. M. P. distantia ponitur, quare Moletio assentiri non possum. SIML.

BANASA] *R.* Bonasa *habet. At Bl. & Lon.* Banase. *Nea.* Rauasa: *In vetustis Plinii exemplaribus L. 5. C. 1. ab Lixo tertiam Augusti Coloniam Lxxv* M P. Banasam, Valentiam *cognominatam, legimus: & statim, præter* Banasam *coloniam à Lixo L. M. amnem* Subur *defluere magnificum & navigabilem. Ptolemæo* Βάνασα. SVR.

FRIGIDIS.] Liber Notitiarum nominat *Friglas.* SIML.

FRIGIDIS] *R.* Frigidis MP. XXIIII. *& Bl.* Frigidis MP. XXXIIII. *atque item in reliquis exemplaribus: sed vetustissimi exemplaris lectionem libenter agnoscimus, quod certa ratione cum universa summa, quæ* CLXXIIII. *conficitur, consentiat. Illud tamen advertendum occurrit, in* Notitia Provinciarum *sub dispositione Comitis Tingitaniæ inter limitaneos recenseri Tribunum cohortis* Friglensis Friglis, *ut forte in altera utra horum auctorum sit mendum.* SVR.

FRIGIDIS] Ego secundum Itinerarium pronuntiaverim. *Frigidis* magno consensu libri præferunt. habet quoque Ravennas, quamquam Pseudo-Anastasius *Frigulicn.* WESS.

LIX COLONIA] Ptolemæo *Lixa*, Melæ *Lixo*, Plinio *Lixos.* Strabo videtur Lixum cum Tingi confundere. Multa de hac scribit Plinius, qui coloniam à Claudio Cæsare factam tradit. Hanc Gerhardus Mercator hodie *Larach* nominari ait. Jacob. Castaldus *Larissam*, Moletius *Basram* SIML.

LIX COLONIA] *In Reg.* VX. Colonia MPXVI. *Bl.* Lix. Col. MPM. XVI. *atque itidem in Neapolitano & Longoliano. Plinius* L. 5.

TABERNIS.	M. P. XVI.
ZILI.	M. P. XIIII.
AD MERCVRI.	M. P. VI.
TINGI COLONIA.	M. P. XVIII.

A

L. 5. C. 1. *consentientibus manuscriptis exemplaribus*, Colonia à Claudio Cæsare facta Lixos. *Strabo L. 17. p. 825. auctor est Eratosthenem* Λίξον *appellavisse contra* Gades, *octingentorum stadiorum trajectu diremptum. Ptolemao, & Stephano* Λίξα. Svr.

LIX COLONIA] Lixus quoque apud Silium est L. v. 409.

Audit Tartessos latis distermina terris:
Audit non parvo divisus gurgite Lixus.

Ego revocavi veterem scripturam *Lix Col.* ex MSS. & Ravennate. Ptolemæus, ut ex codice Coisliniano apparet, L. IV. C. 13. & L. VIII. scripsit Λίξ. Stephanus varie appellat. Λίγξ, Λύγξ, Λίξα eadem apud eum urbs est. Posita fuit ad amnem cognominem, quem *Lucces* nunc vocant; Nubiensi *Ulcos* dicitur. Wess.

TABERNIS] Tabernarum in Mauritania Tingitana meminit Notitiarum liber. Siml.

TABERNIS] *Manuscripta exemplaria & Longelianum* Tabernis M P XVI. *habent. Sub dispositione ejusdem Comitis Tingitania Tribunus cohortis iij. hastatorum* Tabernis *recensetur.* Svr.

ZILI.] Ptolemæo *Zilia*, Straboni *Zelis*, Plinio Zilis, XXXII. M. P. à Lixo distans. noster tantum XXX. numerat. Moletius *Arzillam* nominari ait. Jac. Castaldus *Alzer*. Sed Zilia ad Oceanum ponitur veteribus, cum Alger ad Mediterraneum mare posita sit. Siml.

ZILI] *Cum vetustissimo exemplari Blandimanum & Longolianum conveniunt* Zili *legendo. At in Neapolitano* Sili. *Straboni L. 17. p. 827. exterius mare navigantibus à Linge* Zelis, *&* Tiga *urbes, & postea* septem fratrum monumenta. *Plinio L. 5. C. 1.* Zilis Regum ditioni exempta: & jura in Bæticam petere jussa. *Illud tamen admonere placet in optimo Plinii manuscripto exemplari Toletano* Zuli *legi: atque item in duobus aliis vetustis manuscriptis:* Svr.

ZILI] Memorat Hub. Goltzius in Thesauro inscriptionem, in qua fuerit, Col. Constantia Zili Avgvsta. Servat nominis reliquias Arzila, Arabum articulo tantum aucta. Wess.

AD MERCVRI] In itinere à Tocolosida Tingi ponitur etiam *ad Mercurios* XVIII. M. P. à Tingi, sed illic in Parisiensi editione adnotatur, quædam exemplaria habere *Ad Mariott* quam lectionem hic quoque retinere malim differentiæ caussa: est enim hic locus alius à *Mercurii exploratione*, cujus ab initio mentio facta est. Siml.

AD MERC.] *Ita in vetustissimo codice legitur: quod nobis lucem adhibuit, ut reliquis in locis eodem modo legendum arbitrati simus. Reliqua manuscripta, & Longolianum* ad Mercurios *habent.* Svr.

AD MERC.] Sic quoque Vaticanus, Vossianus & Parisienses libri. Fortasse vera est Suritæ suspicio. nam Simleri opinionem scripti libri improbant. Arbitratus supra est Surita, hanc mansionem eandem esse ac *Herma* Avieni, quod demiror. nihil enim commune *Herma* cum Mercurio habet. Festus vocem explicat.

post in occiduum diem
Sacrum superbas erigit cautes jugum.
Locum hunc vocavit Herma quondam Gracia:
Est Herma porro cespitum munitio,
Interfluumque altrinsecus munit locum.

plura dabit S. Bochartus L. 1. Chan. C. 37. Wess.

TINGI] Urbs notissima apud Geographos, à Clandio Cæsare Colonia facta est, & *Julia Traducta* appellata, ut Plinius tradit: à Lusitanis hodie *Tangiara* nominatur. Siml.

TINGI] *Bl.* Tingi Colonia *M. P. x. at reliqui manuscripti & Long.* XVIII. *praferunt: eamque secuti sumus, quod universa summa apposite congruat.* Svr.

TINGI] De Tingi dicere supervacuum est post diligentem operam, quam illi impendit Seldenus ad Marmora Oxoniensia pag. 141. Hodierna Tangia unis passuum millibus veteri Tingi abest, Abulfeda teste. Wess.

A TINGI LITORIBVS NAVIGATVR VSQVE AD PORTVS DIVINOS.] *Re.* A Tingi coribus, *pro* à Tingi litoribus. *In Bl. ea voces* à Tingi litoribus *desiderantur: quod plerumque in eo exemplari lacuna sint in iis versibus,* qui

A TINGI LITORIBVS NAVIGATVR VSQVE AD PORTVS DIVINOS.

AD SEPTEM FRATRES.	M. P. LX.
AD ABILEM.	M. P. XIIII.
AD AQVILAM MINOREM.	M. P. XIIII.

AD

qui milto describendi erant. in Longoliano à Tingi litoribus navigatur usque ad Portus divinos *legitur : nisi quod ea nomina sunt interversa. eandemque lectionem No. prafert, excepto quod* dimnos *pro* divinos *transcriptum est.* SVRITA.

AD SEPTEM FRATRES M. P. LX.] *Consentientibus in hanc lectionem exemplaribus manuscriptis, & Longoliano Henrici Stephani : id advertere licet,* Septem fratrum (*qua Strabo, L.* 17. p. 827. *vocat*) monumenta, *& quos* Septem Fratres *à simili altitudine appellari Pomponius, & Plinius* L. 5. C. 2. *tradunt, qui freto immineant, Abila monti juncti, certam ab Antonino mansionem, & Ptolemao montem designari. Pomponius :* montes sunt alti, qui contineuter & quasi de industria in ordinem expositi, ob numerum, septem, ob similitudinem, fratres vocantur. *Arcem eo loco constitutam Procopius libro* 1. *C.* 1. *de bello Vandalorum perhibet : prodit enim ad Gades, & alteram Herculis columnam* Septensem *arcem posuisse, ob septem adparentes in eo loco montes, & Libro* 2. *C.* 5. *arcem eam* Septum *vocatam tradit.* SVR.

AD SEPTEM FRATRES M. P. LX.] Forte olim *Septium.* Tu adi Procopium. SCHOTT.

AD SEPTEM FRATRES M. P. LX.] Procopio L. VI. de Aedif. Justin. C. 7. Φρέριον Σέπτον dicitur. *Septa* Isidoro Chron. Gothico aera OLXIX. atque ita posterioris aevi scriptores frequenter. Ptolemaeus Lucensis L. XIV. Hist. Eccl. C. 4. *Hujus etiam Pontificis tempore gens Saracenorum innumera in loco, qui dicitur Sarepta venit, & inde transfretantes de Africa, universam occupant Hispaniae regionem.* Sic edunt. verius MSS. *ad septa.* In Notitia Leonis Imp. inter Mauretaniae secundae urbes recensetur Βιπτὸν εἰς τὸ μέρος τῆς Ἱσπανίας. vertitur, *Benepota in parte Hispania.* utrumque male. scriptum fuerat Σίπτον *Benepota* urbs Mauretaniæ Cæsariensis fuit, ut ex Notitia Episcoporum Africæ novimus. vide quoque Isidorum L. XV. Origin. C. 1. WESS.

AD ABILEM M. P. XIIII.] *Recte in R. legimus. in Blandiniano verò,* Ad Abillem MP. XXIIII. *& item in Neap. At in Longoliano* Adabllem MPM. XXXIIII. *Ptolemao* ἑπτὰ ἀδελφοὶ ὄρος: *& statim subdit in interno mari, quod Hibericum appellat,* Ἀβίλη στήλη. *Pli. in vetustis exemplaribus L.* 3. *C.* 1. utrinque impositi montes coercent claustra, Abila Africæ; Europæ Calpe, laborum Herculis metæ: quam ob causam indigenæ columnas ejus Dei vocant. SVR.

AD ABILEM] Apposite prorsus Festus Avienus in Ora Maritima.

Sunt pervia porro saxa prominentia
Abila atque Calpe. Calpe in Hispano solo,
Maurusiorum est Abila; namque Abila vocant
Gens Punicorum, mons quod altus barbaro est,
Id est Latino, dici ut auctor Plautus est.

Scripsi *pervia saxa* secutus Jan. Vlitii conjecturam, quem vide ad Nemesiani Cyneget. vers. 251. WESS.

AD AQVILAM MINOREM] In Parisiensi exemplari & MSS. Schudi duæ Aquilæ commemorantur, quarum Major distat à Minore XV. M. P. sed in exemplari Pithœi Major omittitur, atque ita melius numeri respondent summæ itineris Rusader usque. SIML.

AD AQVILAM MINOREM M. P. XIIII.] *Ita in R. legitur, at in Blandiniano & Longoliano* XXIIII. *habetur : & in No. ea dua mansiones* ad aquilam minorem, & majorem *pratermissa sunt : totidemque* MP. XIIII. *in R.* ad majorem aquilam *adhibentur : & in Blandiniano* XXIIII. *Longolianum* XIIII. *habet. sed tanquam incuria erratum fuerit inter excudendum, emendatur* XXIIII. SVR.

AD AQVILAM MINOREM] Vaticanus in M. P. cum Blandiniano consentit. In N. Cusani schedis utraque *Aquila* non invenitur. Parisiensium codicum duo accedunt Regio Suritæ. Non auscultandum ergo est Simlero aquilarum alta-

AD AQVILAM MAJOREM.	M. P. XIIII.
AD PROMVNTORIVM BARBARI.	M. P. XII.
TAENIA LONGA.	M. P. XXIIII.
COBVCLA.	M. P. XXIIII.
PARIETINA.	M. P. XXIIII.
PROMVNTORIVM.	M. P. XXV.
	AD

alteram hinc exterminanti. Fortaſſe ab aquilæ ſigno manſionibus his nomina nata ſunt. Non diſſimili inſignis illa fuit, de qua in Zachariæ Pontificis vita Anaſtaſius Bibliothecarius, *Exarchus*, inquit, *uſque ad Baſilicam beati Chriſtophori, poſitam in loco, qui vocatur ad Aquilam, quinquageſimo fere milliario à Ravennatium urbe*, & reliqua. WESS.

PROMVNTORIVM BARBARI] Hoc forte illud eſt, quod Ptolemæus *Oleaſtrum* vocat. Quod autem mox ſimpliciter *Promontorium* Antonius nominat, Ptolemæo eſt *Seſtiarium*. SIML.

AD PROMONTORIVM M. P. XII.] *Ita habetur in R. & Longoliano: niſi quod Longolianum* XV. *legit. Bl. & Neap.* ad Promuntorium Barbari; M. P. XV. *legitur, Sed ita in vetuſtiſſime Regio diſtinctum apparet, ut initialibus majoribus literis poſt eam Promuntorii manſionem, ita adſcriptum ſit* Barbiti, *quod non negligendum fuit: tametſi ſuſpicer* Barbari *legendum ſeorſum eſſe: ut eo loci Barbaror. eorum regionem initium ſumere doceat, quos ſupra* Bacuetes & Macenites *nominat: aut forte uti in Blandiniano, & Re.* ad Promuntorium Barbari, *nam Promuntorium quod* Cotes *appellarunt, extrema Mauritania occidentem verſus imminebat: quod Plinius L. 5. C. 1. Oceani extimum, à Græcis* Ampeluſiam *cognominatum perhibet. Nunc noſtri* Cabo de Eſpartel *vocant.* SVR.

PROMVNTORIVM BARBARI] Scripti libri & veteres per quintam vocalem in ſecunda ſyllaba *Promuntorium* à prominendo. V. Had. Turnebum L. XIII. Adverſ. C. 18. SCHOTT.

BARBARI] Quod Surita in Regio ſuo invenit BARBITI id mihi nuſquam occurrit. Libri omnes *Barbari* vocabulum Promuntorio annectunt. Vide an appellatum ita ſit à barbaris inibi incolentibus. Jul. Honorius in Mauretania *Barbares* locat, qui forte iidem ac *Beraberes*, quo nomine Mauretaniæ Tingitanæ incolas inſignes fuiſſe ex Anonymo Andaluſiano oſtendit Ant. Pagi in Critica ſua An. 707. WESS.

TAENIAM LONGAM M. P. XXIIII.] *Manuſcripti omnes cum Longoliano* Tenia longa M. P. XXIIII. *habent: ſed Ptolemæo* Ταινιόλογγα: *ut* Tæniam Longam *legendum videatur.* SVR.

TENIA LONGA] Recte Surita. Appellare Græci ſolent ταινίας *tænias* littorum tractus in mare procurrentes. Euſtathius ſuo tempore φασκίας *faſcias* vocari docet ad Dionyſii Periegeſin ℣. 64. In Themiſtii Orat. X. pag. 137. invenio λεπτὴν ταινίαν ἐς τὸ τέναγος ἀνήκουσαν καὶ τελευτῶσαν ἐς ὄχθον ὑψηλόν. *Tæniam exiguam ad paludes pertinentem & in editiorem collem deſinentem.* Dio Chryſoſtomus Orat. V. p. 83. ejuſmodi tænias brevibus, quæ periculis plenum navigantibus mare reddunt, conjungit: Βράχεα δὲ, inquit, καὶ διθάλαττα καὶ ταινίας μακρὰς μέχρι πολλοῦ διήκουσας συμπέπτωκεν ἄπορον καὶ δύσκολον παρέχειν τὸ πέλαγος. Plura ex Strabone, Athenæo & Stephano obſervaveram, quæ quoniam Melch. Guilandinus occupavit, adi ejus commentarium in Plinii aliquot capita p. CXI. nec Polybium neglige L. IV. 41., cujus indicium debeo Hemſterhuiſio noſtro. WESS.

COBVDAM M. P. XXIIII.] *In Re.* Cubula *legitur. At in Blandiniano & Longoliano* Cobucla *ſcribitur: cui lectioni cum proxime accedat Ne. qui* Cobuda *habet, eam præferendam duxi.* SVR.

COBVCLA] *Cobucla* in noſtris quoque obvium eſt. Solus Cuſani *Coduba*. Nugator Anaſtaſius in Epitome ſua *Cobucle* habet. WESS.

PARIETINA] Neque hanc præteriit Anaſtaſius. Ravennas eam memorat loco minus opportuno. *In qua Mauritania Gaditana*, inquit L. III. C. II., *plurimas civitates fuiſſe legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Parietina, quæ ad littus maris magni ponitur prope prædictum flumen Malba, longe à portu Sigenſe.* Eum Ptolemæus & Itinerarium erroris coarguunt, *Malvam* flumen longius removentes. WESS.

AD SEX INSVLAS M. P. XII.] *Unum exem-*

AD SEX INSVLAS.	M. P. XII.
PROMVNTORIO CANNARVM.	M. P XXX.
PROMVNTORIO RVSSADI.	M. P. L.
RVSSADDER COL.	M. P. XV.
AD TRES INSVLAS.	M. P. LXV.
FLVMEN MALVA.	M. P. XII.

FLV-

exemplar N. XXII. *habet : cum vetustissimum & Blandinianum & Lengolianum* XII. *legant.* SVR.

AD SEX INSVLAS] Libri veteres *Ad insulas.* Forte è prima syllaba *in* factum est VI. SCHOTT.

AD SEX INSVLAS] Non ausim hoc sequi. Quamquam obscuriores sunt sex hae insulæ, probantibus eas libris eximere non sustineo. Plurima hinc eradenda forent, si aliorum silentium justa caussa esset. Mendax Anastasius semel iterumque has *sex insulas* commemoravit. Vossii liber XXII. M. P. apponit. WESS.

PROMVNTORIO CANNARVM] Credo postremam vocem esse ex Suritæ conjectura. Editiones pleræque *Cannar* aut *Canar.* scripti libri variant. Vaticanus prius approbat. Parisiensium duo *Camiar.*, tertius *Cann.* Cusani liber *Carnas.* Quid verius sit, in tam pertinaci veterum silentio profiteri non possum. WESS.

PROMVNTORIVM RVSADDI M. P. L.] *In vetustissimo* Rusaddi *tantum legitur*, *& in Bl.* Promuntorio Rusaddi M. P. L. *atque in Ne. & Longeliano.* SVR.

PROMVNTORIO RVSSADI] Fortasse huic promuntorio à sequenti urbe nomen est. Ptolemæus L. IV. C. 6. Ῥυσσάδιον ἄκρον *Russadium Promuntorium* ponit in interiore Libya ad Oceanum. Solo ergo nomine huic respondet. WESS.

RVSADDER] Parisiense exemplar habet *Conalia*, cum quo Manuscriptum exemplar consentit. Et Schudus legit *Colonia.* Ptolemæus *Russaderum* vocat. Plinius *Rusadir oppidum & portus.* Moletio *Melilla* vel *Melela.* Jac. Castaldo Arcadia. SIML.

RVSADDER COL. M. P. XV.] *Ita in R. omnium vetustissime, ut sit* Rusadder Coloniam. *In Bl. interversis literis* Rusadder Conalia, *pro* Colonia, *atque item in Lengoliano : nisi quod* Rusader *legitur : Verum cum in Ptolomai exemplaribus* Ῥυσσάδειρον *legatur, suspicor legi oportere* Ῥυσσάδειρ *κολ.* SVR.

RVSSADDER COL.] Ptolemæi scripturam mutare non ausim. Videtur productionem Græcam vocabulo appegisse. Codex Coislinianus Ῥυσσάδειρον præfert. Anastasius *Russader cum fluvio Maina* pro *Malva* hinc hausit. *Rusadder* verum & ego putaverim. In Plinii MSS. L. V. C. 1. Rusaddir L. Holstenius invenit. *Conalia*, quod omnes fere libros invasit, quin recte Æg. Schudus mutaverit non est dubitandum. WESS.

FLVMEN MALVA] Plinio *Malvana fluvius navigabilis.* SIML.

FLVMEN MALVA M. P. XII.] *Consentiunt exemplaria omnia, mirumque in Plinii L.* 5. *C.* 2. *vetustis etiam manuscriptis*, Maluanæ fluvium navigabilem *haberi : cum Ptolemæo itidem* Μαλῦα *sit. Jam flumen* Malua *accusandi casu accipi certum est : quemadmodum Grammatici docent, à Sallustio in Historiis predi*, inter læva mœnium, & dextrum flumen Turia: *tametsi non me præterit Priscianum aliter prodidisse. Præterea, quod in Antonino habetur, id flumen Mauritanias duas* dirimere, *id propriè verbum est Geographiæ auctoribus usurpatum, uti Pomponio, Aegæum ab Ionio mari* dirimi *proditur : & eidem, in Vetusto exemplari, L.* 2. *C.* 3. in litore flexus Mecybernæus inter promuntoria dirimir Canastræum, & portum, qui copos dicitur: *Non dividit, ut Aldini præferunt libri. Idem Ptolemæus tradit : ad ejus enim, & Antonini tempora, ex Provincia, quæ diu Regum nomina obtinuere, ut* Bogudiana extima *appellaretur, itemque* Bocchi, *quæ postea* Cæsariensis, *sævitia C. Cæsaris Germanici filii, in duas divisæ fuerant, ut Plinius L.* 5. *C.* 1. *memorat : Dion item à Claudio Imperatore in* Tingitanam, *&* Cæsariensem *divisas tradit. A Sexto Rufo Breviarii Cap.* 4. *traditur postea tres Mauritanias ex duabus effectas*, Sitifensis *nomine addito*, *&* Tingitanam *Hispaniæ contributam :* Cæsatiensem *verè, &* Sitifensem *sub dispositione, ut à Notitia Romani*

FLVMEN MALVA DIRIMIT MAVRETANIAS DVAS. INCIPIT CAESARIENSIS.

LEMNIS.	M. P. XXII.
·POPLETO FLVMEN.	M. P. XXX.
AD FRATRES.	M. P. VI.
ARTISIGA.	M. P. XXV.
PORTV CAECILI.	M. P. XII.
SIGA MVNICIP.	M. P. XV.

POR-

Imperii traditur, viri spectabilis vicarii Africæ; Consulares Provincias contributas: Præsidialem verò Tingitaniam *sub dispositione spectabilis vicarii Hispaniarum.* SVR.

INCIPIT CAESARIENSIS] Aberat ab utroque MSS. vetere. SCHOTT.

LEMNIS M. P. XXII.] *In vetustissimo Codice* Lemnis *legitur, cum reliqui, & item Longohanus* Lemennis *scriptum præferant.* SVR.

LEMNIS] *Lemuis* Vaticanus liber & Epitome Anastasii comprobant. *Lemennis* est in Vossiano. WESS.

POPLETVM FLVMEN M. P. XXX.] *Ita in vetustissimo legitur exemplari* Popleto Flumen: *cum reliqua* Poleto flumen *scriptum præferant: diversoris utrumque nomen, à nemine, quod sciam, traditum: sicuti & innumera ejusdem modi in hoc Antonini Commentario reperiri est necesse. Jam illud admonendum judice, cùm in omnibus exemplaribus* flumen *legatur, consequens esse, nomina quæ in hoc Itinerario recensentur, accusandi, cum milliariorum numeri illis subdantur, apponi oportere, non auferendi casu: quemadmodum in omnibus codicibus sæpe adponuntur: quod inscitia librariorum, qui in summa earum rerum ignoratione, temporum vitio, versabantur, accidisse arbitror: alioqui* Popleto flumine *scribendum erat: quod ad reliquos hujus Itinerarii nominum casus præmonuisse hoc loco visum est: exceptis tamen his, quæ declinationi casuum non subduntur.* SVR.

'POPLETO FLVMEN] Schottus in Valentino invenit *flumine.* Nostri *Peplete flumen.* Quæ vero Surita hic in medium attulit, ut aliis approbaret caussam mutatarum in urbium nominibus terminationum, ea non magni valoris sunt, & jam dudum reprehensa à Claud. Salmasio & Guil. Burtono. Supra diximus locorum nomina, ac si unius tantummodo casus essent, sæpe fuisse prolata. Fronto apud Consentium in Arte p. 2031. *Et illa vestra Athenæ Dorocorthoro.* Addit Grammaticus. *Apparet nominativo casu posuisse Dorocorthoro, sive igitur dicas hæc urbs, sive hic vicus, sive hoc oppidum, nominativi casus erit Dorocorthoro.* Simili modo *Sacerdos Ecclesiæ Vercellis* in vita Ambrosii C. 47. quæ Paullino tribuitur, & *Susis Metropolis regionis Elamitarum* apud Hieron. ad Daniel. C. 8. & *civitas Vercellis* in ejusdem Epist. 17. quod temere mutatum esse infra ostendam. Haud raro viris doctis, ut hic Hieron. Suritæ, neglecta Consentii observatio fraudi fuit. Exemplis nunc parco, daturus longe plurima suo quæque loco. Est in Peutingeri tabula mansio *Pepleto* VIIII. M. P. à Thamugadi, prorsus alia atque hæc. WESS.

ARTISIGAM M. P. XXV.] *Re.* Artisiga *habet: cum reliqua omnium exemplaria* Artisica *scriptum præferant.* SVR.

ARTISIGA] *Artisica* Vaticanus Parisiensesque libri ostentant: neque aliter invenit Anastasius. WESS.

SIGA MVNICIPIVM] Plinius scribit, Sigam exadverso Malacæ in Hispania Syphacis regiam fuisse. Idem Strabo asserit. Mela *parvam urbem* vocat. Moletio est *Seren*, Castaldo *Humain.* SIML.

SIGAM MVNICIP. M. P. X.] *In omnibus libris* municipii *nomen* Sigæ *adjicitur: cum Plinius L. 5. C. 2. oppidum ex adverso* Malacæ *in Hispania sita* Syphacis regiam *in Cæsariensi memoret, atque item Marcianus: Ptolemæus vero* Coloniam. *Dirutas à Romanis fuisse* Zamam, & Sigam *Strabo auctor est L. 17. p. 830.: & hanc iisdem* Syphacis regiam *fuisse.* SVR.

SIGA MVNICIPIVM] In Periplo Scylacis Σίγη, πόλις ἐν τῷ ποταμῷ. Nunc *Aresgol* esse Mariana censet L. 11. Hist. Hisp. C. 23. WESS.

POR-

PORTV SIGENSI.	M. P. III.
CAMARATA.	M. P. XII.
AD SALSVM FLVMEN.	M. P. XII.
AD CRISPAS.	M. P. XXV.
GILVA COLONIA.	M. P. V.
CASTRA PVERORVM.	M. P. XXIII.
PORTVS DIVINOS.	M. P. XVIII.
PORTVM MAGNVM.	M. P. XXXVI.
QVIZA MVNICIP.	M. P. XL.

AR-

PORTV SIGENSI] *Portu Sigaeo* Valentinus. SCHOTT.

PORTV SIGENSI] *Portu Sigensi* habent nostri. Solus Vossianus *Signensi*. Ravennas L. V. C. 4. *Portum Sigense*. WESS.

AD SALSVM FLVMEN M. P. XII.] *Legitur in vetustissimo exemplari: cum reliqua* ad Salum flumen M. P. XV. *habeant: quare aestimandum viris doctis relinquo: praesertim cum in ea regione* Accapa fluminis *ostii Ptolomaeus meminerit*. SUR.

AD SALSVM FLVMEN] Omnes, quos videre licuit, *Ad Salum flumen xv. M. P.* nescio an postponi his debeat unus ille Regius Suritae codex. Est quidem in Plinii MSS. L. V. N. H. C. I. *Salsum flumen*, verum hinc longissime remotum, Æthiopiam alluens. *Camarata*, quae praecedit, nusquam mihi occurrit, nisi in Anastasio, *Camaruta*, *Camarataque* appellante. WESS.

AD CRISPAS M. P. XXV.] *R. & N. hoc pacto scriptionem praeferunt, cum Bl. xxii. praeferat & Longolianum: sed milite xxv. numerum adjecit.* SUR.

AD CRISPAS] Caesar Augustanus. SCHOTT.

AD CRISPAS] Anastasius *Chrispas*, ceteri vulgatum servant. WESS.

GILVAM COLONIA M. P. V.] *R.* Silva Colonia M. P. V. *Bl.* Gilua Colonia M. P. VI. *Ne.* Cilua Colonia M. P. XI. *& Longolianum.* SUR.

GILVA COLONIA] Plinius *Gilvam* praeteriit, ejus, ut videtur, aetate nondum coloniam. Non diffitebor venisse mihi in mentem, Gilvani reddi debere Dioscoridi L. II. C. 71. scribendumque adeo esse: *Ἕτερος δὲ ἐν τῇ Γίλβῃ τῆς Μαυρουσιάδος ἐργάζεται*, ablegato, quod Sambucus amplexabatur, *Λιβύης τῆς Μαυρουσιάδος*. Nec ausim tamen hoc esse verum praestare, quantumvis vulgato melius. WESS.

CASTRA PVERORVM M. P. XXIII.] *Reg.* MPVI. *Bl.* XXIII. *No.* XXVI. *Longolianum* Gilua Colonia mpm. V. *& supra* Giluae *nomen milite* Silva *appositum*. SUR.

CASTRA PVERORVM] Scripti libri editique *Castra Puerum xxvj. M. P.* Solus Anastasius *Castra fuorum*. WESS.

PORTVS DIVINOS] Ptolemaeo & Straboni *Deorum portus*. Distat autem à Siga DC stadiis, ut Strabo L. XVII. p. 829. tradit. Antoninus numerat XCVIII. M. P., quae faciunt stadia DCCLXXXIIII. Moletio est portus *Mazaga*. SIML.

PORTVS DIVINOS M. P. XVIII.] *Omnia exemplaria in illo milliarium numero consentiunt. Strabo post* Siga DC. *stadiis* Deorum portum *distare auctor est: Ptolomaeo item Θεῶν λιμὴν appellatur: ut forte in Antonini Itinerario utrobique* Portum Divinum, *non* Portus divinos *sit legendum*. SUR.

PORTVS DIVINOS] Suritae suspicionem adfirmat Ravennas L. III. C. 8. *Portum Divinum* & *portum Magnum* memorans. Accedunt quoque Vaticanus & Lugdunensis editio. WESS.

PORTVS MAGNVS] Hic cognomen à spatio accepit, ut Mela L. I. C. 5. Scribit & Plinius L. V. C. 2. oppidum civium Romanorum. Ptolemaeo forte *Fretum magnum*. Masaquibir. SIML.

PORTVM MAGNVM] Vero prorsus simile est, Ptolemaei *Πόρτον μάγνον* eundem atque hunc esse. Vix tamen ipsius *portus Deorum Θεῶν λιμένος*, nisi aberrasse eum à vero velis, componi cum *portu Divino* poterit. Ponitur enim inter Quizam & Arsenariam. WESS.

QVIZA] Ptolemaeo *Buiza*. Plinio *Quiza Xenitana peregrinorum oppidum*. Moletio est *Oranum*.

ARSENARIA.	M. P. XL.
CARTENNA COL.	M. P. XVIII.
LAR CASTELLVM.	M. P. XIIII.
CARTILI.	M. P. XV.
	GV-

ranum. SIML.

QVIZA MVNICIP. XL.] *Ejusdem medi lectionem præferunt Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum exemplar: cum in Regio legatur* Quita: *quod nomen rejiciendum duximus: Plinii vetustis omnibus exemplaribus suffragantibus, in quibus ita legimus L. 5. C.* Quiza Xenitana peregrinorum Oppidum. *Ferdinandus Pintianus noster recte emendat in Ptolomæi Thesi Cæsariensis Mauritaniæ oppidum illud, quod* Βυίζα *legimus, unius tantum conversione literæ* Κυίζα *esse: Eundem enim situm inibi obtinere videmus juxta* Portum magnum & Arsenariam, *quo à Plinio & Antonino collocantur. Nam & in Ptolomæi vetusta versione Latina, quæ Paulo II. Pont. Max. dedicata est, & Ulmæ, anno Mcccclxxxvi. excusa,* Cuisa Colonia *legitur: quod proximè ad* Quizam *accessit.* SVR.

QVIZA MVNICIP.] Verum vidit Pintianus. Ptolemæi codex Palatinus Κυίζα κολώνια. Scriptoribus Christianis fere *Quidia* solet appellari, unde Notitia inter Mauretaniæ Cæsariensis patres recenset *Tiberianum Quidiensem.* Victori tamen Vitensi L. V. Persec. Vand. C. 15. *Quiza*, nam quem editi libri *Cresconium Presbyterum Myzentinæ civitatis* nuncupant, is in pluribus neque infimæ notæ MSS. *Quizitanæ civitatis* dicitur, Theod. Ruinarto indice. Ego quare spetni id debeat, nihil caussæ exputare possum. WESS.

ARSENNARIA] Plinio *Arsennaria, Latinorum oppidum.* Ptolemæo *Arsenaria colonia.* Ponitur autem à Ptolemæo Deorum portus inter Arsenariam & Quizam, hodie *Arzan.* SIML.

ARSENARIAM M. P. XL.] *Ptolomæo item* Ἀρσεναρία κολώνια. *Plinius qui eam itidem* Quizæ *adnectit,* Latinorum oppidum *appellat: &* III. M. P. *à mari sejungit.* SVR.

ARSENARIA] In Mela L. II. C. 6. Manuscripti *Arsinna* præferunt, teste Is. Vossio. Notitia inter Mauretaniæ Cæsariensis Episcopos *Philonem Arsinnaritanum* habet. WESS.

CARTENNA] In Parisiensi editione legitur *Gorsenna.* Sed Ptolemæus, Mela, Plinius *Cartennam* vocant. Moletio est *Mustigam.* Castaldo *Mazzagran.* aliis *Cartello.* SIML.

CARTENNAS COL. M. P. XVIII.] *Legit R. cum reliqua exemplaria* Cartenna Colonia *præferant. Quin etiam Plinio, L. 5. C. 2. in vetustis manuscriptis* Cartenna Colonia. Augusto legio secunda. *Tamen cum à Ptolomæo* Καρτέννα *plurium numero prodantur, minimè negligendam vetustissimi exemplaris censuimus lectionem: quanquam in eo* Cartenas *simplici n transcriptum apparet. Marcianus* Post Sigam in litore, *inquit,* quoque Cartenna. SVR.

CARTENNA COL.] Singularem numerum nostri omnes in hac colonia probant. Facit cum Ptolemæo Augustinus Epist. 93. Ed. Nov. *Nisi quisquis hoc audierit, Cartennas venerit, vel in viciniam Cartennensium, mundari omnino à delictis suis non poterit.* Ex hac colonia fuerunt Martyres *Cartennenses*, qui perperam in vetustissimo indice, quem Mabillonius vulgavit, IV. Non. Februarii *Carterienses* dicuntur. Victor *Cartennæ Mauritaniæ civitatis* Episcopus scriptis in Arianos libris ex Gennadio notus est. Martiani MSS., quorum excerptis utor, *Carnenna, Carnennea.* unde *Cartenna* refingendum arbitror. WESS.

LAR] Forte *Carepula* Ptolemæo, & Cartili eidem *Carcoma.* SIML.

LAR CASTELLVM M. P. XIIII.] *In Re.* Castelliar, *cum Bl.* Lar Castellum M P X X I I I I. *præferat. & Ne.* Lar Castellum M P X X I I I. *Longolianum,* Lar Castellum M P X X. SVR.

LAR CASTELLVM] Codex Christianissimi regis *Jar M. P. xxiij.* ceteri in eundem passuum numerum conspirant, præter N. Cusani librum, qui *Lar* M. P. X X I I I. Anastasius *Jear.* Ravennas recte *Lar Castellum.* Sallustius *oppidum Laris* memorat Jugurth. C. 90., quod aliud esse infra ostendam. WESS.

CARTILI M. P. XV.] *Ita habet R. At Bl. & Neap.* Cartili M. P. XII. *In Longoliano* Carcili M P X I I. SVR.

CARTILI] Vulgati scriptique codices magno consensu, *Cartili. M. P. xij.* WESS.

GVNVCVS] Ptolemæo *Lagnutum.* Plinio *Gunugi colonia.* Errat Moletius, qui Apollinis pro-

GVNVGVS.	M. P. XII.
CAESAREA COLONIA.	M. P. XII.
TIPASA COLONIA.	M. P. XVI.
CASAE CALVENTI.	M. P. XV.
ICOSIVM COLON.	M. P. XXXII.
	RVSGV-

promontorium Gunugi dictum scribit Plinio, cum tamen Plinius post Gunugi ponat promontorium Apollinis, & in eodem Cæsaream oppidum. Est autem aliud hoc promontorium ab eo, quod Carthaginiensem sinum facit, & quoque Apollinis nomen habet. SIML.

GVNVGVS M P. XII.] *Ita in vetustissimo legimus codice. Blandinianum exemplar, & Longolianum* Gunucus *habent: & Neapolitanum* Camicus. *Codex Plinii Toletanus L. 5. C. 2.*, Gunigu; *& is quem Regium vocamus*, Gumugu, *Cæsaraugustanus* Gynugu: *& in alio item manuscripto*, Gumugü. *Parmæ excusus ante centum annos, nempe anno MCCCCLXXX. ita habet.* Item Colonia ejusdem, deducta cohorte prætoria, Gunugii, promontorium Apollinis. *Ex vetustissimi tamen lectione nihil mutamus, præsertim Blandiniano, & reliquis exemplaribus fermo tandem obtinentibus, G in C versa. Ptolemæo, cum juxta Apollinis promuntorium & Cæsaream constituatur,* Καννκκίς *videtur esse: ut forte legendum sit* Γυνυγύς. SVR.

GVNVGVS] Variant libri, *Ganucus*, *Gunurus & Cannucus* ostentantes. Ravennas recte L. V. C. 4. *Gunugus.* Notitia in Mauretania Cæsariensi *Auxilium Gunugitanum* agnoscit. Est quidem à Sirmondo *Gunagitanus*, sed Laudunensi codice refragante, uti Ruinartus monuit. WESS.

CAESAREAM COLONIAM M. P. XII.] *In vetustissimo codice Regio legitur* Cæsarea Colonia M. P. XII. *Reliqua* M P X X I I. *habent.* SVR.

CAESAREA COLONIA] Aberat Cæsarea Carthagine intervallo, quod vir expeditus XXX. dierum spatio absolvere poterat, teste Procopio L. II. Belli Vand. C. 5. Qua Tipasam iter erat, portam habebat *Tipasitanam*, cujus in Actis S. Marcianæ, à Bollando IX. Jan. magni operis editis, mentio est. Nunc Afris *Alger.* vide Leonclavii Pandect. Hist. Turc. C. 227. WESS.

TIPASAM COLONIAM M. P. XVI.] Tipasa Colonia M. P. XVI. *legitur in Regio, & Blandiniano, at Longoliano. In Ne.* Tipassa. *Plinii exemplaribus L. 5. C. 2.*, Oppidum novum & Latio dato, Tipasa. *Ptolemæo item* Τίπασα *& eodem modo apud Ammianum libro* XXIX. SVR.

TIPASA COLONIA] Hujus Coloniæ nomen varie scribitur. In Ammian. Marcellino ex scripto codice *Tiposa* publicatum est. Victori Vitensi L. V. Pers. Vand. C. 6. *Typasensis majoris Mauritaniæ civitas* dicitur. Optatus Milevitanus L. II. Schism. Donat. C. 18. *Thipasam Cæsariensis Mauritaniæ civitatem* appellat, quamquam recentior Lud. El. du Pin editio *Tipasa*, quod solum rectum esse Plinius & Ptolemæus ostendunt. WESS.

CASAE CALVENTI] A Ptolemæo inter Tipasam & Icosium ponitur *Via.* Moletio *Brisch.* SIML.

CASAS CALVENTI M. P. XV.] *In vetustissimo* Casæ Caluenti M. P. XV. *legitur, tum reliqua exemplaria & manuscripta, & excusa typis* Calbenti *habeant.* SVR.

CASAE CALVENTI] Nostri quoque *Calbenti.* Anastasius *Case Calbeati.* Non improbem Regii codicis scripturam: visum sæpe librariis est has literas invicem confundere. Fortasse *Casæ Calventi* à possessore conditoreve nomen impetrarunt. *Casis Sabinæ*, quarum Episcopus in Collatione Carthaginiensi C. 198. occurrit, ex simili caussa nomen fuisse inditum arbitrer. Vide vero quam studiose P. Bertius, Simleri notas evolverit, illi ad Ptolemæi L. IV. C. 2. adscribens, ac si opinatus fuerit, inibi locandam esse mansionem Antonini *Ad Gallum gallinaceum* ubi Ptolemæi *Via* est. WESS.

ICOSIVM COL. M. P. XXXII.] *Vetusta exemplaria* Icosum *habent: atque item à Vespasiano Imperatore* Latio donatum Icosium *perhibet Plinius L. 5. C. 2., ex vetustis Toletano, & Cæsaraugustano exemplaribus: ut in excusis haud recte* Icosion *legatur. Marcianus item* Icosium *atque* Coloniam *Solinus Cap. 25. qua ratione* Icosio *nomen impositum sit commemorat.* SVR.

ICOSIVM COLON.] Mira quadam metamorphosi ex Icosio urbem *Losistam* formavit Car. à S. Paullo, deceptus corrupta Sirmondi Africæ

RVSGVNIAE COLON.	M. P. XV.
RVSVBBICARI.	M. P. XXIIII.
CISI MVNICIP.	M. P. XII.
RVSVCCVRO COL.	M. P. XII.
	IOMNIO

Africæ Notitia, in qua inerat *Victor Leositanus.* Urbi nomen & urbem Episcopo restituit Th. Ruinartus ex Laudunensi codice, *Icositanum Victorem* memorante. Wess.

RVSGVNIAE] Ptolemæo *Rustonium*, Plinio *Rusconia Colonia Augusti.* Io Conciliis *Rusgemonsis* vel *Rugoniensis* Episcopus memoratur. Castaldo nunc *Bresca.* Siml.

RVSGVNIAS COL. M. P. XV.] *Codex vetustissimus Regius* Rusguniæ col. M. P. XV. *habet Blandinianum & Longolianum* Rungoniæ M. P. XV *Neapolitanum* Ringoniæ M P X V. *Plinii codex Toletanus, & tres alii manuscripti L. 5. C. 2. facili conversione G litera in C,* Colonia Augusti Rusconiæ. *At in Parmensi typis extuso* Rusguniæ: *qua nos res admonuit, ut vetustissimi exemplaris lectio praferenda aliis esset. Ptolemao* Ρουσγόνιον *videtur esse: ut forte* Ρουγόνιον *legi oporteat, Martiano* Rusconiæ. *Illud advertendum in his regionibus* Thapsum, Zamam, & Achollam *Jugurthino, & Civili Casariano bello deletas à Strabone perhiberi.* Sur.

RVSGVNIAE COLON.] Excerpta codicum veterum *Rungonia*, neque aliter Aoastasius. In Martiani scriptis libris *Rusgonia.* Ravennas recte *Rusgunia* L. V. C. 4. *Numerianus Rusgumensis* Proviociæ Mauretaniæ Cæsariensis legatus adfuit Concilio Carthaginiensi sub Bonifacio. Varie vocem fuisse scriptam ostendit Steph. Baluzius ad Collat. Carth. C. 180. quem adi. Wess.

RVSVBBICARI M. P. XXIIII.] *In vetustissimo codice Regio* Rusub vicario M. P. XXIIII. *legitur. In Blandiniano & Longoliano* Rusubbicari M. P. XXIIII. *Neap.* Rusubicari. *In omnibus, qua quidem viderim. Plinii exemplaribus vetustis L. 5. C. 2.* Rusicorum civitate honoratum à Claudio *legitur. Ptolemao videtur esse* Ρουσίκαδα*: nam statim post* Rustonium *id oppidum admovetur. Ammianus libro* XXIX. C. 5. Subicarensis Castelli *meminit: ut forte eo loco* Rusubbicarense *castellum legendum esse videatur.* Sur.

RVSVBBICARI] Abiit in easdem cogitationes ad Ammianum Valesius, monetque in Africæ Notitia esse inter Mauretaniæ Cæsariensis Episcopos *Paullinum Rubicariensem*, corrupte pro *Rusubicariensi*, quod ut verum sit, fieri potest. Sed quid si melior sit Notitiæ scriptura, reddique Ammiano debeat *Rubicarense Castellum*, aut contra ex Ammiano io Notitia *Subicariensis?* Suspicatus hujuscemodi quid Th. Ruinartus est: oeque ego video, quid hæc urgenti jure reponi possit. nam multa oppida & castella, aliis indicta, in Notitia atque Ammiano Marcellioo inveniri nemo negabit. *Rusubbicari* hoc loco rectum est. Id nostri libri agnoscunt. Ravennas *Rusuvicarus*, Anastasius *Rusubiscarim*, male uterque. Notus ex Collationis C. 197. Constantius Episcopus *Rusubicariensis* est. Wess.

CISI MVNICIP. M. P. XII.] *Habet R. & Neap. Blandinianum vero & Longolianum* MPXV. *Ptolemae videtur esse* Κίσσα. Sur.

CISI MVNICIP.] Tabula scripta *Cissi Municipio XII. M. P.* Ravennas *Cysi Municipium.* In Anastasio invenies *Cusi.* Ptolemæi & Tabulæ scripturam coostabiliunt Notitiæ Ecclesiasticæ. Ex Collatione Carthaginiensi C. 208. notus est *Flavosus Cissitanus* & ex Notitia Africæ *Reparatus Cissitanus* inter Mauretaniæ Cæsariensis patres. Wess.

RVSVCCVRO] *Rusoccora* Ptolemæo, Plinio *Rusucurium civitate honoratum à Claudio.* In Conciliis nominatur Episcopus Rusucunensis & Rusocuriensis & Rusuccurieosis. Moletio nunc *Garbelius.* Siml.

RVSVCCVRVM COL. M. P. XII.] *Vetustissimum exemplar*, Ruscccuru Col. M. P. XII. *Blandinianum* Rusuccuro Colonia M. P. XII. *Neap.* Rusuccoro Colonia M. P. XII. *Longolianum* Rusuccuro Colonia M. P. XII. *Plinii Toletanum exemplar.* Rusicorum civitate honoratum à Claudio: *atque item tria alia vetusta exemplaria. Ptolemao videtur esse* Ρουσουκόρου*: nam statim, quemadmodum in Antonini Commentario, subsequitur* Ἰόμιον*: quorum omnium collata scriptione* Rusuccurum *legendum visum est. Marciano* Ruscurius *est.* Sur.

RVSVCCVRO COL. M. P. XII.] Quæ Colo-

IOMNIO MVNIC. M. P. XVIII.
RVSAZIS MVNIC. M. P. XXXVIII.
SALDIS COLON. M. P. XXXV.
MV-

Colonia hic dicitur, in Actis S. Marcianæ Municipium est: *Erat beata Martyr Marciana civis Rusuccuritani Municipii:* sic enim recte Bollandus legit pro *Rusuguritani*, quod codices offerebant. Neque insolens est, ut eadem urbs modo colonia modo municipium dicatur. Vide exempla ab Ill. Spanhemio congesta in Orbe Romano p. 91. In Plinio Harduinus *Rusucurium* dedit ex Parmensi editione. Ego vero perperam id factum arbitror. Monuit Lucas Holsteinius scriptos Plinii libros *Rusuccurum* & *Rusucurum* edere. Cur ergo dubitemus, probasse Plinium ac reliquisse *Rusuccurum*, quod Itinerarium cum Tabula Peutingeri ac Notitiis Ecclesiasticis confirmant? Pari modo in Ptolemæo scribendum existimem: codex enim Coislinianus Ρυσουκόρου ostentat, manu nos ad Ρυσόκκορον ducens, neque aliter à Martiano profectum esse MSS. ostendunt, *Rususcurrus* offerentes. Quid? Si credere licet conjecturæ Jac. Gronovii, viri Doctissimi, in Epist. ad Magliabequium, *Rusucoron* Livio L. xxx. C. 10. non ignorata fuit. Placuit illi, ubi nunc legitur: *Die segni navigatione absumpto, sub occasum solis in portum, Ruscinona Afri vocant, classe appulere.* Visum, inquam, illi est, *Rusucurona* venisse a Livio, additque, locum, qui Livio *Rusucuron* fuerit vocatus, posteriores variis modis extulisse videri. Sed enim, pace manium viri egregii dictum sit, Rusuccurum Plinii cum Livii verbis componi non potest. Portus, sive eum *Ruscinona* seu *Rusucurona* Afri appellarint, Uticam inter & Carthaginem fuit. Hoc rerum series apud Livium requirit. Classis hostium Uticam Carthagine petebat. Die segni navigatione consumpto ad portum Ruscinona appulit: postero die Romanos ad Uticam invadit. Taceo longius Rusuccurum Carthagine fuisse disparatum, nec segni navigatione unius diei eo potuisse perveniri. Wess.

IOMNIO] In alio exemplari *Ionium*. Sed a Ptolemæo quoque Iomnium vocatur. Moletio *Casson*. Siml.

IOMNIVM MVNIC. M. P. XVIII.] *Regium atque idem vetustissimum exemplar* Iomnio munic. M. P. XVIII, *Blandiniana Bibl.* Ionium municipium M. P. XVII. *Neap.* Lomnium municipium M. P. XVI. *Longolianum* Ionium municipium M. P. XVII. *& miniatulis litteris emendatur* Lomnium: *ut haud dubie* Iomnium *legi oporteat, Ptolemao adstipulante, uti supra docuimus.* Sur.

IOMNIO MVNIC.] Prorsus uti Suritæ libri, ita nostri variant: alii *Iemnium*, alii *Lemnie*, quud Ravennas agnoscit, cum Tabula *Lomnio* præferat. Haud dubie rectum est *Iomnium*. Hinc fuisse videtur *Honoratus Episcopus Iomnitensis* in Collatione C. 208. El. du Pin *Jonnitensis* refingens, quod Ionnium sit in Ptolemæo & Antonino, in errore versatur. Verum erit *Iomnitensis*. Wess.

RVSAZIS] Ptolemæo *Rusazus*, Plinio *Rusazus Colonia Augusti*. Moletio hodie *Carbona*. Siml.

RVSAZIS MVNIC. M. P. XXXVIII.] *Legitur in Regio: in Blandiniano & reliquis* Rusaxis municipium M. P. XXXVIII. *In Plinii manuscriptis omnibus L. 5. C. 2.* Rusazus Colonia Augusti: *& apud Marcianum perperam* Rusarus *pro* Rusazus. *Ptolemao item* Ρυσάζις. Sur.

RVSAZIS MVNIC.] Ex Vaticano codice Schelstrate *Rusaxis*, quod in nostris quoque conspicitur, edidit. In Tabula est *Rusahu*, literis H & Z, ut solet in Tabula, confusis. *Rusassim* habet Anastasius, Ravennas vero in Gronovii editione *Rusu visinune* pro *Rusazis Munic.* Huc refert Th. Ruinartus *Idonium Rusaditanum* ex Notitia Moris enim Afri est & D invicem permiscere. Wess.

SALDIS] Hanc Plinius coloniam ab Augusto factam scribit. Moletio est *Bugia*. Castaldo *Algier*. Gerardo Mercatori *Tadelis*. Siml.

SALDAS COLONIAM M. P. XXXV.] *In Reg.* Saldis Colonia M. P. XXV. *Reliqua exemplaria* XXXV. *quam lectionem, quod proximè ad summam* CCXVIII. M. P. *qua à* Cæsarea Saldas usque *tributa supra fuere, accedat, amplectimur.* Sur.

SALDIS COLON.] Sita hæc colonia fuit in Mauretania, quam Sitifensem appellant. *Bugiam* nunc esse volunt, quam incertus Chronici Cassinensis scriptor, editus à Muratorio tom.

MVSLVBIO.	M. P. XXVII.
COBA MVNICIP.	M. P. XXVIII.
IGILGILI COLON.	M. P. XXXVIII.
PACCIANIS MATIDIAE.	M. P. XXXV.
	CHVLLI

V. Script. Italiæ, anno MCLII. *Buceam nobilissimam urbem*, cujus rex in urbe Constantina fuerit suspensus, vocat. WESS.

MVSVLVBIVM M. P. XXVII.] *In Re. legitur* Musulubio M. P. XXVII. *At in Blandiniano* Muslubio M. P. XXVII. *In Nea.* Muslubio M. P. XXVIII. *& item in Longoliano: sed in emendatiobus xxvij. correctum apparet.* SVR.

MVSLVBIO] In nostris est *Muslubio*, Cusani codex *Musiubio.* Vaticanus in passuum quoque numero cum Regio Suritæ consentit. Tabula XXVI. M. P. Saldis disjungit, *Musiubioque Horreta* appellat. Ravennas, qui Tabulam exscribere adsuevit, *Musluzion Orea* L. v. C. 4. Unde apertum est fuisse in Tabula Peutingeri *Muslubio horrea*, indicarique eo loci horrea fiscalia, de quibus infra, constituta fuisse. Inter Sitifensis Mauretaniæ Episcopos Notitia numerat *Victorem Horrensem*, qui fortasse huc referendus. In MSS., quo usus est vir doctus, cujus olim Fabricii exemplar fuit, adscriptum erat: *hic XI. M. supersunt.* WESS.

COBA] Hæc in quibusdam exemplaribus ante Muslubium ponitur, in aliis id sequitur: a Ptolemæo *Chobat* appellatur. SIML.

COBA MVNICIP. M. P. XXVIII.] *Legitur in Regio, Blandiniano, & Longoliano: tum in Neapolitana bibl. exemplari* Cobo *legatur: videndum, an Ptolemæo id oppidum sit, quod Χῶβατ scribitur.* SVR.

COBA MVNICIP.] *Coba* quoque nugator Anastasius cum Vaticano libro. Parisiensium unus Neapolitano exemplari consentit. *Cobo* Cusani schedæ. Ravennas & Tabula *Choba.* Si hinc fuerit *Maximus Covensis*, uti volunt, locum & dignitatem obtinens inter præsules Mauretaniæ Sitifensis in Notitia, verior erit Itinerarii scriptura. WESS.

IGILGILI COLONIA] Nomen hujus coloniæ alibi *Igigili* scribitur: a Plinio & Ptolemæo *Igilgili.* Ab hac Marcellinus denominat litus *Igilgitanum* in Sitifensi provincia. Moletio hodie *Gigeli*, vel *Gigel.* SIML.

IGILGILI COLON. M. P. XXXVIII.] *Reg.* Igirgili Colon. M. P. XXVIII. *Blandinian.* Igilegili Colonia M. P. XXXVIIII. *& item Longolianum: excepto quod milia* XXXVIII. *corrigitur. Neapolitanum* Igiligili mpm XXXVIII. *habet. Plinii Toletanum exemplar L. 5. C. 2.* Igilgi: *Cæsaraugustanum* Gilgili: *& duo alia manuscripta exemplaria* Gigili *& apud Marcianum* Igilgili: *atque item Ptolemæo in sinu Numidico* Ἰγιλγίλι. *Ammianus libro* 29. C. 6. Defertur, *inquit*, ad Sitifensis Mauritaniæ litus, quod Igilgilitanum accolæ adpellant. SVR.

IGILGILI COLON.] *Igilgitanum* in Ammiano ex Gelenii conjectura est, probata à Valesio ob *Domitianum Igilgitanum* ex Notitia. Ego Holsteinio Suritæque accesserim, *Igilgilitanum* amplexis. Huc ducunt scripti Antonini libri, quorum Vaticanus & Vossianus *Igilegili*, Parisiensium unus *Igisegu* prætereuntur. Tabula vero & Ravennas prorsus ut Ptolemæus *Igilgili:* neque aliud offert *Urbicosus Episcopus plebis Egnilgutitana* in Collatione Carth. C. 121. WESS.

PACCIANAS MATTIDIAE M. P. XXXV.] *Re.* Paccianis Matidiæ M. P. XXXV. *Blandinianum* Pacianis Matiduæ M. P. XXIIII. *In Neapolitano* Paccianis mandre mpm. XXIIII. *Longolianum vero* Paccianis Mandiæ MPM. XXIIII. Matidiæ *cujusdam magni nominis mentio fit ab Ælio Spartiano in Hadriani Cæsaris vita C.* 5. Post hæc, *inquit*, Antiochia digressus est ad inspiciendas reliquias Trajani; quas Tatianus, Plotina, & Matidia deferebant. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Comitis Tingitaniæ inter Limitaneos recensetur Tribunus cohortis* Pacatianensis Pacatiana: *adsentiente iisdem vetusto exemplari.* SVR.

PACCIANIS MATIDIAE] Mansionem hanc à Matidia nomen accepisse apparet, licet incerta sit caussa. Fieri potest, ut ob beneficium, ejus ope impetratum, hanc illi gratiam retulerint incolæ. Merita ejus in Afros exstitisse non inepte inde colligas, quod aliis locis nomen fecerit. *Rusibricari Matidie* in Cæsariensi Mauretania Tabula habet, hic vero mendose *Parcianis Macine.* Fueritne hæc Marcianæ sororis Trajani filia an neptis constituere non

CHVLLI MVNIC.	M. P. LX.
RVSICCADE.	M. P. L.
PARATIANIS.	M. P. XXV.
CVLVCITANIS.	M. P. XVIII.

TA-

non ausim. Utraque nota est ex lapide Reinesiano Classis tertiæ XVIII. & XIX. Anastasius hinc duas mansiones fecit *Patrianum*, *Matidiam*, stolide donationem Justini Imp. augens. Recte tamen *Matidiam*, non *Mattidiam*, quod scripti & lapides improbant, scripsit. Id negligendum non est nostros omnes, præter Vossianum, qui XXXIIII. M., cum Tabula consentire in XVIII. M. P. Wess.

CHVLLI MVNICIPIVM] Plinio *Cullu*: Ptolemæo *Cullu* & Collops Magnus. Moletio *Alcole*. Siml.

CVLLI MVNIC. M. P. XXIIII.] *Habet R. Bl.* Chulli municipium M. P. LX. *& item Ne. Longolianum* Chuli municipium mpm LX. *Plinii cod. Toletanus in Numidiæ regione L. 5. C. 3.* oppida Chullurii siccade: *ut plane legendum indicet*, Oppida Chullu Rusiccade: *ex Cæsaraugustanis* Chulluru sichade, Culluru siccade, & Culluru sicade. *ut haud dubie* Chulli aut Chullu *legendum in Antonino videatur. Ptolemæo in Africa situ* Κόλλοψ μέγας. ὁ Κόλλυ. *Solinus*, Dein Chullu, purpurario fuco, Tyriis velleribus comparata. *Cap.* 29. Svr.

CHVLLI MVNICIP.] Omnium librorum, quos vidimus, consensu *Culli*, *Chuli* aut *Chulli Municipium M. P. LX.* Tabula *Chullu* cum eodem passuum numero. Neque visum est his reluctari. Retulit ad hoc municipium Joan. Vaillantius tom. 1. Col. p. 169. nummum, qui præfert una parte AEL. MVNICIP. COEL., quod eo indice erit, *Ælium Municipium Coelli*, seu *Coellitanum*: arbitratur præterea MVNICIPIVM T. AEL. HADRIAN. AVG. CIVILITANVM ex Gruteri lapide Thes. P. CCCLXII. 1. hoc ipsum esse. Ego de utroque dubitaverim. *Civilitanos* sive *Cibilitanos* in Bætica habet Plinius L. IV. C. 22. A municipio, Cullu Plinii ævo dicto, quo modo Hadriani tempestate *Coellitanus* formari potuerit, non video. Rectius hinc fuisse dixeris *Victorem Cullitanum* in Collatione C. 126. neque audiendus est El. du Pin, illum *Cululitanis* transcribens. Χόλλα in Punicis Appiani occurrit p. 95., verum ea Acholla est, ut Jac. Gronovius ad Melam L. 1. C. 7. animadvertit. Nunc *Celo* est, sive *Alcolo*, Arabum articulo addito. Vide quoque Salmasium ad Solinum p. 220. Wess.

RVSICCADE] Duæ sunt urbes hujus nominis in Africa: una in Mauritania, cujus Mela L. 1. C. 5. meminit, *Rusicada & Siga parvæ urbes.* altera, cujus hic fit mentio, quam Mela & Ptolemæus in Africa minore, Plinius in Numidia recenset. Siml.

RVSICCADEM M. P. LX.] *R.* Rusiccadem MP. LX. *Bl. & Lon.* Rusiccade MP. L. *Ne.* Rusiccade M. P. L. Svr.

RVSICCADE] Nostris omnibus inest *Rusiccade M. P. L.*, neque aliter scripta Tabula, quæ coloniam fuisse addit. Liber Fabricii monet, MSS. addere, *hic IIII. M. superfunt.* Plinii tempore hanc dignitatem nondum tenuisse ex L. v. Hist. Nat. C. 3. apertum est. *Victorem Rusiccadensem* memorat Optatus L. 1. C. 13. Reddam hanc urbem Augustini Epist. LXXXVII. *Neque de Rucatensi Episcopo*, inquit, *vestro, qui cum Firmo pactus perhibetur incolumitatem suorum*, sic Lovanienses ediderunt. Notarunt Benedictini in optimæ notæ manuscriptis aut *Rusicazensi* aut *Rusicatensi* obvium esse. An dubitabimus *Rusiccadensi* unice verum videri, scriptis libris huc ducentibus? alluebat urbem fluvius Tapsus, ut Vibius docet. In Mela nunc una tantum est *Rusiccade.* Nam quæ L. 1. C. 5. Simleri ætate lectitabatur, recte inde ablegata est. Lege Is. Vossii commentarium. Wess.

PARATIANAS M. P. L.] *Re.* Paratianis M. P. L. *Bl.* Parationis MPXXV. *Ne.* Paramanus mpm. XXV. *Longolianum*, *Blandiniani lectionem præfert: & miniatulis literis* Paratianis *emendat.* Svr.

PARATIANIS] Verum esse putaverim mansionis nomen *Paratianis*, quantumvis Parisiensium librorum unus edat *Pavatianis.* Ceteri cum ipsa Tabula conspirant, & XXV. M. P. Rusiccadem hinc removent, ut nimium Regio suo codici Hieron. Surita tribuisse videatur. Wess.

CVLLICITANIS] Vel *Cullitanis.* Siml.

CVLVCITANAS M. P. XXV.] *Habetur in*

 Reg.

TACATVA.	M. P. XXII.
SVLLVCO.	M. P. XXII.
HIPPONE REGIO COL.	M. P. XXXII.
	AD

Reg. Culucitanis M P X X V. *In Blandiniano* Culitanis M P X V I I I. *& item in Lon. sed milto emendatum apparet* Cullicitanis : *quemadmodum in Neapolitan. legitur.* SVR.

CVLVCITANIS] Peritissimus harum rerum Ortelius hanc mansionem eandem censuit ac Ptolemæi *Collopem parvum.* Sed obstant Tabula & ordo hujus itineris. Præponitur constanter Tacatuæ, cui Κόλλοψ μικρός à Ptolemæo subjungitur. Confundi hanc a multis cum Culusitana merito ægre fert H. Norisius Animadversionibus in Garnerii notas. Certissimum est ex Notitiis Ecclesiasticis Culusitanam fuisse in Pronconsulari provincia, cum hæc in media sit Numidia. Ravennati L. v. C. 4. *Culucia* dicitur. Peutingeri Tabula propius ad verum *Culucitani*; nostri omnes aut *Cullicitanis* aut *Cullicitanis*, sejunguntque à superiore XVIII. M. P. Tabula XVI. M. P. WESS.

TACATVA] Vel *Jacata.* Ptolemæo *Tacatia*, Plinio *Tacatua.* Moletio *Suchaicada.* SIML.

TACATVAM M. P. XVIII.] *Re.* Tacatua M P X V I I I. *Bl.* Tacata M. P. XXII. *& item Ne. Longolianum vero* Tacata mpm XXII. *Plinii vetusta exemplaria L. 5. C. 3. in Numidia descriptione*, At in ora Tacatua, Hipporegius. *Ptolemæo* Ταχατούη. SVR.

TACATVA] Variant scripti libri. Ex Vaticano Schelstrate *Taccata* dedit : in nostris aut *Tacatia* est aut *Tacata.* *Tacatra* Cusani codex. Rectius Tabula *Tacatua*, quæ pariter ac scripti editique XXII. M. P. à Cullicitanis separat. Nihil contra hunc consensum Regius Suritæ poterit, cujus XVIII. M. P. ex superiore mansione huc migrarunt. Imposuerunt huic urbi Episcopum Crescentium viri doctissimi L. Holsteinius & Harduinus ad Plinii L. v. C. 3., quem Africæ Notitia *Tacaratensem* appellat, reprehensi propterea à Th. Ruinarto, urbem *Tacaratam* ex Collationis C. 121. in Numidia inveniente. SVR.

SVLLVCO] Vel *Sullucto.* SIML.

SVLLVCVM M. P. XXII.] *Habet Re. at Blandinianus* Sullucco M. P. XXII: *& item Lon. & milto* Sullucto *corrigitur. Neap.* Sullucio mpm XXII. SVR.

SVLLVCV] Præcipui nostrorum librorum *Sulluco*, unus Parisiensium *Sullucto.* Schedæ Cusani *Sullucito.* Oppidum Africæ maritimum Σύλλεκτον *Sullectum*, ad quod Belisarius appulerit, describit Procopius L. 1. Bel. Vand. C. 17. sed ejus nulla hic haberi ratio potest, siti infra Leptim & Adrumetum. Tabula scripta *Sublucu*: an *sub lucum* voluit? ut à vicino luco nomen habeat. Verum id esse potest. Retioui tamen, quod codices dabant. WESS.

HIPPONE REGIO] Moletio *Bona.* SIML.

HIPPONEM REGIVM COL. M. P. XVIII.] *Re.* Hippone Regio col. M. P. XVIII. *& reliqui* M. P. XXXII. *differunt.* SVR.

HIPPONE REGIO COL.] Summa concordia libri nostri *Hippone Regio* M. P. X X X I I. Tabula unis passuum millibus summam adauget. Veteribus Græcis atque Latinis Ἱππὼν Βασιλικὸς, *Hippo Regius.* Silius Italicus L. III. 259.

Et antiquis dilectus regibus Hippo.

Seriore ætate Procopius L. II. Bel. Vand. C. 4. Ἱππονρέγιον. Victor vero Vitensis L. I. Pers. Vand. C. 3 *Civitas Hipporegium.* Aberat Carthagine itinere dierum decem, Procopio teste. Æternum nomen urbi conciliavit Augustinus, qui in Leporii Libello Emendationum *Episcopus Hipponereiensis regionis*, postrema puto voce abundante, appellatur. Arabes ex Hippone *Bonam* fecerunt, quo nomine nunc est; Incertus Cassinensis Chronici auctor An. M C L I I I. *Rex Rogerius cepit civitatem, quæ quondam Ippone regium dicebatur.* Romualdus Salernitus præsul, eadem narrans, *Bonam* à Rogerio occupatam tradit. Imminet urbi mons excelsus, ferri metallis celebris, de quo Nubiensis p. 88 WESS.

AD DIANAM M. P. XXXII.] *Habet Re. Blandinianum* ad Dianum M P M X X X I I *& item Longolianum, sed milto* ad Dianam *emendat.* SVR.

AD DIANAM] *Ad Dianam* verissimum est, atque ita Vaticanus & Parisienses libri, quorum unus X X I I. M. P. tantummodo edit.

Fuit

AD DIANAM.	M. P. XXXII.
NALPOTES.	M. P. XL.
THABRACA.	M. P XXIIII.
HIPPONE ZARITO.	M. P. LX.

TV-

Fuit inibi Dianæ fanum, quod Tabula pictum oftendit, feparatum Hippone xxx. M. P. Habet Cullationis C. 198. *Fidentium Epifcopum Dianenfem*, qui utrum hinc fuerit, non fatis eft certum. Appofitum hoc fanum viæ eft publicæ, quod Diana viarum effet præfes tefte Auguftino L. VII. Civ. D. C. 16. WESS.

NALPOTES M. P. XL.] *Statim ab diverforio* ad Dianam *vetufta exemplaria, & Longolianum hanc lectionem præferunt: uno excepto vetuftiffimo Regio: in quo* Tuniza MPXV. *ejus loco legitur: cum reliqua exemplaria poft Hipponem* Diarrhytum Tuncizam *collocent: vetuftiffimum verò ea parte* Tunizæ *loco* Tuna *habet: atque ea ratione exemplariorum reliquorum confenfum laudare placet.* SVR.

NALPOTES] Affentior codici Regio Suritæ, licet omnes libri, quorum nobis ufus fuit, *Nalpotes* aut *Halpotes*, ut Voffianus, præferant. Moveor Ravennatis auctoritate, Dianam inter & Tabracam *Tunizam* locantis L. v. C. 5. Ad hoc, Tabula hoc loco *Tuniba xv. M. P.* offert, H & Z. folito more confufis. Quæ fequitur Hipponem Diarrhytum in Itinerario Tuniza, ea *Thiniffa* five *Tiniffa* eft, uti dicetur. Credo hujus effe mentionem in Ufuardi Martyrologio VIII. Idus Novemb. *Toniza Africa natalis S. Felicis.* Paria leges in Martyrum indice Hieronymiano, quem Luc. d'Achery vulgavit. *Nalpotes*, quod hinc exturbare non aufus fui, unde in libros migraverit, quidve velit, juxta cum illis novi, qui ignorant. WESS.

THABRACAM] Plinio *Tabracha oppidum civium Romanorum.* Aliis *Tabraca.* Stephano & Polybio *Tabathra.* Moletio *Bugio.* SIML.

THABRACAM M. P. XXIIII.] Thabraca M. P. XXIIII. *Blan.* Thabraca M. P. XXX. *& item Longolianus. Neap.* Tabraca mpm xxx. *In Plinii exemplaribus omnibus L. 5. C. 3., corruptum id nomen habetur: Cum recte Ptolemai Græca exemplaria cum Antonini vetuftis codicibus confentiant, Θάβρακα enim habent.* SVR.

THABRACA] Urbis vocabulum codicum plures adfpirante litera ornant: unus Parifienfium eam detrahit, non male. *Cabraca* fatis mendofe Peutingeri tabula, nec accuratior Martiani *Tabrachia*, quæ tamen ex fcriptis eft mutanda; *Tabracca* enim edunt. Urbi adjacebant filvæ, fimiis fertiles, monente Juvenalis Scholiafte Sat. x. 194.

Et tales adfpice rugas
Quales umbriferos ubi pandit Tabraca faltus.

In ea Gildonem, tyrannidem inter Afros occupantem, fuiffe captum Claudianus L. I. Laud. Stilic. 357. docet.

Prædonem lembo profugum, ventifque repulfum
Sufcepit merito fatalis Tabraca portu.

Vide quoque in Eutropium L. I. 410. WESS.

HIPPONE ZARYTO] Græcis Hippon Διάῤῥυτος propter aquarum irrigua. Hodie Biferta. SIML.

HIPPONEM ZARRHVTVM M. P. LX.] *Reg.* Ippone Zarito M P. LX. *& Bl.* Hippone Zarito M P. LX. *atque itidem Neapolitanus, & Longolianus. Plinius L. 5. C. 4. in Provincia, quæ propriè* Africa vocatur, Diarrhytum *dictum, propter aquarum irrigua tradit. Jam verò obfervatum à doctis viris video* Zarrhytum, *pro* Diarrhyto *in Anton. Itinerario reperiri, uti* Zeta *fit, quæ* diæta: *& apud Cyprianum & Pontium Paulinum pro* Diabolo Zabolus. *& in Hymno fefti dedicationis Michaelis Archangeli, quem canit Ecclefia: & nos etiam addimus apud Ifidorum, cum de* Ebufo *Infula fit mentio*, Zanium *pro* Dianio *Hifpaniæ oppido fcriptum. Admonendum præterea cum hujus oppidi fiat ab Antonino mentio, videri apud Plinium in ea parte, qua hunc* Hipponem dirutum *vocatum docet*, Dilutum *legi debere: uti ab aliis emendatum apparet. tametfi in vetuftis omnibus, quæ viderim, exemplaribus*, dirutum *legitur: neque rejiciendam eam dictionem puto, contra Pintianum.* SVR.

HIPPONE ZARITO] In aliis *Hippone Zarrhyte* editum video. Valentinus codex *Zarito.* Zarrhytum vero pro Diarrhytum διάῤῥυτος propter aquarum irrigua. Æolica enim dialecto Z pro Δ. fic *Zeta* pro *Diæta* apud Jurifconfulto-

TVNIZA.	M. P. XX.
MEMBRONE.	M. P. X.
VTICA.	M. P. VI.
AD GALLVM GALLINACIVM.	M. P. XII.
CARTHAGINE.	M. P. XV.

ITER

rum filios & Plinium minorem L. v. Epist. 6. Et Zabulus, pro Diabulus apud Cyprianum. Ζάρυτος pro Διάρρυτος, ζάπλυτος pro διάπλυτος, & id genus alia. V. Turnebum L. xxiiii. Adverf. C. 4. SCHOTT.

HIPPONE ZARITO] Suritæ judicium, amplexi *Hipponem Dilutum* in Plinio, merito improbavit Harduinus. *Diarrhytum* e Plinii calamo exiisse multis ante eum annis S. Bochartus L. I. Can. C. 24. indicavit. Afris receptissima fuit literarum Z & D. permutatio. Augustino L. vii. de Bapt. C. Donatistas C. 35. in omnibus MSS., Benedictinis commonentibus, *Petrus ab Hippone Zarito* dicitur, quem Concilium sub Cypriano Carthaginiense *Petrum ab Hippone Diarrhyto* appellat. Arabes occupatam a se urbem *Benizert*, quam Nubiensis p. 88. à Tabarca, Tabraca est Latinorum, M. P. LXX. removet, nuncuparunt. WESS.

TVNIZA] Ptolemæo *Thinissa*. Item in Concilio Carthaginiensi *Tinisa*. Moletio nunc Tamacrati. SIML.

TVNIZAM M. P. xx.] *Hoc loco Re.* Tuna *habet, cum supra, uti monuimus*, Nalpotis *diversorii loco* Tuniza *adposuerit: manifesto, ut arbitror, librarii errato. Bl.* Tunciza M. P. XX. *& item Nea. Longolianus, & Aldinus, manifesto errato,* Iuneiza *habent. Ptolemæo* Ἱππὼν Διάρρυτος: *& statim subditur* Θινίσσα, *ut haud levis suspicio injecta sit, hanc* Tunizam *eam esse urbem, quæ Straboni* Τύνις *nomine, in Carthaginiensi sinu constituitur: quam Livius Libro 30. C. 9. ab Carthagine abesse ferme* XV. M. P. *docuit, quæ nunc* Tunez *appellatur: neque is numerus, quem longe Antonini numeri exsuperant, me ab ea deterruerit opinione: cum directum iter à Livio expositum appareat: & in hoc itinerario id sit advertendum, vias deflecti pro situ urbium, aut oppidorum, quibus Proconsules Provincias obire consueverant.* SVR.

TVNIZA] Tunetis situm, quem ex Livio H. Surita designavit, confirmat Polybius L. XIV. C. 10. Ὁ δὲ Τύνης ἀπέχει μὲν τῆς Καρχηδόνος ὡς ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους. nam cxx. stadia æquant xv. M. P. Fuit ergo urbs proxima Carthaginem, idque haud obscure Polybius & Livius condocuerunt. Id vero falsu dixeris de hac Tuniza, longeque pejus eam composueris cum Tunete. Tunes situs erat ultra Carthaginem, inter eam & Maxulam, ut ex scripta Tabula apertum est. Tuniza cis eam urbem. Peutingerana Tabula *Tunisa M. P. xx.* ab Hippone Diarrhyto separat, plane ut Itinerarium. Erarunt librarii in voce pingenda: pro *Tunisa* invenit Ravennas *Tunissa*. In libris nostris *Tuneiza* conspicitur. Ego verum mansionis nomen *Tinisa* fuisse arbitrer. Hoc dat Concilium Carthaginiense sub Cypriano, in quo *Venantius à Tinisa* sententiam de hæreticis denuo baptismi lavacro tingendis dixit. Scio in nuperrima St. Baluzii editione *Timisa* fuisse vulgatum, nec tamen certum utrum ex scriptis libris. Idem Lovanienses in Augustino L. vii. de Baptis. habent, sed libris veteribus renitentibus, uti Benedictini monuerunt. Notitia inter Proconsularis provinciæ Episcopos *Dalmatium Tinnisensem* recenset. Th. Ruinartus eum huic urbi non male imposuit. WESS.

MEMLONEM M. P. x.] *Bl.* Memlone M. P. X. *habet: cum reliqua* Membro M. P. X. *præferant exemplaria, & typis excusa. Jam vero quod Ptolemæus* Ἀπόλλωνος ἱερὸν *circa hæc loca conlocet, æstimandum an forte* Ad Apollinis *legendum sit, ut deversorium, juxta Apollinis fanum, indicet.* SVR.

MEMBRONE] Non accedo Suritæ. *Membrone* aut Membro, quod libri summo consensu præferunt, verissimum est, comprobaturque à Ravennate & Tabula, in qua errantis librarii vitio *Membione X. M. P.* Habet hujus urbis præsulem in Proconsulari Provincia Notitia *Bonifacium Membrositanum*: neque caussa erat, quamobrem Th. Ruinartus hæreret, *Memblositanus* ne an *Membresitanus* in Notitia fuisset, cum optimi coloris sit vulgatum. Nam quod ipse cum St. Baluzio in Proconsulari Provincia oppidum *Memblosam* collocavit, id ex corru-

pta

ITER AB TOCOLOSIDA TINGI.	M. P. CXLVIII. Sic
VOLVBILIS COL.	M. P. III.
AQVIS DACICIS.	M. P. XVI.
GILDA.	M. P. XII.
VOPISCIANIS.	M. P. XXIII.

TRE-

pta natum est Carth. Collatione, quæ cap. 133. *Theasium Episcopum plebis Memblositanæ* vocat, qui revera Membrositanæ multitudini præpositus fuit. Forte & huc pertinet *locus Memplonitanus*, sive *Memblotutanus*, cujus L. 1. Mirac. S. Stephani cap. 5. & L. 11. cap. 4. mentio est. De Membressa dicam alias. WESS.

VTICA M. P. VI.] Urbem hanc Catonis morte nobilitatam Appianus in Punicis p. 68. Carthagine LX. stadiorum intervallo disjungit: ἑξήκοντα σταδίοις ἀπὸ Καρχηδόνος ἀφεστῶσα: minus ex vero, neque enim LX. stadia respondere possunt XXVII. M. P., quæ Tabula librique scripti inter utramque urbem interponunt. Augustus ejus incolas civitatis R. jure donavit, ut in Dione L. XLIX. p. 458. leges. Hinc MVNICIPIVM IVLIVM VTICENSE in nummis Joan. Vaillantii dicitur. Transiit deinde in jus coloniarum, quod miratum fuisse Hadrianum Imp. Gellius significat L. XVI. Noct. At. cap. 13. Tabula *Uticam Coloniam* appellat. Juris Italici facta est a Severo & Antonino, ut ex L. ult. ff. de Censibus cognosces. WESS.

AD GALLVM GALLINACIVM] Hoc loco inter Uticam & Carthaginem à Plinio & Ptolemæo ponuntur *Castra Cornelia*, quorum etiam Mela & Cæsar meminere. SIML.

AD GALLVM GALLINACIVM] Non eadem sunt *Castra Cornelia* atque hæc mansio. Castra ea propius Uticam fuere. Cæsar L. II. B. C. cap. 24. *Abest directo itinere ab Utica paullo amplius passuum mille. Sed hoc itinere est fons, quo mare succedit: longe lateque is locus restagnat: quem si quis vitare voluerit, VI. millium circuitu in oppidum perveniet.* Videtur huic loco nomen esse inditum à signo galli gallinacei. Non dissimili ex caussa villa Cæsarum fluvio Tiberi imposita, juxta nonum lapidem Flaminiæ viæ, *Ad Gallinas* dicebatur. v. Plinium L. XV. cap. ult. & Suetonium in Galba cap. 1. WESS.

ITEM AB PTOCOLOSIDA TINGI. M. P. CXLVIII.] *Sic Reg.* Item ab Ptolocosida Tingi M. P. CXLVIII. *In Blan. desiderantur tria prima verba, quòd miniatulis litteris describenda relinquebantur: & pro reliquis hæc remanserunt* Tigin mpm VIII. *Sic in Nea. B.* Item abdo Colosida Tingi mille plus minus CLXVIII. *Sic in Longoliano interversis verbis:* Item AbdoColosida Tingi mpm VIII. *Ptolemæo in Mediterraneis Tingitaniæ Provincia* Τοκολόσιδα: *nam hoc itinere, cum iter maritimum Carthaginem usque confectum esset, redit ad mediterranea Tingitaniæ.* SUR.

ITER AB TOCOLOSIDA TINGI] Eundem passuum numerum, quem in Neapolitano Surita invenit, Parisienses edunt, verum omnes *Tocolosida*, ut Ptolemæus, excepto Cusani, in quo inest DOCOLOSIDA. Mendose Ravennas L. III. cap. 11. *Tocolosion.* ITEM, quod passim libri habent, ex ITER natum est. correxi id auctoritate codicis Fabricii. WESS.

VOLVBILIS COL.] Plinius *Volubile* oppidum à Banasa XXXV. M. P. & à Lixo quinquaginta M. distare scribit. Moletio *Fessa.* SIML.

VOLVBILIM COL. M. P. III.] *Reg.* Bolubilis col. M P. III. *Reliqua exemplaria* Volubilis *&* M P. IIII. *habent. Ptolemæo* Οὐολουβιλὶς *inter mediterraneas Tingitaniæ Provinciæ urbes. Plinius L. 5. C. 1.* à Banasa Volubile *oppidum* XXXV. M. P. *numerat: & tantundem ab utroque mari distare confirmat.* SUR.

VOLVBILIS COL.] *Volubilis* est & apud Melam L. III. cap. 10. Qui *Fezam* esse opinantur, à vero aberrant. Plinius Volubile oppidum ab utroque mari, Atlantico & Mediterraneo, XXXV. M. P. distare ait. Id vero falso dixeris de *Feza.* V. Nubiensem p. 78. God. Henschenius Fezæ nomen Prudentio poetæ non ignotum fuisse censuit, qua de re alibi commodius. WESS.

GILDA] Ptolemæo *Silda.* SIML.

GILDAM M. P. III.] *Exemplaria omnia* Gildæ *nomen praferunt. ut apud Ptolemæum in mediterraneis Tingitaniæ Provinciæ* Γίλδα *sit legendum pro* Σίλδα. *Stephano* Γίλδα πόλις Λιβύης. SUR.

VOPISCIANIS] *Vipotianis* vel *Viposcianis.* Ptolemæi *Prisciana* forte, quamvis hæc inter

Vo-

TREMVLIS.	M. P. XVIIII.
OPPIDO NOVO.	M. P. XII.
AD NOVAS.	M. P. XXXII.
AD MERCVRI.	M. P. XII.
TINGI COLONIA.	M. P. XVIII.
A CARTHAGINE CIRTA.	M. P. CCCXXI.
SITIFI.	M. P. C.

CAE-

Volubilem & Sildam ab eo ponatur. Moletio *Rubea petra.* SIML.

VOPISCIANAS M. P. XXIII.] *Reg.* Vopiscianis M. P. XXIII. *Blandinianum exemplar & Longolianum* Vipotianis *habent: & in Neapolitan.* Viposcianis mpm XXIIII. *Placet vetustissimi exemplaris lectio. quod à* Vopisco, Vopiscianæ aquæ, *sive ejusmodi quippiam, diversorio nomen dederit. Ab eo loco, ad diversorium, cui* Perdices *nomen fuit inditum, ab optimo exemplari destituti sumus: quod omnia in eo desiderentur: quare miniatis asteriscis loca ea includere placuit.* SVR.

VOPISCIANIS] Ex Vaticano codice Schelstrate *Vipocianis* vulgavit. *Viposcianim* in nugatore Anastasio invenio. Ceteri fere accedunt optimo Suritæ libro. *Ptiscianam* Ptolemæi situs hinc removet; recte eam Is. Vossius cum Melæ *Prisciana* L. III. cap. 10. componendam existimavit. Asteriscos, indices defectus codicis Regii, quos H. Surita appingi jusserat, induxi ubique, ut erroris occasionem præciderem omnibus, hiatum mansionumque interitum indicari arbitratis. WESS.

TREMVLIS M. P. XVIII.] *Blandinianum & Longolianum exemplar* Tremulis M. P. XVIIII. *præferunt: Neapolitan. verò* Tremulis m p m. XXVIII. SVR.

OPPIDO NOVO] Ptolemæo arbitror esse *Oppinum.* Recenset quidem *Oppidum novum* in Cæsariensi provincia. sed id, cujus hic est mentio, in Tingitana est. SIML.

OPPIDVM NOVVM M. P. XII.] *Omnia exemplaria* Oppido Novo M. P. XII. *habent. Plinio in descriptione Tingitanæ provinciæ L. 5. C.* 2. Oppidum Novum, *& Ptolemæo in mediterraneis ejusdem provinciæ, in Cæsariensi, nomine* Ὀππιδόνιον, *ut* Ὄππιδον νέον *legendum sit, & libro* 8. Oppidi *maximum diem designat, tanquam celeberrimæ urbis provinciæ Cæsariensis. Pintianus noster haud scio quam rectè,* Tipasam, *&* Oppidum Novum, *tanquam unam urbem accipi docet: ut* Tipasa, Novum *vocetur* Oppidum & Latio donatum. SVR.

OPPIDO NOVO] Conjecturam H. Suritæ, in Ptolemæo legentis Ὄππιδον νέον, Coislinianus codex, id manifesto præferens, adfirmat. Quod vero ex Plinio & Ptolemæo *oppidum novum* in Mauretania Tingitana locat, id invitis illis accidit. Uterque in Cæsariensi habet. Credo ipsum Suritam id dein animadvertisse, neque obscurum esse potest verba ejus relegenti. Abesse ergo ab hoc loco debet *Oppidum novum* Plinii & Ptolemæi, in alio itinere rectius infra advocandum. Ravennas in Tingitana L. III. cap. 11. *Oppido novo.* WESS.

AD MERCVRI] Jos. Simlerus *Ad Mercos* edi jussit, idque in Parisiensium librorum uno scriptum exstat: sed vitiose, & contra reliquorum concordiam, *Ad Mercurios* offerentium. vide quæ ad hanc mansionem dicta antea sunt. WESS.

A CARTHAGINE CIRTA.] Passuum millia, quæ ex suis Surita dedit, nostri probant. Lugdunensis Simlerique editio CCCXXXII. M. P., quæ cum ipso itineris intervallo consentiunt: nec tuto tamen in his acquiescere poteris, Itinerarii codicibus secum invicem discordantibus. CIRCA pro CIRTA in plerisque libris est, neque aliter plures Sallustii & Martiani codices scribunt. WESS.

CAESAREA. M. P. CCCI.] Iter ipsum, si ad calculos sedere velis, plura tibi passuum millia dabit. Nec quicquam tamen libri mutant. Vossianus CCC. tantum habet. WESS.

VNVCA.] Quædam exemplaria *Vnaca* habent: alia *Utica.* Postea in aliis itineribus rursus Unucæ fit mentio, quæ XXI. M. P. Carthagine distat. Cum autem major sit Uticæ distantia juxta Ptolemæi numeros, malo hic Unucæ nomen servare. SIML.

VNVCAM M. P. XXII.] *Blandinianum* Vnaca

CAESAREA.	M. P. CCCI. Sic.

A CARTHAGINE.

VNUCA.	M. P. XXII.
SICILIBRA.	M. P. VII.
VALLIS.	M, P. XV.

COR-

Vnaca. M. P. XXII. *& item Longolianum: sed mitte supra id nomen corrigitur* Vtica XXII. *N.* Vinca vel Vtica mpm. XXIII. *Cum infra* Vnucæ *nomen non semel omnia retineant exemplaria, & ipsum vetustissimum tribus itineribus nihil mutandum; præsertim supra ab* Vtica *Carthaginem.* XXVII. M. P. *numerantur: ut videndum sit an pro* Vnicam, Vticam *sit legendum.* SUR.

VNUCA.] Doctissimus Surita secum ipse dissidet. Nnn est in *Unicam* commutanda, sed *Inucam*, quo modo Tabula legit, XX. M. P. Carthagine separans. Cardinalis Norisius Animadvers. in Garnerium hanc in Ecclesiasticis scriptoribus *Uculam* appellari adfirmat: Estque *Procerii Uculensis* in Collatione C. 128. mentio. Præfert deinde *Inucam* ex Tabula scripta, eamque aliam esse atque *Uculam* vere monet. Vide vero ut vir perspicacissimus in Garnerii peccatis ruspandis hic hominem sese ostenderit. Inucam & Uculam distinguit. Uculam & Unucam eandem esse decernit. Et tamen Tabula Inucam ab Unuca nihil omnino discrepare manifestat. Ponitur inter *Pertusa* & *Sicilibbam*, plane ut alibi Itinerarium. Quare potius fuisset notasse, *Inucam* Unucæ videri præferendam ob Tabulam & *Valentinianum Inucensem Episcopum* ex Collatione C. 187. Putem hanc quoque urbem Anastasio Bibliothecario in Vita Silvestri esse restituendam. Constantinum M. ait huic pontifici dedisse, *Et transmarina infra partem Africae, Massam Vinzis in territorio Mucaria præstantem solidos LXXX.* MSS. *vincis, inutis, territorio Inucano.* An fuit *Massam Inucis in territorio Inucano?* WESS.

SICILIBRA.] Hæc in Conciliorum libro *Sicilibba* nominatur. SIML.

SICILIBRAM M. P. VII.] *Bl.* Sicilibra M. P. VII. *N.* mpm. XXIII. *Longolianum* VII. *& mitto emendatur* XXIII. *Alio itinere ab Hippone Regio Carthaginem* Sicilibræ *nomen vetustissimum etiam exemplar apponit: & ab ea* Unucam *in Blandiniano & reliquis exemplaribus* M. P. XIII. *adnumerantur. In Carthaginiensi Concilio Prætextatus* Sicilibrensis *Episcopus subscribit: & in Carthaginiensi D. Cypriano, præside Cornelio Pontif. Max. Satius* a Sicilibra, *non* Sicilippa *sententiam ferre merito videtur.* SUR.

SICILIBRA.] Conspirant in *Sicilibra* libri nostri. Unus Parisiensium VIII. M. P. ab Inuca separat, quæ in XIII. M. P. convertenda existimaverim. Tot enim alio itinere occurrunt, nec pauciora Tabula ostendit. Verum urbis nomen *Sicilibba* fuit, ut ex Ravennate, Tabula & Ecclesiasticis Scriptoribus in aperto est. *Quadratianus Episcopus plebis Sicilibbensis* notus est ex Collationis C. 198. neque aliter aut Augustinus, aut Carthaginiense Concilium sub Cypriano, quod perperam Surita præside Cornelio Pontifice M., qui jamdudum fatis concesserat, scribit celebratum, legunt. WESS.

VALLOS M. P. XV.] *Omnia, quæ viderim exemplaria hoc loco, & infra* Vallis *habent: & in eis vetustissimum exemplar: &* Vallos *significari apparet ex eo itinere quod ab Antonino infra à* Tuburbo *per* Vallos Tacapas *ducitur.* Vallos *autem* fossam *significare, de qua Plinius.* L. 5. C. 4. Ea, *inquit*, pars, quam Africam appellavimus, dividitur in duas provincias, veterem & novam, discretas fossa, inter Africanum sequentem & Reges, Thenas usque perductas: *ejusmodi enim fossa in Britannia ab Antonino, & aliis auctoribus* Vallum *appellatur:* Vallum *&* Vallos *dici satis ex Cæsaris Commentariis apparet.* SUR.

VALLIS.] *Vallis*, quod editi scriptique cum Tabula & Ravennate probant, justum est. Tabula in passuum numero dissentit, XI. M. tantummodo inter Sicilibbam & hanc mansionem interponens. Qui *Vallim* eam cum viro Docto ad Africae Notitiam appellant, aberrant à vero. *Vallorum* nomen accepisse videtur, sive quod ad Vallum accubaret, seu aliunde. Est ejus mentio in Codice Theodosiano. Lex enim

COREVA.	M. P. XX.
MVSTI.	M. P. XXVIII.
LARIBVS COLONIA.	M. P. XXX.
ALTIEVROS.	M. P. XVI.
ADMEDERA COLONIA.	M. P. XXXII.

THE-

ſeptima de jure Fiſci pro poſita dicitur *VI. Kal. Jul. Vallis Conſtantio & Juliano Coſſ.* Quod vero Luc. Holſteinius *Ulitanum* ſive *Vulitanum* Numidiæ ex Notitia Epiſcopum in *Vallitanum* commutet, id injuria fieri exiſtimem. Valli in Proconſulari erant, non Numidia. Rectius cum Th. Ruinarto huc referes *Reſtitutum Epiſcopum plebis Vallitane*, qui Concilio Carthaginienſi ſub Bonifacio ſubſcripſit. WESS.

COREVA M. P. XX.] *Blandinianum*, Coreva *legatur: quo loco Re. & item reliqui codices* Corruva *habent: & à* Vallis *totidem*, XX. *M. P. numerantur.* SVR.

COREVA] Tabula adſpirationem addidit, eademque paſſuum millia agnoſcit. Anaſtaſius in Epitome *Cerbam*, Ravennas L. III. C. 5. *Corebam* appellat, neque aliter in ſcriptis noſtris & editis libris. WESS.

MVSTI M. P. XXVIII.] *Ita legitur in manuſcriptis exemplaribus: cum infra in R & reliquis* Coreva Muſti M. P. XXVI. *numerentur. Ejus oppidi nullam reperi mentionem à Geographis fieri. At Vibius Sequeſter*, Bagrada, *inquit*, Africæ, juxta oppidum Muſti: ubi Regulus ſerpentem longum P. CXX. exercitu adhibito interfecit. SVR.

MVSTI] Fuit hæc urbs in Proconſulari provincia. *Victorianus Epiſcopus plebis Muſtitana* eſt in Collationis C. 121. cujus inibi quoque adverſarius memoratur *Felicianus Muſtitanus*. Utrumque ad hanc urbem pertinere Cardinalis Noriſius Animadverſionibus in Garnerium oſtendit. Eſt ceteroqui urbs cognominis in Numidia, cujus præſul *Antonianus Muſtitanus* in Notitia recenſetur. In Tabula mendoſe *Mubſi* cum XXVII. M. P. vicini erant Muſtitani Aſſuritanis, qua de re commodius alibi. WESS.

LARIBVS COLONIA] Supra poſuit *Lar Caſtellum* prope Cartennam. Sed colonia, cujus hic meminit, alia eſt à caſtello. Nam hoc in Mauritania Cæſarienſi jacet, colonia autem in Numidia, & circiter DC. M. P. à Cæſarea diſtat. Caſtellum autem tantum LVI. M. P. Meminit hujus oppidi Salluſtius in Jugurthino, ac ſcribit Marium ibi ſtipendium & commeatum locaſſe. In Concilio Carthaginienſi, quod ſub Cypriano convenit, nominatur *Hortenſius à Laribus* Epiſcopus. SIML.

LARIBVM COLONIAM M. P. XXX.] *Exemplaria omnia* Laribus *habent, & numerum* XXX. M. P. *deſcribunt. Ptolemaeo in mediterraneis Africa provincia Cirtenſium urbibus* Λαρὶς *conſtituitur: & in Carthaginienſi Concilio D. Cypriano aſſidente ſententiam profert Hortenſianus* à Laribus. *At Procopius de Vandalorum bello L.* 2. *C.* 23. Laribi *oppidi mentionem facit.* SVR.

LARIBVS COLONIA] Imprudenter in Suritæ editione *Laribum* contra omnium librorum judicium correctum fuit. Procopium ἐν τῇ πόλει Λαρίβῳ ſcribentem vocis productio fefellit. Eadem fraudi fuit multis in Victore Vitenſi L. II. perſ. Vand. C. 6. namque ubi nunc legis: *Reor ego illas duas ellas, Siccenſem & Larenſem duas eſſe civitates, in quibus multitudo prima fuerat congregata:* ibi plures, illique optimæ notae, MSS. *Sicca Veneria & Laribus duas eſſe*, præferunt, quod ego verum putaverim. Simlerus *oppidum Laris* ex Salluſtii Jugurth. C. 90. huc advocavit. Aberat id à Capſa paucorum itinere dierum. Tabula, quæ librarii peccato *Larabus* habet, ſupra Capſam locat, ſed alio itinere. Nec tamen ea *Capſa* Salluſtii eſt, ſed provinciæ Byzacenæ, ut infra dicam. WESS.

ALTIEVROS M. P. XVI.] *Omnia in eo conſentiunt, quæ vidi, exemplaria: neque alibi ejus ſive diverſorii, ſive oppidi mentionem reperi.* SVR.

ALTIEVROS] Vaticanus codex cum Lugdunenſi & Simleri editionibus *Altieuros*. Tabula Peutingeri *Altuburos*. Unde aut *Altuburos* aut *Altiburos* cum H. Noriſio hic recipiendum eſt. Notitiæ non conveniunt. Carthaginienſis Collatio C. 128. inter Catholicos tranſcribit Baſilium Epiſcopum *plebis Altibu-*

THEVESTE COLONIA.	M. P. XXV.
ALTABA.	M. P. XVIII.
IVSTI.	M. P. XVIII.
MERCIMERI.	M. P. XXIIII.
MACOMADIBVS.	M. P. XXIIII.

SI-

tiburitana. Africæ Notitia inter Proconsularis Provinciæ patres numerat *Vindemium Aliubuřitanum*. WESS.

ADMEDERA COLONIA] Ptolemæus *Ammadera*. In Concilio Africano *Ammadera*. SIML.

AMMEDERAM COLONIAM M. P. XXXII.] Ad Mederam *in Blandiniano legitur: & Neap. Longolianoque: sed mitto in hoc additum* Almedera. *Ptolemæo* 'Αμμαίδαρα: *In Carthaginiensi Concilio, cui D. Cyprianus præsedit, Felix* ab Ammeclera *sententiam tulisse perhibetur: uti ego arbitror, pro* Ammedera. *Orosius de rebus ab Arcadio, & Honorio gestis. L. 7. C.* 36. Ardalio *flaminis nomen esse perhibet, quod inter* Thebestem & Amederam *civitates fluit, ubi Maszezel Gildonem fratrem, divina victoria parta, profligarit.* SVR.

ADMEDERA COLONIA] Restitui in integrum, quod scripti editique daut, *Admedera*. Idem habet Tabula. Coloniam fuisse Hyginus de Limit. Constituend. p. 163. adfirmat: *Quibusdam coloniis postea constitutis, sicut in Africa Admederae, decumanus maximus & cardo maximus à civitate oritur.* Vulgo *Ammederam* fuisse appellatam colligas ex Ptolemæo, & Ecclesiasticis scriptoribus. *Speratus Episcopus plebis Ammederensis* est in Collationis C. 126. WESS.

THEBESTE COLONIA] In aliis exemplaribus *Theveste*, vel *Thabeste*: similiter in Conciliorum subscriptionibus varie hoc nomen scribitur. SIML.

THEVESTE COLONIAM M. P. XXV.] *In omnibus exemplaribus* Thebeste *legitur: atque item infra in vetustissimo. sed cum idem, & Blandinianum, magnæ itidem vetustatis exemplar,* Thebeste *etiam habeat, & Ptolemæo* Θευέστη *sit, videtur* Theveste *legendum.* SVR.

THEVESTE COLONIA] *Thebeste* in nostris quoque conspicitur. *Colonia Thebestina* in Actis S. Crispinæ apud Th. Ruinartum p. 449. Τεβέστη Procopio. In Gruteri lapide p. DC. 10. ORIVNDI EX AFRICA. COL. THEVESTE. A Libero patre conditam volebant. Hieronymus Præfat. L. II. Comment. ad Galatas. *Præterea Thebas Liberi, quas in Africa condidit, quæ civitas nunc Thebestis dicitur.* Aberat Carthagine sex dierum itinere, ut apud Procopium L. II. Bel. Vand. C. 21. leges. WESS.

ALTABA M. P. XVIII.] Africæ Notitia *Avum Altabensem* habet. Sed is huic urbi Episcopus non fuit, quippe inter Mauretaniae Cæsariensis præsules locum obtinens. Hæc in Numidia fuit. Quare cognomines has urbes fuisse diceodum erit. Sequentem mansionem nusquam inveni. WESS.

MERCIMERI] *Marcemeni* vel *Mercimeri*. SIML.

MERCIMERI M. P. XXIV.] *Ita habet Bl. & Long. & in hoc mitto additum* Marci Marcimeri. *Neapolitanum exemplar* Mancimem. SVR.

MERCIMERI] In Parisiensium uno & Vaticano *Marcimeri*: Anastasius in Epitome *Marcymanim*. Tabula mansionem hanc non habet. Ponit quidem in itioere à Theveste XXXXVII. M. P. *Flavia Marci*, sed ea alia atque hæc est. G. de l'Isle in Africæ Tabula, Optato Milevitano præfixa, *Marcimeni* mutat in *Maximiani*, quo nomine sedes Episcopalis in Africa fuit: jure vero hoc fieri, non fine caussa dubites. Quo enim teste cognoscemus, hic locum obtinuisse *Maximianum*? Taceo non absurde ex vita S. Fulgentii C. 29. collegisse Th. Ruinartum, Maximianensem Episcopatum haud longe disparatum fuisse à Ruspensi. Ego certi aliquid finire non ausim. WESS.

MACOMADIBVS] Et *Macomadibus* vel *Marcomadibus*. *Cassius à Macomadibus Episcopus* nominatur in Concilio Carthaginiensi. *Macomades* vero plures fuerunt in Africa. Prima, quae hic commemoratur, in Numidia LIII. M. P. Cirta. Altera in Byzacena Provincia XVII. M. P. à Tenis: hujus meminit Plinius. Ptolomæus *Macodamani* appellat. Tertia in Tripolitana, ultra Leptim magnam, quam noster *Macomadibus Syrtis* nominat. Atque forte est *Machemaca villa* Ptolemæo. Hu-

D 2 jus

SIGVS. M. P. XXVIII.
CIRTA COLONIA. M. P. XXV.
MILEVM. M. P XXV.
IDICRA. M. P. XXV.
CVI-

jus meminit liber Notitiæ in Tripolitana Provincia. SIML.

MACOMADES M. P. XXIIII.] Macomadibus *exemplaria manuscripta præferunt: & Longolianum* Mocomadibus: *& mito emendat* Macomadibus. *Plinio L. V. C. 4. in excusis exemplaribus in* Bizacena *Africa regione*, Macomades: *in manuscriptis autem, interpunctis litteris, ejus nominis vestigia apparent manifesta. Ptolemæo in Situ Syrtis parva videtur esse* Μακόμαδα. *In Carthaginiensi Concilio tempore Cornelii Papæ Cassis* à Macomadibus *sententia extat.* SVR.

MACOMADIBVS] Recte Simlerus de tribus Macomadibus. Accurate de illis quoque disputavit H. Norisius in Animadversionibus in Garnerium. Hinc fuit *Pardalius Macomadiensis*, quem Notitia inter Numidas ponit. WESS.

SIGVS] Hæc etiam *Isigus* & *Esigus* nominatur ab Antonino. SIML.

SVGVS M. P. XXVIII.] Sigus *manuscripti codices: &* Sugus *legendum infra docebimus.* SVR.

SIGVS] Hoc loco omnes nostri libri *Sigus* approbant; Inferius vero uno itinere Vaticanus *Figus*, Parisiensium unus *Esigus* præfert, cum in alio sit *Esigeu*. In altero itinere denuo vulgatum comprobant. *Signi* scripta Tabula adfirmat itidem. Si tamen liqueret, huic urbi Episcopum fuisse *Victorem Suggitanum*, quem Notitia commemorat, *Sugus* cum Surita & Ruinarto amplexarer. Sed enim quis hoc verum præstabit? *Cresconium Episcopum Siguitanum* ex Collatione Carthaginiensi C. 209. non ignoramus. Nec ea tamen nobis confidentia est, ut eum huic urbi præfedisse pro comperto habeamus. Id rito adfirmaveris, alterum utrum huc videri referendum. WESS.

CIRTAM COLONIAM M. P. XXV.] *In eam lectionem manuscripta consentiunt exemplaria, & Greci item sine adspiratione* Cirtam *edunt, sed eam ob causam in hunc locum deduximus, ut Plinii testimonio appareat, eam urbem* Sittianorum *cognomine, ab Rusiccade 48. M. P. distare: quam Pomponius L. I. C. 6. procul à mari, ea tempestate* Sittianorum *coloniam, quondam Regum* Jubæ & Syphacis *domum, cum foret opulentissima. In Commentario Africani belli C. 25.* P. Sittius interim, & Rex Bogud conjunctis fitis cupiis, cognito Regis Jubæ egressu, propius ejus regnum copias suas admovere. Cirtamque oppidum ejus regni opulentissimum adorti, paucis diebus pugnando capiunt. *Egregiam in eo bello operam P. Sittium Cæsari navasse Dion lib. 43. p. 242. pluribus commemorat: ut forte cum* Sittianorum *genus ejus urbis civitatem in fidem cepisset*, Sittii *ejus patroni fuerint, more majorum.* SVR.

CIRTA COLONIA] *Cirta Sittianorum* dicta à militibus Sittianis, qui, postquam multa egregie pro partibus Cæsareanis sub P. Sittio in Africa gesserant, eo deducti sunt. Appianus L. IV. Bel. Civil. p. 996. Alio ornata nomine est Constantini M. tempore. Victor Schotti C. 40. *Cirtaque oppido, quod obsidione Alexandri ceciderat, reposito exornatoque, nomen Constantina inditum.* In Christianis scriptoribus post eam tempestatem frequentari hoc titulo adsuevit. Arabes *Cosantinam* appellant, vocabulo leviter deturpato. Nubiensis *Cosantinam* a *Mila* removet XVIII. M. P., ejusque situm describit p. 83. Hodiernæ urbis figuram in Amp. Cuperi notis ad Lactantii Mort. Persec. C. 44. expictam, atque alia eam illustrantia, videbis. WESS.

MILEVM] Ptolemæo forte *Mircum*. Hæc est, ut arbitor, civitas Milevitana, ubi Concilium contra Pelagianos est habitum: Etsi sunt, qui Melitæ habitum tradunt, quod mihi non probatur. *Pollicculus à Mileo* interfuit Concilio Carthaginiensi. SIML.

MILEVM M. P. XXV.] *In Blandiniano, & Neapolitano legitur. Longolianum vero* Milleum *habet. Ptolemæus item in mediterranea regione inter* Ampsaga *flumen, &* Thabraca *oppidum, statim à Cirta Julia* Μόψειον *conlocat: ut forte Antonini* Mileum *sit. In Carthaginensi Concilio, tempore Cornelii Pontificis, & Divi Cypriani, Polianus à* Mileo *Episcopus sententiam protulit.* SVR.

MILEVM] Verum urbis nomen *Milevum* est, unde

CVICVLI. M. P. XXV.
SITIFI M. P. XXV.
PERDICES. M. P. XXV.
CEL-

unde Milevitanus formatur. Nam Carolum à S. Paullo Mileum à Milevo discernentem diu est quod viri Doctissimi deferendum putaverint. Optatus, qui ab hac Milevitanus dici solet, L. I. Schis Donat. C. 13. *Et homicida Purpurius Limatensis, qui interrogatus de filiis sororis suæ, quod eos in carcere Milei necasse diceretur.* Scripta Tabula *Mileu Colonia*, quomodo apud Augustinum L. VII. de Baptis. *Pollianus*, quem male Simlerus *Pollinulum* appellat, *à Mileu* in plerisque MSS. nuncupatur. Collationi I. & VIII. Concilii Constantinopolitani II. adfuit *Restitutus Episcopus Ecclesiæ Mileou Provinciæ Numidiæ.* Wess.

IDICRA] Vel *Idicria* aut *Idicra* aut *Idicla.* Exemplaria namque in hoc nomine variant. Siml.

IDICRAM M. P. XXV.] *Habet Blandinianum & Longolianum: sed hoc* Idicriam *emendat. Neapolitanum vero exemplar, immane quantum ab ea lectione dissentit:* Liberia *eumm in eo legitur.* Sur.

IDICRA] Idem in nostris libris dissidium est plerisque *Idrica* porrigentibus. *IdiSra* tamen Vossii schedæ. Codex Vaticanus hoc loco *Perdices* habet, Idicra inferius hujus sedem occupante. Mihi *Idicra* verior est visa ob Notitias Ecclesiasticas. Famosus & scelerum notis insignitus *Felix* est *Idicrensis* Donatianæ factionis popularis in Optati L. II. Schism. C. 19. Wess.

CVICVLI.] *Civiculi* vel *Cuiculi*: atque sic etiam in Conciliorum libro notatur. Siml.

CVICVLIM. P. XXV.] *Habet Blandinianum exemplar. Longolianum* Civiculi: *& miniatis litteris emendatum* Ciuculi. Sur.

CVICVLI] Rectum est *Cuiculi.* In Carthaginiensi Concilio sub Cypriano pro hæreticis denuo tingendis sententiam dixit *Prudentianus à Cuiculi.* Adfuit quoque Collat. I. Concilii Constantinopolitani II. *Crescentius Reverendissimus Episcopus Cuiculi.* Wess.

SITIFI.] Procopius, *Sitifis metropolis Zabes regionis Mauritaniæ.* Ab hac civitate nomen accepit Sitifensis Mauritania, quæ proprium præsidem habuit sub dispositione Viri Spectabilis Vicarii Africæ. Hæc quibusdam videtur à Ptolemæo nominari *Sittisi colonia.* Ego tamen malim id de Cirta Sittianorum colonia intelligere. Neque obstat, quod in secunda tabula Cirtam Juliam nominat: nam duarum Cirtarum Plinius meminit, quarum alteram, Siccam coloniam cognominatam, magis mediterraneam facit. Mela vero Cirtam Sittianorum coloniam procul à mari sitam fuisse tradit. Nomen accepit à P. Sittio, cujus meminere Sallustius in Conjuratione Catilinæ C. 21. Hirtius de bello Africo C. 36. Dio L. XLIII. p. 242. Appianus L. IV. de bellis Civilibus p. 996. Siml.

SITIFI M. P. XXV.] *A Ptolemæo Σιτίφα colonia Cæsariensi Mauritaniæ est attributa: quæ postea Sitifensi provinciæ nomen dedit: uti ex Rufo Festo, Ammiano, Notitia Romani Imperii, & Isidoro apparet. Procopius de bello Vandalico libro* II. C. 20. Zabem *regionem supra montem Aurasium, ad Mauritaniam pertinentem*, Sitiphin *metropolim obtinere memorat, Romanorum imperio, nempe Constantinopolitano, tributariam.* Sur.

SITIFI] Recte Surita. Simlerus varie peccat. *Sitiss coloniam* sumpsit ex corrupta Ptolomæi Tabula, quam Ptolomæum ignorasse Græca loquuntur. Duas Cirtas Plinium memorasse, secus est. Verba è L. V. C. 3. sunt: *Cirta, Sittianorum cognomine: & alia intus Sicca,* Colonia scilicet: designat enim *Siccam Veneriam.* Nimis secure P. Bertius ad Ptolemæi sui marginem similia adscripsit. Wess.

PERDICES M. P. XXV.] *Ex hoc loco vetustissimum exemplar Regium suæ integritati est restitutum: reliquaque in hac voce & numero consentiunt.* Sur.

PERDICES] Libri magna concordia *Perdices*, at inferius alio itinere pari consensu *Perdicibus.* Quare eos peccare dubium non est, qui cum viris doctis ad Africæ Notitiam & Collationem Carthaginiensem *Perdiciem* appellitant. Hinc *plebs Perdicensis*, cujus Episcopum Silvanum in Collationis C. 121. habes, dicta est. Wess.

CELLAS.	M. P. XXVIII.
MACRI.	M. P. XXV.
ZABI.	M. P. XXV.
ARAS.	M. P. XXX.
TATILTI.	M. P. XVIII.
AVZA.	M. P. XLIIII.
RAPIDI.	M. P. XVI.

TIRI-

CELLAS M. P. XXVIII.] *Legitur in Re. Reliqui vero* XVII. *habent.* SVR.

CELLAS] In passuum numero dissentiunt libri, aliis XXV. M., aliis XVIII. M. hanc à superiore mansione disjungentibus. Omnes tamen *Cellas* probant, damnatis, quæ priores editiones insederant, *Callis*. Est in Procopio L. II. Bel. Vand. C. 17. locus quem Romani Κέλλας Βατάρας nominabant: sed is in Numidia erat, *Cellarum Veterum* nomine insignis. Plures per Africam *Cellæ* dispersæ erant, rusticis inhabitatæ. Ab his *Circumcelliones* titulum reportarunt. Augustinus L. I. cont. Cresconium C. 28. *Quis enim nescit hoc genus hominum in horrendis facinoribus inquietum, ab utilibus operibus otiosum, crudelissimum in mortibus alienis, vilissimum in suis, maxime in agris territans & victus sui caussa Cellas circumiens rusticanas, unde & Circumcellionum nomen accepit.* Ex his Cellis Episcopus fuit *Cresciturus Cellensis*, quem Notitia inter Mauretaniæ Sitifensis præsules numerat. WESS.

MACRI M. P. XXV.] *In unico N.* Matri *pro* Macri *legitur.* SVR.

MACRI] Rectum est *Macri*. Anastasius hinc *Macrim* formavit. Haud longe à desertis Mauretaniæ locis abfuit. Victor Tununensis sub Consulatu Zenonis Augusti: *Hunericus Vandalorum Rex persecutioni per totam Africam insistens, Tubunnis, Macri, Nippio, aliisque eremi partibus Catholicos relegat.* Huc refero *Ferocem Episcopum Macriensem*, qui Concilio Carthaginiensi III. subscripsit, vide & Collat. C. 206. WESS.

SABI M. P. XXV.] *Ita legitur in Re. cum reliqua* Zabi *habeant &* M. P. XXX. SVR.

ZABI] Libri omnes, quos inspicere datum est, *Zabi* M. P. XXX. Neque est cur hoc spernamus. *Zaben* regionem in Sitifensi Procopius L. II. B. V. C. 20. memorat, hinc forte dictam. Huic mansioni Episcopus præfuit *Felix Zabensis*, notus ex Optato L. II. Schif. D. C. 18. nam quin recte ex codice S. Germani Th. Ruinarius & El. du Pin in locum *Diabensis* id substituerint, dubium esse non potest. WESS.

ARAS M. P. XXX.] *R. legit, reliqua vero* M. P. XVIII. SVR.

ARAS] Nullus nostrorum codicum est, qui XXX. M. P. receperit: XVIII. M. omnes. *Donatus Episcopus Arensis*, qui traditores in sua plebe haberi negat, est in Collationis C. 201., & C. 208. *Secundus Arensis*. El. du Pin, utrumque Numidiæ adscribens, à vero longius recessit: alteruter ad Sitifensem referendus est. WESS.

TATILTI] *Tatilli* vel *Tatildi*. SIML.

TATILTI M. P. XVIII] *Cum optimo exemplari Regio consentit in hac lectione pervetustum Blandinianum. Quin & Longolianum eandem prefert, nisi quod* Tatilli *emendat; quemadmodum legitur in manuscripto Neapolitano.* SVR.

TATILTI] Parisienses, Vaticanus editique libri *Tatilli*. Idem in suis Anastasius invenit. Alibi hujus sequentiumque nomina mihi sese vix objecerunt. WESS.

AVZAM M. P. XLIIII.] Auza M. P. XLIIII. *habetur in R. cum reliqua præferant* XLVII. SVR.

AVZA] Unus Parisiensium *Auza M. P. XLVIII.* ceteri una passuum millia detrahunt. Videtur esse Taciti An. IV. C. 25. *Auzea*, ut Clar. Cellarius jam monuit. WESS.

RAPIDI M. P. XVI.] *Regium, & Blandinianum ac Longolianum: sed in hoc* XV. *emendatum: quemadmodum in Neap. legitur.* SVR.

RAPIDI] In eodem Parisiensi codice XV. M. tantummodo. Nugator Anastasius *Raridem* legit. WESS.

TIRINADI M. P. XV.] *Habetur in R. Cum reliqua* Tiranadi *præferant.* SVR.

TIRINADI] Nostri fere *Tiranadi*, Vossianus *Tirada*, sed dein in *Tiranada* mutat. WESS.

CAPVT CILLANI] In libro Notitiarum men.

TIRINADI.	M. P. XXV.
CAPUT CILANI.	M. P. XXV.
SUFASAR.	M. P. XVI.
AQUIS.	M. P. XVI.
CAESAREA.	M. P. XXV.
ITER A SITIFI SALDAS.	M. P. LXXIX. Sic.
HORREA.	M. P. XVIII.
	LES-

mentio fit *limitis Caputcellensis* in Mauritania Cæsariensi & in Africa. SIML.

CAPUT CILAM. M. P. XXV.] *Habet R. eum Blandinianum exemplar & Neapolitanum* capuicillam *habeant. Longolianum* Caput Cillani: *ut forte legendum sit* Caput Cilani: *aut æstimandum an caput fluminis designet: ut apud ipsum Antoninum* Caput Thyrsi: *& in Hispania descriptione*, caput Anæ. *In notitia præterea Romani Imperii sub dispositione viri spectabilis Comitis Africæ constituitur* Præpositus Limitis Caput Cellensis: *& item sub dispositione viri spectabilis, & Præsidis provinciæ Mauritaniæ Cæsariensis.* SUR.

CAPUT CILANI] In Anastasii Epitome *Caput Cilani* invenio, eoque modo nostri codices. Si in Cæsariensi Mauretania fluvius *Cilanus* esset, non dubitarem Suriæ accedere. Ego eum nusquam reperi. *Limes Caputcillensis* & *Fortis Caputcillensis* in Notitia inter Mauretaniæ Cæsariensis Præsules *Caputcillam* videntur constabilire: neque enim a *Capite Cillani* recte id formaveris. Tutius arbitratus sum vulgatum retinere, quoad melior lux affulgescat. WESS.

SUFASAR] Forte *Succabar*: Plinio & Ptolemæo *Zuchabar*. Marcellino *Sugabarritanum municipium Transcellensi monti acclive.* SIML.

SUFASAR M. P. XVI.] *Habetur tantum in exemplari regio* Sufus, *cum omnia exemplaria* Sufasar *habeant: & eam præferendam lectionem esse minime dubito. Cum in hoc ipso exemplari Regio infra* Sufasar *habeatur.* SUR.

SUFASAR] Ex Vaticano Schelstrate dedit *Sufar*, infra vero *Sufasar*. *Susufar* liber N. Cusani. Ravennas L. III. C. 8. *Sufasa*, una litera demta. *Reparatus Episcopus plebis Sufasaritana*, qui in Collationis C. 135. Catholicis accensetur, *Sufasar* verissimum esse ostendit. Simleri suspiciones damnantur à Notitiis Ecclesiasticis, *Sufasaritanum* & *Sugabarritanum* Episcopos discernentibus. V. Collationis C. 135. & Th. Ruinartum ad Notit. Mauretaniæ Cæsariensis. WESS.

AQUAS M. P. XVI.] *Re.* Aquis M. P. XVI. *atque item Blandinianum & Longolianum: In Ne.* mpm. XV. *Forte balnea designat, quæ à Ptolemæo in mediterraneis Cæsariensis provinciæ* ὕδατα θερμά. *Nam solo* aquarum *nomine à Latinis* Calidæ, *aut* Balnea *designabantur. Hinc apud Ciceronem* pro Plancio C. 27. unus ex iis qui ad aquas venissent. Ex aquis Bibilitanorum *apud eundem Antoninum facile apparet Balnea designari: & pluribus aliis locis.* SUR.

AQUIS] Prorsus ad Suritæ mentem Ravennas L. III. C. 8. *Aquis Calidis. Aquensem* Episcopum Januarium ex Notitia huic mansioni imponunt. *Aquitaniam civitatem*, cujus metropolitanus Crescens CXX. Episcopis præfuisse dicitur in Victoris L. I. Pers. Vand. C. 7., eandem atque hanc St. Baluzius ad Collat. Carth. C. 135. opinabatur. Mihi ea non est confidentia. WESS.

HORREA] Veteres editiones & Parisienses libri *Orrea*. Vaticanus *Horrea M. P. XXVIII.* Videntur hæc & simili nomina mansiones ab horreis fiscalibus appellatæ. Passim per Africam sparsa erant horrea, in quæ annona inferebatur, Romam deportanda. Eorum non Ammianus tantum meminit L. XXVIII. C. 1. *Cum Africam Proconsule regeret, Carthaginiensibus victus inopia jam lassatis, ex horreis Romano populo destinatis frumentum dedit:* sed in legibus suis Imperatores. L. 16. C. Theod. de Susceptoribus ad Chilonem Africæ Proconsulem: *Frumenta, quæ horreis inferantur, pro illationis modo illico apocharum cautionibus annotentur. Non autem oportet in horreis fiscalibus nisi fiscalia frumenta constitui.* & L. ult. Erant quoque, quibus horreorum & frumenti cura erat commissa. *Præpositos horreorum* appellat Lex 49. C. Th. de Decurionibus, sicuti mu-

nus

LESBI.	M. P. XVIII.
TVBVSVPTVS.	M. P. XXV.
SALDAS	M. P. XVIII.
ITER A LAMBESE SITIFI.	M. P. CII. Sic.
TADVTTI.	M. P. XVIII.
NOVA SPARSA.	M. P. XXXII.
GEMELLAS.	M. P. XXVII.
	SITI-

nus ipsum *Præposituram horreorum* L. 8. de Suscept. Præter hæc horrea, alia in provinciis erant, in quibus annona asservabatur, militibus dividenda, de quibus Freherus ad Ausonii Mosellam ℣. 300. WESS.

LESBI M. P. XVIII.] Fuit in Mauretania Sitifensi, ut Notitia Africæ docet. Hic Episcopi partes egit *Romanus Lesvitanus* in Collationis C. 198. memoratus. Imprudenter ergo Car. à S. Paullo urbem *Lesvitam* nobis obtrusit. WESS.

TVBVSVPTVS] *Tubusuttus* & *Tubusuptus* Ptolemæo Plinio & Ammiano oppidum Ferrato monti proximum. Præpositus *limitis Tubusubditani* sub dispositione V. S. Comitis Africæ limetanei recensetur in libro Notitiarum. SIML.

TVBVSVPTVM M P. XXV.] *In optimo exemplari* Tubusuptus *legitur: Cum reliqua facili errato* Tubusuttus *retineant. Plinius in Mauritania Cæsariensis descriptione in manuscriptis exemplaribus L. 5. C. 2.* Intus, *inquit*, colonia Augusta, quæ item Succubar, item Tubusuptu. *Ptolemao* Τυβούσουπτον. *Ammianus libro 29. C. 5.* ad Tubusuptum progressus oppidum Ferrato contiguum monti. *In Notitia Provinciarum, sub dispositione Comitis Africa, inter limitaneos recensetur Prapositus limitis* Tubusubditani: *in vetusto itidem exemplari.* SVR.

TVBVSVPTVS] Libri varie vocabulum scribunt. Vaticanus modo *Tubus juttus*, modo *Tubus zetus.* Parisienses *Tubusuttus.* Anastasius *Tubusuttam*, male omnes. Verum pervidit Surita. Collationi Carthaginiensi adfuit *Florentius Episcopus à Tubusuptu* C. 187. Ravennas L. III. C. 8. *Item super aliam partem, supra jam dictam civitatem Saldas, est civitas, qua dicitur Tubusubtus.* Nostram intelligit. Ferrato monti appositam fuisse Tabula quoque indicat. Pertinet is à colonia Rusuccuro Saldas usque. Deest hæc civitas Martiano L. VI. p. 216., sed contra MSS. fidem: sic enim illi: *ceteraque civitates, atque Igilgitubusubtu*, &c. Dederat Capella *Igilgeli, Tubusubtu.* WESS.

ITEM A' LAMBESE SITIFI M. P. CII.] *Sic omnibus consentientibus exemplaribus. Ptolemao inter Numidia nova, Africa provincia, urbes* Λαμβαίσα λεγιὼν τρίτη σεβαστή. *In Carthaginensi Cornelii Papa tempore Januarii à* Lambese *Episcopi extat sententia.* SVR.

ITER A' LAMBESE SITIFI] Vide hic stuporem Anastasiii, qui *Alambesem* urbem nobis commentus est. Fuit *Lambese* in Numidia & coloniæ dignitate illustris. *Privatum veterem hareticum in Lambesitana colonia damnatum* Cyprianus Epist. 55. notat. v. Probabilium meorum C. 24. WESS.

TADVTTI] *Taducii* vel *Tadutidum.* Ptolemæo forte *Thamudromum.* SIML.

TADVTTI M. P. XVIII.] *Regium exemplar habet: cum in reliquis* Taducii *legatur. At in eo itinere, quod à* Tamugadi Lamasbam *ducitur, idem exemplar* Taduiti *item retinet: cum reliqua* Taduditi *habeant: ut meritò Regii exemplaris lectio praferenda videatur. Illud praterea monendi ratio appetit, ut videant docti viri, an id oppidum, quod* Θούδουτις *Ptolemao post* Lampæsam *in ea Thesi constituitur, cum hoc Antonini convenire possit.* SVR.

TADVTTI] Ex Vaticano dedit Schelstrate *Tadutti*, nec longe hinc abest Parisiensium unus, *Tadutti* edens. *Taducn* liber Cusani. Tabula *Thadute* habet. *Thunudromum*, hoc verum coloniæ nomen, sive *Thunudrumense oppidum*, ut Plinio dicitur L. V. C. 4., ut cum hac mansione conveniat, non patiuntur numeri Ptolemæi. De *Thubuti* quoque dubitaverim. Propius ad eam accedit Tabulæ *Thabudeos.* WESS.

NOVAM SPARSAM M. P. XXXII.] *In Concilio Carthaginiensi cui D. Cyprianus prasedit Rogatiani Episcopi a* Nova *exstat sententia.* SVR.

NOVA SPARSA]. Incertum est, præfueritne

SITIFI.	M. P. XXV.

ITER A THEVESTE PER LAMBESEM SITIFI. M. P. CCXII. Sic.

TIMPHADI.	M. P. XXII.
VEGESELA.	M. P. XX.
MASCVLA.	M. P XVIII.
GLAVDI.	M. P, XXII.

TA-

ritne huic *Rogatianus à Nova.* Varia per Africam & ipſam hanc Numidiam loca fuere, quibus *Nova Novarnm*que inditum fuit cognomentum. Haud longe à Teveſte *Nova* in Tabula conſpicitur, cui Rogatianus Epiſcopus eſſe potuit. Ego in medio relinquo, certus huc ſine alterius injuria transferri poſſe *Felicem Nebaſparſenſem*, quem Notitia inter Numidas tranſcribit. WESS.

GEMELLAS] Limitis *Gemellonſis* mentio fit in libro Notitiarum. SIML.

GEMELLAS M. P. XXVII.] *Reg* XXXVIII. *habet: reliqua omnia* XXVII. *quo numero ſumma ratio conſtat. In eodem Concilio Carthaginienſi Litlei à* Gemellis *Epiſcopi ſententia exſtat: & in Notitia provinciarum ſub diſpoſitione Comitis Africa recenſetur inter limitaneos Prapoſitus Limitis* Gemellenſis. SVR.

GEMELLAS] Refert & Car. à S. Paullo Litteium Epiſcopum ad has *Gemellas.* Luc. Holſteinius coloniam fuiſſe ex nummo Ligorii, in quo inerat ÆLIA HADRIANA GEMELLINA, arbitratus eſt. Mihi exploratum non eſt, ad has an alteras Gemellas, de quibus in itinere à Telepte Tacapas, pertineat: nam alteras *Gemellae* ab his diſcrepaſſe, quod ſubdubitare viſus eſt ad Notitiam Africæ Th. Ruinarius, extra dubium eſſe debet. Illæ erant in Byzacio: hæ in finibus Numidiæ & Mauretaniæ Sitifenſis. In Indice Martyrum Hieronymiano, quem L. d'Achery publicavit, a. d. XI. Kal. Feb. mentio eſt loci in Africa *Ad Gemellas*, de quo nihil certi finio, cum præter Gemellas, quas dixi, plures in Tabula occurrant. WESS.

LAMBESEM SITIFI. M. P. CCXII.] In Pariſienſium uno M. P. CCXXII., librarii peccato. Una paſſuum millia ſummæ deficient, ſi ſingula numerare inſtituas, ſed ea explebimus. WESS.

TIMPHADI M. P. XXII.] *Habent vetuſta exemplaria: cum in Regio legatur* Tinfadi. SVR.

TIMPHADI] *Tinfadi* dat quoque Vaticanus, Lugdunenſisque editio. Alii aut *Tinphadi* aut *Timphadi.* WESS.

MEGESELA M. P. XXII.] *In regio habetur exemplari: cum reliqua* Vegeſela *habeant.* SVR.

VEGESELA] *Vegeſela*, ut in omnibus eſt, quos conſulere licuit, verum urbis nomen eſt. Carthaginienſi Concilio ſub Bonifacio pro Januario Muſculitano ſubſcripſit *Jannarius Epiſcopus Vegeſelitanus Provincia Numidia.* Ad hanc Numidiæ urbem referenda ex Paſſione S. Marculi *poſſeſſio, cui Vageſela nomen eſt.* Sic edidit Joan. Mabillonius in Analectis p. 182. Nov. Edit. Sed obloquitur codex Corbeienſis, *Vegeſele*, teſte Ruinarto, porrigens. Quare laudem meritus eſt El. du Pin, qui in repetita Paſſionis ejus editione hoc expreſſit. WESS.

MASCVLA M. P. XVIII.] *Regium* Muſcula M. P. XVIIII. *habet. Blandinianum, & Longolianum* Maſcula XVIII. *Neapolitanum* Maſtula XVIIII. *Attamen cum in eodem Carthaginienſi Concilio Confeſſor Clarus à* Maſcula *ſententiam ferat, placet eam praferre dictionem: atque item numerum* XVIIII. *quod et ſumma univerſa ratio conſtet.* SVR.

MASCVLA] Quin rectum ſit *Maſcula*, dubitari non debet. XVIIII. M. P. in Vaticano quoque invenit Schelſtrate, & nos in Voſſii Cuſanique ſchedis. Celebris provinciæ Numidiæ urbs fuit. Ex ea originem habuit Archinimus, de quo Victor L. I. P. Vand. C. 15. *Sed nec quendam Archinimum nomine Maſculanum debeo praterire.* Id mireris *Maſculanum* appellari, cum Afri à Maſcula Maſculitanus formarint. Equidem, cum in MSS. plurimis *Maſculam* aut *Maſculan* legatur, Victorem putaverim urbis nomen ſexto caſu poſuiſſe, quomodo in Plauti Mercatore *hoſpes Zacynthe* pro Zacynthio, ſimiliaque alibi. WESS.

GLAVDI] *Claudi* vel *Cindi.* SIML.

GLAVDI M. P. XXII.] *Habet Regium exemplar:*

TAMVGADI.	M. P. XXII.
LAMBESE.	M. P. XIIII.
DIANA.	M. P. XXXIII.
NOVA PETRA.	M. P. XIIII.
GEMELLAS.	M. P. XXII.
SITIFI.	M. P. XXV.
ITER A TVRRI CAESARIS CIRTA.	M. P. XL. Sic.
SIGVS.	M. P. XV.
	CIR-

plar: Blandinianum & Neapolitanum Claudi: *Longolianum* Cludi: *sed* Claudi *nomine miniaceo corrigitur.* SVR.

GLAVDI] Amplectuntur codices nostri cum prioribus editionibus *Claudi*. Fors fuit, ut à *Claudio* cognomentum mansioni advenerit. WESS.

TAMVGADI M. P. XXII.] *In Regio exemplari* Gamugadi *habetur: sed cum in reliquis* Tamugadi *legatur, & ipsum Regium exemplar in Itinere à* Lambese *Cirtam* Tamugadi *edat, haud dubie id adponendum nomen. In Carthaginiensi Concilio tempore Cornelii Papæ sententiam tulisse Novatum à* Tamugade *legimus. Procopius de Bello Vandalico libro 2. C. 13. urbem* Tamugadim *Maurusios ad solum vertisse memorat, ne hostibus statio esset ad expugnandum Aurasium montem, qui dierum iter decem à Carthagine distaret.* SVR.

TAMVGADI] Urbs hæc Augustino Ep. 204. N. E. *Thamugadis. Quod tales homines apud Thamugadem prius edicto admonendos putaverit. Thamugadi* est L. 2. C. Th. de Honorariis codicillis. Passio S. Mammarii in Analectis Joan. Mabillonii p. 178. *Tamugadi*. vide quæ notavit St. Baluzius ad Gesta de traditore Silvano L. II. Miscellaneorum p. 480. WESS.

DIANA] Eadem forte, quæ post *Diana Veteranorum* nominatur. Supra etiam post Hipponem Regium ponitur *Ad Dianam*, vel, ut alii legunt, *Addianum*. SIML.

DIANA M. P. XXXII.] *Regium exemplar* XXXII. *cum reliqua* XXXIII. *habeant: sed cum numero* XXXII. *totius universæ summæ ratio appareat, eam amplectimur. Illud præterea advertendum in Neapolitan.* pro Diana Dama *legi.* SVR.

DIANA] Editi pariter ac manuscripti M. P. XXXIIII. solus Vaticanus unum aufert. Templum Dianæ huic mansioni nomen fecit, ut alias dicam. WESS.

NOVA PETRA] Castellum fuit, cujus situm adscribam ex Passione S. Marculi inter Analecta Mabillonii, p. 183. *At vero postquam exquisitum atque truculentum genus mortis invenit, statim eum secum ad Castellum Nova Petra, quod ardui montis præcipitio & nomine & vicinitate conjunctum est, sub artissima militum prosecutione perduxit.* Est quidem a Mabillonio *Nova Porta*, sed, ut rescripsi, inveni deinceps in Passionis editione, quam Optato El. du Pin adjunxit. Huc quoque refero *Petrenses* martyres, quorum in vetusto Carthaginiensi Calendario, p. 167. Analectorum eorundem, memoria consecrata est. Petra Palæstinæ & Petræ insulæ Italiæ, quas vir doctissimus Martyrum eorum caussa memorabat, nihil omnino ad Afros. WESS.

GEMELLAS M. P. XXII.] *Vox* Gemellas *in Regio deest exemplari, numero tamen* XXII. *adposito. Supra jam coulocata est.* SVR.

ITEM A TVRRI CAESARIS] *R.* It Turres Cæsaris *habet: Blandinianum vero & Neapolitanum* Item à Turris Cæsaris: *Longoliaunm* Iter à Turri Cæsaris. Turrium *nomine, suburbana prisci illis temporibus, aut prædia in Africa nuncupari, quemadmodum apud nostros Cæsar-Augustæ moris est, Livii testimonio didicimus. Libro enim* XXXIII. *C.* 48. *de Annibale*, Obversatus, *inquit*, eo die in foro avertendæ suspicionis causa, primis tenebris vestitu forensi, ad portam cum duobus comitibus ignaris consilii est egressus. Cum equi, quo in loco jussi erant, præsto fuissent, nocte via cita regionem quandam agri Vocani transgressus, postero die mane inter Achollam, & Thapsum ad suam turrim pervenit. SVR.

ITER A TVRRI CAESARIS] Malim credere *Turrim* hanc ad hostes arcendos fuisse

se

CIRTA.	M. P. XXV.
ITER A TAMVGADI LAMASBAM.	M. P. LXII Sic.
TADVTTI.	M. P. XXVIII.
DIANA VETERANORVM.	M. P. XVI.
LAMASBA.	M. P. XVIII.
ITER A LAMASBA SITIFI.	M. P. LXII. Sic.
ZARAI.	M. P. XXV.

PER-

ſe exſtructam. Sparſæ enim hac fini per provincias locis opportunis turres erant. Ammianus L. xxviii. C. 2. *At Valentinianus magna animo concipiens & utilia, Rhenum omnem à Rhætiarum exordio adusque fretalem Oceanum magnis molibus communiebat, castra extollens & castella, turresque aſſiduas per habiles locos & opportunos, qua Galliarum extenditur longitudo.* De Africæ turribus nullus dubitabis, ſi apud animum tuum *turrim regiam* Jugurthæ, apud Salluſtium C. 103. *turrimque Euphranta*, Strabonis L. xvii. p. 836. *turrim Tamalleni* infra in itinere à Tacapis Lepſim, pluresque alias, paſſim in Tabula conſpicuas, conſideraveris. Vide tamen Gothofredum ad L. xiii. C. Th. de Operibus publicis: pæne prætereieram *A turris* in noſtris eſſe. WESS.

SVGVS M. P. xv.] *Habet R. reliqua vero* Eſigus *& ſupra* Sigus: *neque vetuſtiſſimi exemplaris lectionem negligendam viſum eſt: præſertim cum infra in Itinere à Muſti Cirtum* Sugus *idem exemplar habent: & reliqua* Sigus: *totidemque* M. P. XXV. *adnumerantur.* SVR.

SIGVS] Vaticanus *Figus* ſine paſſuum numero: in ceteris magna diſcrepantia. Rem ſupra declaravi. WESS.

A TAMVGADI LAMASBAM M. P. LXII.] *Habent exemplaria omnia.* Lamasbæ *fit mentio in Concilio Carthaginienſi, cui D. Cyprianus præſedit: in eo enim Puſillus à* Lamasba *ſententiam protulit.* SVR.

TAMVGADI] Simlerus cum Lugdunenſi editione LXXII. M. P. adnumerat, ſcriptis adverſantibus. Lamasba, Numidiæ urbs, Tabulæ eſt *Lamasbua.* Stupor Anaſtaſii ex ſequenti itinere *Alamasmam* exſculpſit. Urbis Epiſcopus in Collatione modo *Lamasuenſis* modo *Lamasbenſis* dicitur, ſolito exſcriptorum peccato. v. C. 128, & 187. WESS.

DVANA VETERANORVM. M P. xvi.] *In R. quam lectionem retinendam duximus, cum reliqua omnia* Diana veteranorum *præferant.* SVR.

DIANA VETERANORVM] Non aſſentior doctiſſimo Suritæ, *Duana* ex Regio ſuo probanti. Omnes alii *Diana.* Fuit inibi fanum Dianæ, in Tabula expictum Lambeſem inter & Lamasbam, ex quo *Ad Dianam* manſio ibidem dicitur. Supra *Diana* tantummodo appellabatur, hic *Veteranorum* additum nomen indicio eſt, veteranos eo loci aut incoluiſſe, aut in ſtationibus fuiſſe. Neque mirandum eſt, figuram templi Dianæ in Tabula, ſub Chriſtianis Imp. compoſita, conſpici. Certum enim eſt, ſuperſtitioſum fictorum numinum cultum ſatis diu in Africa floruiſſe. Lege, ſi videbitur, quæ de Cœleſti Afrorum dæmone, Salvianus ſcripſit L. viii. Gubern. p. 163. WESS.

ZARAT M. P. xxv.] *Vetuſta exemplaria omnia, & Longoliani libri* Zarai *præferunt: pro qua dictione ego* Zarat *ſubſtituendum ſum arbitratus, Apulei loco admonitus. Is enim priore Apologiæ* p. 289. *adverſus Aemilianum accuſatorem hæc ſubdit.* Attamen parce, Aemiliane, paupertatem cuipiam objectare, qui nuper uſque agellum Zarathenſem, quem tibi unicum pater tuus reliquerat, ſolus uno aſello ad tempeſtivum hinibrem triduo exarabas, *Et paulo poſt.* Neque hoc eo dixi, quo me patriæ meæ pœniteret, etſi adhuc Syphacis oppidani eſſemus: quo tamen victo ad Maſiniſſam regem conceſſimus munere populi, ac deinceps veteranorum militum dono conditi, ſplendidiſſima colonia ſumus: in qua colonia patrem habui loco Principis duumviralem, cunctis honoribus perfunctum. Cujus ego locum in ea repub. exinde, ut participare curiam cœpi, nequaquam degener, pari ſpero honore & exiſtimatione tuear. Cur ergo illa protuli? ut mihi tu, Aemiliane, minus poſt hac ſuccenſeas, potiusque

PERDICIBVS.	M. P. XII.
SITIFI.	M. P. XXV.
ITER A CALAMA RVSVCCVRO.	M. P. CCCXCIIII. Sic
AD RVBRAS.	M. P. XX.
AD ALBVLAS.	M. P. XXX.
AD DRACONES	M. P. XIIII.
AD REGIAS.	M. P. XXIIII.

TA-

que ut veniam impertias, si per negligentiam forte non elegi illud tuum Atticum Zarathe, ut in eo nascerer. SVR.

ZARAI] Non ausim spreta librorum omnium auctoritate *Zarat* recipere. *Zarai* sese mihi approbavit. Adsuit Collationi Carthaginiensi *Crescentius Episcopus plebis Zaraitensis*, in C. 128. relatus. Ne quid dissimulem tamen, *Zarai* Tabula præfert, sed ortum, ut ego quidem putem, ex *Zarai*, vitio scripturæ, quo modo *Taray* N. Cusani codex. *Zarathe* Apuleji eadem recte visa viris est doctis, quæ Ptolomæi in Mauretania *Zaratha*. Vaticanus liber passuum millia unis auget. WESS.

PERDICIBVS] Sic dant MSS., idque adeo contemnendum non erat: unus Parisiensium appinxit XV. M. P. WESS.

ITEM A CALAMA] *Gala*, Ptolemæo *Galapha*. SIML.

ITEM A CALA RVSVCCVRVM P. M. CCCXCIV.] R. Item à Calamaru Succurru M. P. CCCXCIV. *Reliquorum tamen exemplarium lectionem retinemus, quod numeri singulares* CCCXVIII. *summam conficiant*. SVR.

ITER A CALAMA RVSVCCVRO] *Cala* miro consensu omnes nostri. Simlerus edi jussit *Calab*, haud scio unde; receptum id quoque est in Tabula Africæ G. de l'Isle. Mihi verior visa est codicis Regii scriptura. *Calama* Episcopo Possidio nobilis est: verum ea alia atque hæc est, Hipponi Regio proxima, ut ex Augustino L. XXII. Civ. D. C. 8. apertum est. Hæc in mediterraneis Mauretaniæ Cæsariensis posita fuit, putemque eam esse, quam in eadem Mauretania *Celamam* Κιλαμὰ Ptolemæus appellat. Passuum millia plura dedit Surita, quam generalis summa postulabat. In notis scribere voluisse videtur CCCXCVIII. WESS.

AD RVBRAS] Hinc fuisse existimaverim *Sanctos Rubrenses*, quorum memoria consignata est a. d. XV. Kal. Feb. in vetustissimo Calendario Carthaginiensi. Multa Joan. Mabillonius, vir longe doctissimus, Analectorum suorum p. 167. congessit, ut, unde domo fuerint, constitueret, quæ, si hujus loci fuisset recordatus, haud dubie una litura induxisset. WESS.

AD ALBVLAS.] Mansionis quoque meminit Ravennas L. III. C. 8. Hinc dictum volunt *Tacanum Albulensem*, quem Notitia Mauretaniæ Cæsariensis patribus annumerat. WESS.

AD DRACONES] *Ad Drachones* vel *Dracones*. SIML.

AD DRACONOS M. P. XIV] *Omnia exemplaria* ad Draconos *habent: cum Reg.* ad Dracones *præferat: tamen cum alias Græco casu nomina aliqua edantur in hoc Itinerario, retinemus eam lectionem*. SVR.

AD DRACONES] Variant nostri quoque. *Drachones* Vaticanus. Parisiensium unus *Dracones*, quo modo Ravennas L. III. C. 9. Alii *Draconos*. Mihi *Ad Dracones* verius est visum. Forte è statua tabulave picta nomen ortum. Simile est in lapide 177. C. 2. Fabretti. LAETVS PVBLICVS POP. ROMANI AQVARIVS VETERIS CASTELLI VIAE LATINAE CONTRA DRACONES. WESS.

AD REGIAS.] Huic impofuit Th. Ruinartus Episcopum Victorem, quem Notitia inter Mauretaniæ Cæsariensis patres *Regiensem* appellat. WESS.

TASACCORA] Restitui hoc in integrum, expulso Suritæ *Tasagora*, obsecutus veteribus libris. Ravennas *Tasacora* & *Tasagera*, quorum posterius illi flumen est, per Cæsariensem Mauretaniam in mare excurrens. *Pæquarius Tasaccurensis* ex Notitia, quod dedimus, firmat. WESS.

CASTRA NOVA] Habet hæc *Castra* Ravennas L. III. C. 9. Sed in Tingitana, quam inibi

TASACCORA.	M. P. XXV.
CASTRA NOVA.	M. P. XVIII.
BALLENE PRAESIDIO.	M. P. XX.
MINA.	M. P. XVI.
GADAVM CASTRA.	M. P. XXV.
VAGAL.	M. P. XVIII.
CASTELLVM TINGITII.	M. P. XVIII.

TI-

inibi cum Cæſarienſi fere confundit: nam quæ ipſi Mauretania Gaditana dicitur, ea revera Tingitana eſt. His præfuit *Caſtris* Vitalis *Caſtranobenſis*, ut in Notitia appellatur. Wess.

BALLENE PRAESIDIO] *Ballene præſidium* vel *Pellena*. Siml.

BALLENE PRAESIDIO M. P. xx] *Reg.* Ballene præſidio M. P. XX. *& item Neap. Bland. vero* Ballene præſidio M. P. XXV. *Longolianum*, Ballene præſidio mpm. XV. *& milto emendat* XX. Sur.

BALLENE PRAESIDIO] Ex Vaticano Schelſtrate vulgavit *Balleno*. In Pariſienſibus exemplaribus *Pellena*. *Ballene Præſidio* Voſſii & Cuſani liber. Idem invenit exemplaris Fabriciani poſſeſſor primus in MSS. Mihi quid verius ſit, in aperto non eſt. Cogitandum eſt, utrum à *Bellene è principibus Mazicum*, de quo Ammianus L. XXIX. C. 5. præſidio huic nomen ſit datum. Wess.

MINA] Ptolemæo *Miniaria*. Siml.

MINA] Habet in Cæſarienſi Mauretania fluvium cognominem Ravennas L. III. C. 8. *Secundinus Epiſcopus plebis Minenſis provincia Mauritania* ſubſcripſit Concilio Carth. ſub Bonifacio, ut Th. Ruinartus monuit: in Notitia eſt *Minnenſis*. Wess.

CADAVM] vel *Cadauni* caſtra. Siml.

GADAVM CASTRA M. P. XXV] *Legimus quemadmodum in R. habetur. Reliqua* Cadaum *habent*. Sur.

GADAVM CASTRA] Caſtrorum meminit Ravennas L. III. C. 9. ſed *Cadum* vocans. Anaſtaſio *Caddaum*: ceteri omnes *Cadaum*. Quid verius eſſe debeat, non facile dixerim. Wess.

VAGAL] Vel *Vagai*. In libro Conciliorum *Bigai*, & apud Auguſtinum *Bagai*. Aliud eſt *Vagenſe oppidum* apud Plinium. Ptolemæo *Vaga*. Siml.

VAGAL M. P. XVIII.] *Re.* Vaga: *reliqua* Vagal: *atque ita legendum apparet: ut id oppidum ſit quod in Cæſarienſi eſt Ptolemeo* Οὔαγαι: *&* Οὔαγαλ *forte corrigendum: nam aliud videtur Ptolemeo oppidum in Africa provincia inter* Myræum *&* Lares, Οὔαγα. *Silius Italicus lib.* 3. 259.

Tum Vaga, & antiquis dilectus regibus Hippo. Sur.

VAGAL] Libens ad Ptolemæi Οὔαγαι Bagaienſe Concilium referrem, cujus multo frequentiſſima mentio eſt in lite Donatiſtica, ni ex Auguſtino Concion. II. in Pſalmum XXXVI. oppidum *Bagai* in Numidia fuiſſe appareret: Idem facile colligas ex Procopio L. II. B. Vand. C. 19. urbem ait Βάγαιν haud longe ab Abiga fluvio, qui ex Auraſio monte defluit, fuiſſe. Uterque vero & mons & flumen in Numidia. L. Holſteinius id Concilium *Vaga* conveniſſe cenſuit, ſed errans. Diverſa oppida fuiſſe *Bagai* & *Vaga* recte monuit H. Noriſius L. II. Hiſt. Pelag. C. 8. Auguſtinus enim. L. VI. de Baptiſmo Synodo Cypriani adfuiſſe oſtendit *Felicem à Bagai* C. 19. & *Liboſum à Vaga* C. 37. Hoc obiter. Redeo in viam. *Vagal* verum eſſe *Miggin Epiſcopus Vagalitanus* in Collatione Carth. C. 208. ſignificat. Wess.

CASTELLVM TINGITII] Caſtellum *Tingitii* vel *Tingiani*. Hoc forte id eſt, quod Marcellinus *Caſtellum Tingitanum* vocat. Siml.

CASTELLVM TINGITANVM.] *De* Tingitano Caſtello *Ammianus libro* 29. C. 5. Ad Tingitanum Caſtellum progreſſus per Ancorarium montem Mazices in unum collectos invaſit. Sur.

CASTELLVM TINGITII] *Tingitii* probant libri omnes. *Tingitanum*, quod Surita edi juſſit, nullus agnoſcit. Neque auſim ego *Tingitanum* Ammiani *Caſtellum* huc revocare. Longius noſtrum à Tingitana remotum eſt. Gennadius C. 78. *Voconium Caſtellani Mauritaniæ oppidi Epiſcopum* memorat, qui utrum huic an alii præfuerit, non finiverim. Ego, quod MSS. dabant, repellere nolui. Wess.

TIGAVDA MVNICIPIO.	M. P. XXII.
OPPIDO NOVO COL.	M. P. XXXII.
TIGAVA CASTRA.	M. P. II.
MALLIANA.	M. P. XVI.
SVFASAR.	M. P. XVIIII.
VELISCI.	M. P. XV.
TANARAMVSA CASTRA.	M. P. XVI.
TAMARICETO PRAESIDIO.	M. P. XVI.
RAPIDA CASTRA.	M. P. XVI.

RV-

TIGAVAS MVNIC. M. P. XXII.] *R.* Tigavas municipio M. P. XXII. *Bl.* Tigaura municipio M. P. XXII. *& emendat* Tigauda: *Ne.* Tagauda municipio mpm XXII. *Librarius Longolianus* Tigauda, *cum emendatione vocis* Tagauda. *Ptolemaeo in Cæsariensi* Τιγαυα. SVR.

TIGAVDA MVNIC.] Miro consensu exemplaria *Tigauda Municipio.* Solus N. Cusani *Tigandu.* Exploratum mihi nequaquam est, quid præstet. Amplexus tamen sum quod tot libri offerebant. WESS.

OPPIDO NOVO] Hoc aliud est, atque id quod supra habuimus. Meminit hujus Ptolemæus Pliniusque, cujus verba recte constituit Harduinus Emend. VI. ad L. V. C. 2. In Notitia urbis nostræ Episcopus *Benantius Oppidonebensis*, aut *Oppidenobensis*, quod in Halleri codice Ortelius vidit, dicitur. WESS.

TIGAVA CASTRA] Ammian. Marcellinus L. XXIX. C. 5. *Tigavias* nominat. Plinio *Tigave.* SIML.

TIVAGAS CASTRA M. P. II.] *Habet Re. Reliqui, quorum lectionem prosequimur*, Tigava. *Pl. L.* 5. *C.* 2. *tamen in Cæsariensi Mauritania Civitates* Timici, *&* Tigavæ: *quare vetustissimi exemplaris lectionem retinemus, plurium numero: præsertim vetustis codicibus in eam lectionem consentientibus.* SVR.

TIGAVA CASTRA] Hinc fuisse videtur *Palladius Tigabitanus*, cujus apud Augustinum Lib. de gestis cum Emerito C. 1. mentio est. Ἐξέχοντες τῆς Θιγαβιτανίας πόλεως, *Primores Civitatis Thigavensis* in Codice Canon. Eccles. Africanæ C. 97. In Parisiensi libro LI. M. P. sunt. WESS.

MALLIANA] Μαλλιάνα in Palatino Codice Ptolemæi. *Mallianensis* subdiaconus Victorinus notus est ex Augustini Epist. 236., in cujus extrema pagina leges: *Si & alios, quos illic nosti esse, manifestaveris vobis, non solum in Malliana, sed & ipsa tota omnino provincia.* WESS.

SVFASAR] Constanter scripti atque editi XVIII. M. P. De urbe dictum ante est. WESS.

VELESCI] *Vilisci* sive *Velescum.* SIML.

VELISCI M P. XV.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Velisci M. P. XVI. *& item Longolianum: sed miniaceis litteris* Velesci *corrigit. Neapolitanum* Velesti M. P. XVI. SVR.

VELISCI] In nostris eadem discordia. *Velesci*, *Velisci M. P. xvj.* WESS.

TANARAMVSA] Post hanc mansionem ponitur in Schudi exemplari & Aldino *Tramaricitum præsidium* M. P. XVI., quod in aliis omittitur. Deinde *Rapida castra*, quæ in aliis ante *Vilisceum* ponuntur. SIML.

TANARAMVSA CASTRA M. P. XVI.] *Reg. liber. Reliqua* Taranamusa castra. M. P. XVI. SVR.

TANARAMVSA CASTRA] Libri nostri probant *Tanaramusa*, neque aliter in suo invenit Anastasius. Car. à S. Paulo hinc fuisse arbitratus est Mauretaniæ Cæsariensis Episcopum, quem Notitia *Ternamunensem.* In easdem cogitationes abiit St. Baluzius, *Cernamunensem* Episcopum Sarmentium in Collat. C. 180. commutans in *Ternamunensem.* Vide quæ Vir doctus inibi notavit. WESS.

TAMARICETVM PRAESIDIVM M. P. XVI] *Reg.* Tamariceto præsidio M. P. XV. *In manuscriptis & Longoliano id desideratur nomen: enim Aldini excusi* Tramaricito præsidio M. P. XVI. *habeant.* SVR.

TAMARICETO PRAESIDIO] *Tamariceto præsidio* unus Parisiensium: alter præteriit, cumque eo Simlerus, Vaticanus, & Lugdunense

RVSVCCVRO COLONIA.	M. P. XII.
ITER RVSVCCVRO SALDIS.	M. P. CVII. Sic.
TIGISI.	M. P. XII.
BIDIL MVNICIPIVM.	M. P. XXVII.
TVBVSVPTVS.	M. P. XL.
SALDIS COLONIA.	M. P. XXVIII.
ITER SALDIS IGILGILI.	M. P. CLIX. Sic.
AD OLIVAM.	M. P. XXX.
AD SAVA MVNICIPIO.	M. P. XXV.
	SITI-

ſe exemplar ut Aldi liber. *Præſidium* hic castellum ipſumque locum adſignificat, in quo milites præſidio erant. Recte in Gloſſis. *Præſidium, ὀχύρωμα.* Cæſar. L. III. B. Civ. 45. *In his cum legio Cæſaris IX. præſidium quoddam occupaviſſet, & munire cœpiſſet.* Ubi Daviſium inſpice. *Rapida caſtra* cum ipſo hoc præſidio mihi ſe nuſquam objecerunt. Wess.

RVSVCCVRO COL. M. P. XVI.] Paſſus hi ſunt à Surita. Noſtri libri ſumma concordia XII. M. P.; Ego in integrum reſtitui. Wess.

ITEM RVSVCCVRO SALDAS M. P. CVII.] *Reg. hac in parte corruptè legit:* Item Ruſuccur Saldis M. P. XXVIII. *Blandimanum* & *Neapolitanum* Item A Ruſuccuro Saldis M. P. CVI. Sic. *At univerſalis ſumma* CVII. *deducitur.* Sur.

ITER RVSVCCVRO SALDIS] Habent Codd. *à Ruſuccuro.* *Saldis* male mutatum eſt, ut ſupra obſervatum. Liber Vaticanus M. P. XCVII. Wess.

TIGISI] Ptolemæo *Tigis.* Siml.

TIGIS M P. XII.] *Habet Regium exemplar: cum alia* Tigiſi *habeant. Ptolemae in Mauritania Cæſarienſi* Tiγις. Sur.

TIGISI] Ego *Tigiſi* præfero, probatum veteribus libris & editionibus. *Tigiſi*, quod in Vaticano erat, huc ducit. Tabula *Tigiſi* XII. M. Ruſuccuro ſeparat, vulgatumque ſtabilit. *Paſſitanus Tigiſitanus* eſt inter Mauretaniæ Cæſarienſis præſules in Notitia. Celebre quoque nomen reportavit ex controverſia Donatiſtica *Secundus Tigiſitanus.* Sed is Numidiae primas ea tempeſtate obtinebat, urbique *Tigiſi* præerat, quam Cananæi, Joſuæ arma fugientes, condiderant, teſte Procopio L. II. B. Vand. C. 10. Fallitur enim egregie Joan. Seldenus ad Marmora Oxonienſia p. 139. & de Dis Syris Prolegom. C. 2., quique eum magno numero ſequuntur, *Tigiſin* Procopii, Numidiæ urbem, cum *Tingi* confundentes. Wess.

BIDIL MVNICIPIVM M. P. XXVII.] *Re.* Bada municipium M. P. XXVII. *At Blandinianum & Neapolitanum exemplar, & Longelianum* Bidil municipium M. P. XXVII. *habent. Ptolemae videtur eſſe* Βάδιλ: *ſed placuit* Bidil *opponere.* Sur.

BIDIL MVNICIPIVM] *Bidil* libri quoque noſtri oſtentant: nec multum diſſidet *Bidi* in Cuſani ſchedis. Credo tamen vitioſum eſſe, & in *Bida* tranformandum. *Bidda Municip.* Ravennas. *Syda* mendoſe Tabula. *Bidenſem Episcopum* in Cæſarienſi Mauretania patribus Notitia annumerat. *Præpoſitum limitis Bidenſis* ſub diſpoſitione viri ſpectabilis Comitis Africæ Limitanei Imper. Occidentis Notitia ſiſtit, ubi G. Pancirollus hujus municipii oblitus non eſt. Wess.

AD OLIVAM] Habet quoque Tabula cum XXX. M. P., ſed quæ poni videntur inter *Ruba*, quod *Tubuſuptus* eſt, ut recte Ampl. Altingius in MSS. notis ad Tabulam, obſervavit, & Olivam, cum Saldis repeti deberent. Fuit in Sitiſenſi Mauretania hæc manſio. *Lucium Oliventenſem Episcopum* habes in Collat. Carth. C. 215. Videndum eſt, an hinc dictus ſit *fundus Oliveтenſis*, ſic enim jubent MSS., non *Livetenſis*, apud Auguſtinum Epiſt. 105. Wess.

AD SAVA MVNIC] A ſava: hoc in Conciliorum libro videtur nominari *Auſafa.* Siml.

AD SAVA MVNIC. M. P. XXV.] *Habet Reg. cum Blandinianum & Neapolitanum* à Sava municipio M. P. XXV. *retineat.* Σαυῦ *fluminis oſtii meminit Ptolemaus in Cæſarienſi: ſed oppidi nullam mentionem reperi.* Sur.

AD SAVA MVNICIPIO] Edunt libri quoque noſtri *A Sava*: unde Anaſtaſius in Epitome

SITIFI COLONIA.	M. P. XXIIII.
SATAFI.	M. P. XVI.
AD BASILICAM.	M. P XVI.
AD FICVM.	M. P. XV.
IGILGILI.	M. P. XXXIII.
ITER A LAMBESE CIRTA.	M. P. LXXXIV. Sic.
TAMVGADI.	M. P. XIIII.
AD ROTAM.	M. P. XXX.

AD

tome sua *Asanum*, loco *Asavum*. formavit. *Ad Sava*, quod Tabula itidem probat, verum est. Th. Ruinartus aliique viri docti *Assafensem* ex Notitia Episcopum, & *plebem Assabensem* huic municipio transcribunt. Ego cum illis paria non fecerim. Si *Safensis* aut *Sabensis* utrobique lectitaretur, res foret alia: sic enim Afri ab ejusmodi mansionibus repetita vocabula inflectunt. *Ad Albulas*, *Albulensis*. *Ad rotam*, *Rotensis*. *Ad ficum*, *Ficensis*. non *Adficensis*. Municipium nomen habet à *Savo* flumine, ad quod appositum fuit. Simleri *Ausafa* ex Cypriano & Augustino ab aliis cum hoc municipio quoque compositum est; quam recte non dixerim. WESS.

SATIFI] In quibusdam exemplaribus se ordine sequuntur, in aliis *Ad Basilicam* interponitur. Ego dubito, an Sitifi colonia tantum ponenda sit, idque priore loco ante *Basilicam*. Nam alio itinere à Sitifi Saldas eadem, quæ hic, distantia ponitur M. P. LXXIX. *Satafi* autem prorsus omittendum: nam & alibi in primo itinere à Saldis Igilgilim distantia numeratur per Cobam & Muslubium XCIII. M. P. Hic autem CLIX. M. ponuntur. Etiamsi vero aliud iter sit, tamen nimia videtur distantia. SIML.

SATAFI M. P. XV.] *In Re.* M. P. XX. *sed Blandiniani, & Neapolitani sequimur lectionem, qui numerum* XVI. *apponunt. atque eo ratio summa apparet. Post* Sitifi *Coloniam in R. statim subditur* Satafi M. P XVI. *At in Blandiniano & Neapolitano* Ad Basilicam M. P. XVI. *interjicitur inter* Sitifi Coloniam, & Satafi. SVR.

AD BASILICAM] In Parisiensium uno eadem est trajectio. Ceteri nihil dissident. Equidem hoc loco mansionum ordinem non moverim, nedum *Satafi* cum Simlero existimem inducendum. Fuisse hoc nomine in Sitifensi provincia urbem, *Festus Satafensis* in Notitia clamat. Aliud hic iter per loca mediterranea Igilgilim versus describitur. Tabula easdem mansiones, *Satafi* excepta, edit. Non ergo morari quemquam debet major locorum intercapedo, quæ Saldas inter & Igilgilim hoc itinere conspicitur. WESS.

AD BASILICAM] Aut hic aut in Tabula mansionum facta est transpositio. Tabula passuum millia servat, sed *Ad Basilicam* propius admovet Igilgili. *Ad ficum* longius disparat. Vossianus hanc mansionem præteriit. *Basilica* quæ fuerint, non est ut hic doceatur. WESS.

AD FICVM M. P. XV.] *Habent Regium, Blandinianum & Longolianum. At in Nea.* XVI. *habetur.* SVR.

AD FICVM] Tabula XV. M. P. tantum. *Felix Episcopus Ficensis* in Collationis Carth. C. 215. memoratur. Pertinere eum ad Mauretaniam Sitifensem ex Notitia in aperto est. WESS.

AD ROTAM] Vel *Rota*. Hæc à D. Augustino Cont. Cresconium L. III. *Rotaria* nominatur. SIML.

AD ROTAM] *Felix à Rotario* est apud Optatum L. I. Schis. Don. C. 14. Si verum vidit Simlerus, referendus ad hanc mansionem erit *Victor Episcopus Rotariensis*, qui Donatistis accensetur in Collat. Carth. C. 187. Ego amplio, & uberius lumen exspecto. WESS.

AD LACVM REGIVM] Nusquam invenire memini hunc lacum. *Quintianus Episcopus a Lacu dulce* est in Collationis C. 187. sed ubi fuerit incertum manet. El. du Pin cum ignotam ejus esse posituram professus esset, mutata sententia inter Proconsulares transcripsit, nulla addita caussa. In uno Parisiensi est *Ad Lacum regis*. WESS.

ITEM A' MVSTI CIRTAM M. P. XXXII.] *Habent manuscripta exemplaria, & Longolianum,*

AD LACVM REGIVM.	M. P. XX.
CIRTA COLONIA.	M. P. XX.
ITER A MVSTI CIRTA.	M. P. CXCIX. Sic.
SICCA	M. P. XXXII.
NARAGGARA.	M. P. XXX.
THAGVRA.	M. P. XX.
TIPASA.	M. P. XXXIV.
	GA-

num. Eandem apparet esse hanc Siccam, *quæ ab Antonino paulo post* Sicca Veneria *cognominatur: & Ptolomæo item inter Numidiae novæ urbes* Σίκκα Οὐενερία, *&* libro 8 Siccam Veneriam *ab Alexandria occasum versus horis 2. distare prodidit. Plinio L. 5. C. 3. etiam in Numidia descriptione, cum ab Rusiccade in mediterraneis* Cirtam Coloniam *collocat*, & alia, *inquit*, intus Sicca. *Procopius Lib. 2. C. 24 de bello Vandalorum* Siccam Veneriam *trium dierum iter à Carthagine distare prodit.* Svr.

SICCA] Non repetam, quæ de *Sicca* dixi in Probabilibus C. 3. Cur Veneria sit dicta, declarabunt Valerii Maximi verba L. 11. C. 6. 15. *Sicca enim fanum est Veneris, in quod se Matronæ conferebant, atque inde procedentes ad quæstum, dotes corporis injuria contrahebant, honesta nimirum tam inhonesto vinculo conjugia junctura.* Vide Seldenum Synt. 11. de Dis Syris C. 7. Wess.

NARAGGARA] Ptolemaeo *Narrangara.* Siml.

NARAGGARA M. P. xxx.] *Habent duo optima exemplaria, Regium, & Blaudi. In Ne. legitur* Nanragara: *& in Loh.* Narragara. *Ptolemaeo item in Nova Numidia descriptione juxta Theveste* Ναράγγαρα, *quam male vertes in* Narangara: *cum potius* Naraggara *traduci debeat: & item apud Livium lib. 30. C. 29. legendum*, Scipio haud procul Naraggara urbe, *non* Nargara, *quemadmodum Carolus Sigonius in veteribus libris reperiri tradit: & apud Polybium L. 15. C. 5.* πρὸς τὴν πόλιν Μαργαρὸν *: neque recte ab eo traditur hanc urbem à Ptolemaeo* Μαργαρὸν *nominari: cum in Græcis libris, Coloniensi & Parisiensi excusis,* Ναράγγαρα *legi appareat. In vetustissimo præterea Titi Livii exemplari* Cœnobii Aulæ Dei *Carthusianorum ad Gallici ripas in Cæsar-augustano agro, his diebus exædificati, legitur* Scipio haud procul Naraggara urbem: *ut minime dubium sit, quin ita sit scribendum Græcis & Latinis exemplaribus contestantibus.* Svr.

NARAGGARA] Probant *Naraggaram* nostri quoque libri, nec aliter Tabula, nisi quod XIII. M. P. Sicca separet. Notitia in Proconsularis provinciæ Episcopis *Maximinum Maraggaritanum* recenset. Eum non satis provide huc retulit Th. Ruinartus, incertus utrum vulgatum retineat, an *Naraggaritanus* amplexetur. In prius tandem inclinat ob Polybii *Μαργαρὸν*, quod vitiosum esse ex Livio recte Surita patefecit. Est sane non extra difficultatem, quod *Naraggara* locum in Numidia obtinuerit, *Maraggaritanus* vero Proconsularis provinciæ urbi præfuerit. Ego tamen *Naraggaritanum* in Notitia admiserim: urbs enim *Maraggarita*, unde Car. à S. Paullo repetebat, ejus auspiciis est condita. Subscripsit Synodicæ Epistolæ in Concilio Lateranensi sub Martino *Benenatus gratia Dei Episcopus Ecclesiæ Naraggaritanæ* inter Proconsularis provinciæ patres. Fuerit itaque oportet urbs cognominis in ea provincia, quod in Africa non fuisse insolens exempla confirmant. Wess.

THAGVRA] Vel *Thigura.* Siml.

TAGORA M. P. xx.] *R.* Tagora *habet. Blaudiunanum* Taignra: *& adspirationis nota adjecta est, ut esset* Thaigura, *aut* Thigura. *Neapolitanum* Thagura, *& Longolianum* Thigura: *Sed in ea scriptionis varietate, vetustissimi Regii exemplaris manum praeterire visum est.* Svr.

THAGVRA] Locum hic dedi *Thagura*, jubentibus libris obsecutus. Tabula non longe abit, *Thacera* præferens. In Martyrologiis Rhabani & Romano Non. Decembris signatus est natalis Julii & sociorum in Africæ civitate *Thagura.* Usuardus *Thagora. Crispina Thagarensis* hanc patriam habuisse videtur, de qua pluribus Th. Ruinartus ad Acta sua Martyrum sinceriora p. 449. Adde S. Petiti L. III. Var. Observ. C. 1. p. 55. Wess.

TIPASA] Hæc Numidiae urbs. Supra meminit

GASAVFVLA. M. P. XXXV.
SIGVS. M. P. XXXIII.
CIRTA. M. P. XXV.

ITER A CIRTA HIPPONE REGIO. M. P. XCIIII. Sic.

AQVIS TIBILITANIS. M. P. LIIII.
AD VILLAM SERVILIANAM. M. P. XV.
HIPPONE REGIO. M. P. XXV.

ITER AB HIPPONE REGIO CARTHAGINE. M. P. CCXVIII. Sic.

ONEL-

minit alterius Tipasæ, quæ tantum XVI. M. P. à Caesarea distat, Mauritaniæ oppidum Latio datum, cujus Plinius meminit. SIML.

TIPASAM M. P. XXXIII.] *R.* Tipasa XXIV. *habet, cum reliqua* XXXV. *retineant: & XXXIV. legendum apparuit, ut numerorum summa conveniant.* Tipasam *juxta* Juliam *Cæsaream conlocat Ptolemaeus, cujus Ammian. Marcell. lib. 29. C. 5. mentionem facit.* SVR.

TIPASA] Recte vidit Simlerus hanc *Tipasam* in Numidia fuisse. *Tipasensem* Episcopum in Numidia habet Africæ Notitia. Collationi I. Conc. Constant. II. adfuit *Firmus Religiosissimus Episcopus Tipasen Africa provincia.* Ammiani *Tipasa* ad Mauretaniam pertinet, ut monitum suo loco. Pæne neglexeram, dissidere libros in passuum millibus. Scripti nostri XXXV. M. P. Lugdunense exemplar XXV. M., a quibus haud multum abest Tabula, Thaguram inter & Tipasam XXIII. M. P. interserens. WESS.

GASAVFVLAM M. P. XXXV.] *R.* Gasaufula M. P. XXXV. *cum in manuscriptis, & excusis, qua viderim, exemplaribus ejus diversorii nomen desideretur. At in Concilio Carthaginiensi, cui præsedit D. Cyprianus, Sylvanum Martyrem à* Gauzafala, *ita enim legitur in excusis ejus Concilii libris, sententiam tulisse legimus.* SVR.

GASAVFVLA] Exulat è nostris libris *Gazaufula* XXXV. M. P. Suum tamen hic locum tueri potest. Habet Tabula scripta, cui *Gasaupala* dicitur. Ravennas vitiose *Gausaparas* L. III. C. 6. Procopius Γαζόφυλα appellat L. II. B. Vand. 15. Οἱ ἐπεὶ ἐν χωρίῳ Γαζοφύλοις, δυοῖν μάλιστα ἡμέραιν ὁδῷ Κωνσταντίνης ἀπέχοντι. Recte de duorum dierum itinere à Constantina sive Cirta: neque enim longius est, quod Itinerarium interjecit. Sed *Gazophyla* in *Gazaufula* abire debent. Pari modo legitur in melioribus Cypriani & Augustini editionibus. WESS.

SVGVS M P. XXIII.] *Habet R. cum reliqui* Sigus M. P. XXXIII. *retinuerint: ut meritò prætulerimus vetustissimi exemplaris lectionem, qua tam proxime cum summa convenit numerorum.* SVR.

SIGVS M. P. XXXIII.] Nostri constanter. Eadem in Tabula videbis. Contra hunc ego consensum non ibo. WESS.

AQVIS TIBILITANIS] Egregie hic Tabula consentit. Dictæ videntur à *Tibili*, quamquam ab ea urbe paullo remotiores. Nam El. du Pin *Tibilin* & *Aquas Tibilitanas*, duo diversa fuisse oppida negans, non est audiendus. Tabula manifesto distinguit. *Marinus ab Aquis Tibilitanis* est apud Optatum L. I. cont. Donat. C. 14. ubi vide à viro docto notata. Videntur ibi *Therma* fuisse, ut ex figura, quam Tabula expressit, colligas. WESS.

AD VILLAM SERVILIANAM. M. P. XV.] *Habet R. at reliqui & manuscripti & excusi* ad Villam Serviliam. SVR.

AD VILLAM SERVILIANAM] Egregius hic est Regius Suritae codex. *Ad villam Servilianam* cum XV. M. P. Tabula quoque, sed ab Hippone XXX. M. P. Nobilissimæ gentis Serviliæ villam fuisse, cognomentum argumento est. WESS.

ITEM AB HIPPONE REGIO CARTHAGINEM M. P. CCXVIII.] *Habetur in Reg. qua summa numerorum ratio constat: in reliquis* CCXXVIII. SVR.

ITER AB HIPPONE REGIO CARTHAGINE] Assentiuntur optimo Suritae libro Parisienses. Vaticanus CCXXVIII. sed perperam. Tabula ad summam, quam retinuimus, proxime accedit. WESS.

ONELLABA] Peutingeri scripta Tabula *Odia-*

ONELLABA.	M. P. L.
AD AQVAS.	M. P. XXV.
SIMITTV COLONIA.	M. P. V.
BVLLA REGIA.	M. P. VII.
NOVIS AQVILIANIS.	M. P. XXIIII.
VICO AVGVSTI.	M. P. XVI.
CLVACARIA.	M. P. XXX.

TV-

Odiana, quod Ampl. Altingius in *Ad Dianam* murandum censuit: *Onellabam* componit cum *Onellana* Tabulæ, quod ego vehementer miror. *Onellana* VI. M. P. aberat ab *Uthica* sive *Uthina*, unde hæc amplius CLXXX. M. P. disparata fuit. Mihi dubium nullum est, quin *Odiana* eadem sit mansio, quæ *Onellaba*: numeri situsque plane conveniunt. Utrum vero rectius sit, qui possum constituere? WESS.

AD AQVAS] Tabula mire hic Itinerario consentit. Aquæ calidæ fuerunt, ut figura Tabulæ indicat. WESS.

SIMITV COL.] Ita etiam nominatur ab Augustino & in Conciliorum libro. Plinius vocat *Simituense oppidum civium Romanorum.* Ptolemaeus *Simischi.* SIML.

SIMITTV COL. M. P. V.] *Habetur in Regio & Blandiniano: in Neapolitano vero* Sumicto Colonia, *& Longoliano* Simittu. *Forte id oppidum Plinie L. 5. C. 4.*, Simitruense *nuncupatur: & Ptolemaeo inter nova Numidia oppida* Σιμίσϑου. SVR.

SIMITTV COLONIA] Ad Plinii *Simitsuense oppidum* proxime venit *Simituensis Episcopus Adeodatus*, qui Concilio Carthaginiensi An. CCCCXIX sub Aurelio interfuit. Novimus *Adeodatum plebis Simidicensis* in Collat. C. 135. memorari, & à Joan. Garnerio cum hoc componi, sed perperam; nam *Simidica* & *Simitu* duo diversa oppida, duo quoque diversi *Adeodati* fuerunt, ut H. Norisius Animadv. in Garnerium ostendit. Recte huc refertur *Benenatus Episcopus plebis Simittensis* ex Collat. Carth. C. 126. In Tabula mendose *Sunitu Colonia.* WESS.

BVLLAM REGIAM M. P. VII.] *Apud Ptolemaeum haud recte* Βυλλαρία *pro* Βύλλα Ῥήγια: *nam libro viii.* Bullam Regiam *ab Alexandria occasum versus horis duabus distare prodidit: atque eidem Ptolemaeo alia videtur esse* Βυλλαμίνον *sub Carthagine, inter* Bragada *fluvium, & Tritonem.* SVR.

BVLLA REGIA] Ptolemaei *Bullaria* in Numidia ponitur. *Bullam* vero *Regiam* in Proconsularem Notitia transfert. Verum Plinius L. V. C. 3. Numidiæ urbibus accenset. Idem ex Procopio L. I. B. Vand. C. 25. apparet. *Campos Bullenses* memorat Augustinus Epist. 65. Βύλλης πεδίον Procopius. *Therapium à Bulla*, qui Concilii Carth. sub Cypriano pars fuit, huc refert Ch. Cellarius. Mihi dubium est, ac pæne inclino in alteram *Bullam*, quam inter urbes suas Proconsularis provincia habebat. Hinc fuit Epigonius, qui in Concil. Carth. III. p. 501. Edit. Labbei perperam *Episcopus Bullensis regionis* dicitur. WESS.

NOVIS AQVILIANIS] Vel *Novili Aquilianis.* SIML.

NOVAS AQVILIANAS M. P. XXIIII.] *Codex R.* Novis Aquitanis M. P. XXIIII: *alii manuscripti & Longolianus* Novis Aquilianis M. P. XXXIII. SVR.

NOVIS AQVILIANIS] Sine controversia rectum est *Novis Aquilianis*, quod in omnibus nostris inest, & Tabula confirmat. Ravennas L. III. C. 6. *Novis Aquis.* WESS.

VICO AVGVSTI] In libro Conciliorum *Vicus Caesaris.* SIML.

VICO AVGVSTI] Si vel maxime verum esset, quod Simlerus hic prodit, *Vicum Caesaris* & *Vicum Augusti* eundem fuisse, maneret tamen dubium, sitne hic *Vicus, Caesaris vicus*, cum alius eodem nomine infra sit inter Aquas regias & Adrumetum. Plura cum eo devenero. Habet hoc quoque loco Tabula cum XVI. M. P. WESS.

CLVACARIA.] *Avacaria* vel *Avicaria.* Ptolemaeus *Avitta.* SIML.

CLVACARIA M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar; & reliqua* Avacaria: *& vetustissimi Regii lectionem retineri placet.* SVR.

CLVACARIA] Ego retinendam quoque cen-

TVBVRBO MINVS. M. P. XV.
CIGISA. M. P. XXVIII.
CARTHAGINE M. P. XVIII.

ITEM ALIO ITINERE AB HIPPONE REGIO CARTHA-NE M. P. CCXXVIII. Sic.

TAGASTE. M. P. LIII.
NARAGGARA. M. P. XXV. SIC.

censui, quantumvis in nostris omnibus *Avacaria* legatur. Nam rectum esse, decurtata Tabulæ scriptura *Cluacar* indicio est. Ravennas vitiose *Chulcar*. WESS.

TVBVRBO MINVS] Ptolemaeo *Tobros*. Conciliorum libro *Tuburbo*. SIML.

TVBVRBO MINVS M. P. XV.] *Habet Regium exemplar: alia* M. P. XVI. *Plinio L. 5. C. 4.* Tuburbi & Uthinam colonias Africæ esse *in manuscriptis exemplaribus. Ptolemaeo* Θυβούρβω. *Duplex fuisse, cognomen ab Antonino additum satis indicat.* Minus *omnium exemplarium consensu, nisi* Mun. *legendum sit, ut* municipium *intelligas.* SVR.

TVBVRBO MINVS] Non est pro *Minus* legendum *Mun.*, ut *Municipium* intelligas. Certa atque explorata res est, duplex hoc nomine oppidum in Proconsulari fuisse, *majus* & *minus*. Utrumque in Tabula scripta exstat. Utriusque memoria in Ecclesiasticis notitiis est conservata. In Martyrum Indice Romano Notkerique a. d. III. Kal. Aug. in Africæ civitate *Tuburbo Lucernaria* passæ traduntur S. Virgines Maxima ejusque sociæ: utrum vero cum *majore minoreve* componi debeat, mihi non apparet. Quid? in Mauretania hoc nomine urbem fuisse oportet, si S. Perpetua & Felicitas in Mauretaniæ civitate *Tuburbitanorum* mortem pro religione obierint, sicuti Notkerus in Martyrologio suo Non. Martii scripsit. Sed enim hoc negitavit H. Valesius ad earum Acta, pæ neque persuasit Th. Ruinario in Act. Sincer. Martyrum p. 90. Vide, si tanti est, Joan. Mabillonium ad Kalendarium Carthaginiense p. 165. Id negligere non debui, Tabulam non XV. M. P. sed XVI. à Cluacaria disparare, eundemque in Vaticano codice prioribusque editionibus conspici numerum. WESS.

CIGISAM M. P. XXVIII.] *In Reg.* Cigisæ *loco lacuna apparet, & numerus* XXVIII. *permansit. Blandinianum vero, & Neapolitanum exemplar & Longolianum* Cigisa M. P. XXXVIII. *habent.* SVR.

CIGISA] Cum hac vir doctus ad Africæ Notitiam comparavit *Ziggensem* Episcopum, qui dignitatem obtinet inter Proconsularis provinciæ patres. In eadem est *Cigisa*, a qua minus recte formaveris *Ziggensem*. *Sigisa* scriptum ostendit Vaticanus: Tabula *Cicisa*, nec amplius XVIII. M. P. Carthagine disjungit. Vossianus codex M. P. XXXVIII. dat. WESS.

ITEM ALIO ITINERE AB HIPPONE REGIO CARTHAGINEM M. P. CCXXVIII.] *In Re. vox* Carthaginem *deest: & summa numerorum est* CCVIII. *In Blandiniano & Longoliano omnia eodem modo leguntur. In Neap.* CCXXVI. SVR.

ITEM ALIO ITINERE AB HIPPONE REGIO CARTHAGINE] In nostris nullus hic dissensus. Lugdunensis editio hoc modo. *Ab Hippone Regio Carthagine hic nsunt super M. P. CCXXVIII.* Satis, ut nemo ambiget, vitiose. Notatum in codice, unde deprompta ea sunt, fuerat, singulas mansiones, si P. M. numerentur, summam edere duobus millibus ampliorem, solenni in hoc librorum genere formula, *hic II. sunt super.* Et vere adscriptum id illi codici fuit; dant enim mansiones ejus singulæ CCXXX. M. P. Jam, credo, vides, unde vitium id inoleverit editioni Lugdunensi. WESS.

TAGASTE] Ita etiam in Conciliorum libro. Plinio *tagestense oppidum.* SIML.

TAGASTE M. P. LIII.] *Habet Re. Reliqui* LIIII. *Ut Plinio L. 5. C. 4. inter oppida libera Africa provincia*, Tagastense oppidum *sit: non* Tagestense, *nec* Tagasense: *neque* Tagesense: *quemadmodum, in Toletano exemplari legitur, & Cæsar augustano: nec* Tagecense, *uti in manuscripto alio. In Concilio 7. Carthaginiensi, Alypium Episcopum* Tagastensem *subscriptione decreta firmasse legimus.* SVR.

TA-

SICCA VENERIA.	M. P. XXXII.
MVSTI.	M. P. XXXIIII.
MEMBRESSA.	M. P. XXXV.
SICILIBBA.	M. P. XVII.
VNVCA.	M. P. XIII.
PERTVSA.	M. P. VII.
	CAR-

TAGASTE] Semper fere in nupera operum Augustini editione *Thagaste.* Urbs hæc cive Augustino nobilissima est: Ipse L. II. Confes. C. 3.. patrem suum, *municipem Thagastensem, ad modum tenuem*, laudat. Vide Samuelis Petiti L. III. Var. Lect. C. 1. p. 48. WESS.

MEMBRESSA] Similiter Augustinus & Procopius. Liber Conciliorum *Membrassa.* Scribit autem Procopius oppidum hoc distare à Carthagine XXXVII. M. P. s. hic XIII. & s. plura numerantur. Arbitror autem numeros hic vitiosos esse, quandoquidem cum aliis locis nostri auctoris non consentiunt: supra enim inter Unucam & Sicilibram posuit VII. M., hic ponit XIII. P. M. SIML.

MEMBRESSAM M. P. XXXV.] *Regium, Blandinianum, & Neapolitanum exemplar habent* Membressa: *& Longolianum* Membrassam. *In Concilio Carthaginiensi, cujus sæpius fit mentio, sententiam protulit Confessor Lucius à* Membressâ. *Et Procopius de Bello Vandalico lib.* 2. C. 15. Membressam *urbem* CCCL. *stad. à Carthagine distare prodidit.* SUR.

MEMBRESSA] Non hoc loco, sed supra in numeris vitium est, ut ibi docui. Quid Simlerus in Procopio legerit, meum non est arbitrari. Hoc scio ejus CCCL. stadia accurate numeris Itinerarii, modo recte constituantur, respondere. Solet Procopius VII. stadia unis passuum millibus æquare. Ita L. I. B. Vand. C. 17. *Decimum*, sive lapidem decimum Carthagine abesse ait stadiis LXX. & L. I. B. Persici C. 15. *Ad Octavum* Satala disjungit stadiorum LVI. intervallo. Cum vero Membressa dispar ata Carthagine fuerit ad L. M. P., uti ex Tabula & Itinerario liquet, quid ultra ad Procopii stadia CCCL. adhærescimus? Urbs haud longe à Bagrada fluvio fuit posita, ut ex eodem Procopio cognoscimus. In Carthaginiensi Concilio sub Cypriano *Lucius à Membressa* pro hæreticis de integro Baptismi lavacro tingendis sententiam dixit. Adverto quidem Joan. Fellum, virum egregium, *Membressa* damnata *Memblosam* præoptasse in Cypriano. Ego vero factum nollem. *Memblositanus* in Collatione Episcopus librarii peccato est natus, uti supra ostendi. Credidero hanc urbem Martyrologio Hieronymiano V. Idus Febr. esse reddendam. *Et ad Membras Ammonii, Aemiliani, Lassae, Didymi.* Sic in MSS. invenit Henschenius, ut leges ad IX. Januarii magni operis. Nec aliter vulgavit Luc. d'Achery, qui *Ad Maudras* corrigit. Ecquid verius putaveris, *Ad Membrasam Ammonii, Aemiliani? Membrasam* pro Membressa dixisse quosdam, ex Suritâ & Simlero videre licebit. WESS.

SICILIBBA M. P. XVII.] Sic priores editiones, & scripti quidam quos hic duces habui. WESS.

VNVCAM M. P. XIII.] *In exemplaribus manuscriptis Bl. & Neapolitano habetur: atque item in excuso Longoliano: cum hac in Regio desideretur.* SUR.

VNVCA] Nostrorum nullus hinc ablegavit. Tuetur quoque Tabula, in qua rectius *Iuuca*, ut supra dixi. WESS.

PERTVSA] Alias *Percus.* SIML.

PERTVSAM M. P. VII.] *Ro.* Pertusa M. P. VI. *B.* Percusa M. P. VII. *Ne.* Pertusa M. P. VII. *Longolianum* Percus mpm. VII. *&* Pertusa *corrigitur. In Hispaniarum provinciarum descriptione alterius* Pertusæ *fit ab Antonino mentio, quam ipsum retinere nomen indicavimus.* SUR.

PERTVSA] Rectum esse *Pertusa* libri Tabulaque clamant. Hujus Episcopum *Martialem Pertusensem* ex Concilii Bagajensis Actis memorat Augustinus L. III. in Cresconium. Videtur autem huic mansioni nomen esse natum, quod via, per quam tundendo via erat patefacta, aut à compitis pertusis. Horum meminit Persius Sat. IV. 28.

Qui quandoque jugum pertusa ad compita figit.

Ubi Scholiastes. *Compita sunt loca in quadrivus,*

CARTHAGINE.	M. P. XIIII.
ITER A THENIS THEVESTE.	M. P. CLXXV. Sic.
OVISEE.	M. P. XXV.
AMVDARSA.	M. P. XXV.
AVTENTI.	M. P. XXV.
SVFETVLA.	M. P. XXX.
VEGESELA.	M. P. XXX.

ME-

tiis, quasi turres, ubi sacrificia, finita agricultura, rustici celebrant. Merito pertusa, quia per omnes quatuor partes pateant. Petram pertusam ad viam Flaminiam egregie descripsit Procopius L. II. B. Goth. C. 11. Est præterea *Petra pertusa* in limitibus Virdunensis comitatus mentio in veteri libello, quem in Supplementis Rei Diplomaticæ p. 100. Joan. Mabillonius vulgavit. Quodcunque tandem elegeris, mihi persuasum est, ex simili caussa *villam pertusam* ad viam Lavicanam esse appellatam apud Anastasium Bibliothecarium in vita Gelasii Papæ. WESS.

ITEM A THENIS THEVESTE M. P. CLXXV.] *Habet Re. constatque summa ratio: cum Blandinianum, & Neapolitanum falso* CLXX. *habeant: Aldinum* CLXXV. *Strabo circa parva Syrtis initium* Thenam *urbem statuit: Antoninus infra* Coloniam *cognominat. Ptolemaeo item juxta Syrtim parvam* Θίαιναι. *Plinius L. 5. C. 4. in Africa descriptione* Thenæ, *inquit*, Macomades, Tacapæ. SVR.

ITER A THENIS THEVESTE] Coloniam *Thenas* fuisse ex tabella ahenea in Gruteri Thesauro p. CCCLXIII. apparet. A. DECURIONIBUS. COL. AELIAE. AVG. MERC. THAENIT. *Civitas Thenestina* est in Optato L. II. Schism. Donat. C. 18. modo ne *Thebestina* sit. Concilium *Thenitanum* laudat Ferrandus Breviarii sui Canone 79. Hoc addo, in uno Parisiensium librorum, cui Vossianus consentit, M. P. CLXX. esse, ceteros cum editis consentire. WESS.

OVISEE M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar: Bland. & Lon.* Ovisce: *Ne.* Anisce. SVR.

OVISEE] In nostris aut *Ovisce* aut *Ovisca* conspicitur, nec quicquam adjungere possum. WESS.

AMVDARSA M. P. XXV.] *Habet Re. Bl.* Amurdasa *& item Neap. & Longolianus.* SVR.

AMVDARSA] *Amurdasa* in Pseudo-Anastasio & nostris omnibus est. Retinui tamen vulgatum ob *Liberatum Amudarsensem*, quem Notitia Byzacenis annumerat. Esse *Amudarsam* in Ptolemaeo L. IV. C. 3. Car. à S. Paullo, eumque secuti plures viri docti tradiderunt. Mihi, nisi oculi parum prospexerint, inibi visa non est. WESS.

AVTENTI M. P. XXV.] *Habet Bl. Neap. & Longol. exemplar: at in optimo illo Regio id nomen, & ejus numeri desunt.* SVR.

AVTENTI] Fuit in Byzacena. *Optatus Episcopus Sanctæ Ecclesiæ Autentensis* cum patribus ejus provinciæ subscripsit Synodicæ Epistolæ in Lateranensi Concilio sub Martino. Huc referendum arbitrabatur J. Fellus, Oxoniensis Episcopus, *Saturninum ab Avitinis*, qui Carthaginiensi Synodo, cui Cyprianus præsedit, adfuit. Ego vero audacius id, pace viri præstantissimi dictum esto, putaverim, credideroque præfuisse eum urbi Avittinæ, notæ satis ex Ptolemaeo & Tabula, vicinæque Tuburbo majori. WESS.

SVFETVLA] Hæc in Conciliorum libro *Suficula* & *Sufocula* nominatur. SIML.

SVFETVLA] Non dubium est, quin Simlerus in corruptos inciderit libros. *Sufetula* Cypriano, Collationi Carthaginiensi, Victori Vitensi, aliisque omnibus recte dicitur. Vide Th. Ruinartum ad Notitiam. WESS.

VEGERSALA M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar, & reliqua* Vegesela. SVR.

VEGESELA] Verum nomen est *Vegesela*, habentque scripta atque edita exemplaria. Id considerandum, sitne eadem atque illa, quam supra habuimus. Eruditissimus Norisius affirmantium partibus accedit in Animadversionibus in Garnerium, opinatus in finibus Byzacii Numidiæque fuisse positam. Negant Baluzius & El. du Pin V. C., quibus me comitem addere non recuso. Itineris hujus ordo nostram Vegeselam in Byzacena collocat: altera Numidiæ est, ut ad eam est monitum. Urbis situm confirmat egregie Collationis C. 133. Pro-

site.

MENEGESEM.	M. P. XX.
THEVESTE	M. P. XX.
ITER AB AQVIS REGIS SVFIBVS.	M. P. XLIII. Sic.
MARAZANIS.	M. P. XV.
SVFIBVS.	M. P. XXVIII.
ITER AB ASSVRIS THENAS.	M. P. CXCII.
TVCCA TEREBINTHINA.	M. P. XV.

SV-

fitetur enim Donatus Cillitanus Vegeselam esse in sua dioecesi. Episcopum vero Cillitanum in Byzacena fuisse ex Notitia constat, & alio loco ostendetur. WESS.

MENEGESEM M. P. x.] *Id nomen, numerique in Regio desiderantur: qua in Bland. & Long. habentur. In Neap.* Mengeste mpm. xx. *Infra in omnibus exemplaribus ab Antonino* Meneggerii *fieri mentionem apparet.* SUR.

MENEGESEM] *Menegesem* nostri non improbant. Fortasse leve vitium voci importatum est: *Menephesem* in Byzacio Procopius ponit L. II. B. Vand. C. 23. Ἐλθόντες ἐς χωρίον Μενέφεσσαν, ὅ ἐστιν ἐν Βυζακίῳ. Si eandem esse aliunde liqueret, non dubitarem ita refingere. Nunc uberius lumen exspectabo. WESS.

ITEM AB AQVIS REGIS SVFIBVS M. P. xx.] *Omnia exemplaria* Regis *habent pro* Regiis. *In Concilio 7. Carthaginensi Maximianus* Aquæ regiensis *Episcopus subscripsisse memoratur.* SUR.

ITER AB AQVIS REGIS SVFIBVS] *Regis* in nostris itidem inest. Vaticanus errore librarii *Aquis resis.* Verum videtur *Aquis regiis. Aquis regiensis civitas* dicitur Victori Vitensi L. V. C. 5. *Liberatum Aquarum regiarum* Notitia Byzacenis patribus accenset. WESS.

MARAZANIS] Apud Cyprianum nominatur *Marazana.* SIML.

MARAZANIA M. P. xv.] *Habet Regium exemplar. alia vero* Marazanis. SUR.

MARAZANIS] Sic quoque nostri, quorum consensum sequi placuit. Concilium *Marazanense* Fulgentius Ferrandus Breviarii Canone 44. memorat. WESS.

SVFIBVS] Vetustæ editiones & MSS. *A Sufibus* præferunt: male, credo. Referre huc solent Synodum *Suphetanam* in vita Fulgentii C. 29. & *Sufetanum* Episcopum ex Notitia. WESS.

ITEM AB ASSVRIS THENAS M. P. CLVII.] *Ita habetur in Regio, consentientibus stationum numeris: rejecto diversorio* Septimuniclæ, *cui in reliquis* M. P. XX. *attribuuntur, vetustissimi illius libri lectionem retinendam judico. Reliqua exemplaria* M. P. CXCII. *habent: cum* M. P. CLXXXII. *numerum stationes illæ conficiant. Ad has Antonini Assuros attinere videtur oppidum illud, quod Ptolemaeo in nova Numidia est* Ἀσσοῦρος, *sed nihil temere statuo.* SUR.

ITER AB ASSVRIS THENAS] Non assentior Suritae, passuum numeros hic immutanti. Miro consensu omnes præferunt libri M. P. CXCII. Fateor summam eam justo esse majorem; nec ausim tamen mutare, nedum *Septimuniciam* ex hoc itinere exterminare; prorsus enim necessaria est, ut ostendetur. Putem scriptorem codicis Parisiensis animadvertisse summam passuum ampliorem esse, quam oportebat, adscribentem margini hujus itineris, *II. sunt super.* Rectius monuisset X. M. P. redundare. Ἀσσοῦρον Ptolemaei eandem atque nostram esse, quamvis Harduinus idem fuerit opinatus, mihi nondum persuasi. Ponitur inter Naraggaram & Siccam, unde hæc longissime fuit disparata. *Confessor Victor ab Assuris* in Carthaginiensi Concilio sub Cypriano, hinc est profectus. Id prætermittere non debui, scriptos vulgatosque libros ostentare *Ab Assuras* præter Cusani tamen, qui *Assura*: scripsit Cyprianus epistolam *plebi apud Assuras consistenti*, quæ in nupera St. Baluzii editione est LXXV. unde colligas haud obscure, formam vocabuli ab *Assuro* Ἀσσούρου Ptolemaei discrepare. WESS.

TVCCA TEREBINTHINA] Hæc forte est, quæ in Concilio *Tuccabori* nominatur. SIML.

TVCCAM TEREBENTHINAM M. P. xv.] *Re.* Tucca Terebent in M. P. XV. *Blan.* Tucca Terebenthina M. P. XVI. *Neap.* Tacca Terebentina M. P. XV. *Longol.* Tucca Terebentina m. p. m. xv. *Plinio L. 5. C. 2. oppidum* Tucca *impositum mari, & fluminis Ampsage in Cæsariensi.*

Ptole-

SVFIBVS.	M. P. XXV.
SVFETVLA.	M. P. XXV.
NARA.	M. P. XV.
MADASSVMA.	M. P. XXV.
SEPTIMVNICIA.	M. P. XXV.
TABALTA.	M. P. XX.
MACOMADIBVS.	M. P. XV.
THENIS.	M. P. XVII.

ITER A TVBVRBO PER VALLOS TACAPAS M. P. CCCVIII. Sic.

VAL-

Ptolemaeus in eadem Cæsariensi Tuccam *item collocat: & duas alias in* Africa *provincia, unam inter urbes Numidia nova: & alteram inter* Thabracam *urbem, &* Bagrada *fluvium. Dion libro* 48. *p.* 421. *Tucca oppidi Numidia, uti ego arbitror, meminit.* Svr.

TVCCA TEREBINTHINA] Urbes quatuor, Tuccæ nomine insignes, Africa habuit, ut H. Norisius Animadvers. in Garnerium monuit. MVNICIPIVM LIBERVM THVGGA est in lapide apud Sponium in Miscellaneis, invento in monte, lx. milliaribus à Tunete dissito. Illi præpositus fuit *Pascasius Episcopus Tuggensis*, ex Collationis C. 187. notus. Sed ea nihil ad Tuccam utpote alio nomine & situ. *Tuccabori*, cujus Episcopus Fortunatus Concilio Carthaginiensi sub Cypriano subscripsit, ad *Tuccam*, qua de agitur, retulit quoque Fellus, Simlerum secutus. Ego incertum arbitror, nihil ceteroqui dubitans, quin à terebinthis, quas in Africa plures fuisse Dioscorides L. I. C. 91. commonefecit, huic Tuccæ cognomen venerit. Urbs fuit Proconsularis provinciæ. Φερέβων Τύκκα Procopio L. VI. Aedif. C. 5. Wess.

SVFETVLA] *Sufetula* & *Nara* locorum ordo in exemplaribus variat. Siml.

SVFETVLAM M. P. xxv.] *Habent exemplaria omnia: quod oppidum statim* Sufibus *adjicitur. In Bland. vero* Nara *interjicitur inter* Sufibus, *&* Sufetulam. *Privatum à* Sufibus *in Concilio Carthaginiensi, Cypriano Præside, sententiam tulisse legimus. In Concilio verò 7. Carthaginiensi Jucundus* Sufetulensis *Episcopus subscripsit.* Svr.

SVFETVLA] Excerpta nostra ordinem mansionum non movent. De utraque dictum suo loco. Wess.

NARA] Hujus Episcopum Notitia Africæ inter Byzacenos patres *Victorem Narensem* nuncupat. Wess.

MADARSVMA M. P. xxv.] *Reg.* Madarsuma *habet: Blandinianum* Mada summa, *& paullo post unica dictione* Madussama: *& Longolianum* Mada summa: *Ne.* Mada sumina, *sed paulo post in itinere à* Tuburbo *per* Vallos Tacapas *in optimo exempiari* Adarsuma *legitur: &* Madarsuma *retineri placet.* Svr.

MADASSVMA] Codex Vaticanus & quibus nos utimur, *Madasuma*, *Madasumma*, *Mandasumma* & *Madussama*, quod in Vossiano conspicitur. Prius in Anastasii Epitome quoque obvium est. A penultimo proxime abest *Maudasumitanus Episcopus Primulianus* in Collatione C. 187. In Africæ Notitia *Madassuma*, quam stabilit Leonis Imp. Notitia, sed leviter corrupta. *Μαδάσζυβα* enim pro *Μαδάρζυμα* edit. Atque hoc verum arbitratus sum, locoque suo reddidi. Urbs fuit provinciæ Byzacenæ. Wess.

SEPTIMVNICIA M. P. xxv.] Restitui hanc, quam ejecerat Surita. Omnes libri retinendam suadent, neque aliud sequens iter. Justo brevius intervallum erit Madassumam inter & Tabaltam, si Septimuniciam exturbaveris? Et quanquam in excerptis nostris Vaticanoque sit libro *Septiminitia*, alterum tamen prætuli ob regium Suritae codicem, & concilium *Septimunuciense*, quod Ferrandus Breviarii Canon. 56. & passim memorat. Wess.

TABALTA] In libro Conciliorum *Thasbalte*. Hinc forte dictus est limes *Tablatensis* in libro Notitiarum, cujus præfectus erat sub dispositione Comitis Africæ. Siml.

TA-

VALLIS.	M. P. XVIII.
COREVA.	M. P. XX.
MVSTI.	M. P. XXVI.
ASSVRAS.	M. P. XXX.
TVCCA TEREBINTHINA.	M. P. XII.
SVFIBVS.	M. P. XXV.
SVFETVLAM.	M. P. XXV.
NARA.	M. P. XV.
MADASSVMA.	M. P. XXXII.

SEP-

TABALTA M. P. xx.] *Habet Reg. post* Madarsuma: *cum reliqua* Septiminiciam *interjiciant, ut admonuimus, non admissam eo itinere in optimo exemplari. Bland. lib.* Thabalta. *Neap.* Tabalta. *Longolianum vero* Tubalta: *&* *milito* Tabalta. *In eo Carthaginiensi Concilio, cui D. Cyprianus martyr præsedit, Adelphum à* Tasbalte *sive à* Thabalta *sententiam tulisse traditur. In Notitia praeterea Romani Imperii sub dispositione viri spectabilis Comitis Africae, Præpositus limitis Tablatensis memoratur. ut forte legendum sit* Tabaltensis. SVR.

TABALTA] Transiit in Simleri sententiam Episcopus Oxoniensis ad Cyprianum suum. Mihi ea nondum se approbavit. Malim cum aliis huic mansioni Episcopum dare *Innocentium Thebaltensem*, qui præter ceteros sectæ Donatistarum Episcopos adfuit Concilio Cabarsussitano Anni CCCXCIII. WESS.

THENAS M. P. XVII.] *Habent manuscripta exemplaria: cum infra* Thenis Colonia Macomades municipium M. P. XXVIII. *designentur.* SVR.

THENIS] Vitium his numeris inolevisse non dubitandum est, forte tamen amplioribus. Has Macomades Tabula scripta *minores* appellat, quod ad Syrtim minorem essent. Positæ erant in finibus Byzacii & Tripolitanæ provinciæ. Id ex hoc itinere & Plinio L. V. C. 4. colligitur. Nam Byzacii urbes recensens, *Ruspina*, inquit, *Thapsus. Inde Thenae, Macomades, Tacapae, Sabrata.* Ex illis enim Thenae in Byzacio, Tacapae in Tripolitana erant. Vide Animadversiones H. Norisii in Garnerium. WESS.

ITEM A TVBVRBO PER VALLOS TACAPAS M. P. CCCVIII.] *Habent Regium & Blandinianum ac Longolianum, atque eam summam minores numeri liquido conficiunt. Neap. perperam habet* CCCXVIII. *Ptolemaeo in parva Syrtis situ pro* Κατὰ *legendum videtur* Ταχάπη *& apud Plinium item plurium numero L.* 5. *C.* 5. inde Thenae, Macomades, Tacapae. SVR.

ITER A TVBVRBO PER VALLOS TACAPAS] Pæne verum vidit Surita. Codices Ptolemaei Palatinus & Coislinianus Τάκαπη, quod satis rectum est. Tabulæ *Tacape Colonia.* In Procopio Τάκαπα L. VI. Aedific. Justiniani C. 4. Itineris hujus initium est in Tuburbo minori. Quod ad passuum multitudinem attinet, eam libri nostri adprobant. Vir doctissimus Th. Galaeus in Commentario ad Iter Britanniarum p. 5. *Iter à Tuburbo per Vallos* legit, an ex scripto libro non addit: placuit tamen hoc ob Fabriciani libri consensum. WESS.

MVSTI] Præcepimus supra quædam. Mustitanos atque Assuritanos fuisse vicinos, nisi aliunde constaret, ex Augustino, qui frequens in illis est conjungendis, satis appareret Paucea illius exscribam ex L. I. in Petilianum C. 15. *Ecce in Mustitana & Assuritana civitate supersunt adhuc in vita & in hac provincia, qui se disjunxerunt, & à quibus disjuncti sunt.* Sic ea legenda sunt. WESS.

TVCCA TEREBINTHINA] Passuum millia hic justo pauciora sunt. Simleri editio XX. M. præfert, qui numerus in uno Parisiensium est. Ceteri omnes XII. M., quæ in XV. M. P. ob prius iter commutanda videntur. WESS.

NARA] *Naras* plerique omnes libri. Addit Lugdunense & Simleri exemplar M. P. XVI. & scriptum Vossii; haud bene. WESS.

MADASSVMA] Credo in passuum millibus hic peccatum esse. Præcedens iter XXV. M. à Nara separat. Libri nihil adjuvant. WESS.

SEPTIMVNICIA.	M. P. XXV.
TABALTA.	M. P. XX.
CELLIS PICENTINIS:	M. P. XXX.
TACAPIS.	M. P. XXX.
ITER A CARTHAGINE IN BYZANTIO SVFETVLA VSQVE.	M. P. CLXXII. Sic.
VNVCA.	M. P. XXII.
	VAL-

SEPTIMVNICIA M. P. xxv.] *Habet Reginm exemplar. Blandinianum* Septiminitia: *& Neapol.* Septimuncia. *Longolianum* Sepiminia: *& milto emendat* Septiminitia. SVR.

SEPTIMVNICIA] Rectum esse diximus, quod Surita vulgavit. In uno Parisiensium est *Septimunitia*, reliquis *Septiminitia* ostentantibus. WESS.

TABALTA M. P. xx.] *In Notitia provinciarum sub dispositione Comitis Africae inter limitaneos praepositos limitis* Tablatensis *recensetur.* SVR.

TABALTA] Est inter Mauretaniae Caesariensis Episcopos in Notitia *Tablensis.* Ad ejus urbem L. Holsteinius *limitem Tablatensem* revocavit. G. Pancirollus in Itinerario nostro *Tablatam*, mansionem cursus publici, inesse tradit ad Notitiam Imp. Occidentis p. 106. Si inveneris in scripto aliquo libro, vero erit proxima Simleri Suritaeque opinatio. Sed nihil ille de manuscripto. WESS.

CELLIS PICENTINIS] Forte *Cellis Byzacenis.* In itinere à Carthagine Thenas *Cellae vicus* nominatur. Hæc forte est *Zella* Strabonis. SIML.

CELLAS PICENTINAS M. P. xxx.] *Reginm habet, quod negligendum non erat,* Cerdis Picentinis. *Blandinianum*, Cellis Picentinis M. P. xxx. *Neap.* Cellis Pitencinis: *& Longolianum item*, Cellis Picentinis, *& milto emendatur* Pitencinis: *quare non vereamur pro* Cerdis, Cellas *substituere.* SVR.

CELLIS PICENTINIS] Assentior Suritae. *Cellis Picentinis* libri edunt. Simleri conjecturæ nullo sunt fultæ tibicine. Cur enim *Byzacenae* hæ *cellae*? Fuisse quidem videntur in Byzacii & Tripolitanae provinciæ finibus, nec ea tamen justa caussa est, quamobrem invitis codicibus obtrudas *Byzacenarum* numen. Memini alias dicere, vicis & Cellis per Africam à possessoribus conditoribusque nomina esse indita. PICENTINI ex Thesauro Gruteri non sunt ignoti. Neque male his Episcopum dabis *Fortunium Celiensem*, qui inter Byzacenos Synodicae in Concilio Lateranensi sub Martino subscripsit. Nec remorabitur quemquam *Vici* titulus infra his *Cellis* appositus. Cui enim in rebus Ecclesiasticis callenti ignotum est, pagis, vicis & cellis apud Afros sæpe Episcopos fuisse præpositos. *Zella* Strabonis L. XVII. p. 831, utrum tuto componi cum *Cellis* his possint, dubium est: Geographus enim propius Thapso admovet. Id secure dixero, *Donatianum Episcopum plebis Zelensis* in Collationis C. 135 ad Zellam referri debere, neque adeo erroris immunem esse El du Pin, negantem usquam Zell e fieri mentionem, & *Zellensem* in *Telensem* Episcopum convertentem. Peccat quoque Quesnellus, qui Concilium *Zellense* in *Telense* mutavit. Sed hunc jam refutavit Pagi ann. CCCCXVIII. Criticae n. 64. WESS.

ITEM CARTHAGINE BYZACIO SVFETVLAM VSQVE M P. CLXXII.] *Sic Reg.* Item à Carthagine in Bizancio. *Blandinianum*, Item à Carthagine in Bizantio Sufetula usque M. P. CLXII. *& eodem modo Neapolitanum, & Longolianum exemplar. Varro rerum rusticarum libro primo C.* 45. Bizacii oppidi *mentionem fecisse videtur, non regionis*, In Syria ad Garanda, & in Africa ad Byzatium item ex modio nasci centum: *Nam exemplar Bessarionis Cardinalis Niceni* ad Biratium *legit, & in altero Caesaraugustano* ad Byzatium: *& utrumque in bibliotheca cœnobii* Aulae Dei, *Caesar-augustani territeris asservatur: ut haud dubie* ad Byzacium *sit legendum: quemadmodum Petrus Victorius observavit. Strabo libro secundo à Getulis deinde Syrtas, & Byzacios recenset, usque ad Carthaginiensem regionem. Plinius*, Libyphaenices, *inquit, L.* 5. *C.* 4., vocantur, qui Byzacium incolunt. Ita appellatur regio CCL. M. P. circuitu, fertilitatis eximiæ, cum centesima fruge agricolis

colis

VALLIS.	M. P. XXII.
COREVA.	M. P. XX.
MVSTI.	M. P. XXVI.
ASSVRAS.	M. P. XX.
TVCCA TEREBINTHINA.	M. P XII.
SVFIBVS.	M. P. XXV.
SVFETVLA.	M. P. XXV.

ITER

colis fœnus reddente terra. *Et libro decimo septimo, capite quinto, in vetusto exemplari Caesar-augustano:* contra in Byzacio Africae illum centena & quinquagena fruge fertilem campum. *Ptolemaeo Libophoenicum à meridie Βυζακίνης χώρας: etsi male Βαζακίνης in excusis legitur: quin & oppidum ejusdem ferme nominis sub Adrumeto ab eodem statuitur Βυζακίνα. Marcianus Plinii verba transfert. A Rufo praterea* Festo *inter sex Africae provincias* Byaactum *censetur, uti consularis provincia. Notitia praterea Romani Imperii sub dispositione viri spectabilis vicarii Africae* Byzacium *&* Numidiam *Consulares provincias designat: prasidiales vero Tripolitani liminis regionem, & Mauritanias* Sitisensem, *&* Caesariensem. *Isidorus* L. XIV. Orig. C. 5. Byzacina, *inquit*, regio ex duobus nobilissimis oppidis nomen sortita est, ex quibus unum Adrumetum: *cujus me rei originem minime assequi plane confiteor.* SVR.

ITER A CARTHAGINE IN BYZANTIO SVFETVLA VSQVE] Addidi præpositionem ex MSS., quam non omittendam Salmasius dudum monuit. Erat Sufetula in Byzacio, sive, ut libri omnes, *Byzantio:* Veteres non improbasse hanc scripturam, ex Stephano adparet, qui Βυζάντιον, & veteri monumento, in quo inerat PER PROVINCIAS PROCONSVLAREM ET NVMIDIAM BYZANTIVM AC TRIPOLIM, quamquam nunc BYZACIVM editum est in Thesauro p. CCCLXI. & CCCLXIII, ut Illust. Scaliger ad Varronis à Surita productum locum commonefecit. Idem præferunt vetustæ P. Orosii editiones L. I. C. 2. Neque aliter reperies in L. I. § 2. Cod. de Præf. Præt. Afr. Habet quoque Martianus Capella L. VI. p. 216., ut taceam de scriptis Plinii libris, de quibus Salmasius ad Solinum p. 226. Non erit ab instituto sermone alienum, si quæratur, ecquæ urbs tali fuerit nomine? Negavit vir magnus ad Solinum, haud obscure erroris arguens & Varronem & Stephanum. Ego vero cum his errare non inhonestum putaverim: tanto minus, quod Ptolemaeus numerum augeat, qui in Byzacio *Byzacinam* posuit. Nec spernenda hic Collatio Carthaginiensis, quæ *Saturum Byzatiensem* memorat, utique urbis Episcopum. Addo PATRONVM COL. BYZACENAE ex Inscriptione Reinesii Clas. VI. 122. Quæ tandem illa, cum plures in Byaacena provincia fuerint, nisi hoc nomen dignitatemque urbs gesserit? Ab ea toti provinciæ nomen est impositum. WESS.

VNVCA M. P. XXII.] In Lugdunensi Simlerique editione passuum millia XX., nec plura in Tabula aut Vossii libro invenies. Unus Parisiensium librorum ob defectum duorum millium toti passuum summæ apposuit *II. sunt minus.* WESS.

ASSVRAS] A Ptolemaeo ponitur *Assurus.* Sed id aliud oppidum est, nam in Numidia citra Carthaginem ad occasum ponitur. At hoc in Byzacena ultra Carthaginem. Plinius meminit L. V. C. 4. *Azuritani oppidi.* In Concilio Africano nominantur Episcopi *Victor ab Assuris* & *Felix ab Accura*, quæ forte est Assura. SIML.

ASSVRAS] Bonum factum Simleri est, *Assurum* & *Assuras* discernentis. Sed *Felix ab Accura*, uti Augustino L. VI. de Baptis. contra Donatistas C. 40. dicitur, aliorsum pertinet. In Cypriano *ab Amaccura* legitur, unde viri egregii Fellus & Baluzius recte, *à Bamaccura* formarunt. Nota ea urbs est ex Collatione, cujus Cap 126. inspice. In numeris aut hic aut superiore itinere error est admissus, nec ullus tamen in libris dissensus. WESS.

TVCCAM TEREB] Simlerus & Lugdunenses XXII. M. P. adposuerunt, contra libros nostros. Vide superiora. WESS.

ITER A CARTHAGINE PER ADRVMETVM SVFETVLA VSQVE. M. P. CXC. Sic.

VINA.	M. P. XXXIII.
PVTPVT.	M. P. X.
HORREA CAELIA.	M. P. XXXII.
ADRVMETVM.	M. P. X.
	VICO

PER ADRVMETVM SVFETVLAM VSQVE M. P. cxc Sic.] *In exemplari Regio pro* cxc. *interversis literis* ccx. *legitur. Blandinianum, Neapolitanum & Longolianum* cxc. *cujus summa ratio minoribus numeris congruit.* Svr.

PER ADRVMETVM SVFETVLA VSQVE] Nihil hic Vaticanus codex cum Regio Suritae discordat, ceteri vulgatum servant. Wess.

VINA M. P. xxxiii.] Vel *Viva.* Siml.

VINA M. P. xxxiii.] *Habent Regium, & Neapolitanum exemplar. Blandinianum & Longolianum* xxxii. *sed in Longoliano multo corrigitur* xxxiii. *Infra* Vina civitate *legitur, &* Putput xii. m. p. *numerantur. vide an ea sit, qua Ptolemaeo* Κόυτα *colonia.* Svr.

VINA] Pertinuit ad Proconsularem provinciam. *Fructuosus Vinensis Episcopus* synodicæ illius regionis præsulum subscripsit in Concilio Lateranensi sub Martino: in Tabula *Vina vicus*, separaturque à *Pupput* millibus xviii. Wess.

PVTPVT] Vel *Pupput.* Liber Conciliorum *Puppnt.* Siml.

PVTPVT M. P. x.] *Habet Regium exemplar. In reliquis* Putput *habetur. Infra* vici *cognemine ab Antonino censetur. At Marciano* l. VI. p. 216. *inter oppida recensetur.* Hic oppida, *inquit*, Puppup, Adrumetum, Leptis, Ruspinae, Thapsus: *quæ nomina cum reliquis cum ex Plinii descriptione decerpta sint, ipse* Puppup *adjecit.* Svr.

PVTPVT] Excerpta nostrorum librorum *Puppnt*, quod Notitiæ Ecclesiasticæ adfirmant. Frequentissima enim illis *Episcopi Puppitani, plebis Puppitanae, Ecclesiae Puppitensis* est mentio. Vide Ruinarto notata ad Notitiam Africae. In scripto Martiani libro est *Puppud. Pulpud*, quod Priscianus ex Livii L. CXIII. servavit, fortasse ad hoc exemplum est mutandum. Nam *Pulpu* Ravennatis ad *Pulpud* Livii stabiliendum nihili est: sua ille exscripsit ex Tabula, cujusmodi illa Peutingeri est. Ea vero *Pudput*, si sonum attendas, nihil omnino à Putpnt discrepans. Wess.

HORREA CAELIA M. P. xxxii.] *In Regio* Orrea Celia. *Blandinianum, & Longolianum*, Horrea caelia m. p. xxxiii. *Neap.* Horrea celia mpm. xxxiii. *sed numerus* m. p. xxxii. *apposite cum reliquis summam* cxc. *conficit. Infra* vicum *fuisse ex Antonino apparet. In Concilio Carthaginiensi* vii. *Hilarium Episcopum* Horreocaelensem *subscripsisse apparet: & item in Carthaginiensi, cui præfuit* D. *Cyprianus, sententiam tulit Tenax Episcopus ab* Horreis caeliae. Caelii *vero nomen, cum ae iisdem scribi consuevisse, ex vetusto nummo videmus aere: cujus hæc est inscriptio.*

IMP. CAES. D. CAEL. BALBINVS AVG.

LIBERALITAS

AVGVSTORVM.

Svr.

HORREA CAELIA] Horrea hæc, quæ in Byzacio fuerunt, à Caeliis nomen habent, quomodo HORREA AOTHENIANA, HORREA SABASIANA, aliaque in lapidibus, quorum epigrammata Gudius ex Ligorio excerpsit p. xvii. Est in Codice canonum Ecclesiae Africae Ἰλαριανὸς ἀπὸ Ὀρρεοκελίων C. 27. De Horreis dictum est alias. Wess.

ADRVMETVM] In veteri codice ubique scribitur cum adspiratione. Alii Adrumetum malunt. Urbs notissima ex scriptis veterum, hodie *Machomedia.* Siml.

ADRVMETVM M. P. x.] *Habent Regium & Blandinianum: male Neapolitanum* Hadrumetum, *& qui* Adromentum *scribunt. Appiani libri* Punic. p. 29. Ἀδρύμηθος: *Polybii* L. 15. C. 5. Ἀδρύμη. *Ptolemaei* Ἀδρύμητος. *Stepha.* Ἀδρύμης Ἀδρύμητος *omni genere deducit.* Svr.

ADRVMETVM] Parisienses libri semper *Hadrumetum.* In Vaticano Schelstrate & addita adspiratione & sine ea invenit. Male adjungi

VICO AVGVSTI.	M. P. XXV.
AQVIS REGIIS.	M. P. XXV.
MASCLIANIS.	M. P. XVIII.
SVFETVLA.	M. P. XXXVI.
ITER A TVSDRO THEVESTE.	M. P. CXCV. Sic. VI.

adjungi non dixerim ob Inscriptionem Thes. p. CCCLXII. COLONI COLONIAE CONCORDIAE VLPIAE TRAJANAE AVGVSTAE FRVGIFERAE HADRVMETINAE. In Cypriano Epist. 45. *de Hadrumetina Colonia* edidit Baluzius. Procopio L. II. B. Vand. C. 23. Ἀδρύμητος est: quare male L. VI. Aedif. Justiniani C. 6. nunc legitur Ἀδράμυτος. Byzacii erat Metropolis, ut ibidem docet. Plura de variata vocis scriptura dabit Ch. Cellarius L. IV. C. 4. p. 134. WESS.

VICVM AVGVSTI M. P. xxv.] *In Concilio Africano D. Cypriano praeside, Januarius à* Vico Caesaris *sententiam fert.* SVR.

VICO AVGVSTI] Si certum foret *Vicum Caesaris* & *Augusti vicum* eundem fuisse, nota posthaec esset Episcopalis Januarii sedes, quam inter ignoratas Car. à S. Paullo transcripsit. Nunc res secus habet. Vici per Africam frequentes fuere, à conditoribus possessoribusve appellati. Alium *Augusti vicum* supra habuimus. In Tabula *Vicus Aurelii*, *Vicus Valeriani*, *Avidii vicus*, pro *Avidii*, memorantur. *Vicus Ammoniae* est in Victore Vitensi L. I. Pers. Vand. C. 13., sine justa caussa in *Ammonis* à Th. Ruinarto mutatus. Quid ergo impediet, quo minus *Vicum Caesaris* in Africa fuisse agnoscamus? Nunquam certe laudavero suspicionem Felli, qui Januarium *Novae Caesaris*, quae in Numidia erat, imposuit, nedum Pamelii, *Vico Caesaris Juliam Caesaream* designari existimantis: aberat ab Aquis regiis XXXV. M. P. Vide itinera sequentia. WESS.

MASCLIANIS.] In Concilio Africano II. nominatur Numidius Epis. *Mascilianitanus*. In quibusdam exemplaribus *Massylitanus* & *Maxulitanus*. SIML.

MASCLIANAS M. P. XVIII.] *Reg.* Masclianis. *& item Blandinianum & Neapolitanum, Longolianum* Masdianis: *& mihi correctum* Masclianis. *In Concilio Carthaginensi Praeside D. Cypriano, Julianus* a Marcelliana, *sive* à Masclianis *sententiam tulisse fertur.* SVR.

MASCLIANIS] Non ex vero Surita arbitratus est, *Marcellianam* & *Masclianas* nihil discrepare. Traxit quidem in partes St. Baluzium ad Collationis C. 208. nec tamen is in nupera Cypriani editione quicquam mutavit, ullumve codicis dissensum adscripsit. Diversas esse urbes Marcellianam & Masclianas ex Collationis Cap. 133. & 208. Th. Ruinartus dudum ostendit. WESS.

SVFETVLAM M. P. XXXVII.] *Reg.* Sufetula M. P. XXXVI. *habet & Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum* M. P. XXXVI. *At cum paulo post Masclianis Sufetulam* M. P. XXXVII. *&* XXXVI. *numerentur, & eo numero recte summa conficiatur,* M. P. XXXVII. *hoc loco adposuimus.* SVR.

SVFETVLA] Nostri pariter XXXVI. M. P. In itinere vero, quod hinc tertium est, unus Parisiensium XXXV. M. in alio XXX. WESS.

TVSDRO] Vel *Tysdrum*, aut *Thysdrum*. Nam utroque modo à veteribus scribitur. SIML.

ITEM A TVSDRO THEVESTE M. P. CXCV.] *Sic R.* Item à Thusdrete M. P. CXLV. *Blandinianum* Item à Tustro Teveste MPM. CXCV. sic. *In Neap. aliquot versus desiderantur. Sallustii vetustissimum exemplar* Tisdrum *habet in Commentarii Africani* C. 76. Tisdram *pro* Tysdrum. *Et in fine ejus Commentarii*, Tysdritanos, *inquit*, propter humilitatem civitatis, certo numero frumenti multat: *Ptolemaeo* Θύσδρος, *& Regium exemplar* Thusdrum *etiam aspirat.* SVR.

ITER A TVSDRO THEVESTE] Edidit ex Vaticano codice, nostris approbantibus, Eman. à Schelstrate *à Tusdra Teveste M. P. CXCV.* Rectum id esse, multa docent. Concilium Teleptense sub Zosimo: *Etiam cum essemus Tusdrum, sicut mecum recolit memorialis auditio vestra.* Inscriptio in Britannia reperta, & Actis Philosophicis inserta à Rog. Galeo V. C., AIMILIVS. CRISPINVS. PRAEF. EQQ. NATVS. IN. PRO. AFRICA. DE. TVSDRO. Tertulliano ad Scapulam *Thisdrum*

 appel-

VICO AVGVSTI.	M.P. XXXI.
AQVIS REGIIS.	M. P. XXXV.
MASCLIANIS.	M. P. XVIII.
SVFETVLA.	M. P. XXXVI.
CILIO.	M. P. XXV.
MENEGGERE.	M. P. XXV.
THEVESTE.	M. P. XXV.

ITEM ALIO ITINERE A THEVESTE TVSDRVM. M. P. CLXXXV. Sic.

MENEGGERE.	M. P. XXV.
CILIO.	M. P. XXV.
SVFETVLA.	M. P. XXV.

MAS-

appellatur, male credo: *Ut Cincius*, inquit, *Severus, qui Thistri ipse dedit remedium, quomodo responderent Christiani, ut dimitti possent.* Alii *Tysdrum* malunt. Litem inter Tysdritanos & Adrumetinos de æde Minervae meminit Agennus de Controv. Agror. p. 74. Salluſtii locus, quem Surita innuit, videtur in Jugurtha esse C. 63., ubi nunc *Tisidium* editur, neque absurde, uti in Probabilibus C. 3. ostendi. Addo disputatis, Tisidii videri apud Optatum L. II. Schis. Donat. C. 19. memoriam conservatam, quamquam *Tysedim* corrupte edunt. *Thirmidam*, quam Sallustio ibidem vindicavi, perperam sollicitari Priscianus L. VI. argumento est. *Ergo Capsa*, inquit, *& Thala oppidum & Thirimida similiter fœminina figurate neutris sunt conjuncta.* Sic habet editio anni DXXVIII., quæ nunc inter manus est, recte satis, modo unam literam detraxeris. Nam ex Sallustio ea oppidorum nomina esse deprompta, quisque videt. Sed è diverticulo in viam redeo. WESS.

AQVIS REGIIS M P. XXXV.] Auctius hoc est intervallum millibus X., ut priora itinera indicant. *Aquis regiis*, sicut scribendum supra arbitrabamur, hoc loco unus Parisiensium aperte præfert. WESS.

CILIO M. P. XXV.] Sic libri præstantiores. *Cilicio*, quod Lugdunensis Editio & liber Parisiensis dat, vitio librarii debetur. Victor Tununensis post Consulatum Basilii V. C. anno III. *Stuzas tyrannus gentium multitudine ordinata Solomoni Magistro militia & Patricio Africae Aeducique Romanae ducibus militia Cilio occurrit.* Fuit in Byzacio. Notitia ejus provinciæ Episcopis accenset *Fortunatianum Cilitanum.* WESS.

MENEGGERE] Supra *Menegesem* XX. M. P. à Theveste disjunxit. Videturque Surita suspicatus, prorsus esse eandem. Equidem non arbitror: nam & à Theveste longius dissita hæc mansio fuit, & à Sufetula. WESS.

ALIO ITINERE A THEVESTE TVSDRO] Totum hoc iter in quibusdam exemplaribus invertitur, A TVSDRO TEVESTE, mutato etiam ordine mansionum. SIML.

ITEM ALIO ITINERE A THEVESTE TVSDRVM M. P. CLXXXV.] *Codex Regius* CLXXV. *Blandinianum & Neapolitanum* CLXXXV. *& summa ratio* CLXXXV. *numerum conficit.* SVR.

ITEM ALIO ITINERE A THEVESTE TVSDRVM] In nostris quoque CLXXXV. M. P. Unus Parisiensium notavit, *III. sunt minus*, & tamen summam ille auget, Aquas regias contra verum Masclianis removens XXXVIII. M. P. WESS.

AQVIS REGIIS M. P. XVIII.] Sic recte Editiones Lugdunensis & Basiliensis. Surita XVII. M. apposuerat. Pejus Parisiensis, uti dictum est. WESS.

GERMANICIANAM M. P. XXIIII.] *Re. exemplar* Germaniciana M. P. XXIIII. *Blandinian. & Neapolitanum* Germaniciana mpm. XXII. *atque item Longolianum. In eodem Concilio Africano Jambus Episcopus* à Germaniciana *sententiam tulit.* SVR.

GERMANICIANA] Iverunt viri docti in diversas opiniones ob *Jambum à Germaniciana*. Oxoniensis Episcopus in Cypriano suo ad *Novam Germaniam*, Numidiae urbem, retulit. Hoc

MASCLIANIS.	M. P. XXXVI.
AQVIS REGIIS.	M. P. XVIII.
GERMANICIANA.	M. P. XXIIII.
ELIAE.	M. P. XVI.
TVSDRO.	M. P. XVIII.
A SVFIBVS ADRVMETVM.	M. P. CVIII. Sic.
MARAZANIS.	M. P. XXVIII.
AQVIS REGIIS.	M. P. XX.
VICO AVGVSTI.	M. P. XXXV.
ADRVMETVM.	M. P. XXV.
A SVFETVLA CLYPEA.	M. P. CCXVI. Sic.

MAS-

Hoc Th. Ruinarto parum placet, decernitque in ea urbe Numidiae Episcopum egisse, unde *Germaniensis* in Notitia est. Ego vero hujus rationem expeto. Vero id simile esse vir doctus ait. Quidni ego veri opiner similius, Jambum hanc *Germanicianam*, ut Surita censuit, incoluisse? certe nominum concordia vix requirit aliud. WESS.

ELICES M. P. XVI.] *Regium exemplar* Elie M. P. XVI. *Blandinianum* Elices mpm. XIIII. *atque item Longolianum. Neapolitanum* Elites mpm. XIIII. *Vox* Elices *mire placet: ac Regium exemplar male affectum reor: quod Columella crebros sulcos aquarios à nonnullis* Elices *vocari, libro secundo* C. 8. *doceat, ut ejus rei ergo nomen diversorio inditum fuerit.* SVR.

ELIAE] Plus sæpe esse in uno, quam in turba, boni, Regius Suritae liber ostendit. Omnes conspirarunt in *Elices* aut *Aelices*, cum verum unice sit *Eliae* aut *Aeliae* Illud probat Tabula Peutingeri, hoc Ravennas L. III. C. 5. Cum Tabula consentit Regius codex Notitiæque Ecclesiasticae. *Fascinnilus plebis Eliensis* est in Collatione C. 126. Africae Notitia inter Byzacenos *Donatianum Eliensem* recenset. *Eliae* rescripsi, hos omnes audiendos ratus. WESS.

A SVFIBVS] Sic Edit. Ant. cum scriptis nostris, inducta vocula *item:* abest praeterea duobus sequentibus itineribus *Millia passuum adscribunt CIX. Lugdunense & Simleri exemplar. Excerpta librorum Parisiensium vulgata retinent. WESS.

MALARA M. P. XXVIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Marazanis mpm. XXVIII. *Neapolitanum* Maratanis mpm. XVIII. *Longolianum*, Ab Arazanis mpm. XXVIII. *Visum tamen est vetustissimi exemplaris lectionem sequi.* SVR.

MARAZANIS] Non sequor hic Suritae judicium. *Marazanis*, quod omnes, præter Cusani librum, qui *Marcitanis*, probant, verum esse superiora itinera vincunt. Nugator Anastasius hinc formavit *Marazanum*. WESS.

A SVFETVLA CLIPEA M. P. CCCXVI.] Numerus hic falsus est, nam alibi à Carthagine Sufetulam ponuntur CLXXII. M. P. & Clupea tantum LXXXV. M. P. à Carthagine distat: & quidem inter Carthaginem & Sufetulam posita est. Praeterea si mansionum numeri in hoc itinere in unam summam conjungantur, tantum CCXV. M. P. faciunt Arbitror autem mansionum quoque numeros vitiosos esse, id quod perspicitur, si eos cum superioribus itineribus conferamus. SIML.

ITEM A SVFETVLA CLYPEAM M. P. CCXVI] *Regium exemplar* Clypea: *Blandinianum item* Clypeam mpm. XXVI. *Neapolitanum & Longolianum* A Sufetula Clypea mpm. CCCXVI. *Exemplaria Plinii L.* 5. *C.* 4. Clypea *edunt. Ptolemaeo* Κλυπία. *Prima belli Punici primi praemium fuit: primaque, ut Florus est auctor L.* 2. *C.* 2. *à Punico litore, quasi arx, & specula procurrit. Liberum oppidum Plinio in promuntorio Mercurii. Caesar belli civilis commentario secundo: C.* 23. appulit ad eum locum, qui appellatur Aquillaria Hic locus abest à Clupeis XXII. M. P. habetque non incommodam stationem: & duobus eminentibus promuntoriis continetur. *Vetusta enim exemplaria* Clupeis *plurium numero habent, sed paulo post eadem & excusa* ad Clupeam *habent: ut verisimile non sit tribus versibus ejus nominis genus Caesarem*

va-

MASCLIANIS.	M. P. XXXVI.
AQVIS REGIIS.	M. P. XVII.
VICO AVGVSTI.	XXXV.
ADRVMETVM.	M. P. XXV.
HORREA.	M. P. XVIII.
PVTPVT.	M. P. XXX.
CVRVBI.	M. P. XXVI.
VEL NEAPOLI.	M. P. XII.

CLY-

variasse: quod admonere libuit, propterea quod vetusti Antonini codices Clypeis *legunt.* SVR.

A SVFETVLA CLYPEA] Errorem esse in passuum millibus vere vidit Simlerus. Unus Parisiensium summam nimium auget, CCCXVII. M. P. apponens. Ceteri cum Suritae editione nihil dissident: visumque fuit eos sequi. Quæ plura disputat Simlerus, non magni sunt ponderis. Falsum enim est Clupeam fuisse mediam inter Carthaginem & Sufetulam. Posita hæc erat in Byzacio, diversisque itineribus inde aut Carthaginem aut Clupeam tendebant. Urbis nomen libri varie edunt. Duo Parisienses *Clipea*. Vaticanus & Tabula *Cupeis*. *Clypeis* Ravennas: ut pæne incertum sit, quid itinerarii auctor dederit. Neque multum hoc refert, cum ipsi veteres in numero vocis variarint. Eandem discordiam, quam in Caesare notavit Surita, invenies in Commentario belli Africani C. 2. & 3. Urbis Episcopum Notitiæ Ecclesiasticæ *Clipiensem* appellare amant. In Procopio L. II. B. Vand. C. 11. ἐν Κλυπίᾳ leges. Quæ indicio sunt, consensisse librarios in eam vocalem contra verum, quod *Clypeam* aut *Clupeam* desiderat. Caussam nominis exponit Silius L. III. 243.

Tunc qua Sicanio præcinxit litora muro,
In clypei speciem curvatis turribus Aspis.

ubi vide Cl. Drakenburgio notata. WESS.

AQVAS REGIAS M. P. XVII.] *Manuscripta tria exemplaria, atque item Longolianum* Aquis Regis M. P. XVII. *cum supra* Masclianis Aquas Regias XVIII. M. P. *numerentur.* SVR.

VICVM AVGVSTI M. P. XXXV.] *Exemplaria manuscripta* M. P. XXXII. *cum eadem paulo antea bis*, Aquis Regiis Vicum Augusti M. P. XXXV. *connumerent: quam lectionem retinendam arbitror.* SVR.

PVTPVT M. P. XXX.] *Habetur in exemplaribus manuscriptis & Longoliano: cum supra ex* Putput vico Horrea Caelia XXXII. M. P. *designentur.* SVR.

CVRVBIM M P. XXVI.] *Regium exemplar* Curubi M. P. XXVI. *Blandinianum* Curubi M. P. XXVII. *& Neapolitanum item. At Longolianum* Curubi M. P. XXVII. vel Neapoli M. P. XII. *ut à* Putput *duo itinera designari videantur: Nam & Blandinianum statim subdit* vel Neapoli mpm. XII. *sed in Regio ea dictio*, vel *non habetur. Plinius, L.* 5. *C.* 4.; & liberum Clupea in promuntorio Mercurii. Item libera Curubis, Neapolis. *Ptolemaeo item ordine* Κούρουβις *&* Νεάπολις *colonia.* SVR.

CVRVBI] Mutatos hic esse versus & Curubim male Neapuli, cum fuerit inter eam & Clupeam, præponi, monuit Ch Cellarius V. C. L. IV. C. 4. p. 147. Suadent hoc Plinius & Ptolemaeus cum Itinerario maritimo. Jubet quoque Ravennas, qui L. V. C. 5. hoc ordine urbes enumerat: *Missua*, *Clypeis*, *Curubis*, *Neapolis*, *Pulpu*. Et, qui hoc prior est, Martianus L. VI. p. 216 Neque ego a viro egregio hic dissiderem, nisi MSS. Suritae suspicionem confirmarent, duplex hic iter describi à Puppur, alterum per Curubim Clupeam, alterum per Neapolim. Nostri enim omnes, plane ut Longulianus & Blandinianus, *Vel Neapoli* M. P. XII. Idem in Lugdunensi exemplari expressum est. Atque hæc opinio ex Tabula confirmatur. Ea namque Pupput XII. M. P. Neapoli disjungit. Sola XXX. M. P., quæ sequens iter inter Clupeam & Curubim interjicit, morari possunt. Quid si vero hic distantia Neapolim inter & Clupeam, sequenti Clupeam inter & Curubim indicetur? Tabula XVI. M. P. Neapolim Clupea separat, quæ, qui tutum putaverit, mutare poterit. Urbs inter Proconsularis provinciæ alias celebris est ex-

ilio

CLYPEIS.	M. P. XX.
A CARTHAGINE CLYPEIS.	M. P. LXXXV. Sic.
MAXVLA PRATES.	M. P. X.
CASVLA.	M. P. XX.
CVRVBI.	M. P. XXV.
CLYPEIS.	M. P. XXX.
ITER A CARTHAGINE THENIS.	M. P. CCXVII.
INDE LEPTI MAGNA.	M. P. CCCCXXII.
INDE ALEXANDRIA.	M. P. DCCCCII.
	A CAR-

ilio S. Cypriani, de quo Pontius in hujus Vita C. 12. adde Augustinum L. XXII. Civit. Dei C. 8. WESS.

CLYPEIS] Sic rescripsi, volentibus MSS. vetustisque editionibus. Anastasius in Epitome hinc *Cliperim* sibi finxit. WESS.

MAXVLA PRATES] Maxulae coloniae in sinu Carthaginiensi meminit Plinius. Item Ptolemaeus, qui Maxulam vocat, ut proximo itinere iterum Maxula ponitur ab Antonio. hic additur nomen *Prates*. qua de caussa ignorare me fateor. distantia non est eadem: nam à Carthagine ad Maxula Prates ponit X. M. P. ad Maxula XVIII. M. P. Forte igitur iter unum ducit per Maxulam civitatem maritimam, alterum per campos Maxulanorum, quos *Maxula prata* vocavit, ut *Pratis* vel *Prata* legatur. Nisi alia Maxula hoc nomine priori vicina fuerit. SIML.

MAXVLAM PRATES M. P. X.] *Habet Regium exemplar* Maxula M. P. X. *Bland.* Maxsula Prates M. P. X. *reliqui* Maxula prates mpm. X: *quid tamen illud* prates *sibi velit, assequi hactenus non potui. Paulo post* Maxulam civitatem *Antoninus cognominat, omnibus in id cognomen exemplaribus consentientibus. Plinius L. 5. C. 4:* Colonia Carthago, magnæ in vestigiis Carthaginis: Colonia Maxula. *In excusis haud recte,* Maxulla: *nam Toletanum* Maxilia *habet: & duo aque vetusta* Maxula. *Ptolemaeo* Μαζῦλα *pro* Μαξῦλα. SVR.

MAXVLA PRATES] Eadem nostri libri, quæ Suritae, præferunt. De voce addita non absurde disputat Simlerus. Sed quis vera præstabit? Id videor mihi vidisse, neque Suritam latuit, duas hoc nomine urbes fuisse, Carthagini vicinas. Diversum, quod inter eas & Carthaginem interponitur, intervallum huc ducit. Sed maxime Ptolemaeus. Locat Maxulam post Catadae fluvii ostia L. IV. C. 3. brevi vero post Maxulam veterem sub Carthagine ponit, & utrique diversam thesin appingit. Quando vero Maxulae veteris positura huic bene convenit, cogitandum est, sintne in *Prates* vocabuli *Veteris* reliquiæ? WESS.

CASVLA M. P. XX.] Haud scio an referri huc debeat Inscriptio, quam ex antiquissimo Hilarii codice Vaticano Joan. Mabillonius L. V. Rei Diplom. p. 355. Inseruit: *Contuli in nomine Domini Jesu Christi apud Kasulis constitutus anno xiv. Trasamundi regis.* Africae urbem indicari nulla est dubitandi caussa. sed & simili nomine alia in Byzacena fuit, ut ex Notitia apparet. WESS.

A CARTHAGINE THENIS.] Eandem prorsus distantiam ponit Plinius: ponuntur autem Thenae à Ptolemaeo ad Syrtim minorem. SIML.

A CARTHAGINE THENAS M. P. CCXVII.] *Regium exemplar* M. P. CCVIIII. *cum reliqua* M. P. CCXVII. *habeant: quam lectionem praferendam Plinii auctoritate video.* Ea pars, *inquit*, L. 5. C. 4. quam Africam appellavimus, dividitur in duas provincias, veterem, & novam: discretas fossa inter Africanum sequentem, & Reges, Thenas usque perducta: quod oppidum à Carthagine abest CCXVII. M. P. *Toletanum tamen, & tria alia manuscripta exemplaria* CCXVI. M. P. *habent.* SVR.

INDE LEPTIM MAGNAM M. P. CCCCXXII.] *Hac lectio Bland. & Neapolitani, Longolianique fide fulcitur, quod Regium exemplar magno sit errore vitiatum: nam* M. P. CCXXIIII. *in eo legimus.* SVR.

INDE ALEXANDRIA] Lugdunense exemplar *In Alexandria.* atque ita plures è scrip-

A CARTHAGINE.

MAXVLA CIVITATE.	M. P. XVIII.
VINA CIVITATE.	M. P. XXVIII.
PVTPVT VICVS.	M. P. X.
HORREA CAELIA VICVS.	M. P. XXX.
ADRVMETVM COLONIA.	M. P. XVIII.
LEPTIMINVS CIVITATE.	M. P. XVIII.

TVS-

ſcriptis libris. Mibi, quamquam defendi hoc poteſt, vulgatum placuit. Manſiones ſummam paullo ampliorem, ſi ſingulas obire velis, dabunt. WESS.

A CARTHAGINE MAXVLAM CIVITATEM M. P. XVIII.] *Vetuſta exemplaria* Maxula civitate M. P. XVIII. *cum ſupra* X. M. P. à Carthagine Maxulam *connumeret: qua in re nihil occurrit animadverſione dignum, præterquam à Ptolemaeo duas* Maxulas *recenſeri, unam ſtatim à Carthagine, poſt Catadae fluminis oſtium, quam Plinius* coloniæ *cognomine decorat: alteram inter* Bragada *flumen, &* Tritonem *paludem, quæ* Μάξυλα παλαιὰ *ab eo cognominatur: viſuſque eſt Antoninus* civitatis *cognomento hanc diſtinxiſſe: in utroque enim itinere, ſumma ratio ſatis conſtat.* SVR.

A CARTHAGINE MAXVLA CIVITATE] Ab hac urbe litus, Carthaginem proximum, Maxulitanum, uti Ortelius obſervavit, dicebatur. Victor Vitenſis L. I. Perſ. Vand. C. 5. *Qui dum, ut moris eſt, ad Maxulitanum litus exiſſet, quod ligula vulgi conſuetudine appellatur. Ligulae* nomen acceperat, quod promuntorium eſſet, non excellens, ſed molliter in planum devexum: Ea *linguas* vocabant. Feſto teſte: vide Savaronem ad Sidonii Epiſt. 2. L. 1. & Valeſium ad Ammianum L. XIV. C. 8. Præterea Martyres *Maſſylitani* quorum in Africa celebris memoria, huc referendi ex Martyrologio Romano V. Idus April. Scio God. Henſchenium in alia omnia abire, & Fezae, urbe Tingitanae nobiliſſima, pro religione mortem ſubiiſſe, exiſtimare. Ego factum nollem. Prudentius, quem corrigit, Periſteph. IV. 45.

Ingeret Tingis ſua Caſſianum
Feſſa, Maſſylum monumenta regum.

Prudentius, inquam, hac ope non indiget: *Feſta Maſſylum monumenta regum*, quod libri omnes approbant, optimum eſt, dictumque, uti Virgilianum hoc:

Pauperis & tuguri congeſtum ceſpite culmen
Poſt aliquot mea regna videns mirabor ariſtas.

Et quis veterum *Feſſae*, ſeu *Fezae* potius, meminit? Urbs ea ſub Saracenis demum clareſcere cœpit, & ab illis eſt condita, ſicuti oſtendit Bern. Aldrete L. III. Antiq. Hiſpaniae & Africae C. 7. & 8. Cui porro *Maſſyli* & *Maſſylitani* eodem numero ſunt? Neque obeſſe debet, quod à Maxula naſcatur *Maxulitanus*. Conſtat enim promiſcue dixiſſe: nam ejuſdem urbis præſul modo *Maſſylitanus*, modo *Eccleſiæ Maxulitanae* nuncupatur. Vide Collationis C. 112. & Mabillonium ad Kalendarium Carthag. p. 164. Analectorum. WESS.

PVTPVT VICVM M. P. XII.] Putput Vicus M. P. XII. *in manuſcriptis & Longoliano legitur: cum ſupra à* Vina Putput M. P. X. *attribuantur.* SVR.

PVTPVT VICVS] In Lugdunenſi editione *Pupput Vicus X. M. P.*, quod, Pariſienſi & Vaticano volentibus, recipiendum cenſui. WESS.

HORREA CAELIA VICVM M. P. XXX.] *Eundem numerum appонunt vetuſta exemplaria & excuſum Longolianum: cum ſupra à* Putput Horrea Caelia XXXII. M. P. *numerentur.* SVR.

HORREA CAELIA VICVS] Accedunt his veteres libri, quorum excerptis utimur, præter Pariſienſium unum, qui, detractis XX. M., ſola XII. M. retinuit WESS.

ADRVMETVM COL. M. P. XVIII.] *Ita legitur in eiſdem exemplaribus: cum ſupra ab* Horreis Caeliis X. M. P. *numerentur* Adrumetum uſque. SVR.

ADRV-

TVSDRO COLONIA.	M. P. XXXIII.
VSVLA CIVITAS.	M. P. XXXII.
THENIS COLONIA.	M. P. XXVIII.
MACOMADIBVS MVNICIPIVM.	M. P. XXVIII.
CELLAS VICVS.	M. P. XXVI.
TACAPAS COLONIA.	M. P. XXX.
AGMA SIVE FVLGVRITA VILLA.	M. P. XXX.

GIT-

ADRVMETVM COLONIA] Eadem passuum millia editi & manu exarati servant. Coloniæ honores Hadrumeto dedit Trajanus, ut vetus lapis, cujus epigrammia supra dedimus, indicio est. WESS.

LEPTIM MINOREM CIVITATEM M. P. XVIII.] *Reg.* Leptiminus civitas M. P. XVIII. *atque item Neapolitanum. Blandinianum exemplar* Leptiminus civitate M. P. XVIII. *Longolianum* Leptiminus civitate mpm. XXIIII. *& miniatulis litteris corrigitur* civitas XVIII. *Videtur* Leptim minorem *pro parva cognominare. Plinio L. 5. C. 4.* Leptis altera: *& Ptolemaeo* Λέπτις μικρά. SVR.

LEPTIMINVS CIVITATE] Restitui in integrum, quod omnes offerebant, *Leptiminus civitate.* Tabula habet *Lepte minus.* Videri hoc posset insolentius & Romani sermonis legibus adversum, nisi notum satis esset, optimos quosque sequius sæpe genus in urbium vocabulis ad prætermissam *oppidi* vocem retulisse: relege Sanctii Minervam L. IV. C. 4. p. 622. Hinc ortum paullatim, ut nomina urbium pleraque incerti haberentur generis, qua de re Consentius in Arte p. 2027. Cum vero more quodam novo, & quasi monoptoto, urbes earumque vocabula adhiberent, *Lepti minus* dixisse mirandum non est. Et ne arbitreris in Itinerariis tantummodo hos flosculos lectitari, ecce tibi *Demetrium à Leptiminus*, qui in Concilio, cui præses Cyprianus fuit, pro hæreticis de integro baptizandis sententiam dixit, & *Romanum Leptiminensem* ex Collat. C. 121. Leptis hæc *civitas libera & immunis* est Hirtio Belli Africani C. 7. In ea Præses Byzacenae aut Capsae sedem habebat. Justinianus L. 2. Cod. §. 1. de off. Praef. Praetor. *Dux vero Byzacenae provinciæ & in Capsa & in altera Lepte civitatibus interim sedeat.* Vide Salmasium ad Spartiani Severum C. 1. WESS.

TVSDRO COLONIA] Inter oppida libera Plinius L. V. C. 4. *Tusdritanum* numerat. Ptolemaeus Coloniæ titulum non addit. Unde consequitur, utriusque ætate Tusdrum colonos nondum fuisse deductos. Videndum est, utrum à Gordiano seniore, qui Tysdri Imperator est consalutatus Herodiano auctore L. VII. C. 6., Coloniae jura impetraverit? WESS.

VSVLAM CIVITATEM M. P. XXXII.] *Manuscripta & Longolianum* Usula civitas M. P. XXXII. *Ut forte id oppidum sit, quod Ptolemaeo* Οὔζιλα. SVR.

VSVLA CIVITAS] Sic vulgati & schedae scriptæ. ad Ptolemaei scripturam proxime accedit Tabula, in qua inest *Usilla mun.* Notitiis Ecclesiasticis visum est ab *Usula* non recedere. *Cassianus Usulensis* Concilio Carthaginiensi sub Grato adfuit. *Victorinus Usulensis* inter Byzacenos memoratur. Est tamen *plebs Usilensis* in Collat. C. 126. VSALLITANI, quos vetus inscriptio Thesauri p. DXII. Leptitanis jungit, aliorsum pertinere videntur. WESS.

THENIS COL.] In Parisiensium uno adscriptum erat, *II. sunt super.* Illene in alio libro XXVI. M. P. invenit? Coloniam fuisse supra observavimus ex veteri lapide. WESS.

MACOMADES MVNICIPIVM M. P. XXVIII.] *Supra à* Macomadibus Thenas M. P. XVII. *omnia sdunt exemplaria.* SVR.

MACOMADIBVS MVNICIPIVM] Lugdunense exemplar & Vossianus codex uno versu MACOMADIBUS, altero *Municipium XXVIII. M. P.*, quasi municipium Macomadibus aliud foret. haud bene. has *Macomades minores* esse, dictum est antea. WESS.

TACAPAS COLONIA M. P. XXX.] *Regium exemplar.* Theapas col. M. P. XXX. *Reliqua* Tacapas Colonia M. P. XXX. *supra à* Cellis Picentiois Tacapas M. P. XXX. *designavit.* SVR.

AGMA SIVE FVLGVRITAM VILLAM M. P. XXX.] *Reg.* Agma siue Fulgurita villa

GITTI MVNICIPIVM. M. P. XXV.
PONTE ZITA MVNICIPIVM. M. P. XXXV.
VILLA MAGNA, VILLA PRIVATA. M. P. XXX.
FISI-

M. P. XXV. *Blaud.* Acma sive Fulgurita villa M. P. *& Neapolitanum exemplar.* Acmasine Fulgurita villa M. P. XXX. *& Longolianum* Acina, sive Fulgarita villa XXX. *& miniaceis litteris* Acinasine *correctum : forte Gracum nomen est:* Ἄγμα *pro fragmento, aut* Ἀκμὴ *pro incremento. Infra in itinere, quod à* Tacapis Leptim magnam *ducit* Agma *conlocat.* SVR.

AGMA SIVE FVLGVRITA VILLA] In nostris eadem est discordia. Ex Vaticano edidit Schelstrate *Agma*: Vossii *Ama*, *Acma* libri Parisienses habent cum Basiliensi Lugdunensique editionibus. an à confragoso litore, in quo posita hæc villa, id nominis accepit? Graecis ejuscemodi loca Ἀγμὸς appellari ex Hesychio notum est. Nicander Alexiphar. ℣. 388.

Κνώδαλα φυκιόεντας ἀεὶ ἀσελβόσκεται ἀγμάς.

An vero à fulmine, quo villa tacta reculæque ejus infractæ fuerint, cognomentum sortita est? Ἄγματα ἀμφορέων de *amphorarum fragmentis* ex veteri scriptore Suidas adfert. Hoc confirmari videtur ex *Fulguritae* titulo: Fulguritum enim id est, quod fulmine ictum, uti legitur in Festi reliquiis. Tu, quid verius sit, arbitraberis. Certi equidem nihil decreverim. Fieri quippe potest, ut Punicum hoc sit vocabulum. Habet præterea Arabum sermo, cui multa cum Poenis communia erant, quædam huc facile transferenda, quæ in re parum liquida attingere nolo. *Fulgurita* memoratur in scripta Tabula, XXV. M. P., uti hic, à Gitti. WESS.

GITTI MVNICIPIVM] Ptolemaeo *Gichtir.* Moletio hodie *Galsanatar.* SIML.

GITTI MVNICIPIVM M. P XXV.] *Habet Regium exemplar : cum reliqua* Gitta municipium. *In Itinerario maritimo Blandinianum exemplar* Gitti de Tripoli : *& in Neapolitano* Gitti: *nam in Regio hac vox defecit: Ptolemaeo in Syrtis parva thesi* Γίχθις : *qua an eadem sit astimandum.* SVR.

GITTI MVNICIPIVM] Non est caussa dubitandi, quin Ptolemaei illa urbs hæc sit. In Coisliniano codice Γιθὶς est, quod ad *Gitti* vel *Gitti* prope accedit. Tabulae scriptæ dicitur *Gighti*. *Catulinus Episcopus plebis Gittensis* est in Collationis C. 133., ubi El. du Pin non recte notat, *incertum esse, cujus ille sit provincia.* Fuit in Tripolitana; Colonia enim Tacapitana prima in hoc itinere ejus provinciæ urbs est. WESS.

PONTE ZITA MVNICIPIVM] Hoc forte id oppidum est, quod Hirtius de bello Africano *Zettam* nominat. Ptolemaeo *Zetha extrema.* Moletio *Scala Ris.* SIML.

PONTEZINTA MVNICIPIVM M. P. XXXV.] *Habet Regium exemplar, reliqua vero* Pontezita. *Ptolemaeus juxta hac loca* Ζεῦθα ἄκρα *conlocat. Fuit quando suspicatus sum*, Pontem Uzitae *legendum. Nam de* Uzita *auctor Commentarii Africani C. 41., Dion libro xlii;* p. 243. *& Ptolemaeus mentionem fecere.* SVR.

PONTE ZITA MVNICIPIVM] Non probo conjecturam Suritae. Uzita longe hinc diversa remotaque fuit, sita in Byzacena. Ex Commentario belli Africani perspicue apparet haud longe Adrumeto, Ruspina Leptique altera disjunctam fuisse: imo vero VI. M. P. à portu Leptis aberat. Audi ex C. 63. *Caesar interim celeriter per nuncios in castris, quum opera circuiret, certior factus, qua aberant à portu millia passuum VI., equo admisso, omissis omnibus rebus, celeriter pervenit Leptim.* Castra intelligit, quæ in campo proxime Uzitam erant locata, ut est C. 56. Huic Uzitae positioni assentitur Ptolemaeus L. IV. C. 3. inter urbes, quæ circa Adrumetum erant, Uzitam recensens. *Zettam*, quam ex Comm. de bello Africano C. 68. huc Simlerus advocavit, hinc quoque removerim: Ordo enim Caesaris itinerum in Byzacena & eam fuisse indicio est. Hoc, quo de agimus, municipium in Tripolitana locum & dignitatem obtinuit. In scripta Tabula *Liba Municipium* pro Zita est. Ravennas L. V. C. 5. habet ex Tabula *Zita*, neque aliter libri vetusti. WESS.

VILLAM MAGNAM, VILLAM PRIVATAM M. P. XXX.] *Exemplaria manuscripta, & Longolianum recto casu edunt, & unicum diversorium. Mihi verisimile fit, ex duobus in unum*

FISIDA VICUS. M. P. XXXI.
CASAS VILLA ANICIORUM. M. P. XXVI.
SABRATA COLONIA. M. P. XXX.
VAX

unum fuisse conflata: quod in hoc commentario non semel accidisse docebimus. Sur.

VILLA MAGNA, VILLA PRIVATA] Fuisse eo nomine *Villam* in Proconsulari docet *Cyprianus Episcopus Villae Magnensis*, qui Synodicæ præsulum provinciæ ejus subscripsit in Lateranensi Concilio sub Martino. In Collationis C. 133. *Augendus Episcopus plebis Villae Magnensis* Catholicis accensetur. Ex utra fuerit *Villa Magna* non est, quo certo cognoscas. Wess.

FISIDA] Vel *Pisida*. Forte *Pisidon* portus Ptolemaeo, quamvis hunc post *Sabratam* ponat. Siml.

FISIDA VICUM M. P. XXXI.] *Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar recto casu eundem numerum edunt; Neapolitanum* Fisida intus mpm. XXI. Sur.

FISIDA VICUS] Recto quoque casu in nostris libris hæc mansio expressa est. Tabula *Pisida municipium*, sed Ravennas *Fisidia*. Meminit Carthaginiensis Collatio *Ambibii Episcopi plebis Pisitensis* C. 133., quem huic fuisse præpositum, adfirmare non sustineo. Vide quæ disputarunt viri doctissimi St. Baluzius & El. du Pin ad Collationem. Simleri opinionem probavit Ch. Cellarius V. C. IV. Geog C. 3. Wess.

CASAS VILLAM ANICIORUM M. P. XXVI.] *Regium, & Neapolitanum exemplar edunt. Blandinianum, & Longolianum* Casa silla Aniciorum M. P. XXVII. *& in Longoliano multo* Casas villa Aniciorum mpm. XXVI. *corrigitur*. Anicia *gens ampla, & præpotens multis sæculis fuit. Ausonius ad Probum.*

Qui vincit aevi injuriam
Stirpis novator Anniae:
Paribusque comit infulis

Aniciorum stemmata. *Aurelii Cassiodori variarum libro x. Ep. xj. Theodahadus Rex Maximo Domestico V. I.* Anitios quidem pæne principibus pares aetas prisca progenuit, quorum nominis dignitas ad te sanguinis fonte perducta, collectis viribus hilarior instaurata rutilavit. *Jornandis de Justiniano Imperatore de R. Get. Cap. ult:* Mathasuentam vero jugalem ejus fratri suo Germano patricio conjunxit Imperator, de quibus postumus patris Germani natus est filius, item Germanus: in quo coniuncta Aniciorum gens cum Amala stirpe spem adhuc utriusque generis Domino præstante promittit. Sur.

CASAS VILLA ANICIORUM] Gentis Aniciae maximas atque invidendas fuisse opes Ammianus L. XVI. C. 8. &, quem ibi testem produxit H. Valesius, Zosimus L. VI. C. 7. egregie docuerunt. De gente ipsa post accuratam Th. Reinesii Epist. 69. ad Rupertum operam multa dicere supervacuum arbitror. Wess.

SABRATA COL.] Syrtim minorem tangit Plinio teste. Ptolemaeo *Sabathra* vocatur. hodie *Saxambes* Moletio. Siml.

SABRATAM COL. M. P. XXX.] *Regium exemplar* Sabrata col. M. P. XXX. *Blandinianum & manuscripta alia* Sabrata colonia M. P. XXVIII. *Plinius L. 5. C. 4.* Sabrata contingens Syrtim minorem: ad quam Numidiae & Africae ab Ampsaga longitudo DLXXX. M. P. Latitudo, qua cognitum est CC. *Et alio loco L. 5. C. 5.* Item Cydamum è regione Sabratae. *Ptolemaeo inter duas Syrtes* Σαβόρθα: *& alia juxta* Zetha *promunterium* Σαβάθρα: *atque hoc quod ad Syrtis minoris descriptionem pertinet, Antonini coloniam designari arbitror: &* Σαβόρθα *legendum non* Σαβάθρα. *Procopio libro ædificiorum Justiniani VI. C. 4.* Σαβάθρα. *Silius lib. 3. 256.*

Sabrata, tum Tyrium vulgus. Sur.

SABRATA COL.] Priores editiones cum Vaticano & Vossiano libro *Sabrata Colonia M. P. XXVIII.* præferunt. Unus Parisiensium Regio Suritae libro accedit. *Sabratam* Notitiæ Ecclesiasticæ non improbant, *Sabratenum* & *Sabratensem* hinc formantes. Vide Th. Ruinartum ad Victorem Vitensem L. I. C. 7. Corruptissimus est in hac urbe Joan. Malala in Justiniano p. 197. Ἐν οἷς παρελήφθη ὑπ' αὐτῶν λεγομένη Τρίπολις καὶ Λεπτιμαγνὰ, καὶ Σαβαθὰ καὶ ἡ Βιζάκη. Intelligit, quod Edm. Chilmeadum non fugit, Leptim magnam, Sabratam & Byzacium, quas Maurusii occuparunt, victis expulsisque Afris, sive Vandalis potius. Wess.

VAX VILLA REPENTINA. M. P. XXVII.
OEEA COLONIA. M. P. XXVIII.
MEGRADI VILLA ANICIORVM. M. P. XXXV.

VAX VILLAM REPENT. M. P. XXVII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua omnia* Vax villa repentina M. P. XXVII. SVR.

VAX VILLA REPENTINA] Haud aliter excerpta librorum nostrorum prioresque editiones. Villa hæc à *Repentino*, ejus, ut putem, conditore cognomen est nacta. Est in monumento Gruteriano Thes. p. CCCXC. 2. P. CLAVDII PALLANTI HONORAT. REPENTINI LEG. PR. PR. PROVINCIAE AFRICAE memoria consignata. Ab eo aliove ejusdem nominis ita dici potuit. WESS.

OEEA COL.] In Concilio Carthaginiensi sub Cypriano nominatur *Natalis à Boia*, ubi legendum, *ab Oea*. SIML.

OEEAM COLONIAM M. P. XXVIII.] *Hæc in optimo exemplari desunt. Blandinianum & Longolianum* Oeea M. P. XXVIII. *Neapolitanum* Doca colonia M. P. XXVIII. *Ego* Oeeam *legendum arbitror: ut ea sit de qua Pomponius L. 1. C. 7.* Ultra est Oeca oppidum & Cynips fluvius: *Plinius*, litore inter duas Syrtes: Ibi, *inquit L. 5. C. 4.*, Civitas Oeensis, Cynips fluvius, ac regio. *Nam ad litus pertinere ex Ammiano libro xxviij. C. 6. conjicimus.* Leptitano, *inquit*, agro, & Oeensi internecina populatione transcursis: *ut apud Tacitum* Oeensium *sit legendum, libro 4. Hist. C. 50. non* Ophensium. Mox, *ait*, Oeensium Leptitanorumque discordias componit, quæ raptu frugum & pecorum inter agrestes, modicis principiis jam per arma atque acies exercebantur. Nam populus Oeensis multitudine inferior, Garamantas exciverat gentem indomitam, & inter accolas latrociniis fecundam. *Nam ex Ammiano conjici videtur* Leptitanorum & Oeensium *agros fuisse confines. Rem eam, de qua à Tacito mentio fit, commemorari à Plinio, plane mihi persuasum.* Ad Garamantas, *inquit L. 5. C. 5.*, iter inexplicabile adhuc fuit, latronibus gentis ejus puteos, qui sunt non alte fodiendi si locorum notitia adsit, harenis operientibus. Proximo bello quod cum Oeensibus gessere initiis Vespasiani Imperatoris, compendium viæ quatridui deprehensum est. *Facili certe errore ex* Oeensium *voce, in Taciti Libro* Ofensium *librarius transscripsit: & postremo ex* OFENSIVM *ductum* OPHENSIVM. *Apuleius in Apologiis* Oeae & Oeensium *sæpe meminit. In Concilio Carthaginiensi, D. Cypriano præside, Natalis a* Boea *memoratur: ego ab* Oeea *legendum arbitror. Silius eodem Africano catalogo L. 3. 257.*

——— Sarranaque Leptis:
Oeaque Trinacrios Afris permista colonos.

Nam quod apud Ptolemaeum lib. 4. C. 3. Ἐῶα *legitur, ego legendum arbitror* Οὐα: *collocat enim in eadem regione juxta* Leptim magnam: *quæ enim Ptolemaeo* Νεάπολις ἡ καὶ Τρίπολις *est, ea* magna Leptis *est. Nam Strabo libro quinto, & aliam quandam continuo esse* Neapolim, *quam* Leptim *vocant, auctor est: ut de* magna *intelligendum esse satis appareat, cum juxta* Syrtim majorem *collocetur, & Cynipim fluvium: & Ptolemaeus* Cynipis *ostio adjungit* Neapolim, Tripolim *dictam. Solinus Cap. 27.* Achaei, *inquit*, Tripolim lingua sua designant de trium urbium numero, Taphrae, Abrotani, Leptis magnae: *& Plinius L. 6. C. 4.* Oppida, *inquit* Neapolis, Taphra, Abrotanum, Leptis altera, quæ cognominatur Magna: *quæ Ptolemaeus adjunxisse videtur nomine* Neapolis, & Tripolis. *Minime enim versimile est, cum Ptolemaeus libro 8. insignes urbes ex suis tabulis seligat, quibus noctis & diei longissima spatia definiat, & Leptis magnae meminerit, eam in regionum Africae descriptione prætermissam. Adde quod in vetusta versione, & ea qua Romæ anno M. D. VIII. elegantissimis typis excusa est,* Neapolis quæ & Leptis *legitur: ut* Tripolis *pro* Lepti *sit substituta.* SVR.

OEEA COLONIA] Recte conjecit verusque adeo vates Surita fuit. Codices Coislianus & Palatinus perspicue edunt: Νεάπολις ἡ καὶ Λέπτις μεγάλη. Quid vero de Eustathio dicemus, ad Dionysii ỷ. 205. scribente? Ὅτι μέσον τῆς Σύρτεως ἡ Νέα πόλις, ἡ καὶ Μεγάλη Λέπτις. Profecto, si ita reliquerit, aliud nihil, nisi egregie falsum esse. De Oeea post Suritam multa addere vix erit opus. In Vaticano codice *Ocea* fuit. Unus Parisiensium & Vossianus

MINNA VILLA MARSI. M. P. XXVIIII.
LEPTIMAGNA COLONIA. XXVIIII.
SEGGERA. M. P. XX.
BER-

Ocea, quomodo vulgatum Lugduni exemplar præfert. Urbis nomen paullo remotioris sæpe fraudi librariis fuit. Reddidit Apulejo id Salmasius ad Solinum p. 227. Isac. Vossius ad Catullum p. 139. Plinii Panegyrico C. 70. Restituta eadem urbs est Augustini Epist. 138. ab H. Valesio, MSS. undecim approbantibus, in quibus *Ocenses* leguntur, teste El. du Pin ad Collat. C. 133. Fuit etiam, qui Augustini Epistolae, quæ inter Hieronymianas 79. est Edit. Novae, *Oeam* vindicaret, verum invito, sed & erroribus sese induente Martianaeo. *Oea*, inquit, *sive Tripolis non fuit oppidulum Judaeis & aliis gentibus refertum. Sed urbs Africae ampla, una ex illis, quæ teste Solino, favebant Romanis.* Unde vero hæc? & quis Tripolim eandem atque Oeam sive Oecam dixit? In Gervasio Tilberiensi Ot. Imp. p. 918. lego. *Dicitur Tripolitana à tribus civitatibus, quæ sunt Onasa, Berete & Leptie magna.* imo *Oea, Sabrata & Lepsis.* Præterea visum est viris egregiis S. Bocharto. Loydio & J. Gronovio, urbem hanc Οἰαν in fragmento Callimachi apud Stephanum in Ἀσβύσται appellari.

Οἰαν Τρίτωνος ἐφ' ὕδασιν Ἀσβυσταν.

Quod si ita est, non erit poeta ab errore immunis. Tritoni eam admovet, unde remota longius fuit. Malim tamen ego Callimachum erroris absolvere, & priorem versus vocem adjectivam esse, cujus vera sententia ex perditis pendebat, arbitrari. Vide S. Bocharti L. I. Chan. C. 24. p. 479. & de Solini verbis, vitiosius in Suritae nota editis, Salmasium. In Tabula est *Osa*. WESS.

MEGRADI VILLAM ANICIORVM M. P. XXX.] *Eadem recto casu in Regio exemplari habentur.* *Blandinianum* Megdil villa Aniciorum M. P. XXVI. *Neapolitanum* Megdil villa Aniciorum mpm. XXV. *Longolianum* Megdil villa Aniciorum milia plus minus XXVI. SVR.

MEGRADI VILLA ANICIORVM] Magna est in libris discordia. Lugduni *Megdia Ville Aniciorum*, Basiliae vero *Megdu villa Aniciorum* vulgarunt. Ex Vaticano Em. Schelstrate *Megdil*, quod in Parisiensi quoque codice fuit, edidit. Vossii liber *Megde villa Aniciorum M. P. XXV.* Anastasius in Epitome *Meidil.* Notus ex Collationis C. 208. est *Liberalis Episcopus Milidiensis*, quem *Meidiliensem* esse juberem, si qui liber addiceret. Fortasse, quæ & Hemsterhuisii nostri suspicio, ex Punico *Migdal*, *turrim* notante, hæc nata sunt. XXV. M. P. huic mansioni priores editiones scriptique nostri apponunt. WESS.

MINNAM VILLAM MARSI M. P. XXVIIII.] *Regium exemplar recto casu hunc numerum edit.* *Blandinianum* Minna villa Amarsi M. P. XXVIII. *atque Neapolitanum & Longolianum.* SVR.

MINNA VILLA MARSI] Lugdunenses ediderunt *Villa Amarum.* Libri, quorum nobis usura fuit, *Amarsi* aut *Amarsi M. P. XXVIII.* uti Vossii, aut *Amusi* cum schedis Cusani. *Minnensis* Episcopus est in Notitia, sed inter Mauretaniae Caesariensis præsules. WESS.

LEPTIM MAGNAM COL. M. P. XXXVIIII.] *Regi.* Lepti magna col. M. P. XXVIIII. *Blandinianum*, Lepti magna colonia XXIIII. *Neapolitanum* Leptimagna colonia mpm. XXIX. *Longolianum* Lepti magna colonia mpm. XXIIII. *& milto* XXIX. *corrigit.* SVR.

LEPTI MAGNA COL.] Non aliter nostri, neque Tabula scripta. Sequior aetas duo hæc vocabula in unum conflavit. Procopio L. VI. Aedif. Just. C. 4. Λεπτιμάγνα. & Belli Vandalici L. II. C. 21. Hinc *Victorinus Episcopus Leptimagnensis* in Concilio Cabarsussitano. *Civitas Leptimagnensis*, in qua Dux militum provinciæ Tripolitanae sedem habebat, dicitur in L. 2. §. 1. Cod. de Praef. Praet. Afr. Hieronymus *urbem semibarbaram, positam in solitudine* Lib. I. in Jovinianum appellat. *Leptimajus*, quod Salmasius ad Spartianum in Severi vita C. 1. memorat, nusquam inveni. Coloniae dignitate insignitam fuisse, etiam numi docent. Juris Italici facta est ab Imp. Severo & Antonino ut ex L. 8. §. ult. D. de Censibus cognoscimus. WESS.

SEGGERA] Vel *Soggera.* In Conciliorum libro *Setermis.* SIML.

SEGGERA M. P. XX.] *Habent optima exemplaria Regium & Blandinianum : Neapolitanum vero* Soggera mpm. XX. *& Longolianum cum* Seggera *pratulisset*, *milto* Soggera *emendat.* SVR.

SEGGERA] Vulgatum nostri probant. *Seggera*

BERGE.	M. P. XXIIII.
BASE.	M. P. XXV.
THEBVNTE.	M. P. XXX.
AVXIQVA.	M. P. XXX.
ANNESEL.	M. P. XXX.
AVZVI.	M. P. XVIII.
ASTIAGI.	M. P. XXV.
MACOMADIBVS SYRTIS.	M. P. XXX.

ISCI-

gera folus Cufani liber. *Segermis*, cujus in Concilio Carthaginienfi fub Cypriano memoria exftat, in provincia Byzacena cenfebatur, ut ex Notitia apertum eft. In Tabula XXX. M. P. a Lepti magna confpicitur *Sigolin*, five *Subgoli*, ut Ravennas maluit. WESS.

BASE M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar: cum* Sere *reliqua præferant.* SVR.

BASE] In excerptis librorum veterum prioribusque editionibus *Sere* obvium eft. Huic, fi certum effet manfionis nomen, libens Epifcopum imponerem Proculum, quem Collatio Carthaginienfis C. 135. præpofuit *plebi loci Serrenfis.* Scio viros eruditos hunc præfulem Mauretaniae patribus, quod Notitia inter eos *Sertenfem* nominat, annumeraviffe. Verum Proculus *Sertenfis* non fuit; duos ejus urbis alios Collatio C. 187. & 201. confervavit. Sin *Bafe* ex Suritae libro malueris, refer huc ex Notitia Imp. Occident. p. 104. *Praepofitum limitis Bazenfis.* Manfionem anteriorem inveni nufquam. Anaftafius in Epitome *Bertem* appellat. WESS.

THEBVNTE M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Tabunte M. P. XXX. *Neapolitanum* Tabinite mpm. XXX. *& Longolianum* Tabuncte mpm. XXX. SVR.

THEBVNTE] Anteriores editiones & fchedae noftræ fumma concordia *Tabunte.* WESS.

AVXIQVA M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Auziqua M. P. XXX. *& Longolianum: fed hoc mite* Auxiqua *corrigit. Neapolitanum* Auxiqua XXX. SVR.

AVXIQVA] Placet libris, quibus utimur, *Auziqua.* Simili fere nomine urbem hoc tractu laudat Lycophron ℣. 885.

Ἀυζίγδα, Κινύφειος ἣν τέγγει ῥόος
Νασμοῖς λιπαίνων.

Aufigda, quam Cinnyphius rigans fluvius
Aquis fœcundat.

Neque longe à Cinyphio flumine hæc disjuncta manfio fuit. Parifienfe exemplar huic & fequenti XXXII. M. P. adjungit. WESS.

ANNESEL M. P. XXX.] *Habent Regium & Blandinianum, ac Longolianum: Neapolitanum vero* Anefel mpm. XXX. SVR.

ANNESEL] Ex Vaticano dedit Doctiffimus Schelftrate *Annezel*, Voffiano accedente: Pfeudo-Anaftafius in fuis invenit libris *Annafel.* WESS.

AVZVI.] Ptolemaeo *Azuis.* SIML.

AZIV M. P. XVIII.] *In exemplari Regio* Auxiu: *Blandinianum* Auzui mpm. XVIII: *& Neapolitanum* Anxin M. P. XVIII. *Longolianum* Auzui M. P. XVIII. *& miniaceis litteris corrigit* Auzin. *Forte Ptolemaeo inter duas Syrtes* Ἀζυίς. SVR.

AVZVI] Libri, quos vidimus, *Auzui.* WESS.

STIXGI M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Aftiagi mpm. XXV. *atque item Long. Neap. vere* Afciagi M. P. XXV. SVR.

ASTIAGI] Omnes miro confenfu *Aftiagi.* An Cyri avum maternum Aftyagem huic manfioni nomen feciffe opinati funt? WESS.

MACOMADIBVS SYRTIS] Ptolemaeo *Macoma villa* ad Syrtim magnam. Libro Notitiarum in Tripolitana provincia, *Limes Macomadienfis.* SIML.

MACOMADES SYRTIS M. P. XXX.] *Regium exemplar* Macomadibus Syrtis M. P. XXXI *cum reliqua* Macomadibus Syrtis mpm. XX. *praferant. Ptolemaeus in Syrtis parva thefi* Μακόδαμα *collocat juxta* Tritonem. SVR.

MACOMADIBVS SYRTIS] Scripta Peutingeri Tabula *Macomada.* In Ptolemaeo vocabulum corruptiffimum eft. Καλυμμάκυδων κώμη editi prae fe ferunt. Quia tamen codex Palati-

ISCINA.	M. P. XXX.
TRAMARICIOLO.	M. P. XXXI.
AVBEREO.	M. P. XXV.
DICDICA.	XXIIII.
TVGVLVS.	M. P. XXIIII.
BANADEDARI.	M. P. XXV.
ANABVCIS.	M. P. XXV.
TINIODIRI.	M. P. XXV.

BO-

latinos *Μάκνυμ* ostendit, non verebor affirmare, io Ptolemaeo fuisse olim *Μακόμαδα*. Ravennas L. V. C. 6. *Macumades majores* appellat. Atque hæc tertia est ejusdem nominis urbs, in his itineribus obvia. passuum millia xx. libri tantummodo habent. WESS.

SCINA M. P. xxx.] *Habet Reg. exemplar. Bland. & Long.* Iscioa mpm. xxxiiii. *Neapolitanum* Istina mpm. xxxiiii. SVR.

ISCINA] Eorum librorum, quos usurpavimus, oullus est, quin *Iscina* offerat. In M. P. differentia major est. Parisiensium unus cum Vaticano & Lugdunensi exemplari xxxiii. M. Simlerus M. P. xxxiiii. dedit, cui comitem liber Fabricii se addit. Putem *Iscina* verum mansionis esse nomen. Nam Ravennas L. V. C. 6. *Isina* habet ex Tabula, quæ nunc vitiose *Stina* edit. In primis suspicionem auget Ptolemaeus, in quo *Ἴσκινα* L. IV. C. 3. invenies. Hoc ergo revocavi. WESS.

TRAMARICIOLO] Vel *Tramaricio*. SIML.

TRAMARICIVM M. P. xxxi.] *Reg. exemplar* Tramaricio M. P. xxxi. *Bland.* Tramaricioio mpm. xxxi. *& Neap.* Tramariciano mpm. xxxi. *In Long.* Tramaritio mpm. xxxi. *& milta corrigitur* Tramarisiooo. SVR.

TRAMARICIOLO] Et hoc restitui, ob librorum concordiam. *Tramaricioio*, quod Fabricii adscriptum est libro & in aliis iovenitur, hinc natum est. WESS.

AVBEREVM M. P. xxv.] *Reginm exemplar* Aubereo M. P. xxv. *Bland.* Aubureo M. P. xxv. *Neap.* Aınbureo mpm. xxv. *Long.* Aubureo mpm. xxv. *& milto* Ambureo *emendat.* SVR.

AVBEREO] In uno Parisiensium *Anbureo.* Credo hoc verum esse. Memorat Collatio C. 121. *Donatum Episcopum Ecclesia Anburensis* sive *Amburensis*, quem cur hioc ablegemus, nihil est caussæ. Non ignoro viros egregios St. Baluzium, Joan. Garnerium, H. Norisium, *Anburensem* hunc mutasse in *Amporensem*, atque ex Tripolitana in Numidiam transtulisse: verum omnes invita Collatione. WESS.

DIGDICA] Vel *Dictica*, *Dicdica* Io Conciliis *Doctisorum Episcopus.* SIML.

DIGDICA M. P. xxiiii.] *Habet exemplar Reg. Bland.* Dicdica mpm. xxiiii. *& Long. sed hoc* Dictica *milto emendat. Neap.* Dictica mpm. xxiiii. SVR.

DICDICA] Conspirant editi scriptique in *Dicdica.* Idem habet Raveonas L. V. C. 6. *Digida Municipium* Tabula. *Diodica*, qoam in Anastasii Epitome inveoies, ex *Dicdica* orta est. WESS.

TVGVLVS M. P. xxiiii.] *Reginm habet exemplar: & reliqua* Tuculus. SVR.

TVGVLVS] *Tuculus* etiam nostri. Rectum videtor *Tagulis* ex Tabula, nam & ita Ptolemaeus, nisi quod adspirationem addiderit. Corrigendus Ravennas, cui *Tragulis* dicitur. WESS.

BANADEDARI M. P. xxv.] *In Regio legimus exemplari, atque item in Blandimiano: nisi quod duobus distinguitur nominibus* Bana dedari: *in Neapolit.* Banadredana mpm. xxv. *& miniaceis literis* Benadeeladri *emendat.* SVR.

BANADEDARI] Fuerunt hoc loco Arae, quæ nomen ex Philaenis fratribus traxere, de quibus Sallustius Jugurt. C. 79. aliique Habet eas heic Tabula, xxx. M. P. à superiore mansione disjungens. Credidero easdem designari, & si *Bamadedari* legeretur, paene affirmarem vocem esse Punicam, *aras cursorum*, ipsorumque adeo Philaenorum fratrum, indicantem. Possem alia io hoc genere proferre, si conjecturas perdere vellem. Nunc manus abstinere potius erit, & aliunde auxilium exspectare. WESS.

ANABVCIS] Agnoscit Ravennas & Tabula, eadem passuum millia anoectens. WESS.

TINIODIRI] Vel *Timoridi*, *Tiniodiri.* SIML.

TI-

BOREO.	M. P. XII.
TINCI AVSARI.	M. P. XXIIII.
ATTICI.	M. P. XXV.
CHAROTVS.	M. P. XXV.
CAMINOS.	M. P. XXII.

BE-

TINIODIRI M. P. xxv.] *Habetur in Regio exemplari. In Blandiniano, & Neapolitano* Tinioridi mpm. xxv. *Longolianum* Timoridi. SVR.

TINIODIRI] In nostris par discordia. *Timoridi, Tiniuridi*, quod ex altero natum est, præterunt. WESS.

BOREO] Promontorium hoc Syrtim majorem includere scribit Plinius. hodie vocatur *Caput Teiones*. SIML.

BOREVM M. P. XII.] *Regium* Bareo. *In reliquis* Boreo. Borion *promontorium designat. Plinius L. 5. C. 4.* Promuntorium, *inquit*, quod majorem includit, (*de Syrtibus enim agitur*) Borion appellatur. Ultra Cyrenaica provincia. *Ptolemaeus item* Βορεῖον ἄκρον τέλος τῆς Συρτίος. *At Procopius* Borii urbis *meminit* περὶ τῶν κτισμάτων *libro 6. C. 2. &* Pentapoleos *ultimam esse versus Occidentem Solem; & eam urbem* Maurusiis *barbaris proximam constituit*. SVR.

BOREO] Judaei haud longe ab hac urbe templum habebant, à Salomone, ut rumor erat, conditum, quod Justinianus, ipsis ad Christianorum sacra traductis, in Basilicam cultus melioris convertit, Procopio indice. Judaeos in hoc terrarum angulo incoluisse ex Tabula cognoscimus, quæ circa Iscinam mansionem habet a Judaeis appellatam. Sed hac de re forte pluribus alias. Fuit hinc Ario addictus *Sentianus Borei* Episcopus, pars Synodi Nicenae I., de quo J. Gothofredus ad Philostorgium L. I. C. 8. In Vaticano codice Em. Schelstrate *Boreom* invenit. WESS.

TINCI AVSARI] *Ausurianorum* meminit Synesius. SIML.

TINCAVSARI M. P. XXIIII.] *Regium exemplar* Tincausari M. P. XXIII. *cum reliqua* Tinciausari M. P. XXIIII. *edant*. SVR.

TINCI AVSARI] Frequens est in scriptoribus Seculi IV. *Ausurianorum*, Tripolitanam provinciam, Pentapolim atque Aegyptum divexantium, mentio. Synesius in Epistolis & Catastasi, mala hinc orta sæpe deplorat. Ammiano L. XXVIII. C. 6. *Austuriani* dicuntur. *Auxerianos* appellat Philostorgius L. XI. H. Ecc. C. 8. ubi Gothofredum vide. Omnes nostri libri *Tinci ausari*. WESS.

ATTICI M P. xxv.] *In Regio, Blandiniane, & Longoliano legimus. At in Neapolitano* Autrici mpm. xxv. SVR.

CHOROTVM M. P. xxv.] *Habet Regium exemplar* Chorotus. *Blandinianum & Longolianum* Carotus. *Neapolitanum* Carodius. SVR.

CHAROTVS] Editi scriptique nostri libri *Carothus* præferunt. Pseudo-Anastasius *Canathum* habet. WESS.

CAMINOS M. P. XXII.] *Habetur in manuscriptis, Blandiniano, & Neapolitana bibliotheca exemplaribus, & excuso Longoliano, cum in Regio* Chaminos M. P. XXII. *legatur*. SVR.

BERONICE] *Berenice* Plinio, quondam Hesperidum vocata. Distat, eodem auctore, à Lepti CCCLXXXV. M. P. Sed hic longe major distantia ponitur, quoniam Plinius rectam distantiam annotat. Antonius vero iter terrestre, qua longo ambitu circumeunda est Syrtis major. hodie *Bernicho* dicitur. SIML.

BERONICEM M. P. XXX.] *Omnia eadem auferendi casu* Beronice M. P. XXX. *Straboni, Ptolemaeo, & Stephano, Gracis auctoribus* Βερονίκη: *& Plinii quoque manuscriptis exemplaribus*, Berenice, *inquit L. 5 C. 5., in Cyrenaica regionis descriptione*, quæ & Pentapolitana regio, in Syrtis extimo cornu est: quondam vocata Hesperidum. *abesse à Lepti* CCCIXXV. M. P. *perhibet, qua directis itineribus, & non mansionum certarum diverticulis, credibile est connumerari. Ptolemaeus idem illi tribuit cognomentum in* Pentapolitana *regione*. Βερενίκη ἡ καὶ Ἑσπερίδες, *& item Stephanus*. SVR.

BERONICE] Nobilissimam hanc urbem, à Ptolemaei uxore Bernice nuncupatam, Βερενίκην appellat Procopius L. VI. de Aedif. Justiniani C. 2. *Bernicide* in Tabula leges, pro *Berenicide*, quod Silius Italicus L. III. ℣. 149. adfirmabit.

Ad-

BERONICE.	M. P. XXX.
ADRIANE.	M. P. XXVIII.
TEVCHIRA.	M. P. XVIII.
PTOLEMAIS.	M. P. XXVI.
SEMEROS.	M. P. XXXII.
LASAMICES.	M. P. XXV.

CY-

Adfuit undosa cretus Berenicide miles.

Et Lucanus L. IX. 524.

Nam quidquid pulvere sicco
Separat ardentem tepida Berenicida Lepti.

Vide ibi Oudendorpium. WESS.

ADRIANE M. P. XXVIII.] *Habent ea exemplaria, quæ à me conferuntur.* SUR.

ADRIANE] Haud plura vir doctus in veteri libro invenit, qui excerpta editioni Lugdunensi Alb. Fabricii adscripsit. Eadem ex Vaticano publicavit Schelstrate, Tabula consentiente. *Hadrianopolis* Ravennati & Tabulae dicitur; unde colligas cum Salmasio ex earum civitatum fuisse numero, quas Hadrianus, quantumvis titulos in operibus haud amaret, magno numero *Hadrianopoles* appellavit. Vide Spartianum in ejus vita C. 20. Nec mutandum tamen mansionis hujus nomen, quam Ἀδριανὴ Hierocles itidem vocavit. WESS.

TEVCHIRA] Eadem Arsinoe quoque dicta. distat Plinio à Berenice XLIII. M. P. noster Antonius XLVI. numerat. Hodie *Techara* nominatur. SIML.

TEVCHIRAM M. P. XVIII.] *Reg.* Theucira M. P. XVIII. *habet, atque item Blandinianum: Neap.* Thecira mpm. XVIII. *Longolianum* Theucira mpm. XVIII. *& supra* Therira *corrigit. Straboni L. 17. p. 837.* à Berenice *est urbs* Teuchira, *quam* Arsinoen *vocant.* Arsinoen Teuchiram *cognominatam*, à Berenice XLIII. M. P. *distare, manuscriptis exemplaribus consentientibus, Plinius auctor est, L. 5. C. 5. A Ptolemaeo itidem appellatur* Ἀρσινόη ἡ καὶ Τεύχειρα. *Stephano* Ἀδριανὴ πόλις Παραιτονίου Λιβύης, ἡ πρότερον Τεύχειρα, *quamvis perperam in Aldino libro* Ταύχειρα *legitur.* SUR.

TEVCHIRA] Non est in Stephano Ταύχειρα improbandum. Invenies idem in Χεῤῥόνησος: habet quoque Herodotus L. IV. C. 171. &, quod rixam præcidet omnem, vetus monumentum Th. Reinesii Clas. VIII. 84. GN. VATINIO. L. F. VENANTO. N. TAVCHEIRA. EX AF. VETERANO. Quare non male Tabula *Tauchira col.*, sed XXV. M. P. ab Adriane separans. Plerisque scriptoribus numeri est multitudinis, ut Herodoto, Lycophroni ỷ. 877. Synesio inter Epistolas Græcanicas, nam reliqua ejus nunc inter manus non sunt, p. 220. 239. Munivit novis operibus urbem Justinianus, teste Procopio L. V. de Aedif. Justin. C. 2. ubi vitiose Τεύχειρα appellatur, quamquam mendosius in Paschali Chronico p. 35. Ταυχειρά. *Praepositus limitis Teuchitani* est in Notitia Imp. Occid. p. 119, qui verius *limitis Teuchirani* diceretur. WESS.

PTOLEMAIS] Antiquo nomine *Barce*, Plinio XXII. M. P. à Teuchira. hodie *Tolometa.* WESS.

PTOLEMAIDEM M. P. XXVI.] *In eum numerum manuscripta consentiunt recto* Ptolemaidis *casu exemplaria: cum Plinius L. 5. C. 5. ab* Teuchira Ptolemaidem Barcem nuncupatam XXII. P. M. *abesse tradat. Longolianum* XXV. M. P. *numerat; &* XXVI. mpm. *emendat: à Ptolemaeo* ἐπίσημος *cognominatur hac Cyrenaica Ptolemais.* SUR.

PTOLEMAIS] Condita Ptolemais fuit, non ubi Barce sita erat, sed Barces portus. Recte Ch. Cellarius L. IV. Geogr. C. 2. ex Scylace id animadvertit. Addo Barcen post conditam Ptolemaidem superstitem fuisse. Distinguitur à Ptolemaide in Ptolemaei L. IV. C. 4. Diversos præterea Episcopos habuerunt. In Niceno I. Concilio Arianis sese annumerasse leguntur *Zopyrus Barces* & *Secundus Ptolemaidis.* WESS.

SEMEROS] Ptolemaeo forte *Zemisthus.* SIML.

SEMEROS] Lugduni & Basileae mansioni huic XXXIII. M. P. apposuerunt. Vulgata adfirmantur codicis Vaticani & Parisiensis auctoritate. WESS.

LASAMICES M. P. XXV.] *Habet Regium* exem-

CYRENE.	M. P XXV.
LIMNIADE.	M. P. XXI.
DARNIS.	M. P. XXIIII.
HIPPON.	M. P. XXVIII.
	MI-

exemplar, & infra M. P. XXVI. *Blandinianum* Lasamices mpm. XXVI. *cum infra* Lasamicos mpm. XXV. *proferat. Neapolitanum item hoc loco* Lasamices mpm. XXVI. *& infra* Lasanmicos mpm. XXV. SVR.

LASAMICES] Adjungunt excerpta, quibus utimur, utrobique XXVI. M. P., licet infra *Lasamicos* edant. WESS.

CYRENEM M. P. XXV.] *In Regio exemplari* Cirene M. P. XXV. *& in Blandiniano* Cyrine M. P. XXV. *Graci numero singulari proferunt, & item Latini auctores, & plerius plurium numero Cicero pro Plancio C. 5.* Desiderarunt te *inquit*, oculi mei cum esses Cyrenis: *& doctissimus Poeta Catullus:*

Laserpiciferis jacet Cyrenis.

SVR.

CYRENE] Eodem numero utitur in voce Obsequens C. 28. *Locustarum ingentia agmina in Africa, à vento in mare dejecta, fluctibusque ejecta, odore intolerabili Cyrenis mortiferi vaporis gravem pestilentiam fecerunt pecori.* Sic ea Julii legenda arbitrer. Mitto Lucanum, Vitruvium, Virgilium atque alios, quibus *Cyrenae* placuerunt. Vide vero an hæc urbs reddenda sit vexatissimo Gratii versui 507.

Nec saevos miratur equos terrena Cyrene.

Vulgo *Syene* editur, quam urbem cum Cyrene à librariis fuisse permixtam alibi ostendam ex Rufino de Vitis Patrum C. 1. Hoc si probaveris, non erit, ut anxie Syenensium equos, nemini veterum memoratos, anquiras. Cyrene ob equos eorumque studium celeberrima est. Pindaro Ode IV. Pythior. Εὔιππος Κυράνα dicitur, & εὐάρματος πόλις ἐν ἀργινόεντι μαστῷ, *urbs curribus praestans in albicante ubere terra posita.* Recte inde Gratio *terrena Cyrene*, quippe campestris & in feracissimo atque uberrimo Libyae agro à Batto condita. Κᾶπον Ἀφροδίτας, seu *hortum Veneris* propterea idem Pindarus appellat. Nec quemquam morabitur syllabae modulus, quam ancipitem esse Graeci poetæ ostendunt, eosque secuti Catullus & Virgilius. Vide Vossium ad Catul. p. 17. Una earum urbium fuit, è quibus Pentapoli nomen est natum. Isidorus L. XIV. Origin. C. 5. *Pentapolis Graeca lingua à quinque urbibus nuncupata est, id est, Berenice, Ceutria, Apollonia, Ptolemais: ex quibus Ptolemais & Berenice à regibus nominata sunt.* Tu lege cum viris doctis *Teuchira* pro Ceutria, & *Cyrenen* adde ex Plinio L. V. C. 5. *Ceutria* MSS. in Martiano Capella L. VI. p. 217. itidem præferunt, hinc adjuvandi. Plura dabit Illust. Spanhemius ad Callimachi Hymn. in Apollin. ℣. 94. WESS.

LIMNIADEM M. P. XXI.] *Habet Regium exemplar* Limniade M. P. XXI. *& item Bland. Neap.* Liminde mpm. XXVI. *& Long.* Limnide mpm. XXI. SVR.

LIMNIADE] Geographiae Sacrae Auctor *Lemandum* hic substituit. Non constitui in re incerta illi obloqui, malo tamen eam urbem *Lemnadum* appellare cum Theophilo Alexandrino Epist. Paschali I. *Ut sciatis*, inquit, *pro sanctis & beatis Episcopis, qui in Domino dormierunt, ordinatos esse in Lemnado pro Herone Naseam.* Propius id a *Limniade* abest, quamquam recte Car. à S. Paullo censuisse dubium existimo. *Limnide* nostri omnes præter Cusani, qui *Lamniade*, præferunt. Pseudo-Anastasius Regio Suritae libro assentitur, *Limniademque* hinc hausit. Credo mansionem à palude aliqua palustrive loco *Limnadem* fuisse cognominatam, quam vocem varie dein scriptitarunt librarii. WESS.

DARNIS] Alias *Dardanis.* Ptol. *Darnis.* SIML.

DARNIDEM M. P. XXIIII.] *Regium & Blandinianum, ac Longolianum exemplar* Darnis M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Darius mpm. XXIIII *Ptolemaeo culpa librariorum* Δάρδανις *pro* Δαρνίς, *& statim* κατὰ τὸν ἀπὸ Δαρδανίδος μεσημβρίαν ἐκτεταμένων *pro* Δαρνίδος. *Supra enim in ipsis excursis* μέχρι Δαρνίδος πόλεως ... *legitur: & in designatione Marmaricae* κατὰ τὸν ἐκτεθειμένων ἀπὸ Δάρνεως πόλεως γραμμῶν. *Adde quod in vetusta versione latina, cujus supra men-*

MICHERA SIVE HELENE. M. P. XXX.
BADRIN. M. P XXV.
AVSVFAL. M. P XX.
CATABATHMON. M. P. XXV.
ALE-

mentionem fecimus, Darnis *legitur*: *& in excuso Romae anno M. D. VIII.* Darnis *al.* Dardaois. *Ammianus*: Et Arsiooe eadem, quæ Teuchira: & Darnis, & Berenice: quam Hesperidas appellant *lib*, 22. *C.* 16. SVR.

DARNIS] Urbem hanc serior ætas videtur *Darnen Δάρνιν* appellasse. Joan. Moschus in Prato Spirituali C. 119. Θεόδωρος ὁ ἐπίσκοπος ... τῆς πόλεως Δάρνης τῆς ἐν Λιβύῃ. Vertit Ambr. Camaldulensis *Darnae civitatis*. atque hinc non sine ratione dubites, sitne in Hierocle loco Δάρνης legendum Δάρνη an Δαρνίς. Vide H. Valesium ad Ammiaoum L. XXII. C. 16. ubi hanc urbem Synesio restituit. Codex Vaticanus huic XXIIII. M. P. adjungit, sequenti vero M. P. XXVIII. WESS.

MICHERAM SIVE HELENEM M.P. XXX.] *Reg.* Michera sive Elene M. P. XXXI *& infra* Mecira. *Bland.* Mecira sive Helen mpm. XXX. *& Longolianus. Neap.* Mechira Helen M. P. XXX. SVR.

MICHERA SIVE HELENE] Excerpta librorum, quæ inter manus sunt, *Mecyra sive Helem, Belen, aut Helen*, quomodo editiooes priores. In Tabula *Meciris* leges. WESS.

BADRIN] Vel *Batris* aut *Baradris*. In Concilio Carthaginiensi nominatur *Dativus à Badis*, ubi quædam exemplaria habeot *Badrit*. Forte est *Batrachus portus* Ptolemaeo, hodie *Trabochio*. SIML.

BADRIN M.P. XXV.] *Habent Regium & Blandinianum exemplar & Longolianum: sed hoc milito* Baradim *corrigit. Neapolitanum vero* Baradio mpm. XXV. SVR.

BADRIN] *Badensis* Episcopus apud Cyprianum hinc ablegandus est: *Vadis* aut *Badas*, quarum urbium hæc à Ravennate in Tingitana ponitur, illa inter Numidiae oppida recensetur, præfuit. *Badrim* est in Vaticano & Fabricii esemplari. Ceteri *Batrin*; *Barradin* Cusani schedae. WESS.

CATABATHMON.] Catabathmos oppidum & vallis repente convexa, finis est Cyrenaicae. Quod autem hic post Catabathmon ponitur Alexandria, idque addito IX. M. P. numero, manifestum est mendum: ex Plinio enim L. V. C. 6. constat Alexandriam à Cyrenis distare itinere terrestri DXXV M P. à Catabathmo CLXXXVI. M. Videtur autem inscriptio hujus itineris meodosa, in qua ponitur *iter a Leptimagna Alexandriam DCCCCII*, cum tamen mausiones positæ Catabathmon usque hanc summam conficiant Quia vero à Catabathmo incipiunt fioes Alexandriae, utroque loco pro *Alexandria* ponendum putarem *Catabathmos fines Alexandriae.* SIML.

CATABATHMON M. P. XXV.] *In numero omnia conveniunt exemplaria Sallust Jugurth. C.* 19. Catabathmon Aegyptum ab Africa dividere *tradit*: *ut* proviocia Africa, *& tertia orbis portio intelligatur. Pompon. L.* 1. *C.* 7. A promuotorio Metagonio ad aras Philaenorum, regionem eam proprie nomen Afiicae usurpare *docet*, *& C.* 8. ad Catabathmon Cyrenaicam provinciam pertinere: *& item de tertia orbis parte accipi vult.* Asiae, *inquit C.* 9. prima pars Aegyptus inter Catabathmon & Arabas ab hoc litore peoitus immissa. *Verum auctor Commentarii belli Alexandrini perhibet praedicari, partem* Alexandriae *dimidiam Africae esse: & hoc Itinerarium infra* à *Catabathmo fines Alexandriae constituit. Pomponius* In litore, *inquit*, Alexandria Africae contermina. *Plinio L.* 5. *C.* 5., finem Cyrenaicum Catabathmon appellari oppidum, & vallem repente coovexam *certum est.* SVR.

CATABATHMON] Nihil certius est observatione Simleri. Alexandria à Catabathmo longissime fuit disjuncta. Procopius L. VI. Aedific. Justiniani C. 2. Pentapolim XX. dierum itinere Alexandria removet, quod ridiculum foret, si urbs ea IX. tantum millibus passuum Catabathmo esset disparata. præterea quæ Strabo L. XVII. p. 798. de maritimo itinere à Catabathmo Paraetonium atque inde Alexandriam memorat; sola Plinii auctoritas falsi arguit Itinerarii scripturam, cui auxilium nullum ex libris scriptis oritur WESS.

I 3 ALE-

ALEXANDRIA. M. P. VIIII.

ITEM ALIO ITINERE A PTOLEMAIDA IN ALEXANDRIAM.

SEMEROS. M. P. XXXIII.
LASAMICES. M. P. XXV.
CYRENE. M. P. XXV.

FINES MARMARIAE.

LIMNIADE. M. P. XXI.
DARNIS. M. P. XXIIII.

HIP-

ALEXANDRIAM M. P. VIIII.] Alexandria M. P. IX. *exemplar Blandinianum*, *& Longolianum* Alexandriae M. P. VIIII. *Neapolitanum*. Alexandriae mpm. VIII. SVR.

ALEXANDRIA] *Alexandriae* vocabulum ex sede sua parum tempestive huc viciniæ migravit. Deest fini sequentis itineris, unde abesse non potest. Nunquam Itinerarii scriptor urbem, quo iter est, negligere solet. Et si negligeret, daret se turpiter. Neque enim præteriri ea urbs potest, quæ iter terminat. Scio H. Suritam existimasse eandem esse *Caportam*, ultimam ejus itineris mansionem, atque Alexandriam. Sed & id novi magnum esse in ea re peccatum. Equidem, si à libris discedere animus esset, ablatam hinc Alexandriam proximo itineri subjicerem. Nunc nihil movere potius arbitror. WESS.

ITEM ALIO ITINERE A PTOLEMAIDE ALEXANDRIAM] *Reg.* Item alio itinere Ptolemaida in Alexandria. *Blandin.* Item alio itinere ab Tholomaida in Alexandriam. *Neapolitanum* Item alio itinere a Phtolomaida in Alexandriam. *Longelianum exemplar*, Item alio itinere ab Ptolomaida in Alexandriam: *neque ulla mansionum summa apposita apparet.* SVR.

ITEM ALIO ITINERE A PTOLEMAIDA IN ALEXANDRIAM] Restitui loco suo præpositionem, à Surita expulsam ejectamque. Timuisse vir doctissimus videtur, ne particula in Grammaticorum præcepta incurreret. Sed facile scriptorem aetatis suæ consuetudo, quam & antiquissimi probarunt, excusabit. Notum est Plautinum, ne alia accumulem, ex Bacchidibus Act. II. 1. *Herilis patria salve, quam ego biennio, postquam hinc in Ephesum abii, te conspicio lubens.* Id mireris, conjurasse libros in *ab* & *a Ptolemaida*, an ex Ptolomaide fecerunt *Ptolemaidam*, uti ex Narbone Narbonam, Ascalone Ascalonam! *Ptolemaida* hac terminatione est in Martiano p. 217. L. VI., ubi H. Grotius videndus. *Ptolemaide* casu recto quosdam dixisse monuit Salmasius ad Fl. Vopisci Probum C. 17. WESS.

SEMEROS M. P. XXXIII.] *Hac desunt in Reg. Blandinian.* Semeros mpm. XXXIII. *& item Neap. ac Longolianum: cum supra* à Ptolemaide Semeros M. P. XXXII. *desinantur.* SVR.

FINES MARMARIAE.] Post Cyrenem in exemplari manuscripto interponitur *Fines Sarmatae.* In impresso *Fines Samariae*, aut *Armariae*, pro quo ponendum *Fines Marmaricae.* Sed si Ptolemaeum sequamur, Darnis finis erit Cyrenaicae & initium Marmaricae: itaque post Limnidem sive Limniadem & Darnim rectius hoc interponi posset. Ac fieri potest, ut hæc notatio finium Marmaricae & Alexandriae ex margine irrepserit, cum nusquam alibi provinciarum limites notet, nisi Mauritaniae utriusque. Porro qui hic ponuntur fines, ita accipiendi sunt, quod hoc loco fines Marmaricae & postea Alexandriae incipiant. SIML.

FINES MARMARIAE] *In Regio*, Finis Marmariae. *In Blandiniano & Neapolitan.* Fines Armariae. *Longolianum* Fines Samariae, *& milto* Armariae. *Strabo gentem mari propinquam, & qua ad Aegyptum pertineat, usque ad Cyrenem*, Marmaridas *esse auctor est. Cuius* fines *à Ptolemaeo designantur, qui satis apposite huic itinerario congruunt. Nam à* Darnide *urbe linea protenta, Pentapolis ab Oriente parte* Marmaricae *finitur: atque hoc loco inter Cyrenem & Limniadem Marmariae fines ab Antonino assignantur:* A Paraetonii *ferme regione ad Syrtim usque*

maje-

HIPPON.	M. P. XXVIII.
PAPI.	M. P. XXIIII.
PANIVROS.	M. P. XXX.
MICHERA.	M. P. XX.
IVCVNDIV.	M. P. XL.
GEREATIS.	M. P. XXXII.
CATABATHMON.	M. P. XXXV.

FINES ALEXANDRIAE.

GERAS.	M. P. XVIII.

ZI-

maiorem porrigi Marmaridas *Plinius L. 4. C. 5. asserit: Gentem* Nomadum Lybiae *esse, Pausanias in Atticis C. 7. auctor est.* SVR.

FINES MARMARIAE] Exulant ex Vaticano codice voces FINES MARMARIAE, unde quodammodo Simleri suspicio constabilitur. Quia tamen ceteri mordicus retinent, nihil caussae video, quamobrem exterminari debeant. WESS

HIPPON M. P. XXVIII.] *Habet uti supra à Darnide Regium, cum reliqua* XXVIIII. *hoc loco praeferant, quae supra* XXVIII *definierant.* SVR.

PAPI M. P. XXIIII.] *Regium* XIIII. *habet. Reliqua vero* XXIIII. *quorum consensu ducimur.* SVR.

PAPI] Fuit cum opinarer in *Papi* latere urbem Ἄπιν *Apin*, cujus meminit Polybius Excerp. CXV. Verum re pressius examinata, opinionem repudiavi. *Apis* non longe Paraetonio fuit, ut videas ex Scylace p. 106. Edit. Gronovii. WESS.

PANIVROS M. P. XXX.] Ptol. & Straboni *Paliurus.* SIML.

PANIVROS M. P. XXX.] *Habent manuscripta, & Longolianum. Straboni L. 17. p. 838.* Paliurus vicus: *& Ptolemaeo in* Marmaricae *situ* Παλιοῦρος, *ut forte ea sit, quae hoc loco* Paniuros. SVR.

PANIVROS] Habet Tabula hoc loco *Paliuris*, adeoque recte viri docti censuerunt *Paliuros* hic videri legendum. Meminit loci Lucanus, sed vocis similitudine deceptus *Palinuri* nomen imposuit L. IX. 42.

Et hinc placidis alto delabitur auris
In litus, Palinure, tuum: neque enim aequore tantum
Ausonio monumenta tenet: portusque quietos
Testatur Libye Phrygio placuisse magistro.

An à Macedonibus nomen repetemus? Suidas urbis Macedoniae Παλιούρας *Paliuras* mentionem fecit in Ἀντίπατρος, nisi tamen ibi vitium sit. WESS.

MICHERAM M. P. XX.] *Reg. cum supra* Michera *sive* Elene *signasset, hoc loco* Micera *habet. Blandinianum* Mecira. *Neapolitanum* Metira. *atque item Longolianum.* SVR.

IVCVNDIV.] *Lucundui.* Ptolemaeo forte *Leucas Camini.* SIML.

IVCVNDIV M. P. XL.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Lucundiu M. P. XL. *Neapolitanum* Lacundiu M. P. XL. *Longolianum* Lucundui M. P. XL. SVR.

IVCVNDIV] Omnes fere nostri *Lucundiu* praeferunt. In Anastasio *Vicundium* invenio, quod ad Regii exemplaris lectionem proxime accedit. *Secundinus Episcopus Jucundianensis* memoratur in Collatione C. 180. Sed ille Afer fuit. Λευκαὶ Κάμινοι Ptolemaei in Marmarica mediterranea ponuntur: hoc vero iter secundum litus maris ducit. Adeo pronum & in aperto est dicere quae non sit, quam quae tandem sit profiteri. WESS.

GEREATIS] Vel *Gertatis.* SIML.

GEREATIS M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Gertatis mpm. XXXII. *& item Longolianum: & milto* Cereatis *emendat. Neapolitanum, quod proximè ad Regium accedit*, Cereatis mpm. XXXII. SVR.

GEREATIS] Libro Fabricii vir doctus *Gertatis* adscripsit. ceteri vulgatum servant, nisi quod plures apposuerint XXXIII. M. P. WESS.

GERAS.] Ptolemaeo *Zygris villa.* SIML.

GER-

ZIGILIS.	M. P. XXXII.
ARISTEV.	M. P. XX.
THABRASTA.	M. P. XXXII.
PARAETONIO.	M. P. XXVI.

EV-

GERAS M. P. XVIII.] *Manuscripta exemplaria habent & Longolianum.* Geras *oppidum circiter* L. *stadia à* Pelusio *situm Nicephorus Callistus libro* 13. C. 17. *Ecclesiastica historia asserit. Ptolemaeo juxta Pythis promontorium* Γερῶας γόνυ. Svr.

GERAS] Parvum oppidum *Geras*, de quo Sozomenus L. VIII. H. Eccl. C. 19., & ex eo Nicephorus, cum hac mansione componi non potest. longissime hinc abest, VIII. M. P. Pelusio, ut ex Tabula novimus, disjunctum. De eo ad Hieroclis Συνέκδημοι plura. Mihi hujus mansionis nomen alibi nondum occurrit. Wess.

ZIGILIS] *Zatilis*. Ptol. *Zagylis villa.* Siml.

ZIGILIS M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. At manuscripta & Longolianum* Zatilis mpm. XXXIII. *forte Ptolemaeo* Ζαγυλὶς κωμή. Svr.

ZIGILIS] *Zatilis* Vir quoque doctus adscripsit Fabricii libro. Lugdunense exemplar *Zacilis* edit. Unde *Zagylis* levi opera feceris. Μάξιμος Ζαγύλεως est in Jure Graeco-Romano p. 190. Corruptum urbis nomen exstat in Breviario Liberati C. 18. *Igitur Petrus Moggus ab Abbate Amone & Joanne Episcopo Magileos & ab Abbatibus monachorum inferioris Aegypti bella passus est.* Lege *Zagyleos.* Wess.

ARISTEV M. P. XX.] *Regio, Blandiniano, & Longoliano assentientibus. At Neapolitanum habet* Aristeia mpm. XX. Svr.

ARISTEV] Verum est *Ariston*, seu potius *Aristaeu.* Credo enim ab Aristaeo, Cyrenes filio, huic mansioni nomen esse inditum. Solebant vitiose id nominis una vocali scribere, uti exemplis, cumulate congestis, Thom. Munkerus ad Hyginum fabulatorem C. 161. ostendit. Dicitur autem *Aristeu* more Aegyptio pro Ἀρισταίου κώμη, habetque in hoc genere multa Itinerarium, ut *Nicia*, *Isiu*, *Ibiu*, aliaque, de quibus suo loco. Wess.

THABRASTA M. P. XXXII.] *In Regio legimus exemplari: Reliqua* Tanabastra M. P. XXII. *sed in Longoliano milto corrigitur* Thanabristra. Svr.

THABRASTA] Variant libri nostri editique: *Tanabrasta* & *Tarabastra Thanebestra* offerre solent. Haud scio an hujus mentio servata sit in Vibio Sequestre. *Cinibs Arabiae, in quo plurima genera gemmarum inveniuntur, & camelis portantur in oppidum Tybrestrum.* Est in Vibii libris non minor discordia. *Tibrestum* inveni in d'Orviliano. alii *Thibrestum* aut *Thibrestrum* ostentant. Utcumque fuerit, male *Cinibs*, ut in melioribus dicitur libris, *Arabiae* fluvius à Vibio perhibetur. Wess.

PARAETONIO.] *Paratonio* vel *Paracomo.* Legendum Paraetonio, quamvis altera lectio habeatur in manuscripto exemplari. Constat enim ex Ptol. Strabone, Mela, Paraetonium hoc loco situm esse. Siml.

PARAETONIVM M. P. XXVI.] *Regium* Parecomo M. P. XXVI. *Blandinianum & Longolianum* Paracomo mpm. XXVI. *Neapolitan.* Paraconio mpm. XXVI. *quod ad* Paraetonio *proximè videtur accedere. Nam* Paraetonium *urbem esse, & ingentem portum Strabo L. 17. p. 798. auctor est.* Mensura, *inquit Plinius L. 5. C. 6.* à Catabathmo ad Paraetonium LXXXVI. M. P. *Sed hoc iter diverticulis mansionum ducitur. In Ptolemaei exemplaribus* Παραιτόνιον. *At Stephan.* Παραιτόνιον, πόλις πλησίον Ἀλεξανδρείας, ἣν Ἀμμωνίαν καλοῦσι. Svr.

PARAETONIO] Pari discordia libri nostri. Unus Parisiensium *Paraecomo.* Vaticano inerat *Parecomo.* Exemplari Fabricii adscriptum à viro est docto *Paraconio.* Recte hinc Simlerus & Surita *Paraetonium* extuderunt, conjecturam stabiliente Cusani libro, qui *Parotonio* edit. Tabula *Protonio.* Wess.

EVTHICV.] Vel *Futicu.* forte *Leuco acte* Ptolemaeo. Siml.

EVTHICV M. P. XL.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Euticu mpm. XL. *Neapolitanum,* Eutitii M. P. XL. *& post* Tanabastra *adjicitur: Longolianum item post* Tanabastra, *milto* Euticu XL. *& statim,* à Paraconio Futicu mpm. XL. Svr.

Eu-

EVTHICV. M. P. XL.
PHAEDONE. M. P. XXVI.
CAPORTIS. M. P. XVI.

ITER, QVOD LIMITEM TRIPOLITANVM PER TVRREM TAMALLENI A TACAPIS LEPTI MAGNA DVCIT M. P. DCV. Sic.

A TA-

EVTHICV] Forte *in* variata vocabuli scriptura latitat portus *Phoenicus*, de quo Strabo L. XVII. p. 799. WESS.

PHAEDONE.] *Dedoat* vel *Pedone*. Meminit Stabo *insalas Pedoaiae* ioter Paraetooium & Alexandriam. SIML.

PHAEDONEM M. P. XXVI.] *Regium exemplar* Phedone M. P. XXVI. *reliqua vero* Pedone mpm. XXVI. SVR.

PHAEDONE] Excerpta librorum, quorum nobis usura fuit, *Pedtne*, quod sono ab insula Pedonia oon longe recedit. Ao insulæ, quod mansioni huic objaceret, hoc cognomentum est impositum? Notus alioqui Phaedon est Elidensis, cujus nomen Plato divino illi Dialogo inscripsit. Si verum servavit Regius codex, à Phaedone diceres locum appellatum. Sed hæ conjecturæ sunt. WESS.

CAPORTIS.] Post hoc nomen Schudius ponit Plinthinem & Chersonesum minorem, inde Alexandriam. Numerat à *Caporte* Alexandriam LXII. M. P. à Paraetonio autem Caportim Antonius ponit LXXXXII. M. P., Sed si Paraetonium ab Alexandria distat C. M. P., ut Plinius scribit, *Caportis*, quæcumque tandem illa sit, nam neque Ptolemaeus neque Strabo meminere, tantum XVIII. M. P. Alexandria aberit. Itaque nihil interponendum, sed Alexandriae nomen cum eodem numero apponendum erit. SIML.

CAPORTIM M. P. XVI.] *Summo consensu* Caporis *ia omnibus, qua toaserimus, legitur exemplaribus. Sed eum hat mansioat iter, quod* Alexandriam *ducebatur, fiairi videamus, tum locum designari arbitror, quo Alexaadriam conditam feruat, ia Africae parte* ab ostio Canopico XII. M. P. *ut auctor est Pliaias L.* 5. *C.* 10., *qui in omnibas manuscriptis exemplaribas* Erapotes *aomiaatur. Strabo L.* 17. *p.* 792., *&* *ab eo Stephanus, Alexaadriam prius* Rhacoten *cognominaatam ferunt: atque haud scio quam recte Pintiaaas noster* Rhacotem *in Plinii librie substituat, & vetustioram exempiarium, qaa ad Antonini exemplaria proxime accedunt, lectionem interrumpat.* SVR.

CAPORTIS] Laudem meritus egregiam est Pintianus ob Plinii locum restitutum. *Rhacotis* est quoque in Taciti Hist. L. IV. C. 84. Pausania Eliac. Prior. C. 21. & Clementis Alexaodrini Protreptico p. 31., ambigendumque adeo non est de rei veritate. Debuit iter hoc finiri urbe Alexandria, sed ea dudum in alium locum migravit, uti supra dictum est. Praeterea numeri Pliniani L. V. C. 6. ferre hic Alexandriam oequeuot: Paraetonium, ut Simletus monuit, C. M. P. Alexaodria disjungunt, quod falsum erit, si *Capartie* ac *Alexandria* eadem sit. Scio Harduinum CC. M. P. in Plinio suo scribi jussisse, sed Plinio invito. Numeri, quos C. 5. & 6. fioivit, damnant auctiorem illam summam. Jugulat eandem Tabula, non looge, si itineris anfractus consideres, à Plinio C. M. P. recedens. Reliquum est, ut, quæ *Caportis* fuerit, quæramus. Tabula *Tapostri* XXV. M. P. Alexandria separat. Vidit Ampl. Altingius id scribentium peccato ex *Taphosiri* esse natum, idemque paullo turpiore flagitio in *Caportim* abiisse. Erat hoc loco oppidum, in quo Osiris ferebatur sepulchrum habuisse. Dictum inde Ταφίζιεις Synesio Epistola inter Græcanicas quarta. Ταφίζιεις Dioscoridi L. III. C. 27. Ταπίζιεις Straboni L. XVII. p. 799. Aberat id Alexandria itinere unius diei, testimonium perhibente Procopio L. VI. Aedif. Justin. C. 1. Amplius vero iotervallum cum non sit, quod Alexandriam inter & Taposirim sive Taphosirim interposuit Tabula, integrum hoc iter additis ALEXANDRIA M. P. XXV. videri poterit. WESS.

ITER QVOD LIMITEM TRIPOLITANVM PER TVRRIM TAMALLENI &c.] *Hic* Limes Tripolitanus Thamallensis *videtur cognominari a Notitia proviaciarum Romani Imperii: cujus auctor* Marianus Scotus *fuisse perhibetur. Nam sub dispositione viri spectabilis Comitis Africae inter Limitaneos recensetur Praepositus* Limitis Thamalleosis; *neque* Tripolitani Limitis *fit mentio.* SVR.

K ITER

A TACAPIS AD AQVAS.	M. P. XVIII.
AGARIABAS.	M. P. XXX.
TVRRE TAMALLENI.	M. P. XXX.
AD TEMPLVM.	M. P. XII.
BEREZEOS.	M. P. XXX.
AVSILINDI.	M. P. XXXII.
	AGMA

ITER QVOD LIMITEM TRIPOLITANVM PER TVRRIM TAMALLENI &c.] Est hujus limitis in L. 133. C. Theod. de Decurion. mentio; meminit enim *Sylvani Ducis & Correctoris limitis Tripolitani.* Huc referebant *Decurionem limitis*, quo de Publicola Vir Illust. Epist. ad Augustinum 46. novæ Edit. *In Arzugibus*, scribit, *ut andivi*, *Decurioni, qui limiti praeest, vel Tribuno solent iurare barbari, jurantes per daemones suos.* Erant Arzuges in Tripolitana. Quoniam tamen *Arzuges per longum Africae limitem generaliter vocabantur*, uti apud Orosium lego L. I. C. 3., potuit & alii provinciæ limites, de quo in Epistola, prætendi. Ducit hoc iter secundum Tripolitanum limitem à Tacapis Leptim magnam: Initium est in Tacapitana urbe. Non sequar ergo judicium viri egregii Th. Galaei, in Comment. ad Iter Britanniae p. 5. legentis ITER QVOD A LIMITE TRIPOLITANO, &c. Erit, hoc recepto, duplex itineris principium, jungeturque limes Tripolitanus Tacapis, quod à vero recedit. Si quid hic movendum, impensius probem: ITER QVOD LIMITE TRIPOLITANO--DVCIT. Præterea numeri hic expressi, paullo ampliores sunt, quam ex itinere, per mansiones diviso, colliguntur. WESS.

A TACAPIS AD AQVAS M. P. XVIII.] *Habent Regium & Neapolitanum: Blandinianum & Longolianum* XVIIII. *cum infra* ab aquis Tacapinis Tacapas *omnia exemplaria* XVIII. *contineant. Ea enim aqua eadem, qua* Tacapinae *vocantur, esse videntur.* SVR.

A TACAPIS AD AQVAS] Nostri omnes apponunt huic loco XVIII. M. P. *Aquae* hæ *Tacapitanae* sunt, quarum Tabulæ, quæ XVI. M. P. Tacapis separavit, figura aquas calidas balneaque inibi fuisse monet. WESS.

AGARIAVAS.] Vel *Agarlavas*. Hirtius de Bello Africano meminit *Agar* oppidi, & in libro Conciliorum *Agrae* mentio.. SIML.

AGARIABAS M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar: Blandinianum* Agariavas mpm. XXX. *Neapolitanum* à Gorlanis mpm. XXX. *Longolianum* A Gariavas mpm. XXX. SVR.

AGARIABAS] Quod Simlerus ex Hirtio C. 67. & 76. memorat oppidum *Agar*, Byzacenae provinciæ fuit, ut ipse Hirtius & Notitia docent. *Agram* frustra in Africa quæsivi. Exemplaria, quæ inter manus sunt, *Agar lavas* aut *Agarianis*. In Tabula eodem fere situ est *Aurarim*. WESS.

TVRRE TAMALLENI.] In libro Notitiarum *Thamallensis limitis* mentio fit. In exemplari Parisiensi male legitur, *Turreta Malleni.* SIML.

TVRRE TAMALLENI] Occurrit in Collatione Carthag. C. 126. *Sabratius Episcopus plebis Turre Tamaliumensis.* Notitia vero inter Byzaecenos ponit *Habet Deum Tamallumensem.* Unde haud male St. Baluzius opinatus est, eandem utrobique urbem indicari. Quod vero addit, non aliam esse *Turrem Tamalleni*, id vero non putem simile. Locatur enim hæc *Turris* in Tripolitaua versus Leptim M. Equidem probabile semper habui, Eugenium Carthaginiensem Episcopum, quem Notitia Africae *Tamalleni* exulasse tradit, in hanc *Turrim Tamalleni* fuisse relegatum. Victor Vitensis, ut quodammodo odoratus est Theod. Ruinartus, id L. V, Pers. Vand. C. 11. persuadet. Auctor enim est, Antonium, saevissimum hominem, fuisse *in quadam civitate, proxima eremo, qua Tripolitanae provincia vicinatur.* Addit dein, regem Hunericum, probe gnarum crudelitatis Antonii, jussisse ut eo Eugenius relegaretur, *in ipsis eremi partibus*, haud obscure ad *Turrem Tamalleni*, seu ut in Notitia est, *Tamallenum* nos ducens. Cum vero *Habet Deus* similiter relegatus sit in civitatem, in qua Antonius ille fuerat, ut Victor refert C. 12., an dubitabimus pro *Civitate Tamallumensi Tamallenensem* inibi refingere? Error ortus fuit, quod Ha-

AGMA.	M. P. XXII.
AVGEMMI.	M. P. XXX.
TABALATI.	M. P. XXX.
THEBELAMI.	M. P. XXV.
TILLABARI.	M. P. XX.
ADAVGMAGDVM.	M. P. XXX.

TA-

Habet Deus Episcopnm egerit *Tamallumas* in Byzacio. Ea fraudi fuit librariis, adesse hoc loco oportere arbitratis. Wess.

BEREZEOS.] *Bizerentanus limes* invenitur in libro Notitiarum. Siml.

BEREZEOS M. P. XXX.] *Habetur in manuscriptis Bland. & Neap. exemplaribus: & excuso Long. cum Reg.* Adzereos M. P. XXX. Sur.

BEREZEOS] Commodius cum Pancirollo ex *Bezereos*, quod in exemplari Lugdunensi & aliis est, *limitem Bizerentanum* formaveris. Vide Notit. Imp. Occid. p. 119. Wess.

AVSILINDI.] Vel *Auxilindi*. Siml.

AVSILINDI M. P. XXXII.] *Deest in Regio hoc diversorium. Blandinianum* Ausilnidi mpm. XXXII. *Neapolitanum* Asilmidi mpm. XXXII. *Longolianum* Ausilindi mpm. XXII. & *mitto corrigitur* Asiliundi mpm. XXSII. Sur.

AVSILINDI] Quod de mansione hac dicam, nihil est aliud, quam mirifice libros discrepare. *Ausilinidi* est in Vaticano. Codex Pariliens. *Ausilimdi*. Lugduni vnlgarunt *Ausilendi*. *Ausilundr* Vossianus edit. Wess.

AGMA M. P. XXII.] *Augina* vel *Agina*. Liber Conciliorum *Aggiva*. Siml.

AGMA M. P. XXII.] *Regium exemplar* Agma M. P. XXX. *Blandinianum* Augma mpm. XXII. *Neapolitanum* Augina mpmp. XXII. *Longolianum* Agina mpm. XXII. & *milto* Augina. Sur.

AGMA] Non temere dixerim, quid verius sit. *Augma* vir doctus libro Fabricii adscripserat, estque in Vossiano. *Quintus ab Aggya* in Concilio sub Cypriano sententiam dixit. An hinc fuerit, qui cognoscam? Wess.

AVGEMMI M. P. XXX.] *Regium* Auxemmi M. P. XXX. *Blandinianum* Augemmi mpm. XXX. *Neap.* Augemi mpm. XXX. *Longolianum facit errore ex* Augemmi, Augemini M. P. XXX. Sur.

TABALATI.] In libro Notitiarum mentio fit *limitis Tablatensis:* de quo dubito an à *Tabal* Byzacenae vel *Tablata* Tripolitanae provinciae urbe nomen habeat. Siml.

TABALATI M. P. XXX.] *In Regio, Neapolitano, & Longoliano. At Blandinianum* Thabalati mpm. XXX. *In Notitia provinciarum inter Limitaneos, Praepositus* Limitis Tablatensis *sub dispositione viri spectabilis Comitis Africae.* Sur.

TABALATI] In superioribus Surita Simlerusque *Tablatensem limitem* ad Tabaltam, urbem Macomadibus & Cellis Picentinis vicinam, retulerunt: alterum utrum haud dubie cum vero discordat. *Tambaia* ut hic cum G. de l'Isle legatur, nulla caussa est. Wess.

THEBELAMI.] In Notitiarum libro *Thamalloma*. Siml.

THEBELAMI M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar, cum in reliquis* Themelami *legatur.* Sur.

THEBELAMI] Vaticanus & Parisiensis cum editionibus vetustis *Themelami* praeferunt. Hinc Praepositum *limitis Thamallomensis* appellatum opinarer, ni aliunde apertum esset Thamallomam in Byzacii fuisse finibus. Wess.

TILLIBARI.] Notitiarum liber *Tillibarensia Castra*. Siml.

TILLABARI M. P. XX.] *Praeferunt manuscripta exemplaria, & libri Longoliani. In notitia provinciarum sub dispositione Comitis Africae, inter limitaneos Praepositus limitis secundanorum in castris* Tillibarensibus *recensetur.* Sur.

TILLABARI] Eadem Notitia Praepositum *limitis Tillibarensis* sub dispositione V. S. Ducis provinciae Tripolitanae ponit p. 119. Quare imprudenter G. de l'Isle hoc loco *Tibari* scribendum censuit. Wess.

ADAVGMAGDVM M. P. XXX.] *Habetur in manuscriptis Blandiniano & Neapolitano, Longolianoque: cum in Regio* Adamadum M. P. XXX. *legatur.* Sur.

ADAVGMAGDVM] In Parisiensi est *Ad Aumandum*. *Ad Aumandum* Lugdunense exemplar, alia aliter. Wess.

TABVNAGDI.	M. P. XXV.
TRAMVSDVSIM.	M. P. XXV.
TAMASCALTIN.	M. P. XXX.
THENTEOS.	M. P. XXX.
AVRV.	M. P. XXX.
VINAZA.	M. P. XXXII.
THALALATI.	M. P. XVI.

THE-

TABVNAGDI.] *Trabunacdi* vel *Trabimagdi.* SIML.

TABVNAGDI M. P. XXV.] *Habet Blandinianum exemplar, & Longolianum. At Regium* Tabuinati M. P. XXV. *Neap.* Thrabunacti mpm. XXX. SVR.

TABVNAGDI] Omnes nostri aut *Thrabunacti* aut *Thrabunasdi.* Parisiensis præterea codex hanc mansionem postponit sequenti, quod in Lugdunensi quoque est exemplari. ceteri ordinem servant. WESS.

THRAMVSDVSIM M. P. XXV.] *Blandinianum. At Longolianum* Tramisdusim mpm XXV. *Regium* Tharama M. P. XXV. *In Neapolitan. deest hac mansio.* SVR.

THAMASCALTIN M. P. XXX.] *Habet Blandinianum: & in Regio desideratur. Neap.* Thamastaltim mpm. XXX: *& Longolianum* Thamus caltin mpm. XXX. *& milia corrigitur* Tamascaltim. SVR.

TAMASCALTIN] *Thamascaltin* libri nostri, Cusani *Thamuschaltin.* WESS.

THENTHOS.] *Thenteos* vel *Teutheos. Tenchitanus limes* liber Notit. SIML.

THENTEOS M. P. XXX.] *Habetur in Blandiniano, & Neapolitan. Regium* THENTEOS M. P. XXV. *Longolianum* Thenteos mpm. XXX. SVR.

THENTEOS] De *Teuchitano limite*, quem Simlerus huc vocavit, diximus ad Teuchiram. *Thenteos* in omnibus legitur nostris. *Thinteos* Anastasius. WESS.

AVRV M. P. XXX.] Liber Parisiensis *Auri M. P. XXX. Auri* inest quoque Lugdunensi exemplari: ceteri vulgatum tuentur. WESS.

VINAZA M. P. XXXII.] *Habent Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum exemplar. Regium* M. P. XXV. SVR.

VINAZA] *Triginta quinque millia* præter edit. Lugd. habet codex Parisien. & Vatic. WESS.

THALALATI.] Hinc *Talalatensis limes* in Notitiarum libro. SIML.

THALALATI M. P. XVI.] *Regium* THALATATI M. P. XV. *& reliqua* Talilati mpm. XVI. SVR.

THALALATI] Magno consensu excerpta nostra cum vetustis editionibus *Talalati*, quod verissimum esse, ostendit Notit. Imp. Occid. p. 119. WESS.

THENADASSA M. P. XXVI.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Tena dassa mpm. XV. *Neapolitanum* Tenadassa mpm. XXV. *& Longolianum* Tenadassa mpm. XV. *& milia* XXV. SVR.

MESPHE M. P. XXX.] *Regium habet exemplar: cum reliqua* Mespe mpm. XXX. *præferant.* SVR.

MESPHE] *Mespe* præferunt libri. Stupor Anastasii in Epitome Chronici Casinensis hinc fecit *Merpeu villam circa Alexandriam*, pæne dicerem esse Punicum Hebraeumque *Mitspha speculam* notans. WESS.

TELEPTE.] Hæc fuit Metropolis Byzacenae provinciæ: In Concilio Milevitano *Donatianus Teleptensis primus*, seu primæ sedis Episcopus ex Byzacena provincia subscripsit. Hic tamen in libro Conciliorum perperam *Telepiensis*, *Tibulensis* vel *Tebestensis* nominatur. Sed in Concilio Carthaginiensi Honorio XII. Cos. idem *Donatianus Teleptensis primæ sedis Episcopus provincia Byzacenae* nominatur. SIML.

A TELEPTE TACAPA M. P. CXLII.] *Habetur in exemplari Regio. Reliqua præferunt* A celepte mpm. CLII. *præter Neapolitanum, in quo summa mansionum deficit. Sed cum singularum mansionum numeres summa recte colligat Regius & Blandinianus, Regii lectio præferenda erat. In Concilio Carthaginensi, cui D. Cypr. præsedit, Julianus à* Telepte *sententiam tulisse traditur.* SVR.

A TELEPTE TACAPAS] Erat Telepte in extre-

THENADASSA.	M. P. XXVI.
MESPHE.	M. P. XXX.
LEPTIMAGNA.	M. P. XL.
A TELEPTE TACAPAS.	M. P. CXLII. Sic.
GEMELLAS.	M. P. XXII.
GREMELLAS.	M. P. XXV.
CAPSE.	M. P. XXIIII.

THA-

extrema Byzacii parte, ut Procopius L. VI. Aedif. Justin. C. 6. monuit. Mentio urbis est in Vita Fulgentii Ruspensis C. 1. Verba, uti legi debent, adscribo. *Sed possessionibus suis ex parte per auctoritatem regiam repositis Byzacium perrexerunt. Ibique Telepte civitate unus eorum nomine Claudius ex conjuge nomine Maria, Christiana scilicet & honesta femina, istum, cui tanta gloria debebatur, feliciter genuit.* Quod vero Simlerus obiter Teleptensem urbem fuisse Byzacii Metropolim monuit, id argumentis stabilire conatus est Samuel Petitus L. III. Observ. Var. C. 1. p. 5. verum non bene firmis. Nam quod *Donatianus primæ sedis Episcopus*, seu, ut in Photii Cod. LII. verissime Christ. Justellus legi oportere docuit, Δονατιανὸς Τελεπτήνης τῆς πρώτης θρόνου Βυζακίνης ἐπαρχίας, dicitur, id Metropolitanum eum non facit. *Prima* enim *sedes* à metropoli apud Afros diversa erat, dicebaturque *primæ sedis* Episcopus, qui inter ejusdem provinciæ alios senior erat. Ad hoc, Adrumetum Byzacii metropolis erat, ut supra ex Procopio observavimus. Plura hoc de negotio notarum angustiæ non capiunt. Tu vide de Byzacii metropoli primisque per Africam sedibus erudite disputantem H. Norisium L. I. Hist. Pelag. C. 23. & L. II. C. 7. Ceterum CXLII. M. P., quæ Surita ex Regio addidit, ex vetustis editionibus & MSS. augentur X. M. P. WESS.

GEMELLAS M. P. XXXII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar. Male in Neapolitano* mpm. XXV. *In Notitia provinciarum Romani Imperii Præpositus limitis* Gemellensis *recensetur sub dispositione viri spectabilis Comitis Africae.* SUR.

GEMELLAS] Incertum est, *limitem Gemellensem* ab hac mansione appellari. *Burcaten Episcopus Gemellensis* est in Collatione C. 206. Plerique omnes eum inter Mauretaniae Sitifensis patres transcribunt, non tuto satis. Obliti videntur harum *Gemellarum* in Byzacio, quibus cur præesse non potuerit, quid tandem obstat? Vide, quæ ad alteras Gemellas diximus supra. Tabula hanc mansionem XX. M. P. separavit Telepte. WESS.

GREMELLAS M. P. XXV.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar. In Neapolitano perperam* Gremellas mpm. XXXIIII. SUR.

GREMELLAS] Assentiuntur Regio Blandinianoque libris qua editi, qua scripti. Tabula Peutingeri haud levem movet suspicionem, supervacuas has esse *Gremellas* & ex *Gemellis* natas. Iter Capsam usque ita ordinat. *Telepte XX. M. P. Vico Gemellas. XXIIII. M. P. Capsa colonia.* Interponitque adeo Capsam inter & Gemellas XXIIII. P. M., exterminatis Gremellis cum XXV. M. P. Equidem, si libri addicerent, easdem ejicerem. Nunc obscurum est, uter peccarit, auctorne Tabulae an Itinerarii? WESS.

CAPSE M. P. XXIIII.] *Regium exemplar* Capsae M. P. XXIIII. *Blandinianum* Capse mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Capso mpm. XXXV. *Longolianum* Capse mpm. XXIIII. *& milto* XXXIIII. *An Capsa sit, æstimandum: oppidum magnum, atque valens inter ingentes solitudines, ut auctor est Sallustius Jugurth.* C. 89. *cujus conditor Hercules Libys memoratur. Certè in eodem Carthaginiensi Con. Donatulus à* Capse *recensetur.* SUR.

CAPSE] Capsa hæc longe alia est atque illa, de qua Sallustius. Sita nostra in medio fuit Byzacio, loco fertili & irriguo. Geographus Nubiensis Climate III. p. 86. *Urbs Capsa pulchra est, habet moenia & fluvium excurrentem, cujus aqua præstantior est aqua Castiliae: habet etiam intra se fontem, qui vocatur Altarmed.* Altera supra Numidiam erat posita inter ingentes solitudines, locaque vasta, inculta, egentia aquæ & infesta serpentibus. Ad hoc, Capsen-

THASARTE. M. P. XXXV.
AQVAS TACAPITANAS. M. P. XVIII.
TACAPAS. M. P. XVII.

S A R D I N I A E.

ITER SARDINIAE A PORTV TIBVLIS CARALIS. M. P. CCLII. Sic.

TV-

ſenſes vicinum amnem non habebant, una modo, atque ea intra oppidum, jugi aqua, cetera pluvia utebantur, ut eſt apud Salluſtium. Mitto alia, quæ apud S. Bochartum L. I. Chan. C. 24. legi velim. WESS.

THASARTE.] *Taſarte* vel *Taſardo*. SIML.

THASARTE M. P. XXXV.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum, & Longolianum* Taſarte mpm. XXVIII. SVR.

THASARTE] Excerpta noſtra adſpirationem vocabulo detrahunt. Tabula plane ut Regius Suritae *Thaſarte.* WESS.

AQVAS TACAPINAS M. P. XVIII.] *Habent Blandinianum & Longolianum: cum Regium exemplar* Aquas Tacapitanas M. P. XVIII. *præferat. Neapolitanum* Aquas Tacapinas mpm. XXVIII. SVR.

AQVAS TACAPITANAS] *Aquis* his magno conſenſu libri apponunt XXVIII. M. P., putemque veriora. Tabula inter Thaſarte & Aquas interponit *Sileſvam*, ab illa XII. M. P. ab his vero XIX. M. disjunctam. Differentia exigua eſt, forte ex diverticulo Sileſvam verſus nata. Scripſi *Aquas Tacapitanas*, motus Regii codicis auctoritate & Vaticani, ex quo Schelſtrate vulgavit *Aquaſta Capitanas.* Ad hunc modum Epiſcopus *Tacapitanus* eſt in Notitia, & *plebs Tacapitana* in Collat. Carth. C. 133. WESS.

TACAPAS M. P. XVIII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar. Neapolitanum haud recte* mpm. XVI. *ſupra enim à* Tacapis ad Aquas XVIII. M. P. *deſignantur.* SVR.

SARDINIA.] *Initialibus litteris habetur in Regio exemplari poſt* Tacapas: *quæ dictio in reliquis deſiit, mihi videtur* Sardiniae *legendum: quemadmodum in eodem Regio codice* CORSICAE: SICILIAE *legitur in Blandiniano, atque in Regio.* SVR.

SARDINIAE] Abeſt à libris noſtris SARDINIA. Si retinendam hoc loco cenſueris, brevi poſt abundare videbitur, nec tamen eſt, qui ibi rejecerit. WESS.

ITER SARDINIAE A PORTV TIBVLIS CARALIM M. P. CCLII. Sic.] *Regium exemplar* Iter Sardinie ad portu Tibolas Caralis M. P. CCXLII. *Blandinianum, & Neapolitanum* Iter Sardiniae à portu Tibulas Caralis M. P. CCLV. Sic. *Longolianum* Iter Sardiniae à portu Tibulas Caradis mpm. CCXXV. Sic. Caralis *ſingulari numero præferimus verſu Claudiani, in fine de bello Gildonico:*

Tenditur in longum Caralis.

Strabo libro 5. *p.* 224. Ἀξιόλογοι δ' Κάραλις, καὶ Συλχοί. *Et in Ptolemaei excuſis exemplaribus* Κάραλις πόλις καὶ Ακρα. *Auctor Comment. belli Africani C. ult. plurium numero produxiſſe videtur.* Et poſt diem, *inquit*, tertium Caraleis in Sardiniam pervenit. *Ptolemaeo* Τίβυλα. Tibularii, *ſive ut in Ptolemaeo legimus*, Τιβουλάτιοι, *oram inſulae tenent, quæ ad Septentriones vergit.* SVR.

ITER SARDINIAE A PORTV TIBVLIS CARALIS] Non erat cur Surita ſingularem numerum in *Caralis* præferret. Numero plurium Livio adhiberi ſolet, nec aliter Priſcianus extremo L. II. aut Conſentius in Arte p. 2031. Ita ſi ſumas, *Caralis* ſine ſcrupulo retineri hic poterit. Ego vero ſubvereor, ne urbis nomen, ſolito in his itineribus more, tanquam caſus haberet nullos ſit uſurpatum. Non aliter expeditur ultimi itineris titulus, *A Caralis Noram:* neque etiam hoc Sulpicii L. II. C. 55. *Lucifer à Carnalis Sardiniae* ubi male *Carnalis* pro *Caralis* editur, quamquam Κάραλις & apud Procopium L. II. Belli Gothici C. 13. & alibi legitur. Libro Fabricii vir doctus M. P. CCLV. adſcripſit. alii CCLXV. WESS.

TV-

TVRVBLO MINORE.	M. P. XVIII.
ELEPHANTARIA.	M. P. XV.
LONGONES.	M. P. XII.
VLBIA.	M. P. XXXVIII.
COCLEARIA.	M. P. XV.
PORTV LVGVIDONIS.	M. P. XII.
	FANO

TVRVBVLO MINORE] Plinio *Turris Lybiſonis.* Ptol. *Turris Byſſenis.* SIML.

TVRVBLVM MINOREM M. P. XVIII.] *Regium* Turublo minore M. P. XVIII. *Blandinianum, Neapolitanum, & Longolian.* Turobole minore mpm. XIIII. *ſed hoc milto corrigitur* Turobolemnore. SVR.

TVRVBLO MINORE] Non auſim *Turrim Lybiſonis*, pro quo male in Ptolemaeo *Byſſonis*, ut ex Libro ejus VIII. apparet, cum *Turubulo* confundere: haud longe à Turri hac afuiſſe ex Ptolemaeo colligitur. Edit. Lug. & Baſ. cum Vaticano XIIII. M. P. præferunt, nec plura Voſſianus habet. WESS.

LONGONES M. P. XII.] *Regium* Longone P. M. XII. *At reliqua* Longones mpm. XII. SVR.

LONGONES] Anaſtaſius in Epitome hinc nobis eſt commentus *villam Longon.* WESS.

OLBIA M. P. XXXVIII.] Ptol. *Olbia civitas maritima.* SIML.

OLBIAM M. P. XXXVIII.] *Regium* Ulbia M. P. XXXVIII. *reliqua* Ulbia mpm. XXVIII. *Cicero, cum Q. ejus frater* PROCOS. *Sardiniae praſideret, ad eum ſcribens L. 2. Ep. 3.,* A te, *inquit*, poſt illam Olbienſem epiſtolam nullas litteras accepi. *Et alia Epiſtola:* Sed quoſdam veniſſe tamen Olbia dicebant, qui te unicè laudarent. *A Plinio recenſeri eo loco L. 3. C. 7. quo* Boſenſes *memorantur, mihi fit veriſimile, ac potius* Boſenſes *fuiſſe pratermiſſos, parvam civitatem, quam* Olbienſes. *Exemplar enim Toletanum* Bicienſes *habet, & alia* Vitenſes *aut* Vicenſes. *Claudiani quoque verſus 519. de bello Gildonico corrigendus:*

Pars adit antiqua ductos Carthagine Sulcos:
Partem littoreo complectitur Olbia muro:

Pro illo Obuia: *quod Mariangelus Accurſius non animadvertit, cum recte ex manuſcriptis exemplaribus* Sulcos *emendavit ea parte, qua excuſi* muros *pratulerant. Pauſanias in Phocicis C. 17., è Theſpienſibus & Attica Iolao duce manus quaſdam tranſmigraſſe, qua* Olbiam *munierint, perhibet: &* Orgillem *etiam dictam. Stephanus inter plures Olbias* Ἔστι, *inquit*, Σαρδοῦς. *Ptolemaeo* Ὀλβιανὸς λιμὴν. SVR.

VLBIA] Singulari concordia libri *Ulbia*; quidam XXVIII. M. P. ut Voſſianus, tantum addunt. *Ulbienſes* urbis hujus incolas appellat P. Oroſius L. I. C. 2. *Ex quibus Sardinia habet à meridie contra Numidiam Caralitanos: contra Corſicam inſulam, hoc eſt, ſeptentrionem verſus habet Ulbienſes.* de ſitu paria tradit Livius L. XXVII. C. 6. WESS.

COCLEARIA] Vel *Godearia.* SIML.

COCLEARIA M. P. XV.] *Habent manuſcripta exemplaria: Longolianum vero* Goderia mpm. XV. SVR.

COCLEARIA] Vulgatum Anaſtaſius cum MSS. probat. Fieri potuit, ut à cochleis, quas hic alebant, nomen loco ſit inditum. *Coclearia* ſive *Cochlearia* hac ſignificatione habes in Varrone L. III. de R. R. C. 14. Jam vero ex Dioſcoride L. II. C. 11. novimus, laudatiſſimas è Sardinia cochleas fuiſſe aſportatas. WESS.

PORTV LIGVIDONIS.] Vel *Liquidonis.* SIML.

PORTUM LVGVIDONIS M. P. XII.] Portu Luguidonis M. P. XII. *habent manuſcripta: & Longolianum* Portu lignidonis mpm. XII. *Ii populi videntur eſſe qui Ptolemaeo* Λουκουιδωνῖσιοι *cognominantur: ut* Λουγουιδωνῖσιοι *forte ſit legendum. Hodie nomen retinere videntur: nam regionem & promuntorium vocant* Lugodor. SVR.

PORTV LVGVIDONIS] De portu ejuſque urbe videndus Cluverius in Sardinia Antiqua p. 494. Anaſtaſius *Portum Guidonis*, quomodo & Voſſii liber, nobis obtrudit. WESS.

FA-

FANO CARISI.	M. P. XV.
VINIOLIS.	M. P. XV.
SVLCIS.	M. P. XXXV.
PORTICENSES.	M. P. XXIIII.
SARCOPOS.	M. P. XX.
FERRARIA.	M. P. XX.
CARALIS.	M. P. XIII.

ALIO ITINERE AB VLBIA CARALIS. M. P. CLXXIII. Sic.

CA-

FANVM CARISI M. P. XV.] *Regium* Fano Carisi M. P. XV. *Reliqua* Fano Carisi mpm. XXV. Svr.

FANO CARISI] *Fanum Canisi* sive *Canusi* malebat Cluverius, ductus in eam suspicionem à Ptolemaeo, cui *Canusitani* in Sardinia memorantur. Mihi, pace viri egregii dixero, non justa ea caussa videtur. Oppidum *Canisum* in Sardinia nemo invenit: & si à gente fanum id dictum fuit, utique *Canusitanum* appellari oportuit. Carisii, T. & P., in rebus Augusti sæpe occurrunt; ab his horumve gentilibus *Fanum* hoc videtur appellatum, aut, quod impensius probem, à *Carensiis*, quorum Ptolemaeus meminit. Nunc *Fani* loco nomen esse volunt. In numeris libri nostri observant, ut XXV. M. apponant. Nec tuto tamen illis fidas, nimis sæpenumero vitiatis. Wess.

VINEOLAS M. P. XV.] *Regium* Viniolis M. P. XV. *Bland. & Neap.* Viniolis mpm XII. *Long.* Viniolis mpm. XII. *& milto corrigitur* Viniolis. Svr.

SVLCIS] Schudius legit *Supicis portus*: meminit autem *Supicii portus* Ptolemaeus. Etsi enim *Solci portus* & *Sulchense* vel *Selchense* promontorium in Sardinia sunt, tamen non sunt in itinere à Tibulis Caralis. Siml.

SVLCOS M. P. XXXV.] *Omnia manuscripta cum Longeliano* Sulsis M. P. XXXV. *Stephanus cum Claudiano* Σύλκοι πόλις ἐν Σαρδοῖ, Καρχηδονίων κτίσμα. *Pausanias in Phocicis C. 17. refert Pœnos urbes duas in Sardinia muniisse* Carnalin & Syllos, *pro* Caralin & Sulcos. *tametsi, ut video, sunt, qui vulgata lectioni adsentiantur: Auctor Commentarii belli Africani Cap. ult.* Ibi Sulcitanos quod Nasidium ejusque classem receperant, copiisque juverant, HS CM. multat, & pro decumis octavas pendere jubet. Sulcitani *Ptolemaeo maxime ad meridiem vergunt.* Svr.

SVLCIS] Non est spernenda eruditissimi Schudii conjectura. Oppidum *Sulcis* sive *Sulcense* in australi insulæ latere erat, longe hinc diversum. Probavit eandem Cluverius, in ea parte dissentiens, qua *Sulpici*, invenerat enim Σολπίκιος in Vaticano Ptolemaeo, *portusenses* scribendum censuit. Vide eum p. 495. Wess.

PORTICENSES M. P. XXIIII.] *Regium* Portienses M. P. XXIIII. *Riliqua vero* Porticenses mpm. XXIIII. Svr.

SARCAPOS] Vel *Scarcapos.* Siml.

SARCOPOS M. P. XX.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* Sarcapos mpm. XX. *forte ea civitas est, qua Ptolemaeo* Σκαρπιτανοι. Svr.

SARCOPOS] Supersunt nominis reliquiæ in amne *Sarabos*. Excerpta librorum & Anastasius SARCAPOS edunt: neque multum abit Ravennas L. V. C. 26. cum suo *Sarpach.* Wess.

FERRARIA M. P. XX.] *Omnia in eam lectionem consentiunt exemplaria, Regio dempto: in quo* Ferralia *legitur.* Svr.

FERRARIA] A fodinis & officinis dictum esse dudum monuit Ch. Cellarius. Erat enim ferri ferax Sardinia. Rutilius, a viro doctissimo non præteritus, L. I. Itin. 351.

Occurrit chalybum memorabilis Ilva metallis,
Qua nil uberius Norica gleba tulit.
Non Biturix largo potior strictura camino:
Nec qua Sardoo cespite massa fluit.

Servat nominis vestigia promontorium Sardiniae *Ferratum.* Wess.

ALIO ITINERE AB OLBIA CARALIM M. P. CLXXIII. Sic.] *Regio exemplari* M P. CLXXII. *Blandiniano* CLXXIII. *numerorumque ratio summa congruit. In Neapolitano totum hoc deficit iter. Longolianum* Alio Itinere à Bublia Carallis mpm. CLXXIII. *&* CLXXIII. *corrigitur.* Svr.

ALIO

CAPVT THYRSI.	M. P. XL.
SORABILE.	M. P. XLVI.
BIORA.	M. P. XLV.
CARALIS.	M. P. XLII.
A TIBVLIS CARALIS	M. P. CCXIII. Sic.
GEMELLAS.	M. P. XXV.
LVGDONEC.	M. P. XXV.

HA-

ALIO ITINERE AB VLBIA CARALIS.] Abest hoc quoque iter à Vaticano libro. In numeris error manifestus est, nec facile tamen sine meliorum codicum auxilio eximendus. vide Ph. Cluverium Sard. A. p. 499. Wess.

CAPVT THYRSI] *Thyrsi* flumiuis meminit Ptolemaeus. Sime.

CAPVT THYRSI M. P. XL.] *Reg.* Caput Tirsi M. P. XLIIII. *Blaud. & Long.* Caput Tyrsi mpm. XL. Fontem *fluvii Thyrsi designari arbitror, non* Ostium: *tametsi Ptolemaeus* Ostii *meminit: nam* Ostia, capita *etiam vocabantur, & Caesar L. 4. B. G. C. 10. Rhenum multis capitibus in Oceanum influere tradidit. Supra mentio fit* Capitis Anae fluminis, *quo ab Antonine* fontem *ipsum intelligi liquet. Apud Pausaniam in Phocicis* C. 17., Thorsum *fluvium Insulam mediam praterfluere legimus; uti ego arbitror, pro* Thyrso. Svr.

CAPVT THYRSI] Iter hoc per loca mediterranea Carales ducit, sicuti præcedens secundum litus. Unde omnino *Caput Thyrsi* fontem hic notare debet, ut apud Statium L. III. Silvar. 5. 21. *Caput haud penetrabile Nili*, fontes Nili. Ceteroqui non adeo insolens est, ut *caput fluvii* ejus ostium sit. *Capita Sari fluminis*, plane ut apud Caesarem *multa Rheni capita*, Livio L. XXXIII. 41. ostia sunt Sari. Imo Virgilianum versum Georg. IV. 319.

Tristis ad extremi sacrum caput adstitit amnis.

nihil moratus veteres interpretes de ostio accipit Lambinus ad Horat. L. I. Od. 1., quam recte nunc non dixero. Wess.

SORABILE] Hæc forte Ptolemaei est *Saralapis*, sed tum ante Thyrsum ponenda est. Sime.

SORABILE M. P. XLVI.] *Habent Blandinianum ac Longolianum exemplar: quo numero summa ratio constat: in Regio* Sorabile M. P. XLV. *in Neapolitano hoc iter defecit. Ptolemaeo* Σαραλαπὶς *in mediterraneis: nec mihi constat, an idem sit.* Svr.

SORABILE] Ravennas L. V. C. 26. *Sarislapis* habet, pro *Saralapis*. Si *Sorabile*, quod in Anastasio quoque servatur, a *Saralapi* nil discrepet, oportet alterutum in vitio adhærescere. Quid si mansio sit, Ptolemaeo ignota? Codex Palatinus Σάραλα πόλις habet, suspicionemque auget. Wess.

BIORA.] Ptol. *Bioëa portus.* Sime.

BIORAM M. P. XLV.] *Habent Regium & Blandinianum, & Longolianum exemplar. forte ea designatur statio, qua Ptolemaeo* Βιόεα λιμὴν, *ut sit scribendum* Βιόρα. Svr.

BIORA] Ptolemaei codices non consentiunt in portus illius vocabulo, qua de videndus est Cluverius S. A. p. 491. *Biera*, quam libri probant, non temere mutaverim. Videtur esse Punicum vocabulum, *puteum* significans. Neque absurda videri debent Punica locorum in Sardinia nomina. Quis enim paullo rerum antiquarum peritior ignorat, Carthaginienses hanc suo imperio subjectam habuisse. Vide S. Bochartum L. I. Chan. C. 31. Svr.

A TIBVLIS CARALIM M. P. CCXIII.] *Habent Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum exemplar: cum in Regio* CXIII. *male preferatur.* Svr.

GEMELLAS M. P. XXV.] *Habent Regium & Blandinianum, ac Longolianum exemplar. In Neapolitano perperam* mpm. XII. Svr.

LVGVDONEC.] Vel *Liquidonis.* Ptolemaeus inter Sardiniae populos nominat *Liquidonesios*, qui in editione Moletii *Luci Idonesii* nominantur. Hodie pars Sardiniae, quæ Africam spectat, *Caput Lugudori* nominatur, sicuti altera à Carali nomen habet. Sime.

LVGDONEC M. P. XXV.] *Regium* Luguinec M. P. XXV. *Blandinianum* Lugdonec mpm. XXV. *Neapolitanum* Lugudonec mpm. XXIIII. *Longolianum* Lugdonee mpm. XXV. *& multo corrigit*

L

HAFA.	M. P. XXIIII.
MOLARIA.	M. P. XXIIII.
AD MEDIAS.	M. P. XII.
FORO TRAIANI.	M. P. XV.
OTHOCA.	M. P. XVI.
AQVIS NEAPOLITANIS.	M. P. XXXVI.
CARALIS.	M. P. XXXVI.

A PORTV TIBVLIS PER COMPENDIVM VLBIA. M. P. XVI.

ITER

rigit Lugudonec. *Forte legendum erat* Luguidonem CIV. M. P. XXV. *ut*, Lugui donem civitatem *designet: à qua & portus* Luguidonis *&* Luguidonesii *regio Ptolemaeo*. SVR.

LVGDONEC] Vero arbitror simillimam Suritae conjecturam. Ex diversa vocis scriptura vix certe aliud extuderis: haud recte tamen promontorium *Lugudor* huc refertur. Urbs erat mediterranea, eo fere loci posita, ubi nunc *Locomi* non longe à sinu, quem *Liasto* vocitant, conspicitur. WESS.

NAFA M. P. XXIIII.] *Et manuscripta & Longolianum in id nomen consentiunt*. SVR.

HAFA] Editum à Schotto est HAFA. Surita vero in notis, uti vides, NAFA expressit, quod & Lugduni ediderunt. prius libri probant. WESS.

MOLARIA M. P. XXIIII.] *Habet Bland. In Reg. pro ea mansione lacuna extat, & numerus* XXIIII. *tantum superest. Neap.* Molaria mpm. XXIII. *&* XXIIII. *corrigitur*. SVR.

MOLARIA] In Anastasii Epitome *Molazia*, quod vulgato præposuerim nunquam. WESS.

AD MEDIAS.] *Mediae* in Aldino exemplari & Schudii commemorantur: in aliis omittuntur. Sed ni ponantur numeri mansionum non respondent distantiæ à Tibulis Caralim, quæ hic ponitur. SIML.

AD MEDIAS] Abest hæc mansio à Suritae editione, ejusque loco asterisci sunt relicti, additis XII. M. P. Nostri codices retinent, quare restituendam arbitratus sum. Credo præterea aut hic XV. M. P. aut in sequenti mansione XII. M. esse scribenda: hæc enim inter *Molariam* & *Forum Trajani* media fuit. WESS.

FORO TRAIANI.] Quædam exemplaria *Trojani forum* appellant. SIML.

FORVM TRAIANI M. P. XV.] *Post* Molaria *altera in Regio lacuna exstat: & mansionis nomen deficit, ac tantum numerus* M. P. XII. *apparet. Blandinianum continenti ductu* Foro Trajani mpm. XV. *habet: atque item Longolianum. In Neapolitano nulla etiam lacuna* Foro Traiani mpm. XV: *& miniaceis notis* XXV. *corrigit: Procopius L. 6. C. 7. de Ædificiis Justiniani mentionem facit urbis, quam Rom.* Trajani præsidium *vocarint, ut in exemplari Graco pro* Φορὸν, Φερέαιν *legatur*. SVR.

FORO TRAIANI] Rectum est *Forum Trajani*, quod & Anastasius agnoscit. Procopii Φερέαιν Τραιανȣ̃ dudum viri docti ad hunc modum mutarunt. Est tamen in Notitia Africae inter Sardos Episcopos *Maretmianus de Foru Trojani* in Editiune Ruinarti, quamquam alii *de Foro Trajani*. WESS.

OTHOCA M. P. XV.] *Omnia in eam mansionis vocem & numerum exemplaria consentiunt, & infra altera mansione*. SVR.

OTHOCA] *Othoca* in Ravennate invenitur L. V. C. 26. WESS.

AQVIS NEAPOLITANIS] *Aquis Mapellinis* vel *Neapollinis*. Arbitror nomen hoc mendosum esse, & legendum *Aquis Neapolitanis*, quarum etiam Ptolemaeus meminit. Commemorantur autem Neapulitani à Plinio inter populos Sardiniae: proximo itinere similiter post *Othocam* Neapolis ponitur, quamvis minore distantia, quam *Neapolitanae Aquae*. SIML.

AQVAS NEAPOLITANAS M. P. XXXVI.] *In Reg exemplari* aquis Neapolitanis M. P. XXXVI. *cum reliqua ex certa, & minime dubia scriptura adeo detorserint, ne nisi ope Regii exemplaris corrigi minimè posset*, Aquis *enim* Niapollinis mpm. XXXVI. *habent. Neapolis enim urbis, & Neapolitanorum regionis Ptolemaeus, & Plinius L. 3. 13. meminere: ac à Ptolemaeo itidem* Neapolitanarum aquarum *fit mentio*. ὕδατα Νεαπολιτανά: ut

ITER A TIBVLIS SVLCIS.	M. P. CCLX. Sic.
VINIOLIS.	M. P. XII.
ERVCIO.	M. P. XXIIII.
AD HERCVLEM.	M. P. XXII.
AD TVRREM.	M. P. XVIII.
NVRE.	M. P. XVII.
CARBIA.	M. P. XVI.
BOSA.	M. P. XXV.

COR-

ut exemple ea re fit, quantis tenebris, in hoc præsertim Itinerario, inscientia librariorum offundamur: atque aliis locis indicabimus. SVR.

AQVIS NEAPOLITANIS] Videntur aquæ salubres & calidæ fuisse. Ravennati *Aquae Neapolitanorum* dicuntur. WESS.

VLBIA M. P. XVI.] Nisi numeri vitio sint fœdati, oportet primum iter miris anfractibus fuerit circumductum. Id LXXXIII. M. P. Tibulas inter & Olbiam ponit, seu, quod aliæ editiones dant, intervallum LXVIIII. M. P. Credemusne quo gressu non admodum citato facile una perveniri poterat die, eodem, si aliam viam insisteres, vix tribus quitum fuisse tendi? WESS.

VINEOLAS M. P. XXII.] *Regium exemplar* Aviniolas M. P. XXV. *Blandinianum, &* *Neapolitanum* Viniolis mpm. XII. *Longolianum* Viniolis mpm. XXII: *sed numero* XII. *ratio universa summa congruit.* SVR.

ERVCIO] Vel *Erurio.* Ptolemaeo videtur esse *Ericenum.* SIML.

ERVCIVM M. P. XXIIII.] *Regium, & Blandinianum* Erucio M. P. XXIIII. *legunt.* *Neapolitanum* Eputio M. P. XXIIII. *in Longoliano* Erucio mpm. XXIIII. *& multe* Epution *corrigit. Aestimandum an id oppidum sit, quod Ptolemaeo inter urbes mediterraneas* Ἐρίκινον *appellatur.* SVR.

AD HERCVLEM] Ptolemaeo *Herculis portus.* SIML.

AD HERCVLEM M. P. XXII.] *Regium* Ab Ercule M. P. XXII. *Reliqua* Ad Herculem mpm. XXII. *Ptol.* Ἡρακλέους λιμὴν *prope* Noram *urbem.* SVR.

AD HERCVLEM.] Fuerit ne templum an statua Herculis, unde nomen huic mansioni, qua finietur ratione? Cultum olim in Sardinia Herculem fuisse eo credibilius est, quod Sardorum multi genus ab eo repetebant. Sardum insulæ conditorem Hercule prognatum fuisse, constans erant fama. Silius L. XII. 361.

> *Mox Libyci, Sardus, generoso sanguine fidens*
> *Herculis, ex sese mutavit nomina terra.*

Adde Pausaniam in Phocicis C. 17. WESS.

AD TVRREM] In hujus vicinia dicitur situm esse oppidum, *Sasser* hodie dictum. SIML.

AD TVRREM M. P. XVIII.] *In ejus mansionis numerum omnia consentiunt exemplaria. Vide an colonia* Sardiniae *sit, quam unam appellat Plinius lib.* 3. *Sect.* 13. *quae* ad Turrim Lybisonis *vocaretur. Ptolemaeo* Πύργος Βισσῶνος πόλις. *Hodie* Turritani *celebres.* SVR.

AD TVRREM M. P. XVIII.] Haud scio an huc pertineat, quod in Martyrologio Hieronymi Prid. Kal. Jul. legitur. *Turribus Sardiniae Crescentiani, Memmii.* Male profecto sibi & Sanctis consuluit, qui editioni D'Achery adscripsit: *Lege Caralibus.* Prius in indice Martyrum Usuardi & Romano itidem obvium est. *Turribus* habet Consentius in Arte p. 2030. WESS.

NORAM M. P. XVII.] Nure mpm. XVII. *legitur in manuscriptis, & Longoliano: & paullo post ter* Nura. *Plinio lib.* 3. *Sect.* 13. Norenses: *& Ptolemaeo* Νῶρα πόλις. *Pausanias in Phocicis C.* 17. *auctor est, post Aristaeum Hiberos ex Hispania in Sardiniam transmisisse,* Norace *duce: à quo novam urbem* Noram *appellarint.* SVR.

NVRE] Nisi altera fuerit in Sardinia *Nora*, cujus tamen nulla usquam mentio, vitiosissimum hoc erit. *Nora*, de qna deinceps, propius Suleos & Carales fuit admota. Phil. Cluverius in locum *Nure*, ut in MSS. est, *Gurulem* substituit, eum vide S. A. p. 497. WESS.

BOSAM M. P. XXV.] *Eadem exemplaria recto casu* Bosa XXV. *Ptolemaeo* Βῶσα. *Hodie urbs Sardiniae id nomen retinet.* SVR.

 BO-

CORNOS.	M. P. XVIII.
THARROS.	M. P. XVIII.
OTHOCA.	M. P. XII.
NEAPOLI.	M. P. XVIII.
METALLA.	M. P. XXX.
SVLCIS.	M. P. XXX.
ITER A SVLCIS NVRA.	M. P. LXVIIII.

TE-

BOSA] Anastasius *Osam* habet : dicerem eum *Osaeam* Ptolemaei cogitasse, nisi in aperto esset, omnia illum ex Itinerario excerpsisse. WESS.

CORNOS] Vel *Carnosa*. Ptolemaeo *Cornos*, mediterraneum oppidum. Moletio hodie *Galea*. SIML.

CORNOS M. P. XVIII. *Habet Regium exemplar & Blandinianum: Neapolitanum vero* Carnos XVIII. *Longolianum* Carnosa mpm. XVIII. *& milto* Carnos *corrigitur. Ptolemaeo* Κόρ⟨ν⟩ος *&* Κορνήσιοι. SVR.

CORNOS] Ravennas L. V. C. 26. *Comi*, credo pro *Corni*. Certe Anastasius simili peccato *Comnos*. Urbs olim satis ampla fuit, ut Livius L. XXIII. C. 40. indicat, *ad urbem, nomine Cornum, caput ejus regionis, confugit.*

THARROS] Vel *Tarbos*. Ptolem. *Tarre*. SIML.

THARROS M. P. XVIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Tharbos mpm. XVIII. *Neapolitanum* Tharphos mpm. XVIII. *Longolian.* Tharbos mpm. XVIII. *& milto* Tharphos *emendat. vide an sit, qua Ptolemaeo* Ταῤῥαι *πόλις*. SVR.

THARROS] Eadem libris nostris discordia inest. *Tharpos* aut *Tharbos* praeferunt. rectius Ravennas *Tarri*. WESS.

OTHOCA.] Forte *Osaea* Ptolem. SIML.

OTHOCA] Urbis, quam Ptolemaeus Ὄσαια vocat, vestigia inter Busam & Neapolim in *Oseo* supersunt, estque adeo non omnino spernenda Simleri opinatio. WESS.

METALLA M. P. XXX.] Mansioni huic nomen esse videtur ab argenti metallis, quibus olim Sardinia abundabat. Sidonius Carm. VII. 49.

Sardinia argentum, naves Hispania defert.

Nubiensis Geographus Climat. IV. p. 167. *In hac insula Sardinia inveniuntur fodina argenti optimi, quod in multas Romanorum regiones distrahitur.* Ne vero metalla haec frequenti aurilegulorum copia paullatim exhaurirentur, vetant Imp. Valentinianus, Valens & Gratianus L. 6. & 9. Cod. Theod. de Metallis aliunde metallarios in Sardiniam transportari. WESS.

SVLCIS M. P. XXX.] Sic dant MSS. observavit Consentius in Arte p. 2030. *Sulcis* ac si unius esset casus efferri. Carthaginiensibus originem urbs debet, condita in parte insulae maxime australi. S. Bocharius ex hoc urbis situ nomen repetit, ut ex L. I. Chan. C. 31. videbis. Nunc diruta urbs est, olim ampla & Episcoporum sedes, ut ex Notitia Africae notum est. Ex situ & quadam vocis similitudine *Palma di Solo* hac tempestate nuncupari ferunt. Vide God. Henschenium ad Kal. April. magni operis Sanctorum. WESS.

A SVLCIS NVRA M. P. LXIX.] Ptolemaeo *Nora*. unde Plinio *Norenses*. SIML.

ITEM A SVLCIS NORAM M. P. LXVIIII] *Regium* M. P. XC. *cum duabus mansionibus in eo descriptis summa numeri* LXVIII. *ducatur. Blandinianum* LXVIII. *& ab librario eodem* LXIX. *corrigitur. Neapolitano hoc defecit iter. Longolianum* LXVIII. & LXVIIII *emendat.* SVR.

ITER A SVLCIS NVRA] Reddidi fidenter Itinerario, quod scripti omnes approbabant. detraxit Suritae editio summae generali sequentique mansioni una passuum millia. *Noram* alii appellant, eratque Caralibus vicina. Ravennas L. V. C. 26. *Juxta suprascriptam civitatem Caralis est civitas, qua dicitur Nora praesidium.* Urbi aeternum decus peperisset, si certum foret, Ignatium Antiochenum Episcopum inibi primam vidisse lucem. Abiit in has cogitationes Wilh. Ern. Tentzelius Exercit. III. Part. I. p. 47. Neque eas rejicere ausus fuit Joan. Ern. Grabius tom. II. Spicil. Patrum. Movit eos Abulpharagius Ignatium *Nuranensem* Dynast. VII. p. 119. appellans. Equidem nihil

TEGVLA.	M. P. XXXIIII.
NVRA.	M. P. XXXV.
ITER A CARALIS NVRA.	M. P. XXXII.

C O R S I C A E.

A MARIANA PALAS.	M. P. CXXV.
ALERIA.	M. P. XL.
PRAESIDIO.	M. P. XXX.
PORTV FAVONI.	M. P. XXX.

PA-

nihil diffiderem, si vel unus esset, qui præter Arabem Noram Ignatio patrium solum fuisse doceret. Noo diffitebor, venisse sæpe mihi in mentem, *Alnurani* scriptoris Arabis tantundem esse atque *Ignatium*, seu vocis ejus interpretamentum. Viderint peritiores. Mihi enim io his peregrinari nunc non licet. WESS.

TEGVLAM M. P. XXXIII] *Habet Regium exemplar. Recto casu Blandinianum & Long.* Tegula mpm. XXXIIII. SVR.

NORAM M. P. XXXV.] *Regium, Blandinianum, & Longolianum* Nura mpm. XXXV. SVR.

A CARALI NORAM M. P. XXXII.] *Regium* A Caralis Nura M. P. XXXII. *Blandinianum* Item A caralis Num. mpm. XXII. *In Neapolitano* A Sulcis mpm. XXII. *Longolianum* Iter à Caralis Num. milia plus minus. XXII. SVR.

ITER A CARALIS NVRA] Scripsi ITER A CARALIS NVRA, quod hoc velle viderentur veteres libri. ITER vir doctus exemplari Fabricii adscripsit. ceteri solenni peccaio ITEM: habent iidem XXII. M. P. WESS.

MARIANA.] *Miriaua.* rectius *Mariana.* nam à Ptolemaeo in Corsica ponitur *Marianum promonterium* & civitas. Plinius scribit, in Corsicam Marianam coloniam à Mario deductam esse. SIML.

A MARIANA PLALAS M. P. CXXV.] *Regium exemplar* a Marianas plenas M. P. CXXVI: *cum ipsius exemplaris mansionem numeri* CXXV. *conficiant. Bland.* a Mirrana Palmas mpm. CXXVI: *& ejusdem librarii manu* a Mirraniana *apparet correctio. Neap.* a Nurnuana Palmas milia plus minus CXXV. *Long.* Amiriana Palmas milia plus minus CXXV. *Plinius l.* 3. 12. *Colonias* Marianam *à C. Mario deductam ait*, Aleriam *à Dictatore Sylla.* Aleriam *à Lucio Cornelio Scipione deletam, Florus auctor est.* SVR.

A MARIANA PALAS] Mirificis hic libri omnes obsiti vitiis sunt. In nostris eadem discordia, quæ in Suritae codicibus. Ravennas L. V. C. 27. *Martiuianis*, sed corrupte. Vide Melam L. II. C. 7. urbis parietinæ supersunt, nomenque retinent. WESS.

ALERIA.] Plinius *Aleriam coloniam* a Sulla dictatore deductam scribit. Ptoleoiaeus *Valeriam* nominat. nunc *Leria* nuncupatur. SIML.

ALERIA] In numeris hic error erit, si Aleriae ruinæ à Mariana XXV. M. P. remotæ sint, ut Ph. Cluverius affirmat Aleriam primo Punico bello L. Cornelius Scipio cepit & evertit. vetustissima inscriptio a Sirmondo & Hier. Aleandro explicita: HEC CEPIT CORSICA ALERIAQVE VRBE. Vide Florum L. II. C. 1. & quæ ibi viri docti. WESS.

PRAESIDIO.] Praesidiarii milites stationem hic habuerunt, ut Corsorum rapinas prohiberent: Nam qui insulae montana incolebant, vitam latrociniis sustentabant, ipsisque adeo feris sæpe crudeliores erant, ut Strabo L. V. p. 224. affirmat. WESS.

PORTV FAVONI] Vel *Navoni*. Hic forte est *Philonii portus* Ptolemaeo. Moletio hodie *Phavona*, locus desolatus. SIML.

PORTVM FAVONI M. P. XXX.] *Regium exemplar* Portu Faboni M. P. XXX. *Bland.* Portu Navoni mpm. XXX. *Neap.* Portu navem mpm. XXX. *Long. Blandinianam lectionem prafert, & milto correctionem* Naveni, *pro* Navoni. *Ptolemaeus* Φιλωνίου λιμήν, *ni in alterutro erratum sit.* SVR.

PORTV FAVONI] Ex Vaticano codice Em. Schelstrate *portu Pavoni* vulgavit. *Navoni* aliis inest. Unde haud male *Favoni*, cujus nominis vestigia superant, factum videtur. WESS.

PALAS] Vel *Palmas.* A Ptoleoiaeo Palla civi-

PALAS. M. P. XXV.

SICILIAE.

A TRAJECTO LILYBAEO. M. P. CCLVIII. Sic.
MESSANA. M. P. XII.
TA-

civitas in meridionali latere Corficae ponitur. *Polo* hodie dicitur, Moletio auctore. SIML.

PLALAS M. P. XXV.] *In Regio legimus exemplari. Blandinianum* mpm. XXV: *& item Neapolitanum & Longelianum: in qua diversitate Regii exemplaris lectionem retinendam existimavimus. Ptolemaeo in meridionalis lateris descriptione* Πάλα πόλις. SUR.

PALAS] Exulat hæc mansio ex Vaticano. *Palas* vir doctus adscripsit Fabricii libro, atque ita Vossianus ostentat. Supra omnes fere *Palmas*. Ex hoc codicum dissensu suspicatus est olim *Pallas* fuisse Phil. Cluverius, quem vide in Corsica Antiqua p. 506. *Palas* utrobique retinendum censui, quoad è libris major lux oriatur. WESS.

A TRAJECTV LILYBAEVM M. P. CCLVIII. Sic.] *Regium* Trajecto Lillibei M. P. CCLV. *Blandinianum* A Traecto Lilibeo mpm. CCLVII. Sic. *& item Neapolitanum & Longolianum: Sed singulares numeri recte* M. P. CCLVIII. *summam conficiunt: Infra in hoc itinerario* Trajectum Siciliae *vocat. Auctor Commentarii belli Alexandrini* Fretum Gaditanum *vocavit*. Legiones, *inquit* C. 56., quas in Africam ducturus erat, & auxilia mittit ad Trajectum. *Strabonis locum lib. 6. p. 266. vitio non carere arbitror, qui ex Posidonio à Messana Libyleum per Valeriam* quinque & XXX. M. *interesse scribit*. SUR.

A TRAJECTO LILYBAEO] Justissima est Suritae de Strabonis loco suspicio. Longe enim plura M. P. inter Messanam & Lilybaeum intersunt. Palmerius ᾳλέ CIↃXXXV. refinxit, quo pacto numeri justo ampliores fiunt. Est enim iter illud CCXL. circiter millium passuum. Probabilior Ph. Cluverii conjectura est, supplentis in Strabone defectum hoc modo σλέ, CCXXXV. M. P. qua in re præeuntem habuit Simlerum, ut inferius videbis. Præterea per *Trajectum* fretum intelligi non debet: Id tam late non patebat. Locus indicatur, quo fretum trajicientes appellebant. Italiae itinera ad columnam Rheginam finiuntur. Huic in adverso litore opposita erat *Speculatrix turris*, de qua Strabo L. III. p. 171., ad quam, qui fretum tramittebant, cursum dirigebant. Vide Cluverium L. I. Siciliae Antiq. p. 80. Ceterum *Trajecto*, quod omnes insedit libros, ex serioris ævi Latinitate est. Nobilem Belgii urbem, pari modo appellatam, infra videbimus. WESS.

MESSANAM M. P. XII.] *Habent manuscripta, & Longolianum rasu recto. Strabo L. 6. p. 267.* Messanam *à* Rhegio stadia LX. *distare, & à* Columella *multo minus confirmat. Plinius etiam L. 3. C. 8.* XII. M. P. *in longitudinem Siciliensi freto tribuit: & in latitudinem* MCCCCC. P. *juxta columnam Rhegiam*. SUR.

TAMARICIVM SIVE PALMAS M. P. XX.] *Hi versus in Regio exemplari ita inversi & depravati sunt, ut veram, & germanam nobis lectionem patefaciant. Ita enim legitur,* Tavaricios sive Palpæ Tauromae. —— ——
—— —— Mas —— M. P. XX ——
— — — — Nium Naxo — —
In Bland. vero, Tamaricio palmax mpm. XX. Per Tauromenium Naxo mpm. XV. *& correctum eadem manu* Naxum. *Neapolitanum habet* Tamaritio palmax M. P. XX. Per Tauromanium Naxum milia plus minus XV. *In vetustis Ciceronis & Plinii exemplaribus* Tauromenium, *non* Taurominium *legimus. Strabonis item, Ptolemaei & Stephani libris* Ταυρομένιον *& Prisciano libro* 2. Ταυρομενίτης *à* Tauromenio. *Plinius lib. 3. 14.*, Colonia Tauromenium, quæ antea Naxos. *ut, qui possint disjungi* Tauromenium *&* Naxos, *non videam, & vetustissimi exemplaris lectio praeferenda videatur, in qua praepositio* et *nusquam apparet*, Naxum *&* Megaram *Strabo L. 6. p. 267. sua atate deletas perhibet*. SUR.

TAMARICIO PALMAS] Imprudens Suritae factum est, quo *sive* huic loco inculcavit. Secutus hoc Bertius est in Itinerarii hujus editione, quam Ptolemaeo adjunxit. Ph. Cluverius

TAMARICIO PALMAS.	M. P. XX.
PER TAVROMENIVM NAXO.	M. P XV.
ACIO.	M. P. XXIIII.
CATINA.	M. P. IX.

CA-

rius, ratus hanc immutationem à Bertio ortam esse, eum propterea haud incastigatum dimisit L. I. Sicil. An. C. 7. Sed si quid hic peccatum est, peccatum Suritae aut Schotti, quos duces Bertius habuit, imprudentia est. MSS. Parisiensis *Tamaricias Palmax*: ceteri *Tamaritio palmax* aut *Spalmax* offerunt, & *Palmas*, ut Vossii & Cusani schedae. Pseudo-Anastasius in Epitome *Tautaricopalma*. Scribam *Tamaricio Palmas*, non *Palmarum*, ut Simlerus, quod nusquam vidi, donec aliunde aliud veniat subsidium: A Tamarice & Palmis locum esse nominatum, non absurdum putem. Ex passuum intervallo ad *Nisi* amnis fluenta fuisse deprehenditur. WESS.

PER TAVROMENIVM NAXO] Urbs Naxos in Sicilia, Graecorum colonia, à Dionysio eversa est. Postea in vicino colle Tauro Tauromenium exstruxit Andromachus Timaei pater, Diodoro auctore. Quare hic libenter legerim, *Tauromenium, qua antea Naxos*. Plinius & alii *Taurominium* vocant. nunc *Taurmina* dicitur. SIML.

PER TAVROMENIVM NAXO] Præpositionem, quam Surita induxerat, revocavimus ex MSS. Videtur indicari iter hoc per Tauromenium duxisse Naxum. Certum quidem est Naso eversa Tauromenium in Tauro monte ab exulibus duce Andromacho fuisse exædificatam. Sed eodem prorsus loco, quo Naxos fuerat, conditam fuisse, quantumvis Plinius Tauromenium antea Naxon dictam tradat, non liquet. Strabo L. VI. p. 266. Tauromenium inter & Messanam XXX. M. P. interponit; neque plura Th. Fazellus Decad. I. L. I. C. 1. Quinque millia, quæ summam exsuperant, Naxi situm innuunt, proxime *fluvium frigidum*, *Acesinem* Thucydidi, Plinio *Asinem* dictum. Vide Cluverium L. I. C. 7. WESS.

ACIO] Rectius *Acis*, arx prope Catinam, hodie fere nomen servans, *Jacis* dicta. Est etiam Acis fluvius, qui hodie *Frigidus* dicitur, auctore Aretio. Alii *Acilium* nominant. SIML.

ACYM M. P. XXIIII.] *Omnia* Acio M. P. XXIIII. *Hodie videtur esse* Jaci, *ut à fluvio nomen sumpserit. Silius: L. XIV.* 221.

> Quique per Aetneos Acis petit æquora fines.

SUR.

ACIO] *Acio* nostri quoque probant. Anastasius in suis codicibus idem invenit, hinc *Acyum* formans. Videntur *Acin* fluvium in *Acium* commutasse. WESS.

CATANAM M. P. VIIII.] *Omnia habent* Catina mpm. VIIII. *cum* Catana *legendum sit Graecorum auctorum libris constantibus. Inde in vetustis nummis* ΚΑΤΑΝΑΙΩΝ: *& Ciceroni* Catanensis *in manuscriptis. Posidonius apud Strabonem L. 6. p.* 266. à Catana Tauromenium XXIII. M. P. *definit, totidemque hoc Antonini itinerario designantur.* SUR.

CATINA] Non temere damnem *Catina*. Salmasius ad Solinum p. 78. omnes ita Latinos scriptitasse profitetur, quod quamvis decernere non ausim, plures tamen hoc probasse scio. Ausonius in Clar. Urbib. XI.

> *Quis Catinam sileat, quis quadruplices Syracusas.*

Nec aliter Cicero L. IV. in Verrem C. 23. aut Orosius L. V. C. 13. qui L. II. C. 14. incolas *Catinenses* appellat, ut vetusti libri arguunt. Justino *Catinienses* sunt L. IV. C. 4. Sed MSS. invitis. Optimus codex Bibliothecæ Franequeranæ semper *Cathaurnses*: alter notæ non optimæ *Catheuienses*. *Catinenses* sunt & apud Juvenalem Sat. VIII. 16., cujus Scholiastem audiamus. *Catina oppidum Siciliae usque ad probra dissolutum notatur, unde & Bibaculus.*

> *Osce senex, Catinaeque puer, Cumana meretrix.*

Sic ea citra dubium legenda sunt, estque prona satis & in aperto ad hanc immutationem via ex Festo in *Oscum*. WESS.

CA-

CAPITONIANA.	M. P. XXIIII.
GELASIVM PHILOSOPHIANIS.	M. P. XXI.
PETILIANIS.	M. P. XXVII.
AGRIGENTVM.	M. P. XXVIII.
CENA.	M. P. XVIII.
ALLAVA.	M. P. XII.
AD AQVAS.	M. P. XII.
AD FLVVIVM LANARIVM.	M. P. XXIIII.

MA-

CAPITONIANA] *Capitina* Ciceroni. *Capytium* Ptolemaeo. SIML.

CAPITONIANAS M. P. XXIIII.] *Regium* Capitonianib. M. P. XXIIII. *reliqua* Capitonia mpm. XXIIII. *Sed cum eadem infra* Capitonianis Catanam mpm. XXIIII. *praeferant*, Capitonianas *legendum visum est. De* Capitinis *Cicero in Verrem. L.* 3. *C.* 43. SVR.

CAPITONIANA] *Capitonia* nostri libri. *Capitonianis* verum est confirmaturque à Regio Suritae codice & itinere, quod deinceps habebimus. Agnoscit præterea nugator Anastasius. Fortasse a CAPITONIANO, quo nomine aliquem habes apud Gruterum Thes. p. CIↃCXXX. Mihi tamen alibi visa nunquam est hæc mansio. Nam *Capytium* Ptolemaei aliud erat. Vide de eo Ph. Cluverium L. II. S. A. C. 8. WESS.

GELASIVM PHILOSOPHIANIS.] Lego *Gela sive Philosophianis*. Nam postea in itinere à Catina Agrigentum, post Capitonia similiter Philosophianis pari distantia ponitur. Cur autem Gela ita nominetur, rationem reddere non possum. SIML.

GELAM SIVE PHILOSOPHIANAS M. P. XXI.] *Regium exemplar* Gela sive Fivoso fianis M. P. XXI. *Reliqua verò* Gelasium Philosophianis mpm. XXI. *Ptolemaeo in Mediterraneis* Γέλα. *Silius L. XIV.* 218.

Venit ab amne trahens nomen Gela: *& item Claudianus.* L. 2. Rapt. Pros. ℣. 58.
— Nomenque Gelam qui præbuit urbi,

SVR.

GELASIVM PHILOSOPHIANIS] Simleri conjectura venerat in mentem viro docto, qui Fabricii exemplar cum scripto libro composuit. Sed ea non una premitur difficultate. *Gela* urbs hinc longe afuit, posita in ora maritima. Forte verior est Cluverii sententia, legentis GELENSIVM PHILOSOPHIANIS. Locum observat ad Gelae fontes fuisse inque Gelensium potestate L. II. S. A. C. 10. Placuit interea a libris non discedere. Quod Schottus ediderat *Selam sive Sophianas*, credo operarum esse peccatum. WESS.

PETILIANAS M. P. XXVII.] *Regium exemplar* Patilianis M. P. XXVII. *cum reliqua* Petilianis mpm. XXVII. *praeferant.* SVR.

PETILIANIS] Videtur hinc nomen esse mansioni à *Petiliis*. M. Petilii equitis R. in Sicilia negotiantis memoria superest in Ciceronis L. II. Verr. 29. WESS.

CENA] Nusquam, nisi fraudem facit memoria, id mihi lectum est. Situs indicio est, eo fuisse loci, ubi nunc *Siculiana* conspicitur. *Gena* invenio in Anastasio & *Allana*. utrumque male. forte χωνὴ aut χωνὴ dicta est mansio. WESS.

ALLAVA] Diodorus in excerptis L. XXXVI. ποταμὸν Ἄλβαν *flumen Albam* memorat, qui nisi sit *Alabon* circa Megaridem, accesserim Cluverio *Albam* heic loci fuisse arbitrato. Heracleae mentio, quam brevi post injicit Diodorus, huc magis quam ad Alabonem Megarensium ducit. X. M. P. aut huic, aut certe sequenti mansioni adjicienda sunt: nam XL. M. P. Agrigentum inter & Aquas erant. WESS.

AD AQVAS] Quas hic simpliciter *Aquas* nominat, has proximo itinere vocat *Aquas Larodas*, hodie *Xacca* dicuntur. SIML.

AD FLVVIVM LANARIVM M. P. XXIIII.] *Habent Blandinianum, Neapolitanum & Longolianum. Regium vero* Ad Fluvium lanaricum M. P. XXIII. *& numeri* XXIIII. *summa ratio apparet.* SVR.

AD FLVVIVM LANARIVM] Conspirant in *Fluvio Lanario* retinendo libri cum Anastasio. Visum tamen Ph. Cluverio est, eum in *Apiarium* commutare: eundem esse monet ac Selinuntem & ab apio esse *apiarium*. Equidem

MAZARIS. M. P. X.
LILYBAEVM. M. P. XII.
ALIO ITINERE A LILYBAEO MESSANA. M. P. CCC. Sic
AQVIS LARODIS. M. P. XLVI.
AGRIGENTO. M. P. XL.
CALVISIANA. M. P. XL.
HYBLE. M. P. XXIIII.
ACRIS. M. P. XVIII.

SY-

dem *apiatum* & *apiacum* hinc formari novi, non illud. Quid si à *lanarius*, quod ejus aqua in fullonia sua uterentur, sit dictus? posses de *herba lanaria* cogitare, nisi eam in saxosis & asperis locis nasci Plinius L. XIX. C. 3. traderet. Hoc tamen divinare est. Tu si Cluverium sequi constitueris, eum adi L. I. S. A. C. 18. WESS.

MAZARAM M. P. X.] *In omnibus legitur* Mazaris mpm. x. *Ptolemaeo* Μαζάρη ποτ. ἐκβολαί· *Stephano* Μαζάρη φρούριον Σελινουντίων. *Urbs enim Siciliae* Σελινοῦς *e qua, eodem auctore, cives* Selinuntii *nuncupantur.* SUR.

MAZARIS] *Mazara* nomen in nostra tempora servat. Munivit eam comes Rogerius anno CIↃLXXIII. & duobus post annis ab Afris occupatam felicissime recuperavit, teste Gaufr. Malaterra L. III. Hist. Sic. C 9. cognomen inde *Vallis Mazariae* accepit, cujus jam mentio est in Epist. Fratris Conradi anno CIↃCCLIV. WESS.

ALIO ITINERE &c. M. P. CCC.] *In Regio* CCXXVI. *& reliqua* CCCXXXVI: *& inde evenit, quod mansionis ejus numerum, qui a* Messana Tyndaridem M. P. XXXVI. *designat, qui seorsim connumerandus est, cum universa summa interserverint.* SUR.

ALIO ITINERE A LILYBAEO MESSANA] In Vaticano & Vossiano & Parisiensi codice eadem CCCXXXVI. M. P. leguntur, quamquam hujus oræ appictum est, *hic sunt xxx. minus.* WESS.

AQVAS LARODES M. P. XLVI.] *Regium* Aquis Larodes M. P. XLVI. *Blaudinianum, & Neapolitanum* Aquis larodis mpm. XLVI. *Longolianum* Aquis lorodis mpm. XLVI. *& mileo* larodis *corrigitur.* SUR.

AQVIS LARODIS] *Aquis Larodis* præferunt omnes. Anastasius *Aquis Lorodis.* Tabula appellat *Aquas Labodes*, neque aliter Ravennas L. V. C. 23. In hoc dissensu libros nostros sequi placuit. *Thermae colonia* Plinio L. III. C. 8. nunc *Sciacca*, teste Faxello, dicitur. WESS.

CALVISIANA] Non procul afuit à mari hæc mansio, à CALVISIIS, uti probabile est, appellata. Habet eam Tabula, sed XLIIII. M. ab Agrigento. WESS.

HYBLAM M. P. XXIIII.] *Regium & Blandinianum* Hible mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Nible mpm. XXIIII. *Longolianum* Hible mpm. XXIIII: *& milto* XIIII. *corrigitur.* Megaram *primo* Hyblam *dictam, Strabo auctor est, & cum* Megarae *nomen defecisset*, Hyblae *permansisse, propter Hyblaei mellis praestantiam. Stephanus item* ἔστι ἐν Σικελίᾳ ἡ πρότερον Ὕβλη ἀπὸ Ὕβλωνος βασιλέως. *Ptolemaeus Megaram ab Hybla disjungit, tamquam diversa oppida: quod sit altera* Megara, *quam* Augustam *esse arbitrantur.* SUR.

HYBLE] Tres in Sicilia *Hyblae* fuerunt, ut Stephanus docet: Major prope Centuripas & Symaethum amnem. Parva, quæ Galeotis ac Megara dicta est: minor *Hera*, sive, ut Cluverius legendum censet, *Heraea*. Atque hæc nostra est. Reliquæ enim à situ hujus longius sunt remotæ. In Tabula atque Anastasio *Nible*, sed paullo rectius alii *Hible* aut *Hyble*, ut Vossianus. WESS.

ACRIS.] Vel *Agris*. Ptolemaeo *Acreae*. Plinio *Acrenses*. hodie *Clara mons* dicitur. SIML.

ACRAS M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* Agris XVIII. *Ego* Acras *reponendum existimo: Livius libro* 24. C. 36. Eques levi certamine initio cum Hippocrate Acras perfugit. *Ptolemaeo* Ἄκραι: *Stephanus*, Ἄκραι τῆς Συρακουσίων κώμης. *Ab hac statione Blandia-*

M num,

SYRACVSIS.	M. P. XXIIII.
CATINA.	M. P. XLIIII.
TAVROMENIO.	M. P. XXXII.
MESSANA.	M. P. XXXII.
A MESSANA TYNDARIDE.	M P. XXXVI.

ITER A LILYBAEO PER MARITIMA LOCA TYNDARIDE VSQVE. M. P. CCVIII. Sic.

DRE-

num, & Longolianum exemplar iter à Messana Tyndaridem mpm. XXXVI. *male interserunt: & in Regio & in Neapolitano seorsim confecto itinere proponitur.* Tyndaridis *vestigia, quæ nunc* Tendaro *nuncupantur, contemplari contigit otiose, & considerare ineunte Februario mensis anni MDLI. cum* Messana Panhormum *secundum litus iter facerem. Ciceroni* Tyndaris. *Plinius L.* 2. C. 92. dimidiam Tyndarida abruptam, & quidquid ab Italia deerat, *confirmat, & Strabo exiguum esse oppidulum. Ptolemaeo* Τυνδάριον. *Posidonius apud Strabonem à* Mylis Tyndaridem XXV. M. P. *enumerat.* SVR.

ACRIS] Editiore loco Acrae erant positæ, unde & nomen. Silius Italicus L. XIV. 207.

Non Thapsos, non è tumulis glacialibus Acrae Defuerunt.

Agris in Tabula omnibusque est libris. Fuit ubi nunc Cœnobium *S. Maria d'Arcia*, quod contra Fazellum ostendit Cluverius L. II. S. A. C. 10. WESS.

MESSANA M. P. XXXII.] Urbem egregie descripsit Nic. Specialis L. I. Hist. Sic. C. 17. Habet etiam huc referenda Gaufr. Malaterra L. II. Hist. S. C. 2., sed qui risum omnibus debet, quando urbem à *Messi* dictam fuisse persuadere conatur. WESS.

MESSANA TYNDARIDE.] In Tabula *Tindareo* cum iisdem M. P. *Tyndaris* & *Tyndarium* appellabatur. *Tyndarides* numero multitudinis dicitur in Agnelli Pontificali libro vita S. Felicis C. 5. *paucis ibidem moratus pervenit Tindarides*, nisi si *Tindaride*, ut hic est, scripserit. Margini codicis Parisiensis appictum conspicitur, *XVIII. supersunt.* Est sane spacium inter Messanam & Tyndaridem paullo amplius in his Itinerariis expressum. Sed tot millia abundare falsum est. WESS.

ITEM A LILYBAEO PER MARITIMA LOCA TYNDARIDEM VSQVE M. P. CCXXVIII.] *Omnia exemplaria manuscripta & Longolianum uno consensu* M. P. CCVIII. *legunt: cum singulares numeri summam* CCXXVIII. *conficiant.* SVR.

ITER A LILYBAEO PER MARITIMA LOCA TYNDARIDE VSQVE] In Vaticano, Parisiensi, Vossiano aliisque libris M. P. CCVIII. Ea suo loco restitui, quantomvis singulares numeri summam edant majorem. Non pauci eorum vitiis sunt inquinati, ut ex Tabula ad cognoscendum facile est. WESS.

DREPANVM M. P. XVIII.] *Regium, & reliqua exemplaria*, Drepanis, *auferendi casu produnt. Virgilius.* Æneid. 3. 707.

Hinc Drepani me portus, & illætabilis ora
Accipit. ———

Plinii exemp. manuscriptis L. 3. C. 8. Drepana. *Silius: L.* 14. ℣. 269.

Sidonia & Drepane.

Ptolemaeo Δρέπανον. *Stephanus* Drepanam *Siciliensem à* Drepano *urbe Libyae distinguit. Livius libro* XXVIII. C. 41. ab Drepano & Eryce: *in libris Caroli Sigonii annotationibus correctis, & in antiquis calamo exaratis.* SVR.

DREPANIS] Livii meliores libri *Drepanis*, τὰ Δρέπανα Polybius L. I. C. 41. & 55. Stephanus, Δρέπανα ἰσθμίμως, πόλις Σικελίας. hodie *Trapano*, quo fere modo seculo IX. urbis nomen extulit Agnellus l. c. *Drapani lustrat portus, Siculas attingit oras.* XVIII. M. P. Tabula habet. WESS.

AQVAS SEGESTANAS SIVE PINTIANAS M. P. XIIII.] *Regium exemplar* Aquis Segestanis *sive* Picianis M. P. XIIII. *Reliqua verò* Pintianis. *Plin. L.* 3. C. 8. Pintienses *recenset: & Ptolemaeo* Πίντια*: ut forte in Actis n.* 5. C. 83.

DREPANIS.	M. P. XVIII.
AQVIS SEGESTANIS, SIVE PINTIANIS.	M. P. XIIII.
PARTHENICO.	M. P. XII.
HYCCARA.	M. P. VIII.
PANORMO.	M. P. XVI.
SOLVNTO.	M. P. XII.

THER-

C. 83. *in Verrem* Pintia *sit legendum*, *pro* Plutia. SVR.

AQVIS SEGESTANIS, SIVE PINTIANIS] Pulchre & erudite Hier. Surita Ciceroni urbem reddidit *Phintiam*, sic enim scribi debet. Cluverios idem opinatus est L. I. S. A. C. 17. oblitus credo Suritam præivisse. Vide. Graevium ad L. III. in Verrem C. 83. Huc tamen haud recte ea urbs revocatur, utpote in alio insulæ latere collocata. *Aquae Segestanae*, ab urbe Segesta, quæ & Aegesta, nomen habent. Laudat eas Strabo L. VI. Geogr. p. 275. &, quem ibi testem citavit Xylander, Diodorus L. IV. p. 231. Sunt calidæ & sulphureæ, & si refrixerint, potabiles, quod usu se expertum esse Thom. Fazellus Dec. I. L. 7. C. 4. profitetur. Unde *Pintianae* dicantur, apertum vix est. WESS.

PARTHENICVM M. P. XII.] *Regium exemplar* Partenico M. P. XII. *In reliquis verò* Parthenico mpm. XII. *cujus mansionis sive oppidi mansionem nullam reperi*, *cum hodie nomen regionis exstat*, *qua* Parthenico *appellatur*, *ea via*, *qua ex castro*, *quod ad mare à* Panhormo *appellant*, Drepanam *iter fit*. SVR.

PARTHENICO] Meminit Parthenici Gaufr. Malaterra L. III. Hist. Sic. C. 20. *Siciliensis ergo milites suos*, *quibus jam impertierat possessiones insula*, *quantum subjugaverat*, *apud Parthenicum & Cortitutum dimittens*, *Jacensibus infestes fieri pracepit*. WESS.

HICCARA M. P. VIII.] *Reg.* Hicariis M. P. VIII. *Reliqua verò* Hiccara mpm. VIII. *Nunc eadem Parthenico Drepanam via*, Vicari *nomen retinere videtur*. *Pausanias in Corinthiacis C. 2.*, ab Hiccaris (*ita legendum arbitror*, *non* Hyccaris) *Siciliae id oppidum esse*, *Corinthum Laidem deductam*, *à Niciae militibus captam fuisse*, *memorat*. SVR.

HYCCARA] Peccat doctissimus Surita: *Hyccara*, ut libri nostri, aut *Hyccaron* omnes urbem appellant, numis approbantibus. Vide Cluverium L. II. S. A. C. 2. WESS.

PANHORMVM M. P. XVI.] *Manuscripta & Longolianum exemplar* Panormo M. P. XVI. *Joviano Pontano recte videtur* Panhormus *aspirari*, *quòd videatur dicta à navium applicatione*: *& in ea urbe ab* Hadriani *temporibus refert extare lapidis inscriptionem*, *in quo scriptum apparet* REIPVBLICAE PANHORMIT. *mihi certè lapis commenstratus fuit in ea urbe*, *cujus inscriptione* Panhormus *aspirabatur*: *neque memor sum an sit is lapis*, *cujus Pontanus meminit*. SVR.

PANORMO] Adspirationem voci negant MSS., qui *Panormo*. Sponius in Miscellan. p. 176. sex dedit lapides, quibus PANHORMITANI insunt. In nummo gentis Domitiae apud Ursinum PANHORMITANORVM leges. Paruta vero & Vaillantius, qui eundem in Coloniis tom. 1. p. 37. expressit, adspirationem non habent. Ex Latinis multi addunt, de quibus Cluverius L. II. S. C. 3. Urbem egregie descripsit Hugo Falcandus, scriptor sui aevi prudens, in Præfatione Histor. Sicul. Passuum millibus infra Hyccaris disjungitur XVIII. paullo verius. WESS.

SOLVNTO] Plinio *Solus*. hodie *Castel Solanto*. SIML.

SOLVNTVM M. P. XII.] *Regium*, *& Blandinianum* Solunto mpm. XII. *Neapolitanum* Solumo mpm. XII. *& item Longolianum*. *Sed* Solucto *corrigitur*. *Plinio lib.* 3. 14., oppida Panhormum, Solus, Himera cum fluvio, Cephaloedis. *Videntur ab eo oppido Ciceroni in Verrem L.* 3. *C.* 43. *esse* Soluntini, *tametsi in vulgatis* Solentini *legimus*. *Hodie ferme ad hac milliaria nomen retinet*, *&* Solanto *nuncupatur oppidulum*, *quod mari alluitur*. Coephaloedis, *&* Alesae *mansiones in Regio desunt*, *& lacuna sine numeris mansit*: *Reliqua verò* Aleso M. P. XXVIII. *praferunt*. Alesae *Cicero meminit in Verrem L.* 3. C. 83. *Et lib.* 13. Epist. 32. *Acilio*, *qui procos.*

Sici-

THERMIS.	M. P. XII.
CEPHALODO.	M. P. XXIIII.
HALESO.	M. P. XXVIII.
CALACTE.	M. P. XXVI.
A CALACTE SOLVSAPRE.	M. P. VIIII.
AGATINNO.	M. P. XX.

TYN-

Siciliae praerat, M. & C. Clodios, Archagathum & Philonem commendat, quos in Alesina *civitate tam lauta, quàm nobili, conjunctissimos habebat, & hospitio, & familiaritate.* SVR.

THERMIS M. P. XXII.] Thermas intellige Himerenses, de quibus præter Cluverium erudite disputavit Cl. Drakenburgius ad Silium L. XIV. 232. Hugo Falcandus Panormo propius Thermas admovit, quam factum ab Itinerario est. *Mattheus autem Bonellus*, inquit p. 278. editionis novæ, *ita re gesta, reversus in Siciliam jam Thermas pervenerat, quod oppidum ab urbe Panormo XX. millibus distat.* Sed ejus milliaria videntur productiora. WESS.

CEPHALOEDIO] Scripti libri omnes *Cefalodo* aut *Cephalodo.* Hinc, quod vides, formavi. Graeci Latinique *Cephaloedium* & *Cephaloedium* pro arbitrio appellant. Urbem desolatam instauravit Rex Siciliae Rogerius, ut Romualdus Salernitanus in Chronico auctor est A CIↃCLIII. Hinc *nova mœnia Cephaludi* dicuntur Hug. Falcando. Ex *Cephaludio* voce decurtata nunc *Cephalu* superest. In passuum millibus Tabula consentit. WESS.

HALESO M. P. XXVIII.] Sic est in Vaticano & Parisiensi exemplari. *Halesa* Tabula cum XVIII. M. P. Flumen Halesus appositam sibi cognominem fere urbem habet, de flumine Columella L. X. 268.

Et quæ Sicanii flores legistis Halesi.

ΑΛΑΙΣΟΣ sæpe dicitur in veteri tabula, quæ in ruderibus urbis Halesae inventa fuit, apud Gruterum Thes. p. CCXII. numeri X. M. P. justo auctiores sunt, ut ex scripta Tabula cognoscimus & ruderibus urbis ad Tusam, quæ XVIII. M. P. Cephaloedio distant, docente Ph. Cluverio L. II. A. S. C. 4. WESS.

CALACTE M. P. XXVI.] Vel *Galeate.* Ptol. *Calacta.* Hinc forte dicti sunt Plinio *Calatini.* SIML.

CALATAM M. P. XXVI.] *Regium exemplar* Caleate M. P. XXVI. *Reliqua* Galeate mpm. XXVI. *Ciceroni* Calacta *in Verrem L.* 3. *C.* 43. *& Epistola* 37. *ad eundem Acilium, Hippiam Philoxeni F.* Calactinum (*ita enim legendum apparet, non* Calatinum) *hospitem, & necessarium commendat. Ptolemaeo quoque* Κάλακτα. SVR.

CALACTE] Nostri libri *Galeate*, male. Rectius Tabula *Calacte* M. P. XII. In numis Paruтае ΚΑΛΑΑΚΤΙΝΩΝ & ΚΑΛΑΚΤΙΝΩΝ. In Cicerone refingendo verus Surita vates fuit, vellemque Ph. Cluverium, eum eadem moliretur, Suritae aliquam habuisse rationem. Rectius ille monuit, numeros esse & hic vitiosos, atque ex Tabula in XII. M. P. abire oportere. *Galatinos* Plinii L. III. C. 8., plane uti Simlerus, hinc dictos opinatus est Harduinus, at cum *Galeate* sit vitiosissimum, non dubitandum est, quin *Galatini* aliunde sint dicti. *Calatinos*, quos ex Verrinis Ciceronis in Galatinorum auxilium Jesuita adesse jussit, *Calathini* sunt. WESS.

A CALACTÈ SOLVSAPRE M. P. VIII.] Hoc forte est *Alontium*, quod à Ptolemaeo inter Calactam & Agathyrnum ponitur, à Plinio *Aleuntium* dictum. SIML.

A CALACTA SOLVSAPRE M. P. IX.] *Hac in Regio desunt, nulla relicta lacuna, Blandinianum, & Neapolitanum* A Caliate Solusupre mpm. IX. *Longolianum* à Galeate Solusupra mpm. VIIII. *& milto* Solusapre *corrigitur.* SVR.

A CALACTE SOLVSAPRE] Desunt quoque libro Vaticano. Habent vero Parisiensis, Vossianus & quem vir doctus usurpavit, cui Fabricii exemplari differentias ejus adscribere visum fuit. Anastasius *Acusapre* legit. Cluverius fuisse putat ad ostium *Furiani* fluminis. Pæne putem *Solusapre* in diverticulo fuisse, notarique intervallum ad eam mansionem, mox vero ad Agathyrnum numeros intercapedinem indicare, quæ inter Calactam & Agathyrnum interposita erat, sic certe mutatione opus

TYNDARIDE.	M. P. XXVIIII.
ITER A THERMIS CATINA.	M. P. XCI. Sic.
ENNA.	M. P. LII.
AGVRIO.	M. P. III.
CENTVRIPA.	M. P. XII.
AETNA.	M. P. XII.

CA-

opus effet nulla. Vide tamen Ph. Cluverium L. II. S. A. C. 5. WESS.

AGATINNO M. P. XX.] *Agatinno* vel *Agautinno*. Plinio & Straboni *Agathyrsum*, Ptolemaeo *Agathyrium*. SIML.

AGATHYRNVM M. P. XXVI.] *Regium exemplar* Agatinno M. P. XXVI. *Blandinianum & Neapolitanum* Agantinnn mpm. XX. *Longolianum* Agantino mpm. XX. *Plinius L.* 3. *C.* 8. Agathirnum, Tyndaris colonia, oppidum Mylae. *Silius* L. XIV. 280. Agathyrna manus: *ut Ptolemaeo fit* Ἀγάθυρνα *non* Ἀγάθυρσον. *Strabo L.* 6. *p.* 266. *ex Posidonio* Tyndaride Agathyrsum XXX. M. P. *confici memorat*. SVR.

AGATINNO] Tabula cum libris noftris *Agotinno*. folus Cufani *Agantinno*. Rectum haud dubie *Agathyrno* eft. Fortaffe in vocis pronuntiatione, uti fieri amat, variatum fuit, cum Tabula & Itinerarium vulgarentur. Innumeris indiciis auctores utriufque, quicunque tandem fuerint, vulgi magis quam doctiorum confuetudinem amplexatos, perfpicimus. Quam vero illa varia & mutabilis in vocabulorum fit fono, maxime fi fint propria, quis eft, qui ignoratum habeat? WESS.

TYNDARIDEM M. P. XXVIIII.] *Regium exemplar auferendi cafu*. M. P. XXVIIII.] *qui numerus proxime ad Pofidonii milliaria accedit. reliqua* Tindaride mpm. XXVIII. SVR.

TYNDARIDE] Excerpta librorum, quorum nobis ufura fuit, XXVIII. M. P. Tabula Regio exemplari accedit, eofdem numeros fervans. Una paffuum millia à plerifque per focordiam videntur neglecta, cum vulgo XXVIIII. non XXIX. fcriberetur. WESS.

ENNAM M. P. LII.] *Auferendi cafu Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar praeferunt. Neapolitanum* Cima mpm. LII. *Celeberrimum Siciliae oppidum, Ciceronis, & T. Livii defcriptione*. SVR.

ENNA] *Euna* etiam noftri. *Henna* veteribus placuit. Vide N. Heinfium ad Claudianum L. I. Rapt. Proferp. 122., &, qui multa de urbe erudite accumulavit, Spanhemium ad Callimachi H. in Cererem ℣. 15. Sita erat in media infula, quamobrem *umbilicus Siciliae* nominabatur. WESS.

AGVRIO M. P. III.] Plinio *Agyrium*. Ptol. *Agurium*. hodie *San Philippus Agirionis*. SIML.

AGVRIVM M. P. III.] *Regium & Blandinianum, & Longolianum* Augurio mpm. III. *Neapolitanum* Augerio mpm. III. *Ciceroni* Agyrium & Agyrinenfes L. 3. *in Verrem C.* 27. *Plinio* Agyrioi, *Ptolemaeo* Ἀγύριον. SVR.

AGVRIO] Paffuum millia jufto funt minora: addi debuerant X. M. Namque hodie XIII. M. P. inter eas urbes fere numerant. WESS.

CENTVRIPA M. P. XII.] *In exemplaribus manufcriptis, & Longeliano. Ciceroni lib.* 4. *Verrem C.* 23., *plurium numero*, ut Centuripis, civitate totius Siciliae multo maxima & locupletiffima, omne argentum conquireret. *Straboni item numero plurali* Κεντόριπα. *Ptolemaeo* Κεντουρῖπαι. SVR.

CENTVRIPA] In numero & genere hujus urbis veteres in diverfa abierunt. Graeci cum plerifque Latinis numero multitudinis fequioreque genere efferunt. *Centuripae* apud Silium ex Heinfii emendatione L. XIIII. 203. dicuntur. Atque ita Scribonius Largus C. 43. *Antidotus Apulei Celfi praeceptoris, quam quotannis componebat, & genere quodam pulchro mittebat Centuripas, unde ortus erat, quia in Sicilia plurimi fiunt rabiofi canes*. Auctor Itinerarii genus neutrum videtur probaffe. WESS.

AETNA M. P. XVIII.] Mons Aethna notiffimus eft; ejufdem nominis oppidum propinquum Centuripis Straboni, Plinio & Ptolemaeo commemoratur. SIML.

ETNAM M. P. XII.] *In Reg.* Etha mpm. XII. *Alia vero* Ethna mpm. XVII: *cum minime adfpirandum videatur. Ciceroni L.* 3. *Verr.* C. 18.

CATINA.	M. P. XII.
ITER A CATINA AGRIGENTVM MANSIONIBVS NVNC INSTITVTIS.	M. P. XCI. Sic.
CAPITONIANIS.	M. P. XXIIII.
PHILOSOPHIANIS.	M. P. XXI.
CALLONIANIS.	M. P. XXI.
CORCONIANIS.	M. P. XII.
	AGRI-

C. 18. Ennenſes, *&* Etnenſes *diſtinguuntur? atque item Plinio: ut diverſa ſint oppida, quemadmodum & in hoc Itinerario apparet. Praeterea Cicero maximam partem agri* Etnenſis Centuripinos *poſſidere L. 2. C. 45. docet: ut plane hujus* Etnae *ager intelligi debeat: quod* Agurini *inter* Centuripinos, *&* Ennenſes *intereſſent: &* Centuripini *continentem agrum cum* Etnenſibus *haberent, tametſi paullo poſt* Centuripinos *in omnibus fere finibus poſſeſſiones habere tradit. Strabo L. 6. p. 268. cum* Ennae *mentionem feciſſet, exile oppidum* Etnam *vocatum* Centuripis *vicinum,* Aetnam *montem conſcenſuros excipere tradit, atque eo primum montis aſcenſum inchoare. Ptolemaeo non recte* Αἰτναὶ *ut arbitror pro* Ἐτνή. *Stephanus* Etnam *prope Catanam Siciliae urbem eſſe memorat ab Hierone conditam, ut ſatis appareat* Ennam *multo fuiſſe vetuſtiorem.* Svr.

AETNA] Quod Surita ſcribi hic juſſerat, *Etna*, mutavi vetuſtis libris auctoribus. *Aethna* Pariſienſis codex perſpicue ſcribit. Vaticanus, & quem vir doctus, cujus olim Fabricii liber fuit, vidit, *Athena*, *Atna*. Factum a Surita imprudentius eſt, quod Ciceroni *Etnenſes* & Ptolemaeo Ἐτνὴ obtruſerit, cum tamen recte uterque ſcripſerit, uti ex Diodoro, Strabone, Ptolemaeo aliisque exploratiſſimum eſt. Numi ΑΙΤΝΑΙΩΝ in Theſ. Fridericiano Cap. V. ſect. 4. Chriſt. Sigiſ. Liebe inveniuntur. Wess.

ITEM A CATANA AGRIGENTVM &c. M. P. xci. Sic.] *In manuſcriptis & Longoliano* xcii. *& tamen numerorum ratio ſummam xci. confecit.* Svr.

CALLONIANIS M. P. xxi.] Ita libri omnes, non *Gallonianas*, quas Suritae editio præfert. Ph. Cluverius L. II. S. A. C. 10. dictum hunc arbitratur locum ab oppido *Caulonia*: Ego vero cum ejus urbis ſitus ſit incertus & prorſus dubius, prætereaque & *Caulonia* Caulonianus aut Colonianus, uti *campo copa, aulla olla* dant, formetur, pronior in eam partem ſum, quæ à Callonio, quicunque fuerit, repetit. Non ignoratum id nominis neque inauditum Romanis auribus fuiſſe, lapides vetuſti loquuntur. Vide Theſaurum Gruteri p. dcccLxiii. Wess.

CORCONIANIS] Vel *Corcovianis*. videtur eſſe *Cotyrga* apud Ptolemaeum. Siml.

SOSCONIANAS M. P. xii.] *Regium exemplar* Soſconianis m. p. xii. *Blandinianum* Gorconianis mpm. xii. *Neapolitanum* Corconianis mpm. xii. *& Longelianum* Gorcovianis mpm. xii. *Regii exemplaris lectionem retinendam judico, ſi fortè vera ab ea erui poterit.* Svr.

CORCONIANIS] Miro conſenſu *Corconianis* libri omnes, vereorque ut his par ſit Regiits Suritae. Mihi tutius viſum eſt hoc amplecti. In Anaſtaſii Epitome eſt *Cornoviana*. Nuſquam has manſiones in aliorum ſcriptis occurere, demirandum non eſt, cum ſero videantur inſtitutæ. Atque id, niſi fallor, auctor innuit ipſe initio hujus itineris. Wess.

SYRACVSAS M. P. cxxxvii.] *In Regio* cxxxvi. *At in reliquis* cxxxvii: *cujus ſumma ſingularibus numeris apparet ratio.* Svr.

DAEDALIVM M. P. xviii.] *Regium, Neapolitanum, & Longolianum* Dedalio mpm. xviii. *Blandinianum* Beta dalio mpm. xviii. *videtur à* Daedalo *nomen ſumpſiſſe, de quo Solinus C. 5.* Inter quos Daedalus, *inquit*, fabricæ artis magiſter, principem urbium Syracuſas habet. Svr.

DAEDALIO] Situs indicat fuiſſe in Ecnomo monte: nec tamen auſim adfirmare idem eſſe ac Phalaridis Caſtellum ſive Phalarium cum Cluverio. à Daedalo, cujus plura in hoc tractu opera, nomen eſt. Wess.

PLINTIS.] Plinio *Phyntienſes*. Ptolemaeo forte *Pintia*. Siml.

PLINTIS M. P. v.] *Habet Regium exemplar, atque item Longolianum: Blandinianum, pri-*

AGRIGENTVM. M. P. XIII.

ITER AB AGRIGENTO PER MARITIMA LOCA SYRACVSIS. M. P. CXXXVII. Sic.

DAEDALIO. M. P. XVIII.

PLINTIS. M. P. V.

REFVGIO CHALIS. M. P. XVIII.

PLAGA CALVISIANIS. M. P. VIII.

PLA-

primo Plentis mpm. v. *ac postea inducta litera*, *e*, Plintis. *Neapolitanum* Pluttis mpm. v. SVR.

PLINTIS] Nostris quoque omnibus *Plintis* inest. Solus Anastasius *Plinois* habet. Erudita est Ph. Cluverii conjectura *Phintiis* legentis. Verum quidem est, Ptolemaeum Φινθίας in Siciliae mediterraneis locasse: Cum tamen Diodorus, ex Siculis ortus, in Eclogis L. XX. *παραθαλάσσιον maritimam* esse profiteatur, forte verum vir doctissimus vidit. Eum adi L. I. S. A. C. 16. WESS.

CHALIS M. P. XVIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* Refugio Calis mpm. XVIII. *Neapolitanum* Refugiocuhs mpm. XVIII. *Ego arbitror voce* Refugii *stationem designari, qua fida navibus mansio designabatur: & jam antiquitus eam dictionem continenti scriptione reliqua adjunctam: ut in hoc ipso itinere* Apolline, Refugii *vox adjicitur, atque eas dictiones in margine adnotandas milto visum est: ut sincera vetustissimi exemplaris lectio remaneat.* SVR.

CHALIS] De *refugio* haud gravate Suritae assentior. Videntur fidæ stationes ita appellatæ, αὐτὰς ἐν τοῖς χειμαζομένοις ἔχειν ἐν αὐταῖς καταφυγάς. *quod refugii naufragis ventoque agitatis inibi locus esset*, quæ Theophili L. II. ad Autolycum C. C. 21. verba sunt. Atque ita, quamquam sententia tralata, Cicero L. II. Offic. C. 8. *portum* & *refugium* conjungit, Dominusque Christus τῶν χειμαζομένων καταφύγιον appellatur à S. Thecla apud Basilium Seleuciensem L. I. Vitae ejus p. 102 De voce addita major oritur difficultas: libri nostri eam recipiendam monent. Anastasius *Refugiodialis* scripsit, quo ad *Dianae* amnem, de quo Solinus C. 11. duceremur, ni paullo is hinc esset remotior. *Goiis* Cluverius verum arbitratur mansionis cognomen, eamque stationem in litore fuisse haud longe à *Gela* urbe. WESS.

CALVISIANIS M. P. VIII.] *Habetur in Regio exemplari: cum Blandinianum continenter* plaga Caluisianis mpm. VIII. *habeat: Neapolitanum* Plaga Clausianis mpm VIII. *& Longolianum* plaga Caluisianis mpm. VIII. *& milto corrigitur* Clausianis: *similique ratione arbitror designari in eis litoribus malefidas stationes in ea, & reliquis dictionibus, quibus nos* Plagia *milto*, plagae *loco, adjecimus Isidori loco admoniti Etymologiarum libro xiii. C. 16.* Pelagus, *inquit*, est latitudo maris sine litore, & portu, Graeco nomine ἀπὸ τῦ πλαγίου, hoc est à latitudine dictus: unde & Plagia, eo quod sit importuosa. Pelagus *enim altum significat Virgilio:* ut pelagus tenuere rates: *atque inde pisces* pelagii *à litoralibus distinguuntur.* SVR.

CALVISIANIS] Summa concordia libri nostri *plaga*, nihil Anastasio dissidente. Fuit cum suspicarer, vocem notare tractum maritimum, quomodo *Oceani plagas* Seneca in Hippolyto ℣. 931. & Agennus de Limit. Agr. p. 55. *plagas silvarum* dixerunt: Accedebant Graeci, πλάγος terram planam & aequam, sæpe etiam in mare prominentem appellantes. Σικανῶν πλάκας plana Siciliae litora Lycophron Alexandra ℣. 870. Ἄκρας πλάκας Σουνίου Sophocles in Ajace M. ℣. 1240. verum hoc repudio. Satis ex hoc itinere, &, quod in fine habebis, maritimo, esse discrimen inter *refugium*, *plagam*, sive *plagiam* & *portum* apparet. Si *plagam* tractum maritimum accipias, ea differentia non erit aperta. Fortasse itaque verius est, quod Surita dedit, amplexique sunt Ph. Cluverius & N. Bergerius. *Plagia* stationem male fidam notat, Servio Aeneid. II. 23. auctore, nisi si *pelagiam*, quod novissima editio præfert, scripserit. Certe à pelago *plagiam* Isidorus repetit, ut alias ostendam. Recentior aetas vocis usum non refugit. *Plagia Barcinonensis* est in Chronico A. CIↃCCLXIX, quod Marcae Hispanicae

PLAGA MESOPOTAMIO.	M. P. XII.
PLAGA HEREO SIVE CYMBAE.	M. P. XXIIII.
REFVGIVM APOLLINE.	M. P. XX.
PLAGA SYRACVSIS.	M. P. XXXII.
ITER AB AGRIGENTO LILYBAEO,	M. P. CLXXV. Sic.
PICINIANIS.	M. P. IX.
COMICIANIS.	M. P. XXIIII.
PETRINE.	M. P. IIII.

PIRI-

nicae adjunxit St. Baluzius. *Litora plagiosa*, ad quæ periculum est, ne naves frangantur, semel atque iterum N. Specialis L. IV. Hist. Sicul. C. 5. pariter ac *plagias Catanensium* usurpavit. Putem, vocabulum hoc fuisse nauticum, & eorum potissimum usu tritum. Id negligere non debui, Vaticanum codicem *refugii* & *plagae* voces non agnoscere. WESS.

PLAGA MESOPOTAMIO] A duobus fluviis, quos inter media erat, dicta est. Habet hæc ora Hipparin & Oanum amnes, Dianae etiam fluvium: Inter hos fuisse videtur. Codex Vaticanus, ut hoc addam, *Mesopotamum* tantummodo offert. Anastasius *plaga Mesopotami.* WESS.

HEREO, SIVE CYMBA M. P. XXIIII.] *In Reg.* Hereo *tantum legitur: in Blandiniano* Plagereo sive Cymbae mpm. XXIIII. *Neapol.* Plagero sin Cibae mpm. XXIIII. *Longol.* Plaga reo sive Cymbae mpm. XXIIII: *&* *milto corrigitur.* SUR.

HEREO SIVE CYMBAE] Multum me & alios hæc statio exercuit. Cluverius L. II. S. A. C. 10. ex corruptissimis his vocabulis extudit *Plagia Heraeae sive Hyblae.* Hybla minor in Stephano Ἥρα dicitur; id vocabuli motus Itinerarii scriptura in Ἡραῖα, *Heraea* mutat, stationemque ab Hybla minore, ad cujus vicinum littus erat, cognominatam decernit. Sed cum stationis nomen sit depravatissimum, forte parum prudenter Stephanum, quod & L. Holsteinius advertit, mutatum ivit. Est præterea paullo audacius ex *Cymba* vel *Cyba* Hyblam eruere, quod tamen ferendum esset, si cetera convenirent: ad hoc, opus est, ut numeris X. M. detrahantur, si obtineat Cluverii opinio, ipso fatente. S. Bochartus, ut veriverbium *Hyblae* ex Phœnicum fontibus hauriret, in Cluverii sententiam pedibus ivit L. I. Chan. C. 29. p. 548. Hebraeis *Hebel* sive *Chebel*, Phœnicibus *Hibla* funis est, hereditasque fune mensorio divisa: adsignificavit deinde regionem tractumque terrae: Hanc vir multo doctissimus veram esse asseverat Hyblae originationem: Hyblam enim in Antonino *plagam* explicari. Vide eum p. 531. Equidem non obloquar illis, quæ de voce Hebraea scripsit: sunt enim certissima: Quod vero inde cogit, infirmissimum mihi videtur & prorsus dubium: tanto magis, quod *plaga* Hyblam, modo ea vera vocabuli sit lectio, ejusque originem vocis non explicet, ut neque *Calvisiana* aut *Syracusas*, quibus itidem annectitur. Mitto nunc, quæ de *plaga* sive *plagia* alias disputata sunt, & huic sententiae contra eunt. Hyblam Graecae originis semper arbitratus sum, & ab ὕλη repetendam, quomodo ἀβὼ pro ἀὼ Lacones, ἀβέλιος pro ἀέλιος, ἀβηδόνα pro ἀηδόνα Cretenses dixerunt. Sed hæc alius sunt loci. redeamus in viam. In Vaticano codice *Ereo* invenit Em. Schelstrate. Anastasius legit *Plaga Reomocymbi.* Fuit hic viciniæ urbs *Motyca* sive *Motya*, indeque cognomentum sortitus fluvius *Motycanus.* An ergo ῥέος *Μοτυκανοῦ* aut *Μοτύκανος*, *Reos Motycani* pro *amne Motycano* depravatissimis his vocibus originem dedit? superior statio Graeci sermonis fortasse hanc defendet, sed viderint peritiores. WESS.

REFVGIVM APOLLINE.] Videtur huic esse natum nomen ab Apolline Libystino, quem eximia religione colebant apud Pachynum Siciliae promontorium, teste Macrobio L. I Satur. C. 17. Anastasius appellat *refugium Apollinis.* WESS.

AB AGRIGENTO LILYBAEO M P CLXXV.] Numeros milliarium in hoc itinere esse corruptos colligit inde Ph. Cluverius, quod singulares mansiones tantummodo edant summam CLXV. Credo festinasse virum diligentissimum, cum ea scriberet, nec oculis usum fuisse ad-

mo-

PIRINA.	M. P. XXIIII.
PANORMO.	M. P. XXIIII.
HYCCARIS.	M. P. XVIII.
LOGARICO.	M. P. XXIIII.
AD OLIVAM.	M. P. XXIIII.
LILYBAEVM.	M. P. XXIIII.
ITER AB HYCCARIS PER MARITIMA LOCA DREPANIS VSQVE.	M. P. XLVI. Sic.
PARTHENICO.	M. P. XII.
AD AQVAS PERTICIANENSES.	M. P. XVI.

DRE-

modum perſpicacibus. WESS.

PHTIANAS M. P. VIIII.] *Regium* Pthianis P. M. VIIII. *Blandinianum* Pitianis mpm. VIIII. *Neapolitan.* Pitunanis mpm. VIIII. *Longolianum* Pitianis mpm. VIIII. *& milte* Pitinianis. *Cum Ptol. ſit*, Φθινθία, *forte* Phthinthianas *legendum eſſet.* SVR.

PICINIANIS] Lugduni & Baſileae ediderunt *Picinianis*, quomodo ſchedae Pariſienſes, a quibus proxime abſunt Voſſii cum ſuo *Pitinianis.* Anaſtaſii *Pytamana* hinc natum eſt, duabus in unum literam conflatis. *Pitianis* vir doctus adſcripſit libro Fabricii: prius ob codicum conſenſum recepi. Manſio in mediterraneis inſulæ fuit, mihi pariter ac ſequens ignorata. WESS.

PETRINE.] Ptol. meminit *Petrae* oppidi. Plinius *Petrinorum.* SIML.

PETRINAS M. P. IIII.] *Regium* Petrine M. P. IIIII. *& item Neapolitanum*, *& Longolianum: Blandinianum* Petrinae mpm. IIII. *Ego* Petrinas *legendum ſuſpicor: ut ſint aquæ à* Petra *oppido nuncupata: nam Ptolemaeo eſt* Πέτρα. SVR.

PETRINE] *Petrine* noſtri omnes dant. Anaſtaſius tamen *Petrina.* Ab urbe *Petra* incolæ *Petrini* dicti ſunt Ciceroni L. III. in Verrem C. 39. Ab eadem manſio hæc nomen eſt nacta. *Stagnum Petrenſe*, quod tamen ignotum hoc eſt tempore, Solinus C. 11. memorat: Aquas Petrinas, quantum recordor, nemo. WESS.

PYRAMA M. P. XXIIII.] *Regium* Pirama M. P. XXIIII. *Blandinianum* Pirma mpm. XXIIII *Neapolitanum* Pirima XXIIII. *Longolianum* Pirma: *& milte* Pirima. SVR.

PIRINA] *Pirina* editi & ſcripti libri cum Anaſtaſio probandum eſſe ſuadent: in Pariſienſi & Voſſiano *Pirma*, quod ex priore ortum eſt, conſpicitur: locus, ſitus & nomen obſcuriſſima ſunt. WESS.

HICCARA M. P. XVIII.] *Habent manu ſcripta & Longolianum: cum ſupra ab* Hiccaris Panhormum XVI. M. P. *eadem deſiniant.* SVR.

HYCCARIS] Eoſdem numeros codicum noſtrorum excerpta confirmant, idque recte, ut ſupra eſt monitum: ſcribunt eadem *Hyccaris.* WESS.

LONGARICVM M. P. XIIII.] *Regium* Longarico M. P. XXIIII. *& reliqua* Locarico mpm. XXIIII. SVR.

LOGARICO] Nullus librorum eſt, quibus utimur, quin *Logarico* aut *Locarico* repræſentet. Anaſtaſius vocem mutilavit, *Logaria* ſcribens. Recte monitum à Ph. Cluverio eſt, hanc fuiſſe manſionem in mediterraneis, haud procul ab *Aquis Segeſtanis* ſejunctam. WESS.

AD OLIVAM.] *Elva* corruptiſſime Anaſtaſius legit. Fuiſſe circa Salemum urbem videtur, cujus ager hac quoque tempeſtate olearum longe feraciſſimus eſt, obſervante Cluverio L. II. S. A. C. 12. WESS.

AD AQVAS PERTICIANENSES.] Vel *Particianas.* Illud quoque obiter annotandum eſt, à Strabone quarundam Siciliae civitatum diſtantias annotari, quæ tamen cum dimenſinne Antonii noſtri non conveniunt, idque ob hanc cauſſam, quod Strabo navigationis circuitum, noſter vero terreſtris itineris ſpacia annotat. Attamen in diſtantia Agathyrſi & Aleſi dubito an mendum ſit. Præterea numerus ſtadiorum à Meſſana Lilybaeum per viam Valeriam mendoſus eſt apud Strabonem, ponuntur enim milliaria XXXV. cum ſint CCXXXV. ut ex ipſo Strabone & noſtro auctore colligitur. SIML.

N AD

DREPANIS. M. P. XVIII.

I T A L I A E.

ITER, QVOD A MEDIOLANO PER PICENVM ET CAMPANIAM AD COLVMNAM, ID EST, TRAJECTVM SICILIAE DVCIT. M. P. DCCCCLVI. Sic.

A MEDIOLANO LAVDE CIVITAS. M. P. XVI.
PLACENTIA CIVITAS. M. P. XXIIII.

FI-

AD AQVAS PERTICIANENSES M. P. XVI.] *Habet Blandinianum exemplar. Regium* ad aquas perdicianenses M. P. XV. *Neapolitanum* ad aquas perticianenses mpm. XIII. *Longolian.* ad aquas Perticianenses. mpm. XVI. *& mileo* XIII. *corrigitur.* SVR.

AD AQVAS PERTICIANENSES] *Aquas Perticianenses* nostri libri receperunt, diffidente tamen Anastasio, cui *Aqua Perticana* placuit. In locis mari proximis fuisse, ex capite itineris cognoscitur. Qua vero in parte sint oræ maritimæ, quodve nunc gerant nomen, ad finiendum haud facile est. Cluverius quædam L. II. A. S. C. 2. in medium attulit, quibus, si ita animo allubescat, utere: mihi dubia sunt. WESS.

AD COLVMNAM] Hanc Plinius L. 3. C. 8. vocat *Columnam Rhegiam*, & juxta eam fretum latudinem M. D. passuum habere scribit. Meminit etiam illius Strabo, qui στηλίδα L. 6. p. 257. appellat. SIML.

AD COLVMNAM ID EST TRAJECTVM SICILIAE DVCIT M. P. DCCCCLVI.] *In Regio verba* ad columnam *non habentur, quemadmodum in Blandiniano, & Longoliano leguntur. In Neapolitano* ad Coloniam. *Cicero de* Columna Rhegia *pro Sestio C. 8. Strabo L. 3. p. 171. Rheginos* Columellam turrem *exilem super freto pro confinio locavisse tradit: cui è regione turris apposita erat, quam Pelori nuncupabant. Distare ab urbe Rhegio ferunt* XII. M. P. *cum dimidio. Mela lib. 2. 4. in Brutio promuntorio* Columnam Rhegiam, Rhegium, & Scyllam *statuit. Plinius lib. 3. C. 5. a sinu Paestano trajectum ad* Columnam Rhegiam C. M. P. *designat. Numerorum summa in Reg. perversa est: habet enim* DCCCCS. *qua nota librarius defectum Numeri significasse videtur. reliqua* DCCCCLVI. *habent.* SVR.

AD COLVMNAM] Ciceronis in Sextiana C. 8. de Gabinio verba sunt: *Olim Scyllaeo illo aris alieni in freto ad columnam adhaeresceret, in tribunatus portum perfugerat.* Intelligit haud dubie columnam Maeniam. An vero per dilogiam jocularem, facta Scyllaei mentione, ad columnam Rheginam respexerit, uti Turnebus L. XX. Advers. C. 3. & Manutius ad Ciceronem arbitrati sunt, non temere dixerim. Columna Rhegina in ipso non fuit freto, sed ad fretum, Strabo L. III p. 171. Καθάπερ οἱ Ῥηγῖνοι τὴν στηλίδα ἔθεσαν τὴν ἐπὶ τῷ πορθμῷ κειμένην πυργίον τι. quæ vertenda fuerant, *Sicuti Rhegini columellam posuerunt ad fretum, turricula instar.* Idem innuit Plinius L. III. C. 5. *Dein columna Rhegia, Fretum Siculum, ac duo diversa promontoria.* Appianus L. V. Bel. Civil. *p.* 1157. στηλίδα appellat, & à freto distinguit. Non eorum ignarus sum, quæ de Authari Longobardorum rege Paullus Diaconus L. III. C. 33. scripsit. *Et quia ibidem intra maris undas columna quadam esse posita dicitur, usque ad eam equo sedens accessisse, eamque de hasta sua cuspide tetigisse, dicens: Usque hic erunt Longobardorum fines.* Sed cum ille ex rumore, ad se perlato, loquatur, narratioque ipsa satis sit suspecta, ut Camillus Peregrinus Differt. de Ducatu Benevent. animadvertit, ipsius auctoritate parum moveor: Ceteroqui absurdum videri non debet, columnam, quæ Plinii ævo in litore erat, Paulli Warnefridi aut regis Autharis ætate aquis fuisse cinctam, si quidem maritima loca his frequentissime obnoxia immutationibus sunt. WESS.

M. P. DCCCCLVI.] Ita omnes libri. Si vero summam ad singulas mansiones exigas sedulo, eam V. M. P. ampliorem invenies. WESS.

A MEDIOLANO LAVDEM CIVITATEM M. P. XVI.] *Regium* XV. *Reliqua.* XVI. SVR.

A MEDIOLANO LAVDE] Nostri libri XVI.

FIDENTIOLA VICUS.	M. P. XXIIII.
PARMA CIVITAS.	M. P. XV.
REGIO CIVITAS.	M. P. XVIII.
MUTINA CIVITAS.	M. P. XVII.
BONONIA CIVITAS.	M. P. XXV.

FO-

XVI. M. P. addunt, totidem Tabula. Obesse his videtur numeris auctor itineris Romani, quod insertum est Biblioth. Novæ Labbei p. 357. *Fuit*, dicitur inibi, *in civitate Mediolanensi, distatque à civitate Laudensi per XX. M.* paria Radevicus L. II. C. 27. habet. sed ea *Laus nova* est, quæ à veteri IV. M. P. fere abest. Condita Laus Pompeja à Bojis est, instaurata dein à Pompejo Strabone, ut ex Plinio L. III. C. 21. & urbis cognomine colligas. WESS.

PLACENTIA] Præcipua urbs erat Aemiliae. Procopius L. III. Bel. Goth. C. 13. πρώτη μὲν ἐστιν Αἰμιλίων τῆ χώρας, ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἔχουσα. αὐτὴ δὲ τῷ ποταμῷ Ἠριδανῷ κεῖται. *Urbium Aemiliae princeps, validis cincta operibus, ad Eridanum posita.* Coloniam fuisse, jusque Municipii accepisse aliunde notum est. In MSS. Parisiensi *Placonnacium*, *Placentiacium* vero in Lugdunensi exemplari appellatur, ubi ultima vocabuli pars, CIVITATEM notans, fraudi librariis fuit. *Placentia civitas* fuit in schedis, quibus usus est vir doctus, cujus antea Fabricii liber fuit, & Vossianis, sed Cusani *Placentiacium.* WESS.

FIDENTIOLAM VICUM M. P. XXIIII.] *In hoc itinerario ab* Arimino Dertonam Fidentiae *fit mentio, cui à* Parma XXV. M. P. *tribuuntur. Ptolemaeus Placentiam*, Fidentiam, *Brixellum, Parmam & Regium Lepidi in Gallia Togata recenset. Plinio lib.* 3. C. 15. *item in octava regione* Fidentini *collocantur: quare ab Antonino hic vicus seorsim à* Fidentia *recensetur: cujus apud veteres auctores nullam reperi mentionem fieri.* SUR.

FIDENTIOLA VICUS] *Fidentiolam* eandem atque Fidentiam Cluverius & Cellarius arbitrantur, quemadmodum *Florentia* Itinerarii *Florentiola* est Tabulae. Cum tamen *Florentia* respectu alterius Florentiae *Florentiola* dicatur, non omnino absonum est Fidentiolam a Fidentia discernere: In primis cum Itinerarii auctor præiverit. Fidentiam ipse pariter ac Tabula XXV. M. P. Placentia sejungit. at Fidentiolam tantummodo XXIII. M. Fuit præterea Fidentia ampla satis civitas, cum Fidentiola Vicus tantum dicatur. WESS.

PARMA CIV.] *Parme civitas* scripti libri. COL. IVL. AVG. PARM. est in Lapide Gruteri V. pag. CCCCXCII. Recentior aetas *Chrysopolis* titulum addidit. Donizo in Vita Machtildis L. I. Cap. 10.

Chrysopolis dudum Graecorum dicitur usu,
Aurea sub lingua sonat hac urbs esse Latina,
Scilicet urbs Parma.

Consentit Donizoni Ravennas L. IV. C. 33. uti Leibnitius & Muratorius V. C. monuerunt. Atque hæc *Julia Chrysopolis* est in Actis S. Domini, quæ Ph. Cluverium adeo torsit L. I. Ital. A. C. 27. WESS.

REGIO CIVITAS.] Veteres pro arbitratu *Regium Lepidi*, *Regium Lepidum* appellavere. Seriori aetati *Regium* placuit. Monuit Ph. Cluverius *Forum Lepidi* olim fuisse dictum Festi Grammatici auctoritate: quare miror Cellarium nescire se, quo is auctore id fecerit, profitentem. An *Aemiliae* quoque nomen gesserit, Cl. Muratorius disquirit ad Donizonem L. II. C. 7. WESS.

MUTINAM M. P. XVII.] Tabula M. P. XVIII. atque ita auctor semel atque iterum inferius. Cusani liber *Mutinatium*, & mox *Boneniatium*, ubi *tium* ex *Civ.* natum est. WESS.

BONONIA.] Duæ civitates hujus nominis ab Antonio hoc itinere ponuntur, quarum prior, quæ post Mutinam ponitur, notissima est, & adhuc nomen servat: altera, quam post Sernicum (Aeserniam) nominat, videtur esse Bovianum Samnitum, *Boianum* Ptolemaeo dictum. SIML.

BONONIA CIVITAS] Certa hæc viri doctissimi sunt. Romani Bononiam coloniam deduxerunt Manlio Vulsone & Fulvio Nobiliore

 Coss.

FORO CORNELI CIVITAS.	M. P. XXIIII.
FAVENTIA CIVITAS.	M. P. X.
CAESENA CIVITAS.	M. P. XXIIII.
ARIMINVM CIVITAS.	M. P. XX.
PISAVRO CIVITAS.	M. P. XXIIII.
SENOGALLIA CIVITAS.	M. P. XXVI.
VLTRA ANCONAM.	M. P. IIII.

AN-

Coſſ. Auxit ornavitque eandem Auguſtus. Vide Caeſ. Malvaſiae Marmora Felſinea Sect. III. C. 4. WESS.

FORO CORNELI.] Sic libri. Φορνοκορνήλιος ſimili modo Procopio dicitur L. II. Belli Goth. C. 19. Incolæ FOROCORNELIENSES in veteri monumento, quod notis in Ital. Ant. Cluverii p. 15. L. Holſteinius inſeruit. plane vero ut hic vetuſtus lapis Sponii Miſcel. p. 185. IIIIII VIRO FORO CORNELI. WESS.

FAVENTIAM CIV. M. P. x.] *Procopius de Bello Gothorum libro 3. C. 3.* Faventiam *Aemiliae urbem à Ravenna ſtad. cxx. disjunctam prodit.* SVR.

CAESENAM CIV. M. P. xxIIII.] *Procopius libro primo de bello Gothorum C. 1.* Caeſenam *à Ravenna ſtad. ccc. abeſſe prodit.* SVR.

CAESENA CIVITAS] Procopius Caeſenam *Φρούριον caſtellum* appellare ſolet, quod mirum accedit Ph. Cluverio, quia *πόλις urbe* Agathiae & *Civitas* Itinerarii auctori dicitur. Putem Procopii aetate multum de veteri urbis ſplendore fuiſſe detritum, & caſtellum tantummodo fuiſſe. Certe Anaſtaſius in Vita Zachariae Papae *Caeſenae caſtrum* nuncupat, & *Ceſenatenſe*, *Ceſnacenſe* ac *Caeſenate caſtrum*, quorum pleraque vitioſa ſunt. Dicam alias plura. WESS.

ARIMINVM CIV. M. P. xx.] *Strabo* Placentia Ariminum *ſtad.* M. CCC. *aſſignat. Cicero* Philip. XII. C. 9. *Flaminiam Mutinam uſque perduxit. Et Strabo L. 5. p. 217.* Hic ille, *inquit*, Scaurus eſt, qui per Piſas & Lunam uſque Sabatios viam ſtravit Aemiliam: & hinc per Dertonam. *Alia verò eſt* Aemilia, *quæ Flaminiam excipit: eodem enim in Conſulatu M. Lepidus, & C. Flaminius collegæ fuerunt. Victores autem Ligurum ſtravere hic quidem* Flaminiam *è Roma per Tuſciam, & Umbriam uſque Ariminum; alter reliquam porro uſque* Bononiam: *& ex ea in* Aquileiam *prope Alpium radices, ducto per gyrum circa paludes opere.* SVR.

ARIMINVM CIVITAS] De Strabonis CIƆCCC ſtadiis, quibus Placentia Arimino disjungitur videndus eſt Caſaubonus L. V. p. 217. WESS.

SENOGALLIA CIVITAS] Libri vetuſtè *Senegallia* edunt. *Ager Senigallienſis* memoratur à Frontino de Coloniis p. 143. quem tamen alibi *Senogallienſem* appellat. *Senegalia* eſt in Ravennate L. IV. C. 31. In Cuſani codice ſolito ſibi more *Senegallitium.* Vocabuli originem enarrat Guntherus Ligur. L. V.

Magna tamen Princeps & ſolo Caeſare digna
Caſtra movens, per eam quæ nunc Senogallia fertur.
Quod Senones illam Galli tenuiſſe putantur,
Cum premerent trepidam peregrino milite Romam.

Paria leges, ut alios miſſos faciam, in Paulli Diaconi L. II. Hiſt. Longobard. C. 22. WESS.

VLTRA ANEONAM M. P. IIII. ANCONAM M. P. XXVI.] *Hæc in Regio exemplari leguntur. In Blandiniano* Vltra Alconane milia plus minus quatuor M. P. XXVI. *Neapolitanum* Vltra Alconam milia plus minus quatuor mpm. XXVI. *Longolianum* Vltra Alconam M. P. IIII. milia M. P. XXVI. *ut meritò Regii exemplaris lectio præferatur: tametſi ea manſio* vltra Aneonam *mihi incognita ſit. Neque tamen* vltra Anconam *legendum video: cum ſtatim ab ea* Anconam XXVI. M. P. *recenſeantur. Anconam inter Italicas Gallicaſque gentes quaſi terminum intereſſe Pomponius perhibet: & Plinio lib. 3. C. 14. ab* Ancona, Gallica ora incipit, Togatae Galliae *cognomine.* SVR.

VLTRA ANCONAM] Codices, quibus uſi ſumus, *Vltra Anconam M. P. M. IIII. M. P. M. XXVI.*

ANCONAM.	M. P. XXVI.
POTENTIA CIVITAS.	M. P. XVI.
CASTELLO FIRMANO.	M. P. XX.
TROENTO CIVITAS.	M. P. XXVI.
CASTRO CIVITAS.	M. P. XII.
ATERNO CIVITAS.	M. P. XXIIII.

IN-

M. XXVI. Ex Vaticano Schelstrate publicavit *Ultra Anconam M. P. IIII. M. P. XXVI.* Editi partim hoc, partim illud sunt amplexi. Liquet ex hac codicum concordia, exulare *Anconam*, quam optimus Suritae liber servavit, neglectam haud dubie, quod ejus paullo ante facta fuerat mentio. Deinde cognoscimus, *Ultra Anconam* rectum videri, maleque adeo virum doctissimum *Ultra Anconam* recepisse. Dicta ita est, quod Potentia Senogalliam profecturis ultra Anconam occureret. Vide & inferius dicta. WESS.

POTENTIAM CIV. M. P. XVI.] Potentiae *urbis in* Piceno *meminere Cicero de Har. R. C. ult. & Livius libro* XXIX. *C.* 44. *Vellejus, Pomponius, & Plinius. Altera in* Lucanis, *de qua mox hac ipsa in via, & Ptolemaeus.* Pollentia *verò in Liguribus Ptolemaeo, & carmine Claudiani celebrata prope* Astam *Coloniam.* SUR.

POTENTIA CIVITAS] *Potentiae*, nunc penitus desolatae, vestigia supersunt mille & paullo amplius passibus à Recanatensi portu ut L. Holsteinius notis in Cluverii Ital. Antiq. p. 135. docuit. WESS.

CASTELLUM FIRMANUM M. P. XX.] *Plinius lib.* 3. *C. C.* 13. Castellum Firmanorum *meminit: est enim diversum oppidum à Firmo: cujus postea ab Antonino fit mentio.* Firmi *Cn. Pomponius meminit in Epistola ad Domitium, ut in Castri Truentini ditione infra exponitur, & item Vellejus.* SUR.

CASTELLO FIRMANO] Castellum hoc Firmanorum navale fuit, ut Strabo L. V. p. 241. testificatus est. *Castrum nomine & natura Firmum* habes apud Luitprandum L. I. C. 9., verum id oppidum videtur esse Firmum. *Castello Firmano* MSS. omnes. WESS.

TRUENTUM CIVITAS M. P. XXVI.] *Regium exemplar* Troento M. P. XVI. *Reliqua* Troento M. P. XXVI. *Plinii lib.* 3. *sect.* 18. *manuscriptis exemplaribus* Truentum cum amne, *unde apud Ptolemaeum Truentini fluminis ostium in regione Picenorum legendum.* SUR.

TROENTO CIVITAS] *Troento* etiam nostri libri, quos duces secuti sumus. Videtur urbis nomen inclinante Imperio ita pronuntiatum. Julius Frontinus de Coloniis p. 125. *Troento finitur, sicut supra diximus de agro Teatino.* Hinc *ager Troentinus* apud eundem p. 118. & *Vitalis Episcopus Troentinas ex Picena regione* in Gestis Acacii p. 436. novae editionis Sirmondi, uti L. Holsteinius dudum vidit. WESS.

CASTRUM CIV. M. P. XII] *Habent Blandinianum, Neapolitanum & Longolianum. In Regio idem numerus apponitur sine civitatis cognomento. Ptolemaeo juxta suum Hadriaticum in Picenis primum* Castrum *recensetur. Vellejus initio primi belli Punici* Firmum *&* Castrum *Colonis occupata tradit.* SUR.

CASTRO CIV.] Simlerus & Lugdunenses *Castro novo* dederunt, sed libris vetustis invitis: *Castro civitas* in suo vir doctus invenit, cujus Fabricii fuit olim exemplar. Vaticanus & Parisiensis *Castro* tantum, quomodo & veteres appellare solent: *Castrocinum* Cusani & Vossii schedae. *Castro* tamen *novo* Tabula praefert. Hinc *ager Castranus* apud Frontinum de Coloniis p. 121. WESS.

ATERNUM CIV. M. P. XXIV.] *Regium exemplar* Aterno vicus M. P. XXII. *Blandinianum cum Longoliano.* Aternos civitas mpm. XXIIII. *Neapolitanum*, Aternotium mpm. XXIIII. *Strabo L.* 5. *p.* 241. Aternum oppidum *cum flumine ejusdem meminit* Piceno *vicinum memorat. Plinius & Ptolemaeus* Aterni amnis *fecere mentionem.* SUR.

ATERNO CIVITAS] *Aternocium* schedae Parisienses edunt & Vossianae, natum inscitia librarii ex *Aterno civ.* Nomen habet à vicino fluvio. Vibius Sequester, *Aternus Hadriae decurrens per Marsos, ubi & Ostia civitas.* Sic edunt. Ergone *Ostia civitas* eo loci est? Ego aut *civitatis* vocabulum, quod vetustus Cl.

INTERPROMIVM VICVS. M. P. XXV.
SVLMONE CIVITAS. M. P XXIX.
AVFIDENA CIVITAS. M. P. XXIIII.
SERNI CIVITAS. M. P XXVIII.
BOVIANVM CIVITAS. M. P. XVIII.

SV-

D'Orvilii liber ignorat, induxerim, aut certe *nbi ad ostia civitas* rescripserim, ut Vibius doceat, ad Aterni fluminis ostium cognominem esse civitatem. *Ostia Eternus* habet Tabula. Fluvius hic Paulli Warnefeidi aetate *Piscarius*, unde natum est, quod nunc gerit nomen, appellabatur, ut ex L. II. Gest. Longob. C. 19. liquet. WESS.

ITER PROMIVM VICVS M. P. XXV.] *In Regio tribus dictionibus* Iter Promium vicus. *&* XXV. *adjungit Blandinianum item cum prima litera miniacea* Iter promium vicus mpm. XXV. *Neapolitanum etiam, quasi alterius via initium esset*, Item prominu vicus mpm. XXV. *Longolianum etiam miniaceis verbis, quasi alterius via iter designatur: ut forte mansio significetur, qua iter* Promium vicum *versus flectebatur.* SVR.

INTERPROMIVM VICVS] *Promius* ille vicus originem suam debet H. Suritae, aliis ignoratus: verum vici nomen fuit *Interpromium*, ut Cluverius jam animadvertit. In Tabula vitiose *Inter primum* legitur, quod in Actis S. Comitii sese invenisse testatur Lucius Camarra in Teate antiquo L. I. C. 4. *Civitatem Interprominum* appellant Acta S. Valentini & Damiani C. 2., edita XVI. Martii magni operis Sanctorum. Positum fuit in Marrucinorum regione ad Aternum flumen. Vide notas L. Holsteinii ad Cluverii Ital. Ant. p. 143. WESS.

SVLMONEM CIV. M. P. XXIX.] *Regium exemplar* M. P. XXVIII. *habet. reliqua vero* XXIX. SVR.

SVLMONE CIVITAS] Eadem XXVIII. M. P. constantissime libri vetusti servant. Urbi famam nunquam intermorituram Ovidius peperit. *Salmona Sermenaque* nunc vocitant: *Selmo* et *in Selmone* est in Chronico Vulturnensi L. II. haud longe ab initio: *Sulmonecium* Vossi. & Cusani liber. WESS.

AVFIDENA CIVITAS.] *Aufidentia* fuit in schedis, quas inspexit vir doctus, qui exemplari Fabricii usus est; *Aufidentia civitate* Vossianae dant: minus recte. Fuit Aufidena ad Sagrum flumen. *Aufidena muro ducta* Inter urbes Samnii est in Frontino de Coloniis p. 125. WESS.

AESERNIAM CIV. M. P. XXVIII.] *In exemplari Regio* Serni. CIV. M. P. XVIII. *Bland.* Serni civitas M. P. XXVIII. *Neapolitanum* Sernicium mpm. XXVIII. *Longolianum* Servi civitas mpm. XXVIII. *Hac oppidorum nomina apposite ex Plinii descriptione corriguntur: cum ab eo itidem conjungantur in quarta Italiae regione.* Colonia, *inquit lib.* 3. *c.* 12. Bovianum vetus, & alterum cognomine undecumanorum, Aufidenates, Aeserini. *Ptolemaeus* Caracenis *qui sub* Ferentanis *erant*, Aufidenam *attribuit, ac statim in Samnio ab eo substituitur* Βοίανον, *&* Αἰσερνία. *Haud recte in Strabonis libris excusis in fine* 5. Βοίανον, Ἐσερνία: *pro* Βοιάνου, Αἰσερνία. *Livius libro* 9. C. 31. *caput fuisse* Bovianum Pentrorum Samnitium *refert: & longe ditissimum, atque opulentissimum armis virisque.* SVR.

SERNI CIVITAS] Mira hic in libris discordia. Parisiensis codex *Pernicium*, *Sernicium* in Lugdunensi Basiliensique editionibus est, Vossiano comprobante: *Serni civitas* Vaticanus atque is, cujus excerpta sunt in libro Fabricii. Hinc reliqua omnia sunt nata. Quantumvis enim *Aesernia* verum urbis sit nomen, variarunt tamen in vocis scriptione veteres. *Esernius* in Plinio suo Harduinus vulgari jussit. In Tabula *Esernie*. Medii aevi scriptores *Iserniam* appellarunt. Chronicon Vulturnense p. 390. *Et hoc quoque tempore tam ingens terra motus per universam Beneventi factus est regionem, ut Isernia tota fere à fundamentis corrueret.* Paullo aliter Paullus Warnefridi L. II. Gest. Longobar. C. 20. *In hac sunt urbes Teate, Aufidena, Hisernia & antiquitate consumpta Samnium, à qua tota provincia nominatur.* Retinet simile nomen hac tempestate, docetque non temere esse damnandum, quod truncatum Itinerarii auctor exhibet, fortasse communi usu olim tritum. WESS.

BO-

SVPER THAMARI FLVVIVM.	M. P. XVI.
AD EQVVM TVTICVM.	M. P. XXII.
AD MATREM MAGNAM.	M. P. XVI.
IN HONORATIANVM.	M. P. XX.

VE-

BOVIANVM] *Bononia civitas* vel *Bononiatium* in excerptis codicum, quorum nobis usura fuit, legitur. Surita, qui præter solitum hic tacet, an *Bovianum* in Regio suo invenerit, an conjectura ductus id rescripserit, incertum est. Rectum id haud dubie est, dudumque observatum à Simlero. Samnii erat oppidum, Coloniae dein juribus amplificatum. *Bobianus oppidum* Frontino de Colon. p. 125., haud recte. In veteri monumento Thesauri p. CCCCIV. CVR. R. P. BOVIAN. Servavit hoc nomen sub Longobardis. Erchempertus Histor. Longobar. C. 48. edit. Ekhardi. *Per idem tempus Iserniam, Suessulam uno mense, castrum Bovianum eodem anno capta Ismaelitae combusserunt.* WESS.

SVPER THAMARI FLVVIVM M. P. XVI.] *Regium exemplar.* Super mari fluvium M. P. XVI. *Blandinianum & Neapolitanum* super-Thamari fluvium mpm. XVI. *Longolianum.* Super Thamarin fluvium mpm. XVI. SVR.

SVPER THAMARI FLVVIVM] Tamarus supra Beneventum Calori miscetur, nomenque in nostra tempora retinet. *Fluvius Thamari* dicitur quemadmodum *flumen Himellae* apud Virgilium Aeneid. VII. 714. WESS.

AD EQVOTVTICVM M. P. XXII.] *Regium* Ad Equum Tuticum M. P. XXI. *Blandinianum* Ad Equum Tuticum mpm. XXIII. *Neapolitanum* Ad Equum Tutium mpm. XXII. *Long.* Ad Equum Tuticum mpm. XXII. *& milto* Tutium *emendat, & infra eadem exemplaria, Regium Blandinianum* Equotuticum *habent, atque ita scribendum:* Oppidulum *vocat Horatius L. 1. Eclog. 5. ℣. 87.,* quod versu dicere non est. *At hoc ipso Itinerario, quasi justi oppidi ratio habetur, diversis itineribus ad eum deductis. Cicero libro Epistolarum ad Atticum 6. Epist. 1. de litteris* Equotutico, *&* Brundisio *datis memorat. Suspicor Ptolemaeo esse quod* Τούτικος *cognominatur, inter eas urbes, quae in Samnio sub Pelignis cum Boviano, & Aesernia connumerantur.* SVR.

AD EQVVM TVTICVM] Non recte Surita scriptos libros hic deseruit. oppidulum *Equus Tuticus* dicebatur. Ad *Equum Tuticum* nostri quoque libri. Vetus Scholiastes Horatii *Equum Tutium*, Cruquii vero *Equotutium* appellat. In Servio Aeneid. VIII. 9. *Aequum Tuticum* invenio, ad quem modum Tabula *Aequo Tutico:* Ab equo cum oppido nomen sit, his moveri non debemus. Liber Parisiensis XXI. M. apponit. Quod vulgo vero arbitrantur, hoc esse *oppidulum, quod dicere non est versu* apud Horatium, ratio itineris non patitur. Id enim extra Campaniam fuit, in qua tamen Equus Tuticus: *Villa Trevici* in Campaniae finibus fuit posita: XXIV. M. P. ab ea oppidulum id aberat, adeoque in Apulia. Vide Horatium. WESS.

AD MATREM MAGNAM] Forte à magna Deum matre, quæ hic templum habebat, mansioni nomen est indictum. Magna mater, ut hic, in eleganti monumento dicitur Thesaur. p. CIↃLXV. 8.

MAGNAE. MATRI.
LVCILLA.
AVG.

Magna Deum mater, materque ferarum apud Lucretium. sed hæc alterius loci sunt. WESS.

IN HONORATIANVM M. P. XX.] *In Regio exemplari hoc loco lacuna apparet cum numero* M. P. XX. *Reliqua verò uno consensu* In Honoratianum mpm. XX. *habent.* SVR.

IN HONORATIANVM] Haud aliter libri nostri. Opinabar cum primum Itinerario huic intenderem, *In Horatianum* verius esse, mansionemque ab Horatii prædio nomen accepisse. Sed dubium & prorsus incertum hoc est. Villa Horatii in Sabinis fuit, eaque unica poetae. Hinc. L. II. Ode 18.

Nil supra
Deos lacesso, nec potentem amicum
Largiora flagito,
Satis beatus unicis Sabinis.

WESS.

VE-

VENVSIVM CIVITAS.	M. P. XXVIII.
OPINO.	M. P. XV.
AD FLVVIVM BRADANVM.	M. P. XXIX.
POTENTIA.	M. P. XXIIII.
ACIDIOS.	M. P. XXIIII.
GRVMENTO.	M. P. XXVIII.
SEMVNCLA.	M. P. XXVII.
	NE-

VENVSIAM CIV. M. P. XXVIII.] *In Regio item urbis nomen non apponitur: sed numerus* M. P. XVIII. *Bland.* Venusium civitas mpm. XXVIII. *Neapolit.* Venusunitium mpm. XXVIII. *Longolianum*, Venusium civitas mpm. XXVIII. *& emendat* XXVIIII. *In Pluiis manuscriptis exemplaribus lib. 3. cap. 11.* Venusia *legimus, non* Venusium: *& in excusis Strabonis & Ptolemaei item* Οὐενουσία. SVR.

VENVSIVM CIVITAS] *Venusium* probant nostri libri: alio itinere *Venusia* & mox denuo *Venusio* editur. Venusium dicitur Cruquii Scholiastae L. II. Eclog. I. 35. *Venusium autem oppidum est, ubi natus est Horatius.* WESS.

OPINO M. P. XV.] *Deest item hujus mansionis nomen in exemplari Regio, & numerus* M. P. XV. *mansit. In reliquis uno consensu* Opino mpm. XV. SVR.

OPINO] Eandem distantiam magno consensu nostri codices & editi probant. Est tamen vitiosa, nam alio itinere XLIV. M. Venusiam Opino auctor separat. In Isleana Italiae tabula prius intervallum receptum est, mirante viro doctissimo, cui debemus Dissertationem Chorographicam Italiae medii aevi, editam tomo X. Scriptorum Italiae, & nescire se profitente, unde tantum sit discrimen. Isleus secure secutus hujus est itineris intervallum. Quae vera sit intercapedo inter eas urbes, cum de Opini situ lis sit, constitutum non habeo. WESS.

AD FLVVIVM BRADANVM M. P. XXVIIII.] *In Regio legitur & numerus* XXVIII. *Blandinianum, & Neapolitanum* ad fluvium Bradan mpm. XXVIII. *Longolianum* Bradant *habet, & Bradan milio corrigit.* SVR.

AD FLVVIVM BRADANVM] A plerisque Suritae schedis nostrae nihil abeunt. Vera est Regii codicis scriptura, quantumvis *juxta Bradam flumen* Gull. Appulus L. III. de Norman. circa finem dixerit. Quare Ph. Cluverii conjectura, *Bradanum* refingentis L. IV. Ital. Ant. C. 14. certissima quidem est, sed serior. mentio hujus fluvii non infrequens est in aevi medii scriptoribus. Alexander Abbas Telesinus L. I. de rebus Rogerii C. 13. *Comes igitur Rogerius movens se ad fluvium Bradanum, ubi Vadus Petrosus dicitur, castra figi praecepit:* illi adde Romualdum Salernitanum ad An. CIↃCXVI. In testamento Imp. Friderici II., quod insertum Chronico Siciliae, edito ab Edmundo Martene Thes. Anecd. tom. III. p. 14. *flumen Brandanum* vitiose appellatur. WESS.

POTENTIA.] Haec Lucaniae est. Frontinus de Coloniis p. 109. *Praefecturam* fuisse tradit. WESS.

ACIDOS M. P. XXIIII.] Mihi lecta nusquam, quod quidem rescifcam, haec est mansio. In Tabula inter Grumentum & Potentiam est *Anxia*, quae propius Potentiam fuit admota, nune *Anzi* M. P. IX. circiter ab illa urbe Phil. Cluverius L. IV. Ital. Ant. C. 14. *Acidios* in *Acirin*, quo nomine in hoc tractu fluvius fuit, ex Strabone & Plinio notus, commutandum censet. Fortasse *Acerura* est, nune quoque media inter Potentiam & Grumentum. WESS.

GRVMENTVM M. P. XXVIII.] *In Regio* Grumento M. P. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Grumento mpm. XXV. *Neapolitanum* Crumento mpm. XXVIII. *Plinio Lib. 3. cap. 11. in mediterraneis Lucanorum* Grumentini: *& libro 4. C. 6. de vinis Italiae longinquis, Lucanaque antecedentibus, Thurinis* Omnium verò eorum maximè illustria Messallae potu, & salute Lagariana, non procul Grumento nascentia. *Ptolemaeo quoque in mediterraneis Lucanorum* Ποτεντία *&* Γρούμεντον. SVR.

GRVMENTO] Situm Grumentum fuit ad Aciris & Sorae confluentes. Acta S. Laberii Martyris. *Ductus extra civitatem Grumentinam in loco, ubi connectuntur duo flumina Acer & Sora.*

NERVLO.	M. P. XVI.
SVMMVRANO.	M. P. XVI.
CAPRASIS.	M. P. XXI.
CONSENTIA.	M. P. XXVIII.
AD FLVVIVM SABBATVM.	M. P. XVIII.
AD TVRRIS.	M. P. XVIII.

AD

Sera. Debeo hoc diligentissimo L. Holsteinio, cujus vide notas in Ital. Ant. Cluverii p. 289. WESS.

SEMVNCLAM M. P. XXVII.] *Regium exemplar* Semucla M. P. XVII. *Blandinianum* Semucla mpm. XXVII. *Neapolitanum* Semunda XXVII. *Longolianum* Semuncla mpm. XXV. & Semnnda *milse corrigitur.* SVR.

SEMVNCLA] *Semuncle* Parisien. liber. *Semunda* Cusani codex: *Semunela* fuit in schedis, quas vidit vir doctus, cujus antea Fabricii exemplar fuit. Ph. Cluverius *Semum fluvium* corrigit. Videtur sane *Siris* in Tabula Peutingeri *Semus* appellari. Nec tamen inde tuto hanc vocem huc transtuleris, cum utrobique situs diversus sit. Equidem, aliunde subsidium sperans, nihil finiverim. WESS.

NERVLO M. P. XVI.] Oppidum hoc, ex Livio L. IX. C. 20. notum, *Nerulos* dicitur in Tabula. Numeri indicant, monente quoque Holsteinio, inibi fuisse ubi nunc *la Rotonda.* WESS.

SVMMVRANVM M. P. XVI.] *Regium exemplar* Summurano M. P. XVI. *atque item Blandinianum & Longolianum. Neap. vero* Suminorano mpm. XVI. *cum infra eadem exemplaria in numero à se dissentiant. Non longè à* Summurano, *Syphei oppidi, cujus Livius L.* 30. C. 19. *meminit, vestigia conspici Gabriel Barrius Franciscanus Calaber confirmat, & ex ejus ruinis* Summuranum *oppidum constructum conjicit, atque id* Sybarim *fluvium praeterfluere.* SVR.

SVMMVRANO] Dictum est *Summuranum* pro *sub Murano.* Fuit mansio oppido MVRANO vicina. Oppidi mentio est in lapide Thesauri Gruteriani p. CL. 7., qui plane ad Itinerarii mentem Cosentia XLIX. M. P. removet. WESS.

CAPRASAS M. P. XXI.] *In manuscriptis & Longoliano* Caprasis mpm. XXI. *legitur. Antonini* Caprasas *Tarsiam oppidum esse idem Gabriel Barrius contendit, inter* Isaurum, & Crathim *amnes.* SVR.

CAPRASIS] Accedunt schedæ nostræ. In Tabula est *Caprasia.* Ph. Cluverius *Caprasis* sive *Caprasiis* præfert L. IV. Ital. Ant. C. 15., quoniam eo numero Plinius L. III. C. 16. appellet: memorat sane *ostium Caprasiae,* sed neque illo numero, nec hujus situs. Erat hoc nomine Padi ostium, quo de agit. WESS.

CONSENTIA M. P. XXVIII.] In veteri lapide milliario, de quo paullo ante, COSENTIA dicitur, atque ita Jornandi Rer. Get. C. 30., unde & id cognoscas Basentinum amnem urbi fuisse vicinum. Caput erat Bruttiorum, teste Strabone L. VI. p. 256. WESS.

AD FLVVIVM SABBATVM M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Ad fluvium Sabutum M. P. XXVIII. *Blandinianum* Ad fluvium Sabbt. mpm. XVIII. *Neapolitanum* Ad flumen Sabbatum mpm. XVIII. *Longolianum* ad fluvium Sabbatum mpm. XVIII. & *milso* Sabbatium *corrigitur.* SVR.

SABBATVM] Nostri quoque. Cluverius tertiam vocabuli literam geminandam negat, quod vulgo nunc *Savato* dicatur, quæ an satis valida sit caussa, viderint alii: arbitratur præterea *flumen Basum* Plinii L. III. C 5. in *Sabatum* esse convertendum: neque ego, si codices adducerent, spernerem: nam vocabulum non esse satis sanum, scripti libri & vetustæ editiones videntur monere. Harduinus in illis *Baletum* offendit. Exemplar Parisiense An. CIↃIↃXI. *Balethum* edit: ne dicam, *Basi* alibi memoriam vix superesse. Fluvii *Sabbati* meminit Chronicon Casinense L. I. C. 18. verum is Samnii est, ut Angelus de Nuce commonefecit. WESS.

AD TVRRES M. P. XVIII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar. In Neapolitano ea mansio cum numero, &, quod sequitur* Ad fluvium Angitulam, *defecit. Idem Gabriel Barrius hanc mansionem eo page esse contendit, qui in agro Nicastrensi* Blasium *cognominatur.* SVR.

O AD

AD FLVVIVM ANGITVLAM. M. P. XIII.
NICOTERAM. M. P. XXV.
AD MALLIAS. M. P. XXIIII.
AD COLVMNAM. M. P. XIIII.

ITER AB VRBE APPIA VIA RECTO ITINERE AD COLVM-

AD TVRRIS] Ex Vaticano & Cuſani libro duæ hæ manſiones evulant. Reliqui recte ſervant. Manſio hæc ſuum olim habuit Epiſcopum, ut ex Gregorii Magni L. II. Epiſt. 38. & xi. Ep. 18. apparet. Vidit hoc quoque L. Holſteinius in Notis ad Ital. Ant. Cluverii, quamquam aliud arbitratur de *Turritana Eccleſia* ad Car. à S. Paullo, eam ad Thurios non ſatis conſulto refereus. Fuit circa *Amatum* fluvium, ubi nunc *Maida*, ut ex intervallo colligitur. Vide eum ad Ital. A. p. 295. Wess.

AD FLVVIVM ANGITVLAM M. P. XIII.] *Regium & Longolianum* Ad fluvium Angitula mpm. XIII. *Blandinianum* Ad fluvium Angitulam mpm. XIII. *Oppidum hodie* Angitulam *vocari ſatis conſtat: & ejuſdem nominis fluvium eſſe navigiorum capacem.* Criſſam *urbem olim Phocenſium fuiſſe* Angitulam *prope* Hipponium, *è Crotonis regione, ex Lycophrone in Caſſandra Barrius contendit.* Sur.

AD FLVVIVM ANGITVLAM] Barrii ſententiam & alii amplexi ſunt, fortaſſe non ſatis prudeuter. Verba poetae ℣. 1070. ſunt.

Ἀντὶ δὲ Κρίσσης ὅρων
Κροτωνιᾶτιν ἀντίπορθμον αὔλακα
Βοῶν ἀροτρεύσουσιν ὀλκαίῳ πτερῷ

Pro Criſſae vero finibus
Crotoniam oppoſitam terram
Sulcatrice boum arabunt penna.

Non indicat Criſſam in Italia fuiſſe, ſed in oppoſita continente Graecia. Nota eſt Criſſa Phocidis: ejus loco araturos ſignificat Crotonis agros. Ego in Lycophronis verſibus nihil invenio aliud, ſicuti neque Cauterus. Wess.

NICOTERA] Diſtantia inter duo loca primum ponitur XXV. M. P. poſteriori loco XIV. M. P. atque ita habent tam impreſſi quam manuſcripti libri. Ego poſteriore loco etiam XXIV. M. P. ſcribenda puto: alioqui ſumma totius itineris non conſtabit. Siml.

NICOTERAM M. P. XXV.] *In omnibus noſtris exemplaribus* Nicotera mpm. XXV. *legitur. Locrorum Medamam vetuſtam urbem fuiſſe idem Barrius confirmat, de qua Strabo libro 6. p. 256.* Sur.

NICOTERAM] *Maſſae Nicoteranae* meminit Gregorius M. L. V. Ep. 50., Rufino Vibonenſi inſcripta. *Nicotrum* dicitur Gaufr. Malaterrae L. III. Hiſt. Sic. C. 8. Numeri, qui ſollicitum habueruut Simlerum, iu noſtris libris ſibi conſtant. Non eſt *Medama*, ſed crevit ex ejus ruinis. Wess.

AD MALLIAS M. P. XXIIII.] *In manuſcriptis & Longoliano legitur.* Sur.

AD MALLIAS] Hanc *Ad Mallias* manſionem fuiſſe L. Holſteinius opinatur ſupra Bagnaram haud procul ab eo loco, qui nunc *li Paſſi* dicitur. Wess.

AD COLVMNAM M. P. XXIIII.] *In Regio* P. M. XIII: *reliqua vero* mpm. XIIII. Sur.

AD COLVMNAM] Sicuti hic itinera ad columnam terminantur, ita quoque in lapidibus apud Gruterum p. CL. 6. 7., iu quorum altero AD COLVMELLAM, altero vero AD FRETVM AD STATVAM. In Ravennate L. V. C. 2. *Civitas Columna Regia.* at L. IV. C. 32. *Columna Rhegia.* unde pæne improbem Cluverii conjecturam, *Columnam Rhegiam* in Plinio damnantis, ac *Rheginam* ſubſtituentis. Fuit ad ripam dexteram fluvii, qui *la Catena* dicitur, unde nunc in Siciliam uſitatus eſt trajectus, ut L. Holſteinius ſcribit in notis ad Ital. Ant. Cluverii p. 301. Wess.

ITEM AB VRBE APPIA VIA RECTO ITINERE AD COLVMNAM M. P. CCCCLV.] *Regium exemplar hujuſmodi titulum præfert, & ſummam manſionum* CCCCLX. *Blandinianum confecto ſuperiori itinere* Appiam *habet, & ſubdit:* Item ab urbe recto itinere ad Columnam mpm. CCCCLV. Sic. *Neap.* Iter ab urbe recto itinere ad columnam mpm. CCCCLV. Sic. *Longol.* Iter ab urbe Appia recto itinere ad columnam mpm. CCCC. LV. Sic. *Cenſor* Appius, *ut Frontinus L. 1. de Aq. duct. auctor eſt, viam Appiam a por-*

LVMNAM.	M. P. CCCCLV. Sic.
ARICIA.	M. P. XVI.
TRIBVS TABERNIS.	M. P. XVII.
APPI FORO.	M. P. X.
TARRACINA.	M. P. XVIII.

FVN-

à porta Capena Capuam usque tantum munivit: Strabo vero, qui ætate Augusti, & Tiberii commemabatur, Brundisium usque suo tempore peragratam tradit. Tacitus itidem via Appiae, Brundisium usque, Annal. 2. 30. *meminit.* Protulit, *inquit*, libellos vecordes adeo ut consultaverit Libo, an habiturus foret opes, quis viam Appiam Brundisium usqoe pecunia operiret. SVR.

ITER AB VRBE APPIA VIA RECTO ITINERE AD COLVMNAM] Viam Appiam primo Capuam usque fuisse munitam certissimum est. Vide præter alios Diodorum L. XX. p. 773. ubi ad Capuam iotervallum viæ stadiorum plusquam millium, διάστημα σταδίων πλειόνων ἢ χιλίων, fuisse adfirmat, quod & hoc itinere comprobatur. Io oumeris nostri libri consentiunt, nec tamen aequant spatia mansionum, ut confereoti patebit. WESS.

ARICIAM M. P. XV.] *Regium* atricia M. P. XVI. *Blandinianum* atricia mpm. XVI. *Reliqua* atritia mpm. XVI. *In Ptolemaei, & Stephani Bizantii libris* λατίνων Ἀρικία, *sive* Ἀρίκεια. *Strabo lib.* 5. *p.* 239. μετὰ δὲ τὸ Ἀλβανὸν Ἀρικία ἐστὶ πόλις ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ Ἀππίᾳ σταδίους δ' ἀπέχει ἐκ τῆς Ῥώμης ρξ. *In Horatii vetustis exemplaribus L.* 1. *Eclog.* 5. ỳ. 1.

Egressum magna me excepit Aricia Roma.

SVR.

ARICIA] Ariciam XVI. M. P. Itinerariom Hierosolymitanum Roma quoque separat. Nec plura agnoscit Scholiastes Lucaoi, ꝗ nuper ab Oudendorpio volgatus, L. VI. 75. *Inclusus*, inquit, *tantum loci occupavit, ut sedecim millia teneret. Tantum enim Aricia distat à Roma.* In Strabone fuisse videtur ἑκκαίδεκα ἐν ὅροις, ut Cluverius & Holsteinius jam monuerunt: Tot enim stadia Dionysius Halicar. & Philostratus inter utramque orbem interpoount. WESS.

TRES TABERNAS M. P. XVII.] *Manuscripta, & Longol. auferendi casu*, Tribus Tabernis. *Cicero ad Atticum lib.* 2. *epistol.* 12. Emerseram, *inquit*, commode ex Antio in Appiam ad Tres tabernas ipsis Cerealibus. *Et D. Lucas in Actis Apost. C.* 28. Et inde cum audissent fratres, occorrerunt nobis usque ad Appii forum ac Tres Tabernas. SVR.

TRIBVS TABERNIS] Non est obscura harum Taberoarum memoria. Refert Victor in Epitome Severum Caesarem ab Herculio Maximiaoo *Romae ad tres tabernas* fuisse exstinctum. Videri possent prima fronte diversæ ob *Romae* additam vocem. Sed si Zosimum adeas L. II. C. 10. non Romae, verum ad *tres tabernas* eom occisum animadvertes. Id dubium est, quæ illæ *tabernae?* Illustris Scaliger ad Eusebium n. MMCCCXXIII. eo inclinat, ut in agro Ravenoate quærendas arbitretur, quod plures Severum Ravennae occisum memorent. Non esse tamen audiendum virum maximum Anooymus Valesii docebit, *in villa publica Appiae vie tricesime milliario* custoditum ac dein contrucidatum refereos. Fuit ergo *villa* illa *publica* III. M. P. à Tabernis, nam quod Valesius opinatur, *tres Tabernas* XXX. M. P. Roma disjunctas fuisse, id secus est. Tabula, qoa nititur, omoiom coosensu vitiosa est in intervallo inter Bovillas & Ariciam. WESS.

APPI FORVM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. X. *Reliqua* XVIII. *Cicero eodem ad Atticum libro Epist. II.* Ab Appii foro hora 4. dederam aliam paulo ante à Tribus Tabernis. *Horatius* Aricia forum Appii *venisse scripsit.* SVR.

APPI FORO] Libri nostri *Api foro M. P. XVIII.* Verior tamen videtur X. M summa, quam Regius habet Suritae codex. Tabula totidem agnoscit, quamquam *Appii forum* est omissom. Vidit & hoc Cluverius, ex conjectura X. M. P. refingens. Est autem tanto ea melior, quod ex columnis, nunc etiam exstantibus, manifestum fiat, forum hoc inter XLII. & XLIII. lapidem fuisse, testificante L. Holsteinio Not. ad Cluverii Italiam p. 219. WESS.

TARRACINAM M. P. XXVIII.] Tarracina M. P. XXVIII. *habet Regium exemplar:*

 Blan-

FVNDIS.	M. P. XVI.
FORMIS.	M. P. XIII.
MINTVRNIS.	M. P. IX.
SINVESSA.	M. P. IX.
	CA-

Blandinianum, *&* *Neapolitanum* Terracina XVIII. MPM. *Longelianum* Terracina mpm. XVII. *Sed Stephano Tassiaxiro. Livius libro* 4. *C.* 59. Anxur fuit, quæ nunc Tarracinae fuot. urbs prona in paludes. *Ptolemaeo item plurium numero Tassiaxlvaq. Panvinius Onufrius diligens vetustatis perservator ab* Appi foro *ex Antonini itinerario, ante Tarracinam* Privernum *adjecit: quod oppidum, neque in vetustis, neque excusis legi. Idem in librum Fastorum* 2. *vetusta inscriptionis monumentum profert*, CVR. R. P. TERRACINENS. SVR.

TARRACINA] Credo Onuphrium de suo *Privernum*, quod Itineraria ignorant, esse admensum. Vide Romam ejus p. 106 WESS.

FVNDOS M. P. XVI.] *Habent Blandinianum & Neapolitanum exemplar, & Longelianum auferendi casu: & eodem casu Regium exemplar* M. P. XIIII. SVR.

FVNDIS] Codicis Regii scriptura à vera distantia non longe abest, quæ XIII. M. P. fuit, ut ex alio itioere & Tabula ac Hierosolym. Itiner. liquidum est. WASS.

FORMIAS M. P. XIV.] *Regium* Formis M. P. XIIII. *Reliqua* Formis mpm. XIII. *Cicero*, Ita se gerant, *inquit ad Q. Fratrem libro Epistolarum primo Epist. l.* 6., in istis Asiaticis itineribus, ut si iter Appia via faceres: neve intereffe quicquam putent, utrum Tralleis, an Formias venerint. SVR.

FORMIS] Hoc spernendum non est, vetus inscriprio in Montfauconii Diar. Ital. p. 390. AELIVS MAXIMVS FORMIS. Quod tamen pro *Formiis* positum. Vide Thesaur. p. CCCXCI. 2. WESS.

MINTVRNAS M. P. IX.] *Habent Blandinianum exemplar, & Neapolitanum auferendi casu. Longelianum*, Minturnis XIIII. *& corrigitur* IX. *In Regio defecere, nulla lacuna relicta: cum postea idem exemplar à Tarracina Beneventum* Formiis Minturnas M. P. IX. *assignet. Ad ostium Liris amnis, circa Vestinum, ac Falernum agrum* Minturnae colooia *Livio lib.* 10. *Cap.* 21. *Inde Horatio*, Minturnae palustreis *lib.* 1. *Epist.* 5. ℣. 4. SVR.

MINTVRNIS] Novem M. P., quæ huic & sequenti mansioni apponunrur, bene habent. Eadem interponit Iriner. Hierosolymitanum, & Strabo L. V. p. 233. WESS.

SINVESSAM M. P. IX.] *Regium exemplar* Sinuessa M. P. XIIII. *In Reliquis* Sinuessa M. P. IX. *Infra de* Sinuessa, *ut forte hoc loco* Suessa *legendum esset in* Campanorum *mediterraneis à Ptolemaeo commemorata.* SVR.

CAPVA M. P. XXVI.] Aberat hæc urbs a Vulturno III. M. P., si verum tradidit Asconius, cum nova illi fluvio sit proxima. Veteris reliquiæ supersunt in vico, quem *S. Maria di Capoa* appellirant, uti ostendit Camillus Peregrinus in eleganti dissertatione *dell' antico sito di Capua.* Exusta ea est anno DCCCXLIII, conditaque ejus loco ad Vulrurnum nova est post XII. circiter annos. Vide Joan. Abbaris Casinensis Chronicon. C. 2. & eruditissimum dissertationis de Iral. Geographia Medii ævi p. CCLXXII. auctorem. WESS.

NOLA M. P. XXI.] Brevius facit intervallum Episcopus urbis hujus Paullinus Carm. ad Cytherium.

Ab urbe Capua, qua loco sedis meae
Bis dena distat millia.

Longe vero plus detrahit spatio, quod Romam inter & Nolam erat. Verba adscribam ex Natal. III. S. Felicis ℣. 64.

Roma Petro Paulloque potens rarescere gaudet
Hujus honore die, portaque ex ore Capenae
Millia profundens ad amica moenia Nolae
Dimittit duodena decem per millia dense
Agmine, confertis longe latet Appia turbis.

Itinerar. Hierosolym. a Capua Romam numerat CXXXVI. M. P. totidem fere iter hoc. Si accesserint millia passuum, quæ Capua Nolam disjungunt, major cum Paullino discordia nascetur: Nec illa tamen quamtumvis *quindena decem* legeris, prorsus sopietur. Haud equidem dubitem de mendo, quod illis inoleverit versibus. WESS.

NVCERIAM M. P. XVI.] *Regium* Nuce-

ria

CAPVA.	M. P. XXVI.
NOLA.	M. P. XXI.
NVCERIA.	M. P. XVI.
IN MEDIO SALERNO AD TANARVM.	M. P. XXV.

AD

ria M. P. XV. *Reliqua* XVI.. *Panvinius Onufrius ex Antonino inter Nolam & Nuceriam* Neapolim *adjungit. Cum Antoninus postea iter seorsim à Tarracina Neapolim ducat. Hac* Nuceria, Picentinorum *Ptolemaeo est: cum alia tres ab eo auctore recenseantur. Prima in* Gallia Togata, *& secunda in* Umbrorum *regione, & tertia* Apulorum, *quae &* Luceria *in Livii exemplaribus. Plinius lib.* 3. 9. alluente vero Sarno amne ager Nucerinus, & IX. M. P. à mari ipsa Nuceria. SVR.

IN MEDIO FALERNO.] Quidam *Salerno* legunt, sed male. Alii *per medium Falernum.* Indicat enim viam transire per Falernum agrum Campaniae. SIML.

IN MEDIO FALERNO AD TANARVM M. P. XXV.] *In Reg. post* Nuceriae *mansionem* ad Tanarum M. P. XXVIII. *Bland. vero & Long.* In medio Falerno ad Tanatum mpm. XXV. *Neap.* In medio Faletno ad Tanatum mpm. XXV. *Mirum certè est in regione, qua vix ullum reperitur, ut est apud poetam, sine nomine saxum, nullam hujus, sive oppidi, sive fluminis à tot auctoribus fieri mentionem: ut jure merito hic à viris doctis locus sit expendendus. Neque tamen verebor indicare, quod in primis celatum decreveram, tametsi hec ad aliquam conjecturam faciendam fortasse pertinere possunt. Suspicor enim* Acertae *oppidum hac ab Antonino designari mansione, quod à Strabone libro* 6. Acerrarum imperium, *& ejusdem nominis Colonia*, Nolae, *&* Nuceriae *bis adjunguntur. Livius item lib.* 27. C. 23. Nucerinos & Acerranos querentes ubi habitarent non esse, Acerris ex parte incensis, Nuceria deleta, Romam Fulvius ad Senatum misit: Acerranis permissum, ut ædificarent, quæ incensa erant. Nucerini Atellam, quia id maluerant, Atellanis Calatiam migrare jussis, traducti. *Arbitrabar ex eo in errorem librarios inductos, quod ex dictione* Acerras, *more suo, auferendi casu* Acerris *scripsissent: & cum ab alio earum regionum forte non ignaro*, in medio Falerno *locum designari contigisses in libri margine, ut locum patefaceret, quo via, qua Rhegium ducebat per Bruttios, & Lucanos, & Samnium in Campania;* Appiae *adjungebatur*, (*cujus Strabo libro vi. mentionem facit continenti scriptione*) In medio Falerno Acerrarum *descripserint: ac postea vigente inscientia librariorum*, In medio Falerno ad Tanarum *emendatum fit. Aldini libri* ad Canaram *habent. Praterea illud observandum videtur, plures in hoc Itinerario recenseri mansiones, quibus* In medio *nomen sit inditum: ut ad mediam itineris stationem pervenisse, inter duo celebria oppida indicarent: quod inibi mansio constituta esset, deficiente oppida, aut vica: sed si id significatur, in sequenti mansione* ad Calorem XXV. M. P. *assignanda erant: non* XXIIII. *ut media pars esset itineris nempe* M. P. L. SVR.

IN MEDIO SALERNO AD TANARVM] Nostrorum librorum excerpta *in medio Salerno*, quod ego recipiendum arbitratus sum. Falerni agri, circa Capuam Vulturnumque flumen, ratio hic haberi potest nulla. Nec *Salernum* sine difficultate est. Aberat VIII. M. P. Nuceria, ut Tabula docet, hodiernaque distantia. Non ergo proprie *in medio Nuceriae & ad Tanarum* erat positum. Credo voluisse scriptorem, Salerno iter fuisse ad Tanarum, quæ mansio *in medio* erat spatio inter Nuceriam & Marcelliana. Salernum veteribus Romanis ignoratum non fuit. Quod vero nunc in ora est maritima, id recte Ph. Cluverius sedem migrasse animadvertit. Novum Salernum opus est Arichis Longobardi. Erchempertus Historiae Longobardicae C. 3. *Francorum territus metu inter Lucaniam & Nuceriam urbem munitissimam & praecelsam in medium tutissimi castri idem Arichis opere mirifico munivit & nova fabrica reparavit. Qua civitas propter mare contiguum, quod Salum appellatur & ob rivum, qui dicitur Lirinus, ex duobus corruptis vocabulis Salernum appellabatur.* Inepta quidem hæc originatio est, jamque explosa à doctissimo auctore Dissertat. Chorograph. Italiae medii ævi p. CCLXXI., firmat tamen Caroli M. ætate Salernum fuisse instauratum. Quæ Surita de *Acerrarum imperio* ex Strabone notat, non bene

AD CALOREM.	M. P. XXIIII.
IN MARCELLIANA.	M. P. XXV.
CAESARIANA.	M. P. XXI.
NERVLO.	M. P. XXXVI.
SVMMVRANO.	M. P. XIIII.
CAPRASIS.	M. P. XXI.
CONSENTIA.	M. P. XXVIII.
AD SABBATVM FLVVIVM.	M. P. XVIII.

AD

capio. *Acerrarum* meminit Geographus L. V. p. 247., & 249. WESS.

AD TANARVM.] Alii *Thamarum* vel *Canarum.* SIML.

AD TANARVM] Sigonius edendum curavit, *Ad Tanarum ad Sarnum flumen.* SCHOTT.

AD TANARVM] *Tanarum* nostræ schedæ. *Falerno ad Tanarum* liber Fabricii. In Frontino de Coloniis p. 137. memoratur *Tamirum oppidum*, quod Imp. Hadrianus censuerit. Eruditissimus Wilh. Goesius id cum hac mansione composuit, haud puto bene. Mansio enim hæc ad fluvium fuit. In Frontino *Camerium* fortasse verius erit. Fluminis nomen erat *Tanager* Vibio Sequestre auctore. Meminit ejusdem Paullinus Natal. III. Felicis ỳ. 60.

Quique
Ufentem Sarnumque bibunt, qui sicca Tanagri,
Quique colunt rigui felicia culta Galesi.

WESS.

AD CALOREM M. P. XXIIII.] *Et manuscripta, & Longolianum habent. Fluvium designari certum est: & hoc sæpe in Itinerario hoc usu venit, ut sine cognomento dictionis* fluminis, *nomina ipsorum fluminum appenantur. Ut* Gallicum fluvium *pro* ad Gallicum fluvium & Caput Thyrsi. *Livius libro* 24. 14. Et ad Beneventum velut ex composito, parte altera Anno ex Bruttiis cum magna peditum equitumque manu, altera Ti. Grachus ab Luceria accessit: qui primo oppidum intravit. Deinde ut Annonem III. M. ferme ab urbe ad Calorem fluvium castra posuisse, & inde agrum populari audivit, &c. *Et libro* 25. C. 17. Sunt qui in agro Beneventano prope Calorem fluvium ostendant à castris cum lictoribus, ac tribus servis lavandi causa progressum. *Et paullo post.* Si illis, qui ad Calorem fluvium interfectum memorant; credere velis, capitis tantum Gracchi hostes potiti sunt. *Vibius Sequester*, Beneventi *oppido junctum tradit fluvium* Calorem. SVR.

AD CALOREM] Et hic *flumen* addit codex Caesaraugustanus. SCHOTT.

AD CALOREM] Quæ de *Calore* agri Beneventani fluvio H. Surita attulit, nihil ad hunc Dionysium. Sumus in Lucania, longe à Benevento. Est quidem inibi amnis, quem *il Calore* nunc vocitant, in Silarum influens, nec commode tamen sedem hic tuetur. Monuit egregius L. Holsteinius inter Marcelliana, quæ *Polla* est, & Nuceriam II. M. P. à Cloverio esse inventa: totidem antiquissimus lapis apud Gruterum p. CL. 6. *Pollæ* repertus interponit. Qua ergo ratione *Ad Calorem M. P. XXIIII.* hic se defendent? Holsteinius ad Ital. Antiq. Cluverii p. 285. omnia tollenda arbitratur. Videri certe possunt ex superioribus nata: Codex Vaticanus anteriorem mansionem *ad Canarum*, hanc ad *Codorum* appellat, manu pæne nos ad ejuscemodi suspicionem ducens. WESS.

IN MARCELLIANA M. P. XXV.] *Reg. exemplar* In Marcelliana M. P. XXV. *Reliqua vero* In Marcelliana mpm. XXV. SVR.

IN MARCELLIANA] A Marcello nomen accepit. Nunc *Polla* est, ut ante dictum. Vide Holsteinium in Ital. A. p. 292. WESS.

CAESARIANA M. P. XXI.] Vir doctissimus, quem tantum quod laudabam, ibi locat, ubi nunc *Casal novo*: Convenit in eum locum intervallum. Vide p. 293. WESS.

NERVLVM M. P. XXXVI.] *In Regio* Nerulo M. P. XXIII. *Blandinianum* Nerulo mpm. XXXVI. *Neapolitanum* Nerulo mpm. XXXIIII. *Longolianum* Nerulo mpm. XXXVI. & XXXIIII. *corrigitur.* SVR.

NE-

AD TVRRES. M. P. XVIII.
VIBONA. M. P. XXI.
NICOTERA. M. P. XVIII.
AD MALLIAS. M. P. XXIIII.
AD COLVMNAM. M. P. XIIII.
A CAPVA BENEVENTO. M. P. XXXIII.
ITER A CAPVA EQVO TVTICO, VBI CAMPANIA LIMITEM HABET. M. P. LIII. Sic.
CAVDIS. M. P. XXI.
BENE-

NERVLO] Nostri libri XXXIII. M. P. *Nerulo* adjungunt. Vulgatum verius videtur. WESS.

SVMMVRANVM M. P. XIIII.] *Regium auferendi casu* M. P. XIII. *& Longolian. Blandinianum verò & Neapolitanum eodem casu* mpm. XIV. *cum supra* Nerulo Summuranum XVI. M. P. *assignentur.* SVR.

SVMMVRANO] Sedecim illa millia respondent Lapidi milliario Gruteri p. CL. 6., Marcelliana inter & Muranum LXXIIII. M. P. ponenti, unde & veriora opiner. WESS.

AD SABBATVM FLVVIVM M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Ad Sabutum fluvium M. P. XV. *Bland.* Ad Subbatum fluvium mpm. XIX. *Neapol.* Ad fluvium Sabatu mpm. XVIII. *& Long. libri* Ad Sabbatum fluvium M. P. M. XIX. *& milte.* XVIII. *corrigitur. Supra* Consentia *ad* fluvium Sabbatum *eadem* XVIII. mpm. *designantur.* SVR.

VIBONEM M. P. XXI.] *Regium exemplar* Vinoba: *& numerus milliarium deficit. Blandinianum* Vibona XXI. *atque item Neapolitanum & Longolianum exemplar. Superiori itinere ad fluvium* Angitulam *deflexit: & hoc recta via* Vibonem *ducit. Strabo post* Consentiam, Hipponium *esse Locrorum ædificium, quod Bruttiis obtinentibus Romani eripuerint, & mutato deinde nomine* Οὐϊβῶνα Οὐαλέντιαν *adpellarint. Plinius lib.* 3. 10. *item* Hippo, *quod nunc* Vibonem Valentiam *adpellamus: ut corrigendus sit Ptolemæi locus* Οὐίλαν Οὐαλέντια *&* Οὐίβων Οὐαλέντια *legendum.* SVR.

VIBONA] Vibona libris vetustis probatur, neque refragantur Tabula & Ravennas, qui *Vibona Valentia.* Mansionum spatia bene habent. Lapis, de quo antea, Cosentiam Valentia disjungit LVII. M. P. alter vero Locros Valentia removet XXXXV. A BIBONA AD LOCROS MILLIARIA XXXXV. estque argumento codicum scripturam non esse deserendam. WESS.

NICOTERAM M. P. XVIII.] *In Regio recto casu, suo more, & numeri desunt. Reliqua* M. P. XVIII. SVR.

AD MALLIAS M. P. XXIIII.] *Hac etiam mansione in Regio numeri desunt. Reliqua* XIIII. *Cum superiori itinere* Nicotera ad Mallias M. P. XXIV. *designantur.* SVR.

AD COLVMNAM M. P. XIIII.] *In Regio* M. P. XVIIII. *manifesto errato: cum supra* M. P. XIIII. à Malliis ad Columnam *omnia definierint exemplaria: & reliqua in eum numerum hoc loco consentiant.* SVR.

A CAPVA BENEVENTVM M. P. XXXIII.] *Regium*,. XXIII. *Blandinianum* XXXIIII.; *& reliqua* XXXIII. SVR.

A CAPVA BENEVENTO] In numeris libri nostri consentiunt, nisi quod uni Parisiensium adscriptum est: *uno minus.* Nihil dissentit Itin. Hierosolym. *Beneventum* colonia fuit, *concordiae* nomine, ut Frontinus docuit. Vetustus lapis inter Gudianos p. XCIII. 4. COLONIA JVLIA CONCORDIA AVG. FELIX BENEVENTVM DEVOTA MAJESTATI AVGG. WESS.

VBI CAMPANIA LIMITEM HABET] *Non habentur in Reg. exemplari: & in reliquis apponuntur.* SVR.

VBI CAMPANIA LIMITEM HABET] *Ubi Campania limitem habuit M. P. LIV.* ita Sigonius. SCHOTT.

VBI CAMPANIA LIMITEM HABET] Nostræ schedae cum Suritae libris consentiunt. Terminatam fuisse Campaniam ad Equum Tuticum verum est. *Trivicum*, quod Equo Tutico haud longe aberat, *in finibus Campaniae* positum erat, Schol. Horatii L. I. Eclog. V. 79. docente. Ponit & hic *finem Apuliae & Campaniae* Itiner.

BENEVENTO. M. P. XI.
EQVO TVTICO. M. P. XXI.
AB EQVO TVTICO PER ROSCIANVM REGIO. M. P. CCCCLXXVIII. Sic.
SENTIANVM. M. P. XXXIII.
BALEIANVM. M. P. XXIIII.
VE-

Itiner. quoque Hierosolymitanum. Vide Camil. Peregrinum Dissert. II. de Ducatu Beneventano. Wess.

CAVDIVM M. P. XXI.] *Manuscripta* Caudis mpm. XXI. *Longolianum* Claudiis M. P. M. XXI. *&* *milto* Caudis. *Livio L.* 9. 1. Caudium; *unde* Caudini *populi &* Caudini *Lentulorum cognomen, ob res bene ad* Caudium *gestas. Ptolemaeo* Καύδιον. Svr.

CAVDIS] *Candis* est in omnibus fere. *Claudiis* Itiner. Hierosolym. cui *Claudis* libri Cusani accedit. Simile peccatum in Frontino de Colon. p. 137. admissum est. *Clandinm oppidum, muro ductum. Iter populo debetur per pedes L. à Caesare Augusto coloniae Beneventanae cum territorio suo est adjudicata.* Caudium esse debere ex alio Frontini loco & lapide Gudiano, quo de ante, apparet. IN TERRITORIO SVO QVOD CINGIT ETIAM CAVDINORVM CIVITATEM MVRO TENVS. Sic ibi Beneventani. Retinui quod libri dabant. Medio enim ævo hoc numero scriptores usi sunt: Leo Ostiensis L. I. Chr. Casin. C. 58. *Casale in Caudis.* & L. 2. C. 8. *In Valle de Caudis.* Fuisse Caudium, ubi nunc Arpadium conspicitur, egregie demonstravit L. Holsteinius in notis ad Ital. A. Cluverii p. 267. Idem haud obscure colligitur ex his Alexandri Abbatis L. III. de Reb. Gest. Rogerii C. 33. *Post hac quoque gradiens Vallem Caudinam expetit, ejus cupiens qualiter se haberent oppida videre, Arpadium scilicet montemque Sartium.* Wass.

AB EQVOTVTICO PER ROSCIANVM] *Regium* per Ruscianum: *& in eodem itinere* Roscianum: *Reliqua* per Rosciauum. *Nunc* Rossanum *esse arbitratur Gabriel Barrius Calaber, qui sui situs, ut Plinii verbis utar, diligentissimus auctor merito est æstimandus. Is ex Procopio libro* 3. *C.* 28. *de bello Gothorum juxta* Lambulam *vallem, angustumque aditum ad litus* Russia *esse promuntorium Thuriorum, memorat. Atque eadem prodidisse Agathiam libro* 4. *Valerianum praterea Episcopum* Rossanensem *intersuisse Synodo Constantinopolitana* VI. *sub Agathone.* Svr.

AB EQVOTVTICO PER ROSCIANVM] Procopio L. III. C. 28. *Ῥουσκία* est τῶν Θουρίων ἐπίνειον *Thuriorum navale.* at C. 30. *castellum* Ῥουσκιανὸν φρούριον appellat. *Rossana* est Guiliel. Appulo L. II. de Normannis non longe à fine.

> *Ducemque salutat*
> *Partibus in Calabris, hinc ad loca cetera transit.*
> *Tunc Rossana potens, Cosentia fortis in armis,*
> *Tum quoque dives opum Geracia subditur illi.*

Munitum fuisse à Rogerio testis est Gaufr. Malaterra L. III. Hist. Sicul. C. 1. *Dux vero à Sicilia in Calabriam veniens, apud Russanum ejusdem provincia urbem dolentibus urbicolis castellum firmavit.* Servat hoc nomen in nostra usque tempora. Sigonius, quod Schottus monendum duxit, *per Ruscia Rhegium* habet. Wass.

RHEGIVM M. P. CCCCLXXVIII.] *Manuscripta & Longolianum*, Regio M. P. M. CCCCLXXVIII. *sed adspirandam esse* Rhegii *dictionem, etymi ratio docet ex Strabone cum* ἀπὸ τοῦ ῥαγῆναι, *id est ab avellendo, nomen inditum urbi sit. Inde Plinius L.* 3. *C.* 8. Ab hoc, *inquit*, dehiscendi argumento, RHEGIVM Græci nomen dedere oppido, in margine Italiae sito. Svr.

REGIO] Nimia sollicitudo est Suritae. *Rhegium* & *Regium* Latini dixere. Lapis Milliarius Gruteri p. CL. 6. VIAM FECEI AB REGIO AD CAPVAM. Guil. etiam Appulus *urbem Reginam* sæpe appellat. De vocis origine Straboni nihil certi constitit, ut ex L. VI. p. 258. patet. Urbem hanc *Rheginum Junii ad discrimen Regii Lepidi in Gallia Cisalpina* appellari Pandulphus Collenutius L. I. Hist. Neapol p. 7. affirmat. Male, si ita scripserit. Ῥήγιον Ἰούλιον Ptolemaeo dicitur, *urbs* vero *Regie Julii* Ravennati L. V. C. 5. Hinc MVNICIPES RHEGINI

VENVSIA.	M. P. XII.
AD PINVM.	M. P. XII.
YPINVM.	M. P. XXXII.
CAELIANVM.	M. P. XL.
HERACLEA.	M. P. XXVIII.
AD VICENSIMVM.	M. P. XXIIII.

TV-

GINI IVLI in Thesauro p. CLXXIV. Titulum habent ab Augusto, qui urbi exhaustæ ex classe supplementum dedit, uti ex Strabone Ch. Cellarius jam monuit. Pæne omiseram, oræ codicis Parisini appictum esse, *hic VI. sunt super*. Qood falsum esse mansiooum numeros obeunti apparebit: plura enim M. P. edunt. WESS.

SENTIANVM M. P. XXXIII.] *Regium* Sentianum M. P. XXXII. *Reliqua* Sentianum M. P. M. XXXIII. SVR.

VELLEIANVM M. P. XXIIII.] *Regium exemplar* Beleianum M. P. XXXIIII. *Reliqua* Baleianum mpm. XXIIII. *Mihi* Velleianum *aptius scribere placet: quod harum mansionum* Sentianum, Velleianum, Caelianum, *uti prudiorum, aut praetoriorum nomina ab ipsis dominis sumpta esse videantur.* SVR.

BALEIANVM] Magnus librorum in hujus nomine mansionis est dissensus. Editi vetustiores cum Vossiano *Baleianum*. *Balcianum* ex Vaticano Schelstrate publicavit, natum librarii peccato ex priore. *Basetanum* Parisienses præferunt schedae. *Velleianum* fieri potest, ut genuinum sit. Ego, in re dubia, quod potiores libri dabant, amplectendum censui. WESS.

AD PINVM M. P. XII.] Sic omnes libri. XXII. M. P., quæ Surita adjecit, fuerintne in libris dicere non haben. Nomen locus accepit ab ingenti aliqua pinu, quæ viæ adposita erat. Simili modo *Ad Pirum* XII M. P. ab Herdonia in Tabula, pluraque alia. WESS.

YPINVM] Vel *Opinum*. SIML.

YPINVM M. P. XXXII.] *Regium* Ipnum M. P. XII. *Bland.* Ypinum M. P. M. XXXII. *Neap.* Ympinum mpm. XXXII. *Long.* Ypinum mpm. XXXII. *& mitto* Inpinum, *ut ex varia dictionis scriptura veram elicere minime possim.* SVR.

YPINVM] *Opinum* in suo indice Sigonius scripsit, Schotto monitore. *Impinum*, *Iptuum* & *Ipnum* in editis scriptisque libris conspiciuntur. Verum nomen est *Opinum*, quod cum *Upinum* scriberetur, varias mutationes subiit. In numeris summa codicum est concordia, nec dubium tamen est, quin vitio sint deturpati. Venusiam inter & Opinum hac tempestate XX. M P. tantummodo enumerari Ph. Cluverius L. IV. Ital. A. C. 12. tradit. WESS.

CAELIANVM M. P. XL.] *Ptolemaeo in mediterraneis Apulorum Peucetiorum, juxta Venusiam* Κέλια. *neque affirmare ausim an ad hanc* Caelianam *mansionem quicquam pertineat.* SVR.

CAELIANVM] Unus Parisiensium *Celcianum*. *Cigliano* nunc vocitant. *Celia* Ptolemaei, onde *Celinus ager* Frontino de Colon. p. 127., haud longe à Botunto fuit. Ravennas L. IV. C. 35. *Juxta civitatem, quam praediximus, Botuntos, est civitas, qua dicitur Celia.* Vide Holsteinium p. 276. in Ital. A. Cluverii. WESS.

HERACLEAM M. P. XXVIII.] *Uno consensu legitur in manuscriptis, & Longoliano. Livius* Heracleae Tarentinorum coloniae *meminit libro viii. C. 24. Plinius lib. 3. C. 11.* Sirin *antea vocitatam inter* Sirin & Acirin *amnes: eadem haud dubie est* Heraclea, *quae ab Antonino* Vicensimo *adjungitur, & Straboni libro VI. p. 246.* Ταυραφιῶν *post* Lagariam *paululum supra mare conlocatur.* Heraclea *enim* urbs *vertendum ab interprete erat, non una dictione* Heracleopolis. SVR.

HERACLEA] Vera est Suritae de Strabonis loco sententia; Ph. Cluverius eandem amplexatus est L. IV, Ital. An. C. 14, ubi de Heraclea disputat. WESS.

AD VICENSIMVM M. P. XXIV.] *Regium* ad Vicesimum M. P. XXIV. *Blandinianum* Ad Vincensimum mpm. XXIV. *Neapolitanum* Ad Vicensinum mpm. XXIV. *Longolianum* ad Vincesimum mpm. XXIV. *Gabriel Barrius* Vicenumnum *appellat ex Antonino oppidum, quod nunc* Trebisatium *vocetur: ut in ea nomenclatura parum satis factas.* SVR.

AD VICENSIMVM] Vigesimum lapidem à Thuriis intelligere oportet. Phil. Cluverius hoc situ oppidum *La Mendolata* habet; nec erat

P tamen

TVRIOS.	M. P. XX.
ROSCIANVM.	M. P. XII.
PATERNVM.	M. P. XXVII.
METO.	M. P. XXXII.
TACINA.	M. P. XXIIII.
SCYLACIS.	M. P. XXII.
COCINTO.	M. P. XXII.

SVC-

tamen cur *Ad Vicesimum* scriptum vellet. placuit hæc vocis scriptio multis. In veteri tabella Thesaur. p. CCIV. FRVMENTI PARTEM VICENSVMAM invenies. *Leges Vicensimae*, de quibus A. Ofilius scripsit, memorantur Pomponio O. J. §. 44. Neque ignoti sunt Aemilii Macri libri *ad legem Vicensimam hereditatum*, ut vulgo non recte appellantur. WESS.

THVRIOS M. P. XII.] *In omnibus* Turios *legitur. Stephanus oppidum Italiae* Thurios, Thurias, & Thurium *cognominari tradit, ac* Thuriam. SVR.

TVRIOS] Adspirationem nostræ quoque schedae voci demunt, quamquam male. plura alio itinere. WESS.

PATERNVM M. P. XXVII.] *Habent manuscripta & Longelianum. Idem Barrius urbem* Crimissam, Paternum *dictum asserit: & nunc* Cirum *dici: qua post vastationem regionis, à Poenis Cretensibus & Mauris illatam*, in Bryaticum *translata sit, & Abundantium* Paternensem *Episcopum Synodo Constantinopolitanae 6. interfuisse sub Agathone Papa.* SVR.

PATERNVM] Barrio assensi sunt Cluverius, Holsteinius atque alii. Visum tamen aliud est Isleo, quem sequitur vir doctus, qui Dissert. Chorograph. Italiae medii ævi congessit, ob Strabonem L. VI. p. 254. Ego ex Geographo *Crimisam* & *Chonen* diversas fuisse animadverto. At Paternum eo non fuisse situ, quo Crimisa, indidem cognoscere haud quivi. WESS.

METO M. P. XXXII.] *Legitur in Regio, Blandiniano & Longeliano. In Neapolitano vero* Meto mpm. XXII. SVR.

METO] Nihil dissident nostri libri. Legendum cum Cluverio est *Nete*, quo nomine fluvius *Neaethus*, cujus originationem pete ex Schol. Theocriti Idyl. IV. 24. nunc est. WESS.

TACINA] Vel *Ticina*. Forte *Lacinium* SIML.

TACINA M. P. XXIV.] *In manuscriptis & Longeliano habetur.* SVR.

TACINA] Videtur esse fluvius *Targines*, Plinio L. III. C. 10. memoratus. Est hoc tractu nostro quoque tempore amnis, quem *Tacina* appellant. WESS.

SCYLACIS M. P. XXII.] *Scylacio* Sigonius. Vulgati *Scilacio*, & mox *Cocinto*, *Cocynthe* Sigon. SCHOTT.

SCYLACIS] Quod editum vides, in libris nostris priscisque editionibus est receptum. *Scyllacium* intellige, de quo Cassiodorus L. XII. Variar. Ep. 15. *Scyllacium prima urbium Bruttiorum, quam Trojae destructor Ulysses creditur condidisse.* & dein: *Civitas supra Adriaticum sinum constituta in modum botryonis pendet in collibus; non quod difficili adscensione turgescat, sed ut voluptuose campos virentes & caerula maris terga respiciat.* Gaufr. Malaterra *Castrum Scillacium* nuncupare solet. Vide ejus L. 1. Hist. Sicul. C. 33. WESS.

COCINTHVM M. P. XXII.] *Regium exemplar* Cocinto M. P. XII. *Blandinianum & Neapolitanum* Cocinto mpm. XXII. *Longolian.* Cocurto mpm XXII. *Plinius lib. 3. 6. de Italiae figura inquit*, ubi à medio excursu Cocinthos vocatur, per sinus lunatos duo cornua emittens: Leucopetram dextra, Lacinium sinistra. *Neque satis mihi liquet, an hac Antonini mansione promunturium designetur, quod Plinius lib. 3. 15. perhibet longissimum Italiae esse aliquos existimavisse. Sed cum juxta* Scyllacium Cocinthus *ab Antonino collocetur, verisimile fit, mansionem juxta id promuntorium designari. Ovid. lib. 15. Transformationum. ℣. 703.*

Scyllaeaque litiora fertur.
Linquit Iapygiam, levibusque Amphyssia remis
Saxa fugit dextra prærupta Cocinthia parte,
Zephyriumque legit, Caulonaque Naricianque
Evincitque fretum, Siculique angusta Pelori.

SVR.

CO-

SVCCEIANO.	M. P. XX.
SVBSICIVO.	M. P. XXIIII.
ALTANVM.	M. P. XX.
HIPPORVM.	M. P. XXIIII.
DECASTADIVM.	M. P. XXII.
REGIO.	M. P. XX.

AB EQVOTVTICO HYDRVNTO AD TRAJECTVM. M. P. CCXXXV. Sic. ECAS.

COCINTO] De manſione recte Sntita. Cluverius oppidum *Caecinum* eſſe Itinerarii *Cocintum* arbitrabatur, reprehenſus propterea ab Holſteinio p. 303. *Cocinto*, quod libri præ ſe ferunt, revocandum exiſtimavimus. Nunc *Stilo* eſſe putatur, quo nomine Romualdo Salernitano jam notum fuit, ut ex Chronico An. IↃCCCCLXXXI. liquet. De Ovidii verſibus vide Iſ. Voſſium ad Melam L. II. C. 4. WESS.

SVCCEIANO M. P. xx.] Abeſt hæc manſio ab editione Lugdunenſi, ſicuti ſequens à Baſileen. Libri noſtri habent, nec defuit illi, quem vir doctus conſuluit, cujus olim Fabricii fuit exemplar. *Succeianum* Cuſani codex vocat. WESS.

SVBSICIVVM M. P. XXIV.] *Regium exemplar* Subſicivo M. P. XXIV. *Blandinianum & Longolianum* Subſcicivo M. P. XXIV. *Neapolitanum* Subcicino M. P. XX. Beliſortium *oppidum eſſe Barrius affirmat. Nomen autem Ciceroni admodum uſitatum.* Subſiciva, *inquit Iſidorus*, ſunt propriè, quæ ſutor de materia præcidens, quaſi ſupervacua abjicit. Inde & ſubſicivi agri, quos in pertica diviſos recuſant, quaſi ſteriles, vel paluſtres. *Inde Plinius vetuſtorum exemplarium ſummo conſenſu* Subſicivisque temporibus iſta curamus, id eſt nocturnis: ne quis veſtrum putet his ceſſatum horis. Subſicandi, *pro* Subſecandi, *verbo, veteres uſos fuiſſe certum eſt. De* Subſecivorum *generibus, ita enim in illis legitur libris, non* Subſicivorum, *Siculus Flaccus de conditionibus agrorum: atque idem perhibet*, Domitianum *finem Subſecivorum ſtatuiſſe: & Aggenus Urbicus, per totam Italiam* Subſeciva *poſſidentibus donaviſſe, edictoque hoc univerſis notum feciſſe:* Subſecivorum *vero eam eſſe conditionem factam, quod ſilvæ, & loca aſpera in aſſignationem non venerint. De iiſdem Julius Frontinus de limitibus agrorum. Arguitè videtur Appulejus* Subſicivi *voce uti Apologia priore p.* 294. Pythagoram, *inquit*, Zoroaſtri ſectatorem, ſimiliterque Magiae peritum arbitrati, eum memoria prodiderunt, cum animadvertiſſet proxime Metapontum in litore Italiae ſuæ, quam ſubſicivam Graeciae fecerat *&c.* SVR.

SVBSICIVO] *Subſitivo* noſtris quoque ineſt, quo modo codex Memmianus in Suetonii Domitiano C. 9. *Subciſiva* fuſè explicata dederunt Salmaſius in Solinum p. 480. & Wilelm. Goeſius in Antiq. Agr. C. 12. WESS.

ALTANVM M. P. xx.] *In manuſcriptis & Longol. legitur. Nunc* Suretum *vocari idem aſſerit Barrius.* SVR.

ALTANVM] *Altinum* unus Pariſienſium codicum. WESS.

HIPPORVM M. P. XXIIII.] *Omnia habent, quæ à nobis conferuntur exemplaria.* Felum *pagum eſſe idem mmorat Barrius.* SVR.

HIPPORVM] Libri aut *Hypporum*, aut *Hipporum* appellant. Forte quod *ſub montibus* eſſet manſio, ὑπ' ὀρῶν appellata eſt, quæ Cluverii quoque ſententia eſt. WESS.

DECASTADIVM M. P. XXII.] *In eiſdem legimus exemplaribus: nec video qua ratione permotus Barrius* Decalſtidium *vocet. Straboni in commemoratione Regnm Alexandriae*, Ἑπτὰ Στάδιον. SVR.

DECASTADIVM] Locus eſſe creditur, qui hodie incolis *Caſtitio* dicitur. Paſſuum millia xx. huc incidunt. Nec ita tamen dictus eſt manſionum, in quarum medio hic locatur, reſpectu: ab utraque longius fuit diſparatus. WESS.

M. P. CCXXXV. Sic.] *Reg. exemplar* M. P. CXLV. *Reliqua* CCXXXV. SVR.

AB EQVOTVTICO HYDRVNTO AD TRAJECTVM] Summam nimis adauget Vaticanus liber: CCLXXXSV. M. P. ex eo Em. Schelſtrate vulgavit. *Trajectum* ex Hydruntino portu in Saſonis inſulam, quo de Strabo L. VI. p. 281.

ECAS.	M. P XVIII.
ERDONIAS.	M. P XVIIII.
CANVSIO.	M. P. XXVI.
RVBOS.	M. P. XXIII.

BV-

p. 281. aut, quem *brevissimum in Graeciam transitum* Plinius appellat L. III. C. 11. ad Apollinatum oppidum, intelligit. WESS.

EEAS M. P. XVIII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua* Eseas mpm. XVIII. SVR.

ECAS] Vitiosissimi in urbis hujus nomine libri sunt. *Escas* edunt, pro *Ecas*, quod ex *Aecas* degeneravit. *Aecani* incolæ dicuntur Plinio L. III. C. 11. *Aecas* habet Hierosolym. Itiner. *Ecas* Ravennas L. IV. C. 35. Nunc *Troja* dici solet, ut egregie L. Holsteinius ex Cuniserio in vita S. Secundini p. 272. condocefecit. Assentitur Romualdus Salernitanus Chronici An. CIↃXIII. *Hic in Apuliae finibus readificavit civitatem diu dirutam, nuncupavitque eam Trojam, quæ antiquitus Etana vocabatur. Ecas* vetustis libris inter sese compositis, reformavi. Vide Gronovium ad Livium L. XXIV. C. 20. WESS.

ERDONIAS M. P. XVIIII.] *Regium* XVIII. *In reliquis vero* XVIIII. *Livio lib.* 24 C. 20. Ardoneae *nuncupantur. Plinio lib.* 3. C. 11. *in vett. exemplaribus* Herdonenses *pro* Erdonienses: *&* *male in excusis* Hordonienses. *Ptolemaeo in mediterraneis Apulorum Dauniorum* Ἐϱδώνια. *Strabo libro vi. p.* 282. *Brundisio Romam tendentibus duas vias fuisse*, una, *inquit*, mulis vectabilis per Peucetios, *qui* Poediculi *vocantur*, *&* *Daunios & Samnites usque Beneventum, in qua via urbs est* Egnatia, *post eam* Caelia, *&* Neritum *&* Causium, *&* Erdonia. *Legendum enim* Neritum *arbitror, unde Plinio*, Neritini; *non* Netium. SVR.

ERDONIAS] Credo verius ex Strabone Harduinum Plinio L. III. C. 11. restituisse *Netinos*. Nam *Neretini*, quos eodem capite memorat, in Salentinis erant. *Ardoneas*, si modo Livius ita scripserit, vero nomine alias appellare solitus, nihil ab Herdonia discrepare bene monuit Surita; Cluverius, cui aliud est visum, notam Holsteinii commeritus est. *Ardona* Jul. Frontino p. 126. de Colon. dicitur, quo etiam nomine nunc inter amnes Cerbarum & Carapellam censetur. WESS.

CANVSIO M. P. XXVI.]. Nota satis urbs est, quam medio ævo *Canusiam* vocarunt. Vide veterem libellum Vulturnensi Chronico insertum de *Canusia civitate* p 449. *Canusinum* tamen Leo Ostiensis in Casinensi Chronic. L. I. C. 60. Dissitum est XXV. stadiis à Cannis, quinque vero dierum itinere à Brundisio, Procopio auctore L. III. Bel. Goth. C. 18. WESS.

RVBOS M. P. XXIII.] Ruborum *nomen in Regio deest, & numerus* M. P. XXIII. *adponitur. In reliquis integra lectio mansit. Plin. L.* 3. C. 11. Rubustinos *populos recenset, qui in exemplari Toletano* Rubisini *cognominantur. Horatius* Canusio *se* Rubos *venisse ostendit Satyr.* 5. ℣. 94. *lib.* 1. *Sermonum.*

Inde Rubos fessi pervenimus, utpote longum
Carpentes iter, & factum corruptius imbri.

Quo loco mirer, qui venerit in mentem Dionysio Lambino, *egregio ejus auctoris commentatori, affirmare, eam urbem esse* Campaniae, *præsertim Poeta ipso attestante* Canusio, *quod* Dauniorum Apulorum *oppidum erat*, Rubos *pervenisse*, *&* *qui antea prædixerat*,

Incipit ex illo montes Appulia notos
Ostentare mihi, quos torret Atabulus. —

SVR.

RVBOS] Esse notat Bollandus ad vitam Laurentii Sipontini, editam die VII. Jan. qui *Rubos* cum *Rufris* Virgilii & *Rufrio* Livii idem esse oppidum existiment: His ut neque accedit, ita nec obloquitur. Rectius L. Holsteinius in Ital. A. Cluverii p. 271. Rufrium & Rufras distinguit: hæ in Campania erant: illud in Hirpinis. *Rubustini* in Apulia incolebant, inibique eos collocat Frontinus de Colon. p. 127. *Civitas Rubi* & *Rubensis* Episcopus memoratur in Chronico Lupi Protospatae An. CIↃLXXXII. WESS.

BVDRVNTVM M. P. XI.] *Et hujus itidem mansionis nomen in Regio deest exemplari numero* XI. *superstite. Blandinianum habet* Budruntus mpm. XI. *Neapolitanum exemplar* Bruduntos mpm XI. Et *Longolianum* Bruduntus mpm. XI. *& multo corrigitur* Brundusium. *Plinius lib.* 3. c. 11.

BVTVNTVS.	M. P. XI.
BARIVM.	M. P. XII.
TVRRIBVS.	M. P. XXI.
EGNATIAE.	M. P. XVI.

SPE-

c. 11. Butuntinenses *nominat, manuscriptis constantibus exemplaribus.* SVR.

BVTVNTVS] Eadem discordia in schedis nostris conspicitur. Verum est *Butuntos*, quod Tabula servavit. Itiner. Hierosolym. *Botontones* cum eadem distantia. *Butuntum* Lupus Protospata An. CIↃX. appellitat; corruptum nomen est in Guil. Appulo L. III. de Norman. circa finem.

> *Legatus ab urbe*
> *Forte Betentina fictos deferre jubetur*
> *Rumores.*

Butontina vel *Botontina*, ut apud Frontinum de Colon. p. 127. est, scripserat. Meminit quoque Joan. Cinnamus L. IV. Gest Comnen. p. 159. Σκεψάμενοι τοίνυν ἐκ Βάρεως ἐς Βοτόνταν ἦλθον, ἡμέρας ὁδὸν ἀνδρὶ ὁπλοφοροῦντι διέχουσαν. Vertit Tollius. *Habita ergo deliberatione, Bari sunt Butontam profecti, iter unius diei, viro armato distantem*, satis negligenter. Βοτόνταν venit à Cinnamo. WESS.

BARIVM M. P. XII.] *In Regio deest nomen mansionis: & numerus* XII. *permansit. In Blandiniano* Varia mpm. XII. *& in libri margine eadem manu* Baria. *Neapolitanum* Varia M. P. M. XII. *& Longolianum* Vbaria M. P. M. XII. *& multo* Varia. *Horatius*, Rubis *profectus, inquit:*

> Postea tempestas melior, via peior, adusque
> Bari moenia piscosi

Plinio L. 3. C. 11. Barion oppidum juxta Egnatiam, quod nunc ad maris litus Bari vocatur. *Tacitus An. xvj.* C. 9. Silanus tanquam *Naxum* deveheretur, Ostia amotus, post municipio Apuliae, cui nomen est *Barium*, clauditur. *Strabo à Brundisio* Barium DCC. *stadiorum spatium designat: & commune diversorium vocat, & navigantibus & terrestre iter facientibus. Ptolemaeo item Apulorum Peucetiorum* Ἐγνάτια, Βάριον. *Miror Jovianum Pontanum doctissimum veterum originum & antiquitatis assertorem* Baroli *voce, pro* Barii *usum fuisse in proœmio, in libros* de Fortuna *à se compositos: cum Gonsalvi Ferdinandi Magni res in Apulia gestas miris extollit laudibus.* SVR.

BARIVM] Ego vero demiror, non advertisse Suritam, *Barolum*, de quo Pontanus, non esse *Barium*. Inclusit sese Barulo Magnus Consalvus, quo Nemorium Ducem ludificaretur, Gallosque viribus auctus invaderet & Regno Neapolitano exigeret. De ea ita Jovius in Consalvi vita L. I. p. 237. *Urbs Barolum ab Heraclio Imp. ædificata fuisse fertur, idque facile indicat ænea pedestris ejus statua, quæ in foro erecta conspicitur. Portum habet jacta mole manu factum, sed justæ classis minime capacem. Barlettam* nunc vocitant. In libris nostris *Varia*, *Vauia.* Idem in suis invenit Simlerus, notans, *Varia*, forte *Barium*, quod verissimum est. *Barra* vir doctus libro Fabricii adscripsit. Nata hæc est discrepantia, quod collapso imperio urbs *Bari* & *Vari*, ut ex Erchemperto aliisque ad demonstrandum est facile, diceretur. *Barium*, verba sunt Scholiastae Cruquiani ad L. I. Eclog. V. Horatii, *civitas est Apuliae. Alia autem est, quæ Grammatico Theoctisto dicta est* Baris. Alia omnia invenies in scholiis, quæ Acroni tribuuntur. *Barium* Graecis Latinisque recentioribus *Baris* sæpissime est. Fieri tamen potest, ut Cruquii enarrator verum tradiderit. Est enim *Baris* in Calabria, quam *Veretum* suo tempore nuncupari Strabo L. VI. p. 281. docet. WESS.

TVRRES M. P. XXI.] *Hæc item mansio in Regio deest exemplari. In reliquis tamen* Turribus mpm. XXI. SVR.

TVRRIBVS] Habet hoc situ Tabula *Turrim Caesaris.* Iter vero Hierosolym. *Turres Julianas* & *Aurelianas.* Vide Phil. Cluverii Ital. An. L. IV. C. 11. WESS.

EGNATIAM M. P. XVI.] *Desunt in Regio: Blandinianum* Egnatiae mpm XVI: *& item Longolianum: sed* Egnatia *corrigitur. Neapolitanum* Egnatia mpm. XXI. SVR.

EGNATIAE] *Egnatiae* etiam nostri. *Gnatia* Tabula, quam Ravennas imitatur. Horatius.

> *Dehinc Gnatia lymphis*
> *Iratis exstructa dedit risusque jocosque.*

SPELVNCAS.	M. P. XX.
BRVNDISIVM.	M. P. XVIIII.
LIPIAS.	M. P . XXV.
HYDRVNTO.	M. P. XXV.
	A BRVN-

Parictinæ supersunt haud longe Monopoli, quæ ex ejus ruinis crevit. WESS.

SPELVNCAS M. P. XX.] *Eadem habent exemplaria: sed in Regio desunt.* SVR.

SPELVNCAS] *Speluncas* Tabula & Itiner. Hierosolymitanum additis XXI. M. P. agnoscunt. Credo numeros illos veriores esse, quos inferius Itinerarii auctor quoque addit. WESS.

BRVNDISIVM M. P. XVIIII.] *Habent Blandinianum & Neapolitanum: In Regio* Brundisium M. P. XXIII. *Longolianum* Brundusium mpm. XVIIII. SVR.

BRVNDISIVM] Alio itinere adposita sunt VIII. M. P. In Tabula & Itin. Hierosolym. magnus est dissensus. Positione, quæ ad semicirculi figuram accederet, fuisse videtur. Lucano inde *Curvum Brundisium* L. V. 406.

Curvique tenens Minoia tecta
Brundisii, clausas ventis brumalibus undas
Invenit.

Brundisium, quod vetustis libris receptum fuit, bonum atque rectum esse, docuit N. Heinsius ad Silium Italicum L. VIII. 576. WESS.

LVPIAS M. P. XXV.] *Manuscripta cum Longoliano* Lipias mpm. XXV. Thurios *urbem prius* Sybarim *dictam Plutarchus, & Stephanus Byzantius prodidere: atque idem Stephanus perhibet* Copias *dictam in voce* Θέριοι, *cum legendum eo loco sit* Λύπιαι, *& item in Strabonis Geographia libro 6. p. 263. & Pausania in Eliacis C. 19. ac praeterea Latinis auctoribus, Mela Pomponio, Plinio, atque hoc ipso Antonini Itinerario: in quo dua tanquam diversæ mansiones* Thurii & Lupiae *recensentur. Plinius hujus stationis mentionem fecisse videtur lib. 3. C. 11.* Portus, *inquit*, Tarentinus, statio militum Lupiae: *ita enim legendum arbitror, non* Lupin. *Illud etiam huic Itinerario cum Plinio recte congruit, quod* Brundisium ab Hydrunto L. M. P. *constituitur. Ptolemaeo etiam adjunguntur* Ὕδρυς Λύπιαι, *ita enim legendum, non* Λούπιαι, *&* Βρενδέσιον *in* Calabriae *regione juxta pelagus Jonium, &* Θέριοι *in sinu* Tarentino *ponuntur.* SVR.

LIPIAS] Stephanum Strabonis auctoritate bene defendit Berkelius. Neque improbem eius & Holsteinii conjecturam in Aristophanis scholiis ad Nebulas. Id mireris, eundem Criticum V. 331. monere, Thurios à Pausania Anthiam appellari. Παυσανίας δ' Ἄνθειαν αὐτὴν καλεῖ. Fefellit Grammaticum urbs *Thuria* in mediterraneis Messeniae, quam Pausanias ab Homero Anthiam vocatam plures existimare tradit in Messenic. C. 31. Quod vero Lupiam Pausanias in Eliac. Poster. C. 19 Sybarim olim fuisse credidit, in eo error est. Positus urbium earum rem manifestat. COPIAE, ut hoc addam, titulum Romani Thuriorum coloniae indidisse videntur, ob opes mercaturamque. Ita COL. COPIAE. CLAVD. AVG. LVGDVNENSIS meminit inscriptio Thesauri p. XXX. 2. Retulit & Thurios Augusti numum qui altera parte navim prætoriam & COPIA ostentat, Tristanus, dissentiente Joan. Vaillantio in Coloniis p. 4. cui & ego accesserim. Fabrica rudior numi cum Hispanicis convenit. Verum in viam atque adeo ad Lupias, quas *Lypias* vetusti libri appellant. Non longe hinc abit Gregorius M. L. V. Ep. 21. *Quia igitur Ecclesias Brundusii Lippias atque Gallipoli, obeuntibus earum pontificibus, omnino destitutas agnovimus.* Ad veterem morem Paullinus Nolanus Carm. XXX. 82.

Te per Hydruntem Lupiasque vectum
Innubae fratum simul & sororum
Ambient, uno dominum canentes
Ore catervae.

Schottus, quod negligere non debui, *alios Lypias M. P. XXI. legere*, admonet: Simlerus vero: *Mela Lubias vocat, Strabo & Ptol. Luspiam.* WESS.

HYDRVNTVM M. P. XXV.] *Magno consensu exemplariorum hi numeri designantur, qui cum Plinianis recte conveniunt lib. 3. Sect. 16.* Brundisium, *inquit*, L. M. P. ab Hydrunte in primis Italiae portu nobile ac velut certiore transitu; sicuti longiore excipiente Illyrica urbe Dyrrhachio CCXX. M. P. trajectu. *Idem auctor:* & Hydruntum XVIIII. M. P. ad discrimen Ionii & Adriatici maris, ex adverso Apolloniae oppidi: latitudine intercurrentis freti L. M. non amplius. Hoc intervallum pedestri con-

A BRVNDISIO TARENTVM AD LITVS. M. P. XLIIII.
A BARIO PER COMPENDIVM TARENTVM. M. P. LX.
A BENEVENTO HYDRVNTVM. M. P. CLXV. Sic.

ECLA-

continuare transitu pontibus jactis primum Pyrrhus rex excogitavit: post eum M. Varro, cum classibus Pompeii Piratico bello præesset. Vtrumque aliæ impediere curæ. Svr.

BRVNDVSIO TARENTVM] Distantiam harum duarum urbium noster auctor ponit XLIV. M. P. Plinius XXXII. M. P. Strabo iter diei. Siml.

A BRVNDISIO TARENTVM AD LITVS M. P. XL.] *Ex corruptis exemplaribus videor mibi non inepto hujus itineris, & ejus quod subsequitur, lectionem concinnasse. Regium exemplar* A Brundisio Tarentum aditus M. P. LX. à Varis per compendium Tarentum M. P. LX. *In Blandiniano* A Brundisio Tarentum ad latus mpm. XLIV. A Vani à per compendium mpm. CLXV. Sic. Tarentum M. P. M. LX. Ecdano mpm. XXV: *& reliqua mansiones, usque Hydruntem: qua in Regio, quod in sequenti itinere* à Benevento Tarentum *repetuntur, tanquam supervacua à librario sunt pratermissa. In Neapolitano itidem legitur, atque in Blandiniano: & in omnibus titulus itineris deest* à Benevento Hydruntem: *qui necessario adponendus erat: quod ex ultima* Hydruntis *mansione manifestum adparet, qui error inde emanasse videtur, quod ha mansiones, & sequentis itineris* A Benevento Tarentum *eadem sunt: una* Blerae *mansione dempta, qua in hoc itinere* Benevento Hydruntum *non adponitur. Praterea quod in Regio* A Brundisio Tarentum aditus M. P. LX. *legitur, suspicor* ad litus *legendum esse, ex Strabonis loco. Nam cum* Brundisio *Romam iter facientibus duas vias proposuit, primam, quam in voce* Erdonias *exposui*, altera, *inquit idem auctor*, per Tarentum paulisper ad lævam, & si, quanta est unius diei, circuitionem feceris, via Appia offertur plaustris commodior. In ea est urbs Uria, & Venusio: hæc quidem à Tarento, atque Brundisio media; illa vero in Samnitum, & Lucanorum confinibus: coeuntque ambæ ad Beneventum, atque Campaniam ex Brundisio. Hinc jam Romam usque via vocatur Appia. *Plinius, lib.* 3. *Sect.* 16. Latitudo, *inquit*, peninsulæ à Tarento Brundisium terreno itinere XXXV. M. patet: multoque brevius à portu Sasina. *Ut forte hoc inuni ab Antonino videatur, Si* Brundisio Tarentum *iter faciat* ad litus XLIIII. M. P. *confici: nam terrestri itinere, qua fauces peninsula arctantur, necesse esse breviorem confici viam.* Svr.

A BRVNDISIO TARENTVM AD LITVS] Nostri quoque libri *ad latus*. Putem Suritam verum pervidisse, intelligique litus, quod cum cura descripsit Procopius L. III. Bel. Goth. C. 28. Aberat Tarentum Hydrunte duorum dierum itinere, eodem Auctore C. 24. Quo situ Tarentum nunc sit, discere licebit. ex Jovio in vita Magni Consalvi L. I. p. 231. Wess.

A BARIO PER COMPENDIVM.] *A Vania.* Malim hic pro *Vania* Barium substituere. Siml.

A BARIO PER COMPENDIVM TARENTVM] Alii legunt *à Vania*. Sigonius ITER A NANIA. Schott.

A BARIO PER COMPENDIVM TARENTVM] Nostris quoque libris *à Vania* probatur. Harduinus ad Plinium L. III. C. 11. *Varia* emendat, intelligitque oppidum de quo Plinius: *Oppida per continentem à Tarento, Varia cui cognomen Apulae.* Sed cum Plinii *Varia* sit dubiæ positionis, visaque Cluverio in *Uriam* commutanda, eum non audio, tantoque minus, quod *Varia*, si ita scripserit, tam longe Tarento non videatur fuisse disjuncta. *Barium* aut *Baris*, quod in Regio Suritae fuit, verum & ego putem: Solitos fuisse librarios *Vars*, *Bari* scribere, dictum ante est. Wess.

A BENEVENTO HYDRVNTVM.] Vulg. *Iter ab Equotutico Hydruntum* M. P. CLVII. *Sic. Aevilano* M. P. XV. Sigonii liber & supra A BENEVENTO habet. Schott.

A BENEVENTO HYDRVNTVM] Exulant e libris vetustis *à Benevento Hydruntum. Ab Equo tutico* & Simlerus edidit. Verum ea inscriptio manifesto falsa est. Neque enim Equus Tuticus XXV. M. P. ab Eclano dissitus fuit: Ne nunc dicam, MSS. caput hoc itineris repudiare. In uno Parisiensium sic lectitatur. *A Vania per compendium* P. P. M. CLXV. *Sic. Tarentum M. P. M. LX. Eclano &c.* reliquis omissis factis.

ECLANO.	M. P. XV.
SVB ROMVLA.	M. P. XXI.
PONTE AVFIDI.	M. P. XXII.
VENVSIO.	M. P. XVIII.
AD SILVIANVM.	M. P. XX.
SVB LVPATIA.	M. P. XXI.
CANALES.	M. P. XIII.
HYDRVNTO.	M. P. XXV.
ITER A BENEVENTO TARENTVM.	M. P. CLIIII. Sic.
ECLANO.	M. P. XV.
SVB ROMVLA.	M. P. XXI.

PON-

factis. Neque aliud in schedis inventum, quas libri Fabriciani possessor usurpavit. Ut adeo probabilis sit Suritae suspicio, omissum esse itineris titulum, quod hæc itinera sibi similia essent. Jussi caput hoc itineris alio exprimi charactere, ut additum esse appareret. WESS.

AECLANVM M. P. XXV.] *Regium insequenti itinere, quod iisdem una dempta conficitur mansionibus*, Benevento Aeclanum mpm. XVI. *numerat. Reliqua exemplaria hoc itinere* Eclano mpm. XXV. *habent. Plinius lib.* 3. 16. Beneventum Hirpinis *attribuit: & statim etiam* Aeculanos. *Ptolemaeus* Beneventum Samnitibus, *qui sunt sub* Pelignis, *attribuit:* & Hirpinis *oppidum* Ἀκκύλανον: *ut ab* Aeculano *oppido* Aeclanum *sit dictum: ut in ipso hoc Itinerario ex* Asculo Asclo. SVR.

ECLANO] Hirpinis *Aeculanum* cootribuit Appianus L. I. Bel. Civil. p. 643. Apuliae Frontinus de Colon. p. 126. *Eclanum* MSS. nostri appellant, unde *Eclanensis*, apud Frontinum. Quo situ fuerit disputatur. Cluverius eumque secutus Camillus Peregrinus Dissert. II. de Ducatu Beneventano *Frequentum* esse putant. L. Holsteinius in Ital. Ant. Cluverii p. 273. io Frequenti finibus prope *Mirabellam* locat, ubi etiamnum parietinæ restant. Addit medio ævo *Quinto decimum* fuisse dictum, eversumque à Constantino Imp. An. DCLXIX. Verissimum prius est. *Quinto decimum* appellaverunt, quod XV. M. P. Benevento abesset, unde Frequentum XII. tantum P. M. distat. In posteriore peccatum est. Constat ex Chronico Beneventano An. DCCCLV. *Quinto decimum* adhuc superstes fuisse. Docuit hoc me H. Norisius L. I. Hist. Pelag. C. 18. Scripsi ergo his motus, vetustorumque librorum auctoritate & Tabulae XV. M. P. WESS.

SVB ROMVLAM M. P. XXI.] *Insequenti itinere Reg.* Sub Romula M. P. XXII. *Bland. Neap. & Long. hoc itinere* Sub Romula mpm. XXI. *Livius lib.* 10. *C.* 17. Romuleae *urbis Samnitum mentionem facit. Stephano* Ῥωμυλία, *quam* Samnio *attribuit. Alterius* Romulae *urbis, sive ea statio erat, meminit auctor hujus Itinerarii itinere ab* Aquileia Sisciam per Liburniam: *forte mansionis nomen est* sub Romulam, *ut in hoc Itinerario* sub Anagniam, *quod iter sub ea oppida fieret.* SVR.

SVB ROMVLA] Dicta haud dubie mansio est, quod *sub Romulea* esset *urbe. Sub Romula* quoque Tabula, verum cum XVI. M. P. Raveonas vitiose L. IV. C. 35. *Submurula* scribit. Vaticanus & Parisiensium unus XXI. M. P. habent: infra vero summam uno augent. WESS.

PONTEM AVFIDI M. P. XXII.] *Reg. exemplar insequenti itinere* Fonte Aufidi M. P. XXII. *Reliqua* Pontaufido mpm. XXII. *nisi quod in Long.* Ponte *multo corrigitur.* Aufidus *Plinio lib.* 3. *Sect.* 16. ex Hirpinis montibus, Canusium præfluens. SVR.

PONTE AVFIDI] Pontis hujus conditorem mihi ostendit vetus auctor vitæ S. Sabini, editus IX. Feb. magni operis Sanctorum, C. 5. *Sed cum ad pontem, qui a Trajano Augusto constructus super flumina est Aufidi venisset.* Vide vero an hinc constabiliri possit Marcellini Ammiani L. XXIV. C. 3. locus. *Trajanus fertur aliquoties jurando dicta consuesse firmare: Sic in provinciarum speciem redactam videam Daciam. Sic pontibus Histrum & Aufidum superem.* Sic in vetustis esse schedis Pithoeus & Valesius commonstrant

PONTE AVFIDI.	M. P. XXII.
VENVSIA.	M. P. XVIII.
SILVIVM.	M. P. XX.
BLERA.	M. P. XIII.
SVB LVPATIA.	M. P. XIIII.
CANALES.	M. P. XIII.
TARENTO.	M. P. XX.
ITER A TARRACINA BENEVENTO.	M. P. CXIII. Sic.
FVNDIS.	M. P. XIII.
FORMIS.	M. P. XIII.
MINTVRNIS.	M. P. IX.
TEANO.	M. P. XVIII.

ALI-

monefecerunt. Scio viros multo doctiſſimos *Euphratem* ſubſtituiſſe: Sed ea quidem vis eſt. Fateor quoque Aufidum non eſſe fluvium ad Hiſtrum; nec tamen è minimis erat, quem Horatius paſſim *violentum, acrem, late ſenantem* appellat. Equidem ſcriptos Ammiani libros ſequar, eum pontem in Aufido ab Trajano factum eſſe, certum ſit. WESS.

VENVSIAM M. P. XVIII.] *Regium in ſequenti itinere à* Fonte Aufidi Venuſia M. P. XVIIII. *Blandinianum* Venuſto mpm. XVIII. *cum in ſequenti itinere* Venuſia mpm. XVIIII. *preferat, atque eodem modo Longolianum. Neapolitanum* Venuſtae mpm. XVIII. *& in ſequenti itinere* Venuſida mpm. XVIIII. SVR.

VENVSIO] In libris ineſt *Venuſto*, pro *Venuſio*. Venuſiam Venuſiumque olim enuntiaſſe, dictum ante eſt. WESS.

AD SILVIANVM M. P. XX.] *Habent Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum, cum eadem exemplaria & Regium in ſequenti itinere poſt* Venuſiam Silvium mpm. XX. *conlocent*. SVR.

AD SILVIANVM] Eadem ſine dubio manſio eſt. In Tabula *Silutum*, quod vitio librarii ex *Silvie* natum eſt: mentio *Silvii* apud Strabonem eſt L. VI. p. 283. fruſtra Palmerio mutante. Holſteinius inibi fuiſſe cenſet, ubi nunc *il Gorgollone*. WESS.

SVBLVPATIA M. P. XXI.] *Bland. Neap. & Long.* Sublupantia mpm. XXI: *ſed in Long.* Sublaptantia *corrigitur. In ſequenti itinere Reg.* Sublupatiae *& reliqua exemplaria* Sub lapatia *habent: ut forte* Sub Luparia *ſit legendum*. SVR.

SVB LVPATIA] Non erat hic quicquam immutandum. *Sub Lupacia* Tabula Ravennasque agnoſcunt. *Lupacia*, ſi viro doctiſſimo, quem modo teſtem advocavi, credis, fuit ubi civitas Epiſcopalis *Altamura*. Sub Lupacia eſt *Jiſcia*. MSS. Voſſianus *ſub Lupantia*. WESS.

ITER A BENEVENTO.] Surita nulla M. P. addiderat: reſtitui è Vaticano, quamquam manſionibus non omnino reſpondentia, propiora tamen, quam, quæ Lugd. & Baſileae dederunt, CL. M. P. WESS.

BLERAM M. P. XIII.] *Habent Regium, & Blandinianum: Neapolitanum* Pera mpm. XIII. *Long.* Blera mpm. XIIII *& milto corrigitur* Plera. *Plinius in Tuſcis* Bleranos *recenſet. Ptolemaeus itidem in Tuſcis alterius* Blerae *meminit: cujus etiam à Strabone mentio fieri videtur, libro v. p. 226. tametſi corrupte* Βληρα *legitur, ut ex alieno loco in hanc Antonini paginam forte* Blera *deſilierit*. SVR.

BLERA] *Plera* plerique libri. *Blera* adſcripſit libro Fabricii vir doctus, idque habet Ravennas L. IV. C. 35. unde corruit Suritae opinatio. Eſt quidem *Blera* in Tuſcis notior, ſæpe memorata ſcriptoribus, qui collapſo Imperio ſcripſerunt, ut Gregorio M. L. X. Ep. 50. & Anaſtaſio Bibliothecario in Gregorio II. & Zacharia: nec propterea hinc tamen exterminanda. Nunc *Gravina* dicitur, ut ex itinerum intervallis collegit L. Holſteinius p. 281. in I. A. Cluverii. Non ergo abundat ex Holſteinii opinione, ſicuti doctiſſimus auctor Diſſert. Chrorograph. Italiae medii ævi p. CCXCVIII. profitetur. WESS.

TARENTVM M. P. XX.] *Regium* M. P. XIIII *& reliqua* XX. SVR.

TARENTO] Adauget paſſuum millia duobus codex Vaticanus. Putem plura deeſſe ob intercapedinem, quæ Tarentum inter & Hydruntum intercedit. WESS.

TEANVM M. P. XVIII.] *Omnia* Theano,

ALIFAS. M. P. XVII.
TELESIA. M. P. XXV.
BENEVENTO. M P. XVIII.
ITER A TARRACINA NEAPOLI. M. P. LXXXVII. Sic.
SINVESSA. M. P. XLIIII.
LITERNO. M. P. XXIIII.
CVMIS. M. P. VI.
PV-

mpm. XVIII. *habent exemplaria. Hoc* Teanum *est* Sidicinum, *alterum* Apulorum *Straboni, &* *Plinio. Utrumque sine adspiratione ex vetustis manuscriptis libris, Graecis & Latinis. Strabo* Teanum Sidicinum *Capuae pene aequat, & in via Appia conlocat, & à* Sidicinis *dictum docet, qui ex Oscorum gente Campana superstites erant.* Sidicinum *Ptol.* Campaniae *attribuit: alterum mediterraneis* Apulorum Dauniorum. *Infra hoc ipsum* Teanum *ab Antonino* Venafro *adjungitur: quod oppidum Campaniae à Ptolemaeo attribuitur.* SVR.

TEANO] *Theano* nostri codices. Eo modo *Theanensis civitas* Erchemperto. *Teanum* haud dubie verum est. *Teanum Syricinum* vitiose Frontino de Colon. p. 140. Aevi medii scriptores simpliciter quoque, ut optimi olim, Teanum. Vide Leonem Ostiensem L. III. Casin. Chron C. 16. *Teano Sedicino* Tabula. WESS.

ALIFAS M. P XVII.] *Reg.* Alivas M. P. XVII. *Reliqua* Alifas: *neque hoc adspiratur nomen aut Graecis aut Latinis auctoribus. At in ejus loci inscriptionibus* Allifae, *geminata liquida scribitur, & numero multitudinis.* SVR.

ALIFAS] *Alifas* ex usu recentiore dixisse videntur. CVR. AQVAE DVCENDAE ALLIFIS est apud Gruterum p. CCCCXVII. Oppidum satis amoenum fuit. Alexander Abbas L. III. Gest. Rogerii C. 18. *Posthac venit Alifam, ut videret eam, qua visa, de ipsius amoenitate loci, lympharumque circumcurrentium magna abundantia fertur valde sibi complacuisse.* &c. Cusani liber XIIII. M. addit. WESS.

TELESIAM M. P. XXV.] *Regium* Telesia M. P. XXV. *& Neapolitanum: Blandinianum & Longolianum* Thelesia mpm. XXV. Telesia *Livio libr.* 24. *C.* 20. *inter Samnii oppida: & item Ptolemaeo Strabo* Telesiam Venafro *adjungit.* SVR.

TELESIA] Nomen retinet, nec videtur tamen Telesia eodem esse situ, quo olim. Anonymus scriptor Casinensis à Camillo Peregrino vulgatus sect. XV. *Telesis nova secus primariam in planitie sui cognominis construitur.* Locum quoque observavit eruditus auctor Dissert. Chorograph. Italiae medii ævi p. CCLXXXIII. Idem Anonymus Sect. XXII. *Telesiam* appellat: In Cusani schedis M. P. XIII. WESS.

BENEVENTVM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. XVII. *Infra in eodem exemplari* XVIII. *numerique* Alifis & Telesiae *assignati congruunt. Reliqua verò* mpm. XVIII. *habent, atque eo numero hujus itineris summa ratio constat.* SVR.

SINVESSAM M. P. XLIV.] *Habetur in manuscriptis exemplaribus & Long. In agro* Vestino, *Falernum agrum contingente,* Sinuessa colonia *à Romanis deducta, ubi Sinope Graeca urbs condita fuisse dicebatur, Liv. lib.* 10. *C.* 21. *auctor est: & Plinius ab Minturnis, Lyri amne litus Campanum legens,* Oppidum, *inquit, L.* 3. *C.* 5. Sinuessa extremum in adjecto Latio; quam quidam Sinopem dixere vocitatam. *Ut in Ptolemaei libris in maritimis Campaniae, post Lyris fluminis ostium,* Σινύεσσα *sit legendum, non* Σινύεσσαν, *quod ideo mihi fit verisimile, quod in ejus descriptionibus* Sinuessae *nulla fuerit mentio facta. Tacitus libro xii. C.* 66. In tanta mole curarum Claudius valetudine adversa corripitur: refovendisque viribus mollicie cœli, & salubritate aquarum Sinuessam pergit. SVR.

CVMAS M. P. VI.] *Procopius libro* 1. *de bello Gothorum* C. 14. Cumas a Neapoli CXXVIII. *stad. abesse perhibet.* SVR.

CVMIS] Procopii stadia cum Itinerario non bene conveniunt. Æquare VII. Stadia unis passuum millibus solet, ut ad Africae itinera p. 45. observatum est. VI. M. P. MSS. Cumis apponunt, priores editiones III. M. tantum. WESS.

A NEAPOLI NVCERIAM CONSTANTIAM M. P. XXXVII.] *Regium exemplar* A Neapoli Noceria Constantia M. P. XXXVII *Blandinianum* A neapoli nuceria constant. MPM. XXIIII. *Neapolitanum* Incapoli Nuceria Constaptia mpm. XXIIII., *atque eodem pacto in Longoliano. Hanc* Nuceriam *arbitror eam esse,*

cujus

PVTEOLIS.	M. P. III.
NEAPOLI.	M. P. X.
A NEAPOLI NVCERIA CONSTANTIA.	M. P. XXXVII.
A LITERNO MISENO.	M. P. XII. Sic.
CVMIS.	M. P. VI.
BAIS.	M. P. III.
MISENO.	M. P. III.
ITER AB VRBE MEDIOLANO.	M. P. DXXVIII.

INDE

cujus supra mentio facta est, cui forte Constantiae *cognomen inditum sit: quod supra hoc Itinerario adjectum non sit, cum* Nuceriae *sit mentio; quod in* Heraclea Thraciae, Perinthi *cognomine, hoc ipso evenit Itinerario.* SVR.

A NEAPOLI NVCERIA CONSTANTIA] *Nuceria* hoc cognomine insignis est, ut ab aliis ejusdem nominis urbibus per Italiam discerneretur, olim *Alfaterna* dicta. Colonia fuit, deducta ab Augusto. Frontinus de Colon. p. 106. *Nuceria Constantia, muro ducta colonia, deducta jussu Augusti.* Eam haud præteriit Ravennas L. IV. C. 34. Tabula Neapoli XXXII. M. P. disjungit. MSS. nostri XXIIII. M. P. WESS.

A LITERNO MISENVM M. P. XII.] *In Regio* à litore Nomium M. P. *& numeri desunt: & ejus itineris mansionum nomina. In Blandiniano* à Lintirno mpm. XXXI. Miseno mpm. XII. Sic: Cumis mpm. VI. Bais mpm. III. Miseno mpm. III. *atque itidem eodem ordine in Neapolitano & Longoliano exemplaribus. Livius lib.* 39. *C.* 53. *meminit loci, exilio Scipionis Africani, & sepultura nobilis. Ptolemaeo item* Λίτερνον. SVR.*

A LITERNO.] Pro *Literno* Sigonius *Linterno* edidit. Hic Scipio Africanus condi voluit mortuus, addito elogio de patrio solo, quo excesserat: INGRATA PATRIA *cineres non habebis meos.* Scriptor de Vir. Illust. SCHOTT.

A LITERNO MISENO] *Literno* est in libris vetustis, idque verum est. Vide N. Heinsium ad Silium L. VI. 654. Nunc *Patria* dicitur, quo nomine quoque censita fuit medio ævo. Leo Ostensis L. II. Chron. Casin. C. 86. *Curtes & terras in finibus Liburiae loco Porane prope lacum Patriae.* Liburia pars est Campaniae, qua de egregie disputat auctor Dissert. Chorograph. Ital. medii ævi p. CCCII. WESS.

A LITERNO MISENVM] Sigonii liber. *Iter à Neapoli Misenum M. P. LXXIX.*

Nuceria Constantia M. P. M. XXIII.
Linterno M. P. M. XXXI.
Cumis M. P. M. VI.
Baiis M. P. M. III.
Misenum M. P. M. III.
Iter ab urbe Mediolanum M. P. M. CDXXXVIII. Sic. SCHOTT.

A LITERNO MISENO] Eodem edit modo exemplar Lugdunense, nisi quod *Cumis* III. M. P. adjunxerit, & *Miseno XII. M. P. Sic.* addiderit post *à Linterno.* MSS. nostri cum Sigonii libro consentiunt in passuum millibus, quæ Cumis apposita sunt, sed *Miseno XII. M. P. Sic.* constanter tuentur. Recte Simlerus & Surita itineris hujus caput constituerunt. WESS.

MISENVM M. P. III.] *Straboni proximum* Cumis *constituitur* Misenum *promuntorium. Plinius lib.* 3. *C.* 5. Liternum, Cumas Chalcidensium, Misenum portui Baitrum *adjungit, qua hoc itinere aeque adnectuntur. Tacitus de Tiberio Caesare Annal* 6. *C.* 50. Mutatisque sæpius locis, tandem apud promuntorium Miseni consedit in villa, cui L. Lucullus quondam dominus. *Ut stationem Antoninus eam designet, non oppidum.* SVR.

MISENO] Villa Luculli Misenensis sive Miseno vicina fuit, nunquam Misenum dicta. Vide Phaedrum L. II. fab. 5. Præstat itaque ipsam intelligere urbem. WESS.

AB VRBE MEDIOLANVM &c.] *Reg. exemplar* M. P. CCCCXXXIII: *cui hac in parte fidem minime habendam video in his summis reconcinnandis, quòd complures in eo desint mansiones. Blandinianum & reliqua* Item ab urbe Mediolano mpm. DXXVIII. SVR.

ITER AB VRBE MEDIOLANO] Consentiunt in M. P. nostri libri, quantumvis minus bene se habeant. Summæ huic XCVII. M. P., quæ abesse deberent, inclusa sunt. Neque

INDE AQVILEIA. M. P. CCLX.
INDE SIRMIO. M. P. CCCCI.
INDE NICOMEDIA. M. P. DCCCXV.
INDE ANTIOCHIA. M. P. DCLXXXII.
INDE ALEXANDRIA. M. P. DCCCII.
INDE IN AEGYPTO HIERASYCAMINOS VSQVE. M. P. DCCLXII.

A B V R B E.

ROSTRATA VILLA. M. P. XXIIII.
VTRI-

enim ad intervallum, quod Romam Mediolano disparat, pertinere poterit *iter Arimino Ravennam, inde Concordiam Aquileamque.* Augetur suspicio mihi, has inscriptiones paullatim additas esse; nam scriptor ipse hæc summæ inseruisset nunquam. WESS.

INDE AQVILEIAM M. P. CCLXX.] *Reg.* Inde Aquileia M. P. CCLX. *Bland.* mpm. CCLXX. *Neap.* mpm. CLXX. *Long.* CCLXX. *& milto corrigitur* DXX. *sed Regii exemplaris summa cum numeris mansionum congruit, miliario uno minus.* SVR.

INDE SIRMIO.] Cusani MSS. *inde Firmo.* simili peccato *Firmum* & *Firmitana civitas* pro *Sirmio* in Novella XI. WESS.

INDE NICOMEDIAM M. P. DCCCXV.] *Regium* DCCLXXXII. *Reliqua* DCCCCXV. SVR.

INDE ANTIOCHIAM M. P. DCLXXXII.] *Reg.* DCCLV. *Bland. & Long.* DCLXXXII. *In Neapolitano prætermissa fuit hæc mansio.* SVR.

INDE AEGYPTO HIERASYCAMINON VSQVE M. P. DCCLXII.] *Reg.* Inde egipto Ierasicaminos usque DCCCLXIII. *Reliqua* Inde in Aegypto Hierasycaminos usque mpm. DCCLXII. SVR.

INDE IN AEGYPTO] Ita volentibus libris scripsi. Præpositionem Surita neglexerat. WESS.

ROSTRATAM VILLAM M. P. XXIIII.] *Reg.* Rostrata villa mpm. XXXIII. *Reliqua* mpm. XXIIII. *Hujus mansionis nullam reperi fieri mentionem.* SVR.

ROSTRATA VILLA] Nec lecta mihi est: Dicta videtur à prægrandibus animalium rostris, quibus instructa erat: Solebant beati illi Romani villas suas excolere *rebus vetustate ac raritate notabilibus, qualia sunt Capreis immanium belluarum ferarumque membra prægrandia, quæ dicuntur Gigantum ossa & arma Heroum,* quæ de Augusti elegantia Suetonii verba sunt. C. 72. WESS.

OCRICOLOS CIV. M. P. XV.] *Reg.* Ocricoli CIV. M. P. XXI. *Reliqua* Utriculi civitas mpm. XXV. *Plin. in exemplari Toletano L. 3. C. 14.*, Ocricolo, & Ocricolanis *in Strabonis libris excusis* Ὀκρικλῶν, *Ptolem.* Ὀκρίκολον. *Stephanus item* Ὀκρίκολα πόλις Τυῤῥηνίας. SVR.

VTRICVLI CIVITAS] Schedae nostræ *Utriculi.* *Ocriculis* Sigonius vulgavit: male vero *Utriculis* vulgo legi Schottus monet: Est haud dubie vera, quam Surita & Sigonius amplexi sunt scriptura: Sed altera illa medio ævo fuit probata. Gregorius M. L. XIII. Dialog. 12. *Fulgentius, qui Utriculensi Ecclesiæ præerat.* Vertit Zacharias ἐκκλησίας τῆς Οὐτρικύλων. Idatius An. XIX. Honorii Imp. *Heraclianus movens exercitum de Africa adversus Honorium, Utriculo in Italia in conflictu superatus effugit.* Itiner. Hierosolym. XLIIII. M. Ocriculos Roma separat. Rudera describit Pighius Herc. Prodic. p. 277. WESS.

NARNIAM CIV. M. P. XII.] *Plinius lib. 3. 19.* Narniensium *oppidum vocat, & Nequinum antea vocatum perhibet: Et* CCCLI. *stad. ab urbe Roma abesse Procopius auctor est, de bello Gothorum lib. 1. C. 17.* SVR.

NARNIA CIVITAS] In passuum numeris consentit Itinerarium, quod dixi. Situm describit Procopius l. c. Κεῖται μὲν γὰρ ἐν ὑψηλῷ ὄρει. ποταμὸς δὲ Νάρνος ἐς τὸ τοῦ ὄρους παραρρεῖ ἀπότομα, ὃς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τῇ πόλει παρέσχεν. *Insidet editiori monti cujus radices Nar amnis alluit, unde & suum urbs nomen hausit.* WESS.

INTERAMNIAM CIV. M. P. VIII.]
Omnia

VTRICVLI CIVITAS.	M. P. XXV.
NARNIA CIVITAS.	M. P. XII.
INTERAMNIA CIVITAS.	M. P. VIII.
SPOLITIO CIVITAS.	M. P. XVIII.
FORO FLAMINII VICVS.	M. P. XVIII.
HELVILLO VICVS.	M. P. XXVII.
CALLE VICVS.	M. P. XXIII.

FO-

Omnia exemplaria Interamnia *habent, non* Interamna. *In Strabonis libris* Ἰντεράμνα. *Ptolemaei vero* Ἰντεράμνια. *Tacitus Hist.* 2. C. 64. Vitata Flaminiæ viæ celebritate devertêre Interamnam, atque ibi interfici jussit: longum intersectori visum, in itinere, ac taberna projectum jugulavit, *Et Hist.* 3. C. 63. Pars Narniae, pars Interamnae subsistere jussis *in Hispania* Interamnium *&* *Græce, & Latine.* SVR.

INTERAMNIA CIVITAS] *Interamnensium civitas in finibus Spoletinis* dicitur Anastasio Biblioth. in Zacharia.. Fuerunt aliæ hoc nomine ob situm in Italia civitates, de quibus vide Ang. de Nuce ad Chron. Casin. L. IV. C. 32. *Interamno* Sigonium vulgasse cum in aliis libris *Interamna* sit, Schottus monet, & pro *Spoleto* alios *Spoletio* XIII. edere. WASS.

SPOLETIVM CIV. M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Spoletio CIV. M. P. XVIII. *Blandinianum* Spolitio civit. mpm. XVIII. *Neapolitanum* Spolitio. *Strabo lib.* 5. p. 228. ἐκ τῶν Ὀτρικλῶν εἰς Ἀρίμινον Ἰντεράμνη ἐστί, καὶ Σπολῆτιον: *& in Ptolemaei item libris* Σπολήτιον. SVR.

SPOLETIO CIVITAS] Vetusti nostri libri & Itin. Hierosf. *Spolitio.* Σπολῆτιον Straboni & Procopio L. III. Bel. Goth. C. 12. dicitur. In Strabone vitiosum puto, non Procopio, cujus ætate receptum id fuisse videtur. WASS.

FORVM FLAMINIVM VICVM M. P. XVIII.] *Regium* Foro Flaminis vicus mp. XVIII. *Reliqua* Foro Flaminis vicus mpm. XIX. SVR.

FORO FLAMINIS VICVS] Sic etiam nostræ schedæ. Fabricii tamen libro vir doctus adscripsit *Foro Flaminii.* Pæne putem *vici* titulum aliunde huc migrasse, neque enim *vicus* sed *civitas* fuit. Itin. Hierosolym. *Civitas Foro Flamini.* Non ignoro Ph. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 7. p. 631. existimasse, *Civitatis* vocem hinc tollendam & in *mansionem* aut *mutationem* convertendam: verum & id scio, meruisse eum censoriam L. Holsteinii virgulam p. 93. Fuit illo animadvertente civitas Episcopalis, estque in Act. IV. Sextae Synodi Decentii Episc. τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Φοροφλαμινίου mentio. Addo PATRONVM CIVITATIS FORO FLAM. ex Thesauro p. CCCXLVII. unde & id cognoscimus *Foro Flaminii* rectissimum esse. WASS.

HELVILLVM VICVM M. P. XXVII.] *In Reg. exemplari prætermissa est hæc mansio. In Blandiniano legitur* Helvillo vicus mpm. XXVII. *& in Neapolitano* Nelvillo vicus mpm. XXVII. *& in Longoliano* Helvillo vicus mpm. XIX. *&* Nelvillo *corrigitur.* SVR.

HELVILLO VICVS] Habent hoc situ Tabula *Halvillum*, Itiner. Hierosol. *Herbelloni.* Tyro in Notis *Hilvillum* appellat: nunc *Sigillo* esse Cluverius arbitratur. WESS.

CALLEM VICVM M. P. XXXIII.] *In Regio* Cale vicus M. P. XXIII. *& infra* ad Galem, *& in Blandiniano, & Longoliano* Calle vicus M. P. M. XXIII. *& Neapolit.* Galle vicus mpm. XXVII. *Mihi legendum videtur* Callem vicum, *ut à silvestri calle pastorum vicus nomen acceperit. Varro de re rustica L.* 2. C. 10. qui in callibus versentur, & per calles silvestres longinquos solent comitari in æstiva, & hyberna. *Cicero pro Sestio: C.* 5. Atque æstatem integram nactus, Italiae calles, & pastorum stabula prædari cœpisset. *Nostri* Canadas *vocant. Inde Provincia, vetere ex more* Calles *decernebantur, Tacito, & Suetonio auctoribus.. Infra* Ad Callem *eidem ab* Helvillo *mansioni* M. P. XIIII. *tribuuntur.* SVR.

CALLE VICVS] Vulgati hic numeri meliores sunt, ut Holsteinius p. 86. docuit. Urbs Episcopo subjecta fuit: nam in fragm. VII. operis historici Hilarii p. 1342. *Graecianus Episcopus à Calle,* ut vir doctissimus quoque vidit, memoratur. *Callium,* seu, ut in MSS. est, *Callis* Anastasio Biblioth. in Stephano III. p. 171. dicitur. WESS.

FORO SEMPRONII. M. P. XVIII.
FANO FORTVNAE. M. P. XVI.
PISAVRO. M. P. VIII.
ARIMINO. M. P. XXIIII.
AB ARIMINO RECTO ITINERE RAVENNA. M. P. XXXIII.
INDE NAVIGANTVR SEPTEM MARIA ALTINVM VSQVE.
INDE IN CONCORDIAM. M. P. XXXI.
AQVILEIA. M. P. XXXI.
ITEM AB ARIMINO CAESENA CIVITAS. M. P. XX.
FAVENTIA CIVITAS. M. P. XXIIII.
FO-

FORO SEMPRONII.] Recte schedæ, planeque ut Thes. p. CCCXXII. 2. SACERDOS DIVAE PLOTINAE HIC ET FORO SEMPRONII. Colonia fuit, si fides lapidi Gudiano p. 11. 4. COLONI COLONIAE FORO SEMPRONIENS. TITIANI FLAVIANI. Passuum millia confirmantur Martyrologio Hieronymi, ubi IV. Non Febr. *Foro Simfronii, via Flaminia, milliario ab urbe CLXXIV.*, quibus gemina germanaque index Martyrum Rhabani præfert. Wess.

FANO FORTVNAE.] Assentiuntur vetustis libris lapides Thes. p. CCCCLXXV. 7. COLONIA JVLIA FANO FORTVNAE. et CATINIVS MARCELLVS FANO FORT. in Diar. Ital. Montfauconii C. 26. p. 389. *Colonia Julia Fanestris* Vitruvio L. V. C. 1. Labentis Imperii scriptores *Fanum*, ut Anastasius in Stephano III. appellant. Φανὸς est Procopio L. III. Bel. Goth. C. 11. Wess.

PISAVRVM M. P. VIII.] *In Regio deest hac mansio post* Fanum Fortunae, *& statim* Aquileiae *adjungitur*. Svr.

AB ARIMINO R. I. RAVENNAM] Tres hi versus in Schudii exemplari non habeotur, sed in altero manuscripto & in impressis exemplaribus leguntur. Sunt autem interpositi recte enumerationi mansionum ab Arimino Mediolanum, indicantes rectum & proximum iter ab Arimino Aquileam. Siml.

RECTO ITINERE RAVENNAM] *Jordanus sive Jornandes de reb. Get. C. 29. de Ravenna:* Trino siquidem urbs ipsa vocabulo gloriatur, tregeminaque positione exsultat, id est, prima Ravenna, ultima classis, media Caesarea. *Nam classem ccl. navium ad Ostia Padi tutissima antea recipi mansione, Dione referente, idem auctor perhibet.* Svr.

AB ARIMINO RECTO ITINERE RAVENNA] *Classis* Ravennae suburbium erat, teste Procopio L. II. B. Goth. C. 29: vitiosus in ea voce est Anastasius in Gregorio II. *Rex Longobardorum Luitprandus generali motione facta Ravennam progressus est, atque illam obsedit per dies aliquot, & castrum pervadens classes captas abstulit plures.* Tu scribe *Classe capta*, & vide Paul. Diaconum L. VI. Gest. Longobar. C. 49. Aberat Ravenna ab urbe Roma CC. M. P. auctore Luitprando L. II. C. 13. Arimino vero itinere unius diei, si verum Procopius scripsit L. II. Goth C. 10. Wess.

INDE NAVIGANTVR SEPTEM MARIA ALTINVM VSQVE.] *Reginm* Inde navigatur Septimaria Altinum usque. *Reliqua* Inde navigantur VII. maria Alzinum usque. *Plinius de Pado lib.* 3. *C.* 16. Nec alius amnium tam brevi spatio majoris incrementi est. Urgetur quippe aquarum mole, & in profundum agitur gravis terræ, quamquam diductus in flumina, & fossas, inter Ravennam, Altinumque per CXX. M. P. tamen quia largius venit, septem maria dictus facere. *Jornandes de Pado*, ab Augusto, *inqnit*, Imperatore altissima fossa demissus, qui septima sui parte mediam influit civitatem. Svr.

INDE NAVIGANTVR SEPTEM MARIA ALTINVM VSQVE] Paludes intellige, quos Padus facit. Herodianus L. VIII. C. 7. Διαβὰς τὰ τενάγη, ἅτε ὑπὸ Ἠριδανοῦ ποταμοῦ πληρούμενα καὶ τῶν περικειμένων ἑλῶν, ἑπτὰ στόμασιν ἐς θάλατταν ἐκχεῖται· ὅθεν καὶ τῇ φωνῇ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι ΕΠΤΑ ΠΕΛΑΓΗ τὴν λίμνην ἐκείνην. *Trans-*

FORO CORNELII CIVITAS.	M. P. X.
BONONIA CIVITAS.	M. P. XXIIII.
MVTINA CIVITAS.	M. P. XXV.
REGIO CIVITAS.	M. P. XVIII.
PARMA CIVITAS.	M. P. XVIIII.
FIDENTIOLA VICVS.	M. P. XX.
PLACENTIA CIVITAS.	M. P. XXIV.
LAVDE CIVITAS.	M. P. XXIV.
MEDIOLANVM CIVITAS.	M. P. XVI.
BERGOMO CIVITAS.	M. P. XXXIII.
BRIXIA CIVITAS.	M. P. XVIII.
SIRMIONE MANSIO.	M. P. XXII.

VE-

Transmissis paludibus, in quas fluvius Eridanus ac vicina exundant stagna, sic ut per ora septem in mare praecipitentur. Hinc indigena patria lingua Septem Maria paludem illam appellant. Magnus Casaubonus aliud egit, cum VII. haec maria ad Timavum referret. Vide eum ad Strabonem L. V. p. 214. WESS.

ALTINVM VSQVE] Altinum olim ampla & amoena urbs fuit. Martialis L. IV. Epig. 25.

Aemula Bajanis Altini litora villis.

nunc campus est, parietinasque ad ostium Silis ostendit. Vide Laur. Pignorii *Origini di Padoa* C. 16. WESS.

AQVILEIA.] Scripti libri *Aquilegia*, ex more seriore tempore recepto. Ita *Aquilegiensis Synodus* apud Anastasium. *Venetiae Aquileja civitas exstitit caput, pro qua nunc Forum Julii habetur*, inquit Paullus Warnefridi L. II. Gest. Longob. C. 14. WESS.

ITEM AB ARIMINO CAESENAM] *Hac mansio cum reliquis, usque ad* Joviam, *desunt in Regio exemplari.* SVR.

MEDIOLANVM CIV.] *Mediolanium* sex syllabis alii nominant & scribunt. Sigonius hic subjicit: ITER A MEDIOLANO *Aquileam M. P. M. CCLXX.* SCHOTT.

MEDIOLANVM CIVITAS] Sigonius hanc itineris inscriptionem sumpsit ex superiobus. MSS. hoc non habent loco, nedum *Mediolanium*, quod Graecis quibusdam haud displicuit. Ad laudem urbis nihil majus dici potuit hoc Ausoniano

Et Mediolani mira omnia. Copia rerum;
Innumera cultaque domus, facunda virorum
Ingenia & mores laeti.

Quae de vocis originatione volgo etiam veteres tradidere, pleraque inepta sunt. G. Becani *Meiland* non omnino Βεκκεσελήνου videtur. WESS.

BERGOMO.] Ex Vaticano *Bergame* Em. Schelstrate vulgavit, redolens barbarae aetatis scripturam. *Vergemo* Itin. H., quo de alias. Medio aevo non *Bergamum* tantum sed & *Pergamum* & *Pergama* vocitabant: Anonymus auctor de laudibus Berengarii Augusti circa L. III. princip.

Pingue solum interea regum dum lustrat uterque,
Pergami adveniunt urbem.

& belli scriptor, quod Mediolanenses Comensibus fecerunt, ỳ. 205.

Cum quibus & veniunt cum Brixia Pergama.

WESS.

BRIXIA CIV. M. P. XVIII.] Ita Simlerus & Surita ediderunt, assentiturque Fabriciani libri margo: nostri tamen omnes XXVIII. M. P. praeferunt, summam justa auctiorem. Verior est Itin. H. XXXII. M. P. intercapedo. De urbis origine & antiquitatibus Oct. Rubeus in *Memoriis*, quas vocat, *Brixianis* p. 16. &c. consuli poterit. WESS.

SIRMIONEM MANSIONEM M. P. XX.] *In Blandiniano & Neapolitano exemplaribus, & Longolianis libris* Sermione mansio M. P. XXII. *Videndum an ad* Sirmionem insulam *ea mansio sit lacus* Benaci, *quem ager Veronensis attingit;* cum-

VERONA CIVITAS.	M. P. XXXIII.
VICENTIA CIVITAS.	M. P. XXXIII.
PATAVIS CIVITAS.	M. P. XXVII.
ALTINVM CIVITAS.	M. P. XXXIII.
CONCORDIA CIVITAS.	M. P. XXXI.
AQVILEIA CIVITAS.	M. P. XXXI.
FLVVIO FRIGIDO.	M. P. XXXVI.

LON-

cum hoc Itinerario Verona *eam consequatur mansionem. Celeberrima ea est insula, Catulli doctissimo poëta illustrata carminibus.* Svr.

SIRMIONE.] *Mansio* omnes libri, quorum nobis usura fuit: serior ætas *Sermionem*, unde *Sermione* nunc superat, appellavit: Sic vetus Carnlomanni charta, de qua auctor Differ. Chorogr. Ital. p. CXLVII. Wess.

VERONA CIV.] Ditmaro Mersburgensi *Berna civitas* dicitur extremo L. III. Chron, Luitprandus L. II. C. 16. Brixia L. millibus Vernnam separat, sed sulent ejus milliaria esse productiora. Quo fuerit statu seculo IX. ex barbara urbis descriptione, quam Mabillonius Analectis p. 409. Ed. N. inseruit, cognoscere licet. Wess.

VICETIA CIV. M. P. XXXIII.] *In Blandiniano* Vicentia: *cum* Vicetia *scribendum viri docti doceant. Tacitus Hist.* 3. *C.* 8. Possessa ipso transitu Vicetia, quod per se parum, etenim modicæ municipio vires, magni momenti locum obtinuit. Svr.

VICETIA.] Male quidam *Vincentiam* vel *Vicentiam* scribunt. Schott.

VICENTIA.] Sic plerique nostrorum librorum: Cusani MSS. *Vicentiatium*, solito sibi more: placuit veteribus Latinis & Græcis *Vicetia*, labentis vero Imperii scriptoribus *Vincentia* & *Vicentia*: Lutharius Augustus in Lege, nuper edita tom I. part. II. Script. Ital. p. 153. *In Vincentia de Patavi, de Tarvisio, de Feltris.* Wess.

PATAVIS.] Hoc Tabula & MSS. præferunt. Itin. H. *Patavi*, ut in Lotharii I. Lege; putem alterum hinc esse natum. In numeris peccatum inest. Tabula XXII. M., uno minus Itin. H. edit. Municipii dignationem atque amplitudinem egregie exsecutus est Laur. Pignorius in *Originibus Patavinis* C. 16. totoque opere. Wess.

FLVVIO FRIGIDO.] Prope hunc fluvium Theodosius Eugenium Arbogastem vicit, ut Nicephorus & Claudianus scribunt, etsi quidam apud Claudianum *frigidi* nomen pro adjectivo falso acceperunt. Quidam ajunt hodie *Vipao* nominari, quod nomen etiam est proximæ mansioni *Longatico.* Siml.

FLVVIUM FRIGIDVM M. P. XXXVI.] *Hujus* fluvii *mentio fit à Claudiano poeta, in Tertium Honorii Consulatum* ℣ 99.

> Alpinæ rubuere nives: & Frigidus amnis
> Mutatis fumavit aquis ——

Sed & Socrates Scholasticus Historia Ecclesiastica libro v. C. 25. cum eam rem divinitus gestam commemorat, & ejus etiam fluminis *nomen apposuit.* Γίνεται δὲ συμβολὴ περὶ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Φρίγιδον. *Atque item Nicephorus Callistus ex Socrate Historiam decerpens.* Svr.

FLVVIO FRIGIDO.] Nomen fluvio aqua frigida fecit: ψυχρὸν ὕδωρ αὐτῷ τὴν ἐπωνυμίαν πεποίηται de eo Philostorgius ait L. XI. H. E. C. 2. Fluvium hunc Aquileia XXX. M. P. diversum esse Sigonius L. IX. Imp. Occid. p. 152. auctor est. Wess.

LONGATICVM MANSIONEM M. P. XXII.] *In Blandiniano & Longoliano*, Longatico mansio mpm. XXII. *Neapolitanum* Longatico mansio mpm. XVII. Svr.

LONGATICO.] Erat hæc mansio trans Julias Alpes, uti ex scripta Tabula & Itin. Hier. apparet. Quod vero Ph. Cluverius L. I. I. A. C. 2. adfirmat, Itinerarii auctorem Pannoniæ initium ad *Longaticum mansionem* fecisse, id hic incassum quæras. Wess.

HEMONA CIV.] In MSS. *Hemona* aut *Hemonia.* Rectius *Aemona*: ita enim legitur in veteri inscriptione Lubianae seu Laubaci, quæ Carniolae caput hodie est, & putatur fuisse Aemona. M. TITIO M. F. CL. TI. BARBIO TITIANO DECVRIONI AEMONAE O. LEG. II. &c. Siml.

AENO-

LONGATICO MANSIO.	M. P. XXII.
HEMONA CIVITAS.	M. P. XVIII.
ADRANTE MANSIO.	M. P. XXV.
CELEIA CIVITAS.	M. P. XXIIII.
RAGONDONE.	M. P. XVIII.
PATAVIONE CIVITAS.	M. P. XVIII.

AQVA

AENNONIAM CIV. M. P. XVIII.] *In eisdem exemplaribus* Hennoniam. *Plinius L. 3. C. 21. in Liburnis qui generatim ejus atate Illyricum nuncupabantur,* Aenoniam *civitatem recensat. Ptolemaeo item in Liburniae, & Illyridis maritima ora* 'Αινώνα. SVR.

HEMONA.] Verissima est Simleri opinio, quamquam io vocis scriptura dissidium non leve est. PETILIVS C. F. CLA. PAVLLVS EMONA invenitur in Thes. p. DLVI. 5. FLAVIVS LVCANVS EMONA in Diar. Ital. Mootfauconii C. 26. p. 388. atque id in Tabula & Itio. H. conspicitur. Notkero *Emmonia, qua est civitas Carniae provincia*, dicitur io Martyrol. a. d. v. Kal. Sept. Alii *Hemonam* nuncupaot, ut Capitolinus in Maximinis C. 21., ubi Casauboni nota negligenda oon est: huc libri nostri quoque ducunt, *Hennomacium* aut *Hennonia civitas* exporrigentes. Opiner hinc fuisse Aotonium monachum, cui Epist. XI. Hieronymi Ed. N. inscripta est: vidit enim Martianaeus in MSS. optimae ootæ: *incipit ad Antonium monachum Hemonae:* ipse quidem *Hermonae*, quamquam nulla addita caussa, id esse ait. Sequens epistola *Virginibus Hermonensibus* data est, quibus si monachus iste obtrectarit, eas *Hemonenses* fuisse putavero: nam ab Hermone monte dictas esse Emsmo noodum credimus. In M. P., ut hoc addam, error inolevit: Tabula com Itin. Hier. a Longatico M. P. circiter XXIII. separat. Vide de urbe W. Lazium L. V. Chorogr. Austriae p. 41. WESS.

ADRANTE.] Habent mansionem reliqua Itioeraria, sed io numeris cum oostro dissidentia. WESS.

CELEIAM CIV. M. P. XXIIII.] *Urbem Gracia esse referunt in Noricis.* SVR.

CELEIA.] Falsum habuerunt Suritam, qui illi ea persuaserunt: Celeia nomen servat, Comitatu cognomioe illustris. Subscripsit Gradensi Concilio An. IↃLXXIX. *Joannes Episcopus S. Ecclesia Celeianae:* subscripsit etiam *Marcianus S. E. Petenensis*, quem ego *Petavionensem* fuisse arbitror. Celeia in literatis lapidibus CL. CEL. sive CLAVDIA CELEIA dici assolet: nam Ursatus, qui in Monum. Patavin. CL. in COLONIAM immutabat, falsus est, uti Fabrettus C. II. Inscript. p. 105. animadvertit. Numeri & hic vitiosi videntur ob Tabulae & Itin. H. dissensum. WESS.

RAGONDONE.] Inest MSS. nostris *Ragundone*. Tabula io M. P. egregie consentiens *Ragandone*, Itio. H. *Ragindone* scribit. Ph. Cluverius iu Norico C. 5. ioibi stetisse, ubi monasterium est *Seitz*, arbitratur. WESS.

PATAVIONE.] Hæc io antiquis inscriptionibus POETOVIO nominatur: hodie *Pettau*. SIML.

POETOVIONEM CIV. M. P. XVIII.] *Blandinianum* Patavione civit. mpm. XVIII: *atque item in Neapolitano & Longoliano: Lege tamen* Poetovionem. *Tacitus initio libri 3. Histor.* Petoviooem (*ita enim in vetusto exemplari legitur*) in hiberna XIII. legioois convenerant. Illic agitavere, placeretne obstrui Paoooniae alpes, an ire cominus, & certare pro Italia constantius foret. *Ammianus lib. xiiii. C. 11.* Venit Petobionem oppidum Noricorum: *cujus plurima infra in hoc Itinerario fit mentio. Ptolemaei libros depravatos arbitror in dictione hujus oppidi, & Πετουίον legendum pro Παζώβιον in superiore* Pannonia. SVR.

PATAVIONE.] Assentior Suritae Ptolemaeum emendanti. Lib. enim VIII., ubi in editis Βαιτόβιον, codex Palatinus Πετόβιον, Coislinianus Πεζώβιον ostendit: hinc si Πεζώβιον aut Παζώβιον formaveris, nomen non male habebit. Hoc loco MSS. nostri *Patavione*, infra vero aliquoties *Petavione* & *Poetovione*: ego cum vetustis dissidere oolui, tanto minus quod utrumque fuerit probatom. POETOVIO est in Thes. p. IↃXXX. 8. Fabrettus C. III. Inscrip. 54. mutilum lapidem, cui inerat C. F. VLPIA PETAVIONE, dedit, idque præter Tabulam & Itin. H. amplexus Ambrosius est Epist. 40. *Ille igitur statim à Francis, a Saxonum gente in Sicilia, Sisciae, Petavione victus est:* idem Benedictini

R expres-

AQVA VIVA.	M. P. XX.
IOVIA.	M. P. XVIII.
LENTVLIS.	M. P. XXXII.
SEROTA.	M. P. XXXII.
MARINIANIS.	M. P. XX.
VEREIS.	M. P. XXII.
	MVR-

expresserunt in Epistola Concilii Aquileiensis, quæ inter Ambrosianas locum obtinet: hoc Prisco quoque placuit in Excerptis Hoeschelii p. 43. ἀπὸ Παταβίωνος τῆς ἐν Νωρίκῳ πόλεως. Male Athanasius Apol. ad Constantinum p. 296. τὸν Πετοβίωνα appellat: male quoque in versione Catalogi S. E. Hieronymi Βικτωρῖνος Πεταβίωνος ἐπίσκοπος, pessime vero in ejusdem ad Vigilantium Epist. *Victorinus Pictabionensis*, Martianaeo nihil immutante, dicitur. Wess.

AQVA VIVA.] Restitui hoc ex MSS. Tabula & Itin. H. *Aquaviam* & *Aquavia* Simlerus & Surita dederant. Dicta mansio videtur, quod *vivis frueretur aquis*, ut Ausonii verba huc transferam. *Viculus aqua viva* in Diplom. regis Aistulfi, Nonantulano Abbati dato, & *Aqua viva* XXXII. M. P. ab urbe Roma in Itiner. Hierosol. ex simili caussa nomen habeot. Wess.

JOVIA.] Lugduni *Lovia* vulgarunt: sed alterum MSS. & Itin. H. agnoscunt. Dicta videtur a Diocletiano Jovio, qui cum collega Maximiano Herculeo *alarum & cohortium castra toto Rheni & Istri & Euphratis limite restituit*, teste Eumenio Orat. pro instaurandis Scholis C. 18. Forte etiam cohortes legionis *Joviae* hic in statione fuerunt: quid porro miramur mansionem hanc ita dici, cum his Imp. respublica *simul Herculea diceretur & Jovia*, ut torpiter blandiens Mamertinus ait Paneg. I. in Maximianum C. 13. Ceterùm inter hanc & sequentem mansionem Lugdunense exemplar & scripti quidam HIC SINISTRA ioterponunt, indicantes, uti puto, iter in partem sinistram flecti. Wess.

LENTVLOS M. P. XXXII.] *In Regio ex* Jovia, *qua superior est mansio, & hac mansione, unum videtur conflatum nomen* Siniotalentulis. Svr.

SEROTA M. P. XXXII.] *Habetur in tribus, prater Regium, exemplaribus, in quo* Sirota M. P. XXXI. *legitur.* Svr.

SEROTA.] Amplectimur hoc ob librorum concordiam & Itin. H., quod & eadem M. P. edit. Tabula Regio Suritae assentitur. Wess.

MARINIANAS M. P. XX.] *Regium* Marianis M. P. XX. *Reliqua* Marinianis. Svr.

MARINIANIS.] *Maurianis* Itin. H., sed Tabula cum Ravennate oostrum probaot. *Marinanam* in Valeria provincia Notit. Imp. Occid. ponit, sed ea alia est. Wess.

VEREOS M. P. XXII.] *Regium* Vericis M. P. XXII. *In reliquis* Vereis mpm. XXII. Svr.

VEREIS.] Librorum nostrorum excerpta & Itin. H. agnoscunt. Raveooas L. IV. C. 19. *Borevis*, sed Tabula, quam exscribere solet, *Berebis*. Puto non male M. Altiogium notis MSS. in Tabulam arbitrari, Ptolemaei esse Βερβίς. M. P. XVIIII. Tabula, XVIII. Itin. H. a proxima mansione disjungunt. Wess.

MVRSAM CIV. M. P. XXVI.] *Regium* Marsa CIV. M. P. XXVII. *Blandinianum* Mursa civit. mpm. XXVI, *& Lengolianum. In Neapolitano* Marsatium mpm. XXVI. *Ptolemaeo, quemadmodum in hoc Itinerario*, Κίβαλις, Μοῦρσα *&* Μαρσώνεια *adjunguntur inter urbes* Pannoniae, *qua sunt sub* Danubio. *Eutropius L.* 10. *C.* 6. Magnentium *Imp. apud* Mursam *profligatum acie ac pane captum auctor est, sed eam Socrates Historia Eccl. lib.* 2. *cap.* xxxii. Galliarum *prasidium esse docet, & ab ea Lugdunum tridui iter esse auctor est.* Marsoniae *vero, &* Mursae *fit mentio in Notitia provinciarum sub dispositione Ducis Pannoniae II.* Riparieosis, *sive* Saviae. *Stephanus alterius* Mursae *meminit*, Μοῦρσα πόλις Ἰωνίας πλησίον Ἀδριανοῦ. Svr.

MVRSA.] P. AEL. P. F. SERGIA MAGNVS D. MVRSA EX PANNONIA INFERIORE est in lapide Britanoico Thes. p. MVII. 3. & L. II. Britanniae Romanae p. 192. n. 48. oec alia est Stephani *Mursa*: nam pro Ἰωνίας legendum Παννονίας cum Ill. Scaligero & Salmasio ad Spartiani Adrian. C. 20. Restitutum id quoque Stephano est ex Vossiano codice a Ber-

MVRSA CIVITAS.	M. P. XXVI.
CIBALAS CIVITAS.	M. P. XXIIII.
VLMOS VICVS.	M. P. XXIIII.
SIRMI CIVITAS.	M. P. XXVI.
BASSIANIS CIVITAS.	M. P. XVIII.
TAVRVNO CLASSIS.	M. P. XXX.

SIN-

Berkelio. Socrates, & , qui paria scripsit, Sozomenus L. IV. H. E. C. 13. in errore sunt, sicuti Scaliger ad Euseb. n. MMCCCLXVI. ostendit, & Ezech. Spanhemius ad Juliani Orat. I. p. 230. *Mursella*, quam Surita ex Ptolemaeo advocavit, a Mursa diversa est, ut ex Itin. H. constat; eadem vero *Μυρσία Mursia Colonia:* sic enim præter Ptolemaeum uterque Victor, & auctor opusculi de Mediolani situ p. 224. tom I. part. 2. Script. Ital., quamquam male ibi *Nursia*. Parietinas urbis Comes Marsilius Danubii sui tom II. pag. 49. describit. Wess.

CIBALAS CIV. M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXIII. *Reliqua* Cibulas M. P. M. XXIIII. *Ammianus libro xxx. C. 7.* Natus apud Cibalas Panooniae oppidum Gratianus major, ignobili stirpe. Sur.

CIBALAS.] Libri nostri *Cibulascium* pro *Cibulas civ.*, sed vulgatum rectum est. Græcis Κιβαλίς; hinc Libanio Orat. XIII. p. 413. Valentinianus & Valens fratres dicuntur, ἐκ πόλις ἡ Κιβαλίς. Jac. Gothofredus in Philostorgium L. VIII. C. 16. Cibalin in Tabula *ad Labores* nominari arbitratur ob dubium & ardui *laboris* certamen, quod eam ad urbem inter Constantinum & Licinium pugnatum fuit; mihi commentum non placet: vetat loci intervallum, quod inter *Mursam* & *ad Labores* XII. M. P. est, cum Mursam inter & Cibalim XXII. M. interfuerint. Nec videtur vir doctus advertisse in Tabula *Cibalis* nomen esse prætéritum, servatis urbis insignibus, quæ post *Pont. Ulcae* sive *Ponte Hulcae* conspiciuntur. Erat enim *Hiulcas* palus urbi vicina, uti ipse ex Zosimo & Victoris Epitome commonefecit. Wess.

VLMOS VICVM M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXII. *Reliqua* mpm. XXIIII. Sur.

VLMOS.] Ita & nostri codices: veriores tamen numeri videntur Regii libri ob Itin. H. & itinera, quæ inferius XXII. M. P. probant. Wess.

SIRMIVM CIV. M. P. XXVI.] Sirmiensem *urbem*, *& castellum* Sisciam *in ea via sitas prodit Strabo*, *quæ ex* Pannonia *in Italiam ducebat: ut jam antiquitus hac via constituta & constrata fuerit.* Sur.

SIRMI CIV.] *Sirmicium* Vossii & Cusani schedae: notissima urbs est prope Savum & Bacuntium posita. NATIONE PANNONIVS DOMV FLAVIA SIRMIO est in Gudii lapide p. CXLVI. 61 *Flavia Augusta Sirmium* in Notit. Imp. Occid. dicitur, unde à gente Flavia beneficiis ornatam fuisse apertum est: forte coloniam eo deduxerunt; est sane DEC. COL. SIRMIENS. in monumento Danubii Pannonici tom. II. p. 105. Tauruno sive Belgrado duorum dierum itinere aberat, Imp. Constantino teste de Administ. Imp. C. 40. Ruinas ejus depinxit Comes Marsilius p. 45. Wess.

BASIANAS CIV. M. P. XVIII.] *Regium* Bassianis civitas M. P. XVIII. *Reliqua* Basinianis civit. mpm. XVIII: *Sed quod Ptolemaeo* Βασιάνα *sint*, *ego* Basianas *legendum arbitror.* Sur.

BASSIANIS.] Cusani MSS. *Basinianiscium*, ceteri *Basinianis*. Ego ob Tabulam, Itin. H. & Ravenoatem Regii codicis scripturam recepi: Βασσιάνα Ptolemaei Coislinianus quoque scriptus, ut dubitandum non sit de rei veritate. Wess.

TAVRVNVM CLASSIS M. P. XXX.] *Regium* Taurono lassis M. P. XXX. *Blandinianum & Longolianum* Taurono classis. *In Neapolitano* Taurinio classis mpm. XXX. *Plinius de Pannonia L. 3. C. 25.* Alter amnis Bacuntius in Saum Sirmio oppido influit: ubi civitas Sirmiensium, & Amantinorum. Inde XLV. M. P. Taurunum, ubi Danubio miscetur Saus. *Arrianus de rebus ab Alexandro Magno gestis libro viii. (Hist. Indic. C. 4.) memoria prodidit*, *Danubio* Savum *apud Paeonas immisceri*, *locumque*, *ubi hac duo flumina confunduntur*, Taurunum *vocari. At in hoc Itinerario* XLVIII. M. P. *designantur; quo id significari*

SINGIDVNO CASTRA. M. P. IIII.
AVREO MONTE. M. P. XXIIII.
AB AVREO MONTE
VINCEIA. M. P. VI.
MARGO. M. P. VIII.
ET

gnificari videmus, eo loci Classi, *qua Danubio navigaret, stationem esse constitutam: & ita legendum esse* Taurunum classis, *uti in sequenti mansione* Singidunum castra. *Ptolemaeo* Ταυρῦνον *pro* Ταυρῦνον. *In notitia Provinciarum apparet, Praefectos* Classium *in his locis praefuisse: ut Praefectus Classis primae Flaviae Augustae* Sirmii. *Praefectus classis Histricae* Mursae. *Vulgo* Belgradum, & Albam Græcam *esse agnoscunt in* Moesia *superiore vel* Bosna. SVR.

SINGIDVNVM CASTRA M. P. IIII.] *Regium* Singidlino castra M. P. IIII. *Reliqua* Singiduno M. P. IIII. *Apud Ptolemaeum in superiore Mysia inter mediterraneas urbes juxta* Danubium flumen Σιγηδοῦνον *pro* Σιγγιδοῦνον. Moesia *enim provincia Pannoniae adjuncta, ad Pontum usque cum Danubio decurrens, à confluente* Danubii & Savi *ad Taurunum incipit, ut Plinius auctor est. In notitia Provinciarum sub dispositione viri spectabilis Ducis* Moesiae *primae Praefectura legionis iiii. Flaviae* Singiduno. *Nicephorus Callistus libro viiii C.* 12. *de* Ursatio Singidonis, & Valente Mursiae, *Pannoniorum Episcopis, in* Sardicensi Concilio, *pluribus aliis locis mentionem facit. Ii enim fuere, qui adversus magnum illum* Osium Cordubensem Episcopum *summis concertationibus dimicavere: quos Athanasius super formula fidei in* Sirmio *composita suis perstrinxit epistolis. Idem auctor lib. xiiii. perhibet* Longobardos, & Abares *oram eam, qua ad* Singidonem & Sirmium *est, incoluisse Et lib. xviii.* Abares *bis in id quod vocatur* Macrontichos *expeditione facta*, Singidonem & Anchialum, *Graeciamque omnem, atque urbes, & castella expugnasse.* SVR.

SINGIDVNO.] Procopius L. III. G. B. C. 33. πόλιν Σιγγιδόνα appellat, quamquam regius codex Σιγγιδόναν, credo pro Σιγγίδονον. Theodoreto L. II. H. E. C. 8. vitiose Συγγίδονον dicitur: de urbis situ Theophylactus Simocatta L. VII. H. M. C. 11. τὴν δὲ Σιγγηδόνα δύο ποταμοὶ ἀγκαλίζονται, ὅ τε Σάος καὶ Δραῦος, *Singidunum duobus fluminibus Savo & Dravo incingitur*: verum errat: a Savo haud longe afuit, longe vero a Dravo. L. Holsteinius nunc *Zenderin* esse censet. Vide & Danubii Pannon. Tom. II. p. 9. Comitis Marsilii. WESS.

AVREVM MONTEM M. P. XXIIII.] *Haec mansio deest in exemplari Regio. In reliquis* Aureo monte M. P. XXIIII. *Oppidi nomen esse ex Eutropio adparet, ut in mansione* Almi *infra commonstrabimus, & idem perhibet L.* 9. *C.* 13. Carinum *Imp. inter* Viminacium *atque* Aureum montem *victum. Infra in hoc Itinerario* Aurei montis *fit mentio, & in Notitia Provinciarum, sub dispositione Ducis provinciae Pannoniae secundae* Ripariensis sive Saviae, *Praefectus legionis vi. Herculeae cohortis v. partis superioris* Aureo monte. SVR.

AVREO MONTE.] Nomen mansioni venit ab *Aureo monte*, cui apposita erat. Probum Imp. eum montem vineis consevisse ex Victoris Epitome & Eutropio notum est: alius *Aurei montis* descriptionem pete ex Theophylacto L. VII. H. M. C. 8. Quæ vero XXXIIII. M. P. Vossii & Cusani schedæ addunt, ea nimia esse aliunde apparet. WESS.

AB AVREO MONTE VINCEIAM M P. VI.] *Reg. continuo versu* Abaureomontevinceia. P. M. VI. *Bland. & Neap. separatim* Ab Aureo monte Vinceia: & *Longol. sed hoc* Viceia *emendat: ac monet, ut caveant, an* Vienna *legendum sit.* SVR.

VINCEIA.] Alii *Vincea*. SIML.

VINCEIA.] *Vincea* nostri non agnoscunt: si genuinum esset, posses de *Vineis*, quibus *Aureum montem* Probus Imp. vestivit, non absurde cogitare. *Vingeio* Itin. H. WESS.

MARCO.] Liber Notit. *Margum* nominat. SIML.

MARGVM M. P. VIII.] *Regium* Margo M. P. VIII. *Reliqua* Marco mpm. VIII. *Paulò post hoc ipso itinere* Horrea Margi. *Eutropius in Diocletiano L.* 9. *C.* 13. postea, *inquit*, Carinum omni odio, & detestatione viventem, apud Margum ingenti prælio vicit, proditum ab

exer-

ET LEG.	M. P. VIII.
TVRIOS.	M. P. XX.
INDEVMINACO.	M. P. X.
VIMINACIO.	M. P. XXIIII.

MV-

exercitu suo, quem fortiorem habebat: certè desertum inter Viminacium atque Aureum montem. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Moesia prima Auxilium* Margense Margo: *& Præfectura militum contra* Margum *in Castris Augusto Flavianensibus, & Præfectura Classis* Stradensis, & Germensis Margo. SVR.

MARGO.] Alluebatur urbs a cognomine fluvio, quem Tabula memorat. Situm bene descripserunt Priscus & Jornandes: illius in Excerpt. Hoesch. p. 49. hæc sunt: Καὶ παραγενόμενοι ἐς Μάργον· ἡ δὲ πόλις τῶν ἐν Ἰλλυριοῖς Μυσῶν παρὰ τὸν Ἴστρον κειμένη ποταμὸν, ἀντικρὺ Κονσταντίας φρουρίου τοῦ ἐπὶ τὴν ἑτέραν ὄχθην. *Margum perveniunt, quæ Mysorum in Illyrico urbs est, posita ad Danubium, è regione castelli Constantiae, quod adversam ripam insidet.* Μυσῶν *Priscum* reliquisse manifestum est, jamque a Cantoclaro animadversum. Jornandes de Reb. Get. C. 58. *Qui tunc*, inquit, *cum Mundone conflictum paraverat ad civitatem Margo plano, quæ inter Danubium Martianumque flumina adjacebat.* An *plani* cognomen accepit, quod in planitie esset? Scribe vero *Danubium Margumque* ex Ambrosiano codice & Marcellino Comite, cujus verba brevi post exscribam. WESS.

ETLEG M. P. VIII.] *Habetur in Regio. Blandinianum & Longolianum* Ethlegh M. P. VIII. *In Neapolitano* Ethdoch mpm. VIII. *Ego arbitrabar legionis stationem hoc loco designari: sed cum apud Ptolemæum inter urbes Danubio propinquas* Ἔπηγα *recenseri videam, æstimandum judico.* SVR.

ETLEG.] In Vaticano *Hetleg*, Vossianus *Ethleg*, Cusani *Eluleth*, alii aliter, sunt enim hæc vitiosissima: Dicam quid mihi videatur, qui vero meliora conjecerit, eum vatem perhibebo optimum. In corruptissima voce latere arbitror *Leg. VII. Claudiam*, quæ in his locis stationem habuit, ut Notitia Imp. Occid. docet; nam Ἔπηγα sive Ἔπιζα, ut editur, Ptolemaei nihil ad hanc vocem, estque sine dubio *Aegeta*, de qua suo loco. Quod vero sequitur *Turios*, quia ab optimo libro abest, hinc exulare debere judico: reliqua, ut verba compendifaciam, ita ordino.

MARGO M. P. VIII. CL. LEG. VII.
INDE VIMINACIO M. P. X.
MVNICIPIO M. P. XVIII.

Tabula & Itin. H. fecerunt, ut verum hoc esse opinarer: ponunt Margum inter & Viminacium M. P. X. neque parum adjuvit suspicantem perversus librariorum mos, sæpius ex legionum nominibus urbes & mansiones condentium. WESS.

TVRIOS.] Vel *Dorium*. Ptol. & Notit. *Tricornium* vocare videntur. SIML.

TVRIOS M. P. XX.] *In Regio deest hæc mansio, quæ habetur in reliquis.* SVR.

TVRIOS.] Recte deesse puto: nam *Tricornium*, de quo Simlerus, inter Singidunum & Aureum montem fuit, ut ex Itin. H. liquidum est. WESS.

INDEVMINACVM M. P. X.] *Regium exemplar* Inde Minacio M. P. X. *Blandinianum & Longolianum* Inde Euminaco mpm. X. *Neapolitanum* Inde Emminaco mpm. X. SVR.

INDEVMINACO.] Librorum nostrorum excerpta a Suritae codicibus non dissentiunt, nisi quod Vaticanus *Euminiaco* præferat. *Viminacio* in his occultari non est dubium. WESS.

VIMINACIVM M. P. XXIIII.] *Regium* Viminacio M. P. XXIIII. *cum infra in eodem* Viminacio *legatur. Blandinianum & Longolianum* Viminatio mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Viminacio mpm. XVIII: & Municipii *mansionem* Viminacio *antetulit, quæ ratio & in Longoliano adnotatur. Ptolemaeo* Οὐιμινάκιον λεγιὼν. *Forte legendum hoc Itinerario* Viminacium municipium M. P. XXIIII: *videntur enim ex una mansione duæ factæ: neque versimile est nomen* Municipii *nudum fuisse adpositum, civitatis nomine prætermisso, atque ideo atro asterisco signavimus: tametsi in manuscriptis, & Longolianis libris* Municipium M. P. XVIII. *seorsim legatur. Aelius Spartianus auctor est in Vita Severi C. 10., cum* Severus *contra* Albinum *expeditionem urgeret, in itinere apud* Viminacium Bassianum *filium*

MVNICIPIO.	M. P. XVIII.
IDIMO.	M. P. XXVII.
HORREO MARGI.	M. P. XVI.
POMPEIS.	M. P. XXXIII.
NAISSO.	M. P. XXIIII.

RE-

majorem, adposito Aurelii Antoni nomine, Caesarem adpellasse. SVR.

VIMINACIO.] Celebris hæc urbs est, Coloniæ Jure a Gordiano Imp. donata, unde in ejus numis COL. VIM. P. M. S. AN. I., & in aliis, AN. II. III. IV. quibus notatur, ut vere contra Harduini ineptias viri docti iverunt, COLONIAM VIMINACIVM esse *provinciæ Moesiae superioris*, & numos An. I. &c. esse procusos. Theophylactus L. VIII. H. M. C. 12. Βιμινάκιον esse νῆσον πόλιν ἐν ῥείθροις τοῦ Ἴστρου perhibet. Similia leges in Nicephoro L. XVIII. H. E. C. 37. & in Histor. Miscel. L. XVIII. adde Procopium L. IV. Aedif. Justin. C. 5. WESS.

MVNICIPIO.] Non sequor judicium Suritae, hanc mansionem ex sua sede migrantis. Habent hoc loco *Municipium* cum iisdem P. M. Tabula & Itin. H. unde vero mansioni tale nomen, qualeve municipium hoc sit, cum ignarissimis juxta scio. Ceterum iter hinc a fluvio recedit in mediterranea. WESS.

IDINO.] Alias *Iduno.* SIML.

IDIMVM M. P. XXVII.] *Regium* Idimo M. P. XXVII. *Blandinianum & Longolianum* Idimo mpm. XXV. *sed in Longoliano* XXVI. *corrigitur. In Neapolitano* mpm. XVI. SVR.

IDIMO.] *Iduno M. P. XXVI.* N. Cusani exemplar: Vossianum ceteraque nostra cum Blandiniano conspirant. Forte veriora sunt M. P. XXVI. Cusani libri ob Itiner. Hieros. consensum. WESS.

HORREO.] Ptol. simpliciter *Horrea* nominat. SIML.

HORREA MARGI M. P. XXI.] *Regium* Orreo Margi M. P. XVI. *Reliqua* Horreo Margi M. P. XXI. *Ptolemaeo inter urbes à Danubio semotas* Ὄῤῥεα. SVR.

HORREO MARGI.] Sic MSS. nostri, & recte. *Scutaria Horreo Margensis* est in Notit. Imp. Orien. Sirmondus in Marcellini Comitis Chron. An. CCCCV. *Horreo Margo*, pro quo *Horrea Margi*, emendat, publicavit: at Panvinius, Schonhovius & Scaliger, *commisse juxta Margum plane oppido, multis suorum militibus in conflictum perditis & in Margo flumine enecatis*: atque hoc probavero ob Jornandem, quem pariter scripsisse supra vidimus. Ὀρθίμαργος est in Hieroclis Synecdemo, hinc emendando: positum *horreum* ad Margum fuit flumen, remotius tamen ab Istro quam oppidum Margum: nemo ergo obsecundabit Salmasio *Horreum Margi* in *Marci* commutanti & a Marco Imp. conditum arbitrato ad Vopisci Carinum C. 18. Ceterum M. P. Suritae Regius codex veriora dedit, ut ex Tabula & Itin. H. perspicuum est. Vulgatis peccatum inesse Chr. Cellarius L. II. C. 8. p. 579. jam suspicatus est: ego meliora recepi. WESS.

POMPEIOS M. P. XXIII.] *Regium* Pompeis XXIIII. *Blandinianum & Neapolitanum* Pompeis mpm. XXXIIII *atque item in Longoliano: sed* XXIII. *emendat.* SVR.

POMPEIS.] *Præsidium* fuisse ex Tabula novimus. Videtur nescio qui Pompeius ejus auctor, unde & Tabulae *Pompei* præstat. WESS.

NAISSVM M. P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Naisso mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Naissa XXIIII. *Longolianum* Naisso XXIIIII & Naissa *corrigitur. Georgius Cedrenus de rebellione in Pannonia à Bulgaris facta, pagina* DCXV. Ναϊσσοῦ *meminit. Et Ptolemaeo inter Dardaniae urbes* Ναϊσσὸς *recensetur, forte pro* Ναϊσσὸς: *cui adjunguntur* Ulpianum & Scupi: & *Cedrenus Naisso* Scupas *adjungit, quam primariam Bulgariae urbem esse asserit.* SVR.

NAISSO.] Certa est Suritae in Ptolemaeo conjectura: plane enim in Coisliniano & duobus Palatinis, teste Scaligero ad Euseb. legitur Ναϊσσός. Patria M. fuit Constantini: aberat a Danubio V. dierum itinere Prisco in Excerpt. p. 25. testificante. Scribunt autem *Naisum* & *Naissum* veteres, qua de re viri docti ad Stephan. & Vales. ad Ammianum L. XXI. C. 10. dicam alias plura. WESS.

REMISIANA M. P. XXV.] *Praferunt manuscri-*

REMISIANA.	M. P. XXV.
TVRRIBVS.	M. P. XVIII.
MELDIA.	M. P. XXX.
SERDICA.	M. P. XXIIII.
BVRBVRACA.	M. P. XVIII.
	HE-

nuscripta exemplaria & libri Longoliani Remissiana. SVR.

REMISIANA.] Sic excerpta librorum vetustorum. Hierocli *Ῥεμεσίανα*, Procopio L. IV. Aedif. Justin. C. 1. *Ῥεμισίανα*, qui tamen C. 4. *χώρων Ῥεμεσιανισίων* appellat: Tabulae in M. P. pæne consentienti *Romesiana* dicitur: Chalcedonensi Concilio *Diogenianus Epis. Romessianensis Daciae mediterraneae* subscripsit. Ex his non absurde opinaberis, vulgatam vocabuli scripturam vero esse proximam: Certe A. Pagi Criticæ An. CCCXCVI. 6. non persuadet *Romatiana* hic præstare: quantumvis enim Martyrum indices Nicetae sedem Episcopalem ita appellitent, vereor tamen ut ceteris omnibua prævaleant. WESS.

TVRRIM M. P. XXVIII.] *Regium* Turribus M. P. XVIII. *Blandinianum* Turris mpm. XXVII. *Neapolitanum* Turris mpm. XXVIII. *Longolianum* Turris mpm. XXVII: & XXV. *corrigitur. Forte id oppidum est, cujus Procopius libro de bello Gothorum iiii. C. 14. mentionem facit, perhibet enim Justinianum Imperatorem missis ad* Antas & Sclavinos *legatis, maxime hortatum fuisse, unum ut omnes incolerent locum, & veterem pracipue urbem* Turrim *cognominatam, supra Istrum sitam, & à Trajano quondam exadificatam, sed id temporis barbarorum direptione penitus destitutam.* SVR.

TVRRIBVS.] Hoc ex Regio Suritae libens amplexus sum, motus libri dignitate & Itin. H. ac Tabulæ consensu; vulgo MSS. XXVIII. M. addunt, sed X. Itin. H., pariter ac dictus Suritae codex, detrahit. *Turris* Procopii huc non pertinet, trans Istrom posita. Hæ in Dacia mediterranea fuere. Passim per provincias turres erant sparsæ ad hostium incursiones compescendas. Thucydides L. III. C. 51. *ὀχυρωθὲν δ' αὐτῇ πύργον ἐνοικοδομήσαντες οἱ Μεγαρεῖς φρουρᾷ*, &, qui propius ab Itinerarii ætate afuerunt, Imp. Valentianus & Valens L. XIII. Cod. Theod. de Oper. Publ. ad Tautomerem Ducem Daciae ripensis, *in limite*, inquiunt, *gravitati tua commisso, prater eas* TVRRES, *quas refici oportet, si forte indigeant refectione,* TVRRES *administrationis tempore quotannis locis opportunis exstrue*: ubi doctiss. Gothofredus Antonini *turrium* oblitus non est. Vid. & supra p. 35. WESS.

MELDIA M. P. XXX.] *Habetur in Regio. Reliqua* Melipia XXX. SVR.

MELDIA.] In vetustis editionibus & MSS. excerptis, quibus utimur, *Melipia*. Verior est Regii codicis scriptura, probata Itin. H. & Tabulæ, quæ *Meldiis* tamen. WESS.

SERDICA.] Vel *Serdicca* vel *Sardica*. SIML.

SERDICAM M. P. XXIIII.] *In Regio & Blandiniano legitur* Serdica mpm. XXIIII. *In Neapolitano* Serdica mpm. XXXIIII. *Longolianum* XXIIII. & XXX. *corrigit. Eutropius Maximianum Galerium Imp. in Dacia haud longe à* Serdica *natum auctor est. Ammianus de* Serdica, *libro xxxi. C.* 16. per nemorosa, & devia traos Philippopolim, exindeque Serdicam aliam Macedoniae urbem. *Ptolemaeo Σαρδικὴ inter Mediterraneis* Thraciae *urbes. Suidas* Serdicem Daciae *urbem memorat.* SVR.

SERDICA.] Ammiani locum, de quo Surita, vitiosum esse, Valesius docuit. SERDICA a Serdis Thraciae gente, qua de Dio L. LI. p. 529., recte dicitur. plures apud Joan. Vaillantium numi ΣΕΡΔΙΚΑΣ ΟΥΛΠΙΑΣ vocabulis inscripti sunt: solet alioqui *Σαρδικὴ* Græcis appellari, Athanasio etiam Apol. contra Arianos p. 154. *Σαρδικῶν πόλις*. Nunc *Triaditzam* vocitant, Leunclavio Pand. Turc. C. 104. docente. Vide Gisb. Cuperum ad Lactant. Mort. Pers. p. 206. 207. WESS.

BVRBVRACA.] Alias *Bagaraca* vel *Bagaracta*. SIML.

BVRBVRACA M. P. XVIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Bagaracta mpm. XVIII. *Neapolitanum* Bagaraca XVIII. *Longolianum* Bagaracta mpm. XVIII. & Bagaraca *corrigitur.* SVR.

BVRBVRACA.] Nullus nostrorum codicum hoc

HELICE.	M. P. XXI.
LISSAS.	M. P. XXI.
BESSAPARA.	M. P. XXII.
PHILIPPOPOLI.	M. P. XXII.
CELLIS.	M. P. XXX.
OPIZO.	M. P. XX.
ASSO.	M. P. XVIII.

SVB-

hoc agnoſcit. Voſſianus *Ragaraca*, Cuſani *Bagarica: Bagaracta* margo exemplaris Fabriciani. *Buragara* Itin. H. Quid horum verius ſit, alius oſtendet. WESS.

HELICEM M. P. XXI.] *Regium* Elice mp. XXII. *Reliqua* Helice mpm. XXI. SVR.

HELICE.] *Iliga* in Itin. H dicitur. Forſan ab *Helice* cognomentum impetravit: nota ſunt Senecae hæc de Thracia Hercul. Oet. 1539.

Durior terris Helices nivoſa.

ſequens manſio æque mihi obſcura eſt. WESS.

LISSAS M. P. XXI.] *Omnia habent exemplaria.* SVR.

BESSAPARA M. P. XXII.] *Regium* Belſuſara mpm. XXII. *Blandinianum, & Longolianum* Baſſapara M. P. M. XXII. *In Neapolitano deeſt hac ſtatio. Procopio in fine libri* IV. *περὶ τῶν ἀνεγηγερμένων inter Caſtella Thraciae* Βεσούπαρον *&* Βεσίπαρον *connumerat.* SVR.

BESSAPARA.] *Baſapare* Itin. H. Refert huc J. Gothofredus L. XXX. Cod. Th. & L. XXI. C. Juſt. de Decurion., quæ *Beſſae* dicuntur datæ: ſane Conſtantem Imp. An. CCCXL., quo leges illæ editæ ſunt, in Thracia egiſſe ac Dacia ex L. XX. Cod. J. ejuſdem tit., quæ Naiſſum in ſubſcriptione habet, non male colligas: nec certum tamen eſt, *Beſſam* eandem atque hanc eſſe: a *Beſſis* credo nomen accepiſſe: *Para* in Thracum ſermone aliquid adſignificaſſe, unde urbes caſtellave nominari poſſent, ex variis vocabulis, hoc productione adauctis, apud Procopium videtur patere. WESS.

PHILIPPOPOLIM M. P. XXII.] *Plinius L. 4. C. 11.*, oppidum ſub Rhodope Poneropolis antea, mox à conditore Philippopolis: nunc à ſitu Trimontium dictum. *Mirum tamen Ptolemaeum addere, &* Hadrianopolim *nuncupatam, cum vel hoc ipſo Itinerario diverſa oppida ſint. Ammianus libro xxii. C. 2.* Edixit iter in Thracias, motiſque properè ſignis, emenſa declivitate Succorum Philippopolim petiit, Eumolpiada veterem. *Idem aſſeritur in Breviario Rufi Feſti. Stephanus* Macedoniae *attribuit.* SVR.

PHILIPPOPOLI.] *Pulpudenam* ante fuiſſe dictam Jornandes in Regn. Succeſſ. adfirmat. Ill. Scaliger corruptiſſimam eam vocem ob Suidam in *Dulonpolis* commutavit: verum Suidas hoc cognomine Philippopolin fuiſſe non dicit, egregie tamen Πονηροπόλεως titulum in Δουλόπολις enarrans. Jornandes Sextum Rufum ſecutus *Eumolpiada* ſcripſiſſe videtur, ut Lindenbrogius ad Ammian. monuit: præter hæc nomina Δαῦσ quoque habuit, ſi fidem meretur Collectio Geographica MSS., cujus verba Holſteinius ad Stephani Φιλιππόπολις exſcripſit: forte meliore jure de Philippis hoc pronuntiaſſet, ut ex Appiano L. IV. B. C. p. 1040. notum eſt. Nunc *Philibe* dicitur auctore Leunclavio Pand. Turc. C. 33., qui tamen cum addit, Philippopolis primum conditorem Philippum Imp. fuiſſe, in errorem incidit, quem vitaſſet, ſi pro conditore inſtauratorem poſuiſſet. Vide Ezech. Spanhemium Diſſert. XI. de V. & P. Numiſ. p. 254, & Scaligerum ad Euſeb. n. MMCCLXIII. WESS.

CELLAS M. P. XXX.] *Regium* Cellis M. P. XXXI. *& reliqua* Gillis mpm. XXX. SVR.

CELLIS.] Librorum excerpta, quorum nobis uſura fuit, cum vetuſtis editionibus *Cillis. Cillio* cum iiſdem M. P. Itin. H. WESS.

OPIZVM M. P. XX.] *Regium* Pizo M. P. XVIII. *Reliqua* Opzo mpm. XX. SVR.

OPIZO.] Scripta Tabula *Piho*, ſolito errore pro *Pizo*, uti in Regio Suritae eſt. Mihi dubium non eſt, quin huc referri ſubſcriptio L. ult. de Primicer., & L. ult. de Honor. codicil. Cod. Theod. debeat: data poſterior eſt *X. Kal. Octo. Piſo*, prior *X. Kal. Oct. Topiſo.* Si utrobique *Piſo* aut *Opiſo* legeris, ſalva res erit: nam *Topiro*, quod conſultiſſ. Gothofredo placuit, à ſcripturæ veſtigiis longius abit. WESS.

AS-

SVBZVPARA.	M. P. XX.
BVRDIPTA.	M. P. XXII.
HADRIANOPOLI.	M. P. XXIIII.
OSTVDIZO.	M. P. XVIII.
BVRTVDIZO.	M. P. XVIII.
BERGVLE.	M. P. XVIII.
DRIZIPARA.	M. P. XIIII.

IZI-

ASSVM M. P. XVIII.] Ruso *habet Regium exemplar. Reliqua* Asso mpm. XVIII. *Flacilli Episcopi* Assi *civitatis fit mentio in Chalcedonensi Concilio, forte ab* Asso *urbe* Phrygiae *minoris, seu* Troadis. Svr.

ASSO.] *Arsum* sive *Arzum* Tabulæ dicitur. Ἄρζον Ptolemaeo & Procopio L. IV. Aedif. Justin. C. 11. Wess.

SVBSVPARA.] *Saccarana*, alias *Suranara*, vel *Sazanara*. Siml.

SVBSVPARA M. P. XX.] *Reg.* Subzupara M. P. XVIII. *Bland.* Sazanara mpm. XX. *Neap.* Sacanara mpm. XX. *Longol.* Saranara mpm. XX. & Sararana mpm. XVIII. *corrigitur.* Svr.

SVBZVPARA.] Peutingeri Tabula hoc loco *Castris rubris M. P. XVIIII.* Itin. H. *Casto Zobra M. P. XVIII.* habent. Procopius *Arzo Castra Zarba* adjungit, quæ Itinerarium nostrum inferius *Castra Jarba* appellat. Puto ea sub pravissimis vocabulis, quæ MSS. dant, latere: Vossianus *Sanazara*, Cusani *Saganara*, Vatic. *Basannara.* XVIII. M. P., quæ Regius Suritae præfert, ob Tabulam & Itin. H. meliora videntur. Wess.

BVRDIPTAM M. P. XXII.] *Reg.* Burdicta M. P. XXII. *Bland.* Burdipta mpm. XXII. *Neap.* Burtippa mpm. XXII. *Longolianum* Burdepta mpm. XXII. & Burdipa *corrigitur.* Svr.

BVRDIPTA.] Invenio in Procopio extremo L. IV. Aedit. Justiniani Thraciae castellum *Burdepto*, quod ad Longoliani exemplaris *Burdepta* proxime accedit. Wess.

HADRIANOPOLIM M. P. XXIIII.] *Habent manuscripta & Longolianum: nisi quod in hoc* XXI. *corrigitur. Ammianus libro* XIIII. C. 11. urbem Hemimontanam, Uscudamam antea nuncupatam; *quod nomen depravatum apparet in Breviario Rufi Festi.* Svr.

HADRIANOPOLI.] Cusani schedæ XXXIII. M. P. apponunt, atque ita fere alio itinere infra, nec recte tamen. Aberat Constantinopoli V. dierum itinere Procopio indice L. III. B. G. 40. Plura alias dicam. Wess.

OSTVDIZO.] Vel *Hostodizo.* Siml.

OSTVDIZVM M. P. XVIII.] *Regium* Ostrudo M. P. XVIIII *Et infra in itinere* A Dyrrhachio Byzantium *in eodem Regio* Ostidizo *legitur. Blandinianum & Longolianum hoc loco* Ofiudizo *legunt: & Neapolitanum* Ofindizo. *Infra itinere supradicto* ab Hadrianopoli Ostudizum XVIIII, M. P. *constituuntur, & dein* M. P. XXXIII. Svr.

OSTVDIZO.] Nisi Hilarius foret, quænam hæc sit mansio, in obscuro esset: is Operis Historici fragmento VIII. p. 1346. recentius nomen indicavit: *Cum consedissent*, inquit, *Episcopi mansionis Nicaeae, quae antehac Ustudizo vocabatur, in provincia Thracia:* Sic edunt: mallem *mansione Nicae*, ut in Hier. Itin. est, quamvis x. fragmento ejusdem operis, *Nicaea Thraciae* vocetur. Est enim Νίκη τῆς Θρᾴκης, ubi Ariani novam suæ fidei professionem vulgarunt, apud Basilium M. Epist. CCXLIV. Nov. Edit. De ea plura ad Itin. H. proferemus. Wess.

BVRTVDIZVM M. P. XVIII.] *Infra* Burdidizum M. P XVIIII. Svr.

BVRTVDIZO] Videtur eadem esse ac Βουρτούδιγζι Procopii L. IV. Aedif. Justin C. 11. *Burtadizi* est in L. 9. C. de Except. *Buriodixi* vero in L. 28. de Pactis, quæ hinc adjuvandæ. Wess.

BERGVLAS M. P. XVIII.] *Regium* Burgule P. M. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Burgulae M. P. XVIII. *Neapolitanum* Begulae mpm. XVIII. *Ptolemaeo* Βεργούλη. *Georgius Cedrenus Compend. p.* 266. Theodosium *Magnum de filii nomine* Arcadiopolim *cognominasse auctor est, quæ antea* Bergulion *adpellaretur.* Svr.

DRIZIPARA.] *Drusipara* vel *Drusipera.* Siml.

DRIZIPARA M. P. XIIII.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* Drizipala mpm. XIIII.

IZIRALLO.	M. P. XVI.
HERACLEA.	M. P. XVIII.
CENOPHRVRIO.	M. P. XVIII.
MELANTIADA.	M. P. XXVIII.
BYZANTIO,	

QVAE

nisi quod in Longoliano mpm. XVIII. *corrigitur. Ptolemaeo* Δριζιπάρα. *Suidae* Δριζιπάρος πόλις τῆς Θρᾳκῆς. *Infra eaedem mansiones obruuntur Itinere Dyrrhachio* Byzantium *&* Drusiparum *legitur.* SVR.

DRIZIPARA.] Nostri MSS. idem quod Suritae edunt. Τὰ Δριζίπερα Theophylactus Simocat. L. VI. H. M. C. 5. Acta S. Alexandri, à Bollando XIII. Maji magni operis publicata, *Drusipara.* In Notitia Leonis Imp. inter Europæ provinciæ Episc. ὁ Δριζιπάρου ἤτοι Μεσήνης, unde *Mesenem* deinceps dictam fuisse apparet. Histor. Miscella L. XVII. bis *Diriperam* vitiose vocat. Itin. H. *Drizupara* XVII. P. M. a *Virgolis* seu Bergule removet, quare rectius infra XVI. M. Driziparis adduntur. WESS.

IZIRALLO.] Alias *Tirallum.* SIML.

IZIRALLO M. P. XVI.] *Habent Regium & Blandinianum exemplar. Neapolitanum* Izicalla mpm. XXI. *Longolianum* Iziralo mpm. XVI. SVR.

IZIRALLO.] Sic MSS. hoc loco: infra vero *Tirallo* aut *Thirallo.* Itin. Hier. *Tunorullo*, Tabula *Syrallo:* Ex his nasci debet *Turulus* aut *Zurullum.* Suidas Τζουρουλὸς πόλις Θρᾳκική. Theophylactus L. VI. C 5. Τζουρουλὸν Heracleae vicinam facit: *Zurulum castrum* Histor. Miscel. scriptori appellatur, Procopio L. III. B. G. C. 38. Τζουρουλὸν ἐν Θρᾴκῃ φρούριον. Jam quia Nicetas Chon. Annal. p 248. 309. *Mesinem*, quæ Drizipara, & *Zurulon* vicina oppida statuit, conjectura satis probabilis videbitur. In P. M. error inolevit: Itin. H. XVII. addit, ego unum adjunxerim. Putem præterea inter hanc & superiorem *campum* fuisse *serenum*, in quo Licinius Maximinum superavit. Audiamus Lactantium Mort. P. C. 45. *Cum ille, accepta in deditionem Perintho, aliquantum moratus, processit ad mansionem milia XVIII. Nec enim poterat ulterius, Licinio jam secundam mansionem tenente, distantem millibus totidem.* Prima mansio XVIII P. M. a Perintho hæc est: eum vero totidem M. ab ea disparata fuerit, quam Licinius tenebat, apparet *Drizipara* esse & XVIII. restituenda, tantoque magis, quod locus prælii Nicomedia CLX. P. M. abesset, ut C. 47. Lactantius docet: sac proxime mansionem secundam ab Heraclea fuisse depugnatum, quod haud obscure a Lactantio indicatur, habebis CLX. P. M. ad Nicomediam. WESS.

HERACLEAM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. XVII. *& reliqua* XVIII. *Hac est altera* Heraclea, *qua* Perinthus *cognominabatur in* Propontide: *cujus Thraciæ urbes inter mediterraneas infra ab Antonino fit mentio, cum ejus cognomine inter* Izirallum *&* Coenophrurion. *Pomponius L.* 2. C. 2. in Bosphoro Byzantium; in Propontide Selymbria, Perinthos, Bithynis. *In Regio item infra* Heraclea *legitur, non* Heraelia. SVR.

HERACLEA.] Nostri *Heraclia*, de qua alias. Vide interea Lindenbrogium & Valesium ad Ammian. L. XX. C. 2. WESS.

COENOPHRVRION M. P. XVIII.] *Regium* Cenofrurio M. P. XVIII. *& item reliqua. Flavius Vopiscus in* Aureliani *vita C.* 35. mansionis *nomen* Coenophrurio *attribuit.* Sed cum iter faceret apud Coenophrurion mansionem, quæ est inter Heracliam & Byzantium, malitia Notarii sui & manu Mucaporis interemptus est. *Eutropius L.* 9. *C.* 9. Interfectus, *inquit*, est itineris medio, quod inter Constantinopolim & Heracliam est, stratæ veteris. Locus Coenophrurion adpellatur: *In quo illud advertendum, viam hanc veterem* stratam *ab Eutropio vocari. Georgius Cedrenus:* ἀνῃρέθη ὑπὸ στρατιωτῶν μεταξὺ Ἡρακλείας, καὶ Βυζαντίου ἐν τῷ καλουμένῳ Καινοφρουρίῳ. *ut interpres non recte* Novum castrum *verterit, cum alioqui, si vertendum esset, rectius* commune præsidium *nuncupasset. Suidas* Φρούριον τὸ πολίχνιον λέγεται. SVR.

CENOPHRVRIO.] MSS. *Cenofrurio.* Hieronymus in Chron. *Cenophrurium.* Græcis Καινὸν φρούριον, ut Cedreno Compend. p. 213. & Paeanio. Malela p. 399. vitiose Καινὸν φρούριον. Salmasius ad Aurelianum Vopisci C. 35. à Plutarcho Καινὸν φρούριον itidem vocari ait, qua in re

QVAE ET CONSTANTINOPOLI.	M. P. XVIII.
CHALCEDONIA.	
TRAIECTVS IN BITHYNIAM.	M. P. IIII.
PANTICHIO.	M. P. XV.

LI-

re memoria falsus est: Καινῦ quidem φρουρίου in Pompejo meminit, sed quod in Ponto proxime Armeniam erat; vereor quoque vehementer, ut ea, quæ ibidem de Polybio commentatus est, vera sint: at ea tangere nunc animus non est. WESS.

MELANTIADA M. P. XXVIII.] *Regium* Melantrada M. P. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Melanciada M. P. XXVIII. *Ammianus libro XXXI. C. 11. de Valente*, Ipse ad Melantiada Villam Caesarianam profectus: *& postea*, E Melantiade signa commovit. *Suidas etiam quot stadiis Byzantio distet, retulit, quæ minime cum his milliariis congruunt. Libet integrum Suidae locum adponere.* Μελαντίας ἡ νῦν παρὰ τοῖς πολλοῖς λεγομένη Μελεντίας κώμη τῆς Θρᾴκης δύο καὶ ἑκατὸν σταδίοις διεστῶσα τοῦ Βυζαντίου παραρρέει δὲ αὐτὴν Ἀθύρας ποταμός. SVR.

MELANTIADA.] Suidae locus ex Agathia L. V. p. 158. decerptus est, uti Valesius ad Ammian. jam monuit: Agathias Stad. CXL. Constantinopoli abesse tradit, non CII., uti Suidas: neutra numeros Itinerarii æquant. *Melantiadam* Marcellinus Comes appellat, quomodo *Olympiadam* Rufinus L. X. Recognit. Clementis C. 21. WESS.

BYZANTIVM M. P. XVIII.] *Hoc loco licebit perpendere Regii exemplaris integram vetustate fidem.* Nam Byzantio M. P. XVIII. *in eo legitur: cum in Blandinianum, ante CCCC. circiter annos descriptum, & reliqua exemplaria turpis menda irrepserit ex eo, quod in margine fuerat adnotatum. Ita enim in eis legitur.* Bizantio, qui & Constantinopoli mpm. XVIII. *Nam si Antonini commentationi, aut ejus administris, hoc est attribuendum* Itinerarium, *qui potuit* Constantinopolis *mentio fieri? Simile, & multo turpius erratum in eodem* Byzantio *in Egesippi opus irrepsit, cum libro III. cap. 5. Constantinopolim Byzantiorum urbem quartam inter urbes reliquas constituit: Cum ipse vicinus Apostolicorum temporum fuerit, ut D. Hieronymus est auctor. Satis enim constat Justini Philosophi & Martyris aetate vixisse.* SVR.

BYZANTIO.] Vossianus & margo Fabriciani exemplaris *Byzantio, quæ & Constantinopoli.* Mendum hic esse non putavero: est enim Itinerarii auctor Constantinopoli recentior, ut alias dicam. Hegesippi libros *de excidio urbis Hieros.* situ'um mentiri in confesso est. Vide Gronovium Observat. in Script. Eccl. C. 8. & Mabillonium Itin Ital. p. 14. WESS.

CHALCEDONIAM M. P. IIII.] *In Regio* Calcedonia M. P. XXIIII. *At reliqua* Calcedonia trajectus in Bithinia mpm. IIII. *atque ideo propter consensum horum exemplariorum visum fuit in margine miniaceis litteris adnotare. Nam quod vetustiorum librorum lectionem retinemus, qui* Chalcedoniam, *non* Chalcedonem *edunt, vulgati Herodoti libri cogunt L. 4 85., in quibus* Χαλκηδονία *legitur, & aliorum recentiorum, nempe Isidori, & Anselmi. Plinius L. 5. C. ult.* Chalcedonem *septem tantum stadiis distare à* Byzantio *memorat, & libro VIII. cap. XV.* Itaque omnis captura Byzantii est magna Chalcedonis penuria, M. P. medii interfluentis Euripi: *ita enim in manuscriptis exemplaribus legitur non* D. P. *ut forte* VIII. stadiis *distare scripserit*, non VII. SVR.

CHALCEDONIA.] Plerique MSS. *Calcedonia.* Excerpta Valesii de Constantino M. p. 714. *Chalcedonam*, Jornandes Get. C. 10. *Chalcedoniam* vocitant: de vocabuli varia scriptione Cellarium & quos ille testes citavit L. III G. A. C. 8. vide. Id addamus, recte quidem Suritam in posteriore Plinii loco veteres libros secutum videri, nec propterea tamen alterius numeros debuisse mutare: non enim utrobique de iisdem Bospori angustiis agitur. Vide P. Gyllii Bospor. Thr. L. 1 C. 3. WESS.

PANTICHIVM M. P. XV.] *Regium* Panticio M. P. XV. *Reliqua* Pantico M. P. XV. *Sed infra in Regio exemplari* Pantecio: *& Blandiniano* Panthario: *sed ego* Pantichium *lego, ex Sozomeno libro VII. cap. XXI & Nicephoro Callisto libro XII. cap. XLIX. qui* Pantichium *oppidum parvum, non longe à Calchedone situm tradunt: lib. XIII. item Nicephorus perhibet Entropium ex Cypro ab-*

LIBYSSA. M. P. XXIIII.
NICOMEDIA. M. P. XXII.
A CONSTANTINOPOLI VSQVE ANTIOCHIA. M. P. DCCXVI.

ITEM LIBO. M. P. XXI.
NI-

ductum apud Pantichium, ubi judicum concilium consederat, Aureliano præfecto, aliisque inlustribus viris causam ejus cognoscentibus, gravium criminum reum peractum, capitis supplicium subiisse. Dionysius Byzantius cum post Cyaneas insulas *juxta continentem* Bithyniae *ad* Bosporum *promuntorium* Coracesium *constituisset, statim protentum litus adjecit, cui nomen fuerit* Pantichion, *ab substructione fossarum, omne id oppidum ambientium: sed nihil ad hoc Antonini* Pantichium *attinere videtur. Nam hujus ad* Propontidem *siti vestigia exstare traduntur.* SUR.

PANTICHIO.] Petrum Gyllium credo Surita ob oculos habuit, qui & hoc ait & verba Dionysii Byzantii nobis servavit L. III. Bosp. Thraciae C. 4. Eum vidisse operæ erit pretium. WESS.

LIBYSSAM M. P. XXIIII.] *Habent omnia exemplaria sic,* Libissa M. P. XXIIII. Libyssam *exiguum* Bithyniae *vicum esse juxta mare Plutarchus in T. Quinctii Flaminii vita prodit, morte Annibalis celebrem. Plinius L. 5. C. 32.* Fuit & Libyssa oppidum, ubi nunc Annibalis tantum tumulus. *Ammianus lib. XXII. C. 9.* Prætercursa Chalcedone, & Libyssa, ubi sepultus est Annibal Poenus, inde Nicomediam venit. *Livius rei gestæ auctor oppidi nomen omisit.* SUR.

LIBYSSA.] Celebris est sepulcro Hannibalis. Libanius in Vita sua p. 28. Καὶ κατὰ ταύτην γε τὴν πορείαν ἐν Λιβύσσῃ· σταθμὸς δὲ ἡ Λιβύσσα, τάφῳ τε καὶ λόγῳ τοῦ Ἀννίβου κειμένου γνωριζόμενος. indicat Libyssam sepulcro & fama magni Hannibalis sane quam illustrem fuisse; nam interpres aliorsum hæc transtulit. Plura ad Itin. Hieros. V. Salmasium ad Solin. p. 617. WESS.

NICOMEDIAM M. P. XXII.] *Post urbis* Nicomediae *stationem, qua iter* Sirmio *constitutum finitur, in Blandiniano, & Longoliano legitur* à Constantinopoli usque Antiochia mpm. DCCXVII. *In Neapolitano vero* A Constantinopoli usque ad Antiochiam M. P. M. DCLXXVII: *quorum verborum nulla in Regio extant vestigia: qua tamen in margine apposuimus: tametsi minime convenire appareat cum ea summa, qua hoc Itinerario constituitur* Nicomedia Antiochiam usque. SUR.

NICOMEDIA.] Multo pulcherrimam hanc urbem fuisse veteres prodiderunt. Athenaeus L. I. Deipnos. C. 17. τὴν [illegible] vocat. Libanius exquisitis verbis urbis elegantiam expingit, modo τὸν τῆς ἀκροπόλεως βόστρυχον, modo τὸ τῆς ἰσχύος ἡπείρου ὀφθαλμόν, modo τὴν τῆς γῆς ἀγλαΐαν in Lament. Nicomediae p. 205. & 206. appellitans. Bithyniae Metropolin fuisse Dio Chrysostom. Orat. XXXVIII. p. 477. & Ill. Spanhemius Dissert. IX. de Usu & P. Numis. p. 633. docent. Plinius cum fine L. V. Nicomediam Chalcedone LXII. M. P. & D. separat, non multum cum Itinerario discordat. WESS.

A CONSTANTINOPOLI.] Recte exulant hæc e Vaticano: ceteri mordicus retinent: sunt sane inepta & merito a Surita notata. Ego a ceteris nota discerni jussi. WESS.

ITEM LIBO M. P. XXI.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* Item Libo mpm. XXI. Eriboli *stationis in conspectu Nicomediae Dion meminit, sive ex Dione Xiphilinus in* Macrino *Imp., ut hæc esse minime videri possit, tam longinquo dissita. Ante Nicomediam Ptolemaeo est* Olbia. SUR.

LIBO.] Mansionem hanc *Liba* Cedrenum, *Libum* Miscel. Histor. vocitare, Ortelius & Holsteinius docuerunt. Cum Itinerario Libanius Vitæ suæ p. 24. conspirat, ἐν συνόρῳ δὲ ἡμῖν μέχρις Λίβου μὲν ἦγον· *Advocati Libum usque nos prosecuti sunt. Item* abest a Vaticano. WESS.

NICAEAM M. P. XXIII.] *Reg. Bland. & Long.* Nicia M. P. XXIII. *Neap.* Nicea mpm. XXIII. *Quod ex Plin. L. 5. C. 32. patet, duplicem esse* Bithyniae *provincia* Niceam: *alteram à Prusa ab Annibale sub Olympo conditam* XXV. P. M. *interveniente Ascanio lacu, deinde item* Nicaeam *in ultimo Ascanio sinu: cum manuscripta* exem-

NICAEA.	M. P. XXIII.
ORIENS MEDIO.	M. P. XVI.
TOTTAIO.	M. P. XXVIII.
DABLIS.	M. P. XXVIII.
COENON GALLICANON.	M. P. XXIIII.

DA-

exemplaria perpendo, mendosus mihi locus videtur: qui ex iisdem manuscriptis à viris doctis excutiendus est, & eruendus. Ammianus libro XXVI. *C.* I. *in Bithynia* Nicaeam *matrem urbium esse prodit.* SVR.

NICAEA.] Suritam Harduinus ad Plinii locum laudat ob geminam ex Plinio Nicaeam designatam: vellem ejusdem monitis obsecutus in Plinii verba paullo accuratius inquisivisset; profecto aut error aut vitium illis inest; quis enim in Bithynia duplicem Nicaeam invenit? Adi Cellarium L. III. C. 3. MSS. *Niceam Niciam*que ex barbari moris consuetudine appellant: sæpe *Niceam* in Balderici Hist. Hierof. & Gervasii Otiis Imp. similisque farinæ scriptoribus leges. Dio Chryf. principio Orat. XXXIX. Nicaeam nulli celeberrimarum urbium fortitudinis & amplitudinus gloria cedere ait: κατά τε ἰσχὺν καὶ μέγεθος οὐδεμιᾶς ἀπολειπομένην τῶν ὁποιποτε ἐνδόξων. WESS.

ORIENS MEDIO M. P. XVI.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Moedo Orientis M. P. XVI. *Neapolitanum* Medio mpm. XVI. *Longolianum* Medo Orientis mpm. XVI. & Media *in eo corrigitur. Regii lectionem adponere visum est.* SVR.

ORIENS MEDIO.] Nostrorum librorum excerpta *Moedo Orientis* vel *Orientes*. Itin. H. *Mide*. Quid horum verius sit, expiscari nondum quivi. Simlerus adscripsit: *Moedo vel Medio Orientis, alias Media*, quo nihil adjuvamur. WESS.

TOTTAIO.] Alias *Tectavium* vel *Tactatum*. In Concilio Chalcedon. mentio fit *Tacteensis* Episcopi. SIML.

COTYAEIVM M. P. XXVIII.] Tottaio *uno consensu legitur in manuscriptis. In Longol.* Toteaio mpm. XXVIII. *Strabo libro xii. inter alias Phrygiae Epicteti urbes* Κοτυάειον *recenset, & Hermolaus ex oppidis*, Cotion Cera, Iconium, aut Contion, *ut in vetustis Plinii exemplaribus L. 5. C. 32. legitur*, Cotiaion, Cerane, Iconium *emendat. Ptolemaeus inter magna Phrygias urbes item* Κοτυάειον. *Georgius Cedrenus de Leone dictatore contra Durum expeditionem capessente* ἐξελθὼν ἦν καὶ κατὰ τὸ τῆς Φρυγίας χωρίον Κοτυάειον &c. *Ut non dubitem* Cotyaeium *reponere.* SVR.

TOTTAIO.] Sic magno consensu MSS. Solus Cusani *Tintaia*. Itin. H. *Tutaio*. Placuit libris obsequi, nam Cotyaei non potest hic esse ratio: Sumus enim in Bithynia, non Phrygia: ceteroqui convenientius fuisset Ταττᾶιον, unde Sal Ταττᾶιον è Phrygia apud Dioscoridem L. V. C. 126., de quo plura Strabo L. XI. p. 568. *Tettaium* rectum esse Ortelius & J. Gothofredus ad L. 119. C. Th. de Decurion. viderunt. *Claudiopolis*, ajunt Impp., *Prusiadis ac Tettai & Voridis oppidorum sive mansionum per Bithyniam, curiales.* Hierocli Ῥεγετατταῖος dicitur; solet enim priorem vocabuli partem vicis locisque obscurioribus præfigere: forte Ptolemaei Πατταῖον hinc immutandum est; ego, si MSS. addicerent, fidenter refingerem. WESS.

DABLIM M. P. XXVIII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. In Neapolitano* mpm. XXXVIII. *Ptol. in Bithynia* Δαβλεὶς. SVR.

DABLIS.] Hoc vetustioribus libris inest, & cum Ptolemaeo convenit. Vossianus XVIII. M. P. apponit, Tabula XXIII. WESS.

COENVM GALLICANVM.] Hæc forte est *Gallica* Ptolemaeo. Ac in Concilio Constantinop. mentio fit Gregorii Episcopi *Gallicanae provincia Bithyniae.* SIML.

COENON GALLICANON.] *Regium* Cenon Gallicanon M. P. XXIIII. *Blandinianum, & Neapolitanum*, Cenon Gallicanon mpm. XVIII. *Longolianum* Coenum Gallicanum mpm. XVIII. *Plutarchus in Pompeii vita, arcem quandam in qua Mitridatis arcana monumenta reperta fuerant*, Coenon *nuncupatam refert. Ammianus* stationem *esse tradit, libro xxiii. C.* 11. Cum Bithyniam, *inquit*, introisset, in statione, quæ Coenos Gallicanos appellatur, absumpta est vi febrium repentina. SVR.

DADASTANA. M. P. XXI.
IVLIOPOLIM. M. P. XXVI.
LAGANEOS. M. P. XXIIII.
MINIZO. M. P. XXIII.
MANEGORDO. M. P. XXVIII.
AN-

COENON GALLIC.] Ptolemaei Κάδοσις propior Nicomediam fuit. Καινὸν Φρέριον Plutarchi, ut ante diximus, in Ponti & Armeniae fuit finibus: Plerique MSS. M. P. XVIII. apponunt. WESS.

DADASTANAM M. P. XXI.] *In manuscriptis & Longoliano* Dabastana mpm. XXI. *Ptolemaeo statim post* Dableis, *eadem serie, qua in hoc Itinerario,* Δαδάστανα Ἰουλίου πόλις. *Ammianus libro xxv. C.* 10. Hinc quoque Iovianum celeri gradu præscriptus vitæ finiendæ dies exegit: Cum enim venisset Dadastanam, qui locus Bithyniam distinguit & Galatas, exanimatus inventus est nocte. *Libro xxvi. C.* 8. Arintheum lectissimum ducem occursurum hostibus misit: qui ubi Dadastanam tetigit, in qua statione periisse diximus Iovianum: *&c.* SVR.

DADASTANA.] Vossianae schedæ *Dabastana:* τὰ Δαδάστανα Græcorum multi vocant. Soxomenus cum Itiner. ad viam militarem apponit L. VI. H. E. C 6. *χωρίον τῆς Βιθυνίας καθ' ὁδόν.* Zonarae σταθμὸς sive mansio est in Joviano, sed prima ab Ancyra, qua in re graviter erravit. WESS.

JVLIOPOLIM.] Hæc *Gordii vicus* olim nominata fuit, deinde *Juliopolis,* postea *Justinianopolis:* meminerunt hujus Strabo, Plinius, Ptolemaeus. SIMR.

JVLIOPOLIM M. P. XXVI] *Habent Regium, & Blandinianum. In Neapolitano vero* Liliopolim mpm. XXVI. *Et in Longoliano* Juliopolim mpm. XXVI: *&* Leliopolim *corrigitur. Plinio L.* 5. *C. ult. interiore Bithynia* Juliopolitae. *Ejus vero sororis filius Plinius iisdem secundus, ad Trajanum scribens L.* 10. *Epist* 81. Juliopolitanos *in capite Bithyniae esse perhibet, quorum civitas perexigua erat.* SVR.

JVLIOPOLIM.] Gemina hoc nomine in Bithynia urbs fuit: ea quæ *Gordiu come* ante appellabatur, de qua Strabo L. XII. p. 574. & Plinius L. V. C. 35. circa Olympum montem fuit, neque adeo cum hoc componenda. Juliopolim, quam *in capite Bithyniae* Plinius alter locat, Cellarius L. III. C. 8. p. 300. in Olympene ponit, quod equidem factum nollem: *Caput provinciæ* variæ accipi potest, & quidni Juliopolis respectu Galatiæ *in capite Bithyniae* dici poterit, cum *Massilia in capite Galliarum sita* in Actis S. Victoris C. 1. apud T. Ruinartium tradatur. Taceo Juliopolim eodem situ, quo Itiner., Ptolemaeum ponere & Procopium L. V. Aedif. C. 4, qui addit, X. M. abesse à fluvio, quem Siberim indigenæ appellant. WESS.

LAGANEOS M. P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar. In reliquis* Baganeos mpm. XXIIII. SVR.

LAGANEOS.] Hoc verius est præstatque nostrorum MSS. vocabulo *Baganeos.* Tabula *Lagania:* Itin. H. dempta principe litera *Agannia,* servatis tamen iisdem M. P. Videndum est, sitne Ptolemaei Ἀγαννία Γ & Τ confusis. WESS.

MINIZO M. P. XXIII.] *Habet Regium exempl. Bland. & reliqua* Mizino mpm. XXIIII. SVR.

MINIZO.] Schedæ Vossii *Mizino, Mizano* Cusani, aliæ aliter, neque enim opus est his immorari. *Minizos* ut Itin. H., verum videtur. Urbis præsul in Notitia Patriarch. Constantinop. inter Galatiæ Episcopos ὁ Μνιζῶ, in Notitia vero Leonis Imp. ὁ Μίζζω dicitur: non est mansionis infrequens mentio in legum Romanarum subscriptionibus. Consulatur Cellarius L. III. C. 4 p. 178. WESS.

MANEGORDVM M. P. XXVIII.] Manegordo M. P. XXVIII. *habet Regium exemplar. Blandinianum, & Longolianum* Manezordo mpm. XVIII. *Neapolitanum* Menezaido mpm. XXIIII. SVR.

MANEGORDO.] Longoliano exemplari assentitur Vossianum: reliqui editi & scripti *Manezardo* aut *Manezordo.* Vide an olim fuerit MAN. GORDO, loco MANSIO GORDIO. *Gordium* Strabonis ætate vicus erat exiguus, neque adeo mansionis titulo indignus, quamquam, si amplissimus fuisset, eum non refugisset, quip-

ANCYRA.	M. P. XXIIII.
CORBEVNCA.	M. P. XX.
ROSOLOGIACO.	M. P. XII.
ASPONA.	M. P. XXXI.

PAR-

quippe & urbibus dari ſolitum. Fuiſſe Gordium non longe Ancyra diverſum ex Arriano L. II. Exp. Alex. C. 4. certum atque exploratum eſt. Scio quæ Voſſius & Berkelius poſt Stephanum de Gordii ſitu fuerint commentati, ſed ea non probaverim. Mihi hæc conjectura non prorſus ſpernenda eſt viſa; ſin aliis, una litura Gordio poterit ſatisfieri. WESS.

ANCYRAM M. P. XXIIII.] *Eadem milliaria aſſignantur in omnibus exemplaribus, & cum ſit* Ancyra Galatiae *Plinio L. 5. C. 32. & Ptolemaeo in* Tectoſagibus, *& T. Livio urbs imprimis nobilis, Claudiani verſus merito ſunt corrigendi, in Eutropium libro II. ℣. 97.*

Jamque iter in gremio pacis ſolemne parabant
Ad muros Ancyra tuos:

non Amphiſa, *ut legitur in vulgatis: & eodem libro: ℣. 415.*

——— Byzantia robur
Fregit luxuries, Ancyranique triumphi: *& non* Amphyrani.

SUR.

ANCYRA.] Prima & maxima Galatarum urbs Libanio Orat. Apologet. p. 599. dicitur, idemque Epiſt. XX. earum, quas tom. III. Anecdot. J. Ch. Wolfius publicavit, Ἱερᾶς Ἀγκύρας titulo ornat: verba adſcribo: Ἐγὼ, εἰ τῆς Ἱερᾶς Ἀγκύρας' στερίσκοιμι γὰρ ἂν αὐτῇ τῶν ἀκαὶ, ὃ κοσμεῖ ὡς Ἀθήνας Ὅμηρος. *Illi ſunt encoia ſacra anchora: convenit enim iſti urbi idem audire elogium, quo Athenas Homerus decoravit:* ſic vertuntur: ego *Sacram anchoram* ex verſione exulare mallem. Ancyra enim intelligitur, quam dignam eſſe Libanius ἹΕΡΑΣ titulo, quo aliæ urbes ob ſacra ornatæ ſunt, indicat. Humeri verſus, quem fruſtra vir doctus quæſivit, eſt Odyſſ. A. 322. Cetera, quæ Ancyram illuſtravere, fuſe exſecutus eſt Ez. Spanhemius Epiſt. I. ad Morellium & Turnefortius Epiſt. XXI. WESS.

CORBENEVNCA M. P. XX.] *Habetur in Regio. In Blandiniano* Curbeunca mpm. XX: *& item in Longoliano. In Neapolitano* Curbemica mpm. XX. *Ptolemaeo in* Tectoſagis Galatiae Κορβεοῦντος: *& infra* Gorbeus *appellari videtur.* SUR.

CORBEVNCA.] Hoc in ſcriptis atque editis invenitur, neque libuit contra eos ire, præſertim cum & Strabo & Ptolemaeus & Itin. H. aſſentiantur. Quod in Ptolemaeo obvium eſt ex caſu patrio videtur formatum: rectus eſt Κορβεοῦς, ſive ut Strabo maluit L. XII. p. 568. Γορβεοῦς, quomodo *Gorbeus* infra ſcribitur. WESS.

ROSOLOGIACO.] *Roſolatico* vel *Roſolatiaco* aut *Roſociaco.* SIML.

ROSOLOGIACVM M. P. XII.] *Regium* Roſalatiaco M. P. XII. *Blandinianum* Roſolatico mpm. XI. *Neapolitanum* Roſolaciaco mpm. XI. *In Longoliano* Roſolatico mpm XI: *& corrigitur* Roſolatiaco. *Infra omnia exemplaria* Orſologiaco *habent: &* Roſologiacum *legendum arbitror: praſertim quod Ptolemaeo in eadem Tectoſagum regione* Ῥοσολόγιακον *recenſetur.* SUR.

ROSOLOGIACO.] Suritae ſuſpicionem firmat Itin. H., ſed leviter vitiatum, *Roſolodiaco* præferens. Noſtri MSS. cum Suritae libris concordant. *Orſologiaco*, quod infra in libris eſt, peccati ſuſpicionem movet: nam & in Ptolemaei codice Coiſlin. Ὀρσολογία eſt, neque aliter vetus Ptolemaei interpres legit. WESS.

ASPONA M. P. XXXI.] *Regium* Spona M. P. XXXI. *Blandinianum & Longolianum* Aſpona mpm. XXXIII. *Neapolitanum* Aſpuno mpm. XXXIII. *Ammianum libro* XXV. C. 10. *de hac* ſtatione *agere apparet.* Poſt quæ ut videbatur expedire diſpoſita, apud Aſpuna, Galatiae municipium breve, Gallicani milites viſi Principi. *Nicephorus lib. XIII. C. 39. Eccl. hiſtoria Palladium Epiſcopum tradit Helenopoli urbe Bithyniae* Aſpunam *tranſlatum.* SUR.

ASPONA.] Satis hoc rectum eſt, quamquam apud Socratem, unde Nicephorus ſuus hortulos rigavit, εἰς Ἀσπῶνα invenitur. Itin. H. *Arpona* cum iiſdem M. P., ſcribit. Notitia Leonis Imp. Galatiae Epiſcop. τὸ Ἀσπώνης annumerat, ſub-

PARNASSO.	M. P. XXIIII.
OZZALA.	M. P. XVII.
NITAZI.	M. P. XVIII.
COLONIAM ARCHELAIDA.	M. P. XXVII.
NANTIANVLVS.	M. P. XXV.
SASIMA.	M. P. XXIIII.

AN-

subscribitque *Carterius Episc. ab Aspona* decreto Orientalium præsulum Serdicae in fragm. III. Hist. Hilarii. WESS.

PARNASO.] Vel *Parnasso.* Forte *Pereneßus* Ptolemaeo. SIML.

PARNASSVM M. P. XXIIII.] *Regium* Parnasso mp. XXIIII. *Blandinianum & Longolianum* Parnaso mpm. XXIII. *Neapolitanum* Parnaso mpm. XXIIII. SVR.

PARNASO.] Librorum nostrum excerpta *Parnaso*, cui Hieruclis Παρνασὸς consentit & *Pancratius Episc. à Pernaso* in eodem Hilarii fragmento. At Gregorius Nazianzenus Epist. 164. Παρνασσὸν, cumque eo Polybius, sed male ab Ursino habitus, ut ad Itin. H. ostendetur, appellat. V. Gothofredum ad Philostorgium L. II. C. 5. WESS.

OZZALA M. P. XVII.] *Reginm* Azala M. P. XVII. *Blandinianum & Longolianum* Ozzala mpm. XVII. *Neapolitanum* Ozala mpm. XVII. SVR.

OZZALA.] Est apud Gregorium Nazian. Epist. 12. & 163. Ὀζζαλεὺς gentile nomen, dubium an huc referendum. WESS.

NITAZI M. P. XVIII.] *Habetur in manuscriptis & Longoliano: sed in hoc* Hitazi *corrigitur.* SVR.

NITAZI] Cogitaveram de *Nyssa*, quo Parnasso iter fuisse inferius videbitur. Sed cum ibi paullo melius scribatur, & Itin. H. *Nitalis*, Ravennas L. II. C. 17. *Nitazo* edant, nihil decernere velim. Ortelius codicem citat, qui *Hitazum* habuerit. WESS.

COL. ARCHELAIDA.] *Colonia Marcillida*, alii *Arcelaidam*, rectius, ut opinor, vocant. Meminit autem Ptolem. *Archilaidis* in Cappadocia. SIML.

COLONIAM ARCHELAIDA M. P. XXVII.] *In Reg. legitur* Coloniam marcilaida M. P. XXVII. *In Blandiniano, & reliquis,* Colonia marcilada mpm. XXVII: *Et satis apparet* Coloniam Archelaidem *substitui debere. Plinius* L. 6. C. 3. Cappadocia, *inquit*, intus habet Coloniam Claudii Caesaris Archelaidem, quam præfluit Halys. *Ptolemaeo in Præfectura Cappadociae Garsaurena* Ἀρχελαΐς. SVR.

COL. ARCHEL.] Habet H. Golzius in Thes. Claudii Imp. numum, in quo COL. CAES. ARCHELAIA inerat. Forte urbs ab Archelao, cui, Ariarathe expulso, Cappadociae regnum M. Antonius contribuit, nomen indepta est: Dio L. XLIX. p. 469. WESS.

NANTIANVLVM M. P. XXV.] *Regium* Nantianulus M. P. XXV. *Blandinianum, & Longolianum* Nandianullus mpm. XXV. *In Neapolitano ea statio prætermissa est.* SVR.

NANTIANVLVS.] Nostri libri *Nandianulus.* Itin. H., si parum adjuvetur, ad verum nos ducet: dat *Anathiango*, quod est A NAZIANZO. Erat, ut est apud Suidam in Γρηγόριος, σταθμὸς Καππαδοκίας *mansio Cappadociae.* Scriptor vitæ Gregorii in secunda Cappadocia locat cum Hierocle, qua de re alias commodius. WESS.

SASIMA.] Notissima urbs Episcopatu Gregorii est Nazianzeni, quam tamen ipse, ut Ascram olim Hesiodus, perpetuis stigmatum notis eo carmine inussit, quo vitæ suæ vicissitudines miseratus est. Versus exscribam, sunt enim notabiles.

Σταθμὸς τίς ἐστιν ἐν μέσῃ λεωφόρῳ
Τῆς Καππαδοκῶν, ὃς σχίζετ' εἰς τρισσὴν ὁδὸν,
Ἄνυδρος, ἄχλοος, οὐδ' ὅλως ἐλεύθερος,
Δεινῶς ἀπευκτὸν καὶ στενὸν κωμύδριον.
Κόνις τὰ πάντα καὶ ψόφοι σὺν ἅρμασι,
Θρῆνοι, στεναγμοὶ, πράκτορες, στρέβλαι, πέδαι,
Λαὸς δ' ὅσοι ξένοι τε καὶ πλανώμενοι·
Αὕτη ΣΑΣΙΜΩΝ τῶν ἐμῶν ἐκκλησία.

Dicit esse Cappadociae mansionem, appositam viæ militari, quæ inibi in tria diverticula scindatur, miserabilem, aqua vacuam, plenam pulveris, strepitus, lacrymarum, gemitus, publicanorum & carnificinæ: incolas vix liberos esse,

ANDABALIS.	M. P. XVI.
TYANA.	M. P. XVI.
FAVSTINOPOLIM.	M. P. XVIII.
PODANDO.	M. P. XVI.
NAMSVCRONE.	M. P. XXVII.
AEGEAS.	M. P. XXI.

CA-

esse, certe peregrinos atque errabundos. Equidem, nisi si *Pendandus*, quo de mox, fuerit, locum infeliciorem haud novi. Wess.

ANDABALIS M. P. XVI.] *Regium* Audabalis M. P. XVI; *& reliqua* Andabàlis mpm. XVI. Svr.

ANDABALIS.]Est apud Ptolemaeum in Tyanitide *Bazis*: hinc natum hoc esse Menso Altingius notis manuscriptis in Tabulam arbitratur: scriptum enim *ad Vasis* à librariis fuisse ineptientibus; Equidem accedere non ausim. *Bazis* Ptolemaei ultra Tyana fuisse videtur. Itiner. H. *Andavilis*, Tabula *Addavalis*, Ravennas *Ambavalis* præferunt. *Villam* ibi fuisse ad Itin. H. videbimus: verum voci plus inest, quod quid sit non expedio. Wess.

TYANA.] Plerique MSS. *Tiana*, quod solum verum esse ad Juliani Caesares Not. CLXV. ob numum, qui ΤΙΑΝΕΩΝ præferebat, Ezech. Spanhemius arbitratus est: Ego alterum non repudiaverim, præsertim cum Harduinus & Vaillantius plures memorent numos, quibus ΤΥΑΝΕΩΝ placebat: Habet in veteri numo urbs ΙΕΡΑC titulum, quo Philostratum respexisse extremo L. VIII. Vitæ Apollonii Cl. Olearius arbitrabatur, jure an injuria ad Itin. H. inquiretur. Wess.

FAVSTINOPOLIM M. P. XVIII.] *Uno consensu in manuscriptis legitur exemplaribus & in sequenti item statione* Podando. Svr.

FAVSTINOPOLIM.] Fuit Cappadociae secundæ urbs: Hierocles Tyanis jungit, Itin. vero H. XII. M. P. inde separat. Wess.

PODANDO.] Zonaras in Zimisce τῷ Ποδανδῷ, pariterque in Basilio Macedone Cedrenus, ut Ortelius jam monuit. In vita Basilii Imp., à Constantino Porphyrogenneta scripta, C. 36. Ποδανδός, satis perverse. Quæ commoda habuerit operæ erit ex Basilio M. Epist. 74 nuperrimæ Edit. cognoscere. Ὅταν δὲ Ποδανδὸν εἴπω τὸν Καιάδαν με οἴου λέγειν, τὸν Λακωνικόν, ἢ εἴ που τὸ οἰκουμένης εἶδες βάραθρον αὐτοφυὲς, ἃ δὲ καὶ χαρώνιά τινες ἀξονομασμένα αὐτομάτως ἐκπλῆθειν, ἀέρα νοσώδη ἀναπνέοντα. τοιοῦτόν τινα νόμισον καὶ τὸ Ποδανδοῦ κακόν. *Cum PODANDVM dico, puta Laconicum me Ceadam memorare, aut voraginem si quam nostri nativam, aut Charonia, quæ vocant, pestilentem aërem exhalantia. Hujuscemodi simile existima PODANDI malum.* Jussit Valens Imp., secta in duas Cappadocia, plures ex Caesariensibus huc commigrare, maximo ipsorum & Basilii dolore, ut ex hujus Epist. 75. liquidum est. Wess.

NANPIRORONEM M. P. XXVII.] *Regium exemplar auferendi casu habet: Reliqua* Nam succone mpm. XXVII. *Forte* fluvium Chlorum *designat. Plinius L. 5. C. 27.* Sinus Issicus, oppidum Issos, inde Alexandria, flumen Chlorus, oppidum Aegae liberum. Svr.

NAMSVCRONE.] Ita omnes nostri libri cum prioribus editis. In Itin. H. *Mansuerine.* Latet in vocabulo *Mopsucrene*, ut ad Ammianum L. XXI. C. 5. Valesius monuit: scio aliud visum Ch. Cellario; sed ea de re ad Itin. H. Wess.

AEGAS M. P. XXI.] *Regium exemplar* Aegeas M. P. XI. *Reliqua* Egeas mpm. XXI. *Ex Plinii præcedenti loco* Aegas *legendum. Ptolemaeo juxta Issum* Ἄιγαι *inter urbes* Pisidiae Ciliciae. *In Concilio Niceno Tarcondimantus Episcopus* Aegetanus *subscribit: atque idem in Antiocheno cognominatur* Aegeates *Provinciæ Ciliciæ.* Svr.

AEGEAS.] Hoc amplecti ob Regii libri dignitatem, quamvis nostri *Egeas*, non sum veritus. Serenus Sammonicus ℣. 5.

Qui colis Aegaeas, qui Pergama, quique Epidaurum.

Neque aliter in Tacito An. XIII. C. 8., ut Cl. Burmannus monuit, & Hierocle, cui Ἄιγαιαι dicuntur. Ceteroqui Ἀιγαὶ τῆς Κιλικίας apud Basilium Seleuciensem L. II. Vitæ S. Theclæ p. 130. & 204. Ἀιγαὶ τῆς Συρίας apud Aristotelem de Ventis p. 133. Gentile urbis nomen varium est:

T Scho-

CATABOLO.	M. P. XXIIII.
BAIS.	M. P. XVI.
ALEXANDRIA.	M. P. XVI.
PAGRIS.	M. P. XVI.

AN-

Scholiastes quidem Gregorii ad Steliteut. 1. p. 65., cujus indicium debeo Hemsterhusio nostro, videtur certi aliquid constituere voluisse: Καὶ πάλιν, inquit, Αἰγαῖος, Αἰγαιάτης. ἀπὸ μὲν τῆς ἐν Κιλικίᾳ Αἰγῶν, Αἰγαῖος ὁ πολίτης· ἀπὸ δὲ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Αἰγῶν, Αἰγαιάτης· ἀπὸ δὲ τῆς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Αἰγαιεύς· nec hæc tamen certi sunt usus. Αἰγαῖοι de Aegis Ciliciae sunt apud Dionem Chryf. Tarf. II. p 416. ΑΙΓΕΩΝ in numis apud Vaillantium & Norisium, quomodo Dio Tarf. I. p. 409. atque ita *Patrophilus Epifc. Ecclesia Aegensis* apud Facundum Hermian. L. IV. p. 373 ΑΙΓΕΑΙΩΝ itidem in numis, ab Hieroclis Αἰγαὶ Αἰγαιεὺς huc quoque refert L. Holsteinius, quod ceteroqui Aegarum prope Magnesiam est, ut ex Suida in Πόλεις liquet. Scio L. Th. Gronovium ad Marm. Batin C. 32. Aegas Aeolicas Αἰγαίας & cives Αἰγαιεῖς appellasse, atque ita vetustos scriptores reformasse: verum hæc mihi nimia confidentia videtur. Τήμνος καὶ Αἰγαιεῖς Xenophon Hellen. L. IV. p. 419. ἐξ Αἰγῶν τῆς Αἰολίας, ut recte Saracenus, Dioscorides L. I C 25. Ceterum Gregorii Scholiastes κατὰ Μαγνησιάδα, ut amicus noster vidit, in qua Aegae Aeolicae, intelligit. WESS.

CATABOLO.] Forte *Castabala*. SIML.

CATABOLON M. P. XXIIII.] *Regium, Blandinianum, & Longol* Catabolo M. P. XXIIII. *Neap.* Catabulo M. P. XXIIII. *Forte ea* statio *dicta. Cassiodorus Variarum libro iii. ad Festum.* 10. Atque ideo magnitudini tuæ, præsenti admonitione declaramus, ut marmora, quæ de domo Pinciana constat esse deposita, ad Ravennatem urbem per Catabolenses vestra ordinatione dirigantur. SVR.

CATABOLO.] Sic & nostri, aut *Catabulo.* Simlerus *Castabala* intelligi pulcre vidit, approbavitque Cellario L. III. C. 6. p. 259. Nam quæ Surita de *Catabolensibus* narrat, ea alienissima sunt. Cataboleuses jumentis frumenta in horrea atque inde in pistrinum devehebant, aliaque onera portabant, ut ad L. IV. C. Th. de Pistor. & Catabolen. Gothofredus monuit. Urbem hanc Curtius *Castabalum*, unde hic *Castabalo* malim, L. III. C. 7. appellat. Episcopus τῶν Καστάβαλων memoratur Chrysostomo Epist. 204. Edit. Nov. ὁ Καστάβαλα est Joan. Malalae tom. II. p. 40. WESS.

BAIS M. P. XVI.] *Habetur in manuscriptis & Longoliano.* SVR.

BAIS.] BAIAE Itin H. Videtur nomen mansioni à calidis venisse aquis: ita quippe ab illis Campaniae omnes calentes aquas dixere, uti Scaliger & Brouckhusius ad Tibullum L. III. 5. 3. docuerunt. Habent & hoc loco *Baias* Arabum Geographi in Golii notis ad Alfergan. p. 272. WESS.

ALEXANDRIAM M. P. XVI.] *Omnia auferendi casu* M. P. M. XVI. *Ptolemaeus item usi Plinius L.* 5. C. 27., *conlocat* Alexandriam *apud* Issum *&* Ciliciae *portas. In Concilio Niceno,* Alexandria minor *cognominatur Provincia Ciliciae: ejusque urbis Episcopus Hesychius subscribit.* SVR.

ALEXANDRIA.] In numis ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ ΚΑΤ ΙΣ ΟΝ, plane uti apud Ptolemaeum. *Alexandria Scabiosa* in Itin. H., de qua suo loco. Arabes XII. M., sive IV. Parasangis eam Pagris disjungunt, ut vir clarissimus mihique amicissimus A. Schultens in egregio indice, Saladini vitæ juncto, ostendit. WESS.

PACRIS.] Alias *Pagrae.* SIML.

PAGRAS M. P. XVI.] *Regium* Pagris M. P. XVI. *Reliqua* Pacris mpm. XVI. *Strabo L.* 16. *p.* 751. *oppidum esse* Pagras Antiochensis *agri munitissimum juxta* Amani *transcensum ex Amanitibus portis in Syriam, & Antiochiae campum* Pagris *subjacere. Plinius L.* 5. *C.* 23. *inter oppida, qua* Coele Syria *habet*, Pagras *recenset. Ptolemaeo in* Pieria Syriae *regione* Πάγραι. SVR.

PAGRIS.] *Pacris* nostris MSS. probatur: vera est Regii libri scriptura. τὸ Παγραὶ Cedrenus in Comp. p. 540. hinc natum est Arabum *Bagras*, quod IV. parasangis Antiochia disparant. Forte nomen mansioni natum est à gigante *Pagra*, quem in hoc tractu cœlesti igne conflagrasse auctor est J. Malala tom. I. p. 257. WESS.

AN.

ANTIOCHIA.	M P. XVI.
PLATANOS.	M. P. XXV.
CATHELA.	M. P. XXIIII.
LAVDICIA.	M. P. XVI.
	GA-

ANTIOCHIAM M. P. xxv.] *Desunt in Regio exemplari cum ultima stationis mansio sit ejus itineris qua* Nicomedia *in hoc Itinerario proposita fuerat. Reliqua* Antiochia mpm. xxv. *Hac est* Antiochia, *qua ad* Orontem *fluvium.* Sva.

ANTIOCHIA.] *Asiae Metropolin* Libanius Antioch. p. 369. appellat. Fuisse longitudine xxx. stadiorum & ad utramque viæ partem porticus habuisse ex Dione Chrysost. Orat. XLVII. p. 527. novimus: quæ vero ille parcius de porticibus, ea copiose pariter ac diserte exsecutus Libanius est dicta Orat. p. 372., a quo & hoc discimus p. 339. afuisse a mari cxx. stadiis, sicuti etiam è Strabone L. XVI. p. 751. Unde nimius videri poterit Procopius, eam inter & Seleuciam stadia cxxx. L. II. Belli Pers. C. 11. interponens. Plura non capiunt notarum angustiæ: nec prætereundum tamen, videri hic in M. P. commissum. Arabes IV. parasangis, quæ XVI. M. P. respondent, a superiore removent: nec plura M. P. Itin. H. agnoscit: totidem quoque Lugdun. exemplar & Fabriciani libri margo porrigit: atque his obloqui non est visum: denique & hoc animadvertendum est, Antiochiam xxxvi. mansionibus Alexandria separari in Athanasii Apol. Cont. Arian. p. 148., nec plures Itiner. hoc admittere. Wess.

PLATANOS M. P. xxv.] *Habent manuscripta, & Longolianum exemplar. Tamen cum ea hujus* Itinerarii *ratio praecipua sit, ut* Provinciarum *oppida illustria, quae proconsules obire consueverant, perlustrarentur, mihi injecta suspicio est,* Palton *oppidum designari, quod à Plinio & Ptolemaeo inter hæc ipsa Itinerarii oppida interseritur.* Hinc, *inquit Plin. L.* 5. *C.* 20. rursus Syria desinente Phœnice, oppida Carne, Balanea, Paltos, Gabale, promuntorium, in quo Laodicea libera. *Ptolemaeo item Syriae Coeles,* Λαοδικεία, Γάβαλα, Πάλτος, Βαλανεῖαι. *Straboni itidem libro* xvi. *adjunguntur. Quin & in Epistola Lentuli ad Ciceronem L.* 12. *Ep.* 13. Castra habet ante oppidum Laodiceam posita: & partem muri demolitus est, & castra oppido conjunxit. Cassius noster cum x. legionibus, & cohortibus xx. auxiliariis, & quatuor millibus equitum, à M. P. xx. castra habet posita Πάλτοι. *Tametsi numerus* xx. M. P. *cum Itinerarii numeris minimè convenire videatur: quod* Platanis Laodiceam xl. M. P. *numerentur. Sed hoc accidere poterat, ut directo per compendium itinere,* Palto Laodiceam xx. M. P. *interessent: & consuetis à proconsulibus itineribus, si ad aliam mansionem divertendum esset,* xl. *interjacerent. Librariorum certe inscitia, qua satis hoc itinerario perspici potest, accidisse verisimile est, ex* Palto, Platano, *& inde* Platanos *dictionem fuisse conflatam.* Sur.

PLATANOS.] Quæ Surita hic disputavit, indicta vellem: sunt enim erroris plena, & a Norisio Disser. V. de Epoch. p. 529. confixa. Paltos inter Gabala & Balaneas erat, xx. M. a Laudicia, ut ex Tabula & Cicerone liquet: idem ex Homil. Clement. xiii. C. 1. apertissimum est. Platanus vero inter Antiochiam & Laudiciam, ubi præter Itin. H. ipsi Arabes, a Cl. Schultens in indice producti, locant. Puto ejus esse mentionem in Victoris Tununen. Chron. sub Cons. Cethegi V. C. *Flavianus,* inquit, *Antiochenus in possessionem Platani vocabulo, relicto throno, secedit.* Procopius L. V. Aedif. C. 5. suburbium Antiochenum, cui nomen *Platanon*, sed in via, quæ Ciliciam versus ducit, memorat. Nominis caussa non est in obscuro. Polybius L. V. C. 68. inter Porphyreonem & Sidonem *Platanum* habet, quam Josephus L. XVI. A. J. C. 11. 2. & L. I. B. J. C. 27. *Platanen* vocitat: putem male: nam priore loco Vaticanus codex ad *Platanum* Πλατάνῳ ducit. Wess.

CATHELA.] Vel *Bacatella.* Siml.

CATHELA. M. P. xxiiii.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* mpm. xxiiii. *Neapolitanum* Catela mpm. xiiii. Sur.

CATHELA.] *Catela* Itin. H. & MSS. nostri. Quod Simlerus habet & Ortelius probavit, ex Ptolemaei versione excerptum est, sed multum

 hinc

GABALA. M. P. XVIII.
BALANEA. M. P. XXVII.
ANTARADO. M. P. XXIIII.
ARCAS. M. P. XXXII.
TRIPOLI. M. P. XVIII.
BYBLO. M. P. XXXVI.
BE-

hinc dissidens. Ravennas L. II. C. 15. hujus loco *Ponte* legit: an ergo κατ' ἕλη, quod ad paludem mansio esset? Wess.

LAVDICIA.] Sic Basileae & Lugduni vulgarunt, MSS. quibusdam accedentibus & Tabula Peutingeri. *Laudicia* est in Francii codice Philip. IX. 2. Ciceronis, semperque ita Isidorus L. XV. Orig. C 1. in MS bonæ notæ Groningano: imo ΛΑΥΔΙΚΕΩΝ numus Wildianus, de quo Hemsterhusius noster ad Pollucem L. IX. 84. Incolæ, ut ab aliis discernerentur, Λαοδικεῖς πρὸς Ἀντιόχειαν & Σεπτίμιοι a Septimio Severo dicebantur. Vide Ezech. Spanhemium Dissert. XIII. de V. & P. numis. p. 608. Urbis, cujus commodissimum portum Appianus L. IV. B. C. p. 1001. laudat, parietinas egregie descripsit auctor Gest. Tancredi. 144. Wess.

GABALA.] Urbis dignitatem cogitate expinxit H Norisius Diss. III. Epoch. C. 3. p. 293. In numeris videtur vitium esse. Arabes XII. M. P. a Laodicea disjungunt, ut in Indice Cl. Schultens docuit: nec plura agnoscit Wil. Tyrius L. VII. C. 17. Itin. Hierosf. M. P. XIIII. Wess.

BALANEA M. P. XXVII.] *Regium* Balanea M. P. XIIII *Blandinianum* Balanea mpm. XXVII. *Neapolitanum* M. P. M. XXVIII. *Longolianum* mpm. XXVII. *&* XXVIII. *corrigitur.* *Strabo in* Aradiorum *regione* Palium *&* Balanaea *collocat.* *Ptolemaeo in* Coele Syria Βαλανεῶται. *Stephanus* Βαλανέαι πόλις Φοινίκης. *In Concilio Niceno inter Episcopos provincia* Syriae Coeles *subscripsit Euphration* Balaneorum *Episcopus.* Sur.

BALANEA.] Βαλανίαι Athanasio Apol. de fuga p. 321. & J. Malalae in Justiniano p. 183. Βαλανεῶται Homil. Clementinae XIII. C. 1. Non dubito, quin numeros vitium fœdaverit. Parisiensi MSS. XXIIII. M. P. insunt, recepta etiam à Lugdunensibus & Basileensibus: eadem Arabes in egregio Indice viri Cl. probant. Tabula XVI. apponit. Wess.

ANTARADON M. P. XXIIII.] *Regium* Antare M. P. XXIII. *Reliqua* Antardo mpm. XXIIII. *Plinius ex vetustis exemplaribus L.* 5. C. 20. Contraque Arados septem stadiorum oppidum, & insula cc. p. à continente distans. *Strabo item libro xvi. p.* 753. Aradon *in petra à à mari circumfusa septem fere stadiorum ambitu sitam perhibet. Ut quæ à Plinio* contra Aradon *dicta sit, Græci* Antaradon *appellarint. Ptolemaee in Cassiotide Syriae* Ἀντάραδος. Sur.

ANTARADO.] Aradum insulam, quæ tota sit civitas, quæque contra se positum habeat oppidum Antaradum Hieronymus in Ezech. C. XXVII. memorat. Aberat ab insula stadiis circiter XXX. si Homil. Clement. XII. C. 12. fides, nam Strabo XX. tantum interponit L. XVI. p. 753. Vide Coteleriuin ad Recognit. Clement L. VII. O. 12. Antaradum Constantius Imp. a sese instauratam *Constantiam* appellavit, teste Theophane ad An. ejus X. Hinc Atticus *Aradiae Constantiae* Episc. subscripsit Epistolae præsulum Phoenices maritimæ ad Leonem August., unde & Arado id cognominis fuisse colligas. In Ephesini I. Concilii Actis est Μουσαῖος Ἀράδου καὶ Ἀνταράδου, non satis curate. *Tertosam* deinceps fuisse dictam ex W. Tyrio L. VII. C. 17. novimus. Wess.

ARCAS M. P. XXXII.] *Habent manuscripta exemplaria. Longolianum* Aicas mpm. XXXII: *&* XXII *emendat. Plinio L.* 5. C. 18. *in* Decapolitana *regione* Arca. *Ptolemaeo in Phoenices mediterraneis* Ἄρκη; *sed postea plurium numero dictam à Stephano Byzantio admonemur.* Ἄρκαι πόλις Φοινίκης ἡ νῦν Ἄρκαι καλουμένη. Sur.

ARCAS.] Stephani *Artae* urbem tribus Ascher designant, & perverse cum hac urbe componuntur, ut H. Relandus L. III. Palaest. p. 576. animadvertit. Ὀρκαί hæ, non sine peccato, Hierocli dicuntur. Urbis posituram non inepte descripsit auctor Gest. Tancredi C. 105. Quæ vero Cusani MS. XXII. M. P. apponit, ea ab aliis & Itin. H. jugulantur. Wess.

TRIPOLIM M. P. XVIII.] *Nominis causam*
Pom-

BERYTO.	M. P. XXIIII.
SIDONA.	M. P. XXX.
TYRO.	M. P. XXIIII.
PTOLEMAIDAM.	M. P. XXXII.
SYCAMINA.	M. P. XXIIII.
	CAE-

Pomponius reddit L. I. C. 12., Ab ea, *inquit*, ad promuntorium Euprosopon duo sunt oppida, Byblos & *Botrys*. Ultra tria fuerunt singulis inter se stadiis distantia. Locus ex numero Tripolis dicitur. *Plin.* Tyrios, Sidonios & Aradios *obtinnisse memorat*. SVR.

TRIPOLI.] Accubabat radicibus Libani montis, ad mare pertinentibus, docente J. Phoca C. 4. Portu incincta fuit satis bono, & quia re nautica florebat, a Caracalla Imp. ΝΑΥΑΡΧΙΔΟϹ titulo decorata est: testis rarus est Gazae Wildianae numus, cujus Cl. Hemsterhusius mihi copiam fecit, quique una parte laureatum Imp. caput & ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ, altera vero navim velis impulsam ac ΤΡΙΠΟΛ. ΝΑΥΑΡΧ. ΑΛΦ. præfert. Joan. Vaillantius similem vidisse non videtur, neque enim inter *Navarchides* Tripolim recenset. De æra ceterisque disputat H. Norisius Diss. II. de Epoch. C. 4. p. 98. WESS.

BYBLON M. P. XXXVI.] *Reg.* XXXII. *&* *reliqua* XXXVI. SVR.

BYBLO.] Βυβλὶς Theophani p. 192. & Prisciano Perieg. ỷ. 854, sed contra veteres libros. Joan. Phocas C. 5. Ζιβελὲτ, quod ex Arabum sermone natum, appellat. *Gebel* Hebræis dici monuit Hieronymus. XXXII. P. M. veriora ob Tabulam videntur. WESS.

BERYTVM M. P. XXIIII.] *Habent Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum. Reg. vero* XXIIII. SVR.

BERYTO.] In M. P. commissum est. Tabula XVI. M. inter hanc & Byblum interponit, non ex vero. Arabes, uti Schultens noster commonefecit, XVIII. milliaria huic dant intervallo, quæ nisi fallor, XXIIII. M. P., quot Regius Suritae Cujanique liber cum vetustioribus editionibus receperunt, respondent: illa revocare libuit & de urbe nihil addere. WESS.

SIDONEM M. P. XXX.] *Pomponius, L. I. C.* 12., antequam à Persis caperetur maritimarum urbium maximam fuisse in Phoenice perhibet Sidonem: *à Beryto cccc fere stadiis abesse Strabo auctor est.* SVR.

SIDONA.] Ita editi & scripti. Videtur esse sextus casus: sic enim *Vibon Vibona, Ancon Ancona, Ascalon Ascalona, Narbo Narbona, Barcino Barcinona*, aliæque obviæ sunt. Strabonis stadia circiter CCCC. L. XVI. p. 756. nimia videntur: cum Antonino non multum Itin. H. dissidet; majus est discrimen in Tabula, quæ XX. M. P. De urbe ejusque portu in Leucippes Amoribus Achil. Tatius Princ. L. I. adeundus est. WESS.

TYRVM M. P. XXIIII.] *Habetur in manuscriptis, & Longoliano: Strabo L.* 16. *p.* 757. *perhibet* Tyrum *à Sidone* CC *stadiis distare*. SVR.

TYRO.] Haud multum abit a calculo Strabonis Lexicographus Arabs, sex parasangas, quarum singulæ stadiorum XXX., inter Tyrum & Sidonem interponens in Indice Cl. Schultens. WESS.

PTOLEMAIDA M. P. XXXII.] *Regium* XXII. *Reliqua vero* XXXII. Acco *dicta, præclara urbs Phoenices, Plinio, Straboni, Stephano, & Suidae: quæ postea* Ptolemais *Claudii Caesaris. Inde* Acconis *nomen ad hæc usque tempora diminavit.* SVR.

PTOLEMAIDAM.] Hoc MSS. probant. *Ptolemaida* casu primo est in Wilh. Tyrio L. X. C. 6. *E Thebaida & omni Aegypto* Hieronym. in Ezech. C. XXX. Vide supra p. 70. In spatio Antoninus, Itin. H. & Tabula conspirant: Abulfeda ex Alazizio XII. M. P. Tyro disjungit, non sine errore. WESS.

SVCAMINON M. P. XXIIII.] *Manuscripta & Longolianum* Sicamina mpm. XXIIII. *Strabonis L.* 16. *p.* 758. *pluraliter numero* Συκαμίνων πόλις: *ut forte Græca inflexione sit casus* Sycaminon *in hoc Itinerario: idque significatur in dictione* Sycamina *Plinius L.* 5. *C.* 19 in Phoenice Dorum, Sycaminon, promuntorium Carmelum. *Ptolemaeo* Πτολεμαΐς, Συκάμινος *Stephano* Συκάμινον. SVR.

SYCAMINA.] Ab arboribus ejusdem nominis,

CAESAREA.	M. P. XX.
BETARO.	M. P. XVIII.
DIOSPOLI.	M. P. XXII.
IAMNIA.	M. P. XII.
	AS-

minis, quarum lætus in Palæstina proventus, nomen est Hieronymus in Amosi C. VII. *Quidam ita edisserunt, ut sycamina velint appellari genus arborum, quae Palaestinae nascuntur in campestribus & agrestes ferunt ficus, quae, si non vellicentur, amarissimas caricas faciunt, & a culicibus corrumpuntur.* Eusebius in Onomast. Ἠφα appellari auctor est, atque hinc Arabum *Chapha* a viris doctis cum Sycaminis componitur, verum illis, ut puto, invitis: nam *Chapha* suum II. dierum itinere a Caesarea removent. Vide Cl. Relandi Palaestin. p. 819. WESS.

CAESAREAM M. P. XX.] *Hac* Caesarea Palaestinae *videtur, qua Ptolemaea* Stratonis *est cognomente, de qua Plinius L.* 5 C. 13., Stratonis Turris eadem Caesarea, ab Herode rege condita: nunc Colonia prima Flavia a Vespasiano Imperatore deducta. *Ammianus inter Palaestinae urbes lib. XIIII. C. 8. recenset: quam ad honorem* Octaviani *Principis Heredem adificasse tradit. Nicephorus Calistus libro* X. C. 30. *urbem fuisse Phoenices, que antiquissimum nomen habuerit* Dan, *appellatione ab ipso* Dan, *ex Patriarchae Jacob filiis uno, assumpta: & longo deinde tempore* Herodis *filium Philippum Caesari gratificaturum, de sua, atque illius nomine Philippi Caesaream cognominavisse. Graecos, propterea quod in ea Dei* Panis *statuam conlocavissent*, Paneadem *vocasse.* SVR.

CAESAREA.] Nicephori Caesarea huc male refertur, neque vera sunt, quæ de Panis simulacro habet, secure transsumpta ex Philostorgio L. VII. H. E. C. 3. Hæc *Turris Stratonis* olim mutato nomine ab Herode M. Caesarea est dicta, unde Καισάρειαν τὴν Στράτωνος appellat Homil. Clement. I. C. 15. Μεγίστη τῆς Παλαιστίνης, ἀρίστη τε τῶν αὐτόθι μεγέθει, καὶ νόμοις καὶ ἱστορίαις ... dicitur ab Apollonio Tyan. Epist. XI. WESS.

BETHARO.] Vel *Betarum* vel *Bedora*. SIML.

BETARO M. P. XVIII] *Habet Reg. exemplar, & Neapolitanum. Blandinianum vere & Longolianum* Betaro M. P. XVIIII. *Similitudine literarum & regionis propinquitate, ad hanc stationem eruendam duci non ineptum est; videtur id oppidum esse, quod Ptolemaeo inter urbes* Judaeae *ab occidua Jordanis parte conlocatur, nomine* Βαίθαυα. SVR.

BETARO.] Itiner. H. *Bettar.* H. Relando, Viro Cl., visa est convenire cum Bether sive Bitter, clade Judaeorum sub Hadriano Imp. notissima urbe. Vide Palaestin. ejus p. 740. Mihi nomine quidem non situ respondere videtur: clare enim Eusebius Betheram illam non longe Hierosolymis fuisse disjunctam L. IV. H. E. C. 6. ait. Enimvero non recte id de ea, quæ sub manum est, dixeris, vere autem de Bethoron sive Bethoro, quæ haud multum inde afuit, XII. circiter M, teste Eusebio. Vir doctus Fabricii exemplari adscripsit XVIIII. M. P. WESS.

DIOSPOLIM M. P. XXII.] *Hanc* Diospolim Palaestinae, *ex Stephano esse arbitrer. Plinius vero*, Hinc, *inquit L.* 5. *C.* 20., Syria desinente Phoenice, oppida Carne, Balanea, Paltos, Gabale promuntorium, in quo Laodicea libera, Diospolis, Heraclea. SVR.

DIOSPOLI.] Plinii Diospolis extra Palaestinam est, & prorsus alia atque hæc, uti Cl. Relandus Palaestin p. 419. monuit: nostra Lydda est. Theodoretus L. I. H. E. C. 5. *Λυδδὰν δὲ ἦν, ἣ νῦν καλεῖται Διόσπολις. Lydda nunc Diospolis est.* WESS.

IAMNIAM M. P. XII.] *Regium* Iamia M. P. XII. *Blandinianum* Iamnia mpm. XII. *Neapolitanum* Lamina mpm. XII. *Et Longolanum* Lannia mpm. XII. *Ptolemaeo, Stephano, & Suidae* Ἰάμνεια *In Plinii exemplaribus manuscriptis L.* 5. *C.* 13. amnes duo: *unde in pervulgatis* Iamnes duæ. SVR.

JAMNIA.] *Jamna* Fabriciani exemplaris margo: Vossii schedae *Jamnia*, vere. Consulatur Palaestina Cl. Relandi p. 833. Hinc, quod pæne prætererieram, Thmnin usque easdem mansiones Josephus L. IV. B. J. C. ult. memorat. WESS.

ASCALONEM M. P. XX.] Ascalo *sacris litteris clara. Plinius L.* 5. *C.* 13., In Regione Sama-

ASCALONA.	M. P. XX.
GAZA.	M. P. XVI.
RAPHIA.	M. P. XXII.
RHINOCORVRA.	M. P. XXII.

OS-

Samaria oppidum *inquit*, Afcalo liberum. *Strabo L. 16. p. 759.* Iamniam, Azoto, & Afcalone *cc. fere ftadiis diftare auctor eft. Pomponius in Palaeftina* Afcalonem *non minorem* Gaza *effe prodit. Ptolemaeo in Judaea* Ἀσκάλων *Stephano* Ἀσκάλων πόλις Συρίας πρὸς τῇ Ἰουδαίᾳ. *Ifidorus Palaeftinam Provinciam* Philiftim *urbem metropolim habuiffe, tunc* Afcalonem *dictam.* SVR.

ASCALONA.] Liber Parifinus *Afcalonia.* Ἀσκαλώνιον non citra ufum fuiffe Stephanus teftificatur. *Afcalonam* vocat Ambrofius Epift. 40. Strabonis CC. ftadia paullo funt XX. M. P. ampliora, nec quicquam tamen MSS. mutant. WESS.

GAZA.] Arabes apud Golium in Alfergan. p. 142. tribus parafangis Afcalone removent, quæ XVI. M. P. non aequant. Quærunt viri docti, qui ἔρημος *deferta* Actor. VIII. 26., præfertim cum Lucae ætate incolarum frequentia celebraretur, dici potuerit? ut hinc fe expediret, arripuit Ant. Gallandus in literis ad H. Relandum, ex Hefychio ἔρημος, ἀφύλακτος, eaque ita dici *loca* ait, *qua non munita præfidio carent, nec opus habent*: ego vero vellem a viro erudito hæc effe conftabilita: nam Hefychii verba parum juvant, utpote Homerum Iliad. E. 140. explicantia. Scio ἐρήμους eas urbes fæpe dici, quæ præfidiariis militibus vacuæ erant, quum maxime illis opus effet. Thucydides II. 90. φοβηθεὶς περὶ τοῦ χωρίου ἐρήμου ὄντος. & V 75. τὰς Ἐπιδαυρίας πανδημεὶ ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀργείαν, ὡς ἐρήμου οὔσης. Xenophon Hellen. V. p. 449. οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι δείσαντες περὶ τῆς πόλεως, ὅτι ἐρήμη ἦν· fcio quoque homines ἐρήμους, qui præfidio deftituuntur, recte appellari: Demofthenes in Ariftocrat. p. 404. de Simone & Bianore, ἐρήμων δ' ὄντων ἐκείνων, & plenius brevi poft, τῶν μὲν ἐρήμων ὄντων βοηθῶν· fed hæc nihil profunt viri eruditi commento: præterea, fi vel maxime vocabulum adfignificaret illud, infolens tamen in Lucae oratione erit, cum nulla belli aut infidiarum præcefferit mentio. Quare fi Lucae verba Gazam tangunt, non viam, dixerim potius alteram in hoc vicinia fuiffe Gazam, quæ tum temporis in ruinis erat: fane Diodorus L. XIX. bis παλαιὰν Γάζαν, & Dexippus apud Syncellum Παλαιάγαζαν memorat: ea vero, pariter ut Palaetyrus aliam Tyrum, Palaebyblus Byblum, Palaepaphos Paphum, Palaegambrium Gambrium apud Xenophontem Hellen. III. p75, aliam Gazam ponere videtur. WESS.

RAPA.] Lego *Raphia.* SIML.

RAPHIAM M. P. XX.] *Regium* Rafia M. P. XXII. *& reliqua* Rapa M. P. XXII. *Livius libro xxxv. C. 13.* Antiochus rex ea hyeme Raphiae in Phoenice, Ptolemaeo Regi Aegypti filia in matrimonium data. *Poft* Gazam *eft* Raphia, *inquit Strabo, ubi Ptolemaeus cum Antiocho magno prælium commifit. Plinius oppida* Rhinocolura, *& intus* Raphea, Gaza. *Ptolemaeus item* Ῥαφία, Γάζα. *Stephanus Syriae urbem effe afferit.* SVR.

RAPHIA.] In plerifque libris *Rapa* eft pro Raphia, quæ venientibus ex Aegypto prima occurrebat, Iofepho L. IV. B. J. C. ult., &, qui eo antiquior Polybio L. V. C. 80. teftibus. Portum habuit vadofum, de quo Diodorus L. XX. p. 804. WESS.

RINOCOLVRA.] Vel *Rinocurura*, vel *Rinocorubra.* Strabo & Plinius Rinocoluram appellant. SIML.

RHINOCORVRAM M. P. XXII.] *Regium, & Longolianum* Rinocorura, *Blandinianum* Rinocorubra M. P. XXII. *Neapolitanum* Rinocorubra M. P. XXIIII. *Livius libro xlv. C. 11.* Circa Rhinocolura Ptolemaei legatis agentibus gratias. *Straboni* Ῥινοκόλουρα, *quod oppidum* Phoeniciae *ad Aegyptum attribuit. Plinii vetufta exemplaria L. 5. C. 13.* Rinocolura. *In Ptolemaei libris* Ῥινοκόρουρα. *Strabo L. 16. p. 759.* Rhinocolura *ab iis dicta tradit, qui* Rhinas *habitavere. Nam Aethiopum quendam Aegyptum invadentem memorat, non interitu, fed nafi mutilatione malefica ulcifci folitum: ut propter oris deformitatem peccare deinceps non auderent: & in his locis habitaviffe. Seneca libro iii.* de Ira, *Cap. 20. Regem Perfarum totius populi nares recidiffe in Syria auctor eft: & inde Rhinocolura loci nomen inditum.*

Stepha-

OSTRACENA.	M. P. XXVI.
CASSIO.	M. P. XXVI.
PENTASCHOENO.	M. P. XX.
PELVSIO.	M. P. XX.
HERACLEVS.	M. P. XXII.

TA-

Stephanus dicta ἀπὸ τῶν ἐκτετμημένων ἐκεῖ τὸ παλαιὸν ἀνθρώπων, τὰς ῥῖνας ἐκκεκομμένων, ὅτω κεκλημένη. τὸ ἐθνικὸν Ῥινοκορουρεὺς, καὶ Ῥινοκορουρίτης. Svr.

RINOCORVRA.] Strabonis locus in mendo est, consenseruntque in eo ex Stephani adscriptis a Surita verbis refingendo viri egregii L. Holsteinius ad Stephan., H. Aldrichius ad Joseph. L. I. B. J. C. 14., §. 2., H. Relandus Palaestin. p 435. neque mirandum hoc est, cum ex Stephano via in aperto sit. In libris nostris *Rinocorabra*, aut, ut Cusani schedae, *Rinocorabia :* τὰ Ῥινοκόρουρα Josephus, *Rinocoruram* Hieronymus in Esai. C. XXVII. nuncupat. Epiphanius in vocabulo explicando ridiculus est Haeres. LXVI. C. 83. & a Petavio notatus. Wess.

OSTRACENAM M. P. XXVI.] *Regium*, & *Neapolitanum* Ostracena M. P. XXVI. *Blandinianum & Longolianum* Ostracena mpm. XXIIII. *Plinius L. 5. C. 12.* templum Jovis Casii, tumulus Magni Pompeii, Ostracine. *Ptolemaeo in Aegypto juxta emersum Serbonidis lacus* Ὀστρακίνη *prope* Rhinocorura. Svr.

OSTRACENE.] Mansionem aqua carentem σταθμὸν ἄνυδρον Josephus extremo L. IV. B. J. appellat. Plinius eo loco, quem Surita signavit, LXV. M. P. Pelusio disjungit, pæneque adeo cum Itinerario consentit. Prorsus convenit Martianus Capella L. VI. p. 219., uti Harduinus quoque vidit, *Ostracine*, inquiens, *Arabia finitur a Pelusio LXVI. M. P.*, qui cum Plinium exscribere soleat, forte ejus ætate idem in Naturali Historia intervallum fuit. Paria sentit Salmasius in Solinum p. 401. Wess.

CASSIVM M. P. XXVI.] *Oppidum* Cassium *designatur. Ammianus L. 22. C. 16.* In Augustamnica Aegypti provincia, & Cassium ubi Pompeii sepulcrum est Magni, & Ostracine, & Rhinocorura. *Stephanus itidem montem, & Aegypti urbem esse juxta Pelusium memorat. Nam si mansionem ad montem, aut templum* Cassii Jovis *designaret* ad Cassium *mansio ea proderetur.* Svr.

CASSIO.] Casii Jovis templum intelligendum esse Josephus testis L. IV. B. J. ult., easdem enim has mansiones recensens, πρὸς τῷ Κασίῳ Διὸς ἱερῷ Vespasianum castra metatum fuisse tradit: nec tamen urbem hic cognominem fuisse negavero ob Diodorum L. XX. p. 804, qui Nilo haud longe afuisse portu bono destitutam tradit: meminit ejusdem Vitruvius L. VIII. C. 8. *Item Paraetonio, & quo iter est ad Hammonem & Cassio ad Aegyptum, lacus sunt palustres.* ubi obiter adverte eundem in urbium nominibus casum, quo libelli hujus auctor delectatus est. male vero Cassium geminata sibilante litera scribi Salmasius ad Spartani Hadrian. C. 14. monuit. Wess.

PENTASCHOENON M. P. X.] *Omnia legunt* Pentascinon mpm. XXI *sed ea stationis mansio cognominata videtur a* Schoenorum *mensura Aegyptia; lx. enim stadiis* Schoenos *conficitur Herodoto L. 3. C. 6. In Plinii vetustis libris & pervulgatis L. 5. C. 9., legitur* Schoenum stadia triginta patere, *cui accedit Ptolemaeus lib. Geographiae primo, xi. & xii. cap. Inde Ptolemaeo juxta* Syénem *alterius stationis nomen inditum* Δωδεκάσχοινος. *tanquam justi oppidi meminisse videtur. gentile nomen deducens Stephanus in dictione* Μαγδωλός. τὸ ἐθνικὸν Μαγδωλίτης, διὰ τὸν Αἰγύπτιον τύπον, Κανωβίτης, Δωλιβίτης, Πεντασχοινίτης. *Et pro* Δωλιβίτης *arbitror legendum* Δικεπολίτης· *& Strabo* Schoeni *mensuram apud Aegyptios variasse ex Artemidoro docet libro xvii. p. 804. qui tricenum etiam stadiorum* Schoenum *fecerat.* Svr.

PENTASCHOENON.] Quinque schoeni aequant XX. M. P. Schoenus enim vulgo IV. M. absolvebat, unde Epiphanius Haeres. XIX. C. 4 longitudinem schoenorum XXIV. facere ait XCVI. M. P., & spatium VI. schoenorum M. P. XXIV. Consentit his Hero de Mensuris apud Benedictinos tom. I. Analect. Græc. p. 315. ὁ Σχοῖνος ἔχει μίλια Δ, σταδίους Λ. Dat autem Hero unis M. P. stadia VII. & S. Wess.

PE-

TANIS.	M. P. XXII.
THMVIS.	M. P. XXII.
CYNO.	M. P XXV.
TAVA.	M. P. XXX.

AN-

PELVSIVM M. P. xx.] *Pomponius L.* 1. C. 9. Pelusium Arabiae ipsas oras secare *auctor est* SVR.

PELVSIO.] *Claustra Aegypti* Livio L. XLV. 11. Κλεὶς τῆς Αἰγύπτου Suidae. Hieronymus in Exech. C. xxx. portum ait habere tutissimum, Poetamque *Pelusiacam* appellare *lentem*, non quod ibi genus id leguminis gignatur vel maxime, sed quod è Thebaide omnique Aegypto per Nili rivum eo plurimum deferatur. Vide Taubman. Georg. I. 228. WESS.

HERACLEVS.] Hæc videtur esse *Heraclea parva* in Sethroite nomo Ptolem. SIML.

HERACLEVS M. P. xxII.] *In manuscriptis & Longoliano. Plinius L.* 5. C. 9., ab iis oppida Mercurii, Alabastron, Canum, & supra dictum Herculis. *Strabo L.* 17. *p.* 812. Post Arsinoiticam Heracleoticamque præfecturam est Herculis urbs. SVR.

HERACLEVS.] Bonum hoc est. Ἡρακλέους in Notit. Leonis Imp. Solet πόλις in hoc mulsisque aliis per Aegyptum reticeri. Quæ vero Surita hic congessit, ad Herculis urbem magnam pertinent. WESS.

TANIM M. P. xxII.] *Habet Regium exemplar, & reliqua* Thanis mpm. xxII. *Plinio L.* 5. C. 9. Tanitis nomos juxta Pelusium. *Straboni item* Tanitica præfectura, *&* Tanis *maxima urbs in Tanitico Nili ostia. Ptolemaeo* Τανίτης νομὸς *& Metropolis* Τάνις, *Stephanus* Τάνις. πόλις μεγάλη Αἰγύπτου. SVR.

TANIS.] Nostri libri vocabulum adspiratione adaugent. Hieronymus in Esaj. C. xix. Aegypti Metropolim facit ex Psalmo LXXVIII. 12., secutus Græcos interpretes. WESS.

THMVIS.] *Thumuis*, Ptolem. & aliis *Thmuis*. SIML.

THMVIN M. P. xxII.] *Regium* Tumuis P. M. xxII. *Blandinianum* Thumius mpm. xxII. *Neap.* Thiminis mpm. xxII. *Longolianum* Thumius mpm. xxII. *Ptolemaeo metropolis* Θμοῦις *juxta* Mendesium nomon. *Aristides item in oratione Aegypta p.* 610. Thmuim *urbem præfectura Mendesiae attribuit. Stephanus* Θμοῦις Αἰγύπτου. *Et Suidas* Θμοῦις ὄνομα θηλυκόν. *Ammianus libro* xxii. C. 16. Exceptis minoribus multis, Atthribi, & Oxyryncho, & Thmui, & Memphi maximis urbibus nitet. SVR.

THMVIS.] Aegyptiis hoc vocabulum hircum significat, auctore Hieronymo: eundem *Mendetem* appellitabant, de quo & flagitioso ejus cultu Herodotus L. II. 46. Vossian. & Cusani MSS. *Thumuis*; *Thmuin* vir doctus Fabriciano exemplari adscripsit. WESS.

CYNO.] Straboni & Plinio *Cynopolis*. SIML.

CYNON M. P. xxv.] Cino M. P. xxv. *habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum*, chino mpm. xxv. *Neapolitanum* cumo mpm. xxx. *Plinius de* Cynopolite nomo. *Strabo Heracleotico adjungit* Cynopoliten nomon. *Ptolemaeo ab occidua parte fluminis* nomos, *& metropolis* Κύνων, *id est*, canum: *& eo casu in hoc Itinerario: subaudiendum est stationis nomen.* SVR.

CYNO.] Solennis hæc urbium Aegyptiarum terminatio: docuit Eusebius in Esaj. C. xxx. fuisse illi nationi in more positum, ut ab animalibus, quæ venerabantur, urbibus nomina inderent, ἀπὸ μὲν λέοντος τὴν Λεοντώ, ἀπὸ δὲ τοῦ Κυνὸς τὴν Κυνώ· Paria his Hieronymus L. II. in Jovinian. p. 202. scripsit: quare emendanda sunt, quæ ad Esaj. C. XLVI. notavit. *Nam & pleraque oppida eorum ex bestiis & jumentis habent nomina*, Κυνῶν *a cane*, Λέων *a leone*, Θμοῦις *lingua Aegyptia ab hirco*, Λύκων *a lupo*. Fuit enim, ut MSS. indicant, Κυνὼ, Λεοντὼ, Λυκώ· nec debuisset ea Martianaeus contemptim habere & soli margini appingere. Ceterum Aegyptus aliam hoc nomine habuit, quæ in Meletii Breviario apud Athanas. Apol. Cont. Arian. p. 187. ἡ ἄνω Κυνὼ *superior Cyno* dicitur. WESS.

TAVAM M. P. xxx] *Habet Regium exemplar. Et reliqua* Tafa mpm. xxx. *Ptolemaeo metropolis* Ταῦα. *Et Stephanus* Ταῦα πόλις Αἰγύπτου. SVR.

TAVA.] Novit urbem Hierocles. Ἰσιδὼ

V Ταῦα

ANDRO.	M. P. XII.
NITHINE.	M. P. XII.
HERMVPOLI.	M. P. XXIIII.
CHEREV.	M. P. XXIIII.
ALEXANDRIA.	M. P. XX.

CHE-

Τοῦα ſubſcripſit Action. I. Concilii Chalcedonenſis. Wess.

ANDRON M. P. xii.] *Manuſcripta*, & *Longolianum* Andro mpm. xii. *cum plurium numero caſus ſit intelligendus, ut* ſtationem *ſubaudias: Plurium numero, id eſt,* Virorum; *Ptolemaeo* Ἀνδρωπολίτης *nomos & metropolis* Ἄνδρων. Svr.

ANDRO.] Hoc ſolum verum eſt. Notitia Imp. Oriens. ſub diſpoſitione V. S. Comitis rei militaris per Aegyptum habet *Legion. III. Diocletianam Thebaidos Andro*, ubi G. Pancirolus Itinerarii oblitus non eſt: vellem me quoque docuiſſet, quid *Thebaidos* hoc loco eſſet: nam quæ de Thebaeorum militum Legione notavit, ea aliorſum pertinent: puto indicari, Legionem illam III. Thebaidis provinciæ præſidiariam fuiſſe, unde ſub Duce Thebaidos in eadem Notitia memoratur, nunc vero *Andro* ſtationem habuiſſe: ceterum *Zoilus Epiſcopus Andro* eſt in Athanaſii Epiſt. ad Antiochen. p. 776. Wess.

NITHINE.] Vel *Nichine*. In libro Notit, *Naithu*, vel *Nurethine*. Siml.

NITINE M. P. xii.] *Habet Regium exemplar: Blandinianum* Nithine mpm. xii. *Neapolitanum* Nrethine mpm. xii. *Longolianum* Nithine mpm. xii. & Nirethine *corrigitur Quid eligere poſſim non video: niſi praeferendam eſſe vetuſtiſſimi exemplaris lectionem propter ſexcentos annos. Et plane haereo an* Νιὺτ nomos, & *metropolis Ptolemaei ſit, an* Naithu *Notitia provinciarum. Nam provincia* Auguſtamnicae *Aegypti cohors prima ſagittariorum* Naithu *recenſetur.* Svr.

NITHINE.] Hæc mihi nuſquam lecta: quæ Simlerus habet, in Auguſtamnica fuerunt, nec commode huc transferuntur. Cogitaveram de *Nitria*, ſed ea propior Alexandriam fuit, xl. fere m. p. inde diſparata, ſi verum tradit Rufinus de Viris Patr. C. 21. *Plinthine* apud Strabonem L. XVII. p. 799. & Athenaeum L. I. Deipn. ult. legitur, ſono non multum hinc recedens. Pſeudo-Anaſtaſius in Epitome *Nitriorum* hinc ſumpſit; unde deliberandum eſt, veneritne a *Nitro*, quo Aegypti hunc tractum abundaſſe ex Sozomeno L. VI. H. E. C. 31. novimus, huic manſioni cognomen: quod vero Ortelius eandem ac *Niciu* facit, id ipſo manſionum ordine ſatis ſuperque confutatur. Wess.

HIERAPOLIS.] Forte *Hermupolis parva*. Siml.

HERMVPOLIM M. P. xxiiii.] *Regium* Hermupoli m. p. xxiiii. *Blandinianum*, & *Longolianum* Hieropoli mp. xx. & *in Neapolitano* Nieropoli m. p. xxiiii. & *Regii exemplaris veram, ac germanam lectionem agnoſco: Librariorum enim errore ex* Hermupoli Hieropolis *correctum eſt, quod viderint ejus urbis ter nomen eodem itinere repeti: Quod ſi animadvertiſſent iter Antiochia Alexandriam propoſitum, in ipſius Alexandriae ſtationem confici, & aliud iter Alexandria ab auctore* Hieraſycaminon *propoſitum ſuſcipi, & rurſus per aliquot ſtationes jam peractas progredi, ut* Cercu. Hermupoli & Andron, *colligerent duas eſſe* Hermupoles. *Qua de cauſa appoſito cum itinerum manſiones finiantur, neque titulus novi itineris apponitur, lineis miniaceis itinera propoſita, & conſtituta incluſimus. Alioqui ſi perpetua ſerie itinera ducerentur, necesse erat manſiones ejuſdem nominis geminari: ut* Cercu, Hermupolis, & Andron: *cum eadem ſint. Stephanus auctor eſt Herodianum duas* Hermupolis *in Aegypto collocare,* magnam, & parvam: & *alias praeterea ipſe adjungit. Sed duarum & à Ptolemaeo, & hoc Itinerario mentio fit. Nam ab occidua Nili parte juxta litus eſſe* Alexandrinorum nomon *aſſerit: quibus adjungitur* Ἑρμούπολις μικρά. *Et rurſus ab eodem auctore ab occidua fluminis parte ſubjungitur* Ἑρμουπολίτης *nomos,* & Ἑρμούπολις Μεγάλη. *Ut minime dubium ſit hanc Antonini* Hermupolim, *qua ad litus videtur accedere,* parvam *eſſe: qua mox alio itinere recenſetur: & eo* magna *poſtea* Hermupolis *adjungitur. In Calcedonenſi Concilio Eſaia Epiſ-*

CHEREV. M. P. XXIIII.
HERMVPOLI. M. P. XX.
ANDRO. M. P. XXI.
NICIV. M. P. XXXI.
LE-

Episcopus Hermupolis minoris *civitatis subscripsisse fertur.* Sur.

HERMVPOLI.] Plerique omnes libri *Hierapoli:* solus divinus est Suritae Regius. Hæc in Alexandrino agro erat: quæ caussa est, quamobrem Agathammon urbis hujus Episcopus ἐν τῇ Ἀλεξανδρέων χώρᾳ fuisse dicatur in Breviario Meletii apud Athanasium Apol. contra Arianos p. 188., ubi Benedictinos vide. Wess.

CHEREV.] Vel *Cercesura.* Siml.

CERCV M. P. XXIIII.] *Regium* Cheteu M. P. XX. *Blandinianum* Chercu M. P. XXIIII. *& Longolianum: sed hoc* Cherchu mp. XXIIII. *emendat. Neapolitanum* Chereu mpm. XX. *&* *inter* Chercu & Alexandriam *iterum* Heropolim *interjicit. Ego legendum arbitror* Cercu: *ut ex eo nomine* Cynocephali *Aegyptiorum numinis statio designetur: præsertim cum statim ab* Alexandriae *mansione in Regio* Cerey *legatur, quod proxime ad* Cercu *nomen accedere videtur.* Sur.

CHEREV] Nostris libris *Chereu* inest, Cusani tamen schedae *Chocu*; at *Chereum* nugator Anastasius in Epitome. Verum esse, quod amplexi sumus, Ortelius eumque secutus Th. de Pinedo ad Stephani Χαιρέυ suspicati sunt. Erat hæc prima mansio quæ Alexandria profecturis sese objiciebat, teste Athanasio in Vita S. Antonii. Verba appono ex Evagrii versione p. 860. Edit. Benedictin. *Egreditur enim ad primam mansionem Alexandriae, quae appellatur Chereu cum supra dicto Nesterio.* Unius diei itinere τὴν Χαιρέυ Alexandria Gregorius Nazianz. Orat. XXI. p. 391. removet: atque hos audire & ex Neapolitano libro ac Anastasio vocem refingere placuit. Wess.

ALEXANDRIAM M. P. XX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* Alexandria mpm. XX. *Neapolitanum* Alexanxandria mpm. XXIIII. Sur.

ALEXANDRIA.] De nobilissima urbe tacere decreveram: nunc, mutata sententia, pauca excerpo. Philo in Flaccum p. 988. μεγαλόπολιν ἢ πολύπολιν appellat, priori usus titulo, quod revera μεγίστη ἢ εὐδοξοτάτη *maxima celeberrimaque* esset urbs, ut in Legat. ad Cajum p. 1017. dicit; qui locus, quod obiter moneo, e mala distinctione laborat & male factus est Latinus: posteriore vero, quoniam πέντε μοῖραι τῆς πόλεώς εἰσι, ἐπώνυμοι τῶν πρώτων στοιχείων τῆς ἐγγραμμάτου φωνῆς, *quinque erant urbis regiones, denominata a primoribus literis.* De spatio, quod urbs occupavit, notus est Strabonis L. XVII. p. 793. & Josephi L. II. B. J. C. 16. §. 4. ac Stephani dissensus. Wess.

CERCV M. P. XXIIII.] *Regium* Cerey M. P. XVIIII. *Blandinianum, & Neapolitanum* Chercu mpm. XXIV. *Hanc mansionem* Alexandria *denuo obit, ut iter* Hierasytaminon *prosequatur.* Sur.

HERMVPOLIM M. P. XX.] *Regium* Hermupoli P. M. XX. *Blandinianum & reliqua* Hieropoli mpm. XX. *librariorum errore: quem nos patefecisse arbitramur.* Sur.

HERMVPOLI.] In P. M. commissum esse, ad percipiendum facile est, si anteriora considerentur. Quæ annexa sunt præcedenti mansioni hic sedem figere debuerant & vicissim: è libris nullum est auxilium. Wess.

ANDRON M. P. XXI.] *Regium* M. P. XXI. *& item reliqua: neque mirari quempiam oportet, plura supra ex* Andron *mansione* Alexandriam *milliaria interfuisse, atque ex hoc Itinerario* Alexandria Andron *stationem colligi apparet, quod tal erius mansionis diverticulo superius iter peractum sit.* Sur.

NICIV.] Straboni *Niciae vicus.* Siml.

NICIV M. P. XXXI.] *Habetur in manuscriptis exemplaribus, & Longoliano. Ptolemaeo, ab exortu ad magnum* Nili flumen *nomos & metropolis* Νικίου. *Straboni* Νικίου κώμη *& Suidas* Νικίου κώμη περὶ Αἴγυπτον. Sur.

NICIV.] Cusani schedae *Nicium M. P. XXI.*, *Nyeum* Anastasius, satis perverse. Νικίου Hierocles & Stephanus. Non est ergo cur verear in Meletii Breviario p. 187. Ἡρακλείδης ἐν Νικίου, & Palladii Histor. Lausiaca C. 41. κατὰ τὴν ὁδὸν πλησίον Νικίου τῆς πόλεως scribere, damnato Νικιῶς, quod utrobique lectitatur: neque

LETVS.	M. P. XXVIII.
MEMPHI.	M. P. XX.
PEME.	M. P. XX.
ISIV.	M. P. XX.
CENE.	M. P. XX.
	TA-

etiam cur mihi præ illo *urbs Nichium* in Theophili Paschali III. arrideat. Quæramus nunc, quo olim fuerit nomine? Ptolemaeus eam in Prosopite nomo locat, ipsam vero insulam Prosopitidem Niciu hanc urbem sive vicum insedisse auctor est Scholiastes Thucydidis L. I. 109. *Προσωπίτις ὀνομάζεται ἡ νῦν Νικίου· νῆσος ἦν ποτε, ἐπεκράτει ὑπὸ Μεγαβάζου*: eadem itaque Prosopitis ac Niciu. Hinc vero & ex Herodoto L. II. C. 65. Hesychio succurre, scribenti *Προσωπίου, τῆς νήσου ἐν Αἰγύπτῳ.* Wass.

LETVS.] Alias *Latos*, unde Latopolites nomos & Latonae civitas Ptolem. In libro Notit. *Latos.* Siml.

LETVS M. P. XXIX.] *Regium* Letus M. P. XXVIII. *Reliqua vero* Letus mpm. XXVIII. *Apparet etiam* Stationis *mansionem subaudiendam esse. Ptolemaeus Λατοπολίτης nomos, & Λατοῦς πόλις. Stephanus Λατοῦς πόλις, πόλις Αἰγύπτου. ἔστι δὲ μοίρας Μέμφιδος, καθ' ἣν αἱ Πυραμίδες Λατοῦς Ἱερόν.* Svr.

LETVS.] Codicum excerpta, quorum nobis usus est, M. P. XXVIII. cum prioribus editionibus. Cusani liber *Lenis* mendose scribit. Rectum est vulgatum. *Ἰωάννης ὁ Λατοῦς* est in Meletii Breviario p. 187. Quæ Simlerus habet ex Ptolemaeo Latino hausta sunt, nec satis cogitate *Late* Notitiae Imp. Orient. huc translata est, aliorsum pertinens, uti suo loco Surita docuit. Peccavit & in hac urbe ad Stephani *Λατοῦς* cautissimus ceteroqui L. Holsteinius: nam *Λατοῦς*, ut Theodoretus Sermon. III. Therap. p. 51. appellat, originatio est a *Lato* pisce, *Λάτων* inde *πόλις* dicta: sed ea longissime hinc aberat, uti videbitur. Wess.

PEME.] Alias *Pone.* Forte *Ptolemais* apud Ptolem. Siml.

PEME M. P. XX.] *In manuscriptis & Longoliano habetur. Videtur ex Stephano legi oportere* Pempte, *ait enim Πέμπτη πόλις Αἰγύπτου.* Svr.

PEME.] Si *Pemptos* Stephani exploratus esset situs, de Suritae conjectura constitui quid posset. *Peamu* in Notitia Imp. O. p. 212. invenio, quod cum in Thebaide fuisse videatur, cum hac mansione componere non ausim: exspectemus ergo aliunde uberiorem lucem. Wass.

ISVI.] Alias *Usui.* In libro Notit. *Isui.* Siml.

ISIV M. P. XX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Neapolitanum* Vsiu mpm. XX. *Longolianum emendat* Usius. *Plinius L.* 5. *C.* 10. Isidis *oppidum: sed juxta Nili ostia; ut hoc mediterraneum esse non possit. Stephanus, Ἰσίου πόλις Αἰγύπτου ἀπὸ Ἴσιδος.* Svr.

ISIV.] Non mihi dubium est, quin in Notit. Imp. O. *Isiu* sit legendum, quamquam male cum hac mansione compositum: Fuit enim in Thebaide, ut Notitia docet. Videtur hoc loco Isidis templum, cujusmodi in Delta Peutingeri Tabula tria habet, fuisse: apposita vero viæ militari Isidis templa erant, quod ipsa peregre abeuntium habebatur patrona, qua de re Cl. Ever. Otto C. 8. de tutela viarum. Wess.

CENE.] *Coeno* vel *Coene*, alias *Othune.* Siml.

CENE M. P. XX.] *Habent Regium, & Blandinianum. Et Neapolitanum* Etheme mpm. XX. *Longolianum* Cene mpm. XX. *&* Othene *corrigit. Ptolemaeo juxta* Chenobsciam *Καινὴ πόλις. quam minime affirmare ausim hujus stationis esse.* Svr.

CENE.] Nimium festinans Suritae notas Salmasius evolvit, ad Solinum p. 321. scribens, divinasse eum *Καινὴ πόλις*. Ipse *Coene* pro *Coeno*, i. e. *Cyno*, scriptum arbitratur: certe *Cyno* hic refingendum, quod vehementer demiror. Illa enim in adversa Nili ripa posita fuit *Cyno*, testibus Strabone & Ptolemaeo, quos ipse vir doctissimus excitavit, ut Cynopolim vicinam Oxyryncho faceret: mihi vulgatum non displicet: videtur mansio *Καινὴ* aut *Καινὰ* dicta. Ceterum *Othome* Cusani schedæ porrigebant, cum in Vossian. *Caeno* esset. Wess.

TICANONA.] *Icanona* vel *Icacana.* Forte *Co* Ptolemaei. Siml.

TA-

TACONA.	M. P. XX.
OXYRYNCHO.	M. P. XXIIII.
IBIV.	M. P. XXX.
HERMOPOLI.	M. P. XXIIII.
CVSIS.	M. P. XXIIII.
LYCO.	M. P. XXXV.
	APOL.

TACONA M. P. XX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longol.* Icacona mpm. XX. *Neapolitano* Icatona mpm. XX. SVR.

TACONA.] *Icacena* plerique omnes MSS. solus Vossianus *Ticacona:* quid horum præstet, non temere dixero. Salmasius in Solin. p. 321. *Itacona* præoptat, nulla addita caussa. Insula *Ce* non longe hinc afuit. WESS.

OXYRYNCHON M. P. XXIIII.] *In omnibus exemplaribus: cujus urbis, & ejus nominis ratio, apud omnes fere auctores apparet.* SVR.

OXYRYNCHO.] Fuit in ea Aegypti parte, quam Arcadiam serior ætas appellitavit. In Notitia Imp. Leonis ὁ Ξύρυγχος μητρόπολις, vertiturque *Xyrinchus*, satis ridicule. Urbs fuit amplissima & celeberrima, quippe quæ præter monasteria complura, XII. templa vidit, in quibus sacris operarentur cives, auctore Rufino de Vit. Patrum C. 5. De pisce cognomine provulgata sunt omnia. WESS.

IBIV M. P. XXX.] *In omnibus legitur: neque ejus mansionis reperi fieri mentionem. Tamen apud Platonem in Phaedro p. 274. Socrates se audivisse memorat, circa* Naucratin *Aegypti priscorum quendam deorum fuisse, cui dicata esset avis, quam* Ibim *vocarent: deo autem ipsi nomen* Teuth. *Hunc Mercurium fuisse, Cicero, & Eusebius sunt auctores. Strabo L. 17. p. 812. Aegyptios ex avibus* Ibim, *& accipitrem colere memorat: Plinius item Aegyptios* Ibes *suas invocare contra serpentum adventum prodit.* SVR.

IBIV.] Mihi nusquam lecta hæc mansio est: putem vitio exscriptorum ex Stephano in Ἰζέιον emigrasse. Προπολεμῆσαι, inquit, ὡς Ἴβιον καὶ Νιμαζέιον, καὶ τὸ ἔστι μὲν τῆς φυλακῆς τῆς Δ. ἐφύλαξαν τετράγωνον· non enim videtur Ἴβιον canoni, quem Stephanus ponit, bene respondere, nisi velis ab Ἴβις Ἴβιδος repetere, de qua culta non bene constat: sane si Ἰβέιον scripseris, salva res erit. Refer huc Cl. Ever. Ottonis C. 3. de Diis Vialibus verba: *mansio Aegyptiaca Ibis dicitur in Itinerario Antonini, quia hoc animal, Isidi sacrum, viatoribus ad serpentes fugandos proderat:* sunt enim in rem nostram accommodata. *Ibin* tamen MSS., nisi quod Cusani liber *Ibium M. P. XXX.* Est quidem in Evagrio L. I. H. E. C. 7. *Ibis*, sed non alia atque Oasis magna, uti Cujacius L. XX. Observ. C. 30. ex Notit. Imper. Orient. liquido ostendit: quare ferenda non est Gundlingii confidentia, hoc negare ausi in Dissert. de Nestorianismo C. 15. WESS.

HERMVPOLIM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longoliano legimus, atque hac Ptolemaeo* Ἑρμούπολις μεγάλη. *Ammianus lib. 22. C.* 16. Igitur Thebais multas inter urbes, clariores aliis, Hermopolim habet, & Coptoo. SVR.

HERMOPOLI.] Ita MSS. præferunt, quorum Cusani XXIII. M. P. adjungit: patrocinatur veteribus schedis Augustinus L. VIII. de C. D. C. 26. *Hic enim*, inquiens, *Hermes major, i. e. Mercurius, quem dicit avum suum fuisse, in Hermopoli, hoc est in sui nominis civitate, esse perhibetur.* WESS.

CHVSIS.] *Cussa* in Notit. libro. *Custodiae* Ptolem. SIML.

CHVSIS M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longoliano legimus. Forte eam stationem designat liber Notitia provinciarum, sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaidos.* Legio, *inquit*, secunda Flavia constantia Thebaeorum Cussa. *Manuscriptum exemplar Bibliotheca* Aulae Dei, Cusas: *ut* Chusis *appareat legendum esse: quemadmodum Gentilia nomina Aegyptia in is desinentia deducantur, Stephanus docet in voce* Hoe-βίβις. SVR.

CVSIS.] Suritam hoc loco audiendum non esse. *Achilles* docet *Cusarum* præsul, Ἀχιλλεὺς ἐν Κύσαις ex Meletii Breviario p. 187. bene ergo *Cusis* Vaticanus, quem sequimur. Ptolemaei Φυλακαὶ *Custodiae* in hac vicinia fuerunt, nec tamen eædem quæ *Cusae*. WESS.

LYCON M. P. XXXV.] *Regium* Lico M. P. XXXV. *Et reliqua* Lico M. P. XXXII. *Plinius L.*

APOLLONOS MINORIS. M. P. XVIII.
HISORIS. M. P. XXVIII.
PTOLEMAIDA. M. P. XXII.
ABYDO. M. P. XXII.
DIOS-

5. C. 9. *de Praefectura* Lycopolite: *atque itidem Ptolemaeus, & Λύκων urbs.* SVR.

LYCO.] Scripti libri *Luco*, quamquam paullo verius *Lyco* vetustiores editiones. Apophthegmata patrum tom. I. Mon. Graec. Cotelerii p. 404: περὶ ἀδελφῶν εἰς τὴν Λυκώ· atque ad hanc formam vir eximius J. Alb. Fabricius L. IV. B. G. 26. p. 92. quod apud Suidam legis Παῦλος Αἰγύπτιος ἐκ τῆς Λύκων immutavit: sed cum Λυκὼ & λύκων πόλις, uti Κυνὼ & κυνῶν πόλις, diceretur, equidem haud scio an medicina sit supervacua. WESS.

APOLLONOS MINORIS M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Apollinos minoris M. P. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Apolliuos minores M. P. XVII. *Neapolitanum* Apollinos minor mpm. XVII. *Ptolemaeo juxta* Copton Ἀπόλλωνος μικρὰ: *& hoc ipso itinere in Regio exemplari* Apollonos superiores. SVR.

APOLLONOS.] Vossianus *Apollines minores M. P. XVII.* ceteri Suritae libris accedunt. Verum videtur, quod expressum est. Hierocli Ἀπόλλων μικρὸς dicitur. *Apollonos superioris* est in Notit. Imp. Or., prorsus ad eandem formam: atque ita *Apollonis fanum* habes in Capella L. I. p. 10. & *Apolloni copulatam* p. 3. in bonae notae MSS. WESS.

HYSOPIS.] Alias *Hisoris.* Forte Hypsele Ptolem. SIML.

HISORIS M. P. XXVIII.] *Habet Blandinianum, nam in Regio hujus mansionis nomen desideratur. Neapolitanum* Nisopis mpm. XXVIII. *Longolianum* Hisoris mpm. XXVIII: *& Hisopis emendat. De urbe* Busiri *Strabo, & de* Busirite nomo: *quod inhospitalitatis loci posteri calumniarentur: &* Basiris *oppidi juxta Nili ostia Plinius L. 5. C. 10. meminit: nihilque ad hanc mansionem pertinere videntur. Neque Ptolemaei* Busirites nomos, *aut metropolis* Busiris: *Vicus vere, cujus Plinius meminit, multo minus, libro XXXVI. C. 12. de Pyramidibus agens.* Reliquae, *inquit*, tres, quae orbem terrarum implevere fama, sane conspicuae undique à navigantibus, sitae sunt in parte Africae monte saxeo, sterilique inter Memphim oppidum, & quod appellari diximus Delta: à Nilo minus IIII. M. P. à Memphi VII vico apposito, quem vocant Busirim: in quo sunt assueti scandere illas. *Tot enim* M. P. *à Memphi ad hanc interjacent mansionem, ut nihil ad eum vicum attinere possit.* SVR.

HISORIS.] *Hisopis* excerpta codicum nostrorum. *Hisoris* videri posset inflexum ex *Hosiris* sive Osiris, ut in veteri lapide apud Sponium Miscellan. p. 103.

MVTILIA
ALBANA
HOSIRI ET
FORTVNAE.

Scio Sponio *Hosirim* in numinibus ignotis visum esse recipiendum, nec satis tamen cogitate, uti a Fabretto C. VIII. Inscr. p. 488. est animadversum: cum tamen MSS. in vocabulo scribendo varient, forte verior erit Simleri conjectura, Ortelio non improbata. WESS.

PTOLEMAIDA M. P. XXII.] *Habent manuscripta. Longolianum* mpm. XXXII. *Strabo* Ptolemaida *urbem omnium maximam, qua in* Thebaide *sunt, &* Memphi *non minorem commemorat: & Ptolemaeo* statio, *& praeterea alia* Πτολεμαΐς Ἑρμίου, *qua hoc Itinerario designari videtur: nam & Ptolemaeo quoque illis* Ἄβυδος *subjungitur quemadmodum ab Antonino.* SVR.

PTOLEMAIDA.] Vossian. *Ptolemaidam*, non omnino male, uti supra p. 149. est observatum. WESS.

ABYDVS.] Libro Notit. *Abocedo.* SIML.

ABYDVM M. P. XXII.] *Habent omnia exemplaria. Strabo L. 17. p. 813.* Abydum *olim urbem maximam videri fuisse, secundam post* Thebas, *& sua aetate in parvam habitationem redactam; Plinius L. 5. C. 9.* Mox Veneris oppidum, & iterum Jovis ac Tentyris: infra quod Abydus, Memnonis regia, & Osiris templo inclitum, VII. M. D. P. in Libyam remotum à flumine. *Plutarchus comment. de Iside & Osiride* Abydi *Aegyptiorum proceres humari consuevisse auctor est: atque ibi verum* Osiridis *esse sepul-*

DIOSPOLI.	M. P. XXVIII.
TENTYRA.	M. P. XXVII.
CONTRA COPTO.	M. P. XII.
PAPA.	M. P. VIII.

HER-

sepulcrum. Ptolemaeo eodem quo Antoninus ordine Ἄβυδος. Διόσπολις μικρά. Τέντυρα. SUR.

ABYDO.] Simlerus in animo hæc Notitiæ Imp. Or. habuit: *Ala octava Abydum Abocedo.* In Expositione fidei Epiphanii p. 1093. τὸ ἐν Ἀβυδῷ, ac si Ἄβυδις rectus esset casus. D. Petavius in veteri codice Ἀβύδη, quod nihilo melius est, invenit: putem Ἄβυλον πόλιν apud Athenaeum L. XV. C. 7. in Ἄβυδον esse commutandam: nam quæ de Memnone ibidem adduntur, Abydum videntur requirere, veterem ejus regiam. WESS.

DIOSPOLIM M. P. XXVIII.] *In manuscriptis nostris, & Longoliano legitur: satisque ex Ptolemaeo apparet esse hanc parvam* Diospolim. *Item Strabo*, post Abydum est parva Diospolis, postea Tentyra urbs. *Plinius de praefecturis L. 5. C. 9.* Tentyrite, *&* Diospolite: *& de* magna Diospoli, *inquit*; Et Diospolis magna, eadem Thebae, portarum centum nobilis fama. *Stephanus* Diospolis magnæ *in* Thebaide Aegypti *meminit: & in Aegypto quatuor alias esse parvas.* SUR.

TENTYRAM M. P. XXVII.] *Habent manuscripta, & Longolianum. Stephano* Τένυρις, *&* Τέντυρα, *& Ptolemaeo* Τέντυρα. SUR.

TENTYRA.] Cusani liber XXVIII. P. M. a Diospoli disjungit, *Theutira* cum ceteris appellitans. Juvenalis Sat XV. 33.

Inter finitimos; vetus atque antiqua simultas
Immortale odium & nunquam sanabile vulnus
Ardet adhuc, Ombos & Tentyra.

ubi cave *finitimos* strictissime accipias: sic falsa dixerit Juvenalis; intererant enim inter Ombos & Tentyra alia oppida & nomi, ut ex Itinerario apparet, & fuse satis ostendit Salmasius in Solin. p. 318. Fere tamen in iisdem finibus, quamvis Nilo interfluente disjuncti, incoluerunt. Hierocli vitiose Τένηρα dicuntur: numus Hadriani in Thesaur. Fredericiano C. X. §. 9 TENTYPιτῶν L. IA. præfert. Ruinas urbis lustravit P. Lucas Itin. Aegypt. p. 130. WESS.

CONTRA COPTON M. P. XII.] *Regium* Contra Copto M. P. XII. *& Neapolitanum. Blandinianum* Contra Copto mpm. XI. *Longolianum* Contra Cudio mpm. XI: *&* XII. *corrigit. Saepe in his praefecturis Aegyptiis mansiones in hunc recensentur modum, ut apparet.* SUR.

CONTRA COPTO.] Sic libri, quorum Cusani XXVII. M. P. adjungit. *Copto* est in Notit. Imp. Or. Κοπτὼ in Plutarcho de Is. & Osir., verum hac de re alias. WESS.

PAPA.] *Pampanis* Ptolem., *Ripampane* libro Notit. SIML.

PAPA M. P. VIII.] *Habent manuscripti libri, & Longolianus. Forte legendum erat* Pappa: *& & in Ptolemaei Geographia post* Tentyriten nomon *vicus mediterraneus* Πάπανις, *non* Πάμπανις. SUR.

PAPA.] Cusani schedæ M. P. XI. *Pampanis* Ptolemaei citra dubium eadem est ac Notitiæ *Ripampane*: nam teste Pancirolo MSS. *Pampanae* edunt. Jam si ab hac nihil Papa discrepaverit, oportet ejus nomen longe sit depravatissimum, quod pæne opiner. Visus tamen est Salmasius in Solin. p. 318. in Juvenali hujus mansionis sibi invenisse nomen: nam ubi post ingeniosam Merceri conjecturam Sat. XV. 75. legebatur:

Terga fuga celeri praestant instantibus Ombis
Qui vicina colunt umbrosa Tentyra palma.

ibi versatili usus ingenio, *Palma* radicitus excisa, restituit:

Qui vicina colunt umbrosa Tentyra Pampa.

Equidem lætus hoc amplecterer, si aliunde liqueret, *Pampanem* Ptolemaei & Notitiæ, cauda decurtata, *Pampam* fuisse nuncupatam: *Pappa* enim, qua inibi ex Itinerario utitur, conjectanti Suritae accepta est ferenda. Foret præterea & hoc commonstrandum, nullam proxime Tentyra *umbrosam* fuisse *palmam*: quæ cum frustra quæram, pace magni viri, Tentyra *umbrosa palma vicina*, præsertim cum lætus in hoc tractu palmarum fuerit proventus, donec aliud edocear, putavero. WESS.

HER-

HERMVNTHI.	M. P. XXX.
LATO.	M. P. XXIIII.
APOLLONOS SVPERIORIS.	M. P. XXXII.
CONTRA THMVIS.	M. P. XXIIII.
CONTRA OMBOS.	M. P. XXIIII.

CON-

HERMVNTHIN M. P. XXX.] *Regium* Hermunti M. P. XXX: *& Blandinianum* Hesmunti mpm. XXX. *atque item Neapolitanum. Longolianum* Hesimunti mpm. XXX. *Strabo post Thebas*, Hermontim magnam *esse, in qua Apollo & Jupiter colerentur: Plinius L. 5. C. 9. inter alias praefecturas* Hermonthiten *recenset: sed in manuscriptis* Hermotiten *legitur. Ptolemaeo, eodemque Antoninus ordine*, Ἑρμωνθίς. *Λατῶν πόλις, οἷα πόλις μεγάλη Ἀπόλλωνος. In Notitia provinciarum sub dispositione viri spectabilis Comitis rei militaris per Aegyptum Cohor. iiii.* Hermunthi, *& sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaides Legio ii. Valentiniana* Hermunthi. Svr.

HERMVNTHI.] MSS. nostri Blandiniano assentiuntur; Cusani tamen liber VIII. tantum M. P. apponit. Urbs hæc in Aegyptiaca Aristidis p. 568. Ἑρμωνθίς, in Actis S. Pachomii C. 11. Ἑρμωθίς, litera una detracta, dicitur: credo ita olim fuisse in Meletii Breviario p. 187. ubi nunc Κάλας ἐν Ἑρμείθη lectitatur; invenerunt enim Benedictini in MSS. Ἑρμώθει, quod à vero propius abest. Est inter numos Wildianos qui una parte caput Hadriani & ΑΥΤ. ΚΑΙC. ΤΡΑΙ. ΑΔΡΙΑΝ. ostendit, cum in altera insit ΕΡΜΟΝ. L. ΙΑ., unde Ἑρμωνθίς non prorsus ineptum videbitur. Harduinus alium vidit, qui ΕΡΜΩΝΘΙC præferebat. Arabibus *Armant* dicitur, Golio monitore ad Alferg. p. 103., cui P. Lucas, qui ejus parietinas descripsit, L. V. Itin. Agypt. p. 119. jungi poterit. Wess.

LATON M. P. XXIIII.] *Manuscripta, & Longelianum* Lato M. P. XXIIII: *sed* Laton *numero plurium Graeca inflectione legendum, ut* urbem *subaudias. Strabo L. 17. p.* 812. Latopolitanos, Latum *piscem colere tradit.* Latopoliten nomoo *Plinius L. 5. C. 9. quoque commemorat. In Notitia Provinciarum, sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaidos Equites Sagitarii indigena* Lato. Svr.

LATO.] Non assentior Suritae. Λατῶ typos urbium est Aegyptius. Passim quidem Λάτων dicitur, uti in Actis S. Pachomii C. 9. ἐκκλησία Λάτων, & μονὴ Παχυμὴ, οὔσα ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῆς πόλεως Λάτων, & Λάτων πόλις apud Stephanum in Ἀγκυρῶν, quam Salmasius, ut Holsteinii notæ indicant, in Λατοῦς πόλιν non satis justa caussa mutabat. Λάτων vitiose Hierocli dicitur. Nec tamen hæc efficient, ut *Lato*, quomodo in Notitia & Theodoreto Therap. p. 51., damnandum sit. Formatum est, ut Λευτώ, Ἀρνώ, atque alia plura. Quo oomine Arabibus sit nota, docebit Golius ad Alferg. p. 103. Wess.

APOLLONOS SVPERIORIS M. P. XXXII.] *Regium* Apollonos superiores M. P. XXXII. *Blandinianum* Apollonino superiore mpm. XXXII. *Neapolitanum* Apollinos superior mpm. XXXII. *Longolianum Blandiniani lectionem refert: & Apollinos emendas.* Superiorem *dictam Apollinis urbem, quam magnam Ptolemaeus cognominat, manifeste apparet: & item in Notitia provinciarum: nam sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaides* Legio *recensetur* II. Trajana Apollonos superioris. Svr.

APOLLONOS.] *Apolline superiore* excerpta nostra, haud bene, sicuti Notitia ostendit. Hierocli est Ἀπόλλωνος. Wess.

CONTRA THMVIN M. P. XXIII.] *Regium* Contra Vmuis M. P. XXIIII. *Blandinianum* Contra tumuis mpm. XXIIII. *& item Longolianum. At in Neapolitano proxime ad veram lectionem*, Contra Thmuis mpm. XXIIII: *Nam celeberrima urbis* Thmuis *supra fit mentio.* Svr.

CONTRA THMVIS.] Vossiaoae schedæ *contra Tumius: Tumuis* aliæ. *Thmuis* correxit vir doctus, qui Fabriciano exemplari fuit usus: ego vero *Thmuin* in hoc tractu non invenio: Debuit in adversa Nili ripa, ut Ombi, Syene, sedem habuisse: nulla enim Thmuis, de qua supra, hic esse ratio potest. Fallor aot nostra est in Notit. Imp. Or., quæ sub dispositiooe V. S. ducis Thebaidis *alam primam Hiberorum Thmei* coostituit. Wess.

CONTRA OMBOS.] Vel *Ambos*. Ptolem. enim *Ombos*, liber Notit. *Ambos* nominat. Siml.

CON-

CONTRA SYENE.	M. P. XXIII.
PAREMBOLE.	M. P. XVI.
TZITZI.	M. P. II.
TAPHIS.	M. P. XIIII.
TALMIS.	M. P. VIII.

TVT-

CONTRA OMBOS M. P. XXIIII.] *Habene Regium & Blandinianum. Neapolitanum vere* Contra Orobos mpm. XXIIII. *Longolianum* Contra Ovilio mpm. XXIIII. & Orobos *corrigitur. Plinius L. 5. C. 9.* Ombitis præfecturæ *meminit. Ptolemaeo juxta Syenem non recte* Ὄμβροι *pro* Ὄμβοι. *Nam in Ptolemaei libris Ulmae excusis anno* MCCCCLXXXVI. *recte interpres* Ombi *vertit. In Notitia provinciarum sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaidos, Equites promoti indigena* Leg. IIII. Diocletianae Ambo, *pro* Ombo, *aut certe* Ombis. SUR.

CONTRA OMBOS.] Sæpe hujus urbis nomini vim librarii fecerunt: Juvenali Sat. XV. 75. *Omnes*, Stephano Ὄλβοι, Hierocli Ὄμβροι, Theophilo Paschali I. *Omboes* ingesserunt, sed Juvenali Mercerus, Stephano Berkelius auxilium tulerunt. *Contra Orobos* est in Cusani schedis. WESS.

CONTRA SYENEM.] *Suenae*, alias *Syene*. SIML.

CONTRA SYENEM M. P. XXIIII.] *Manuscripta* Suenem & *infra* Siene. *Plinius L. 2. C. 73.*, Syene, *inquit*, oppidum, quod est supra Alexandriam V. M. stadiorum. SUR.

CONTRA SYENE.] *Suene* est in MSS. nostris Σοήνη, Græcos LXX. interpretes secuti, Origenes & Athanasius appellare solent, uti Benedictini ad Hist. Arian. ad Monachos p. 387. monuerunt: nec aliter Eusebius & Hieronymus in Onomastico, sicuti in Probabilibus ostendere memini. Σοήνη Olympiodoro apud Photium C. LXXX. dicitur. Rufinus in voce vitiosus est Vit. Patr. C. 1. *Cum gens*, inquit, *Aethiopum Romanum militem circa Cyrenem, qua prima est ex Aethiopiae partibus Thebaidis civitas, incursaret*: nemo enim ambiget, quin *Syenem* voluerit: *Syrenem* simili peccato MSS. Martiani Capellae L. VI. p. 227. ostentant: plura infra dicam. WESS.

PAREMBOLEM M. P. XVI.] *Regium* Parembole M. P. XVI. *Blandinianum* Parempopolem mpm. XVI: & *corrigit* Parempoli. *Satis apparet ex Castrorum metatione mansionis nomen desumptum. Certe Strabo L. 17. p. 819. ad* Syenem *tres Romanorum cohortes collocatas præsidii causa memorat.* & Claustrum *Rom. imperii habitam paulo post indicabitur. In eadem provinciarum Notitia sub dispositione viri spectabilis Comitis rei militaris per Aegyptum* Leg. II. Traiana Parembole. SUR.

PAREMBOLE.] Plinius L. V. C. 9. in Syenes peninsula *castra* ponit sed latere Arabiae, unde alia esse debent. Hinc esse potuit Μαρίας πρεσβύτερος τῆς Παρεμβολῆς in Meletii Breviario p. 188. WESS.

TZITZI M. P. II.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum, & Longolianum* Izitzi mpm. II. *Neapolitanum* Izita mpm. II. SUR.

TZITZI.] Regio Suritae accedit Vaticanus, ceteri cum editis *Izitzi* aut *Izyzi*. Quid horum verius sit, prorsus ignoro. WESS.

TAPHIS.] Vel *Tafis*. Ptolemaeo *Tafitia*. SIML.

TAPHIS M. P. XIIII.] *Regium* Taris mp. XIIII. *cum in eodem paulo post* Contra Thafis *legatur. Blandinianum & Longolianum* Tafis mpm. XIIII. SUR.

TAPHIS.] Nostri libri *Tafis*. Ταπὶς dicitur Olympiodoro in Photii Biblioth. C. LXXX. p. 194. Quare minor Ch. Cellarium L. IV. G. A. C. 1. p. 88. vocis scripturam incertam esse scribentem: fefellit credo virum optimum operarum error, quo *Tabis* in Suritae editione brevi post scribebatur. Ptolemaeus in Aegypti Aethiopiaeque finibus Τάθις locat, quæ forsan ΤΑΦΙϹ est, librariorum imprudentia in ΤΑΘΙϹ mutata. WESS.

TALMIS M. P. VIII.] *Habet Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum. In Regio* Thalmis. SUR.

TALMIS.] Meminit ejus Olympiodorus, φυλάρχους καὶ προφήτας τῶν κατὰ τὴν Τάλμιν βαρβάρων, *principes & vates barbarorum, qui circa Talmin sunt*, recensens, ut Cl. Cellarius jam monuit. WESS.

TVTZIS.	M. P. XX.
PSELCIS.	M. P. XII
CORTE.	M. P. IIII.
HIERA SYCAMINO.	M. P. IIII.
ITER A PELVSIO MEMPHI.	M. P. CXXII. Sic.
DAPHNO.	M. P. XVI.

TA-

TVTZIS M. P. XX.] *Regium, Blandinianum, & Longolianum habent. Neapolitanum* Tusis mpm. XX. SVR.

TVTZIS.] Neque hæc mihi lecta mansio est: cogitaveram de *Gypse* ex L. ult. C. de Poenis: verum ea Aethiopiae in Arabico sinu insula fuit. Habet eam Ptolemaeus, sed male, ut sæpe, descriptus: Γυδίτης νῆσος in ejus libris est. Veram scripturam invenit vetus interpres, *Gypsitis* legens; nec multum abit Coisliniani MS. Γυψίτης νῆσος. Plura qui volet, consulat magni Cujacii L. XX. Observ. C. 31. & L. VIII. C. 27. WESS.

PSELCIS.] Vel *Pselchis*, sic enim Plinius: altero modo Ptolemaeus nominat. SIML.

PSELCIM M. P. XII.] *Habent manuscripta exemplaria, & Longolianum. Plinio libro vi. ca. xxviii. in manuscripto Toletano* Spelcin *pro* Pselcin: *alia manuscripta Plinii exemplaria* Spelgin. *Ptolemaeo in regione Metacomsi ab occidua fluminis parte* Ψέλχις. *Strabo libro xvii. p.* 820. *de rebus à P. Petronio in Aegypto gestis, cujus & Plinius meminit, Aethiopicam urbem esse perhibet:* Πρῶτον μὲν ἠνάγκασεν αὐτοὺς εἰς Ψελχὶν πόλιν Αἰθιοπικὴν: *pro* Ψελκὴν. *Eandem enim esse, de qua Plinius mentionem facit, apparet, quod, uti* Primin *oppidum ordine* Pselci *adjunxit Plinius, ita postea itidem Strabo eadem oppida conjunxit* ἐκ δὲ Ψέλχις ἧκεν εἰς Πρῆμνιν ἐρυμνὴν πόλιν. *Aristidis Rhetoris libris vulgatis in eadem oratione* Aegyptia p. 512. *scribitur* Ψέλχις. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Thebaidos, Ala Germanorum* Pescla *legitur, fortasse pro* Pselcis: *quamvis in vetusto libro, quemadmodum in vulgatis* Pescla *legitur. In Concilio Chalcedonensi Johannes Episcopus* Pselcis *civitatis subscripsisse fertur.* SVR.

PSELCIS.] Tabula *Pselci*. In Actis Concilii Chalced. tom. VIII. Conc. Gener. p. 94. conspicitur Joannes Ψιγχάων, qui pag. 587. Ψόγχως dicitur. L. Holstenius ex corruptissimis vocabulis *Oxyrynchum* eruit: qui vero Suritae persuaserunt Joannem Pselcis fuisse Episcopum, illi aliud inibi legerunt. WESS.

CORTE.] Vel *Coste*. Forte *Dodecaschœnum* Ptol. SIML.

CORTE M. P. IIII.] *In manuscriptis & Longoliano.* SVR.

CORTE.] *Coste* exemplar Lugdunense, obnitentibus MSS, edit. De ea Agatharcides, qui Cellarius quoque vidit, p. 22. inter Geog. minor. Ἔστι Αἰθιόπων χώρα, Κορτία πρώτη. *Post Elephantinam terra Aethiopum Cortia prima:* vult credo Agatharcides, *Cortiam* primam esse Aethiopum urbem venientibus ex Aegypto: quare vereor, ut recte vir doctissimus Olympiodori urbem Πρῆμις cum Cortia composuerit. *Prima* ex Aethiopia in Thebaidem venientibus occurrebat prima, unde & nomen habuit, si fidem capit Olympiodorus p. 194. Bibl. Photii: ego pæne arbitrer, Plinii *Primin*, quæ Strabonis est *Premnis*, paullatim in *Primam* esse versam. WESS.

HIERAM SYCAMINON M. P. IIII.] *In manuscriptis, & Longoliano* Hierasicamino mpm. IIII. *Ultimam hanc mansionem ad* Aethiopas usque, *Itinerarium imperii Romani ultra Syenem promovit. Plinius libro vi. C.* 29. *Neronis exploratores* à Syene Hieran Sycaminon LIIII. M. P. renunciavisse, *autor est. Ptolemaeo ab exortiva parte Arabum, qui* Adei *appellantur, juxta Cataracten minorem* Ἱερασυκάμινος. SVR.

HIERA SICAMINO.] Sic & nostri MSS. Erat ultimus versus Aethiopiam terminus. Philostratus L. VI. V. A. C. 2. Ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ τὰ Αἰθιόπων τε καὶ Αἰγυπτίων ὅρια. Συκάμινον δὲ αὐτὰ ὀνομάζουσι. *Cum ad Aethiopum Aegyptiorumque venisset confinia, quæ Sycaminon appellant:* sic ille sine *Hieras* addito titulo. In uno Parisiensium librorum notabatur, *XI. minus sunt.* WESS.

ITEM A PELVSIO MEMPHIM M. P. CXXII.] *Regium* CXXIII. *& Neapolitanum: Blandinianum, & Longolianum* CXXIIII: *cum singulares numeri, qui certiores visi sunt, summam*

TACASARTA.	M. P. XVIII.
THOV.	M. P. XXIIII.
SCENAS VETERANORVM.	M. P. XXVI.
HELIV.	M. P. XIIII.
MEMPHI.	M. P. XXIIII.

ITER

mam CXXIII. M. P. *conficiant.* In Auguſtamnica, *inquit Ammianus* L. XXII. C. 16. oppidum Peluſium eſt nobile, quod Peleus Achillis pater dicitur condidiſſe, luſtrari deorum monitu juſſus in lacu qui ejuſdem civitatis alluit mœnia, cum poſt interfectum fratrem nomine Phocum horrendis furiarum imaginibus raptaretur. *Cum Arabia inter* Nilum *jaceat, & Arabicum ſinum, in extremis ejus partibus ſitum eſſe* Peluſium *Strabo commonſtrat.* SVR.

ITER A PELVSIO.] Mirus eſt librorum in probandis CXXIIII. M. P. conſenſus. Herodotus L. II. C. 7. a mediterraneo mari Heliopolin ſtadiorum mille & quingentorum intervallo ſummovet, noſtrique adeo numeros multis paraſangis exſuperat, quod mihi mirum accidit, præſertim cum ipſo auctore L. II. C. 158. a Caſio monte, qui Aegyptum Syriamque diſterminat, ſtadia tantum mille ſint in ſinum Arabicum, nec Strabone L. I. p. 35. diſcordante. WESS.

DAPHNEM M. P. XVI.] *In omnibus* mpm. XVI. *auferendi caſu legitur. Stephanus* ἔστι καὶ ἄλλη *cum de* Daphne *agitur*, πλησίον Πηλουσίου. SVR.

DAPHNO.] Ita editi & ſcripti. Videtur ex Daphon Δαφνῶν ortum, quamquam & ex Aegyptiorum more, hanc vocalem in locorum nominibus amantium, repeti poteſt. Herodoto L. II. C. 30. Δάφναι Πηλουσίαι. Græci interpretes frequenter Τάφνας eam urbem appellant, quæ Hebraeis eſt *Taphnes* & *Magdolo* jungitur Jerem. XLIV. 1. Eandem vero atque hanc eſſe non improbabilis eſt Bocharti L. IV. Phal. C. 27., &, quem præuntem habuit, Junii ad Eſaj. C. XXX. 4. opinatio. WESS.

TACASARTA.] *Tacaſaris* libro Notit. SIML.

TACASARTA M. P. XVIII.] *Habent præter Reg. exemplaria reliqua: & in eo* M. P. XVI. SVR.

TACASARTA.] Lugdunenſe & ſcriptum Voſſii exemplar *Tacaſaſta.* Notit. Imp. Or. *alam II. Aegyptiorum Tacaſiri* habet, non *Tacaſari.* WESS.

THOV M. P. XXIIII.] *Regium exemplar* Chou M. P. XIIII. *& reliqua* Thou M. P. XIIII. *Ptolemaeo* Τοῦμ μεσόγαιον. *In Notitia provinciarum ſub diſpoſitione v. ſ. Comitis rei militaris per Aegyptum provinciæ* Auguſtamnicae *Cohors prima Auguſtae Pannoniorum* Touh. *Forte* Thou. SVR.

THOV.] Τοῦμ Ptolemaei longiſſime hinc diſparatum fuit, Ombis vicinum. In Notitia Pancirolus *Tohu*, in notis *Thou* vulgavit. Videndum eſt, an manſioni inditum cognomen ſit à Mercurio, quem Aegyptii Θωὺθ vel Θὼθ appellabant, quo de Euſebius L. II. Præp. Ev. C. 9. XIIII. M. P. Pariſinum ſcriptum & Lugdunenſe exemplar præferunt. WESS.

SCENAS VETERANORVM M. P. XXVI.] *Habent manuſcripta & Longolianum exemplar. In Notitia ſub diſpoſitione ejuſdem Comitis, Equites Sarraceni Thamudeni* Scenis veteranorum. SVR.

HELIV M. P. XIIII.] *Regium* mp. XXIIII *& reliqua* XIIII. *Plinius L. 5. C. 9. de* Heliopolite nomo. Heliopolis Arabiae *Strabo meminit, L. 17. p. 807. & ante eam* Eudoxi *ſpeculam ſitam, quemadmodum apud Gnidum, ad quam ille cœleſtium motus obſervaret: & in* Heliopoli *Mnevim Deum ab Aegyptiis coli. Hujus Tacitus item meminiſſe videtur lib. 6. C. 28. cum avem Phoenicem in Aegyptum veniſſe prodit. Ptolemæo & nomos, & urbs* Ἡλίου *metropolis: & altera in Coele-Syria, cujus infra ab Antonino mentio fit. Stephano plures ejus nominis urbes memorantur.* SVR.

HELIV.] MSS. noſtri *Helius* exporrigunt, quod defendi Meletii auctoritate in Breviario p. 187. poſſet, ubi ἐν Ἡλίου, niſi ſi & ibi commiſſum ſit, quod putem: ſimili peccato Νικίου loco Νικίου ſupra habuimus. Exemplar Lugdun. & codex Pariſ. XVII. addunt. plura infra dicam. WESS.

ITER PER PARTEM ARABICAM TRANS NILVM.

CONTRA PSELCIS.	M. P. XI.
CONTRA TALMIS.	M. P. XXIIII.
CONTRA TAPHIS.	M. P. X.
PHILAS.	M. P. XXIIII.
SYENE.	M. P. III.

OM-

ITER PER PARTEM.] Contra morem consummata M. P., & quo iter est, omissa sunt. Mox *contra Pselcis M. P. X.* excerpta nostra: XI. tamen M. P. margo Fabriciani libri dat. WESS.

CONTRA PSELCIM M. P. XI.] *Regium* Contra Selcis M. P. X. *& reliqua* contra Pfclos mpm. X I. SVR.

CONTRA TALMIS M. P. XXIIII.] *Regium exemplar.* XIIII. *& reliqua* XXIIII. SVR.

CONTRA TALMIS.] Si sani sunt numeri, oportet hæc mansio non plane è regione Talmidis fuerit, sed paullo supra eam Pselcin versus. In mansionum sequentium intervallo aut error est, aut in Olympiodoro, qui Talmidem disjunctam fuisse ἀπὸ Φιλῶν διάστημα ἡμερῶν πέντε, *spatio dierum V. a Philis.* p. 194. Bib. Photii affirmat. Schotti hæc male vertentis negligentiam castigavit Th. Reinesius L. II. Var. Lect. C. 5. WESS.

PHILAS M. P. XXIIII.] *Strabo libro primo perhibet* Philas *Aethiopum & Aegyptiorum commune domicilium esse, & libro ultimo p.* 818. *se cum Cornelio Gallo ex Syene plaustro* Philas *venisse, per campum valde planum centum stadiorum spatio. Seneca Quæstionum naturalium libro iiii. C.* 2. Philae, insula est aspera, & undique prærupta, duobus in unum coituris amnibus cingitur, qui Nilo mutantur & ejus nomen ferunt. Urbs totam complectitur. Hanc Nilus, magnus magis, quam violentus, egressus Aethiopiam, arenasque, per quas iter ad commercia Indici maris est, prælabitur. *Procopium de bello Persico libro primo C.* 19. Philis *Diocletiani tempore nomen inditum prodidisse, mirum mihi videtur.* SVR.

FILAS] Hoc offerunt editi priores & MSS., neque hilum dissentit Notitia Imp. Or., quæ *Legio I. Maximiana Filis*, male tamen & ex barbari temporis usu. Lucanus Philas ab Arabum populis semovisse, sive Aegypti terminum fuisse, qua trans Nilum Arabiae adjacet, auctor est: puto hanc esse sententiam versus 312. L. X.

Qua dirimunt Arabum populis Aegyptia rura Regni claustra Philae.

Servii verba ad Aeneid. VI. 154 ex Senecae libro de ritu & sacris Aegyptiorum excerpta de Philarum originatione, ab H. Grotio jam indicata, digna sunt, quæ relegantur. Aliam nominis caussam Scholiastes Lucani, à Cl. Oudendorpio nuper cum publico communicatus, adfert. Jam quod Seneca ait Philas *totam insulam complecti*, id nihil cum Aristide discordat in Orat. Aegyptiaca p. 577. WESS.

SYENEM M. P. III.] *Regium* Siena P. M. III. *Reliqua* Sienempm. III. *Plinius L.* 5. *C.* 9. *videtur à* Philis Syenem IIII. M. P. *interjectum designare.* Ditionis, *inquit*, Aegypti esse incipit à fine Aethiopiae Syene: ita vocatur peninsula M. P. ambitu: in qua Castra sunt latere Arabiae: & ex adverso insulæ iiii. Philae DC. M. P. à Nili fissura, unde appellari diximus Delta. *Tacitus Ann.* 2. *C.* 61. *Elephantinem & Syenem* Claustra *olim Romani imperii appellat, quod ejus ætate ad* mare rubrum *patebat.* SVR.

SYENE] Non est ab errore Plinius immunis, cum Philas *ex adverso* Syenes ponit: erant enim in eadem Nili parte Orientali. Contra Syenen Elephantine erat, sicuti, qui loca lustravit, Aristides testatur p. 579. Nec Surita, absolvi potest, à Plinio *interjectum IIII. M. P.* Philas inter & Syenen designari arbitratus: Plinii, quod Salmasius in Solinum p. 311. bene monuit, sententia est: Philas insulam in ambitu IV. M. P. habere. Ceterum Syenae in præsidio erant Romani milites, quorum φρουρὰν habes apud Aristidem p. 577. Orat. Aegypt. Hinc ipsam Hieronymus in Ezech. C. XXIX. *castrum Romanae ditioni subditum* appellat. Quod vero ad intervallum attinet, quo in Itinerario à Philis disjungitur, id justo contractius visum est Cl. Cellario L. IV. G. A. C. 1. Maluit XII. M. P. appo-

OMBOS.	M. P. XXX.
CONTRA APOLLONOS.	M. P. XL.
CONTRA LATO.	M. P. XL.
THEBAS.	M. P. XL.
VICO APOLLONOS.	M. P. XXII.
COPTON.	M. P. XXII.

CHE-

apponere ob Strabonis C. stadia. At vero in alia omnia abiit non minore instructus eruditione J. Masson Vitae Aristidis Sect. VI. 3., Strabonis ἑκατὸν σταδίους in εἴκοσι abire jubens, confusis inter sese K. & P. librariorum vitios sic pæne numeris Antonini ratio constaret, XX. stadiis III. M. P. fere æquantibus. Nec tuta tamen hæc mihi via videtur: contra enim Heliodorus venit initio L. VIII. Aethiop., ubi de Philis Συήνης δὲ, inquit, καὶ Ἐλεφαντίνης ἑκατόν που τοῖς μεταξὺ σταδίοις διείργεται, *à Syene & Elephantine C. circiter stadiis distant.* Maneat ergo Straboni auctoritas illibata & veri similitudo doctissimi Cellarii conjecturæ. WESS.

OMBOS.] Vossianae schedæ *Ambos*, ad quem modum Not. Imp. Orien., ut supra Simlerus commonefecit. WESS.

CONTRA APOLLONOS M. P. XL.] *Id est, ex adverso urbis magna Apollonse, quam superioris* Apollinis *supra cognominavit. Hujus mansionis in Notitia provinciarum fit mentio. Nam sub dispositione v. s. Ducis Thebaidos in his, qua de minore laterculo emittuntur, Ala prima Francorum* contra Apollinos *legitur in vetusto exemplari. tametsi in vulgatis* Apollonos *tantum legitur.* SUR.

CONTRA LATON M. P. XL.] Contra Lato mp. XL. *Habetur in Regio, & Blandiniano, at Longoliano. Neapolitanum* Contra Latos mpm. XL. *Ego* contra Laton *legendum arbitror, id est, ex adverso urbis Latorum, de qua supra fit mentio. Ex eodem laterculo Notitia provinciarum, Ala vii. Herculia voluntaria* Contra Lato. SUR.

THEBAS M. P. XL.] *Desunt in Regio. Et in reliquis* Thebas mpm. XL. *Strabo post* Apollinis urbem Thebas *recenset, qua ejus ætate* Diospolis *vocaretur. Plinius L. 5. C. 9. itidem* Thebas *urbem esse*, Diospolim magnam, *&* Thebarum nomon. *Pausanias in Arcadicis C.* 33. Thebas Aegyptias, *urbem Homeri carminibus decantatam, fama portarum centum nobilem, adeo deletas fuisse asserit, ut nec permediocree privati hominis fortunas adæquarent. Sed Ammianus de Thebis Aegyptiis L.* 22 C. 16., Hecatompylas, *ait*, Thebas nemo non novit. SUR.

THEBAS.] Ne quid de hac dicam, magni Bocharti fecit diligentia L. IV. Phal. C. 27. Nec præterire tamen possum, Itinerarii numeros haud parum conturbari ab Herodoto, quippe Thebas L. II. C. 9. ab Elephantine, quam contra Syenem fuisse diximus, stadiis IↃCCCCXX., sive, ut in Mediceo MS. Gronovius invenit, CIↃIↃCCC. separante, Heliopolin vero a Thebis intervallo stadiorum quatuor millium octingentorum & sexaginta. utraque summa, si Mediceum codicem sequamur, M. P. Antonini longissime exsuperat. Equidem qui hæc expediam non video, ceteroqui non ignarus, Herodoteam fidem in Aegypti rebus explicandis labare Aristidi Orat. Aegypt. p. 577. atque alibi fuisse visam. Vide & Is. Vossium ad Melae L. I. C. 9. WESS.

VICUM APOLLONOS M. P. XXII.] *Regium* Vico Pallonos M. P. VI. *In reliquis* Vico Apollinos M. P. XXII. *Ptolemaeus* Apollinis parvæ *urbi statim adjungit* Κοπτόν. SUR.

VICO APOLLINIS.] Diversus hic vicus est ab *Apollinis urbe parva:* ejus est situs inter Lyco & Ptolemaidem. Quia tamen Strabo disertis verbis L XVI. p. 815. καὶ τῆς Κόπτου, ait, ἡ πολὺ ἀφέστηκεν ἡ καλουμένη Ἀπόλλωνος πόλις, credamus hanc esse Apollinis eam urbem aut certe illi vicinum vicum in orientali Nili ripa, neque inficiemur alteram in opposita fluvii parte fuisse, loco, quo dixi: Habet enim Stephanus ex Apione. Vide & Ch. Cellarii L. IV. G. A. C. 1. p. 82. WESS

COPTON.] Cusani liber *Copton XXXII. M. P.*, ceteris vulgatos numeros probantibus. Ἰνδικὸν καὶ Ἀράβιον ἐμπόριον τὴν Κόπτον, *Indorum atque Arabum emporium* Aristides Orat. Aegypt. p. 611. esse dicit. Eversam esse a Diocletiano Zonaras memorat. Vinum, quod circa eam urbem proveniebat, laudat Athenaeus

CHENOBOSCIO.	M. P. XL.
THOMV.	M. P. L.
PANO.	M. P. IIII.
SELINO.	M. P. XVI.
ANTEV.	M. P. XVI.
MVTHI.	M. P. VIII.
	ISIV.

L. I. C. 25. *Κοπτὸ* in veteri Notitia Ecclesiastica, quam Car. à S. Paullo vulgavit, pro *Κοπτὸ*, ut apud Plutarchum esse observavimus, dicitur. WESS.

CHENOBOSCION M. P. XL.] *Regium* Conobuscio M. P. L. *In reliquis* Cenobusio M. P. XL. *Ptolemaeo* Χηνοβοσκία. *Sed cum Stephanus ex Alexandro in primo Aegyptiacorum* Χηνοβοσκίον *preferat, & cum vetustis exemplaribus consentiat*, Chenoboscion *legimus. Ex Laterculo minore Ducis Thebaidos in Notitia provinciarum Ala Neptunia* Chenobuscio. SVR.

CHENOBOSCIO.] *Cenobosio* nostri praeferunt. Χηνοβοσκία & Χηνοβοσκεῖον simili forma sunt apud Hesych. & Polluc. L. IX. 16. L. Holsteinius in Alexandri apud Stephanum verbis Χηνοβοσκία emendat, atque ita S. Pachomii Vita C. 1. Ἀυτὸς ὁρμήσας εἰς τὴν ἄνω Θηβαΐδα ἦλθεν εἰς ἐκκλησίαν κώμης καλουμένης Χηνοβοσκία, *profectus in superiorem Thebaida devenit ad ecclesiam vici Chenoboscia dicti:* habet tamen in sua versione Dionysius Exiguus *Chenoboscion*, haud scio an in Graecis repertum. Eadem Vita C. 10. modo τὰ Χηνοβόσκια, modo ἐν Χηνοβοσκία, ut utroque numero videantur usurpasse. Ab anserum pascuis nomen urbi venisse apertissimum est; negat quidem Alexander apud Stephanum ejuscemodi illic pascua esse: at nunquam antea fuisse, qui credemus? praesertim cum inter solennes gentis fuerint victimas, teste Herodoto L. II. C. 45. & suae Isidis studiosissimi fuerint Aegyptii, cui sacri erant anseres: hinc Philippus in Epigrammate, quod ad Suidae Κογχεύτης Kusterus vulgavit, illi par anserum aquaticorum offert.

Καὶ πέλειον χηνῶν ζεῦγος ἐνυδροβίων· WESS.

THOMV.] *Thomo* vel *Thmois*. Liber Notit. *Thmoi*. SIML.

THOMV M. P. L.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Thomo mpm. L. *& item reliqua.* SVR.

THOMV.] Vossianus MS. & margo exemplaris Fabriciani *Thomo M. P. L.*, reliquis editum probantibus. Quae sit non facile dixero. WESS.

PANO.] Ptol. *Panos*. Liber Not. *Psamu*. SIML.

PANV M. P. IIII.] *Manuscripta & Longolianum* Pano mpm. IIII. *Plinius L. 5. C. 9.*, dein Ptolemais & Panopolis. Panopolites nomos *Ptolemaeo, & metropolis* Πανόπολις. SVR.

PANO.] Hoc recepi ob veteres libros & Aegyptiorum morem, quo de ante: πόλιν τὴν καλουμένην Πανὸς appellat Vita S. Pachomii C. 1. Apud Suidam in Πισμητρόπολις leges, ἐν Πανὸς ὁμωνύμῳ τῷ ἐν Ἀιγύπτῳ. Eadem est ac *Chemmis*, Diodoro teste L. I. p. 11., nec multo aliter Arabes appellitant, uti duumviri egregii Golius ad Alfergan. p. 102. & Alb. Schultens in Indice Boliadini Historiae annexo ad *Thebaidos* vocem docuerunt. Ceterum Suidae excerpta in Πισμητρόπολις & ἰλαμαι τῷ Πανὸς in Vita Pachomii C. 7. argumento sunt, Th. de Pinedo Stephani verba Πανὸς, πόλις Ἀιγύπτου sine justa caussa explevisse inculcato vocabulo, Πανὸς πόλις, πόλις Ἀιγύπτου. WESS.

SELINO.] Forte *Selili* in libro Notit. SIML.

SELINON M. P. XVI.] *Manuscripta & Longolianum* Selino mpm. XVI. SVR.

SELINO.] Simileri suspicio Pancirolo quoque blandita est. Mihi non liquet. Videtur mansio ab apio dicta. WESS.

ANTEV M. P. XVI.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. Neapolitanum* Antheu mpm. XVI. *Ptolemaeo Antaeopolites nomos, & metropolis* Ἀνταίου *mediterranea.* SVR.

ANTEV.] Videri posset in Ptolemaeo Ἀνταίου fuisse ob Hieroclis & Notititiae Leonis Imp. conspirationem atque concordiam: Νομὸς Ἀνταιοπολίτης est in Athanasii Apol. contra Arianus p. 183. & Μακάριος Ἀντίου in Action I. Concilii Ephesini I. sed hi omnes ex Ptolemaeo sunt corrigendi. Ab Antaeo, de quo in Herculis laboribus poetae, loco nomen est. Venit enim ille in Aegyptum ab Osiride evocatus, ut ex Diodoro Siculo Cellarius L. IV. C. 1. p. 79. ostendit. WESS.

MV-

ISIV.	M. P. XXIIII.
HIERACON.	M. P. XX.
PESLA.	M. P. XXVIII.
ANTINOV.	M. P. XXIIII.
PEOS ARTEMIDOS.	M. P. VIII.

MV-

MVTHY M. P. VXII.] *Regium* Muti M. P. VIII. *Ptolemaeum & Longolianum* Muthi mpm. VIII. *Neapolitanum* Mithu mpm. VIII. *Ex eodem Laterculo minore Ducis Thebaidos, Cohors scutata civium Romanorum* Mutheos. SVR.

MVTHI.] Cusani schedæ *Muthu M. P. VIII.*, cum ceteri *Muthi* mordicus retineant. G. Pancirolus ad Notitiæ Imp. Orient. locum, quem Surita tetigit, hanc mansionem non præteriit. WESS.

ISIV.] Huc pertinet ex Not. Imp. Or. *Ala IV. Britonum Isui*, ubi *Isin* esse scribendum, nulla est dubitationis caussa. Vidit & hoc Pancirolus. WESS.

HIERACON M. P. XX.] Urbem *aut* vicum *subaudiamus oportet, ut sit* Ἱεράκων. *Aegyptios sacerdotes* Martem & Venerem *per duos utriusque sexus accipitres subindicasse ferunt in Hieroglyphicis. Strabo praeterea ex avium genere eos* Accipitrem *atque* Ibim *coluisse auctor est, ut supra dixi.* SVR.

HIERACON.] Est apud Strabonem L. XVII. p. 817. Ἱεράκων πόλις τὸν ἱέρακα τιμῶσα, *Hieracon urbs, ubi accipiter colitur*; sed ea longe gentium hinc afuit, Apollinis urbi magnæ vicina. Credo latere hujus nomen in his Notitiæ Imp. Or., *Cohors prima Lusitanorum Theraco*: nam proxime Mutheos mansioni jungitur, & sæpe *hi* & *th.* a librariis confunduntur. Scio Pancirolum *Thericum* L. 1. C. de Defensor. *Theraco* stabiliendo arcessivisse: sed frustra; neque enim Imp. Valentinianus & Valens in primo suo Consulatu, cujus in ea lege mentio est, in Aegyptum penetraverunt. ille in Thracia atque Italia egit, hic in Asia minore & Syria. Verum hæc loci alterius sunt Hieroglyphica, de quibus Surita, Horapollo L. I. C. 8. exponit. WESS.

PESLA.] Liber Notit. *Pesela*. Ptol. *Passalus*. SIML.

PESLA M. P. XXVIII.] *In manuscriptis & Longoliano legimus. Ptolemaeo post* Antaeopolitem *nomon deinde* Πασσάλων, *qua de re nihil statuere possum.* SVR.

PESLA.] Cum Simlero consentit Pancirolus. Ego vero modestiam Suritae amplector, & *Passalon* Ptolemaei cum Pesla nunquam permiscebo: major enim Peslae ab Antaeu urbe distantia est, quam ut *Passalon* Geographi esse queat. De Notitiæ *Pesela* nihil obloquor. WESS.

ANTINON M. P. XXIIII.] *In Regio* Antenuo M. P. XXIII. *Blandinianum, & Longolianum* Antenou mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Anthenou mpm. XXIIII. *Ptolemaeo* Antinoites nomos: *& ejusdem metropolis* Ἀντινόου. *Stephano* Ἀντινόεια, πόλις Αἰγύπτου, Ἀντινόου παιδὸς. *Pausanias in Arcadicis. Sed plura de eo Xiphilinus ex Dione. Ammianus* Antinoon *appellat oppidum, lib. xxii. C. 16.* Igitur Thebais multas inter urbes clariores aliis Hermopolim habet, & Copton, & Antinoon, quam Hadrianus in honorem Antinoi ephebi condidit sui. SVR.

ANTINOV.] Schedæ Vossianae *Antenon*: Cusani *Anthinon*. Vatican. *Antenou*: *Antinou* margo libri Fabriciani, verissime; neque aliter MSS. Ammiani. Idem probavit Origenes L. III. in Celsum p. 132., περὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἐν Ἀντινόου πόλει, alibi tamen Ἀντινόου πόλιν vocitans. Placuit & Palladio Histor. Lausiac. C. 81., ἐν Ἀντινόου τῆς Θηβαΐδος. Aegyptium morem sequitur Joan. Moschus Prati Spirit. C. 37., urbemque *Antino* πόλιν Ἀντινώ appellat, & qui eo meritis atque ætate præstantior est, Theodoretus L. IV. H. E. C. 18. Plura si desideres, operæ feceris pretium, ubi Casauboni & Salmasii notas in Spartiani Hadrian. C. 14. & 20. adiveris. Rudera urbis lustravit P. Lucas L. V. Itin. Aegypt. p. 59. WESS.

PEOS ARTEMIDOS.] *Pensa Temulos* vel *Pensartemidos*. Liber Notit. *Pois Artemidos*. SIML.

PEOS ARTEMIDOS M. P. VIII.] *Regium* Peos Artemidos M. P. VIII. *Blandinianum, & Longolianum* Pentartemidos mpm. VIII. *Neapolitanum* Pensarthemidos mpm. VIII. *Quare legendum* Peos Artemidos, *duplici dictione arbitror: ut oppidum ex Dianae antro cognomen sumpse-*

MVSAE.	M. P. XXXIIII.
HIPPONON.	M. P. XXX.
ALYI.	M P. XVI.
THIMONEPSI.	M. P. XVI.
APHRODITO.	M. P. XXIIII.
	SCE-

sumpserit. Suidas enim πίθ☉, σπήλαιον *speleon interpretatur. Ex minore Laterculo ducis Thebaidos Ala II. Hispanorum* Pois Artemidos. Svr.

PEVS ARTEMIDOS.] Hoc fuit in schedis, quas Fabriciani exemplaris possessor versavit, nec longe Parisinae abeunt, *Peus Artemidos* edentes: Vossianae *Pensar temidos*, Cusani *Pons Artemidos*, Vaticanae *Peus Arsemidos*. Libuit hæc enotare, ut periti habeant, quo ad verum ducantur. *Poos Artemidos*, quod Surita extudit, non omnino spernerem, si πίθ☉ Græcis *antrum* esset, quod longe secus est. Σπέ☉ speluncam notat, alterum vero eam partem, qua vivi sumus: id Aristophanis verba a Suida, qui Suritam decepit, producta docent: hoc vero qui Dianae tribui possit equidem non video. Scio Aegyptios in Diis suis ἀρσενοθήλεις numerasse, nec eos tamen inter Diana locum obtinuit, si qua Horapollini L. I. C. 13. fides est; ceteroqui prorsus insolens non est, ut ab hominum membris nomina locis veniant, sicuti Γραὸς στῆθ☉ in Thebanorum finibus apud Xenophontem Hellen. L. V. p. 449. indicio est. G. Panciroli *Polis Artemidos* minus placet, quippe longius a vestigiis veteris scripturæ recedent. *Pons Artemidos* ex Cusani MSS., ni Notitia & Regius Suritae contra venirent, defendi posset: utriusque vocabula πόνς aut πόιος Ἀρτέμιδ☉ requirere & *Dianae herbam* innuere videntur. Si *Peus* verius sit, dabit πεὺς Ἀρτέμιδ☉: sunt autem πηοὶ Hesychio συγγενεῖς, ἀναγκαῖοι. Oppianus Cyneg. L. III. 242.

Οὐχ ἱππῆες, πηός το μολὼν, οὐκ εἴδεν ὁμαίμονας.

Sed hæc in conjecturis deputo, quarum quæ verior sit, viderint peritiores. Wess.

MVSON M. P. XXXIIII.] *Regium* Muse M. P. XXXIIII: *& item Neapol. Bland. vero & Longol.* Musae mpm. XXXIIII. *In Notitia Provinciarum Provinciae* Augustamnicae, *Cohors II. Thracum* Muson. Svr.

MVSAE.] Hoc revocandum duximus ob conspirantem librorum concordiam. Notitia partium casum, Itinerarium rectum usurpavit. Pancirolus *Mursam* ex L. XLVI. C. Th. de Decurion. cum *Musis* his composuit, parum prudenter aut perite, quippe Pannoniae urbem. Wess.

HIPPONON.] Non male Ortelius ex Not. Imp. Or. huc retulit *Alam Aprianam Hippone*. an Ἱππῶνος sive equorum stabula mansioni nomen indiderunt? Wess.

ALYI.] Liber Notit. *Aiy*. Siml.

ALYI M. P. XVI.] *Regium* Alii M. P. XVI. *& item Blandinianum. Neapolitanum* Alyi M. P. XVI. *Longolianum* Alii mpm. XVI. *&* Alyi *emendat. In Notitia Provinciarum, in Provincia Augustamnica, Cohors II. Itureorum* Aiy. *Suspicor apud Ptolemaeum ante* Babylonem *in finibus Arabiae, &* Aphroditopolis, *quae in Graecis deest libris, & in versis in Latinam linguam* Onii *cum asterisco legitur, esse hanc, qua in Antonino* Alyi *legitur. Nam & in excuso Ulmae anno cccc. lxxxvi.* Onii *legitur: & inter easdem urbes, qua in hoc Itinerario recensentur.* Svr.

ALYI.] Bonum Simleri Suritaeque factum est, quo Notit. Imp. Or. *Aiy* & nostri *Alyi* inter sese composuerunt: eadem enim mansio est, quamquam quæ verior sit scriptura ambiguum. Nollem vero Ὀνίου sive *Oniae templum* suspicatus esset Surita: id enim infra Aphroditopolin atque Heliopolin circa Bubasticum fluvium fuit, de quo Cellarius L. IV. G. A. C. 1. p. 34. Wess.

TIMONEPSI.] Lib. Notit. *Tonenuti*. Siml.

THIMONEPSI M. P. XVI.] *Habetur in Regio, & Neapolitano. Blandiniano & Longoliano* Timonepsi mpm. XVI. *Ex minore laterculo Comitis rei militaris per Aegyptum Ala prima Tingitana* Thinunepsi. *Et in vetusto exemplari* Thiminepsi. Svr.

TIMONEPSI.] Rectissime Surita. Nam *Thenuti* Notitiae, quod Simlerus advocavit, aliud est, nec quicquam cum hoc commune habet. Wess.

APHRODITEN M. P. XXIIII.] *Manuscripta*

SCENAS MANDRAS.	M. P. XX.
BABYLONIA.	M. P. XII.
HELIV.	M. P. XII.
SCENAS VETERANORVM.	M. P. XVIII.
VICO JVDAEORVM.	M. P. XII.
	THOV.

ſcripta & Longolianum exemplar, Afrodito: & *Regium* M. P. XXIIII: *Plinius L.* 5. C. 9. Aphroditopoliten *nomon recenſet*, & *juxta oſtia Nili* Aphroditen. *Ptolemaeo & nomos &* Ἀφροδίτης πόλις: & *in finibus* Arabiae & Aphroditopoleos *Babylonem adjungit. Straboni item* Aphroditopolitanus nomos, & *urbs ejuſdem nominis in* Arabia. *In Notitia Provinciarum, in Auguſtamnica ſub Comite rei militaris per Aegyptum Cohors iiii. Juthungorum* Aphrodito. SVR.

APHRODITO.] Fuit hæc urbs in orientali parte inſulæ Heracleoticæ. Hieronymus in Vita Hilarionis *Aphroditon*, niſi ſi error ſit, quod pæne arbitrer, appellat: *Inde egrediens poſt triduum venit ad oppidum Aphrodıton.* In Hierocle Ἀφροδιτώ eſt. WESS.

SCENAS MANDRAS M. P. XX.] *Habent manuſcripta exemplaria & Longolianum. Ex minore laterculo Comitis rei militaris per Aegyptum Ala vii. Sarmatarum* Scenis Mandrorum: & *Scenis Veteranorum Ala v. Rhetorum, ut forte legi oporteret* Scenas Mandrorum *in hoc Itinerario.* SVR.

SCENAS MANDRAS.] Subſcripſit *Petrus Scinorum Mandrorum Epiſcop.* Aegyptiorum præſulum Epiſtolæ, Leoni Aug. inſcriptæ, ubi in verſione peccatum eſt. WESS.

BABYLONIAM M. P. XII.] *Regium* Babilonia M. P. XVI. *Reliqua auferendi caſu* M. P. XII. *Strabo* Babylonios, *qui ſunt juxta* Memphim, *recenſet. Ptolemaeo juxta* Heliopolim & Heroum *urbem, qua hoc Itinere ab Antonino recenſentur,* Βαβυλών. *Alterius Perſarum urbis juxta Meſopotamiam, omnium, quas ſol unquam aſpexit, ut Pauſanias ait Arcad.* C. 33. *maxima, ejus auctoris ætate nihil reliquum haberi commemoratur. Profertur &* Babylon, & Babylonia. *Livius libro xxxvııı.* C. 17. Macedones qui Alexandriam in Aegypto, qui Seleuciam, ac Babyloniam, quique alias ſparſas per orbem terrarum colonias habent. *Plinius L.* 5. C. 26. Babylonem *urbem*, Chaldaicarum *gentium caput vocat, & partis* Meſopotamiae & Aſſyriae *regionem* Babyloniam *appellatam tradit. Sub diſpoſitione Comitis rei familiaris per Aegyptum in Notitia Provinciarum Legio xiii. Gem.* Babylonia. *In Sacris Scripturis &* Babylon & Babylonia. SVR.

BABYLONIA.] Cuſani ſchedæ *Babilonia M. P. XXII.* Vaticanæ nulla M. P. agnoſcunt, reliquæ XII. Hieronymo & Athanaſio, huic Hiſtor. Arian. ad Monachos p. 387., illi in Vita Hilarionis *Babylon* dicitur: nec aliter Petrus Apoſtolus Epiſt. I. C. 5, 13., nam hanc eum intellexiſſe, liquido mihi oſtendiſſe viſus eſt Joan. Pearſonius Diſſert. de Succeſſion. Rom. Pontif. C. 8. Conditam fuiſſe a Seſoſtri Diodorus, a Cambyſe Joſephus refert: cum utroque diſſentit Camp. Vitringa in Eſaj. C. XIX. p. 533., Nabuchodonoſori urbis originem acceptam ferens erudita, ſed parum certa, conjectura. Sæpe *Babyloniam Aegyptiam* ſcriptores rerum Hieroſolymitanarum, *Alkahiram* intelligentes, memorant. Vide Jac. de Vitriaco L. III. Hiſt. Orient. C. 7. WESS.

HELIV M. P. XII.] *In manuſcriptis, & Longoliano. Ptolemaeo* Μητρόπολις Ἡλίου καὶ ἐν μεθορίῳ Ἀραβίας, καὶ Ἀφροδιτοπόλεως Βαβυλών. Ἡλίου πόλις: *quam hoc loco ab Antonino deſignari arbitror.* SVR.

HELIV.] Cuſani ſchedæ XXII. M. P. addunt: Videtur in intervallo, quo ſequena manſio hinc disjungitur, aut hic, aut ſupra fuiſſe commiſſum: hoc loco libri pæne concordant, non item ſupra. De urbe nihil addam, niſi Strabonis ætate jam πανέρημον fuiſſe & præter veteris magnificentiæ veſtigia plura obeliſcos habuiſſe: eoſdem inibi Arabes obſervarunt, uti ex Indice Cl. Schultens in *Miſra* cognoſcere licebit. WESS.

SCENAS VETERANORVM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. XXII. *Reliqua* M. P. XVIII. *cum ſupra in itinere* à Peluſio Memphim, *à* Scenis Veteranorum *ad* Heliu urbem XIIII. M. P. *connumerentur.* SVR.

VICO JVDAEORVM.] Liber Notit. *caſtra Judaeorum.* SIML.

THOV. M. P. XII.
HERO. M. P. XXIIII.
SERAPIV. M. P. XVIII.
CLISMO. M. P. L.
ITER A SERAPIO PELVSIO. M. P. LX. Sic 'THAV-

VICVM JVDAEORVM M. P. XII.] *Regium* M. P. XXII. *Reliqua* M. P. XII. *In Notitia Provinciarum* Auguſtamnicae *provincia recenſetur Cohors prima Epireorum* Caſtris Judaeorum. Sva.

VICO JVDAEORVM.] Non auſim finire *caſtra Judaeorum* & hunc *vicum* nihil diſcrepaſſe. Hoc novi Judaeorum incredibilem multitudinem per Aegyptum fuiſſe diſperſam. Philo enim in Flaccum p. 971. ſua ætate decies centena millia in Aegypto incoluiſſe auctor aſt, cui numero haud levis acceſſio facta fuiſſa gentis & ſacrorum metropoli everſa videtur: neque miror ſub Trajano in Aegypto vicinaque Libya res novas, quamquam maximo ſuo malo, fuiſſe architectatos. Haeſerunt ibidem ſub Chriſtianis Imp., quare Valantinianus & Valens de *corpore Judaeorum & Samaritanorum* per Aegyptum L. 18. Cod. Th. de Navicul., & Arcadius & Honorius L. 2. de his, qui ad Eccleſ. quædam decernunt. Juſtiniano principe in vicina Libya circa Boreon longe plurimos habitaſſe ſupra dictum eſt: aodem Imp. inſulam Arabici ſinus Jotaben, non longe ab Aila diſparatam, obtinabant, ut aſt in Procopil L. I. B. Perſ. C. 19. unde nemini mirum accidet, *vicum Judaeorum* in Aegypti fuiſſe provincia. Wess.

THOV M. P. XII.] *Ptolemaeus Τοῦμ Mediterraneam, & poſtea* Ombos *collocat. In eadem* Auguſtamnica *Aegypti provincia, in plures enim poſtea Aegyptus redacta fuit provincias, ut Ammianus eſt auctor L. 22. C. 16, Cohors recenſetur prima Auguſta Pannoniorum* Thou. Sva.

THOV.] Quæ Surita hic adſcripſit, ea ſupra jam enotaverat. Cauſſa repetitionis parum neceſſariæ quæ fuerit, non apparet. Wess.

HEROON M. P. XXIIII.] *Manuſcripta* Hero M. P. XXIIII. *Longolianum* Hiero mpm. XXIIII. *Straboni libro xvii. p* 805 *in Arabici ſinus receſſu* Arſinoae *proxima eſt* Ἡρώων πόλις. *Ptolemaeo* Ἡρώων πόλις, *per quam & Babylonem* Trajanus amnis *fluit, & ad* Heroum urbem, *Arabiam Petraeam, & Arabici ſinus receſſum pretendi. Stephano vocatur* Ἡρώ. Sva.

HERO.] Veteribus libris reniti non libuit. *Hero* Stephani ſaſe auctoritate & Aegyptiorum conſuetudine tuebitur. Ἡρώων πόλιν, ne alios memorem, Græci Interpretes Geneſ. XLVI. 28. appellant. Sita urbs ſupra intimum ſinum fuit Arabicum, quem propterea κόλπον Ἡρώων Theophraſtus L. III. H. Plant. C. 8. vocar. Wess.

SERAPIO.] Vel *Serapeo.* Ptolemaeus eodem fere loco ponit Arſinoën. Siml.

SERAPIV M. P. XVIII.] *Oppidum, aut ſtationem deſignare videtur: cujus nullam reperi fieri mentionem.* Sva.

SERAPIV.] *Seraphiu* MSS. Cuſani, quo fera modo Lugduni publicarunt: rectius *Serapiu* ceteri libri. Habet Peutingeri Tabula *Serapeum* intra Delta. Templum Serapidis fuiſſe videtur: tale Σεράπειον Alexandrinae urbis in aedem cultus Chriſtiani converſum deſcribit Sozomenus L. VII. H. E. C. 15. aliud circa Memphin habet Strabo L. XVII. p. 807. Wess.

LYSMO.] Ptolemaeo *Clyſma.* Siml.

CLVSMON M. P. L.] *Regium* Cliſmo M. P. L. *in Blandiniano* Lyſmo mpm. L. *Reliqui libri* Liſmo mpm. L. *Ptolemaeo verſus Arabicum ſinum*, Ἀρσινόε, Κλύσμα φρούριον. *ut* Clyſmo *præſidium Romanorum munitum fuerit.* Sva.

CLISMO.] Libri noſtri *Lyſmo.* Viſum eſt optimi libri veſtigia legere, utpote ad *Clyſma* proxima accedentia. Κάστρον τοῦ Κλύσματος Epiphanius Haereſ. LXVI. C. 1. appellat, portumque habuiſſe docet, unde per Arabicum ſinum in Indiam iter erat: circa Clyſma vaſta erant deſertaque loca; τὰ ἔρημα τὰ περὶ τὸ Κλύσμα, in quæ Dracontius fuerit relegatus, Athanaſius nuncupat Hiſt. Arian. ad Monachos p. 387. Quia vero ſinui accubabat, inde ejus pars *Clyſmatis* cognomen indepta eſt Philoſtorgio L. III. H. Eccleſ. C. 6. teſte, idque apud Arabes in noſtra tempora ſervat, uti præter Golium ad Alfergan. p. 144. Alb. Schultens ad *Ailam*

THAVBASIO. M. P. VIII.
SILE. M. P. XXVIII.
MAGDOLO. M. P. XII.
PELVSIO. M. P. XII.
ITER A COPTO BERONICEM VSQVE. M. P. CCVIII. V. C.

Ailam sui Indicis ostendit: jam quod Arabes ab eodem producti memorant. Pharaonem haud multo à Clysmate submersum videri, id Eusebio & Cosmae Indopleustae pariter placuisse nuper in Probabilibus patefeci. Plura si volea, S. Bochartum L. II. Phal. C. 18. & H. Valesium ad Philostorgium adi. WEss.

ITER A SERAPIO.] Hoc MSS. præferunt, quos deserere non placuit: paullo ante *Serapiu* malebant. Wass.

THAVBASIO.] Liber Notit. *Thaupasteos.* SIML.

THAVBASION M. P. VIII.] *Regium exemplar* Thausasion M. P. VIII. *Blandinianum & Longolianum* Thaubasio M. P. VIII. *Neapolitanum* Taubasio M. P. VIII. *In Notitia Provinciarum, in provincia* Augustamnica *Ala II. Ulpia Afrorum* Thaubasteos. SVR.

THAVBASIO.] Non dubito, quin Notitiæ *Thaubasteos* prorsus idem atque hoc sit: summa enim in provincia Augustamnica, in qua Notitia id posuit: neque ambigo, quin *castrum Theubatum* recte huc ex Hilarionia vita Ortelius retulerit: Verba adscribam, uti in MSS. lecta sunt. *Perrexit post triduum ad castrum Theubaston, ut videret Dracontium Episcopum & confessorem, qui ibi exulabat.* Liquet hinc primo *Thaubasio* Antonini in *Thaubasto* esse mutandum, & Martianaeum non satis prudenter, damnata MSS. auctoritate, *Theubatum* retinuisse. Deinde vero *Thaubasium* è regione Clysmatis fuisse situm: nam Dracontius de quo Hieronymus in hac Hilarionis vita, ille est, quem supra ex Athanasio in deserta, quæ circa Clysma sunt, relegatum docuimus. Denique G Pancirolum sane quam negligenter *Thebesten*, celebrem Numidiae urbem, cum Notitiæ *Thaubasteos* contendisse. WESS.

SILE M. P. XXVIII.] *Habent manuscripta & Longolianum. Ex minore Laterculo Comitis rei militaris per Aegyptum Ala prima Aegyptiorum* Sellae. SVR.

SILE.] G. Pancirolus in Notitia *Syllae* ex hoc loco refingit, male, ut apparet, scribens: ego vero aliter sentio, & *Selae* cum hic tum in Notitia præfero: movet me Ἀλύπιος ἐπίσκοπος Σέλης ἐπαρχίας Αὐγουσταμνικῆς, *Alypius Ep. Selae provinciæ Augustamnicae*, qui Concilio Ephesino I. adfuit. WEss.

MAGDOLON M. P. XII.] *Regium exemplar* Magdalo mp. XII. *& reliqua* Magdolo M. P. XII. *Stephanus* Μαγδωλὸς πόλις Αἰγύπτου, Ἑκαταῖος περιηγήσει. SVR.

MAGDOLO.] Urbis hujus Jerem. XLIV. 1., uti Bochartus monuit, mentio est. Credo & huc referri debere ex Ezech. XXIX. 10. ממגדל סונה ועד גבול כוש, *a Magdolo Syenem & terminos Aethiopiae usque*: sic enim vertenda ea esse arbitror. Græci Interpretes LXX., quemadmodum ex Eusebio in Μάγδωλος cognoscimus, recte dederant ἀπὸ Μαγδώλου ἕως Συήνης, etsi nunc vulgo aliter legitur. Scio Jano Vlitio ad Gratii Cyneget. ℣. 507. hoc parum placuisse: verum nisi ita acceperis, sententia orationis non bene sibi constabit. Docetur enim, Aegyptum universam fore vastam & desolatam: jam verte, *a turri Syenes Aethiopiam usque*, & multum gravitati sententiæ deteretur: non sum ignarus, Hebræis כוש. *Cusch*, etiam Arabiæ partem, Aegypto vicinam, adsignificare: sed eam si intellexeris, quid tandem fiet particulis ועד. καὶ ἕως *& usque*: illæ, nisi ego falsus sum, indicio sunt, deficere in priore membro עד *usque*, perfectamque esse sententiam, *a Magdolo usque Syenem & usque fines Aethiopiae.* Idem dixero de C XXX. 6. ejusdem prophetæ. Verum hæc loci alterius sunt: agamus, quod instat. Wess.

ITEM A COPTO BERONICEM VSQVE M. P. CCVIII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua* M. P. CCLVIII: *qua lectio cum numeris, qui à Plinio in hoc eodem itinere assignantur, mire in vulgatis libris convenit.* Inde, *inquit*, Berenice oppidum: ubi portus rubri maris, à Copto CCLVIII. M. P. *Mihique ex eo magna est suspicio à librario Regii exemplaris incuria qua-*

V. C. REGIVS.

PENICONON.	M. P. XXIIII.
DIDIME.	M. P. XXIIII.
AFRODITO.	M. P. XX.
COMPASI.	M. P. XXII.
IOVIS.	M. P. XXIII.
ARISTONIS.	M. P. XXX.
PHALAGRO.	M. P. XXX.
	APOL-

quadam notam L. *fuisse pratermissam: ut in eo legendum esset* M. P. CCLVIII. *Sed cum nec singulares Regii exemplaris numerè ejus conveniant summa, nec reliquorum exemplarium conveniant cum eorum summa numere, & hujus itineris* à Copto Berenicem, *ex quo oppido Indiae, & Arabiae merces Romanum imperium & urbem Romam complere quotannis consueverant, & Plinius singilatim descripserit, ratione hydreumatum exposita, & XII. die confici iter illud ostendat, & Antoninus XI. mansionibus peragat, quibus sua nomina indidit; visum est exemplarium* Antonini *numeros committere, & locum Plinii L. 6. C. 23. integrum adponere vetustorum librorum lectione explorata.* Digna res, nullo anno minus HS. D. imperii nostri exhauriente India, & merces remittente, quæ apud nos centuplicato veneant. Duo millia passuum ab Alexandria abest oppidum Juliopolis. Inde navigant Nilo Coptum CCC. M. P: qui cursus Etesiis flatibus peragitur XII. diebus. A Copto Camelis itur aquationum ratione mansionibus dispositis. Prima appellatur hydreuma XXXII. M. Secunda in monte diei itinere. Tertia in altero hydreumate à Copto XCV. Deinde in monte. Mox ad hydreuma Apollinis à Copto CLXXXIIII. P. M. Rursus in monte. Mox ad novum hydreuma à Copto CCXXXIII. M. P. Est & aliud hydreuma vetus, Troglodyticum nominatur: ubi præsidium excubat diverticulo II. M. Distat à novo hydreumate IIII. M. P. Inde Berenice oppidum: ubi portus rubri maris à Copto CCLVIII. M. P. Sed quia major pars itineris conficitur noctibus propter æstus, & stativis dies absumuntur, totum à Copto Berenicem iter XII. die peragitur. *Strabo L. 17 p. 815. Arabicas, & Indicas merces in* Muris portum, *quem* rubri maris *Plinius appellat, & postea Camelis* Coptum Thebaicam *transmitti asserit: atque inde* Alexandriam *per* Nili *fossam. Et item Plinius alio loco* Copton *Indicarum, Arabicarumque mercium* Nilo *proximum* Emporium *appellat. Aristides praterea in oratione illa Aegyptia p.* 611, Copton Indorum, & Arabum Emporium *adpellat: quare celeberrimi hujus itineris mansionum numeris ex prapositis Antonini exemplaribus explicatis, minime dubium reor, quin veram Plinii summam* CCLVIII. M. P. *conficiant: tametsi in vetusto exemplari Toletano* CCLVII. M. P. *legitur, & in tribus aliis, qua in Bibliotheca cænobii* Aulae Dei *asservantur,* CCLIIII. Sva.

ITER A COPTO.] Excerpta librorum nostrorum, quibus Salmasiani libri accedunt, *Item a Copto Berenicem M. P. CCLVIII.* In Parisiensi MS., quoniam consummata M. P. dant CCLXI., adscribitur, *III. sunt super*, idque Salmasius in suis invenit. Vide eum in Solinum p. 834., ubi cum Plinio & Tabula hoc iter composuit. *Iter* margo Fabriciani exemplaris præfert. Wess.

PENICONON.] *Peniconiconon.* Liber Notit. *Phenicone.* Simi.

PENICONON] *Ex exemplaribus apparet lectionis discrepantia. In Notitia Provinciarum ex laterculo minore Ala viii. Palmyrenorum* Phenicone: *& in vetusto exemplari Aulae Dei* Foenitionis. Sva.

PENICONON.] *Peniconiconon* nostri & Salmasii libri. Fecit hinc Labbeus ad Olympiodorum *Phoenicon iconon*, quod quid sit non bene capio. Felicius Salmasius Φοινικῶνος κώμη explicat: sed quid si Φοινικωνὸ, uti Λευκωὶ & Λευκή, ex secundo casu formarint? Habes in Thebaide urbem Φοινικῶνα *Phoeniconem* Olympiodorus, sed Talmidi & Tapidi vicinam; unde hanc esse non dixero. Vide Photium Cod. LXXX p. 194. Mansio à palmis dicta est, quibus universa Aegyptus & in primis Thebais abundabat, uti Ezech. Spanhemius Diss. VI. de U. & P. Nu-

APOLLONOS.	M P. XXIIII.
CABALSI.	M. P. XXIIII.
CENON YDREVMA.	M. P. XXVII.
BERONICEN.	M. P. XVIII.

ITEM A COPTO BERONICEM. M. P. CCLVIII. Sic. VV. CC. BLANDINIANVS, NEAPOLITANVS, & EXCVSVS LONGOLIANVS.

POE-

P. Numis. p. 344. condocefecit. Habet aliam Phoeniconem in Arabia proxime sinum Nonnosus apud Photium Cod. III & Procopius L. I. B. Pers. C. 19. imo Cosmas Indopleustes eo loci Israelitas ex Arabico sinu in continentem escendisse adfirmat L. V. p. 195. WESS.

DIDIME.] Tabula *Didymos* appellat & *Aphrodito* postponit. Διδύμη verum nomen videtur. WASS.

ARISTONIS.] Arbitratur Salmasius hoc titulo mansionem fuisse ornatam ab eo *Aristone*, quem Ptolemaeus exploratum sinum Arabicum apud Diodorum Siculum ablegasse legitur. Tabula hoc loco *Xeron* habet, forte ob cœli solique siccitatem. WASS.

PHALAGRO] *Strabo in libro ultimo juxta* Arabicum sinum, *&* Heroum urbem Φαχρισελοπολίτης νομός, καὶ πόλις Φαχρισελόπολις: *quam nihil ad hanc pertinere existimo: nam ex recensione mansionum hujus itineris, qua à Plinio commemorantur, satis apparet, nullius oppidi in eo mentionem fieri.* SVR.

PHALAGRO.] Tabula scripta *Philacon*, quod merito verius esse Salmasius suspicatus est: Φυλάκων κώμη aut σταθμὸς videtur appellata. Habet Agatharcides Φυλακὴν in Aegypto p. 22. sed ea alia est. WASS.

CENON DIDREVMA.] Ita legitur in impressis & manuscriptis exemplaribus. Sed Plinium secutus Hydreuma feci: sunt autem *Compasi* & *Apollonos* Hydreumata. SIML.

CENON YDREVMA] *Videtur* Coenon *legendum. De* hydreumatis *nomine prater ea, qua Plinius exposuit, &* aquationum *nomine vertit, Ptolemaeus Geographiae libro primo capite x.* ἐκ ἐνδεχόμενον ἕνα μόνον ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον διὰ τὰς τῶν Ὑδρευμάτων ἀποχάς: *quod vetustus interpres vertit*, ob adaquandi diversiones: *quamvis in excusis Ulmae* adiquandi *pro* adaquandi *legitur*: *in quo aliqui ex recentioribus sunt decepti: & aptius vertissent*, ob aquationum distantias. SVR.

CENON HYDREVMA.] Vetusti libri *Caenon Didreuma*, & *Cenon hydreuma*. Non male ergo Surita, præsertim cum in Tabula insit *Cenonnydrema*: verissimum tamen est *Caenon hydreuma* Καινὸν ὕδρευμα, quia Plinius *novum hydreuma* sive *hydreum*, ut in MSS. est, appellat: Quin vero Plinii *hydreum* ὑδρεῖον probum sit, nulla est dubitandi caussa: nec tamen ob Harduini allatam rationem, qua *hydreum* locum aquationis, *hydreuma* ipsam aquationem esse ait: certum enim est ὕδρευμα pro ipso aquationis loco a Ptolemaeo atque aliis esse usurpatum: potuissetque Harduinus ex Salmasio in Solinum p. 834., quem cum ea commentaretur ob oculos habuisse apertissimum est, nisi festinatio curam exemisset, solidiora condiscere. WESS.

BERONICEN M. P. XVIII.] *Strabo in sinu* Arabico, *&* Troglodytica *regione* Berenicem *constituit: atque itidem Plinius L. 2. C. 73.* Troglodytarum *urbem adpellat, & Stephanus ex ejus nominis urbibus, tertiam in* Troglodytice *regione statuit. Justiniani atate* mare rubrum *in finibus Palaestinae, qui ad id pertinent mare, Romanorum ditionem diremisse Procopius de bello Persico libro primo C. 19. auctor est.* SVR.

BERONICEN.] Vaticanus *Veronicen*. Ableganda vero hinc est *Berenice* Troglodytarum urbs, qua de Surita. Plinius hanc, &, quæ in Troglodytice fuit, studiose distinxit L. VI. C. 29. Eam, de qua sermo est, Epiphanius Haeres. LXVI. C. 1. memorat, indidemque merces ex India advectas per Thebaidem reliquamque Aegyptum divendi. Arabibus K*fairo* audit apud Golium ad Alferg. p. 145., cui jungi possunt Stukii scholia ad Periplum maris Eryth. p. 4. Ceterum *Pernicido portum* pro *Beronicide*, de qua terminatione vide supra p. 66., Tabula appellat, Βερνίκη Epiphanius, Βερενίκη Arrianus in Periplo. WESS.

ITEM A COPTO.] Reliqui has mansiones,

POENICONICONON.	*M. P. XXVII.*
DIDIME.	*M. P. XXIIII.*
AFRODITO.	*M. P. XX.*
COMPASI.	*M. P. XXII.*
IOVIS.	*M. P. XXXIII.*
ARISTONIS.	*M. P. XXV.*
FALACRO.	*M. P. XXV.*
APOLLONOS.	*M. P. XXIII.*
CABALSI.	*M. P. XXVII.*
CENONDIDREVMA.	*M. P. XXVII.*
BREONICEM.	*M. P. XVIII.*

ITER

nes, Suritae voluntati obsecutus, ut codicum discrepantiæ liquidius dignoscerentur, & tanto quidem magis, quod & nostri his assentirentur libri. WESS.

ITEM THRACIAE] *Refert se hujus Itinerarii auctor ad suum in provinciis obeundis certum, & constitutum ordinem. Nam posteaquam illud* Alexandria *iter ab occidua* Nili *parte ultra* Syenem Hierasycaminon usque *absolvit, & postea ex adverso magni fluminis, Arabiam versus è regione peregit, ad celeberrimumque se iter* Copto Berenicem *contulit, que viam Romani ad Indias, & Arabicas merces exportandas patefecerant, rursus ad Thracias provincia regiones lustrandas convertit, quum superiore itinere* Sirmio Nicomediam *penetraverat: & à* Cabyle *Thraciae urbe* Hadrianopolim *iter instituit.* SVR.

ITEM THRACIAE.] Deficiunt hæc verba in MSS. veteribusque editis: sunt quoque inepta, sicuti quæ sequuntur indicant. Visum ergo est ea inducere atque delere. WESS.

A CABYLE.] Scripti libri *Cabile. Cabilis* Tabula Peutingerana, Καβύλη Harpocrationi, Suidae atque aliis. Demosthenes Philippica IV. p. 78. Thraciae oppida Δρογγίλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν connectit, & περὶ τῶν ἐν Χεῤῥον. p 60., ubi scholiastes monet, loca esse obscura circa Strymonem atque Amphipolin, quod certe in Cabyle verum non est. Situs ejus cognoscitur ex Tabula scripta & Ravennate, a quibus in intima Thracia, circiter CX. M. P. à Philippopoli collocatur. Ravennas præterea L. IV. C. 7. eam Marcianopoli pæne adjungit. Recte ergo Suidas κατὰ μέσον τῆς Θρᾴκης *in media Thracia* positam fuisse ait: hinc porro cognoscimus, non sine ratione viros doctos Strabonis *Calyben* eandem atque hanc esse arbitrari: figit eam supra Byzantium L. VII. p. 320, qui situs prorsus convenit. Videntur quidem gentilia nomina *Calyben* & *Cabylen* diversas facere urbes, siquidem a *Calybe* Καλυβῖται & Καλυβεῖς, a *Cabyle* Καβυληνοὶ apud Stephanum formantur: neque tamen adeo prægnans validaque hæc ratio videtur, ut gemina oppida credamus; multum enim in his sibi indulserunt veteres, suntque *Cabyletae* a *Cabyle* apud Plinium L. IV. C. 11. ex Harduini sive potius Th. de Pinedo emendatione. Jam non indigna Cabyle fuerat, cui locus in Geographia sacra a Car. à S. Paullo assignaretur ob hæc ex fragmento III. Oper. Histor. Hilarii p. 1326. *Severus Episcopus à Cabula opto vos in Domino bene valere.* Quod autem Schurtzfleischius in Notit. Bibl. Vinariensis p. 273. Cabylen & Philippopolin eandem facit, id enimvero, ne nunc alia adferam, Itinerario & Tabula fit invitis. Ceterum MSS. atque editi LXXIX. M. P. annectunt, solo Cusani una millia detrahente: vir doctus Fabricii exemplari adscripsit *forte* LXXXIX. WESS.

M. P. LXXVIII.] *In Regio male* CCV. *pro* LXXVIII: *trium mansionum numeris inter se concinentibus.* SVR.

ORVDISZA AD BVRGVM M. P. XXX.] *Regium* Orodista ad Burgum M. P. XXX. *Blandinianum & Longolianum* Orudisza mpm. XXX. *Neapolitanum* Crudisza ad Burgum mpm. XXX. SVR.

ORVDISZA.] Hanc ego mansionem legere non memini. *Burgi* vocabulum ostendit castello vicinam fuisse, quod labente Imperio *burgum* appellare adsueverunt. Vide Vegetium L. IV. R. M. C. 10. Ortelius in Thesauro auctor est, *esse qui suspicetur Aphrodisia legendum*, quo nihil

ITER THRACIAE.

A CABYLE PER COMPENDIVM HADRIANOPOLIM VSQVE. M. P. LXXVIII. Sic.
ORVDISZA AD BVRGVM. M. P. XXX.
IN MEDIO. M. P. XXV.
HADRIANOPOLI. M. P. XXIII.
A PLOTINOPOLI HERACLEA. M. P. XCII. Sic.
TRAIANOPOLI. M. P. XXII.
APRIS. M. P. XXIII.
RE-

nihil adjuvamur: Aphrodisiadem sive Aphrodisia, ut Agathias & Tabula haud bene vocant, infra habebimua, sed in Chersonneso Thraciae, nec magno intervallo a Callipnli diversam: illius autem nulla potest esse ratio in intima Thracia constiintis. Wass.

IN MEDIO.] Si certum atque exploratum foret, mansinnem hanc ita esse nnncupatam, qnod media Orudiszam inter & Hadrianopolim esses, citra dubium Suritae esset sententia: jam vero & aliarum potuit esse *media*. Margo Fabriciani libri xxxiiii. Hadrianopoli adponit, Cusani vero schedæ M. P. XXIIII., quæ ad Suritae conjecturam proxime accedunt. Wesa.

HADRIANOPOLIM M. P. XXIII.] *Habent exemplaria, cum legendum videatur* M. P. XXV. *Nam ex superiore mansione* In medio M. P. XXX. *conjicitur ab* Orudisza Hadrianopolim L. M. P. *abesse: &* In medio ad XXV. M. P. *constitutam fuisse eam mansionem, ut sæpe videmus in hoc Itinerario.* Svr.

HADRIANOPOLI.] Urbem hanc ab Oreste, *postquam se apud tria flumina circa Hebrum purificaverat*, Oresteam dictam fuisse Lampridius in Elagabalo C. 7. refert. Habet tria flumina circa Hadrianupolim Nicetaa Choniates in Manuele Comneno L. VI. p. 33. Edit. Basil., quæ, si acquiescere liceat in Lampridii narratione, ea esse potuerunt: ut ut est, scriptoribus rerum Constantinopolitanarum nihil magis solenne est, quam Orestiadis nomen Hadrianopoli imponere: Nicetas in Andronico Comneno p. 139. καὶ γνωρίζει ἡ τὴν Ὀρεστιάδα, ἥτις δ᾽ ἂν ἄλλῳ Ἀδριανούπολιν In sequentibus Orestiadem atque Hadrianopolin frequentissime permiscet: Nicephoro Gregorae adeo Orestiadis nomen commodum atque elegans est visum, ut altero rarius utatur, nec quicquam dissentit Laonicus Chalcocondyles L. I. R. T. p. 20., nec Joan. Tzetzea, neque auctor Vitae Athanasii, Patriarchae Constantinop., quorum verba excerpsit Leo Allatiua ad Georginm Acropolitam C. 13. Wass

A PLOTINOPOLI HERACLEAM M. P. XCII.] *Utraque Thrasiae urbs, &* Plotinopolis *nomen urbi ab Hadriano Imperatore ex* Plotinae *Trajani uxoris nomine inditum fuisse videtur; & eadem videtur esse mediterranea* Heraclea, *de qua supra ab Antonino mentio, altera nempe ab* Heraclea Perintho *Propontidis, de qua infra meminit Antoninus.* Svr.

PLOTINOPOLI.] Trajannsne an Hadrianus nrbem condiderit cum exploratum non sit, vero videtur similiua a Trajano originem & uxoria cognomen accepisse: *Herasleam* hanc fuisse aliam nnde Surita noverit, equidem non perspicio: nam ea, quam supra habuimua, haud dubie Perinthus est. Justiniannus Plotinopolin instauravit, Procopio L. IV. Aedif. Justin. C. 11. auctore: numi ΠΛΩΤΕΙΝΟΠΟΛΙΤΩΝ titulnm sæpe præferunt. Aberat urba, si Tabula fidem capit, nam in Antonino contractius est intervallum, XXIIII. M. P. ab Hadrianopoli. Waas.

TRAIANOPOLIM M. P. XXII.] *Altera* Traianopolia *ab ea, quæ in Cicilia* Selinus *antea dicta fuit: ut Xiphilinus meminit ex Dione: quo loco* Traianus *diem obiit.* Svr.

APROS M. P. XXII.] *Regium* Apris M. P. XXIII. *Reliqua* M. P. XXXIII. Apros *Colonia Plinio L. 4. C. 11. quam à* Philippis CLXXXVIII. M. P. *abesse tradit, & Ptolemaeo* Ἄπρος, *&* Perinthum Heracleam *adjungit Ammianus libro* XXVII. C. 4. *Stephano* Ἄπρος θηλυκῶς πόλις Θρᾴκης. Svr.

APRIS.

RESISTO. M. P. XXII.
HERACLEA. M. P XXV.

ITER A SEBASTIA COCVSO PER MELITENAM. M. P. CCXCIII. Sic.

BLANDOS. M. P. XXIIII.

EV-

APRIS.] Nicetæ Ἄπρως in Balduino p. 305. Coloniæ dignitatem temporibus Aotonini Pii ex Ligoriano numo, cui inerat COL. APROS. TITIA. AELIA. HADRIANA. ANTONINA. AVGVSTA., L. Holsteinins obtinuisse ad Stephanum arbitrabatur, sed oblitus loci Pliniani, in quo colonia est. Verius dixeris, a Claudio Imp. coloniam esse factam: habet enim Sponius Miscell. p. 173. lapidem, inscriptum COL. CL. APREN., *colonia Claudia Aprensi.* Cedreni commentum, quo ab Apro Cari socero, rectius Numeriani dixisset, urbis nomen & originem repetit, explosit Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 15. WESS.

RESISTON M. P. XXII.] *Regium* Resisto M. P. XXII. *Reliqua* M. P. XXXII. & *Plinii L. 4. C. 11. excusa exemplaria totidem* M. P. Apris Resiston *connumerant, sed in tribus vetustis* XXII. M. P. *designantur, & in Toletano pessime affectus est hic locus. Infra omnia excusa exemplaria* ab Apris Resiston XXVI. M. P. *attribuunt. Ptolemaeus* Βισάνθη ἢ Ῥαίδεσον. *Cum Plinius L. 4. C. 11.* Bisanthem Macrontichos *dictam doceat: qua à* Propontide *ad* Melanem *sinum inter duo maria porrectis muris procurrentem excludit* Cherrhonesum. *Et Procopio item, de ædificiis Justiniani L. 4. C. 9., oppidum maritimum ad navigandum* Hellespontum *peridoneum situm habens* Ῥαίδεστος. *Stephanus urbem Macedoniae* Bisanthem *juxta* Thraciam *apponit. Suidae* Ῥαίδεστος πόλις. SVR.

RESISTO.] Nostri MSS. XXXII. addunt: ego Regiom Suritae sequor. Scio quid io Plinio Harduinus tentarit, sed ei satis suo loco faciemus. Rectius ille animadvertit, non ex vero Pintianum Plinii & Itinerarii *Resistum* cum Rhaedesto composuisse: Rhaedestus veterum est Bisanthe. Ptolemaeus Βισάνθη ἢ τοι Ῥαίδεστον. Hæc extra militarem viam ad Propontidem erat posita: iode χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ Xenophonti L. VII. Exp. Cyri p. 313., & Ῥαίδεστον ἐπιθαλάττιον Nicetae io Balduino p. 302., & παραθαλαττίδιον in Isacio Angelo III. p. 222. Jam vero Bisanthen Plinius a Resisto distinguit. Qoare male Pintianum suum secutus est Surita, & Suritam alii. Resistus in Thracia mediterranea, nec tamen admodum celebris, fuit. WESS.

HERACLEAM M. P. XXV.] *Regium exemplar* Eraclea M. P. XXV. *Blandinianum & Neapolitanum* Heraclea M. P. XV. *Longolianum* XVI. *sed harum mansionum numeri ex Regio collocati veram summa* XCII. M. P. *rationem conficere videntur. Adhac Procopius* Rhaedeston *ab* Heraclea *itinere diei abesse perhibet, eodem Commentario.* SVR.

HERACLEA.] Magno consensu XV. M. P. librorum oostrorum excerpta addunt, quæ X. M. P. augenda esse apparet. Io Parisiensi libro margo exterior ostentat, *respice, XI. sunt super.* WESS.

ITEM A SEBASTIA COCVSON PER MELITENEM M. P. CCXCIII.] *Consentiunt exemplaria Reg. & Blandinianum, ac Longolianum. In Neapolitano* CCCXCIII. *Ex* Thracia *provincia in* Cappadociam *trans fretum transiit. Plinius L. 6. C. 3. in* Cappadociae *regione* Colopena Sebastiam, *&* Sebastopolim *recenset: & Ptolemaeus in* Cappadocia *inter mediterraneas* Ponti Polemoniaci. Cocusos *hos Itinerario tanquam celebre oppidum proponitur: cujus apud Geographos auctores nullam reperio fieri mentionem. Ex his vero qui historiam Ecclesiasticam concinnavere, apparet, oppidulum fuisse* Armeniae *Arcadii Imperatoris tempore, in Imperii Romani finibus, ad os Ponti in solitudine vasta situm, quo D. Johannes Chrysostomus in exilium projectus est, qui ad* Constantium *presbyterum hac scripsit:* Septuaginta diebus in itinere consumptis, aliquando tandem Cucusum pervenimus: locum totius orbis, propter solitudinem gravissimum. *Et in eadem Epistola.* Quandoquidem & nos tertium jam annum in exilio agentes, io fame, peste, bellis, continuis obsidionibus, solitudine incredibili, morte quotidiana, ensibus Isauricis, non mediocriter aoimos adjicit, & consolatur affectionis vestræ abundantia, &

con-

EVSPOENA.	M. P. XXVIII.
ARANIS.	M. P. XXIIII.
AD PRAETORIVM.	M. P. XXVIII.
PISONOS.	M. P. XXXII.
MELITENA.	M. P. XXXII.

AR-

conſtantia, & fiduciæ ſtabilitas. *Vide Nicephorum lib. xiii. In Chalcedonenſi Concilio Domnus Epiſcopus* Cocuſi *civitatis ſubſcripſiſſe traditur.* SVR.

ITER A SEBASTIA.] Hoc vir doctus, qui Fabricii exemplar verſavit, in MSS. reperit: ceteri *a Sebaſtia*: ſaltos qui hic fit in Armeniam, mihi pæne perſuadet, itinera, quæ præceſſerunt, infra fuiſſe ponenda, ubi ex Pannonia in Thraciam pergitur: neque enim commode hæc connectuntur. Ceterum *Sebastiam* in Armenia prima Hierocles habet ac Procopius L. III. Aedif. C. 4., ubi à Juſtiniano novis moenibus ornatam fuiſſe addit: ſed quod ille inſtauravit, id Tartarorum princeps Timor, incolis crudeli ſupplicio excarnificatis, evertit, referente Duca Hiſt. Byzant. C. 15. Arabes eam *Siwâs* vocant & III. manſionibus a Militeoe disjungunt apud Golium in Alferg. p. 266. WESS.

BLANDOS.] Nuſquam hanc inveni, ut nec plures alias, in remotiſſima hac orientis parte poſitas. WESS.

EVSPOENA.] Ptolemaeo *Phuphena.* SIML.

EVSPOENAM M. P. XXVIII.] *Regium* Euſpena M. P. XXVIII. *Blandinianum* Euſpoena M. P. XXV. *Neapolitanum* Euſpena mpm. XXVIII. *Long.* Euſpoena mpm. XXV: *&* XXVIII. *corrigitur. Ptolemaeo* Οὐασαυὰ *oppidum recenſetur: quod* Armeniae *attribuitur: neque ad hanc pertinere regionem poteſt; qua adhuc Cappadociae eſt ante* Meliteoem. SVR.

EVSPOENA.] Jam in Armeniam minorem devenimus, neque adeo, ſi cetera convenirent, Ptolemaei aut *Phuphenam* aut *Vaeſapam* adſpernarer: verum nimium eſt in vocabulis diſcrimen. WESS.

ARANIS.] Ptolemaeo L. V. C. 7. Ἀζαρα, ſive, ut MS. Coiſlinianus, Ἀζαρα. WESS.

AD PRAETORIVM.] Alias *à Praetorio.* meminit hujus liber Notitiarum. SIML.

AD PRAETORIVM M. P. XXVIII.] *Habent Regium exemplar, & Neap. Bland.* ad Pretorium M. P. XXV. *& Long.* A Praetorio M. P. XXV: *&* XXVIII. *corrigitur.* SVR.

AD PRAETORIVM.] Ex Vaticano Schelſtrate *ad Praetorium* vulgavit: ceteri variant. In Notitia Imp. Or., quam Simlerus citat, manſionem hanc legere non memini: eſt quidem ſub diſpoſitione Viri Spectabilis Ducis Armeniae *Ala prima Praetoria nuper conſtituta*; utrum vero in hac manſione qui finivero? *Praetorium* in provinciis habitationi præſidis erat paratum; ſi vero is *palatium* incoleret, *pratorium vel ſuſcipiendis conſervandiſque ſpeciebus publicis, horreorum vice, vel alia neceſſaria rei deputabatur*, ut Imp. Leo decernit L. 14. C. de Of. Rect. Provinc. Eſt apud Rodericum Carum L. III. Antiq. Hiſpal. C. 57. in veteri marmore PRAETORIVM IN VRBE MVNDA, QVO PATRES OB REMP. ADMINIST. CONVEN. Plura dicam alias. Tu vero vide Jac. Perizonium Differt. II. §. 21. de Praetorio. WESS.

PISONOS M. P. XXXII.] *Regium* Piſonos M. P. XXII. *& reliqua exemplaria* mpm. XXXII. SVR.

MELITENA.] Hic in MS. exemplari & in impreſſis codicibus perperam legitur *Macelena* vel *Malecena*, cum in ipſa itineris inſcriptione ſcribatur, id *per Melitenam Cocuſum* ducere. SIML.

MELITENEM M. P. XXXII.] *Regium* Meletena M. P. XXII. *Blandinianum* Malecena M. P. XXXII. *Neapolitanum* Macelena mpm. XXXII. *Longolianum Blandiniani lectionem præfert, quòd plerumque in eo exemplari uſu venit, &* Maſſelena *mutatis litteris corrigitur. Plinius Regionis* Melitenae *meminit*: Cappadociae, *inquit L. 6. C. 3.*, pars prætenta Armeniae majori Melitene vocatur: & Melitae urbis, à qua Melitene dicta ſit, *ab eo ſit mentio. In* Colopena *vero* Sebaſtiam, *&* Sebaſtopolim. Hæc parva ſed paria ſupra dictis. Reliqua ſui parte *Melitam* à Semiramide conditam haud procul

Z *Euphra-*

ARCAS.	M. P. XXVI.
DANDAXINA.	M. P. XXIIII.
OSDARA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.
COCVSO.	M. P. XXXVIII.

ITER A SEBASTIA COCVSO PER CAESAREAM. M. P. CCLVIII. Sic.

SCA-

Euphrate: & de Melitene regione, *qua prelata sunt, paulo post: sed in vetustis exemplaribus, cum* Melitae *urbis ab eo mentio fit, littera adeo sunt implicata, ut vix elicias* Melitemne, *an* Melitenam *vocet. Strabo Amanum ad Euphratem &* Melitinam *usque progredi, ad quam Comagena Cappadociae adiacet, auctor est: ex quo loco Stephanus* Melitenem *urbem, non regionem intellexit & verba Strabonis profert. Ammianus libro xix. C.* 8. Exinde Melitinam minoris Armeniae oppidum venimus. *Ptolemaeus &* Melitenae *regionis ad* Euphratem *meminit, & in eadem regione* Melitinae urbis. *In Notitia Provinciarum sub dispositione viri spectabilis Ducis Armeniae* Præfectus Leg. xii. Fulmineae Melitene *recensetur. Justinianus praeterea Novel.* 31. *in Armeniae distributione tertiam* Armeniam *instituit eam, quae prius secunda dicebatur, in qua principatum teneret* Melitene. Ἀρχαία πόλις ἐπίσημος, εὐκλιμῶ τε γῆς καὶ ἀέρος κεκραμένη καὶ οὐδὲ πόρρω διεστῶσα τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ. *Procopius de bello Persico libro primo C.* 17., Armeniae minoris *Metropolim esse* Melitenem *tradit, urbem quidem dignissimam, deinde* Samosata, *& post* Hierapolim; *&* περὶ τῶν Κτισμάτων *L.* 1. *C.* 7. *in urbe Armeniae Melitena quondam Legionem xii. fuisse constitutam perhibet. In Concilio Chalcedonensi Constantinus Episcopus* Melitenae *civitatis metropolis Armeniae scribendo interfuit. Et Nicephorus Calistus libro xi. Ecclesiastica historia Concilium* Tyanae *coactum memorat, cui interfuit Otresius* Melitinae *Episcopus.* Svr.

MELITENA.] *Matelena Macilena*que libri nostri edunt, quod à Simlero & Surita recte correctum est. Stephani errorem tetigit quoque Salmasius *in* Solin. p. 444. & Pinedo ad Stephan., sed qui ipse in errorem sese induit, cum Ortelium notat, *Melitenem* urbem agnoscentem: nihil enim certius illius opinione. In Plinio Martianus Capella L. VI. p. 222. *Melitam* videtur legisse. Plura postmodum dissere-mus. Wess.

ARCAS M. P. xxv.] *Habent exemplaria manuscripta, & Longolianum: alterius ejus nominis urbis* Phoenices *regionis apud auctores Geographos celebris supra fit in hoc* Itinerario *mentio.* Svr.

ARCAS.] Habet Hierocles *Arcas* in Armenia secunda, quam tertiam esset jussit Justinianus Novell. xxxi. C. 1., ubi & *Arcas Melitenae* subesse vult. Vide etiam infra. Wess.

DANDAXINA.] Alias *Dandacona.* Siml.

DANDAXINA M. P. xxiiii.] *Regium* Dandanixa m. p. xxiiiii *& reliqua* Dandaxnia mpm. xxiiii., *& infra eadem variant exemplaria.* Svr.

PTANDARI.] Vel *Pandari* vel *Tandari.* A Ptolemaeo *Tanadaris* ponitur in præfectura Cataonica: distantiarum tamen ratio non bene congruit. Siml.

PTANDARI M. P. xxiiii.] *Regium* Ptandaria m. p. xxiiii. *& infra* Tandari, *&* Ptandari. *Blandinianum* Pandari, *& postea* Ptandari, *&* Ptandaris: *Neapolitanum* Pandari, *& paulo post* Ptandari: *& item in Longeliano, ut haud dubie* Ptandari *sit legendum. Forte ea est, qua Ptolemaeo in Praefectura Cataoniae provincia Armeniae* Τανάδαρις *appellatur. Nam infra à* Sebastia Cocuson *per compendium ab Antonino* Comanis, & Ptandari *adjunguntur* xxiiii. m. p. Svr.

PTANDARI.] Nostri omnes *Pandari.* Ταναδάρις Ptolemaei, ut recte Simlerus, ob distantiæ differentiam huc pertinere non potest, nisi Geographum errasse velis. In veteri Notitia Metropolitanorum, edita a Car. a S. Paullo, Caesareae Cappadociae adjungitur ὁ Ταναδῶν, sed neque ille hic locum tuebitur: sunt enim ibi conturbata omnia, & multi Ephesino præsuli subjecti perverse in dioecesin Caesariensis transduntur: ὁ Ἀρμάνδου ibi verum est. Ego hanc & quæ præcesserunt, nondum inveni. Ὄρομαγα non longe a Melitene Ptolemaeus ponit,

SCANATV. M. P. XXVIII.
MALANDARA. M. P. XXX.
ARMAXA. M. P. XXVIII.
EVLEPA. M. P. XXIIII.
CAESAREA. M. P. XVI.

AR-

nit, poteſtque cum *Oidara* contendi: Ὄραμα tamen Palatin. & Coislin. MSS. edunt. Wess.

COCVSON M. P. XXXVIII.] *Regium* Cocuſo M. P. XXVIII: *& infra idem exemplar* Ptandari Cocuſon M. P. XXXVIII. *numerat. Blandinianum* Cocuſo M. P. XXXVIII. *& Neapolitanum: Longolianum* M. P. XXXVIII: *corrigit* XXVIII. Sur.

COCVSO.] *Civitatulam Cappadociae, nomine Cucuſam* appellant Notkerus & Uſuardus in Martyrum indice VII. Id. Junii. Cappadociae περὶ τὸ ἐρημον τ̃ Ταύρυ *circa deſerta Tauri montis loca* adſcribit Athanaſius Apol. de fuga p. 322. & Hiſtor. Arian. ad Monachos p. 348. Joan. Chryſoſtomus τὸ ἐρημότατον χωρίον τ̃ Ἀρμενίας Epiſt. 119. & πάσης τ̃ καθ' ἡμᾶς οἰκυμένης ἐρημότατον χωρίον Epiſt. 87. appellat. Quod vero Armeniae Cocuſum contribuerit, quam Cappadociae Athanaſius eſſe ajebat, factum inde eſt, quod Armeniae II. ſit attributa, cum olim Cappadociae fuiſſet, teſte Theodoreto L. II. H. E. C. 5. Ceterum Κυκυσὸν Graeci nuncupare ſolent, quamquam Κυκυσὸν in Vaticano Chryſtomi MSS. Benedictini invenerunt. Vide Epiſt. 84. & N. Bergerum L. III. Viar. Milit. C. 44. Wess.

M. P. CCLVIII.] Sic libri omnes; nec tamen ſingularum manſionum numeri reſpondent, neque id ſane præter ſolitum. Wess.

SACANATA.] Alias *Scanatus.* Siml.

SCANATVM M. P. XXVIII.] *Regium* Scanatu M. P. XXV: *& reliqua* Sacanatu M. P. XXVIII. Sur.

SCANATV.] Noſtri omnes *Sacanatu*: Cuſani tamen liber alio itinere *Soanatus*, quod & Ortelius in ſuo invenit, edit. Mihi alibi viſa non eſt. Wess.

MALANDARA M. P. XXX.] *Habent manuſcripta & Longolianum: cum infra eadem &* Merandara *&* Maiandara *præterant diverſis itineribus. Forte Ptolemaei eſt* Μάρδαρα *in mediterraneis* Ponti Cappadociae *provincia.* Sur.

MALANDARA.] *Malandera* Cuſani ſchedæ. Μάρδαρα Ptolemaei ut hæc ſit, diſtantia non feret. Wess.

ARMAXA M. P. XXVIII.] *Regium* Ermata M. P. XXVIII: *& reliqua* Armaxa mpm. XXVIII: *& infra ſemper* Armaxa. Sur.

ARMAXA.] In Tabula eſt *Armaha.* Forte Ptolemaei eſt Ἄρζαμα. Wess.

EVLEPA.] Æque ignorantiæ tenebris obcæcata luce claritatis hæc manſio caret quam precedens: *Eulexa* dicitur in Cuſani MSS. infra. Wess.

CAESAREAM M. P. XVI.] *Habent auferendi caſu manuſcripta, & Long. exemplar. Hae eſſe* Mazaca *videtur Strabonis*, Cappadociae *metropolis: & Plinio L. 6. C. 3. ſub monte* Argaeo Mazaca *recenſetur*, Quæ nunc, *inquit*, Caeſarea nominatur. *Nicephorus Calliſtus L. 10. eſt auctor, Claudium Caeſarem appellatione mutata, nomine ſuo cohoneſtaviſſe. Ptolemaeus in Praefectura Ciliciae*, Cappadociae *provincia*, Μάζακα ἡ Καισάρεια. Sur.

CAESAREA.] Procul vero eſt Nicephorus. Rectius a Tiberio Caeſaream cognomen accepiſſe Suidas in Τιβέριος tradidit. Urbs erat ampla, Argaeo monti accubans: unde Philoſtrato L. II. Vit. Soph. C. 13. Καισάρεια ἡ Καππαδοκῶν ὄρει Ἀργαίῳ πρόσοικος, & Palladio in Chryſoſtomi vita p. 77. Καισάρεια ἡ πρὸς τῷ Ἀργαίῳ dicitur, prorſus ut in numis ΚΑΙϹΑΡΕΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟϹ ΑΡΓΑΙΩι. Diceres hunc ſimilemve montem in animo fuiſſe Morelli, vertentis hæc Libanii tom. II. p. 412. Ἀλλὰ μὴ πρόσγε τὴν δοκοῦσαν φιλανθρωπίαν Φιλίππυ περὶ τὺς ἁλόντας Ἀθηναίυς, ἐι Ἀργαῖον κατῆγον, *quando Argaeum appulerunt:* ſed quidquid ille cogitarit, egregie falſus eſt; neque enim loci nomen ſed viri eſt, quem Athenienſes in regnum deduxerunt, qua de re Mauſſacus ad Harpocrationem. De cetero Caeſarea ante *Mazaca*, *Maxima* perperam Ptolemaeo Lucenſi L. VI. H. E. C 4., vocabatur. Hieronymus Quæſt. in Geneſ. C. X. *Moſoch Cappadoces, unde & urbs uſque hodie apud eos Mazeca*, Mazaca de-

 derat

ARTAXATA.	M. P. XXIIII.
CODVZABALA.	M. P. XVIII.
COMANA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.
COCVSO.	M. P. XXXVIII.

ITER A SEBASTIA COCVSO PER COMPENDIVM. M. P. CCVI. Sic.

TO-

derat ipse, *dicitur:* solus quod sciam Xenophon Ephesius L. III. Ephesiacon *Μάζακον, πόλιν τῆς Καππαδοκίας μεγάλην καὶ καλὴν* numero singulari appellat. Parietinas urbis, motu terræ disjectæ, Nicephorus Bryennius L. II. Comment. C. 3. memorat. WESS.

ARTAXATA M. P. XXIIII.] *Regium & Bland. habent. Neap.* Artaxata mpm. XXVIII. *Long.* mpm. XXIIII *& corrigit* XXVIII. *Urbs celebri fama majoris Armeniae, quam* Araxis *praeterlabitur.* SVR.

ARTAXATA.] XXVII. M. P. Cusani MSS. aliique apponunt: Regio tamen Suritae consentit margo Fabriciani exemplaris. *Artaxata* Armeniae majoris nihil ad hanc urbem, quippe longissime inde disparatam. Tabula Peutingerana in hoc itinere LIII. M. P. a Comanis Cappadociae *Arasaxa* habet: ea hæc est, agnita quoque Ptolemaeo L. V. C. 7. Infra enim optimus Suritae codex *Arasaxa*, ceteris *Artaxata* probantibus, edit. WESS.

CODVZABALA.] Vel *Coduzalaba.* SIML.

CODVZABALA. M. P. XVIII.] *Regium* Coduxsaba M. P. XVIII. *& paulo post in eo exemplari* Coduzabala. *Bland.* Coduzalaba mp. XVIIII. *& infra* Coduzalbabla. *Neapolitanum* Coduzabala mpm. XVIII. *Longolianum* Coduzalaba mpm. XIX: *&* Coduzabala *corrigitur, quam dictionem praeferendam existimavimus.* SVR.

CODVZABALA.] E libro Cusani *Coduzabala M. P. XXIX.* esceeptum est, ex ceteris XVIII. M. P. Vaticanus præterea *Coduzalababla:* inferius vero Vossian. *Codezabala*, Cusani schedæ *Codelaba.* In Tabula *In cilissa* invenitur, quæ nihil est celebratior. WESS.

COMANA M. P. XXIIII.] *Habent manuscripta & Longolianum exemplar. Has est* Comana Cappadociae *cognominata, praefectura Cataeniae Armeniae, provincia Cappadociae. Vtraque* Dianae *Tauricae sacra, ut pluribus refert Strabo.* Comana *plurium numero pretulisse auctor Commentarii Alexandrini videtur; cum de utraque urbe mentio fit, de Pontica hac proferuntur.* C. 35. Nam ex Ponto à Comanis jugum editum silvestre est pertinens in Armeniam minorem, quo Cappadocia finitur ab Armenia. *Hujus vero Comanae Antonini hoc pacto C.* 66. Magnisque itineribus per Cappadociam confectis, biduum Mazacae commoratus, venit Comana vetustissimum, & sanctissimum Bellonae templum, quod tanta religione colitur, ut sacerdos ejus Deae majestate, imperio & potentia secundus à rege consensu gentis illius habeatur: Id homini nobilissimo Nicomedi Bithynio adjudicavit, qui regio Cappadocum genere ortus, propter adversam fortunam majorum suorum, mutationemque generis, jure minime dubio, vetustate tamen intermisso, sacerdotium id repetebat. *De ea regni controversia plura apud Strabonem. Dion L. 35. p. 5. plurium etiam dictione duas esse urbes Cappadociae non procul inter se distantes memorat: & utramque gladium habere, quem verum Iphigeniae esse arbitrarentur. Procopius de bello Persico libro primo C. 17., perhibet* Orestem *locis plurimis obitis, cum in* Ponto *constitisset, montem praeruptum contemplasse, ad cujus radices* Iris *fluvius praeterflueret: & eum locum ab oraculo sibi designatum existimasse, & eo loco urbem clarissimam cum* Dianae templo *exaedificavisse, quam* Comanam *ab excisa in eodem loco sibi* coma *nuncupavisset. At postmodum cum praesensisset, non rite oraculi mentem eruisse, errabundum locum quendam in Cappadocia, alteri, qui in* Tauris *erat, maxime similem, reperisse. Nam inibi &* Taurus *mons erat, & fluvius* Sarus: *at rursus urbem nobilem eo situ condidisse, & templa duo, alterum* Dianae, *Iphigeniae vero sorori alterum, quae postea Christiani in sua templa instaurarint, nulla aedificiorum penitus parte immutata: Eamque itidem urbem* Comanam *appellavisse ab excisa rursus coma, cum morbo omni-*

no

TONOSA.	M. P. L.
ARIARATHIA.	M. P. L.
CODVZABALA.	M. P. XX.
COMANA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.
COCVSO.	M. P. XXXVIII.

ITER AB ARABISSO PER COMPENDIVM SATALAM. M. P. CCLXVIII. Sic.

TO-

no liberatus esset. Suidas eum Κομάνα *urbem commemorat*, Ἔστι, *inquit*, ὁ Χρυσόστομος ἐξόριστος *mortuus*. SVR.

COMANA.] Hæc χρυσῆ dicebatur, ut a Pontica discerneretur, Procopio & Justiniano Novella XXXI. auctoribus. Ponticam *Iris* alluebat, quem fluvium Gregorius Nyssenus in vita S. Macrinae p. 182. egregie descripsit. WESS.

TONOSA.] Forte Ptolemaei *Horsa* vel *Horosa*. SIML.

TONOSA M. P. L.] *Regium*, *&* *Neapolitanum* Tonosa: *Blandinianum* Tosona mpm. L. *&* *Longolianum: sed sequenti itinere* Tonosa *praeferunt*. SVR.

TONOSA.] In Ptolemaeo Ὄρσομα est; *Hersa*, quam urbem Simlerus hanc esse conjicit, Palatini & Coisliniani MSS. scripturæ Ὄρσα respondet: ego nostram esse non temere dixero. WESS.

TRIARITHIA.] Vel *Triarachia* vel *Ariarathia*, quod magis probatur. Ptolemaeus in præfectura Sargarausena *Ariarathirae* meminit. SIML.

ARIARATHIAM M. P. L.] *Regium exemplar* Ariarathia M. P. L. *Blandinianum* Triarithia M. P. L. *Neapolitanum* Triatrachia mpm. L. *Longolianum Blandiniani lectionem prafert*, *&* Triatrachia *emendat*. *Ptolemaee in prafectura Cappadociae provincia* Sargarausena Ἀριαράθεια: *Ab* Ariarathe *tamen Rege nomen sumpsisse*, *Stephanus prodit*: Ἀριαράθεια πόλις πλησίον Καππαδοκίας, ἀπὸ Ἀριαράθου (*ita enim legendum est*) Καππαδοκίας βασιλεύσαντος γαμβροῦ Ἀντιόχου. SVR.

ARIARATHIA.] Ptolemaeo in Palatino & Coislin. MSS. Ἀριαράθιρα, ad quam formam in Liberati Diaconi Breviario C. 13. *Acacius Episcopus Ariarathirensis* appellatur: putem utrumque vitiosum esse. Regia fuit Ariarathae & Archelai, Cappadociae regum. Vide Constantinum Imp. L. I. Them. II. & Novel. XXXI. WESS.

ITEM AB ARABISSO M. P. CCCLXVIII.] *Regium* Ab Arabiso M. P. CCLXVIII. *Et infra in eodem exemplari &* Arabisso, *&* Babarisso, *&* Arabisso: *cum de uno, atque eodem oppido mentio fieri videatur. Blandinianum optimum item exemplar*, *& hoc loco*, *& infra semper* Arabisson *retinet: atque item in Neapolitano eadem constantia: quod admonendum duxi, quod varie in auctoribus id nomen descriptum reperiatur. Ptolemaeo in* Chalybonitide Syriae *provincia juxta Euphratem* Βαρβάρισσος *Stephanus* Βαρβάλισσος φρούριον τὸ νῦν τετειχισμένον. *In Concilio Chalcedonensi Adolius Episcopus* Arabissi *civitatis*, *& in Concilio Constantinopolitano primo Otreius* Arabissensis *Episcopus scripsisse feruntur. In Notitia Provinciarum sub dispositione v. s. Ducis Syriae & Euphratensis in Augusto Euphratensi Equites Dalmatae Illyriciani* Barbarisso: *ita enim legitur in manuscripto exemplari: non* Barbalisso, *quemadmodum in excusis. Nicephorus libro xiii. Adelphium* Arabissi *Episcopum apud* Cocusum *visione divina admonitum Johannem Chrysostomum excepisse tradit. Et eodem commemorat libro, cum ei adversarii inviderent, quod* Cucusi *maneret*, Arabissum *abductum esse*. SVR.

ITER AB ARABISSO.] In passuum multitudine Vaticanus auctoritati Regii libri non est diversus. Noli vero opinari, quod Surita adcredidisse videtur, Arabissum & Barbarissum sive Barbalissum idem fuisse oppidum: hoc in Syria Euphratensi, XL. stadiis ab Obbane, Euphrati apposita, sedem occupabat, uti apud Procopium L. II. B. Pers. C. 12. legitur. Arabissus in Armenia erat, haud multum a Sebastia. Cocuso adjungitur a Joan. Chrysostomo Epist. 131. Malchus in Excerptis Hoeschelii p. 134. non longe Theodosiopuli, de qua Procopius

TONOSA.	M. P. XXVIII.
ZOANA.	M. P. XXV.
GVNDVSA.	M. P. XXIII.
* EVMEIS.	M. P. XXX.
ZARA.	M. P. XVIII.
DAGOLASSO.	M. P. XX.
	NI-

copius L. III. Aedif. Justiniani C. 5., summovet: id vero male, quod in Malcho Ἀῤῥαβήνων ἐπισκληρότατον χωρίον vulgarunt, cui simillimo peccato in Leonis Imp. Notitia Episcopus ὁ Ἀῤῥαβίζου perscriptus est. Vide & Gothofredum ad Philostorg. L. IV. C. 5. Wess.

TONOSA M. P. XXVIII.] *Regium* Tosano M. P. XXVIII. *interversis, ut apparet, litteris. Reliqua* Tonosa XXVIII. Svr.

ZOANA M. P. XXV.] *Habent manuscripta, & Longolianum: sed in hoc* XVI. *corrigitur.* Svr.

GVNDOSA.] Ptolemaeo *Godasa.* Siml.

GVNDVSA M. P. XXIII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua* Gundosa M. P. XXIIII. *Sed si* XXIII. *numeros, summa ratio constabit. Ptolemaeo in Armenia minore* Γοδάσα. Svr.

GVNDVSA.] Sic & Vaticanus. Simleri Suritaeque sententia non displicuit consultissimo Geographiae professori Ortelio. *Zoanae* XVIII. M. P. Cusani MSS. adnectit. Wess.

EVMEIS.] Alias *Camisa.* Siml.

EVMEIS.] Non ferent M. P., quæ hic conspiciuntur, ut sit Camisa, quæ infra Sebastiam inter & Zaram interest: Ego *Eumeic* non movero. Wess.

ZARA.] Vel *Sara.* Ptolemaeo *Saurania.* Siml.

ZARAM M. P. XVIII.] *Manuscripta, & Longolianum* Sara mpm. XVIII. *habent, cum eadem infra uno consensu* Zara *praeferant.* Svr.

ZARA.] Simlero accedit in Ptolemaeo suo Bertius, ut semper, cum incertissima tamen sit conjectura, & Ponti Polemoniaci urbs huc transferri non possit. Wess.

DAGALASSO.] Forte *Dagona* Ptol. Siml.

DAGALASSON M. P. XX.] *Regium* Tagalasso M. P. XX. *& infra idem exemplar* Dagolasso: *Blandinianum, & Longolianum* Dagalasso M. P. XX. *Neapolitanum* Dagalaso mpm. XX. Svr.

DAGALASSO.] In vetustis exemplaribus & scripto Parisiensi *Degalasso*, unde forte *Megalasso* præstabit, quod Tabula XXXV. M. P. Nicopoli removet. *Dagalasso* tamen Vaticanus. Wess.

NICOPOLIM M. P. XXIIII.] *Consentiunt in hanc lectionem auferendi casu manuscripta, & Longolianum exemplar: oppidum celebre* Armeniae minoris, *quod Pompejus bello Mithridatico condidisse fertur, eo loco, quo Mithridatem vicerat: ut a Strabone, & Dione memoria proditur: Eamque urbem mutilatis, aut aetate confectis militibus habitandam tradidit. Auctor Commentarii Alexandrini belli C.* 36. Magnis, *inquit*, & continuis itineribus confectis, cum adventaret ad Nicopolim, quod oppidum in Armenia minore positum est, plano ipsum loco, montibus tamen altis, ab duobus lateribus objectis, satis magno intervallo ab oppido remotis, castra posuit, longe à Nicopoli, circiter M. P. VII. Svr.

NICOPOLI.] In minore Armenia Appianus itidem locat in Mithridat. p. 403. Justinianus ejus mœnia instauravit, indice Procopio L. III. Aedif. C. 4. Notitia Hieroclis cum Novella XXXI. in Armenia prima ponit. Wess.

OLITTO EVLARIZA.] Vel *Olito Enrializa*, vel *Oloto Edariza.* Hanc arbitror esse, quam Ptolemaeus *Caltiorissam* vocat. Siml.

CLOTOEDARISAM M. P. XXIIII.] *Regium exemplar* Olotoaelariza M. P. XIIII. *& infra in eodem exemplari à Nicopoli* Clotedariza M. P. XXIIII. *& alio itinere ab eadem Nicopoli Satalam*, Olotoedarizam M. P. XXIIII. *Blandinianum vero exemplar hoc loco* Oluto eulanza mp. XXIIII. *habet: & aliis itineribus à Nicopoli* Olote dariza M. P. XXIIII. *& à Nicopoli Satalam* Olotoedariza M. P. XXIIII. *In Neapolitano hoc itinere* Oluto Eularizo mpm. XXIIII. *& à Caesarea Satalam à Nicopoli* Olotedariza mpm. XXIIII. *Et itinere à Nicopoli Satalam* Oleto edariza mpm. XXIIII. *Visum est adeo perexiguè & minutatim hae exponere, ut appareat, non absque ratione* Clotoedarizae *nomen praeponendum*

NICOPOLI.	M. P. XXIIII.
OLOTOEDARIZA.	M. P. XXIIII.
AD DRACONES.	M. P. XXVI.
AZA.	M. P. XXIIII.
SATALA LEG. XV. APOLLINARIS.	M. P. XXVI.

A GER-

dum esse, exemplarium lectione eonlata; & videant viri docti, an id oppidum sit, quod à Ptolemaeo in Armenia minore, versus montanam regionem. Καλπόεδοτα *appellatur: qua in vetusta versione* Catiorissa. *Nomina etenim sunt adeo obscura & barbara appellationis, ut ex ipso nomine conjectura sit facienda.* SUR.

OLOTOEDARIZA.] Hoc sumus amplexi quoniam pluribus libris probatur, licet de scripturae veritate addubitemus. Nostris MSS. non minor est in voce scribenda pugna quam Suritae libris fuit. Tabula in hac vicinia *Oleoberda XXI. M. P.* a Nicopoli & *Caleorissa XV. M. P.* a mansione, quam diximus, agnoscit, quarum posterior Ptolemaei Καλπόεδοτα, prior Σελεοβέρρια esse videtur. Procopius hoc in tractu *Lutararizon* L. III. Aedif. C. 4. memorat: hanc esse non dixero. Plura deinde proferemus. WESS.

AD DRACONES M. P. XXV.] *Regium* Andracones M. P. XXV. *& itinere à Caesarea Satalam infra à Clotoedariza* Dracontes M. P. XXVI. *Blandinianum* ad Dracones M. P. XXVI. *Neapolitanum* mpm. XVII. *& Longolianum* mpm. XVI. *&* XXVII. *emendas. Strabo ultra Damascum montes duos collocat, qui* Trachones *appellantur.* SUR.

AD DRACONES.] Strabonis *Trachones* longissime hinc in Syriam amandandi sunt. Hæc inter Nicopolin & Satalam mansio fuit, *Draconis* Tabulæ nuncupata. Forte cognomen nacta est ex simili caussa, qua ea, quam habuimus p. 36. WESS.

AZAM M. P. XXIIII.] *Hæc mansio in Regio deest exemplari: & infra in eodem* Aia. *Reliqua in hoc itinere* Aza M. P. XXXIII. *habent. Plinius L. 6. C. 9.*, Oppida celebrantur in minore, (*de minore enim Armenia agitur*) Caesarea, Aza, Nicopolis. SUR.

AZA.] Sic optimi libri; qui vero inferioris sunt conditionis, *Haza* præoptant. *Hossii* Tabula, separatque a Satala XXV. M. P. WESS.

SATALA LEG.] In impressis exemplaribus habetur *Satala leg. M. P. M. XV. Apollinae M. P. M. XXVI.* Verum nos locum restituimus ex MS. codice, cum quo consentit liber Notit., nisi quod in MS. pro *Apollinaris* legitur *Apollinaris.* SIML.

SATALAM LEG. XV. APOLLINAR. M. P. XXV.] Satalae, *qua Armeniae minoris urbe erat, juxta montana regionis Euphratensis, Ptolemaeus mentionem facit: & Xiphilinus ex Dione* Satalae *&* Elegiae *urbium* Armeniae *meminit: & in Chalcedonensi Concilio Anatolius Episcopus civitatis* Satalorum *subscripsit. Stephano* Σάταλα, πόλις Ἀρμενίας, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Ἀσίᾳ. Legionis *vero hujus in vetusta inscriptione Barcinonensi insignis cujusdam Legati L. Caecilii Optati* > LEG. VII. G. FEL. ET > LEG. XV. APOLLIN. *Et Dion libro* LV. *p.* 646. XV. *Legionem ab* Apolline *cognominatam in* Cappadocia *commemorat.* SUR.

SATALA.] Certissima est Simleri conjectura; quæ & erudito viro, qui Fabricii exemplar versavit, in mentem venit. Rem citra dubium facit *Praefectura Legionis XV. Apollinaris Satalae* ex Notit. Imp. Or., & vetus inscriptio Massiliae reperta, editaque ab Honorato Bouche L. II. Chorograph. Provinciae C. 1.

Τ. ΠΟΡΚΙΩ. ΠΡΟΚΛΟΥ. ΑΙΛΙΑΝΟΥ
ΕΞΟΧΟΤΑΤΟΥ. ΑΝΔΡΟΣ. ΚΑΙ ΠΡΟ
ΦΗΤΟΥ. ΥΙΩ. ΚΥΡΕΙΝΑ. ΚΟΡΝΗΑ.
ΙΑΝΩ ΙΕΡΕΙ. ΛΕΥΚΟΘΕΑΣ ΧΙΛΙ
ΑΡΧΩ ΛΕΓ. ΙΕ ΑΠΟΛΙΑΡ. ΧΙΛΙΑ.
ΧΟΟΡΤ. Θ. ΒΑΤΑΟΝΩΝ. κ. λ.

Vertit vir doctus & *Janum* hinc Massiliae cultum fuisse ostendit: *T. Porcio Procli Aeliani amplissimi viri & prophetæ filio. Custodi coronarum* JANI, *sacerdoti Leucotheæ, tribuno Leg. XV. praefecto cohortis VIII. Batavorum* &c. verum negligenter: *Janus* originem suam debet distractæ ΚΟΡΝΗΛΙΑΝΟΥ voci cum ipsis *coronis*: ex tribu ΚΥΡΕΙΝΑ exusus est earum *custos*; Legionis autem titulus ob vitiatum vocabulum est præ-

A GERMANICIA PER DOLICHEN & ZEVGMA EDISSAM VSQVE. M. P. LXXXVII. Sic.

SICO BASILISSES. M. P. XX.

DOLICHE. M. P. X.

ZEV-

præteritus. Sed hæc peccata tot bonis vir ille pensavit, ut facile ea omnibus excuset: potuisset etiam vitare, si Gruterum in consilium adhibere voluisset Thes. p. CCCCLVIII. ego ad Satalam reditum facio, quam Procopius in humili solo pluribus incinctam fuisse collibus refert L. III. Aedif. C. 4. ἐν δαπέδῳ, inquiens, (ἦ χθαμαλῷ κεῖ), λόφοις πολλοῖς ἀμφ' αὐτὴν ἐπανεστηκόσι κεῖται) paria habet L. I. B. Pers. C. 15., verum hoc loco Σάταλα vocitans, quam priore τὰ Σάταλα nominaverat. Jam proxime ad Simleri conjecturam Cusani liber *Satalologis Apolinaris M. P. XXVI.* præferebat. Wess.

A GERMANICIA.] *Ptolemaeo inter urbes mediterraneas* Comagenes Syriae *provincia, quæ à Septentrionibus sumunt initium*, Γερμανίκεια. *Stephano ex Quadrato tertio Parthicarum rerum, urbs* Euphratensis *provincia* Γερμανίκεια. *In Chalcedonensi Concilio Johannes* Germaniciae *civitatis Episcopus subscribit: & in Niceno Salomon.* Sur.

A GERMANICIA.] Sita urbs fuit in Syriae, Ciliciae & Cappadociae finibus, & proxime quidem Taurum montem, uti Theodoretus L. II. H. E. C. 25. & L. IV. Haeret. Fab. C. 2. prodit. Credo vitiosum esse nomen in Origenis ad Martyres Protrept. p. 207. Παῦλος μὲ λεγέτω, εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ ὑμεῖς δὲ, εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἀνῃρέθητε ἐν Γερμανίᾳ. Habuit hæc *Germania* viros egregios D. Huetium & J. R. Wetstenium exercitos. Tu si Γερμανικείᾳ aut Γερμανικίᾳ scripseris & rerum Origenis non omnino fueris rudis, meæ opinioni non eris alienus. ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΝ numi, de quibus H. Norisius extrema Dissert. II. Epoch. Syrom., appellare solent. Wess.

SICOS BASILISSES M. P. XX.] *Regium habet exemplar.* Sicos Basilisse M. P. XX: *& infra* Sico Basilisses. *Blandinianum* Sicos basilisces, *& postea* Sico basilisces. *Longolianum* Sicos basiliscos *& Neapolitanum* Sicos basilices, *&* Sicos basilicos. *Lego* Sycos basilisses. Sur.

SICO BASILISSES.] Forte a ficubus, ob uberem earum proventum, nomen mansionis venit. Συκοβασίλεια inter ficorum species Athenaeus L. III. Deipnos. C. 4. habet. Wess.

DOLICHEN M. P. X.] *In Regio perperam supra à Germanica* per Dolium, *& hac mansione* Bolica M. P. X. *habetur. In Blandiniano à Germanicia* per Dolicum, *& mansio* Dolica *legitur: & in reliquis, Ptolemaeo in eadem* Comagene *juxta* Catamana, *&* Germaniciam Δολίχη: *qua non rectè videtur apud Stephanum* Dolichene *proferri, una dictione: cum dicto* Δολίχη *sit proposita*, ὅτι δὲ καὶ Δολιχηνὴ πόλις τῆς Κομμαγηνῆς. οἱ δὲ ἐπιχώριοι, Δολιχηνοὶ λέγονται). *In Concilio Niceno Archelaus Episcopus* Dolichenus, *provincia* Syriae Coeles *subscripsisse traditur. Et Divinus Eusebius apud Nicephorum libro xii. C. 5. ut* Dolicheni *Episcopum haberent*, Marim *concessisse traditur.* Sur.

DOLICHE.] *Dolica* etiam nostri libri & paullo ante *Dolicum*. Diceres labente imperio nomen variasse; nam Cedrenus in Anno V. Constantini Copronymi Γερμανίκειαν παραλαμβάνει καὶ ἐπιστρατεύει Δολιχίᾳ καὶ Ἀσσυρίᾳ. Similia alibi legit Miscellae auctor, L. XXII. scribens: *In his, Constantinus Germaniciam cepit, acıem dirigens contra Syriam & Dulichium.* Dolichen intelligi res clamat ipsa. Ἀσσυρία Cedreni vitiosa est & ex Miscella in Συρίαν commutanda. In Jure Graeco Romano Leunclavii p. 190. Τιμόθεος Δολιχῆς, voce leviter deturpata, Episcopus fuisse dicitur. De JOVE DOLSCHENO videndi Holsteinius ad Stephanum & Th. Reinesius Inscript. Clas. I. 15. Addam ex Historia Provinciae Honor. Bouche L. II. C. 1. lapidis inscriptionem circa Massiliam ex mari extracti:

DEO. DOLICHENSO
OCT. PATERNVS. EX. IVSSV. EIVS
PRO. SALVTE. SVA. ET. SVORVM.

Ceterum numeri aut hic aut infra sunt vitiosi. Wess.

ZEV-

ZEVGMA. M. P. XII.
BEMMARIS. M. P. XX.
EDISSA. M P. XXV.
ITER

ZEVGMA M. P. XII.] *Habent omnia exemplaria. Plinius L. 5. C. 24.*, Zeugma LXXII. M. P. à Samosatis transitu Euphratis nobile. *Dio enim libro xl. p. 143. id exposuisse videtur: perhibet enim id nomen inditum ab expeditione Alexandri, quòd eo loci* Euphratem *trajecisset. Stephanus:* Ζεῦγμα πόλις Συρίας ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ, ὃν Ἀλέξανδρος ζεύξας ἁλύσει διεβίβασε τὸ στρατόπεδον. SVR.

ZEVGMA.] *Zeuma* præferunt libri plerique, quomodo in Grotiana Capellae editione L. VI. p. 219. *Latitudo autem a Seleucia ad oppidum Eufratis Zeuma:* idem in multis Lucani MSS. L. VIII. 237. invenitur. A Baccho fluvium hic ponte junctum fuisse Pausanias adfirmat L. X. C. 29. adduque Ζεῦγμά τε ὠνομάσθη πόλις, ὅτι ἐζεύχθη τῇ χώρᾳ ὁ Εὐφράτης, *urbi Zeugmatis nomen esse factum, quod Euphrates ibi ponte sit junctus:* da auctore pontis alii aliter. WESS.

BEMMARIM M. P. XX.] *In Regio, Blandiniano, & Longoliano* Bemmaris M. P. XX. *Neapol.* Benemaris M. P. XX. *Suspicor id oppidum esse, quod Ptolemaeo inter urbes ad Euphratem sitas* Βηθαμμαρία *appellatur: nam nobile oppidum fuisse ex hoc Itinerario conjici potest.* SVR.

BEMMARIS.] Dubium admodum est, eademne hæc sit ac Ptolemaei *Bethammaria*; licet enim nomine conveniant, situ tamen dissident. Hæc fuit in Cyrrhestica, inibique eam agnoscit Tabula, cum nostra trans Euphratem sedem situmque habuerit. Vide & Cellarium L. III. G. A. C. 12. p. 431. Putem esse אמורין *Amurin*, quam urbem Dionysius in Dissert. Assemani de Monophysitis hic loci agnoscit: nec obesse opinioni debet, quod auctius nostrum sit vocabulum: norunt enim qui Syrorum sermonem callent, nihil in illo solenne magis esse, quam ut בית *Beth* urbium vocabulis præfigatur & cum illis coalescat, & vicissim detrahatur. WESS.

EDISSAM M. P. XXV.] *Manuscripta & Longolianum* Edissam *habent. Ptolemaeo in Mesopotamia* Ἔδεσσα; *& Stephano Syriae, cui nomen inditum perhibet,* διὰ τὴν τῶν ὑδάτων ῥύμην οὕτω κληθεῖσα ἀπὸ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ. *Plinius L. 5. C. 24*, *quondam* Antiochiam *dictam, &* Callirrhoen *à fonte nominatam. Strabo L. 16. p. 748. quattuor schœnorum spatio trans Euphratem* Edessam *celeberrimam Mesopotamiae urbem habitari. Nam* Mesopotamiae *pars magna Romano Imperio paruit: atque item magna à Pompeio Magno Tigrani condonata est: ut* Parthici *Imperii fines fuerint Strabonis ætate*, Euphrates, *& Regio ultra Euphratem, & cis Euphratem Romani, & Arabum Phylarchi usque in Babyloniam regionem dominarentur.* SVR.

EDISSA.] Ubi Scirtus, fluvius violentus, quippe XXV. rivis, ut in Chron. Edesseno legitur, auctus, illabitur: indigenis *Daisan*, quo pariter ac *Scirti* titulo *saltator* indicatur, dicitur. Syri & Arabes urbem hanc *Orrhoam* & *Rhoam* vocitant, nomine, ut Golio ad Alferg. p. 244. visum est, ex *Callirrhoe* decurtato, nisi si tamen verior est Dionysii Patriarchae sententia, a conditore *Orrhoë* ita dictam arbitrati: auctor enim est in Biblioth. Orient. Assemani tom. I. p. 388. Orrhoen Heviae filium anno Abrahami CIↃIↃCCCLXXX. Edessae regnasse, ac ejus de nomine urbem *Orrhoam* esse nuncupatam: unde consequitur, vetustius Edessae cognomentum esse, utpote a Macedonibus urbi inditum ante Orrhoam natum. Procopius L. I. B Pers. C. 17. cum Dionysio pæne consentit; nam *Osroenem* à rege *Osroe* nomen traxisse adfirmat: prorsus autem credibile fit, ab urbe *Orrhoa* regionem illam id cognominis impetrasse. Ceterum floruit urbs virorum ingenio & doctrina excellentium copia, qui præter cetera id studebant, ut suo sermone quam purissimo uterentur, unde Abulpharaius Hist. Dynast. p. 16. inter dialectos Aramaeas principatum Edesseno & Carreno contribuit. Jam quo intervallo Carris afuerit, Gilo Parisiensis L. III. Exped. Hierosol. his numeris docebit:

Nomine corrupto qua nunc Rhokasia dicta,
Temporis antiqui possedit nomen Edissa:
Hac secus Assyrias jacet ad sex millia Carras.

Oportet tamen illa VI. M. P. productissima feceris, ut respondeant VI. parasangis, quas scriptor Arabs apud Cl. Schultens, & diei itineri, quod Abulpheda apud Assemanum tomi II. parte II. Bibl. Or. p. 755. inter eas esse asseverat. Vide quoque Theodoretum Hist. Rel. C. 8. WESS.

ITER A GERMANICIA PER SAMOSATA EDISSA. M. P. LXX. Sic.

IN CATABANA.	M. P. XV.
NISVS.	M. P. XVI.
THARSE.	M. P. XIIII.
SAMOSATA LEG. VII.	M. P. XIII.
	EDIS-

IN CATABANA M. P. XV.] *Regium* Incatabana M. P. XIII. *& reliqua* In Catava M. P. XV. *quo mansienis hujus numero summa ratio constat* M. P. LXX. *cum in Regio perperam* XC. *legatur. Ptolemaeo in Syria juxta* Germaniciam Κατάμανα: *ut forte* Καταβάνα *sit legendum.* SVR.

IN CATABANA.] Ego Ptolemaei Κατάμανα cum Surita mutavero: neque enim insolens est, ut M & B alibrariis permisceantur. WESS.

ISSVM M. P. XVI.] *Regium exemplar & Neapolitanum* Nisus M. P. XVI. *Blandinianum, & Longolianum* Nisus M. P. XIII.: *sed in Longoliano* XVI. *corrigitur: quo numero summa* LXX. M. P. *ratio constat. Ego* Issum *legendum contenderim, ut oppidum nobile sit* Pisidiae Ciliciae, *quod apud Alexander Darium devicerit.* Πόλις, *inquit Stephanus,* μεταξὺ Συρίας καὶ Κιλικίας, ἐν ᾗ Ἀλέξανδρος Δαρεῖον ἐνίκησεν· ἣ ἐκλήθη διὰ τοῦτο Νικόπολις ἀπ' αὐτοῦ, *& ab ea sinus* Issicus. *Strabo libro xiiii. p.* 673: *nullam* Issum *usque & ejus mare breviorem viam esse ex* Amiso, *quam per ipsam Tarsum, qua Antonini Itinerario statim subditur. neque ex Tarso Issum usque propiorem, quam in* Cydnum: *qui fluvius* Tarsum *mediam abluit. Strabo praterea eram Issici sinus à* Solis, *&* Tarso *prosequitur: cum* Tarsos *in mediterraneis regionis, qua propria* Cilicia *dicitur, à Ptolemaeo constituatur: qua pluribus egimus, ut ostenderemus* Issum, *pro* Nisu *legi oportere.* SVR.

NISVS.] Hoc ob librorum veterum concordiam spernere non sustinui: nam Issi, de qua urbe Surita cogitabat, nulla hic haberi ratio potest: iter est per Syriam Commagenem in Mesopotamiam: longissime vero hinc absunt Issus & Tarsus. Sola distantia, quæ Issum inter & Zeugma est, rem dubio eximit: vide de ea disputautem Casaubonum ad Strabon. L. XVI. p. 749. WESS.

THARSE.] Et hoc revocandum censuimus. Fuit quidem Tarsus loco opportunissimo posita, ut pæne Isauros, Cilices, Cappadocos & Syros conjungere videretur, Basilio M. Epist. 34. docente, nec tamen adeo Euphrati vicina, ut foret, si hic locum tueretur. Quæ vero *Nisus* & *Tharse*, quave fuerint dignitate, perpensum neque exploratum habeo. WESS.

SAMOSATA LEG. VII. M. P. XIII.] *Habeo exemplar Regium: Blaudinianum* Samosata LEG. IIII. M. P. XII. *Neapolitanum* Samosata leginmpm. *Longelianum* Samosata Leg. VI. P. M. XII. *&* XIII. *corrigitur. Plinius L. 5. C.* 24. Inde Comagenes caput Samosata: *& Strabo regni caput fuisse:* Samosatis *ad Euphratem* legionem *impositam*, ex Ptolemaeo *apparet.* Comagena, *inquit Ammianus lib. xiiii. C.* 8., nunc Euphratensis, clementer adsurgit Hieropoli, vetere Nino, & Samosata civitatibus. *A* Samosatis, *latere Syria* Marsyam *amnem influere, Plinius auctor est.* SVR.

SAMOSATA.] Merito Lucianus in scito elegantique libro, quo historiæ recte scribendæ præcepta dictavit, ab insulso quodam scriptore patriam suam Samosata cum ipsa arce & mœnibus ex Commagene in Mesopotamiam fuisse transportatam stomachatur: quid enim magis inepte magisque stolide fieri potuit? *Μεγάλην τε καὶ πολυάνθρωπον πόλιν, Σαμόσατα κυκλωθεῖσαν* habes in Orat. Parent. in Julian. Libanii C. 108. *Samosatum, oppidum forte* Fulcherio Carnotensi Hist. Franc. Hieros. petentium C. 6. Quid Arabes de ea memorent, principes in eorum literatura viri Golius ad Alferg. p. 263. & Alb. Schultens in Indice, Historiæ Saladini adjuncto, commonefecerunt. Jam quæ Legio hic in statione fuerit, MSS. ambiguum faciunt. Leg. IV., quam Blandin. & Neapol. porrigunt, satis convenire videtur: Fuit enim, ut Dio testis est L. LV. p. 645, in Syria *Legio IV. Scythica*, inibique eandem Notitia Imp. Or. ostendit. Fortasse tamen *Leg. XVI.* primitus huic urbi adscripta fuit: nam & apud Gruterum p. CCCCVII. 2. est LEG. LEG. XVI. FL. F. SAMOSATE, & apud Roder. Carum L. III. Ant. Hispal. C. 40. in veteri monumento TRIB. LATICLA. SIRIAE. LEG. XVI. FLAV., & Notitia his in locis *praefecturam Legionis XVI. Flaviae Firmae* agnoscit. WESS.

EDISSA M. P. XII.] Videtur in his numeris quid esse commissum. Strabonis IV. schoeni,

EDISSA.	M. P. XII.
ITER AB ANTIOCHIA EMESA.	M. P. CXXXIII. Sic.
NIACCABA.	M. P. XXV.
CAPERTVRI.	M. P. XXIIII.
APAMIA.	M. P. XX.
LARISSA.	M. P. XVI.

EPI-

ni, quibus urbem a fluvio disjungit, extensius spatium desiderant: ad hoc Fulcherius Carnotensis Exped. Hierosl. C. 6. Edessam x a. circiter milliaribus ab eodem Euphrate separat: denique Syrus auctor libri *Caussae Caussarum* in Bibl. Orient. Assemani tom. I. p. 462. urbem positam esse ait בריש מצעת *in principio medii intervalli*, quod maximos fluvios Euphratem & Tigrin inter est: hoc enim vero perridiculum foret, si XII. tantum M. P. urbs ab Euphrate distaret. Partem horum H. Norisius quoque animadvertit Diss. II. de Epoch. p. 108. Wess.

EMESAM M. P. CXXXIII.] Emesa M. P. CXXXIII. *habet Reg. exemplar: & reliqua* Hemesa M. P. CXXXIIII. *sed unicuique sua numerorum ratio in summa constat. Regii exemplaris semper lectionem praeferendam duximus.* Sur.

NIACCABA M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar: sed in reliquis* Niaccuba P. M. XXVI. *legitur.* Sur.

NIACCABA.] Mansionem hanc cum nusquam legerim & nescio quid Orientis præ se ferat, visum est Virum Cl. Alb. Schultens adire & ex Arabum copiis auxilium arcessere: is, quæ ejus erga me humanitas est, rescripsit, invenisse se simili nomine mansionem sed situ diversissimam, quippe Meccam inter & Medinam: præterea ניאק עקאב sive *Niaccaba verticem jugorum* adsignificare: quod sane quam accommodatum huic loco videri poterit: nam & sequens mansio a *montibus* nuncupationem traxit. Wess.

CAPERTVRI M. P. XXIIII.] *Habent manuscripta, & Longolianum.* Sur.

CAPERTVRI.] Prorsus hoc Syriacum est כפר טורי, *pagum montanum* indicans: solet כפר in compositione nominum, oppida vicosque significantium, frequens esse apud Hebraeos, Syros atque Arabes. Vide H. Relandi Palaestin. p. 682. Wess.

APAMIAM M. P. XX.] *Eadem auferendi casu. Plinius, cum Zeugma prodidisset* LXXII. M. P. à Samosatis *transitu Euphratis nobile, subdit* *L. 5. C. 24.*, Ex adverso Apamiam Seleucus, idem utriusque Conditor, ponte junxerat. *Straboni item ad* Orontem *locatur, qui quatuor celeberrimas urbes earum regionum commemorat*, Antiochiam *apud Daphnem*, Seleuciam *in Pieria, &* Apamiam *ac* Laodiceam, *quas Seleucus Nicanor condidit:* Antiochiam *ab ejus patre dictam, &* Apamiam *ab ejus uxore, &* Laodiceam *à matre cognominatam.* Sur.

APAMIA.] Quam Plinius Apamiam L. V. C. 24. habet, ea in Mesopotamia fuit, nostræ capite priore meminerat. Posita ad Orontem fuit, quem & *Axium* vocitarunt, unde Sozomenus L. VI. H. E. C. 15., pariter ac numi, *Axio* urbem adponit. Arabes fluvium consimili nomine nuncupant, quod sua sibi insita vi *rebellem* & *refractarium* notat. Hoc vero in Orontem qua ratione conveniat, scire si discupias, recte feceris ubi Golium ad Alferg. p. 127. & Alb. Schultens in Indice, ubi de *Oronte*, adieris. Pristina urbis cognomina dabit Joan. Malala, quamquam ab errore non immunis, part. I. p. 259. Quod vero prætereundum non est, intervallum, quo ab Antiochena civitate separatur, confirmat Theodoretus Epist. 119. memorat suum monasterium LXXV. M. P. ab Antiochia positum fuisse, III. vero ab Apamia: id autem sive ultra Apamiam sive ejus dextra sinistrave parte situm habuerit, non magna in intercapedine erit differentia. Wess.

LARISSAM M. P. XVI.] *Habent eadem auferendi casu. Strabo itidem* Larissam Apamiae *vicinam statuit, & Plinius* Arethusae. *Ptolemaeo in* Cassiotide *ad Orontem* Λάρισσα. Sur.

LARISSA.] In passuum multitudine cum Tabula nullum est dissidium. Larissam, Apamiam & Arethusam tanquam vicina oppida conjunxit & Zosimus L. I. C. 52. Apud Suidam in Δομνῖνος, fuisse ἀπὸ Λαοδικείας καὶ Λαρίσσης πόλεως Συρίας Domninus fertur, quod non injuria aliter Suidae interpres accepit: neque enim eadem oppida sunt. Wess.

EPIPHANIA.	M. P. XVI.
ARETHVSA.	M. P. XVI.
EMESA.	M. P. XVI.
ITER AB ARABISSO MVZANA.	M. P. XLVIII Sic.
IN MEDIO.	M. P. XXII.
MVZANA.	M. P XXVI.
ITER A GERMANICIA EDISSA.	M. P. LXXXIIII. Sic
SICOBASILISSES.	M. P. XV.

DO-

EPIPHANIAM M. P. XVI.] *Plinius L. 5. C. 24.*, Epiphania, & Antiochia, quæ ad Euphratem vocantur. SVR.

EPIPHANIA.] Plinii *Epiphania* hinc abesse debet, quippe ad Euphratem posita: hanc alluebat Orontes teste Evagrio L. III, H. E. C. 54. Rectius huc referuntur *Epiphanenses* ex Plinii L. V. C. 23. Ἐπιφάνειαν τὴν κατ' Ἀπάμειαν τῆς Συρίας, quod urbes non multum inter se distarent, Theophanes Chron. p. 364. vocitat. Arabes Larissa dimidio diei & Emesa totius intervallo disjungunt. Vide Alb. Schultens in *Hamata* & *Sjaizaro*, quarum hæc Larissa, illa Epiphania gentis ejus scriptoribus est. WESS.

ARETHVSAM M. P. XVI.] *Regium* Aretusam XVI *Reliqua* Arethusa M. P. VI. *Plinius L. 6. C. 28.*, juxta flumen, per quod Euphratem emergere putant, fuerunt, *inquit*, & Graeca oppida Arethusa, Larissa, Chalcis, deleta variis bellis. Arethusios *populos Syriae recenset L. 5. C. 23.*, *cum* Beroeensibus, & Epiphanensibus. *Strabo lacus mentionem facit, qui juxta* Apamiam, & Arethusam *effunditur. Et* Arethusam, Sampsicerami *cognominat. Stephanus item* Arethusae Syriae *urbis meminit. In Concilio Niceno Eustathius Episcopus* Arethusius *subscribit.* SVR.

ARETHVSA.] Denuo cum Surita dissentire cogor: nam Arethusa, qua de Plinius L. VI. C. 28. in Arabia fuit, & ipsius temporibus jam desolata atque eversa. Hujus fata descripsit H. Norisius Dissert. III. de Epochis C. 7. Tabula Peutingerana XX. M. P. ab Epiphania removet WESS.

EMESAM M. P. XVI.] *Regium* Emesa M. P. XVI. *In reliquis* Hemesa M. P. XVI. *Ptolemaeo juxta* Apamiam Ἔμισα *in Syria, ab exortiva parte* Orontis: & *Stephano in Phoenice* Ἔμισα. *Ammianus* L. XIV. C. 8. Emissam, & Damascum *priscis seculis conditas memorat.* SVR.

EMESA.] Urbem hanc extra Syriae fines collocare videtur Libanius, ἐν τοῖς ὁμόροις τῇ Συρίᾳ tom. II. p. 413. verum parum sanus iste locus est; nam quæ de Imp. imagine disjecta ibibi memorat, in Edessam conveniunt, non Emesam, uti ex Orat. XII. p. 400. apertissimum est. Aberat Emesa ab urbe Palmyrenorum LXXX. M. P., modo verum docuerit Palladius in Chrysostomi Vita p. 194. Incolae EMI HNOI sunt in raro Gazae Wildianae numo, qui prima fronte AYT. TI. AIA. AΔPIANOC cum laureato capite, altera parte EMICHNΩN & aquilam rostro sertum tenentem globoque innixam, addita litera E., quinti anni indice, præfert. *Emesam*, *Emessam* & *Emissam* urbem multis appellari ostendit Salmasius ad Aurelianum Vopisci C. 25. WESS.

ITER AB ARABISSO.] Vereor vehementer, modo tamen sanum sit itineris caput, ut hæc suo loco sint posita: fieret vastus ex Syria in Armeniam saltus. Equidem, si de *Muzana* certi quid constaret, *Barbalissum* mallem, præsertim cum Surita in libris MSS. invenerit hoc nomen. Solent præterea non librarii tantum sed & viri docti has confundere mansiones; nam cum Antonino Placentino Itiner. sui C. 47. visum esset scribere: *Inde venimus Carram, ubi natus fuit Abraham: & inde venimus in civitatem Barbarissum, ubi requiescit S. Bacchus: inde venimus in civitatem Suram, per quam mediam descendit Euphrates:* D. Papebrochius tom. II. Maji p. XVII. ea sine animadversione tramittenda non arbitratus, *ex his*, inquit, *Bacchus secundum Latina Acta apud Mombritium, Barbaryssi capite plexus dicitur: hac autem videtur esse Arabissus sub Metropoli Melitena.* & mox deinde: *indicant autem magnam ignorantiam auctoris, qui ex Carra Mesopotamiae in Arabissum*

DOLICHE.	M. P. XV.
ZEVGMA.	M. P. XIIII.
CANNABA.	M. P. XIII.
IN MEDIO.	M. P. XII.
EDISSA.	M. P. XV.
ITER A CYRRO EDISSA.	M. P. XCII.
CILIZA SIVE VRMAGIGANTI.	M. P. XII.

ABA-

sum Armeniae descendens, spatio Leucarum circiter C., rursus ab Arabisso revolat Suram, pari omnino intervallo. Tu vide quæ alio loco diximus. WESS.

MVZANA M. P. XXVI.] *Cum mansioni in medio* XXII. M. P. *constituit, totidem* Muzanae *tribui debere videntur.* SVR.

SYCO BASILISSES M. P. XV.] *Habet Regium exemplar, cum supra à* Germanicia *ad hanc mansionem* M. P. XX. *numerentur. Blandinianum* mp. XII. *cum supra item* XX. *adnotasset. Reliqua* M. P. XV. SVR.

CANNABA.] Alias *Canna.* SIML.

CANNABA M. P. XIII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. Neapolitanum* Cannaba mpm XIIII. SVR.

CANNABA.] Et hic obhaereo. Βανάβη locatur a Ptolemaeo in Mesopotamia ad Euphratem, & situ discrepat: nec sani hic numeri sunt, magno discrimine a ceteris itineribus dissidentes. WESS.

ITER A CYRRO.] Post hoc iter *a Germanicia Edissam* aliud ponitur absque titulo & numeris, ideo illud omisi; nomina tamen mansionum eodem ordine, quo ponuntur, hic adscripsi: *Cilizasi, Vcurnia, Gigando, Abarraza, Zymna, Bemmari, Canna, Bathenas, Meri, Edissa.* Arbitror autem hic describi iter à Cyrro Edissam. SIML.

ITEM A CYRRHO EDISSAM M. P. XCII.] *Regium* Item à Cirro Edissam M. P. XCII. *Blandinianum & Longolianum* Iter à Cirzo Edissa: *& desunt numeri summa, & omnium hujus itineris mansionum. Neapol. hic etiam desesit titulo, & numeri omnium mansionum, quæ in omnibus desunt excusis exemplaribus: qui nobis beneficio Regis exemplaris nunc primum restituentur: atque ideo omnes numeri mansionum mitto describentur: summo asterisco addito: quod numeri ab eo adpositi summam* CII. M. P. *conficiant, non* XCII., *ut in eo legitur.* SVR.

A CYRRO.] Aberat hæc urbs *duabus Mansionibus* δυοῖ σταθμοῖς Antiochia, XXXV. vero Epheso, Theodoreto Hist. Religiosae C. 2. & Epist. 145. teste, cui Κύῤῥος & Κυῤῥηστὴ geminata canina Epist. 115. & 119., quamquam in ejus libris perpetuum non est, uti nec in Strabone. Urbs fere deserta & paucis incolis erat frequentata, ἔρημος οὖσα καὶ ὀλίγους οἰκήτορας ἔχουσα, ut est in Epist. Theodoreti 32. sita erat in regione montibus obsita, quorum alii nudi, alii arboribus frugiferis vestiti, & quaquaversum M. P. XL. patente, Epist. 42. suberant urbi ejusque Episcopo IↃCCC. Ecclesiæ sive paroeciae, Epist. 113. MSS. *Cirro* & *Cyrro*, quomodo *Theodoretus Cyrri Episcopus* apud Facundum Hermianensem L. V. p. 397., ubi J. Sirmondus videndus est. WESS.

CILIZA SIVE ARMA GIGANTON M. P. XXII.] *Regium* Ciliza sive Vrma giganti M. P. XII. *Reliqua exemplaria ex una mansione tres conflaverunt: in quo errato mirum in modum ope Regii exemplaris eruimur. Blandinianum hoc modo* Ziliaasi M. P. Vturnia M. P. Gugando M. P. *Neapolitanum* Celizasi, Veturnia, Gigantot *Longolianum* Vturnia al. Veturnia, Gigando. *Nihil tamen amplius constituere possumus, quam ex una mansione tres fuisse à librariis adornatas, neque affirmare quippiam ausim, tametsi videatur Græca compositione* Arma Giganton, *pro curru Gigantum accipi posse, ut* Celiza *mansio eo etiam cognomine insigniretur. Strabo ad hæc* Gindaron *urbem in Cyrrhestica regione collocat. Plinius L. 5. C. 23. in Coele Syriae,* Cyrrhum *recenset, unde* Cyrrhestica *regio. Stephano* Κύῤῥος, πόλις Συρίας, *unde civis* Κυῤῥήστης, *& regio* Κυῤῥηστική *inde Andronicus* Cyrrhestes, *qui, ut auctor est Vitruvius, exemplum conlocavit Athenis turrem marmoream octagonon, & in singulis lateribus octagoni singulorum ventorum imagines exsculptas contra suos cujusque flatus designavit.* SVR.

CILISSA.] Laudem Regius Suritae liber me-

 retur

ABARARA.	M. P. X.
ZEVGMA.	M. P. XXII.
BEMMARI CANNA.	M. P. XL.
BATHNAS MARI.	M. P. VIII.
EDISSA.	M. P. X.
ITER A NICOPOLI EDISSA.	M. P. CXXXVII. Sic.
ALIARIA.	M. P. XIII.
GERBEDISSO.	M. P. XV.

DO-

retur ob castius servatas mansiones: putaveram *Κύλλισται μιλιστῆς* hinc appellari in Epist. 13. Theodoreti: sed illæ *Κίλλισται* sunt, paullo vitiosius scriptæ. Quæ vero Surita *ἀπὸ τῆ ἀρμεῶς τῶν Γιγάντων* suspicatur, ea incertissima sunt: potius ex variata librorum scriptura *turmam* aut *urnam* extunderes: nec hæc tamen constituere ausim. Id mihi satis liquet *Gigantum* hic aliquam fuisse memoriam. Syri de illis ad Antiochiam oppressis multa nugantur, uti Joan. Malala tom. I. p. 257. Libanius in historia vitæ suæ p. 33. locum prælii, quo Gigantes fuerant exusti, *μετὰ τὸν πρῶτον τῶν σταθμῶν post primam ab urbe Antiochena mansionem* signavit, pæneque Cyrrhum nos duxit: ut ut est, haud parum hinc adjuvari Cl. P. Burmanni suspicio potest, qua Jovis ΚΑΤΑΙΒΑΤΟΥ in Cyrrhestarum numis titulum a Gigantum, fulmine exustorum, occidione repetebat in Jove Fulgur. C. XI. WESS.

ABARARA M. P. X.] *Regium habet. Blandinianum* Abartarae M. P. *Neapolitanum* Aberara: *&* *Longolianum* Abar aza mpm. SVR.

BEMMARI CANNA M. P. XL.] *Habet Regium exemplar. Supra* Bemmaris *mentio facta est: in reliquis duæ mansiones sunt*, Bemmari mpm. Canna M. P. M. *sine miliarium numero. Videtur iter ita designari, ut* Bemmarim Canaba, *iter ducatur, ut statim* Bathnas Mari. *supra*, Zeugma Cannaba, *&* *infra*, Zeugma, Canaba, In medio Edissa. SVR.

BEMMARI CANNA.] In Parisiensi libro erat *Canna Bemmari*: puto indicari iter per *Canabam* esse *Bemmarim*, si tamen *Canaba* eadem quæ *Canna* sit. WESS.

BATHNAS MARI M. P. VIII.] *Regium* Athenas Mari M. P. VIII. *&* *in reliquis duæ item mansiones facta* Bathenas mpm. Meri mpm. *Ammianus harum videtur* Bathnarum *mentionem fecisse libro xxiii.* C. 2. Denique cum exercitu, & Scytharum auxiliis, Euphrate navali ponte transmisso, venit ad Batnas municipium Osdroenae. *Nam postea* Carras *eundem Julianum properasse tradit. Xiphilinus ex Dione Trajanum* Nisibi Batnisque *captis*, Parthicum *cognominatum memorat. Stephanus item Βάτναι, πόλις τῆς Ὀσροήνης pro Ὀσροήνης. In Concilio Chalcedonensi Abramus* Bathnensis *Episcopus subscribit. Procopius περὶ τῶν Κτισμάτων L. 2. C. 8. præsidium quod in* Bathnis *erat, muro carens ac desertum, firmissimis mœnibus à Justiniano circundatum tradit: tametsi*, Batuis *pro* Bathnis *vertit interpres.* SVR.

BATHNAS MARI.] Fortasse illud *Mari* ex *Muni* i. e. *municipio*, quo titulo urbem Ammianus L. XIV. C. 3., eoque loco, quem Surita produxit, cohonestare solet, creatum est. Procopius *Batnem*, parvam urbem, unius diei itinere Edessa removet, *Βάτνην, πόλισμα βραχὺ καὶ λόγου οὐδενὸς ἄξιον, ἡμέρας ὁδῷ Ἐδέσσης διέχον* L. II. B. Pers. C. 12., unde exploratum & pæne ante oculos expositum est, in M. P. insequentis urbis mendam inolevisse: infra quidem paullo amplius est spatium, nec diei tamen intervallum peræquans. Syri בטנן דסרוג sive a conditore seu etiam a regione, appellitant, Arabes vero simpliciter *Sarug*: nec prorsus tamen apud hos prius nomen exolevit; Muhamedem enim, quem Albategnium vulgus vocat, modo *Alcharani*, a Carris, ut Abulpharaius Hist. Dynast. p. 191., modo *Albatani*, a *Batna* nuncupant. Josua Stylites in Chronico castelli civitatisque nomine eam dignatur. Vide omnino Assemanum Bibl. Orient. tom. I. p. 285. WESS.

ITEM A NICOPOLI] *Eadem* Nicopolis *videtur Armeniae minoris, cujus supra mentionem facit itinere ab* Arabisso Satalam per compendium. SVR.

ITER A NICOPOLI.] Ex Vaticano codice Em. Schelstrate M. P. CLXVIII. apposuit. Haud vero bene itineris hujus caput in Armenia

DOLICHE.	M. P. XX.
ZEVGMA.	M. P. XXIIII.
CANNABA.	M. P. XXV.
IN MEDIO.	M. P. XXII.
EDISSA.	M. P. XVIII.
ITER A CALECOME EDISSA.	M. P. LXXXV. Sic.
BATHNAS.	M. P. XXIIII.
HIERAPOLI.	M. P. XXI.
	THI-

nia quæritur: longius illa Nicopolis hinc dissidet, quam ut ejus hic ratio esse possit. Putavero eam esse, quam Strabo L. XIV. p. 676. ad sinum Issicum collocat: hinc enim brevis in Commagenem est transitus. Vide & Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 6. p. 260. Wess.

ALIARIA.] Vicus videtur fuisse Commagenes, quem uti & insequentem legere alibi non memini. Wess.

CANNABA M. P. XXV.] *Manuscripta, & Longolianum* Canaba, *cum supra* Cannaba *praetulerint.* Sur.

IN MEDIO M. P. XXII.] *Reg.* XXV. *cum supra* XII. *praeferat* à Cannaba *reliqua habent* M. P. XXII. Sur.

ITEM A CALLECOME] *Regium* à Callecone, *& infra* Callicome Larissam. *Reliqua* à Callecomo, *& infra* à Callicome. *Apud Eutropium L. 9. C. 24., ubi legitur in Diocletiano*, inter Callicinum, Carrasque congressus, *forte legendum*, inter Callecomem Carrasque congressus. *Praeterea videtur hujus mansionis mentionem Ammianus fecisse libro xxiii. C. 3.* Mandabatur eis, ut si fieri potius posset, Regi sociarentur Arsaci: cumque eo per Corduenam, & Moxoenam Chiliocomo vberi Mediae tractu, partibusque aliis præstricto cursu vastatis, apud Assyrios adhuc agenti sibi occurrerent: *& libro xxiiii. C. ultimo.* Vtrum nos per Assyriam reverti censerent, an per radices montium lenius gradientes Chiliocomum prope Corduenam situm ex improviso vastare. Sur.

ITER A CALLE COMA.] Sic nostri libri præter Cusani exemplar, quod *Cale conia*: verum puto fuit Καλὴ κώμη. Doctissimus Surita hic multa temere atque injuria mutat. *Callinicum*, sic enim scripsit Eutropius, verissimum est, nec cum hac mansione comparandum: Erat juxta Euphratem in Mesopotamia: Libanius apud Magistrum Thomam in σταθμός. σταθμὸς ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ, Καλλίνικος ὄνομα. Theodoretus Hist. Relig. C. 26. τῷ περὶ Καλλίνικον, φρούριον δὲ αὐτὸ μέγιστον. Habet ibidem Procopius L. II. Aedif. C. 7. & Ammian. L. XXIII. C. 3., ubi negligenda non sunt, quæ Valesius adscripsit. Jam de *Chiliocomo* Ammiani magis Suritae opinionem demiror: itane vero *uber Mediae tractus*, Marcellini verba agnoscis, levi opera in Syriam transferetur? Videtur hæc *Calo Come* inter Chalcidem & Hierapolin fuisse. Wess.

BATHNAS.] Hæc quibusdam videtur *Ballata* Ptolemaei esse. Siml.

BATHNAS.] Βάτναι Juliano Epist. 27., ex qua etiam illud perspicimus inter Beroeam & Hierapolin sitam fuisse: atque inibi Tabula habet, XVIII. M. ab Hierapoli. Vicus erat amœnus, cyparissorum vestitu spectatores proritans. Nomen Imperator barbarum esse ait, quod verum ego arbitrer. בתנה *Batana* sive *Bathna* Arabum sermone terrenum molle atque uber adsignificat atque ex commodo huc refertur: præstabit tamen ex בטן, quod alteram *Batnen* ea litera Syri scriptitent, repetere. Est ergo gemina hoc cognomine in itinere eodem mansio, in Syria altera, altera in Mesopotamia: Lindenbrogium, qui utramque confuderat, Valesius ad Ammian. L. XXIII. C. 2. erroris convicit. Wess.

HIERAPOLIM M. P. XXI.] *Hac mansio, & dua proxime sequentes, in exemplari desunt Regio, quas asteriscis inclusimus: & in reliquis cum eisdem numeris habentur. Plinius L. 5. C. 23. in Coele Syriae* Bambycem *statuit, qua* Hierapolis *sit vocata. Ammianus libro xiiii. C. 8.* Hierapolim, *cum vetere Nino & Samosatis*, Comagenae Euphratensi *attribuit. Et libro xxiii. C. 2. de Juliano* Hierapolin *solitis itineribus venisse, capacissimam urbem. Ptolemaeo in* Cyrrhestica Ἱερόπολις. Sur.

HIERAPOLI.] Non longe ab Euphrate aberat; οὐ πολλὸν ἀπὸ τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ Lucianus de

THILATICOMVM.	M. P. X.
BATHNAS.	M. P. XV.
EDISSA.	M. P. XV.
ITER A CARRIS HIERAPOLI.	M. P. LXXXIII. Sic.
BATHNAS.	M. P. XXX.
THILATICOMVM.	M. P. XXII.
	HIE-

de Dea Syria dicit. Tabula a Zeugmate M. P. XXIV. disjungit. Plinius *Syris Magog* vocari prodit, quod in *Mabog*, quo nomine Syri appellant, commutandum esse, haud dubia est Thom. Hyde ad Itin. Peritsol p. 42. conjectura, Strabo Edessae illi titulum haud ex vero imposuit, ut idem vir doctus animadvertit. Arabes *Manbetjum* nuncupant, quo de non protrita docentem Alb. Schulteos in Indice adi. WESS.

THILATICOMVM M. P. X.] *Infra in Regio* Tillati comum. *Reliqua* Thillati comum M. P. X. *In Notitia Provinciarum sub dispositione v. s. Ducis Osrhoënae de minore Laterculo Ala vii. Valeria praelectorum* Thillacamae: *& in vetusto* Thillacama. SVR.

THILATICOMVM.] Cusani liber *Tila comum M. P. XXIV.*, qui si veri sint numeri circa Zeugma fuerit, necesse est: nam Tabula Hierapolin inter & Zeugma XXIV. M. P. interponit. Habet in Cyrrhestica Theodoretus Hist. Rel. C. 22. Τίλλιμα κώμην, quam cum hac componere non ausim: puto in Mesopotamia fuisse trans flumen, & a *Thillacama* Notitiæ nihil differre: agnoscit quoque patriarcha Jacobitarum Dionysius in Chronico suo hic loci pagum תלא דכום *Tela de cum* sive *Telacum*, quem merito Assemanus Bibl. Orient. tom. II. p. 106, eundem atque hunc arbitratus est. Videtur monti fuisse appositus ob primam vocabuli partem, montem significantem, & ejuscemodi situs urbibus præponi solitam: exempla coacervavit idem Assemanus Bib. O. Tom. III. part. II. p. 785. WASS.

BATHNAS.] Hæc videtur esse *Bithias* Ptolemaei. Est autem hoc loco mendum in nostris exemplaribus; ejusdem enim urbis distantia a Thilaticomo uno loco XV. M. P., in altero XXII. M. P. ponitur. Major numerus magis probatur Schudio: eodem modo est in distantia Thilaticomi & Hierapolis, quæ uno loco XXXI. M. P., altero XXI. ponitur. Item a Dolicha Zeugma uno loco XII. M. P., altero XXIV. ponuntur. At si Ptolemaei numeros sequamur, major etiam erit distantia, quam XXIV. M. P. SIML.

BATHAS M. P. XV.] *Habet Blandinianum, ut à* Bathnis *distinguere videatur; & in sequenti à Carris Hierapolim itinere item* Pathas. *Neap. utraque mansione* Bathnas. *Longolianum utroque itinere Blandiniani lectionem praefert: quam nos amplectimur: tametsi à* Carris, *quod statim sequitur iter, in Reg.* Bthnas *legitur.* SVR.

BATHNAS.] Sic Cusani MSS. Vidit Ch. Cellarius eo modo esse scribendum, & erat prona ad hanc opinionem & in aperto ex superioribus itineribus via, L. III. G. A. C. 15. p. 725. WESS.

ITEM A CARRIS] Carrae *M. Crassi & P. filii clade nobilis. Ammianus libro xxiii. C. 3.* Moestus exinde digressus, venit cursu propero Carras, antiquum oppidum, Crassorum & Romani exercitus ærumnis insigne: unde duæ ducentes Persidem viæ regiæ distinguuntur: Laeva per Adiabenam & Tigridem; dextera per Assyrios & Euphratem. SVR.

ITER A CARRIS.] Celeberrima urbs & Abrahami mora & Crassi internecione in Graecorum libris Κάῤῥαι, Κάῤῥαι & Κάῤῥα, ut conductis exemplis Cotelerius ad Homil. Clementinam V. C. 23. ostendit, dici assolet. Incolae in numo Wildiano ΦΙΛΟΡΩΜΑΙΟΙ vocantur: præfert autem is prima fronte caput Antonini & ..... ONINOC, altera ΚΑΡΡΗΝΩΝ ΦΙΛΟΡΩΜΑ... cum crescente luna, cujus studiosissimos fuisse ex Caracalla Spartiani C. 7. novimus: est & ejus mentio in Homilia Jacobi Episc. Sarugensis, quam excerptam Bibl. Orient. tom. I. p. 327. Assemanus inseruit: *Decepit* Diabolus, inquit, *Haran per Besin & Beelscemin & Bar Nemre, & Marin canum, perque Taratam & Gadlat Deas:* sic Syriaca Assemanus vertit, arbitratus Jacobum *bebesin* בבסן scripsisse, *besin* autem Syris *vilem & contem-*

HIERAPOLI.	M. P. XXXI.
ITER A CYRRHO EMESA.	M. P. CLI. Sic.
MINNIZA.	M. P. XX.
BEROA.	M. P. XXII.
	CHAL-

temptum innuere: ego vero Lunam indicari opinor; nam nisi mihi fraudem fecit Castellus, שמס etiam Lunam adsignificat. Lunam ergo Jacobus principe loco ponit, quippe Carrenorum sospitam ac tutelarem Deam: qui sequitur *Beelscemin* Jupiter est: nam Βεελσαμὴν παρὰ Φοίνιξι κύριος οὐρανοῦ ἐστι, Ζεὺς δὲ παρ' Ἕλλησι, ut Philo Byblius apud Eusebium L. I. Præp. Evan. p. 34. ait. *Bar nemre*, quasi *tigridum* filium dicas, potest esse Bacchus: *Mari*, sive *dominus*, *canum* Anubis, *Tarata*, quæ Latinis est *janitrix*, Jana, nisi si tamen תרעתא *Targata* sit Atergatis, Syrorum cultu nobilis Dea, & *Gadiat textrix* Minerva, lanificii præses: nec certo tamen hæc finiverim, cum vetus superstitio varios sibi multifariam Deos imposuerit. Ceterum cur *Philoromaei* Carreni dici voluerint, ex illis, quæ copiose congessit Ezech. Spanhemius Diss. VIII. de V. & P. numis. p. 469. & Vaillantius tom. I. Colon. p. 279., facile est ad cognoscendum. XXX. M. P. Batnas & Carras inter Tabula quoque ponit, tamen *Batnis*, sed vitiose, scribens. WESS.

THILATICOMUM.] Schedæ Cusani *Tilacomum M. P. XXXII.* Totidem Tabula *Batnas* inter & *Thiar* hoc ipso itinere interponit. Vide quæ paullo ante disputavimus. WESS.

MINNIZA.] Alias *Minica* & *Minniniza* in itinere a Dolicha Serianem. SIML.

MINNIZAM M. P. XX.] *Regium* Minnigram M. P. XX. *& sequenti itinere* Nunnisa, *Blandinianum cum reliquis* Miniccam M. P. XX. *& paulo post* Minnixa, *quam veram lectionem arbitramur*. SUR.

MINNIZA.] Nostris in libris similis est discordia: *Mennacum*, *Miniacum*, *Minicam* edunt. Habet in hoc tractu Theodoretus Hist. Relig C. 25. κώμην Νιμουζᾶς καλουμένην, quæ forte nostra est. Nam *Mnizus*, cujus Episc. Leucadius Concilio Chalcedonensi adfuit, quamque huc L. Holsteinius referre sustinuit in Not. ad Georg. S., longe hinc diversa est. Vide a nobis p. 142. animadversa. WESS.

BEROAM M. P. XXII.] *Regium* Beroa M. P. XXII. *& item Blandinianum. Neapolitanum vero* Beroa mpm. XXV. *Plinius L. 5. C. 23. in Coele Syria* Beroenses, *cum Arethusiis, & Epiphanensibus recenset. Ptolemaeo juxta* Cyrrhum Βέῤῥοια. *Melius apud Stephanum in voce* Βέροια, *qui urbem esse Syriae, &* Beroam *etiam dici asserit.* Λέγεται, *inquit*, καὶ Βερόη. *Apud auctores rerum in Ecclesia gestarum* Beroea *Syriae cognominatur: Celebris est enim altera* Thraciae *juxta Thessalonicam: de qua supra, & postea fit mentio: quare manuscriptorum Itinerarii exemplarium rationem habendam duximus.* SUR.

BEROA.] Media Antiochiam inter & Hierapolin erat bidui ab utraque itinere, teste Procopio L. II. B. Pers. C. 7., ubi & recte Βέροιαν vocat; est enim ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ in Wildianis aliorumque nummis. Probe ergo Suidas in Μάρης, ἀπὸ Βεροίας τῆς ἐν Συρίᾳ πόλεως: probe quoque Athanasius Κύρος ὁ ἐν Βεροίᾳ τῆς Συρίας Hist. Arian. ad Monach. p. 347., non item Apol. de Fuga p. 321., ubi de eodem Cyro: idem vitium est in Galeno L. II. de Aliment. facult. p. 328. Probe denique Libanius tom II. p. 448. καὶ γὰρ εἰ τίμιον ἐν Βεροίᾳ τὸ χρῆμα τῶν λέγων ἀλλ' οὐκ ἴσον ἤδη καλεῖται. id vero male, quod χρῆμα τῶν ἀλόγων scribere neglexerint, cum tamen bestiarii, qui ursos pardosque Beroea arcessiverant, quorumque ante meminerat, id postularent. Haud longe urbs Cyrrho afuit, unde Theodoretus Epist. 75. inter caussas amoris, quo Clericos Beroeenses prosequebatur, τῶν πόλεων τὸ γειτόνημα annumerat. Vicinam vero Chalcidem qui spectaverit, Hieronymus in Malchi Vita indicat: *Perveni tandem ad Eremum Chalcidos, qua inter Emmas & Beroeam magis ad austrum sita est.* Sic enim locus ex MS. refingendus est, uti & Rosweidus animadvertit, firmaturque is ejus situs egregie a Tabula. *Emmas*, de quibus in Probabilibus quædam ex Hieronymo observare memini, a Chalcide XX. M. aberant. Theodoretus Hist. Relig. C. 7. cum aliis *Immas* appellat, & κώμην μεγίστην καὶ πολυάνθρωπον. Ceterum Beroeam nunc *Aleppo* vocitant, unde in Jure Graeco-Romano p. 292. Εὐστάθιος ἐπίσκοπος τῆς μεγάλης Βεῤῥοίας, ἤτοι τοῦ Χαλέπ· Ex Cedreno, Zonara & Niceta paria conduxit Ch. Cellarius. WESS.

CHALCIDA.	M. P. XVIII.
ARRA.	M. P. XX.
CAPPAREAS.	M. P. XXIII.
EPIPHANIA.	M. P. XVI.
ARETHVSA.	M. P. XVI.
EMESA.	M. P. XVI.
ITER A DOLICHE SERIANE.	M. P. CXXXVIII. Sic.
HANVNEA.	M. P. XXV.
CYRRHO.	M. P. XXIIII.
MINNIZA.	M. P. XXIIII.
BEROA.	M. P. XX.

CHAL-

CHALCIDA M. P XVIII.] *Habent manuscripta & Longolianum. Plinio L. 5. C. 23. in Coele Syria* Chalcidem *recenset*, ad Belum *cognominatam: unde Regio* Chalcidene *fertilissima Syriae. Straboni L. 16. p. 753.* Chalcix *tanquam Marsyae arx in montana regione, quam* Ituraei, *&* Arabes *malefici omnes attinebant. Ptolemaeo item in Syria provincia* Χαλκὶς, *& Chalcidica regio.* SVR.

CHALCIDA.] In M. P. MSS. consentiunt: Tabula XXIX. M. addit. Conturbat horum numerorum rationes Procopius L. II. B. Pers. C. 12. ἐπειδὴ ἐς Χαλκίδα πόλιν ἀφίκετο, Βεῤῥοίας πόλεως τέσσαρσι καὶ ὀγδοήκοντα σταδίοις διέχουσαν. *Ut Chalcidem venit, qua Beroea LXXXIV. stadiis abest:* Ea enim stadia ex Procopii consuetudine non ultra XII. M. P. exæquabunt: pæne arbitrer in Procopio esse peccatum, & C. stadia fuisse ab ejus librariis prætererita. Certe bidui iter, quod inter Beroeam & Antiochiam interposuit, amplius XII. M. P. spatium inter Beroeam & Chalcida postulare videtur. Jam quæ Surita ex Strabone enotat, ad aliam Chalcidem, Libano vicinam, pertinent. Fuit enim in Syria gemina hoc nomine urbs, uti H. Norisius Diss. III. de Epoch. p. 318. & Had. Relandus L. I. Palaest. C. 48. docuerunt. Novi in alia omnia ire Ch. Cellarium L. III. G A. C. 12. p. 432., sed, me quidem judice, validiora Norisii Relandique sunt argumenta, quam ut infringi facile possint. WESS.

ARRAM M. P. XX.] *Habent manuscripta, & Longolianum. Ptolemaeo inter urbes & vicos Arabiae mediterranea* Ἄῤῥα *vicus, & Stephano in Illyride* Ἄῤῥα. SVR.

ARRA.] De hac & insequente mihi nihil innotuit aliud, quam vestigia vocabuli, vicum Syris notantis, de quo antea, in postrema superesse. WESS.

CAPPAREAS M. P. XXIII.] *Regium* Capareas M. P. XXIIII. *Blandinianum* Cappareas M. P. XXIII. *Neapolitanum* Capparear mpm. XXIIII. *Longolianum* Cappasceax mpm. XXIII. *& corrigit* XXIIII. SVR.

ITEM A DOLICHE] *Regium* Item à Dolica Seriana Aununea M. P. CXXVIII. *Blandinianum* Item à Dolica Serian M. P. M. CXXXVIII. Hanunea Cyrrho M. P. XXIIII. *Neapolitanum eandem praefert lectionem: sed* Haminea *habet: & illi tamquam mansioni* mpm. XXV. *adjicit: & ejusdem modi in Longoliano exemplari. In v. c. Notitia Provinciarum v. s. Ducis Syriae & Euphratensis Syriae, Equites scutarii Illyriciani* Seriane. *Vulgati non recte* Syrianae: *sed quid* Annea *sibi velit, non assequor. Necesse est, ut in pluribus aliis hujus Itinerarii, ignorantiam nostram confiteri. Simile quidem videtur esse paulo post* A Seriane Scythopolim Occara. SVR.

HANVNEA.] Restituimus hoc in pristinum locum, secuti edita scriptaque exemplaria. M. P. XXV. Vaticano libro desunt, vidit autem in MSS. vir doctus, qui Fabricianum exemplar versavit. Tabula hanc quoque agnoscit, in numeris tantum & scriptura dissidens; *Dolica* enim præfert *M. P. XXVIII. Channunia M. P. XX. Cyrro:* unde exploratum habemus, mansionis nomen Dolichen inter & Cyrrum fuisse. Ptolemaeus *Chaoniam*, quam merito Ch. Cellarius cum hac composuit L. III. G. A. C. 12. p. 405., huc viciniæ locat. WASS.

CYRRHO.] Cirro vel Cyrro. Ptolem. *Cibros.* SIML.

CYRRO.] *Cibron* Simlerus ex Latina Ptolemaei versione, pro quo Κύῤῥος ipse reliquit, hausit tamen Κύβρος Coislinian. codex, sed perperam. WASS.

CHAL-

CHALCIDA.	*M. P. XV.*
ANDRONA.	M. P. XXVII.
SERIANE.	M. P. XVIII.
ITER A CALECOME LARISSA.	M. P. LXXIX. Sic.
CHALCIDA.	M. P. XVIII.
TEMMELISO.	M. P. XX.
APAMIA.	M. P. XXV.
LARISSA.	M. P. XVI.
ITER AB EVMARI NEAPOLI.	M. P. CCXXVII. Sic.

GE-

CHALCIDA M. P. XV.] *Habet Regium exemplar: qua mansio in reliquis deest exemplaribus.* SVR.

CHALCIDA.] Nullus librorum, quorum excerptis utimur, hoc loco urbem agnoscit: respuit eandem summa M. P., capiti itineris præfixa: tamen retinui, motus dignitate & præstantia Regii codicis, sed nota insignitam. WESS.

ANDRONAM M. P. XXVII.] *Regium* Androna M. P. XVII. *Blandinianum* Androna M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Androna mpm. XXVII. *quo numero summa* CXXVIII. M. P. *constat. Longolianum* XXIIII *&* XXVII. *corrigit. In Notitia Provinciarum sub dispositione v. s. Ducis Arabiae de minore laterculo cohors iii. Alpinorum apud* Arnona: *&* *in vetusto exemplari* ..... SVR.

ANDRONA.] XXIV. M. P. margo Fabriciani exemplaris: in ceteris nulla est pugna. Quæ Surita adscripsit, eorum situs non comperit: nam Notitiæ *apud Arnona* de Arnone fluvio in mortuum, quod vocant, mare sese exonerante accipiendum est, uti Pancirolus bene monuit: inibi φρύγια φυλακτήρια variis locis erant dispersa, uti Eusebius in Ἀρνῶν nos docuit. Nostræ urbis nomen & vestigia superare videntur in *Andreen* vel *Andrene*, oppido desolato, quod Angli Anno CIↃIↃCXCI. Palmyrae rudera inspecturi haud longe Aleppo sive Beroea lustraverunt. WESS.

SERIANE.] Vir doctus Fabricii libro appinxit XVIII. M. P., quæ & in Vaticano insunt. Serianem eo loci positam fuisse, ubi parietinas veteris urbis, *Esree* indigenæ vocant, iidem Angli visitarunt, suspicio est Edm. Halley Observat. in Palmyr. Inscript. insertis Epitomæ Actor. Philosoph. tom. III. part. II. §. 40. Petrus de la Valle in hoc terræ tractu urbem vidit, cui *Seriae* nomen adhærebat. WESS.

ITER A CALLICOME.] Alias *Cassicome.* SIML.

ITEM CALLICOME LARISSAM M. P. LXXVIIII.] *Habet Regium exemplar: &* *reliqua* LXXVIIII. *Sed verior Regii exemplaris lectio: in quo in hoc itinere, uti supra* Apamia Larissam XIV. M. P. *constituuntur: &* *in reliquis non recte* XV. SVR.

TEMMELIZO.] Alias *Telmelissus.* SIML.

TEMMELISON M. P. XX.] *Regium exemplar* Temmelisso M. P. XX. *&* *in reliquis* Temmeliso mpm. XX. *Videtur esse id oppidum quod Ptolemaeo juxta* Apamiam Θελμινισσός *vocatur. Sozomenus L. 6. H. E. C. 34.* Telmisum vicum, *Pauli in* Coele Syria, *egregii Catholicæ fidei propugnatoris, patriam fuisse prodit, qui multis in locis multa monachorum cœnobia instituit.* SVR.

TEMMELISO.] In Tabula *Teumesso* M. P. XXIIX. ab Apamia. In Theodoreti Histor. Relig. C. 26. non multum a Beroea invenio Τελάνισσον κώμην *vicum Telanissum*, proximum vico *Teledan.* Est in Tabula *Teleda* in hac vicinia, ut forte Tabulæ *Teumessum* & Itinerarii *Temmelisum* a Theodoreti *Telanisso* nihil discrepent. Strabo L. XVI. p. 753. Θέμελλα in his oris habet. WESS.

LARISSA.] Recte Vaticanus XVI. M. P., quæ & Tabula probat, adponit. WESS.

ITEM A BEMMARI NEAPOLIM M. P. CCXXVII.] *In Regio* M. P. CCX. *Cum numeri mansionum* M. P. CCXXVII. *conficiant. Blandinianum* M. P. CCXXVII. *Neapolitanum* CCXXVIII. *Longolianum* CCXXVII. *&* *corrigit* CCXXVIII. SVR.

ITER AB EVMARI.] Placuit hoc in integrum restituere ex MSS. Vaticano & margine Fabriciani libri: Ceteri aut *a beumari* aut *ab yeumari* edunt. Suritae eadem visa est ac *Bemmaris;*

maris;

GERODA.	M. P. XL.
THELSEAE.	M. P. XVI.
DAMASCO.	M. P. XXIIII.
AERE.	M. P. XXXII.
NEVE.	M. P. XXX.
CAPITOLIADA.	M. P. XXXVI.

GA-

maris, quam prope Zeugma ad Euphratem vidimus, quod mihi parum videtur probabile: major enim inter Zeugma & Damascum locorum intercapedo fuit. Sitne vero hæc *Euaris* sive *Euaria* Notitiæ Imp. Or., an alia, constitutum non habeo. WESS.

GERODA M. P. XL.] *Habent eadem*, *Neapolitano exemplari excepto: in quo* Cheroda mpm. XL. *legitur*. SVR.

Thelseas M. P. XVI.] *Regium* Thelsee M. P. XVI. *Reliqua* Thelseae M. P. XVI. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Phoenices in vetusto exemplari equites Saraceni* Thelseae: *at in excusis* Thalseae: *ut legendum sit* Thelseis. SVR.

THELSEAE.] Vir eximius Menso Altingius notis MSS. in Tabulam hanc mansionem cum *Teleda* Tabulæ comparavit, non recte, uti ego quidem puto. *Teledan* Τελεδᾶν vicus fuit celeberrimus ad pedem altissimi montis, quem indigenæ *Coryphen* vocabant, haud multum a Beroea, uti à Theodoreto Hist. Relig. C. 2. docemur. Hæc Damasco vicina fuit, & in pictura Notitiæ Imp. Or., ostendente insignia ducis Phoenices, *Thelsea* dicitur. Ammianus in hac vicinia *Calsen* habet L. XIV. C. 7., quam H. Valesius cum *Thelsea* contulit. WESS.

DAMASCO.] Urbem ἰῶαν ἁπάσης ὀφθαλμὸν *Orientis universi oculum* Julianus Epist. 24. nuncupat. Nominis Damasci originationem ex fabulis explicat Damascius apud Photium Cod. CCXLII. p. 1061. Libet & hoc addere, esse inter Wildianos egregium numum, cujus uni paginæ ΑΥΡΗΛΙΟϹ ΚΑΙϹΑΡ cum juvenili capite inest, alteri vero ΔΑΜΑϹΚΗΝΩΝ ΜΗΤΡΟΠ. ΧΡΥϹΟΡΟ. & fluvius Chrysorrhoas leniter decumbens, dextraque spicas & sinistra cornu ubertatis tenens. WESS.

AERE.] Sic nostri libri præter Vaticanum, qui *Ere*. Scripta Tabula hoc situ *Aenos* habet, quod Relando L. II. Palaest. C. 9. prorsus idem est visum. Forte referri huc ex Notitia Imp. Or. *Ala prima Phoenicum Renae* debet. WESS.

NEVE.] Non ignota urbs est in Ecclesiasticis Notitiis. *Nevi* dicitur Gervasio Tilberiensi tom. II. Script. Brunswic. p. 760., nec aliter Notitia vetus Caroli à S. Paullo appellat. Bostris, urbi Metropoli, suberat. Vide Jac. Renferdii Exerc. de Angulo Arabiae §. 4. & H. Relandum L. III. Palaest. p. 909. Putem ejus vitiosum esse nomen in Notit. Imp. Or., ubi *ala prima Alemannorum Neiae* collocatur. WESS.

CAPITOLIADA M. P. XXXVI.] *Regium* Capitolida M. P. XXXVI. *Reliqua* Capitoliada M. P. XXXVI. *Ptolemaeo in Coele Syria* Καπιτωλιάς. *Et in Concilio Niceno Antiochus* Capitoliadis *Episcopus subscribit* SVR.

CAPITOLIADA] Tabula *Capitoliade*, uti lapis in Gruteri Thes. p. XLV. 13.

L. DOMITIVS VALERIANVS
DOMO CAPITOLIADE STIP. XVIII.

Nam CAPITOLIA DE STIP., quod in nuperrima editione relictum fuit, absurdum est & dudum ab Holsteino ad Stephanum correctum. Numis ΚΑΠΙΤΩ. ΙΕΡ. ΑϹ. ΑΥ., id est, *Capitoliensium urbs sacra*, *asylos*, *suisque legibus utens*. Vide H. Norisium Diss. III. de Epochis C. 14. & Ezech. Spanhemium Orb. Rom. p. 405. WESS.

GADARAM M. P. XVI.] *Habent manuscripta & Longolianum. Plinius L. 5. C. 18. juxta Scythopolim* Gadara *subjungit*, Hieromice *praefluente: ita enim habetur in omnibus mss exemplaribus*, *non* Gaddara. *Ptolemaeo post Capitoliada* Ἴδαρα *&* Γάδαρα. *In Chalcedonensi Concilio subscripsit Johannes* Gadarae *civitatis* Palaestinae secundæ *Episcopus*. SVR.

GADARA.] Urbs munita & præter ceteras egregie firma fuit, Polybio L. V. C. 70. auctore. Balioea Gadarenorum etiam Origenes in Joan.

GADARA. M. P. XVI.
SCYTHOPOLI. M. P. XVI.
IN MEDIO. M. P. X.
NEAPOLI. M. P. VII.

ITER A SERIANE SCYTHOPOLI OCCORA. M. P. CCCXVIII. Sic.

SALAMINIADA. M. P. XXXII.

EME-

Joan. p. 191. laudat: cetera ex Norisio & Relandi Palaestina peti poterunt. Wess.

SCYTHOPOLIM M. P. XVI.] *Plinius L. 5. C. 18. in Decapolitana regione, qua latere Syriae Judaeae adjungitur*, Scythopolim, *antea* Nysam *appellatam refert à Libero patre sepulta ibi nutrice*, Scythis *deductis*. *Strabo* Scythopolim *Galileae proximam facit*, *& Stephanus* Palaestinae *esse urbem*. *Ptolemaeo in Coelo Syria* Σκυθόπολις. *Ammianus libro xix. C. 12. urbem Palaestinae inter Antiochiam Alexandriamque mediam esse asserit*. Sur.

SCYTHOPOLI.] Incolarum in numo Thesauri Fridericiani C. x. §. 10 ΝΥCΑΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ CΚΥΘΟΠΟΛΙΤΩΝ mentio est. Arabibus *Baisan* est, ex quo forte Stephani Βαισὰν creatum, separaturque XVIII. M. P. Tiberiade, ut Index Alb. Schultens testificatur. Wess.

IN MEDIO M. P. X.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* M. P. XII. *In Neapolitano desunt dua ultima mansiones hujus itineris & totum iter sequens*. Sur.

IN MEDIO.] Margo Fabriciani libri XII. M. P., quæ vero propiora videntur ob XXI. M. P., quæ Scythopolin inter & Neapolin Itin. Hieros. interposuit. Wess.

NEAPOLIM M. P. VII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. Ptolemaeo in Samaria* Νεάπολις: *& Ammiano inter celebres Palastinae urbes, ut infra ejus verbis indicabimus in* Eleutheropoli. Sur.

NEAPOLI.] Eandem esse ac *Sichem*, in confesso est. Situm signavit Damascius apud Photium p. 1055. Ὁ Μαρῖνος γένος ἦν ἀπὸ τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Νέας πόλεως πρὸς ὄρει κατῳκισμένης, τῷ Ἀργαρίζῳ καλουμένῳ. *Marinus Palaestinus erat, domo Neapoli, qua monti, quem Har Garizin nuncupant, accubat*. Wess.

A SER. SCYTH. OCCORA.] In impressis codicibus & MSS. *Occora* cum Scythopoli conjungitur: nos tamen ut primam mansionem post Serianem separatim posuimus. Videtur autem esse *Occora*, quam Ptolemaeus *Coaram* vocat, Chalcidices civitas. Siml.

SCYTHOPOLIM OCCARA M. P. CCCXVIII.] *Regium* Scitopoli Occara, *& summa numeri desunt. In Blandiniano & Longoliano* Scytopoli occora M. P. CCCXVIIII *cujus summa ratio constat. Eam vero dictionem* Occara *supra admonuimus, aque nobis ignotam & abstrusam esse, atque illam superioris itineris* à Doliche Serianem Anunea. *Nam cum in hoc itinerario usu veniat, ut itinera designentur nomine alicujus celebris urbis, per quam iter ducebatur, inter ejus mansiones semper interponitur: quod in his dictionibus minime accidisse videmus*. Sur.

A SER. SCYT. OCCORA M. P. CCCXVIII.] Sic Vaticanus & exemplar Fabricii ex viri docti nota. Cusani schedæ x. summæ detrahunt. MS. Parisiensis margini allitum ostendit, *Respice, XXV. M. minus sunt*, quod qui adscripsit, majorem in suis libris defectum animadvertit, quam nunc quidem conspicimus. *Occora*, cujus rationem nullam Suritae editio habuit, visa fuit restituenda, nec probandum tamen Simleri propositum, quippe a libris vetustis damnatum. Putem indicari iter per mansionem, *Occora* dictam, pergere. Tabula *Ocurura* habet in viæ diverticulo XXV. M. P. a Laodicia. In Notitia Imp. O. sub Duce Phoenices equites Mauri *Otthara* locantur: fortasse alterutra nostra est. Wess.

SALAMINIADA.] *Salaminida* vel *Salamidiade*: hæc forte *Tolmidessa* Ptolemaei. Siml.

SALAMINIADA M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Salmidiade M. P. XXXII. *& item Longolianum, sed* XXXIII. *Forte id oppidum est, quod juxta* Damascum *Ptolemaeo* Σαμμούλις *vocatur: ut in alterutro horum auctorum ipsis erratum*. Sur.

EMESA.	M. P. XVIII.
LAVDICIA.	M. P. XVIII.
LYBO.	M. P. XXXII.
HELIOPOLI.	M. P. XXXII.
ABILA.	M. P. XXXVIII.
DAMASCO.	M. P. XVIII.
AERE.	M. P. XXXII.
NEVE.	M. P. XXX.
CAPITOLIADA.	M. P. XXXVI.
GADARA.	M. P. XVI.
SCYTHOPOLI.	M. P. XVI.

ITER

SALAMINIADA.] Margo libri Fabriciani *Salamidiade*, ceteris vulgato acquiescentibus. Eam esse, quæ in Notit. Leonis Imp. inter Phoenices urbes Σαλάμιας dicitur, Relando Palaest. L. I. C. 35. p. 217. credimus. Arabes simili nomine urbem in ditione Emisena locant, ut ex Indice Cl. Schultens in *Salamia* constat: sane Leonis Imp. Σαλάμιας Emesae subjecta fuit: vitiosissime enim in editis Ἔδεσσα μητρόπολις Phoenices Libano vicinæ dicitur. WESS.

LAODICIAM M. P. XVIII.] *Supra itinere* Antiochia Alexandriam Laodiceae *juxta* Gabalam *mentio facta est, inter maritimas urbes* Syriae Coeles: *hac vero altera est juxta* Emesam *ab exortiva parte* Orontis *fluminis, qua Ptolemaeo Καβίωσα Λαοδίκεια cognominatur.* SVR.

LAVDICIA.] Ita vetusti libri, nec aliter Capitolinus in Vero C. 7. *Egit Verus hiemem Laudiciae*, ubi Salmasium vide & quæ p. 148. disputavimus. Hæc ad Libanum fuit; inde Straboni L. XVI. p. 755. *Λαοδίκεια ἡ πρὸς Λιβάνῳ*, & numis ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΠΡΟΣ ΛΙΒΑΝΩ apud Vaillantium. In Tabula *Laudicia Scabiosa* pro *Cabiosa*. WESS.

LYBON M. P. XXXII.] *Regium* Libo M. P. XXXII. *Blandinianum & Longolianum* Lybo M. P. XXXII. *In Notitia Provinciarum sub dispositione v. s. Ducis Palaestinae de minore laterculo*, cohors II. Gratiana Iehybo: *& in vetusto codice* Iehibo; *& sub dispositione ducis Arabiae de minore laterculo*, *Ala ii Constantiana* Libonae: *& in vetusto exemplari*, Libone. SVR.

LYBO.] Quamvis doctissimi Suritae auctoritatem reverear, adduci tamen non possum, ut, quæ ex Notit. Imp. Or. enotata sunt, huc pertinere credam: sumus in Phoenice, qua cum nihil commune est illis mansionibus. Quæ vero sit alii dixerint. WESS.

HELIOPOLIM M. P. XXXII.] *Ptolemaeus* Heliopolim & Abilam *adjungit, quemadmodum in hoc apparet Itinerario, in Coele Syria, &* Abilam Lysaniae *cognominat. Plinius* Orontem *amnem juxta* Heliopolim *inter* Libanum & Antilibanum *nasci perhibet. Stephanus duas recenset* Abilas, *unam ad* Jordanem *fluvium, & alteram Phoenices, cujus regionis & alia* Heliopolis *recensetur.* SVR.

HELIOPOLI.] Vaticanus *Heliupoli*, Graeco more. Sozomeno ἡ πρὸς τῷ Λιβάνῳ Ἡλιούπολις L. V. H. E. C. 10. Adde Damascium in Photii Biblioth. p. 1047. Arabes apud V. Cl. Alb. Schultens in *Baalbeccho* Indicis III. dierum intervallo Damasco removent, & egregia plura de ea produnt. Urbis parietinas lustravit H. Maundrel p. 172. Itineris sui. WESS.

ABILA.] *Abela* vel *Abelia*. Ptolemaeo *Abela cognomine Lysaniae.* SIML.

ABILA] Plures hoc nomine urbes Syria & Palaestina viderunt. Nostra ad Libanum erat apposita, olim Lysaniae, de quo Lucas Evang. C. III, 1. Tabula in M. P. egregie consentit. WESS.

AERE M. P. XXXII.] *Habent Regium, Blandinianum & Longolianum.* SVR.

NEVE M. P. XXX.] *Et in hanc lectionem eadem consentiunt exemplaria.* SVR.

GADARA M. P. XVI.] *Regium* Cadara M. P. XX. *cum supra* à Capitoliade Gadara M. P. XVI. *adjecisset. Blandinianum & Longolianum* Gadata M. P. XVI. SVR.

ITEM A CAESAREA ELEVTHEROPOLIM M. P. LXXVII.] *Regium* LXXVIII. *cum numeri mansionum ejus exemplaris* LXXVII. M. P. *summam conficiant. Reliqua* LXXVII. *Hac est*

ITER A CAESAREA ELEVTHEROPOLIM. M. P. LXXVII. Sic.
BETARO. M. P. XXXI.
DIOSPOLI. M. P. XXVIII.
ELEVTHEROPOLIM. M. P. XVIII.
ITER A DAMASCO EMESA. M. P. CLII. Sic.
ABILA. M. P. XXXVIII.
HELIOPOLI. M. P. XXXII.
CONNA. M. P. XXXII.
LAVDICIA. M. P. XXXII.
EMESA. M. P. XVIII.
ITER A NEAPOLI ASCALONA. M. P. LXXIII. Sic.
AELIA.

est Caesarea Palaestinae , de qua supra itinere Antiochia Alexandriam *fit mentio.* Syr.

BETARO.] Vel *Betocre* vel *Bettaron.* Siml.

BETARON M. P. XXXI.] *Habent auferendi casu eadem exemplaria , & Neapolitanum: cum superiore* Antiochia Alexandriam *itinere* à Caesarea Betaron XVIII. M. P. *designentur , &* Betaro Diospolim XXII. *tanta numerorum discrepantia: qua in re nihil statuere possum, cum minime constet qua parte lateat error; ac satis ducimus exemplarium lectionem cum fide patefacere.* Syr.

BETARO.] In M. P., quæ MSS. tuentur, non dubium est vitium. Mihi saniora videntur & veriora ob Hieros. Itin. consensum, quæ alio itinere habuimus. Wess.

DIOSPOLI] Hanc Antoninus Placentinus Itin. C. 30. olim Azotum ait esse dictam, gravi errore ductus, nec injuria a D. Papebrochio propterea notatus. Wess.

ELEVTHEROPOLIM M. P. XVIII.] *Hujus urbis apud Ammianum mentionem fieri reperio. Nam libro xiiii. C. 8. ita inquit.* Syriarum est Palaestina , per intervalla magna protenta, cultis abundans terris & nitidis: & civitates habens quasdam egregias, nullam nulli cedentem: sed sibi vicissim, velut ad perpendiculum æmulas. Caesaream, quam ad honorem Octaviani principis exædificavit Herodes: & Heleutheropolim , & Neapolim. *Theophilus* Eleutheropolis *Episcopus Palaestinae lectus , quod non ex animi sententia juraverat , se aliam Ecclesiam non esse suscepturum* , Castabelenorum *Antistes factus est, ut Nicephorus libro viii. C. 45. est auctor, qui libro xii. C. 48. eam urbem* Celam *& antea* Ceilam *appellatam fuisse, ubi* Abacuc *inventus sit, memorat.* Syr.

ELEVTHEROPOLI.] Et hic M. P. in vitio adhærent. H. Relandus L. II. Palest. p. 420. a librariis summæ X. M. P. substracta esse arbitratur. Quæ vero Nicephorus habet, ea ex Sozomeno L. VII. H. E. C. 29., quem tamen non intellexit, excerpenda duxit: nunquam is Eleutheropolin *Ceilae* nomine insignem fuisse censuit; & qui posset? cum *Ceila* vicus fuerit ad orientem plagam Eleutheropoleos, Eusebio atque Hieronymo testibus. Vidit Nicephori peccatum & coarguit H. Valesius. Wess.

ITEM A DAMASCO EMESAM M. P. CLII.] *Hujus summa numeri in Regio desunt exemplari : cum reliquis eadem constet summa* CLII. M. P., *cum qua numeri mansionum Regii exemplaris congruunt.* Syr.

ABILA.] *Abalia* exemplar Lugdunense & margo libri Fabriciani. Numeri hac & sequenti mansione non respondent superioribus itineribus, nec ullum tamen ex MSS. auxilium oritur. Wess.

HELIOPOLI.] *Helenopoli*, rectius *Heliopoli*, sicuti in itinere à Seriane Scythopolin. Siml.

CONNA.] Alias *Sanna*. Ptolemaeo *Saana*, Straboni *Sinna*. Siml.

CONNA M. P. XXXII.] *Habent manuscripta & Longolianum.* Syr.

CONNA] In Ptolemaeo Γάννα editum est, pro quo Palatinus codex Γάσσνα, Coislinianus Σάανα. Quod si bene fundata & certa esset Γάννα, non adeo perverse cum *Conna* conjungeretur, nunc dubia omnia. Σιννᾶν *Sinnan* Strabonis L. XVI. p. 755. in Libano fuit prædonum receptaculum. Habuimus alio itinere hoc situ *Libo*, quod aeque tenebris obcœcatum est. Wess.

A NEAPOLI.] Via hæc ex Eusebio in Λυζῷ nota

AELIA. M. P. XXX.
ELEVTHEROPOLI. M. P. XX.
ASCALONA. M. P. XXIIII.

ITER A CLAVDIOPOLI ANCYRA M. P. CXXXIIII. Sic.

CRATIA. M. P. XXIIII.
CARVS VICVS. M. P. XXX.
LEGNA. M. P. XXIIII.
CREN-

nnta est ἰδὶν τὴν ἄγυσαν ἐπ' Αἰλίαν καὶ Νέας πόλεως appellat. WESS.

AELIAM M. P. XXX.] *Xiphilinus ex Dione Hadrianum urbem* Hierosolymam, *quæ eversa fuerat, Coloniam deduxisse, atque* Aeliam Capitolinam *appellavisse refert: at quo in loco templum* Dei *fuerat, alterum* Jovi *exædificandum curavisse. Eadem & Cassiodorus in Chronico, & D. Hieronymus alibi. Ptolemaeo in Judaea ab occidua parte* Jordanis Ἱεροσόλυμα, ἡ νῦν καλουμένη Αἰλία Καπιτωλίας. SVR.

AELIA.] In M. P. Itiner. Hierosol. amplius est, XL. M. P. has inter urbes interponens. Scriptor anonymus de locis Hierosol., quem Leo Allatius Symmictis inseruit, urbem in ambitu habere V. M. P. ait p. 96. Γυρίζει τὸ κύκλον τῆς ἁγίας Ἱερουσαλὴμ μίλια ε., quæ millia, si singulis VII. stadia tribueris, proxime aberunt a stadiis XXXIII., quibus Josephus L. V. B. J. C. 4 §. 3. universum urbis spatium complexus est. WESS.

ASCALONA.] Ita libri MSS. *Ascalonam* Wilh. Tyrius L. XI. Hist. Hierosf. C. 3., vocitat, scriptor quidem ætatis serioris, sed qui ducem habere potuit Ambrosium, uti alias dictum est. WESS.

ITEM A CLAVDIOPOLI ANCYRAM M. P. CXXXIIII.] *Regium* M. P. CXXX. *Reliqua* CXXXIIII. *Vertit se Itinerarium à Palaestina in* Galatiam. *Nam hæc* Claudiopolis *Galatiae videtur esse in* Trogmis *Ptolemaeo: altera ab ea quæ in* Bithynia *ab eodem constituitur: quæ &* Bithynium *cognominabatur: Plinio L. 5. C. ult. item* Bithynion *cognominatum. Hujus* Bithyniae Claudiopolis *fit a Xiphilino ex Dione mentio, cum* Antinoum *eo loci natum memorat: tametsi* Cithynide *pro* Bythinio *perperam in Hadriani vita legitur. Nam Pausanias auctor est L. 8. C. 9.* Bithynion *supra* Sangarium *patriam* Antinoi *fuisse: tametsi* Bithynia *corrupte legitur: quod ex Stephano apparet in voce* Βιθύνιον. *Fuit item duplex* Ancyra, *Phrygiae altera, cujus supra in hoc Itinerario facta est mentio, & altera à Ptolemaeo constituitur in* Tectosagibus Galatiae, *quam* Metropolim *cognominat, quæ Strabonis ætate in* Tectosagibus, Castelli *nomine, censetur: ejusdem nominis quo urbs* Ancyra *circa Blandum* Phrygiae *oppidum. Plinius itidem duplicis* Ancyrae *meminit: &* Phrygiae, *&* Galatiae *nationis* Tectosagum. *In Chalcedonensi Concilio Eusebius* Ancyrae Galatiae *Episcopus subscripsit.* SVR.

ITER A CLAVDIOPOLI] Non recte Surita Claudiopolin Ptolemaei, obscuram in Trocmis urbem, itineris hujus caput facit Claudiopolis enim Bithyniae, ut ex *Cratia*, quam sibi ea provincia adscriptam vidit, initium huic itineri dat: male præterea Ancyram, quorsum hoc iter ducit, distinguit ab ea, quam eo itinere, quo Constantinopoli in Aegyptum pergebatur, habuimus, quippe eandem, Galatiae metropolin. Id vero bene, quod Bithynion vindicavit: disputavit de ea Antinoi catamiti patria pluribus Lambecius L. II. Bibl. Vindob. p. 683., sed sero nimis sibi Xiphilini & Pausaniae locos, pristinæ integritati restitutos, contribuens. Vide & Ezech. Spanhemium Diss. XI. de V. & P. Numisf. p. 332. WESS.

CRATIAM M. P. XXIIII.] *Regium exemplar auferendi casu* Cratia. *In Blandiniano* Gratia M. P. XXIIII. *In Neapolitano desunt omnes hujus itineris mansiones. Longolianum* Gratia mpm. XXIIII. *&* Gernia XVI. *corrigitur. In Chalcedonensi concilio Genethlius Episcopus* Cratiae *civitatis subscribit.* SVR.

CRATIA.] Excerpta MSS., quorum nobis usus est, *Gratia*, sed verus est Regius Suritae. Hierocles in provincia Honoriade, Κλαυδιούπολις, Κρατία. Dicta quoque Flaviopolis est a Vespasiano aut ejus filiis, unde numus Thes. Fridericiani C. IX. §. 20. ΚΡΗΤΙΕΩΝ ΦΛΑΟΥΙΟ-

CRENTIVS.	M. P. XXXII.
ANCYRAM.	M. P. XXIIII.
ITER A PESINVNTE ANCYRA.	M. P. XCIX. Sic.
GERMA.	M. P. XVI.
VINDIA.	M. P. XXIIII.
PAPIRA.	M. P. XXXII.
ANCYRA.	M. P. XXVII.
ITER A TAVIA CAESAREAM VSQVE.	M. P. CIX. Sic.

THER-

ΥΠΟπολιτῶν. Alios dabit Vaillantius. WESS.

CARVM VICVM M. P. XXX.] *In Regio* Carus vicus M. P. XXX. *Blaudinianum & Longolianum* Garus vicus M. P. XXX. SVR.

CARVS VICVS.] *Garus vicus* nostri quoque libri; ego alibi eum legere non memini, ut neque insequentem, nisi si *Legna* sit *Lagania*, de qua supra. Verum obstant numeri. *Malus Μάλος Vicus* XLIV. M. P. ab Ancyra ad Halyn flumen est in Actis S. Theodoti C. I., unde *Carus Vicus* Regii MS. verior videtur. WESS.

CRENTIVS.] Vel *Grentius*. SIML.

CRENTIVS M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* Grentius M. P. XXXII. SVR.

CRENTIVS.] MSS. nostrorum excerpta *Grentius*, quamquam in Parisiensi *Gennas*, edunt. WESS.

ITER A PESSINVNTE.] Hoc iter in MS. inscribitur *a Claudiopoli Ancyram:* prius vero *a Claudiopoli Ancyram* inscriptum deest. Sed ego hic impressus libros secutus sum. SIML.

ITEM A PESINVNTE ANCYRAM M. P. XCVIII.] *Regium exemplar* Item à Pesinunto Ancyra M. P. XCVIIII. *Bland. & Longolianum* A Persinonto M. P. XCVIIII. *Ptolemaeo in* Tolistobogis *Paphlagoniae Galatiae provincia interius ad occidentem* Πεσινοῦς. *Plinio etiam L.* 5. *C.* 32. Tolistobogorum Pesinus. *Ammianus libro* XXII. *C.* 9. Per Nicaeam venit ad Gallograeciae fines; unde dextrorsus itinere declinato, Pessinunta convertit. *Et paulo post*, Quidam enim figmentu Deae coelitus lapso, ἀπὸ τοῦ πεσεῖν, quod cadere nos dicimus, urbem asseruere cognominatam. *Idem perhibet lib.* 26. *C.* 9. Pessinunta *olim Phrygiae provincia fuisse*, *sua vero aetate* Galatiae. SVR.

ITER A PESSINVNTE.] Plerique libri *Persinunto* aut *Pessinunto*. Videntur hoc ad eam formam excudisse, qua ex Ὑδροῦς *Hydruntum*, Ὀποῦς *Opuntum*, Σελινοῦς *Selinuntum*, Σιποῦς *Sipuntum*, aliaque, de quibus Ph. Cluverius L. IV. Ital. A. p. 1243., formarunt; tamen *Pessinunte* Fabricianum exemplar ostendit. Numi ΠΕϹϹΙΝΟΥΝΤΙΩΝ, quamquam utriusque linguæ scriptores modo simplici modo gemina sibilante litera efferunt, scribunt. WESS.

GERMA.] Ptolemaeo *Terma colonia*. SIML.

GERMAM M. P. XVI.] *Habent manuscripta & Longolianum exemplar. Ptolemaeo in* Tolistobogis Γέρμα Κολώνια. *Est & Γέρμα urbs Hellespontia, quæ sacra à Ptolemaeo cognominatur: de qua infra.* SVR.

GERMA.] Hierocles in Galatia Salutari Γερμίαν ponit. Retulerunt huc, neque injuria, Harduinus & Vaillantius Commodi Imp. nummum, qui COL. AVG. F. GERMENO*rum* inscriptus est. Vide hunc tom. I. Colon. p. 213. *Terma* male editur in plerisque Latinis Ptolemaei Tabulis, atque id Simlero fraudi fuit. WESS.

VINDIAM M. P. XXIIII.] *Regium* Vinda M. P. XXIIII. *& infra* Vindiam. *Blandinianum item* Vinda M. P. XXIIII. *& infra* Vindia: *atque eodem pacto in Longoliano. Neapolitanum utraque mansione* Vinda. *Ptolemaeo post* Germam, *&* Pesinuntem Οὐίνδια. SVR.

PAPYRAM M. P. XXXII.] *Regium* Papira M. P. XXXII. *& Neapolit. Blandin. & Longol.* Papyra. Papyrii *Castelli Isauriae meminit Marcellinus Comes Ind.* XI. Dinamio, & Sisidio COS. SVR.

PAPIRA.] Retulit huc, sed addubitans, Ortelius ex Evagrio L. III. H. E. C. 27. τὸ λεγόμενον Παπυρίου φρούριον, *Papirii castellum*, in quo Verina Aug. diem obiit; verum id in Isauria fuisse, Comitis Marcellini locus, quem Surita excerpsit, indicio est. Hanc ego *Papiram* nusquam inveni. WESS.

ITEM A TAVIA CAESAREAM VSQVE M. P. CIX.] *In Regio summa numeri desunt;*

THERMA.	M. P. XVIIII.
SOANDA.	M. P. XVIII.
SACOENA.	M. P. XXXII.
OCHRAS.	M. P. XVI.
CAESAREA.	M. P. XXIIII.
ITER A DORILAO ANCYRA.	M. P. CXLI. Sic.
ARCELAIO.	M. P. XXX.
GERMA.	M. P. XX.
VINDIA.	M. P. XXXII.
	PA-

ſunt: & in reliquis apponuntur, conſtante numerorum manſionum ſumma. Strabo in Galatia Tavium Emporium: *& Plinius in Galatia L.* 5. C. 32. Tavium Trogmorum *recenſet: & item Ptolemaeo in Trogmis Galatiae* Ταύιον, *Stephano in dictione* Ἄγκυρα, τὴν ᾗ Ταουίαν, ἀπὸ ἐ ἑτέρα ἀρχέτυπο. *In Niceno Concilio Dicaſius* Tavienſis *Epiſcopus Galatiae provinciae ſubſcripſit.* SVR.

ITER A TAVIA.] Graecorum multi Ταβίαν vocitant. Suidas Τάβιον, ὄνομα πόλεως. Petrus Siculus in Hiſt. Manichaeorum p. 55. Sergium ortum refert ἐκ τῆς μικρᾶς Ταβίας τῆς πόλεως. Raderus, qui eum librum Latino ſermoni tradidit, neſcio qua re ductus *ex locis Tiliae civitati vicinis* vertit. Vide & Photium L. I. Cont. Manich. p. 95. Futilis vero & nugivendus ſcriptor Actorum S. Meletii C. 1. τὴν Ταβιανῶν μητρόπολιν τῆς Γαλατίας nuncupat, cum tamen nemo ignoret, eam metropoli Ancyrae fuiſſe ſubditam. Erat urbs in Trocmis: male ergo Memnon in Toliſtobogiis locat apud Photium Cod. CCXXIV. C. 20. Ἐλόγχευσαν ᾗ πόλεις, Τρογμοὶ μὲν Ἄγκυραν, Τολιστοβόγιοι ᾗ Ταβίαν, Τεκτόσαγες ᾗ Πεσσινοῦντα. fortaſſe tamen, quod & Turnefortius obſervavit Epiſt. XXI. p. 178., error librariis, Toliſtobogios in Trocmorum locum & viciſſim ponentibus, debetur. Straboni L. XXII. p. 567. in MSS. Ταουία dicebatur, neque cauſſa erat, cur magnus Caſaubonus id commutaret. WESS.

THERMA M. P. XVIII.] *Regium* Terma M. P. VIII. *Blandinianum* Therma M. P. XIX. *Neapolitanum* Therma mp. XVIII. *Longolianum* Therma mpm. XIX. & XVIII. *corrigitur.* SVR.

THERMA.] Plerique omnes noſtri libri XVIII. M. P. adponunt. XIX. tamen M. P. margo libri Fabriciani. Ἐλπίδιος μονῆς Θέρμων, *Elpidius manſionis Thermenſis* Epiſcopus adfuit Chalcedonenſi Concilio. Θέρμα in Cappadocia II. Hierocles novit: Notitia Leonis Aug. τῶν βασιλικῶν Θερμῶν in eadem commeminit provincia. In Gregorii Nazianzeni Epiſt. 77. mentio eſt τῆς Ξανξαρίδος Θέρμων, quae utrum eadem ſint, qui dixerim? WESS.

SOANDA.] Forte *caſtellum Suenda* eſt, quod in Cappadocia memorat Frontinus L. III. Stratag. C. 2. §. 9., ubi Cl. F. Oudendorpius hujus loci oblitus non eſt. Strabo appellat Σόανδον L. XIV. p. 663. Scio Ortelium Geographi *Soandum* in Armenia minore locaſſe, ſed ejus opinionis error ex facili diſcutietur, modo magni ſcriptoris verba conſiderentur: dicit ex Carapaſſa Lycaoniae iter eſſe ad oppidulum Garſaura, in ipſis Cappadocum finibus poſitum; tum ita pergit; ἐντεῦθεν δ' εἰς Μάζακα τὴν μητρόπολιν τῶν Καππαδοκῶν διὰ Σοάνδου καὶ Σαδακόρων. *inde vero ad Mazaca primariam Cappadociae urbem per Soandum & Sadacora*: quae quis tandem non viderit in Cappadocia *Soandum* conſtituere? WESS.

SACOENA M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Saconna M. P. XXXII. *Neapolitanum* Sacomia M. P. XXXII. *Longolianum* Sacona mpm. XXXII. SVR.

SACOENA.] *Saconna* libri noſtri. *Sadacora* Strabonis in hac vicinia fuerunt; nam eadem fuiſſe dicere non auſim. WESS.

OCHRAS M. P. XVI.] *Regium* Acras M. P. XVII *& reliqua* Ochras XVI. SVR.

CAESAREAM M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXIIII *& reliqua* XXIIII. *quibus ſumma* M. P. CVIIII. *conficitur. Plinii L.* 5. C. 27. *videtur eſſe* Piſidarum Solymorum *colonia* Caeſarea, *eadem* Antiochia: *& Stephano* Antiochia Piſidiae. SVR.

CAE-

PAPIRA.	M. P. XXXII.
ANCYRA.	M. P. XXVII.
ITER AB ANCYRA TAVIAM.	M. P. CXVI. Sic.
BOLELASGVS.	M. P. XXIIII.
SARMALIVS.	M. P. XXIIII.
ECOBROGIS.	M. P. XX.
ADAPERA.	M. P. XXIIII.
TAVIA.	M. P. XXIIII.
ITER A TAVIA SEBASTIAM.	M. P. CLXI. Sic.

COR-

CAESAREA.] Puto Sucitam hic falſum esſe, intelligendamque Cappadociae Caeſaream; & partim quidem quod ex urbe Tavia militaris via Caeſaceam pergeret, uti ex Tabula Peutingeri apertum atque explocatum eſt; partim vero ob *Therma* & *Seanda*, quæ Cappadociae fuiſſe contributa oſtendimus. Wess.

ITEM A DORILAO.] *Regium* Adorilaot *&* M. P. CXII. *pro* CXLI. *Reliqua* Dorilao, & CXLII *ſed Longolianum* CLI. *corrigit. Strabo Phrygiae Epicteto* Δορύλαιον *urbem attribuit. Ptolemaeo inter Magnae Phrygiae urbes* Δορύλαιον. *Stephano* Δορυλάειον, πόλις Φρυγίας, ὃ καὶ Δορύλαιον Δημοσθένης φησι. Sur.

ITER A DORILAO.] Sic codices plerique. Vaticanus *Dorilaci*. Urbs erat in finibus Phrygiae, qua Galatiam verſus pertinent. Galenus L. I. de Aliment. facult. p. 312. περὶ Δορύλαιον, ὃ ἐστὶ μὲν ἐσχάτη τῆς Ἀσιανῆς Φρυγίας πόλις· *Et Dorylaeum*, ſic enim ſcripſit, quod & Iſ. Voſſius ad Catullum p 107. vidit, *qua poſtrema Phrygiae Aſiaticae urbs eſt:* multis poſt ſeculis collapſam ucbem Manuel Comnenus, teſte Niceta L. VI. Rer. Geſt. ejus Imp., inſtauravit, novisque operibus munivit. Wess.

ARCELAIO M. P. XXX.] *Uno conſenſu legitur in manuſcriptis & Longoliano exemplaribus. Ptolemaeo in Praefectura Garſauriae Cappadociae provincia* Ἀρχελαΐς: *qua mihi nihil ad hanc Antonini manſionem pertinere videtur: cum hoc itinere ab Dorilaeo Phrygiae urbe Ancyram uſque* Gecma *&* Vindia *Galatiae oppida recenſeantur.* Sur.

ARCELAIO.] Hoc & noſtris probatur MSS. Tabula hoc ſitu habet *Mideo*. Hiecocles poſt Dorylaeum in Phrygia Salutari Δῆμος Ἀνγελλοίων memorat, quæ utrum noſtra ſit, incertum arbitcor. Wess.

VINDIAM M. P. XXXII.] *Habent manuſcripta & Longolianum exemplari cum eadem uno conſenſu ſupra à Germa Vindiam* XXIIII. M. P. *conſtituant, & utroque itinere ſuarum manſionum ſumma conſtent.* Sur.

BOLEGASGVS.] Vel *Bolegalgus* vel *Oligaſius.* Siml.

BOLELASGVM M. P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar. Bland. & Long.* Bolegalgus M. P. XXII. *Neapolitanum* Bolegaſgus M. P. XXIIII. Sur.

BOLEGASGVS.] *Bolegalgus* Cuſani ſchedæ. Vocabulum videtur neſcio quid Gallicum ſonace. Wess.

SARMALIVM M. P. XXIIII.] *In hanc lectionem eadem exemplaria conveniunt. In* Tectoſagibus *Galatiae provincia, quorum Ptolemaeus* Ancyram *metropolim conſtituit, ab eodem inter urbes eorum* Σαρμαλία *recenſetur.* Sur.

SARMALIVS.] Obſecuti ſumus MSS., hoc pocrigentibus, in ceteris H. Suritae accedentes. Wess.

EVBRODIM M. P. XX.] *Regium exemplar* Enbrogis, *& reliqua* Ecobrogis M. P. XX. Sur.

ECOBROGIS.] Conſpirant veteres libri in voce ita ſccibenda. Tabula *Eccobriga* vocat, idque verius videtur. *Briga* Gallicum eſt, & ſolenne in compoſitione vocabulorum, urbes ad pontes & flumina appoſitas indicantium. Vide G. Buchanani L. II. Rec. Scotic. p. 61. Wess.

AD APERA.] Ita vocibus duabus vetuſtæ editiones. Quid præſtet, dicece non poſſum: ſunt enim plecæque hæ manſiones denſiſſimis ignorantiæ tenebcis involutæ. Wess.

TAVIA.] Vel *Tavio*, vel *Tadia*. Ptolem. *Tanium.* Siml.

CORNIASPA.	M. P. XXI.
PARDOSENA.	M. P XXV.
SIBORA.	M. P. XXV.
AGRIANE.	M. P. XX.
SIMOS.	M. P. XXX.
SEBASTIA.	M. P. XL.

ITER A TAVIA PER SEBASTOPOLIM SEBASTIAM VSQVE. M. P. CLXVI. Sic.

MO-

CORNIASPA M. P. XXI.] *Habent eadem, Neapolitano excepto, in quo* M. P. XXXI. *legitur.* SVR.

CORNIASPA.] Fuit in finibus Galatiae & Cappadociae: nam eum Eunomius occasionem stomachandi arriperet ex eo, quod Basilius M. Galatae sibi nomen indidisset, id sine justa caussa fieri Gregorius Nyssenus patefecit, siquidem Eunomius in utriusque regionis confinio domicilium habeat L. I. in Eunom. p. 307. εἴγε, inquiens, τοῦ μεθορίου τῆς πατρίδος τὴν οἴκησιν ἔχων ἐν ἀγνώστῳ τινὶ τῆς ΚΟΡΝΙΑΣΠΗΝΗΣ ἐσχατιᾷ, ἐν ἀντὶ τοῦ Ὀλτισηρέως Γαλάτην ὀνόμασεν· *Cum in finibus utriusque regionis sedem habeat in obscuro atque extremo Corniaspenes agro, pro Oltiserensi Galatam si appellat.* Eunomii patria erat *Oltiseris*, Corniaspae subjecta, Galatiaeque proxima: hinc Basilius Galatam appellavit Eunomium, quod tamen Cappadocis titulum sibi laudi adscribens indignabatur: putem eum in animo atque oculis habuisse ex Epist. ad Galat. C. 3. 1. Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, quo Paullus tanquam *regionis quadam proprietate* Galatas *pulsavit*, ut Hieronymus ait: hoc gentis convitium ut effugeret, Cappadox haberi maluit, oblitus credo veteris epigrammatis:

> Καππαδόκην ποτ' ἔχιδνα κακὴ δάκεν· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ
> Κάτθανε γευσαμένη αἵματος ἰοβόλου·

sententia, si numeris adstringatur, hæc erit:

> *Cappadocem morsu mala vipera læsit, at illa*
> *Gustato occubuit sanguine Cappadocis.*

WESS.

PARDOSENA M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar: cum reliqui* Portosena *edunt.* SVR.

PARDOSENA.] Priscæ editionum & MSS. schedæ *Parbosena*. Basilius M. Ep. 278. Καρζέγανα & Ἀπλάγανα in Cappadocia memorat: priora, si sonum vocis sequaris, non male concinunt: nec tamen nostra esse adfirmavero. WESS.

SIBORA.] Cogitaveram de oppido, quod *Ibora* vocant: De eo Gregorius Nyssenus Orat. in XL. Martyr. p. 212. Ἔστι τις πολίχνη γείτων, Ἴβωρα καλοῦσιν αὐτήν· ἐν δὲ ταύτῃ κατὰ τὴν συνήθη Ῥωμαίοις νόμον καταλόγου στρατιωτῶν διεγράφετο. Vertit Gretserus: *Non procul abest parva civitas, quam Iborum vocant: in hac cum ex recepta Romanorum consuetudine census institueretur.* Non satis curate. Κατάλογος στρατιωτῶν est *numerus militum.* Sed cum hæc urbs in Ponto fuerit, ut Novella XXVIII. docet, & ea, quæ viri doctissimi H. Valesius ad Sozomeni H. E. L. VI. C. 30., & Rosweidus ad Palladii Hist. Laus. C. 86. conduxerunt, nihil constituere velim. WESS.

AGRIANE M. P. XX.] *Regium* M. P. XXV: *& reliqua* M. P. XX. *quo numero summa ratio constat.* SVR.

SIMOS.] *Smos.* Ptolemaei *Sina.* SIML.

SIMOS M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Sinos, *Neapolitanum* Simos. *Longolianum* Synos. SVR.

SIMOS.] Lugduni *Smos* vulgarunt, quod & MSS. agnoscunt. *Sina*, quam ex Ptolemaeo Simlerus advocavit, Latinis debetur tabulis. Graeca Σεῖνα *Siva* offerunt, quod bonum esse Tabula Peutingeri monstat: ea enim, prorsus ut Ptolemaeus, *Sivu*, *Campe*, *Mazaca*. Ego hanc & præcedentem adhuc quæro. WESS.

SEBASTIAM VSQVE M. P. CLXVI.] *Regium* CXLVII *& reliqua* CLXVI. SVR.

MOGARO.] Liber Notit. *Mechera.* SIML.

MOGARO.] Doctissimo Simlero non assentior: *Mechora*, sic dicitur in Panciroli editione, in Armenia sedem habuit, cum nostram Cappadocia sibi adscriptam, sicuti itineris ordo

evin-

MOGARO. M. P. XXX.
DARANO. M. P. XXIIII.
SEBASTOPOLI. M. P. XL.
VERISA. M. P. XXIIII.
PHIARASI. M. P. XII.
SEBASTIA. M. P. XXXVI.

ITER AB ANCYRA PER NYSSAM CAESAREAM VSQVE. M. P. CXCVIII. Sic.

GORBEVS. M. P. XXIIII.
OR-

evincit, viderit. *Mogarissus* vicus Cappadociae est in Vita S. Theodosii Abbatis C. I. in magno opere XI. Januar. WESS.

DARANO.] Vel *Dorana*. SIML.

DARANON M. P. XXIIII.] *Habet Blandinianum exemplar: & in Regio deest hac mansio, quam ideo asteriscis signavimus. Neapolitanum* Doraoo M. P. XV. *Longol.* Darano M. P. XXXI. & XXIIII. *corrigitur.* SVR.

DARANO.] Obscurissimum mansionis est nomen. Fuit quidem Cappadocum in finibus *Dobara*, quondam Tyanensi præsuli subdita, postea Mucisso sive Justinianopoli, sicuti Euphranta Tyanensium Episc. Collat. V. Concilii Constantinopolitani II. p. 96. docet, nec hæc tamen esse poterit, quippe Nazianzo & Tyanis vicina. Cusaoi & Vossii schedis *Dorano M. P. XXIV*. inerat. WESS.

SEBASTOPOLIM M. P. XL.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. Neapolitanum* Sarascopolim M. P. XXIII. *Ptolemaeo juxta fontes* Lyci *amnis* Sebastopolis, & *altera ejusdem nominis in eadem* Cappadocia *in mediterraneis* Ponti Galatiae. *Plinio L. 6. C. 3., ut supra retulimus, in* Calopeoa Cappadociae *regione* Sebastia & Sebastopolis, & *Castellum* Sebastopolis *ad* Absilarum *gentem.* SVA.

SEBASTOPOLI.] Memorat Gregorius Nyssenus in Vita S. Macrinae p. 202. virum quendam militarem copiarumque præfectum, quæ in statione erant ἐν πολίχνῃ τινὶ τῶν κατὰ τὸν Πόντον, ἣ ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΛΙΣ ὄνομα, *in exiguo Ponti oppido, cui Sebastopolis est nomen:* egregie vero Gregorii πολίχνῃ respondet Plinii *parvo* oppido. Lycum fluvium, unde haud multum aberat, cum cura descripsit idem Gregorius in cognominis sibi Thaumaturgi Vita p. 557. WESS.

VIRISAM M. P. XXIIII.] *Regium* Virisa M. P. XXXIIII. & *idem exemplar infra* Verisa M. P. XXIIII. *ab eadem Sebastopoli: ut haud dubio sit legendum* M. P. XXIIII. *qui numerus recte summam* M. P. CLVI. *conficit. Blandinianum* Verisa M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Verisa M. P. M. XXII. & *Longolianum* Verisa mpm. XXIIII. & Virisa *corrigitur.* SVR.

VERISA.] Concordia MSS. fecit, ut hoc probaremus. *Thomas Berissae Episcopus* Collat. I. Concilii Constantinop. II. & Collat. VII. *civitatis Berissorum* dicitur. Notitia Patriarchatus Constantinopolitani inter Armeniae Episc. ὁ Βηρίσσης, & Notitia Leonis Aug. ὁ Κηρίσσης, sed vitiose, annumerat. Basilius M. Epistola ult. vetustæ editionis, neque enim recentata inter manus est, Itinerarii scripturam firmabit: διήρπασάν τινες, inquit, ἐν Βηρίσσῃ τῶν τὰ δημόσια πεπιστευμένων, frumentum Dorothei *diripuerunt illi, qui Verisis publica vectigalia curabant.* WESS.

PHIARASI M. P. XII.] *Manuscripta & Longolianum habent exemplar: cum eadem infra à* Virisa XII. M. P. Siara *adjungant: ut utra dictio sit praferenda non videam in tanto exemplarium consensu primo unius itineris, at post modum alterius. Forte* Phiara *legendum ex Ptolomaei* Φίαρα *in Præfectura* Sargarausena *Cappadociae provincia.* SVA.

PHIARASI.] Scripti libri *Fiarasi*, onde natum deinde est *Siara*. *Phiara* Ptolemaei hinc non disjunxero: nam *Sargarausena* ejus in Cappadocia præfectura postea Armeniae fuit contributa, ut Ariarathia manifestat. WESS.

ITEM AB ANCYRA PER NYSSAM M. P. CXCVIII.] *Regium* CXCVIII. *cum in eo exemplari mansionum numeri summam* M. P. CXCVIII. *conficiant. Blandinianum & Longolianum* CXCVIII; *in Neapolitano* XXVIII. SVA.

GORBEVS.] Vel *Grerbeus*. Ptol. *Corbeuntus* dicitur. SIML.

GORBEVM M. P. XXIIII.] Gorbeus *ha-*

bet

ORSOLOGIACO.	M. P. XVIII.
ASPONA.	M. P. XX.
PARNASSO.	M. P. XXII.
NYSSAM.	M. P. XXIIII.
OSIANA.	M. P. XXXII.
SACCASENA.	M. P. XXVIII.
CAESAREA.	M. P. XXX.
ITER A CAESAREA SATALA.	M. P. CCCXXIIII. Sic.
EVLEPA.	M. P. XVI.
ARMAXA.	M. P. XXIIII.
MARANDARA.	M. P. XXVIII.
SCANATVS.	M. P. XXXVIII.

SEBA-

bet Regium exemplar. Blandinianum & Neapolitanum Grorbeus M. P. XXIIII. *atque item Long. sed in hoc* Corbeus *corrigitur. Supra pagina* CXLIII. *itinere* Nicomedia Antiochiam *hac mansio* Corbeneunca *nominatur: &* Corbeuntis *Ptolemaei in Tectosagibus Galatiae mentionem fecimus. Illud etiam advertendum eo loco ab Ancyra* M. P. XX. *designari, cum hoc itinere* XXIIII. *apponantur: neque dubium sit eandem esse mansionem, cum tres itidem tam hoc itinere sequantur, atque in illo: nempe* Rosologiacum, *quod* Orsologiacum *omnia hoc loco cognominant exemplaria, &* Aspona *&* Parnassus: *tam discrepantibus numeris, ut librariorum stupor atque inertia non coarguatur modo, sed identidem indicetur.* Svr.

ORSOLOGIACO.] Ptolemaeo *Orsologia.* Siml.

NYSSAM M. P. XXIV.] *Strabo lib.* 14. *p.* 650. Nyssam *juxta Tralleis statuit, &* Nyssam *ad mediterranea pertinere. Plinio L.* 5. *C.* 29. *item* Nyssa *&* Trallis: *& Ptolemaeo inter urbes* Lydiae, *&* Maeoniae, *juxta* Trapezopolim. Aphrodisium, *&* Trallis, & Magnesiam *ad* Maeandrum *conlocatur. Nicephorus Callistus Cappadociae attribuit, & Gregorii ejus civitatis Episcopi celebris fama, & insignia vigent monumenta.* Svr.

NYSSAM.] MSS. *Nisam.* Recte vero Nicephorus cum Notitiis Ecclesiasticis urbem Cappadociae contribuit: nam Strabonis & Plinii *Nysa* longo terrarum tractu hinc fuit disparata. Vide If. Casaubonum ad Gregorii Nysseni Epist. p. 225. Wess.

OSIANAM M. P. XXXII.] *Regium* Asiana M. P. XXXII. *& reliqua* Osiana M. P. XXXII. Svr.

SACCASENA M. P. XXVIII.] *Habet Regium exemplar. Neapolitanum item* Saccasena, *sed* M. P. XXXIII. *Blandinianum, & Longolianum* Siccasena M. P. XXVIII. *& hoc* Accasena *corrigit, &* M. P. XXXIII. Svr.

SACCASENA.] Excerpta nostrorum librorum secum invicem in mansionis vocabulo scribendo dissident. Forte *Saccasena* & *Accasena* dicta fuit; neque enim insolens est, ut voces a vocali litera inchoatæ sibilantem sibi præfigant. Vide S. Bochartum L. I. Can. C. 35. p. 626., ubi hujus non obliviscitur. Wess.

ITEM A CAESAREA SATALAM M. P. CCCXX.] *Regium exemplar habet: sed quod neque mansionum numeris ejus exemplaris summa respondeat, neque ad aliorum summas numeri congruant, asteriscis signavimus: & numeros Regii exemplaris adponemus mansionibus, & reliquos indicabimus: quod plures mansiones repetantur, quæ in superioribus sunt conlocata, numeris minime, ut oportebat, congruentibus.* Svr.

ITER A CAESAREA.] Formis & manu descripti libri M. P. CCCXXIV. offerunt, quæ restitui, quod singularum mansionum numeris melius convenirent, oportere existimavimus. Wess.

EVLEPA.] Vel *Eulapa.* Siml.

EVLEPAM M. P. XVI.] *Habet Regium exemplar, cum postea* Eulapa *Caesaream in eo* mpm. XXVI. *designentur. Blandinianum* XIII. *quod facili lapsu ex* XVI. *corrumpitur. Neapolitanum* M. P. XVI. *Longolianum* XIII. *&* XVI. *corrigitur.* Svr.

EVLEPA.] Est in Cusani schedis *Eulexa,* quod quamvis iisdem tenebris involutum sit, signi-

SEBASTIA. M. P. XXVIII.
CAMISA. M. P. XXVII.
ZARA. M. P. XXVII.
DAGOLASSO. M. P. XX.
NICOPOLI. M. P. XXIIII.
OLOTOEDARIZA. M. P. XXIIII.
DRACONTES. M. P. XXVI.
AZA. M. P. XXIIII.
SATALA. M. P. XXVI.

ITER A SATALA MELITENAM PER RIPAM SAMOSATA VSQVE. M. P. CCCXLI. Sic.

SVISSA. M. P. XVII.

ARAV-

significandum tamen duximus, ut, si qua aliunde lux oboriatur, auxilio esse queat. Wess.

ARMAXA.] Vel *Armaca*. Siml.

MARANDARA.] Vel *Malandara*. Siml.

MARANDARA M. P. XXVIII.] *Habent manuscripta & Longolianum: cum supra itinere Sebastia Cocuson per Caesaream* Malandara *praeferant.* Sur.

SCANATVS M. P. XXXVIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Scanatus M. P. XXXVIIII. *Neapolitanum* Sanatus mpm. XXXIX. *Longolianum* Scanatus M. P. XXXIX. & Sanatus M. P. XXXVIII. *corrigitur.* Sur.

CAMISA.] In scripta Peutingeri Tabula *Comassa M. P. XXIII.* à Sebastia conspicitur. Strabo L. XII. Georg. p. 560. in minore Armenia ἔρυμα ἀρχαῖον τὰ Κάμισα, νῦν κατεσπασμένον, *vetus castellum Camisa, nunc disjectum* recenset, quod hoc esse & denuo instauratum videtur: quamquam & a veteri castello mansio potuit appellari. Wess.

ZARAM M. P. XXVII.] *Regium exemplar* Zara M. P. XXVII. *Blandinianum* Zara M. P. XVIII. & *Neapolitanum* Zaro M. P. XVIII. *Longolianum* Zara mpm. XVIII. & Zora *corrigitur. Supra & ejus mansionis fit mentio, cui exemplaria eo loco* Sarae *nomen indiderant.* Sur.

DRACONTES M. P. XXVI.] *Habet Regium exemplar, & Neapolitanum. Blandinianum* Dracontes M. P. XXVII. & *Longolianum: sed hoc* XXVI. *corrigitur: & supra pagina* CLXXXIV. Clotoedariza ad Dracones XXVI. M. P. *designantur.* Sur.

AZA.] *Haia* vel *Haza*. Siml.

AZAM M. P. XXIIII.] *Regium* Aia M. P. XIIII. & *reliqua* Haia M. P. XXIIII. & *supra ex eisdem exemplaribus, & Plinii, & Ptolemaei auctoritate eruimus* Azam *legendum esse: ut hic locus inter complures alios manifestè indicet inertiam librariorum.* Sur.

ITEM A SATALA MILITENEM] *Regium* CCCXXIII. *cum ejus exemplaris mansionum numeri* M. P. CCCXLI. *conficiant. Blandinianum* M. P. CCCXLII. *Neapolitani & Longoliani summa* CCCXLI. *rectè cum Regii exemplaris numeris mansionum conveniunt: per ripam vero* Euphratis *iter hoc peragitur, & ab urbe* Satala Moeconiae, *ex confiniis* Mysiae, Lydiae, & Phrygiae Samosata, Syriae *urbem ad* Euphratem; *sitam, deducitur.* Sur.

ITER A SATALA.] Satalam Maeoniae fuisse urbem, inaudire non memini. Socrates L. II. H. E. C. 42. eam in Macedoniam transtulit, verum turpi errore, quem & H. Valesius discussit. Quid porro ad hoc iter *confinia Mysiae, Lydiae & Phrygiae?* Alibi haud dubie Surita occupatus fuit, cum hæc in literas referret, modo tamen ipse scripserit. Videor enim observasse, multa passim in his notis esse luxata & manca, quæ sane, si vivo eas in vulgus emittere datum fuisset, sinceriora prodiissent. Ducit hoc iter per Armeniam & Commagenen secundum Euphratis ripam Samosata usque. Wess.

SVISA.] Vel *Soissa*. Liber Notit. *Suissa*. Siml.

SVISSAM M. P. XVII.] *Regium* Suisa M. P. XVII. *atque item reliqua: sed postea itinere à Nicopoli Satalam* Soissam *praeferunt. In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Armeniae de minore laterculo Ala prima Vlpia Dacorum* Suissae. *Manuscriptum etiam* Suissa. Sur.

ARA-

ARAVRACOS. M. P. XVIII.
CARSAGIS. M. P. XXIIII.
SINERVAS. M. P. XXVIII.
ANALIBA. M. P. XXVIII.
ZIMARA. M. P. XVI.
TEV-

ARASAVCOS ET ASAVRACOS.] Hæc duo nomina, tanquam duæ manſiones diverſæ, in MSS. ponuntur: ſed ego pro utroque *Arauracos* reponendum puto, ſicuti etiam ponitur in itinere a Nicopoli Satalam; alioqui ſi bis ponatur, ſumma itineris XXXVIII. M. P. juſto major erit. Mentio autem fit *Arauracae* in Libro Notitiarum. SIML.

ARAVRACOS M. P. XXVIII.] *Regium habet exemplar. Blandinianum* Araſaucos *& infra* Arauracos M. P. XXVIII. *& Neapolitanum Longolianum* Aſaraucos M. P. XXVIII. *In Notitia Provinciarum ſub diſpoſitione Ducis Armeniae de minore laterculo cohors Miliaria Boſporiana* Arauracae: 5. *Cod.* Arauraca. SVR.

ARAVRACOS.] Et hic, ut ſæpe alibi, ſe bonæ fidei eſſe Regius MS. oſtendit, verumque adeo vatem Simlerum facit. Noſtri libri *Aſauracos M. P. XXVIII.* & tum *Araſaucos M. P. XXVIII.* Videtur librarius hæc conjunxiſſe, ut variantium librorum rationem haberet. *Aranracae* Notitia Imp. Or. Panciroli præfert, ſed quæ vir doctus ad eam notat, illa unius aſſis non ſunt. WESS.

CARSAGIS.] *Sarſagis* vel *Carſat.* Ptol. *Corſabia.* SIML.

CARSAGIM M. P. XXIV.] Carſagis *habet Regium exemplar: & reliqua* Sarſagis M. P. XXIV. SVR.

SINERVAS M. P. XXVIII.] *In hanc lectionem mire conveniunt manuſcripta, & Long. exemplar.* SVR.

SINERVAS.] Ptolemaeus ad Euphratem hoc tractu apponit Σίνηρα *Sinera*, quæ Palatino & Coislin. MSS. Σίνιβρα dicitur. Hæcne an alia ſit, haudquaquam finivero. WESS.

ANALIBA.] *Anabila.* Ptol. *Analibla.* Liber Notit. *Analiba.* SIML.

ANALIBAM M. P. XXVIII.] *Regium* Aneliba M. P. XXVIII. *& reliqua* Analiba M. P. XXVIII. *Ptolemaeo juxta montana regionis Euphratenſis* Ἀναλίβλα. *In Notitia provinciarum ſub diſpoſitione ejuſdem Ducis Armeniae Cohors* 4. *Rhetorum* Analibae, *& in eodem vetuſto exemplari* Analiba. SVR.

ANALIBA.] Ptolemaei Palatinus codex Ἀνάλιβλα, non ex vero: vulgatum enim probæ monetæ eſt. Tabula *Analibam XV. M. P.* a Zimara removet. WESS.

ZIMARAM M. P. XVI.] *Manuſcripta, & Longolianum* Zimara M. P. XVI. *Plinius de Euphrate L.* 5. *C.* 24., Domitius Corbulo in monte Aba, Licinius Mutianus ſub radicibus montis, quem Capothen appellant, ſupra Zimiram XII. M. P. *& paulò poſt:* Daſcuſa abeſt à Zimira LXXV. M. P. Zimiram *enim &* Zimira *Toletanum Plinii exemplar, & tria alia pervetuſta, quo in Bibliotheca Coenobii* Aulae Dei *aſſervantur, habent. Neque aliter apud Ptolemaeum inter urbes, quæ ad Euphratem fluvium ſunt:* Zimara *enim habet: quod Pintianus noſter,* aut non animadvertit, aut fortè neglexit. Nam qui in Plinio* Simyram, *ex* Zimira *emendavit, Stephani auctoritate motus videtur.* Σίμυρος, *inquit,* πόλις Συρίων. ἴσως δὲ Σίμυρα οὐδετέρως αὐτὴν φασι: *ſed ſatis docemur Plinii & Antonini vetuſtis exemplaribus, & Ptolemaei auctoritate* Zimaram *non* Simyram *legi in Plinii Geographia oportere.* SVR.

ZIMARA.] Solida inſtaurati Pliniani loci laus Suritae debetur; Reſtituerunt eundem Salmaſius in Solin. p. 441. & Harduinus Emend. LII. ad L. V. Plinii, ſed neuter Suritam commeminiſſe voluit. WESS.

TEVCILAM M. P. XVI.] *Regium* Theycira *habet. Blandinianum & Longolianum* Teucila M. P. XVI. *Neapolitanum* Leutila M. P. XIV. SVR.

SABVS.] Liber Notitiarum *Sabu.* SIML.

SABVS M. P. XXVIII.] *Habent Regium, & Neapolitanum exemplar. Blandinianum* Sabus M. P. XXIX. *& Longolianum: Sed in hoc* Sabus M. P. XXVIII. *corrigitur.* SVR.

SABVS.] *Saba* Tabula, M. P. XVIII. a Daſcuſa ſeparans. Notitiae verba ſunt, *Equites Sagittarii Sabu*, quamquam in præfixa pictura *Sabbu.* SIML.

DAS-

TEVCILA.	M. P. XVI.
SABVS.	M. P. XXVIII.
DASCVSA.	M. P. XVI.
CIACA.	M. P. XXXII.
MELITENA.	M. P. XVIII.

MIA-

DASCVSA.] Ptolemaeo *Dascuta.* Plinio & libro Notit. *Dasensa.* SIML.

DASCVSAM M. P. XVI.] Dascusa M. P. XXV. *habent manuscripta, & Longolianum exemplar. Supra Plinii auctoritate explicavimus* Dascnsam *à Zimira lxxv.* M. P. *distare: hoc Itinerario* M. P. LXXVI. *intersunt. Ergo apud Ptolemaeum inter urbes ad Euphratem sitas juxta* Zimaram *male* Δαρκύζα *pro* Δασκοῦσα *leget. In Notitia Provinciarum sub dispositione ejusdem ducis Armeniae de minore laterculo Ala Auriana* Dascusae. *Vetustum exemplar* Dascnsa. SVR.

DASCVSA.] Nullus MSS. nostrorum XXV. M. P. agnoscir. Surita vern egregie peccavit, cnm LXXVI. M. P. hoc Itinerarium Zimaram inter & Dascusam interponere arbitratus est: putem festinanti oculo usum in summain contulisse XVI. M. P., quæ Zimaram ab Analiba separant: id bonum est factum, quo Ptolemaeo sincerinrem vocem, quam Palatinus codex approbat, reddidit. Cnrrupra eadem est in Orosin L. I. C. 2. *Deinde a septentrione*, i. e. *a civitate Decusa, que in confinio Cappadociae & Armeniae est:* sic Fabricii Marcodurani editio, cum in antiqua Coloniensi sit *Dascuta* & Otiis Imperial. Gervasii Tilberiensis *Decusa:* unde nemo dubitaverir, *Dasensa* verum esse. Ortelius mecum sentit, qui tamen, cum Plinii atque Orosii *Dascusam* ab Itinerarii ac Ptolemaei ejusdem nominis urbe distinguit, audiendus non est: nam si Plinii atque Orosii eadem sit, discrepare a nostra non potest, si quidem Pliniani numeri banc nec ullam aliam indicanr. Pnnitur quidem ab Orosio in Cappadociae atque Armeniae confinio, a Ptolemaeo vero in ipsa Armenia: neque id tamen efficiet, ut diversæ urbes habeantur; exploratissimum enim est, plures Cappadociae urbes, a Plinio memoratas, Armeniae deinceps fuisse contributas. Nunc *Arsyngam*, modo vera scripserir Ismael Bullialdns ad Ducae Hist. Byzant. C. 15., vocitant. WESS.

CIACAM M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua* Chiaca M. P. XXXII. *Forte ea est, qua à Ptolemaeo in* Melitene *regione ad Euphratem* Κιακὶς *vocatur: quare praeferenda videtur Regii exemplaris lectio, ut* Ciacam, *non* Chiacam *adponamus.* SVR.

CIACA.] Nostri codices *Chiaca*, neque aliter Nntitia Imp. Orienris, in qua sub dispositione V. S. Ducis Armeniae *Ala I. Augusta colonorum Chiacae.* Tabula *Craca*, haud dubie prn *Ciaca*, ut pulchre animadvertir Salmasius in Solin. p. 441., numerat autem Tabula a Dascusa M. P. XLV., quæ veriora arbitrer ob ea, quæ postmodum differentur. WESS.

MELITENA.] Ita vetustæ schedæ. *Melitinam* Ammianus L. XIX. C. 8. nuncupat. *Otrejus Episcopus Melitinae* est apud Facundnm Hermianensem L. IV. p. 379. & *Acajus Melitinensis* apud eundem L. XI. p. 556. τὴν τῆς Ἀρμενίων περιφανῆ μητρόπολιν Cyrillus in Vita Euthymii, quam Benedictini publicarunt, p. 6. vocat; neque sane immerito *illustris* Cyrillo appellatur, si quidem seculo XI. nulla major aut civium frequentia celebrior in Antiochena diœcesi esset, quippe quæ LVI. cnltui divino consecratas ædes, & sexaginta millia virorum, armis tractandis aptorum, intra suum ambitum videbar, sicuti Michael Taneos Episcopus in Vita Joannis Abdnnis Patriarchae Jacnbitarum, quam Arabum sermone conscriptam Bibl. Orient. tom. II. p. 149. Assemanus inseruir, auctor est. Passuum millia, ut ad ea deveniamus, corrupta sunt. Tabula XXVIII. M. addit, quæ egn amplectenda censeo. Plinius enim L. V. C. 24. *Melitenen Cappadociae LXXIV. M. P.* a Dascusa semovet; ea vero Tabnlae numeris tanrummodo unis passuum millibus auctinra sunt. Scio Salmasium atque Harduinum LXIII. tantum M. P. in Tabula Dascusam inter & Melitenem computasse: sed uterque rationem male confecit, ur cnnsuetudinem Tabulæ consideranti perspicuum est. Hinc vero Harduini propositum, quo in Plinio XXIV. M. P. ex MSS. quibusdam refinxit, improbandum esse cognosci-

tur.

MIASENA.	M. P. XII.
LACOTENA.	M. P. XXVIII.
PERRE.	M. P. XXVI.
SAMOSATA.	M. P. XXIIII.
ITER A CAESAREA MELITENA.	M. P. CCXXVIII. Sic.
ARTAXATA.	M. P. XXIIII.
CODVZALABA.	M. P. XXIIII.
COMANA.	M. P. XXVI.
SIRICIS.	M. P. XXIIII.
PTANDARIS.	M. P. XVI.
ARABISSO.	M. P. XII.

OS-

tur. Cetera de Melitene ex Procopio L. III. Aedif. C. 4. & Golio ad Alferg. p. 264. peti poterunt. WESS.

MIASENA.] Vel *Mesena*. SIML.

MIASENA M. P. XII.] *Habet Regium exemplar & infra idem exemplar à Melitene* Messena *totidem* XII. M. P. *Blandinianum hoc loco* Miasena M. P. XI. *& infra à Melitene* Mesena M. P. XII. *Neapolitanum* Maisena M. P. XII. *Longolianum* Miasena mpm. XI. *&* Maisena M. P. M. XII. *corrigit.* SVR.

MIASENA.] MSS. Cusani *Maiscua M. P. XII.* Fabricii exemplari vir doctus XI. M. P. adscripsit. WESS.

LACOTENA.] Vel *Hocotina*, *Locotena*. SIML.

LACOTENAM M. P. XXVIII.] *Regium* Lacotina M. P. XXVIII. *& infra itinere Melitene Samosata* Tacoten. *Reliqua* Hacotina M. P. XXVIIII *& postea* Locotena. *Ammianus Marcellinus libro xxi. C.* II. A Cappadocia ipse per *Melitenam* minoris Armeniae oppidum, & *Lacotena*, & *Samosata*, transmisso Euphrate, Aedessam venit. SVR.

LACOTENA.] *Hacotina* Vossii schedae. *Lacabenam* inter septem urbes, Melitenae vicinas atque ejus Episc. subjectas, Georgius Bar-Hebraeus, quem vulgo Abulpharaium vocitant, in Syriaco Chron., unde multa Assemanus excerpsit tom. II. Bibl. Orient. p. 260., numerat: considerandum autem est, sitne haec nostra: nam & *Arcas*, quas supra circa Melitenem vidimus, & *Claudiam*, quam Tabula habet, illi adjungit. *Lacabenas* Episcopos in Diss. de Monophysitis idem Assemanus recensuit. WESS.

PERRE M. P. XXVI.] *Habetur in manuscriptis, & Longoliano: & infra in eisdem* Perre. SVR.

PERRE.] Hierocli in provincia Euphratesia, quam eandem ac Commagenen esse ex Procopio L. I. B. P. C. 17. novimus, *Ζεῦγμα, Γερμανικία*, Πέῤῥη. Subscripsit Chalcedonensi Concilio Ἀθανάσιος Ἐπίσκοπος *Πέῤῥης*, estque multo frequentissima ejus mentio in Actione XIV. ejusdem Concilii, ubi Synodi Antiochenae, in qua gradu fuerat dejectus, acta reperiuntur. Ex veteri Syriaco codice Commentariorum S. Ephraimi in V. T. notam diligentissimus Assemanus tom. I. Bibl. Orient. p. 63. exscripsit, qua פארין מדינתא עתיקתא, *Pharin*, sive Perre, *urbs antiqua* dicitur. WESS.

ITEM A CAESAREA MELITENEM. M. P. CCXLII.] *Regium* M. P. CCXXII: *cum ejus exemplaris singulares mansionum numeri summam conficiant* M. P. CCXLII. *Reliqua* M. P. CCXXVIII. *minime congruentibus singularibus numeris cum ea summa.* SVR.

ITER A CAESAREA.] Magno consensu manu & formis descripti libri M. P. CCXXVIII. apponunt, quae in integrum restituenda duximus: licet singulares mansionum numeri summam efficiant majorem; neque enim hoc insolens est. WESS.

COMANA M. P. XVI.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Neapolitanum* M. P. XXVI. *Longolianum* M. P. XXVII. SVR.

SIRICIM M. P. XXIIII.] Siricis *habent manuscripta exemplaria. Longolianum* Syricis. SVR.

SIRICIS.] Hanc mansionem alibi legere non

OSDARA.	M. P. XXVIII.
DANDEXENA.	M. P. XXIIII.
ARCAS.	M. P. XXII.
MELITENEM.	M. P. XXVIII.
ITER A CAESAREA ANAZARBO.	M. P. CCXI. Sic.
ARASAXA.	M. P. XXIIII.
CODVZABALA.	M. P. XXIIII.
COMANA.	M. P. XXIIII.
SIRICIS.	M. P. XXIIII.
COCVSO.	M. P. XXIIII.
LARANDA.	M. P. XVIII.

BA-

non memini. Sunt autem numeri aut hoc loco aut infra fœdati. Librarii pro arbitrio numeros modo ampliores modo minores sæpe in hoc libello fecerunt. Ceterum Vossianus codex atque alii *Comanis M. P. XXVI.* & *Arabisso XXII. M. P.* apponunt. WESS.

ARABISSVM M. P. XII.] *Regium exemplar* Arabiso M. P. XII. *& reliqua* Arabisso M. P. XXII. SVR.

OSDORA M. P. XXVIII.] *Habet Regium exemplar: & in reliquis* Osdara M. P. XXIX. *& supra in Regio* Osdara. SVR.

DANDEXENA M. P. XXIIII.] *Regium* Dadexena M. P. XXIIII. *cum supra* Dandanixa *in eo exemplari legatur: & infra* Dandexena. *Blandinianum hoc loco* Dandexena *habet, & item Neapolitanum.* SVR.

ARCAS M. P. XXII.] *Habent manuscripta, & Longolianum: & cum supra Arcis Dandaxina* M. P. XXIIII. *signentur: & à Melitene Arcas* M. P. XXVI: *& hoc itinere* M. P. XXVIII. *tribuuntur; adeo sibi non constant librarii.* SVR.

ARCAS.] Bar Hebraeus ערקא Arcas inter VII. Episcopatus circa Melitenem numerat, suaque ætate prorsus desolatas fuisse tradit in Cl. Assemani Bibl. Orientali tom. II. p. 260. WESS.

ITER A CAESAREA.] Magna concordia CCXI. M. P. vetusti codices porrigunt, quæ spernere non placuit. WESS.

ANAZARBVM M. P. CCXII.] *In Regio* CLXXVIIII. *Blandinianum* CCXI: *cum mansionum ejus exemplaris numeri* M. P. CCXII. *conficiant. Neapolitanum, & Longolianum Blandiniani lectionem praferunt: quam, quòd in Regio adeo sit depravata, asteriscis signandam visum est.* SVR.

ARTAXATA M. P. XXIIII.] *Regium* Arasaxa M. P. CLXXVIIII. *itineris totius summam repetens: atque ideo numerum mansionis signavimus. Reliqua vero exemplaria* Areaxata M. P. XXIIII. *praferunt: & quod superiore itinere quatuor mansionibus continuis, qua hoc itinere repetuntur, in eodem Regio Caesarea* Artaxata M. P. XXIIII. *signentur*, Artaxata *legimus, tametsi apud Ptolemaeum in Murianis praefectura Armeniae oppidis, idem nomen, quod Regium observat exemplar, permaneat*, 'Αρτάξατα. SVR.

ARTAXATA.] *Arasaxa* verum videri, supra a nobis est observatum WESS.

CODVZABALA M. P. XXIIII.] *In Regio hac mansio deest: quam ideo asteriscis signamus; quod reliqua praferant exemplaria. qui libri etiam* Coduzabala. SVR.

LARANDA M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Larando M. P. XVIII. *Et item Neapolitanum & Longolianum: sed in hoc* Laranda *corrigitur. Blandinianum* Laranda M. P. XVIII. *Strabo Antipatri Derbensis piratæ oppida fuisse* Laranda *&* Isaura *memorat. Ptolemaeo in praefectura Ciliciae contributa Cappadociae* Λάρανδα. *Stephanus* Λάρανδα πόλις Λυκαονίας. *Ammianus libro* xiiii. C. 2. *de* Isauris *agens, qui in Lycaoniam Isauriae adnexam hostilem in modum grassantes se contulerant*, Venere, *inquit*, prope oppidum Laranda. *In Concilio Nicaeo Paulus* Larandensis *Episcopus Isauriae provincia subscribit: & Eusebius Ecclesiastica Historia lib. vi. cap. xx.* Larandis *Euelpim praepositum fuisse memorat* SVR.

LARANDA] In Lycaonia Hierocles, prorsus uti Stephanus, Λάρανδα. Diodorus Siculus L. XIIX. p. 605. in Pisidia locat, quod nihil nocebit, cum confines hæ regiones fuerint. Jungit illi Ptolemaeus Ὄλβασα, cui cognominem aliam habet L. V. C. 8. Ea vero cum

vario

BADIMO.	M. P. XVIII.
PRAETORIO.	M. P. XXII.
FLAVIADA.	M. P. XXII.
ANAZARBO.	M. P. XVIII.
ITER A SEBASTIA COCVSO.	M. P. CCVI. Sic.
IN MEDIO.	M. P. XXV.
TONOSA.	M. P. XXV.
IN MEDIO.	M. P. XXV.
ARIARATHIA.	M. P. XXV.
CODVZABALA.	M. P. XX.
COMANA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.

CO-

varie a viris, eruditionis gloria illustribus, sit tentata, videamus cui tandem accedendum sit. Verba Geographi sunt: ΚΗΤΙΔΟΣ ἡ Ὄλβασα. ΔΑΛΑΣΙΔΟΣ ἡ Νήνιγα. Salmasius in Solin. p. 437. hinc Ὄλβα, Σαγαλασσίδος procudit, ut Σαγαλασσὶς regionis in Cilicia cognomen sit, a *Sagalasso* Pisidarum urbe creatum. Equidem de *Olba* facile illi assentior ob Hieroclem, qui inter Isauriae urbes Διοκαισάρειαν & Ὄλβην, haud aliter ac nunc Ptolemaeus, ponit: ad hoc Basilius Seleuciensis L. II. Mirac. S. Theclae C. 8. Olbam ait vicinam esse Seleuciae Isaurorum: Ἀσσυρίων πόλις, ἡ ὄνομά ἐστιν Ὄλβα. Nec tamen Σαγαλασσίδος recepero, sed Δαλασσίδος, pro quo Θαλασσίδος in Coislin. MS. est, ex vetere Ptolemaei versione. Accedit numus, quem commodissime in hanc rem produxit Joan. Masson Vitæ Aristidis Sect. II., præferens ΑΡΧΙΕΡΕΟC ΟΛΒΗΝΩΝ ΚΑΙ ΛΑΛΑC...ΚΕΝΝΑΤΩ ΔΥΝΑCΤΟΥ. Reliquum est ΚΗΤΙΔΟΣ vocabulum, quod doctissimo Massono vitiosum & in ΚΕΝΝΑΤΙΔΟΣ transformandum ob illum atque alium videbatur numum, cui inerat ΑΔΡΙΑ. ΔΙΟΚΕCΑΡΕΩΝ ΜΗΤ. ΚΕΝΝΑΤΩ. Verum, pace viri præstantissimi dixero, Κητίδος Ptolemaei nulla eget medicina. Testem dabo locupletem Basilium Seleuciensem, qui L. I. Vitæ S. Theclae p. 120. Calycadnum, quem Calydnum vocat, emergere ἐκ τῶν τῆς ΚΗΤΙΔΟΣ μυχαιτάτων χωρίων, *ex intimis Cetidis recessibus* auctor est, prætereaque τῶν Κητιδίων γειτόνων commeminit L. II. Mirac. S. Theclae C. 3. Atque hæc etsi extrinsecus non tamen intempestive, acerrimum Ti. Hemsterhusii judicium secutus, videor hoc loco monuisse: nunc ad propositum redeo. WESS.

BADIMO.] Vossianus MS. *Baldimo*. Quid horum verius sit, dicere non habeo. WESS.

FLAVIADA M. P. XXII.] *Habent manuscripta, & Longolianum. Ptolemaeo in Characine regione Ciliciae provincia Φλαυιόπολις. Nicephorus Callistus libro xiii.* Ex Episcopatu autem Flaviadis, quæ sub Anazarbes metropoli est, Nicephorus Phocas Episcopum ejus Eustratium transferens, Antiochiae Patriarcham fecit: cum quidem Episcopatum tum ab Anazarbe divulsum Patriarchatui Antiocheno *univisset*. SUR.

FLAVIADA.] Habet hanc Hierocles sub metropoli Ciliciae II. Anazarbo arcteque illi Εἰρηνόπολιν jungit, quam Basilius Seleuciensis L. II. Mirac. Theclae. C. 4. τὴν ἱερὰν Εἰρηνούπολιν appellat. Verum de ea loco commodiore. WESS.

ANAZARBVM M. P. XVIII.] *Plinius, cum finem antiquum Ciliciae* Melam *amnem constituisset*, intus autem, *inquit*, dicendi Anazarbeni, qui nunc Caesaraugustani: *tametsi vetusta exemplaria*, qui nunc Caesarea Augusta *habent: quem locum uti corruptum expendendum arbitror: forte item legendum erat* Ἀναζάρβαι, qui nunc Diocaesarea, Augustani Castabla: *nam Ptolemaeus in Bryelices Ciliciae provincia*, Augustam *urbem post mediterraneas Ciliciae Selinitidis regionis recenset. Suidas* Diocaesaream *in Cilicia dictam, & à conditore* Azarba *nuncupatam: quod itidem perhibet Stephanus. Ptolemaei igitur* Diocaesarea *erat* Anazarbus, *in* Selinitide *Ciliciae provincia mediterranea regione: ac mirum est non adjecisse*

Ana-

COCVSO.	M. P. XXXVIII.
ITER A NICOPOLI ARABISSO.	M. P. CCXXVI. Sic.
DAGALASSO.	M. P. XXIIII.
ZARA.	M. P. XX.
CAMISA.	M. P. XVIII.
SEBASTIA.	M. P. XXIIII.
IN MEDIO.	M. P. XXV.
ARIARATHIA.	M. P. XXV.
CODVZABALA.	M. P. XX.
COMANA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.
ARABISSO.	M. P. XXII.

ITER

Anazarbum *nuncupatam: cum statim* Caesaream *recenseat, qua apud* Anazarbum *esset: cum* Anazarbi *mentio facta non sit. Ammianus libro xiiii.* C. 8. Et Anazarbus, *inquit*, auctoris vocabulum referens. SVR.

ANAZARBO.] Fefellit Suritam Suidas. Anazarbus & Diocaesarea distinctissimae urbes fuerunt, sicuti ad Ammianum H. Valesius ostendit. Grammaticus sua ex antiquo excerpsit scriptore, qui cum Joan. Malala extremo L. X. Chronogr. paria facit: ille enim urbem primo Scynta Σκῦνζα, pro quo Suidas Κύϊνδα, dein *Ciscum*, postea sub Caesare Julio *Diocaesaream*, sub Nerva Imp. *Nervam* ac mox a conditore *Anazarbum* appellatam perhibet. Propior vero est Stephanus, a *Zarbo* monte, quo de ad eum L. Holsteinius, vocabuli originationem repetens; si qua tamen in his rebus auctoritas Syris atque Arabibus esset, urbem *Indarbo* עין זרבי & *Ainzarba* appellantibus, *fons Zarbus* gloriam inditi oppido nominis monti dubiam posset facere: sed uti ille ignotus est, ita auctor Vitae Oppiani Coryco monti urbem adjungit: ἡ ἢ Ἀνάζαρβος πόλις ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κιλικίας πλησιοχωρεῖ ἢ τῷ Κώρυκῳ. Aberat ab Aegis Ciliciae, modo fidere liceat Actis S. Thalelaei C. 1., à Bolandi sociis correctis, stadiorum 10. spatio: ἐναγωνίσθημεν ἐν τῇ Ἀναζάρβῳ πόλει. ἡ ἀπέχει ἀπὸ τῆς Αἰγαίων πόλεως σταδίους πεντήκοντα. Plura vide in Ezech. Spanhemii Or. Romano p. 410. WESS.

COCVSVM M. P. CCVI.] *In Regio* CLXVII *qui numerus non summa itineris, sed prima mansioni attribuitur, ut duplex erratum sit: & reliqua* CCVI. *cujus summa ratio apparet.* SVR.

ITER A SEBASTIA.] In CCVI. M. P. nostri libri conspirant. Parisiensium unus in margine ostendit, *Respice XXVII. supersunt*, quod tamen, si singulas mansiones obieris, falsum esse reperies. WESS.

TONOSA.] *Tosano.* Haec supra nominata fuit *Tonosa*. Ptolemaeo *Horosa*. SIML.

TONOSA.] *Tosano* a nostris MSS. ignoratur. Vide ante dicta. WESS.

ITEM A NICOPOLI ARABISSON M. P. CCXXVI.] *Regium in summa numerorum itineris hujus* XXVI. *tantum retinuit: & CC. desunt. In reliquis* CCXXVI: *& summa ratio constat. Supra pagina* CLXXXIII. *itinere ab* Arabisso *per compendium* Satalam, *mentio hujus* Nicopolis *celebris urbis* Armeniae minoris *facta est.* SVR.

ITER A NICOPOLI.] Recepi numeros, quos MSS. magna concordia dabant. Vaticanus *ab Arabisso*, non recte. Quod autem Acta II. & III. S. Blasii Nicopolin Sebastiamque vicinas faciunt C. 1., his verbis usa: *Jam namque & in Nicopoli, qua non longe a Sebastea distabat, cognitus erat:* id, si ad vivum reseces, procul vero invenietur. Bene ergo Bollandus, Tabula teste excitata, hoc nota atque obelo confixit. WESS.

SEBASTIAM M. P. XXIIIII.] *Regium* mille passuum XXIII: *& reliqua* M. P. XXIIIII. SVR.

COMANA M. P. XXIIII.] *Regium* XVIIII *& reliqua habent* M. P. XXIIII. *& supra* Coduzalabis Comana M. P. XXIIII. SVR.

PTANDARI M. P. XXIIII.] *Hac mansio in Regio deest exemplari: qua habetur in reliquis.* SVR.

PTANDARI.] Plerique MS. hoc loco *Candari*, brevi vero post in itinere à *Cocuso*, *Tandari*. WESS.

ITER A SEBASTOPOLI CAESAREAM VSQVE. M. P. CCXVII. Sic.

VERISA.	M. P. XXIIII.
SIARA.	M. P. XII.
SEBASTIA.	M. P. XXXVI.
SCANATVS.	M. P. XXVIII.
MALANDARA.	M. P. XXXVIII.
ARMAXA.	M. P. XXVIII.
EVLEPA.	M. P. XXIIII.
CAESAREA.	M. P. XXVI.
ITER A COCVSO ARABISSO.	M. P. LII.
PTANDARI.	M. P. XXVIII.
ARABISSO.	M. P. XXIIII.
ITER A COCVSO MELITENAM.	M. P. CLIII. Sic.

PTAN-

CAESAREAM VSQVE M. P. CCXVII.] *Regium* CCVII: *& reliqua* CCXVII: *cum tamen numeri conficiant summam* CCXVII *neque tamen id corrigitur, quòd alib subesse possit error: in tanto exemplarium consensu qua,* CCXVII. *praeferunt.* SVR.

VERISAM M. P. XXIIII.] *Habent manuscripta, & Longolianum: cum supra eadem* Virisam *praetulerint.* SVR.

SIARAM M. P. XII.] *Habent Regium, & Blandinianum exemplar: cum supra omnia* Fiarasi *praeferunt. Neapolitanum* Siriara M. P. XXII. *Longolianum* Siara M. P. XIII *&* XXII. *corrigit.* SVR.

SIARA.] XXII. M. P. schedae Cusani, reliquis Regio assentientibus. WESS.

SEBASTIA M. P. XXXVI.] *Regium* M. P. VI. *manifesto errore. Blandinianum* M. P. XXXIII. *Neapolitanum* M. P. XXXVI., *& Longolianum.* XXXIII., *& corrigitur* XXXVI., *quam veram lectionem arbitror: supra enim* Fiarasi Sebastiam M. P. XXXVI. *constituuntur.* SVR.

SEBASTIA.] Margo Fabriciani exemplaris *XXXIII. M. P.* WESS.

SCANATVS M. P. XXVIII.] *Regium* M. P. XVIII. *Blandinianum* Scariatus M. P. XXXVIII. *Neapolitanum* Scanatus M. P. XXVIII. SVR.

SCANATVS.] XXIX. M. P. Cusani codex. WESS.

MAIANDARA M. P. XXXVIII.] *Regium* Maiandara M. P. XXXVIII. *& item Blandinianum. Neapolitanum* Maiandera M. P. XXXVIII, *Longolianum* Maiandara M. P. XXXIXI *&* XXXVIII. *corrigitur. Sed eadem supra* Malandara, *&* Marandara *praetulere.* SVR.

MALANDARA.] Sic MS. Parisinus, quem, quod & supra ita scriberetur, sequi placuit. Vossii & Cusani schedae XXXIX. M. P. adjungunt WESS.

ARMAXA.] *Armaca.* Haec supra mominata est *Armaxa.* SIML.

ARABISSON M. P. XXIIII.] *Habent manuscripta exemplaria mire librariorum stupore, & inertia: qui hac ipsa pagina Ptandari Arabisson* XXII. *&* XXIIII. M. P. *&* XII. M. P. *praeferant.* SVR.

ITEM A COCVSO MELITENEM M. P. CXLII.] *Regium* M. P. CXL. *Blandinianum* M. P. CXLIII *cum tamen summam conficiant mansiones ejus exemplaris* CLII. *Neapolitanum* CLIII. *Longolianum* CLII. *& corrigitur* CLIII. SVR.

ITER A COCVSO MELITENAM.] Vossianus M. P. CLIIII. Cusani MSS. M. P. CLIII., reliqui CXLII. Cusani schedas sequimur. WESS.

PTANDARI.] In Vossii & Cusani MSS. XXIX. M. P. & vetustioribus editionibus insunt: consentiunt tamen editis Vaticanus & margo Fabriciani exemplaris. WESS.

ARABISSON M. P. XII.] *Habet Regium exemplar: quo numero summa hujus itineris fiet* CXLII. M. P. *Reliqua* XXII: *& fiet* CLII. SVR.

ARABISSO.] Omnes MSS., etiam illi qui capiti itineris CXLII. M. P. apposuerunt, XXII. annec-

PTANDARI.	M. P. XXVIII.
ARABISSO.	M. P. XXII.
ASDARA.	M. P. XXVIII.
DANDEXENA.	M. P. XXIIII.
ARCAS.	M. P. XXII.
MELITENA.	M. P. XXVIII.
ITER A MELITENA SAMOSATA.	M. P. XCI. Sic.
MESSENA.	M. P. XII.
LACOTENA.	M. P. XXVIII.
PERRE.	M. P. XXVII.
SAMOSATA.	M. P. XXIIII.
ITER A NICOPOLI SATALAM.	M. P. CXXII. Sic.
OLOTOEDARIZA.	M. P. XXIIII.
CARSAT.	M. P. XXIIII.

ARAV-

annectunt; neque visum fuit, contra hunc consensum niti. WESS.

ASDARAM M. P. XXVIII.] Asdara *habent manuscripta & Longolianum: cum supra* Osdara, *&* Osdora *praeferant.* SUR.

DANDEXENA M. P. XXIIII.] *Regium habet exemplar: cum supra* Dandanixa *&* Dandexena *praeferat. Hoc tamen loco Blandinianum & Longolianum* Dandecenea M. P. XXIIII. *habens, & hoc* Dandecena *corrigitur. Neapolitanum item* Dandecena M. P. XXIIII. SUR.

DANDEXENA.] *Dandecena, Dandacena* & *Dandecenca* libri parum consentientes edunt. WESS.

ITEM A MELITENE SAMOSATA M. P. XCI.] *Supra quattuor ea mansiones* à Melitene Samosata *exponuntur eodem ordine, itinere* A Satala Melitenem *per ripam Danubii Samosata usque, ut supervacaneum iter videri possit, nisi eo significetur à Proconsule Samosatis eo itinere stativis esse permanendum. Discrepant tamen exemplaria; nam qua hic* Massena *Regio exemplari vocatur, & aliis exemplaribus* Mesena, Miaseoa *illo itinere nuncupatur: & qua* Tacoten *Regio exemplari hoc itinere, & aliis* Lacotena, *illo itinere* Lacotina, *&* Lacotena *legitur: & ab ea ad* Perre *mansionem* M. P. XXVI. *assignantur, quemadmodum hoc itinere in Regio legitur exemplari, non* M. P. XXVII., *ut reliqua praeferunt exemplaria.* SUR.

MESSENA.] *Mesena* constanter hoc loco MSS. *Lacotenae* Cusani schedae XVIII. M. P. adscribunt. WESS.

OLOTOEDARIZAM M. P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar: & Blandinianum* Olotoedariza M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Oletoedariza M. P. XXIIII. *Longolianum* Olotho Edariza XXIIIIII *quod in mansionis nomine toties repetito admonere libuit: praesertim cum in Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Armeniae in Ponto, Praefectura Legionis primae Ponticae Ala Rizena, & Ala* Daleariza *recenseantur: quod fecius in excusis legitur: ut forte* Alam Daleariza *legendum esset, in hoc Itinerario: quod* Alarum stationes *in eo itidem recenseantur, ut infra adparet.* SUR.

OLOTOEDARIZA.] Prorsus mihi persuadeo, euodem locum in Notitia Imp. Or. indicari, licet Suritae conjectura procul vero videatur: recenserentur enim alae duae & altera quidem sine cognomine. Audiamus G. Pancirolum de vetustis Notitiae codicibus disserentem: *In manuscriptis, quos mendosos puto, pro una duae alae ponuntur, videlicet Ala Rizena & Ala Daleariza. Vetustius codex legit, Alcadeariza:* Ex his non inepte cogas *Alam Dalearizam* ex Notitia esse exturbandam: in *Alcadeariza* vero castelli sive mansionis, qua de agitur, latere cognomen. Quodnam autem verius sit nomen, finire in tam densis horum locorum tenebris non ausim. WESS.

CARSAT.] Haec in alio itinere *Sarsaga* nominatur. SIM.

CARSAT M. P. XXXIIII.] *Regium* Carsai M. P. XXIIII. *& reliqua* Carsat M. P. XXIIII.

neque

ARAVRACOS.	M. P. XXIIII.
SVISSA.	M. P. XXIIII.
SATALA.	M. P. XXVI.
ITER A TRAPEZVNTE SATALAM	M. P. CXXXV. Sic.
AD VICENSIMVM.	M. P. XX.
ZIGANA.	M. P. XXXII.

OR-

neque si quid ad hanc mansionem pertineat Ptolemaei Χαρὰξ *inter montana Armeniae minoris, in quibus* Satala *recensetur, affirmare ausim.* SVR.

CARSAT.] Sine dubio *Carsagis* est, quam hoc situ supra vidimus: videtur *Carsat* e vocabulo decurtato scripto esse natum. Sequentium mansionum numeri illis, quos alibi habuimus, non consentiunt, nec ullum tamen è libris MSS. auxilium venit. WESS.

SVISSAM M. P. XXIIII.] *Regium* Soissa M. P. XXVIII: *cum reliqua* Soissa M. P. XXIIII. *praeferant*. Suissae *supra praefertur nomen.* SVR.

SATALAM M. P. XXVI.] *Habent manuscripta, & Longol. Regio dempto, quod* M. P. XXVII. *habet.* SVR.

ITEM A TRAPEZVNTE SATALAM M. P. CXXV.] *Regium* Item à Trapezunta Satala M. P. CXXX. *Blandinianum* Item à Trapezunta Satalam M. P. CXXXII. *cum mansionum ejus exemplaris numeri summam conficiant* M. P. CXXXV., *facili librariorum lapsu ex* II. V. *transcribendi, & ex* V. II. *Neap.* CXXXV. *& Longol.* CXXXII. *&* CXXXV. *corrigit.* *Plinio L.* 6. C. 4. Trapezus, *in Themiscyrenae regionis populis*, oppidum liberum, vasto monte clausum, ultra quod gens Armenochalybes, & Major Armenia XXX. M. P. distans. *Ita enim in vetustis legimus summo consensu exemplaribus; & in ora ante* Trapezunta *flumen* Pyxites. *Ptolemaeo inter urbes Ponti Cappadociae. Tacitus Hist.* 3. C. 47. Trapezuntem vetustam admodum civitatem, à Graecis in extremo Ponticae orae conditam subitus irrupit. *Stephanus* Sinopensium *coloniam esse perhibet.* SVR.

ITER A TRAPEZVNTE.] *Trapezunta* scriptus Vossianus, cum prioribus editis, sed margo Fabriciani libri *Trapezunte.* Zosimus L. I. C. 33. πόλιν μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον, magnam & celebrem esse urbem ait. Xenophon extremo L. IV. Esped. Cyri in Colchorum agro sitam ac Sinopensium esse coloniam prodit; Strabo vero Colchis finitimam facit, Procopio L. IV. B. Goth. C. 2. invito, sed parum considerante, Colchorum fines latius olim patuisse. Quo nunc sit statu docebit Turnefortius Epist. XVII. p. 102. WESS.

AD VICENSIMVM.] *Ad Vicissimum* vel *Vincensimum.* SIML.

AB VICENSIMVM M. P. XX.] *Habet Regium exemplar. Longolianum* Vincesimum. SVR.

AD VICENSIMVM.] Cusani schedae cum margine Fabriciani libri *Ad vicesimum. Ad Vicissimum* fuit in Vaticano. Vide quae alias p. 113. disputavimus. WESS.

ZIGANAM M. P. XXXII.] *Regium* Zigana M. P. XXII: *& reliqua* M. P. XXXII. *In Notitia Provinciarum, sub dispositione Ducis Armeniae de minore laterculo Cohors ii. Valentiana* Ziganne. SVR.

ZIGANA.] Peutingerana Tabula hoc loco *Frigidarium.* Fuit uterque mansionis locus in Armenia, quam frigidissimam esse & perpetuis paene nivibus obrutam, neque ver neque autumnum nosse, viti omni carere, & plane δυσχείμερον egregie describit Gregor. Nyssenus Orat. in XL. Martyr. p. 107. WESS.

THIAM M. P. XXIIII.] *Regium* Tiga M. P. XXIIII. *& reliqua* Thia mp. XXIIII. *In Notitia sub eodem Duce Ala prima Felix Theodosiana* Pithiae: *& in vetusto item exemplari: ut nihil sit afferendum, an ad hanc pertineat mansionem.* SVR.

SEDIS SCAPI FONTI M. P. XVII.] *Regium* Sedis Scapi Fonti M. P. XVIII. *Blandinianum* Sidissa fiponti M. P. XVIII *& reliqua* Sedissa siponti M. P. XVII. SVR.

SEDISSA FIPONTI.] Nostri codices cum prioribus editionibus *Sedissa fiponti*, aut *Sedissafiponti.* Nihil mihi dubium est, quin vocabulo vitium adhaeserit; venerunt quoque plures mihi in mentem conjecturae, quas in re admodum

THIA. M. P. XXIIII.
SEDISSCAPIFONTI. M. P. XVII.
DOMANA. M. P. XXIIII.
SATALA. M. P. XVIII.

ITER PER RIPAM A VIMINACIO NICOMEDIAM. XII. M. P. LXXII. Sic.

CVPPIS. M. P. XXIIII.

NO-

dum ambigua atqua obscura perdere velle quid proderit? Wess.

DAMANAM M. P. XXIIII.] Domana M. P. XXIIII. *habent manuscripta exemplaria; & item Longolianum: sed* Pomana *corrigitur. Ptolemaeo item juxta Satalum* Δόρμνα. *In Notitia, sub dispositione ejusdem Armeniae ducis, Equites Sagitarii* Domanae. Sur.

SATALAM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. XXVIIII *& item Neapolitanum, & Blandinianum* M. P. XVIII. *atque item Longolianum, sed* XXVIII. *corrigitur.* Sur.

ITEM PER RIPAM VIMINACIO NICOMEDIAM XII. M P. LXXII.] *Habet Regium exemplar: Blandinianum* M.P.M.I. Mille CXXXI. *Neapolitanum* mpm. CCXXXII. *Longolianum* M.P.M. MCXXXII & MCCXXXII. *corrigitur: Sed cum illa nota* XII. *Regii exemplaris à librariis non intelligerentur, qua* bis & decies centena M. P. *significans, quemadmodum in vetustis exemplaribus manifeste apparet, numeri minime legitimi sunt adpositi. Peractis igitur & confectis itineribus provinciarum* Syriae, Armeniae, Cappadociae, & Ponti, *qua à Procos. obiri consueverant, in Mysiam superiorem transgreditur, ut eam cum* Scythia, Thraciam *post modum deflectens, patefaciat, ac rursus* Nicomediae *sistat: à* Viminacio *initium sumens, cujus supra in itinere* Sirmio Nicomediam *mentio facta est. Celebre enim adparet fuisse oppidum ad Danubii ripas situm. Nam supra ex Ptolemaeo in ea urbe Legionem constitutam indicavimus, & ex Notitia Provinciarum, sub dispositione Ducis Moesia prima, Praefectura Classis Istria eo collocata est: & cuneus praeterea Equitum promotorum: & praefectura legionis vii. Claudiae.* Sur.

ITER PER RIPAM] In uno librorum vetustorum legitur, *M. P. M. mille CXXXI.*, pro quo Lugduni & Basileae publicarunt, *M. P. M. CXXXII.*, nihil hac parte Vaticano & Fabriciano discordantibus. MS. Cusani *M. P. CCXXXII.* præferebat; ceteri, quod optimæ notæ Regius, ostendebant, idque retinuimus, quamvis in numeris error sit manifestus, a Bergerio quoque animadversus L. III. Viar. Milit. C. 42. Quod vero Simlerus huic itineri EVROPAE præscripserat nomen, id nusquam inventum delevimus. Erat hoc iter celebre, sed eo, quod per Thraciae mediterranea ducebat, multo longius. Meminit ejus Lactantius Mort. Persec. C. 17. *Sic*, inquiens, *astute transacta, per circuitum ripa Istricae Nicomediam venit, morbo jam gravi insurgente*, ita enim cum viro erudito lego. Novi quæ de *ripa striga* H. Dodwellus disputavit, sed ea magis erudita, quam vera, præsertim si ad Lactantii verba appingantur, existimavero: nam *ripam* eum *Istricam* innuisse, , hoc iter dubio eximit. Wess.

PER RIPAM DANVBII.] Nomen *Danubii* in MSS. & Aldino codice non habetur: sed etsi non scribatur, omnino subintelligendum est. Siml.

CVPPAS M. P. XXIIII.] *Manuscripta & Longolianum* Cuppae M. P. XXIIII. *Hujus mansionis in Notitia Provinciarum fit mentio, sub dispositione ejusdem Ducis Moesiae primu. Nam cuneus Equitum Dalmatarum recensetur* Cuppis. Sur.

CVPPIS.] Vossianus *Cuppe*, quo fere modo Tabula, *Vico Cuppe XXIV. M. P.* à Viminacio scribens. Vaticanus *Cuppis M. P. XXIIII.*, quod ob Notitiae consensum secuti sumus. Procopius L. IV. Aedif. Justiniani C. 6. Viminacio profectis occurrere, ὀχυρώματα τρία πρὸς τῇ Ἴστρου ὄχθῃ Πικνούς τε καὶ Κούπους καὶ Νόβας, *tria castella Picnos, Cupos & Novas, apposita Istri ripa*, commemorat. Wess.

NOVAS.	M. P. XXIIII.
TALIA.	M. P. XII.
EGETA.	M. P. XXI.
AQVIS.	M. P. XVI.
	DOR-

NOVAS M. P XXIIII.] *Binarum* Novarum *sit hoc itinere & in eadem Notitia provinciarum, sub dispositione ejusdem ducis, mentio, hujus mansionis, quæ nullo cognomento censetur, & alterius ejusdem nominis cognomento* Leg. I. Ital., *cujus hoc itinere mansio conlocatur. De hac mansione in Notitia* Auxiliares, *inquit*, Novenses ad Novas: *& Præfectura militum exploratorum* Novis. *Ptolemaeo Nοῦαι inter urbes ad Danubium sitas, ut mihi versimile sit* Nouas legionis primæ Italicae *subiudicari. Jornandis in rerum Geticarum libro cap. xviii.* Post cujus, *inquit*, decessum Cniva exercitum dividens in duas partes, nonnullos ad vastandam Moesiam dirigit: sciens eam, negligentibus Principibus, defensoribus destitutam. Ipse vero cum LXX. millibus ad Eustesium id est Novas conscendit. Svr.

NOVAS.] Tabula *XII. M. P. a Cuppis* separat, ab insecuta vero mansione *M. P. XXV.*, unde non est improbabilis Ch. Cellarii L. II. G. A. C. 8. p. 575. suspicio, versus numerorum aut hic aut in Tabula esse commutatos arbitrati. *Novae* hæ eædem sunt ac Procopii; sed Jornandis *Novae* ad hoc castellum non pertinent, verum eas *Novas*, quas infra habebimus. Suadet hoc *Nicopolis* & *Jatrum* flumen, quorum meminerat ante. Putem præterea in verbis *ad Eustesium id est Novas* mendæ aliquid inesse: Codex Ambrosianus *Eosteslum* legit, unde considerandum offero, fueritne olim *ad Oescum, Uten & Novas?* nam Cluverio, qui & hunc locum tetigit L. III. G. A. C. 43., legenti *Nonstetium* & *Ciabrum*, adstipulari non possum. Qui enim verum esse præstabit, *urbem, quam NOVAS Romani, Gothos has eras obsidentes appellasse Neustat?* quibus inquam indicibus, quo teste probatur? Wess.

TALIA.] Liber Notitiæ *Taliata*. Siml.

TALIA M. P. XII.] *Regium* M. P. XXIII *& reliqua* M. P. XII. *Forte ea est mansio, quæ in Notitia Provinciarum, sub dispositione Ducis Mœsiæ primæ recensetur. Nam inter auxiliares auxilium numeratur* Taliatense Taliata: *& inter Legiones, Præfectus militum exploratorum* Taliatae. Svr.

TALIA.] Conspirant in hanc vocem MSS., & verum tamen est *Taliata*. Tabulæ *Faliatis*, vitio exscriptorum. Forsan hinc TALLIATES fuerunt, quorum memoria in lapidibus est Gruteri p. LV. 8. 9. Scio Marq. Freherum Orig. Palat. p. 11. C. 9. in alia omnia abire, nominisque ejus vestigia in arce & vico *Dollendorf*, quem prope lapides eruti fuerunt, quærere; sed quid si milites *Taliates* inibi in statione fuerint, ac MARTI AC GENIO TALLIATIVM ædem dedicaverint? id sane verum esse potest, nec quicquam habet a moribus militum alienum. Wess.

AEGETAM M. P. XXI.] *Regium* Egeta M. P. XXI: *& reliqua* Ageta M. P. XXI. *Sub dispositione Ducis Daciæ Ripensis in Notitia Provinciarum, cuneus Equitum scutariorum* Aegetae: *& inter legiones, Præfectura Leg. xiii. Gem.* Aegetae, *& præfectura classis Istricæ* Aegetae. *In vetusto exemplari Notitiæ &* Egete *&* Agete *legitur.* Svr.

EGETA.] *Ageta* Vossianus ceterique cum editis; alterum tamen retinui, reveritus auctoritatem Regii MS. & Tabulae, quæ *Egeta M. P. XX. a Taliatis.* Ptolemaeo ΕΤΗΤΑ errore exscribentium pro ΕΓΗΤΑ, uti pulchre Ch. Cellarius vidit, dicitur. Hanc vero inter & sequentem celebris Trajani Imp. pons, si fidem Procopius meretur L. IV. Aedif. C. 6., in Danubio fuit. Vide tamen Comitis Marsilii Danubium tom. II. p. 25. Wess.

AQVAS M. P. XVI.] *Regium* Equis M. P. XVI. *& reliqua* Aquis. Svr.

AQVIS.] Procopio πολίχνιον, Ἀκοὺς ὄνομα, Theophylacto Simocattae Ἀκὸς, Justiniano August. Novel. XI. *in Aquis, quæ est provinciæ Daciae ripensis.* Hierocles mire in his vitiosus: Ῥαζαρία Μιλεγίπολις, Βονωνία, Ἀκρίνες: venerat ab eo Ῥατιαρία, Βονωνία, Ἀκοὺς, uti ex parte vidit H. Valesius ad Ammiani L. XXXI. C. 11. Habet in Thesauro lapides Gruterus in Dacia prope Albam erutos, qui DECVR. COL. AQ., *Decurionem coloniæ Aquensis* exhibent, ut p. XII. 8. & XXIII. 10, qui huc sane commodius quam ad *Aequum* in Dalmatia referentur,

DORTICO.	M. P. X.
BONONIA.	M. P. XVII.
RATIARIA LEG. XIV. GEMINA.	M. P. XVIII.
ALMO.	M. P. XVIII.

CE-

tur, nisi si in Dacia trans Istrum hoc nomine colonia fuerit, quod pæne opiner. WESS.

DORTICON M. P. X.] *Ptolemaeo inter mediterraneas urbes ad Danubium sitas* Δορτικόν. *Et sub dispositione Ducis Daciae Ripensis cuneus Equitum Dalmatarum Divitensium* Dortico. SUR.

DORTICO.] Procopius τὸ Δορτικὸν ἐπικαλούμενον φρούριον, *castellum, cui Dortico nomen est.* Tabula *Dortico XXIIII.* M. P. a mansione *Ad aquas* separat. WESS.

BONONIAM M. P. XVI.] *Regium* Bononia M. P. XVIIII *& reliqua* XVII. *Ammianus libro xxxi. C.* 11. Dum hæc aguntur in Thraciis, Gratianus docto litteris patruo, qua industria superaverit Alemannos, pedestri itinere præmissis impedimentis & sarcinis, ipse cum expeditiore militum manu permeato Danubio, delatus Bononiam, Sirmium introiit. *Et libro xxi.* C. 9. Bononiam à Sirmio disparatam XVIII. M. P. *asseruit. Et sub dispositione Ducis Daciae Ripensis in Notitia provinciarum, cuneus Equitum Dalmatarum Forensium (ita enim in vetusto legitur exemplari)* Bononiae: *& pluries fit ejus mentio sub dispositione Ducis provinciae Pannoniae secunda Riparienis, sive Saviae.* SUR.

BONONIA.] Quæ Surita ex Ammiano enotavit, ea ad aliam pertinent *Bononiam*, quam *itinere a Taurunno in Gallias* videbimus. Hujus meminere Procopius L. IV. Aedif. C. 6. Theophylactus atque Hierocles. WESS.

RATIARIA.] Ptol. *Rhaetiaria Mysorum.* In quibusdam exemplaribus ex libro Notitiæ, ut arbitror, additum est, *Legionem Geminam XIV.* hic castra habuisse, quod tamen in nostro MS. non habetur. SIML.

RATIARIAM LEG. XIIII. GEMINA M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Ratiaria M. P. XIIII. GG. milia M. P. XVIII. *pro* Ratiaria LEG. XIIII. gemina M. P. XVIII. *in eo praterea nota* GG. *Geminam in hoc Itinerario significat. Blandinianum* Ratiaria Leg. XIIII. M. P. XVIII. *Ptolemaeo juxta Dorticon* Ῥατιαρία Μυσῶν. *Et in Notitia provinciarum sub dispositione Ducis Daciae Ripensis inter Legiones, Praefectura Legionis* XIII. Geminae Ratiariae: *ut in alterutro erratum sit in numero legionis* XIII. *aut* XIIII. *& praefectura Classis* Ratiariensis. SUR.

RATIARIA.] Celebris urbs fuit & provinciæ Metropolis, fortasse etiam Colonia, modo huc tuto referatur lapis ex Danubio Pannonico Com. Marsilii tom. II. p. 129., qui AVGVSTAL. COL. RAT. inscriptus est. Justinianus Imp. collapsam longa temporum injuria instauravit apud Procopium L. IV. Aedif. C. 6. In L. 21. C. de Pign. *Retiaria*, & L. 3. C. Inter alios acta *Resria* dicitur. Ῥατιαρία vero Theophylacto: Verba adscribo ex L. I. H. M. C. 8. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Χαγάνον τῶν τε Σκυθῶν καὶ Μυσῶν τὰς πεπολίους ἐλυμήναντο πόλεις, ἄλλας τε πόλεις πολλὰς, τήν τε Ῥατιαρίαν καὶ Βονώνειαν, καὶ Ἀκὺς, καὶ Δορόστολον, καὶ Ζαλδαπὰ, καὶ τὴν Παντιον, καὶ Μαρκιανούπολιν· Vertit hæc Auctor Histor. Miscellae L. XVII. *Anno V. Imp. Mauritii Chajanus Avarum foedere dissoluto Mysiam & Scythiam atrociter expugnavit, subvertens Ratiarnam, & Benomiam, & Aquas, & Dorostolum, & Zandapa, & Martianopolim*, non sine peccatis, sed quæ ex Græcis facile corrigas: indidem emendari debent, quæ in Excerptis ex Theophylacto tom. I. Script. Byzant. p. 178. apud Labbeum leguntur. Jam, ut ad Legionem XIV. pergamus, scire licet eam Vossiano libro deesse, non item reliquis: putem vero ex Notitia *Leg. XIII. Gem.* hic in statione fuisse, & ex veteri lapide, quem exscriptum dedit ad Lactantium Mort. Persec. C. 36. Amp. Cuperus: Habet enim ΧΕΙΛΙΑΡΧΟΝ ΕΝ ΔΑΚΙΑ ΛΗΓΙΩΝΟC ΙΓ. ΓΕΜΙΝΗC. Novimus præterea ex Dione & literatis monumentis, de quibus infra dicetur commodius, *Leg. XIV. Gem.* in Pannonia fuisse superiore. WESS.

ALMVM M. P. XVIII.] Almo M. P. XVIII. *habent manuscripta exemplaria, & Longoliani libri. Eutropius de Probo Imperatore L. 9. C.* 11. Opere, *inquit*, militari Almum montem apud Sirmium, & Aureum apud Moesiam superiorem vineis conseVit, & provincialibus colen-

CEBRO.	M. P. XVIII.
AVGVSTIS.	M. P. XVIII.
VARIANA.	M. P. XII.
VALERIANA.	*M. P. XII.*
OESCO LEG. V. MAC.	M. P. XII.
	VTO.

das dedit. *Ut oppidi utrumque nomen sit; ut supra de* Aureo monte *admonuimus. In Notitia sub eodem duce Daciae Ripensis, cuneus Equitum Stablesianorum* Almo. Sva.

ALMO.] Oppidum, sive *castellum* potius, fuisse, ex Procopio L. IV. Aedif. C. 6. exploratissimum est: nec *Almus* tamen *Mons* cum hoc recte componitur, quippe Sirmio vicinus. Wess.

CEBRO.] Meminit hujus Notitia. Est autem *Cebrus* fluvii nomen, qui in Danubium incidit, quem Ptol. *Cyabrum* vocat. Siml.

CEBRVM M. P. XVIII.] *Regium & Blandinianum* Cebro M. P. XVIII. *Neapolitanum* Crebro M. P. XVIII. *Longolianum* Cebro M. P. XVIII. *&* Crebro *corrigitur. In Notitia sub ejusdem Ducis dispositione cuneus scutariorum* Cebro *recensetur.* Svr.

CEBRO.] Appositum fuit castellum Cebro fluvio. Ὀχυρώματα ἐν Κίβρῳ instaurasse dicitur Justinianus Procopio L. IV. C. 6. *Crebro* non recte data fertur L. 30. C. de Transact. Wess.

AVGVSTAM M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* Augustis M. P. XVIII. *Ptolemaeus inter nobiliores Daciae urbes* Praetoriae Augustae, *&* Augustae *meminit, ut* Augustae *sit legendum. In Notitia sub dispositione ejusdem Ducis in pervulgatis libris cuneus Equitum Dalmatarum* Augustae. *Sed in vetusto exemplari non legitur nisi cuneus Equitum Dalmatarum* Divitensium: *& reliqua desunt.* Svr.

AVGVSTIS.] Sic calamo & formis descripti libri, neque hilum dissidet Tabula. Meminit urbis Procopius eo loco, quem sæpius citavimus. *Αὐγοῦστα ὀνομάζετο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἡ πόλις*, additque vetus nomen illi durare, quantumvis novis operibus a Justiniano sit munita. *Pretoria Augusta*, cujus in Dacia trans Istrum Ptolemaeus meminit, ab hoc aliena est: Procopius, quod pæne prætererieram, *Αὐγούστας* scripsisse videtur Wess.

VARIANAM M. P. XII.] *Manuscripta & Longolianum* Variana M. P. XII. *In Notitia provinciarum, sub eodem Duce, cuneus Equitum Dalmatarum Varina: & inter Legiones, praefectus Leg. 5. Macedonicae Variniana.* Svr.

VARIANA.] In Notitia error est, hinc emendandus: est enim verum, quod hic habemus, castelli sive urbis cognomen. Procopius Βαριάναν πόλιν vocat. Wess.

VALERIANAM M. P. XII.] *Hac mansio in Regio exemplari* Varianam *suo ordine consequitur, quae in reliquis non habetur; ut mihi verisimile sit, eam inscitia librarii irrepsisse: cum in margine libri è regione* Varianae, Valerianam *pro* Variana *scribi oportere adnotasset, quam nos miniateis designavimus litteris.* Svr.

VALERIANA.] Licet nullam hujus in MSS. & editis mentionem invenerim, dedi tamen hoc dignitati Regii MS., ut ceteris, quamvis nota inusta, adjungeretur. Movit me intervallum XXXI. M. P., quod Tabula Augustas inter & Vton interserit: id enim, si hæc eximatur, non aequabitur: ut vero confidentius reciperem, Procopius fecit L. IV. Aedif C. 6., Varianae Valerianam annectens, ἐν φρούριοις καὶ Βαλεριάναν, ἔρυμα ἀνέντεσιν ἤδη ἔχοντα, ἐτειχίσατο. *Praeterea Valerianam, munitionibus nudatam, communivit.* Est & hujus *Valerianae* mentio in Actis S. Potiti C. 2., quam nusquam reperire se Bollandus queritur. Wess.

OESCO.] In Aldino codice additur, *Legi Mag.* Legendum autem erat *Legio I. Macedonica.* in MSS. nihil additum est. Siml.

OESCON LEG. MAC. M. P. XII.] *Regium* Oesco Leg. Ac. M. P. XII. *Sed Regium exemplar vestigia nobis reliquit,* Mac. *scribendum esse: ut* Legionem Macedonicam *indicari minime dubium sit: quod ex Notitia provinciarum liquido apparet. Ptolemaeus in Daciae provincia situ Danubii fluminis conversionem juxta* Οἴσκον *indicavit. Praeterea inter urbes Mysiae inferioris juxta Danubium sitas* Οἴσκος Τριβαλλῶν *conlocatur. In Notitia Provinciarum, sub Duce Ripensis Daciae inter auxiliares copias, auxilium Mariensium* Oesco. *Et inter legionarios Praefectura* Leg.

VTO. M. P. XIIII.
SECVRISCA. M. P. XII.
DIMO. M. P. XII.
NOVAS LEG. I. ITAL. M. P. XVII.
SCAI-

Leg. 5. Macedonicae Oesco, *qui locus satis indicat pro luxata dictione* Ac *Regii exemplaris* Mae *legendum esse.* Svr.

OESCO.] Plerique libri *Oesco legi Mag. M. P. M. XII.* Verum nobis servavit Vaticanus, ex quo Em. Schelstrate vulgavit, *Oesco Leg. V. Mag. M. P. XII.*, quo *Leg. Macedonica*, quam hic in statione fuisse, ex Notititia nullum dubium est, indicatur. TRIB. LEG. V. MAC. IN MOESIA memoratur in Thes. p. CCCCLXXXI. 1. Ceterum Oesci meminit quoque Jornandes R. Get. C. 50. Verba, ut obiter illis medear, adscribam: *Emnedzar & Uzindar consanguinei ejus in Dacia ripensi. Uto & Iscalmus qui ea potiti sunt.* Vulcanius in aliis esse libris admonet *Hisco Alivoque*, quae ceteris saniora non sunt. Codex Ambrosianus, modo parum adjuvetur, Jornandis sententiam nobis sinceram praestabit: ille, *ut Dethisco almoque potiti sunt*, quod erit, *in Dacia ripensi Vto & Isco Almoque potiti sunt*, nisi tamen *Oesco* malueris, quamquam Ἴσκος Procopio quoque dicitur. Rudera supersunt ad fluvium *Isker*, ubi is Danubio conjungitur. Vide Danubium Pannonic. Com. Marsilii tom. II. p. 35. Wess.

VTO.] Meminit *Uti* oppidi Liber Notit.; id situm fuit ad confluentes *Uti* fluvii & Danubii. Siml.

VTON M. P. XIIII.] *Regium* Uto M. P. XIIII. *& reliqua* Uto M. P. XIIII. *In Notitia provinciarum sub Duce Ripensis Daciae cuneus Equitum Constantianorum* Uto. Svr.

VTO.] Utum amnem in ripensi Dacia Marcellinus Comes sub Coss. Ardaburii & Calippii A. CCCCXLVII. habet; hinc castello nomen. Procopius παλαιὸν ἔρυμα, ὅπερ ΟΥΤΩΣ ὀνόμαζον L. IV. Aedit. C. 6. Wess.

SECVRISCA.] Vel *Sesurisca*. Meminit *Securiscae* Lib. Notit. Siml.

SECVRISCAM M. P. XII.] *Habent manuscripta & Longolianum: in Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Moesiae secunda, cuneus Equitum scutariorum* Securiscae. *Procopius L. 4. C. 7. de adificiis Justiniani cum ad Mysos pervenisset, qui Illyriis regionem vicinam obtinebant, post regionem, quam* Burgum *vocabant, Justinianum* Securiscam *Castellum adificasse, idque novum fecisse, perhibet; ut renovatum, & instauratum fuisse intelligi debeat.* Svr.

SECVRISCA.] Tabula *Securispa*, longioreque intervallo ab Uto, sive ut ibidem vitiose scribitur, *Vio* disjungit. Κύσαρνς Theophylacto L. VII. H. M. C. 2., non bene. Wess.

DIMON M. P. XII.] Dimo M. P. XII. *Habent manuscripta exemplaria. Longolianum* Dino M. P. XII. *Et mansio perperam in Notitia Provinciarum, ut ego arbitror, appellatur* Duno. *Nam post cuneum Equitum scutariorum Securiscae, statim subdit cuneum Equitum* Solentium Duno. *In vulgatis* Solensium Duno *legitur.* Svr.

DIMO.] Ita constanter MSS., *Dinio* tamen Tabula cum iisdem fere M. P. Procopius fine libri IV. Aedif. Justiniani inter ea castella, quae flumini Istro vicina atque apposita fuerunt, ΑΙΜΩ ponit, quod ego ΔΙΜΩ esse arbitror. Wess.

NOVAS.] Vel *Nonas*. Meminit autem *Novae* Ptolemaeus. Quaedam autem exemplaria hic ponunt *Legionem I. Italicam*, etsi in plerisque hoc depravate scribitur. Ptolemaeus eandem post Durostorum ponit. Siml.

NOVAS LEG. I. ITAL. M. P. XVII.] *Regium habet exemplar cum numero* XVI. *Blandinianum* Novas Legihal M. P. XVII. *Neapolitanum* Notus legihal M. P. XVII. *Longolianum* Nonas legihal M. P. M. XVIII *&* Notus *corrigitur. Satis supra constitit ex hoc Itinerario, & provinciarum Notitia duplicem esse mansionem* Novarum *nomine: & hanc* leg. 1. Italicae *cognomento à prima mansione distingui. In eadem Notitia sub dispositione Ducis Moesiae secunda inter legionarios Ripariensis Praefectura legionis prima Italica* Novis. *Et continuo, Praefectura Ripae* legionis primae Italicae *cohortis v. pedatura superioris* Novis. Svr.

NOVAS.] Excerpta MSS., quibus utimur, adponunt *Legihal.*, unde viri docti *Leg. 1. Italic.* recte formarunt. Has *Novas* Jornandes Rer.

SCAIDAVA.	M. P. XVIII.
TRIMAMMIO.	M. P. VII.
SEXANTAPRISTIS.	M. P. VII.
TIGRA.	M. P. IX.
APPIARIA.	M. P. XIII.

TRANS-

Get. C. 12., uti supra indicatum est, commemorat. Marcellino Comiti *Nevensis Moesiae civitas* An. CCCCLXXXVII. dicitur: Prisco Excerpt. Hoeschelii p. 25. Νοβαὶ τῆς Θρᾳκῶν nomine veniunt; accuratius eas describit Theophylactus L. VII. H. M. C. 2. Wess.

SCAIDAVA.] Vel *Sacidava.* Lib. Notit. *Sacidava.* Siml.

SCAIDAVAM M. P. XVIII.] *Regium & reliqua exemplaria* Scaidava M. P. XVIII. Sucidavae *alterius mansionis infra fiet mentio.* Sur.

SCAIDAVA.] Procopius L. IV. Aedif. C. ult. Σκέδεβα & Νόβας Istro apponit. *Sacidava*, uti Simlerus non bene scribit, aliorsum pertinet. Wess.

TRIMAMMIO.] *Triamannio* vel *Trimanio.* Ptol. *Trimanium.* Siml.

TRIMAMMION M. P. XII.] *Regium* Trimammio M. P. VII. *Blandinianum* Triamanmio M. P. VII. *Neapolitanum* Triammanuo mpm. VII. & *Long.* Triamamnio mpm. VII. *Ptolemaeo juxta Danubium in Mysia provincia* Τραμμάνιον. *In Notitia provinciarum inter auxiliares Ducis Moesiae secunda Milites Constantini* Trimammio. Sur.

TRIMAMMIO.] Ptolemaei Coislin. MS. Τραμμάνιον, sed corrigendus ille ex Itinerario est. Tabula *Trimamio.* Wass.

SEXANTAPRISTIS.] *Sextantapristis* vel *Sexaginta Priste.* Forte *Tiristra* Ptolemaei. Siml.

EXANTAPRISTIN M. P. VII.] *Regium* Sexantapristis M. P. VII. *Blandinianum* Sexanta pristis M. P. XII. *Neapolitanum* Sexan prisos M. P. XII. *Longolianum* Saxanta pistis mpm. XIII & prisos *corrigitur, pro* pristis. *Sed Graeca compositione nomen ducendum videtur, quod vetustis exemplaribus admonemur Itinerarii. In Notitia Provinciarum sub Duce Moesiae secunda cuneus equitum Armigerorum* Sexaginta pristae: & *inter legionarios Riparienses ejusdem Ducis, Praefectus Ripae Leg. I. Italicae, Cohortis V. pedaturae inferioris* LX. prista. *Hoc mihi persuadeo, quod in Nicephori Callisti Historia interpres* Ἐξαντάπριστιν *legisse videtur; tametsi, ratus praepositionem* ἐκ *&* ἐξ *geminari*, Antapristena *male vertit. Libro enim* XIIII. C. 39. *Ex Apamea, inquit, Asiae* Philippus Eudoxiopolim missus est: cui vetus nomen Salambria fuit: Polycarpus ex Antapristena Mysiae urbe. *Ab immani piscium magnitudine, quos in Danubio gigni Plinius auctor est, uti marionem, quem protelis boum extrahi memorat; an à navigiorum numero, & classe nomen invenerit id oppidum, res videtur explicatu difficilis.* Sur.

SEXANTAPRISTIS.] Ita MSS. nostri. Nicephorus, quem excitavit Surita, suos hortulos ex Socrate L. VII. H. E. C. 36. rigavit; ibi vero Πολύκαρπος ἀπὸ Σεξαντάπριστων τῆς Μυσίας, quo hæc lectio firmatur. Procopio L. IV. Aedif. C. ult. Ἐξαντάπριστα. Tabulæ *Pristis*, unde omnino mihi persuadeo, Ptolemaei ΤΙΡΙΣΤΗΝ ex ΠΡΙΣΤΗ esse ortam, neque enim rarum aut insolens est, ut ex divulsis conjunctisque literis errores commissi propagentur. Wess.

TIGRA.] Liber Notit. *Tegra.* Siml.

TIGRAM M. P. VIIII.] *Manuscripta habent exemplaria, & Longolianum.* Tegra *in Notitia provinciarum vocatur. Nam* Exantapristi, & Appiariae *adjunguntur, sub Duce Moesiae secunda, cuneus Equitum secundorum armigerorum* Tegrae, & *cuneus Equitum scutariorum* Appiariae. Sur.

TIGRA.] Procopius quoque Τίγρα L. IV. C. ult. de Aedif. Justiniani, quamquam male C. 7. Τίγρας, ubi castello, cui Ἰάτρων est nomen, jungitur. In Tabula *Latrum VIIII. M. P.* a Novis disjungitur, habetque Notitia Imp. Orient. *cuneum equitum scutariorum Latris* sub dispositione V. S. Ducis Moesiae II. Credo utrobique esse commissum, & Tabulæ pariter ac Notitiæ ex Procopio esse subveniendum. Theophylactus Ἰάτρους urbem prope *Novas* non præteriit L. VII. H. M. C. 2. Wass.

APPIARIAM M. P. XIIII.] *Regium* Appiaria M. P. XIIII. *Reliqua* M. P. XIII. *In Notitia Provinciarum, inter auxiliares Ducis Moesiae*

TRANSMARISCAM.	M. P. XVI.
CANDIDIANA.	M. P. XIII.
TEGLICIO.	M. P. XII.
DOROSTORO LEG. XI. CL.	M. P. XII.

SV-

siae secunda, *Milites tertii Nauclarii* Appiariae *recensentur.* SVR.

APPIARIA.] Habet eam Procopius. Hierocles Marcianopoli metropoli subjicit. *Lupicianus Appiariae Episc*, Λουπικιανὸς Ἀππιαρίας est in Epist. Joan. Chrysostomi ad Innocentium apud Palladium Vit. Chrysost. p. 13. Vide V. C. Ant. Schultingium ad L. 3. C. Hermog de *Deposito.* WESS.

TRANSMARISCAM M. P. XVI.] *Habent Regium*, *Blandinianum & Longolianum exemplar. Neapolitanum vero* M. P. XVIII. *Ptolemaeo juxta Danubium* Τρανσμαρίσκα. *Inter eosdem auxiliares Ducis Moesiae secunda*, *Milites Novenses* Transmariscae, *& inter legionarios Riparienses*, *Praefectus Leg. xi. Claudiae*, *Cohortis v. pedatura superioris* Transmaricae: *& praefectus Ripae Leg. xi. Cl. Cohortis v. pedatura inferioris* Transmariscae *recensentur.* SVR.

TRANSMARISCAM] Mire vitiatum hoc nomen, sicuti in barbaris fieri amat, passim conspicitur. Procopius L. IV. Aedif C. 7. modo Τρανσμαρισκὰς ὀχύρωμα, modo Τρανσμαρισκᾶς appellat. In Notitia Leonis Aug. Episc. urbis ἡ Τρανσμαρίσκων dicitur. Tabula paullo melius *Trasmarisca XIII. M. P.* ab Appiaria. WESS.

CANDIDIANAM M. P. XIII.] *Habet auferendi casu Regium exemplar*, *& Neapolitanum: Blandinianum* M. P. XIIII. *& Longolianum*, *sed* XIII. *corrigitur. In Notitia Provinciarum sub Duce Moesiae secunda inter auxiliares copias*, *Milites primi Moesiaci* Candidianae. SVR.

CANDIDIANA.] Procopio Καιδιδιανά. A *Candidiano* Galerii Maximiani filio nomen hanc mansionem traxisse, Toinardus ad Lactantium Mort. Persec. C. 20. arbitratur. WESS.

TEGLICIO.] *Teclicio.* Liber Notit. *Teglicium.* SVR.

TEGLICIVM M. P. XII.] *Regium* Teglicio M. P. XII. *Blandinianum* Teclicio M. P. XII. *Neapolitanum* Teditio M. P. XII. *Longolianum* Teclitio M. P. XII: *&* Teditio *corrigitur. Sub eodem Duce Moesiae auxiliares milites Moesiaci* Teglicio. SVR.

TEGLICIO.] Tabula *Tegulicio*: nostri vero libri aut *Teditio* aut *Teclitio.* WESS.

DOROSTORO LEG. XXI. CL.] Ptolemaeus hic *Leg. I. Ital.* ponit. SIML.

DOROSTORON LEG. XI. CL. M. P. XII.] *Regium exemplar* Doros coro LEG. XX. CL. M. P. XII. *Bland.* Dorosdoro Leg. XXI. CL. M. P. XII. *Neapol.* Dorostoro Leg. XXI. CL. mp. XII. *Longolianum notam* CL. *in* 50. *vertit*: *& pro* Dorosdoro, Dorostero *corrigit. Ptolemaeus legionem primam Italicam* Dorostoro *conlocat*, *Antonini Itinerario*, *&* Scoto *Notitia Provinciarum auctore*, *repugnantibus. In* Mysia *enim inferiore conlocatur inter urbes juxta Danubium* Δουρόστολον λεγεὼν πρώτη Ἰταλική. *In Notitia vero Provinciarum inter Legionarios Riparienses*, *Praefectus Leg. xi. Claudiae* Dorostoro. *Ammiano libro xxvii. C. 4. in Mysia* Dorostorus. SVR.

DOROSTORO.] Excerpta, quibus utimur, *Leg. XXI. Cl.*, quod perpulchre Surita correxit: nam præter Notitiam Dio diserte *Leg. XI. Claudiam* in Moesia inferiore attinuisse refert: nec quemquam hic Ptolemaeus morari debet, si quidem legiones *ex usu temporis huc illuc mearent*, *glicerent numero & aliquando minuerentur*, sicuti Tacitus An. IV. C. 5. memoriæ tradidit. Ut vero ad Dorostorum veniamus, observandum est, Graecos literam liquidam, Latinos caninam in voce, sæpissime corrupta, adamasse. Theophylacto L. I. H. M. C. 8. Δορόστολον, & L. VI. 6. Δορόστολον, quo a Drisiperis XX. castris pervenitur. Δορόστολον in Actis Maximi & Dadae C. 2. In Menaeis XXV. Maji Ῥοδόστολον τῆς Μυσίας. Medio aevo Δρίστρα *Dristra* appellabatur. Zonaras in Leone Philosopho ἐν Δοροστόλῳ, τοῦτο δ' ἡ Δρίστρα ἐστί· Atque hæc è Graecis abunde erunt. Latinos testes excitemus. Jornandes Rer. Get. C. 43. *Aetius Moesiorum stirpe progenitus in Dorostena civitate.* Notkerus in Martyrum indice a. d. VIII. Kal. Junii, *apud Moesiam civitate Dorostoro*, & a. d. VI. Kal. Jun., *In Moesiae civitate Dorostorensi.* Vide vero impudentissimam Bivarii confidentiam, scribentis ad Fl. Dextri Chron. An. CLXVIII. *Idque ex eo satis convincitur*, *quod*

sola

SVCIDAVA.	M. P. XVIII.
AXIOPOLI.	M. P. XII.
CAPIDAVA.	M. P. XVIII.
CARSO.	M. P XVIII.
CIO.	M. P. X.

BI-

tota Mysia sive Moesia nulla sit urbs sive oppidum, cui Dorostorus nomen. Nimirum tali auxilio atque istis defensoribus nugacissimæ pessimi impostoris Hieron. de Higuera fabulæ egebant. Wess.

SVCIDAVAM M. P. XVIII.] Sucidava M. P. XVIII. *Ptolemaeo inter easdem urbes* Mysiae *inferioris juxta Danubium sitas* Σουκίδαυα. *Et in Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Moesiae secunda cuneus Equitum Stablesianorum*, Sucidavae, *& sub Duce Daciae Ripensis inter legionarios, Praefectus Leg. v. Macedonicae* Sucidavae. Svr.

SVCIDAVA.] Procopius Dorostolo jungit Σουκίδαυα L. IV. Aedif. C. 7. nec Tabula præteriit, longiore tamen a Dorostoro intervallo. Wess.

AXIOPOLIM M. P. XII.] *Regium* Axiopoli M. P. XII. *Blandinianum* Axiupoli M. P. XII: *& Neapolitanum* Auxiupoli M. P. XII. *& Longolianum* Aoxiopoli. *Ptolemaeus post* Sucidavam Ἀξιόπολις *& conversionem Danubii juxta* Oescum, *&* Axiopolim *designat: & ab* Axiopoli *Danubium deinceps, usque ad Ostia* Istrum *dici perhibet. In Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae inter auxiliares, Milites superventores* Axiupoli; *& inter Legionarios Riparienses, Praefectus Ripae Leg. II. Herculiae, Cohortis v. pedaturæ inferioris* Axiupoli. Svr.

AXIVPOLI.] Ita veteres libri, Graecorum morem imitati. *Auxiopoli* tamen Vossianae schedæ, ad quam formam Martyr. Catalogus, cui Hieronymi nomen præscriptum est, VII. Id. Maji in recentata Edm. Martene editione *in Auxopoli: Axiopoli* ille habet, quem D'Achery inseruit Spicilegio. Quem vero vir industrius ex hac Moesiae urbe *Axiopolum* Martyrem creavit, illum populares ejusdem sectæ haud temere

Aethereos inter proceres, sanctumque senatum

recipient. Jam quod in Procopio extremo L. IV. legis Ἀξίοπα, Καρσοί, id ego Ἀξιόπολιν putavero. Wess.

CAPIDAVAM M. P. XVIII.] *Hujus oppidi ab auctore Notitiae provinciarum fit mentio: nam sub dispositione Ducis Scythiae cuneus equitum Solensium* Capidavae *recensetur.* Svr.

CAPIDAVA.] Tabula *Calidava* cum iisdem M. P.; probum tamen est vulgatum; nam & Hierocles & Constantinus Porphyr. Imp. Καπίδαυα agnoscunt. Wess.

CARSO.] Alias *Carro*. Ptol. & Notit. liber *Carsum*. Siml.

CARSON M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Garso M. P. XVIII. *Blandinianum* Carro M. P. XVIII. *& item Longolianum, sed* Carso *corrigitur. Neapolitanum* Carso. *Ptolemaeo inter easdem ad Danubium sitas urbes juxta* Axiopolim Κάρσιον. *In Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae inter auxiliares copias Milites Scythici* Carso. Svr.

CARSO.] Imp. Constantinus L. II. Them. 2. Κάρσος, Τρόσμις, quod ab Ans. Banduri neglectum fuisse demiror, præsertim cum Hierocles, quem Imp. inibi excerpsit, Κάρσος recte legat. Pertinet huc Procopii Καρσώ. Wess.

CION M. P. X.] *Hujus mansionis sive oppidi in eadem Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae fit mentio: recensetur enim cuneus equitum Stablesianorum* Cio. Svr.

CIO.] Fuit cum huc referrem ex Frag. III. Oper. Histor Hilarii *Valentem è Dacia Ripensi de Scio*, qui Sardicensi Concilio scribendo adfuit: nunc L. Holsteinio *de Isco* legenti adstipulor. *Iscus* enim sive *Oescus* in Dacia ripensi fuit. Wess.

BIROA.] Vel *Beroe*. Lib. Notit. *Biroum*. Siml.

BIROEN M. P. XVXII.] *Regium* Biroe M. P. XVIII. *Blandinianum* Biroe M. P. XIII. *Neapolitanum* Biroe M. P. XIIII. *Longolianum* Beroe M. P. XIII. *&* XIIII. *corrigitur. In Notitia Provinciarum sub eadem dispositione Ducis Scythiae, cuneus Equitum Stablesianorum* Bireo; *& in vetusto exemplari, & in vulgatis libris.* Svr.

BIROE.] Sic MSS. nostri. Tabula *Bereo*, haud scio an verius. Wess.

TROS-

BIROE. M. P. XVIII.
TROSMIS LEG. I. IOVIA. M. P. XVIII.

S C Y T H I A.

ARRVBIO. M. P. IX.
DINIGVTTIA. M. P. IX.

NO-

TROSMIN LEG. I. IOVIA M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Tromis LEG. I. Iovia M. P. XIII. *Blandinianum* Trosmisieg. I. id est, Iovia M. P. XVIII. *atque item in Neapolitano. Longolianum* Trosmis Leg. 50. id est Iovia M. P. XVIII. *Ptolemaeo inter easdem urbes Mysiae inferioris juxta Danubium sitas* Τρωσμίς, *ut* Τρωσμὶς *legendum videatur: in eam lectionem consentientibus Itinerarii hujus auctore & Notitia Provinciarum. Nam sub Duce Scythiae inter auxiliares recensentur Milites secundi Constantini Trosmis: & inter Legionarios Ripariensis Praefectus Leg. II. Herculeanae cohortis v. pedatura inferioris* Trosmis. SUR.

TROSMIS.] Procopio extremo L. IV. Aedif. Τροσμίς. Ptolemaeo egregie succurrit Surita; est enim in Coislin. MSS. Τρωσμίς. Hierocli Τρωσμὶς dicitur. Vide N. Heinsium ad Ovidium L. IV. Pont. IX. 79. De legione in libris magna est discordia. Dextre rem gessit, qui occasionem viro docto praebuit, ut margini Fabriciani exemplaris allinere posset, *Trosmis Leg. I. Jovia M. P. XVIII.* Nam Leg. I. Joviam in his oris hiberna habuisse, Notitia Imp. perspicue docet: dat quidem illa *Leg. II. Herculeam* hinc mansioni, nec id tamen Itinerario nocebit, si quidem ex usu temporis, ut dictum alias est, in Legionum stationibus & hibernis saepe variatum fuit. Vellem vero ad Legiones *Joviam* & *Herculeam* Surita animum advertisset; nunquam sane *Constantinopoleos* & *Maximianopoleos* & *Diocletianopoleos* mentio in hoc libello ipsum fuisset morata. WESS.

SCYTHIA] *Habet Regium exemplar ante* Arrubii *mansionem: & in reliquis exemplaribus* Scythica *legitur: neque fines videntur designari* Scythiae, & Thraciae, *sed eum locum in Itinerario* Scythiae *regioni attribui: nam & superiores plures, & inferiores mansiones* Scythiae *provincia in Notitia provinciarum contribuuntur.* SUR.

SCYTHIA.] Nostri *Scythica* & forte melius; ut Legionis I. Joviae sit cognomen; ita *Leg. IV. Scythicam* esse dictam ex lapidibus literatis novimus. SCYTHIA tanto magis displicet, quod jam diu per eam Itinerarium nos circumduxerit. WESS.

ARRVBIO.] Vel *Arabio.* Liber Notit. *Arubio.* SIML.

ARRVBIVM M. P. VIIII.] *Regium* Arrubio M. P. XVIII. *Blandinianum* Arrubio M. P. VIIII. *Neapolitanum* Arubio VIIII. & *Longolianum* Arabio VIIII. *In Notitia provinciarum sub Duce Scythiae, cuneus Equitum Catafractariorum* Arubio. SUR.

ARRVBIO.] *Arabio* Cusani schedae. Tabula *Arubio* cum iisdem M. P. Memorant hoc in tractu veteres *Abritum*, ubi Decius Imp. pugnando periit. Jornandes R. G. C. 18. *Veniensque abrupto, Moesiae civitatem, circumseptus a Gothis & ipse extinguitur*; bene Ambrosianus MS. *ad Abritum, Moesiae civitatem.* Paria leges in Chronico Hieronymi & Dexippo apud Syncellum p. p. 376. Scio Zosimum L. I. C. 23. rem circa Tanain a Decio infeliciter gestam memorare: sed is in errore est. Periit Decius in Moesia, ubi illud oppidum, aliud tamen ac *Arubium*, ut alias oportunius differemus. WESS.

DINIGVTTIA.] Vel *Dimiguthia.* Ptol. *Dinogethia.* Liber Notit. *Dirigothia.* SIML.

DINIGVTTIAM M. P. VIIII.] *Regium* Tuniguttia M. P. VIIII. *Blandinianum* Diniguttia M. P. VIIII. *Neapolitanum* Dimiguttia VIII. *Longolianum* Dangutia mpm. VIIII. & Dimigutria *corrigitur. Ptolemaeo inter easdem ad Danubium sitas urbes* Δινογέτεια: & *de flexionibus Danubii agens, in situ Daciae provincia,* ἀλλὰ ἢ ἀνατολῶν τῷ τε ἐντεῦθεν Ἰστρῷ ποταμῷ μέχρι τῆς κατὰ Δινογέτειαν πόλιν ἐπιστροφῆς. *In Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae inter auxiliares, Milites Scythici* Dirigothia *in vetusto exemplari, quemadmodum in vulgatis legitur.* SUR.

NOVIODVNO LEG. II. HERCVLEA.	M. P. XX.
AEGYSO.	M. P. XXIIII.
SALSOVIA.	M. P. XVII.
SALMORVDE.	M. P. IX.
VALLE DOMITIANA.	M. P. XVII.

AD

NOVIODVNVM LEG. II. HERCVLEA. M.P.xx.] *Ptolemaeo item post* Dinogatiam Νοιοδύνον. *Ammianus libro xxvii. C.* 5. Noviodunum navibus ad transmittendum amnem connexis, perrupto barbarico, continuatis itineribus, longius agentes Grutungos bellicosam gentem adgressus est. *In Notitia Provinciarum post stationem Scythicorum militum primi Constantini* Novioduno. *Et praefectus Leg. I. Iovia* Novioduno. *Et Praefectus Ripae legionis I. Ioviae, Coh. v. pedatura superioris* Novioduno. *Qua in re id est animadvertendum*, Legionem Ioviam, *qua in hoc Itinerario* secunda *cognominatur, in Notitia* primam *esse: & eam* Novioduno *attribui, qua in Itinerario* Trosmi *adsignetur: & legionem* Herculeam, *qua Novioduno in Itinerario conlocatur, in Notitia* Trosmis *conlocari.* SVR.

NOVIODVNO.] Νοβιόδουνον Hierocli, pro quo verius Imp. Constantinus L. II. Them. 2. Νοβιόδουνον. Procopio Νοιοδουνὸ extremo L. IV. Aedif. *Neveduno* Hieronymo Martyrol. a. d. XVI. Kal. Jun. *Leviduno* Notkero. *Nebioduni* in L. I. C. Th. de Vest. Oloveris. Vocabulum est mere Germanicum *Neudun* sive *Nudun*, ut bene monuit Ph. Cluverius L. III. G. A. C. 43.; nec credidero tamen, quod ibidem arbitratur, *Novam civitatem* Jornandi dici R. G. C. 5. Verba addam, ut, si queam, luce aliqua circumfundam: *Sclavini a civitate Nova & Sclavino Rumunense & lacu, qui appellatur Mussianus, usque ad Danastrum & in Boream Viscla tenus commorantur.* Quid in his *Sclavinum Rumunense* sit, haud temere quisquam finiverit; facit praeterea MS. optimae notae Ambrosianus, ut meodi suspectum sit: ille enim, *Sclaveni ad civitatem novi & unense, & lacu, qui Mursianus*: hinc, nisi fallor & hujus aoimi frustra sum, formari debet *a Civitate Nova & Utense*, quam utramque vicinam esse, ex superioribus non ignotum est: ut ut autem est, *nova civitas* nulla hic alia est ac *Provinciae Moesiae*, quam eodem titulo exornatum videbis apud Eugippium Vita S. Severini C. 45. Ceterum *Leg. II. Herculeg M. P. XX.* vetusti libri. WESS.

AEGYSSON M. P. XXIIII.] *Regium* Egiso M. P. XXIIII. *Blandinianum* Aegyso M. P. XXII. *Neapolitanum* Egyso M. P. XXIIII. *Longolianum* Aegyso M. P. XIIII. *In Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae, cuneus equitum armigerorum* Aegysso. SVR.

AEGYSSO.] *Aegiso M. P. XXIIII.* Cusani codex & priores editi: reliquis *Egiso* inest. Φρούριον, ὅπερ Αἴγισον ὀνομάζουσι Procopius L. IV. Aedif. C. 7. Vide N. Heinsium ad Ovidii L. I. Pont. VIII, 13. WESS.

SALSOVIAM M. P. XVII.] *Manuscripta & Longolianum* Salsovia M. P. XVIII. *Ejus mansionis fit in Notitia Provinciarum sub eodem duce Scythiae mentio. Nam milites Quinti Constantini* Salsovia *recensentur.* SVR.

SALMORVDE.] *Halmyris* est. Procopius L. IV. Aedif. C. 7. Καὶ ἄλλο δὲ φρούριον Σκυθίας ἐν ἐσχάτῳ κεῖται, Ἁλμυρὶς ὄνομα· *& aliud castellum in extrema Scythia positum, nomine Halmyris.* Huc relegatus fuit a Theodosio Imp. Eunomius Philostorgio teste L. X. H. E. C. 6., quo loco Itinerarii J. Gothofredus oblitus non est: hoc vero male, quod *Salmorudem* in *Halmyridem* convertendam consuerit. Dicunt pro arbitrio *Exantaprista* & *Sexantaprista*, *Halmydessum* & *Salmydessum*, *Accasenam* & *Saccasenam*; & vetitum erit in *Salmyride*? Vide & H. Valesium ad Philostorgii locum. Pejus autem arbitratus est, in Tabula pro *Halmyria* sive *Halmyride* potius, *Salsoviam* legi: eam enim multo diversissimam esse, qui dubitemus? Vide quoque Vitam S. Epicteti & Astionis C. 6. WESS.

AD SALICES.] Oppidum fuit Scythiae, ex laeto salicum atque uberi semine appellatum. Ammianus L. XXXI. C. 7. *Universos regens ex communi sententia Richomeres Profuturo sociatur & Trajano, tendentibus prope oppidum SALICES.* Vide & Valesium. Nihil ergo opus Vossii auxilio, arbitrati ad Peripl. Ponti Euxini p. 159. *ad Stoma M. P. XXVI.* hic esse refingendum:

quam-

AD SALICES.	M. P. XXVI.
HISTORIO.	M. P. XXV.
TOMOS.	M. P. XXXVI.
CALLATIS.	M. P. XXX.

TI-

quamvis enim Tabula id habeat, vetat tamen diſtantia inter eam manſionem & Iſtropolim, ut hic recipiatur: ne nunc dicam, omnes Itinerarii manſiones in Tabula haud reperiri. Wess.

HISTORIO.] Vel *Hiſtros*. Ptol. *Iſtropolis*. Straboni *Iſtros*. Siml.

ISTRVM M. P. xxv.] *Mirum eſt quam depravatum & detortum ſit hoc nomen in vetuſtis exemplaribus ex communi, & percognito, ut complura in hoc auctore ejusmodi corrupta merito ſuſpicemur, quibus medela adhiberi non poſſit. Regium exemplar* Storio xxv. *habet: & reliqua* Hiſtorio M. P. xxv. *cum manifeſto appareat* Iſtrum *urbem eſſe Myſiae inferioris, poſt* Iſtri *oſtium, quod* Hieron *appellarunt &* Pteron *promuntorium. Strabo libro vii. p. 319. à ſacro Iſtri oſtio perhibet, dextrorſum habenti litus perpetuum occurrere oppidulum* Iſtri *nomine ad ſtad. D. a Mileſiis ædificatum: atque inde* Tomos *oppidulum alterum, ad ccl. ſtadia eſſe ſitum. Dehinc urbem* Calatim *ad cclxxx. ſtadia ab Heracleenſibus coloniam deductam. Plinius L. 4. C. 11. in deſcriptione Thraciae prodit, altero latere à Pontico litore incipiens, ubi* Iſter *amnis immergitur, vel pulcherrimas in ea parte urbes habere* Iſtropolim Mileſiorum, Tomos Calatimque, *quæ antea* Cerbatis *vocaretur. Ptolemaeo item poſt* Hieron Iſtri oſtium *adjunguntur* Ἴςρος, Τομοὶ, Καλλατία. *ut idem ſervatus ſit manſionum ordo hoc Antonini Itinerario: quod ab omni errato liberum eſſet, ſi fides exemplarium nobis conſtitiſſet: cum Principum opibus, & induſtria ipſarum civitatum via illa in Provinciis ſubſternerentur: ac lapidibus certa, & conſtantes dimenſiones conſtituerentur. Hæc eo prolixius, quam fortaſſe par erat, adnotavimus, quod videam virum doctiſſimum* Ferdinandum Pintianum, *& qui Graecam litteraturam primus ex Italia in Hiſpanias advexit, in Annotationibus in quartum Plinii librum hæc prodidiſſe.* Nam auctori, qui Antonini nomine vulgo circumfertur, quantum fidei haberi debeat, alio loco commodius diſputabitur. *Ac mihi ejus operi ea fides videtur adhibenda, ut ſi id à Pintiano noſtro rectè fuiſſet excuſſum, fortaſſe inter nonnulla ejus libelli commoda, quæ vir tanta doctrina præditus reportaſſet (ut leviter hoc à me tangatur) nunquam* Pintiani *nomen ipſe ſibi uſurpaſſet: falſo perſuaſus,* Pintiam Vaccaeorum *urbem, eo loci ſitam, quo nunc celeberrima Hiſpaniae urbe* Valliſoleti *nomine, cujus ſolum, tanquam patria, carum illi fuit.* Sur.

HISTORIO.] Conjuraverunt in voce ita ſcribenda MSS. *Iſtro* aut *Hiſtro* verum videtur: aliud tamen Iſ. Voſſio ad Peripl. p. 157. placuit ob Tabulam Peutingeri, quæ *Hiſtriopoli*. Verum cum urbs *Iſtros*, *Hiſtros* & *Iſtropolis* fuerit veteribus dicta, cur ultimum ſolum arbitrabimur eſſe ſincerum? Jornandes Succeſ. Regn. p. 83. Edit. Vulcan. *Similiter & capious civitatee, quæ litori Pontico inhærebant, id eſt Apolloniam, Galatam, Parthenopolin & Tomos Iſtri.* Scribe ex Eutropio L. VI. C. 10. *Callatim, Tomos* & *Iſtrum*. Wess.

TOMOS.] Urbs Ovidii exilio famoſa Sozomeno L. VI. H. E. C. 21. μητρόπολις Τόμις, πόλις μεγάλη καὶ εὐδαίμων παράλιος dicitur. *Theotimus Tomitianus Scythiae* eſt apud Facundum Hermianenſem L. VIII. p. 480., non beoe. Wess.

CALATIS.] *Callacis*. Ptol. & Straboni, qui hanc cclxxx. ſtadiis a Tomis diſtare ſcribit, *Calatis*. Siml.

CALATIM M. P. xxx.] *Manuſcripta* Callacis M. P. xxx. *Longolianum* Calacis M. P. xxx: *ſed quamvis Ptolemaeo* Καλλατία *ſit, tamen ex his quæ ex Strabone & Plinio protulimus, placuit* Calatin *præferri: cum præſertim Pomponii Melae & Stephani auctoritas accedat. Pomponius L. 2. C. 2.*, in litoribus Iſtro proxima eſt Iſtropolis, deinde à Mileſiis deducta Calatis, *& in vetuſto exemplari* Calathius *legitur. Stephano* Κάλατις, πολίχνιον ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ Πόντου. Sur.

CALLATIS.] In numo, quem Goltzius inter Aſiae inſulas Tab. III. exhibet, ΚΑΛΛΑΤΙΑΣ, plures tamen alii apud Vaillantium ΚΑΛΛΑΤΙΑΝΩΝ. Male ergo apud Diodorum L. XIX. p. 713. & L. XX. p. 764. Καλλαντιανοί. Utamur occa-

TIMOGITTIA. .	M. P. XVIII.
DIONYSOPOLI.	M. P. XXIIII.
ODISSO.	M. P. XXIIII.
MARCIANOPOLI.	M. P. XVIII.

SOA-

occasione atque urbem hanc reddamus Appiani Illyr. circa finem: Ἔνθα, inquit, εἰσὶν Ἑλληνίδες ἓξ πόλεις, Μυσοῖς πάροικοι, Ἴστρος τε καὶ Διονυσόπολις καὶ Ὀδησσὸς, καὶ Μεσημβρία· ἐξ ἧς ἐν Ῥώμῃ ἐκ Καλλατίδος μετήνεγκε τὸν μέγαν Ἀπόλλωνα, τὸν ἀνακείμενον ἐν Παλατίῳ· vertit P. Candidus. *Quo in loco IV. Graecorum urbes, Mysiis finitime, sita sunt. Istros videlicet, Dionysiopolis, Odyssus, & Mesembria. Deinde Romam ex Gallia magnum illum Apollinem, qui in Palatio situs est, adduxit.* Diceres hinc Candidum aliter legisse, nisi malis, eum τὸ ἓξ *sex* vitiosum arbitratum, quod IV. tantum urbes recenserentur, quo tamen judicio falsus est. Primo enim constabit, *Apolloniam* excidisse: nam ex ea Lucullus, quo de ibi Appianus, colosseam Apollinis imaginem sustulit Romamque asportavit: si addubites, Strabonem adi L. VII. p. 319. Hinc deinde consequitur, verba ἐκ Καλλατίδος, e quibus ridicule Candidus *Galliam* fecit, ex glossa esse atque adeo inducenda. Jam cum inter Graecas hujus oræ urbes *Callatis* excelluerit, & glossæ, quicunque fuerit, auctor in Appiano eam invenisse videatur, credo scriptum fuisse primitus, *Μεσημβρία καὶ Καλλατὶς, καὶ Ἀπολλωνία· ἐξ ἧς ἐν Ῥώμῃ μετήνεγκε κ. λ.* Ceterum Tabula M. P. XXXIII a Tomis disjungit, quod spatium cum Strabonis CCLXXX. stadiis paullo melius convenit. WESS.

TIMOGITIAM M. P. XVIII.] *Regium* Timogitia M. P. XVII. *Reliqua* Timogittia M. P. XVIII. Dionysopolim M. P. XXIII. *Ptolemaeo item post* Calatin Dionysopolis. *Plinius L. 4. C. 11.* Tomis & Calati *adjungit* Heracleam, & Bizonem, *terra hiatu raptam, & tunc habere* Dionysiopolim, Crunos *antea dictam, quam* Zyraa *amnis alluit.* SUR.

TIMOGITTIA.] In Tabula est *Trissa XXIIII. M. P.* a præcedenti mansione. *Promontorium Tiristris* in hac vicinia Mela habet, idque Ptolemaeo Τιρίστρια dicitur, quamquam Coislin. MSS. Τιρισρεῖς: unde non injusta suspicio est, Ptolemaeo ex Mela veterem scripturam esse reddendam. Atque hæc If. Vossium perpulisse videntur, ut *Tiristriam* pro *Timogittia* scribendam decerneret ad Peripl. p. 159. Equidem invitus cum viro Doctissimo dissentio, nec possum tamen, quin quæ mihi liquida non sunt, indicem: & primo quidem *Tiristriae* scriptura est dubia & mendi pæne manifesta: deinde intervallum Tabulae non respondet: ad hæc Ravennas Itinerario ex parte aliqua succurrit; nam L. IV. C. 6. urbes hujus tractus recensens, *Dionysopolis*, inquit, *Bizoi*, *Timum*, *Tirissa*, *Callatis*: cogere enim hinc licet, reperisse eum in Tabula, Peutingeranae simili, mansionem, cujus vocabuli initium esset *Timum*: huic autem cum *Tiristria* commune nihil est. Tuetur ergo se *Timogittia*, donec aliis vectibus de gradu proruatur. WESS.

DIONYSOPOLI] Crunos Κρουνοὺς Strabo vocitat, quod nomen mutavit, postquam Bacchi ad eam appulsa imago est, Stephano & Auctore Peripli Ponti Euxini p. 159. testibus. WESS.

VDISSO.] Straboni, Plinio & Ptolemaeo *Odessus.* SIML.

ODISSON M. P. XXIIII.] *Regium* Odisso M. P. XXIIII. *Reliqua* Vdisso M. P. XXIIII. *Pomponio L. II. C. 2. in vetusto exemplari*, Vrbes Dionysopolis, Odessos, Messembria, Anchialis. *Ptolemaeo* Ὀδησσός: *& Stephano* Ὀδησσός. *Plinius L. 4. C. 11.*, in ora à Dionysopoli est Odessus Milesiorum: *& item Strabo* Odessum Milesiorum Coloniam *recenset. Ammianus libro xxii. C. 8.* Et Istrus quondam potentissima civitas, & Tomi, & Apollonia, & Anchialos, & Odissos: *Et libro xxvii. C. 9. ejus iterum meminit. Nicephori interpres libro xvi. C. 38. de Vitaliano Tyranno adversus Anastasium agente, non recte vertisse videtur*, Thraciam ab Vlyssipoli, & Anchialo vastatam; *nam magis adposite vertisset*, ab Odisso urbe, & Anchialo. SUR.

VDISSO.] Sic MSS. *Udisitanam Moesiae civitatem* Jornandes appellat R. G. C. 20. τὴν Ὀδυσσέων πόλιν Priscus in Excerpt. p. 35. Coislin. Ptolemaei MS. Ὄδησσος, & Theophylactus L. VII. H. M. C. 2., quod verum esse, plures apud

SOATRIS. M. P. XXVI.
ANCHIALIS. M. P. XXIIII.
DEBELCO. M. P. XXIIII.
SA-

apud Vaillantium numi, ΟΔΗϹϹΕΙΤΩΝ inscripti, testificantur. Diodorus extremo L. XX. μεταξὺ Ἀπολλωνίας καὶ Γαλατίας sitam ait, neque aliter Strabonis Epitome L. VII. Scribe vero Καλατίας ex Ptolemaeo, aut certe Καλατιος cum Valesio ad Ammian. L. XXVII. C. 4. WESS.

MARCIANOPOLIM M. P. XVIII.] *Ammianus libro xxvii C.* 4. Dein Mysia ubi Marcianopolis est, à sorore Trajani principis ita cognominata. *Pistus* Marcianopolitanus *Episcopus Mysiae provinciae in Nicaeno concilio subscripsisse traditur.* SUR.

MARCIANOPOLI.] Urbs a Ponti latere in Thraciae mediterranea erat reducta, uti egregii viri L. Holsteinius & Ch. Cellarius monuerunt. Tabula eorum sententiam & Theophylactus L. VII. H. M. C. 2. adfirmant. De urbis origine & nomine videndus est Jornandes R. G. C. 16. Episcopus *Marciopolitanus* non recte Facundo dicitur Hermianensi L. IV. p. 379. WESS.

SOATRIS.] Vel *Soatrix.* SIML.

SOATRIM M. P. XXVI.] *Regium* Scatrix M. P. XVII: *reliqua* Soatrix M. P. XXVII. SUR.

SOATRIS.] *Lavacris* scribi posse arbitrabar: fuerunt enim *calidarum aquarum lavacra* in Anchiali agro. Sed obest intervallum: ὁ πολλῷ ἄποθεν τῆς πόλεως Procopius L. IV. Aedif. C. 7. ea locat. In Tabula *Aquis calidis* M. P. XII. ab Anchialo. Jornandes *XV. milliario Anchialitanae civitatis* fuisse R. G. C. 16. refert: unde aut in Jornande aut Tabula error inolevit. WESS.

ANCHIALEM M. P. XXIIII.] *Regium* Anchilis M. P. XXIIII. *Blandinianum* Ancialis M. P. XXIIII: *& Neapolitanum ac Longelianum eodem numero* Antialis; *ex Pomponio supra* Anchialis. *Post* Mesembriam, *inquit Strabo*, Ἀγχιάλη πολίχνιον Ἀπολλωνιατῶν, καὶ αὕτη ἡ Ἀπολλωνία, *& paulo post*, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἐστι Θυνιὰς τῆς Ἀπολλωνιατῶν χώρας, Ἀγχιάλη. *Plinius L.* 4. *C.* 11. nunc in ora Mesembria, Anchialum, ubi Messa fuerat. *Ptolemaeus* Mesembriam *Mysiae urbem esse tradit, & ab ea statim* Ἀγχίαλος Thraciae *attribuitur: tamen in eo interversa Graeca exemplaria arbitror, quo* Anchialon Mesembriam *dictam perhibet: cum id potius tribuendum esset, auctore Strabone*, Apolloniae, *quae* Anchialo *in Geographia Ptolemaei statim succedit; & advertendum ea verba* ἥτις εἴρηται), *in vetusta Ptolemaei versione, minime legi. Ammianus libro xxvii. C.* 4. Post hanc Hemimontus Hadrianopolim habet, quæ dicebatur Uscudama, & Anchialon, civitates magnas. *Et alio loco*, Anchialos capta, & tempore eodem Nicopolis: quam indicium victoriæ contra Dacos Trajanus condidit Imperator. *Jornandis* Nam ibi, *inquit* de R. G. C. 20, ad radices Haemi montis mari vicinam Anchialos civitatem adgressi mox adeunt, urbem quam dudum Sardanapalus Rex Parthorum inter limbum maris, & Haemi radices conlocasset. SUR.

ANCHIALIS.] Hoc in MSS. est aut *Ancialis*, quod & Tabulæ placuit. *Timotheus ab Anchilo* pro *Anchialo* est in fragm. Histor. III. Hilarii p. 1326. In verbis Ptolemaei, de quibus Surita, L. III. C. 11. μετὰ τὴν Μεσημβρίαν τῆς Μυσίας, ἥτις εἴρηται). Ἀγχίαλος, nihil est commutandum. Fraudi fuit viro egregio neglecta distinctio: ἥτις εἴρηται) ad Mesembriam referri oportet, de qua C. 10. dixerat. WESS.

DEBELTO.] *Debelio. Develtus* Plinio & Ptolemaeo. SIML.

DEBELCON M. P. XXIIII.] *Regium* Debelco M. P. XXIIII. *Reliqua* Debelco M. P. XXIIII. *mihi tamen Regii exemplaris lectio proxime ad veram ac germanam accedere videtur. Plinius in Thraciae descriptione*, Develcon cum stagno, quod nunc Deulcum vocatur veteranorum: Develcon *enim in exemplari Biblioth. Toletanae, & in tribus aliis, quae in cœnobio* Aulae Dei *asservantur, legitur. Ptolemaeo inter mediterraneas Thraciae urbes* Δεύελτος Κολωνία. *Apud Suidam* Δέβαλτος, *&* Δέβελτος *urbs Thraciae.* SUR.

DEBELCO.] Excerpta nostra *Debelco. Debellio* est in L. 17. C. Postlim. Ammianus L. XXXI. 8. & 12. *Dibaltum* appellat. Chalcedonensi Concilio adfuit Ἰωβῖνος Διβέλτου, quem vetus ejus Synodi versio *Develtanae civitatis* fuisse tradit. τὸ Δεβελτὸν habes extremo L. III.

de

SADAME.	M. P. XVIII.
TARPODIZO.	M. P. XVIII.
OSTVDIZO.	M. P. XXXII.
BVRTVDIZO.	M. P. XVIII.
BERGVLE.	M. P. XVIII.
DRIZIPARA.	M. P. XIIII.
IZIRALLO.	M. P. XVI.
HERACLEA.	M. P. XVIII.
CENOPHRVRIO.	M. P. XVIII.
MELANTIADA.	M. P. XXVII.
BYZANTIO.	M. P. XVIII.

PAN-

de Reb. Alexii Comneni Nicetae Choniatae. Ex his liquet in vocis ſono fuiſſe variatum, qui tamen ex numis, de quibus Ez. Spanhemius Diſſert. XIII. de V. & P. Num. p. 640. DEVLTVM eſſe debuerat. Vide & Leuclavium Pand. Turc. C. 39. WESS.

SADAMEM. P. XVIII.] *Habent manuſcripta & Longolianum.* SVR.

SADAME.] Hanc manſionem niſi in Ravennate legere non recordor. WESS.

TARPODIZON M. P. XXVIII.] *Regium* Tariodiz. M. P. XVIII. *Blandinianum* Tarpodizo M. P. XVIII. *Neapolitanum* Tapatizo mpm. XVIII. *Longolianum* Tarpadizo mpm. XVIII. & Tarpatiſo *corrigitur. Manſiones ſequentes Nicomediam uſque recenſentur eodem ordine ſupra pagina* CXXXVII. *tametſi in hoc itinere* Coenoſrurii *manſio deeſt in Regio exemplari:* & Melantiadi XXVII. M. P. *in Regio attribuuntur: atque item in Neapolitano:* & *Blandiniano* XVIII. *atque in Longoliano, ſed* XVII. *corrigitur:* & *ſuperiore itinere Sirmio Nicomediam à Coenoſrurio* Melantiada M. P. XXVIII *tribuuntur:* & *reliqui manſionum numeri utriusque itineris inter ſe congruunt.* SVR.

TARPODIZO.] Cuſani ſchedæ *Taxatizo.* Ravennas L. IV. C. 6. *Tarpudiſon, Debellion, Sadanua, Trupudiſou:* ubi penultima manſio eſt *Sadame.* WESS.

BVRTVDIZO.] Alias de hac manſione disputavimus p. 137. Quia vero hoc genus exemplis conſtat & maxime illuminatur, lubet ex Actis S. Alexandri C. 3., etſi compluſcula, exſcribere. *In locum quendam venerunt, Borziam nomine. Quæſivit autem præſes ab ejus, loci hominibus, quanam via compendioſius ad Europolitanam provinciam pervenire poſſent: illi reſponderunt, compendioſius iter futurum, ſi tranſeuntes per montes in campum quendam deſcenderent in eum locum, qui dicebatur BVRTODEXIVM. Cum enim Tiberianus multos Chriſtianos in urbe Adrianopoli eſſe audiviſſet, deflexit de via publica, ne in urbem illam ingrederetur: cum igitur eam urbem a dextra & caſtrum a ſiniſtra reliquiſſet, tranſiit per montes illos & venit in BVRTODEXION.* Hæc credo urbis verum nomen & ſitum ſatis indicant: quod ſi Græca haberemus, nam hæc e Lipomanni verſione ſunt, forte & alia hinc condiſceremus. WESS.

DRIZIPARA.] *Driſipala* vel *Druſipara.* SIML.

DRIZIPARA.] In Cedreni Mauritio An. X. leges: εἶτα εἰς τὸ Δριζὶν περᾷ cum hac verſione, *inde Drizinem trajicit.* Habet Cedrenus hæc ex Theophylacto L. VI. C. 5., qui περὶ τὴν Δριζίπερον, quod propterea Cedreno, cujus librarii vocem diſtraxerunt, reddendum eſt, uti Pagius in Critica An. DC. n. V. quoque animadvertit. Plura ſupra conduxi, ut urbem illustrarem. Addo ex Actis Alexandri C. 3., ſitam urbem fuiſſe ad Erginam flumen. *Celeriter,* inquiunt, *ad locum pervenit, qui Druzipara vocabatur: ſedit vero in ſublimi quodam loco ultra fluvium Erginam ad orientem ſolem converſus.* Meminerunt fluvii Apollonius Rhodius, Mela & Plinius: nunc demum cognoſcimus, quod eos prætcriiſſe Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 15. p. 1316. dolebat, quam urbem Thraciae alluerit. WESS.

IZIRALLO.] *Zorulon* eſſe atque XVIII. M. P. addi oportere ſupra p. 138. conjectura ducti exiſtimabamus: non aberraſſe nos indicio erunt

Acta

PANTICHIO.	M. P. XV.
LIBYSSA.	M. P. XXIIII.
NICOMEDIA.	M. P. XXII.
A BEROA HADRIANOPOLIM.	M. P. LXXXVII. Sic.
CASTRA IARBA.	M. P. XXX.
BVRDIPTA.	M. P. XXV.
HADRIANOPOLIM.	M. P. XXXII.

G A L L I A.

ITER DE PANNONIIS IN GALLIAS PER MEDITERRANEA LOCA. ID EST A SIRMIO PER SOPIANAS TREVEROS VSQE.

A SIRMIO LAVRIACO. M. P. CCCCXXXVII.

AV-

Acta S. Alexandri C. 3. *Ejus mater*, inquiunt, *tum properanter ad eum locum venisset, qui ZOROLVS dicebatur, quærens à militibus Tiberiani, ubinam, inquit, est filius meus? Tum illi unus è militibus respondit: sententia hodie filio tuo decreta est in loco quodam, qui appellatur DRYZIPERA: distat autem hinc locus ille, ut opinor, fere DECEM ET OCTO milliaribus.* Wess.

A BEROA HADRIANOPOLIM.] MSS. *Beroa*. Urbs fuit Thraciae. Ammianus L. XXVII. C. 4. *Inter quas prima ex fronte, quæ Illyriis est confinis, Thracia speciali nomine appellatur, quam Philippopolis, Eumolpias vetus, & Beroea, ampla civitates, exornant.* Βερόη dicitur Hierocli, non bene: rectius Βερόη Theophylacto L. II. H. M. C. 16. & Georg. Acropolitae Hist. Constantinop. C. 56., ex qoo & hoc edocemur, haud multum Hadrianopoli fuisse disparatam; quod ipsum facile colligas ex Niceta Chon. L. III. Rer. Isaaci Angeli, ubi Beroes ter quaterque commeminit. Jornandes R. G. C. 18. Philippopolim & Beroam haud multum disjunctas indicat. Ammianus L. XXXI. C. 11. Beroeam & Nicopolin jungit. Atque hæc enotare placuit, ut urbem, nullo suo merito neglectiorem, uberiore luce circumdarem Et quamvis ex his situs non sit obscurus, propius tamen eum signemus. Tabola LII. M. P. a Cabyle, a Philippopoli vero M. P. LXIII. semover. Acta vero Alexandri C. 2. hos illi terminos assignant: *Postea vero ad castrum quoddam, cui nomen est Carasura, quod XL. Milliaribus ab urbe Philippi, & XVIII. distabat a Beroea, Alexander & Tiberianus pervenerunt.* Est *Carasura* in Itin. Hieros., ab *Azzo* sive *Arzo* M. P. XI. dissita. Jam vero fluvius *Arzus*, de quo opportunius alibi, trajicieodus erat, ut Beroam pervenires. Eadem Acta C. 3. *Celeriter, inquit, illum comprehendite, & in urbem Beroeam abducite. Ceperunt igitur illum milites & ad fluvium quendam venerunt, cui nomen erat Arzon.* Fuit ergo Beroa M. P. VII. ultra Arzum. Wess.

CASTRA JARBA.] Vel *Jabar* aut *Larba*. Siml.

CASTRA JARBA M. P. XXX.] *In Regio legitur exemplari, & Blandiniano. In Longolianis libris* Castra Jabar. *à Procopio vero in fine libri IV.* περὶ τῶν Κτισμάτων, *inter Thraciae castella* Καστρόζαρβα *recensetur.* Sur.

CASTRA JARBA.] *Jarba* Vossii schedæ. Videntur esse Καστρόζαρβα Procopii, ut bene Surita: plura alias diximus. Wess.

BVRDIPTA.] *Burdixta M. P. XV.* Cusani schedæ. In. M. P., quibus Hadrianopolis hioc disjungitur, aut hic aut supra p. 137. error est. Wess.

GALLIA] *Hoc lemma in uno tantum Regio exemplari legitur.* Sur.

GALLIA.] Exulat *Gallia* è nostris libris, videturque alieno loco posita: neque eoim in *Gallia* versamur: tamen delere nolui, reveritus Regii MS. auctoritatem. Wess.

A SIRMIO LAVRIACVM M. P. CCCCXXXVII.] *Regium* CCCCXXXIIII. *Reliqua, & Longolianum* M. P. CCCCXXXVIII: *sed in hoc* XXXIX. *corrigitur.* Sur.

AV-

AVGVSTA VINDELIC.	M. P. CCXVI.
AD FINES.	M. P. CXXXVI.
AD TREVEROS.	M. P. CCXXXI.
VLMOS.	M. P. XXVI.
CIBALIS.	M. P. XXIIII.
MVRSA.	M. P. XXII.
ANTIANIS.	M. P. XXIIII.
SOPIANIS.	M. P. XXX.
	LI-

AVGVSTAM VINDELIC M. P. CCXVI.] *Hujus itineris titulus deest in exemplari Regio. Blandinianum & Neapolitanum* Augusta Vindeleus, *& postea* Vindelic. Sur.

AVGVSTAM VINDEL.] Excerpta MSS., uti Vossiani, *Augusta Vinde leg. M. P. CCXVI.*, aut etiam *Vindeleg*, voce juncta. Margo Fabriciani libri *Augustam Vindelicorum M. P. CCXVI.* Wess.

AD FINES] *Eos fines intellige, qui* Rhetos *ea via à* Germanis *dirimunt.* Sur.

AD TREVEROS M. P. CCXXXI.] *Habet Blandinianum exemplar: & deest in Regio hujus etiam itineris titulus. In Neapol.* M. P. CCXXXVII *& in Longoliano* M. P. CCXXXII. *&* CCXXXI. *corrigitur.* Treveros *Ammianus libro xv. C.* 11. *domicilium principum clarum cognominat.* Sur.

VLMOS.] *Ilok.* Cibalis vel Civalis, *Cinbo.* Mursa, *Ezech* vel *Muroviza.* Antianis, *Baranuar.* Siml.

ANTIANAS M. P. XXIIII.] *Regium* Antianis M. P. XXIIII. *& in reliquis: & itidem infra* Antianis: *ut suspicio mihi injiciatur non rectè in Notitia Provinciarum sub Duce Panoniae prima & Norici legi, Tribunus cohortis* Arrianis, *pro* Antianis *in vetusto & vulgatis libris.* Sur.

ANTIANIS.] *Antiana* habet scripta Peutingeri Tabula. Quæ Surita ad Notit. Imp. Occid. notat, ea longe meliora sunt observatis G. Pancitoli, ab *Arrianis*, sic editur, hæreticis mansioni nomen venisse docentibus. Wess.

SOPIANIS.] *Suppianis. Zeeblak.* Siml.

SOPIANIS.] Omnibus nostris *Suppianis* inerat. Vulgatum Ammianus L. XXVIII. C. 1. probat: *Maximinus*, inquit, *apud SOPIANAS, Valeriae oppidum, obscurissime natus est.* Wess.

LIMVSA.] Sic vetusti libri; qui vero præter eos memoraverit, neminem novi. Wess.

SILICENIS.] *Ciliceniis. Zepd.* Valco. *Voltz.* Siml.

SILACENAS M. P. XVI.] *Regium* Silacenis M. P. XVI. *& reliqua* Silicenis M. P. XVI. Sur.

VALCVM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. XXIII. *& reliqua* XXVIII. *nunc* VValko *appellari ferunt.* Sur.

VALCO.] *Baleum* nugator Anastasius in Epitoma. Non potest esse *Valcowar* ad Danubium, ubi Valdaso jungitur: obstat enim itineris ordo, ut vere monuit Ch. Cellarius L. II G. A. C. 8. p. 565. Wess.

MOGETIANA.] Vel *Magetiana.* Siml.

MOGETIANAM M. P. XXX.] *Mogetiana* Cusani schedæ. *Mogentiana*, quæ infra occurrunt, eadem esse videntur. Est quidem in intervallo discrimen, quod auctius est, quoniam per aliam mansionem iter circumducitur. Wess.

SABARIA.] *Stein am Anger.* Siml.

SABARIAM M. P. XXXVI.] *Regium & Neapolitanum* Sabaria M. P. XXXVI. *Blandinianum* M. P. XXXII. *& Longolianum , sed in hoc* XXVI. *corrigitur Plinius* L. 3. C. 24. In Norico, Colonia D. Claudii Sabaria, & oppido Scarabantia Julia habitantur. *Ptolemaeo in Panoniae superioris situ* Σαυαρία, Σκαρβαντία. *Ammianus libro* 30. *C.* 5. Nullaque sede idonea potiri, præter Sabariam, poterat: quamvis eo invalidam tempore, assiduisque malis afflictam. Sur.

SABARIA.] Patria fuit Martini Turonensis, quippe *apud Sabariam Pannoniae orti*, uti est L. 1. Mirac. Martini C. 3. Gregorii Turonensis. Meminit etiam urbis Annalium Bertinianorum auctor A. DCCCV. *Cappanus princeps Hunnorum postulans sibi locum dari ad habitandum inter Sabariam & Carnantum.* Annales Pithoeani de eadem re *inter Sariam & Carnontum*, quorum hoc rectius, illud vero ex Bertiniania instaurandum est. MIL. LEG. II ADIVTR. FRVM. DOMO,

LIMVSA.	M. P. XXII.
SILACENIS.	M. P. XVI.
VALCO.	M. P. XXVIII.
MOGETIANA.	M. P. XXX.
SABARIA.	M. P. XXXVI.
SCARABANTIA.	M. P. XXXIIII.
MVTENO.	M. P. XII.
VINDOBONA.	M. P. XXII.
	CO.

MO. SAVARIA est in Gudiano lapide p. CLXXXVIII. I., at in veteri Epitaphio, quod Viennae inventum a Sirmondo ad Alcimi Aviti Ep. 77. publicatum est, *Sabbaria Pannoniae ortus*. CL. SAVARIA a Claudio Imp. in veteri monumento Fabretti C. V. 86. dicitur. Fuisse, ubi nunc est *Stein am Anger*, post Wolfg. Lazium L. I. Rer. Vien. C. 3. plerique arbitrantur; nec Ph. Cluverio tamen persuadere potuerunt, arbitrato distantiam requirere, ut *Sarvar* sit, ipso Guntii Arrabonisque confluente cinctum *Vindeliciae p.* 26. WESS.

SCARABANTIA.] *Scapring*. SIML.

SCARABANTIAM M. P. XXXIIII.] *Regium* M. P. XXXIIII. *& Neapolitanum*. *Blandinianum* M. P. XXXVII. *Longol*. M. P. XXXVIII. *& corrigitur* M. P. XXXIIII. *Infra à Sabaria* Scarabantiam M. P. XXXIIII. SVR.

SCARABANTIA.] Tabula in M. P. non multum discordat, XXXIII. M. a Sabaria separans. *Civitas Scarabetensis*, non satis recte, in Actis Quirini C. 4. apud Ruinartum p. 499. Credo & hujus memoriam superesse in lacera inscriptione, quam Sabariae inventam Danubii sui tom. II. p. 103. Comes Marsilius inseruit:

M. FORTVNATVS.... V....
AVGV...M. SCARB....

nam quæ temporis injuria deficiunt, ea expleri hoc possunt modo:

M. FORTVNATVS. *M. F. VI. VIR*
AVGV*STAL*. M. SCARA*BANTIAE*

Erit sane hoc additamentum probabilius illo, quod in Danubio Pannonico publicatum est: *Marcus Fortunatus singularis Augusti Municipio Siscia*: neque enim SISCIAE ullum in ipso lapide vestigium est. WESS.

MVTENO.] *Brug an der Leita*. SIML.

MVTENVM M. P. XII.] *Regium* Muteno M. P. XII. *& reliqua* Moteno M. P. XII. SVR.

MVTENO.] *Moteno* MSS. nostri. *Myrtono* Lazius L. I. Rer. Viennensium C. 3. ex Itinerario citat, haud scio quem librum secutus. Nunc *Muzon* est, vetus castellum, si vera tradidit Cluverius Vindel. C. 5.; nam Lazius *Marcium* appellari auctor est. WESS.

VINDOMONO.] Vel Vindobona. Liber Notit. *Vindomana*, alii *Vindomona*. Ptol. *Juliobona*. *Wien in Osterreich*. SIML.

VINDOBONAM M. P. XXII.] *Regium & Blandinianum* Vindomona M. P. XXII. *Neapolitanum* Vindemana mpm. XXII. *Longolianum* Vindomana M. P. XXXII. & XXII. *corrigitur*. *Infra* Vindebona. *Nicephorus Callistus libro* 3. *C.* 31. *auctor est*, *M. Aurelium Philosophum* Vendobonae *discessisse*: *& ejus auctoris interpres à Graeco in Latinum sermonem*, *nonnullos eam urbem* Viennam *esse contendere*. *Similis error exemplaria Notitia provinciarum invasit*: *Nam sub dispositione Ducis Pannoniae primae & Norici Ripensis in vetusto exemplari*, *atque atque in vulgatis legitur*, *Praefectus Leg*. *x*. Vindomanae, *& praefectus classis Istricae Carnunanto*, *sive* Vindomanae, *à Carnunto translata*, *pro* Vindobonae. SVR.

VINDOBONA.] Vossii Cusanique MSS. *Vindomana*, alii *Vindemona*, quod in Caesareo MS. Lambecius itidem reperit. Pseudo-Anastasius *Vindemona*. Agathemerus L. II. Geogr. C. 8. 'Ουινδόβονα, Jornandes *Vindominam* Rer. Get. C. 50. appellat, alii vero aliter, ut exemplis bene multis Cluverius ostendit. Jam quod verius nobilissimæ urbis cognomen sit, magnum certamen apud eruditos est. Leunclavio Pand. Turcic. C. 224. *VINDONIANA* ubique videtur appellanda; verum non injuria

COMAGENIS. M. P. XXIIII.
CETIO. M. P. XXIIII.
ARLAPE M. P. XXII.
LOCO FELICIS. M. P. XXVI.
LAV-

contra eum venit Cluverius, & post Cluverium Lambecius, qui tamen L. II. Bibl Vindob. C. 2. VENDOBONAM omnibus scriptoribus, qui urbis meminere, inculcans, nimius videri poterit: VINDOMANAM non improbaverim, tot testibus firmatam, arbitratus, quæ & Cluverii sententia, in vocis sono fuisse variatum. WESS.

COMAGENIS] *Collenberg.* SIML.

COMAGENAS M. P. XXIIII.] *Hujus oppidi sub eodem Duce Pannoniae prima in Notitia Provinciarum fit mentio ita:* Equites promoti Comagenis. SVR.

COMAGENIS.] *Oppidum, quod Commagenis appellatur* apud Eugippium in Vita S. Severini C. 1. Caroli M. ævo ex magna parte vastatum fuisse videtur: Romualdus enim Salernitanus Chron. p. 152. Carolum refert *direptis pene omnibus Hunnorum opibus, per Comagenos transeuntem ferro & igni cuncta vastasse.* Annales Reuberi An. IↃCCXCI. *Pulsis igitur Hunnorum præsidiis ac destructis munitionibus, quarum una super Cambium fluvium, altera juxta Comagenos civitatem in monte Comeberg, vallo firmissimo erat exstructa.* Vide & Wolfg. Lazium L. I. Rer. Vien C. 6. Ceterum hoc loco mansionum ordo videtur inversus & Cetium Comagenis præponendum: suadet hoc Tabula Peutingerana; suadet ipse locorum situs, ut bene monuit Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 37., qui tamen, si Ph. Cluverio, quem sub oculis habebat, hanc observationem acceptam retulisset, laudem commeritus fuerat solidiorem. Fuit, Cluverio indice, ubi *Langen liber* nunc est. WESS.

CETIO.] *Kotvig.* SIML.

CETIVM M. P. XXIIII.] *Regium & Blandinianum* Cetio M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Cretio M. P. XXIIII. *Longolianum* Celio M. P. XXIV. *&* Cretio *corrigitur. Infra in Regio* Cerio. SVR.

CETIO.] *Cretio* Cusani schedæ: vulgatum non esse mutandum, inscriptio Lambacensis Monasterii docet: P. AEL. FLAVS. DEC. ET. FLAMINIS. AEL. CETIENSIVM, sic enim Lambecius in lapide invenit, non ALCETIENSIVM, quod Gruterus Thes. p. CCCXLV. 8., nec AL. CETIENSIVM, quod Lazius L. II. R. Viennen. C. 2. habet: merito itaque Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 662. corrigit alteram Gruterianam p. DXVII. P. AELIVS. RVFINVS. DEC. ET. IIVIR. I. D. AEL. CETIENS. PERFECI. C. Quod vero eam explicat de *decurione & duumviro juri dicundo coloniæ Aeliae Cetiensis*, id mihi certum non videtur. Municipii dignitatem, non coloniæ, literati lapides urbi contribuunt Thes. p. CCCCLXIX. 8.

M. SEETIO. VETTONIANO. AED.
M. AEL. CET. AN. LXX.

Gudium & hoc loco M. ALCET. recipientem, nemo temere sequetur, præsertim cum Fabrettus C. III. 57. Inscript. lapidem dederit, cui inscriptum est, M. VLPIO. VRSINO. NATIONE. NORICO. AELIO. CETIO. Fuit municipium ad montem *Kalenberg.* WESS.

ARLAPE] *Erla by Bachlarn.* SIML.

ARLAPE M. P. XII.] *Sub eodem Duce Pannoniae, Equites Dalmatae* Arlape, *& Præfectus classis* Arlapensis *&* Marginensis. SVR.

ARLAPE.] Schottus *Ariape*, operarum peccato, vulgavit: Lambecius ut corruptæ voci succurreret, ex MS. Caesareo *Arlape* restituit, quam priores editiones agnoscunt omnes. Superant vocis nominisque vestigia in torrente *Erlap*, sicuti post Wolf. Lazium L. I. Rer. Vien. C. 3. Cluverius commonefecit. Est autem in M. P. error, quippe justo amplioribus a Vindobona ad hanc mansionem, eodem monitore. Tabula *Arelate* vocitat, nec aliter lex quædam Valentiniani, qua de Gothofredus in Chronogr. Cod. Theodosiani p. 70. 71. WESS.

LOCO FELICES.] Vel *Laco felice.* Liber Notitiarum *Lacus Felicis.* *Nideren Vanlzee.* SIML.

LACVM FELICIS M. P. XXVI.] *Regium* Loco Felicis M. P. XXVI. *Blandinianum* Loco-felices M. P. XXVI. *Neapolitanum* Loco felicis M. P. XXVI. *Longolianum Blandiniani lectionem* pra-

LAVRIACO.	M. P. XX.
OVILABIS.	M. P. XXVI.
LACIACO.	M. P. XXXII.
JOVAVI.	M. P. XXVIIII.

BI-

præfert : & Loco felicis *corrigit. In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae prima , Norici Equites sagittarii* Lacu felicis. SVR.

LOCO FELICIS.] Nostri MSS. *Loco felices.* Retinui quod in Regio erat, licet dubiæ scripturæ. *Locum* sive *lacum* huoc a Sextilio Felice, de cujus rebus in Norico gestis Tacitus L. III. H. C. 5., Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 656. nomen invenisse censet. WESS.

LAVRIACO.] *Lorch by Ens.* SIML.

LAVRIACVM M. P. XX.] *Regium* Lauriaco M. P. XX. *atque item Blandinianum. In Neapolitano* Lauriaco M. P. XXXII. *Sub eodem Duce Pannoniae primae, Præfectus Leg.* II. Lauriaco & *Præfectus classis* Lauriacensis. Lauriaci *mentionem à Procopio factam arbitror lib.* 3. *de Bello Gothorum*, C. 35. *tametsi interpres* Laureatem *à Romanis vocatum vertit.* SVR.

LAVRIACO.] Defendit hanc scripturam, auctori Vitae S. Ruperti C. 1. non spretam, Ph. Cluverius contra Velserum, qui tamen, ut ex ejus ootis ad Eugippium C. 18. apparet, non prorsus rejecit. LAVREACENSES MILITES sont in Thes. p. CLXSV. 3. Nomen urbs habuit a Laurone, qui mediam urbem olim alluebat, Lambecio L. II. Bib. Vindob. p. 634. teste. Coloniae jura habuisse ex veteri lapide, quo *Colonia Aureliana Laureacensis* dicebatur, Ph. Cluverius Norici sui p. 23. adfirmat: nec sioe justa caossa tamen Ch. Cellarius de lapide isto addubitat, fassus parum se scire, unde sit. Puto Cluverium secutum esse M. Velserum L. III. Rer. Boic. p. 90., ubi inscriptionis ejus meminit, nullo, unde venerit, signato loco. Lambecius ex Thes. p. CCCCLXXXIV. 3. repetit, ubi PATRONVS ET MVNICEPS COL. AVG. LAVR. memoratur, obiterque Ph. Cloverium tangit, qui *Aurelianam* appellaverit, quæ *Augusta* erat. Ego vero hunc lapidem ad *Laure Lavinum* pertinere arbitrer, ipsa inscriptionis sententia id postulante. *Lauriacum* ab Hunnis seculo VI. solo æquatum fuisse videtur, suntque io hanc rem præsigoia Agapeti II. io literis ad Geroldum Lauriacensem verba. Ceterum *Laureata* Procopii, qua de Surita, referri huc non quita est, quippe io Dalmatia circa Salonas posita. WESS.

OVILABIS.] *Lambach.* SIML.

OVILABIM M. P. XXVI.] *Regium* Ovilavis M. P. XXVI. *Blandinianum* Ovilabis M. P. XXVI. *Neapolitanum* Ovilabis M. P. XXVIII. SVR.

OVILABIS.] Lapis Monasterii Lambacensis Thes. p. CCCXLV. 8. STEM. DEC. ET. IIVIR. ET. PONTIF. COLONIAE. AVRELIANAE. ANTONINIANAE OVIL. Coloniam fuisse certum atque exploratum hinc est; non vero fuisse eo situ, quo monasterium illud: neque enim distantia passuumque numeri patiuntur. Certiora urbis vestigia & nominis in oppido *Wels* supersunt, uti fuse Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 655. docet, non multum ab ejus sententia dissidente Ph. Cluverio Vindel. p. 29. WESS.

JACIACO.] Vel *Laciaco*, vel *Laviaco. Assach.* SIML.

JOVIACVM M. P. XXXII.] *Regium* Laciano M. P. XXXII. & *infra* Laciato & Laciano & Joviaco. *Bland.* Jaciaco M. P. XXXII. & *infra* Joviaco. & *Neapolitanum* Jatiaco M. P. XXXII. *Longolianum* Jaciaco : & *infra* Joviacus : *quare* Joviacum *lego. In Notitia sub eodem Duce Pannoniae prima Præfectus secundae Italicae militum Liburnariorum* Joviaco. SVR.

LACIACO.] Hoc plerisque MSS. probatum arripere placuit, quod Tabula eodem situ *Laciacis* præferat. Cluverio nostri temporis *Gemunde* est. WESS.

JOVAVI.] In Notit. libro *Juvavia. Saltzburg.* SIML.

JOVAVIM M. P. XXVIIII.] *Regium* Jovavi M. P. XXVIIII. *Blandinianum* Jovavi M. P. XXVIII. & Jovavi *eadem videtur manu corrigi. Neapolitanum* Jovani M. P. XVIII. *Longolianum* Juvani & Jovani *corrigitur. In Notitia Provinciarum sub Duce ejusdem Pannoniae prima & Norici, Præfectus leg.* I. *Noricorum militum Liburnariorum cohort.* 5. *partis superioris ad* Juvense.

BIDAIO.	M. P. XXXIII.
PONTE AENI.	M. P. XVIII.
ISINISCA.	M. P. XX.
AMBRE.	M. P. XXXII.
AVGVSTA VINDELIC.	M. P. XXVII.

ROS-

vense. Saltzburgum *urbem esse, sunt qui affirment.* SVR.

JOVAVI.] Eos inter, qui *Saltzburgum* esse perhibent, multo antiquissimus est Eginhartus in Testam. Caroli M. scribens: *Juvavum qua & Saltzburg:* sic enim recte emendavit, consentiente MS. Eginharti Caesareo ut Lambecius docuit, Ph. Cluverius Vindel. p. 28. Coloniae olim juribus illustrem fuisse ex veteri inscriptione in Pighii Hercule Prodic. p. 145. COL. HADR. IVVAV. novimus. Nomen urbs indepta est ab amne *Juvavo*, quo de Vita S. Ruperti C. 1. *Exiit inde ad Juvavum fluvium, ubi olim Juvavia civitas fuit:* scio in Canisii editione aliter ea legi; sed rectius alterum è MSS. amplexi Bollandi socii sunt. Habet eundem fluvium Tabula. Facile ergo carebimus originatione, a paucis rejecta, quam Metellus in Quirinalibus p. 146. apud Canisium respicit:

Urbs praeclara patet, quam digne Julius optet
Caesar, juvamen ut foret;
Aut obex omnis rebus dubiis regioni
Cui nomen est JVVAVIVM.

WESS.

BIDAIO.] Vel *Badaio.* Ptol. *Bedaeum. Dietmanig*, vel, ut alii, *Burckhusen.* SIML.

BIDAIVM M. P. XXXIIII.] *Regium* Lidavo M. P. XXXIII. & *infra idem exemplar* Bidatio. *Blandinianum* Bidaio M. P. XXXIII. *Neapolitanum* Bodaio M. P. XX. *Longolianum item* Bidaio. SVR.

BIDAIO.] Ita potior librorum pars. Vossianus *Badaio M. P. XXXII.*, cujus numeri Tabulae accedunt, *BEDAIO*, & multo melius, praeferenti: nam in lapide CXLIIX. Clas. 1. Reinesii lectitatur:

BEDAIO · AVG.
ET ALOVNIS
SACR.
C. CATIVS
SECVNDIANVS.

Bedaius ille locale numen fuit, uti vir eruditissimus ostendit. Fuit *Bedaium*, ubi locum occupavit *Bämburg* ad *Alazum* fluvium, Reinesio Cluverioque consentientibus. WESS.

PONTE AENI.] *Oetingen.* SIML.

PONTEM OENI M. P. XVIII.] *Regium* Ponte Eni M. P. XVIII. *Blandinianum* Ponte Oeni M. P. XVIII. *Neapolitanum* Ponte Aeni M. P. XXXII. *Longolianum* Pontefeni: & *corrigitur* Pontetieni. Oenum *flumen Rhaetos, Noricosque interfluere, Tacitus Hist.* 3. C. 5. *auctor est, atque idem perhibetur à Ptolemaeo in descriptione Rhaetiae, & Vindeliciae. Strabo cum Segesticae urbis in plano sita meminit,* παρ' ἣν ὁ Ὄινος αὐτῆς παραρρεῖ ποταμὸς, ἐκδιδοὺς εἰς τὸν Ἴστρον: *ut mirari saepe soleam celeberrimi hujus fluminis à Plinio mentionem non fieri: quod librariorum culpa ferendum esse acceptum mihi persuadeo, cum tot fluminum ejus Provinciae ab eo facta sit mentio. Hujus mansionis sive oppidi in Notitia Provinciarum mentionem fieri video: Nam sub dispositione Ducis Provinciae Rhaetiae prima & secunda, recensentur Equites Stablesiani juniores* Ponte Oeni, *nunc* Febianis. *Arrianus Historiae Indic.* C. 4. *de fluviis agens*, Danubium *influentibus*, Oenum *se vidisse ac* Savum *memorat.* SVR.

PONTE AENI.] Sic MSS. Tabula *Ad Enum M. P. XIII.* a Bedaio. Cluverio Noric. p. 17. est *Alten Hohenauw* vel circa. Cum Simlero tamen faciunt Aventinus & Velserus L. III. Rer. August p. 215. WESS.

ISINISCA.] *Isem ein Markt in nider Peyren an der Iser.* SIML.

ISINISCAM M. P. XX.] *Regium* Isinisca M. P. XII. *sed infra à* Ponte Oeni *ad hanc mansionem totidem* XX. M. P. *tribuuntur. Blandinianum & Longolianum* Isinisca M. P. XX. *Neapolitanum* Isinisca mpm. XXVII. SVR.

ISINISCA.] Videtur ab *Isi* amne, quem nunc *Iser* appellant, dicta. Plerique eruditi consentiunt *Monachium*, splendidam Ducis Bavariae sedem videri, & in numeris esse commissum, quos tamen magno consensu MSS. tuentur. WESS.

AM

ROSTRO NEMAVIAE.	M. P. XXV.
CAMPODVNO.	M. P. XXXV.
VEMANIA.	M. P. XV.
BRIGANTIA.	M. P. XXIIII.
ARBORE FELICI.	M. P. XX.

AD

AMBRA.] *Brug an der Amber.* SIML.

AMBRE M. P. XXXII.] *Habent Regium, Blandinianum & Longolianum: & infra in Regio* Ambrahae. *Alii* Ambram *vocant oppidum, quod nunc* Amper *appellant in Vindelicis.* SVR.

AMBRE.] Vaticanus M. P. XXIII., margo Fabriciani libri M. P. XXXII. Favent Simlero ejusque opinioni Aventinus, Cluverius & Velserus L. III. Rer. August. p. 215. WESS.

AVGVSTA VINDEL.] Seu *Vindelegorum. Augspurg.* SIML.

AVGVSTA VINDEL.] *Vinde* Vossianus, Parisinus *Vindelic.*, quomodo editiones vetustiores. M. Velserus L. III. Rer. August. p. 215. schedas produxit, quibus *Vindelicus* inerat: habebimus & nos infra in MS. Vossiano. Annales Bertiniani An. IↃCCCCXXXII. *Augustburg super Lech* vocant. Cetera, quæ urbis dignitatem illustravere cum cura executus est M. Velserus L. III. Rer. Augustan. WESS.

ROSTRO NEMAVIAE.] Vel *Rostro Nemaniae. Memmigen.* SIML.

ROSTRVM NEMAVIAE M. P. XXV.] *Regium & duo reliqua manuscripta exemplaria* Rostro Nemaviae, *& statim* Nemaviae *fit mentio post* Campodunum: *tametsi* Vemania *legitur in eisdem & in Notitia Provinciarum* Vimania-nis. SVR.

ROSTRO NEMAVIAE.] Schedæ Vossianæ *Rostronae Maviae M. P. XV.* Cusani *Rostro Nemanie*, unde *Nimaniam* nugator Anastasius in Epitome fecit: ceteri MSS. cum Regio fere consentiunt. *Memmingam* nunc dici Cluverius non diffitetur. WESS.

CAMPODVNO.] Vel *Camboduno.* Ptol. & Lib. Notit. *Cambodunum. Kempten.* SIML.

CAMPODVNVM M. P. XXXV.] *Regium* Campoduno M. P. XXXV. *Blandinianum* Campoduno mp. XXXII. *Neapolit.* Campaduno M. P. XXXII. *& Longolianum* Campodum mpm. XXXII. *Strabo* Vindelicorum *oppida esse* Βριγάντιον *&* Καμπόδουνον *libro iiii perhibet: & Ptolemaeo* in Vindelicis Καμβόδουνον. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Rhaetiae primae & secunda Praefectus Legionis iii. Italicae pro parte media praetendentis à* Vimania *Cassiliacum usque* Cambiduno. Campidunum *esse alterum oppidum ferunt, diversum à* Campoduno Vindelicorum. SVR.

CAMPODVNO.] *Campidona* in Vita S. Magni C. 8. *Venerunt itaque post aliquot dies ad locum, qui vocatur CAMPIDONA, ubi repererunt oppidum valde formosum, sed in toto desertum.* adde & C. 21. *Kempten* esse viri docti concordant. XXXII. M. Vossian. adscribit. WESS.

VEMANIA.] Vel *Veniana.* Ptol. *Viana.* Liber. Not. *Viniania. Wangen.* SIML.

VEMANIA.] *Veniania* Vossianus; ceteri cum editis *Vaemania* aut *Vemania.* Notitia Imp. Occid. in Panciroli editione *Vimania*: Tabula vero *Vemania*, quod, *Nimavia* Suritae inducta, recepimus. Margini exemplaris Fabricii adscripta sunt M. P. XII. WESS.

BRIGANTIA.] Vel *Brigandia. Bregentz.* SIML.

BRIGANTIAM M. P XXIIII.] *Regium, & Neapolitanum* Brigancia M. P. XXIIII. *Blandinianum & Longolianum* Brigandia M. P. XXIIII. *sed in hoc* Beigantia *corrigitur. Ptolemaeo, sicuti Straboni, ad Rheni fluminis caput* Βριγάντιον. *In Notitia Provinciarum sub Duce Rhaetiarum, Praefectus numeri Barbaricorum* Confluentibus, *sive* Bracantiae. *De lacu* Brigantiae in Rhaetiis, *vide Ammianum Marcellinum libro xv. cap.* 4. SVR.

BRIGANTIA.] Vita S. Magni C. 6. *Brigantium*, non bene. *Locum laudabilem fore infra Germaniae terminos situm in Alamannia circa Rhenum fluvium, oppidumque olim dirutum, quod Brigantium nuncupant.* Rectius C. 17. *Arripientes iter juxta lacum Brigantinum usque ad locum, qui dicitur Brigantia.* SVR.

ARBORE FELICE.] *Arbon* ad lacum Brigantinum oppidum. SIML.

ARBOREM FELICEM M. P. XX.] *Regium* Arbore Felici M. P. XXI *& item reliqua. Ammianus libro xxxi. C. 31.* Gratianus exinde

AD FINES. M. P. XX.
VINDONISSA LEVGAS. M. P. XXX.
ARTALBINNO. M. P. XXIII.
MON-

digreſſus per caſtra, quibus Felicis arboris nomen eſt, & per inaoreatum, ad opitulandom oppreſſæ parti, porrectis itineribus ire tendebat. *Eam manſionem in Notitia Provinciarum ſub Duce Rhaetiarum, hac recenſione intelligi arbitror: Tribunus Cohortis Herculeae Pannoniorum* Arbore. *Nomen Germanica lingua retinere perhibent cum arce in* Rhaetia prima. SVR.

ARBORE FELICI.] *Felici* Vaticanus, & margo Fabriciani libri. In Vita S. Magni C. 9. *caſtrum Arbonenſe*, C. 13. *oppidum Arbonenſe*. Vide de eo Franc. Goillimanoum L. I. Rer. Helvet. p. 94. WESS.

AD FINES.] *Pfin an der Thur.* SIML.

AD FINES.] Solent ita fine gentis addito cognomioe loqui. Livius L. XXXVIII. 15. *Conſul, quia nulla legatio ad fines præſto fuit, prædatum in agros miſit:* intelligit *fines Piſidiae*. Qoorum vero hi *fines* fuerint, obſcurum eſt. Surita Rhaetorum & Germanorum fines ſupra finivit: ſed cum in Helvetiis verſemur, ea opinio fidem oon capit. *Tulingorum*, qui agros inter Brigantioum lacum & Rhenum incoloerunt, *fines* Menſo Altingius MSS. in Tabulam notis fuiſſe adcredidit. Forte *fines*, qui Rhaetiam a Maxima Sequanorum ſeparabant, iotelligeodi ſunt: certe Notitia Imp. Occid. *Vindoniſſam* in hac provincia, *Arborem Felicem* in illa locat: Beatus Rheoaoos L. III. Rer. German. p. 135. non longe ab hac ſententia abeſt. Ceterum Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 3. p. 280. poſt hanc manſionem *Vitodurum*, qood ſequens iter tuetur, excidiſſe arbitratur. MSS. nihil motant, oec propterea tamen minus probabilis erit viri eruditi ſententia: ſane ſequentis urbis numeri, ſi *Vitodurum* recipere nolis, adaogendi ſont. WESS.

VINDONIS LEVGAS.] Ita habet MS. & Aldinum exemplar. Indicatur autem *Vindoniſſa*, quam liber Provinciarum Galliae *caſtrum Vindonenſe* nominat: hodie *Windiſch* dicitur, qoondam oppidum, ounc exiguus vicus ad trajectum Urſæ fluvii. *Leugas* ſæpe io Aotonino pro *Legione* ponitur errore librorum: numerus tamen Legionis hic omiſſus eſt: ſed Tacitus L. IV. H. C. 70. Legionem XXI. Vindoniſſae ſtativa habuiſſe indicat. SIML.

VINDONISSAM LEG. M. P. XXX.] *Regium* Vindoniſſa Leogas XXX. *Blandinianum* Vindones leugas M. P. XXX: *&* *infra in eodem* Viodoniſſa. *Neapolitanum* Viodonas mpm. XXX. *Longolianum* Vindones Leg. mpm. XXX. *Tacitus Hiſt.* 4. *C.* 60. Cohortium, alarum, legionum hiberna ſubverſa, cremataque iis tantum relictis, qoæ Mogootiaci, ac Vindoniſſae ſita ſunt. *Oppidum fuiſſe Helvetiorum adparet, nunc pagus.* SVR.

VINDONISSA.] Schedæ ooſtræ *Vindonas Leugas*. Sequor Regium Suritae. Legionem XXI. Viodooiſſae ſtativa habuiſſe ex Tacito Simlerus vere docuit: idem vetos lapis, quem vir eruditus nuper Amoenit. Literar. tom. VII. p. 52. inſeruit, in his locis repertus teſtificabitur:

. . . CLAVDIO PIMNO
MEDICO LEG. XXI.
CLAVDIAE QVIETAE EIVS
ATTICVS PATRONVS.

oec exploratum tameo eſt, eam hoc loco indicari. Quin longe vero eſt ſimilior, mooere auctorem voluiſſe, ab hac urbe *Leugis* locorum ſpatia ſeſe dimenſum eſſe: atque hoc docere Vaticanum codicem credo, cum in capite hujus itineris, quod monere ibi oeglexi, ſic ſcribit. *AD TREVEROS LEVGAS N. M. P. CCXXXI.* Jam vero *Leugis* uſos fuiſſe in Gallia, dubio vacat, & commodiore occaſione exemplis confirmabitur: imo ab hac ipſa urbe & Vitoduro, ſicuti ſequens iter oſtendit. Dolendum itaque eſt, numerom Leugarum cum M. P. conjunctarom per librariorum oegligentiam atque inſcitiam toto hoc itinere intercidiſſe. Vide N. Bergerium L. III. Viar. Milit. C. 37. & de Vindoniſſa Guillimannum L. I. Rer. Helvet. C. 3. WESS.

ARIALBINO.] Vel *Artalbino*. Quidam exiſtimant eſſe oppidum Sequanorum *Mulhuſen*. Schudios inter Arialbinum & Vindones ponit *Auguſtam Rauracum*, & poſt Arialbinum *Urun-*
cis,

MONTE BRISIACO. M. P. XXX.
ARGENTORATO. M. P. XXXVIII.
TA-

cit, quo ordine hæc loca in sequenti itinere ponuntur. SIML.

ARTALBINNVM M. P. XXIIII] *Regium* Arrialbino M. P. XXIII. *Blandinianum* Arialbinno M. P. XXIII. *Neapolitanum* Arialbimo M. P. XXXIIII. *Longolianum* Arialbimio mpm. XXVII & XXIII. *corrigitur*: & *infra* Artalbinio: *excepto Regio, in quo infra ea mansio deest.* SVR.

ARIALBINO.] Sic omnes nostri libri. Tabula *Arialbinnum*. Quo fuerit situ viris doctis non convenit. *Mulhusa* Sequanorum esse non poterit: neque enim iter tanto spatio à Rheno recedit. *Basileam* nunc ejus sedem tenere Cluverius L. II. Germ. A. C. 5. acriter pugnat, nec potuit tamen hanc sententiam aut Valesio aut Cellario persuadere: uterque potissimum urget, *Basileam* Theodosii M. ætate eo nomine fuisse insignitam: Theodosio vero Itinerarium ac Tabulam esse recentiora, adeoque *Basileam*, non *Artalbinnum* debuisse memorari. Nec tanti tamen hoc est, ut aliquem de sententia depellere possit. Sit enim Theodosio Itinerarium recentius, quod ego usquequaque verum non arbitror. Fac tamen ita esse, proptereane vetustius loci nomen nominari haud potuit? sane *Ustudizum*, quam mansionem Basilius M. Ammianus atque alii *Nicen* vocant, id præter solitum non esse, argumento est. Tabulæ *Malatis*, quam sequenti itinere *Bononiam* Itinerarium, Idatius & Ammianus nuncupant, idem adfirmat. Quamvis autem Ph. Cluverius intortum id telum facile exire atque eludere possit, vereor tamen ut caussam, quam mox ipse deserit, vincat. Vicum esse ait CIↃCCL. passibus infra Basileam, cui *Khiben* nomen sit: inde nobis stupenda transformatione *Arialbinum* exstruit. Atqui situs ejus tota regione diversus ultra Rhenum est, prætereaque *Klybe* & tractus circa eum *an der Kiyle* appellatur. Docuit hoc me vir egregius Rud. Wetstenius in Dissert. de *Ursula & XI. M. Virg.*, cujus si de mansione sententiam requiris, verba accipe. *Ego verum nomen*, inquit, *putaverim ARTALBINNVM, atque hoc abjecta, quod frequentissimum, adspiratione pro* Hart-halbinne. *Inter Augustam enim* Raurac. & Cambetem *interjacet silva, cujus nomen adhuc hodie* die HART. *Ingressus ejus prope Augustam est, exitus non procul a Cambete. Intermedio tractu videtur locus aliquis fuisse, qui vocaretur* Hart halb-inne, *quod nunc diceremus* in der halben Hart. *Ubicunque autem præcise fuerit locus ille, procul a Basilea distare non potuit.* Hæc ille. WESS.

MONTE BRISIACO.] *Brisach* oppidum ad Rhenum, quod tamen quidam olim ab altero latere fluvii situm fuisse existimant. SIML.

MONTEM BRISIACVM M. P. XXX.] *Ab eo monte* Brisgaviam *regionem vicinam ab Almannis nuncupatam ferunt.* SVR.

MONTE BRISIACO.] Simlerus Beatum Rhenanum L. III. Rer. Germ. p. 159., cui Ph. Cluverius L. III. Germ. A. C. 4. multa rescripsit, in oculis habuisse videtur. *Brisiaci* data est L. 8. Cod. Theod. *de privil. eorum, qui in sacro Palat.* WESS.

ARGENTORATO.] *Strasburg.* SIML.

ARGENTORATVM M. P. XXXVIII.] *In Regio deest hujus mansionis titulus: & in Blandiniano, & Longoliano* Argentorata M. P. XXXVIII. *In Neapolitano* Argentorato mpm. XXXVIII. *Ptolemaeo in* Vangionibus, Ἀργεντόρατον. *Ammianus libro XV. C. 11.* Dein prima Germania, ubi præter alia municipia Mogontiacus est, & Vangiones, & Nemetes, & Argentoratus, Barbaricis cladibus nota. Argentoratense *enim prælium, à Caesare Juliano devictum, & ab eodem auctore libro XVI. C. 12. descriptum adparet: cujus belli discrimen his verbis elevat Ammianus. Libro enim XVII. C. 1 ita prodidit:* Quod ultrimque metu perfidiam frænante fecerunt hoc memorabili bello, comparando quidem Punicis, & Teutonicis: sed dispendio rei Romanae peracto levissimo, ut faustus Caesar exultabat, & felix. *Hoc oppidum arbitror ab Ausonio Vici nomine, initio carminis Mosellae designari.*

Transieram celerem nebuloso flumine Navam,
Addita miratus veteri nova mœnia vico,
Aequavit Latias ubi quondam Gallia Cannas
Infletæque jacent inopes super arva catervæ.
SVR.

AR-

TABERNIS.	M. P. XIIII.
DECEM PAGIS.	M. P. XX.
DIVODORO.	M. P. XX.
* * *	M. P. XII.
TREVEROS.	M. P. XVI.

ITER

ARGENTORATO.] Vetus Notitia *Civitas Argentoratensium hoc est Stratispurgo.* Ausonii versus aliorsum spectant:

Addita miratus veteri nova moenia vice

Bingium designant, uti Freherus ad Mosellam & Ph. Cluverius L. II. Germ. Ant. C. 11., explosa Scaligeri sententia, docuerunt. Wess.

TABERNIS.] *Zaberen*, sedes Episc. Argentoratensis. Siml.

TABERNAS M. P. XIIII.] *Neapolitanum exemplar* M. P. XIIII. *& reliqua* XIIII. *Videndum an Rhenanae ea Taberna sint, quarum Ausonius in Mosellae carminis initio meminit.*

Praetereo arentem sitientibus undique terris
Dnmnissum, riguasque perenni fonte Tabernas
Aruaque Sauromatum nuper metata colonis:
Et tandem primis Belgarum conspicor oris
Nivomagum, divi castra inclyta Constantini.

Infra in Itinere, à Mediolano per Alpes Penninas: Moguntiacum, Argentoratum, Salison, Tabernae, & Noviomagus *adjunguntur*, *ut* Tres *illa* Tabernae *sint*, *Ammiano libro xvi. C.* 11. *memorata:* Couversus, *inquit*, hinc Julianus ad reparandas Tres Tabernas, munimentum ita cognominatum, haud ita dudum obstinatione subversum hostili, quo aedificato constabat, ad intima Galliarum, ut consueverant, adire Germanos arceri, & opus spe celerius consummavit, & victum defensoribus ibi locandis, ex barbaricis messibus, non sine discriminis metu collectum militis manu, condidit in usus anni totius. Sva.

TABERNIS.] *Tabernae* hoc loco atque apud Ammianum intelligendae sunt *Alsaticae*, non *Rhenanae*, sicuti contra Cluverium D. Petavius ad Juliani Imp. Epist. ad Athenienses & H Valesius ad Ammian. L. XVI. C. 2. ostenderunt. Iter hic a Rheno deflectit in mediterranea, ut ex Tabula locorumque positura apparet. Meminit & harum Tabernarum Nithardus L. III. p. 471. *Iter per Tullensem urbem accelerans Elizazam ad Zabarnam introiit.* Elizazam appellans, quam *Alsatiam* alii, qua de re Ulr. Obrechtus Prodromi Rer. Alsatic. C. 6. Wess.

DECEMPAGIS.] MS. liber habet *Decem plagis:* sed magis placet altera lectio. hodie vocatur *Duose in Lotringen.* Siml.

DECEM PAGIS.] Horum meminit Ammianus L. XVI. C. 2. In M. P. videtur esse vitium ob haec Paulli Warnefridi de Episcop. Metens. non longe a principio. *Igitur exinde hostes, dum ad oppidum, quod appellatur Decempagos, quod a Metensi urbe XXX. M. P. abest, pervenissent.* In Tabula spatium paullo amplius est, nec usquequaque tamen conspirans. Wess.

DIVODORO.] *Mets.* Siml.

DIVODVRVM M. P. XX.] *In Regio* Divodora P. M. XXXVIII. *Reliqua* Divodoro M. P. XX. *Tacitus Hist. I. C.* 63. Divoduri Mediomatricum *oppidi meminit: & Ptolemaeus item in* Mediomatricibus *collocat* Διούδουρον. *A* Divodori *mansione in exemplari Regio duarum mansionum lacuna extant, sine nominibus. & prima* M. P. XII. *attribuuntur, quam nos asteriscis, & litteris miniaceis signavimus: & ultima mansioni qua Trevirorum est urbs, qua in reliquis exemplaribus* Divodorum *consequitur* M. P. XVI. *tribuuntur. Blandinianum* M. P. XIII. *prafert, & Neapolitanum* XVI. *Longolianum* XIII. *&* XXVI. *corrigit.* Sur.

DIVODORO.] Labente Imp. *Metis* dicebatur: unde in Gestis Aldrici p. 3. *in civitate Mediomatricis, qua alio nomine Mettis vocatur.* Atque hinc cantilenae Ecclesiasticae, quoniam Drogo Episc. in suam Metensem Ecclesiam usumque publicum recepisset, inde vero ad alios essent propagatae, *Met* aut *Mette* dici coeptae sunt, uti Monachus S. Galli L. I. Vitae Caroli M. C. 11. docet. In Chronico Episc. Metensium, quod D'ACHERY publicavit, leges: *Dividunum itaque nuncupata est, quasi Divum, id est, Deorum nomen.* & post pauca: *Medioma-*

ITER PER RIPAM PANNONIAE A TAVRVNO IN GALLIAS AD LEG. XXX. VSQVE.

A TAVRVNO LAVRIACVM.	M. P. DLXXXVII.
INDE AVGVSTA VINDELICVM.	M. P. CCXXII.
ARGENTORATO.	M. P. CCCXXII.
AD LEG. XXX.	M. P. R.

A LAV-

diomatricus quoque vocatur a circumpositarum urbium situ. Habet namque Treviros Metropolin ab Aquilone: Tullum a meridie: Virdunum ab occidente: inter quas floret quasi media mater. Addit dein alias ineptias, quibus exscribendis, ne operam abutar, parco. Wess.

TREVEROS.] In libris nostris nulla hiatus sunt vestigia; omnes *Divodore* statim *Treveros M. P. XVI.* subjiciunt. Dedimus tamen hoc Regio codici, ut vacuum mansionis spatium asteriscis signaremus, servatis XII. M. P. Fecimus autem eo promptiores, quod amplius omnino intervallum Divodurum inter & Treveros intercedat, quam vulgo libri porrigunt. Tabula *Caranuscam* & *Ricciacum* inter Divodurum & Treveros ponit: alterutra, forsan & utraque, mansio excidisse videtur. Vide hac de re differentem Dav. Blondellum in Pleniore Geneal. Francicae Assectione p. 114. Ausonius in Claris Urbib.

Trevericaeque urbis solium, quae proxima Rheno,
Pacis ut in diae gremio secura quiescit:
Imperii vires quod alit, quod vestit & armat.

nimirum variae illic erant fabricae, quarum *Trivererum scutaria, Triverorum ballistaria, moneta, argentaria* in Notit. Imp. Occid. memorantur. *Excellentissima Trevererum urbs* Salviano L. VI. Gub. Dei p. 113. dicitur. Wess.

A TAVRVNO.] MSS. habent *Ad Aurino.* Sed cum initium itineris hic ponatur, non *AD*, sed *A* vel *Ab* scribendum erat. Arbitror ex veteri scriptura *A Taurino* factum esse *ad Aurino. Taurunum* autem vel *Taurinum* oppidum est Pannoniae, quod hodie *Griechischen Wyssenburg* nominatur. Siml.

A TAVRVNO LAVRIACVM M. P. D. LXXXVII.] *In Regio* Ad Tarino Lauricano M. P. D. LXXXVII. *In Blandiniano* A Daurino Lauraco M. P. DLXXXVII. *Neapolitanum* A Daurino Lauriaco M. P. D. LXXXVII. *Longolianum* Ab Aurino Lauricum mpm. D. LXXXVIII: *&* D. LXXXVII. *corrigit. Plinius L. 3. C. 25.* Alter amnis Bacuncius Saum Sirmio oppido influit: ubi civitas Sirmensium, & Amantinorum. Inde XLV. M. P. Taurunum: ubi Danubio miscetur Saus. *Ptolemaeo in Pannonia inferiore Ταύρουνον. In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis provincia Panoniae ii. Ripariensis, Equites promoti* Tauruno: *& Auxilia Ascarii* Tauruno, *sive* Marsonia. Sur.

A TAVRVNO.] Pulchre viri docti hoc reformarunt, abiitque in easdem cogitationes vir doctus, cujus olim Fabricii fuit exemplar. Libri nostri *A Dauruno*, quamquam Vatican. *Ad Aurone.* Wess.

INDE AVGVSTAM VINDELICVM M. P. CCXXII.] *In Regio* M. P. XL: *& reliqua* CCXXII. Sur.

ARGENTORATVM M. P. CCCXXII.] *Foede Regium in his numeris depravatum reperitur: nam* M. P. XXXVIII. *habet: reliqua* CCCXXII. *praeferunt.* Sur.

AD LEG. XXX. M. P. R] *Hic titulus deest in Regio; & Blandinianum* Ad lec XXX. M. P. R. *habet. Neapolitanum multo pejus* Ad lech M. P. XXX. *Longolianum* Adlec mpm. XXX. *ut in omnibus summa mansionum numerus, qua Argentorato* ad Leg. XXX. *exponuntur, desit. Neque id mirum videri debet, cum hoc itinere, praeter morem, aliud interjectum iter videamus.* Sur.

AD LEG. XXX. M. P. R.] Sic quidam è scriptis nostris. Litera canina addita a librario est, ut moneret *Respiciendum* esse: animum haud dubie ille advertit, M. P. hic fuisse omissa. Simlerus Basileae expressit *Ad Leg. M. P. CXL. 30. sic*, nec tamen, an MSS. duces haberet, docere voluit; neque adeo tutum opinamur, illius vestigia legere. Quod vero Surita admonet, aliud hic iter esse insertum, id secus est. Ducunt mansiones profecturum per Danubii ripam.

A LAVRINO.	M. P. XXV.
RITTI.	M. P. XXXIII.
IN MEDIO ACIMINCI.	M. P. CXIII. Sic.
CVSI.	M. P. XXXIII.

BO-

pam. *In medio Aciminci M. P. CXIII.*, quod virum eruditum in hanc sententiam impulit, vitiosum est, uti videbitur. WESS.

AD LAVRINVM M. P. XXV.] *Regium* A laurino M. P. XXV. *Blandinianum* A laurino M. P. XXVI. *Neapolitanum* Ad laurino mpm. XXV. *Longolianum* A laurino M. P. XXVI. *&* XXV. *corrigitur.* SVR.

A LAVRINO.] Excerpta librorum nostrorum in hanc lectionem conspirant, quamvis falsissimam. Scribendum est *a Tauruno:* iter enim, quod summatim auctor descripserat, a capite orditur, ut in Africae itineribus & eo, quo Roma in Aegyptum pergitur. Recte ergo Simlerus *A Dauruno Ritti M. P. XXXIII.* vulgavit: præsertim cum Tabula a Tauruno *Rittium M. P. XXIII.* numeret, nulla *Laurini* mentione facta. natus error est, ut sæpe, ex similitudine literarum L. & T. in Longobardico scribendi more. WASS.

RITTI.] Ptol. *Rithium* vocat. Lib. Notit. *Ricti. Salaukaemen.* SIML.

RITTI M. P. XXXIII.] *Regium* Ritti mp. XXXII. *Blandinianum & Neapolitanum* Ritti M. P. XXXII *Longolianum* Ritti M. P. XXX: *&* XXXIII. *corrigitur. Sunt qui &* Rhittium *scribant. Ptolemaeo inter urbes Pannoniae inferioris sub Danubio* Ῥίτ͂ιον. *In Notitia provinciarum sub duce Pannoniae secunda, quam Ripariensem cognominat, sive Saviae Equites Dalmatae* Ricti. SVR.

RITTI.] In M. P. error implicatus videtur. Tabulæ XXIII. M. P. veriora sunt. *Salankemen* nunc duci Lazius quoque opinatus est. Forte tamen *Petri Varadini* situs melius respondebit, uti & M. Altingio visum fuit. WESS.

ACVMINCVM.] Vel *Aciminum. Camerz.* SIML.

IN MEDIO ACIMINCI M. P. CXIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum initialibus literis miniaceis* in medio: *& statim subdit* Aciminci M. P. M. CXII. Sic. *Neapolitanum* In medio Acummnini mpm. CXII. Sic. *Longolianum* In medio A Tininci mpm. CXII. Sic. *Videtur hoc iter seorsim numeris* CXIII. *designari, qui summa ferendæ sunt accepti itineris a* Tauruno Lauriacum: *ut præcipua earum sex mansionum ratio haberi posset: quare earum titulus miniaceis descriptus est litteris, ne summam numerorum universi itineris à* Tauruno Lauriacum *confundat, summam illam* CXIII. *introrsum redigendo. Præterea animadvertendum, duo oppida ferme ejus nominis à Ptolemaeo, Antonino, & Marcellino Ammiano, atque Scoto, qui Notitiam Provinciarum concinnasse fertur, in eadem Pannonia inferiori ad Danubium utrumque recenseri, quæ distingui oporteat. Ea sunt* Acimincum, *quod &* Acumincum *vocant, &* Acincum. *Ptolemaeo inter urbes easdem Pannoniae* Ἀκίνκον, *quod* Acincum *esse intelligimus: &* Ἀκίμινκον λεγεὼν, *quod juxta* Rittium *conlocat, quemadmodum & hoc adjunguntur Itinerario: Ammianus libro xix. C.* 11. Proinde vallo prope Acumincum locato, celsoque aggere in speciem tribunalis erecto, naves vehentes quosdam legionarios expeditos, alveum fluminis proximum ripis observare sunt jussæ. *De* Acinco *vero libro xxx. C.* 5. Valentinianus Acincum prope castra commovit: navigiisque ad repentinum casum conjunctis & contabulato celeri studio ponte per partem aliam transit in Quados. *De* Aciminco *Scotus sub dispositione v. s. Ducis provincia Pannoniae Ripariensis, sive Saviae, cuneus Equitum Constantium* Aciminci, *& Equites Sagittarii* Aciminci. *Sub dispositione vero v. s. Ducis provincia Valeriae Ripensis* Acinci *fit mentio hoc pacto:* Auxilia vigilum contra Acinco trans in Barbarico: *& item Præfectus leg. ii. Adjutricis tertiæ partis superioris* Acinco: *ut nulli dubium sit, quin &* Acimincum, *&* Acincum *diversa ejusdem regionis oppida hoc Itinerario recenseantur: ne quis pro uno, atque eodem accipiat oppido.* SVR.

IN MEDIO.] *Aciminci* quoque Vaticanus. Aliud hic iter describi verum non est. Vitium est in M. P. Tabula a Rittio *Acunum*, ita enim perperam scribit, M. P. VII. inde Cusum M. P. XL. numerat. Simlerus Basileae vulgavit, *In medio*,

BONONIA.	M. P. XVI.
CVCCI.	M. P. XVI.
CORNACO.	M. P. XVI.
TEVTIBVRGO.	M. P. XVI.
MVRSA.	M. P. XVI.
AD NOVAS ET AVREO MONTE ANTIANIS.	M. P. XXIIII.

AL-

medio Aciminci M. P. XXV., nihil de MSS. monens: nostri in *CXII. M. P.* consentiunt. *Acimincum* & *Acincum* diversa Pannoniae fuisse oppida, clarius est quam cum sudum est maxime. Habet de illis quædam Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 677., sed erroribus fœdata. WESS.

CVSI.] *Sere* vel *Cudelast.* SIML.

CVSI M. P. XXXIII.] *Regium* Cusi M. P. XXXII. *& reliqua* M. P. XXXIII: *quo numero in eisdem exemplaribus recte constat ratio summa* CXIII. M. P. *In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae Secunda Equites Dalmata* Cusi. SVR.

CVSI.] Mentio hujus est in milliario lapide, quem in Danubio Pannonico Tab. XLVII. Comes Marsilius provulgavit.

IMP. CAES.
MARCO
AVRELIO
CLAVDIO PIO
FELICI INVICTO
A MALATA
CVS... P.
XVI.

Fuit in lapide CVSVM M. P., quod perspicue ex alio apparet, in quo ultimæ vocis literæ, quæ hic deficiunt, in sese implicatæ conspiciuntur. *Cusi* amnis ultra Danubium Tacitus An. II. C. 63. mentionem fecit, sed is, si *Waga* sit, ut Ph. Cluverius L. III. G. A. C. 31. & Ch. Cellarius L. II. Geog A. C. 5. p. 586. censuerunt, nihil ad hanc mansionem. Ceteroqui non inepte diceretur, nomen *Cusi* loco venisse, quod ostio illius amnis objaceret. WESS.

BONONIA.] *Bonmonster.* SIML.

BONONIA.] Bononiae hujus meminere Notit. Imp. Occid. & Ammianus L. XXXI. C. 11. & L. XXI. C. 9. ubi milliario XIX. a Sirmio disparatam dicit. Idatius Coss. Constantio & Maximiano *castra facta* refert *in Sarmatia contra Acinco & Bononia*, estque eorum castrorum in Notitia memoria. Tabula *Bononiam* non habet, sed ejus loco *Milatis* XVI. M. P. a Cuso, pro quo *Malatis* Ravennas L. IV. C. 20., quod verum est: nam & Tabulæ editio, quæ Velseri operibus indita est, id præfert & literati lapides, de quibus paullo ante. Videtur hinc patere, *Bononiae* nomen recentius esse ac in *Malatae* locum successisse. WESS.

CVCCI.] *Csroska* vel *Curuska.* SIML.

CVCCI M. P. XVI.] *Regium* Cuicol M. P. XVI. *Blandinianum & Longolianum* Cucci M. P. XVI. *Neapolitanum* Cucti M. P. XVI. *In eadem Notitia sub eodem duce, cuneus Equitum promotorum* Cuccis, *& Equites Sagittarii* Cuccis. SVR.

CVCCI.] *Cuccio* Tabula cum iisdem M. P., Ravennas *Cutio*. Menso Altingius *Baranswar* nunc esse existimat. WESS.

CORNACO.] *Zata.* SIML.

CORNACVM M. P. XVI.] *Ptolemaeus item, atque hujus Itinerarii auctor Κόρνακον, & Τευτοβούργιον adjungit. In Notitia sub eodem duce, Equites Dalmatae* Cornaco. SVR.

TEVTIBVRGO.] Vel *Teutiburgio*. Prius in Ptolemaeo & Notitia est. *Erdsuvud.* SIML.

TEVTIBVRGIVM M. P. XVI.] *Regium* Theutiburgo M. P. XVI: *& reliqua* Teutiburgio mp. XVI. *In Notitia provinciarum sub Duce Pannoniae secunda Ripariensis, Equites promoti* Teutiburgio *& cuneus equitum Dalmatarum* Teutiborgio, *& Praefectus Leg. ii. Herculeae* Teutiburgio. SVR.

TEVTIBVRGO.] Hoc rectum mihi visum est ob Regii codicis dignitatem & Notitiam, quæ inter insignia Ducis Pannoniae I. *Teutiborgus.* In Tabula *Titoburgs*, non bene. Natum mansioni nomen est, quod *Teutones* inibi in statione fuissent. WESS.

MVRSAM M. P. XVI.] *Hac mansio in Regio desideratur, & in reliquis prafertur exemplaribus.* SVR.

MVRSA.] Recedit iter a Danubio ad Dravum. Tabula, quæ ripam Danubii legit, *Mursam* hoc loco non habet. WESS.

AD NOVAS ET AVREVM MONTEM M. P. XXIII.] *Regium exemplar* Ad Novas & Au-

ALTINO IN MEDIO LVGIONE. M. P. XXV.
AD STATVAS IN MEDIO ALISCA AD LATVS RIPA ALTA. M. P. XXVIIII.

LVS-

Aureo monte Antianis M. P. XXIIII: *& item in reliquis legitur exemplaribus. In Notitia sub Duce Pannoniae secunda Ripariensis, Equites Dalmatae* Novis, *& Praefectus Leg. vi. Herculeae cohortis v. partis superioris* Aureo monte. SVR.

AD NOVAS ET.] Nostri omnes cum editis, *Ad novas & aureo monte Antianis M. P. XXIIII.*, quod repudiare non placuit. Puto indicari a *Mursa* per mansiones *Ad novas* & *Aureum montem* iter esse *Antiana*. Regii codicis exscriptor *Antianis* intempestive repetiit; nam XXIIII M. P. Mursam inter & hanc superius iter tantummodo interposuit. Ceterom *Aureus mons* longe diversus est ab eo, quem p. 132. explicuimus. WESS.

ANTIANIS M. P. XXIIII.] *In Regio exemplari* Antianis M. P. XXIIII: *quae mansio in reliquis deest exemplaribus: fortasse quod librarii arbitrarentur dictionem hanc* Antianis *geminari: & certe ita esse, verisimile mihi apparet: & delendum esse ex superiore titulo, ut sit* ad Novas, & Aureum montem M. P. XXIIII. Antianas M. P. XXIIII. *& mansio quae in reliquis desideratur miniaceis adscribitur litteris. De* Antianis *supra à me habita mentio est.* SVR.

ALTINVM.] *Besok. Legione* vel *Lugione. Butha.* SIML.

ALTINVM IN MEDIO LEG. M. P. XXV.] *In Regio* Altino in medio Lugione M. P. XV. *Reliqua* Altino in medio Legione M. P. XXV. *In Notitia sub Duce Provinciae Valeriae Ripensis, cuneus Equitum Fortensium* Altino. SVR.

ALTINO IN MEDIO.] Vossianus *Altinum in dio Legione*. Rectum videtur *Lugione*, quod ex Simlero recepimus. *Zugione* Tabula, ab Antianis XII. M. P. remotum, unde recta hic *in medio* locatur. Ptolemaeo *Λυγίωνον* dicitur. WESS.

AD STATVAS] *Congruunt & nomina, & numeri in exemplaribus Regio, & Neapolitano: Blandinianum & Longolianum* M. P. XXXVIII. *Hoc titulo quid auctor indicet ex his verbis* In medio *satis apparet: id est, in medio itinere, ex una ad alteram mansionem, insignem aliquam relinqui stationem: quando & ad latus itineris eadem ratione* Ripa alta *censetur. In Notitia Provinciarum sub Duce Valeriae Ripensis, Equites Dalmatae* ad statuas, *& auxilia Ursarensia pone Navata, nunc* ad statuas. *Sub eodem in vetusto exemplari, praefectus Leg. ii. adjutricis cohortis partis superioris* Aliseae: *qua dictio* Aliscae *in excuso deest exemplari. Tribunus Cohortis* Aliscae: *ita enim & in vetusto legitur exemplari. Et cuneus Equitum Stablesianorum* Ripa alta, *nunc* Conraduza: *Et Equites Dalmatae* Ripa alta. SVR.

AD STATVAS.] Ch. Cellarius, si colosseae intelligantur statuae, ad *Coloczam* urbem referri posse admonet; quia vero in adversa ripa est, sedem potuisse mutare addit L. II. G. A. C. 8. p. 559. mihi perquam dubium hoc atque incertum videtur. WESS.

ALISCA.] Liber Notit. *Alesca. Anyavara.* Ripa alta. *Tholna.* SIML.

RIPA ALTA.] Meminit Tabula XXII. M. P. a Lugione Dedit Imp. Valentinianus *Ripae altae* L. 4. C. Theod. de Reparat. Apellat., sed ea ad Rhenum in Germania quaerenda est, ubi Valentinianus An. CCCLXIX., quo legem dictavit, versabatur. Habet ibi Notitia *Ripam altam*, creduntur que vestigia superesse in *Altrip* ad Luterae confluentes. Nominis caussa est in aperto, repetita a loci situ, qui cum & alibi consimilis esse possit, mirandum non est in Gallia, Britannia atque aliis in provinciis loca itidem ab *alta ripa* appellari. WESS.

LVSSVNIO.] Ptolem. & liber Notit. *Lussonium. Pax.* SIML.

LVSSVNIVM M. P. XVIII.] *Habens manuscripta* Lussunio M. P. XVIII. *Longolianum* Lussimio M. P. XVIII. *Ptolemaeo inter urbes, quae sub Danubii ripa sita erant, Λουσσόνιον. Sub Duce Valeriae Ripensis, cuneus Equitum Constantianorum* Lussonio, *nunc* Intercisa: *& Equites Dalmatae* Lussonio. *Et praefectus Leg. ii. Adjutricis* Lussonio. SVR.

ANAMASCIA.] Lib. Notit. *Adnamantia*, mendose, ut arbitror. Nunc *Almaz.* SIML.

AN-

LVSSVNIO. M. P. XVIII.
ANNAMATIA IN MEDIO INTERCISA. M. P. XXIIII.
VETVSSALINA IN MEDIO MATRICA. M. P. XXVI.
CAMPONA IN MEDIO ACINCO LEG. II. ADIVT. M.P.XXIII.
AD

ANNAMATIAM IN MEDIO INTERCISA M. P. XXIIII.] *Habet Regium auferendi casu: & reliqua* Anamatia &c. *Plinio, in vetustis exemplaribus Bibliot. Toletanae, in descriptione Pannoniae, L.* 3. *C.* 25. Ammantes: *in aliis* Amanti. *In Notitia provinciarum sub Duce Valeriae Ripensis Equites Dalmatae* Adnamantia *in vetusto exemplari: & in excuso*, Ad Nammantia. *De* Intercisa *vero, quae in medio itineris conlocatur, sub eodem Duce, praeter mansionem supra* Lussunio *memoratam, Equites sagittarii* Intercisae. *Forte haec mansio* Danubio *flumine alluebatur, ut inde nomen invenerit, quo usus est Ausonius poëta*, Arelatem *celebrans, Ait enim:*

Præcipitis Rhodani sic intercisa fluentis,
Ut mediam facias navali ponte plateam.

SVR.

ANNAMATIA.] Sic & Tabula, quæ Lussonio, sive ut vitiose scriptum in ea est, *Lusione* M. P. XV. disjungit. Est in fragmento III. operis Histor. Hilarii p. 1323, *Eulalius ab Amantias:* sed is ex Illyrico, ut commodiore loco dicetur, fuit. WESS.

INTERCISA.] *Rathzkewy*. Vetus Salinas, Ptolemaeo *Salinum*. Nunc *Adem*. SIML.

VETVSSALINAM IN MEDIO MATRICA M. P. XVI.] *Regium* Vetussalina &c. *Reliqua* Vetussalinas &c. *Sub eodem Duce Valeriae Equites Dalmatae* Vetussalinae. *Vetustum exemplar* Vetusalinae. *Et* Matrieae *mansionis sub eodem duce, Equites promoti* Matricae. SVR.

VETVS SALINA.] Sic mansio videtur appellata: nostri libri *Salinas*. Ptolemaei *Salinum* huc omnino pertinet. Tabula *Vetusfavo* M. P. XXII. ab Annamatia. Hodiernus situs non tuto finitur; nam, quemadmodum Virgilius in simili caussa,

Hæc tunc nomina erant, nunc sunt sine nomine terra. WESS.

MATRICA.] *Theten.* SIML.

IN MEDIO MATRICA.] *Matrice* Imp. Notitia. Usus hoc loco fuit Chiffletius, ut *Mediomatricorum* etymon explicaret, sed intempestive, uti egregie Dav. Blondellus in Pleniore Assertione G. F. p. 116. demonstravit. WESS.

CAMPONA.] *Cepel.* Aquincum vel *Acincum*; utroque enim modo Antonino scribitur, & posterior lectio in libro Notit. habetur. Altera Ptolemaei & veterum inscriptionum auctoritate confirmatur. Volunt autem *Acincum* esse *Budam. Offen.* SIML.

CAMPONAM IN MEDIO ACINCVM LEG I. ADIVT. M. P. XXIII.] *Regium* Campona in medio Aquinquo Leg. I. Adiut. M. P. XX. *Blandinianum* Campania in medio aquinquo Legione ii. Adiut. M. P. XXIII: *atque item Longolianum. Veram tamen lectionem praferri Regii exemplaris debere ex Notitia Provinciarum docemur. Nam sub Duce Valeriae Ripensis, Equites Dalmatae* Camponae *censentur: & de* Acinco *sub eodem Duce: quod supra expositum est.* Legionem *praterea* I. Adiutricem *ex Regio exemplari praeferri debere apparet, quod etsi* Legionis secundæ adiutricis *sub eodem Duce in Notitia fit mentio, & Aelius Spartianus in* Hadriani *Caesaris vita C.* 2., *Hadrianum perhibeat creatum Tribunum Leg. II. Adiut.* Primæ *itidem, in eadem Notitia fit mentio: ut statim indicabitur. De* Acinco *supra admonuimus, quod ad hunc locum attinere potuit.* SVR.

AQVINCO.] MSS. *Aquinquo Leg. II. Adiutr.* Tabula *Aquinco.* Acincum appellat præter Idatium & Ammianum Sidonius in Panegyrico ad Majorianum ℣. 107.

Fertur Pannoniae, qua Martia pollet ACINCVS
Illyricum rexisse solum cum tractibus Istri
Hujus avus. ———

Neque aliter Socrates, licet in situ egregie errans, L. IV. H. E. C. 31. ἐν Ἀκίγκῳ πόλει τῆς Ἰταλίας Vide Th. Reinesium L. II. V. L. C. 15. Quod vero ad Legionem attinet, metuo vehementer, ut solius Regii auctoritas libri ceteris omnibus prævaleat, in primis Notitia Imp. Occid. sese illis adjungente, quæ *praefectum Leg. II. Adjutricis Acinco.* Fuisse Acincum

 ubi

AD LACVM FELICIS IN MEDIO CRVMERO. M. P. XXVI.
AZAO IN MEDIO BREGETIONE LEG. I ADIVT. M. P. XVIII.
AD MVRES ET AD STATVAS IN MEDIO ARRABONA M. P. XXX.
QVA-

ubi nunc *Buda* est *vetus*, haud longe a nova, Comes Marsilius Danubii Pannonici tom. II. p. 3. censuit quoque. Denique negligere non debui, hunc Itinerarii locum a P. Pithoeo L. II. Subcesiv. C. *1*. tractatum atque emendatum fuisse. WESS.

LACO FELICIS.] Alius hic est lacus a *Laco felice*, cujus in superiore itinere mentio facta est. *Vysegrad* Hungaris, Germanis *Blindenburg*. SIML.

AD LACVM FELICIS IN MEDIO CRVMEROS M. P. XXVI.] *Regium* A lacum felicis in medio Crumero M. P. XXVI. *Blandinianum* A laco felicis in medio M. P. XXXIII. Crumero Azo in medio &c. *Neapolitanum item*, *&* *Longolianum*. *ut verior Regii lectio adpareat*. *Mansionis* ad Lacum felicis, *sive* Lacum felicem *legas*, *supra mentio facta est*. *Infra* Crumeri *oppidi*, *sive stationis in hoc Itinerario mentio fit*, *quo itinere castra constituta esse perhibet* Crumero. *Et in Notitia provinciarum sub Duce Valeriae Ripensis*, *Equites promoti* Crumero. SVR.

AD LACVM FELICIS.] MSS. nostri magna concordia, *a loco felicis in medio M. P. XXXIII. Crumero*. Placuit nobis Regium Suritae sequi, quod ceteri mansionem, quae hic in medio fuisse dicitur, nimis officiose alio transtulerint. Esse autem *Lacum Felicis* alium ac *locum* sive *lacum*, quem superius iter agnoscit, dubium esse non potest. WESS.

CRVMERO ASAO.] *Comorn* insula. SIML.

AZAON IN MEDIO BREGETIO LEG. I. ADIVT. M. P. XVIII.] *Regium* Azao in medio Bregetione LEG. Adiut. M. P. XVIII. *Reliqua sumpto ultimo verbo superioris mansionis* Crumero Azao in medio Bregetione Leg. I. Adiut. M. P. XVIII. *Ptolemaeo in Pannonia superiori*, Βεγγαίτιον, *&* *eo loco stationem* legionis primae adiutricis *constitutam*, *locatamque fuisse sub dispositione Ducis Valeriae Ripensis apparet*. *Praefectus enim* Leg. I. Adjutricis *cohortis v. partis superioris* Bregetione *censetur*. SVR.

AZAO IN MEDIO.] Plerique omnes nostri MSS. *Leg. I. Adjut.* praeferunt, ut Bregetione illam in stativis fuisse, dubitandum non sit. Est famosa Bregetio morte Valentiniani I., quem Idatius in Fastis An. CCCLXXV. in *castello Virgitione* mortuum tradit. Ammiano L. XXX. C. 5. *Bregitio*, Tabulae *Brigantio*, Socrati L. IV. H. E. C. 31. Φρέγετιον, ἐν φρουρίῳ Βεγγετίων dicitur. De *Azao* nihil recognovi. WESS.

AD MVROS.] *Summerevn*. SIML.

AD MVRES ET AD STATVAS] *Regium & Blandinianum praeferunt*. *Neapolitanum* Ad muros. *Longolianum* Ad mures: *&* muro *corrigit*: *Suspicor stationem eam*, *qua sub Duce Pannoniae prima & Norici Ripensis Equites promoti ad Maures censentur*, ad Mures, *aut* muros *corrigi oportere*. SVR.

AD MVROS.] Wolfg. Lazius L. I. Rer. Viennens. C. 3 *villam Murocinctam* Ammiani extremo L. XXX. eandem atque hanc mansionem esse volt, parum animadvertens villam eam, Ammiano teste, a Bregetione *centesimo lapide* afuisse. Vide & Cellarium L. II. G. A. C. 8. p. 568., ubi Lazium non praeteriit. WESS.

ARRABONA.] Vel *Rabona Rab*. SIML.

IN MEDIO ARRABONA] *Regium* Arabona. *Reliqua* A drabona. *In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae primae*, *&* *Norici Ripensis*, *Equites promoti* Arrabonae. *Et praefectus Legionis x. & xiiii. Geminae militum Liburnariorum* Arrabonae. SVR.

ARRABONA.] *Adrabona* Cusani & Vossii schedae, quae cum Vaticanis *ad mures* quoque edunt. Tabula a Bregetione ad Arrabonem fluvium XXX. M. P. pariter ut Itinerarium numerat. Fluvii praeter alios poeta Saxo Annal. Caroli M. An. IↃCCXCI. meminit:

——— ——— Ad ostia donec
Perveniens Arrabonis, qua fertur in undas
Danubii. ———

Ptolemaeo variis locis Ναρβών dicitur, merito indignante atque opem ferente Cluverio. Rudera veteris castelli accurate descripsit Comes Mar-

QVADRATIS IN MEDIO PLEXO. M. P. XXII.
GERVLATA IN MEDIO CARNVNTO. M. P. XXX.
LEG. XIIII. GEMINA.

AEQVI-

Marsilius Danubii tom II. p. 3. Wess.

FLEXO.] *Posonium*, *Presburg*. Siml.

QVADRATVM IN MEDIO FLEXVM M. P. XXII.] *Regium* Quadratis in medio flexu M. P. XXII. *& reliqua* Quadratis in medio flexo. *Ego tamen* Quadratum *legendum arbitror. Nam infra in Regio* Quadrati *fit mentio: & in Blandiniano* Quadrata *ea statio nuncupatur, praesertim Notitia Provinciarum adstipulante. Sub Duce enim Pannoniae primae & Nerici Ripensis Equites Mauri* Quadrato *recensentur.* Flexi *vero nomen oppidi esse, qua Danubius cursum vertit, & ob eam causam stationi vocabulum inditum appareat ex Ptolemaeo, inter urbes ad Danubium sitas* Φλέξον. *Sub eodem Duce in Notitia Provinciarum cuneus Equitum Dalmatarum* Flexo: *& Equites prometi* Flexo. Svr.

QVADRATIS.] Hoc MSS. dant. Tabula ab Arrabone *ad flexum* M. P. XXIII. habet. *Quadrata* inibi fuisse censet Ph. Cluverius, ubi vicus *Wisselburg*. *Flexum* vero *Owar*, quorsum a Posonio amnis flexum agit. Cum Simlern stat Wolfg. Laxius L. I. Rer. Vien. C. 4. Wess.

GERVLATA.] *Hamburg*, *Wolfstal*. Siml.

GERVLATA IN MEDIO CARNVNTVM M. P. XXX.] *Regium* Cerula in medio Carnuntio M. P. XXX. *Blandinianum* Gerulanta in medio Carnunto M. P. XX. *& reliqua* M. P. XXX. *In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae prima & Nerici Ripensis Equites sagittarii* Gerulatae. Carnuntum *celebre fuisse Pannoniae oppidum inter urbes ad Danubium sitas adparet: & Joanni Cuspiniano* Petronellam *hodie vocari in Austria inferiori, ut viro docto, & sua regionis diligentissime auctori fidem habendam esse video. Mihi certe id oppidum, quod Ptolemaeo inter easdem ad Danubium sitas urbes superioris Pannoniae* Καρνοῦς *vocatur. Ammianus libro* XXX. C. 5. Illyridi *attribuit.* Cumque exinde, *inquit*, Carnuntum Illyriorum oppidum introisset, desertum quidem nunc, & squalens, sed ductori exercitus perquam opportunum. *In Notitia Provinciarum sub eodem Duce Pannoniae prima, Praefectus leg.* XIIII. *Geminae militum Liburnariorum cohortis partis superioris* Carnunto. *Et Praefectus Classis Istricae*, Carnunto, *sive* Vindobonam à Carnunto *translata*. Svr.

GERVLATA.] Tabula *Gerulatis* a mansione *ad flexum XVI. M. P.* Vestigia pristini nominis superesse in *Cherlburg* post Lazium L. I. R. Viennens. C. 3. arbitratur Ph. Cluverius. Wess.

CARNVNTO.] *Sant Peternel*. Siml.

CARNVNTO.] *Carnuntum* Livius L. XLIII. C. 1., alii *Carnotum* aut *Carnuntum* vocitant, ut M. Antoninus fine L. II. *de Reb. suis* τὰ ἐν Καρνούντῳ cum nota Th. Gatakeri, & in Thes. p. CIↃXXXII. 2.

S. D. M.
SAVINIVS VALENTI
NVS MIL. LEG. X. GEM.
OPT. VIX. ANN. XXX
MIL. AN. XIII. NATVS
CARNVNTO.

De situ major lis est. Wolfg. Lazius multis persuasit L. I. R. Vien. C. 3. *Petronellam* nunc dici; contra hos venit Ph. Cluverius Vindelic. p. 21., Carnuntique situm figit, ubi *Hamburg* nunc est; & favet illi Plinius L. IV. C. 12. haud obscure contra confluentes Mari ac Danubii fuisse indicans. Lambecius utrique patrocinatur, Carnuntumque omnem cum ripae Danubianae tractum, qui arcem *Haimburg* & vicum *S. Petronellae* disjungit, olim insedisse pertendit L. II. B. Vindob. p. 998. Wess.

LEGIO XIIII. GEMINA] *In Regio*, Leg XXX. G. G. *Blandinianum* Legio XIIII. Gemina. *Neapolitanum* Leg. XIIII. G. G. Gemina. *Satis ergo adparet ex his, qua ex Antonino, & Notitia protulimus, non recte apud Ptolemaeum in horum oppidorum situ* legionem XIIII. *&* legionem X. *interjectas* Germanicas, *pro* Geminis *cognominari. Nam in commemoratione Legionum à Dione libro* LV. *p. 646. facta, nulla* Germanicae *cognomento censetur: & quam ob causam* Geminarum *nomen sint consecuta, explicat.* Svr.

LEG. XIV. GEM.] Non dubium est, quin recte Surita Ptolemaeo suppetias tulerit: nam

quod

AEQVINOCTIO ET ALA NOVA IN MEDIO VINDOBONA. M. P. XXVIII.

LEG. X. GEM.

COMAGENIS.	M. P. XX.
CETIO.	M. P. XXX.
ARLAPE.	M. P. XX.
LOCO FELICIS.	M. P. XXV.

LAV-

quod Lazius L. I. R. V. C. 16. Legioni XIV. & *Geminae* & *Germanicae* cognomina indidit, approbavitque Lambecio L. II. B. Vind. p. 38., id sine teste fecit: quare merito posterior p. 1003. prolata tegula, quam Carnunti invenerat, inscripta *LEG. XIIII. GEM.*, Lazii sententiam explosit. Est & in Danubio Pannonico Comitis Marsilii monumentum, *Petronellae* repertum, in quo C. ANTONIVS VALENTINVS VET. LEG. XIIII. GEM. murum a fundamentis restituisse dicitur. Vide praeterea Gruterum Thes. p. CIↃXXVIII. 2. WESS.

AEQVINOCTIO.] *Vischmund. Ala nova. Ebersdorf.* SIML.

AEQVINOCTIVM &c.] *In Regio*, Equinoctio Vindobona M. P. XXXVII. *Blandinianum, & Neapolitanum* Aequinoctio & Ala nova in medio Vindobona M. P. XXVIII. *In Longoliano* alia nova *pro* Ala nova. *In Notitia Provinciarum sub Duce Norici Ripensis, Equites Dalmatae* Ala nova, *Equites Dalmatae* Aequinoctiae: *ita enim & in vetusto legitur, non* Aequinoctio: *quam dictionem, tot consentientibus Antonini vetustis exemplaribus, retinendam arbitramur.* SVR.

AEQVINOCTIO.] In plerisque libris *Equinoctio & ala nova in medio Vindebona M. P. XXVIII. Leg. X. Gem.* inest. Superest in nostra tempora eo loci, quem Simlerus signavit, agger Romanus, in Danubio Pannon. C. Marsilii tom. II. p. 4. descriptus. WESS.

VINDEBONA.] Superiori itinere *Vindemona* vel *Vindomana* nominatur. SIML.

LEG. X. GEM.] Habent hanc Legionem Vindobonae Ptolemaeus cum Notitia Imp. Occid. Eandem lapides Viennae in Austria eruti apud W. Lazium L. I. R. V. C. 6. ostentant, male tamen exscripti, ut is, in quo L. QVIRINALIS MAXIMVS TRIB. MILIT. LEG. X. GERM. fuisse dicitur: Rectius Gruterus Thes. p. XI. 4. WESS.

COMAGENAS &c.] *Has mansiones* Lauriacum usque *numeris Regii exemplaris recensuimus, quae supra pagina* CCXXXIV. *eodem ordine, diversis tamen numeris adposita sunt.*

In Blandiniano hoc pacto signantur.		*In Neapolitano.*	
Comagenis	M. P. XXX.	*Comagenis*	M. P. XXX.
Cecio	M. P. XXX.	*Cecio*	M. P. XXX.
Arlape	M. P. XX.	*Arlape*	M. P. XX.
Loco Felicis	M. P. XXII.	*Loco Felicis*	M. P. XXV.
Lauriaco	M. P. XX.	*Lauriaco*	M. P. XX.
			LEG. III.

In Regio vero Leg. III. *post numeros adjicitur: cujus modum, quo ad fieri potest, prosequimur. Hac* Leg. III. *in Notitia sub Duce Rhaetiarum* Italica *cognominatur.* SVR.

COMAGENIS.] Est in vetustis libris, quibus utimur, idem discrimen eademque varietas: plerique tamen Neapolitano Suritae accedunt. WESS.

LAVRIACO.] Schedæ Parisienses *Legio*: unde de *Leg. IV.* suspicio alicui nasci posset, nec illi tamen locus est dandus. *Legio IV. Scythica* in Syria egit, ut ex Dione alias ostendimus: *Legionis III.* in Norico sæpe lapides meminere, sicuti ille, quem *Laugingae* in Dioecesi Augustana repertum M. Velserus p. 406. inter monumenta agri Augustani vulgavit,

APOLLINI. GRANNO
M. VLPIVS. SECVNDVS
T. LEG. III. ITAL. ARAM
CVM. SIGNO. ARGENTEO
V. S. L. M.

Apollo Grannus, cui sacratus lapis, a Velsero & nunc nuper ab Ekhardo est explicatus: hoc addo, Dionem in Excerpt. Valesii p. 753. 'Απόλλωνος τȣ̃ Γράννου meminisse, Valesium vero titulum ejus mendi suspectum habuisse, atque adeo mutasse. WESS.

OVI-

LAVRIACO.	M. P. XX. LEG. III.
OVILABIS.	M. P. XVI.
IOVIACO.	M. P. XXVII.
STANACO.	M. P. XVIII.
BOIODORO.	M. P. XX.
QVINTIANIS.	M. P. XXIIII.
AVGVSTIS.	M. P. XX.

RE-

OVILABIM M. P. XVI.] *Manuscripta & Longelianum summo consensu* Ovilatus *praeferunt, cum supra* Ovilavis, *&* Ovilabis *descripserint: & in eo postea permaneant, quamobrem nihil mutari oportet. Illud tamen non omiserim, quod à me supra praetermissum fuit, proxime ad hujus stationis nomen illam accedere, quae in Notitia provinciarum sub Duce provinciae Valeriae Ripensis Equites Dalmatae* Odiabo *recensentur: nam quae sequuntur mansiones* Vindeliciae *attribuuntur,* SVR.

OVILABIS.] Plerique omnes MSS. *Ovilatus*, quod scribentium vitio ex vulgato natum videtur. WESS.

JOVIACO.] *Lovioco* est in Vaticano & Cusani libro t alterum firmat Notitia I. Occid., cum sub dispositione V. S. Ducis Pannoniae I. & Norici Ripensis *Praefectum Leg. II. Italicae militum Liburnariorum JOVIACO* habet. *Stanacum* nusquam invenio. WESS.

STANACVM M. P. XVIII.] *Regium* Stanago M. P. XVIII. *Reliqua* Stanaco M. P. XVIII. SVR.

BOLODERO.] Vel *Bolodoro*. Ptolemaeo *Bejodurum*. *Boyter*, vel, ut alii, *Bassauw*. SIML.

BOIODORVM M. P. XX.] *Regium* Boiodoro M. P. XX. *Blandinianum* Bolodoro M. P. XX. *Neapolitanum* Bolodero M. P. XX. *& Longolianum* Bolodoro: *sed* Bolodero *corrigitur. Ptolemaeus* Βοιόδουρον *in* Vindelicia *ad Danubium flumen statuit. In Notitia Provinciarum sub Duce Norici Ripensis Tribunus cohortis* Boiodoro *recensetur.* SVR.

BOJODORO.] Nostri *Boledero* aut *Belodore*; solus Suritae Regius verus fuit. Tabula simili peccato *Beledurum* appellat. Situm signavit oppidi Eugippius in Vita S. Severini C. 22. *Basilicae*, inquiens, *extra muros oppidi Batavini in loco nomine Boitro trans Enum flumen constituta:* sic Velserus provulgavit; alii *Bojotro*, quod a vero propius abest. *Batavinum oppidum* est *Passau*, unde *Bojodorum* videtur esse *Instat*. WESS.

QVINTIANIS.] *Kuntzen*. SIML.

QVINTIANAS M. P. XXIIII.] *Manuscripta & Longelianum* Quiotianis M. P. XXIIII. *cujus mansionis in eadem Notitia sub Duce Rhaetiae primae, & secundae, praefectus alae primae Flaviae Rhaetorum* Quintanis *recensetur: ut legendum adpareat* Quintianis. SVR.

QVINTIANIS.] Putem veriorem esse Notitiae scripturam & Latini sermonis consuetudini melius respondere: firmat eandem Eugippius Vitae S. Severini C. 15. *Quintanis appellabatur secundarum Retiarum municipium super ripam Danubii situm, huic ex alia parte parvus fluvius Quintana nomine propinquabat.* Coloniam fuisse, ex lapide, *COL. AVGVSTA QVINCTANORVM* inscripto, quem se vidisse testificatur Panvinius Imp. Rom. p. 117., & ex Nervae numo apud Goltzium L. Holsteinius ad Geogr. Sacram opinatus est, & ante eum Aventinus & Lazius. Ego vero cum Velsero ad Eugippium C. 15. dubitavero: certi sane nihil constituero, nisi uberior & lapidis & numi notitia venerit: neque patiar huc referri *Zeticum a Quintiano*, qui inter Episcopos, qui de caussa Donati cognoverunt, sedisse dicitur apud Optatum L. I. Schism. Donatist. C. 23. *Italus* enim fuit, uti Optatus adfirmat: nostrum autem municipium in Rhaetis est. *Kuntzen* nunc dici viris eruditis mecum convenit. WESS.

AVGVSTIS.] *Augustana*. *Azelburg*. SIML.

AVGVSTAS M. P. XX.] *Tametsi in omnibus manuscriptis, & Longoliano* Augustis *legitur, fortasse* Augustanarum *nomen hac mansio sortita est. Nam sub eodem Duce Equites Stablesiani seniores* Augustanis *recensentur: aut certe in alterutro horum auctorum erratum est.* SVR.

AVGVSTIS.] Sequitur Simlerus Aventinum L. II. An. Boicor. p. 58., nec dissentit M. Velserus L. III. Rer. August. p. 215. Cluverio

tamen

REGINO.	M. P. XXIIII.
ABVSINA.	M. P. XX.
VALLATO.	M. P. XVIII.
SVMMVNTORIO.	M. P. XVI.
AVGVSTA VINDELICVM.	M. P. XX.
GVNTIA.	M. P. XXII.
CELIO MONTE.	M. P. XVI.
CAMPODVNO.	M. P. XIIII.

VE-

tamen est *Gaisling*, XI. M. P. a Regino, quo facto in numeris foret commissum. WESS.

REGIO.] Liber Notit. *Castra Regina. Roking* vel *Regensburg*. SIML.

REGIVM M. P. XXIIII.] *In Regio* Regino M. P. XXIIII. *& in reliquis* Regio M. P. XXIIII. *Mihi certe erratum videtur in Notitia provinciarum sub Duce Rhaetiarum. Legitur enim, Praefectus Leg. iii Italicae partis superioris castra* Regina, *nunc* Vallato: *ex hoc etenim loco, & fide vetustissimi exemplaris*, Regino *legerem, non* Regina SVR.

REGINO.] Laudem commeritus est Regius MS, cui soli verum urbis nomen, quod plerique alii in *Regio* converterunt, debetur: consentit Tabula. Aventinus L. II. An. Boic. p. 58. *Rokingam* nunc esse adfirmat, merito a Ph. Cluverio atque aliis, *Regensburg* a vicino amne *Regen*, ounc dici arbitratis, desertus. Annales Reuberi An. IↃCCXCI. *Ipse autem cum dimissis copiis REGINVM, quod nunc Reganesburg vocatur, venisset*: Saxo poeta L. II. p. 141. Edit. Leibnit.

Rex autem veniens REGINVM, quod Reganesburg
Nunc vocitant.

Ratisbonae oomen recentius est, dictum ita, si fidem capit Guntherus L. I. Ligur.

Quod bona sit ratibus, vel quod consueverit in illa
Ponere nauta rates.

WESS.

ABVSINA.] *Abensperg*. SIML.

ABVSINAM M. P. XX.] *Regium* Ausina M. P. XX. *& reliqua veram restituerunt lectionem*, Abusina *enim praeferunt. Sub eodem Rhaetiarum Duce Tribunus Cohortis ii.* Abusina. SVR.

ABVSINA.] Tabula *Arusena M. P. XXII.* a Regino, mendose. *Abusinum* esse *Abensperg*, patriam suam urbem Aventinus L. II. A. B. p. 58. Cluverio approbavit. M. tamen Altingius ex intervallo *Abensdorff* praefert. WESS.

VALLATVM.] *Vetlenbach. Summuntorium* vel *Surmontorium*. Liber Notit. *Submontorium*. *Hochenwart.* SIML.

VALLATVM M. P. XVIII.] *Supra de Praefecto Leg. iii.* Regina, *& postea* Vallato: *ala ii. Valeriae singularis* Vallato. SVR.

SVMMVNTORIVM M. P. XVI.] *Regium* Summunturio M. P. XVI. *Blandimanum* Summuntorio M. P. XVI. *Neapolitanum* Summuntorio M. P. XVI. *& item Longolianum. In Notitia Provinciarum sub eodem Rhaetiarum Duce, Equites Stablesiani iunioris* Submuntorio: *& Praefectus Leg. iii. Italicae partis superioris deputata Ripa prima* Submuntorio. SVR.

GVNTIA.] *Guntzburg.* SIML.

GVNTIAM M. P. XXII.] *Et* Guntiae *mansionis sub eodem Rhaetiarum Duce fit mentio, quando Praefectus militum Ursariensium* Guntiae *recensetur. In Panegyrica oratione Maximiano Augusto dicta C.* 2. A ponte, *inquit*, Rheni, usque ad Danubii transitum Guntiensem devastata, atque exhausta peoitus Alemannia. *Nunc in Rhaetia prima oppidum esse* Guntzburg *ferunt, ubi olim Danubii traiectus erat, & nunc pontem eo loco constratum esse.* SVR.

GVNTIA.] In situ viri docti consentiunt. Livineius ad Panegyricum dubia quaedam movit, quae dudum sunt dissipata. Est & ejus memoria in lapide Britannico apud Galeum ad Itiner. Anton. p. 32.

I. O. M. TANARO
T. ELVPIVS. GALER.
PRAESENS. GVNTIA
PRI. LEG. XX. V. V.
COMMODO. ET
LATERANO
COSS.
V. S. L. M.

Refert

VEMANIA.	M. P. XV.
BRIGANTIA.	M. P. XIIII.
ARBORE FELICI.	M. P. XX.
FINIBVS.	M. P. XX.
VITVDVRO.	M. P. XXII. LEG.
VINDONISSA.	M. P. XXIIII. LEG.
RAVRACIS.	M. P. XXVII. LEG.

AR-

Refert quidem Galeus ad Cambriae *Gunetham* hunc lapidem, haud dubie, quod tres literæ in *GVNTIA* inter sese sint implicatæ; verum ipsi literarum ductus obstant, *Guntiamque* requirunt, ut pulchre monuerunt viri eruditi in Britannia Romana L. II. C. 3. p. 315. WESS.

CELIO MONTO.] *Kelmuntz.* SIML.

CAELIVM MONTEM M. P.] *Regium* Calio montem M. P. XVI: *& reliqua* Celio monte mpm. M. P. XVI. *Hujus stationis fieri mentio videtur in Notitia Provinciarum: quod sub Duce Rhaetiarum Tribunus cohortis iii. Herculeae Pannoniorum* Caelio *recensetur. Reliqua mansiones usque ad* Finium *mansionem supra recensuimus: numerique fide exemplarium hoc Itinere inter eas congruunt mansiones.* SVR.

FINES M. P. XX.] *Supra mentio mansionis hujus cognomento* ad Fines, *facta est. Illud tamen obiter occurrit, si & hoc ad aliquam conjecturam faciendam pertinet, arbitrari me in eo, quod sub eodem Duce Rhaetiarum fertur, conferri Praefectum Leg. iii. Italicae transvectioni specierum deputata* Foetibus: *ut forte* Finibus *sit legendum.* SVR.

VITODORO.] *Winterthur*, agri Tigurini oppidum. SIML.

VITVDORVM M. P. XXII. LEG.] *Regium* Vituboro M. P. XXII. Leg. *sed in reliquis* Vitudoro M. P. XXII. Leg. *Oppidum notum ferunt esse in* Tauriacis. SVR.

VITODORO.] MVRVM. VITODVRENSEM. A. SOLO. INSTAVRARVNT. CVRANTE. AVRELIO. PROCVLO Impp. Diocletianus & Maximianus, ut in veteri monumento est, quod L. I. Rer. Helvet. C. 3. Fr. Guillimannus publicavit. *Vintarturum* Hermanno Contracto An. IↃCCCCXIX. dicitur. Quod vero post numeros additur *Leg.*, id & Vaticanus agnoscit, & *Leugas* notat, sicuti egregiis rerum documentis N. Bergerius L. III. Viar. Milit. C. 37. demonstravit. Leugarum in Galliis usus erat, apponique earum numerus M. P. solebat, uti ex hoc itinere variisque aliis per Gallias liquidissimum est: saepe tamen a librariis sunt praeteritae, supervacaneas arbitratis. Complectebatur autem Leuga CIↃ IↃ. passu, estque Leugae ad M. P. ratio sesquialtera ut Leuga M. P. contineat, eorumque dimidium. Jornandes R. Get. C. 36. *Convenitur itaque in campos Catalaunicos, qui & Mauritii nominantur, C. Leugas, ut Galli vocant, in longum tenentes, & LXX. in latum. Leuga autem Gallica* CIↃ IↃ. *passuum quantitate metitur.* Ipsi literati lapides Leugas in Galliis sistunt, ut milliaris in Hist. Acad. Inscript. tom. II. p. 379: *AB AVGVSTA SVESS. LEVG. VII.*, & alius *L. I.*, cujus notam de *Lapide I.* male Sponius Miscel. p. 274. accepit. Plura Barthius ad Rutilii Itinerarium L. II. v. 8. cum Cl. P. Burmanni nota. WESS.

VINDONISSA.] Hanc superiore itinere *Vindones* nominant. SIML.

VINDONISSAM M. P. XXIIII. LEG.] *Habet Regium auferendi casu: Blandinianum* Vindonissa XXIII: *neque* Legio *adjicitur: atque item in Longoliano. Neapolitanum* Vindonissa M. P. XXIIII. *Supra* Legionem Vindonissae *constitutam in pagina* CCXXXVIII. *indicavimus.* SVR.

RAVRACOS M. P. XXVII.] *Hac mansio, & qua subsequitur, in Regio desunt. In reliquis* Rauracis M. P. XXVII. *Videtur* Augusta Rauracorum *in Belgio designare*, Germaniae, *qua superior vocabatur, ab* Obrinco *flumine meridiem versus: ut sit eadem, qua* Augusta Rauracorum, *de qua infra.* SVR.

RAVRACIS.] Huic & sequenti addidi è Vaticano *Leg.* Eadem vero urbs est Augusta *Rauracorum* & *Rauraci:* solent enim in Galliis gentis nomen urbi, quæ ejus est caput, impo-

ARTALBINNO.	M. P. XXVII. LEG.
VRVNCIS.	M. P. XXII. LEVGAS. X.
MONTE BRISIACO.	M. P. XXII. LEVGAS. XV.
HELVETO.	M. P. XXVIII. LEG. XIX.
ARGENTORATO.	M. P. XXVIIII. LEG. VIIII.

BROCO-

nere; neque opus est ut exempla adferam, quorum abunde est in hoc libello. Ammianum tamen L XV. C. 11. audi: *Apud Sequanos Bisontios videmus & Rauracos, aliis potiores oppidis multis.* Fuit ubi haud longe Basilea vicus est *Augst*, quo de Guillimannus L. III. Rer. Helvet. C. 11. Ph. Cluverius *Augustam* Juliani tempore jam in ruinis fuisse parum firmo usus argumento opinatur. Numi Juliani, Joviani, Valentiniani, Valentis & Gratiani, qui inibi magno numero eruuntur, post eum principem Augustam durasse indicio sunt, ut Rud. Wetstenius in Differt. *de Vrsula & XI. M. Virginum* ostendit, ratus præterea ad initia Seculi V. eam incolumem perstitisse. Ceterum, quod & alias monui, in Suritae nota quædam turbata sunt, & forte ab aliena manu inculcata. WESS.

ARTALBINNO.] Hoc recepimus: sunt libri veteres & hic vitiosi, quorum Vossianus *Astalbino M. P. XVII.*, alii *Arialbinno* præferunt. Vide alibi dicta. WESS.

VRVNCIM M. P. XXII. LEG. X.] *In Regio* Vruncis Leugas X. *In reliquis* Vruncis M. P. XXII. SVR.

VRVNCIS.] Ph. Cluverius L. III. Germ. Ant. C. 4. inibi fuisse existimat, ubi haud multum monte Brisiaco *Zaunzen* conspicitur: addit pristini vocabuli vestigia in illo vico durare, adeoque sonum vocis requirere, ut hic *Usuncis* legatur: sequitur Cluverium J. C. Spenerus L. IV. Notit. Germ. A. C. 2. Ego de situ nullam quidem litem movebo, nec solidam tamen arbitrabor aut justam innovandi vocabuli caussam, qua viri docti utuntur. In locorum nominibus longa dies multa mutat, neque tutum est ex recentioribus vetera refingere. Quæ vero adscriptæ sunt *X. Leugae*, ex M. P. XXII. non conveniunt, suntque propterea cum Bergerio in XV. mutandæ. WESS.

MONTEM BRISIACVM M. P. XXII. LEG. XV.] *Regium huic mansioni, cujus fit supra mentio, numerum M. P. non adponit: & pro* Leg. XV. Leugas XV. *adjicit. Blandinianum* M. P. XXII. *Neapolitanum* M. P. XXIIII *& Longolianum* XXII: *&* XXIII. *corrigit.* SVR.

MONTE BRISIACO.] *Leugas* ex Regio MS. & hic restituimus, qua voce si quod dubium restaret in illis, quæ ante disputavimus, tollitur prorsus. WESS.

ELCEBVM M. P. XXVIII. LEG. XVIII.] *In Regio* Elveto *& infra* Elbeio. *Blandinianum & Longolianum* Helveto M. P. XXVIIII *neque* Legio *adjicitur: & in Neapolitano deest hac mansio. Ptolemaei in* Tribocis *Germaniae superioris* Ἔλκηβος, *ad hanc mansionem pertinet. In Dionis recensitione* Legionum Imperii Romani *nulla* XVIII. *&* XVIIII. *Legionis fit mentio.* SVR.

HELVETO.] Fecerunt schedæ veteres, ut hoc reciperem. *Elcebum*, si MSS. addixissent, cupidissime amplexus essem. Scio Had. Valesium ex Hieron. Suritae scriptis codicibus *Elcebum* memorare, quod ego incassum quæro, arbitratus Valesium festinante oculo illius notas percucurrisse. *Selestadium* esse aut circa Beatus Rhenanus L. III. Rer. Germ. p. 157. adfirmat, *Helveto* insuper in *Elcebo* converso. Contra vero eum Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 11. ivit, pertendens *Ellum* vicum Helveti sedem occupare. Ego arbiter finium regundorum inter eos sedere nolim: prorsus tamen mira mihi accidit ratio, qua Cluverius usus est: Itinerarii *Helvetum* & Tabulæ *Helelum* in *Helvelum* ex Ptolemaeo, hujus vero Ἔλκηβος in Ἔλβηλος ex Tabula & Itinerario transformat. Atqui nemo unus est, qui *Helvelum* appellaverit. Hoc si mihi sumpsero, quidvis tandem ex veteribus extundere pro arbitrio potero. WASS.

ARGENTORATVM M. P. XXVIIII. LEG. VIII.] *In Regio* Leg. VIIIII *qua in reliquis exemplaribus non adjicitur: &* M. P. *numeri interea congruunt. Ego vero* LEG. VIII. *adposui ex Ptolemaeo, quia eam* Argentorato *adjicit* ΛΕΓΙΩΝ Η ΣΕΒΑΣΤΗ. *Dio praterea L. 55. p. 646.*

in

BROCOMAGO.	M. P. XX.
CONCORDIA.	M. P. XVIII.
NOVIOMAGO.	M. P. XX.
BINGIO.	M. P. XXV.
	AN-

in numero Legionum Imperii Romani *Legionem* Octavam Augustam *in Germania superiore recenset: cui* Argentoratum *attribuitur.* SVR.

ARGENTORATO.] Non debuerant *Leg. VIIII.* Regii mutari; neque de Legione mentio fit. Ipsæ illæ *Leugae* oumero denario sunt decurtatæ, si M. P. hic posita certa sint: nam XXVIIII. M. P. Leugas XVIIII. fere æquant. WESS.

BROCOMAGO.] *Braumadt.* SIML.

BROCOMAGVM M. P. XX.] *Regium* Brocomagno M. P XX. *Blandinianum & Longolianum* Brocomago M. P. XX. XX. *Neapolitanum* Brocomaco mpm XX. *Ptolemaeo itidem post Argentoratum in* Tribocis Βρευκόμαγος *conlocatur. Ammianus libro xvi. C.* 2. Audiens itaque Argentoratum, Brocomagum (*ita enim lego, non* Brotomagum) Tabernas, Salisooem, Nemetas, Vangiones, & Moguntiacum civitates barbaros possidentes, territoria eorum habitaret nam ipsa oppida, ut circumdata retibus lustra declinant, primam omniom Brocomagum occopavit. SVR.

BROCOMAGO.] Vossii schedæ *Broco maco*, Tabulæ *Brocomacus* pæne consentiente: *Brumad* eodem esse loco plerique omnes agnoscunt, unde in numeris peccatum inolevisse apparet. Laurishamense Chron. *Brouchmagat in Elisatia* vocitat, Had. Valesio in Notit. Galliae observante. WESS.

CONCORDIA.] *Kochersperg.* SIML.

CONCORDIAM M. P. XVIII.] *Manuscripta* Concordiam M. P. XVIII. *Longolianum* M. P. XX. & XVIII. *corrigitur.* Concordia *hac, ut arbitror, in* Tribocis *erat: Ammianus libro xvi. C.* 12. *hujus stationis meminit.* Dum hæe aguntor Rex Chonodomarius reperta copia discedendi, lapsus per funerum strues cum satellitibos paucis, eeleritate rapida properabat ad castra, quæ prope Tribuncos, & Coocordiam munimenta Romana fixit intrepidus. *Apparet enim munimentum illud ad Rheni ripas situm fuisse.* SVR.

CONCORDIA.] Simlerus *Concordiae* situm ex Ptolemaeo sumpsit, Valesio in Notit. Gal. non improbatum. Ph. Cluverius in omnia alia abiit, *Drusenheim* ouoc dici pertendens. WESS.

NOVIOMAGVM.] *Speyr.* SIML.

NOVIOMAGVM M. P. XX.] *Manuscripta, & Longolianum* Noviomago M. P. XX. *Ptolemaeo plura hujus nominis oppida constituuntur: ut in* Biturigibus, *juxta* Belgicam, *& in* Nemetibus, *& in* Tricastinis *item. Hac mihi videtur urbs esse* Nemetum, *Germaniae superioris, provinciae Galliae Belgicae, cujus Ausonius Gallus in* Mosellae *carminis initio meminit:*

Et tandem primis Belgarum coospicor oris
Nivomagum, divi castra inclyta Constantini.

SVR.

NOVIOMAGO.] *Spiram* ejus sedem insidere nulla controversia est. Vide Freherum L. II. Orig. Palatin. C. 5. Male vero Surita huc advocavit Ausonii versus, Noviomagum, quod circa Treveros infra habebimus, designantes. Consule Freherum ad Mosellam. WESS.

BINGIO.] *Bingen.* Omittuntur hic inter Noviomagum & Bingium *Bormitomagus, Banconia & Mogontiacum*, quæ postea in itinere a Mediolano per Alpes Cottias Moguntiacum commemorantur: Quod si non interpooantur hoc loco, major distantia Biogii a Noviomago ponenda erit. SIML.

BINGIVM M. P. XXV.] *Numeri in exemplaribus congruunt: oppidum infra* Magontiacum *ad Rheni ripas. Tacitus Hist.* 4. *C.* 70. Tutor Treveris comitantibus, vitato Magontiaco, Bingium concessit, fidens loeo, quia pontem Navae fluminis abruperat. *Non celabo tamen vetusti exemplaris Cornelii Taciti lectionem, quamquam* Andreas Alciatus *vulgata adstipulatur, Ausonii carmine Mosellae confisus, cujus supra meminimus: ita enim in exemplari, quod in Coenobio Carthusianorum* Aulae Dei *asservatur, legimus.* Tutor Treveris eomitantibus, vitato Magootiaco coneessit, fidens loco, & quia pootem vis fluminis abruperat. *Mihi maxime placet Alciati lectio; quam si pro vera agnoscimus, Ausonius* Bingio Navam *trajecit. Ammianus*

ANTVNNACO.	M. P. XVII.
BAVDOBRICA.	M. P. XVIIII.
BONNA.	M. P. XXII.
COLONIA AGRIPPINA. LEG.	
DVRNOMAGO.	LEG. VII. ALA.
	BV-

xviii. C. 2. Et civitates occupatæ sunt VII. Castra Herculis, Quadriburgum, Tricesimae, Nivesio, Bonna, Antunnacum, & Bingio. *In Notitia Provinciarum sub v. s. Duce Moguntiacensi, Præfectus militum* Bingensium, Bingio. SVR.

BINGIO.] Assentior Simlero, in numeris hic peccatum agnoscenti: forte ipsæ intermediæ maosiones cum suis M. P. exciderunt, quod & Ph. Cluverio L. II. G. A. C. 14. visum fuit. Jam si Ausonius Bingio Navam trajecit, ut A. Surita hoc loco commentatut, qui poterit versus

Addita miratus veteri nova mœnia vico

de Argentorato accipi? WEIS.

ANTVNNACO] *Antonaco* vel *Anturnace. Andernach.* SIML.

ANTVNNACO.] Cusani schedæ *Autonnaco*, Vaticanae *Antunago*, Parisioae *Anturnaco*. Decretum Childeberti regis inter Capitul. Reg. Franc. p. 18. *Ita Deo propitiante Antonaco Kal. Mart. Anno XX. regni nostri convenit.* Annales Bertiniani An. IↃCCCLIX. *Inde ad colloquium fratris sui Ludoici regis in insula Rheni inter Anunacum & Confluentes properat. Anturnaco*, quod in MSS. quibusdam ioest, ad recentiorem vocis sonum propius accedit, quo *castellum Anternacum* Annal. Fuldenses appellant. WESS.

BAVDOBRICA.] Liber Notit. *Bodobrica. Bopparten.* SIML.

BAVDOBRICAM M. P. XVIIII.] *Regium exemplar* Bondobrica. *Blandinianum*, & *Neapolitanum* Boudobrica M. P. XVIII. *Longolianum* Bandobrica mpm. XVIIIII. *Sub eodem Duce Moguntiacensi Præfectus militum Ballistariorum* Bodobrica *recensetur. Infra Blandinianum, Neapolitanum & Longolianum* Baudobica *præferunt, nam in Regio desunt illæ mansiones.* SVR.

BAVDOBRICA.] Vossii MSS. *Baudobrica*, margo Fabriciani exemplaris *Bodobriga*. Videtur Baodobrica veram sedem in hoc itinere migrasse: Tabula eam locat inter Bingiom & Confluentes, neque alium ejus situm signavit Notitia Imp. Occid., adeoque ante Antunnacum. Quod si vero *Boppartum* sit, ut viri docti observant, tueri locum suum non poterit, locanda ante Confloentes & Antunnacum. Vide Cl. Cellarium L. II. G. A. C. 3. p. 321. WESS.

BONNA.] *Bon.* SIML.

BONNAM M. P. XXII.] *Tacitus Hist.* 4. *C.* 19. Scripsit Herennio Gallo Leg. 1. legato, qui Bonnam obtioebat, ut arceret transitu Baravos. *Et eodem lib. C.* 62. Postquam desertis Bonnensibus castris, altera se Legio miscuerat. *Et item eodem lib. C.* 70. Legiones à Novesio, Bonnaque, in Treveros, ut supra memoravimus, traductæ. *Ptolemaeo post Agrippinensem Coloniam Bόννα. Ammiano item inter vii. urbes, uti supra meminimus*, Bonna. SVR.

BONNA.] Distantia, quæ Antuonacum inter & Bonnam millium circiter XVIII. est, *Baudobricam* hinc auferendum suadet. WESS.

COLONIA ARGIPPINA.] *Coln.* SIML.

COLONIAM AGRIPPINAM LEG.] *Tacitus libro xii. C.* 27. Sed Agrippina quo vim suam sociis quoque nationibus ostentaret, in oppidum Vbiorum, in quo genita erat, veteranos Coloniam deduci imperat, cui nomen inditum ex vocabulo ipsius. *Et de moribus Germanorum C.* 28. Vbii, *inquit*, quanquam Romana Colonia esse meruerint, ac libentius Agrippinenses, conditoris sui nomine vocentur, origine erubescunt. *&c. forte leg.* non erubescunt. SVR.

COLONIA.] Asseotior doctissimo Bergerio L. III. Viar. Milit. C. 37. *LEG.* de *Leugis* interpretanti. *Legiones* intelligi non possunt, siquidem tot Legiones quot *LEG.* infra recensentur, in Germania non fuerint: ad hoc Legio VII. in Moesia superiore fuit, V. in Dacia, IX. in Hispania, VI. vel io Britannia vel Judaea, X. vero vel in Pannooia superiore vel Moesia, uti ex Dione Cassio L. LV. p. 645. & literatis lapidibus facile est ad commonstrandum. Nomeri *Leugarum* librariorum, qui foedissimis hoc iter maculis infuscarunt, culpa deficiunt. De Taciti loco, quem Surita negandi vocu-

BVRVNCO. LEG. V. ALA.
NOVESIO. LEG. V. ALA.
GELDVBA. LEG. IX. ALA.
CALONE. LEG. IX. ALA.
VETERIS. LEG. VII. ALA.
CAS-

vocula auget, veriora scripsere Gruterus & Gronovius. Wess.

DVRNOMAGVM LEG. VII. ALA] *Regium* Durnomago &c. *Reliqua* Durnomago. Sur.

DVRNOMAGO.] *Durmagen* Ph. Cluverius esse admonet, quod si verum est, denno negligentiæ librariorum specimen exstat: postponi enim Buruneo debuerat. *ALA*, quæ additur, hic stativa habuisse videtur, nec tamen Legionis VII., quippe quæ in Moesie, non Germania, attinuit: præterea Ale I. II. III. quartave sæpe in Notitia ac literatis lepidibus conspicitur, vix vero Ala Legionis VII. aut Legionis cujuscunque. Quod autem Wolfg. Lazius L. I. Rer. Vienn. C. 6. hunc in modum commentatur: *Itaque Antonini Itinerarium post Bonnae & Coloniae Agrippinae enumerationem non Decimae duntaxat ALAVDAE, sed Quintae praterea & Nonae ALAVDARVM eodem in Rheni limite mentionem facit*, id, ut pluribus confutetur, non indiget. Quis enim unquem ALAVDAE cognomen Legionibus, præter V., inditum ineudivit? Wess.

BVRVNGO.] *Burtih*, vicus prope Novesium, quod hodie est *Nüiß*. Siml.

BVRVNGO.] Vossienus *Burungo*, Veticanus *Alaburungo LEG. V.*, adscite è priore versu *Ala*. nunc *Wuringen* dicitur Ph. Cluverio, & qui cum secutus est, Had. Valesio in Notit. Galliae. Wess.

NOVESIVM LEG. V. ALA] *Regium* Novensio Leg. VII. ala. *Blandiniantum* Venensio Leg. v. ala. *Neapolitanum* Novensio leg. v. ala. *Longolianum Blandiniani prafert lectionem. & Novesio corrigitur. Infra eadem uno consensu* Novesium *praferunt. Tacito prater locum, quem proposuimus eodem libro Hist.* 4. C. 33. Aliis, *inquit*, è Novesio, eliis è Maguntiaco universas copias advenisse credentibus: *Et item C.* 62., Legio XIII. cum auxiliis simul deditis à Novesio in Coloniem Trevirornm transgredi jubetur. *In Ammiani vulgatis, uti supra advertimus*, Nivesium. Sur.

NOVESIO.] *Nevensis* MSS. plerique. Vaticanus *Alanevenico LEG. V. Ala*, pari peccato, quo peullo ente. *Castellum Novesium* veteres Anneles appellant, *Nussiam* Ceesarius Heisterbacbensis L. I. Hist. Memoreb. C. 40. *In civitate Nussia, qua quinque milliaribus distat a Colonia civitate magna.* Ubi V. milliaria longe productiora illis sunt, quorum in hoc libello usus est. Infra XVI. M. P. a Novesio Colonia semovetur, quod intervallum paullo est contrectius. Caesarii milliaria M. P. IV. fere peræquant. Wass.

GELDVBA.] *Gelb am Rhein*. Siml.

GELDVBAM LEG. VIII. ALA] *Regium* Gerduba Leg. VII. Ale: *& reliqua* Gelduba Leg. VIIII. ala. *Tacitus Hist.* 4. 26. Nec ausi ed hostem pergere, loco, Gelduba nomen est, castra fecere. *Et eodem libro*, Mox edlatis Geldubem in castra nuntiis. *Et item C.* 35. Cohortes Geldubam perrexere, manentibus, ut fuerent, cestris. *Et item C.* 36. Vocula Geldubam, etque inde Novesium concessit. Civilis cepit Geldubam mox heud procul Nevesio equestri prælio prospere certavit. Sur.

GELDVBA.] Plinio L. XIX. N. H. C. 15. *Gelduba castellum Rheno impositum.* De situ Cluverius cum Simlero consentit. Est & *Geldubae* mentio in Usuardi & Rhabani Martyrologio a. d. XIII. Kel. Jan., sed quæ in Thracie fuisse perhibetur. Wass.

CALONE.] *Gellern*. Siml.

CALONE LEG. VIIII.] Ala Colone *habet Regium exemplar, sed infra* Celone *in itinere à* Lugduno Argentoratum. *In Blandiniano & Longoliano* Calone Leg. VIIII. Ala. *In Neapolitano deest hac mansio, cujus mentionem alibi non reperio.* Sur.

COLONE.] *Golone* Simleri editio repræsentat, *Calone* Vossii exempler, Veticanum *Callone Veteris Leg. XXI.* Nunc vicus est *Kalenhusen*, monitore Ph. Cluverio L. II. G. A. C. 18. Wess.

VETERA.] *Berk*, vel, ut alii, *Santen*. Siml.

VE-

CASTRA LEG. XXX. VLPIA.	
BVRGINACIO.	LEG. VI. ALA.
HARENACIO.	LEG. X. ALA.
ITER A LAVRIACO VELDIDENA.	M. P. CCLXVI. Sic.
OVILABIS.	M. P. XX.
LACIACO.	M. P. XXXII.
IOVAVI.	M. P. XXVIII.
	BI-

VETERA] *Magna in R. hujus mansionis diversitas à reliquis exemplaribus. In eo enim ita legitur*, Ala Veteris Leg. VII. Ala Ge: G. XXX. Vlpia, *Blandinianum* Veteris Leg. XXI. Castra Vlpia Leg. XXX. *& eam praferunt lectionem Neapolitanum exemplar, & Longolianum. Sed arbitror ex una duplicem mansionem factam* Castrorum Vlpiorum *nomine, cum* Vlpiorum Castrorum *mentionem fieri non videam, sed* Vlpiae legionis XXX. *à Ptolemaeo ad* Vetera *constitute:* Castrorum *enim nomen* Veteribus *subauditur. Tacitus Hist.* 4. C. 21. Mittitque legatos ad duas legiones, quæ priore acie pulsæ, in Vetera castra concesserant. *Et eodem infra libro*, Interim Civilis Vetera circumsedit: *Res enim in Belgio gesta à Tacito memoratur. Ptolemaeus sub* Batavoduro *Galliae Belgicae* Οὐέτερα, ἐν ᾗ λεγεὼν Λ. Οὐλπία: *quare ex omnium exemplarium lectione hanc concinnandam, qua praefertur, duxi: neque permittendum, ut ex una statione, duae conflentur.* SVR.

VETERIS.] Libri omnes, quorum nobis usura fuit, *Veteris Leg. XXI. Castra Ulpia XXX.* è Vaticano tamen Em. Schelstrate publicavit, *Castra Leg. XXX. Ulpia.* Ego partim Regium Suritae, partim Vaticanum sequor: nam Regii *Leg. VII.*, seu Leugae fere intervallum æquant, quod nunc inter Calonem & Vetera intercedit. *Santen* occupare Veterum sedem plerique agnoscunt. Vide Pighii Hercul. Prodic. p. 24. & in primis Mens. Altingium in Notit. Germ. Inf., qui tamen cum *Unetvicesimanos* in Veteribus tetendisse ex Itinerario adfirmabat, non satis ad dignitatem Regii libri ejusque cum ceteris omnibus dissensum animum advertisse videtur. WESS.

CASTRA LEG. XXX. VLPIA.] Ita ex Vaticano, cui optimus Suritae liber pæne accedit, rescripsi. Legionem XXX. Ulpiam fuisse dictam, citra dubium est; idem de castris vix apparet. Castra hæc eadem esse ac *Coloniam Trajanam* Pighius Herc. Prodic. p. 34. ex ea potissimum caussa contendit, quod alio itinere inter Vetera & Colon. Trajanam nulla M. P. interponantur: verum hanc difficultatem Tabula, ut suo loco ostendetur, tollit; id vero bene, quod Veteribus Castra hæc vicina faciat. Ph. Cluverius Coloniam Trajanam & Castra Leg. XXX. eadem quoque arbitratus est, & quoniam opinioni Ptolemaeus officeret, illi manum infert violentam, ut vel invitus in hanc sententiam abeat. Sed ea vis est, auctoritate veterum librorum satis confutata. Ch. Cellarius ordinem hujus itineris urget, quo Burginacium *castra Leg. XXX.* statim insequitur, sicut infra alio itinere *Coloniam Trajanam*, quod parum profecto juvabit, cum duæ sequentes mansiones, uti dicetur, hinc abesse debeant. Largimur Coloniam Trajanam esse vicum *Kellen*: at castra Leg. XXX. alia esse & Veteribus vicina secuti Ptolemaeum & Itinerarium adsentimur Amp. Altingio. Hoc & monumenta Veteribus & circa eruta, quæ Pighius & Altingius habent, adfirmant: hoc ipse situs vici *Kellen*, qui nihil, quod castra referat, nullaque Leg. XXX. vestigia servat, constabilit. WESS.

BVRGINACIO.] Vel *Burcinacium. Kranenburg.* SIML.

BVRGINACIVM LEG. VI. ALA] *Regium* Burginnacio Leg. VIS. Ala. *Blandinianum* Burcinatio Leg. VI. *Neapolitanum & Longolianum* Burtinatio Leg. VI. Ala: *cujus mansionis nullam mentionem reperio.* Alaribus *Legionem equitatum designari certum est.* SVR.

BVRGINACIO.] Aut aliunde additæ hæ duæ sunt mansiones, aut, quod credibilius, lacerum hic Itinerarium est. Nam cum itineris caput, illud a Tauruno ad Leg. XXX. tendere præferat, planum atque ante oculos expositum est, mansiones has huic loco esse alienas. Vidit & hoc Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 36.

De

BIDAIO.	M. P. XXXIII.
PONTE AENI.	M. P. XVIII.
ISINISCA.	M. P. XX.
AMBRE.	M. P. XXXII.
AD PONTES TESSENIOS.	M. P. XL.
PARTHANO.	M. P. XX.

VEL-

De utraque inferius, ubi recurrunt, commodius dicetur. De *alis* vero *alaribusque*, si cognoscere plura aveas, consule Nob. Radbod. Schelium ad Hygin. p. 64. Wess.

ARENACIVM.] *Arnheym am Rheyn.* Siml.

HARENACIVM LEG. X] *Regium exemplar* Arenacio. *Reliqua* Aranatlo Leg. x. Ala. *Infra iterum fit mentio* Arenacii, & Burginacii. *Tacitus Hist.* 5. C. 20. Tantumque belli superfuit, ut præsidia cohortium, alarum, legionum modicis vicis quadripartita Civilis invaserit, decimam legionem Arenacii, secundam Batavoduri, & Grinnes Vadamque cohortium alarumque castra. Arenacium *vero earum regionum periti inter* Agrippinensem Coloniam, & Trajectum *urbes, quibus diœceses Episcopales attributa sunt, ultra* Novesium *Rheno adjacentem constituunt.* Sur.

VELDIDENAM M. P. CCLXVI.] *In Regio hujus summa numerus deest: & in reliquis constans permanet. Totius hujus itineris, præter tres ultimas mansiones, ratio eodem constat ordine, itinere à* Lauriaco Augustam Vindelicum. *Neque* Veldidenae, *nobilis in hoc Itinerario mansionis, mentionem ullam reperire potui.* Sur.

VELDIDENA.] Nominis supersunt vestigia in Præmonstratensi cœnobio *Wilden*, non longe ab urbe Oenipontana, uti post Simlerum & Cluverium ostendit Lambecius L. II. Bibl. Vindob. p. 718. Wess.

OVILABIS.] Vossii schedæ *Ovilauis M. P. XX.*, quem numerum cum & ceteri MSS. retineant, placuit restituere, quamvis supra Intervallum paullo minus fuerit adjunctum. Wess.

LACIACO.] Et hoc ex vetustis libris admisimus. Wess.

ISINISCA.] MSS. aliqui *Isinisco*, cum supra *Isinisca* probassent. Wess.

PONTES TESSENII.] *Schofteren.* Siml.

AD PONTES TERSENINOS M.P. XL.] *In Regio* Ad Ponte Tesseninos M. P. XL. *In Blandiniano* Ad Pontes seninos M. P. XL. *In Neapolitano* Ad Pontes tessemos mpm. XL. *Longolianum* Ad potestes senios mpm. XL. & Ad Pontes tessonios *terrigit. Mansionis est nomen mihi incognitum.* Sur.

AD PONTES.] Vossianus pontes hos *Tessenios*, plerique alii *Tessenies* aut *Tessenuios* appellant. *Tessenios* ex Vossiano recepimus, quod vocis vestigia supersunt in vico *Tiessen* ad *Ambram*, uti Cluverius observavit, rejecta Aventini sententia, cui Simlerus accessit; neque longe abit ab hae scriptura Regius MS. Wess.

PARTHANO.] *Partenkirch.* Siml.

PARTHANVM M. P. XX.] *Hac mansio in Regio deest exemplari. Reliqua* Parthano M. P. XX. *praferunt.* Sur.

PARTHANO.] Sequitur Simlerum Cluverius Vindel. p. 16. & bene monet, numeros hic esse depravatos, quibus nullum tamen è MSS. auxilium nascitur. Quod vero addit, verum mansionis nomen videri *Parrodunum*, quoniam Notitia Imp. Occid. in Rhaetia sub dispositione V. S. Comitis ejus provinciæ *Tribunum cohortis prima Herculeae Rætorum Parroduno* statuat, id mihi multo incertissimum videtur; præsertim cum Tabula Itinerario adsentiatur, quamvis *Tarteno* non sine librarii errore scribens. Idem dixero de *Carroduno* Ptolemaei, quam urbem Ph. Cluverius, &, qui vestigia ejus legit, Cl. Cellarius L. II. G. A. C. 7. p. 526., *Parrodunum* esse jubet atque adeo hanc ipsam: nam, ut de MSS. editionibusque taceam, *Καῤῥόδουνον* L. II. C. 15. & 16. probantibus, Ptolemaeus *Carrodunum* in Pannonia superiore locat; *Parrodunum* Notitiæ in Rhaetis fuit circa *Piniana*: mox enim post *Parrodunum* sub eodem V. S. Comite Rhaetiae I. & II. ponitur *Tribunus cohortis quinta Valeriae Frigum Pinianis.* Jam *Φανιάνα* Geographus L. II. C. 12. in Rhaetis agnoscit, neque dubium Ph. Cluverio est, quin ea Notitiæ *PI-*

NIA-

VELDIDENA.	M. P. XXIII.
ITER A LAVRIACO PER MEDIVM AVGVSTA VINDELICVM SIVE BRIGANTIA.	M. P. CCCXI. Sic.
OVILABIS.	M. P. XXVI.
LACIACO.	M. P. XXXII.
JOVAVI.	M. P. XXVIII.
BIDAIO.	M. P. XXXIII.
PONTE AENI.	M. P. XVIII.
ISINISCA.	M. P. XX.
AMBRE.	M. P. XXXII.
AVGVSTA VINDELICVM.	M. P. XXXVII.
ROSTRO NEMAVIAE.	M. P. XXV.
CAMPODVNO.	M. P. XXXII.

VE-

NIANA sint. Sequitur ergo situ nomineque diversa fuisse *Parrodunum* & *Carrodunum*. WESS.

VELDIDENA.] *Wilten, ein Kloster bei Insburg.* SIML.

VELDIDENAM M. P. XXIII.] *Regium* M. P. XXIII. *Blandinianum* M. P. XXII. *Neapolitanum* M. P. XXIII. *Longolianum* XXII. *&* XXIII *corrigitur.* SVR.

PER MEDIVM AVGVSTA VINDELIC. VSQVE BRIGANTIAM M. P. CCCXI.] *In Regio* Per medium Augusta Vindelicum suive Britantia M. P. Sic: *& summa numeri non habetur. Blandinianum* per medium Augusta Vindelicum sive Brigantia M. P. CCCXI. Sic: *& reliqua eandem praferunt lectionem. Mihi satis fieri vera lectioni videtur, si pro* Suive *quod in Regio legitur* usque *legas, &* Brigantiam: *nam ad eam mansionem iter perducit: Praterea mansiones omnes hujus itineris supra recensentur.* SVR.

SIVE BRIGANTIA.] Sic omnes & formis & manu descripti libri, contra quorum consensum non fuit visum reniti. Pergit quidem *usque Brigantiam* iter, sed ea refingendi non est valida caussa. Puto voluisse Itinerarii auctorem ostendere, *per medium* iter esse *Augustam Vindelicum* sive etiam *Brigantiam*, licet quæ mansio illa sit, per cujus *medium* tendendum erat, nunc in obscuro sit. WESS.

OVILABIS.] Vaticanus addit *M. P. XXXVI.* & mox *Ambre M. P. XXXIII.* Vossii vero & Cusani schedæ *Campoduno M. P. XXXIII.* & *Brigantia M. P. XIIII.* WESS.

ITER A PONTE AENI.] Addit Parisiensis MS., *respite, XVIIII. supersunt :* & abundant revera in MSS. atque editis. Schottusne mutaverit numeros an Surita, an duces habuerint scriptos libros, prorsus dubium atque incertum est. Mihi religio fuit, a MSS. recedere. WESS.

TVRO.] MSS. M. P. XLIII. apponunt, non XLIIII. Quæ sit, dixerint alii, neque enim in tenebris tuta via est. WESS.

JOVISVRA.] Vaticanus cum Cusani schedis *Lovisura.* Vir doctus Fabriciano exemplari *Jovis ara* appinxit, admonetque *Jovis aram* videri: atque hanc ego amplecterer, si qua aliunde cognosceremus, hoc nomine mansionem his in oris fuisse. *Aras Sestianas* apud Melam L. III. C. 1. &

Saxa vocant Itali, mediis quæ in fluctibus, Aras

apud Poetam Aen. I. 113. indicio sunt, non esse insolens atque inusitatum, ut *ara* locis nomina faciant. WESS.

CASTRA.] Omnes annectunt M. P. LXII., non XLII., quæ Schottus expressit. Sunt in his tractibus *castra Regina* & *castra Batava*, sed neutra in censum venire possunt, si hæc ad fontes Juvavi, ut M. Velserus in Vindeliciae delineatione sub finem L. I. Rer. Augustan. fecit, adponantur. WESS.

VELDIDENAM M. P. XC.] *In Regio desi*

sun-

VEMANIA.	M. P. XV.
BRIGANTIA.	M. P. XXIIII.
ITER A PONTE AENI AD CASTRA.	M. P. CL. Sic.
TVRO.	M. P. XLIII.
JOVISVRA.	M. P. LXIIII.
AD CASTRA.	M. P. LXII.
ITER A PONTE AENI VELDIDENA.	M. P. XC. Sic.
ALBIANO.	M. P. XXXVIII.
MASCIACO.	M. P. XXVI.
VELDIDENA..	M. P. XXVI.
ITER AB HEMONA PER SISCIAM SIRMI VSQVE	M. P. CCCXI. Sic.
PRAETORIO LATOVICORVM.	M. P. XXXIIII.
NOVIODVNO.	M. P. XXXI.

QVA-

summa numerus: *& in reliquis* M. P. XC. SVR.

ALBIANCVM M. P. XXXVIII.] *Regium* Albianeon M. P. XXVIII. *Blandinianum* Albiano M. P. XXVIIII. *& item Longolianum*: *Neapolitanum* Albiano M. P. XXXVIII: *quo numero summa ratio constat.* SVR.

ALBIANO.] Hoc scripti & editi probant. Videtur mansio ad Aenum fuisse flumen. WESS.

MASCIACO.] Et hoc ex MSS. atque impressis libris libuit instaurare. Solus Cusani codex *Massiaio M. P. XXVII.*; nullus autem *Mastiacum*, quod Schottus in hoc iter inculcaverat. Circa Aenum fuisse, ratio itineris persuadet; tamen facile non est, veros illi terminos circumscribere. WESS.

VELDIDENA.] Plures librorum XVI. M. P. adscribunt: vulgatos numeros cum edito Lugdunensi Vaticanus approbat. WESS.

AB AEMONA] *Plinius L. 3. C. 25. in Pannonia colonias* Aemonam, *&* Sisciam *memorat. Ptolemaeo inter Pannoniam, & Italiam, ejusdem Pannoniae sub Norico* Ἠμῶνα. *In Concilio Aquilejensi Maximus* Aemonensis *Episcopus subscripsit.* Sisciae *vere celeberrima urbis Dion lib. xlix p. 472. meminit.*; *quam Tiberius Caesar obsidione expugnavit, quamque* Colops *fluvius*, *&* Savus *ambiunt*, *Strabo de ea lib. vii. p. 314.* Ἐγγὺς δὲ τῆς Σεγεστικῆς ἐστὶ καὶ ὁ Σάουος φερόμενος, καὶ Σίσκια ... *Plinius l. c.* Colapis, *inquit*, in Saum influens juxta Sisciam, gemino alveo insulam ibi efficit, quae Segestica appellatur. *In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae secunda Ripariensis, Praefectus classis prima Pannoniae Servitii Classis Aegetensium, secunda Pannoniae, nunc* Sisciae: *& Tribunus Cohortis iii. Alpinorum* Sisciae. SVR.

HEMONA.] MSS. *Hemonia*, *Henonia*, *Henona.* Vide quae pag. 129. apposita sunt. WESS.

SISCIA.] Haec in MSS. aliquando nominatur *Sisoia.* SIML.

PRAETORIO LATVMVICORVM.] Vel Praetorio *Late vicorum.* Ptolemaeus simpliciter *Praetorium* nominat. Moletius hodie *Prodanich* nominari scribit. SIML.

PRAETORIVM LATOVICORVM M. P. XXXIIII.] *Regium* M. P. XXXII: *& reliqua* Latovicorum M. P. XXXIIII. *Plinio L. 3. C. 25. in vetustis, & vulgatis exemplaribus*, Latovici. *Ptolemaeo inter urbes superioris* Pannoniae *procul à Danubio sitas*, Παιτώριον *&* Ἀνδαυτόνιον *in eadem* Pannonia *ad meridiem sub* Norico *statuuntur.* SVR.

PRAETORIO.] Vossii schedae *Praetorio Latum vicorum*, Cusani *Praetorio Latovicorum*, quod probum est. Tabula *ad Protoninm M. P. XXXII.* ab Emona, non bene. WESS.

NOVIODVNVM M. P. XXXI.] *Ptolemaeo inter easdem Pannoniae superioris urbes* Νοιόδουνον. SVR.

NOVI DVNO.] Tabula *Novio. dum* M. P. XXXII. a superiore mansione. Data est Lex 4. C. de Fisci debitor. *Noviodunoi*; verum ea urbs in Scythia fuit, ubi & eam vidimus: nam

QVADRATA. M. P. XXVIII.
SISCIA. M. P. XXVIIII.
VARIANIS. M. P. XXIII.
MENNEIANIS. M. P. XXVI.
INICERO. M. P. XXVIII.
SED MANSIO AVGVSTI IN PRAETORIO EST.
PICENTINO. M. P. XXV.
LEVCONO. M. P. XXVI.
CIRTISA. M. P. XII.

CI-

Valens Imp., qui legem jussit, Coss. Valentiniano N. P. & Victore eo in tractu versatus fuit, ut ex Ammiano manifestum est. Hoc *Noviodunum* fuisse videtur ad confluentes Gurciae & Savi. WESS.

QVADRATA.] Vaticanus, Vossianus cum prioribus editionibus hoc præferunt, quibus resistere non placuit, & tanto quidem minus quod Tabula, quæ inter ea & Noviodunum M. P. XXIIII. tantum interponit, consentiat. *Castra* videntur fuisse, quæ *quadrata* Romanos probasse, nemo ignorat. WESS.

SISCIAM M. P. XXVIIII.] *Hæc mansio deest in Regio exemplari: In reliquis congruunt numeri.* SVR.

SISCIA.] In Itineris capite *Sisoia* Vossiano MS., qui nihil hic peccavit, dicebatur. Bertiniani Annales IↃCCCXII. *Scissiam civitatem* appellant. *Constantinus Episcopus Sciscianensis* est apud Ambrosium in Aquileensi Concilio, nihil Benedictinis mutantibus. Meminit Sisciae Dio L. LV. p. 651. *Καὶ τὸ Τιβέριον τὸ τε Μεσσαλῖνον ἐν Συσκίᾳ ἐγχειμαζόντων*, ad quæ Dionis Palmerius Exercitat. p. 263. hæc notat. *Vertit Xylander* Sisciae commorantur; *Vellem nos docuisset, ubi terrarum ea regio jaceat, quæ ab omnibus Geographis ignoratur. Mendum est, sed quid reponendum sit ignoro.* Libuit mihi hæc excerpere nullo doctissimum virum insectandi carpendive studio, sed ut appareat, quam prona magnis etiam viris errandi via sit, ubi aciem ingenii non intenderint. Athanasio Apol. contra Arianos p. 123. atque alibi *Σισκία* provinciæ nomen est, sine dubio male, uti commodiore loco ostendam. Posita urbs erat ad insulam Segesticam, durantque nominis reliquiæ in *Sisak.* WESS.

VARIANIS.] Hanc & sequentem nusquam legere memini: utraque Romanum nomen habet: hæc a Varo aut Vario: altera, si verior Regii libri scriptura sit, a MANNETO, quo nomine plures in Thesauro Gruteriano supersunt. WESS.

MENNEIANAS M. P. XXVI.] *In Regio* Maoneanis M. P. XXVI: *& in reliquis* Menneianis M. P. XXVI. SVR.

INCERO.] Alias *Inicerum.* SIML.

INICERVM M. P. XXVIII.] *Regium* Incero M. P. XXVIII: *& infra in eodem* Nicero. *Blandinianum* Incero, *& infra* Indicero. *Neapolitanum* Incero, *& infra* Lincero. *Longolianum* Incero, *& infra* Inicero. SVR.

INICERO.] Omnes hoc loco *Incero*, at infra *Inicero*, quo fit, ut, quænam verior sit lectio, in ambiguo maneat. WESS.

SED MANSIO AVGVSTI.] In Vossiano legitur: *Sed mansio Augusti in Praetorio est Pecentino*; Cusani liber edit, *sed mansio Augusti in Praetorio Picentino*, ut indicetur praetorium hoc *Picentini* fuisse, non *Iniceri.* Erant in urbibus ad aggerem publicum positis & Palatia & Praetoria: in Palatio Augusti, si itineris ductus ita ferret, manere solebant, Praetoriis ad usus judicum destinatis: nec constans tamen consuetudo fuit, præsertim si a via militari remotiores essent civitates, sicuti L. 2. C. Th. Ne quis in Palatiis argumento est. *Ordinarii*, inquiunt Imp., *in remotis ab aggere publico civitatibus, si Praetoria non sunt, metu legis adempto, quæ de Palatiis lata est, in ædibus, etiamsi Palatii nomine nuncupentur, commanendi habeant facultatem.* Ubi vide doctissimum ejus Codicis interpretem Jac. Gothofredum. WESS.

PICENTINO.] Neque hanc neque sequentem qui præter Itinerarium commemoraverit novi. WESS.

CIR.

CIBALAS.	M. P. XXII.
VLMOS.	M. P. XXII.
SIRMI.	M. P. XXVI.
ITER A VINDOBONA POETOVIONE.	M. P. CLXXXIV. Sic.
AQVIS.	M. P. XXVIII.
SCARABANTIA.	M. P. XXXI.
SABARIA.	M. P. XXXIIII.
ARRABONE.	M. P. XX.
ALICANO.	M. P. XL.

IN

CIRTISA.] Vel *Certissa*. SIML.

CIRTISAM M. P. XXI.] *Deest hac mansio in exemplari Regio: Et in Blandiniano & Longoliano* Cirtisa M. P. XII. *& hoc* Cirosa XV. *corrigit. In Neapolitano* Ciroso mpm. XV. *Ptolemaeo inter urbes Pannoniae inferioris sub Danubio sitas Κίρνοτα.* SVR.

CIRTISA.] Cusani MS. *Cirosa* M. P. XV., qui cum, si oumeros spectes, Vaticanus, Vossianus priscæque editiones pulchre consentiunt: XII. tameo M. P. in margioe Fabriciani libri conspiciuntur. Tabulæ *Certis*, *Certissa* Ravennati L. IV. C. 19. dicitur. WESS.

VLMOS M. P. XXII.] *Supra* Vlmis Cibalas M. P. XXIIII. *tribuuntur: at hoc itinere* M. P. XXII. SVR.

SIRMI.] *Sirmi* constanter fere nostri libri, quomodo Lex unica C. Th. De frumeoto Carthag. dicitur *Sirmi* data: appingunt præterea Vossii & Cusani schedæ M. P. XXIII., anteriori vero Vossianus MS. M. P. XXXII. cum vetustis editis, sed contra veoiente & vulgatos numeros adfirmante Vaticano. Ad hoc Parisinus monet, *Respice & hic XVIIII. supersunt*, quod a vero non longe abesse, si ad calculos sedeas, reperies. WESS.

ITER A VINDOBONA.] Vide ut librarii omnia sibi in hoc libello permiserint, qui io Vossiano *Vindolbono*, in Vaticano a *Vindobono*, in aliis aliter scribere sustinuerint. Adeo passim mutant quadrata rotundis nihil pensi habentes. WESS.

AQVIS.] Wolfg. Laxius Styriae oppidum *Furstenveld* esse arbitrabatur. Rectius Ph. Cluverius inibi locat, ubi vulgari aquarum calidarum vocabulo *Baden*, XVIII. circiter M. P. a Vienna, ounc frequentantur. Est ergo in numeris commissum. WESS.

ARRABONAM M. P. XX.] *Regium* Arrabone M. P. XVIII: *& statim* Arrabona. *Reliqua* Arrabone M. P. XXI *& postea* Arrabona. *Supra de ea mansione mentio facta est.* SVR.

ARRABONE.] Non est, quod Surita opinabatur, eadem atque illa mansio, quam supra habuimus: illa Daoubio, ubi Arrabo illi jungitur, erat adposita: hæc in mediterraneis sedem habuit, notans Arrabonis hoc loco trajectum fuisse. WESS.

ALICANVM IN MEDIO CVRTA M. P. XL] *In Regio dua ex una mansione concinnantur, hoc modo:* Alicaoo M. P. XL. in medio Cuurtavione M. P. XXXII *& reliqua ad mansionem* Salle *in eo desiderantur exemplari, nulla lacuna relicta. Blandinianum* Alicano M. P. XL. In medio Curta pœtavio0e M. P. XXXII *& eodem modo in Neapolitano, & Longoliano, sed post* Alicanum, *seu* Hilicanum, *ut statim adscribitur*, in medio Curtam *oppidum relinqui, in hoc Itinerario instituto more designatur: quemadmodum ex pluribus mansionibus supra adparet. Ptolemaeo in inferiore* Pannonia, *prima inter urbes, qua sub* Danubio *sunt*, *Κύζις conlocatur.* SVR.

ALICANO.] Omnes MSS. miro quodam conseosu *Alicano M. P. XL.*, quem spernere non ausus fui. Ductus itineris eo loci fuisse suadet, ubi *Rakelspurg* conspicitur, Ph. Cluverio monente. Quod vero vir doctissimus *Raclitanum* verum mansionis esse nomeo pertendit, id mihi probabile oon videtur: nam quamvis infra diversimodis scribatur, ea prægnans caussa nou est, ut ex recentiore oomine novum aliud cootra veterum librorum voluotatem effingatur, præsertim cum bella diu continuata, geotiumque migrationes multa in his rebus mutarint. WESS.

IN MEDIO CVRTA.

POETOVIONE.	M. P. XXXI.
ITER A POETOVIONE CARNVNTO. M. P. CLXXIIII. Sic.	
HALICANO.	M. P. XXXI.
SALLE.	M. P. XXX.
SABARIA.	M. P. XXXI.
SCARABANTIA.	M. P. XXXIIII.
CARNVNTO.	M. P. XXXVIII.
A SABARIA BREGETIONE.	M. P. CII. Sic.
BASSIANA.	M. P. XVIII.
MVRSELLA.	M. P. XXXIIII.

AR-

IN MEDIO CVRTA.] Hæc magna librorum concordia præponuntur Poetovioni. Ptolemaei Κύρτα, *Curta* hæc esse nullo potest modo: ponit eam ad Danubium inter Arrabonis confluentes & Bregetionem. Hanc non longe a Poetovione disjunctam alibi offendisse non memini. Scio *Curtas* Κόρτας ævi recentioris scriptores de tentoriis principumque aulis adhibuisse; verum is vocis usus Itinerario est posterior. WESS.

POETOVIONE.] MSS. hanc lectionem, literatis lapidibus non ignoratam, hoc probant loco: est in Thesauro p. IↃCCLXVI. 2.

C. CASSIVS
C. F. PAPIRIA
INGENVVS
POETOVIONE.

Supra p. 129. *Pataviene* præoptaverunt, ubi vide. WESS.

ITER A POETAVIONE.] CLXIIII. M. P., quæ in Suritae editione insunt, nusquam inveni. MSS. M. P. CLXXIIII., quæ restituimus, præferunt. WESS.

HILICANVM M. P. XXXI.] *Hæc mansio in Regio deest exemplari: Blandinianum & Longolianum* Hilicano M. P. XXXI: *cum supra* Alicanum *prætulerint. Neapolitanum* Helicanum M. P. XXXI. SVR.

HALICANO.] Hoc ex Vaticano & Parisiensi libro, cum quibus Lugdunensis editus conspirat, amplexati sumus. Ceteri *Heclicano*, *Haeclicano*, *Hilicano* ostentant. WESS.

SALLE M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar: & item Neapolitanum: Blandinianum vero & Longolianum* Selle M. P. XXX. *& in Longoliano* Solie *corrigitur. Ptolemaeo in Pannonia superiore inter urbes à Danubio remotas prima memoratur* Σάλα. SVR.

SALLE.] Meminit oppidi Ravennas L. IV. C. 19. *Salla*, *Aravena*, *Savaria*. Fuit, modo recte omnia dimensus Ph. Cluverius fuerit, ubi nunc *Fustenveld* locum occupat. WESS.

SABARIA.] Est in libris turpissima discordia. *Savavia*, *Sauavia*, *Sataria*, *Sauciva*, quod Simlerus secutus est, *Savaivia*, ut Lugduni vulgarunt, passim offerunt. Recte Surita hinc *Sabariam* formavit, neque neglexit, quamvis serior, in Norico p. 27. Ph. Cluverius. Vetus sed lacera inscriptio in Diar. Italic. C. XXVI. p. 338. Montfauconii: POSTVMIVS FLORENTINVS SAVARIA. IVLIVS RESTITVTVS SAVARIA. Plura alibi produximus. WESS.

BASSIANAM M. P. XVIII.] *Ptolemaeo inter urbes* Pannoniae *inferioris sub Danubio sitas* Βασσίανα. *In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae secunda Ripariensis recensetur Tribunus Cohortis I. Thracum civium Romanorum capite* Basensis. SVR.

BASSIANA.] Ptolemaei urbs cognominis hæc esse non poterit, quippe supra p. 131. inter Sirmium & Taurunum interposita. Hanc nondum inveni: nam *Caput Basensis* Notitiæ ipso nomine aliam sese prodit. WESS.

MVRSELLAM M. P. XXXIIII.] *Consentiunt exemplaria in hunc numerum: & Ptolemaeo item inter urbes ad Danubium sitas*, Μουρσέλλα. *In Notitia* Marsoniae *&* Mursae *fit mentio, non tamen* Mursellae. SVR.

MVRSELLA.] Est *Mursella*, sive *Mursa minor*,

ARRABONA.	M. P. XX.
BREGETIONE.	M. P. XXX.
A SABARIA ACINCO.	M. P. CLXVIII. Sic.
MESTRIANIS.	M. P. XXX.
MOGENTIANIS.	M. P. XXV.
CAESARIANA.	M. P. XXX.
OSONIBVS.	M. P. XXVIIII.
FLORIANA.	M. P. XXVI.
ACINCO.	M. P. XXX.

A SO-

minor, In Hierof. Itinerario, fed x. M. P. circiter a Murfa majore diverfa, atque adeo longe alia: fcio Jac. Gothofredum ad L. I. Cod. Theod. De Judaeis, quæ *Murgillo* perhibetur data, illam H. Itinerarii eandem atque hanc fuiffe arbitratum; fed haud dubie vir eruditus alibi fuit occupatus, cum ita cenferet. Equidem noftram adhuc quæro, nifi fi Ptolemaei Μυρσέλλαν, quam L. II. C. 15. in hac vicinia habet, hanc effe velis, quod mihi non improbabile fuit vifum. WESS.

BREGETIONEM M. P. XXX.] *Regium* Brecentione M. P. XXX. *Blandinianum & Longolianum* Bregetione M. P. XXX. *Neapolitanum* Bregione. *Ptolemaeo in fuperiore Pannonia inter urbes juxta Danubium fitas* Βρεγαίτιον. *Ammianus de Valentiniani Imperatoris morte libro* XXX. C. 5. Impigre motus peragrata fluminis ripa, castrisque præfidio competenti munitis, atque castellis, Bregetionem pervenit. *Supra mentio facta eft, ex Notitia Provinciarum fub Duce Valeriae Ripenfis Prafecti Leg. I. Adjut. cohortis v. partis fuperioris* Bregetione. SVR.

M. P. CLXVIII.] *Regium* M. P. CLVIII. *Blandinianum* M. P. CLXVIII. *Neapolitanum* M. P. CLXVIIIII & *Longelianum* CLXVIII: & CLXVIIII: *fed cum in nullo fui numeri fumma congruant, Blandiniani, qua ad veram proxime accedere videtur, prætulimus: neque nostri judicii erit, quippiam in ea varietate adferre, quod ubi lateat error, non conftet.* SVR.

M. P. CLXVIII.] Hos numeros margo Fabriciani exemplaris oftendit adfcriptos: ceteri fummam unis millibus auctiorem faciunt; imo Parifinus notat, *Respice, hic duo fuperfunt.* WESS.

MESTRIANIS.] Nomen eft MESTRIO, quicunque demum fuerit: Thefaurus Gruterianus plures habet; cetera denfis obfita tenebris funt. WESS.

MOGENTIANIS.] Neque hanc, nifi in Itinerario, usquam legere memini. Bertius cum Ptolemaei *Magniana*, nullo ufus argumento, componit. Adduntur præterea in quibusdam MSS. & Lugdunenfi exemplari M. P. XXXV., aliis ut Vaticano & Margine Fabriciani libri vulgatos numeros recipientibus. WESS.

CAESARIANAM M. P. XXX.] *Habet Regium auferendi cafu: & Blandinianum & Neapolitanum* Caefarea M. P. XXX. *Longelianum* Caefaria M. P. XXX. SVR.

CAESARIANA.] Dedimus hoc Regio codici, ne quid mutaretur: nam *Caefarea* noftris MSS. & editis vetuftioribus probatur. WESS.

OSONIBVS M. P. XXVIIII.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* M. P. XXVIII. SVR.

OSONIBVS.] Omnes fine diffenfu M. P. XXVIII. Quæ nunc fit, in tam pertinaci omnium de *Ofonibus* filentio quis temere finiet. WESS.

FLORIANAM M. P. XXVI.] *Regium habet auferendi cafu: & reliqua item* Floriana M. P. XXVIII. *Mihi fuspicio injecta eft, hanc effe manfionem, qua in Notitia provinciarum* Florentia *cognominatur. Nam fub Duce Provincia Valeriae Ripenfis, Equites fagittarii Altino, nunc in Burgo contra* Florentiam *recenfentur: & item præfectus Claffis Iftricae* Florentiae; *atque* Florianam, & Florianae *legendum effe.* SVR.

FLORIANA.] Incertiffima eft Suritae opinio: neque enim nobis conftat, fueritne manfio Danubio adpofita. Et fi liqueret, quo argumento probabitur, Notitiam Imp. Occid. ex Itinerario effe juvandam? Wolfg. Lazii de hac manfione ineptias Ch. Cellarius excuffit L. II. A. C. 8. p. 566. WESS.

A SO-

A SOPIANIS ACINCO.	M. P. CXXXV. Sic.
PONTE SOCIORVM.	M. P. XXV.
VALLE CARINIANA.	M. P. XXX.
CORSIO SIVE HERCVL.	M. P. XXX.
JASVLONIBVS.	M. P. XXV.
ACINCO.	M. P. XXV.
ITER A SOPIANIS BREGETIONE.	M. P. C. Sic.
JOVIA.	M. P. XXXII.
GVRTIANA.	M. P. XXV.

HER-

A SOPIANIS ACINCVM M. P. CXXX.] *In Regio* CXXVI: *& reliqua* CXXXV. *& tamen in Regio ultima* Acinci *mansio deest, & reliquorum inter se numeri congruunt, ac recte summam* M. P. CXXXV. *conficiunt: ut merito ea sit praeferenda. De* Sopianis *Ammianum arbitror loqui, libro xxviii. C.* 1. Maximus, *inquit*, regens quondam Romae vicariam præfecturam, apud Sopianum, Valeriae oppidum, obscurissime natus est patre tabulario præsidialis officii orto à posteritate Carporum, quos antiquis excitos sedibus Diocletianus transtulit in Pannoniam. SVR.

A SOPIANIS.] In MSS. *a Sopianas* inest, & *Aquinquo* aut *Acinquo*, de quo utroque supra suo loco dictum est. WESS.

PONTE SOCIORVM.] Haud scio an in amne factus fuerit, quem vulgus Carassium vocat, famoso Ludovici regis morte. Vide N. Isthuanfii L. VIII. Hist. Hungar. p. 82. & 87. WESS.

GORSIVM SIVE HERCVLEVM M. P. XXV.] *In Regio* Gorsio sive Ercull M. P. XXX: *& in Blandiniano* Corsio sive Hercul. M. P. XXX. *& eandem lectionem praeferunt libri Longoliani. In Neapolitano exemplari* Gursio sive Hercul. M. P. XXX. *legitur.* SVR.

GORSIO.] Vossianus, *Cursio sive Hercul.* Vaticanus, *Gorcio sive Hercul:* alii, *Corsio sive Hercul.* è quibus mansionem ab Hercule fuisse nominatam satis apparet. Habet Notitia Imp. Occid. in Provincia Valeria *Auxilia Herculensia ad Herculem.* WESS.

JASVLONIBVS.] MSS. atque editi *Lasulonibus. Jastiliones* in Laevini Torrentii codice Ortelius invenit. Vulgatum est in margine Fabriciani exemplaris. WESS.

BREGETIONEM M. P. C.] *In Regio* M. P. CX: *& in eo mansiones* Herculia *&* Flotiana *desunt. Reliqua* M. P. C. *& numeri cum summa congruunt.* SVR.

JOVIAM M. P. XXXII.] *Hujus mansionis mentio fit in Notitia Provinciarum sub Duce Valeriae Ripensis: nam Tribunus cohortis* Joviae *recensetur.* SVR.

JOVIA.] Vaticanus cum Lugdunensi edito *Lovia: Jovia* melior est, a Diocletiano Jovio, ut simile vero est, nuncupata. Cognominem mansionem habuimus p. 130., ubi vide. WESS.

GVRTIANA.] *Gustiana* Lugduni vulgarunt: *Gurtiana* MSS. Est apud Ptolemaeum *Curta*, quam nostram esse voluit Wolfg. Lazius, parum attendens ad locorum intercapedinem, quæ utramque disjungit. *Curtam* Geographus L. II. C. 16. Danubio circa Bregetionem apponit: hæc in mediterraneis fuit. Vidit hoc quoque Ch. Cellarius L. II. C. A. C. 8. p. 566. WESS.

HERCVLIA.] Mihi dubium non est, quin mansio nomen invenerit aut a Maximiano *Herculeo*, aut e militibus *Legionis VI. Herculeae*, quam in his oris hiberna habuisse ex Notitia Imp. Occid. cognovimus. WESS.

DE ITALIA PER ISTRIAM IN DALMATIAS] *Hunc titulum manuscripta & Longolianum exemplar, confecto itinere à* Sopianis Bregetionem *praeferunt, qui mihi in alienum irrepsisse locum videtur. Itinera enim quinque, quae ordine consequuntur, intra Pannonias perduci videmus: & sextum à Sirmio in Liburniam, & Illyrici maritima Salonas perducitur: & haec itinera nihil ad Dalmatias pertinent, cujus regiones ad mare Adriaticum spectant: &* Pannoniae *ad Septentriones vergunt. Certe eo loco melius, ni fallor, conveniet, quo Iter ab* Aquileia per Istriam *extra*

HERCVLIA.	M. P. XX.
FLORIANA.	M. P. XV.
BREGETIONE.	M. P. VIII.

DE ITALIA PER ISTRIAM IN DALMATIAS.

ITER A SISCIA MVRSA.	M. P. CXXXIIII. Sic.
VARIANIS.	M. P. XXIIII.
AQVIS BALISSIS.	M. P. XXXI.
INICERO.	M. P. XXV.
STRAVIANIS.	M. P. XXIIII.
MVRSA.	M. P. XXX.
A POETOVIONE SISCIA.	M. P. C. Sic.
AQVAVIVA.	M. P. XVIIII.
PYR-	

tra mare Salonas *dirigitur: atque ideo in eum rejecimus locum.* SVR.

DE ITALIA.] Hæc Simlerus quoque induxit. Mihi, quantumvis elienissima huic loco sint, quod MSS. ea omnes offerrent, exprimenda visa sunt, ut specimen negligentiæ librariorum exstaret. Quas autem *Dalmatias* MSS. vocant, eas *Delmatias* antiquiores dixissent. Est PR. PR. PROVINCIAE DELMAT. in lapide apud Rod. Carum L. III. Ant. Hispal. C. 36., unde Gruteriana inscriptio p. CCLVI. 2., quæ eadem, corrigenda est. Plura ex literatis monumentis Ursatus L. I. Monum. Patavin. C. 7. p. 270., vel potius, unde is sua hausit, L. Pignorius Epist. Symbol. 27. coacervavit. Graecis sæpenumero idem in vocabulo sonus placuit. ΔΕΛΜΑΤΙΑ & ΔΕΛΜΑΤΟΙ in codice Xiphilini Coisliniano leguntur. ΔΕΛΜΑΤΙΑΝ plures habent libri in Paulli 2. Timoth. C. IV. 10. Neque aliter olim fuit in Appiani Illyric. p. 6. *Καὶ συνέλαβον ὅμως ἐς πόλιν Δελμίνιον· ὅθεν ἄρα καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῖς ἐς Δαλματέας, οἷα Δαλμάτας ἐτράπη·* manifestum enim ex verborum ordine & sententia est, priore loco Δελμάτας Appianum scripsisse. Hæc vero Appiani verba cum Stephanus in Δάλμιον respexerit, parum sane prudenter Th. Pinedo Graeca scriptoris verba antiquitatem nobis invidisse, quæ a D. Hoeschelio Augustae Vindelicorum provulgata legere atque evolvere licet, esseverat. WESS.

VARIANAS M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXII, *reliqua* XXIIII: *quo numero recte summa* CXXXIIII. *conficitur, qua in Regio, ut in reliquis, præfertur.* SVR.

VARIANIS.] Supra M. P. XXIIII. a Siscia disjungebantur. Castra Variana a *VARIO* dicta Ch. Cellarius fuisse putat L. II. G. A. C. 8. p. 566. Quod ut verum esse potest, incertum tamen est, a *VARIO*ne an *VARO* sint appellata. WESS.

AQVAS BALISSAS M. P. XXXI.] *Regium* Aquis Balissis M. P. XXXI. *Blandinianum* Aquis Balissis M. P. XXX. *Neapolit.* Aquis Balissis M. P. XXX. *&* *Longolianum* Aquis Basillis M. P. XXX. *&* Basissis *corrigitur.* SVR.

AQVIS.] Cusani schedæ *aquis Basissis.* Forte *Basillis*, quod Longolianus agnoscit, præstat, ut *aquæ* a *BASILLO* sive *BASILLA*, quo titulo plures in literatis lapidibus, sint nomen nactæ. WESS.

STRAVIANIS.] Hanc, si Itinerarium excipias, qui memoraverit, vix quemquam novis atque hoc illi cum pluribus aliis Pannoniae mediterraneae locis commune est: quod fit, ut in cœca noctis caligine erremus. WESS.

SISCIAM M. P. CX.] *Habet Regium exemplar: & tum numeri mansionum ejus, quos adposuimus, summam* M. P. CXX. *conficiunt: & in reliquis* M. P. C. *legitur, neque eorum ratio constat.* SVR.

A POETOVIONE.] Omnes libri, quorum excerptis utimur, pariter ac priores editiones M. P. C., quem numerum sequi libuit. WESS.

AQVAVIVAM M. P. XXXVIIII.] *Regium exemplar habet auferendi casu: & reliqua* Aqua-

viva

PYRRI.	M. P. XXX.
DAVTONIA.	M. P. XXIIII.
SISCIA.	M. P. XXVII.
A SABARIA VINDOBONA.	M. P. LXXXVIII. Sic.
SCARABANTIA.	M. P. XXXIIII.
MVTENO.	M. P. XVIII.
VINDOBONA.	M. P. XXXVI.
ITER AB ACINCO CRVMEROQVE CASTRA CONSTITVTA SINCIO.	M. P. XLII. Sic.
VLCISIA CASTRA.	M. P. VIIII.
CIRPI MANSIO.	M. P. XII.
AD HERCVLEM CASTRA.	M. P. XII.
SALVA MANSIO.	M. P. IX.
ITER A SIRMIO CARNVNTO.	M. P. CCCXI. Sic.

VL-

viva M. P. XVIII. *In reliquis mansionibus omnium congruunt numeri.* SVR.

AQVA VIVA.] Pari omnes consensu M. P. XVIIII. apponunt, nec longe ea absunt a XX. M. P., quibus alio itinere p. 130. distantiam Poetovionis & Aquae vivæ finivit WESS.

PYRRI.] Ita MSS. plerique, Vossianus tamen *Pirri*: unde a Pyrrhone, celeberrimo Epiri rege, seu alio quovis, an *piro* mansio cognomen acceperit, dubium est. Habet Tabula scripta XL. fere M. P. ab Aqua viva *Piretis*, pro quo Itiner. Hierosl. *Peritur*, quod focte cum hoc componi oportet. WESS.

DAVTONIAM M. P. XXIIII.] *Regium exemplar habet auferendi casu: & in reliquis* Dautona *legitur. In Ptolemaei libris in superiore Pannonia, inter urbes ab Danubio remotas* Ἀνδαυτώνιον *memoratur: quæ forte* Δαυτόνιον *est.* SVR.

DAVTONA.] Sic formis & manu scripti libri; sequor tamen Regium. Ptolemaei Ἀνδαυτόνιον Wolfg. Lazius huc quoque retulit, sed dubia, uti mihi quidem videtur, conjectura: nam & nimia opus est mutatione, & dissident in vocabulo MSS.; Coislinianus enim Ἀνδαυτόνιον præfert. WESS.

M P. LXXXVI.] *Habet Regium exemplar, & Neapolitanum. Blandinianum* LXXXVIIII. *quod* Muteno XVIIII. M. P. *tribuit: & item Longolianum, sed* XVIII. *corrigit. Ha quatuor mansiones ordine eodem p.* CCXXXIII. *à* Sirmio Lauriacum *diversis numeris interjiciuntur.* SVR.

ITER AB ACINCO &c.] *In Regio*, Iter ab Acino Cruneroque castra constituta sunt M. P. XLIII: *cum ejus exemplaris numeri summam conficiant* XLII. M. P. *Blandinianum* Iter à Bicinco Crumeroque castra constituta. Sintio M. P. XLII. *Neapolitanum*, Item abicinquo crumeroque castra constituta sentio M. P. XLII. *Et Longolianum* Iter à Cinco Crumeroque castra constituta Scintio mpm. XLII. *Mihi hic titulus prave inscriptus videtur; præsertim quod mansionis* Solvae *nomen desit, quo iter ab Acinco perducitur, & Crumeri item mansio, per quam iter dirigi innuitur, inter reliquas non recenseatur; cujus supra ad Lacum felicis in medio constitutis pag.* CCXLVI. *mentio facta est: atque ea regione* Crumeri castra *constituta esse, satis hoc itinere adparet, quòd* Vlcisiae, & ad Herculem castrorum *nomen adjicitur.* SVR.

ITER AB ACINQVO.] Excerpta MSS., quibus utimur, maxima concordia juxta ac vetustæ editiones edunt: *Iter ab Icinquo Crumeroque castra constituta Sincio.* Hinc Simlerus *ab Acinquo* sive *Acinco* non male procudit. Cetera mutare non sustineo, veritus ne quid ex audacia in veritatem committam. Fieri quidem potuit, ut primæ mansionis locum occuparint *Castra constituta Sincio*, numeris negligentia exscriptorum deperditis: potuit etiam, ut *Castra constituta Sincio* fini itineris cum suis M. P. auferrentur. Sed quis hæc, nisi aliunde certiora cognoscamus, decernere ausit? WESS.

ULCISIA CASTRA.] Haud scio, quid Surritam Schottumve impulerit, ut *Ulcisiam* nobis, con-

VLMO.	M. P. XXVI.
CIBALIS.	M. P. XXIIII.
MVRSA.	M. P. XXII.
ANTIANIS.	M. P. XXIIII.
SOPIANIS.	M. P. XXX.
PONTE MANSVETINA.	M. P. XXV.
TRICCIANA.	M. P. XXX.
CIMBRIANIS.	M. P. XXV.
CRISPIANA.	M. P. XXV.
ARRABONA.	M. P. XXV.
FLEXO.	M. P. XXV.
CARNVNTO.	M. P. XXX.
ITER A SIRMIO SALONAS.	M. P. CCLXXVI. Sic.

BV-

contra venientibus MSS., obtruderent. Licet enim alibi lecta non sint, nihil erat, cur displicerent. WESS.

CIRPIN MANSIO M. P. XII.] *Ptolemaeo inter urbes Pannoniae inferioris ad Danubium sitas* Σαλὰα Κάρπις: *pro* Σαλὰα, *uti ego arbitror*, Κάρπις. Cirpis *in Notitia Provinciarum sub Duce Valeriae Ripensis fit hoc modo mentio. Equites Dalmatae* Cirpi. *Auxilia Fortentia* Cirpi. Solvae *item sub eodem Duce, cuneus equitum scutariorum* Solvae. *& equites Mauri* Solva. *Plinius inter Noricorum urbes* Solvense *oppidum commemorat. Lib.* 3. *C.* 24. SUR.

CIRPI.] Pulchra a Surita Ptolemaei Κάρπις immutatam arbitror: eamdem enim atque hanc esse, ordo itineris persuadet. Eruditissimus Ch. Cellarius L. II. C. 8. p. 559. cum Ptolemaei *Carpi Carporum vicum*, quo de Ammianus L. XXVII. C. 5., composuit, quod factum nollem. Eundem vicum G. Pancirolus ad Notitiam Imp. Occid. ab hac mansione nihil differe censuit. Atqui *Carporum vicus* in Moesia fuit, uti ex Ammiano & J. Capitolino in Balbino C. 16. facile colligas; *Carpi* vero Ptolemaei & *Cirpi* Itiner. ac Notitiae in inferiore Pannonia, sive Provincia Valeria; igitur situ diversissima. WESS.

AD HERCVLEM CASTRA M. P. XII.] *Mansionis* ad Herculem *in Notitia provinciarum sub eodem Duce Valeriae Ripensis fit mentio: nam Equites Dalmatae* ad Herculem, *& auxilia* Herculanensia ad Herculem *recensentur.* SUR.

SALVA MANSIO.] Ita Basileae Simlerus exprimi jussit, ueque hilum Vossii Cusanique schedæ dissident. Rectum autem esse, locuples testis Ptolemaeus est, qui ante *Carpin* sive *Cirpin* Σαλῦα, *Salva.* Merito igitur Th. Reinesius Cl. I. Inscript. p. 33. *Salvam* Itinerario ac Notitiæ restituendam censuit: namque *Solvense oppidum* Plinii, quod passim huc pertinere ajunt, aliud est. Hoc in Norico fuit, Plinio testificante, superautque in nostra tempora nominis vestigia in agro, quem *das Solfeld* vocant, inter *montem S. Helenae* & *Clangfurt.* *Salva* vero in Pannonia, non longe a Danubio. Vide Lambecium L. II. Bib. Caesar. p. 677. Jam si *Salwar* reliquias *Salvae*, ut Lazius opinabatur, servat, oportet AEDILE SALVAE scribas in Thes. p. IↃCCCII. 2. cum eruditissimo Reinesio.

PONTE MANSVETINA.] Restituimus hoc ex MSS., magna conspiratione id probantibus. *Pontem Mansuetianum*, quem Schotti editio dabat, nusquam offendimus. Supra hoc fere situ *Pontem Sociorum* vidimus. WESS.

TRICCIANA.] *Tricejana* Vossii MSS., alii *Trictiana*, ut Lugdunense exemplar. Vulgatum secutus est Simlerus, nec discrepat margo Fabriciani libri. WESS.

CIMBRIANIS.] A *Cimbris* mansionem nomen fuisse indeptam non improbabilis Wolfg. Lazii suspicio est. WESS.

ITER A SIRMIO SALONAS M. P. CCLXXVI.] *Regium* M. P. CCLXXXIIII: *&* *reliqua* CCLXXVI. SUR.

 BV-

BVDALIA.	M. P. VIII.
SPANETA.	M. P. VIII.
VLMOS.	M. P. X.
CIBALIS.	M. P. XXII.
CIRTISA.	M. P. XXIIII.
VRBATE.	M. P. XXV.
SERVITTI.	M. P. XXIIII.
AD LADIOS.	M. P. XXIIII.

AEMA-

BVDALIAM M. P. VIII.] *Manuscripta, & Longolianum auferendi casu. Eutropius L. 9. C. 4. Decium Imperatorem è Pannonia inferiore* Budaliae *natum perhibet: tametsi* Bubaliae *legitur. Idem erratum Chronicon D. Hieronymi occupavit, cum prodit Decium è Pannonia inferiore* Eudaliae *natum. In vetustissimo D. Laurentii ejusdem Chronici exemplari, quod ego cum vulgaris contuli,* Burdali *legitur.* SVR.

BVDALIA.] Certa est præstantissimi Suritae conjectura, quam Eutropii MSS. & Graecus interpres stabiliunt. In Hieronymi Chronico Ill. Scaliger & Miraeus *Budaliae* vulgarunt. *Vicus* fuit *Sirmiensium*, veluti Victor testificatur. WESS.

SPANETAM M. P. VIII.] *Habent Regium & Neapolitanum exemplar, auferendi casu. Blandinianum & Longolianum* Hispaneta M. P. VIII: *sed in hoc* Spaneta *corrigitur.* SVR.

SPANETA.] *Hispaneta* Vaticanus & vetustæ editiones. Tabula gravi errore *Ulmospaneta*, binis mansionibus in unam conflatis. Rectius Itin. Hierosolym. *Spaneta* M. P. VIII. a *Vedulia*, quæ Budalia est. Verum nomen videtur *Hispaneta*, quod in *Spaneta* abiit: æque uti ex *Hispania* & *Hispano Spaniam* & *Spanum* finxerunt: exemplorum abunde dabit Joan. Rhodius in Lexico Scriboniano, quibus, si quæ necessitas foret, præter alia plura hoc Sisennae jungi posset ex Nonii Marcelli Cap. penult. *Galli materibus, Spani lanceis configunt:* ita enim Mercerus recte refinxit: nam *Suevi*, quos vulgo probant, & *Suavi* Jani Vlitii ad Gratii Cyneg. ℣. 118. a veterum librorum scriptura, in qua *Sani*, longius abeunt: neque jam dico, *Lanceam* uti Hispanicum verbum sic & telum fuisse ex Varronis auctoritate apud Gellium L. XV. N. A. C. 30., ad alia enim properamus. WASS.

CIRTISA.] *Cirtisia* est in libro Parisino & vetustioribus editionibus: idem in Ravennate legi, ante monuimus. WESS.

URBATE M. P. XXV.] *In manuscriptis & Longoliano exemplari legitur.* SVR.

URBATE.] A Tabula scripta & Vaticano hoc probatur: reliqui cum priscis editis *Urbatae* WESS.

SERVITTI.] Vel *Serunti*. Liber Notit. *Servitium.* SIML.

SERVITIVM M. P. XXIIII.] *Regium & Blandinianum* Servitti M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Servitei M. P. XXIIII. *Longolianum* Serunti M. P. XXIIII *& in eo* Servitei *corrigitur.* SVR.

SERVITTI.] *Servitei* Cusani schedæ, Vaticanae *Servitti*, Parisienses *Servito*. Tabula *Servitio M. P. XXIII. ab Urbate*, assentiturque, si numeros respicias, Vaticanus. Id dubium est, sitne Notitiæ Imp. Occid. *Servitium* idem atque nostrum? Vir Cl. Cellarius L. II. Geog. A. C. 8. p. 566. ex ea caussa negat, quoniam *Classis* inibi fuisse dicatur, sedemque adeo ad *Savum* habuerit, cum hoc ad Dalmatiae fines pertinuerit. Mihi, pace manium ejus dictum sit, aliud videtur. *Servitium* Tabulæ sine controversia nostrum est: id flumini *Savo* assidebat. Circa *Servitium* via militaris in bina diverticula scinditur, quorum alterum in Dalmatiam tendit, estque prima ejus a *Servitio* mansio *Ad fines*. *Fines* vero alii cum intelligi nisi Dalmatiae non possint, apertum est, *Servitium* extra Dalmatiam fuisse. Ceterum *Servitti* ex veteri more, de quo Pierius Valerianus ad Aen. I. 251., pro *Servitii* scriptum est: quare imprudenter *Servittim* in Schotti editione formarunt. WASS.

AD LADIOS M. P. XXIIII.] *In Regio & Blandiniano exemplari legitur, & Longoliano. Neapolitanum* Ad Latlios M. P. XXIIII. SVR.

AD LADIOS.] Hanc mansionem legere non

AEMATE. M. P. XIX.
LEVSABA. M. P. XIII.
SARNADE. M. P. XVIII.
SILVIAE. M. P. XXIIII.
PELVA. M. P. XVIII.
AEQVO. M. P. XVII.
SALONAS. M. P. XXI.

DE

noo recordor. Nam LADEITINI, qui ioter milites Dalmatas apud Gruterum p. ICLXXIII. I. memorantur, ab insula *Ladesta*, sive *Ladesto*, de qua Stephanus, nomeo habent. Neque huc referri *Latium* potest, qood in Illyrico Xenocrates *de Alimento ex Aquatil.* C. 19. habet: maritimum enim est, non, ut hoc, in mediterraneis. Audiamus Xenocratem. φέρει δ' ὁμοίως τούτοις ὁ Ἰόνιος κόλπος κατ' Ἰλλυρίδα καὶ Σαλώνας καὶ Λάτιον. Vertit Rosarius: *His similes Jonium mare juxta Illyrida, Hetruriam, Salonas & Latium producit.* At quis unquam audivit sinum Jonium Hetruriam & Latium alluere? nunquam id Xenocrati in mentem venit, non ignaro, quodnam Tyrrhenum esset mare, ut ex C. 2. apparet. Putem aut Λάδεσταν eum scripsisse, aut certe Ἄκτιον, cujus C. 26. commeminit. WESS.

AEMATE M. P. XVIIII.] *Regium* Aemate M. P. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Aemate M. P. XVIIII. *Neapolitanum* Emate M. P. XVIIII. SVR.

AEMATE.] Vatic. *Emate M. P. XXVIII.* In Tabula pariter & Ravennate L. IV. C. 19. *Lamatis.* Nominis vestigia in *Imatz* durare videntur. WESS.

LEVSABAM M. P. XIII.] *Habent Regium exemplar, Blandinianum & Neapolitanum* Leusava M. P. XIII: *Longolianum* Lausana M. P. XIII. SVR.

LEVZABA.] Cusani MSS. *Leusana M. P. XIV.* Alii *Leusava.* Tabula vulgato assentitur, sed X. M. P. tantum adnectens. WESS.

SARNADE.] Nemo unus *Sarnadam* a Schotto expressam obtulit, sed *Sarnade* aut *Sarnadae.* Tabula *Sarnte*, longiore tamen a praecedenti intervallo. WESS.

SILVIA.] Hæc forte est Ptolemaei *Salvia.* SIML.

SILVIA.] Sic MSS. aut *Silviae*: *Salviam* Ptolemaei eandem atque hanc esse, nondum apparet: tutum sane non est, contra omnes MSS. *Salviam* ex Simleri conjectura cum Schotto Suritave in hoc iter importare. WESS.

PELVA.] Et hoc ex libris instauravimus, *Pelvim* Suritae valere jubentes: neque enim nostri arbitrii est, locorum nomina, licet barbara, ad notiora Latinorum vocabula conformare. WESS.

AEQVVM M. P. XVII.] *Regium* Equo M. P. XVII. *Reliqua veram retinent lectionem*, Aequo *enim præferunt: ut sit oppidum, quod inter urbes Dalmatiae mediterraneas* Coloniæ *cognomento est* Αἰκουον Κολώνια *Ptolemaeo.* SVR.

AEQVO.] Est & hujus coloniæ in lapide memoria Thes. p. CCCLXXXII. 4.

P. CELSENIO CONSTANTI
DECVR. COL. DALMATIAE
CL. AEQVO.

Ad hoc, testatur Ligorius tabellam aheneam, inventam Aequi in Dalmatia, inscriptamque his fuisse verbis:

VI. VIR. AVGVSTALIS. D. D.
QVINQVEN. II.
AEQVANT. IIII. VIR.

Vide Gudii Inscript. p. XXV. 4 Verum AEQVANT., nisi si in voce vitium sit, hinc formari non potuit. Præterea DEC. COL. AEQVENS., sive, ut Thes. p. XXX. 3. dicitur, AEQVENS., qui a Th. Reinesii Clas. XIII Inscript. 45. & Ch. Cellario huc refertur, ad Daciam pertinet, uti alibi diximus. Vide & Thes. p. XII. 8. WESS.

SALONAS M. P. XXI.] *Hæc mansio in Regio deest exemplari. Reliqua in numero itidem conveniunt. Plinius Lib. 3. C. 22. ex vetustis exemplaribus, in* Liburniae *descriptione*, Salona Colonia ab Iader CXII. M. P. *tametsi in Toletanae bibliotheca exemplari* CCXII. *legitur. Ex inscriptione item vetusti lapidis dedicationis ara,*

DE ITALIA PER ISTRIAM IN DALMATIAS.

ITER AB AQVILEIA PER ISTRIAM EXTRA MARE SALONAS. M. P. CXCVIII. Sic.
FONTE TIMAVI. M. P. XII.
TERGESTE. M. P. XII.
NIN-

ex Salonis *Patavium advecti, numero singulari.*

IIS. VOLENS. PROPITIVS. MIHI.
COLLEGISQ. IVLIAE.
SALONAE.

Caesari plurium numero Salonae, *libro iii. de Bello Civili C.* 8. Hoc confecto negotio è Salonis ad Orici portum, stationes, litoraque omnia longe lateque classibus occupavit. *Auctori Commentarii Alexandrini C.* 43. Salona. Adeo, *inquit*, est è barbaris contemptus, ut Salonam se recipiens in oppidum maritimum, quod cives Romani, fortissimi fidissimique incolebant, in agmine dimicare sit coactus. *Notum est Lucani carmen, lib. iiii. vers.* 405.

Quà maris Hadriaci longas ferit unda Salonas,
Et tepidum in molles Zephyros excurrit Iader.

Ptolemaeo in Illyridis *ora maritima* Σάλωνα Κολώνια. *Stephanus diversum oppidum* Salonam à Selonis *commemorat:* Σάλωνα πόλις Ἰλλυρίας, τὸ ἐθνικὸν Σαλωνίτης, ἔστι καὶ Σαλῶναι πόλις Δαλματίας, ὧν Σαλωνιὸς τὸ ἐθνικόν. SVR.

SALONAS.] In monumentis literatis apud Gudium p. XXVIII. 8. COL. IVL. MART. SALONA & p. VIII. 2. et Thes. p. XXXII. 12. dicitur. Σάλωνες Procopio L. I. B. G. C. 16. Σαλώνη Appiano Illyr. p. 6. Σάλωναι Xenocrati: atque hoc vulgo receptum fuisse testis Hieronymus est Epist. ad Marcellam p. 705. Nov. Edit. *Unde &*, inquiens, *saepe interpretes variant, cujus rei exemplum nos in lingua nostra habere possumus, Athenas, Thebas, SALONAS.* Nec discordent, quae ad Jerem. II. 12. commentatus est. Vide alia apud Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 18. p. 615. Urbs eversa est e Gothis, suntque hec de re insignia scriptoris S. Domnii Vitae verbe C. ult. *Postea vero Gothorum irruptione diruptis funditusque eversis Salonis, contives ad proximas insulas confugerant; ac deinde reversi in Diocletiani aedificio, quod tribus ferme millibus a Salonis distat, SPALATVM appellatum, sedem sibi posuerunt.* Longe tamen elie Imp. Constantinus Porphyrogennetus De Administ. Imp. C. 30. refert, etiem visa vero similia Joan. Lucio L. I. Regni Dalmat. C. 9. WESS.

IN DALMATIAS.] Diximus ante de insititiis his verbis Id negligendum non erat, plures Dalmatias illis indiceri, periter ut in Notitia Imp. Occid. & Cassiodoro Senatore L. VII. 24. atque alibi. Quia tamen I. & II. Dalmatie, quod sciam, nusquam memorantur, non male Joan. Lucius L. I. Reg. Dalm. 6. censuit, Dalmatias quosdam dixisse, quod commodissime in *maritimam* & *mediterraneam*, utramque montibus disjungentibus, dividerentur. WESS.

ITER AB AQVILEIA.] *Huic titulo praetulimus, ea quae supra in alienum locum effluxerant:* De Italia per Istriam in Dalmatias, *ea ratione, quam commemoravimus.* SVR.

M. P. CXCVIII.] *Regium* Iter ab Aquileia per Istriam Salonas M. P. CI. *Librarii manifesto errore, quod arbitratus sit, hoc iter ab* Aquileia Polam *perduci: cum maritimum trajectum sinus* Liburnici, *qui ab Antonino interjicitur, tanquam aliud subsequi iter videret. Blandinianum & Longolianum* Iter eb Aquileia per Histriam extra mare Salonas M. P. CXCVIII. *Neapolitanum* CXCVIIII. *Plinius* Aquileiam Coloniam XII. M. P. *à mari sitam perhibet.* SVR.

M. P. CXCVIII.] Vatic. Cusanique liber cum vetustis editis unis M. P. summam adaugent. WESS.

FONTEM TIMAVI M. P. XII.] *In hunc numerum consentiunt exemplaria: & infra Regium* Ab Aquileia ad Timavi fontem XII. M. P. *tribuit: & reliqua* XVI. M. P. Timavi *hunc* fontem *à Strabone L.* 5. *p.* 215., *& Virgilii carmine Aeneid. I.* ℣. 249. *explicari plane video: cum* Timavum portum, *&* Lacum, *miro decore* memo-

NINGVM. M. P. XXVIII.
PARENTIVM. M. P. XVIII.
POLAM. M. P. XXXI.

TRA-

memorabilem describit: ſeptemque fluviatilis aqua fontes, mare ſtatim irrumpentes, lato & profundo fluvio: è quibus reliquos, uno duntaxat excepto, ſalſas habere aquas Polybium aſſerere: locumque ipſum maris fontem, *&* matrem *ab indigenis cognominari. Virgilius novem celebrat* ora, *unde* vaſto cum murmure montis

It mare præruptum & pelago premit arva ſonanti.

Huic rationi omnino adverſus, & repugnans, Pomponius: Interfluit, *inquit*, Timavus, novem capitibus exſurgens, uno oſtio emiſſus. *Plinius tamen* Oſtia Timavi *appellat.* Svr.

FONTE TIMAVI.] *Ponte Timavi* eſt in Pariſinis ſchedis, & Baſileenſi editione, & forte verius. Virgilius, quod Surita opinatus eſt, haud ſane Melae Pomponio adverſatur: ejus quippe *ora novem* eadem ſunt atque hujus *capita novem*, ſicuti L. Pignorius Orig. Patavin. C. 13. oſtendit. Wess.

TERGESTE M. P. XII.] *Pomponio L.* 2. *C.* 4. Tergeſte intimo in ſinu Hadriae ſitum finit Illyricum. *Plinius Lib.* 3. *C.* 18. *ex pervulgatis libris*, Tergeſte Coloniam XXIII. M. P. ab Aquileia diſtare *tradit: & hoc Itinerario* XXIIII. M. P. *diſtat: ut plane legendum in Plinio arbitrer* XXIIII: *vetuſta certe exemplaria* XXXIII. *præferunt. Strabo libro v.* Tergeſte *caſtellum ab Aquileia* CLXXX. *ſtadia diſtare tradit.* Svr.

TERGESTE.] Non aſſentior doctiſſimo Suritae, numeros Plinianos augenti: ſi quid enim in Plinio peccati eſt, utique etiam in Strabone, cujus ſtadia CLXXX. rationibus Plinianis melius reſpondent, quam Itinerario. Meminit urbis præter alios Appianus parum honeſte habitus Illyr. p. 9. Ἀκυληΐαν δ' ἐπέδραμον καὶ Τεργεστὸν, Ῥωμαίων ἄποικον ἐσκύλευσαν· vertit Candidus: *Aquileiam quoque excurrere & Tergium Roman. Coloniam depradati ſunt.* Tu mecum Τέργεστον refinge, quod & in Vaticano codice reperiri ex verſione Steph. Gradii, quam ſuo Dalmatiae & Croatiae Regno adjunctam voluit J. Lucius, manifeſtum habemus. Urbis nomen recentior ætas paullatim mutavit, *Trigeſtum*, *Tregeſtum*, *Trieſtumque* formans. *Severus Epiſc. S. Eccleſiae Trieſtinae* actis Synodi Gradenſis ſcribendo adfuit, eſtque indicio nomen, quo nunc eſt, ſatis antiquum videri. Wass.

NINGVM.] Vel *Mingum*. Hodie *Mugia*. Simi.

NINGVM.] Vatic. *Higum*. Alibi mihi obvium fuiſſe non ſuccurrit: incidit autem diſtantia in oppidum, quod *Humago* vocant. Wess.

PARENTIVM M. P. XVIII.] *Regium* Parentium M. P. XVIIII. *Reliqua* Parentium M. P. XVIII. *Plinius lib.* 3. *C.* 19., Oppida Iſtriae civium Ro. Aegida, Parentium. *Ptolemaeo item juxta* Polam *in Iſtria* Παρέντιον. Svr.

PARENTIVM.] Urbis hujus præſul Gradenſi concilio interfuit, neque infrequens ejus mentio eſt in Andreae Danduli Chron. L. V. C. 5. & VI. C. 9., ubi *Iſtriae civitatem* nuncupat, in qua & nominis veſtigia ſervat. Wass.

POLAM M. P. XXXI.] *Strabo libro viii. usque ad* Polam *Iſtriae urbem ſua atate Imperatores Italiae terminos promoviſſe auctor eſt: qui ab intimo ſinu ſtadiorum circiter octingentorum ſint. Plinius Lib.* 3. *C.* 19. *in pervulgatis libris*, Parentium, Pola, quæ nunc Pietas Julia, quondam à Colchis condita, abeſt à Tergeſte, C. M. P. *ſed in vetuſtis* Neſactium *oppidum à Tergeſte, non* Polam C. M. P. *diſtare videtur.* Svr.

POLA.] Numeri Pliniani videntur corrupti & in L. M. P. mutandi. A Colchis conditam eſſe Callimachus noto Epigram. adfirmat:

Οἱ μὲν ἐπ' Ἰλλυρικοῖο πόρου χάσσαντες ἐρετμὰ,
Λᾶα παρὰ ξανθῆς Ἁρμονίης ὄφιος
Ἄστυρον ἐκτίσσαντο· τὸ μὲν φυγάδων τις ἐνίσποι
Γραικὸς, ἀτὰρ κείνων γλῶσσ' ὀνόμηνε ΠΟΛΑΣ.

Qui poſtquam Illyrici tetigerunt litoris oras,
Serpentis flava qua lapis Harmonies,
Moenia fundarunt, Grajus qua nomine poſſit
Exulum, at illorum ſermo vocare POLAS.

Sic ea numeris adſtringebam, non ignarus Cel. R. Bentleio ultimam ſecundi verſus vocem pravam fuiſſe viſam, atque in τάφον commutandam, ut Callimachus per πέτρον λᾶα *lapidem*

TRAJECTUS SINUS LIBURNICI JADER USQUE STADIA. CCCCL.

BLANDONA.	M. P. XX.
ARAVSA.	M. P. XX.
PRAETORIO.	M. P. XXX.
TRAGVRIO.	M. P. XVI.
SALONAS.	M. P. XIII.

AB AQVILEIA PER LIBVRNIAM SISCIAM M. P. CCXIII.

Sic.

FON-

pidem sepulchralem designaret: constat ea quidem ratione sententia, nec tamen vulgatis melior; præsertim cum fabulentur Harmoniam in serpentem lapideam abiisse, & in his locis durasse. Nonnus L. XLIV. Dionys. 117.

Ἁρμονίη κ Κάδμος ἀμειβομένοιο προσώπου
λαΐνεον ἤμελλον ἔχειν ὀφιώδεα μορφήν.

& L. XLVI. 366.

—— —— οἷς χρόνος ἕρπων
Ὀππότε πετρήεσσαν ἔχειν ὀφιώδεα μορφήν·

Verum in viam atque adeo ad Polam, cui Cusani MS. M. P. XXI. non recte addit. WESS.

JADER.] Nunc *Zara*. SIML.

JADER.] *Jaderam* alii appellant: Coloniam Augustus deduxisse videtur, unde *Parens Coloniae* in monumento, quod inibi superare Joan. Lucius L. I. Reg. Dalmat. C. 5. auctor est, dicitur:

IMP. CAES. D. F. AVG.
PARENS. COLONIAE. MVRVM
ET. TVRRIS. CIRCVMDEDIT.

Plinius Jaderam ab Salona Colonia abesse ait in Harduini editione L. III. C. 22. M. P. CXII. In aliis, ut vetere Parisiensi, M. P. CCXXXIX. In MS. Vaticano, cujus J. Lucius meminit, M. P. LXXXXII. Ex qua discordia pæne suspicer LXXXXIX. M. P. olim fuisse, consensisseque adeo Plinium Tabulæ atque Itinerario. WESS.

STADIA CCCCL.] *Omnia exemplaria in hunc stadiorum numerum trajectus sinus* Liburnici *consentiunt.* Stadiis *Graci, at Latini auctores navigationum mensuras definiunt. Marcus Cicero unus nobis, ut illi Cato, sit pro centum millibus. Ad Tironem scribens Epist.* 2. Tertio die abs te ad Alyziam accesseramus. Is locus citra Leucadem stadia CXX. *Ac post navigans Leucadem tenuit, atque inde Actium: Inde Corcyram navigavit:* Et à portu, *inquit, Epist.* 9. Corcyraeorum ad Cassiopen stadia CXX. processimus. *Ea ratione in Itinerario maritimo Antonini navigationes* stadiis *peragi traduntur.* SUR.

STADIA.] Accedo Surirae. Sidonius Apollinaris L. II. Ep. 2. *Ipse autem secundum MENSURAS, quas ferunt, NAUTICAS in decem & septem stadia procedit.* Vide ibi Savaronem. WESS.

BLANDONA.] Ptol. *Flavona*, vel potius *Blanona.* SIML.

BLANDONAM M. P. XX.] *Manuscripta & Longolianum* Blondona M. P. XX. *Ptolemaeo inter urbes* Liburniae *in* Illyrico Βλανόνα. *Praeterea mihi in mentem venerat, eandem esse* Blandenonam, *apud Ciceronem ad Q. Fratrem. L.* 2. *Epist.* 15. A. D. IIII. Non. Jun. quo die Romam veni, accepi tuas litteras, datas Placentiae: deinde alteras postridie, datas Blandenonae: *ut Illyrico Q. Frater Caesaris Legatus, eo praeesset tempore.* Illyricum *enim cum Galliis Caesar consulari imperio obtinuit: ac fieri posse arbitrabar, ut ex* Parentio, *Istriae oppido civium Romanorum, quod à* Blandenona LI. M. P. *aberat, librarii in* Placentiam *verterint: Neque me ab ea opinione divellere poterat vetustiorum librorum consensus, in quibus etsi* Placentiae *legitur*, Blandenonae *tamen nomen retinent; sed plurimum Caroli Sigonii, & Dionysii Lambini auctoritati tribuendum video, qui apud Ciceronem pro* Blandenonae, Laude Nonis *legendum arbitrantur.* SUR.

BLANDONA.] Habet hoc situ XX M. P. ab Jadera Tabula *Sardona*, quæ *Scardona* est: parum abest, quin hanc nostram esse existimem.

FONTE TIMAVI.	M. P. XII.
AVESICA.	M. P. XII.
AD MALVM.	M. P. XVIIII.
AD TITVLOS.	M P. XVII.
THARSATICO.	M. P. XVII.
AD TVRRES.	M. P. XX.
SENIA.	M. P. XX.

AVEN-

mem. De ea sic Plinius L. III. C. 22. *Liburniae finis & initium Dalmatiae Scardona, in amne eo, XXII. M. P. a mari. Dein Tariotarum antiqua regio:* ubi omnino *Antariatarum* refingendum est; nam *Deottariotarum*, quod Dalecampius ex MSS. producit, & *Dein Ant Tariatarum*, ut in Vaticano Joan. Lucius L. I. Reg. Dalm. C. 2. reperit, id citra dubium faciunt. WESS.

ARAVSA.] Ptol. *Arauzona.* nunc *Suonigra.* SIML.

ARAVSAM M. P. XX.] *Ptolemaeo inter urbes Liburniae mediterraneas, in qua regione* Blanonam *collocat*, Ἀῤῥυζῶνα, *forte pro* Ἀῤῥυῶνα. SVR.

PRAETORIO.] In Istria circaqua Praetoria fuisse plura Cassiodorus Senator L. XII. Var. E. 22., scripta provincialibus Istriae, his verbis edocet. *Praetoria longe lateque lucentia, in margaritarum speciem putes esse disposita; ut hinc appareat, qualia fuerint illius provinciae majorum judicia, quam tantis fabricis constat ornatam.* WASS.

TRAGVRIVM M. P. XVI.] *Regium* Tragurio M. P. XV: *& Reliqua* XVI. *Plinius Lib.* 3. C. 22. *inter urbes Liburniae* Tragurium civium Romanorum, marmore notum, recenset. Tragurium *inter nobiliores ejus sinus insulas Strabo commemorat: & Ptolemaeus inter eas, quae Dalmatiae adjacent, insulam & urbem.* SVR.

TRAGVRIO.] Urbem hanc ab Attila fuissa occupatam And. Dandulus L. V. Chron. C. 5. prodit. Meminit ejus Polybius Leg. CXXIV. Τέτραγύριον vocat Imp. Constantinus De Administ. Imp. C. 29., additque in insula esse, quae angustissima cervice continenti cohaeret. Adde Sponium Itiner. tom. I. p. 71. WESS.

SISCIAM M. P. CCXIII.] *In Regio summae numerus deest. Blandinianum & Longolianum* M. P. CCXIIII. *Neapolitanum* CXIII. SVR.

AB AQVILEIA.] MSS. CCXIII. M. P. praeferunt: notat praeterea Parisinus, *R. hic III. supersunt.* WESS.

AVESICA.] Alias *Anesica*; hodie, ut quidam volunt, *Scenasechie.* SIML.

AVESICA.] Cusani MSS. *A Vesica. Anesica* Abr. Ortelius in Torrentii codice reperit. WESS.

AD MALVM M. P. XVIIII.] *Regium* XIIII. *Blandinianum & Longolianum* XVIIII. *Neapolitanum* XVIII. SVR.

AD MALVM.] M. P. XVIII. Cusani & Vaticaane schedae. Vide de hac & superiore Ph. Cluverium L. I. Ital. A. C. 20. WASS.

AD TITVLOS M. P. XVII.] *Regium* XII. *& reliqua* XVII.. SVR.

TARSATICO.] Hujus Ptolemaeus etiam meminit, atque, ut quidam volunt, *Arsia* est, Plinio dicta, finis Italiae. Nunc *S. Maria de Transiarch.* SIML.

THARSATICVM M. P. XVII.] *Regium* Tarratico M. P. XVII. *& reliqua* Tharsatico M. P. XVII. *Ptolemaeo in Illyridis ora maritima* Ταρσατική. SVR.

TARSATICO.] Tabula *Tarsatica*, ut Ptolemaeus & Plinius. *Tarsaticam Liburniae civitatem* Annales Reuberi, Bertiniani & Pithoei An. IↃCCCXIX., *Tarsaticum* & *Tarsaticam* vitiose Dandulus L. VII. Chron. C. 13. 15. appellat. Nunc *Tersatz* sive *Fiume.* Rudera vetusti operis, in hujus vicinia superantis, describit Comes Marsilius tom. II. Danubii Pannon. p. 75. WASS.

AD TVRRES.] Habet hanc & sequentem in numeris concordans Tabula. De *turribus* diximus p. 135. WESS.

SENIAM M. P. XX.] *Regium* Senia M. P. XXIIII. *& reliqua* M. P. XX. *Ptolemaeo item inter easdem urbes* Σένια. SVR.

SENIA.] Neque eam Plinius praeteriit. Est in Thes. p. CCCLXXII. 7. lapis, qui SENIAE

& PLEB.

AVENDONE. M. P. XVIII.
ARVPIO. M. P. X.
BIBIVM. M. P. X.
ROMVLA. M. P. X.
QVADRATA. M. P. XIIII.
AD FINES. M. P. XIIII.
SISCIA. M. P. XXI.

ITER AB AVGVSTA VINDELICVM VERONA. M. P. CCLXXII. Sic.

& PLEB. SENIENSIVM meminit. Servat ejus vestigia *Segna*. WESS.

AVENDONE.] Alias *Vendum*. SIML.

AVENDONEM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. VII. *& reliqua* XVIII. SVR.

AVENDONE.] Straboni L. VII. p. 314. Οὐενδῶν, sive ut in MSS. est, Οὐενδὼ: unde *A Vendone* hic scribendum & in Tabula, quæ eam XX. M. P. Senia disjungit, foret, ni Αὐενδεάται in Appiani Illyr. p. 9. vulgato quodammodo succurrerent. WESS.

AVRVPIO.] Vel *Arupium*. *Aursperg*. SIML.

ARVPIO.] Straboni Ἀρούπιον. Appiano Illyr. p. 9. Ἀρουπινοὶ δὲ, οἱ πλεῖστοι καὶ μαχιμώτατοι τῶνδε τῶν Ἰαπόδων εἰσὶν, ἐκ τῶν κωμῶν ἐς τὸ ἄστυ ἀνῳκίσαντο. *Arupini, qui horum Japodum numero & fortitudine excellunt, ex vicis in urbem migrarunt*. Indicat urbem genti fuisse cognominem, quare Ἀρουπινοὶ præfero. WESS.

BIBIVM.] Vel *Bibium* vel *Bilbilis*. *Billigraz*. SIML.

BIBIVM.] Sic omnes MSS. nostri. *Bibilin* Simleri nusquam offendi, nec bonam credo. Fuit hoc loco *bivium*, via sese secante in bina diverticula, quorum alterum in Dalmatiam, ut in Tabula, alterum in Pannoniam, quod hoc est, pergebat. Vide Tabulam, quæ licet *bivium* non habeat, verum me suspicari ostendet. WESS.

QVADRATA.] *Quadranta* vel *Quadrata*, ut supra in Itinere ab *Hemona Sirmium*. SIML.

QVADRATVM XIIII.] *In Regio, Blandiniano, & Longoliano* Quadrata: *& in Neapolitano* Quadranta. *Sed cum supra eadem bis summo consensu* Quadratum *præferant, & exemplaria Notitiæ provinciarum eam obtineant dictionem*, Quadrati *nomen retinendum judico. Neque quemquam moverit, quod supra in itinere ab Aemona per Sisciam Sirmium* Quadrata Sisciam M. P. XXVIIII. *adsignentur, & hoc* XXXV. M. *numerentur: cum illud directo itinere, nullo in medio oppido relicto, confici videatur: & in hoc itinere ad mansionem, quæ* ad Fines *erat, deflexerit*. SVR.

VERONAM M. P. CCLXX.] *Regium* CCLXIII *& reliqua* CCLXXII. SVR.

ITER AB AVGVSTA.] Cusani MSS. & Lugdunense exemplar *A Baucia Vindelicum Verona*, pessime. WESS.

ABVZACO.] *Fussen*. SIML.

ABVZACVM M. P. XXXVI.] *Regium* Abuzam M. P. XXXVI. *Blandinianum & Longolianum* Abuzaco M. P. XXXVI. *Neapolitanum* Abuzato M. P. XXXVI. Abusiacum *oppidum esse Rhaetiae prima perhibetur*. SVR.

ABVZACO.] Ptolemaeo Ἀβουδίακον, Tabulæ *Avodiaco*, quod discrimen ex solenni literarum D & Z permutatione natum est. Consentit Itinerario Vita S. Magni C. 28. *Invenerunt ambo sarcophagum optimum lapideum, a quodam duce antiquis temporibus nomine* Abuzaco *constructum, qui & ipsum castrum construxit, & a suo nomine similiter* Abuzacum *vocavit*. Est & *Vinum de Apozace* ex Donatione Dagoberti in Chron. Augustano Part. II. C. 1. Nunc *Fussen* esse viris doctis convenit. WESS.

PARTHANVM M. P. XXX.] *Nunc* Bartenkirch *in Vindelicis esse traditur*. SVR.

VELDIDENAM M. P. XXX.] *Deest hæc mansio in exemplari Regio. Supra* Parthano Veldidenam M. P. XXIII. *adsignantur & hoc itinere* XXX: *tanta est itinerum diversitas*. SVR.

VELDIDENA] Visi sunt numeri ab Augusta ad hanc usque urbem Lambecio L. II. Bib. Caesar. p. 719. pravi ob milliarium lapidem, qui ante Praemonstratensium monasterium *Wilden*, ubi olim Veldidena, superat, & Imp. Septimium Severum VIAS. ET. PONTES. REST. AB. AVG. MIL. PAS. CX. docet apud

ABVZACO.	M. P. XXXVI.
PARTHANO.	M. P. XXX.
VELDIDENA.	M. P. XXX.
VIPITENO.	M. P. XXXVI.
SVBLAVIONE.	M. P. XXXII.
ENDIDAE.	M. P. XXIIII.
TRIDENTO.	M. P. XXIIII.
AD PALATIVM.	M. P. XXIIII.
VERONA.	M. P. XXXVI.

ITER

Pighium Herc. Prodic. p. 168. atque huic ego accederem, modo certum esset, lapidem eo situ semper fuisse. WESS.

VIPITENO.] *Stertzingen* vel *am Lug*, vicus juxta Pirenaeum montem, *den Brenner*. SIML.

VIPITENO.] Cusani MSS. *Vipeteno*, Tab. *Vepiteno*. De situ cum Simlero nihil litis est Ph. Cluverio. WESS.

SVBLAVIONE.] *Brixen*. SIML.

SVBLAVIONE.] Sic etiam Tabula, quamquam XXXV. M. P. apponens. Recte vero Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 122. *sub Savione* scriptum primitus fuisse opinatur: atque hoc postulat *Ingenuinus de Sabione* toties Paullo Diacono, Andreae Dandulo & Landulpho Sagaci memoratus; in primis autem Diploma Conradi II., vulgatum in Metrop. Salisburgensi, quo Imp. se tradidisse testatur Brixinensi Ecclesiæ *Comitatum quondam Welfoni commissum, ab eo scilicet termino, quo usque longissime porrigitur in valle Enana cum Clausa SVB SAVIONE.* Nunc *Säben* appellant, unde in Carm. de Episc. Sabionensibus, publicato a Mabillonio Analect. p. 347. Nov. Ed.

Hac sedervallis Noricanae dicta Sabana,
Ingenuinus habens primo quam rexerat almus.

Plura vide in Commentario Historico de Ingenuino ad V. Januar. magni operis Sanctorum. WESS.

ENDIDE.] *Endidaium*, *Innye*. Germanis *Neumarkt*. SIML.

ENDIDAS M. P. XXIIII.] *Adponimus, quod in Regio recto casu* Endidae *legatur*. *In reliquis* Endide M. P. XXIIII. SVR.

ENDIDAE.] Plerique MSS. *Endide*; tamen *Endidei* Lugduni vulgarunt. Distantia ut circa *Bolzanum* fuisse credamus facit. WESS.

TRIDENTO.] *Trient*. SIML.

TRIDENTVM M. P. XXIIII.] *Strabo*, Lepontios, & Tridentinos, & Stonos, *qui Italiam tenerent, superioribus annis latrocinari memorat. Plinius L. 3. C. 16. ab iis* Tridentinas Alpes *cognominat, Rhaeticumque oppidum appellat. Ptolemaeus* Cenomanis *attribuit. Ammianus libro XVI. C. 10. de Constantio*, Tricesimo postquam ingressus est die, IIII. K. Jun. ab urbe profectus, per Tridentum iter in Illyricum festinavit. SVR.

AD PALATIVM.] *Palazo*, vicus dirutus. SIML.

AD PALATIVM M. P. XXIIII.] *Dion libro liii. p. 480. inter honores Augusto decretos, perhibet, ut ante ipsius domum* in Palatio *lauri statuerentur. Nam Imperatoris ædes* Palatium *cognominabantur: non quod ita constitutum decreto esset, sed quod in* Palatio *Caesar habitaret; ibique praetorium ejus sisteretur: & multum splendoris domus ejus ab eo monte acciperet, propterea quod in eo quondam Romulus inhabitasset. Nam etsi alibi Imperator domicilium suum conlocaret, tamen id quoque* Palatii *nomen obtinuit. Inde Mediolani, Ravennae & Aquileiae, atque aliis in locis, Caesarum domus* Palatia *cognominabantur: & Claudianus Poeta de consulatu* VI. *Honorii ỷ. 409., conquerens Romae urbis nomine, quod Honorius Ravennae diu commoraretur, inquit:*

Cur mea quæ cunctis tribuera palatia nomen,
Neglecto squalent senio. ———

SVR.

VERONA.] *Dieterichs Bern*. SIML.

 VIAM

ITER AB AQVILEIA LAVRIACO. M. P. CCLXXII. Sic.

VIAM BELOIO.	M. P. XXX.
LARICE.	M. P. XXIIII.
SANTICO.	M. P. XXVII.
VIRVNO.	M. P. XXX.
CANDALICAS.	M. P. XX.
MONATE.	M. P. XXX.
SABATINCA.	M. P. XVIII.
GABROMAGO.	M. P. XXX.

TV-

VIAM BELOIO.] Forte *Belunum*. SIML.

VIAM BELOIO M. P. xxx.] *Regium* Viam Bellono M. P. XXX. *Blandinianum & Longolianum* Beloio, *Neapolitanum* Viam Boloro M. P. XXX. *Suspicor* Viam Beluno *esse legendum, quod Plinius lib.* 3. C. 19 *juxta Opitergium*, Belunum *inter Venetorum oppida; & Ptolemaeus in Venetiae regionis mediterraneis* Βελοῦνον *conlocet. Laurentii* Belunensis *Episcopi Paulus Diaconus meminit libro de gestis Longobardorum* III. *Cap.* 27. SVR.

VIAM BELOIO.] Quid hoc sit non expedio. Regii quidem libri *BELLONO* haud multum a *Beluno* abest; nec situs tamen feret, ut hoc sit. Fuit enim *Belunum* supra Feltriam qua Tridentum pergitur. Est apud Jornandem Rer. Get. C. 42., quod prima fronte huc pertinere diceres: *Nam Leo papa per se ad eum accedit in Acroventu Mambelejo:* nam *Mambolejo* & *Viam Beloio* pæne vicina sunt: si vero animum intenderis, aliud esse agnosces; quippe in Venetum finibus, *ubi Mincius amnis commeantium frequentatione transitur*, ut Jornandes ait: & tanto quidem magis, quod optimæ notæ Ambrosianus MS. *in agro Venetum Ambulejo* præferat. WESS.

LARICEM M. P. XXIIII.] *Regium* Lacire M. P. XXIIII. *Blandinianum & Longolianum* Larice M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Larico M. P. XXIIII. SVR.

LARICE.] Ab arbore cognomine mansio dicta est. Habet Vitruvius L. II. Archirect. C. 9. circa Alpes *Castellum Larignum*, ab eadem arbore nuncupatum, quod tamen hic fuisse non dixerim. *Larix Alpibus est propria arbor, abieti, pino & picea affinis, cortice quam pinea asperiore, frondibus pinguioribus, mollioribus & magis densis, quas tamen autumno amittit, proceritate cognatas arbores aequans, sæpe etiam superans*, sic Josias Simlerus in Comment. de Alpibus p. 127., ubi & Plinii aliorumque veterum de arbore ea opiniones examinat. Cluverius *Laricem* nostram Germanis *Lorch* ejusdem arboris patrio nomine appellari monet. WESS.

SANCTICVM M. P. XXVII.] *Regium* Sanctico M. P. XXIIII. *Reliqua* Sanctico M. P. XXVIII *Ptolemaeo in Noricis* Σαουτικόν. SVR.

SANCTICO.] Vestigia nominis in *Sanek* ad *Sanam* amnem durant. WESS.

VIRVNO.] *Brunek.* SIML.

VIRVNDVM M. P. XXX.] *Regium* Virundo M. P. XXX. & *reliqua* Viruno M. P. XXX. *Plinius lib.* 3. C. 24. In Norico Rhaetis junguntur Norici Oppida eorum Virunum &c. *Ptolemaeus in Norico* Οὐιρουνον. *Suidas, de* Virunio *Norici urbe, nomen a viro uno deducit.* SVR.

VIRVNO.] Colonia fuit a Claudio Imp. deducta: Hinc Thesauri p. IↃLXIX. 7. NAT. NORICVS. COL. C. VIRVNO., quod de *COLONIA CLAVDIA VIRVNO* explicandum esse, ex lapidibus, quos Fabrettus Inscript. C. II. 244. 245. exscripsit, manifestum habemus. Nunc, si Ph. Cluverio fidimus, *Volmark* Carinthiae oppidum in ejus veteri sede est. WESS.

CANDALICAS.] Vel *Candilacas*. Liber Notitiæ *Canabica*. Vetus inscriptio *CONDOLLICA*. hodie ad *S. Visum* nominatur. SIML.

CANDALICAS M. P. XX.] *Habent Regium exemplar & Neapolitanum. Blandinianum* Candolicas M. P. XX. & *Longolianum itidem: sed hoc* Candalicas *corrigit.* SVR.

CANDALICAS.] *Candilacas* margo libri Fabriciani. Quæ de *Canabica* Notitiæ Simlerus opinatur, incerta sunt. *CONDOLLICAM* in veterum monumentis nondum vidi. WESS.

MONA-

TVTATIONE.	M. P. XX.
OVILABIS.	M. P. XX.
LAVRIACO.	M. P. XXVI.

A BRIGANTIA PER LACVM MEDIOLANVM VSQVE. M. P. CXXXVIII. Sic.

CVRIA.	M. P. L.
TINNETIONE.	M. P. XX.
MVRO.	M. P. XV.
SVMMO LACV.	M. P. XX.

CO-

MONATE M. P. xxx.] *Placet vetustissimi Regii exemplaris lectionem retinere, in quo hac prafertur: cum reliqua* Montana *exponant.* Svr.

MONATE.] *Montana* MSS. excerpta, quibus utimur: ea si vera est scriptura, a situ mansio nomen invenit. Wess.

SABATINCAM M. P. xviii.] *Habent manuscripta auferendi casu. Longolianum* Sabatinca M. P. xviii. Svr.

SABATINCA.] Hanc Ph. Cluverius reperisse sibi visus est in vico obscuri nominis *Sunebendkirch.* Wess.

GABROMAGVM M. P. xxx.] *Regium* Gabromago M. P. xxx. *& reliqua* Gabrumago M. P. xxx. Svr.

GABROMAGO.] *Gabrumago* Vaticanus cum priscis editionibus. Regio libro Tabula consentit. Wess.

TVTATIONEM M. P. xx.] *Hac mansio in Regio deest exemplari: qua prafertur in reliquis.* Svr.

TVTATIONE.] Tabula *Tutastione*, in M. P. fere concordans. De hoc & qui præcessit loco nihil temere finivero, utpote temporum multa injuria obscurato. Vide tamen Ph. Cluverium Vindel. p. 30. Wess.

LAVRIACVM M. P. xxvi.] *Regium* xxvii. *& reliqua* xxvi. *qui verior adparet numerus: nam supra pagina* ccxxxv. Lauriaco Ovilabim M. P. xxvi. *constituuntur.* Svr.

MEDIOLANVM VSQVE cxxxviii.] *in Regio & Neapolitano, in quibus summa numerorum ratio constat. Blandinianum* M. P. cxxxviiii. *Longolianum* cxxxviiii. *&* cxxxviii. *corrigit.* Svr.

CVRIA.] *Chur.* Siml.

CVRIAM M. P. xxxxx.] *Id oppidum Paulus Diaconus, libro sexto de gestis Longobardorum* C. 21. Coriam *videtur cognominare, & Rhetorum civitatem appellat. Notum id oppidum est, supra quod* Inalpini Rhaeti, *quos* Grisones *nuncupant, imminent.* Svr.

CVRIA.] *Coriam* Nalgodus quoque in S. Majoli Vita C. 2. vocat: *Aliquando Romam devotione solita proficiscens, transitis Alpibus, CORIAM civitatem ingreditur.* Tabula *Curia.* Ceterum *inter omnes scriptores antiquos nullum esse, qui Curiae mentionem fecerit, praeter unum Antoninum* Aegid. Schudius in Rhaet. Alpinae Descript. C. 15. p. 51. adfirmat. Wess.

TINNETIONE.] *Tinzen.* Siml.

TINNETIONE.] Rhaeticum nomen *Tinnezon* veteri melius, quam Germanum *Tinzen* respondet. Vide eundem Aeg. Schudium Rhaet. Alp. Descript. C. 29. Wess.

MVRO.] *Castelmur in Bergell.* Siml.

MVRO.] Est oppidum *Mur* in Praegalliae valle, prope quod ruinæ arcis apparent, a qua nobilis & clara *Castro murorum* familia nomen habet, Schudio & Simlero Comment. de Alpibus p. 104. auctoribus. Wess.

SVMMO LACO.] *La riva. Ze oberste am Chumer See.* Siml.

SVMMO LACO.] Sic veteres libri ex consuetudine Latinitatis infimæ, cujus apud Gregor. Turonensem & similis farinæ scriptores plura sunt indicia: imo in Ligoriano lapide apud Gudium p lxxxiv. 3. MAGISTER VICI LACI TECTI RESTITVTI memoratur, qui si bonæ fidei est, quid fiet P. Victore, *Vicum Laci tecti* in Regione urbis xii. & *Vicum Laci restituti* in Regione xiv. ponente? sed hæc alius sunt loci; hanc mansionem *Vicum Summolacanum* appellant acta S. Fidelis & sociorum, ut L. Holsteinius me docuit. Forte & CIVIS SVMMOLOCENENSIS ex Clas. VIII. 55. Inscriptionum Th. Reinesii huc est referendus, sed male habitus. Wess.

COMO. M. P. XV.
MEDIOLANO. M. P. XVIII.

ALIO ITINERE A BRIGANTIA COMVM M.P. CXCV. Sic.

CVRIA. M. P. L.
TARVESEDE. M. P. LX.
CLAVENNA. M. P. XV.
AD LACVM COMACENVM. M. P. X.

PER

COMO.] *Chum.* Siml.

COMO.] Labente Latinitate hoc casu ac si alium haberet nullum efferebant. Cassiodorus Senator L. XI. Var. Ep. 4. *Dum multis itineribus Como civitas expetatur.* Et dein: *merito ergo Como nomen accepit, qua tantis lætatur compta muneribus.* Sub Longobardis & Germanis *Cumarum Cumaeque* nomine appellabatur: hinc auctor Vitae S. Abundii C. 1., ut ab ejusdem nominis urbe distingueretur, *Divina*, inquit, *gratia providente transfretavit, Cumamque adiit, non Sibyllini aut marini litoris, sed quam vicinia grati & piscosi lacus inundat & amœnat.* Vide & Muratorium Ant. Estens. Part. I. C. 25. Wess.

MEDIOLANO.] *Meyland.* In his duobus itineribus numeri diversi sunt, quibus longitudo lacus Larii, quem *Comacenum* vocat, indicatur. Uno enim loco XV., altero XL. M. P. ponit. Schudius in suo exemplari utrobique XXXV. M. P. posuit. Siml.

MEDIOLANO.] M. P. XVIII. justo sunt minora. Tabula XXXV. M. P. addit, quæ spatium nimis adaugent. Videtur denarii nota hic periisse. Mabillonius Itin. Ital. p. 215. XXV. M. P. ait Mediolano abesse. Wess.

TARVESDE.] *Splügen.* Siml.

TARVESEDE M. P. LX.] *Habent manuscripta, & Longolianum.* Sur.

TARVESDE.] Tabula *Tarvessedo*, pari fere distantia. Quo situ fuerit, non convenit rerum Rhaeticarum peritis. Aeg. Schudius, *villam, qua S. Jacobus* dicitur in Rhaet. Alpin. Descript. C. 30., *Spelugam* sive *Splügen* plerique alii esse arbitrantur: Quia tamen Speluga a Curia Rhaetorum M. P. XXXVI. a Clavenna autem M. P. XXXVII. semota est, ut Simlerus Comment. de Alpibus p. 104. intervallum dimetitur, verior fortasse erit Ant. Guleri & Ph. Cluverii sententia, *Madesim* ejus sedem occupare. Consule Joan. Jac. Scheuchzerum Hist. Nat. Helvet. Part. I. p. 215. Wess.

CLAVENA.] *Clefen.* Siml.

CLAVENNA.] Tabula M. P. XX. addit: Est hujus mentio in Paulli Diaconi L. VI. Gest. Longob. C. 21. *Quo comperto Ansprandus fugit Clavennam.* In situ Clavennae figendo Simlero Schudius adsentitur Rhaet. Alpin. Descript. C. 30. Wess.

AD LACVM COMACENVM M. P. X.] *Regium* Ad Lacum Comanicum M. P. X. *Reliqua* ad lacum Comacenum. *Hoc cognomento* Lacum Larium *appellari, à* Como *oppido, quemadmodum hodie mos est, mirum videtur. Præterea à* Como Comense *ducitur à Plinio L. 2. C.* 103. In Comensi, *inquit*, juxta Larium Lacum fons largus, horis singulis semper intumescit ac residet: *& ipse à Tranquillo*, Novocomensis *appellatur, in vita, si modo Suetonii ea est.* Sur.

LACVM COMACENVM.] In Regio MS. *Comanicum* loco *Comacinum* videtur scriptum. Ex Como *Comacinum* & *Comacenum* formabant, ac si rectum *Comacum* esset, ut pulchre observavit præstantissimus Th. Reinesius Epist. ad Daumium XXX. *Insula Comacina* est apud Paullum Warnefridi L. VI. Hist. Longob. C. 21. *Rupes Comacinas*, quæ lacui Lario imminebant, habes in Ambrosii Epist. LV.; nam Joan. Fred. Gronovius in *Comagenas* Observ. in Eccl. Script. C. 25. mutans, audiendus non est. *Magistri Comacini*, sive fabri cæmentarii, & *Comacinorum* mentio est in L. 144. & 145. regis Rotharis, quæ Goldasti editionis IX. & X. est L. I. C. 9. *Portam* urbis Mediolanensis *Comacinam* in Reb. Laudens. O. Morena memorat. Wess.

COMVM VSQVE M. P. LX.] Firmat hos numeros Cato apud Servium Georg. II. 159. *Larius est lacus vicinus Alpibus, qui juxta Catonem in Originibus per sexaginta extenditur millia.* Nunc quidem paullo ejus est spatium amplius, quod partim fluctibus ripas alludentibus atque absorbentibus, partim etiam M. P., quibus veteres metiebantur, nostris aliquanto minoribus tribuendum est. Vide quoque Ph. Clu-

PER LACVM COMVM VSQVE. M. P. LX.

ITER AB AQVILEIA PER COMPENDIVM VELDIDENA. M. P. CCXV. Sic.

AD TRICENSIMVM.	M. P. XXX.
JVLIA CARNICO.	M. P. XXX.
LONCIO.	M. P. XXII.
AGVNTO.	M. P. XVIII.

LIT-

Cluverium L. I. Ital. A. p. 411. Wess.

AD TRICENSIMVM] *Legitur in Regio, uti supra* Ad Vicensimum. *In reliquis* ad Tricesimum. Sur.

AD TRICENSIMVM.] In obsoletis schedis & lapidibus literatis sæpe ita reperies, ut Thes. p. ɪↄcccv, 8. CONIVGI. PIISSIM. OPTIME. DE. SE. MERITAE. QVAE. ANNVM. TRICENSIM. AGENS. DECESSIT. Locus veteris nominis vestigia servat. Wess.

JVLIVM CARNICVM.] *Zuglio.* Siml.

JVLIAM CARNICO M. P. XXX.] *In Reg. exemplari deest hæc mansio. In reliquis* Julia Carnico *legitur, mansione mihi penitus ignota: nisi* Forum Julium *in* Carnorum *mediterraneis celebre oppidum sit: &* Julium Carnicum *legas Nam è* Carnis *gentile nomen* Carnicum *deduci, Plinius, non minus insignis artis Grammaticae, quam natura magister, nos docere potest.* Sanè, *inquit*, ex Alpibus Carnicis placidior. *Hic ipse auctor* Julienses Carnorum *recenset. L. 3. C. 19.* Sur.

JVLIA CARNICO.] Sic MSS. Ptolemaeo Ἰούλιον Καρνικόν. Surita non bene *Forum Julium* & *Julium Carnicum* permiscet: diversa fuisse oppida testis Plinius est, qui memoratis *Juliensibus Carnorum* subjungit *Foro Julienses*: idem perspicue Paullus Diaconus L. VI. Hist. Longob. C. 51. manifestat: *Adveniens anteriore*, inquit, *tempore Fidentius Episcopus de Castro Juliensi cum voluntate superiorum Ducum intra Foro Juliani Castri muros habitavit.* Castrum Juliense illi Julium Carnicum est, cujus Episcopus *Juliensis* dici adsuevit: *Maxentius* enim *Sanctae Ecclesiae Juliensis* Synodo Gradensi scribendo adfuit. Pugnat quidem Palladius L. I. Rer. Foro Jul. ut vincat Juliensem & Foro Juliensem esse eundem, sed frustra: Nam Paullus Warnefridi, Foro Julio ortus, aliud docet, & Julio Carnico everso Episcopum Forum Julium commigrasse ostendit. Atque hoc meritissimo ursit H. Norisius Dissert. Hist. de Synodo V. C. 4., recte præterea monens, *Forum Julium* non esse *Utinum*, quod eidem Palladio L. IV. Rer. Foro Jul. fuerat visum, sed *Cividal di Friuli* ad Natisonem amnem. Adi etiam Monumenta Vet. Antii p. 378. Phil. a Torre. Wess.

LONCIO.] Liber Notitiae *Lencia. Luntz.* Siml.

LONCIVM M. P. XXII.] *In Regio* Longo M. P. XXII *Blandinianum* Loncio M. P. XII. *& item Longolianum: sed in hoc* XXI. *corrigitur. In Neapolitano* Loncio M. P. XXII. Sur.

LONCIO.] Fuit haud multum a Dravi fontibus. *Lencia* Notitiæ, quam Simlerus arcessivit, omnium fere consensu *Lintz* est, nobile Austriae superioris oppidum: ut adeo *Loncium* & *Lencia* sono parum differant, situ plurimum. Wess.

AGVNTVM M. P. XVIII.] *Regium & Blandinianum* Agunto M. P. XVIII. *Neapolitanum* M. P. XVII. *Longolianum* M. P. XVIII. *&* XVII. *corrigitur. Plinio L. 3. C. 24. inter* Noricorum *oppida recensetur* Aguntum: *& Ptolemaeo item in* Norico Ἄγουντον. Sur.

AGVNTO.] Colli imposita urbs fuit. Fortunatus L. IV. de S. Martino.

Per Dravum itur iter, qua se castella supinant,
Heic montana sedens in colle superbit Aguntus.

Aventinus L. II. Ann. Boicor. p. 62. lapidem Agunti repertum inseruit, cui inerat: C. TREBONIVS. IIVIR. ET. PRAEF. I. D. CIVITATIS. AGOVNT., quem si bene exscriptum liqueret, diceres *Agountum* verum urbis nomen videri. Fuisse creditur, ubi *Innichen* conspicitur in Tirolensi Comitatu oppidulum. Consule Th. Reinesium Cl. I. Inscript. 14. Wess.

LIT-

LITTAMO.	M. P. XXIII.
SEBATO.	M. P. XXIII.
VIPITENO.	M. P. XXXIII.
VELDIDENA.	M. P. XXXVI.
AB OPITERGIO TRIDENTO.	M. P. CX. Sic.
AD CEPASIAS.	M. P. XXVIII.
FELTRIA.	M. P. XXVIII.
AVSVGO.	M. P. XXX.

TRI-

LITTAMVM M. P. XXIII.] *In Regio & Blandiniano auferendi casu legitur. Neapolitano* Littamo M. P. XXIIII. *Longoliano* M. P. XXIII. & XXIIII. *corrigitur.* SVR.

LITTAMO.] Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 123. *Lutach* ejus locum insidere censet; quod autem addit LITIACVM vel LITACVM verum urbis vocabulum esse, id unde probaturus sit, non video: neque enim recentius nomen justam veteris mutandi caussam præbet. WESS.

SEBATO.] Vel *Sabatinca*. Nominatur etiam *Sabiona* in Vita S. Ingenuini, Brixenum quondam caput & Episcopi sedes, ficuti & *Sublavios* hodie *Brixen* nominatur. & ad *Sublavionis* differentiam *Brixina* minor dicitur. SIML.

SEBATO.] *Sabatinca* haud sane bene a Simlero cum *Sebate* componitur, quippe longius hinc remota: de *Sabiona* deinde viderimus. Wolfg. Lazius, quem Lambecius L. II. Bib. Caesar. p. 692. sequitur, ex *Sebate Suatium* sive *Schwatz*, vicum in valle Aenana, metallis celebrem & egregie descriptum a Pighio Hercul. Prodic. p. 149. facit: at huic itineris ordo adversus est. Quod si enim Vipitenum sit *Sterzingen* ad Utium amnem, *Littamum* vero *Lutach*, apparet intempestive & prorsus perverse *Suatium* inter ea interponi. Vidit hæc vir multo doctissimus Th. Reinesius L. II. Var. Lect. C. 16., urgetque *Sebatum*, seu uti resingendum existimat, *Sebanum*, esse Sabionem *Saben*, sede Episcopi olim nobilem. Quæ opinio, quin, si non vera, vero certe affinis sit, dubium esse nequit. Habuimus enim *Sublavione*, sive ut scribi oportebat, *Sub Savione* supra hoc situ. Vidimus etiam *Sebanum* nihil discrepare a *Savione*: id solùm obstare videtur, quod *Sebatum* MSS. constanter edant, & *Sebani* nomen Itinerario sit recentius, ex *Sabione* paullatim formatum. WESS.

VIPITENVM M. P. XXXIII.] *In Regio* M. P. XXXIIII. & *in reliquis* M. P. XXXIII. SVR.

VELDIDENAM M. P. XXXVI.] *In Regio* XXVI. & *reliquis* XXXVI. SVR.

AB OPITERGIO TRIDENTVM M. P. CX.] *In Regio* Ab Opitargio Tridento M. P. CVIII. *In Blandiniano & Longoliano duo hæc verba* ab Opitergio *desunt*, & *Longolianum* Vterzo *tantum corrigit, ac* Tridento M. P. CX. *præferunt: quo numero recte summa conficitur.* SVR.

AB OPITERGIO.] Simlerus Basileae, A XVRGIO TRIDENTO. M. P. CX. publicavit, secutus, puto, quamquam tacet, scriptos libros. Nostri contra eunt: namque schedæ Cusani *Ab Utergio*, Vaticanae *Ab Ubitergio*, quomodo Fredegarius in Chronico: margo Fabriciani exemplaris *Ab Opitergio*. Situm urbis signavit Paullus Diaconus L. IV. Hist. Longob. C. 47. *Opitergium quoque civitatem inter Tarvisium & Foro Julii positam pari modo expugnavit.* WESS.

AD CEPASIAS M. P. XXVIII.] *In Regio*, Ad Cerasias M. P. XXXIIII. *In reliquis* ad Cepasias M. P. XXVIII SVR.

AD CEPASIAS.] Ph. Cluverius *Plasburg* in Plavis ripa esse docet, & *ad Ceplasias* corrigit, quod factum nollem. Videtur à CEPASIIS, quo nomine noti ex Cicerone fratres sunt, dicta mansio. WESS.

FELTRIAM M. P. XXVIII.] *Urbs Caesaris carmine, ut Pe. Bembus in historia auctor esse voluit, non nota tantum, sed etiam* nimio rigore damnata. *Fontei* Feltrini *Episcopi Paulus Diaconus libro de gestis Longobardorum* III. *meminit.* SVR.

FELTRIA.] Ita literati quoque lapides. Est tamen in Diar. Ital. C. 26. Montfauconii MAGIVS STATVTVS FELTRIS. WESS.

AV-

TRIDENTO.	M. P. XXIIII.
ITER AB AQVILEIA BONONIAM.	M. P. CCXVI. Sic.
CONCORDIA.	M. P. XXXI.
ALTINO.	M. P. XXXI.
PATAVIS.	M. P. XXXII.
ATESTE.	M. P. XXV.
ANNEIANO.	M. P. XX.
VICO VARIANO.	M. P. XVIII.
VICO SERNINO.	M. P. XX.
	MV-

AVSVGVM M. P. xxx.] *In Regio* Aufuco M. P. XXX. *& in reliquis* Aufugo. SVR.

AVSVGO.] Refert huc probabili conjectura Ph. Cluverius *Alsucam* Paulli Warnefridi L. III. Rer. Longob. C. 30. Tamen si citra omne dubium fuerit inscriptio ex Ligorii schedis petita a Gudio p. IX. I., vulgatum non erit sollicitandum:

IOVI. OPTIMO. MAXIMO
SACRVM
L. VIBIVS. L. F. PVB. SABI
NVS. VI. VIR. AVGVSTAL.
PATRONVS AVSVGANEI
H. V.

Videntur enim *AVSVGANEI* ab *Ausugo* formati: nunc *Alsiaga* dicitur. WESS.

CONCORDIAM M. P. XXXI.] *Regium* XXXV. *reliqua vero* XXXI. SVR.

CONCORDIA.] Totidem M. P. & supra adposuit. Inscripti lapides *JVLIAM CONCORDIAM* vocant, qua de accurate disputantem Ph. a Torre Monum. Vet. Antii p. 344. adi. Hoc vero prætereundum non est, Auctorem Chronici Ferrariensis, provulgari tom. VIII. Script. Ital. p. 474. exscripsisse hoc iter. *Ex iis*, inquit, *scriptus & confectus est Codex, qui Itinerarium appellatur, quem perlegi non semel. In ultima parte ejus operis inveni rubricam de spatio & dimensione facta ab Aquilegia usque Bononiam, qua sic stabat, ut vidi: Ab Aquilegia usque Bononiam sunt CCXV. millia passuum. Ab Aquilegia Concordiam M. P. XXXI* &c. Jam quod *in ultima parte* Itinerarii hæc sese reperisse dicit, id mihi certo videtur esse argumento, aut codicem eum decurtatum, aut ordinem itinerum fuisse perturbatum. WESS.

ALTINVM M. P. XXXI.] *In Regio deest hac mansio: & reliqua* Altino M. P. XXXI. SVR.

ALTINO.] Tabula M. P. XXX. addit. *Altinum* Chron. Ferrariense, quod ab Attila eversum ruinas & nominis vestigia ad Silis ostium ostendere Pignorius Origin. Patav. C. 13. docet. WESS.

PATAVIVM M. P. XXXII.] *Regium* Patavis M. P. XXII. *& reliqua* M. P. XXXII. *Supra pag.* CXXVIII. Patavio Altinum M. P. XXXIII. *constituuntur.* SVR.

PATAVIS.] Ita magno consensu MSS., quem spernere non libuit, pro *Patavius*, ut infra *Pistoris*, pro *Pistoriis*, ubi vide. WESS.

ATESTE.] Auctor Chronici Ferrar. *Ad Estum* M. P. XV., & mox *Ab Este*, vocabulo ad recentiorem pronuntiationem inflexo. *Adestum* Ravennas quoque L. IV. C. 31. WESS.

ANEIACO.] Vel *Avetiano*. hodie *Mont Agnana*. SIML.

ANNEIANVM M. P. XX.] *Regium* Anneiano M. P. XX. *Blandinianum* Aneiano M. P. XX. *& infra* Anneiano. *Neapolitanum* Aneiano, *& infra* Antiano. *Longolianum* Anetiano; *& infra* Anneiano. SVR.

ANNEIANO.] MSS. nostri *Aneiano*. Chronicon Ferrar. *Mojanum*. De situ nulla lis est Ph. Cluverio cum Simlero. WESS.

VICVM VARIANVM M. P. XVIII.] *Regium & Blandinianum* Vico Variano M. P. XVIII. *Neapolitanum* M. P. XVII. *Longolianum* Vico Fervino M. P. XX. *&* Servino *corrigit*. SVR.

VICO VARIANO.] *Vicum Varianum* Auctor Chronici, qui a Ferraria V. M. P. semotum esse adfirmat. *Vigo*, haud procul oppido *Legnano*, ex Ph. Cluverii sententia erit. Cusani codex M. P. XVII. adponit. WESS.

VICO SERVINO.] Vel *Fervino*. SIML.

MVTINA.	M. P. XXIII.
BONONIA.	M. P. XVIII.
A VERONA BONONIA.	M. P. CV. Sic.
HOSTILIA.	M. P. XXX.
COLICARIA.	M. P. XXV.
MVTINA.	M. P. XXV.
BONONIA.	M. P. XXV.
A VERCELLIS LAVDE.	M. P. LXX. Sic.
LAVMELLO.	M. P. XXV.
	TI-

VICO SERNINO.] Ita Vaticanae aliæque obsoletæ schedæ; margo tamen Fabriciani libri *Fernino*. Auctor Chron. Ferrar. *A Vico Variane Sermidum M. P. XX. A Sermido Mutinam M. P. XXIV.*, quæ verior fortasse scriptura est, nisi si Chronici scriptor ex *Sermone*, quod recentius *Vici* hujus nomen, *Sermidum* formaverit. Vide Ph. Cluverium L. I. Ital. A. p. 282. WESS.

MVTINAM M. P. XXIII.] *Regium* XIII. *& reliqua* XXIII. SVR.

MVTINA.] *Motina* Vaticanus & Cusani MS., sicuti rudibus seculis solebant. *Serata Motinensis* pari sono est apud Donizonem atque alios. WESS.

BONONIAM M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* M. P. XVIII. *cum consequenti itinere in eisdem* à Mutina Bononiam M. P. XXV. *numerentur.* SVR.

BONONIA M. P. XVIII.] Vir doctus Fabricii exemplari *Forte XXV.* adscripsit, & recte t nam variis itineribus hoc Intervallo hæ urbes sejunguntur ab Antonino & Tabula, nec dissidet nostri temporis intercapedo. Verum quidem est, observationibus egregiorum virorum Riccioli, Grimaldi & Cassini paullo amplius spatium, quod urbes disjungeret, fuisse animadversum, quo de Memoriae, quæ dicuntur, Academiae R. S. An. CIↃIↃCCII. p. 17. cujus differentiæ ea caussa fuit, quod intervallum non ab utriusque urbis porta, sicuti Romani solebant, sed ab eo Bononiensis Mutinensisque urbis loco, ubi observationi intenti erant, fuerint permensi, quemadmodum Delisle in iisdem Memoriis Anni CIↃIↃCCXXV. p. 56. observavit. WESS.

HOSTILIAM M. P. XXX.] *Hostilia Veronensium vici Tacitus Hist. 3. C. 9. meminit.* Mox Caecinna inter Hostiliam vicum Veronensium, & paludes Cercari fluminis (*ita enim in vetusto legitur exemplari, non* Tartari) castra permunit. *Et eodem libro C. 4.* Abrupto ponte Hostiliam rursus, inde Cremonam pergunt; *Et item eodem libro*, quorum indicio noscitur, VI. Vitellianas legiones, omnemque exercitum, qui Hostiliae egerat, eo ipso die XXX. M. P. emensum, comperta suorum clade, in prælium accingi, ac jam affore. *Hodie nomen servat.* SVR.

COLICARIAM M. P. XXV.] *In Regio* Colicaria M. P. XXV: *& in Blandiniano. Neapolit. vero* Colocaria M. P. XXX. *Longolianum* Colicaria M. P. XXX: *&* Colocaria *corrigitur: forte* Calcariam *legendum est: cujus nominis mansionis ad Massiliam fit infra mentio.* SVR.

COLICARIA.] Hoc MSS. probant. Situm ejus Ph. Cluverius invenit in vico, medio Hostiliam inter & Mutinam, *Rocaglia.* WESS.

A VERCELLIS LAVDEM M. P. LXX.] *In Regio* M. P. LX. *& tamen numeri ejus mansionum* LXX. M. P. *summam conficiunt. In Blandiniano* M. P. LXX: *nec numeri, qui in eo exemplari præferuntur, summam eam conficiunt. Idem in Longoliano evenit. In Neapolitano* M. P. LX. SVR.

VERCELLIS.] LXX. M. P. plerique scripti libri apponunt. Vir doctus in Fabriciano exemplari LX. M. P ex conjectura refinxit, quæ in sua editione Simlerus expressit, & à Cusani schedis legitima agnoscuntur. *Vercellum* Guntherus Ligurini L. II. & ejusdem ætatis alii appellant. WESS.

LAVMELLVM M. P. XXV.] *In Regio, Blandiniano, & Longoliano* Laumello M. P. XXV. *In Neapolitano deest hæc mansio. Ptolemaeus in Libycis, qui sunt sub* Insubribus Vercellis, *Λαύμελλον adjungit, pro Λαύμελλον. Ammianus libro* XV. C.

TICINO.	M. P. XXII.
LAVDE.	M. P. XXIII.
A CREMONA BONONIA.	M. P. CXII. Sic.
BRIXELLO.	M. P. XXX.
REGIO.	M. P. XL.
MVTINA.	M. P. XXVII.
BONONIA.	M. P. XXV.
ITER A FAVENTIA LVCAM.	M. P. CXX. Sic.
IN CASTELLO.	M. P. XXV.

AN-

xv. C. 8. Comitatu parvo fufcepto Cal. Dec. egreffus eft: deductusque ab Augufto adusque locum duabus columnis infignem, qui Laumellum interjacet, & Ticinum. Svr.

LAVMELLO.] Eadem M. P. in Tabula infunt. *Lamellum maximum & antiquum caftrum* dicitur Anonymo fcriptori *de Laudibus Papiae* C. XII. *Laumellina* Morenae in Reb. Laudens. p. 813. Ed. Leibnitii. Nomen in noftra tempora fervat. Wass.

TICINO.] Hodie *Papia*, *Pavey*. Ponuntur a Laumello Papiam M. P. XXII. ab aliis XVII., idque rectius. Siml.

TICINO.] Numeris ratio conftat, ut ex Tabula & hodierno intervallo apparet. De *Papiae* cognomine lis eft. Sigonius, nam Anonymi de Laud. Papiae C. 21. ineptias tangere fupervacaneum eft, L. I. Reg. Ital. A. IↃXC. a Francorum duce *Papio* repetit, qui cum obfcuriffimus fit & cauffa inditi nominis non appareat, malim a *Papia* tribu, in qua Ticinenfes cenfebantur, Longobardos eum titulum formaffe cum Fontanino in Disquifitione, qua de corpore S. Auguftini, Ticini reperto, difputavit, cenfere. Videtur quidem huic opinioni obftare Serm. XXV. Auguftini, quo *Papienfes Ravennatibus* & *Mediolanenfibus* junguntur. Verum ea Oratio Hipponenfium doctore eft indigna, illique a plano quodam fubjecta, ut dictionis barbariee argumento eft. Wess.

LAVDE.] XIII. M. P. MSS. atque editi præferunt, quod verius eft intervallum. Urbem Mediolanenfes circa A. CIↃCXI. everterunt: inftaurari everfam juffit Fridericus I., fed paucorum millium a priftina fede diftantia, qua de re J. Ant. Saxius ad Morenam p. 1009. Edit. Nov. Wess.

BRIXELLVM M. P. XXX.] *Regium* Brixello M. P. XXX. *& reliqua* Brixello M. P. XXX. *Sunt qui* Brixillum *fcribendum cenfeant. In Plinii vetuftis libris L. 3. Sect.* 20., Bruxillum *legitur. In Taciti item exemplari vetufto, libro Hift.* 2. C. 39. Brixellum, *& Ptolemaeo in Gallia Togata* Βρίξελλον.. Svr.

BRIXELLO.] *Brixellus civitas fuper Padi marginem fita* Paullo L. III. Geft. Longob. C. 18. *Brixillum oppidum* Sidonio L. I. Ep. 5. pariter ac Ambrofio Epift. 35. *Nempe*, inquit, *de Bononienfi veniens urbe a tergo Claternam, ipfam Bononiam, Mutinam, Regium derelinquebas: In dextra erat Brixillum, a fronte Placentia, veterem nobilitatem ipfo adhuc nomine fonans.* Tum poft pauca: *Tot igitur femirutarum urbium cadavera terrarumque fub eodem adfpectu funera nonne te admonent:* quæ egregie nobis, quæ fortuna conditioneque urbes hæ Ambrofii tempeftate fuerint, ante oculos ponunt. Donizo L. I. Vit. Machtildis C. 3. *Birfellum* corrupte vocat. Wass.

MVTINAM M. P. XXVII.] *Regium* M. P. XVIII., *&* à Cremona Bononiam M. P. LXXXVIII. *Blandiniano* M. P. XXVI. *cum fummam* M. P. XCII. *adponat, neque eam conficiat, uno dempto milliario: quare legendum adparet* M. P. XXVII. *quemadmodum in Neapolitano legitur, quo numero fumma ratio conftat.* Svr.

MVTINA.] De M. P. nimis auctis vide fupra p. 99. Wess.

LVCAM M. P. CXX.] *In Regio* M. P. CXVI *& tamen manfionum numeri ejus exemplaris fummam* M. P. CXX. *conficiunt, & reliqua* M. P. CXX. *numeris manfionum inter fe congruentibus.* Svr.

IN CASTELLO.] *Caftellenfe municipium* Frontinus de Colon. p. 121. memorat, quod cum hoc *caftello* componit Gl. Goefius, haud

fane

ANNEIANO.	M. P. XXV.
FLORENTIA.	M P. XX.
PISTORIS.	M. P. XXV.
LVCA.	M. P. XXV.
ITER A PARMA LVCAM.	M. P. C.

VIA CLODIA.

ITER A LVCA ROMAM PER CLODIAM. M. P. CCXXXVIII.

Sic. PIS-

sane bene. In Piceno enim illud municipium fuit, sicuti alias dictum est. WESS.

ANNEIANO.] Non patitur itineris ordo, ut idem hoc sit atque illud, quod Itinere ab Aquileia Bononiam vidimus. Ph. Cluverius pravum arbitratus nolentibus libris obtrudit *In Apennino M. P. V.*, quod equidem ego improbavero: non diffitebor in numeris esse commissum: ut vero mansionis titulum innoves, caussa nulla est; neque enim insolitum est, ut castella oppidaque eodem sint nomine. Eum vide L. I. A. Ital. p. 291. WESS.

FLORENTIAM M. P. XX.] *In manuscriptis, & Longoliano* Forentia M. P. XX: *sed in Longoliano* Florentia *corrigitur. Tot vetustes auctores* Floreotiae *urbis mentionem fecisse videmus, ut mirum videri debeas, eam rem in dubitationem venisse. Ptolemaeo inter mediterraneas Tuscorum urbes* Φλωρεντία *Procopius praterea de bello Gothorum libro iii. C. 5. & Suidas ejus mentionem facere, & dubitationem omnem, vetustissimum exemplar v. librorum Cornelii Taciti, a Philippo Beroaldo juniore in lucem editum, sustulit: cujus libro primo*, C. 79. Auditaeque, *inquit*, muoicipiorum Coloniarumque legationes, orantibus Florentinis, ne Clanis solito alveo demotus, in amnem Arnum transferretur, idque ipsis perniciem adferret. *Agathias libro primo*, Florentiam & Centum cellas *parva Tusciae oppida esse memorat. Vetusti praterea ipsi lapides testantur, quorum inscriptiones* Petrus Victorius, *nostra aetatis vir doctissimus, & mihi summe carus, exposuit.* SVR.

FLORENTIA.] *Forentia* Vaticanus & pauci alii, male. Vulgo eam a Gothis eversam & circa Caroli M. aetatem restitutam fuisse ferunt, verum injuria. Ρεπάρατος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Φλωρεντίνης, qui Synodo Romanae sub Agathone interfuit, aliud monet. Vide tom. XVI. Conciliorum Labbei p. 149. & eruditum auctorem Dissert. Chorograph. Ital. p. CCCIII. WESS.

PISTORIS.] *Pistores* plerique libri pro *Pistoris*, quod Tabula pro *Pistorus* posuit: idem iovenio in Decreto Ludovici Augusti, ubi *Pisa*, *Luca*, *Pistoris & Lunis* conjunguntur, apud Camillum Peregrinum Histor. Princip. Longob. p. 265. tom. II. Scriptor. Ital. & in veteri monumento, quod Diar. Ital. C. 26. p. 386. Montfauconius inseruit; nam qui in Diario C. VIBIVS VERVS PISTORIO ortus dicitur, is PISTORIS in lapide ipso originem repetebat, si L. Holsteinius Annot. in Cluverii Ital. p. 38., & Caesar Malvasia Marmor. Felsin. Sect. V. C. 8. recte suis usi oculis sunt. WESS.

ITER A PERME LACA.] Ita habet MS. Impressum exemplar *Iter per me Lacum.* Legendum arbitror, *a Parma Lucam M. P. C.* SIML.

ITER A PARMA.] Sic Surita publicari jussit, de suis MSS. hic tacens. Cusaoi schedae, *item a Perme Luca*; Vaticanae, *item a Perme Laca*: margo Fabriciani libri, *Iter a Perme Locum via Clodia M. P. M. C.*, unde vir doctus *a Parma Lucam via Clodia M. P. C.* procudit, recte, si *viam Clodiam* inde sustuleris, qoippe seqnenti itineri praeponendam aliorum MSS. auctoritate, & auctoris consuetudine, saepe capiti itioeris viam, qua pergendum est, praefigeatis. Novi *Parmam* in Actis S. Domnini *viae Clodiae* apponi, sed ea *Clodia* veterum est *Aemilia*, uti egregie Muratorius ad Donizonem L. I Vit. Machtildis C. 18. & Dissert. Chronogr. auctor p. LI. condocueruot. Viam vero Aemiliam a Parma Lucam fuisse perductam, huc usque probatum non vidi; quamvis non ignorem

PISTORIS.	M. P. XXV.
FLORENTIA.	M. P. XXV.
AD FINES SIVE CASAS CAESARIANAS.	M. P. XXV.
ARRETIO.	M. P. XXV.
AD STATVAS.	M. P. XXV.
CLVSIO.	M. P. XII.

VVL-

rem eruditas Differt. Chorographicae fufpiciones, quas è manufcriptis confirmari vellem. Quod ad Lucam attinet, COLONIA LVCENSIVM dicitur in Sponii Mifcel. p. 168., nec is tamen lapis rem confeffam redderet, nifi aliunde coloniam fuiffe liqueret: eft enim futilis, nec dignus, qui inter vetufta monumenta locum tueatur. Ecquis enim ferat DIVO TIBERIO CLAVDIO QVARTO SIVE AN. NERONI INVICTO PATRI PATRIAE SEMPE AVGVSTO? WESS.

VIA CLODIA] *Hac via Flaminiae adjungebatur, quod Nafonis carmine apparet, primo de Ponto libro, 8. ℣. 43.*

Nec quos pomiferis pofitos in collibus hortos

Spectat Flaminiae Claudia juncta viæ.

SVR.

VIA CLODIA.] Vatic. *Via Clodia Romana*, quam poftremam vocem ceteri libri damnant, viam huic itineri præmittentes, quod & Suritae MSS. feciffe fufpicor: notaflet enim, fi quod fuiffet difcrimen. Via ipfa negotium faceffit. Ph. Cluverius expulfæ *viam Caffiam* fubftituit L. I. Ital. A. p. 269., Holfteinio confentiente in Cluverii Ital. A. p. 77. Movit utrumque, quod *Caffia* per mediam Hetruriam duxerit. Verum ea non fatis gravis eft cauffa, quam ob rem invitis libris *Caffiam viam* inculcemus: nam & *Clodiam* per Hetruriam perrexiffe locuples teftis eft Marcellinus Comes An. IↃ XXXVIII. referens per *Clodiae aggerem & annonariam Tufciam Vitigem effe profectum*, & in primis fcripta Peutingeri Tabula, quæ circa manfionem *Ad Rubras* ductum *Viae Clodiae* è Flaminia emittit, pergentem *Ad fextum*, ubi *Caffia* ex ea difcedit *Vejos* varfus, cum ipfa per *Careias Forum Clodii* tendat. Mecum fentit Cl. Burmannus ad Ovid. I. Pont. 8., & in Addendis, ubi & doctiffimum Polenum teftem excitat, qui ad Frontini Aquaeduct. II. 71. *Clodiam* egregie explicuerit. WESS.

PER CLODIAM M. P. CCXXXVIII.] *Habent manufcripta & Longolianum: in Regio duarum manfionum primarum numeri defunt.* SVR.

AD FINES.] *S. Caffano.* SIML.

AD FINES.] L. Holfteinius in Cluver. Ital. A. p. 72. diftantiam incidere ait in nobile oppidum S. Joannis, ubi etiam nunc Epifcoporum Arretini & Faefulani confinium eft. WESS.

ARRETIVM M. P. XX.] *In Regio* Adretio M. P. XXV. *quo fatis indicat* Arretium *fcribendum. Blandinianum item exemplar pervetuftum* Arretio M. P. XXV. *Ptolemaeo* Ἀῤῥήτιον. *Livius lib. x. C. 37.* Vulfinios, Perufiam, & Arretium, tres validiffimas urbes, Etruriae capita *appellat. Strabo L. v. p. 226. ab* Arretio *Romam* CIↃ. *ftadia intereffe, &* Clufio DCCC. *memorat.* SVR.

AD STATVAS.] Tabula hoc fitu *Ad novas* habet, unde Ph. Cluverius verum nomen *Ad ftatuas novas* fuiffe, haud male cenfuit. Eo loci fteriffe, ubi via, quæ Sena Perufium ducit, Caffiam, feu Clodiam potius, interfecat, L. Holfteinius p. 71. in Ital. A. Cluverii monet. WESS.

CLVSIO.] Plinius *Clufinos veteres* & *novos* L. III. C. 5. memorat, nomine non re & loco diverfos colonos, ut pulchre L. Holfteinius: contra quidem venit Harduinus Emend. XXXVI. Pliniani ejus libri, applaudente auctore Differt. Chorogr. p. CCX., fed tefte non bonæ fidei producto: nam fragmentum Antonini, quo potiffimum nititur & ex quo Livium emendat, futile eft atque in Annii Viterbienfis incude procufum. Verum hoc commodius ad illa fragmenta agemus. WESS.

VVLSINIS.	M. P. XXX.
FORVM CASSI.	M. P. XXVIII.
SVTRIO.	M. P. XI.
BACCANAS.	M. P. XII.
ROMA.	M. P. XXI.
ITER A ROMA FORO CLODI.	M. P. XXXII.
ITER AB ARIMINO DERTONAM.	M. P. CCXXIX. Sic.
CVRVA CAESENA.	M. P. XX.

FO-

VVLSINIOS M. P. XXX.] *Manuscripta & Longolianum* Vulsinis M. P. XXX. *ut satis appareat, oppidum plurium numero veteres protulisse. Ptolemaeo tamen* 'Οὐολ(ἱνιον. *Capitolini lapides* Vulsinios, & Vulsinienses *edunt. Plinius Lib.* 3. C. 52. Qualiter cum Vulsinii, oppidum Tuscorum opulentissimum, totum concrematum est fulmine. SVR.

VVLSINIS.] Sic MSS. pro *Vulsiniis*, ut Juvenal. Sat. III. 191. *Aut positis nemorosa inter juga Vulsiniis. Volsinis* Tabula, *Bulsinis* Ravennas: durant nominis reliquiæ in *Bolsena*. Vide Leand. Alberti Ital. Descript. p. 106. WESS.

FORO CASSI.] *Guasdo*. SIML.

FORO CASSI.] Forte hoc *Forum* Jul. Obsequenti Prodig. C. 73. restituendum est, ubi *Esii forum* edunt, quomodo *Forum Veasii* in Aethico pro *Cassii Foro* legitur. Rudera hujus describit L. Holsteinius in Cluverii Ital. A. p. 64. WESS.

BACCANAS.] *Tacanas* vel *Pacanas*. SIML.

BACCANAS M. P. XII.] *Habent Regium & Blandinianum & Longolianum. In Neapolitano* Dactanas M. P. XII. SVR.

BACCANAS.] Cusani schedæ *Dacanas*, ceteris vulgatum retinentibus. Nominis vestigia superant, ut Ph. Cluverius bene monuit, in eo tamen aberrans, quod Itinerarii numeros mutaverit, quippe Tabulæ probatos & ab Holsteinio p. 64. defensos. *Fundum Baccanas*, sed ad Appiam viam, Anastasius Bibliothecarius in Marci Pontificis Vita memorat. WESS.

ITER A ROMA.] Hoc loco in Scudii exemplari hæc interponuntur: *Ab Arimino recto itinere Aquileiam M. P. CLXXXXII. Sic. Ravenna M. P. XXXII. Inde navigantur &c.* Ceterum hoc iter supra interpositum fuit itineri ab Vrbe Mediolanum, uti eo loco annotavimus. SIML.

ITER A ROMA.] *Foro Clodii* omnes libri. Tabula *Foro Clodo*. FORO CLAVDIENSES MVNICIP. sunt in lapide Ligoriano apud Gudium p. LXXXVII. 6. Plinius L. III. C. 5. *Novem pagi, Præfectura Claudia Foro Clodii.* Vide vero, ut fucum nobis facere adnisus sit fragmentorum Antonini architectus, ex Plinianis verbis *Foro novem paganorum Claudii* fabricans. WESS.

ITER AB ARIMINO.] Germani milites *Rumelen* vocant. SIML.

DERTONAM M. P. CCXXVIIII.] *In Regio* CCXXVIII. *Blandinianum* CCXXVIIIII *In Neapolitano* XXVIIII. *ut satis adpareat à librario* CC. *numerum omissum fuisse. In Longoliano item* CCXXVIIII. *Supra mentio facta de* Aemilia via, *quæ à* Scauro Dertonam usque *perducta est.* SVR.

CVRVAM CAESENAM.] *Regium* Curva Cuesena M. P. XX. *Blandinianum* Curva Caesena M. P. XX. *In Neapolitano* Carua Cesena M. P. XXI & *Longolianum* Curva Cesena XX. *Supra pagina* C. Caesenae *cognomento Crvitatis est ab Antonino mentio, neque quò spectet* Curvae *cognomentum, assequi possum.* SVR.

CVRVA CAESENA.] Sic & Tabula appellat, & Agnellus in Pontificali Ravennate Vita S. Felicis C. 3. *Instet, quæ Curva vocatur, Caesena.* Caussam nominis viri eruditi in tenebris latere ajunt: quid si a situ *curva* sit dicta, pariter ac Brundisium, quo de Lucanus L. V. 406.

——— *Curvique tenens Minoia tecta*
Brundisii. ——— ———

Firmat suspicionem meam Sidonius Epist. 8. L. I. *Et tu*, inquiens, *hac ista Caesenates furni potius quam oppidi verna debiateras?* nam quin *furnus* ille *Caesenas* recte *curvus* dicatur, quis dubitet? Est apud Gudium inscriptio p. LXXXVIII. 2. in

FORO LIVI.	M. P. XIII.
FAVENTIA.	M. P. X.
FORO CORNELI.	M. P. X.
CLATERNA.	M. P. XIII.
BONONIA.	M. P. X.
MVTINA.	M. P. XXV.
REGIO.	M. P. XVIII.
TANNETO.	M. P. X.
PARMA.	M. P. IX.

FI-

2. in qua RAVENNATI CAEREVIANI CAESENATI Trajano optimo Principi dedicasse quiddam dicuntur; quæ si genuina fuerit, jam *Ravennatos* & *Caesenatos* noverimus, ne de *Caerevianis*, vix ante Longobardorum tempora cognitis: dicam, antiquissimus sane, a quo *Cerviam* recensitam recordor, Agnellus est loco, quo dixi. WESS.

FORO LIVII.] *Furlin.* SIML.

FORO LIVII.] Sic. Car. Sigonius. Vulgati male *Foro Julii.* SCHOT.

FORO LIVI.] *Foro Julii* Cusani MSS., præter verum. Incolæ *Livienses* Agnello dicuntur in Vita S. Felicis C. 3. *Livienses accola insistent in litore curvo: Bedente vetere amne castra Faventina scrutentur: post Lachernum portum & Eridani ora Corneliensis acies lustret; Coriandri campos & loca omnia circa phalanges armata:* sic videtur locus distinguendus: *Bedentem veterem amnem*, uti scribere debuit, appellat, qui Plinio *Bedesis*, *Bidens* recentioribus. *Lachernus portus* videtur *Saternus* esse, quo nomine circa Cornelii Forum fluvius est. WESS.

FORVM CORNELII.] *Imola.* SIML.

FORO CORNELI.] Audiamus Paullum Warnefridi L. II. Gest. Longob. C. 18. ubi de Aemilia: *Hac locupletibus urbibus decoratur Placentia scilicet Parmaque Regio & Bononia Corneliique Foro, cujus castrum Imolas appellatur.* Agnellus in Vita Petri Chrysologi C. 1. *Imolae* nomen Petri ejus ætate vetustius facit, aliaque addit parum probabilia, quæ tangere nolo. WESS.

CLATERNA.] *Castel S. Petro.* SIML.

CLATERNA.] *Glaterina* vulgati. Sigonius *Claterna.* SCHOT.

CLATERNA.] Parisinus codex *Claterna*, Vatic. *Calterina*; *Claterina* in Lugdunensi editione inest. Oppidum Ambrosii ævo jam desolatum fuit, ut ex verbis, quæ supra dedimus, apparet. Nominis vestigia in *Quaderna* manent. WESS.

TANNETVM M. P. X.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. In Neapolitano* Tanetum M. P. X. *Livius* Tanetum *vicum* Pado *propinquum vocat libro xxi. C. 24. & libro xxx. C. 19.; ejus meminit Plinius lib. 3. C. 15. in Regione* VIII. *Italiae*, Saltusque Galliani, qui cognominantur Aquinates, Tannitani. *Ita enim in pervetustis exemplaribus Toletano, & Caesaraugustano legitur. Ptolemaeo inter urbes Galliae Togatae* Τάνετον: *& Polybio libro iii. C. 40.* Τάνετος κώμη. *Mihi in mentem venit in Ciceronis ad Atticum libro 1. Epist. 19. ubi legitur* Syllanorum hominum possessiones confirmabam; Volaterranos & Artemitanos, quorum agrum Sulla publicarat, in sua possessione retinebam: *legendum esse*, Volaterranos, ac Tannetanos. SVR.

TANNETO.] Nomen, quod sub Longobardis, ut ex Paullo L. II. Gest. Longob. C. 2. & Landulpho Sagace in eadem historia liquet, retinuit, ne nunc quidem exolevit. *Tannetanos* Ciceroni a Surita inculcatos pauci credo probabunt: *Artemitanos* Jac. Gronovius, haud male defendit: quamquam id obstare viri doctissimi sententiæ videtur, quod *Artemita* Graecum insulæ sit nomen, quam *Dianium* aut *Artemisiam* Latini appellant. Quare si quid in Cicerone sit novandum, *Armenitanos* præferrem ab *Armenita* fluvio, quem in Hetruria Tabula habet, dictos, quomodo *Lambrani* apud Suetonium Caes. C. 9. accolæ *Lambri.* WESS.

FI-

FIDENTIA.	M. P. XV.
FLORENTIA.	M. P. X.
PLACENTIA.	M. P. XV.
COMILLOMAGO.	M. P. XXV.
IRIA.	M. P. XVI.
DERTONA.	M. P. X.

ITER

FIDENTIA.] *Fidentiola. Borg S. Dionyso.* SIML.

FIDENTIA.] Fidentiolam supra ὑποκοριστικῶς appellavit. De hac Pighius Hercul. Prodic. p. 237. SCHOT.

FIDENTIA.] In numeris nullus Tabulæ atque Itin. H. cum Antonino dissensus est. De *Fidentiola* p. 127. disputatum est. WESS.

FLORENTIAM M. P. X.] *Manuscripta, & Longolianum* Florentia M. P. X. *Nec tamen video, quem locum hic obtinere possit: cum à Fidentia, & Parma* Florentiam versus, *retro iter agatur, ab eo quod* Dertonam *propositum hoc itinere fuit: ac suspicor ex margine libri irrepsisse, cum ab aliquo* Fidentia *in* Florentiam *verteretur: ac postea utrique locum datum. A Plinio in octava regione* Faventini, & Fidentini *recensentur & praeterea* Fluentini, *in praefluenti Arno appositi. A Ptolemaeo, uti supra monuimus,* Florentia, Tuscis *attributa, inter urbes* Galliae Togatae Φιδέντια *juxta* Placentiam, *& prope* Caesenam Φαυέντια *commemorantur: quare asterisco eam mansionem signavi.* SUR.

FLORENTIA.] Surita audiendus non est. Habet *Florentiam* hoc situ Tabula: eam vero aliam esse atque illam in Hetruria, non est, uti admoneatur. *Florentiolam* Ravennas vocat L. IV. C. 33. & Luitprandus L. II. C. 17. *Duodecim longe a Placentia milliariis juxta Florentiolam bellum parant:* ubi nolim vim quisquam fecerit M. P., quæ & Tabula adprobat, ob Luitprandum: sunt enim ejus milliaria, quod & alias monui, Itinerarii M. P. productiora. Vide de *Florentiola* veterem quoque Chartam Hildeprandi tom. II. Annal. Benedict. Mabillonii p. 705. Jam si hæc Florentia a *S. Florentio*, cujus ibi Basilica vetus, sit dicta, manifesto apparebit Itinerarium rebus Christianis esse recentius: visum ita erudito scriptori Chorographiae Ital. med. ævi p. CXXI., sed mihi dubium est? quod vero ibidem adnectitur, *Florentiolam olim Fidentiolam esse dictam*, nusquam legere aut audire memini. Neque verum puto. Vide supra p. 99. Nunc *Fiorenzola.* WASS.

CVMILLO MAGNO.] Alias *Cumilo mago*, vel *Cumillum. Cigomol* juxta Versam fluvium. SIML.

COMILLOMAGVM M. P. XXV.] *In Regio* Comillomago M. P. XXVI. *Blandinianum* Cum illo mago M. P. XXV. *In Neapolitano* Cum illo mago M. P. XXVI: & XXV. *corrigit. Longolianum* Cumilo mago M. P. XXV. SUR.

COMILLOMAGO.] Sigon. *Camillomago:* in editis *Camillo magno.* SCHOT.

COMILLOMAGO.] Excerpta MSS. varie scribunt: *Cumillomago, Comullomago, Cumillomagno.* Tabula *Cameliomagus* & *Comelimagus:* Haud scio an huc pertineat *Camellum castrum*, in cujus turri Gunderberga occlusa a rege marito fertur apud Fredegarium C. 51. WASS.

IRIAM M. P. XVI.] *Regium, Blandinianum, & Longolianum* Iria M. P. XVI. *Neapolitanum* Iria M. P. XXV. *Plinius Lib.* 3. *C.* 7., ad Padum amnem omnia nobilibus oppidis nitent, Libarna, Dertona colonia, Iria. *Ptolemaeo in* Taurinis Εἰρία. SUR.

IRIA.] Fuit circa cognominem fluvium, quem *Iram* & *Hyram* recentiores appellant. Jornandes Rer. Get. C. 45. *Dertonae juxta fluvium Ira cognomento occiditur:* in quibus *Dertonae* est in agro Dertonensi, ut recte Ph. Cluverius. Audi Histor. Miscellae scriptorem L. XVI. *Majorianus apud Ravennam invadit imperium, quod cum prope annos IV. obtinuisset, haud procul a Dertonensi civitate juxta Iram fluvium occisus est:* adde Comitem Marcellinum An. CCCCLXI. *Voghiera* nunc vocant. WASS.

DERTONAM M. P. X.] *Strabo medio inter* Placentiam, *& Genuam itinere* Dertonam *constituit: ab utraque* CCC stad. *distantem.* SUR.

DERTONA.] *Terdonam* recentior ætas nuncupavit. Otho Frisingensis L. II. Gest. Friderici I. C. 17. urbem ejusque situm descripsit, &, qui hujus vestigia premere solet, Guntherus

ITER A LVCA PISAS. M. P. XII.

ITER A LVCA LVNAE. M. P. XXXIII.

VIA AVRELIA.

A ROMA PER TVSCIAM ET ALPES MARITIMAS ARELATVM VSQVE. M. P. DCCXCVI. Sie.

LO-

rus Ligur. L. II. Vide vero & considera utrumnam hæc poetæ,

Nam licet urbe Ligurum ſpatio breviore locorum
Diſſideat, medius Ticini gurges utramque
Separat, & geminos interſecat unda tumultus.
At qua turrigeram ſpectas TERDONA Papiam,
Omnia plana jacent: non hic mons, ſilva, vel amnis;

Perpende inquam utrum ea his Othonis reſpondeant: *Papienſibus conquerentibus plus ſe a Terdona quam Mediolano moteſtari: eo quod quamvis civitas Papia in ſinu quidem Mediolanenſium poſita, robur tamen comitatus ſui ultra Ticinum fluvium habeat, iſti nullo montis ſeu fluminis objectu expoſitum:* animadvertis puto, Guntherum Papiae ſedem migraſſe & ultra Ticinum transtuliſſe, ſecus ac Friſingenſis epiſcopus voluerat, & præterea ab utroque nullam Padi habitam eſſe rationem. Wass.

PISAS M. P. XII.] *In Regio* M. P. X. *Blandinianum & Longolianum* M. P. XII. *Neapolitanum* M. P. XV. Sur.

PISIS.] Luitprandi ætate *Tuſciae provinciae caput* erat, ſicuti L. III. C. 4. profitetur. Benjamin Tudelenſis Itiner. p. 10. a Luca IV. paraſangis ſemovet: verum non ſatis certum eſt, tribusne an quatuor M. P. paraſangas ſuas fuerit menſus homo Judaeus. XV. M. P. adponunt obſoletæ Cuſani ſchedæ. Wess.

LVNAM M. P. XXXIII.] *Neapolitanum* XXIII. *Reliqua* M. P. XXXIII. *Plinius lib.* 3. 4. primum Etruriae oppidum Luna, portu nobile, colonia Luca. *Strabo & urbem, & portum* Lunae *eſſe Graecis memorabiles: inter* Lunam *item &* Piſas Macrae *tractum eſſe, quo Tuſciae atque Liguriae termino pleique ſcriptores uſi ſint: ut appoſite hoc Itinerario hæc itinera ſingularia à* Luca Piſas *& à* Luca Lunam *interjiciantur.* Sur.

LVNA.] *Lunae* Vaticanus, *Lune* more ſeculi ſui Cuſani MSS., quod priores editi probarunt; Tabula *Lunae*, ut patrio caſu nomen urbis extuliſſe videantur. Nunc in ruinis eſt, nec tamen a Normannis deſolata, uti L. Hulſteinius & Harduinus tradiderunt, qua de re egregie auctor Diſſert. Chorogr. p. CCII. Wess.

VIA AVRELIA] Viam Aureliam *ad inferum mare fuiſſe, Cicero docet. Ait enim in Antonium Philipp. xii* C. 9. Tres viæ ſunt ad Mutinam: à ſupero mari Flaminia, ab infero Aurelia, media Caſſia. Sur.

VIA AVRELIA.] Ducebat via Aurelia profecturum per maritima Hetruriae loca *Forum Aurelii* usque, unde producta ad Alpes maritimas atque inde per Galliam in Hiſpaniam: de maritimis Alpibus teſtantur Eutropii allata a Panvinio in Roma p. 117. & ex eo a Bergerio verba: *Hetruriae per Aureliam usque ad Alpes maritimas ingentes agri ſunt, hique fertiles & ſilvoſi*; quæ tamen in Eutropio incaſſum quæſiveris, quippe Vopiſci in Aureliano C. 47. Eandem porro in Galliam fuiſſe continuatam, & nomen, quo Provinciales vulgo vocant, & monumenta, inibi reperta, argumento ſunt: de utriſque accurate N. Bergerius L. III. Viar. Milit. C. 28. Wess.

PER TVSCIAM.] Primum eſſe Itinerarii auctorem, qui *Tuſciam* dixerit, Rhodius ad Scribonium obſervat: Paganinus vero Gaudentius Obſerv. ad Antiq. Etruſcas C. 4. *Tuſciam nec in Plinio reperiri, nec in ullo ſcriptore, qui vixerit ante Conſtantinum* pertendit: ſequeretur ergo Conſtantino recentiorem eſſe Itinerarii ſcriptorem. At *Tuſciam* Florus habet L. I C. 5. Eandem in Scribonio Largo invenies Compos. 146.; neque ignorata fuit Varroni L. IV. L. L. p. 10., ut Rhodius & Dukerus, viri celeberrimi, monuerunt. Novi Rhodium *in Thuſcis* apud Scribonium, & Scaligerum in Varrone *Tuſci* refingere, ſed invitis MSS. Vaticanis, qui

LORIA. M. P. XII.
AD TVRRES. M. P. X.
PYRGOS. M. P. XII.
CAS-

omnes *Tusciam*, Rhodio teste, probant. Literaria monumenta sub Philippis Thes. p. CCCCLXXIV. 3. offerunt CONSVLAREM TVSCIAE, sub Severo CORRECTOREM TVSCIAE apud Gudium p. XCIX. 1., principe M. Aurelio Antonino p. CXXXVII. 5., Ti. Claudio Augusto p. CXXVII. 2., quibus tamen Ligorianis lapidibus non admodum fido. Certius pro *Tuscia* Marci Imp. temporibus testimonium præbebit Scaevola Leg. 41. §. 2. D. de Legat. & Fideicom. III., ubi *Tusciam* atque *Umbriam* conjungit. Satis itaque certum est *Tusciae* vocabulum non admodum recens esse, quod tamen Latinitate labente magis est frequentatum. Τουσκίας Constantino Imp. memorat Athanasius Apol. contra Arianos p. 223., & alii, quos coacervavit Cluverius L. II. Ital. A. C. 1. Reddit & hanc Alexandro Tralliano L. I. p. 29. Ed Steph. Jac. Goupylus cum ἐν Τυρκίᾳ legeretur, & eo potissimum colore, quod *Turcia* Alexandri ævo esset ignota. Tu vero alia cognosces ex Menandri Excerptis Hoeschelii p. 86. 87. WESS.

ET ALPES MARITIMAS] Alpium maritimarum *mentio apud Ptolemaeum*, *&* *nationes* Alpium maritimarum *in jus Latii translatas auctor est Tacitus*, *qui Hist.* 2. *C.* 12. Maritimas, *inquit*, tum Alpes tenebat procurator Marius Maturus. Is concita gente, nec deest juventus, arcere provinciæ finibus Othonianos intendit. *In* Georgio *oppido Delphinatus in via militari*, *qua Mediolanum ducit*, *prope* Druentiam *amnem sito*, *quod ab* Ambruno *metropoli* XVI. M. P. *abest*, *Cippum cum hac inscriptione*, *in aversa ejus parte*, *vidi*, *anno M. D. L. cum Romam iter haberem.*

PIO PRINCIPI
..... INVICTO
RESTITVTORI ORBIS
PROVIDENTISSIMO
RETRO PRINCIPVM
..... E OMNES
FORTISSIMO
NANIVS RVF. XAXVS. V. P. PROC. II.
PRAEFECTVS ALPIVM MARITIMAR.
DEVOTVS NVMINI MAIESTATIQVE
EIVS. SVR.

ARELATVM VSQVE DCCXCI.] *In Regio* Arelatum usque DCCXCV; *&* *reliqua* Arelatum usque M. P. DCCXCVI. *&* *omnia eadem in hujus itineris fine* Arelate: *fuit rectus casus priscis auctoribus* Arelas. *Straboni non recte in vulgatis exemplaribus* Ἀρελάται *pro* Ἀρελάτε. *Item à Pomponio*, *Tranquillo*, *&* *Ammiano* Arelate. *A Festo Avieno*, *ut arbitror*, *non recte pro* Arelatum, *Arelatus* illic civitas attollitur, *Theline* vocata, sub priore sæculo, Graio incolente. *Ptolemaeo* Ἀρελᾶτον Κολώνια. *Ausonius Gallus* Clar. Urb. VIII. ℣. 1.

Pande duplex Arelate tuos blanda hospita
portus:
Gallula Roma Arelas, quam Narbo Martius,
& quam
Accolit Alpinis opulenta Vienna colonis.

Duplicem *enim urbem* Arelate *Ausonius*, *eam ob causam*, *in fine carminis* Mosellae *adpellat.*

—— Duplicemque per urbem
Qui meat, & dextræ Rhodanus dat nomina
ripæ.

Et epist. quadam ad Paulinum:

Vtque duplex Arelas, Alpinæ tecta Viennæ.
SVR.

ARELATVM.] Placuit ætatis posterioris scriptoribus *Arelatus:* nam ne quid de Ptolemaeo dicam, sic est in L. 13. C. de Apellat. τῶν Ἀρελάτου Athanasius Hist. Arian. p. 361., Hilarius Fragm. V. Operis Histor. p. 1331. *Vincentius*, *qui cum ceteris missus fuerat Arelatum:* neque aliter Sulpicius L. II. Hist. S. C. 55. aut Suidas in Φαβωρῖνος, aut Idatius, pluresque alii, vocare solent. WESS.

LORIVM M. P. XII.] *Omnia exemplaria* Loria *praferunt*; *ego* Lorium *legendum arbitror. Julius Capitolinus C.* 2. *Antoninum Pium* Lori *educatum refert in* via Aurelia, *ubi palatium extruxit*, cujus, *inquit*, hodie reliquiæ manent: *&* *apud* Lorium *alienatum in febri. Eutropius L.* 8. *C.* 4. *eadem attribuit milliaria*; *nam obiisse apud* Lorios *villam suam*, *milliario ab urbe* XII. *auctor est.* SVR.

LO-

CASTRO NOVO. M. P. VIII.
CENTVM CELLIS. M. P. V.
MARTHA. M. P. X.
FORVM AVRELI. M. P. XIIII.

CO-

LORIA.] Hoc & MSS. nostri ostentant, a Salmasio ad Capitolinum in *Lorio* versum ex Tabula: mihi res adhuc dubia: *Lorium* enim, *Lorios* & *Loris* locum appellari multorum testimoniis Ph. Cluverius vicit. Rudera descripsit L. Holsteinius in Cluver. Ital. A. p. 43. WESS.

PYRGOS M. P. XII.] *Habet Regium & Longolianum, atque infra itidem à* Turrium *mansione* XII. M. P. *assignantur. Blandinianum* Pyrgos XI. M. P. *&* *Longolianum, sed* XII. *corrigit: & infra* XII. M. P. *proferunt. Rutilius Numatianus* Ostiensi *portu solvens, ita in Itinerario prosequitur, lib.* I. ỳ. 223.

Alsia prælegitur tellus, Pyrgique recedunt,
Nunc villæ grandes, oppida parva prius.

Strabo à Pyrgis Ostiam CCL. stadia *constituit.* SVR.

CASTRVM NOVVM M. P. VIII.] *Manuscripta habent, & Longolianum.* Castri novi *colonia maritima Livius L.* 36. *C.* 3. *meminit anno v. c.* DLVIIII. *Plinius L.* 3. *C.* 5. Castrum novum *&* Pyrgos *in Tuscis adjungit: atque item Ptolemaeus. Castrum hoc*, Inui Castrum *dictum ejusdem Rutilii carmine ibidem conijcimus; nam illi* Centum cellas *adjungit* ỳ. 227.

Stringimus *** & fluctu, & tempore Castrum,
Index semiruti porta vetusta loci.

De Castro Inui Servius ad illud Virg. vi. Aen. ỳ. 776.

Pometios, Castrumque Inui —

SVR.

CENTVM CELLAS M. P. V.] Id (*inquit Plinius minor ad Cornelianum scribens*) loco nomen est: *qui cum urbi adeo vicinus esset, satis videtur lib.* VI. *Ep.* 31. *indicare, nedum oppidi, sed ne vici quidem nomen fuisse id temporis adsecutum.* Villam *fuisse pulcherrimam viridissimis agris cinctam describit, quâ litori immineret: cujus in sinu portus, velut* Amphitheatrum, *sinistrum brachium firmissimo opere munitum esset, dextrum ille ipso tempore construeretur.* In ore, *inquit,* insula adsurgit, quæ illatum vento mare adiacens frangat, tutumque ab utroque latere decursum navibus præstet. *Eo se evocatum in consilium à Trajano Caesare scribit. Rutilius Claudius ex Castro Inui* ỳ. 237.

Ad centum, *inquit*, Cellas forti deflexímus Austro,
Tranquilla puppes in statione sedent.

Strabo in ea regione Regis villam *commemorat; quæ* Malaeoti *Pelasgi regia fuerit, quæ an ad* Centum cellas *pertineat, mihi dubium est: ubi pro certo adfirmant* Centum cellarum *ruinas, civitatis nunc cognomento* Veteris *adsificiis contineri. Hunc Diogenem praefectum, cum parte militum Roma egressum contendisse auctor est rerum à Gothis gestarum Iohannes Magnus lib. xiiii. cap. vii. Infra* Itinerario *quoque* maritimo, *à Castro Novo* Centum cellas V. M. P. *adsignantur.* SVR.

CENTVM CELLIS.] Ita MSS. & Paulinus de Martiani periculis:

Longinquiorem portum ab urbe adlabitur,
Cui Centum cellis nomen est.

Procopius L. II. Bel. Goth. C. 7. *σταδίοις ὀγδοήκοντα καὶ διακοσίοις stadiis CCLXXX.* Roma disjungit, quæ L. Holsteinio in CCCLXXX. visum est mutare, quod ea XLVII. M. P. æquent; recte, si Procopius VIII. stadiis singula M. P. dimetiretur: at supra probatum dedimus, VII. stadia in ejus libris unis M. P. paria esse: Vide itaque utrum numero rotundo sit usus. WESS.

MARTHAM M. P. X.] *In Regio* Marta M. P. X. *Reliqua* Martha M. P. X. Martham *fluvium ab Antonino constitui ferunt à* Marthae *lacu cognominatum.* SVR.

FORVM AVRELI M. P. XIIII.] *Habet Regium exemplar & Neapolitanum: Blandinianum* M. P. XIII: *atque item Longolianum, sed hoc* XIIII. *corrigit.* SVR.

 COS-

COSAM.	M. P. XXV.
AD LACVM APRILEM.	M. P. XXII.
SALEBRONE.	M. P. XII.
MANLIANA.	M. P. VIIII.
POPVLONIO.	M. P. XII.
VADIS VOLATERRIS.	M. P. XXV.

AD

COSSAM M. P. XXV.] *Manuscripta & Longolianum* M. P. XXV. *Plinio L.* 3. *C.* 5. Portusque Telamon, Cossa Volcientium à populo Romano deducta. *Strabo à* Populonio Cossam DCCC. *tribuit stadia: & alios* DC. *assignare perhibet. Ptolemaeo in maritimis Tuscorum* Τελάμων. Ὄσσα. Κόσσαι: *& vetustius interpres* Osae fluminis ostia *vertit : & mox* Cosse. *Stephano* Κόσσα πόλις Ὀσσάτρων, ἐν τῷ μεσογείῳ. SVR.

COSAM.] Veteres libri una sibilante scribunt, uti Virgilius Æneid. X. 168.

Quique urbem liquere Cosas, —

& Rutilius L. I. 286. cum nota Burmanni. WESS.

AD LACVM APRILEM M. P. XXII.] *In manuscriptis & Longoliano legitur. Ab* Prile amne *lacus hic nomen sumpsisse videtur. Plinius post vada* Volaterrana, *&* Populonium, Hinc, *inquit*, amnes Prille, mox Vmbro navigiorum capax: *Tametsi Plinii vetusta exemplaria non satis eam vocem* prille *exprimunt, sed* Pile. *In* Itinerario *tamen* maritimo *Antonini hujus lacus fit mentio. Ab* Alminia portum Telamonis, fluvium Vmbronem, Lacum Aprilem. A lacu Aprile in Alma flumen. SVR.

AD LACVM APRILEM.] Constanter hoc MSS. defendunt; nec tamen est, qui lacum ita nominaverit: Ciceroni enim *Prelius* Milon. C. 27., Plinio *amnes Prille* dicuntur. Vide Ph. Cluverium L. II. Ital. A. p. 475. WESS.

SALEPRONE.] Vel *Salumbronis.* In fragmentis Originum Marci Catonis scribitur, Italiam olim *Sale Vmbronis* dictam. SIML.

SALEBRONEM M. P. XII.] *Regium* Salebronem M. P. XII. *Neapolitanum* Salebronem M. P. XII. *In Blandiniano* Sale prone M. P. XIII: *& item Longolianum : sed* Salebrone *corrigit. Mihi Plinii locum, & Itinerarium* maritimum *perpendenti, nihil certius ac verius videtur, quam* ad Vmbronem *legendum: qui fluvius non modo navigiorum capax a Plinio memoratur, sed ab eo Vmbriae tractum nomen accepisse. Neque me fugit virum utique doctum Panvinum Onuphrium* Saepronem, *inter hujus Itinerarii mansiones edidisse: & Volaterranum* Salebronem. *Neque verisimile est* Vmbronis *fluminis hoc itinere mentionem non fieri. Cicero ad Q. Fratrem epistolarum libro II. Epist.* 6. Labronis *stationis, sive portus meminit:* Erat autem, *inquit*, iturus, ut ajebat, A. D. III. Id. April. ut, aut Labrone, aut Pisis conscenderet; *ut forte* Vmbrone *legendum sit, quòd ad ejus fluminis ostium recto naves conscenderentur, ut Rutilius in Itinerario suo docet lib. I.* 337.

Tangimus Vmbronem, non est ignobile flumen,
Quod tuto trepidas excipit ore rates.
Tam facilis pronis semper patet alveus undis
In pontum quoties sæva procella ruit.

In fragmento Itinerarii hujus, quod in fine librorum Longolianorum adpositum est, in Tiberino itinere Salenumbronis *mansionis fit mentio.* SVR.

SALEBRONEM.] *Saleprone* MSS. nostrorum excerpta. De *Umbrone* ne cum Surita cogitemus, Tabula facit, quæ post Vmbronem fluvium *Saleborna M. P. XII.*, & Ravennas L. IV. C. 32., ubi *Hasta*, *Umbrone*, *Salembro*, *Malliana.* Ph. Cluverius L. II. Ital. A. p. 475. amnem fuisse adfirmat, summaque audacia in Plinio L. III. C. 4. pro vulgatis, *Hinc amnes Prille, mox Umbro*, substituit: *Hinc Salebro cum lacu Prile; mox Vmbro.* At quis eum docuit *Salebronem* fuisse fluvium? quos scriptos libros habet auctores? Putem *amnis Prile* Plinium scripsisse, & *lacum* intellexisse, in quem fluvius cognominis influebat. Quæ Simlerus ex Catonis Originibus habet Annii nugas redolent. WESS.

MANLIANA M. P. VIIII.] *Ptolemaeus in mediterraneis* Tuscorum Μανλιάνα. SVR.

MANLIANA.] *Maniliana* Tabula cum iisdem.

AD HERCVLEM.	M. P. XVIII.
PISAE.	M. P. XII.
PAPIRIANA.	M. P. XI.
LVNAE.	M. P. XII.
BOACEAS.	M. P. XII.

BO-

dem M. P. Ravennas, ſicuti vidimus, *Malliana*. Ptolemaei Manliana, utpote in mediterraneis, niſi ſi in earum poſitione error ſit, hic referri non poſſunt. WESS.

POPVLONIO.] *Populoniam* & *Populonium* vocant, qua de re F. Oudendorpius ad Frontinum L. I. Stratag. C. 2. A Graecis direptum fuiſſe Annales Reuberi tradunt IϽCCCIX. *In Tuſcia Populoniam, maritima, a Graecis, qui* ὀρ϶βιῶ) *vocantur, depraedata eſt.* Portum urbis ſerior ætas *S. Severae* nuncupavit: Walterus in Translat. S. Monicae C. 3. *Inde applicuimus ad portum S. Severae circa Populonium.* WESS.

VADIS.] *Volaterris* M. P. XXII. Sigonius *Volaterranis* M. P. XXV. SCHOT.

VADIS VOLATERRIS.] Id Cuſani, Pariſinis, & ſchedis, quas vir doctus verſavit, cujus Fabricianum fuit exemplar, cum M. P. XXII. ineſt: veteres editi accedunt, ſed XXV. M. P. probantes. Tabula *Vadis Volateris* M. P. X., errore in numeris manifeſto. Forte, quæ *Volaterraaa* prius, *Volaterra* deinde appellarunt *vada.* WESS.

AD HERCVLEM M. P. XVIII.] *Habent Regium & Blaadinianum. In Neapolitano* M P. XI. *Longolianam* M. P. XVIII. *&* XI. *corrigit. Ptolemaeo inter* Lunae *promunterum, &* Arni *fluminis oſtium* Ἡρακλέως ἱερόν. SVR.

AD HERCVLEM.] XI. M. P. ſcriptus Cuſani liber; XVII. M. P. priſtinæ editiones. Ph. Cluverius & Ch. Cellarius, viri doctiſſimi, *portum Herculis Labronis* fuiſſe putant, & eo quidem ſitu, quem celeberrimus portus *Liburni* obtinet. Habet ſane Itiner. Maritimum pari intervallo *portum Piſaaum*, eſtque apud Ciceronem L. II. Q. Fratr. Ep. 6. *Labronis* mentio. Vereor tamen vehementer, ut recte hæc conjungantur: nam Cicero tantum dicit, *ut aut Labrone aut Piſis conſcenderet*, nihil de Hercule addens: liquet quidem *Labronem* ad mare fuiſſe, non autem hanc eſſe manſionem: jam cum *Salebronem* in hac ora viderimus, prorſus mihi perſuadeo, eam Ciceronem deſignaſſe. Deinde adduci non poſſum, ut credam, *Liburni*, tanquam ſua ætate jam clari, Zoſimum L. V. C. 20. meminiſſe: quæ enim de navibus *Libarnicis*, ab urbe Italiae, ut ait, dictis, memorat, ea ſine controverſia fœdis erroribus ſunt obſita, quæ & Appianum L. II. Bel. C. p. 743. inſpicienti confeſſa erunt: ad hoc, ſi *Liburnum* ſeculo V. nobilitatum fuit, quæ tandem cauſſa eſt, quamobrem nulla ejus, niſi ſera, ſit mentio? Scio in Ptolemaei Latinis Tabulis & verſione conſpicuum eſſe; ſed & male illic collocatum & a Graecis abeſſe novi. Fuerit ergo *ad Herculem* ubi portus *Liburni* eſt, multo tamen id nomen recentius, & ex *Ligurno* formatum. Vide L. Alberti Ital. Deſcript. p. 40. WESS.

PAPIRIANA M. P. XI.] *Legitur in Regio exemplari, & Blandiniano. In Neapolitano* Papiriana M. P. XII. *Longoliano* XI. *&* XII. *corrigit. Inter Lunam & Piſas Strabo, quod ſupra admonuimus,* Macrae *tractum interjacere memorat, quo Tuſciae, atque Liguriae termino plerique ſcriptores ſint aſi. In hoc tamen Itinerario* Papiriana *inter Piſas & Lunam interponantur. Atque haud ſcio an* Papirianae foſſae *ſint, quas Ptolemaeus inter mediterraneas* Tuſcorum *urbes conlocat: ſed cum itinera hac ad certas manſiones deflectere ſoleant, neque ſemper directis viis peragerentur, forte eas* foſſas *deſignat: &* Papirianas *ea ratione legendum erat, ut* foſſæ *ſubaudirentur.* SVR.

PAPIRIANA.] *Foſſis Papirianis* Tabula; unde male a Ptolemaeo in mediterranea tranſlatæ ſunt. XII. M. P. Cuſani MSS. WESS.

LVNAE.] *Tune* M. P. XXVII. Cuſani ſchedæ, quibus Pariſinae cum vetuſtioribus editis accedunt, ſed XII. M. P. amplexae. WESS.

BOACEAS.] Vel *Boacta.* Ptolemaeus *Boactē* fluvii meminit. SIML.

BOACEAS M. P. XII.] *In Regio* Boacias M. P. XII. *& reliquis* Boaceas. SVR.

BOACEAS.] *Boacias* ſcriptus Cuſani liber. *Boactes* Ptolemaei eſt, uti poſt Simlerum plenius a Cluverio aſſertum eſt L. II. A. p. 73. WESS.

 BO-

BODETIA.	M. P. XXVII.
TEGOLATA.	M. P. XII.
DELPHINIS.	M. P. XXI.
GENVA.	M. P. XII.
LIBANVM.	M. P. XXXVI.
DERTONA.	M. P. XXXV.
AQVIS.	M. P. XXVIII.

CRI-

BODETIAM M. P. XXVII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* Bodecia M. P. XXVII. *Neapolitanum* Bodecia M. P. XXI. SVR.

BODETIA.] Neapolitano MS. assentitur Cusani. Tabula *ad Monilia* præfert; unde Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 72. *Monelia* hoc loco refingit, Holsteinio probante & rem certissimam esse adfirmante. Non ausim tantis viris obloqui, neque etiam a MSS. recedere. Diffiteri tamen non possum, ortam mihi esse suspicionem, *Bodetiam* eandem videri ac Βονδελίας Ptolemaei, quam *Fossis Papirianis* adjungit: Est ea quidem in mediterraneis, sed eum Geographus in *Papirianis fossis* erraverit, potuit & in *Bondelias* situ peccatum esse. Viderint peritiores. WASS.

TECOLATAE.] Vel *Tecolata*. Ptolemaeo *Tegulia*. SIMI.

TEGVLATAM M. P. XII.] *Regium* Tegolata M. P. XII. *& infra hoc ipso itinere, in hoc exemplari, altera occurret ejusdem nominis mansio. In reliquis utrobique* Tecolata *legitur*. SVR.

TECOLATE.] Sic vulgo. Sigonius *Tecolata*. SCHOT.

TEGOLATA.] *Tecolata* & *Tegolato* MSS. præbent. Est Tigulia Plinii L. III. C. 5. Nunc in ruinis, quas *Tegresa* vocant, jacet, III. M. P. a Segesta Tiguliorum, sive *Sestri*: neque enim audiendus est Cluverius, qui Tiguliam *Sestri* esse jussit, ut bene L. Holsteinius in Cluverium Ital. A. p. 10. animadvertit. WASS.

DELPHINOS M. P. XXI.] *In Regio* Delfinis M. P. XXII: *& in reliquis* Delphinis M. P. XXI. *Plinio L.* 3. *C.* 4. *in* Liguria, portus Delphini. *In Itinerario* Maritimo *Antonini, à portu Veneris* portum Delphini *collocat, qui hodie nomen pene retinet*. SVR.

DELPHINIS.] *Portum Dalfini* Chronic. Pisanum CIↃLXXII. Rectius Walterus in Translat. S. Monicae C. 1. die XV. Maji Act. Sanctorum. WASS.

GENVA.] Margo Fabriciani libri *Gentia*. Medio ævo *Januam*, de quo & *Genuae* nomine egregie ineptit Jac. Auria principio L. X. Annal. Genuens. Caffari, appellabant. WASS.

LIBANVM M. P. XXXVI.] *In Regio* Libanum M. P. XXXV. *& in reliquis* Libanum M. P. XXXVI. SVR.

LIBANVM.] Ita vulgo. Sigonius *Liburna*, & mox *Derthona* cum H. spiritu. SCHOT.

LIBANVM.] *Libarnum*, quod Tabula M. P. XXVI., veriore a Genua distantia, habet, rectum est. Plinio & Ptolemaeo *Libarna*, quo modo vetus lapis Diar. Ital. C. 26. Montfauconii T. BILLIANVS DEXTER LIBARNA. T. VETVLBIVS PRIMVS LIBARNA. Sozomenus hanc, aut certe Dertonam, videtur Λιβερῶνα πόλιν τῆς Λιγυρίας L. IX. H. Eccl. C. 12. appellare: nam Verona, quam Henr. Valesius malebat, esse non potest ob ea, quæ Sozomenus addit. WASS.

AQVIS.] Tabula *Aquis Tatelis* XXVII. M. P. a Dertona, unde *aquas Statiellas* intelligi oportet: eas autem, ut nunc *Acqui*, ita *Aquas* aut *Aquis*, neglecto *Statiellarum* cognomine, sæpe appellaverunt. *De Aquis, de Genua* est in Capitulari Lothari I. Imp., edito a Cl. Muratorio inter additamenta Legum Longobardicarum. *Aquas* Luitprando L. II. C. 11., XL. fere milliaribus a Papia abesse, at L. IV. C. 2. L. milliariis, dicuntur. WESS.

CRIXIA.] Nunc *Crosera*. *Canalico*, nunc *Caralupo*. SIMI.

CANALICO.] Tabula *Crixia M. P. XXII.* ab Aquis & *Calanico M. P. XX*. De utriusque situ, cum nusquam alii memorarint, consulendus est Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 83. WASS.

VA-

CRIXIA.	M. P. XX.
CANALICO.	M. P. X.
VADIS SABBATIS.	M. P. XII.
PVLLOPICE.	M. P. XII.
ALBINGAVNO.	M. P. VIII.
LVCO BORMANI.	M. P. XV.
COSTA BALENAE.	M. P. XVI.

AL-

VADIS SABBATIS.] Vel *Vada Sabata. Savona.* SIML.

VADA SABATIA M. P. XII.] *Plinio lib.* 3, 5. *in* Liguria portus Vadorum Sabatium: *ita enim in vetustis legitur exemplaribus, & in vulgatis* portus vadum ſabatium. *Ptolemaeo inter mediterraneas urbes Liguriae* Σάβαζα. *Strabo L.* 4. *p.* 210. ad Genuam Liguſtinum emporium, & Sabatia vada nuncupata: quæ paludes ſunt. Apeninus quidem à Genua, Alpes vero à Sabatiis initium capiunt. Inter Genuam vero & Sabatios idem CCLX. *ſtadia intereſſe perhibet: ſed hoc directo itinere, non manſionum diverſionibus. Hac vada intelligi voluit D. Brutus ad Ciceronem ſcribens lib. II. Ep.* 13. Conſtitit, *inquit*, nusquam prius, quam ad Vada veniret: quem locum volo tibi eſſe notum. Jacet inter Apeninum & Alpes, impeditiſſimus ad iter faciendum. SVR.

VADIS SABBATIS.] Straboni Σαββάτων Ουάδα. Intervallum quod in eo eſt, nihil M. P. nocere debet Itinerarii, uti Caſaubonus volebat. Ducit enim hæc itineris pars non ſecundum litus ſed per Apeninum Dertonam, Aquas Statiellas, ſicuti poſt Cluverium Palmerius animadvertit. *Vada* vero hæc *Savonam* eſſe Simlero Ph. Cluverius aſſentitur, merito contra veniente L. Holſteinio in Cluver. p. 8. Diverſa enim eſſe & ſitus & Caffari Annal. Genuens. L. VI. p. 485. produnt. *Et tota*, inquiunt, *die vaſtantes a ponte Lavaguolae, qua eſt prope Savonam, usque ad Vadum.* Tum poſt pauca: *Et nocte illa ſteterunt in Vado: die craſtina de Vado redeuntes verſus Savonam usque ad portas civitatis.* Maneat itaque *Vadorum* ſitus in *Vadi* ſive *Vai.* WESS.

POLLVPICE.] Sive *Lollupice. Final.* SIML.

PVLLOPICEM M. P. XII.] *In Regio* Pullopice M. P. XII. *Blandinianum* Pullupice M. P. XII. SVR.

PVLLOPICE.] *Pollupice* vetuſti noſtri libri edunt. *Finale* nunc eſſe, virorum doctorum conſenſione conſtat. *Finalis* Annales Caffarii An. CIƆCC. meminerunt, & *caſtri, quod dicitur Fine, ultra V. milliaria diſterminati ab Alba* p. 455. WESS.

ALBINGAVNVM M. P. VIII.] *In Regio* Abingaulo M. P. VIII. *& reliqua* Abbingauno M. P. VIII. *& Longolianum* XIX. *Strabo poſt* Sabatia CCCLXX. Albigaunum *eſſe oppidum refert, cujus incolæ* Ligures Ingauni *appellentur. In vetuſtis Plinii exemplaribus* Album Ingaunum *appellatur. In vetuſto codice Taciti Hiſt.* 2. 15. Vitelliani retro Antipolim, Narbonenſis Galliae municipium, Othoniani Albigaunum interioris Liguriae, revertere. *Neque aliter in Ptolemaei libris quam* Ἀλβιγαύνου. SVR.

ALBINGAVNO.] *Finarium* ſive Finale XV. M. *Albingauno* Auctor Itineris Romani, quod Labbeus Bibliothecæ Novæ inſeruit, removet. Seculo IX. *Albeganum* dicebatur, ut ex Lotharii I. Capitulari liquidum eſt; Annalibus Genuenſ. *Albingana.* WESS.

LOCO BORMANI.] Vel *Locobormanium* aut *Locobani.* SIML.

LVCVM BORMANI M. P. XV.] *In Regio* Luco Bormaci M. P. XV. *Reliqua*, Loco Bormani M. P. XV. Bormanici *oppidi, longiſſime ab hac manſione diſtantis, utpote in* Tectoſagibus *meminit Plin. L.* 3. *C.* 4. SVR.

LVCO BORMANI.] Cuſani MSS. *Locobormam*, Tabula *Luco Boramni*, Ravennas *Luco Vermanis. Bormanus*, cujus hoc loco lucus fuit, Dei localis cognomentum eſt, Germanorum ſermonem redolens. WESS.

COSTA BALENAE.] *Coſta Bellene* pleique MSS., neque aliter Tabula: Ravennas *Coſta Ballenis.* Fuit ad portum Mauricii, ubi nunc *Coſta Rainera*, Holſteinio indice. WESS.

AL-

ALBINTIMILIO. M. P. XVI.
LVMONE. M. P. X.
ALPE SVMMA. M. P. VI.
HVCVSQVE ITALIA.
AB HINC GALLIA.
CEMNELO. M. P. VIIII.
VA-

ALBINTIMILIVM M. P. XVI.] *In Regio exemplari deest hac mansio. Blandinianum* Albintimilio M. P. XIV. *Neapolitanum* Albintemilio M. P. XVI. *Longolianum* Albinte millio M. P. XVI. *In vulgatis Plinii exemplaribus oppidum* Albium Intemelium, *quæ in Toletanae Bibliothecae exemplari, & aliis vetustis desiderantur. Tacitus Hist.* 2. 13. Vertit iras in municipium Albintimilium: *& in vetusto* Albintimum. *Ptolemaeo item corrupte* Ἀλβιντίμιον. *Strabo lib. iiii. p.* 202. *ex* Albingauno *ad Monoeci portum stadia cccclxxx tribuit: quo in medio urbem ingentem esse* Albium Intemelium, *cujus habitatores* Intemelii *vocentur: atque inde conjicere, quod è* Sabbatiis Alpes *primordia sumunt.* Alpiam *enim prioribus seculis* Albiam *vocari: & cum Ligures partim* Ingauni *partim* Intemelii: *eorum colonias ad mare deductas, unam quidem* Albium Intemelium, *quasi* Alpiom, *alteram vero* Albigaunum *vocari. Qua ratione* Albigaunum *scribendum erat, &* Albium Intemilium. *Sed quoniam de* Intemiliis *necessario mentio facta est, cujus nationis M. Caelius Rufus, in epist. ad Cicer. meminit, libet Taciti locum, fœde depravatum, corrigere. Ita enim in Agricolae vita C.* 7. *legitur:* Sequens annus gravi vulnere animum domumque ejus afflixit. Nam classis Othoniana licenter vaga, dum in Templo, Liguriae pars est, hostiliter populatur, matrem Agricolae in prædiis suis interfecit. Intemelios *enim pro* in Templo *legendum esse adparet ex eo loco, cujus supra fit mentio, & ex Hist.* 2. *ejusdem Taciti.* SVR.

ALBINTIMILIO.] Meritissimo Ch. Colerus Suritae in Taciti Agricola emendationem laudavit: quod vero *Intemelios* a se primo Tacito redditos arbitratur, id mihi indicio est, fugiente oculo ea, quæ Surita scripsit, ab eo relecta esse. M. SABINVS FAB. ALBINTIMILI EVOC. AVG. SALVT. est in Sponii Miscellan. p. 155. at in Gudianis è Ligorio inscriptionibus p. CLXXXIII. 9. SEX. SENTIVS SEX. F. POMPTINA LOLLIANVS INTEMEL. AL. MIL. COH. X., quasi urbs *Intemelium Albium* esset. Ἰωάννης ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Βιντιμιλίου memoratur in Concil. Constantinop. III. p. 149. tom. XVI. Concil. G. L., urbis vocabulo jam tum ad hodiernum sonum inflexo. WESS.

LVMONE.] Nulli alii hæc dicta est, quod rescifcere quivi; nec numeris parum sanis ulla auxilii spes è MSS. est. WESS.

ALPEM SVMMAM M. P. VI.] *Non video qua ratione hoc itinere, quod ab Onuphrio Panvino editum est,* Alpes summas *legatur. Summus enim locus* Alpium maritimarum, *quo iter hoc dirigebatur, intelligitur: uti diversis in locis Antoninus* summum Penninum, & summum Pyrenaeum *appellat. Manuscripta & Longolianum* Alpe summa M. P. VI. *Caesar* summas Alpes *appellat Alpium culmina libri iii. initio:* Qui à finibus Allobrogum & Lacu Lemano & flumine Rhodano ad summas Alpes pertinent. SVR.

ALPE SVMMA.] *Alpem maritimam* intelligendam esse è Tabula citra dubium est. Apposita sunt Simleri verba Comment. de Alpib. p. 87. *Porro Alpis summa non ita accipitur Antonio, uti plerique summas Alpes apud Caesarem interpretantur; nempe proprium & peculiare nomen jugi, ita dicti, quod summum sit inter Alpes, uti Rhenanus existimasse videtur. Sed summum Alpis est cacumen ejus montis, per quem iter describit. Sunt autem hodie in omnibus Alpibus, per quas frequentius iter fit, hospitia & Xenodochia quadam pro viatoribus extructa, quæ tamen, quia ignobilia sunt, nullo proprio nomine annotari poterant, ideoque Antonius summum Alpis pro vertice & mansione in vertice extructa ponit.* WESS.

HVCVSQVE ITALIA] *Hac in Regio non adponuntur.* SVR.

VSQVE HVC ITALIA.] Agnoscunt vetusti libri & manu & formis descripti, & recte, ut dicetur. WESS.

CEMENELVM M. P. VIIII.] *Neapol.* Comenelo M. P. XIIII. *& reliqua* Comenelo

VARVM FLVMINE.	M. P. VI.
ANTIPOLI.	M. P. X.
AD HORREA.	M. P. XII.
FORVM JVLI.	M. P. XVIII.

FO-

lo M. P. VIIII. *Plinio Lib.* 3. §. 7. oppidum Vediantiorum civitatis Cemelion, portus Herculis Monoeci, Liguſtina ora. *In Tolosano vero* Gemellino. *Ptolemaeo in Vediantiis* Κεμενέλεον. Svr.

CEMENELO.] Ponitur hoc oppidum in Gallia contra Plinii & Ptolemaei, Italiae tribuentium, ſententiam: verum hi *Varo* flumine Italiam terminant, non *Alpe ſumma*, uti Itinerarium. In eadem Gallia ab Uſuardo & veteri Provinc. Notitia agnoſcitur, ſicuti Ph. Cluverius in Ital. A. & Sirmondus Præfat. ad Homil. S. Valeriani docuerunt. Addo Acta S. Pontii C. 15. tom. II. Miſcel. Baluzii. *Fines Italiae transiens urbem ſub Alpium jugo procul ſitam petiit nomine Cimelam.* Jam verum eſſe urbis, quod Antoninus dat, cognomen, teſtis eſt Sponii lapis Miſcel. p. 109., quo C. PATERNVS CEMENELENSIS continetur. Plura offert Honoratus Bouche L. III. Hiſt. Provinc. C. 2. §. 3. Wess.

VARVM FLVMEN M. P. VI.] Varum flumen *Italiam à* Narbonenſi *provincia dirimit*, *unde Plinius lib.* 3. §. 6. *universae Italiae ambitum ab eo flumine ad* Arſiam *deſignat. Ptolemaeus item Narbonenſem provinciam ad Oſtia Vari determinat. Inde Caeſar L.* 1. *Bel. Civil. C.* 37. *iter* ab Legionibus *ex Hiſpania factum ad* Varum flumen, *atque ibi reliquam partem exercitus eſſe dimiſſam tradit. Strabo ex Hiſpaniae, & Galliae confinius, quibus Pompeii tropaea conſtituta erant, ad* Antipolin, *&* Varum flumen *milliaria numerat, & medium eſſe inter* Antipolim & Nicaeam. Svr.

VARVM FLVMINE.] Sic volunt MSS. Lucanus L. I. 404.

Finis & Heſperiae promoto limite Varus.

ex quo ſuos hortulos Vibius Sequeſter rigavit, *Varus*, inquiens, *hic nunc Galliam ab Italia dividit, ante Rubicon*, verum imperite. Rubicon ad ſuperum mare Italiam & Ciſalpinam Galliam terminat, Varus ad inferum. V. Cluverium L. I. Ital. A. C. 2. Wess.

ANTIPOLIM M. P. X.] *Plinio L.* 3. *C.* 4. oppidum Latinum Antipolis: *& quare Latinum vocet, ex Strabone diſcimus. Ait enim, quod cum* Antipolis *in Narbonenſi Gallia ſita ſit*, Nicaea *in Italica regione*, Nicaeam *in Maſſilienſium jure permanere, & in ea provincia exiſtere:* Antipolim *vero intra Italicas connumerari: & cum Maſſilienſibus judicio contendentem, ab eorum imperio liberam factam. Tacitus Hiſt.* 2. 15. Antipolim Narbonenſis Galliae Municipium *adpellat.* Svr.

ANTIPOLI.] Tabula idem intervallum agnoſcit. Videtur utrique Strabo obſtare L. IV. p. 184., Antipolin ſtadiis LX. Varo removens, nec facit tamen: ſunt inter Varum atque Antipolin Leugae Provinciales II. & S., quarum ſingulæ III. M. P. Strabonis æquant, SV vero M. P. Itinerarii, ut exemplis bene multis Hon. Bouche L. III. Hiſt. Provinc. C. 2. patefecit. Stadia Strabonis LX. M. P. VII. & S. non excedunt, eſtque eorum par ratio ad Leugas II. & S., quæ M. P. X. Itinerarii. Antipolis in *Antibes* perdurat. Wess.

AD HORREA.] Accedit Tabula. Labbeus & Samſonius *Napoule*, H. Bouche L. III. Hiſt. Provinc. C. 4. p. 148. *Graſſe* eſſe arbitratur. De *Horreis* ſæpe dictum eſt. Wess.

FORVM JVLI M. P. XVIII.] *In Regio* Forum Juli M. P. XVII. *reliqua* M. P. XVIII. *Strabo navale Caeſaris Auguſti*, Forum Juli *vocatum*, *& inter* Olbiam *&* Antipolim *conſtructum eſſe. Plinius lib.* 3. C. 4. Forum Julii Octavianorum colonia, quæ Pacenſis appellatur; & Claſſica. Svr.

FORVM JVLI.] XVII. M. P. Regii MS. Tabula adfirmat. CIVITAS FOROIVLIENSIVM eſt in lapide apud H. Bouche L. IV. Chorogr. Provinc. C. 2. p. 247. *Foriolana* Monacho S. Galli L. II. Geſt. Caroli M. C. 27. *Urbem Foriolanam, quam, qui ſibi ſcioli videntur, Forum Julienſe nuncupant.* Annales Caffari Genuenſ. *nundinas & mercatum Fori Julii* celebrant p. 332. Strabo inter Maſſiliam & Forum Julii ſtadia DC. intereſſe ait, quæ ſane

 non

FORVM VOCONI.	M. P. XXIIII.
MATAVONIO.	M. P. XII.
AD TVRREM.	M. P. XIIII.
TEGVLATA.	M. P. XVI.
AQVIS SEXTIS.	M. P. XVI.

MAS-

non respondebant, nisi si, quod paullo ante diximus, observetur. WESS.

FORVM VOCONII.] Vel *Vocona*: mendose tamen, ut videtur. Distantia ejus a Foro Julii in uno exemplari ponitur XII. M. P., in altero, quod emendatius videtur, XXIISS. M. P. Sic etiam inter *Varum* & *Cemenelum* ponuntur VS. M., ubi rectius XI. M. P. ponerentur: & inter Varum atque Antipolin X. M. P., quibus addenda V. sunt. SIML.

FORVM VOCONI M. P. XII.] *Plancus Ciceroni lib. X. Ep.* 17. Forum Voconii à Foro Julii quattuor & viginti M. P. abesse *prodit*, *&* *si numerus mendo non vacat*: *cum* XII. *tantum* M. P. *hoc Itinerario adsignentur.* SUR.

FORVM VOCONI.] *Voconia* liber Parisinus. Tabula XVII. a Foro Julii separat. Planci locum non mutavero. Simlerus enim XXIIII. M. P. in MSS. invenit, quæ epistolæ numeros adfirmant. Videtur hoc Forum fuisse, ubi *Luc* est in Provincia aut *Le Canet* non longe a *ponte Argentei.* Vide Honorat. Bouche de hacre egregie disputantem L. III. Hist. Provinc. C. 4. WESS.

MAVTOVONIVM M. P. XII.] *Regium* Matabonio M. P. XII. *Blandinianum* Mauta vonio M. P. XII. *&* *Longolianum*: *Neapolitanum* Mauto M. P. XII. SUR.

MATAVONIO.] *MAVTOVONIO* codex Parisiensis cum Lugdunensi edito. *Maistavono* Simlerus Basileae provulgavit; Tabula *Matavone*, è quibus inter sese comparatis Amp. M. Altingius notis MSS. in Tabulam *Matarone* & *Mataronio* format, persuasus in *Torone*, oppido ad ripam dextram Argentei fluminis, nominis locique reliquias durare. Mihi non videtur hæc tuta via, præsertim cum mansionis situs sit dubius. Hon. Bouche *Cabasse* esse censet ob hunc lapidem, inibi repertum:

IMP. CAES. FL. VAL.
CONSTANTINO. P. F. AVG.
DIVI. MAXIMIANI. AVG.
NEPOTI. DIVI. CONSTANTINI. AVG. FILIO
XXXIIII.

Repetit XXXIISS. M. P. a Foro Julii, non male, si cetera responderent: atqui inter Forum illud & Matavonium M. P. sunt XXXVI. Itaque ampliabimus. WESS.

AD TVRREM.] Similiter Tabula, sed XVII. M. P. additis. Est in hoc tractu vicus *Turves*, situ sonoque satis conveniens. Insignite vero Savaro ad Sidonium peccat L. II. Ep. 1. p. 95. *Aturensium civitatem* cum hac mansione componens. Hoc si non est toto cœlo, certe tota est errare provincia. WESS.

TEGVLATA.] *Tegulata*: hæc alia est a superiore, quam *Tiguliam* Ptolemaeo & Plinio esse diximus in Liguria; hæc vero Galliae Narbonensis oppidum est, quod hodie *S. Maximini* nomen habet. SIML.

TEGVLATA.] Novit & hanc Tabula: Ravennas bis *Tegulitiam* nominat. Oppidum autem *S. Maximini* esse non potest, quoniam ab Aurelia via id longius semotum est. Labbeo *Tretz*, quod pari distantia a priore mansione & sequenti abest, Boucheo illi proximum *Peigiere* placet. Ut ut est, urbs *S. Maximini* olim satis ampla fuit, servatque in templo Divae Magdalenae lapidem inscriptum:

SVAE COLLACTANEAE
FECIT. L. THEMATILLA
ET. L. VAL. CERTVS. L. VALERIO
LVCINO. FILIO. PIENTISSIMO
FECERVNT.

Hon. Bouche, qui L. IV. Chorog. Prov. C. 2. p. 213. eum exscripsit, opinatos plerosque auctor est, quod ductus literarum essent parum elegantes & penitus implicati, omnia Hebraea esse & magnum aliquod arcanum, S. Maximini manu his involucris reconditum, complecti, seque ægre hominum stultitiam & superstitionem discussisse. Adde Thes. p. IOC LX. II. & hinc corrige. WESS.

AQVAS

MASSILIA.	M. P. XVIII.
CALCARIA.	M. P. XIIII.
FOSSIS MARIANIS.	M. P. XXXIV.
ARELATE.	M. P. XXXIII.

ALI-

AQVAS SEXTIAS M. P. XVI.] *Reg. exemplar* Aquis Sextis M. P. XVI. *Blandinianum & Longolianum* Aquis Sextis M. P. XV. *Neapolitanum* Aquis M. P. XVII. *Strabo à Pompeii tropeis, Hispanias & Galliae confiniis, ad* Aquas Calidas, *quas* Sextias *nominant, prope Massiliam* LIII. M. P. *numerat. Plinius Lib.* 3. C. 4. Salyorum *oppidum esse, qui perperam* Salices *Ptolemaeo cognominantur. Epitome Liviana libri lxi.* C. Sextius Procos. victa Salviorum gente coloniam Aquas Sextias condidit, ob aquarum copiam, & calidis & frigidis fontibus atque à nomine suo ita adpellatas. *Strabo cum de* Sextii *colonia ab eo mentio fit, partem* calidarum *earum aquarum, in* frigidas *permutatam perhibet.* SVR.

AQVIS SEXTIS.] Hoc MSS. & vetera monumenta probant apud Fabrettum C. v. 322. SEVIRO. AVG. IN. PROVINCIA. NARBONENSI. COLONIA. AQVIS. SEXTIS. & in Pontific. Arelat. Petri Saxii p. 115. Ed. Menk. P. SETIVS. FLORVS. IIIIIL. AVG. COL. IVL. AQVIS. ET. COL. AREL. Cusani liber M. P. XVII., Tabula XV. adponit. WESS.

MASSILIA.] Vel *Massalia.* SIML.

MASSILIA.] *Massaliam* per primam vocalem, Graecorum more, libri quidam. Sigonius *Massiliam.* SCHOT.

MASSILIA.] Ita constanter scripti codices. Μασσαλίην ἱερὴν πόλιν, ob sacra Apollinis, Dianae & Minervae credo, Oppianus L. III. Halieut. ỷ. 544. appellat. Situm urbia expinxit Eumenius Paneg. ad Constantinum Aug. C. 19. WESS.

CALCARIA.] Vel *Calcana.* Schudio *Cabanna.* SIML.

CALCARIAM M. P. XIIII.] Calcariae, à calce *dicta: lex Juriconsulti Vlpiani* VIII. *de pœnis.* In *Calcariam* quuque vel *Sulphurariam* damnari solent: sed hæ metalli sunt magis. SVR.

CALCARIA.] Verum id est & Tabulæ ac Ravennati probatum. A *calce*, ut bene Surita, nomen est, uti & *calcariis fornacibus* apud Plinium L. XVII. C. 9. & *calcariensibus*, quos cura excoquendæ calcis tangebat, Leg. 37. C. Theod. de Decurion. Nunc *Carry* esse volunt, ubi ad suam usque ætatem calcarias fornaces fuisse H. Bouche L. III. H. P. C. 4. observat. WESS.

FOSSAS MARIANAS M. P. XXXIIII.] *Plinio, ex vetusto exemplari Toletano, lib.* 3. 4. Ultra, fossæ ex Rhodano, C. Marii opere & nomine insigne stagnum. SVR.

FOSSIS MARIANIS.] Duxit has *Fossas* Marius ex Rhodano per campum lapideum, *la Crau*, usque ad oppidum, a fossia dictum, *Foz*, superantque earum vestigia circa *Galejon*, quemadmodum erudita dissertatione Honor. Bouche L. III. Hist. Prov. C. 5. p. 164. &c. probavit, & ex eo Harduinus Emen. XXV. ad Plinianum L. III. WESS.

ARELATE M. P. XXXIII.] *In Regio* Arelate M. P. XIII. *Reliqua* Arelate M. P. XXXIII. *Strabo pari intervallo distare* Arelate à Massilia, *atque* Narbonem *à promuntorio Veneris Pyreneae.* SVR.

ARELATE.] In Sponii Miscel. p. 165. COL. IVL. PATERNA ARELATE. Est & in Gruteri Thes. p. CLIX. 8. lapis, in quo MAMILLARIA videtur nuncupari, cujus tituli caussam ignorare se fassus est Ill. Scaliger Lect. Auson. L. II. C. 30. At Pet. Saxius Pontific. Arelaten. princ. a *Mammis*, quoniam ab Arelatensium agris opem fidemque, ut ait, Gallia acceperit, derivat: addit ex eadem caussa *Thelinen* a Graecorum θηλὴ Avieno fuisse appellatam, quam opinionem approbavit Hon. Bouche L. IV. Chorogr. Prov. C. 4. §. 1. Hoc demum est, ut ingenue agam, acutum cernere! Verius Pet. Marca L. I. Hist. Bearn. C. 13. §. 14. vocabulum MAMILLARIA distrahendum & MA. MILIARIA, quemamodum & lapis præfert, legendum censuit; qui tamen cum de *MATRE Arelate*, unde *miliaria*, uti ex urbe Roma, per Gallias initium ordirentur, accepit, multo inferior est Th. Reinesio, L. III. Var. Lect. C. 16. certiora docente, quem vide. WESS.

ALITER A ROMA COSAM. M. P. LXI. Sic.
CAREIAS. M. P. XV.
AQVIS APOLLINARIS. M. P. XVIIII.
TARQVINIOS. M. P. XII.
COSAM. M. P. XV.

ITER A ROMA PER PORTVM CENTVM CELLIS. M. P. LXVIIII. Sic.
IN PORTVM. M. P. XVIIII.
FREGENAS. M. P. IX.

AL-

ALITER A ROMA.] Cusani MSS. *Al iter a Roma.* Lugdunensis editus *A Litera Romacoso:* an *aliud iter a Roma* voluerunt? *Coso* in plerisque libris legitur. Wess.

CAERE M. P. xv.] *Mirum est quam detortum, ac depravatum nomen librarii ex pervulgato & noto reddiderint. In Regio* Caretas *legitur: & in Blandiniano & Longoliano* Cereias. *Neapolitanum* Cereiar. *Livio, Plinio, Straboni, Ptolemaeo, & Stephano* Caere. *Ab eo institutum esse, sacra* caerimonias *vocari, quia* Caerites *ea infracto reip. statu perinde ac florente coluerint, Valerius Maximus lib.* 1. C. 1. *auctor est. Plinius lib.* 3. 5. *à mari sutus* IIII. M. P. Svr.

CERETVS.] Alii rectius *Cere.* Schot.

CAREIAS] *Cereias* MSS. nostri. *Careias,* quod dedimus, in Tabula est, neque multum abeunt codices Suritae. *Caere* ut sit, situs non patitur. Illud haud dubie oppidum est, quod *Careas* Frontinus L. II. Aquæduct. p. 240. Ed. Keuchen. vocat. *Alsietinae conceptionis modus* ——— —— *cum ex lacu Alsietino & deinde circa CAREAS ex Sabatino* &c. Sedem habuit, ubi nunc *Galera*, sicuti docuit L. Holsteinius in Cluv. Ital A. p. 44. Wess.

AQVIS APOLLINARIS.] Sic MSS. Tabula *Aquas Apollinaris.* Ph. Cluverius eas cum Caeretanis confudit, notatus propterea ab Holsteinio. Nunc *Stilianas* vocitant. Wess.

TARQVINIOS M. P. XII.] *In Regio,* Tarquinius M. P. XIII *& in reliquis* Tarquinios M. P. XII: Tarquinii *urbs Livio, & Plinio lib.* 3. 5. populi Tarquinienses. *Dionysius Halicarnasseus L.* 3. *p.* 184. florentissimam Etruriae urbem *adpellat, in qua* Damaratus Corinthius *domicilium constituit.* Svr.

TARQVINIOS.] *La Tarquinia* sive *La Turchina* veteris cognominis reliquias servat. Wess.

ITER A ROMA PER PORTVM CENTVMCELLAS] *Hic* portus *à Claudio Imperatore extructus est: qui* Augusti *in Itinerario* portuum *& positionum ab hoc eodem auctore cognominatur. De eo* portu, *quem* Ostiensem *Tranquillus adpellat, plura à Dione libro* lx. *p.* 772. *referuntur, quem perfecisse, magnitudine animi, & potentia Romana dignum; quod loca circum ostia Tiberis, neque tuta navibus adpellendis essent, neque portus opportunos haberent. Plinius libro* xxxvi. C. 9. D. Claudius aliquot per annos asservatam, qua Caius Caesar importaverat omnibus quæ unquam in mari visæ sunt, mirabiliurem, turribus Puteolano ex pulvere exædificatis, perductam Ostiam, portus gratia, mersit. *Longius ab urbe portum quam Ostiam distare hoc ipso itinere admonemur, quo ab urbe in portum* XVIIII. M. P. *adsignantur & statim subdit* urbem ab Ostia XVI. M. P. *distare. Rutilius Numatianus ejus in itinerario meminit lib.* 1. ℣. 155.

Pande precor gemino placatum Castore portum,
Temperet æquoream dux Cytherea viam.

Procopius portum *ab urbe Roma* CXXVI. stadiis *abesse memorat, & decursum fluminis ad portum describit, qui dextro brachio fluminis adjungebatur: & urbem eo loco à priscis Romanis constructam, & muro pravalido munitam, cui à* portu *ipso illi proximo nomen inditum fuerit, quem* portum *hic Antoninus designat: nam ab eodem Procopio traditur ad lavam ex altera parte, qua in mare Tiberis altero brachio influit, urbem* Ostiam *adjacere, & eam fluminis ripa fuisse contiguam. Hac de Bello Gothorum libro* 1. C. 26. *ab eo traduntur.* Svr.

CEN-

ALSIO.	M. P. IX.
AD TVRRES.	M. P. IIII.
PYRGOS.	M. P. XII.
CASTRO NOVO.	M. P. VIII.
CENTVM CELLIS.	M. P. VIII.
AB VRBE OSTIS.	M. P. XVI.
LAVRENTO.	M. P. XVI.
LANVVIO.	M. P. XVI.

PRAE-

CENTVM CELLAS M. P. LXVIIII.] *Hac mansionum summa deest in Regio, sed numerorum ejus ratio cum ea congruit. In Blandiniano & Longoliano* LXVIIII. *& in Neapolitano* LXVIII. Centum cellarum *nomen recentius erat, quàm ut à Plinio recenseri posset: cujus nec à Ptolomaeo fit mentio.* SVR.

CENTVM CELLIS.] *Portus Trajani* inibi conditus a Plinio Seniore haud dubie commemorari non potuit. De *Centumcellis* dubites non immerito: videtur enim vetustius & ex re ipsa sumptum nomen; quæ quoque caussa est, quam ob rem id in vulgus abierit, nomine *portus Trajani* paullatim obliterato. WESS.

IN PORTVM M. P. XVIIII.] *Strabo libro* V. *p.* 226. à Pyrgis Ostiam CCLX. *definit: & in medio* Alsium *interjacere, &* Fregenas: *tametsi bis corrupto in editis quibusdam* Ἄλσιον *pro* Ἄλσιον *legitur. Designat praterea à* Cossa *oppido supra mare sito*, Ostiam *navigantibus exigua oppida occurrere*, Graviscas, Pyrgos, Alsium, & Fregenas. SVR.

IN PORTVM.] VIIII. M. P. addit non sine peccato Parisinus MS. Procopii stadia CXXVI. accurate respondent M. P. XVIII., quæ in Tabula insunt. *Portum, portum urbis, portum Augusti* appellant, ut Ammianus L. XIX. C. 10. cum Lindebrogii nota & Acta Martyrii Ignatii, ubi Usserium vide. De Rutilii versibus, a Surita paullo ante productis, consule P. Burmanni commentaria. WESS.

FREGENAS M. P. VIIII.] *Plinius lib.* 3. 8. *in* Tuscis, *qui* Tyrrheni *dicebantur*, Alsium & Fregenas *adjungit. Livius L.* 36. *C.* 3. Fregenas *maritimum oppidum appellat.* SVR.

FREGENIS.] Coloniae dignitate insignes fuisse docet Cluverius. MVNIC. FREGENATES sunt in lapide Ligoriano apud Gudium p. CLXXXVI. 6., &, quod mirabetis, Neptunus FREGINVS p. XLI. 2.

NEPTVNO SEVERIANO
FREGINO
S. P. Q.
FREGEN.....

WESS.

ALSIO.] Est in ejus veteri sede villa sive castellum Ursinae gentis *Palo.* WESS.

CENTVM CELLIS.] Sic alii legunt, sed non recte. Terminus enim viæ. SCHOT.

AB VRBE LAVINIVM.] Ita Sigonius, additis M. P. LXVIII. Sed errat calculus, nisi legas XLVIII. IDEM.

AB VRBE OSTIS.] Hoc malunt MSS. aut *Hostis*, quibus Tabula adstipulatur: *Ostia* enim recentiore ævo, vocis originationem secuti, plurium numero pronuntiabant, ut exemplis bene multis Ph. Cluverius L. III. I. A. C. 13. commonstravit. Urbem XVI. M. P. Roma afuisse, testis Eutropius est L. I. C. 5. & scholiastes Lucani, nuper a F. Oudendorpio è MSS. erutus, L. VI. 76. hæc notans. *A Roma dicit Ostiam civitatem; & ipsa enim tantum abesset, nisi Tiberis torqueretur: quia si per flexus torquetur XXIV. M. sunt, recto itinere XVI.* Quæ vero C. Sigonius addebat *Lavinium M. P. LXVIII.*, ea ex conjectura nata fuisse suspicor; absunt enim a libris. WESS.

LAVRENTVM M. P. X.] *Plinius ab* Ostia *statim* Laurentum *subjungit. Strabo Aeneam cum Anchise patre, & Ascanio filio* Laurentum *applicuisse memoria esse proditum, auctor est: atque idem prodit Dionysius Halicarnassensis.* SVR.

LAVRENTO.] XVI. M. P. magno consensu, cui obviam ire non libuit, MSS. apponunt. *S. Lorenzo*, ac si a *S. Laurentio* nomen esset, nunc vocant. WESS.

LAVINIO.] Vel *Lanuvio.* SIML.

LANVVIVM M. P. XVI.] *Regium* Lanuviones M. P. XVI. *Blandinianum, & Longolianum* Lanuvio M. P. XVI. *Neapolitanum* Loniano M. P.

 XV.

PRAENESTINA.

AB VRBE BENEVENTO VSQVE M. P. CLXXXVIII. Sic.

GABICS.	M. P. XII.
PRAENESTE.	M. P. XI.
SVB ANAGNIAE.	M. P. XXIIII.
FERENTINO.	M. P. VIII.

FRV-

xv. *pessime in Aldino* Lavinium. Sva.

LANVVIO.] Hoc MSS., præter eum, quem Fabriciani exemplaris possessor versavit, agnoscunt: *Lavinio* Simlerus & Lugdunensis dederunt; atque hoc solum verum esse Paullus Merula pugnat Cosmogr. Part. II. L. IV. p. 825. ex Tabula, quæ ab Urbe per Ostiam & Laurentum viam Lavinium usque continuat. Permutari sæpe a librariis Lavinium & Lanuvium Ph. Cluverius L. III. I. A. p. 935. & N. Heinsius Ovidii L. VI. Fast. ℣. 60. docuerunt; possetque adeo suspicio non injusta esse, idem & hoc loco evenisse. Quia tamen plerique omnes MSS. in *Lanuvio* conspirant, & Tabula non idem omnino iter persequitur, nolim quicquam mutari; in primis cum Lavinii ab Urbe distantia non conveniat: aberat enim stadiis CL., Appiano L. II. B. C. p. 725. auctore, quæ XVI. M. P., si ea ab Urbe repetas, sunt auctiora; sin, ut sane fieri oportebit, anteriorum mansionum numeros in summam addas, longe spatio signato erunt minora. Putem Indicari iter Roma Lanuvium, ut paullo ante Roma Ostiam & Roma Laurentum, nec negavero M. P. justo esse minora. Wass.

VIA PRAENESTINA.] Ejus initium a porta est Esquilina, quam Procopius propterea L. I. B. G. C. 19. *Praenestinam* appellat. *CVR. VIAE PRAENESTINAE* est in Thes. p. CCCCXXXVII. 2. v. Jos. Mat. Suaresium L. I. Praenest. A. C. 19. Wess.

GABIOS.] *Gabrios* vel *Glabrios*. Lego *Gabios*. Gabiorum enim urbs, cujus plerique veterum meminere, ad viam Praenestinam sita fuit, non longe a Roma, ut Dionysius Halicar. scribit: sed ipsius ætate desolata fuit, relictis tantum aliquot tabernis in usum iter agentium. Siml.

GABIOS M. P. XII.] *Dionysius* Gabios, via Praenestina *ad centesimum ab urbe stadium collocat libro iiii. p.* 252. *&* XCVI. stadia XII. milliarium *conficiunt. Strabo itidem L. v. p.* 238. *Praenestina via inter Latinam & Valeriam* Gabios *locat, ab Vrbe, & Praeneste ex aequo stadiis centum distantes, quae si vera dimensio, Praenestinae urbi* XII. M. P. *applicanda erant, aut* ab Vrbe, Gabios XI. M. P. *ut ex aequo distarent.* Sur.

GABIIS.] Ita Sigonius. Male alii *Gabrias.* Schot.

GABIOS.] Vaticanus hoc amplectitur, ceteri *Gabrios*, quod margo Fabriciani libri in *Gabios* mutat. Tabula XI. M. P. addit, nec plura Praenestinae urbi, egregieque adeo Straboni adstipulatur. Wess.

PRAENESTE.] Hieronymus in Martyrum indice, quem L. d'Achery Spicilegio inseruit, & Notkerus a. d. XV. Kal. Sept. XXXIII. M. P. ab urbe separant, intervallum X. M. P. intempestive augentes. Sita urbs erat in monte *Aventino*, sive, uti in veteri MS. Vibii Sequestri Suaresius invenit, *Apennino*, aut *Arentino*, ut Joan. Boccatius: nobilitarunt eam præter alia sortes de quibus Cicero. Procopio in MS. Boico Πενεσῖρα dicitur, ad quem modum Anastasio Bibliothecario & multis aliis *Penestre*; unde nunc *Palestrina.* Vide Jos. Mar. Suaresium L. I. Praenest. A. C. 3. Wess.

SVB ANAGNIAM M. P. XXIIII.] *In Regio* Sub Anagnie M. P. XXIIII. *In Blandiniano, & Longoliano* Sub Anagniae M. P. XXIIII. *In Neapolitano* Sub Anagnie M. P. XIIII. *ut legendum sit* sub Anagniam, *uti supra* Sub Romulam: *aut utrobique* Sub Romulae, Sub Anagniae. Sur.

SVB ANAGNIE.] Sic alii. Sigonius *Anagnia.* Schot.

SVB ANAGNIAE.] Hoc Parisinis inest schedis: aliæ sui temporis more modoque *Sub Anagnie.* Dicta mansio est, quod *Sub Anagniam* esset: *Compitum Anagninum*, Livio L. XXVII. C. 4. non ignotum, Tabula hoc situ habet. Wess.

FE-

FRVSINONE.	M. P. VII.
FREGELLANO.	M. P. XIIII.
FABRATERIA.	M. P. III.
AQVINO.	M. P. VIII.
CASINO.	M. P. VII.
VENAFRO.	M. P. XVI.
	TEA-

FERENTINO.] In integrum hanc mansionem ex MSS. & editis restituimus, a Surita neglectam. Wess.

FRVSINONE.] Vel *Frusione*. Siml.

FRVSINONE.] Vaticanus *Ferentino M. P. VIII. Fabrateria M. P. III. Frusinone M. P. VII. Fregellano M. P. XIIII.*, non bene. Est in lapide apud Gudium p. 12.6. *A. AGNEIVS. L.F. OVF. NIGER II.VIR COLON. FRVSIN.* Juvenalis Sat. III. 224.

——— —— optima Sorae
Aut Fabrateriae domus, aut Frusinone paratur.

De civitate Frisilone, unde nostro tempore *Frusilone*, habes in Hormisda Anastasii. Wess.

FREGELLANVM M. P. XIIII.] *In Regio* Fregellano M. P. XXIIII. *& infra* Frusinone Fregellanum M. P. XV. *designat. Livius lib.* 8. 22. Fregellas, Sidicinorum *agrum, ac deinde* Volscorum, *coloniam deductam auctor est. Plinius lib.* 3. 9. *cum* Fabraternis *&* Ficolensibus Fregellanos *recenset. Hoc loco oppidum, aut prædium significari videtur.* Sur.

FREGELLANO.] Ita alii. Sigonius *Fregellis*. Schot.

FREGELLANO.] MSS. hoc probant. Sigonii *Fregellis* conjecturæ debetur, ut multa. Diversorium aut prædium in agro Fregellano indicatur. Wess.

FABRATERIAS.] Alii ita. Sigonius vero *Fabrateria*. Schot.

FABRATERIA.] A Simlero est *Fabraterias*. Lugduni dederunt *Fabrateria* M. P. XIII., sed invitis MSS. Servat nominis locique reliquias *Falvatera*. Wess.

AQVINO.] Silio Italico *ingens Aquinum* L. VIII. 405. Ciceroni *municipium frequens* Philip. II. C. 42. PATRONVM MVN. AQVINAT. leges in lapide apud Gudium p. XXXVII. 7. Nunc præter rudera ingentia & veterem Basilicam paucæ superant casæ, de quibus Angelus de Nuce ad. S. Benedicti vitam C. 16. Porro in Tabula eadem M. P. insunt. Wess.

CASINO.] Alias *Casilino*. Siml.

CASINO.] *Castrum Casinum* Gregorius M. appellat in Vita S. Benedicti, atque hunc in modum C. 8. describit: *Castrum namque, quod Casinum dicitur, in excelsi montis latere situm est; qui videlicet mons distenso sinu hoc idem castrum recipit, sed per III. M. in altum se subrigens, velut ad aera cacumen tendit.* Apparet hinc *Casinum* non fuisse, ubi nunc celeberrimum in summo monte Benedictinorum est monasterium, sed in montis ejus decliviore latere, quo antiquæ urbis superbas reliquias conspici Ang. de Nuce ad Gregorii M. locum restatur. Quare jure eos reprehendit, qui Casinum in montis verticem imposuerunt, nec recte tamen Ph. Cluverium illis accensens, ut ex ejus L. III. Ital. A. p. 1042. cuivis manifestum erit. Quod autem Gregorius M. Apollinem in montis cacumine Benedicti tempestate cultum fuisse prodit, id lapide Ligoriano, modo bonæ fidei sit, Casini, ut fertur, reperto, comprobabitur apud Gudium p. XXIV. 2.

APOLLINI. INVICTO. MITHRAE
SACRVM
T. AVFIDIVS T.F. STEL. PRINCEPS
PATRONVS MVNIC. ET. COLON.
CASIN. MVNIC. IIII.VIR QVINQ.
D.D. XAL. AVG. VINOMALO ET
OPILIONE COS.

Consules *Vincomalus*, hoc enim verum ejus nomen, & Opilio magistratu insignes fuere An. CCCCLIII. Habet & id monumentum alia prorsus notabilia, quæ hujus loci non est excutere. Wess.

VENAFRO.] Vulturno flumini appositum est, Erchempertoque Hist. Longob. C. 29. Edit. Ekhardi *Castrum Benafranum* dicitur: pari modo *Benafranos Comites* reperies L. II. Chron. Casin.

TEANO.	M. P. XVIII.
ALIFAS.	M. P. XVII.
TELESIA.	M. P. XXV.
BENEVENTO.	M. P. XVIII.

L A V I C A N A.

AB VRBE BENEVENTO VSQVE.	M. P. CLXX. Sic.
AD QVINTANAS.	M. P. XV.
AD PICTAS.	M. P. X.

COM-

Casin. C. 37. *Civitatem Benafrauam* in Chron. Vulturnensi p. 376. *Urbem Benafro* p. 377. *Venabri* data est lex 22. C. Theod. de Cursu Publ. Wess.

TEANVM M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* Theano: *& supra* Teanum *scribendum esse monuimus. Et hoc idem est* Sidicinum. Syr.

THEANO.] Sic quidam libri: veteres lapides absque spiritu, ut dixi supra, & *Allifas*, geminata liquida, Inscript. Italiae. Schot.

ALIFAS.] *Alifas* Lugduni vulgatum est, Parisiensi MS. non vetante. Est autem *Alifas* ex usu recentioris ævi. Leo Ostiensis L. I. Chron. Casin. C. 36. *Inde Alifas pertransiens per Telesiam venit ad Civitatem, quæ nominatur S. Agathae*; quibus gemina sunt in Chron. Longobardico apud Camillum Peregrinum p. 268. Vide supra p. 122. Wess.

LAVICANA] *Strabo* Lavicanam *viam à porta* Exquilina *ducit, a qua &* Praenestinam *exordium sumere tradit: ad* Pictas *vero, &* Latinam *viam finiri: à* Labicis *dictam populis ferunt, qui &* Lavici *vocantur. Nam in vetustis exemplaribus Graecis & Latinis utrumque scriptum video.* Syr.

BENEVENTVM VSQVE M. P. CLXX.] *In Regio deest hic summa numerus: in Blandiniano* DXX. *facili occasione erroris ex* CL. *&* D. *arrepta. In Neapolitano* CLXX. *In Longoliano* DXX. *&* CLXX. *restituit.* Syr.

AD QVINTANAS M. P. XV.] Ad quietis *legendum arbitror, dum locum illum T. Livii respicio, libro* 4. C. 41. Cum hæc agerentur, jam, *inquit*, consul via Lavicana ad fanum Quietis erat, eo missa plaustra jumentaque alia ab urbe exercitum affectum prælio, ac via nocturna excepere. *paulo post*, in urbem est ingressus Consul. Syr.

AD QVINTANAS.] Mutari quidpiam Tabula vetat. Fuit olim hoc situ *Labicum*, unde viæ nomen, XV. M. P. sive CXX. stadiis ab urbe, ut Strabo L. V. p. 237. auctor est: atque hinc Labicani *QVINTANENSES* in lapide, quem R. Fabrettus Diss. III. de Aquaeduct. p. 1773. Ed. Graevii publicavit:

D. M.
PARTHENIO ARCARIO
REIPVBLICAE
LAVICANORVM
QVINTANENSIVM

Huc quoque refert vir eruditus *PRAEDIA QVINTANENSIA*, quorum meminit inscriptio, ab ipso vulgata, Inscript. C. VII. p. 450. Wess.

AD PICTAS M. P. X.] *Strabo*, ἐπὶ τὰς Πίκτας: *quas ab urbe Roma* CC. *distare stadiis tradit libro v. p.* 237. *Forte* Pyctas *legendum, id est*, pugiles, *Græca voce latinis auctoribus usurpata: ut locum designet, quo pugiles exercerentur: & in Strabone* ἐπὶ τὰς Πύκτας, *legendum.* Syr.

AD PICTAS.] Strabo stadiis CCX. *Pictas* ab Urbe semovet, quæ cum M. P. XXVI. æquent, levis unorum millium differentia est. Vt autem quid in eo aut Itinerario mutes, nihil necesse est: videntur enim *picta taberna* loco nomen fecisse. *Massam Pictas in territorio Gabinensi* Anastasius in S. Silvestro describit, quæ si non eædem, certe haud longe afuerunt. Tabula *Pactas*, non recte. Wess.

FERENTINVM M. P. VIII.] *Livius L.* 4. C. 56. Ferentinum Hernicis *à Romanis donatum, & Volscis ademptum tradit.* Ferentum *vere oppidum* Apuliae. *Horatius lib. iii. Oda iv.* & arvum

Pin-

COMPITVM. M. P. XV.
FERENTINO. M. P. VIII.
FRVSINONE. M. P. VII.
FREGELLANO. M. P. XIIII.
BENEVENTO MANSIONIBVS, QVIBVS ET IN PRAENESTINA. M. P. CI.

L A T I N A.

AB VRBE AD DECIMVM. M. P. X.
ROBORARIA. M. P. VI.
AD PICTAS. M. P. XVII.
COM-

Pingue tenent humilis Ferenti.

Et lib. I. epist. xvii. ℣. 8.

Si lædit caupona, Ferentinum ire jubebo.

Tacitus Hist. 2. 50. *& Tranquillus* Othoni *originem fuisse è municipio* Ferentino *in Othon. C.* 1. *tradunt.* SVR.

FERENTINO.] Numeris ratio constat. Scholiastes Horatii ad Epist. a Surita citatam: *Ferentinum, oppidum Campaniae, alii municipium volunt via Labicanae ad XLVIII. lapidem:* immo milliarius lapis XLVII. in oppido Ferentino durat, eo è vicinia tralatus, uti bene L. Holsteinius in Ital. A. Cluverii p. 203. suspicatur. In Ligoriano lapide apud Gudium p. CXXXVII. I. est PATRONVS MVNIC. FERENTINATI NOVANI, qui cum RICCINATIS HELVIANIS p. XCIX. I. illis adjungendus est, de quibus supra p. 287. WESS.

FREGELLANO] Restitui hoc in pristinum locum è MSS. & editis, neglectum a Surita. WESS.

MANSIONIBVS QVIBVS ET IN PRAENESTINA M. P. CI.] *In manuscriptis, & Longoliano* M. P. CI. *cum tamen ex superiori itinere ex* Fregellano Beneventum *mansionum numeri* CXII. M. P. *conficiant, non* CI. SVR.

AB VRBE AD DECIMVM.] Alii *ab urbe Beneventum* scribunt, & *ad Decimum* primam mansionem faciunt, X. M. ab urbe distantem. SIML.

AB VRBE AD DECIMVM.] Sic editi plerique: Sigonius ita: *Ab Urbe Compitum M. P. XLV. Ad Decimum M. P. X. Roboraria,* ut in editis olim. SCHOT.

AB VRBE.] Præter morem neglectus est itineris finis, & summa M. P., quibus iter absolvitur; nam quæ Simlerus & Sigonius notarunt, in MSS. nusquam mihi obvia fuerunt, uti neque Suritae; nam notare non neglexisset, si quid ejusmodi reperisset. Prima mansio est *Ad Decimum*, ut ex Tabula liquet. Simili modo *Ad Ennatum* Alexandriae Severus & Julianus Halicarn. consedisse dicuntur in Liberati Breviario C. 19., quod parum intellectum mirificas nobis emendationes peperit: vulgo *ad Laberem* malunt, quam vocem A. Pagi Criticae suæ IↃXIX. 18. ex Glossario Cangii *vexillum* notare admonet: Basnagius vero Præfat. Canisian. C. 3. §. 26. *ad Labranum* refingit & *Labranda* Cariae & Jovem *Labrandeum* in auxilium advocat. Sed *ad Ennatum* solum rectum est, ut è Leontio de Sectis Actione V. liquet, nonumque lapidem indicat; uti ἐν ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἀλεξανδρείας apud Anastasium Sinaitam Hodegi C. 26. vicum ad XVIII. lapidem urbis Alexandrinae. WESS.

ROBORARIA.] Excerpta MSS. nostrorum III. M. P. cum editis vetustioribus adponunt: margo tamen Fabriciani exemplaris VI. M. Sequor plurium consensum, situ hodierno comprobatum: *Burghetto* enim est, teste L. Holsteinio in Ital. A. Cluverii p. 197. WESS.

PICTAS.] Parisienses schedæ XVIII., quæ si Roboraria sit *Burghetto*, omnino in XIV. cum Holsteinio p. 193. mutanda sunt. WESS.

COMPITVM M. P. XV.] *Onuphrius Panvinus hanc viam non* Compitum *tantum usque, sed etiam* Canusium *ex Antonino deducit: & mansiones, quas* Compito *adnectit, sunt, quæ* in

COMPITVM. M. P. XV.

INTRAT IN LAVICANAM.
SALARIA.

AB VRBE ADRIAE VSQVE. M. P. CLVI. Sic.
ERETO. M. P. XVIII.
VICO NOVO. M. P. XIIII.
REATE. M. P. XVI.

in Praenestina *sub* Anagnia *jam recensentur: neque assequi possum, qua ratione id fiat.* SVR.

AD COMPITVM.] Fecit hoc Panvinius in Roma sua p. CXXI., haud dubie ex ea caussa, quod Praenestina hic viae Latinae jungeretur, unde *Compitum* & *Anagninum* quidem, uti antea dictum est, quod circa Anagniam ea conjunctio fieret, appellabatur. WESS.

INTRAT IN LAVICANAM.] Car. Sigonius sic edidit: *Iter Lavicana & Salaria. Ab Urbe Hadriam usque M. P. M. CLVI. Hereto. M. P. I.* (sed ut numerus constet, lege XVIII.) *Viconovo* &c. SCHOT.

INTRAT IN LAVICANAM.] Male Sigonius; neque enim via Lavicana Adriam iter erat, quippe quae a porta Esquilina Pictas pergebat, ubi Latinae jungebatur: Salaria vero a porta Collina inchoabatur, sicuti Strabo L. V. p. 228. docuit. Putem voces *INTRAT IN LAVICANAM* sedem suam migrasse & scriptas olim fuisse post *Pictas*, ubi Latina in Lavicanam incurrebat, eodem Strabone L. V. p. 237. auctore. WESS.

HADRIAM M. P. CLVI.] *In Regio* Adria M. P. CLVI. *& Neapolitan. Blandinian. vero* Atriae usque M. P. CLIII. *& Longol. Sed hoc* CLVI. *corrigit.* SVR.

ADRIAE VSQVE.] Hoc arripui, quod nostri *Adriae* & *Adrie.* CLIII. M. P. in MSS. vir doctus invenit, qui Fabriciano exemplari ejus differentias adscripsit. WESS.

FRETO.] Alias *Ereto*, & rectius: ita enim etiam Strabo & Virgilius nominant. SIML.

ERETVM M. P. XVIII.] *Virgilii carmine celebre oppidum lib. vii. ỷ. 711.*

— Postquam in partem data Roma Sabinis
Una ingens Amiterna cohors, priscique Quirites
Ereti manus omnis.

Strabo, Viam Salariam *non magna longitudinis constratam fuisse, in quam & Nomentana inciderat via apud* Eretum Sabinorum *vicum, supra* Tiberim *jacentem: & ex porta* Collina *inchoare. Livius libro xxvi. C. 11.* Caelius, *inquit*, Romam eo tem ab Ereto, divertisse eo Annibalem tradit: iterque ejus ab Reate Cutiliisque, & ab Amiterno orditur. *Dionysius, & Stephanus* Sabinorum *urbem esse affirmant.* SVR.

ERETO.] *Freto* Cusani schedae. Aberat stadiis CXL., quae fere M. P. XVIII. aequant, ab urbe, Dionysio Halicarn. testificante L. XI. A. R. p. 867. Videtur his quidem obstare, quod L. III. p. 137. de praelio Romanos inter & Sabinos *περὶ Ἠρητὸν circa Eretum* Tulli regis aetate pugnato, stadio CVII. ab urbe, refert. Sed frustra ea urget, ut M. P. corrupta hoc loco Cluverius evincat; neque enim officient, si cum L. Holsteinio notaveris, praelium ubi commissum sit signasse Dionysium L. III., non *Ereti* situm. Vide ejus notas p. 105. WESS.

VICO NOVO.] *Vici novi* memoria in Chron. est Farfensi p. 377., & in Diplomate p. 375., qui idemne an alius sit, nondum decrevi. *Forum novum* in hac vicinia invenio in Actis S. Anthimi & sociorum C. 2. *S. Maximus*, inquiunt, *positus est in via Salaria milliario ab urbe Roma XXX.* tum post pauca: *Bassus autem in eodem loco permanens ubi positus erat, Maximus Martyr, hortabatur populum credentium, ut sanctorum passione gauderent potius, quam ingerent. Factum est autem, ut convenirent populi in locum, qui appellatur FORVM NOVVM, ubi fiebant sacrificia Libero Patri & Cereri.* Situs hujus *Fori* non male *Vico novo* respondet; nam qui praeter Acta *Forum novum* hoc tractu collocaverit, neminem recordor. Tabula *ad Novas* cum iisdem M. P., nec dissidet in sequenti. WESS.

CVTILIAS M. P. XVIII.] *In Regio* M. P. VIII. *& in reliquis* M. P. XVIII. *subaudiendum est* aquas. *De Cutiliis Seneca Quaestionum Natura-*

CVTILIAS.	M. P. VIII.
INTEROCRIO.	M. P. VI.
FALACRINO.	M. P. XVI.
VICO BADIES.	M. P. IX.
AD CENTESIMVM.	M. P. X.
ASCLO.	M. P. XII.

CAS-

ralium libro iii. C. 25. Ipse ad Cutilias natantem insulam vidi, *& statim*, Cutiliarum insula & arbores, & herbas nutrit. *Plinius Lib.* 11. C. 95. Et apud Cutilias aquas opaca silva, quæ nunquam die ac noctu eodem loco visitur. *Et lib.* 3. *cap.* 12. In agro Reatino Cutiliae lacum, in quo fluctuetur insula, Italiae umbilicum esse M. Varro tradit. *In vetustis Plinii exemplaribus* Cutiniae *legitur. Strabonis libro v.* περὶ τὰς ἐν Κωτισκολίαις ψυχρὰ ὕδατα· *pro* Κωτιλίαις. *Vide Festum, & Varronem lib. iiii. de ling. Lat.* SVR.

CVTILIAS.] *Catilias* alii male. Sigonius *Cotilias, Interocrea, Falacrino.* De hoc oppido Turnebus L. VI. C. 6. Adverf., ut & de altero illo Steph. Pighius Herc. Prodic. p. 277. SCHOT.

CVTILIAS.] Egregius est Regius Suritae MS. & ad verum nos proxime ducit; neque enim *Aquae Cutiliae* XVIII. M. P. a Reatina civitate absunt, sed VIIII., ut bene spatium finivit Tabula. Sequamur ergo Regium. WESS.

INTEROCRIVM M. P. VI.] *In Regio* M. P. XVI. *& in reliquis* M. P. VI. *Strabo eodem libro*, Interocream *vicum*, Reati *finitimum, recenset: & plurium numero leguntur apud eum* Ἰντεροκρέας. SVR.

INTEROCRIO.] Membranae antiquiores cum Tabula hoc uno se amplectuntur. Venit loco nomen, quod inter montium angustias sedem obtineret. *Ocrem* enim *antiqui montem confragosum appellabant*, Festo auctore. Tabulæ VII. M. P. veriora sunt. WESS.

FALACRINVM M. P. XVI.] *In Regio* Filacrino M. P. XVI: *& in reliquis* Falacrino *legitur.* SVR.

FALACRINO.] *Vicum modicum, cui nomen est Falacrine*, in quo Vespasianus natus sit, Suetonius in ejus Vita C. 1. vocat. *Falacrinis* Tabula. De hodierno nomine Maphaeus Vegius in Vita Bernardini Senensis C. 5. *Tum eodem die*, inquit, *declinante jam sole, inde egressus est, profecturus in Civitatem Ducalem, antiquam, ut opinor, Phalacrinam, quam in Samnio esse, ultra Reate, vico modico sitam atque in ea Vespasianum natum legimus.* Vide quoque L. Holsteinium in Ital. A. C. p. 118. WESS.

VICO BADIES.] Vel *vicus Badius*. SIML.

VICVMBADIES M. P. VIIII.] Vicobadies M. P. VIIII. *habent Regium & Blandinianum exemplar. In Neapolitano* Vicobadies M. P. VIII. *In Longoliano* vico Badies M. P. VIIIII *&* VIII. *corrigit. Apparet vicum esse cum cognomento, quod ita luxatum est, ut vulneri mederi non possim.* SVR.

VICO BADIES.] Cusani membranæ *Vico Baides M. P. VIII.* Merula Cosmograph. Part. II. L. IV. p. 951. *Vico Martis* corrigit ex Tabula, quæ *ad Martis* habet XVI. M. P. a *Falacrinis.* At distantia vetat & titulus ipse, nam *Ad Martis* templum indicat. Simleri *vicus Badius* forte præstat, ut a *badio* colore sit vico nomen; quamquam hoc divinare est. In situm inquirit Ph. Cluverius L. II. I. A. p. 742. WESS.

AD CENTESIMVM M. P. X.] *Mansionem hanc* ad Centesimum *nuncupatam apparet, quod* C. *milliario ab urbe distaret: & tamen mansionum numeri quos in itinere recensuimus,* M. P. CVII. *conficiunt.* SVR.

AD CENTESIMVM.] Illis omnibus, quæ dixi, emendatis, calculus non male constabit. L. Holsteinium in I. A. C. p. 117. vide. WESS.

ASCLVM M. P. XII.] Asclo M. P. XII. *habet Regium exemplar, & Blandinianum* Osclo M. P. XII. *Neapolitanum usitato errore* Asdo M. P. XII. *& Longolianum* Osclo, *&* Asdo *corrigit. Infra etiam* Asclo *legitur, &* Asculum *esse coloniam* Piceni *nobilissimam adparet ex Plinio lib.* 3. C. 13., *quam Ptolemaeus in mediterraneis* Picenorum *constituit. Caesar commentario primo belli civilis* C. 15. Asculum Picenum *cognominat.* SVR.

ASCLO.] Sic alii. Sigonius *Asculo* tribus syl-

CASTRO TRVENTINO.	M. P. XX.
CASTRO NOVO.	M. P. XII.
ADRIAE.	M. P. XV.

V A L E R I A.

AB VRBE ADRIAE VSQVE. M. P. CXLVIII. Sic. TI-

ſyllabis, quot & hodie oppidum nominatur. SCHOT.

ASCLO.] Τὸ Ἄσκλον ἢ Πικηνὸν Strabo L. V. p. 241., atque hinc *Aſclum* pro *Aſculo.* WASS.

CASTRO TVENTINO.] Vel *caſtrum Truentinum.* Ptolemaeus, Strabo, Plinius *Truentum* vocant. SIML.

CASTRVM TRVENTINVM M. P. XX.] *In Regio* Truentino: *& in reliquis* Tuentino *legitur. Plinio lib.* 3. *C.* 13. *videtur eſſe in* Piceno, Truentum *cum amne, quod ſolum* Liburnorum *in Italia reliquum eſſet: & Ptolemaeo in Picenorum regione* Κάστρον: *quod à* Truento *flumine* Truentinum *ſit dictum: Cn. Pompeius Proconſ. ad L. Domitium Proconſ. lib.* 8. *Attic. Epiſt.* 12. Nam illa cauſa, quam mihi Vitulius ſcribit, levis eſt, te praeterea moratum eſſe, quòd audieris Caeſarem Firmo progreſſum in Caſtrum Truentinum veniſſe. SVR.

CASTRO TRVENTINO.] Male quidam *Tuentino.* SCHOT.

CASTRO.] *Tuentino* etiam noſtri libri. *Caſtrum Truentinum* recte Pompejus. Truentum eſſe M. P., quibus a *Caſtro novo* ſemovetur, indicio ſunt. Vide ſupra p. 101. WESS.

HADRIAM M. P. XV.] *In Regio* Adrie M. P. XV. *Reliqua* Hadriae: *& in Neapolitano numerus* M. *deeſt: & in Longoliano* XIIII. Hadriam Tuſcorum *coloniam, & ab ea* Hadriaticum *mare vocaſſe Italicas gentes, atque itidem Graecos Livius libro v. C.* 32. *auctor eſt. Pomponius Mela lib.* 2. *cap.* 4: Caſtelli *nomen* Hadriae *attribuit.* Caſtella autem, Firmum, Hadria, Truentinum. Atriam *dictam, & ab ea* Atriaticum *mare ante appellatum, quod poſtea* Adriacum *lib.* 3. *C.* 16. *Plinius prodit: & à mari* VII. M. *abeſſe lib.* 3. *cap.* 13. *Ptolemaeus inter mediterraneas* Picenorum *urbes recenſet. Jovianus Pontanus ſequente D aſpirari A in his dictionibus, quæ è Graeco ducta ſint, docet: ut pote* Hadriam *maſculini generis pro ſinu maris, & feminini pro oppido, & quæ ab his ſiunt,* Hadriaticum, Hadriacum, *& adjicere potuit ex Stephano* Hadrianum *adjectivum, ut Horatio lib. I. Oda xvi.*

——— Sive flamma
Sive mari libet Hadriano.

Itemque Hadrianum *proprium nomen. Quod ſi id adeo certum eſt, aſpiratum fuiſſe, non video qua ratione reliqua non aſpirentur. Nam* Hadriam, *tanquam alteram* Hadriani *patriam fuiſſe Spartianus auctor eſt.* In patria, *inquit C.* 19., ſua Quinquennalis, & item Hadriae Quinquennalis, quaſi in alia patria, & Athenis Archon fuit. SVR.

ADRIAE.] Placet hoc MSS., quorum quidam vocem ſpiritu aſperant, ut Cuſani, alii *Adrie*, uti Vaticanus. Ceterum confudit doctiſſimus H. Surita *Adriam* coloniam Piceni, qua de Plinius L. III. C. 13., & *Adriam* Thuſcorum coloniam, ſitam inter Padum & Atheſis oſtia: ab hac Plinius & ante eum Livius Adriatici *maris* titulum repetunt: tamen in nominis, quo vulgo ſinus ille notus eſt, origine Paullus Diaconus L. II. C. 19. conſentit; nam de Piceni urbibus agens, *& vetuſtate*, inquit, *conſumpta Adria, quæ Adriatico pelago nomen dedit.* WASS.

VALERIA] *Strabo* Valeriam viam à Tiburtinis *initium capere, &* Marſos *&* Corfinium Pelignorum *oppidum ducere.* SVR.

ADRIAE VSQVE.] Vaticanus ita jubet, nec diſcordant ceteri, quamquam *Adrie*, vitioſo temporis ſui more, præferunt. WESS.

TIBVR M. P. XX.] *Manuſcripta & Longolianum* Tiburi M. P. XX. *Martialis carmine ad* Fauſtinum *L.* 4. *Ep.* 57. *ſatis conſtat*, Tibur *ab urbe* XX. M. P. *diſtare:*

Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni
Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.

Nam Tibur *deſignaſſe conſtat, quod ab* Hercule *Stra-*

TIBVRI.	M. P. XX.
CARSEOLOS.	M. P. XXII.
ALBA FVCENTIA.	M. P. XXV.
CERFENNIA.	M. P. XXIII.

COR-

Strabo, & idem poëta, Herculeum *adpellant. Horatius L. 2. Od. 6. item* Argeo colono *positum* Tibur *cecinit: quem* Argivum *Martialis vocat, ut apud Procopium de bello Gothorum libro 2. C. 4.*, CLX. stad. *ab Vrbe distars prodendum esset, non* CL. *quemadmodum in vulgatis legitur.* SVR.

TIBVRI.] Sic alii. Rectius *Tibure.* SCHOT.

TIBVRI.] Rectam MSS. scripturam Suetonius adfirmabit in Calig. C. 8. *Cn. Lentulus Gaetulicus Tiburi genitum scribit*, & Servius Aen. IV. 224. *Sic Horatius: Romae Tibur amem, ventosus Tibure Romam, pro Tiburi.* In Procopio σταδίοις τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν invenies, quæ pro ejus consuetudine M. P. XX. peræquant. WESS.

CARSEOLOS M. P. XXXI.] *In Regio* Tarsiolos M. P. XXII. *& reliqua* Cassiolos M. P. XXII. *Livius libro. x.* Carseolos *coloniam in agrum* Aequicolarum *deductam perhibet: Plinio L. 3. Sect. 17.* Carseolani *item* Aequiculanorum. *Strabo in* Valeria *via conlocat* Carseolos *&* Albam. *Ptolemaeo item in* Aequiculis Καρσίολοι. *Ovidius singulari numero protulit libro Fastorum 4. ℣. 683.*

> Frigida Carseolis, nec olivis apta ferendis
> Terra, sed ad segetes ingeniosus ager.

SVR.

CASSIOLAS.] Ita vulgo. Sigonius *Carseolos.* SCHOT.

CARSEOLOS.] *Cassiolos* excerpta MSS., quibus utimur. Videtur autem in M. P. error esse, quæ justissima quidem L. Holsteinius in Ital. A. C. p. 164, ubi parietinas Carseolanas describit, esse pertendit: verum ex R. Fabretti Dissert. II. Aquaeduct. p. 1723. satis patet, M. P. XXXVIII. Carseolos ab urbe afuisse; nam lapides milliarii & alia, quæ ibidem in medium sunt allata, rem confessam faciunt. WESS.

ALBA TVCENTIA.] Vel *Alba Tucennia.* SIML.

ALBAM FVCENTIAM M. P. XXV.] *Auferendi casu manuscripta, & Longolianum* Alba Tucentia: *& in Longoliano* XXII. M. P. *&* XXV. *corrigitur. Hac* Alba *ad* Fucinum *lacum cognomine distingui videtur ab alia ejusdem nominis: unde Varroni de lingua Latina gentilia nomina etiam distinguuntur. Erant enim &* Albani, *&* Albenses. *Strabo in mediterraneis inter* Latinas *urbes sitam esse* Albam, Marsis *finitimam, in excelso locatam saxo, ac prope* Fucinum *esse* lacum. *Plinio L. 3. Sect. 17.* Alba *ad* Fucinum lacum: *quorum auctorum consensu mihi pro* Tucentiam, Fucentiam *legendum videtur, quod ad* Fucinum lacum *& in* Fucentibus *esset.* Fucentes *enim* Marsicum *populum fuisse, ex eodem adparet Plinio; unde Ptolemaei locum etiam emendandum existimo in* Marsis *interversione litterarum corruptum: legitur enim ex duobus Marsorum oppidis* Carseolis *vicinis* Ἀλφαβούκηλις *pro* Ἄλβα Φουκέντις, *uti ego conjectans suspicor. Nam verisimile non est* Albam, *celebre oppidum, à Ptolemaeo fuisse praetermissum. Quare non verebor hac Ptolemaei auctoritate subnixus,* Fucentiam, *pro* Tucentiam *in Antonino restituere: cum facile lapsu librarii ex F, T duxerint: quamquam magis placeret* Albam Fucentum *adponere. Alteram, ut Livius est auctor, sub* Albano *monte Ascanius condidit, quæ ab situ porrecta in dorso urbis* Longa Alba *est adpellata.* SVR.

ALBA FVCENTIA.] Ita Sigonius, & M. P. XXII. SCHOT.

ALBA FVCENTIA.] *Tucentia M. P. XXV.* Cusani codex: *Tucenna* Parisinus, *Tucentia* Vaticanus: error ortus est ex similitudine T & F in MSS. *CVR. R. P. ALB. FVC.* est in Gudiano lapide p. CXXII. 3. WESS.

CERFENNIA.] Vel *Cervennia.* SIML.

CERFINNIAM M. P. XXIII.] *In Regio* Cerfinnia M. P. XIII. *Blandinianum* Cervennia M. P. XXIII. *Neapolitanum* Cerfenina M. P. XXIII. *In Longoliano* Cervennia M. P. XXIII. *&* Cerfennia *corrigit.* SVR.

CERFENNIA.] Commatis hoc est probi. *Cervennia, Cerfemua*, ut solent librarii aberrare, in quibusdam est membranis; quod dedimus habent Parisinae & vetusti lapides. Fuisse volunt prope *collem Armelum*, ubi parietinæ in-

CORFINIO.	M. P. XVII.
INTERBROMIO.	M. P. XI.
TEATE MARRVCINO.	M. P. XVII.
ADRIAE.	M. P. XIIII.

F L A M I N I A.

AB VRBE PER PICENVM ANCONAM ET INDE BRVNDISIVM. M. P. DCXXVII. Sic.

VTRI-

gentes durant. V. Camarram Teat. Antiq. L. I. C. 5. WESS.

CORFINIO.] XXVIII. M. P. Sigonius. SCHOT.

CORFINIO.] Celebre olim oppidum gentisque Pelignorum caput, nunc adeo obscurum est, ut situs controversiam subierit. *Valvam*, unde Valvensis seu Balbensis Comitatus in finibus Sabinorum & Aequicolarum, medio ævo fuisse L. Holsteinius in Ortel. p. 27. adfirmavit. Contra ea venit eruditus Auctor Dissert. Chorogr. Ital. p. CCL., & partim quidem Ravennatis auctoritate motus, qui *Valvam* a Corfinio distinxit; partim Sigeberti Gemblacensis, a quo An. IↃCCCCLXX. Corfinium adhuc superstes describitur. Mihi, quod ejus pace dictum sit, ea omnia ad Holsteinium expugnandum non satis valida sunt visa: nam Ravennati non tuto fiditur, solito ex Tabula, cujuscemodi illa Peutingerana est, nomina locorum excerpere, & subinde è suo alia addere eaque erroribus induere; ut certe ea sunt, quæ L. IV. C. 31. de *Balba*, ipso doctissimo viro arbitro, perscripsit. Sigebertus, quæ de Lucia Virgine prodidit, hausisse videtur è libello, quo Sancti erant comprehensi, quos Theodoricus Metensium præsul in Italia reperorat: eum itaque consulamus editum tom. II. Spicilegii d'Achery p. 137. Nov. Edit. *Ea in Corfinio, quæ vetus olim civitas fuerat, nunc tota diruta, quiescebat.* Quæ Sigeberti ævo Corfinium dudum in ruinis fuisse manifestant. Quod si ergo nihil aliud officiat, neque enim Acta Valentini, C. 2. Corfinium in Valvensi Comitatu locantia, oberunt, L. Holsteinii opinio facile sese tuebitur. WESS.

TEATE MARRVCINVM M. P. XVII.] *Ab hoc oppido* Teatini *Plinio L. 3. C. 12.* Marrucinorum: *& Ptolemaeo item in mediterraneis* Marruncinorum *Τεατία pro Τεάτε: & apud Strabonem etiam corrupte Τεγεάτε* Marrucinorum *metropolis. Statius Papinius ad Marcellum, de* Vesuvii *conflagratione, L. IV. Silvar. 4. ℣. 85.*

> —— Necdum letale minari
> Cessat apex: procul ista tuis Tifata, Teate,
> Nec Marrucinos agat hæc insania montes.

SYR.

THEA MARRVCINO.] Male vulgo. Alii *Teate Marrucinorum.* Livii Epitoma L. LXXIII. *Asinii Maruccinorum prætoris*, hoc est στρατηγοῦ, meminit, & Catullus, *Marrucine Asini.* Vide Gifanium in Lucret. Iodic. p. 438. SCHOT.

TEATE.] Vaticanus *Theae Marrutino*, Parisiensis *Thee Marrucino*; Simlerus *Thee Marracino* publicavit. Tabula *Tea nomarrucinorum*, unde Ravennas L. IV. C. 35. procudit, *Teano Marrucion cogios.* Rectum sine dubio est *Teate Marrucino*, quo de Camarra L. I. Teat. A. C. 9. Strabonis Τεγεάτε in Τεάτε ex MSS. mutari oportet, ut L. Holsteinius in Epist. ad Camarram, quam hic L. I. C. 2. habet, docuit. Distantia, quæ inter Teate & Cerfenoiam est, lapide milliario, quem sub Teate effoderunt, apud Camarram p. 73. adfirmatur:

> TI. CLAVDIVS
> CAESAR
> AVG. GER. PONT. MAX.
> TRIB. POT. VIII. IMP. XVI
> COS. IIII. P.P. CENSOR
> ...IAM CLAVDIAM VALER...
> A CERFENNIA OSTIA ATE...
> MVNIT IDEMQVE
> PONTES FECIT
> XLIII.

WESS.

AN-

VTRICVLI.	M. P. XLVII.
NARNIAE.	M. P. XII.
AD MARTIS.	M. P. XVII.
MEVANIAE.	M. P. XVI.
NVCERIAE.	M. P. XVIII.

DV-

ANCONAM ET INDE.] Hæc tria verba absunt a Sigoniano. SCHOT.

VTRICOLI.] Alias *Ocriculum.* SIML.

OCRICOLOS M. P. XLVII.] *In Regio* Ocriculi M. P. XLIIII: *& reliquis* Vtriculi M. P. XLVII. *Strabo* Ocriculos *in Flaminia via collocat: & Ptolemaeo in* Vilumbris Ὀκρίκλοι. *Supra pagina* CXXIIII. *ab urbe* Ocricolos *per* rostratam villam M. P. XLVIIII. *designantur. Stephano ex Dionysio* Ὀκρίκλα. SVR.

VTRICVLI.] Ita MSS., sui temporis consuetudinem secuti, qua & *castrum Utriculum* Anastasius in Hadriano I., atque alii, quos p. 125. excitavi, vocant. M. P. XLIIII., quæ in Regio Surita offendit, Itiner. Hierosf. rata esse jubet: nihil tamen mutavero, Servio confisus, qui Aen. VII. 517. *In LX.*, inquit, *Flaminiae est civitas Narnia, in montibus posita, quibus subest Nar fluvius.* Immo Procopii L. I. B. G. C. 17. stadiis CCCL., quibus Narniam ab Urbe semovet, centum alia addenda suspicor, ne his discrepet. WESS.

AD MARTIS.] Hinc fuisse volunt VICANOS VICI MARTIS Thes. p. MXXIX. 5. & VICANOS VICI MARTIS TVDERT. p. MXXXII. 1. Numeris vici hujus vitium inolevit, quod bene eluit L. Holsteinius in Cluverii Ital. A. p. 97., IV. M. detractis: quod vero vir ceteroqui accuratissimus *Fanestres* vici incolas à Fano Martis apud auctorem de Limitib. agrorum appellatos autumavit, metuo ut verum perviderit. Verba, quibus in opinionem impulsus est, sunt Edit. Goes. p. 58. *Ut Tudertini, qui apud principes egerunt, ut Fanestres incola, si essent alienigena, qui intra territorium incolerent, honoribus fungi in colonia non deberent. Sed Fanestres hoc postea impetraverunt:* quæ Tudertinis Fanestres adjungentia prima fronte *Fanum* hoc *Martis* in Tudertinorum finibus innuere videntur: si tamen penitius consideraveris luxata & mutila reperies. Ne longum faciam, ea sodes expende, quæ p. 71. perscripta sunt: *Sed quadam colonia aut beneficio conditorum perceperunt, ut Tudertini, aut postea apud principes egerunt, ut Fanestres; ut incola etiamsi essent alienigena, qui intra territorium colerent, honoribus fungi in colonia deberent. Hoc Fanestres nuper impetraverunt: Tudertini autem beneficio habent conditorum.* Viden coloniam Fanestrem, sive *Col. Juliam Fano Fortuna* designari & priorem locum ex hoc esse reformandum? WESS.

NARNIAM M. P. XII.] *Livius libro x. c.* 10. Nequinum Vmbriae oppidum, quo colonia adversus Vmbros missa fuit, postea Narniam à flumine appellatam. *Plinius item* Narniam Nequinum *appellatum fuisse auctor est.* SVR.

VEMANIAE.] Rectius *Mevania.* SIML.

MEVANIAM M. P. XVI.] Nevaniae *interversis litteris legitur in manuscriptis exemplaribus, & Longoliano. Strabo* Mevaniae *meminit, etsi corrupte* in Vmbria Meovaniae *legitur. Plinio lib.* 3. *C.* 14. in Vmbris Mevanienses. *Ptolemaeo item* in Vilumbris *Μηουανία.* SVR.

MEVANIAE.] *Vemaniae, Vemanie, Vamame* excerpta MSS. Quod secuti sumus, rectum justumque est. Plinii vetusti codices manu & formis descripti *Mevanionenses* & *Mevianates*; unde Ph. Cluverius *Mevaniolenses*, sequente Harduino, fecit. *MEVANIOLAE* enim in Thes. p. CCCCLXXXIII. 7. mentio est. WESS.

NVCERIAM M. P. XVIII.] *Supra quatuor recenseri à Ptolemaeo* Nucerias *mentio facta est. Hac* Vmbrorum *esse adparet: Plinio lib.* 3. *c.* 14. in Vmbris Nucerini, cognomine Favonienses. SVR.

NVCERIAE.] Hoc aut *Nucerie*, quod & in veteri Charta, *Investituram* vocant, Chron. Casauriensis A. IↃCCCCLXXIIII. inest, MSS. edunt. Tabula *Camellariae* cognomen illi appingit; eoque motus Ph. Cluverius Plinii *Nucerinos Camelianos* in *Camellarios* transmutat. Equidem L. Holsteinio assentiri malo, nihil in Plinio moventi ob *Camelianum*, quod proxime Nuceriam in antiquis donationibus monasterii

DVBIOS.	M. P. VIII.
PROLAQVE.	M. P. VIII.
SEPTEMPEDA.	M. P. XV.
TREA.	M. P. IX.
AVXIMO.	M. P. XVIII.
ANCONA.	M. P. XII.
NVMANA.	M. P. VIII.

PO-

terii Farfensis invenit: & quamvis frustra id *Camelianum* in Farfensi Chron., multas ejuscemodi donationes complexo, quæsiverim, nec indidem eruere auctor Diss. Chorogr. Ital. potuerit, nunquam tamen viri eruditi fidem labefactabo: potuit enim alias vidisse. De M. P. vide Cluverii Ital. A. L. II. p. 631. WESS.

DVBIOS M. P. VIII.] *Strabo lib. v. p. 227. in* Vmbria, *vicanas quasdam habitationes esse perhibet, potius vix gratia, quam ullo civili cœtu congregatas, quarum mihi instar sunt in hoc itinere* Dubii, Prolaque, *&* Trea: *quarum apud alios auctores nullam mentionem reperi.* SVR.

DVBIOS.] Refert huc Wil. Goesius ex Frontino de Colon. p. 105. *Dunos municipium* & *Divinos* p. 137. WESS.

PROLAQVEVM M. P. VIII.] *Regium exemplar, Blandinianum, & Neapolitanum* Prolaque M. P. VIII. *Neque aliter in Longoliano legitur: adeo summo consensu in eam vocem conveniunt. Videntur librarii ex* Prolaqueo *auferendi, suo more, casu,* Prolaque *duxisse, &* Prolaqueum *scribendum, ut* Sublaqueum, *cui oppido tres nobiles amœnitate lacus, quos* Anio *defert in* Tiberim, *nomen, ut Plinius ait lib. 3. C. 12. dedere. Tacitus libro xiiii. C. 22.* Nam quia discumbentis Neronis apud Simbruina stagna, cui Sublaqueum nomen est, ictæ dapes, mensaque disjecta erat, *&c. ut* Prolaqueum *si oppidum,* ante lacum *adpositum, quemadmodum* Sublaqueum, *quod* sub Lacus *situm esset.* SVR.

PROLAQVE.] Ita Vaticanus: ceteri *Proloque.* Ph. Cluverius oppidum esse vult in valle Apennini a lacu, cui assidebat, dictum: Ego a monte mansionem id nominis accepisse ex Actis S. Severini & Victorini C. 1. edoctus sum: *Eumque dictis,* inquiunt, *faciens vale se de tugurio eliminat, silvas petit vicini montis, quem dicunt Prolacem.* WESS.

SEPTEMPEDAM M. P. XV.] *Habet Regium exemplar auferendi casu. Blandinianum & Longolianum* M. P. XVI. *Neapolitanum* M. P. XVII. *Plinio lib. 3. c. 13.* Septempedani *in Piceno; Ptolemaeo in mediterraneis Picenorum* Σεπτέμπεδα. *Hyginus de modis agrorum, de* Septimpeda *oppido iter populo non deberi predit, & ejus agrum ea lege contineri, qua & ager* Cingulanus. SVR.

SEPTEMPEDA.] Municipium fuit, unde *FLAM. FERON. MVNICIPI. SEPTEMPED.* in Thesauro p. CCCVIII. 3. *Septempedum oppidum* Frontino Colon. p. 143., rectius Actis S. Severini & Victorini C. 1. *Picentinae accola provincia, qua vadosus FLVSOR præterfluit SEPTEMPEDAM:* quæ, etsi pauca, egregia sunt: nam & *Flusorem* Tabulæ, *de quo nomine nihil certi dici posse* Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 9. p. 754. adfirmabat, stabiliunt, prætereaque fluvium ostendunt, qui *Sanseverinum*, id nunc Septempedae nomen ab Episcopo Severino, alluebat, cujus in nomine falsus est Ph. Cluverius L. II. I. A. p. 738. WESS.

TREA.] Ptolemaeo *Trajana.* SIML.

TREA.] Hinc *Treensis ager* Frontino Colon. p. 125. Verum tamen *Treia* est, ut ex veteri epigrammate Thes. p. CCCCXLVI. viri docti monuerunt, ubi *ORDO ET PLEBS TREIENSIS PATRONO MVNICIPI.* Rudera municipii in sinistra ripa amnis, quem Potentiam vocant, signavit L. Holsteinius in Cluv. Ital. A. p. 136. WESS.

AVXIMVM M. P. XVIII.] *Plinio lib. 3. c. 13.*, ab Ancona intus Auximates. *Procopius lib. 2. bel. Goth. C. 13. minime cum* XII. *milliarium convenire videtur, qua* Auximo Anconam *tribuuntur, cum perhibet* Anconam ab Auximo LXXX. stadiis *summum distare, quod forte eo discrepat, quod iter Antonini fere non directo tramite, sed diverticulo aliquo duceretur.* Auximum *praterea idem Procopius eodem libro* II. *belli Gothici c. 23. in agro* Piceno *urbem Romanos* metropolim *vocasse, & ab Ionio sinu stad. ad* sum-

POTENTIA.	M. P. X.
CASTELLO FIRMANO.	M. P. XII.
CASTRO TRVENTINO.	M. P. XXIIII.
CASTRO NOVO.	M. P. XII.
HADRIAE.	M. P. XV.
OSTIA ATERNI.	M. P. XVI.
ANGVLO.	M. P. X.
ORTONA.	M. P. XI.
ANXANO.	M. P. XIII.

HIS-

fummum LXXX. *diſtare*, & *in edito colle ſitam, ut nullum à planicie aditum haberet.* SVR.

AVXIMVM.] Pariſienſie MS. *Auximium.* Procopii ſtadia LXXX. non male coovenient, ſi onie M. P. ſeptem dederie. *DECVR. COLON. AVX.* eſt in Ligoriano lapide apud Gudium p. CXXII. 9. WESS.

ANCONA.] Situm & nominis cauſſam haber Procopius L. II. B. G. C. 13. ὁ ᾗ Ἀγκὼν ἄντρον πέτρα τίς ἐστιν ἐγκάντιον, ἀφ' ἧ ἢ τὴν πρoσηγορίαν εἴληφε ξυνάντο. Ἀγκῶνι γὰρ ἐπὶ πλεῖστον ἐμφερής ἐστι. *Eſt Ancona rupes anguiata, inflexoque cubito ſimillima, qua & nominis cauſſa.* Adde Magiſtrum Boocampagnum de Anconae Obſidione C. 3. WESS.

NVMANAM M. P. VIII.] *Mela Pomponius L.* 2. *C.* 4. Numanam, Potentiam, Clateroam *recenſet. Plinio lib.* 3. *c.* 13. *in ora* Cluana, Potenria, Numana à Siculis condita. *Ptolemaeo juxta Adriaticum ſinum* Ποτέντια, Νύμανα. *In manſione* Potentiae *deeſt numerus* x. *in Regio exemplari.* SVR.

NVMANA.] Mnnicipium fuit, unde MVNICIP. NVMANAT. in Theſ. p. CCCCXLVI. 1. & IIII.VIR QVINQ. NVMAN. apud Gudium p. XXVII. 8. Vulgus *Humanam* vocat, quo nomioe Seculo IX. non ignota fuit: eſt enim *Coſmas Epiſc. Humanae* in Romana Synodo A. IↃCCCXXVII., & *Humanatium patrimonium* io pluribus MSS. Anaſtaſii in Zacharia Ponrifice. WESS.

POTENTIA.] *IIII.VIR. COLON. POTENT. ET. PATRONVS* inſcriptus eſt lapidi Ligoriano apud Gudium p. CLXXIX. 1. unde coloniam fuiſſe, ni aliunde liqueret, colligeres. WESS.

CASTELLVM FIRMANVM M. P. XII.] *Regium & Neapolitanum* Caſtello Firmano M. P. XII. *Blandinianum* Caſtello Firmano M. P. XXII. & *item Longolianum, ſed* XII. *corrigit.* SVR.

HOSTIA AETERNI.] Rectiue *Aterni.* SIML.

OSTIA ATERNI M. P. XVI.] *In Regio* Oſtia Aetenni M. P. XVI. *In Blandiniano* Hoſtia æterni M. P. XVI. *Neapol.* Oſtia eterni M. P. XV. *In Longoliano* Hoſtia Arerni M. P. XVI., & XV. *corrigitur. Livius* Oſtiorum Arerni *fluminis meminit*, & *Ptolemaeus in* Marrucinie Oſtiom Ateroi *fluminis conlocat. Nam ex* Aocona Piceni *oppido rurſus hoc iter retro per* Marrucinne, Pelignns, & Ferentanos, & Apulos, & Peucetioe *in* Ionium *pelagus* & Calabroe Brundiſium usque *perducitur* : & *ob eam cauſam*, Anconae *manſionem miniaceis litteris deſcripſimus.* SVR.

OSTIA] *Aterni* perſpicue Vaticanus. Vide quæ ad p. 101. diſputata ſunt. WESS.

ANGVLVM M. P. X.] Angelum *in manuſcriptis & Longoliano legitur. Plinio lib.* 3. *c.* 12. Veſtinorum Angulani : & *Ptolemaeo item in* Veſtinis Ἄγγλος. SVR.

ANGELVM XV.] Sigonioe *Angulo X.* SCHOT.

ANGVLO.] *Angelo* plerique omnee MSS. Quod ſi oppidum ſir *Sant Angelo*, oportet locum & ſedem mutaverit, quod & Cluverio viſum. WESS.

ORTONAM M. P. XI.] *Hac* Urbe Latina *Livio, Dionyſio*, & *Plinio lib.* 3. *cap.* 12. SVR.

ORTONA.] PATRONVS COL. ORTONAE, & II.VIR. COL. ORTONAE AVG. eſt in Sponii Miſcel. p. 174. Servar in noſtra uſqoe tempora nominis priſtini veſtigia. WESS.

AVXANO.] Vel *Auxono*, vel *Auxano.* hodie *Agnone.* SIML.

ANXANVM M. P. XIII.] *Regium & Blandinianum* Auxano M. P. XIII. *Neapol.* Auxona M. P. XIII. *Longolianum* Auzano M. P. XIII. & Auxona *corrigit. Plinio lib.* 3. *cap.* 12. Aternus

HISTONIOS.	M. P. XXV.
VSCOSIO.	M. P. XV.
ARENIO.	M. P. XIIII.
CORNELI.	M. P. XXVI.
PONTE LONGO.	M. P. XXX.
SIPVNTO.	M. P. XXX.
SALINIS.	M. P. XV.
AVFIDENA.	M. P. XL.

RE-

nus amnis. Intus Anxani cognomento Frentani: *& Ptolemaeo in* Frentaoorum *mediterraneis* *Αγξανον.* SVR.

ANXANO.] Excerpta MSS. *Auxona* aut *Auxano.* Gentili nomine *Anxanenses*, non, ut apud Plinium legitur, *Anxanos*, Ph. Cluverius L. IV. I. A. p. 1207. fuisse deceroit. Tu mecum audi egregium Gudii lapidem p. CXLI. 9. *PATRONVS CIVITATIS SVPER AEQVANORVM. ITEM PATRONVS CIVITATIS ANXATIVM FRENTANORVM ET PELTVINATIVM VESTIN.* Unde liquidissimum est, ab *Anxano* ANXATES esse formatos, seu potius ab *Anxa*: nam quod Harduinus Plinio adscripsit, *Anxanos* ab *Anxano* eum fecisse, ut *ab Auxa, qua Callipolis in Salentinis, eo cognomine discriminarentur*, id hoc lapide non esse perpetoi usus ostenditur. *PELTVINATES* sunt in Plinii L. III. C. 12. WESS.

HISTONIVM M. P. XXV.] *Regium & Blandinianum* Histonios M. P. XXV. *Neapolitanum* Histoniat M. P. XXV. *In Longoliano* Histonios M. P. XXV. *&* Histonias *corrigitur. Plinio lib. 3. cap. 12. in Ferentanis* Histonium, Buca, Ortona *& item in eadem regione Ptolemaeo Ἰστόνιον. In vetusta, ut ferunt, inscriptione:* PLEBS VNIVERSA MVNICIPVM HISTONIENSIVM STATVAM AERE CONLATO DECREVIT. SVR.

HISTONIOS.] Sic vulgo. *Histonio* Sigonius. SCHOT.

HISTONIOS.] Hoc Vaticanae & Parisinae schedæ præferunt, aliæ *Histonias*, Tabula *Istonium.* Variatum fuisse in vocabuli numero, testis Frootinus est p. 126. ubi *Isteniis colonia*: stetisse vero ubi nunc *Guasto d'Amone* plerorumque consensione constat. WESS.

VSCOSIVM M. P. XV.] *Neapolit.* Vscosio M. P. XV. *& reliqua* Vscosio. SVR.

VSCOSIO.] *Uscosio* MS. Parisious, aliis in vulgato probando concordantibus: Ego de mansione hac, sitne rectum ejus nomeo an vitiosum, constituere non possum; quamquam de M. P. non immerito ambigitur. WESS.

ARENIVM M. P. XIIII.] *In Neapolitano & reliquis* Arenio M. P. XIIII. *Plinio*, juxta Teanum Apulorum Larinum: *& Ptolemaeo in* Ferentanis Anxaoo *adjunctum Λαρῖνον: quod haud scio, an ad hanc mansionem pertineat, in tanta librariorum inscitia.* SVR.

ARENIO.] *Municipium* esse *Larinas*, quo de Cicero pro Clueotio C. 5., dubium esse non patitur Tabula, quæ hoc situ locat. WESS.

CORNELI.] Vel *Forum Corneli.* SIML.

CORNELI M. P. XXVI.] *In Regio* XVI. *& in reliquis* XXVI. SVR.

CORNELI.] *Carneli M. P. XXVI.* Vaticanus. Quid sit non temere finivero; nam *Corneli Forum*, quod Jos. Simlerus affert, nemo hoc loco novit. Tabula *Teanum Appulum*, sed paullo propius *Larinum*, hic agnoscit. Forte à *Cornelio* vicus aut taberna nomen accepit. WESS.

PONTE LONGO.] In numeris puto peccatum esse; neque enim tanta locorum est a Larino ad Sipuntum intercapedo, ut ex Tabula apparet. WESS.

SIPONTO.] Alias *Sipus.* SIML.

SIPVNTVM M. P. XXX.] *Regium & Blandinianum* Sipunto. *Neapolitanum & Longolianum* Sipinto. *Strabo creditum fuisse* Sipontem *adificium esse Diomedis, qua à Gracis Σηποῦς sit nuncupata, dictam ἀπὸ τῶν ἐκκυματιζομένων σηπιῶν. Livius* Sipontum *in agrum, qui fuerat Arpinorum, coloniam deductam libro* xxxiiii. C. 45. *perhibet. Plinio L. 3. C.* 11., *& in vetustis exemplaribus* Sipontum. *Ptolemaei libris in* Apulorum Dauniorum *regione Σηποῦς, & Stephani Σιποῦς πόλις Δαυνίων.* SVR.

SI-

RESPA.	M. P. XXIII.
BARIVM.	M. P. XIII.
ARNESTO.	M. P. XXII.
GNATIAE.	M. P. XV.
SPELVNCIS.	M. P. XXI.
BRVNDISIVM.	M. P. XVIII.
AB HELVILLO ANCONAM.	M. P. L. Sic.

AD

SIPONTO.] Alii *Syponto* legunt. SCHOT.

SIPVNTO.] Mela L. II. C. 4. *Extra Sipuntum est, vel ut Graji dixere, Sipus.* Sita urbs ad Garganum erat. Lucanus L. V. ℣. 377.

——— ——— ——— & subdita Sipus
Montibus; Ausoniam qua torquens frugifer oram
Dalmatico Boreae, Calabroque obnoxius Austro
Apulus Hadriacas exit Garganus in undas.

Duravit eo loci ad tempora usque Manfredi, qui, quod aere ob vicinas paludes perflaretur male sano, portuque careret bono, civibus II. inde M. P. locum assignavit, quem urbi, quam *Manfredoniam* vocarunt, sedem optarent. Sic Ricordanus Malespina Histor. Florent. C. 148. WESS.

SALINIS.] Videndum an sit *Salapia.* SIML.

SALINIS.] Salinas hoc tractu Tabula ostentat, vimque illis fieri prohibet. *Torre Salina* videtur vocis reliquias servare. WESS.

AVFIDENAM M. P. XL.] *Plinius lib.* 3. *c.* 12. Aufidenates *Samnitibus attribuit.* SVR.

AVFIDENA.] Ita formis & manu scripti libri, at perverse: neque enim *Aufidena* in Samnitibus hunc locum potest occupare. *Aufidus* est, ut pulchre monuit Merula Cosmogr. Part. II. L. IV. C. 23., quem & Tabula agnoscit & Ravennas, *Aufidum* tamen scribens. WESS.

RESPAM M. P. XXIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *& in reliquis* M. P. XXIII. SVR.

RESPA.] De numeris nullum in excerptis MSS. dissidium. Qui vero præter Itiner. *Respam* memorarit, nondum recognovi. WESS.

ARNESTVM M. P. XXII.] *In Regio* Ernesto M. P. XXII. *In Blandiniano* Arnesto M. P. XXII. *Neapolitano* Arneste M. P. XXII. *Longoliano* Arnesto M. P. XXII. *&* Arneste *corrigitur.* *Ptolemaeo in Apulis* 'Απενέσαι, *forte pro* 'Αρνέσαι, *aut in alterutro error est librarii. Supra pag.* CXVII. *inter* Barium & Egnatiam Turrium *mansionem constituit.* SVR.

ARNESTO.] Sic alii. *Apenestae* Sigonius. SCHOT.

ARNESTO.] Vaticanus hoc probavit; at *Arnesto* Parisiensis. Sigonius *Apenestae* conjectura ductus ex Ptolemaeo hic inculcavit. Surita, ut vides, aliam ingressus est viam. Mihi neutra facilis aut plana videtur: nam Ptolemaeus *Apenestas* Sipunto & Gargano adjungit, atque adeo longe longeque hinc separat. Quæ sit viderint alii; mihi nusquam occurrit. WESS.

GNATIAE.] Vel *Egnatiae. Anazzo* hodie. SIML.

GNATIAM M. P. XV.] *In manuscriptis, & Longoliano* Gnatiae *legitur: Cum supra eadem exemplaria* Egnatiae *nomen praetulerint: utroque enim modo adpares nuncupatam. Horatius Satyra* v. *lib.* 1. ℣. 97.

——— Via pejor adusque
Bari mœnia piscosi. Dehinc Gnatia, Lymphis
Iratis extructa, dedit risusque jocosque.

Pomponio lib. II. C. 4. *in vetusto exemplari*; post Barium, & Gnatia, & Ennio cive nobiles Rudiae. SVR.

SPELVNCAS M. P. XXI.] *In omnibus* Speluncis M. P. XXI: *cum supra ab* Egnatia Speluncas M. P. XX. *constituantur, &* Speluncis Brundisium M. P. XVIIII. *hoc vero itinere* M. P. XVIII. SVR.

AB HELVILLO ANCONAM M. P. L.] *Praeferunt eadem exemplaria: & tamen mansionum numeri summam* LX. M. P. *conficiunt.* Helvilli *cognomento* vici, *supra mentio facta est.* SVR.

AD CALEM.	M. P. XIIII.
AD PIRVM.	M. P. VIII.
SENOGALLIA.	M. P. VIII.
AD AESIM.	M. P. XII.
ANCONA.	M. P. VIII.
A SEPTEMPEDA CASTRO TRVENTINO.	M.P.LXXIV. Sic.
VRBE SALVIA.	M. P. XII.
FIRMVM.	M. P. XVIII.
AS-	

AD CALLEM.] Vel *Calos. Caglie.* SIML.

AD CALLEM M. P. XIIII.] *In Regio* ad Calem: *atque hac lectione cum superiori eorundem exemplarium conlata, recte constat, & supra* Callem vicum *scribi oportere & hoc itinere* Ad Callem, *tametsi illo superiori itinere*, ab Helvillo ad Callem XXIII. M. P. *constituantur, hoc* XIIII. SVR.

AD CALEM.] Memini supra p. 125. quædam notare. Id addo, *Calo* & *Calem* Regii libri, Tabulæ & Itin. Hierof. præstare. Servius Aen. VII. 728. *Calos civitas est Campaniae: nam in Flaminia quae est, CALE dicitur.* WESS.

AD PIRVM.] *Ad pirum Filumeni* Tabula. A *piro* insigni, quam *Filumenus*, sive *Philumenus*, destituerat & panxerat, nomen mansioni natum est. WESS.

SENIGALLIA.] Rectius *Senogallia.* SIML.

SENOGALLIAM M. P. XVIII.] *In Regio* VIII. *& in reliquis* XVIII. SVR.

SENOGALLIA.] *Senii gallia, Semicallia, Semigallia* MSS., satis inepte. *Senigalia* est in L. 16. C. Theod. Operib. Public. VIII. M. P. è Regio arripuimus ob Tabulæ consensum. WESS.

AD HESIM.] Vel Ad *Hesum.* Malim *ad Aesim.* Id enim fluvii nomen est Straboni, Plinio, Ptolemaeo, Melae, Silio. SIML.

AD AESIM M. P. XII.] *In Regio* Adesim M. P. XI. *In Blandiniano* Ad Haesim M. P. XII, *& Neapolitano* Ad Hesum, *& Longoliano* Ad Hesim. *Strabo* Aesim *libro* 5. *fluvium inter* Anconam *labi, &* Senogalliam: *& factum fuisse antea limitem Italiae, & Galliae, ac rursus* Rubiconem *amnem, & navigabilem fluvium esse: ex quo Piceni longitudo initium sumat. Plinio lib.* 3. *c.* 14. in ora Ambrorum Aesis, Senogallia. *Ptolemaeus in* Senonibus *ostium* Aesis *&* Senam Gallicam *statuit: etsi* 'Aσις *non recte legitur.* SVR.

AD HESIM.] Ita vulgati. Sigonius *ad Aesim M. P. XVIII.* SCHOT.

AD AESIM.] Vaticano hoc inerat: alii *ad Hesum, ad Hesin*, ex barbari more seculi: sæpe ita *Hesinus Comitatus* in Farfensi & Casauriensi Chronicis. *Esis* Anastasio Bibliothecario dicitur in Stephano III. p. 171. Edit. Mediolan., estque eidem restituenda in Hadriano p. 182. ubi plures MSS., *Et occupare fecit*, sermo est de Desiderio Longobardorum rege, *fines civitatum Senogalliensis, Esis, Monteferrati, Urbini, Eugubii & caeterarum civitatum:* nam ex Stephani vita apertum est & hanc Longobardis ereptam Pontifici Francos dono dedisse. WESS.

M. P. LXXIV. Sic.] Simlerus LXXIII. M. P. vulgavit, MSS. nostris vetantibus & in M. P. LXXIV. acquiescentibus. WESS.

VRBEM SALVIAM M. P. XII.] *In Regio* Vrbe Salvia M. P. XII. *& in reliquis* Vrbe Salvia M. P. XII. *Vrbis* Salviae *Plinius lib.* 3. *C.* 13. *meminit in quinta Italiae regione, quae Piceno attribuitur: & Ptolemaeo in Mediterraneis* Picenorum Οὐρβα Σαλουία. *Procopio libro de bello Gothico* 2. C. 16. *in vulgatis, in Latinum versis sermonem,* Vrbisalia *vocatur, pro* Vrbe, *ut opinor*, Salvia, *quam ab* Alarico *deletam fuisse prodit.* SVR.

VRBE SALVIA.] In Procopio est 'Οὐρβισαλία, voce, ut videtur, jam tum ad vulgarem sonum detorta. Apud R. Fabrettum, prorsus ut hic, C. x. Inscript. p. 709. *DECVR. VRBE SALVIA.* At in Montfauconii Diar. It. C. 26. T. RAESIVS SALVIANVS VRBISAL., pro *VRBISAL*, aut certe *VRBESAL.* Ager *urbis Salviensis* est in Frontino de Colon. p. 118. WESS.

ASCLVM M. P. XXIIII.] *Praeferunt manuscripta pro* Asculum. *Plinio L.* 3. *C.* 13. supra Castellum Firmanorum colonia Asculum. *Ptolemaeo* 'Ἄσκλον, *& item ab eo* Firmum, *&* Asculum

ASCLO. M. P. XXIIII.
CASTRO TRVENTINO. M. P. XX.

ITER QVOD DVCIT A DYRRHACHIO PER MACEDONIAM ET THRACIAM BYZANTIVM VSQVE.

A BRVNDISIO TRAIECTVS DYRRHACHIVM VSQVE. STAD. NVM. I. CCCC.

A DYRRHACHIO BYZANTIVM. M. P. DCCLIIII. Sic.

CLO-

culum *adjunguntur. Stephane ex primo Dionysii historiarum libro* Ἄρυλ☉. SVR.

A DYRRHACHIO.] Vaticanus & Parisinus, secuti sui temporis morem, *Duratio:* sic enim Seculo IX. & deinceps appellabant. Vide Gaufredum Malaterra L. III. H. Sicul. C. 26. WESS.

TRAJECTVS DYRRACHIVM.] In Itinerario Maritimo tantum CIↃ. stadia ponuntur. Strabo scribit trajectum e Brundisio in Epidamnum esse mille & octingentorum stadiorum. Plinius CCXX. M. P. ponit, quæ sunt stadia CIↃIↃCCLX. SIML.

STADIA ñ. I. CCCC.] *In Regio hac nota ñ. habetur: & in Blandiniano & Neapolitano Stadia* ICCCC. *& eam prætermitti notam non visum est: quod, ut adparet infra, numeri nota sit: ut legatur* stadia numero MCCCC. *tametsi ea in* Itinerario maritimo *usus non sit, sed in Blandiniano postea adjicitur.* SVR.

STAD. NVM. I. CCCC.] Ita Vaticanus et Parisiensis MS. *Stad. I. CCCC.* Sine dubio in his vitium inhæret, quod Strabo, ut recte N. Bergerius L. III. V. Milit. C. 47., eluet: habet enim L. VI. p. 283. stadia CIↃIↃCCC., Plinioque consentit: nam hujus CCXXV. M. P., quæ Harduinus L. III. C. 11. jure è melioribus MSS. recepit, peræquant Strabonis stadia. WESS.

A DYRRHACHIO BYZANTIVM M. P. DCCLIIII.] *In Regio* M. P. DCCCLIIIII *& in reliquis* M. P. DCCLIIII. *Hæc* via *est quæ à M. Tullio Cicerone designatur in oratione de Provinciis consularibus C. 2.* Ita enim, *inquit*, via illa nostra, quæ per Macedoniam usque ad Hellespontum militaris. *Plinius lib. 4. C. 11. de Byzantio*, Abest, *inquit*, à Dyrrhachio IↃCCXI. M. P. tantum patet longitudo terrarum inter Adriaticum mare & Propontidem. *Nec mirum eum numerum cum hac Antonini summa non convenire; cum Itinerarium hoc non recto itinere, sed stativis mansionibus diverticula sequatur. Hanc viam* Egnatiam *fuisse adpellatam Strabo auctor est: cujus egregia descriptio cum Antonini mansionibus mirum in modum congruit. Priorem viæ partem ex* Candavia *nomen adipisci & montem esse Illyrici. Seneca in epistola* 31. Non per Poeninum, Graiumve montem, nec per deserta Candaviae: *& Caesar commentario iii. C. 79. Belli civilis perhibet*, Pompejum per Candaviam iter in Macedoniam expeditum habuisse. *Ergo per* Lychnidum *urbem, &* Pylonis *locum, quem in ipsa via Illyricum & Macedoniam disterminare Strabo perhibet, per* Heracleam, Aedessam, & Pellam, *atque* Thessalonicam *iter, ut idem est auctor, agebatur: & à Dyrrhachio Polybium* CCLXVII. *miliaria constituisse: quæ ratio cum hujus itineris miliaribus congruere non potest, quæ* CCLXXX. M. P. *à Dyrrhachio Thessalonicam usque conficiunt: quod in obeundis provinciis, ut sæpius admonuimus, Proconsules suas prosequerentur mansiones.* SVR.

DYRRHACHIO.] Urbem celeberrimam multis descripsit Palmerius L. I. Vet. Græc. C. 19. Addo Guilielmi Appuli ex L. IV. versus:

Dyrrhachium obsedit: quondam fuit urbs opulenta
Magnaque, præcipue tegulosis obsita muris:
Rex Epirotarum dicier hanc Epiduarum
Pyrrhus præcepit.

Et post pauca:

Destructam spatio post composuere minori
Zetus & Amphion, & præcepere vocari
Dyrrhachium.

Quæ unde Guilielmus hauserit, quærere non libet; sunt enim inepta: quis enim credat, si parum in his calleat, *Epidamnum* aut *Epidamnum*, alterutrum dedisse videtur, & testis Eustathius est in Iliad. B. p. 217. Edit. Basil., quam-

 quam

CLODIANA.	M. P. XLIII.
SCAMPIS.	M. P. XX.
TRES TABERNAS.	M. P. XXVIII.
LIGNIDO.	M. P. XXVII.
NICIA.	M. P. XXXIIII.

HE-

quam non admodum locuples, Dyrrachio *Epidauri* fuisse nomen; quis, inquam, crediderit hoc cognominis a Pyrrho accepisse, aut destructam dein *Zethi* atque Amphionis cura fuisse excitatam urbem? WESS.

CLODIANAS M. P. XLIII.] *In Regio* Clodiana M. P. XXXIII. *In reliquis* Clodiana M. P. XLIII. *Tamen cum postea eadem* Clodianis *edant*, Clodianas *scribendum duximus*, *ut forte* aquas *subaudiri oporteat.* SVR.

CLODIANA.] Sic Tabula, sed XXXI. M. P. a Dyrrhachio. Quæ sit, in dubio est; Ampl. Menso Altingius ad Candaviam montem & *Clodianas Pylas* vero nomine fuisse in notis MSS. ad Tabulam censuit: immo *Pylonem* Polybio apud Strabonem L. VII. p. 323. vocarit quæ mihi parum certa visa sunt: nam *Candaviam* Itin. Hierosf. M. P. XXXVII. a *Clodianis* locat; Strabo vero Pylonem post Lychnidum, finemque esse Illyrici & Macedoniae. Palmerius aliam ingressus viam *Clodianas tabernas* intelligit, æque dubias atque incertas. WESS.

SCAMPIM M. P. XX.] *In Regio*, *Blandiniano & Longoliano* Scampis M. P. XX. *Ptolemaeo in Mediterraneis* Macedoniae *Eordetarum* Σκαμπεῖς. SVR.

SCAMPIS.] *Scambis* Cusani & Parisinus MS. Rectius Tabula *SCAMPIS* cum iisdem M. P. *Hiscampis* Itiner. H., hinc adjuvandum: Hierocli Σκάμπα, quamquam Imp. Constantinus L. II. Them. 9. Σκάμπα in ejus Synecdemo reperit: è quibus non injuria cogas, *Scampis* sextum esse casum, eoque deceptum videri Ptolemaeum, Σκάμπεις formantem: tanto magis, quod Latini sibi in hoc casu constent. Sic in Suggestionis 11. Exemplo ad Hormisdam tom. 2. Conciliorum G. p. 515. Germanus & Joannes Episcopi, *Scampis nobis positis, post missas hora cœnatoria Stephanus & Leontius VV. CC. ab Imperatore missi in occursum nobis venerunt:* & Dioscorus Diaconus Suggestione sua p. 521. *Quid in Aulone sit actum, quid Scampis, quid Lignidi fuerit subsecutum anteriore significatione suggessi.* Etsi autem ita Latini velint, tamen Σκαμπίαν Malchus in Excerpt. Hoesch. appellat, nec tantum p. 65. σκήλευσε δὲ αὐτὸς περιμένειν ἐν Σκαμπίᾳ, quem locum acri usus ingenio Henr. Valesius instauravit; sed & alio postmodum adferendo. WESS.

TRES TABERNAS M. P. XXVIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *& in reliquis. De* Tribus *aliis* Tabernis *supra mentionem fecimus, fuisse munimentum exadificatum ad arcendas Germanorum excursiones in intima Galliarum. De his nullam reperi mentionem.* SVR.

TRES TABERNAS.] Itiner. Hierosf. *In Tabernas* M. P. XXVII. a *Scampina civitate*, ut in Exemplo Suggestionis paullo ante producto dicitur. Fuerunt *Tabernae* hæ ad montem *Candaviam*, ut ex eodem Itinerario liquet: putem Exemplum Suggestionis in his *Tabernis* esse scriptum; *Istam*, inquiunt Episcopi, *epistolam ante XXX. M. P. a Lignido fecimus.* WESS.

LYCHNIDVM M. P. XXVII.] *Hujus urbis supra ex Strabone mentio facta est. Livius eam in* Dassaretiis Macedoniae *collocat libro* 27. *C.* 27. *Ptolemaeo item in* Dassaretiis Λυχνίδος, *rectius apud Stephanum* Λυχνίδος, *quam* Illyridis *urbem esse perhibet: & quam Herodianus* Lychnitum *adpellat.* SVR.

LIGNIDO.] Malunt ita universi codices & Tabula, nec aliter Exempla Suggestionum tom. 2. Concil. G. L. p. 516., quæ & incolas *Lignidonenses* appellant. Urbs erat celebris & lacui cognomini in munito loco assideos. Malcho πολυάνθρωπος καὶ εὐδαίμων πόλις dicitur, qui præterea p. 64 hæc habet. Καὶ αὐτὸς μὲν τὴν Λυχνιδὸν ἐπελθὼν ἀπεχώρησεν ἐπὶ ὀχυροῦ κειμένην καὶ πηγῶν ἔνδον πλήρη, καὶ σῖτον πορίσαντος Ἀναστὰς δὲ ὁδεύσας, τήν τε Καρπίαν αἱρεῖ, ἣν ἐκείνῳ αὐτὴν πάλαι ἐκλελοιπότων· καὶ ἐξ αὐτῆς ὁρμώμενος Ἐπίδαμνον λαμβάνει· quæ si recte expenderis & ad iter hoc examinaveris, non dubium erit, τὴν Καρπίαν debere Σκαμπίαν esse sive *Scampinam* urbem. Quod vero Lychnidum ab Imp. Justiniano *Justinianam* fuisse dictam & patrio ejus solo

HERACLEA. M. P. XI.
CELLIS. M. P. XXXIIII.
EDESSA. M. P. XXVIII.
PELLA. M. P. XXVIII.
THES-

solo vicinam arbitrantur, id mihi vero non videtor simile: nam Procopius L. IV. Aedif. C. 1. *Justinianam I.* in Dardania locat, & Imperator Novel. XI. non longe a Dacia mediterranea removet: atqui Dardania amplo terrarum tractu hinc divisa fuit, ut ex Malchi Excerpt. p. 66. apertissimum est. Verum hoc ad Hieroclem commodius agemus. WESS.

NICIAM M. P. XXXIIII.] *In Regio* Nicia M. P. XXIIII. *& in reliquis* M. P. XXXIIII. Nicaeae Illyridis *fit à Stephano mentio.* SUR.

HERACLEAM M. P. XI.] *Hanc* Heracleam *urbem esse* Macedoniae, *cognomento* Sinticeo *adparet. Caesar commentario 3. belli civilis C. 79.* Accessit etiam improviso aliud incommodum, quod Domnius, qui dies complures castris Scipionis castra conlata habuisset, rei frumentariae causa ab eo discesserat, & Heracleam Sinticam, quæ est subjecta Candaviae, iter fecerat. *Livius libro. xlii. C. 51.* Heracleam ex Sintiis *adpellat, & Plinius lib. 4 C. 10.* Heracleam Sinticam: *Ptolemaeo* Ἡρακλέια Σίντικη. SUR.

HERACLEA.] Excerpta MSS. *Heraclia.* H. Surita Heracleam Sinticam non sine gravi errore hanc esse jussit, quippe longissime hinc in Bisaltarum fines remotam, ut præter Tabulam Livius L. XLV. C. 29. docet. Tu Heracleam in Lyncestide intellige ex Strabone L. VII. p. 323., quam modo Heracleam Pelagoniae, modo Lyncestidum appellant. Concilio Constantinopolitano sub Justiniano *Benignum Heracleae Pelagoniae* scribendo adfuisse, subscriptio testatur: male vero in Constituto Vigilii, edito a Baronio An. DLIII. *Heracleae Paphlagoniae* dicitur, sicuti præter H. Norisium Dissert. de Synodo V. J. Sirmondus ad Facundum Hermianensem L. VIII. C. 3. commonefecit. *Dionysius Heracleae Lyncestidum* Concilii Chalcedonensis pars fuit. Nimirum Heraclea hæc in confinio Pelagoniae & Lyncestidis erat posita, quam ob caussam nunc huic nunc illi contribuitur. *Πελαγονία* Hierocli dicitur, Nicetæ Choniatae & aliis; immo Livio L. XLV. C. 29. & Dexippo, qui IV. Macedoniae caput faciunt; nam Schurzfleischius V. C. ad eam sine caussa adhæsit Biblioth. Vinariens. p. 75. WESS.

CELLAS M. P. XXXIIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *& in aliis* Cellis M. P. XXXIIII. SUR.

CELLIS.] Habet eas Tabula & Itiner. Hierosol., sed ampliore ab Heraclea intervallo. WESS.

AEDESSAM M. P. XXVIII.] *In Regio* Edessa M. P. XXVIII. *In Blandiniano* Cedissa M. P. XXVIII. *& item in Longoliano, &* Edissam *corrigit. Strabo in hac via, uti supra memoravimus,* Aedessae *meminit. Ptolemaeo* Αἴδεσσα, *item* Macedonica. SUR.

EDESSA.] Sic veteres membranæ, & Livius L. XLV. C. 29. Ἔδεσσαν Malchus Excerpt. p. 64. & eo antiquior Dexippus apud Syncellum Chronogr. p. 268. appellat, sed prave. Vide Is. Vossium ad Melam L. II. C. 3. & Ezech. Spanhemium Dissert. II. V. & P. N. p. 128. WESS.

PELLA.] Maxima urbium Macedoniae, *μεγίστη τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πόλεων* Xenophonti L. V. Helleo. p. 433. Recte ergo Manilius L. I. 768.

Atque Asiae gentes & Magno maxima Pella:

quamquam & ejus tituli alia potest esse ratio ob natales Alexandri, qua de re vir doctus in nuperis Observ. Miscellan. p. 102. Quid ergo Aphthonius sibi vult, cum Pellam terræ Macedonum contemptissimam urbem Progymnasmat. p. 56. vocat? Πέλλα δὲ τῆς Μακεδόνων γῆς τὸ φαυλότατον. Quid Libanius in Vituperatione Philippi p. 104. Τί γὰρ ἄν τις εἴποι περὶ αὐτοῦ καλὸν τὴν πατρίδα; βάρβαρος ἦν τὸ τῆς πόλεως μέγεθος; καὶ τί φαυλότερον τῆς Πέλλης; adeone vilis & contemptui Rhetorum obnoxia urbs fuit? an secuti principem sunt oratorem, qui, cum Orat. pro Corona p. 146. non sine quadam loligine Pellam χωρίον ἄδοξον καὶ μικρὸν, cujusmodi ad Athenas composita videri poterat, appellasset, amplum campum aperuit, in quo Philippum convitiis lacera uti excurrere atque exsultare possent.

Re-

THESSALONICA.	M. P. XXVII.
MELLISSVRGIN.	M. P. XX.
APOLLONIA.	M. P. XVII.
AMPHIPOLI.	M. P. XXX.
PHILIPPIS.	M. P. XXXIII.
	NEA-

Retinuit Pella ex veteri splendore Dionis Chrysostomi & Luciani tempestate nihil nisi nomen. Vide Ezech. Spanhemium Differt. IX. V. & Præst. N. p. 654. WESS.

THESSALONICAM M. P. XXVII.] *In Regio* M. P. XXVIIII: *& in reliquis* M. P. XXVII. *Plinius lib.* 4. *C.* 10. *à Dyrrachio Thessalonicam* CXIIII. M. P. *enumerat, vetustis exemplaribus adsentientibus: & hoc Itinerario* CCLXXX. *numerantur ob flexus mansionum itineris militaris.* SVR.

THESSALONICA.] Μήτηρ πάσης Μακεδονίης *Macedoniae metropolis* Antipatro L. I. Anthol. C. 26. Luciano in Asino μεγίστη τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πόλις. Situm urbis Joan. Cameniata egregie exsecutus est in Excidiu Thessalon. inter Symmicta Allatii C. 2. WESS.

MELLISVRGIN M. P. XX.] *Apud Suidam nudum nomen* Μελισσουργίς. SVR.

MELLISVRGIN.] Hoc MSS. edunt. Tabula *Melissirgin* cum iisdem M. P. pro *Melissurgin*: *locum mellificum* ex Columella L. IX. R. R. C. 3. vertere possis; nam a mellificii studio mansio nomen indepta videtur. Suidae Μελισσουργὶς poeticum est, nec urbem, sed apem indicans. WESS.

APOLLONIAM M. P. XVII.] *Hac* Macedonica Apollonia *est, quam ab* Amphipoli *unius diei itinere distare Livius perhibet, libro xlv. C.* 28. Macedonicam *hanc recenset Plinius lib.* 4. *C.* 10. *cujus incolæ* Macrobii *cognominarentur. Ptolemaeus* Mygdoniae *cognomen attribuit, ab altera item* Macedoniae *distinguens, quam* Taulantiis *attribuit, cujus infra Antoninus meminit.* SVR.

APOLLONIA.] Idem situs Apolloniae tribuitur Actor. Apostol. C. XVII. 1. Posita in Mygdonia aut circa fuit: Plinius L. IV. C. 10. *Et regio Mygdoniae subjacens, in qua recedentes a mari Apollonia, Arethusa:* nam Plinii Apollonia, cujus incolæ *Macrobii*, in Atho monte fuit, ubi ante Acroathon oppidum, quo de pa-ria Pomponius L. II. C. 2. Tabula unis M. P. auctior est. WESS.

AMPHIPOLI.] Posita fuit ad Strymonem, Atheniensium colonia: olim Ἐννέα Ὁδοὶ, testibus Herodoto L. VII. 114. & Thucydide L. I. 100. & IV. 102. Harpocration tamen distinguit, & τόπον esse περὶ τὴν Ἀμφίπολιν, sed Aeschinis Fals. Legat. p. 32. non bene percepta sententia; Orator enim recens & vetustius urbis nomen, quo Acamantis ætate nota erat, apponit. Post Persea debellatum caput fuit primæ Maceconiæ, quam qui Dexippus apud Syncellum p. 268. describat, operæ erit considerare: Ὡς τὸ πρῶτον τὸ μεταξὺ Νέσου ποταμοῦ καὶ Στρύμονος, καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Νέσου Ἐρύμων, καὶ τὰ πρὸς Ἄβδηρα καὶ Μαρώνειαν καὶ Αἶνον πόλεις· πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ Στρύμονος Βισαλτία πᾶσα μετὰ τῆς ἐν Σιντικῇ Ἡρακλείας. in quibus pleraque omnia expedita sunt, modo τὸν Ἐρύμων excipias, quæ Salmasium & Schurzfleischium Notit. Biblioth. Vinarien. p. 71. habuit exercitos. Si & mihi sententiæ dictio esset, ἐρυμάτων legerem, ut *castella* indicentur; ejusque opinionis fundum è Livio darem L. XLV. C. 29. *Unam*, inquit, *fore & primam partem, quod agri inter Strymonem & Nessum amnem sit; accessurum huic parti trans Nessum, ad orientem versum, qua Perseus tenuisset vicos, CASTELLA, oppida præter Aenum & Maroneam & Abdera:* perspicue enim τὰ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Νέσου ἐρύματα enarrat. WESS.

PHILIPPOS M. P. XXXIII.] *Plinius L.* 4. *C.* 11. *abesse à Dyrrhachio* CCCXXV. M. P. *perhibet, &* Thraciae *attribuit. Ptolemaeus vero* Macedoniae. SVR.

PHILIPPIS.] Urbis situm Appianus L. IV. B. C. p. 1040. describit: in numis *COL. AVG. PHILIP.* apud J. Vaillantium tom. I. Colon. p. 109. WESS.

NEAPOLIM M. P. XII.] *Dion libro xlvii. p.* 397. Symbolum *montem inter* Neapolim *&* Philippos *statuit, quorum* Neapolis *ad mare è regione* Thasi *sita est:* Philippi *vero in planicie,* inter

NEAPOLI.	M. P. XII.
ACONTISMA.	M. P. VIIII.
TOPIRO.	M. P. XVII.
COSINTO.	M. P. XIII.
PORSVLIS, QVAE MODO MAXIMIANOPOLIS.	M. P. XXIII.

BREN-

inter montes. Plinius Lib. 4. *C.* 11. *item* Neapolis Thraciae *meminit.* SVR.

NEAPOLI.] Itinerarium H. XX. addit, quibus nostra veriora videntur ob Appiani consensionem: is enim L. IV. B. C. p. 1041. Cassium & Brutum in collibus, stadiis XVIII. a Philippis remotis, castra fuisse metatos, ipsa autem castra LXX. stadiis Neapoli afuisse auctor est; quod intervallum proxime ad XII. M. P. accedit. WESS.

ACONTISMA M. P. VIIII.] *Regium* M. P. VIII. *& reliqua* M. P. VIIII. *Ammianus libro xxvii. C. 4. de Thraciarum regionibus agens:* Ex angulo, *inquit*, orientali Macedonicis jungitur collimitiis per arctas præcipitesque vias, quæ cognominantur Acontisma: cui proxima Arethusa convallis & statio, in qua visitur Euripidis sepulchrum, tragœdiarum scriptoris. *Et rursus lib. xxvi. C. 7.* Pariaque deinde metuens, obstruxit tres aditus angustissimos, per quos provinciæ tentantur Arctoae, unum per Ripensem Daciam, alterum per Succos notissimum, tertium per Macedonas quem adpellant Acontisma. SVR.

ACONTISMA.] Habent Itineraria omnia cum Hierocle. WESS.

TOPIRIM M. P. XVII.] *In Regio, Blandiniano, & Longoliano* Topiro M. P. XVII. *Plinius à* Philippis Scotusam & Topirim *recenset in* Thracia *provincia. Ptolemaeo* Τόπιρις. *In Concilio Chalcedonensi Eusebius* Topiris *civitatis Episcopus subscripsit: atque ea Macedoniae attribuitur. Procopius L. 4. C. 11.* πόλιν τὴν Κηρκύνην, *urbem vetustam nomine* Τόπειρον, *in* Rhodope *constitutam, perhibet, cujus muros, cum à* Sclavinis *barbaris capta esset, Justinianus majorem in altitudinem eduxerit, ut tumulum imminentem superaret.* SVR.

TOPIRO.] Ita & Tabula. Procopio L. III. B. G. C. 38. *Πρώτη τῶν Θρακῶν καὶ παραλίων prima Thraciae urbium maritimarum*, distareque Constantinopoli itinere XII. dierum perhibetur. WESS.

COSINTHO.] Vel *Casinta.* SIML.

COSINTVM M. P. XIII.] *In Regio* Cosinto M. P. XIII. *& Blandiniano* Cosinto M. P. XIIII. *In Neapolitano* Casinto M. P. XIII. *Longolianum* Cosinto mp. XIIII. *&* Casinto *corrigit.* SVR.

COSINTO.] Tabula *Consinto*, quam vocem in recentioris Graeciae Thraciaeque Tabulis itidem invenias, sed secure ex Peutingerana transumptam Fluvius est, aut mansio circa flumen, cui Κόσινθος in Abderitarum regione nomen est apud Aelianum L. XV. Hist. Anim. C. 25. WESS.

PYRSOALIM M. P. XXIII.] *In Regio* Portulis M. P. XXIII. *In Blandiniano* Porsulis, quod modo Maximianopolis M. P. XXIII. *& eodem modo in Neapolitano, & Longoliano. Infra exemplaria* Pyrsoalim *edunt, & ea verba* Porsulis *adjecta in alienum devenerunt locum ex studiosi alicujus nota: quando* Maximianus *Imperator, à quo urbi inditum nomen adparet, cum* Diocletiano *imperium obtinuit, & ejuravit. Propter auctoritatem tamen pervetusti exemplaris Blandiniani, miniaceis litteris ea verba signavimus, ut aliena esse indicentur, nec Antonini Itinerario tribuenda. Ammianus libro xxvii. C. 4.* Rhodope huic annexa Maximianopolim habet, & Maroneam, & Aenum: post quam conditam, & relictam Aeneas Italiam auspiciorum prosperitate perpetua, post diuturnos occupavit labores. SVR.

PORSVLIS.] Hoc universi codices & Tabula probant. A Vaticano absunt, *quod modo Maximianopolis*; ceteri mordicus tenent: neque caussa est, cur inducantur; manifestis enim indiciis jam ante cognovimus, Itinerarium, ut nunc a nobis teritur, Diocletiano & Maximiano videri posterius. Habet Maximianopolin in provincia Rhodope Hierocles. Acta vero S. Glyceriae C. 1. Trajanopolin & Maximianopolin vicinas faciunt, notantibus Bollandi sociis a. d. XIII. Maji, esse & ejus apud Appianum mentionem, sed Ammianum haud dubie cogitantibus. WESS.

BRENDICE.	M. P. XXI.
MILOLITO.	M. P. XII.
TIMPORO.	M. P. XVI.
TRAIANOPOLI.	M. P. IX.
DYMIS.	M. P. XVI.
ZERVIS.	M. P. XXIIII.
PLOTINOPOLIM.	M. P. XXIIII.
HADRIANOPOLIM.	M. P. XXI.
OSTVDIZO.	M. P. XVIIII.

BVR-

BRENDICE.] Vel *Bricize.* SIML.

BRENDICEM M. P. XXI.] *Manuscripta, & Longolianum exemplar* Brendice M. P. XXI. *& infra eadem* Brizice M. P. XX. à Pyrsoali. SVR.

BRENDICE.] Tabula *Brendici* XX. M. P. a Porsulis. Itinerarium H. *Berozica* cum iisdem M. P.; qui consensus ut ea veriora putem efficit. Urbem & regionem *Βεσσικὴν* in Thracia Ptolemaeus & Stephanus in *Βέσσοι* noverunt: ea ne sit, an a Diana, que Thracibus *Βένδις* Strabone & Hesychio auctoribus dicebatur, nomen mansio acceperit, finire non ausim. WESS.

MILOLITO.] *Micolita* Tabulæ M. P. XII., Itiner. H. *Melalico* M. P. XV., quæ ex XII. nata videntur: horum quodnam verius sit, non temere dixero. WESS.

TIMPORVM M. P. XVI.] *In Regio* Timero M. P. XVI. *In Blandiniano* Timporo M. P. XVI. *Neapolitanum* Timpiri M. P. XVI. *Longolianum* Timporo M. P. XVI. *&* Tompiri *corrigit. Infra* Imparae *mentio fit inter has mansiones.* SVR.

TIMPORO.] *Timpiro* MS. Parisinus. Itin. H. *Adunipara M. P. XV. S.* a Melalico, quod ex *Ad Timpara* pro *Tempyra* ortum est; assentior enim Cl. Cellario L. II. G. A. C. 15. p. 1325. *Tempyra* corrigenti. Meminit ejus præter Ovidium Livius L. XXXVIII. C. 41. *Aliae,* inquiens, *angustia circa Tempyra, hoc loco nomen est, nec minus confragosa.* WESS.

DYMEM M. P. XVI.] *Manuscripta, & Longolianum* Dimis M. P. XVI. *Et infra item* Dimis *edunt. Ptolemaeo in Thracia provincia post* Drusiparam Δύμη SVR.

DIMIS.] *Dymis* rectius Tabula, Itin. Hier. *Demas* M. P. XIII. a Trajanopoli. WESS.

ZERVIS.] Vel *Zerne.* SIML.

ZERVIM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longoliano* Zervis M. P. XXIIII. SVR.

ZERVIS.] Sic MSS. excerpta. Ex *Zerne* Jos. Simleri Ortelius *Thernen* format, quam Stephanus Thraciae urbem facit. Tabula *Zirinis* præfert, in quo vocabulo Menso Altingius vetus Trajanopoleos nomen latere suspicatus est. Mihi Tabulæ quidem scriptura videtur verior esse, nec quicquam tamen cum Trajanopoli commune habere: vetat enim situs in utroque Itinerario signatus; esse autem *Ziriniam*, cujus ex Theopompo Stephanus meminit, *Ζειρηνία, πόλις Θρᾴκης.* Quæ sequuntur urbes in anterioribus satis superque tractatæ sunt. WESS.

OSTVDIZVM M. P. XVIIII.] *In Regio* Ostidizo M. P. XVIIII. *& supra* Ostudizon M. P. XVIII. ab Hadrianopoli. *In Blandiniano* Hostridizo M. P. XVIIII. *In Neapolitano* Hostridixo M. P. XXI: *& in Longoliano* Hostridizo M. P. XVIIII. *Nec veremur nimio fastidio variam exemplarium lectionem indicare, in tam abstrusis, & reconditis nominibus, si vera lectio erui possit.* SVR.

BVRDIDIZVM M. P. XVIIII.] *Supra* Burtudizon M. P. XVIII. *& hoc itinere manuscripta & Longolianum* Burdidizo M. P. XVIIII. *praferunt.* IDEM.

BERGVLAS M. P. XVII.] *Eadem* Bergulae M. P. XVII: *cum supra à* Burtudizo Bergulas XVIII. M. P. *adsignentur.* IDEM.

DRVSIPARVM M. P. XVI.] *Supra* Drizaparam M. P. XIIII. *In hoc itinere Regium* Drusiparo M. P. XVI *Blandinianum* Druzibaro M. P. XVI. *Neapolitanum* Druzibaro M. P. XVII.

Lon-

BVRDIDIZO.	M. P. XVIIII.
BERGVLAE.	M. P. XVII.
DRVSIPARO.	M. P. XVI.
TIRALLO.	M. P. XVI.
PERINTHO HERACLEA.	M. P. XVIII.
CENOPHRVRIO.	M. P. XVIII.
MELANTIADA.	M. P. XXVII.
BYZANTIO, QVAE CONSTANTINOPOLIS.	M. P. XVIIII.

ITER A BRVNDISIO SIVE AB HYDRVNTE. TRAJECTVS AVLONAM STADIA NVM. I.

IN-

Longelianum Druzibalo M. P. XVI. & Druzibaro *corrigit, in fine libri.* IDEM.

TIRALLVM M. P. XVI.] *In manuscriptis & Longeliano* Tirallo M. P. XVI. & *supra* Izirallon *adscripsimus.* IDEM.

PERINTHERAS.] Vel *Perinthus*, quæ etiam *Heraclea* nominatur alibi a nostro auctore. SIML.

PERINTHVM HERAC. M. P. XVIII.] *Supra p.* CXXXVIII. *Heraclea sine* Perinthi *cognomento censetur, cum eadem sit: quod huic itineri adjectum videtur, quod in eo alterius* Heracleae, *nempe* Macedonicae *mentio fiat. Ammianus libro xxii. C.* 8. Et civitatem, quam Hercules conditam Perinthi comitis sui memoriæ dedicavit. *Stephanus* Perinthum *non ab Herculis comite, sed à* Perintho Epidaurio, *qui cum Oreste militaverat, cognominatam perhibet. Ptolemaeo* Πέρινθος, ἤτοι Ἡράκλεια. SVR.

PERINTHO HERACLEA.] Vaticanus *Perintherai*. Parisinus *Perintho Erat:* quod secuti sumus, Henr. Valesius in suo MS. invaniri ad Ammianum L. XXII. C. 2. adscripsit. Ἡράκλεια, ἡ πρὶν Πέρινθος ὀνομαζομένη Sozomeno L. III. H. E. C. 5. *Perinthus, quam Heracleam posteritas dixit* Ammiano L. XXVII. C. 4. A quo vero *Heracleae* cognomen acceperit, ad finiendum non est facile. Si ἤτοι Ἡράκλεια Ptolemaei esset, aut numi ΗΡΑΚΛΕΩΤΑΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΑΝ ad Perinthum, ut Vaillantius voluit, pertinerent, Trajano Imp. nomen illud antiquius foret. Verum prius dubium est, posterius autem falsum, ut Ezech. Spanhemius Diss. IX. V. & P. N. p. 578. ostendit. Ergone Constantinopolitanis Impp., quæ viri Illustris sententia est, titulum eum acceptum ferre debet, atque in primis Constantino M., sicuti Jac. Pontanus ad Theophylactum L. I. C. 11. decrevit? neutrum probavero; nam Lactantius Mort. Persec. C. 45. Constantino vetustius esse, fidem mihi fecit. In numis ultima Perinthiorum & Perinthi mentio est, quantum rescíscere quivi, sub Gallieno: oportet ergo è successoribus ejus, sive Aureliano sive Maximiano Herculio, novo nomine fuerit ornata. WESS.

BYZANTIVM M. P. XVIIII.] *In Regio* Byzantio M. P. XXVIIII. *In reliquis* Byzantium, quæ Constantinopolis M. P. XVIIII. *quæ ut adjecta videantur, miniaceis litteris designavimus.* SVR.

BYZANTIO M. P. XVIII.] Ita Vaticanus, omissis, *quæ Constantinopolis*: alii servant. WESS.

ITER A BRVNDISIO.] Duo hic trajectus indicantur, ideoque in Schudii exemplari utrique separatim uumerus stadiorum appositus est; *A Brundisio Aulonam MCC. Ab Hidrunte Aulonam M. Ab Aulona Amphipolin. M. P. DCCXCI.* SIML.

AVLONEM STAD. NMR. I.] *Regium* Aulona Stad. I. *Blandinian.* Aulonam stadia NMR. Mille. *In Neapolitano & Longoliano* Aulonam numero CC. *ex nota enim* ∞., *quæ mille denotat*, CC. M. P. *edit librariorum inscitia. Hujus stationis Ptolemaeus mentionem fecit in ora* Macedoniae *maritima, juxta* Apolloniam, & *urbis, ac navalis nomine decorat.* Αὐλὼν πόλις, ἐπίνειον *ut qui ex oppidi nomine*, Aulorum *regionem verterint, nimis inepte fecerint. Neque adeo male vetustus interpres, qui* Aulonem civitatem navalem *vertit. Stephanus cum plures ejus nominis urbes recenseat, hujus ab eo mentio non fit. In* Itinerario maritimo *Antonini, ejus stationis meminit.* Sunt, *inquit*, super Acroceraunia, & re-

INDE PER LOCA MARITIMA IN EPIRVM ET THESSALIAM ET MACEDONIAM. Sic.

AD ACROCERAVNIA. M. P. XXXIII.
PHOENICE. M. P. XLI.
BVTROTO. M. P. LVI.

CLY-

relinquit Aulonam In dextro interius. *Alterius* Aulonis *prope* Tarentum *Horatius meminit carminum lib. ii. ad Septimium Ode 6. Strabo libro vi. p. 283. &c. trajectus in Italiam è Gracia tres esse tradit*, Tarentum, Brundisium & Rhegium. *Tamen* Tarentinum *&* Hydruntinum *eundem ferme fuisse adparet. Vnde Plinius ab* Hydrunte *in Graciam trajectum breviorem esse tradit; à* Brundisio *vero longiorem illum quidem, sed certiorem.* SVR.

STAD. NVM. I.] Excerpta MSS. sibi noo constant: Vaticaous *NVM. mille.* io aliis *N. ill. CC. MILLE*, aut *n. m. Comille.* Simlerus *num. CC. mille* vulgavit; è quibus qoid verum sit, difficolter eruas. Si Schodiani MS. certiorem notitiam nobis Simlerus impertivisset, ab ejus sententia probaoda ooo longe abessem, quamquam stadiorum numeri neque in eo suot sani. Plinius L. III. C. 11. Hydruntum inter & Apolloniatum oppidum, ubi brevissimus in Graeciam trajectos, non amplius L. M. P., sive stadia CCCC., esse adfirmat. Procopius vero L. I. B. Vand. C. I. sinum circa Hydruntum stadiis IↃCCC. patere auctor est, iosigni a Plinio, cui ego accesserim, dissensione. Vide quoque N. Bergerium L. III. Viar. M. C. 47., ubi sane miraberis, virum doctum *Num.* I. ita accepisse, ac si unum tantummodo stadium indicaretur. Jam ut ad *Aulonem* veniamus, multo frequentissima ejus est mentio io Roberti Guiscardi rebus gestis: *Avelonam* appellaot Gaufredus Malaterra L. III. C. 24. & Romualdus Salernitanus An. CIↃLXXXI., *Velonam* Anonymus Barensis Ao. CIↃCVIII., a quo *Valona*, quo nomioe ounc est, Leunclavio Pand. Turc. C. 126. auctore, noo longe recedit. WESS.

INDE PER LOCA.] Desunt M. P. in summam redacta, quibus iter absolvitur. N. Bergerius L. III. Viar. M. C. 48. conjectura usus rescribit: *Iter per loca maritima ab Aulone in Epirum & Thessaliam & Macedoniam Millia plus minus M. P. IↃCCLIII.*, non male: mallem tamen integra reliquisset, *Inde per loca maritima in Epirum:* nam ab Aulone iter inchoari anteriora docent. WESS.

AD ACROCERAVNIA M. P. XXXIII.] *In Regio* Ad Acroceraunia M. P. XXXIII: *ut sit* ad Acrocerannia *ex* Aulonis *statione. In reliquis* Acroceraunia M. P. XXXIII. *Hi montes* Ceraunii *nuncupantur, quos Horatius L. I. Od. 3.* infames scopulos, Acroceraunia *vocat. Strabo intra* Ceraunios *montes portum esse amplissimum, cui* Panhormi *nomen erat: quem hac statione Itinerarii designari arbitror.* SVR.

AD ACROCERAVNIA.] *Ad* pleriqoe MSS. ignoraot. Tabula *Acroceraunia* cum iisdem M. P. ab Aulooe. Virgilius Aeo. III. 505.

Provehimur pelago vicina Ceraunia juxta,
Unde iter Italiam, cursusque brevissimus undis.
WESS.

PHOENICEM M. P. XLI.] *Urbs est* Epiri *Polybio libro II. C. 5. Livius libro xxix. C. 12.* Phœnice, *inquit*, urbs est Epiri. *Strabo*, τὸ δὲ κατὰ Βουθρωτὸν ἡ Φοινίκη. *Ptolemaeus mediterraneis Epiri adscribit.* SVR.

PHOENICE.] Sic Parisinus: alii *Poenice* & *Phenice.* Tabula in M. P. consentit. Positam urbem in locis palustribus fuisse, stagnantibusque aquis circumdatam Procopio L. IV. Aedif. C. I. credimus. Est & ejus apud Polybium Leg. CXXVII. meotio. WESS.

BVTROTVM M. P. LVI.] *Exemplaria manuscripta Antonini non aspirant: & Caesaris, Ciceronis, ac Plinii L. 4. C. I. vetustis exemplaribus, caret aspiratione* Butrotum. *In Strabonis, Ptolemaei, & Stephani aspiratur. Strabo in portus ore conditum esse, & Romanis frequens accolis juxta* Posidiom. *Caesar libro iii. de bello civili C. 16.* Erat autem ad Butrotum oppositum Corcyrae. SVR.

BVTROTO.] *Buthroto M. P. LVI.* Tabula Peutingerana. *Celsam Buthroti arcem* Virgilius

CLYCIS LIMEN.	M. P. XXX.
ACTIA NICOPOLI.	M. P. XX.
ACHELOV FLVVIUM.	M. P. XXV.
EVENO.	M. P. XX.
DELPHI.	M. P. XL.

PHO-

lius Aen. III. 292., ubi Servius *positam in saxo, quod mari cingitur*, dicit. Numi vocabulum adspirant, ut in Vaillantii Coloniis tom. I. p. 14., ubi AVGVSTVS BVTHR. Tamen BYΘPOTINΩN est in Thes. Britan. tom. II. p. 101., quem cum N. Haymius ad *Buthrotum*, amnem haud procul ab urbe Locris, retulit, non fatis expendisse videtur discordiam MSS. Livii L. XXIX. C. 7. & quæ ibi Gronovius. WESS.

CLYCIS LIMEN M. P. XXX.] *In Regio* Clicis limen M. P. XXX. *In Blandiniano* Clycis limen M. P. XXX. *& Neapolitano* Clitis limen M. P. L. *In Longoliano* Clycis limen M. P. XXXI *&* L. *corrigit.* SUR.

GLYCIS LIMEN.] Hoc verum mansionis nomen: *Clicis* Tabula & MSS. nostri, quorum Parisinus & Cusani L. M. P. addunt: illa XXI. M. Γλυκὺς λιμὴν Straboni & Dioni Cassio L. L. p. 487., qui Acherontem fluvium, in hunc portum influentem, & aquam ei dulcem & nomen facere addit. WESS.

ACTIA NICOPOLI.] Vel *Actianopolis*: est autem apud Actium Epiri oppidum, propter victoriam Augusti nominatum Nicopolis. SIML.

ACTIAM NICOPOLIM M. P. XX.] *In Regio* Ctia Nicopoli M. P. XX. *In Blandiniano* Actia Nicopoli M. P. XX. *& Neapol.* Acivam popolim M. P. XX. *& Longoliano* Actianopoli M. P. XX. *Veteres*, ut Nicopolim *hanc à reliquis distinguerent*, τὴν πρὸς Ἀκτίῳ *vocabant*: *nam Augustus* Actium *urbem* Nicopolim *cognominatam condidit*: *& Stephanus docet* Actiam *urbem*, *&* Actium *dici*, *cum Tacitus libro Annalium II. C.* 53. *tradit*, Germanicum consulatus bonorem iniisse apud urbem Achaiae Nicopolim: Acarnaniae *legendum videtur*, *non* Achaiae. *Nam Plinius lib.* 4. *c.* 1. Acarnaniae, *inquit*, quæ antea Curetis vocabatur, oppida, Heraclia, Echinus, & in ore ipso colonia Augusti Actium, cum templo Apollinis nobili, ac civitate libera Nicopolitana. *Stephanus* Nicopolim *hanc* Epiri *cognominat*. Acarnaniam *vero* Epiro *contineri certum est*. SUR.

ACTIA NICOPOLI.] Cusani MS. *Acuniani popolim*, Parisiensis *Accianinopoli*. *Nicopolin apud Actium* Suetonius Aug. C. 18. Augustus, ut frequentissime habitaretur, *Anactorios*, *Ambraciotas* & *Aetolos* eo traduxit. Pausania Eliac. I. C. 23. & Phocic. C. 38. & Antipatro, cujus epigramma vide in Holsteinii notis ad Stephani ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, testibus: incolas ingenuitatis ac libertatis suæ summos fuisse ostentatores & singulos, ut ille apud Horatium, *Liber*, *liber sum*, exclamasse, colligas, ex his Epicteti apud Arrianum L. IV. C. 1. Οὕτω καὶ Νικοπολῖται ἐπιβοᾶν εἰώθασι· Νὴ τὴν Καίσαρος τύχην ἐλεύθεροί ἐσμεν. De Taciti loco, quem Surita mendi manifestum habuit, vide meliora docentes Muretum & Lipsium. WESS.

ACHELOV.] Sic plerique MSS. Vaticanus *Achelau Fluviusze*. Homero κρείων Ἀχελώϊος Iliad. φ. 194. ubi Eustathius p. 1316. Edit. Basil. monere baud neglexit, adeo olim celebrem fuisse, ut pro quavis aqua poni cœptus fuerit: adde Turnebum L. XXX. Adverf. C. 39. WESS.

EVVENNO.] *Evenus* fluvius. SIML.

EVENVM M. P. XX.] Evenum *fluvium Strabo L.* 7. *p.* 327. Lycormam *vocatum perhibet*, *&* Acheloum *&* Evenum *in mare fluere*: *illum quidem per* Acarnaniam *delabi*, *&* Evenum *per* Aetoliam. *Plinius lib.* 4. *c.* 1. Acheloum *è Pindo fluere*, *&* Acarnaniam *ab* Aetolia *dirimere*. *Ptolemaeo in* Achaia *ostium statuitur* Εὐηνοῦ. SUR.

EVENO.] *Euveno* aut *Euvenus* scripti codices, prave. Lucanus L. VI. 365.

Et Meleagream maculatus sanguine Nessi
Evenos Calydona secat.

Strabo L. X. p. 459. Evenum ab Actio promontorio stadiis IↃCLXX. semovet. WESS.

PHOCIDE.	M. P. XL.
THESPIAS.	M. P. XL.
MEGARA.	M. P. XL.
ELEVSINA.	M. P. XIII.
ATHENIS.	M. P. XIII.
	ORO-

PHOCIDE.] Hoc quid sit, dicere non possum: suspicor tamen Phocidis fines indicari. Pausanias L. X. C. 3. Φωκικὴν intet urbes Phocidis annumerat, sed male in ea voce a librariis habitus, ut Sylburgius & Palmerius viderunt: nihil ergo ea ad haoc mansionem. WESS.

TESTIAS.] Vel *Thespiae*. SIML.

THESPIAS M. P. XL.] *Adeo inversum fuerat à librariis hoc nomen, ut vix restitui in veram lectionem potuerit, cum tam illustribus, & memorabilibus mansionibus* Achaiae *totum hoc peragatur iter. In Regia etenim exemplari* Estias M. P. XL. *& in Blandiniano & Longeliano* Tessias *legitur. Neapolitanum* Thestias *habet. Ea sunt* Thespiae, *qua propter Praxitelis* Cupidinem, *ut Verri Cicero insultat, visebantur: quorum verborum memor Plinius, insita illia non vulgari doctrina*, Ejusdem, *inquit L. 36. C. 5.* est & Cupido objectus à Ciceroōe Verti; ille, propter quem Thespiae visebantur: nunc in Octaviae scholis positus. *Donum illud Glycerium* Thespiensibus *consecrasse Strabo auctor est: ac nonnullos idcirco prius in id oppidum conscendisse,* Cupidinem *ipsum contemplaturos, infra* Heliconem *montem situm: cum alioqui spectatu fores indignum. Primum à sede sua à Cajo Imperatore amotum, & Romam advectum, & à Claudio remissum, Neronem iterum reportasse Romam Pausanias auctor est Boeotic. C. 28. atque ibi igne fuisse consumptum.* SVR.

THESPIAS.] *Thestias* & *Tespias* MSS.; unde vetum viderunt viri docti. Circa Heliconem Thespiae fuerunt; πρὸς τῷ Ἑλικῶνι Strabo, ὑπ' ἐκάς ὃ Ἑλικῶνος Conon C. 24. WESS.

MEGARA.] Stadiis CCX. Procopius L. I. Bel. Vand. C. 1. Athenis disparat, pæne Tabula cum suis XXIX. M. P. conspirante, & Dione Chrysostomo, qui unius diei itinere Megaris Athenas perveniri posse scribit Orat. VI. p. 87. WESS.

ELEVSINAM M. P. XIII.] *In Regio* Eleusios M. P. XIII. *& in reliquis* Eleusia M. P. XIII. *Pomponius, cum* Eleusinem *item, atque hoc itinerario*, Athenis *adjungat, rectum casum* Eleusio *ducit*. In Attide, *inquit L. 2. C. 3.* Eleusin Cereri consecrata, & clatiores, quam ut indicari egeant, Athenae. *In Plinii vetustis exemplaribus L. 4. C. 7.*, in Hellade Megara, Eleusin. *Strabo* εἶτ' Ἐλευσὶν πόλις. *Ptolemaeo item in Attica* Ἐλευσίν. *Pausanias in Phocicis* Ἐλευσῖνα. SVR.

ELEVSINA.] *Eleusia* nostris MSS. probatur. Viae, qua hinc Megara iter est, meminit Pausanias Attic. C. 39. Spooius Athenis XII. M. P. removet Itiner. tom II. p. 218. WESS.

ATHENIS.] De Athenis siiere melius est, quod de Carthagine Sallustius, quam parum dicere. Tantum de ejus ambitu observabo, Dionem Chrysostomum Orat. VI. p. 87. stadiis CC. eum metiri, & dimidiatam Babylonis amplitudinem occupare Athenas, τὸ ἥμισυ ἔχειν Ἀθήνας Βαβυλῶνος; in quibus, si Herodotum sequitur, qui L. I. C. 178. Babylonis circuitum stadiis CCCCLXXX. finivit, errot erit: forte Strabonem, a quo Babylon stadiis CCCLXXXV. L. XVI. p. 738. circumscribitur, aut alium in animo habuit. Utcunque fuerit, ampliores Athenae Roma fuerunt, cujus sub initium Seculi V. ἦν γὰρ καὶ ὅδε μέτρου διάστημα ..., *ambitus M. P. XXI. erat*, Olympiodoro apud Photium Cod. LXXX. p. 198. teste. WESS.

OROPO.] Vel *Orope*. SIML.

OROPVM M. P. XLIIII.] Oropum *confinio Boeotiae adnectit Plinius L. 4. C. 7.* Oropium *agrum medium inter* Atticam, *&* Tanagreos *tenuisse Boeotios Pausanias Attic. C. 34. perhibet: nam cum diu Athenienses de eo dimicassent, non ante potitos esse, quam à Philippo Rege, cum Thebas expugnasset, receperunt. Complures annos super ea re contendisse adparet: unde Ammian. lib. XXX. C. 4.* Et Callistratus, *inquit*, quem nobilem illam

OROPO.	M. P. XLIIII.
THEBIS.	M. P. XXXVI.
CHALCIDE.	M. P. XXIIII.
OPVNTE.	M. P. XLVIII.
DEMETRIADE.	M. P. XIIII.

LA-

lam super Oropo causam, qui locus in Euboea est, perorantem, idem Demosthenes, Academia cum Platone relicta, sectatus est; *ut mirum sit* Euboeae *eum locum Ammianum attribuere. Multo posterior fuit illa trium sapientiae procerum ab Athenis Romam legatio super eadem controversia: de qua Plinius lib. 7. cap. xxx. Eo quibus Coss. ea legatio, & Carneades Romam venerit, Cicero à Pomponio Attico sciscitatur L. XII. Ep.* 23. Hæc nunc quæro, *inquit*, quæ causa, fuerit. De Oropo opinor: sed certum nescio. *At ipse explicat libro de Oratore* 2. C. 32. *de* Carneadis, Critolai, & Diogenis *legatione, qui ab Atheniensibus legati Romam venerant.* SUR.

OROPO.] *Aropo* nostri. Dicaearchus diei itinere Athenis videtur separare; nec licet tamen inquinatioribus ejus verbis fidere, de quibus Salmas. in Solin. p. 103. Urbs erat *ad mare* ἐπὶ θαλάσσης, Pausanias Attic. C. 34. & Thucydides L. VIII. C. 95. Nunc *Ropo* II. M. P. à mari, Sponio teste Itiner. tom. II. p 243. WESS.

THEBAS M. P. XXXVI.] *In Regio, & Neapolitano* Thebis M. P. XXXVI. *In Blandiniano* M. P. XXXIII. *& item in Longoliano, sed* XXXVI. *corrigitur. Ha* Baeotiae *sunt* Thebae, *quas, cum sibi quondam* Graeciae *principatum vindicarent, Pausanias ad arcem jam unam, sua aetate, & non ita multos incolas redactam, vix dum veteri nomen servare, auctor est in Arcadicis C.* 33., *qui Antonini Imperatoris, Antonini Pii filii imperio, id opus commentabatur.* SUR.

THEBIS.] XXXVI. Cusani codex. *Thebas*, quas Thucydides L. II. C. 5. stadiis LXX. Plataeis semovet, *frigoribus hiemis intolerabiliter horrere* Columella L. I. R. R. C. 4. tradit, & circa Trajani tempora fere desertas fuisse Dio Orat. VII p. 123. Ab urbe non longe aberat locus, quem Γραίας appellant. Stephanus in Τάναγρα. τὴν δὲ Γραῖαν ἔνιοι λέγουσι τὸ νῦν τὸ Θηβαικῆς χαλούμενον ἔδος. Vide vero, ecquid hinc auxilii oriatur his Xenophontis L. V. Hellen. p. 449. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπελθόντες ἀντεστάξαντο ἐπὶ Γραὸς στήθει, & Polyaeni, rem eandem narrantis, L. II. C. 1. οἱ δὲ κατέλαβον τὸν λόφον ὑπὲρ τοῦ ἰσοῦ δύσβατον καλούμενον Γραὸς ἔδος. alter uter sine controversia vitio deformatus; imo vero uterque, si qua Stephano fides; cujus auctoritatem & Polyaeni vestigia secutus Γραίας ἔδος & ἔδος scribebam, Ti. Hemsterhusio, amico nostro, consentiente. Hoc obiter; nunc denuo in viam. WESS.

CHALCIDE.] Χαλκὶς ἡ ἐν Εὐβοίᾳ Aeneae Tact. C. 4. Sita erat loco commodo non longe a Boeotia, quo de Demosthenes in Aristocratem p. 422. Livius L. XXVIII. C. 7. *Nam & ipsa Chalcis, quamquam ejusdem insula urbs est, tamen adeo arcto interscinditur freto, ut ponte continenti jungatur, terraque aditum faciliorem quam mari habeat.* Atque ea caussa videtur, quare & hoc itinere adeatur. De ponte, quo continenti adhærebat, præter Strabonem Procopius L. IV. Fabric. Justiniani C. 3. & Is. Vossius ad Melam L. II. C. 7. Sponius a Thebis Chalcidem usque M. P. XXV. aut XXVI. numerabat p. 265. Itiner. WESS.

OPVNTE.] Excerpta MSS. ita recte. *Opunte* Vaticanus. Locridis metropolis erat a mari stadiis circiter XV. a navali vero LX. apud Strabonem L. IX. p. 425. Livius aliter L. XXVIII. C. 6. *Classemque inde ad Cynum, emporium id est Opuntiorum urbis, mille passuum a mari sita, trajecit*: an fuit *M. P. II. a mari sita?* WESS.

DEMETRIADEM M. P. XIIII.] Demetrias *hac, oppidum* Pagasae *antea dictum Plinius L.* 4. *C.* 8. *tradit in Thessalia provincia: & Ptolemaeo, ac Stephano* Thessaliae Phthiotidis: *atque item* Larissa Cremaste: *qua hoc Itinerario* Demetriadi *subjungitur. Livius libro xlii. C.* 56. Larissa, quæ Cremaste dicitur, oppugnata. SUR.

DEMETRIADE.] Cusani MS. *Demetride M. P. XIV.*

LARISSA.	M. P. XLIIII.
DIO.	M. P. XXIIII.
BEROEA.	M. P. XVII.
THESSALONICA.	M. P. LI.
MELLISSVRGIN.	M. P. XXI.

ITER

P. XIV. Fuit loco oportuno in Thessalia posita. Philippus Macedonum rex eam propterea atque in Euboea Chalcidem & Corinthum Graeciae compedes appellabat, Livius L. XXXII. C. 37. Est in Thes. Britan. tom. II. p. 104. numus inscriptus ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡ., quem Nic. Haymius ad Sicyonem refert, Demetriada, ut Plutarcho & Diodoro testibus constat, a Poliorcete Demetrio appellatam: mihi aut Demetrii, ubi Δήμητρος πύργος Strabo L. IX. p. 435. habet, aut certe hac in urbe, nobili & regum Macedonum quondam sede, cusus videtur; nam Sicyoni haud diu is titulus duravit & cum Demetrio exolevit: at ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ seu potius ΔΗΜΗΤΡΙΕΩΝ sub Augusto numi meminerunt, mode recte vir doctus p. 176. ejusdem Thesauri conjecerit. Wess.

LARISSA.] Theophrastus *Λάρισσαν τὴν ἐν Θετταλίᾳ* L. V. Causs. Plant. C. 20. *Λάρισσαν, πόλιν εὖ πράττουσαν ἐν Θετταλοῖς* Philostratus L. II. Vit. Sophist. C. 1. Ea enim intelligitur, ad Peneum apposita, non *Cremaste*, quippe quæ infra Demetriadem in Phthiotide. Wass.

DIVM M. P. XXIIII.] *In Manuscriptis, & Longoliano* Dio M. P. XXIIII. *Ptolemaeo in sinu Thermaico post Aliacmonis fluminis ostium Δῖον Κολώνια. Stephano* Dion *urbs &* Euboeae, *&* Macedoniae *recensetur.* Sur.

DIO.] *Urbem sicut non magnam, ita exornatam publicis locis & multitudine statuarum, munitamque egregie* Livius L. XLV. C. 7. vocat. Aberat haud longe a Baphyra fluvio, quo de præter Livium Archestratus apud Athenaeum L. VII. C. 22. cum egregia Casauboni animadversione, & monte Olympo, Thucydide L. IV. C. 78. teste. Macedones ibidem certamen Olympicum edidisse Stephanus & ante eum Dio Chrysostomus Orat. II. p. 18. tradidere. Wess.

PVCLATA.] Vel *Pudata.* Forte *Pidna*, quam *Platam* nominari Moletius tradit. Siml.

PVDAIAM M. P. XVIII.] *In Regio* Pudaia M. P. XVIIII. *& in Blandiniano, & Longoliano* Pudata M. P. XVIIII. *Neapolitano* Puclata M. P. XVIIII. *Forte ea est, quae a Ptolemaeo in Thraciae mediterraneis Παυταλία vocatur.* Sur.

PVDAIA.] Hoc licet pravum retinuimus, quod a vero haud procul abesset: aliæ *Puclata* aut *Pudata.* Videtur esse *Pydna*, ad quam Aemilius Paullus Perseum debellavit. Fuerunt enim Pydna & Beroea vicinæ, ut ex Thucydide L. I. C. 61. colligas. In excerptis Strabonis L. VII. p. 330. invenio, Πύδνα, ἡ νῦν Κίτρος καλεῖ), quæ Strabonis esse persuasus Palmerius dubitat è Livione L. XLII. C. 51. *Citum* refingat, an vicissim ex Strabone auxilium ferat Livio, Exercitat. p. 302. Mihi neutro opus videtur, cum Strabonis ea non sint, sed recentioris Graeculi; quod virum doctum non fuisse odoratum demiror; præsertim cum auctarium Thematibus Constantini additum, quo utitur, id pane juberet. Gemina habes in scholiis ad Demosthenis Olynthiac. I. p. 3. & 4., licet eorum auctor sibi non constet. *Pautalia*, quam H. Surita cogitavit, longe longeque hinc remota fuit, ut postmodum ostendam. Wess.

BOEREAM M. P. XVII.] *Ptolemaeo juxta* Aedessam *Macedoniae* Βέῤῥοια. Sur.

BEROEA.] *Belia* & *Berea* plerique MSS. Βέροια ἡ κατὰ Μακεδονίαν L. VII. Constit. Apostol. C. 46., ut ab altera Thraciae & Syriae distinguatur. Apposita erat ad Bermium montem, pro quo *Boram* Livius L. XLV. C. 29., cis flumen Axium, quem *Bardarium* recentior ætas appellavit, ut ex Epitoma Strabonis L. VII. p. 330. & Georg. Acropolita C. 70. cum nota Allatii cognoscas. Scribunt autem Βέῤῥοιαν & Βέροιαν, qua de differentia vide Wassium ad Thucydidem L. I. C. 61. & Schurafleichium Biblioth. Vinarien. Notit. p. 74. Wess.

THESSALONICA.] Excerpta MSS. quasi de

ITEM RECTO ITINERE AB HYDRVNTE AVLONAM. STAD. I.

INDE PER MACEDONIAM VSQVE CONSTANTINOPOLIM. M. P. DCCLVI. Sic.

APOLLONIA. M. P. XXV.
AD NOVAS. M. P. XXIIII.
CLODIANIS. M. P. XXV.
SCAMPIS. M. P. XXII.
TRIBVS TABERNIS. M. P. XXX.
LIGNIDO. M. P. XXVII.

SCIR-

de compacto *Thessalia* aut *Thesalia*. Est præterea lo Vaticano *Meusurgin*, rectios quam quidem ante. Quas autem è Schudii schedis expressit binas mansiones Simlerus, illæ è codicibus vetustis exulant. Wess.

MELISVRGIN.] Post hanc in Schudii exemplari additur *Apollonia* versus Thraciam Mygdooiorum *M. P. XVII.* & *Amphipoli M. P. XXX.* Poountur autem hæc duo loca priori quoque itioere pari distantia. Siml.

INDE PER MACEDONIAM] *Hæc in Regio habentur, & in reliquis adduntur usque* Constantinopolim M. P. ΙↃCCLVI: *quæ verba, tanquam aliena ab Antonini opere, communibus characteribus describuntur.* Sur.

ITEM RECTO] Cusaoi liber, *Iter rectum ab Hidrunto Aulonam*, non omnino male. Porro *stadia mille* Vaticanus, &, quod idem, *stadia* Ī. Parisinus: notum enim est lineolam numeris impositam totidem millia indicare, sæpeque neglectam multa conturbasse, ut in Plinio L. VII. C. 56. *Anticlides in Aegypto invenisse quendam nomine Menona tradit, XV. annis ante Phoroneum, antiquissimum Graciae regem: idque monumentis approbare conatur. E diverso Epigenes apud Babylonios ΙↃCCCXX. annorum observationes siderum coctilibus laterculis inscriptas docet, gravis auctor in primis: qui minimum, Berosus & Critodemus, CCCCLXXX. annorum. Ex quo apparet æternus literarum usus.* Omois in hoc loco, quem Harduinus & Jac. Perizonius Orig. Babyl. C. 2. examioaveruot, difficultas ex neglecta transversa illa linea, millenarium numerum indicaote, nata est: neque dubito, qoin $\overline{XV}$. *annis ante Phoroneum*, h. e. XV. M. aonorum Anticlides voloerit. Ni eoim ea sit sententia, nihil opus erat, ut tanto eum mendacio Babylonii superarent: Præterea *æternus literarum usus* hoc videtor requirere. Wass.

APOLLONIA.] Duæ Apolloniae io hoc itinere commemorantur, quarum prior Taulantiorum, altera Mygdoniorum. Siml.

APOLLONIAM M. P. XXV.] *Hæc item* Macedooiae *provincia est* Apollonia VII. M. P. *à mari recedens, uti Plinius lib.* 3. C. 23. *est auctor, quam* Taulantiorum *regioni Ptolemaeum attribuere memoravimus, Macedoniae provincia. Stephanus* Illyridi *attribuit.* Sur.

APOLLONIA.] Sita erat prope Aoum flumen. Herodotus L. IX. C. 91. Ἀπολλωνίῃ τῇ ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ, Dioscorides L. I. Mat. Med. C. 100. τὴν πρὸς Ἐπιδάμνῳ, Auctor Geopon. L. XV. 7. τὴν κατὰ Δυῤῥάχιον, licet duorum circiter dierum itioere Dyrrachio abesset, appellant: plura de orbe Palmerius L. I. Vet. Græc. C. 27. coacervavit. Wass.

AD NOVAS.] *Novas tabernas* mansioni nomeo fecisse, credibile fit. Wass.

CLODIANIS.] *Clodiana* sopra habuimus: hinc discimus, viam a Dyrrachio & alteram ab Apollonia ad Clodiana sese coojunxisse. Vid. Palm. L. I. V. G. C. 25. Wass.

SCAMPIM M. P. XXII.] *Manuscripta, & Longolianum* Scampis M. P. XXII. *cum supra pagina* CCCXVIII. *à Clodianis* Scampim XX. *tantum* M. P. *numerentur.* Sur.

TRES TABERNAS M. P. XXX.] *Eadem præferunt, cum eadem pagina à* Scampi Tres Taberoas XXVIII. M. P. *tribuantur.* Sur.

LYCHNIDVM M. P. XXVII.] *In Regio* M. P. XXVIII. *& in reliquis* M. P. XXVII. *totidem supra à* Tribus Tabernis Lychnidum *constituuntur.* Sur.

SCIRTIANA.	M. P. XXVII.
CASTRA.	M. P. XV.
HERACLEA.	M. P. XII.
CELLIS.	M. P. XXXIII.
EDESSA.	M. P. XXXIII.
DIOCLETIANOPOLIS.	M. P. XXX.
THESSALONICA.	M. P. XXVIIII.
APOLLONIA.	M. P. XXXVI.

AM-

SCIRTIANA] Vel *Scintiana* vel *Sirtiana.* SIML.

SCIRTIANAM M. P. XXVII.] *In Regio* Scirtiana M. P. XXVII. *& in Neapolitano* Scirciana M. P. XXVII. *Blandinianum. & Longolianum* Sirtiana M. P. XXIIIIII *sed in hoc* XXVII, *corrigitur.* SVR.

SCIRTIANA] MS. Cusani *Scitiana M. P. XXVII.* Haud scio unde cognomen duxerit, utrum a gente Illyrici, quam Σκιρτῶνας Ptolemaeus, *Scirtiares* Plinius L. III. N. H. C. 22. vocat, an a *Scirto* quodam. *T. CARTORIVS SCIRTVS* est apud Gruterum p. IↃCCCCLIX. WESS.

CASTRA M. P. XV.] *In Regio* M. P. VI. *& in reliquis* M. P. XV. SVR.

CASTRA] Sæpe in Livio reperies, Romanos bellis Macedonicis *castra* in his oris esse metatos: ab illis loco nomen. WESS.

CELLAS M. P. XXXIII.] *In Neapolitano exemplari* Cellis M. P. XXIII. *& tamen supra itinere à Dyrrhachio Byzantium, ab* Heraclea Sintice Cellas M. P. XXXIIII. *adsignantur.*

DICAEOPOLIM M. P. XXX.] *In Regio, & Blandiniano* Dioclitianopolis M. P. XXX. *& in Neapolitano* Diodianopolis M. P. XXX. *In Longoliano* Diocletianopolis M. P. XXX. *& miniaceis litteris corrigitur* Diodranopolis. *Cum tamen omnino quodvis potius nomen, quam urbis* Diocletiani, *huic mansioni conveniat, sicuti & de* Maximiano *supra, & hac ipsa pagina indicatur: Mihi* Dicaeopolim *proponere placuit, asterisco adposito: quod apud Suidam* Δικαιόπολις *fiat mentio: & quamvis addatur apud eum auctorem in* Θρᾳκῇ παράλιον Ἀβδήρων, *fieri tamen potest, ut* Macedoniae *pars ea sit, aut* Thraciae *contributa. Illud etiam persuadet, quod apud Plinium ex* Macedonia *provincia, medio flexu litoris,* Thessalonica, *qua hoc itinere huic mansioni adjungitur, recensetur: & statim idem auctor Lib. 4. C. 10. inter oppida* Thermaici *sinus primam* Dicaeam *adplicat: & Ptolemaeus in eodem sinu* Thermaico, Thessalonicam *commemorat. Praterea cum* Dicaeae Macedoniae *à Ptolemaeo mentio non fiat, & juxta* Heracleam Sinticem Παρθικόπολις *memineris, mihi maxime fit verisimile, librariorum culpa id esse nomen detortum, ac depravatum: & ejus loco* Δικαιόπολιν *substituendum. Praterea Procopius Lib. 4. Cap. 3.* περὶ τῶν κτισμάτων, Diocletianopolim Thessaliae *attribuit, non* Macedoniae, *aut* Thraciae: *utcunque tamen acciderit, merito* Diocletianopolis *ex hoc Itinerario posthac extrudetur. Stephanus Dicaeae, urbis Thraciae, meminit.* SVR.

DIOCLETIANOPOLIS] Cusani schedæ *Diadonopolis*, Parisinae *Dioclianopolis*, Vaticanae *Dioclitianopolis*: verum est, quod amplexi sumus. Nam quod Surita disputat, ἄμεινον ἄμεινον· neque enim Dicaea sive *Dicaeopolis* hæc esse poterit, quippe inter Maroneam & Abdera ad Bistonidem lacum accubans, Herodoto L. VII. C. 109. auctore: nedum ΠΑΡΟΛΚΟΠΟΛΙΣ Ptolemaei, ex ΠΑΡΘΙΚΟΠΟΛΙΣ corrupta, sicuti Hierocles, *Parthicopolin* Heracleae, plane ad Ptolemaei mentem, jungens, & *Jonas a Macedonia de Parthicopoli* in fragmento II. Operis Histor. Hilarii p. 1239. ostendunt: multo minus Diocletiani nomen officiet: cum citra dubium sit ex *Jovia* & *Herculea* legione, quam utramque a Diocletiano & Maximiano appellatam, (ἐγχωρίων γὰρ, inquit Zosimus L. III. C. 30., Ἰοβιανῶν ὀνομαζομένων, τούτων Διοκλητιανῷ καὶ Μαξιμιανῷ χρησαμένων, φερόντων τὰς τούτων ἐπωνυμίας) suo loco habuimus, Itinerarium, sicuti nunc est, illo recentius esse. Id solum dubium est, quænam hæc Diocletianopolis? Hierocles pariter ac Procopius hoc nomine urbem in Thessalia habet, cujus nulla hic

AMPHIPOLI.	M. P. XXXII.
PHILIPPIS.	M. P. XXXII.
ACONTISMA.	M. P. XXI.
OTOPISO.	M. P. XVIII.
STABVLO DIOMEDIS.	M. P. XXII.
IMPARA SIVE PYRSOALI NVNC MAXIMIANOPOLI	M. P. XVIII.
BRICIZE.	M. P. XX.

TRAIA-

hic potest esse ratio, utpote longius ab Edessa & Thessalonica semotae; memorat alteram Hierocles in Thracia sub Philippopoli, quæ si nostra sit, oportet iter in Thraciam deflectat, & post deinde in Macedoniam se vertat. Si cui tamen ad credendum id difficile videatur, præstabit Itinerario fidem addicere & tertiam hoc cognomine urbem in Macedonia fuisse arbitrari: *infinita* illa *cupiditas adificandi*, qua Diocletianus tenebatur, quamque Lactantius Mort. Pers. C. 7. notavit, haud invalidum huic opinioni robur addet. WESS.

OTOPISO] Hæc mansio superiore itinere nominatur *Topmio*, a Ptolemaeo *Topiris*. SIML.

OTOPISVM M. P. XVIIII.] *In Regio exemplari legitur* Atopiso M. P. XVIII. *In Blandiniano, & Longoliano* Otopisio M. P. XVIII. *In Neapolitano* Otopiso M. P. XVIII. SUR.

OTOPISO.] *Otopisio* Parisinus. *Topiro* rectum est. Diceres huc referri oportere ex L. ult. C. Theod. de Primicer. *X. Kal. Oct. Topiso*: sed cum *Otopiso* sit pravum, non injurie id eliorsum transtulimus. Vid. supra p. 137. WESS.

STABVLVM DIOMEDIS M. P. XXII.] *Pomponius lib. ii. c.* 2. Tum Sibenes fluvius, & ripis ejus adjacens Maronia. Regio ulterior Diomedem tulit, immanibus equis mandendos solitum objectare advenas, & eisdem ab Hercule objectum. Turris, quam Diomedis vocant, signum fabulæ remanet. *Plinius Lib.* 4. *cap.* 11 *in* Thracia *provincia oppidum fuisse* Tyridam (*ita enim in vetustis legitur exemplaribus non* Tindam; Diomedis *equorum stabulis dirum perhibet. Solinus Polyhist.* C. 10. Tyrida, *inquit*, oppidum fuit, equorum Diomedis stabulum; sed cessit ævo, solumque turris vestigiam adhuc durat: *qua mansio nunc hoc indicari itinerario videtur, à Pomponio & Solino* Turris *vocata*. SUR.

STABVLO DIOMEDIS] *Ad Stabulodio* Itiner. H., quod quid sit, ad percipiendum nihil habet difficile. Seneca Herc. Oet. ỳ. 1538.

Thraciae si quis Rhodopes alumnus,
Durior terris Helicei nivosa,
Spargis humano STABVLVM cruore.

Tyrida & stabulatos in ea Diomedis equos Capella quoque L. VI. p. 212. memorat: plura ad Itiner. Hieros. WESS.

IMPARAM SIVE PYRSAOLIM M. P. XVIII.] *In Regio evanescentibus litteris* In I.. A.. sive Pirsoali M. P. XVIII. *In Blandiniano* Inipara sive Pyrsoalii nunc Maximianopoli M. P. XVIII. *Neapolitano* Juraparo sive Pyrsoalii nunc Maximianopoli M. P. XVIII: *& in Longoliano* Impara sive Pyrsoalii nunc Maximianopoli M. P. XVIII. *Supra dua mansiones ab Antonino reposita sunt, itinere* à Dyrrhachio Byzantium, Pyrsoalis, & Timporum: *videturque hoc itinere à Stabulo Diomedis* Imparae (*sive Timporum ea est*) & Pyrsoalis, *quasi aqua distantia, mansio proponi. In reliquis, excepto Regio, illa verba* Pyrsoali *adduntur*, nunc Maximianopolim, *qua tanquam aliena distinguuntur.* SUR.

IMPARA SIVE.] MSS. nihil hoc loco vitiosius est; nam Cusani, *Impara sive Pyrso, alii nunc Maximianopoli:* Vaticanus, *Inpora sive Pirsoali M. P. XVIII.*, sine Maximianopolis mentione ulla; nec melius ceteri. Putem ita constitui atque ordinari debere; *Porsulis, nunc Maximianopoli M. P. XVIII.*, ut *Impara* ex sede sua exulet, colacande inter Bricizen & Trajanopolin: si quid enim video, *Tempyra* indicat, pro quo *Timporo* in anterioribus eo loco habuimus, & in Hieros. Itiner. *Adunimpara*, cui si præpositionem detraxeris, pæne simili nomine videbitur. WESS.

BRICIZEM M. P. XX.] *Regium & Blandinia-*

num

TRAIANOPOLI.	M. P. XXXVII.
CYPSALA.	M. P. XXVIIII.
SIRACELLA.	M. P. XXX.
APRIS.	M. P. XXI.
RESISTO.	M. P. XXVI.
HERACLEA.	M. P. XXVI.
CENOPHRVRIO.	M. P. XXIIII.
MELANTIADA.	M. P. XXVIII.
BYZANTIO.	M. P. XVIIII.

DE

num Bricize M. P. XX. *In Neapolitano* Brixice M. P. XX. *Longolianum* Brizice M. P. XX. & Brinice *corrigitur. Supra eadem* Brendicem *summo consensu ediderunt.* Sva.

TRAJANOPOLIM M. P. XXXVII.] *In Regio auferendi casu, & Neapolitano : Blandinianum & Longolianum* Trajanopoli M. P. XXXIIII. *sed in hoc* XXXVII. *corrigitur.* Svr.

CYPSELA.] *Gipsala.* Ptolemaeo & Plinio *Cypsela.* Siml.

CYPSELAM M. P. XXVIIII.] *In Regio, fugientibus litteris,* Gij. Ala M. P. XXVIIII. *In Blandiniano* Gipsala, modo Cipsala M. P. XXVIIII. *Neapolitanum* Gipsala modo Cypsala M. P. XXVIIII. & *Longolianum* Cipsala M. P. XVIIII. *Strabeni L. 7. p. 322. in vulgatis* Cypselus, *cum perhibet ex* Apollonia *in* Macedoniam, Egnatiam *viam in Orientem protendi, quam per millia passuum dimensi fuerant : & per lapideas columellas, usque* Cypselum, & Hebrum *amnem* M P. IↃXXXV. *Stephanus namque* ἔστι καὶ Κύψελα πόλις Θρᾴκης, πλησίον τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ. *Pomponio Mela L. 2. C. 2. in vetusto exemplari,* & Bisaltae Samiorum, & ingeos aliquando Gipsela. *Plinius lib. 4 C. 11. in Thracia provincia*, Circa qoem locum fluvius Melas, à quo finos appellatur: Oppida Cypsela, Bisanthe. *Ptolemaeo in mediterraneis Thraciae* Κύψελλα. Svr.

CYPSALA.] Membranae Cusani *Cypsala*, Vaticanae *Gypsala*, aliæ *Hypsala.* Servius Aen. I. 321. MSS. scripturam firmabit, *Est autem,* inquit de Hebro, *in Thracia ante muros Cypsalas civitatis.* Situm urbis inter amnes Melana & Hebrum signavit Livius L. XXXVIII. C. 40. *Apros,* ut vicinam urbem, Nicephoros Gregoras L. VII. C. 11. illi adjungit. Vide Leunclavii Pand. Turcic. C. 31. & Wassii Addenda in Thucydidem p. 671. Wess.

SIRACELLA.] Alias *Syrascele* vel *Syracolla.* Siml.

SYRACELLAM M. P. XXX.] *In Regio* Siracella M. P XXX. & *infra* Sirascele : *In Blandiniano* Syracella M. P. XXIII & *infra* Syrascaele : *Neapolitano* Siracolla M. P. XXV. *Longolianum* Siracollam M. P. XXXVII. Sva.

SIRACELLA.] Cusani liber M. P. XXV., quæ proxime absuot à M. P. XXVI., quæ Itioer. H. probat. Ego mansionem hanc, si Itineraria & Ravennatem exceperis, alibi legere ooo memini. Wess.

APRIS.] Plioius etiam L. IV. C. 11. meminit hujus coloniæ atque eam a Philippis M. P. CLXXXVIII. distare scribit: hic autem paullo plura numerantur. Siml.

RESISTO.] Plinius *Resista* nomioat & ab *Apro* XXXII. M. P. distare ait. Siml.

RESISTON M. P. XXVI.] Resisto M. P. XXVI. *praeferunt manuscripta & Longolianum, cum supra pag.* CLXXVII. ab Apris Resiston *ex Plinio L. 4. C. 11. & exemplaribus Regio, & Blandiniano* XXII. M. P. *tribuantur. A* Resisto *vero* Heracleam Periothum M. P. XXV. & *hoc itinere* M. P. XXVI. *omnia praeferunt exemplaria.* Svr.

RESISTO.] MSS. in Plioio L. IV. C. 11. Resiston XXII. M. P. Apris semoveot, ut Harduinus observavit; qui tamen com addit, *forte pro XXV. nam ab Apro Resiston distare XXVI. mill. pass. auctor est Antoninus*, oon recte excussisse hunc libellum videtur: perspicue enim Regius Soritae codex p. 176. M. P. XXII. Resiston atque Apros disjungit. Serventur itaque Pliniani nomeri, atque hæc potius XXVI. ex Plinio & altero Itiner. loco refingantur. Wess.

COENOPHRVRION M. P. XXIIII.] *Eadem*

DE THRACIA IN ASIAM.

A TRAJANOPOLI CALLIPOLIM AD TRAJECTVM ASIAE. M. P. CXXIX. Sic.

A TRAJANOPOLI DYMIS.	M. P. XII.
SIRASELLE.	M. P. XXXVIII.
APRIS.	M. P. XXI.
APHRODISIADE.	M. P. XXXIIII.
CALLIPOLI.	M. P. XXIIII.
A CALLIPOLI TRAJECTVS IN ASIAM LAMPSACVM VSQVE.	STADIA. LX.

INDE

dem exemplaria hac milliaria praeferunt, cum supra ab Heraclea Perintho Coenophrurion XVIII. *tantum* M. P. *adsignentur.* SVR.

MELANTIADA M. P. XXVIII.] *In Regio* XXIIII. *Reliqua* M. P. XXVIII. *& supra à* Coenophrurio Melantiada M. P. XXVII. SVR.

BYZANTIVM M. P. XVIIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *Blandinianum & Longolianum* M. P. XVIIII. *& in Neapolitano* M. P. XVIII. *Supra à Melantiada Byzantium* M. P. XVIIII. *Confecto hoc itinere in Blandiniano legitur*, ab Aulona usque Constantinopolim M. P. DLIII. *& in Neapolitano* M. P. DCCLVI: *& Longolianum Blandiniani lectionem praefert, sed* DCCLVI. *corrigit, qua in Regio non habentur, ac tanquam adjectitia, & inepte à librariis repetita, rejiciuntur.* SVR.

BYZANTIO.] Itineri huic excerpta MSS. quasi conjuratorum addunt: Ab *Aulena usque Constantinopolim M. P. IↃCCCLVI.*, quae & Basileae Simleri jussu expressa sunt. Surita inepte & praeter morem repetita fuisse, bene monuit. WESS.

A TRAJANOPOLI.] In Schudii exemplari legitur, *A Trajanopoli ad Callipolim, ad Trajectum Asiae Lampsacum usque & inde Laodiceam M. P. CCCCLXXII.* SIML.

A TRAJANOPOLI.] Nostra excerpta cum editis nulla in parte dissident; neque ulla mutandi caussa est. WESS.

APHRODISIADEM M. P. XXXIIII.] *Regium & Neapolitanum* M. P. XXXIIII. *Blandinianum* XXVIII. *& Longolianum* XXIIII. *Ptolemaeo in Thracia cum* Cypsela & Apris Ἀφροδισιας. *Stephano in Thracia* Ἀφροδίσιας πόλις. *Procopius L. 4. C. 10.* πρὸς τῇ Κυνοσήματι, *perhibet Justinianum, ut Cherrhonese incolas tutiores redderet, urbem* Aphrodisiadem *vallo munitissimo, cum majore ex parte antea muris careret, circumdedisse.* SVR.

APHRODISIADE.] In scripto Cusani *Afrosiade*, additis M. P. XXXIII. Tabula *Aphrodisia*, quo modo Agathias L. V. p. 155, prave puto. In Thes. Britannico tom. II p. 93. numus est ΑΦΡΟΔΕΙϹΙΕΩΝ & ΚΟΡϹΥΜΟϹ fluvius; qui cum nusquam alibi sit lectus, dubium est, ad hanc, an ad cognominem in Caria aut Cilicia pertineat; mihi Cariae Aphrodisias ob Plinium haud displicet: *Cariam* enim fluvios *circumfluere Maeandrum & Orsinum* prodidit L. V. C. 29., quorum *ORSINVS*, quem *Mossinum* veteres editi appellant, videtur esse numi hujus ΚΟΡϹΥΜΟϹ *CORSYMVS*; & tanto probabilius, quod in fluminis nomine Pliniani MSS. secum invicem dissideant. WESS.

CALLIPOLIM M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXXIIII. *& reliqua* XXIIII. SVR.

CALLIPOLI.] Non longe Sesto fuit remota, & quamlibet ab elegantia & pulchritudine nomen habeat, nulla tamen re ceteris praecelluit. Agathias L. V. p. 155. Οὐ πόῤῥω δὲ Σηστοῦ, Sestum descripserat, καὶ ἕτερόν τι κεῖται πολίχνιον. ἐλάχιστον μὲν καὶ ἀγεννὲς, καὶ οὐδὲν ὅτι οὖν ἐπίσημον ἔχον, ΚΑΛΛΙΠΟΛΙϹ δὲ ὅμως ὀνομαζόμενον. Recentiores rerum Constantinopolitanarum scriptores Καλλιούπολιν appellare solent, ut Nicephorus Gregoras L. II. C. 5. Nicetas Choniates L. VII. Imp. Is. Angeli, Ducas Hist. Byzant. C. 4. aliique. Historiam urbis & hodiernum situm cum cura executus est Turnefortius Epist. XI. p. 177. WESS.

A CALLIPOLI TRAJECTVM IN ASIAM LAMPSACVM VSQVE STAD. LX] *Habet Regium exemplar. Reliqua* A Callipoli Trajectum stad. LXX. *Strabo L. 13. p. 589.*

INDE ABYDO.	M. P. XXIIII.
DARDANO.	M. P. IX.
ILIO.	M. P. XII.
TROAS.	M. P. XVI.

· ANT-

Callipolim à Lampſaco *non amplius* XL. ſtadiis *abeſſe auctor eſt.* Europa *tamen ab* Aſia *ſeptem ſtadiis dirimebatur. Plinius lib.* 3. *c.* 11. Et Helleſpontus ſeptem, ut diximus, ſtadiis Europam ab Aſia dividens, quattuor illinc inter ſe contrarias urbes habet: in Europa Callipolin & Seſton; in Aſia Lampſacum & Abydon. *Strabo ad promunterium juxta* Dardanum, *ſeptem item ſtadiorum mare* Aſiam *ab* Europa *dirimere tradit, à Xerxe ponte conſtratum.* Lampſacum, *unde nomen invenerit Pomponius memorat, extremo libro primo:* Lampſacum Phocaeis appellantibus nomen ex eo traxit, quod conſulentibus, in quasnam terras potiſſimum tenderent, reſponſum erat, ubi primum fulſiſſet, ibi ſedem capeſſere. SVR.

TRAJECTVS IN ASIAM.] Sic Cuſani ſchedæ, quibus parere placuit. Numeri corrupti, ut è MSS. nullum auxilium, ita ex illis, quæ Surita adſcripſit, ſanitatem recipere poſſunt. De Lampſaco vide Scholia Apollonii Rhodii L. I. Argon. 933. & Waſſium ad Thucydidem L. VI. 59. WASS.

ABIBO.] Rectius *Abido.* SIML.

INDE ABYDVM M. P. XXIIII.] *In Regio,* Abido M. P. XXIIII. *& in reliquis,* Inde Abydo M. P. XXIIII. *Strabo L.* 13. *p.* 589. Lampſacum *inſignem ſua ætate urbem, qua optimum habebat portum ab Abydo* CLXX. *diſtare ſtadia tradit: quod ſpatium* XXIIII. *milliaria non æquat. Ex* Abydi *anguſtiis ad* Aeſepum *flumen, &* Cyzicenum *agrum ad Propontidem Troadis regionem pertinere, idem memoriæ prodit.* SVR.

ABYDO.] Vaticanus *Ab yro,* ceteri *Abido. Avido* Tabula cum eodem a Lampſaco intervallo. Capella VII. ſtadiis ad Abydum patere Helleſpontum memorat L. VI. p. 212. Xenophon ὡ πλεῖον ὀκτὼ σταδίων L. IV. Hellen. p. 418. ſed Capellae adſtipulatur Herodotus L. IV. C. 85. & VII. C. 34. Vide Waſſium in Thucydidem L. VIII. C. 61. WESS.

DARDANVM M. P. VIIII.] *Livius libro xxxvii. C.* 9. In portum, quem vocant Achaeorum, claſſem primum advertit: inde Ilium aſcendit, ſacrificioque Minervae facto, legationes finitimas ab Elaeunte, & Dardano & Raethen, tradentes in fidem civitates ſuas, benigne audivit. *Poſt Abydum* Dardanum *promunterium eſſe, & urbem* Dardanum *lxx. ſtadiis ab* Abydo, *quo L. Sylla, & Mithridates convenerint, Strabo L.* 13. *p.* 595. *memorat: & Plutarchus in Sylla congreſſos fuiſſe* Dardani Troadis *perhibet. Plinio lib.* 5. *c.* 30. *à* Rhoeteo Dardanium *oppidum parvum abeſſe ſtadiis lxx. tradit. Ptolemaeo in Helleſponto* Abydus, *&* Δάρδανος *conlocantur. Stephano* Δάρδανος πόλις Τρῳάδος, ἡ πρότερον Τευκρίς. SVR.

DARDANO.] Δάρδανον, ὅπερ δὲ Ἀβύδῳ ὅμουρός ἐστι, *qua Abydo confinis eſt* Herodotus L. VII. C. 43. Tabula VIIII. M. P. ſemovet Abydo. WASS.

ILIVM M. P. XII.] *Strabo L.* 13. *p.* 593. Ilienſium *urbem xxx. fere ſtadiis diſtare ab eo loco, quo* vetus Ilium *ab* Ilo *conditum fuerat, ſuperius ad orientem,* Idam *&* Dardanum *verſus memorat, juxta vicum, qui ejus ætate,* Ilienſium *dicebatur. De hac urbe plura ab eo ſcitu admodum digna referuntur, quam* novi Ilii *cognomine diſtinguit.* SVR.

ILIO.] Strabo L. XIII. p. 591. Ilium Abydo ſtadiis centum circiter & LXX. disjungit, numeros Itinerarii egregie firmans. Urbis fata & calamitates Ariſtides Rhodiaca tom. II. p. 369. Appianus Mithridat. p. 346. Tzetzes in Lycophron. ℣. 69. pluresque alii deſcribunt. WESS.

TROADEM M. P. XVI.] *Livius* Alexandriam Troadem *adpellat libro xxxvii. C.* 35. *Strabo poſt Alexandri Magni obitum ejus urbis curam à Lyſimacho ſuſceptam, quæ jam ab* Antigono *habita erat, &* Antigoniam *nuncupatam perhibet; & coloniam Romanam deductam inter inſignes urbes ſua ætate haberi. Plinius lib.* 5. *C.* 30., Ipſaque Troas, Antigonia dicta, nunc Alexandria, colonia Romana. *Ptolemaeo* Ἀλεξάνδρεια Τρῳὰς *minoris* Phrygiae *Aſiæ provinciæ, ſeu* Troadis. *Nicephorus Calliſtus plura ſcitu digna*

ANTANDRO.	M. P. XXXV.
ADRAMVTTIO.	M. P. XXXI.
PERGAMO.	M. P. LIII.
GERME.	M. P. XXV.
	THYA-

qua commemorat de Silvano Troadis *Episcopo.* SVR.

TROAS.] *Alexandria Troas M. P. XVI.* Tabula: numi urbem COL. AVG. TROAD., & qui Caracallae honori sunt dati, COL. AVG. TROA. ALEX., ac COL. AVG. ANTONINIAN. ALEXAN. vocant. Præter eos Goltzius in Thesauro alium memorat, inscriptum *COL. TROAS ANTIGONIA ALEXAND. LEG. XXI.*, quem tamen Vaillantius tom. I. Colon. p. 161. falsi arguit, quod sub Augusto Legio XXI. nulla fuerit; quæ ratio tum valeret, si Goltzius sub Augusto procusum fuisse decrevisset. *Troadem* multis illustrarunt excellenti eruditione viri Usserius ad Act. Ignatii & Spanhemius Hym. Callimachi in Cerer. ℣. 135. Ceterum hinc ad Pergamum versus per easdem urbes iter Xenophon continuavit L. VII. Exped. Cyri p. 331. WESS.

ANTANDRVM M. P. XXXV.] *Hac urbs sub Ida monte in* Mysia Aeolidis *Stephano: & Ptolemaeo extra Aeolidem in minore* Phrygia. *Plinio L.* 5. C. 30. in litore Antandros, Edonis prius vocata. SVR.

ANTANDRO.] Nominis caussas adscribit Mela L. I. C. 18., quibus alias addit Servius Aeneid. III. 6.

——— —— *Classemque sub ipsa*
Antandro, & Phrygiae molimur montibus Idae.

qui poëtæ versus clara luce è Thucydide L. IV. C. 52. circumfundi poterit. Cusani & Parisienses membranæ *A Tandro* M. P. XXV. WESS.

ADRAMYTTIVM M. P. XXXI.] *Strabo L.* 13. *p.* 607. Adramyttium *Atheniensium fuisse coloniam, quæ & portum haberet, & navale, & bello Mithridatico magna calamitate affectam memorat. Ab ea* Adramyttenus *sinus dictus, cujus pars est* Elaiticus. *Ptolemaeo* 'Αδραμύττιον. *nam cum* υ, *aut* δ *id nomen describi, Stephanus admonet.* SVR.

ADRAMVTTIO.] *Hadrainte* M. P. XXI. Cusani liber, alii *Hadramutio.* Hierocles 'Αδραμύττιον ἡ ποτὲ Λυρνησσὸς, dissentiente Strabone & Homeri Lyrnesum stadiis LXXX. Adramuttio removente L. XIII. p. 612. Alii Homeri Iliad. A. 366. *Theben* esse volunt, ut scholiorum auctor & Diaconus in Aspid. Hesiodi ℣. 49., quam cum poetarum princeps Ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος appellet, nihil sane caussæ erat, quamobrem Jos. Barnesius Euripidis Andromach. ℣. 1.

Ἀσιάτιδος γῆς σχῆμα, Θηβαία πόλις,

de evanida & menti tantum infixa Asiæ gloria acciperet. Ceterum in *Adramyttii* nomine sibi non constant scriptores, qua de re viri Clariss. Dukerus Thucydid. L. V. C. 1. & Wassius L. VIII. C. 108. Nunc *Edremit*, si Leunclavio Pand. Turc. C. 23. fides, aut *Landrymyti*, ut Bullialdus in Ducae Hist. Byzant. C. 17. vocitant. WESS.

PERGAMO.] Mysiae urbs erat, Herodiano tamen L. IV. C. 8. Πέργαμος τῆς Ἀσίας, proconsularem Asiam, quam sæpe Asiam simpliciter appellari ex Aristidis Orat. de Concordia tom. II. p. 301. novimus, intelligenti. Θρόνος τοῦ Σατανᾶ Apocal. II. 13. in urbe fuisse dicitur, cujus tituli caussam egregie exsecutus in Comment. Camp. Vitringa est. Vide Ezech. Spanhemii Epist. IV. ad Morellium & Joan. Masson in Vit. Aristidis. WESS.

GERME.] Vel *Gerine* vel *Gerre.* SIML.

GERMAM M. P. XXX.] *Hæc* Germa *est cognomento* sacra: *Ptolemaeo inter Mediterraneas* Mysiae *minoris in* Hellesponto ἱερὰ Γέρμη, *altera ab ea, cui colonia cognomen tribuit, in* Tolistobogiis, *cujus supra ab Antonino fit mentio, itinere à* Pessinunte Ancyram. *Stephano* Hellespontia *cognominatur, & ab Herodiano* Asiæ *attributa.* SVR.

GERME.] Ita Cusani codex atque alii. Tabula *Gerame* M. P. XXV. a Pergamo. Est hæc alia ac ἱερὰ Γέρμη, *sacra Germe:* locatur enim a Ptolemaeo in Mysia minore, qua ad Hellespontum vergit; a Stephano vero πλησίον τῆς Κυζίκου

THYATIRA.	M. P. XXXIII.
SARDIS.	M. P. XXXIII.
PHILADELPHIA.	M. P. XXVIII.
TRIPOLI.	M. P. XXXIII.

HIE-

Κιζικῦ proxime Cyzicum: neutrum in hanc cadit. *Germis* Antonium à Macedonianis contrucidatum refert Marcellinus Chron. A. CCCCXXIX., sed neque illæ Germae cum nostra componi possunt, ut ex Socrate L. IV. H. E. C. 11., ubi de eadem cæde agit, perspicuum est. Fuit itaque mansio obscurior. *Γεργῖνα* Phrygiae apud Stephanum non longe abit a Tabulæ *Gerame*, nec tamen esse finivero. WESS.

THYATIRA M. P. XXXI.] *Et femineo, & neutro genere profertur. Livius libro xxxvii. C. 21.* Inde per Thyatira Sardeis *rediit. Item Plutarchus in Sylla, Appianus. Ptolemaeus inter urbes Asia provinciæ, Lydiæ & Maoniae,* Thyatiris, *cognomen* Metropolis *tribuit.* SUR.

THYATIRA.] Tabula prave *Tyatum*, sed in M. P. egregie consentiens. Lapides urbem ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗΝ ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ ΠΟΛΙΝ vocant; incolæ præter *Tyrimnum* ΤΥΡΙΜΝΟΝ aut ΤΥΡΙΜΝΑΝ Deum Dianam colebant *Boritenen* ΒΟΡΕΙΤΗΝΗΝ, ut ex numo, quem L. Holsteinius ad Stephan. produxit, & binis aliis Thesauri Britan. tom. II. p. 107. apparet. Ecquod ergo dubium esse potest, refingi epigramma Græcum, quod Smithus Notit. VII. Eccles. p. 20. inseruit,

ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ
ΑΡΤΕΜΙΔΙ ΟΡΕΙΤΙΝ.
ΠΑΤΡΙΔΙ ΓΛΑΥΚΩΝ ΕΥΜ
ΔΟΝΤΟΣ ΑΝΕΘΗΚ.

& ΒΟΡΕΙΤΗΝΗ scribi oportere; præsertim cum Sponius tom. I. Itin. p. 391. ΟΡΕΙΤ... legerit: cetera inscriptionis, modo integram esse liqueret, una alterave litera additis, a sanitate non multum abnerint. Pergamo milliar. XLVIII. Smithus removet, plura ad Hieroclem. WESS.

SARDEIS M. P. XXXIII.] *In Regio deest numerus milliarium. In Blandiniano & Longoliano* M. P. XXXIII. *Neapolitano* M. P. XXXVI. SUR.

SARDIS.] Sic MSS. Cusani codex *Sardis M. P. XXXVI.*, quæ & in Tabula, licet urbis nomen perierit, conspiciuntur. Herodotus τὰς Σάρδις L. I. C. 15. passimque alibi: *Croesi regia Sardis* Horatius L. I. Ep II. 2. *Oppidum Sardis* Servius Georg. I. 56. Thucydidis tamen scholia Σάρδεις de urbe, Σάρδις de civibus dici monent. Urbem sub Tmolo positam interluisse Pactolum nemo ignorat: Homeri tempore Ὕδη *Hyde* dicebatur, si Leandro apud Stephan. & Scholiastae Iliad. Υ. 385. fidere liceat: posterior sibi certe non constat, quando Iliad. Ε. 44. eandem Poëtae Τάρνην *Tarnen* appellari adfirmat. Aberat Thyatiris diei itinere, ut Acta S. Carpi C. 2. & Wehlerus L. III. Itin. p. 265., ubi & parietinas ejus describit, trium vero dierum intervallo Epheso, quemamodum Xenophon L. III. Hellen. p. 381. & Herodotus L. V. C. 5. observarunt. WESS.

PHILADELPHIA.] *PHILADELPHEA* in marmorea basi, commentario Theod. Laur. Gronovii explicita, quem Cap. 22. vide. *Φιλαδελφία ἡ ἐν Λυδίᾳ* Dioscoridi L. V. C. 131. Nunc, ut pleræque per Asiam minorem, in ruinis est: diutissime tamen Turcarum potentiæ restitit; nam cum per centum circiter annos, vicinis urbibus jam domitis, Turcis obstitisset, seque, Graecorum Impp. alia agentibus, strenue defendisset, demum a Bajazethe, quem *fulmen* populares vocant, occupata est, Duca Histor. Byzant. C. 4. auctore: addit Laonic. Chalcocondyles L. II. Emmanuelem Imp. victori Turcae in subjuganda urbe auxilio fuisse; nec captam tamen Bajazethes solo æquavit, licet ita visum Thom. Smitho Notit. VII. Eccles. p. 33. Nam ex Duca C. 17. & 18. apertum est, post Turcae capitivitatem & mortem superstitem floruisse. Putem a Timure gravissime fuisse afflictam, & cives, quod solvendo non essent, dirum in modum excarnificatos, ob ea, quæ apud Ducam C. 22. leguntur. WESS.

TRIPOLIM M. P. XXXIII.] *In Regio* M. P. XXXIII. *& in reliquis* M. P. XXXIII. *Ptolemaeo. Inter urbes Lydiae & Maeoniae cum* Thyatiris Sardis, (*quam Horatius* Croesi regiam *cogno-*

HIERAPOLI. M. P. XII.
LAVDICIA. M. P. VI.
ITER DE DALMATIA IN MACEDONIAM, ID EST, SALONIS DYRRHACHIVM. M. P. CCCIII. Sic.
PONTE TILVRI. M. P. XVI.
TRO-

nominat) Philadelphiam *&* Tripolim *conlocat.* SVR.

TRIPOLI.] XXXVIII. M. P. Philadelphia disjungitur in Tabula. Credo hanc esse è Thesaur. p. CIↃLXXX. 3. ACIAC ΤΡΙΠΟΛΙΝ ΠΟΛΙΝ ΑΓΝΗΝ. Apposita erat Maeandro, unde numi ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ ΜΑΙΑΝΔΡΟϹ apud Vaillantium. Κόμμοδ⊗ Τριπόλεως τ̃ Λυδίας in Act. V. Concilii Ephesini I., sed Cariae a Ptolemaeo contribuitur. WESS.

HIERAPOLIM M. P. XII.] *Plinius lib.* 5. *C.* 29. Hierapolitarum *meminit, qui conventui* Cybiratico Phrygiae *contribuebantur: quo & Laodicia, qua hoc itinere* Hierapolim *prope contingit: Strabo item in ea regione cum* Magnesia *&* Myunte Hierapolis *mentionem fecit. Stephanus hujus urbis meminit.* SVR.

HIERAPOLI.] Phrygiae ad Maeandrum urbs erat; unde ΜΕΝΑΝΔΡΟϹ ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΗϹ ΠΡΟϹ ΜΑΙΑΝΔΡΟΝ ΠΟΤΑΜΟΝ in lapide, quem L. Holsteinius ad Stephan. exscripsit: in alio apud Smithum Notit. VII. Eccles. p. 37. ΧΡΥϹΟΠΟΛΙϹ ΙΕΡΑΠΟΛΙϹ, & titulo plane superbo, ΑϹΙΔΟϹ ΕΥΡΩΠΗϹ ΠΡΟΦΕΡΕϹΤΑΤΟΝ ΟΥΔΑϹ ΑΠΑΝΤΩΝ, quo urbibus Asiae atque Europae praestare omnibus dicitur. Philostratus L. II. Vit. Soph. C. 24. urbibus Asiae, quae maxime florent, annumerat, πρ-ξαλλετία δ' αὐτη, inquit, ξὺς κ̀ τῶ Ἀσίας δὲ σεφανῶσαις. Colebant Apollinem Archegeten, quo de Spanhemius Hymn. Callimachi in Apollin. ℣. 57, incolae, ut ex lapide Smithi, cui inerat ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΑΡΧΗΓ., apparet. Refer ergo huc numum Thesaur. Brittan. tom. II, p. III., cujus una pars ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ, altera circa radiati Apollinis caput ΑΡΧΗΓΕΤΗϹ inscripta est. WESS.

LAODICIAM M. P. VI.] *Ptolemaeo haec est* Λαοδικία *ad* Lycum *fluvium. Strabo auctor est* Caprum *&* Lycum *fluvios in Maandrum influere: & quod* Laodicea Lyco *proxima sit, ab eo nomen sumpsisse. Plinius Lib.* 5. *C.* 29. *impositam esse* Lyco *flumini, latera alluentibus* Asopo & Carpo. *Inter ejus nominis urbes, hanc* Lydiae *Stephanus Antiochum condidisse perhibet, Stratonices filium.* SVR.

LAVDICIA.] Sic MSS., quod quare spernendum non sit, diximus ante. Tabula *Laudiciam Pylicum*, pro *Laudicia epi Lycum*, ut L. Holsteinius ad Stephan. voluit, aut *peri Lycon*; nam Ravennas L. II. C. 18. *Laoditia perillicon* ex simili Tabula exscripsit. Sita fuit in Cariae & Phrygiae finibus; unde Philostrato L. I. Vit. Soph. C. 25. Λαοδίκεια ἡ ἐν Καρίᾳ, πλησίον Φρυγίας Λύκῳ dicitur, qui tamen paullo ante suam aetatem in Phrygia fuisse §. 7. addit. Cives, ut ab aliis ejusdem nominis discernerentur, a vicino flumine sese appellabant, uti in lapide Gudiano p. CCCXXXIII. 15.

ΕΝΘΑΔ
Ε ΚΕΙΤΑΙ
ΤΡΥΦΩΝ
ΛΑΔΙΚΥϹ (sic)
ΤΗ̣ ΠΡΟϹ
ΛΥΚΟΝ

& apud Diogenem Laert. L. IX. 116. Ἀντίοχος Λαοδικεὺς ἀπὸ Λύκου, cui geminum est è lapide Holsteinii ad Stephan. *POPVLVS LAODICENSIS AF LYCO*

ITER DE DALMATIA.] Sic jubet Cusani MS. Quod vero additur *in Macedoniam*, id non injuria ceteris accessit: Dyrrhachium enim post Persea debellatum Macedoniae fuit transcriptum. Dio L. XLI. p. 197. Τὸ δὲ Δυῤῥάχιον ἐν τῇ γῇ τῇ πρότερον μὲ Ἰλλυριῶν τ̃ Παρθινῶν, νῦν δὲ κ̀ τότε γε τῇδε Μακεδονίᾳ νενομισμένῃ, κεῖται. *Dyrrhachium in regione, qua ante Illyriorum Parthinorum erat, nunc, ut isto tempore, Macedonia censetur, situm erat.* WESS.

M. P. CCCIII.] *In Regio* M. P. CCCVI. *& reliquis* M. P. CCCIII. *cujus summa ratio constat.* SVR.

PONTEM TILVRI M. P. XVI.] *In Regio* M. P. II. *& in reliquis* M. P. XVI. SVR.

V v PON-

TRONO.	M. P. XII.
BILVBIO.	M. P. XIII.
AVFVSTIANIS.	M. P. XVIII.
NARONA.	M. P. XXV.
DALLVNTO.	M. P. XXV.
LEVSINIO.	M. P. XL.
ANDARBA.	M. P. XXVIIII.
SALLVNTO.	M. P. XVIII.

ALA-

PONTE TILVRI.] Tabula *Tilurio M. P. XVI.* Salonis removet: Ravennas L. IV. C. 16. *Tilurion*, *Ponteluri.* Tilurio flumini, aliunde vix cognito, pons impositus fuit: censuit quidem Joan. Lucius L. I. Reg. Dalmat. C. 4. Tilurium Stephani *Nestum* esse; an vero aliis hoc sit approbaturus nescio: mihi sane Stephanus Illyridis fines latissime propagasse & Thraciae fluvium intellexisse videtur. WESS.

BILVDIVM M. P. XII.] *In Regio* Bilubium M. P. XIII. *& in reliquis* Biludium. SVR.

BILVBIO.] Regii MS. lectio præferenda est ob Tabulæ *Billubio M. P. XXII.* a Tiluri ponte. Plinio videtur *Tribulium* dici L. III. C. 22. *In hoc tractu sunt Burnum, Andetrium, Tribulium, nobilitata populi Romani præliis castella.* Præcedentem mansionem nusquam inveni. WESS.

AVFVSTIANAS M. P. XVIII.] *In Regio* Ansaustinianis, *& in reliquis* Aufustianis. *Vide an legendum sit* Ad Faustinianas, *aut* ad Fustianas. SVR.

AVFVSTIANIS.] Tabula *Ad Fusciana*, quod ego verius esse putem, quantumvis cum Itinerario Ravennas faciat. WESS.

NARONAM M. P. XXV.] *In Regio* Narona M. P. XXV. *Blandinianum* Harona M. P. XXV. *Neapolitanum* Narona M. P. XXX. *Longolianum* Arona M. P. XXV. *&* Narona M. P. XXX. *corrigit. Plinio L.* 3. C. 22. Narona Colonia tertii conventus, à Salona LXXXII. M. P., apposita cognominis sui fluvio, à mari XX. M. P. *Ita enim in Cæsaraugustano legitur exemplari, & in Toletano* à Salona LXXV. M. P. *distare, & aliud item Caesaraugustanum exemplar* M. P. LXXX. *Ex hoc vero itinere à* Salonis LXXXIIII. M. P. *dinumerantur. Ptolemaeo in Dalmatiae mediterraneis* Ναρβωνὰ Κολώνια *pro* Ναρωνὰ. SVR.

NARONA.] Laudo H. Suritam, Ptolemaeo succurrentem. MSS. Palatini Ναρβῶνα ἐπίσημος κολωνία, Ill. Scaligero teste; nec aliter Coislinianus codex: unde Ναρῶνα probum videtur. Scaliger quidem ad Eusebium n. MMCCXCVIII. Plinio, Ptolemaeo & Itinerariis *Narbonam* restituit, sed, quod Salmasius observare ad Fl. Vopisci Carum C. 4. haud neglexit, obstant conjecturæ veteres membranæ, & *Naro fluvius magnus, pulcher & pisculentus*, uti Catoni apud Nonium p. 151. Ed. Sedan. dicitur: officit prætera Titi Imp. numus in Goltzii Thes. COL. NARONA Inscriptus. Ceterum Tabula M. P. XXVI. adponit, Cusani autem liber XXX. M. WESS.

DALLVNTO.] *Dilunto* est in Tabula, quæ & *Leusinio* agnoscit. Nescio an posteriori lucem adferre possit Imp. Constantinus de Administ. Imper. C. 29.; auctor est Λαῦ præcipitem & præruptum locum significare; inde vero *Ἀυσαῖοι Λαυσέοι* in Illyrico cognomen duxisse, quod præcipitia incolerent. WESS.

ANDARBA.] Ravennas *Anderba*, Tabula *Sanderva*, quæ, ut perspicuum est, ex *Andarba* originem acceperunt. *Sallunto* in eadem inest, sed bis repetitum. WESS.

ALATAM M. P. XVII.] *Hæc videtur esse, quæ in* Illyride *inter mediterraneas* Dalmatiae *urbes recensetur à Ptolemaeo* Ἄλατα. SVR.

ALATA.] Tabula *Nalato*, rectius *Aleta* Ravennas; ex quo etiam vero fit simillimum, Ptolemaei eandem atque hanc esse mansionem: nam nominis differentia, quæ Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 8. p. 619. ab assensu cohibuit, Ravennatis scriptura tollitur. WESS.

BIRZIMINIO.] Forte *Rhizana* Ptolemaei; Plinio *Rizinium.* SIML.

BIRZIMINIVM M. P. X.] *Omnia conveniunt in hanc lectionem exemplaria.* SVR.

BIRZIMINIO.] In Tabula *Bersumno* est cum pari X. M. intervallo. Ravennas *Burzumi* præfert, nec alium novi, qui commemoratione digna-

ALATA.	M. P. XVII.
BIRZIMINIO.	M. P. X.
CINNA.	M. P. XVIII.
SCODRA.	M. P. XII.
DYRRHACHIO.	M. P. L.

DE ITALIA IN GALLIAS.

A MEDIOLANO ARELATE PER ALPES COTTIAS. M. P. CCCCXI. Sic.

TI-

dignatus fuerit: nam Simleri conjecturam Tabula evertit, *Riznium* hinc distinguens & ad mare apponens, hoc in mediterraneis sedem occupante. *Berbelimbum* Dalmatiae emporium Sophronius in Vit. Hilarionis habet: Εἰς Βερβέλημβον ἐμπόριον τῆς Δαλματίας καταίρει· at neque illud huc referri poterit, utpote mari proximum; & praeterea, quae non injusta H. Rosweidi suspicio est, turpi errore a Sophronio ex Hieronymi *brevi lembo*, quo Hilarionem in Dalmatiam transfretasse prodit, nec addicentibus auspiciis exstructum. Vid. ad illam Vitam C. 34. WESS.

CINNAM M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* Cinna M. P. XVIII. *Ptolemaeo in eadem* Illyridis *provincia inter mediterraneas urbes* Dalmatiae Κίννα. SVR.

CINNA.] Tabula *Sinna*. Est apud Optatum Milevitanum L. I. Schis. Don. Cap. 23. *Florianus a Sinna*, qui praeter ceteros in caussa Donatistarum judex sederit: nec huic tamen urbi episcopus fuit, siquidem *Italis*, ut diserte Optatus, fuit annumeratus. Tabula XVI. tantum M. P. addit. WESS.

SCODRAM M. P. XII.] *Plinius L. 3. C. 22.* Amnis Drilo, superque eum oppidum civium Romanorum Scodra, à mari XVIII. M. P. *Ptolemaeo in eadem regione* Σκόδρα. SVR.

SCODRA.] Eam Gentius sibi ceperat, velut regni totius arcem, & quod Labeatium gentis munitissima longe esset & difficilis aditu, Livius L. XLIV. C. 31. Romani colonis eam locupletarunt, si fides numo Ligoriano, quem L. Holsteinius in Ortel. Thes. p. 171. exscripsit, praeferenti *COL. CLAVDIA AVGVSTA SCODRA*. Nunc *Scutari*, ubi ad pontem in veteri lapide AETP. SCODR. memoria durat apud Gruterum Thes. p. CLXIII. I. WESS.

PER ALPES COTTIAS M. P. CCCCXI.] *In Regio* per Alpes Gottias, *& numeri summa desunt. Blandinianum* per Alpes Pontias M. P. CCCCXI. *& Neapolitanum*, per Alpes pontias M. P. CCCCXV. *& Longolianum* per Alpes pontias M. P. CCCCXI. *&* XV. *corrigit. Aliud iter per Alpes maritimas Arelate usque supra processit: nunc* per Cottias *iter eo peragitur. Ammianus libro XV. C. 10.* Aggeribus cedit Alpium Cottiarum: quas rex Cottius perdomitis Galliis, solus in angustiis latens, inviaque locorum asperitate confisus, lenito tandem timore in amicitiam Octaviani receptus principis, molibus magnis exstruxit, ad vicem memorabilia muneris compendiarias, & viantibus opportunas: medias inter alias Alpes vetustas. *Et paulo post:* Et licet haec, quam diximus, via media sit, & compendiaria, magisque celebris, tamen etiam aliae multo antea temporibus sunt constructae diversis. Thebanus Hercules ad Geryonem exstinguendum, ut relatum est, & Tauriscum lenius gradiens, prope maritimas composuit Alpes. SVR.

PER ALPES COTTIAS] *Pontias Alpes* Vaticanus & in sua editione Simlerus. *Cottiae* Alpes Galliam ab Italia separabant. Sozomenus L. IX. H. E. C. 11. μέχρι τῆς μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Γαλατίας ὅρων· ἃς Κοττίας Ἄλπεις Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· Labeote aetate *Gottiae* sermonis quodam vitio, ut infra In Regio *Guttie*, videntur dictae scriptaeve: hinc certe enata Bonincontro Morigiae, ut in Chron. Modoëtiensi p. 1066. de Theodorico scriberet, occasio: *Hic ordinavit, ut Italia Gothia diceretur, quia ipse Gothus erat: unde usque hodie Alpes, in quibus Terdona, Bobium, Janua, Sagona, Albingana, Aquis, Gothiae Alpes nominantur.* Vid. Jos. Simlerum in Comm. de Alp. p. 89. WESS.

TICINVM.	M. P. XXII.
LAVMELLVM.	M. P. XXII.
COTTIAE.	M. P. XXIII.
CARBANTIA.	M. P. XII.
RIGOMAGO.	M. P. XII.
QVADRATIS.	M. P. XV.

TAV-

COTTIAS M. P. XXIII.] *In Regio* Guttie M. P. XII. *In Blandiniano* Cottiae M. P. XXIII. *& in Neapolitano* Cottiae M. P. XXIII. *Strabo libro iiii. p.* 179. Cottii *oppidi mentionem facit in hac regione.* Svr.

COTTIAE.] Hoc è MSS. ob Tabulæ & Itin. Hier. consensionem restitui. Tabula solemne urbis insigne addit, cum *mutatio* tantum in Itiner. H. sit: equidem urbem fuisse non temere credam: nam *Cottium* nullo auctore Strabonis interpres architectatus est: αὐτὸς τὴν Κοτίου, ut bene magnus Casaubonus, est αὐτὸς τὴν Κοτίου γῆν Nunc vico insigni nomen est *Cozo.* Wess.

CARBANTIAM M. P. XII.] *In Regio* Carbantia M. P. XII. *In Blandiniano* Garantiae M. P. XXII. *Neapolitano* Carcantiae M. P. XII. *& Longoliano* Carantiae M. P. XXII. *&* Carcantiae XII. *corrigit.* Svr.

CARBANTIA.] Dedimus hoc optimo Suritae codici, ut vulgatum amplecteremur; licet in dubio maneat, hoccine an *Scarcantiae M. P. XII.*, ut Cusani, an *Carcantiae*, quod in aliis est, verius sit. Situm signavit Ph. Cluverius ad Padi Sessitisque confluentes, ubi *la Grangia*; qui locus cum à Cottiis M. P. VII. sit remotus, oportet numeri vitio sint fœdati. Wess.

RIGOMAGO.] *Rigomagensis pagus* est in Abbonis Testamento, ætate Caroli M. scripto. *Rigomagensium civitatem* Notit. Provinc. Galliæ novit, qua de commodiore loco, *Trino*, oppidum Pado appositum, Cluverio L. I. Ital. A. p. 234.; rectius *Rincum* Auctori Differt. Chorogr. Ital. p. CXIX. Wess.

QVADRATAS M. P. XV.] *In Regio* Quadrato M. P. XIII. *& infra* Quadratis. *In Blandiniano* Quadratis M. P. XXV. *In Neapolitano* Quadratis M. P. XXV. *& Longolianum* M. P. XX. *&* XV. *corrigit.* Svr.

QVADRATIS.] Tabula M. P. XXIII. Rigomago separat; unde suspicio est, alteram denarii notam è Regio MS. excidisse, tamen Vaticanae & Cusani schedæ M. P. XV. Ravennati L. IV. C. 30. *Quadrata mumum*, quo utrum *munimentum*, an aliud indicaverit, non satis explorate cognosco: habet ibidem *Quadratam Padam*, pro quo multo verius Tabula *Quadrata ad Padum.* Vide Differt. Chorogr. Ital. p. CIX. Wess.

TAVRINOS M. P. XXIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *& reliqua* XXIII. *Livius libro xxi. C.* 38. Taurini, Galliæ proxima gens in Italia. *Plinius lib. 3. C. 17., in regione Transpadana* Coloniae ab Alpium radicibus Augusta Taurinorum, antiqua Ligurum stirpe, inde navigabili Pado. *Ptolemaeus* Taurinos *sub* Salassiis *collocat: quorum primam* Augustam Taurinorum *recenset.* Svr.

TAVRINIS.] *Augusta Taurinorum* Tabula, Ravennas *Civitas, que dicitur Staurinis.* CVR. REIPVBLIC. AVGVSTAN. TAVRIN. est in Brixianis Memor. p. 104. Oct. Rubei. Induit annis labentibus urbis gentile nomen, quod *Augustae Trevirorum*, *Augustae Suessonum* pluribusque aliis per Gallias evenisse notissimum est. *Taurinum* habet Chron. Novaliciense L. V. C. 3. Wess.

FINES.] Nomen finium sæpe occurrit: hoc autem loco significare videtur *fines* inter Alpes Cottias & Taurinas. Siml.

FINES.] Cusani MS. X. M. P. summam auget. Hierof. Itin. XVI. M. P., sed Tabula XVIII. *Fines* regni Cottii fuisse videntur; nisi malis Italiae esse terminum, quoniam XII. ab hinc M. P. Hierof. Itin. *inde incipit Italia* adscribit. Wess.

REGVSIONE.] Vel *Segusione*, ac forte ita rectius: nam eodem modo ab Ammiano appellatur; a Ptolemaeo *Segusium:* hodie *Susa*, oppidum Pedomontanæ regionis. Siml.

SEGVSIONEM M. P. XXXIII.] *In Regio auferendi casu: & in reliquis* Regusione M. P. XXXIII. *Plinius lib. 3. C. 17. in* Transpadana *regione oppida* Vibi forum, *&* Segusionem *comme-*

TAVRINIS.	M. P. XXIII.
FINES.	M. P. XVIII.
SEGVSIONE.	M. P. XXXIII.
AD MARTIS.	M. P. XVI.
BRIGANTIONE.	M. P. XVIII.
RAME.	M. P. XVIIII.

EBV-

memorat. Ptolemaeo in Grajis Alpibus Σεγύσιον: *quod mirum videri debet, cum hoc iter per* Cottias *ducatur*; *& Ammianus refert* Cottiarum Alpium Segusionem *oppidum initium esse, libro xv. C.* 10. *Idem perhibet* Cottii *reguli sepulcrum* Segusione *esse, moenibus proximum. Nazarius in Panegyrica oratione, Constantino dicata, C.* 17. Differamus, *inquit*, parumper Italicas expeditiones, quibus Segusiensium civitatem, quæ superatis Alpibus Italiæ claustrum objicit, cum vi & virtute, velut jannam belli refregisses; inde per objectas acies, per exercitus obvins, usque ad Romana mœnia inoffensus victoriarum impetus percurrit. Svr.

SEGVSIONE.] *Regusione* Parisinus MS. CIVITAS SEGVSINA, & ORDO SPLENDIDISS. CIVITATIS SECVSINAE in Spnnii Miscel. p. 159. ac p. 199. *Civitas Secusina* pari modn Chrnn. Novaliciensi L. I. C. 3. *Segusium urbem* vncat Gregorius Turonensis L. IV. C. 39.; hinc paullatim formatum est *Siesium* & *Sensium*, ut apud Fredegarium C. 45. & ejus supplementum; *usque ad Clusas, qua cognominantur, in valle Sensiana:* ad quod esemplum *canes Sensii* pro *Segusianis* in Leg. Salicis tit. VI. §. 1. *Si quis canem Seusium furaverit*; & Bojoaricis tit. XIX. §. 1. *Si quis canem Seucem, quem Leitibunt vocant, furaverit.* Nnn ignoro in alia omnia discedere Cangium in Glossar. & Jan. Vlitium ad Gratium ỷ. 220.; quia tamen Bojoaricae leges vocem esse peregrinam innuunt, & Xennphon Venat. C. 3. *Egusias* sive *Segusias* canes a Gallica gente dictas esse admonet, horum auctnritate non movenr: præsertim cum *Seusium* a Segusio nihil differre, idque in Gallia fuisse ex Itin. H. & Nntit. Provinc. clarescat. Adde Had. Valesii Notitiam Gal., a meis partibus stantem. Porro in M. P. vitium este suspicnr; Tabula XXII. M. P., quæ binis aliis Itin. H. adauget, adnectit. Wess.

AD MARTIS M. P. XVI.] *Hujus stationis eodem loco mentionem fecisse videtur Ammianus, cum de* Cnttiis Alpibns *agitur.* A summitate, *inquit*, hujus Italici clivi planicies adusque stationem, nnmine Martis, per VII. extenditur milliaria. *Infra ejusdem fit mentio: & alio itinere* Fanum Martis, *qua alia videtur esse mansio: & Aelius Spartianus in Pertinace C.* 1. villæ Martis *in Apennine mentionem facit, in qua natum fuisse* Pertinacem *perhibet.* Svr.

AD MARTIS.] Consentit Itin. H., Tabula unis M. P. auctior est. Ph. Cluverius oppidum *Orsi*, Hon. Bonche *Oulx* fani hujus sedem occupare censet. Wess.

BRIGANTIONE.] *Brigantium* Ptolemaeus. Est autem Galliae oppidum apud Caturiges, aliud à Brigantia, hodie *Brianzon* dictum. Siml.

BRIGANTIONEM M. P. XXIIII.] *In Regio* Brizantinne M. P. XVIII: *& infra* Brigantione; *& in reliquis* Brigantinne M. P. XXIIII. *Strabo eodem libro* 4. *p.* 179. *quo* Cottii *meminit*, Brigantii vici *mentionem facit. Ptolemaeo juxta* Segusium Βριγάντιον. *Ammianus de via Alpium Cottiarum L. XV. C.* 10. Vnde, *inquit*, declive quidem iter, sed expeditius ad usque Castellum Virgantiam patet. Svr.

BRIGANTIONE.] Sequor Regium Suritae, qund ejus numeri haud longe absint a M. P. XIX. Tabulæ & Itiner. Hierosf. Est in Spnnii Miscel. p. 60. OB HONDRES. II.VIRAT. ET. FLAMIN. BENE. GESTOS. PATRDN. CONP. A. R. BRIG.; alins dabit lapides Honor. Bouche L. IV. Hist. Provinc. C. 3. p. 281. *Pagum Brigantinum*, hinc appellatum, sæpe memnrat Testamentum Abbonis. Wess.

RAME.] Vel *Roama*, vel *Rosana*: hodie *porta Rosans.* Siml.

RAME M. P. XVIIII.] *In Regio* Rame M. P. XII. *& in reliquis* M. P. XVIIII. Svr.

RAME.] Plerique MSS. *Rame*, more olim inter libarins receptn, pro *Ramae. Rama* Tabula cum iisdem M. P. t in Abbonis Testamen-

EBVRODVNO. M. P. XVIII.
CATVRIGAS. M. P. XVII.
VAPINCVM. M. P. XII.
ALABONTE. M. P. XVIII.
SEGVSTERONE. M. P. XVI.
ALAV-

to *Roma.* Durant nominis vestigia inter Brigantionem & Eburodunum. WESS.

EBVRODVNO.] Vel *Ebroduno*: hodie *Ambrun.* SIML.

EBVRODVNVM M. P. XVIIII.] *In Regio* Eburoduno M. P. XVIII. *In Blandiniano, & Neapolitano* Eburuduno M. P. XVIIII. *Longolianum* Ebroduno M. P. XVIIII. *Strabo L. 4. p. 179.* ὡς Ἐπιβεγόδουνον κώμην. *Ptolemaeo in* Catorigibus Ἐβουρόδουνον. *Plinius auctor est*, Galbam *Imperatorem Narbonensi provinciae adjecisse ex Inalpinis gentibus* Ebrodunitos. SVR.

EBVRODVNO.] *Ebrodunensem urbem* Gregor. Turonensis L. IV. H. F. C. 39. *Ebrodunensem pagum* Testamentum Abbonis: nec aliter Acta S. Vincentii C. 3. *Donec*, ajunt, *juxta civitatem Ebrodunensem pervenerunt: At ubi prope muros civitatis ejusdem, quae ponitur in capite Alpium maritimarum, pervenit*; recte vero *in capite Alpium maritimarum*; ejus quippe provinciae metropolis erat. Strabonis Ἐπιβεγόδουνον κώμην Is. Casaubonus in ἐπ' Ἐβρόδουνον πόλιν mutat, qua ratione ὡς, quae praefigitur particula, foret inducenda: putem librarium in MSS. invenisse Ἐπεβόδουνον & Ἐβεγόδουνον, & utramque lectionem conjunxisse. Κώμην non moverim, licet urbs ab aliis nuncupetur; potuit ex vico ampliore in urbem excrescere. WESS.

CATVRIGAS.] *Caturrigas* Vaticanus, *Catorigas* Hierosol. Itin.; nunc voce aliter inflexa *Chorges*, ubi Sponius Miscel. p. 161. hoc epigramma eruit:

F. INV. AVG. II.
COL. PROCOS.
CIVIT. CATVR.

Disjungitur ab Ebroduno in Itin. Romano Cardinalis Ostiensis, quod Labbeus Bibl. Nov. inseruit p. 357., Leucis IV.; dat autem M. P. III., sed quae Itinerarii mill. pass. ampliora sunt, uni Leucae p. 354. WESS.

VAPINCVM.] Vel *Vapingum*, *Gap.* SIML.

VAPINCVM M. P. XII.] *Habent Blandinianum & Longolianum. In Neapolitano* Vapingum M. P. XII. *Urbs illo tempore, & postero celebris: infra enim Antoninus summam milliarium à* Mediolano Vapincum *designat, & A*queosi *metropolis* Vapiocensis *Ecclesia addicitur.* SVR.

VAPINCVM.] Parisinus MS., vocis sono ad recentiorem deflexo, *Gapincum*: III. Leucis ab urbe superiore Itin. Rom. Cardinalis Ostiensis disjungit; cum nostro stat Itin. H. WESS.

ALAPVNTE.] Vel *Alamontis. Tallard.* SIML.

ALABONTEM M. P. XVIII.] *Blandinianum & Longelianum* Alabonte M. P. XVIII. *& Neapolitanum* Alabonte M. P. XVIII. *Infra eadem exemplaria* Alamonte *edunt.* SVR.

ALABONTE.] Ita & Vaticanus. In mansionis situ nomineque hodierno Had. Valesius Notit. Galliae Simlero adstipulatur. Credo veriora edoceri nos posse ex his Cardinalis Ostiensis. *Fuit in monasterio Alamoni, & distat a civitate Vapincensi IV. Leucis; in sero fuit in civitate Cistericensi, seu de Cisteron & distat a loco Alamoni IV. Leucis.* Nam barbari hujus scriptoris *Alamoni* cum *Alamonte*, ut inferius scribitur, non male congruit; nunc *Alamon* dicitur. Vide & Honor. Bouche L. III. H. P. C. 3. §. 3. *Tallard*, quo de Simlerus cogitabat, videor mihi invenisse in his Testamenti Abbonis: *Simili namque modo in pago Vapincenso corte mea Talarno una cum libertos nostros* & reliqua; neque enim animus est verborum eas sordes exscribere. WESS.

SEGOSTERONE.] Vel *Secusterone. Sisteron.* SIML.

SEGVSTERONEM M. P. XVI.] *In Regio* Segusterone M. P. XVII *& in reliquis* Secusterone M. P. XVI. SVR.

SEGVSTERONE.] *Setusisterone* Vaticanus, *Secusterone* alii. *Civitas Segesterorum* in Notit. Provinc. Galliae dicitur. *Pagum Sigestericum* habet

ALAVNIO.	M. P. XXIIII.
CATVIACA.	M. P. XVI.
APTA JVLIA.	M. P. XV.
FINES.	M. P. XVI.
CABELLIONE.	M. P. XII.
GLANO.	M. P. XVI.

ER-

habet Teftam. Abbonis tom. II. part. II. p. 753. Scripi Ital. Wess.

ALAVNIO.] Ita & Tabula, additis tamen M. P. XIII. *Mane* ex M. P. intervallo nunc effe Hon. Bouche L. III. Hift. Prov. C. §. 3. arbitratur. Wess.

CATOLVCAM M. P. XVI.] *In Regio* Catviaca M. P. XIII. *& in reliquis* Catoluca M. P. XVI. Svr.

CATVIACA.] Ex Regio MS. hoc recipiendum duxi, quoniam in Tabula *Catviacia M. P. XVI.* ineft. *Ceirefte* erit, fi Hon. Bouche omnia recte dimenfus fuerit. Wess.

AVIA.] Rectius *Apta Julia.* Siml.

APTA JVLIAM M. P. XV.] *In Regio* Apta Julia M. P. XII: *& in reliquis* Avia Julia M. P. XV. *Plinius in Narbonenfis provincia defcriptione* Aptae Juliae Vulgientium *meminit. Infra aliquot harum manfionum fit mentio.* Svr.

APTA JVLIA.] *Avia Dulia* aut *Julia* MSS., quibus utimur, excerpta: at folus divinus eft Regius Suritae. Coloniam hanc *Aptam* Sidonius L. IX. Ep. 9. appellat, ubi Sirmondus lapidem exfcripfit, qui *JVL. C. F. TERTVLIN. FLAM. COL. APTA* fiftit; neque fane erat, cur Had. Valefius eum fictum opinaretur, nam & in hoc Sponii Mifcel. p. 164. *Colonia* infcribitur:

IIIL VIRO. COL. JVL. APT.
ORDO APTENSIVM.

Vide plures in Hon. Bouche L. IV. Hift. Prov. C. 2. p. 221. Wess.

FINES.] Hic locus inter Aptam Juliam & Cabellionem videtur indicare *Fines* Vulgientium & Salyorum. Siml.

FINES M. P. XV.] *In Regio* M. P. X. *& in reliquis* M. P. XVI. Svr.

FINES.] Rectius *fines* Vulgientium & Cavarum intelliges; *Apta* enim *Julia* Vulgientium eft, Cavarum *Cabellio.* Intervallum ducit ad *Oppede*, ubi nunc quoque limites Provinciæ & Comitatus Venafcenfis funt. Wess.

CABELLIONEM M. P. XII.] *In Regio, & Blandiniano* M. P. XII. *Neapolitanum* M. P. XVI. *Longolianum* XII. *&* XVI. *corrigit. Strabo lib. iiii. p.* 185. *à* Maffilia *itineris initio capto, & ducto per Alpes & Rhodanum usque ad* Druentiam *amnem, per ftadia D. Salyes incolere: ubi navigio ad oppidum* Cabellionem *trajicitur. Itidem perhibet p.* 192. *inter* Dubim *atque* Ararim, *gentem* Aeduorum *incolere, oppidum ad* Ararim Cabellionem *inhabitantium: ubi corrupte legitur* Cabyllinum. *Plinius lib.* 3. *C.* 4. *item in* Volcis Tectofagibus, Cabellionis *meminit. Ptolemaeo* Καβελλίων Κολώνια: *& inepte vertunt* Cabelliorum Colonia. *Non recte in Caefaris Commentario vii. belli Gallici C.* 42., *legitur* Cabillonum. M. Ariftium Tribunum militum iter ad Legionem facientem fide data ex oppido Cabillono educunt. *Et ejus Commentarii fine. Stephanus* Καβελλίων *ex Artemidore urbem effe* Maffilienfium. *In Panegyrica oratione, Flavienfium nomine, Conftantino perorata,* Cabillonenfis portus ad Ararim fluvium *fit mentio.* Svr.

CABELLIONE.] Cufani MS. XVI. M. P. addit; at XII. M. a Tabula probantur. *Cavaillon* Provinciales vocitant. Quæ vero Surita huic adfcripfit, ea perturbata admodum funt, & Cabellionem ac Cabillunum confundunt. Cabellio flumini Druentiae affidet, & in Notit. Provinc. Galliae *civitas Cabellicorum* dicitur. Cabillunum erat in Lugdunenfi I. ad Ararim, *caftrumque Cabillonenfe* eidem Notitiæ appellatur, nunc *Chalon* omnium confenfu. Plura cum eo devenerimus. Wess.

CLANVM.] Hoc Schudius omittendum putat, & inter *Ernaginum*, quod Straboni eft *Urgernum*, Tarafconem ponit. Siml.

GLANVM M. P. XVI.] *In Regio* Glano M. P. XVI. *& in Blandiniano & Neapolitano* Clano M. P. XVI. *Longolianum* Clavo M. P. XVI. *Plinius lib.* 3. *c.* 4. Forum Voconii, Glanum Livii,

ERNAGINO. M. P. XII.
ARELATE. M. P. VII.

ITER A MEDIOLANO PER ALPES GRAIAS VIENNA. M. P. CCCVIII. Sic.

NOVARIA. M. P. XXXIII.
VERCELLIS. M. P. XVI.
EPO-

vii. *Ptolemaeo* Γλανὸν *in* Salyis. SVR.

GLANVM.] MSS nostri *Clano*. Tabula xii. M. P. a Cabellione removet, ostenditque multo apertissime, Schudium temere *Glanum* inducendum censuisse. Rectius viri docti L. Holsteinius, Is. Vossius & Jac. Gronovius ex Mela L. II. C. 5. *Glanum*, quod Barbarus imprudenter importaverat, ejecerunt. Ubi fuerit, magnum certamen est. Had. Valesius Notit. Gall. *Lansac* ad Rhodanum ejus sedem occupasse pertendit: at huic distantia, quæ signatur, obest; Menso Altingius Comm. MS. in Tab. Peutingeranam *Maillane* eodem esse situ voluit, probabiliore conjectura, nec certa tamen; nam S. Remigii oppidum, *S. Remy*, eodem nunc esse loco, egregie commonstravit Honor. Bouche L. III. Hist. Provinc. C. 3. §. 3. WESS.

ERNAGINVM M. P. XII.] *In Regio* Ernagino M. P. XII. *Blandinianum* Ernegino M. P. XII. *Neapolitanum* Ervagino M. P. XII. *Longolianum* Ernegino M. P. XII. *&* Ernàgino *corrigitur. Ptolemaeo cum* Glano, *&* Arelate, *&* Aquis Sextiis Ἐρνάγινον. SVR.

ERNAGINO.] *Ernagina* scripta Tabula: hinc fuerunt *Ernaginenses*, de quibus Thes. Grut. p. CCCCXIII. 4.

M. FRVNTONI EVPOR.
IIIIIIVIR. AVG. COL. IVLIAE
AVG. AQVIS. SEXTIS. NAVICVLAR.
MAR. AREL. CVRAT. EIVSD. CORP.
PATRONO. NAVTAR. DRVENTI
CORVM. ET. VTRICVLARIORVM
CORP. ERNAGINENSIVM
IVLIA. NICE. VXOR
CONIVGI. KARISSIMO.

Had. Valesius nominis vestigia in *Eragnac* invenit. Sed contra venit Hon. Bouche, multisque vincere connititur sur *S. Gabriel*, ubi lapis hic erutus est, aut *Maillane*, illi vicinum, videri. Quod vero *Urgernum*, seu *Ugernum* potius, Strabonis L. IV. p. 178. Jos. Simlerus cum hac mansione comparavit, non laudo. Erat *Ugernum*, quo de ad Itin. Hieros., Arelate inter & Nemausum, sicuti Tabula docet. De *Ernagino* Thom. Reinesium quoque Clas. XI. 64. Inscript. adi. WESS.

ARELATE.] Vaticanus M. P. VIII. appingit, Hieros. Itin. non improbat. WESS.

PER ALPES GRAIAS] *Supra ex Ammiano, Alpes Graias ab Hercule Thebano dictas ostendimus. Plinius* Grajis Alpibus *Herculem transisse memorat. Idem traditur ab Aemilio Probo in Annibale, C. 3. sive is Corn. Nepos est.* SVR.

ALPES GRAJAS.] Porrigebantur hæ Alpes juxta Tarantasiam & Salassorum gentem. Vide Aeg. Schudium in Rhaetia C. 32. WESS.

NOVARIAM M. P. XXXIII.] *In Regio* M. P. XXXII. *& in Blandiniano* XXIII. *In Neapolitano* XXXIII. *& Longol.* XXIII. *&* XXXIII. *corrigitur: eoque numero summa ratio constat.* SVR.

NOVARIA.] Assidet urbs cognomini fluvio, ut Tabula docet: nunc eum *Gogna* vocant. Otho Frisingensis *civitatem non magnam, sed ex quo ab Imp. Henrico olim eversa readificari cœpit, novo muro & vallo non modico munitam* suo tempore fuisse prodit L. II. Gest. Frid. C. 15. Tacitus L. I. Hist. 70. Transpadanae regionis municipiis annumerat; poterit tamen coloniae titulo superbire, si fidelis est Ligoriana apud Gudium p. 1. 5. inscriptio:

JOVI. JVNONI. MINERVAE
TVT. NOVARIAE
M. AQVILLIVS. Q. F. FLORVS
TI. CLAVDIVS. TI. F. DRVSVS
II. VIR. COL. NOVA
RIENS. AVGVST.

poterit etiam nobilissimis duumviris se jactare, modo ne aliunde, quod vereor vehementer, adsciti

EPOREDIA.	M. P. XXXIII.
VITRICIVM.	M. P. XXI.
AVGVSTA PRAETORIA.	M. P. XXV.
AREBRIGIVM.	M. P. XXV.
BERGINTRVM.	M. P. XXIIII.

DA-

adsciti sint; verum ea disquisitio ooo hujus est loci. Wess.

VERCELLIS.] Sic & Tabula. Hieronymus Epist. 17. *Vercellis Ligurum civitas haud procul a radicibus Alpium sita, olim potens, nunc rara est habitatore semiruta*: edidit quidem Martianaeus *Vercellae*, sed contra MSS. fidem, qui *Vercellis* aut *Vergellenorum*; prius ego verius putavero ob consuetudinem ejus temporis, quam sæpe indicavimus. Adstipulantur Paullinus Vitæ Ambrosii C. 47. *Honoratus etiam sacerdos Ecclesiae Vercellis cum in superioribus se ad quiescendum composuisset*: Annales Bertio. Ao. IↃCCCI. *Quibus obviam mittens inter Vercellis & Eporediam*: denique ne longum faciam Maoipulus Flor. C. 178. *Urbs bona Vercellis, Aquis, Alba senex, Eporeia*. Plura hoc genus Munckerus ad Hyginum fabulatorem C. 15. Wess.

EPHOREDIA.] Vel, ut plerumque scribitur, *Eporedia* aut etiam *Eboredia*. *Liverey*. Siml.

EPORAEDIAM M. P. VIIII.] *D. Brutus Ciceroni L. XI. Ep.* 23. VIII. K. Jun. Eporaedia. *Strabo L.* 4. *p.* 205. *Romanam coloniam fuisse docet: & Plinius lib.* 4. *C. xvii. Sibyllinis libris à populo Romano condi jussam. Ptolemaeo in* Salassis *cum* Augusta Praetoria Ἐπορεδία. *Meminit & inter colonias Paterculus extr. lib. I.* Sur.

EPOREDIA.] Cusani MS. *Ephoredia*. Medii ævi scriptores *Hipporegiae*, *Eporegiae*, *Iporeiae*, variantibusque aliis ejusdem vocabuli titulis urbem cohonestarunt. Lepidum & joculare est, quod in Vita Conradi Salici Wipponis An. CIↃXXVII. reperitur: *Rex Chunradus in Ipo*, *regia civitate*, *natalem Domini celebravit*. Ceterum coloniam olim fuisse Vellejus L. I. C. 15. docet, ut bene H. Surita. Wess.

VITRICIVM M. P. XXI.] *Neapolitanum* Vitricum: *& in reliquis* Vitricium. Sur.

VITRICIVM.] Vaticanus *Vitridium*, Tabula *Vitrice M. P. XXI.* ab Eporedia; *Bitricium* tamen Ravennas, Itinerarii scripturam adfirmans. *Vereggie* sive *Verezo* ad Duriam flumen nominis obscuras reliquas retinere Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 97. & alii censent. Wess.

AVGVSTAM PRAETORIAM M. P. XXV.] *Plinius L.* 3. *C.* 4. *patere Italiam* longitudine ab Alpino fine Praetoriae Augustae, per urbem Capuamque cursu meante, Rhegium oppidum in humero ejus situm, à quo velut cervicis incipit flexus, decies centena, & XX. M. P. *perhibet: & eam item* Salassorum *regioni tribuit*. Dein, *inquit lib.* 3. *C.* 17. Salassorum Augusta Praetoria juxta geminas Alpium fauces Graias, atque Penninas: *fuit & urbs altera ejusdem nominis, inter nobiliores* Daciae *urbes*. Sur.

AVGVSTA PRAETORIA.] A prætorianis militibus, quos eo Augustus deduxerat, cognomen duxit, Dione indice L. LIII. p. 588. Labente Imperio *Augusta*, ut in Fredegarii Chron. C. 45., dicebatur; unde nomen, quo nunc est, paullatim formarunt: *Augustam* tamen *Praetoriam* in Divionensi Chron. An. IↃCCXCI. reperio, sed ex vetustiore aliquo excerptam. Wess.

AREBRIGIVM.] Vel *Areburicum*, vel *Ereburicum*: hodie *Burg de la Duila*. Siml.

AREBRIGIVM M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano* Ereburicum: *& Neapolitano* Areburicum. *Longolianum* Ereburicum, *&* Areburicum *corrigit: & sequenti itinere cum Regio convenientia* Arebrigium *praeferunt Blandinianum, & Longolianum: ut dubium non sit, quin ita sit scribendum.* Sur.

AREBRIGIVM.] Hoc verius videtur ob Tabulam auctorem. Si *Are* veteri Celtarum sermone *ad*, uti volunt, notarit; *Arebrigium* tantundem erit atque *ad pontem*, quo in Salassorum valle Duriam transibant. Vid. Ph. Cluverium L. I. Ital. A. C. 13. Wess.

BERGINTRVM.] Vel *Bergitrum*. *Sentron*. Siml.

BERGINTRVM M. P. XXIIII.] *In Regio* Bergiotum *& in sequenti itinere* Bergiotrum. *Reliqua hoc itinere* Bergintrum *praferunt*. Sur.

BERGINTRVM.] Vaticanus *Bentintrum*, quem Tabula deserit, vulgatum firmans, & ab Arebrigio M. P. XXXIII removens. Wess.

DARANTASIA.	M. P. XVIIII.
OBLIMVM.	M. P. XIII.
AD PVBLICANOS.	M. P. III.
MANTALA.	M. P. XVI.
LEMINCVM.	M. P. XVI.
LABISCONE.	M. P. XIIII.
AVGVSTVM.	M. P. XIIII.
BERGVSIA.	M. P. XVI.
VIENNA.	M. P. XX.

ITER A MEDIOLANO PER ALPES GRAIAS ARGENTORATO. M. P. DLXXVI. Sic.

TICI-

DARANTASIA.] Vel *Tarantasia. Moustier.* SIML.

DARANTASIAM M. P. XVIIII.] *In Regio* M. P. XVIIII. *& eo numero summa ratio constat. In reliquis* M. P. XVIII. *atque item insequenti itinere.* SVR.

DARANTASIA.] *Tarantasia* Ennodio in Vita Epiphanii p. 1020. *Dum ergo*, inquit, *Ticinum remearet antistes, ut Tarantasiam venit, sic enim vocitatur oppidum, Alpibus vicinum. Cendronum oppidum in valle Tarentasiensi* in Actis Jacobi Episcopi Tarentasiensis C. 2., non male; erat enim gentis Centronum, olim *Forum Claudii*; quorsum pertinere puto insceiptionem, quam ex Simleri Comment. de Alp. p. 30. Gruterus Thesauro p. CCLXXXIV. 5. inseruit. *Darentasia* est ex usu temporis recentioris; unde & *pagus & vallis Darentasiensis* in Testamento Abbonis. WESS.

OBLIMVM M. P. XIII.] *In Regio habetur: & in reliquis* Bilumum M. P. XIII. SVR.

OBLIMVM.] Excerpta MSS. *Bilumnum* & *Belumnum*. Tabula *Obilonna*, *Obelonon* Ravennas: quid verius sit, non temere finivero. Situs Incidere videtur in *Conflans*. Aliter Simlerus, qui *Bilumnum* probavit, Comment. de Alp. p. 19. WESS.

AD PVBLICANOS M. P. III.] *Habet Regium exemplar: & reliqua*, ad Puplicanos M. P. III. *sed in Longoliano* Ad Publicanos *corrigitur.* SVR.

AD PVBLICANOS.] Nihil dissidet cum Itiner. Tabula. Videtur proxime pontem & *Confluentes* fuisse mansio, a *Publicanis*, quorum ibi sedes erat, ut portoria exigerent, appellata: nam & apud Romanos *in pontibus quibusdam pro transitu dabatur*, ut Seneca ait Constant. Sapient. C. 14. WESS.

MANTANAM M. P. XVI.] *In Regio* Mantana M. P. XVI. *quo numero summa ratio constat. In Blandiniano* Mantala M. P. XIII. *Neapolitano* Mantalia M. P. XVI. *Longoliano* Mantala M. P. XIII. *&* XVI. *corrigit.* SVR.

MANTALA.] Probat hoc Cusani MS., cui cum Tabula & Ravennas adstipulentur, reniti nolui. WESS.

LEMNICVM.] Ravennati *Levinum*, verum vetante Tabula, quæ pulchre Antonino consentit. Sunt qui *Camberiacum* esse jubeant. M. Altingio circa Rhodani flexum inter fana *Petri* & *Genisti* locatur. WESS.

LABISCONEM M. P. XIIII.] *In Regio* M. P. VII *& in reliquis* M. P. XIIII. SVR.

LABISCONE.] *Laviscone* in Tabula & Ravennate, quod idem. WESS.

AVGVSTVM.] Hanc & sequentem Tabula videtur in unam conflare; Ravennas recte L. IV. C. 26. distinguit, *Auguston*, *Birgusia*. Porcheronius utriusque vestigia invenit in *Hoste* & *Burgoin*. WESS.

VIENNA.] *Saxosa constructam in valle Viennam* Theodulphus appellat. Caput erat provinciæ cognominis, unde inter *ἐπισήμους μητροπόλεις illustres* Galliæ *metropoles* prima nominatur L. V. H. E. C. 1. Eusebii. Vide P. Marca Diss. de Primat. §. 112. & Had. Valesii Notit. WESS.

M. P. DLXXVI.] *In Regio* DL. *& tamen in eo duæ mansiones hujus itineris desunt. In Blandiniano* DLXXVI. *In Neapolitano* DLXXVIII *& Longoliano* DLXXVI. *&* DLXXVII. *corrigit.* SVR.

M. P. IↃLXXVI.] Parisinus MS. unis M. P. summam auget, admonens præterea *R. LXVIII. hic minus sunt*; nec tot tamen M. P. in eo, quamlibet

TICINVM.	M. P. XXII.
LAVMELLVM.	M. P. XXII.
VERCELLAS.	M. P. XXVI.
EPOREDIA.	M. P. XXXIII.
VITRICIVM.	M. P. XXI.
AVGVSTA PRAETORIA.	M. P. XXV.
AREBRIGIVM.	M. P. XXV.
BERGINTRVM.	M. P. XXIIII.
DARANTASIA.	M. P. XVIII.
CASVARIA.	M. P. XXIIII.
BAVTAS.	M. P. XVIII.
CENAVA.	M, P. XXV.
	EQVES-

libet *Cenabum* cum M. P. ſuis prætereat, deficiunt. Wass.

AREBRIGIVM M. P. XXV.] *Hac manſio deeſt in exemplari Regio & in Neapolitano. In Blandiniano* Arebrigium M. P. XXV: *& item in Longoliano.* Svr.

BERGINTRVM M P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar, & Neapolitanum. In Blandiniano* Bergitrum M. P. XXIIII. *cum ſupra* Bergintrum *pratulerit. In Longoliano quod ſupra* Bergintrum M. P. XXIIII. *pratulit, hoc itinere* Bergitrum M. P. XXIIII. *habet.* Svr.

DARANTASIAM M. P. XVIII.] *Deeſt hac manſio in Regio, qua in reliquis eodem numero prafertur exemplaribus: quam ſuperiori retinuerunt itinere.* Svr.

CAVARIA.] Ciceroni forte *Civaro* in Allobrogum finibus L. X. Fam. Epiſt. 24. ad Plancum. Alii *Caſuariam* vocant: hodie *Solame in Fronſigni.* Siml.

CASVARIAM M. P. XXIIII.] *In Regio* Cauſuaria M. P. XVIIII. *In Blandiniano* Cavaria M. P. XXIIII. *Neapolitano* Caſuaria M. P. XXIIII. *In Longoliano* Canaria M. P. XXIIII. *& in emendationibus*, Cavaria *corrigitur.* Svr.

CASVARIA.] Ita Vaticanus; *Ceſuaria* Cuſani liber, alii *Cavaria. Civerone* vel *Civrone*, unde ad Ciceronem Plancus ſcribit, vereor, ut recte cum hac componatur; ſi, quod Hon. Bouche L. II. Hiſt. Provin. Sect. II. p. 452. ex Boisſiei libro de Delphinatus miraculis ejusdemque ad ſe literis obſervavit, *Civron* ad Iſaram in Sabaudis ſit. Wass.

BAVTAS M. P. XVIII.] *In Regio* Bantas M. P. XXX. *In Blandiniano* Bautas M. P. XVIII. *Neapolitanum* Bautas M. P. XVII. *& Longolianum* Bautas M. P. XVIII. *&* XVII. *corrigit.* Svr.

BAVTAS.] M. P. XVII. in Cuſani ſchedis inveniuntur. Ch. Cluverius L. II. Germ. A. C. 4. *Bautas* hinc exulare jubet, *Genevam* ſubſtituens. Mihi non eadem confidentia eſt; prohibent enim MSS. & *Cenava* ſive Geneva, ex Regio codice ſuo loco reddita. De numeris alia res eſt, quibus vitium haud dubium inolevit, uti diſtantia Tarantaſiam inter & Genevam oſtendit. Nunc *Bonam* vocant, ſi Simlero Comment. de Alpib. p. 33. fides. Wass.

CENABVM M. P. XXV.] *In Regio* Cenava M. P. XXV. *qua manſio in reliquis non habetur. Infra* Canabi *manſionem in itinere* ab Auguſtoduno Lutetiam Pariſiorum *omnia praferunt: & utroque itinere* Cenabum *legendum videtur: quod oppidum eſt, quod in vii. belli Gallici Commentario, & Hirciano, perperam* Genabum, *pro* Cenabum *prafertur: quod miror viros magni nominis, & litteratura, qui nobis egregias emendationes ediderunt, non animadvertiſſe. Locos explicemus, Commentario vii. initio.* Carnutes Cotuato & Conetoduno ducibus, deſperatis hominibus, Cenabum ſigno dato concurrunt: *Vrſini & Manutii codices eo loco* Genabin *habent, Glareani tamen & aliorum* Genabum. *Eodem poſtea libro C.* 11. Ipſe ut quam primum iter faceret, Cenabum Carnutum proficiſcitur; *& codices omnes eo loco habent* Genabum. *Item eodem libro:* præſtare omnes perferre acerbitates, quam non civibus Romanis, qui Cenabi perfidia Gallorum

EQVESTRIBVS.	M. P. XVII.
LACV LAVSONIO.	M. P. XX.
VRBA.	M. P. XVIII.
ARIORICA.	M. P. XXIIII.
VISONTIONE.	M. P. XVI.
	VELA-

rum interissent, parentarent. *Et hoc loco exemplaria edita ponunt* Genabi. *Hircius in Commentario Gallico* C. 5. In oppido Carnutum Cenabo castra ponit. *Ita enim in vetustis legitur exemplaribus. Strabo libro iv. p.* 191. *cum de Ligeri fluvio ageret* ῥώνς δ' ὄντος τοῦ Γήναβον, τὸ τῶν Καρνύτων ἐμπορεῖον. *quo in loco, quis non videat* Κήναβον *esse legendum: à Ptolemaeo certe in* Carnutibus Κήναβον *constituitur. Nam qui ex emendatoribus indicat initio lib. vii. Commentariorum belli Gallici vitiose apud Orosium* Genapum *pro* Genabum *legi, recte admonuisset, si pro* Cenapo Cenabum *legendum doceret. Nam in vulgatis Orosii, qui Venetiis anno* M D. *excusi sunt*, Cenapo *legitur, non* Genapo. SVR.

CENAVA.] Hoc, parum a vero recedens, ex Regio MS. recipiendum duximus: *Geneva* est, quam *Gennavam* Tabula scribit; variarunt enim in urbis cognomine, *Genavam*, *Jenuam*, *Janubam* appellantes; qua de re J. Sirmondus ad Caroli Calvi Capital. tit. XXIX. §. 5. Quæ vero H. Surita de *Cenabo* disputat huic loco alienissima sunt; illa quippe in Carnutibus erat ad Ligerim, nunc *Aurelianorum* nomine illustris. Aegidius in Carolino.

Obvius adveniens urbem, cui Genabus olim
Nomen erat, nete quod deinde recessit ab usu;
Diversumque illi nunc Aurelianis habetur.

tamen Suritae consentit G. Henschenius, cum *territorium Gennavense in provincia Burgundia*, de quo Eginhardus in Transl. SS. Marcellini &c. C. 9., ad Genabum tom. I. Junii p. 204. retulit. WESS.

EQVESTRIM M. P. XVII.] *In Regio* Equestribus M. P. XXVII. *Blandiniane* Equestribus M. P. XVII. *Neapol.* equestribus M. P. XVI. *Longol.* M. P. XVII. & XVI. *corrigit. Plinio Lib.* 4. C. 17. coloniæ, Equestris, & Rauriaca. *Ptolemaeo in Sequanis* Ἐκυέστρις. SVR.

EQVESTRIBVS.] Sic MSS. jubent. *Coloniam Equestrem* esse dubio caret, estque frequens ejus mentio in lapidibus, quorum titulos Historiæ Genevensi Sponius adjunxit. In Tabula XII. M. P. Geneva disjungitur, quod verius est intervallum & hic restituendum, uti pulchre Ch. Cellarius & auctor Differ. de Equest. Colonia, quæ recentatæ Histor. Genevensi inserta est, docuerunt. Notitiæ Provin. *Civitas Equestrium Noiodunum* audit; nunc *Nion*. WESS.

LACVM LAVSONIVM M. P. XX.] *In Regio* Laco Lausonio M. P. XXX. *Blandinianum* Lacu Lausinio M. P. XX. *Neapolitanum* Lacu Lausonio M. P. XX. *Et Longolianum, quod Blandiniani ferme vestigiis procedit*, Lacu Lausimo. *Hodie vestigia antiqui nominis remanent; Lacus enim* Lusanae *dicitur; nam idem est, qui* Lemanus. SVR.

LAVSONIO.] *Laco Lausonio* plerique libri: tamen *lacu* Cusani codex. Guillimannus *Lausunum* Antonini Itiner. L. I. Rer. Helv. C. 3. dici adfirmat, mihi nusquam inventum. *Lausana* intelligitur ad lacum Lemanum XX. M. P. ab Equestri Colonia; nam XII. M. Tabulæ sine controversia in mendo sunt. WESS.

VRBAM M. P. XVIII.] *Regium*, Vrba M. P. XXI. *In Blandiniano* Vrba M. P. XVIII; *atque item in reliquis, vetus oppidum & satis cognitum Helvetiorum.* SVR.

VRBA.] Non est *Urbae* infrequens memoria in Francorum Germanorumque rebus. Annales Bertiniani An. IↃCCCLXXVII. *Urbam ultra Juram* vocant: Signatius Odilo in Adelheidis Aug. Vita C. 13. *Dehinc GENEVENSIVM adiit urbem; inde LAVSONIAM venit: quibus in locis ab rege & episcopis, suis videlicet nepotibus, honorabiliter suscepta, devenit in vicum, qui vocatur VRBA.* Plura dabunt Guillimannus L. I. R. H. C. 3. & Had. Valesii Notitia. WESS.

ARIORICAM M. P. XXIIII.] *In Regio* Areorica M. P. XV. *& in reliquis* Ariorica M. P. XXIIII. SVR.

ARIORICA.] Tabula *Abiolica*. Pontem Arlinum *Pont Arley* ad Dubim flumen Guilliman-

VELATVDVRO. M. P. XXII.
EPAMANTADVRVM. M. P. XII.
GRAMATO. *M. P. XVIIII.*
LARGA. M. P. XXV.
VRVNCIS. M. P. XVIII.
MON-

mannus esse decernit. *Urba* & *Pons Arlie* junguntur in Divionensi Chronico An. ↄIↄLXXXVII. WESS.

VISONTIONEM M. P. XVI.] *In manuscriptis, & Longol.* Visontione M. P. XVI. *Caesar lib.* I. *belli Gallici C.* 38. Cum tridui viam processisset, nuntiatum est ei, Ariovistum cum suis omnibus copiis ad occupandam Visontionem, quod est oppidum maximum Sequanorum, contendere. *Ptolemaeo in Sequanis* 'Ουεσόντιον. *Ammianus libro* XV. C. 11. Apud Sequanos Visontios vidimus: *nam non recte in vulgatis* Bisontios: *& libro* XVI. Vbi in unum congregatum exercitum Vesuntii jusserat opperiri praesentiam suam: *& lib.* XX. *C.* 10. *eadem depravatione, vulgare nomen sequentes,* Besantionem Viennam hyematurus abcessit. SVR.

VISONTIONE.] *Municipalem scholam apud Visontionem* Ausonius Paneg. p. 713. memorat: *MVN. VISONTIVM* ex Galbae numo Goltzius in Thes.; *Bissancion, villa partis Burgundiae* in Capitul. Caroli M. p. 378. *Chrysopolin* serior aetas nominavit, unde Gunthero L. V. Ligurini *placida Chrysopolis*; cujus tituli quae sit caussa, lis anceps, & varie inter Chiffletios & Had. Valesium disputata est. Putem neque a Byzantio, aureo numo, neque a Crispo, Constantini M. filio, *Crispolim* & *Crysopolim* fuisse dictam, sed *Chrysopoleos* titulum ab elegantia & opum locuplete copia esse promeritam; prorsus ut Parma & Hierapolis, quam utramque hoc cognomine se jactasse, ostensum alias est. WESS.

VELATVDVRVM M. P. XXII.] *In Regio* Vetatuduro M. P. XXIII. *Blandinianum & Longolianum* Velatnduro M. P. XXII. *Neapolitanum* Velatudero M. P. XXII. SVR.

VELATVDVRO.] Vaticanus *Velatudaro*, quam ego mansionem alibi invenire non memini. Est in Tabulis Vesontionem inter & Epamantadurum *Veleret*; quod nostrumne sit, finire non ausim. WESS.

EPAMANTADVRVM M. P. XII.] *Haec mansio in Regio pro* Gramati *mansione praefertur, quae in eo deest exemplari: legitur enim* Epamantaduru M. P. XII. *& in reliquis deest exemplaribus: & cum utramque adponere oporteat, hanc miniaceis litteris signavimus: neque enim de nihilo videtur, in optimo exemplari fuisse adpositam, & reliqua* Gramato M. P. XVIIII. *summo consensu interjicere. Infra in reliquis exemplaribus* Epamanduoduri *fit in hoc Itinerario mentio, ut supra monuimus, totidemque milliaria ab eo* Vesontionem, *atque hoc itinere adplicantur.* SVR.

EPAMANTADVRVM.] Abest a nostris libris; rectum tamen, licet paullo mendosius scriptum, aliud iter & Tabula monstrant: huic *Epomanduo*, quod ex *Epamanduoduro*, ut infra legitur, contractum videtur, durant nominis pristini obscura vestigia in *Manduere*, uti bene Guil. Catellus L. II. Hist. Langued. C. 10. observavit. WESS.

GRAMATO.] Tabula inter Largam & superiorem mansionem intervallum M. P. XVI. interjicit; quod si verum fuerit, oportet *Gramatum* hinc expellatur; tantoque magis, quoniam optimus manuscriptorum id ignorat, & locorum intercapedo Epamanduodurum inter & Largam Gramatum cum M. P. XVIIII. capere non potest. WESS.

LARGAM M. P. XXV.] *In Regio* Larga M. P. XXIIIII *& in reliquis* Larga M. P. XXV. SVR.

LARGA.] In Tabula Peutingerana, sicuti diximus, inest. *Larg* in Ferretensis Comitatus agro nominis vestigia servat. WESS.

VRVNCIM M. P. XVIII.] *Regium* Virincis M. P. XXV. *Blandinianum* Vtirencis M. P. XVIII. *Neapolitanum* Vtirentis M. P. XVIII. *& Longolianum* Vtirensis M. P. XVIII. *Supra pagina* CCLII. *hujus mansionis fit mentio: cujus certiora vestigia retinentur in exemplari Regio.* SVR.

MONTE BRISIACO. M. P. XXIIII.
HELVETO. M. P. XXV.
ARGENTORATO. M. P. XXX.

ITER A MEDIOLANO PER ALPES PENNINAS MAGONTIACVM. M. P. CCCCXIX. Sic.
NOVARIA. M. P. XXXIII.
VERCELLAS. M. P. XVI.
EPO-

MONTE BRISIACO.] Vel *Monte Blusiace*, ut supra in itineribus è Pannoniis in Gallias. SIML.

MONTEM BRISIACVM M. P. XXIIII.] *Regium itidem sua in hac mansione observat vestigia: nam* Monte Obrisiaco M. P. XV. *legitur. In reliquis* Monte Blusiaco M. P. XXIIII. *Supra ab* Vrunci *ad montem* Brisiacum M. P. XXII. *adsignantur.* SVR.

MONTE BRISIACO.] *Brusiaco* Vaticanus, ceteri longe mendosius *Blusiace* legunt. De eo & *Helveto* ante p. 252. observata videantur. WESS.

ELCEBVM M. P. XXV.] *In Regio* Elveto M. P. XXV: *& in reliquis* Helveto M. P. XX. *Supra à* Monte Brisiaco *ad* Elcebum M. P. XXVIII. *constituuntur.* SVR.

ARGENTORATVM M. P. XXX.] *In Regio* M. P. XX. *& in reliquis* M. P. XXX. *Supra* Helveto Argentoratum XXVIIII. M. P. *adsignantur.* SVR.

PER ALPES PENNINAS] *In Regio*, Penianas: *& in reliquis* Apenninas: *& quare* Penninas *scribendum arbitremur*, *statim explicabimus.* SVR.

M. P. CCCCXVIIII.] *In Regio* M. CCCCXVI. *& in reliquis* M. P. CCCCXVIIII. SVR.

ALPES PENNINAS.] Dedit ita Basileae Simlerus, habetque adstipulatores MSS. Nostri *Penninas* præter Cusani schedas, quibus *Apenninae* insunt, amplectuntur: dubites tamen, an aliud voluerint, quandoquidem *Alpes tiu* vel *tid* præmittunt & in *Apennino* mox acquiescunt. De Peninis Alpibus plura Simlerus Comment. de Alpibus p. 96. WESS.

SVMMVM PENNINVM M. P.] *In Regio* Summo Penino M. P. XXV: *&* Summo Apennino M. P. XXV. *in Blandiniano & Longoliano*, *nam in Neapolitano hac deest mansio: quorum exemplarium vestigiis apparet*, Penninas *in eo scriptum* Alpes, *non* Poeninas *quemadmodum scribendum esset; si eorum auctorum opinioni accedatur, qui eas* Alpes, *Annibale transcensas*, Poeninas *arbitrantur fuisse cognominatas. Livius libro xxi. C.* 38. Miror, *inquit*, ambigi, quanam Annibal Alpes transierit & vulgo credere Pennino, atque inde nomen & jugo Alpium inditum, transgressum. *Et paulo post.* Neque hercule montibus his ab transitu Poenorum ullo Veragri, incolæ jugi ejus, norunt nomen inditum, sed ab eo, quem in summo sacratum vertice Penninum montani adpellant. *Vt maxime verisimile videatur hujus Itinerarii auctorem* Veragrorum *incolarum opinioni adsentiri*, *& non Plinii, aut aliorum auctorum, qui vulgari sunt adsensi: quando in hoc Itinerario summi ejus jugi, quem* Penninum *vocatum in vertice sacravere, mansio conlocata videtur. Plinius alterius opinionis adsertor*, Juxta geminas, *inquit lib.* 3. *C.* 17., Alpium fauces, (*de Salassorum Augusta Pratoria ab eo fit mentio*) Grajas, atque Poeninas. His Poenos, Grajis Herculem transisse memorant. *Polybius per* Taurinos *Annibalem transisse perhibet, cui Livius adsentiri videtur. Ammianus libro xv. C.* 11. Quæ Annibal doctus à perfugis, ut erat expeditæ mentis, & callidæ, Taurinis ducentibus accolis, per Tricastinos, & oram Vocontiorum extremam ad saltus Tricorios venit. *Hac juga intellexisse Caesarem adparet L.* 3. *B. G. C.* 1., *cum perhibet se Servium Galbam cum leg. xii. & parte equitatus in* Nantuates Veragros & Sedunos *misisse*, *qui finibus Allobrogum, & lacu Lemano & flumine Rhodano ad* summas Alpes *pertinebant. Antoninus enim diverse itinere* Alpium *nempe Maritimarum*, summæ Alpis *meminit: quemadmodum ter etiam ab eo conscribitur in transitu* Pyrenaei, *tribus itineribus longo distantibus*, summum Pyrenaeum *nuncupando. Tacitus itinera hac* Cottiarum Penninarum *&* Grajarum Alpium

EPOREDIA.	M. P. XXXIII.
VITRICIO.	M. P. XXI.
AVGVSTA PRAETORIA.	M. P. XXV.
SVMMO PENINO.	M. P. XXV.
OCTODVRO.	M. P. XXV.
TARNAIAS.	M. P. XII.
PENNE LOCOS.	M. P. XIII.
	VIBIS-

Alpium *aptè distinxit: libro enim* I. *Histor.* C. 61. Ingens, *inquit*, viribus, opibusque Vitellius, duos duces, duo itinera bello destinavit. Fabius Valens allicere, vel si abnuerent, vastare Gallias, & Cottianis Alpibus Italiam irrumpere; Caecina propiore transitu Penninis jugis digredi jussus. *Et paullo post C.* 70., In Alpe Graja ipse paululum cunctatus, num Rhaeticis jugis in Noricum flecteret, sed reputans Noricos in certa victoriæ præmia casuros, Pennino itinere subsignanum militem, & grave Legionum agmen hibernis adhuc nivibus traduxit. SVR.

SVMMO PENINO.] Abest a Cusani MS., ceteri *Apenino*. Rectum & justum est, quod secuti sumus: nec discrepat multum Tabulæ *summo Pennino*. Dicta mansio in summo monte est a Deo *Penino*, cujus Livius & vetus hæc inscriptio apud Gudium p. LIV. 6. meminit:

LVCIVS LVCILLVS
DEO PENINO
OPTIMO
MAXIMO
DONVM DEDIT.

Nunc *montem S. Bernhardi majorem* vocant, quo de non protrita Jo. Jac. Scheuchzerus in Hist. Helv. Nat. part. I. p. 200. conduxit. WESS.

OCTODVRO.] Vel *Octodoro. Martinach in Wallis.* SIML.

OCTODVRVM M. P. XXV.] *In Regio* Octoduro M. P. XXV. *In Blandiniano & Longoliano* Octodoro M. P. XXV: *& in Neapolitano* Octudero M. P. XXV. *Caesar initio libri iii. belli Gallici, de Servio Galba, qui Inalpinos domuit, agens*, Constituit, *inquit*, cohortes duas in Nantuatibus conlocare, & ipse, cum reliquis ejus legionis cohortibus, in vico Veragrorum, qui appellatur Octodurus (*ita in pervetusto exemplari Commentariorum legitur*) hiemare: qui vicus positus in valle non magna adjecta planicie, altissimis montibus undique continetur. *Plinius lib.* 3. *c.* 20. *de Inalpinis*, sunt praeterea Latio donati incolæ, ut Octodurenses. SVR.

OCTODVRO.] In Actis S. Mauricii, quæ XI. Febr. magni operis ab Antwerpiensibus vulgata sunt, *Octodorensi oppidum*, in Passione vero Agaunensium apud Ruinartum Actor. Sincer. p. 275. *Octodorum* vocatur. *Martinach* esse nemo addubitat. WESS.

TARNADAS.] *Mauritzen in Wallis:* nominatur etiam *Agaunum*. SIML.

TARNADAS M. P. XII.] *In Regio* Tarnajas M. P. XII. *& in reliquis* Tarnadas M. P. XII. SVR.

TARNAIAS.] *Agaunum* sive *S. Mauritii* oppidum est: ejus enim Acta *Agaunum XII. M. P. spatio ab Octodoro* disjungunt. Situs ab Eucherio in Martyr. Agaunens. Histor. C. 3. ita signatur: *Acaunus LX. ferme millibus a Genavensi urbe abest; XIV. vero M. P. distat a capite Lemani lacus, quem influit Rhodanus.* Id mirabere, *Agaunum* sive *Acaunum* a Christianis scriptoribus vocitari, nulla prioris cognominis mentione facta: addi præterea vocem esse Celticae originis. Ergone gemino fuit nomine? Greg. Turonensis, qui primus Martyrum Agaunensium L. I. Glor. Mart. C. 75. commeminit, nec longissime ab tempore scriptæ Tabulæ, in qua *Tarnaias* cum iisdem M. P., remotus fuit, *Agaunum* tantum habet. Unde probabilius videbitur, *Agauni* titulum recentioris esse ævi, mansioni cum maxime impositum, ubi ea valuere, quæ de Thebaea legione, a Maximiano Herculeo post plures decimationes contrucidata, vulgo rumor differebat. WESS.

PENNE LOCVS.] Forte *Neuenstad* ad lacum Lemanum. SIML.

PENNE LOCOS M. P. XIII.] *Legitur in Regio*

VIBISCO. M. P. VIIII.
BROMAGO. M. P. IX.
MINNODVNVM. M. P. VI.
AVENTICVM HELVETIORVM. M. P. XIII.

PE-

Regis & in Blandiniano, & Neapol. Penne locus M. P. XIII. *In Longol.* Penne locus M. P. XII, & XIII. *corrigitur.* SVR.

PENNE LOCOS.] Tabula *Penno lucos*; at Cusani MS. *Penne locos*, quicum pæne consentit Ravennatis *Penno locus*. Forte tamen verior est Tabulæ scriptura; ut a *luco*, Deo Penino sacrato, mansio hæc ad pedem Alpium Peninarum cognomen duxerit. De situ nulla lis Simlerum inter & Guillimannum est L. I. Rer. Helv. C. 3. WESS.

BIBISCVM.] *Vivis*, oppidum ad lacum Lemanum. SIML.

BIBISCO.] Ità MSS.; Tabula proxime ad hodiernum nomen *Viviſco*. WESS.

BRAMAGVM.] Vel *Bromagum*. *Romont.* WESS.

BROMAGVM M. P. VIIII.] *In Regio* Vromago M. P. VIIII. *Blandiniano* Boromago M. P. VIIII. & *in Neapolitano* Bramago M. P. VIIII. *Longolianum Blandiniani lectionem præfert. Mihi hæc mansio diversa videtur à* Brencomago, *cujus supra in hoc Itinerario fit mentio, cujus in* Tribocis *Ptolemaeus meminit.* SVR.

BROMAGO.] *Broniago* Vaticanus, quod ex *Bromago*, sicuti Cusani liber edit, originem accepit. Quo situ fuerit, non convenit. Guillimannus in vico *Bromasim* proxime oppidum *Rue* reliquias veteris nominis invenit: Ph. Cluverius L. II. Germ. Ant. C. 4. in *Bro* ad lacum cognominem: ego Guillimanno accessero. WESS.

MINIDVNVM.] *Milden.* SIML.

MINNIDVNVM M. P. VI.] *In Regio* Minnodunum M. P. XII. *In Blandiniano* Minnidunum M. P. XII. *Neapolis.* Mimiodunum M. P. VI. & *Longol.* Mini Dunum M. P. VI. SVR.

MINNODVNVM.] Hoc placuit: nam præter Regium Vaticanus & Cusani codex ita malunt; nec Tabulæ *Minodum* aliud desiderat. M. P. VI., quæ & Tabula addit, Ph. Cluverius in XIV. M. commutat: atque ita fieri oportebit, si *Bromagus* sit *Bro*. nobis tali augmento non opus est. WESS.

AVENTICVLVM.] Vel *Aventicum. Wifflisburg.* SIML.

AVENTICVM HELVETIORVM M. P. XIII.] *In Regio* Adenticulum Elvetiorum M. P. XIIII. & *in Blandiniano & Longoliano* Aventiculum helvetiorum M. P. XIII. *In Neapolitano* Aventiculum M. P. XIII. *dictione* Helvetiorum *relicta. Mihi dubium non est* Aventicum *legendum esse, oppidum, quod Ptolemaeus sub* Helvetiis, *in* Sequanis *conlocat, & Ἀυάντικον legitur: nam etsi in Sequanis à Ptolemaeo constituatur, id satis indicat* Helvetios Sequanorum *jurisdictioni contribui. Tacitus certe libro I. Hist. C. 68. agens de Helvetiis à Cæcina Vitellioque devictis,* Multa, *inquit*, hominum millia cæsa, multa sub corona venundata. Cumque direptis omnibus Aventicum, gentis caput, justo agmine peteretur, missi qui dederent civitatem. *Ammianus L. 5. C. 11.* Alpes Grajae & Poeninae, exceptis obscurioribus, habent & Aventicum desertam quidem civitatem, sed non ignobilem quoque demonstrant. SVR.

AVENTICVM.] Excerpta MSS. *Aventiculum Helvetiorum*; Tabula *Aventicum Heletiorum.* Vulgatum probum esse præter Tacitum vetus lapis Guillimanni L. I. Rer. Helvet. C. 9. ostendit; *COLONIA* quippe in eo *PIA FLAVIA CONSTANS EMERITA AVENTICVM HELVETIORVM* dicitur. De situ plerique omnes consentiunt, durantque haud obscura veteris cognominis indicia in *Avanches*, pro quo Germani, quod Wivilo Comes urbem ex parietinis excitaverit, *Wifflisburg* usurpant: quæ cum confessa sint, tamen viro cuidam docto contra ea venire libuit, & Aventicum Helvetiorum in *Elutiorum* convertere atque ex Helvetiis in *liberum*, quem vocant, *Comitatum* oppidumque *Antro* transportare, in singulari Dissert., quæ Amstelodami hoc seculo provulgata fuit: inibi fuisse ait auri metalla: ab illis *Aventicum Elutiorum* appellari. Hic vero non injuria quæsiveris, ubinam Aventicum *Elutiorum* dicatur? Vetustissimi Taciti & Itinerariorum codices cum literatis lapidibus *Helvetiis* contribuunt,

PETINESCA. M. P. XIII.
SALODVRO. M. P. X.
AVGVSTA RAVRACVM. M. P. XXII.
CAM-

buunt, uti vides. Non ignoramus, varie in corruptissima Provinciarum Notitia scribi; nec quicquam tamen Helvetiis obsunt meliores notæ MSS., ut Vaticanus, quem Em. Schelstrate expressit, & alius, qui a Sirmondo fuit tritus: uterque enim in Maxima Sequanorum *Civitas Elvitiorum Aventicus*. Et qui tandem illi *Elutii?* an, quia Plinius L. XXXIV. C. 16. in aurariis metallis *elutia* memorat, continuo gentis inde nomen formabitur? saltem *elutia* dubiæ admodum scripturæ & ab Harduino confixa firmasset, ut ne *Elutii*, ejusdem agnati, funditus interireot. Quanta porro confidentia est, urbem ab omnibus Helvetiae genti adscriptam ex levi conjectura in Burgundiæ veteris agros transferre? Plura si caperent notarum angustiæ, dandus etiam locus foret Harduino, Ammiani *Aventicum* in Alpes traoscribenti, Emend. xxxi. ad Plinianum L. III.; quod sane ex lacera ejus oratione, quam Salmasius Epist. 6. ad Puteanum instaurare adoitiur, haud commode fiet. Verum omnia hæc cum cura, ut conjicio, Wildius excussit in Apolog. pro Aventico, quam frustra quæsitam videre mihi non contigit; nec sperneoda est opera, qua Aventico vindicias paravit eruditus auctor Dissert. Historicarum anno vi. vertentis sæculi Parisiis in publicum emissarum. Wess.

PETINESCA.] Vel *Pramestica* vel *Pirenestica*. *Buron*. Siml.

PENESTICAM M. P. xiii.] *Hac mansio in Regio deest exemplari. In Blandiniano legitur* Penestica M. P. XXII. *& in Neapolitano* Petinesta M. P. XIII. *Longol. prafert* Prenestica M. P. XIII. *&* Petinesca *corrigitur. Sed Blandinianum exemplar mihi Regii instar erit; ea est ejus vetustas, & scriptionis integritas.* Sur.

PETINESCA.] Hoc ceteris præoptavimus; nam & Tabula *Petenisca XIV. M. P.* ab Aventico. Guillimannus adstipulatur Simlero in *Bureu* intervallum incidere. Ph. Cluverio *Biel* ad ripam Urbae nunc esse, Mensoni Altingio *Aarberg* placet. Adeo in his consentire difficile est. Wess.

SALOTVRVM.] Vel *Salodurum*. *Solothurn*. Siml.

SALODVRVM M. P. x.] *Habet Regium exemplar: & in reliquis* Saloturum M. P. X. *legitur. Ad flumen* Arulam *in* Helvetiis *notum oppidum.* Sur.

SALODVRVM.] *Soloturum* MS. Parisinus. *In civitate Solodoro* legitur in Hagiologio, quod Labbeus tom. II. Bibl. Novæ inseruit, prid. Kal. Octob.; *juxta Ararium flumen, non longe a castro Solodoro* Notkerus Martyrol. Kal. Septembris. Rectius Eucherius in Histor. Agaunensium C. 6. *Salodorum castrum est supra Arulam flumen, neque longe a Rheno positum.* Wess.

AVGVSTA RAVR.] *Augst*. Siml.

AVGVSTAM RAVRACVM M. P. xxii.] *Regium, & Blandinianum* Rauracum: *at vetusta inscriptio, cujus statim fit mentio, oppidum ipsum* Rauricam *vocat, si recte id nomen descriptum est: Haud procul à* Basilea *ejus ruina visuntur. Plinius, nec quisquam ex vetustioribus, quod sciam*, Augustae *cognomen tribuit*, Inde, *inquit Lib. 4. C. 12.*, Ostia Istri. Ortus hic in Germaniæ jugis montis Abnobæ, ex adverso Raurici Galliæ oppidi, multis ultra Alpes milibus. *Et postea* coloniam Rauricam *vocat, deductam nempe à L. Munatio Planco, ut vetus inscriptio, quam Cajetae visam perhibent, docet. Hac verba legi in ejus fine feruntur:* COLONIAS DEDVXIT LVGDVNVM ET RAVRICAM. *Ptolemaeus* Augustae *tribuit cognomentum, quem Antonini Pii imperium consecutum fuisse credimus. Ammiano tanto atate posterior*, Rauracum *vocat id oppidum; libro enim xiiii. C. 10. ait*, Vbi prope Rauracum ventum est, ad supercilia fluminis Rheni, resisteote multitudine Alemana, pontem suspendere navium compage Romani vi nimia nitebantur. *In vetustis Commentariorum Caesaris exemplaribus* Rauracum *oppidum &* Rauraci *populi vocantur L. I. B. Gal. C. 5. & in Plinianis* Rauricum *oppidum &* Raureci *pop. legitur. Ptolemaeo* Ῥαυρακῶν Ἀυγοῦστα. Sur.

AVGVSTA.] *Rauracum* loco Rauracorum omnes MSS., quorum unus etiam *Austa*. *COL. AVGVSTA RAVRACOR.* ex Tiberii numo in Thesauro suo Goltzius habet. Vide quæ ad p. 252. adscripta sunt. Wess.

CAMBETE.] Vel *Caribete*. *Kempt*. Siml.

CAMBETE.	M. P. XII.
STABVLIS.	M. P. VI.
ARGENTOVARIA.	M. P. XVIII.
HELVETO.	M. P. VI.
ARGENTORATO.	M. P. XII.
SALETIONE.	M. P. VII.

TA-

CAMBETEM M. P. XII.] *Regium exemplar* Cambedeme M. P. XII. *Blandinianum* Cambete M. P. XII. *Neapolitanum* Caribete M. P. XII. *Longelianum Blandiniani lectionem præfert, & Caribete corrigitur. Nunc pagum esse ad* Rhenum *pertinentem* Caempis *nomine, ferunt.* Sur.

CAMBETE.] Sic Vaticanus, *Caribete* alii; etiam is, quem Seculo IX. scriptum Jo. Georg. Ekhardus Differt. de Apolline Granno C. 13. a se versatum tradit. Natum *Caribete* ex vulgato, quod Tabula firmat, videtur. *Kembs* esse passim agnoscitur. Soli docto viro, quem excitavi, aliud incidit: quippe *Caribete* sive *Cariabete* a *Cambete* distinguit: hoc illi *Kembs* est, illud vicus *Gearfpitsen* ad silvæ initium, quæ *die Hart* audit. Credo si attendisset ad Tabulæ atque Itinerarii consensum, illi conjecturæ vale fuisse dicturum. Wess.

STABVLIS.] Alii hæc *Stabula* præterierunt: in Ravennate quidem L. IV. C. 16. *Stafulen* legitur, quod tamen ordo, quo collocatur, hinc removet; neque Ph. Cluverio L. II. Germ. Ant. C. 8. se approbare potuerunt, *Saltibus* in *Stabulorum* locum substituenti: fuisse enim in magno *saltu*, qui Basileam inter & Colmariam vulgari vocabulo *die Hart* appellatur: sed ea ratio, ut mollissime dicam, infirma est; fuerit enim in eo *saltu*, propetereane mansionis titulus erit refingendus? adeone *stabulorum* in viis militaribus ignoratus est usus? quorum fabricis ad publicam peregre abeuntium commoditatem Imp Valentinianus & Valens Leg. 16. & 17. Cod. Th de Oper. Publ. consuluerunt. Et si de jumentorum *stabulis*, quibus in vehiculatione utebantur, intelligere nolis, insolensne in viis est diversorium, quod *stabulum* Hieronymus Lucae X, 34. appellat, & ante eum plures: inde Optatus Milevitanus L. VI. Schism. Donat. C. 4. Paullum Apost. *stabularium*, respiciens ad Lucae verba; inde Ambrosius Orat. de Obitu Theod. Helenam, Constantini matrem, *stabulariam* ter quaterque, quod in *stabulo* aut nata fuisset, aut ejus curam egisset, appellat. Vide plura a viris doctis Petronio Sat. C. 6. apposita. *Stabulorum* vestigia Cl. Ekhardus invenisse sibi in *Staffelsfelden* visus est. Wess.

ARGANTONARIA.] Vel *Argentuaria. Colmar.* Siml.

ARGENTOVARIAM M. P. XVIII.] *In Regio, & Neapolitano* Argentovaria M. P. XVIII. *Blandinianum* Argantovaria M. P. XVIII. *Longolianum Blandiniani præfert lectionem. In Ptolemaei libris, in* Tribocis Ἀργεντουάρια. *Ad vicum redactum id oppidum ferunt in* Germania *prima.* Sur.

ARGENTOVARIA.] *Argenteraria* codex Parisinus; reliqui cum Tabula vulgatum malunt. Hieronymo in Chron. *Argentuaria*, Ammiano L. XXXI. C. 10. *Argentaria*. Celebre urbis est nomen ex prælio, quo circa eam Alemannos Imp. Gratianus contudit. Lis autem de situ & hodierno nomine est, his *Colmariam*, illis *Horburg* esse pugnantibus. Jo. Georg. Ekhardus nominis vestigia in *Ober-Herken* & *Nieder-Herken* durare censet. Ut ut est, peccat Ravennas L. IV. C. 26., cum *Argentariam* nunc *Stratisburgum* dici tradit, & ante eum Nithardus L. III. p. 471. Edit. Pith. Wess.

ELCEBVM M. P. VI.] *In Regio* Elbeium M. P. XVI. *In Blandiniano, & Longoliano* Helvetum M. P. VI. *nam in Neap. deest hac mansio.* Sur.

HELVETVM.] Sequor MSS.; quorum aliqui, ut Ekhardi & Cusani, mansionem silentio prætervecti sunt: abest quoque ab editione Simleriana. Wess.

SALETIONE.] Vel *Salisso. Seltz.* Siml.

SALETIONEM M. P. VII.] *In Regio* Salentione M. P. XIII. *& in Blandiniano, & Longoliano* Saletione M. P. VII. *Neapolitano* Salitione M. P. VII. *In Notitia Provinciarum sub Maguntiacensi duce, Præfectus militum Pacensium* Saletione: *nomen* Salts *retinet, ad Rhenum, infra Argentoratum.* Sur.

SA-

TABERNIS.	M. P. XIII.
NOVIOMAGO.	M. P. XI.
BORBITOMAGO.	M. P. XIIII.
BAVCONICA.	M. P. XIII.
MAGVNTIACO.	M. P. XI.

A ME-

SALETIONE.] *Castrum, quod dicitur, Sels* Reginoni An. IↃCCLXXXVIII., estque adeo de situ, egregie a Frehero L. II. Orig. Palat. C. 16. constituto, nulla controversia: secus in M. P. est, quorum XIII. Regii codicis vulgatis quidem auctiora sunt, nec explent tamen intervallum, quod Argentoratum & Saletionem distinguit. Tabulæ XXV. M. P. a vero proxime absunt. Vid. Ph. Cluverium L. II. G. A. C. 12. WESS.

TABERNAS M. P. XII.] *Hac mansio deest in Regio exemplari: & in reliquis* Tabernis M. P. XIII. *legitur. Has* Tres Tabernas *esse, quarum Ammianus in rebus à Juliano gestis libris XVI, & XVII. meminerit, supra admonuimus.* SUR.

TABERNIS.] A Vaticano M. P. X., XI. M. P. a Tabula adduntur. Sunt hæ Rhenanae *Tabernae*, quarum in Notit. Imp. Occid. sub Duce Mogontiacensi memoria est: nam Marcellini *Tabernas* in Alsaticas competere, alias monuimus. WESS.

BORBITOMAGVM M. P. XIIII.] *In Regio* Borbitomago M. P. XIIII. *In Blandiniano* Bornittomago M. P. XIIII. *In Neapolitano* Bornuto mago M. P. XIIII. *& Longoliano* Bormitago M. P. XIIII. *Recte tamen in Regio præferri, Ptolemaei libri docent: legitur enim in Vangionibus* Βοϱβητόμαγος. SUR.

BORBITOMAGO.] Excerpta MSS. cum Ekhardiano *Bormitomago*, Tabula *Borgetomagi* XIII. M. a Noviomago. Caput erat Vangionum; evenitque illi, quod senescente Imperio & Latinitate pluribus aliis, ut gentili nomine insigniretur: hinc *Vangiones* in Ammiano, Notit. Imp. Occid. & pluribus aliis urbis titulum & nomen præferunt. Ex *Borbitomago* tamen sive *Bormitomago* formata est *Bormatia*, ut in Vita Ruperti Episcopi C. 1., & *Wormatia*. Marq. Freherum L. II. O. P. C. 13. adi. WESS.

BAVCONICAM M. P. XIII.] *In Regio* Bauconica M. P. XIII. *& in reliquis* Bouconia M. P. XIII. SUR.

BAVCONICA.] *Bonconia* Tabula, sed *Bouconia* nostri & Cl. Ekhardi MSS., quod ex *Bonconia* originem accepisse videtur. Fuisse Ph. Cluverius ait, ubi *Oppenheiminum* locum occupavit, M. Altingius, ubi *Alsheim*; quod posterius si verum fuerit, fœdata mendo M. P. erunt. WESS.

MAGONTIACVM M. P. XI.] *In Regio* Maguntiaco M. P. XIII. *& in reliquis* Mogontiacum M. P. XI. *Ptolemaeo in inferiori* Germania *post* Agrippinensem, Bonnam, *&* Legionem Trajanam, *Μοχοντιακόν. Ammianus* primam Germaniam *vocat. Nam libro XV. C. 11.* Dein, *inquit*, prima Germania, ubi præter alia municipia Moguntiacus est, & Vangiones, & Nemetes, & Argentoratus, barbaricis cladibus nota. SUR.

MAGVNTIACO.] Urbis nobilissimæ nomen varie admodum effertur: Parisinus *Mogunsiaco*, Vaticanus *Mocontiacum*, *Mogontiaco* Not. Imp. Occid., Tacitus & Hieronymus *Magontiacum*, *Magontia* Notit. Provin.: nec minor de vocis origine dissensio intercedit, qua de Serarius L. I. Rer. Mogunt. C. 4. Ego cum illis facerem, qui a flumine, cui urbs quodammodo assidet, repetunt; si *Moenum* antiquissima ætate *Mogum* fuisse appellatum liqueret: est quidem in eleganti dissertatione a J. G. Ekhardo ad *Mogum* sive *Mogonum* veteribus Romanis pariter ac Germanis restituendum allatus lapis, ita inscriptus:

APOLLINI GRAN
MO. MOGOVNO
Q. LICINIVS. TRIO
D. S. D.

qui tamen, cum in dubio sit, qui genus, unde domo Q. Licinius fuerit, non videtur rem conficere: adde, aliis provinciis simili cognomine deos in honore fuisse; vix certe dubitem, ejusdem generis hunc lapidis Cambdeniani pronuntiare:

A MEDIOLANO PER ALPES COTTIAS VIENNAM. M. P. CCCCIX.

INDE DVROCORTORO.	M. P. CCCXXX.
QVAE FIVNT LEVGAE.	CCXX.
INDE GESSORIACO.	M. P. CLXXIIII. Sic.
QVAE FIVNT LEVGAE.	CXVI.
TICINVM.	M. P. XXII.
LAVMELLO.	M. P. XXII.
RIGOMAGO.	M. P. XXXVI.
QVADRATIS.	M. P. XVI.
TAVRINIS.	M. P. XXI.
AD FINES.	M. P. XVI.

SE-

D E O
MOVNO CAD
INVENTVS DO
V. S.

neque alium putavero *DEVM MOGONT. CAD.* in Britan. Roman. L. II. C. 3. p. 235. aut *DEVM MOGONT. VITAE REST.*, quem Gordonus in Itiner. Septentrion. p. 98. expressit. Jam cum *Cadeni* ex Britannis fuerint, eorumque numen *MOGON* & *MOVNVS*, me quidem judice, Apollo *MOGOVNVS* Mogi in Germania fluminis nomen nihil juvabit. Liceat ergo de Maguntiaci vera originatione ampliare. WESS.

INDE DVROCORTORVM &c.] *In Regio* Inde Durocontoro CCCXXX. que fiunt Leg. CCXX. *In Blandiniano*, Inde Duro cortoro M. P. CCCXXXII. quæ fiunt Leugas CCXXI. *Neapolit.* Induro Cortoro M. P. CCCXXXII. quæ fiunt Leg M. P. CCXXI. *Longolianum* Inde Durocor dorum M. P. CCCXXXII. quæ fiunt Leugæ CCXXI. *Quorum si scripturam conferas, satis manifesto elicies ex nota* Legionum, Leugas *vertisse librariorum inscitiam, & ex singulis itineribus bina concinnasse: de* Durocortoro, *ita enim scribendum arbitramur, suo loco explicabitur.* SVR.

INDE DVROCORTORO.] H. Surita solito sibi errore, quo ex *Leugis*, quibus in Gallia locorum spatia fuisse mensos ad pag. 251. ostensum est, *Legiones* conscripsit, tenetur. *Leugas* plerique omnes libri probant, tantummodo in earum numero dissidentes. Flodoardus L. I. Hist. Rhemens. C. I. sic exscripsit: *Inde Durocortorum M. P. CCCXXXIII., qua fiunt Leugas CCXXI.* MS. Thuaneus, quem N. Bergerius L. III. V. M. C. 26. consuluit, *inde Durocortoro M. P. CCCXXXIII., qua fiunt Leugas CCXXXI.* Vaticanus, *M. P. CCCXXXIII., qua fiunt Leugae CCXVI.* Parisinus, *inde Durocortoro* M. P. CCCXVI., *qua fiunt Leugae CCXVI.* In tanto dissidio Regium codicem, cujus Leugæ summam M. P. rotundant, sequimur. WESS.

INDE GESSORIACVM &c.] *In Regio* Gessoriaco M. P. CXXIIII. que fiunt Leg. CXX. *Bland.* Inde Gessoriaco M. P. CLXXIIII. quæ fiunt leugas CXVI. Sic. *Neapolitanum* Inde Sosoriaco M. P. CLXXIIIII que fiunt Leg. CXVI. Sic. *& in Longoliano*, Inde Gesoriaco M. P. CLXXIIII. quæ fiunt Leugae CXVI. Sic. *simili errore, atque in proximi itineris titulo.* SVR.

INDE GESSORIACO.] Codex Thuaneus & alii Longoliano assentiuntur; nec nobis, siquidem Leugarum summa M. P. numerum peræquat, cum illis dissentire libuit. WESS.

TICINVM M. P. XXII.] *Bona pars hujus itineris supra explicatur, à* Mediolano *per Alpes Cottias,* Arelate *usque.* SVR.

TAVRINOS M. P. XXI.] *Manuscripta & Longolianum* Taurinis M. P. XXI. *praferunt: cum supra* Quadratis Taurinos M. P. XXIII. *adscripserint.* SVR.

AD FINES M. P. XVI.] *Eadem praferunt, cum supra* Taurinis ad Fines M. P. XVIII. *adjecerint.* SVR.

SEGVSIONEM M. P. XXIIII.] *Eadem praferunt exemplaria, cum supra à* Finibus Segusionem M. P. XXIIII. *apposuimus.* SVR.

SEGVSIONE.] In Parisiensi MS. & Basileense edito *Regusione* conspicitur. WESS.

BRI-

SEGVSIONE.	M. P. XXIIII.
AD MARTIS.	M. P. XVI.
BRIGANTIONE.	M. P. XVIIII.
RAME.	M. P. XVIII.
EBVRODVNO.	M. P. XVII.
CATVRIGAS.	M. P. XVI.
VAPINCO.	M. P. XII.
MONTE SELEVCO.	M. P. XXIIII.
LVCO.	M. P. XXVI.
DEA VOCONTIORVM.	M. P. XII.

AV-

BRIGANTIONEM M. P. XVIIII.] *Eadem edunt, & supra ex mansione* ad Martis Brigantionem M. P. XXVIII. *adduntur.* SUR.

RAME M. P. XVIII.] *Consensu exemplarium, quæ supra à* Brigantione Rame M. P. XVIIII. *proferunt. Hoc loco Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum* Roame *edunt, non* Rame, *uti supra & Regium* Rame *retinet.* SUR.

RAME.] Recte ita Vaticanus; ceteri cum Simleriana editione *Roame.* WESS.

EBVRODVNVM M. P. XVII.] M. P. XVII. *manuscripta edunt, & Longolianum, cum supra* Rame Eburodunum M. P. XVIIII. *pratulerint.* SUR.

EBVRODVNO.] Consenserunt in *Ebreduno* amplectendo vetusti libri, nec aliter Francofurdiense Caroli M. Capitul. An. ꟾↃCCXCIV. *De Tarentasia & Ebreduno sive Aquis legatio facta est ad sedem Apostolicam.* Vide alibi de urbe hac notata. WESS.

MONTE SELEVCO.] Hic addita sunt XXIII. M. P., sed X. redundare videntur; sicut & in proximo numero distantiae Luci a monte Seleuco. SIML.

MONTE SELEVCO.] Schedæ Cusani M. P. XXXIII., quæ Simlerus exprimi quoque jusserat. Celebri nomine mansio est ea clade, qua ab Imp. Constantio ad eam Magnentius fuit debellatus. Auctor Histor. Tripart. L. V. C. 10. *Sequentibus Constantii militibus circa Montem Seleucum facta congressione venit in Lugdunensem urbem.* Socrati & Sozomeno loci hujus nomen mendosissimum ostentantibus subsidio ad Sidonii Apollin. L. V. Ep. 6. Jac. Sirmondus venit idem Paschali Chron. restituendum est, quod p. 292. ἐν Μόντῳ Σελεύκῳ. & Theophanis Chronogr. p. 37., ubi *συμβάλλει τοῦ Σιλεύκῳ* non minore vitio quam negligentia editur; nam Vaticanus & Barberin. MS. ἐν Μόντῳ Σελεύκῳ perspicue legunt. Nunc *Monsaleon* vocare adsueverunt. WESS.

LVCVM M. P. XXVI.] *In Regio,* Luco M. P. XXVI: *& in reliquis* M. P. XXVI. *Plinius L. 3. Sect. 5.*, Vocontiorum civitatis fœderatæ duo capita, Vasio & Lucus Augusti. *Ptolemaeus* Vasionis *meminit, & non* Luci. *Inepte præterea, quisquis vertit,* Ὀυασιῶν, Vasiorum, *& non* Vasion, *ut oppidi sit nomen, non nationis.* SUR.

LVCO.] Tacitus L. I. Hist. C. 66. *Lucum, Vocontiorum municipium* vocat; durantque in nostram ætatem non obscura nominis vestigia. WESS.

DEAM VOCONTIORVM M. P. XII.] *Manuscripta, & Longolianum* Bocontiorum: *sed cum* V *scribimus ex libris Plinii, & Ptolemaei.* SUR.

DEA VOCONTIORVM.] *Dea Bocontorum* Vaticanus; Tabula *Ad Deam Bocontiorum* M. P. XII. a Luco; atque ita fere in vetusto epigrammate Sponii Miscellan. p. 164: CVRAT. AD. DEAM. AVG. VOC. Paullus Diaconus L. III. H. Long. C. 8. *urbem Diensem* appellat; *Zaban,* inquit, *per Diensem descendens urbem, usque Valentiam venit:* quia vero Gregorii Turonensis, rem eandem L. IV. C. 39. memorantis, veterrimi MSS. *per Virdunensem* legunt; inde Hadr. Valesio in Notit. Gal. suspicio incidit, duplici cognomine usam fuisse urbem, Gallico *Virduni*, Latino *Deae Vocontiorum:* quod mihi parum probabile accidit; cum enim simili nomine in Galliis alia sit, Gregorius hanc nota addita distinguere debuisset: adde, Paullum & alios Gregorii MSS. *Diensem* probare, præterea que Romualdum Salernitanum, licet mendose

AVGVSTA.	M. P. XXIII.
VALENTIA.	M. P. XXII.
VRSOLIS.	M. P. XXII.
VIENNA.	M. P. XXVI.
LVGDVNO.	M. P. XXIII.
	AVT

dose, *Dersen urbem* Chron. p. 116. scribere; ipsum denique Gregorium de Glor. Confess. C. 70. WESS.

AVGVSTAM M. P. XXIII.] *Regium, & Blandinianum* Augusta M. P. XXIII. *Neapolitanum* XXII. *Longelianum item* XXIII. *etsi* XXII. *corrigit. Hæc* Alba Augusta *Ptolemaeo videtur esse, quam juxta* Vocontios *statuit.* SVR.

AVGVSTA.] Tabula *Augustum* M. P. XIII. a Dea Vocontiorum. Videtur esse *Aouste* sive *Heste*, de qua ad Itin. Hieros. WESS.

VALENTIAM M. P. XXII.] *Plinius* Valentiam *Galliæ Narbonensis* Cavarum *agro, &* Viennam Allobrogum *attribuit. Ptolemaeus eam in* Segalannis *statuit. Ammianus libro* XV. C. II. In Narbonensi Elusa & Narbo, & Tolosa, & principatum urbium tenent: Viennensis civitatum exultat decore multarum: quibus potiores sunt Vienna ipsa, & Arelate, & Valentia: quibus Massilia jungitur. *In vulgatis enim Ammiani libris* clusa *corrupte legitur pro* Elusa: *cujus Claudianus mentionem fecit in Rufinum: & ab* Elusa, Elusates *Caesari in vetustis exemplaribus, non* Flustates, *qua dictione viri docti Galli usi sunt; nomine in vulgus usurpato. Plinio in Aquitania* Ausci, *&* Elusates *recensentur: nunc* Foxenses. SVR.

VALENTIA.] Ambrosius *Valentiam Gallorum* Ep. 27., ut ab ejusdem nominis aliis secerneret, appellat. Tabula & Itin. H. in M. P. fere consentiunt. WESS.

VRSOLIM M. P. XXII.] *Hæc mansio deest in exemplari Regio.* SVR.

VRSOLIS.] Vel *Ursoole*: ita Simlerus. Nostri vulgatum malunt. Valesius *Roussillon* in Delfinatu inter Valentiam & Viennam non longe a Rhodano esse decernit. WESS.

LVGDVNVM M. P. XXIII.] *Diversæ viæ consulares ab Italia* Lugdunum *ducebantur, uti ex Strabone L. 4. p. 208. perdiscimus; perhibet enim, ubi ex Italia supra conscenderis, viam in exteriorem Galliam, & ad Septentriones esse, & per* Salassos Lugdunum *ducere. Eam vero bipertite dirigi: & alteram prolixiorem, plaustro permeabilem, per* Centrones *porrigi; alteram vero rectam, & angustam, compendiariamque per* Penninum: Lugdunum *vero in medio, instar arcis situm esse, cum ibi omnium confluentes sint, & partibus omnibus propinquius accedat. Ob eam propterea causam Agrippam ex eo loco vias fuisse partitum; nam quæ per* Cemmenos *montes ducebantur, usque ad* Santones, *&* Aquitaniam *pertinuisse: alteram ad* Rhenum; *tertiam ad* Oceanum, *&* Bellovacos, *&* Ambianos: *quartam in agrum* Narbonensem, *litusque* Massiliense, *perduxisse.* SVR.

LVGDVNO.] *Tudunum* vitiosissime Vaticanus. De nobilissimæ urbis veriverbio magna lis est: posteriorem vocabuli partem veteribus Gallis montem notasse, non dubium est: Clitophon apud Plutarchum de Flumin. Δοῦνον τὸν ἐξέχοντα patrio gentis sermone significasse; clarius Annal. Bertin. An. IↃCCCXXXIX. *Dunos* Fristorum populo *aggeres arenarum*, mari oppositos obices, esse scribit. Sed hæc commodius alibi reddemus; vide interea Savaronem ad Sidon. L. I. Ep. 8. & P. Marca Dissert. de Primat. C. 109. WESS.

AVT PER COMPENDIVM &c. M. P. XV. LEG. X.] *Hæc mansio est unica in Regio; & in Blandiniano duæ facta, hoc pacto.* Aut per compendium M. P. XVI. Asa Paulini. M. P. XV. Lengas X. *In Neapolitano item, & Longoliano duæ exponuntur mansiones: sed pro ea voce* Leugas, Leg. *præferunt. Praterea* Assa *adscripsimus non* Asa, *cujus nominis nulla exponitur significatio. De* Assis *apud Ciceronem L. 3. ad Q. Fratrem Ep. 1.* In balneariis assa in alterum apodyterii angulum promovi. *Miniaceis vero literis* Compendii *numerum descripsimus, ne cum superiori in summa ratione geminetur: alterutrum enim ex illis itineribus proponitur suscipiendum, diverticulo* Lugdunum, *aut per* Compendium assa Paullini. SVR.

AVT PER COMPENDIVM.] Nostri codices Blandiniano adstipulantur, M. P. XVI. addentes,

AVT PER COMPENDIVM.	M. P. XVI.
ASA PAVLINI.	M. P. XV. LEVGAS X.
LVNNA.	M. P. XV. LEVGAS X.
MATISCONE.	M. P. XV. LEVGAS X.
TINVRTIVM.	M. P. XIX. LEVGAS XIIII.

CA-

dentes. Indicatur Vienna breviore via Lugdunum posse perveniri, ut apud Plinium L. V. C. 5. *compen lium via quatriduo deprehensum est*; & Ovidium Metam. III. 234.

Tardius exierant, sed per compendia montis
Anticipata via est. ——— ——

ac Statium Thebaid. II. 497.

——— —— *qua calle latenti*
Praecelerant, densaque legunt compendia silva.

Viennam autem XVI. M. P. Lugduno disjunctam fuisse Seneca de Morte Claudii testis erit: *Lugduni natus est; Marci municipem vides: quod tibi narro ad sextum decimum lapidem a Vienna natus est.* Wass.

ASA PAVLLINI.] *Asapauli* aut *Asapulini* scripti libri. *Assa* Ciceronis nihil adjuvant mansinaem; erant in balineis, ubi sudabant; unde Glossae veteres *Assa cella*, ἀποδυτήριον. *Asa* hæc *Paullini* deinceps *Ansa* fuit nuncupata; unde *Ansa villula* in Diplom. Caroli Crassi L. II. Miscel. p. 151. Balnzii, duratque hoc titulo non longe ab Arari & Lugduno: quare, si Latinæ originis sit vocabulum, videndum est, ecquid anxilii ex his Varronianis apud Macrobinm L. III. Satur. C. 2. adipisci possit: *Inde Varro L. V. Divinarum dicit* aras *primum* asas *dictas, quod esset necessarium a sacrificantibus eas teneri*; ansis *autem teneri solere vasa quis dubitet?* Hoc porro notandum venit, primæ post Lugdunum versus interiorem Galliam mansinni præter M. P. *Leugas* affigi: consueverant enim ab ea urbe *non millenis passibus, sed Leugis itinera metiri*, sicuti Ammianus L. XV. C. 11. tradidit; atque hinc in Peutingerana Tabula, *Lugduno caput Galliarum; usque hic Leugas.* Wess.

LVNNA.] Vel *Luna*. Forte *Clunia. Clugni.* Siml.

LVNNA.] Abest hæc cum sequenti a Vaticano. Tabula *Ludna M. P. XVI.* a Lugduno. Situm, quem Jos. Simlerus illi posuit, notum satis Cluniacum aversatur, ut bene Valesius in Notit., arbitratus ipse nunc Bellumjocnm *Beaujeu* videri. Alii, quos inter M. Altingius, in hodiernn *Lurcey* vel *Lurcy* quærunt. Wess.

MATISCONEM M. P. XV. Leg. X.] *Manuscripta & Longol.* Matiscone M. P. XV. Leg. X. *Caesar in fine Commentarii vii. C. 90. belli Gallici, Q. T. Ciceronem, & P. Sulpicium* Cabellinne & Matiscone *in Aeduis ad Ararim, rei frumentaria causa, conlocat.* Sur.

MATISCONE.] Francl, qui sub prima secundave regum suorum familia res gestas scriptis mandarunt, *Matisconsem urbem*, *Matasconse oppidum*, *castrum Matescanum*, aliisque mendnsioribus nominibus signaverunt: exempla vel trimodin admetiri pnssem, ni talia desiderantibus Valesius abunde fecisset satis. Hoc mnneo, Jos. Simlerum male Matisconem Tinurtio pnstposuisse. Wess.

TINVRTIVM M. P. XVIIII. Leg. XIII.] *In Regio* Leg. X. *In Blandiniano* Leg. XIII. & *in Neapol.* Leg. XIIII. *Longolianum* Leg. XIII. *prafert*, & XIIII. *corrigitur.* *Apud Spartianum in Severi vita C* 11. Multis, *inquit*, interim varie gestis in Gallia, primo apud Tinurtinm contra Albinum felicissime pugnavit Severus. Sur.

TINVRTIVM.] *Tenurcio* Tabula. *Castrum Ternocium* in Martyrum indice, cujus Hiernnymus auctor fertur, a. d. XVII. Kal. Octnb., pro quo Notkerus mendnsissime *in territorio Cabillonensi castro Nortio.* Gregorius Turnnensis L. I. Glnr. Martyr. C. 54. *Castrum Trinorciense, XL. a Cavillonensi, urbe milliario*, sed numeris alterum tantum & cnntra verum auctis, qnnd Valesius commnnefacere haud neglexit. Nunc *Tornus* ad Ararim, nullo dissidente; quare aut imperite versatus est in describendn prælio, qno Severus Albinum prostravit, ant, quod credere malim, mutilatus est Spartianus: *Primo apud Tinurtium felicissime pugnasse Severum* ait,

cum

CABILLONO.	M. P XXI. LEVGAS XIIII.
AVGVSTODVNVM.	M. P. XXXIII. LEVGAS XXII.
SIDOLOVCVM.	M. P. XXVII. LEVGAS XVIII.
ABALLONE.	M. P. XXIIII. LEVGAS XVI.

AV-

cum multa alia varie in Galliis fuissent gesta: innuit dein prope Rhodanum fuisse decertatum: unde magnus II. Casaubonus, *ex sequenti* Spartiani *narratione colligi posse a Rhodano propius quam Arari Tinurtium afuisse.* Cumque *primi* ad hoc oppidum prælii meminisset, nullius dein alterius mentionem injicit; quæ profecto scopæ dissolutæ sunt, & verum dissipantes; præsertim ubi ex Dione & Herodiano L. III. C. 7. decretoriam pugnam ad Lugdunum fuisse commissam noveris. Itaque scribere Spartianus debuit: *primo apud Tinurtium contra Albinum felicissime pugnavit Severus*; deinde apud Lugdunum. *Quum quidem ingens*, &c. qua ratione & cum locorum positura & rerum gestarum ordine ipsi bene conveniet. Mecum sentit Ill. P. de Marca Diss. de Primat. C. 110. WESS.

CABILVMNO.] Vel *Cabilonum. Chalon.* SIML.

CABILLONO.] Hoc placuit: nam *Cabillionem* Suritæ nemo hoc loco probaverit. Obsoleti libri *Gapilunno*, *Cabilumno*, *Gabilluno*, & paullo inferius *Cavillono* ac *Cavilluno* edunt: quod amplexi sumus, in Ambrosio est Epist. 27. *Jusseram eum deduci Cabillonum & vivum exuri*; & Sidonio L. IV. Ep. 25., ubi plura Savaro. Atque huc magna eorum pars, quæ supra p. 345. ad Cabellionem H. Surita conduxit, fuerat referenda. WESS.

AVGVSTODVNVM M. P. XXXIII. LEG. XXII.] *In Regio* Augustodunum M. P. XXXIIII. Leg. XX..... *Blandinianum*, & *Neapol.* M. P. XXXIII. Leg. XXII. *Longol.* M. P. XXXIII. Leg. XXII. & Legio XXXIII. *corrigitur. Pomponius Mela L.* 2. *C.* 3. *in* Aeduis *opulentissimam urbem recenset* Augustodunum. *Ptolemaeus in* Aeduis Galliae Lugdunensis Augustodunum & Cabellionem *collocat. Ammianus libro* 15. *C.* 11. Lugdunensem ornat & Cabellion, & Senones, & Bituriges, & mœnium Augustoduni magnitudo vetusta. *Et libro xvi. C.* 2. Comperit Augustoduni civitatis antiquæ muros spatiosi quidem ambitus, sed carie vetustatis invalidos, barbarorum impetu repentino insessos. SVR.

AVGVSTODVNO.] Quia *dunum* veteri Gallorum dialecto montem notabat, inde Florus Lugdunensis Epist. ad Moduinum hujus urbis præsulem,

Salve Sancte parens, Christi venerande sacerdos,
Augusti mentis pastor in arce potens.

& Herricus L. I. Vit. S. Germani C. 3.

Augustidunum domum concepta vocari,
Augusti montem transfert quod Celtica lingua.

Quoniam vero in Aeduis erat, hinc *civitas, qua olim Edua, nunc autem Augustidunus vocatur* in Vita S. Eligii C. 35., & *urbi Aedua* in vetustis Diplomat., cujusmodi Joan. Munier Part. II. Hist. Augustod p. 193. 122. plura habet. Ceterum Vaticanus *Leugas XII.* adnectit, non bene; estque in Parisiensi libro *Autunno*, voce ad sonum recentiorem deflexa. WESS.

SIDOLOVCVM M. P. XXVII. LEG. XVIII.] *In Regio* Leg XXX: *In Blandiniano*, & *Longoliano* Leg XVIII. *Neapolitanum* Leg. XXVIIII. SVR.

SIDOLVCVM.] *Sidoleucum* urbem nominat, sed depravate excuditur, Ammianus Marcellinus L. XVI. C. 2. De Augustoduno & Tricassibus Campaniae seu *Trecis*, patria sua, disputat Pithoeus J. C. doctissimus L. II. Advers. C. 1. SCHOT.

SIDOLOVCVM.] *Sidolocum* MS. unus. Martyrol. Hieronymi a. d. VIII. Kal. Octob. *In Augustiduno civitate, vico Sediloco, natalis sanctorum Andocii, Tyrsi.* Amulo in Epist. ad Theoboldum: *Nam & in Augustodunensi territorio, quod Sedolocus vocatur*, &c. Vid. Steph. Baluzium ad Epist. 80. Lupi, & Valesium ad Ammian. L. XVI. C. 2. nunc *Saulieu.* WESS.

ABALLONEM M. P. XXIIII. LEG. XVI.] *In Regio* Abollone M. P. XXIIII. Leg. XVI. *Blan-*

AVTESIODORVM.	M. P. XXXIII. LEVGAS XXII.
EBVROBRICA.	M. P. XVIII. LEVGAS XII.
TRICASIS.	M. P. XXXIII. LEVGAS XXII.
ARCIACA.	M. P. XVIII. LEVGAS XII.
DVROCATELAVNOS.	M. P. XXXIII. LEVGAS XXII.

DV-

Blandinianum Aballone M. P. XXVII. Leugas XVI. *Neapolit. Regii exemplaris præfert lectionem. Longolianum* Aballone XXVII. Leg. XVI. SVR.

ABALLONE.] *Aballione* Cusani MS. Venantius Fortunatus in Vita S. Germani C. 1. *Deinde cum Avallone castro puer scholis excurreret:* hinc pagum *Avalensem* aliaque formarunt, de quibus præter Valesium in Notit. St. Baluzius ad Lupi Epist. 28. *Avalon* veteris nominis reliquias servat. WESS.

AVTHESIODORVM.] Vel *Antesiodorum* vel *Autisiodorum.* SIML.

AVTESIODORVM M. P. XXXIII. Leg. XXII.] *In Regio* M. P. XXIII. *& in Blandin.* Autesiodor. M. P. XXXIII. Leug. XXII. *Neap.* Autisiodoro M. P. XXXIII. Leg. XXII. *Longol.* Atisiodorum M. P. XXXIII. Leg. XXII. *Sed tanti est apud nos Regii, & Blandiniani exemplarium consensus, ut non vereamur reliquis omnibus anteponere. Ammianus libro* 16. C. 2. Percurso eodem itinere, Autosidorum *pervenit.* SVR.

AVTESIODORVM.] Hoc & Vaticano probatur: *Antesiodero* est in Parisino, quomodo Fredegarius Chron. C. 58., nec bene tamen: *Dorum* & *Durum* in compositione verborum, quæ urbes notant, fluviis appositas esse indicat. *Dur* veteri Celtarum & Britannorum sermone, uti Giraldus Cambrensis L. I. Itin. Cambriae C. 8. admonuit, *aqua* erat. Adde Buchananum L. II. Rer. Scot. p. 64. Aliter Herricus L. I. Vitae S. Germani C. 1.

Ex augmentatis verso cognomine muris,
Sive sequax usus dicas Autissiodorum;
Seu mutilare velis & dixeris Altiodorum,
Nomine diverso res est cumulatior una.

sed hujus ineptias Valesius in sua Galliæ Notitia explosit. WESS.

EBVROBRINCAM M. P. XVIII. LEG. XII.] *In Regio auferendi casu* M. P. XXIII. Leg. XII. *Blandinianum* Eburobrica M. P. XVIII. Leug. XII. *Neapolitanum & Longolianum* Eburobrica M. P. XVIII. Leg. XII. *fortè legendum erat* Eburobrivam: *ut postea in* Samarobrivae *mansione indicabitur.* SVR.

EBVROBRICA.] Ita MSS., quorum Parisinus non bene Leugas XI. addit; Tabula *Eburobriga*, quod prorsus idem est. *Brica* enim & *Briga* veteri Celtarum dialecto *pontem*, & in compositione urbem, ponti appositam, notavit, qua de re Buchananus L. II. R. S. p. 61. & Ph. Cloverius L. I. G. V. C. 7. *Brignon* Eburobrigae, quæ male πόλις Ἀτβοροβιουγουσία in Phlegontis de Longaev. libro C. 1. dicitur, vestigia servare creditur. WESS.

TRICASES M. P. XXXIII. LEG. XXII.] *In Regio* Tricasis M. P. XXII. & Legionis *nota*, *ejusque numeri fuere deleti. In Blandiniano* Tricasis M. P. XXXIII. Leug. XXII. *Neapolitanum & Longolianum* Tricasie M. P. XXXIII. Leg. XXII. *In Plinii exemplaribus* Tricasses, & Trecasses. *Ptolemaeo sub* Parisiis Τρικάσσιοι. *Ammianus libro* 16. C. 2. Per multa discrimina venerat Tricassas. *Vide Pet. Pithoeum Adversar. Subsec. lib.* 2. *cap.* 1. SVR.

TRICASIS.] Gentis nomen, consueto in Galliis more, urbi est impositum: Sidonius L. VI. Ep. 4. *Quem nunc Tricassibus degere fama divulgat*; & L. VII. C. 13. *Lugdunum nuper a Tricassibus venit.* Tabula *Augustobonam*, quæ non alia, hoc loco habet. Vide Bergerium L. III. V. M. C. 39. WESS.

ARTIACAM M. P. XVIII. LEG. XIII.] *Habet Regium auferendi casu & item Neapolitanum: Blandinianum & Longolianum* Arciaca. SVR.

ARCIACA.] Franci scriptores ita vocare malunt. Auctor Collect. Histor. apud Canisium L. IV. C. 65. *Sigebertus cum exercitu Arciaca residens.* Plura Valesius in Notit. Gall. Nunc *Arci sur Aube.* WESS.

DVROCORTORO.	M. P. XXVII. LEVGAS XVIII.
SVESSONAS.	M. P. XXXVII. LEVGAS XXV.
NOVIOMAGO.	M. P. XXVII. LEVGAS XVIII.
AMBIANIS.	M. P. XXXIIII. LEVGAS XXIII.

PON-

DVROCATELAVNOS.] *Durocaralaunos* MS. unus. *Catalaunos* alii vocant, ut Eutropius L. IX. C. 9. *Superavit in Gallia Tetricum apud Catalaunos.* unde ergo illud *Duro?* Vir egregius Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 3. p. 392. additamentum hoc a librariis ex ſequenti *Durocortore* retractum fuiſſe ſuſpicatur; neque ego intercederem, niſi & MSS. ſuſpicioni officerent, & *durum* ſæpe partem titulorum urbis per Galliam & circa faceret. Nunc *Chalons* vocare adſueverunt. WESS.

DVROCORTORVM M. P. XXVII. LEG. XVIII.] *In Regio* Durocortoru M. P. XXVII. *&* Legionis *nota intercidit, & ex numero* Legionis III. *numerus remanſit. In Blandiniano* Durocordoro, M. P. XXVII. Leug. XVIII. *In Neapolitano deeſt hac manſio: & Longolianum Blandiniani lectionem præfert. Infra* Durocortoro, *&* Durocordoru, *&* Durotorcoro. *Ego legendum arbitror* Durocortorum. *In Caeſaris Commentario belli Gallici vi. 44. vetuſto exemplari,* Tali modo vaſtatis regionibus, exercitum Caeſar duarum cohortium damno, Datocortorum Remorum reducit. *Strabo libro iv. p. 194. de Remis agens, καὶ ἡ Μητρόπολις αὐτῶν Δυρικόρτορα. Ptolemaeo Remorum urbs* Δουρικόττορα. *Ptolemaeum corrupte,* 'Ουέσσονες *pro* Συέσσονες *legitur.* SVR.

DVROCORTORO.] Nihil ad hoc ſtabiliendum aptius eſt Frontonis verbis, quæ Conſentius Artis p. 2031. ſervavit: *Et illa veſtra Athena Dorocorthoro*; quibus hæc Grammaticus addit: *apparet nominativo caſu poſuiſſe Dorocorthoro: ſive igitur dicas hac urbs, ſive hic vicus, ſive hoc oppidum, nominativi caſus erit Dorocorthoro.* Ceterum è Simleri edito & Cuſani MS. vox exulat. WESS.

SVESSONAS M. P. XXXVII. LEG. XXV.] *In Regio* Siveſſonas: *& deeſt numerus milliarium &* Leg XXV. *manſit. In Blandiniano & Longol.* Sueſſonas XXXVII. Leg. XXV. *Neapol.* Sueſſionis M. P. XXXVI. Leg. XXV. *Caeſaris Commentario 2. belli Gallici C. 3.* Sueſſones *& in vetuſtis exemplaribus* Sveſſiones. *Straboni* Σουεσσίωνες. *Plinii vetuſti libri* Sueſſiones. *Apud*

SVESSONAS.] *Sueſſionis* Pariſinus; atque ita incertus auctor Vitæ S. Medardi C. 1. *Contra rex Sueſſionis eum deferendum diſponit*; & C. 2. *Exinde Sueſſionis relatus.* Codex vero Cuſani, *Sueſſonas M. P. XXXVI.*, quo modo in Lucano viri eruditi ſcribunt L. I. 324.

——— *Longisque leves Sueſſones in armis.*

ubi tamen Flodoardus L. I. H. Remenſ. C. 2. *Axones* legit, ſicuti & poetæ vers. 426.

Et docilis rector roſtrati Belga covini.

unde colligas, non eſſe ex Gryphii ingenio, quæ Cl. Oudendorpii ſuſpicio, natam *roſtrati covini* ſcripturam; ſed ea alius ſunt loci. Infra *Auguſtam Sueſſonum* auctor appellat. WESS.

NOVIOMAGVM M. P. XXVII. LEG. XVIII.] *In Regio*, Nuvomago M. P.....VII Leg. XVIII. *& in reliquis*, Noviomagu M. P. XXVII. Legio XVIII. *Plura hujus nominis oppida eſſe advertimus, & hoc videtur juxta* Belgium *à Ptolemaeo in* Bellocaſſis, Vadicaſſiis *apud eum cognominatis, vocari* Νοιόμαγος. SVR.

NOVIOMAGO.] *Noviomus* plerisque medii ævi ſcriptoribus, unde *Noyon* formatum, dicitur: tamen *Noviomagus* Venantio Fortunato in Vit. S. Medardi, & *caſtellum Noviomagum* anonymo vitæ ejusdem Medardi ſcriptori. Situm accurate exſecutus eſt Radbodus in vita Medardi C. 3. *Ipſe inter geminos rivulos conſtitutus eſt Noviomus; ab oriente Galliola, ab occidente Margareta circumluitur; quos ambos tertius ſuſcipit, qui Verſa nominatur, & ſic pariter confluentes non longo a mœnibus illius in Iſaram, qui magni eſt nominis, delabuntur.* Vide Mabillon. L. IV. R. D. p. 305. WESS.

AMBIANOS M. P. XXXIIII. LEG. XXIII.] *In Regio* Leg. XIIII. *& in reliquis* XXIII. *Caeſar L. 2. Bel. Gal. C. 15.* Ambianos Morinis *adnectit, quorum fines* Nervii *attingebant, &*

item

PONTIBVS. M. P. XXXVI. LEVGAS XXIV.
GESSORIACO. M. P. XXXIX. LEVGAS XXVI.
ITER A CAVILLONO TREVEROS.
ITER A DVROCORTORO DIVODVRVM VSQVE M. P. LXII. Sic, BA-

item Strabo L. 4. p. 194. Ambianos Morinis *propinquos adjungit, &* Suessiones. *Ptolemaeus post* Bellovacos *in Gallia Belgica* Ambianos *statuit.* SVR.

AMBIANIS.] Sic scribunt obsoleti libri; nec aliud scriptoribus rerum Francicarum placuit: Chron. Turonense inter Normannica Duchenii p. 36. *Normanni Franciam pervagantes Ambianis, Atrobatis, Corbeiam, Cameracum, Tarvennam destruunt:* aliud Chron. p. 5. *Ille vero Bellovacum, & ita Ambianis perrexit.* Sigebertus An. CCCLXXXII. *Civitatem, quam Antoninus, Sommonobriam ab adjacente flumine appellavit, Gratianus, mutato nomine, Ambianis, ab ambitu fluminum fecit vocari;* qui, si ea scripserit, absunt enim a Miraei editione, in nominis originatione egregie est falsus; sed hoc alias agemus. Tu, si hæc exempla non abunde videantur, Th. Reinesii Ep. 72. ad Daumium inspice. WESS.

PONTES M. P. XXXVI. LEG. XXIIII.] *In Regio* Pontibus M. P. XXXVI. Leg. XXIII. *In Blandiniano, & Longol.* Pontibus M. P. XXXVI. Leg. XXIIII. *Neapol.* Pontibus M. P. XXXI. Leg. XXIIII. SVR.

PONTIBVS.] Fuere *pontes* hi non longe ab ostio Alteiae; creduntur que nomen quoque *pago Pontivo* fecisse, vetante tamen Valesio in Notit. Gall.; a *ponte* observat *Pontinum* debuisse dici; quod uti verum est, ita constat *Pontium Ponticumque* esse appellatum, neque senescente Latinitate analogiæ justam semper rationem fuisse habitam. WESS.

GESSORIACVM M P. XXXVIIII. LEG. XV.] *In Regio* Cesoricia. M. P. XXX.....III. Leg. XV. *Blandinianum* Gesoriaco M. P. XXXVIIII. Leg. XXVI. *& item Neapolitanum & Longolianum. Hac mansio ad extremos, ut Poeta inquit,* hominum Morinos *refertur. Meia Pomponius L.* 3. C. 2. Pertinentque, *inquit*, ad ultimos Galliarum gentium Morinos, nec portu, quem Gessoriacum vocant, quicquam notius habent. *Suetonius in* Claudio C. 27. *de expeditione Britannica*, quare a Massilia Gessoriacum usque pedestri itinere confecto inde transmisit. *Ptolemaeus post Sequanae fluminis ostia adjungit* Ἴκιον Ἄκρον. & Γησοριακὸν, ἐπίνειον Μορίνων. *Praeterea, quod in vulgatis Plinii legitur L.* 4. *C.* 16. Oromanasci juncti pago, qui Gessoriacus vocatur, *in vetustis exemplaribus*, pago qui Cersiacus vocatur, *habetur: Nunc* Audomari fanum *id solum obtinere ferunt, non* Bononiam, *ad mare sitam, cujus Ammianus libro xx. meminit. Lege Turnebum Adversar. lib. 8. cap. xxi.* SVR.

GESSORIACO.] Non recte Gessoriacum a Bononia distingui, nunc satis constat; neque enim Tabula tantum *Gesoriacum, quod nunc Bononia*, & Anonymus Valesii scriptor de Constantino, *ad patrem*, inquit, *Constantium venit apud Bananiam, quam Galli prius Gesoriacum vocabant*: idem ex Eumenii Panegyricis rectissime ostendit Hen. Valesius. Habet ea urbs Phari veteris reliquias, quas Carolus M. ad usum navigantium instaurasse dicitur in Annal. Reuberi, Bertinianis, Rheginone & aliis An. IↃCCCXI., atque haud ita pridem egregie descripsit Montfauconius in Comment. Acad. Inscript. tom. IX. p. 293. Fuisse ibidem *Itium* sive *Iccium* portum, non dubitavero; vide Guil. Somneri Cap. 8. de eo portu: nam ad eam disputationem notarum angustiæ descendere me vetant. Id præterire non debeo, restitutas in suum esse locum *Leugas XXVI.*, quod xv. Regii MS. nullo pacto M. P. XXXVIIII. quadrarent. Adde N. Bergerium L. III. V. M. C. 37. paria monentem. WESS.

ITEM A CABELLIONE TREVEROS.] *In manuscriptis & Longol. peraque non adponuntur itineris hujus numeri.* SVR.

ITER A CAVILLONO.] Ita MSS. malunt, æque tamen ac Suritae codices, truncati. Periit ergo totum hoc iter. WESS.

DIVODVRVM VSQVE M. P. LXII.] *In Regio* M. P. LXXIIII. *cum ejus mansionum numeri* LXIII. M. P. *summam conficiant. In reli-*

BASILIA. M. P. X.
AXVENNA. M. P. XII.
VIRODVNVM. M. P. XVII.
FINES. M. P. VIIII.
IBLIODVRVM. M. P. VI.
DIVODVRVM. M. P. VIII.
ALIO ITINERE A DVROCORTORO DIVODVRVM VSQVE. M. P. LXXXVII. Sic.
FANO MINERVAE. M. P. XIIII.
ARIO-

quis M. P. LXII. *constante numerorum summa*. SVR.

ITER A DVROCORTORO.] Verba hæc Flodoardus L. I. H. Rhem. C. 1. exscripsit. WESS.

BASILIA.] Vicum, cui *albæ ripæ* cognomen, Valesius esse jubet; Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 9. fluvium *Vesle* facit, reclamante N. Bergerio L. III. C. 39. & ignoti situs esse asseverante: mihi Valesii conjectura non displicet. WESS.

AXVENNA.] Vel *Axona*. SIML.

AXVENNA.] Vaticanos *Arnena*, quod scribentis peccato ex vulgato natum est; Tabula non dissimili errore *Auxenna* & Parisinus *Auxuenna*. Fluvius est *Axenna*, Caesari, scriptoribus Vitæ S. Medardi & Annal. Bertinian. Ao. IↃCCCLXXIX. non præteritus, ejusque trajectus ad oppidum S. Manechildis, si verum Valesius vidit; nam N. Bergerio L. III. V. M. C. 39. *Neufchatel* est. WESS.

VIRODVNVM.] Vel *Verodunum*. SIML.

VIRODVNVM.] Ita MSS. *Viredunum* Paullo in Epist. ad Desiderium Cadurcensem: *Viridunum* Annal. Pithoeanis & Bertinianis; Venantio Fortunato L. III. Carm. 29.

Urbs Vereduna, brevi quamvis clauderis in orbe.

Probum tamen vulgatum esse, Hugo Flaviniacensis in Chron. Virdun. tom. I. Bibl. Nov. Labbei p. 79. testis erit: *Has autem omnes*, inquit, *conjectiones Aethicus in Cosmographia excludens in Itinerario mundi vocat eam VIRODVNVM, ob virorum fortium industriam, longe lateque celebratam:* respicit enim hunc, quem in manibus habemus, locum. Non me quidem fugit, Had. Valesium in egregia Galliæ suæ Notitia *Verodunum* præoptare, & a *Verunis*, quos editi quidam Plinii L. IV. C. 17. memorant, sepetere: cum tamen MSS., Harduino teste, *Verunos* ignorent, ejus auctoritate non moveor; nam Tabulæ *Virtonum*, quod ad *Verunum*, *Verunosque* constituendos, vir doctissimus excitaverat, mendosum est & cum Viroduno nihil habet commune: ponitur M. P. XXI. a Bagaco Nerviorum; quod intervallum *Verbinum* sequirere alias commonstrabo. WESS.

FINES.] Videntur hic indicari *fines* Mediomatricorum. SIML.

FINES.] *Fines* Virodunensis Comitatus in Testam. Volfaudi Comitis, quod Baluzius L. IV. Miscel. p. 404. & 410. vulgavit, reperio; nec hos tamen indicari asseveravero. De *Ibliodoro* viderint alii. WESS.

IBLIODVRVM M. P. VI.] *In Regio* Ibliodorum M. P. VI. & *in reliquis* Ibliodurum M. P. VI. SVR.

DIVODVRVM M. P. VIII.] *In Regio* M. P. VIII. & *in reliquis* M. P. VIII. *qua* LXII. M. P. *conficiunt*. Mediomatricum *urbs Ptolemaeo* Διουόδουρον. SVR.

ALIO ITINERE.] Item hæc Flodoardus L. I. H. R. C. 1. inseruit, sed summam omnis millibus augens, ut in Simleri edito & scripto Cusani. Vaticanus tantum M. P. LXXXVI., quibus & singulæ mansiones respondent. WESS.

FANO MINERVAE.] *Foro Minervae* Parisinae & Cusani membranæ: Tabula *Tanomia*; quam vocem Paullus Merula L. III. part. II. Cosmog. p. 486. ex *Fano Minervae* suspicatus esse corruptam; neque sane injuria, ut ordo innuit. Quo situ fuerit, harum rerum peritis non conveoit. Merulae *Bajonis* aut circa, M. Altingio vicus agri Rhemensis *Vadonay*, N. Bergerio L. III. V. M. C. 39. celebris pagus *Suippa* est. Componant alii has lites: Ego arbitrium finium regundorum non fecerim. WESS.

ARIO-

ARIOLA.	M. P. XVI.
CATVRIGIS.	M. P. IX.
NASIVM.	M. P. IX.
TVLLVM.	M. P. XVI.
SCARPONNA.	M. P. X.
DIVODVRVM.	M. P. XII.

ITER A DVROCORTORO TREVEROS VSQVE LEVGAS XCVIIII.

VVNGO VICVS.	LEVGAS XXII.

EPO-

ARIOLA.] Nusquam hanc legiſſe memini. Sequentem Tabula *Caturices*, & MSS. *Gaturriges* & *Caturriges* vocant. WESS.

NASIVM.] Vel *Naſſium*. *Nancy*. SIML.

NASIVM M. P. VIIII.] *Ptolemaeo in* Leucis, Τοῦλλον *&* Νάσιον. *Hodie* Tullenſes *dicti: cui civitati Episcopi ſedes eſt conſtituta, in Lotharingia. Infra in hoc ipſo Itin. auctor* Tullum Leucorum *cognominat*. SVR.

NASIVM.] Non eſt *Nanceium*, ut pulchre H. Valeſius vidit. Obſtant & itinerie ordo & Chron. Divionenſe, a L. D'Achery publicatum, p. 366. Ed. N.; ibi quippe *Naſio caſtrum ad Ornam fluvium ſitum* Theodoricus rex Francorum occupaſſe perhibetur: atqui Nanceium *Morta* fluvio aſſidet. Cum vero ad *Ornae* ripae vici ſint *Petit Nanci* & *Grand Nanci*, alter uter *Naſium* fuiſſe, Valeſio videtur. WESS.

TVLLVM.] Leucorum erat metropolis; unde Bertinianis Annal. IↃCCCLIX. *Tullum Leucorum*, Wiberto vero in Vita Leonis IX. C. 2. *Leuca urbs* dicitur. WESS.

SCARPONNA.] *Scarponna* pleriſque MSS., neque aliter Paullo Warnefridi de Meten. Episc. non longe a principio; pauca inde, huic loco prorſus idonea, tibi delibabo: *Igitur*, inquit, *audientes Hunni, qui duodecimo exinde milliario ſitum caſtrum, quod Scarponna dicitur, obſidebant, Metenſis urbis moenia corruiſſe*: nec Tabula aut Ammian. L. XXVII. C. 2. diſſentiunt: tameo a *Scarpona* Annal. Bertin. Ao. IↃCCCLXX. *Scarponiſe* formant. Servat nominis reliquias & multa vetuſtatis argumenta, de quibus in Itiner. P. Divaeus, *Charpeigne* ad Moſellam. WESS.

A DVROCORTORO TREVEROS VSQVE] *In Regio nulli numeri hujus itineris manſionum deſignantur: & in reliquis inepte attribuuntur, numeris Leg. computatis, ac ſi manſionum eſſent. In Bland.* Triveros uſque Leug. CXCVIII. Sic. *In Neap.* Treveros uſque Leg. CXVIIII. Sic. *In Long.* Triveros uſque Leug. CXCVIII. Sic *&* XCVIIII. *corrigitur. Nec nova res eſt in hoc Itiner. in aliquo itinere manſionibus numeros non adponi, ubi legiones ſita erant: quod adparet in pagina* CCLIV. SVR.

A DVROCORTORO.] Neque hæc prætermittenda cenſuit Flodoardus L. I. H. R. C. 1. Doctiſſimus H. Surita ſolens peccat, cum Legiones nobis obtrudit, Leugarumque ſummam inducit. Ego eas è MSS. & Flodoardo in ſuum locum revocavi. WESS.

VVNGO.] *Yongo* vicus. SIML.

VVNGO VICVS.] Sic Pariſinus codex. Vaticanus *Dongo vicus*. Habuit hic vicus plures exercitos: Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 14. *Longo* præfert; *Yongo* N. Bergerius, prætoriumque *Yonnum*, *le Palais d'Yonne* eſſe decernit L. III. V. M. C. 39. Verum nimia ea eſt medicina, præſertim cum vicus hic non ſit affectus: Flodoardus enim L. III. H. Rhem. C. 10. *municium Vongum*, & L. II. C. 18. *pagum Vongenſem* memorat, ſicuti J. Sirmondus in Capitul. Caroli p. 63. probe monuit. Jam cum in Vita S. Vedaſti C. 2. *Vungiſe pagus prope Reguliacam villam circa floriferas Axonnae ripas* fuiſſe ab Alcuino ſcribatur, recte omnino Valeſius in *Vonſi* ſive *Vouzi* ejus ſitum quæſivit. WESS.

EPOISSIO.] Liber Notit. *Epuſo. Ipſch, Ivois.* SIML.

SEPOISSVM VICVM LEG. XXVII.] *In Regio* Vico Sepoiſſo Leg. XXII. *In Bland. & Longol.* Epoiſſio vicus Leg. XXII. *In Neapol.* Epoiſſius vicus Leg. XXII. SVR.

EPOISSO. LEVGAS XXII.
OROLAVNO VICVS. LEVGAS XX.
ANDETHANNAE VICVS. LEVGAS XX.
TREVEROS CIVITAS. LEVGAS XV.

AB AVGVSTODVNO LVTICIA PARISIORVM M. P. CLXXXVII. Sic.

ALISINCVM. M. P. XXII.
DE-

EPOISSO.] Ita Vaticanus, quod quoniam a Notitiæ Imp. Occid. & Regii MS. lectione proxime abest, sequi placuit; neque morari quemque sibilans litera, quam manuscriptus ille præponit, debet; sæpe enim ea & vocabulis præfigitur & aufertur; hic tamen omnes libri in ea delenda conspirant. *Castrum Eposium* Gregorio Turonensi L. VIII. Hist. Franc. C. 15. & Rhabano in Martyrum indice III. Id. Augusti. *Ivosium* vero *castrum* in Vita S. Magnerici C. 2. De situ nemo Simlero discordat. WESS.

OROLAVNO.] *Arle.* SIML.

OROLAVNO VICVS.] Oppidum Luxemburgici est Ducatus montanum *Arlon*; quo nomine jam innotuerat seculo IX., ut Annales Bertiniani An. ɪↄccclxx. & Charta divisionis regnii Lotharii apud Valesium loquuntur. WESS.

ANDETHANALE.] *Echternach.* SIML.

ANDETHANALE VICVM LEG. XV.] *In Regio* Vicus Vandetannaie Leg. XV. *Bland.* Andethannale vicus Leug. XX. *& Neap. In Longol.* Andetamnale vicus Leug. XX. SVR.

ANDETHANNAE VICVS.] Ita ex vestigiis Regii MS. est refingendum; addique ex Vaticano & aliis schedis Leugæ XX. oportet. Vicum *Andethannam* fuisse appellatum, locuples testis est Sulpicius Severus Dialog. III. C. 15. *haud longe*, inquiens, *a vico, cui nomen est Andethanna*; eumque secutus ducem Venantius Fortunatus L. IV. Vitæ Martini:

Inde iter emensum per vasta silentia ducens,
Progressis sociis ubi se Andethanna propinquat.

quod tamen nomen paucis a Sulpicii multoque paucioribus a Venantii obitu seculis mutavit; jam enim seculo VII. *Epternacus, sita super fluvio Sura* dicitur in Diplom., quo Irmina S. Willibrordo ejus partem tradidit; & *cœnobium, cui antiquum Aternacus hæsit vocabulum* in Vita S. Amelbergae C. 2. Ceterum cum vir eruditus in Gundlingianis suis part. III. p. 246. *Andethannam* & *Antunnacum* inter se componit, errat gravissime: sunt enim situ & nominibus diversissima. *Anthabet* vero Paulli Warnefridi L. I. G. Longob. C. 13. *Andethannam* esse, atque ita primis Longobardorum temporibus fuisse nuncupatam, eundem sibi atque aliis persuasisse, vehementer demiror; sola enim mentio regionis *Vurgonthaib*, ut in Ambrosiano est MS., sedem pristinam Burgundionum indicantis, & longe longeque hinc semotæ, illam opinionem jugulat. *Anthaib* aut *Andhabet Antarum* sedem indicare, atque adeo partem hodiernæ Poloniæ, equidem non dubitem. WESS.

ASILINCVM.] Vel *Alisincum*. Videndum an sit *Alexia*. SIML.

ALISINCVM. M. P. XXII.] *Habet Regium exemplar: Bland. & Long.* Asilincum M. P. XXII. *Neapol.* Alsinicum M. P. XXII. SVR.

ALISINCVM.] Sequimur optimum Suritae codicem, quamquam dubii verane ejus an aliorum sit scriptura: Parisinus *Asilincum*, Vaticanus *Asilinicum*, Tabula *Aquis Nisinei*; quod forte verius. Situs incidit in *Ansi*: nam quod de *Alexia* sive *Alesia* Caesaris Simlerus suspicatur, id ipsa locorum positio, sicuti Had. Valesius dudum commonefecit, subruit. WESS.

DECETIA.] Vel Decisia. *Decise.* SIML.

DECETIA.] MSS. Parisiensis & Cusani *Dececia*; quam urbem Caesaris L. VII. B. G. C. 33. F. Ursinus, eruditorum plaudente cavea, restituit. Satius ergo fuisset, si manum hinc abstinuisset auctor Dissert. Historicarum, quæ Parisiis vertentis seculi An. VI. provulgatæ sunt. WESS.

NEVERNVM.] Vel *Nivernum*. In exemplari Schudii *Belca* ponitur inter Nevernum & Condate: alia exemplaria id post Condate & Bridoburum ponunt. SIML.

NE-

DECETIA.	M. P. XXIIII.
NEVIRNVM.	M. P. XVI.
CONDATE.	M. P. XXIV.
BRIVODVRVM.	M. P. XVI.
BELCA.	M. P. XV.
CENABVM.	M. P. XXII.

SA-

NEVIRNVM M. P. XVI.] *Habet Regium exempl. Bland.* Nivernum M. P. XVI. *Neapol.* Nevurnum M. P. XV. *Longol.* Nivernium M. P. XVI. SVR.

NEVIRNVM.] Membranæ Cusaui *Nevurnum*, Parisinae *Neivirnum*, *Noviodunum* est oppidum Aeduorum in Caesaris L. VII. B. G. 55., ut viri egregii J. Scaliger & H. Valesius vicerunt. Serior ætas *Nivernis* nomine usa est, ut Charta regni inter Caroli M. filios partiaria An. IↃCCCVI. *Et de civitate Niverniis, quæ sita est super fluvium Ligerim:* dicta autem ita est a cognominis sui fluvio in Ligerim influente. WESS.

CONDATE M. P. XXIIII.] *In Regio* M. P. XXIIII *& in reliquis* M. P. XXIIII. *Ptolemaeo in* Rhedonibus ad Ligerim Κονδάτε. *Severus Sulpitius de translatione corporis S. Martini auctor est, apud* Condatensem *diœcesis suæ vicum, excessisse è vita.* SVR.

CONDATE.] Neutrum *Condate* ex Suritae commentario huc referri poterit; prius post deinde suo loco habebimus; posterius in Turonum finibus est, longe hinc diversum. Hoc ad Autissiodorensem diœcesim pertinet, confluentibus Ligeris & Noiani aquis accubans, & nomine *Cosne sur Loire* notum. *Conada* Annal. Bertiniani, a Valesio haud neglecti, An. IↃCCCLXVIII. vocant. Ceterum ad hoc attendi oportet, esse pluribus in Galliis & Britannia mansionibus hoc nomen; eas vero ad fluminum confluentes plerasque assidere; adeoque a vero non alienum videri, quod præter Valesium plures arbitrati sunt, *Condate* veteri Celtarum sermone fluviorum conjunctiones confluentesque adsignificasse. WESS.

BRIDOBORVM.] Vel *Bribodorum*, vel *Briodorum. Briare.* SIML.

BRIVODVRVM.] Tabulæ consensio fecit, ut ceteris hoc præferrem: MS. Parisinus *Bribodorum*, quod proxime a vulgato abest; Vaticanus & Cusani codex *Bridoborum*, non bene. *Briva* in vocis compositione facile agnoscitur; estque eadem ac *Briga*: cum autem Celtis *Dur* idem atque aqua sit, patet Ligeris hoc loco trajectum, uti nunc est, & olim fuisse. WESS.

BELCA.] Ita plerique MSS. cum scripta Tabula, numeros itidem probante. *Belca* in Simleri edito conspicitur. WESS.

CANABVM.] Forte *Genabum.* SIML.

CENABVM.] Codices, quos quidem noverim, universi *Canabum*: quod dedimus è Suritae conjectura est, ita cum de Geneva p. 349. ageretur & hoc loco & in Caesaris Commentariis refingentis: firmat hanc suspicionem Tabulæ *Cenabo*, & Strabonis L. IV. p. 191. Κήναβον, nam Γήναβον, ut vulgo legitur, a Xylandro venit: nec quicquam his omnibus Ptolemaeus discordat; tamen Caesaris Græcus interpres L. VII. B. G. C. 3. Γήναβον πόλιν, & Jul. Celsus *Genabin oppidum*, ut uterque in Caesaris Commentario VII. *Genabum* legisse videatur. De vero ejus situ non minus certamen est. Aimonius, Hugo Floriacensis, Scaliger, Valesius & plures eruditione præstantes viri *Aurelianos* esse censuerunt. Contra eos venit auctor Dissert. Historicarum, de quibus in superioribus dicere memini, pugnatque acriter *Cenabum* esse *Gien* ad Ligerim; quod ipsum multis ante eum annis Paradino Burgund. Antiq. p. 183. fuerat visum. Commode vero in nuperis Academ. Inscript. Commentariis tom. IX. p. 376. Genabi sive Cenabi patrocinium professus est Vir Cl. Lancelotus, atque ex signatis in hoc Itiner. intervallis nullam, nisi Aurelianos, esse posse ostendit; totidem enim Leugas nostro quoque tempore inter Aurelianos & Brivodurum, interque eandem & Parisios intercedere, quod Itiner. offert. Sequitur ergo, negligentissimos librarios non priore tantum sed & hoc itinere M. P. præteriisse, Leugis retentis, pætereaque M. P. summam imperite itineri præscripsisse. WESS.

SA-

SALIOCLITA. M. P. XXIIII.
LVTICIA. M. P. XXIIII.

CAPVT GERMANIARVM.

A LVGDVNO ARGENTORATVM M. P. CCCXXV. Sic. AL-

SALIOCLITA.] Vel *Solioclita*. Post hanc in Schudii exemplari tres mansiones ponuntur, quarum nomina sunt omissa: numeri distantiarum hi annotantur, M. P. XV., M. P. XXII., M. P. XXIII. SIML.

SALIOCLITA.] Excerpta MSS., quorum nobis usura est, nullum hiatum, uti neque Tabula, licet *Salioclita* ex ea exulet, agnoscunt. *Saclas* est, qua transibant olim Cenabo Lutetiam profecturi, Lanceloto indice. WESS.

LVTITIA.] Ita plerumque scribitur in MS. nostro, quamvis impressa exemplaria *Lutetiam* usitato more nominent. SIML.

LVTICIAM M. P. XXXIII.] *Exemplaria manuscripta hoc itinere, & aliis* Luticiam *semper praeferunt. Ptolemaei libris* Παρισίων Λουκοτεκία, *quemadmodum & hoc cognominatur Itinerario. Ammianus libro* 15. C. 11. Parisiorum Castellum *adpellat, Julianus vero Augustus in Misopogone* p. 304. Ὀνομάζουσι δὲ οὕτως οἱ Κέλτοι τῶν Παρισίων τὴν πολίχνην: *cum Caesar* oppidi *cognomento decoret: & vetusta Commentarii* 7. C. 58. *exemplaria* Lutetiam *edunt*. SVR.

A LVGDVNO CAPITE GERMANIARVM, ARGENTORATVM] *In Regio* A Lugdunum caput Germaniarum Argentoratum M. P. CCCXXV. *Hoc iter à* Lugduno Batavorum *oppido ducitur, quod ut à* Lugduno, *à quo* Lugdunensis Gallia *nomen accepit, distingueret, à* Germaniae capite *duci auctor commonstrat. Nam ita* caput Germaniarum *hoc loco accipi* Lugdunum *video, quemadmodum Plinius lib.* 3. *C.* 3. Segobrienses *caput* Celtiberiae *nuncupavit, id est in superiore Celtiberia parte situm eorum urbem. Id enim hic titulus itineris indicare videtur, iter ipsum à* Lugduno Argentoratum *duci, quo Germania superior pars initium sumit. Nam Ptolemaeus regionem ab* Obrineo *flumine, alio nomine* Mosellae *nuncupato, meridiem versus dici* Germaniam superiorem *testatur: in qua ab eodem* Obrinco Nemetum *civitates initium capiant: & ab eis in* Vangionibus Borbetomagus *&* Argentoratum *collocantur;* Vangiones *enim* Germani *populi numerantur*, Tullensibus *&* Metensibus *finitimi: Ptolemaeo* Λουγδούνου Βαταύων. SVR.

CAPVT GERMANIARVM.] Sic è Vaticano, qui *CAPVT GERMANIARVM a Lugduno*, scripsi, neque aliud ceteri voluisse videntur, cum singulari consensu *Caput Germaniarum*, quamquam Lugduno postponentes, praeferunt, non sane facturi, si Lugdunum Germaniarum esse caput, docere voluissent. Capita regionum & provinciarum principes earum urbes sunt: eo modo *Antiochia caput Syriae* Claudiano L. II. Eutrop. 571., & κεφαλὴ καὶ μήτηρ πόλεων τῶν ὑπὸ τὴν Ἕω κειμένων Chrysostomo Homil. III. ad Antioch. p. 36. Ed. N. Emerita *Lusitanorum caput oppidorum* Prudentio Peristeph. IV. 37. Larissa *caput Thessaliae* Livio L. XLII. C. 47. Corduba *caput provincia* Auctori Bel. Hisp. C. 3., aliaeque aliis urbes, quarum exempla Savaro comportavit ad Sidonium L. IV. Ep. 25. Hoc sensu Lugdunum Batavorum Germaniarum caput nunquam fuit: non me quidem fugit eundem Savaronem ad Sidon. L. V. Ep. 8. *Lugdunensem Germaniam*, cujus Apollinaris ea epistola meminit, ab hac Lugdunensi urbe dictam arbitrari: sed ea erroris plena opinio est. *Lugdunensem Germaniam*, ut bene J. Sirmondus, Burgundiam Sidonius appellat, quod Burgundi originis essent Germanicae, & Lugdunum illi regioni caput esset. *Caput Germaniarum* hoc loco, sicuti Had. Junius Bataviae suae p. 264. dudum monuit, earum est initium; quemadmodum Massilia *in capite Galliarum* Actis S. Victoris C. 2., & Juliopolitani in *capite Bithyniae* Plinio L. X. Ep. 81. & Gades *in capite Baeticae* Solino C. 23. fuisse traduntur. Si tamen MSS. plurium consensus quem moveat, ut *a Lugduno caput Germaniarum* altero melius existimet, cum eo equidem pugnare nolim: poterit Tabula scripta, quae ex Provincia egressa *Lugdunum caput Galliarum* offert, sese tueri: nec alia tamen è verbis sententia exsurget. Utcunque ceciderit, facile carebi-

ALBINIANIS.	M. P. X.
TRAJECTO.	M. P. XVII.
MANNARITIO.	M. P. XV.
CARVONE.	M. P. XXII.
HARENATIO.	M, P. XXII.

BVR-

rebimus Pontaui in Discept. Chorograph. C. 38. invento, *A Lugduno*, *Caput Germaniarum Argentoratum*, & altero P. Bertii L. I. German. p. 209. *A Lugduno, ad caput Germaniarum Argentoratum*: uterque Argentoratum Germaniarum caput faciunt, quo titulo & dignitate ea urbs nunquam se jactare potuit. Wess.

LVGDVNVM.] *Leiden. Albinianis* vel *Albimanis. Alfen.* Siml.

ALBINIANAS M. P. x.] *In Regio* Albanianis M. P. X. *& in reliquis* Albiniauis M. P. X. Albinianae *nota in eo tractu esse possunt iis, qui medias esse videant, inter* Lugdunum, *&* Trajectum urbem *dictam, quòd eo loci veteris* Rheni *trajectus esset inferior, in Batavis.* Sur.

ALBINIANIS.] Ita nostri; tamen incertum est, hoccine an Regii MS. *Albnniinnis* verius sit: Tabulæ *Albamanis* posterius firmat, quippe ex *Albanianis* ortum. Non ignoramus, quæ de Albino & Alpheno Had. Junius Batav. p. 268. fuerit suspicatus; nec item J. Car. Spenerum L. VI. Notit. German. C. 5. pronuntiasse, certum videri ab *Albino*, quem Commodus ad Frisios compescendos apud Capitolin. in Albino C. 6. misit, castra hæc *Albiniana* nomen traxisse: sed hæ meræ & dubiæ sunt suspiciones: æque enim ab *ALBANIO*, quicunque fuerit, ac Albino dici potuerint. Cl. certe Spenerus, si ab Ampl. Altingii, quem ob oculos habebat, modestia exemplum sumpsisset, multo navigasset cautius. Wess.

TRAJECTVM.] *Utrecht.* Siml.

TRAJECTO.] Antiquissima hæc amœnissimæ urbis mentio est. *Castrum Trajectum*, *vicum Trajectum*, *urbem Trajectum* vetera Diplomata apud Hedam appellant: *Vetus* quoque *Trajectum*, ut Annal. Bertin. An. ıɔcccxxxıv. *Trajectum, antiqua civitas* Ludgero in vita Gregorii Trajectini; *urbs, quæ dicitur Trecht* Willibaldo & Otholono in Histor. Bonifacii: unde colligas, *Trajectum* in patrii sermonis *Trecht* fuisse inflexum; cum autem *vetus Trajectum* vulgo vocaretur, priore vocabulo suæ linguæ consuetudine verso, *Oldtrecht*, &, liquida, ut in multis fieri assolet, extrita, *Utrecht* Belgæ appellarunt. Esse vero satis id vetustum Annal. Bertiniani An. ıɔccclxx. ostendunt, Ludovico ex Lotharii regno *Coloniam*, *Treverit*, *Utrecht*, *Busulam* aliasque urbes cessisse tradentes. Vid. Willibrord. Bosschaerts Dissert. XVI. de Fris. Apostol. Wess.

MANARICIO.] *Maurik.* Siml.

MANNARITIO.] Sic veterrimi MSS. De situ a Simlero nihil Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 36. dissidet, reclamante M. Altingio, cui, quod nihil ruderum Romanorum eo loci, quem uterque signaverant, duret; multa vero eruantur circa Wiltaburg Vechtamque, placuit x. M. P. spatio detractis Mannaritii sedem ibidem figere; quæ mihi non satis prægnans videtur, ut contra omnium librorum consensum quippiam mutatum velim, caussa. Wess.

CARVONE.] *Graffen an der Maas.* Siml.

CARVONEM M. P. xxii.] *In Regio* Carvone M. P. XVI. *Blandinianum & Longolianum* Carvone M. P. XXII. *Neapolitanum* Carnone M. P. XXV. *Gregorius Turonensis libro ii. C. 9.* Hostes onusti præda Rhenum transiere &c. & multis Francorum ad Carbonariam ferro peremptis: *& haud scio an ad hanc pertineat mansionem.* Sur.

CARVONE.] Quæ H. Surita de *Carbonaria Silva* adfert, ea Carvonem illustrare apta non sunt: ea enim silva longissime hinc fuit inter Mosam Scaldimque disjuncta. Cluverius nominis quadam similitudine allicefactus Jos. Simlero assentitur & *Gravam* ad Mosam esse decernit. Cum tamen hoc iter secundum Rheni ripam ducat, difficilis & nimius is saltus est ad Mosam, ut post M. Altingium Ch. Cellarius animadvertit. Verius Altingius circa *Rawyk* Carvonis vestigia quæsivit: sunt fateor numeri justo ampliores; nec longe tamen a vero aberunt, si Regii MS. XVI. M. P. recipiantur. Wess.

HARENACIVM] *Supra hujus & sequentis man-*

BVRGINATIO.	M. P. VI.
COLONIA TRAJANA.	M. P. V.
VETERIBVS.	M. P. I.
CALONE.	M. P. XVIII.
NOVESIAE.	M. P. XVIII.
COLONIA AGRIPPINA.	M. P. XVI.
BONNA.	M. P. XI.

AN-

mansionis nomina describuntur, *pag.* CCLVI. *nullis adjectis numeris*, *sed* Legionum *stationis*, *quæ iis in locis erant constituta.* Herenacium *hujus itineris manuscripti libri aspirant.* SVR.

HARENATIO.] Cusani codex XII. tantum M. P. addit, & cum Simleri edito & scripto Parisino *Herenatio* præfert, Tabula *Arenatio* edente. Nominis & situs non magna differentia plures impulit, ut *Arnhemum*, nobilem Geldriæ urbem, esse existimarent. Vid. Cluverinm L. II. G. A. C. 36. Verum his manifesto Itineraria obstant, quorum scripta Tabula X. M. P. Noviomago, XI. vero M. P., prorsus ut hoc itinere, a Colonia Trajana removet; quare, cum ea Colonia sit *Kellen*, apertum est, medium fere spatium inter Trajanam coloniam & Noviomagum olim occupasse, & X. circiter M. P. ab Arnhemo afuisse. Vici *Aert* & *Herwert* non multum, quod Amp. Altingius in Notit. Batav. admonuit, dissonant. WESS.

BVRGINATIO.] Jos. Simlerus in superioribus *Cranenburg* esse ajebat, quem itineris ordo satis confutat. Ph. Cluverio Quadriburgum Ammiani L. XVIII. C. 2. & Burginatium idem est, situm extra Batavorum insulam ad lævam Vahalis ripam. Mihi Ampl. Altingii probabilior visa est sententia, Burginatium in principio Batavorum insulæ, ubi a Schenkio dictum munimentum, quærentis. Quod vero Quadriburgium & Burginatium idem esse largitur; quin etiam rem eandem notare: hoc enim veteri Germanorum sermone *Waterburg*, ex quo *Quadriburgium* formarint, significare; id equidem acutum nimis atque arcessitum putavero. Oportet enim eodem tempore *Quadriburgii* & *Burginatii* nominibus locus fuerit insignis, quorum alterum Ammianus, alterum Itineraria servarint; quod an vincere vir Ampl. possit, haud sane scio: nam quæ probabilis variati nominis caussa? esset utique aliqua, si a turribus munitique loci natura Quadriburgii cognomen duceretur; quomodo Justinianus natale solum τειχισάμενος κατὰ τὸ τετράγωνον σχῆμα, καὶ γωνίᾳ ἑκάστῃ πύργον ἐνθέμενος, Τετραπυργίαν εἶναί τε καὶ καλεῖσθαι πεποίηκε apud Procopium L. IV. de Fabr. C. 1. Atque hinc in ipsa Pannonia *Quadriburgium* Notit. Imp. Occid. novit. Itaque tutius erit *Burginatium* & *Quadriburgium* distinguere. WESS.

COLONIAM TRAJANAM M. P. V.] *Ptolemaeus* Legionis Trajanæ *meminit*, *&* *inter* Bonnam & Maguntiacum *constituit.* Vlpium *vero* Trajanum *arcem suo nomine constituisse*, *haud longe à* Moeno Rhenoque *fluminibus ferunt*, *quæ* Trajani arx *appellata sit.* SVR.

COLONIA TRAJANA.] MS. Parisinus *Colonia Trejana*, male. Solis Itinerariis memoria hujus coloniæ debetur; nam *munimentum*, *quod in Alamannorum solo conditum Trajanus suo nomine voluit appellari* apud Ammian. L. XVII. C. 1., quodque huic comparavit Lindenbrogius, aliud est, ut *Alamannorum solum*, a quo longius absumus, ostendit. Nominis vestigia, ut alias dictum est, in *Coln* sive *Kellen* perdurant. Quod vero in Gundlingianis suis part. III. p. 245. vir doctus suspicatur, *coloniam* hanc Longobardorum ætate *Gelandiam* ex Paulli Diaconi L. I. Rer. Longob. C. 13. fuisse appellatam, id veterrimi codices, qui *Rogulandiam* & *Rugulandiam* præferunt, manu nos ad Rugios eorumque sedem ducentes, abunde confutabunt. WESS.

VETERA M. P. I.] *Habet Regium exemplar*, *&* *in reliquis deest numeri nota. Supra* Vetera castra *cognominantur*, *&* *hoc loco tantum* Vetera: *quemadmodum apud Ptolemaeum à* Batavoduro Οὔετερα *in inferiore* Germania. SVR.

VETERIBVS M. P.] Ita sine M. P. numero vetusti libri; idem de suis Pighius prædicat Herc. Prodicii p. 24. *Nec in ullis*, inquit, *exemplaribus*, *quæ plura antiqua vidi*, *inter Vetera &* *Vlpia vel Coloniam Trajanam situs aliam distantiam*

ANTVNNACO.	M. P. XVII.
CONFLVENTIBVS.	M. P. IX.
VINCO.	M. P. XXVI.
NOVIOMAGO.	M. P. XXXVII.
TREVEROS.	M. P. XIII.
DIVODVRVM.	M. P. XXXIIII.

PON-

tiam annotatam invenio, quam M.P. M, id est, milliare plus minus. Hinc vero cogit, Trajanum coloniam suam & castra huic juncta Veteribus ad unius milliaris spatium vicina constituisse; cui sententiæ ex Regio Suritae qualecunque robur accedit; nec validum tamen: infringitur enim a Tabula, quæ Coloniam Trajanam XL. M. P. a Veteribus disterminat, gravi quidem peccato, sed facile, modo observetur, ex XV., ductu dextro literæ V. in planum inclinato, nata esse XL. M. P., eluendo: atque hoc situs, qui *Coln* & *Santen* disjungit, ut Ph. Cluverius L. II. G. A. p. 91. & M. Altingius itidem viderunt, expostulat. WESS.

CALONEM M. P. XVIII.] *Supra hujus mansionis mentio facta est, in qua Leg.* VIIII. *& ala, constituta sunt.* SVR.

NOVESIAE.] Hoc Simlerus edidit & a vetustis MSS., qui mox *Coloniae Agrippinae, Bonnae*, præter Vaticanum tamen, in quo *Benna*, probatur. WESS.

ANTVNNACVM M. P. XVII.] *Vide Ammianum L. 18. C. 18.* SVR.

CONFLVENTES M. P. VIIII.] *In Regio* Confluentibus M. P. VIIII *& in reliquis* Confluentibus M. P. VIIII. *Hi* Confluentes *sunt fluminum* Rheni, & Mosellae. *Ammianus lib. xvi. C.* 3. Ad recuperandam ire placuit Agrippinam, ante Caesaris in Gallias adventum excisam: per quos tractus, nec civitas ulla visitur, nec castellum: nisi quod apud Confluentes, locum ita cognominatum, ubi amnis Mosella confunditur Rheno, Rigodulum oppidum est, & una prope ipsam Coloniam turris. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Maguntiacensis, Praefectus militum defensorum* Confluentibus. SVR.

CONFLVENTIBVS.] Venantius Fortunatus L. X. Carm. 9. de navigio suo:

Tum venio, qua se duo flumina conslua jungunt,
Hinc Rhenus spumans, inde Mosella ferax.
WESS.

VINCVM M. P. XXVI.] *Manuscripta & Long.* Vinco M. P. XXVI. *& mihi res dubia est, an Vico legi debeat, & sit* Vicus Julius, *cujus in Notitia Provinciarum fit mentio sub Dispositione ejusdem Ducis. Ita enim in ea recensetur: Praefectus militum Andereciariorum* Vico Julio. SVR.

VINCO.] Ordo itineris *Bingis* requirit, estque ita a Ph. Cluverio & aliis emendatum. Nam *Vicus Julius*, quem Surita ex Notitia Imp. Occid. advocavit, ante Noviomagum Nemetum ponendus est; & *Vinci* reliquias, a Frehero ad Ausonii Mosellam ℣. 454. in *Winneberg* quæsitas, superiora itinera non ferent. WESS.

NOVIOMAGVM M. P. XXXVII.] *In Regio auferendi casu* M. P. XXXVII. *& in Neapol. Blandinianum & Longolianum* M. P. XXIIII. *Hic* Noviomagus, *regionis* Nemetum *est.* SVR.

NOVIOMAGO.] Non recte hoc ab H. Surita in Nemetibus est quæsitum; id, quod in Treveris erat, intelligitur, veteris cognominis reliquias ad Mosellam in *Neumagen* servans, Ausonius Mosel. ℣. 11.

Nivomagum, divi castra inclyta Constantini.

Plura hoc titulo oppida fuisse notissimum est, fere signis additis distincta, uti *Neomagum in Batua* apud Rheginonem An. IↃCCCVI.; ubi jocularis est error nuperi commentatoris, *Batuam* ex Gallorum sermone de navi explicantis: cogitasset, quæ ad An. IↃCCCLXXXV. adscripsit, & hujus errati fuisset immunis. WESS.

DIVODVRVM M. P. XXXIIII.] *In Regio* Divodorum M. P. XXIIII. *& reliqua* Divodorum M. P. XXXIIII. SVR.

 PON-

PONTE SARVIX. M. P. XXIIII.
ARGENTORATO. M. P. XXII.
A TREVERIS AGRIPPINA. LEVGAS LXVI.
BEDA VICVS. LEVGAS XII.
AVSAVA VICVS. LEVGAS XII.
EGO-

PONTE SARVIX.] Vel *Sarnix. Sarbruggen.* SIML.

PONTEM SARVIX M. P. XXIIII.] *Manuscripta* ponte Sarvix M. P. XXIIII. *& in Longoliano* Ponte Sarnix M. P. XXIIII *cujus mansionis rationem assequi non possum in tanto exemplarium consensu.* SVR.

PONTE SARVIX.] Conjuraverunt in mendosa voce librarii. Rectum est, Tabula indice, *Ponte Saravi:* flumen enim, cui *die Sahr* nomen est, cum Ausonio Itineraria *Saravum*, alii *Saram* & *Sarram* vocant. Vid. præter Illust. Scaligerum Freherum ad Mosel. ỳ. 367. Tabula, quæ ampliores numeros edit, hos vitiosos esse docet. WESS.

ARGENTORATVM M. P. XXII.] *In Regio & Neap.* M. P. XXII. *Blandin. & Longol.* M. P. XXVI *sed in hoc* XXII. *corrigitur.* SVR.

A TREVERIS AGRIPPINAM LEG. XVI.] *In Regio*, A Treveros Agrippina Leg. LXVI. *In Blandiniano*, A Treveris Agrippinam Leug. LXVI. Sic. *& in Neapolitano*, A Treveros Agrippina in Leg. LXVII. Sic. *In Longol.* à Treveris Agrippinam Leg. XVIII. Sic. *ut numerum legionis Agrippinae constituta, qua* XVI. *erat, ut infra apparet, in numerum summa hujus itineris converterint: quasi* mansionibus *numeri adderentur, non* legionibus: *quare nos & titulum itineris, & legionum numeros ex eisdem exemplaribus concinnavimus.* SVR.

A TREVERIS AGRIPPINA.] H. Surita a proposito non deflectit; ego *Leugas* revocavi; licet productius ita spatium fiat, quod Treveros & Agrippinam sejungit; neque enim a MSS. dissentire animus est. Ph. Cluverius L. II. G. A. p. 65. in *Leugarum* locum *M. P.* substituit: recte quidem, si distantiæ habeatur ratio; sed cum plurima in hoc libello turpissime sint fœdata; credibile sit, notas M. P. a librariis fuisse neglectas, & Leugas in eorum locum migrasse, Leugis ipsis, quæ M. P. fuerant postponendæ, præteritis: habebimus ipso hoc itinere exemplum, suspicionem eam adfirmans. WESS.

BEDAM VICVM LEG. XII.] *In Regio* Leda Leg. XII. vicus *legitur, in reliquis* Beda vicus Leg. XII. SVR.

BEDA VICVS.] Dictus hinc *pagus* est *Bedensis* in Testam. Willebrordi; *Pagus Pedonis* Histor. Trevirens. in Spicil. D'Achery p. 208. N. E., pro quo male *pagus Hedonis* Gest. Trevirens. C. 26., quæ Leibnitius tom. I. Accef. Histor. dedit. *Bedagowa* Annal. Bertin. An. IƆCCCLXXX. Nunc in *Bidburg* vestigia durant. WESS.

AVSAVA VICVM LEG. XII.] *In Regio* Ausaba Leg. XII. vicus. *& in Bland. & Longol.* Ausava vicus Leg. VII. *Neapolit.* Ausava vicus. Leg. VIII. SVR.

AVSAVA.] *Ausana* Simlerus, nec dissident Cusani membranæ, quæ & Leug. VII. addunt: ceteri *Ausava* cum Tabula, M. XII. probante. Prius M. Altingius præfert, ut ab *Hausen*, voce Germanorum, junctas domos notante, repetatur; quod sane quam dubium est. Cluverio est *Pallesheid*, Ekhardo Dissert. de Apolline Granno vicus *Oos*, opinione non spernenda. WESS.

EGORIGIO VICVS.] Tabula *Egorigio* M. P. XII. Ph. Cluverius situm ejus in *Ruid* quæsivit; Altingius in *Jonkeraid*: Ekhardus, ut *Kerpen* fit, sine caussa *Egoripium* emendat. Huc refero lapidem, quem Crombachius Woringae infra Coloniam effossum tradit.

IN. H. D. D.
DEAE REGIN.
VICANI SE
GORIGIENSES

ut vicus *Egorigium* & *Segorigium*, ut *Epoissum* & *Sepoissum*, pluraque hujus generis, sit dictus. WESS.

MARCOMAGO VICVS.] Vel *Mariomagum vicus.* Post Marcomagum deest nomen mansionis. Schudius *Areburium vicum*, *Arnberg*, reponit. SIML.

MARCOMAGVM LEG. XII.] *In Regio* Marcomago Leg. VIII. *In Bland.* Marcomago vicus M. P. LVIII. Leg. XXVIII. *Et Neapolit. & Lon-*

EGORIGIO VICVS.	LEVGAS XII.
MARCOMAGO VICVS.	LEVGAS VIII.
BELGICA VICVS.	LEVGAS VIII.
TOLBIACO VICVS SVPERNORVM.	LEVGAS X.
AGRIPPINA CIVITAS.	LEVGAS XVI.

ITER

& Longol. librarii ex ea mansione duas commenti sunt, unam Marcomago vicus Leg LVIII. *Alteram sine nomine mansionis lacunam vacuam relinquunt, & adjiciunt ei*, Leg. XXVIII. *In hac mansione destituimur à Regio exemplari: in quo reliqua omnia hujus Itinerarii desunt: in qua re magna jactura facta est.* SVR.

MARCOMAGO VICVS.] Numeros Regii MS., quod & Tabulæ VIII. inessent, retinendos censuimus: ceteris in libris magna varietas est. Vaticanus *Marcomago vicus M. P. LVII.*, alii *Marcomago vicus Leg. LVIII.* & statim alio versu, nulla præposita mansione, *Leug.* sive *Leg. XXVIII.*; quæ mihi differentia nata videtur; quod primitus M. P. & Leugae hoc itinere essent signata: nam nihil hic deesse, Tabula argumento est numeros post hanc mansionem servans, sed nominibus cassos. Ceoset autem Ph. Cluverius L. II. G. A. p. 85. Marcomagum & Marcodurum Taciti L. IV. Hist. C. 28. eundem esse vicum; cumque hic ad Ruram nunc *Duren* appelletur, in eo Marcomagi sitom figit: neque obest illi diversa vocis productio, nam *magum* & *durum* in ejuscemodi compositionibus rem eandem, oppidaque fluviis apposita indicare. Mihi, ut libere dicam, hæc non videntur vera: ut eoim taceam, Tulpiacum hac ratiooe pæne præteriri, cui probabitur, eadem tempestate duplici nomine urbem fuisse? quis porro est, qui Marcodurum Marcomagi nomine ornaverit? non est ejus in Francorum rebus obscura memoria; nec tamen, nisi truncata voce, appellare solent, ut Saxo poëta Annal. Caroli M. An. IↃCCLXXV.

Quippe duces, omnisque simul delecta juventus
Ad DVRIAM vicum properant.

mitto alia, quæ in Mabillonii L. VI. R. Dipl. p. 495. & L. IV. p. 2>1. obvia sunt. Verius ergo *Marmagen* sive *Marcmagen*, cum ob nominis similitudinem tum situm putatur. WESS.

BELGICA.] Vel *Belgia. Bullingen.* SIML.

BELGICAM LEG. VIII.] *Blandinianum & Neapolitanum* Belgica Leg. VIII. *& Longol.* Belgia Leg. VIII. SVR.

BELGICA.] Vaticanus *Vicus Belgica Leugas VIII.*, ceteri *vici* nomen spreverunt. De situ disputantem vide Ph. Cluverium L. II. G. A. C. 7. mihi non omnia sunt liquida. WESS.

TOLPIA SVPENORVM.] Vel *Tolbiaco vicus supernorum. Zulg.* SIML.

TOLBIACVM VICVM SVPENORVM Leg. X.] *In Blandiniano* Tolbiaco vicus Supenorum Leug. X. *& in Neapolitano* Tolpiaco vicus Supemorum Leg. X. *& in Longoliano* Tolbiaco vicus Supernorum Leg X. Tolbiaci *mentio fit à Tacito libro 4. Histor.* C. 79. Tolbiaci, *inquit*, in finibus Agrippinensium agebat. SVR.

TOLBIACO.] *Vicus Supenorum* Vaticanus, Parisini *vicus Supernorum*; unde Colerus ad Taciti citatum a Suriia locum *Gugernorum vicus* legit: videamus quam commode. Tacitus *Tulpiacum* in finibus Agrippinenssium locat: *Gugernos* vero infra Geldubam, quæ Ubiorum postrema, L. IV. H. C. 26. Non potest ergo *Tulpiacum* Gugernorum esse, utpote in Ubiis positum. Accedit Plinius, qui L. IV. C. 17. *Gubernos*, sic est in Harduini & vetere Parisina editione, inter *Ubios* & *Batavos* agnoscit. Ergooe Tolbiaco *vicus Ubiorum* cum Cluverio erit refingendum? qua quidem ratione suæ genti vicus relinquitur; sed nimium receditur a MSS. vestigiis. Itaqoe *vicus supernorum* meliusne sit vide; ut innuatur *supernos infernosque* caussa situs fuisse Ubins; quomodo *supernates* & *infernates* in Italia Vitruvius L. II. C. 10. habet. Ceterum Tolbiaci celeberrima in rebus Francorum veterum memoria est: exempla Valesius in Notit. Gal. habet, facile aliis accumulanda, si quæ necessitas foret. Id potius moneamus, Taciti MSS. *Gugernos* & *Cugornos* edere; posterius autem verum videri & Plinio reddeodum ob lapidem Edinburgensem, qui *COH. I. CVGERNOR.* in Britannia Roman.

ITER A TREVERIS ARGENTORATO. M. P. CXXIX. Sic.

BAVDOBRICA.	M. P. XVIII.
SALISSONE.	M. P XXII.
BINGIO.	M. P. XXIII.
MAGONTIACO.	M. P. XII.
BORBITOMAGO.	M. P. XVIII.
NOVIOMAGO.	M. P. XVIII.
ARGENTORATO.	M. P. XVIII.

ITER

L. II. C. 3. p. 203. inſcriptus eſt. Wesa.

M. P. CXXVIIII. Sic.] *In Blandiniano* M. P. CXXVIII. *& in Neapolitano* M. P. CXXVII. *& in Longoliano* M. P. CXVIIII. *&* CXXVIII. *corrigit, cum numeri ipſarum manſionum Blandiniani exemplaris ſummam conficiant* M. P. CXXVIIII. Svr.

BAVDOBRICA.] Vaticanus *Baude brigra.* Habuimus p. 254. aliam hoc nomine, quam vulgo eaodem exiſtimant; ſed vetat itineris ordo: illa, quæ Tabulæ *Boutobrice* dicitur, M. P. XVIII. Bingio aberat; nec hæc eſſe poterit, niſi ſi per ambages & varios anfractua hoc iter ducere proficiſcentem velis; quis enim, qui Treveris Bingium cogitet, ſine neceſſitate Coofluentes adibit? Videtur ergo io mediterraneis fuiſſe. Sitne vero corruptum ejus nomeo, quod Cl. Cellario L. II. Geogr. Ant. C. 3. p. 320. viſum fuit, quoniam credibile non ſit, in tractu haud ampliſſimo duas fuiſſe Baudobricas, exploratum nondum habeo. Conſtat ex variis Itinerarii locis ioſolena oon eſſe, ut in vicinia ſimili nomine manſiones inveniantur. Wess.

SALISSONEM M. P. XXII.] *Blandinianum, & Neapolitanum* Saliſſooe M. P. XXII. *& Longolianum* M. P. XXI. *Ammianus libro xvi. C. 2.* Audiens itaque Argentoratum, Brotomagum, Tabernas, Saliſonem, Nemetas, & Vangionea, & Magontiacum civitatea barbaros poſſidentes, territoria eorom habitare &c. Svr.

SALISSONE.] *Saliſo* Ammiani in Alſatia fuit, oihil, ut dictum alias, a Saletione discrepans. Hanc Ph. Cluverius L. II G. A. p. 57. in *Voſaliam* mutat, & *Oberweſel* eſſe decernit. Ego vero corrigendi illam pruriginem, a MSS. damnatam, non fero; taoto minus quod hæc in mediterraneis fuerit, atque alia a figmeto Cluveriano loco. Wess.

BINGIVM M. P. XXIIII.] *Blandinianum* Biogio M. P. XXIIII. *Neapolitanum* M. P. XXII. *Longolianum* M. P. XXIII. *&* XXII. *corrigit.* Svr.

BINGIO.] Simlerus *Vingio M. P. XXIII.* Baſileae edidit. MS. Pariſious & Cuſaoi *Vingio* M. P. XXII. Wess.

BORBITOMAGO.] *Bretomagum* a Surita venerat, contra veteres libros. Vaticanus M. P. XVII. appoſoit. Wess.

ARGENTORATO.] Membranæ Cuſani & quibus Simlerus uſus eſt M. P. XVIIII. Wess.

A COLONIA TRAJANA.] *Trajani* Baſileenſis editus cum ſcriptis Vaticano & Cuſani, *Trajana* tamen Pariſinos. In M. P. oulla eſt differentia, quamtumvia juſta ſit ioferior ſumma. Ampl. Altingius in Notit. Bataviae p. 124. CXXI. M. in LXXI. a negligente librario verſa arbitratur. Forte & hic, quod ante, commiſerunt, & Leogarum ſummam & numeroa maoſionibus reliquerunt, M. P., ut ſupervacaneis, præteritis. Wess.

MEDIOLANO.] Vicus juxta *Moſam. Mester.* Siml.

MEDIOLANVM M. P. VIII.] *Plures hujus nominis urbes terra* Galliæ *reperimus, prater celebrem illam* Tranſpadanæ *regionis urbem, quam* Inſubres *condidere: Nam* Mediolani Aulercorum, *&* Mediolani Santonum *urbium infra fiet ab Antonino mentio. Hac cui cognomentum non adiicitur, inter* Germaniæ *urbes à Ptolemaeo commemoratur.* Svr.

MEDIOLANO.] Cluverio vicus eſt *Moyland* VI. circiter M. P. a Colonia Trajana, conjectura, ſi nominum ſpectes ſimilitudinem, non ſperneoda. De Ptolemaei *Mediolano* Notit. Batav. p. 94. Altingii vide. Wesa.

SABVLONIBVS.] *Sambek* vicus. Siml.

SABLONIBVS.] Ita MSS. E re ipſa oomen indi-

ITER A COLONIA TRAJANA COLONIAM AGRIPPINAM. M. P. LXXI. Sic.

MEDIOLANO	M. P. VIII.
SABLONIBVS.	M. P. VIII.
MEDERIACVM.	M. P. X.
TEVDVRVM.	M. P. IX.
CORIOVALLVM.	M. P. VII.
JVLIACVM.	M. P. XII.
TIBERIACVM.	M. P. VIII.
	COLO-

inditum eſt: a jejuno ſabulone, pro quo *Sablonem* dixerunt. Althelmus Laud. Virgio. ℣. 171.

Squalidus ut ſable ſpreti ſub ceſpite ruris.

De ſitu lis eſt: Ph. Cluverius eum *int' ſand*, prope oppidum *Straelen*, M. Altingius in *Sandhof* invenit. WESS.

MEDERIACO.] *Mierle.* Theudurum, *Tutderen by Sittart, vicus.* SIML.

MEDERIACVM M. P. X.] *Habet exemplar Blandinianum. Neapolitanum* Mederiacum M. P. X. *Longolianum* Mederiacum M. P. X. *&* Mederiaco *corrigitur.* SVR.

THEVDVRVM.] In hujus ſede figenda plerique omnes Simlero aſſentiuntur. Barthius tamen L. XLVI. Adv. C. 1. *Theudurum* & *Duriam*, non ſine errore eandem cenſet: *Marcodurum* enim ſive *Duria* longius hiuc abeſt, ſitum ad Ruram ſupra Juliacum tenens. *Mederiacum*, quod præceſſit, Cluverio vicus eſt *Swalm.* WESS.

CORIOVALLVM.] *Falkenburg.* SIML.

CORIOVALLVM M. P. VII.] *Habent Blandinianum, & Longolianum. Neapolitanum* M. P. VI. SVR.

CORIOVALLVM.] Tabula *Cortovallio.* De ſitu cum Simlero eadem ſentit Ph. Cluverius: Wendeliuus ad Leg. Salic. *Drelenborg* Coriovalli locum poſſidere arbitratur; ab utroque diverſus abit M. Altingius, ejusque ſitum in valle haud multum a Trajecto ad Moſam, ubi vicus eſt *Keyer*, figit, nec male pro ſuis rationibus. Quia vero numeri omnium conſenſu ſunt pravi, malui diſcordantes eas opiniones adſcribere, quam quidquam finire. WESS.

JVLIACVM M. P. XII.] *Ammianus libro xvii.* C. 2. Remos Severus, magiſter equitum per Agrippinam petens, & Juliacum. *Vbiorum hoc oppidum eſt.* SVR.

JVLIACVM.] Vaticanus ſexto caſu effert: numeros Tabula firmat; quamquam alio itinere X. M. ſignentur. Egiuharto in Translat. S. Marcellini C. 6. *Juliacus, antiquum municipium, a vico Aquenſi VIII. Leucarum ſpatio diſparatum.* Id dubium eſt, unde oomen illi adhæſerit: Ph. Cluverio a Julia Agrippina, Neronis matre, L. II. Germ. A. C. 17. repetit: Gobelious Perſona a Julio Caeſare Coſmod. Aetate VI. p. 171. *Idem Julius*, inquit, *cum in partibus Galliarum eſſet, præſidium quoddam fecit, quod a nomine ſuo Juliacum dictum eſt, & a vulgo corrupto nomine Gulche dicitur, ſitum inter Coloniam & Aquisgranum*; quæ habere potuit ex Witekindo Corbeienſi L. II. prine. *Eſt autem locus ille*, dixerat de Aquisgrano, *proximus Julo, a conditore Caeſare Julio cognominato*: nam *Julum*, ſi tamen ſanum eſt vocabulum, appellat, quod Juliacum alii: ſed hæc evolvi ita uoo poſſunt, ut ad certum deveniant. WESS.

TIBERIACVM M. P. VIII.] *Videtur* Forum Tiberii *deſignare, cujus Ptolemaeus meminit, ut* Helvetiorum *urbis, qua Rhenum attingit.* SVR.

TIBERIACVM.] Non ſatis caute H. Surita ingenii viribus uſus eſt, cum *Forum Tiberii* ex Helvetiis in Ubios tranſtulit: illud *forum* multis idem ac *Caeſaris ſolium* ſive *Keyſersthul* videtur, quamquam inviso Guillimanno, quem L. I. R. H. C. 3. vide. Tiberiacum eo putatur fuiſſe ſitu, quo *Berchem*; imo vero ex *Berchem* nova quadam metamorphoſi Romanos *Tiberiacum* formaſſe Ph. Cluverius conjectat; quod an aliis ſit perſuaſurus, neſcio; mihi non placet: *Tiberiaci* enim uomen manifeſto, ut *Juliacum* ad Julium

COLONIA AGRIPPINA.	M. P. X.

ITER A PORTV GESSORIACENSI BAGACVM VSQVE.

	M. P. LXXXIII. Sic.
TARVENNA.	M. P. XVIII.
CASTELLO.	M. P. VIIII.
VIROVIACVM.	M. P. XVI.
TVRNACVM.	M. P. XVI.
PONTE SCALDIS.	M. P. XII.
	BAGA-

Julium Juliamve, ad Tiberium, quicunqne fuerit, ducit. Porro *Tibenacum* vitio errantis calami Cuſani codex. WESS.

ITER A PORTV GESSORIACENSI.] *Blandinianum & Longolianum exemplar*, Geſoriensi. *Neapolitanum*, Geſorigensi; *ut haud dubie à* Geſſoriaco, Geſſoriacensi, *ſit ſcribendum: atque hic idem auctor in Itinerario maritimo* Geſoriagenſem portum *inſcribet.* SVR.

ITER A PORTV.] Vaticanus, *Item a portu Geſerigenſi*, neque aliter Pariſinus: Cuſani membranæ, *Geſerienſi:* pejus Simleri editus, *a portu Geſorigenſi.* Verum & juſtum eſt, qnod ſequimur. WESS.

TARVENNAM M. P. XVIII.] Tarvenna *habet Blandinianum, & Longolianum. In Neapolitano* Tarvenne. *Ptolemaeo in* Morinia *mediterraneis* Ταρουάννα. *Nunc nomen retinet.* SVR.

TARVENNA.] Tabulæ *Tervanna:* Actis S. Scaribergae C. 1. *Morinorum metropolis Teruanna: Urbs Taruenna* in Vit. Wandregisli C. 3.; *urbs Taruvannica* Act. S. Treverici C. 1. Nunc in ruinis jacet, a Carolo V. An. CIↃIↃLIII. excisa, qua de re Thuanus principio L. XII.; ejus autem veterem posituram atque opera, quibus ab Imp. Carolo fuit circumdata, expicta nuper monachi Benedictini dederunt in Itiner., quod Literarium inſcripſerunt, tom. II. p. 181. WESS.

CASTELLVM M. P. VIII.] *Ptolemaeo in* Menapiis *poſt* Moſam *fluvium* Κάστελλον. *Ammianus libro xvii. C. 2.* Retento milite, circumvallare diſpoſuit Caſtellum oppidum, quod Moſa fluvius prætérlambit. *Nunc* Caſſeti *nomen retinere ferunt.* SVR.

CASTELLO.] Ptolemaei *Caſtellum* aliud eſt, ſitum in Menapiis ad Moſam; Ammiani verba, a Surita itidem producta, nihil juvant; voces enim *Caſtellum oppidum, quod* è MSS. exulant, & malo exemplo a Caſtello ſunt inculcatæ. Hoc in Morinis fuit, a Gulielmo Britone, ut præter Valeſium in Notit. Gall. Ch. Cellarius admonuit, L. IX. 403. deſcriptum:

Mox ſubduntur ei ſola formidine, ſummo
Moenia Caſſelis pendentia vertice montis.

Mont Caſſel vocant. WESS.

VIROVIACVM M. P. XVI.] *Nunc* Vuerviacum *ſuper* Lyſam *eſſe traditur.* SVR.

VIROVIACVM.] Tabula *Virovino*, non ex vero. Labentibus annis *Wervi* appellarunt, unde Guilielmus fuit, cujus famoſam inter Caroli Boni, Flandrorum Comitis, percuſſores nomen eſt. Gualterus in Caroli Vita C. 6. *Guilielmum Viroviacenſem* vocat, addens C. 13. *Viroviacum* a præfecto Cortracenſi fuiſſe occupatum, atque ita, *ut nec ſtipes in loco remaneret*, deſolatum: Galbertus vero in ejusdem Comitis Vita C. 3. *Willelmum ex Wervi*; peſſime vero Joan. Iperius in Chron. S. Bertini C. 41. ex uno binos facit, *Wilermum & Werweke*, verius *Willelmum ex Werveke* appellaturus. WESS.

TORNACVM.] Audoenus *Tornacenſem urbem, qua quondam exſtitit civitas regalis* L. II. Vitæ S. Eligii, ob Clodionem, Merovaeum, Childericumque Francorum reges, quos inibi ſedem habuiſſe Annales loquuntur, vocat; ut bene Jo. Jac. Chiffletius in Anaſtaſ. Childerici C. 2. WESS.

PONTEM SCALDIS M. P. XII.] *Blandinianum* Pontis Caldis M. P. XII. *Neapolitanum* Pontis caldis M. P. XVI. *Longolianum* Pontis Scaldis M. P. XII. & XVI. *corrigitur. Caeſar Commentario belli Gallici vi. C.* 33. Scaldem fluvium in Moſam influere *memorat: &* Valentianas *oppidum, ſtationem hanc* Pontis *obtinere ferunt.* SVR.

PONTE SCALDIS.] Sic Cuſani MS., additis XVI. M. P.; ceteri *Ponti Scaldis:* Tabula *Pontes*

BAGACVM. M. P. XII.

A CASTELLO PER COMPENDIVM TVRNACVM VSQVE. M. P. XXXVIII. Sic.

MINARIACVM. M. P. XI.

TVRNACVM. M. P. XXVII.

A CASTELLO COLONIA. M. P. CLXXII. Sic.

MINARIACVM. M. P. XI.

NEMETACVM. M. P. XVIIII.

CAMARACVM. M. P. XIIII.

BA-

Pontes Caldis M. P. XII., vulgato adstipulata. Est in Diplom. Childerici Francorum regis apud Chiffletium *telonei de ponte super flumen Scalt* mentio; qui pons hiccine sit an alius Tornaci non temere finivero. Nunc *Escaupont*. Wess.

BAGACVM.] Vel *Bajacum*, *Bavacum*, *Bavay*. Siml.

BAGACVM M. P. XII.] Baiacum *appellatur hoc oppidum in exemplari Blandiniano, & Longoliano. Et paulo post in Blandiniano* Bagacum *scribitur, &* Baiacum *corrigitur, & iterum* Bagacum *praefert, & in Neapolitano semper* Bagacum: *videtur id oppidum esse, quod Ptolemaei exemplaribus in* Nerviis *adpellatur* Βάγακον, *& vetustus interpres* Vafacum *vertit; ut non dubitem, quin* Bagacum *sit legendum.* Bavacum *esse in Hannonia, sunt qui suspicentur.* Sur.

BAGACVM.] *Bacaco Nervio*, pro *Nerviorum* Tabulae: Tyro in Notis *Nervius Basiacum*, gentile nomen ex consueto sibi more metropoli praeponens: Acta S. Liborii L. II. C. 8. *Castellum, quod Bavaca nominatur.* Esse vero Bavacum Hannoniae praeter itineris ordinem Circi veteris reliquiae, ingentium aedificiorum fundamenta, magnificorumque aquae ductuum vestigia & plura Romanorum Imp. numismata probant, quae sua aetate circa An. CIƆIƆCXXX. eruta testificatur Bollandus ad XV. Januarii magni operis & Wendelinus ad Salic. Leges p. 72. Wess.

MINARIACVM M. P. X.] *Oppidum* Minorem villam *super* Lysam *nuncupatam esse arbitrantur.* Sur.

MINARIACVM.] *Mariacum* est in Parisino MS.; vulgus *Merghem* vocitat, Franci *Merville*; quam vocem Had. Valesius ex *Minariace villa*, non *minore villa*, conflatam arbitratur. Wess.

A CASTELLO COLONIAM.] Coloniam Agrippinam *designari, ipsius itineris mansionibus indicatur.* Sur.

NEMETACVM.] Quaerendum an sit *Nemetocerna Atrebatum.* Siml.

NEMETACVM M P. XVIIII.] *Praeferunt manuscripta & Longolianum; & in Blandiniano, postquam bis* Nemetacum *praetulit*, Menetacum *praefert: &* Menetacum *quidam vocant, &* Maym *vel* Menym *esse in agro* Insulano *credunt.* Sur.

NEMETACVM.] *Nemetocenna* ex Comment. VIII. B. G. C. 47. a multis cum hac componitur, probabili conjectura. Suritae vero opinionem *Meninum* idem atque Nemetacum arbitrati, merito in Notit. Gall. Had. Valesius explosit: non enim ordo, ut id huc referatur, feret. Nemetaci situs incidit in *Atrebates* sive *Arras:* movit quidem huic positioni dubium ex Notit. Imp. Occid., *Praefectum Laetorum Batavorum Nemetacensium Atrebatis Belgicae II.* memorante, idem Valesius; sed id facile tolletur, modo, quod Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 3. p. 383. pulchre vidit, moris Gallici, quo gentile nomen praecipuae urbi indebatur, habeatur ratio: mirum quippe nihil erit, si *Nemetacenses* Atrebatis, utpote gentis metropoli, imponantur. Reddenda & haec urbs Ptolemaeo L. II. C. 9; ubi enim vulgo legitur in Atrebatiis Ὀριγιακὸν, ibi MS. Palatinus Μεταχὸν praefert, in Νεμετακὸν transformandum. Wess.

CAMARACVM.] Parisiensis codex M. P. XIII. anuectit. Baldericus L. I. Chron. Camerac. C. 3. *Cameracum* in suo Itiner. MS. invenisse videtur: en tibi hominis verba. *Liber namque, qui jubente Julio Caesare ex senatus consulto prudentissimis viris de Cosmographia inscribitur, ubi quidem totius orbis Romani universa loca famosa distinguit, Cameracum etiam* intro-

BAGACVM.	M. P. XVIII.
VODGORIACVM.	M. P. XII.
GEMINIACVM.	M. P. X.
PERNICIACVM.	M. P. XXII.
ADVACA TONGRORVM.	M. P. XIV.
CORIOVALLVM.	M. P. XVI.
JVLIACVM.	M. P. XVIII.
COLONIA.	M. P. XVIII.
ITER A TARVENNA TVRNACVM	M. P. XLIX. Sic.
NEMETACVM.	M. P. XXII.
TVRNACVM.	M. P. XXVII.

ITER

intromittit & quanto a Bagaco castro distet, id est, XVIII. M. P., evidenter ostendit. Wess.

VODGORIACVM.] Ex Vaticano *Dodgoriacum* editur: Tabula *Voge Dorgiaco* eum eadem XII. M. distantia. *Vaudre* esse putatur. Wess.

GEMINIACVM.] Tabula *Geminico vico M. P. XVI.*, quæ si, *Gemblacum* sit, quod tamen *Gemmelaus* vetustioribus appellatur, uti Sigeberto in Vita Guiberti, monasterii conditoris, C. 1., nondum spatium explent. Vid. Ph. Cluverium L. II. Germ. A. C. 21. *Geminiacum* hoc in tractu habet Hist. Marcelli papæ L. II. C. 3., hinc corrigenda. Wess.

PERNICIACVM.] Vel *Perticiacum*. Forte *Præsidienses* Not. Imp. Occid. Siml.

PERNICIACVM.] Notitiæ *Præsidienses* hinc dictos esse, non apparet. Ph. Cluverius *Perviciacum*, Divacus *Perviacum* refingit, ut *Pervis* sit VI M. P. a Gemblaco, audaci conjectura & damnabili: Tabula Peutingerorum *Pernaco M. P. XLIII.*, spatium præter verum adaugens. Est inter Gemblacum & Aduacam Tongrorum vicus, quem *Montenaken* nominant, eum hujus situ non male conveniens; qui, si olim, quod Altingius suspicatur, *Bergenaken* fuerit appellatus, *Pernacum*, manifestissime ostendet: at hæc mihi divinatio videtur. Wess.

ADVAGA TVNGRORVM.] Vel *Aduaca Tungrorum*. Advacum metropolis Tungrorum, *Tungeren*. Numerus passuum XIV. justo longe minor esse videtur. Siml.

ADVACAM TONGRORVM M. P. XIIII.] *In Blandiniano* Advaca Tongrorum M. P. XIIII. *& item in Longoliano*. *In Neapolitano* Advagantogrorum M. P XIIII. *Ptolemaeus* Tungris *civitatem attribuit*, Ἀτουάκουτον. *Nihil ad hanc mansionem pertinere videtur* Atuatuca *Castellum, quod à Caesare Commentario VI. C. 32. perhibetur esse in mediis* Eburonum *finibus, ubi Titurius Sabinus atque Aurunculeius Cotta, hiemandi causa consedentes, in eodem castello ceciderunt. Ammianus* Tungrorum *civitatem* Tungros *vocat. Lib. enim XV. C. 11.* At nunc numerantur provinciæ per omnem ambitum Galliarum: secunda Germania, prima ab occidentali exordiens cardine, Agrippina & Tungris munita, civitatibus amplis, & copiosis. Sur.

ADVACA TONGRORVM.] Vero simillima est doctorum virorum Cluverii, Valesii & aliorum sententia, *Atuatucam* Caesaris in Eburonum finibus hanc esse; namque Eburonum mentio officere nihil debet, siquidem Caesar Tungros illis contribuisse videtur, Tungris ceteroqui præteritis: atque hoc Ἀτουάτουκον, id verum est, Ptolemaei adfirmat. Ex *Atuatuca* dein *Atuaca* sive *Aduaca* contracta est; quæ quia Tongrorum primaria urbs & caput erat, gentis dein, more per Gallias recepto, nobilitari & vocari nomine cœpta est; quo etiamnum nota est, quantumvis multum de vetere splendore deperierit. Jam quod Hub. Thomas Comment. de Tungris p. 108. Aduacam ex hoc Itinerario *Aduaticum Tungrorum*, & monasterium *Tungerlo* in ejus sede esse decernit; id enimvero, ut mollissime dicam, a vero abhorret; pervertitur enim urbis nomen, & ex Tungris non admodum felici opera in Aduaticos transportatur. Ceterum plerique vetustiorum librorum in hac appellanda sibi discordant;

Vati-

ITER A TARVENNA DVROCORTORO. M. P. CIII. Sic.

NEMETACVM.	M. P. XXII.
CAMARACVM.	M. P. XIV.
AVGVSTA VEROMANDORVM.	M. P. XVIII.
CONTRA AGINNVM.	M. P. XIII.
AVGVSTA SVESSONVM.	M. P. XIII.
FINES.	M. P. XIII.
DVROCORTORO.	M. P. XII.

ITER PER COMPENDIVM A NEMETACO SAMAROBRIVAM. M. P. XVI.

A SA-

Vaticanus *Ad vaga Tongorum*, aliis *Advacat ungrorum* & *Advangantogrorum*: Tabula *Atuaca*. WESS.

JVLIACVM M. P. XVIII.] *Habent manuscripta & Longolianum, cum supra à* Coriovallo Juliacum M. P. XII. *assignentur*. SVR.

ITER A TARVENNA.] Hæc in MS. exemplari *Taverna* appellatur. SIML.

CAMARACVM.] Cusani liber *Samaracum* cum M. P. XIII., quæ & alii agnoscunt. WESS.

AVGVSTAM VEROMANDORVM M. P. XVIII.] *Ptolemaeus* Augustæ Veromandorum *meminit; qua natio perperam scribitur in ejus exemplaribus: vocantur enim* 'Ρομάνδυες *pro* 'Ουερομάνδυες. SVR.

AVGVSTA VEROMANDORVM.] E Vaticano Em. Schelstrate vulgavit *Augusta vero Mandorum*: Tabula *Augusta viro Muduon*. Veromanduorum, ut apud Caesarem, rectius est; tamen serior ætas *Viromandos* & *Virmandos* appellitavit. Actæ Valerii & Rufini C. 1. *Audita famositate Quintini VIRMANDORVM Augustam aggredi cupiens*: Annal. Bertin. An. IϽCCCXLII. *Augustam VIROMANDORVM, qua beati Quintini corpore insignitur*. Atque hinc apparet, *Fanum S. Quintini*, sicuti præter Claud. Hemeraeum L. I. August. Veromand. C. 12. Had. Valesius in Notit. Gall. ex illis Annal. & Sigeberto ac Gregorio Turonensi L. I. Glor. Martyr. C. 73. observavit, Augustae hujus locum insidere; non autem vicum *Vermand*, de quo Ph. Cluverius cogitaverat.

CONTRA AGINNVM.] Vel *Contraginnum*. Liber Notit. *Noviomagum* nominat oppidum *Contraginnensium*. SIML.

CONTRA AGINNVM M. P. XIII.] *Ptolemaeus Nitiobrigum urbem* 'Αγιννον *recenset: videtur hac mansio è regione* Aginni, *celebris oppidi, opposita: cujus urbis postea fit hoc Itinerario mentio. Auson. Paulino Epist. 24. ℣. 79.*

Santonus ut sibi Burdigalam, mox jungit Aginnum
Illa sibi, & populos Aquitanica rura colentes.

Posteriores Agennum *vocavere, & Archiepiscopatui Burdigalensi* Agennensis *Ecclesia subjicitur*. SVR.

CONTRA AGINNVM.] Vaticanus *Contra agmum*: Parisinus *Contra aginnum*; ad quod illustrandum nihil Aginnum facit, ab H. Surita excitatum; quippe amplissimo terrarum intervallo hinc remotum. Erat Contra Aginnum in Veromandorum finibus atque adeo in Belgica II., ubi & Notit. Imp. Occid. agnoscit. Distantia ad *Calnacum* sive *Chauny* ad Isaram ducit, ubi præter Had. Valesium P. Merula L. III. Cosmogr. part II. p. 364. ejus vestigia invenit, paucis tamen, opinor, fidem facturus, *Contaunium*, ut propius à vulgari castelli vocabulo absit, hoc loco legendum esse: reclamant enim MSS. Itiner. & Notitia. WESS.

AVGVSTAM SVESSONVM M. P. XII.] *Male in Ptolemaei libris*, 'Ουεσσονῶν *pro* Σουεσσονῶν. SVR.

FINES.] Indicantur *fines* Suessonum & Rhemorum. SIML.

FINES.] Celebrata hoc loco Synodus fuit, cujus actis, a Sirmondo editis, præscriptum erat: *Synodus, qua fuit acta in loco, qui dicitur Finibus, Rhemensis parochia. Fines* in confinio pagi Suessonici & Rhemensis nominis pristini reliquias servat, ut bene N. Bergerius L. III. Viar. Mil. C. 29. monuit. WESS.

SAMARABRIVA.] Vel *Samara briva. Amiens*. SIML.

A SAMAROBRIVA SVESSONAS VSQVE M.P. LXXXIX. Sic.

CVRMILIACA.	M. P. XII
CAESAROMAGO.	M. P. XIII.
LITANOBRIGA.	M. P. XVIII.
AVGVSTOMAGO.	M. P. IIII.
SVESSONAS.	M. P. XXII.

ITER A BAGACO NERVIORVM DVROCORTORO REMORVM VSQVE. M. P. LIII. Sic.

DV-

SAMAROBRIVAM M. P. XVI.] *In Blandiniano, & reliquis* Samarabrivas. *In vetustis Commentariorum libris Caesaris belli Gallici libro v. C.* 24. Subductis navibus, concilioque Gallorum Samarobrivae peracto: & Crassum Samarobrivae præficit. *& eodem lib. C.* 53. *ipse cum III.* Legionibus circum Samarobrivam trinis hibernis hiemare constituit: *ut mirer novos horum librorum emendatores* Samarobriva, *&* Samarobrivam *legere, cum tot ante annos in lib. epist. Cicer. ex P. Victorii doctissimi viri editione* Samarobrivam *legatur. Nam in Epistola ad Trebatium ita legitur in vetustis exemplaribus L. 7. Ep.* 12. O castra præclara? quid tu fecisses, si te Tarentum, & non Samarobrivam misissem? *Praterea Strabo libro vii. p.* 319. *auctor est*, briam *Thracio sermone* urbem *appellari: & Stephanus in* Mesembriae *dictione, ex Strabone, idem refert: atque item in voce* Brutobria: *Ut* bria; *& apud Caesarem, ac Ciceronem* briva *& vetusta Hispanorum lingua* briga *idem significent: ut* Lacobriga, Nemetobriga, Segobriga, Mirobriga, Arcobriga, Juliobriga, *&* Augustobriga. *Ptolemaeo in* Ambianis Σαμαρόβριγα. SVR.

SAMAROBRIVA.] Excerpta MSS. *Samarobrivas.* Tabula *Sammarobriva.* Vetus Chron. inter Normannica Duchenii p. 3. *Sammarobriva Ambibianorum civitas*; Annal. Bertin. An. IↃCCCXLIV. Ragenarius *Samarobrica Ambianorum episcopus*, & item An. IↃCCCLIII. *Samamarobrica Ambianorum civitas.* Sigeberto *Sommonobria*, quod autem addit, hoc nomine ab Antonino Pio, *Ambianorum* vero a Gratiano fuisse cohonestatam, nemini facile persuadebit: alterum enim diu ante Antoninum natum, quod ad eam *Samara* ponte transiretur, alterum ex consueto Gallorum more, quod Ambianorum gentis caput esset, impetravit. Vide Ph. Cluverium L. II. Germ. A. C. 52. & de *briva briga* ve L. I. C. 7. WESS.

A SAMAROBRIVAS.] Ita MSS., quorum Parisinus & Cusani *Suessionem usque*, Vaticanus vulgatum firmat. Videtur sibilans litera ex sequenti voce Samarobrivae adhæsisse. Pæne vero præterieram, Hub. Thomam Comment. de Tungris p. 137. & Pancirolum in Notit. Imp. Occid. Samarobrivam & Cameracum eandem esse arbitrari, quod posterius Italis *Samberey* appellitetur; quæ sane ploma levior ratio est, & doctis indigna. WESS.

CVRMILIACAM M. P. XII.] Curmiliaca M. P. XII. *in Blandiniano: Neapolitano* M. P. XI. *& Longoliano* XII. *&* XI. *corrigit.* SVR.

CVRMILIACA.] *Carmiliaca M. P. XI.* Simlerus Basileae dedit, cui, si M. P. exceperis, nostri codices obloquuntur. Merulæ est *Corbei*, aliis *Cormoiles*. verisimiliore conjectura, inter Ambianorum & Bellovacorum oppida. WESS.

CAESAROMAGVM M. P. XIII.] *Ptolemaeus meminit* Caesaromagi *in* Bellovacis. SVR.

CAESAROMAGO.] Tabula *Casaromago* M. P. XXXI. a Samarobriva; unde in numeris vitium insedisse arbitreris. Caesar L. II. B. G. C. 13. *Bratuspantum* præcipuum Bellovacorum oppidum esse perhibet; quod cum deinceps haud alibi memoretur, & Ptolemaeus *Caesaromagum* ejusdem gentis primam urbem nominet; non injuria viri eruditi, Caesaromagum & Bratuspantum idem existimant, nunc *Bellovacorum* nomine insignitum. WESS.

LITANOBRIGA.] Vel *Latinobriga.* SIML.

LITANOBRIGAM M. P. XVIII.] *Blandinianum* Litanobrige M. P. XVIII. *& in Neapolitano* Latanobrige M. P. XVIII. *Longolianum* Litanobrige, *&* Latanobrige *corrigit.* SVR.

LITANOBRIGA.] *Latanobriga* codex Parisinus. Ph. Cluverius Vernolium ad Isaram, *Verneuil*, in ejus sede ponit, neque hilum dissidet Had. Valesii Notitia Gall.; aliter tamen

Mabil-

DVRONVM.	M. P. XII.
VERBINVM.	M. P. X.
CATVSIACVM.	M. P. VI.
MINATICVM.	M. P. VII.
MVENNA.	M. P. XVIII.
DVROCORTORO.	M. P. X.

ITER A CAROCOTINO AVGVSTOBONAM M. P. CLIII. Sic.

JV-

Mabillonius L. IV. R. D. p. 337., quem vide. Wess.

AVGVSTOMAGO.] Oppidum maximum Sylvanectorum. Ptolemaeo *Ratomagus*, sed mendose, ut arbitror. Siml.

AVGVSTOMAGVM M. P. IIII.] *In Blandiniano* M. P. IIII. *Neapolitano* M. P. III. *&* *in Longoliano* IIII. *&* III. *corrigit.* Svr.

AVGVSTOMAGO.] *Augustamago* Parisinus. Cusani MS. III. M. P. appingit. Solet hæc urbs in Notitiis Ecclesiasticis *civitas Silvanectum* appellari, cujus obscura vestigia in *Senlis* perdurant. Ceterum Ptolemaeum in hac urbe corruptum esse, Simlero Cluverius assentitur L. II. Germ. A. C. 25. Verba Geographi ex Coisliniano MS. hæc sunt: ὑπὸ δὲ τούτους Συβάνεκτοι, ὧν πόλις ἀπ' ἀνατολῶν τοῦ Σηκουάνα ποταμοῦ Ῥατόμαγος: ubi *Subanecti* videntur iidem qui *Silvanectes*, & *Ulmanetes* Plinii ex Harduini editione; jam si *Ulbanectes* in Antonino invenirentur, quod diserte Harduinus Emend. CXI. ad L. IV. Plinii adfirmat, non equidem vererer, Ptolemaeo *Sylvanectas*, & Plinio *Ulbanectes* restituere; verum illi nusquam sunt. Tamen Ptolemaeum eam gentem descripsisse, cujus primariam urbem examinamus, non dubitem: hinc consequens videtur, *Rhatomagum* in *Augustomagum* cum Cluverio esse mutandum; idque fidenter amplecterer, si Augustomagi nomen Ptolemaeo vetustius esse liqueret: nunc, donec istud comprobetur, exspectabimus. Wess.

SVESSOÑAS.] Jos. Simlerus M. P. XII. addidit, quæ X. M. P. in libris nostris augentur: quia tamen XXII. M. P. non explent spatium, quod Augustam Suessanum ab Augustomago separat, propterea Ph. Cluverius L. III. Germ. A. C. 25. XXXVI. M. P. adposuit. Wess.

ITER A BAGACO.] Cusani MS. *Iter ab Agato Nerulorum.* Flodoardus L. I. Hist. Rhem. C. I. *ab Agratto*, quod Georg. Colvenerius recte emendavit. Wess.

DVRONVM.] Servare nominis reliquias *Doran*, vicus Tirasii, creditur; qui cum M. P. XXII. a Bagaco distet, numeris X. M. P. deesse videntur. Wess.

VERBINVM.] Tabula *Vironum*, hinc adjuvanda: nam Had. Valesius in Notit. Gall. *Vironum* Tabulæ cum Veroduno confundens ipso itineris ductu confutatur. Oppidum, nostro tempore *Vervin* appellatum, præter obsidiones feralis *Ligae* tempore sæpius toleratas pacificatio illuminat, qua inter Henricum IV. & Philippum II. pax coaluit. Numeri X. M. justo minores sunt. Wess.

CATVSIACVM.] N. Bergerius L. III. Viar. Mil. C. 39. *Chaoux*, haud longe infra Monticornetum esse ait. Divaeus *Carisiacum*, sed contra libros, legit. Wess.

MINATICVM.] Tabula *Ninittaci* XIII. M. P. a Verbino, è quo Menso Altingius notis in Tab. MS. *Ninitiaci* format; cui quamvis hodiernum nomen *Nizi le Comte* favere videatur, nihil tamen finio. Wess.

MVENNAM M. P. XVIII.] *In Regio, &* *Longoliano* Muenna M. P. XVIII. *Neapolitano* Avennia M. P. VIII. Svr.

MVENNA.] Cusani codex VIII. M. P., Tabula IX. addit & *Auxennam* appellat: quod verius est & ab *Axuenna*, de quo ante, proxime remotum. Vid. Velserum in Tabulam. Ceterum in Suritae nota *Regii* libri intempestiva mentio est, quippe ex quo omnia hæc exularunt. Wess.

ITER A CAROCOTINO] *Habet Blandonianum. Neapolitanum* A Caracobino: *Longolianum* à Corocotino, *&* Caracotino *corrigitur. Neque hujus oppidi mentionem reperio.* Svr.

ITER A CAROCOTINO.] *Caracotino* est in editis & Parisinis schedis. Quo loci *Carocotinum* fuerit, in ambiguo est: P. Merula L. III. Part. II. Cosmogr. C. 30. id cum Ptolemaei *Crociatono* & Tabulæ *Crouciaconno*, quod, ut

JVLIOBONA.	M. P. X.
LOTVM.	M. P. VI.
LATOMAGO.	M. P. XIII.
RITVMAGO.	M. P. IX.
PETROMANTALVM.	M. P. XVI.

LV-

Crevecour esse possit, incredibili audacia in *Cruciacordo* pervertit, composuit; quem satis superque distantia, quæ in Tabula inter Crouciaconnum & Juliobonam interest confutat. Ph. Cluverius Had. Valesio approbavit, *Carocotinum* esse *Crotoy* ad ostium Samarae & quidem in ea fluvii ripa, quæ egredientibus dextra est: in quam cogitationem nominum non magna dissimilitudine virum eruditum impulsum fuisse existimo: atque hoc facile pateret, si cetera convenirent. Jam si Carocotinum eo loci fuerit, oportet *Juliobona Deppa* sit; neque id Cluverius negaverit: hoc vero nec numeri, nimis angusti, nec veterum testimonia ferent. Itaque illis assentiri malo, qui Carocotinum ad Sequanae æstuaria in *Portu Gratiae*, *Havre de Grace*, aut circa quærunt. WESS.

JVLIOBONAM M. P. X.] *Hujus oppidi ab amne* Sequana *ad* Octanum *in* Caletibus Lugdunensis *provincia Ptolemaeus meminit.* SVR.

JVLIOBONA.] Videtur esse *Ilebonne* sive *Lilebonne*; & partim quidem ob distantiam, quæ a numeris non longe abit; partim ob vetustiores scrsptores, quibus id cum Juliobona componere libuit. Ordericus Vitalis L. XII., etiam a Valesio productus, Caesarem refert, *munitionem construxisse, quam Juliam bonam vocarit, sed barbara locutio Illebonam corrupto nomine vocet:* addo Chron. Fontanellense C. 10., quod Erinhardum, monasterii præpositum, circa An. ɪↄcccxxxvii. basilicam Archangelo Michaëli exædificasse refert, *allatis petris de Juliobona, castro quondam nobilitissimo, & firmissimo:* dein post pauca: *hoc namque civitas fertur, ædificata fuisse a Gajo Julio Imp. Romanorum ante adventum Domini, dum Gallias vastando circuiret.* Taceo Ptolemaeum huic positioni sese accomodare. WESS.

LOTVM.] Vel *Lojum* aut *Lolium.* SIML.

LOTVM M. P. VI.] *Habet Blandinianum exemplar. Neapolitanum* Lolium M. P. VI. *In Longoliano* Lotum M. P. VI. *&* Lolium *corrigitur.* SVR.

LOTVM.] MS. Parisinus *Lolium*; nec est, qui præterea meminerit. WESS.

LATOMAGVM M. P. XIII.] *Blandinianum* Latomago M. P. XIII. *Neapolitanum* M. P. XIII. *Longolianum* M. P. XIII. *&* XIIII. *corrigit.* SVR.

LATOMAGO.] Et hanc apud alios frustra quæsivi; sola Peutingerorum Tabula ejus videtur commeminisse: habet *Rattumagum* & post eam *Ritumagum* M. P. VIII. Quia vero Rotomagum priore indicatur, propterea M. Altingius Itinerarii versus mutatos ab imprudente exscriptore arbitratur, & *Ritumagum* Tabulæ in *Lotomagum* vertit, alteri ex altero succurrens. Mihi periculosum hoc videtur; præsertim cum in *Ritumago* Tabula & Itinerarii MSS. singulari concordia conspirent. Forte ergo potius fuerit, hanc *Latomagi* urbem ex Tabula *Rotomagum* arbitrari, quam *Rotum* & *Rotumam* recentiores vocitarunt: hoc Annal. Bertin. An. ɪↄcccxli. dabunt; illud Acta S. Richardi, a Bollando VII. Febr. magni operis publicata, p. 76. *Et tentoria fixerunt in ripa fluminis, quod nuncupatur Sigonna, juxta urbem, qua vocatur Rotum;* quibus gemina sunt in Willibaldi vita C. 5. apud Canisium: est autem *Sigonna* his scriptoribus Sequana. WESS.

ROTOMAGO.] Inter hoc & *Petromantalium* in Schudii exemplari interponitur *Caesarotium* vel *Cesortium*, *Gesors.* SIML.

ROTOMAGVM M. P. VIIII.] *Manuscripta, & Longolianum* Ritumago M. P. VIIII. *& paulo post eadem* Rotomago *præferunt. Ptolemaeo in* Nerviia, *una cum* Bagano, *quod* Bagacum *esse arbitramur*, Ῥατόμαγος: *& in* Belliocassis *ad* Sequanam *est, & altera ejus nominis urbs, quam esse arbitramur mansionem hanc.* SVR.

RITVMAGO.] Tabula cum Itiner. editis & scriptis libris hoc amplectitur; neque quicquam inter Petromantalum interponit; ut adeo non injuria denuo suspicari liceat, Aegid. Schudii codicem recentiore manu fuisse interpolatum. Distantia in Veliocassium oppidum *Lion* vide-

LVTITIA.	M. P. XVIII.
MECLETO.	M. P. XVIII.
CONDATE.	M. P. XV.
AGREDICVM.	M. P. XIII.
CLANVM.	M. P. XVII.
AVGVSTOBONA.	M. P. XVI.

ITER

videtur incidere; oe enim Rotomagum fit, Tabula facir. WESS.

PETROMANTALVM.] Infra *Petromantalium*: Tabula *Petrum viace* M. P. XII. a superiore. Nomen orbi adhæsit a petra, cui accubat. Vulgo *Mante*. WESS.

LVTITIAM M. P. XVIII.] *Blandinianum habet. Neapolitanum* M. P. XVIIII. *Longolianum* M. P. XVIII. *&* XVIIII. *corrigitur.* SVR.

LVTITIA.] *Lutetia* exemplar Fabricianum: alii *Lutitia*. Numeri videntur ex alio itinere X. M. P. augendi. WESS.

MECLETO.] Vel *Metkete* vel *Medete*. *Metiosedum.* SIML.

METHETVM M. P. XVIII.] *Ex Blandiniano, & Longoliano. Neapolitanum* Medeto M. P. XVIII. SVR.

MECLETO.] Sic MS. Parisious: *Medeto* Cusani codex, natum ex priore: sæpe enim evenit ut *c* & *l* in unam coalitæ *d* formariot, multaque conturbarint: ita Lib. Subnotat. in Julianum C. 4. Marii Mercatoris: *Quis scenicus turpio, vel durio, vel sannio professa licentia turpitudinis publice ista proferret?* ubi Garnerius miris modis æstuat, nec aliud ex *durione* nisi *Curionem*, oequissimum frugalissimi patris filium, de quo Valer. Maximus L. IX. C. 1., eruit. Tu si *clurio* aut *cluria* legeris, plana omnia videbis: *cluria* & *clura* est πίθηκος in Glossis, inde vero notissimum in omoes corpore atque animo pravos convicium est, ut *simii clurinumque pecus* appelleotur: sin autem hoc nolueris, *durionem* hominem *duri oris* & γλωττοκόπον, qui io sceoa se objicere alaparum contumeliis adsueverat, iotellige, & de literis *cl* & *d* confusis P. Leopardum L. X. Emeod. C. 25. vide. Nos eo, unde digressi sumus, redeamus. *Metketo* Fabriciano exemplari adscriptum est; *Meteglo* Tabula: ex qua turpi codicum discordia punctum omne auferet vulgata lectio; oam *Mecledonense castrum* apud Gregor. Turonensem L. VI. C. 31. & *Mecledonensis episcopus*: *Mecledone episcopum ordinare* io Epist. Leoois Senonensis ad Childebertum regem, ad eam quam proxime accedunt. Est autem *Melodunum*, *Melun*, Seoonum oppidum in Sequanae insula, de quo Caesar L. VII. B. G. C. 58. *Metiosedum* ejosdem Commeot. C. 61., quod Jos. Simlerus & Ill. Scaliger a *Meloduno* non distinxerunt, diversum hinc fuit, in *Meudon* quæreodum. Vid. Had. Valesii Notit. Gall. WESS.

CONDATE M. P. XII.] *Habet Blandinianum exemplar. Neapolitanum* M. P. XV. *In Longoliano* M. P. XII. *&* XV. *corrigitur.* SVR.

CONDATE.] Tabula cum pluribus manuscriptorum M. P. XV. addit, nec libuit illis discordare. Fuit ad confluentes Sequaoae & Jonnae, ubi *Monstereau Fautyonne*, si Valesii coojecturæ fides est. WESS.

AGREDICVM.] Io Schudii exemplari *Agendicum.* SIML.

AGEDINCVM M. P. XIII.] *Manuscripta & Longolianum* Agredicum M. P. XIII. *ego* Agedincum *legendum contenderim, varia exemplarium scriptura permotus. Nam in fine vi. Commentarii belli Gallici, & in vii. C. 10. in vetustis exemplaribus* Agedinci, Agentinci, *&* Agednicum *legitur. Ptolemaeo in Senonibus* Ἀγήδικον. SVR.

AGREDICVM.] Ita veteres libri, pro *Agedinco*. Tabula minus corrupte *Agetincum*. Annal. Bertin. An. CIƆCCCLIX. *Agedincum Senonum.* Nunc *Senones*, *Sens*, gentili nomine. WESS.

CLANVM M. P. XVII.] *Supra* Glani *seu* Clani (*utrumque enim nomen illo itinere in vetustis habetur exemplaribus*) *fit mentio, quod in* Salyis Galliae Narboneosis *recensetur: quod longe ab hoc itinere distare video. Manuscripta & Long. hoc loco* Clanum *praferunt.* SVR.

CLANVM.] Vere Surita; neque enim eadem esse oppida possunt. Quo nunc sit nomine, apertum non est. WESS.

AVGVSTOBONAM M. P. XVI.] *Uno consensu*

ITER A ROTOMAGO LVTITIAM VSQVE. M. P. LXXVII. Sic.

VGGADE.	M. P. IX.
MEDIOLANO AVLERCORVM.	M. P. XIIII.
DVROCASIS.	M. P. XVII.
DIODVRO.	M. P. XXII.
LVTITIA.	M. P. XV.

ITER A CAESAROMAGO LVTITIAM VSQVE. M. P. XLVI. Sic.

PETROMANTALVM.	M. P. XVII.
BRIVAISARAE.	M. P. XIV.
LVTITIAM.	M. P. XV.

ITER A JVLIOBONA MEDIOLANVM. M. P. XXXIIII.

ITER

ſenſu præferunt exemplaria vetuſta & Longol. Auguſtobona M. P. XVI. *Ptolemaeus* Tricaſiorum *urbem Galliæ Lugdunenſis* Auguſtobonam *recenſet, tametſi in Græcis & latinis libris pervulgatis non recte* Ἀυγυσόμαγα *legitur: quod à vetuſto interprete eſt animadverſum.* SVR.

AVGVSTOBONAM.] Aſſentior Surirae Ptolemaeum emendanti; & tanto magis, quod Palatinus MS. Ἀυγυσόβανα, Coislin. Ἀυτυσόβανα præferat. Scio Had. Valeſium *Auguſtomanam* Ptolemaei probaſſe, & ea quidem ratione, qua Latini veteres *manum* bonumque pro eodem ponebant: at de *mano*, priſcæ Latinitatis vocabulo, Ptolemaeum cogitaſſe aut Gallos adeo elegantes fuiſſe, ut eandem urbem Auguſtobonam & Auguſtomanam ex ea cauſſa appellarint, cras credam. Supra *Tricaſſes* ſive *Tricaſis* Itinerarii auctor appellavit. WESS.

ITER A ROTOMAGO.] Cuſani ſchedæ M. P. LXXII. addunt; ceteræ cum vetuſtioribus editionibus M. P. LXXVII., quæ reſtituimus. WESS.

VGGADE.] Alibi hanc legere non memini. Videtur ad Sequanam fuiſſe, ubi *Pont de Larche.* WESS.

MEDIOLANO.] Tabula *Mediolano Autercorum*, *l* & *t* confuſis. Oppidum fuit *Aulercorum Eburovicum*, ut recte Caeſari L. III. B. G. C. 17. dicuntur; male L. VII. C. 75. *Aulerci Eburones*, ſicuti a Valeſio jam pridem eſt animadverſum. Ammianus L. XV. C. 11. *Mediolanum* ſimpliciter appellat, in ſecunda Lugdunenſi poſitum: Notitiæ vero Eccleſiaſticæ *civitatem Ebroicorum* aut *Ebroicas*, unde *Evreux* ſuos natales accepit. WESS.

DVROCASIS.] Cuſani codex M. P. XXII. addit, recte Tabulæ numeris reſpondentia: mentio ejus eſt in lapidibus Ligorianis apud Gudium p. CLIII. 2.

DIS MANIBVS
T. AVIDIO. T. F. BLOSSO
DVROCASES
VETERANO. EX. COH. VII.

ibidem p. CLXXIV. 2.

DIS MANIBVS
L. LONGINO. L. F. MACERO
DVROCAS.
PRAEFECTO. PRAETOR.

paullatim urbis vocabulum contraxerunt, & *Durcaſinum caſtrum*, *Drocasque*, unde *Dreux*, formarunt. WESS.

DIODVRO.] Simlerus & Lugdunenſes *Divduro* dederunt, ſed MSS. invitis. Alibi eam invenire non memini. WESS.

PETROMANTALVM M. P. XVII.] *Præferunt eadem: cum ſupra Lutetiam* Petromantalo M. P. XVIII. *adſignentur.* SVR.

BRIVA ISARAE.] Vel *Briga Iſarae. Pontoyſe.* SIML.

BRIVANISARE M. P. XIIII.] *Summo conſenſu præferunt exemplaria: ſed in Blandiniano diſtinctum eſt, ut duæ adpareant dictiones, ut videatur* Brivam *oppidum eſſe cognomento* Iſaræ *flumi-*

ITER A JVLIOBONA DVROCASIS.	M. P. LXXVIII. Sic.
BREVIODORVM.	M. P. XVII.
NOVIOMAGO.	M. P. XVII.
CONDATE.	M. P. XXIIII.
DVROCASIS.	M. P. X.
ITER AB ANDEMATVNNO TVLLO LEVCORVM VSQVE.	M. P. XLIII. Sic.
MOSA.	M. P. XII.
SOLIMARIACA.	M. P. XVI.
TVLLVM.	M. P. XV.

ITER

fluminis. Gregorius namque Turonensis Episcopus lib. vii. C. 10. magno incendio Basilicam B. Martini apud Brivam *vicum ab imminenti hoste conflagratam fuisse perhibet: & apud* Brivatensem *vicum* Avitum *mortuum fuisse delatum: &* Brivatensis *Diœcesis ab eo fit mentio.* Svr.

BRIVA ISARAE.] Ita vetustiores libri, aut *Isare.* De situ nemo litem Simlero movet: Isaram serior ætas *Hisam Esiamque* nuncupavit; hinc Chron. inter Duchenii Normannica p. 5. *Castrum statuunt super Hisam in loco, qui dicitur ad Pontem Isarae, quod Alsteranno committunt custodiendum:* ubi *Isarae pons* non alius est ac *Briva Isarae.* Quam vero è Turonensi Gregorio *Brivam* Surita memorat, ea in Avernis fuit, de qua Savaronem ad Sidonii Carm. ult. adi. Wess.

ITER A JVLIOBONA.] Parisinus numerum auget, M. P. LXXXVIII. exporrigens: est quoque, qui moneat, *R. hic X. minus.* Wess.

BREVIODORVM.] Vel *Brigadorum.* Siml.

BREVIODORVM.] Tabula *Brevoduro* M. P. XVIII. a Juliobona. Videtur ad Sequanam, ibidem ponte junctum, fuisse. Wess.

NOVIOMAGO.] Hujus qui meminerit, neminem novi. Tabula, quæ idem iter prosequitur, ejus loco Mediolanum Aulercurum habet. Cogitaveram de Noviomago Vadicassium, cujus cum dubius sit situs, arbitrium aliis integrum relinquo. Wess.

CONDATE.] Habet etiam Tabula X. M. P. a Durocasibus, & XII. a Mediolano Aulercorum; videturque *Condé* esse, circa ripam amnis *Honi.* Wess.

AB ANTEMATVNO] *Blandinianum & Longolianum exemplar* Antematuno *praeferunt, & Neapolitanum* Andematimio. *Ptolemaeo in* Lingonibus 'Ανδομάτουνον. Svr.

ITER AB ANDEMATVNNO.] Parisinus *Andemantunno,* nec Vaticanus aut Tabula dissident. Lingonum caput erat; unde in Notit. Ecclesiast. *civitas Lingonum.* Creditur in hoc lapide ejus esse memoria:

TI. CLAVDIVS. DRVSI. F.
CAES. AVG. GER
MANIC. PONT. MAX.
TRIB. POTEST. II. IMP.
III. P.P. COS. II. DE
SIGNAT. III.
AND. M. P. XXII.

nam *AND.* versus ultimi Andematunnum ducit, pariter ut in Thes. p. CLIII. 5. similia columna, in Lingonum urbe reperta. Vide Trivultinas, quas vocant, memorias An. CIↃIↃCCIV. Septemb. mense. Wess.

MOSAM M. P. XII.] *Mansionem ad* Mosam *fluvium designat: ut supra* Evenum, *& infra in citeriore Hispania provincia* Gallicum; *ut sit* ad Evenum, *&* ad Gallicum flumen. Svr.

MOSA.] Lugduni M. P. XIII., a nostris libris damnata, apposuerunt. Intelligitur vicus *Mosa* pagi Bassiniaci, a fontibus Mosae, quibus est vicinus, dictus, *Menso en Bassigni.* Vita Eustasii Luxoviensis C. 1. *Venit ad quendam virum, nomine Gundeonem, qui eo tempore ad villam, quam Mosam vocant ob amnem in loco fluentem, morabatur;* quibus gemina sunt, quæ Had. Valesius ex Salabergae Vita exscripsit. Wess.

SOLIMARIACA.] *Salimariaca* editus Lugdunen. & veterum librorum aliqui. Alii scriptores, quantum recordor, prætererunt. Wess.

ITER AB ANDEMATVNNO CAMBATEM. M. P. CII. Sic.
VARCIA. M. P. XVI.
VESONTIONE. M. P. XXIIII.
EPAMANDVODVRO. M. P XXXI.
CAMBATE. M. P. XXXI.
ITER AB ALAVNA CONDATE. M. P. LXXVII. Sic.
COSEDIAE. M. P. XX.
FANO

VARCIA.] Habet hanc Tabula, sed x. M. P. ab Andematunno. Altingius situm Varciae invenit in *Vercur*, vico ad Ararim. WESS.

EPAMANDVODVRVM M:P. xxxI.] Epamanduoduro *legitur in manuscriptis & Longol. Supra itinere à* Mediolano *per alpes Grajas* Argentoratum, *ex Regio exemplari* Epamantadurum *adjecimus mansionem, qua in reliquis libris deerat, & vetustis, & pervulgatis eadem qua illo itinere à* Vesontione Epamantadurum xxxI. M. P. *adsignantur.* SVR.

EPAMANDVODVRO.] Lugduni M. P. XXXIII. addiderunt, sed vetustis libris & Tabula invitis. Suritae nota non convenit illis, quæ supra notaverat. WESS.

CAMBATE.] Ita hoc loco MSS. test quoque in Tabula *Cambete M. P. XXVIII.* ab Epamanduodoro: M. Altingius diversam & prorsus aliam a ripensi, quam ante habuimus, esse censet: Tabula haud dubie illi favere videtur; sed vitio magis exscriptoris quam consulto: is Arialbinum & Cambetem intempestive duplicavit, & a Rheno in mediterranea transtulit: atque hoc, ut taceam, non esse simile vero, in XIII. M. spatio binas Cambetes & Arialbina fuisse, numerus M. P. utrobique Arialbino & Camberi additus confirmat. De utraque mansione alias egimus. WESS.

ALAVNA.] Forte est *Laudunum. Laon.* SIML.

ITER AB ALAVNA.] Hoc, *Alaunio* Suritae, unde venerat, ablegato, restituimus, editis scriptisque libris obsecuti. Simleri Laudunum, quod numi & scriptores medii ævi *LVGDVNVM CLOATVM*, quo de Jac. Sirmondus ad Capitul. Carol. p. 46., vocant, perperam cum hac comparatur, ut Had. Valesius jam docuit: fuit enim in Aremoricis, &, si vir eruditus verum vidit, ubi nunc *Kemper Corentin.* Est & in Tabulâ *Alanna*, verum alia atque hæc; nisi si ordo itinerum, quod suspicor, ibi sit perturbatus. WESS.

COSEDIAE.] *Consedia* vel *Cosedia. Cussiacum.* SIML.

COSEDIAS M. P. XX.] *In Blandiniano & Longol.* Cosediae M. P. XX. *& in Neapol.* Consediae. SVR.

COSEDIAE.] Plerique librorum *Cosedie*; Cusani tamen *Consedie. Henbent* Valesio. WESS.

FANVM MARTIS M. P. XXXII.] *Supra alia mansio designari videtur, qua* Ad Martis *vocatur.* SVR.

FANO MARTIS.] Sæpe pagi *Fano Martensis* in rebus Francicis mentio fit; sed id fanum isque pagus longius hinc semotus fuit; locatur enim *pagus Fano Martensis ad fluvium Helpra* in Diplom. apud Henschenium ad XXV. Martii magni operis Sanctor., prætereaque Folcuinus in Gest. Abbat. Lobeiensium C. I. Spicilegii D'Achery p. 731. Hannoniam a flumine alluente *Hanau* pagum Fanomartensem appellari ait. Valesio in Notit. Gall. hoc *Martis Fanum* vicus est *le Temple.* Tabulæ *Fano Martis* quoque inest. WESS.

FINES.] Indicantur *Rhedonum fines.* WESS.

CONDATE.] Rhedonum caput erat, Ptolemaeo non ignotum: serior ætas *Rhedones*, unde *Rennes* nunc superest, appellavit. Rhedones præter alios Plinius habet L. IV. C. 18., illisque *Diablindos*, qui Caesari *Diablintes*, jungit; de quibus cum magna lis Sampsonem inter & Had. Valesium fuerit, liceat hoc præter viam mihi observare, *Diablintes* seriore tempore in pago fuisse Cenomanico: id liquidissimo traditur in Actis Pontific. Cenomanen., quæ Analectis inseruit Mabillonius, C. I. nec hoc tantum, sed & *oppidum Diablentis juxta ripam Arvenae fluvioli* fuisse in Testam. Bertichramni p. 263. Analect. Edit. Nov., quibus ejus situs signatur. WESS.

ITER DE ITALIA IN HISPANIAS.] Hæc verba, quod ex editis & manuscriptis exula-

FANO MARTIS. M. P. XXXII.
AD FINES. M. P. XXVII.
CONDATE. M. P. XXIX.

DE ITALIA IN HISPANIAS.

A MEDIOLANO VAPINCUM TRANS ALPES COTTIAS, MANSIONIBUS SUPRA SCRIPTIS. M. P. CCLV.
INDE AD GALLECIAM AD LEG. VII. GEMINAM. M. P. DCCCCLXXV. Sic.
ALA-

exularent, inducenda existimavimus. Wess.

M. P. CCLV.] *Rectè in hunc numerum summa exemplaria consentiunt, & numeri mansionum, qua pagina* CCCXXXIX, *à* Mediolano *per Alpes Cottias* Vapincum *usque ducuntur: quibus à Mediolano totidem* CCLV. M. P. *confici reperies.* Sur.

GALLITIAS.] Vel *Galetiam* vel *Gallaetiam.* Siml.

INDE AD GALLECIAM] *Habet exemplar Blandinianum. In Neapolitano à* Condate *mansione ad eam dictionem* Geminam *desunt tituli partes. Habet enim* Condate M. P. XVIIII. Geminam M. P. CCCCLXXV. Sic. *In exemplari Hieronymi Pauli Barcinonensis, viri doctissimi, qui libello, quem edidit* de fluminibus, & montibus Hispaniarum, *hac earum provinciarum itinera adnexuit, cujus posthac rationem ducemus,* Inda Gallias Leg. VII. Geminam M. P. DCCCCLXXV. Sic. *Longol.* Inde ad Galietiam ad leugas VII. Geminam M. P. DCCCCLXXV. *In* Galleciam *vero usque citerioris Hispania regionem perduci in ultimis terris sitam, cum ad finem hujus itineris pervenerimus, indicabitur. Illud tamen interea admonere aequum videtur, Strabonem L. 3. p. 160. duas vias proposuisse, quibus itinera in interiores Hispaniarum regiones perducerentur à* Pyrenæis *montibus, &* Pompeii Magni tropæis. *Initio unam eandem fuisse viam, sed primo mari proximam, qua in* Bæticam *duceret, & eandem à mari longinquam reddi, præsertim ubi ad Occasum spectet. Idem docet viam eam à* Pompejanis monumantis Tarraconem *perduci, & inde litus legendo* Dertosam, Saguntum, Setabim *perduci, ac deinde sensim à mari discedere, &* Castalonem *perduci, & in intimas atque ultimas regiones penetrare. Ea via ab Antonino postea perlustrabitur. Hac autem qua primum proposita est,* Tarraconensem *provinciam prope omnem, qua longinquior est, dimetitur, qua ab* Tarracone Ilerdam *deflectens, ad* Astures *usque perducitur.* Sur.

INDE AD GALLECIAM.] Membranæ Cusani *Gallias*, alii *Galetias* aut *Galliciam*, quorum postremum medii ævi scriptoribus placuit, Poeta Saxo Annal. Caroli M.

Ex quibus unus erat Hadefonsus nomine dictus,
Qui rex Asturiae Galliciaeque fuit.

& eo antiquior Martinus Dumiensis in Epitaphios

Pannoniis genitus, transcendens aquora vasta,
Galliciae in gremium divinis nutibus actus:

Wess.

AD LEG. VII. GEM.] *Ad Leugas VII. Geminam* Lugduni vulgarunt; MSS. tamen plerique *ad Leg. VII. Geminam*, quæ Ptolemaeo ΛΕΓΕΩΝ Ζ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ, solito ejus in libris peccato, sed quod Resendius Epist. ad Kebedum p. 216. Vasaeus Chron. Hisp. An. CVI. atqua alii eluerunt. Est VII. hujus Legionis in monumentis Hispanicis frequens memoria, ut in Thes. p. CCLX. 1.; quæ cum hic castra haberet, evenit, prorsus ut ad Rhenum & Danubium; ut in urbem ea excrescerent: atque huc referunt Tertulliani ad Scapulam verba: *nam & nunc a præside Legionis & a præside Mauretania vexatur hoc nomen, sed gladio tenus:* me tamen invito; vix enim induci possum, ut credam Tertullianum, per *Legionem*, nullo addito titulo positam, VII. in Gallaecia voluisse intelligere; præsertim cum in Africa Legio non deesset, quæ a lectoribus accipi posset: nam Lambesae in Numidia Legio III. Augusta tendebat, a Ptolemaeo L. 4. C. 3. & Dione Cassio L. LV. p. 645. memorata. Equidam

ALAMONTE. M. P. XVII.
REGVSTVRONE. M. P. XVI.
ALAVNIO. M. P. XXIIII.
APTA JVLIA. M. P. XXVIII.
CABELLIONE. M. P. XXII.
ARELATE. M. P. XXX.
NEMAVSVM. M. P. XVIIII.
AM-

Præsidem Legionis ejus præfectum sive præpositum, & legionis quidem in Africa militantis, à Tertulliano designatum, quamquam titulo paullo insolentiore, putavero: simili sententia Imp., qui res humanas administrat, *rebus humanis præses* Senecae Consol. Polyb. C. 31. dicitur; & de se Pompejus apud Lucanum L. II. 538.

——— ——— Jamjam me præside Roma
Supplicium, poenamque petat. ———

Wess.

ALAMONTEM M. P. XVII.] *Manuscripta & Longol. & Hieron. Pauli* Alamonte M. P. XVII. *cum supra pag.* CCCXLII. Alabontem *præferant: & à* Vapinco M. P. XVIII. *adsignentur.* Sur.

REGVSTVRONEM M. P. XVI] *Habent manuscripta & Longolianum auferendi casu. Exemplar Hier. Pauli* Regustotone M. P. XVI. *Supra* Segusteronem *legitur.* Sur.

NEMAVSVM M. P. VIIII.] *Habent manuscripta, & Longolianum. Exemplar Hier. Pauli* M. P. XXVIIII. Nemausum *Plinius L.* 3. *C.* 4. *& Ptolemaeus* Volcis Arecomicis *contribuunt.* Sur.

NEMAVSVM.] Coloniam fuisse nemo dubitat: singularis tamen titulus est, quo in vetere monumento, ex Ligorianis schedis hausto, ornatur apud Gudium p. XL. 2. *COL. ARICOM. NEMAVS. VOLCA. AVG. NEPT.*, i. e. *Colonia Aricomicorum Nemausus Volcarum Augusta Neptunia*, quod epigramma si fidele est, oportet ordo verborum sit mutatus: fuit enim Volcarum Arecomicorum metropolis. Ceterum Parisinus M. P. XVIII. addit. Wess.

AMBRVSSVM M. P. XV.] *Oppidum insigne, & tamen priscis Geographis non commemoratum.* Sur.

AMBRVSSVM.] Habent reliqua Itineraria, quorum Hierosf. *Ambrosio M. P. XV.*, Tabula *Ambrusium.* Had. Valesius, nominis quadam conformatione inductus, *S. Ambres* esse jussit; cui tamen situs obest: nam Nemauso Montispessulanum profecturi *S. Ambres* non adeunt, estque adeo extra militarem aggerem. Guil. Catellus L. II. Hist. Languead. C. ult. distantiam incidere ait in *Lunel le Vieil*, Altingius in *sanum S. Omierei.* Wess.

SEXTATIONE M. P. XV.] Sextatione *legitur in manuscriptis & vulgatis, & hoc, & sequenti itinere, præter Blandinianum, in quo postea* Sextantione *legitur.* Sur.

SEXTATIONE.] Rectius infra *Sextantione.* Theodulphus Paraenesi ad Judic. ℣. 132.

Inde Nemausiacas sensim properamus ad arces,
Quo spatiosa urbs est, resque operosa satis:
Hinc Madalona habuit lævam, Sextantio dextram;
Hic scabris podiis cingitur, illa mari.

ubi *podia scabra* saxa sunt, quibus Sextantio erat incinctus. *Sostantione* est in Itin. Hierosf., vocabulo vitiosiore, sed proxime ad *Soustantion*, quo nomine nunc vicus est in agro Montispessulano, accedente & hinc *Sustantionensis* Comitatus, de quo præter Catellum vide Pet. de Marca L. II. Conc. Sacerd. & Imp. C. 3. §. 3. accurate disputantem. Wess.

FORVM DOMITI M. P. XV.] Forum *id esse videtur cui* Neronis *cognomentum Ptolemaeus attribuit: ex gente enim* Domitia *duæ familiæ celebres claruerunt* Calvinorum, *&* Aenobarborum, *à qua genus ducebat Nero Imperator, Sueton. in Nerone C.* 1. Sur.

FORO DOMITI.] Plures MSS. cum Lugdunensi edito *Foro Domini*, turpi vitio. *Fori* hujus positio dubia est: non est *Forum Neronis*, quod, quamquam non longe hinc fuerit diversum, a *Luteva* disjungi non potest ob hæc Plinii L. III. C. 4. *Lutevani, qui & Foroneronienses*: habet Ptolemaeus aliud *Neronis forum* cis Rho-

AMBRVSSVM.	M. P. XV.
SEXTATIONE.	M. P. XV.
FORO DOMITI.	M. P. XV.
ARAVRA SIVE CESERONE.	M. P. XVIII.
BETERRAS.	M. P. XII.
NARBONE.	M. P. XVI.
SALSVLIS.	M. P. XXX.
	AD

Rhodanum, quod huc nisi vanissima opera transferri haud quitum est. Guil. Catellus, quoniam *mutatio* in Itin. Hierof. dicitur, obscurum fuisse vicum, cujus memoria intercideriit, existimat; quæ tamen ratio parum firma est; nam & oppidis *mutationem* id Itiner. sæpe præponit. Valesius ex intervallo Frontiniacum *Frontignac*, vino suo illustre, ad stagnum maritimum esse decernit; cui & nos, donec certiora producantur, accedemus. WESS.

ARAVRAM SIVE CESERONEM M. P. XVIII.] *Hoc loco duæ mansiones, aqua distantia, proponuntur*, Araura, *sive est* Arauris *fluvius, aut* Cesero. *Strabo L. 4. p. 182.* Atacem *fluvium ex* Cemmeno *monte in mare deferri, &* Obrim, *&* Araurim *memorat. Pomponius lib. 2. C. 5.*, ex Cebennis demissum Araurim juxta Agatham, & secundum Blꝫterras Obrim fluere *perhibet: ut apud Plinium lib. 3. C. 4. ex Pomponio legendum sit* Arauris *non* Araris: *quamvis in vetustis Plinii exemplaribus* Araris *legitur:* Araurii fluminis *ostium Ptolemaeus juxta* Agatham *urbem constituit: Ceseronis mansionis infra fit, sequenti itinere, ab Antonino mentio. Plinius L. 3. C. 4. in* Volcis Tectosagibus Cesseronem, *&* Carpentoracte *constituit urbes: & in eadem regione Ptolemaeo* Κεσσερώ. SVR.

ARAVRA.] Non ex vero Surita duas esse mansiones arbitratur: Cesero eadem ac Araura est, ita dicta, quod *Arauri* fluvio esset adposita. Vita S. Tiberii: *Et subito apparuerunt juxta fluvium, qui dicitur Araur, in vico, qui vocatur, Ceseri.* Nunc a S. Tiberio *S. Vberi* nuncupant. Id vero bene, quod Plinio *Araurim* restituerit; quod idem factum deinceps est ab If. Vossio ad Melam L. II. C. 5. & Harduino atque aliis. In Strabone Xylander Ἀραυραρὸς, fluvii nomine syllaba auctiore, edidit. WESS.

BETERRAS M. P. XII.] *Habent manuscripta & vulgati libri. Straboni libro iiii. p. 184.* Βαιτέρρα πόλις. *Plinii vetustis omnibus exemplaribus lib. C. 4.* Beterrae Septimanorum. *Ptolemaeo in* Volcis Tectosagis, Βαιτίραι. SVR.

BETERRAS.] *Beteras* Vaticanus; in quo urbis cognomine scribendo multifariam variatur: *SEPT. BAETERR.* est in lapide Thes. p. CCLXXII. 10. Strabonis vetus & verior lectio fuit ΒΑΙΤΕΡΑ; Stephano ΒΑΙΤΑΡΡΑ: Theodulpho Paraen. ℣. 135. *Beterre* sive *Beterris* dicitur:

Linquimus & nosmet tecta Beterris habent.

Apollinari Sidonio L. IX. Ep. 10. *Biterrensis urbs*, numis autem ΒΗΤΗΡΡΑ; quamquam de numis lis est ob Harduini, ad Syriæ urbem transferentis, dissensum: fecero equidem cum illis, qui hic procusos censuerunt: nam & rudior numorum forma, & figuræ, Hispanicis persimiles, id postulant; nec propterea tamen omnibus *Beteras* inculcavero; dissederunt enim in syllabæ primæ sono. Vid. Holstenium ad Stephan. & Thesaur. Fridericianum C. 5. WESS.

NARBONE.] XVI. M. P., seu parasangis IV. a Beterrensi urbe Benjamin Judaeus Itiner. p. 4. semovet. Theodulphus Paraenes. ℣. 137.

Mox sedet Narbona tuas, urbemque decoram Tangimus. ———

Vide Sidonii Apollin. Carmen, cui *Narbonem* inscripsit. WESS.

SALSVLAS M. P. XXX.] *Strabo L. 4. p. 182. juxta* Ruscinonem, *lacum esse, & agrum, quem alluit, paululum supra mare, salinis refertum, &* κεστρεῖς ὀρυκτοὺς ἔχει, *mugiles fossiles habet, cujus rei Aelianus ex Polybio mentionem fecit. Is lacus à Pomponio Mela L. 2. C. 5. & Antonino Salsula cognominatur; ac celebre nomen retinet.* SVR.

SALSVLIS.] *Salsas* senescentis Latinitatis Diplomata appellant; nec alio nunc temporis

 notæ

AD STABVLVM.	M. P. XLVIII.
AD PYRENAEVM.	M. P. XVI.
JVNCARIA.	M. P. XVI.
GERVNDA.	M. P. XXVII.
BARCINONE.	M. P. LXVI.
STABVLO NOVO.	M. P. LI.
	TAR-

notæ nomine ſunt. Polybii de foſſilibus piſcibus verba ſervavit Athenaeus L. VIII. Deipn. C. 2. Nonium quoque adi Hiſpan. C. 92. Wess.

AD STABVLVM M. P. XLVIII.] *Manuſcripta, & vulgata præferunt: quæ ſi vera eſt dimenſio, apparet non recte itinere* Saltum Pyrenaei *petere, ſed alio iter deflecti, neque ea via* Ruſcinonem *perduci: quæ urbs in ſequenti additur itinere.* Sur.

AD STABVLVM.] Numeri M. P. nimii ſuot; neque enim taotum eſt Narbonem inter & Pyrenaeum intervallum. P. de Marca L. I. Marcae Hiſpan. C. 11. hoc *Stabulum* eo fuiſſe ſitu, quo *Boulou*, pertendit; is autem locus M. P. XXVIII. a *Salſulis* abeſt. Wess.

AD PYRENAEVM.] Manſio ea eſt, quæ ſequeoti itinere *Summi Pyrenaei* titulo, quod in montis illius ſummo vertice eſſet, nobilis eſt, *Portum* noſtra ætate vocant, a priore manſione v. tantum M. P. diverſum, quæ propterea P. Marca in ſuam ſedem reſtituenda exiſtimat. Wess.

JVNCARIAM M. P. XVI.] *Strabo L.* 3. *p.* 160. *cum* Emporiarum *urbis*, *&* Emporienſis *portus mentionem feciſſet, interiorem agrum, cum aliarum rerum, tum etiam* ſparti *feracem habere memorat: qui vere inutilior eſſet, ac tenuis*, juncum *producere: ut etiam* Juncarium campum *appellent. Ptolemaeus in* Iodigetibus *populis, qui primi tranſcenſo Pyrenaeo adeuntur*, Decianam, *&* Iuncariam *conſtituit: exſtatque ejuſdem nominis oppidum.* Sur.

JVNCARIA.] Eſt utique in campo juncario ejuſdem oominis oppidum, ſed v. M. P. *ſummo Pyrenaeo* ſemotum. Diſtantia, quæ hic ſignata eſt, incidit in *Ficarias, Figuerre*, ut idem P. Marca L. II. M. H. C. 19. oſtendit. Fuit ſimili nomine *in regno Septimaniae, territorio Magalonenſi, locus Juncarias vocatus*, ubi Arnuſti Narbonenſis Archiepiſcopi tempore An. IↃCCCIX. ſynodum celebratum fuiſſe acta docent. Wess.

GERVNDAM M. P. XXVII.] *Bland. & Longol.* M. P. XXVII. *ſed hoc* XVII. *corrigitur. Neap. & Hier. Pauli* M. P. XVII. Indigetum *celebre oppidum eſt, quod nomen retinet.* Sur.

GERVNDA.] XVII. M. P. Cuſani codex itidem addit: tamen Tabula vulgatos numeros mavult. Vid. Nonii Hiſpan. C. 89. Wess.

BARCINONEM M. P. LXVI.] *In Bland.* Barcenone M. P. LXVI. *Neapol.* Barcenona M. P. LXVII. *Hier. Pauli* Barcinone M. P. LXVII. *Longol.* Barcenone M. P. LXVI. *&* LXVII. *corrigitur. Exſtant complures lapides vetuſti ea in urbe, quibus* Barcioonenſes *deſcribunt. In maritimis Rufi Feſti*, Barcilooum amœna ſedes ditium, *legimus: Vrbs eſt* Laletanorum, *qui male in Ptolemmaei libris, in maritima & mediterranea regione* Λαιήτανοι, *pro* Λαλητανοὶ *deſcribuntur.* Sur.

BARCINONE.] Membranaceus Cuſaoi liber M. P. LXXVII., reliquis LXVII. M. P. amplexis, adponit. Qui labente Imperio ſcripſeruor, varie urbis titulum extulerunt: *Prætextatus ab Spaniis de Barcilona* eſt in Hilarii Fragm. Hiſtor. p. 1292., oeque Idatius in Chroo. Ao. XXII. Hooorii Imp. diſſentit: urbs,

Quam Barchinonam priſci dixere Latini,

Ermoldo Nigello L. I. Geſt. Ludovici Pii; urbs, *Barcinona cui nomen* Saxoni poëtæ Annal. Caroli M. An. IↃCCCXCVII. περὶ τὴν Βαρκέλωνα Olympiodoro apud Photium Cod. LXXX. p. 187. mitto alia, quæ mihi in muodo ſunt. In literatis lapidibus ornari his titulis ſolet: *COL. F. I. A. P. BARCIN.*, i. e., ut bene P. Marca L. II. M. H. C. 14., *Colonia Faventia Julia Auguſta Pia Barcino*; ſic enim pleoe legitur in monumento apud Gudium p. XXVI. 8. & LVI. I. Wess.

TARRACONE.] *DOMO TARACONE*, ſculptoris opinor peccato, eſt in lapide apud Gudium p. C. 9. Quæ vero urbis originem & dignationem ſpectant, ex Nonio Hiſpan. C. 85. & il-

TARRACONE.	M. P. XXIIII.
ILERDA.	M. P. LXII.
TOLOVS.	M. P. XXXII.
PERTVSA.	M. P. XVIII.
OSCA.	M. P. XVIIII.

CAE-

& illustris Parisiensium episcopi Marca Hispan. L. II. C. 10. peti possunt. WESS.

ILERDA.] Strabo L. III. p. 161. Ilerdam Tarracone stadiis CCCCLX. semovet; quod intervallum non male numeris Itinerarii congruet, si quæ de Strabonis stadiis alias dixi, observentur. Situm egregie expinxit Lucanus L. IV. 11.

Colle tumet modico, lenique excrevit in altum
Pingue solum tumulo: super hunc fundata vetusta
Surgit Ilerda manu; placidis prælabitur undis
Hesperios inter Sicoris non ultimus amnes.

Ansonii tempore in *dejectis juga per scruposa ruinis*, ut ex Epist. ad Paullinum liquet, fuit; quia tamen Ludovicus Imp. illam evertisse ab Anonymo vitæ ejus scriptore p. 346. Edit. Pithoeanae traditur, in aperto est, eam deinde fuisse instauratam. WESS.

TOLOVM M. P. XXXII.] *Manuscripta, & vulgata exemplaria* Tolous M. P. XXXII. *præferunt: & cum totum hoc iter per celebres & maxime notas urbes peragatur, hæc mansio, quæ inter* Ilerdam, *&* Pertusam *constituitur, & in* Ilergetibus *ab Antonino collocatur, mihi incognita est. Neque media itineris via, oppidum extare video, quod huic applicare mansioni certo audeam, præter* Montionem *fertilis agri, & aprici situs, oppidum, prope* Cingæ *ripas situm, cui collis imminet, à quo nomen sumpsisse videtur, conventibus Regnorum Aragoniae, & Valentini, & Principatus Cataloniæ celebrem sedem.* Ilerda Montionem *nunc Leuga nostra vi. aut vii. adsignantur, quæ* XXXII. M. P. *aut æquant, aut superant.* SVR.

TOLOVS.] Ita cum priscis editionibus membranacei codices. Situm ejus Surita approbavit P. de Marca L. II. M. H. C. ult. WESS.

PERTVSA.] Vel *Percula.* SIML.

PERTVSAM M. P. XVIII.] *Nomen id oppidum retinet ad* Canadris *fluvii ripas situm: itinere quo* Montione Oscam *perducitur: Apud Ptolemaeum forte* Bergusia, *pro* Pertusa. SVR.

PERTVSA.] Cusani & Parisinae schedæ *Percula* edunt; ceteræ *Dertusam* aut *Pertusa.* Sitne vero eadem ac *Bergusia* Ptolemaei, in dubio est; nam & positionis incertæ ea Geographi est *Bergusia*, & Bergusiorum seu Bargusiorum fuit caput: si itaque *Pertusa* verum mansionis sit nomen, Bergusia esse non poterit, quippe a Bergusiis dicta; cum *Pertusorum* longe alia sit originatio, ut ad Africæ Itiner. p. 45. patefactum est. Illustri Parisiensium episcopo *Bergusia* eadem ac *Balbastrum* est, *Pertusa* vero *Antillon.* WESS.

OSCAM M. P. XVIIII.] *Celebris hæc* Ilergetum *urbs: quæ in vetustis nummis* Vrbs victrix *cognominatur: & ejus nomen à Livio toties est repetitum in Triumphis, qui ex devictis Hispaniarum nationibus deportabantur: in quorum spoliis, & signati, &* Oscensis *argenti fit mentio. Præterea Plutarchus auctor est, Sertorium eam urbem delegisse, in quam filii Principum virorum, Hispaniarum obsides, studiorum specie, accitis disciplinarum magistris, mitterentur.* SVR.

OSCA.] Sertorium *Oscae* suorum fraude fuisse oppressum receptissima multorum est opinio, ex Velleio L. II. C. 30. & Strabone L. III. p. 161. derivata: ille *Sertorium Etoscae inter cœnam interemtum* memorat; hic ἐτελεύτησε ὕστερον. Velleio *Oscae* Cl. Puteanus & Straboni ἐν Ὄσκῃ, eruditorum plaudente cavea, restituit. Visum tamen P. Marcae est L. II. M. H. C. 26. Paterculi patrocinium profiteri, & *Etoscae* tueri, in Strabone vero ἐν Ἰλεόσκῃ refingere; quod merito demiraberis; neque enim utrumque verum esse poterit. Fac *Ileoscam* urbem paullo ante a Strabone recte commemorari, propतereane, ubi de Sertorii nece agitur, recipienda erit? adde Ἰλεόσκην a vestigiis pristinæ scripturæ nimium quantum recedere. Ego Puteani partibus accessero; præsertim cum Plutarchus innuat, Sertorium Oscae vita fuisse ever-

CAESARAVGVSTA. M. P. XLVI.
CASCANTO. M. P. L.
CA-

everſum & privatum. Ceterum Strabonis ſtadia ІↃXL. a M. P. Itiner. proxime abſunt. WASS.

CAESARAVGVSTAM M. P. XLVI.] *Manuſcripta & Longol.* Caeſarea Auguſta M. P. XLVI. *in Bland. infra* Caeſarauguſta. *Hier. Pauli excuſi libri* Caeſareae Auguſtae M. P. XLVIII. *& arbitror non ex vetuſtis libris, ſed de ſuo, duo milliaria adjeciſſe: ut* Leugis *noſtris aequa milliarium menſura conſtitueretur, quae mihi minime videtur à veteribus libris detorquenda. Jam vero* Caeſarauguſtam *ſcribendum eſſe, vetuſti nummi teſtantur: & Aurelii Prudentii carmen in hymno, de martyribus Caeſarauguſtanis:*

Caeſarauguſtam vocitamus urbem.

Ex compluribus nummis inſcriptiones adponemus. In nummis aneis Auguſti *duobus* vexillum *erectum haſta in baſe adfixa viſitur, quod ſignum erat deducenda colonia, ut ſecunda in M. Antonium Philippica Cicero docet, his verbis* G. 40. Vt vexillum tolleres, & aratrum circumduceres: *In uno eorum adparet* Auguſti *effigies, & hic titulus* DIVI F. *deeſt enim intererimento nummi nomen* AVGVSTVS: *& in averſa nummi parte, qua* Vexillum *propoſitum eſt,* CAESARAVGVSTA L. CASSIO. CN. FEN. IIVIR. *& in altero circum* Auguſti *effigiem* AVGVSTVS DIVI F. *& averſa parte vexilli,* CAESARAVGVSTA M. POR. CN. FAD. IIVIR. *qua nomina* duumvirorum *in aliis etiam nummis leguntur, qua civica corona ſunt circumplexa. In aliis majoris nota nummis* AVGVSTVS DIVI F. *& averſa parte, qua aratrum deducenda coloniae circumducitur, tauro & vacca ſub jugum miſſis, ut Varro auctor eſt, & ab* urbando urbium *nomen coloniis inditum, qui mos ab* urbis Romae *aratro circumducto deductus fuit,* CAESARAVGVSTA. Q. LVTATIO M. FABIO II. AVGVSTVS DIVI F. COS. XI. DES. XII. ET CAESARAVGVSTA. C. ALLARIO. T. VERRIO IIVIR. IMP. AVGVSTVS. XIV. CAESARAVGVSTA. M. PORCI. CN. FAD. IIVIR. IMP. AVGVSTVS TRIB. POTES X....

Numantiam à Caeſarauguſta CCC. *ſtadiis abeſſe Strabo perhibet L. 3. p. 162.* SVR.

CASCANTVM M. P. L.] *In manuſcriptis & Longol.* Caſcanto M. P. L. *& male in Hier. Pauli libris* M. P. XXVIIII. *Plinius regionis* Veſcitaniae *Latinorum veterum recenſet lib. 3. C. 3.* Caſcantenſes. *Ptolemaeo item; nam in* Vaſconibus Βασκόντον *libri vulgati edunt, pro* Κασκόντον. *Vetuſtus interpres* Caſtontum *vertit. In Tiberii Caeſaris nummo.* TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS. *& in averſa parte ſupra tauri effigiem* MVNICIP. *& infra* CASCANTVM. *Hodie nomen retinet.* SVR.

CASCANTO.] Verum fuiſſe vatem Suritam Palatinus codex, Κάσκοντον præferens, teſtimonio eſt. *Caſcantenſes, Calagurritanos, Virgilienſes & Tricienſes* jungit Hilarus Pontifex in Epiſt. ad Aſcanium. WESS.

CALAGVRRIM M. P. XXVIIII.] *Blandinianum* Calagorra M. P. XXVIIII. *& item Longolianum. In Neapolitano* Calagurra M. P. XXVIII. *& Hieron. Pauli* Calagurrae M. P. XXVIIII. *Strabo L. 3. p. 161.* Vaſconum *urbem* Calagurim *commemorat. Plinio duplices* Calagurritani, *qui* Naſſici *cognominabantur & ad* Ilergetes *pertinebant, &* Fibularenſes *ex* Calagurri Vaſconum *urbe: qua hoc itinere conlocatur. Utra earum nobilis ſit Fabio Quintiliano alumno, neminem arbitror affirmare poſſe. Divus Hieronymus ex Euſebii chronico:* Quintilianus Hiſpania Calagurritanus, primus Romæ publicam ſcholam tenuit, & ſalarium è fiſco accepit, & claruit: *Vigilantium in adverſarii odium idem Hieron. propter nomen viculi,* mutum Quintilianum *adpellat. Auſonius in commemoratione Rhetorum Burdigalenſium, ita inquit:*

Primus Burdigalæ columen dicêre Minervi,
Alter Rhetoricæ Quintiliane togæ:
Adſerat usque licet Fabium Calagurris alumnum,
Non ſit Burdigalæ dum cathedra inferior.

Paulinus eidem Auſonio,

Mon.

CALAGVRRA. M. P. XXIX.
VERELA. M. P. XVIII.
TRI-

Montanamqne mihi Calagorrim, & Bilbilim acutis
Pendentem scopulis, collemque jacentis Ilerdæ
Exprobras, velut his habitem laris exul & urbis.

Hanc Itinerarii urbem innuit Aurelius Prudentius Peri Steph. II. ℣. 537. quando hac Calagurris ad Iberum sita est in Vasconibus; Nos Vasco Hiberus dividit Binis remotos Alpibus Trans Cottianorum juga, Trans & Pyrenas ninguidos. Festus Avienus in Jambis: Hiberus inde manat amnis, & locos Fecundat unda. Plurimi ab ipso ferunt Dictos Hiberos, non ab illo flumine, Quod inquietos Vasconas prælabitur. Recte ergo Prudentius Hiberum Vasconem adpellat, quod Vascones praterlabitur: sed ab Antonio Nebrissensi non recte, dum ea carmina explicat, Hiberum in Vasconibus oriri proditur; oritur enim, ut manifeste compertum est, & Strabo ac Plinius testantur, haud procul oppido Jullobriga in Cantabris; & per medios Autrigonas delapsus, Berones ac Vascones permeans, Aedetanos ab Ilergetibus dirimit, atque Ilergaones praterfluens in mare eorum regione devolvitur: neque vidis Calagurrim innui, quam alibi Prudentius suam vocat. Alterius urbis Calagurritani à Caesare primo belli civilis Commentario C. 60. memorantur, quos Oscensibus contributos fuisse tradit, & Plinius Nassicos cognominatos: hos enim ad eum ad Ilerdam legatos misisse, seseque imperata facturos fuisse pollicitos memoras: Hos, inquit, Tarraconenses, & Lacetani, & Ausetani, & pancis post diebus Ilergauones, (ita enim legendum, ut suo indicabitur loco) qui flumen Hiberum attingunt, insequuntur. Apparet enim de regionibus Ilerdæ urbi vicinis Caesarem agere: & hanc Calagurrim, cujus hodie nulla exstare stimus vestigia, in Ilergetibus esse sitam. Alteram enim, qua hoc itinere recensetur, tam longe terrarum spatio dissitam, verissimile non est, ex aliena regione Oscensibus fuisse contributam: & Oscenses, ac Calagurritanos tanquam viciniores, se imperata facturos Caesari fuisse pollicitos; quos Tarraconenses, Lacetani, Ausetani, & Ilergaones insequerentur, populi adeo vicini, ut eorum regiones intra xl. milliare continentur: & Fibnlarenses Calagurritani ultra xx. & c. milliare distent. Hanc Calagurrim Juliae cognomine decoratam fuisse veteres nummi testantur; fortasse ex eo, quod eorum opera & industria, Caesari in Ilerdensi obsidione perutilis fuerit. In areo nummo effigies adparet, ore probo, quod mihi videtur juvenis esse Augusti, cum hac inscriptione NASSICA: in aversa verò parte tauri effigies, qua insigne videtur esse municipiorum cum hac supra tauri effigiem instriptione, CALAG. & infra ejus pedes IVLIA. Municipii nomen obtinuisse in omnibus fere nummis exponitur, qui arei sunt. In eorum uno, cui juvenis facies inest, MVN. CAL. IIVIR. & in aversa parte supra tauri effigiem. Q. ATONI, & infra L. FABI. In alio cum Augusti imagine AVGVSTVS MV. CAL. IVLIA: & in aversa parte, supra tauri effigiem, L. BABB. PRISCO. C. CRAV. BROC. IIVIR. & in alio cum effigie Augusti IMP. AVGVST. PATER PATRIAE: & averso nummo, supra Tauri effigiem, L. VALENTINO. L. NOVO. IIVIR. M. CAL. I. In alio cum Augusti effigie MVN. CAL. IVL. & aversa nummi parte, supra tauri effigiem IIVIR. L. CRAVIO: & infra alterius duumviri nomen est intercisum. In Tiberii Caesaris nummo, circum ejus effigiem TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVSI & aversa parte supra supra tauri effigiem C. CELERE. M. C. I. CRECTO IIVIR. SVR.

CALAGVRRA.] Ita aut Calagerra MSS.; Silvanus episcopus Calagurae in ultima parte nostra provincia constitutus in Epist. Ascanii ceterorumque Tarraconensis provinciæ ad Hilarum papam. Jam quæ Surita hic accumulavit, non omnia pro bonis ducenda sunt. Calagurris enim, cujus incolæ Fibularenses Plinio dicuntur, non hæc, sed Lobarre XII. M. P. ab Osca est: altera cognomento Nassica cujusque a Surita numi sunt exscripti, nostra est in Vasconum finibus Ibero flumini adposita. Patriam Quinctiliani Fibularensium Calagurrim Nonius Hispan. C. 81. & Oinehartus Not. Vascon. C. 7., sed quam perverse Ibero adstruunt, fecerunt. Vid. P. de Marca L. II. M. H. C. 28. WESS.

VERELA.] Vel Veraza, vel Verada. SIML.

VARIAM M. P. XVIII.] In Blandiniano, Verala M. P. XVIII. item Longoliano. In Neapolitano Verela M. P. XVIII. & Hieronymi Pauli

TRITIVM.	M. P. XVIII.
LIBIA.	M. P. XVIII.
SEGASAMVNCLO.	M. P. VII.
VIROVESCA.	M. P. XI.
SEGESAMONE.	M. P. XLVII.

LA-

libri Verelæ M. P. XXVIII. *sed ea haud dubie* Varia *oppidum est. Strabo L. 3. p. 162. è regione septentrionis* Berones *Celtiberis proximos, & Cantabris Coniscis habitare memorat: & ipsos è Gallica transmigratione ortos: horum urbem esse* Variam *ad Hiberi transitum sitam. Plin. lib. 3. §. 3.* Hiberus amnis navigabili commercio dives, ortus in Cantabris, haud procul oppido Julinbriga CCCCL. M. P. fluens: navium per CCLX. M. P. à Varia oppido capax. *Ptolemaeo in* Beronibus, *qui infra* Autrignnes *sunt*, Ὀυαρία. *Exstat vicus juxta* Logrnniam, *in* Variæ *urbis vestigiis, qui nomen retinuit, ac* Vaream *nuncupant.* SVR.

VERELA.] Cusanl MS. *Verola*, *Verala* in aliis & Lugdunensi editn est, aut etiam *Verola*. XVIII. M. P. margo Fabriciani exemplaris ostendit. Utut autem Ambrosii Mnralis & H. Suritae conjectura probabilis est, non tamen *Variam* inviiis libris ingerere sustinui. WESS.

ARITIO.] Ptolemaeus *Tritium Tuboricum* Plinius *Tritium*. SIML.

TRITIVM M. P. XVIII.] *In Blandiniano, & reliquis* Aritio M. P. XVIII. *Mela Pomponio lib. 3. 1. duplex* Tritinm. *Plinius lib. 3. 3. in* Autrigonum *x. civitatibus* Tritium, *&* Virovescam *constituit; & Ptolemaeo in* Beronibus Τρίτιον Μέταλλον *est: idem haud dubie quo hoc iter ducitur; nam cum* Varia *in ea regione conjungit.* Tuboricum *verò à Ptolemaeo in* Vardulis *memoratur. Nunc juxta* Naiaram *urbem hoc* Tritium *nomen retinet, in vici formam redactum. Alterius* Tritii, *hoc est*, Tuborici, *quod à Plinio in* Autrigonibus *constituitur, & Ptolemaeo in* Vardulis, *infra fiet hoc Itinerario mentio.* SVR.

TRITIVM.] Omnes fere *Aritio*, præter Parisinas schedas, *Triticum* porrigentes. Hardninus ad Plinii L. III. C. 3. Suritam tetigit, ob designatum *Tritii* situm prope *Najaram*, non advertens eum de *Tritio* non agere, quod XI. M. P. Virovesca distabat, sed de *Tritio Metallo*, quod μέγαλον perverse appellat. Justiore titulo Oinehartus Notit. Vascon. C. 2. eundem Suritam taxavit, ob *Tritium Toboricum* sive *Tobolicum* Devae flumini accubans & Plinii *Tritium* consusum & pro eodem habitum: longius *Tobolicum* Virovesca aberat. Vid. ejus Notit. p. 6. & 7. WESS.

OLBIAM M. P. XVIII.] *In Blandiniano* Lybia M. P. XVIII. *Neapolitano* Libia M. P. XVIII. *& item Longoliano. Hieron. Pauli libri* Lybiæ M. P. XVIII. *Dubium mihi non est, eam designari urbem, qua in Ptolemaei libris in* Bernnibus Ὄλβια *cognominatur, atque una cum* Varia, *&* Tritio *in ea regione constituitur: quemadmodum hoc itinere adjunguntur: & apud utrumque auctorem* Olbiam *legendum esse, cum apud Stephanum quinta inter plures ejusdem nominis urbes* Olbia Iberica *recenseatur.* SVR.

LIBIA.] Et hoc restituendum duxi ob singularem MSS. concordiam, hoc aut *Lybia Libyave* amplexorum. Fuit in hoc quidem tractu *Olbia*, sed hanc esse, ni meliores libri succurrant, non temere dixero. WASS.

SAGASAMVNCLO.] Vel *Sagasamundo*. Ptolemaeo *Segisamunclum*. SIML.

SEGESAMVNCLVM M. P. VII.] *In Blandiniano* Segasa muncln M. P. VII. *Neapolitano* Segasa munde M. P. VII. *Hieron. Pauli libris* Sagasamundo M. P. VII. *& Longoliano* Segasamundo M. P. VII. *&* Sagasamundo *corrigit. Ptolemaeo in* Autrigonibus, *qui supra* Berones *pertinent, & mediam eorum regionem* Hiberus *amnis scindit*, Σεγισαμούγκουλον. SVR.

SEGASAMVNCLO.] Ita optimi librorum, unde *Segasamundum*, quod in aliis legitur, ortum & originem nactum est. Addiderunt Lugduni M. P. VI Basileae VII. M, quæ margo Fabriciani exemplaris & Vaticanus laudant. WESS.

VEROVESCA.] Vel *Veronesca*. Plinio *Virovesca*, Ptolemaeo *Viruesca* vel *Virdubesca*: vulgo *Briviesca*. SIML.

VIROVESCAM M. P. XI.] *Manuscripta & Longolianum* Veronesca M. P. XI. *Hieronymi Pauli libri* Verovescæ M. P. XI. *In exemplaribus Plinii vetustis* Virovesca *in* Autrigonibus. *Ptole-*

LACOBRIGA.	M. P. XXX.
CAMALA.	M. P. XXIIII.
LANCE.	M. P. XXIX.
AD LEG. VII. GEMINAM.	M. P. IX.

ITER

Ptolemaeo itidem in Antrigonibus, Βιρούεσκα *in vulgatis libris, & in vetusto exemplari Georgii Valla Placentini, quod ex Bibliotheca Jani Lascaris, & ab ea Didaci Hurtadi Mendoza ad Regiam D. Laurentii pervenit* Οὐιρούεσκα, *& vetustus interpres* Virdubeſcam *vertit: Hodie in* Riogiæ *regione oppidum nomen retinens.* Svr.

VIROVESCA.] Plerique veterum MSS. *Veroneſca*. Refert huc Ligorius *VORVESCASENSEM SPECVLATOREM*, ex lapide inter Gudianos p. CXLVII. 5., pariterque admonet, urbem *Vorveſcam* fuiſſe dictam; qua in re ratio eum fugit. Ptolemaei membranacei codices Palatin. & Coislin. Οὐιρούεσκα. Wess.

SEGESAMONEM M. P. XLVII.] *Plinius L. 3. C. 3. in* Turmodigis Segiſamonenſes & Segiſama Julienſes *conlocat: primi ſatis videntur à* Segiſamone *oppido ducti. Ptolemaeus* Segiſamonis *non meminit*, & Segiſamam Juliam *in* Vaccæis *recenſet.* Svr.

SEGESAMONE.] Diſſentit a Surita Harduinus, *Segiſamonenſes* Plinii a Flori *Segiſama* L. IV. C. 12. repetens, me tamen invito: a *Segiſama* Flori *Segiſama Julienſes* dici potuere: nunquam *Segiſamonenſes*. Wess.

LACOBRIGAM M. P. XXX.] *Manuſcripta exemplaria, & excuſi Hieronymi Pauli, & Longoliani libri* Juliobrica M. P. XXX. *Plinii vetuſtis exemplaribus L. 3. C. 3. in* Vaccæorum *civitatibus* Lacobrigenſes *leguntur: & Ptolemaeo item in* Vaccæis, *apud vetuſtum, & recentiores interpretes: quod nomen in Græcis deeſt exemplaribus.* Svr.

LACOBRIGA.] Sic omnes MSS. noſtri. Infra longe contractius intervallum Segiſamonem & Lacobrigam diſtinguit. Habet Goltzius in Theſaur. numum, *MVN. LACCOBRIGA* Inſcriptum & huc fortaſſe referendum. Wess.

CAMALAM M. P. XXIII.] *Manuſcripta & Longolianum* Camala M. P. XXIIII. *& Hieron. Pauli libri* Camale M. P. XXIIII. *Cum ex* Vaccæis *iter in* Aſtures *ducatur, forte hac manſio ea eſt, qua Ptolemaeo in regione* Aſturum, *quam ad orientem ſolem* Cantabri *tenuere* Καμάρικα *nuncupatur.* Svr.

LANCIA.] Vel *Lance* vel *Lance*. Simi.

LANCIAM M. P. XXVIIII.] *Manuſcripta & Longolianum* Lance M. P. XXVIIII. *& Hieronymi Pauli libri* Lauce M. P. XXIX. *Plinius L. 3. C. 3. inter* Aſturum XII. *populos* Lancienſes *commemorat: & apud Ptolemaeum non recte, ut arbitror, in ea regione* Aſturum, *qua &* Legio VII. Gem. *recenſetur*, Λαγκιᾶτοι, *pro* Λαγκία. *Dion libro liii. p. 589. auctor eſt, T. Cariſium, Auguſti legatum*, Lanciam, *maximam Aſturia urbem, deſertam occupaviſſe.* Svr.

LANCE.] Ita MSS., quibus utimur, excerpta. *Lanciam*, quam Florus L. IV. C. 12. *validiſſimam civitatem* appellat, intelligi probabile eſt: adde P. Oroſium L. VI. C. 21. Wess.

AD LEG. VII. GEMINAM M. P. VIII.] *Etſi a Ptolemaeo in* Aſturum *regione* Legio VII. *conlocetur, mirum videri non debet, ſupra ab Antonino hoc itinere, in* Gallecia *eam conſtitutam fuiſſe. Nam quamvis priſcis temporibus Hiſpania in* citeriorem, *&* ulteriorem provinciam *diviſa ſint, &* ulteriori Bætica & Luſitania *fuerint attributa; poſtea in ſex fuiſſe diſtributas provincias, legimus in Breviario Rufi Feſti C. 5. Valenti Imperatori dicato.* Ac per omnes Hiſpanias VI. ſunt nunc provinciæ. Tarraconenſis, Carthaginienſis, Luſitania, Gallicia, Bætica, Inſulæ Baleares. Trans fretum etiam in ſolo terræ Africæ provincia Hiſpaniarum eſt, quæ Tingitana Mauritania cognominatur. Ex iis Bætica & Luſitania Conſulares, cæteræ Præſidiales ſunt. *Scotus auctor Notitia Provinciarum ſub diſpoſitione viri ſpectabilis vicarii Hiſpaniarum*, Conſulares Bæticæ, Luſitaniæ, Galleciæ. Præſidiales Tarraconenſis, Carthaginienſis, Tingitanæ, Inſularum Balearium. *Paulus Oroſius Libro vi. C. 21.* Caeſar parum in Hiſpania per CC. annos actum intelligens, ſi Cantabros atque Aſtures, duas fortiſſimas gentes Hiſpaniæ, ſuis uti legibus ſineret, aperuit Jani portas, atque in Hiſpanias ipſe cum exercitu profectus eſt. Cantabri & Aſtures Galleciæ *provinciæ portio ſunt: qua extentum* Pyrenæi *jugum*

ITER AB ARELATE NARBONE.	M. P. CI.
INDE TARRACONEM.	M. P. CCXXXIIII.
INDE CARTHAGINE SPARTARIA.	M. P. CCCLX.
INDE CASTVLONE.	M. P. CCCIII. Sic.
NEMAVSVM.	M. P. XIIII.
AMBRVSSVM.	M. P. XV.
SEXTANTIONEM.	M. P. XV.
FORO DOMITI.	M. P. XV.
CESERONE.	M. P. XVIII.
	BETER-

gum, haud procul secunde Oceano, sub septentrione deducitur. Eam vero Gallecia provinciam adeo finium terminos promovisse adparet, ut Paulus Orosius Numantiam, *celebrem olim* Pelendonum *regionis citerioris Hispaniæ urbem, in capite Gallecia sitam, ultimam* Celtiberorum *faciat. Recte igitur hoc Itinerarium* Legionem *in* Gallecia, *& Scotus idem auctor Notitia provinciarum in eadem provincia* Præfectum Leg. VII. Geminæ Legione *constituit. Illud praterea minime erit omittendum, exstare auctores, qui ante cccc. annos id prodiderint, urbi huic antea* Floris *nomen inditum fuisse.* SVR.

LEGION. VII.] De *Floris* cognomine Legionensi urbi imposito quæ H. Surita habet, sumpta ex veteri libro sunt, cui *Itacio* apud Hispanos nomen est: partem ejus Garf. de Loaisa ad Lucense Concilium tom. II. Concil. Hispan. p. 304. provulgavit: *Legio, quam,* inquit, *condiderunt Romana legiones, qua antiquitus FLOS fuit vocata:* at his, nisi gravioris ponderis accedat auctoritas, fidem non adstringimus. WESS.

ITEM AB ARELATE NARBONEM M. P. CI.] *Praferunt manuscripta exemplaria, & vulgati libri Longol. & Hieron. Pauli: cum eadem mansiones, qua supra constituta sunt, repetantur: neque iidem adsignentur numeri, & tamen cum summa hujus ratione congruant.* SVR.

INDE TARRACONEM. M. P. CCXXXIIII.] *Rursus ex* Narbone Tarraconem *iter ducitur, ut aliquot mansiones, qua superiori itinere, dum mare sequitur, pratermissa sunt, ex* Volcarum Tectosagum *regione Narbonensis provincia, & ex* Indigetibus & Laletanis *citerioris Hispania obeantur.* SVR.

INDE CARTHAGINEM SPARTARIAM M. P. CCCLX.] *In eosdem numeros consentiunt manuscripta, & vulgata exemplaria.* Tarracone *vero juxta mare sinistrorsum iter ducebatur: qua pracipue iter ad* Bæticam *dirigi consueverat, ut supra ex Strabone advertimus: per* Dertosam, Saguntum, Setabum *urbem, & ut idem perhibet Strabo, sensim à mari discedens* Spartario *campo se insinuat. Antea enim medium per* Spartarium, *atque* Egelestam *urbem, nunc* Inhiestam *in* Manciæ *regione vocant, via ipsa & longinqua, & aspera peragebatur: atate vero Strabonis ad mare conversa, atque eodem pertendens,* Castulonem *&* Obulconem *ducebatur. Hac itidem via, qua nunc proponitur, scriptores prodidisse, Caesarem à Roma* Obulconem *in castra* VII. *&* XX. *die pervenisse Strabo L. 3. p. 160. commemorat. Nam postquam Roma egressus fuerat,* Saguntum *xvii. die &* XXVII. *in conspectum suorum, & hostium omnium, opinione citius, adventasse memorant. Tranquillus C. 56. ab Urbe in Hispaniam ulteriorem iiii. & xx. die pervenisse scribit: qui dierum numerus Straboni non repugnat, quod* Obulco *intra ulteriorem provinciam longius distaret.* Spartarium *vero eum* campum Carthagini *nomen indidisse adparet: Plinius* Spartariorum Hispaniæ *meminit. Isidorus libro xv. C. 1.* Afri sub Annibale maritima Hispaniæ occupantes, Carthaginem Spartariam construxerunt: qua mox à Romanis capta, & colonia facta, nomen etiam provinciæ dedit. Nunc autem à Gothis subversa, atque in desolationem redacta est. *Neque ab Antonino tantum, aut Isidoro* Carthagini novæ, Spartariæ *cognomentum adjicitur, sed ab ipso etiam Plinio libro xxxi. C. 8.* Nunc, *inquit,* è scombro pisce laudatissimum in Carthaginis Spartariæ cætariis: Sociorum id appellatur, singulis millibus nummum permutantibus congios pæne binos. SVR.

INDE CARTHAGINEM.] Parisinus codex notat.

BETERRIS.	M. P. XII.
NARBONE.	M. P. XII.
AD VIGESIMVM.	M. P. XX.
COMBVSTA.	M. P. XIIII.
RVSCIONE.	M. P. VI.
AD CENTVRIONES.	M. P. XX.
SVMMO PYRENAEO.	M. P. V.
JVNCARIA.	M. P. XVI.
CINNIANA.	M. P. XV.
	AQVIS

notat, *R.*, *hic X. minus sunt.* Ceterum quæ doctissimus Surita de Caesaris itinere commentatur, ea, si, quæ de Sagunto sunt interposita, exceperis, vera putavero. Straboni nihil discordat Appianus L. II. B. C. p 804., ut magnus Casaubonus ad Sueton. commonefecit; ubi jure optimo Histor. Miscel. L. VI. auctorem quoque correxit, qui cum sua ex Orosio L. VI. C. 16. exscripserit, eadem illi medicina debetur. Hinc autem consequens est, Suetonii dies XXIIII. non esse mutandos, quos sua qualicunque auctoritate Celsus p. 210. Edit. Græv. adfirmat. WESS.

INDE CASTVLONEM M. P. CCCIII. Sic.] *Quod* Castulo *ultima urbs esset* Oretanorum, *insigni fama nobilitata*, *cujus fines* Bæticam *attingerent*, *Plinius lib.* 3. *C.* 3. *longitudinem citerioris Hispania ad finem* Castulonis *à* Pyrenæo *ducit*, *&* DCVII. M. P. *adsignat: &* Bæticæ *longitudinem ab eodem* Castulonis *fine ducit*, *ut suo loco indicabitur.* SVR.

INDE CASTVLONEM.] Margo veteris libri *R.*, *hic C. minus sunt:* estque profecto summa M. P. minor numeris, quas singulæ mansiones adscriptos habent, nec tanto tamen. WESS.

NEMAVSVM M. P. XIIII.] *Habent manuscripta exemplaria & Hieron. Pauli libri: Longol.* M. P. XIII. *&* XIIII. *corrigit: cum superiori itinere* Arelate Nemausum *eadem exemplaria* M. P. XVIIII. *&* XXIIII. adsignent. SVR.

AD VICESIMVM.] Videtur fuisse in litore *Leucata*, de quo Mela L. II. C. 5., ubi Birra amnis *Sigean* alluit, nobilis ex prælio, quo Carolus Martellus An. IↃCCXXXVII. victos in Hispaniam Saracenos redire compulit. Vid. Adrevaldum L. I. Mirac. Benedicti C. 14. WESS.

COMBVSTA.] Nominis caussa ad divinandum non est difficilis: incidit intervallum in *Ripas altas*, *Rives altes*, vicum ubere proventu generosioris vini celebrem. WESS.

RVSTIONE.] Vel *Ruscione. Ruscino* Plinio & Ptolemaeo: hodie *Rusillon.* SIML.

RVSCINONEM M. P. VI.] *Urbis hujus apud auctores Græcos, & Latinos in primis celebris, exstant vestigia haud procul oppido* Perpiniano, *juxta turrim, quæ ejus nomen retinet: vocant enim* Turrim Rossilionis. SVR.

RVSCIONE.] Universi, quos quidem noverim, codices, cum Tabula scripta ita malunt. Nomen Ruscino a fluvio, cui assidebat, habet, pariter ut Illiberis, de quo utroque Polybius L. VIII. C. 2. Seculo IX. & X., ut ex Carolorum Calvi & Simplicis Diplomat. apparet, *castellum* & *castrum Russilio* dicebatur. WESS.

AD CENTVRIONES.] Tabula *Ad Centenarium*, quod cum de lapide C. accipi non possit, nostrum verius videtur. Numeri, ut P. Marca L. I. M. H. C. 11. observavit, ad Ceretum, *Ceret*, ducunt. WESS.

CINNIANAM M. P. XV.] *Cum ex* Indigetibus *iter* Barcinonem, Laletanorum *urbem*, *ducatur*, *necessario per* Ausetanos, & Lacetanos *est iter peragendum: & in* Lacetanis, (*qui falso in Ptolemaei libris* Ἰακκητανοὶ *cognominantur*) Kinna *recenseatur*, *videtur proxime ad hanc mansionis vocem accedere: de qua nihil temere affirmare ausim.* SVR.

CINNIANA.] Mendose Tabula *Cemuana*, hinc & ex Ravennate L. IV. C. 42. adjuvanda: nunc *Cervianum* est non procul a rivo, cui ex *Cinniana* cognomen *Cignianae* adhæret. De Ptolemaei *Κίννα Cinna* lis est; Parisiensium doctissimus præsul L. II. M. H. C. 24. eam

AQVIS VOCONIS.	M. P. XXIIII.
SECERRAS.	M. P. XV.
PRAETORIO.	M. P. XV.
BARCINONE.	M. P. XVII.
FINES.	M. P. XX.
ANTISTIANA.	M. P. XVII.
PALFVRIANA.	M. P. XIII.
	TAR-

Κίσσαν esse jubet; quod oppidum hoc in tractu Polybius L. III. C. 76. & Livius L. XXI. C. 20. celebrant: neque enim credibile fieri, a Ptolemaeo esse præteritum. At enim quoniam multo incertissimum est, duraveritne id oppidum in Ptolemaei ætatem, Liviusque a Polybio abeat, *Scissum* appellans, haud sane scio an Geographi *Cinnae* injuria & vis inferatur; utique si MSS. addicentibus Harduinus Plinii *Cincenses* L. III. C. 3. in *Cinnenses* mutaverit, *Cinna* loco movenda non est. WESS.

AQVAS VOCONIAS M. P. XXIIII.] *In Blandiniano & Longol.* Aquis Voconis M. P. XXIIII. *& in Neapolit.* M. P. XIIII. *atque eodem numero in libris Hieron. Pauli. Plinius L. 3. C. 3.* Aquicaldenses *connumerat, & in* Ausetanis *Ptolemaeo*, Ὕδατα θερμά: *qua haud scio an ad hanc pertineant mansionem. Hodie vulgus* Caldes Aquas *vocat, quæ vox* aquas Calidas *significat.* SVR.

AQVIS VOCONIS.] Ita pro *Voconiis* MSS. & Ravennas L. IV. C. 42. M. P. XIV., quæ Simlerus adposuit, & a Neapolitano & aliis probantur, veriora sunt. Nunc *Caldes de Malavella*, ubi thermarum & magnitudinis Romæ plura vestigia durare P. de Marca L. II. M. H. C. 22. auctor est. WESS.

SECERRAS M. P. XV.] *In* Lacetanis *Ptolemaeo* Ἀκεσσῆς, *qua haud scio an ad hanc pertineat mansionem.* SVR.

SECERRAS.] Ravennas L. IV. C. 42. *Seterras*, & L. V. C. 3. *Seterram.* Strabo L. III. p. 160. post campum Juncarium Σετήρρων commeminit, quæ, si Ravennati in his rebus fides esset, non male cum *Seterris* Casaubonus contulisset; sed *Secerras* universi libri præoptant; incurruntque Geographi *Veteres* in vicum *Vidreras*, *Secerras* vero, intervallo ita requirente, in *San Celoni*, sive oppidum *S. Chelidonii.* WESS.

PRAETORIO.] Habet & Ravennas, quamquam post Barcinonem. Fuit ad *la Roca*, ubi ingentes antiquissimi prætorii parietinæ superant, teste P. Marca L. II. M. H. C. 20. De *prætoriis* autem disperse variis locis dictum est. WESS.

FINES.] Laletaniae *fines* intellige. Distantia competit in *Martorellum* ad Rubricatum: addit autem XV. M. P. Vaticanus. WESS.

ANTISTIANAM M. P. XVII.] *In Blandiniano* M. P. XXVII. *& in Longoliano, sed* XVII. *corrigit: & in Neapol. & libris Hieron. Pauli* M. P. XVII. *qui numerus recte summam* CCXXXIIII. M. P. *conficit, quæ* Narbone Tarraconem *usque proponuntur.* SVR.

ANTISTIANA.] XVII. M. P. Vatican. & Cusani MS. adponit. Creditur esse *Villa franca* in Pinetensi campo. WESS.

PALFVRIANA.] Ravennas modo *Palsuriam* modo *Palsurianam*, haud dubio scribentia peccato, appellat. Duxit nomen mansio a Palfurio, quo notus ille *Sura* fuit, de quo Suetonius in Domitian. C. 13. & Scholiastes Juvenalis Sat. IV. 53. Nunc *Vandrell* dici volunt. WESS.

OLEASTRVM M. P. XXI.] *Præferunt manuscripti & libri vulgati. Strabonis libro 3. p. 159.* Πλησίον δὲ πόλεις εἰσὶ, Χερρόνησός τε καὶ Ὀλέαστρον καὶ Καρταλίας. SVR.

OLEASTRVM.] Is. Casaubonus de Strabonis verbis, *veteres*, inquit, Ὀλέαστρον *cum Plinio non uno loco.* Est certe in Baetica conventuque Gaditano *Oleastro* Plinii L. III. C. 1., unde *Oleastrense plumbum* L. XXXV. C. 17.; habet ibidem Mela L. III. C. 1. *lucum Oleastrum appellatum:* nec is tamen *Oleaster* Strabonis esse poterit, quippe qui ab Ibero non multum semotus fuit, uti neque Geographi noster: hic enim cis Iberum fuit ante Dertosam; Strabonis vero trans id flumen post Dertosam. Intervallum ducere videtur ad oppidum *Cambrils.* WESS.

TRAJA

TARRACONE	M. P. XVII.
OLEASTRVM.	M. P. XXI.
TRAJA CAPITA.	M. P. XXIIII.
DERTOSA.	M. P. XVII.
INTIBILI.	M. P. XXVII.
ILDVM.	M. P. XXIIII.

SE-

TRAJA CAPITA.] Vel *Trajana Capita.* SIML.

TRAJA CAPITA M. P. XXIIII.] *Habent Blandinianum & Neapolitanum, Hieron. Pauli libri* Traja capita M. P. XXIIII. *Longolianum* Trajana capite M. P. XXIIII. *quod ex conjectura videtur correctum. Sed cum hac mansio necessario ad* Ilergaones *pertineat, quorum regione* Dertosa *continetur, & in ea à Ptolemaeo Tiaguibus recenseatur & à Plinio lib.* 3. C. 3. Teari, *qui* Julienses: *videndum an* Tiara *aut* Teara capita *sit legendum.* SVR.

TRAJA CAPITA.] Ravennas plus semel *Trea capita* appellat; unde prona & in aperto ad refingenda *Tria capita* via est: fiarique potuit, ut mansio a *tribus capitibus* cognomen traxerit, quod ibi ficta pictave conspicerentur; quo modo *ad capita bubula, caput Minervae, caput bovis, caput Gorgonis, caput Africae* varia urbis Romanæ loca ex Suetonio August. C. 5. & Victore de Region. Urb. cognominata novimus. H. Suritae conjectura non inelegans est, calculumque Ch. Cellarii L. II. G. A. C. I. p. 140. promeruit, nec mea tamen certior. WESS.

DERDOSA.] Vel *Dertosa.* SIML.

DERTOSAM M. P. XVII.] *Blandinianum* Derdosa M. P. XVII. *Neapolitanum* Tertosa M. P. XXVII. *& Hieron. Pauli* Dertosae M. P. XVII. *Longolianum* Derdosa M. P. XVII. *&* Pertosa *corrigit. Strabo L.* 3. *p.* 159 ἐπ' αὐτῇ δὲ τῇ διαβά-σει τοῦ Ἴβηρος Δέρτωσα κατοικία. *Plinio lib.* 3. C. 3. *celeberrimi civium Romanorum* Dertosani, *non* Dertusani, *quemadmodum in vulgatis libris legitur. Vetustus lapis exstat* Dertosae. P. VALERIO DIONYSIO VI. VIR. AVG. CVI ORD. DERTOSAE. OB. MERITA EIVS. AED. HONORES. DECREVIT. P. VAL. PARDVS. LIB. VI. VIR. AVG. PATRONO. OPTIMO. *Suetonius in Galba* C. 10. Ac subinde Alexandrina navis Dertosam adpulit armis onusta, sine gubernatora, sine nauta, ac vectore ullo. *Exstant vetusti nummi cum hac inscriptione.* TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS. *Et in aversa parte infra carinam navis,* DERT. ILERGAONIA. SVR.

DERTOSA.] Ita è Vaticano Em. Schelstrate, ceteri *Derdosa. Ilergaonia* in numis dicta est, quod Ilergaonum gentis esset caput; nam Jo. Vaillantius tom. I. Colon. p. 77. *Ilergaoniam* a Dertosa distinguens, merito spretus est; uti quoque Harduinus, impudenti confidentia Straboni oppedere & coloniam fuisse negitare ausus; cujus flatus meritissimo N. Haymins ex eleganti numo *COL. DERTOSA* inscripto Thes. Britan. tom. II. p. 169. compressit. *Dertusam in ripa Iberi fluminis sitam* Annales Reuberi An. IↃCCCIX. & frustra a Ludovico Caroli M. F. obsessam tradunt. WESS.

INTIBILI M. P. XXVII.] *Manuscripta exemplaria, & vulgati libri* Intibili *praferunt.* Indibilis, Suessetanorum ducis *à Livio libro xxv. C.* 34. & Ilergetum reguli *apud Polybium, & Livium libro xxix. C.* 2. *mentionem fieri reperi. Livius* Incibilis urbis, *meminit libri xxiii. fine.* Iliturgi obsidione liberato, ad Incibili oppugnandum Punici exercitus traducti: *vetustissimus codex* Intibili *habet: & Jul. Frontinus Strataz. libro* 2. *cap. iii.* Cn. Scipio in Hispania adversus Annonem, ad oppidum Intibilim, cum animadvertisset Punicam aciem directam. *Quam lectionem edunt vetusti duo libri, ut vetustissimi T. Livii exemplaris, & aliorum, & Itinerarii hujus merito sit praferenda lectio.* SVR.

INTIBILI.] Hoc singulari concordia MSS. & Ravennas L. V. C. 3. præferunt: ut jure optimo viri eruditi H. Suritam secuti in Livio & Frontino receperint. Situm inveniunt in oppido *San Matthaeo.* WESS.

ILDVM.] Servavit & hanc mansionem Ravennas, *Hillum* & *Ildum* nuncupans. Quæ sequitur *Sepelaci*, ea *Sepalaci* ac *Sebelaci* veterrimis membranis dicitur. Simlerus, quod pæne prætermiseram, adscripserat: *Ildum*, vel *Ilduni. Sepelaci*, vel *Sepe lacus*: quo nomine in hac ora

SEPELACI.	M. P. XXIIII.
SAGVNTVM.	M. P. XXII.
VALENTIA.	M. P. XVI.
SVCRONEM.	M. P. XX.
AD STATVAS.	M. P. XXII.
AD TVRRES.	M. P. VIIII.

ADEL-

ora lacum, ut neque alteram mansionem, nondum inveni. Wess.

SECVNTVM.] Vel *Sacundum. Saguntum.* Siml.

SAGVNTVM.] Nobilitata fide sua & clade urbs in *jugo clementer crescente*, uti Silius ait, posita erat: nec dum interciderat Gregorii Turonensis ætate, ut ex ejus libro de Glor. Confess. C. 12. liquet; nunc in ruinis jacet, ipso *Murviedro* numine veteres disjectasque parietinas ustentans. Vid. Nonium Hisp. C, 70. & P. Marca L. II. M. H. C. 7. Wess.

VALENTIAM M. P. xvi.] *Mirum est* Valentiae *urbis à Strabone mentionem non fieri, cum* Cherrunesi, Oleastri, Dertusae ad Iberi *transitum & Setabis meminerit: & celeberrima ea urbs bello* Serturiano *fuerit, prælio quo Cn. Pompejus juxta eam urbem* Herennium, *atque* Perpernam, *magnos* Serturii, *ut Plutarchus est auctor, duces devicit: quod prælium Cicero* Turiense *adpellat, quod inter læva mœnium, & dextrum flumen* Turia, *ut Sallustius in historiis perhibet, commissum sit; Plinius lib. 3. C. 3. regionis* Aedetaniae Valentiam *coloniam* III. M. P. *à mari remotam commemorat: & Ptolemaeus* Contestaniurum *mediterraneis attribuit. Exstans nummi altera parte Mercurii, ut apparet, capite, cum hac inscriptione* C. LVCIAN. C. MVN. I. Q. *& altera* Curnucopiæ *figura fulmine transverso, & infra cornu* VALENTIA: *& hanc designari potius libet credere, quam eam, de qua in Epitome Liviana libri lv. fit mentio; qua traditur* Junium Brutum COS. *in Hispania iis, qui sub Viriato militaverant, agros & oppidum dedisse, quod* Valentia *vocatum sit: cum ejusdem nominis oppidum in Lusitania prope* Tagi *ripas exstet.* Sur.

VALENTIA.] H. Suritam nun addicentibus auspiciis alteram Valentiam Tagu flumini adstruentem nutarunt Nunius Hispan. C. 69. & P. Marca. Id quæritur, quu aucture hæc fuerit instaurata? Parisiensium doctissimus præsul, quod Valentiae nulla in Strabone sint vestigia, memorent autem Mela Pliniusque; sub Tiberiu in integrum, culonia insuper deducta, fuisse restitutam arbitratur. Obstant tamen numi, c. 1. v. & Divi Julii atque Augusti nomine inscripti; qui si *coloniam Juliam Valentiam*, quæ Ju. Vaillautii tom. I. Culun. p. 4. & 12. sententia est, sistant, uportet Augusto principe è ruinia excitata fuerit. Wess.

SVCRONEM M. P. xx.] Fluvium *non* oppidum *ab Antonino designari arbitror, quod* oppidum *Plinii ætate deletum fuisse adparet.* Sucro, *inquit lib. 3. C. 3.*, fluvius, & quondam uppidum, Contestaniæ finis. *Cicero pro Corn. Balbo C. 2. Sucronense prælium in Hispania sub Pompejo gestum ait: Vide Ascon. in Scaurianam. Apud Strabonem L. 3. p. 159., &* urbis *&* fluminis *fit mentio, apud Ptolemaeum nulla oppidi mentio, cum in* Contestanis Sucronis fluminis *ostia statuit. C. Julium Caesarem talem ad* Sucronem *intorsisse Seneca in libro quinto de beneficiis C. 24. commemorat.* Sur.

SVCRONEM.] Mallem credere mansiunem hanc *Sucronis* numine insignem fuisse, quod ad parietinas urbis cognuminis, ubi nunc vicus *Cullera*, esset. Wass.

AD STATVAS M. P. xxii.] *Habent manuscripta, & Longolianum. In libris Hieron. Pauli* M. P. XXIIII. Sur.

AD STATVAS.] MS. Vaticanus M. P. XXXII. adscribit, ceteris intra vulgatos numerus manentibus. Wess.

AD TVRRES.] Habet has *turres* Ravennas. Cui usui fuerint, ex Liviu L. XXII. C. 19. licebit cognuscere: *multas*, inquit, *& locis altis positas turres Hispania habet, quibus & speculis & propugnaculis adversus latrones utuntur.* Plura alias diximus. Wess.

ADELLO.] Vel *Ad ellum.* Siml.

ADELLVM M. P. xxiiii.] *Manuscripta exemplaria, & Hieron. Pauli itinerarium typis excusum*, Adello M. P. XXIIII. *Longolianum*

Adel-

ADELLO.	M. P. XXIIII.
ASPIS.	M. P. XXIIII.
ILICI.	M. P. XXIIII.
THIAR.	M. P. XXVII.
CARTHAGINE SPARTARIA.	M. P. XXV.
ELIOCROCA.	M. P. XLIIII.
AD MORVM.	M. P. XXIIII.
BASTI.	M. P. XXVI.

AC-

Adello M. P. xxiii. & xxiiii. *corrigitur.* Svr.

ADELLO.] Ravennati bis *Edelle*: nec alium qui praeterea memoraverit novi. Wess.

ASPIDA M. P. xxiiii.] *Manuscripta exemplaria & vulgati libri* Aspis M. P. xxiiiii. *Ptolemaeo in mediterraneis* Contestanorum Ἴασπις, *quam cum* Ilici *adjungat, uti in hoc Itinerario adjungitur, eandem esse arbitror.* Svr.

ASPIS.] Prorsus vero est similis Suritae conjectura. *Aspe* vetusti nominis non obscura vestigia servat, Ilici tamen propior quam numeri volunt. Wess.

ILICIM M. P. xxiiii.] *Vetusti, & Hier. Pauli ac Longoliani libri* Ilici M. P. xxiiii. *Plinii exemplar Toletanum & pervetus Caesaraugustanum lib.* 3. *C.* 3.; colonia immunis Ilicis, *unde* Ilicitanus Sinus *Ptolemaeo in* Contestanis, Ἰλικίας. *In Concilio Toletano iv. v. vi. viii. xi. & xii.* Ilicitanus *qui &* Dotanae *Ecclesia Episcopus subscribit.* Svr.

ILICI.] Plinius ad flumen *Tader* apposuisse videtur. Hispanis quo situ fuerit non bene convenit: non paucis est *Alicante*, portu celeberrimo nobilis; aliis *Origuela*, fluvio, quem *Seguram* vocant, assidens, quos inter Garf. Loaisa ad Concilium Lucense: certior eorum tamen opinio est, quibus *Elche* placet. Vid. Pet. de Marca L. II. M H. C. 6 Wess.

THIAR M. P. xxvii.] *Praeferunt manuscripta exemplaria, & vulgati Hieron. Pauli, & Longoliani libri: de qua mansione vestigium nullum reperi.* Svr.

THIAR.] Sic & MSS. nostrorum excerpta; neque ego invenire memini, nisi in lutulento Fl. Dextri Chron. An. cccliii., ubi eadem esse dicitur ac *Baga* prope Carthaginem, & Tamayo, qui *Thyar*, *urbem Ilercaonum Tarraconensis Hispaniae* in Elogio S. Anatoliae appellat; quod tamen Elogium adeo absurdum atque ineptum Bollandi sociis est visum, ut vix a risu temperarint tom. II. Julii p. 676. magni operis. Wess.

CARTHAGINE.] Ravennati *Carthago Partaria*, Vaticano non longe abeunte. Praeter eos, quos supra Surita testes adhibuit, *Carthaginem Spartariam* Idatius in Chron. & Gregorius Turonens. Glor. Confess. C. 12. vocat. Polyaeno L. VIII. Stratag. C. 16. πόλις Φοίνισσα. neque erat, ut de eo titulo folliciti forent: dicitur ita a conditoribus, ut *Ebusus Phoenissa* Silio L. III. 362. Appiani de urbe hac errores excussit S. Bochartus L. I. Chan. C. 35. Wess.

ELIOCROCAM M. P. xliiii.] *In Blandiniano* Eliocroca M. P. xxiiii. *& in Neapolitano* Eliocroca M. P. xlviii. *Hieron. Pauli libri* Helicrote xlviii. *praeferunt & Longoliani* Eliocroca xliiii. & Eliocraca xlviii. *corrigitur. In concilio Eliberritano Successi Episcopi* Eliocrocensis *fit mentio.* Svr.

ELIOCROCA.] Membranaceus Cusani liber *Eliocroca* M. P. xlviii., reliquis vulgatos numeros firmantibus: tamen Lugduni & Basileae *Eliocroca* dederunt; quorum auctoritate commoti Mendoza & Garf. Loaisa *Successum Eliocrotensem* esse jusserunt, licet MSS. *Eliocrocensem* praeferrent, & in Urgellitano Successi presbyter *Liberalis de Eliocroca* diceretur; quod factum nollem. Nunc *Lorcha* est; nam Fr. Bivarii levis & desultoria est sententia, qua eam in agro Vallisolitano ad Fl. Dextri Chron. p. 109. transfert: quid enim fingi magis ineptum potest, quam sibi & aliis persuadere velle, in *Valladolid* latere *vallem Aeliciam* sive *Elii*, eamque quod *Eliocroca* ex *Elio* quid trahere videatur, ab *Eliocroca* nihil omnino discrepare? Wess.

BASTI M. P. xxvi.] *Habet Blandinianum*

ACCI. M. P. XXVI.
ACATVCCI. M. P. XXVIII.
VINIOLIS. M. P. XXVIII.
MENTESA BASTIA. M. P. XX.
CASTVLONE. M. P. XXV.

ITER A CORDVBA CASTVLONE. M. P. XCVIIII. Sic,

CALPVRNIANA. M. P. XXV.
VRCA-

exemplar, *&* *liber Hier. Pauli. In Neapol.* M. P. XVI. *&* *in Longol.* XXVI. *&* XVI. *corrigitur. Oppidum hoc* Bastitanis *nomen tribuisse videtur: quos* *&* Bastulos *esse Strabo L. 3. p.* 156. *perhibet: cum à Plinio, & Ptolemaeo distinguantur.* SVR.

BASTI.] Olim suum sibi episcopum, Toletano subditum, habuit, ut ex Lucensi Concilio An. IↃLXIX. claret. Fuisse creditur, ubi *Baza* est. WESS.

ACCI M. P XXV.] *Plinius L. 3. C. 3. Carthaginem convenire ex colonia* Accitana Gemellenses *perhibet: & Ptolemaeus* Bastitanis tribuit Ἄκκι. SVR.

ACCI.] Colonis *Juliae Gemellae* titulo superba fuit, uti in Thes. p. CCLXXI. 6.

COL. JVL. GEM. ACCITANA.

nunc *Guadix*, vocabulo a Mauris indito. Plura Gonzales ad Concil. Illiberitan. tom. I. Concil. Hispan. p. 296. WESS.

ACATVCCI M. P. XXVIII.] *Habent Blandinianum exemplar, & libri Pauli, & Longoliani. In Neapolitano* Acatuci M. P. XXVIII. *Plinio L. 3. C. 3.* Tucci vetus *Bastitania vergentis ad mare; & in Astigitano conventu* Tucci, *quae cognominabatur* Augusta Gemella. *Ptolemaeo vero in Turdulis* Τοῦκκι: *ut mihi diversa hac videatur mansio Antonini.* SVR.

ACATVCCI.] Plures MSS. cum vetustis editis *Acatusci*; tamen *Acatucci* margo Fabriciani exemplaris. Habet *Accatucci* Fl. Dextri Chron. An. XCV. in Baetica, sed hinc ab ejus auctore *Higuerra* sumptum. WESS.

VINIOLIS.] Plinius L. III. C. I. *Castra Vinaria* memorat *Bastitaniae vergentis ad mare*, quae Fr. Bivarius ad Luitprandi Chron. p. 443. cum his *Viniolis* composuit: nec eadem esse tamen poterunt; *castra* enim haud multum a mari aberant, cum haec mansio in mediterraneis sedem sibi vindicet. Forsan huc *Vineae*, quarum presbyter Titus Concilio Illiberitano adfuit, pertinent; atque hoc citra dubium foret, si *e Viniolis*, uti Gonzales corrigit, MSS. darent; quod tamen secus est. WESS.

MONTE SEBASTIANI.] Vel *Monte Sabastiani*: forte legendum *Mentesa Bastitanorum*: meminit autem *Mentesanorum* Plinius, qui & *Oretani* & *Bastuli* dicantur. SIML.

MENTESAM BASTIA M. P. XX.] *Cum Plinio lib. 3. C. 3. duplices sint* Mentesani, *qui* Oretani, *&* *qui* Mentesani Bastuli; *videntur hac mansione* Mentesani Bastulorum *designari.* Mentesae Oretanorum *à Ptolemaeo fit mentio.* SVR.

MENTESA BASTIA.] MSS. plerique *Monte Sabastiam*, aut *Sebastia*, uti Caesaraugustanus, quemadmodum Schottus monuit. Meritissimo autem haec mendosa visa sunt Mendozae ad Illiberit. Concil. p. 298; nec tamen, quod substituit, *Mentesa & Basti* probare possum; nam *Basti* suo loco habuimus, & prorsus in hoc libello insolens est duarum, quae multis M. P. diversae sint, mansionum connexio. Fuit *Mentesa* non longe Castulone ac Iliturgi, ut ex Livio L. XXVI. C. 17. constat, disjuncta, & quidem in Bastitania; unde alterutra Simleri aut Suritae opinio videtur probanda. Vasaeus, Resendius, Mendoza *Monteio* esse decernunt, Garf. Loaisa ad Concil. Lucense p. 310. sibi non liquere pronuntiante. WESS.

CASTVLONEM M. P. XXV.] *In Blandiniano, & Longoliano* Castulone M. P. XXV. *Neapol. & Hier. Pauli libri* M. P. XXII. Castulo *celeberrima, & vetustissima Hispaniae citerioris urbs, quam* Parnassiam *Silius L. 3. ℣. 391. quasi* Castaliam *cognominat. Apud Strabonem lib. iii. p. 166. fane nomen corruptum est.* Καστῶνα *pro* Κασταλῶνα. *Stephano* Κασταλὼν μεγίστη πόλις Τελεσίας, *pro* Ὠρητανίας. *Idem Strabo* Baeticae *terminos ad ortum usque* Castulonem *veteres constituisse memorat. Hac* saltui Castulonensi *nomen tribuit*,

VRCAONE. M. P. XX.
ILITVRGIS. M. P. XXXIIII.
CASTVLONE. M. P. XX.

ALIO ITINERE A CORDVBA CASTVLONE. M. P. LXXVIII. Sic.

EPORA. M. P. XXVIII.
VCIENSE. M. P. XVIII.

CAS-

tribuit, & *eum esse arbitror*, qui Portus S. Stephani *vulgo nuncupatur*, *qua hac Antonini via* Castulonem, & *inde in* Bæticam *provinciam dirigebatur*. *Caesar Commentario belli civilis primo* C. 38., *M. Terentium Varronem*, *Pompeji legatum*, *Hispania Batica regiones tenuisse*, *à* saltu Castulonensi, *ad* Anam. C. *Asinius Pollio Ciceroni indicat* saltum Castulonensem *semper suos tenuisse tabellarios*. SVR.

CASTVLONE.] Cusani codex M. P. XXII. addit, assentientibus aliis & scriptis & editis. Urbem hanc Appianus Iberic. p. 457. Κάστακα appellat; nam de Castulone esse accipienda, quæ ibidem habet, è Livio L. XXVIII. C. 19. & 20. in aperto est: ipsene vero an librarii ita dederint, non satis explorata novi. Stephanus in Appiano non aliter invenit, uti ejus Κάσταξ argumento est. Ὠφελείας, quod Suritae notam fœdabat, correxi. WESS.

M. P. XCVIIII.] *Manuscripta* & *Longolianum praferunt*: & *Hieron. Pauli libri* M. P. XCVIII. SVR.

CALPVRNIANAM M. P. XXV.] *Ptolemaeo in* Turdulis *Batica provincia* Καλπουρνιάνα. SVR.

VIRCAONE.] Vel *Virgao*. SIML.

VRGAONEM M. P. XX.] *Blandinianum exemplar* Vireaone M. P. XX. *Neapol.* & *Hieron. Pauli* Virgaone M. P. XX. *In Longoliano* Vircaone M. P. XX. & Virgaone *corrigitur*. *Plinio lib.* 3. C. 1. *in vetustis exemplaribus*, Vrgao, quæ Alba. Argionam Vrgaonem *esse ferunt ex inscriptione vetusti Lapidis*, *in quo* MVNICIPIVM ALBENSE VRGAVONENSE D.D. *legitur*. SVR.

VRCAONE.] *Vircaone* pleriqua omnes MSS.; *Vrcaone* tamen Parisinus. WESS.

ILITVRGI M. P. XXXIIII.] *In Blandiniano*, & *reliquis* Iliturgis M. P. XXXIIII. *In vetustis Plinii exemplaribus lib.* 3. C. 1. *simplici* l Ilturgi, *quod* Forum Julium. *Ptolemaei libris non recte in mediterraneis* Turdulorum Ἰλιοῦργις. *Livius libro xxviii. C.* 19. maxime insignes civitatea Hispaniarum & magnitudine, *inquit*, & noxa Iliturgi & Castulo erant. *Et locus ille*, *qui à Prisciano laudatur libro vi.* Inveniuntur, *inquit*, & barbara in I. Livius XXIII. ab V. C. Iliturgi oppidum expugnabatur. SVR.

ILITVRGIS.] Ita nostri. Notat personatus Luitprandus, sive falsarius potius Higuerra, Adversar. p. 510. in pluribus Livii MSS. una liquida vocabulum scribi; ego quamquam homini fidere non soleo, de MSS. quibusdam non negavero. Ἰλλουργία Appian. Iber. p. 457. appellat. Fuisse ferunt, ubi *Anduiar el veja*. Vid. præter Ambr. Moralem ad Eulogii Toletani Apologetic. Roder. Carum L. III. Antiquit. Hispalensium C. 33. WESS.

EPORAM M. P. XXVIII.] *In eam lectionem* & *manuscripti*, & *vulgati libri conveniunt*. *Plinius lib.* 3. C. 1. Mox Epora fœderatorum: *ita enim legendum arbitror*, *non* Ripepora: *recensuerat enim oppida circa fluvium* Bætim, & *mox ad ripam alia*. *In Ptolemaei libris in* Turdulorum *regione non recte legitur* Ἔβουρα *pro* Ἔπωρα: *cum* Ebora Lusitaniæ *provincia oppidum fuerit*. *Exstat lapis in oppido* Montoro, *quod* VII. *longis à* Corduba *distat ad* Bætim *fluvium*, *qui urbis vestigia patefecit*, *cum hac inscriptione*.

RES. PVB. EPORENSIS
EX DECRETO ORDINIS

SVR.

EPORA.] Plinii locum recte ab H. Surita constitutum arbitror, nec alia est Rod. Cari L. III. Ant. Hispal. C. 22. sententia. In Thesaur. Gruteri p. CV. 12. *ORDO MVN. EPOR.* ex lapide *Montori* reperto memoratur. WESS.

VCIENSE.] Vel *Uticense* vel *Veiense*. SIML.

VCIENSE M. P. XVIII.] *In Manuscriptis*, & *Hieron. Pauli* Vciense M. P. XVIII. *Longolianum* Vticense M. P. XVIII. SVR.

 VCIEN-

CASTVLONE.	M. P. XXXII.
ITER A CASTVLONE MALACAM.	M. P. CCXCI. Sic.
TVGIA.	M. P. XXXV.
FRAXINVM.	M. P. XVI.
HACTARA.	M. P. XXIIII.
ACCI.	M. P. XXXII.
ALBA.	M. P. XXXII.
VRCI.	M. P. XXIIII.

TV-

VCIENSE.] Sic MSS. aut *Veiense*: utrum verius sit, finire non possum. Wass.

TVGIAM M. P. XXXV.] *In manuscriptis, & Longoliano* Tugia M. P. XXXVI: *& in libris Hieron. Pauli* Turgie M. P. XXXV. *Forte oppidum id est, quod à Ptolemaeo in Mediterraneis* Turdulorum *Οὐόγια cognominatur.* Svr.

TVGIA.] Ea *Tugia* est, unde *Tugiensis saltus*, ex quo Bætis originem sumit apud Plinium L. III. C. 1. Wass.

FRAXINVM.] Dicta mansio est, quod *ad fraxinum* esset apposita; quomodo *ad morum* paullo ante, & similes aliæ. Wass.

HACTARAM M. P. XXIIII.] *Blandinianum* Hactara M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Hactarum M. P. XXIIIIII *& Hieron. Pauli. In Longoliano* Hactara, *&* Hactaram *corrigit.* Svr.

HACTARA.] Consentiunt in hoc MSS.; A. Ortelius *Lacurim* Ptolemaei esse conjectat. Wass.

ALBAM M. P. XXXII.] *Forte eadem est, qua hoc Itinerario supra* Vrgaon *cognominatur; cui* Albæ *cognomentum fuisse Plinius docuit: municipiumque* Albense *&* Vrgauonense *fuisse vetustus indicat lapis. Neque mirum est, duobus usum fuisse nominibus hujus Itinerarii auctorem: quod supra animadvertimus in* Heraclea Perintho, *quam sine cognomine statuit, & post alio itinere cognomen adjecit: tametsi nihil in hac re statuam.* Svr.

ALBA.] Quamvis insolitum non sit, ut eadem urbs diversimodis appelletur; præsertim si quod recentius nomen sit indepta; tamen probabile mihi non videtur, *Albam* hanc eandem atque *Urgaonem* esse: obstat intervallum, quod longe amplius est M. P., quæ Castulonem & Urgaonem distinguunt. Quæ sit, feliciores invenient. Wass.

VRCI.] Vel *Urgi*. Plinio *Urci*. Sim.

VRCI M. P. XXIIII.] *Habent Neapolitanum exemplar, & Hieron. Pauli. In Blandiniano* Vrgi M. P. XXIIII: *& hoc* Vrsi *corrigit. Plinius lib.* 3. *C.* 3. in Bastulis oppida oræ proxima, Vrci, adscriptumque Bæticæ Barea. *Ptolemaeo post* Bæticæ *finem in* Basteranorum *maritimis* Οὐρκὴ: *tametsi* Οὖρκι *legendum arbitror. Item in Plinio lib.* 3. *C.* 1. *Mox* à fine Vrcitano citerior: *non* Vrgitano, *aut* Murgitano: *ut paulo post.* Svr.

VRCI.] *Virgi* Lugduni vulgarunt: *Urgi* in Cusani schedis, in Vatican. *Urgi*. Plinianum *Urci* in Tarraconensi positum quo minus nostrum videatur, ipsa distantia vetabit: sumus enim in Bætica. Usuardus *Indaletium Urci* Idib. Mart. pro religione Christiana occubuisse tradit; hiccine an in Pliniano incertum est. P. de Marca L. II. M. H. C. 3. *Urci* Itinerarii oppido respondere ait in Granatensi regno, cui *Orche* nomen hæret. Wass.

TVRANIANAM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Turaniana M. P. XVI. *& item Longoliano. In Neapolitano* Turramana M. P. XVI. *& in libris Hieron. Pauli.* Turranianæ M. P. XVI. *Forte villam* Turanii Gracculæ *designat: aut ejus familiæ: quem natum juxta fretum* Gaditanum *Plinius perhibet.* Svr.

MVRGI M. P. XXI.] *Plinius L.* 3. *C.* 1. Murgi Bæticæ *finem esse tradit. Ptolemaeo in* Turdulorum *mediterraneis* Μοῦργις. Svr.

MVRGI.] Plinii *Murgi*, cum Bæticæ finis fuerit, qui tandem hoc esse poterit? Penitius in Bæticam penetravimus, quam ut ejus esse ratio possit. Rectius convenit Ptolemaei *Murgi*, nunc *Murga*. Wass.

SEXITANVM M. P. XXXVIII.] *Manuscripta, & vulgati libri* Saxetanum M. P. XXXVIII. *A* Sexi *oppido* Sexitanum Prætorium, *aut* prædium *dictum arbitror. Plinii manuscripti libri L.* 3. *C.* 1., dein Menoba cum fluvio, Seai firmum

cogno-

TVRANIANA.	M. P. XVI.
MVRGI.	M. P. XII.
SAXETANVM.	M. P. XXXVIII.
CAVICLVM.	M. P. XVI.
MENOBA.	M. P. XXXIIII.
MALACA.	M. P. XII.
ITER A MALACA GADIS.	M. P. CXLV. Sic:
SIVEL.	M. P. XXI.
	CIL-

cognomine Julium, Sex, Abdera, Murgis Bæticæ finis. *Ptolemaeo post* Malacam & Menobam in Bastulis Σέξ. *Straboni L. 3. p. 156.* τ῀ Ἐξιτανῶν πόλις, *idem enim est, atque latine* Sexitanorum: *è qua salsamentaria præcipuum nomen adepta fuerint: ac post* Abderam *statuit. Ab interprete tamen Strabonis rectius* Sexitanorum urbs *versa esset.* Svr.

SAXETANVM.] Probabilis est Suritae conjectura; nec tamen necesse erit, ut *Sexitanum* refingas; alterum enim probum esse Martialis L. VII. 77. ostendit:

Cum Saxetani ponatur cauda lacerti.

Vide If. Casaubonum in Athen. L. III. C. 33. & S. Bochartum L. I. Chan. C. 34. Wess.

CAVICLVM.] Vel *Cavidum.* Siml.

CAVICLVM M. P. XVI.] *Blandinianum exemplar & Hieron. Pauli libri* Caviclum M. P. XVI. *Neapol. & Longol.* Cavidum M. P. XVI. Svr.

MENOBA.] Sic Plinius. *Menova.* Porro inter hanc & Caviclum in Schudii exemplari interponuntur *Abdera M. P. X. & Selambina M. P. X.* Siml.

MENOBAM M. P. XXXIIII.] *Plinius, ut memoravimus,* Menobæ *cum fluvio meminit: quem navigabilem esse perhibet: & Ptolemaeo in eodem tractu inter* Malacam, *&* Sex, *Μάνοβα in* Bastulorum *regione: ut corrigendus videatur Stephani locus, apud quem legitur Μαινόβωρα πόλις Μασιηνῶν.* Svr.

MENOBA.] Quod Simlerus ex Aeg. Schudii codice adfert, nulli nostrorum ratum habent; vereorque vehementer, ne aliunde huc migraverit. Fuere quidem in hac ora *Abdera & Salambina*; sed si *Saxetanum* a *Sexi Firmo*, quæ non injusta suspicio est, nomen duxerit, illique vicinum fuerit, locum binæ illæ urbes tueri hic nullo modo poterunt, quippe ante *Sex*, uti è Plinio liquido clarum est, positæ. *Menobam*, cui Cusani MS. M. P. XXVIII. adnectit, nunc *Torres* dici volunt. Ceterum de Stephani verbis, de quibus Surita, If. Vossius ad Melam L. II. C. 6. veriora docuit. Wess.

ITER A MALACA GADIS M. P. CXLV.] *Strabo L. 3. p. 156. in hoc interni maris litore, primarium exstare oppidum* Malacam *memorat; quod eodem à* Calpe, *atque Gades, intervallo disjungi perhibet, at* Phœnices *civitatis formam retinuisse. Plinio lib. 3. C. 1.* Malaca cum fluvio fœderatorum: *& Sigam oppidum ex adverso* Malacæ, *in Hispania sita, statuit: neque recte in vulgatis adspiratur: cum in vetustis libris adspiratione careat. Ptolemaeo itidem Μαλάκα: & Stephano Μαλάκη. Auctor Commentarii Alexandrini* C. 64. Ipse omnibus rebus celeritar correptis, Malacam contendit. Malacæ *portus Festus Avienus meminit in Maritimis.*

Et rursus inde si petet quisquam pede
Tartesiorum litus exsuperet viam
Vix luce quarta. Si quis ad nostrum mare
Malacæque portum semitam tetenderit,
In quinque Soles est iter.

Et idem flumen *ejusdem nominis cum urbe memorat.*

Hos propter mox jugum Barbetium est
Malacaque flumen, urbe cum cognomine.

Svr.

SIVEL.] Plinius *Suel.* Siml.

SIVEL M. P. XXI.] *Praferunt manuscripta exemplaria, & libri Hieron. Pauli & Longoliani. Plinio L. 3. C. 1. in vetustis exemplaribus* Siuel, Malaca; *ideo nihil ex hac scriptura mutandum existi-*

CILNIANA.	M. P. XXIIII.
BARBARIANA.	M. P. XXXIIII.
CALPE CARTEIAM.	M. P. X.

POR-

existimaverim: tametsi in Ptolemaei libris Συὲλ *legitur.* SVR.

SIVEL.] *Suel*, quomodo Ravennas L. IV. C. 42., verius est ob lapidem *Fuengirolae*, quæ ejus locum insidet, repertum apud Bernh. Aldrete L. I. Orig. Ling. Castellan. C. 2.

NEPTVNO. AVG. SACRVM
L. IVNIVS. PVTEOLANVS
VI. VIR. AVGVSTALIC
IN MVNICIPIO SVELITANO.

WESS.

CILNIANA.] Vel *Cilmana*, vel *Cilviaca*, vel *Silviaca*: forte *Silvia* Livii L. XXVIII. C. 12. SIMC.

CILNIANA.] *Cilviaca* Cusani liber. *Silvia* seu *Silpia* Livii dubii pariter situs & scripturæ est; Polybius enim, quem in primis sequi solet, L. XI. C. 18. Ἐλίγγαν appellat. Ego huic a *CILNIIS* nomen venisse putavero. WESS.

BARBARIANA.] Credo in hac voce *Barbesulam* sive *Barbesul* latere. Movet me Ravennas L. IV. C. 42. & ceteri hanc oram describentes; movent quoque editiones vetustæ post Belonem exhibentes: *Barbesul M. P. XXXIII. Calpe M. P. X. Tartheiam M. P. X.*; quæ quamquam suum locum non teneant, indicio tamen sunt, *Barbesul* ex hoc itinere exulare non debere. Mecum sentit Joan. Conduit in egregia Dissert. de vero Carteiae situ, cujus epitomen dedit H. Jones Part. II. vol. v. Actor. Philosoph.; situm *Barbesulae* in *Marbella*, cujus etiam titulus ex *Barbesula* sit natus, Is. Vossius ad Melse L. II. C. 6. invenit: ego vero Jo. Conduit assentior, urbis ejus parietinas in orientali ripa fluminis, cui *Guadiaro* nomen, & IV. Leng. a Gibraltare reperienti: inibi frustum marmoris eruit, cui NM. BARBESVLANI inerant. Obstant quidem huic positioni Ptolemaeus & Marcianus Heracleota, Barbesulae situm Carteiam inter & Transductam figentes, sed perperam, uti in confesso apud omnes est. WESS.

CARPE CARCEIA.] Vel *Carpe Carcenia*, vel *Calpe Carteia*. Dubito, tamen an hæc mansio omittenda sit, cum post Belonem ponantur *Barbesul*, quam Plinius vocat *Barbesulam*, *Calpe* & *Tarteia*, quæ est *Carteia*, a Græcis dicta *Tartessos*: etsi tria hæc nomina tantum in Aldino legantur. SIML.

CALPE CARTEIAM M. P. X.] *Blandinianum* Carpe carceiam M. P. X. *In Neapolitano* Carpe Caritiam M. P. X. *Hieron. Pauli* Carpe Carciæ M. P. X. *Longol.* Carpe Carcenia M. P. X. *Sed satis indicant* Calpe Carteiam *legendam esse: ut significet, non recta iter ex* Siuel Carteiam *deduci, sed paululum ad* Calpem, *montem in totius orbis descriptione insignem, deflecti.* Carteia *enim ad fretum, Oceanum versus, sita est, urbs memorabilis & Græcis, & Latinis auctoribus. Livius libro xxviii. C.* 30., ad Carteiam classe accessit. Vrbs ea in ora Oceani sita est, ubi primum è faucibus angustis panditur mare. *Plinius L.* 3. *C.* 1. Fretum, *inquit*, ex Atlantico mari, Carteia, Tartessos a Græcis dicta, mone Calpe. *Ptolemaeo item adjunguntur* Καρπία, Καλπὴ ὄρος, καὶ στήλη τῆς ἐντὸς θαλάσσης. *Cicero libro epistolarum ad Atticum xii. Ep.* 44. Sed quid est, quæso? Philotimus ne, Carteiæ Pompejum teneri: *Et libro xv. Ep.* 20. Pompejum Carteiæ receptum scribis. *Auctor Commentarii Hispaniensis C.* 32. Carteiam à Corduba abesse M. P. CLXX. *perhibet.* SVR.

CARPE CARCEIAM.] Universi ad hunc fere modum codices scribunt. *Calpe Carteiam* vere emendari, dubio caret. Id merito quæsiveris unane an binæ mansiones indicentur? Doctissimus Jo. Conduit *Carteiam ad Calpen* esse censet, atque ita appellari, quo distinguatur ab altera Carteia, cujus Livius L. XXI. C. 5. commeminit; nec multum hinc abest Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 1. p. 90.; quorum opinioni officere videtur, quod Carteiam a Calpe Marcianus stadiis L. removeat, & vetustæ Itinerarii editiones, quamvis, uti monitum est, loco non suo, *Calpe M. P. X. Tarteia*, sive Carteia, *M. P. X.* ponant. Jam vero *Calpen* hoc tractu orbem fuisse, Strabo L. III. p. 160., frustra Casaubono & Bocharto, viris egregiis, renitentibus, testis est: testis etiam

Nic,

PORTV ALBO.	M. P. VI.
MELLARIA.	M. P. XII.
BELONE CLAVDIA.	M. P. VI.

BE-

Nic. Damaſcenus, ad quem Excerpt. p. 72. Had. Valeſius videndus eſt: teſtis denique Tzetzes Chiliad. VIII. 217.

Καὶ Κάλπη πόλις, ἄρξ... τε τῆ στήλη τῶν ...

&, qui omnem dubitandi cauſſam aufert, numus, C. I. CALPE ſignatus, de quo Ezech. Spanhemius Diſſert. XIII. V. & P. Num. p. 600. Ad hoc, ſi urbes disjungas ſingulis ſua M. P. aſſignans, & ſummæ generali ratio conſtabit, & paullo melius hoc iter reſpondebit illis, quæ Strabo L. III. p. 165. de intervallo a Malaca ad Calpem & hinc ad Gades tradit. Ceterum de ſitu Carteiae Hiſpanis magnum certamen eſt: Marianae L. I. C. 2. videtur *Tariffa*, Amb. Morali & Nonio Hiſp. C. 11. *Algezira*, Rod. Caro L. III. Ant. Hiſp. C. 74. *Torre de Carthagena*. Ego Jo. Conduit ſequor, cui *Rocadillo* eſt: hoc ſpatium, quod in Comment. Bel. Hiſpan. C. 32. Cordubam & Carteiam ſeparat, hoc rudera & numi, caput turritum & *CARTEIAM* præferentes, atque eo in loco eruti, poſtulant. WESS.

PORTVM ALBVM M. P. VI.] Promuntorii Albi Africæ *ad fretum Plin. meminit, ſed* Portus Albi Hiſpaniæ *ad eum trajectum, non video mentionem fieri.* SVR.

MELLARIAM M. P. XI.] *Strabo in freto L. 3. p. 140.* Mellariam, *optima habere ſalſamenta perhibet, & ab ea* Belonem *urbem, & fluvium conlocat. Pomponius Mela L. 2. C. 6.:* atque unde nos ſumus cingente freto (*ita enim legit Hermolaus Barbarus, caſtigatione minime frivola, ut Pintianus noſter prodit*) Mellaria & Belo, & Bæſippo. *Plinius lib. 3. C. 1.* Quindecim M. P. in longitudinem, quas diximus, fauces Oceani patent: V. M. in latitudinem à vico Mellaria Hiſpaniæ, ad promuntorium Africæ Album, auctore Turanio Graccula juxta genito. *Et poſtea veteribus exemplaribus omnibus* Oppidum Belon, Mellaria, *non* oppida, *paulo enim antea vici nomen* Mellariæ *attribuerat.* Mellariæ oppidi *in interiore* Turdulorum *regione poſtea fit ab Antonino mentio. Ptolemaeo* Βαίλων... *ποτ.* Ἐκβολαί. Βαιλὼν πόλις, *& in* Baſtulorum, *cognomento Pœnorum, maritimis, corrupte,* Μενραλία, *pro* Μελλαρία. SVR.

MELLARIA.] A *melle* nomen ducit, ut inferius oſtendetur, hodieque præſtantiſſimum mel in his oris colligitur. Nunc *Betor de la miel*, itidem a melle appellatum, eſſe volunt. Vid. R. Carum L. III. Ant. Hiſpal. C. 58. Quia tamen is locus a freto, cui Mellaria aſſidebat, aliquot M. P. eſt disjunctus, accedo J. Conduit, Mellariae ſitum in *Val del Vaca*, ita tamen, ut major ejus pars jam fluctibus ſit hauſta, inveniendi: patet enim noſtro ibi tempore fretum in latitudinem V. M. P. haud paullo ampliorem. Olim celebris hinc in Africam trajectus erat, unde Plutarcho in Sertor. *περαιωθεὶς κατὰ Μελλαρίαν.* WESS.

BELONEM CLAVDIAM M. P. VI.] *In Blandiniano* Belone Claudia M. P. VI. *Neapolitanum & Longolianum* Bellone Claudia M. P. VI. *Hieron. Pauli* Belonæ Claudiæ M. P. VI. *cujus cognomenti mentionem non reperi fatiam. Vide Stephanum in voce* Βῆλος *de etymo ejus urbis, &* Mellariæ, *quæ ab eo adpellatur* Μελλάρια. SVR.

BELONE CLAVDIA.] Lugduni *Glaudia*, quod in Caeſarauguſtano Schottus itidem offendit, vulgarunt. Rectum & verum *Claudia* eſt, quo titulo videtur ornata a cognomine Imp.; nominis priſtini veſtigia freto adjacens *Balania* ſervat, nunc quoque VI. M. P. a *Val del Vaca*, ubi olim Mellaria, ſi tamen omnia recte dimenſus eſt Jo. Conduit, disjuncta. Falſus itaque Marcianus eſt, cum in Periplo Belonem a Mellaria CXL. aut C. ſtadiis ſemovet. WESS.

CALPE.] *Barbeſul M. P. XXXIIII. Calpe M. P. X. Tarthriam M. P. X.* hæc aberant a ſcripto Caeſarauguſtano. SCHOT.

CALPE.] Exulant quoque è noſtris omnibus: tamen Lugduni & Baſileae retinuerunt: credo cum anteriora eſſent mendis fœdata, in vetuſtas editiones, quamquam loco non ſuo, ex aliis MSS. migraſſe. WESS.

BAESIPPONEM M. P. XII.] *Pomponius lib. 2. C. 6.* Mellariam Belonem, & Bæſipponem uſque ad Junonis promuntorium oram freti occupare *docet: Plinio lib. 3. C. 1.* portus Beſippo, *& ab*

BESIPPONE.	M. P. XII.
MERGABLO.	M. P. VI.
AD HERCVLEM.	M. P. XII.
GADIS.	M. P. XII.

ITER

& ab eodem Plinio & Ptolemaeo lib. 2. *C* 4., Bæsippo *inter urbes* Turdetanorum, *&* Turdulorum, *qui interius* Lusitaniam *versus pertinent, recensetur.* SVR.

BESIPPONE.] *Belippone* Vatican., vitio scribentis, ut *Resippone* MS. Cusani. Ravennas L. IV. C. 43. *Item super fretum septem sunt civitates, id est, Bepsipon;* ubi *Baesippon* esse scribendum vere Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 1. p. 88. animadvertit: nollem vero ab eo additum: *cujus nomen ridiculo ἑρμηνεύει, septem civitates interpretatur:* neque enim Ravennas Bæsipponis veriverbium enarrat, sed consueto sibi more fretum Herculeum *fretum septem*, ut *Septe* & *Septe Gaditanum* passim, a *septem fratribus* urbeque *Septa* in adversa continente, plane uti Justiniano Leg. 2. C. de O. Præfect. P. A. §. 2. *trajectus, qui Septa dicitur*, appellat. Ruinæ urbis ad promontorium *Trafalgar*, *Aguas de Mecca* Hispani vocant, nunc, teste Jo. Conduit, perdurant. WESS.

MERGABLO.] Vel *Mercablo*, vel *Mercallo:* forte *Macolica*, *nobilis urbs Hispania*, capta a M. Marcello, ut Livius L. XLV. C. 4 refert. SIML.

MERGABLVM M. P. VI.] *In Blandiniano, & Longeliano* Mergablo M. P. VII *sed in hoc* Mercallo *corrigitur: & in Neapolitano, & libris Hieron. Pauli* Mercallo M. P. VI. *legitur.* SVR.

MERGABLO.] *Mercallo* MS. Cusani, *Mercablo* Vatican.; *Marcolicam* Livii esse non dixero; ea enim & incertissimi situs & scripturæ est diversissimæ. WESS.

AD HERCVLEM M. P. XII.] *Pomponius Mela, unus omnium optime*, Gades, *inquit*, *L.* 3. *C.* 6., fretum attingit, eoque angusto spatio, & veluti à flumine a continenti abscissa, qua terris propior est, pæne rectam ripam agit: qus Oceanum spectat, duobus promuntoriis evecta in altum medium latus abducit: & fert in altero cornu ejusdem nominis urbem opulentam, in altero templum Aegyptii Herculis, conditoribus, religione, vetustate illustre. Tyrii constituere. Cur sanctum sit, ossa ejus ibi sita efficiunt. Annorum quis manet ab Iliaca tempestate principia sunt; opes tempus aluit. *Longitudinem insula designari ex Polybio docet Plinius, totidem* M. P. *qua ab* Hercule Gades *hoc tribuuntur Itinerario: Suetonius in Caesare C.* 7. Quæstori, *inquit*, ulterior Hispania obvenit: ubi cum mandato P. R. jure dicundo conventus circumiret, Gadisque venisset, animadversa apud Herculis templum Magni Alexandri imagine, ingemuit. *Sed & ipse Caesar Commentario II. belli civilis C.* 18. Naves longas X. Gaditanis ut facerent, imperavit: complures præterea Hispali faciendas curavit. pecuniam omnem, omniaque ornamenta, ex fano Herculis, in oppidum Gades contulit. *Id* fanum *ab urbe* XII. M. P. *constitutum fuisse, uti in hoc itinere adsignantur, Strabo auctor est L.* 3. *p.* 169.: *quo ex loco maxime continenti adjungebatur Insula, ad stadii latitudinem, medio interjacente pelago semota. Templum enim ab urbe* XII. M. P. *abesse memorari, ut quantum certaminum, tantum & milliariorum conficerent. Majus enim ferme tanto templum fuisse, quanta insula erat longitudo.* SVR.

AD HERCVLEM.] Herculis templum omnem olim insulæ ambitum, cui a S. Petro nomen est, ut è Philostrato L. V. Vit. Apol. C. 5. apertum est, occupavit. Originem suam Tyriis debere in confesso est; nam si quod dubium esset, egregie Hen. Valesius in Excerpt. Peiresciana p. 110. explicuit, quamquam immerito Arrianum L. II. Exp. Alex. C. 16., ubi Jac. Gronovium vide, dubitantibus accensens. Sacra & templi ceremonias dignitatemque fuse exsecutus est Jo. Baptista Suarezius L. III. Antiq. Gaditan.; quod vero C. 1. ejus libri adfirmat, propterea XII. M. P. afuisse Gadibus templum, ut, qui peregre venerant ad id invisuri, secum inter ambulandum XII. Herculis labores venerabundi revolverent, non ex Strabone aliove veterum, sed ex receptis in Hispania ceremoniis & ambarvalibus sumptum videtur; nec credo ulli probabit, quantumvis sedulitate nimia L. I. C. 4. connitatur, Herculem ali-

quem

ITER A GADIBVS CORDVBA.	M. P. CCXCV. Sic.
AD PONTEM.	M. P. XII.
PORTV GADITANO.	M. P. XIIII.
ASTA.	M. P. XVI.
	VGIA.

quem cognomine *Thasu* a Tyriis fuisse cultum: Herodoti enim L. II. C. 4. verba, quibus utitur, eum Latina & satis negligenter relegisse ostendunt; *Thasii* quippe Herculis commeminit. Wess.

GADIS M. P. XII.] Bæticæ *longitudinem, uti Cæsar, quod supra monuimus, à saltu* Castulonensi *ad* Anam *determinat*, *Plinius L.* 3. *C.* 2. à Castulonis *oppidi fine* Gades *perducit*, *& ut summo consensu vetusta produnt exemplaria*, M. P. CCL. *adsignat*, *non*, *quemadmodum in vulgatis legitur*, CCCCLXXV. *Strabo L.* 3. *p.* 168. Gades à Calpe DCCL. *stadiis abesse perhibet: aut, ut alii prodidere*, DCCC. *Plinius L.* 4. *C.* 23. *oppidum fuisse civium Romanorum quod appellaretur* Augusta urbs Iulia Gaditana *ab eo latere, quo Hispaniam spectat, passibus fere* C. *Alteram insulam fuisse longam* XII. M. P. *in qua prius oppidum* Gadium *fuerit*; *idem memorat Plinius*, *& vocatam ab Ephoro & Philistide* Erythiam, *à Timæo & Sileno* Aphrodisiadem: *ab indigenis* Iunonis: *& majorem Timaæm*, Cotinussam *apud eos vocatam prodidisse*; *Romanos* Tartesson *appellasse*, *Pœnos* Gadir; *ita Punita lingua* sepem *significante*. *Hinc cecinit Festus Avienus de ora maritima:*

Hic Gadir urbs est, dicta Tartessus prius
Hic sunt columnæ pertinacis Herculis.

Et alio loco:

——— ——— Gadir hic est oppidum.
Nam Punicorum lingua conseptum locum
Gadir vocabat, ipsa Tartessus prius
Cognominata est, multa & opulens civitas
Aevo vetusto. Nunc egena, nunc brevis,
Nunc destituta, nunc ruinarum agger est.
Nos hoc locorum, præter Herculaneam
Solemnitatem, vidimus miri nihil:
At vis in illis tanta, vel tantum decus
Aetate prisca, sub fide rerum fuit,
Rex ut superbus, omniumque præpotens;
Quos gens habebat forte tum Maurusia,
Octaviano principi acceptissimus,
Et litterarum semper in studio Juba
Interfluoque separatus æquore
Inlustriorem semet urbis istius
Duumviratu crederet.

Sur.

GADIS.] Insulæ opes, variatam fortunam, conditores & alia memorabilia Suarezius L. I. Ant. Gadit. C. 2. & seq descripsit. Ex lapide Gruteriano p. CCCLVIII. 4., quem & Suarezius C. 4. inseruit:

M. ANTONIO M. F.
GAL. SVRIACO II. VIR.
MVN. AVG. GAD.
D. D.

ex lapide inquam egregie firmatur, quod Plinius de Gadibus ait. Id vero mireris ad cognomen M. Antonii hujus offendisse Amb. Moralem & Suarezium: hunc *GALLOSVRIACO* formasse, illum *GARISIACO*: cum tamen *GAL.* tribum *Galeriam*, in qua *Antonius Syriacus* censebatur, notet. Wess.

AD PONTEM.] Nunc *la puente de Suaso*, nomine nobilis viri, cui reges Hispani insulam dederant, modo verum Suarezius L. I. A. G. C. 16. tradiderit. Wess.

PORTVM GADITANVM M. P. XIIII.] Portus Gaditani *à Pomponio fit mentio L.* 3. *C.* 1. Turduli, *inquit*, & Bastuli habitant. In proximo sinu portus est, quem Gaditanum, & lucus, quem Oleastrum appellant. Sur.

PORTV GADITANO.] Describitur ab eodem Suarezio L. I. Ant. Gad. C. 9., estque in nostra tempora navium stationibus celeberrimus. *Puerto Real.* Wess.

ASTAM M. P. XVI.] *Manuscripta exemplaria, & vulgati libri, hanc dictionem adspirant. Livius libro xxviiii.* Astæ *meminit. Strabo* Astam, *&* Nebrissam *ad* Aestuaria Bætis *collocat. Mela Pomponius L.* 3. *C.* 1. Tum castellum Chollar in litore (*ita enim in vetusto legitur exemplari non* Ebora) & procul à litore, Asta colonia: *& forte pro* Chollar Colobona *sit legendum. Plinius lib.* 3. *C.* 1. inter Aestuaria Bætis oppidum Nebrissa cognomine Veneria, & Colobona coloniæ, Asta, quæ Regia dicitur.

 Ptolo-

VGIA. M. P. XXVII.
ORIPPO. M. P. XXIIII.
HISPALI. M. P. IX.
BASILIPPO. M. P. XXI.
CA-

Ptolemaeo in Turdetanis ἡ κτ' Ἄστην ὑγρὸν Bætis *fluminis*, *& postea oppidum* Ἀστά. *In Commentario Hispaniensi C.* 36. Astæ *fit mentio*, *& C.* 26. *A Bæbii. C. Flavii*, *& A. Trebellii equitum Romanorum* Astensium, *qui argento prope tecti equites*, *ad Caesarem transfugerunt. De* Aestuariis Astensium, *plura apud Strabonem lib.* 3. *p.* 140. Svr.

ASTA.] Nostri quoque libri adspiratione ornant, non Ravennas L. IV. C. 43. Campus desertus, haud multum a *Xeres*, veteris nominis indicia retinet, ut Rod. Carus L. III. Ant. Hispal. C. 23. fuse ostendit. Wess.

VGIAM M. P. XXVII.] *In Blandiniano*, *& Longoliano* Vgia M. P. XXVII. *& in Neapolitano* M. P. XXVI. *Hieron. Pauli*. Vgie M. P. XXVI. *Ptolemaeo inter* Nebrissam, *&* Astam, Οὔγια. Svr.

VGIA.] Eadem esse videtur ac *Urgia*, *cognominata castrum Julium* Plinii L. III. C. 1. *Las Cabesas* vulgus ejus ruinas, de quibus Rod. Carus L. III. Ant. Hisp. C. 31., appellat. Wess.

ORIPPONEM M. P. XXIIII.] *In Blandiniano* Orippo M. P. XXIIIII: *& Hieron. Pauli ac Longoliani libri. In Neapolitano* Orippo M. P. XXVI. *Exstat apud me nummus vetustissima nota*, *cujus altera parte effigies humani capitis visitur*, *sine nomine*, *ante et uva adposita: & in aversa parte* Apis *bos genibus flexis*, *quasi adorans*, *cauda sursum detorta versus crescentis Lunae ortum: & infra* Orippo: *cujus hieroglyphica imaginis ratio apud Plinium libro viii. pluribus explicatur. Ammianus libro xii. C.* 15. Apin Lunæ *dedicatum*, *qui diversis notarum figuris exprimeretur.* Svr.

ORIPPO.] Eundem numum R. Carus L. III. Ant. H. C. 20. expressit. Hoc vero negligendum non est, ab eodem Caro hanc urbem auspicato fuisse Plinio restitutam: namque ubi legebatur L. III. C. 1. *Vergentum*, *quod Julii genitor*, *Hippo*, *Caurasiarum*, id egregia opera refinxit, *Vergentum*, *quod Julii genius*, *Orippo*, *Cauro*, *Siarum*: habet quidem paria Harduinus; laudem tamen abstulisset, si sua R. Caro, quem ob oculos habebat, accepta tulisset. Nostra tempestate *Dos Hermanas*, locum vitibus abundantem, unde uvæ, numo inscriptæ, liquida caussa est, vocare adsueverunt. Wess.

HISPALI.] Nobilissimam urbem in Clar. Urb. Carm. IX. Ausonius luculente descripsit:

Clara mihi post has memorabere nomen Iberum
Hispalis, *aequoreus quam praeter labitur amnis &c.*

Notum est, Ill. Scaligerum ad *Emeritam* hos versus retulisse: at obstant magni viri sententiæ MSS. resque ipsa: neque enim de Emerita verum erit,

Submittit cui tota suos Hispania fasces:

quod Hispali unice convenit, quam *matrem ac metropolin Hispaniae* Act. S. Lauriani tom. II. B. N. Labbei p. 411. nuncupant: dignior praeterea *Baetis* est, ut *aequorei amnis* titulum ferat, quam *Anas*, ut è Philostrato L. V. A. C. 6. & Silio L. III. 392., cui *celebre Oceano atque alternis aestibus Hispal*, cognoscere licet. Atque horum partim El. Vinetus & Jac. Gothofredus ad Leg. 5. C. Th. de Sponsal. ursit; partim Rod. Carus L. II. A. H. C. 18., qui cetera, quæ urbis originem & dignitatem illuminaverunt, accurate L. I. & II. earum Antiquit. exsecutus est. Wess.

BASILIPPONEM M. P. XXI] *In Blandiniano*, *& Hieron. Pauli*, *& Longolii libris* Basilippo M. P. XIIII. *Suspicor* Bæsipponem *oppidum esse*, *quod Plinius* Gaditano *conventui attribuit: & Ptolemaeo in* Turdetanis *recensetur* Βαισιππώ. Svr.

BASILIPPO.] Suritae suspicio a vero recedit, & ipso locorum situ confutatur: *Baesippo* mari proxima & Gaditani conventus fuit, cum Basilippo Hispalensi, ut Ilipa ejusdem conventus indicio est, fuerit adscripta. Venerat mihi in mentem *Ventisponte oppidum* ex Comment. Bel. Hispan. C. 27. huc pertinere, & ejusdem *Carrucam* ad Carulam, situs ratione ita jubente: postquam vero Rod. Carum L. III. A. H. C. 48. paria arbitrari & *Ventisponte* ex Basilippone

CARVLA.	M. P. XXIIII.
ILIPA.	M. P. XVIII.
OSTIPPO.	M. P. XIIII.

BAR-

pone ortum esse docere animadverti, haud parum in ea opinione præsidii nactus videor. Vulgo *Cantiliana* dicitur. WASS.

CARVLAM M. P. XXIIII.] *In Blandiniano, & Hieron. Pauli, & Longol. libris* Carula M. P. XXIIII. *In Neapol.* Carula M. P. XXI. Karulæ *oppidi fit mentio in Concilio Eliberritano: cui* Lamponianus de Karula presbyter *subscribit, sed cum in manuscriptis Plinii exemplaribus lib. 3. C. 1. uno consensu legatur* Carbula, *non* Carbulo; *suspicari cogor forte legendum esse* Carula. SVR.

CARVLA.] Non est Plinii *Carbula*, quippe conventus Cordubensis & longius hinc remota; nedum in *Carulam* abire Carbula debet; vetant numi *CARBVLA* insignes in Thes. Fridericiano C. V. §. 16. & Antiq. Hispal. Rod. Cari L. III. C. 49., in quarum L. I. C. 20. & alii, quibus *CARVLA* inerat, memorantur. *Carrucam* ex Comment. Bel. Hispan. C. 27. huc pertinere monitum ante est. Ecquis vero Fr. Bivarii audaciam sine ulla caussa *Lamponium de Carula*, qui Illiberitano Concil. adfuit, *Caldubae* ad Dextri Chron. An. CCC. p. 323. imponentis ferat? WASS.

ILIPAM M. P. XVIII.] *In Blandiniano, Hieron. Pauli, & Longol. libris* Ilipa M. P. XVIII. *In Neapol.* Hippa M. P. XXIIII. *In locis ad* Ilipam *pertinentibus maximam vim argenti esse Strabo admonet. Plinius lib. 3. C. 1.* Hispalensi *conventui attribuit* Ilipam, *cognomine* Italicam. *Ptolemaeo in mediterraneis* Turdulorum, Ἰλίπυλα Μεγάλη, *& in* Turdetanis Ἰλίπυλα, *nam qua in eisdem* Turdetanis *ab eodem juxta Hispalim* Λαῖπα Μεγάλη *cognominatur, oppidi nomen esse videtur, quod in Commentario Alexandrino C. 57. corruptum legimus:* Interim L. Titius, qui eo tempore Trib. mil. legionis vernaculæ fuerat, nunciat fama legionem XXX. quam Q. Cassius legatus simul ducebat, cum ad oppidum Leptim castra haberet &c. *ut apud oppidum* Læpem *sit legendum. In libris recens excusis* Ilurgim *oppidum adponunt de suo.* SVR.

ILIPA.] *Italicae* cognomine Ilipam fuisse usam magnus Casaubonus ad Strabonem itidem censuit, notatus propterea a Rod. Caro L. III. H. A. C. 11. Harduinus huc ex Inscriptionum Thesauro p. CCCL. 5. ILIANSAS ILIPONANSAX retulit, quod ut recte fecerit, satis vereor: in numis enim, quos R. Carus habet, incolæ *ILIPENSES* dicuntur; præterea que fieri poterit, ut ILIPONANSAS in Astigitano fuerint conventu ob reliqua ejusdem inscriptionis. Ilipa, de cujus vero cognomine alias quæremus, nunc est *Pennaflor*. Ceterum verba Comment. Bel Alexand. C. 57. examinavit R. Carus L. III. A. H. C. 35., abiitque in eas cogitationes, ut pro *Lepti* scribendam esse *Baetin* censuerit: hoc enim nomine in Bætica urbem fuisse non dubitat; movetur autem Strabonis L. III. p. 141. & Appiani Iber p. 149. auctoritate; in primis tamen Fl. Dextri & M. Maximi, qui *Baetin* urbem non multum ab Hispali locant. Foret utique hæc commodissima conjectura, modo constabiliri posset; nam quæ vir doctissimus advocavit, robur & fidem opinioni conciliare vix poterunt. Quis enim Dextri & Maximi Chronicia, ex nugivendi Hieronymi Romani de Higuerra, impostoris Jesuitæ, ingenio procusis, ut D. Papebrochius tom. VII Maji p. 393. & Cardinalis de Aguirre tom. II. Concil Hispan. Dissert. III. ostenderunt, fidem addixerit? nec quicquam Appiani Βαιτίκη, utpote in *Baeculam* ob Livium L. XXVIII. C. 13. commutanda, proderit. Unus Strabo viro erudito favet; cujus tamen verba cum aliis omnibus mendi sint manifesta, metuo ut rem conficere apta sint: vix certe erit, qui urbis *Baetis* præter eum meminerit. Mihi Glandorpii *Ilipam* Commentario illi reddentis sententia verior semper est visa; neque alia est Ptolemaei Λαῖπα. WASS.

OSTIPPONEM M. P. XIIII.] *Plinius lib. 3. C. 1.* Astigitano *conventui* Ostipponem *oppidum liberum attribuit.* SVR.

OSTIPPO.] Harduinus Livii L. XXVIII. C. 22. & Appiani Iber. p. 458. *Astapam* cum Ostippone componit, haud scio an male. Stephanus sane Ἀσταπαῖος, quamquam patria in gentis sede enormiter peccans, ex Appiano citat, cui cum & Livius consentiat, aliud oppidum

 arbi-

BARBA.	M. P. XX.
ANTIQVARIA.	M. P XXIIII.
ANGELLAS.	M. P. XXIII.
IPAGRO	M. P. XX.
VLIA.	M. P. X.
CORDVBA.	M. P. XVIII.
	ITER

arbitreris; neque enim ad credendum facile erit, & Astapam & Ostipponem eandem urbem videri dictam. WESS.

BARBAM M. P. XX.] *In Concilio Eliberritano* Barbæ *oppidi fit mentio: interfuisse enim legitur* Ianuarius Barbæ *presbyter.* SVR.

BARBA.] Vide, ut omnia sibi licere arbitretur Fr. Bivarius: quia *Barba* parum placebat, *Januarius* jubetur *Barbesulae* esse presbyter ad Fl. Dextri Chron p 324; quæ, malum, hæc novandi prurigo! saltem caussam dixisset aliquam. Gonzales ad Illiberit. Synod. p. 320. *Barbam* recte defendit. WESS.

ANTIQVARIAM M. P. XXIIII.] *Hujus oppidi nomen apud Geographos non reperitur, & ex monumentis, quæ apud* Antiquariam, *cognomento* verem, *reperiuntur*; Singiliam *cognominatam fuisse, ex fluvis nomine, adparet.* SVR.

ANTIQVARIA.] *Anticaria* plures MSS. Plinianum *Singili* sive *SINGILENSIVM MVNICIPIVM*, ut in literatis monumentis est, videri, Hispanorum plerisque placet. Vid. Nonii Hispan C. 26. WESS.

ANGELLAS.] Vel *Angellas*. SIML.

ANGELLAS M. P. XXIII.] *Habent manuscripta exemplaria & excusi libri Hieron. Pauli & Longol.* SVR.

IPAGRVM M. P. XX.] *In manuscriptis, & excusis* Ipagro M. P. XX. *In Concilio Eliberritano* Ipagrensis *Episcopi fit mentio, vel ut in veteribus libris* Epagrensis, *nam editi Concil. libri* Bigarrensis. *Mentio & in legibus Wisigothicis.* SVR.

IPAGRO.] Pro *In Pagro*, qood in vulgatis reperias, Caesaraug. *Ipagro* habet. SCHOTT.

IPAGRO.] *In Pagro* Parisinus codex, *Ipacgro* Vatican.; alii verius vulgatum amplectuntur. H. Suritae de *Epagrensi episcopo*, qui Illiberit. Concillo subscripsit, sententia non sana spernenda foret, si quæ in aliis Hispaniæ Synodis ejus esset mentio; atqui nulla *Epagrensis*, frequentissima vero *Agabrensis* in illis memoria est: onde ego doctissimi Suritae conjecturam non verebor opinioni Mendozae, cui *Egabrensis* aut *Agabrensis* placuit, postponere. Erat *Egabrum* Bæticæ oppidum, cui nunc *Cabra* nomen est Vid. Ambros. Moralem ad Eulogii Toletani L. III. Memor. Sanctor. C. 14. WESS.

VLIAM M. P. X.] *Manuscripta* Vlia M. P. X. *praferunt. Apud Strabonem lib. iii. p.* 141 *non recte* Ιυχλα, *pro* Οὔλια *legitur: & Comment. Alexandrino* C. 61. Celerique itinere Vllam contendit, *& paulo post*, Namque Vlla in edito monte posita est. Et quam proxime potest Vllam, castra castris confert, *& Hispaniensi item Commentario* C. 4. Vllam *pro* Vllam. *Vulgati Plinii libri, contra vetustiorum exemplarium fidem* Vliam *praferunt: cum ejus nominis in aliis, qua consulimus, nulla vestigia reperiantur. Ptolemaeo in mediterraneis* Turdolorum Οὔλλα. *Apud Dionem itidem*, Vlla *pro* Vlia, *libro xliii. p.* 259. *legitur. Visuntur in oppido* Monte maiorn *elegantissima vetustorum lapidum monumenta, qua satis indicant, eo loco* Vliæ *ruinas contineri. Exstat apud me vetustissima nota nummus, in quo turpissima viri effigies cusa est, supra Luna crescentis astrum, & ante os spica sine inscriptione, ex aversa vero parte olearum ramusculi expressi sunt, cum hac inscriptione* Vlia. SVR.

VLIA.] Numum, quo de H. Surita, Ant. Augustinus Dialog. VIII. expressit. SPLENDIDISSIMVS ORDO REIP. VLIENSIVM in lapide, quem è Tarraconensis episcopi schedis Gruterus p. CCLXXI. dedit, legitur. WASS.

ITER AB HISPALI.] Hoc iter in MSS. non habetor. SIML.

ABVCCVLA.] Vel *Obucula*, ut Plinius nominat. SIML.

OBVCVLAM M. P. XLII.] *In Blandiniano* Abuccula M. P. XLII. *& in Neapolitano* Abucculo M. P. XLIII. *Hieron. Pauli* Abiculæ M. P. XLIII. *& in Longoliano* Abuccula M. P. XLII. *& XLIII. corrigitur. Plinii exemplaria in hoc nomine depravata videntur. Ptolemaeo* Ὀβούκολα.

Apud

ITER AB HISPALI CORDVBAM.	M. P. XCIII. Sic.
OBVCVLA.	M. P. XLII.
ASTIGI.	M. P. XVI.
AD ARAS.	M. P. XVI.
CORDVBA.	M. P. XXIIII.
AB HISPALI ITALICAM.	M. P. VI.

ITER

Apud auctorem Commentarii Alexandrini C. 57. Obuculæ *fit mentio.* SVR.

OBVCVLA.] Ita Vaticanus; ceteri, quos inter Caesaraugustanus, ut Schottus monuit, *Abuccula*, aut, uti Cusani membranæ, *Abaicula M. P. XLIII.* Plinio L. III. C. 1. *Obulcula*, unde proxime recessit Appiani Iber. p. 496. Ὀβόλκολα: tamen in Parisiensi An. CIϽIϽXI. Pliniana editione *Obucula*. Nunc, Rod. Caro L. I. Ant Hispal. C. 19. teste, *El Castillo de la Monclova* vocant Quod vero Lud. Nonius Hispan. suæ C. 20. Jos. Simlerum taxat ob *Obuculam* Plinii huc advocatam, id pessime illi cessit, coarguendo ob *Obuculam* & *Obulconem*, diversissimas urbes, inter sese confusas. WESS.

ASTIGI.] Mela Pomponius *inter clarissimas Bætica urbes* numerat; *Augustam Firmam* appellatam Plinius L. III. C. 1. addit; neque aliter vetera monumenta, de quibus Nonius Hispan. C. 18. *Ecyam* nostro tempore dici Hispani scriptores consentiunt. WESS.

AD ARAS M. P. XV. *Habent Blandinianum, & Longolianum exemplar: sed in hoc* XII *corrigitur. Neap & Hieron. Pauli libri* M. P. XII. *vide infra in voce* Celti *pagina* CCCCXIV. SVR.

AD ARAS.] H. Surita inferius in Plinio L. III. C. 1. *Arae* legit, & has intelligit, nec satis tamen, ut ego putem, cogitare neque enim *Aræ* hæ in Hispalensi conventu, quem Plinius eo loci describit, fuerunt: ponuntur inter Astigitanam coloniam & Cordubam, adscriptæque adeo alterutri, Astigitano aut Cordubensi, conventui fuerunt, quod bene Rod. Carus L. III. Ant Hispal. C. 5. animadvertit, præterea Pliniani MSS *Aruam* inibi offerunt, non ignoratam vetustis marmoribus. cujuscemodi Gruterianum illud p. CCCCLXXVI., *ORDINEM MVNICIPII FLAVII ARVENSIS* sistens. Nostra hæc mansio ab *aris*, ad quas erat adposita, nomen duxit. WESS.

CORDVBAM M. P. XXIIII.] *Habent Blandinianum, & Longolianum. In Neapolitano & libris Hieron. Pauli deest hæc mansio.* SVR.

AB HISPALI ITALICAM M. P. VI.] *Habet Blandinianum exemplar. In Neapolitano & libris Hieron. Pauli* M. P. XI. *& in Longoliano* M. P. XVI. *&* XI. *corrigitur. In vetusto exemplari historia* Lucæ, Tydensis Episcopi, *in limitatione, qua circumfertur, diœcesium Hispaniarum provinciarum hæc leguntur:* Inveni in Chronicis, quod Italica est Hispalis antiqua, unde populata fuit hæc Hispalis, quæ nunc est. *Jam vero, uti ridicula res esset, adserere* Hispalim, *ex ruinis* Italicensibus *conditam; ita certo affirmare possum eum pagum, qui vetus Hispalis cognominatur, italicam esse, imperatorum* Trajani *&* Hadriani *patriam: quæ in limitatione agrorum à Ferdinando rege, qui eam à Mauris expugnavit, facta, nomen* Talcæ *retinet. Pe. Crinitus* Silium Italicum *ab* Italica *urbe, unde cognomen reportaverit, genus deduxisse temere credidit: nam* Italicensis *cognominari debuisset: quod ab auctore Commentarii Alexandrini C. 52. docemur. ibi.* T. Vasius, & L. Mergilio simili confidentia Plancum municipem suum adjuvant: erant enim omnes Italicenses. *Apud Gellium L. 16. C. 13. D. Hadrianus in oratione, quam de* Italicensibus, *unde ipse ortus fuit, in senatu habuit, peritissime disseruit: mirarique se ostendit, quod & ipsi* Italicenses, *& quædam item alia municipia antiqua, in quibus* Vticenses *numerat, cum suis moribus legibusque uti possent, in jus coloniarum mutari gestiverint. Qui Commentario II. C* 20. *belli civilis ex eo,* Cum itinere converso sese in Italiam venturum promisisset, Italicani *reposuerunt, recte conjectura usi sunt; sed video postea in libris nuper excusis* Ilipam Italicam *correctum, satis audacter ex Plinii verbis, L. 3. C. 1.,* Menoba, Ilipa, cognomine Italica. SVR.

ITALICAM.] Situm bene finivit H. Surita: occupat enim ejus sedem *Sevilla la Veia*. qua de R. Carus L. III. A. H C. 12, ubi & ægre fert, Silium Italicum, virum consularem, urbi a doctissimo Surita eripi, acriterque pugnat C.

ITER AB HISPALI EMERITAM.	M. P. CLXII. Sic.
CARMONE.	M. P. XXII.
OBVCVLA.	M. P. XX.
ASTIGI.	M. P. XV.
CELTI.	M. P. XXVII.

RE-

17., ne inulto id fiat: nec tamen L. RVFIVS PRIMVS ITALICVS & VALERIA ITALICA, quos è vetustis monumentis eruit, ab *Italica* recte *Italicos* formari probant; neque enim constat, utrumque aut alterum utrum ex Italica fuisse: majus robur verbis Spartiani inest in Hadrian. C. 12., quæ, quod ad hanc disputationem post elegantem Ch. Cellarii dissertationem descendere animus non sit, nihil nos morabuntur. Id prætereundum non est, exulare hoc iter ex Simleri editione; Lugdunensem quidem habere, sed sine M. P., quæ tamen in Cusani membranaceo codice XI. sunt; in Vaticano vero & margine Fabriciani exemplaris VI. M. WESS.

AB HISPALI EMERITAM M. P. CXLII.] *In quam lectionem manuscripta exemplaria, & vulgati libri consentiunt: cum clxv. forte legendum esset: quam summam numeri mansionem conficiunt: acciditque plerumque ut ex nota* V. II. *fiat, & ex* II. V. SUR.

AB HISPALI.] M. P. CLXV. præfert Lugdunensis editus; Vaticanus CLXI., quibus una millia addit Fabriciani libri margo: caussa hujus est dissensus ex numeris, qui singulis adduntur mansionibus, in quibus veteres libri non concordant. WESS.

CARMONEM M. P. XXII.] *Caesar Comm. II. belli civilis C.* 19. Carmonenses longe firmissimam totius provinciæ civitatem *appellat*; *Auctor Commentarii Alexandrini C.* 57. Ibi eum diem, ut quid ageretur perspiceret moratus, Carmonem contendit. *Libet ejusdem auctoris depravatum locum corrigere. Ita enim legendum apud eum est C.* 64 Lepidus eodem tempore, Marcellusque Cordubam cum suis; Cassius proficiscitur Carmonem. Sub idem tempus, Trebonius procos. ad provinciam detinendam venit. *Interversa enim verba sunt. Nam cum legeretur, uti supra, eodem commentario* Carbonem *pro* Carmonem, *& statim provincia mentio fieret*, Narbonem *reposuerunt: De ulteriore enim Hispania provincia agitur; non de* Gallia *provincia. Paulo enim post ita subdit*; ne se Trebonio, & Lepido, & Marcello committeret, *& in commentario Hispaniensi C.* 7. *Trebonii procos. fit mentio*, Duæ, *inquit*, fuerunt vernaculæ, quæ à Trebonio transfugerant. Carmo, *ut ex superioribus adparet, Cassii partes prosequebatur. Apud Ptolemaeum in* Turdetanis, *in vulgatis libris duplici errore*, Χαρμονία *legitur, pro* Κάρμων. *Est apud me vetustissima nota nummus, qui altera parte viri effigiem prafert, pessimo calatam, & in aversa inter duas spicas* Carmo: *quod fertilissimum ejus oppidi agrum denotat.* SUR.

CARMONE.] Numum expictum dedit Ant. Augustinus Dialog. VIII.; cetera, quæ Surita congessit, mirum in modum illis consentiunt, quæ Amb. Morales Eulogii Toletani L. II. Memorial. Sanctor. C. 6 adscripsit. Carmonem Appian. Iber. p 449. Καρμώνην & p 453. Καρβώνην appellat. Vide Rod. Carum L. III. Ant. Hisp. C. 41. WESS.

CELTI M. P. XXVII.] *In Plinii manuscripto exemplari Toletano lib.* 3. *C.* 1. oppida Hispalensis conventus Celtiarana, Caniama acua Ilipa cognomine illa Italica. *alterum ex Caesaraugustanis exemplaribus vetustis.* Oppida Hispalensis conventus Celtiaria exatini Vacamaria Acira Ilipa cognomine Ilpa Italica. *In altero vero pervetusto*, Oppida Hispalensis conventus Celtiaria Vacaniana æria Ilipa cognomine Ilpa Italica, *& in alio manuscripto*, Celtiara exatim vaccamaria æria Illipa cognomine Ilpa Italica. *Ex horum exemplarium collatione suspicor legendum esse* Celti, Aræ: *ut hoc Antonini oppidum sit, & ea mansio, qua supra* ad Aras *ab eodem Antonino vocatur. Praterea illud conjici videtur*, Ilipam *non fuisse cognomento* Italicam, *sed* Ilpam, *aut aliud quippiam simile, &* Italicam *diversum esse oppidum ab* Ilipa. SUR.

CELTI] Plinii verba erudito & bene magno commentario R. Carus L. III. A. H. ornavit, emendata hoc modo: *Oppida Hispalensis conventus, Celsita, Axati, Arua, Canama, Arunci, Menoba, Aria, Ilipa cognomine magna, italica.*

REGIANA. M. P. XLIIII.
EMERITA. M. P. XXVII.
ITER A CORDUBA EMERITAM. M. P. CXLIIII. Sic.
MELLARIA. M. P. LII.
AR-

lica. Vid. Cap. 2. usque ad 20. Harduino aliter visum; refingit enim: *Celti*, *Arua*, *Canama*, *Evia*, *Ilipa cognomine Ilia*, *Italica*. Quas doctissimorum virorum conjecturas si inter sese comparaveris adhibuerisque MSS. differentias, videbis nimium fuisse Rod. Carum, in alteram partem peccasse Harduinum. Facile *Celti*, *Arua*, *Axati*, *Canama*, *Evia* è vestigiis codicum Suritae & Harduini eruuntur: certe *Axati* sive *MUNICIPIUM FLAVIUM AXATITANUM*, ut in Thes. p. CCCCXXXII. 7. est, exulare hinc non potest: insererem praeterea *Ariam* ante *Eviam*, si certa atque explorata esset numi, ARIAM praeferentis, de quo deinceps, scriptura. Quae restant Pliniana, *Ilipam cognomine Ilpam* fuisse ostendunt, non *Iliam*; nam *ILIPONENSES ILIENSES*, quos Harduinus ad *Iliam* firmandam advocaverat, aliorsum pertinere diximus. Ceterum prius quam hinc abeo, observari oportet, Ravennatem L. IV. C. 44. *Celtum* appellare, & in margine Fabriciani exemplaris *Celsi M. P. XXVII.* esse, cum alii M. P. XXXVII. tueantur. WESS.

REGIANAM M. P. XLIIII.] *In libris Hieronymi Pauli* Regianae M. P. XXIIII. *& in reliquis* Regiana M. P. XLIIII. *In Plinii vetustis exemplaribus L. 3. C. 1.*, Gaditani conventus civium Romanorum Regina, Latinorum Regia. *Ptolemaeo in* Turdetanis Ῥηγίνα. SUR.

REGIANA.] Ita veteres libri; Ravennas *Regina*, & verius: pertinet huc Ptolemaei Ῥήγινα, non Plinii, quippe conventus Gaditani. Habet R. Carus L. III. A. H. C. 71. lapidem in urbe *Ellerena* repertum:

D. M. S.
L. RUFIUS. PRIMUS. ITALICUS
D. REGINENSIS AN. XXXX.

& alium, cui *RESP. REGINENSIUM* inscripta est: uterque ad hanc *Reginam*, quae *Villa de Reyna*, non multum ab urbe, ubi lapides effossi, nunc dicitur, teste R. Caro, referri debet. WESS.

EMERITAM M. P. XXVII.] *Dion. libro liii. p. 589. perhibet*, *Augustum*, *bello Cantabrico confecto*, *emeritos milites exauctoravisse*, *& urbem in* Lusitania *condere jussisse*, *qua* Augusta Emerita *cognominaretur*. Hygenus *Augusti libertus*, *quem &* Hyginum *vocant*, *auctor est p. 154. de limit. constit. D. Augustum in* Beturiae Emerita *jugera quadringena dedisse*. *Exstant complures nummi cum ejus urbis nomine*, *in quibus vetustissima nota effigies Augusti cum corona radiata visitur*, *& hac inscriptione*, DIVUS AUGUSTUS PATER, *& aversa parte*, *supra urbis portam*, *cui gemina sunt turres addita*, *in porta lateribus* AUGUSTA EMERITA. SUR.

EMERITA.] M. P. XXIIII. Lugdunensis editus, nec plura scriptus Vaticanus: XXVII. M. P. adscripta Fabricii sunt libro. Emeritam *Lusitanorum caput oppidorum* Prudentius dicit: COL. EMERITENSIS in Thes. p. XIII. 16. & numis. Vid. Nonii Hisp. C. 31. WESS.

ITER A CORDUBA.] Hoc quoque iter in MSS. & Aldino codice non habetur. SIML.

ITER.] *Iter a Corduba Emeritam M. P. CXLIIII. Sic. Mellaria M. P. LII. Astigi M. P. XXXVI.*, *Metellinum M. P. XXXII. Emeritam M. P. XXIII. ITER ab Olissipone Emeritam.* Magnus hiatus in editis plerisque, ut fit, dum eadem nomina iterantur. Nos ex fide MS. Caesaraug. adscripsimus. SCHOT.

MELLARIA M. P. LII.] *Plinius L. 3. C. 4.* Altera, *inquit*, Beturia, quam dicimus Turdulorum, & conventus Cordubensis habet oppida non non ignobilia Arsam, Mellariam. SUR.

MELLARIA.] Nomen a *melle* duxit, plane ut Cordubae vicinus mons *Pinna mellaria*. Eulogius Toletanus L. III. Memor. Sanct. C. 11. *In eo loco*, *qui ex eo*, *quia antiquitus congestos in illa celsiore rupe apum industria favos majores nostri viderunt*, *Pinna mellaria vocatus est*. Huc referunt ORDINEM MELLARIENSEM ex Thes. p. CCCXXI. 10. monumento, prope Cordubam invento: hodie *Fuente de la Ovejuna*. WESS.

AR-

ARTIGI. M. P. XXXVI.
METELLINVM. M. P. XXXII.
EMERITA. M. P. XXIIII.
ITER AB OLISIPONE EMERITAM. M. P. CXLI. Sic.
EQVABONA. M. P. XII.
CA-

ARTIGI M. P. XXXVI.] *In Blandiniano* Artigi M. P. XXXIII. *& in Neapolitano* Artigi M. P. XXXVI. *In libris Hieronymi Pauli desunt hujus itineris mansiones. In Longoliano* Artigi M. P. XXXIII., *&* XXXVI. *corrigitur: sed cum numero* M. P. XXXVI. *recte summa conficiatur, eam lectionem pretulimus. Ptolemaeo mediterraneis* Turdulorum Ἀϱτιγίς, *nec dubitarem in Plinio legere in* Celticis Beturiæ, *pro* Lastigi, Artigi, *Ptolemaei & Antonini fretus auctoritate.* SVR.

ARTIGI.] Abiit in easdem, quas Surita, cogitationes If. Vossius ad Melae L. II. C. 6., & *Lastigi* Plinii in *Artigi* sive *Astigi*, idem enim esse vult, commutat. Neutrum esse audiendum numus, quem R. Carus L. III. A. H. C. 61. dedit, LASTIGI præferens, ostendit. Fuit in Caesaraug. *Astigi*, ut Schottus in præcedentibus monuit; nostri & Ravennas L. IV. C 44. intercedunt. WESS.

METELLINVM M. P. XXXII.] *Manuscripta* Metellinum M. P. XXXXI. *& in Longol.* Metellinum M. P. XXXII. *&* XXXIII. *corrigitur. Plinius L. 4. C. 22.* coloniæ, Augusta Emerita, Anæ fluvio adposita, Metallinensis, Pacensis, Norbensis: *ita enim in manuscriptis, & vulgatis legitur, ut in alterutro sit mendum.* SVR.

METELLINVM.] Ita excerpta MSS.; Ravennas *Metelion* L. IV. C. 44. Si urbi a Metello venerit cognomen, in Plinio peccatum erit. *Medelin* ad Anam. WESS.

ITER AB OLISIPPONE EMERITAM M. P. CLXI.] *Blandinianum exemplar*, ab Olisyppone Emeritam M. P. CLXI. *Neapolitanum* ab Olisippone Emeritam M. P. CLXXVII. *In Longoliano* M. P. CLXI. *&* CLXXVII. *corrigitur. In M. Varronis vetusto exemplari libro II. C. 1. rerum rusticarum, Bessarionis Cardinalis Niceni*, In fœtura rei incredibilis est in Hispania, sed est vera, quod in Lusitania ad Oceanum ea regione, ubi est oppidum Olisipo, monte Tagro, quædam è vento certo tempore concipiunt equæ. *In altero ejusdem auctoris exemplari* ubi est oppidum Olisippo, ... monte Tagro *legitur. At apud Columellam libro vii. C. 27.* Cum sit, *inquit*, notissimum etiam in Sacro monte Hispaniæ, qui procurrit in occidentem juxta Oceanum, frequenter equas, sine coitu ventum pertulisse, fœtumque educasse. *Mirum tamen est* Olisiponis *à Columella, Hispano auctore, mentionem factam non esse, cujus Varro meminerit, & advertendum, an apud Varronem legendum sit* monte Sacro *pro* Tagro, *cujus montis nullam reperimus mentionem, & Columella satis indicat*, Sacrum promotorium *intelligi, cum eum montem procurrere in occidentem juxta Oceanum perhibet: cui adstipulari videtur Plinius L. 4. C. 32.* Ab Ana, *inquit*, ad Sacrum Lusitani: oppida memorabilia à Tago in ora Olisipo, equarum è Favonio vento conceptu nobile. *Et alio loco L. 8. C. 42.*, Constat in Lusitania, circa Olisiponem oppidum, & Tagum amnem equas Favonio flante obversas animalem concipere spiritum, idque partum fieri, & gigni pernicissimum. *In Toletano, & duobus aliis vetustis Plinii exemplaribus:* Oppida memorabilia à Tago in ora Olisippo, equarum è Favonio vento conceptu nobile. *In alio aque vetusto*, Olisipo legitur, *quemadmodum vetusta exemplaria scribi oportere testantur, & ab* Andrea Resendio, *insignis litteratura viro, & egregio vetustatis assertore, ac vindice est restitutum Comm. in Vincentii vitam carm. à se conscriptam. Vicina Tago fluminis opulentissima ceteris oppida esse Strabo libro iii. p. 153. auctor est: & Augusti atate, ut* Lusitanorum *pars maxima* Gallaici *vocitarentur, effectum esse Ptolemaeo perperam duabus dictionibus* Ὀλιό- Ἰππων. SVR.

OLISIPPONE.] Vatican. *Olisbippone*, Cusani schedæ *Olissippone*, Lugdun. editus *Olis in pone*. ΟΛΙΟΣΕΙΠΩΝ Palat. & Coislin. Ptolemaei codices. Capellæ L. VI. p. 202. in pluribus MSS. *Olisipone illic oppidum ab Ulysse conditum ferunt:* Isidoro in scripto Groningano L. XV. C. 1. *Olisipara ab Ulysse condita est*, pro *Olisipona*; quod vero mirere, in Libel. precum Marcellini & Faustini p. 142. Ed. Sirmon. *Potamius Odyssipona*

CATOBRIGA.	M. P. XII.
CICILIANA.	M. P. VIII.
MALCECA.	M. P. XVI.
SALACIA.	M. P. XII.
	EBO-

sponas civitatis episcopus fuisse traditur. Ceterum prona & in aperto via viris eruditis ad Varronem è Columella emendandum fuit. At quis est, qui *Sacrum* montem Olisipponi junxerit? Fuit utique eo nomine Lusitaniæ promontorium, sed multis M. P. hinc diversum; quod recte A. Resendius L. I. Ant. Lusit. p. 56. ursit, neque oblitus est Salmasius, ut *Artabrum* montem Varroni inculcare posset in Solin. p. 196. Verum Artabri dictumque ab illis promontorium non sine errore hic ponuntur. Sive ergo *Sacro* sive *Artabro* monte legas, non erit a peccato liber doctissimus togatorum; nisi si dicas, nunquam eum arcte Olisipponi montem junxisse, sed in eadem Lusitania & montem, miro equarum conceptu nobilem, & Olisipponem esse condocuisse. Quare cum in Scaligeri & Suritae conjectura minor sit mutatio, & de promontorio *Sacro* gemina Varronianis Columella docuerit, horum opinioni accessero. Id monendum restat, A. Resendium M. P. CCIII., Vasconcellum vero, qui illius Antiq. Lusitan. scholiis auxit, M. P. CCXII. adponere. Vide L. II. A. L. p. 176. & 248. WESS.

EQVABONAM M. P. XII.] *Blandinianum exemplar* Equabona, *In Neapolitano* Aqua bona M. P. XVI. *Longolianum* Equa bona: *&* XVI. *corrigitur.* SUR.

EQVABONA.] *Equa bona M. P. XVI.* Cusani MS. *Coena* nunc dici Varrerius auctor est. WESS.

CATOBRIGAM M. P. XII.] *In Blandiniano, Neapolitano, & Longoliano* Catobrica M. P. XII. *cujus oppidi mentionem nullam reperi. Ptolemaeo in* Vettonibus Κοτταιόβριγα. SUR.

CATOBRIGA.] Pertinet huc Ptolemaei Καιτόβριξ in Turdetanis, pro quo Καιτόβριξ minus bene in Marciani Periplo. Referunt & huc FAVSTVM CORNELIANVM VETERANVM ORIVNDVM CAEBRIXEN. MVNIC. ex Ligoriano lapide apud Gudium p. CLXXVIII. 7.; qui tamen cum *Caebrixensi municipio* haud bene hoc loco quadrabit; nisi forte velis, Ptolemaeo & Itinerario ex illo monumento auxilium ferri oportere, quod ego necesse esse ut credam, nondum adducor. Verius A. Resendius L. IV. Ant. Lusitan. p. 210. *Catobrigam* in *Cetobrigam* mutat, & a *Setubal* non multum semovet; firmat enim viri docti conjecturam Raveunas L. IV. C. 43., *Cetobriccam* appellans. WESS.

CICILIANA.] Vel *Caeciliana*, vel *Ciliana.* SIML.

CAECILIANA M. P. VIII.] *In Blandiniano* Ciciliana M. P. VIII. *& in Longoliano, &* Ciliana *corrigit. Neapolitanum* Ciliana M. P. VIII. *Plinius L. 4. C. 22.*, Norbæ Cæsareæ contributa esse Castra Julia, & Castra Cæcilia *commemorat: & Ptolemaeo post* Norbam Caesaream Ἀουλαῖα *&* Κιυλία, Μίνκιον: *qua de re nihil constituere ausim.* SUR.

CICILIANA.] Nostri libri *Ciciliana*; tamen Cusani schedæ *Ciliana*, unde proxime abest Ravennatis *Celiana*: quæ veterum codicum discordia facit, ut citra dubium non sit eorum opinatio, qui *castra* Cæcilium Metellum hic metatum fuisse suspicabantur. Resendius M. P. XII. adjungit. WESS.

MALCECAM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Malceca M. P. XVI. *& in Neapolitano* Malececa M. P. XXVI. *In Longoliano* Malceca M. P. XVI. *&* Malececa M. P. XXVI. *corrigitur.* SUR.

MALCECA.] Cusani scriptus *Malcetea* M. P. XXVI., quem numerum ceteri non improbant. Ravennati videtur esse *Malbiflo* L. IV. C. 34. Vasconcellus M. P. VIII. tantum addit. WESS.

SALACIAM M. P. XII.] *Pomponio* in Sacro promuntorio Lacobriga, & in Magno Ebora; *& statim subdit:* sinus intersunt, & est in proximo Salacia, in altero Olisipo, & Tagi ostium. *Plinius L. 4. C. 22. post* Olisiponem *à Tago* Salaciam *recenset, cognominatam* urbem Imperatoriam. *Ptolemaeo ab occasu juxta Oceanum in* Turdetanis Lusitaniæ *provincia* Σαλακία: *ut forte nomen urbi inditum sit à* Salacia, *quam gentes Oceani sororem, & terra filiam esse confinxerunt.* SUR.

SALACIA.] *MVNICIPI SALACIENS.* est in Thes. p. XIII. 16., in L. Holsteinii vero Not. in Ortel. EX PROVINCIA LVSITA-

EBORA.	M. P. XLIIII.
AD ADRVM FLVMEN.	M. P. VIIII.
DIPONE.	M. P. XII.
EVANDRIANA.	M. P. XVII.
EMERITA.	M. P. IX.
ITER À SALACIA OSSONOBA.	M. P. XVI.
ITER AB OLISIPONE EMERITAM.	M. P. CXLV. Sic.
ARITIO PRAETORIO.	M. P. XXXVIII.

ABEL-

NIA SALACENSIS, non ſine librarii peccato, ut opinor. Hodie *Alcacer de Sal*, ſi Luſitani non fallunt. WESS.

EBORAM M. P. XLIIII.] *Plinius L.* 4. C. 22. *inter oppida veteris* Latii Eboram *memorat, quod item* liberalitas Julia *cognominaretur: & Ptolemaeo in regione, qua proprie* Luſitania *dicebatur*, Ἔβωρα. *Vetuſti tamen lapides exſtant, qui* Eboram *praeferunt, inter quos ex Andrea Reſendii monumentis ille ſatis cognitus, xii. ab urbe lapide, via* Salacienſi, *qua ſtatim ab Antonino proponitur, cum hac inſcriptione,*

IMP. CAES.
MAXI
MIANO
PIO FELI
CI AVG. EBO
RA. M. P.
XII.

SVR.

AD ADRVM.] *Atrum flumen* Vaticanus. A. Reſendius, quod hoc cognomine Luſitaniæ ora flumen nullum habeat, *Ad Anam flumen M. P. LX.* legit: quæ mihi ſuſpicio periculi plena videtur, præſertim cum hoc tractu flumina, in Anam influentia, non deficiant: obſtant præterea univerſi libri. Viderint itaque Luſitani, quo nomine nunc ſit. WESS.

DIPONE.] In Pariſienſi exemplari ponitur inter *Adrum* & *Evandrianam*, ſed in MS. & Aldino codice omittitur. SIML.

DIPONEM M. P. XII.] *In Blandiniano* Dipone M. P. XII. *In Neapolitano, & Longol.* Dippone M. P. XII. *A Plinio L.* 4. C. 22. *recenſetur municipium civium Romanorum* felicitas Julia *cognominatum, alterum nempe ab eo, quod in ora deſcriptum ab eo eſt: & mihi veriſimile ſit, id oppidum hac manſione deſignari, ut mendum in alterutro horum auctorum ſit.* SVR.

DIPONE.] Sic Vatican.; deficit in Pariſino & eo, quem Fabriciani libri poſſeſſor olim verſavit. *Bippone* ex aberrantis librarii calamo eſt in Ravennate L. IV. C. 44. Plinii locus, quem Surita tetigit, nihil cum hac manſione commune habet: ejus enim *Felicitas Julia* eſt Oliſippo; & ne cenſeas, aliud hic municipium aliamque adeo *Felicitatem Juliam* fuiſſe, Plinius diſertiſſimis verbis *municipium unum civium Romanorum* Luſitaniam vidiſſe profitetur. WESS.

EVANDRIANAM M. P. XVII.] *Ptolemaeo in regione populorum, qui Luſitani cognominantur*, Αὐγοῦστα Ἠμέριτα. Εὐανδρία. SVR.

EVANDRIANA.] Ravennas L. IV. C. 44. *Auguſta Merita, cujus proxima eſt civitas, qua dicitur Evandria:* unde colligas, *Evandrianam* eſſe appellatam, quod non multum ab ea urbe abeſſet. WESS.

ITER A SALACIA.] Numeri flagitioſiſſime hic vitiati ſunt: intereſt enim inter has urbes ſupra CXVI. M. P. ſpatium, ut A. Reſendius L. III. Ant. Luſit. p. 182. monuit. WESS.

OSSOBONA.] In MS. *Bona. Oſſobona* Plinius; Ptolem. *Oſſonaba*; nunc *Silvas.* SIML.

OSSOBONAM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Oſſobona M. P. XVI. *In Neapolitano à* Salacia Bona M. P. XVI. *In Longoliano* Oſſobona. *In Plinii manuſcriptis exemplaribus, & vulgatis libris L.* 4. C. 22., Oppida Oſſonoba, Balſa, Myrtilis: *& Ptolemaeo itidem adjunguntur* Βάλσα, Ὀσσόνοβα, *poſt* Anæ *fluminis oſtia, in regione* Turdetanorum. SVR.

OSSOBONA.] Ita MSS., quibus utimur, excerpta: hodie *Eſtombar* ſeu *Stombar*. In veteri diviſione provinc. Hiſpan., quam ad Lucenſe Concilium Garſ. de Loaiſa vulgavit, *Exoneba* & *Oxonoba* dicitur, Raſi vero Mauro *Exubana*, unde, quod in vulgi uſu eſt, paullatim detortum eſt. Vide R. Carum L. III. A. H. C. 75. WESS.

ARI-

ABELTERIO. M. P. XXVIII.
MATVSARO. M. P. XXIIII.
AD SEPTEM ARAS. M. P. VIII.
BVDVA. M. P. XII.
PLAGIARIA. M. P. XII.
EMERITA. M. P. XXX.

ITEM ALIO ITINERE AB OLISIPONE EMERITAM. M. P. CCXX. Sic.

JERABRICA. M. P. XXX.

SCA-

ARITIVM PRAETORIVM M. P. XXXVIII] *Ptolemaeo in regione eorum populorum, qui Lusitani proprie cognominabantur,* 'Αρίτιον. Svr.

ARITIO PRAETORIO.] Ravennas *Aretio praterion:* indicari *pratorium*, quod proxime *Aritium* erat, opinor. Wess.

ABELTERIO.] Vel *Ab Elteri* vel *Abelitrium.* Siml.

ABELTERIM M. P. XXVIII.] *In Blandiniano* Abelteri M. P. XXVIII. *& Neapolitano* Abelterio M. P. XXVIII. *In Longoliano* Abelteri M. P. XXVIII. *&* Abelitrio *corrigitur: cujus mansionis, & reliquarum hujus itineris ad* Emaritam, *nullam reperio mentionem.* Svr.

ABELTERIO.] Sic Vaticanae & Cusani membranæ, quibus Ravennatia *Abelterion* pæne consentit: *Abelteri* juncta separataque voce scriptorum alii. Jac. Vasconcellus scholiis in L. III. Ant. Lusitan. Resendii p. 249. *Elteri* legit & *Matusare* postponit, nulla, nisi quod animo ita placuerit, prolata caussa. *Alter* hodie dici Jac. Delgada Ortelium docuit. Wess.

MATVSARO.] Vel *Metrifarum.* Siml.

MATVSARONEM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longoliano*, Matusaro M. P. XXIIII. *sed in hoc* Manisaro *corrigitur.* Svr.

MATVSARO.] Schottus ex Caesaraug. MS. *Matusam* produxit, Ortelius *Mansarum* ex alio. *Matussaria* Ravennati. Wess.

BVDVA.] Ptolemaeo *Burdua.* Siml.

BVDVA.] Nominis mansionisque vestigia A. Resendius in fano Virginia matria, ad *Bocuam* nuncupato, M. P. XII. ab oppido *Campi majoris* invenit. *Burdua* Ptolemaei non alia videtur ac *MVN. BVRDOVA*, cujus è Tiberii nummo in Thes. suo meminit Hub. Goltzius. Wess.

PLAGIARIA.] Vel *Plagia.* Siml.

PLAGIARIAM M. P. XII.] *In Blandiniano* Plagiari M. P. XII. *& sequenti itinere* Plagiaria. *In Neapolitano* Plagiam M. P. VIIII. *& sequenti itinere itidem prafertur* Plagiaria. *Longolianum* Plagiari M. P. XII. *&* VIIII. *corrigitur: & in eodem mox* Plagiaria *legitur.* Svr.

PLAGIARIA.] *Plagia* liber Cusani cum M. P. IX.; tamen vulgatum alii malunt, nec multum disconvenit *Plagearia* Ravennatis: ruinas hujus inter Emeritam & Olisipponem ex literis Jac. Delgada durare monuit Ortelius. Wess.

AB OLISIPPONE.] Pro *Olisippone*, quod quidam ediderunt, Caesaraug. codex diserte *OLISSIPONE*, quot fere literis scribendum è marmoribus & antiquis monumentis contendit L. A. Resendius Eborensis Lusitanus, homo eruditissimus, libris Antiq. Lusitan. & Notis ad Vincentium Martyrem, a se versibus conscriptum. Schott.

GERABRICA.] Vel *Jerabrica.* Ptolemaeo *Arabriga.* Siml.

HIERABRIGAM M. P. XXX.] *In Blandiniano, Neapolitano & Longoliano* Gerabrica M. P. XXX. *& sequenti itinere* Jerabrica *eadem praferunt: Hieron. Pauli libri* Lerabrica. *Arbitror hoc oppidum designari à Plinio L. 4. C. 22. corrupta voce,* Axabritensium, *& legendum* Hierabrigensium: *atque idem esse, quod Ptolemaeo* Scalabi *adjungitur, quemadmodum hoc ipse Itinerario, &* 'Αράβριγα *vocatur. Vetusta Plinii exemplaria* Taxabricenses *praferunt.* Svr.

JERABRICA.] Plures manu exaratorum *Girabrica*, Ravennas *Perbrica. Jerabrica* Vatican., *Jerobrica* Caesaraug., ut Schottus monuit: quod sequimur, infra quoque in MSS. inest. Ceterum in Plinio *Arabricenses* ex Ptolemaeo & Gruteri inscriptionum Thes. p. CLXII. 3. bene recepti sunt. Equidem & hic in *Arabricam* pronior essem, præsertim cum *Jerabrica*

SCALABIN. M. P. XXXII.
TVBVCCI. M. P. XXXII.
FRAXINVM. M. P. XXXII.
MVNDOBRIGA. M. P. XXX.
AD SEPTEM ARAS. M. P. XIIII.
PLAGIARIA. M. P. XX.
EMERITA. M. P. XXX.

ITER AB OLISIPONE BRACARAM AVGVSTAM. M. P. CCXLIIII. Sic.

JE-

cae aut *Hierabricae* in obscuro memoria sit, si per MSS. liceret. Nunc *Alanqueram*, quam ex *Alan Kerke*, templo Alanorum, quos hoc in tractu incoluisse constat, natam arbitrantur, esse volunt. WESS.

SCALABIN M. P. XXXII.] *In Blandiniano & Longoliano* Scallabin M. P. XXXII. *& in Neapolitano* Scalabin M. P. XXXII. *Plinius L.* 4. C. 22. *quintam* Scalabin *coloniam* Lusitaniæ *provincia recenset, qua* Præsidium Julium *vocaretur: & in Ptolemaeo erratum arbitror in nomine* Σκαλαβίσκος, *pro* Σκάλαβις κολ., *qua nota* coloniam *esse designaret.* SVR.

SCALABIN.] Suritae probabilem τὸ τῆς Σκαλαβίσκου conjecturam, nulla eum mentione dignatus, arripuit Harduinus. Solent autem plerique MSS. liquidam in hujus coloniæ vocabulo geminare, pariter atque Idatius sub Chron. finem: *Sunitricus Scallabim obtinet civitatem.* Aliter Isidorus de Vir. Illust. C. 44. *Joannes Gerundensis Ecclesia episcopus nativitate Gothus provincia Lusitania Scalabi natus:* hodie a S. Irene, cujus reliquias amplecti creditur, *Santaren* appellari præter Hier. Osorium initio L. I. Rer. Emmanuelis A. Resendius in Vita S. Aegidii testis est. WASS.

TVBVCCI.] Ptolemaeo *Tacabis.* SIML.

TVBVCCI M. P. XXXII.] *Habent Blandinianum exemplar & Neapolitanum* Tabucci. *In Longoliano* Tubuci. *Ptolemaeo post* Aradnigam & Scalabin, *interversis litteris, neque enim dubito quin idem oppidum sit,* Τάκυβις *pro* Τάβουκις. SVR.

MVNTOBRICA.] Vel *Mundobrica.* SIML.

MVNDOBRIGAM M. P. XXX.] *In Blandiniano, & Longol.* Mundobrica M. P. XXX. *& in Neapolitano* Montobrica M. P. XXX. *Auctor Commentarii Alexandrini* C. 48. Nec multo post cum in Lusitania Medobrigam oppidum, montemque Herminium expugnasset, quo Medobrigenses confugerant: ibique Imperator esset appellatus, iterum sestertiis C. milites donavit. *Plinio L.* 4. C. 22. *inter* Lusitaniæ *provincia populos, in vetustis exemplaribus,* Medubrigensea, qui Plumbarii. *Ptolemaeo inter* Celticos Lusitaniæ *provincia* Μειδόβριγα. *Florianus Ocampius mihi sape confirmavit, in descriptione Pontis Alcantarensis, inter populos, qui stipe conlata opus pontis perfecerunt, & Imperatori* Trajano *dicaverunt,* Meidubrigenses *recenseri.* SVR.

MVNDOBRIGA.] *Meidobriga* aut *Medobriga* Surita voluisse videtur, qua in re adstipulatorem habet A. Resendium L. I. Ant. Lusit. p. 59. Pontis Alcantarensis inscriptionem, *MEIDOBRIGENSES* memorantem, Thes. p. CLXII. Gruterus inseruit. WESS.

AD VII. ARAS.] Cusani MSS. M. P. XXIV. apponit. WESS.

BRACARAM AVGVSTAM M. P. CCXLIIII.] *In manuscriptis & Longoliano* Bragaram Augustam. *Hieronymi Pauli libri* Brachatam Augustam. *Id oppidum* Callaicorum, *cognomento* Bracarum, *citerioris erat provincia: ut Plinius inter septem ejus conventus* Bracarum *commemorat, &* Bracarum *oppidum* Augustam *memorat L.* 4. C. 20. *Ptolemaeo inter* Callaicos Bracaros *primaria constituitur* Βράκαρα Αὔγουστα: *qui populi inter* Dorium, & Minium *amnes, continentur, regionis citerioris provincia.* SVR.

BRACARAM.] Plerique librorum *Bragaram*, Vaticanus tamen vulgatum probat. *Bracaram Augustam*, cujus vestigia in *Braga* perdurant, sæpe literati lapides offerunt. WASS.

SELLIVM M. P. XXXII.] *In Blandiniano* Cellium M. P. XXXII. *& item in Longoliano: sed* Cellum *corrigitur. In Neapolitano & Hieron.*

Pauli

JERABRICA.	M. P. XXX.
SCALABIN.	M. P. XXXII.
SELLIVM.	M. P. XXXII.
CONEMBRICA.	M. P. XXXIIII.
EMINIO.	M. P. X.
TALABRICA.	M. P. XL.
LANGOBRICA.	M. P. XVIII.
CALEM.	M. P. XIII.
	BRA-

Pauli exemplaribus Sellium M. P. XXXII. *Ptolemaeo inter urbes regionis, quæ proprie* Lusitania *cognominatur, ejusdem provincia* Σέλιον. SVR.

CONEMBRICAM M. P. XXXIIII.] *Manuscripta & Longol. exemplar* Conembrica. *Hier. Pauli libri* Cœmbricæ. *Vetusta Plinii L.* 4. *C.* 21. *exemplaria* Cinnmbrigam *edunt.* SVR.

CONEMBRICA.] Idatius extremo Chron. *Conimbricam* appellat, Phlegon Trallianus de Longaev. C. 1. πόλιν Κονιμβριγανίαν· *Vetus Condexa* Lusitanorum consensu in ejus esse sede creditur. WESS.

EMENIO.] Vel *Eminio* vel *Aeminio.* SIML.

AEMINIVM M. P. X.] *Manuscripta & Long.* Eminio M. P. X. *Hieron. Pauli libri*, Eminii X. *In vetustis Plinii exemplaribus L.* 4. *C.* 21. Oppidum & flumen Eumenium, *atque idem* Aeminium *ab* Minio *distinguit.* Ab Minio, *inquit*, quem supra disimus, CC. M. P. ut auctor est Varro, abest Aeminius, quem alibi quidam intelligunt, & Limæam vocant, oblivionis antiquis dictus, & multum fabulosus. *Ptolemaeo in eadem regione Lusitanorum, cujus populi* Lusitaniæ *provincia nomen sunt fortiti*, Αἰμίνιον. SVR.

AEMINIO.] Una vocali in MSS. è more senescentis & pravæ Latinitatis scribitur. In Concilio ad Lucum *Eminium* sive *Eminio* Conimbricensi sedi subjicitur: Toletano Concil. III. *Posidonius Eminiensis* adfuit. Nunc *Agueda* oppido atque amni nomen est. Numeri, quod probe Jac. Vasconcellus ad Resendii Ant Lusit. p. 245 docuit, transpositi sunt: Aeminio XL. M. P. annectenda sunt; tantum enim intervalli est inter Conimbricam & Aeminium; X. vero M. P. danda sunt Talabricæ, quæ tali intervallo ab Aeminio disjungitur. WESS.

TALABRICAM M. P. XL.] *Plinio L.* 4. *C.* 21. *ejusdem* Lusitaniæ *provincia* oppidum Talabrica: cui oppidum *& flumen* Eumenium *adjungit. Ptolemaeo in eadem Lusitanorum regione* Ταλάβριγα. SVR.

TALABRICA.] Appian. Iber. p. 501. πόλις Ταλάβριγα. Hodie, Vasconcello auctore, *Aveiro*, sed aliis apud Ortelium vetantibus. *Talabrica* est in Cusani schedis. WESS.

LANGOBRIGAM M. P. XVIII.] *Manuscripta & vulgati Hieron. Pauli & Longol. libri* Langobrica M. P. XVIII. *Pomponio Melae L.* 3. *C.* 1., & cui oblivionis nomen est, Limia. Flexus ipse Lambriacam urbem amplexus *&c. ut forte* Langobrigam *sit legendum. Vetustum exemplar* Libriacam *habet.* SVR.

LANGOBRICA.] Melae *Lambriaca* non potest esse *Langobrica*; fuit enim illa cum fluvio, qui eam amplectebatur, ultra Durium, cis quod flumen hæc est. Rectius huc referre posse videor ex Plutarchi Sertorio *Λαγοβρίτας*, seu potius *Λαγοβρίνας*, quos sola siti domari potuisse, quod ex uno intra urbem fonte biberent, refert: ἓν γὰρ ἦν αὐτοῖς φρέαρ ἐν τῇ πόλει. *Langroivam* Jac. Delgada apud Ortelium esse ait. WESS.

CALLEM M. P. XIII.] *Eadem* Calem M. P. XIII. *præferunt: ego, quemadmodum in aliquot supra mansionibus* Callem *reponendum censeo, ut pastoriciam saltuum* Callem *designet.* SVR.

CALEM.] Ita MSS. jubent, nec aliter Sallustius apud Servium Aen VII. 728., nam pro *Golsa* in Virgiliano commentatore *Gallaeciam* cum If. Vossio esse legendam, Perperna, qui hoc oppidum cepisse commemoratur, ex bello Sertoriano notissimus, liquidissimo ostendit: firmat eandem scripturam Idatius in Chron. An. II. Imp. Marciani, ubi *locus, qui portu Cale dicitur*, & An. III. Majoriani *castrum portu Cale.* Videtur autem duplex hoc nomine portus fuisse: in Concilio enim Lucensi *Portu Cale castrum antiquum* Conimbricensi episcopo subjicitur, distinguunturque ab eodem *Portu Calenses in*

 castro

BRACARA.	M. P. XXXV.
ITER A BRACARA ASTVRICAM	M. P. CCXLVII. Sic.
SALACIA.	M. P. XX.
PRAESIDIO.	M. P. XXVI.
CALADVNO.	M. P. XXVI.
AD AQVAS.	M. P. XVIII.
PINETVM.	M. P. XX.
ROBORETVM.	M. P. XXXVI.
	COM-

castro novo. Ab eo portu prope collem, Durio flumini imminentem, toti regioni *Portugalliæ* cognomen natum esse præter A. Resendium vere H. Osorius initio L. I. Rer. Emman. observavit. Quod vero Surita *Callem* præoptat, vocemque Latinæ originis autumavit, in ea re error est, ut bene Is. Vossius ad Melae L. II. C. 6. advertit. Est hoc oppidum in Lusitanis antiquissimum, Calaicisque sive Callaicis nomen peperit. Nunc *Puerto*, aut, ut nostrates malunt, *Port a port.* WESS.

ITER A BRACARA.] Vaticanus M. P. CCXLIV., sed quæ, uti neque vulgata, mansionum numeros non peræquant. WESS.

SALACIAM M. P. XX.] *In Bland.* Salacia M. P. XX. *& in Neapolitano & Longoliano* Salatia M. P. XX. *In libris Hieron. Pauli* Salanæ M. P. XX. *Hoc oppidum citerioris est provinciæ diversum à* Salacia Lusitaniæ *oppido, cujus supra mentio facta est.* SVR.

CALADVNVM M. P. XXVI.] *In Bland. & Longol.* Caladuno M. P. XXVI. *& in Neapol. & in libris Hieron. Pauli* Caladuno M. P. XVI. *Ptolemaeo in* Bracaris, *juxta* Bracaram Augustam Καλάδουνον. SVR.

CALADVNO.] XVI. M. P. Cusani cum schedis Vaticanis præferunt. Videtur ejusdem esse originis vocabulum, cujus *Cale: dunum*, vocis productio, facit, ut hanc Callaicorum sedem in colle excellente fuisse arbitremur. WESS.

AD AQVAS M. P. XVIII.] *Hæ aquæ non designantur ullo cognomento, quemadmodum aliæ earum regionum à Ptolem.* Cilinorum Quintiæ, Læx, & Quacernorum. *De* Celenis *sequenti itinere fit mentio.* SVR.

AD AQVAS.] Videndum est, *Flaviæne aquæ* sint, quas in Bracarum conventu fuisse monumentum in Fabretti C. IX. Inscript. 519. indicio est.

C. CERAECIO
C. F. QVIR.
FVSCO AQVIFL.
EX. CONVENTV
BRACAR.

Aquiflaviensis Ecclesiæ Idatius An. IV. Imp. Majoriani meminit. WESS.

PINETVM M. P. XX.] *In Bland.* Penitum M. P. XX. *Neapol. exemplar, & Hieron. Pauli* Pinetum M. P. XX. *& item Longol. Ptolemaeo in* Callaicis Bracaris *inter* Caladunum *&* Compluticam, Πίνητον, *pro* Πίνετον. SVR.

PINETVM.] Margo Fabriciani exemplaris *Penitum*, quod & in Caesaraug. fuisse Schotto credimus. Alii vulgatum, quod & verius arbitrer, præferunt. Utraque mansio, hæc & quæ sequitur, quod silvæ ejusdem nominis esset propinqua, cognomen sortita videtur. Glossæ, *roboretum*, δρυμὼν, ὁ δρυμός. WESS.

COMPLEVTICA.] Vel *Complutica.* SIMI.

COMPLEVTICAM M. P. XXVIIII.] *In manuscriptis* Compleutica M. P. XXVIIII. *Libri Hieron. Pauli* Compleuticæ M. P. XXV: *& Long.* Compleutica M. P. XXXIIII. *&* XXIX. *corrigitur.* SVR.

COMPLEVTICA.] *Complentica*, scribentis peccato, schedæ Cusani. *Compludo* nominis vetusti indicia, Amb. Morale teste, servat. WESS.

VENIATIA.] Vel *Vernatia*, vel *Venatia.* SIMI.

VENIATIAM M. P. XXV.] *In Bland. & Neapol.* Veniatia M. P. XXV. *Libri Hieron. Pauli* Venianæ M. P. XXV. *& Longol.* Veniatia M. P. XXV. *cujus mansionis nullam reperio fieri mentionem.* SVR.

PETAVONIVM.] Ptolem. *Petavonium Superatiorum.* SIMI.

PETAVONIVM M. P. XXVIII.] *Manuscripta, & libri vulgati Hieron. Pauli & Longolii præfe-*

COMPLEVTICA.	M. P. XXIX.
VENIATIA.	M. P. XXV.
PETAVONIVM.	M. P. XXVIII.
ARGENTIOLVM.	M. P. XV.
ASTVRICA.	M. P. XIIII.

ITER PER LOCA MARITIMA A BRACARA ASTVRICAM. M. P. CCVII.

AQVIS CELENIS	STAD. CLXV.
	VICO.

praferunt. Ptolemaeo in regione Συμεγίνων Πεταονί-*ων. In Notitia Scoti Provinciarum, in provincia Hispania* Callecia, *Tribunus cohortis ii. Flavia Pacatiana* Pætaonio *recensetur: & in exemplari Cænobii* Aulæ Dei *vetusto* Petonio *legitur.* SVR.

PETAVONIVM.] *Petavonum* Lugduni vulgarunt præter MSS., quibus utimur, & Caesaraugustani, de quo Schottus, auctoritatem. *Vanenza* nunc dicitur, si Amb. Moralis non fallit. WESS.

ARGENTIOLVM.] Ptolemaeo *Argenteola.* SIML.

ARGENTIOLVM M. P. XV.] *In Neapolitano* Argentiolium M. P. XV. *& in reliquis* Argentiolum. *Ptolemaeo inter urbes* Asturiæ Ἀργεντίολα. SVR.

ARGENTIOLVM.] Habet de hoc oppido aliqua Fr. Bivarius in Dextri Chron. p. 333., quibus, qui volet, utatur. WESS.

ASTVRICAM M. P. XIIII.] *Plinius L. 3. C. 3., ubi is qui res Hispanienses penitus calluerat, quod Caesaris res in Hispania procurasset, in Asturum regione* Asturicam, urbem magnificam, *egregio testimonio collocat.* SVR.

ASTVRICA.] *COL. ASTVRICA AMAKVR. AVGVSTA* in numo Ligoriano, quo de Holsteinius in Ortelii Thesaur. Fuit *Asturica* in gente Ἀμακῶν, sicuti Ptolemaeo dicitur; nec inde tamen *AMAKVR.* numi recte repetetur: putem in eo exscribendo peccatum esse. Urbem hodie majore sacerdotum copia quam civium frequentia celebriorem esse, ad Lucense Concilium Garf. de Loaisa adscripsit. WESS.

M. P. CCVII.] *Neapolitanum* CCVI. *Bland. & vulgati* CCVII. SVR.

ITER PER LOCA.] Non sunt in hanc summam addita ↀCXC. stadia, quæ tamen negligi non oportuerat. WESS.

AQVIS CELENIS.] Vel *Cilenis*, vel *Solinis.* Sunt autem *Cileni* populi citerioris Hispaniæ apud Plinium, prope conventum Bracarum: forte *Aqua Lea* Ptolemaeo. SIML.

AQVAS CELENIAS STAD. CLXV.] *In Blandiniano* Aquis Celenis stad. CLXV. *& item in Longoliano. In Neapolitano insigni depravatione* Aquis Colonis stadia M. P. LXXX. *libri Hieron. Pauli* Aquis Celenis CXLV. stad. Cilenorum *Plinius L. 4. C. 20. meminit post* Celticos *cognomine* Præsa, *& à* Cilenis *conventum* Bracarum *statuit. Ptolemaeo in regione* Κιλινῶν, *Caporis finitima*, Aquas Calidas *collocat: ut hæ sint, quæ ab Antonino* Celeniæ *nuncupantur.* SVR.

AQVIS CELENIS.] Cusani MS. CXLV. stadia appingit, quæ, uti vulgata, inferiora minoraque sunt intervallo, quod deinde has *Aquas* & Bracaram disjunget. Nomen *aquæ* ab ejusdem cognominis urbe habent, quæ, cum neglectior vulgo ejus memoria sit, paullisper nos morabitur. Habuit sub Christianis suum sibi episcopum: est enim *Ortigius episcopus, qui Caelenis fuerat ordinatus* in Idatii Chron. An. v. Honorii Imp., *Exsuperantius de Gallicia Lucensis conventus Municipii Celenis* in Concilio Toletano I. *Coelenes* in Ovetensi Synodo appellatur: quare notanda C. a S. Paullo negligentia est, qui urbis nullam rationem habuit. Vide vero an in aliam partem peccaverit vir ceteroqui multo eruditissimus Th. Reinesius, dum L. I. Var. Lect. C. 25. *Aquas Celini* Plinio inculcare nititur: nam qui egregio scriptori sunt *Aequesilici*. L. III. N. H. C. 3. *è quibus præter ipsos Bracaros Vibali, Celerini, Gallaeci, Aequesilici, Querquerni citra fastidium nominentur*, eos ipse *Aquæ Celinos* esse jubet, quoniam ad *Aquas Celinas* accolerent. Ego factum nollem. *Aequesilici*, sive, ut pulchre Harduinus ex Thes. p. CCXLV. 2., *EQVAESI LIMICI*, Bracarum erant conventus, *Celeni* vero conventus Lucensis, ut præter Concilium Toletanum I. ipse Plinius L. IV. C. 20. testificatur: ad hoc, an *Aquæ Celini* gentile nomen efficere queunt?

Quod

VICO SPACORVM.	STAD. CXCV.
AD DVOS PONTES.	STAD. CL.
GRANDIMIRO.	STAD. CLXXX.
TRIGVNDO.	M. P. XXII.
BRIGANTIVM.	M. P. XXX.
CARANICO.	M. P. XVIII.
LVCO AVGVSTI.	M. P. XIIII.

TI-

Quod autem *Orense* in ſede *Aquarum Celinarum* paſſim eſſe perhibent, id ut jure fiat, cur verear, poſt deinde oſtendam. WESS.

VICVS SPACORVM.] Vel *Sparcorum.* SIML.

VICVM SPACORVM STAD. CXCV.] *In Blandiniano* Vico Spacorum ſtadia CXCV. *In Neapolitano* Vico Spacorum ſtadia M.P.XXII. *Hier. Pauli libri* Vico Spacorum ſtadia CXCV. *& in Longol.* Vico Spacorum ſtadia CXCV. SVR.

GRANDI MIRO.] Ptolemaeo *Glandomirum.* SIML.

GRANDIMIRVM STAD. CLXXX.] *In Blandiniano* Grandimiro ſtadia CLXXX. *In Neapolitano*, Grandimuro ſtadia M. P. XVIII. *Hier. Pauli libri* Grandimuro ſtad. LXXX. *Longoliano* Grandimiro ſtadia CLXXX: *&* Grandimuro LXXX. *corrigitur. Ptolemaeo in* Callaicis Lucenſibus Γλανδόμηρον. SVR.

GRANDIMIRO.] *Brandimuro* Cuſani MS. Ravennas L. IV. C. 43. *Glandimarium*, idque ad Ptolemaei ſcripturam propius. Nunc *Mendaunede* erit, ſi Hiſpani ſcriptores bene omnia dimenſi fuerint. WESS.

TRIGVNDO.] Ptol. *Turriga.* SIML.

TRIGVNDVM M. P. XXII.] *In Blandiniano, & excuſis Hieron. Pauli & Longol.* Trigundo M. P. XXII. *& in Neapolitano* Triginido M. P. XVIII. SVR.

BRIGANTIVM.] Ptolemaeus *Flavium Brigantium.* Nunc *Compoſtella.* SIML.

BRIGANTIVM M. P. XXX.] *Habent Blandinianum & excuſi, qui à nobis conferuntur, & in Neapolitano* Brigantium M. P. XXII. *Ptolemaeo* Callaicorum Lucenſium *in magno portu* Φλαουίου Βριγάντιον, *cujus oppidi à Plinio non fit mentio, fortaſſe quod* Domitiani *imperio deducta fuerit* colonia, *à quo gentis* Flaviæ *cognomentum ſumpſerit: tametſi* Flaviobrigæ coloniæ *in* Vardulis *meminit L. 4. C. 4., quam Ptolemaeus* Autrigonibus *attribuit, quæ à* Veſpaſiano patre, aut Tito filio *deduci potuit. Oroſius L. 2. C. 2.,* Secundus, *inquit*, angulus Circium intendit, ubi Brigantia Galleciæ civitas altiſſimum Pharum & inter pauca memorandi operis ad ſpeculam Britanniæ erigit. *Mela* Turrim Auguſti *titulo memorabilem memorat. Scotus auctor Notitiæ provinciarum* Brigantiam *itidem cognominat: tiam in provincia* Gallecia *recenſetur Tribunus cohortis Celtiberæ* Brigantiæ, *& tunc* Iuliobriga. SVR.

BRIGANTIVM.] *Brigantia* Ravennati; Dioni L. XXXVII. p. 61. Βριγάντιον πόλις Καλλαικίας, qui cum Caeſarem navibus ad eam urbem deveniſſe tradit, argumento eſt, haud quaquam in ejus ſede *Compoſtellam*, quippe a mari remotiorem, durare. *La Corunna*, portu naviumque ſtatione celebris, Nonio Hiſp. C. 54. atque aliis eſſe creditur. WESS.

CARANICVM M. P. XVIII.] *In Blandiniano, & libris Hieron. Pauli & Longoliano* Caranico M. P. XVIII. *In Neapolitano* Caranice M. P. XII. SVR.

LVGO AVGVSTI.] Vel *Luco Auguſti.* Pomponio Melae *Auguſti turris.* Nunc *Oluca* vel *Lugo.* SIML.

LVCVM AVGVSTI M. P. XIII.] *In Blandiniano* Luco Auguſti M. P. XIIII. *Neapolitanum* Lugo Auguſta M. P. XX. *& libri Hieron. Pauli* Luco Auguſti M. P. XVII. *Longolianum* M. P. XIIII. *&* XVII. *corrigit. Plinius L. 4. C. 20. conventum* Lucenſem *à flumine* Navilubione *conſtituit, ut manifeſte* Lucus Auguſti *conventui præfuerit. Ptolemaeo duplex* Lucus Auguſti *in regione* Cæpororum *juxta* Iriam Flaviam, *& in Aſturia* Lucus Aſturum. *In eadem Notitia Tribunus cohortis* Lucenſis Luco. SVR.

LVCO AVG.] *Civitas Luce* in Concilio, quod Suevorum tempore in ea celebratum urbe eſt, dicitur. Idatius in Chron. *Lucum* appellare ſolet. Erat ſub Suevis regibus ampliſſima dignitate, & ſedes poſt Bracaram metropolitana.

TIMALINO. M. P. XXII.
PONTE NEVIAE. M. P. XII.
VTTARI. M. P XX.
BERGIDO. M. P. XVI.
ASTVRICA. M. P. L.
ITER DE ESVRI PACE JVLIA. M. P. CCLXIIII. Sic.

BAL-na. *Turris Augusti titulo memorabilis* apud Melam L. III. C. 1. sitne, quod Jos. Simlerus sibi persuasit, Lucus hic, multo incertissimum est. Wess.

TIMALINO.] Forte *Talamine* Ptolemaei. Siml.

TIMALINVM M. P. XXIII.] *Manuscripta & Hieron. Pauli libri* Timalino M. P. XXII. *Longolianum* M. P. XXII. *&* XXIIII. *corrigit. Ptolemaeo in regione Σευρῶν, qua* Asturiæ *fines attingit*, *Ταλαμίνη*, *ut forte idem oppidum ab Antonino designetur.* Sur.

PONTE NOVIE.] Alias *Neviae*. Siml.

PONTEM NEVIAE M. P. XII.] *Manuscripta* Ponte Nevie M. P. XII. *& Hieron. Pauli libri* Ponte nouiæ, *& desunt mansionis numeri. Longoliani* Ponte Neviæ M. P. XII. *&* Noviæ *corrigitur. Melae Pomponio* Nœbis. *Ptolemaeus in* Gallaicis Bracaris, *Νήβιος fluminis ostia collocat.* Sur.

PONTE NEVIAE.] Cusani schedæ *Ponte Novio*, unde de *ponte novo* suspicio incidere posset, ni reliqui MSS. obstarent. *Novium* oppidum in Artabris Ptolemaeus habet, quod ex parili caussa, cum & Geographi numeri vetent, nihil juvare potest. *Ponte Nartia* est in Ravennate L. IV. C. 45. post *Lucum Augusti*, quem alium esse post dein ostendam. Certior conjectura est de *Nebi*, inter Celadum & Minium fluente, apud Melam L. III. C. 1., *Nebiosque* Ptolemaei, & ponte in eo facto. Wess.

VTARI.] Vel *Vecari*, vel *Vittari*. Siml.

VTTARIM M. P. XX.] *In Blandiniano hoc itinere* Vtiari M. P. XX. *& alio item* Vttaris. *Neapol.* Vtari M. P. XX. *& postea* Vttaris: *& in excusis eodem ferme modo.* Sur.

VTTARI.] *Ettari* Vaticanus; ceteri vulgatum malunt. Ego nusquam invenire potui. Wess.

BERGIDVM M. P. XVI.] *In Bland.* Bergido *& postea* Belgido M. P. XVI. *& Neapol.* Borzido *& post* Belgido; & *Hieron. Pauli libris* Borgido, *& post* Bergido: *Longol.* Bergido M. P. XVI. *&* Borzido *corrigit*, *& post* Belgido *praefert. Ptolemaeo in* Asturia *interversis litteris*, *Βέργιδον Φλαούιον*: *sed in exemplari Georgii Vallae Placentini*, *Βέργιδον Φλαούιον*. Sur.

BERGIDO.] *Bergido* Cusani MS. In Lucensi Concilio, plane uti hic, *Bergido*, cujus præsul Asturicæ subjicitur. Fuit in Gallicíæ finibus: Auctor Vitae Fructuosi Bracarensis Episcopi C. 1. *Demum egrediens iterum inter Bergidensis territorii & Gallaeciae fines adificavit monasterium Visumense:* quod monasterium, uti Tamajus monuit, prope Gallaeciæ oppidum *Villa franca* durat. In Gruteriano inscriptionum Thes. p. CCCCLXXVIII. 2. *C. VAL. ARABINVS FLAVIANI F. BERGIDO F.* memoratur: ubi singularis littera *F.* Bergido addita, *Flavii* titulum innuit. Wess.

ITER DE ESTRI PACEM JVLIAM M. P. CCLXIIII.] *Praefert Bland. & postea* ab Esuri, *non* ab Estri, *alio itinere profert. In Neapol.* Item de Esuri Pace Julia M. P. CCLXVII. *In libris Hieron. Pauli* Item de Asturica Pace Juliam M. P. CCLVII. *In Longol.* Iter de Estri Pace Julia M. P. CLXIIII. *&* Esupi *pro* Estri *corrigit*, *&* CLXVI. *& infra*, ab Esuri. *Cum totum hoc iter in* Lusitania *provincia constituatur*, *& Mela auctor sit L.* 3. *C.* 1, Lusitaniam, qua prominet, bis in se recepto mari, in tria promuntoria dispergi, & Anæ proximum, quia lata sede procurrens paullatim se, ac sua latera fastigat, cuneum dici, & in eo esse Myrtilim, Balsam, & Ossonobam, *& hoc itinere prima mansio* Balsae *sit*, *oppidi ejus* Estris *aut* Esuris *nullam neque alibi*, *neque hoc itinerario mentionem factam*, *mirum est: ut locus mihi dignus sit visus*, *qui asterisco signetur.* Sur.

ITER DE ESVRI.] Sic quidquid est librorum, præter Fabriciani exemplaris marginem, in qua *Estri*; nec multum vulgatæ lectioni discordat Ravennas *Besurin* L. IV. C. 43. præferens: horum vero quid verius sit & quæ-

nam

BALSA.	M. P. XXIIII.
OSSONOBA.	M. P. XVI.
ARANNI.	M. P. LX.
RARAPIA.	M. P. XXXII.
EBORA.	M. P. XLIIII.
SERPA.	M. P. XIII.

nam hæc urbs, in obſcuro reconditum hæret. A. Reſendio *Eſuris* placet, ſitumque Epiſt. ad Vaſaeum p. 132. ita figit: *Eſuris*, ait, *oppidum eſt in Bætica ad Marianos pertinens montes, quod deformato paulatim nomine dici cœpit Exeriz, deinde Xeriz, Badaioſæ urbi attributum, a qua vix XV. M. P. abeſt.* Reſendio aſſentitur doctiſſimus Hiſpalenſium Antiquitatum ſcriptor. Neque ego diſſentirem, ſi itineris ordo pateretur: at enim ſi Balſa ſit hodierna *Tavilla*, Oſſonoba *Eſtombar*, Serpa *Serpe*, Arucci *Aroche*, uti decernunt, qui poteſt eſſe verum, Eſurim ab urbe *Xeriz de Badajoz* nihil diſcrepare? ne addam, intervallum multo majus eſſe, quam itinere hoc terminatur, inter *Xeriz* & *Tavilla*. If. Voſſius ad Melae L. III. C. 1. de *Aeſtuaria*, quamquam animi ſui ſententiam obſcurius declaravit, aliquid jecit. Mihi ſane circa Anæ fluvii æſtuaria manſio hæc quærenda videtur: & ſi in *Xeriz* veſtigia vocabuli Eſuris lateant, poſſes hic *Xeres de Guadiana* advocare: verum id peritiores viderint: quod ſi tamen inde itineris initium ordiamur, non male per Luſitaniæ maritima decurret. WESS.

BALSAM M. P. XXIIII.] *Præter Melam Plinius item tria eadem oppida adjungit, ita enim ſubdit L. 4. C. 22.:* promuntorium Sacrum, & alterum cuneus. oppida Oſſonoba, Balſa, Myrtilis. *Ptolem. poſt Anæ fluminis oſtia in* Turdetanis, Baliam Oſſonobae *item adnectit.* SUR.

BALSA.] Marciano Heracleotæ τὰ Ἴβαλσα. A. Reſendius L. IV. Ant. Luſit. p. 196. *Tavillam*, præcipuam Algarbiae civitatem, eſſe ait. WESS.

OSSONOBA.] Marcianus ſtadiis CCC. aut CCCXL. Falſa removet; qui numeri ſi bene habent; in his graviter erit commiſſum. WESS.

ARANNIM M. P. LX.] *In manuſcriptis & excuſis* Aranni M. P. LX. *ac dubius ſum, an id oppidum deſignetur, quod in regione eorum populorum, qui proprie* Luſitani *cognominantur, a Ptolemaeo* Ἀρανδὶς *appellatur.* SUR.

ARANNI.] Ad judicium Suritae meam ſententiam adſcribo; pertinent ergo huc *Arandiſani* apud Plinium L. IV. C. 22. Ravennas tamen *Arani* L. IV. C. 43. WESS.

RARAPIA.] Alias *Rarapta.* In hoc itinere ab Eſuri ad Pacem Juliam Schudius XVIII. M. P. ab Ebora Pacem Juliam ponit. In noſtris exemplaribus interponuntur *Serpa, Fines, Aracium*, quæ ab illo ponuntur pro alio itinere ab Eſuri Pacem Juliam. SIML.

RARAPIAM M. P. XXXII.] *Habet Blandinianum auferendi caſu. In Neapol.* Rapta M. P. XXXV. *Hieron. Pauli libri* Raptæ M. P. XXXV. *& Longoliani* Rapia M. P. XXXII. *&* XXXV. *corrigitur.* SUR.

RARAPIA.] Vulgati *Ráraria*, Caeſarang. *Rarapi.* SCHOTT.

RARAPIA.] Vaticanus *Sarapia*, Cuſani MS. *Rapta* M. P. XXV., pro quibus numeris margo Fabriciani exemplaris M. P. XXXII. adſcripta oſtendit, cum priores editi & plures ſcriptorum M. P. XXXV. malint. Quænam autem hæc manſio ſit, juxta cum ignariſſimis novi: Ravennas inter Arani & Eboram interſerit *Salaciam*, quæ, ſi in ejus ordine manſionum acquieſcere liceret, non male quadraret. WESS.

EBORA.] Luſitaniæ urbs, cognomine *Liberalitatis Juliae* celebris apud Plinium & in vetuſtis lapidum inſcriptionibus. Lugduni M. P. XLVIII. appoſuerunt, damnata a plerisque MSS. WESS.

SERPA.] Supereſſe eam volunt in Anæ ripa Bætica. FABIA PRISCA SERPENSIS eſt in veteri monumento apud Rod. Carum L. III. Ant. Hiſpal. C. 71. Imo Jo. Clericus Bibl. Select. tom. IX. p. 127. nummum, Punicis literis inſcriptum & *Serpam*, ſicuti ſuſpicatur, indicantem inſeruit; de quo tamen dubia admodum res mihi viſa eſt: habet enim literam Punicam nondum certo cognitam: præterea que *Vau* Punicum, cujus vir eruditus nullam habuit rationem, voci, quam Serpam putat, ſine juſta ſententia præponitur, quodque additur vocabulum, adeo obſcurum atque ignoratum eſt,

FI-

FINES. M. P. XX.
ARVCCI. M. P. XXII.
PACE JVLIA. M. P. XXX.

ITEM ALIO ITINERE A BRACARA ASTVRICAM. M. P. CCXII. Sic.

SALANIANA. M. P. XXI.

AQVIS

eſt, ut hactenus ex reliquiis Punici ſermonis & toto Oriente nihil extundi potuerit, quo ejus vis cognoſcatur. Jam quod ad Serpam in Bætica Anæ ripa poſitam attinet, ea hæc eſſe non poterit ob locorum intercapedinem itinerisque ductum. Wess.

FINES.,] Rod. Carus L. III. Ant. Hiſpal. C. 72. Fines hos incidere ait in *Paymogo*, primum Caſtiliæ locum: quod equidem verum eſſe non opinor: ductus enim itineris obſtat: nam quamvis variis ambagibus per Luſitaniæ oram maritimam & loca mediterranea pergatur, fieri tamen vix poterit, ut ex Luſitania trans Anam in Bæticam, & ex ea dein rurſus in Luſitaniam reditus fiat: præſertim cum via hæc militaris ſit, in qua munienda Romani compendium ſectabantur. Wess.

ARVCCI M. P. XXII.] *Habet Blandinianum exemplar. Neapol.* Aruca M. P. XXV. *Hier. Pauli lib.* Arucæ M. P. XXV. *& Longol.* Arruci M. P. XXII. *Ptol. extra Luſitaniam, in* Celticis Bæticæ *provinciæ*, Ἀρῦκι, *ut ab hoc oppido longo terrarum ſpatio diſtet.* Sur.

ARVCCI.] *Aruca* M. P. XXV. Cuſani liber, a quo tamen ceteri abeunt. Eſt hac etiamnum tempeſtate in Bætica *Villa de Aroche*, plurima caſcæ vetuſtatis veſtigia ſervans, interque ea lapides, quibus *RESP. ARVCITANA* inſculpta eſt, de qua R. Carus L. III. A. H. C. 6. Eſt & vicus *Moura*, quem *NOVAM CIVITATEM ARVCCITANAM* olim fuiſſe idem Carus L. A. H. C. 72. ob monumentum indidem erutum pertendit. At neutra urbs, niſi hoc itinere omnia velis eſſe perturbatiſſima, cum hoc oppido poterit componi, ut itineris ordinem obeunti perſpicuum eſt. Wess.

PACEM JVLIAM M. P. XXX.] *Plinius L. 2. C. 22.* Pacenſis coloniæ *meminit: &* Pacenſis conventus Luſitaniæ, *qui à* Pace Julia *nomen accepit. Ptolemaeo juxta Sacrum promuntorium, in mediterraneis* Turdetanorum Luſitaniæ *provincia*, Πὰξ Ἰυλία, Ἰυλία Μυρτιλίς. *Nunc* Begiæ *oppido ejus veſtigia obverſari perhibent.* Sur.

PACE JVLIA.] Situm urbis H. Surita bene finivit, quem & cippus, *Bejae* effoſſus, ex Theſ. inſcriptionum p. CCLXI. 9. firmat.

L. AELIO. AVRELIO. COMMODO
IMP. CAES. AELI. HADRIANI
ANTONINI. PII. P.P. FILIO
COL. PAX. IVLIA. D. D.
C. PETRONIO. MATERNO
C. IVLIO. IVLIANO. II.VIR.

Hoc quæſitum anxie eſt, eademne *Pax Julia* ac *Pax* ſit *Auguſta?* Diſputarunt Hiſpani in utramque partem, aliis Pacem Auguſtam in *Badajos* reperientibus, uti Tarapha, Mariana atque illis, quos Lud. Nonius Hiſpan. C. 53. memorat; aliis pro *Beja* pugnantibus, quibus & ego ob eruditam A. Reſendii ad Vaſaeum Epiſtolam ſuper ea lite acceſſerim. Novi Fr. Bivarium in Fl. Dextri Chron. p. 127. Reſendii argumentis M. Maximum & Dextrum opponere, quorum auctoritate, utpote futilium & nihili ſcriptorum, nemo prudens in illam partem impelletur. Vide & Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 1. p. 77. Wess.

M. P. CCXII.] *Habet Blandinianum. Neapolitanum & libri Hier. Pauli.* CCXV. *in Longolianis libris* M. P. CCXII. *&* CCXV. *corrigitur.* Sur.

M. P. CCXII.] Cuſani ſchedæ & cum vetuſtis editis aliæ M. P. CCXV. præferunt. Wess.

SALANIANA.] Vel *Salaviana.* Siml.

SALANIANAM M. P. XXI.] *Habet Blandinianum auferendi caſu. Neapolitanum* Salamana M. P. XI. *& Hieron. Pauli* Salmane M. P. XI. *In Longolianis* Salaviana M. P. XXI. *&* XI. *corrigitur.* Sur.

SALANIANA.] Scriptus Cuſani liber *Salmana* M. P. XI. Ravennas L. IV. C. 45. *Salamana.* Wess.

AQVIS ORIGINIS.	M. P. XXVIII.
AQVIS QVERQVENNIS.	M. P. XIIII.
GEMINAS.	M. P. XIII.
SALIENTIBVS.	M. P. XVIII.
PRAESIDIO.	M. P. VIII.
NEMETOBRIGA.	M. P. XIII.
FORO.	M. P. XIX.

GE-

AQVIS ORIGINIS.] Vel *Aquis Ogirinis*. SIML.

AQVAS ORIGINES M. P. XXVIII.] *In Bland.* Aquis Originis M. P. XXVIII. *& Longoliano, sed* XVIII. *corrigitur &* Ogirinis. *In Neapol.* Aquis Ogirinis M. P. XVIII. *Hæ Aquæ à regione cognomentum sumpsisse videntur, ut proxima, quæ eis adjunguntur,* Querquennæ, *&* Originum, *qui Cantabris missi erant, à Plinio fit mentio.* SVR.

AQVIS ORIGINIS.] Ravennas *Aquis Ocerensis.* Quæ H. Surita de *Originum* gente adfert, ea dubia sunt; & si certa forent, nobis prodesse nihil possent. Plinius L. IV. C. 20. *Orgenomescos è Cantabris* laudat, quos *Origenos missos Cantabris* viri eruditi, sed invitis MSS., ut Harduinus observavit, esse jusserunt. Fac tamen certam esse conjecturam, non poterunt hæ *Aquæ* esse *Origenorum*: neque enim in Cantabris sed Bracarum conventu, cui *Querquernos* adscriptos fuisse Plinius docet, sumus. XVIII. M. P. addit Cusani codex. WESS.

AQVAS QVERQVENNAS M. P. XIIII.] *In Blandiniano & Longeliano* Aquis Querquennis M. P. XIIII. *In Neapolitano* Aquis Quennis M. P. XIIII. *& in libris Hieron. Pauli* Aquis quernis M. P. XIIII. *Plinio L. 3. C. 3. inter civitates, quæ conventui* Bracarum *attribuebantur, in vetustis exemplaribus* Querquenni, *aut* Querquerni *recensentur. Ptolemaeo in* Quacernorum *regione* ὕδατα Κυακέρνων. SVR.

AQVIS QVERQVENNIS.] Ravennas *Aquis Cercenis.* *QVARQVERNI* sunt in Gruteri Thes. p. CCXLV. 2. WESS.

GEMINAS M. P. XIII.] *Habet Blandinianum; in reliquis* M. P. XVI. SVR.

SALIENTIBVS.] Ita universi cum Ravennate libri. *Salientes* sunt aquarum scaturigines, quæ ex fontibus ductæ tubulis ac fistulis emittuntur. Vitruvius L. VIII. C. 3. *Ibi enim ex hujusmodi locis & fontibus & in Astu & ad portum Piræum ducti sunt salientes.* & C. 7. *Ita inde medio ponuntur fistulæ in omnes lacus & salientes.* Frontinus *aquas salientes* appellat de Aquæduct. p. 225. *Eodem anno Agrippa ductus Appiae, Anienis, Martiae pæne delapsos restituit, & singulari cura compluribus salientibus aquis instruxit urbem.* Scio Rob. Keuchenium *aquarum* vocem, tanquam abundantem & superfluam, damnare; sed illam facile defenderit Columella L. I. R. R. C. 2. *Tum rivos*, inquiens, *decurrentes in prata & hortos & salicta viva aquæ salientes demittant*, & πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον ex Joannis Evangelio C. IV. 14. Mansio itaque quod *salientibus* ejusmodi esset vicina, nomen est indepta. WESS.

PRAESIDIVM M. P VIII.] *Habet Blandinianum auferendi casu, & Longolianum. In Neapolitano* Præsidio M. P. XVIIII. *& in libris Hieron. Pauli.* Præsidio XVIII. SVR.

PRAESIDIO.] Scriptus Cusani & Vaticanus XVIII. M. P. addit. Censet autem Rod. Carus L. III. Ant. Hispal. C. 66. *præsidium* hoc idem atque illud esse, quod infra eo itinere, quo ab *ostio Anæ* pergitur, obvium est: male, si quid video: illud enim ad flumen fuit Anam haud longe ab ostio ejus; hoc vero longissime ab Ana diversum in Bracarum conventu aut Asturum confinio. WESS.

NEMETOBRICA.] Vel *Nemetoborica*. SIML.

NEMETOBRIGAM M. P. XIII.] *Manuscripta, & vulgati Hieron. Pauli & Longol. libri* Nemotobrica M. P. XIII. *Ptolemaeo post* Asturicam Augustam *in Tiburorum regione* Νεμετόβριγα. SVR.

NEMETOBRICA.] Sic librorum, quibus utimur, excerpta, neque hilum Ravennas L. IV. C. 45. repugnat: tamen R. Caro. L. III. A. H. C. 66. Nemetobricam hanc in *Nertobrigam* commutare atque ex hoc tractu in Bæturiam, ubi Plinius eo nomine urbem L. III. C. 1. locat, transportare, libuit: quod, si non est toto cœlo errare, certe longissimo terrarum tractu erit. *Nemetobrica* Ptolemaei & Ravennatis auctoritate sese facile tuebitur. WESS.

FO-

GEMESTARIO. M. P. XVIII.
BERGIDO. M. P. X.
INTERAMNIO FLAVIO. M. P. XX.
ASTVRICA. M. P. XXX.

ITER A BRACARA ASTVRICAM. M. P. CCCXCIX. Sic.

LIMIA. M. P. XIX.
TVDE. M. P. XXIIII.

BVR-

FORO.] Ptolemaeo *Foro Egurrorum.* SIML.

FORVM M. P. XVIIII.] *Ptolemaeo statim à Nemetobriga* Φόρος Ἠγύῤῥων. SVR.

FORO.] Ravennas *Foro Gigurnion*, voce leviter vitiata, sed quæ ad Plinium & Ptolemaeum adjuvandum facem præferet. In Plinio L. III. C. 3. leges: *in his sunt Cigurri & Pasici*, nec dissident MSS., ut Harduinus testatur; qui tamen *Egurros* ob Ptolemaeum præoptat. Mihi longe alia mens est, arbitrorque a Plinio *Gigurros* & Ptolemaeo ΓΙΓΟΥΡΡΩΝ, φόρος ΓΙΓΟΥΡΡΩΝ venisse, inde vero, coalitis duabus prioribus literis ΗΓΟΥΡΡΩΝ originem accepisse: atque hoc Ravennas mihi persuasit, & maxime *T. SALVIVS ANTIDIANVS VI.VIR AVGVSTALIS IN FORO GIGVRROR. PVBL.* ex veteri epigrammate, quod Ligorius a Jo. Bapt. Viglialona se accepisse apud Gudium p. XCIV. profitetur, quædam etiam de Ptolemaeo corrigendo adscribens, sed quæ, quod male excerpta sint, sine hac nota vix intelligas. WESS.

GEMESTARIO.] Ravennati *Genistaria*, quasi a *genistis* mansio cognomen duxisset. WESS.

BELGIDO.] Vel *Bergido.* Ptolemaeo *Bergidum Flavium.* SIML.

INTER EPACONIO FLVVIO.] Vel *Inter Fraconio Flavio.* Ptolemaeo *Interamnium Fluvium*, & ita proximo itinere mendose nominatur. SIML.

INTERAMNIVM FLVVIVM M. P. XX.] *Ptolemaeo inter* Asturiæ *urbes* Ἰντεράμνιον, & Ἰντεράμνιον Φλαούιον. SVR.

INTERAMNIO.] *Intere Paconio fluvio* Cusani membranæ, margo Fabriciani libri *Iter eragonio*, unde & ex altero itinere vir doctus recte *Interamnio* procudit. Vulgatum habet Vaticanus & Ravennas *Interamnum.* Situm urbis Amb. Morales in *Fuente en Calada* invenit, repugnante Fr. Bivario ad Dextri Chron. p. 250. ac bene satis *Benaventum* inter amnes *Ezlam* & *Orbigum* ex locorum intervallis Interamnii sedem occupare ostendente. Ceterum Phlegonti Tralliano de Longaev. C. 1. vitiose Αὐγούστας πόλις Ἰντεραμνησία dicitur. WESS.

LIMIAM M. P. XVIIII.] *Neapol.* XXIX. & *reliqua* M. P. XVIIII. *Strabo L. III. p.* 153. Lethem *amnem à plerisque* Limæam *nuncupatam perhibet. Pomponius L.* 3. *C.* 1. Minius, & cui oblivionis cognomen est, Limia. *Plinius, ut supra mentio facta est*, Aeminium *fluvium* Limæam *vocatam perhibet*, oblivionis *antiquis dictum, multumque fabulosum. Ptolemaeus in* Gallaicis Bracaris *conlocat* ostia Λιμίου, *ut hæc mansio ad* Limiam *fluvium sit, non oppidum.* SVR.

LIMIA.] Vaticanus XVIII. M. P. annectit: Ravennas *Limeam* vocat. Quod vero Ch. Cellarius L. II. A. G. C. 1. p. 103. Ptolemaei φόρον Λιμικῶν cum hac componit, id haud injuria fieri suspicor. WESS.

TVDEM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longolianis libris* Tude M. P. XXXIIII. *In Hieron. Pauli libris* Tude M. P. XXIX. *Silius lib. iii.* ℣. 366. *in catalogo urbium Hispaniæ.*

> Et quos nunc Gravios, violato nomine Grajum
> Oeneæ misere domus, Aetolaque Tyde.

Inde Plinius L. 20. *C.* 4. Heleni, Gravii, Castellum Tyde, Græcorum sobolis omnia. *Ptolemaei vulgatis in libris non recte* Γρουίων Τοῦδαι *pro* Γρουίων Τύδη. SVR.

TVDE.] Silius a Diomede in Tydei patris memoriam conditam fuisse indicat L. XVI. 369.

> *Ipsum Aetola, vago Diomedi condita, Tyde*
> *Miserat.* ———

ubi operæ sane pretium feceris, si Cl. Drakenborgii notas relegeris. Posita urbs proxime Minium est: Translatio Fructuosi in vasto Sanctorum opere XVI. April. *Usque ad flumen*

Minii,

BVRBIDA.	M. P. XVI.
TVROQVA.	M. P. XVI.
AQVIS CELINIS.	M. P. XXIV.
PRIA.	M. P. XII.
ASSECONIA.	M. P. XXIII.
BREVIS.	M. P. XII
MARTIAE.	M. P. XX.
LVCO AVGVSTI.	M. P. XVI.
TIMALINO.	M. P. XXII.
PONTE NEVIAE.	M. P. XII.
VTTARIS.	M. P. XX.

BER-

Minii, quod secus Tudam defluit; quibus dein Hugo Compostellanus, ejus Translationis auctor, addit, *fluvium illum Portugallensem terram a Gallaecia disterminare.* Servat Tude pristini nominis vestigia. WESS.

BVRBIDA.] Alias *Bibala.* SIML.

BVRBIDAM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Burbida *sine numeris mansionis, & ideo asteriscis signavimus. In Neapol.* Burbada M. P. XVI. *libri Hieron. Pauli* Burbade XVI. *& Longol.* Burbida M. P. XXVI. *&* Burbula XVI. *corrigitur.* SVR.

BVRBIDA.] Cusani codex *Burbada* M. P. XVI., quos numeros reliqui omnes probant. WESS.

TVROCA.] *Turequa*, vel *Turrige.* SIML.

TVROQVAM M. P. XVI.] *In Blandiniano, & Neapolitano* Turoqua M. P. XVI. *libri Hieron. Pauli* Turoque XVI. *& in Longoliano* Turoca M. P. XXIII. SVR.

TVROQVA.] Cusani MS. *Turequa*, Ravennas *Turaqua* L. IV. C. 43., & juxta quidem Oceanum. WESS.

AQVIS CELINIS.] Ravennas L. IV. C. 43. *Quecelinis*, voce intempestive decurtata, rectius *Aquis Cilenis* C. 45. Vulgo nunc *Orense* dici, nomine a Suevis indito, sed ex *Warmsee*, voce Germanica & lacum calidum notante, paullatim corrupto, opinantur. Vid. Nonium Hisp. C. 54. & Bern. Aldrete L. II. Ant. Hispan. C. 2. Ego vero dubito: nam mari proximae fuisse videntur hae aquae ob stadia CLXV., quibus supra a Bracara disjunguntur; solet enim auctor intervallum, quod navigando tramittitur, stadiis metiri, ut p. 272. est admonitum: atque hunc aquarum earum situm illius Itineris caput, *per maritima loca* proficiscentem duci indicans, firmat. Est praeterea major intercapedo inter *Iriam* & *Orense*, quam quae XII. M. P. absolvi queat: ad quae accedit, *Auriam*, quam *Orense* esse agnoscunt, a *Celenis* & *Aquis calidis* in Ovetensi Concilio tom. III. Concil. Hispan. p. 159. distingui. Pauca inde tibi delibabo: *Omnes igitur episcopi ordinati seu in subscriptis sedibus ordinandi, i. e. in Bracara, in Tude, in Dumio, in Conimbria, in Aquis calidis, in Vaseo, in Lamego, in Celenes, in Portugale, in Auriense.* Itaque alibi *aquae* hae quaerantur: possintne vero circa *pontem veterem*, *Ponte Vedra*, inveniri, alii viderint. WESS.

PRIA.] Ptol. *Iria Flavia.* SIML.

PRIA.] Conspirant excerpta nostra in hanc vocem. Verius Ravennati L. IV. C. 45. *Iria*: intelligitur enim *Iria Flavia. CONCILII IRIENSIS* est in Thes. p. CCCV. 8. mentio. Habuit olim suum sibi praesulem, estque ejus non obscura in Synodis Hispanicis memoria: nunc ejus luminibus officit Compostella. Sita fuit, ubi *El Padren*, de qua Nonius Hispan. C. 52. WESS.

ASSECOMA.] Vel *Assecoma.* SIML.

ASSERONIAM M. P. XXIII.] *In Blandiniano* Asseronia M. P. XXIII. *& in Neapolitano & Longol.* Asseconia M. P. XXIII. *libri Hieron. Pauli* Asseconia M. P. XXII. SVR.

ASSECONIA.] Hoc recepimus ob consensum plerorumque codicum, quibus ex Schotti indicio Caesaraugustanus addi poterit. Hinc autem *Assecoma* Lugdunensis & Basileensis editionis facile nasci potuit. Ravennas *Assegonion*, cui paene similis est *Assegonia* Vaticani. WESS.

BREVIM M. P. XII.] *Manuscripta, & excusi libri* Brevis M. P. XII. SVR.

BREVIS.] Habet quoque Ravennas L. IV. C. 45. WESS.

MARTIAE.] Ita Vaticanus & ex Schotti testimonio Caesaraugustanus: ceteri *Martie*, soli-

BERGIDO. M. P. XVI.
INTERAMNIO FLAVIO. M. P. XX.
ASTVRICA. M. P. XXX.

ITER AB ESVRI PER COMPENDIVM PACE JVLIA. M. P. LXXVI. Sic.

MYRTILI. M. P. XL.
PACE JVLIA. M. P. XXXVI.

ITER AB OSTIO FLVMINIS ANAE EMERITAM VSQVE. M. P. CCCXIII. Sic.

PRAESIDIO. M. P. XXIII.
AD RVBRAS. M. P. XXVII.
ONOBA. M. P. XXVIII.
ILI-

solito recentioris ævi amanuensibus more. Ravennas *ponte Nartia*, qui huc, ut ex ordine mansionum liquet, pertinet, & quid de Martia arbitrandum sit, indicat. WESS.

TIMALANO.] Supra *Timalinum* nominavit. SIML.

TIMALINO.] Recte ita Lugduni publicarunt; nec multum abit Vaticani *Timalino*. WASS.

PONTE NEVIE.] Supra *Ponte Nevie*. SIML.

PONTE NEVIAE.] Credo Jos. Simlerum *Fonte Neviae*, ut in Lugdunensi edito est, scribere voluisse. *Ponte Naeviae* Vaticanus, Cusaoi liber *Ponte Novie*. WESS.

ITER AB ESVRI PER COMP.] *Manuscripta exemplaria, & Longoliani libri, ut supra monuimus*, ab Esuri *praeferunt: & Hieron. Pauli libri*, ab Asturica. SUR.

ITER AB ESVRI.] Hoc iter Vaticanus subjecit illi, quo supra Pacem Juliam de Esuri pergebatur. WESS.

MYRTILI.] *Mistili* Lugduni dederunt, sed satis negligenter, ut multa. Urbem habent Mela L. III. C. 1. & Plinius L. IV. C. 22. Idatio in MSS. *Martyli* ad An. XVI. Theodosii II. appellatur. Nunc *Mertola* esse creditur fluvio Anae imposita, plurimisque antiqui operis monumentis referta: de ea Resendius L. IV. Ant. Lusit. p. 196. WESS.

M. P. CCCXIII.] *Habet Blandinianum & Longolianum*, sed CCCXIIII. *corrigit. Neapolitanum & Hieron. Pauli libri* CCCXIIII. SUR.

AB OSTIO FLVMINIS.] Lugduni & Basileae *fluminis Ani*, quod & Cusani libro inest, vulgarunt. *Ane* ex Vaticano Em. Schelstrate. Vide vero ridiculi capitis commentum in Luitprandi Adversariis num. CXXXII.; notat auctor se Fuldae in vetustissimo Antonini Pii codice reperisse margini adscriptum, *agi hic de flumine parvo Ana, qui insluit in Baetim, non procul Bacatia: & hunc ingressum vocari ostium, quia illic clauditur & absconditur, ut qui per ostium intrat in domum, quo se abdit*. Habes ergo novum Anam & egregiam de ejus ostio fabulam, quam ut minutissimis ictibus configam, cum Adversaria Luitprandi impudenti falsario Hieron. de Higuerra debeantur, nihil necesse erit. Verius dixeris, ad Anae ostium præsidiarios milites in statione fuisse, & cum Rod. Caro L. III. Ant. Hispal. C. 23. de *Ayamonte*, ipso situ multisque vestigiis antiquitatem ultimam monstrante, cogitaveris. WESS.

PRAESIDIVM M. P. XXII.] *In Blandiniano, & Longol*. Praesidio M. P. XXIII. *& in hoc* XXXIII. *corrigitur. Neapolitanum* M. P. XXXIIII. *& Hieron. Pauli libri* M. P. XXXIII. SUR.

PRAESIDIO.] Cusani MS. M. P. XXXI. apponit: sedem habuit, R. Caro auctore, ubi *Alcaria* aut *Puebla de Guzman* videntur. WESS.

AD RVBRAS M. P XXVII.] *In Blandiniano* M. P. XVII. *& in Longoliano. Neapolitanum & libri Hieron. Pauli* M. P. XXVII. *qui numeri proxime summa conveniunt*. SUR.

AD RVBRAS.] Supersunt nominis quædam reliquiæ in *Cabezas rubias*; dictæ sunt a solo, quod in hac vicinia est, rubicundi coloris, teste R. Caro; qui præterea tradit, esse inibi parietinas templi DEI ENOOVELLICI aliorumque ædificiorum. Vaticanus M. P. XXVII., alii XVII. addunt. WESS.

ONOBAM M. P. XXVIII.] *Plinio L. 3. C. 1. a flu-*

ILIPA.	M. P. XXX.
TVCCI.	M. P. XII.
ITALICA.	M. P. XVIII.
MONTE MARIORVM.	M. P. XLVI.
CVRICA.	M. P. XLIX.
CONTRIBVTA.	M. P. XXIIII.
PERCEIANA.	M. P. XX.
EMERITA.	M. P. XXIIII.

ITER

à flumine Ana *litore Oceani*, *in vetustis etiam exemplaribus*, *oppidum* Ossonoba, Asturia *cognominatum: quo loco forte* Onoba *legendum esset eo cognomine*, *aut* Lusturiæ, *ut vulgati libri praferunt*, *sive* Listuriæ, *ex Ptolemaeo: ut ab* Onoba *cognomento* Martialium, *item Batica provincia*, *distinguat. Ptolemaeo L. 2. C. 4. itidem in mediterraneis* Turdulorum *Batica provincia* Ὀνόβα: *& post* Anæ *fluminis ostium in* Turdetanis, *ejusdem Batica*, Ὀνόβα Αἰστουρία: *sed hac Antonini mediterranea videtur esse*, *qua à Ptolemaeo* Ilipulæ magnæ *adjungitur: & in ea regione* Turdulorum Tucci *recensentur*. Onobam *Strabo L. 3. p. 143. cum* Asta, & Nebrissa *conjungit*, *ut ea sit*, *cui à Plinio cognomen* Martialium *tribuitur*. SVR.

ONOBA.] Justa est H. Suritae de Plinii *Ossonoba* suspicio, non improbata Rod Caro atque Harduino: ante quos natos Parisiis An. CIϽIϽXI. *Onobam* in Plinio dudum publicarunt. *Asturicae*, qui in Plinianis MSS. additur, titulus, sicuti & Ptolemae Αἰστουρίας, in Ἀστυγίας *Aesturiam* convertendus est cum If. Vossio ad Melae L. III. C. 1., a quo Harduinus nihil dissensit, laudem promeriturus, si Vossio sua accepta tulisset. Situs Onobae urbi *Gibraleon* ad amnem *Odiel*, qui Plinii *Luxia* est, convenit. Vid. R. Carum L. III. A. H. C. 75. WESS.

ILIPA.] *Ilipula*. SIML.

ILIPA.] Oportet hæc alia sit atque ea, quam supra habuimus: illa LXX. circiter M. P. supra Hispalim erat, hæc infra eam. R. Carus locorum intervalla dimensus, nostram incidere ait in *Nieblam*: docet præterea *Nieblam* in numis *ELEPLAM* & *ILIPLAM* vocari, atque id in Itinerario fuisse olim L. III. Ant. Hispan. C. 81. MSS. nihil mutant; Ravennas *Hilipam* appellat. WESS.

TVCCI.] Ptolemaeo *Ptucci*. SIML.

TVCCI.] *Ptucci*, quod è Ptolemaeo adfert Simlerus, mendosum est. De situ dubia omnia sunt. Non potest esse *Tucci vetus*, quod in Bastitania vergente ad mare Plinianae veteres editiones L. III. C. 1. ponunt: vetant enim situs & MSS., qui *Tuati vetus*, Harduino auctore: neque etiam *Tucci*, *qua cognominatur Augusta Gemella*, quippe conventus Astigitani; quam quo jure Cl. Cellarius Cordubam inter & Castulonem locarit, non perspicio. Quod si quæ fides Fl. Dextri Chron. An. CCCI. esset, Tucci in Baetica haberemus: *Tucci*, inquit, *in Hispania Batica*, *qua & Tocina dicitur*: cogitandumque adeo cum R. Caro L. III. Ant. C. 10. de *Tucilla* foret: sed cum Chronicon illud fidem decoxerit, in ejus testimonio acquiescere non audeo. WESS.

MONTE MARIORVM.] Ptol. *Mons Marianus*: nunc *Sierra Morena*. SIML.

MONTEM ARIORVM M. P. XLVI.] *In Blandiniano* Montem Ariorum M. P. XLVI. *In Neapolitano* Monte Mariolo M. P. XLVI. *& item in libris Hieron. Pauli. Longoliani libri* Monte Mariorum, *&* Mariolo *corrigitur. Plinio post* Ossonobam Listuriam, Hareni montes, *in Toletano exemplari*, *& Caesaraugustano: in alio vero* Areni. *Ptolemaeo L. 2. C. 4.* Bæticæ *mons celebris fama* Μαριανός. SVR.

MONTE MARIORVM.] *Monte Mariolo* Cusani codex; Luitprandi Adversaria è binis MSS. *Monte Mariolo* proferunt: ceteri *Monte Mariorum* aut *Ariorum*. Puto Jos. Simlerum montem Marianum, cujus apud Ptolemaeum memoria est, recte huc advocasse: meminit ejusdem Tzetzes Chiliad. VIII. 217.

Ὄρος δ᾽ ὁ Μαριανὸν, τίς ου τὰ πύλα φορέων;

Neque aliter in Plinio scripserim L. III. C. 1.; in verbis enim, *interfluentes Luxia*, *Vrium*, *Ariani montes*, facile fieri potuit, ut præcedens vocabulum *Marianis* montibus priorem lite-

ITER AB EMERITA CAESARAVGVSTAM. M. P. DCXXXII.

	Sic.
AD SORORES.	M. P. XXVI.
CASTRIS CELICIS.	M. P. XX.
TVRMVLOS.	M. P. XX.
RVSTICIANA.	M. P. XXII.
CAPARA.	M. P. XXII.

CE-

literam auferret: ne dicam *PROC. MONTIS MARIANI* ex lapide apud R. Carum L. I. Ant. Hispal. C. 20. ita jubere. Non quidem ignoro eundem virum doctum *montes Ariorum* ab *Aria* urbe, quam & Plinio L. III. C. 1., ut supra dictum est, reddere conabatur, dictos suspicari L. III. A. H. C. 9., & in hanc finem numum proferre *CVMB. ARIA* inscriptum: quia tamen numismatis inscriptio obscura atque ambigua est, vereor ut valida satis sit ad urbem, ceteris omnibus indictam, eruendam. WESS.

CVRIGA.] Sic Vaticanus. Plinius in Celticis Hispalensis conventus L. III. C. 1. *Veultuniacum, quæ & Turiga nunc est*, atque ita universi MSS., si verum dixit Rod. Carus L. III. Ant. Hispal. C. 70., pronus propterea in eam partem, quæ *Turiga* hic præoptat. Ego *Curigam* retineo, quam & in Plinio Harduini & Ravennate L. IV. C. 44. reperio: videtur quoque Ptolemaei Κυρία cum doctissimo Plinii editore Jesuita in Κύργια, ut nostra sit, mutanda. Nunc *La Calera*, Caro teste, nuncupatur. WESS.

CONTRIBVTAM M. P. XXIIII.] *Plinio L. 3. C. 1. in* Celticis Bæticæ *provincia* Contributa Julia: *&* *Ptolemaeo in* Turdetanis. SVR.

CONTRIBVTAM M. P. XXIIII.] De hodierno situ Contributæ lis Hispanis est; Tamayus ad oppidum *Medina de las Torres* varia ait eruta monumenta, quibus *JVLIA CONTRIBVTA* erat insculpta. Rod. vero Caro L. III. A. H. C. 70. nunc est *Fuente de Cantos*, aut certe illi vicinum *Bartoleme de Villar.* WESS.

PERCEIANAM M. P. XX.] *In Blandiniano, & Longeliano* Perceiana M. P. XX. *In Neapolitano* Perteiana M. P. XX. *& in libris Hieron. Pauli* Perteiane. SVR.

PERCEIANA.] Ravennati L. IV. C. 44. *Pergelana.* SIML.

CASTRA CAECILIA M. P. XX.] *In Blandiniano* Castris Celicis M. P. XX. *atque itidem in Neapolitano, & Longoliano. In libris Hieron. Pauli* Castris Celestris XX. *Plinius L. 4. C. 22.* Emeritensibus *contributa fuisse* Castra Julia, & Castra Cæcilia *perhibet.* SVR.

CASTRIS CELICIS.] In castris ita scribendis conspirans consensus est MSS. Forte *Castra Caecilia* eadem sunt, licet certo non constet. Ravennas tantum *castris.* Creduntur fuisse, ubi *Carceres.* Vid. Bivarium in Dextri Chron. p. 179., qui puto non persuadebit, Ptolemaei *Liciniana* eadem esse, atque hinc instauranda. WESS.

TVRMVLOS.] Ravennas L. IV. C. 45. *Turmulum* & *Bustiana*, qua sequentem indicat. Jac. Delgada *Tumulos* emendat, neque dissentit Ch. Cellarius: forte *Rocha frida*, quæ nunc eorum locum occupat, Delgadam in eam sententiam impulit. WESS.

RVSTICIANAM M. P. XXII.] *Ptolemaeo in regione, proprie* Lusitania *dicta*, Ῥουστικιάνα. SVR.

CAPPARAM M. P. XXII.] *Manuscripta, & Longolianum exemplar* Capara M. P. XXII. *Hieron. Pauli libri* Capara XXII. *Ptolemaeo in veteribus* Κάππαρα. *Exstare ferebat Florianus Ocampius vetustum lapidem in hac via, quam vulgo* Argenteam *vocant, cum hac inscriptione.*

IMP. CAES. VESPASIAN.
AVG. PONT. MAX. TR. P. II.
IMP. VII. COS. III. DESIG. IIII.
PP. VIAM. A. CAPPARA. VRAE.
AD. EMERITAM. VSQ. AVG.
IMPENSA. SVA. RESTITVIT.
LXIII.

SVR.

CAPARA.] Sic MSS. excerptæ est quoque *CAPARA* in lapide, cujus epigramma Surita habet, in Thes. p. CLIV. 3. & M. P. LXXIII. item in alio p. CCLXVII. 1. *ORDO SPLENDIDISS. CAPARITANORVM.* In Plinio L. IV. C. 22. sunt *Caperenses.* Durant nominis vestigia inter Alcantaram & Coriam. WESS.

CECILIONICO.	M. P. XXII.
AD LIPPOS.	M. P. XII.
SENTICE.	M. P. XII.
SALMATICE.	M. P. XXIIII.
SIBARIAM.	M. P. XXI.
OCELLODVRI.	M. P. XXI.
ALBVCELLA.	M. P. XXII.
	AMAL-

CECILIO VICO.] In MSS. dubium est, utrum legendum sit *Cecilio vico* vel *Cecilionico*. Videndum est, an sit *Caeciliana*, cujus mentio est in Itinere ab Olisippone Emeritam. SIML.

CAECILIONEM M. P. XXII.] *In Blandiniano, & Longoliano* Cecilinni M. P. XXII. *& in hoc* Cecilionico *corrigitur. In Neapolitano, & libris Hieron. Pauli*, Cecilionico. *Ptolemaeo, uti supra monuimus, in regione, proprie* Lusitania *dicta, in vulgatis* Κιαιλία Μέλαιον*: & in exemplars Georgii Valla Placentini* Καικιλία Γεμέλλιον. *& vetustus interpres* Cecilia Gemillina *vertit: ut forte in hoc Itinerario* Cæciliam Gem. *scribendum esset, & ex duabus dictionibus* Cecilioni *ductum.* SUR.

CECILIONICO.] Hoc Vaticanus & Cusani codex amplectuntur: facile inde *Cecilio vico* effinxeris, nec vincere tamen id unice verum esse poteris. *Ceciliana*, quam mansionem supra habuimus, cum hac componi non debet, quippe in Lusitania ad Oceanum vergente sita. Καικιλία Γεμέλλιον Coislin. quoque codex: eademne atque hæc sit, qui cognoscam? WESS.

SENTICEM M. P. XII.] *In Blandiniano* Sentice M. P. XII. *& in Neapolitano* Sentice M. P. XV. *& in libris Hieron. Pauli. Longoliani* Sentice M. P. XII: *& XV. corrigitur. Ptolemaeo in Vaccæis*, Σέντικα. *Cum tamen hoc iter per* Vettones *ducat* Salmanticam *usque, non video qua ratione* Vaccæorum *oppidum interjici possit, nisi mansionum causa flexuosum iter ducatur, &* Sentica *in confiniis* Vaccæorum *constituta fuerit: quam Florianus Ocampius non verebatur affirmare, oppidum esse* Zamoram *patriam suam.* SUR.

SENTICE.] Si Ptolemaei *Sentico* sit *Zamora*, Durio flumini accubans, ut passim Hispani tradunt, alia oportet atque hæc sit: neque enim ad Durium devenimus. Habet hoc loco *Senticen* Ravennas, qui *Lippos* vitiose *Appos* vocat. WESS.

SALMANTICAM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis, & Longeliano* Salmatice M. P. XXIIII. *& in Hieron. Pauli libris, ex emendatione, uti ego arbitror*, Salmantice M. P. XXIIII. *Julius Frontinus de limitibus agrorum p.* 38. Sicut in Lusitania, *inquit*, Salmaticensibus. *Ptolemaeo in* Vettonum *regione* Lusitaniæ *provincia* Σαλμάντικα. *Tamen exstat vetustus lapis in Ecclesia Sancti* Pelagii *ipsius urbis Salmantica, quam vidimus, cum hac inscriptione.*

D. M. S.
L. IVLIO CAPITONI
SALMANTIC.
ANN. LXX.
IVLIA RVSTICILLA
SOROR.
PIENTISSIMA
F. C.
H. S. E. S. T. T. L.

SUR.

SALMATICE.] Omnes libri ita præferunt; nec aliter Plutarchus de Virtut. Mulier., urbem hanc πόλιν μεγάλην Σαλμαντικὴν appellans: tamen Polyaeno, qui Plutarchum exscripsit, L. VII. Stratag. C. 48. πόλις μεγάλη Σαλμαντίς. WESS.

SIBARIM.] Vel *Sibariam* vel *Saboram*. SIML.

SIBARIAM M. P. XXI.] *Habent Bland. exemplar, & Longol. In Neapol.* Sibarim M. P. XXI: *Lib. Hier. Pauli* Sibarum *praferunt.* SUR.

SIBARIAM.] Hoc vir doctus adscripsit Fabricii exemplari: alii *Sibarim* aut *Sabariam*; Ravennas *Sebarium*. Videtur hinc fuisse *Januarius episcopus Sibariensis*, qui Illiberitanæ Synodo scribendo adfuit. Non quidem deesse in Hispanis novi, qui *Sibariam* nusquam in Hispania fuisse opinentur, quos jure optimo ex hoc loco Gonzales confutavit. Addere potuisset, *Sibariam* sive *Sabariam* in Isidori Chron. Gothico Aera IϽCVIII. memorari: *Leovigildus*, inquit, *subegit Aregenses; cepit Sibariam: Crospida ab eo devicta est:* ubi *Orospeda* sine dubio legendum est: hoc enim nomine montem in his oris Strabo

AMALLOBRICA.	M. P. XXVII.
SEPTIMANCA.	M. P. XXIV.
NIVARIA.	M. P. XXII.
CAVCA.	M. P. XXII.
SEGOVIA.	M. P. XXVIIII.
MIACVM.	M. P. XXIIII.

TI-

Strabo & Abbas Biclarienſis habent: Idem Abbas ad An. VII. Juſtini II. *Leovigildus Sabariam ingreſſus, Sabos vaſtat, & provinciam ipſam in ſuam redegit ditionem:* ſitne Abbatis *Sabaria* & Iſidori *Sibaria* eadem atque hæc, non temere ſiuivero. Videntur enim provinciam fuisſe indicare; quamquam & ea ab urbe cognomen ducere potuerit. Ut ut eſt, nihil opus erit ad epiſcopi Januarii ſedem conſtituendam nugis Higuerræ ex Luitprandi Adverſariis num. CCXXVI., a quibus, quod obiter moneo, non bene ſibi cavit Amp. Cuperus ad Lactantium Mort. Perſecut. C. 16. WESS.

OCELODORI.] Vel *Ocelodurum.* SIML.

OCELLVM DVRI M. P. XXI.] *In Blandiniano & Longoliano* Ocelo duri. *Neapolitanum* Ocelodori M. P. XXI. *& in libris Hieron. Pauli* Ocelo Durii M. P. XXI. *Plinio L. 4. C. 22. in vulgatis* Ocelenſes, *qui &* Lancienſes *attinent; & in quibusdam exemplaribus* Occlenſes Lacienſes *legitur. Ptolemaeo in* Vettonibus Ὄκελλον *pro* Ὄκελλον, *ita enim* Ocellus Durii *amnis appellari videtur: quemadmodum à doctiſſimo poeta* Sirmium Inſularum Ocellus, *& Cicero, villulas ſuas,* Ocellos Italiæ *adpellat: feruntque ejus veſtigia ad* Durii *ripas conſpici juxta* Fermoſel. SVR.

OCELODVRI.] Cuſani membranæ *Ocelodori*, Ravennas *Ocelodorum.* Appellari autem hanc manſionem, quomodo *peninſularum inſularumque ocellus Sirmio* dicitur Catullo, non exiſtimavero: obſtant MSS. & vocabuli compoſitio, in qua *Durum* ſive *Dorum* Celticam originem ſapit: dictum enim alias eſt, urbium nominibus adjunctum *durum*, eas fluminibus eſſe appoſitas, adſignificare. WESS.

ALBVCELLAM M. P. XXII.] *In Blandiniano & Neapolitano*, Albucela M. P. XXII. *libri Hieron. Pauli*, Albucele M. P. XXII. *Longoliani libri* Albucellam M. P. XXII. *Ptolemaeo in Vaccaeis* Ἀλβοκέλλα. *ut hoc loco ſatis deſignari videantur fines citerioris, & ulterioris Hiſpaniæ: quando* Ocellus Vettonibus *populis* Luſitaniæ *provinciæ, &* Albucella, *citerioris provinciæ Vaccaeis ſunt attributi.* SVR.

AMALLOBRIGAM M. P. XXVII.] *In Blandiniano, & Longoliano* Amallobrica M. P. XXVIII *& in hoc* XXII. *corrigitur. In Neapolitano* Amalobrica M. P. XXII. *& in libris Hieron. Pauli* Amalobricæ M. P. XXII. *cujus manſionis nullam reperi fieri mentionem.* SVR.

SEPTIMANCA.] *Simancam*, nominis quadam ſimilitudine ducti Merula atque alii eſſe adfirmant. WESS.

CAVCA.] Sita Tagum inter & Durium, quamquam huic vicinior, fuit, teſte Appiano Iber. p. 478.: illuſtrarunt urbem Theodoſii M. natales, ut Zoſimus L. IV. C. 24., de cujus verbis Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 1 p. 117., docet. Ravennas *Nibariam* & *Caucam* conjungit L. IV. C. 44., Montanus vero Epiſt. ad Theoribium *municipia Segobiam, Brittablum & Caucam*; quorum alterum Morales & Garſias *Litabrum, oppidum munitum opulentumque*, quo de Livius L. XXXV. C. 22., probabili opinione eſſe arbitrantur. WESS.

SECOVIA.] Alias *Segovia* vel *Segobia.* SIML.

SEGOVIAM M. P. XXVIII.] *Manuſcripta exemplaria & libri vulgati*, Secovia M. P. XXVIIII. *facili permutatione literæ G. in C. Habeo vetuſtiſſimum nummum æreum, qui ex altera parte caput decora facie juvenis præfert, cum his literis, à ſiniſtra C. & dextra I: & averſa parte viri effigies cum haſta, celeri impetu equo velociter currentis, & infra* Segovia; *à Plinio & Ptolemaeo in* Arevacis Segoviæ *fit mentio.* SVR.

SEGOVIA.] Similem numum Ant. Auguſtinus inſeruit Dialog. VIII., ſed literis C. & L., quibus coloniam Latinam indicari exiſtimat, inſignem. Plura Nonius Hiſp. C. 60. WESS.

MIACVM M. P. XXIIII.] *Præferunt Blandinianum exemplar, & libri Longoliani. In Neapolitano, & libris Hieron. Pauli.* M. P. XXVIIII. SVR.

MIACVM.] Cuſani MS. M. P. XXIX. adjungit. WESS.

TITVLCIA. M. P. XXIIII.
COMPLVTVM. M. P. XXX.
ARRIACA. M. P. XXII.
CESADA. M. P. XXIIII.
SEGONTIA. M. P. XXVI.
ARCO-

TITVLCIAM M. P. XXIIII.] *Ptolemaeo in Carpetanis, Τιτύλκια, non Τιτυάκια: nam vetus interpres* Titultiam *vertit. Error natus ex similitudine literarum initialium* Λ *&* Α. SVR.

TITVLCIA.] Ita Caesaraug. De Compluto autem Amb. Morales Cordubensis libro de Ivido & Pastore Martyribus. SCHOT.

TITVLCIA.] Ravennae L. IV. C. 44 *civitas Complutum, cujus affinalis civitas, qua dicitur Titultia.* Creditur fuisse, ubi *Bajonna* prope regium viridarium *Aranjuez*. Vide. Fr. Bivariom ad Fl. Dextri Chron. p. 360. WESS.

COMPLVTVM.] Vel *Complotum*. SIML.

ARRIACA.] Vel *Attiaca*. SIML.

ARRIACAM M. P. XXII.] *Ptolemaeo esse arbitror in eadem* Carpetanorum *regione, juxta* Complutum, *Κάρακκα*. SVR.

ARRIACA.] Ptolemaei *Caraca* recte huc refertur: Ravennae L. IV. C. 44. *Juxta civitatem Complutum est civitas, qua dicitur Caraca.* Nunc *Guadalajara* in ejus est sede. WESS.

CESADA.] Sic Vaticanus, Ptolemaeo adstipulatus Ravennati L. IV. C. 43. mendose *Cesara: Hitam* hodie esse ex intervallo colligitur. WESS.

SEGONTIA.] *Segontia XXIII.* vulgata itinerum editio Florentiae anno CIↃIↃXXVI. SCHOTT.

SEGONTIA.] Editus Lugdunensis cum Vaticano & Cusani libro M. P. XXIII. Lud. Nonius Hispan. C. 74. Ptolemaei *Segobricam* eandem atque hanc fuisse decernit, male, ut ego quidem putem: nam ne quid de nominis differentia proferam, diserte eas distinguit Ravennas L. IV. 43. & 44.; & quis est, qui *caput Celtiberiae Segobrigenses* ex Plinio ignoret? WESS.

ARCOBRIGA.] MSS. plerique *Artobrica* cum Ravennate: tamen Vaticanus *Arcobuga* & sequenti itinere *Arcobriga*. Servat vetusti nominis reliquias in Arragoniæ confinio *Arcos*, uti ad Lucense Concilium G. de Loaisa docuit. WESS.

AQVAE BILBITANORVM.] Vel *Bilbilitanorum*. Bilbilis enim est *Bilbis* Ptolemaeo. SIML.

BILBILIM M. P. XXIIII.] *In vetustis exemplaribus à* Bilbilitanis Aquis Bilbilim *hic milliarium numerus adponitur: nec quemquam moveat, quod multo majus spatium horum milliariorum sit, quam itineris, quod ab* Aquis Bilbitanis, *quibus eadem significatione Mauri* Alhamæ *nomen indidere*, Huermedam *vicum ducitur, in quo* Bilbilitanæ *ruinæ visuntur; neque enim verisimile adparet, ut iter vulgari hac nostra via duceretur, qua montium fauces crepidinesque adeo arctantur, ut pene expeditis equo vehentibus aditus non sit. Ac mihi persuasum est sinistrorsum ab* aquis Bilbilitanis *iter deflexisse, qua veredi liberius commearent. Strabo libro iii. p.* 162. Celtiberorum *præcipuas urbes* Segobrigam (*ita enim legendum, non* Segobrida) *&* Bilbilim *in primis recenset, inter quas Sertorius, & Metellus prælio memorabili conflixerint, quod itidem ab Appiano memoriæ proditum est: cujus auctoritate & Plinii, qui* Segobrigenses *in capite* Celtiberiæ *constituit; & Ptolemaei, qui* Segobrigam *inter* Celtiberiæ *urbes recenset, satis superque Floriani Ocampii error convincitur, qui* Segorbium *oppidum in* Aedetanis *situm, nominis adfinitate*, Segobrigam *esse adseverarit: cujus situs, etsi adhuc mihi incognitus est. pro certo tamen adfirmare possim, ab* Albarrazino *urbe, secundum Tagi ripas, vix* XX. M. P. *abesse.* Bilbili *vero*, Augustæ *cognomentum à* Caesare Augusto *inditum, sicuti & insignibus aliis urbibus, cum Hispaniarum provincias bello Cantabrico adiit, existimo; quod innumeris veterum numismatum inscriptionibus adparet, & Martialis ejus oppidi civis carmen testatur, quod obiter corrigemus, fœde depravatum: id enim ejusmodi est L. X. Epig.* 103.

Municipes Augusta mihi quos Bilbilis acri
Monte creat, rapidis quos Salo cingit aquis.

Pro acri *namque, vox* agri *legitur, & lemma epigrammatis ad* Bilbilitanos agros *inditum est, quasi*

ARCOBRIGA.	M. P. XXIII.
AQVAE BILBITANORVM.	M. P. XVI.
BILBILI.	M. P. XXIV.
NERTOBRIGA.	M. P. XXI.
SEGONTIA.	M. P. XIIII.

CAE-

quasi Municipes agri *dici ore latino posset*, *pro* municipales, *cum ab eodem auctore* municipalia urbs *vocetur*, & municipalium rubigo dantium. *Jam vero quam ineptus sensus eliceretur*, *si a Poeta* Agrico monta creati *dicerentur*, *qui adeo asperrimis crepidinibus est circumcisus & confragosus*, *ut Paulinus*, *ad Ausonium scribens*, Bilbilim acutis scopulis pandentem *recte prodiderit*. *Ne tui novum & longè petitum videatur*, *quod Martialis* acrem montam *vocarit*, *cum à summo Poeta* acar aquus *dictus sit*, *eum advertere velim ab ejusdem aetatis poeta*, *Papinio Statio*, *id nomen usurpatum fuisse*, *cum in Cataloge urbium Baeotia*, *Thebaid. VII.* ℣. 345.

—— Et Hyampolin acri
Subnixam scopulo ——

cecinit. *Quod ab Homero* Ἰλιαδ. β. Ὑάμπολιν ἀμφινέμοντο *editur* ℣. 521. Sva.

AQVAE BILBITAN.] Omnes, qnos quidem noverim, *Aqua Bilbitanorum*. Nunc *Alhama*, voce Arabum, aquas calidas significante, vocant, ut bena Surita. Vida B. Aldrete L. II. Ant. Hispan. C. 2.; Cusani membranae M. P. XV. adscribunt. Wass.

NERTOBRIGAM M. P. XXI.] *In Blandiniano* Nitobrica M. P. XXI. *& sequenti itinere* Nartobrica. *In Neapolitano item* Nitobrica M. P. XI. *& sequenti itinere* Nestobrica M. P. XXII. *lib. Hieron. Pauli* Nitobrica XI. *& infra* Nertobrica XXI. *Ptolemaeo in* Caltiberis, Νεϱτόβϱιγα, Βίλβις. Svr.

NERTOBRICA.] Ita Ravennas & sequenti itinera MSS, qui hic *Nitobrica*: Vaticanus *Niterbriga* & dain *Nertebriga*. Hinc fuerunt Νεϱγόβϱιγες, de quibus Appianus Iber. p. 475. & 477; sunt enim cum Casaubono ad Polybii ex Suida fragmanta p. 1532. in Νεϱτόβϱιγες commutandi: habat quidem Suidas in μεταγϱαπτέον ax Appiano Νεϱγόβϱιγας, sicuti a Cl. Cellario L. II. G. A. C. 1. p. 128. est animadvarsum; nec tamen aliud inde collegeris, quam vatus id assa mendum: Ptolemaeus anim cum Floro L. II. C. 17. & Cl. Dukeri nota, pariterque Itinerarium & Ravannas *Nertobrigam* stabiliunt. Nunc *Almunia* arit, si Fr. Bivario in Fl. Dextri Chron. p. 355. fides. Wess.

SEGONTIAM M. P. XIIII.] *In Blandiniano & Neapolitano* Secontia M. P. XVIIII. *& sequenti itinere* M. P. XIIII. *quem numerum praeferendum arbitramur*, *mansionum habita ratione*, *quod* Nertobrigam Riclam *hodie appellatam esse existimemus*. *In libris Hieron. Pauli* Segontiae XIX. *Longoliani libri* Secontia M. P. XXVIIII. *&* XVIIII. *corrigitur*. *Plinius plures hujus nominis urbes fuisse adserit*, *& cum hoc itinere dua recenseantur*, *primam* Arevacam *urbem esse arbitror*, *de qua Plinius L.* 3. *C.* 3. Arevacis, *inquit*, nomen dedit fluvius Areva. Horum sex populi, Seguntia, & Vxama: quae nomina crebro aliis in locis usurpantur, praeterea Sagovia, & Nova Augusta, Termas ipsaqua Clunia, Celtiberiae finis. *Eadem urbes à Ptolemaeo in* Aravacis *recensentur*, *tametsi* Segontiaa *nomen cum cognomente corruptum videtur*, *legitur enim* Σεγοντία Λαγκας. *Exstat in ea* Aravacum *regione urbs*, *qua* Sagontiae *nomen retinet*, *in qua* Segontinae *Ecclesia sedes praesidet*, *sed à vetere* Segontia *eo translatam nomen accepisse arbitror*, *& vetustam eo loco sitam fuisse*, *quo nunc* Medina Zalim *cognomine visitur*, *in qua vetustatis vestigia adparent*, *& in* Segontina *urbe nulla*. *Huc accedit*, *quod in vetusto exemplari* Etymologiarum Isidori *libro* XV. *cum Hispania urbes recensentur*, *& Sagunti fit ab eo mentio*, *in ipsa narrationis serie hæc verba adjecta leguntur*: Saguntum ipsa est Mitina Zilim juxta Segonciam. *Hujus vero* Segontiae XVI. M. P. *à* Caesaraugusta *hoc itinere constituta*, *neminem Geographum auctorem mentionem fecisse video*: *nam in Batisa Plinius ejus nominis urbem conlocat*, *& qua à Ptolemaeo* Peramicae *cognomento* Segoncia, *in* Vardulis *recensetur*, *ea longe regionum tractu ab hac* Segontia *dissita est*. *Eam tamen ego esse arbitror*, *qua à Livio memoratur in* Celtiberis *libro* XXXIII. *c.* 19.

 hoc

CAESARAVGVSTA.	M. P. XVI.

ALIO ITINERE AB EMERITA CAESARAVGVSTAM. M. P. CCCXLIX. Sic.

LACIPEA.	M. P. XX.
LEVCIANA.	M. P. XXIV.
AVGVSTOBRICA.	M. P. XII.
TOLETVM.	M. P. LV.
TITVLCIAM.	M. P. XXIIII.
COMPLVTVM.	M. P. XXX.
ARRIACA.	M. P. XXII.
CESADA.	M. P. XXIIII.
SEGONTIA.	M. P. XXVI.
ARCOBRIGA.	M. P. XXIII.
AQVAE BILBITANORVM.	M. P. XVI.

BIL-

hoc modo. Deinde, *inquit*, audito Segontiæ Celtiberûm omnes ſarcinas impedimentaque relicta, eo pergit ducere ad oppugnandum. Posteaquam nulla moventur re, perſoluto ſtipendio non ſuis modo, ſed etiam Prætorianis militibus, relictoque omni exercitu in caſtris Prætorianis, ipſe cum VII. cohortibus ad Hiberum eſt regreſſus. Ea tam exigua manu oppida aliquot cepit. Defecere ad eum Sedetani, Auſetani, Sueſſetani. *Cum ad* Hiberum *regreſſum dixit, ex* Celtiberum *regione exceſſiſſe indicat: nam* Celtiberos *nulla* Hiberum *parte attingere ſatis conſtat: & hac* Segontia *in confinio* Celtiberûm, & Sedetanorum, *ſeu* Aedetanorum (*iidem enim populi ſunt*) *ſita eſt. Vt mihi videantur* Rucdæ *oppido ad Salonis ripas, hujus* Segontiæ *veſtigia contineri: atque ad eum uſque locum* Celtiberûm *regionem pertinuiſſe.* SVR.

SECONTIA.] Placet hoc Vaticano. Jo. Franc. Andrez hujus Segontiæ veſtigia haud longe *Rueda* in *Epila* invenit. WESS.

M. P. CCCXLVIIII.] *Legitur in Blandiniano. In Neapolitano, & libris Hieronymi Pauli* CCCXLVIII. *Longoliani libri* CCCXLVIII. & CCCXLVIIII. *corrigunt.* SVR.

M. P. CCCXLVIIII.] Vaticanae Cuſanique ſchedæ CCCXLVIII. M. P.; ſummam unis M. P. auxit ex MS. ſuo vir doctus, qui Fabricii exemplar uſurpavit. WESS.

CAESAREA AVGVSTA.] Lege perpetuo *Caeſaraugusta* per ὅλον, una dictione pentesyllaba, è lapidibus antiquis, numis, Aurelio Prudentio & H. Suritae notis, qui domo Caeſaraugusta docti viri fuerunt, ut & Ant. Auguſtinus J. C. egregius & Archiepiſcopus Tarraconenſis, Jo. Verzoza, poëta Græce doctiſſimus, Hieron. Blancus hiſtoricus, Jo. Coſta J. C. & Orator, aliique. SCHOT.

LACIPEAM M. P. XX.] *In Blandiniano, & Longoliano* Lacipea M. P. XX. *Neapolitanum* Lacipea M. P. XV. & *Hieron. Pauli libri* Lacipes M. P. XX. SVR.

LACIPEA.] Memorat hanc Ravennas L. IV. C. 44. Adverſaria, quæ Luitprandi nomen mentiuntur, de hoc itinere §. 32. hæc habent: *Via Antonini Emerita Augusta Caeſaraugustam ſic: Caſtra Julia, vel Trogilium, poſterius nomen retinent Mauri, M. P. M. XVII. Lacippeam M. P. M. XX. nunc Madrigaleum. Laucianam M. P. M. XXIIII. Villare Pedroſi Mauris:* quæ, quod ex cerebro inepti impoſtoris ſint nata, nihil curamus. WESS.

LEVCIANAM M. P. XXIIII.] *Manuſcripta, & vulgati libri* Leuciana M. P. XXIIII. *quam eam eſſe adparet, qua Ptolemaeo juxta* Auguſtam Emeritam, *in regione* Luſitanorum *Anuvlana vocatur: in qua voce mendum ineſſe arbitror: nam vetus interpres* Lucinniana *vertit, ut merito vetus Itinerarii lectio ſit retinenda.* SVR.

LEVCIANA.] Cuſani MS. *Lanciana.* Ptolemaei Coiſlinianus codex *Aanvlana* præfert, idque verum arbitrer & a gente *Licinia* dictum. WESS.

AVGVSTOBRIGA M. P. XII.] *Manuſcripta,*

BILBILI. M. P. XXIIII.
NERTOBRIGA. M. P. XXI.
SEGONTIA. M. P. XIIII.
CAESARAVGVSTA. M. P. XVI.

ITER AB ASTVRICA CAESARAVGVSTAM. M. P. CCCCXCVII. Sic.

BETVNIA. M. P. XX.
BRIGECIO. M. P. XX.
VICO AQVARIO. M. P. XXXII.
OCELODVRI. M. P. XII.
TITVLCIAM MANSIONIBVS SVPRA SCRIPTIS. M. P. CXCIIII.
CAESARAVGVSTAM MANSIONIBVS SVPRA SCRIPTIS. M. P. CCXV.

ITER AB ASTVRICA PER CANTABRIAM CAESARAVGVSTA. M. P. CCCI. Sic.

BRI-

scripta, & Longoliani libri Augustobrica M. P. XII. *praeferunt Hieron. Pauli* Augustobricæ M. P. XXII. *Plinio L. 4. C. 22. in* Lusitania *Provincia* Augustobrigenses, *qua urbs in* Vettonibus *ejusdem provincia à Ptolemaeo recensetur.* SVR.

AVGVSTOBRICA.] Hoc MSS. placet. Refert huc Ch. Cellarius L. II. G. A. C. I. p. 74. lapidem milliarium Thesaur. p. CIV. 9.; sed qui alteram Augustobricam, quam sequenti itinere habebimus, ut è Suritae ad eam commentario apparebit, complectitur. Hæc fuisse videtur, ubi *Puente de Arcobispo*, quamquam Hispanis nondum convenit. WESS.

TOLETVM.] Quo statu seculo IX. fuerit Ovetensis Concilii Acta tom. III. Concil. Hisp. p. 159. ostendunt: *Toletus quippe in ambitu habet V. vel VI. M. P., cujus civitatis ambitus humano artificio actus destructus est, quia valuit dissipari a gentibus.* WESS.

COMPLVTVM.] Distantia hanc inter & Toletum bene habet. Ildephonsus in Asturio Toletano: *Nam cum sedis sua sacerdotio fungeretur, divina dicitur revelatione commonitus Complutensi sepultos municipio, quod ab urbe ejus ferme LX. milliario situm est, Dei Martyres perscrutari.* WESS.

ARCOBRICA.] Vel *Arcobrica*, ut superiore itinere. SIML.

NERTOBRICA.] Superiore itinere *Nitobrica*: alibi *Natobrica.* SIML.

M. P. CCCCXCVII.] *Habet Blandinianum exemplar. In Neapolitano & Hieron. Pauli libris* CCCCLXXVI. *& Longolianis* CCCCXCVII. *&* CCCCLXXVI. *corrigitur.* SVR.

BETANICA.] Vel *Betunia.* SIML.

BETVNIAM M. P. XX.] *In Blandiniano, & Longoliani libris* Betunia M. P. XX. *Neapolitanum* Botimia M. P. *& in libris Hieron.* Botunia M. P. XX. *Ptolemaeo* Bedúnia, *à qua* Bedunesios *populos deducit.* SVR.

BETVNIA.] Cusani codex *Betunie*, sed Vaticanus plane ad Ptolemaei mentem *Bedunia.* WESS.

BRICIO.] Vel *Bricico.* SIML.

BRIGECIVM M. P. XX.] *In Blandiniano* Bricico M. P. XX. *& sequenti itinere* Brigeco: *In Neapolitano* Britico M. P. XX. *& paulo post item* Brigeco, *quod in vulgatis accidit libris: ut dubium non sit, quin* Brigecium *sit legendum, nam Ptolemaeo post legionem vii. statim subditur*, Βριγαικίνων Βριγαίκιον. SVR.

BRIGECIO.] *Briceco* Vatic., *Brigetio* Cusani MS., *Bricico* margo Fabriciani exemplaris. Ravennas L. IV. C. 45. *Brigition*, unde H. Suritae conjectura confirmatur. WESS.

VICO AQVARIO.] Ita jubent obsoletæ membranæ, neque est cur *Aquarum vico* postponatur: *Uco aquarum* tamen Ravennas. WESS.

OCELODVRI.] *Ocello duri M. P. XII.* Florentina editio. SCHOTT.

OCELODVRI.] Nostri codices cum aliis editis aut M. P. XXII. aut XXI. addunt. WESS.

PER CANTABRIAM.] Pergit hoc iter per

Vac-

BRIGECIO.	M. P. XL.
INTERCATIA.	M. P. XX.
TELA.	M. P. XXII.
PINTIAM.	M. P. XXIIII.

RAV-

Vaccaeos, Arevacos & Celtiberos, nec usquam Cantabros attiogit; qui ergo per *Cantabriam?* Thom. Reinesius, qui ad hanc difficultatem animum advertit, *per Celtiberiam* L. I. V. L. C. 25. refingit: obstant quidem & repugnaot emendatiooi omnea, quos quidem viderim, libri; nec ea tamen valida est ad illam convellendam caussa: nam & alibi Cantabria locum Celtiberiæ invasit; ut apud Strabonem L. III. p. 153. de Minio: Ποσειδώνιος δ' ἐν Καντάβροις καὶ αὐτὸν φησὶ, ubi omnino ἐν Κελτιβήροις legi oportet; & partim quidem, quod res ipsa ita velit, partim etiam Geographus, qui paullo ante Oblivionis amoem ex Celtiberis profluere dixerat. Si cui tamen hoc parum placuerit, dicendum illi cum Pet. de Marca L. I. Hist. Benehar. C. 21. erit, Cantabros ab Agrippa devictos in plana fuisse deductos, atque hæc loca insedisse: prius ex Dione L. LIV. p. 605. conficitur; posterius locorom positio non improbabile reddit. Aliam rationem iniit Arnal. Oinehartus Notit. Vascon. C. 5., Cantabriæque fines longius deioceps prolatoa auguratur: qui tamen com vincere non possit, eas gentes, quas dixi, illis inclusas fuisse, malim in Thom. Reinesii conjectura acquiescere. WESS.

INTERCATIAM M. P. XX.] *Manuscripta exemplaria, & Longoliani libri* Intercatia M. P. XX. *In Hieron. Pauli libris* Intercatiæ M. P. XXII. *Plinius L.* 3. *C.* 3. *in* XVIII. Vaccæorum *civitatibus* Intercatienses *commemorat. Ptolemaeo duplex* Iotercatia; *prima* Ornacorum *populorum, quam juxta* Beduniam, & Brigaecium *coulocat*, & *hanc esse proculdubio adparet*; & *altera Vaccaeorum. Strabo auctor est, cum Polybius* Vaccæorum & Celtiberorum *urbes recenseat, cum aliis civitatibus* Segisamam, & Intercatiam *collegisse. De hac* Vaccæorum *urbe mentio fieri videtur in Epitome Liviana libri* XLVIII. Vaccæos, Cantabros, & alias adhoc incognitas nationea in Hispania subegit. Ibi P. Coroelius Africanos Scipio Aemiliaous, L. Pauli F., Africani nepos, sed adoptivus, provocatorem barbarum Tr. mil. occidit: & in expugnatione Intercatiæ urbis majua etiam periculom adiit. *Ita enim in manuscriptis legitur & imperitia librariorum ex* Intercatiæ, Intercaptæ urbis *deduxerunt. Inde Plinianum illud lib.* XXXVII. *C.* 1. Est apud auctores, & Intercatiensem illum, cujua patrem Scipio Aemilianus ex provocatione interfecerat, pugnæ ejus effigie sigoasse, vulgato stylo, pleromque iocommodum valere aliquid: non eoim hoc fuisse acturum eum, si Seipio à patre ejus ioteremptus esset. *Insignis levitas & inscitia alicujus Ferdinandi Pintiani discipuli eum in errorem induxit, cum in Annotationibus in Plinii tertium librum, monet* Intercatenses, *non* Intercatienses *scribendum, ex monumento ut ipse ait antiquissimo, quod usque in hodiernum diem legitur* Cluniæ. *In eo enim monumento, quod nos vidimus, ejusmodi est inscriptio, quæ minime animadversa fuit, in radice turris Ecclesia* D. Mariæ, *cognomento* de Rebilla, *extra* Cluniam *oppidum*

ATTVAE. BOV
AE. BOV. F.
INTERCATIENSI
AN. XXXII.
ATVS. ATONIVS
VXO. E. F. C.

SVR.

TELAM M. P. XXII.] *In hanc lectionem & manuscripta exemplaria, & vulgati Hieronymi Pauli & Longoliani libri consentiunt. Eam urbem suspicor designari, quæ à Ptolemaeo in* Vaccæis Γέλλα *cognominatur; plerumque enim usu venit, ut* T. *pro* Γ. & *è converso permutentur: quod in eodem accidit Ptolemaeo: nam in regione* Capetanorum Ἐπίλευκα *legitur, pro* Ἐγέλεσα. *Adde quod & vetus Ptolemaei Interpres*, Pellam *vertit, non* Gellam. SVR.

TELA.] Ptolemaeom, prorsus uti Surita, emendat Fr. Bivarius in Fl. Dextri Chron. p. 319.: me, quominus sine hæsitatione corrigentibus accedam, Raveonas eohiber, qui L. IV. C. 45. *Gelam* in hac ora agnoscit. WESS.

PIN-

RAVDA CLVNIAM. M. P. XXVI.
VASAMAM. M. P. XXIIII.
VOLV-

PINTIAM M. P. XXIIII.] *In Bland.* Pintiam M. P. XXIIII. *& Hieron. Pauli, & Longoliani libri. In Neapolitano* Pinteam M. P. XXIIII. *Hæc* Vaccæorum Pintia *est Ptolemaeo, quam ex itinere hoc, quod* Cantabriam *attingere positum est, diversa regione contineri, quam* Vallisoleti *oppidum, necessario videtur, & dextrorsus* Vallem oleti, *per aliquot milliaria derelinqui. Multo enim plura milliaria* Vallem oleti & Raudam (*ea enim* Aranda *ad* Durii *ripas est*) *intersunt, quam hoc itinere proposita videntur* Pintia Raudam: *tametsi numeri mansionis* Raudæ *intermissi sunt. Altera* Pintia *Ptol. in* Gallaicis Lucensibus *constituta est, atque hæc mihi potius videtur oppido* Pennafieli *convenire.* SVR.

PINTIA.] Hispanorum plerique H. Suritam deserunt, & *Vallisoletum* Pintiæ sedem occupare arbitrantur. Vide Marianam L. X. C. 7. & L. Nonium Hispan. C. 56. WESS.

RAVDA CLVNIA.] In Schudii exemplari duæ mansiones sunt *Rauda M. P. XI. Clunia XVI.* Utriusque Ptolemaeus meminit. Cluniae Plinius, *finem Celtiberiæ* vocans, a qua *Cluniensis conventus* nomen habet. SIML.

RAVDAM **] *In Bland. exemplari, & Long. libris* Rauda cluniam M. P. XXVI. *legitur. In Neapol.* Rauda dumia M. P. XXVI. *& in Hieron. Paulli libris* Rauda Cluniæ M. P. XVI. *& manifestè adparet inscitia librariorum, ex duabus mansionibus, unam conflatam.* Raudæ *enim Ptol. in* Vaccæis *meminit, quæ nunc* Aranda *cognominatur, quam* Raudam *vocatam* Regum Legionensium *tempore constare video: nam in vetusto exemplari rerum à* Legionensibus Regibus *gestarum, sine auctoris nomine, hæc legimus in rebus gestis à* Rammiro *Rege* Legionensi, *qui* Caesaraugustam *à Sarracenis vi expugnavit*, Tunc temporis populavit Rodericus Comes Amaiam. Didacus etiam Comes populavit Burgis per jussionem Regis. Populavit etiam Munio Muniæ Raudam, & Gondisalvus tollit Exomam, & Gundisalvus Ferdinandi Axeam, Duniam & S. Stephanum. *Ea vero* Dunia *corruptè scribitur, pro* Clunia. *Neque verisimile erat,* Cluniam, *celeberrimam ac primariam Hispaniarum urbem, & cui tot civitatum conventus attributus fuit, hoc Itiner. fuisse prætermissam: cum reliqua omnes urbes, cui conventus fuere attributi, hoc Itinerario recenseantur, & obeantur.* Juridici *enim* conventus *universæ* Hispaniæ citerioris vii. *à Plinio commemorantur L.* 3. *C.* 3. Tarraconensis, Carthaginiensis, Caesaraugustanus, Cluniensis, Asturicensis, Lucensis, & Bracarensis. Vlterior *itidem provincia in totidem conventus dividitur. Nam quattuor* Bæticæ *fuere attributi,* Gaditanus, Cordubensis, Astigitanus, & Hispalensis, *& Lusitania iii.* Emeritensis, Pacensis, & Scalabitanus: *neque ulla harum civitatum hoc Itiner. prætermissa, tametsi Antonini Pii Augusti imperio earum Provinciarum veterem formam mutatam fuisse videamus.* Cluniæ *Sueton. & Plut. in* Galbæ *vita meminere. Dion lib.* XXXVIIII. *p.* 129. *auctor est* Metellum Nepotem Cluniam *oppugnantem à* Vaccæis *fuisse devictum, & urbis fuisse potitos. Nummi extant in numeri, cum ejus urbis inscriptione, & iiii. virorum nominibus, qui quotannis urbis administrationi admovebantur, quam ego à* Germanis *aut primis* Gothorum *incursionibus una cum* Numantia, *&* Augustobriga, Arevacum *urbibus, deletam fuisse existimo.* SVR.

RAVDA CLVNIAM.] Ita excerpta codicum. Putem indicari, *Raudam* esse transeundam, quo *Cluniam* perveniatur: neque enim insolens in Itinerario hoc est. Cluniæ distincta mentio est in Oxomensis & Aucensis episcopatus divisione, quam ad Lucense Concilium G. de Loaisa p. 308. vulgavit: pauca tibi inde exscribam; *Et sicut aqua ipsa currit & labitur in Arandam, aqua, quæ discurrit per Cluniam usque ad Pennam de Aranda, donec labitur in fluvium Dorium, & omnes villa ex hac parte fluminis Arandæ.* Nunc Cluniam *Crunna del Conde* esse ferunt, quem situm vehementer vereor, ut ea, quæ excerpsi, firmare possint. WESS.

VASAMA.] Vel *Vesana*, vel *Vana.* SIML.

VXAMAM M. P. XXIIII.] *In Blandiniano* Vasanam M. P. XXIIII. *& in Neapol.* Vasaniam M. P. XXIIII. *Hieron. Pauli libri* Vasaniam M. P. XXXIII. *Longol. libri* Vasaniam M. P. XXIII. *&* Vesaviam *corrigitur. Ex ipso itinere satis constat* Vxamam *legendum, quæ in* Arevacis *à Plinio L.* 3. *C.* 3., *& Ptolemaeo constituitur: cujus hodie vestigia exstant & parietina ad* Castellum Castri *cognomento, quod* Osmæ *im-*

VOLVCE.	M. P. XXV.
NVMANTIA.	M. P. XXV.
AVGVSTOBRIGA.	M. P. XXIII.
TVRIASSONE.	M. P. XVII.

CA-

minet: & cum plures ejusdem nominis Vxamæ *fuerint, ut Plinius testatur, à Ptolemaeo cognomentum huic adjicitur* Οὔξαμα Ἀργέλαι. Vxamam *à Cn.* Pompejo *fuisse eversam, Orosius auctor est.* SVR.

VASAMAM.] Turpissima hic veteres libros invasit discordia; quod secuti sumus in edito Basiliensi & Vaticano inest: Fabriciano exemplari, cui Caesaraug. Schotti assentitur, adscriptum est, *Vasanam M. P. XXIIII.* Cusani schedæ *Vasaniam M. P. XXXIV.* præferunt, *Vanam* M. P. XIIII. Lugdunensis editio. Videntur olim MSS. *Vsamam* habuisse pro *Vxama*, indeque omnis illa dein nata differitas. Simile peccatum ex Silio L. III. 384. felicissime N. Heinsius eluit. WESS.

VOLVCEM M. P. XXV.] *In Bland.* Voluce M. P. XXV. & *Neapol.* Voluce M. P. XV. *Hieron. Pauli libri*, Volunæ M. P. XV. & *in Longol.* Voluce M. P. XXV. & XV. *corrigitur: mihi haud dubiè id oppidum est, quod Ptolemaeo in* Arevacis Οὐόλουκα *scribitur: & itidem ex milliariis dimensionibus, qua* Vxama Numantiam *numerantur*, Cauatannaciorem *oppidum esse adfirmare possumus.* SVR.

NVMANTIAM M. P. XXV.] *Manuscripta exemplaria, & vulgati libri, in hunc numerum rectè consentiunt. Plinius L. 3. C. 3.* Numantinos, Pelendonibus Celtiberorum *populis attribuit: in quorum regione* Durius, *amnis ex maximis Hispaniæ, ortus juxta collem, in quo sita erat, delabitur: & in eo nulla ejus cadaveris reliquiæ visuntur. Ptolemaeus* Numantiam Arevacis *attribuit. Strabo L. 3. p. 162.* Numantiam *à* Caesaraugusta *abesse ad stadia DCCC. perhibet; quorum ratio, cum numeris harum mansionum conferenda non est, quod viæ hæ per diverticula quædam mansionum ducerentur, quod sæpè admonuimus.* SVR.

NVMANTIA.] Celeberrimam urbem instaurasse Galbam ferunt ob Seguini numum, qui *GALBAM IMP.* & *RESTIT. NVM.* præfert; nec citra dubium tamen ea est conjectura, siquidem & *NVM.* aliud adsignificare possit, quo de Ezech. Spanhemius Differt. XIII. de V. & P. Numis. p. 625. De Numantiæ situ non minor est controversia, qua post bene longam disputationem examinata, Bern. Aldrete L. I. Ant. Hispan. C. 6. &c. rudera & parietinas urbis quærenda *Soria* circave esse, nec longe a Durii fontibus, decernit. Jam quod Strabonem spectat, si cum Casaubono [illegible] legeris, ejus verba rationem M. P. non conturbabunt. WESS.

AVGVSTOBRIGAM M. P. XXIII.] *In Blandiniano* Augustobriga M. P. XXIII. *In Neapolitano* Augustobrica M. P. XXIIII. & *in Hieron. Pauli libris*, Augustobricæ M. P. XXIIII. *Longoliani libri* Augustobrica M. P. XXIII. *sed* XXIIII. *corrigitur. Blandiniani lectio meritò præferenda est, quod eo numero rectè itineris summa* M. P. CCCI. *conficiatur. Hæc autem* Augustobriga *est, quæ a Ptolemaeo in* Pelendonibus *constituitur, cujus ruina in oppido* Muro VIII. M. P. *supra urbem* Agredam *visuntur in via hac consulari, in qua lapides vidimus anno M. D. xlvii. nomen urbis ejus suis milliariis præferentes: qui indicant initia milliarium ab* Augustobriga *duci* Numantiam *versus, quamvis iter ab Antonino ab Asturica* Caesaraugustam *ducatur. Ad* XI. *Milliaria, à vico, qui* Murus *appellatur,* Numantiam *versus, in media via erecto lapide, hac legitur inscriptio:*

.....CAESAR....
....TRAIANVS....
PONT. MA.
TR. POT. PP.
CIT. AB
M. P. II.

In Ecclesia vici, quem Pozo *vocant, ante fores Ecclesiæ, dejectus lapis visitur, cum hac inscriptione:*

..CAESAR
CLV.....
PONTIFX.....
P. XXX......
...A AVGVSTOBRIGA
M. VIIII.

Supra

CARAVI. M. P. XVIII.
CAESARAVGVSTA. M. P. XXXVII.

ITER A TVRIASSONE CAESARAVGVSTA M. P. LVI Sic.

BALSIONE. M. P. XX.

AL-

Supra vicum Pozo *cognominatum, Numantiam versus, in media via erectus lapis cum hac inscriptione:*

IMP. CAESAR NER
VA TRAJANVS
AVG. GER. PONT. MAX.
TRIB. POT. PP. COS. III.
FECIT. AB. AVGVSTOB.
M. P. X.

SVR.

AVGVSTOBRIGA.] Membranaceus Cusani liber *Augustoduca M. P. XXIV.*, ceteri vulgatum retinentes M. P. XXVII. adponunt. In ejus situ Surita, Amb. Morales atque alii concordant. Vid. B. Aldrete L. I. A. H. C. 7. WESS.

TVRIASONEM M. P. XVII.] *In Blandiniano, & Hieron. Pauli libris* Turiassone M. P. XVII. *& in Neapolit.* Turiasone M. P. XVII. *Longoliani libri* Turiassone M. P. XIIII. & XVII. *corrigitur. Vrbs celebris, nomen retinens, quam Plinius L. 3. C. 3.* Vasconum *regioni attribuere videtur.* Oscenses regionis Vascitaniæ (*ita enim legendum, non* Vescitaniæ) Turiasonenses, Latinorum veterum Cascantenses; Cascantum *enim, ut supra monuimus, ad* Vascones *item pertinet. A Ptolemaeo verò* Turiaso *in* Celtiberum *regione constituitur. Reperiuntur complures nummi aeni, qui nomen* Turiasonis *præferunt: sed hi magis insignes: in quodam visitur capitis fœminæ effigies cum hac inscriptione* SILBIS: *ut numinis alicujus nomen esse videatur: in aversa parte viri equitantis imago, protenta dextera, habitu, qui in statuis, ut Quintilianus inquit*, pacificatoris *esse solet, & infra equi pedes* TVRIASO. *in alio* Augusti *facies, cum hac inscriptione,* IMP. AVGVSTVS P.P. *& in aversa parte, in media area coronæ civicæ hæ litteræ, quæ municipium fuisse docent,* MVN. *& infra eas litteras* TVRIASO. SVR.

TVRIASSONE.] Universi hoc amplectuntur libri, quamquam in M. P. non satis concordes: margo enim Fabriciani libri XIV. M. ostentat, cum reliqui XVII. M. præoptent. Ravennas *Turiasson*, Usuardus prid. Idus Novembr. *civitas Tirassona.* Idatius An. XXV. Theodosii Imp. *Basilius ob testimonium egregii ausus sui congregatis Bacaudis in Ecclesia Tyriassone fœderatos occidit:* ubi Bacaudæ illi dicuntur, qui arma, ut se suaque contra magistratuum violentiam tuerentur, induerant, ut ex Salviano L. V. de Gubern. Dei. p. 191. notum est. Orti sub Diocletiano in Gallia & per agros vicosque spargi cœpti sunt. Κατ' ἀγρούς τε καὶ κατὰ κώμας, inquit Eusebius Orat. de laud. Constantini p. 647., ἐκφηφορεῖν τοὺς γεωπόνους· καὶ μᾶλλον τῶν τῆς γεωργίας ὀργάνων. τὰς ἐνόπλους κεκτῆσθαι παρασκευάς. Inde tanquam contagio Hispaniam invasit; quare *Bacaudas Tarraconenses*, & *Bacaudas Aracellitanos* idem Idatius memorat. Verum in viam. Nunc *Tarazona*, nomine paullum immutato, dicitur. Vid. Nonium Hisp. C. 76. WESS.

CARAVI M. P. XVIII.] *Prefert Bland. exemplar. In Neapolitano* Caravia M. P. XVIII. *& in Hieron. Pauli libris* Caraviæ XVIII. *Longoliani* Caravi M. P. XVIIII. *&* Caravia *corrigitur: cujus mansionis vestigia nulla reperio.* SVR.

CARAVI.] *Caravia* editus Basiliensis & scriptus Cusani, ceteri *Caravi M. P. XVIII.* Credo eam esse, quam Appianus Iber. p. 468. Κάραβιν πόλιν, ἣ Ῥωμαίοις ἦν φίλη, *urbem Carabin, Romanis amicam*, appellat. WESS.

CAESARAVGVSTAM M. P. XXXVII.] *In Blandiniano & Longoliano auferendi casu* M. P. XXXVII. *& in Neapolitano* M. P. XXVIII. *In Hieron. Pauli libris* Caesaraugustae M. P. XXXVII. SVR.

BALSIONEM M. P. XX.] *Blandiniano* Balsione M. P. XX. *& infra* Bellisone, *& in Neapolitano* Belsione M. P. XX. *& infra* Bellisono. *In Hieron. Pauli libris hoc iter non habetur, & infra* Bellisono, *sed* Balsionis *nomen proximè mihi videtur accedere ad nomen oppidi* Βίλσωνον, *quod primum juxta* Turiasonem *in* Celtiberis *à Ptolemaeo constituitur, ut dubium non sit, quin idem videatur.* SVR.

BALSIONE.] Ravennas L. IV. C. 43. *Juxta Caesaraugustam ponitur civitas, quæ dicitur Belsione:* unde arbitrer in Ptolemaeo Βελσινὸν

olim

ALLOBONE. M. P. XX.
CAESARAVGVSTA. M. P. XVI.

PER LVSITANIAM AB EMERITA CAESARAVGVSTA.
M. P. CCCCLVIII. Sic.

CONTOSOLIA. M. P. XII.
MIROBRIGA. M. P. XXXVI.
SISALONE. M. P. XIII.
CAR-

olim fuiſſe. Nunc *Beria* erit, ſi Bivarius ad Dextri Chron. p. 285. non fallit. WESS.

ALABOVE.] Vel *Alabona*, vel *Alona*. SIML.

ALLOBONEM M. P. XX.] *In manuſcriptis* Allobone M. P. XX. *In Longol.* Allone. *Si milliaria numeres, qua* Allobone Caeſarauguſtam *numerantur, nulli dubium erit, quin id oppidum ſit, quod* Alagonem *dicimus: cujus Eccleſia, cum Archidiacone* Caeſarauguſtano *attributa ſit, in vetuſtis ejus dignitatis monumentis reperitur nuncupari* Alavonenſis Archidiaconus*pro* Alobonenſis; *familiari enim errore mutantur B in V. & contra. Praeterea idem oppidum eſſe arbitror, quod ultimum in* Vaſconum *regione in vulgatis libris à Ptolemaeo* Ἀλαυῶνα *nuncupatur: & ſi ex nomine conjectura capienda ſit, ut mihi perſuaſum eſt, opera pretium erit noviſſe,* Vaſconum *fines ad eum uſque locum protendi: cum* Caeſarauguſta Aedetanorum *regionis primaria ſit, qui* mare internum *attingunt: quemadmodum &* Vaſcones Oceano *alluuntur.* SVR.

CONTOSOLIAM M. P. XII.] *Manuſcripta exemplaria & vulgati libri* Contoſolia M. P. XII. *cujus manſionis nullam reperi mentionem fieri.* SVR.

MIROBRIGAM M. P. XXXVI.] *In Blandiniano* Mirobrica M. P. XXXVI. *In Neapolitano* Mirobrica M. P. XVI. *In Hieron. Pauli libris* Mirtobricae M. P. XXVI. *& in Longolianis* Mirobrica M. P. XXXV. *&* XXVI. *corrigitur. Plinius L.* 3. C. 1. Mirobrigam *conventus* Cordubenſis *recenſet, & alteram ad Oceanum* Luſitaniae, *& in eadem* Luſitania Mirobrigenſes, *qui* Celtici *cognomantur. Ptolemaeo item in* Celticis *Luſitania* Μιρόβριγα *recenſetur, & altera in* Oretanis, *quam ego hoc itinere adpoſitam crederem.* SVR.

MIROBRIGA.] Ita Vaticanus. Cuſani MS. *Merobrica M. P. XXVI.* Μιρόβριγα Palat. & Coislin. Ptolemaei codex. *ORDO MEROBRIG.* & *MIROBRIGENSIVM MVN.* in Gruterianis inſcriptionibus p. LXXVI. & CCLVII. leguntur, nec tamen, ad quam pertineat Mirobrigam, promptum eſt indicare. WESS.

SISAPONEM M. P. XIII.] *Manuſcripta exemplaria & libri vulgati* Siſalone M. P. XIII. *Plinio L.* 3. C. 1. *in* Celticis Beturiae *regionis* Alpeſa Seppone, *in vetuſtis exemplaribus: &* Siſapona *corrigitur à quibusdam, non ſine ejusdem auctoris expoſita ratione: libro enim* xxxiii. C. 7. Siſaponenſem *regionem* Baeticae *attribuit, cum de Minio agitur. Referam integrum locum, quòd Ciceroni Philippica ſecunda* C. 19. *magnam lucem adhibeat: Ita enim inquit:* Sed neutro ex loco invehitur ad nos, nec fere aliunde quam ex Hiſpania: celeberrimum ex Siſaponenſi regione in Baetica miniario metallo vectigalibus P. R., nullius rei diligentiori cuſtodia. Non licet id ibi perficere, excoquique. Romam perfertur vena ſignata, ad dena millia fere pondo annua. Romae autem lavatur, in vendendo pretio ſtatuta lege, ne modum excederet LXX. M. libras. Sed adulteratur multis modis, unde praeda ſocietati. *Et paulo inferius*, Siſaponenſibus autem miniariis ſuae venae harena ſine argento excoquitur. *Eam ſocietatis praedam objicit Cicero M. Antonio cum inquit:* Quid erat in terris ubi in tuo pedem poneres, praeter unum Miſenum, quem tu cum ſociis, tamquam Siſaponem, tenebas? *De his* Siſaponenſium miniariis *locutum fuiſſe Vitruvium adparet:* Quae autem, *inquit libro vii.* C. 9. in Epheſiorum metallis fuerunt officinae, nunc trajectae ſunt ideo Romam, quod id genus venae poſtea eſt inventum Hiſpaniae regionibus, quibus metallis glebae portantur & per publicanos Romae curantur. Eae autem officinae ſunt inter aedem Florae, & Quirini. *Strabo in locis ad* Ilipam *ſpectantibus maximam vim eſſe argenti nec non ad* Siſaponem *refert: & utrumque his temporibus manifeſte adparuit, argentariis ditiſſimis ad* Guallalcanalem *effoſſis, & argenti vivi effoſſionibus ex* Siſaponenſibus *ſecturis, quibus* Almadeni *hodie nomen inditum eſt, ſocietati* Fuggerorum

ad-

CARCVVIVM.	M. P. XX.
AD TVRRES.	M. P. XXVI.
MARIANA.	M. P. XXIIII.
LAMINI.	M. P. XXX.
ALCES.	M. P. XL.
VICO CVMINARIO.	M. P. XXIIII.

TITVL-

addictis, ex quarum locatione ingentes summa comparantur: quod argentum vivum innumeris rebus ad usum fit expeditum; nam neque argentum, neque as, sine eo potest recte inaurari. Ptolemaeo non in Baetica, *sed in* Oretanorum *regione citerioris provinciae* Σισάπωνη *constituitur: quorum fines* Beticam *attingunt: ut mirum non sit à Plinio* Sisaponensem *regionem in Baetica conlocari.* SVR.

SISALONE.] Summo consensu omnes MSS., a quibus dissentire non placuit, id praeferunt. Non quidem elegantia Suritae conjecturam, sed certa veritas destituit: verus enim Sisaponis situs in obscuro est. Scio Plinii & Strabonis Sisaponem quaeri, ubi *Almadenum* est, nec ferre tamen itineris ductus poterit, ut cum hac mansione componatur; nedum ut *Saepo*, quam Plinius in Celticis Baeturiae locat, eadem ac Sisapo sit: distinguitur enim ab eodem Plinio a Sisapone, estque Saeponis situs non male fixus a R. Caro L. III. Ant. Hispal. C. 63., quem vide. Si cui tamen *Sisapone* hoc loco placuerit, arripienda erit Σισάπωνη Ptolemaei in Oretanis & a Pliniana & Strabonis disjungenda. Ciceronis de Sisapone verba Surita de Hispaniensi recte accepit, penitius tamen in Oratoris sententiam mihi penetrasse visus est Turnebus L. X. Adverf. C. 12. WESS.

LARCVRIM M. P. XX.] *Manuscripta, & libri vulgati, quorum conlatione utimur,* Carcuvium M. P. XX. *praeferunt: & ego* Larcurim *legendum arbitror, & apud Ptolemaeum in* Oretanis Λαρκυρὶς *pro* Λαρκυρίς. *In vetusti inscriptione lapidis* Malagone *in eadem* Oretanorum *regione legi* P. COAN. LAACVATTANVM: *ut hunc Antonini locum corrigere non dubitem: nam hodie nomen retinet &* Alarcos *vocatur. Ptolemaeo in Carpetanorum regione recensetur* Ἰλαρκυρίς. SVR.

CARCVVIVM.] Hoc omnibus itidem libris, quorum excerptis utimur, probatur. Sitne *Larcuris* sive *Lacuris* Ptolemaei, quae Suritae suspicio, an ejusdem Geographi *Ilarcuris*, de qua Cellarius L. II. G. A. C. 1. p. 123. cogitabat, non finivero. Potuit enim ex earum numero mansionum esse, quas alii ob ignobilitatem praeterierunt: atque hoc a vero non prorsus alienum erit, si *Caracuel*, ut Jo. Mariana tradidit, Carcuvii reliquias & nomen retineat. WESS.

LAMINIVM M. P. XXX.] *In* Carpetanis *nobile quondam oppidum* Laminium *à Ptolemaeo conlocatur; unde Plinio L. 3. C. 3.* Laminitani *populi citerioris provinciae cum* Egelestanis *&* Ilercitanis *recensentur, & libro 36. C. 22.* cotes Laminitanae *ex Hispania citeriore, vetustis etiam exemplaribus refragantibus, in quibus* Flaminitanae *legitur.* Laminiobrensis *Episcopi in subscriptionibus Episcoporum Hispaniarum provinciarum fit mentio.* SVR.

LAMINI.] Sic Parisinus & margo Fabriciani exemplaris; ceteri *Lamim* cum Ravennate L. IV. C. 44. Schottus *La mancha* ab Hispanis censeri monuit. Vid. Fr. Bivarium ad Fl. Dextri Chron. p. 126. WESS.

ALCES M. P. XL.] *Praeferunt manuscripta exemplaria, & vulgati libri, neque quidquam, quod ad hanc mansionem pertineat, reperio.* SVR.

ALCES.] Assentior Abram. Ortelin, *Alcen urbem*, quam Gracchus apud Livium L. XL. C. 48. & 49. expugnat, esse arbitratu. WESS.

VICVM COMINARIVM M. P. XXIIII.] Vico Cominario M. P. XXIIII. *praeferunt eadem exemplaria, & vulgati libri.* Cuminarium vicum *legendum existimant, quod exstare adserant oppidulum in hujus vici vestigiis, in cujus agro cuminum latissime proveniat.* SVR.

VICO CVMINARIO.] Cumini laetus in Carpetanis fuit proventus; Plinius L. XIX. C. 8. *Cuminum in Carpetania nostri orbis maxime laudatur.* Vico hinc nomen venisse credibile fit, praesertim cum *Sancta Cruz de la Zarza*, quae vici locum occupare dicitur, etiamnum uber-

TITVLCIAM. M. P. XVIII.
CAESARAVGVSTAM MANSIONIBVS SVPRA SCRIPTIS. M. P. CCXV.

ITER A LAMINIO TOLETVM. M. P. XCV. Sic.
MVRVM. M. P. XXVII.
CONSABRO. M. P. XXVIII.
TOLETVM. M. P. XL.

ITEM A LAMINIO ALIO ITINERE CAESARAVGVSTAM. M. P. CCXLIX. Sic.

CAPVT FLVMINIS ANAE. M. P. VII.
LIBISOSIA. M. P. XIIII.
PA-

uberrimo cumini proventu fit celebris. Ceterum *Cominario vico* MSS. præter Parisinum, cui non displicet vulgatum. WESS.

LIMINIVM.] Vel *Lamenium*. SIML.

ITER A LAMINIO.] *A Limio* schedæ Cusani, at mox *Laminio*, quod reliquis probatur. WESS.

MVRVM.] Alias *Aurum*. SIML.

MVRVM M. P. XXVII.] Sic MSS.; tamen Lugduni M. P. VII., Basileae M. P. VII. 17. apposuerunt. Ravennati L. IV. C. 44. *Moroin*. Forte, modo ne *Merum* ex Ravennate scribi debeat, *muri* vocabulo arx & propugnaculum indicatur, ut in Horatiano, *hic murus aheneus esto*, & Pisoniana Ciceronis C. 4. *propugnacula murique tranquillitatis atque otii*; quo usu Graecis τεῖχος pervulgatum est. Oppianus L. V. Hal. 45.

Εὐμφύες βασιλῆες, Ὀλύμπια τείχεα γαίης.

sed de eo commodiore loco ad Hieroclem. WESS.

CONSABRVM M. P. XXVIII.] *In manuscriptis exemplaribus* Consabro M. P. XXVIII. *Hieron. Pauli libri* Consabrum M. P. XXVIII. *& Longol.* Consobro *praferunt. Plin. L. 3. C. 3.* Consaburenses *cum* Bastitanis *&* Dionensibus *recenset. Permanent nominis vestigia, juxta ejus oppidi ruinas: Consuegra enim nuncupatur.* SVR.

CONSABRO.] Vaticanus *Consabro M. P. XXIIII.*, sed a ceteris destitutus, quippe vulgatos numeros amplexis. *Consabron* pro *Consabure* Ravennas quoque: cives atque urbis incolas *Consaburenses* P. Scriverius Frontino L. IV. Stratag. C. V, 22. felici opera restituit. WESS.

TOLETVM.] Lugduni & Basileae M. P. XLIIII. adjunxerunt, non improbata Vaticano & Parisino MSS.; notat tamen posterioris margo *hic IV. superesse.* WESS.

CAPVT FLVMINIS ANAE M. P. VII.] *Edunt eadem exemplaria, & vulgati libri; quæ milliaria satis indicant* Laminitanæ urbis *solum. Plin. non minus mirabili eloquentia* Anæ fluminis *ortum, & cursum, quam ipse admirandus est, exposuit*, Siquidem, *inquit L. 3. C. 1.*, Bæticæ latere Septentrionali prætenditur Lusitania, amne Ana discreta. Ortus hic Laminitano agro citerioris Hispaniæ, & modo se in stagna fundens, modo in angustias resorbens, aut in totum cuniculis condens, & sæpius nasci gaudens, in Atlanticum Oceanum effunditur. *Cui tantum hoc itinere tributum est, ut &* caput *amnis, & ejus cursus indicentur.* SVR.

LIBISOSIA.] Vel *Libosia*. SIML.

LIBISOSAM M. P. XIIII.] *In Bland.* Libososia M. P. XIIII. *& in Neapol.* Libisosia M. P. XIIII. *& in Hieron. Pauli libris* Libisonæ M. P. XIIII. *& in Longol.* Libosia M. P. XIIII. *Plin. L. 3. C. 3. in vetustis etiam exemplaribus inter populos, qui* Carthaginem *convenerant*, Libisosona *cognomine* Foro augustana *commemoratur. Ptolemaeus in* Oretanis *proxime ad veri nominis scripturam accedit* Λιβισόσα *pro* Λιβισόσα, *quemadmodum vir magni ingenii, & insignis eruditionis, Frias Albornozius scribendum ex vetusto monumento admonuit: hodieque ejus ruinas extare in oppidulo agro, quod* Lebazuza *cognominatur.* SVR.

LIBISOSIA.] Ita MSS., præter eum, quo pristinus libri Fabriciani possessor usus est, *Libososia* præterentem. Ravennati *Libinosa*. CO-
LO-

PARIETINIS.	M. P. XXII.
SALTICI.	M. P. XV.
AD PVTEA.	M. P. XXXII.
VALEPONGA.	M. P XL.
VRBIACA.	M. P. XX.
ALBONICA.	M. P. XXV.
AGIRIA.	M. P. VI.
CARAE.	M. P. XX.
SERMONE.	M. P. VIIII.

CAE-

LONIA LIBISOSANORVM fuit in monumento, de quo Surita. Vid. Gruterianum Thesaur. p. CCLX. 3. WESS.

SALTICI M. P. XV.] *Habet Bland. exemplar & Neapol.* Saltici M. P. XII. *Hieron. Pauli libri* Saltici M. P. XVI. *& Longoliani* Saltici M. P. XV. *& XVI. corrigitur. Idem videtur oppidum esse, quod à Ptolemaeo in* Oretanis *juxta* Libisosam Σάλτιγα *nuncupatur; ut in alterutro mendum irrepserit.* SVR.

SILTICI.] Cusani codex *Saltici M. P. XVI*, ceteri uno minus. Adversaria Luitprandi §. 34. in castigatioribus Antonini exemplaribus *Saltiga* legi produnt. Puto Higuerram ex Ptolemaeo hausisse, qui tali nomine in Bastitanis urbem locat. WESS.

AD PVTEAL M. P. XXXII.] *In Blandiniano exemplari, & Longolianis libris* Ad putea M. P. XXXII. *In Neapolitano* A putea M. P. XVI, *& in Hieron. Pauli libris*, A puteæ M. P. XXXII. *quare* ad Puteal *substitui.* SVR.

AD PVTEA.] Universi, quos quidem noverim, hoc edunt MSS., neque caussam reperire possum, quamobrem *ad Puteal* Surita maluerit; nam Adversariorum Luitprandi fictorem & *ad Putealia* scribentem locumque fabulis replentem nihil moror; existimavitne *putea* Latinis esse ignota? quorum exempla apud Nonium & in jurisconsultorum fragmentis durant plurima; Ravennas L. IV. C. 44. *puteis altis*. WESS.

VALEPONGAM M. P. XL.] *In Blandiniano, & Longoliano* Valeponga M. P. XL. *& in Neapolitano* Valebiniga M. P. XXXII. *Hieron. Pauli libris* Valle longe XL. SVR.

VALEPONGA.] Conspirant in voce ita scribenda MSS.; *Vallem longam* Adversaris Luitprandiana ex Hieron. Paulli, ut suspicor, libro. Abram. Ortelius *Vallisne ibana* fit, cujus ea a Pithoeano Ludovici Pii vitæ scriptore p. 350. natura perhibetur, ut in profundo posita hinc inde præruptis montibus cingatur, quærit. Mihi non liquet. WESS.

VRBIACA.] XXV. M. P. cum Vaticano Lugdunensis editus adscribit, ceteri XX. M. Fortasse *oppidum* est *Hispanum*, *Urbicua nomine* apud Livium L. XL. C. 16. WESS.

ALBONICA.] *Allaboricum* M. P. XXV. ficta illa Adversaria, haud scio è quo fonte: nostri certe libri repugnant. WESS.

AGIRIA.] Eadem Adversaria *Argiriam*. Vaticanus M. P. III. cum Lugdunensi libro: alii VI. M. P. WESS.

CARAS M. P. XX.] *In Blandiniano, & Longolianis libris, & Hieron. Pauli* Care M. P. XX. *& in Neapol.* Care M. P. XVI. SVR.

CARAE.] Probant hoc vetusti codices: tamen Adversariorum falsarius *Carenas* vel *Callete M. P. XX.*, quod sibi cum reliquo nugarum apparatu habeat. WESS.

SERMONE.] Vel *Cervione*. SIML.

SERMONEM M. P. VIIII.] *In Blandiniano* Sermone M. P. VIIII. *& in Neapolitano* Sermone M. P. XX. *Hieron. Pauli libri* Serinone M. P. XXIX. *& Longoliani* Sermonem M. P. XIIII, *& XXVIIII. corrigitur. Ego suspicor hujus mansionis nomen corruptum fuisse, &* Ad molem *legendum esse: exstat enim* Moles *hoc itinere vetusti & magnifici operis supra* Caesaraugustam, *ad* XVIII. M. P. *quæ oppido nomen dedit, ad* Orbæ *amnis ripas, cujus substructionibus & munitione ac mole vastissimorum lapidum, fons incredibili magnitudine,* rivo dare nomen idoneus, *ut est apud poetam, ab Orba amne disjungitur, ne ejus inundationibus obrui possit, cujus fontis aqua* Caesaraugustanum *agrum rigant.* SVR.

SER-

CAESARAVGVSTA. M. P. XIX.

ITER AB ASTVRICA TARRACONE. M. P. CCCCLXXXVI. Sic.

VALLATA. M. P. XVI.

INTERAMNIO. M. P. XIII.

PA-

SERMONE.] Vaticanae & Cusani schedæ *Sermone M. P. XXVIIII.*, margo Fabriciani codicis *Sermona:* unde apparet, H. Suritae conjecturam, quam in suum quoque Thesaurum Ortelius transtulit, a MSS. damnari; ne dicam, nimiam atque audaciorem hanc videri operam: proptereane *ad molem* erit scribendum, quia magnifici & vetusti operis *moles* haud multum a Caesaraugusta abest? WESS.

CAESARAVGVSTAM M. P. XVIIII.] *In Blandiniano* M. P. XXXVIII. *&* *Neapolitano* M. P. XVIIII. *Hieron. Pauli libri* M. P. XVIII. *& Longoliani* M. P. XXXVIII. *&* XVIII. *corrigitur: mihi preferenda visa est Neapolitani exemplaris lectio, tametsi tum summa numeris non congruit.* SVR.

CAESARAVGVSTA.] Vatican. Parisinus & Cusani MSS. cum editis prioribus M. P. XXVIII. addunt, margo Fabriciani exemplaris XXXVIII. M. P.; quo fit, ut vera distantia in obscuro maneat. WESS.

ASTORICA.] Vel *Asturica*, utroque enim modo in MS. legitur. SIML.

VALLATA.] In Dextri Chron. An. CCLV. *Vallata Urbicua* est mentio. Puto impostorem ex Livio *Urbicuam* sumpsisse, aut certe ab *Urbico* flumine, quod Isidorus Chron. Gothici Aera CCCCXCI. M. P. XVI. ab Asturica separat, & vitiose in Rer. Getic. C. 44. Jornandis *flumen Urbium* audit, formasse. Ut ut est, neque enim refert, situs Vallatæ perhibetur in *Vannezam* incidere. WESS.

PALANTIAM M. P. XIIII.] *Plinius L.* 3. *C.* 3. in Vaccæorum civitatibus Palantinos *recenset: ita enim in vetustis exemplaribus legitur, non* Pallantinis. *Ptolemaeo item in* Vaccæis, Palantia. *Julius Frontinus de limitib. agrorum p.* 38. Sicut in Lusitania Salmanticensibus, aut in Hispania citeriore Palatinis: *pro* Palantinis. *Ab ea urbe* Palantini campi *Orosio dicti, tametsi in vetusto codice* Palentini *legitur, qui item* Gothici *nuncupati, qua nunc* regio Camporum *dicta. Apud Strabonem corrupte legitur* Arvactorum *oppidum esse, pro* Vaccæorum. Τῶν δ' Ἀρουακῶν ἐστι καὶ Σέγεδα πόλις, καὶ Παλλαντία: *nam statim ab eodem auctore* Vaccæorum *fit mentio.* SVR.

PALANTIA.] Appiano Παλλαντία πόλις, ἡ μεγίστη Οὐακκαίων Iber. p. 511. Recentior ætas *Palentiam* appellavit; unde Idatio An. I. Majoriani *civitas Palentia*, Ildephonso Toletano in Montano & Conantio *Ecclesia Palentina sedes.* Adde Concili Ovetensis decreta tom. III. Concil. Hispan. p. 159. & Ravennatem L. IV. C. 44. WESS.

VIMINACIVM M. P. XXXI.] *In manuscriptis, & vulgatis* Viminatio M. P. XXXI. *Ptolemaeo item in* Vaccæis Οὐιμινάκιον. SVR.

VIMINATIO.] Ravennas *Biminatium.* A. Schottus notat alios *Viminacio*, sed verius *Viminatio*, scribere. WESS.

LACOBRIGAM M. P. XV.] *In manuscriptis, & vulgatis* Lacobrica M. P. X. *& infra in eisdem* M. P. XV. *Plinio L.* 3. *C.* 3. *in* Vaccæorum *civitatibus* XVIII. *nominantur* Intercatienses, Palantini, Lacobrigenses, Caucenses; *& Ptolemaeo item in* Vaccæorum *regione* Λακόβριγα. SVR.

LACOBRIGA.] Vocis originationem enarrat Festus, *Lacobriga*, inquiens, *nomen compositum a lacu & Briga Hispania oppido:* dubites tamen, utrum *Brigam* in Hispania oppidum esse, an Hispanis idem atque oppidum significare velit, quod posterius dubio caret. Plura alibi animadversa sunt. WESS.

DEOBRIGAM M. P. XV.] *In Blandiniano* Dessobrica M. P. XV. *& infra* Deobrica. *In Neapolitano* Desobrica M. P. XV. *& infra* Deobrica. *In libris Hieron. Pauli* Dertobricæ M. P. XV. *& infra itidem prafertur* Deobrica. *Ptolemaeo in* Autrigonibus Δεόβριγα. *Sed illud advertendum, hanc mansionem in alienum locum emigrasse, si Ptolemaeo fides habenda est, cui maximam esse tribuendam nemo inficias ierit. Nam cum* Deobriga *hoc itinere* Lacobrigæ *succedat*, Vaccæorum *oppido: &* Deobricula, *qua postea* Segisamonem *consequitur, à Ptolemaeo* Murbogis *tribuatur, qui* Turmodigi *Plinio nominantur, & sub*

Vac-

PALANTIA	M. P. XIV.
VIMINACIO.	M. P. XXXI.
LACOBRIGA.	M. P. XV.
DESSOBRIGA.	M. P. XV.
SEGISAMONE.	M. P. XV.
DEOBRIGVLA.	M. P. XV.

TRI-

Vaccæis *&* Cantabris *ad Occidentem pertinent, & ultra eos item ad Occidentem vergant* Autrigones, *in quorum regione à Ptolemaeo* Deobriga *constituitur, manifeste consequens est,* Deobrigam *extra suum locum in alienum esse substitutam. Adde quod ex eodem Antonino id verum esse liquido admonemur. Nam in itinere, quod infra proponitur, ex* Hispaniis in Aquitaniam, ab Asturica Burdigalam, *non* Deobriculam *modo* Deobriga *consequitur, sed* Tritium *&* Virovescam, *qua* Autrigonum *itidem urbe est: quare ego contenderim* Deobrigam *hoc itinere ab hoc loco amoliendam, & post* Virovescam *substituendam necessariò: quamobrem asteriscis id signavimus.* Sur.

DESSOBRIGA.] Ita Vaticanus: ceteri *Dessobrica.* Quæ vero H. Surita disputat pro *Deobriga*, mihi talia non videntur, ut mansionum ordinem convellere apta sint: nam cum supra Lacobrigam & Legisamonem XXX. M. P. intervallo auctor diviserit, non sane male *Dessobriga* cum XV. M. inter utramque interponetur. Fateor nusquam esse Dessobrigæ mentionem: sed quam multa ex hoc libello essent exterminanda, si quod pondus illi caussæ inesset. Retineatur ergo Dessobriga, donec magis legitima vi de sede proruatur. Wass.

SEGISAMONEM M. P. XV.] *Manuscripta, & vulgati libri* Legisamone *hoc loco, & infra alio itinere praferunt. Plinius L. 3. C. 3. in* Turmodigis, *qui ab oriente* Vaccæos *attingunt*, Sigisamonenses, *&* Segisamajulienses *connumerat.* Segisama *verè* Julia *à Ptolemaeo in* Vaccæis *collocatur: & in* Murbogis, *quos eosdem esse agnoscimus, qui* Turmodigi *Plinio, corrupto Σεποίνιον pro Σεγισάμων legitur, Γ, in Τ conversa, & μ, in ν, quod ne ita evenerit credam, efficit, quod* Deobriculæ *eodem pacto conjungitur, atque hoc Itinerario* Segisamon Deobriculæ: *& vetustius interpres* Egisamum *aut* Aegisamum *vertit, ut nulli dubium esse possit, quin Σεγισάμων sit legendum; alioqui* Segisamonis *à Ptolemaeo facta mentio non erit, cujus & Plinius & Antoninus meminerint;* Deobricula *verò in* Murbogis, *Ptolemaeo Δεοβριγοῦλα nominatur, & in vetusto exemplari Blandiniano* Deobricula M. P. XV. *In Neapolitano* Deobrica M. P. XXI: *& in libris Hieron. Pauli* Deobricæ M. P. XXI. *Longol. lib.* Deobricula M. P. XV. *&* Deobrica *corrigitur.* Sur.

SEGISAMONE.] *Legisamone* etiam nostri MSS; verius Ravennas *Segisamone.* Fuit urbs in *Murbogis*, unde, credo, *equi Murbogii* Gratio Cyneg. 514. sunt dicti:

——— —— At tibi contra
Callaeic instratur equis scruposa Pyrene.
Non tamen Hispano Martem tentare minacem
Ausim: Murbogii vix ora tenacia ferro
Concedunt. —— ———

Sic enim lego; nam *Murtibii*, qui nunc in Gratio obvii sunt, nusquam lecti aut auditi; *equi Murbogii*, ubi de Hispanis sermo est, non extra oleam memorari videntur: præsertim cum Silius L. III. 384. de Uxamensibus, qui a Murbogis non longe diversi erant, gemina, sicuti Jan. Vlitius monere baud neglexit, tradiderit:

At non Sarmaticos attollens Uxama muros
Tam levibus persultat equis: hinc venit in arma
Haud aevi fragilis sonipes, crudoque vigore
Asper frena pati, aut jussis parere magistri.

tamen, si quid præstabilius alii eruerint, pro *Murbogiis* non pugnabo. Wess.

DEOBRICA.] Vel *Deobrigua.* Ptolemaeo *Deobrica:* alia enim est *Deobrigula* Ptolemaei, quod distantiarum ratio ostendit. Siml.

DEOBRIGVLA.] Ita Vaticanus: *Deobrica* M. P. XXI. Cusani liber: alii *Deobricula.* Omnino nulla alia est ac Ptolemaei *Deobrigula:* numeri quidem ejus obstant; verum in confesso est, multiplicem illis errorem, & maxime in rebus Hispanicis, inolevisse. Wess.

TRITIVM.	M. P. XXI.
VIROVESCA.	M. P. XI.
ATILIANA.	M. P. XXX.
BARBARIANA.	M. P. XXXII.
GRACCVRRIS.	M. P. XXXII.

BAL-

TRITIVM M. P. XXI.] *Supra monuimus duplex fuisse* Tritium Metali *cognomine, quod in* Beronibus *cum* Varia *à Ptolemaeo conlocatur, & item ab Antonino: alterius* Tuborici *cognomine Plinius, ut memoravimus, in* Autrigonibus *cum* Virovesca *adjuncti, meminit; quæ oppida item adjunguntur hoc itinere: & à Ptolemaeo* Βηρέσεις *pro* Οὐιρουέσκα Autrigonibus *attribuitur, &* Tritium Tuboricum Vardulis: *quod mirum videri non debet, quod earum regionum continentes termini sunt: ab interprete antiquo Geographia Ptolemaei* Virdubesca *vertitur. In vetustis exemplaribus Antonini, & libris vulgatis hoc loco,* Virovenna *præfertur, cum infra in eisdem* Virovesca *legatur. Ab hac mansione, uti supra admonuimus,* Deobrigam *libenter adnecterem, quod asteriscis miniaciis designavimus.* SVR.

TRITIVM.] Diversum ab illo esse, quod supra habuimus, ex distantia, qua *Virovesta* hinc separatur, apertum est. Puto esse Tritium, Autrigonum oppidum, quo de Plinius L. III. N. H. C. 3. Vide Arn. Oinehartum L. I. Not. Vascon. C. 2. WESS.

VIROVESCA.] *Virovenna* & editi & scripti edunt, turpiter in mendum conspirantes. WESS.

ATILIANA M. P. XXX.] *Vetusta exemplaria, & libri vulgati* Atiliana M. P. XXX. *præferunt: ac mihi venit in mentem oppidum designari, cujus juxta* Sadavam *exstare visuntur monumenta præclara, ac magnifica sepulcrorum* Atiliæ *gentis: ipsa enim familia sua quasi ornamenta & monumenta servare consueverunt, & ad usum, ut Cicero inquit, si quis ejusdem generis occidisset, & ad memoriam laudum domesticarum, & ad nobilitatem suam illustrandam. Sepulcrorum præterea sanctitas, uti itidem docet Cicero, in ipso solo est: & sepulcra fieri sanctiora vetustate. Exstat enim grandis moles, extructa quadrato lapide & opere magnifico, atque hexastylo, maxime digno, quod hac pagina depingeretur: in quo hæ inscriptiones incisa sunt:*

C. ATILIO, L. F. QVIRINA. GENIALI
ATILIA. FESTA. AVO.
L. ATILIO C. F. QVIRINA. FESTO
ATILIA. FESTA. PATRI. OPTIMO.
ATILIA. L. F. FESTA. ET SIBI
SE. VIVA. FECIT.

Ut mirum non sit ad hæc monumenta oppidum constructum, aut mansionem fuisse & Atiliana monumenta *esse nuncupata.* SVR.

BARBARIANA M. P. XXXII.] *Habent Blandinianum exemplar & Longoliani libri. In Neapolitano* M. P. XXXI. *libri Hieron. Pauli* Barbarianæ M. P. XXXII. SVR.

BARBARIANA.] Nostri Blandiniano assentiuntur. Nunc *Araviana* erit, modo verum scripserit Jo. Mariana. WESS.

CRACCVRIS.] Vel *Grachuris.* SIML.

GRACCVRRIM M. P. XXXII.] *In Blandiniano exemplari* Craccatis M. P. XXXII. *& Neapolit.* Cracculis M. P. XXXII. *Hieron. Pauli libri* Craculis M. P. XXXII. *& Longoliani* Craccuris M. P. XXXII. *&* Croaculis *corrigitur. Plinius L. 3. C. 3. Latinorum veterum* Cascantenses, Ergavicenses, & Graccuritanos Caesaraugustanum *conventum adire perhibet. Ptolemaeo* Vasconum *regione* Γρακουρις. *A* Tiberio Graccho, *Gracchorum parente, Hispaniensi lingua nomen compositum fuisse ex Epitoma Liviana xli. adparet.* Ti. *inquit,* Sempronius Gracchus proconsule Celtiberos victos in deditionem accepit: monumentumque operum suorum Graccurrim oppidum in Hispania constituit. Graccurrim *verò scribi debere, complures ærei nummi testantur, & ex pluribus, qui à me amicis, vetustatis amatoribus, condonati sunt, unus remansit, cum hac inscriptione:* TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS. *& in aversa parte* tauri *effigies visitur, quæ municipiis addi solet, & inter tauri cornua* Deltoton *hac figura:* △ *Quæ figura mitra est, quæ victimæ mactandæ ornabantur. Festus in* Infulæ *& Virgil. Georg. lib. III. ℣. 487. de bestia:* Lanea dum nivea

BALSIONE.	M. P. XXVIII.
CAESARAVGVSTA.	M. P. XXXVI.
GALLICVM.	M P. XV.
BORTINAE.	M. P. XVIII.
OSCAM.	M. P. XII.
CAVM.	M. P. XXIX.
	MEN-

vea circundatur infula vitta. *&c. & infra tauri pedes*, GRACCVRRIS. *Strabo perhibet, Polybium prodere* CCC. *Celtiberorum urbes à* Ti. Graccho *esse subversas, quod rien comite in Ti. Gracchi gratiam dictum intelligi vult ab auctore, qui* turres, urbes *adpellaris, ut in triumphalibus pompis fieri consuevisset. Meritè ergo in ipso conspectu* Celtiberiæ, *&* Turiasonis, *celeberrima urbis ejus regionis, ea monumenta extra* Celtiberiam *constituta sunt in* Vasconum *regione, ad ipsa regionum confinia, quam urbem Festus Pompejus* Graccurrim Hiberæ regionis urbem *primo* denominatam *docet* Ilurci. SVR.

GRACCVRIS.] *Vox Vasconica lingua, Gracchi urbem significat; quod enim Navarri & Vascones IRI, id ceteri Vascones, qui Varduliam incolunt, VRI dicunt*, quæ Oineharti verba ex ejus Notitia Vasconiæ L. I. C. 13. exscribere libuit. Quo situ fuerit, diversitas tradentium ambiguum facit; plerique Hispanorum *Agredam* in Arragoniæ finibus ab ea distinguendam non putant, sed invito Oineharto, qui *Alfari* aut circa quærit Notit. Vascon. L. I. C. 7. & L. II. C. 2. Ceterum & nostra MSS. excerpta in urbis nomine scribendo variant: Cusani *Graeculis*, Parisinus *Graeculis*, alii *Craccuris*, *Cracuris*: nummum autem, de quo Surita, parili modo Augustinus Dialogo VIII. explicat. WESS.

BALSIONE.] MSS. nostri *Bellisone* aut *Bellisono*, qua de re in superioribus dictum est. WESS.

GALLICVM M. P. XV.] *Praferunt & vetusta exemplaria, & vulgati libri.* Ad Gallicum flumen *eam mansionem fuisse eo loco, quo nunc oppidum* Zuera *constitutum est, ipsa res & milliarium summa admonent: in cujus oppidi agro, vetustorum pavimentorum vestigia visuntur. Is fluvius nomen retinuit, qui* Gallego *nominatur, cui jure merito vetustas* Gallici *cognomentum tribuit, quod summo transcenso Pyrenao supra oppidum, cui* Salientis *nomen inditum est, in terra ipsa* Gallia *oritur.* SVR.

GALLICVM.] De hoc fluvio quæ P. de Marca L. I. Marcae Hispan. C. 13. notaverit, vide. WESS.

BORTINE.] Vel *Burtina* aut *Bostina*. SIML.

BORTINAM M. P. XVIII.] *In Blandiniano* Bortinæ M. P. XVIII. *& in Neapolitano* Bostinæ M. P. XVIII. *& in libris Hieronymi Pauli* Bostine XVIII. *Longolians* Bortinæ M. P. XVIII. *Ptolemaeo in* Ilergetibus *juxta* Oscam *urbem, quemadmodum hoc continetur Itinerario, Burtina. & via eruta substructiones visuntur, magno errore doctissimi cujusdam viri, qui* Barbastri *residens, anno* MDXLVII. *cum Philippus principum maximus, & tum Juventutis princeps, Conventibus horum regnorum* Montione *prasideret*, Burtinam Barbastrum *esse, sibi persuaserat.* SVR.

BOSTINAE.] Ita Florentiae dederunt. Caesaraug. *Bortina*. Forte quod in Longobardicis aut Gothicis literis R ut S scriberetur. SCHOTT.

BORTINAE.] Cusani membranæ *Bostine*, ceteri *Bortine*, pro *Bortina*. Abram. Ortelius huc *Faustum* sive *Faustinum Burtinitanum* refert, cujus Victor Vitensis L. I. Pers. Vand. C. 11. meminit, fieri potuisse arbitratus, ut hæc urbs ad Africæ diœcesim pertinuerit: mihi a vero alienissimum videtur, urbem Hispaniæ Tarraconensis Africæ episcopalibus insertam fuisse sedibus, neque ullum dari posse exemplum existimem: mitto non conspirare Victoris codices, dubiumque adeo esse, *Buronitanusne* an *Burtinitanus* fuerit Faustinus, qua de re Theod. Ruinartum vide. WESS.

CAVM M. P. XVIIII.] *Prafert Blandinianum exemplar. In Neapol.* Caum M. P. XXIX. *& Hieron. Pauli libris* Caum M. P. XXVIIII. *atque in Longolianis*, Caum M. P. XVIIII. *&* Caum M. P. XXVIIII. *corrigitur: cujus mansionis nulla in reliquis auctoribus vestigia reperi, nec* Mendiculeiæ, *qua eam consequitur.* SVR.

CAVM.] Escerpta MSS. magno consensu XXIX. M. P. adjungunt, quæ quod facerent, ut Itinerario melius cum Strabone conveniret,

MENDICVLEIA.	M. P. XIX.
ILERDA.	M. P. XXII.
AD NOVAS.	M. P. XVIII.
AD SEPTIMVM DECIMVM.	M. P. XIII.
TARRACONEM.	M. P. XVII.
ITER A CAESARAVGVSTA BENEHARNO.	M. P. CXII. Sic.
FORO GALLORVM.	M. P. XXX.
EBELLINO.	M. P. XXII.
SVMMO PYRENAEO.	M. P. XXIIII.
FORO LIGNEO.	M. P. V.
	ASPA-

Ilerdam ɪↄxɪ. ſtadiis ab Oſca ſemovente L. III. p. 161., repudiare nnn libuit. Wess.

MENDICVLEIA.] *Mediculeiam* editus Lugdunenſis & ſctiptus Pariſinus præferunt. *Μενδικυλῆα* a Ptolemaeo, ſed in Luſitaniæ mediterraneis, memoratur, eſtque adeo ab hac multum diverſa. Wess.

ILERDAM M. P. XXII.] *Præfert Blandinianum exemplar auferendi caſu. In Neapolitano* M. P. XXVI. *& in libris Hieron. Pauli* Ilerdæ M. P. XXVI. Svr.

ILERDA.] Cnſani ſchedæ M. P. XXVI. edunt, reliquis a Blandiniano nihil diſſentientibus. Wess.

TARRACONEM M. P. XVII.] *In Blandiniano* M. P. XVII. *& in Neapolitano & Hieron. Pauli libris* Tarracone M. P. XVIII. *& in Longelianis* M. P. XVII. *&* XVIII. *corrigitur: cum haud dubiè* M. P. XVII. *ſit legendum, quando precedens manſio indicat, ad eam* Tarracone XVII. M. P. *intereſſe.* Svr.

TARRACONE.] Membranaceus Cuſani liber M. P. XVIII., quæ merito ab aliis, XVII. M. amplexis, ſpernuntur. Wass.

FORVM GALLORVM M. P. XXX.] *Cum hoc iter rectà* Caeſaraugusta Beneharnum *ducatur, itinere ad dextram* Oſcam *verſus relicto; manifeſtè adparet, oppidum nunc* Gurream *nuncupatum ad* Gallici *fluminis ripas*, Forum *fuiſſe* Gallorum. Svr.

EBELLINVM M. P. XXII.] *Eadem conjectura mihi perſuadeo* Ebellinum *oppidum*, Aierbii *nunc nuncupati oppidi ſolo fuiſſe conſtitutum, ac mirum, videtur hoc itinere* Jaccæ urbis, *ut adparet vetuſta, nullam fieri mentionem, cum rectà ea regione hoc iter ad* Pyrenæi ſaltum *ducatur: & Plinius* Jacetanorum Vaſconum *regione meminerit: ita enim legendum non* Lacetanos: *quorum regio, magna populorum frequentia inſignis, ad Pyrenai radices verſus Orientem ſolem longo terrarum ſpatio continetur, &* Ilergetes *magnum terrarum tractum inter* Vaſcones, *quibus* Jacca urbs *continebatur, &* Jacetanos *occupent: Ptolemaeo etenim in* Vaſconum *regione* Ἴακκα *conlocatur.* Svr.

EBELLINO.] Vaticanus *Ebelino*, *Ebellano* alii. Quæ vero H. Surita de *Jacetanis* diſputat, vereor ut omnibus probaverit: ſi in Plinio, utique in Caeſare etiam & Livio & Dione Caſſio *Lacetani* in *Jacetanos* erunt convertendi; par enim cauſſa eſt. Equidem recte huic conatui ſeſe oppoſuiſſe Arn. Oinehartum L. I. Not. Vaſcon. C. 7. & Harduinum Emend. XX. in Plinii L. III. arbitrer: quamquam vicinos, ſi nnn eosdem, Jacetanos Strabnnis & Lacetanos aliorum haud negavero. Vid. P. de Marca L. II. M. H. C. 26. Wess.

SVMMVM PYRENAEVM M. P. XXIIII.] Ad D. Chriſtinae *in vetuſtis rerum Aragonenſium monumentis hoc itinere* Pyrenaei ſaltus, Summus porsus *nuncupatur.* Svr.

SVMMO PYRENAEO.] H. Suritae in figendo manſinnis hujus ſitu aſſentitur P. de Marca L. I. M. H. C. 13. Wess.

FORVM LIGNEVM M. P. V.] *Blandiniano, & Hieron. Pauli & Longel. libris*, Foro ligneo M. P. V. *& in Neapolitano* Fnro ligneo M. P. XX. Svr.

ASPALLVCAM M. P. VII.] *In Blandiniano, & libris Longelianis*, Aſpalluca M. P. VII. *& in Neapolitano* Aſpa Luca M. P. VII. *& in libris Hieron. Pauli* Aſpaluca VII. *Extant veſtigia nominis hujus manſionis trans Pyrenaeum in* Aquitaniæ *oppido, quod incola & noſtri* Aſpam *vocant*

ASPALVCA. M. P. VII.
ILVRONE. M. P. XII.
BENEHARNVM. M. P. XII.

DE HISPANIA IN AQVITANIAM.

AB ASTVRICA BVRDIGALAM. M. P. CCCCXXI. Sic.
VALLATA. M. P. XVI.
INTERAMNIO. M. P. XIII.
PALANTIA. M. P. XIIII.
VIMINACIO. M. P. XXXI.
LA-

cant, à quo ipsa Pyrenæorum *juga in ea regione* Aspæ saltus ac montes *nuncupantur. Rodericus Antistes Toletanus* de rebus gestis in Hispania, Aspæ & Secolæ *meminit libro quarto, capite decimo.* SVR.

ASPALLVCA.] *Aspalluga* Vaticanus, ceteri *Aspa luca*: Schottus ex Caesaraugust. *Aspilluco* adfert, ex quo *Aspa luco*, ut *lucus* in valle *Aspa* indicetur, facile formaveris. Distantia incidit in pagum ejus vallis *Aceus*, de quo P. de Marca L. I. Hist. Beneharn. C. 12. WESS.

ILVRONEM M. P. XII.] *In Blandiniano, & Longolianis libris* Ilurone M. P. XII. *Hieron. Pauli* Iluronæ XII. *& in Neapolitano exemplari* Nurone M. P. XII. *Hujus itidem oppidi nominis vestigia mansere oppido, quod* Oloronem *nominamus.* SVR.

ILVRONE.] *Holorona civitas* in Actis S. Luperii C. 3.; Ill. Scaliger *Eluronum* ad Ausonii Epist. XI. appellat, & *Oloronenses* Sidonio jam notos fuisse addit, minus ex vero, ut existimo: meminit is quidem *Olarionensium lepusculorum* L. VIII. Ep. 6., qui, quod Savaro & Sirmundus, & post eos P. de Marca, observaverunt, insulæ fuerunt sinus Aquitanici, quæ Plinio *Uliarus*, vulgoque *Oleron*, uberi eorum animalium fætura celebris, audit: tamen Scaligerum D. Papebrochius ad vitam Lupercii tom. V. Junii p. 354. sequitur. WESS.

BENEHARNVM M. P. XII.] *In manuscriptis exemplaribus, & in Longolianis libris nomen hujus oppidi adspiratur: & ea regio* Beneharni *nomen magno terrarum tractu retinet, qua Principibus* Beneharnensibus *subjiciebatur: oppidi vero nomen apud auctores, hoc excepto loco, nullum exstare video, nisi apud Gregorium Turonensem. Libro enim ix. C. 20. apud eum auctorem ita legitur:* De civitatibus vero hoc est Burdegala, Lemovica, Cadurco, Benarno & Begorra, quas Gailesuindam germanam dominæ Brunihildis tam in dote, quam in morgonegiba, hoc est, matutinali dono, in Franciam venientem, certum est adquisisse &c. SVR.

BENEHARNVM.] Sic MSS. nostrorum excerpta: *Urbs Bearna* Gregorio Turonensi L. IX. C. 7. cujus episcopus *Galactorius de Benarno* Agathensi Concilio An. DVI. subscripsit: *Comitatus Benearnensis* est in privilegio monasterii Mariae de Alaon, quod tom. III. Concil. Hispan. p. 153. insertum est. Vide præterea Capitul. Reg. Franc. Baluzii p. 14., ubi omnia eadem invenies, quæ ex Turonensi Gregorio H. Surita excerpsit. Quo situ Beneharnum fuerit, diu disputatum fuit. Ill. Scaliger *Orthesium* ejus veterem sedem occupasse multis persuaserat, valuitque ea opinio, donec P. de Marca ex antiquitatibus Ecclesiasticis atque hoc Itinerario nullam aliam esse posse ac *Lascurrim* sive *Lascar* L. I. Hist. Beneharn. C. 11. demonstravit, cui & ego post Arn. Oinehartum L. III. Vascon. C. ult. & Valesium Notit. Galliæ accesserim, probata insuper ejusdem Marcæ conjectura, qua Plinio L. IV. C. 19. *Venearnos* ex *Veneamis* restituit, *Benearnosque* ab egregio scriptore haud neglectos ostendit. WESS.

BVRDICALA.] Ita habet MS. codex: impressi libri *Burdigala & Burdegala.* SIML.

BVRDIGALAM.] Sic Caesaraug. & veteres omnes per tertiam vocalem: quidam etiam per C *Burdicalam.* SCHOTT.

PERALANCIA.] Ptolemaeo *Palancia.* SIML.

PALANTIA.] Ita recte Vaticanus: ceteri *Peralancia* præter Parisinum, cui *iter peralancia* inest, ac si *iter per Lanciam* voluisset, sed

 frustra:

LACOBRIGA.	M. P. XV.
SEGISAMONE.	M. P. XV.
DEOBRIGVLA.	M. P. XV.
TRITIVM.	M. P. XXI.
VIROVESCA.	M. P. XI.
VINDELEIA.	M. P. XII.
DEOBRIGA.	M. P. XIIII.
BELEIA.	M. P. XV.
SVISSATIO.	M. P. VII.
	TVL-

frustra: verum enim vulgatum est. Superiori mansioni liber Cusani xxx. M. P. addit. WESS.

LEGISAMONE.] Vel *Segisamone.* SIML.

* DEOBRIGVLA.] Plures veterum librorum *Theobrigula* vel *Teobricula*, ut Vaticanus; quæ diversitas ex simili *Deobrigula* & *Teobrigula* sono videtur enata. WESS.

VINDELEIA.] Vel *Vindo Legia.* Forte *Vindelia* Ptolem. SIML.

VINDELEIAM M. P. XII.] *In manuscriptis* Vindeleia, *&* *in Hieron. Pauli libris* Vindeleiæ M. P. XII. *&* *in Longolianis* Vindelegia M. P. XII. *Ptolemaeo in* Autrigonibus *una cum* Deobriga, Οὐενδέλεια. SVR.

DEOBRIGA.] Fr. Bivarius in Dextri Chron. p. 302. *Deobrigam* in Navarræ regno, ubi nunc *Tafalla* aut circa, fuisse decernit: quod ego, si *Araceli* sit *Araciel* inter Coreliam & Pharum, ut Surita auctor est, sive *Huarte Araquil*, quæ Oineharti sententia, falsissimum arbitrer; obstabit enim situs & intervalli ratio: mitto nunc longe ampliorem hic distantiam Deobricam inter & Pompelonem poni, quam qua Pompelo & Tafalla dividuntur. WESS.

BELEIAM M. P. XV.] *Manuscripta exemplaria & vulgati libri Longoliani* Beleia M. P. XV. *praferunt: in libris Hieron. Pauli* Beleæ M. P. XV. *Ptolemaeo in* Caristis, *qui finitimi* Autrigonibus *sunt*, Οὐελία. SVR.

BELEIA.] Ptolemaei MS. Coislinianus 'Οὐέλλια', quod a *Beleia* propius abest. In Ravennate est *Belegia* L. IV. C. 45. WESS.

SVISSATIVM M. P. VII.] *In manuscriptis* Suissatio M. P. XII. *&* *in libris Hieron. Pauli* Suissatio M. P. VII. *&* *in Longolianis* Suissatio M. P. XIII. *&* Duissatio VII. *corrigitur. Mihi dubium non est, quin id oppidum sit, quod Ptolemaeo in iisdem* Caristis *una cum oppido* Velia *constituitur*, Σουισσάτιον. SVR.

SVISSATIO.] Vaticanus & Cusani liber *Suessatio*; unde libens Ptolemaeo Σουεσσάτιον restituerem: *Seustatio* Ravennas. WESS.

TVLLONIVM M. P. VII.] *In Blandiniano* Tullonio M. P. VII. *&* *in Neapolitano* Tullonio M. P. VII. *atque itidem in libris Hieron. Pauli. Longoliani* Tullonio M. P. VII. *&* VI. *corrigitur. A Ptolemaeo in* Vardulis, *quemadmodum hoc ipso Itinerario, adjunguntur* Τουλώνιον *&* Ἄλβα. Tullonium *enim vertit antiquus interpres, non* Tulonium. SVR.

ALBA.] Habet & Ptolemaeus Vardulis adscriptam *Albam*, ex qua *Albanenses* apud Plinium in Cluniensi conventu L. III. N. H. C. 3. Situm ejus quærit P. de Marca L. I. Hist. Beneharn. C. 20. WESS.

ARACAELIM M. P. XXI.] *In Bland.* Aracæli M. P. XXI. *&* *in Neapol.* Arocoli M. P. XXI. *Hieron. Pauli lib.* Aracoli M. P. XXI. *&* *Longol.* Araceli M. P. XXI. *&* Aracoli *corrigitur. Plinius L. 3. C. 3.* Arocelitanos stipendiarios Caesaraugustano conventui *attribuit. Forte ea regione sistebatur, qua nunc in* Navarræ *regno oppidum* Araciel, *inter* Coreliam, *&* Pharum. SVR.

ARACELI.] Hoc nostra MSS. excerpta præferunt. Videtur esse *Aracillum* sive *Aracilum* Flori L. IV. C. 22. & Orosii L. VI. C. 21.; huc quoque refero *Bacaudas Aracellitanos* ex Idatii Chron. An. XIX. Theodosii. Quo nunc sit nomine vide apud Arn. Oinehartum L. II. N. V. C. 2. WESS.

ALANTONEM M. P. XVI.] *In manuscriptis & vulgatis* Alantone M. P. XVI., *cujus mansionis vestigia nulla reperi, cum* Pompelon *tam prope eam consequatur, quam Strabo itidem, atque Plinius ac Ptolemaeus, in regione* Vasconum *collocat, ac veluti* Pompeiopolim *dictam perhibet: Plinius L. 3. C. 3.* Pompeium Magnum trophæis suis,

TVLLONIO.	M. P. VII.
ALBA.	M. P. XII.
ARACELI.	M. P. XXI.
ALANTONE.	M. P. XVI.
POMPELONE.	M. P. VIII.
TVRISSA.	M. P. XXII.
SVMMO PYRENAEO.	M. P. XVIII.
IMO PYRENAEO.	M. P. V.
CARASA.	M. P. XII.
AQVIS TARBELLICIS.	M. P. XXXIX.

MOS-

ſuis, quæ ſtatuebat in Pyrenæo, DCCCLXXVI. oppida ab Alpibus ad fines Hiſpaniæ ulterioris in ditionem a ſe redacta, teſtatum fuiſſe *perhibet: qua verba iterum ab eodem auctore libro vii. repetuntur.* SVR.

POMPELONE.] Vel *Pampalone.* SIML.

POMPELONE.] Iſidoro Chron. Goth. Aera IϽIIII. *Pamphilona*, Annal. Reuberi An. IϽCCLXXVIII. *Pompelo Navarrorum oppidum, Pampalona* auctori vitæ Ludovici Pii p. 354. appellatur. In fragmento libri, qnem *Itacium* Hiſpani vocant, vulgato ad Lucenſe Concilium a Garſ. de Loaiſa, leges: *Aſtures & Vaſcones in finibus Cantabriæ crebro rebellantes edomuit, civitatem, qua Cartua vocabatur, & Pampilonem ampliavit, quam Wambao lunam vocavit:* hinc vero hauſit Lucas Tudenſis commentum, quod L. Nonius Hiſpan. C. 80. exploſit. Incolæ *PAMPELONENSES* dicuntur in Theſ. p. CCCCLV. 51. lapidibus,

CN. POMPEIO CN. FIL. GAL.
POMPAELONENSI. IIVIR. FLAM.
P. H. C.

adde p. CCCXXV. I. & Arn. Oinehartum L. II. Not. Vaſc. C. 2. ac Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 1. p. 109. WESS.

TVRISSAM M. P. XXII.] *In manuſcriptis* Turiſſa M. P. XXII. *& in Hieron. Pauli libris* Turiſiæ M. P. XXII. *Longol.* Turiſſa M. P. XXV. *&* XXII. *corrigitur. Plinio L.* 3. C. 3. *in vulgatis* Iturisenſes *recenſentur, cum vetuſta exemplaria* Lurſenſes *præferant, & eos* Ilumberitani *conſequantur: Ptolemaeo primaria regionis* Vaſcitaniæ *'Ιτουρίσα conſtituitur.* SVR.

TVRISSA.] Ita etiam noſtri libri. *Iturisſam* Melae L. III. C. 1.; quam Megrada alluebat, eandem Oinehartus eſſe arbitratur, & ad *Vidaſſonem*, hunc enim Megradam ſtatuit, circa vicum S. Stephani Lerinenſis quærendam L. I. Not. Vaſcon. C. 7. & L. II. C. 2.; verum, ſi *imus Pyrenaus* ſit hoc tempore *S. Ivan de pied de puerto*, uti plerisque omnibus placet, falſum id erit: longius enim iter eo modo ad occaſum deflectit: quare P. de Marca adſtipulor, Melae *Iturisſam* ab hac diſtinguenti, illamque Toloſam in Ipuſcoa, hanc vicum *Subiri* opinato L. I. Marcae Hiſp. C. 13. WESS.

SVMMO PYRENAEO.] Hæc celſior viæ militaris pars eſt, reſpondetque illi loco, cui *Burguete* nomen inditum eſt, eodem illuſtri Marca indice. WESS.

IMVM PYRENAEVM M. P. V.] *Manuſcripta exemplaria & libri pervulgati*, Imo Pyrenæo M. P. V. *præferunt: quæ manſio juſti oppidi nomen ſuſtinuiſſe videtur Concilio Toletano viii., cum* Donus *Epiſcopus* Imopyrenæus *ſubſcripſiſſe in eo traditur. Nunc oppidum eſſe* D. Joannis *nomine clarum videtur*, pedis portus *cognomento.* SVR.

IMO PYRENAEO.] H. Suritam hoc loco fefellit depravata Concilii Toletani editio, ut P. Marca recte obſervavit. *Donum Dei Impuritanus Epiſcopus* in ea Synodo Garſ. de Loaiſa vulgavit, quod veriſſimum eſt. WESS.

CARASA.] *Garis* in Navarræ regno nunc in hujus loco eſſe Marca L. I. Hiſt. Beneharn. C. 11. oſtendit. WESS.

AQVIS TEREBELLICIS.] Vel *Tarbellicis.* SIML.

AQVAS TARBELLICAS M. P. XXXVIIII.] *In Bland.* aquis Terrebellicis M. P. XXXVIIII. *& in Neapolitano* Aquis Terrebellicis M. P. XVIIII. *Libri Hieron. Pauli* Aquis Terrebellicis M. P. XIX.

MOSCONNVM.	M. P. XVI.
SEGOSA.	M. P. XII.
LOSA.	M. P. XII.
BOIOS.	M. P. VII.
BVRDIGALAM.	M. P. XVI.

ITER AB AQVIS TARBELLICIS BVRDIGALAM. M. P. LXIV. Sic.

COEQVOSA.	M. P. XVI.
TELLONVM.	M. P. XVIII.
	SALO-

M. P. XIX. *&* *Longoliani* Aquis Terebelicis M. P. XXXVIIII *&* XVIIII. *corrigitur. Strabo L.* 4. *p.* 190. Tarbellos, Narbonensem *sinum incolere perhibet*, *&* *eorum* aurarias *celebrat. Plinius L.* 4. *C.* 19. *in* Aquitania Tarbellos, quattuor signanorum *cognomine*, *recensot. Idem auctor de* Aquis Tarbellicis, *libro xxxi. C.* 2. Emicant, *inquit*, benigne, passimque in plurimis terris alibi frigidæ, alibi calidæ, alibi junctæ, sicut in Tarbellis, Aquitanica gente, & in Pyrenæis montibus, tenui intervallo discernente. Tarbellos *Ptolemaeus ad* Pyrenæum *usque pertinere memorat*, *&* *eorum ab eo urbs* Aquarum Augustarum *nomine celebratur.* SVR.

AQVIS.] Cusani MS. *Aquis Terebellicis* M. P. XIX., ceteri *Terbellicis*, *Trebellicis* & *Terrebellicis.* Tabula Peutingerorum *Aquis*, apposita balineorum figura. Ausonius *Aquas Tarbellas*, auctor vitæ Ludovici Pii p. 354. *villam Aquas* vocat; unde nostra tempestate Gallis *Aqs* sive *Acs*, Vasconibus *Daqs* superest, ut Ill. Scaliger L. I. Lect. Auson. C. 6. egregie docuit. Vide Oinehartum L. III. N. V. C. 9. WESS.

MOSCONNVM.] Vel *Mosconnium.* SIML.

MOSCONNVM M. P. XVI.] *Præferunt Blandinianum exemplar*, *&* *libri Longoliani. In Neapolitano* Mostomium M. P. XVI. *&* *in libris Hieron. Pauli*, Mosconum XVI. SVR.

SEGESA.] Alias *Segusa.* Boios, alias *Bosos.* SIML.

BOIOS M. P. VII.] *Habet Blandinianum exemplar. Neapolitanum* Bosos M. P. XII. *Hieron. Pauli libri* Bosos M. P. VII. *&* *Longoliani* Boios M. P. VII. *&* Bosos *corrigitur.* SVR.

BOIOS.] *Bosos* Cusani & Parisinus MS.; tamen vulgatum recte vetustiores editi & scriptorum alii probant. Paullinus Ep. IV. ad Ausonium ℣. 241.

—— *Placeat reticere nitentem*
Burdigalam, *&* *piceos malis describere* BOIOS.

Durant nominis vestigia in vico *Buch.* De anterioribus mansionibus nihil mihi innotuit. WESS.

TELVNNVM] Alias *Telonum.* SIML.

TELONNVM.] Ita Vaticanus & Fabriciani exemplaris margo; Cusani schedæ *Thelominum* & mox *Saloniaco.* WESS.

SALAMOCVM.] Alias *Salomacum.* SIML.

BENEHARNVM.] Cusani MS. M. P. XVIII., ceteri unis millibus summam augent, quæ tamen justo intervallo inferior est; sunt enim Beneharnum inter & Aquas Tarbellicas M. P. XXXIII., ut P. de Marca L. I. Hist. Beneharn. C. 11. & Arn. Oinehartus L. III. Not. Vascon. C. ult. docuerunt. WESS.

AQVAS CONVENARVM M. P. VIII.] *In Blandiniano*, *&* *Neapolitano* Aquis Convenarum M. P. VIII. *In libris Longolianis* M. P. VIII. *&* XVIII. *corrigitur. Strabo L.* 4. *p.* 190. *harum* aquarum, *&* Lugduni, Convenarum *urbis*, *mentionem facit*, *&* Onesiorum aquas calidas *vocat.* SVR.

AQVIS CONVENARVM.] Convenæ unde nomen duxerint Hieronymus L. I. in Vigilantium ostendet: *Nimirum respondet generi suo, ut qui de latronum & convenarum natus est semine, quos Cn. Pompejus, edomita Hispania & ad triumphum redire festinans, in Pyrenæi jugis deposuit & in unum oppidum congregavit, unde & Convenarum urbs nomen accepit.* Refert ad has *aquas*, pariter ut Surita, P. de Marca Strabonis L. IV. p. 190. καὶ τῶν Ὀνησιῶν θερμά, neque ego refragor, quod vero L. I. Hist. Beneharn. C. 9. in Ὀνησιῶν vocabulo mendum esse suspicatur, & propterea Ἀκυισιῶν refingit, id factum

SALOMACO.	M. P. XII.
BVRDIGALA.	M. P. XVIII.

ITER AB AQVIS TARBELLICIS TOLOSAM. M. P. CXXX. Sic.

BENEHARNVM.	M. P. XVIIII.
OPPIDO NOVO.	M. P. XVIII.
AQVIS CONVENARVM.	M. P. VIII.
LVGDVNVM.	M. P. XVI.
CALAGORRIS.	M. P. XXVI.

AQVIS

factum nollem: quis enim *aquas* has *Aquensium* nomine honestavit? nam quod nunc *des eaux d'Encausse* dicuntur, id, si vel maxime *Encausse* ab *Aquensibus* esset ortum, non est argumento, Strabonis ætate eo nomine fuisse: mitto, ne citra dubium quidem esse, *Aquas Convenarum* illo nostra tempestate titulo nobiles videri; ipse mihi hujus rei auctor est vir illustris L. I. Marcae Hispan. C. 22., ubi *Aquas Convenarum* hodie *Capvert* appellari prodit. WESS.

LVGDVNVM.] *Lugdunum Convenarum.* SIML.

LVGVDVNVM M. P. XVI.] *Praferunt manuscripta exemplaria, qua lectio mihi placet, ut id oppidum à* Lugduno Lugdunensis Galliæ, *qua à Ptolemaeo* Ἐπίσημ⊗ Μητρόπολις *nuncupatur, distinguamus. Ejus, ut supra monuimus, & Con*venarum *regionis, &* Lugduni *oppidi Strabo meminit. Plinius L. 4. C. 19.,* in oppidum contributos Convenas *memorat, & Ptolemaeus, regionis nomine vitiato; in fine enim* Aquitaniæ *provincia ita legitur,* Συνάπτοντες ʒ̓ τῇ Πυρήνῃ Κονουένοι καὶ πόλις Λουγδοῦνον, *ανι Κονουένοι.* SVR.

LVGVDVNVM] Parisinus MS. & margo Fabriciani libri hoc præferunt; *Lugdunum* Vaticanus & alii cum scripti tum editi, quod & verius arbitrer cum Ant Pagi Critices An. CCCCVI.; nam *Convenarum* additus titulus ab altero Galliæ Lugduno satis eam distinguebat. Hieronymo *Convenarum urbs*, Gregorio Turonensi L. I. Mirac. C. 105. *Conveniensis urbs*, & L. VII. Histor. C. 34. *Convena*; verba apponam, quoniam situm & naturam urbis signant: *Igitur Gundobaldus cum audisset sibi exercitum propinquare, Garonnam cum Sagittario episcopo, Mummolo & Bladaste ducibus atque Waddone, transivit, CONVENAS petentes: est enim urbs in cacumine montis sita, nullique monti contigua; fons magnus ad radicem montis erumpens, circumdatus turre tutissima; ad quem per cuniculum descendentes ex urbe latenter latices hauriunt*: quæ omnia oppido *S. Bertrandi*, quod in ejus sede esse fertur, probe conveniunt, servanti nunc quoque in portarum una hoc veteris inscriptionis fragmentum:

IMP. XXVI. COS.
V. P. P.
CIVITAS. CONVEN.

primi, quod sciam, vulgarunt Benedictini in Itinerario, cui *Literarii* titulum præscripserunt, tom. II. p. 14.; dein vir doctus, qui tamen editum fuisse ignorabat, tom. III. Histor. Acad. Inscript. p. 438. Referunt autem ad Augustum aut Tiberium Imp., in quorum neutrum quadrat: neuter enim in V. Consulatu Imp. XXVI. salutatus est. Ego Claudio Imp. hoc monumentum dedicatum fuisse existimo, quem literati lapides & numi V. consulem indicant Imp. XXIIII. & XXV, XXVI, & XXVII. consalutatum fuisse. WESS.

CALAGORGIS.] Vel *Calagorre*. Libro Provinc. *Bogorra.* SIML.

CALAGORRIS.] Hoc è Vaticano, licet ceteris omnibus *Calagorgis* inesset, recipiendum duxi; movit me Hieronymus, qui Vigilantium omni contumeliarum genere inurens, *iste caupo Calagurritanus*, inquit, *& in perversum propter nomen viculi mutus Quinctilianus, miscet aquam vino, & de artificio pristino sua venena perfidia Catholica fidei sociare conatur*: innuit enim Vigilantium ex hoc vico *Calagorri*, dum eum *cauponem Calagurritanum* nuncupat, esse ortum: nam eodem libro illum ex *Convenarum*

 gente

AQVIS SICCIS. M. P. XVI.
VERNOSOLE. M. P. XV.
TOLOSA. M. P. XV.

DE AQVITANIA IN GALLIAS.

ITER A BVRDIGALA AVGVSTODVNVM. M.P.CCLXXIV.

Sic.

BLAVIO. M. P. XVIIII.

TAM-

gento & *Gallia hostem vernaculum* dixerat; *mutum* præterea *Quinctilianum*, quod, sicuti rhetor præstantissimus ex Hispanica Calagurri originem duceret, ipse cognomine in Galliis vico natus ad disertissimum rhetorem mutus & infans atque elinguis esset. Vide egregiam de Vigilantii patria dissertationem inter opuscula P. de Marca p. 373. & Pagi Critic. An. CCCCVI.; nunc *Caseres* appellari perhibent. WESS.

AQVIS SICCIS. Servant *Seches* pristini nominis obscura vestigia: mox *Vernosole M. P. XII.* Cusani MS. WESS.

TOLOSA] Ausonius Clar. Urb. XII.

Non unquam altricem nostri reticebo Tolosam,
Coctilibus muris quam circuit ambitus ingens,
Perque latus pulchro prælabitur amne Garumna.

Plura de urbe ejusque fatis & dignitate Guil. Catellus L. II. Hist Langued. C. 2. & seq. coacervavit. WESS.

DE AQVITANIA IN GALLIAS.] Aquitaniæ provinciæ *nomen extra* Galli s *censeri*, *Rufi Festi Breviario & ab auctore Notitia provinciarum Romani imperii admonemur. A Rufo Festo xviii. provincia cum Aquitania & Britannia provinciis numerantur, & in Notitia xvii.* Viennenses, Narbonenses, Belgicæ, & Lugdunenses Galliæ *nuncupantur, & præter eas* Aquitania prima & Aquitania secunda *cognominantur*. SVR.

M. P. CCLXXIIII.] *In Blandiniano* M. P. LXXIIII. *& in Neapolitano* M. P. CCLXIIII. *Longolianum exemplar, quod ferme Blandiniani vestigiis insistere videtur,* M. P. LXXIIII. *&* CCLXIIII. *corrigitur: quam summam mansionum numeri superant.* SVR.

ITER A BVRDIGALA.] Cusani codex non sane pulchre M. P. CCLXIV. addit. WESS.

BLANVTO.] Vel *Blavio*. SIML.

BLAVVTVM M. P. XVIIII.] *In Bland.* Blavuto M. P. XVIIII. *& in Neap.* Blauto M. P. XVIIII. *Longol. libris* Blaunto M. P. XVIIII. SVR.

BLAVIO.] Alii *Flavio*: sed *Blavio* legendum docet doctissimus Scaliger L. II. Auson. Lection. C. 6., & mox pro *Novioregum* reponit *pago Novero* vel potius *Neverio* ibidem C. 10. SCHOTT.

BLAVIO] Hoc præfero: nostrorum plerique *Blaute*, quod inde natales accepit; tamen rectius *Blavia* Peutingerorum Tabulæ dicitur, Ausonio Epist. 10. *militaris Blavia*, Gregorio Turonensi Glor. Confess. C. 46. *Blavense castellum super litus amnis Garomnæ: castrum Blavis super alveum Garonnæ* in Testam. Bertichramni p. 259. Analect. Mabillonii Nov. Edit. Nunc *Blaye*. WESS.

TAMNVM.] Tabula *Lamnum*, quo nostrum melius erit, si, quod ferunt, vestigia mansionis in vico *Talmont* perdurent: tamen M. P. XXII. Tabulæ præstant & spatium, quod Blavium & Tamnum dividit, melius absolvunt. WESS.

NOVIOREGVM M. P. XII.] *Præferunt manuscripta exemplaria, & libr. Longol.; quam lectionem minime rejiciendam arbitror, tametsi id oppidum designari arbitror, quod Ptolemæo in Biturigibus, qui* Vibisci *cognominabantur*, *Νιόμαγος nominatur una cum* Burdigala. SVR.

NOVIOREGVM.] *Noviomagus* Vibiscorum non bene cum hac componitur: videtur enim Novioregum extra Vibiscorum fines in Santonibus fuisse. Ill Scaliger *Noverum* malebat, quo de Ausonius Epist. XXIV. 95.

Totque mea in Novero sibi proxima prædia pago.

quam magni viri conjecturam MSS. nihil juvant,

TAMNVM.	M. P. XVI.
NOVIOREGVM.	M. P. XII.
MEDIOLANVM SANTONVM.	M. P. XV.
AVNEDONNACVM.	M. P. XVI.
RAVRANVM.	M. P. XX.
LIMONVM.	M. P. XXI.
	FINES.

vant, vulgatum mordicus retinentes. *Royan* esse creditur. WESS.

MEDIOLANVM SANTONVM M. P. XV.] *Strabo L. 4. p.* 190. Mediolanum Santonum *urbem ad Oceanum vergentem inter* Aquitanas *maxima ex parte arenosam, & agro tenui ex milio alimoniam captare, auctor est. Ptolemaeus itidem* Santonum *urbem Μεδιολάνιον recenset.* SVR.

MEDIOLANVM SANTONVM.] Ausonio Epist. VIII, 3. *urbs Santonica*, Tyroni in Notis *Sanctonus*, atque item Ausonio Epist. XXIV, 78.

Santonus ut sibi Burdigalam, mox jungit Aginnum
Illa sibi. ——— ——

nam quod Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 2. p. 186. *Santonum* eo versu incolam Mediolani, non urbem indicare putat, Tyronis auctoritate facile confutatur. De urbe ita & gente Marcianus p. 47. Edit. Hudsoni: Ἐντεῦθεν παράκεινται Σάντωνες. ὧν πόλις Μεδιολάνιον, ἐπὶ θαλάσσῃ κείμενοι ὑπὲρ τὸν Γαρούμναν ποταμόν· sic lege: Berkelius aliam ingressus est viam ad Stephanum, sed quæ ipso locorum situ plurimum aberrat. Nunc *Saintes*, solo gentis nomine, ut moris in Galliis est. WESS.

AVNEDONNACVM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Aunedunnacam M. P. XVI. *& in Neapolitano*, Aundonacum M. P. XVI. *in Longol. libris* Anedonacum M. P. XVI. SVR.

AVNEDONNACVM.] Cusani MS. *Avedonnacum*, ad quem proxime accedit Tabulæ *Avedonnaco. Aunay* est. WESS.

RAVRANVM.] Tabula *Rarauna*: nostrum præstat. Paullinus Epist. IV. ad Auson. ℣. 249.

Vel quia Pictonicis tibi fertile rus viret arvis,
Rauranum Ausonias tibi devexisse curules
Conquerar. ——— ——

Rom vel *Raum* veteris vocabuli reliquias servat. WESS.

LOMOVNVM.] *Limonum Pictonum* Ptolemaeo. SIML.

LIMONVM M. P. XXI.] *In Bland. & libris Longol.* Lomonum M. P. XXI. *& in Neapolitano* Lamounum M. P. XXI. *Hujus oppidi nomen in Commentario Gallico A. Hirtii ter detortum, ac depravatum apparet: quod à nemine animadversum fuisse ad hanc diem, quod sciam, ope manuscriptorum exemplarium, mirum videri debet. Ita enim legendum est: C.* 26. C. Caninius legatus, cum magnam multitudinem hostium in fines Pictonum litteris nuntiisque Duracii cognovisset, qui perpetua amicitia manserat Romanorum, quod pars quædam civitatis ejus defecisset, ad oppidum Limonum contendit. *Et paulo post e* quo cum adventaret, atque es captivis certius cognosceret, multis hominum millibus à Dumnaco duce Andium Duracium clausum, Limonum oppugnari *&c. Et paulo inferius:* Rursus ad obsidendum Limonum redit. *Quibus in locis in vulgatis libris, pro ea voce* Limonum, Lemovicum *legitur: cum vetusta exemplaria & vetusti libri Florentia excusi* Lemonum, *&* Lunonem, *aut* Limonem *praeferant. Meminit ejus oppidi Ptolemaeus; nam ab eo in* Pictonibus, *Alpeorum conlocatur: &* Pictavium *esse à posteris dictum, Christophorus Longolius est auctor, & doctissimus, & omnium, quos priora saecula ante mille & CC. annos tulerunt, eloquentissimus. Oratione enim priore suarum defensionum, ita inquit.* Tenebat tum quidem adhuc, earum quæ dicendi, disputandique rationem traderent, disciplinarum studio: verum arbitratus me nullum non exilem ex earum cognitione fructum esse percepturum, nisi juris etiam vestri prudentia animum excolerem, contuli me Limonum Pictonum, Aquitaniæ urbem, neque studiosæ juventutis multitudine incelebrem, neque Pontificii civilisque juris Interpretum doctrina inter eas quidem gentes ignobilem. *Et alibi eadem, & posteriore* perduellionis *Oratione* Lemoni *fit ab eo mentio.* SVR.

FINES.	M. P XXI.
ARGANTOMAGO.	M. P. XXI.
ERNODORVM.	M. P. XXVII.
AVARICVM.	M. P. XIII.
TINCONCIVM.	M. P. XX.
DECCIDAE.	M. P. XXII.
ALISINCVM.	M. P. XIV.
AVGVSTODVNVM.	M. P. XXII.

ITER

LIMONVM.] Cusani membranæ *Lemounum*, Vaticanae *Leomonum*, Parisinae *Limounum*, Tabula scripta *Lemuno*; ex qua scripturæ differentia verum satis pellucet. Esse vero *Limonem* seu *Limonum* potius Hirtio restituendum, Sabellicus, Ciacconius, Scaliger in Scaligeran. I. p. 66. atque alii viderunt. Majus de situ certamen fuit. Ill. Scaligero urbs est parva in Pictavensi agro, cui *Limons* cognomen hæret: alii gentis caput *Poictiers* arbitrantur, ducemque habent Tyronem sive Magnonem in Notis, *Pictavos*, *Limonum* scribentem; atque hoc itineris ordo & ductus postulare videntur, ut Cl. Cellarius L. II. G. A. C. 2. p. 187. jam animadvertit. Contra quidem venit in Galliæ Notit. Had. Valesius, sed telo admodum infirmo: *Augustoritum* ait a Ptolemaeo in hac gente principe loco poni, adeoque gentis Pictonum caput videri; at oblitus vir egregius est, non esse illi Geographo insolitum, urbes obscuriores nobilioribus præponere, ne statutum sibi progressum interturbaret; sic, ut exemplo defungar, in Biturigibus Vibiscis Burdigalam Noviomagum postponit: nec quisquam tamen Noviomagum antecelluisse Burdigalam,

——— — *Sic turribus altis*

Arduam, ut aërias intrent fastigia nubes,

quæ Ausonii verba Clar. Urb. XIV., opinabitur. Vidit hoc quoque M. Altingius ad Tabulam. WESS.

FINES.] Pictonum *fines* indicari puto. WESS.

ARGANTOMAGO.] Ita Parisinus; ceteri *Agrantomago*, quod & in suo Jos. Simlerus reperit, notans, *Agrantomago vel Argantomago, ut sequenti itinere*. Tabula vulgato consentit. Annal. Reuberi & Saxo Leibnitii An. DCCCLXVI. *castrum Argentomagum*, Reginno vero *Argentomum* appellat; neque adeo injuria suspicaberis, Reginonis ætate non multum afuisse Francos ab hodierno urbis cognomine. WESS.

ERNODORVM.] In vita S. Ambrosii Cadurcensis, quam Labbeus Biblioth. Nov. inseruit, p. 349. *Ernotrum* appellatur, *Reversusque est*, inquit scriptor ejus, *ad urbem Bituricam; cumque Ernotro vico advenisset, contigit eum dormire in Domino*. Alia ejusdem Ambrosii vita habet, *in pago Biturico in vico Ernotensi*. Nunc ab illo Ambrosio *Saint Ambrois sur Arnon* vocitant. WESS.

AVARICVM.] Caesari Comment. B. G. VII. C. 13. *oppidum Avaricum, quod erat maximum munitissimumque in finibus Biturigum atque agri fertilissima regione*, Biturigibus ipsis C. 15. ejusdem Commentarii *pulcherrima prope totius Galliae urbs, quae & præsidio & ornamento sit civitati*, dicitur: Tyroni *Biturex Avaricum*, *Biturica civitas* Annalibus Reuberi & scriptori vitæ Ambrosii Cadurcensis, *urbs Bituriga* Gregorio Turonensi Glor. Confess. C. 70., *Bituriga* Ammiano L. XV. C. 11.; quod nomen celeberrimæ ex Jurisconsultorum doctrina urbi, quamquam in *Bourges* paullatim deflexum, hodiernum hæret. WESS.

TINCONCIVM.] Tabula Peutingerorum *Tincollo*. Nomen & situs respondent oppido *Sancoin*. WESS.

DECIDE.] Alias *Decisia*, vel *Decetia*. SIML.

DECCIDAS M. P. XXII.] *In Blandiniano* Deccidæ M. P. XXII. *& in Neapolitano*, Decude M. P. XXII. *Longoliani libri*, Decide M. P. XXII. *&* Decude *corrigitur*. SUR.

DECCIDAE.] Hoc, quantumvis vitiosum, retinuimus. Cusani liber *Decudo*, Tabula *Degena*. Verum est *Decetia*, de qua superius abunde dictum. WESS.

ALI-

ITER DE AQVITANIA IN GALLIAS.

ITER A BVRDIGALA ARGANTOMAGVM. M. P. CXCVII.

	Sic.
SIRIONE.	M. P. XV.
VSSVBIVM.	M. P. XX.
FINES.	M. P. XXIIII.
AGINNVM.	M. P. XV.
EXCISVM.	M. P. XIII.
TRAJECTVS.	M. P. XXI.
VESVNNA.	M. P. XVIII,
	FINES.

ALISINCVM.] Ita magno consensu libri veteres hoc loco, qui p. 366. sibi parum constabant. WESS.

ITER DE AQVITANIA.] *Itineris* vocem Parisinus codex addit, nec caussa est, quamobrem rejectanea sit censenda. WESS.

SIRIONE.] Tabula *Serione* M. P. X. a Burdigala, Itiner. H. cum vulgato non dissidet, Leugis tamen XVI. ab eadem urbe semovens. De vero situ non minor inter doctos lis Intercedit. Abr. Ortelio, cui M. Altingius accedit, *Rions* est ad Garumnæ ripam: Had. Valesio *Barsac* ad Sirionis & Garumnæ confluentes; atque hoc verius existimaverim. WESS.

VSSVBIVM M. P. XX.] *Habet Blandinianum exemplar, & libri Longoliani. In Neapolitano exemplari* Vsubium M. P. XX. *legitur.* SVR.

VSSVBIVM.] Sic plerique MSS.; tamen Parisinus *Vsubium*; Tabula *Vesubie* atque eadem M. P. præfert. *La Reole* in dextra Garumnæ ripa nunc esse perhibetur. WESS.

FINES.] Videntur Vibiscorum & Nitiobrigum esse *fines*, qui male ex Cusani libro exulant: habent ceteri cum scripta Tabula. WESS.

AGINNVM.] H. Surita M. P. XII. apposuit, cum vetustiores editi & scripti XV. M. P. offerant; ea ego, quod & Tabulæ probentur & summam generalem rotundent, restituenda esse duxi. Ausonius Epist. XXIV.

Santonus ut sibi Burdigalam, mox jungit Aginnum
Illa sibi. ———

Aginum mendose vocatur & scribitur in Histor. Collect., edita in Canisianis Lection. Antiq p. 224. WESS.

EXCISVM.] Haud aliter Tabula, in numero M. P. itidem conspirans: tamen XVI. M. P. Parisinus & Cusani MSS.; durant nominis obscura vestigia *in Eixse*, Abbatia vetere, si Had. Valesii Notitia Galliæ non fallit. WESS.

TRAVECTVS.] Vel *Trajectus.* SIML.

TRAJECTVM M. P. XXI.] *In Blandiniano* Travectus M. P. XXI. *legitur. Neapolitanum & libri Longoliani*, Trajectus M. P. XXI. Trajectus *hic* Ligeris *amnis videtur.* SVR.

TRAJECTVS.] Excerpta MSS., quibus utimur, magno consensu *Travectus*, prætereaque Cusani codex M. P. XI. edit. Credo scribentium peccato *Travectum* ex *Trajectu* esse natum, quomodo eorundem negligentia in Ciceronis Orat. post reditum ad Quirit. C. 8. *parva navicula pravectus in Africam*, cum *trajectus* ab Oratore venisset, scribi in MSS. cœptum est. WESS.

VESVNNA.] Ptolemaeus *Vessuna.* SIML.

VESVNNAM M. P. XVIII.] *In Blandiniano, & libris Longolianis*, Vesunna M. P. XVIII. *& in Neapolitano*, Vesunnam M. P. XVIII. *Ptolemaeo* Petrocoriorum *urbs* Οὐέσουνα. SVR.

VESVNNA] Peutingerorum Tabula *Vesonna*, haud magno discrimine. Quod nostri libri præoptarunt, est in Thesauri lapide p. CV. 5.

TVTELAE AVG.
VESVNNAE
SECVNDVS SOTER
D. S. D.

sic enim ultima, in Thesauro inscriptionum mendosiora, cum Savarone & Sirmundo ad Sidonium legi oportet. Incolæ Sidonio L. VIII. Epist. 11. *Vesunnici* dicuntur. Auctor autem Collect. Histor. in Canisii Lect. Antiq. p. 224.

 urbem

FINES.	M. P. XXI.
AVGVSTORITVM.	M. P. XXVIII.
ARGANTOMAGO.	M. P. XXI.
ITER AB AGINNO LVGDVNVM.	M. P. LXV. Sic.
LACTVRA.	M P. XV.
CLIMBERRVM.	M. P. XV.

BEL-

urbem *Petrocors* & *Petrecoricam*, unde, voce, ut fieri amat, vitiata, *Perigueux* superest, appellat: quin ne de hodierno situ dubium restet, vulgus arcem urbis Petrocoricæ *Vesune* vocare adsuevit, ut ad Apollinarem doctissimus Savaro adscripsit. WESS.

FINES.] Habet hos Tabula, sed XIV. M. P. a Vesunna, totidemque ab Augustorito: desunt autem Cusani & Parisiensi MSS. Puteo *fines* Petrocoriorum indicari. WESS.

AVGVSTORITVM M. P. XXVIII.] *Legitur in Blandiniano, & vetusta manu* Augustoretum *corrigitur. In Neapolitano* Augustorium M. P. XXI. *& statim* Augustoritum XXVIII. Finium *mansione prætermissa: & Longoliani libri* Fines Augustoricum M. P. XXI. & Augustoretum M. P. XXVIII. *præferunt, Ptolemæo una cum* Limono *in* Pictonibus 'Αυγουστόριτον. SVR.

AVGVSTORITVM.] MS. Parisinus *Augustoricum M. P. XXI.*, corrigiturque *Augustoritum M. P. XXVIII.* Situs ob opinionum differitatem dubius est; plerique Lemovicum urbem *Limoges* esse jubent; Altingius oppidum *Dorat*, quod ex ultima Augustoriti syllaba durare opinatur, conjectura non sane plausibili. WESS.

ARGANTOMAGO.] Em. Schelstrate ex Vaticano *Augustomago*, quod vitiosissimum est, vulgavit: Silvanectum enim Augustomagus multis hinc millibus diversus est: *Argentomago* schedæ Parisinæ. WESS.

M. P. LXV.] *Præferunt manuscripta exemplaria, & libri Longoliani, nec ullius mansionum numeri cum summa conveniunt.* SVR.

LACTVRAM M. P. XV.] *In Blandiniano & libris Longolianis* Lactura M. P. XV.: *& in Neapol.* Jactura M. P. XV. SVR.

LACTVRA.] In Tabula *Lactora* inest: *Latoram* invenio in veteri Hagiologio tom. II. Bib. Nov. Labbei, pro *Lactora*; LACTORATES incolæ Thes. p. XXXI. 2.

PRO. SALVTE. ET. INCO
LVMITATE. DOMVS. DI
VINAE. R.P. LACTORAT.
TAVROP. FECIT.

Nunc *Leyture* in excellente rupe. Vid. Arn. Oinehartum L. III. Notit. Vascon. C. 10. WESS.

CLEMBERTVM.] Vel *Climberrum*. SIML.

CLIMBERRVM M. P. XV.] *Præfert Blandinianum exemplar. In Neapolitano* Climbrum M. P. XV. *Longoliani libri*, Climbetrum M. P. XV. *&* Climbrum *corrigitur.* SVR.

CLIMBERRVM.] Parisinae & Cusani membranæ *Climbrum*, Vaticanae *Cliniberrum*, quod è vulgato, litera M. in duas secta, natum est: Tabula *Cliberre*. Ausciorum urbs fuit, quam Melae Pomponio auspiciis addicentibus Is. Vossius L. III. C. 2. restituit. *In Auscis Climberrum.* Eadem est atque Augusta Ausciorum Ptolemaei, unde gentili nomine, quod in hoc terrarum tractu solenne fuit, in urbis cognomen degenerante, *Ausch* natales atque originem accepit. Vid. præter Valesii Notitiam Galliæ Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 2. p. 182. WASS.

BELSINVM M. P. XV.] *In Blandiniano* Belsino M. P. XV. *& in Neapolitano* Belsino M. P. X. *Longoliani libri* Belsino M. P. XV. *& X. corrigitur.* SVR.

BELSINO.] Lugduni & Basileae *Bersino*, & hic quidem M. P. X., illic XII. M. adjunxerunt. Nostri constanter *Belsino*; Tabulæ *Basino M. P. XV.* neutris assentitur. WESS.

LVGDVNVM.] *Convenarum* intelligi Lugdunum ut multis declaretur, non est necesse. WESS.

ITER BRITANNIARVM.] Britannia *nondum in formam Provinciæ redacta, cum ipsi* Albion *nomen fuisset. Insulæ omnes versus Septentrionem* Britanniæ *vocabantur, uti Plinius L. 4. C. 16. commemorat. Et more apud Valerium Catullum in Cæsarem Epigr. 30.*

Hunc

BELSINO. M. P. XV.
LVGDVNVM. M. P. XXIII.

ITER BRITANNIARVM.

A GESSORIACO DE GALLIIS RITVPIS IN PORTV BRITANNIARVM. STADIA NVMERO CCCCL.

A LI-

Hunc Galliæ timent, timent Britanniæ.

At Britannia *Insula subacta, in ea Provincia tres a Rufo Festo numerantur*, Maxima Caesariensis, Britannia prima & Britannia secunda, *quas* Britanniarum *nomine hoc Antonini loco intelligi, dubium mihi est, tametsi verisimile sit, eo jam tempore in aliquot provincias fuisse divisam. Posteriore verò tempore auctor* Notitiæ Provinciarum *quinque provincias* Britanniæ *numerat:* Maximam Caesariensem, Valentinam, Britanniam primam, Britanniam secundam, & Flaviam Caesariensem. *Plinius ratione miliarium longitudinis & latitudinis* Britanniam *dimetitur, & non Provinciarum: & Ptolemaeus laterum ejus insulæ dimensiones reliquit.* Svr.

ITER BRITANNIARVM.] Rob. Talbot, qui Henrico VIII. rege hanc Itinerarii partem illustrare est agressus, *itineris* vocabulum proscripsit, *Itinerarii* substituto: olim enim *IT.* aut *ITINER.* fuisse; inde inductum amanuensem *ITER* fecisse; a qua sententia non multum abit Wilhel. Burtonus principio Commentarii sui in Britan. hæc itinera. Equidem si id in libris esset, non pro rejiculo haberem; nunc quidquid est MSS. illi conjecturæ obviam venit, *iterque* mordicus tuetur; quo titulo auctor, quicunque fuerit, se ad Britanniarum itinera recensenda accingi indicare volunt. Wess.

A GESSORIACO DE GALLIIS RITVPAS.] *In Blandiniano* Agessoriam de Galliis Ritupis. *In Neapolitana* à Gessoriaco de Galliis Ritupis: & *in Longol. libris*, à Gessoria de Galliis Ritupis. *Ptolem. in* Atrebatiis Ῥουτούπιαι Rutupiarum portus Britanniæ *Ammianus libro xx. C.* 1. *meminit:* Adulta, *inquit*, hieme dux ante dictus Bononiam venit: quæsitisque navigiis & omni imposito milite observato flatu secundo ventorum, ad Rutupias, sitas ex adverso, defertur, petitque Londinum. *Auctor Notitiæ Provinciarum sub dispositione v. s. Comitis litoris Saxonici per* Britanniam *præpositum Leg. II. Augustæ* Rutupis *recenset. In Itinerario maritimo, in Regio exemplari, quod integrum extat, & mihi instar est complurium, & in Blandiniano* portus Ritupius *vocatur: ut non dubitem* Ritupas *scribere, non* Rutupas. Svr.

A GESSORIACO.] Celeberrimus hinc in Britanniam & contra trajectus sub Imp. fuit. Vide Olympiodorum apud Photium Cod. LXXX. p. 182., &, qui eum æmulatur, Zosimum L. VII. C. 2. *Ritupis* pro *Rutupiis* MSS. omnes: sed huic *Cantiorum*, non *Atrebatiorum*, ut perperam Surita, portui aliud tempus erit. Wess.

STADIA NVM. CCCCL.] *Manuscripta exemplaria & vulgati libri* Stadia numero CCCCL. *Caesar Commentario VI. C.* 21. ipse cum omnibus copiis in Morinos proficiscitur, quod inde erat brevissimus in Britanniam trajectus. *Plinius L.* 4. *C.* 16. *de Britannia*, Hæc, *inquit*, abest à Gessoriaco, Morinonum gentis litore proximo trajectu L. M. *Ex quibus verbis, & hac Antonini itinerarii stadiorum ratione, visus est mihi Beda, initio historiæ Ecclesiasticæ, sententiam concinnasse: cujus verba adponam, quòd hujus itinerarii auctoritas, ab eo aperte laudari videatur:* Habet, *inquit*, à meridie Galliam Belgicam, cujus proximum litus transmeantibus aperit civitas, quæ dicitur Ruthubi portus; qui portus à gente Anglorum nunc corruptè Reptacestir vocatur, interposito mari à Gessoriaco Morinorum gentis litore, proximo trajectu milliarium quinquaginta, sive, ut quidam scripsere, stadiorum quadrigentorum quinquaginta. *Strabo libro* IV. *p.* 190. *Caesarem perhibet, cum ad* Itium *navali usus esset, & initio tenebris classem ascendisset, postridie hora circiter quarta stadia ccc. ac xx. emensum applicuisse. In Itinerario ad portum* Ritupium CCCCL. stadia *assignantur.* Svr.

STADIA NVMERO.] Cum Itinerario amicissime conspirat Dio L. XXXIX p. 127. Ἡ δὲ χώρα αὕτη ἔχει μὲν τὸ ἐγγύτατα τῆς Κελτικῆς ἀπὸ Μορίνων σταδίους πεντήκοντα καὶ τετρακοσίους, τὸ συντο-

μώτα-

A LIMITE, ID EST, A VALLO PRAETORIO VSQVE. M. P. CLVI.

A BREMENIO CORSTOPITVM. M P. XX.
VINDOMORA. M. P. IX.
VI-

μαίνεται· Habuit quidem summus in his literis If. Casaubonus ad Strabonis L. IV. p. 199. Dionis numeros mendi suspectos, quos Itinerarium & Beda facile defenderint. Wess.

A LIMITE ID EST A VALLO.] *Cum Spartianus in Hadriani vita C. 11. auctor sit, murum Hadrianum in* Britannia *per* LXXX. M. P. *primum duxisse, qui Romanos à Barbaris divideret, & Valli nomine magna munitionum mole à* Septimio Severo *longius productum fuisse, dubium erit, quis* limes *hoc Itinerario designetur? Ac mihi magis fit versimile* Severi Vallum *intelligi: quod si ita esse demus, auctor hujus Itinerarii aetate Imperatoris* Antonini Bassiani Severi F. *opus hoc composuisse traditur: & Imperatoris hujus* Antonini *titulus erit, non* Antonini Pii. *Nam adeo singillatim hoc Itinerario* à Vallo *itinera ducuntur & ex aliis urbibus ad* Vallum, *ut verisimile non sit* Valli Hadriani *fieri mentionem, sed* Severi *atque eam ob causam auctor hujus Itinerarii* Antonini Augusti Severi F. *nomine opus edidisse videtur. Julius tamen Capitolinus in vita Pii Anton. C. 5.* Antoninum Pium *auctor est* Britannos *per Lollium Vrbicum vicisse, alio muro cespiticio, submotis barbaris, ducto. De Vallo Xiphilinus ex Dione haec prodit in* Severo, *Britannorum mores describens:* Οἰκοῦσι δ᾽ οἱ μὲν Μαιάται πρὸς αὐτῷ τῷ διατειχίσματι, ὃ τὴν νῆσον δίχῃ τέμνει. *Eum itidem murum a* Severo *erectum atque constructum fuisse, idem Spartianus in Severo C. 18. auctor est.* Britanniam, *inquit*, quod maximum ejus imperii decus est, muro per transversam Insulam ducto, utrinque ad finem Oceani munivit, unde & Britannici nomen accepit. *Aurelius Victor in Epitoma historia Augusta, & Eutropius libro vii. C. 19. in Severo,* Vallum per XXXII. M. P. à mari ad mare deduxisse, *ut Spartianus, auctores sunt, si numeri mendo non careat. Nam Eusebius in libello Temporum ita prodit:* Severus in Britannos transfert bellum; ubi, ut receptas provincias ab incursione barbarica faceret securiores, vallum per CXXXII. M. P. à mari ad mare duxit. *Orosius, L. 7. C. 17. ut Cassiodorum omittam, haec prodidit.* Severus victor in Britanniam, defectu pæne omnium sociorum trahitur: magnis gravibusque præliis sæpè gestis receptam partem Insulæ à ceteris indomitis gentibus vallo distinguendam putavit. Itaque magnam fossam, firmissimumque vallum, crebris insuper turribus munitum per CXXXII. M. P. à mari ad mare duxit: ibique apud oppidum Eboracum morbo obiit. *In Notitia Provinciarum Tribuni cohortium per lineam* Valli *recensentur. Eo Valle* Picti, *& regiones reliqua, quibus* Scotiæ *regnum continetur, excludebantur.* Sva.

A LIMITE ID EST.] Guil. Camdenus illa *ID EST A VALLO*, tamquam ex glossemate hic inculcata, obelo confixit: non enim *vallo* Bremenium, primam itineris mansionem, accubare. In alia omnia abit Th. Galeus, Antoninum scripsisse opinatus *A LIMITE IN VALLO*; certe *in valle* huic scriptori idem esse ac *per vallum*: habere quippe p. 244. *Altino in medio Lugione* & *Ad statuas in medio Alisca*, pluraque alia. Nec ea tamen, si quid in his video, rem conficient: tantum innuunt, eas mansiones *in medio* esse itineris ac transeundas. Itaque cum MSS. hic conspirent, nihil temere mutavero: videtur enim *vallum* loco *limitis* fuisse, uti apud poetam:

Saxum antiquum, ingens, campo qui forte jacebat
Limes agro positus, litem ut discerneret arvis.

Jam quod Camdenus & ejus vestigiis inhærens Burtonus urserunt, primam itineris stationem aliquot M. P. a vallo fuisse disparatam, id fatemur: at verba *a limite i. e. a vallo* non strictissime sunt accipienda, ut pulchre nuper vidit vir doctissimus L. I. Britan. Roman. C. 7., sed latiore sensu: Bremenium a vallo non multum aberat in solo barbarico posita, inde *a limite i. e. a vallo* itineris initium ducitur. Wess.

A BREMENIO CORSTOPILVM M. P. XX.] *Habent Blandinianum exemplar, & libri Longoliani. In Neapolitano* Abremenio Constropitum

VINOVIA. M. P. XIX.
CATARACTONI. M. P. XXII.
ISVRIVM. M. P. XXIIII.
EBV-

pitum xx. Bremenium *oppidum in* Valli limite *deligi, tamquam certum locum, ex quo iter hoc ducitur* Corstopilum *usque, ratio ipsa docet. Ptolemaeo in* Otadenis, *qui ad Meridiem vergunt*, Βρεμένιον. Corstopili *verò oppidi, sive mansionis prima, neque apud veteres auctores, aut recentiores, ullam mentionem reperi.* SVR.

A BREMENIO.] Jos. Simlerus *Bramenio* Basileae vulgavit, ex Vossii autem codice *Bramaenio* a Thom. Galeo citatur; ubi nolim arbitreris eum Vossii MS. indicari, quo in superioribus sæpe usi sumus: nam ab eo omnia hæc, ut alia multa, absunt. Puto virum doctissimum ab Is. Vossio editionem H. Suritae mutuam habuisse, cui variantes, quæ dicuntur, allitæ erant, quæque ex Lugdunensi Bibliotheca nobiscum communicatæ sunt. Vulgatum est in Vaticanis, Parisinis & Cusani membranis, est quoque in Ravennate L. V. C. 31., & his omnibus vetustiore, Ptolemaeo, & quæ dubium omne auferet, in veteri ara, cujus epigramma post Camdeni Burtoni Galeique operam nuper accuratissime L. II. Brit. Roman. C. 3. §. 95. a Jo. Horsley descriptum libet apponere:

D. R. S.
DVPL. N. EXPLOR.
BREMEN. ARAM
INSTITVERVNT
N. EIVS. C. CAEP.
CHARITINO TRIB.
V. S. L. M.

Hoc itaque, præterita eruditissimi Galei suspicione, quippe robustiore fulcro destituta; retineamus. Fuit autem *Bremenium* ubi *Reichester* in Northumbria; quo loco & ara olim eruta fuit. WESS.

CORSTOPITVM.] Ita nostri præter Cusani librum, cui *Corseopitum* placet: *Corstopilum* Lugduni quoque dederunt; in suis *Corisopito* & *Coriosopito* Th. Galeus esse adfirmat, prætereaque *Coriosopitenses* ex Gallia loco nomen fecisse; quod sane, cum alia in Britanniis exempla non desint, a veri specie non abludit. *Corbridge* in ejus esse sede creditur. WESS.

VINDOMORAM M. P. VIIII.] *Manuscripta exemplaria, & libri Longoliani in hanc conveniunt, auferendi casu lectionem, cujus mansionis nullam reperi mentionem.* SVR.

VINDOMORA.] Excerpta MSS., quorum nobis usura est, nihil discordant: tamen *V. M. P.* Th. Galeus ex alio adfert, & *Dolande* nunc esse decernit: at Thomae filius Rog. Galeus Vindomoræ situm in *Ebchester*, quod inter & Corstopitum IX. M. P. intersunt, figit. Vid. Epitom. Actor. Philosoph. tom. V. part. II. p. 51. H. Jones. WESS.

VICONIA.] Vel *Vinovia*. Ptolemaeo *Vinovium Brigantum*. SIML.

VINOVIAM M. P. XVIIII.] *In Blandiniano, & reliquis* Vinovia M. P. XVIIII. *Ptolemaeo inter civitates* Brigantium Οὐιννοούιον. SVR.

VINOVIA.] *Vinonia* est in Parisino & Cusani MSS., verum mendose. Numeri jubent, ut situs in *Binchester*, sicuti a doctissimo Rog. Galeo ostensum est, quæratur. WESS.

CATARACTONEM M. P. XXII.] *In Blandiniano* Cataractoni M. P. XXII. *atque eodem pacto in libris Longolianis. In Neapolitano* Cataractorii M. P. XXII. *Ptolemaeo itidem in* Brigantibus *juxta* Vinnovium *conlocatur* Καταῤῥακτόνιον. *Beda in fine libri II. Ecclesiastica Historia* Cataractæ *meminit: &* Cataractonis vici *libro iii. capite xiiii.* SVR.

CATARACTONI.] Ita nostri omnes pro *Cataractonii*; nam *Cataractonium* verum esse ex Ravennate L. V. C. 31. novimus. Nobilem olim & amplam fuisse urbem, non injuria ex Ptolemaeo, qui ejus & L. II. Syntax. M. C. 6. & L. VIII. Geograph. p. 224. atque alibi commeminit, quamquam in positione figenda aberrans, Guil. Burtonus & post eum Th. Galeus collegerunt. Nunc *Cataract* sive *Catarick* ad Salonis amnem esse jubent. Ceterum Bedæ verba huc quoque transtulit Burtonus Comment. p. 53., sed Th. Galeo invito, quem vide. WESS.

ISVRIVM M. P. XXIIII.] *Praferunt manuscripta exemplaria, & Longoliani libri: & infra sequenti itinere* Isuriam. *Ptolemaeo in eisdem* Brigantibus Ἰσούριον. SVR.

EBVRACVM. LEG. VI. VICTRIX.	M. P. XVII.
DERVENTIONE.	M. P. VII.
DELGOVITIA.	M. P. XIII.
PRAETORIO.	M. P. XXV.

ITER A VALLO AD PORTVM RITVPIS M.P.CCCCLXXXI.

Sic,

A BLA-

ISVRIVM.] Brigantum fuit appidum, unde alio itinere *Isubrigantum* pro *Isurio Brigantum* appellatur. Qnod vero suspicantur, *Brigantum civitatem*, quæ numerosissima totius provinciæ perhibebatur, quamque Cerealis aggressus fertur in Agricolæ Vita C. 17., hanc urbem esse, id vereor, ut tenere possim: liquidissimum enim est, gentem ipsam a Tacito intelligi. *Aldborough* ejus locum occupat. WESS.

EBORACVM LEG. VICTRIX M. P. XVII.] *In Blandiniano* M. P. XIIII. *& in sequenti itinere*, M. P. XVII. *qui numerus rectè hujus itineris mansionum summam conficit. In Neapolitano* M. P. XVII. *& in libris Longolianis* XIIII. *&* XII. *corrigitur, & sequenti itinere* M. P. XVII. *ab* Isurio Eboracum *adponuntur. Ptolemaeo in* Brigantum *regione*, Ἐβόρακον, *& illi itidem adjungitur* Λεγιὼν Ζ. Νικηφόρος. SVR.

EBVRACVMLEG. VI.] Parisinus MS. *Eburacum M. P. M. VI. Victrix M. P. M. XVII.*, nec aliter Cusani, quæ Th. Galeus ita declarat; *Eburacum municipium sexta Victricis, Mil. pass. XVII.*; ego vero vereor, ut vir egregius attenderit ad eorum MSS. perpetuam pæne consuetudinem, qua pro M. P. ponere M. P. M. id est, *millia plus minus* solent, & exemplo stabiliri possit, *Eburacum municipium VI. Victricis* fuisse dictum. Legio VI. Victrix hic in statione erat, unde in Severi apud Goltzium numo *COL. EBORACVM LEG. VI. VICTRIX.*, cui Ptolemaeus assentitur: egit quidem Eboraci *Legio IX. Victrix*, ut ex lapide, inibi reperto, quemque in Probabilibus explicitum dedi, apparet; sed ejus ad urbem temporaria videtur fuisse belli occasione mora. WESS.

DERVENTONEM M. P. VII.] *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Britanniarum Praefectus numeri* Derventiensis Derventione. SVR.

DERVENTIONEM.] Mansio ad cognominem fuit fluvium, quem hoc loco tramittebant. Meminit & Derventionis in vita S. Cuthberti C. 8. Beda, sed is præter nomen commune nihil cum hac statione habet. WESS.

DELGOVITIAM M. P. XIII.] *In Blandiniano exemplari & libris Longolianis* Delgovitia M. P. XIII. *& in Neapolitano* Delgnitia M. P. XII. *cujus mansionis &* Prætorii, *quo hoc iter deducitur, nullam reperi fieri mentionem.* SVR.

DELGOVITIA.] Nostri conspirant in voce ita formanda. Intervallum ad *Godmundingham*, quo de Beda L. II. H. E. C. 13., aut potius *Wighton* nos ducit. WESS.

PRAETORIO M. P. XXV.] Ita constanter MSS. excerpta. Th. Galeus ex Bentleiano & Oxoniensi codice M. P XXII. produxit Quo *Prætorium*, nam cui bono atque usui fuerit ut quæratur, cum alias ea de re actum abunde sit, nihil erit opus, quo, inquam, situ fuerit, controvertitur: plerisque Camdenum secutis est *Patrington*; quo loco cum nec indicia viæ militaris nec Romanæ magnitudinis conspiciantur, aliam L. II. Brit. Rom. C. 2. p. 405. vir doctus ingressus est viam, invenitque *Prætorii* hujus solum, si XXII. M. P. sint justa, in *Broughton*, sin, non longe ab ejus vicinia. WESS.

ITER A VALLO.] Vallum intelligit Severianum, quod spatio M. P. LXXXII., sic enim in Eutropii, Victoris, Chronici Eusebiani, Orosii & aliorum locis, quæ ad præcedens iter H. Surita exscripsit, legi oportere Guil. Burtonus Comment. p. 104. Th. Galeus, atque alii monuerunt, insulam secabat, cujusque vestigia egregie L. I. Britan. Roman C. 8. designata sunt. Sumitur autem *a vallo* itineris initium prorsus ut priore itinere; nam prima mansio paullo ultra vallum fuit. WESS.

ABLATO BVLGIO.] Vel *A Blato Bulgio.* Liber Notit. *Aballata.* SIML.

A BLATO BVLGIO.] Multa de mansionis nomine Th. Galens in medium protulit, quæ, quod in conjectura deputentur, apud eum legi malim. Id enimvero negligendum non est, videri viro erudito primitus ab auctore venisse,

A Bla-

A BLATO BVLGIO CASTRA EXPLORATORVM. M. P. XII.
LVGVVALLO. M. P. XII.
VOREDA. M. P. XIIII.
BROVONACIS. M. P. XIII.
VERTERIS. M. P. XIII.
LAVA-

A Blato Bulgio castra exploratorum ad Luguvallum M. P. XII., adeoque *castra exploratorum* nihil omnino a *Blato Bulgio* discrepasse: at huic opinioni MSS. refragantur, *castra a Blato Bulgio* distinguentia: neque erit, quamobrem confundas, si cum erudito Britanniæ Romanæ scriptore L. I. C. 7. Blatum Bulgium ultra vallum in *Middleby* quæsiveris. *Aballaba*, quam ex Notitia Imp. Occid. Simlerus huc advocavit, longissime hinc diversa fuit. WESS.

CASTRA EXPLORATORVM.] Cusani MS. X. M. P. adscribit, quæ ad *Netherby*, locum castris his oportunum, ducunt. Erant hic in statione *exploratores*, quorum semper quidem in Romana militia usus fuit, sed sero in certos numeros descriptorum. Origo Imper. debetur, cum finibus longe longeque prolatis perpetua castra in limitibus figi cœpta sunt: tum ut consilia barbarorum male quietorum explorarent, adhibiti sunt. Atque hinc Notitia Imp. Occid. Magistro equitum Galliarum dat *exploratores*, & Comiti litoris Saxonici per Britanniam pariter ac Duci Britanniarum *Præfectum numeri exploratorum*, cujus *numeri* in aræ inscriptione, de qua ante, mirum itaque non est mentionem fieri. Hinc quoque in Thesaur. p. CCCCLVIII. 1. ΠΡΑΙΦΕΚΤ ΕΞΠΛΩΡ. ΓΕΡΜΑΝΙΚ. laudari videas, & in Africa *explorationis* mansionem, ab his exploratoribus, ut suo loco dictum est, appellatam. Videntur autem singulæ Legiones suos sibi esploratores habuisse; certe *EXPLORATOR LEG. VI.* est in Thes. lapide p. XCI. 4. Jam quot numero fuerint, ad finiendum non est facile: Zosimus quidem L. III. C. 14. *χιλίους κατασκόπους CIↃ. exploratores* & C. 16. CIↃIↃ. commemorat; ex quo tamen nihil certi constitueris; dubium enim est, fuerintne illi milites hoc titulo insignes, an quod esploratum essent cum Luciliano missi ita appellati. Ceterum ut *castra exploratorum* hoc loco habes, ita *exploratores castrorum*, qui sane alius generis exploratores, apud Plinium L. XXXVI. C. 19. Vide quoque Pancirolum Notit. Imp. Orient. C. 154. & Occid. C. 89. WESS.

LVGVVALLO.] Alias *Luguvallium*, ut in sequentibus itineribus. SIML.

LVGVVALLO.] *Lunguvallo* Cusani MS., ceteri in vulgato acquiescunt *Luguvallio* Galeus expressit, qui & XV. M. in Oxoniensi libro invenit. Bedæ *Lugubalia* in Vita S. Cuthberti C. 8. *Venit ad Lugubaliam civitatem, quæ a populis Anglorum corrupte Luel vocatur, ut alloqueretur reginam.* Nunc *Carlisle*, olim *Carleol*, ut in Chron. Saxon. An. CIↃXCII., vocant. Vide Camdeni Britan. p. 537. Edit. Frankof. WESS.

VOREDAM M. P. XIIII.] *In Bland.* Voreda M. P. XIIII. *atque item in aliis.* SVR.

VOREDA.] Distantia ducit ad *Old Penreth*, *Bereda* Ravennati. WESS.

BROVONACIS.] Liber Notit. *Bravoniaco*. SIML.

BROVONACIM M. P. XIII.] *In manuscriptis & libris Longolianis* Brovonacis M. P. XIII. *In Notitia provinciarum sub eodem duce Britanniarum Præfectus numeri defensorum* Bravoniaco, *qui locus ad hanc mansionem pertinere videtur.* SVR.

BROVONACIS.] Nostri MSS. consentiunt in hac voce: Th. Galeus è suis profert *Brocovonaco* & *Brocovonacis*. De situ, ut assolet, horum rerum periti discordant. *Kendale* sive *Candalia* ad fluvium *Can* Galeo non displicet; sed cum extra viam militarem sit, & numeri obstent, accesserim viro docto, qui in Britan. Roman. C. 2. L. III. *Kirbythure*, ubi Romani operis vestigia visuntur, esse decernit. WESS.

VERTERIM M. P. XIII.] *In Blandiniano* Verteris M. P. XIII. *& in Neapolitano* Verteris M. P. XX. *Longoliani libri* Verteris M. P. XIII. *&* XX. *corrigitur. Sub dispositione ejusdem Ducis Britanniarum Præfectus numeri Directorum* Verteris: *ita enim in vetusto exemplari meo legitur*, *non* veterum; *quemadmodum in vulgatis præfertur.* SVR.

VERTERIS.] Codex Cusani M. P. XX. mansioni apponit. *Valteris* Ravennas L. V. C. 31. *Brugh under Stanemore.* WESS.

LAVATRIS.	M. P. XIIII.
CATARACTONI.	M. P. XIII.
ISVRIVM.	M. P. XXIIII.
EBVRACVM.	M. P. XVII.
CALCARIA.	M. P. IX.
CAMBODVNO.	M. P. XX.
MAMVCIO.	M. P. XVIII.

CON-

LAVATRIM M. P. XIIII.] *In manuscriptis exemplaribus, & Longolianis libris* Lavatris M. P. XIIII. *In eadem Notitia Praefectus numeri exploratorum* Lavatres. SVR.

LAVATRIS.] Numeri ducunt ad *Bowes*, non longe a *Greta* fluvio. Ravennas *Lavaris*. WESS.

CATARACTONE.] Ptolemaeus *Cataractonium*. SIML.

CATARACTONEM M.P. XIII.] *In Blandiniano* Cataractone M. P. XIII: *& in Neapolitano* M. P. XVI. *In Longolianis libris*, M. P. XIII. *&* XVI. *corrigitur: & infra in* Blandiniano Cataractone Lavatrim M. P. XVIII. *tribuuntur*. SVR.

CATARACTONI.] Parisinus *Cataractone* & Cusani MS., qui praeterea M. P. XXVI. annectit. Veriora sunt M. P. XVIII., quae alio itinere hanc & superiorem mansionem distinguunt: tantum enim inter *Bowes* & *Cataract* intervalli eruditus Britanniae Romanae scriptor dimensus est. WESS.

ISVRIA.] *Fsuriam* Cusani MS., reliqui *Isuriam*. WESS

EBVRACVM.] Vel *Eboracum*. Calcaria, vel *Cacaria*. SIML.

CALCARIA.] *Cacaria* Oxoniensis & editus Lugdunensis. Verum & rectum vulg tum est. Beda L. IV. Hist. Eccl. C. 23. *Sed illa post non multum tempus facti monasterii secessit ad civitatem CALCARIAM, qua a gente Anglorum Kalcacester appellatur, ibique mansionem sibi instituit*. Nomen habuit a *calce*, quae ibi copiose effoditur, & *calcariis* fornacibus, ut illa prope Massiliam p. 229. Nunc *Tadcaster*. WESS.

CAMBODVNO.] Forte *Camulodunum* Ptolemaei & Taciti. SIML.

CAMVLODVNVM M. P. XX.] Camboduno *praferunt manuscripti, & Longoliani libri*. Camboduni *in* Britanniarum *regionibus, neque à Ptolemaeo, neque ab auctore Notitia fit mentio. Ptolemaeo in* Brigantibus Καμουλόδουνον, *& in* Trinovantibus, Καμουδόλανον. Trinovantium Camuloduni *Tacitus meminit, libro XIIII. & rocens* Coloniam *deductam fuisse*. SVR.

CAMBODVNO.] *Campoduno* est in Vaticanis schedis, unde haud longe abest Beda L. II. Hist. Eccl. C. 14. *Attamen in Campodono, ubi tunc etiam villa regia erat, fecit basilicam, quam postmodum pagani, a quibus Eduinus rex occisus est, cum tota eadem villa succenderunt*. Recte vero huc refertur Ptolemaei *Camulodunum*, non Taciti, de quo alias. *Almonbury* aut *Gretland*, neque enim extra disputationem res est, esse volunt. WESS.

MAMMVCIO.] Vel *Manucio*. SIML.

MAMVCIVM M. P. XVIII.] *In Blandiniano* Mamucio M. P. XVIII. *& in Neapolitano* Mamutio M. P. XVIII. *& in libris Longolianis* Manutio M. P. XVIII. SVR.

MAMVCIO.] *Manutio* Vaticanus, *Mamutio* Paris.; prius verum arbitrantur docti Britanni, ut cum *Manchester*, quod in ejus solo fuisse ferunt, rectius conveniat. WESS.

CONDATE M. P. XVIII.] *Praferunt manuscripta exemplaria, & libri Longoliani: mansionis nomen à nullo, quod sciam, auctorum proditum. Fortasse colonia Gallorum, qua à* Condate Redonum *oppido, sit deducta*. SVR.

CONDATE.] Hoc nomine in Galliis mansiones habuimus, estque a multis animadversum, Celtarum veteri sermone locum aquis confluentibus accubantem notare. Hoc Condate *Congleton* nunc dici plures adfirmant, quibus se tamen opponit Britanniae Romanae illustrator; neque enim eo viam militarem pergere, nedum indicia magnitudinis Romanae ibidem visenda reperiri. *Norwich* illi est. Th. Galeus hanc arae inscriptionem hujus esse loci censet:

D. M.

CONDATE.	M. P. XVIII.
DEVA LEVG. XX. VICTRIX.	M. P. XX.
BOVIO.	M. P. X.
MEDIOLANO.	M. P. XX.
RVTVNIO.	M. P. XII.
VROCONIO.	M. P. XI.
VXACONA.	M. P. XI.

PEN-

D. M.
CONDATI
ATTONIVS
QVINTIANVS
MEN EX CC IMP.

Quod equidem miror; viri enim nomen est *CONDATVS*, cui id monumentum dedicatum fuit. WESS.

DEVAM LEG XX. VICTRIX M. P. xx.] *Ex Blandiniano adposuimus: praefert enim* Deva leg xx. vici M. P. XX. *In Neapolitano* Deva legi XXIIII. ei. M. P. XX. *& in Longolianis libris* Deva Leug. xx. vici M. P. XX. *Ptolemaeo in* Texalorum *regione*, Δηούανα, *& in* Cornaviis, Δηούανα ἡ Λεγεὼν Κ Νικηφόρος. *ut eadem sit, quae hoc itinere constituitur, & in alterutro nomine error sit librariorum: Sed cum in nomine* Deva *exemplaria manuscripta Antonini cum vulgatis conveniant, non id rejecimus.* SUR.

DEVA LEG.] Basileae *Deva Leg. XXIII. CI. M P. XX.*, quod & Cusani membranae edunt, Lugduni *Deva Leg. XX. vici M. P. XX.*, cui Parisinus MS. adstipulatur, publicarunt: unde perspicuum est, ex posteriore scriptura priorem videri ortam. Quod sequimur justum & rectum esse ex Getae apud Goltzium numo, *COL. DEVANA LEG. XX. VICTRIX* inscripto, colligas. Videtur ea *legio* sua hic hiberna habuisse, unde & *PRI. LEG. XX. V. V.* in monumento, quod p. 250. exscriptum dedimus, hic loci eruto, conspicitur. *Chester* est. WESS.

BOVIO.] Vel *Bonio.* SIML.

BOVIVM M. P. x.] *Manuscripta, & Longoliani libri* Bovio M. P. X. SUR.

BOVIO.] Ita omnes nostri. *Bovium* & hodiernum *Bangor* nihil omnino discrepare plerique opinati sunt; sed quod longius *Castria* absit, & caseae vetustatis indicia desint, ampliandum censuero cum Britanniae Roman. editore, donec certo *Bovii* finiri aliunde situs queat: ille circa *Stretton* quaesivit. WESS.

MEDIOLANVM M. P. xx.] *Ptolemaeus in* Ordovicibus Mediolanum *urbem conlocat.* SUR.

MEDIOLANO.] Non minor de hac urbe controversia intercedit. Th. Galeus *Meidvod*, nominis quadam conformatione ductus, esse conjicit: at vir doctus, quo teste toties utor, prope *Draiton* locat, conjectura non prorsus spernenda. WESS.

RVTVNIVM M. P. xii.] *In Blandiniano exemplari, & libris Longolianis* Rutunio M. P. XII. *& in Neapolitano* Rutimio M. P. XII. SUR.

RVTVNIO.] Videtur ad amnem *Rodan*, in quo Rutunii quaedam vestigia sunt, prope *Wem* fuisse: durant quippe inibi ad militarem aggerem vetusti operis parietinae. WESS.

VRIOCONIA.] Vel *Viroconium.* SIML.

VIROCONIVM M. P. xi.] *In manuscriptis* Vrinconio M. P. XI. *& in Longol.* Vriconio M. P. XI. *infra* Viroconin, *quam lectionem praetulimus, quod à Ptolemaeo in* Cornaviis *juxta* Leg. xx. victricem, *Οὐιροκόνιον statuatur.* SUR.

VRIOCONIO.] Parisinus *Vriocomico M. P. XI.*, quicum ceteri dissident. Ravennas L. V. C. 31. *Vriconion*, quod ex *Viroconio* Ptolemaei scribentis peccato ortum habet. *Wroxeter* nunc ejus locum occupare concors plerorumque est sententia. WESS.

VXACONAM M. P. xi.] *In Blandiniano* Vxacone M. P. XI. *& in Neapolitano* Vsoceona M. P. XI. *& in libris Longolianis* Vsoeona: *& nulli numeri ei mansioni adjiciuntur.* SUR.

VXACONA.] Membranaceus Cusani liber *Vsacona M. P. XI.*, Parisiensis *Vsoccona*. De situ denuo in diversa abitur; *Okenyate* Camdenum secuti Burtonus, Galeos atque alii esse perhibent, in Britannia vero Romana L. III. C. 2. ad torrentem circa *Sheriff Hales* ejus sedes invenitur. Arbitri finium regundorum hos inter

 alii

PENNOCRVCIO.	M. P. XII.
ETOCETO.	M. P. XII.
MANDVESSEDO.	M. P. XVI.
VENONIS.	M. P XII.
BENNAVENNA.	M. P. XVII.
LACTODORO.	M. P. XII.

MA-

alii sedeant; mihi diffidentium opiniones adscripsisse abunde est. Wess.

PENNOCRVCIVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Pennocrucio M. P. XII. *& in Neapolitano* Penno erutio M. P. XII. *Longoliani libri* Peunocrutio *praeferunt.* Sur.

PENNOCRVCIO.] Creditur mansionis hujus & nominis vestigia servare amnis *Penk*, & vicus illi assidens *Penkridge*: ita certe Camdenus, Burtonus & qui Britan. Romanam nobis exornavit, sibi persuaserunt: ab illis tamen Th. Galeus Comment. in Itiner. p. 57. recedit, quem vide. Wess.

ETOCETVM M. P. XI.] *In Blandiniano* Etnreto M. P. XII. *& in Longolianis libris. In Neapolitano* Eroceto M. P. XII. Sur.

ETOCETO.] E Vaticanis schedis Em. Schelstrate *Ototeto M. P. XII.*, *Lectocetum* Ravennas L. V. C. 31., quod Th. Galeus, aut certe *Eroceto*, ob vasta *ericeta*, quae hic incipiant, verum mansionis nomen arbitratur. Posterius nusquam obvium est; nam Suritae ex Neapolitano MS. *Eroceto* sine controversia ex vulgata depravatum est; prius cum ex scriptore, pessime habito, sit haustum, vereor vehementer, ne tuto recipiatur. Utcunque ceciderit, *Etocetum* invaniunt in *Wall* prope *Litchfield*, ubi vetusti operis rudera durare perhibentur. Wess.

MANDVESSEDVM M. P. VII.] *In Blandiniano* M. P. XVI. *In Neapolitano*, M. P. XVI. *In Longolianis* M. P. VI. *&* XVI. *corrigitur.* Sur.

MANDVESSEDO.] Membranaceus Cusani liber M. P. XIV., ceteri XVI., quae & plurium auctoritate & intervallo moti, quod *Etocetum* & *Mancester* in agro Warwicensi, ea enim Romanorum veterumque Britannorum *Manduessedum*, disjungit, revocavimus. Ninius, si magni viri Jac. Usserii Antiq. Eccl. Britan. C. 5. conjecturae sua veritas constat, *Cair Maunguid* vel *Manchuid* appellat. Wess.

VENONIS.] Consentiunt Britanni mansionem hanc in *Cleycester* quaerendam videri; quo loco bini militares aggeres, hic & quo *Lindo* Londinium pergebatur, se jungebant. Addit Cl. Stukeleius Itin Curios. p. 104. solum in hac vicinia totius Insulae celsissimum esse, atque ex eo quaquaversum fluvios è fontibus spargi. Wess.

BNENAVENTA.] Vel *Bannaventa*. Siml.

BENNAVENNAM M. P. XVII.] *In Blandiniano auferendi casu* Benoaveona M. P. XVII. *& in Neapolitano*, Benaventa M. P. XVII. *In libris Longolianis* Bennavenna M. P. XVII. *&* Benaveota *corrigitur.* Sur.

BENNAVENNA] *Banaventa* scriptus Cusani, quod propius abest a *Bannavanto*, cui postmodum suus erit locus. Sunt qui *Wedon*, quam Vita S. Werburgae C. 3. *Wedunam* vocat, esse credaot: alii ad amnem *Avon* quaerunt: propereaque aut *Benavona*, ut Stukeleius, aut *Pennavenna*, uti Galeus, emendant, quo *caput* ejus fluvii notet: sed hae merae incertaeque sunt suspiciones; praesertim cum urbis situs in ambiguo haereat: nuper enim Britan. Romanae conditor L. III. C. 2. locum illi & sedem prope *Daventry* assignavit. Wess.

LACTORODO.] Vel *Lactodoro*, ut in sequentibus. Siml.

LACTODORVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Lactodoro M. P. XII. *& in libris Longolianis. In exemplari Neapol.* Lactodrodo M. P. XII. Sur.

LACTODORO.] *Pactodrodi* Cusani liber. Ego vulgatum probavero, quod clara Celtici Britannique sermonis indicia praeferat: alias diximus, *dorum durum*ve in compositione nominum, urbes pagosve notantium, indicio esse, ad amnes vadaque accubare: tamen Th. Galeus *Lactorodo* praeoptat. De situ iterum diversa omnia. Plures *Stony-Streatfort*, Britannia Romana *Towcester*, pro quo olim *Torcester* sive *Dortester* dixerint, esse perhibet, nec male pro instituta ratione. Wess.

MA-

MAGIOVINTO.	M. P. XVII.
DVROCOBRIVIS.	M. P. XII.
VEROLAMIO.	M. P. XII.
SVLLONIACIS.	M. P. IX.
LONDINIO.	M. P. XII.

NO-

MAGIOVINTVM M. P. XVII.] *In Blandiniano* Magiovioto M. P. XVII. *& in Neapolitano* Maginto M. P. XVII. *libri Longoliani utramque lectionem proponunt.* SVR.

MAGIOVINTO.] Hæc & superior ex Vaticano exulat: Cusani MS. *Magnito M. P. XVII.*; *Maginto M. P. XVII.* 12. Simlerus Basileae vulgavit. *Magiovinnio* infra duobus locis habebis. Quæ nunc sit, in tanta opinantium discordia, ad finiendum difficile est. Camdeno primum *Dunstable*, deio *Ashwel* est visa: Galeo prior Camdeni placet senteotia. Contra otrumque Britanniæ Romanæ scriptor venit, arbitratus mansiones esse loco motas atque hanc sequenti postponeodam, licet MSS. alia omnia jubeant. WESS.

DVROCOBRIVIS.] Infra *Durocobrius. Hertford* erit ad viæ militaris diverticulum ex Th. Galei sententia s illic plures aquæ, quas & nomen complectitur, confluunt; alii ejus in *Redburna*, qoa de Gul. Burtonus Comment. p. 146., posituram reperiunt. WESS.

VEROLAMIVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Verolamio M. P. XII. *& in Neapolitano* Velolamio M. P. XII. *Longoliani libri Blandinianam lectionem adponunt, &* Velovanio *corrigunt. Ptolemaeo in* Catyeuchlanis, Οὐερολάνιον. *Beda Historia Ecclesiastica libro primo cap. vii. passum fuisse Beatum Albinum die x. Kal. Jul. juxta civitatem* Verolamium *perhibet.* SVR.

VEROLAMIO.] *Velolamio* Parisinus & Cusani MSS.; Tacito An. XIV. C. 33 *municipium Verolamium*; unde *Cair Municip.* Ninio dicitur in Antiq. Britan. Eccles. Usserii C. 5. Fuit concordi omoium sententia pruxime S. Albani orbem, quæ ex ejus ruinis accrevit. Audi Westmonasteriensem: *Quod civitas nomine censetur bifario, hac ratio: Ab alveo enim, qui Varlame dicitur, & ad orientalem civitatis plagam defluit, Varlamecestria: a via antem regia, qua Watlingestrete nuncupatur, & ad partem civitatis jacet occidentalem Watlingecestria nominatur.* Adde quæ ex Actis S. Albani idem Usserius C. 7. p. 79. &c. excerpsit. Caput *Verolamium* gentis Catuellanorum fuit: habes Κατυελλανὶς in Dionis L. LX. p. 779.; habuit quoque Ptolemaeus, licet pessime nunc Κατευχλανοὶ vocentur: bonum vero factum, quo vir doctus Jurinus eos ex veteri lapide, cujus tale epigramma, asseruit:

CIVITATE CAT
VVELLAVN
ORVM. T. OIS
EDIO.

Vide Epitom. Act. Philosoph. tom. V. part. 2. p. 42., & cui correctiorem monumenti inscriptionem debemus, Jo. Horsley L. II. Britan. Rom. C. 3 §. 27. WESS.

SVLLONIACIS.] Vel *Sulloniaca.* SIML.

SVLLONIACIM M. P. VIIII.] *In Blandiniano* Sulloniacis M. P. VIIII. *& in Longolianis libris. At in exemplari Neapolitano* M. P. X. SVR.

SVLLONIACIS.] Ita MSS. excerpta, M. P. X. in Cosani libro appositis. Sedem ejus plerique figunt ad *Brockley Hills*, obi urnæ sepolchrales, numi & alia priscæ vetustatis argumenta eruta perhibentur. WESS.

LONGIDINIO.] Vel *Londinio*, ita namque frequentius scribitur. SIML.

LONDINIVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Loodinio M. P. XII. *& in Neapolitano* Longidioio M. P. XII. *& in Longolianis* Londonio M. P. XII. *In Taciti manuscripto exemplari libro* XIII. C. 33. *& in Aldinis libris:* At Suetonius mira coostantia medios inter hostes Londinium perrexit; *à Ptolemaeo in* Cantiis Λονδίνιον, *cognomento quidem Colonia non insigne, sed copia negotiatorum, & commeatuum maxime celebre. Ammianus libro* XX. C. 1. *Ad* Rutupias, sitas ex adverso defertur, petitque Londinum. *Et libro xxvii.* C. 8. tendensque ad Londinium vetus oppidum, quod Augustam posteritas adpellavit. *Et libro xxviii* C. 3 ab Augusta profectus, quam veteres adpellavere Lundinium. *Ea enim nomi-*

NOVIOMAGO.	M. P. X.
VAGNIACIS.	M. P. XVIII.
DVROBRIVIS.	M. P. VIIII.
DVROLEVO.	M. P. XIII.
DVROVERNO.	M. P. XII.
AD PORTVM RITVPIS.	M. P. XII.
	ITER

nominis scriptura diversitas, in uno ejus historia volumine vulgato reperitur. Svr.

LONDINIO.] *Londunio* Vaticanus, ceteri *Longidinio*, perperam. Huic nobilissimæ urbi, quod de Roma Martialis,

Terrarum Dea, gentiumque Roma,
Cui par est nihil, nihil secundum.

& quod de eadem Marcianus,

Ἄστρον τι κοινὸν τῆς ὅλης οἰκουμένης.

quæque alii in Athenas & Byzantium laudis prodigi congesserunt, rectissime convenire Guil. Burtonus, haud dubitando in metropolin studio, profitetur. Wess.

NOVIOMAGVM M. P. x.] *Ptolemaeo in Regnis*, Cantiis *finitimis*, Νοιόμαγος. Svr.

NOVIOMAGO.] Marinus Tyrius *Noviomagi* hujus situm non recte finiverat, reprehensus propterea a Ptolemaeo L. I. Geograph. C. 15. *Καὶ Λονδίνιν τῆς Βρεττανίας Νοιόμαγον εἰπὼν νοτιώτερον μιλίοις νθ, βορειότερον αὐτὴν διὰ τῶν κλιμάτων ἀποφαίνει. Cum Noviomagum Londinio Britanniæ M. P. LIX. dixisset australiorem, magis tamen ad Boream per climata removet.* Quantumvis autem Geographus certiorem illi locum signarit, necdum tamen citra controversiam situs est: varii enim diversis in locis quæsiverunt, quorum omnium discordes sententias ex Burtoni Comentar. p. 176. & Britan. Rom. L. III. C. 2. petere licebit. Vulgatior ea est, quæ in *Woodcote* Noviomagi sedem vestigat. Wess.

VAGNIACIS.] Vaticanus *Bagniacis M. P. XVIIII.* Idem quod anteriori & huic evenit: est enim ejus positio multo incertissima. Th. Galeus numeros ad xxx. M. P. adaugens *Maidston* esse jubet, nec dissentit Camdenum secutus Burtonus. In Britannia Romana *Northfleet* ejus locum occupat. Wess.

DVROBRIVIM M. P. VIIII.] *In Blandiniano* Duroprovis M. P. VIIII. *& proximis duobus itineribus* Durobrius, *&* Durobrivis *præfert idem exemplar. In exemplari Neapolitano* Ducobrovis M. P. VIIII. *& paulo post*, Dubobrius *& in Longolianis libris* Duropronis M. P. VIIII. *& sequentibus itineribus* Dubobrius, *&* Durobrivis. Svr.

DVROBRIVIS.] *Durobrovis* Vaticanus & Cusani MS.; alii *Duroprovis*: Ravennas L. V. C. 31. *Durobrabis. Rochester*, quam *Durobrivas* in veteri quadam Charta appellatam se vidisse Rob. Talbot apud Burtonum Commeot. p. 179. testificatur. Wess.

DVROLEVO.] *XIII. M. P.*, quæ Surita expressit, a Vaticano & Parisino probantur. XVI. sunt in Lugdunensi editio & Basiliensi, e quo tamen & XIII. M. in aliis fuisse perspicue videas. *Lenham* Camdenus atque alii interpretantur, iumque transpositis numeris, ut huic XII. sequenti XVI. addantur, erit opus: *Milton* in Britannia Romana. Wess.

DVROVARNO.] Vel *Droverno*, vel *Duroverno, Durarvenno.* Ptolemaeus *Darvernum*: hodie *Dover.* Siml.

DVROVERNVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Duroverno M. P. XII. *& sequentibus itineribus* Duravenno. *In Neapolitano* Durarverno M. P. XII. *& infra* Durarveno. *In Longolianis libris* Duroveroo M. P. XII. *& infra* Durarvenno. *Id oppidum esse videtur, quod in Cantiis medium inter* Loodinium, *&* Rutupias, *à Ptolemaeo Δαρούερνον nominatur: nam vetustus interpres* Darvernum *vertit. Beda libro Ecclesiastica Historiæ ii. cap. iii. Civitatem* Doroverni *nominat, & à* Cantio *distare* M. P. *fermo* XXIIII. *ad Occidentem.* Cantuariam *esse in* Cantio *arbitrantur, qui res gestas earum Provinciarum investigavere.* Svr.

DVROVERNO.] *Durorverno* est in plerisque editis & scriptis. Ravennas L. V. C. 31. *Duroverno Cantiacorum.* Beda L. I. Hist. Eccl. C. 25. *Dorovernensem civitatem imperii totius metropolim*, & C. 33. *regiam civitatem* appellat; quæ cum totius Anglorum ad Christianam reli-

ITER A LONDINIO AD PORTVM DVBRIS. M. P. LXVI. Sic.

DVROBRIVIS. M. P. XXVII.
DVROVERNO. M. P. XXV.
AD PORTVM DVBRIS. M. P. XIIII.

ITER A LONDINIO AD PORTVM LEMANIS. M. P. LXVIII. Sic.

DVROBRIVIS. M. P. XXVII.
DVROVERNO. M. P. XXV.
AD PORTVM LEMANIS. M. P. XVI.

ITER

religionem traductæ gentis esset metropolis, novæ etiam Ecclesiæ, in isto regno fundatæ, caput & metropolis constituta est. Vid. Guil. Beveregium in Cod. Canon. C. IV. §. 17. *Canterbury.* Wess.

AD PORTVM RITVPIS.] *Civitas, qua dicitur Rutubi portus* Orosio L. I. C. 2. *Rutupiæ* Ammiano, quarum litus ostreis abundasse,

—— —— *Rutupinoque edita fundo*
Ostrea —— ——

apud Juvenalem Satyr. IV. 148. clamant. *Rutupias* autem sive *Ritupias* numero multitudinis propterea appellabant, quod binæ hic essent arces, ad portum appositæ, quarum ad Septentrionem vergentem *Regulbium*, cujus nominis reliquiæ in *Reculver* durant, Notitia Imp. Occid. nuncupat, ut Joan. Battely in Antiq. Rutupinis, ante hos XXII. annos Oxonii vulgatis, condocefecit. *Richborough.* Wess.

DVBOBRVS.] Superiore itinere *Durobrevis*, sequenti *Durobrius*: idem enim locus indicari videtur, cum ubique par sit distantia a Doroverno. Siml.

DVROBRIVIS.] Plerique MSS. *Durobrius* aut *Durobrus*, vitio amanuensium; mox quoque *Durarverno* Oxoniensis liber & Vaticanus *Durabruene.* Wess.

ITER AD PORTVM DVBRIS.] Abest hoc iter a Parisino & Th. Galei MSS.; habent editi vetustiores & scripti Vaticanus, Oxoniensis & alii. Quare miror, Galeum id damnare & ab imperito aliquo assutum arbitrari. Wess.

AD PORTVM DVBRIS M. P. XIIII.] *Hujus oppidi in Notitia Provinciarum fit mentio: nam sub dispositione Comitis litoris Saxonici, Præpositus militum Tungritanorum* Dubris, *recensetur.* Sur.

DVBRIS.] *Dover* esse situs & nominis conformatio indicant: notabit autem portus cognomen *duas rupes* seu *colles* in vetusto Britannorum sermone, si *Dwy* duo, *Bre* & *Bryn* in illo collis fuerit, ut a Th. Galeo edocemur: nam Guil. Somnerus, cujus nobis sententiam vir Reverendus Edmundus Gibson in *Nominum locorum explicatione*, Chron. Saxonico adjuncta, exposuit, in alia omnia abit. Wess.

A LONDINIO AD PORTVM.] *Limanis M. P. LXVI.* est in membranaceo Cusani MS., nec numeros improbat Parisinus. Wess.

DVROVERNO.] *Durarverno M. P. XV.* MS. Cusani. Wess.

PORTVM LEMANIS.] Forte *portus novus* Ptolemaei. Siml.

AD PORTVM LEMANIS M. P. XVI.] *In eadem Notitia sub dispositione Comitis ejusdem Præpositus numeri Turnacensium* Lemannis, *& in vetusto item exemplari.* Sur.

AD PORT. LEMANIS.] In vita S. Cadroës, quæ VI. Martis magni operis Sanctorum Act. edita est, C. 2. *In portum usque, qui LIMEN dicitur, deduxit.* Fuisse videtur ad ostium amnis ejusdem cognominis: habet enim Ravennas L. V. C. 31. inter Britanniæ fluvios *Lemanam*, referturque in Chron. Saxon. An. IↃCCCXCIII. appulsos esse Danos ad ostium Limenæ, *Limine mund*, cum CCL. navibus: esse autem illud ostium circa orientalem Cantii partem, ad orientem magnæ ejus silvæ, quæ *Andred* appelletur, atque ex illa fluvium decurrere. Quoniam vero ejus amnis alveus dudum evanuit, dubius ejus portus ac disputationibus obnoxius est: plerisque *Lime* circa *West Hyth* veteris nominis reliquias servare videtur, sed invito doctissimo Somnero;

Ooo qui

ITER A LONDINIO LVGVVALLIO AD VALLVM. M. P. CCCCXLIII. Sic.

CAESAROMAGO.	M. P. XXVIII.
COLONIA.	M. P. XXIIII.
VILLA FAVSTINI.	M. P. XXXV.
ICIANOS.	M. P. XVIII.
CAMBORICO.	M. P. XXXV.
DVROLIPONTE.	M. P. XXV.

DV-

qui longo verborum ambitu in *Nominum locorum explicatione* Reverendi Gibsoni non alium portus fuisse locum atque eum, quem *New-Romney* vocitant, vincere conatur. Ceterum *Lemavio* est in Peutingerorum Tabula, & *Ad pontem Lemanis*, vitio operarum, in Suritae seu Schotti editione, quam supine admodum P. Bertius secutus est. Wess.

LVGVVALLVM AD VALLVM.] *A Londinio hoc iter* Luguvallum *duci* Vallum *versus indicatur: supra enim à* Vallo Luguvallum *diverticulo* Castrorum exploratorum XXIIII. M. P. *designantur*. Sur.

LVGVVALLIO AD VALLVM.] Supra *ad vallum* Luguvallio non adscribebatur; quæ caussa fuisse videtur, quam ob rem Th. Galeus duplex hoc cognomine oppidum in Britannia fuisse suspicaretur, quorum alterum *a vallo* paullo abesset, alterum assideret. Sed cum ad credendum sit difficile, in spatio non bene magno ejusdem nominis binas fuisse urbes, accesserim Britanniæ Romanæ scriptori L. I. C. 7. eandem ac superiorem arbitrato: dici autem *ad vallum*, quod in ejus vicinia esset posita. Wess.

CAESAROMAGO.] Tabula *Baromaci*, librarii peccato, ut M. Velserus monuit. Simili nomine in Galliis urbem videmus, a Caesare haud dubie appellatam: hanc fuisse volunt ubi *Chelmsford* aut certe quo loco *Writtle* conspicitur. Wess.

COLONIAM M. P. XXIIII.] *Ptolemaeo in* Damniis Κολανία, *qua hand scio, an huic manifeni sit attribuenda*. Sur.

COLONIA.] Arelatensi Concilio An. CCCXIV. præter alios è Britannis adfuisse fertur *Adelfius Episcopus de civitate Colonia Londinensium*. Jac. Vsserius Antiq. Britan. C. 5. & 8. eam *Coloniam* huc refert, & *Colchestriam* esse opinatur, quam Ninius in Catalogo Urbium Britan. *Cair Colun* sive *Colon*, i. e. *civitas Colonia*, vocet. Posterius citra dubium est; est enim urbs ea ad flumen *Colne* apposita, atque ab eodem id nominis sortita: at quare tandem *Colonia Londinensium?* cujus si qua ratio tituli posset reddi, equidem magni viri sententiæ adstipularer. Jam vero in diversa abeunt harum rerum periti; Seldenus in Origin. Alexandrin. p. 118. Concilii subscriptionem vitii arguit, proque *Londinensium Colonia* Camalodunensium, quæ sane celebrior, substituit: Galeus vero *Coloniam Londi* pro *Lindi*, quam urbem coloniæ juribus & dignitate fuisse auctam è Ravennate discimus, amplectitur. Nos in re adeo incerta atque dubia ampliabimus, illis accedentes, qui *Coloniam*, de qua agimus, *Colchester* esse jubent: nam quamvis Camalodunum coloniis fuerit adscripta, difficulter impetrabis, ut *coloniam* simpliciter hoc loco dici credamus. Ceterum Κολανία Ptolemaei, qua de Surita, alia est & longissime hinc remota. Wess.

VILLA FAVSTINI.] Faustini villam Bajanam festivo carmine Martialis L. III. Epig. 58. descripsit. Potuit idem, quis enim eruditissimo Th. Galeo id negaverit? in Britannia aliam habere. Nunc *Edmunsbury* aut *Dunmow*, ut in Britannia Romana, erit. Lugduni & Basileae M. P. XXXV. apposuerunt. Wess.

ICIANOS.] Hæc & quæ sequitur ex Vaticano exulat. Forte ab *Icenis*, quorum regina Baudicea æternum sibi nomen ingentibus ausis condidit, loco nomen venit. *Ickburrow* R. Talbotus & cum eo plures, nominis quadam similitudine impulsi, nunc dici credunt. *Chesterford* Britan Roman. Wess.

CAMBORICVM M. P. XXXV.] *In Blandiniano, & Neapolitano* Camborico M. P. XXXV. *In Longolianis libris* Camboritum M. P. XXXV. Sur.

CAM-

DVROBRIVAS.	M. P. XXXV.
CAVSENNIS.	M. P. XXX.
LINDO.	M. P. XXVI.
SEGELOCI.	M. P. XIIII.
DANO.	M. P XXI.
LEGEOLIO.	M. P. XVI.
EBVRACO.	M. P. XXI.

ISV-

CAMBORICO.] Notat hoc vocubulum *Cami trajectum*, si Camdenus, Burtonus, Galeus atque alii non fallunt: *Camus* autem Cantabrigiam alluit; quæ caussa est, quare plures *Camboricum* a Cantabrigia haud distinguant: tamen Britanniæ Roman. Scriptor L. III. C. 2. locorum intervalla cum cura dimensus *Icklingham*, ubi *Cami* quoque *trajectus* fuit, esse jubet. WESS.

DVROLIPONTE.] *Huntingtonia* aut *Godmanchestria* plures hanc mansionem quæsiverunt, proni etiam ad nomen corrigendum; Camdenus *Durosiponte*, ut *pontem* notet *aquæ Ousæ*, Galeus *Duroliphante* corrigit, ac si a lepra, quam Britannos *Oliphant* vocasse ait, venerit: esse enim ad oppidum *Godmanchester* fontem ad lepram eluendam efficacissimum. Sed hæc a MSS. damnantur, & multa ponunt, quæ testibus probanda fuerant: unde enim edocebimur, oppidum primitus *Gormanchester* a *Germes*, quo lepram vitiliginemque significabant, fuisse dictum? unde veteres Britannos Romanorum ævo eum morbum *Oliphant* appellasse? unde denique hanc mansionem inibi fuisse? certe Britan. Roman. eruditus auctor *Durolipontem* Cantabrigiæ collocat. Cusani MS. M. P. XVIII. annectit. WESS.

DVROBRIVAS.] *Dorneford* Camdeno, qui manifesta ibi urbis disjectæ ac prostratæ vestigia vidit: Galeo *Brig Casterton*, sed V. M. P. ab intervallo decisis; in Romana vero Britan. situs illi signatur circa *Caster*. Aliam simili titulo suo habuimus loco. WESS.

CAVSENNIS.] *Gausennis* Simlerus Basileae expressit, quod nusquam invenimus. *Gosennis* aut *Gauvennis* Galeus emendat, quo *Nottingham*, in excellenti rupe locatum, esse queat; *Cevennas* enim & *Gauvennas* montium juga veteri Britannorum dialecto notasse pariter ac Celtarum: mihi, cum de mansionis situ res nondum sit finita, nihil mutandum videtur; auctor enim Britanniæ Romanæ L. III. C. 2. *Ancaster* esse ait, atque huic quidem M. P. XXXVI., sequenti XX. contribuit; quo facto accuratissime distantiam suis locis respondere. WESS.

LINDVM M. P. XXVI.] *Ptolemaeo in* Damniis, *Λίνδον & alterum in* Coritavis. SVR.

LINDO.] Ravennas *Lindum Coloniam* L. V. C. 31. vocat, præbetque occasionem haud inelegantl Thom. Galei conjecturæ, qua in Arelatensis Concilii subscriptione pro *Colonia Londinensium* hanc substituit. *Civitas Lindecolina* Bedæ L. II. Hist. Eccl. C. 16. Nunc *Lincoln*, agri *Lincolniensis* oppidum primarium, *Lindi* reliquiis servat. WESS.

SEGELOCIM M. P. XIIII.] *In Blandiniano* Segeloci M. P. XIIII. *& in Neapolitano* Segiloci M. P. XIIII. *&* XXIIII. *corrigitur: & infra in eisdem* Agelocum *nominat.* SVR.

SEGELOCI.] *Ageloco* infra. *Littleborough* ut esse putetur distantia facit; ubi Th. Galeus urnam è rubra argilla & numum Domitiani facie inscriptum offendisse se perhibet. WESS.

DANVM M. P. XXI.] *Apud Ptolemaeum in* Durotrigibus, *Δάνιον, fortè pro Δάνον: nam auctor Notitia Provinciarum huic mansionis nomini adsentit: legitur enim sub Duce Britanniarum Præfectus Equitum Crispianorum* Dano. SVR.

DANO.] Ninius *Cair Daun* in Antiq. Britan. Vsserii C. 5.; hodie omnium consensu *Dancaster* sive *Doncaster*. WESS.

LEGEOLIVM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Legeolio M. P. XVI. *& in Neapolitano* Legeolio M. P. XV. *In Longeliano* Legeolio M. P. XVI., *&* XXV. *corrigitur, & infra in eisdem* Lagecium *cognominatur.* SVR.

LEGEOLIO.] Alias *Lagetium* in itinere ab Eburaco Londinum. SIML.

LEGEOLIO.] Cusani & Parisinus MSS. M. P. XV. a Dano separant. *Castleford*, ubi magna numorum scrutorumque copia eruitur. WESS.

ISVBRIGANTVM.	M. P. XVII.
CATARACTONI.	M. P. XXIIII.
LAVATRIS.	M. P. XVIII.
VERTERIS.	M. P. XIII.
BROCAVO.	M. P. XX.
LVGVVALLIO.	M. P. XXII.
ITER A LONDINIO LINDO.	M. P. CLVI. Sic.
VEROLAMI.	M. P. XXI.
DVROCOBRIVIS.	M. P. XII.
MAGIOVINIO.	M. P. XII.
LACTODORO.	M. P. XVI.
	ISAN-

ISVRIBRIGANTVM.] *Isurium Brigantum* Ptolemaeus. SIML.

ISVBRIGANTVM M. P. XVII.] *In Blandiniano* Isubrigantum M. P. XVII. *& in Neapolitano* Isubrigantium M. P. XVI. *Longoliani libri Blandiniani lectionem praferunt, &* XXVI. *corrigitur.* SVR.

ISVRIBRIGANTVM.] Decurtate pro *Isurio Brigantum*, ut alias diximus. WESS.

CATARACTONI.] *Caractoni* Cusani & Parisiensis MSS. WESS.

LAVATRIX.] Superius *Lavatris.* Idem Liber Notit. SIML.

BROCAVO.] Liber Notitiar. *Brocavicum.* SIML.

BROCAVO.] *Brocovo* Lugduni & Basileae vulgarunt, MSS. non probantibus. *Brougham Castle* ut nominis ita & situs vestigia retinet. WESS.

VEROLAMVM M. P. XXI.] *In Blandiniano* Verolami M. P. XXI. *& postea* Virolamo: *& item in libris Longolianis. In Neapolitano* Verolami, *&* Verolamo. SVR.

DVROCOBRIVIS.] Hoc ex Oxoniensi libro recipimus. Nostri *Durocobrins* & *Durocobrias*, uti Vaticanus. WESS.

MAGIOVINNIO.] Supra *Maginto.* Liber Notit. *Magis.* SIML.

ISANAVANTIA] Vel *Isannavaria.* SIML.

ISANNAVATIA M. P. XII.] *Praferunt Blandinianum exemplar, & Longoliani libri. In Neapolitano* Isanavantia M. P. XII. SVR.

ISANNAVATIA.] Vaticanus *Isannantia*, Cusani *Isannavantia*, alii *Isanavenna*; mirum est in vitia hæc conjurasse librarios: posterius propius a *Bennavenna*, quod mansionis verum cognomen est, abest. WESS.

TRIPONTIVM M. P XXII.] *Ptolemaeo in* Selgovis Τριμόντιον. *quod haud scio, an ad hanc pertineat mansionem.* SVR.

TRIPONTIO.] Huc referunt in Thesauro inscriptionum Gruteriano p. XCIII. 5., nihil diffidente Th. Galeo,

NYMPHIS
N. BRITTON.
TRIPVTIEN.
SVB. CVRA
M. VLPI
MALCHI
>. LEG. XXII.
PR. P.F.

numerum enim *Brittonum Triputiensem*, seu *Tripontiensem* potius, indicari censent, haud scio, an injuria. *Dowbridge* prope *Lilburne* ex Galei sententia erit, quam vir eruditus in Britannia Romana deserit, & *Bugby* nunc dici pertendit. Τριμόντιον Ptolemaei, quod in *Selgovis* erat, longe hinc dissitum fuit. WESS.

RATIS. Ptolemaeo Ῥάγε & in Palatino MS. Ἐργύτῃ. unde Ῥάτῃ recte formaveris. Creditur id nominis indepta, quod passim hoc in tractu

Neglectis urenda filix innascitur agris:

Celtico enim sermone Ῥάτης *filicem*, ex quo Britannis *Rhedyn*, adsignificabat, Dioscoride auctore L. IV. C. 18. Nunc *Leicester*, ubi vetusti operis & Romanis lateribus compacti parietinæ visuntur. Vid. Th. Galeum Coment. p. 100. *Ratas* Parisinus & Simlerus. WESS.

VERO-

ISANNAVATIA.	M. P. XII.
TRIPONTIO.	M. P. XII.
VENNONIS.	M. P. VIIII.
RATIS.	M. P. XII.
VEROMETO.	M. P. XIII.
MARGIDVNO.	M. P. XIII.
AD PONTEM.	M. P. VII.
CROCOCALANO.	M. P. VII.
LINDO.	M. P. XII.
ITER A REGNO LONDINIO.	M. P. XCVI. Sic.

CLAV-

VEROMETO.] Vel *Vernemeto.* SIML.
VEROMETVM M. P. XIII.] *In manuscriptis, & Longolianis* Verometo M. P. XIIII. *& infra in eisdem* Vernemeto. SVR.

VEROMETO.] Infra *Vernemeto*; quod, si altero fuerit verius, Venantii Fortunati L. I. Carm. 9. verbis explicari poterit:

Nomine Vernemetis voluit vocitare vetustas,
Quod quasi fanum ingens Gallia lingua refert.

At in dubio est: Th. Galeus *Guern* Britannis *alnum* notasse observat; hinc *Vernemetum*, ut a *dumis dumetum* videri formatum: prorsus ac si veteres Britanni sui sermonis vocabula ad Romanam consuetudinem ordinassent. Positio *Vernemeti* seu *Vernemeti* in Romana Britannia circa *Willoughby* fuisse dicitur: alii *Barrow* praeoptant. WESS.

MARGIDVNVM M. P. XXIII.] Margiduni *infra fit mentio, &* Mariduni. SVR.

MARGIDVNO.] A *marga*, qua in Britannia agros lætificasse ex Plinio L. XVII. N. H. C. 6. & aliunde novimus, ac *duno* nomen loco venit. Fuit, si Britan. Rom. scriptorem sequaris, non multum ab *East Bridgeford*: nam alii aliter. WESS.

AD PONTEM.] Hic in Libro Notit. *Aelii pons* vocatur. SIML.

AD PONTEM.] *Pons Aelii*, de quo Jos. Simlerus, ad *valli* lineam fuit, ut ex Occid. Imp. Notitia liquet, estque adeo longe longeque hinc semotus. *Southwell* in hujus mansionis loco ab erudito Britan. Rom. scriptore collocatur: Th. Galeo visa est *East Bridgefort.* WESS.

CROCOLANA.] Vel *Crorolana.* SIML.
CROCOCALANVM M. P. VII.] *In manuscriptis, & Longolianis* Crococalani, *& infra* Crococalano: *& à* Lindo *ad eam mansionem* XIIII. M. P. *adjiciuntur.* SVR.

CROCOCALANO.] *Croc, Croco, Crocar* variorum apud Britannos fluviorum, ut Th. Galeus recte commonefecit, sunt nomina: unde a vero non abhorret, ex ejusmodi olim rivo mansioni nomen factum. Nunc *Collingham*, aut *Brugh* non longe inde. WESS.

ITER A REGNO LONDINIVM.] Regni *oppidi mentionem fieri non reperi. At regionis* Regnorum, *qui* Atrebatibus *&* Cantiis *finitimi erant, Ptolemaeus meminit: quorum urbs erat* Noviomagus, *cujus supra fit hoc Itinerario mentio: quam urbem hoc itinere intelligi arbitror.* SVR.

ITER A REGNO LONDVNIO M. P. CXV.] Ita Vaticanus & Lugdunensis editus; ceteri P. M. XCVI. Urbem hanc in *Regnis* & gentis caput fuisse recte dixeris. Vulgo *Ringwood*, nominis quadam conformatione impulsi, nostra tempestate appellari censent; sed cum nec via militaris eo pergat, & Romanæ magnitudinis nulla ibi argumenta conspiciantur, non sine certa ratione hanc opinationem Britan. Roman. auctor missam fecit. Fuit quidem *Ringwood* in *Regnis*, nec aliud tamen ac *silvam Regnorum* notat. Itaque *Chichester* ob aggerem militarem & distantiam cum eodem docto viro statuamus; quod oppidum Romana olim statione insignitum fuisse, lapis, ante hos X. annos ibidem repertus, indicio esse poterit; inetat illi:

CLAVSENTVM.	M. P. XX.
VENTA BELGARVM.	M. P. X.
CALLEVA ATREBATVM.	M. P. XXII.
PONTIBVS.	M. P. XXII.
LONDINIO.	M. P. XXII.

ITER AB EBVRACO LONDINIVM. M. P. CCXXVII. Sic.

LAGECIO.	M. P. XXI.
DANO.	M. P. XVI.
AGELOCO.	M. P. XXI.
LINDO.	M. P. XIIII.
CROCOCALANO.	M. P. XIIII.

MAR-

NEPTVNO. ET. MINERVAE
pro. SALVTE. DO*mus* DIVINAE
AVCTORITA*te Tib.* CLAVD.
*Co*GIDVBNI. R. LEGA. AVG. IN. BRIT.
*Colle*GIVM. FABROR. *et.* QVI. IN. EO
Honorati D. S. D. DONANTE AREAM
*P*VDENTE. PVDENTINI. FIL.

Ita inscriptionem vir eruditissimus Rog. Galeus explevit, referendam arbitratus ad *Cogidunum regem*, de quo Tacitus Vit. Agricolæ C. 14.; at regem Legatum quoque Augusti in provincia fuisse, & simile usquam esse exemplum, merito dubitavit Jo. Wardus: præterea *DOMVS DIVINA*, quam monumenta ante Antoninorum ætatem ignorare, recte animadvertit Galeus, ad seriora tempora nos ducit. Mihi, vetat enim notarum angustia longiorem sermonem, *Claudius* ille *Gidubnus* sive *Cogidubnus* provincialis, civitate donatus, aut libertinus fuisse videtur, & quidem domo *Regnus*, atque adeo ex hac ipsa civitate t solitariam literam *R.*, quæ Claudii hujus cognomini additur, si id notare velis, ut ego posse putem, reliqua sine difficultate decurrent. WESS.

CLAVSENTVM.] Intervallum ducit ad *Old Southampton*, ubi multa cascæ vetustatis indicia durare doctissimus Stukeleius Itin. Curios. p. 185. testis est. WESS.

VENTAM BELGARVM M. P. X.] *In hoc Itinerario trium hujus nominis oppidorum fit mentio, & item apud Ptolemaeum duplicis* Ventæ, *cui de hac in* Belgis, *qui* Dobunis *sunt finitimi*, Οὐέν-&. SVR.

VENTA BELGARVM.] Cur *Belgæ* inter Britannos & *Atrebates* memorentur, Caesar Coment. B. Gal. V. C. 12. docebit. *Britanniæ pars interior ab iis incolitur, qui, præda ac belli inferendi caussa, ex Belgis transierant, qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt, & bello illato ibi remanserunt, atque agros colere cœperunt: Ex Belgis* ait, sic enim cum Jo. Davisio lego: neque enim ex *Belgio* tantum, sed & illi, qui Belgis erant contributi, ut Atrebates & alii, in Britaniam concesserunt. Horum vero Belgarum caput *Venta* fuit, nunc *Winchester*, cujus episcopum *Wentanum*, sicuti urbem *Wentam*, Obernus in Vita S. Elphegi C. 2. atque alii appellant. WESS.

CALLEVAM ATREBATVM M. P. XXII.] *In manuscriptis, & Longolianis* Galleva, *& infra eodem consensu* Calleva. *De* Atrebatibus Britannicis *populis fit à Ptolemaeo mentio: & corruptè in recentioribus Græcis libris, & in Latinum versis, eorum urbs nominatur* Ναλκῦα, *pro* Καλεῦα*: nam à vetusto interprete* Caleva *vertitur non* Nalcua. SVR.

CALLEVA ATREBATVM.] *Gelleva M. P. XXII* Lugdunensis editus; *Galleva* Vaticanus atque alii. Infra *Calleva:* Ravennas L. V. C. 1. *Caleba Atrebatum.* De situ, ut solet, lis intercedit. Thom. Galeus numeris in XXXVI. mutatis *Henly* esse ait, cujus urbis pars *Ancastle* nominetur: itaque in Ptolemaeo, quem Surita recte emendavit, Ἀγκαλῦα vel Ἀγκαλεῦα scribi debere; cui ego assentiri non possum. *Ancastle* ex *castello* quid trahit, & cum Ptolemaei Καλεῦα nihil habet commune: quin, si Ptolemaeus ad eam formam est fingendus, utique & Itinerarium, cujus tamen MSS. aliorsum ducunt. Mihi vero simillima videtur viri docti L.

III.

MARGIDVNO.	M. P. XIIII.
VERNEMETO.	M. P. XII.
RATIS.	M. P. XII.
VENNONIS.	M. P. XII.
BANNAVANTO.	M. P. XVIII.
MAGIOVINIO.	M. P. XXVIII.
DVROCOBRIVIS.	M. P. XII.
VEROLAMIO.	M. P. XII.
LONDINIO.	M. P. XXI.

ITER A VENTA ICENORVM LONDINIO. M. P. CXXVIII. Sic.

SI-

III. Brit. Rom. C. 2. p. 458. sententia, qua *Calleva* est *Silchester*: eo intervallum hujus & aliorum itinerum accurate ducit; ibidem Romanorum manifesta in nummis, munimentis aliisque rebus vestigia durant. WESS.

PONTIBVS.] *Pontibus* his Tamesis circa *Old Windsor* junctus fuit, sicuti ex M. P. distantia colligitur. WESS.

ITER AB EBORACO LONDINIVM] *In Blandiniano*, Iter ab Vburaco: *& in Neapol.* ab Eburaco. *Longoliani Blandinianam lectionem praferunt, & Eburaco corrigunt.* SVR.

ITER AB EBVRACO.] Vaticanus mendose *ab Erurace*, unde editi Lugdunensis *a Beruraco* proxime abest. WESS.

AGELOCO.] Vel *Segeloco.* SIML.

AGELOCO.] Sibilantem literam aut promiscuus usus aut librariorum socordia vocis principio abstulit: ceteroqui inusitatum non est, ut vocabulis modo, adsit modo deficiat. Ita *Almydessum* & *Salmydessum*, *Accasenam* & *Saccasenam*, *Epoissum Sepoissum*, *Agalassum Sagalassum*, aliaque ejus generis disperse suis locis vidimus: sic pro *Alpibus* Lycophron Alexand. ỳ. 1361.

Καὶ Σαλπίων βεβῶσιν ὀχθηρῶν πάγων.

WESS.

CROCOCALANO.] Cusani MS. *Crocoglano M. P. XIV.*; Vaticanus *Crococalono.* Mox *Margitudo* idem Cusani liber, quæ deficit in Lugdunensi. WESS.

MARGIDVNVM M. P. XIIII.] *In Blandiniano deest hæc mansio, qua ideo asteriscis signatur; supra* Margiduni *fit mentio. In Neapolitano* Margitudis M. P. XIIII. *& item in libris Longolianis.* SVR.

BANNAVANTVM M. P. XVIIII.] *In Blandiniano* Bannavanto M. P. XVIIII. *& in Neapol.* Bennavento M. P. XVIIII. *& item in libris Longolianis.* SVR.

BANNAVANTO.] Parisinus *Bennavento*, quod ad *Beneventum* accedit proxime. Supra *Bennavenna*, *Isanavatia*, ubi de reliquis iisdem actum est. WESS.

ITER A VENTA ICENORVM.] *Manuscripta & Longoliani libri* Icinorum. *Supra* Ventæ Belgarum *mentio facta est, cujus & Ptolemaeus meminit; altera* Icenorum *hoc Itinerario nominatur, & à Ptolemaeo secunda* Venta Simenorum *urbs constituitur, qui forte* Ἴκενοι *sunt, non* Σίμενοι, *cum satis constet prapotentem* Icenorum *nationem fuisse Tacitus libro xii. C. 31.* quod primi Iceni abnuere, valida gens, nec præliis concussa, quia societatem nostram volentes accesserant. *Et paulo post:* Ceterum clade Icenorum compositi, qui bellum inter & pacem dubitabant. *Nec credibile fuerit, cùm ejus gentis à Tacito, & Antonino mentio sit facta, à Ptolemaeo fuisse pratermissam; qui tam singillatim regionum, urbium, oppidorum, fluminum, portum, æstuariorum, ac promuntoriorum* Britanniæ *mentionem fecerit.* SVR.

A VENTA ICENORVM.] Membranaceus Cusani codex *Iter a Venta Iciorum M. P. CXXXVIII.*; Vaticanus *Ventacinorum*, cui Ravennatis *Venta Cenomum* non multum est dissimilis. Nunc *Caster* ad amnem *Wentsar*, in quo *Venta* vestigia videas, non longe a *Norwich*. Ptolemaei Σιμένους in Ἰκήνους esse mutandos, recte H. Surita conjecit: Palatinus codex suspicionem adfirmat, Ἰμένους scribens. WESS.

SITO-

SITOMAGO.	M. P. XXXII.
COMBRETONIO.	M. P. XXII.
AD ANSAM.	M. P. XV.
CAMVLODVNO.	M. P. VI.
CANONIO.	M. P. VIIII.
CAESAROMAGO.	M. P. XII.
DVROLITO.	M. P. XVI.
LONDINIO.	M. P. XV.

ITER

SITOMAGVM M. P. XXXII.] *In Blandiniano* Sitomago M. P. XXXII. *& in Neapolitano* Sitomago M. P. XXXII. *Longoliani libri Blandiniani lectionem praeferunt, &* Sitimago *corrigitur.* Svr.

SITOMAGO.] *Situmago M. P. XXXIII.* fchedae Parifienfes: Bafileae Lugdunique una millia fummae abftulerunt. Tabula *Sinomagi. Wulpit.* Wess.

COMBRETOVIO.] Vel *Combretonio.* Siml.

CAMBRETOVIVM M. P. XXII.] *In Blandiniano* Cambretovio M. P. XXII. *& in Neapolitano* Compretovio M. P. XXII. *In libris Longolianis* Cambretonio M. P. XXII. Svr.

COMBRETONIO.] Excerpta MSS. *Combretovio* aut *Compretovio.* Intervallum incidit in *Stretford* ad fluvium *Breton*, qui vocabuli partem facit, & *Combretonium* praeftare oftendit: Tabulae *Convetroni* idem poftulat. Wess.

AD ANSAM.] Sic quoque Tabula: tamen *ad Pausam* Th. Galeus emendat, quod in hac vicinia fluvius *Pant*, qui *Pansa* olim fuerit, decurrat. Wil. Burtonus Comment. p. 232. *ad Arcam* malebat, ob arcam fepulchralem, COCCILLI M. infcriptam, & heic loci repertam. Mihi neutro opus videtur, cum a figno, ut pluribus in hoc libello, manfioni nomen venire potuerit. *Witham* effe volunt, aut *Barklow*, quae Galei fententia. Wess.

CAMVLODVNO.] *Candodinio* Cufani MS., fed perperam: *Camuloduno* M. P. V. a praecendereti Tabula; Ravennas L. V. C. 31. *Camulodulo Colonia.* Haec celebris eft colonia, quam Baudicea, odio Romanorum, haud fane injufto, exfcindere aggreffa eft. *CENSITOR CIVIVM ROMANORVM COLONIAE VICTRICENSIS QVAE EST IN BRITANNIA CAMALODVNI* eft in Thef. lapide p. CCCCXXXIX. 5. Nunc *Maldon* poft egregii rerum Britannicarum exploratoris Guil. Camdeni difputationem plerique dici cenfent, & nominis fimilitudine & loci pofitura impulfi: tamen Th. Galeus *Walden* mavult. Vide L. III. Brit. Rom. C. 2. p. 446. Wess.

CANONIO.] *Caunonio M. P. VIII.* Peutingerorum Tabula. Multifariam pro diverfa quisque inftituti ratione fedem ejus quaerunt. Camdenus in *Chelmsford*, Galeus in *Canfield*, Britan. Roman. auctor ubi *Fambridge.*

Tantum aevi longinqua valet mutare vetuftas,

ut ipfa urbium manfionumque, celebriorum ante, rudera vix certo reperias! Wess.

DVROLITO.] Monuit Camdenus ultimam vocabuli partem *Leam* innuere, atque adeo *aquam* fluminis *Leae.* Itaque Dorolitum fuiffe, ubi *Leiton* aut *Leiten Stone* V. M. P. a Londinio confpicitur. Quare opus eft, ut cum Th. Galeo huic M. P. XXVI., fequenti V. addamus, quo diftantia conveniat. Wess.

ITER A CLANOVENTA.] *Habet Blandinianum, & in Neapolitano* Clamoventa. *In Longolianis libris Blandiniani lectio praefertur, &* Clamoventa *corrigitur. In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis* Britanniarum, *Tribunus Cohortis primae Morinorum* Glamibanta *recensetur, in vulgatis, & in vetusto exemplari*, Glamubanta: *ac fortè* Clanoventa *legendum erat.* Svr.

ITER A CLANOVENTA.] Sic noftri: *Glanoventa* Th. Galeus, Simlerus *Clamoventa* publicavit. Paris autem haud parum difficultatis hoc iter, quoniam ejus caput obfcurius eft, & complures manfiones, vix alibi obvias, complectitur: Galeus adeo ad id offendit, ut ab imperito aliquo ceteris annexum fuiffe fufpicaretur; quem tamen meritiffimo cum MSS. retineant, eruditus Britanniae Romanae fcriptor L. III. C. 2. fequendum negavit. Legam ejus veftigia, & manfiones, cum cura ab eo veftigatas, fignabo. Haec *Lanchefter* in Durhamenfi di-

ITER A CLANOVENTA MEDIOLANO.	M. P. CL. Sic.
GALAVA.	M. P. XVIII.
ALONE.	M. P. XII.
GALACVM.	M. P. XIX.
BREMETONACI.	M. P. XXVII.

COC-

ſi ditione eſt, loco commodo & munito poſita. Wass.

GALAVAM M. P. XVIII.] *In manuſcriptis & Longolianis libris* Galava *legitur, cum* Callevæ *ſupra & ſequentibus itineribus, exemplarium conſenſu ſit mentio.* Svr.

GALAVA.] Ita omnes, quos noverim: tamen *Gallana* Camdenus: *Old town* erit, ſi numeros X. M. P. auxeris, ad *Alonwater*. Wess.

ALONE.] Ptolemaeus *Alanna*; Liber Notit. *Alione*. Siml.

ALONEM M. P. XII.] *Manuſcripta, & Longoliani libri* Alone M. P. XII. *Fortè id oppidum eſt, cujus auctor Notitia Provinciarum meminit: nam Trib. cohortis iii Nerviorum* Alione *recenſetur.* Svr.

ALONE.] Ptolemaei *Alauna*, quæ in Damniis erat, in Scotiæ eſt quærenda finibus. Notitiæ Imp. Occid. *Alione* huc pertinet, eſtque magno omnium conſenſu *Whitley Caſtle*, ubi lapis erutus, qui *cohortem III. Nerviorum*, quam Notitia heic locat, inſcriptam habuit. Epigramma hoc eſt:

IMP. CAES. LV. . . . .
BICI ADIA . . . .
MAX. FIL. DIVI. ANTONINI.
SARM. NEP. DIVI. ANTONINI. PRON.
DIVI. HADR. ABNEP. DIVI. TRAIAN.
PARTH. ET. DIVI. NERVAE. ADNEP.
M. AVR. ANTONINO. PIO
FEL. AVG. . . . .
TR. POT. X... IMP. . COS. IIII. P.P.
PRO. PIETATE. AED. E. VOTO
COMMVNI CVRANTE
LEG. AVG.
COH. III. NERVIO
RVM G. R. POS.

Apertum eſt, ad Caracallum pertinere ejusque majeſtati eſſe ſacratum: quæ deficiunt, in his rebus callentes facile explebunt; & nuper egregie in Britannia Roman. L. II. C. 5. §. 115. curata res eſt. Id improbavero, quod pro *DIVI TRAIANI PARTH. ET. DIVI. NERVAE ADNEPOTE*, qui ſolennis Caracalli in literatis lapidibus, ut Theſ. p. CCLXIX. CCLXXI. & in Gudian. Inſcript. p. XCI. 8., titulus eſt, emendetur *DIVI TRAIAN. PARTH., FIL. DIVI NERVAE, ADNEPOT.* Debuerat ſane Caracallus *Trajani adnepos, Nervaque trinepos*, ſi Juriſconſultorum reſponſis obtemperare voluiſſent, appellari: cum tamen nusquam id fiat, forte non injuria colligas, *trinepotis* vocabulum, etſi juris peritis tritum atque uſitatum, nondum in publicum uſum & monumenta fuiſſe receptum. Mecum ſentit, quod nunc video & lætor, Jo. Wardus in Epiſt. p. 350. Wess.

GALACVM.] Ptolemaeo *Calagum Brigantum*. Siml.

GALLACVM M. P. XVIIII.] *Præferunt manuſcripta: & libri Longoliani* Gallacum M. P. XVIIII. *Ptolemaeo inter urbes* Brigantum Κάλατον *fortè ad hanc manſionem pertinet.* Svr.

GALLACVM.] Recte Κάλατον, pro quo & Κάλαγον legitur, Ptolemaei huc refertur. Camdeno eumque ſecutis eſt *Whellep Caſtle*, quod quia numeri non ferunt, utpote amplius ſpatium deſiderantes, in Brit. Roman. manſionia ſitus in *Appleby* figitur. Vaticanus M. P. VIIII. Wess.

BREMETONACIM M. P. XXVII.] *In Blandiniano* Bremetonaci M. P. XXVII. *& in Neapolitano* Bremetonti M. P. XXVII. *In Longolianis* Bremetonaci M. P. XXVII. *&* XXIIII. *corrigitur. In Notitia Provinciarum ſub Duce* Britanniarum *cuneus armaturarum* Bremetenraco *recenſetur, ut haud ſciam, an ad hanc pertineat manſionem.* Svr.

BREMETONACI.] Vaticanus *Bremetomaci*. Conſentiunt eſſe *Overborough*, ubi *præter nomen, numi, lapides inſculpti & pavimenta teſſelata Romanam ſtationem figunt*, ut præſtantiſſimi Th. Galei verbis utar è Comment. p. 119. Wess.

COCCIO. M. P. XX.
MANCVNIO. M. P. XVII.
CONDATE. M. P. XVIII.
MEDIOLANO. M. P. XVIII.
ITER A SEGONCIO DEVAM. M. P. LXXIIII. Sic.
CONOVIO. M. P. XXIV.
VARIS. M. P XIX.
DEVA. M. P. XXXII.
ITER PER MVRIDONVM VIROCONIVM. M. P. CCLXXXVI. Sic.
VIN-

COCCIVM M. P. XXV.] Coccio *praeferunt manuscripta exemplaria, & libri Longoliani* Goccio. SVR.

COCCIO.] Nec ullum de hac diffidium: *Ribchester* enim nostro tempore dici, & plures Romanæ superstitionis indidem effodi reliquias, passim agnoscitur. WESS.

MANCVNIO.] Supra in itinere *ad portum Ritupis*, *Mammucio* vel *Manucio*. SIML.

MANCVNIO] Vaticanus *Mancocunio*, Cusani MS. *Mancunio M. P. XXVII.* Vide alibi dicta. WESS.

ITER A SEGVNCIO DEVAM] *In Blandiniano* à Seguncio. *In Neapolitano* à Seguntro. *In libris Longolianis* Segontio: *cujus oppidi mentionem nullam reperio. Caesari belli Gallici Commentariis v. C. 21.* ex Britanniæ *civitatibus memorantur* Segontiaci. SVR.

ITER A SEGONTIO.] Universi MSS. M. P. LXXIIII. aut unis amplius: tamen Galeus M. P. LXXXIII. & Burtonus, haud scio qua de caussa. *Segontium*, sive *Seguntium*, ut in Ravennate & Parisino est, prima fronte in *Segontiacis*, de quibus Caesar, fuisse videtur; sed illi Trinobantibus vicini ab hoc oppido remotiores fuerunt. Nunc *Caernarven* est ad flumen *Segont*, unde in Monam traiecisse, est enim hic commodissimus & brevissimus transitus, Suetonius Paullinus videtur. Adi Tacitum An. XIV. C. 29. WESS.

CONOVIO.] Intervallum pertingit ad flumen *Conway*, ubi rudera urbis, ut Th. Galeus ostendit, *Caer Rhyn*; de quibus, quod de Populonia Rutilius, non injuria diseris:

Agnosci nequeunt aevi monumenta prioris,
Grandia consumpsit moenia tempus edax:
Sola manent interceptis vestigia muris:
Ruderibus latis tecta sepulta jacent.
Non indignemur mortalia corpora solvi;
Cernimus exemplis oppida posse mori.

WESS.

VARIS.] Vaticanus *M. P. XVIII.* a superiore disjungit. *Bodvary* est ad rivum *Cluyd*. Oportet tamen, quo distantia respondeat, ut numeris bina addantur millia. WESS.

DEVA.] Numeri justo sunt ampliores, quæ caussa est, quare X. M. P. Galeus & Britan. Roman. auctor amputent. WESS.

ITER A MVRIDVNO.] In Schudii exemplari, *A Caleva per Muridunum Viroconium*, atque ita rectius legitur. Nam *Muridunum* vel *Moridunum* in medio hoc itinere ponitur. SIML.

ITER A MVRIDONO VIROCONIVM.] *Supra* Margiduni *fit mentio bis, qua mansio haud scio an ad hanc pertineat: & ubique* Muridonum *sit legendum: nam à Ptolemaeo post* Trinobantes *in* Demetis *Μαρίδουνον: & infra hoc Itinerario manuscripta & vulgati libri* Moriduno *praeferunt.* SVR.

ITER A CALLEVA MVRIDVNO VRIOCONIVM.] Sic edidit Galeus, monetque esse in Bentleiano M. P. CCLXXXVI., quibus, quod numeris singularum mansionum rectius conveniant, suum locum dedimus. In nostris *Iter a Muriduno Viroconiorum M. P. CLXXVI.*, Vaticano excepto, qui *Conriduno* hic & in ipso itinere, sed male: alterutra scriptura aut Schudiani MS. aut Galei proba videtur; utraque iter esse a Calleva per Muridunum Viroconium indicat, nec multum interest, quam seligas: quamquam Schudiani exemplaris lectio consuetudini Itinerarii paullo melius respondet. Vide p. 204. 205. & 258. 259. Itaque non opus erit, ut bi-

VINDOMI.	M. P. XV.
VENTA BELGARVM.	M. P. XXI.
BRIGE.	M. P. XI.
SORBIODVNI.	M. P. IX.
VINDOGLADIA.	M. P. XII.
DVRNOVARIA.	M. P. VIII.
MVRIDVNO.	M. P. XXXVI.
ISCA DVMNVNIORVM.	M. P. XV.

LEV-

ut bina itinera hic in unum confusa esse fateamur, cum Burtono & Galeo. Callevam esse *Silchester* ex Britannia Romana supra adscripsimus. WESS.

VINDONII.] Vel *Vindomi.* SIML.

VINDOMI.] Excerpta MSS. in hac voce conspirant. *Farnham* ad amnem *Wey*, in militaris aggeris diverticulo. WESS.

BRIGE.] Vel *Brags.* SIML.

BRAGE M. P. XI.] *In Blandiniano* Brage M. P. XI. *& infra* Brige: *in Neapolitano utroque itinere* Brige. *In Longol.* Brage *& sequenti itinere* Brige. *Ptolem. in* Coritavorum *Regione* Ῥάγα, *ut haud sciam an hanc mansionem respiciat. Beda lib. iii. Ecclesiastica Historia*, in loco, qui dicitur Brige. *Et paulo post*, Maxime in Brige, & in Cale, & in Andilegum monasterio. VR.

BRIGE.] Sic nostri. Nunc *Broughton* ex Galei sententia, quam auctor Roman. Britan. amplectitur, mutatis tamen M. P., atque huic IX., sequenti XI. M. assignatis, quo intervalli ratio constet. WESS.

SORBIODVNI.] A *Sorbis*, quorum hic lætissimus proventus, nomen est. *Old Sarum. Servioduni* plerique scriptorum. WESS.

VINDOGLADIAM M. P. XII.] *In manuscriptis exemplaribus & in Longelianis libris* Vindogladia M. P. XII. *& infra in eisdem* Vindocladia. SVR.

VINDOGLADIA.] Ravennas L. V. C. 31. *Bindogladia. Cranburn* M. P. intercapedo esse jubet. WESS.

DVRNOVARIA M. P. VIII.] *Præferunt manuscripta, & Longeliani libri, & infra* Durnonovaria. SVR.

DVRNOVARIA.] Omnium consensu *Dorchester* est, ubi plurimæ operum Romanorum parietinæ, de quibus Stukeleius Itin. Curios. p. 153., superant: ara quoque indidem, quæ vel sola Romanorum opus testetur, ante hos duos annos eruta est, his vocibus inscripta.

I. O. M.
ET. NVMINIB. AVG.
M. VARIVS SEVERVS
B. COS.
ARAM. CVM
CANCELLIS
D. S. P.

In numeris M. P., quibus a Vindogladia disjungitur, difficultas est; sunt enim justo minores. Quadrabunt, ut in Roman. Britan. L. III. C. 2. p. 461. ostensum est, si huic sequentis mansionis & vicissim jungantur. WESS.

MVRIDVNO.] *Conriduno* Vaticanus, uti diximus. *Moriduno* Ravennas, quod Th. Galeus præfert, ut *collem maritimum* notare ac *Seaton* esse queat. *Eggerton* in Britan. Roman. ejus locum occupat, quod *Seaton* a via militari absit. WESS.

SCADVM NVNNIORVM.] In ultimo itinere *Iscadum Nunniorum*: forte *Isca Dumnoniorum*, uti Ptolemaeus vocat. SIML.

ISCADVM NVNIORVM M. P. XV.] *Habet Blandinianum exemplar, & in Neapolitano* Scadum Inminorum M. P. XV. *In Longolianis* Scadum Inunciorum M. P. XV. *&* Mumiorum *corrigitur: & ultimo itinere Blandiniani & alii libri* Iscadum Nuniorum: *quam lectionem præferendam esse arbitror.* Ἴσκα, *urbis, in* Belgis, *apud Ptolemaeum fit mentio.* SVR.

ISCA DVMNVNIORVM.] Cusani liber *Scarlum Nunniorum*, Vaticanus *Scadum Nonniorum*; quod equimur, è Blandiniano est. *Exeter* plerique esse decreverunt, quod oppidum ad ripam fluvii *Ex* sive *Iscae*, ut ajunt, sedet. Quia vero nulla militaris via eo pergit, propterea in Bri-

Ppp 2 tan.

LEVCARO.	M. P. XV.
NIDO.	M. P. XV.
BOMIO.	M. P. XV.
ISCAE LEG. II. AVGVSTA.	M. P. XXVII.
BVRRIO.	M. P. IX.
GOBANNIO.	M. P. XII.
MAGNIS.	M. P. XXII.
BRAVINIO.	M. P. XXIIII.
VIROCONIO.	M. P. XXVII.
ITER AB ISCA CALLEVA.	M. P. CIX. Sic.

BVR-

tan. Roman. L. III. C. 2. p. 463. variis de caussis circa *Chiselborough* ejus positura figitur. WESS.

LEVCARO.] *Leghor* ad fluvium cognominem Camdenus atque alii interpretantur: prope *Glassenbury* Jo. Horsley ob signata hoc loco M. P. collocat, quod & mihi probabilius videtur: neque enim caussa est, cur iter hoc in duo secetur, ut diximus: præsertim cum Ravennas *Moridunum* a nostro non distinguat, sed, prorsus ut hic, circa Iscam Dumnoniorum illi sedem figat L. V. C. 31. *Item*, inquit, *juxta suprascriptam civitatem Scadamorum est civitas, qua dicitur Moriduno.* WESS.

NIDO.] Mansio hæc sequenti postponitur in Britan. Romana, invitis MSS., qui, quantum seciscere potui, hunc ordinem servant. Itaque, si vir doctissimus spatia recte dimensus est, hæc proxime *Axbridge*, sequens circa *Pershury* fuesit oportet. WESS.

ISCA LEG. AVGVST.] Vel *Iscalegia Augusti*: emendo ex Ptolemaeo *Isca leg. II. Augusta*. Ponit enim Ptolemaeus prope Iscam leg II., sic tamen, ut amborum loca semisse unius gradus longitudinis distent, & quadrante, quoad latitudinem: quæ distantiam faciunt circiter XXXV. M. P.: hic tamen major ponitur distantia inter Iscam Dumnoniorum & Leg. II. August. SIML.

ISCAM LEG II. AVG. M. P. XXXVII.] *In Blandiniano* Iscæleia Augusti M. P. XXVII. *& in Neapolitano* Iscalegi Augusti M. P. XXVIII. *& in Longolianis libris* Iscelegie Augusti M. P. XXVII. *& pro dictione* Augusti, legi *corrigit*, *&* XXVIII. M. P. Legionem II. Augustam *eo loco constitutam indicat, quod & à Ptolemaeo definitur, tametsi tanquam duo sint oppida, numeri longitudinis, & latitudinis utrique inepte attribuantur.* "Ἰσκα· Λεγιὼν δευτέρα Σέβαστη. *Praterea* Legio II. Augusta *in* Britanniis *ab auctore Notitia Provinciarum recensetur, sub Comite literis Saxonici per* Britanniam *hoc modo: Prapositus* Legionis II. Augustæ Rutupis. SVR.

ISCAE LEG. II. AVGVST.] Cusani MS. *Isca legi Augusti*, Vaticanus *Isca elegii Augusta*, unde verissime viri docti *Isca*, aut *Iscae Leg. II. Augusta*. Isca *Silurum* est, quam perperam Ptolemaeus cum Isca Dumnoniorum permiscuit, non longe ab illa Leg. II. Augustam ponens. Vid. Jac. Vsserium Antiq. Eccles. Britan. C. 5. p. 42. Nunc *Caerleon* ad flumen *Vsk*, in quo nominis *Iscae* reliquiæ exstant. Hic vero *Leg. II. Augustam* olim in statione fuisse, lapis in vicinia erutus testis est. En tibi ejus titulum:

D. M. IVL. IVLIANVS.
MIL. LEG. II. AVG. STIP.
XVIII. ANNOR. XL.
HIC. SITVS. EST.
CVRA. AGENTE
AMANDA
CONIVGE.

Alios Jo. Horsleius L. II. Britan. Roman. C. 3., unde & hic excerptus, p. 320. dabit. WESS.

BVRRIO.] IX. M. P. Jo. Horsley ad *Vsk* perducunt. Th. Galeo est *Brubege*. WESS.

GOBANNIO.] Ravennas L. V. C. 31. capite amputato *Bannio*, quod *Aber Gavenny* ad flumen *Gavenny* esse consentiunt. WESS.

MAGNIM M. P. XII.] *In Bland. & reliquis* Magnis M. P. XXII. *Sub Duce* Britanniarum *in Notitia Provinciarum, Prafectus numeri Pacensium* Magnis *recensetur, tametsi in manuscripto & vulgatis* Magis *legitur: nam infra in eis per lineam* Valli, *Tribunus cohortis II. Dalmatarum* Magnis *legitur.* SVR.

MA-

BVRRIO. M. P. IX.
BLESTIO. M. P. XI.
ARICONIO. M. P. XI.
CLEVO. M. P. XV.
DVROCORNOVIO. M. P. XIIII.
SPINIS. M. P. XV.
CALLEVA. M. P. XV.
ITEM ALIO ITINERE AB ISCA CALLEVA. M. P. CIII. Sic.
VENTA SILVRVM. M. P. IX.
ABO-

MAGIS.] Sic quoque Ravennas. *Old Radnor* passim in ejus solo statuitur; sed cum nulla vestigia inibi stationis Romanæ reperiantur, nec eo militaris agger pergat, assentior viro erudito, quo duce ex his tenebris toties emersimus, circa *Kenchester* ejus sedem vestiganti. *Magis* & *Magnis* Notitiæ Imp. Occid. aliorsum pertinent; hæc vallo assidebat; illa a Lavatris & Verteribus, ut ex stationum ordine, quem Notitia observare solet, cuivis apertum est, haud longe aberat. WESS.

BRAVINIO.] Vel *Bravonio*. SIML.

BRAVINIO.] Hæc & quæ sequitur, turpi librariorum negligentia, ex Vaticano exulant: Cusani MS. *Bravince*; alii *Bravonio*. Nostra ætate *Ludlow*, commodissimo circa confluentes amnium *Teme* & *Corne* loco. WESS.

AB ISCA.] Isca Silurum, qua de ante intelligitur. Numeri summam, quam singulæ mansiones præ se ferunt, exsuperant. WESS.

BLESTIO.] Cusani membranæ *Blestie*, quod passim in agri Herefordiensis finibus *Old-town* esse asseveratur; nec convenit tamen distantia, cui *Monmouth* melius respondebit. WESS.

ARICONIO.] Ager, qui inter amnes *Doier* & *Wye* interest, atque *Archinfield* appellatur, videtur ex *Ariconio* quid trahere. Itaque prope *Rosse* in eo agro, numeris huc ducentibus, in Britan. Roman. collocatur: tamen Galeo & quotquot superiorem *Old-town* interpretantur, *Kenchester* placet. WESS.

CLEVO.] Ravennati L. V. C. 31. *Glebon Colonia*, qui cum conspirat vetusti lapidis fragmentum ad Aquas solis:

DEC. COLONIAE. GLEV.
VIXIT. ANN. LXXXVI.

Igitur lapidis scriptura, cui Ravennas fere paria facit, verior est. Nunc *Gloucester*, quam a nescio quo *Glevo* ripæ fluvii Sabrinæ appositam monachi fabulantur. WESS.

DVROCORNOVIO.] Si Ptolemaei & Ravennatis *Corinium* prorsus idem sit, non injuria Th. Galeus *Durocornio* emendat. *Cirencester* ad amnem *Churn*, qui *Durocornovii* partem facit; quæ urbs cum a præcedente XVIII. circiter M. absit, ea ex Vaticano restituenda duxi, XIIII., quæ in aliis insunt, spretis. WESS.

SPINIS.] Forte nomen a *spinis* est, quibus viciniæ ager vestitus erat, aut, quod plures haberet, ut poetæ verbis utar,

——— — *Spinos jam pruna ferentes.*

servat pristini nominis reliquias *Speen* circa *Newbury*; quam cum M. P. XXXV. a superiore distinguant, numeri citra dubium sunt augendi. WESS.

ISCA.] Eadem est, quæ superioris itineris. WESS.

VENTAM SILVRVM M. P. VIIII.] *Trium Ventarum hoc Itinerario mentionem fieri admonuimus: & Belgarum, & Icinorum supra mentio facta est, atque hæc tertia* Silurum *regioni attribuitur. Tacite libro XII. in vetusto exemplari C. 2.* Silurum gens non atrocitate, non clementia mutabatur, quin bellum exerceret. *Et in Agricola vita C. 11., Silures ex Hiberis veteribus colonos in Britanniam trajecisse conjicit.* Silurum, *inquit*, colorati vultus, & torti plerumque crines, & positi contra Hispaniam, Hiberos veteres trajecisse, easque sedes occupavisse, fidem faciunt. *Et in eodem libro C. 17.* Sustinuit quoque molem Julius Frontinus, vir magnus, quantum licebat: validamque, & pugnacem Silurum gentem subegit. *Ptolemaeus ultimos, versus occasum populos* Demetas *statuit: ac post eos magis ad exortum* Σίλυρας. SVR.

ABONE.	M. P. IX.
TRAIECTVS.	M. P. IX.
AQVIS SOLIS.	M. P. VI.
VERLVCIONE.	M. P. XV.
CVNETIONE.	M. P. XX.
SPINIS.	M. P. XV.
CALLEVA.	M. P. XV.

ITER A CALLEVA ISCA DVMNVNIORVM. M. P. CXXXVI. Sic.

VINDOMI.	M. P. XV.
VENTA BELGARVM.	M. P. XXI.
BRIGE.	M. P. XI.
SORBIODVNI.	M. P. VIII.
VINDOGLADIA.	M. P. XII.
DVRNONOVARIA.	M. P. VIII.
MVRIDVNO.	M. P. XXXVI.
ISCA DVMNVNIORVM.	M. P. XV.

VENTA SILVRVM.] Veteris oominis tenacissima est, quamquam de splendore veteri longa dies plurimum detrivit. *Caer Gwent*, i. e. *urbs Venta*, dicitur: *Caer* enim & *Cair* urbem sive castellum Britanois notabat. Vide Giral. Cambrensem L. I. Itin. Cambriae C. 5. WESS.

ABONE.] Ordinem hoc loco maosionum eruditissimus Th. Galeus commutatum suspicatur, primoque *Trajectum* tum *Abonem* debuisse poni: trajici enim Sabrinam: cui suspicioni Jo. Horsley accedere recusat, quod *Trajectus* mox ad Avonem esse potuerit. Mihi conjectura spernenda non videtur: *Abone* cum hujus viciniæ fluvio *Avone* egregie convenit, argumeotoque est, quod & alibi tetigimus, teoacius vetera nomina fluviis hærere: illum autem a sua nominis mansione abstrahere parum tutum videtur. Itaque si *Trajectus* præponatur, ad *Oldbury* aut *Aunsbury* figatur: *Abonem* vero *Hanham* ad *Avonem* fluvium dicamus. WESS.

AQVIS SOLIS.] Ptolemaeo Ὕδατα θερμά. Solinus Polyhist. C. 22. *fontes* in Britannia *calidos* memorat, *opiparo excultes apparatu*; *quibus fontibus præsul sit Minerva, in cujus æde perpetui ignes nunquam canescant in favillas, sed ubi ignis tabuerit vertere in globos saxeos*; quos fontes ab his aquis distinguendos non putant: ut adeo & Minervae & Soli aquæ fuerint sacratæ. Vide Guil. Burtoni Comment. p. 260. Imo facile reperias, qui Βάδιζα Polybii apud Stephan. huc referant, impulsi, ut liquet, recentiore aquarum oomine *Bath*: quod ipsum si Britannis Polybii ætate usitatum fuisse commonstrarent, nondum rem tenerent: neque enim usquam a Polybio scriptum accepimus, in ea urbe calidarum aquarum balinea fuisse. *Bathonia* prava Latinitate Osbernus in Vita S. Elphegi C. 1. appellat. WESS.

VERLVCIONE.] Oppidum *Westbury*, prope quod magnam vim numismatum Romaoorum erutam constat, Th. Galeus interpretatur: quoniam vero id extra militarem viam est, quam D. Stukeleius Itin. Curios. p. 133. persequitur, *Hedingten* alii præferunt: si tamen id longius ab Aquis Solis, propius a sequenti absit, Jo. Horsleio assentior *Leckham* eligenti. Vid. L. III. Brit. Rom. C. 2. p. 471. WESS.

CVNETIONE.] *Marlborough* ad amnem *Kennet*, quem Saxones *Kynetan*, propius a Cunetionis sono recedentes, appellabant. Hinc vero Romanus agger *Spinas* pergit, ut de situ dubitandum oon sit. WESS.

A CALLEVA ISCAM.] Totum hoc supra itinere *a Calleva per Muridunum Viroconium* reddidimus. WESS.

DVRNONOVARIA.] Vel *Durnovaria*. SIML.

DVRNOVARIA.] M. P. IX. addit Jos. Simlerus, quibus nostri MSS. una millia auferunt, *Durnonovaria* scribentes. WESS.

IMPE-

IMPERATORIS
ANTONINI AVGVSTI
ITINERARIUM MARITIMVM.
VT NAVIGANS QVAE LITTORA TENENS NOSSE DEBEAT, AVT QVAE AMBIRE, INCIPIENS A GADIBVS VEL EXTREMA AFRICA, PERDOCET FELICITER.

INCIPIT QVAE LOCA TANGERE DEBEAS, CVM NAVIGARE COEPERIS EX PROVINCIA ACHAIA PER SICILIAM AD AFRICAM VSQVE. I. E.

IMPERATORIS ANTONI AVG.] *Hujus Itinerarii Maritimi titulus ex vetustissimo codice Regiæ Bibliothecæ Divi Laurentii descriptus est. Nam in Blandiniano ita legitur*; Itinerarium Maritimum. Quæ loca tangere debeas cum navigare cæperis ex provincia Achaia per Lisiam ad Africam usque: *Et in Longolianis libris eodem pacto*, & per Siciliam *corrigit. In Neapolitano eadem præfertur lectio: nisi quod* per Siciliam *legitur, non* per Siliam. SVR.

IMPERATORIS ANTONINI.] Absunt hæc ab editis nostris & scriptis: Parisiensis & Cusani uterque, his enim in ultima hac parte tantummodo uti possumus, Neapolitano adstipulantur. Retinebimus tamen ex præstantissimo MS. excerpta, licet Itinerario huic aliena: neque enim, quod verba præ se ferunt, *maritimi* hujus *itineris* a Gadibus & ultima Africa initium est. WESS.

VT NAVIGANS QVAE LITORA TENENS NOSSE DEBEAT] *Id est, à cursa desistens, qua litora nosse debeat. Lentulus Ciceroni, epistolarum libro xii. Epist.* 15. Novissimè Corycum se contulit, & clauso portu se tenere cœpit. *Usitata & quotidiana, atque solemnes, ut ita explicem, navigationes hoc Itinerario Maritimo tantum proponantur; haud aliter, atque regiæ & consulares, ac militares viæ Terrestri Itinerario. Scientia enim & usus nauticarum rerum maxime constat, ut vada, portus, insulasque noris, & situs litorum & oppidorum: ut aditum facilem habeas, quod vasto, & aperto mari, raris portubus, summa sit difficultas navigandi: ut pro loci natura, ac vi tempestatum aptiores, & accommodatiores appulsus deligantur. Ob eam rem litora, stationes, ac portus ita gubernatores notos habere oportet, ac duces loca ipsa, quibus castra metanda sunt.* SVR.

QVAE LITORA TENENS.] Mallem *tenere*, quamquam ne sic quidem expedita satis oratio est. *Tenere*, verbum ex nautarum usu depromtum, indicat, quod aliis *appellere* & *portus subire*. Virgilius Aen. IX. 98.

Immo ubi defuncta finem portusque tenebunt
Ausonios.

ubi Servius: *Nautico usus est verbo, cum de navibus diceret.* Ovidius Metam. III. 690.

—— —— —— —— Excute, dicens
Corde metum, Diamque tene. ——

Lucanus Pharsal. VIII. 464.

Nec tenuit gratum nocturno lumine montem.

Præter ceteros Servius eo delectatus est Aen. III. 1. *Qui relinquens*, inquit, *Iliam Idam tenuit: inde Antandram, juxta quam factis naviguis, Thraciam tenuit. Mox prodigiis territus Delum tenuit.* &c. WESS.

AVT QVAE AMBIRE.] *Hoc est circumire. Festus Pompejus.* SVR.

QVAE LOCA TANGERE DEBEAS] *Hoc est, cum ad terram perveneris, ut tuto eam attingas, & tutius capere possis. Vulgo verba nautica, ab optimis auctoribus usurpata antiquitus, retinentur.* Tangere *enim* terram: &, Capere terram,

AB ISTMO NAVPACTVM VSQVE PROVINCIAE ACHAIAE STADIA DCCL.
A NAVPACTO OXEAS PROVINCIAE EPIRI VETERIS STADIA CCCC.
AB OXEIS NICOPOLI PROVINCIAE SVPRASCRIPTAE STADIA DCC.
A NICOPOLI BVTHROTO PROVINCIAE SVPRASCRIPTAE STADIA D.
A BV-

ram, *aut* portum *dicitur. Caesar Commentario iv. belli Gallici* C. 23., Ipse hora circiter diei iv. cum primis navibus Britanniam attigit: *& Commentario iii. C. 6. belli civilis:* Impositis, ut supra demonstratum est, legionibus VII. postridie terram attigit Græcorum. *Id est enim cum navis ad terram adpellitur: nam* Capere terram *est, ut è navi egredi possis. Caesar Commentario iv. C.* 36. Sed ex his onerariæ duæ eosdem, quos reliquæ portus capere non potuerunt; Et paulo infra delatæ sunt. *Et Commentario v. C.* 8. Tum rursus æstus commutationem secutus, remis contendit, ut eam partem Insulæ caperet, qua optimum esse egressum superiore æstate cognoverat. SVR.

QVAE LOCA TANGERE DEBEAS.] *Litus, loca, portum tangere* passim illi dicuntur, qui naves appellunt. Virgilius Aen. IV. 658.

——— Si litora tantum
Nunquam Dardaniae tetigissent nostra carinae.

Et Georgic. I. 303.

Cum pressa cum jam portum tetigere carinae.

Ovidius Metam. III. 634.

Pone metum, proreus, & quos contingere portus
Ede velis. ———

Lucanus Pharsal. VIII. 465.

Infimaque Aegypti pugnaci litora velo
Vix tetigit.

Mitto reliqua. V. Savaron. in Sidonium L. I. Ep. 10. WESS.

AFRICAM VSQVE I. E.] *In regio exemplari* Africam usque I. O: *quas notas pro* I. E. *arbitror esse adpositas, ut significent*, id est, *quae in reliquis manuscriptis, aut vulgatis non habentur.* SVR.

I. E.] Absunt ab editis & scriptis membranis hæ literæ. WESS.

NAVPACTVM VSQVE PROVINCIAE ACHAIAE] *Tametsi Plinius inter oppida* Aetoliæ *in* Corinthiaco *sinu* Naupactum *recenset; Ptolemaeus eam regionem* Achaiæ *attribuit.* SVR.

PROVINCIAE ACHAIAE.] Revera *Naupactus*, de qua Palmerius L. IV. G. A. C. 21. & Wasse in Thucydidem L. IV. C. 76., *Aetolia* fuit, quæ veteris Graeciæ pars Romanorum more *Achaia* contribuitur. Græciam enim, eversa Achæorum republica, *Achaiam* vocarunt, sicuti ex Pausania Achaicor. C. 16. & Suida in Ἀχαΐα constat. WESS.

A NAVPACTO OXEAS] *Praferunt manuscripta exemplaria, & libri Longoliani: & infra inter* Insulas *recensetur* Propaxos, Paxos, Oxia. Oxiarum *Insularum fit à Strabone mentio lib. viii. p.* 351. *quas*, Thoas *ab Homero cognominatas perhibit*, Θοὰς δ' εἴρηκε τὰς Ὀξείας. *Interpres etiam novus G. Xylander parum adposite proprium earum Insularum nomen in Latinum sermonem convertit*, & acutas *cognominat. Plinio L. 4. C. 12. in vulgatis*, Taphias, Oxiæ, Prino essa, *cum in vetustis exempl. summo consensu*, Saphiasis, Arnoxia, Prinessa *legatur.* SVR.

OXEAS.] *Exeas* alter Cusani MS., perperam. Sitæ in ore erant sinus Corinthii, non longe ab Acheloi ostiis. *Acutas* quoque vertit Stanislaus Warschewickius in Heliodori Aethiop. L. V. p. 230. De vetere novaque Epiro opportunior ad Hieroclem dicendi locus erit. WESS.

PROVINCIAE EPIRI VETERIS] *Fortè* veterem Epirum *vocat regiones eas, quae sub* Epiri *nomine Pyrrhi Epirotarum regis continebantur.* SVR.

SASSIONIS INSVLAM.] Rectius *Sassionis* vel *Sasonis.* SIML.

SASONIS INSVLAM.] *In Regio* Sassonis, *& in Blandiniano* Sessionis, *& in Neapolitano* Sessionis, *& Longoliani lib.* Sessiones, *&* Sessionis *praferunt. Strabo libro vi. p.* 217. *à* Brundisio *ad* Sasonem *Insulam* CCCC. *stadia interesse, & me-*

A BVTHROTO SASONIS INSVLAM PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE SVPER AROCERAVNIA, ET RELINQVIT AVLONAM IN DEXTRO INTERIVS STADIA D.

A SASONIS INSVLA TRAIECTVS HYDRVNTO PROVINCIAE CALABRIAE STADIA CCCC.

AB HYDRVNTO LITORARIA LEVCAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCC.

A LEVCIS CROTONA PROVINCIAE STADIA DCCCC.

A CRO-

& mediam inter Epirum & Brundisium *interjacere adserit. Plinius in fine libri iii. perhibet* Sasonis *Insulam ab* Orico M. M. P. *piratica statione notam esse. Ptolemaeo* Ionio *pelage inter insulas, quæ Macedoniæ adjacent*, Σασώ. *Lucanus lib.* v. ỷ. 650.

Non humilem Sasona vadis.

Et Silius L. VII. ỷ. 475.

Hadriaci fugite infaustas Sasonis harenas.

Et IX. lib. ỷ. 468.

Expavit sonitus tremefacto litore Sason.

Hodie nomen retinet. SVR.

SASONIS.] *Sessionis* nostri, quorum Parisinus tamen secundæ literæ *a* imponit, quartam vero & quintam adscriptis punctis delendas notat. WESS.

IN DEXTRO INTERIVS STAD. D.] *Præfert Regium exemplar: cum reliqua manuscripta, & Longeliani libri* stad. C. *adscribant.* SVR.

STADIA IↃ.] Codices scripti *stadia C.*, quæ quod intervallum, quod Sasonem & Buthrotum distinguit, explere apta non sint, sprevimus. De Aulone supra p. 324. WESS.

TRAIECTVS HYDRVNTVM] *Strabo auctor est eos, qui rectum navigando cursum tenere nequeant, à* Sasone *ad* Hydruntem *lævorsum iter facere.* SVR.

A SASONIS INSVLA.] Recte hoc loco usus est magni nominis Geographus Delisle in Memoriis, quas vocant, Acad. Reg. Scient. An. CIↃIↃCCXIV. p. 184., quo vinceret, male vulgo ampliore maris intercapedine Hydruntem atque hanc insulam disjungi: nostro enim mensuræ nauticæ consentiunt; adstipulatur etiam Plinius L. III. C. 11. dum Apolloniatium urbem M. P. L. Hydrunte semovet, & Scylax, qui a Cerauniis montibus, a quibus insula paullum remotior, stadiis IↃ. separat: præter ceteros vero Strabo L. VI. p. 281. ab Hydrunte, non Brundisio, ut perperam Surita, ad Sasonem stad. CCCC. numerans. WESS.

AB HYDRVNTE.] Strabo medium tantum numerum stadiorum ab Hydrunte Leucada ponit, nempe CL. SIML.

LEVCAS PROV. S.S.] *Cum stationem hanc* Leucarum Calabriæ *provinciæ supra scriptæ attribuat, mihi omnino incognita est; nisi* ad Leucam *forte legendum sit, &* Leucopetram *promuntorium intelligat:* Leucadis Insulæ, *ante* Epirum *sita, apud Suidam fit mentio; quæ ad hanc stationem nihil attinet. Nam quod à Strabone perhibetur libr. vi. p. 281. ex* Leucis *ad* Hydruntem *parvam urbem, stadia cl. distare, oppidum* Leucas Epiri, *& promuntorium* Leucates *ad* Trajectum *intelligi arbitror: & hanc stationem litore* Calabriæ, Crotonem *versus, designari, quod stationibus ipsis indicatur.* SVR.

AB HYDRVNTE.] Verba Strabonis H. Surita relegisse non videtur: neque enim aberrare potuisset. Τὰ Λευκὰ parvum oppidulum, πολίχνιον, stadiis LXXX. Tarento, CL. Hydrunte semovet, & citra controversiam in Calabria collocat: nec dissidet Lucanus Pharsal. V. 375.

— — — *Quas avius Hydrus*
Antiquusque Taras, secretaque litora Leucæ.

a quo præterea discimus, *Leucas* haud male dici. WESS.

A LEVCIS CROTONEM PROV. STADIA DCCC.] *Præfert Regium exemplar, & in reliquis stadia* DCCCC. SVR.

A LEVCIS CROTONA.] Strabo longiore circuitu navigantem circumducit, & stadia circiter IↃCCCCXL. Leucas inter & Crotonem L. VI. p. 262. & seq. interponit; cujus diffe-

ren-

A CROTONA NAVS PROVINCIAE STADIA C.
A NAVS STILIDA PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA DC.
AB STILIDA ZEPHYRIO PROVINCIAE STADIA CCCC.
A ZEPHYRIO RHEGIO CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCCCXC.
A RHE-

rentiæ ea ratio est, quod Geographus curvos sinus Tarentini anfractus fuerit admensus: tamen alter Cusani stadia 1ↃCCCC. addit, & ad Strabonem proxime accedit. De Crotone, cujus nos vicinia paullum morabitur, vacuum non est differere: Aristoteles Θαυμ. Ἀκουσ. C. 123. Philoctetem, Troja reducem, habitasse refert τὰ καλούμενα Μάκαλλα τῆς Κροτωνιάδος, ἅ φασιν ἀπέχειν ἑκατὸν εἴκοσι σταδίων, καὶ ἀναθεῖναι τὰ τόξα τὰ Ἡράκλεια αὐτὸν εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἁλίου· *Malaca, quæ vocentur, agri Crotoniensis, ab urbe stadiis CXX. remota: praetereaque perhiberi Herculis sagittas in templo Apollinis Alii dedicasse.* Mirum est, Ph. Cluverium, cujus ceteroqui insignis fuit diligentia, hujus urbis rationem non habuisse: comes ejus & amicus L. Holsteinius ad Stephan. haud præteriit, Μάκαλλα corrigens. Mihi cum eo hac in parte parum convenit, cujus caussa ut appareat, Stephanum audiamus: Μάκαλλα πόλις Ἰταλίας, κέκληται ἀπὸ τοῦ μαλακισθῆναι ἐν αὐτῇ Φιλοκτήτην· ubi vides, opinor, ultima prioribus male apta connexaque esse, neque immerito Th Pinedo *conroquere se posse hujus nominis etymologiam* negare: *nescire enim, quid habeant simile* Μάκαλλα & μαλακισθῆναι. Rem inspiciamus. Stephanus, ut in confesso est, urbem ex Lycophronis Alexand. ℣. 927.

Ἐν δ' αὖ Μακάλλαις σηκὸν ἐγχώριοι μέγαν
Ὑπὲρ τάφων δείμαντες, αἰανῆ θεὸν
Λοιβαῖσι κυδανοῦσι· ———

urbis vero veriverbium ex scholiis hausit, quibus Grammatici poetæ tenebras depellere annisi erant: unde colligo legisse eos Μαλακοῖς, quod & in Aristotele vidimus: mutata dein ea voce in Μακάλλαις, ut Tzetzes & Seldeni MS. & Stephani quidam codices legunt, mansit tamen in commentario τὸ μαλακισθῆναι, quod noster secure exscripsit. Nimirum ferebant Philocteten in ea urbe pæne fuisse effeminatum: id enim μαλακισθῆναι sæpe, unde μαλακοὶ & μαλακία de cinædis: inde urbi cognomen venisse, contraria prorsus ratione atque apud Herodotum L. IX. C. 121. φιλέειν γὰρ ἐκ τῶν μαλακῶν χώρων μαλακοὺς γίνεσθαι. Atque hoc firmabit Thucydidis enarrator L. I. C. 12. Καὶ Φιλοκτήτης διὰ τὴν Πάριδος θάνατον θέλων νόστον ποιήσασθαι, καὶ μὴ φέρων τὴν αἰσχύνην, ἀπελθὼν ἐκ τῆς πατρίδος ἔκτισε πόλιν, ἣν διὰ τὸ πάθος Μαλακίαν ἐκάλεσεν. nam quam Μαλακίαν, sic enim malim, appellat, eam in Lycophrone, ut Aristotele, Μαλακοῖς, legebant, quamque is θέλων νόστον, id τὸ μαλακισθῆναι Stephano. Tametsi vero pro Μαλακοῖς hæc faciant plurimum & Græcorum sententiam in luce ponant, Μάκαλλα tamen veriora & ab ipsa urbis origine & positione repetita videri possunt: a vallo, quo munita erat, non male derivabitur: Μάκελλα, μάκελλα & μάκελλος sunt apud Hesychium φραγμοὶ, δρύφακτοι, a quibus & *Macella*, urbi Siculae, nomen est natum. Restat templum Apollinis Ἀλίου apud Aristotelem, quod omnino Ἀλαίου nuncupari debuerat. Tzetzes in Lycophron. ℣. 911. Καὶ πιεσθεὶς τῇ ἄλῃ, Ἀλαίου Ἀπόλλωνος ἱερὸν κτίζει, οὗ καὶ τὰ τόξα αὐτοῦ ἀνέθηκε· quibus paria Etymologus, ut Ti. Hemsterhusius, amicus & collega meus, mihi ostendit, qui & Ἑλληνίας Ἀθηνᾶς ἱερὸν, cujus Philosophus eodem loco meminit, in Ἑιλενίας ex eodem Lexicographo p. 298. scribi oportere egregie docuit. Hæc Crotonis occasione. Nunc in viam. WESS.

A CROTONA NAVS.] In MS. *Navis.* Schndius existimat Lacinium intelligendum Junonis templum; ut sit *Naus* positum pro Græco Ναός; quasi ob celebritatem templi κατ' ἐξοχὴν Ναὸς dictum fuerit. Idem pro *Stilida* Scylaceum legendum putat. Uterque autem locus ex Strabone & aliis Geographis notus est. Quamvis enim *Columnam Rheginam* Strabo στυλίδα nominet; tamen de illa hic non fit mentio: hæc enim Rhegio proxima, longius a Crotone & La-

A RHEGIO TRAIECTVS IN SICILIAM CIVITAS MESSANA STADIA LXX.

A MESSANA TAVROMENIO CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCII.

A TAVROMENIO CATINA CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCC.

A CA-

Lacinio distat. Neque *Laus* fluvius intelligi potest, qui ex adverso Crotonis mare ingreditur. SIML.

NAVS PROV. STAD. C.] *Manuscripta exemplaria, & Longoliani libri in hanc consentiunt lectionem: cujus statio mihi penitus recondita est, & inaudita.* SUR.

A CROTONA NAVS.] Diu hæc me exercuerunt, nec tamen, in quibus acquiescerem, invenire potui. *Naus* de templo Laciniæ, licet Strabo L. VI. p. 262. id Crotone stad. C L. removeat, non omnino spernendum duxero. *Stilidam* in oppido *Stilo*, quod in hac ora Grimoaldus Salernitanus Chron. p. 166. atque alii agnoscunt, vestigabam: Sed cum id recentioris ætatis sit cognomentum, animo, ut probarem, allubescere non potuit. Itaque, donec certiora dies produxerit, Schudii sententiam amplectar, obiterque Diodoro Siculo L. XIII. p. 135. medebor: perduxerat Athenienses, in Siciliam cogitantes, a Crotone præter Junonis Laciniæ templum ad promontorium Dioscuriadem: tum pergit; *μετὰ δὲ ταῦτα τό τε [illegible] Σκυλλήτιον καὶ Λοκροὺς παρήλλαξαν·* sic quippe lego: nam *Τεσκυλλήτιον Tescyletium* nihili est. Intelligit *Scylaceum*, quod *Scylletion* ante appellabant. Vid. Strabonem L. VI. p. 261. WESS.

A NAVS STILIDA] *Et hac itidem* Stilidis *statio mihi incognita est, cum longo tractu Orientem versus à* Columella Rhegia *distet: Cedrenus in ejus maris tractu insulæ mentionem facit* Columnæ *cognomento, quæ ad hanc stationem minimè pertinere videtur, pagina ccccxxix.* SUR.

AB STILIDA ZEPHYRIUM STAD. CCCC.] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano & in libris Longol. stad.* CCCCXX. *& in Neapol.* CCCXX. *Strabo L. 6. p. 259.* Zephyrium *Locrensis agri promunterium, portum habere navigantibus ab occasu, ventis commodum, & ob eam causam nomen fuisse sortitum perhibet.* SUR.

AB STILIDA.] Stadia CCCXX. Lugduni, Basileae CCCXX. 420. apposuere. Cusani alter CCCCXX. prætereaque *Zephire* aut *Ziphyre* scribunt. WESS.

STADIA CCCCXC.] *Habet Regium exemplar: cum reliqua, & Longoliani libri* CCCCXX. *præferunt.* SUR.

STADIA CCCCXC.] Nostri libri cum editis stadia CCCCXX.; tamen Regii MS. numeros veriores arbitrer; rectius enim Straboni L. VI. p. 259. conveniunt, Locros, erant autem non longe a Zephyrio, Rhegio stadiis IↃC. separanti. WESS.

A RHEGIO TRAJECTVS.] De stadiorum numero, quibus fretum pateat, inter veteres dissidium est; nec tamen, qui LXX. stadiorum intervallum fecerit, facile reperies. Plinius ad Columnam, ubi brevissimus est trajectus, CIↃ IↃ. passibus metitur: Servius, quem Isidorus L. III. Origin. C. 18. sequitur, III. M. P., Strabo stadiis VII., Agathemerus L. I. C. 5. XI., pluribus alii, de quibus Ph. Cluverius L. I. Sic. Ant. C. 5. Vide vero, sitne intempestiva *Rhegii* in his Capellæ L. VI. p. 205. mentio. *Terracina*, inquit, *prius insula, nunc juncta Rhegium, quæ ab Sicilia continenti separata, atque in compensatione connexa telluris in insulam religata.* Quid enim Rhegium ad Terracinam? Ego, cum MSS. *juncta* vel *conjuncta regioni* legant, tentabam; *prius insula, nunc juncta regioni, cujus Sicilia continenti separata;* sic enim prono alveo oratio decurret: posses ceteroqui, *juncta regioni. Rhegium, quæ Sicilia continenti* &c. prius tamen malim. WESS.

TAVROMENIVM CIV. PROV. S.S. STAD. CCII.] *Habent Regium exemplar, & in Bland. & Neapol. & libris Longol.* Stad. CCL. SUR.

A MESSANA.] Amplius est iter, quod terra absolvitur. Vide Strabonem L. VI. p. 266. & supra p. 87. Ceterum nostri quoque stadia CCL. WESS.

A CATINA] IↃCC. tantum stadia Cusani MS.;

A CATINA SYRACVSAS CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA DCCC.

A SYRACVSIS PACHYNO PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCCC.

A PACHYNO AGRIGENTVM CIVITAS PROVINCIAE STADIA CCCC.

AB AGRIGENTO LILYBAEVM CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA DCCL.

A LILYBAEO INSVLA, QVAE APPELLATVR MARITIMA PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCC.

A MARITIMA INSVLA TRAIECTVS IN AFRICAM, ID EST, STADIA DCCC.

SI AEGIMVRVM INSVLAM VOLVERIS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA DCCCC.

SI

MS.; Simlerus utrumque numerum majorem & minorem adſcripſit. WESS.

A PACHYNO AGRIGENTVM.] *Hæc ſtatio in Regio tantum exemplari legitur, quæ in omnibus, quæ viderim, manuſcriptis exemplaribus, & vulgatis libris deeſt: atque ideo diverſis eam litteris diſtinximus.* SVR.

A PACHYNO.] Neque noſtri habent. Agathemerus L. I. C. 5. a Pachyno Lilybæum ſtadia CIϽIϽC. eſſe ſcribit. WESS.

STAD. DCCL.] *In ſtatione ab* Agrigento Lilybæum *in Regio exemplari* DCCL. *ſtadia adſignantur: & in manuſcriptis reliquis, & Longolianis* CCL. *neque à Regis exemplaris lectione deflectendi ratio viſa eſt.* SVR.

AB AGRIGENTO.] *Agragento ſtadia* CCL., quæ contra verum editis vetuſtioribus etiam inſunt, Cuſani MS. & Pariſinus. WESS.

MARITIMA.] Forte eſt *Hieroneſus* Plinio & Ptolemæo dicta, quam Moletius hodie *Maretamo* vocari ſcribit. SIML.

QVAE APPELLATVR MARITIMA.] *Mirum videri debet, jam hoc tempore* Inſulæ *hujus vetuſtum nomen fuiſſe commutatum, quæ continenti a* Lilybæo *promuntori &* Drepanitano *portu proxima, in conſpectu ipſa eſt, & nunc* Maretamo *adpellatur.* SVR.

QVAE VOCATVR MARITIMA.] Utique veterum *Hiera* eſt. S. Bochartus L. I. Phaleg. C. 27. vocabulum *Maritima*, ut multa, ex Orientis provinciis arceſſit: neminem enim dicere poſſe, cum tot inſulæ ſint in mari & maritimæ omnes, quamobrem una præter ceteras *Maritima* vocetur: quæ ratio ſi valeret, nullæ deberent eſſe, nunquam certe ἀπὸ τοῦ πόντου appellari, inſulæ *Pontiæ*; quas tamen plures novimus. Numeri, ſi trajectus Carthaginem intelligatur, ut ſequentia innuunt, juſto ſunt minores: quod ſi enim ſtadia CIϽ IϽ. Lilybæum & Carthaginem diſtinguant, hi & ſequentes adaugendi ſunt. Vidit & hoc Ph. Cluverius L. II. Sic. Ant. C. 15. WESS.

TRAIECTVS IN AFRICAM, ID EST STAD. DCCC.] *Habet Regium exemplar & reliqua*, ſtadia DCCCC. SVR.

STADIA IϽCCC.] Noſtri codices IϽCCCC. ſtadia probant. WESS.

EGIMVRVS.] In MS. libro legitur, *& ſi Gurumum*: in impreſſo, *ſi & Gumurum*. Emendo *Si Aegimurum*. Eſt autem inſula Aegimurus ante Carthaginem ſita, nota ex Strabone, Livio, Ptolemaeo & aliis. SIML.

SI AEGIMVRVM INSVLAM.] *In Reg.* Si Egimurum, *& in Blandiniano* ſi & Gumurum, *& in Neapolitano* Si & Gurumum: *ut Livium, & reliquos Hiſtoriarum auctores omittam*, Aegimuri Inſulæ *Strabo, Plinius, & Ptolemaeus mentionem fecere. Ea juxta continentem Africa ſita eſt. Ptolemaeo & Stephano* Αἰγίμορος. SVR.

SI AEGIMVRVM.] Optime viri docti locum reſtituerunt. Cuſani MS. alter *ſi & Gurrinium*, alter *ſi ei Gumurrum*. De inſula Livius L. XXX. C. 24. ubi triginta fere millibus Carthagine abeſſe tradit. WESS.

SI

SI MISSVAM CIVITATEM PROVINCIAE STADIA M.
A MISSVA CARPOS STADIA CCC.
A CARPIS CARTHAGINE STADIA CL.
SI AVTEM NON CARTHAGINE, SED SVPERIVS AD LIBYAM VERSVS VOLVERIS ADPLICARE, DEBES VENIRE DE SICILIA AB INSVLA MARITIMA IN PROMVNTORIVM MERCVRI STADIA DCC.
SI CLYPEA STADIA DCC.
SI CVRVBI STADIA DCCCC.
SI NEAPOLIM STADIA MC.
SI ADRVMETO STADIA MDXL.
ITER A PORTV AVGVSTI VRBIS TRAIECTVS IN AFRICAM CARTHAGINEM STADIA VCCL.

A LI-

SI MISSVAM.] Ita habet MS.; impressa exemplaria *Missanam*. Plinius etiam *Missuam*; *Nisuam* Ptolemaeus. SIML.

SI MISSVAM CIV.] *In manuscriptis exemplis* Missuam *legitur: & in Longolianis* Si Missanam, *cujus stationis, &* Carporum *mentionem nullam factam reperi.* SVR.

SI MISSVAM.] *Misua* Plinio L. V. C. 4. & Tabulæ Peutingeranæ: *Missuensis* Episcopus est in Notitia Africæ. Erat circa Clupeam, & Carthaginienses ea tanquam navali utebantur, teste Procopio L. II. Belli Vand. C. 14. WESS.

A MISSVA CARPOS.] *Corpus* & *Carpus* MSS., prætereaque stadia CCC. Plinius *Carpos* L. V. C. 4. memorat: Ptolemaeo Κάρπις dicitur. Optatus Milevitanus L. II. Schism. Donat. C. 18. *Episcopis vestris jubentibus & præsentibus supra altare Catholici diaconi occisi sunt; similiter & apud Carpos.* WESS.

AB INSVLA MARITIMA.] Usus his in rem suam est Delisle Memor. Acad. Reg. Scient. An. CIƆIƆCCXIV. p. 182. ad coarguendos eos, qui Siciliam in tabulis Geographicis ab Africa longissime disjungunt: nec male: vellem tamen attendissent, insulam a continente Siciliæ CCC. circiter stadiis fuisse semotam, atque ea in summam addidisset. WESS.

IN PROMVNTORIVM MERCVRI ST. DCC.] *Livius libro xxix. C. 27.* Jam terram cernebant. Haud ita multo post gubernator Scipioni ait, non plus V. M. P. Africam abesse: Mercurii promuntorium se cernere. SVR.

SI CLYPEA.] Agathemerus a Lilybæo *Clupeam* stadiis CIƆIƆC. L. I. C. 5. removet, quæ nulla ratione, licet ab insula Maritima, ut oportet, trajectum intelligas, cum his concordare possunt. De *Curubi* dictum alias est. WESS.

SI NEAPOLIM.] MSS. vel *Si Rineopoli* vel *Sine Neapoli*, sed omnes *stad. num. mille C.*, ut in editis vetustioribus. C. stadia, quæ Surita neglexit, addidimus: nec ea tamen æquare intervallum poterunt, quod in Thucydide L. VII. C. 50. reperitur: *Καὶ αὐτοὶ μὲν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν, Καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν πρὸς Σικελίας ἐλάχιστον δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦς ἀπέχει· hinc prætervecti Neapolin appulsi sunt, unde minimum duorum dierum & unius noctis in Siciliam navigatio est:* Si enim diei & noctis navigatio stadiorum sit mille, ut apud Ptolemaeum L. I. Geogr. C. 9., apparet CIƆ. IƆ. stadiorum intervallum a Thucydide Neapolim inter & Siciliam poni: jam si a *Maritima* trajectus sit, C. stadia in Itinerario deficient. WESS.

SI ADRVMETVM ST. CIƆ. L.] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano, & Longolianis libris*. stad. mille D. XL. *& in Neapolitano* I. D. LX. SVR.

SI ADRVMETVM.] In uno Cusani *stad.* CIƆ IƆLX., in altero, *stadia* I. *mille* IƆXL., quæ posteriora cum editi priores receperint, revocanda censui: tantoque magis, quod terrestri itinere Neapolim inter atque Adrumetum plus L. M. P. intersit. Vide supra p. 56. WESS.

ITEM A PORTV AVG. VRBIS.] *Et* urbis

A LILYBAEO DE SICILIA IN CARTHAGINEM STADIA M. D.

A CARALIS SARDINIAE TRAJECTVS IN PORTVM AVGVSTI STADIA III.

A CARALIS TRAJECTVS IN AFRICAM CARTHAGINEM STADIA M. D.

A CARALIS GALATAM VSQVE INSVLAM STADIA DCCCCXC.

A GA-

bis Augustæ, & portus Augusti *nomina recentiera videntur, quam ut à Plinio, & Ptolemaeo commemerentur: urbs* Agusta *nuncupatur.* Svr.

ITER A PORTV.] Sic Parisinus, quem sequi placuit: alter vero Cusani *item a Rema portu Aug. urbis*, ac si *a Roma* voluisset. Portum hunc XVIII. M. ab urbe dissitum egregie describit Philostorgius L. XII. H. E. C. 3. ubi de Alarico, ὁ δὲ Ἄτταλον, inquit, καταλαμβάνει τὸν Πόρθον, μέγιστον δὲ οὗτος νεώριον Ῥώμης, λιμέσι τρισὶ περιγραφόμενος, καὶ εἰς πόλεως μικρᾶς παρατεινόμενος μέγεθος· *is confestim Portum occupat, qui cum maximum Romæ navale sit, tribus portubus incingitur & ad parvæ urbis magnitudinem accedit.* Hæc eo excerpsi, ut eum *Portus* hujus pictura, quam Tabula Peutingerana ostentat, componi possint. Facile ibi, si oculos intenderis, tres portus distinxeris, nec caussa apparebit, quare Ph. Cluverius L. III. Ital. Ant. C. 3. sinistra de Tabulæ auctore suspicetur. Wess.

A LILYBAEO.] Strabo L. VI. p. 267. Itinerario assentitur: Ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ Λιλυβαίου τοὐλάχιστον δίαρμα ἐπὶ Λιβύην χίλιοι καὶ πεντακόσιοι περὶ Καρχηδόνα: *Brevissimus a Lilybaeo in Africam trajectus ad Carthaginem stadiorum est* CIↃ IↃ. Addit fuisse quendam tam insigni oculorum acie, ut è promontorii specula numerum navium, Carthagine solventium, accurate enarraret: quæ tamen res haud leve dubium habet: Plinius enim de hoc *Strabone*, id homini nomen fuisse M. Varro prodidit, paria L. VII. C. 21. referens, è Cicerone CXXXV. M. P. pervidisse auctor est; quæ millia ne mille quidem & centum stadia rotundant. Hoc vero, ut è medio viri præclari tollant, præcipue quod alibi, & ex eo Capella L. VI. p. 208. Lilybæum in CLXXX. M. P. Mercurii promontorium spectare adfirmet, scripsisse illum censuerunt M. P. CLXXXV., quæ a stadiis CIↃ. & IↃ. proxime absunt. Atque hanc viam ingressus est Ph. Cluverius L. II. Sicil. Ant. C. 1. p. 235., & Jac. Perizonius in Aelian. L. XI. V. H. C. 13.; quæ tamen plana atque expedita omnia haud efficit: longius enim Carthago a Mercurii promontorio, quam V. M. P. spatio, remota fuit: ad hoc, Cicero conjecturæ virorum præstantium se opponit L. IV. Q. A. C. 25. *At ille nescio qui*, inquit, *qui in scholis nominari solet, mille & octingenta stadia quod abesset videbat*: illa vero stadia utramque & Strabonis & Plinii summam multo exsuperant. Quid ergo? mutabimusne *octingenta* Ciceronis in *quingenta*. Sic sane res erit confecta, quamquam opera audaciore & nodum secante. Quid si *octoginta* cum Harduino scribamus? qua ratione Plinio cum Cicerone, quem testem excitaverat, conveniet egregie, eritque mutatio minima. Itaque hoc malim, tantoque magis, quod Pliniani libri & Solinus C. 1. in ea M. P. conspirent. Neque ea propter Plinius sibi ipse adversabitur, qui narrationi Ciceronem inscripserit; cujus utique sententia bona fide repræsentanda erat. Varro vero, nam Cicero, quantum recordor, de navibus tacet, a veritate non aberit, si non ipsi Carthagini junctum portum, sed alium in Mercurii promontorio, cujusmodi fuisse diximus, intellexerit: namque eum *Strabonem* adeo fuisse Lynceum, ut promontorii objectu, quod è Lilybæo prospectanti in oculos incurrebat, visus ejus nihil præpediretur, ægre fortasse credam. Wess.

A CARALIS SARDIANA.] Rectius *Sardinia.* Siml.

A CARALIS SARDINIAE.] In Suritæ editione *A Caralis de Sardinia.* Ego Simlerum sequor, quod alter MS. Cusani *a Caralis Sardinia*, levi discrimine, edat, alter *Sardania. Caralis* de cujus insulæque ab Italia distantia alius

A GALATA TABRACAM IN AFRICAM STADIA CCC.
INTER CORSICAM ET SARDINIAM FRETVM GALLICVM STADIA XC.

DE HISPANIIS.

A BELONE TRAJECTVS IN TINGIN MAVRITANIAE STADIA CCXX.

A CAR-

alius erit dicendi locus, monoptoton est scriptori, qua de re p. 78. & 85. Hoc addo, videri urbis nomen in vitio esse apud Dionem L. XLVIII. p. 428 Καὶ μετὰ τοῦτο ἐκλιπόντος αὐτοῦ τὴν νῆσον, κατέσχε τὰ μὲν ἄλλα ὁμολογίᾳ, τὴν δὲ ΑΡΑΔΙΝ πολιορκίᾳ. *Insulam*, Lucio *cedente*, *occupavit*, *deditione cetera*, *Aradin autem expugnatione*; quod ut suspicer, facit altum ejus in insulæ urbibus silentium, & quod omnia, quæ de *Aradi* prædicantur, in hanc recte quadrent, prætereaque, si majoribus literis scribas, ΑΡΑΔΙΝ & ΚΑΡΑΛΙΝ parum differre videas. Scio summum virum S. Bochartum L. I. Phal. C. 32. *Aleriam*, quæ & *Caralis* dicta fuerit, urbem Corsicæ, intelligere; verum ea nihil ad Sardiniam, quam Dio a Mena, Pompeii liberto, inibi vexatam prodit. Palmerius, quod his in chartam relatis animadverto, mecum sentit Exercit. p. 255. WESS.

TRAJECTVS IN AFRICAM.] Neque hunc locum sibi negligendum duxit Delisle in monumentis Acad. Reg. Scient. An. CIↃ IↃCCXIV. p. 183., quo Africam vulgo intervallo ampliore, sed perperam, a Sardinia & Caralitana urbe disjungi comprobaret; quod quamquam illi negandum haud sit, tamen in confesso est, plerosque veterum in hujus intercapedinis amplitudine cum nostro dissentire: Strabo utique L. V. p. 225 a Sardinia brevissimum in Africam cursum CCC. M. facit; Plinius L. III. C. 6. Africam a Caralitano promontorio ducentis millibus removet; ut adeo & hic verum sit, quod de Geographis Strabo L. VI. p. 285. μάλιστα περὶ τῶν διαστημάτων οὐχ ὁμολογοῦσι πρὸς ἀλλήλους. Prius vero quam hinc abeo, observandum est, Cusani codicum alterum stadia IↃCCCCXXXV., alterum XXV. supra nongenta præ se ferre eaque Galatæ subjicere. WESS.

A GALATA.] Vel *Calata*, insula vicina Numidiæ. SIML.

GALATAM VSQVE INSVLAM STAD. DCCCCXC.] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano* stad. DCCCCXXV. *& in Neapolitano* stadia DCCCCXXXV. *Longoliani libri*, Calatham usque Insulam stad. DCCCCXV. *Credo ex correctione, quod à Ptolemaeo inter Insulas Africæ juxta continentem* Καλάθη *connumeretur. Infra a* Caralis *ad* Galatam *Insulam hic idem auctor* stadia DCCXX. *adsignat. Plinius L. 5. C. 7. inter adjacentes Siciliæ*, Galata, Lopadusa. *Fine item libri XXXV.* Ex Galata, *inquit*, Insula, & circa Clupeam Africæ scorpiones necat. SVR.

A GALATA TABRACAM ST. CCC.] *Eadem* stadia *infra* à Tabraca ad Galatam *connumerantur: neque in his exemplaribus* Tabracæ *nomen adspiratur: Pontanus tamen C. in* Tabraca fluvio *adspirat. Plinio* oppidum Tabracha, *civium Romanorum, & Ptolemaeo* Θαβράκη Κολώνια.

A GALATA.] Martianus Capella L. VI. p. 207. Sardiniam a Caralitano promontorio habere *Ficariam Galatamque* memorat; qua in re a Plinii sui vestigiis recessit, qui L. III. C. 8. Ficariam illi promontorio, non alteram, admovet: & prudenter; nam Galatam propius continentem Numidiæ fuisse vel ex hoc loco apparet. De *Tabraca* vide p. 21. WESS.

INTER CORSICAM.] MSS. nostri *stadia XX.*; Lugdunensis & Basileensis editio, quas duces Surita habuit, *stad. XC.*; utrique male; illi spatium nimis artant, hi producunt. Stadiis LX. Scholiastes Comici in Acharnens. ꝟ. 112. utramque insulam disjungit, secutus, puto, Strabonem L. V. p. 223., Plinius octo fere M. P. L. III. C. 7., ubi & fretum, quod cur *Gallicum* vocetur, nondum perspicio, *Taphros* sive fossas nominari auctor est. Vid. Ph. Cluverium Corsic. Ant. p. 507. WESS.

A BELONE.] *Regium exemplar* Stadia DCCLX] *In Blandiniano, & Neapolitano, & Longolianis libris* CCXX. *Ego arbitror legendum esse* CCXL, *ex Plinio L. 5. C. 1., qui* Tingim *abesse à* Belone *oppido*, Bæticæ *proximo, trajectu* XXX. M. P. *perhibet.* SVR.

A BEL-

A CARTHAGINE SPARTARIA TRAJECTVS CAESAREA MAVRITANIAE STADIA III.

DE GALLIIS.

A PORTV GESSORIACENSI AD PORTVM RITVPIVM STADIA CCCCL.

DE ISTRIA.

A POLA JADER IN DALMATIAS STADIA CCCCL.

DE

A BELONE.] Blandiniano & noſtri ſe adjungunt, quamquam *in Tingi Mauritania* aut *Mauritaniam* ſcribentes. H. Suritae conjectura prima ſpecie blanditur, venitque Iſ. Caſaubono in mentem ad Strabonem: nec citra dubium tamen eſt: Solinus enim Polyb. C. 24. & Capella L. VI. p. 215. ex Plinio, cujus uterque ſectam atque inſtituta, ut notiſſimum, ſequi adſuevit, M. P. XXXIII. Belonem Tingi ſeparat. Ceterum hic trajectus, licet alibi fretum anguſtius eſſet, maxime frequentabatur: *ὅθεν δὲ*, inquit Strabo L. III. p. 104., *οἱ διάπλοι μάλιστα εἰσὶν εἰς Τίγγιν τῆς Μαυρουσίας.* De *Belone* plura alibi memoravimus. WESS.

A CARTHAGINE SPARTARIA.] *In manuſcriptis exemplaribus, & Lengolianis libris* ſtad. III. id eſt tria millia. *At Plinius L. 3. C. 3.* Carthago, *inquit*, nova colonia, cujus a promuntorio, quod Saturni vocatur, Caeſaream Mauritaniæ urbem CLXXXVII. M. P. *Vetuſtis exemplaribus in eam ſententiam congruentibus.* SVR.

A CARTAHGINE.] Pariſinus *Caeſarea Mauritaniae* III *tria millia.* Plinii M. P., quibus hæc ſtadia tanto ſunt auctiora, verior ut bene habeant. Certe Strabonis L. III. p. 156. a Calpe Carthaginem usque ſtad. CIƆCIƆCC., ſive CIƆCIƆCIƆ. Polybii, difficulter cum rationibus Plinianis, quantumvis a Carthagine in Mauritaniam curſus directus fuerit, conciliabuntur. WESS.

A PORTV GESSORIAGENSI.] Lego, *A portu Geſſoriacenſi de Galliis*; niſi quis malit hoc, *de Galliis*, ſeparatim tituli loco ponere. SIML.

GESSORIACENSI.] *Geſſorigiacenſi* eſt in Pariſino & Cuſani altero MS. *De Galliis*, ut *De Hiſpaniis*, *De Iſtria*, videtur tituli vicem fungi. WESS.

AD PORTVM RITVPIVM STAD. CCCCL.] *In Regio* Stad. DCCCCL. *& in reliquis ſtad.* CCCCL. *& ſuperiore Itinerario terreſtri, eadem trajectus* CCCCL. *ſtad. conſtituta ſunt. Ad ea, qua eo loco de* Ritupiis *animadverſa ſunt, id licebit ad hanc adjicere ſtationem, nomen gentile* Ritupiarum, *quod hic* Ritupium *eſt*, Ritupinum, *aut* Rutupinum *ab Auſonio poëta deductum fuiſſe carmine, quod Aquileiæ urbis laudi tribuit.*

——— Sed magis illud
Eminet, extremo quod te ſub tempore legit,
Solveret exacto cui juſta piacula bello
Maximus, armigeri quondam ſub imagine lixæ.
Felix, quæ tanti ſpectatrix læta triumphi,
Puniſti Auſonio Rutupinum Marte latronem.

SVR.

A POLA JADER.] In Schudii exemplari ponuntur MCCL. Plinius ponit CLX. M. P., quæ faciunt MCCLXXX. ſtadia. In eodem exemplari ponitur, *Ancona Jader in Dalmatias. Stadia MD.*, quæ navigatio in aliis exemplaribus non habetur. SIML.

A POLA JADER. IN DALM. ST. CCCCL.] *In Regio* Deniſtria A Pola Derinde Stad. CCCL. *& reliqua, quam prætulimus lectionem, proferunt. ſupra trajectus ſinus* Liburnici Jader *usque* ſtadia CCCCL. *adſignavit. Plinius L. 3. C. 21.* Rurſus in continente Colonia Jader, quæ à Pola CLX. M. P. abeſt: *quam lectionem vetuſta etiam exemplaria edunt.* SVR.

A POLA.] Cuſani MS. alter ſtadia Ī. DL., quibus Lugdunenſis editus adſtipulatur. Joſias Simlerus *ſtadia mille CCCCL.* 1500. Baſileae vulgavit. Quod ſequimur, eſt in Pariſienſi & ſupra p. 272., licet minus cum Plinio conſpirans. WESS.

AB ANCONA JADER.] *In Regio exemplari* Stad. MCCCL. *In Blandiniano, Neapolitano & libris*

DE ITALIA.

AB ANCONA JADER IN DALMATIAS STADIA DCCCL.
AB ATERNO SALONAS IN DALMATIAS STADIA M. D.
A BRUNDISIO DE CALABRIA SIVE AB HYDRUNTE AVLONE STADIA M.
A BRUNDISIO DYRRHACHI IN MACEDONIA STADIA M. CCCC.
A SALONA SIPUNTE STADIA M. D.

ITINERARIUM PORTUUM VEL POSITIONUM NAVIUM AB URBE ARELATUM USQUE.

A POR-

bris Longolianis ſtad ī. D. *Plinius L. 3. C. 19.* Polam ab Ancona *trajectu* CXX M. P. *abeſſe, auctor eſt.* Sur.

AB ANCONA.] Noſtri conſtanter *ſtad.* ī. D., aut *mille* D.; Plinius Harduini, nec MSS. invitis, inter Anconam & Polam M. P. CXXX. ſtatuit. Wess.

AB ATERNO SALONAS] *Plinius L. 3. C. 4. ab* Aterni *amnis oſtio in* Adriaticum *mare influentis ad* Tiberina *oſtia Italia menſuram colligit: & L. 3. C. 22.* Salonis *colonia ad* Iader. Sur.

A BRUNDISIO ETC. AULONEM] *Supra pag.* CCCXXIII. *recto itinere ab* Hydrunte Aulonem *eadem* ſtadia mille *adſignantur.* Sur.

A BRUNDISIO DYRRHACHIUM.] *Supra pagina* CCCXVII. *à* Brundiſio *trajectus* Dyrrhachium *usque eadem adſignat* ī. CCCC. ſtadia. Sur.

A SALONA SIPONTE STADIA D.] Rectius ſtadia MD. Siml.

A SALONA SIPONTE.] *A Salonas Sipunte* plerique libri; unde, quod exprimi juſſimus, quodque a prioribus editis probatur, formatur facillime: ceteroqui nec *Salonas*, uti nec *Siponto*, hic ſcriptor averſatur. Vid. p. 270. & 314. Wess.

ITINERAR. PORTUS.] Hæc paullo aliter in Schudii exemplari leguntur; idque hoc modo: *Itinerarium portus & poſitionum navium ab urbe usque ad oſtia Rhodani in Gallias & Arelatum.*

Ab urbe Roma usque ad portum Augusti M. P. XIX.
A portu Augusti Fregenas M. P. VIIII.
A Fregenis Alſium M. P VIII.
Ab Alſio ad Turres M. P. IIII.
A Turribus Pyrgos M. P. XII.

Siml.

ITINERARIUM.] Cum Schudii illo MS. omnes libri diſcordant; neque injuſta eſt ſuſpicio, librarium, quicunque fuerit, ignotis maritimi hujus itineris locorum nominibus offenſum ea, quæ Joſ. Simlerus excerpſit, ex p. 300. huc tranſtuliſſe. Wess.

VEL POSITIONUM NAVIUM.] *Videtur* poſitionum *nomine* ſtationes *intelligere, quæ portuum tutam manſionem non aſſequuntur, & tamen litoribus præſtant. Caeſar Commentario iii. C. 8. belli civilis.* Hoc confecto negotio, à Salonis ad Orici portum ſtationes, litoraque omnia longe lateque claſſibus occupavit. *Iſidorus item in* ſtationes, portus, & litora *diſtinguit, & hoc Itinerario in* portus, poſitiones, plagia: *ut mihi dubium non ſit, quin* poſitiones *pro ſtationibus &* plagia, *pro litoribus uſurpentur. De* plagiis, *ſupra ex Iſidoro, & vulgo* playas *adpellamus: Græcis* Ναύσταθμος. Sur.

POSITIONUM.] Aſſentior Suritae. *Poſitio navium* videtur eſſe *ναύσταθμον*, ubi nautæ velis tonſisque poſitis navem in tuto poſitam habent, ut apud Thucydidem L. III. C. 6. *ναύσταθμον δὲ μᾶλλον ἦν αὐτοῖς πλοῖων καὶ ἀγορὰ ἡ Μαλέα.* Credo ad Græcorum exemplum nautas *poſitionem navium* formaſſe: nam qui præter hunc ita ſit locutus, nunc quidem nemo occurrit. *Poſitio loci, caſtrorum, cœli, ponere carinas* apud Curtium L. X. C. 1. nihil ad hunc rhombum. Ut vero Iſidorus, ita Imp. Honorius & Theodoſius L. 2. C. Theod. de *Liter. & Itin. cuſtod.* loca, mari vicina, in *ſtationes, portus & litora* dividunt. Vid. N. Bergerium L. IV. Viar. Mil. C. 48. Wess.

ARELATUM USQUE.] *Regium exemplar.* Ab urbe Arelatum usque ad portu Auguſti Pirgos Poſio M. P. XXVIII. *In reliquis* Ab urbe Arelato usque ad Portum Auguſti M. P. XXXVIII.

R r r *Vide-*

A PORTV AVGVSTI PYRGOS POSITIO. M. P. XXXVIII.
A PYRGIS PANAPIONE POSITIO. M. P. III.
A PANAPIONE CASTRO NOVO POSITIO. M. P. VII.
A CASTRO NOVO CENTVM CELLIS POSITIO. M. P. V.
A CENTVM CELLIS ALGAS POSITIO. M. P. III.
AB ALGIS RAPINIO POSITIO. M. P. III.
A RAPINIO GRAVISCAS POSITIO. M. P. VI.
A GRA-

Videtur mansio prima ab urbe *ad* portum *deesse*, *quam supra designat pag.* CCC. *&* XVIIII. M. P. *numerat*, *&* *à* portu Pyrgos XXXIIII. M. P. SVR.

A VRBE.] MSS. nostri *Ab urbe Arelate usque ad portum Augusti M. P. XXXVIII.*, nec aliter priscæ editiones, pessime: paullo quidem melior MS. Regii scriptura est, nec satis tamen sana. sine dubio hic omissa est prima mansio: fuisse videtur: *Ab urbe Arelatum usque: Ab urbe ad portum Augusti M. P. XIX. A portu Augusti Pyrgos &c.*; quæ cum amanuensis exscriberet, festinantes oculos in postrema conjecit, mediaque adeo transiluit. Ph. Cluverius L. III. Ital. Ant. C. 3. p. 876. ex Itinerar. Maritimo citat, *Ab urbe Arelatum usque: Ad portum Augusti M. P. XVIII.*; quæ si è MS. fuissent hausta, non illis suum locum assignare vererer. Sed nihil ille de scripto codice, sumpsisseque potuit, quamquam numeris emendatis, ex Simleri nota. WESS.

A PYRGIS PANAPIONEM] Panapione *legitur in manuscriptis, & Longolianis libris, qua mansio mihi incognita est.* SVR.

PANAPIONE.] In hanc vocem MSS. conspirant. Tabula a Pyrgis VI. M. P. separat, & *Punicum*, quod & Ravennas inter *Pyrgos* & *Castrum novum* L. IV. C. 32. & L. V. C. 2. ex simili Tabula collucat, appellat. Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 497. *Panapione* ex *Punicum positio* errore librariorum natum esse suspicatur: fuisse autem *Punicum* ubi *Santa Marinella*, statione seu positione navium etiamnum nobilis. WESS.

A PANAPIONE.] Si *Punicum* sit *Santa Marinella* numeri hic sunt transpositi, ut bene Cluverius advertit: III. M. P. superioris stationis huic apponi oportuerat, & vicissim. WESS.

CASTRVM NOVVM &c.] *Regium exemplar, & Blandinianum, & Longoliani libri*, M. P. VII. *praferunt & in Neapolitano* VIII. SVR.

CENTVM CELLAS M. P. V.] *Totidem supra à* Castro novo Centum Cellas M. P. *constituuntur terrestri Itinerario.* SVR.

ALGAS POSITIO.] Ab *alga*, qua omne hoc litus oppletum conspici L. Holsteinius adfirmat, nomen est, manetque in *Valle d'Aliga.* WESS.

AB ALGIS RAPINIVM] *In Regio* Rapinio, *& in Blandiniano* à Rapinio Graviscas: *ut* Rapinium *legendum sit*, *non* Rapionium, *quemadmodum in Neapolitano exemplari*, *& libris Longolianis prafertur.* Algæ *&* Rapinium *mansiones mihi incognita sunt.* SVR.

RAPINIO.] MSS. plerique *Rapionis* aut *Rapioni* & mox *Rapionis.* Ph. Cluverius ex hac discordia *Minione* refingit, præsertim quod nulla commodior inter Centum cellas & Martam statio sit L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 483., invito tamen L. Holsteioio ad Cluver. Ital. p. 33., cui & ego accedo: licet enim hoc nusquam occurrat, propterea abjici non debet; ne dicam nimiam esse inter vocabula differitatem. Fuit autem non longe ab ostiis Minionis, quæ forte, quod vadosa & soli forent suspecti, vitabant. Rutilius L. I. 279.

Paullisper litus fugimus Minione vadosum,
Suspecto trepidant ostia parva solo.

Quo versu *crepitant* olim in Observat. L. II. C. 30. corrigebam, quod post egregiam Celeb. P. Burmanni animadversionem nunc quidem defeodere nolim, licet non dubitem, quin aquæ satis eleganter *crepitare* dicantur. Cur, quæso, id damnaverimus, ubi *crepula aqua* illæsæ abeunt? Avienus Ora Marit. 572.

Praterque vasti gurgitis crepulas aquas.

præsertim. cum & *crepare* ferantur. Horatius Epod. XIV. 47.

——— —— *Montibus altis*
Levis crepante lympha desilit pede.

ne-

A GRAVISCIS MALTANO POSITIO. M. P. III.
A MALTANO QVINTIANO POSITIO. M. P. III.
A QVINTIANO REGAS POSITIO. M. P. VI.
A REGIS ARMINE FLVVIUS HABET POSITIONEM. M. P. III.
AB ARMINE PORTVM HERCVLIS. M. P. XXV.
A PORTV HERCVLIS IN CETARIA DOMITIANA POSITIO. M. P. VIIII.
IN CETARIA DOMITIANA POSITIO. M. P. III.
A DO-

neque enim dubium esse potest, qui *crepante pede* aqua, leni suo lapsu sonitum ciens, indicetur, sive, ut L. III. Od. 13., *loquax:*

—— Unde loquaces
Lympha desiliunt tua.

Imo, si hæc omnia nusquam forent, Virgilius idoneus auctor locutioni fuerit Aen. XI. 297.

—— Ceu saxa morantur
Cum rapidos amnis, fit clauso gurgite murmur,
Vicinaque fremunt ripæ crepitantibus undis.

Videndum itaque erit, præstentne in Quinctiliani Declam. XIII. C. 3. *crepitantes inter radiantes calculos aquæ:* solent quippe lapillis illisæ suavi murmure vicina replere: ego certe *crepitantes* inter ejusmodi calculos *aquas* sæpe numero videre & mirari memini. Atque hæc hactenus. Χωρείτω δ᾽ ὁ ὄγκος εἰς ἥδιστα, sicuti Longinus ait. WESS.

GRAVISCAS.] Strabo L. V. p. 226. hinc Pyrgos usque paullo minus stadiis CLXXX. numerat. WESS.

A MALTANO QVINTIANVM] *In manuscriptis, & Longolianis* Quintiana: *sed cum statim* Quintiano *in regio legatur, videtur* Quintianum *legendum, utraque statio mihi est incognita.* SVR.

MALTANO.] Sic aut *Maltana* MSS.; natum videtur ex *Martano*, quod ex fluvio *Marta*, sive vicus seu mansio ad eum fuerit, cognomen traxit. Flumen illud a Graviscis Tabula M. P. VII. separat. WESS.

REGAS.] Est, ut pridem Merula & Cluverius animadverterunt, *Regis villa*, de qua Strabo L. V. p. 225. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τόπος ἐστὶ κεκλημένος Ῥήγις οὐίλλα· ἱστορεῖται δὲ γενέσθαι τοῦτο βασίλειον Μαλαιώτου Πελασγοῦ. *Inter* Cosam & Graviscas *Regis est villa, quam narrant olim fuisse regiam Malaeoti Pelasgi.* MSS. paullo ante *Quinctiana*, mox *A Regas.* WESS.

ARNINE FLV.] Hic in MS. codice *Armine* & *Harmine* legitur. Forte fluvius *Martha* hodie dictus. SIML.

ARNINE FLVVIUS HABET POSIT. M. P. III.] *Hæc nota in Regis præferuntur, cum reliqua tantum* M. P. III. *adponant.* SVR.

ARMINE.] Hoc ex Simleri MS. præoptavimus, quippe propius accedens ad Tabulæ *Armenita.* Ph. Cluverius quidem *Armenia*, quoniam MSS. *Armine* hoc loco, legit: sed nulla persuasibili caussa: habet *Armentam* Ravennas L. IV. C. 32. & L. V. C. 2., firmatque, quod alias suspicabamur, ex simili se Tabula, cujusmodi Peutingerana, pleraque omnia excerpsisse: in ea enim *Armenita* literam I. superne inscriptam ostendit, quæ exolescens oculos Ravennatis fugisse, & pro *Armenita Armentam* nobis peperisse videtur. Ab hoc *Armenitanus* Ciceronem formasse p. 287. conjecimus. MSS. nostri *Armine* aut *Armine fluvius habet positionem M. P. III.*, quæ, Regii codicis inductis notis, restituimus. WESS.

PORTVS HERCVLIS.] *Portum Cosanum* Livius L. XXII. C. 11. & L. XXX. C. 39. appellat, cui ab *Hercule* etiamnum cognomen hæret. Abest XXV. M. P., quæ Surita dedit, ab Armenita: tamen MSS. nostri XXX. M. WESS.

IN CETARIAS DOMITIANAS] *In Regio* Incidria Domitiana Posio M. P. III. *Reliqua ex voce* Domitiana *alteram mansionem confecerunt,* à portu Herculis, in Cetaria, ab incetaria Dentiliana, à Domitiana Altimiana fluvius: *nec visum est à vetustissimi exemplaris lectione deflectere.* SVR.

IN CETARIA.] Pulchre in *Cetarias*, seu *in Cetaria Domitiana*, quorsum scripti libri du-

 cunt.

A DOMITIANIS ALMINA FLVVIVS HABET POSITIONEM. M. P. VIIII.
AB ALMINA PORTVS TELAMONIS M. P.
A PORTV TELAMONIS VMBRONIS FLVVIVS. M. P. XII.
A PORTV TELAMONIS LACV APRILE. M. P. XVIII.
A LACV APRILE IN ALMA FLVMEN HABET POSITIONEM. M P. XVIII.
AB ALMA FLVMINE SCABRIS PORTVS. M. P. VI.
AB

cunt, H. Surita emendavit. Horatius L. II. Serm. V. 44.

Plures annabunt thynni & cetaria crescent.

ubi Scholiastes Cruquii: *Cetaria loca sunt juxta lacum, ubi cete, thynni & alii pisces capti saliuntur*; mallem *aluntur*: in his enim cetariis undique eatractos pisces saginabant: Glossæ *Cetarius*, Βιβαριώτης, sive qui *vivarii* talis curam gerit. Erant hæc Domitiana Cetaria ad Orbitellensem lacum, cujus ostio vestigia & rudera maaima cetariorum ac piscinarum ex vivo lapide sectarum imminent, ut L. Holsteinius in Ital. Ant. Cluverii p. 31. docet. Ceterum MSS. cum editis vetustioribus sic legunt: *A portu Herculis incitaria portus M. P. VIIII. Ab Incitaria Domitiana positio M. P. III. A Domitiana Almiania fluvium*: ut tria distincta & diversa loca signentur: *In Cetaria portus, In Cetaria Domitiana positio*, & *Almiania fluvius*. Nunc ab Herculis portu ad S. Stephani portum, ubi *Cetariorum portus*, M. P. XIII. sunt, inde ad emissarium lacus Orbitellensis M. P. III., quæ propterea L. Holsteinius restituenda judicat. Wess.

A DOMITIANA ALMIANIAM.] Nullus hic additus est numerus. In Schudii exemplari ita legitur: *A Domitiana, quæ est ad Almianam fluvium, ad portum Telamonis M. P. XII.* Siml.

AB ALMINA PORTVM TELAMONIS] *In Regio una mansione comprehenduntur & Portus Telamonis & fluvius Vmbro & lacus Aprilis. In Blandiniano hoc pacto legitur*: Ab Almiania portus Telamonis M. P. *nec numeri mansionis adponuntur*. à portu Telamonis lacu Aprili positio M. P. XIII. & Vmbronis *fluvii nulla fit in eo exemplari mentio. In Neapolitano* Ab Alimania portus Talamonis M. P. *neque numeri mansionis adponuntur*: A portu Talamonis Vmbronis M. P. XII. A portu Talamonis lacu Aprili, M. P. XVIII. *Supra* Vmbronis *fluvii, & lacus* Aprilis *mentionem fecimus, dum* Salebronis *vocem in* Vmbronis *vertendam esse arbitraremur: & Plinii verba hoc loco repetenda videntur L. 3. C. 5.*: Hinc amnes Prille, mox Vmbro navigiorum capax: & ab eo tractus Vmbriæ portusque. Telamon *Ptolemaeo* Τελαμὼν *promuntorium, & Plutarchus in* Mario, *in* Portum Etruriæ Telamonem *delatum, descensione facta, ad pileum servos vocasse. Stephanus urbem esse ad* Tyrrhenum *mare auctor est.* Sur.

ALMINA.] Ex Regio MS. hoc retinemus, utpote vero propius: nostri *Almiania* vel *Almiana*. *Albinia* Tabulæ ac Ravennati, unde *Albegna* nunc durat. Numeri M. P. in omnibus deficiunt. Wess.

AB ALMINA PORTVS TELAM.] H. Surita Regio codici nimium tribuens sic ex eo publicavit: *Ab Almina portum Telamonis, fluvium Vmbronis Lacu Aprile positio M. P. XVIII.*; qua ratione tres stationes in unam constipavit. Nos presse MSS. inhærebimus, has stationes distinguentibus. Aberat portus Telamonis ab urbe Roma stadiis ɪↄccc., si Diodorus Siculus L. IV. p. 259. non fallit. Wess.

VMBRONIS FLVVIVS.] Sic bene Regius MS.; ceteri *a portu Talamonis Umbronis*. Rutilius L. I. 337. Wess.

Tangimus Vmbronem, nec est ignobile flumen,
Quod tuto trepidas excipit ore rates.

De *Salebrone* & *lacu Prile* vide p. 392. mox pro *A portu Telamonis* oportuerat scribi, *Ab Vmbrone fluvio*. Wess.

ALMA FLVMEN.] *Alnos* flumen unus Cusani. In numeris vitium est; sunt enim inter fauces lacus Prilis & Almæ ostium M. P. VII., quæ Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 475. restituenda putat. Wess.

SCAPRIS.] Vel *Scabris*, nam utroque modo in MSS. legitur. Siml.

SCA-

AB SCABRIS FALESIA PORTVS.	M. P. XVIII.
A FALESIA POPVLONIO PORTVS.	M. P. XIII.
A POPVLONIO VADIS PORTVS.	M. P. XXX.
A VADIS PORTV PISANO.	M. P. XVIII.
A PORTV PISANO PISIS FLVVIVS.	M. P. IX.
A PISIS LVNA FLVVIVS MACRA.	M. P. XXX.
A LVNA SEGESTA POSITIO.	M. P. XXX.

A SE-

SCABRIS.] Ita Parisinus & Cusani alter, qui & M. P. XIIL, alter *Scapris* cum Lugdunensi edito. Puto a loci scabritie nomen esse, ad quem modum *scabra saxa* alibi in Theodulpho vidimus. Fuit in dextra parte promontorii, quod *Trojanum* vocant. Wess.

FALESIA.] Vel *Faleria* vel *Falisca*. In impressis exemplaribus *Falesta*: in Schudii exemplari inter Faleriam & Populonium ponitur *Trajani portus*. Siml.

AB SCABRIS FALESIAM PORTVS M. P. XVIII.] *In Regio* Ab Scabris Falesia, *et in Blandiniano* ab Scabris Falesta. *Neapolitanum exemplar Blandiniani lectionem praefert: ut non dubitem in Rutilii Itinerario* Falesia, *non* Faleria, *illo versu legere lib. I. 371.*

Lassatum cohibet vicina Falesia cursum;
Quamquam vix medium Phœbus haberet iter.

Sur.

FALESIA.] Sic nostri. Quod vero Rutilii *Faleriam* ad hanc formam mutent, nihil forte necesse erit: notissimum enim est, liquidas eas invicem locum commutere, & *Valesios* fuisse, qui *Valerii* deinceps, idque in *Furiis* & *Fusiis* itidem obtinuisse, qua de re Macrobius L. III. Saturn. C. 2., nunc quoque *porto Farese* & *Falese* vocari. Jam quod *Faliscas* Simleri spectat, eæ ex lutulentis Annii fontibus, ut *Trajani portus* codicis Schudiani ex Ptolemaeo, haustæ sunt. Wess.

A POPVLONIO VADA.] Vada *haec* Volaterrana. Sur.

VADA.] Rutilius L. I. 453.

In Volaterranum vero Vada nomine tractum
Ingressus dubii tramitis alta lego.

De *Vadis* his supra p. 292. Wess.

A VADIS PORTVM PISANVM.] Pisani portus *nulla apud vetustes auctores fit mentio, cum in* Pisanorum, *et* Genuensium *rebus, super* Sardiniæ *insula imperio, et postea in expeditionibus* Aragonensium regum *maritimis, quibus id regnum sibi adseruêre, maximè frequens mentio fiat* Pisani portus. Sur.

PORTV PISANO.] Destituit hic H. Suritam memoria. Rutilius L. II. 12.

Tandem nimbosa maris obsidione solutis,
Pisano portu contigit alta sequi.

Numeros Cluverius XXIII. M. P. esse debere monet. Fuit ad Arni ostia. Wess.

PISIS FLVVIVS.] Pisarum fluvium vocat amnem *Auserem*, qui Pisas præterfluit. Siml.

FLVVIVS MACRA.] *Plinio, lib. 3. §. 7.* Flumen Macra, Liguriæ finis: *et paulò inferius*, patet ora Liguriæ inter amnes Varum & Macram CCXI. M. P. Sur.

LVNA FLVVIVS MACRA.] Lucanus L. II. Pharsal. 426.

——— *Nullasque vado qui Macra moratus*
Alnos, vicinæ procurrit in aequora Lunæ.

Itaque Macra prope Lunam fuit, cujus fluvii ostium satis olim navigiorum capax erat, ut certis, nunc quoque permanentibus indiciis, L. Holsteinius in Cluverii Ital. Ant. p. 27. collegit. Scribonius Largus Composit. 163. *portum Lunæ* appellat, quem Servius Aen. VIII. 720. *in confinio Liguriæ et Tusciæ esse* ait. Wess.

A LVNA SEGESTE.] Alii *Segestam* post Veneris portum ponunt: inter portum Veneris & Delphini. Siml.

A LVNA SEGESTAM] *In Regio exemplari* A Luna Regesta, *et statim* Segesta: *Blandinianum exemplar, et Neapolitanum, et libri Longol.* Segeste, *praeferunt. Plinio lib. 3. §. 7.* portus Delphini, Tigulia, intus Segesta Tiguliorum. Sur.

A LV-

A SEGESTA PORTVM VENERIS. M. P. XXX.
A PORTV VENERIS PORTVS DELPHINI. M. P. XVIII.
A PORTV DELPHINI GENVA PORTVS. M. P. XVI.
A GENVA VADIS PORTVS. M. P XXX.
A VADIS SABATIIS ALBINGAVNVM PORTVS. M. P. XVIII.

A LVNA SEGESTE.] Confusus hoc loco, quod recte Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 458. observavit, portuum & positionum est ordo: oportuerat scribi *A Luna Portum Veneris M. P. V.*; est enim is portus in dextro latere sinus Lunensis, cujus in Translatione S. Monicæ C. 5. mentio exstat & Annal. Bertinianis An. IↃCCCL. WESS.

A SEGESTA PORTVM VENERIS] *Quod hac mansio in Regio exemplari præfertur, & in reliquis manuscriptis exemplaribus, & vulgatis libris deest, aliis describitur litteris.* Veneris portus *idem, qui Livio, Straboni, & Plinio*, Lunensis *videtur, tametsi hoc Itinerario hic portus manifeste* Ligurum *regioni attribuitur: & Plinius lib.* 3. §. 8. *primum Etruriæ oppidum* Lunam, *portu nobile, recensuit. Et si* Segesta Liguriæ *regioni attribuitur, necessario* Veneris portus *eidem contribuetur: Cum hoc Itinerario à* Luna Segestam XXX. M. P. *& totidem à* Segesta *in* portum Veneris, Genuam *versus numerentur. In Græcis Ptolemaei libris* Veneris portus *non legitur.* SVR.

A SEGESTA PORTVM VENERIS.] Oportuerat *A Portu Veneris Segesta positio M. P. XXX. Castrum Segesteri* appellatur in Caffari Annal. Genuens. An. CIↃCCXXVII. p. 444. & 450. Ceterum è MSS. nostris hæc exulant. WESS.

PORTVM DELPHINI.] *Hujus portus fit à Plinio lib.* 3. §. 7. *mentio.* SVR.

A PORTV VENERIS PORTVM DELPHINI.] Imo *A Segesta portum Delphini.* Annales Caffari An. CIↃCCXXIII. p. 432. *Castrum Delphinum* vocant. Vid. supra p. 294. WESS.

GENVA PORTVS.] Cusani MS. unus *M. P. XII.*, Simlerus XVIII. addit. WESS.

A GENVA VADIS.] Hæc sunt *Vada Sabatia*, ideoque proximo versu pro *Vadis Suadis* legendum est *Sabatiis.* SIML.

GENVA VADIS.] H. Surita *A Genua Vada Sabatia* vulgavit, quod, quia ex MS. haustum a se fuisse reticuit, induximus. *Vada* simpliciter Imp. Lotharius I. in Constitut., quæ tom. I. part. II. Script. Ital. p. 153. inserta est: *In Taurinis conveniant de Vighintimilio, de Albegane, de Vadis, de Alba:* atque ita sæpe Genuens. Annal. Caffari. Vid. p. 295. WESS.

A VADIS SAB. ALBING.] *A Vadis Suadis Albingano* universi, quos noverim, codices, haud dubie ex vitiosiore labentis Latinitatis pronuntiatione. WESS.

PORTVM MAVRICI.] M. P. XXV. MSS. & vetustiores editi addunt, quæ revocavimus. Frequens hujus portus in Annal. Genuens. Caffari mentio est. Vid. An. CIↃCCLIV. p. 388. atque alibi. Auctor. Itin. Romani, quod Labbeus Bibl. Nov. inseruit tom. I. p. 354. *Albengam* sive Albingaunum a Mauricii portu XX. M. distare asseverat; sed ea millia Itinerarii M. P. sunt productiora, ut dictum alias. WESS.

TAVIA FLVVIVS M. P. XII.] *In Regio legitur exemplari: quod* Fluvii *nomen in vetustis exemplaribus, & vulgatis libris non habetur, atque ideo aliis designatur litteris, quod à nullo auctore memoratum, in integrum hoc restituatur Itinerario, ope vetustissimi exemplaris.* Tabiæ Castelli *in ea regione, celebre nomen est: quod forte à fluvio vicino nomen accipit: &* portus Mautici *nomen in* portum Morisi *versum est.* SVR.

TAVIA FLVVIVS.] Abest fluvius hic è MSS. nostris. Castrum illi vicinum & ejusdem nominis Annal. Caffari An. CIↃCCIII. p. 387. memorant: *Qui cum partem de præda illa recuperasset, & venisset Tabiam, quidam latrones de Tabia* &c. Quia vero inter Taviam & portum Mauricii XII. circiter M. P. intersunt haud sane male L. Holsteinius in Cluverii Ital. Antiq. p. 8. nostra sic ordinat. *Ab Albingauno Portum Maurici M. P. XXV.*, quomodo MSS. & editi, tum *A portu Maurici Tavia fluvius M. P. XII.* Nunc *Taggia.* WESS.

VIGINTI MILIO PLAGIAM.] Legendum est *A portu Maurici Albintemelium*, seu *Vigintimilium plagiam.* SIML.

ALBINTIMILIO PLAGIA M. P. XII.] *Hæc mansio & in Regio deest exemplari, & in reliquis lacera circumfertur: nam in Blandiniano,*

AB ALBINGAVNO PORTVM MAVRICI TAVIA FLVVIVS. M. P. XXV.
A VINTIMILIO PLAGIA. M. P. XII.
A VINTIMILIO HERCVLE MONOECI PORTVS. M. P. XVI.
AB HERCVLE MONOECI AVISIONE PORTVS. M. P. XXII.
AB

A Vindimilie plagie M. P. XII. *legitur: & in Neapolitano* A viginti milie plegiem M. P. XII. *Longoliani libri Blandiniani lectionem praferunt, & pro* Vindimilia, Viginti milie *corrigunt. Ex his qua superius adnotata de* Albintimilio *scribimus satis adparet legendum esse*, A portu Maurici Albintimilium plegie M. P. XII: *& ideo asterisco signatur ea mansio.* Sve.

A VINTIMILIO.] MSS. *Vigintimilia, Vintimilio, Vindimilia*, quæ omnie ex senescentie & pravæ Letinitatis tempore sunt. *Vighintimilium* vidimus paullo ente in Lotharii I. decreto: *Victimilium* est in Gest. Trevirensf. Leibnitii C. 28. Quod dedimus, fetis vetustum videri alibi commemoravimus; nec credem tamen Seculo V. jam receptum fuisse, quantumvie monachus Oliveteuus in Vite S. Ampelii C. 1. id habeat, eamque ætetem mentietur. De *plagia* jam ante disputevimue p. 96., quibus nunc addimus; *Plagiam* ex *pelagia* videri contractam. Columelle rustico præcipiens, qui vivarium & stebula, in quæ aquetile pecus induceret, ordineri oporteat, litorum differentiam cognitam esse debere L. VIII. R. R. C. 16. docet: limosam regionem planum educare piscem; arenosos gurgites, plenoe quidem non pessime, sed *PELAGIOS* melius pascere: rursus optime saxosum mare sui nominis piscis nutrire. Hinc colligo, *Pelagiam* esse stationem præruptam & gurgitibus vorticosem, maleque adeo fidem: a pelego autem esse, Isidorus L. XIII. Orig. C. 14. testabitur, cujus è MS. Groningano verba sunt: *Pelagus autem est latitudo maris sine litore & portu, Graco nomine* ἀπὸ τῦ ΠΙΛΑΓΙΑ, *hoc est, altitudine dictum: unde & PILAGIA, eo quod sint importuosa*: quæ, si in eorum principio *altitudo maris*, & dein πελαγία & *pelagia* legatur, vulgatis mihi præstere videntur. Jem in Itinerario scribi æqnum fuisse *A Tavia Vigintimilio*, seu Albintimilio potius, epertum est. Wess.

A VIGINTIMILIO HERCLEMANICO.] Lege *A Vigintimilio*, sive *Abintimilio*, *Herculis Monoeci portum.* Siml.

HERCVLEM MONOECI.] *Ex perversa litterarum scriptura nemo non viderit, mansionem hanc esse restitutam: nam in exemplari Regio* à Vintimilio Elelemenico portus M. P. XVI. *legitur: & in sequenti mansione* Ab Eclemanico Avisone. *In Blandiniano*, Herdemennico *&* Herchemannico. *In Neapolitane*, Herdemannico, *&* Herdomennico: *In Longolianis libris* Herclemannico, *&* Hercolianico. *Strabo L. 4 p. 202. ab* Albingeuno *ad* Monœci *portum stad.* CCCCLXXX. *numerat: quo in medio urbem esse ingentem* Albium Intemelium: *&* Monœcum *portus stationem quandam esse, non magnarum, neque multarum navium capacem, qua templum* Herculis *haberet, cognomento Monœcus, quod in eo solus inhabitet. Plin. L. 3. 7.* Portus Herculis Monœci: *& item Tacito Hist. 3. 42.* Fabius Velens è sinu Piseno sævitie maris, eut adversante vento, portum Herculis Monœci depellitur. *Ammianus libro XV. C. 10.* Thebanum Herculem Monœci arcem & portum, ad perennem sui memoriem consecresse, *auctor est. Ptolemaeo vicini portus duo in* Ligustine *ora statuuntur, unus* Herculis *& alter* Monœci. Sve.

HERCVLIS MONOECI PORTVS.] Egregie viri doctissimi Simlerus & Surita hunc locum restituerunt. MSS. nostri *Erdemannico* eut *Herclemannico portus.* Ptolemaeum, qui portum *Herculis* & *Herculis Monœci* distinxit, erroris Ph. Cluverius L. I. Itel. Ant. C. 8. & Honorat. Bouche L. III. Hist. Provinc. C. 5. coarguerunt. Nunc *Mourgues* sive *Monaco*, unde *castrum Monacum* in Annal. Genuensf. Casferi p. 444.; quod vocebulum cum e *monachis* non multum, si sonum spectes, discordet; inde antiquissimi ditionis ejus reguli insignibus suis monechum Benedictinum ex cesside umibilico tenus emicantem imposuerunt, dextra gladium etque eltere fesciem, cui inhæret *DEO IVVANTE*, præferentem. Meritissimo vero is principatus inter antiquissimos referetur, si ab Othone I. Grimoeldo, qui Seracenos inde expulerat, ita fuerit condonatus, ut nulli, nisi soli Deo, ratio-

AB AVISIONE ANAONE PORTVS. M. P. IV.
AB ANAONE AD OLIVVLAM PORTVS. M. P. XII.
AB OLIVVLA NICIA PLAGIA. M. P. V.
A NICIA ANTIPOLI PORTVS. M. P. XVI.
AB ANTIPOLI LERO ET LERINVS INSVLAE. M. P. XI.
A LE-

rionem redderet Vide H. Bouche L. VIII. Hist. Provinc. Sect. VIII. p. 897. Wess.

VISIONE PORTVS.] Lego *Ab Herculis Monœci portu ad Visionis portum.* Siml.

AVISIONEM] *In Regio* Avisone, *& in reliquis* Avisione. *Numeri mansionis in Regio exemplari deleti sunt.* Sur.

AVISIONE PORTVS.] Sic nostri omnes: tamen mox *A Visione.* Ph. Cluverius L. I. Ital. A. C. 8. *Avisione* & *Anaone* ejusdem loci, sed vitiata esse nomina auguratur, quem MSS. satis confutant. Est hoc tempore haud multum a portu *des Malles* pagus, quem indigenæ *Eso*, catalogus vero villarum & pagorum episcopatus Nicaeensis *Ysionem* appellat: hunc cum *Avisione* rectissime componit Honor. Bouche L. III. Hist. Provinc. C. 5.; obsunt quidem M. P., quæ IV. circiter sunt a portu Herculis: verum ea restituenda hoc loco esse non ipse tantum sed & L. Holsteinius, qui in eandem sententiam descendit, ad Ital. Ant. Cluverii p. 5. decrevit. Wess.

ANAONE.] Vel *Naone.* Siml.

AB ANAONE AD OLIVVLAM.] *In Regio* Olibula *&* Alinbola, *& in Blandiniano* Olivula. *Neapolitanum exemplar* Olivilam. *Forte* ad Olbiam *legendum: inter quam, &* Antipolim *Strabo L. 4. p. 184. navale Cæsaris Augusti*, Forum Iulii *nuncupatum, statuit. Ptolemaeus inter* Cithariften *promuntorium &* Argentii *fluvii ostium*, Olbiam *conlocat. Stephanus inter urbes hujus nominis primam* Liguftinam *commemorat.* Liguftinas *enim* Stoechades *ipsas insulas, idem auctor cognominat.* Sur.

ANAONE.] Sic Cusani alter, alter vero & Parisiensis *Naone.* Portus est S. Hospicii, quem vulgus *le port de Saint Sospier* appellat. Wess.

AD OLIVVLA.] Ita Cusani alter & Parisinus. Videtur esse *Villa Franca*, seu potius *Mons Olivi*; cujus incolæ, urbe eversa, Villam Francam migrarunt circa An. CIϽCCII., ut Bouche observat. Sane illo tempore Villam Brancam pro Olivula haberi fuisse cœptam Amelius, Gregorii XI. iter describens, testis est: *Cum hilaritate*, inquit, *nimia Villam Francam seu portum Olivæ intravimus.* M. P., quod & L. Holsteinius advertit, nimia sunt. III. M. ad spatium absolvendum sufficiunt. Wess.

NICIA PLAGIA.] *Portus Nicaeensis* episcopus Arelatensi Concilio sub Constantino M. adfuit. Inter Villam vero Francam & Nicæam terrestri itinere II. M. P. intersunt, ut adeo anfractus litorum ratio habeatur in M. P. auctioribus. Wess.

LERO ET LERINVS.] In MS. codice habetur *Libero Ederinus:* in impresso *Jero & Jerino*: utrumque mendose. *Lero* & *Lerinus* insulæ hic significantur. Siml.

LERO, ET LERINA INSVLAE.] *In In Regio exemplari. Strabo L. 4. p. 184. post* Stœchadas Planasiam, *&* Leronem *statuit, colonias habentes, & in Lerone* Fanum Ἡρῷον, *& è regione* Antipolim *adjacere. Plinio L. 3. C. 11.* Lero, & Lerina adversum Antipolim. *Ptolemaeo sub* Varo *flumine* Λήρων. Sur.

LERO ET LERINVS.] Omnes nostri *Libero Ederinus*, at mox *A Lero & Lerino* vel *Lerino.* Pulcherrime viri docti, *Leronem & Lerinum* inde formarunt. Strabo L. IV. p. 189. Μετὰ δὲ τὰς Στοιχάδας ἡ Πλανασία καὶ Λήρων, ἔχουσαι κατοικίας· ἐν δὲ τῇ Λήρωνι καὶ ἡρῷόν ἐστι τὸ τοῦ Λήρωνος; quæ eo exscripsi, quod Suritae nota male hic sit habita. Is. Casaubonus dubitat, an in Plinio *Lero, qua & Lerina* scribat, quoniam Strabo unius meminisse videtur: & meritissimo nihil adfirmat; diversæ enim fuerunt. Ennodius Vit. Epiphanii Ticinensis p. 1018. Ed. Venet. *Medianas insulas, Stœchadas, Lerum, ipsamque nutricem summorum montium planam Lerinum adiit.* Imo Strabo utriusque meminit: nam quam *Planasiam* appellat, ea *Lerinus* est, plana quippe, ut Ennodius indicat & Caesarius Arelatensis Homil. XX. *Insula*, ait, *Lerinensis, quæ cum parvula & plana esse videatur, innumerabiles tamen montes ad cœlum misisse cognoscitur:* &, cujus oxymoron uterque æmulatus est, Sidonius Euchariftico ad Faustum ℣. 110.

— Quan-

A LERO ET LERINO FORO JULI PORTUS. M. P. XXIV.
A FORO JULI SINUS SAMBRACITANUS PLAGIA. M. P. XXV.
A SINU SAMBRACITANO HERACLIA CACCABARIA PORBARIA PORTUS. M. P. XVI.
AB HERACLIA CACCABARIA ALCONIS. M. P. XII.
AB ALCONIS POMPONIANIS PORTUS. M. P. XXX.
A POMPONIANIS TELONE MARTIO PORTUS. M. P. XV.
A TE-

——— *Quantes illa insula plana*
Miserit in cœlum montes. ———

Lero est *S. Margaritae*, Lerinus *S. Honorati* insula. Vide H. Bouche L. I. H. P. C. 7., ubi de utraque egregie. WESS.

FORO JULI.] Vetustiores editi M. P. XXVII., Parisinus, cui Cusani alter asseotitur, M. P. XXVIII. WESS.

SINUS SAMBRACITANUS.] Vel *Samblacitanus.* SIML.

SINUS SAMBRACITANUS.] *In Regio exemplari legitur, & Sambracitano in sequenti item mansione: & in Blandiniano* Sambracitanus, *& in sequenti mansione* Sabricitano: *In exemplari Neapolitano* Samblacitanus, *&* Samblacitano: *In Longolianis libris*, Sambracitanus, *& insequenti mansione* Sambracitano, *&* Samblacetano *corrigitur. Sinus nomen ad hanc diem mihi inauditum.* SUR.

SAMBRACITANUS.] MSS. *Sabracitanus*, *Sambracitanus* & *Samblacitanus*. Est ejus mentio in vetustis Foro-Juliensis Ecclesiæ chartis, quæ sinum *Gambracitanum* circa Ao. ɪɔcccc. a Comite Provinciæ Gulielmo I. dono datum ferunt Giballino de Grimaldis, Grimaldi, primi Principis Herculis Monœci, filio. Vid. Hon. Bouche L. VIII. Hist. Prov. Sect. VIII. Dici postmodum sinus Grimaldi, *Golfe de Grimant*, cœptus est. Ceterum ad hunc sinum, si eidem viro docto L. III. H. P. C. 6. accedimus, fuit *Fraxinetum*, è quo Saracenos vicina omnia infesta habuisse novimus, & eo quidem loco, quem *Frainet* vulgo vocant, quique spinarum & fraxinorum etiamnum densissima silva horret. Sane si veteri chartæ monasterii S. Victoris apud Massilienses & Pontifici Gregorio VII., quorum verba vir eruditus exscripsit, fidere liceat, in Foro-Juliensi Episcopatu *Fraxinetum* fuerit oportet. Luitprandus L. I. C. I. *Fraxinetum in confinio Italicorum provincialiumque* statuens non oberit huic positioni. Vide tamen virum eruditissimum, cui Chorographicam Ital. med. ævi Differt. debemus, p. CVI. in diversa abeuntem & circa Villam Francam *Fraxinetum* quærentem. WESS.

HERACLEA CACCABARIA.] Portus est S. Tropetis, *Saint Tropez*. Quod vero H. Bouche L. III. H. P. C. 5. Heracleam hanc amplam olim fuisse urbem ex *Caccabaria* titulo colligit, paucis approbabit: ait quidem cacabum esse tripodem: tripode in sacris, præcipue com oracula sciscitarentur, fuisse usos; videri ergo oraculum hic fuisse Herculis; quæ omnia sioe teste dicuntur, qoædam ejus etiam generis sunt, ut falsis merito annumerentur. Had. Valesius Notit. Galliæ p. 217. *Perdicariam* appellat, sine dobio, quod perdix κακκάβη & κάκκαβος Græcis. Mihi non liquet. WESS.

ALCONIS.] Savaro Sidonii L. VIII. Ep. 12. *portum Alingonis* cum hoc compooit, eundem arbitratus; qua in re error erit, si Apollinaris ille portus nunc *Longe* in Vasatum diœcesi ad Garumoam sit, ut Jac. Sirmondus docet. Hunc *Cavalaire* H. Bouche esse jubet. WESS.

POMPONIANAS.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* Pompeianis, *& libri item Longoliani. Forte* Pomponianam *legendum, ut stationem ad secundam* Stœchadum *Insulam designet, quarum insularum hoc Itinerario maritimo mentionem non fieri mirum videri debet, cum* Leronis, *&* Lerinæ *mentio fiat. Plinius ejus ita meminit: L. 3. C. 5.* Tres Stœchades à vicinis Massiliensibus dictæ propter ordinem, quas item nominant vocabulis singulis Prote, & Mese, quæ & Pompeiana vocatur, tertia Hypæa. *Strabo L. 4. p. 184. tres dignæ satis amplitudine esse, sed duas perexiguas. Hinc Ptolemæo item* v. Stœchades, *Stephano vero tres.* SUR.

POMPONIANIS.] Nostri *Pompeianis*. Insulam intelligi cum Surita opinatur H. Bouche L. I. H. P. C. 7., quibus ego accedere non possum: insulam si vellet auctor, addidisset id vocabuli, ut in Lero & Lerino: imo quod maxime officit,

A TELONE MARTIO TAVRENTO PORTVS.	M. P. XII.
A TAVRENTO CARSICIS PORTVS.	M. P. XII.
A CARSICIS CITHARISTA PORTVS.	M. P. XVIII.
A CITHARISTA PORTV AEMINES POSITIO.	M. P. VI.
A PORTV AEMINES IMMADRAS POSITIO.	M. P. XII.

AB

cit, debent viri docti, ut certe Boucheus fecit, *Pomponianam* eandem ac *Proten* facere, ut *Porqueyroles* esse possit: nam *Porteerez*, quae *Mese* Plinii, Boucheo fatente, nullo modo ob longiorem intercapedinem hic locum habere poterit. Atqui Plinius diserte *Mesen* eandem esse ac *Pomponianam* adfirmat, & cum eo Capella, ut deinde ostendam. Malim itaque portum hunc circa *Olbiam* cum Samsonio collocare. WESS.

TELONEM.] Post *Telonem* Citharista portus ponendus est. SIML.

TELONE MARTIO.] Haec antiquissima portus ejus censetur memoria: non multum hinc abest Notitia Imp. Occid., quae p. 65. *Procuratorem baphu Telonensis Galliarum*, ubi sine caussa Pancirolus *Tellenensis* corrigit, memorat: *Pagus Telonensis*, hinc dictus, est in Testam. Abbonis tom. II. part. II. Script. Ital. p. 750. Nec videtur tamen prorsus ignotus fuisse Romanis aevi prioris: plane enim mihi persuadeo *Telonem* hinc dictum apud Lucanum L. III. 592. & Silium L. XIV. 443., sicuti egregie nuper conjecit Cl. Oudendorpius, & ante eum Hon. Bouche L. IV. H. P. C. 3. p. 337. *Toulon.* WESS.

TAVRENTVM.] *In manuscriptis, & Longolianis libris* Taurento. *Caesaris Commentario II. C. 4. belli civilis videtur esse* Taurenta Castellum. Nacti, *inquit*, idoneum ventum ex portu (*Massiliensi scilicet*) exeunt, & Taurenta, quod est Castellum Massiliensium, ad Nasidium perveniunt. *Strabo L. 4. p. 184* τὸ δ' Ταυρέντιον, καὶ τὴν Ὀλβίαν, καὶ Ἀντίπολιν, καὶ Νίκαιαν. *Ptolemaeo* Ταυρόεντιον. SVR.

TAVRENTO.] *Taureënta* in Caesare Ciacconius corrigit, atque ita vulgo edunt. Ταυρόεντιον quoque Strabo: alterum ex Xylandri emendatione esse Casaubonus docuit. Videtur fuisse ad sinum Telonensem, ubi nunc bini portus, *le bras de S. George*, & l'*Evescat*: alteruter Hon. Bouche L. III C. 5. p. 159. videtur esse Tauroentum, posterior praecipue. WESS.

CARSICIS.] Ph. Cluverius in Alpium Maritimarum Tabula ordinem portuum mutat, & Citharistam praeponit, nulla justa caussa. Idem est ac portus S Nazarii, quem vulgus *Cenary* vocat. Durant obscura quaedam nominis vestigia in proximo promontorio, quod *Sissiech* sive *Cerciech* appellant. WESS.

CITHARISTA.] *Plinio L. 3. C. 4. promontorium* Citharista *& item Ptolemaeo juxta* Taurentum. SVR.

CITHARISTA.] Plerique omnes *Ciotat* esse consentiunt, oppidum recens, ne anno quidem CIↃCC., ut H. Bouche observat, conditum. Videtur fuisse navale urbis *Cereste. Citharistam in territorio Arelatensi* Zosimus papa in Epist. apud Saxium Pontif. Arelat. p. 135. memorat, qui an idem sit portus vehementer dubito. WESS.

PORTVS AEMINES.] *In Regio* Hemines, *&* Aemines: *& in Blandiniano* Mines, *& in Neapolitano, & in libris Longolianis.* SVR.

AEMINIS.] Nostri *Emines*, *mines*, *minus*. Is. Vossius ad Melam L. V. C. 2. nunc *Permino* dici adfirmat. H. Bouche *Cassis*, qui *Ema* inter pagos Massiliensis dioecesis in vetustis chartis appellatur, esse arbitratur L. IV. Chorograph. Provinc. C. 4. p. 334. WESS.

IMMADRAS.] *In Regio* Inmadras, *& Immadris*, *& in Blandiniano* In matras, *&* In matris, *& item in Neapolitano: & in libris Longolianis* Imatras *&* Immatris. SVR.

IMMADRAS.] *In matras* & mox *In matris* nostri. Consentiunt esse *Maire* insulam M. P. XII. a priore dissitam. WESS.

MASSILIAM GRAECORVM.] *Plinius L. 3. C. 4. eodem cognomine quo Antonini hoc Itinerarium*, Massiliam *cohonestat:* At in ora Massilia, Graecorum, *inquit*, Phocaeensium foederata. *Quam merito jure id acciderit, nullius testimonio nos verius possumus, quam ipsorum Graecorum, Princeps Rhodiorum legationis, oratione in Senatu Roma habita, apud Livium libro xxxvii.* Massilienses, *inquit*, quos, si natura insita, velut

AB IMMADRIS MASSILIA GRAECORVM PORTVS. M. P. XII.
A MASSILIA GRAECORVM INCARO POSITIO. M. P. XII.
AB INCARO DILIS POSITIO. M. P. VIII.
A DILIS FOSSIS MARIANIS PORTVS. M. P. XX.
A FOSSIS AD GRADVM MASSILITANORVM FLVVIVS RHODANVS. M. P. XVI.
A GRA-

ut ingenio terræ vinci posset, jam pridem efferassent tot indomitæ circumfusæ gentes, in eo honore, in ea merito dignitate audimus apud vos esse ac si medium umbilicum Græciæ incolerent. Non enim sonum modo linguæ, vestitumque, & habitum, sed ante omnia mores, & leges, & ingenium sincerum, integrumque à contagione incolarum servarunt. *Strabonis Græci item auctoris accedet testimonium, qui L. 4. p. 179. docet eorum rempublicam ab Optimatibus geri solitam, & ita sua consilia enixos fuisse, ut optimo cuique probarentur. Primarios urbis viros, ad Eloquentiæ, & Philosophandi studium conversos, ex quo ad unius arbitrium Romani Imperii res versa sunt: Adeoque liberalium artium doctrinam ea in urbe viguisse, ut Romanorum nobilissimi, pro Attica peregrinatione,* Massiliam *studiorum gratia commeare soliti sunt: eos* Φιλέλληνας *cognominat. Pomponius Mela L.* 2. C. 5. *de* Massilia, Mirum, *inquit*, quam facile & tunc sedem alienam cepit, & adhuc morem suum teneat. *At Agathias sua ætate* Massiliam *ex Græca civitate, jam barbaram redditam perhibet: nam patrio illo rejecto, & prisco vivendi more, imperantium institutis usam fuisse.* SVR.

INCARO.] Vel *Incorio.* Ptolemaeo *Tricorium.* SIML.

INCARO.] Raimondus de Solery in Massiliæ Historia L. I. hanc positionem ad Massiliæ occidentem, ubi torrene *Haren* vel *Aren* sese in mare immittit, atque ubi *Lacydon* olim fuerit, quærit: nec potuit tamen H. Bouche id persuadere, præsertim quod intervallum repugnet: quare ille *Incarum* & *Calcariam*, de qua supra memoravimus, eandem arbitratur, & ex posteriore *Incarum* videri contractum, adeoque *Carry* nunc dici, quæ fortassis paucissimis persuadebit. Vide eum L. III. C. 5. p. 160. WESS.

DILIS.] XIII. M. P. Cusani alter & Parisinus addunt. Fuisse volunt ad promontorium Columnæ *cap de Colomne*, quamquam vestigia desunt. WESS.

FOSSIS MARIANIS.] Duxit eas Marius, servatque earum indicia pagus *Fox* & *Galeion.* Vid. supra p. 299. WESS.

AD GRADVM MASSILITANORVM FLVVIVS RHODANVS M. P. XVI.] *In Regio numeri defecere, &* fluvius *tantum legitur. In Blandiniano, & Neapolitano, ac libris Longol.* Fluvius Rhodanus M. P. XVI. *Ammianus libro* XV. C. 11. *hujus mansionis meminit*, Rhodani *cursum describens*, Finitusque inter valles, quas ei natura præscripsit, spumeus Gallico mari concorporatur, per patulum sinum, quem vocant ad gradus, ab Arelate XVIII. ferme lapide disparatum. Gradus *enim antiquitus vocati videntur pontes ad litus, aut fluminum ripas constrati, ex quibus naves commodiore ingressu conscenderentur ad navigandum, & ad quos adpellerent. In monumentis Commentariorum Regiorum Jacobi Aragonum Regis ejus nominis primi, & Petri iiii,* Valentini gradus, *quem nunc* Grao *vocant, fit mentio, &* Cullaritani, *ad* Sucronie *amnis trajectum.* Morvedrensis *præterea* Gradus *&* Orpesensis *& in hoc* Aragoniæ *regno ad* Hiberi *trajectum ad oppidum* Pinam Gradus Pinensis, *quod nomen in eo trajectu diu est, quo obliteratum videtur.* SVR.

AD GRADVM.] Quæ Surita hic disputat de *gradu*, Du Cangio ad Alexiadem Annæ p. 313. placere non potuerunt: quemvis maris angustum trajectum, sæpe etiam fluvii meatum, *Gradus* nomine venire asseverat: accolas præterea Rhodani meatibus, quibus fluvius in mare evolvitur, id cognominis imponere: atque hoc verissimum esse, exempla ibidem & in Lexico mediæ Latinit. magna copia producta adfirmant. Addam unum ex Caffari Annal. p. 309. *At quum Pisani sciverunt nostras naves exisse de portu Massiliæ, perterriti exiverunt* GRADVM *& altum pelagus quæsiverunt.* Du Cangio adstipulatur Hon. Bouche. L. I. H. P. C. 5., monetque στόμα Μασσαλιωτικόν Polybii, sive, ut nunc vocant, *le Grads de Passon*, intelli-

gi,

A GRADV PER FLVVIVM RHODANVM ARELATVM. M. P. XXX.

IN MARI OCEANO, QVOD GALLIAS ET BRITANNIAS INTERLVIT.

INSVLAE ORCADES NVM. III.

IN-

gi, a quo ad *Galeion*, ubi finis fossæ Marianæ, XVI. sint M. P. Equidem facile utrique largiar, *gradus* vocabulum id, quod docti viri volunt, adsignificasse: nec unquam tamen negavero, ea ex re, quam H. Surita in medium produxit, significationis ejus originem esse coortam: exempla, quæ Valesii fratres Ammiano adscripsere, id persuadent: idem quoque colligas ex Strabone L. XVII. p. 792. ubi de portu Alexandrino ἀγχιβαθὴς τέ ἐστι, inquit, ὥστε τὴν μεγίστην ναῦν ἐπὶ κλίμακος ὁρμεῖν· *profundusque adeo est, ut maxima etiam navis ad ipsos gradus tute applicari possit*; sic vertit, qui locum eum recte constituit, Xylander: nec aliud indicant Sinope & Amisus *ad gradus* positæ, ἀπὸ τοῖς κλίμαξι κεῖσθαι in Novella XXVIII. WESS.

FLVVIVS RHODANVS.] Lego, *Ostium fluvii Rhodani*: deinde, *A Gradu per fluvium* &c. Pro *gradu* MS. habet *gratum*. SIML.

PER FLVVIVM RHODANVM ARELATVM M. P. XXX.] *In Regio numeri in hac mansione non adponuntur: & in reliquis exemplaribus, ac Longolianis libris* Arelatum M. P. XXX. *cum superiori Ammiani testimonio* ex Gradu Arelate XVIII. M. P. *adsignentur*. Arelatum *præterea in omnibus legitur, tametsi supra* Arelate *præferant, & Ptolemaeo item* Ἀρελᾶτον. SVR.

ARELATVM.] Ita etiam nostri. Augustinus Epist. 43. *Post apud Arelatum memoratum Imperatorem eandem caussam diligentius examinandam terminandamque curasse.* Vide quæ p. 290. observavimus. WESS.

IN MARI OCEANO] Sextus Rufus Breviarii C. 5. *Et usque Gades ad Oceanum mare pervenimus.* & Itin. H. princ. *Facit mare Oceanum accessa.* Plures MSS. *in mare Oceano*, quomodo Ovidius Ibi ỷ. 200.

Aut summam Libyco de mare carpat aquam.

& passim alii. WESS.

INSVLAE ORCADES N. III.] *In Regio N. III. & in reliquis exemplaribus, & Longolianis nulli adjiciuntur numeri. Solino C. 22. item III.* Orcades *sunt, cum Plinius L. 4. C. 16., cujus mirabile opus ipse in Epitomen redactum dederit*, XL. *esse doceat. Pomponius L. 3. C. 6.* Triginta, *inquit*, sunt Orcades angustis inter se spatiis diductæ. *Ptolem. item* XXX. *Isidoro L. 14 C. 6.* XXXIII. quarum, *inquit*, XX. desertæ sunt, XIII. coluntur. SVR.

ORCADES.] Isidorus sua ex Orosio L. I. C. 2. exscripsit. Jornandes Get. C. I. XXXIV. numerat; quibus tamen codex Ambrosianus unam recte detrahit. Vide de his insulis Buchananum L. I. Rer. Scot. p. 54. Nostri libri Orcadibus nullum addunt numerum. WESS.

INSVLA CLOTA] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano* Insula Glota, *& in Neapolitano* Dota, *nomen ex* Clota *ex affinitate litterarum d. & cl. conflatum. Longoliani libri* Glota, *&* Dota *corrigunt.* Glotæ æstus *Tacitus meminit in Agricola* C. 23. Nam Glota, *inquit*, & Bodotria, diversi maris æstus per immensum revecti, angusto terrarum spatio dirimuntur, quod tum præsidiis firmabatur. *Ptolemaeo item* Κλώτα *æstus, ut fluvii nomen sit. non* Insulæ, *nisi eam* Britanniæ *partem intelligas, quæ* Scotiæ *regno continetur.* SVR.

GLOTA.] MSS. secum invicem discordant: unus Cusani *Orcades, Glota, Hiverione*, nec dissentit editus Lugdunensis: alter *insula Orcades, insula Dota, in Vierione*, quod & Parisinus agnoscit, sed *Clota* scribens. Forte mutili hoc loco sunt MSS., qui olim ex Glota trajectum in Hiverionem fuisse significabant. Aliter Camdenus instituit, cui *Glota* insula est *Arran*, vicina Glotæ æstuario. WESS.

IN HIVERIONE.] *In Regio exemplari, & Neapolitano* Inverione, *& in Blandiniano* Inhiverione. *Longoliani libri* Nivrione, *&* Vierione *corrigunt. Mihi nomen* Insulæ *videtur, quam Pomponius, Plinius & Tacitus* Hiberniam *vocant. Ptolemaeo urbs mediterranea ejus insulæ, à qua nomen accepisse videtur Insula universa*, Ἰουερνίς. *Juvenali* Juverna, *Satyra II.* ỷ. 160.

— Arma

INSVLA CLOTA IN HIVERIONE.
VECTA, RIDVNA, SARMIA.
CAESAREA, BARSA, LISIA.
ANDIVM, SICDELIS, VXANTIS, SINA.

——— Arma quid ultra
Littora Juvernæ promovimus, & modo captas
Orcadas, ac minima contentos nocte Britannos.

Solino item Juverna *nominatur. Festus Avienus in Ora maritima.*

Ast hinc duobus in Sacram, sic insulam
Dixere prisci, solibus cursus rati est.
Hæc inter undas multum cespitem jacit,
Eamque late gens Hiernorum colit.
Propinqua rursus insula Albionum patet.

Stephano Ἰέρνη. *Neque enim verisimile est, tam nobilem Oceani Britannici insulam, inter tot insulas, ab auctore hujus Itinerarii fuisse prætermissam. Isidorus L.* 14. *C.* 6. Scotiam *eandem*, *&* Hiberniam *dictam fuisse adserit*, *&* Hiberniam *dictam*, quod ejus partes priores Hiberiam, & Cantabricum Oceanum intendunt; Scotiam verò, quod à Scotorum gentibus coleretur. Sva.

HIVERIONE.] Distincte ita alter Cusani codex. νῆσος Ἰερνίδα Orpheus Argonaut. ℣. 1179., &, si non fallit Schotti conjectura L. II. Obser. 20., νῆσος Ἰερνίδας ℣. 1164. appellat. Vide quæ Jac. Vsserius Antiq. Ecclesf. Britannic. C. 16. congessit. Wess.

VECTA] *Plinio L.* 4. *C.* 16. Vectis, *& Ptolemaeo, è portu magno Insula* Οὐικτησις, *depravate, pro* Οὐήκτις; *nam vetustus interpres* Vectis *reddidit.* Svr.

VECTA.] Οὐηκτις Ptolemaeus Bertii. *Vecta* Bedæ L. I. H. E. C. 15. In Cusani uno *Ecta*, *Elta* in Lugdun. edito dicitur. Wess.

RIDVNA.] Plinii *Rimea.* Siml.

RIDVNA.] *Præferunt Regium, & Blandinianum exemplar, & Longoliani libri, Neapolitanum* Ridisia. *Plinius L.* 4. *C.* 16. Ricneam *Insulam &* Vectim *adjungit.* Svr.

RIDVNA.] *Iduna* Cusani alter & editio Lugdunensis. Probabile prorsus est, nullam esse aliam ac Ptolemaei Ρικίνα & Plinii *Ricinam* sive *Ricneam. Racline* Camdenus esse jubet. Wess.

SARMIA.] Alias *Arinia.* Siml.

SARMIA.] *In Regio, & Bland. præfertur: & in Neapol.* Sarma. *Longol. libri* Sarmia *præferunt, &* Sarma *corrigunt.* Svr.

SARMIA.] *Armia* Cusani unus & editus Lugdunensis; alter *Sarnia*. Summo consensu hæc *Grensey*, Caesarea *Jersey* esse perhibetur. Wess.

BARSA] *Deest hoc insulæ nomen in exemplari Regio, & in reliquis recensetur.* Svr.

BARSA.] Nostri libri probant. Camdenus, nominis quadam similitudine ductus *Isle de Bas* esse conjicit. Wess.

LISIA.] Vel *Bisia.* Siml.

LISIA] *In Regio* Silia *commutatis litteris. In Blandiniano* Bisia *& in Neapol.* Lisia. *Longol. libri Blandiniani lectionem præferunt, &* Lista *corrigunt.* Svr.

LISIA.] *Isia* est in altero Cusani. *Lis* veteri Britannorum sermone *gurgitem* notasse volunt: hinc insulam dictam, atque eam esse, quæ ad extremam Cornubiam ab Anglis *the Goulphe* appellatur. Vide S. Bocharti judicium de Gosselini Histor. tom. I. p. 1299. Wess.

ANDIVM.] Vel *Andros.* Siml.

ANDIVM] *In Regio exemplari* Adium, *& in reliquis, atque item in Longol. libris*, Andium. *In Bland. vetustissima manu indicatur Insula esse* Andio, *ut nomen retinere videatur.* Sva.

ANDIVM.] *Indum* Cusani alter. *Andie* nunc esse, notæ Blandiniani codicis concedit Had Valesius Notit. Galliæ p. 219. Camdenus Plinii *Andron* & Ptolemaei Ἔδρος cum hac componit & *Bardsey* vocari perhibet. Mihi Valesii potior videtur sententia. Wess.

SICDELIS.] Plinii *Siambis.* Siml.

SICDELIS.] *Icdelis* editus Lugdunensis & Cusani MSS. unus. Pro *Siambi* plures Pliniani codices *Amnis*; unde fortasse ea est, quam Vita S. Marculphi abbatis C. 3. *Agnum* vocat: *Britanniæ regioni quandam adjacentem insulam, quæ Agnus vocatur, adiit: incolebatur autem eadem insula paucissimis colonis.* Nunc *Arne*. Wess.

VINDILIS, SIATA, ARICA.

INTER HISPANIAS ET TINGIM MAVRITANIAM.
INSVLA DIANA, LESDOS, EBVSOS.

AB

VXANTISINA] *In Regio dua leguntur dictiones* Vxanis Ina, *& in Blandiniano conjunctim* Vxantisina *legitur. Neapolitanam* Vsantisina *praefert, & Longoliani libri* Vixantissima, *&* Vsantisma *corrigant.* SVR.

VXANTIS SINA.] Codicum Cusani alter *Usantisana*, alter *Exantisma*. Egregie I. Vossius ad Melam L. III. C. 6. *Uxantis Sina*, quod exprimi jussimus, corrigit: Venit Camdeno & Had. Valesio idem in mentem. *Uxantis*, quæ *Axantes* Plinio, *Oaessans* est, quam *Ossam* serior ætas appellavit. Vita Paulli Leonensis C. 2. *Ad quandam insulam applicuerunt, nomine Ossam, ab Aremorica regione XVI. M. P., aut paullo amplius distantem.* Sina est *Isle des Saincts*, de qua Mela: *Sena in Britannico mari Osismicis adversa litteribus, Gallici numinis oraculo insignis est.* WESS.

VINDELISSIATA.] Alias *Vindelis Siada Liga*, item *Siala Iga.* SIML.

VINDILIS] *Legitur in Regio exemplari, & in Blandiniano* Vindelis. *In Neapolitano* Vindelissiata. *libri Longeliani item* Vindelis, *&* Vindolisiata *corrigant, ex sequenti nomine dempta syllaba, quemadmodum & in Neapolitano praefertur exemplari.* SVR.

VINDELIS.] MSS. nostri turpiter dissentiunt: unus Cusani *Vindelissiata, Siada, Iga*; alter *Indelis, Siata, Ga*, literis Initialibus omissis, prorsus ut in Lugdunensi. Parisinus *Vindelissiata, Iga*. Rectius Regius MS. *Vindelis, Siata*; quarum prior censetur esse *Portland*, posterior, si numero multitudinis legeris, quod *Saith* veteribus Britannis *Septem* notaret, indicabit ex Camdeni opinione *les sept isles*: quæ restat *Iga*, modo ex Simleri codice *Liga* admiseris, erit *Lignon*. Quia tamen *Iga* potiores libri, forte ea est, de qua Milo in Vita S. Amandi L. I. C. 2.

Est locus Oceani distans a litore magni
Nempe quaterdenis, ut fertur, millibus aquo
Insula, quo prabet venientibus Ogia portum.

hodie *Oyen* non longe a Rupella. Verum hæc, uti pleraque, quæ de insulis his commentati sumus, conjecturis tantum suffulta sunt. WESS.

SIATA ARICA] *Habet Regiam exemplar, quam lectionem rejicere non est visum. In Blandiniano* Siada, Iga. *Neapolitanum* Vindalissiata Iga. *Longoliani libri Blandiniani lectionem praeferunt.* SVR.

ARICA.] Abest a nostris, ex *Iga* & parte anterioris nata. WESS.

DIANA LESBOS ERVSOS.] Lege *Diana insula* & *Ebusus.* De Dianæ insulis Strabo L. III. p. 159. in extremitate Ferrarii promontorii Hispaniæ est Dianae Ephesiae fanum apud Dianium oppidum, ubi ex propinquo parvæ insulæ Planesia, Plumbaria & Limnothalassa. SIML.

LESDOS] *Habet Regium exemplar, & reliqua* Lesbos. SVR.

DIANA.] Aut Jos. Simleri amplectenda conjectura est, aut, quod malim, Dianium hic *Diana* ex serioris Latinitatis consuetudine dicitur. Laurentius Veronensis Rer. Pisan. L. II. tom. V. Script. Ital. p. 120.

—— Laborantes turbantur in aquore nauta;
Et se conclamant invitos ire Dianam.

Et L. III. p. 128.

Hanc Ebusum memorant, urbi dedit insula nomen;
Portus in hac magnus, Magnum vicinia dicit,
Qui valet innumeras spatiis servare carinas,
Cernitur Hispana de partibus esse Diana.

Neque oberit, quod Dianium fuerit promontorium: postmodum enim, promontoriis insularum inditos fuisse titulos, ostendetur. Vide If. Casaubonum ad Strabonis L. III. p. 138. Ceterum insula *Limnothalassa* festinanti Simlero excidisse videtur. WESS.

LESDOS.] Nostri *Lesbos* præter alterum Cusani, qui *Tesbos*; quæ insula nisi aliunde in hanc viciniam commigraverit, oportet ex XX. parvis insulis fuerit, quas mari vadoso circa hanc oram Plinius L. III. C. 5. numerat. WESS.

EBVSOS] *Regiam* Ebusos: *Blandinianum & Neapolitanum* Erusos. *Libri Longoliani* Frusos, *&* Erusos

AB HAC INSVLA CARTHAGINE SPARTARIA STADIA CCCC.
ET A SVPRA SCRIPTA INSVLA AD BALEARES STADIA CCC.
INSVLA COLVMBA, BALEARIS MAJOR.

IN-

Erusos *corrigitur: ex distantia tamen, qua ab ea* Carthaginem Spartariam, *& Baleares insulas adsignatur, satis adparet* Ebusum *esse majorem ex* Pityusis, *Insulam, qua corrupte in Strabonis libro ii. p.* 123 Βύσ⊙ *legitur. Nam minor* Ophiusa *Gracis dicta, Latinis* Colubraria *est. Plinius L. 3. C. 11. (cum pluribus de ea re prior Pomponius prediderit) inquit:* Ebusi terra serpentes fugat, Colubrariæ parit, ideo infesta omnibus, nisi Ebusitanam terram inferentibus: Græci Ophiusam dixere. *Vides* Colubrariam *eandem esse, qua Gracis* Ophiusa *sit? Et Ptolemaeus item docet, in Balearico pelago* Pityusas *Hispania adjacere, quarum minor dicta sit* Ophiusa, *major* Ebysus, *in qua ejusdem nominis urbs. His ita constitutis, quis non videat, luxatum, mancumque esse eum Plinii locum, in quo primo de* Pityusis *sermo cœpit: cujus verba, quod locum expendi oporteat, hac sunt:* Insulæ per hæc maria primæ omnium Pityusæ à Græcis dictæ, à frutice pineo, nunc Ebusus vocatur: utraque civitate fœderata angusto freto interfluente. patent XLII. M. P. *Duplex hic & manifestum videtur erratum, quòd alterius Insula nomen reticeatur, & duas constituat* Civitates *in eis Insulis* fœderatas. Ophiusa *enim & priscis & posteris temporibus inculta semper ac deserta habita est, quam* Frumentariam *vocant: videtur ergo* Colubrariæ *nomen ex hoc loco in alienum emigrasse, ubi legitur infra:* Tantundem à Pityusis in altum Baleares duæ & Sucronem versus Colubraria: *ex quo loco si* Colubrariæ *vocem demas, & superius inferas, sententia ratio constiterit, si legas,* nunc Colubraria & Ebusus vocantur, atque hæc civitate fœderata. *Manilius lib. iiii. ℣.* 540.

——— Primamque intrantis in orbem
Oceani victricem Ebusum

Et Avienus Festus:

Ac dilecta vago pecori consurgit Ebusus.

In Isidori Etymologiarum exemplaribus L. XIV. Orig. C. 6. Ebosus Insula Hispaniæ dicta, quòd à Zanio non procul sit: quasi Ἀβόζ⊙, cum stadiis LXX. ab eo distet, cujus terram serpentes fugiunt. Huic contraria est Colubraria, quæ referta est anguibus, *ut quasi ὰ ἄπυζω sic legendum, ut suo more auctor etymo respondeat.* Zanium *vero, uti supra est animadversum in voce* Hipponis Zarrhyti, Dianium *est: & à Pityusis* septuaginta *stadiis distare Plinii vetustis exemplaribus continetur, non* septingentis, *ut vulgati praferunt libri: & cum Isidori vetustis itidem libris conveniunt.*
Sur.

EBVSOS.] *Erusos* nostri; unde nisi Regius MS. obstaret, de *Ereso*, quam Pityusæ, sive Ebusi, præcipuam urbem Diodorus L. V. p. 297. facit, cogitares. Quod vero Plinii & Isidori verba, ad quæ H. Surita adhæsit, spectat, in utrisque vir egregius a scopo aberravit. Plinio ad Harduini exemplum distinctione succurri potest: *Nunc Ebusus vocatur utraque, civitate fœderata:* utramque Pityusam dici Ebusum ait, & recte: nam *Colubrariam* a Pityusis diserte distinguit, prorsus uti Mela, & ab illis versus *Sucronem* stadiis ꟾↃCC. distare prodit. Vid. P. de Marca L. II. M. H. C. 12. In Isidoro mendosa sunt stadia LXX., & ex Plinio in ꟾↃCC. mutanda. Livius enim, quod probe animadvertit L. Nonius Hispan. C. 94. Pityusam centum ferme M. P. continenti semovet; quæ sane plurimum stadia LXX. exsuperant. Jam quod Nonius in Isidoro quasi ἐπιὸν, quod videlicet Dianium statim excipiat & subsequatur, emendet, id paucis, puto, approbabit. MS. Groninganus sic præfert: *I bojus insula Hispania, ita dicta, quod a Zomo non procul sit, quasi Ebozus;* unde colligas, Hispalensem præsulem ex ἐπὶ & *Zanio*, pro Dianio, Ebusi vocabulum derivasse.
Wess.

AB INSVLA CARTHAGINE.] Lege, *Ab hac insula*, scilicet Ebuso, *Carthaginem Spartariam stadia CCCC.* Siml.

AD BALEARES.] Plinius L. III. C. 5. Baleares duas a Pityusis stadiis ꟾↃCC. separat.
Wess.

INSVLA COLVMBA.] Lego *Colubraria*, quam Græci Ophiusam dixere. Meminerunt hujus Mela, Plinius, Solinus. Post hanc separatim ponenda est insula Balearis major: distant autem inter se Baleares M. P. XXX. Siml.

INSVLA COLVMBA BALEARIS MAJOR]

INSVLA NVRA, BALEARIS MINOR.
INTER SE HABENT BALEARES STADIA DC.

ITEM INTER CARTHAGINEM SPARTARIAM ET CAESAREAM MAVRITANIAE.
INSVLA ERRORIS, ET TAVRIA.
INTER SE HABENT STADIA LXXV.
AD

JOR] Draconaria Insula *nuncupatur in Commentariis rerum à Jacobo Aragonum Rege primo gestarum, qui eas Insulas, & Valentinum à Saracenorum dominatu vindicavit, quæ ante portum* Palumbariæ Majoris *Insulæ adjacet.* Major, & Minor, Baleares *ab optimis auctoribus adpellantur. Nam quod apud Pomponium L. 2. C. 7., & in manuscriptis exemplaribus legitur de* Balearibus, ex spatio sui cognominibus acceptis, majores minoresque perhiberi, & castella esse in majoribus Palmam, & Pollentiam colonias, & in minoribus, Jamnam & Magonem: *Quis non videat* majorem & minorem *legi debere? Apud Procopium de bello Vandalico lib.* 1. C. 1. *Atque item C.* 5. *interpres vertit*, ab incolis eas insulas Majoricam, & Minoricam adpellatas; *nec tamen Græcis exemplaribus usi sumus, sed apud Isidorum in vetustis exemplaribus legimus L. XIV. Origin. C. 6.*, eas vulgus Majoricam & Minoricam nuncupare. SVR.

INSVLA COLVMBA.] Assentior Simlero, *Colubrariam* emendanti, atque a Baleari distinguenti: scio L. Nonio Hispan. C. 95 hanc operam displicuisse; qui, si docere potuisset, majorem Balearem *Columbam*, minorem *Nuram* fuisse appellatam, aliquam Simleri taxandi caussam habuisset. Equidem mihi persuadeo, olim in MSS. alio ordine has insulas fuisse positas, & suum sibi locum Balearem utramque & a *Columba Nura*que distinctum habuisse. *Colubraria* ea est, quæ *Moncolibre* nunc audit; quo nomine seculo XII. jam notam fuisse Laurentius Veronensis L. III. Rer. Pisan. p. 128. indicat.

Sol erat incipiens per iter conscendere cœli,
Quando Colubrarem viderunt agmina montem;
Cui, quibus est plenus, nomen tribuere colubri.

De *Nura*, quam *Nauram* alter Cusani MS. appellat, nihil mihi innotuit. WESS.

INSVLA NVRA.] *In libris Hieronymi Pauli* Insula Mira *legitur.* SVR.

BALEARIS MAJOR.] *Majorica* & *Minorica* nomina Victor Vitensis, Procopii æqualis, L. I. Pers. Vand. C. 4. itidem habet. Minoricam fuse describit Severus in Epist. de Judaeorum ad Sacra Christianorum transitu, quæ tom. VII. Oper. Augustini vulgata est. WESS.

INTER SE HABENT BALEARES STAD. DC.] *Numerus stadiorum deest in Regio exemplari: & in reliquis* stadia OC. *adsignantur, quæ mensura ratio multo excedit distantiam* XXX. M. P., *quam Plinius, & Jacobus Aragonum Rex primus inter* Majorem & Minorem *Insulas interesse produnt. Manilius, L. 4. ỳ. 541. quasi* regni solium *constitutum in his Insulis divinarit*, Balearica regna *nuncupat.* SVR.

INSVLA ERRORIS ET TAVRIA] Neutram alibi legere memini. Abr. Ortelius priorem ab *Albujama*, ut nunc vocant, distinguendam negat. WESS.

CALAMADE.] Vel *Calama de Mauritania:* forte *Chylimat* fluvii ostium Ptolemaei. SIML.

A CALAMA.] *In Regio non adponuntur numeri stadiorum, qui* LXXV. *in reliquis præferuntur exemplaribus: & eandem lectionem retinent, de qua nihil video me divinare posse, in voce* Calama, *&* Ameras, *pro qua in Longol.* ad Mecas *legitur.* SVR.

A CALAMA.] *A Calamade* aut *Calemede* nostri. Nota satis est *Calama* in Africa, sed Cirtam inter & Hipponem Regium. Augustinus L. II. in Petilian. C. 99. *Inter Constantinam, ubi tu es, & Hipponem, ubi ego sum, Calama, ubi ille est, vicinior quidem nobis, sed tamen interposita*; quæ cum in Numidia fuerit, huc pertinere non potest. Fuit simili nomine alia in Mauritaniæ mediterraneis, de qua supra p. 36.; quæ neque hic in censum venire potest: aperte maritima designatur. Itaque felicioribus hanc quærendam ut & *Amecas* relinquo: nam Simleri *Chylimat* ex Ptolemaeo nihil juvabit, utpote mendosus, & in Μυλοχὰθ sive *Mulucham* cum If. Vossio ad

AD HAS SVPRASCRIPTAS INSVLAS, A CALAMA DE MAVRITANIA AMECAS STADIA LXXV.
INSVLA CRINIS, ET STOECHADIS.

ITEM INTER SARDINIAM ET ITALIAM.

INSVLA ILVA.
DE TVSCIA A POPVLONIO STADIA DC.
INSVLA PLANASIA.

IN-

ad Melam L. I. C. 5. refingendus; nedum *A Megas*, quod & sententiam conturbat, & cum Calama male conjungitur. WESS.

AMECAS.] Forte, *A Megas*, ut intelligatur magnum promontorium Mauritaniæ Caesariensis, cujus etiam Ptolemaeus meminit. SIML.

ERINIS.] Vel *Crinis insula*. SIML.

INSVLA CRINIS ET STOECHADIS.] *In Regio* Insula Crinis & Stœchadis. *In reliquis*, Insula, Crinis, & Stocadis. SVR.

CRINIS.] Ita nostri: *Erinis* Lugdunensis editus. Itali insulas *Eri* vocant, quas Galli *Hieres*. Forte illæ sub *Erinis* nomine latent. Vide Notit. Gall. Had. Valesii p. 534. WESS.

STOECHADIS.] MSS. *Stocadis*. Plinius tres numerat, alii plures: Martianus Capella, Plinii vestigia premere adsuetus, L. VI. p. 206. in nominibus earum signandis multum a doctore suo dissidet: videamus, utrum in gratiam cum eo reduci queat: *Et tres Stœchades*, inquit, *quarum hae sunt nomina singularum; prima Themista, secunda Pomponiana, tertia Hypea, ceterasque exiguas adversum Antipolim. Themistam*, modo ita scripserit, primam appellat, quæ Plinio *Proto*; ego vero deseruisse Plinium atque ita scripsisse dubito; codex enim scriptus *Prothemisto* offert, unde *Proten*, & ex *Misto Mesen* formavero: ut fuerit, *prima Proto*, *Mese secunda & Pomponiana*, quemadmodum Plinius L. III. C. 5. *Proten & Mesen, qua & Pomponiana vocatur*. WESS.

HILBA.] Vel *Hilda*. Plinio & aliis *Ilva*. SIML.

A POPVLONIO STAD. DC.] *In Regio numerus stadiorum interiit: & in reliquis* Stad. DC. *manifesti mendi errato. Plinius lib. iii. cap. vi.* Ilva cum ferri metallis circuitu C. M. à Populonia X. SVR.

DE TVSCIA A POPVLONIO.] Stadiorum numerus sine controversia nimium est auctus. Gregorius M. L. III. Ep. XI. maris spatium, quod ab Ilva usque Populonium est XII. M. P. metitur; quæ cum XC. fere stad. æquent, ea Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 504. restituenda hoc esse loco censet. Idem colligas ex Diodoro Siculo L. V. p. 294., cujus verba, ut corrigantur, exscribam: Τῆς γὰρ Τυῤῥηνίας κατὰ τὴν ὀνομαζομένην πόλιν Ποπλώνιον νῆσός ἐστιν, ἣν ὀνομάζουσιν Αἰθαλίαν· αὕτη δὲ τῆς Λιπάρας παραλίας ἀπέχουσα σταδίους ὡς ἑκατὸν, τὴν μὲν προσηγορίαν εἴληφεν ἀπὸ τοῦ πλήθους, τοῦ κατ' αὐτὴν αἰθάλου· vertebat Rhodomanus: *Nam ad oppidum Hetruria, quod Populonium dicitur, Aethalia jacet: quæ a Lipara C. ferme stadia distat; a fuliginis inibi copia nomen sortita.* Quid, quæso, *Lipara*, quæ longe longeque hinc afuit, cum Ilva negotii? eam si ire jusseris, unde malum pedem intulit, oratio bene decurret, locorumque positioni conveniet. Ceterum a Populonio in Corsicam & Sardiniam brevissimus erat trajectus, stadiorum, ut Agathemerus L. I. C. 5. ait, CIↃ CIↃ CC; quem tamen cave audias: Strabonis verba imitatur, sententia non recte percepta; dicit Geographus Artemidorum Populonio Sardiniam & Corsicam stadiis CIↃCC., quæ Agathemero libens reddidero, semovisse: falso autem id factum atque injuria esse, quod utraque insula a se, cujus acies tantum spatii pervidere non possit, Populonii fuerit visa. Re vera autem IↃC. ferme stadiis insulas ab urbe, de qua agitur, distare. Vide eum L. V. p. 224. WESS.

STAD. XC.] *Et hoc itidem loco numerus stadiorum inter* Ilvam, & Planasiam *in Regio defecit exemplari. In reliquis stad.* XC. *adsignantur. Plinius L. 3. C. 6. inter* Ilvam *&* Planasiam XXXIX. M. *attribuit Ptolem.* Iluam *inter insulas Italia* Ligustini *maris recenset, &* Tyrrheni, Planasiam. *Tacitus I. Annal. initio:* Nam senem Augustum devinxerat adeo, uti nepotem unicum Agrippam Posthumum in Insulam Planasiam projiceret. SVR.

PLANASIA.] Πλανασίαν τὴν πρὸς Κόρσῳ νῆ-

σον

INTER ILVAM ET PLANASIAM SVNT STADIA XC.
INSVLA IGILIVM A COSA STADIA XC.

ITEM INTER SARDINIAM ET AFRICAM.

INSVLA GALATA.
A CARALIS DE SARDINIA DCCXXX.
ET A TABRACA EX AFRICA STADIA CCC.
INSVLA PALMARIA.
INTER HANC ET GALATAM STADIA XLV.
INSVLA PHALANS, INSVLA VVLTVRIA.

AN-

am Dio appellat L. IV. p. 653., unde mirum est, Hon. Bouche L. I. H. P. C. 7. potuisse in animum inducere, *Lerinum*, quæ Planasia Straboni L. IV. p. 184., insulam esse, in quam Agrippa ab Augusto fuerit sepositus. Wess.

EGILIVM.] Vel *Igilium*. In Schudii exemplari post Planasiam ponitur, *distat a Cosa stadia XC.* Iluam & Igilium eleganter describit Rutilius. Siml.

INSVLA AEGILIVM] *In Regio exemplari* Egilum, *&* *Blandiniano*, *&* *Longolianis libris* Igilum *& in Neapolitano deest hac statio. Plinius L. 3. §. 12.* Aegilium, & Dianium, quam Artemisiam, ambæ contra Cosanum litus. Sur.

IGILIVM.] Ita nostri, & recte, ut dudum viri docti monuerunt. Rutilius L. I. 325.

Eminus Igilii silvosa cacumina miror,
Quam fraudare nefas laudis honore sua.
Hac proprios nuper tutata est insula saltus,
Sive loci ingenio, seu domini genio.
Gurgite cum modico victricibus obstitit armis,
Tanquam longinquo dissociata mari.

Vide Ph. Cluverium L. II. H. Ant. C. 2. p. 502. &, quæ inibi ad hos versus commentatur, haud dubie improbabis. Wess.

A COSA STAD. XC.] *In Regio* à Cosa, *& numeri defecere stadiorum: & in Blandiniano* à Cosa stadia XC. Sur.

GALATA.] Hanc aliqui DCCCCXXV. stadiis a Caralis Sardiniæ distare scribunt. Siml.

STAD. DCCXXX.] *In Regio numerus deficit stadiorum. In Blandiniano, & Neapolitano* DCCXXX. *Cum supra in Blandiniano* DCCCCXXV. *& in Neapolitano* DCCCCCXXXV. *adsignentur.* Sur.

ET A TABRACA EX AFRICA STAD. CCC.] *In Regio numeri deleti sunt, & supra* stadia CCC. *In Blandiniano, & Neapolit.* à Tabraca & Africa stad. CCC. Sur.

A TABRACA.] *Et Africa* omnes nostri. Wess.

INSVLA PALMARIA.] *Plinius L. 3. C. 6. alterius* Palmariæ *insula meminit maris* Tyrrheni. *Hujus mentionem non reperi.* Sur.

STADIA XLV.] Cusani alter stadia XL. Wess.

PHALANS.] Alias *Phalaris.* Siml.

INSVLA PHALANS.] *In manuscriptis exemplaribus & Longolianis libris legitur.* Sur.

PHALANS.] *Phalaris* est in Lugdunensi edito; quo nomine insulam nondum reperi. *Phorbantiam* ex Ptolemaeo novimus, quam Ph. Cluverius eandem ac Plinii *Bucinam* L. III. C. 8. esse conjicit, eodem referens L. II. S. A. C. 15. ex Anastasio Bibliothecario in Pontiano: *Eodem tempore Pontianus Episcopus & Hippolytus presbyter exilio sunt deportati in Sardiniam in insulam Bucinam*; quod tamen haud recte fieri arbitrer. Quid enim? eademne *Sardinia* ac *Bucina?* Imo vero aut falsus est Anastasius, aut in *Sardiniam insulam nocivam* scripsit. Aperta res est ex antiquissimo Pontif. Roman. Catalogo, quem Aegid. Bucherius Comment. in Victorii Canon. p. 271. inseruit, quemque Vitarum Pontif. scriptor sequi adsuevit: *Eo tempore*, inquit Catalogi auctor, *Pontianus & Hippolytus presbyter in insulam nocivam Sardiniam exules deportati sunt.* Habet, ut in viam redeam, Plinius insulam *Ficariam*, Caralitano promontorio prætentam: utra vero nostra sit, an longe diversa, mihi non liquet. Wess.

VVL-

ANTE PROMONTORIVM APOLLINIS AEGIMVRVS INSVLA A CARTHAGINE STADIA CCXXX.

INTER ITALIAM ET SICILIAM.

INSVLAE NVM. III. PONTIAE.
A TERRACINA STADIA CCC.
INSVLA PANDATERIA A TARRACINA STADIA CCC.
INSVLA AEGINA.
INSVLA AENARIA A CVMIS DE CAMPANIA STADIA XLV.
INSVLA PROCHYTA A MISENO DE CAMPANIA STADIA. XXX.
IN-

VVLTVRIA.] Fortasse *Ἰεγῖνον νῆσ@* est, quam Ptolemaeus L. III. C. 3. hoc in mari memorat. WESS.

ANTE PROMONTORIVM.] MSS. constanter, *Ante promontorium Apollinis Aegimurus*, aut *Egimurrum*, *insula*: quod quare H. Surita spreverit, præsertim cum Livius L. XXX. C. 24. nihil fere dissentiat, exputare non possum. WESS.

A CARTHAGINE ST. CCXXX.] *Omnes harum stationum numeri in Reg. exemplari defecere, & in reliquis* St. CCXXX. *Livius libro* XXX. *C.* 24. Pars maxima ad Aegimurum insulam: ea sinum ab alto claudit, in quo sita Carthago est, XXX. ferme M. ab urbe: *ut rectè conveniant utriusque auctoris numeri:* XXX. *enim* M. P. CCXL. Stad. *conficiunt: atque ideo à Livio* ferme *adjicitur.* SVR.

PONTIAE.] Has Plinius scribit adversum *Formias* esse positas. SIML.

INSVLAE N. III. PONTIAE.] *In Regio* III. *defecere atque item stadiorum numerus, qui in reliquis manuscriptis* CCC. *est. Plinius L.* 3. *C.* 6. & adversus Formias Pontiæ. SVR.

PANDATARIA.] *Pandateria* nostri, quam & Pontiam, parvas insulas, a speluncis, quæ circa Cajetam, stadiis CCL. Strabo abesse L. V. p. 233. refert. WESS.

INSVLA AEGINA] *In Reg. & Neapol.* Egina. *Blandiniani* Aegina: *cujus nominis insulam* Aenariæ *adjunctam non reperi ab aliis recenseri auctoribus.* SVR.

AEGINA.] *Egina* MSS. quæ cur huc migraverit, demiror; neque enim est, quantum recordor, qui Aeginam hac in ora noverit. WESS.

AENARIA.] Scripti codices *Naria*, pro *Enaria*; id enim verum insulæ nomen esse Salmasius in Solin. p. 68. ostendit. Olim *ἀναφυσήματα πυρὸς*, ut Strabo testatur L. V. p. 247., abundabat, quæ tamen sensim evanuerunt. Corn. Severus Aetnæ ℣. 418.

Dicitur insignis flagrans Aenaria quondam
Nunc exstincta super: testisque Neapolim inter
Et Cumas locus est, multis jam frigidus annis.

Sic versus, quod dixi adfirmantes, Aldus vulgavit. Pithoeus *Dicitur insidiis.* Forte a poëta venerat:

Dicitur e signis flagrasse Aenaria quondam,
Nunc exstincta subest: testisque Neapolin inter
Et Cumas &c.

Ita probaverit Severus, quod posuerat. Aliter Gorallus, cujus verba, ne reprehendere cogar, consulto prætermitto. WESS.

INSVLA PROPO.] MS. habet, *Insula Propo circa Missedone de Campania stadiis XXX.* Legendum autem est, *Insula Prochyta, distat a Miseno Campania stadiis XXX.* SIML.

INSVLA PROCHYTA.] *In Regio numerus stad. deficit, & in Blandiniano hac statio. In Neapolitano* Stad. XXX. SVR.

INSVLA PROCHYTA.] Nostri *Propocirca a Missedene*; unde vulgatum ecce H. Surita procudit. Virgilius Aen. IX. 715.

Tum sonitu Prochyta alta tremit. —

ubi Servium vide. A Lugdunensi de *Prochyta* absunt omnia. WESS.

INSVLA CAPRARIA A PVTEOLIS STADIA CCC.
EGIRA ET CELSINA.
ITEM INSULAE NVMERO III. AEGINA, HERACLEOTES, ET DIDYMA.
INSVLA STRONGYLOS A MESSANA STADIA CCCXX.
INSVLA LIPARIS.
A STRONGYLO LIPARIS SVNT STADIA CCC.

IN-

CAPRARIA.] Rectius *Caprea.* Plinius L. III. C. 6. *Mox a Surrento VIII. M. P. distantes, Tiberii principis arce nobiles, Caprea, circuitu XL. M. P.* Alia enim est Capraria, quam Græci *Aegilon* dixere, cujus Rutilius meminit. SIML.

INSVLA CAPRARIA.] *In manuscriptis legitur exemplaribus, & libris Longol. etsi* Capreas *insulam, omnes Graci, & Latini scriptores nominent. Καπρείην ab* Hecatæo *vocatam Stephanus prodit, quod idem erit atque* Capraria. *Ptolemaeo Καπραρία in mari* Ligustino, *& hac in* Tyrrheno *Καπρέα.* SVR.

AEGIRA ET CELSINA] *Regium exemplar habet* Celesina, *& in Bland. & Neapolitano, & Longolianis libris* Celsina, *cujus Aurelius Cassiodorus variarum Epist. 16. libro vii. meminit.* Curitanæ, *inquit*, & Celsinæ insulis te Judicem per illam indictionem, nostra dedit auctoritas: *In cujus vetusto codice* Curitanæ *legitur. Et titulus inditur Formula Comitiva* Insulæ Curitanæ. SVR.

EGIRA ET CELSINA.] Neutram in hac ora invenio. Parisinus MS. hanc & quæ mox sequetur, *Egiram*, pro Aegina, appellat, augetque suspicionem, intempestive *Egiram* illam esse duplicatam. *Celsina*, si eadem fuerit ac Cassiodori, ablegenda erit in Hadriaticum mare, ubi *Curictana*, sic enim in Senatore præstat, sedes est. WESS.

ITEM INSVLAE n. III.] *Duarum ex his tribus, inter* Aeolias *à Plinio L. 3. C. 9. non fit mentio, nisi* Didymæ: *Strabo L. 6. p. 276. item* Didymæ *meminit, & Ptolemaeus. Stephanus unam ex* Aeoliis *esse, à figura cognominatam. Jam verò inter has, qua* Aegina *vocatur, fortè ea est qua Ptolemaeo Ἀιγῖνα.* SVR.

AEGINA.] Tabula scripta *Egiltam* circa Osteodem insulam ponit, quæ non alia atque hæc fuisse videtur: cum vero Osteodi *Vstica* fuerit proxima, Ph. Cluverius L. II. S. A C. 14. ab ea *Aeginam* & Tabulæ *Egiltam* distinguendam negat. WESS.

HERACLEOTES.] Parisinæ schedæ *Eriodotes*, Cusani *Herioclotes:* forte *Ericodes*, quæ eadem atque *Ericusa*, Aeoliarum una. Quia tamen Tabula *Herculis insulam* in hac ora novit, *Heracleotes* non mutabitur, nisi ea *Heraclia* sit, quod putem, qua de mox. WESS.

INSVLA STRONGYLOS.] Strongilos *praferunt manuscripta exemplaria. Plinio L. 3. C. 9.* Strongyle. *Strabo L. 6. p. 276.* Η δὲ Στρογγύλη καλεῖται μὲν ἀπὸ τοῦ σχήματος, *Ptolemaeo item* Στρογγύλη, *ac Stephano.* SVR.

STRONGYLOS.] Sic & nostri. Ph. Cluverius & Cellarius Silium eadem forma usum fuisse L. XIV. 259. observant:

Mille Agathyrna dedit, perflataque Strongylos austris.

sed ibi *Trogilos* cum N. Heinsio & Drakenburgio legendum est. Hesychius eandem ac Liparam facit: Στρογγύλη, συνεσπειραμένη καὶ Λιπάρα νῆσος, non sane ex vero, nisi si Λιπάρας νῆσος scripserit, ut aut vicinam, aut in Liparaeorum potestate fuisse innuerit; ita, puto, intelligi voluit, quod de Cnido habet: Κνίδος, νῆσος Ῥόδου, & quod de Elumnio: Ἐλύμνιος, Ποσειδῶνι ἐν Λέσβῳ, καὶ νῆσος τῆς Ἐυβοίας· ubi tamen νῆσος τῆς Ἐυβοίας præstabit ob Stephanum. WESS.

A MESSANA.] Strabo L. VI. p. 277. Strongylen XVI. M. P. a Sicilia distare refert. Adde Thucydidem L. III. C. 88. WESS.

INSVLA LIPARIS.] *Manuscripta, & Longoliani libri* Liparos, *&* Liparis *sequenti statione. Straboni Λιπάρα, & Λιπάρας, & Latinis auctoribus* Lipara; *& Ptolemaeo, & Stephano Λιπάρα.* SVR.

A STRONGYLO LIPARAM SVNT STAD. CCC.] *In Regio deest stadiorum numerus: & in reliquis* CCC. *adsignantur: cum Plinius L. 3. C. 9. à* Strongyle *ad* Liparam *mille tantum passus numeret.* SVR.

A STRONGYLO.] Distantia, quæ hic finitur,

INSVLA HERACLIA.
INSVLAE AETHVSA ET THAPSOS.
DISTAT AB OPPIDO MEGARA, ID EST, CASTELLO SYRACVSANORVM STADIA XI.

ITEM INTER SICILIAM ET AFRICAM.

INSVLA COSSVRA, A LILYBAEO SVNT STADIA CLXXX. A CLY-

nitur, nimia eſt; quæ vero in Plinio juſto minor. Nunc x. ferme M. P. utramque disjungunt. Vide Ph. Cluverius L. II. S. A. C. 14. In Pariſino, *Antrengilos Liparis.* WESS.

INSVLA HERACLIA.] Forte *Hiera.* SIML.

HERACLIA.] Videtur ea eſſe, ut dixi, quam *Herculis inſulam* circa Liparam & Didymen Tabula nominat. WESS.

ARETHVSA.] Forte *Ericuſa.* SIML.

INSVLAE AETHVSA, ET THAPSOS] *In Regio* Inſulæ Lareſtaſa. & Tapſus. *In Blandiniano* Inſula Aretuſa & Tapſus, *& in Neapolitano* Inſula Arethuſa, & Tapſus. Aethuſæ *inſulæ, Siciliæ adjacentis, meminit Plinius L. 3. C. 9.*, quam alii, *inquit*, Aegufam ſcripſerunt. *Eam eſſe opinantur, quæ nunc* Favignana *vocatur. Ptolemaee inter Inſulas Africæ adjacentes* Αἴθουσα, *&* Siciliæ Αἰγοῦσα. Thapſi *celebris oppidi maritimi, Africæ provinciæ, Græci, & Latini auctores meminere, &* Thapſi Inſulæ *unius poëtarum ſummi teſtimonium ſufficit, ad hunc Itinerarii locum maximè adpoſitum, quod* Megarici ſinus *ſimul meminit Aeneid. 3. ỷ. 689.*

——— Vivo prætervehor oſtia ſaxo
Pantagiæ, Megaroſque ſinus Thapſumque jacentem.

ARETHVSA.] Ita noſtri, aut *Aretuſa.* Aethuſa cum Siciliam inter & Africam fuerit, locum hic tueri non poterit. Forte inſulam Ortygiam, in qua fons *Arethuſa*, in animo habuit. Vid. Ciceronem L. IV. in Ver. C. 53. WESS.

THAPSVS.] Peninſulam fuiſſe Thucydides L. VI. C. 97. indicat: nec inſolens eſt, ut inſulæ dicantur, quæ parum ab inſulis abſunt. Ita Cyzicum νῆσον προσεχῆ Apollonius L. I. Argon. 936. & Ariſtides tom. I. p. 416. atque alii alias appellant. WESS.

DISTAT AB OPPIDO MEGARA.] *In Regio* Megerio, *& in Blandiniano, & Neapolitano* Megera. *Strabo L. 6. p. 268.* Dorum coloniam *fuiſſe* Megaram, *quæ prius* Hybla *vocata ſit, perhibet. Ptolemaeus* Hyblam, *&* Megaram *diverſa oppida recenſet. Praeterea* Megaram *eandem eſſe, quæ nunc* Auguſta *vocatur, opinantur, &* Auguſtæ vrbis *ſupra hoc Itinerario maritimo mentio facta eſt.* SVR.

CASTELLO SYRACVS.] Jam olim Syracuſani Megarenſes ſibi ſubjecerant, & caſtellis eorum agros occupaverant, Thucydide L. VI. C. 94. teſte. Στήλαι, φρέρια τ Μεγαρίδος, de quo Ph. Cluverius L. I. S. A. C. 11., eſt apud Stephanum. WESS.

STAD. XI.] *In Regio omnes harum ſtationum numeri deleti ſunt. Blandinianum, & Neapolitanum exemplar, & libri Longolianis,* XI. *Iſidorus L. XIV. Orig. C. 6.* Thapſus inſula ſtadiis X. Sicilia remota jacens, & planior: unde & nuncupata: de qua Virgilius.

——— Thapſumque jacentem.

Igitur à Sicilia ſtadiis x. diſtat *Iſidoro, quæ huic Itinerario à* Megara ſtadiis undecim. SVR.

INSVLA COSSVRA.] Rectius *Coſyra.* SIML.

INSVLA COSSVRA] *Strabo item hujus Itinerarii auctor,* Coſſuram *inſulam* Lilybæo, *&* Clypeæ *Africæ urbi adjacentem, atque adverſam ſtatuit, & inter ambas eas urbem ſitam perhibet. In Plinii libris L. 5. C. 7.* Coſyra *& Ptolemaeo* Κόσσυρα. *Ovidius Faſtorum libro* III. *ỷ. 567.*

Fertilis eſt Melite, ſterili vicina Coſyræ
Inſula, quam Libyci verberat unda freti.

Arbitrantur inſulam eam eſſe, quæ nunc vocatur Pantalarea. SVR.

COSSVRA.] Hoc, pro quo Pariſinus *Cerſuca*, Strabonis Κόσσουρα, & numi apud Paru-

 tam,

A CLYPEA EX AFRICA STADIA DXC.
INSVLAE MALTA, HEPHAESTIA, ET PHALACRON.
INSVLA CERCINA.
HAEC A TACAPIS DISTAT STADIA DCXXII.
INSVLA GIRBA, A GITTI DE TRIPOLI STADIA XC.
IN-

tam, *COSSVRA* inscripti, defenderint. Numeros justo minores esse Scylax, qui ἀπὸ δὲ Κοσύρυ, inquit, ἐπὶ Λιλύβαιον, ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, πλοῦς ἡμέρας μιᾶς. amplior enim diei navigatio, quam CLXXX. stadiorum: idem ostendit Strabo L. XVII. p. 834., qui intervallum inter hanc insulam & Siciliam stadiis ferme IↃC. metitur. WESS.

A CLYPEA.] Sive de trajectu in Cossuram, sive Lilybæum acceperis, numeri non respondebunt: posterius, uti alias memoravimus, longius aberat: insula propius, quam Strabo L. VI. p. 277. a Clupea stadiis LXXXVIII. separat. WASS.

INSVLA MALTACIAE.] Forte eadem *Melita.* SIML.

INSVLAE MELITA, ICAESIA.] *In Regio* Insule Maltache Festia. *In Blandiniano*, Insula Maltaciæ Festa, *& in Neapolitano* Maltatiæ Festa. Melitam *verò designari*, Siciliæ *adjacentem Insulam*, *&* Africæ, *ex superioribus Ovidii versibus, Strabone, Plinio, & Ptolemaeo adparet, qui* Cossyræ *itidem eam adjungit. Huic* Siciliensi Melitæ *Strabo L. 6. p. 277.* Melitæos canes *attribuit*, *Plinius verò alteri, cujus infra fit hoc Itinerario mentio.* Icæsiæ *Ptolemaeus meminit inter insulas* Siciliæ *adjacentes, qua mihi pro* Festia *substitui ex manuscriptorum corrupta lectione videtur.* SVR.

INSVLA MALTA.] Nostri cum editis *Maltacia Festa*; unde de *Malthace* Plinii L. IV. C. 12., nisi in alio ea mari esset, suspicio incidere posset: potior est Regii codicis, quam sequemur, scriptura. *Melevetum* seriore ævo appellarunt, ut Nic. Specialis L. I. Hist. Sicul. C. 26., sumpto titulo ex Milevitano Concilio, quod in hac insula coactum imperitè putabant, ut probe Burch. Niderstedt L. I. Melit. V. & N. C. 1. animadvertit. WESS.

HEPHAESTIA.] Ita è vestigiis Regii MS. refingendum esse dudum Cluverius L. II. S. A. C. 17. observavit; quam conjecturam firmat Isidori MS. Groningaous Hephæstiam inter Aeolias *Festiam* L. XIV. Orig. C. 6. appellans. Nunc erit *Comino*, inter Meliten & Gaulon interposita, de qua B. Niderstedt L. I. Melit. C. 9. WASS.

ET PHALACRON] *Legitur in manuscriptis.* Phalacron promuntorium Corcyræ *insulæ notum apud auctores, quod nihil ad hanc stationem pertinet, neque hujus nominis* Insulæ *mentionem reperi.* SVR.

PHALACRON.] *Faliacorum* est in altero Cusani; *Fallacorum* ex aliis Ortelius citat. Ph. Cluverio est *Gaulos* ex fito, qui hic signatur, cui opinioni ne adstipuler, differentia, quæ inter bina ea vocabula intercedit, prohibet: nec tamen, quæ in Gauli locum succedere, & occupatum tueri possit, nunc succurrit: posset quidem ex illis, quas Scylax, Plinius & Ptolemaeus in hoc mari recensent, una seligi; verum in re incerta, & cui meliores tantum sobvenire libri possunt, conjecturam perdere nolumus. WASS.

CERCENA.] Vel *Cercina.* SIML.

CERCINA.] Insulam circa Syrtis minoris initium haud multum a Thenis post Strabonem L. XVII. p. 834. Agathemerus L. I. C. 5. locat; Livius vero L. XXXIII. C. 48. prope Achollam & Thapsum. A continente non longe remota erat; cui rei contraria non sunt stadia, quæ Tacapas & insulam distinguunt: Distabant enim Tacapæ LXXX. ferme M. P., ut alias vidimus, a Thenis, quarum portui Cercina objacebat. WESS.

STAD. DCXXII.] *In Regio deest numerus stadiorum, qui in reliquis est* DCXXII. SVR.

INSVLA GIRBA] *Legitur in manuscriptis exemplaribus, & Longolianis libris: ut mirum sit* Meningem clarissimam, *ut Plinius adserit L. 5. C. 6.*, Africæ Insulam, *jam hoc tempore vetus nomen amisisse. Sex. Aurelius Victor de Vibio Gallo:* Creati, *inquit*, in insula Meninge, quæ nunc Girba dicitur: *& in Concilio Carthag. sub D. Cypriano* Momillus à Girpa *subscripsit, &* Girba *corrigunt: & in Notitia Provinciarum sub dispositione Comitis sacrarum Largitionum inter procuratores Baphiorum, Procurator Baphii* Gisbitani *provincia Tripolitana recensetur. Quum & Plinius, quod ad hanc* Baphiorum *procurationem attinet, præcipuum purpura rerem in* Meninge Afri-

INSVLA TRIAIEIA, STROTA, ET CEPHALENIA. ASTERIS, ITHACA, PAXOS, PROPAXOS, OXIA.

INTER DALMATIAM ET ISTRIAM INSVLAE.

APSOROS, BRATTIA, BOLENTIA, ISSA.

LIS-

Africæ excipi, post Tyrium Asiæ, *auctor est.* SVR.

GIRBA.] Vitiosus est in insulæ hujus nomine Anonymus de Generat. Gent. in Labbei Biblioth. N. tom. I. p. 302. *Insula autem ha sunt, qua habent civitates: Sardinia, Corsica, Girda, qua & Benigga:* pro *Girba, qua & Meninga:* mendosus quoque Schol. Cruquianus Horatii, qui purpuram, qua hic lanam saturabant, *Girgitanam* L. II. Ep. 2. 181. appellat; ridiculus vero N. Specialis L. I. Hist. Sicul. C. ult., insulam ab *Hiarba* Afrorum rege nomen traxisse narrans. Vide S. Bochartum L. I. Phal. C. 25. WESS.

AGVTI.] Vel *Agita insula.* SIML.

GITTI DE TRIPOLI] *In Regio verba ea,* à Gitti, *deleta sunt. In Bland.* à Gitti, *& Neapol.* à Giti. *Supra* Municipii Gitti *mentio facta est: quod Tripolitana provincia hic contribuitur: id enim* de Tripoli *significat.* SVR.

A GITTI.] Nostri *Agitide.* In Tabula *Girba* municipio Giiti, de quo p. 60., prætenditur. Thuanus L. XXVI. ponte Africæ continenti junctam memorat Girbam: Agathemerus vero L. I. C. 5. stadiis 100. *Μήνιγξα τὴν Λωτοφαγιτίδα* Cercina semovet, ubi forte *Λωτοφαγιτίδα*, quo titulo passim ornatur, prænptaveris. WESS.

INSVLA TRAGEIA.] Vel *Tragetia.* Plinius *Trachia* Insulæ non procul a Paxis & Corcyra meminit. SIML.

INSVLA TRIAIEIA] *In Regio tres prima hujus insula littera leguntur* Tri *& reliquo deleto sunt. In Bland.* Traieia *legitur, & in Neapol.* Tagreia. *Libri Longol* Traietia & Tagreria *corrigitur. Plinius L. 4. C. 12.* ante Aetoliam, Echinades, Aegialiam, Coronim & Thyatiram *memorat: qua haud scio an ad hanc pertineat Insulam.* SVR.

TRIAEIA.] Cusani MS. alter *Tagreio*, Parisinus *Tragreia.* Is. Vossius ad Melam L. II. C. 7. *Tarichias* contra Carthaginis sinum positae & a Scylace ac Strabone recensitas, legit. Mihi *Trochie* Plinii, quam & Simlerus elegit, aut ejusdem *Tarachie*, quam utramque circa Paxus L. IV. C. 12. locat, placet. WESS.

SIROTA.] Plinii *Sybota.* SIML.

SYBOTA.] *In Regio* Strota & Chephalenia. *In Bland.* Cephalania Syrota, *& in Neapolit.* Cephalania Sirota. *Ego arbitror pro* Strota, *aut* Syrota, Sybota *legendum, quom Plinius L. 4. C. 12. ante* Leucimnam *constituit.* SVR.

STROTA.] Incertum est utrum *Prote*, de qua præter Plinium L. IV. C. 12. Thucydides L. IV. C. 13., an *Sybota* præstet. Regius MS. a priore propius abest, a posteriore alii. Ceterum tres insulæ erant, quibus a porcis *Sybota* nomen erat, ut Schol. Thucyd. L. I. C. 47. docet: Livius aliam hoc nomine habet, interjectam Eleae & Atho, L. XLIV. C. 28. WESS.

ASTERIS] *Plinius L. 4. C. 12. ante* Ithacam *in alto* Asterim *collocat, & hoc loco etiam* Ithacam *procedit in Regio exemplari.* SVR.

ASTERIS.] *Ithaca* in MSS. postponitur. Homerus Odys. Δ. 845.

Μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης
Ἀστερὶς, ὀ μεγάλη. ———

Asteriam Ausonius Perioch. Odys. IV., & Stephanus vocant. WESS.

PAXOS PROPAXOS OXIA] *Hoc ordine leguntur in exemplari Regio, tametsi vox* Paxos *in eo defecit.* Paxon *Plinius L. 4. C. 12. commemorat. Hermolaus* Oxiæ *videtur legisse hoc loco in Antonini exemplaribus, sed nostris* Oxia *legitur. De* Oxeis *insulis supra mentio facta est.* SVR.

PAXOS.] Hesychius Παξοίνης, οἱ κατὰ τὴν Ἰλλλίαν, pro Παξοι, νῆσοι κατὰ τὴν Ἰλλλίαν. Vide Pearsonium Vind. Ignat. C. 11. p. 345. Edit. Amstel.

APSOROS.] Vel *Apsosos.* Plinius Absyrtium, vel Absyrtides. SIML.

APSOROS.] *In Regio* Absoros, *& Neapolit. & in Bland.* Apsoros. *Ptolem. prima insularum* Liburniæ *adjacentium,* Ἄψορος *constituitur.* SVR.

APSOROS.] Est quoque in Mela L. II. C. 7., qui, quod Is. Vossius dudum monuit, ab Apsyrtide non recte distinguit. Vide & Stephan. WESS.

BRAT-

LISSA.
CORCYRA, MELITA.
A MELITA EPIDAVROS STADIA CC.
INSVLA SASO.
A DYRRHACHIO STADIA CCC.
INSVLA CASSIOPE, INSVLA GOREIRO.

AB

BRATTIA] *In Regio* Brattila, *Bland.* Brattia, *&* *Neapol.* Bratia. *Plinius L.* 3. *C.* 26. Contra Surium bubus, & capris laudata Brattia. Svr.

BRATTIA.] Conſtantino de Admin. Imper. C. 36. Βεάτζης, & nunc *la Brazza.* Vid. L. Holſteinium ad Stephani Βρετολία. Wess.

SOLENNA.] Vel *solenia.* Siml.

BOLENTIA.] *Habet Regium exemplar, qua vox in Blandiniano exemplari deeſt. Neapolitano* Solenitia *legitur, & in libris Longolianis.* Svr.

BOLENTIA.] Noſtri *Solentia*; quo nomine inſulam ſola Tabula novit, *inſulam Solentii* appellans. Plinius L. III. C. 26. & Scylax varias inſulas memorant, ſed longe hinc abſunt, præter Ὀλύντα Scylacis, quam noſtram puto. Wass.

LISSA.] Plinio *Giſſa.* Siml.

LISSA.] *Præfertur, cum* Iſſa *notiſſima inſula, in vetuſtis exemplaribus. Plinio L.* 3. *C.* 26., contra Iader eſt Liſſa. Svr.

LISSA, ISSA.] Utraque ex Plinio L. III. C. 26. & Stephano atque aliis nota eſt. Zonaras tom. II. p. 67. Ἴσσα νῆσος ἐστιν ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ κειμένη. οἱ ταύτης πολῖται Ἰσσαῖοι. Wass.

CORCYRA.] Hanc Plinius, Strabo, Ptolemaeus *nigram* cognominant. Siml.

CORCYRA] MSS. *Cortera* aut *Corſira.* In Suritæ editione *Corra*, operarum peccato; quo Anſel. Banduri ad Conſtantinum Admin. Imp. C. 26. deceptus, hanc cum Porphyrogennetæ Χοάρα componit. Sine dubio *Corcyra nigra* eſt, quam, quod denſiſſima & nigrantis coloris ſilva eſſet veſtita, hoc cognomine ornarunt. Apollonius L. IV. Argon. 569.

——— — Μελαινομένην δέ μιν ἄνδρες
Ναυτίλοι ἐκ πόντοιο κελαινῇ πάντοθεν ὕλῃ
Δερκόμενοι Κέρκυραν ἐπικλείουσι Μέλαιναν·

Ab Aenea conditam Dictys L. V. C. 17. adfirmat; unde ſine dubio in Iſcanio L. VI. 890. ſcribi oportebit.

——— *In Hadriacas exul delabitur undas;*
Hic ubi Corcyra nigra, quam ſtruxerat ipſe,
Nomen; & exiguo regnat contentus agello

Wess.

MELTA.] Vel *Melesa.* Plinio *Melita.* Siml.

MELITA.] *Manuſcripta, & Longoliani libri* Melta, *cum haud dubie* Melita *ſit legendum. Nam Plinius L.* 3. *C.* 26. Corcyræ *ſubjungit, & inter eam &* Brattiam *&* Iſſam, *&* Illyricum *collocat: unde* Melitæos canes *adpellari, Callimacho auctore, perhibet, cui Inſula* Epiri *Stephanus iisdem canes attribuit, cum* Sicilienſi *à Strabone condonentur. In Ptolemaei libris* Μελετινή. Svr.

MELITA.] Noſtri *Melta.* Hanc Conſtantinus Adminiſt. Imp. C. 26. eandem eſſe vult ac illam, ad quam Paullus Apoſtolus in Actis C. 28. naufragium fecit: quam opinionem ante hos tres annos erudita diſſertatione Ignatius Giorgi, Benedictinorum hujus inſulæ collega & ſocius, aſſertum ivit. Scylax Melitam continenti vicinam facit, a Corcyra vero ſtadiis xx. Wess.

EPIDAVROS.] Sic noſtri. Tabula *Episauro.* Olim colonia, ſed nunc in ruinis ſepulta, è quibus Raguſa ſuccrevit. Vide Conſtantinum Adminiſt. Imp. C. 29. Wess.

STAD. cc.] *In Regio deeſt numerus ſtadiorum: & in reliquis* cc. *numerantur.* Svr.

SATO.] Rectius *Saſo*, vel *Saſonis* inſula. Siml.

INSVLA SASO.] *In Regio exemplari* Sago, *& in reliquis* Sato. *Supra ſtadia trajectus ab ea inſula* Hydruntem *adſignavit, & hoc loco* Dyrrhachium *usque.* Sva.

INSVLA CASSIOPE.] Lego, *Corcyra inſula & oppida ejus Corcyra, Caſſiope*, auctore Plinio L. IV. C. 12. Siml.

INSVLA CASSIOPE.] Caſſiopes *Cicero meminit epiſtola ix. ad Tironem. lib xvi. ad Famil. A. D. xv. K.* à portu Corcyræorum ad Caſſiopen ſtad. cxx. proceſſimus. Caſſiope *præterea urbs, & promontorium ejusdem* Corcyræ *Inſulæ.* Svr.

IN-

AB HYDRUNTE CASSIOPE INSULA STADIA L.
HAE SUPRA SCRIPTAE DUAE INSULAE STADIA XX.
INSULA PYRIDIS STAT.

IN MARI QUOD THRACIAM, ET CRETAM INTERLUIT.

INSULAE ERYTHRE, DELESSA, EUBOEA.

CAR-

INSULA CASSIOPE.] Nusquam hoc nomine insulam reperi, nisi in Lupi Protospatæ Chron. An. CIↃLXXXV., ubi de Roberto Normanno, *ingressus est Adriaticum pelagus, perrexitque in insulam nomine Cassiopem, ubi Status Veneticorum & filius Ducis Venetiæ cum pluribus navibus erat infestus Duci Roberto.* Cum vero res ad Corcyram fuerit gesta, non vana suspicio est, intellexisse Lupum Cassiopem, insulæ ejus urbem, quam Gregorius M. L. XII. Ep. 3. *castrum Cassiopi in Corcyra insula* appellat, Ganfridus Malaterra L. III. Hist. Sicul. C. 24. *castrum Casopolim*, pro, *Cassiopi* ex ejus ævi more, *in insula Caresi.* Jovem Casium in ea urbe, unde & nomen, venerabantur. Suetonius Neron. C. 22. *Nec profectione dilata, ut primum Cassiopen trajecit, statim ad aram Jovis Casii cantare auspicatus est.* Procopius L. IV. B. G. C. 22. Διὰ τὸ Κάσιον ἵδρυμα ποτὲ οἱ τῇδε ἄνθρωποι, ἐπεὶ καὶ ἡ πόλις, ἐν ᾗ τὸ πλοῖον τοῦτο ἕστηκεν, ἐς τόνδε τὸν χρόνον Κασώπη ἐπικαλεῖται. ubi sane nihil necesse fuerat, ut Κασσιόπη emendarent; constat enim è numis & Κασσιόπην urbem fuisse dictam. Vide vero, an ex ea navi, de qua Procopius, explicari Corcyræorum nummi debeant, Jovi Casio inscripti & navem præferentes. WESS.

INSULA GOREIRO.] *Hæc vox* Goreiro *deest in Regio exemplari, quæ in manuscriptis reliquis retinetur. In Longol.* Gorreiro: *nomina penitus inaudita.* SUR.

GOREIRO.] Videtur esse *Corcyra*, de qua fuse Palmerius L. II. G. A. C. 10. WESS.

CASSIOPE.] Cassiopen, Epiri urbem, Strabo L. VII. p. 324. Brundisio stadiis CIↃIↃCC. removet, vetatque ne quam ejus rationem habeamus. In Corcyræ Cassiopen recte satis conveniet distantia: Polybius enim apud eundem L. II. p. 105. Corcyram ab acra Japygia stadiis IↃCC. disjungit, a quo promontorio CC. ferme stadiis Hydrus distabat: Cicero præterea Tyroni suo L. XVI. Ep. 9. narrat, se unius noctis & diei navigatione Cassiope Hydruntum trajecisse; jam vero νυχθημέρου navigationem stadia CIↃ. æquasse, Ptolemaeus L. I. Geog. C. 9. docet. WESS.

HAE S.S.] Suprascriptas *duas insulas* Cassiopen & Goreiro *inter se* XX. stadiis *distare*, *videtur describi, qui stadiorum numerus in Regio deletus est.* SUR.

HAE S.S. DUAE.] Duas insulas Cassiopen & Corcyram facit; quod mirum prima fronte videtur: nihil tamen habebit difficultatis, si & promontoria insularum fuisse numero, & passim ita appellari, observetur. Itaque, si non fallit conjectura, ex Cicerone stadia CXX. erunt adscribenda. WESS.

INSULA PIRIDIS.] Forte, *Thyrides insula, in mari, quod Achaiam & Cretam interluit*, in sinu Asinæo. SIML.

INSULA PYRIDIS STAT.] *In Regio* Insulæ Piridis Stat. *& in reliquis* insula Piridis. SUR.

PYRIDIS.] MSS. *Insula Pyridis in mari*, sive *mare, quod Thraciam & Cretam interluit*: è quibus bene Simlerus *Thyrides insulas*, de quibus Plinius L. IV. C. 12. fecit; cetera mutari non oportuerat, utpote vicem tituli fungentia. *Stationis* vocem nostri manu exarati codices non norunt. WESS.

IN MARI QUOD THRACIAM.] *In Regio* In mare, quod Tracia: *& in Blandiniano* quod Trachiam &c. *& in Neapolitano* Tratia, *& infra* Pallenæ Thraciæ Insulæ *fit mentio. In Longolianis libris:* in mari, quod contra Chium, & Cretam interluit. *Mela Pomponius, in* Aegæo *mari, prope* Thraciam, Thason, Imbron, & Samothracem *constituit lib. II. cap. vii. Et mirum videri debet in commemoratione Insularum,* Chium *nobilem insulam esse prætermissam.* SUR.

ERITHRA DELESSA.] Aliqui pro his suppo-

CARSA CHALCIS, LEMNOS, SIGEOS. SAMOTHRACA, ANACOLE, CALIPPIA. CAEA, ANDROS, HIOS, TENEDOS.

ponunt *Citheram* & *Eleusam* insulas Peloponeso vicinas. SIML.

INSVLAE ERITHRE.] *In Regio* Insule Ritre, *& in Blandiniano*, Insula Erithra, *& in Neapolitano* Insula Cridira. SVR.

ERITHRA.] Ita distincte codices vetusti; quo nomine cum insula hoc mari desit, forte *Erythras*, Jonicam urbem, in peninsula positas apud Strabonem L. XIV. p. 644. intelligit: neque enim id citra usum est. Ita Phaselidem, longe projectam in altum, Herodianus insulam dixit apud Stephan. in Φασηλίς. quod peninsulæ formam haberet, ut pulchre L. Holsteinius advertit; qui cum alia exempla extremo suo Stephano adscripserit, sicuti è schedis, quas vir clarissimus & ad has literas juvandas natus J. P. D'Orville mecum communicavit, intellexi, ea, ne quid tanti viri intercidat, apponam: *Insulam pro peninsula plures dixere. Apollonius L. I. Argon.* 936. *peninsulam, in qua Cyzicus, insulam appellat. Constantino L. II. Them.* 6. *Peloponnesus est* νῆσος. *Catullus de Sirmione: Peninsularum Sirmio, insularumque ocelle; praterea Hyginus Fab. XV. Tauricam insulam vocat, quam frustra Ph. Cluverius L. III. I. A. C.* 4. *p.* 926. *in peninsulam mutat.* Hactenus Holsteinius. Adde J. Gronovium ad Arrianum L. I. C. 9. WESS.

DELESSA.] *Praferunt manuscripta sex exemplaria, & Longoliani libri.* SVR.

DELESSA.] Forte *Thallusa* est, quam *Tellusam* MSS. vocant, Plinii L. V. C. 32. aut ejusdem *Phellusa*. WESS.

CARSA.] Vel *Caresa*. SIML.

CARSA.] *Carsas* Surita vulgavit: nostri vulgatum malunt. An *Corseas* intelligit in Joniæ ora apud Plinium L. V. C. 31. & Strabonem L. XIV. p. 636.? WESS.

CHALCIS.] Sita prope Lesbum fuit Stephano teste; huc aut certe ad Chalcidem circa Athon refero Senecae Herc. Oet. ℣. 803.

Et vasta Chalcis sonuit: & voces Cyclas
Excepit omnis: hinc petra Capharides;
Hinc omne voces reddit Herculeas nemus.

gemitus, qui *sidera & pontum* seruisse dicitur, alterutram videtur requirere. WESS.

LEMNOS.] Duas habebat urbes: Galenus L. IX. Simpl. Medicam. p. 118. Ed. Basil. Ἐν γὰρ τῇ ὅλῃ νήσῳ τῇ Λήμνῳ πόλις μὲν ἡ πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς μέγιστος αὐτῆς Ἡφαιστιάς καλουμένη, ἡ δὲ πρὸς ταῖς δυσμαῖς ἡ Μυρίνα; quarum prior Ἡφαιστία Harpocrationi, Stephano atque aliis appellatur, Ptolemaeo cum Galeno faciente. Adde Herodotum L. VI. C. ult. WESS.

SIGEOS.] Alii *Sciathus*. SIML.

SIGAEOS.] *In exemplari Regio praefertur, & in reliquis* Sigeos. SVR.

SIGEOS.] *Sciathus* si è MSS. esset, satis hic foret opportuna, sed non potest manu exaratis libris *Sigeos* eripi: puto *Sigeon* olim fuisse, idque inter insulas recenseri, ut alia promontoria. Ecce tibi aliud exemplum ex Isidoro L. XIV. Orig. C. 6. *Abydos insula in Europa super Hellespontum posita, angusto & periculoso mari separata.* WESS.

ANACOLE.] *Praferunt eadem.* SVR.

ANACOLE.] Hanc legere non memini. *Anaphe* circa Theram, *Alopece* juxta Smyrnam ex Strabone & Plinio notæ sunt: huccine pertineant, unde resciscam? WESS.

CALIPPIA.] *Regium* Callape Acea. *Blandinianum*, Calippia Cæa. *Neapolitanum* Calippea, Cea *Plinio L.* 4. *Sect.* 20. ab Helene Ceos, quam nostri quidem dixere Ceam. SVR.

CALIPPIA.] Sic nostri: *Calippiam* Ephesi fontem Plinius laudat L. V. C. 29., sed is nihil juvat. An *Caliste*, quæ dein Thera, aut *Calydna*? WESS.

CAEA.] Insulæ hæ Cyclades dicuntur, quarum aliquæ postea nominantur. SIML.

CAEA.] Hoc offerunt membranæ, licet *Cea* præstet. Ovidius Epist. XX. 221.

Insula, Coryciis quondam celeberrima Nymphis;
Cingitur Aegaeo, nomine Cea, mari.

ubi N. Heinsium vide. Κίας Ptolemaeus appellat, Pintiano, Palmerio atque aliis invitis; Mela *Cianon* L. II. C. 7., quam If. Vossius ad Scylacem p. 49. Ed. Gronov. *Ciam* esse jussit. At

TENOS, BOIA, BALESOS, ANDROS, ICOS. CALE, CHALCIA, SCYROS, ICARIA. INSVLAE STROPHADES, QVAE ANTE PLOTAE DICTAE SVNT, IN IONIO MARI, QVO GRAECIA ADLVITVR.

IN

Pomponio ſubſcribit Philo in Flaccum p. 987. περιγραψάμενος τὴν Ἄτλαντα, inquit de Flacco in exilium abeunte, ἄχρι τῆς Σικελίας ἄκρας, τὰς ἐξῆς λοιπὰς ὑπερεβαίνετο νήσους, τὴν Ἑλένην, τὴν Κίωνον, τὴν Κύθνον, τὰς ἄλλας, ὅσαι κατ' στοιχεῖον ἑξῆς. plane enim τὴν Κίωνον Ceam appellat; niſi ſi τὴν Κιάνον ſcripſiſſe Philonem volueris, & Κίαν Ptolemaei probaveris. WESS.

HIOS.] Schedæ veteres & editi *Hios*, pro quo *Los*, quam inſulam circa Theſſaliam Stephanus locat, in Suritæ editione. Puto *Chion* indicari, quæ ejuſdem nominis urbe, ut pleræque Aegæi maris, celebris erat. Galenus L. IX. De Simp. Medic. Facult. p. 117. Ἀλλὰ ὥσπερ ὡς Σάμον, καὶ Χίον, καὶ Κῶ, Ἄνδρον τε καὶ Τῆνον, καὶ πάσας ὅσαι κατὰ τὸ Αἰγαῖον, οὕτω καὶ Λῆμνον ὁμώνυμον ἔχειν πόλιν ὅλη τῇ νήσῳ μίαν. Atque hinc, credo, ortum eſt, ut Græcis πόλις & νῆσος ſæpe eandem rem notet. Primo videntur eas inſulas, quæ cognominem habebant urbem, πόλεως titulo ſignaſſe, quomodo Eupolis in Scholiis ad Ariſtoph. Aves ℣. 881. Χίον καλὴν πόλιν, & Thucydides L. VIII. C. 15. μεγίστην πόλιν appellat, & Herodotus *Samum* πολίων πασέων πρώτην L. III. C. 139., *Aeginam* Xenophon L. II. Hellen. p. 357., *Melum* Thucydides L. V. C. 112., *Cnidum* & *Coon* Herodotus L. I. C. 144. Dein & aliæ, quæ pluribus urbibus ſuperbiebant, eadem voce notatæ fuerunt. *Lemnon* Xenophon L. V. Hellen. p. 430., *Siciliam*, *Cyprum*, *Peloponneſum* Lyſias Orat. in Andocid. C. 3., *Cyprum* πόλιν μεγάλην Himerius apud Photium Cod. CCXLIII. p. 1168. vocat. Non male ergo Virgilius Aen. III. 79. de Delo.

——— *Egreſſi veneramur Apollinis urbem.*

ubi Servium vide & Harpocrationem in Κεῖος, & Suidam in Κίος. Ceterum MSS. *Hios* etiam *Ion* dare poteſt, Homeri ſepulchro venerandam, de qua Plinius L. IV. C. 12. WESS.

TENOS.] *Plinius L. 4. Sect.* 21. Tenos, cum oppido, XV. M. P. porrecta, quam propter aquarum abundantiam, Ariſtoteles Hydruſſam adpellatam ait. SUR.

BOIA BALESEOS, ANDROSICOS.] *In Regio* Boia Valacſos Amdroſicos. *In Blandiniano*, Boia, Baleſos, Andros, Icos. SUR.

BOIA.] Inſulæ *Boa*, in quam Jovinianus deportari jubetur, mentio eſt in Leg. 53. C. Theod. de Haeres.; ſed ea Dalmaticæ litori prætenta erat, ut ex Tabula ſcripta & Ammiano L. XXII. C. 3., qui *inſulam Dalmatia Boas* vocat, apparet. Plinio in Harduini editione *Bavo* L. III. C. 26.; pro quo *Bua* malim; habet enim optimæ notæ MS. Vaticanus, uti Lucius L. I. Reg. Dalmat. C. 2. admonuit, *Bubua*. In hoc mari ſimili cognomine nullam reperio. WESS.

BALESOS.] Neque hanc novi. *Halonesos* ex Demoſthene & aliis non obſcura eſt: *Boliſſon* maritimam Aeoliæ urbem habet Stephanus: alterutram, qui volet, eligat. WESS.

ICOS.] Vel *Ios*. SIML.

ANDROS ICOS.] Ita diviſis vocabulis MSS. excerpta. Supra quidem *Andros* fuit memorata, quæ aut intempeſtive eſt repetita, aut, *Anhydros* eſſe debet, de qua Plinius L. IV. C. 31.; *Icos*, una Cycladum, ex Scylace, Livio, Strabone & Stephano nemini ignota eſt. Hyginus Fabulator C. 276. *Cyclades inſula ſunt novem, id eſt, Andros, Micos, Delos* &c.; ubi *Myconos* emendant; ego vero *Icos*. WESS.

CALE, CHALCIA, SCYROS, ICARIA.] Chalciæ Inſulæ *longè ab his ſita: Plinius L. 4. Sect.* 23. mari Cretico *tribuit. In Regio*, *pro* Scyros, Tynesros. *In Blandiniano* Styros, *&* *in Neapol.* Sciros. *Infra* Scyri *cum* Paro *inſula meminit.* SUR.

CALE.] An *Cæla* Plinii L. IV. C. 31.? WESS.

CHALCIA.] Χαλκίαν τὴν νῆσον τὴν Ῥοδίων Theophraſtus L. VIII. Hiſt. P. C. 3. Vide Thucydidem L. VIII. C. 41., & quæ viri docti notarunt. WESS.

SCYROS.] Regii codicis ſcriptura ad *Niſyrum* videtur ducere, quæ a Chalcia non multum aberat, ut Strabo L. X. p. 488. docet. WESS.

PLOTAE.] Alias *Ploda*, ſed mendoſe. SIML.

QVAE ANTE PLOTAE] *Idem à Pomponio, & Plinio L. 4. C. 12. proditur: & Straboni, ac Plinio dua ſunt* Strophades, *atque item Stephano. Dionyſio Alexandrino* ℣. 465. Aeolides Plotæ nun-

IN HIS HARPYIAE MORABANTVR.
INSVLAE CEPHALENIAE ZACYNTHOS, ET DVLICHIA.
HIC EST MONS ITHACVS, VBI EST PATRIA VLIXIS.
INSVLAE PARNASSI MONTIS DRYOPES.
INSVLA SAMOS IN MARI AEGEO.
IN HAC IVNO NATA EST.

IN-

nuncupantur, qua in versione Avieni carmen luxatum exstas. Svr.

PLOTAE.] Apollonius L. II. Argon. 296.

—— Στροφάδας δὲ μετακλείουσ' ἄνθρωποι
Νήσους τοῖό γ' ἕκητι, πάρος Πλωτὰς καλέοντες.

—— *Strophades cognominarunt homines*
Insulas ejus rei caussa, quas ante Plotas dixerant.

Caussam nominis dabit Servius Aen. III. 209. Wess.

IN IONIO MARI.] *Virgilii carmine* Strophadas Graio nomine dictas insulas Ionio in magno, *notum est.* Svr.

INSVLAE CEPHALENIA] *In Regio* Cepalane; *& in Blandiniano*, Cephalaniæ, *& in Neapolitano*, Thephalaniæ. *supra jam* Cephaleniæ *mentio fit.* Svr.

CEPHALENIAE.] Sic MSS.; præstaret *Cephalenia*, nisi voluerit a præcipua reliquas cognominare, ut Dicæarchus,

Νῆσοι Κεφαλλήνων ἐν δ' αὐτῇ κείμεναι.

Aberat ab Ithaca M. P. XII., si Plinio fides est L. IV. C. 12.; nam Artemidorus apud Porphyrium Ant. Nymph. p. 114. Ed. Barnes. stadiis tantum XII. a Panormo Cephaleniæ separat; in quibus tamen numeris error inesse videtur. Wess.

ET DVLICHIA] *In Regio, & Neapolitano* Dulcia *& in Bland.* Dulicia: *cum ab Homero, Virgilio, Strabone, Pomponio, & Plin.* Dulichium *vocetur.* Sva.

DVLICHIA.] *Dulcia* nostri. Sed quid est *mons Ithacus*? Insulamne, scopulis obsitam, intelligit? De ea Artemidorus: Ἰθάκη σταδίων ὀγδοήκοντα πέντε, στενὴ δὲ, καὶ μετέωρος. nec multum abit Dicaearchus:

Ἰθάκη σταδίων δ' ὀγδοήκοντα, στενή.

Id dubium est, utrum de ambitu an insulæ longitudine intelligi LXXXV. sive LXXX. stadia voluerint. Strabo de circuitu accepit L. X. p. 455., quem Plinius L. IV. C. 12. XXV. M. P. metitur. Puto, quod & Palmerio L. IV. G. A. C. 23. placuit, de longitudine insulæ utrumque egisse: major enim amplitudo est. Wess.

PATRIA VLIXIS] *Praferunt manuscripti libri, quemadmodum in vetustissimis exemplaribus ferme semper legitur* Vlixes: sic, *ut Quinctilianus L. 1. C. 4. auctor est*, Ὀδυσσεύς, quem Aeoles Οὐδυσσέα fecerint, ad Vlixem deductus. *Cicero* Ithacam, *non* Dulichium, *patriam Vlyssis appellat.* Ac nos, *inquit I. de Orat. C. 44.* quod maxime debet, patria nostra delectat, cujus rei tanta est vis, tanta natura, ut Ithacam illam in asperrimis saxulis, tanquam nidum adfixam sapientissimus vir immortalitati anteponeret. *Virgilius* altricem terram *nuncupavit Aeneid. 3. 271.*

Effugimus Ithacæ scopulos, & Laërtia regna;
Et terram altricem sævi exsecramur Ulyssis.

Et Cicero eandem terram, parentem & altricem patriam *dici perhibet oratione pro Flacco.* Svr.

INSVLAE P. M. DIOPES.] Alii *Triopes insula*, cujus habitatores quondam Parnassi montis accolæ fuerunt, Plin. L. IV. & Strabo L. VIII. Siml.

DRYOPES] *In Regio exemplari* Driopes, *& in Blandiniano* Dyopes, *& in Neapol.* Cliopes. *Longol.* Dropes. Parnasso *&* Heliconi *montibus* Crissæus *sinus expositus est: qua tamen cognominentur Insula* Dryopes, *mihi incognitum est. Stephanus* Cythnum *insulam* Dryopim *vocatam perhibet.* Svr.

INSVLAE DRYOPES.] Si *Incola Parnassi montis Dryopes* legerentur, res aperta atque exposita esset; hunc enim montem Dryopes, prius-

INSULA BOEOTIAE AULIS.
IN HAC GRAECI ADVERSUM TROIANOS CONSPIRAVERUNT.
INSULA PALLENE IN THRACIA.
IN HAC MINERVA NUTRITA EST.

IN-

priusquam in Peloponnesum concederent, incluerunt. Vid. Strabonem L. VIII. p. 373. & Pausaniam Messen. C. 35. Serviumque Aen. IV. 146. Nam de *insulis Dryopibus* vereor, ut constitui quid possit. WESS.

SAMOS.] Lactantius L. I. Inst. Div. C. 17. *Insulam Samum scribit Varro prius Partheniam nominatam; quod ibi Juno adoleverit, ibique etiam Jovi nupserit.* Adde Pausan. Achaic. C. 4. & Apuleii Florid. p. 350. WESS.

INSULA BOEOTIAE AULIS] *In Regio* Insule Boetiæ Aulis. *In Blandiniano & reliquis* Insula Boentiæ Aulis. *At ineptum videtur urbem* Bœotiæ *insulam facere, cum* stationem ad Aulidem *significet, quæ in continenti Bœotia sita est, ex adverso* Chalcidis, *urbis* Eubœæ *insulæ. Quare ita interpungendum arbitrarer, ne in hanc ineptiam incidatur:* In hac Juno nata est insula: *ut statim subdatur,* Bœotiæ Aulis: *&* stationem ad Aulidem *significet. Ptolemæo enim* Bœotiæ Aulis *cognominatur,* Βοιωτίας Αὖλις. *At cum videam à Manilio lib. iv. ℣. 535. inter insulas,* Aulidem *connumerari, nihil, tametsi præposterum videatur, in hoc Itiner. auctore negligendum, aut contemnendum existimo. Manilii versus sunt:*

Pulsatur Cypros Aegyptia fluctibus omnis
Totque minora soln tamen emergentia ponto
Littora, & æquales Cycladas Delonque Rhodonque,
Aulidaque & Tenedon, vicinaque Corsica terris.

De conjuratione vero, Poeta carmen notissimum est:

Non ego eum Danäis Trojanam exscindere gentem
Aulide juravi —

Pompon. Mela C. 3. L. 2.: Aulis, *inquit*, Agamemnoniæ, Grajorumque classis in Trojam conjurantium statio. SUR.

AULIS.] Eodem jure, quo Isidorus Abydum insulis accenset, *Aulidem* hic scriptor insulam facit: consentit Servius Aen. IV. 426. *Aulis insula est, vel portus, in Aegeo mari, in qua Graci conjurarunt.* WESS.

INSULA PALLENE IN THRACIA.] Pallene Thraciæ *item oppidum, non* insula *Stephano, &* Cherrhonesus, *cujus angustias Gigantes incoluisse, &* Phlegræa *bella memorant. Plinio L. 4. C. 10.* Macedoniæ *juxta* Canastræum *promontorium, oppida* Pallene, Phlegra. Dianam *vero non* Minervam, Palleneam *cognominatam Plutarchus in* Arati *vita meminit.* SUR.

PALLENE.] Chersonesus erat, quam & alii insulam appellarunt. Philargyrius Georg. IV. 390. *Pallene insula secundum Thermodontem, dicta a Pallene, Sithonis filia*; qui tamen perperam nobis *Thermodontem* pro Thermæo sinu, cui Pallene vicina erat, obtrudit. Ex mox: *Pallene autem est Chersonesus in Thracia, cujus in faucibus Torona est oppidum:* ita lege: nam *Cerone* alium situm obtinet. Nec dissidet auctor scholii ad Libanii Declam. XIX. tom. I. p. 505. Ποτίδαια ἡ Κασσάνδρεια. Παλλήνη ὅλη ἡ νῆσος. neque etiam Jn. Cameniata Excid. Thessalon. C. 37. κατήσαμεν αὐτὴν τὸ πάλαι τῇ νῆσῳ τῇ καλουμένῃ Παλλήνῃ. Plura de Pallene Dukerus in Thucyd. L. IV. C. 120. WESS.

IN HAC MINERVA] *Dianam Palleneam*, quod Surita opinabatur, Plutarchus in Arato non memorat, fed quæ Pellenæ in Achaia colebatur. Minervae Pallenidos est in Euripidis Heraclid. 849. mentio.

Παλληνίδος γὰρ σεμνὸν ἐκπερῶν πάγον
Δίας Ἀθάνας —

& ℣. 1031.

Δίας πάγοισι παρθένου Παλληνίδος.

Verum illa ex Pallene Atticæ pago cognomen traxit. Hesychius Παλληνίαν Minervam ἐν Χαλκίδι esse dictam scribit, quæ forte ad Chalcidem circa Pallenen cum L. Holsteinio ad Stephani Χαλκὶς referenda est. De incunabulis Minervae nihil, ut plerisque in fabulis, certi. Alal-

 come-

INSULA CYPRVS SIVE PAPHOS, VENERI CONSECRATA, IN CARPATHIO MARI.
ITEM IN HELLESPONTO INSVLAE CYCLADES INTER AEGEVM ET MALIAEVM MARE CONSTITVTAE, CIRCVMDANTVR ETIAM PELAGO MYRTOO.
DELOS.

IN

comenis in Bœotiæ pago educatam ferebant, alii Alipheræ in Arcadia. Vid. Pausaniam Arcad. C. 27. & Bœotic. C. 33. Ovidium Metam. XV. 356. WESS.

INSVLA CYPRVS SIVE PAPHOS] *Pomponius de Cypro L. 2. C. 7.* Prope media, *inquit*, Cypros ad ortum occasumque se mittens, recto jugo inter Ciliciam, Syriasque porrigitur ingens, ut quæ aliquando nomen regni (*ita enim legendum pro* novem regna) ceperit, & nunc aliquot urbes ferat, quarum clarissimæ Salamis & Paphos. *Nam quod* Paphi *nomen insulæ tribuitur hoc Itinerario, Anselmi unius, quod sciam, auctoritate fulciri potest.* SVR.

INSVLA CYPRVS] Cum primum hæc versabam, *Cyprum & Paphum* a scriptore venisse putabam: imitatumque adeo eos scriptores, qui provinciam & præcipuam in ea urbem sæpe conjungunt. Xenophon Ephesius L. V. p. 66. ᾔει δὲ ἐπ' Αἴγυπτόν τε καὶ Ἀλεξάνδρειαν. *Proficiscebatur in Aegyptum & Alexandriam.* Ampelius C. 2. *Abest ab Aegypto & Alexandria M. P. IX.* Præcipue vero eos, qui *Cypro Paphum* apponunt: Euripides Bacchis ℣. 400.

Ἱκοίμαν ποτὶ τὰν Κύπρον,
Νᾶσον τᾶς Ἀφροδίτας,
Πάφον θ', ἃν ἑκατόστομοι
Βαρβάρου ποταμοῦ ῥοαὶ
Καρπίζουσι. ———

ubi omnino cum Meursio L. I. Cypri C. 30. Βωκάρου ποταμοῦ ex Hesychio legendum est. Alcman apud Eustathium in Iliad. Β. p. 231. Κύπρον ἱμερτὰν λιποῖσα καὶ Πάφον περιῤῥύταν. Aeschylus apud eundem: Κύπρου Πάφου τ' ἔχουσα πάντα κλῆρον. At re pressius examinata, hæc homini ne quidem in mentem venisse, solito ad serioris ætatis consuetudinem sua dirigere, animadverti: tum quippe Paphum pro insula habuere, ut Servius ad Georg. II. 64., & Isidorus L. XIV. Orig. C. 6. *Cyprus insula*, inquit, *a civitate Cypro, quæ in ea est, nomen accepit: ipsa est & PAPHOS, Veneri consecrata in Carpathio mari:* quæ ultima adeo his gemina germana sunt, ut, nisi Hispaleusem præsulem hinc hortulos suos rigasse velis, indidem sumpta videri possent. Jam quod Melae verba, quæ Surita emendat, spectat, ea nulla egent medicina. Novem præcipua dignitate urbes insulam illuminabant; quæ cum suos sibi reges olim habuerint, ut Plinii, Strabonis, Diodori Siculi, quorum loca conduxit Meursius L. II. Cypri C. 7., auctoritate cognitissimum est, quid miremur *novem Cypri regna?* WESS.

VENERI CONSECRATA] *Pomponius L. 2. C. 7. de* Aria *insula*, Marti consecratam *perhibet. Ita enim in vetusto legitur exemplari, non* sacrata. SVR.

ET MALIAEVM MARE] *In Regio* Malleum, *& in Blandiniano* Mallieum, *& in Neapolitano* Maileum, *Stephano gentile nomen*, καὶ ἀπὸ τῆς Μάλεια, Μαλειαῖος Ζεύς, *&* Μαλειᾶα ἄκρα. *Mela Pomponius L. 2. C. 3.* Maliacus, & Opuntius, grandes sinus. *Plinio item* Maliacus sinus ab incolis dictus. SVR.

ITEM IN HELLESPONTO.] Denuo hæc paria sunt Isidori verbis L. XIV. Orig. C. 6. ubi de Cycladibus: *In Hellesponto inter Aegeum & Maleum mare constituta circumdantur etiam pelago Myrtoo.* WESS.

EX LATONA NATI SVNT] *Homerus in Hymnis Apollinem in* Delo, *& Dianam in* Ortygia, *quæ eadem insula est, natam dicit: nec tamen desunt, qui diversam eam à Delo intelligi velint.* SVR.

ORTYX DICTA EST] *In Regio & Blandiniano* Ortyx, *& in Neapolitano* Ortygia: *& in Longolianis libris* Ortix, *&* Ortigia *corriguntur.* Ortygiam *dictam Plinius L. 4. C. 12. auctor est, non* Ortygem. *Alterius insulæ* Ortygiæ Syracusis *adjacentis Strabo meminit. Virgilius de ea iii.* ℣. 694. *Aeneid.*

Sica-

IN HAC APOLLO ET DIANA EX LATONA NATI SVNT. HAEC INSVLA ORTYX DICTA EST AB ASTERIA SORORE LATONAE, QVAE CVM VIM IOVIS FVGERET, IN COTVRNICEM CONVERSA, ILLVC DELATA EST.
MYCONOS A DELO DISTAT STADIA D.
ICASIA A MYCONO DISTAT STADIA CCC.
DIONYSA, EDENEDIA, SCYROS.
INSVLA PAROS.

IN

Sicanio prætenta ſinu jacet inſula contra
Plemmyrium undoſum, nomen dixere priores
Ortygiam.

SVR.

ORTYGIA.] Nihil ab his diſſidet Tzetzes in Lycophron. ℣. 400; nihil etiam Lactantius in Statii Thebaid. L. IV. 796. Vide, qui hanc fabulam excuſſit, Ill. Spanhemium ad Callimachi Hymn. in Delum ℣. 37. WESS.

AB ASTERIA SORORE LATONAE] *In Callimachi Scholiis, non* Aſteriam, *ſed* Latonam *in coturnicem verſam perhibetur.* SVR.

MIGANOS.] Vel *Myconos.* SIML.

MYCONOS.] Plerique MSS. *Miganos:* alter tamen Cuſani *Miconos.* Inſula erat ſterilis, λυπρὰ Athenæo L. I. C. 7., præbuitque urbanioribus Græcis uberem bene atque acute dictorum ſegetem. Plinius L. IV. C. 12. XV. M. P. a Delo removet; ut in alterutro ſit peccatum: forte in utroque, quamquam gravius in noſtro: multo enim brevius noſtra ætate inter utramque intervallum Turnefortius Epiſt. VI. p. 106. obſervavit. WESS.

ICASIA.] Vel *Incaſia*, vel potius *Icaria*, ſeu *Icaros.* SIML.

ICASIA A MYCONO DISTAT.] *In manuſcriptis* Icaſia *legitur*, & *in Longolianis* Incaſia, & Icaſia *corrigitur. Stephanus* Nicaſiæ *parvæ Inſulæ prope* Naxum *meminit*, & *item Suidas; ut ego non verear* Nicaſiam *apponere, pro* Icaſia. SVR.

ICASIA.] Malim cum Simlero *Icaria*, quam Iſidorus L. XIV. Orig. C. 6. Myconum inter & Samum locat. Vid. Turnefortium Epiſt. IX. p. 153.

DIONYSIA.] Plinio Donyſia. SIML.

DIONYSA] *In Regio* Diooiſſa, & *in Blandiniano* Dyoniſa, *in vetuſtis Virgilii exemplaribus* Donyſam, & Donaſam, & *item in pervetuſto Taciti exemplari, quod Leonis x. tempore in lucem prodiit*, Donuſa Ann. 4. C. 30. SVR.

DIONYSA.] *Donyſa* verum inſulæ nomen eſt, quod κατὰ συγκοπὴν ex *Dionyſia* natum volunt, haud ſcio an perperam. Virgilius Ciri ℣. 475.

Proſpicit incinctam ſpumanti litore Cythnon,
Marmoreamque Paron, viridemque adlapſa
Donyſam.

WESS.

EDENEIDA.] Vel *Edenedia*, vel *Eudemia.* SIML.

EDENEDIA] *Præferunt vetuſta exemplaria: nomen mihi inauditum.* Odiæ *Inſulæ à Plinio fit mentio.* SVR.

EDENEIDA.] MSS. excerpta, & *Deneida:* unde, ſi parum adjuventur, *Rene*, *Dia* emergeot; quarum *Rhene* Delo fuit proxima: *Dia* vero plures, ut circa Melum & juxta Amorgum, de quibus Schol. Theocriti Idyl. II. 45. Poſſes & inde *Helenen* procudere, qua de Plinius. Si tamen Simleri *Eudemia* è MSS. foret, ceteris præſtaret ob Plinium, qui eam ante Thermaeum ſinum L. IV. C. 12. locat. WESS.

SCYROS.] Vel *Syros.* SIML.

SCYROS] *Præferunt manuſcripta exemplaria*, & *Longoliani libri, cum ſupra* Scyri *facta ſit mentio. Plinius L. 4. Sect.* 23. Syrnon *Inſulam ab* Andro LXXX. M. P. *conſtituit.* SVR.

SCYROS.] Si *Scyros* ſupra bene habeat, *Syros* a me præferetur. Servius Aen. III. 76. *Nam inter Myconum & Gyarum, Syrum, unam de Cycladibus eſſe dicunt; unde fuit Pherecydes philoſophus.* Ita lege, *Scyro*, quam editi habent, damnata: Pherecydes enim *Syrius* fuit, ut ex Diogene, Suida atque aliis conſtat. Contra peccatum eſt in Polyaeno L. III. C. 4. Φορμίων ἀποβὰς ἐς τὴν Χαλκιδικὴν καὶ ἀρπάσας σὺν ὀλίγῳ τῷ σὺν τῷ χρόνῳ Σκύρῳ προσέσχε. male vulgo Κύρῳ. Refero

IN HAC LAPIS CANDIDISSIMVS NASCITVR, QVI DICITVR PARIVS.
NAXOS. IN HAC ARIADNE A THESEO RELICTA, A LIBERO PATRE ADAMATA EST.
PHOCAE, LEVCE, CYTHNOS, ASCAPHOS.

SE-

ro ad Syrum elegantem nummum ex Thes. Britan. tom. I. p. 254., qui Deorum Cabirorum capita, stellis insignia, prorsus ac si a Dioscuris nihil differrent, ostentat, & CYPIΩN cognomen: Cabiros enim in Aegaei maris insulis praecipue fuisse cultos, & a Dioscuris veteri honore paene privatos egregie, ut omnia, Celeb. Tib. Hemsterhusius ad Lucianum docuit. WESS.

INSVLA PAROS.] Quod de marmore additur notissimum & simile Isidori verbis L. XIV. Orig. C. 6. Erant insulae, quae recensentur, vicinae: Statius L. I. Achil. princ.

—— Et innumera mutabant Cyclades aura,
Jam Paros, Olearosque latent. Jam raditur alta
Lemnos, & a tergo decrescit Bacchica Naxos,
Ante oculos crescente Samo. Jam Delos opacat
Aequor. ——

quibus in versibus *Lemnos* non sane suum locum occupat, Cycladibus immixta, a quibus remotior erat. Rectius Virgilius instituit Aen. III. 125. De Naxo, & Ariadne, in ea a Theseo deserta, Diodorus L. IV. p. 264. WESS.

FOCE.] Forte *Pholegandros.* SIML.

PHOCAE] *In Regio* Focce, *& in Blandiniano & Neapolitano* Foce. *Plinio L.* 4. *Sect.* 20., ante Sammonium promontorium, Phocae. SVR.

LEVCE] *Plinio L.* 4. *C.* 12. *duplex* Leuce: Dextra Cretam habenti, contra Cidoniam Leuce, & contra Itanum promontorium Onisa, Leuce. SVR.

CYNTHOS.] Rectius *Cythnos.* SIML.

CYTHNOS.] *In Regio* Leucocinthos, *& in Blandiniano* Leuce Cinthos, *& in Neapolitano* Leuci Chintos, *legendum* Cythnos. *Plinius L.* 4. C. 12. *juxta* Seriphum, Prepesinthum, *&* Cythnon *statuit, cujus Ptolemaeus, & Stephanus meminere. Suidas unam esse ex Cycladibus* Κύθνον. SVR.

CYTHNOS.] MSS. *Cinthos* & *Chinctos*; è quibus viri docti verum insulae nomen probe eruerunt: mons Deli *Cynthos* videtur librario fraudi fuisse. WESS.

ASCAPHOS.] *Hujus Insulae nomen non reperi.* SVR.

ASCAPHOS.] Vide utrum *Scapus* an *Astypalaea* sit, quam utramque in Plinio L. IV. C. 12. invenies. WESS.

SERIPHOS.] Passim haec insula, ut saxosa & aspera, notatur. Τραχεῖαν Σέριφον Hegesippi Epigramma, quod ad Stephanum Holsteinius edidit, appellat, nuperque Turnefortius Epist. IV. p. 69. rupibus praeruptis plenam vidit & descripsit: mirum itaque est Ovidio Metam. VII. 464. *planam* dici, magisque, a N. Heinsio defendi. Equidem, si *parvam* Constantii Fanensis & Fabri spreveris, quoniam *plenam* MSS. quidam edunt, mallem:

Florentemque Cythnon, Scyron, Theramque, Seriphon,
Marmoreamque Paron. ——

ut *Thera* intelligatur, Anaphes, de qua poëta ante, vicina. WESS.

SIPHNOS.] *In Regio* Siphnos, *& in Blandiniano* Siphonos, *atque in Neapolitano, & Longolianis libris. Plinius L.* 4. *Sect.* 20. Siphnum *cum* Seripho *etiam adjungit*, Insulam circuitus XXVIII. M. P. antea Meropiam, & Acin cognominatam: & in ea Insula lapidem esse, qui cavatur, tornaturque in vasa, coquendis cibis utilia vel ad esculentorum usus, quod in Comensi Italiae lapide viridi accidere notum erat. *Ptolemaeus inter Cycladas* Siphnon *recenset. Stephanus* Mecopem, *non* Mecopiam *cognominatam perhibet.* SVR.

CIMELOS.] *In Regio, & Neapolitano,* Cimelos, *& in Blandiniano* Cymelos. *Plinio L.* 4. *Sect.* 24. Cimolus, *qua* Echinussa. SVR.

CIMOLVS.] Celeberrima ob sui nominis glebam, de cujus in medicina usu Dioscorides L. V. C. 176.; Ovidius Metam. VII. 463.

———— Cretosaque rura Cimoli.

WESS.

COS.

SERIPHOS, SIPHNOS, CIMELOS, COOS.
OLEAROS, ANDROS, GYAROS.
SUPRASCRIPTAE INSULAE, IN MARI VAGARI SOLITAE ERANT. HAS APOLLO CONLIGAVIT, ET STABILES FECIT.

EXPLICIT.

COS.] *In manuscriptis* Coos, *cum monosyllabum fit. Ausonius:*

Aspersit cautes, & dira aconita creat Cos.
SUR.

COOS.] Sic omnes, quod prorsus damnabile non esse, ex Stephano, & quem ibi testem excitavit Holsteinius, Eustathio liquebit. WESS.

ANDROS GYAROS.] *Cum supra* Andron, *nobilissimam Insulam recensuerit, fortè hoc loco* Letandros *legendum, quam Plinius L. 4. Sect. 23. cum* Gyaro *Insula itidem adjungit*, Odia, Letandros, Gyaros; *tametsi in vetustis exemplaribus legitur* Odia, Olentrandos, Gyara. SUR.

ANDROS GYAROS.] Vicinæ erant, & Romanorum sub Impp. exiliis celebres; pejor tamen Gyarus, quam ἀθλιωτάτην τῶν ἐν Αἰγαίῳ Philo in Flaccum p. 987. appellat. Adde Arriani L. III. Disp. Epicteti C. 24. WESS.

APOLLO CONLIGAVIT.] *Ad poëta carmen de Delo respexit lib. iii. Aeneid.* ℣. 76.

—— Oras & littora circum
Errantem Mycone celsa, Gyaroque revinxit:
Immotamque coli dedit & contemnere ventos.
SUR.

APOLLO COLLIGAVIT.] Instar omnium ad hæc firmanda vetus epigramma, sive Petronii, seu alius, erit:

Delos jam stabili revincta terra
Olim purpureo mari natabat,
Et moto levis hinc & inde vento,
Ibat fluctibus inquieta summis.
Mox illam geminis Deus catenis,
Hac alta Gyaro ligavit, illac
Constanti Mycone dedit tenendam.

Plura, si cupias, Ill. Spanhemius in Callimachi Hym. in Del. ℣. 11. 273. dabit. WASS.

EXPLICIT.] *In vetustissimo exemplari hæc, pro Coronide, finis est: quæ à vetustis Grammaticis adjici solebat, qua libri finiebantur: & in eum locum* Explicit *adjici videmus: qua de re* D. Hieronymus *ad Marcellum de Diapsalmate, quid* Explicit *significet docens, à vetustis usurpatum commemorat.*

In vetustis hujus Itinerarii *exemplaribus Fragmenti illius, quod libris à Godofredo Torino ex* Longoliano *exemplari editis, Anno M. D. xii. in fine adjicitur, vestigia nulla adparuerunt: & multo tamen antea à Johanne Annio Viterbiensi non editum modo, sed fictitio, & fabuloso Commentario decoratum fuerat.* SUR.

ITINERARII ANTONINI PII FRAGMENTA.

DIVUS AUGUSTUS, QUAMVIS TOTUM ORBEM RECTE DIVISERIT, UBI AIT: ORBIS TOTUS DIVIDITUR IN PARTES TRIS, EUROPAM, AFRICAM ET ASIAM, QUAE FERE EST DUPLA AD QUAMLIBET DUARUM: IN DESCRIPTIONE TAMEN LOCORUM ORBIS MULTA LOCA, MEMORATU DIGNA, SILUIT; QUAEVE IN PRAECIPUIS ITINERIBUS OPPIDA ET URBES OCCURRANT, QUAE MAXIME TUM MILITIBUS, TUM PEREGRINANTIBUS, TUM HISTORICIS NON PARUM PROFICIUNT, NEGLEXIT: EA NOS NUNC ORDINE PERCURRERE INSTITUIMUS.

AB URBE IN GALLIAS ITUR ITINERIBUS SEX, MARITIMO, LITOREO, AURELIANO, CASSIANO, TIBERINO, FLAMINIO.

I. *MA-*

ITINERARII ANTONINI.] Noo fuit coofilium hæc fragmenta, quæ Jo. Annius Viterbienfis Comment. p. 539. Edit. Aot. ex collectaneis magiftri Guilielmi fe accepiffe fcribit, prætermittere; partim ne ex eorum abfeotia calumniandi nafceretur occafio; partim etiam, quod viri docti illis fubinde pro geouinis utantur. Sunt autem duo fragmenta, quorum alterum ex prooemio, alterum ex Itinerario depromptum eft, ut Annius, qui rem optimè fcivit, auctor perhibet.

MARITIMVM TENET.] *Maritimum*, ad quod Ph. Cluverius L. I. A. C. 10. adhærebat, appellat, Aooio interprete, quod oavi conficitur; *litoreum* quod terreftri itinere per maritimas urbes ioftituitur: quæ tamen diftioctio inepta eft, & Annio digna.

PHALISCAS.] Natæ hæ *Phalifca* ex *Falefia*, de qua p. 501. & recentiore atque etiamoum ufitato nomine *Phalefca*. *Capus* autem *Esruria* admodum ridiculum eft, ex *Capo di Troja* five promontorio effictum, meritiffimoque a Ph. Cluverio L. II. I. A. C. 2. p. 476. io ultimam barbariem relegatum.

ERYCIS.] Hunc portum eundem ae Lunæ Annius in Comment p. 543. effe ait. Sumptus eft ex Latioa Ptolemaei verfiooe. Vid. Ph. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 457.

ENTELLIA.] *Entellam* fluvium Ptolemaeus habet, ex quo Annius oppidum condidit, de cujus originatiooe mirifica profert Commeot. p. 543.

INTER PORSENAM.] Leander Albertus in Ligur. p. 30. *inter Porciferam & Feritorem* emendat. Credo alterum fcripfiffe Annium, *Porciferam* in Comment. memorantem: uterque eft ex Plinio L. III. C. 5. fumptus: Pheritonem tamen fibi eripi non patitur, quem eundem ae Phaëthontem effe ac eolonias huc deduxiffe in fragmentis Orig. Catonis p. 516. ougatur.

MONACHVM.] Hoe verum portus Herculis Monœci cognomen, deceptus fuæ & præcedentis ætatis fcribendi more, effe affeverat, prætereaque, quod ineptias omoes fuperat, vocabulum originis effe Aegyptiæ Commeot. in Catonis Orig. p. 520.

TRANSITVM IN GALLIAS CARIARAM.] Ph. Cluverius *Carrariam* legebat L. I. Ital. Aot. C. 10. Sed iotercedit Annius Comment. p. 546. *Cariara*, inquiens, *nomen eft Etrufcum, a Car & Jara, quæ duo urbem & lunam fignificant, tefte Divo Hieronymo de interpretationibus nominum. Hinc Cariaram urbem Lunae & regionem Luna fignificat: Et vulgus corrupte Carrariam pronuntiat.* Mirum vero eft, urbem adeo antiquam, nec Catoni, fi Annio credimus, igootam, ab aliis omnibus fuiffe præteritam.

AVRELIANVM QVOD ET.] Prorfus imperite *via Aurelia* & *Claudia*, quas diverfiffimas fuiffe nemo ignorat, in unam cooflantur. Vid. Ph. Cluverium L. II. Ital. Aot. C. 2. p. 525. Et quænam ea *Aurelia*, per quam fertur, Annius docere nos noluit in Comment. p. 547.

THERMAS STYGIANAS.] Has ex *Stilianis*, ut vulgus ounc vocat, olim enim *Apollinares* erant, effinxit. Vid. Ph. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 493. Addit Annius eas *Cajas* Straboni & Tibullo fuiffe dictas, quas tamen ridi-

I. *MARITIMUM TENET* FREGENAS, CASTRUM NOVUM, CELLAS, HERCULEM, THELAMONEM, CAPUT ETRURIAE, *PHALISCAS*, TRAJANUM, POPULONIUM, VADA, LIGURNUM, *ERICIS, ENTELLIAM*, DELPHINUM, GENUAM *INTER PORSENAM* ET PHERITONEM, *MONACHUM*, NICEAM.

II. LITOREUM CONTINET ALSIUM, CAERE, PYRGANUM, FORUM CELLAE, GRAVISCAS, COSAS, VOLATERRAS, PISAM, LUNAM ET IPSUM *TRANSITUM IN GALLIAS CARIARAM.*

III. *AURELIANUM QUOD ET* CLAUDIANUM FERTUR PER IPSAM AURELIAM, *THERMAS STYGIANAS, FORUM NOVEM PAGORUM* CLAUDII, TARQUINIAS, *SATURNIAM*, VOLCEN, TUNNIATEM MONTEM, ROSELLAS, ROSETUM, *TURSENAM*, ET *TRANSITUM APUAM.*

IV. CASSIANO ITINERE ITUR PER POLITORUM, *ARCENUM*, MINIONEM, FORUM CASSII, *ARUNTES CAMILLARIOS, TUDERNUM*,

ridiculi quidam præ ingenii ſtupore fecerint *Bajas*; quæ cum nuper admodum Franciſcus Marianus, Annii popularis, in Caſtigation. de Etruria repetenda duxerit, videamus quid rei ſit. Strabonis verba L. V. p. 227. ſunt: πολλὴ δ' καὶ τῶν θερμῶν ὑδάτων ἀφθονία κατὰ τὴν Τυῤῥηνίαν τῷ πλησιόν εἶναι τῆς Ῥώμης. οὐχ ἧττον δ' εὐανδρεῖ τῶν ἐν Βαΐαις, ἃ διωνόμασται πολὺ πάντων μάλιστα. Vertit Xylander: *Abundat etiam calidarum fontibus aquarum vicina Romæ Etruria, cujus Thermæ non minus quam famoſiſſima illa omnium maxime Baiæ frequentantur*; quæ Strabonis ſententiam haud male exprimunt, licet ejus verba non bene ſint diſtincta, ut Caſaubonus jam monuit. Lege vero ut Annius & ejus ſectator Marianus juſſerunt, τῶν ἐν Καΐαις, & Strabonem magis ridiculum feceris, quam Annius cum omnibus ſuis nugis unquam fuit: quorſum enim o bone! referes οὐχ ἧττον εὐανδρεῖ τῶν ἐν Καΐαις; ubi locorum ſunt *Cajæ*, quibuſcum Thermæ Etruſcæ comparantur? Sin, ut oportet, *Bajas* retinueris, ſalva omnia erunt. Tamen *Cajæ* illæ Annio ita gratæ acceptæque fuerunt, ut Tibullus, vel invitus, earum meminiſſe debuerit L. III. 5, 1.

Vos tenet, Etruſcis natat quæ fontibus unda,
Unda ſub æſtivum non adeunda Canem.
Nunc autem ſacris Bajarum maxima lymphis,
Quum ſe purpureo vere remittit hiems.

Cajarum maxima legit: cur tandem? quia ita placet; neque enim in Strabone aut aliis ullum illis præſidium eſt. Vide quæ Scaliger & Broukhuſius de *Bajarum maxima* notarunt, & Annii *Cajis* nihil indigebis.

FORVM NOVEM PAGORVM.] Ficta hæc ſunt ad Plinii L. III. C. 5. *Novem pagi, præfectura Claudia Foroclodii*: inde Annius *Forum novem pagorum Claudii* exſtruxit.

SATVRNIA.] De hac & ceteris quid Ph. Cluverius monuerit vide L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 513.

TVRSENAM.] Idem Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 10. *Curſenam* malebat. At negat Annius, *Turſenam* retinens, ut a *Turſibus*, Etruriæ, ut ait, antiquiſſimis incolis, repetere poſſit Comment. 548.

TRANSITVM APVAM.] Diſtinctius explicat in fragmentis Orig. Catonis p. 520. *Apua in tranſitu Apennini ad fontes Macræ, unde Apuani Ligures ab Arno ad Macram.* Hauſit hos *Apuanos* ex Livio L. XL. C. 41., *Apuam* autem ipſe exſtruxit, ne Apuanis urbs deeſſet.

ARCENVM.] Hanc mutuatus eſt a Livio & corrupit: is enim *Artenam* L. IV. C. 61. vocat, & jam dudum ante ſuam ætatem deletam eſſe ſcribit. Annius tamen *Arcenum* retinet, & primo *Barcenum*, deinde *Bracianum*, quo nomine nunc eſt, formatum adfirmat. Vid. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 522.

ARVNTES CAMILLARIOS.] Habet eosdem & magni facit Franc. Marianus. Vide vero unde nati ſint. Plinius L. III. C. 5. *Arretinos veteres*, quos Hermolaus ex inſcripto lapide egregie adfirmavit, memorat: ex illis Annius Comment. in Catonis Origin. p. 526. *Aruntinos* facit, *quos Virgilius a commentariis Thuſcorum & Secretarios & Referendarios annalium antiquorum voces* Aen. VII. 205.

NUM, *VERENTANUM*, *UMBRONEM MONTEM*, SENAM COLONIAM, *PHOCENSES*, LUCAM ET *CAFERONIANUM* TRANSITUM IN GALLIAS.

V. *TIBERINUM* QUOD ET CIMINUM FERTUR GALLERA, LARTHENIANO SIVE VEJENTE, ROSULO, SUTRIO, *LACU ELBII*, ET JUGIS CIMINIIS, *FANO VULTURNAE*, CUJUS CLARIS GESTIS *INVIDIT LIVIUS*, *SALEUMBRONE*, VOLTURNA, LARTHE AMNI.

Atque equidem memini, fama est obscurior annis,
Aruntes ita ferre senes, his ortus in agris
Dardanus Idaas Phrygia penetrarit ad urbes.

Sic legit, *Auruncis*, qui Dionysii Halicarnassei, Plinii atque aliorum testimoniis satis securi videbantur, expulsis. Jam Camillus Mercurium notat, *Secretarium*, ut ait, *Deorum*. *Quare Camillarii senes Aruntes erant Secretarii & Cancellarii Lucumonum.* Egregie profecto!

TVDERNVM.] In Ptolemaeo est Σύδερνον, quod Annius correxit ex Plinio L. XIV. C. 3., nec male. Nunc *Madernum* esse ait Quaest. Annian. XXX.; cujus sententiae consortes habet Leandrum & Holsteinium in Ital. Ant. Cluverii p. 41.

VERENTANVM.] Plinius L. III. C. 5. *Verentanos* habet, è quibus oppidum *Verentanum* fecit, quod omnino *Verentum* fuisse videtur. De eo Ph. Cluverius L. II. Ital. A. C. 2. p. 516.

VMBRONEM.] Hujus nominis fluvium novimus. Annius montem, ad cujus radices fluvius erumpit, eodem cognomine esse jussit. Vide Leandrum Albertum in Thuscia p. 85., qui hominem erroris arguit.

PHOCENSES.] Hos unde crearit, docet ad Caton. Origin. p. 530.

CAFERONIANVM.] Ex *Carfaniana* apud fontem Auseris formavit, sed solitis suis artibus. *Caferonianum* ait esse Comment. p. 549. *posterius Feronianum*; *dictum a luco Feronia.* Adde Leandrum, qui Annio accedit, Thusciae p. 56.

TIBERINVM QVOD ET.] Recte negat Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 3. p. 565. se videre posse, cur hoc iter magis *Tiberinum*, quam, quod continuo subjicitur, *Flaminium*, inter Tiberim amnem & istud *Tiberinum* in Vmbriam versus ductum, appellari debeat. Sit tamen *Ciminum*, quia per Ciminum ferebat montem; nonne *Rosulum*, *Sutrium*, *lacus Elbii*, *Volsinium* & *Clusium vetus* una cum *Foro Cassii* in *Cassia* fuere *via?* Vide ibidem plura.

GALERA.] Haec in Claudia via erat. Vide vero quam lepidus sit, cum vocem a *Gallis* i. e. inundatis, unde & ratem, quae undas secet, *Galeram* & *Galeam* esse appellatam, repetit Comment. p. 551. Prorsus ignoravit bonus Annius, *Galeram* esse recentissimae originis, & in ejus sede olim *Careias*, de quibus ad Antoninum p. 300., fuisse.

LARTHENIANO.] Ex *Marteniano*, quod nunc durat, id formavit; Caussam vide in Comment. ad Caton. Orig. p. 523. & in Leandri Thuscia p. 125.

LACV ELBII.] *Ciminus* est. Tetigit haec fragmenti verba eruditus auctor Differt. Chorogr. Ital. p. CCXI.

FANO VOLTVRNAE.] *Voltumna* Livius appellare solet; Adi Ph. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 3. p. 563., ubi haec Anniana, ut merentur, explodit.

LIVIVS INVIDIT.] Quae *clara gesta* intellexerit Annius, divinari non posse Ph. Cluverius ait: inspexisset nugatoris Comment. p. 552., & advertisset, dolere atque indignari hominem, a Livio nullam in Romuli rebus mentionem esse factam Caelii Thusci, Larthis hujus sani & Galeriti Lucumonis, qui Romulo auxilio occurrerint, & res Romanas stabiliverint: praeterea ab eodem adfirmari, Lucerum nomen incertae esse originis, quod Fabius Pictor & Varro ex Etruria derivent. Ea vero omnia prae livore & animi malignitate, ut Tuscorum gloriam obfuscaret, ab optimo scriptore esse neglecta. Recte proinde ut negligentem & verbosum a Cajo Caesare fuisse taxatum; quae sibi habeat servetque sepulchro: nam ut confutentur digna non sunt.

SALEVMBRONE.] Finxit hanc urbem ex *Salebrone*, de quo ad Antoninum p. 292., Annius

AMNI, VOLSINIIS, *CLUSIO VETERI*, OLIM COMERSOLO, CLUSIO NOVO, A QUO DICTUS *CLUSENTINUS* TRANSITUS ANNIBALIS ET FESULAE TRANSITUS.

VI. FLAMINIUM HABET CASTRUM NOVUM, *OCREAM* ET OCRICULUM, *NARNIAM*, *OLIM* NEQUINAM, TUDER, HISPELLUM. *AUT A CASTRO NOVO* SPOLETUM, *CAMERINUM*, URBINUM, PISAURUM, ARIMINUM.

nius, deque ejus originatione & situ omnium absurdorum ineptias exsuperat in Antiq. & Reb. Etrusc. p. 327.

CLVSIO VETERI.] Harduinus Emendat. XXXVI. ad Plinianum L. III. his verbis usus est, ut Holsteinium notaret, qui *Clusinos veteres* & *Clusinos novos* non re & loco, sed nomine solum invicem discrepare in Cluverii Ital. Ant. p. 75. scripserat; parum sane animadvertens, Anniana hæc ex Plinio esse sumpta, & nihili habenda; tamen in partes traxit Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 9. p. 723. Pergit Harduinus atque ex hoc loco Livium emendat L. X. C. 25. *Vere inde primo, relicta secunda legione ad Clusium, quod Camars olim appellabatur*, *&* *Camarsolum* legit, adstipulante Differt. Chorogr. Ital. p. ccx. auctore. Observassent viri egregii ex Annii incude hæc prodiisse, & cautius navigassent: neque enim aliter Annius in Livio legit, deceptus, ut Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 3. p. 565. dudum vidit, prava Liviani codicis scriptura. Quo tamen novi aliquid proferret, ducem quendam *Comersolem*, unde urbi nomen venerit, ementitus est in Caton. Origin. p. 529. Mirandum vero est, *Camarsolum* probare Harduinum potuisse, cum *Camertes*, qui Clusini, Polybius L. II. C. 19. memoret.

CLVSENTINVS.] A *Clusio* more solito atque ineptissimo *Clusentinum* format, occasione arrepta ex *Casentinis* ad Tiberis fontes, ut Leander monet Thusciæ p. 61.

OCREAM.] *Ocrem* antiquos montem confragosum appellasse ex Festo novimus, atque inde *Interocrea*. Urbem *Ocream* Annius condidit, quam juxta *Ocriculum* sitam fuisse, obi & ruinæ durent & gemmæ eruantur, admonet. Nimirum ex *Civita Docria*, ut nunc vocant, *Ocream* fecit, & ab *Ocriculo* imperite distinxit: cum tamen Ocriculum olim fuerit, ubi *Ocria* sive *Docria*, non in colle, qui *Otricoli* oppidum nostro tempore ostendit, ut viri præstantes Ph. Cluverius & L. Holsteinius ostenderunt. Vide hunc in Ital. Cluverii Ant. p. 101.

NARNIA.] Sumpsit a Plinio L. III. C. 5. *Narnienses, quod oppidum Nequinum antea vocatum est*; genere tamen vocabuli mutato.

AVT A CASTRO NOVO.] Utitur his Couradus Janingius, doctus Jesuita, ut vincat, plures fuisse *Flaminias vias*, quarum una olim sola hoc fuerit cognomine, binæ autem reliquæ dextra sinistraque ex illa fuerint ductæ Tractatu Præliminari ad tom. I. Jolii p. 7.

CAMERINVM.] Hanc urbem a *Camese* duce, ut Spoletium a *Polo* conditore, aut *Spolo* ave, cujus auspicio fuerit fundata, Comment. p. 553. nomen traxisse affirmat. Vide Ph. Cluver. L. II. Ital. Ant. C. 6.; nam, ut aut plura addamus, aut his refellendis immoremur, nihil utique necesse fuerit.

F I N I S.

ITINERARIUM
A BURDIGALA
HIERUSALEM

USQUE, & ab Heraclea per Aulonam, & per urbem Romam, Mediolanum usque.

ANTE ANNOS MILLE ET TRECENTOS simplici sermone scriptum, ex antiquissimo P. Pithoei exemplari editum

cum

P. WESSELINGII

ANIMADVERSIONIBUS.

PETRI WESSELINGII

DE ITINERARIO ET PEREGRINATIONE HIEROSOLYMITANA

DISSERTATIO.

Ieroſolymitanum, ſeu Burdigalenſe malueris, Itinerarium in pleriſque omnibus Antoniniano adeo ſimile eſt, ut ſine injuria ex ejus comitatu abeſſe non poſſit: profecturum per easdem provincias, ſignatis iisdem manſionibus & paſſuum millibus, quibus Antoninianum diſtinctum eſt, circumducit, pluraque paſſim adſpergit, quæ & ſcire refert, & vix alibi reperias. Itaque id recentare & notis inſtruere placuit. Prius vero quam ad ea accingor, de Itinerario ipſo & ejus ſcribendi cauſſis pauca præfabor. Scriptum videtur ab homine Aquitano, quod itineris ſui initium Burdigalam fecerit, & ſacris Chriſtianis imbuto, circa poſtremos Imperii M. Conſtantini annos: id tempus Conſulatus Dalmatii & Zenophili, quo ſe Conſtantinopoli Chalcedonem tramiſiſſe profitetur, ſatis manifeſtat: nam *Hannibalianus*, quem P. Pithoeus ſcriptoris ætati firmandæ advocavit, Hannibal dux Carthaginienſium eſt, & aliorſum pertinet. Digeſtum hoc fuiſſe conſilio arbitrer, ut Hieroſolyma cogitantibus fax præferretur, & via monſtraretur; ad quam rem & multo accommodatiſſimum eſt: hoc enim duce cuivis in promptu erat ſuſceptum iter abſolvere. Ea quidem tempeſtate membranas, quæ depictum orbem oſtendebant, frequens uſus terebat, nec ita tamen ad itinera conficienda aptæ cenſebantur; anguſtia earum manſiones obſcurioresque mutationes, quas noſſe peregre abituri intererat, excludebat; neque indidem millia paſſuum, quæ urbes manſionesque ſeparant, & cognita ad iter ſine moleſtia decurrendum juvant, tam facili opera ſumi poterant. Quæ mihi ſane cauſſa viſa eſt, quamobrem in illis ſtadiiſque admetiendis veteres ſæpe numero accuratiſſimi fuerint. Sit ad hanc rem nobis exemplo Galenus, qui terræ Lemniæ cauſſa in eandem nominis inſulam profectus & prio-

priore itinere a recto tramite deflectens, ne aliis idem usu veniret, solicite & cum cura, Philippis è Macedonia ad mare, quod cxx. stadiis aberat, hinc in Thasum, a continente stadiis ferme cc. remotam, atque inde in Lemnum, hinc stadiis ıɔcc. totidemque Alexandria Troade distantem, trajiciendum esse, adscripsit L. IX. Simpl. Medicam. Facult. p. 117. Ed. Basil. Ὡς γὰρ, inquit, ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διαβαλὼν εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ σχεδὸν ὅλην αὐτὴν ὁδοιπορήσας ἐν Φιλίπποις ἐγενόμην, ἥπερ ἐστὶν ὅμορος τῇ Θρᾴκῃ πόλις, ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν πλησίον θάλατταν εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀπέχουσαν σταδίους κατελθὼν, ἔπλευσα πρότερον μὲν εἰς Θάσον ἐγγύς που διακοσίους σταδίους. ἐκεῖθεν δὲ εἰς Λῆμνον ἑπτακοσίους, εἶτ' αὖθις ἀπὸ Λήμνου τοὺς ἴσους ἑπτακοσίους εἰς Ἀλεξάνδρειαν Τρῳάδα. καὶ διὰ τοῦτ' ἐξεπίτηδες ἔγραψα περὶ τοῦ πλοῦ καὶ τῶν σταδίων, ὅπως εἴ τις ἐθέλη θεάσασθαι καὶ αὐτὸς τὴν Ἡφαιστιάδα, διαγινώσκων τὴν θέσιν αὐτῆς, οὕτως παρασκευάζοιτο πρὸς τὸν πλοῦν. Qua utique opera supersedere Galenus potuisset, si commodissime è scriptis tabulis ea sumi potuissent. Parili ex caussa ortum arbitrer, ut, si qui in provinciam, quam viderant nunquam, iter molirentur, amicos harum rerum peritos, ut sibi loca, urbes atque insulas enotarent, & quoddam quasi Itinerarium, quo uti possent, peterent. Ea, puto, Crinagorae mens fuit, cum profectioni in Italiam intentus Menippum, celeberrimæ famæ Geographum, ἵστορα κύκλον, sive indicem insularum atque urbium, quarum ora legenda erat, in eleganti epigrammate, quod Salmasius in Solinum p. 597. & L. Holsteinius ad Stephani Σχερίαν publicarunt, rogat:

Πλεῦς μοι ἐπ' Ἰταλίην ἐντύνεται, ἐς γὰρ ἑταίρους
  Στέλλομαι, ὧν ἤδη δηρὸν ἄπειμι χρόνον·
Διφῶ δ' ἡγητῆρα περίπλοον, ὅς μ' ἐπὶ νήσους
  Κυκλάδας, ἀρχαίην τ' ἄξει ἐπὶ Σχερίην.
Συν τί μοι ἀλλὰ Μένιππε, λάβευ φίλος, ἵστορα κύκλον
  Γράψας, ὦ πάσης ἴδρι γεωγραφίης.

Quod iisdem numeris facile hoc modo adstrinxeris:

Currere in Italiam, veteresque invisere amicos,
  A quibus ah! longum cogor abesse, libet:
Quæro ducem, prudens qui me maria omnia circum
  Cycladas, antiquam ducat & ad Scheriam;

Care

Care Menippe juva, tabulis positusque locorum
Inscribe, o totam docte Geographiam.

Tanto vero opportunior Aquitani hujus scriptoris opera videri potuit, quanto acrior circa ejus aetatem plerosque Hierosolymorum visendorum cupido incessit. Atque hic sæpe mihi, quid potissimum Christianos in illud iter conjecerit, quod nusquam sacræ literæ aut congenita nobis ratio praecipiunt, mirari subiit: hæc utique Deum ubique se benivolum castis adoratoribus praebere, nec loci mutatione ad eum propius accedi posse, singulos admonet; illa *προσεύχεσθαι ἐν παντὶ τόπῳ* I. Timoth. II. 8., nulla usquam Hierosolymorum aut Syriae Palestinae praeter ceteras habita ratione. Jam cum varia itinerum incommoda, & expositam morum per voluptaria Asiae loca corrumpendorum occasionem considero, mirandi caussæ invalescunt. Omnia illic stuprorum & flagitiorum in diversoriis & mansionibus erant referta; nec facile quis, nisi egregie firmus contra has pestes, incontaminatus abibat. Nyssenus Gregorius, cui propius hæc explorare licuit, in Epistola, qua ituris Hierosolymam profectionem dissuadet, pericula egregie exponit: Τῶν δὲ κατὰ τοὺς ἀνατολικοὺς τόπους πανδοχείων καὶ καταλυμάτων καὶ πόλεων τὴν ἄδειαν καὶ πρὸς τὸ κακὸν τὴν ἀδιαφορίαν ἐχόντων, πῶς ἔσται δυνατὸν τὸν διὰ καπνοῦ παριόντα μὴ δριμυχθῆναι τὰς ὄψεις; ὅπου μολύνεται μὲν ἀκοὴ, μολύνεται δὲ ὀφθαλμὸς, μολύνεται δὲ καρδία, δι' ὀφθαλμῶν καὶ ἀκοῆς δεχομένη τὰ ἄτοπα. πῶς ἔσται δυνατὸν ἀπαθῶς παρελθεῖν τοὺς ἐμπαθεῖς τόπους; *Quum per Orientis*, inquit, *regiones stabula & diversoria & urbes omnem licentiam & promiscuam mali libertatem habeant; qua fieri ratione potest, ut transeunti per fumum oculi ejus acrimonia non mordeantur? ubi polluitur auditus, polluitur oculus, polluitur animus per oculos atque aures fœda admittens. Fierine potest, ut loca infecta transeas, nec afficiare tamen?* Ad hoc, Hierosolyma ipsa nihil sanctum habebant, latronum, adulterorum, homicidarum sentina: rari ibi boni, mali & alios circumvenientes quam plurimi. Quid sancti ergo indidem reportarent, quorumve exemplo ad pietatem accenderentur? Videbor fortasse multis rem nimis adaugere & de Hierosolymitanis fidem excedentia prodere. Iterum igitur Gregorius loquatur. Νῦν μέν τοι οὐκ ἔστιν ἀκαθαρσίας εἶδος, ὃ μὴ τολμᾶται παρ' αὐτοῖς. καὶ πονηρίαι, καὶ μοιχεῖαι, καὶ κλοπαὶ,

καὶ εἰδωλολατρεῖαι καὶ φαρμακεῖαι, καὶ φθόνοι, καὶ φόνοι· καὶ μάλιστά γε τοῦτον ἐπιχωριάζει κακὸν, ὥστε μηδαμοῦ τοιαύτην ἑτοιμότητα εἶναι πρὸς τὸ φονεύειν, ὅσον ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις, θηρίων δίκην τῷ αἵματι τῶν ὁμοφύλων ἐπιτρεχόντων ἀλλήλων ψυχροῦ κέρδους χάριν. *Nunc vero nullum non*, ait, *impuritatis genus apud eos perpetratur; nequitiae, adulteria, furta, idololatriæ, veneficia, cædes: & maxime quidem hoc malum ibi usque adeo familiare est, ut nusquam tanta sit ad homicidia facilitas, quanta illis in locis, passim ferarum in modum ad sanguinem popularium parvi lucri caussa procurrentium.* Quæ profecto flagitiorum illic, non pietatis fuisse domicilium, patefaciunt. Quid itaque permovisse homines dicemus, ut tam cupide eo pergerent? Mihi rem sedulo examinanti haud pauca se obtulerunt, quæ, quam brevissime potero, exponam. Et primo quidem Augustae Helenae Constantinique Imp. exempla, quorum illa ad urbem inviserat, hic illam & vicinam Bethlemum variis ornaverat operibus, multorum studia ad iter ingrediendum excitasse videntur: solet enim vulgus ad principum regentiumque mores & facta se componere, ac magis, quo itur, quam quo eundum sit, spectare. Deinde plurimos *in Hierosolyma affectus rapiebat, ut loca, in quibus corporaliter præsens fuit Christus, viderent & contingerent*, sicuti Paullinus in quadam ad Severum epistola scribit; quorum ardor, si intra hos fines manserit, & nulla se superstitione contaminarit, in vitio non fuerit. Quod si enim illiberale non sit habendum, eas adire provincias, in quibus stupenda priscæ antiquitatis vestigia durant: si in laude ponitur, Græcæ Romanæque magnitudinis parietinas lustrare, & cariosos lapides, ut in cognitione rerum vetustarum proficias, rimari: quis sanæ mentis alteri vitio verterit, si in eam regionem se contulerit, quam sua præsentia Dominus Jesus cohonestavit: si natale ejus solum, si montem, in quo ex cruce pependit, si sepulchrum, ex quo in vitam rediit, si collem, unde cœlum petiit, sedulo consideraverit, & sacro quodam horrore perfusus ad eum arctius complectendum & tota mente venerandum incendatur: si urbes, pagos, præfecturas, montes Palæstinæ, terræque ejus ingenium expenderit: si Jordanem, mare Tiberiadis, lacum Asphaltiten, rivosque omnes, quæ recte explorata multa sacrarum literarum loca illuminant, cum cura visitarit? At latius serpsit studium, & in turpem superstitionem degeneravit. Plurimos prætere-

rea

rea desiderium baptismi ad Christi exemplum in Jordane fluvio sumendi, quod apud Eusebium L. IV. Vit. Constant. C. 62. de se Imperator profitetur, acerrimum invasit. Eusebius de Loc. Sacr. Βηθααβαρά, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ δείκνυται ὁ τόπος, ἐν ᾧ καὶ πλείους τῶν ἀδελφῶν εἰς ἔτι νῦν τὸ λουτρὸν φιλοτιμοῦνται λαμβάνειν· Vertit Hieronymus, solito sibi more, liberius: *Bethbaara trans Jordanem, ubi Joannes in pœnitentiam baptizabat; unde & usque hodie plurimi de fratribus, hoc est, de numero credentium, ibi renasci cupientes, vitali gurgite baptizantur*: quorum ambitus, si fluminis accolæ fuissent, tolerari utcunque potuit. Sed enim ex multo remotissimis locis ad illud flumen currere, atque interea baptismi lavacrum differre, fluviique aquam præferre aliis, aut cupidissime in ea lavare, qua de re excitati a Valesio ad Eusebium L. IV. Vit. Constant. C. 62., unde repetes nisi ex fonte cultus arbitrarii, quem Christus meritissimo taxavit? Nusquam sane ad Jordanem ablegatos legimus, quos mystici lavacri cupido tenebat: mirorque ad quæstionem eunuchi reginæ Candaces responsionemque Philippeam, qua de Actor. Apostol. C. VIII. 36, 37., ejus posteriorisque ævi Christianos haud magis animum advertisse. Porro Psalmo CXXXII. 7. preces Hierosolymis atque ex vicinia ad Deum allegatas commendari existimabant: quod enim hymni scriptor, ut pedibus Dei optimi maximi advoluti supplices veniam precemur, auctor est; id Græci interpretes suo sermone dederunt: προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ. & eos secutus Hieronymus, *Adoremus in loco, ubi steterunt pedes ejus:* locum vero ubi Domini pedes steterant, Hierosolyma & urbi vicinos agros interpretabantur. Eusebius L. III. Vit. Constantini C. 42. ita accepit: Ὡς δὲ τοῖς βήμασι, inquit de Helena, τοῖς σωτηρίοις τὴν πρέπουσαν ἀπεδίδου προσκύνησιν, ἀκολούθως προφητικῷ λόγῳ φάντι, Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ· τῆς οἰκείας εὐσεβείας καρπὸν καὶ τοῖς μετέπειτα παραχρῆμα κατελίμπανεν. *Postquam vero Servatoris nostri vestigia debito cultu venerata est, prout olim propheticus sermo prædixerat: Adoremus in loco, ubi steterunt pedes ejus; continuo pietatis suæ fructum posteris etiam dereliquit.* Neque aliter intellexit Hieronymus, sive Paulla & Eustochium Epist. ad Marcellam: *Quum ergo & Evangelistæ & omnes scripturæ Jerosolymam sanctam nominent civitatem, & Psalmista præ-*

præcipiat, ut adoremus, ubi steterunt pedes ejus; ne patiaris eam appellari Sodomam & Aegyptum: qua tamen in re utrique, quam parum ad Hebræi sermonis genium attenderint, haud obscure ostenderunt. הדם רגלים, quo utitur divinus poëta, *pedum scabellum* significat, quod Græci ambitu verborum, alias ὑποπόδιον vertere soliti, non male expresserunt: pari enim modo מקום רגלים, τόπος τῶν ποδῶν in Jesaiae C. LX. 13. sese offert. Addebantur in cumulum plura eorum exempla, quos V. T. historia sacrorum caussa Hierosolyma commeasse perhibet. Inde imprudentioribus, urbem eam in divino cultu obeundo multum ceteris præstare, persuadebant, haud sane animum advertentes, plurimum ejus ætatis ritus a Christianorum sacris dissentire: tum quidem gentis & religionis fuisse metropolin, qua dignitate prorsus nunc est, & secundum ea quidem, quæ cecinerat Christus noster Joh. C. IV. 21., exuta. Maxime vero multitudinem ea, quæ de cruce, in quam olim Dominus Jesus sublatus fuerat, reperta rumor differebat, concivisse videtur: ubi enim fama stupendorum operum, quæ ejus tactu patrata ferebantur, increbuit, dici non potest, quanta accessio his fuerit facta partibus: undiquaque in Syriam Palæstinam virile muliebreque secus, illic veniæ delictorum impetrandæ primum esse locum rati, festinarunt. Audiamus Paullam atque Eustochium: *Quicunque in Gallia fuerit primus, huc properat. Divisus ab orbe nostro Britannus, si in religione processerit, occiduo sole dimisso, quærit locum fama sibi tantum & scripturarum relatione cognitum. Quid referamus Armenios, quid Persas, quid Indiæ & Aethiopiæ populos, ipsamque juxta Aegyptum, fertilem monachorum, Pontum & Cappadociam, Syriam Coelen & Mesopotamiam, cunctaque Orientis examina? quæ juxta Salvatoris eloquium, dicentis: ubicunque fuerit corpus illuc congregabuntur aquilæ; concurrunt ad hæc loca.* Subdebant præterea, qui impetum freno coërcere debuerant, calcar sacrorum præfecti: eos laudibus in cœlum ferebant, qui, quamquam raro meliores, hinc redierant: subinde etiam turpi dicam an impia adulatione veterum oraculorum verba ad hos transferebant, quo ditiorum liberalitatem provocarent: veluti cum Eudociae Augustae, quam non sine justa caussa res suas sibi habere jusserat Imp. Theodosius II., verba Psalmi LI. 20. transcripserunt. Cedrenus flagitiosum hoc commentum nobis enarret;

 Γρά-

Γράφουσι δέ τινες, πληρωθῆναι ἐπ' αὐτῇ, τὸ, Ἀγάθυνον Κύριε τῇ Εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιὼν, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ· διὰ τὸ πολλὰ ἀγαθὰ ἐν Ἱεροσολύμοις αὐτὴν πεποιηκέναι. *Sunt, qui scripsere, implevisse eam oraculum hoc: Benefac favore*, Græce Eudocia, *tuo Sioni, & Hierosolymæ muri instaurentur: nam ea plurima beneficia in Hierosolymitanam urbem contulerat.* Egregie profecto! quasi vates divinus, cum turpis delicti veniam supplice prece Deum rogaret, ejusdem flagitii ream Græco sermone prædicarit. Porro amplissima laudum præconia in urbem ejusque viciniam, acsi nihil par aut secundum haberent, congerebantur: *Quanto Judaea ceteris provinciis*, inquiunt Paulla & Eustochium, *tanto hæc urbs sublimior est Judaea. Et, ut coactius differamus, totius provinciæ gloria metropoli vindicatur & quidquid in membris laudis est, omne refertur ad caput.* Denique jubebantur multi, quod tamen serius in usum venit, ut si sceleris sibi conscii essent, ad illud eluendum

Per mare, per terras, per tot discrimina rerum,

summo rei familiaris dispendio, Hierosolyma tenderent: cum tamen parata omnibus ubique locorum & præsens, modo serio expeteretur, divina esset benignitas. *Dominus non dixit*, præclare Augustinus ait Serm. III. de Martyr., *vade in Orientem & quære justitiam: naviga usque ad occidentem, ut accipias indulgentiam. Dimitte inimico & demittetur tibi. Nihil extra te quære*: nec minus eleganter Gregorius Nyssenus in Epist., de qua supra: Θεοῦ προσεγγισμὸν τοπικὴ μετάστασις οὐ κατεργάζεται. ἀλλ' ὅπου περ ἂν ἦς, πρὸς σὲ ἥξει ὁ Θεὸς, ἐάνγε τὸ τῆς ψυχῆς σου καταγώγιον τοιοῦτον εὑρεθῇ, ὥστε ἐνοικῆσαι τὸν Κύριον ἐν σοὶ καὶ ἐμπεριπατῆσαι· *Loci mutatione ad Deum non acceditur; sed ubiubi locorum fueris, ad te Dominus veniet, si modo tale inveniatur animi tui diversorium, ut possit in te habitare & inambulare Dominus.* Atque hæc de peregrinandi caussis. Quoniam vero, qui urbem lustraturi venerant, memorabilia ejus sibi cognita volebant, & præcipue ea, quæ aut magnificis Domini Jesu operibus, aut ejusdem afflictationibus atque exitu fuerant illustrata, propterea Itinerarii auctor sedulo omnia, quæ sive Hierosolymis, sive Bethlemi ac in utriusque vicinia digna erant observatu, adscripsit:

quæ

quæ omnia ubi diligenter expenderis, non ſine juſta ratione quæſiveris, unde tandem ea fuerit edoctus? Urbs enim eo tempore, quo noſter ad eam profectus eſt, pæne deſerta erat, & eos habebat cives, qui talia, ſi non ſpernerent, certe vix ſua cura digna exiſtimabant. Operæ erit utrumque ex Euſebio, qui circa eandem tempeſtatem Commentaria in Pſalmos digeſſit, & rerum Hieroſolymitanarum, utpote in vicinia agens, haud ignarus fuit, oſtendere. Et vaſtam ac deſolatam quidem fuiſſe urbem Comment. in Pſalm. LXIX. p. 382. ſignificat: Ἐι γοῦν τις ἀφίκοιτο εἰς τοὺς τόπους, ἴδοι ἂν τὴν ἐσχάτην ἐρημίαν τοῦ τόπου, Ἰουδαίων δὲ οὐδένα τολμῶντα ἐπιβαίνειν τῇ πόλει· μήτιγε οἰκεῖν αὐτόθι· ἀλλ᾽ οὐδὲ οἴκησις Ἰουδαϊκὴ περιλέλειπται ἐν τῷ τόπῳ, ὥς τινα τῶν Ἑλλήνων οἰκεῖν ἐν αὐτῇ δύνασθαι· *Si quis in ea loca venerit, urbem prorſus deſertam videbit: Judaeorum neminem ne eam ingredientem quidem, nedum incolentem: imo vero nullam in ea Judaicam domum, quam Græcus habitare poſſit*: incolas vero profligatiſſimos ac perditiſſimos fuiſſe Comment. in Pſalmum LXXXVI. p. 539. Καὶ ταῦτα πάντα νομίζειν λέγεσθαι περὶ πόλεως, ἣν ἄνδρες οἰκοῦσι Ἕλληνες καὶ ἀλλόφυλοι καὶ εἰδωλολάτραι, σφόδρα μοι δοκεῖ ταπεινῆς εἶναι καὶ μικροπρεποῦς διανοίας. *Ea omnia de urbe dicta arbitrari, quam pagani, peregrini & idolorum cultores incolunt, mihi animi videtur humilia atque abjecta ſentientis*. Tales itaque cum cives fuerint, ad ea, per quæ advenam ſcriptor hic circumducit, non admodum attendiſſe videntur. An ergo dicemus, quod Samueli Petito L. III. Obſervat. C. 8. in mentem venit, haud pauca ex illis ſcripta eſſe *poſt occupatam ab Europæis Chriſtianis ductu atque auſpiciis Godefridi Ducis Bullionii Palæſtinam?* Equidem non dixero: nam illa ipſa, quæ vir doctiſſimus inculcata cenſet, facile ex æqualibus pæne ſcriptoribus tuebimur: damnat hæc Itinerarii verba: *Inde Therebinto Cebron millia II., ubi eſt memoria per quadrum ex lapidibus miræ pulchritudinis, in qua poſiti ſunt Abraham, Iſaac, Jacob, Sara, Rebecca & Lea*: ac poſtquam cum Benjamini Judaei Itinerario compoſuiſſet, a Chriſtianis ſerioris ævi importata adfirmat: verum, ut cetera, quæ alibi reddentur, prætercam, Hieronymus ſive Paulla atque Euſtochium in Epiſt. ad Marcellam falſum eſſe S. Petitum demonſtrant; *Ad Abraham*, inquiunt, *Iſaac & Jacob, trium quoque illuſtrium feminarum vel tabernacula properare vel memorias*: nam ſepulchrum familiæ Abrahameae, quod

Hebro-

Hebrone erat, eas digito quaſi monſtrare & qui in eo conditi ferebantur, nemo eſt, qui ambigat. Quid ergo? putem inter inconditos eos cives aliquos fuiſſe non malo ingenio, qui myſtagogi, ſive περιηγηταὶ, ut Plutarcho de Pyth. Orac. p. 400. Ed. Franc. dicitur, vice fungerentur, & hoſpites ad ea, quæ viſenda erant, ducere ſolerent, & unumquidque oſtendere, ſive conjectura ſeu veteri & ab aliis accepta opinione ducti: ceteroqui fieri non potuit, ut, qui in urbe peregrinarentur, ea explorata haberent. Reliquum eſt, ut, quam rationem in Itinerario hoc iterando ſecutus ſim, commemorem. Scilicet veſtigiis editionis A. Schotti, primam enim Pithoei videre non licuit, preſſius inhæſiſſe me: quæ mutanda videbantur, in notas conjeciſſe: ſcripto codice non fuiſſe uſum; habuiſſe tamen excerpta, quæ Iſ. Voſſius Schotti editioni alleverat. Ea ex Lugdunenſi Bibliotheca mei cauſſa Vir Cl. Fr. Oudendorpius exſcripſit, ſuntque gemina germana illis, quæ D. Richardſon, forte ex Voſſii libro, eidem edito appinxerat, ex Anglia ab ingenioſiſſimo Marklando ad me tramiſſa: cui utrique ut meritæ referantur gratiæ & mea & publici intereſt. Ad cetera ut excurram nihil neceſſe eſt: in promptu enim cuivis eſt arbitrari, fecerimne operæ pretium: quod ſine dubio feciſſet vir egregius H. Relandus, ſi Itinerarium hoc, notis ſuis illuſtratum, ut ſibi propoſitum fuiſſe L. II. Palæſt. C. 4. ſignificat, vulgare potuiſſet.

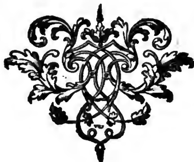

PETRUS PITHOEUS I. C.

L E C T O R I.

HOc Itinerarium hominis, ut nobis quidem visum est, Aquitani, simplici licet sermone, circa tempora Magni Constantini scriptum *Xenophili* Consulatus arguit. Sed & *Annibaliani* memoria, quemMarcellinus, eorundem temporum Scriptor, Regem etiam vocat. Huic Victor, post Constantini patrui mortem, Armeniam nationesque circumsocias obtigisse scribit, Constanti Africam. Nos more institutoque nostro vetustissimi exemplaris scripturam bona fide exhiberi voluimus, ne iis quidem mutatis, quæ facile nobis fuit ex aliorum scriptis aut conjectura emendare: cujus in hoc genere operæ jam lubentes aliis lampadem tradimus, quibus plus otii erit. Ne quis vero quæ hic noster de *angulari lapide*, sive de pinna templi, & aliis quibusdam sanctæ urbis monumentis refert, inter recentiorum commenta numerare ausit, visum est monere, eadem fere non in Lyrani modo glossis, & Petri nostratis scholastica historia legi, sed & inter Titulos historiarum, qui in antiquissimis codicibus Aur. Prudentii libris Peristephanôn subjiciuntur, quem *Dittochæum* sive *Diptychion* de toto veteri & novo testamento scripsisse Gennadius testatur: quamquam is libellus titulo *Enchiridii*, à nonnullis *Amoeni* nescio cujus nomine editus legitur. Illud etiam notasse non ab re fuerit, jam tum in illis Galliæ partibus quæ *Provinciæ* nomine quondam censitæ fuerant, viarum intervalla non per leugas sed per miliaria numerata: quod conferri velim cum illis ejusdem Ammiani verbis ex lib. xv. Hist. *Rhodanus* (inquit) *fine jactura Lemano exiens Sequanos, longeque progressus Viennensem latere sinistro perstringit, dextro Lugdunensem; & emensus spatia fluctuosa, Ararim, quem Sauconam appellant, inter Germaniam primam fluentem, suum in nomen adscissit, qui locus exordium est Galliarum. Exinde non millenis passibus, sed Leugis itinera metiuntur, ubi auctus Rhodanus aquis advenis locupletior vehit grandissimas naves, finitusque inter valles, quas ei natura præscripsit, spumeus gallico mari incorporatur per patulum sinum, quem vocant ad gradus, ab Arelate octavodecimo ferme lapide disparatum.* Qui locus, ut hoc etiam obiter moneam, usui præterea erit emendando Itinerario veteri maritimo, in quo male *Adgratum & Agratu* hodieque legitur. Est & illud magni Hieronymi de leugis nostris in Ioelem: *unaquæque*, inquit, *gens certa viarum spatia suis appellat nominibus, nam & Latini mille passus vocant, & Galli leucas, Persæ parasangas, & rastas universa Germania.* Verum ut hæc jam tota, *Rastis* suis depositis, Romani milliarii vocem saltem in usu habet, sic & nostra jam provincia *leugas* suas resumsit sibi; de quarum veteri intervallo si quis adhuc laborat, succurret idem ille Marcellinus, cujus hæc sunt ex lib. xvi. *Et*

quoniam à loco, unde Romana promota sunt signa, ad usque vallum barbaricum quarta leuga signabatur & decima, id est, unum & viginti millia passuum. Placet & de itinerum mensurarumque varietate Plinii verba adjicere ex lib. 3. *Nat. Hist. Dum alibi*, inquit, *mutato provinciarum modo, alibi itinerum auctis aut deminutis passibus, incubuere maria tam longo ævo, alibi processere littora, torsere se fluminum aut correxere flexus. Præterea aliunde aliis exordium mensuræ est, & alia meatus: ita fit ut nulli duo concinant.* Quæ quidem & ad Itinerarium illud publicum viarum militarium sive regiarum & evectionum pertinent, *Antonii* nomine ex nostro quoque exemplari olim editum: cui ut hoc imposterum conjungi possit, Patissonii nostri curæ studioque debebitur. Porro *Mansio* quid sit, nullus puto ignorat, *Mutationes* sunt veredorum vel animalium ad iter. Ea vehiculis & animalibus, eorumque pabulis instructæ erant: sed non cæteris rebus ad usum vitæ humanæ peregrinantibus necessariis. Ideoque distinguuntur in libris nostris ut XI. Cod. Theod. Tit. I. C. 9. Vale Lector & bene volentibus bene precare.

ITI-

ITINERARIUM
A BURDIGALA HIERUSALEM
USQUE, ET AB HERACLEA PER AULONAM, ET PER URBEM ROMAM MEDIOLANUM USQUE
SIC:
CIVITAS BURDIGALA, UBI EST FLUVIUS GARONNA, PER QUEM FACIT MARE OCEANUM ACCESSA ET RECESSA, PER LEUGAS PLUS MINUS CENTUM.

MVTATIO STOMATAS. LEVG. VII.

MV-

AB HERACLEA.] In manu exarato codice *Ab Deracla per Alaunam*, ficuti If. Voffius ad Ed. Schotti marginem notavit, legebatur. Utrumque P. Pithoeus, five ex alio MS., feu conjectura ductus, recte emendavit.

ACCESSA ET.] *Acceffa* & *receffa* eadem funt ac ἀναχωρήματα ϗ ἐπιδρομαὶ κυμάτων Auctoris *de Mundo*, five Apuleji *progreffus & recurfus fluctuum*. Servius Aen. I. 250. *Quod tanta eft in illis locis acceffa, qua dicitur maris, ut per ora Timavi, id eft, usque ad initium fontis mare adfcendat*: & mox: *Conftat autem & in illo loco acceffam maris usque ad montem pervenire*: fic emendat Salmafius in Solin. p. 204., & hoc loco *acceffam* & *receffam* legens; cui & ego adftipularer, ni multa huic libello ineffent, quæ legibus Latini fermonis repugnant, & *acceffa* & *receffa* pari modo ufurpaffet Antoninus Placentinus, cujus verba Caugius in fuo mediæ atque infimæ Latinitatis Lexico exfcripfit. Garumnam vero maris in litora venientis & inde remeantis fluctibus augeri, notiffimum eft. Mela L. II. C. 3. *Garumna ex Pyrenæo monte delapfus, nifi cum hiberno imbre aut folutis nivibus intumuit, diu vadofus & vix navigabilis fertur. At ubi Oceani exæftuantis acceffibus adauctus eft, iisdemque retro remeantibus fuas illiusque aquas agit, aliquantum plenior, & quanto magis procedit, eo latior fit: ad poftremum magni freti fimilis*. Sidonius Carm. XXII. 105.

Currit in adverfum hic pontus, multoque recurfu
Flumina quas volvunt, & fpernit & expedit undas.
At cum fummotus lunaribus incrementis
Ipfe Garumna fuos in dorfa recolligit æftus,
Præcipiti fluctu raptim redit, atque videtur
In fontem jam non refluus, fed defluus ire.

Adde Carm. VII. 395. & Aufonii Mofel. 483. *Mare Oceanum*, de quo nos alibi, habet etiam Catullus Epig. 116. *Usque ad Hyperboreos & mare ad Oceanum*. Ovidius *Oceani mare* Metam. VII. 267.

PER LEVGAS PLVS.] Itaque Tolofam usque, qua de re Guil. Catellus L. II. Hift. Langued. C. 2. De *Leugis*, quarum ufus per Gallias erat extra Narbonenfem provinciam, abunde ad Anton. Itin. p. 251. & p. 359.

MVTATIO STOMATAS.] *Mutationem* diverforium feu ftabulum vocant, atque ad hoc exemplum Græci recentiores ἀλλαγὰς. Euftathius in Iliad. E. p. 531. Ed. Rom. effe ait ἐνοδίους ἀναπαύλας τοῖς ἔτε ἱππεύουσιν ἔτε πεζοδρόμοις, ἃς ϗ ΑΛΛΑΓΑΣ ἔλεγόν τινες· Græcus fcriptor apud Salmafium in Solin. p. 351. ὁ παρ' ἡμῶν ἐπινενοημένη εἰς ὑπουργίαν τῶν βασιλικῶν ἀπο-

 τάξεως

MVTATIO SIRIONE.	L. VIIII.
CIVITAS VASATAS.	L. VIIII.
MVTATIO TRES ARBORES.	L. V.
MVTATIO OSCINEIO.	L. VIII.
MVTATIO SCITTIO.	L. VIII.
CIVITAS ELVSA.	L. VIII.
MVTATIO VANESIA.	L. XII.
CIVITAS AVSCIVS.	L. VIII.
MVTATIO AD SEXTVM.	L. VI.
MVTATIO HVNGVNVERRO.	L. VII.
MVTATIO BVCCONIS.	L. VII.

MV-

ἵππων ἀλλαγή. Caussa nominis ea est, quod cursu publico utentes jumenta inibi mutarent: inde τῶ ὀρέων ἀλλαγαὶ *mulorum mutationes*, ex quibus *montes* imperitissime interpres fecit, apud Libanium Orat. ad Caesarium tom. II. p. 519., & *celeri cursus publici mutatione vehi* apud Ammianum L. XXI. C. 9. Origo est ex vehiculari cursu, quo ad Persarum pæne morem, de quo alias, constituto, necesse fuit, ut in viis militaribus ejusmodi stabula essent. Procopius Hist. Arcan. C. 30. Ἐς ἡμέρας ὁδὸν εὐζώνῳ ἀνδρὶ σταθμοὺς κατεστήσαντο, πῆ μὲν ὀκτώ, πῆ δὲ τούτων ἐλάσσους, οὐ μὴν ἧσσον ὅτι μὴ ἐπὶ πλεῖστον ἢ πέντε· ἵπποι δὲ ἵσταντο ἐς τεσσαράκοντα ἐν σταθμῷ ἑκάστῳ. *In via, quam diurno itinere expeditus viator conficit, octena ferme mutationes, alicubi pauciores, infra quinque nusquam posuere. In singulis mutationibus equi dispositi erant ferme quadraginta:* ex quo loco & illud discimus, quam ob rem plures in hoc Itinerario *mutationes*, quam quidem *mansiones* aut *civitates*, numerentur. Ut vero *mansionibus* ab hoc scriptore adjunguntur, ita & in Leg. 9. Cod. Theod. de Annon. & Trib., ubi plura Gothofredus: adde N. Bergerium L. IV. V. M. C. 9. Ceterum *Stomatas* ad στόματα, qua Græci voce fluviorum ostia innuunt, prope accedit: utrum vero è Græcia sit an aliunde, adfirmare, qui nusquam id nomen legerim, non ausim.

SIRIONE.] Non aliter A. Itin. p. 461., ubi vide.

VASATAS.] Ausonio *Cossio Vasatum* Parent. XXIV. 8., cujus gentis caput erat; unde, consueto in Galliis more, gentile nomen urbi adhæsit. Sita urbs erat in solo arenoso. Paullinus Epist. IV. ad Auson. 247.

Quique superba tua contemnis mœnia Roma
Consul, arenosas non dedignare Vasatas.

& Sidonius L. VIII. Ep. 12. *Tantumne te Vasatium civitas, non cespiti imposita, sed pulveri: tantum syrticus ager ac vagum solum & volatiles ventis altercantibus arena sibi possidens?* ubi plura Savaro. Nunc *Bazas*. Vide P. de Marca L. I. Hist. Beneharn. C. 10.

TRES ARBORES.] Sine dubio quod circa mutationem *tres* essent *arbores*, hoc illi nomen est factum. De duabus sequentibus nihil mihi innotuit.

ELVSA.] Urbem hanc egregie Ammiano L. XV. C. 11. H. Surita in Anton. Itiner. p. 358. restituit. Olim provinciæ Novempopulanæ, ut ex antiquissimis Notitiis apparet, metropolis erat; sed quæ dignitas dein in Ausciorum civitatem migravit. Vid. P. de Marca L. I. Hist. Benehar. C. 6. Nunc *Euse*, in vicum pæne redacta.

VANESIA.] Hanc adhuc quæro. *Vesensac* hodie dici adfirmant.

AVSCIVS.] Ammianus L. XV. C. 11. *Novem populos Ausci commendant & Vasatæ;* quo loco Marca L. I. Hist. Benehar. C. 6. cum Hermolao Barbaro *Elusates* pro *Vasatis* legendum contendit: sed cum *Elusam* paullo post, quamquam non sine errore, Marcellinus in Narbonensi ponat, ea quidem opera supervacanea erit. Nunc Novempopulanæ metropolis, de qua I. Sirmondus in Sidonii L. VIII. Epist. 6., olim *Climberri*, quod in Ant. Itiner. p. 462. obvium est, nomine notior.

HVNGVNVERRO.] Nusquam hanc & sequentes reperire memini.

MAN-

MVTATIO AD IOVEM.	L. VII.
CIVITAS THOLOSA.	L. VII.
MVTATIO AD NONVM.	MIL. VIIII.
MVTATIO AD VICESIMVM.	MIL. XI.
MANSIO ELVSIONE.	M. VIIII.
MVTATIO SOSTOMAGO.	M. VIIII.
VICVS HEBROMAGO.	M. X.
MVTATIO CEDROS.	M. VI.
CASTELLVM CARCASSONE.	M. VIII.
MVTATIO TRICENSIMVM.	M. VIII.

MV-

MANSIO.] *Mansio* in hoc Itiner. a *civitate*, *mutatione*, & *vico* distinguitur: neque diffidet lex 35. C. Theod. de Curs. Publ. *A nullo unquam oppido, aut frequenti civitate, mansione denique atque vico uno die ultra quinque Veredorum numerus moveatur*; nec lex 2. C. Th. de Concuss. Advocat. Fuit melior & præstantior *mutatione* & *vico*, sed *civitate* minor, ita dicta, quod *manere*, hoc est, pernoctare ibidem iter facientes possent, ficuti ad A. Itin. p. 6. & a N. Bergerio L. IV. V. M. C. 19. abunde dictum est. Græcis σταθμὸς est, quibus viæ per Orientem a Persis, ut citius, quæ gesta fuissent, ad regem perferri possent, fuerunt distinctæ: quæ caussa est, quare Herodotus L. V. C. 52. iter, quod Sardibus Susa conficitur, mansionibus sive σταθμοῖς dimetiatur, & alia in re iisdem Diodorus Siculus L. XIX. p. 680. nec non Xenophon L. I. Exped. Cyr. p. 200. & seq. utatur. Jam uti *mansionem habere* Sulpicius Severus Dialog. II. C. 8. eos dicit, qui in loco quodam *manent*, ita σταθμὸν ποιεῖσθαι Herodotus L. VII. C. 119. & ἐπισταθμίας ποιεῖσθαι Diodorus L. XVII. p. 525. in simili re dixerunt.

ELVSIONE.] Falluntur, ut pulchre monuit J. Sirmondus in Sidon. L. VII. Epist. 6., qui hanc cum *Elusa* confundunt; nec illis tamen Guil. Catellus, ut ab Had. Valesio in Notit. Gall. factum video, annumerandus est: diserte enim distinguit L. II. H. Langued. C. 23. p. 335. Paulinus Epist. 6. *Elusonem* vocat, & octava die ex Barcinonensi urbe eo perveniri posse significat. Vicus *Lux*, aut illi proximus *Luzes*, creditur nominis reliquias servare.

SOSTOMAGO.] Quæ hæc fuerit, juxta cum aliis ignoro. Catellus, qui L. II. H. Lang. C. 23. hæc illustrare voluit, nihil profecit. Cicero pro Fonteio C. 5. vicum *Cobiamachum* inter Tolosam & Narbonem memorat; qui utrum hic, an sequens, an alius sit, non finio.

HEBROMAGO.] Sæpe Ausonius Hebromagum Paullini laudat, ut Epist. XXII. 35.

Is nunc ad usque vectus Hebromagum tuam,
Sedem locavit mercibus.

& Epist. XXIV. 124.

Ecce tuus Paullinus adest; jam ninguida linquit
Oppida Iberorum: Tarbellica jam tenet arva.
Hebromagi jam tecta subit. ———

sed ea Paullini *Hebromagus* longe alia atque hæc est, ficuti Vinetus ad Epist. XXII. & P. de Marca L. I. Hist. Beneh. C. 8. docuerunt, quippe cujus in *Embrau* infra Blaviam vestigia superant. Hic vicus *Eburomagi* nomine in Tabula Peutingerana notus est.

CEDROS.] MS. codex *Coedros*, puncto tamen literæ o subjecto. Guil. Catellus, ficuti neque ego, nusquam invenit.

CARCASSONE.] Manu exaratus liber *Carcassona*; quomodo Theodulphus Parænes. ad Judic. 141.

Inde revisentes te Carcassona, Redasque,
Mœnibus inferimus nos cito Narbo tuis.

Carcassone Tabula cum iisdem M. P. ab *Eburomago*. De ejus situ & dignitate Guil. Catellus L. II. H. Langued. C. 9.

TRICENSIMVM.] Trigesimum lapidem indicari, non dubium est; unde vero XXX. hæc M. P. numerentur, non liquet: possent numeri facili opera mutari, ni Tabula obstaret, quæ

inter

MVTATIO HOSVERBAS.	M. XV.
CIVITAS NARBONE.	M. XV.
CIVITAS BITERRIS.	M. XVI.
MANSIO CESSARONE.	M. XII.
MVTATIO FORO DOMITI.	M. XVIII.
MVTATIO SOSTANTIONE.	M. XVII.
MVTATIO AMBROSIO.	M. XV.
CIVITAS NEMAVSO.	M. XV.
MVTATIO PONTE AERARIVM.	M. XII.
CIVITAS ARELLATE.	M. VIII.

FIT

inter *Carcassonem* & *Hosverbas* M. P. XXIII. interponit.

HOSVERBAS.] Tabula *Usverva*. M. Altingius notis in Tabulam MS. oppidum *Autere* nunc esse suspicatur.

NARBONE.] MS. *Narbona*. Theodulphus Paræneſ. ℣. 137.

Mox sedes Narbona tuas, urbemque decoram Tangimus. ——— ——

Quam urbem & plures sequentes ad A. Itiner. p. 389. satis illustravimus.

PONTE AERARIVM.] Debuerat *Aerario* scribi. Tabula *Ugerno* XV. M. P. a Nemauso & VIII. ab Arelate habet, quod propterea M. Altingius eodem cum *Ponte* hoc situ fuisse decernit: quoniam autem *Ugernum* Valesius in Notitia a *Belliquadro* sive *Beaucaire* haud distinguit, propterea ibidem *Pons Aerarius* fuisse statuitur: & de *Ponte* quidem nihil obloquar, quem magnus doctiorum consensus hic reperit: in *Ugerno* alia res est. Non convenit distantia, ut bene vidit A. Pagi in Critica An. ƆƆLXXXIV. 4. Erat *Ugernum* in ripa fluminis Rhodani, sicuti ab Abbate Biclariensi An. III. Mauritii edocemur: in edito quidem ejus Chronico *Hodierno castrum* dicitur, sed in alio MS., ut ex schedis, quas præstantissimus Ti. Hemsterhusius mecum communicavit, manu M. Velseri descriptis, cognosco, *Ugerno*, quemadmodum in Tabula: Jam cum XV. M. P., quibus a Nemauso separatur, incidant in *Bellegarde*, adsentior Hon. Bouche L. III. Hist. Provinc. C. 4., ibidem *Ugerni* situm figenti.

A BVRDIGALA ARELATE.] MS. *Arillata*, male. Urbem præcipuæ fuisse dignitatis, postquam eo Honorius, qui & *matrem omnium Galliarum* vocavit, sedem præfecturæ Galliarum, Treverensi urbe a Vandalis excisa, transtulit, multis ostendit P. de Marca L. VI. Concord. Sacerd. & Imp. C. 17. Huc refero Theodulphi ex Paræneſ. versus 145. &c.

Quis bene compositis, nos tandem opulenta recepit
Urbs Arelas, cives quam statuere sui:
Urbs Arelas, aliis quæ pluribus urbibus exstat,
Prima gradu tamen es, Narbo secunda sibi:
Quo synodo cleri, legum moderamine plebis
Pectora contudimus juris & artis ope.

MILLIA CCCLXXI.] Hæc millia nulla ratione æquant numeros singularum mansionum: imo imperite in summam additæ sunt Leugæ, quasi M. P. tantum pares.

MVTATIONES XXX.] Salmasius in Solin. p. 451. mutationem veredorum ex Græco scriptore in VI. M. P. fieri solere observat. *At in Itinerario Hierosolymitano ut plurimum duas mutationes pro una mansione recenseri, sicuti in Syria & Italia: quo pacto semel tantum mutare solitos fuisse. Alibi triplas numerari mutationes ad mansiones, ut in Galliis*, a Burdigala Arelate usque milia CCCLXXI., mutationes XXX., mansiones XI. *Item:* Ab Arelate Mediolanum usque millia CCCLXXV., mutationes LXIII., mansiones XXII. *Alibi aliter & sæpe cum mendo.* Recte posterius; quod si animo firmius hæsisset, neque hæc vitio carere pervidisset. *Mutationes* toto hoc itinere omnino XX. sunt, *mansiones*, si illis, ut scriptor hic fecit, *civitates*, *vicum* & *castellum* annumeraveris, XII. Non itaque triplæ mutationes numerantur ad mansiones; imo

FIT A BVRDIGALA ARELLATE VSQVE MILLIA CCCLXXI. MVTATIONES XXX. MANSIONES XI.

MVTATIO ARNAGINE.	M. VIII.
MVTATIO BELLINTO.	M. X.
CIVITAS AVENIONE.	M. V.
MVTATIO CYPRESSETA.	M. V.
CIVITAS ARAVSIONE.	M. XV.
MVTATIO AD LECTOCE.	M. XIII.
MVTATIO NOVEM CRARIS.	M. X.
MANSIO ACVNO.	M. XV.

MVTA-

imo ne duplæ quidem toto itinere: videre enim licet tres quatuorve *mutationes* ſine interpoſita manſione: unde apertiſſimum eſt, ſubinde manſionum loco mutationes fuiſſe. Liquet etiam ſine juſta cauſſa N. Bergerium L. IV. V. M. C. 9. negare, *mutationes & manſiones curſus publici Romani quærendas eſſe in coloniis, municipiis, præfecturis, civitatibusve fœderatis, ſed in vicis aut villis.* Quamvis enim mutationes & manſiones, ſi dignationem ſpectes, a civitatibus fuerint diſtinctiſſimæ; nihil impedit tamen, cur aut in iis non *manere* atque interquieſcere, aut jumenta *mutare* potuerint: atque hoc ni agnoſcas, oſtendendum erit, ubi tandem *manſerint* aut equorum *mutatione* fuerint uſi, quoties hoc in Itinerario quamor, quinque, imo ſeptem *civitates*, nulla aut *manſione* aut *mutatione* interjecta, ſeſe non magno intervallo inſequuntur,

ARNAGINE.] In Caeſarii Arelatenſis vita locus *Arnaginenſis*, ubi epiſcopus ille Liberium patricium, a Gothis gravi vulnere affectum, priſtinæ ſanitati reddidiſſe perhibetur, appellatur. Ceteroqui *Ernaginum* Anton. Itiner. p. 344., ubi de hac mutatione diſputavimus, vocat.

BELLINTO.] Deflectit Itinerarii auctor ex via, quam Tabulæ & Itinerar. Anton. ductum ſequuti obeunt, magnoque circuitu in Delphinatum, quem vocant, properat. Diſtantia ducit ad *Barbentane*, ubi Durantiam illi trajiciunt, qui Ernagino Avenionem petunt.

AVENIONE.] Celebrem & coloniæ dignitate, ut è Ptolemaeo novimus, illuſtrem urbem ſerior ætas, ſicuti Notit. Eccleſiaſticæ, *civitatem Avennicorum* appellavit; ad quem modum Theodulphus Paræn. 129.

Poſt & Arauſinas terras & Avennica rura
Tangimus, & fines, quos tenuere Getæ.

Nunc juris eſſe pontificii, nemo ignorat; cujus eſſe venditionis ſpecie cœpit, qua Joanna regina pretio urbis compenſavit tributum, quod ex regno non perſolverat ab eo tempore, quo faſces fuerat conſecuta, ut verbis Pandulphi Collenutii L. V. Hiſt. Neapol. p. 355. utar; quibus tamen regina ipſa adſtipulari vetat, diſerte in venditionis inſtrumento, quod Hon. Bouche L. IX. Hiſt. Provinc. Sect. III. edidit, aſſeverans, ſe LXXX. millia florenorum auri Florentini, boni & legitimi ponderis, a Clemente V. præſentia accepiſſe idque omnibus teſtatiſſimum velle.

CYPRESSETA.] Honor. Bouche ob diſtantiam *Bartelaſſe* eſſe jubet; qui locus & hoc tempore lætiſſimo ſilvarum veſtitu amœniſſimus eſt: deſunt tamen Cypreſſi, a quibus loco nomen venit. Gloſſæ *Cypreſſetum*, κυπαρισσών.

ARAVSIONE.] Tabula & Ravennas *Arauſione.* Erat in Cavaribus, ſecundanorum colonia: unde in Neronis apud Gultzium numo, *COL. ARAVSIO SECVNDANOR. COH. XXXIII. VOLVNT.*; noſtro etiam tempore celeberrima, plurimaque Romanæ magnitudinis veſtigia, arcus triumphales, circnm, theatra, de quibus in ejus utbis Hiſtor. Joſeph. de La Piſe, oſtentans.

AD LECTOCE.] MS. *Ad letoce*, quod quid ſit, alii docuerint. *Mondragon* eſt ex indicio Hon. Bouche.

NOVEM CRARIS.] Diſtantia ducit ad *Pierre Late.*

ACVNO.] Tabula *Acunum*, Ravennas L. IV. C. 26. *Acunon. Montelimar*, non longe a

Rho-

MVTATIO VANCIANIS.	M. XII.
MVTATIO VMBENNO.	M. XII.
CIVITAS VALENTIA.	M. VIIII.
MVTATIO CEREBELLIACA.	M. XII.
MANSIO AVGVSTA.	M. X.
MVTATIO DARENTIACA.	M. XII.
CIVITAS DEA VOCONTIORVM.	M. XVI.
MANSIO LVCO.	M. XII.
MVTATIO VOLOGATIS.	M. IX.

I N-

Rhodano, urbem fatis amplam, Boucheus effe exiftimat. Malim fitum in vico *Ancone* non longe ab ea urbe figere, & *Acufionem Coloniam*, quam Ptolemus Cavarum gentis fuiffe docet, eandem arbitrari. Eam L. Holfteinius notis in Ortelii Thef. ab *Ancone* diftinguendam negat.

VANCIANIS.] MS. *Vacianis*, fed litera N. fupra primam fyllabam pofita. Ravannatis L. IV. C. 26. *Vatiana* manu exarato codici confentiunt. *Auriol* affe creditur.

VMBENNO.] Intarvallum ducit ad *Paillasſe* in via qua Valantiam iter aft.

VALENTIA.] Colonia fuit in Segalaunis, quam Profper in Chron. *Valentiam nobiliffimam Galliarum civitatem* appellat. De ea alias dictum eft.

CEREBELLIACA.] Incidunt M. P., quibus a Valentia feparatur, in *Monthaifon*.

AVGVSTA.] Tabula *Auguftum*, *Auguſton* Ravennas. Obfervat Philibertus Monetus in Delphinatus, quem vocant, defcriptiona fuiffe olim inter Deam Vocontiorum fiva *Die* & Criftam, *Creſt*, urbem amplam, Auguftam Vocontiorum dictam, cujus a lacu vicino pæne fubmerfæ exigua fuperfint veftigia in loco *Aoufte* five *Hofte* dicto: inibi hanc *Auguftam* quærendam affe, probabile fi, licet Auguftam Vocontiorum qui dixarit, nondum noverim: Fuit taman in Vocontiis.

DARENTIACA.] Hanc alibi nondum obviam habui. Hon. Bouche *Saillans* in via, qua Deam pergitur, effa conjicit: verum fi oppidulum *Saillans* inter Deam Vocontiorum & Criftam à Segolaunis, quæ Abr. Ortalii & L. Holfteinii opinatio aft, accaperit, quod tamen non putem, fumus anim Vocontils, aut etiam a *Salientibus*, ficuti Had. Valefius conjicit, alibi arit hæc mutatio figenda. Vida Galliæ Notitiam in *Valentia*.

DEA VOCONTIORVM.] Da urba, coloniæ juribus inftructa, alibi diximus. Addam ex Thef. p. CCCXXIII. 2. Arelatanfem lapidam:

CAECILIAE. D. F. APRVLLAE FLAM. DESIGNATAE. COL. DEA. AVG. VOC. ⊖. ANNOS XIIII. MENS. II. DIES. V. MARITVS.VXORI PIENTISSIMAE. POSVIT.

Sic ultima ax lapida exfcripfit Hon. Bouche L. III. Chorog. Provinc. C. 3., ut merito Gudius corrigi debera cenfuerit.

LVCO.] Ravennas L. IV. C. 27. *Luco Bocontiorum*, pro *Becontiorum* five Vocontiorum. Olim urbs ampla arat, nunc propter rupam, vehementi terræ tremore fciffam, ruinaque fua torrentis alveum obftruentem, pæna deletas præbuit enim is cafus lacui natales, qui ex urba præter parvum locum, etiamnum *Luc* nuncupatum, nihil raliquit. Ita, ut Manilius ait,

Omnia mortali mutantur lege creata,
Nec fe cognofcunt terra vertentibus annis.

VOLOGATIS.] Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 33. p. 372. hanc cum *Vilargonis* componit, quem meritiffimo Hon. Boucha dafaruit; deflectaretur anim via longiffime in feptamtrionam, nec intervallum conveniret. Ille *Lethes* aut *Beaumont* effa exiftimat.

GAVRA MONS.] *Mers* MS., perverfe: hoc nomina montem nondum vidare mihi contigit. Unus ex illis affe videtur, qui plures circa *Afpres* in via funt, qua Dea Vapincum tenditur.

COMBONO.] Ph. Cluverius L. I. A. C. 33. nominis quadam conformatione motus *Les Combes* effa ait; cui opinioni cum itineris ordo officiat

INDE ASCENDITVR GAVRA MONS.

MVTATIO CAMBONO.	M. VIII.
MANSIO MONTE SELEVCI.	M. VIII.
MVTATIO DAVIANO.	VIII.
MVTATIO AD FINE.	M. XII.
MANSIO VAPINEO.	M. XI.
MANSIO CATORIGAS.	M. XII.
MANSIO HEBRIDVNO.	M. XVI.

INDE INCIPIVNT ALPES COTTIAE.

MVTATIO RAME.	M. XVII.
MANSIO BYRIGANTVM.	M. XVII.

INDE

ficiat, malim cum Hon. Bouche *Aspres* esse, arbitrari.

MONTE SELEVCI.] *Monsaleon*, de quo plura ad Ant. Itiner. p. 357.

DAVIANO.] Alibi hoc nomine stationem seu mutationem vix inveneris: creditur esse *Montmaur*.

AD FINE.] *Finem* vel *Fines* oportuerat. Forte *Tricoriorum*, in quibus Vapincum erat, *fines* intelliguntur. Distantia incidit in *Roche d'Arnaud*, qui locus transeundus ast, ut Vapincum devenias.

VAPINEO.] Imo vero *Vapinco*, de qua urbe alias.

CATORIGAS.] *Caturicam* in vetustis regum Arelatensium actis appellari testis est Hon. Bouche. Tabula Peutingerana *Caturigomagum*, unde Ravennatis L. IV. C. 27. *Canduribagus* natus est, vocat. Ab ea diversam non esse *Rigomagensem civitatem*, quam Notitia Provinc. inter Alpium maritimarum urbes recenset, idem Boucheus L. III. Chorogr. P. C. 3. p. 217. arbitratur, & ante eum Blondellus & Holsteinius, quippe ex *Caturigomago* contractam. Contra hos vero Had. Valesius in Notit. vauit, atque ex hoc Itinerario urget, *mansionem* tantum fuisse *Caturigas*, nec videri *civitatis* nomine condecoratam. Verum hæc ratio perquam levis est; *Ebredunum*, *Brigantium*, atque alias *mansiones* scriptor hic appellat, quas *civitates* fuisse dubium nullum est. Quid? in lapide, de quo ad Ant. Itiner. p. 342., ipsa hæc *CIVIT. CATVR* appellatur. Itaque virorum eruditorum conjecturam non damnavero; præsertim cum *Rigomagensis pagus* in Testamento Abbonis tom. II. part. II. Script. Italic. p. 748. Ebredunensi & Brigantino pagis, ut vicinus, adjungatur. Nunc *Chorges* esse, omnes norunt.

HEBRIDVNO.] Pro *Ebredune* aut *Eburoduno*; quod municipium fuisse, ex *decurione* colligas, cujus in hoc lapide, quem Hon. Bouche L. IV. Chorogr. Prov. C. 3. p. 262. in ea urbe An. CIƆIƆCXXXVI. erutum atque inventum testificatur:

M. VESSONIO
IANVARIO
DEC. II.VIRO
AVO. OPTIMO
M. VESSONIVS. PA
TERNVS. NEPOS. ET. HAE
RES. FACIENDVM. CVRAVIT.

Plura ad A. Itin. p. 342. & 357.

INDE INCIPIVNT.] Consentit Strabo L. IV. p. 179., ubi ab Eburoduno Cottii regnum orditur. Recte ergo Brigantium in Alpibus Cottiis a Juliano Epist. ad Athen. p. 286. collocatur. De Alpibus his vide Jos. Simleri Comment. de Alpibus p. 89.

RAME.] Hanc satis explicuimus ad Ant. Itiner. p. 341.

BYRIGANTVM.] Verum est *Brigantium*, ut Hen. Valesius in Ammiani L. XV. C. 10. jam monuit. Addo alibi observatis hanc ex Hon. Bouche Addend. ad Chorogr. Provinciae p. 928. elegantem inscriptionem:

INDE ASCENDIS MATRONAM.

MVTATIO GESDAONE.	M. X.
MANSIO AD MARTE.	M. IX.
CIVITAS SECVSSIONE.	M. XVI.

INDE INCIPIT ITALIA.

MVTATIO AD DVODECIMVM.	M. XII.
MANSIO AD FINES.	M. XII.
MVTATIO AD OCTAVVM.	M. VIII.
CIVITAS TAVRINIS.	M. VIII.
MVTATIO AD DECIMVM.	M. X.

MAN-

D. M.
P. LICINIO COR
NELIO. SALONI
NO. VALERIANO
NOBILISSIMO
CAESARI
ORDO
BRIG.

Quod infelicissimi principis epigramma propterea prætereundum non fuit visum, quod & Brigantii meminerit & in rarius obvio libro lateret.

ASCENDIS MATRONAM.] Tabula *in Alpe Cottia*, pro summo Alpium Cottiarum transitu Hinc discimus Alpem eam *Matronam* fuisse dictam : quod ipsum Ennodius Itiner. Brigantionis indicat:

Matronas taces, scopulos atque invia, dictas,
In foribus blandas cetera difficiles.

& præter ceteros Ammianus L. XV. C. 10. *A summitate autem hujus Italici clivi planities adusque stationem Martis per septem extenditur milia: & hinc alia celsitudo erectior, ægreque superabilis, ad MATRONAE porrigitur verticem, cujus vocabulum casus feminæ nobilis dedit. Unde declive quidem iter, sed expeditius, ad usque castellum Virgantiam.* Brigantium, *patet.* Senior ætas montem *Janum*, ut è vetustis chartis H. Bouche ostendit, appellavit; nostra *mont Genevre*, montem Genebram.

GESDAONE.] Tabula *Gadaone*, sed propius a nostro abest Ravennas L. IV. C. 30. cum mendoso suo *Gessabone.* Videtur eo loci fuisse, ubi *Sezane* Matronam enixis occurrit.

AD MARTE.] Imo *Ad Martis*, ut in A. Itiner. Honor. Bouche ex hoc loco & reliquis Itinerariis in Ammiano *adusque stationem Martis per septendecim extenditur milia* legendum contendit: sed frustra: non enim Marcellinus a Segusione ad Martis intervallum VII. M. P. esse ait, verum a summitate jugi Italici, quod circa Segusionem erigi scribit.

SEGVSIONE.] Hic Cottiæ Alpes principium habebant. Ammianus L. XV. C. 10. *In Alpibus Cottiis, quarum initium a Segusione est oppido, præcelsum erigitur jugum, nulli fere sine discrimine penetrabile.* Vid. ad A. Itin. p. 341.

INCIPIT ITALIA.] Consentit, ut Ph. Cluverius L. I. Ital. A. C. 2. dudum monuit, Nazarius in Panegyr. C. 17., quem Constantino Augusto dixit: *Differamus*, inquiens, *parumper Italicas expeditiones, quibus Segusiensium civitatem, quæ, superatis Alpibus, Italiæ claustrum objicit, quum vi & velut januam belli refregisses, inde per objectas acies, per exercitus obvios, usque ad Romana mœnia inoffensus victoriarum impetus percurris.* Strabo cum Scincomago Italiam orditur L. IV. p. 179. Καὶ ὁ ἀπὸ Σκιγγομάγου ἤδη Ἰταλία λέγεται., nec quicquam tamen cum Itiner. hoc dissentit, quum eadem sit Scincomagus & Segusio. Scio Ph. Cluverium L. I. Ital. Ant. C. 12. in alia omnia abire & *Scincomagum* in *Sezane* quærere: sed id perverse fieri ex Strabone pulcherrime collegit Honor. Bouche L. III. H. Prov. C. 3.; dicit Geographus ab Ebroduno per Brigantium & Scincomagum Ocelum versus, ubi finis regni Cottii, esse

MANSIO QVADRATIS.	M. XII.
MVTATIO CESTE.	M. XI.
MANSIO RIGOMAGO.	M. VIII.
MVTATIO AD MEDIAS.	M. X.
MVTATIO AD COTTIAS.	M. XIII.
MANSIO LAVMELLO.	M. XII.
MVTATIO DVRIIS.	M. VIIII.
CIVITAS TICENO.	M. XII.
MVTATIO AD DECIMVM.	M. X.
CIVITAS MEDIOLANVM.	M. X.
MANSIO FLVVIO FRIGIDO.	M. XII.

FIT

esse M. P. XCIX., Ocelum vero a Sciocomago distare M. P. XXVII. Jam compone hæc iotervalla cum numeris Itinerarii, & videbis Scincomagi situm in Segusionem convenire. Adde præterea ὑπὸ ταῖς Ἄλπεσι, collocari Scincomagum ab Agathemero L. I. C. 4., idque in Segusionem quadrare. Videtur quidem Plinius obesse L. II. C. 108., cum IↃXVIII. M. P. Scincomagum Roma separat; quæ distantia in Itinerariis major est. Verum alio modo intervallum videtur dimensus, non, ut in Itinerariis, per varios anfractus atque ambages.

AD FINES.] Videntur esse fioes regni Cottii. Caesar L. I. B. G. C. 10. *Ocelum extremum citerioris provinciæ oppidum* fuisse ait: id si *Avigliana* nonc fuerit, sicuti Hoo. Bouche probasse mihi videtur, hos *fines* sibi vicinos habuerit oportet.

TAVRINIS.] Ita Itin. Ant., Tabula Latinius *Augusta Taurinorum*: prius ex consuetudine ævi serioris est. Constit. Lotharii I. *In Taurinis conveniant de Vigintimilio*. Claudius Taurinensis apud Jooam Aurelian. L. I. de cult. Imag. p. 1204. Edit. Basil. *Missus*, inquit, *a pio principe Sancta Dei Ecclesia filio Ludovico, veni in Italiam civitatem Taurinis, inveni omnes basilicas, contra ordinem veritatis, sordibus anathematum imaginibus plenas*.

QVADRATIS.] De his ad A. Itin. p. 340., ubi pro Tabula hoc Itinerarium & M. P. XXI. memorari debuerant.

CESTE.] Alibi hanc videre non recordor, neque ex ea Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 23. expedire se potuit.

AD MEDIAS.] Antonini Itinerar. *Carbantiam* Rigomagum inter & Cottias collocat, quæ si *La Grangia* nunc vocetur, oportet hæc illi vicina fuerit. Vid. Differt. Chorogr. Ital. medii ævi p. CXXVI. De Cottiis & Laumello non opus est, ut repetantur ad Anton. Itin. p. 340. observata.

DVRIIS.] Ex itineris tractu, M. P. numero, nec oon nominis similitudine colligitur esse vicus vulgari vocabulo *Dorno*. Vid. Ph. Cluverium L. I. Ital. Ant. C. 23.

TICENO.] Urbem hanc a *Papia* tribu, in qua censebatur, fuisse *Papiam* appellatam, Ant. Itiner. adscripsimus: utrum vero a Longobardis dubium est. Certe si eam urbem spectent hæc Cassiodori è Comment. de Orat. p. 566. Ed. Venet., nomen id vetustius fuerit: *Sunt è contrario*, inquit, *positione pluralia, intellectu singularia, ut Papia, Puteoli: quæ vero nomina non ideo plurali numero proferuntur, quia multa Papia, aut multa Puteoli: sed quia horum singularis numerus nunquam lectus exstiterit*. Fortasse tamen aliorsum ea referri oportebit: nam si hæc valeant, celebre & ante Cassiodori tempora id cogoomen frequentatum fuit; quod tamen secus esse, in confesso est: præterea numero multitudinis a Senatore effertur, quo vix quisquam utitur. Quorsum vero respiciat & quid *Paviae* velint, si Cassiodori sit ille fœtus, non succurrit.

FLVVIO FRIGIDO.] Est hoc cognomine fluvius in A. Itin p. 128. inter Aquileiam & Longaticum mansionem, sed ab hoc diversissimus. Hunc oullum alium esse posse, quam qui alio nomine celebratur *Lamber*, hoc nominis hodieque custodiens, Ph. Cluverius L. I. Ital. Aot. C. 24. decernit; id si verum fuerit, oportet in numeris sit peccatum: propius enim Mediolano abest.

FIT AB ARILLATO MEDIOLANVM VSQVE MIL. CCCLXXV. MVTATIONES LXIII. MANSIONES XXII.

MVTATIO ARGENTIA.	M. X.
MVTATIO PONTE AVRIOLI.	M X.
CIVITAS VERGAMO.	M. XIII.
MVTATIO TOLLEGATAE.	M. XII.
MVTATIO TETELLVS.	M. X.
CIVITAS BRIXA.	M. X.
MANSIO AD FLEXVM.	M. XI.
MVTATIO BENEVENTVM.	M. X.
CIVITAS VERONA.	M. X.
MVTATIO CADIANO.	M. X.
MVTATIO AVRAEOS.	M. X.
	CIVI-

MIL. CCCLXXV.] Desunt huic summæ ferme XXXIII. M., ut singularum mansionum & mutationum numeros rotundent.

MVTATIONES.] Mutationum numerus præter verum est auctus: tantum XXIII. sunt; mansionum ratio constabit, si in summam addideris civitates. Igitur falsum est, hoc itinere triplas mutationes ad mansiones, quod Salmasio in Solin. p. 351. visum fuit, numerari.

ARGENTIA.] Intervallum atque itineris ductus, ut vicus sit, qui vulgo *Gergonzola* appellatur, persuadent.

PONTE AVRIOLI.] Nominis originem exponit Trebellius Pollio in Aureolo: *Hunc*, inquit, *eundem Aureolum Claudius, interfectis jam Gallieno conflictu habito, apud eum pontem interemit, qui nunc pons Aureoli nuncupatur: atque illic, ut Tyrannum, sepulchro humiliore donavit. Exstat etiam epigramma Græcum in hanc formam:*

Dono sepulchrorum, victor post multa tyranni
Prælia, jam felix Claudius Aureolum
Munere, prosequitur, mortali, & jura superstes:
Vivere quem vellet, si pateretur amor
Militis egregii: vitam qui jure negavit
Omnibus indignis & magis Aureolo.
Ille tamen clemens, qui corporis ultima servans,
Et pontem Aureoli dedicat & tumulum.

Nunc *Ponterolo*.

VERGAMO.] Pro *Bergomo*, ex barbari seculi scriptura; quam editi quidam Justini & MSS., ut Franequeranus alter, nam alter *Pergamum*, L. XX. C. 5. agnoscunt, recte repudiatam a Celeb. Grævio atque aliis. *Pergamum* quoque Ravennas, alii *Pergama*, ut suo loco ad Itin. Ant. monitum est.

TOLLEGATAE.] MS. *Tollegata*. Servat pristini nominis vestigia vicus *Talgat* sive *Telgat*, XI. circiter M. P., ut in Magini Tabulis, a Bergomo.

TETELLVS.] Est in Brixiæ vicinia *Baitella*, quam ab hac mutatione diversam videri negat Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 25.; scribi ergo *Betellus* oportere.

BRIXIA.] Fluvius Mela eam olim alluebat. Catullus Epigr. 68. 23.

Flavus quam molli percurrit flumine Mela;
Brixia Veronæ mater amata meæ.

Nunc millibus passuum unis ab urbe abest; quæ caussa est, quare Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 26. & Ch. Cellarius L. II. Geog. Ant. C. 9. p. 686. *præcurrit* in Catulli epigrammate legant: tantoque magis quod Philargyrius *Brixiæ vicinum* scripserit eum amnem Georg. IV. 275.; haud sane male, modo *præcurrere* Latinos ut *præfluere* & *præterfluere* usurpasse, & urbem eodem semper ambitu fuisse, de quo utroque merito dubites, liqueret.

AD FLEXVM.] Hanc mutationem Ph. Cluverius in vico, cui vulgare vocabulum est *Bidiz-*

CIVITAS VINCENTIA.	M. XI.
MVTATIO AD FINEM.	M. XI.
CIVITAS PATAVI.	M. X.
MVTATIO AD DVODECIMVM.	M. XII.
MVTATIO AD NONVM.	M. XI.
CIVITAS ALTINO.	M. VIIII.
MVTATIO SANOS.	M. X.
CIVITAS CONCORDIA.	M. VIIII.
MVTATIO APICILIA.	M. VIIII.
MVTATIO AD VNDECIMVM.	M . X.
CIVITAS AQVILEIA.	M. XI.

FIT A MEDIOLANO AQVILEIAM VSQVE MIL. CCLI. MVTATIONES XXIIII. MANSIONES. VIIII.

MVTATIO AD VNDECIMVM.	M. XI.

MVTA-

dizzoli, ubi ramus ex Eleusio flumine lævorsum deflectit, reperit.

BENEVENTVM.] Idem vir egregius suspicatur, *suppositітium hoc esse vocabulum ab clara hujus nominis in Samnitibus urbe: quid vere auctor hujus Itinerarii scripserit, incertum esse:* nulla utique justa caussa: neque enim nobilis Samnitum urbs officere debet, ne obscura mutatio, & longe longeque ab ea remota, pari cognomine utatur: præsertim cum intervallum, quod Veronam & Brixiam distinguit, facile eam toleret.

VERONA.] Semovet hanc Ticino M. P. CXX. Constantinus Administ. Imper. C. 26. ὕστερον δὲ ἦλθεν εἰς Βερῶνα, εἰς τὸ κάστρον τὸ ἀπὸ ρκ. μιλίων τῆς Παπίας· Hoc Itinerario paullo amplior M. P. numerus est.

CADIANO.] Hanc & sequentem frustra quæsivi.

VINCENTIA.] Pro *Vicetia* sive *Vicentia* ex labentis Latinitatis consuetudine, quam uterque membranaceus Justini Franequeranus MS. L. XX. C. 5. probat: similiter lex 13. C. Theod. de Re Milit. *Vincentiæ* dicitur data.

AD FINEM.] Distantia ducit ad *il Zocco*, publicum in via hac diversorium.

PATAVI.] Dictum de hac alias est. Adscribam ex rudi lapide in agro Patavino erutam a Jacobo Salomonio Inscript. agr. Patavin. p. 181. epigramma, Itinerarii quandam formam exhibens:

ARQVAT.	*III. M. P.*
MONTAG.	*XVII. M. P.*
MONT. ORT.	*V. M. P.*
MONT. SIL.	*V. M. P.*
APON.	*V. M. P.*

Id si ex ultima foret antiquitate, dignum esset, cui opera impenderetur: verum quidquid etiam L. Pignorius Orig. Patav. C. 15. de *monte Agnone*, & *monte Ortone* suspicetur, vix tamen vicerit, eorum nomina esse vetustissima. *Montem Silicem*, qui ante Paullum Diaconum L. II. Gest. Longob. C. 14. memorarit, neminem novi: *montem Agnonem* præterea *Annianum* Anton. Itiner. dici p. 281. animadversum est.

AD DVODECIMVM.] Censetur fuisse ad amnem Musonem in vico, cui *Mirano* nomen hæret.

AD NONVM.] In oppido *Mestre*, VII. milliaribus a Venetiis distante, hanc mutationem Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 18. figit.

SANOS.] Ex intervallo colligitur ad dextram Liquentiæ ripam fuisse. De Concordia & Altino ad Ant. Itin. p. 281.

APICILIA.] Fuit inter *Concordiam* & *Tisanam* oppidum, sicuti, quæ sequitur, *ad undecimum* ab Aquileia lapidem haud procul oppido *Marano*, si spatia bene dimensus est Ph. Cluverius.

MIL. CCLI.] Summam singulæ mansiones, ut ad calculos sedenti apparebit, paullo minorem porrigunt.

MVTATIONES XXIIII.] Si XI. abstuleris, ratio constabit.

AD VNDECIMVM.] Creditur fuisse in ri-

ra

MVTATIO AD FORNOLVS.	M. XII.
MVTATIO CASTRA.	M. XII.

INDE SVNT ALPES JVLIAE.

AD PIRVM SVMMAS ALPES.	M. VIIII.
MANSIO LONGATICO.	M.XII.
MVTATIO AD NONVM.	M. VIII.
CIVITAS EMONA.	M. XIII.
MVTATIO AD QVARTODECIMO.	M. X.
MANSIO HADRANTE. FINES ITALIAE ET NORCI.	M. XIII.
MVTATIO AD MEDIAS.	M. XIII.
CIVITAS CELEIA.	M. XIII.

MVTA-

pa Sontii amnis ubi *Gradisca*, quam Venetos ad tutelam fluminis circa An. CIↃCCCCLXXII. excitasse Leand. Albertus Descript. Ital. p. 767. refert.

AD FORNOLVS.] Rectius *ad Furnulos*: forte murationi nomen venit, quod ibidem parvi furni seu *furnuli* conspicerentur. Distantia ducit ad confluentes aquas Leiaci Vipacique.

MVTATIO CASTRA.] Hæc in MS. inter uncos erant posita. A. Itin. *Fluvium frigidum* in hac vicinia habet: *castra* hæc fuisse videntur, ubi nunc oppidum, quod *Gemunde* vocitant. Vid. Ph. Cluverii L. I. Ital. Antiq. C. 20. p. 188.

ALPES JVLIAE.] Alpes hæ claustra Italiæ erant, ex Norico venientibus objecta: inde *Julia claustra* Pacato. Sozomenus L. VII. H. E. C. 22. Καὶ Εὐγένιος μὲν ταύταις ταῖς ἐλπίσι βουκολούμενος πλείστην ἤγειρε στρατιάν· Καὶ τὰς πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ πύλας, ἃς οἱ Ῥωμαῖοι Ἰουλίας Ἄλπεις ὀνομάζουσι, προκαταλαβὼν ἐφρούρει, ὡς ἐν στενῷ μίαν πάροδον ἔχουσας. ἑκατέρωθεν περιγεγραμμένας ἀποῤῥῶξι καὶ ὑψηλοτάτοις ὄρεσιν. *Eugenius hac spe inescatus maximum collegit exercitum, & Italiæ claustra, quæ Romani Julias Alpes vocant, ante captas præsidio tenuit, quippe quæ inter angustias unum duntaxat accessum præbeant, utrimque præruptis scopulis communita.* Zosimus has Alpes *montes Apenninos*, de quibus Ph. Cluverius L. I. Ital. A. C. 32., L. IV. C. 46. appellat. Nomen videntur habere a Julio Caesare, quo auctore, aut certe Augusto, via per has Alpes patefacta est. De Caesare tanto promptius credas, quod in calle angustissimo, militari opere munito, præcipiti saxo Sabellicus inscriptum viderit, *C. JVLIVS CAESAR*, reliquis vetustate exolescentibus literis. De eo atque Augusto Sex. Rufus Breviar. C. 7. testatur. Vide Simleri Comment. de Alpib. p. 108.

AD PIRVM.] Ab insigni arbore *Piro* mansioni nomen adhæsit: fuit ea in summa Alpe, sive, ut in Tabula, in *Alpe Julia.* Exstructas fuisse in summis Alpibus mansiones ad commodum iter facientium monitum ad Aut. Itin. p. 296. fuit.

EMONA.] Urbem hanc in Pannonia Plinius L. III. C. 25. collocat, Ptolemaeus in eadem provincia, sed proxime Noricum: utrumque deserit Herodianus L. VIII. C. 1. Ὡς δὲ πᾶν τὸ πεδίον διῆλθεν ὁ στρατὸς μετ' εὐκοσμίας τε καὶ εὐταξίας, ἐπέστησαν πρώτῃ Ἰταλίας πόλει, ἣν καλοῦσιν Ἡμῶναν οἱ ἐπιχώριοι· κεῖται δὲ αὕτη ἐπ' ἀκροτάτῳ πεδίῳ, ἱδρυμένη πρὸ τῆς ὑπωρείας τῶν Ἄλπεων. *Postquam omnem eam planitiem servatis ordinibus tramiserunt, ad primam Italiæ urbem, quam indigenæ Emonam vocant, devenerunt: sita ea est in extrema planitie ad Alpium radices:* quibus utique Emonam Italiæ urbibus accenset: sed, si Ph. Cluverium L. I. Ital. A. C. 2. & Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 8. p. 557. audiveris, pessime: extimos enim Italiæ fines fuisse summas Alpes; quæ ultra eas fuerint, Norico aut Pannoniæ contribui oportere. Equidem viris egregiis ultro dedero, Plinii & Ptolemaei ætate Emonam Italiæ non fuisse habitam urbem: at nihil deinde fuisse mutatum, aut fines Italiae longius non fuisse prolatos, qui possum? testem habemus Herodianum, cui Capitolinus in Maximin. C. 21. adstipulatur: accedit Itinerarium,

Emo-

MVTATIO LOTODOS.	M. XII.
MANSIO RAGINDONE.	M. XII.
MVTATIO PVLTOVIA.	M. XII.
CIVITAS PETOVIONE.	M. XII.

TRANSIS PONTEM, INTRAS PANNONIAM INFERIOREM.

MVTATIO RAMISTA.	M. VIIII.
MANSIO AQVA VIVA.	M. VIIII.
MVTATIO POPOLIS.	M. X.
CIVITAS IOVIA.	M. IX.
MVTATIO SVNISTA.	M. IX.

MVTA-

Emonam apertiſſime Italiae finibus tranſcribens. Memini equidem Ph. Cluverium adfirmaſſe, Antonini Itinerarium Pannoniæ initium facere ad *Longaticum manſionem*, id eſt, poſt tranſitum Alpis Juliae: ſed & id novi, nusquam in eo Itinerario id legi, neque adeo quidquam huic ſententiæ nocere. Denique Sozomenus urbem, de qua controverſia eſt, ἐν Ἰταλῶν ὁρίοις, *in Italia finibus* ab Argonautis eſſe conditam L. I. H. E. C. 5. prodit. Plura de Emona ad A. Itiner. p. 129. memoravimus.

AD QVARTODECIMO.] Aut *Emonæ* adſcripti numeri huc pertinent, aut mox XIII. M. P. una millia addi oportebit.

FINES ITALIAE ET NORICI.] Noricum intellige mediterraneum; duplex enim ſcriptoris noſtri tempore erat, *ripenſe* & *mediterraneum*, ut ex Notitiis nemini ignotum eſt: Vide ergo an ſana & boni coloris habenda hæc Zoſimi ſint L. V. C. 48. ἀνιοῖν δὲ αὐτὸν ἄμφω τοῖς σὺν αὐτῷ πᾶσι Βενετίας ἄμφω καὶ Νωρικοὺς καὶ Δαλματίαν· *ut ipſe cum ſuis omnibus utramque Venetiam & Noricos & Delmatiam incoleret.* Una erat *Venetia* provincia; Paullus Warnefridi L. II. Geſt. Longob. C. 14. *Venetia enim non ſolum in paucis inſulis, quas nunc Venetias dicimus, conſtat, ſed ejus terminus a Pannoniæ finibus usque ad Addnam fluvium protelatur:* nec diſſidet Zoſimus L. V. C. 45. unde ergo *utraque Venetia?* Equidem Βενετίαν καὶ ἄμφω Νωρικοὺς a Zoſimo veniſſe opiner; quod & propterea mihi probabile accidit, quoniam C. 50. ceteris miſſis μόνους ἄμφω Νωρικοὺς, ἐν ἐσχάτοις τοῦ Ἴστρου κειμένους, Alaricus ſibi petere pergit. Si qui tamen Zoſimi veterem ſcripturam tueri voluerint, illi *Venetiam* in duas fuiſſe ſectam, *ſuperiorem* atque *inferiorem*, profiteri debebunt: nec deerit eorum opinioni præſidium ex Notit. Imp. Occid., quæ in *provincia Venetia inferiore* collocat *præfectum claſſis Venetum Aquileiæ* p. 146.

AD MEDIAS.] Hanc & *Lotodos* ac *Pultoviam* nusquam reperire potui: ceteras ad A. Itin. p. 129. & ſeq. illuſtravimus.

TRANSIS PONTEM.] In Dravo factum pontem intelligit. Ut vero Norico Petovionem adſcribit, ita Ammiano L. XIV. C. 11. *Petobio oppidum Noricorum*, & Zoſimo ex Reineſii emendatione L. II. C. 46.

PANNONIAM INFERIOREM.] Frequens eſt Pannoniæ *inferioris* & *ſuperioris* mentio, quarum hanc primam, illam ſecundam ſolent appellare: id vero huic Itiner. præcipuum eſt, quod *inferiorem* eam vocet *Pannoniam*, quæ aliis omnibus eſt *ſuperior*, quod ab Hen. Valeſio dudum animadverſum eſt ad Ammian. L. XVI. C. 10., & *ſuperiorem*, quæ ceteris *inferior.* Uno utamur teſte, plures enim ex Ch. Cellarii L. II. G. A. C. 8. p. 547. ſumi poterunt, Zoſimo L. V. C. 29., qui Emonam μεταξὺ Παννονίας τῆς ἀνωτάτω καὶ Νωρικοῦ ſitam fuiſſe refert.

POPVLIS.] Tabula & Ravennas L. IV. C. 19. *Populis.* Forte *ad Populos* verus mutationis titulus eſt, quod ea ad arbores populos eſſet adpoſita. Præcedentes alibi expoſuimus.

SVNISTA.] *Soniſta* in Tabula & Ravennate cum eadem ferme M. P. diſtantia.

MVTATIO PERITVR.	M. XII.
MANSIO LENTOLIS.	M. XII.
MVTATIO CARDONO.	M. X.
MVTATIO COCCONIS.	M. XII.
MANSIO SEROTA	M. X.
MVTATIO BOLENTIA.	M. X.
MANSIO MAVRIANIS.	M. VIIII.

INTRAS PANNONIAM SVPERIOREM.

MVTATIO SERENA.	M. VIII.
MANSIO VEREIS.	M. X.
MVTATIO IOVALIA.	M. VIII.
MVTATIO MERSELLA.	M. VIII.
CIVITAS MVRSA.	M. X.

MV-

PERITVR.] Eadem *Piretis*, quod sine dubio melius. Forte *a Piro*, ut *quercetum*, *roboretum*, aliaque, formatum est. *Pirri* in Vossiano MS. dici ad A. Itin. p. 266. adscriptum est.

LENTOLIS.] Tabula *Luntulis*, sed ex Ravennate & Itin. Ant. *Lentulis* rectum esse colligitur. Ptolemaeus habet Λέντουδον, quod ex ΛΕΝΤΟΥΛΟΝ originem accepisse videtur.

CARDONO.] Nisi erro atque hujus animi frustra sum, *Carrodunum* sive Καρρόδουνον, ut in Coislin. MS. legitur, Ptolemaei est: neque obest, quòd illi urbs dicatur, hic autem *mutatio*: nam & alia suppetunt urbium exempla, quæ *mutationis* nomen ferunt.

COCCONIS] Solus, quod sciam, Ravennas L. IV. C. 19. memorat, & *Cucconis* scribit.

SEROTA.] Sic quoque A. Itiner. p. 130. *Sirotis* Tabula, Ravennas vitiosissime *Sirore*. Haud scio an Ptolemaei ΣΟΡΟΓΑ, pro ΣΟΡΟΤΑ, eadem sit.

BOLENTIA.] Is. Vossius è MS. *Bolenta* excerpsit: Tabula *Bolentio*, Ravennas mendose *Bolenilo*. Tabulæ scripturam firmat Ptolemaei Βολίεντον L. II. C. 15.

MAVRIANIS.] *Marinianis* Tabula & Ravennas. Vid. Itin. A. p. 130.

PANNONIAM SVPERIOREM.] Eam esse diximus, quam *inferiorem* vocant alii, vicinam Mœsiæ. Vid. Sext. Rufum Breviar. C. 7. Duplex itaque Pannonia hoc in Itinerario atque apud alios memoratur. Solus, quod meminerim, Optatus Milevitanus L. II. Schis. Donat. C. 1. *tres Pannonias: si apud vos tantummodo*, inquit, *esse vultis in tribus Pannoniis, in Dacia, in Mœsia.* Caussa hæc Optato fuisse videtur. Secunda Pannonia in duas fuit secta: prior vetus nomen servavit; alteri *Valeriae* inditum cognomen est. Ammianus L. XIX. C. 11. *Valeriam venit* Imperator, *partem quondam Pannoniae, sed ad honorem Valeriae Diocletiani filiae & institutam & ita cognominatam.* Ubi Lindenbrogium consule.

SERENA.] *Seronis* Tabula, *Serenis* Ravennas. Puto nostrum satis rectum esse.

VEREIS] Βιρῶν, quam Ptolemaeus in inferiore Pannonia procul a Danubio ponit, alibi videri diximus.

JOVALIA.] *Jovallio* Tabulæ, *Joballios* Ravennati, Ptolemaeo Ἰόυαλλον L. II. C. 16.

MERSELLA.] *Mursa minor* est, ut Tabula ostendit, quam & Ptolemaeus Μουρσέλλαν vocat.

MVRSA.] Aethicus Cosmogr. p. 40. Ed. Gronov. Savum *jungere se Danubio ad locum Mursa oppidi* scribit, sed egregie errans: sita enim urbs ad Dravum fuit. Vid. Julianum Orat. I. p. 36. & quæ nos alibi.

LEVTVOANO.] Hæc quæ sit, juxta cum ignarissimis scio. Est in Notit. Imp. Occid. *Leonata*, ubi *tribunus cohortis I. Joviae* in statione fuisse dicitur: sed hanc esse non assevera-vero.

CIBALIS.] Ad hanc urbem Constantinus

M. Lici-

MVTATIO LEVTVOANO.	M. XII.
CIVITAS CIBALIS.	M. XII.
MVTATIO CELENA.	M. XI.
MANSIO VLMO.	M. XI.
MVTATIO SPANETA.	M. X.
MVTATIO VEDVLIA.	M. VIII.
CIVITAS SIRMIVM.	M. VIII.

FIT AB AQVILEIA SIRMIVM VSQVE MILIA CCCCXII. MANSIONES XVII. MVTATIONES XXXVIIII.

MVTATIO FOSSIS.	M. IX.
CIVITAS BASSIANIS.	M. X.
MVTATIO NOVICIANI.	M. XII.
MVTATIO ALTINA.	M. XI.
CIVITAS SINGIDVNO.	M. VIII.

FINIS

M. Licinium primo prælio superavit; unde ἡ ἀμφὶ Κιβάλεις μάχη Sozomeno L. I. H. E. C. 6. Eutropius L. X. C. 5. *Ac primo eum in Pannonia ingenti apparatu bellum apud Cibalas instruentem repentinus oppressit.* Sic recte viri docti locum refingunt, quibus tamen Hen. Valesius ad Eusebii L. II. Vit. Constant. C. 7. præluxit.

CELENA.] *Cansilenam* Tabula vocat. Hac iter est a Dravo recta ad Savum per mediam inter eos fluvios regionem.

VLMO.] De hac & sequenti disputavimus ad Ant. Itin. p. 268.

VEDVLIA.] *Budalia* est, Sirmiensium vicus, Decii Imp. patria, sicuti alias memoravimus.

SIRMIVM.] Nobilissimam hanc urbem & in amœnissimo solo positam, quo de Jo. Sambucus in Append. Rer. Hungar. p. 761., Nicetas Choniates Annal. Manuelis Comneni L. II. p. 47. *Zeugminum* prius dictam refert: καθ' ὃ καὶ Φραγγοχώριον ἡμερώτατον ἵσταται, ὃ Ζεύγμινον ἐπικέκληται, ὅπερ νῦν λέγεται Σίρμιον· Nimirum genuina Hungarica lingua, si verus testis est Lazius, Sirmium *Szeynigius* appellabatur; inde Nicetæ nata est eorum scribendorum occasio. Βιρμιάνων, τὴν πρὸς τῷ Ἴστρῳ Μυσῶν πόλιν appellat Priscus Excerpt. Hoesch. p. 45.

MANSIONES XVII.] Summa respondebit, si illi mansionem *ad Pirum* in summis Alpibus addideris.

MVTATIONES.] In hanc summam *mansiones, civitates* & *mutationes*, turpi vitio, conjectæ omnes sunt.

FOSSIS.] Habet has etiam *Fossas*, quas Tabula & Itiner. A. præterierunt, Ravennas L. II. C. 19. De *Bassianis* vide ad A. Itin. p. 231., ubi civitatis itidem nomen ferunt.

NOVICIANI.] Nemo alius hanc memorat; quæ sequitur *Altina*, in eundem censum venit: Novit quidem *cuneum equitum Fortensium Altino* Notitia Imp. Occid., sed ea statio in Valeria fuit provincia, & longius hinc dissita. Tabula & Ravennas *Bassiana* inter & *Singidunum Idominium*, *Taurunum* & *Confluentes* collocant, mirumque est *Tauruni* nullam hic fieri mentionem.

SINGIDVNO.] Ptolemaeus L. III. C. 9. in Mysia superiore hanc sitam fuisse docet, nec dissidet Notit. Imp. Orient. Hic, quoniam in Pannoniæ & Mœsiæ finibus erat, priori accensetur, sicuti quoque a Procopio L. I. B. Goth. C. 15., cujus, ut illustrem, verba adscribo: ὕπερθε δὲ αὐτῶν, egerat de Istria, Liburnia & Venetorum agro maritimo. Σίσκιοί τε καὶ Σούαβοι (οὐχ οἱ Φράγγων κατήκοοι, ἀλλὰ παρὰ τούτους ἕτεροι) χώραν τὴν μεσόγειον ἔχουσι. Καὶ ὑπὲρ τούτους Κάρνιοί τε καὶ Νωρικοὶ ἵδρυνται. τούτων δὲ Δάκαι τε καὶ Παίονες ἐν δεξιᾷ οἰκοῦσιν. οἳ ἄλλα τε χωρία καὶ Σιγγηδόνα καὶ Σίρμιον ἔχουσιν, ἄχρι ἐς ποταμὸν Ἴστρον διήκοντες. *Supra eos Siscii & Suabi, non illi, qui Francis parent, sed ab iis diversi, interioris terra tractus obtinent. Ultra hos Carnis siti sunt Noricique; ad quorum dextram Dacae & Pannones*

 nones

FINIS PANNONIAE ET MYSIAE.

MVTATIO AD SEXTVM. M. VI.
MVTATIO TRICORNIA CASTRA. M. VI.
MVTATIO AD SEXTVM MILIARE. M. VII.
CIVITAS AVREO MONTE. M. VI.
MVTATIO VINGEIO. M. VI.
CIVITAS MARGO. M. IX.
CIVITAS VIMINATIO. M. X.

VBI DIOCLETIANVS OCCIDIT CARINVM.

MVTATIO AD NONVM. M. IX.
MAN-

nones habitant, fuisque in urbibus Sigidunum & Sirmium numerant, ad Istrum fluvium pertinentes: quibus in verbis Σιγγίδονον & Σίρμιον scribi oportere, nullum potest esse dubium: id fortasse obscurius erit, quinam illi *Suabi* fuerint, quos Sisciis junctos a *Suabis*, Thoringorum & Alamannorum, de quibus L. I. C. 12. dixerat, vicinis diversos distinctosque esse ait: putem *Siscios* appellasse eos, qui vicinum urbis Sisciae agrum arabant; *Suabos* autem provinciæ *Savia*, a Savo, qui eam alluebat, dictæ, incolas. Eam Sext. Rufus Breviar. C. 8., atque ex eo Jornandes Reg. Succes. p. 82., sed *Sueviam* perperam vocans, memorant: *Suaviam* autem Procopii ætate fuisse nuncupatam, ejus æqualis Cassiodorus Senator L. IX. Var. Epist. 8. testis erit: *Atque ideo illustrem magnitudinem tuam, Deo juvante, ad Dalmatiarum atque Suavia provincias interim credimus destinandam.* Neque enim *Suavia* alia est ac *Savia* Rufi; quæ & Senatori restituenda videri posset, nisi eam Procopius sequenti capite Σουαβίαν semel atque iterum nuncuparet, & Dalmatiæ vicinam faceret.

MYSIAE.] MS. *Misiae*, quam Latini *Moesiam* appellare solent. Servius Georg. I. 102. *Moesia autem provincia est Thraciarum, vicina Scythiae: Mysia vero civitas Phrygia, haud longe a Troja*; qui sine dubio pro *civitate* rectius *provinciam* seu *regionem* vocasset: ἡ κατὰ τὴν Φρυγίαν Μυσία, ut ab hac distingueretur, Eusebio propterea dicta L. V. H. E. C. 16. Solenne enim Græcis est, utramque & Asiaticam & Europæam *Mysiae* nomine celebrare, atque illam Μυσίαν τὴν κατὰ τὴν Ἀσίαν, ut Dioscorides L. IV. C. 171., aut τὴν Ἑλλησποντίαν nominare, Galenus L. V. Υγιειν. p. 269 καὶ ὁ καλούμενος Μύσιος, οὐκ ἐκ τῆς περὶ τὸν Ἴστρον Μυσίας, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς Ἑλλησποντίας ὀνομαζόμενος. Est autem Moesia duplex ex Notitia Imp. Orient. haud ignota, utraque cis Danubium; quamquam Græci etiam ultra id flumen ejus fines proferre adsueverunt. Dio certe Chrysostomus Orat. XII. p. 198. Mysos & Getas non distinguit: Καὶ γὰρ δὴ τυγχάνω, inquit, μακρὰν τὴν ὁδὸν τὰ νῦν πεπορευμένος ἀπὸ τοῦ Ἴστρου, καὶ τῆς Γετικῆς χώρας ἢ Μυσῶν, ὥς φησιν Ὅμηρος, κατὰ τὴν νῦν ἐπίκλησιν τοῦ ἔθνους. *Etenim longam his diebus viam ingressus sum versus Istrum & Getarum regionem sive Mysorum, ut Homerus, secundum nostri temporis appellationem gentis, ait:* Sic vertenda & legenda ea sunt ex Casauboni emendatione: nam γε τῶν prorsus ineptum erat; quod tamen & Orat. LXXI. p. 628. fœdaverat, sicuti & animadversum est a viro docto, quem a Seldeno non esse diversum Wasse ad Thucydidem L. I. C. 20. significat, in Emendat., a Wolfio tom. I. Anecdot. insertis.

AD SEXTVM.] Procopius L. IV. Aedif. Justin. C. 5. Justinianum ad octavum a Singiduno lapidem φρούριον ἀξιοφρόντως ἐχυρὸν *castellum munitissimum* excitasse scribit; forte ex hujus ruinis.

TRICORNIA CASTRA.] Hierocli prave Πρικόρνια, rectius Ptolemaeo L. III. C. 9. Tricornium Τρικόρνιον, addenti, παρ᾽ ὃ ἐκτρέπεται Μάργος ποταμὸς, quæ vertunt, *juxta quam divertitur Moschius fluvius*, adeoque obscura Ch. Cellario sunt visa, ut ea se intelligere negarit, nisi ἐκχέεται, *effunditur*, vel legas vel explices; scribere enim Geographum ripæ oppida, apud quæ effusiones sint fluminum, non flexus & diver-

MANSIO MVNICIPIO.	M. IX.
MVTATIO IOVIS PAGO.	M. X.
MVTATIO BAO.	M. VII.
MANSIO IDOMO.	M. VIIII.
MVTATIO AD OCTAVVM.	M. VIIII.
MANSIO OROMAGO.	M. VIII.

FINIS MYSIAE ET DACIAE.

MVTATIO SARMATORVM.	M. XII.
MVTATIO CAMETAS.	M. XI.
	MAN-

diverticula. Vid. L. III. G. A. C. 8. p. 573. Verum hinc nullo negotio vir eruditissimus se expedivisset, si recordari potuisset, Ptolemaeo ἐκτροπὴν ποταμοῦ ejus in alium influxum sæpe notare: ita L. III. C. 8. ἐκτροπὴ Τιβίσκου, ἐκτροπὴ Κιάβρου, ἐκτροπὴ Ἀλούτα τοῦ ποταμοῦ, & de flumine Hieraso, ὃς κατὰ Δινογέτειαν ἐκτρέπεται ἀπὸ τοῦ Ἴστρου, qui circa Dinogitiam Istro jungitur. *Castra* hic fuisse ex Notitia Imp. Orient. colligas, quippe quæ *Tricornio* in Moesia prima *cuneum equitum Sagittariorum*, *auxiliares Tricornienses*, & *auxilium Aureomontanum* sub dispositione viri spectabilis Ducis Moesiae fuisse scribit.

AD SEXTVM.] MS. *miliarem*; quod, si *lapidem*, ut oportet, subintellexeris, non omnino spernendum videtur.

AVREO MONTE.] Vide, quæ Ant. Itin. p. 132. adscripsimus.

VIMINATIO.] Hæc provinciæ Moesiae metropolis in Hieroclis est Synecdemo & nummis. Ptolemaeus *Legionem* hic stativa habuisse significat, quam ex Notit. Imp. Orient. *Legionem VII. Claudiam* fuisse novimus.

VBI DIOCLETIANVS.] Ultimum inter Carinum & Diocletianum ad Margum commissum est prælium, quo victus & a suis desertus Viminatium aufugisse aut certe abductus atque interfectus videtur. Eutropius L. IX. C. 13. *Postea Carinum, omnium odio & detestatione viventem, apud Margum ingenti prælio vicit, proditum ab exercitu, quem fortiorem habebat: certe desertum inter Viminatium & Aureum montem.* Plura Probabil. C. 34. in medium prolata sunt, quæ inibi legi velim.

MVNICIPIO.] Manu exaratus codex *Muncipio*; sed alterum res ipsa & Tabulæ atque Itin. A. consensus tuentur.

JOVIS PAGO.] *Jovis* hunc *pagum* Tabula X. quoque M. P. a Municipio semovet. Ravennas L. IV. C. 7. *Pago* tantum.

BAO.] Aliis omnibus hæc indicta est, nec apparet, rectumne an mendosum sit.

IDOMO.] *Idimo* ex Tabula & A. Itin. forte præstabit.

OROMAGO.] Vir egregius Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 8. p. 579. non dubitat, quin hoc ex *Horreo Martis* depravatum sit, sine dubio pro *Horreo Margi* & calami quidem vitio: omnes id hoc loco ad Margum flumen, quod *Morabum* Nicetas An. Isacii Angeli L. III. p. 214. *Morabam* Laon. Chalcocondyles L. VII. Rer. Turc. p. 234. Ed. Colon. appellant, agnoscunt.

MYSIAE ET DACIAE.] MS. *Myssiae & Asiae*, perperam. Intelliguntur fines Moesiae I. sive superioris & Daciae: utramque enim Moesiam Dacia post Aureliani tempora distinxit, deinceps in *ripensem* & *mediterraneam* descripta. Fl. Vopiscus in Aureliano C. 39. *Quum vastatum Illyricum ac Moesiam deperditam videret; provinciam trans Danubium Daciam, a Trajano constitutam, sublato exercitu & provincialibus, reliquit, desperans eam posse retineri: abductosque ex ea populos in Moesiam collocavit, appellavitque suam Daciam, quæ nunc duas Moesias dividit.*

SARMATORVM.] Forte a *Sarmatarum* præsidio nomen loco venit. Tabula *præsidium Dasmuni*, sive *Dasmiani*, ut Ravennas L. IV. C. 7., quod a *Dasmio*, quo nomine in literatis monumentis aliqui sunt, natum videtur, XV. M. P. ab Horreo Margi semovet.

CAMETAS.] Nusquam apud alios reperitur.

MANSIO IPOMPEIS.	M. IX.
MVTATIO RAPPIANA.	M. XII.
CIVITAS NAISSO.	M. XII.
MVTATIO REDICIBVS.	M. XII.
MVTATIO VLMO.	M. VII.
MANSIO ROMANSIANA.	M. IX.
MVTATIO LATINA.	M. IX.
MANSIO TVRRIBVS.	M. IX.
MVTATIO TRANSLITIS.	M. XII.
MVTATIO BALLANSTRA.	M. X.
MANSIO MELDIA.	M. IX.
MVTATIO SCRETISCA.	M. XII.
	CI-

IPOMPEIS.] Vitiosum est, & ex *Pompeii præsidio*, quod in Tabula inest, ortum. Ravennas tamen *Pompeis*.

RAPPIANA.] Hoc quid sit, non expedio. Tabula Peutingerorum XII. M. P. a Pompeii præsidio *Granirianis*, pro quibus *Crambrianis* Ravennas: neutrum ad verum nos perducet. Posset posterius ex *Ciambrianis* natum videri, & ad Ciabrum, quem Ptolemaei libri Κιάμβρος & Κίαμβος, quamquam mendose, vocant, referri; nisi metus esset, ut ad eum devenerimus. M. Altingius notis in Tabul. MS. prius in *Gratiana* commutat; urbis enim *Gratianæ* in Moesia sub Viminatio metropoli in Notitia Græca, & *Gratianensium* in Notit. Imp. Orient. mentionem esse: cujus ego opinioni assentiri non possum: disconvenit enim situs. Procopius eam in ultimis Illyrici finibus; ἐν τῇ ἐσχατιᾷ τῆς Ἰλλυρίων L. I B. G. C. 3. locat, positionemque incertam relinquit. Certiora Notitia Imp. Orient. docebit, inter Margum & Tricornium in Moesia I. eam statuens. Jam cum Hierocles locum illi Singidunum inter & Tricornium assignet, dubium esse nequit, quin longius hinc afuerit: igitur meliora aliunde exspectemus.

NAISSO.] Sita urbs ad amnem erat, sed nominis dubii. Priscus Excerpt. Hoesch. p. 36. Ἀφικόμενοι δὲ ἐς Ναϊσσὸν, ἔρημον μὲν εὕρομεν ἀνθρώπων τὴν πόλιν, ὡς ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀνατραπεῖσαν· ἐν δὲ τοῖς ἱεροῖς καταλύμασι τῶν ὑπὸ νόσων κατεχομένων τινὲς ἐτύγχανον ὄντες· μικρὸν δὲ ἄνω τοῦ ποταμοῦ ἐν καθαρῷ καταλύσαντες, σύμπαντα γὰρ ἦν ἐπὶ τὴν ὄχθην ὀστέων ἦν πλέα τῶν ἐν πολέμῳ ἀναιρεθέντων· τῇ ὑστεραίᾳ ὡς Ἀγίνθεον τὸν ἐν Ἰλλυριοῖς ταγμάτων ἡγούμενον ἀφικόμεθα, ὃ πόῤῥω ὄντα τῆς Ναϊσσοῦ. quæ omnia, quod urbis situm & conditionem illustrarent, adscribenda duxi; quamquam, quid sit ἐν καθαρῷ, ubi se divertisse scribit, non bene capio. Nolo diffiteri, placuisse mihi olim τοῦ ποταμοῦ Κιάβρου, quem hanc viciniam constat alluisse: nec ausim tamen pro vero id venditare, quoniam citra dubium non est, id flumen hanc urbem præfluxisse. *Nissum* Busbequius Epist. I. p. 22. appellat, præbetque suspicandi occasionem, ejusdem cum urbe & olim fuisse cognominis. Videndum itaque, utrum ἐν καθαρῷ apud Priscum præstet. Memorat eandem urbem, sed minus honeste habitam, Consentius Artis p. 2027. *In nominibus quoque urbium*, inquit, *idem hoc evenit, ut pleraque incerti generis sint, inter femininum & masculinum, ut hic Narbo, &c. sicuti non prasumi cepit, hæc Narbo: vel inter femininum & neutrum; ut hoc Navissum & hæc Navissus:* qui, puto, voluerat, *nunc præsumi, & hæc Narbona, hoc Naissum & hæc Naissus. Nissam* nunc vocitant, Νίσον Nicetas L. III. An. Is. Angeli p. 214., Νίσσον Laon. Chalcocondyles L. VII. Rer. Turc. p. 234.

REDICIBVS.] Rectum fortasse *Radicibus* fuerit: ut ab illis, sicuti sequenti ab ejusdem nominis arbore, nomen adhæserit.

ROMANSIANA.] Cardinalis Baronius hoc nomen in Martyrum catalogo Romano die XXII. Julii Aquileiae imposuit tat turpi errore, ut præter alios D. Papenbrochius tom IV. mensis Julii p. 245. recte ostendit. De justo mansionis cognomine disputavimus alias.

TVRRIBVS.] Habet has *turres* Tabula & Itiner.

CIVITAS SERDICA. M. XI.

FIT A SIRMIO SERDICAM VSQVE MILIA CCCXIIII.
MVTATIONES XXIIII. MANSIONES XIII.

MVTATIO EXTVOMNE.	M. VIII.
MANSIO BVRAGARA.	M. IX.
MVTATIO SPARATA.	M. VIII.
MANSIO ILIGA.	M. X.
MVTATIO SONEIO.	M. IX.

FINIS DACIAE ET THRACIAE.

MVTATIO PONTEVCASI.	M. VI.
MANSIO BONAMANS.	M. VI.

MV-

Itiner. A., ubi neglectæ non ſunt: prior *Lasina* ab aliis præteritur.

TRANSLITIS.] Si vera ea ſcriptura, ex *Litis*, quicunque demum fuerit is locus, nomen erit conflatum, quomodo *Transdiernis*, *Transluco*, *Transalba*, *Transacinco* & ejus generis alia in Notit. Imp. utriusque.

BALLANSTRA.] Hanc mihi invenire non licuit: ſequentem Ant. Itiner. & Tabula habent.

SCRETISCA.] Procopius L. IV. de Fabric. Juſtin. C. 4. caſtella atque arces circa Serdicam deſcribens, hanc, quod & alii omnes fecerunt, præterit.

SERDICA.] *Triaditzam* ſeriore ævo fuiſſe appellatam Nicetas Chonlates L. III. Annal. Iſac. Angeli p. 214. teſtificabitur: Καὶ κατὰ τὴν Τριάδιτζαν ἀφιγμένοι, ἣ ἐστι πάλαι λεγομένη Σαρδικὴ, τὸ πλεῖον αὐτῆς μέρος ἠφάνισαν.

A SIRMIO.] MS. vitioſe *a Sirmium Serdicum*. Summa M. P., ſi tria millia addideris, numeros, quos ſingulæ manſiones præferunt, aequabit.

MVTATIONES.] Ut numerus quadret, his quatuor auferes, manſionibus vero unam addes.

EXTVOMNE.] Hæc quæ tandem ſit, prorſus ignoro. Sequentem A. Itin. *Burburacam* appellat.

SPARATA.] In Tabula *Sarto* XX. M. P. a Serdica ſeparatur, quam noſtram eſſe, non dixero.

ILIGA.] *Helice* eſt, ut ex A. Itin. novimus. De *Soneio* quod dicam, certi nihil eſt

FINIS DACIAE.] Thraciam intellige I., de qua Ammianus L. XXVII. C. 4. *Inter quas prima ex fronte, quæ Illyriis eſt confinis, Thracia ſpeciali nomine appellatur; quam Philippopolis, Eumolpias vetus, & Beroea ampla civitates exornant.* Eam a Dacia *Succorum anguſtia* ſeparabant: Idem paullo ante: *Cujus in ſummitate occidentali montibus præruptis denſitate Succorum pateſcunt anguſtia, Thracias dirimentes & Daciam:* ut forte in *Soneio* vocabulum *Succorum* delitescat. Vide de his auguſtiis Henr. Valeſium ad Socratem L. II. H. E. C. 2.

PONTEVCASI.] Quo in fluvio hic pons fuerit factus, non temere dixero. *Oeſcum* flumen in hoc tractu novimus, quod ſi ſuam in his montibus originem ſumpſiſſe liqueret, non prorſus huic loco incommodum foret.

BANAMANS.] I. Voſſius è MS. *Bona manſio*, quod veriſſimum, enotavit. Nota ea eſt ex leg. 3. C. de Erogat. & leg. 1. C. Theod. de Privil. Corporat, quæ utraque *Bona manſione*, ſcripta eſt. Situm ejus & a Philippopoli diſtantiam ſignant Acta S. Alexandri C. 2. *Poſtea vero quam urbem tranſierunt, quæ Cliſura nominatur, & ad caſtrum quoddam, Banamaſium nomine, advenerunt, quod eſt ſupra Philippi urbem fere miliaribus XL., illic conſtiterunt:* quæ Acta ſi Græca haberemus, hæc enim ex Aloyſii Lipomani verſione ſunt, ſine dubio *Bonam manſionem*, non quod Latina offerunt, nobis darent. Vereor etiam, ut urbs *Cliſura* recta ſit, eo enim nomine anguſtos inter montes calles, cujusmodi venientibus ex Dacia atque Illyrico transeundi erant, celebrare ſolent. Procopius L. IV. Aedif. Juſtian. C. 2. Ἐξ Ἰλλυριῶν

MVTATIO ALVSORE.	M. IX.
MANSIO BASAPARE.	M. XII.
MVTATIO TVGVGERO.	M. IX.
CIVITAS EILOPOPVLI.	M. XII.
MVTATIO SYRNOTA.	M. X.
MVTATIO PARAMVOLE.	M. VIII.
MANSIO CILLIO.	M. XII.
MVTATIO CARASSVRA.	M. IX.
MANSVO AZZO.	M. XI.
MVTATIO PALAE.	M. VII.
MANSIO CASTOZOBRA.	M. XI.
MVTATIO RHAMIS.	M. VII.
	MAN-

λυείαν ἐς Ἑλλάδα ἴοντι ὄρη δύο ἐπὶ μηκιστὸν ἀλλήλοις ὡς ἀγχοτάτω ξυνιόντα, στενωπὸν ἐν βραχεῖ ἀπεργαζόμενα τὴν μεταξὺ χώραν, Κλεισούρας νενομίκασι τὰ τοιαῦτα καλεῖν· Hanc qui angustiis illis præest, *κλεισουροφύλαξ* & *κλεισουράρχης* Theophani Chonogr. p. 291. 307. dicitur.

ALVSORE.] Hanc feliciores invenerint. Sequentem ad A. Itin. p. 136. attigimus.

TVGVGERO.] Posset ex *tugurio* nata videri, nisi barbara essent pleraque per Thraciam loca.

EILOPOPVLI.] *Philippopolis* est, ut præter intervallum in Actis S. Alexandri finitum Ant. Itin. & Tabula docent.

SYRNOTA.] Memorant Acta S. Alexandri C. 2. inter Philippopolin & Parembolen fluvium, *cui nomen est Sermius*; ad quem hæc mutatio forte adposita fuit. *Castellum, quod Sarunto dicitur*, in Marcellini est Chron. An. IↃXVIII., sed in Dardania, a qua longius absumus.

PARAMVOLE.] Verum & rectum nomen est *Parembole*; quod in Græcis S. Alexandri Actis C. 2. fuisse ex his Latinis facile perspicias: *His dictis eum abduxerunt*, (a Sermio fluvio) *cumque venissent ad locum quendam, ubi emporium erat, quod Castrametatio dicebatur, eos Tiberianus consecutus est.* Putem in Græcis fuisse, ὅπου ἐμπορεῖον ἦν, ὃ Παρεμβολὴν καλοῦσι, atque inde nobis Lipomanum *emporium* & *castrametationem* exstruxisse. Meminit ejusdem Synaxarium collegii Jesuitarum Claromontani. *Ductus deinde versus Beroeam, in loco Parembolis dicto ad tribunal sistitur & crudeliter verberatur, Angelo eum confortante.*

CILLIO.] *Cillis* Ant. Itinerario sive *Cellis*, ut manu exaratus è Regis Hispaniæ Bibliotheca codex.

CARASSVRA.] Acta S. Alexandri si exceperis, vix alibi reperies: ea C. 2. *Postea vero ad castrum quoddam, cui nomen est Carasura, quod XL. miliaribus ab urbe Philippi & XVIII. distabat a Beroea, Alexander & Tiberianus pervenerunt.*

AZZO.] MS. *Arzo*, quod verissimum est: intelligitur enim fluvius & ejusdem nominis mansio *Arzus*; cujus amnis caput & cursum in plerisque omnibus Tabulis male describunt, urbem præterea cognominem longissime ab eo removentes. Itaque eum signemus; & primo quidem inter Carassuram & Beroeam Thraciæ fluxisse Alexandri Acta C. 3. docebunt: nam cum Tiberianus Carassuræ Alexandrum ad ejurandam religionem adigere non posset, *celeriter, inquit, illum comprehendite, & in urbem Beroeam abducite. Ceperunt igitur illum milites, & ad fluvium quendam venerunt, cui nomen erat Arzon.* Unde non sine caussa colligas, circa Hæmi montem ejus fontes esse quærendos. Deinde variis per Thraciam flexibus atque ambagibus Propontidem versus se evolvisse, Beroeaque Hadrianopolin profecturis denuo fuisse trajiciendum: Acta Alexandri C. 3. *Tiberianus urbe Beroea egressus, præcepit militibus, ut Alexandrum vinctum per viam publicam ducerent, & ipsum tribunum martyr sequeretur. Cum igitur Tiberianus ad fluminis, quod supra diximus, vadum alterum venisset; qui locus XL. fere miliaribus distabat a Beroea urbe, ubi hospitia multa erant.* Tandemque, quod Ptolemaeus docet,

inter

MANSIO BVRDISTA.	M. XI.
MVTATIO DAPHABAE.	M. XI.
MANSIO NICAE.	M. IX.
MVTATIO TARPODIZO.	M. X.
MVTATIO VRISIO.	M. VII.
MANSIO VIRGOLIS.	M. VII.
MVTATIO NARGO.	M. VIII.
MANSIO DRIZVPARA.	M. IX.
MVTATIO TIPSO.	M. X.
MANSIO TVNORVLLO.	M. XI.

MV-

inter Heracleam & Rhædestum se in Propontidem effudisse.

PALAE.] Pæne *Beroeam* Thraciæ, qua de in A. Itiner. p. 231., esse dicerem; convenit enim distantia, quam inter eam & Carassuram Acta S. Alexandri interponunt. Ne tamen confidenter adfirmem, præposita *mutatio* facit, quæ in Beroeam, amplam urbem & post scriptum hoc Itinerarium, ut ad Hieroclem commonstrabo, satis prospera usam fortuna, non bene quadrat.

CASTOZOBRA.] *Castra Zarba* videntur esse, quæ Procopius L. IV. Aedif. Justin. C. 21. *Arzo* adjungit. Vid. Ant. Itin. p. 137.

RHAMIS.] Hanc alii reperient. Forte *Rhamnus* verius nomen fuerit.

BVRDISTA.] *Burdipta* Anton. Itiner., *Burdenis* Tabulæ.

DAPHABAE.] Et hæc in obscuro latet; quod mirandum non est, cum interior & pars Thraciæ mediterranea multis obfuscata tenebris sit. Non longe tamen Hadrianopoli afuit.

NICAE.] *Πόλιν τῆς Θρᾴκης, ὄνομα Νίκην* Socrates L. II. H. E. C. 36. appellat; Ammianus L. XXXI. C. 12. *stationem Nicen*. *Πολίχνιον τῆς Μακεδονίας Νίκην* Cedrenus p. 45. Famosa est, cum fatali prælio, quo circa eam Valens a Gothis prostratus occubuit; tum fidei professione, quam Ariani, ut imperitiores in fraudem inducerent, *Nicenae* imposito nomine, in hac mansione conscripserunt. Sozomenus L. IV. C. 19. *Διϊόντες δὲ τὴν Θρᾴκην, παραγενόμενοι εἰς Νίκην, πόλιν τῆδε τοῦ ἔθνους, καὶ συνέδριον ἐνθάδε καθίσαντες* & mox *ἐπιτηδὲς δὲ ταύτῃ ἐν Νίκῃ πρᾶξαι καὶ αὐτὸ ἐπιφημίσαι, ὅπως τοὺς ἁπλουστέρους ῥᾳδίως πείθωσι ταύτῃ τῇ πίστει συναινεῖν, τῷ παραπλησίῳ τοῦ ὀνόματος ἀπατωμένους, καὶ διορθῶς ταύτην εἶναι τὴν ἐν Νικαίᾳ βεβαιωθεῖσαν γραφήν·* *Ostudizum* A. Itin., quod pristinum ejus nomen fuisse ex Hilario docuimus.

TARPODIZO.] Est in A. Itin. p. 230., sed ante *Ostudizum*, ut aut ille aut hic scriptor in mendo sit.

VRISIO.] Nemo alius, quod sciam, memorat. *Virgolis* ex *Bergulis*, quo olim nomine Arcadiupolis fuit, corruptum est: sita urbs erat ad flumen Erginum, ut commodiore loco ad Hieroclem ostendam.

NARGO.] Neque hanc, quæ tandem sit, docere possum.

DRIZVPARA.] Synaxarium collegii Jesuitarum Claromontani de Alexandro martyre: *Postea ad urbem Thraciæ Drisiparam ductus, ad præterfluentem existens fluvium, sententiam accepit, ut gladio interficeretur.* Fluvius, qui eam alluit, Erginus est, quo de ad A. Itin. p. 230. Vitiosum urbis nomen est in Theophane p. 198. *Ἦλθον εἰς τὰ μέρη Τζουρούλου καὶ Ἀρκαδιουπόλεως καὶ τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου Ζουπαρῶν καὶ ἔμειναν ἐκεῖ.* oportuerat *Δριζυπάρων*: Alexandri enim ultima syllaba primam hujus urbis absorpsit. Dicuntur autem Alexandri Drizupara, quod is mortem inibi pro religione Christiana obierat. Vide ejus Acta & Theophylactum L. VII. H. M. C. 14.

TVNORVLLO.] *Tzurulum* esse, alias ostendimus; quod oppidum in excellente colle erat positum. Anna L. VII. Alexiad. p. 215. *Ἰδὼν τόπον ὡς τὸ πολίχνιον τοῦτο ὁ Τζουρουλὸς ἐπὶ λόφου ἀνεστηκότος τετείχιστο·* *Ut autem vidit, conditum esse oppidum Tzurulum in eminente colle.* Non longe ab eo fluebat amnis, cui Xerogypso nomen indigenæ fecerunt. Eadem paullo ante: *οἱ δὲ Σκύθαι ἐπιόντες καὶ αὐτοὶ κατὰ τὸ Τζουρουλοῦ, ἐπι-*

MVTATIO BEODIZO.	M. VIII.
CIVITAS HERACLIA.	M. IX.
MVTATIO BAVNNE.	M. XII.
MANSIO SALAMEMBRIA.	M. X.
MVTATIO CALLVM.	M. X.
MANSIO ATYRA.	M. X.
MANSIO REGIO.	M. XII.
CIVITAS CONSTANTINOPOLI.	M. XII.

FIT

διὰ τὸ συμπεπλανῆσθαι τὸ αὐτοκράτορος ταύτῃ ἐσκηνήκεσαν, διαβεβηκότες τὸ ἀνὰ τὴν Ξηρογύψου ῥέοντα ποταμὸν ἀγχοῦ που τοῦ πολιχνίου τούτου (Ξηρογύψου τοῦτον ἐγχωρίως κατονομάζουσι) τὸ χάραμα ἐπήξαντο. Quæ, ut paullo obſcurior Thraciæ urbs clarioribus lucis radiis circumfunderetur, addere placuit. Jam ſi *Xerogypſas*, cujus fontes unius ferme diei itinere Anchialo afuiſſe Theophylactus L. VI. Hiſt. Maur. C. 3. indicat, vetus fluvii fuerit nomen, fortaſſe in *Tipſo*, quæ hanc præcedit manſio, latebit.

HERACLIA.] Perinthus eſt, de qua alibi: quæ ſequitur *Baunne*, nec a Procopio L. IV. Aedif. Juſtin. C. ult., quo Thraciæ caſtella vetera & nova deſcribit atque enumerat, nec ab alio, quantum recordor, mamoratur.

SALAMEMBRIA.] *Selymbria* eſt, quam Procopius Σηλυβρίαν L. IV. Fabric. Juſtin. C. 9., Σηλυμβρίαν Diodorus L. XIV. p. 243. vocant. Propius ab Itinerarii ſcriptura abeſt Socrates L. VII. H. E. C 36. Σαλαμβρίαν, quæ dein Eudoxiopolis fuerit dicta, appellans. Non equidem ignoro, L. Holſteinio, viro egregio, Eudoxiopolin eam Piſidiæ viſam fuiſſe urbem, quæque adeo nihil cum hac habuerit commune: verum opportuniore ad Hieroclem loco Selybriam & Eudoxiopolin eandem fuiſſe ex leg. 42. C. Theod. de Oper. Publ. & Conciliorum Actis comprobabitur.

CALLVM.] In hanc mutationem τὰ μακρὰ τείχη, quibus Anaſtaſius Imp. Pontum & Propontidem, ſive gemina maris litora, junxit, incidiſſe videntur ob intervallum ejus muri a Procopio L. IV. Aedif. Juſtin. C. 9. & Evagrio L. III. H. E. C. 38. ſignatum: ille non minus XL. M. P. ab urbe regia afuiſſe, hic ſtadiis ferme CCLXXX., quæ eandem diſtantiam abſolvunt, adfirmat. Suidas tamen & in Ἀναστάσιος & Μακρὸν τεῖχος M. P. LX. numerat, haud ſcio an vitioſe.

ATYRA.] Caſtellum erat maritimum ad ejusdem nominis fluvium: Palladius Vit. Chryſoſtomi p. 32. φρούριον τῆς Θρᾴκης παραθαλάσσιον, Ἀθύραν καλούμενον· & p. 34. τὰ Ἄθυρα. Procopius L. IV. Aedif. Juſtin. C. 8. τοῦ Ῥηγίου ἐπέκεινα πόλις ἐστί τις, Ἀθύρας ὄνομα. *ultra Rhegium urbs eſt, cui Athyras nomen.* Agathiæ L. V. p. 158., & qui eum exſcripſit, Suidae in Μελαντιάς *navale* eſt, ἐπίνειον· Adde Leunclavium Pand. Turc. C. 196.

REGIO.] Agathias L. V. p. 146. ἐπίνειον τε πόλισμα fuiſſe ait. Viam ad eam usque manſionem ab urbe munivit Juſtinianus, Procopio teſte. Corruit Rhegium vehementi terræ tremore An. XXXII. Juſtiniani: Theophanes p. 196. τὸ δὲ Ῥήγιον ὅλως ἔπεσεν ἕως ἐδάφους, ὥστε μὴ γνωρίζεσθαι αὐτό. Quæ omnia cum *Rhegium* Conſtantinopoli vicinum fuiſſe probent, nemo, puto, Jo. Bollandi conatum, quo ex *Rhegio* in Act. S. Marciani, X. Januar. magni operis p. 615., *Reſſium* facit, laudabit.

MIL. CCCCXIII.] Summa hæc LXV. M. P. juſtam, quam manſiones dant, exſuperat.

MVTATIONES XII.] Imo XIX. & manſiones XVII.

VICIES BIS CENTENA.] Et hanc ſummam multo majorem, licet ſequaris collectos manſionum numeros & præter verum adauctos, reperies: par ratio eſt in manſionibus & mutationibus, quæ, ſi civitates, caſtalla, manſiones, mutationesque univerſas annumeraveris, ne catalogum quidem mutationum, quem vides, aequiparabunt.

ITEM AMBVLAVIMVS.] MS. *Item Ambulanis mis Dalmatieei Zenophiio Conſ.* Unde colligitur, Pithoeum alio codice, neque enim vitioſa illa de ſuo admenſus eſt, fuiſſe uſum. Naſcitur, ſi paullum juvetur, ex vulgata ſcriptura, *Item ambulavimus Dalmatio F. Dalmatii*

FIT A SERDICA CONSTANTINOPOLIM MIL. OCCCXIII. MVTATIONES XII. MANSIONES XX. FIT OMNIS SVMMA A BVRDIGALA CONSTANTINOPOLIM VICIES BIS CENTENA VIGINTI VNVM MILIA. MVTATIONES CCXXX. MANSIONES CXII.

ITEM AMBVLAVIMVS DALMATIO ET DALMATICEI. ZENOFILO CONS. III. KAL. IVN. A CALCIDONIA. ET REVERSI SVMVS CONSTANTINOPOLIM VII. KAL. IAN. CONSVLE SVPRASCRIPTO. A CONSTANTINOPOLI TRANSIS PONTVM. VENIS CALCEDONIAM, AMBVLAS PROVINCIAM BITHYNIAM.

MVTATIO NASSETE. M. VII. S.

MAN-

tii & Zenophilo Conf.; quomodo legendum esse, Henr. Valesius ad Ammiani L. XIV. C. 1., ubi de utroque Dalmatio egregie disputat, suspicatus videtur: nascetur etiam, *Item ambulavimus Dalmatio, Dalmati Ce. F. & Zenophilo Conf.*; quam viam Samuel Petitus L. III. Observ. C. 9. p. 356. ad hæc refingenda ingressus est, quamque ego derelinquendam non puto. Fuit enim consul Dalmatius Dalmatii Censoris filius. Auctor Chron. Alexandrini, a Valesio quoque ad testimonium dicendum excitatus: Καὶ Δαλματίου, τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Δαλματίου, τοῦ Κήνσορος Καίσαρος ἀναγορευθέντος· ὁ δὲ Δαλμάτιος, ὁ υἱὸς Δαλματίου τοῦ ἀδελφοῦ Κωνσταντίνου στρατηγὸς Ῥωμαίων καὶ ὕπατος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀναγορευθῆναι Καίσαρος·

VII. KAL. JAN.] Lege *Kal. Jun.*; nisi velis a scriptore, se absoluto itinere Hierosolymitano VII. Kal. Jan. Constantinopolin rediisse, significari; prius ob *CONS. SVPRASCR.*, sic enim oportuerat, præstabit.

TRANSIS PONTVM.] *Bosporum* dicere debuerat: sed *pontum* pro freto usurpat, ut passim poëtæ. Lucretius L. I. 200.

——— Pedibus qui pontum per vada possent
Transire. ———

Transire vero *pontum* pro ejus transitu satis obvium est. Ovidius L. IV. Pont. 5, 6.

Et maris Ionii transieritis aquas.

Valerius Flaccus L. IV. 345.

——— —— Rursusque capessunt
Aequora, qua rigidos eructat Bosporus amnes,
Illos, Nile, tuis nondum Dea gentibus Iö
Transierat fluctus: unde hæc data nomina ponto.

qui tamen locus Bospori magis caussa, quam quod locutionem adfirmet, appositus censeatur. Alios ejusdem generis dabit N. Heinsius ad Ovidii Epist. VII. 40.; quibus adde Sallustianeum *transgredi maria* & *maris transgressum*, quo de Gellius L. X. N. A. C. 26. & P. Burmannus in Quinctiliani Declam. VI. C. 21.

AMBVLAS PROVINCIAM.] Quinctilianus L. I. I. O. C. 5. *ambulare viam* è sermone Latini finibus ejicit & proscribit; nec recte tamen, cum Ovidius Fast. I. 122. dixerit:

Libera perpetuas ambulat illa vias:

& Cicero, quod N. Heinsius Ovidio adscribere haud neglexit, L. II. Finib. C. 34. *ambulare maria:* qui summi oratoris locus mihi in memoriam revocat illud Quinctiliani è Declam. V. C. 10. *Pro duobus pretia contraxi, pro duobus maria conscendi:* pæne enim huic insolentiori dictioni similis est, par vero & geminus hic Petri Chrysologi Sermon. VII. p. 22. *Hypocrita abstinentia fluctus intrasti, continentia undas conscendisti, enatasti Jejunii pelagus.* De *Chalcedonia*, unde X. M. P. mons *Oxia* Ὀξεῖα in Vita Auxentii C. 2. XIV. Feb. magni operis S. separatur, vide ad A. Itiner. p. 139. *Mares episcopus Chalcedonia* est in Histor. Tripart. ex Epiphanii Scholastici versione L. VI. C. 6.

NASSETE.] Hæc a me frustra fuit quæsita. *Pandicia*, quæ sequitur, est A. Itinerarii *Panticbion*, nunc quoque *Pantiche*, ut Bellonius auctor est, inter Turcas appellata.

MANSIO PANDICIA. M. VII. S.
MVTATIO PONTAMVS. M XIII.
MANSIO LIBISSA. M. IX.

IBI POSITVS EST REX ANNIBALIANVS, QVI FVIT AFRORVM.

MVTATIO BRVNGA. M. XII.
CIVITAS NICOMEDIA. M. XIII.

FIT A CONSTANTINOPOLI NICOMEDIAM VSQVE MIL. VIII. MVTATIONES VII. MANSIONES III.

MV-

PONTAMVS.] Videtur esse *Potamus*; quamquam qui ille fluvius sit, nondum edoctus sum. Habet P. Gyllius L. III. Bosp. Thrac. C. 10. ad Chalcedonis orientem æstivum amnem, qui *Potamion* ab accolis appelletur; nec hunc tamen esse dixero. Forte fluvius *Dracon* est, qui circa Drepanen sive Helenopolin adeo tortuosus serpit, ut illac iter facientibus vicies & amplius illum transire necesse sit, Procopio L. V. de Fabric. Justin. C. 2. teste. Posses etiam de *Libysso*, de quo postmodum Appianum audiemus, cogitare, si de ejus cursu liquida omnia forent.

LIBISSA.] Hanc deinceps *Diacibizam* & nunc quoque dici censet Turnefortius Epist. XV. p. 67.; imo inibi sibi P. Bellonius L. I. Oper. Antiq. Præst. C. 13. Hannibalis sepulchrum visum fuisse scribit. Videamus utrum vere: Bellonius Diacibizæ, sive, ut nunc vocant, *Diacibes* situm sic figit. *Libyssa porro, sive Diacibe, urbs multum vicina Pantiche in eadem Bithynia inter Nicomediam & Pantichen.* quod utique de Libyssa verissimum non est, XXIII. M. P., aut XXIII., ut in A. Itiner. a Pantichio semota: præterea Libyssa Valentis Imp. ætate suo adhuc nomine nobilis erat, ut ex Libanio tom. II. p. 28. & Ammiano L. XXII. C. 9. novimus; & tamen *Diacibiza* in rebus Valentis haud obscurum nomen est. Quis enim ignorat, Imperatorem hunc eo crudelitatis devenisse, ut LXXX. sacri ordinis viros in quassam & labefactatam navim imponi, & incendi jusserit; navimque illam Diacibizam usque delatam una cum hominibus deflagrasse? Prætereo Zonaram, Cedrenum, Theophanem, uno Sozomeno L. VI. H. E. C. 14. contentus: ἡ δὲ ναῦς ὑπὸ ἐμφόρῳ ἀνέμῳ ἐλαυνομένη, ἄχρι Δακιβύζης, χωρίον δὲ τοῦτο τῆς Βιθυνίας, διέμεινε ... αὐτὴ τῇ γῇ προσέσχε καὶ διελύθη σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι κατεφλεγμένη. Itaque conjectura forte falsi sunt egregii illi viri. Ceterum, quia Diacibiza nos moratur, notandum est, Δακιβύζαν Socrati L. IV. H. E. C. 16. & Theophani, *Acidizam* vero Histor. Tripart. L. VII. C. 30. perverse dici: non enim illi tantum, quorum nomina recensui, sed & Suidas in Οὐάλης & Procopius Histor. Arcan. C. 30. hoc illi nomen, cujus vestigia manifesta durant, indunt. Porro Suidam in recensenda ea Valentis impia crudelitate pessime ab exscriptoribus habitum videri: duces LXXX. è sacro ordine virorum fuisse ait Theodorum & Curbagum & Menedemum: ἐν ἀγῶνι Θεόδωρος, καὶ Κέρβαγος, καὶ Μενέδημος: quorum alterum Socrates, Sozomenus atque alii *Urbanum*, & recte, vocant.

REX ANNIBALIANVS.] Hannibal est, quem hoc loco sepultum fuisse constat. Plutarchus in Flaminio p. 380 Ed Frank. Ἔστι δὲ Βιθυνίας τόπος ἐπὶ θινώδης παρὰ θάλατταν καὶ πρὸς αὐτῷ κώμη τις οὐ μεγάλη, Λίβυσσα καλεῖται. περὶ ταύτην ἔτυχε διαιτώμενος Ἀννίβας. Unde colligas, non longe a mari fuisse Libyssam. Appianus Syriac. p. 150. Libyssum Bithyniæ ait fluvium, & ab eo Libyssam vicinum agrum esse dictum. Ποταμὸς δ' ἐστὶ Λίβυσσος ἐν τῇ Βιθυνίᾳ, καὶ πεδίον ἐκ τοῦ ποταμοῦ Λίβυσσα: ut forte Libyssa ab alluente fluvio nomen acceperit. Ceterum *regis* nomen, quod Annibali imponitur, fraudi P. Pithoeo fuit: hoc enim motus videtur, ut de Fl. Hanniballiano rege Ponti atque Armeniæ, quo de Valesius ad Ammiani L. XIV. C. 1., interpretaretur.

BRVN-

MVTATIO HYRIBOLVM.	M. X.
MANSIO LIBVM.	M. XI.
MVTATIO LIADA.	M. XII.
CIVITAS NICIA.	M. VIII.
MVTATIO SCHINAE.	M. VIII.
MANSIO MIDO.	M. VII.
MVTATIO CHOGEAE.	M. VI.
MVTATIO THATESO.	M. X.
MVTATIO TVTAIO.	M. IX.
MVTATIO PROTVNICA.	M. XI.
MVTATIO ARTEMIS.	M. XII.

MAN-

BRVNGA.] Haoc, si coojecturis, qoibus tamen non admodum fido, uti liceat, aut *Βρύας*, Bithyniæ locum maritimum, apud Theopbanem p. 332. sive *Βρύαντα* apud Cedrenum in Leone Iconomacho, fuisse suspicer, aut *Bryazum* in Bithynia, de quo Plinius L. XXXI. N. H. C. 2.

FIT A CONSTANTINOPOLI.] MS. *Constantinopolim Nicomedia.* Corruptos esse M. P. oumeros pariterque *mutationum* quisque animadvertit.

HYRIBOLVM.] Manu exaratus codex *Hyribolum*, æque perperam: verum nomen est *Eribolum*, quod ad sinum Astaceoum contra Nicomediam non ignobile erat navale. Xiphilinus in Macrino. Καὶ διεξήλασε διὰ τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Γαλατίας, τῆς τε Βιθυνίας μέχρις Ἐριβώλου τοῦ ἐπινείου, τοῦ καταντικρὺ τῆς τῶν Νικομηδέων πόλεως ὄντος· Tabula positionem eam confirmat, & *Eribulo* XII. M. P. a Nicomedia scribit. Ptolemaeo *Eribœa* Ἐρίβοια L. V. C. 1. satis mendose dicitur.

LIBVM.] Cedreno, ut alibi animadversum est, in Leone Iconomacho *Liba*; sed cum ille sua ex Theophane mutua sumpserit ἐν Λίβῳ Chronograph. p. 332. scribente, dubium esse non debet, quio id illi restitui oporteat.

NICIA.] *Nicaa* est, quam seriore ævo *Niciam* & *Nicaam* appellarunt. Quæ præcedit *Liada*, in tenebris latet; nec illustriores sunt *Schina*, forte non aliæ ac σχοῖναι.

MIDO.] Manu exaratus codex *Mido*. Habet A. Itin. hanc p. 141., sed *Moedo* aut *Meds Orientis* appellans.

CHOGEAE.] De hac & sequente alii nos certiora docebunt; nihil enim extricamus.

TVTATIO.] In L. 119. C. Theod. De Decurion. servatam hujus esse memoriam jam ante diximus: verba legis denuo exscribam, ut ea emaculem: *Claudiopolis*, *Prusiadis at Tettai & Voridis oppidorum sive mansionum per Bithyniam curiales publicis includere functionibus per suam fugam cognovimus.* Disputat J. Gothofredus, quæ sit *Voridis* illa mansio, & ad ejus auxilium ex Stephano arcessit Βορύζων, πόλιν Ποντικήν; quæ cum extra Bithyniam fuerit, nihil utique *Voridem* juverit. Verum mansionis oomen erat *Doris*, quæ cum Tattaio Nicaeae suberat: testem hujus rei dabo Anastasium, Nicænum episcopum, qui in Chalcedonensi Concilio tom. IX. Concil. Lab. p. 98. ὥσπερ, inquit Τατταῖος καὶ Δωρὶς ῥεγεῶνές εἰσιν ὑπὸ τὴν Νίκαιαν, οὕτως ἦν ποτὲ τοῦτο καὶ Βασιλινούπολις ὑπὸ τὴν Νίκαιαν· *Ut Tattaus & Doris regiones sunt Nicaeae subdita, ita olim quoque Basilinupolis.* De quibus Anastasii verbis postmodum plura ad Hieroclem reddemus. Hoc obiter addamus, noo illo tantum è Chalcedonensi Concilio loco *Doridem*, mansiooem Bithyniæ, constabiliri, sed & leg. 4. C. Th. de Erogat. Milit., quæ *Dorida*, seu *Doride* potius, fertur data: eadem enim prorsus est, quamtumvis io ea eruenda non minus adhæserit præstantissimus Gothofredus.

PROTVNICA.] Nisi Προτόμακρα *Protomacra* Ptolemaei sit L. V. C. 1. frustra fortasse quæreior. Quæ seqoitur *Artemis*, a Diana ejusque templo nomen accipere potuit; hanc enim in Bithynia, & præcipue qua Rhebas decurrit, summo studio colebant, solemnesque illi dies, quibus Καλάθιν, de cujus in sacris Matris Deûm, Cereris, Proserpinae, Dianae, Junonis & Minervae usu Ezech. Spanhemius ad Callimachi

 Hymn.

MANSIO DABLAE.	M. VI.
MANSIO CERATAE.	M. VI.

FINIS BITHYNIAE ET GALATIAE.

MVTATIO FINIS.	M. X.
MANSIO DADASTAN.	M. VI.
MVTATIO TRANSMONTE.	M. VI.
MVTATIO MILIA.	M. XI.
CIVITAS IVLIOPOLIS.	M. VIII.
MVTATIO HYCRONPOTAMVM.	M. XIII.
MANSIO AGANNIA.	M. XI.
MVTATIO IPETOBROGEN.	M. VI.
	MAN-

Hymn. Cerer. *ỷ.* 1., nomen erat, agebant, quo tempore per dies quinquaginta peregre proficisci nefas habebatur, modo Acta S. Hypatii tom. III. Junii p. 343. non fallant.

DABLAE.] Δαβλαῖς Ptolemaeo, qui ex *Dablis*, casu ejus mansionis auferendi, id formasse videtur.

CERATAE.] Mansionem hanc, a ceteris præteritam, nusquam legere memini.

FINIS BITHYNIAE.] Ptolemaeus L. V. C. 1. *Dadastana* & *Juliopolim* extra Galatiæ fines collocat: nec dissidet de *Dadastanis* Sozomenus L. VI. H. E. C. 6., χωρίον τῆς Βιθυνίας appellans. Vel sic tamen, si ad ejus ætatem attendamus, Historicum erroris absolvere non licebit; tum quippe Galatiæ & Dadastana & Juliopolis erant contributa: nam Juliopolim ejus fuisse provinciæ, Philadelphius *Juliopolis Galatiæ primæ episcopus*, qui pars Concilii Ancyrani fuit, certissimus testis est: de *Dadastana* idem produnt Socrates, Theodoretus, Ammianus atque alii, cum in Galatiæ & Bithyniæ finibus positam fuisse asseverant. Itaque post Ptolemaei tempora Galatiæ fines longius Bithyniam versus prolati videntur.

DADASTAN.] Pro *Dadastana* aut *Dadastanis*; utrumque enim in usu est. Socrates L. III. H. E. C. 26. de Joviano: ἐν χωρίῳ τινὶ ἐπιβάντι, ὃ προσαγορεύεται Δαδάστανα· μεθόριον δὲ ἐστὶ τῆς Γαλατίας καὶ Βιθυνίας. Ammianus extremo L. XXV. de eodem: *Quum venisset Dadastanam, qui locus Bithyniam distinguit & Galatas, exanimatus inventus est nocte.*

TRANSMONTE.] *Trans montem* sive *montis* fuisse videtur. Accipe vero de Olympi montis jugis, quæ longissime Galatiam versus porrigebantur. Vide Busbequii Epist. I. p. 56. Quæ hanc excipit mutationem *Milia*, mihi ignotissima est.

JVLIOPOLIS.] Vulgo urbem Sangario apponunt, sed Procopio invito: is a Siberi fluvio orientalem urbis partem X. M. P. afuisse, occidentalem autem illi vicinam fuisse L. V. de Fabric. C. 4. prodidit. Plura ad Hieroclem.

HYCRONPOTAMVM.] Cum primum sub styli acumen hæc venirent, *Hieron potamum* scriptorem dedisse suspicabar; quo nomine fluvium ex Ida decurrentem Plinius L. V. C. 30. memorat. Postea vero cum nusquam hoc in tractu *Hieros* reperiretur, de *Siberi* cogitatio incidit, qui Syceon Galatiæ I. oppidum alluit, & Sangario jungitur, ut ex Vita Theodori Syceotae C. 15. constat: hunc *Hieron* olim potuisse dici arbitrabar. Quoniam tamen major hic a Juliopoli distantia, quam quidem Procopius finivit, signatur, in hac conjectura acquiescere non ausus sum. Itaque aliud circumspexi. Is. Vossius è MS. enotavit, in eo *Hypon Crotamum* legi, sed supra correctum esse, *Hycron Potamum*. Vide ergo an *Hypion Potamum* præstet: fluxisse *Hypion* ultra Sangarium Galatiam versus ex Hypiis montibus testes plurimi sunt, Apollonius Rhodius L. II. 797., Ptolemaeus, Arrianus atque alii. Alter uter non male quadrabit.

AGANNIA.] *Lagania* est, oppidis Galatiæ I. deinceps annumerata.

IPE-

MANSIO MNIZOS. M. X.
MVTATIO PRASMON. M. XII.
MVTATIO CENAXEPALIDEM. M. XIII.
CIVITAS ANCHIRA GALATIA.

FIT A NICOMEDIA ANCHIRAM GALATIAE VSQVE.
MILIA. CCLVIII.
MVTATIONES XXVI. MANSIONES XII.

MVTATIO DELEMNA. M. X.
MANSIO CVRVEVNTA. M. XI.
MVTATIO ROSOLODIACO. M. XII.
MVTATIO ALIASSVM. M. XIII.
CIVITAS ARPONA. M. XVIII.
MVTA-

IPETOBROGEN.] Spirat Celticum quiddam hoc mutationis nomen; ejus enim productio a *Briga*, in Celtarum urbibus adeo frequens, non longe recedit *Eubrogum* Ancyram inter & Taviam in A. Itinerar, vidimus, haud dissimile præferentem.

MNIZOS.] Galatiae I. hoc oppidum suum sibi episcopum, ut Chalcedonensis Concilii Acta indicio sunt, habuit. Noster *mansionem* appellat; nec longe abit Hieroclis Ῥεγέμνηζος: prior enim vocis ejus pars ex ῥεγεών, qua seriores Græcos vicum mansionemque indicasse alibi ostendam, conflata est. *Prasmon* legere non memini.

CENAXEPALIDEM.] MS. *Cenaxempalidem*; quod corruptissimum vocabulum non expedio. Videtur *paludis* nomen in vocis esse compositione. Erat non longe ab Ancyra palus, ad quam stato tempore Minervae & Dianae simulacra lavanda deferebant. Acta S. Theodoti C. 2. Ἐκέλευον δὲ αὐθὶς τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερείας γενέσθαι· ἔθος δὲ συνήθειας αὐταῖς ἐν τῇ πλησίον λίμνῃ κατ' ἔτος λούειν τὰ ξόανα. & post pauca: ἐκέλευσε γοῦν καὶ τὰς παρθένους ἐπὶ τὴν λίμνην ἀπάγεσθαι μετὰ τῶν ξοάνων. Additur deinde, curribus virgines & simulacra fuisse imposita: pompæ in curru virgines praeivisse, secuta esse simulacra; quæ, ut illis adderentur, quæ Ezech. Spanhemius ad Callimachi Lavac. Pallad. ℣. 11. conduxit, exscribere visum fuit: nam eaodem esse paludem non asseveravero.

ANCHIRA GALATIA.] Pro *Galatia* aut Γαλατικῆ· ita infra *Tarsus Cilicia* & *Caesarea Palestina*, & in Tabula Peutingerana *Antiochia Pisidia*, *Comana Cappadocia*: pari modo Καισάρεια Καππαδοκία, atque aliæ, de quibus Salmasius in Solin. p. 436. Urbem nobilissimam & Galatiae I. metropolim Tzetzes fluvio Haly apponit:

Καὶ κτίσμα πόλιν Ἄγκυραν Γαλατικὴν πρὸς Ἅλυν.

sed falsus est: retractus ab urbe ad XLIV. M. P. fuit, ut Μάλος *Malus* flumini accubans vicus, eoque intervallo ab Ancyra distinctus in Actis S Theodoti C. 1., indicio præter Busbequium Epist. I. p. 63. est. Inter urbem & Halyn mons *Magaba*, de quo Livius L XXXVIII. C. 19., intererat: cui forte appositus fuit vicus Μηδοσαγᾶ *Medosaga*, quem vita S. Antiochi M. P. XX. Ancyra separat apud Lambecium L. III. Bibl. Caesar. p. 140.

NICOMEDIA ANCHIRA.] MS. *Anchira Galasia*. Millia passuum XXXVI. M. justo auctiora sunt.

MVTATIONES.] XV. tantum sunt, & mansiones X.

DELEMNA.] Nihil mihi de ea innotuit.

CVRVEVNTA.] Est Ptolemaei Κορβεοῦντος, ut ad A. Itiner. p. 143. adscriptum fuit.

ROSOLODIACO.] *Rosologiaco* verius est, agnoscitque Anton. Itiner. & Ptolemaeus.

ALIASSVM.] Præterita a ceteris omnibus est, ut passim obscuriores mutationes.

ARPONA.] Imo *Aspona*, quæ Galatiae I. urbibus in Hieroclis Synecdemo accensetur.

GA-

MVTATIO GALEA. M. XIII.
MVTATIO ANDRAPA. M. IX.

FINIS GALATIAE ET CAPPADOCIAE.

MANSIO PARNASSO. M. XIII.
MANSIO IOGOLA. M. XVI.
MANSIO NITALIS. M. XVIII.
MVTATIO ARGVSTANA. M. XIII.
CIVITAS COLONIA. M. XVI.

MV-

GALEA.] Hæc & quæ sequitur *Andrapa* inter obscuras suum facile locum tuebuntur. Est quidem *Andrapa* in Paphlagonia ex Ptolemaeo nota, sed nihil illa ad hanc detegendam faciet; quippe longissimo terrarum tractu hinc semota. Ni conjectura fallit, *Andraca* est, quam Ptolemaeus L. V. C. 6. & in Cappadocia, qua Galatiae proxima est, ponit.

GALATIAE ET CAPPADOCIAE.] Recte fines earum provinciarum hic figi, vel ex *Parnasso* apparet, quam Hierocles in Cappodocia agnoscit.

PARNASSO.] Fidem datam liberabo & Polybio hanc urbem restituam, cujus Legat. L V. hæc verba sunt: Παραγενόμενοι δ' ἐκ Καλπίτου πεμπταῖοι πρὸς τὸν Ἅλυν ποταμόν, ἐντεῦθεν πάλιν ἀνέζευξαν εἰς Ἀμισόν· ἔνθα καὶ Ἀριαράθης ὁ τῶν Καππαδοκῶν βασιλεὺς συνέμιξεν αὐτοῖς μετὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως. καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἀμασείων χώραν. Sic in editis est ex Ursini emendatione; MS. ἀνέζευξεν εἰς Παρνασσόν; & dein εἰς τὴν Κάμησον χώραν. Audi ipsum Ursinum: *Vox* Καλπίτου *mihi quidem suspecta est; & fortasse* Καλπέως *scribendum, quae urbs est Bithyniae: pro* Παρνασσὸν *vero* Ἀμισὸν *reponendum opinor, qua urbs Ponti est, dierum sex iter ab Haly fluvio distans: & infra* εἰς Ἀμασείων χώραν, *pro eo, quod est in exemplari,* εἰς τὴν Κάμησον χώραν. *Est autem* Ἀμάσεια *& ipsa urbs Ponti, Strabonis, Stoici philosophi, patria.* Quæ viri egregii verba caussam exturbatæ è Polybii oratione Parnassi nullam adferunt; nec aliam fuisse suspicor, quam quod ea urbs paullo esset obscurior neque ubivis obvia. Restituendam esse præstantissimo scriptori, nemo post hæc dubitaverit: cum & MS. præferat, & locis, de quibus agitur, optime conveniat. Jam quod ad τὴν Κάμησον χώραν attinet, eam ego in τὴν Ἀμασείων non temere mutavero: & partim quidem quod longius Pontum versus Amasia sit remota, tum etiam, quod Cappadociae apud Ptolemaeum L. V. C. 6. præfectura Χαμάνης, sive, ut in Palatin. & Coislin. est codice, Χαμάννηνος, longe melius quadret. Posses ceteroqui de *Saramene* ultra Halyn apud Strabonem L. XII. p. 546. cogitare, nisi Ponto fuisset propior.

JOGOLA.] Videtur non multum abesse a Ptolemaei in Chamanes præfectura *Odoga*: quamquam eandem prorsus esse, non temere dixero.

NITALIS.] *Nitazi* A. Itiner., quod vide.

ARGVSTANA.] An *Augustana*?

COLONIA.] Deest *Coloniae* nomen. *Archelaidem* indicari aliunde novimus.

MOMOASSON.] *Neanessus*, sive, ut Palatin. MS. præferebat, *Nanessas* coloniam Archelaidem proxime sequitur apud Ptolemaeum: hæccine sit, alii viderint.

ANATHIANGO.] *Nazianzum* indicari; ad A. Itiner. suspicati sumus: nec mutamus sententiam; solet enim urbis ejus nomen passim corruptissime a librariis scribi: ita in Vincentii Lirinensis Commonitor. p. 322. Ed. Brem., ubi *sanctus Gregorius episcopus & confessor de Nazianzo* laudatur, codex regis Christianissimi, Balusio teste, *confessor de Nanzando vel Nazabos* edebat. Ceterum in Nazianzi suburbio mons erat, cui *Athar* cognomen faciunt Acta Tergeminorum C. 1. *Tunc perrexit*, ajunt, *ad S. Macarium confessorem, qui erat in exilio ab Antiochia missus in ergastulo Cappadociae, in monte Athar, qui est in suburbio Nazanzae*, sic scribunt, *civitatis*.

CHVSA.] Hoc nomine in Aegypto mansionem ex Athanasio & Itin. A. novimus: hanc quærimus.

SA-

MVTATIO MOMOASSON.	M. XII.
MANSIO ANATHIANGO.	M. XII.
MVTATIO CHVSA.	M. XII.
MANSIO SASIMAM.	M. XII.
MANSIO ANDAVILIS.	M. XVI.

IBI EST VILLA PAMPALI, VNDE VENIVNT EQVI CVRVLES.

CIVITAS THIANA.

INDE

SASIMA.] Mansionem fuisse miseram & prorsus ingratam ex Gregorio Nazianzeno ostendimus: adde quæ Orat. XXV. p. 435. ipsi objiciuntur: Μικρά σοι, φησὶν, ἡ πόλις, καὶ οὐδὲ πόλις, ἀλλὰ χωρίον ξηρὸν, καὶ ἄχαρι, καὶ ὀλίγοις ἐπίμυρθον· *Parva tibi civitas est, inquit, ac ne civitas quidem, sed aridus locus & inamœnus atque infrequens.* Quamvis enim Sasimorum nomen non exprimatur, eam tamen urbem indicari, si Nazianzeni versus in consilium adhibueris, facile cognosces.

ANDAVILIS.] Habent eam Tabula Peutingerorum & Anton. Itinerarium: quæ si cum Ravennate exceperis, vix alibi reperies. Hæ autem parum juvant, quum præter nomen & dubiæ satis fidei nihil doceant.

VILLA PAMPALI.] Qui genus, unde domo Pampalus fuerit, nemo facile, nisi cum eruditissimo J. Gothofredo *Palmati* legerit, nobis enarraverit: MS., quem Is. Vossius versavit, *Pampati* præferebat, eoque ad *Palmati* vocem manu pæne ducimur. Fuit Palmatius equorum, quorum greges in Cappadocia aluit, studiosissimus; unde & illi *Palmatii* in leg. 1. C. Th. de Equis Curul. & leg. unica de Greg. Dominic. dicti sunt. Hominem Glossæ Nomicæ describunt, & Valeriani Imp. temporibus Caesareæ in Cappadocia maximis opibus conspicuum fuisse, palatiis, equarum gregibus, reliquoque apparatu Augustum pæne æquiparasse, raptus autem ac seditionum concitatarum caussa confiscatum fuisse produnt in Παλματίου Ἐπαύλεις. Ἦν δὲ ὁ Παλμάτιος οὗτος, inquiunt, ἵππους πάνυ πλούσιος, ὃς διὰ τυραννίδα ἐδημεύθη, περὶ οὗ φησιν Ἰλλούστριος Ἡσύχιος, ὁ φιλοσοφήσας τὰς Μιλησίας ἐν τῷ Ε. χρονικῷ διαστήματι οὕτω· Κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλεριανοῦ ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας Παλμάτιός τις ἦν, οἰκίαν μὲν ὑπὲρ τὰ βασίλεια κεκτημένος, ἵππων δὲ ἀγέλας καὶ τὸν πλοῦτον περιττόν κ. λ., sic recte, vestigia manu exarati codicis secuti, locum viri egregii restituunt. Vide consultissimum J. Gothofredum ad leg. unic. C. Th. de Greg. Dominic., ubi de equis curulibus abunde disputatum est.

THIANA.] Urbs hæc coloniæ juribus condonata est a Caracalla, unde in rarissimo Thes. Britan. tom. II. p. 243. numo ANT. ΚΟΛΩΝ. ΤΥΑΝΩΝ, *Antoniniana colonia Tyanorum* titulis superbit: antea passim ΙΕΡΑ & ΑΣΥΛΟΣ dicebatur; quorsum & hæc Philostrati L. VIII. extremo Vit. Apol. Got. Olearius refert: Καὶ ἱερὰ Τύανα δὲ βασιλείοις ἐκπεπομμένα τέλεσιν· οὐδὲ γὰρ βασιλεῖς ἀπηξίουν αὐτὸν, ὧν αὐτοὶ ἠξιοῦντο. Vertit vir doctissimus: *At & ipsa sacra habetur Tyanensis urbs, neque missis ab Imperatoribus legatis obnoxia est: neque enim Imperatores dedignati sunt, iisdem honoribus virum honorare, quibus ipsi honorari sueverunt.* Quæ, pace manium ejus dixerim, cum Græcis discordant; nam ἐκπεποιῆσθαι βασιλείοις τέλεσι urbem posse dici, quæ a præfectis ac magistratibus, ab Imperatore missis, liberatur, & cui αὐτονομία conceditur, nunquam, puto, probabitur: præterea, qui tandem demonstrabitur, omnes urbes, quæ Augustorum templo insignes erant, ΙΕΡΑΣ atque ΑΣΥΛΟΥΣ, quod è Latinis & addito commentario conficitur, fuisse appellatas? Sententia verborum, ne longum faciam, hæc est: *Templa* Apollonio *Tyanis impensis Imperatoriis esse exstructa: neque enim Imperatores indignum eum censuisse, quibus ipsi honorabantur.* Veram esse, sine magno labore adfirmabitur: ἱερὰ Τύανάδι esse templa Tyanis exædificata, Philostratus L. VIII. C. 29. testis est, ubi ἐν τῷ Τυανάδ' ἱερῷ, Oleario interprete, est *in Templo Tyanensi.* βασιλείοις τέλεσι *regias impensas* indicari posse, nemo, nisi borum rudis, diffitebitur; Thucydides L. VI. 16, 97. ὃς ἂν τοῖς ἰδίοις τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ. Quod si quem ἱερὰ ἐκπεποιημένα remorentur, quod passim id verbum in alio usu

Dddd sit,

INDE FVIT APOLLONIVS MAGVS.

CIVITAS FAVSTINOPOLI.	M. XII.
MVTATIO CAENA.	M. XIII.
MANSIO OPODANDA.	M. XII.
MVTATIO PILAS.	M. XIIII.

FINIS

sit, *συνεπτυγμένα* refingat, ac Philostrato ex L. I. C. 5 approbet: *Τεχθῆναι δὲ ἐν λειμῶνι λέγεται, πρὸς ᾧ νῦν ἱερὸν αὐτῷ ἐκπεποίηται*; quæ unius literæ immutatio utique minima est & librariis, solitis *συνεπτυγμένα* & *συνεπτυγμένα* confundere, quo de Lamb. Bos Exercit. in Epist. Hebr. C. XII, 27. frequentata. Atque hæc, in re non admodum obscura, paullo uberius exsequi placuit, ne alterius opinionem cavillari voluisse videar.

INDE FVIT APOLLONIVS.] Philostratum vide L. I. Vit. Apoll. C. 4. & Fl. Vopiscum in Aureliano C. 24. Ceterum passnum millia, quæ amanuensis negligentia *Tyanis* sunt detracta, ex Ant. Itiner. XVI. esse debere constat.

FAVSTINOPOLI.] Habent urbem Itin. Ant. & Conciliorum Acta.

CAENA.] Est in Peutingerana Tabula *Caena* XXVI. M. P. a Tyanis, sed Galatiam versus: quæ, si mansionum ordo non sit turbatus, nostra esse nequit.

OPODANDA.] *Podandus* est, cui ultima ex mansionis vocabulo litera male agglutinata est: sita hæc urbs circa Taurum montem erat: unde ἡ τῆς Ποδανδοῦ κλεισοῦρα, *angustia*, sive claustra, *Podandi* in Jo. Scylitzis Histor. p. 829. & p. 844 διὰ τῶν κλεισουρῶν τοῦ Ποδανδοῦ ἀφικνεῖται εἰς Κιλικίαν. Nomen a cognominis ejusdem fluvio habere ex Constantino in Vita Basilii Imp. C. 36. novimus. Vide A. Itiner. p. 145.

PILAS.] Pylas Cilicias, quibus ex Cappadocia transitus in Ciliciam erat, intellige. Describuntur a Diodoro Siculo L. XIV. p. 250. hunc in modum: Παραγενηθεὶς περὶ τὰς ὅρους τῆς Κιλικίας, καὶ τὴν πρὸς ταῖς Κιλικίαις πύλαις εἰσβολήν· αὕτη δ᾽ ἐστὶ στενὴ καὶ περίκρημνος, ἐπὶ σταδίους μὲν εἴκοσι παρήκουσα. πλησίον δ᾽ αὐτῆς ἐστιν ἐξ ἀμφοτέρων κατ᾽ ὑπερβολὴν ὄρη μεγάλα καὶ δυσπρόσιτα. ἀπὸ δὲ τῶν ὀρῶν ἐξ ἑκατέρου μέρους τείχη καθήκει μέχρι τῆς ὁδοῦ, καθ᾽ ἣν ᾠκοδόμηνται πύλαι. διεκβαλὼν δὲ διὰ τούτων τὴν δύναμιν, εἰσέβαλεν εἰς πεδίον, τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἰδεῖν τῷ κάλλει λειπόμενον· Cyrus *ad fines Ciliciæ & pylas pervenit. Angustus ibi transitus est & præruptus, ad XX. stadia protingens, quem vasti præaltique & difficiles conscensu montes ex utraque parte cingunt. Ex montibus autem hinc & illinc murus ad viam portis communitam pertendit. Has copiis ergo traductis campos quosdam ingressus est, nullis per Asiam eximia amœnitate secundos.* Sic interpres: unde cogas pro εἰς πεδίον legisse eum, quod & Palmerio in mentem venit, εἴς τι πεδίον; neque injuria fecisse, Xenophon L. I. Exped. Cyr. p. 195. testis est. De Pylis vide quoque Herodianum L. III. C. 3.

CAPPADOCIAE ET CILICIAE.] Ad Pylas finem fuisse Cappadociæ & Ciliciæ initium Xenophon & Diodorus auctores sunt; præterea Mopsucrenas primam ex Cappadocia venientibus mansionem occurrisse Ammianus L. XXI. C. 15. docet: Constantius *petiit per vias difficiles Mopsucrenas, Ciliciæ ultimam hinc,* Tarso, *pergentibus stationem, sub Tauri montis radicibus positam.* Itaque bene omnia se habent.

MANSVERINE.] Hen. Valesius ad Ammiani L. XXI. C. 15. hinc, &, ut ego putem, pulcherrime, *Mopsucrenem* fecit. In alia omnia abit Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 8. p. 391.; cujus, quod caussam dissensus contineant, & urbem illustrent, verba exscribam: *Nondum autem*, inquit, *induci possum, ut nominibus illis*, *Mansuerine* Itin. H. & *Namsucrone* Itiner. Ant., *Mopsucrenas latere credam. Magno enim auctores consensu extra Taurum, sive ad latus Tauri septemtrionale posuerunt; Ptolemaeus in Cataonia Cappadociæ. Socrates dicto loco*, (L. II. H. E. C. ult.) μεταξὺ Καππαδοκίας καὶ Κιλικίας, *inter Cappadociam & Ciliciam: & Sozomenus L. V. C. 1.*, μεταξὺ Κιλίκων καὶ Καππαδοκῶν τῶν πρὸς τῷ Ταύρῳ, *inter Cilices & Cappadoces, qui ad Taurum sunt. Eutropius L. X. Cap. VII. de Constantio: in itinere obiit inter Ciliciam & Cappadociam. Et Hieronymus Eusebiano Chronico: Constantius Mopsucrenis inter Ciliciam Cappadociamque moritur.* Hæc vir egregius: quæ si, uti oportet, expenderis, Mopsucrenis parum nocebunt.

FINIS CAPPADOCIAE ET CILICIAE.

MANSIO MANSVERINE. M. XII.
CIVITAS THARSO. M. XII.

INDE FVIT APOSTOLVS PAVLVS.
FIT AB ANCHIRA GALATIA THARSON VSQVE MILLIA CCCXLIII.

MV.

cebunt. Nam Ptolemaei Cataonia urbes in Tauro & cis atque ultra eum montem positas complectitur: reliqoa scriptorum testimonia in Cappadociæ Ciliciæqoe finibus urbem eam, prorsus ut utromque Itinerarium, collocant. Vide jam ecquæ alia *Mansuerine* ac *Mopsucrena* esse queat, quas Ammianus *ultimam Tarso pergentibus stationem sub Tauri montis radicibus* esse ait: si anim Pylis Ciliciæ principium & Cappadociæ sit finis, utique cis Taurum, ut *Mansuerine*, Mopsucrena fuit. Præcipue cum Mopsucrene primam mansionem Tarso profectis, pariter ac *Mansuerine*, præboerit. Theophanes Chronogr. p. 39. Καὶ ἐλθὼν ἐν Μοψουκρήνῃ, ἐν πρώτῃ μονῇ ἀπὸ Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας ἐτελεύτησεν. *Cumque Mopsucrenas, quæ prima Tarso pergentibus mansio occurrit, pervenisset, fato functus est.* Gemina his Chron. Alexandrin. præfert. Itaque cum situs conveniat & paria de Mopsucrenis prodantur, caussa oon videtur, cur *Mansuerinem* ab ea urbe distinguamus Id vero demiror, potuissa Thaophanis editorem, Μοψουκρήνην probare, eamque MSS., quorom plores ἐν Μάμψῃ Κρήναις offerunt, auctoritati præponere.

TARSO.] Meminit urbis, sed pessime habitus, Libanius Orat. XXVIII. ad Senatum, sive, ut in Augustano codice esse monet Valesius, ad Severum p 620. Καὶ πολλὰ μὲν ὑμῶν ἀπὸ θρόνου ἰσχύει· ἄλλη δέ τις καὶ ἀπὸ Περσέως πόλεως, ἧς διὰ μέσης ἔρχεται Κύδνος ὁ ποταμός. scripserat Sophista ἀπὸ Θρόνου & ἀπὸ Περσέως πόλεως, ut Cydnus flovius indicat, resque ipsa. Perseus enim urbis conditor habebatur, unde Dio Chrysostomus Orat XXXIII. p. 396. Tarsenses interrogat, audituros ne se existiment laudem urbis atque hymnum quendam. περὶ τοῦ Περσέως, καὶ Ἡρακλέους, καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τῆς τριαίνης, καὶ περὶ χρησμῶν τῶν γεγονότων· *De Perseo & Hercule, de Apollinis tridente, deque oraculis redditis.* Quæ disertissimi oratoris verba sicuti Tarsum Περσέως πόλιν adfirmant, ita magnos in his literis viros exercitos habuerunt *Apollinis*, quem memorant, *tridente.* Casaobonus, cum inter Neptuni arma sit, dubitat utrum Ποσειδῶνος τριαίνης, an, tridenta confracto atqua ejecto, τοῦ Ἀπόλλωνος τῆς τοῦ Ἀθηνᾶς ex alio Orat. ejusdem loco legat. Seldenus in notis, a Wolfio editis, *quid si*, inquit, *rescribamus* τῆς Ἰταλικῆς; Ego neutrum sequor, Dionis illa sana atque optimi coloris arbitratus. Tarsi enim telo Apollinem armabant, quod *tridentem* Dio, *gladium* Demetrius Tarsensis apud Plutarchum Oracul. Defect p. 433. appellat: περὶ γὰρ τοῦ Κύδνου καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ταρσῷ μαχαιροφόρου, ὦ φίλε Δημήτριε, σοῦ λέγοντος ἠκούομεν, ὡς ὁ Κύδνος μόνος ἀποκαθαίρει σίδηρον ἐκεῖνον, ὅτι ὕδωρ ἄλλο τὴν μάχαιραν, ἢ ἐκεῖνο· *De Cydno & sacro Apollinis, qui Tarsi est, gladio, te, mi Demetri, narrantem audivimus, nulla id ferrum aqua perinde tergi ac purgari, ac ejus fluminis.* Stat a meis partibus, quod lætor, Hemsterhusius noster.

INDE FVIT PAVLVS.] Nota res ex Apostoli oratione Actor. C. XXII. 3., ubi se γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας profitetur. Quid ergo opinioni prætendet Notkerus Martyr. II. Non. August., qua Giscala Paulli patriam fuisse, & puerum inde cum parentibus Tarsum migrasse asseverat? Hieronymo, credo, utetur auctore, qui in Catalogu Script. Eccles. de Apostolo id memoriæ prodidit, sed auctore, cui certa & definita ea narratio non fuit: *fabulam* enim appellat Comment. in Epist. ad Philem. Photius Patriarcha majores Apostoli Giscalis domicilium habuisse Epist. CCXLVI. adfirmat; quod ut districte negara nolim, ita locupletiore teste opus erit: certe nemini persuadebit, Giscala in tribu Benjaminia situm ac sedem obtinuisse. ἐν τῇ μερίδι καὶ δικαίῳ, ut ait, τῆς Βενιαμίδος φυλῆς.

GALATIA TARSO VSQVE.] Ita MS.; summa M. P. XLII. auctior est.

MVTATIONES XXV. MANSIONES XVIII.

MVTATIO PARGAIS.	M. XIII.
CIVITAS ADANA.	M. XIIII.
CIVITAS MANSISTA.	M. XVIII.
MVTATIO TARDEQVEIA.	M. XV.
MANSIO CATAVOLOMIS.	M. XVI.
MANSIO BAIAE.	M. XVII.
MANSIO ALEXANDRIA SCABIOSA.	M. XVI.

MVTA-

MVTATIONES.] X. tantummodo, & manſiones xɪv. inveniuntur.

PARGAIS.] Suſpicor *Pagris* olim fuiſſe, ad cognominem montem appoſitam mutationem: Ariſtoteles Lib. de Ventis p. 132. hanc mihi ſuſpicionem injecit; memorat ventum, cui nomen *Παγριὸς*, & *Παγρικὰ ὄρη*, *montes Pagricos*, è quibus ventus iſte urbem Mallum perflet. *Mallus* haud longe hinc afuit, Tarſo vicina: & multo commodius hinc ortus venti flatus ad urbem adſpirare, quam è Pagris circa Antiochiam, potuit.

ADANA.] MS. *Abdana*. Urbem alluit Saros, ex Armeniæ montibus defluens, quem *Pharum* aut *Pſarum* Xenophon L. I. Exp. Cyri p. 199. non recte appellat, Procopio L. V. Fabr. Juſtian. C. 5. auctore. Vita S. Theophili apud Lambecium L. VIII. Bibl. Vindob. p. 75. in Cilicia II. ponit, qua de re opportunius ad Hieroclem.

MANSISTA.] *Mopſueſtia* eſt, quam vitiato vocabulo *Mampſyſtam*, *Manſiſtam* & *Mamyſtam* ſeriore ætate appellare cœperunt. Lex I. C. Theod. de Conlat. Donatar. *Mampſyſta*, id eſt, Mopſueſtiæ, data eſt. Glycas Part. IV. Annal. p. 306. *ἡ Μάμιστα, ἡ καὶ Μόψου ἑστία λεγομένη*. Auctor Geſt. Tancredi, ab Ed. Martene tom III. Theſ. Anecd. editus, C. 143. *Igitur Mamyſtam, Adanam, Tarſum brevi, ſed acri molimine, debellat*. *Mamiſtram* Alb. Aquenſis L. III. Hiſt. Hieroſ. C. 59. atque alii, quos Cangius ad Annae Alexiad. p. 379. enumerat, vocant. Alluebat urbem fluvius Pyramus, ut præter Procopium Stephanus docet. Jo. Malala in Conſtantio tom. II. Hiſt. Chron. p. 14. Mopſueſtiam & Mopſucrenas, cum in priore Conſtantium fato fuiſſe functum adfirmat, confundit, præbita etiam errandi occaſione viro docto, a quo notis illuſtratus in publicum prodiit Joannes ille.

TARDEQVEIA.] Eruent eam alii ex tenebris; mihi hic felici eſſe non licet.

CATAVOLOMIS.] Scriptum olim *Catavolo* fuiſſe videtur, pro *Catabolo*, uti in Tabula & Ant. Itin. legitur: *mis*, quæ Syllaba voci cohæret, ex *mil.*, indice M. P., videtur nata. Curtii *Caſtabalum* ſive Plinii *Caſtabala* eſſe, alibi diximus. Aliud Iſ. Voſſius ad Epiſt. Mariae Caſſobelitæ p. 95. Ed. Amſtel. cenſet, *Catabolo* veriſſimum arbitratus: notare enim vocem Græcis navium ſtationem atque emporium: ex *Catabolo* præterea *ἐθνικὸν Catabolenſis* formari. Poſterius unde hauſerit, neſcio; niſi velis ex Caſſiodoro, cujus *Catabolenſes* nihil ad hanc manſionem, licet H. Surita eo retulerit, pertinere conſtat. Prius a vero non abit, modo Græcos recentiores intelligas. *τὸ ἐπίνειον ὃ νῦν οἱ πολλοὶ* ΚΑΤΑΒΟΛΟΝ *καλοῦσι*, inquit Thucydidis ſcholiaſtes L. I. C. 30. Vel ſic tamen confecta res non eſt: requiro exemplum, quod Conſtantini ætate prius ſit; auctorem præterea, qui in Cilicia commemoraverit: taceo Caſtabali ſitum accuratiſſime convenire, neque permittere, ut ad ignota decurramus.

BAIAE.] De his alias diſputavimus. Vid. Ant. Itin. p. 146.

ALEXANDRIA SCABIOSA.] Urbis ſitum alibi finivimus; id dubites, ſitne genuinum ejus cognomen. Solet aliis *Alexandria cata Iſſon*, ut omnis & Ptolemaeo, aut *catiſſon*, ſicuti in Tabula ineſt, appellari. *Cabioſa* dicitur Chron. Alexand. p. 170., quod inter xɪɪ. urbes, ab Alexandro nomen ſortitas, *τὴν Καβιώσην* numerat; Excerpt. vero Latinis, hinc magnam partem ſumptis, quæ Scaligero debemus, p. 59. *Alexandria, qua Cabioſum*, pro *Cabioſa*. Simili titu-

MVTATIO PICTANVS. M. IX.

FINES CILICIAE ET SYRIAE.

MANSIO PANGRIOS. M. VIII.
CIVITAS ANTIOCHIA. M. XVI.

FIT A THARSO CILICIAE ANTIOCHIAM MILIA CXLI.
MVTATIONES X. MANSIONES VII.
AD PALATIVM DAFNE. M. V.

MV-

titulo a Ptolemaeo ornatur Laodicea, Libano apposita; quam *Scabiosam* Peutingerorum Tabula & Ptolemaei MS. Coislin, nuncupant: manetque adeo in ambiguo, utrum cognomen sit verius. Dat quidem sententiam M. Altingius in notis MS. ad Tabul. secundum *Cabiosam* sive *Chabiosam*, quæ eadem ac *curva* sit: forte quia Χαβὸν ab Hesychio dicatur esse καμπύλον. Ego vero scire magnopere, qui *Chabiosa* inde formetur, velim. Is. Vossius aliter instituit, professus ad Epist. Mariae Cassobelitæ alibi se ostensurum, *Scabrosae* titulum verum hujus urbis esse; quod an fecerit, ignoro. Puto virum doctissimum ex oppidi situ in eam devenisse opinionem: in colle enim posita erat. Herodianus L. III. C. 4. Μίσει δὲ ἐπὶ τοῖς Ἱεροσολύμοις καὶ δυσχερῶς τὴν νίκην φέροντες, πόλις ἐπὶ τοῦ λόφου, Ἀλεξάνδρεια καλουμένη. Idem de Laodicea ad Libanum doceri posset. Quæ tamen satis mihi valida non videntur, ad *Scabrosa* vocem Ptolemaeo atque Itinerariis ingerendam; præsertim cum nullum illi præsidium è MS. veniat, & Latini sermonis usus officiat. Itaque alios, qui hinc me expediant, exspectabo.

PICTANVS.] Videtur fuisse circa *Pylas* Syriæ, nusquam alibi mihi lecta.

FINES CILICIAE.] Strabo & Ptolemaeus Alexandriam circa Issum Syriæ contribuunt. Plinius, quicum noster facit, Ciliciæ: & bene. Pylis enim Cilicia terminatur, Syriaque initium habet.

PANGRIOS.] *Pagras* intelligi ex A. Itin. certissima res est. Sozomenus L. VIII. H. E. C. 2. de Joan. Chrysostomo Antiochia Constantinopolin pergente, ἧκεν εἰς Πάγρας, σταθμὸν οὕτω καλούμενον. *Venit Pagras, quo nomine mansio est.*

FIT A THARSO.] MS. *a Tharso Cilicia Antiochia usque.* Summa M. P. pæne numeris singularum mansionum respondet.

MVTATIONES.] Denuo in hunc catalogum *civitates*, *mansiones*, & *mutationes* conjectæ sunt.

AD PALATIVM DAFNE.] *Daphnen* egregie descripsit Libanius in Antiochic. p. 380., monens nihil esse, quod cum ejus amœnitate comparari possit: ipsos illi assurgere & primas dare Romanos: ἣ καὶ Ῥωμαίων ὅσος στρατὸς ἔλαβε, κωλύουσι, τέτακται μόνον τὴν Γαλλίαν ὑμνεῖν, ὡς ἀντίπαλον τῇ Ἰταλίᾳ: ubi, nisi fallor, in corrupta *Galliæ* voce *Italia* latet. Fuisse in eo luco *Palatium* ex Tabula, quæ inter lauros & cupressos ejus figuram repræsentat, liquet, & leg. 2. C. Theod. Aquæduct.: *Aqua ductus, qui Dafnensi Palatio usum aquæ præstat, quorundam aviditate tenuatur.* Ubi diligentia J. Gothofredi hujus Itiner. mentionem non præteriit. Vellem neglexisset Auctoris Geopon. L. XI. C. 2. testimonium, quod prima quidem specie huc pertinere videtur, sed penitius expensum Laurolavinium spectat. Rectius advocasset Libanium Orat. XIII. p. 418, de Theodosio καὶ τὴν Δάφνην, dicentem, καλλίω πεποίηκας, βασίλεια παλαιὰ τοῖς νέοις ἀποκρύψας· *Daphnen multo elegantiorem fecisti, vetera Palatia novis abscondens.* Auctorem atque ejus Palatii conditorem Constantinum fuisse, Ezech. Spanhemius Dissert. XIII. De Præst. & Vs. Numis. p. 613. suspicatur. Ego vero multo esse antiquius, & regum Seleucidarum tempore Palatium sive regiam Daphnen condecorasse arbitrer; Polyaenus L. VIII. C. 50., si cum Justino L. XXVII. C. 1. conferantur, quæ de Beronice narrat, id facile probaverit. Jam quod ad distantiam attinet, ea satis certa est. Stephanus in Μαρὼν esse eo nomine ad Antiochiæ circa Daphnes orientem vicum significat: atqui ille V. M. P. ab urbe aberat, teste Simeonis Stylitæ Vita C. 9. *Venien-*

MVTATIO HYSDATA.	M. XI.
MANSIO PLATANVS.	M. VIII.
MVTATIO BACHAIAS.	M. VIII.
MANSIO CATTELAS.	M. XVI.
CIVITAS LADICA.	M. XVI.
CIVITAS GAVALA.	M. XIIII.
CIVITAS BALANEAS.	M. XIII.

FINIS SYRIAE COELIS ET FOENICIS.

MVTATIO MARACCAS.	M. X.
MANSIO ANTARADVS.	M. XVI.

EST CIVITAS IN MARE A RIPA MIL. II.

MVTATIO SPICLIN.	M. XII.

MV-

tes vero in V. milliario ab Antiochia, in vico, qui dicitur, Meroë, nullus potuit movere eum. Sic vetus versio: Græcus scriptor ἐν τῷ ἐπιλεγομένῳ Μήρῃ· Vide vero, habueritne inde originem nomen *NERO*, quo Græcos recentiores, abolita Daphnes appellatione, eum locum dixisse Casaubonus ad Capitolini Marc. Philosoph. C. 8. docet.

HYSDATA.] Operam in hac quærenda perdidi. De *Platano* dictum alias est.

BACHAIAS.] Videtur esse Βακταϊαλλὴ Ptolemaei, quam Tabula in hoc tractu agnoscit. De sequenti præter incertam suspicionem, jam ante in medio positam, nihil habeo.

LADICIA.] Ita in melioribus & antiquioribus codicibus pro *Laudicia* aliquando scriptum reperiri, Salmasius ad Capitolin. in Vero C. 7. notat. Proxime abest hoc & alibi productum epigramma è Gudii Inscript. p. CCCXXXIII. 15.

ΕΝΘΑΔ
Ε ΚΕΙΤΑΙ
ΤΡΥΦΩΝ
ΛΑΔΙΚΥC
ΤΗC. ΠΡΟC
ΛΥΚΟΝ

COELIS ET FOENICIS.] *Coelos & Phoenices.* Incipit hic Phœnice maritima; Φοινίκην πάραλον appellat Evagrius L. III. H. E. C. 33. & Jo. Malala tom. II. p. 73.

MARACCAS.] Excrevit deinceps hæc mutatio in urbis amplitudinem: Κάστρ Μαραχέας Annae dicitur Alexiad. L. XI. p. 329. scriptoribus rerum Hierosolymitanarum *Maraclea*, ut Guiberto Abbati L. VI. Hist. Hierosol. C. 20., aut *Marachea*, sicuti in Gest. Tancredi C. 135. Situm illi Guiliel. Tyrius eundem assignat, quem Itiner., L. VII. C. 17. *Deinde Marecleam*, inquit, *qua prima de urbibus Phœnicis a septemtrione venientibus occurrit, Antaradum, qua vulgari appellatione Tortosa dicitur, qua similiter una est de urbibus supra nominata provincia, in litore maris similiter constituta, pervenerunt.*

A RIPA.] MS. *Aripa.* Loquitur de Aradu, de cujus a litore intervallo alibi diximus. *Ripam* vero pro litore posuit, ut Apulejus L. XI. p. 264. *Jam ripam maris proximamus:* & diu ante eum natum Manilius L. IV. 700.

Magna jacet tellus, magnis circumdata ripis,
Parthis. —— ———

Apposite de Antarado Gilo Parisiens. extremo L. V. de Exped. Hierosolym.

Non procul urbs aberat, ripa vicina marina,
Fertilitate sua promittens multa rapina,
Nomine qua celebris ipso Tortosa vocatur.

SPICLIN.] Hanc & sequentem qui explicet & illustret, alius erit.

ARCAS.] Meminit hujus urbis Stephanus papa in Epist. ad Basilium Macedonem inter

Acta

MVTATIO BASILISCVM.	M. XII.
MANSIO ARCAS.	M. VIII.
MVTATIO BRVTTVS.	M. IIII.
CIVITAS TRIPOLI.	M. XII.
MVTATIO TRIDIS.	M. XII.
MVTATIO BRVTTOSALIA.	M. XII.
MVTATIO ALCOBILE.	M. XII.
CIVITAS BERITO.	M. XII.
MVTATIO HELDVA.	M. XII.
MVTATIO PARPHIRION.	M. VIII.
CIVITAS SIDONA.	M. VIII.

IBI HELIAS AD VIDVAM ASCENDIT ET PETIIT SIBI CIBVM.

MVTATIO AD NONVM.	M. IIII.

CI-

Acta Concilii Constantinop. IV. p. 653. tom. XXIII. Concil. Labbei, sed ita ut tuto dejeres, vix illi notam videri: Βηρύτιος, loquit, ἀπὸ τῆς Ἀρχῆς Φοινίκης εἰς Τύρον, Ἰωάννης τῆς Γορδιλίας εἰς Προικόννησον. Debuisset ἀπὸ Ἄρκων τῆς Φοινίκης, & tum ἀπὸ Γόρδω τῆς Λυδίας, ut ex Socrate L. VII. H. E. C. 36. notissimum est. Secutus est Historiæ Tripartitæ versionem, quæ L. XII. C. 8. *Reverentius ab Arcis Phœnicia in Tyrum migravit, Joannes de Gordo Lydia mutatus est in Proconnesum.* Quæ sequitur *Bruttus* in MS. *Brutius* dicitur, mihique prorsus est inaudita.

TRIDIS] Videtur esse *Trieris* Plinii L. V. C. 20., quæ Stephano est πόλις τῆς Συρίας, Straboni L. XVI. p. 754. *Χωρίον τι* inter Tripolin & promontorium, cui Θεοῦ πρόσωπον nomen est.

BRVTTOSALIA.] An scripsit, ut a superiore distingueret, *Bruttos alia?* Putem esse *Botryn*, quam Tabula & Itin. A. hoc loco ponunt; de ea portuque, gravi terræ tremore nato, Jo. Malala tom. II. p. 229.

ALCOBILE.] Hæc mihi multo obscurissima est, cujus ne vestigium quidem reperire licuit.

BERITO.] Personatus Athanasius in absordissima oratione, de imagine Berytensi in Actis Concilii Nicaeni II. p. 232. πόλις ἐστὶ Βηρυτὸς κεκλημένη, ἐν μεθορίοις Τύρου καὶ Σιδῶνος κειμένη, τελοῦσα δὲ ὑπὸ Ἀντιόχειαν vetus interpres apud Lambecium L. I. Bib. Caesar. p. 128. Latina hoc modo fecit: *Est civitas, qua vocatur Berytus, adjacens inter terminos Tyri & Sidonis, prabens tributum Antiochia.* Quam satis ridiculam & anilem urbis descriptionem mirum est, patrum eorum animos non advertisse. Hæc exspectes ab Athanasio Alexandrino aut recentiore Antiocheno, ut Lambecio visum? Utique qui ea scripsit, urbem nunquam vidisse videtur. Zacharias Scholasticus princip. Dialog. cur τὴν μητέρα τῶν νόμων vocet, non est, ut doceatur.

HELDVA.] MS. *Heldux*, sed litera *a* supra ultimam vocabuli posita.

PARPHIRION.] *Porphyrionem* Procopius Hist. Arcan. C. 30. pagum ait esse maritimum, Κώμην ἐπιθαλασσίαν, Πορφυρεῶνα ὄνομα. Stephano Phœnices urbs est. Meminit etiam Polybius L. V. C. 68., quam cur Aegypto vicinam fuisse putarit Jac. Gronovius & a Scylacis p. 100. Ed. Lugdun. cognomine urbe distinxerit, caussam reperire non possum: attendisset vir eruditissimus ad Polybii τὰ κατὰ Πλάτανον στενὰ, quæ Porphyreonem præcedunt, & cum Platano sive Platane Josephi L. XVI. A. Jud. C. 11. 2. contulisset, nec dubito quin in alia omnia ivisset.

IBI HELIAS.] Videtur hic deesse *Sarepta*; ioibi enim Elias ad viduam divertit I. Reg. C. 17. 10. Hieronymus in Epitaphio Paullae: *Sidone derelicta in Sarepta litore Eliae est ingressa turriculam, in qua adorato Domino salvatore per arenas Tyri, in quibus genua Paullus fixit, pervenit Acco.* Tanto magis autem vero est simile, eam hinc exulare, quod amplior Sidonem inter & Tyrum sit intercapedo, quam quidem hic finitur. Vid. Ant. Itiner. p. 149.

AD NONVM.] Numeri appositi justi non sunt: IX. aut hic aut mox esse debent.

TY-

CIVITAS TYRO.	M. XII.

FIT AB ANTIOCHIA TYRVM VSQVE MIL. CLXXIIII. MVTATIONES XX. MANSIONES XI.

MVTATIO ALEXANDROSCHENE.	M. XII.
MVTATIO ECDEPPA.	M. XII.
CIVITAS PTOLEMAIDA.	M. VIII.
MVTATIO CALAMON.	M. XII.
MANSIO SICAMENOS.	M. III.

IBI

TYRVM VSQVE.] MS. *Tyro usque* summa M. P. non æquat eam, quam singulæ mansiones exhibent.

MVTATIONES.] XII. tantum sunt.

ALEXANDROSCHENE.] Castra illa sunt, quorum rudera nunc durant, & *Scandalii* nomine insignia feruntur. Reliquias describit accuratissimus Maundrellus Itin. Hierof. p. 67.

ECDEPPA.] Posita est ad mare: Josepho propterea χωρίον παραθαλάσσιον L. I. B. Jud. C. 13. 4. Olim *Aczib* Hebraeis dicebatur: Hieronymus de Loc. Sacr. *Achziph in tribu Aser, in qua alienigena permanserunt. Hac est Ecdippa in nono miliario Ptolemaidis pergentibus Tyrum.* Noster VIII. M. P. Ptolemaide semovet, non ut festinans vir egregius in Palæstina sua existimabat, M. P. XII.

PTOLEMAIDA.] Dubium est utrum sexto an quarto casu extulerit: forte tamen priore; illum enim inflectendi vocabuli morem scriptoris nostri ætate probarunt. Latinus interpres Actor. C. XXI. 7. *a Tyro descendimus Ptolemaidam.* Vid. Munker. in Dissert. Hygino Fabulatori præmissa, ubi similium uberrima copia.

CALAMON.] Habet hoc nomine in Phœnice urbem Plinius L. V. C. 20., sed inter Tripolin & Trierem: neque alium illi situm Polybius L. V. C. 68. tribuit. Alia itaque ac nostra est.

SICAMENOS.] Ab ejusdem nominis arbore ita dictam videri alibi ostendimus. De situ Eusebius in Ἰάφεθ hoc modo: Καὶ ἡ Συκάμινος ἡ ἀπιόντων εἰς Πτολεμαΐδα ἀπὸ Καισαρείας κώμη παράλιος πλησίον τοῦ Καρμήλου Ἡφὰ λέγεται. Vertit Hieronymus: *Sed & oppidum Sycaminum nomine de Caesarea Ptolemaidem pergentibus super mare propter montem Carmelum Epha dicitur.*

IBI EST MONS CARMELVS.] *Duo sunt montes, qui vocantur hoc nomine: alter in quo fuit Nabal Carmelius, maritus Abigail, ad australem plagam: alter juxta Ptolemaidem, qua prius vocabatur Acho, mari imminens, in quo Elias propheta flexis genibus pluvias impetravit*, inquit Hieronymus Comment. in Amosi C. 1. In eo monte seculo XII. Calabrum monachum, ab Elia per quietem monitum, monasterium excitasse Phocas in Descript. Palæst. C. 31. prodidit; jecitque adeo prima fundamenta ordinis, ut ajunt, Carmelitarum: qua de re in publicum notissimæ sunt D. Papebrochii & Sebast. a S. Paullo contentiones.

CERTA.] Vossius è MS. *Certha* excerpsit, Richardsonus vero *Certsia.* Quid verius sit, mihi certum non est.

FINES SYRIAE.] Non dissentit Plinius L. V. C. 13. *Inde, a Joppe, Apollonia: Stratonis turris, eadem Caesarea, ab Herode rege condita: nunc colonia prima Flavia a Vespasiano Imperatore deducta. Finis Palestines, centum octoginta novem millibus passuum a confinio Arabia, deinde Phœnice.* Neque etiam in Onomast., modo egregiam Jac. Renferdii emendationem è Dissert. p. 785. sequaris, Eusebius: Καβσεὴλ, inquit, ὅθεν Βαναίας υἱὸς Ἰωδᾶ. Καισάρεια, πόλις ἐπίσημος ἐπὶ τὸ Φοινίκιον πέλαγος, ἡ διαφέρουσα Παλαιστίνης Φοινίκης. Κάρμηλος, ὄρος ἔνθα ἐκαθίζετο Ἡλίας. Mihi verissima videtur, neque parum hoc loco adjuvari.

CAESAREA PALESTINA.] Vir præstantissimus Had. Relandus L. III. Palæst. p. 671. *Nuncupatur*, ait, *hac Caesarea Palestina in Itiner. Hieros.; quidni corrigis, inquiet quispiam, & reponis Palestina? Ego nihil muto. Invenio idem apud Hilarium in fragmento tertio operis Historici p. 1311. Ed. Paris. a. 1693.* Nam propter hæc necessario Concilium apud Caesaream Palæstinam

IBI EST MONS CARMELVS, IBI HELIAS SACRIFICIVM FACIEBAT.

MVTATIO CERTA. M. VIII.

FINES SYRIAE ET PALESTINAE.

CIVITAS CAESAREA PALESTINA, ID EST, IVDAEA. M. VIII.

FIT A TYRO CAESAREAM PALESTINAM MILIA. LXXIII. MVTATIONES II. MANSIONES III.

IBI EST BALNEVS CORNELII CENTVRIONIS, QVI MVLTAS ELEEMOSYNAS FACIEBAT. IN TERTIO MILIA.

nam videtur esse conditum. *Et quidni, ut Syrus Palæstinus in illo,*

Alba Palæstino culta columba Syro,

& Palæstina aqua apud Ovidium in Fastis,

Inque Palæstinæ margine sedet aquæ,

dici possit Caesarea Palæstina? Hæc ille; quæ omnino amplecterer, nisi scriptor adderet, *id est, Judaea:* fac *Caesaream Palæstinam* justam esse, quid apposita illa notabunt? utique *Palæstina, id est, Judaeae* voluit; nam urbi ea tribuere, ineptum videtur. Vehementer præterea dubito de Hilarii loco ob *Acacium ex Caesarea Palæstina* in fragmento II. Oper. Histor. p. 1288.; is enim prius, nisi *Caesaream Palæstinam* aliunde probaveris, suspectum facere aptus est.

CAESAREAM PALAESTINAM.] MS. *Caesarea Palæstina.* M. P. esse X. M. P. justo intervallo auctiora H. Relandus L. II. Palæst. C. 4. monuit. De mutationibus idem judicium esto.

IBI EST BALNEVS CORNELII.] MS. *Cornili. Balneus* & *tubiculus* ex hoc Itiner. in I. G. Vossii L. III. Vit. Serm. Latin. C. 7. leguntur, sed sine tibicine, quo niti queant. Prius habet in fragmento Traguriano Petronius Sat. C. 41. *Et mundum frigus habuimus: vix me balneus calfecit; tamen calda potio vestiarius est.* Quæ verba ab aliorum emendationibus hoc auxilio se postmodum facile tuebuntur. Nimirum Latine loquentium vulgus multa sibi permisit, nec Grammaticorum præceptis adstringi se semper passum est: multa præterea in provinciis mutarunt, quæ *gentilia* appellare adsueverunt. Curius Fortunatianus L. III. Art. Rhetor. p. 71. Ed. Pith. *Gentilia verba sunt, quæ propria sunt quarundam gentium, sicuti Hispani non cubitum vocant, sed Graco nomine ancona; & Galli facundos pro facetis, & Romani vernacula plurima & neutra multa masculino genere enuntiant, ut HVNC THEATRVM & HVNC PRODIGIVM.* Hinc repete *hunc monimentum, hunc adificium, hunc sepulchrum* è lapidibus literatis & *vinus* atque alia fragmenti Traguriani. Ceterum de *balneo Cornelii centurionis* nihil legere memini: forte persuasio ista orta est, quod Cornelius benefica esset indole, & Caesarea balneis superbiret ceterisque urbibus præstaret: docemur id a Chorieio Sophista Orat. in Procopium Gazaeum C. 10. Ἡ μὲν οὖν, inquit, Ἀντιόχου δέλεαρ ἔχει τὸ ἄλσος, ἡ δὲ Τυρίων τὰς χάριτας, ὥσπερ γὰρ ἄξιον ὀνομάζειν τὰς πηγάς· ἡ Καίσαρος δὲ λουτροῖς καλλωπίζεται, ἅπερ ἰδεῖν μὲν ἐρῶντι σοι δόξει, τερπνότερον δὲ λελυμένῳ. *Antiochia igitur illecebras habet nemus; Tyriorum urbs Gratias, sit enim aequum est appellare fontes: Caesaris vero urbs balneis effertur, qua jucunda quidem tibi videbuntur, cum oculis usurpaveris, jucundiora vero, tum lotus illis fueris.* Cornelii *domum* Hieronymus Epitaph. Paullae Caesareae durasse indicat: *Mirata ruinas Dor, urbis quondam potentissima, & versa vice Stratonis turrim ab Herode rege Judaeae in honorem Caesaris Augusti Caesaream nuncupatam, in qua Cornelii domum, Christi vidit ecclesiam, & Philippi adiculas & cubicula quatuor Virginum prophetarum.* Hæc junctumne sibi balineum habuerit, non dixero.

MILIARIO EST MONS SYNA, VBI FONS EST, IN QVEM MVLIER SI LAVERIT, GRAVIDA FIT.

CIVITAS MAXIANOPOLI. M. XVII.
CIVITAS STRADELA. M. X.

IBI SEDIT ACHAB REX, ET HELIAS PROPHETAVIT.
IBI EST CAMPVS, VBI DAVID GOLIAT OCCIDIT.

CIVITAS SCIOPOLI. M. XII.

ASER,

MONS SYNA.] Non longe Caasarea abesse montem, ad cujus radices fons prorumpat, præter alios Alb. Aquensis L. VI. Hist. Hierosl. C. 41. testis ast: illi vero nomen esse *Syna* & eam virtutem, qua da scriptor hic, nemo, quod sciam, alius.

IN QVEM SI LAVERIT.] Pro *in quo*: ita infra, *in quam positus est Isaias propheta*. Similiter Lex 2. C. Theod. de Vanat. *Residentes in Hierapolitanam civitatem*: & Lex 58. C. Th. de Haeret. *Domus Eunomianorum, in quas nefarios conventus habitos claruerit*: tum, *conventicula in domos si qua fuerint*. Sæpius Græci, ut Marci C. II, 1. εἰς οἶκόν ἐστι, ubi Raphelium vide & Munkarum ad Hyginum Fab. XLI.

MAXIANOPOLI.] Imo *Maximianopoli*, uti H. Relandus dudum monuit. Olim *Adadrimmon*, de qua Hieronymus Comment. in Zachar. C. XII. sic scribit: *Adadrimmon, pro quo LXX. transtulerunt ῥοῶνος, urbs est juxta Jezraëlem, qua hoc olim vocabulo nuncupata est, & hodie vocatur MAXIMIANOPOLIS, in campo Maggedon, in quo Josias rex a Pharaone, cognomento Nechao, vulneratus est.*

STRADELA.] *Jezraël* est, caput olim regni Israëlitici. Hieronymus in Hoseae C. 1. *Supra diximus Jezraëlem, qua nunc juxta Maximianopolim est, fuisse metropolin regni Samariae.* Ex *Jezraël* Esdraëlam, unde *Stradela* dapravata est, formarunt. Eusebius Onomast. in Ἰεζραήλ. Καὶ εἰς ἔτι νῦν ἐπισημοτάτη Ἐσδραηλὰ κώμη ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ κειμένη, μεταξὺ Σκυθοπόλεως καὶ τοῦ Λεγεῶνος. Quæ, quantumvis ab aliis sæpe notata, quod urbis situm signarent, nagligere non placuit.

IBI SEDIT ACHAB.] Vide Hieronymum in Hoseae C. 1. & in primis 1. Reg. XVIII, 45, 46.

VBI DAVID GOLIAT.] Hæc qui scriptori nostro persuasit, in gravissimo errora fuit. Campus, in quo singulare illud eertamen ex provocationa fuit commissum, ajusque situs figitur I. Samual. XVII, 1. circa Socho in montanis Judae. *Socho* IX. M. P. ab Eleutheropoli varsus Aeliam in Eusebii Onomast. fuissa dicitur: XX. vero M. P. ab Hierosolymis sive Aelia in Limonario, cujus verba adferuntur Actor. Concil. Nicaeni II. p. 404. ὁ γέρων οἰκήσας εἰς τὰ μέρη Σουχῶς τοῦ κτήματος ἀπὸ μιλίων εἴκοσι τῆς Ἱεροσολύμων οἰκῶν· Vetus versio: *Habitavit* abbas Joannes *in partibus Sicchus, ubi possessionem habebat, milliaribus ab Hierosolymis viginti parvis.* Ractius Anastasius, *in partibus Socchus, possessionis ab Hierosolymis milliaribus XX. ferme distantis.* Quia tamen Ant. Itin. Aaliam inter & Elautheropolin XX. tantum M. P. interponit, fieri potuit, ut in his numeris sit peecatum: præsertim cum Panllus Bernriedensis in Vita Gregorii VII., ubi Anastasii versionem sequitur, *IX. ferme M. P.* possessionem Socchus Hierosolymis samoveat. Quod utcunqua fuerit, certum satis est in tribn Juda, nec longa admodum ab urbe Hiarosolymitana Davidem adversarium Goliatum confecissa. Vide vero, utrumnam arrandi hinc nata sit occasio: erat circa Scythopolin simili fera nomine locus; quam cum eundem ac *Socho* esse arbitrarentur, avenira utique potuit, ut ad Scythopolin depugnatum id fuisse cartamen opinarentur. Hieronymus Quæst. Hebr. in Genes. C. XXXIII. 17. *In Hebraeo legitur Socchoth. Est autem usque hodie civitas trans Jordanem hoc vocabulo in parte Scythopoleos.*

SCIOPOLI.] Imo *Scythopoli*, de qua, olim *Bethschean* dicta, plura Relandus L. III. Palæst. p. 993. Id dubium est, unde Scythopoleos indepta sit cognomen. Doctissimus Palæstinæ auctor a *Socchoth*, da quibus paullo anta ex Hie-

ASER, VBI FVIT VILLA IOB. M. VI.
CIVITAS NEAPOLI. M. XV.

Ibi est mons Agazaren. *Ibi dicunt Samaritani* Abraham sacrificium *obtulisse*, *& ascenduntur usque ad summum montem* gradus num CCC. *Inde* ad pedem montis *ipsius locus est*, *cui nomen est Sechim. Ibi positum est monumentum*, *ubi positus*

Hieronymo, *Succothopolin* & dein *Scythopolin* appellatam suspicatur. Aliter instituit Theod. Hasaeus Dissert. de Rubo Mosis C. 24., vetus urbis nomen בית שאן *Bethschean* & recens *Scythopolis* idem esse arbitratus: prioris enim ultimam partem שאן *spinam* notare, nec aliud posterioris primam: שטה *schitta* ejusdem esse originis atque idem notare: uberem vero ejus *spinæ* circa urbem fuisse proventum. Neutrum, pace manium utriusque dictum sit, tale videtur, in quo tuto acquiescas. Et hoc quidem plausibile esse nequit, quod multa ponat, quæ nullo certo testimonio constant: veluti *spinam albam* lætissime ad urbem hanc crescere: שאן *Schean* & שטה *schitta* rem eandem notare: esse ea vocabula ejusdem originis; cui opinioni genius linguæ frontibus adversis pugnat. Alterum propterea credibile non fit, quod caussa adferri nulla possit, cur urbs nobilis, & suo nomine illustris, ab obscuriore & remotiore cognomen traxerit. Huc accedit, quod Græcum & bonæ notæ sit nomen: Σκυθῶν πόλιν Juditae Hist. C. III, 10. & II. Maccab. XII, 30. & Stephanus appellant. Ego a *Scythis* repetere soleo; sive quod incolæ, quos magnam partem a sacris Judaeorum alienos fuisse ex Histor. Maccabaica colligas, inde originem repeterent, seu quod mores civium huic titulo initia dederint. Excucurrisse in Palæstinam Scythas Herodotus L. I. C. 105. auctor est.

ASER.] Eusebius Onomast. Ἀσὴρ, πόλις φυλῆς Μανασσῆ, καὶ νῦν ἐστὶ ἡ κωμη... ἀπὸ Νέας πόλεως ἐπὶ Σκυθόπολιν, ἐν ... σημείῳ ... αὐτῇ τῇ λεωφόρῳ. Vertit Hieronymus: *Aser, civitas tribus Manasse. Nunc demonstratur villa descendentibus a Neapoli Scythopolim in XV. lapide juxta viam publicam.* Quæ ad hanc villam illustrandam aptissima sunt. Unde vero noster edoctus fuerit, *Jobi* fuisse, expiscari non potui. Variasse veteres de viri ejus patria, notissima res est: Eusebius Onomast. in Καρναΐμ Ἀσταρώθ domum ejus in Batanaeae vico ostendi fuisse solitam scribit. Anonymus vero, cujus de Loc. Hierosolym. inter Symmicta Leon. Allatii libellus est, circa muros urbis ejus πηγάδι τοῦ δικαίου Ἰώβ, *fontem justi Jobi* esse refert: quæ traditio æque certa est, ac hanc illius fuisse villam.

MONS AGAZAREN.] Lege cum Cellario Dissert. VI. §. 26. & H. Relando Diss. de hoc monte §. 1. *Argarizim*: sic enim conjunctim & Samaritani & Græci plures montem *Garizim* vocant.

ABRAHAM SACRIFICIVM.] Invaluisse apud Samaritanos eam opinionem apparet ex Photii Cod. CCXLII. p. 1055., ubi Marinus Neapolitanus, sectæ quondam Samaritanæ popularis, haud obscure id profitetur: nec alia Alexander Polyhistor & Phocas, quos testes produxit Ch. Cellarius Dissert. VI. §. 25., prodiderunt.

GRADVS NVM. CCC.] Gradus hi sæpe in nummis Neapolitanis apud Patinum & Vaillantium conspiciuntur: quorum numerum vehementer auxit Procopius Gazaeus Comment. in Deuteron. *Atqui vero*, inquit, *si Garizim & Gebal montes, qui sunt altissimi, Neapoli adjacebant, quomodo fieri potest, ut inferne benedictio seu maledictio superne in utraque immensa, ut etiamnunc videre est, altitudine edita exaudiretur? Cum videlicet in montem, qui apud illos Garizim appellatur, sexcentorum millium & unius graduum sit adscensus.* Quæ, quamvis multo altiorem, quam re vera fuit, montem facias, fidem excedunt: vix enim, quod recte H. Relandus L. II. Palæstin. C. 13. observavit, ea altitudine in universo terrarum orbe mons est. Oportet ergo in Procopii calculo error sit.

AD PEDEM MONTIS.] Vide Judic. IX, 7. & Procopium L. V. de Fabric. Justiniani C. 7. Idem præter alios Theodotus testatur apud Eusebium L. IX. Præp. Evangel. C. 22., cujus, cum de montibus Garizim & Ebal dixisset, ita fortasse rectius ordinabuntur versus:

positus est Joseph in villa, *quam dedit ei Jacob pater ejus. Inde rapta est & Dina filia Jacob* a filiis Amorræorum. *Inde passus mille, locus est* cui nomen Sechar, *unde descendit mulier Samaritana ad eundem locum, ubi Jacob puteum fodit, ut de eo* aqua impleret, *& Dominus noster Jesus Christus cum ea loquutus est. Ubi sunt* arbores platani, *quos plantavit Jacob, & balneus qui de eo puteo lavatur.*

INDE MILIA XXVIII. EVNTIBVS HIERVSALEM, IN PARTE SINISTRA EST VILLA, QVAE DICITVR, BETHAR.

Inde passus mille est locus, ubi Jacob cum iret in Mesopotamiam addormivit, & ibi est arbor Amigdala, *& vidit visum, & Angelus cum eo luctatus est. Ibi fuit Rex Hieroboam, ad quem* missus fuit Propheta, *ut converteretur ad Deum excel-*

——— ——— Τῶν δὲ μεσηγὺ
Ἀλεξιπτοὸς τέτμηκτ' αὐλῶπις. τῆς δ' ὑπέρωθε
Ἡ δ' ἱερὴ Σικίμων καταφαίνεται, ἱερὸν ἄστυ,
Νέρθεν ὑπὸ ῥίζῃ δεδμημένον· ἀμφὶ δὲ τεῖχος
Λισσὸς ὑπωρείῃ, ὑπὸ δ' ἔδρομεν αἰπύθεν ἕρκος·

ut ἀραιὸ, quæ vulgo tertia secundi versus vox est, sequentis sit interpretamentum: certe ea, si cetera salva esse velis, locum tueri non poteris; qua tamen de re cum nemine contendero.

IN VILLA.] Jo. Phocas Descript. locor. Palæstin. C. 13. Ἐν δὲ τοῖς τοῦ βουνοῦ κρηπῖσιν ἐστὶ τὸ χωρίον, ὃ δέδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. *Ad pedes montis*, Garizim, *conspicitur villa, quam Jacob filio Josepho dedit.* Vid. Joan. C. IV, 5.

A FILIIS AMORRAEORVM.] Verius *filio Hemor* ex Genes. C. XXXIV, 2. dixisset. Juvencus in Genes. ℣. 1015. puellæ amatorem *Correum* appellat:

Illic improbius Dinam Correus amatam
Polluit, & tenera præcerpsit virginis usum.

Ed. Martene, cui editum id poema debemus, tom. IX. Thes. Anecdot. p. 93. gentis nomen videri ait; quod verissimum erit, si *Chorraus* scripseris: sequitur enim Juvencus Græcos interpretes, qui in Alexandrina editione Συχὲμ ὁ υἱὸς Ἐμμὼρ, ὁ Χοῤῥαῖος.

CVI NOMEN SECHAR.] Distinguit *Sichar* a Sichemo, contra Hieronymi opinionem Quæst. Hebr. in Genes. C. XLVIII. Eusebius non multum dissentit in Συχὲμ, ubi Josephi tumulum, prorsus ut hic, illi vicinum facit, & Συχάρ. Sitne Joan. IV, 5. ex *Sychem* id depravatum nomen, dubia res est. Hieronymus adfirmantibus adstipulatur; qui negant, ex שקר *schekar, mendacium* notante, ut ea voce religio & sacra Samaritana, quorum in ea urbe sedes erat, notetur, repetunt. Mihi non satis apertum atque exploratum est, Joannem Samaritanos dignos censuisse, in quos ita illuderet.

AQVA IMPLERET.] Videtur esse Joannis ἀντλῆσαι ὕδωρ, nisi vasa nomen deesse velis.

SVNT ARBORES PLATANI.] Quercetum hic fuisse Eusebius in Βάλανος Σικίμων significat. De *platanis* nostro scriptori accredimus, quando & aliunde novimus hic eas arbores consitas fuisse. Huc refero, quod in Bereschith Rabba, Parascha XXXII., Judaei memorant: *Profecturus*, inquiunt, *doctor Jonathan Hierosolyma oratum* עבר בהדין פלטאנוס, *transiit per Platanos: id ut Samaritanus vidit, quorsum, inquit, tendis? precatum ait Hierosolyma: tum ille, præstaret, ut in benedicto illo monte potius, quam in stercoraria ista æde adorares.* Non quidem ignoro, præstantissimum H. Relandum Dissert. de monte Garizim § 3. aliud amplecti, secutumque Judaei in illa verba scholia, quæ הר גריזים, *montem Garizim* interpretantur, vocem Græcæ originis esse arbitrari, nec aliud ac πλάθου ναὸν sive *stercoreum delubrum* notare. Verum intelligi mons haud potest, quod per eum transitus non esset, sicuti per has arbores, si è Galilaea in metropolin cogitarent, erat, ut è Joan,

excelsum: & jussum fuerat prophetæ, *ne cum pseudopropheta, quem secum Rex habebat, manducaret. Et quia seductus est à pseudopropheta, & cum eo manducavit, rediens occurrit prophetæ leo in via, & occidit eum leo.*

INDE HIERVSALEM MIL. XII. FIT A CAESAREA PALESTINAE HIERVSALEM VSQVE, MIL. CXVI. MANSIONES IV. MVTATIONES IV.

Sunt in Hierusalem piscinæ magnæ duæ ad latus templi, id est una ad dexteram, alia ad sinistram, quas Salomon fecit. Interius vero civitatis *sunt* piscinæ gemellares, *quinque porticus habentes, quæ appellantur* Betsaida. *Ibi ægri multorum annorum sanabantur; Aquam autem habent eæ piscinæ* in modum coccini turbatam. *Est ibi & cripta*, ubi Salomon Dæmones *torquebat. Ibi est angulus*

è Joan. C. IV. apparet. Abit præterea vocis scriptura, sicuti in Midrasch Schir C. IV. 4. conspicitur רמטא גבי חד פלאטנס, *ut venit ad platanum*; abit, inquam, longe a Græcis: ne dicam, vix tam elegantes Judaeos fuisse, ut ex ultima Attica ad Samaritanorum sacra traducenda πλάτανον sive ἐπιλάτανον arcessiverint.

BETHAR.] *Bethel* est: quod addit in *parte sinistra* viæ fuisse, egregie Eusebianis in Ἀγίοις conspirat: Καῖται δὲ Βαιθὴλ, ait, ἀπιόντων εἰς Αἰλίαν ἀπὸ Νέας τῆς πόλεως ἐν λαιοῖς τῆς ὁδοῦ ἀμφὶ τὸ δωδέκατον ἀπ' Αἰλίας σημεῖον. Hieronymus: *Sita est Bethel euntibus Aeliam de Neapoli in læva parte viæ XII. circiter miliario ab Aelia.*

ARBOR AMIGDALA.] *Luza*, quod pristinum loci nomen, eam arborem notat. Hieronymus Quæst. Hebraic. in Genes. C. XXVIII, 19. *Et vocat illum Bethel, id est, domum Dei; qui locus vocabatur antea LVZA, quod interpretatur nux sive amygdalon.* Adde Eugesippum in Symmict. Allatii p. 112.

MISSVS FVIT PROPHETA.] Vid. I. Reg. XIII, 1. &c. Nomen vatis ibi reticetur, quod *Adonias* fuit, si fidem Constitut. Apostol. L. IV. C. 6., ubi plura Cotelerius, merentur.

JVSSVM FVERAT PROPHETAE.] Placuit ita recentioribus loqui. Vid. G. I. Vossium de Construct. C. 36., &, qui vetustiores quamquam non sine dubio, in partes trahunt, Sanctium, Scioppium & Perizonium ad Minerv. L. II. C. 4.

MIL. CXVI.] Denno in numeris peccatum est. Si singularum mansionum M. P. addideris III. M., quibus mons Syna ab urbe Caesarea separatur, & bina millia, quorum una Sechar & Neapolin, altera Bethar & Luzam sive amigdalam distinguunt, M. P. CV. nascentur.

MVTATIONES IV.] Atqui nullas, nisi forte *villam Aser*, cui suus titulus deest, hoc itinere signavit. Ergone *civitates mutationibus* jumentorum accommodatas fuisse indicat?

INTERIVS CIVITATIS.] Ἐντὸς ἄστεος sive πόλεως, ut Græci.

PISCINAE GEMELLARES.] Eusebius in Βηζαθὰ appellat λίμνας διδύμας, Hieronymus *lacus geminos.*

BETSAIDA.] Ita olim codices aliqui Joan. C. V, 2. præferebant; nec aliter Vulgatus interpres, aut Tertullianus, qui Lib. advers. Judaeos, *Et piscina, inquit, Betsaida usque ad adventum Christi curando invalitudines ab Israel, desiit a beneficiis deinde.* Male tamen: verum enim & piscinæ convenientissimum cognomen *Bethesda* fuit. MS. Vossio visus *Vaetaida.*

IN MODVM COCCINI.] Idem Eusebius fere de gemellaribus his piscinis prodit: ὧν ἑκατέρα μὲν ἐκ τῶν κατ' ἔτος ὑετῶν πληροῦται, θατέρα δὲ παραδόξως πεφοινιγμένον δείκνυσι τὸ ὕδωρ, ἴχνος, ὥς φασι, φέρουσα τῶν πάλαι καθαιρομένων ἐν αὐτῇ ἱερείων· Hieronymus: *quorum unus hybernis pluviis impleri solet: alter mirum in modum rubens, quasi cruentis aquis, antiqui in se operis signa testatur: nam hostias in eo lavari a sacerdotibus solitas ferunt.*

VBI SALOMON DAEMONES.] Aut fallor, aut hæc ex Judaeorum fabulis sunt deprompta: Salomonem enim præter alia dæmonum torquendorum & expellendorum artem

gulus turris excelsissimæ, ubi Dominus ascendit & dixit ei is, qui tentabat *eum.* * *Et ait ei Dominus: Non tentabis Dominum Deum tuum, sed illi soli servies. Ibi est & lapis angularis magnus, de quo* dictum est: *lapidem quem reprobaverunt ædificantes. Item ad caput anguli, & sub pinna turris ipsius, sunt cubicula plurima, ubi Salomon palatium habebat. Ibi etiam* constat cubiculus, *in quo sedit & sapientiam descripsit; ipse vero cubiculus uno lapide est tectus. Sunt ibi &* excepturia magna *aquæ subterraneæ, & piscinæ magno opere ædificatæ, & in*

tem calluisse, Josephus L. VIII. A. I. C. 2. §. 5. perhibet; imo nunc circumferunt nugivendum librum, cui *Claviculam Salamonis*, de qua nuper Clariss. Wolfius Bibl. Hebraeae tom. IV. p. 977. accurate, inscripserunt, ejus artificii præcepta dictantem. In primis huc ea referri oportet, quæ in Gittin fol. 86. de dæmonum plebe & eorum principe Asmodaeo, in quos tormentis inquisiverit Selomo, aniliter garriunt; quibus si delectere, neque enim digna sunt, quæ hic legantur, vide Wegenseilii Sotam Cap. IX. p. 1072.

QVI TENTABAT.] Deficiunt hoc loco, quæ Matth. C. IV, 6. reperies.

DICTVM EST.] Psalm. CXVIII, 22. Vir doctissimus Theod. Hasaeus Dissert. de Lapide Fundat. C. 2. §. 14. *lapidem angularem* & *lapidem pertusum* haud recte nostrum distinguere autumat: eundem enim fuisse; quod an probari possit, ignoro. Scriptor hic ducem & mystagogum suum secutus est; nec quicquam ex ejus oratione aliud deduxeris, quam quid vulgo ea tempestate de locis urbis Hierosolymitanæ censuerint. Prudentium, sicuti P. Pithoeus animadvertit, opinionis consortem in Enchirid. habet:

Excidio templi veteris stat pinna superstes:
Structus enim lapide ex illo manet angulus, usque
In seclum secli, quem spreverunt ædificantes:
Nunc caput est templi, & lapidum compago novorum.

CONSTAT CVBICVLVS.] Hac forma vocem in scriptoribus legere non memini: Glossæ quidem *cubiculus*, ὑπόνομος ostentent; sed rectum *cuniculus*, quod & in Sengermanensi MS. erat, videtur. In Gruteriano tamen lapide p. CLXXII. 8. *ET SVPER EODEM PORTICVS, IN QVA EST ETIAM CVBICVLVS* invenitur; qui, nisi quadratarii error sit, nam *CVBICVLVM* paullo ante sculpserat, huic loco accommodatissimus est.

EXCEPTVRIA MAGNA.] *Exceptoria* vase sunt, quibus aqua recipitur, sive cisternæ. Glossæ, quibus usus est Cangius, *Exceptoria, cisterna, lacus, collectoria.* Caeserius Arelat. Serm. IX. ad Monachos: *Ecce praparo exceptorium cordis mei influenti per vos aqua divina.* Egregius autem hic locus est, quo firmes, in templi monte cisternas fuisse, quas prorsus necessarias deesse templo non potuisse, & res ipsa, & Aristeae & aliorum testimonia, de quibus vir in his literis magnus Camp. Vitringa tom. II. Temp. Ezechielis p. 383., indicio sunt.

SANGVINEM ZACHARIAE.] Meminerunt ejusdem Epiphanius Hagiopolita in Symmict. Allatii p. 50., qui satis imperite in sanctorum, quod vocant, sancto fusum conspici adfirmat: Phocas C. 14. speluncam memorat infra templum, in qua Zacharias sit tumulatus, quasi Judaei intra templi montem mortuos sepeliverint. Ab Epiphanio non dissidet Anonymus Allatii, qui Zachariam Joannis patrem intelligendum esse addit p. 99. Symmict. Ceterum *asteriscus*, quo hæc signata sunt, deesse aliquid monet; quamquam, si voculam *ibi* tolleres, sane videri possent.

CLAVORVM MILITVM.] *Clavos caligares*, puto, intelligit, quos alii, quod sciam, non viderunt: mox *in cera fixa esse* oportuerat.

HADRIANI.] Nec has alibi offendi. Positæ videntur, ut Imperatori honor haberetur; qui urbem instauraverat, & suo nomine insignem esse jusserat.

LAPIS PERTVSVS.] Illustris Scaliger ad Euseb. Chron. n. MMCL. his utitur, nec dubium esse monet, quin Judaei ad Jacobi exemplum, qui lapidem in loco, Bethel dicto Genes. C. XXVIII, 18, 19., unxit, oleo hunc perfude-

in æde ipsa ubi templum fuit, quod Salomon ædificavit, in marmore ante aram sanguinem * Zachariae, *ibi dicas hodie fusum. Etiam parent vestigia* clavorum militum, *qui eum occiderunt, in totam aream, ut putes in cera fixum esse. Sunt ibi & statuæ* duæ Hadriani. *Est & non longe de statuis* lapis pertusus, *ad quem veniunt Judaei* singulis annis, *& unguent eum, &* lamentant se *cum gemitu & vestimenta sua scindunt, & sic recedunt. Est ibi & domus Ezechiae Regis Judae. Item exeunti in Hierusalem, ut ascendas Sion, in parte sinistra, & deor-*

suderint; quod mihi plausibile videtur. Quæritur, quinam iste lapis? Theod. Hasaeus Differt. de Lapid. Fundat. C. IV. §. 19. eundem esse vult, quem Judaei אבן שתיא, *lapidem fundationis* appellant, quemque in interiore templi penetrali hac fini fuisse in Joma C. V. §. 1. scribunt, ut pontifex solemni die turibulum illi imponeret: *pertusum* dici, quod septem in eo essent foramina; esse enim ex rupe excisum, è qua divina ope aqua Judaeis In Arabiae desertis fluxit: septem foramina in illo fuisse ex Zacharia C. III, 9. patere; neque enim alium esse lapidem, de quo inibi prædicatur, על אבן אחת שבעה עינים, id est, interprete viro docto, *super uno hoc lapide sunt septem fontes:* igitur rectissime *pertusum* dici. Equidem negare districte nolim, eum hic lapidem indicari; quamquam, si verum fateri velimus, talia conjecturis illis insunt, quæ si neges, firmari nunquam poterunt. Quo, quæso, teste edocebor, ex rupe a Mose percussa, haud exiguam decisam esse partem, & in Palæstinam asportatam? ubi lectum est, in intimo templi adyto eam collocatam & in ultima usque tempora servatam fuisse? unde porro septem foraminibus saxum id fuisse *pertusum?* nam Zachariae verba, si penitius examinaveris, aliam dabunt sententiam & a viri eruditi opinionibus alienissimam. שבעה עינים *septem oculi* sunt, ut bene interpretes, etiam, modo recte distinxeris, Cap. IV, 10. obvii. Potest vocum altera *fontes* notare: at septem foramina non sunt *fontes*; desideroque similis usus exemplum: prætereaque *super lapidem* eum fuisse dicuntur; quod de *oculis* probum erit, non de foraminibus. Fuerit itaque *pertusus* hic *lapis* nullus alius atque ille, de quo Judaei: caussa tamen cur *pertusus* fuerit atque appelletur, in obscuro manebit. Ceterum est, qui Scaligero pæne consentiat, Phocas, confidentissime asseverans Descript. Loc. Palæst. C. 14. in monte templi eum ipsum fuisse lapidem, cui dormiens incubuerit, quemque unxerit Jacobus.

SINGVLIS ANNIS.] Negat Eusebius Comment. in Psalm. LVIII. p. 267. sua ætate Judaeis urbem ingredi licuisse: tantum è longinquo oculis lustrare locum potuisse: si propius accederent, paratam fuisse pœnam: Νόμῳ γοῦν τῶν κρατούντων, inquit, ἐξ ἐκείνου τῶν Ἰουδαίων ἔθνος ἀπηγόρευται τοῖς τόποις ἐπιβαίνειν, ἀπαραιτήτου τιμωρίας ἐπηωρημένης τοῖς τὸν νόμον παραβαίνουσι· Διὸ ὡς ἔτι καὶ σήμερον ἀμφὶ μὴ τὰς ὥρας καὶ κύκλῳ περιελθόντες πόῤῥωθεν ἵστανται, μηδ' ἐξ ἀπόπτου τὸ πάλαι γεγενημένον αὐτοῖς ἱερὸν ἔδαφος θεάσασθαι καταξιούμενοι· Quibus non dissimilia leges p. 423. & L. IV. H. E. C. 6. Nec est tamen, cur fidem nostri scriptoris suspectes: adsentitur illi Gregorius Nazianzenus Orat. XII. p. 202., Henr. Valesio ad Euseb. Hist. Eccl. indice, & loci, a Billio non intellecti, explanatore, prætereaque Hieronymus, quem Ill. Scaliger huic rei testem advocavit, Comment. in C. II. Sophoniae: *Et, ut ruinam sua eis flere liceat civitatis, pretio redimunt: ut, qui quondam emerant sanguinem Christi, emant lacrymas suas, & ne fletus quidem eis gratuitus sit. Videas in die, quo capta est a Romanis & diruta Jerusalem, venire populum lugubrem, confluere decrepitas mulierculas, & senes pannis annisque obsitos in corporibus & in habitu suo iram Domini demonstrantes.* Qui cum diserte diem finiat, quo capta & eversa urbs est, quem nunc etiam genti lugubrem esse novimus; demiror præstantissimum Valesium, dies, quibus solemnis mercatus ad Terebinthum fiebat, substitnere maluisse. Ergo ut dissensus inter Eusebium & ceteros tollatur, oportet, ut post scriptum eum Commentarium Judaeis ea lugendi copia fuerit facta.

LAMENTANT SE.] Κόπτονται ἑαυτούς. Agnellus in Theodoro Ravennate C. 3. *Ab alto*

& deorsum in valle juxta murum, est piscina, quæ dicitur Siloa, habet quadriporticum, *& alia piscina grandis foras. Hic fons* sex diebus atque noctibus *currit: septima vero die est Sabathum in totum nec nocte nec die currit. In eadem ascenditur Sion, & paret* ubi fuit domus Caiphæ *sacerdotis*, *&* columna adhuc *ibi est, in qua Christum flagellis ceciderunt. Intus autem intra murum Sion, paret locus ubi palatium habuit David, &* septem synagogæ, *quæ illic fuerunt, una tantum remansit, reliquæ autem* arantur & seminantur, *sicut Isaias propheta*

alte trahens suspiria pectore, se ipsum lamentans, cubiculum introivit. Unguent ea forma dixit, nisi scripturæ error sit, qua vix alii usurpent.

HABET QVADRIPORTICVM.] Atrium est, quatuor porticibus cinctum. Audi Cangium ad Paullum Silentiarium de templo S. Sophiae C. 20. *Latinis*, ait, *ejusmodi impluvia, quatuor porticibus cincta*, Atria *dicuntur. Gloss. Gr. Lat.* τετραστῷον, Atrium. *Græci vero* τετράστυλα *ea vocant*: Quadriporticus *Anastasio Biblioth. in S. Symmacho PP.* & cantharum B. Petri cum quadriporticu marmoribus ornavit. *Idem in Deno*: hic atrium B. Petri Apnstoli superius, quod est ante Ecclesiam in quadriponicum magnis marmoribus stravit. *Occurrit apud eundem in Leone III. & in Itinerario Hierosol.* Hæc ille. MS. paullo ante *exeuntibus Hierusalem*, & melius.

SEX DIEBVS ET NOCTIBVS.] Si certa hæc forent, egregie Plinium illustrarent L. XXXI. N. H. C. 2. *In Judaea*, scribentem, *rivus sabbathis omnibus siccatur.* Sed merito de rei veritate dubites. Non diffitebor, plura similia de fonte esse memorata, quale hoc Prudentii in Enchiridio de piscina Siloa:

Morborum medicina latex, quem spiritus heris
Eructat variis: fusum ratione latenti
Siloam vocant. ———

& Isidori L. XIII. Origin. C. 13. *Fons Siloa in radicibus montis Sion non jugibus aquis, sed in certis horis diebusque ebullit*: quomodo ex codice Groningano legi ea oportet. Mitto Epiphanium, seu quis alius libelli auctor, de Vit. Prophet. in Esaia, atque alios. Verum hi antiquiorum testimoniis falsi arguuntur, nostro, qui fontem vidit, vereor, nt nimia credulitas fraudi fuerit: certe Josephus ceterique ex ejus gente nihil hujusmodi de fonte, licet de Sabbathio fluvio prodigiosa memorent multa, prodidere. Quod vero Sabbathis siccari solitum fuisse innuit, id illi verissime evenit S. Sabae tempore, cum prorsus exaruit: Cyrillus Scythopolitanns in ejus Vit. C. 77. ὑπὸ γὰρ τῆς πολυχρονίου ξηρότητός τε καὶ ἀνομβρίας τὸ ὕδωρ ἐξέλιπε τοῦ τε Σιλωὰμ καὶ Λουκιλλιανῶν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αἱ πηγαὶ Κολωνίας τε καὶ Νεφθοῦς ὠλιγώθησαν. *Ex diuturna enim siccitate & pluvia penuria aqua Siloes defecerant & Lucillianarum: praetereaque Colonia & Nephthus fontes imminui cœpti sunt.* Ubi notandi fontes, seu cisternæ sunt, vix alibi obvii. Νεφθοῦς πηγαὶ sunt in Josuae C. XV. 9.; hinc autem videas, fontis ejus memoriam ne seriore quidem ævo intercidisse.

VBI FVIT DOMVS.] Caute satis; consentit Prudentius Enchiridio:

Impia blasphemi cecidit domus ecce Caiphae,
In qua pulsata est alapis facies sacra Christi.

Nam qui ad sua tempora durasse referunt Epiphanius Haginpolita & Perdicca, fidem, opinor, vix fecerint.

COLVMNA ADHVC EST.] Passim & hanc memorant. Epiphanius Hagiopol. p. 50. ἀναπνοὴν τῆς γεέννης τοῦ πυρὸς, spiramentum ignis gehennalis illi facit vicinum, eoque columnam pæne afflatt alii postea fulcrum & templi columnam fuisse adfirmant. Prudentius, cui Hieronymus in Epitaphio Paullæ adstipulatur:

Vinctus in his Dominus stetit ædibus atque columnæ
Adnixus tergum dedit, ut servile, flagellis;
Perstat adhuc, templumque gerit veneranda columna,
Nosque docet cunctis immunes vivere flagris.

SEPTEM SYNAGOGAE.] Judaei sæpenumero CCCCLXXX. synagogas intra urbis ambitum includunt, ut in Echa Rabbati fol. 52. col.

pheta dixit. Inde ut eas foris murum de Sione euntibus ad portam Neapolitanam, ad partem dextram, deorsum in valle sunt parietes, ubi domus fuit sive prætorium Pontii *Pilati. Ibi Dominus auditus est antequam pateretur. A sinistra autem parte est* monticulus Golgotha, *ubi Dominus crucifixus est. Inde*

col. 2. & fol. 71. col. 4. Nihil mirum ergo si septem in Sione fuerint, quas & Epiphanius de Mensur. & Ponderib. C. 14. memorat: *Καὶ ἑπτὰ συναγωγαί, αἱ ἐν τῇ Σιὼν μόναι ἑστήκεσαν· ὡς καλύβαι ἐξ ὧν μία περιελείφθη ἕως χρόνου Μαξιμωνᾶ τοῦ ἐπισκόπου καὶ Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως, ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, κατὰ τὸ γεγραμμένον· Et septem synagogae, quae in Sione, velut tuguria, sola perstiterant; ex quibus una duntaxat ad Maximonae præsulis & Constantini Imper. tempora, velut umbraculum in vinea, ut scriptura ait, relicta videbatur.* Exdem male ex Optato Milevitano L. III. Schism. Donat. C. 2. a Dupinio ejectæ sunt, quas plures MSS. & ejus ætatis persuasio tuebuntur facile.

ARANTVR ET SEMINANTVR.] Dinarchus in Demosthen. p. 93. de Thebis, *ἠρόται καὶ σπείρεται τὸ Θηβαίων ἄστυ*, prorsus ut hie synagogæ. Quod addit, *sicut Isaias propheta dixit*, refer ad unam synagogarum, quæ remansit: hunc enim, ut ex Epiphanio vides, pertinere putabant Esaiae C. 1, 8.

PRAETORIVM PONTII.] Perdiccas Exposit. memorabil. Hierosolym. domum Pilati, Caiaphae atque Annae contiguam esse jussit:

Ἔσω Πιλάτου οἴκησις Ἄννα καὶ Καϊάφα,
Καὶ βδελυκτὸν πραιτώριον, καὶ τόπος κολαδίκης.

quæ res illi vix condonabitur.

MONTICVLVS GOLGOTHA.] Quod Judaei de *lapide fundationis* adfirmant, eum orbis terrarum esse umbilicum in Capitul. Eliezeris p. 88. Ed. Vorst., id in hunc montem quadrare Victorinus Poetoviensis Hymn. de Cruce existimavit:

Est locus, ex omni medium quem credimus orbe,
Golgotha Judaei patrio cognomine dicunt.

Nec dissentit Perdiccas & Anonymus Allatii, neque Eusebius Orat. in Laudem Constantini p. 830. Id vero maximopere demiror, nullam hic de cruce, Helenae auspiciis inventa, nec ullam de stupendis operibus, ejus virtute & contactu patratis, fieri mentionem. Dicemusne præterire ea scriptorem voluisse, qui summa diligentia rumusculos, de locis Hierosolymitami in vulgus sparsos, collegit? qui dæmones a Salomone in crypta tortos & fontem Siloam sabbathis siccari solitum aliaque sedulo adscripsit? præsertim cum paucissimis ante ejus in urbem Hierosolymitanam adventum annis facta ferantur. Mihi nihil aliud dici posse videtur, quam ea miracula, & quæ illis arctissime cohærent, in urbe eo tempore nondum fuisse audita: quam rem & Constantini Imp. in Epist. ad Macarium, & Eusebii, in his locis & gestis recensendis versati, silentium adfirmat. Esse novi, quæ ex Eusebio adferri possint, productaque sunt a B. Montfauconio in Dissert. Prælimin. ad ejus in Psalmos Commentar. C. 3.; quæ tamen, si, partium studio procul ablegato, cum cura examinaveris, nihil juverint. Explicat Psalmi LXXXVII, 10. *μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια; ecqua mortuis mirabilia facies?* Ea ad Christum referri oportere ex factis cogit: sua enim ætate ad Servatoris nostri tumulum & martyrium mirabilia factitata fuisse. Ipsum audiamus Comment. p. 549. *Εἰ δέ τις τῶν νῦν ἐπιστήσειε τοῖς καθ᾽ ἡμᾶς ἀμφὶ τὸ μνῆμα καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ Σωτῆρος ἐπιτελεσθεῖσι θαυμασίοις, ἀληθῶς εὕροι ἄν, ὅπως πεπλήρωται ἔργοις τὰ τεθεσπισμένα·* Asseverat vir egregius illa *θαυμάσια mirabilia* non alia atque illa esse, quæ Sulpitius Severus, Socrates, Sozomenus atque alii in literas retulerunt. Unde vero id cognoscam? Eusebius in genere loquitur, nec illa se miracula intellecta velle usquam, licet commodissimae adessent occasiones, significavit. Et qui possint ea hoc loco intelligi? loquitur de rebus stupendis, quæ ad Christi sepulchrum & martyrium sua ætate contigerunt. Atqui *martyrium* istud nusquam erat, cum ea fierent, quæ evenisse Sulpitius atque alii prodiderunt. *Martyrium μαρτύριον*, ipso doctissimo viro adstipulatore, notat basilicam sive *Ecclesiam ad sepulchrum Christi*: ea exstrui cœpta est, cum Helena Hierosolymis ad filium redis-

Inde quasi ad lapidem missum *est cripta*, *ubi corpus ejus positum fuit*, *&* *tertia die resurrexit*. *Ibidem* modo jussu Constantini *Imperatoris basilica facta est*, *id est*, Dominicum miræ pulchritudinis, *habens ad latus exceptoria unde aqua levatur*, *& balneum à tergo*, *ubi* infantes lavantur. *Item ab Hierusalem euntibus ad portam*, *quæ est contra Orientem*, *ut ascendatur in montem Oliveti*, vallis quæ dicitur *Josaphath ad partem sinistram ubi sunt vineæ*. *Est & petra*, *ubi* Juda Scarioth *Christum tradidit*. *A parte vero dextra*

redisset, necdum absoluta, quando hic scriptor eam ad urbem iuvisit. Quod si itaque ea innuisset, de quibus Socrates & Sozomenus, historiam repertæ crucis commemorantes, utique *martyrii* meminisse non potuisset. Imo illa θαυμάσια *mirabilia* nec in sacri hymni verba convenire, nec interpretis opinionem stabilire apta sunt. Facta dicuntur *mortuis*, τοῖς νεκροῖς, id est Eusebio auctore, *Christo:* quæ vero illa? Ecquid magis mirabile & stupendum Judaeis pariter ac paganis esse poterat, quam Augusti matrem, ejusque exemplum imitatos plures, ad vilem antea & despectum eum locum, ut Christo Domino meritum honorem haberent, confluere; mirificis operibus illum exornari; quod quam admirandum utrisque fuerit, ex Orat. de Laud. Constantin. p. 633. colligas; & plerosque omnes, superstitione ejurata, Christo sacramenta dicere atque in felicitatis parte ponere, si illius addicti cultui vivere liceat. Eusebius id se velle testatur, cum paullo ante ἄρ' οὖν διὰ ταῦτα, ex Christi ait persona, ὑπελθεῖν μοι τὸν θάνατον ἐβουλήθης, ἵν' ἐν μὲν τοῖς ζῶσι τὸ ἔλεός σου διηγηθῇ, ἐν δὲ τῇ ἀπωλείᾳ ἡ ἀλήθειά σου γνωσθῇ. ἐν δὲ τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου κηρυχθῇ, ἐπὶ τῇ ἐπιλελησμένῃ γῇ ἡ δικαιοσύνη σου μνημονευθῇ. εἰ δέ τις τὸν υἱὸν κ. τ. λ. Quæ utique, si crucem repertam & connexa illi miracula in animo habuisset, non apte cohærerent. Verum in viam.

AD LAPIDEM MISSVM.] Pro *lapidis*, ut paullo post: ὡσεὶ λίθου βολὴν Lucae C. XXII, 41. *Cryptam* in genere *sepulchrum* vocat, ut mox Lazari & Ezechielis & eorum, quos ibi jungit monumentum: quod vero Salmasius in Solin. p. 851. inde colligit: *non alio genere structam hanc cryptam videri*, *nec alia forma*, *quam illam Lazari subterraneam quippe*, *& saxo constructam*, *& fornice tectam*, *& foramine*, *quod lapide cludebatur*, *apertam:* id nec Historia Evangelica, nec veterum & recentiorum testimonia de sepulchro è saxo excavato ferent, ut bene P. D. Huetius Demonst. Evangel. p. 1029. Ed. Lips. ostendit.

MODO JVSSV CONSTANTINI.] Extrui cœpta est An. CCCXXVI., dedicata CCCXXXV.: Noster Hierosolymis fuit CCCXXXIII. Vide Eusebium L. III. Vit. Constant. C. 31. MS. *jusso* hic & semel atque iterum infra.

DOMINICVM MIRAE PVLCHRITVDINIS.] *Dominicum* vocat basilicam honori Domini Jesu excitatam. Marcellinus & Faustinus in libello precum ad Imperatores p. 149. Ed. Venet. *Et postremo*, *quod horroris est dicere*, *ad cumulum perpetrati sacrilegii ipsum altare Dei*, *de Dominico sublatum*, *in templo sub pedibus Idoli posuerunt*. Vid. Lexic. Infim. Latinit. Cangii, cujus diligentiam nec hic fugit locus. Ceteroqui σωτήριον μαρτύριον, aut μαρτύριον τῆς ἀναστάσεως, aut ἀνάστασιν, qua de re Henr. Valesius Epist. de Anast. & Martyrio Hierosol., hanc aedem vocare solebant. Fuisse autem miræ pulchritudinis, Eusebius L. III. Vit. Constant. C. 35. &c. docebit.

INFANTES LAVANTVR.] Cui bono? neque enim baptismum respicere videntur.

VALLIS QVAE DICITVR.] Consentit Eusebius in Κοιλὰς Ἰωσαφάτ. Denuo vero uterque, & in primis noster, qui mox regis Ezechiae & prophetæ Esaiae tumulum studiosissime memoravit, sepulchrum divæ Virginis Mariae, quod in ea valle Jo. Damascenus tom. II. p. 858. & 880. atque alii fuisse asseverant, non vidisse videtur, eaque re haud levem illi litem tacitus intendit.

JVDA SCARIOTH.] Pro *Iscarioth:* prorsus ita codex Cantabrigiens. Lucae VI, 16. καὶ Ἰούδαν Σκαριώθ, & Latin. *in Scarioth:* Joan. vero C. XIII, 2. ἀπὸ Καρυώτου, & Lat. *a Caryoto*. Henricus Septimellensis inter poëtas medii ævi Polyc. Leyseri p. 466.

Num-

dextra est arbor palmæ, de qua infantes ramos tulerunt & veniente Christo substraverunt. Inde non longe quasi ad lapidis missum sunt monumenta duo * monubiles *miræ pulchritudinis facta. In unum positus est Isaias Propheta,* qui est vere Monolitus, *& in alium Ezechias rex Judaeorum. Inde ascendis in montem Oliveti, ubi Dominus ante passionem Apostolos docuit. Ibi facta est* basilica jussu Constantini. *Inde non longe est* monticulus, ubi Dominus *ascendit orare & apparuit ilic Moyses & Helias, quando Petrum & Joan-*

Numquid ego Scarioth? numquid sum Pontius? unde
Tam graviter merui tanta flagella pati.

VENIENTE CHRISTO.] *Venienti* melius dixisset. Sed cum hoc scriptore Latini sermones retio accuratissime putaoda non est. De re ipse vide Meith. XXI, 8.

MONVBILES.] Asteriscus defectum videtur indicere: ceteroqui si post vocem *pulchritudinis* distinguas, non male cohæreot. Severo ad Sidooium & Cangius in Lexic. *Mira pulchritudinis facta,* utrum ex conjecture, an eliunde heud scio, leguot. Major in vocebulo ipso difficulties est. Salmasius in Solin. p. 858. *monumenta volubilia* emendet t *volubilia* esse ὀλκαμωτά, *concamerata*, quelie omnie fiebant sepulchre Judeeorum ut & Græcorum subterraneet quem mutationem non esse oecesseriam Sidonius L. II. Ep. 2. ostendit: *Ab ortu*, inquit, *lacum porticus intuetur; magis rotundatis fulta collyriis, quam columnis invidiosa monubilibus.* Et, qui oportune ibi ed testimonium dicendum a Sirmondo excitatus est, Cyprianus Dieconus in Vit. Caesarii Areler. L. I. sub finem: *Et ne conferret sacris virginibus, quas congregaverat, curam necessariam sepultura, monubiles arcas corporibus humandis de saxis ingentibus noviter fecit excidi.* Quæ loca vocem & tuebuotur, & de columnis & conditoriis usurpari condocefeciunt. Dubium tamen est, quid *monubiles* sint? Jec. Sirmoodus ad Apollinerem columnes interpretetur insignes, queles edhiberi solent in monimeotis. Cangius insigne & præclerum eliquid hoe vocebulo, licet incertum sit etymon, denotari scribit, etque adeo noo longe e Sirmondo ebit. Enimvero cum *monubiles mira pulchritudinis* fuisse diceotur, plus voci inesse erbitrer: & ni conjecture fallit, *monubiles columna* illæ suot, quæ ex uno saxo sunt decisæ: id oppositio in Sidonianis verbis videtur postulere: *arca monubiles* ex simili caussa, quem Cypriani etiam verba ministrant, nomen habeot; noster eutem scriptor huc prorsus ducit, quum *monubilium* elterum vere *monolithum* fuisse monet. De vocis origine nihil, nisi ed exemplum *docibilis* & similium a *monendi* verbo videri formetem, eddam.

QVI EST VERE MONOLITVS.] Sepulchrum ex uno lapide sectum, sive, ut eit Zecharies Scholest. in Disputat. p. 462., ἐκ μιᾶς ὕλης ἀπεσκολαμμένον· Μονόλιθον eoim appellent, quæ uno lapide absolvuntur. οἴκημα μονόλιθον hebet Herodotus L. II. C. 75., Κίονας μονολίθους Strebo L. IX. p. 437, μονόλιθον ὀροφὴν Diodorus I. p. 60., & ἀνδριάντας μονολίθους Lib eod. p. 45. Laberius in Cophino epud Nonium in *Lenis*: *Quum provincias despoliavit, columnas monolithas, labella, lenis.* Simili modo τρελίθους columnas vocant, quæ è tribus grendioribus sexis consteni, que de re vir doctus Miscellen. Observet. Vol. II. tom. II. p. 177. Vide vero, sitne ea vox restituenda princ. Disput. Gregentii, ἱδρυμένας ἐν τῷ θρεμμάτῳ γεγονυίας· αὐλὴ δὲ τοῦτο μεγίστη καὶ πρώτη τῶν βασιλειῶν Cel. I. A. Febricius L. V. B. G. C. 32. p. 15. θολωτῷ, tenquem è Vindebonensi MS., præfert; sed id Lambecii conjecturæ, sicuti ex ejus L. V. Bib. Ceesar. p. 129. epperet, debetur. Mihi τρελίθῳ ed ductus literarum proxime accedere, eut τρουλλωτῷ, quod de ædificiis rotundis & in maximem eltitudinem eductis adhiberi Cengius ad Peullum Silentiarium C. 32. ostendit, videtur. Sed in viam. Sepulchrum Esaiae non looge e Siloa Dorotheus, quicunque fuerit, in prophetæ vite locat.

BASILICA JVSSV CONSTAN.] De ea æde Eusebius L. III. Vit. Const. C. 41. *Basilicam* eutem eppellat, quod templorum nomen tenquam ex superstitiooe ortum veteres Christiani averserentor. Vid. Des. Heraldum in Arnobii L. VI. p. 239.

MONTICVLVS, VBI DOMIN.] Qui

& Joannem secum duxit. Inde ad Orientem passus mille *quingentos est villa, quæ appellatur* Bethania. Est ibi *cripta ubi Lazarus positus fuit, quem Dominus suscitavit.*

ITEM AB HIERVSALEM IN HIERICHO MIL. XVIII.

descendentibus montem in parte dextra, retro monumentum est arbor Sicomori, *in quam Zachæus ascendit, ut Christum videret. A Civitate passus mille quingentos est fons Helisei prophetæ, antea si qua mulier ex ipsa aqua bibebat,* non faciebat natos. *Ad latus est vas fictile Helisæi, misit in eo sales, & venit & stetit super fontem, & dixit: Hæc dicit Dominus, Sanavi aquas has; ex eo si qua mulier inde biberit, filios faciet. Supra eundem vero fontem est do-*

præter hunc scriptorem Hierosolymis tam prope junxerit eum montem, neminem novi. Vulgo montem Tabor esse jubent, conjecturis haud dubie ducti. Joan. Damascenus Homil. de Transfigur. Dom. tom. II. p. 793. ex Psalmo LXXXVIII, 12. ubi *Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται.* Hermonem ait exsultasse, cum Christus baptismi lavacro tingeretur, Taborem, cum gloriosa majestate in eo refulgeret; quæ opinio, ut quisque videt, debili fundamento nixa est. Mihi neque hæc nedum altera Itiner. hujus sententia probatur, persuaso ex Historiæ Evangelicæ ordine montem Caesareae Philippi vicinum indicari. Vid. H. Relandi L. I. Palæst. C. 51.

ORIENTEM PASSVS CIↃIↃ.] Joannes C. XI, 18. prope Hierosolymas, XV. stadiis inde remotam, fuisse docet. Hoc loco non ab urbe ipsa, sed ab Oliveti monte & altero monticulo distantia videtur notari.

BETHANIA. EST IBI.] MS. *Vethania*, B. & V., ut fieri sæpe assolet, permutatis. Hieronym. Loc. Sacr., *Bethania, villa in secundo ab Aelia miliario, in latere montis Oliveti: ubi Salvator Lazarum suscitavit, cujus & monumentum Ecclesia nunc ibidem exstructa demonstrat.* Hic & apud Eusebium basilicæ nulla est mentio; ut post utriusque ætatem monumento imposita videatur.

MIL. XVIII.] Non dissentit Josephus L. IV. B. I. C. 8. §. 3. cum inter hanc & Hierosolyma stadia CL. interponit.

ARBOR SICOMORI.] Vid. Luc. C. XIX, 4.

NON FACIEBAT NATOS.] Vetus hæc opinio est, ex 2. Reg. II, 19. profecta: nam מְשַׁכֶּלֶת הָאָרֶץ de terra, quæ abortum feminis procuraret, accipiebant. Josephus L. IV. B. I. C. 8. §. 3 *Ταύτην τὴν πηγήν, λόγος ἔχει, κατ' ἀρχὰς οὐ μόνον γῆς καὶ δένδρων καρποὺς ἀποβάλλειν, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν γονάς, καθόλου τε πᾶσιν εἶναι νοσώδη τε καὶ φθαρτικήν· ἐξημερωθῆναι δὲ καὶ γενέσθαι τοὐναντίον ὑγιεινοτάτην τε καὶ γονιμωτάτην ὑπὸ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου. Hunc fontem ferunt, non solum olim terra & arborum fructus sed & mulierum fœtus debilitasse: in universumque omnibus morbos & perniciem attulisse; postea vero mansuevisse, contraque saluberrimum & fœcundissimum factum esse ab Elissæo vate. Facere natos* Græco more dicitur, quo patrem matremque *παιδία ποιῆσαι* loquuntur. Plutarchus Conjugal. Præcept. p. 145. *Παιδίον μὲν γὰρ οὐδεμία ποτὲ γυνὴ λέγεται ποιῆσαι δίχα κοινωνίας ἀνδρός·* & in Pyrrho p. 402. ubi Acrotaio senes Spartani *μόνοι παῖδας ἀγαθοὺς τῇ Σπάρτῃ ποίει.*

FORNICARIAE.] Τῆς πόρνης. Tertullianus de Pudicit. C. 16. *Auferens membra Christi, faciam membra fornicariæ? Non scitis, quod qui agglutinatur fornicariæ, unum corpus efficitur.* Quæ ex I. Corinth. VI, 15, 16. conversa esse, nemo non videt.

VERSA EST ET SOLA.] Subversam desolatamque urbem indicat, prorsus uti Eusebius, qui veteris urbis obscura vestigia durasse in Ἱεριχῷ memorat. Lucanus L. III. 459.

> *Moliri nunc ima parans & vertere ferro*
> *Moenia.* ——— ——

Seneca Hyppol. 562.

Et

est domus Rachab fornicariæ, *ad quam exploratores introierunt, & occultavit eos, quando Hiericho* versa est & sola *evasit. Ibi fuit civitas Hiericho, cujus muros gyraverunt cum arca Testamenti filii Israel & ceciderunt muri. Ex eo non paret nisi locus ubi fuit* arca Testamenti & lapides 12., *quos filii Israel de Jordane levaverunt. Ibidem Jesus filius Nave* circumcidit filios *Israel, & circumcisiones eorum sepelivit.*

ITEM AB HIERICHO AD MARE MORTVVM MILLIA NOVEM.

Est aqua ipsius valde amarissima, *ubi in totum nullius generis piscis est, nec* aliqua navis, *& si qui hominum miserit se ut natet, ipsa aqua eum versat.* INDE

Et versa ab imo regna tot populos premunt.

Virgilius Aen. II. 625.

——— *Et ex imo verti Neptunia Troja.*

Sola urbs deserta & vasta est. Cicero pro Vareno apud Quinctilianum L. VII. J. O. C. 1. *Cum iter per agros & loca sola faceres.* Ovidius Epist. XI. 84.

——— *In solis destituique locis.*

Silius III. 429.

Tum nectem Alcida solis plangebat in antris.

ubi plura Drakenburgius & quos ille advocavit.

ARCA TESTAMENTI ET LAP. XII.] Eusebius Onomast. Βουνὸς ἀκροβυστιῶν, τόπος ἐν Γαλγάλοις, ἐν ᾧ περιέτεμεν Ἰησοῦς τὸν λαὸν, ὡς ἀπὸ δύο σημείων Ἱεριχοῦς, ἔνθα δείκνυνται ἐις ἔτι νῦν οἱ λίθοι, ὡς ἤνεγκαν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου. Hieronymus: *Bunos, hoc est, collis præputiorum, locus in Galgalis, ubi circumcidit Jesus populum Israel in secundo ab Jericho lapide. Et ostenduntur usque hodie saxa, quæ de Jordane illuc translata scriptura commemorat.* Vide & in Γάλγαλα.

CIRCVMCIDI FILIOS ISR.] Vide Josuae C. V, 9.

MILLIA IX.] Igitur Hierosolyma & mare mortuum M. P. XXVII. distinguebant. Josephus L. XV. A. I. C. 6. §. stadia CCC. numerat; quæ justo spatio majora sunt.

VALDE AMARISSIMA.] Simili modo *maxime pessima* Columella L. IX. R. R. C. 8. Esse autem lacus hujus aquam amarissimam nec pisces alere Galenus L. IV. Simpl. Medicam. Facult. C. 19. atque alii quos H. Relandus testes esse voluit L. I. Palæst. C. 38. adfirmant. Addo Mich. Psellum Omnifar. Doctrin. C. 138., ubi pro ἐν Γαδάροις sine controversia Γαδάροις legi oportet, & Diodorum L. XIX. p. 734., qui cum addit, viciniam esse ἀγαθὴν φοινικόφυτον, sive egregiam esse palmarum nutricem, lucem dare atque accipere potest ex Act. S. Stephani Sabaitae C. XI. tom. III. Julii p. 585. Egregie auctor de Sodoma:

Nec mare vivit ibi, mors est maris illa quieti:
Quod nullus animat per anhela volumina fluctus,
Quodque etiam patrio nusquam suspirat ab austro;
Quodque nequit proferre aliquam de gurgite gentem
Squamigeram, levive cuti vel cortice septam,
Vel crispam concham, aut duplici compagine clausam.
Solum illic propria mentitur fruge bitumen,
Exusti fuligo maris. ———

ALIQVA NAVIS.] Præstat cum Salmasio in Solin. p. 433. *aliqua avis.* Navibus enim trajici posse, Diodorus & poëta, qui de Sodoma scripsit, & Josephus, quo de H. Relandus adeundus, testificantur: mox cum eodem Salmasio *aqua eum non mersat*, aut potius *eum servat*, legi oportebit: indicat, eos qui natant,

Ffff 3 ab

INDE AD JORDANEM VBI DOMINVS A JOANNE BAPTISATVS EST MIL. V.

Ibi est locus super flumen *monticulus in illa ripa*, *ubi raptus est Helias in cœlum. Item ab Hierusalem euntibus Bethleem* milia quatuor, super strata *in parte dextra*, *est monumentum*, *ubi Rachel posita est uxor Jacob. Inde millia duo à parte sinistra est Bethleem*, *ubi natus est Dominus noster Jesus Christus*, ibi basilica *facta est jussu Constantini. Inde non longe est* monumentum Ezechiel, *Asaph*, *Job*, *& Jesse*, *David*, *Salomon*, *& habet in ipsa cripta ad latus deorsum descendentibus*, Hebræis scriptum *nomina super scripta.*

INDE

ab aqua sustentari, ne fundum petant. Passim id a veteribus memoriæ proditum est. Poeta, qui carmini Sodomam inscripsit:

Ecce aliud monstrum pelagi de clade notatur:
Cuncta illic immissa natant: natura recessit
Mergendis data corporibus. ——

INDE AD JORDANEM.] Accipi debet de mari mortuo; nam Jericho VII. ferme M. P. e fluvio aberat, sive stadiis LX., uti apud Josephum. L. V. A. I. C. 1. §. 4. legitur.

LOCVS, SVPER FLVMEN.] Trans flumen esse significat; potest autem *locus* sine damno hinc abesse.

MILIA QVATVOR SVPER STRATA.] Eugesippus Symmict. Allat. p. 113. *Quarto milliario ab Jerusalem contra meridiem Bethleem. Milliario a Bethleem via, qua ducit Jerusalem, Kabrata, sonans quasi electum sive quasi grave, locus, in quo, cum peperisset Benjaminum, Rachel occubuit, ibique a Jacob, viro suo, tumulata quiescit.* Sic ex MS. reginæ Suecorum cum Emman. Schelstrate ea legeoda sunt; falsa tamen, licet illi in spatio tumuli Rachelis Syrus & Arabs in Polyglottis Londinen. Genes. XXXV, 16. & XLVIII, 7. adstipulentur; satis enim certum est, Bethlemum M. P. VI. Hierosolymis afuisse. Eucherius Epist. ad Faustum, quam Labbeus Biblioth. Novæ inseruit: *Sex millibus Bethleem ab Hierosolyma in meridiano latere secedit:* nec plura hic aut Sulpicius Severus Dial. I. C. 4. agnoscunt. Deinde IV. ab urbe Hierosolymitana lapide tumulum eum ostentari fuisse solitum Eusebius in Ἐφραθά testabitur: Ἧς πλησίον τῇ ὁδῷ ἔθαψαν τὴν Ῥαχὴλ, ἀπὸ σημείων ε΄ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῷ καλουμένῳ Ἱπποδρόμῳ. δείκνυται τὸ μνῆμα εἰς ἔτι νῦν. Hieronym. *Juxta viam ubi sepulta est Rachel: quinto milliario ab Jerusalem, in eo loco, qui a LXX. vocatur Hippodromus.* Ubi omnino *IV. milliario* ob nostri scriptoris cum Eusebio concordiam melius erit. Ceterum *stratam* dixit seculi sui more, quem Eutropius L. IX. C. 15. secutus est, & plures, quos accumulavit in Lexicio suo Cangius.

IBI BASILICA.] De ea Eusebius L. III. Vit. Constant. C. 43.

MONVMENTVM EZECHIEL.] Fefellerunt scriptorem, qui hæc ei persuaserunt. *Jesse* forte hic loci tumulus fuit; nam David cum filio Hierosolymis sepulchro illatus est. Ezechielis monumentum ad Euphratem fuisse Epiphanius & Judaeus Benjamin Itiner. sui p. 79. asseverat. De Jobo & Asapho unde quæso collegerunt? Vide P. D. Huetium, qui hæc tetigit, Demonst. Evang. p. 458.

HEBRAEIS SCRIPTVM.] *Scripturis* aut potius *literis* dicere deboerat.

INDE BETHASORA.] Accuratissime & pulcherrime conspirat Eusebius in Βεθσούρ. Καὶ ἔστι νῦν κώμη Βηθσουρὼ καλουμένη ἀπὸ Αἰλίας εἰς Χεβρὼν ἐν εἰκοστῷ σημείῳ, ἔνθα καὶ πηγὴ ἀπὸ ὄρους ἐξιοῦσα δείκνυται, ἐν ᾗ λέγεται ὁ εὐνοῦχος Κανδάκης βεβαπτίσθαι ὑπὸ Φιλίππου. Hieronymus liberius, ut solet: *Et est hodie Bethsoron vicus euntibus nobis ab Aelia Chebron in XX. lapide; juxta quem fons ad radices montis ebulliens ab eadem, in qua gignitur, sorbetur humo. Et Apostolorum Acta referunt eunuchum Candacis reginæ in hoc esse a Philippo baptizatum.*

INDE THEREBINTO.] Longe aliter hæc spatia finivit Gervasius Tilberiensis Otior. Imperial. p. 949. *A Jerusalem usque quo baptizavit Philippus eunuchum, milliaria XXVI. Hinc usque ad Terebinthum, quod dicitur Mambre, M. P. V. A Terebintho ad speluncam duplicem M. P.*

INDE BETHASORA MIL. XIV.

Ubi est fons, in quo Philippus Eunuchum baptizavit.

INDE THEREBINTO MIL. IX.

Ubi Abraham habitavit, *&* puteum fodit *sub arbore Therebinto, & cum Angelis loquutus est, & cibum sumpsit.* Ibi basilica *facta est jussu Constantini miræ pulcritudinis.*

INDE THEREBINTO CEBRON, MIL. II.

Ubi est memoria *per quadrum ex lapidibus miræ pulcbritudinis*, in qua positi *sunt Abraham, Isaac, Jacob, Sarra, Rebecca, & Lia.*

ITEM

M. P. IV. Hinc in Cebron, male *Cedron* in edito, *M. P. II.*: cujus tamen spatiorum finitioni fidere tuto ob MSS. discordiam non licet. Consentit nostro Sozomenus L. II. H. E. C. 4. τόπος δὲ οὗτος, inquit, ὃν νῦν τερέβινθον προσαγορεύουσιν, ἀπὸ δέκα καὶ πέντε σταδίων τῆς Χεβρῶν πρὸς τὴν μεσημβρίαν ἔχει· Ἱεροσολύμων δὲ διεστὼς ἀμφὶ τὰ διακόσια καὶ πεντήκοντα στάδια. *Locus hic, quem hodie Terebinthum vocant, a Chebron quidem XV. stadiis distans: ab Hierosolymis vero ferme CCL.*

ABRAHAM HABITAVIT.] Abrahamum ad *quercum Mambre* tentoria fixisse notissimum est. Pro quercu *terebinthum* dixere, sive quod *terebinthus* antiquissima ibi conspiceretur, quam ab ipsa mundi origine ibidem durasse fabulantur apud Josephum L. IV. B. I. C. 9. §. 7., sive etiam, quod vocem Hebræam אלה & אלון eam arborem, uti sane LXX. interpretibus subinde visum est, posse notare arbitrarentur. Fuit autem Terebinthus multo celeberrima ob annuum mercatum, qui ad eam celebrari solitus fuit, & superstitiosum ejusdem cultum; qua de re Illust. Scaliger in Euseb. Chron. num. MMCXXXIII. H. Valesius in Eusebii L. III. Vit. Constant. C. 53. & Had. Relandus L. III. Palæstin. p. 712. abunde.

PVTEVM FODIT.] Et hunc summo honore pagani dignabantur. Sozomenus L. II. H. E. C. 4. κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τῆς πανηγύρεως οὐδεὶς ἐντεῦθεν ὑδρεύετο· νόμῳ τῷ Ἑλληνικῷ, οἱ μὲν λύχνους ἡμμένους ἐπ' αὐτὸ ἐτίθεσαν· οἱ δὲ οἶνον ἐπέχεον, ἢ πόπανα ἐρρίπτουν· ἄλλοι δὲ νομίσματα, ἢ μύρα, ἢ θυμιάματα. *Tempore mercatus nemo ex illo puteo aquam haurit: nam gentili ritu alii lucernas accensas puteo imponebant: alii vinum superfundebant: quidam placentas, nonnulli nummos vel unguenta vel suffitus injiciebant.* Conspiciebantur ibidem in picta tabula angeli, qui ad Abrahamum inviserant, Eusebio L. V. Evang. Demonst. C. 9. teste, quique eum exscripsit, sed imperitissime imaginum cultui patrocinium inde arcessit, Jo. Damasceno Orat. III. de Imagin.

IBI BASILICA.] Exstructa est ad terebinthum, Socrates L. I. H. E. C. 18. Mansit tamen paganis, licet aræ essent eversæ & basilica cultui Christiano excitata, pristina arboris ejus veneratio: donec à Constantio exscinderetur. Id, nisi fallor, Hieronymus docet in *Drus membre: Quæ usque ad ætatem infantiæ meæ & Constantii regis imperium terebinthus monstrabatur pervetus, & annos magnitudine indicans.* Et in *Arboc: Et quercus Abraham, quæ & Mamre, usque ad Constantii regis imperium monstrabatur, & mausoleum ejus in præsentiarum cernitur. Cumque a nostris jam ibidem Ecclesia ædificata sit, a cunctis in circuitu gentibus terebinthi locus superstitiose colitur.* Imo ne eversa quidem arbore, ut Hieronymus innuit, tolli statim superstitio quita est.

CEBRON MIL.] Sozomeni L. II. H. E. C. 4. stadia XV. his ferme paria sunt. Josephus L. IV. B. I. C. 9. §. 7. sex tantum stadia inter Terebinthum & Chebronem interponit.

MEMORIA.] Id est, sepulchrum. Sic in Inscript. Donianis Clas. X. 40. EXSVPERIVS. FORTVNIVS. SEIA. AELIA. TITIA. PARENTES PIENTISSIMI. EXSVPERIAE. FORTVNIAE. FILIAE. CARISSIMAE. MEMORIAM. FECERVNT. Similiter Hieronymus Eusebianum illud ex Onomast. μνήματα ἐπιθυμίας vertit, *memoria, id est, sepulchra concupiscentiæ.*

IN QVA POSITI SVNT.] Sam. Petito L. III.

ITEM AB HIEROSOLYMA SIC.

CIVITAS NICOPOLI.	M. XXII.
CIVITAS LIDDA.	M. X.
MVTATIO ANTIPATRIDA.	M. X.
MVTATIO BETTHAR.	M. X.
CIVITAS CAESAREA.	M. XVI.

FIT

L. III. Observat. C. 8. visa hæc sunt a recentiore manu orta: factam enim demum esse Abrahami memoriam *postquam bello sacro Europæi Christiani a Sarracenorum tyrannide Palæstinam vindicarunt & sibi ejus imperium asseruerunt*: hoc ex Benjamini Itioer. p. 48, qui a Christianis sex sepulchra, quibus ab Abrahamo, Sara, Isaaco, Rebecca, Jacobo & Lea nomina imposuerint, hic exstructa refert, colligit. Verum injuria id fieri in Differt. hoic Itinerario præfixa, ostensum est: memorant enim Paulla atque Eustochium in Epist. ad Marcellam *Abrami, Isaaci & Jacobi, trium quoque illustrium feminarum vel tabernacula vel MEMORIAS.* Præterea Hieronymus Loc. Sacr. in *Arbec* diserte *Mausoleum* familiæ Abrahamaeae Chebrone esse adfirmat. Qui cum multis aonis Judaeom illum exsuperent, apertum est, ejus testimonio nihil effici posse, neque caussam esse, cur hæc ab aliis importata existimemus.

NICOPOLI.] Huic Emmaus quondam dictæ & instaurationem & novum nomen Jul. Africanum impetrasse, testatissima res est. Quod vero eandem esse jubent ac κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαοὺς Lucae C. XXIV, 13., id imprudentissime decernunt. H. Relandus, ne longam disquisitionem ordiar, mihi otium fecit; vere enim tres simili nomine vicos in Palæstina fuisse ostendit: hunc, cui Nicopolis nomen & urbis parta dignitas est: alterum Lucae memoratum: tertium Tiberiadi vicinum. Vid. L. II. Palæst. C. 6. & L. III. p. 759.

LIDDA.] Turpissime nimia homioum credulitate Orientis episcopi abutuntur, cum Syoodic. ad Theophil. p. 115. Ed. Combef. senes ætate graves quasi ejus opinionis certi perscribunt: Οἱ θεόπται κορυφαῖοι ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἐν Λύδδῃ τῇ καλουμένῃ Διοσπόλει, ἀπὸ μιλίων δεκαοκτὼ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, εὐκτήριον οἶκον ἐπ' ὀνόματι τῆς μητρὸς τοῦ κυρίου καὶ θεομήτορος οἰκοδομήσαντες, καὶ ταύτην παραγενέσθαι εἰς τὴν τοῦ ναοῦ ἐγκαίνισιν ἐκλιπαροῦντες, ἔφησε πρὸς αὐτούς, καὶ αὐτόθι μεθ' ὑμῶν εἰμί. *Qui ipsi Deum viderunt Apostolorum principes Petrus & Joannes Lyddae, quam Diospolin vocant, distatque ab Hierosolymis XVIII. M. P., cum moras traherent, Oratoria domo sub invocatione nominis matris Domini ac Dei parentis ædificata, cum ad templi dedicationem ut veniret rogassent, ad illos inqu, ego quoque illic vobiscum ero.* Adeone infantem Imp. Theophilum se habituros suspicati sont, ut ne exspectarint quidem, *de quibus indicibus, quo teste probatur?* Sed hoc ipsi viderint. Nam quod XVIII. Lyddam Hierosolymis semovent, id, si vere ita scripserint, excusare noo poterunt: oimis enim contractum id intervallum est. In alium errorem sese implicuit Scholiastes Aristid. Orat. Platon. tom. III. p. 340., ubi de *Sarone*, qui mari oomen fecerit: Ἐκ τούτου ἐκλήθη τὸ Σαρωνικὸν πέλαγος· ἔστι δὲ καὶ Παλαιστίνης, ᾧ περίκεινται πόλεις ἄλλαι τε πολλαὶ καὶ Ἰόππη καὶ Λύδδα, sic scribit. Numquam ille de Saronico sinu inaudivisse videtur, certe non recordatus, modo tamen attente legerit, Strabonis L. VIII. p. 369., mare illud describentis. De campo Palæstinæ *Sarone*, a quu imprudens in eam opinionem impulsus est, verius id prædicasset. Hieronymus Comment. in Esai. C. XXXIII. *Saron omnis circa Joppen Lyddamque appellatur regio, in qua latissimi campi fertilesque redduntur.* Tamen erraoti assentitur, seu potius auctore utitur, Mich. Apostolius Cent. XVII. 27., ut Ti. Hemsterhusius me docoit. Quod vero utrique & Apostolio & Scholiastæ δαίμων ναυτικώτατος appellatur, factum ex ea caussa est, qua Saronem, Troezenis regem, qui in id mare præceps abiisse a Paosania Corinth. C. 30. fertur, Diis marinis transcribebant. Hinc utique Cyrillus aut Philoponus Σάρων, σάρωνος, ὁ, *Deus marinus.*

ANTIPATRIDA.] Olim Χαβαρζαβᾶ, Josepho

FIT OMNIS SVMMA A CONSTANTINOPOLI VSQVE HIERVSALEM MIL. VNDECIES CENTENA LXIIII. MIL MVTATIONES LXVIIII. MANSIONES LVIII.
ITEM PER NICOCOLIM CAESAREAM MIL. LXXIII. S. MVTATIONES V. MANSIONES III.
ITEM AB HERACLEA PER MACEDONIAM MVT. AEREA MIL. XVI.

MANSIO REGISTO.	M. XII.
MVTATIO BEDIZO.	M. XII.
CIVITAS APRIS.	M. XII.

MV-

pho L. XIII. A. I. C. 15. §. 1. teste, dicta; recens nomen habuit ab Herode, qui patri Antipatro cognominem esse voluit. Chronic. Paschale p. 193. *ὁ αὐτὸς Καισαρηδόνα ἐπικτίσας Ἀγρίππειον ἐκάλεσεν· ἔτι καὶ Περσαβίνην εἰς ὄνομα Ἀντιπάτρου τοῦ πατρός·* Ubi sine dubio *Καπαρσαβᾶν*, nam particula καὶ primam voci syllabam abstulerat, legendum est. Hieronymi tempore non longe a ruina afuit; *Deinde*, inquit in Paullae Epitaphio, *Antipatrida semirutum oppidulum, quod de patris nomine Herodes vocaverat.*

BETTHAR.] A. Itiner. *Betaro*, separaturque XXII. M. P. a Lydda sive Diospoli, & XVIII. M. P. a Caesarea.

MIL. VNDECIES CENTENA.] Prius *mil.* intempestivum est, & abesse hinc debet. Consummata M. P. nec singulis mansionibus nec M. P. acervatim variis locis adpositis respondent: summae diversis urbibus subscriptae undecies centena & XIII. M. P. aequant: nec eae tamen, ut suis locis admonitum est, numeros singularum mansionum rotundant.

MVTATIONES.] Hae & justo catalogo sunt majores, & consummatis subinde mutationibus multo minores: ille XLVII., hae XCIV. offerunt.

MIL. LXXIII. S.] Quingentos passus, quorum hic mentio, nusquam toto hoc itinere adscriptos videmus. Praeterea mansiones non LXXIII. M. P. sed LXVIII. porrigunt. Oportet igitur aut illic aut hic peccatum sit: prius propterea a vero abhorrere non videtur, quod Ant. Itin. intervallum, quo Lydda sive Diospolis & Caesarea disparantur, IV. M. P. auctius faciat: quodque Josephus L. I. B. I. C. 3. §. 5. Stratonis turrim sive Caesaream Hierosolymis IↃC. stadiis, & ex eo Zonaras & personatus Hegesippus, semoveat. Stadia autem IↃC., praecipue si numero, ut ajunt, rotundiore ea acceperis, non multum exsuperant LXXIII. S. M. P. Mecum sentit, qui accurate haec examinavit, H. Relandus L. II. Palaest. C. 9.

MVTATIONES V.] Antiquum obtinet harum notationum auctor: stipat enim in eundem numerum & civitates & mutationes, seorsimque civitates, ut mansiones, recenset. Fuisse in civitatibus jumentorum mutandorum occasionem, non dubium est: ea tamen propter *mutationes* esse recusabant.

ITEM AB HERACLEA.] Supra p. 570. iter Heraclea Constantinopolin descripsit: itaque illis mansionibus & mutationibus praeteritis itineris per Thraciam & Macedoniam atque Epirum Italiam versus initium ab ea urbe orditur. Quod autem ad Ant. Itiner. p. 323. Imp. Aureliani aetati nominis *Heracleae* originem adscribebam, id egregie firmatur vetusta inscriptione, ejus Augusti honoribus dicata, quae *Heracleam* praefert. Vidisse se in Wheleri eam MS. vir doctus Vol. III. Miscel. Observ. tom. II. p. 203. testificatur. Prima *mutatio Aerea*, ut multae hac in via, mihi lecta non est.

REGISTO.] *Resisto* verius est, quod Plinius L. IV. C. 11. M. P. XXII. Apris removet. Vid. Ant. Itinerar. p. 332.

BEDIZO.] Antea p. 570. *Beodizum* vidimus inter Tzurulum & Heracleam, ab hac M. P. IX. remotum; quod nostrum ob intervalli & itineris differentiam esse nequit.

APRIS.] Anna Alexiad. L. VII. p. 204. τὴν Ἄπρον appellat. Theodosiopolin dictam etiam adfirmat Index urbium, quae nomina mutarunt, editus a Jac. Goar post Codin. p. 405. *Θεοδοσιούπολις ἡ νῦν Ἄπρως, διὰ τὸ Ἄπρῳ τινὶ τῷ Κάρῳ κτισθεῖσαν.* cui simile est Cedreni commentum, jam alibi explosum.

MVTATIO ZESVTERA.	M. XII.

FINIS EVROPAE ET RHODOPEAE.

MANSIO SIROGELLIS.	M. X.
MVTATIO DRIPPA.	M. XIIII.
MANSIO GIPSILA.	M. XII.
MVTATIO DEMAS.	M. XII.
CIVITAS TRAIANOPOLI.	M. XIII.
MVTATIO ADVNIMPARA.	M. VIII.
MVTATIO SALEI.	M. VII. S.
MVTATIO MELALICO.	M. VIII.
MANSIO BEROZICA.	M. XV.

MV-

ZESVTERA.] Nusquam eam legere memini.

FINIS EVROPAE.] Europa hæc pars est Thraciæ, Propontidi & Bosporo epposita. Thraciam in sex provincias partiebantur, Threciam, Hæmimontem, Mœsiam inferiorem, Scythiam, Rhodopen & Europam, ut fit a Sext. Rufo Breviar. C. 9., ubi commodum Cellarius, & ente eum Jos. Sceliger in Euseb. Chron. MMLXXXIX., ex Gruterieno lepide p. CCCLXI. *CONSVLAREM PROVINCIAE EVROPAE ET THRACIAE* arcessit. Ammianus L. XXVII. C. 4. *Europa omnium ultima, præter municipia, urbibus nitet duabus, Apris & Perintho, quam Heracleam posteritas dixit* Similiter Procopius L. IV. Febr. Justin. C. 9., de Heraclea, ἡ πάλαι μὲν τὰ πρωτεῖα τῆς Εὐρώπης ἐδίδοσαν νῦν δὲ μετά γε Κωνσταντινούπολιν ἐν δευτερείοις παρέχονται. *Quæ olim locum in Europa principem tenuit, nunc uni cedit Constantinopoli.* Nihil ergo opus erit, ut explicetur, quamobrem in Concilio Constantin. sub Menna Constantinus vocetur Episcopus Ἡρακλείας Εὐρωπίων μητροπόλεως. Jem cum Rhodope Europæ connexe fuerit, recte utriusque fines hic figuntur. Ammianus loco signato: *Rhodope huic*, Europæ, *adnexa Maximianopolin habet & Maroneam & Aenum:* ubi mirum suivis accidere deber, Trajanopolim sperni, neque ceteris annumerari, quam recte Hierocles in ea provincia locat.

SIROGELLIS.] *Siracellis* præstabit ex Ant. Itin. p. 332.; Ravennati L. IV. C. 6. & L. V. C. 12. *Syrascele. Drippa*, quæ sequitur, mihi ignota est.

GIPSILA.] MS. *Gripsila*. Verum est *Cypsela*, quam urbem Hebrum alluisse alibi vidimus. Anna L. VII. Alexiad. p. 204. circa *Apros* fuisse indicar.

DEMAS.] *Dyme*, & Ptolemaeo nota, intelligitur. *Dymis* Revennas & Ant. Itiner., quod p. 333. XII. Trajanopoli sejungit.

ADVNIMPARA.] Natum videri conjecimus ex vocibus *Ad Timpara*, sive *Tempyra*. Ovidius L. I. Trist. IX. 19.

Inde levi vento Zerynthia littora nactis
Threiciam tetigit fessa carina Samon.
Saltus ab hac terra brevis est Tempyra petenti.

Angustiarum circa Tempyra Livius L. XXXVIII. C. 41., cujus verba Ovidio defendendo N. Heinsius recte produxit, meminit. *Salei* mutationem adhuc quæro.

MELALIO.] *Mytoliton* Ravennati IV. C. 6., *Milolito* Ant. Itiner. p. 322.

BEREZICA.] MS. *Berezicha*. Vid. Anton. Itiner. loco dicto.

BREIEROPHARA.] Rectumne an pravum sit hoc mutationis nomen, ab alio ut ostendatur exspecto.

MAXIMIANOPOLI.] Hanc tetigimus alibi. In Concil. Chalcedonensi Μαξιμιανόπολις Ῥοδόπης, ut ab ejusdem cognominis aliis discerneretur, eppellatur p. 96.

AD STABVLODIO.] Verum loci nomen est *Ad stabulum Diomedis*, quod Anton. Itin. hic egnoscit. Ferebant stabulatos hic fuisse Diomedis Thracum regis equos, quos carne humana

MVTATIO BREIEROPHARA.	M. X.
CIVITAS MAXIMIANOPOLI.	M. X.
MVTATIO ADSTABVLODIO.	M. XII.
MVTATIO RVMBODONA.	M. X.
CIVITAS EPYRVM.	M. X.
MVTATIO PVRDIS.	M. VIII.

FINIS RHODOPEAE ET MACEDONIAE.

MANSIO HERCONTROMA.	M. IX.
MVTATIO NEAPOLIM.	M. IX.
CIVITAS PHILIPPIS.	M. X.

VBI

mana paverit. Ovidius in Ibi 383.

Ut qui Threicii quondam præsepia regis
Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.

Et vers. 403.

Ut qui terribiles pro gramen habentibus herbis
Impius humano viscere pavit equos.

Quos versus miror suspectos fuisse viro clarissimo ex ea caussa, quod in prioribus, quos adscripsimus, Diomedis jam esset facta mentio: illi enim non impii regis caedem, sed miserabile eorum exitium, quos equi adederant, exponunt; hi crudelissimi regis meritas pœnas: ut adeo diversæ sint poetæ in Ibin imprecationes.

RVMBODONA.] *Rumbona* si legeretur, quid vocabuli esset quæve ejus origo, facile patefacerem. Græci tortuosas serpentis spiras eo describunt. Apollonius Rhodius L. IV. 143.

Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἐπαίσσο πέλωρον ἀπειρεσίας ἑλέλιξε
Ῥυμβόνας. ——— ——

ubi eruditi Critici: Ῥυμβόνας δὲ τὰς εἰλήσεις τῆς σπείρης, τὰς περιδινήσεις· Καὶ Εὐριπίδης ἐν Πειρίθῳ· Σὲ τὸν αὐτοφυῆ πάντων θεῶν αἰθέριος ῥύμβος. τοῦ ἐν κινήσει. Dici itaque locus posset a soli ingenio, aut alia quavis obscuriore caussa. Verum ita longius a vestigiis scripturæ abiretur. Ecquid autem pretii erit, si occasione usus Euripidis fragmento, in quod incidimus, succurram? Primo legi oportebit αἰθέριος ῥύμβος· Hesychius enim hinc sumpsit atque explicuit Αἰθέριος ῥύμβος, οὐρανός; licet male nunc, quod dudum Salmasius animadvertit, τύμβος edatur. Deinde dubitandum non est, quin multo integrior, qua de re vir Clarissimus Ti. Hemsterhusius, cum ejus versus in familiari sermone mentio incidisset, me admonuit, in scholiis ad Tragici Orest. ☩. 980. superet: quamquam & inibi prave αἰθερίῳ ῥύμβῳ cum in nupera Cantabrigiensi tum Barnesiana editione scribatur; nec quicquam Barnesius, qui illi inter Euripidis fragmenta suum sibi locum assignavit περὶ τοῦ ῥύμβου. Nunc quod instat, agamus.

EPYRVM.] H. Valesius in Ammiani L. XXVII. C. 4. *Topirum* emendat, quod a vero ne latum quidem unguem recedere, ex Ant. Itin. p. 321. videbis.

PVRDIS.] *Pardos* vir multo doctissimus ad Ammian. legit, nulla tamen addita caussa. Mihi *Purgis* sive *Pyrgis* non displiceret, si *turres* hic fuisse aliunde liqueret.

FINIS RHODOPEAE.] Recte terminos provinciarum fixit. Topirus in Rhodope fuit, Procopio L. IV. Fabr. Justin. C. 11. auctore. Macedoniæ ad *Acontisma*, cujus angustiis utraque provincia cohærebat, principium erat. Ammianus L. XXVII. C. 4. *Ex angulo tamen Orientis Macedonicis* Rhodope *jungitur collimitiis per artas præcipitesque vias, quæ cognominatur Acontisma.*

HERCONTROMA.] Haud dubie *Acontisma* est, ut pulchre Valesius; situs distantiaque, in Itin. Ant. signata, id postulant.

NEAPOLIM.] An. Itin. M. P. XII. Philippis separat, quæ veriora videri diximus.

PHILIPPIS.] Κρηνίδων titulo ob fontes vicinos olim illustres fuisse ex Appiano L. IV. B.

VBI PAVLVS ET SILEAS IN CARCERE FVERVNT.

MVTATIO AD DVODECIM.	M. XII.
MVTATIO DOMEROS.	M. VII.
CIVITAS AMPHIPOLIM.	M. XIII.
MVTATIO PENNANA.	M. X.
MVTATIO PERIPIDIS.	M. X.

IBI POSITVS EST EVRIPIDES POETA.

MAN-

C. p. 1040. novimus. Peccat ergo Anna L. XIV. Alexiad. p. 450. cum Philippopoli id cognominis imponit; quod tamen unicum ejus in illa orbe peccatum non fuit: quæ enim de Philippo, Romanorum Imp., a quo Philippopolis fuerit condita, adſpergit, ea & imprudenter ſcripta & alibi ſunt confutata. Jam quod Appianus ait, Strymonem, ad quem Amphipolis accubat, ſtadiis ferme CCCL. ſemotum Philippis eſſe, id intervallum ab hoc & A. Itin. damnatur, & X. M. P. contractius fuiſſe docetur.

IBI PAVLVS.] Vide Lucam Act. A. C. XVI, 19. Mox *Ad Duodecimum* verius erit.

DOMEROS.] *Doberos* in Ammian. L. XXVII. C. 4. H. Valeſius citat, an ex conjectura, an aliunde incertum eſt. Nota quidem eſt *Doberos* Pæoniæ urbs ex Thucydide L. II. C. 98.; quam hic ſedem ſuam habuiſſe, nunquam, puto, vir eruditiſſimus exiſtimavit, quippe longius in Illyridem verſus remotam, ut è Plinio & Ptolemaeo haud ignotum eſt. Fueritne ſimili cognomine mutatio, nondum edoctus ſum.

AMPHIPOLIM.] Exiguas nobiliſſimæ urbis Antoninorum tempore reliquias Antipater hoc epigrammate, quod ad Stephan. L. Holſteinius vulgavit, deſcripſit:

Στρύμονι καὶ μεγάλῳ πεπολισμένον Ἑλλησπόντῳ
  Ἠρίον Ἠδωνῆς Φυλλίδος Ἀμφίπολι,
Λοιπά σοι Αἰθοπίης Βραυρωνίδος ἴχνια νηοῦ
  Μίμνει, καὶ ποταμοῦ τ' ἀμφιμάχητον ὕδωρ.
Τὴν δέ ποτ' Αἰγείδαις μεγάλην ἔριν, ὡς ἁλιανθὲς
  Τρύχος, ἐπ' ἀμφοτέρας δερκόμεθ' ἠιόνας·

ſic enim ex veſtigiis ſcripturæ, uſus eminentium ingeniorum R. Bentleji & Boivinii opera legendum arbitrer: quamquam ille in corrigendo nimius videri poteſt, cum in Horat. L. III. Od. XXV. v. 1. πεπολισμένον, & 5. ἁλουργὲς emendat: hic vero in Ἀργιλίοις pro Αἰγείδαις ſubſtituendis tom. III. Memor. Acad. Inſcript. p. 390.; etſi enim *Argilii* apud Thucydidem L. IV. C. 103. ſeſe Braſidæ junxerint ad urbem occupandam, ex vero tamen de illis, quod in epigrammate eſt, non prædicabitur: taceo, Ἀργιλίοις longius a ductibus vocis corruptæ abeſſe. Sententia eſt: *Ex Amphipoli, monumento Edona Phyllidis, ad Strymonem & Helleſpontum condito, nulla veſtigia præter Dianae Brauronidis ædem & aquam, de qua pugnatum fuerat, durare: conſpici urbem, magnum olim Athenienſibus certamen, ab utraque ripa, ut lacerum purpura pannum.* Quæ ultima eleganti metaphora, qua & ῥάκος οἰκίας apud Ariſtotelem L. III. Rhetor. p. 139 pro *ruderibus* ponitur, ſplendidas & veterem magnificentiam referentes urbis reliquias oſtendunt. Quod eam autem μεγάλην ἔριν ſeu magnum Athenienſibus fuiſſe certamen adfirmat poeta, nusquam melius explanatur, quam MS. in Aeſchinis Orat. περὶ παραπρεσβείας ſcholiis, quorum mihi indicium & copiam Ti. Hemſterhuſius, de epigrammate non diſſentiens, fecit: Ἠτύχησαν, inquit incertus eorum auctor, Ἀθηναῖοι ἐννεάκις περὶ τὰς Ἐννέα καλουμένας Ὁδούς, ὅς ἐστι τόπος τῆς Θρᾴκης, ἡ νῦν καλουμένη Χερρόνησος. Ἠτύχησαν δὲ διὰ τὰς Φυλλίδος ἀράς. ἡ Δημοφῶντος ἐρασθεῖσα καὶ προδοθεῖσα αὐτὸν ἐπηράσατο ἀποτελέσθαι τὰς περὶ αὐτὴν συνθήκας, καὶ ἐννεάκις ἐπὶ τὸν τόπον ἐλθοῦσα, ὡς οὐχ ἧκε, κατηράσατο τοῖς Ἀθηναίοις τοσαυτάκις ἀτυχῆσαι περὶ τὸν τόπον· τὴν δὲ ἀπηγξαμένην ἐν ζώνῃ, & reliqua, quæ H. Dodwellus, ex ſimili codice excerpta, ad Diſſert. III. de Cyclis p. 742. vulgavit. Quantumvis autem Antipatri tempeſtate in ruinis fuerit Amphipolis, ex illis tamen ſurrexit, & *Chryſopoleos* nomen impetravit: id & Catalogus

MANSIO APOLONIA.	M. XI.
MVTATIO HERACLEVSTIBVS.	M. XI.
MVTATIO DVODEA.	M. XIV.
CIVITAS THESSALONICA.	M. XIII.
MVTATIO AD DECIMVM.	M. X.
MVTATIO GEPHIRA.	M. X.
	CIVI-

logus Urb. Vatican. & alter a Jac. Goar post Codin. p. 404. editus, Scholiastesque Ptolemaei Coislinianus, prætereaque Tzetzes in Lycophron. ℣. 416. condocefaciunt: ut adeo frustra Abr. Ortelius *Christopolis* titulum præoptet: præsertim cum Christopolis non lunge quidem a Philippis: sed diversissimo fuerit situ, quemadmodum Acta S. Germani C. 12. in tom. III. Maji innuunt.

PENNANA.] Quid tandem hoc sit, nondum decrevi.

PERIPIDIS.] Nisi fallor, H. Valesius in Ammian. L. XXVII. C. 4. *Mutatio Arethusa* hoc loco legendum esse constituit, motus, credo, Ammiani sui auctoritate, qui, *cui proxima*, inquit, *Arethusa convallis & statio est, in qua visitur Euripidis sepulchrum tragœdiarum sublimitate conspicui*; & Dionysii epigrammate L. III. Florileg. C. 25.

Οὔ σε κυνῶν γένος εἷλ' Εὐριπίδη, οὐδὲ γυναικὸς
Οἶστρος, τὸν σκοτίης Κύπριδος ἀλλότριον,
Ἀλλ' ἀΐδης καὶ γῆρας ὑπέκβαλε· τῇ δ' Ἀρεθούσῃ
Κεῖσαι, ἑταιρείῃ τίμιος Ἀρχέλεω

Cui quominus assentiar, impedit nimia vocis curruptæ discrepantia, & quod alii aut ad Bormiscum, ut Stephaous, aut circa Arethusam, περὶ Ἀρέθουσαν, quemadmodum Plutarchus in Lycurgo, poetam contumulatum referant. Atque hoc mihi verosimilius videtur, quoniam ea ratiooe dissidentes de Euripidis sepulchro opiniones facile io concordiam rediguntur. Vicinæ Arethusa & Bormiscus seu Bromiseus fuerunt; si in utriusque finibus monumentum Tragico fuerit excitatum, sine veritatis dispendio & circa Arethusam & prope Bormiscum collocari poterit. Vide itaque, an *Euripidis* hic præstet; ut ab ejus sepulchro mutationi nomen venerit.

IBI POSITVS.] Quanti mortuum Macedones fecerint, A. Gellius L. XV. N. A. C. 20. docebit: *Sepulcrum autem ejus & memoriam Macedones eo dignati sunt honore, ut in gloria quoque loco prædicarent*; οὔποτε σὸν μνῆμα Εὐριπίδη ὄλοιτό που, *quod egregius poeta morte obita sepultus in eorum terra foret.* Græca, ut vides, MS. Franequeranus ostentat: possuntque haud magno molimine cum Jos. Barnesio Vitæ Euripid. C. 22. senarii legibus coerceri scribique,

Οὐ σόν γε μνῆμ' Εὐριπίδης ὄλοιτό που.

Jambum vero Macedonibus placuisse & a Gellio Noctibus suis insertum ea forma fuisse, merito dubites: MSS. οὔ ποτε singulari quadam conspiratione defendentes, emendatori nihil favent: & cui τὸ Εὐριπίδης probaverit?

HERACLEVSTIBVS.] Estne Ἡρακλέους στίβος, ut ab Herculis via nomen venerit? an *Heraclea*, quam non longe ab Arethusa Plinius L. IV. N. H. C. 10. collocat? De *Apollonia* dictum alias est.

DVODEA.] Nihil, quod veri specie se commendet, hinc extrico: nam XII. lapidem si iotelligas, numeri intercedent; si *Diocletianopolin*, locorum situs. Igitur aliunde auxilium exspectemus.

GEPHIRA.] Τὴν τοῦ Ἀξίου γέφυραν, sive pontem in fluvio Axio factum, quem Plutarchus in Demetrio p 909. Ed. Frank. memorat, designat. Theophylactus Epist. LV. Bardarium, qui veteribus Græcis Axius fuerit, sua ætate ponte junctum fuisse negat: ὕστερον δὲ τὸ τοῦ γείτονος ποταμοῦ, ὃν ὁ παλαιὰ μὲν καὶ Ἑλληνὶς Ἄξιον, ἡ νέα δὲ καὶ βάρβαρος ὀνομάζει Βαρδάριον· οὗτος γὰρ διὰ πολλῶν μὲν ῥέων ὀρῶν, τῇ δ' ἐν τάξει χιόνι ζευχθεὶς τοῖς ὀγκωθεὶς, καὶ μήτε πεζοῖς, μήτε ἐφίπποις διαβαίνειν διδοὺς, μήτε ΓΕΦΥΡΑΝ ἔχων, κ. λ. Adi quoque Nicephorum Bryennium L. IV. p. 98., qoem ab interprete non fuisse iotellectum ex Niceph. Gregora L. VIII. p. 266. Ed. Dus. videbis.

 PEL-

CIVITAS PELLI, VNDE FVIT ALEXANDER MAGNVS MACEDO.	M. X.
MVTATIO SCVRIO.	M. XV.
CIVITAS EDISSA.	M. XV.
MVTATIO AD DVODECIMVM.	M. XII.
MANSIO CELLIS.	M. XVI.
MVTATIO GRANDE.	M. XIV.
MVTATIO MELITONVS.	M. XIV.
CIVITAS HERACLEA.	M. XIII.
	MV-

PELLI.] MS. *Polli.* Pellam esse nemo dubitaverit, sitam ad flumen *Lydiam.* Illene fluvius a Borboro diversus, an idem fuit, ita ex indole sua & limo, quem trahebat, dictus? Theocritus Chius ambiguo & virulento in Aristotelem epigrammate ejus meminit; alluisse Pellam Plutarchus de Exsil. p. 603. observat: Ἀριστοτέλην δὲ καὶ λελοιδόρηκε Θεόκριτος ὁ Χῖος, ὅτι τὴν παρὰ Φιλίππῳ καὶ Ἀλεξάνδρῳ δίαιταν ἀγαπήσας,

——— ——— εἵλετο ναίειν
Ἀντ' Ἀκαδημείας Βορβόρου ἐν προχοαῖς.

Ἔστι γὰρ ποταμὸς περὶ Πέλλαν, ὃν Μακεδόνες Βόρβορον καλοῦσι. Fieri certe potuit, ut ex ea, quam innui, caussa Macedones hoc illi nomen facerent: quod ut-ut fuit, non dubito, quin *Pella* in his Jornandis Rer. Get. C. 56. delitescat: *Initoque fœdere, Romanus ductor loca eis jam sponte, qua incolerent, tradidit, id est, Ceropellas, Europam, Medianam, Petinam, Bereum & alia quæ Sium vocatur.* Id ut credam & locorum situs, quem scriptor circa Thessalonicam signat, & Ravennas, a quo ea exscripta sunt, faciunt: is enim L. IV. C. 9. *Non longe,* inquit, *ad suprascriptam Thessalonicam sunt civitates, id est, Ceras, Europa, Mediana, Petina, Bereum, Quasium.* *Quasium* unde extruxerit, ex Jornande vides: *Pellam* præteriit, quod ejus ante meminisset. Dederit itaque Jornandes *Ceras, Pellam, Beroeam* & *Dium*: quæ omnes in hac vicinia fuerunt.

SCVRIO.] Habet Ptolemaeus in Emathia Κύριον *Cyrium* urbem, non longe hinc recedentem: quæ tamen cum *Cyrrus* Κύῤῥος esse debeat, & numeri Geographi non bene conveniant, tuto hic non collocabitur. Doctiores ergo nostro opem ferant, ego obiter *Cyrrum* Diodoro reddam. Narrat L. XVIII. p. 589. Alexandrum præter alia edixisse, ut VI. templa magnificentissime exstruerentur, in Delo unum, Delphis alterum, Dodonae tertium: κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν, ἐν Δίῳ μὲν, τὸ Διός, ἐν Ἀμφιπόλει δὲ, τὸ Ταυροπόλου, ἐν Κύρνῳ δὲ, τὸ Ἀθηνᾶς. vertuntur: *Quadam in Macedonia: ut Jovis in Dio, Dianae, (quam Tauropolum vocant,) Amphipoli. Aliud in Cyrno, quæ Corsica Latinis, Minervae:* sic interpres; qui si attendisset, *Cyrnum* sive Corsicam in Macedonia recenseri, sine dubio id perperam fieri vidisset: quid enim Corsica ad Alexandrum, cujus imperio subditam fuisse, nemo dixit? Ut paucis absolvam, Κύῤῥῳ Diodorus scripsit; quæ urbs, ut plures aliæ, deinceps nomen suum cum notissima Syriæ civitate communicavit. Atque hinc tandem cognoscimus, unde Ἀθηνᾶς Κυῤῥεστίδος, sive *Minervae Cyrresticae*, cujus apud Strabonem & Stephanum memoria est, ad Syriæ cognominem urbem cultus devenerit.

CELLIS.] Habent Ant. & Tabula has *cellas*, in M. P. non satis concordes, ut diximus alibi. Cangius ad Annae L. V. Alexiad. p. 300. a Monachorum *cellis* mansioni hoc nomen hæsisse suspicatur: mihi prorsus inter incertissima hæc opinatio referenda videtur: qui enim probabitur, Monachos jam hoc ævo Macedoniæ loca sibi secrevisse desertiora iisque immoratos fuisse? Credo Κέλλας Hieroclis esse, quæ MS. Κέλλα, & Edessæ subjungitur.

GRANDE.] Hanc ignorare me profiteor.

MELITONVS.] Nomini mutationis conjectura fortasse lucem adferet, quamquam non admodum certa. Locum alendis apibus destinatum μελιττῶνα vocant: Varro L. III. R. R. C. 16. *Dic igitur, inquit, ubi & cujusmodi facere oporteat alvearium, ut magnos capiam fructus.*

MVTATIO PARAMBOLE.	M. XII.
MVTATIO BRVCIDA.	M. XIX.

FINIS MACEDONIAE ET EPYRI.

CIVITAS CLEDO.	M. XIII.
MVTATIO PATRAS.	M. XII.
MANSIO CLAVDANON.	M. IIII.
MVTATIO IN TABERNAS.	M. IX.
MANSIO GRANDA VIA.	M. IX.
	MVTA-

ctus. Ille μελιττῶνας ita facere oportet, quos alii μελιττοτροφεῖα appellant, eandem rem quidam mellaria. Hinc *Melissones* cognomen nancisci potuit.

HERACLEA.] Est *Heraclea Pelagoniae*, qua de ad Ant. Itiner. p. 319. Hic mihi considera Caesaris è L. III. B. C. C. 79. verba: *Pompejus per Candaviam iter in Macedoniam expeditum habebat. Accessit etiam improviso aliud incommodum, quod Domitius, qui dies complures castris Scipionis castra collata habuisset, rei frumentariae caussa ab eo discesserat, & Heracleam Senticam, quae est subjecta Candaviae, iter fecerat; ut ipsa fortuna illum objicere Pompejo videretur.* Perpende illa, inquam, atque explora, tuerine *Heraclea Sentica* sive *Sintica* eo se loco potuit? Candavia mons erat Illyrici, Lychnidum versus protentus: ab eo ad urbem Thessalonicam Polybius apud Strabonem L. VII. p. 323. M. P. CCLXVII. numerat, cumque circa Strymonem *Heraclea Sentica* fuerit, oportet ad M. P. CCC. a Candavia afuerit: quo ergo modo *Candaviae subjecta* dicetur: ad hoc accedit, inter Candaviam & Sinticam Heracleam fluvios magnos Aliacmonem, Erigonem atque Axium versus Thermaicum sinum per Macedoniam defluxisse, & praeter alios ejus provinciae montes *Bermium* a Beroea in Illyridem & Epirum, ut ex celebri Dexippi fragmento apud Syncellum p. 268. constat, pertinuisse: cui verius utique *Heraclea Sentica subjecta* ferretur. Praeterea si *Sinticam* Caesar intellexit, qui tandem ipsam fortunam Domitium Pompejo objicere voluisse, addere potuit? cum longissimo & impeditissimo itinere uterque disjuncti essent. Ne plura his adstruam, castra Domitii castris Scipionis ad Aliacmonem collata, ejusdemque ad Aeginium, *quod est objectum oppositumque Thessaliae*, postquam quatuor horarum spatio hostium adventum praevertisset, cum Caesare conjunctio *Heracleam Sinticam* huic loco alienam ostendere videntur. Igitur, si mei res esset arbitrii, *Senticae* huic apud Caesarem Heracleae auferrem ex glossemate natum titulum, nostramque interpretarer: quae nullis eorum incommodorum, quae recensui, premitur, & revera *Candaviae subjecta* fuit.

PARAMBOLE.] Pro *Parembole: Castra* Itin. Ant. p. 330.

BRVCIDA.] An *Brugiada?* Urbem Macedoniae *Brygiadem* Stephanus memorat, a Brygis, gente ejus regionis in Illyricum vergentis, ut credibile fit, appellatam.

MACEDONIAE ET EPYRI.] Strabo L. VII. p. 323. *Pylonem* non longe a Lychnido Illyricum a Macedonia distinguere scribit: Ut, si eum sequamur, non male termini earum provinciarum hic coustitoantur. Eadem res aliunde comprobaiur: Heraclea est in Macedonia II., Hierocle teste, in *Epiro* vero *nova* Lychnidus, qua de mox, eodem & Malcho in Excerpt. Hoesch. p. 64. auctoribus.

CLEDO.] *Lychnido* fuit, ut H. Valesius in Malchi Excerpta p. 211. Ed. Regiae docuit: de ea ad Itin. Ant.

PATRAS.] Nemo allus, quod sciam, *Patras* in hoc tractu novit. Quod sequitur, *Claudanon*, a *Claudiis* videtur formatum.

IN TABERNAS.] A. Itin., quamtumvis in numeris discordanti, *tres Tabernae* p. 318.

GRANDA VIA.] *Candavia* verum est. Lucanus L. VI. 330.

——— ——— —— Terraque secutus
Devia, qua vastos aperit Candavia saltus
Contigit Emathiam, bello quam fata parabant.

ubi

MVTATIO TRAIECTO.	M. IX.
MANSIO HISCAMPIS.	M. IX.
MVTATIO AD QVINTVM.	M. VI.
MANSIO COLADIANA.	M. XV.
MANSIO MARVSIO.	M. XIII.
MANSIO ABSOS.	M. XIV.
MVTATIO STEFANAPHANA.	M. XII.
CIVITAS APOLLONIA.	M. XVIII.
MVTATIO STEFANA.	M. XII.
MANSIO AVLONA TRAIECTVM.	M. XII.

FIT

ubi & *Grandavia* MS. Marpurgensis præfert. Mons erat Illyrici per quem via Ignatia profecturos in Macedoniam ducebat, ut ex Strabone L. VII. p. 323. novimus. Serior ætas *Bagoram*, quem montem inter Bulgarica & Dyrrhachina montana circa Achridem medium procurrisse Theophylactus Epist. LXXXV. prodidit, nuncupasse videtur. Itaque mansio ad eum montem intelligitur, non præterita in Tabula, licet breviore ibi intercapedine a Lychnido collocetur.

TREJECTO.] Fuit hic *trajectus* flumini *Genusi:* Tabula Peutingerana, quæ *Genesin* in hac vicinia ostendit, id docet. Forte ejus in Candavia fuere fontes; è quibus egressus circa Apolloniam in mare Jonium devolvitur. Caesar L. III. B. C. C. 75. *Sed quum ventum esset ad flumen Genusum, quod ripis erat impeditis, consecutus equitatus novissimos detinebat.* Adde C. 76.

HISCAMPIS.] *Scampis* Itin. Anton., quibus ibidem immorati sumus.

AD QVINTVM.] Aut VI. M. P. una detrahenda sunt, aut *Ad quintum decimum* melius erit.

COLADIANA.] *Clodiana* ex Itiner. A. & scripta Tabula probanda sunt. Fieri potuit, ut ab Ap. Claudio, de quo Livius L. XLIV. C. 30., aut alio quovis ejusdem gentis mansio id nominis auferret.

MARVSIO.] Hæc me doctiorum præstolatur opem.

ABSOS.] A fluvio mansioni cognomen, quod illi assita esset, hæret. Lucanus L. V. 461.

Prima duces vidit junctis consistere castris
Tellus; quam volucer Genusus, quam mollior Apsus
Circueunt ripis. Apso gestare carinas
Caussa palus, leni quam fallens egerit unda.
At Genusum nunc sole nives, nunc imbre soluta
Præcipitant: neuter longo se gurgite lassat.

Qui versus hunc & Genusum, de quo ante, satis illuminant. Tabulæ *Hapsus* est; è quo nomine in Vibio Sequestro De Flumin. nata videntur, *Haesusa finibus Apolloniae decurrens in sinum Ionium*, pro *Hapsus a finibus:* vel si MSS. sequi velis, qui *Haesusa undea*, aut, quod in Cl. D'Orvillii codice legere memini, *Haesusa inde finibus* præferunt, *Hapsus inde a finibus.* Hunc sane fluvium aut *Haeum* sive *Aeam Aoumve*, quem H. Relandus in Epist. ad Fr. Hesselium præoptat, in animo atque oculis Vibius habuisse videtur.

STEFANAFANA.] An *Stephani phana?* S. Stephani Castellum in Epiro a Justiniano renovatum Procopius L. IV. Fabr. C. 4. prodit.

STEFANA.] *Stephanacium* idem Procopius in Epiro castellum memorat; quod tamen cum a Justiniano conditum significat, cum hac mutatione fortasse commune præter nominis quandam conformationem nihil habet. Ergone Græcorum est στεφάνη, quatenus collis verticem, ἐξοχὴν ὄρους adsignificat? ut Iliad. N. 138.

Ὅς τε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάῤῥοος ὤσῃ.

Fieri potuit, ut ad montem accubans mutatio hoc titulo ornaretur, quamquam solam hanc cognominis esse caussam, dejerare nolim.

MIL. DCLXXXVIII.] Summa hæc XIII. ferme millibus exsuperat numaros mansionibus & mutationibus adscriptos.

MV-

FIT OMNIS SVMMA AB HERACLEA PER MACEDONIAM AVLONA VSQVE MILIA DCLXXVIII. MVTATIONES LVIII. MANSIONES XXV. TRANS MARE STADIA MILLE. QVOD FACIT MILLIA CENTVM.

ET VENIS ODRONTO MANSIO. MILLE PASSVS.	
MVTATIO AD DVODECIMVM.	M. XIII.
MANSIO CLIPEAS.	M. XII.
MVTATIO VALENTIA.	M. XIII.
CIVITAS BRINDISI.	M. XI.
MANSIO SPITENAEES.	M. XIIII.
MVTATIO AD DECIMVM.	M. XI.
CIVITAS LEONATIAE.	M. X.
MVTATIO TVRRES AVRILIANAS.	M. XV.
MVTATIO TVRRES JVLIANA.	M. IX.
CIVITAS BEROES.	M. XI.
MVTATIO BOTONTONES.	M. XI.

CI-

MVTATIONES LVIII.] Omnes & mutationes & mansiones cum civitatibus in eundem catalogum constipatæ sunt; tantum XXXIII. numerantur.

QVOD FACIT MILLIA.] CXXV. dicare dabuissat, si singulis M. P. stadia VIII. contribuerit, sin VII stad., paullo plura.

ODRONTO.] Est hoc ex serioris ætatis usu. Erchempertus Histor. Longob. C. 39. *Hoc audientes qui Bari residebant, Gregorium Bajulum Imperialem Graecorum, qui tunc in Odronto degebat, cum multis exercitibus adsciverunt.* Adde Anonymum Barensem An. CIↃXLVII.

CLIPEAS.] *Lipeas* sive *Lupias*, de quibus Ant. Itin. p. 118., scribi oportuit. *ORDO POP. Q. LVPIEN.* est in Donianis Inscript. Clas. V. 101. 102.; quas jura meritissimo Ant. Fran. Dorius tanquam subditicias confixit.

VALENTIA.] MS. *Valentio*, quod verius est: nam & Tabula *Balentium* XV. M. P. a *Lupia*; Ravennati *Baletium*: unde proxime abest Plinii L. III. C. 11. *Balesium*, & Melae L. II. C. 4. *Valetium*: quamquam de hujus scriptura dubia ras ast: manu anim exaratus codex, quem Cl. D'Orvillius humanissime mecum communicavit, *Valentium* clarissime præfert: *Post Barium & Gnatia & Ennio cive nobiles Rudia: & jam in Calabria Brundusium, Valentium, Lupa, Hydrus mons.* sic MS.

SPITENAEES.] MS. *Spilenae et*; unda *Speluncas* ob Tabulam & Itin. A. recte feceris. Has forte Dorylensium legati apud Ciceronam pro Flacco C. 17. signarunt: *Venio nunc*, inquit Orator, *ad Dorylensium testimonium: qui producti tabulas se publicas AD SPELVNCAS perdidisse dixerunt.*

LEONATIAE.] *Egnatiae* scripserat, da qua alias.

TVRRES.] Habet has Ant. Itinar., sed *turres* sine adscripto titulo appellans.

TVRRES JVLIANA.] *Julianas*, aut *turris Juliana*: posterius Tabulæ firmabit *turris Caesaris*, & Ravennatis L. IV. C. 31.

BEROES.] Natum est ex *Bario*.

BOTONTONES.] MS. *Butontones*. Justum est *Butontus*, ut alias diximus, confirmaturque numo, da quo ita L. Holsteinius in Ital. Ant. Cluver. p. 282. ΒΥΤΟΝΤΙΝΩΝ *nummum vidi antiquissimum apud Francisc. Gottifredum cum spica tritici, ab adversa caput muliebre.* Habet eundam tom. II. Thes. Britan. p. 103. Franc. Haymius, at ΒΥΤΡΟΝΤΙΝΩΝ inscriptum nomine, addita conjectura, quam ad Ant. Itin. p. 325. tetigimus. Si recte legerit Holstainius, non dubitem huc referre: nam *Buthroti*, atsi vara fuarit Haymii scriptura, procusum difficulter crediderm; quod nominis ejus forma officiat. Utcunque vero id ciciderit, prorsus mihi parsuadao, Scylaci *Butontinos* essa restituen-

CIVITAS RVBOS.	M. XI.
MVTATIO AD QVINTVMDECIMVM.	M. XV.
CIVITAS CANVSIO.	M. XV.
MVTATIO VNDECIMVM.	M. XI.
CIVITAS SERDONIS.	M. XV.
CIVITAS AECAS.	M. XVIII.
MVTATIO AQVILONIS.	M. X.

FINIS APVLIAE ET CAMPANIAE.

MANSIO AD EQVVM MAGNVM.	M. VIII.
MVTATIO VICVS FORNO NOVO.	M. XII.
CIVITAS BENEVENTO.	M. X.
CIVITAS ET MANSIO CLAVDIIS.	M. XII.
MVTATIO NOVAS.	M. IX.
CIVITAS CAPVA.	M. XII.

FIT

tuendos: ponuntur ab eo in Daunitarum gente præter alios Βερεντῖνοι, quos Ph. Cluverius Φρεντανοὺς *Frentanos* esse jussit. If. Vossio non vetante: contra Jac. Gronovius suæ Edit. p. 11. Βερεντῖνοι præfert; qua conjectura a ductibus receptæ vocis aberratur longius: propius haud dubie absunt Βοτοντῖνοι, sive Βουτοντῖνοι, qui in eadem gente floruerunt. *Rubos* ad Itin. Aot. haud præterivimus.

AD QVINTVM DECIMVM.] MS. *A quinto decimo:* perperam.

CANVSIO.] Fallitur longoque terrarum tractu aberrat B. G. Struvius, cum Rer. German. Period. V. in Ottone M. §. 20. *Canossam*, in quam Adelheida se recepit, atque ubi Henricus IV. ad Gregorium Papam invisit Period. VI. in Henr. §. 31. cum Canosio contundit, *castellumque Apuliae munitissimum* appellat;

——— ——— ἐπεὶ μάλα πολλὰ μεταξὺ
Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τ' ἠχήεσσα,

ut poëta ait. *Canossa* circa Regium Lepidi fuit, saxo prærupto imposita, nunc quoque nota. Donizo in Vita Machtildis egregie eam depinxit, mirorque virum doctum, qui Donizonem utique evolvit, in ejus situ potuisse labi ne dicam, Adelheidae & Henrici IV. res gestas ab Apulia, si attendatur, coivis remotissimas apparituras. Vid. Donizonem L. I. Vitæ Machtil. C. 1., quæque ibi Muratorius, & inprimis C. 16. argutam Canossæ ac Mantuæ contentionem.

SERDONIS.] *Erdonis* aut *Herdonis:* quæ enim *Herdonia* aliis, eam Itineraria nomero multitudinis efferunt. Hic sibilante litera augetor, ut *Halmydessus* & *Salmydessus* aliæque: Straboni L. VI. p. 282. Κερδωνία.

AECAS] Actis S. Marci Episcopi Locerini C. 1., tom. II. Junii p. 802., *civitas Aecana, quæ est in Apuliae finibus.* Plora alias.

AQVILONIS.] Diceres ab Aquilone vento mutationi nomen hærere, nisi Apuliae proprii nominis ventus *Atabulus* infestior fuisset; unde satis aspere Marius Mercator Subnotat. in Julian. C. 4. de Juliano Eclanensi, Apuliae indigena, *Te postremo Atabulus provinciæ suæ pestifer halitus inflavit, quo tot morbis turgidus & malesanus, imo insanus, effectus hæc eructares.* Igiturne *Aquilonia* Apuliae orbs, quam in hac vicinia fuisse nemo addubitavit, intelligenda erit? De ea Ph. Cluverius L. IV. Ital. A. C. 8. p. 1204.

FINIS APVLIAE.] Recte hos terminos figi sua consensione Itin. A. p. CXI. adfirmat. Idem Acta S. Marci Epis. Lucerini, Aecas in finibus Apuliae collocantia, ostendunt, & Horatius, qui Benevento in Equum Tuticum versus progressus Apuliae montes tum demum videre sibi visus est L. I. Sat. V. 77.

Incipit ex illo montes Apulia notos
Ostentare mihi, quos torret Atabulus. ——

AD

FIT SVMMA AB AVLONA VSQVE CAPVAM.
MIL. CCLXXXIX.
MVTATIONES XXV. MANSIONES XIII.

MVTATIO AD OCTAVVM.	M. VIII.
MVTATIO PONTE CAMPANO.	M. IX.
CIVITAS SONVESSA.	M. IX.
CIVITAS MENTVRNAS.	M. IX.
CIVITAS FORMIS.	M. IX.
CIVITAS FVNDIS.	M. XII.
CIVITAS TERRACINA.	M. XIII.
MVTATIO AD MEDIAS.	M. X.
MVTATIO APPI FORO.	M. IX.

MV-

AD EQVVM.] MS. *Ad Aequum*, quo de alibi. *Tuticus* est *Equus* Itin. Ant., quod cum p. 112. *SENTIANVM* illi adjungat, eaque mansio postmodum mihi se objecerit in Actis S. Potiti C. IV. ad XIII. Januar., hic prætereunda non est: *Tum duxerunt eum in Apuliam, in loco, qui dicitur Milianus, inter SENTIANVM & Mulianum: decollatus autem S. Potitus super flumen, quod dicitur Banus:* ubi *Mulianum* videtur Itinerarii *Baleianum* esse. Qui vero locus *Milianus* sit, quodve flumen *Banus* horum Actorum, satis utique male habitorum, an prope *Bantiam* viderint ejus regionis indigenæ. Ego verba & A. Itin. caussa negligere nolui, & ut Bullandi sociis scrupulum eximerem, *qui in Apulia nullum nominatorum locorum apud auctores expressum repererunt.*

VICVS FORO NOVO.] Nondum *Forum* hoc *novum* nisi in Tabula, quæ eandem illi distantiam ab Equo Tutico & Benevento adscribit, invenire potui.

CLAVDIIS.] Rectum *Caudiis* erit: serior enim ætas *Caudium* eo numero usurpavit, uti exemplis suo loco confirmatum fuit. Pro *Caudio* sæpe *Claudium* librarios dedisse, è Livio, Ptolemaeo, Plutarcho atque aliis apertissimum est. Quem vero huc referunt Horatii versum L. I. Satyr. V. 51.

Hinc nos Coccei recipit plenissima villa,
Qua super est Claudi cauponas. ———

de eo mihi dubium pertinacius haeret. Primo enim MSS., quos Lambinus Cruquiusque versarunt, magna concordia *Claudi cauponas* defendunt; neque diffidet Franequeranus codex: præterea Scholiastes, qui illi codici & inter versus & margini commenta sua adscripsit, locum esse ait, qui *ad tabernas Claudii* vocetur, esse tamen qui *oppidum* ferant: quibus non dissimilia criticus Cruquianus prodidit. Ad hoc, si *Caudium* poeta voluit, cur *Caudii cauponas*, cum urbis apertius signandæ facultas esset, maluit? si dixeris, non ipsam urbem, sed vicinas illi *cauponas* innuisse, viceris sane, ubi rectius tabernis sive *cauponis* illis a *Caudio* cognomen potuisse hærere, quam a *Claudio* patefeceris. Equidem Claudios de cauponarum possessione dejicere nondum sustineo.

NOVAS.] Tabula *Ad novas*, ut puto, tabernas, eodem a Caudio intervallo.

MVTATIONES XXV.] Solito sibi more in eundem numerum congessit mutationes, civitates & mansiones.

PONTE CAMPANO.] Fuit is in Savone fluvio, ut Tabula docet. Horatius L. I. Sat. V. 45.

Proxima Campano ponti quæ villula, tectum
Præbuit. ——— —

ubi Scholiastes Franequeranus & Cruquianus villam eam *intra XVI. lapidem a Capua* esse adnotat, hosque numeros firmat.

SONVESSA.] *Sinuessa* & *Minturnas* oportuerat.

TERRACINA.] MS. *Tarragina*, unde *Terracina*, quod melius, oritur.

AD MEDIAS.] Alii neglexerunt. De *Appii foro* notum est Horatianum istud:

Hhhh 2 — *Inde*

MVTATIO SPONSAS.	M. VII.
CIVITAS ARICIA ET ALBONA.	M. XIIII.
MVTATIO AD NONO.	M. VII.
IN VRBE ROMA.	M. IX.

FIT A CAPVA VSQVE AD VRBEM ROMAM M. CXXXVI.
MVTATIONES XIIII. MANSIONES IX.
FIT AB HERACLEA PER AVLONAM IN VRBEM ROMAM VSQVE MIL. VNDECIES CENTENA XIII.
MVTATIONES XVII. MANSIONES XLVI.

AB VRBE MEDIOLANVM.

MVTATIO RVBRAS.	M. IX.

MV-

———— *Inde Forum Appi*
Differtum nautis, cauponibus atque malignis.

SPONSAS] Adsentior L. Holsteinio *Pontes* emendanti in Cluver. Ital. A. p. 220. Fuere enim magnificentissimi operis pontes ad initium Decemnovii.

ARICIA ET ALBONA.] *Albane* citat Ph. Cluverius L. III. Ital. Ant. p. 917., idque rectum est: vicina oppida erant, quæ jungendorum caussa. Quod autem M. P., quæ hinc ad urbem Romam statuuntur, sollicitat, ea opera justius, ut Holsteinius admonuit, supersedisset. XVI. M. P. & Scholiastes Lucani & poëta ipse ab Urbe semovent L. VI. 74.

Parva Mycenaeae quantum sacrata Dianae
Distat ab excelsa nemoralis Aricia Roma,
Quoque modo terra pralapsus mœnia Tibris
In mare descendit, si nusquam torqueat amnem.

Nam cum Ostia XVI. M. P. Roma afuerit, de Aricia utique paria Lucanus adfirmat. Ampliorem intercapedinem Cruquianus Scholiastes & XX. quidem M. P. ad L. I. Sat. V. 1. agnoscit: nec minorem dant Procopii stadia CXL., quibus L. II. B. G. C. 4. Albanum ab Urbe separat: Ph. enim Cluverius, qui XVIIII. M. P. æquari arbitrabatur, non attendit ad scriptoris ejus consuetudinem, qua VII. stadia una millia rotundant.

AD NONO.] *Nonum* reliquit. Fuit hæc mansio non multo a Bovillis. Vid. L. Holsteinium in Ital. Cluver. Ant. p. 184.

MIL. CXXXVI.] Summa denis millibus justa auctior est.

MVTATIONES.] Antiquum obtinet, ut vides.

MVTATIONES XVII.] Et has justo catalogo longe inferiores esse patet.

AD RVBRAS.] Habet etiam Tabula: *Rubras* & Martialis appellat L. IV. Epig. 64.

Fidenas veteres, brevesque Rubras.

Alii *Saxa rubra*. Aurelius Victor de Maxentio: *Sed Maxentius atrocior indies tandem urbe in Saxa rubra millia ferme IX. ægerrime progressus.*

AD VICENSIMVM.] Tabula consentit: fuit mutatio circa Castellum novum, Holsteinio mensore.

AQVA VIVA.] Fuit olim Episcopo insignis, nunc in ruinis sub monte Soracte inter civitates Arinianam & Castellanam, sed veteris nominis reliquias in *fonte Aquæ vivæ* & templo Virginis matris *Aquæ vivæ* servantibus, ut L. Holsteinius in Cluver. Ital. p. 52. egregie docuit.

VERICVLO.] MS. *Viriculo*, pro *Utriculo*, quo olim nomine *Ocriculos* appellitabant.

INTERAMNA.] VI. M. Tabulæ spatium absolvunt.

TRIBVS TABERNIS.] Fuerunt hæ *tabernæ* circa principium angustiarum, quæ *Strettura* nomine veniunt, ubi diversorium *della Castagnina*, indice Holsteinio.

FANI FVGITIVI.] Habet hoc *Fanum* Tabula: impositum fuit jugo montis, quod vulgo

MVTATIO AD VICENSIMVM.	M. XI.
MVTATIO AQVA VIVA.	M. XII.
CIVITAS VERICVLO.	M. XII.
CIVITAS NARNIAE.	M. XII.
CIVITAS INTERAMNA.	M. IX.
MVTATIO TRIBVS TABERNIS.	M. III.
MVTATIO FANI FVGITIVI.	M. X.
CIVITAS SPOLITIO.	M. VII.
MVTATIO SACRARIA.	M. VIII.
CIVITAS TREVIS.	M. IIII.
CIVITAS FVLGINIS.	M. V.

CI-

go *Summa* dicitur, ubi nunc S. Leonardi fanum, V. M. P., ut menfus eft L. Holfteinius in Cluver. Ital. A. p. 96., intervallo inter *tres tabernas* & *Fanum* hoc fufficiunt.

SACRARIA.] In numeris, qood ex accorata locorum dimenfione deprehenditur, error eft; VII. M. Spoletiom hinc abeft, Trebiæ II. & S., Folginium veto IV. M. P., eodem auctore. Fuerunt hæc *Sacraria*, non Jnvis Clitumni, ut Ph. Cluverio in mentem venit, fed cultus Chriftiani. Libet enrum defcriptinnem L. Holfteinii verbis in Cluver. Ital. A. p. 123. apponere; *Templum fane antiquiffimum, quod adhuc exftat. Altare cum monogrammate Chrifti tres infcriptiones vetuftiffimas Chriftianas habet. Opus fane admirandum & religiofa veneratione fufpiciendum. Infcriptio ad latus dextrum*, †. *SANCTVS DEVS PROPHETARVM QVI FECIT REDEMPTIONEM. In fronte*, †. *SANCTVS DEVS ANGELORVM QVI FECIT RESVRRECTIONEM. Ad latus finiftrum*, †. *SANCTVS DEVS APOSTOLORVM QVI FECIT ASCENSIONEM. Subtus autem duo alia funt fana, five facraria, alterum titulo fancti Angeli, alterum baptifmi, five baptifterii, vulgo il Battefimo appellatum: hæc quoque ejusdem antiquitatis funt cum priore, ut oftendunt fragmenta quadam vetufta parietibus inferta.* Et mox: *Nec dubium eft, quin Tabula Auguftanae auctor tria hæc facraria Chriftianorum fuo tempore jam agnoverit, ut multa alia prima Chriftianitatis exempla in ea notantur. Ideoque de Jovis Clitumni fane explicari non poffunt: nam fontes Clitumni, ad quos fanum hoc fuiffe Plinius teftatur, longius hinc remoti funt.* Hactenus vir egregius: tantum Tabolam Augnftanam hinc exulare vellem, quæ *Sacraria* non novit.

TREBIS.] *Trebia* eft, quam jam olim, ut *Nofter*, numero multitudinis dixerunt; cumqua alii fcriptorum, nam *Trebiates* tantum Plinius, vix urbem fua cura dignati fuerint, fortaffe *Trebias* præftiterint: hnc in lapide Interamnate, quem poft Fabrettum C. V. 263. A. F. Gorius in Dnnianis Infcript. Claf. VIII. 42. correctiorem dedit, ineft:

L. SVCCONIO. L. F. PAL.
PRISCO. IIIIVIR. I.D. Q. A.
OMNIVM. CORPOR. PATR.
ITEM TREBIS. DECVR. PONT.
IIIIVIR. I. D. PATRON. MVN.
DECVRIAE. IIII. SCABILLAR.
VETERES. A. SCAENA
AMANTISSIMO. SVI
EX. AERE CONLATO. H. A. I. R.

Nec Scholiaftes Juvenalis Sat. XII. 13. aliter inflectit, ubi de Clitumno, *Fluvius, qui Trevis, civitatem Flaminiae, interfluit.* Nam Jan. Rutgerfius, qni L. IV. Var. Lect. C. 4. *Trebam*, quam *Auguftam* nomine circa Anienem Frontinus & Plinius locant, refingit, errorem excufare non poterit.

FVLGINIS.] Silii ætate nullis urbs cincta mœnibus erat, L. VIII. 461.

——— *Patuloque jacens fine mœnibus arvo Fulginia.*

Retinuit tamen municipii jura: unde in Do-

nia.

CIVITAS FORO FLAMINI.	M. III.
CIVITAS NOCERIA.	M. XII.
CIVITAS PTANIAS.	M. VIII.
MANSIO HERBELLONI.	M. VII.
MVTATIO ADHESIS.	M. X.
MVTATIO AD CALE.	M. XIIII.
MVTATIO INTERCISA.	M. IX.

CI-

nianis Inscript. Clas. II. 70. CVRATOR. R. P. FVLGINAT., & Clas. V. 57. DECVR. FVLGIN. Pluralem autem vocis numerum cave mutes, probatum seriori ævo.

FORO FLAMINI.] Data est lex. 5. C. Theod. De quæstion. *FORO FLAMINI.* Ab Urbe C. ferme M. P. afuisse hinc vides & ex S. Feliciani Actis C. 4., die XXIV. Jan.; *Veniens itaque per Italiam Decio ad civitatem antiquam, cui nomen Forum Flaminis in agro publico constitutam, centesimo ab urbe miliario.* Quæ Acta *Foro Flaminis*, ut in plerisque MSS. Itin. Ant. legitur, utcunque firmant, præsidioque *civitatis* sunt voci, quam Ph. Cluverius L. II. Ital. A. p. 632. hinc ablatam aut in *vicum* commutatam malebat.

NOCERIA.] Acta S. Feliciani C. III. *Civitatem Fulgineas, Nocerias, Plesteas, & ulteriorem regionem & omnia montana cum Nursia civitate ad fidem Christi verbo ejus venisse* referunt, pariterque Itinerarii hujus scripturam, licet minus veram, & *Fulginis* corroborant. *Plesteas* Actorum forte a *Plistia* Livii L. IX. C. 21. distingui haud debent.

PTANIAS.] Vitium huic voci inesse consentiuns viri docti, de ejus eluendi modo non admodum concordes. Ph. Cluverius L. II. Ital. An p. 617. *Caprarias* emendat, & *Capras* intelligit, morte Totilæ apud Procopium L. IV. B. G. C. 32. nobiles. In alia omnia discedit L. Holsteinius, *Tadinas* substituens, sæpe obvias apud Gregorium M., & *Taginarum* cognomine a Procopio L. IV. B. G. C. 29. haud neglectas. Ego huic accessero: tum quod minore opus sit innovatione; tum præcipue, quoniam via Flaminia non per *Caprarias*, sed *Tadinas* fuit ducta.

HERBELLONI.] *Helvillo* oportuerat, de qua Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. p. 617.

ADHESIS.] Tabula Peutingerana *Ad Ensem*: quæ verior erit scriptura; si fontes fluvii *Aesis* intelligi haud possint. Dici *Ad Ensem* mansio a signo potuit.

AD CALE.] Verius *Ad Calem* Tabula: *Ad Callem* tamen legendum esse L. Holsteinius decernit. Vid. Itin. Ant. p. 316

INTERCISA.] Consentit Tabula, *ad intercisa* præferens. Innuunt *Saxa intercisa*, quæ Vespasianus, quo transiri possent, maximis impensis cavari jusserat, Aurelio Victore, &, qui eum exscripsit, Freculpho tom. II. L. II. C. 2. testibus. Claudianus VI. Cons. Honorii ℣. 500.

Lætior hinc Fano recipit Fortuna vetusto,
Despiciturque vagus prærupta valle Metaurus;
Qua mons arte patens vivo se perforat arcu,
Admittitque viam secta per viscera rupis.

Petram pertusam Procopius L. II. B. G. C. 11.; & Agnellus Pontific. Ravennat. in Petro seniore C. 3. nunc *il Furlo* appellitant. Vid. Ph. Cluverium L. II. Ital. A. p. 619.

AD OCTAVVM.] MS. *Ad Octavo.* Distantia incidit in locum, cui a S. Antonio circa diversorium *della Cerqua* sive quercus nomen est, sicuti ab Holsteinio edocemur.

VSQVE ARIMINVM.] Mirum est *civitatis* huic nomen negari, quæ Donianar. Inscript. Clas. V. 33. *SPLENDIDISSIMAE CIVITATIS ARIMINENSIVM* titulo superbit. Desunt præterea M. P., quibus a Pisauro dissociatur, restituenda Tabulæ auxilio: illa inter utramque M. P. XXIII. interponit, atque inter coloniam Fanestrem & Pisaurum tantum VIII. Igitur in suum locum XXIIII. M. P. retrahantur, & è Tabula Pisauro VIII. M. annectantur.

COMPETV.] *Compitum* vel *Compita* reliquit. Incurrit hoc loco in viam Aemiliam aliud iter, a Ravenna Ariminum ferens.

CESENA.] Illustremus Agnellum, hanc & sequentes urbes Pontif. Ravennat. part. II. p. 161. memorantem: *Sint tuta*, inquit in Vita S. Fe-

CIVITAS FORO SIMPRONI.	M. IX.
MVTATIO AD OCTAVVM.	M. IX.
CIVITAS FANO FORTVNAE.	M. VIII.
CIVITAS PISAVRO.	M. XXIV.

VSQVE ARIMINVM.

MVTATIO CONPETV.	M. XII.
CIVITAS CESENA.	M. VI.
	CI-

S. Felicis C. 3., *litera, & per omnes vigilia portus. Sarxena excubet, Cervia aquoris ad nonas Papia armis Flavia. Instet, qua curva vocatur, Cesena. Popilienses viri adhaereant Sapis portu juxta conscendunt fluctus marinos. Coloni decumani speculentur juxta portus Candiani. Livienses accola instent in litore curvo. Bedente vetere amne castra Faventina scrutentur post Lachernum portum, & Eridani ora. Cornelienses acies lustret Coriandri campos & loca omnia circa phalanges armata. Bononienses transmisso Eridano parte Lionis servient.* Sic Bened. Bacchinius & Muratorius vulgarunt; nec facile tamen ex intricatissima & asperrima oratione vicina Ravennati urbi loca, quæ describuntur, cognoveris, nisi horridiuscula verba & distinxeris aliter, &, donec aliunde lenius auxilium veniat, sanaveris: singula lustrabimus, &, ut legenda autumamus, apponemus: *Sarxena excubet Cervia, aquoris ad Novas Papia armis Flavia:* ubi *Sarxena* est Sarsina, nobile hujus tractus municipium, & *Cervia* nunc quoque non ignota circa Ravennam. Quid vero *Papia* facias, longius hinc disjuncta, nisi de fœdere aliquid divines, non temere dixerim: eam *Flaviam armis* insolentiore titulo, quod Longobardi illam reges metropolim & Flavii cognomen habuerunt, appellat. *Ad novas*, quas refinxi, Tabula tuebitur atque ipse Agnellus in Martino C. 1. *Et veniens non longe a Ravenna, quasi milliario XV, ad Novas, ubi olim fuit civitas, nunc dirupta*; quas cur *aquoris ad Novas* vocet, si mari assedisse memineris, non inquires. Sequitur deinde: *Instet, qua Curva vocatur, Caesena. Popilienses viri adhaereant Sapis portui, juxtaque conscendant fluctus marinos:* quæ egregie *Curva* cognomen, quod Tabula & Ant. Itiner. Caesenati urbi imponunt, adfirmant, alibi a nobis examinatum. *Sapis* fluvius is est, qui Caesenam alluit, *Sabis* Tabulæ nuncupatus. Porro, *Coloni decumani speculentur juxta portus Candiani: Candiani portus* ab amne Candiano, qui Classem alluit, nomen hæret: indidem *campus, qui vocatur Candiani* in Vita S. Joannis C. 4., & *pons Candiani* apud Jornand. Rer. Get. C. 29. Denique, *Livienses accola instent in litore curvo. Bedentem veterem amnem castra Faventina scrutentur. Bedens* est, quem vulgus *Montonem* nominat; cur autem *vetus amnis*? Arbitrer deficere vocem *Utentem*: quem enim medio ævo Bedentem & dein *Montonem*, quod ejusdem significationis vocabulum, dicebant, eum veterum fuisse *Utentem*, a Sigonio & Cluverio felici opera Livio L. V. C. 35. redditum, existimabant, sicuti ex Actis S. Hilarii & Olybrii cognitissimum est. Fuerit adeo *veterem Utentem amnem*. Tandem, *Post Blachernum portum & Eridani ora Cornelienses acies lustret*; ita maluerim, quam *Saterni*, quod olim arridebat, *portum: Blachernus* sive *Blachernarum* portus, a sacrario Virginis Matris ad Blachernas, cujus in Episcop. Petri Vita C. 2. Agnellus commeminit, cognomen traxisse videtur; quo *Blachernarum* titulo adeo capti olim Græci fuere, ut omnia divæ Virginis templa ab uno, quod in Blachernis regiæ urbis erat, *Blachernas* appellitarint, ut auctor Histor. Deposit. Mariae tom. II. Auctar. Combefisii p. 753 testis est. Tum, *Coriandri campos & loca omnia circa phalanges armata, Bononienses Eridano transmisso portum Lionis servent:* voluisse *portum Lionis* sive *Leonis* scriptorem, ipse in Vita Joannis Episcopi C. 3. attestabitur, cum Theodoricum Arimino *cum dromonibus in portum Lionis* venisse, atque inibi VI. a Ravenna milliario palatium exstruxisse prodit. Atque hæc paullo uberius Ravennæ caussa; quæ si MSS. fideliores improbaverint, caussam non dicam, quin una illis litura satisfiat.

FORO

CIVITAS FOROPOPVLI.	M. VI.
CIVITAS FOROLIVI.	M. VI.
CIVITAS FAVENTIA.	M. V.
CIVITAS FOROCORNELI.	M. X.
CIVITAS CLATERNO.	M. XIII.
CIVITAS BONONIA.	M. X.
MVTATIO AD MEDIAS.	M. XV.
MVTATIO VICTVRIOLAS.	M. X.
CIVITAS MVTENA.	M. III.
MVTATIO PONTE SECIES.	M. V.
CIVITAS REGIO.	M. VIII.
MVTATIO CANNETO.	M. X.
CIVITAS PARMAE.	M. VIII.
MVTATIO AD TVRVM.	M. VII.
MANSIO FIDENTIAE.	M. VIII.
MVTATIO AD FONTECLOS.	M. VIII.
CIVITAS PLACENTIA.	M. XIII.

MV-

FORO LIVI.] *Aemiliae civitatem* Jornandes Rer. Get. C. 31. esse ait; nec male: quamquam quæ de nuptiis Ataulfi & Placidiae ibidem celebratis addit, dubia atque incerta sunt: Auctor enim Histor. Miscel. extremo L. XIII. *Foro Cornelii*, Olympiodorus apud Photium Cod, LXXX. Narbone in Gallia Placidiam Visogothorum regi junctam fuisse tradiderunt.

CLATERNO.] *Claterna*, de qua Ant. Itin. p. 287.

BONONIA.] Aberat Ravenna M. P. LXX. Zosimo L. V. C. 31. teste.

AD MEDIAS.] Intervallum, quod Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. p. 288. monere haud neglexit, ducit ad *Ponte della Samoggia*, medio ferme itinere Bononiam inter Mutinamque.

VICTVRIOLAS.] Fuisse videtur circa sinistram Scultennæ, qui *Panari* nomine vulgo notior est, ripam. Nominis caussa, nisi conjectura fallit, a parvis victoriæ est icunculis, ad quas mutatio erat. Cicero L. III. Nat. Deor. C. 34. *Idem Victoriolas aureas, & pateras coronasque, quæ simulacrorum porrectis manibus sustinebantur, sine dubitatione tollebat.*

PONTE SECIES.] Pons fluvius, qui *la Secchia* nostræ ætatis hominibus, veteribus Gabellos dicebatur, hoc loco junctus fuit. Recte ergo Ph. Cluverius *Secias* satis vetustum videri nomen hinc collegit.

CANNETO.] *Tanneto* rectum est. Simile vitium è Livio L. XXI. C. 25. Ph. Cluverii sedulitas sustulit L. I. Ital. Ant. p. 274.

AD TVRVM.] Scribe *Ad Tarum*, qui fluvius, ejusdem nominis clarissima etiam nunc vestigia ostentans, apud Plinium L. III. C. 16. est.

AD FONTECLOS.] Imo *Ad Fonticulos*. Fuit mutatio circa vicum, a fontibus *la Fontana* nomen retinentem, haud longe Florentiola semotum, ut bene Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 27.

AD ROTA.] *Ad Rotam* sive *Rotas*. Est in medio fere itinere, quod Placentiam & Laudem dissociat, castellum, cui *Zorlesco* nomen dedere; hinc duobus circiter millibus mutationem *Ad Rotam*, & tribus, sed Laudem versus, *Tres Tabernas* semovere solent.

AD NONVM.] VII. M. P. bina addi oportet, ut intervallum & loco nomen constet. Nunc *Melegnanum*, ut nuper eruditus Auctor Dissert. Chorograph. Ital. p. CXXVIII. monuit.

MEDIOLANVM.] *Mediolanium* MS., more Græcorum quorundam.

MILLE CCCCXVI.] *Millia* lege, quæ brevissimo discrimine ab adscriptis M. P. distare, si calculis uti volueris, advertes.

MVTATIONES.] XX. toto hoc itinere, & mansiones XXVII., si Ariminum prætereas, annumeravit.

EX

MVTATIO AD ROTA. M. XI.
MVTATIO TRIBVS TABERNIS. M. V.
CIVITAS LAVDE. M. VIIII.
MVTATIO AD NONVM. M. VII.
CIVITAS MEDIOLANVM. M. VII.

FIT OMNIS SVMMA AB VRBE ROMA MEDIOLANVM VSQVE MILLE CCCCXVI.
MVTATIONES XLII. MANSIONES XXIIII.

EXPLICIT ITINERARIVM.

EX EOD. V. C. DE VERBIS GALLICIS.

LVGDVNVM, DESIDERATVM MONTEM.
AREMORICI, ANTE MARE. ARE, ANTE; MORE DICVNT MARE, ET IDEO MORINI MARINI.
ARVERNI, ANTE OBSTA.
RHODANVM, VIOLENTVM. NAM, RHO NIMIVM, DAN JVDICEM, HOC ET GALLICE, HOC ET HEBRAICE DICITVR.

EX EODEM V. C.] Hæc, quantumvis dubiæ auctoritatis neque magni momenti, placuit retinere; tum quod Pithoeus digna censuerit, quæ hic legerentur; partim etiam, ne frustra quærantur, ad quæ viri docti subinde provocarunt.

LVGDVNVM.] Citat hæc Savaro in Sidonium L. I. Ep. 8. & Had. Valesius Not. Galliæ, ut Erricum monachum L. IV. Vitæ S. Germani, qui *lucidum montem* explicat, erroris manifestum faciant. Clitophon apud Auctor. De Flumin. quem Plutarchum esse ajunt, *Λοῦγον* Celtarum sermone *corvum* & *δοῦνον collem* adsignificare auctor est. Alii, quos inter Hon. Bouche L. IV. Chorogr. Provinc. C. 11. p. 196. ex *Lucidunum*, quod L. Plancius coloniam huc deduxerit, contractum pertendunt. Quæ meritissimo partim falsa partim incerta Valesius pronuntiat. De *Duno* dictum alias est.

AREMORICI.] Hæc pro rejiculis habenda non sunt. Caesar L. VII. B. G. C. 75. *Universis civitatibus, quæ Oceanum attingunt, quæque eorum consuetudine Armoricae appellantur.* Et L. VIII. C. 31. *Ceteraque civitates positæ in ultimis Galliae finibus, Oceano conjunctæ, quæ Armoricae appellantur.* Hinc ipsa Aquitania olim *Armorica*, Plinio L. IV. C. 17. teste, erat. Porro *Morinos* inde nomen traxisse, regionis ingenium, quo de Caesar L. IV. B. G. C. 38., & situs ostendunt: ne nunc addam vocabulum, unde ea derivata apud Britannos, Germanos Belgasque durare.

ARVERNI.] Illud *obsta* vereor ut sanum sit: sin tamen, respicere Glossarum auctor ad mores gentis & belli studium potuit, quo de Stephanus.

RHODANVM.] Futilia hæc sunt, nec digna quæ confutentur. Bochartus L. III. Phal. C. 6. ab accolis *Rhodanis* repetit; Had. Valesius Massilienses, Græcæ originis, ex suo sermone *Ῥοδανὸς*, quo titulo Homerus Iliad Σ. 576. fluvium cohonestat, ob rapidum cursum nuncupasse, ni & alii in Celtis eo nomine fuissent, arbitraretur.

ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΣΥΝΕΚΔΗΜΟΣ.

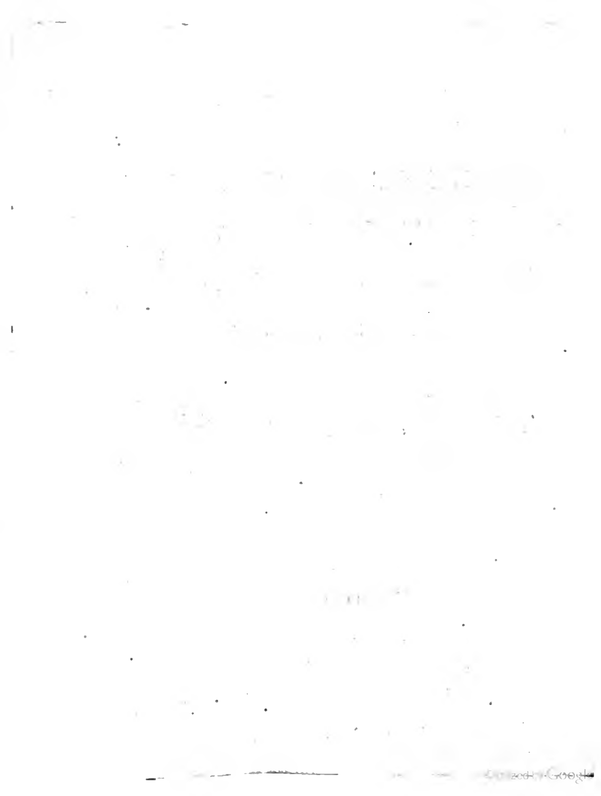
HIEROCLIS GRAMMATICI

SYNECDEMUS

CUM

PETRI WESSELINGII

COMMENTARIO.

PETRI WESSELINGII
IN
HIEROCLIS SYNECDEMUM
PROLEGOMENA.

Hieroclis Synecdemus quin egregia Itinerariorum accessio fuerit nullum dubium est; firmat, quæ dubia in illis atque incerta videbantur, indidemque vicissim adjuvatur: uberrime præterea, quæ in Orientis illa provinciis prætefierant, explet. Igitur in Scriptorem atque ipsam Notitiam ante inquiramus, quam in rem præsentem veniamus. Ne vero a limite progressi in molestissimas salebras incidamus, duce Imperatore Constantino Porphyrogenito utemur; qui, quantum rescire licuit, primus in Thematibus Imperii ordinandis Hieroclis Synecdemum in consilium adhibuit L. II. Them. I. Μαρτυρεῖ, inquit, τῷ λόγῳ καὶ Ἱεροκλῆς, ὁ Γραμματικὸς, ὁ γράψας τὸν Συνέκδημον, τὸ τῶν Δολόγκων ἔθνος τῇ Θρᾴκῃ συναριθμῶν, λέγων οὕτως· Εἰσὶν αἱ πᾶσαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις, αἱ ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων διοικούμεναι, τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπαρχίαι ξδ΄ κ. λ. *Assentitur huic rei Hierocles Grammaticus, qui conscripsit Synecdemum, Dolonchorum gentem Thraciæ connumerans, hæc dicendo: Sunt omnes provinciæ & urbes, quæ ab Imperatore, Constantinopoli degente, administrantur, provinciæ quidem LXIV., urbes autem* ıɔccccxxxv. E quibus meritissimo colligas, Synecdemi scriptorem Constantino Imp. & seculo IX. esse priorem: atque ita viri clarissimi Emman. Schelstratenus, Jo. Alb. Fabricius & Ansel. Bandurius instituerunt; quamquam hic insuper addit, incertum esse omnino quo tempore floruerit. Car. a S Paullo circa Saracenorum ætatem scriptum suspicabatur Synecdemum, quod ejus codici plures provinciæ, quas post Heraclium Græci amiserunt, deessent: quæ cum ex Farnesiano MS. ceteris accesserint provinciæ, ruit & illa suspicio. Hactenus itaque nisi incertissima de Hierocle sunt pro-

 dita.

dita. Propius ejus ætatem L. Holsteinius finire aggressus est ad *Pulcheriopolin* Thesauri Orteliani: *Civitas*, inquit, *Epiri novæ in Notitia Hieroclis, ubi male* Πολυχεριούπολις *pro* Πουλχεριούπολις *editur. Accepit autem nomen a Pulcheria Augusta, cujus hæc Notitia tempore scripta videtur.* Optassem plura vir egregius constabiliendæ opinioni, quæ illi in mundo fuisse non ambigo, produxisset: nam sola ejus urbis mentio rem non constituit. Quantum conjectura assequi possum, impulsus in eam est sententiam ipsa Synecdemi dispositione: Provinciæ Orientis eodem hic digestæ modo, ut in Ephesino & Chalcedonensi Conciliis, Codice Theodosiano & Notitia Imperii Orientis, conspiciuntur, nec aliis magistratibus parent: vestigia innovationum, quas deinceps Justinianus est molitus, vix ulla apparent: omniaque Theodosii II. & Marciani temporibus prima fronte haud male respondere videntur. Atque hæc si citra dubium forent, prona ad suspicandum via aperiretur, Hieroclem non alium atque eum esse, quem φιλίστορας λόγους reliquisse Jo. Tzetzes Chiliad. VII. 144. testis his versibus est:

Ἱεροκλῆς ὡσαύτως Φιλίστορσιν ἐν λόγοις
Ἑξῆς δὲ, λέγων, εἴδομεν χώραν αὐχμηροτάτην,
Ἡλίῳ φλεγομένην τε, καὶ περὶ ταύτην ἄνδρας
Γύμνους, ἀνεστίους τε, πρὸς χώραις τῶν ἐρήμων.
Ὧν οἱ μὲν ἀπεσκίαζον τὸ πρόσωπον ὠτίοις,
Τοὺς πόδας δ' ἀνατείνοντες τὸ σύμπαν ἀλλὸ σῶμα.
Τούτων δὲ Στράβων μέμνηται, καί γε τῶν ἀκεφάλων,
Καὶ τῶν δεκακεφάλων τε, καὶ τετραχειροπόδων.
Οὕσπερ ἐγὼ οὐκ ὄπωπα, φησὶν ὁ Ἱεροκλέης·
Ταῦτα Ἱεροκλέης μέν·

Hierocles similiter in libris Philhistoricis
Deinde, inquit, vidimus regionem siccissimam,
Soleque exustam atque in ea viros
Nudos ac tecto carentes, locis in desertis;
Quorum quidam obumbrabant faciem auribus,
Pedes autem extendentes etiam corpus reliquum.
Quin horum Strabo meminit, nec non Acephalorum
Et decem capita habentium, quatuorque manus & pedes:

Quos

Quos ego nunquam vidi, inquit Hierocles.
Hæc quidem Hierocles.

Liquet inde, quod verissime Jo. Pearsonius *Proleg. in Comment.* alterius *Hieroclis ad Aurea Carm.* observavit, illum, qui Φιλίστορας scripsit, quam plurimas regiones peragrasse, resque in itinere visas aut aliunde cognitas scripto tradidisse, & libros, quibus hæc omnia erat complexus, Φιλίστορας nominasse. Jam cum Strabone posterior, & Stephano, qui eum in Βραχμᾶνες & Ταρκυνία testem appellavit, aut prior aut æqualis fuerit: non utique, si cetera probe quadrarent, absurdum foret, Φιλιστόρων & Συνεκδήμου eundem parentem agnoscere: præsertim cum Synecdemus similis ingenii scriptorem ostentet. Quo minus tamen in his acquiescam, pauca faciunt, sed talia, quæ validissime & huic conjecturæ & L. Holsteinii sententiæ pugnant. Primo enim Synecdemus in provincia Osrhoëne *Leontopolin* recenset, quo nomine Callinicum aliquot a morte Marciani Imp. annis ornatum fuisse suo loco ostendam: deinde in Pisidia reliquis urbibus *Justinianopolin* accenset, quæ cum a nullo, nisi ejus nominis Imperatore, & mirifice hujusmodi titulis capto cognominata sit; sine dubio scriptor, qui eam memorat, & Stephano urbium explanatore & Pulcheria Augusta multis annis recentior est. Idem colligas ex provincia Pannonia, quæ Orientis Imp. hic subjicitur: illa Marciani Augusti tempore amissa prorsus erat, prædæ Attilæ atque Hunnis exposita: prætereaque extra Orientalis Imperii fines, ut ex Notitia utriusque Imperii certissimum est: quam cum reciperarit virtus & providentia Justiniani, sicuti Novel. XI. præfert, utique ad ejus ætatem demittendus Hierocles erit; qua an etiam multo possit esse inferior, nunc circumspicianus. Notum in vulgus est, multa eum Imperatorem in provinciarum administratione mutasse: has aliis magistratibus mandasse, illarum nomina aut sustulisse prorsus, aut ex binis unam, & vicissim ex una binas fecisse: Hierocles vero cum Orientis nobis annumerarit provincias, singulis suos præpositos imponens, fortasse his in consilium missis & secum invicem comparatis, suam nobis ætatem ostenderit. Viam hanc nuper ingressus est eruditus Auctor *Dissert. Chorograph. Ital. med. ævi* Sect. V., cujus ductum, nostra passim adspergentes, in his

his vestigandis sequemur. Ergo cum mutatis a Justiniano provinciarum magistratibus ordiamur. Jubet ille Novella XXIV. C. 1., ut qui Pisidiæ præsit, *Prætor Justinianeus* sit & vocetur; quò eodem honore Lycaoniæ præfectum Novel XXV. C. 1. & Thraciæ Novel. XXVI. ornat; quarum provinciarum præpositi Hierocli sunt *Consulares:* decernit præterea, ut Phrygia Pacatiana, & item Galatia I. *spectabilem* in posterum *Comitem* habeant; cui utrique *Consularis* ab Hierocle imponitur. Est in Synecdemo Paphlagonia sub *Correctore*, qui Novel. XXIX. *Prætor* creatur, & Isauria sub *Præside*, quem *Comitem* Novel. XXVII. esse vult. Denique Phœnice ad Libanum *Moderatori* Edict. IV., itemque Arabia subjiciuntur, quæ hac in Notitia *Præsidi* & *Consulari* dicto sunt audientes. Harum autem Constitutionum pleræque cum Belisario V.C. consule sint editæ, jure utique optimo statuitur, Synecdemum ante Belisarium consulem annumque ɪↄxxxv. publicatum videri: ni enim id concesseris, danda ratio erit, quamobrem in libello, quo provinciarum magistratus ex sui temporis more Hierocles describit, nulla prorsus de *Prætoribus Justinianeis Moderatoribus*que mentio fiat. Quo magis vero scriptoris ætas ad liquidum perducatur, in eas provincias pergamus, quas Imperator aut sustulit funditus, aut novis titulis auxit, aut etiam plures esse jussit; quarum si nullum in Synecdemo indicium reperias, quid aliud profiteberis, quam illis eum mutationibus esse priorem? Memorat hæc Notitia provinciam *Honoriadem* & *Præsidi* subjicit: eam Justinianus Novel. XXIX. C. 1. abrogat & arctissime Paphlagoniæ agglutinatam uni *Prætori* mandat: Ὥστε καὶ τῶν ἐθνῶν, inquit, τούτων ἔχοντα τὴν ἀρχὴν, ἡνωμένην καὶ μίαν ἀντὶ δυοῖν τῶν ἔμπροσθεν, (φαμὲν δὴ Παφλαγονίας τε καὶ Ὀνωριάδος) καλεῖσθαι Πραίτορα. Dividit præterea Cappadociam ex Valentis Augusti instituto in binas, Consularem utramque, si plerosque MS. sequare, quas Novel. XXX. in unam videtur conflare; πᾶσαν, inquit, ἀνθυπάτειαν γενέσθαι τε καὶ καλεῖσθαι βουλόμεθα: *universam Proconsularem esse & appellari volumus.* Quæ tamen an vincere, quod viro doctissimo videbatur, possint, revera Justinianum ex duabus Cappadociis unam exstruxisse non injuria dubites: nam diserte Novel. XX. C. 2. primæ Cappadociæ præsidem dignatione Proconsulari condecoratum fuisse docetur: estque in ipsa Novel. XXX. C. 10. utrius-

utriusque Cappadociæ mentio: Ἐι δέ τις ἐξ ἑκατέρας Καππαδοκίας δίκη πεντακοσίων ἐλάττων χρυσῶν ἐφέσιμος γίνηται· *Si ex alterutra Cappadocia in lite quadam* 1ↄ. *aureis minore appelletur:* neque enim, ſi utramque in unam commutaſſet, utriusque diſtincte deinceps meminiſſet. Eſſe in Haloandri editione novi, εἰ δέ τις ἑτέρα ἐκ. τῆς Καππαδοκίας δίκη, *ſi quæ alia ex Cappadocia lis:* ſed prius præoptaverim; tum quod oratio ἑτέραν δίκην vix ferat; tum quoniam Cappadociæ duæ nusquam una eſſe jubentur: tum etiam quod I. Cappadociæ Proconſul creetur, ſecunda non addita. Utcunque id ceciderit, inſignitam Cappadocia mutationem ſubiit, Hierocli cum Synecdemum ſcriberet ignoratam: quæ etſi ex Proconſule Cappadociæ I. explorata eſt; negligi tamen nolim, ejusdem Imperatoris decreto gentis ejus diſpoſitionem Eccleſiaſticam in alium ordinem fuiſſe converſam. Huc usque binæ fuerant Cappadocum Metropoles, I. Cappadociæ Caeſarea, II. Tyana: tertiam Muciſſon Tyanenſi detractam & *Juſtinianopolin* nuncupatam III. Cappadociæ ipſe impoſuit. Operæ pretium fuerit ea de re perorantem audire Euphratam Tyanenſem Epiſcopum Collat. V. Conc. Conſtantinopol. II. p. 96. *In illo*, inquit, *tempore ſub Tyanenſi civitate erat & Dohara & Nazianzus usque ad tempora hujus pii imperii. Piiſſimus autem Imperator cum Metropolitana jura dediſſet civitati, quæ quondam quidem Muciſſus, nunc vero Juſtinianopolis nuncupatur, cum aliis civitatibus & Dohara & Nazianzum ſubjecit ei.* Hæc ſi in Synecdemo præteriri potuiſſe putaveris, quod a Notitia Eccleſiaſtica ſit diverſus; debuit tamen *Muciſſus* urbium catalogo inſeri, non *regionibus* ſive vicis, ut ſit, ſi poſt metropolis dignitatem, illi oppido collatam, fuerit ſcriptus. Ad hæc accedit, Helenopontum *Conſulari*, & Polemoniacum Pontum *Præſidi* in hac Notitia attribui: Novella vero XXVIII. abolito Ponti Polemoniaci titulo Helenopontum *Moderatori Juſtinianeo* committi. Porro duæ tantum in Synecdemo Armeniæ inſunt, quas multifariam ſectas Juſtinianus, non, ut perperam Euſtathius in Dionyſ. Periegeſ. 694., Juſtinus, quatuor Novella XXXI. eſſe atque haberi vult. Taceo, quæ Juſtinianae I. cauſſa decreverit Novel. XI., utque in Syria Theodoriadem, ne egregiæ Theodorae honor deeſſet, provinciam, de qua Novella VIII., condiderit. Mihi hæc abunde ad ætatem ſcriptoris

eruendam videntur. Posses alioqui plures auxilio vocare urbes, quas suo & Theodorae nomine illustres esse voluit, in unum catalogum a N. Alemanno ad Procopii Hist. Arcan. C. 11. conjectas; ni & aliæ forent, quarum rationem Hierocles nullam habuit. Quod enim Justinus I. *Anazarbo* atque *Edessae* pristinum nomen abstulit, utrique *Justinopoleos*, quo & prior in Mopsuestana Synodo, licet *Justinianopolitana metropolis* vulgo p. 132. tom. XII. C. G. edatur, superbit, imposito titulo apud Evagrium L. IV. H. E. C. 8., & Theophanem Chorogr. p. 146.; eo nusquam, quantumvis illi tempori proximus, in Synecdemo has urbes dignatur. Illa ergo, quæ in medio posui, satis superque evincent, nihil eorum, quæ Justinianus novavit, Hieroclem, cum hanc Notitiam vulgaret, inaudivisse videri: adeoque ante Belisarium Consulem, cujus annum plures illarum Constitutionum præferunt, principe tamen Justiniano, scripsisse. Nam ante hunc Consulem fato concessisse, quod viro erudito in mentem venit arbitrari, vix indidem coëgeris. Potuit sane vulgato Synecdemo omnia, quæ Imperator mutaverat, addere, novamque ejus editionem publicare: at id voluisse, unde cognoscemus? Quid si etiam priori editioni illa adstruxerit, & in nostram ætatem Notitia, ut primum è scriptoris calamo defluxerat, devenerit? Itaque ad Synecdemum ipsum descendamus, atque integerne & genuinus, & cujus generis sit Notitia, Civilis an Ecclesiastica, exploremus. Non esse genuinum neque integrum Emman. Schelstratenus tom. II. Antiq. Eccles. p. 720. sibi persuasit; *tum quod ea, quæ de civitate Constantinopolitana ex Hierocle Constantinus Porphyrogenitus refert, in Notitia non compareant: tum ex eo quoque probari, quod Hieroclis opus* LXIV. *præfecturas seu provincias, &* IↃCCCXXXV. *seu* IↃCCCCXXXV. *civitates continuerit, Notitia autem* LI. *tantum provincias &* IↃCCLI. *civitates exhibeat.* Quæ accusationis capita, si, ut oportet, expendantur, caussam tenere haud poterunt: quod ut unicuivis dilucescat, Constantini Imp. L. II. Them I. verba, illis adnexa, quæ in superioribus exscripta dedimus, inseramus: Ἀρχὴν οὖν τῆς Εὐρώπης τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων καὶ τοῦ κόσμου παντὸς τὴν νέαν Ῥώμην, τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐγὼ τίθημι· διὰ τοῦτο καὶ τὸ περὶ αὐτὴν θέμα, τὸ καλούμενον Θρᾴκη, τὸ ἐν τοῖς Εὐρώπης μέρεσι θεμάτων πρῶτον τεθείκαμεν. *Quocirca principium Europæ*

ropæ imperatricem urbium & mundi totius novam Romam Constantinopolin ego constituo: & propterea Thema circa ipsam, quod Thracia appellatur, in Europæ partibus Thematum primum statuimus. Quis enim, quod bene advertit Ansel. Bandurius, non viderit, hæc non Hieroclis, sed Constantini verba esse, caussam explicantis, cur Thraciæ Themati inter Europæa primum locum assignarit. Jam quod numerum provinciarum non æquare LXIV. adjungit, id in Car. a S. Paullo editionem valebit, non eam, quam primus ipse in publicum dedit, ab Holsteinio ex Farnesiano MS. pluribus provinciis auctam. Novi doctissimum Differt. Chorogr. Ital. auctorem autumasse, non LXIV. provincias sed LXV. esse debere; quoniam in Synecdemo Pamphylia II. memoratur, nusquam prima: cui ego opinioni nullum nisi in Latina versione præsidium reperio. Etsi enim ex Ecclesiastica dispositione Pamphyliam in duas fuerint partiti, ut & duæ hic recenserentur, nihil fuit necesse: præsertim cum una duntaxat in Notitia Imperii Orientis reperiatur, nec duas Justinianus, ut Novella VIII. indicio est, noverit. Id inficiari nolim, deesse plures civitates, nec numerum IↃCCCCXXXV. rotundari. Grassata librariorum negligentia, ut in ceteris omnibus, & hic est, multaque, quia vitiosiora videbantur, neglexit; alia turpissimis mendis fœdavit. Neque nupera ea corruptela est: si de Constantini Imperatoris codice ex illis, quæ in L. II. Them. inde transtulit, conjecturam feceris, corruptissimum, neque nostris munditie, quamvis admodum inquinatis, præstantiorem reperies: summa ille imis miscuit & provinciarum terminos frequentissime migravit. Quæ vitia ut ut agnosco, tamen criminationes, quæ in hanc Notitiam adferuntur, & quibus peccatorum, quorum innocentissima est, rea peragitur, repellendas existimem: quod, ne nunc exsequar, alia prohibent. Quærendum est, Civilisne an Ecclesiastica fuerit? Jo. Harduinus in Antirrhetico & Numis Urb. Antiq. Illustr. litem secundum Ecclesiasticam dedit, licet, cur eam tulerit sententiam, docere neglexerit; & post Harduinum plures: haud tamen jure: nihil enim Synecdemus præcipuum habet, unde Ecclesiasticis Notitiis accensendus videri possit. Nulli, ut bene Auctor Differt. Chorogr., Throni, raræ Metropoles, nulli Archiepiscopi, nulli Autocephali: cumque in una sæpe provincia plures Metropoles, tametsi dignitate

impares fuerint; uti in Bithynia Nicomedia, Nicæa & Chalcedon; vix unam atque alteram, sæpenumero etiam nullam, eo titulo cohonestat. Ad hoc, haud paucæ recensentur urbes, quibus nullus unquam episcopus fuit; quarum exempla cum suis quæque locis admetiri constituerim, una hic Scythia defungar. Illi XV. urbes contribuuntur; unde singulis episcopis, si Ecclesiastica foret Notitia, subditas fuisse existimares; cum tamen omnes unius Tomitani præsulis curæ commissæ fuerint: si addubites, Sozomenum L. VI. H. E. C. 21. auctorem dabo: Τοῦτο δὲ τὸ ἔθνος πόλλας μὲν ἔχει καὶ πόλεις καὶ κώμας καὶ φρούρια· μητρόπολις δέ ἐστι Τόμις, πόλις μεγάλη καὶ εὐδαίμων παράλιος, ἐξ εὐωνύμων εἰσπλέοντι τὸν Εὔξεινον καλούμενον Πόντον· εἰσέτι καὶ νῦν ἔθος παλαιὸν ἐνθάδε κρατεῖ, τοῦ παντὸς ἔθνους ἕνα τὰς ἐκκλησίας ἐπισκοπεῖν· *Provincia Scythia multas urbes, vicos & castella complectitur: metropolin autem habet Tomos, urbem magnam & opulentam, mari appositam, in sinistro latere Ponti, quem Euxinum vocant. Vetus illic consuetudo etiamnum manet, ut totius provinciæ Ecclesias unus tantum regat episcopus.* Utique si Synecdemus episcoporum ordinem & dignitates describeret, ut omnes ejus provinciæ urbes enumeraret, nihil opus fuisset: unam Tomitanam, ut in Notitiis Ecclesiasticis assolet, gentis præsuli dare potuisset. Deinde plures plerisque in provinciis urbes, quæ suos sibi episcopos habuerunt, quod in Notitia Ecclesiastica insolens est, negliguntur. Nec eo tamen telo alia omnia sentientes vehementius urserim: quid si illæ exciderint? & sane multas negligentia exscriptorum deperditas esse mihi persuadeo. Nam cui credibile fiet, ut uno exemplo utar, in Mesopotamiæ provincia solam *Amidam* Hieroclis ætate Romanis fuisse superstitem? Imo vero plures ibi florebant, sed a librariis susque deque habitæ; qui, si absque codice Farnesiano fuisset, unam itidem Phœnicæ maritimæ reliquissent *Tyrum*. Quid porro tituli magistratuum, quibus provinciæ administrandæ attributæ fuerunt, ad Notitiam Ecclesiasticam? Quid *Synecdemi* nomen, quod huic Notitiæ inscriptum est? id *peregrinationis comitem* adsignificat, argumentoque est, Hieroclem provincias obituris succurrere & Imperii Orientis amplitudinem in brevi quasi tabella præpingere voluisse. Quæ mihi caussa videtur, cur provinciarum ordinem, uti Præfectis & Vicariis suberant, accuratissime servarit.

Libet

Libet id ostendere, quod illa re suam ab Ecclesiasticis Notitiis prorsus distinxerit: primum Thraciarum Diœcesin, in VI. provincias descriptam & Vicario parentem, quo de Notit. Imp. Orient. C. 132. exsequitur: tum Macedoniæ & Daciæ Diœcesin Præfecto Prætorii Illyrici attributam: cui nuper a Justiniano reciperatam *Pannoniam*, quæ ante Præfecto P. Italiæ commissa fuerat, adjungit. Hanc excipit Asiana XI. provinciarum; tum Pontica totidem provinciarum; dein Orientis provinciæ XV.; tandem Aegyptus, prorsus ut in Notitia Imp. Orientis C. 1., omnes Præfecti Prætorio Orientis dispositioni & curæ mandatæ. Atque hæc de Synecdemo; cujus primam editionem Car. a S. Paullo debemus, sed XIV. provinciis mutilam. Aliam animo agitasse Jac. Sirmondum ex quadam ejus ad L. Holsteinium epistola p. 471. Ed. Venet. suspicere: *De Hieroclis Synecdemo*, inquit, *gratuler an doleam nescio. Imo revera doleo tibi non a me dono datum fuisse, cum expeteres: &, quod ego mihi contingere optabam, ut aliud exemplar nancifcerer, id tibi potius obtigisse gaudeo; atque ut ex animo me gratulari intelligas, si ad reliqua tua Geographica, cum ad Cramosium mittes, Africanam nostram adjici jubes, non defugiam.* Quod, uti advertis, consilium deinceps repudiavit. Vidit versavitque eum Sirmondi MS. Henr. Valesius, sicuti ad Ammian. L. XXXI. C. 11. profitetur, haud obscure plurimis eum vitiis obsitum fuisse innuens. Demum L. Holsteinio bona quædam fortuna plures manu exaratos codices, Vaticanum, Altempsianum & Farnesianos, obtulit, quorum ope correctum & XIV. provinciis auctiorem Synecdemum præter alia Geographica, de quibus Lambecius L. VI. Bib. Cæsar. p. 268. vulgare proposuerat: quibus conatibus, ne egregie inchoati absolverentur, cum viri præstantissimi fatum obstitisset, latuere diu in Barberina Bibliotheca schedæ: donec Emman. Schelstratenus inde erutas publicaret, & tom. II. Antiq. Ecclesiast. p. 689. Hieroclem variis, quæ vocantur, lectionibus & Latina Holsteinii versione instructum insereret. Post deinde Ansel. Bandurius dignum censuit, qui indidem sumptus tom. I. Imperii Orientalis p. 31. ornaret. Nos, quoniam spe scripti codicis excidimus, eas editiones contendemus, & ex MSS. variantibus scripturis illas, quæ veriores aut propius a recto recedentes videbuntur, amplexabimur,

reliquis, ut dijudicandi facultas ne auferatur, suo loco adscriptis. Latinam versionem, quod nomina urbium ea carere possent, & ne præter rem libri moles increſceret, recidimus. Habes instituti rationem; quam si harum rerum peritis probavero, satis uberem vigilati laboris fructum me percepisse arbitrabor.

Hæc scripseram, jamque ad pag. 673. deveneram, cum mihi officiosissime vir clarissimus Sigeb. Havercampus ΤΑΞΙΝ ΠΡΟΚΑΘΕΔΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ, ex MS. Bonaventuræ Vulcanii excerptam, transmitteret: suspicatus fueram ex quadam Cl. Jac. Gronovii post Berkelii Stephanum nota, eam τάξιν aut partem esse Synecdemi aut certe in eodem codice Synecdemum lectitari: neque vana ea fuit suspicio; prorsus enim integer, etsi sine Hieroclis nomine, conspicitur, titulo præscripto, quem & Imp. Constantinus L. II. Them. 1. agnoscit. Legit autem p. 633. versu 2. Σιντικὴ & recte; *Sintice* regio veteris Macedoniæ, de qua Livius L. XLIV. C. ult. intelligitur. p. 635. 4. omnes has urbes præterit, huic provinciæ oppida Hæmimontis, illi vero Mœsiæ contribuens. 636. 3. Ὀδησσός. 637. 2. Ζέλδεπα, Τρόπεος. 639. 2. Βράγυλος, Πρίμυλα. 640. 2. Κλῆμα, Μετυχὸν. 645. 3. Πλαταιὴ. 4. Αἰγινῆσος. 646. 1. Πιδνῦσσα. 2. Ταλαμίνη μετὰ Θερμοπυλῶν 4. Αἴγειραι. 647. 4. Ἀσωπὸς, hoc volunt siglæ MS. 653. 3. Μητρόπολις Λιστρῶν ϗ Σκέυπτων, ut in Constantino. 655. 3. Βονοπία. 656. 2. Πρέβαλε. 4. Σκόδρα, bene. 659. 3. Ὕπηπα. 660. 1. Κολοασσίεις. 4. Ἀσπάη. 661. 1. Φώκαια. 2. Τιάραι, quod verum est ob Plinii L. v. C. 30. *Tiaren* seu *Tiaras* potius. 3. Ἄντανδρος, recte. 663. 2. Ἀδριανοῦ ϗ Ἥρας. 664. 1. Ὀχησίδηρον. 2. Πακατιανῆς, probe. Atque in his præcipue, quodque provinciarum nomina semper in secundo casu ponat, codex ille ab editis discrepat; pro cujus usu gratiæ viro clarissimo debentur ingentes.

ΙΕΡΟ-

ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΣΥΝΕΚΔΗΜΟΣ.

ἘΙΣΙΝ ἉΙ ΠΑΣΑΙ ἘΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ἉΙ ὙΠΟ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ, ΤΟΝ ἘΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ἘΠΑΡΧΙΑΙ ἙΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ. ΠΟΛΕΙΣ ἘΝΝΑΚΟΣΙΑΙ ΚΑΙ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΠΕΝΤΕ. ὩΣ ὙΠΟΤΕΤΑΚΤΑΙ.

α'. [a] ἘΠΑΡΧΙΑ ΘΡΑΚΗΣ ἘΥΡΩΠΗΣ ὙΠΟ [b] ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ΙΔ'.

ἘΥΔΟ-

VARIAE LECTIONES.

a. *Addit Constantinus L. II. Th. I.* διοικούμεναι b. Κονσουλάριον *editi semper: Constant.* ὑπὸ Κονσουλαρίων.

Θρᾴκης Ἐυρώπης.] Sex Thraciarum provincias Theodoretus L. V. H. E. C. 28. & Sext. Rufus Breviar. C. 9. Europam, Rhodopen, Thraciam, Haemi montem, Moesiam II. & Scythiam fuisse docent: easdem Hierocles singulis suas urbes & magistratus tribuens recenset. Suberant uni Dioeceseos Thraciarum Vicario, de quo Notitia Imp. Orient. C. 132.; Theodoretus propterea L. III. H. E. C. 7. ἄρχοντα ἁπάσης τῆς Θρᾴκης appellare videtur.

Ὑπὸ Κονσουλάριον.] Fuit olim Proconsularis Europa; quam ejus provinciæ dignitatem Imp. Constantius, creato urbis Constantinopolitanæ Præfecto, mutavit: Socrates L. II. H. E. C. 41. Καὶ τότε ὁ ἔπαρχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατέστατο, Ὀνωράτος ὄνομα, τὴν ἀνθυπάτων παύσας ἀρχήν· *Quo tempore Præfectum urbis Constantinopolitanæ primum constituit Honoratum, extincto Proconsulatus officio.* Cum enim ea urbs in Europa ejusque fuerit caput, dicaturque Proconsulem habuisse, de provincia dubium esse nequit; præsertim cum ex veterum scriptis Proconsules Henr. Valesius eruerit, quibus addi *Priscus* poterit *provincia Europa Proconsul* ex Menologio Canisiano XI. Jul. sub Diocletiano, & Taurus, qui Constantini M. ætate Thracibus Proconsulari imperio præfuit, ex Porphyrogennetæ Constantini L. II. Them. I. Quid itaque Jo. Harduino, non Valesio solum obloquente, sed & τὴν ἀνθυπάτων ἀρχὴν *de Duumvirum magistratu* ad Themistii Orat. XVII. interpretante, facies? Mihi ambiguum non est, quin temere a viro doctissimo dissenserit. Operæ pretium utique fuerat, Proconsulas, è veterum monumentis productos, profligare, & exemplis, ἀνθυπάτους eosdem ac *Duumviros* esse, firmare, quorum neutrum eum fecerit, ejus dissensu paucissimi movebuntur. Post Præfectum autem urbi regiæ a Constantio impositum, Consularis Europam administravit; unde Aradius Proculus in Thesaur. p. CCCLXL I. *CONSVLARIS PROVINCIAE EVROPAE* sub eo Imp. dicitur. Erant Consulares Κονσουλάριοι, ut in Glossis est Nomicis, ὑπατικοί; sive consulatu essent functi, seu ornamentis consularibus donati: nam Constantinus L. II. Them. I. βουλευτὰς esse monens, *Consiliarii* Κονσιλιαρίου voce, quam suo in codice legebat, deceptus est. Regebant provincias, dignatione Correctoribus & Præsidibus potiores, ut L. Unic. C. Th. de Consular. innuit; habebant lictores & fasces, qui *fasces* Con-

'ΕΥΔΟΞΙΟΥΠΟΛΙΣ, 'ΗΡΑΚΛΕΙΑ, 'ΑΡΚΑΔΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΒΙΖΥΗ, [a] ΠΑΝΙΟΝ, "ΟΡΝΟΙ,

ΓΑ-

a Πανόνιον editi & MSS.

Consularitatis in L. 4. C. Th. ad L. Jul. de Ambitu vocantur; & numero quidem *sex*, unde Paullious Nolanus Natal. XIII. 342. de se Campaniæ Consulari

Ergo ubi bis terno ditionis fasce levatus
Deposui nulla maculatam cade securim.

Ubi vero eo hooore eraot defuncti, illum iterare ooo poterant, sicuti dicta L. olt. de Ambitu sciscit; qnamquam oon desint eorum exempla, qoi iterum gesto honore claruerunt, de quibus ibi J. Gothofredus. Originem Consulatium ab Augusto esse ad Spartiani Hadtiao. C. 22. Salmasius disputat.

'Ευδοξιούπολις.] Ab Eudoxia Atcadii hoc nomen *Selymbria* impetravit: Socrates L. VII. H. E. C. 36. Θεόφιλος ἀπὸ 'Απαμείας, τῆς ἐν 'Ασίᾳ, μετηνέχθη εἰς 'Ευδοξιούπολιν, τὴν τὸ παλαιὸν Σηλυμβρίαν καλουμένην· *Theophilus ex Apamia Asia Eudoxiopolin, olim Salambriam dictam, translatus est.* Selymbriam iotelligi & Socrati reddi oportere, liquet ex Stephaoi Pootificis ad Basilium Macedonem epistola intet Acta Concil. Constantinop. IV. p. 653., ubi Σηλυβρία, in quam episcopus ille migraverit, appellatur. Alia quidem omnia L. Holsteinius in Car. a S. Paullo Geogr. S. autumavit, Pisidiæ Eudoxiopolin olim *Salambriam* fuisse opinatus: sed Romanus Eudoxiopolitanus præsul, quo auctore potissimum nititur, auctoritatem defugit, cum tom. VIII. C. Gen. p. 527. Actis Chalcedonensibus inserit, *Romanus Episcopus Eudoxiopolis, id est, Selymbria provincia Thracia, subscripsi.* Videntut autem Selymbriani hunc titnlum abstulisse, postquam Arcadio se Imp. donassent: hine Arcadius & Honorius L. 42. C. Th. de Oper. Publ., *Eudoxiopolitana civitatis cives pro oblata nobis sua patria orgasteriis condonamus:* sic lege & vide J. Gothofrednm.

'Ηράκλεια] Secundum dignitatis locum in Eoropa post regiam urbem tenebat, Procopio L. IV. Fabr. Justio. C. 9. teste; & quoniam huic metropoli olim subditum Byzaotium erat, consuetudo, ot Heracleensis episeopus Constantinopolitanom Patriarcham inaugураret atque ordinaret, deinceps valuit, sicuti Codious Offic. Coostantinop. C. 20. admonuit.

'Αρκαδιούπολις] *Bergulen* Theodosius sive Arcadius, neque enim scriptoribus conveoit, instauravit & Arcadii nomine prælustrem esse jussit: Theophanes Atcadio Chtonogr. p. 66., Cedreous patri Theodosio Compeod. p. 266. tribuit. Apposita erat *Ergino*, quo de ad Ant. Itin. p. 230, fluvio: Auctor aoonymus de Leone Armeno p. 434. Καὶ ἐλθόντες ἕως 'Αρκαδιουπόλεως, καὶ περάσαντες τὸν 'Ρηγῖνον, πλῆθος δὲ ὄντος ἐκεῖ, εὗρον λαὸν πολύν· *Cum Arcadiopolin devenissent, trajecto Rhegina fluvio, magnam multitudinem offenderunt:* oam Rhegioa oon alius est ac *Ergina* sive *Erginus*: Excerpta è Straboois L. VII. p. 330. Ὅτι ὁ νῦν ποταμὸς 'Ρηγινία ἐν Θρᾴκῃ καλούμενος, 'Ερίγων ἦν· Imo 'Ρηγῖνα & 'Εργῖνος, Apollonio, Melae & Plinio celebratus: nam *Erigon* Macedooiæ erat flumen.

Βιζύη] Urbs ex Plinio & Ptolemaeo atqoa aliis est notissima. Τὸ δὲ Βιζύης πολίχνιον Zonarae in Michaele Balbo p. 112., Κάστρον Βιζύης in Hist. Disputat. Maximi & Theodosii tum. III. Op. Sirmondi p. 555.; Βύζη in Actia Concil. Ephesini & Chalcedoo. passim, sed perperam, dicitur.

Πάνιον] Hoc ex Coostantini L. II. Them. I. vulgato præponimus. Maritimæ Thraciæ αἱ παράλιοι τῆς Θρᾴκης πόλεις, τό τε Πάνιον καὶ ἡ 'Ηράκλεια suot in Cedreni Compend. p. 417.; unde colligas haud multum Heraclea semotum fuisse oppidum: clarius id videas ex Suida io Πάνιον, & ex Concil. Ephesin. p. 790. ubi Heraclea & Panioo eundem episcopum habeot: postea tamen singulis episcopis paruerunt; uode Concilio Constantinop. III. p. 500. 'Ρηγῖνος ἐπίσκοπος Πανίου τῆς Θρᾳκῶν χώρας scribendo adfuisse dicitur.

"Ορνοι] Frid. Morellos in Constantini L. II. Them. 1. 'Ορεινὸς legi posse suspicatur *pro oppido montanorum Thracia populorum*, quos 'Ορεινοὺς

ᵃ ΓΑΝΟΣ, ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΣ, ΜΟΡΙΖΟΣ, ΣΙΑΤΙΚΗ, ᵇ ΣΑΥΑΔΙΑ,

ἌΦΡΟ-

a Γάνος *MSS.* b Σαυαδία *editi*, *Constant.* Σαυάδα.

νὴς *Xenophon L. VII. Exped. Cyri* vocet. At hujus nominis urbem in Thracia nemo novit; fuisset præterea extra Europæ fines in Scythia provincia ob ea, quæ Xenophon L. VII. Exp. Cyr. p. 320. memorat. Ego de *Arzo* & *Tenzo* cogitaveram: sed cum plura, quæ vix apud alios reperias, in Synecdemo sint obvia, nihil constituerim.

Γάνος] Suidas τὸ πρὸς τῇ Θρᾴκῃ ὄρος ὁ Γάνος. τὰ δὲ Γάνου ὄρη memorat Auctor anonymus de Leone Armeno p. 433. Hinc conjicere licet, urbem *Ganum* ad Propontidem ejusdem nominis monte fuisse incinctam, pessime autem habitam esse in Libanii Apol. Demosthen. tom. I. p. 451., ubi Σέῤῥειον τεῖχος καὶ Δόρισκον, καὶ Μυρτῖνον, καὶ Γάνος, καὶ Γανίδα χαίρειν· εἶθ᾿ ὑπὲρ τούτων, ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἴσμεν, ἐξαπατώμενοι; scripsisse Σέῤῥιον, Γάνος & Γανίδα ex Aeschine, quem imitatur, in Ctesiphont. p. 65. & Valesio ad Harpocrationis Μύρτινον cognosces.

Καλλίπολις] Recentioris ævi Græcos Καλλίπολιν appellasse, alias animadversum fuit: caussam habuere, quod eam a Callia, Atheniensium duce, conditam fuisse existimarent, ut Jo. Cinnamus L. V. C. 3.

Μόριζος] Constantinus Μόριζος. Unde Morellus, *Merizus* an *Meritus? ut Plinius vocat montem Thraciæ, in quo fortean urbs sita fuit*; quam cum nemo noverit, conjecturæ haud accesserim. Rectius huc referuntur ejusdem Plinii L. IV. C. 11. *Moriseni*, qui Thraciæ partem incoluerint: laudoque Jo. Harduinum, quod in recentata Plinii editione *Morizum* ad eos firmandos advocaverit.

Σιατικὴ] Constantinus Σαλτικὴ. Posses ex priore Σιντικὴν, ex posteriore Βισαλτικὴν formare; nisi regionum ea essent cognomina & ultra fines Europæ versus Macedoniam. Si Σαλτικὴ potior sit, nam *Bisanthen* in voce latere non apertum est, a *Saltibus*, ut pluribus in Synecdemo, nomen venire potuit.

Σαυαδία] Sic malo è MS.; quamquam Σαβαδία verius videtur. Sola, quod rescire potui, Ephesini Concilii Acta urbis memoriam servarunt. Supplicant patribus episcopi Europæ p. 790. tom. V. C. G. his verbis: *Vetus mos viget in provinciis Europa, quod singuli episcopi duos vel tres sub se habeant episcopatus. Unde Heraclea episcopus sub se habet Heracleam & Panion: episcopus autem Byzes sub se Byzen & Arcadiopolin; Coelensis vero similiter Coelam & Callipolin: porro episcopus Sabsadiae sub se habet Sabsadiam & Aphrodisiadem.* E quibus paucissimos olim in Europa fuisse episcopos cognoscimus, & *Sabadiam* Aphrodisiadi vicinam: nam *Sabsadiam* eandem atque hanc esse, nemo addubitaverit. Sita fuit in Thraciæ regione *Sapaica* Σαπαϊκῇ, de qua Ptolemaeus L. III. C. 11., cui a *Sapaeis* id nomen hæsit. Habet Appianus L. IV. B. C. p. 1037. τὰ στενὰ Σαπαίων καὶ Τυρπίλων *angustias Sapaeorum & Turpilorum* in Thracia, quas Norbanus & Cedirius occuparint; unde perperam p. 1023. ejusdem libri τὰ στενὰ Τυρπίλων καὶ Σαλαπαίων iidem insedisse feruntur: quamquam ne sic quidem bona omnia fuerint: ignoti enim plane *Turpili* sunt, in *Corpiles* ex Plinio & Solino mutandi. *Sapaeos*, ut ad eos redeamus, *Sabos* Σάβους alii vocant, ut Eustathius in Dionys. Perieges. 1069, indidemque *Sabazii* Jovis & Bacchi titulum repetunt: Scholiastes in Comici Vespas ℣. 9. Σαβάζιον δὲ τὸν Διόνυσον οἱ Θρᾷκες καλοῦσι, καὶ Σάβους τοὺς ἱεροὺς αὐτοῦ. A *Sabis* Thracibus, Sabazii sacerdotibus, σάβοι, σαβάζειν, Σαβάζιος formarunt: cumque *Sabadius* non alius sit (Macrobius L. I. Satur. C. 18. *Item in Thracia eundem haberi Solem atque Liberum accipimus, quem illi Sabadium nuncupantes magnifica religione celebrant*) plane mihi persuadeo urbem *Sabadiam* aut *Sabasdiam* vero fuisse nomine, atque a cultu *Sabazii*, aut vicissim *Sabazium* ab urbe eo titulo esse ornatam. Non desunt fateor, qui Phrygibus *Sabazium* deberi censent; quæ res opinioni nihil nocuerit: Phrygibus enim & Thracibus multa erant communia sacra, quibus τὰ Σαβάζια Strabo L. X. p. 471. accenset: ne nunc dicam Phryges è Thracum finibus in Asiam commigrasse perhiberi a Strabone & Herodoto L. VII. C. 73. Utcunque ceciderit, digna utique *Sabadia* fuerat, quæ inter episcopales

L l l l Euro-

ἈΦΡΟΔΙΣΙΑ, [a] ἌΠΡΟΣ, ΚΟΙΛΙΑ.

β'. ἘΠΑΡΧΙΑ ῬΟΔΟΠΗΣ [b] ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ.
ΠΟΛΕΙΣ Ζ'.

ἎΙΝΟΣ, ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, [c] ΜΑΡΩΝΕΙΑ, [d] ΤΟΠΕΙΡΟΣ ΝΥΝ ῬΟΥΣΙΟΝ,

ΝΙ-

a Ἄπρος *Constant.* b Ὑπὸ Κονσιλαρίων *male Const.* c *Editi & MSS.* Μαρῶνα. d Τὸ πυρος *vulgo.*

Europæ sedes in C. a S. Paullo Geogr. S. locum tueretur.

Ἀφροδισία] Ἀφροδισίας præstat. Vid. Ant. Itin. p. 333.

Κοιλία] Κοῖλα oportuerat; quod nomen ex loci natura portus impetravit, prorsus ut τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας, de quibus præter Herodotum L. VIII. C. 13. egregie Dio Chrysostom. Orat. VII p. 100. Erat hic portus circa Sestum, ut ex Niceta L. V. Rer. Manuel. p. 81. Valesius ad Ammian. L. XXII. C. 8. ducuit, nec longe a Madyto: Anna L. XIV. Alex. p. 429. τὰς μὲν τοῖς λιμέσι Μαδύτυ καὶ Κοίλων ἀποσπασμένας. Atque hoc clarius in Actis Concilii Nicaeni II. indicatur, cum Leonides ἐπίσκοπος Μαδύτυ ἤτοι Κοίλης p. 351. fuisse perhibetur, & p. 571. Μαδύτυ ἤτοι Ἥκιλα· quantumvis enim male portus edatur nomen, Κοίλων enim, nisi & Κοίλης formaverint, ut *Coelam Euboeae* Valerius L. I. C. 8, 11. & *Coelan* Acta Concil. Ephesini, appellari debuerat: licet, inquam, in nomine error sit, vicinos fuisse portus, cum eidem paruerint præsuli, apparet. Ceterum nulla hic habita ratio est plurium Europæ urbium; quæ res, nisi falsus sum, non scriptori, sed amanuensibus debetur.

Ὑπὸ ἡγεμόνα] Constantinus L. II. Them. I. *Consulari* & hanc mandat, a codice suo, plura in hac provincia turbante, deceptus: *Præsidialem* fuisse Rhodopen Notit. Imp. Orient. C. 1. ostendit. Erat quidem *Præsidis nomen generale; eoque & Proconsules & Legati Caesaris & omnes provincias regentes Præsides appellabantur*, ut in L. 1. D. de Offic. Præsid. est; valuit tamen usus, ut provinciis quibusdam *Præsides*, a Consularibus & Correctoribus diversi illisque dignatione inferiores, unde & illis in L. 8. C. Th. de Cohort. postponuntur, imponerentur: cumque *Consulares* fascibus essent illustres, horum inter insignia *vexilla præsidialia* L. 4. C. Th. ad L. Jul. de Ambitu & Notkerus Martyrol. prid. Cal. Aug. recensent, qua de re J. Gothofredus. Quod vero doctissimus Dissert. Chorogr. Ital. Auctor p. xxv. scribit, *sub provincia Rhodope in Synecdemo VII. urbes designari, vix autem V. nominari*, id festinanti excidisse mihi persuadeo.

Αἶνος] Ab Aenea conditam perhibent; verene an nominis quadam conformatione impulsi, disputant C. Salmasius in Solin. p. 124., Henr. Valesius in Ammian. L. XXII. C. 8. Pier. Valerianus Aeneid. III. 18. Homero si litia arbitrium deferatur, *Aenus* Aenea prior erit: inde auxilia ad Trojam mittit Iliad. Δ. 520.; quorsum cum Hesychius respexerit in Ἀνόθεν forte, ut poetæ scholia, λὰν Αἶνε scripsit. Utebantur incolæ cœlo frigidissimo, quamobrem Stratonicus εἰς Αἶνον, ἔφη τὰς μὲν ὀκτὼ μῆνας εἶναι ψῦχος, τὰς δὲ τέτταρας χειμῶνα, *VIII. mensibus Aenios frigore uri dicebat, IV. reliquis hyeme.* Fuit Aenus, si non fallunt Acta Concilii Constantinopol. II. Rhodopes metropolis: Collationi enim VIII. p. 240. subscribit Paullus episcopus *Aenorum*, Aeniorum oportuerat, *metropolis Rhodopiæ provinciæ.* Noli tamen credere; nam & multæ ibi metropoles recensentur, de quibus, nisi honorariæ fuerint, meritissimo dubites; constat etiam aliunde Trajanopolin ceteris hac dignitate præcelluisse. Vid. Concil. Chalcedon. tom. VIII. C. G. p. 91.

Μαρώνεια] Hoc ex Constantino L. II. Them. 2. præoptavimus: urbem hanc & Maximianopolin Acta Conc. Chalcedon. p. 96. Rhodopæ tribuunt.

Τόπειρος] Recte iterum Constantinus. ΟΥΛΠΙΑϹ ΤΟΠΕΙΡΟΥ in Getæ & Juliæ Domnæ numis cognomine superbit. Erat vicina mari, nec longe ab Abderitana civitate dissociata.

Ru-

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΚΕΡΕΟΠΥΡΓΟΣ.

γ΄. ἘΠΑΡΧΙΑ ΘΡΑΚΗΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ Ε΄.

ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ, [a] ΒΕΡΟΗ, ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΕΒΑΣΤΟΥΠΟΛΙΣ, [b] ΔΙΟΠΟΛΙΣ.

δ΄ ἘΠΑΡΧΙΑ [c] ἙΜΙΜΟΝΤΟΥ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. [d] ΠΟΛΕΙΣ. Ε΄

ἈΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, [e] ἈΓΧΙΑΛΟΣ, [f] ΔΕΒΕΛΤΟΣ, [g] ΠΛΩΤΙΝΟΠΟΛΙΣ, ΤΖΟΙΔΗΣ.

ε΄. ἘΠΑΡ-

a *Βερόη editi cum MSS.* b *Abest ab editis & Constant.* c *Κιμιμόντου Constant. quod recte Morellus correxit.* d *Πόλεις ιζ΄ Constant.* e *Ἀχίαλος* vulgo. f *Διρίεπος edit. & MSS.* g *Πλωτινόπολις iidem.*

Rusium, quo deinceps nomine fuit. Anna L. VII. Alexiad. p. 212. habet fluvioque admovet, qui forte *Cossinites*, de quo ad Itin. A. p. 321.

Νικόπολις] Circa Nessum amnem fuit: unde Νικόπολις ἡ περὶ Νέσσον Ptolemaeo L. III. C. 11., numis ΟΥΛΠ. ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ ΠΡΟΣ ΝΕΣΤΩ, Socrati L. VII. C. 36. Νικόπολις τῆς Θρᾴκης, Thraciæ laxiore significatione. Serior ætas *Christopolin* vocavit, ut scholia Coislin. Ptolemaei docent. Hæc itaque est, quam Acta S. Germani signant C. 2., nec longe Philippis removent. Adde Theophylactum L. I. H. Mauric. C. 7.

Κερεόπυργος] Constantinus Κεραμόπυργος. Jo. Harduinus Emend. LVI. in Plinii L. IV. C. 11. cum *Pyrogeris*, quos *Pyrgeceros*, seu permutatis syllabis, quod eodem recidere ait, *Cereopyrgos* esse jubet, componit. Mihi longe ea confidentia. Vellem docuisset a *Cereopyrgo* cives gentili nomine *Cereopyrgos* recte appellari. Ego nusquam Cercopyrgum reperire memini, nisi si lateat in Κερεοπάρον castello, quod in Rhodope Procopius L. IV. Aedif. Justin. C. 11. describit.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] *CONSVLARIS PROVINCIAE THRACIAE* est in Thes. p. CCCLXIII. 2. & Notit. Imp. Orient. C. 1.

Βερόη] Pulchre ita Constantinus L. II. Them. 1., nec dissidet Sozomenus L. IV. H. E. C. 11. cum Liberium εἰς Βερόην τῆς Θρᾴκης relegatum tradit. Sebastianus Episc. τῆς Βεῤῥοίας, Βερόης p. 657. Thraciæ Concil. Chalcedon. p. 624. adfuit. Ut adeo condonari vix possit C. a S. Paullo negligentia, qua urbem præteriit; quæ tamen illi cum multis commonis est. Augusta Irene, postquam prolapsam excitaverat, *Irenopolin* appellavit, Theophane p. 385. auctore. De situ ad Itin. A. p. 231. disputavimus.

Σεβαστόπολις] Hanc adhuc quæro.

Διόπολις] Διόσπολις præstiterat: famosus est ejus ob impudicitiam episcopus Alexander: ὁ ἀπὸ Διὸς πόλεως τῆς Θρᾴκης ὀνόματι Ἀλέξανδρος Jo. Malalae tom. II. p. 167., ubi, ut quid abs Chilmeado mutaretur, nihil necesse fuerat.

Ἀδριανούπολις] Provinciæ Hæmimontis erat *metropolis*: unde Collat. VIII. Concil. Constantinop. p. 240. *Joannes gratia Dei episcopus Adrianopolitanorum eminentiorum provinciæ* subscribit, pro *Hæmimontiorum* seu *Hæmimonti*.

Ἀγχίαλος] Recte ita Constantinus L. II. Them. 1. & mox Δεβελτὸς, de qua utraque ad Ant. Itin. p. 229. Concilio Ephesino adfuit Athanasius ἐπίσκοπος τῆς κατὰ Δεβελτὸν καὶ Σωζόπολιν: quod argumento est, uni episcopo dicto audientes fuisse; quæ forte caussa est, quare *Sozopolis* hic negligatur: habuit tamen deinceps suum sibi præsulem, nam Πέτρος τῆς Σωζοπολιτῶν πόλεως τῆς Αἱμιμοντίων ἐπαρχίας Conc. Constantinop. III. p. 507. interfuit.

Τζοΐδης] Constantinus Τζοΐδος, ubi Morellus, *manditum: numquid Tzurulum vel Zurulum Thraciæ?* male; nam *Zurulum* provinciæ Euro-

ἐ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΜΥΣΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ Ζ'.

ΜΑΡΚΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, Ὄδυσσος, ΔΟΡΟΣΤΟΛΟΣ, ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΝΟΒΑΙ, ἈΠΠΙΑΡΙΑ, Ἔβραιττος.

ϛ'. ἘΠΑΡΧΙΑ [a] ΣΚΥΘΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ΙΕ'.

ΤΟ-

[a] *Μυσίας ὑφ' ἡγεμόνα πόλεις ιδ'. Constantin., urbibus Mysiæ præteritis.*

Europæ fuit, Heraclea non longe ſeparatum, de quo abunde ad Ant. & Hieroſ. Itin.; *Tzoides* mutari non debet; eſt in alia Notitia Jac. Goari p. 378. ὁ *Τζοιδῶν* epiſcopus: habet præterea Procopius L. IV. Fabr. Juſtin. C. 11. caſtellum Τζοιδὼν.

Μαρκιανούπολις] Provinciæ Moeſiæ II. hæc metropolis fuit & Præſidis ſedes: hinc in Severi Alexandri numo ΗΓ. Μ. ΤΕΡΕΒΕΝΤΙΝΟΥ ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, i. e. *ἡγεμόνος Μάρκου Τερεβεντίνου, Præſide Marco Terebentino.* Bulgari *Preſlaw* Περσθλάβαν vocarunt, egregie deſcriptam ab Anna L. VII. Alexiad. p. 194.; quæ tamen cum *μεγάλην πόλιν* vero olim nomine fuiſſe arbitratur, a recto tramite receſſit. Adde Nicetam L. I. Annal. Iſac. p. 185.

Ὄδυσσος] Imo Ὀδησσὸς. Facit tamen cum noſtro Procopius L. IV. Aedif. Juſtin. C. 11., & Theophanes Chorogr. p. 190., qui ceteroqui Ὀδυσσόπολιν appellare conſuevit, ut p. 137. & *Varnam* illi vicinam ait p. 298.

Δορόστολος] Theodoretus in Thracia locat, uſu vocis latiore: ἐν Δοροστόλῳ, inquit, πόλις δὲ αὕτη τῆς Θρᾴκης ἐπίσημος. Vid Joſ. Scaligerum in Euſeb. n. MMCCCLXXVIII., & Itin. Ant. p. 223.

Νικόπολις] Jornandes Rer. Get. C. 18. *Nicopolim accedit, quæ juxta Iatrum flumen eſt conſtituta notiſſima: quoniam devictis Sarmatis Trajanus eam fabricavit, & appellavit Victoriæ civitatem.* Ad quæ Jo. Harduinus in Numis Antiq. Illuſt., *Ex his Jornandis verbis non uno loco Theſaurum ſuum Ortelius Iatro amne locupletat; cum Iſtrum legi oportere nemo inficiari poſſit, qui numos veteres vel obiter viderit, cujuſmodi ſunt*, ΝΙΚΟΠΟΛ. ΠΡΟϹ ΙϹΤ. & ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡ. ΙϹΤΡΩ: quem ſi audiveris, *Iatrus* poſthæc nullus erit: verum cave faxis: τὸν λεγόμενον Ἰατρὸν ποταμὸν memorat Theophylactus L. VII. H. M. C. 14., è quo & appoſitæ urbi *Iatri* nomen venit, de qua ad Anton. Itin. p. 222. Erat *Nicopolis* ad confluentes Iſtri & Iatri, recteque in numis priori adſtruitur.

Νοβαὶ] Binæ erant in hac vicinia *Novæ*: alteræ *Cuppis* vicinæ, quas τὰς ἄνω Νοβὰς Theophylactus L. VII. H. M. C. 7. vocat; alteræ Appiariæ propiores, *Novenſis Moeſiæ civitatis* nomine Marcellino Comiti notæ. De his Ant. I. p. 221.

Ἔβραιττος] Rectius Ἄβριττος, ut Procopio fine L. IV. de Aedif. dicitur: Jornandi *Abrittus, Moeſiae civitas* in Ambroſiano MS., ut diximus alias. Famoſa urbs eſt Decii Imp. cæde, paſſim male ſcripta, ſicuti exemplis prolatis Ill. Scaliger in Euſeb. n. MMCCLXVII. patefecit. Sita fuit inter Odeſſum & Meſembriam, diciturque in Tabula Peutingerorum *Erite.* Falluntur itaque, qui Decium ad Tanain periiſſe, quemadmodum Zoſimus, aut trans Danubium, uti Victor, perhibent.

Ἐπαρχία Σκυθίας] Hæc poſtrema eſt quatuor Thraciae provinciarum, quæ *Præſidibus* ſuberant, ut Notit. Imp. Orient. C. 1. docet. Athanaſio variis locis Σισκία dicitur Apol. contra Arianos p. 123., 155., & Hiſtor. Arian. ad Monach. p. 360.; quibus cum provincias enumerat, quarum epiſcopi aut Sardicenſi Synodo adſuerunt, aut cauſſæ ſuæ patrocinabantur, non dubitem, quin Σκυθίαν voluerit: neque enim *Siſcia* ejus ætate provinciæ nomen erat, ſed Pannoniæ, quam Athanaſius ibidem reliquis accenſet provinciis, oppidum. In Procopio errore turpi ex *Scythia* caſtellum condiderunt pariterque ex *Myſia* fine L. IV. de Fabr. Enumerat egregius ſcriptor urbes & caſtella, quæ Juſtinianus aut inſtauraverit aut novis

operi-

ΤΟΜΙΣ, [a] ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΛΙΣ, Ἄκραι, [b] ΚΑΛΛΑΤΙΣ, Ἴστρος, [c] ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΝΑ, [d] ΖΕΛΔΕΠΑ, ΤΡΟΠΑΙΟΣ, Ἀξιούπολις, [e] ΚΑΠΙΔΑΒΑ, [f] ΚΑΡΣΟΣ, ΤΡΟΣΜΙΣ, [g] ΝΟΒΙΟΔΟΥΝΟΣ, Ἄιγισσος, Ἁλμυρίς.

ζ. Ἐπαρ-

a *Διονυσόπολις vulgati.* b *Καλαζῦς edit., MSS. Καλάτης.* c *Non est in Constant.* d *Ζέδιλπα edit., Constantin. Ζέλπα.* e *Καπιδάβεχ edit.* f *Κάρπος Constant., qui & mox Τρωσμίς.* g *Νοβιοδοῦνος vulgo & Ἄγισσος.*

operibus exornarit, cumque de Europa & Rhodope dixisset, *περὶ τὸ πέραμα Ἴστρον, Μυσίας, Ἑρμώλιοντα*, additisque XXX. aliis, pargit, *Σκυθίας, Γοτθία κ. λ.*: hinc *Mysiam* urbem & *Scythiam* secara; cum tamen aliud nihil velit, quam Mysiæ ad Istrum & Scythiæ ad eundem eas esse urbes & castella.

Τόμις] Scythiæ erat metropolis, cujus Episcopi curæ omnes provinciæ urbes erant commissæ: quam in rem egregia sunt Sozomeni L. VI. H. E. C. 21. verba; quæ, quod Prolegomenis sint intexta, prætereo. Id addo, Jo. Damascenum Parallel. p. 781. ex Theotimo *τῆς Σκυθοπόλεως* episcopo verba quædam escerpsisset qui cum Tomitanus fuerit, teste Sozomeno L. VII. H. E. C. 25., maluissa Mich. Le Quien *τῆς Σκυθίας*. Potuisset minore molimine *τῶν Σκυθῶν πόλεως*.

Διονυσόπολις] Ita & racte Constantinus L. II. Themat. 1.; Theophanes Chronogr. p. 190. *Διονυσόπολιν*, ut editus & MSS. Synacdemus, probat.

Ἄκραι] Eo nomine urbem in hoc tractu requiro. Fuit quidem *Promontorium Tiristris*, *ἄκρα Τιριστρία* Ptolemaeo, cum ejusdem ferme nominis oppido; nec dixero tamen id intelligi. An *Ἄκρα τῆς Σκυθίας* apud Stephanum?

Καλλατίς] Hoc ea Constantino præstat. De urbe & aliis hujus oræ Anton. Itin. p. 227.

Ἴστρος] Jul. Capitolinus in Maximo & Balbino C. 6. *Sub his pugnatum a Carpis contra Moesos fuit & Scythici belli principium, & Histriæ excidium eo tempore: ut autem Dexippus dicit, Histria civitatis.* Fuit sine dubio in Dexippo *Ἴστρου πόλεως*, quemadmodum in MS. Ptolamaei Coisliniano; quam urbem Capitolinus cum non recordaretur, de *Histria*, longissimo tarrarum intervallo a Moesis & Carpis, Istri fluvii, ut, Zosimus L. I. C. 31. docet, accolis, remota cogitare cœpit, occasionemqua Ortelio atque aliis, ut *Histricam civitatem*, ab Istro distinctam, memorarant, præbuit.

Κωνσταντιάνα] Videtur esse *CONSTANTIANA DAPHNE*, quam è numo Constantini egregie illustravit Henr. Valesius in Ammian. L. XXVII. C. 5.; obest tamen suspicioni Procopius L. IV. Fabr. Justin. C. 7., eam in Moasia II. collocans. An argo ax superiora in hanc provinciam migravit? Constantinns certe L. II. Them. 1., ubi reliquas excerpsit, hanc præteriit, XIV. tantum urbes provinciæ tribuens. Utique aut hoc, ant simili nomina aliam in Scythia fuissa, dicendum arit: tumqna Procopins auxilio arcessatur, in Scythia *Constantianam* L. IV. Fabr. Just. C. ult. ponens.

Ζέλδεπα] Hoc recepimus, quoniam propius a vero abest: *Σάλδαπα* Procopio L. IV. Aedif. Just. C. 11., *Σαλαπαδὰ* in Excarpt. Theophylacti apud Labbeum p. 178., sed male, ut ex L. I. Hist. Mauric. C. 8. cognosces.

Τρόπαιος] Frid. Morallus de *Topiro Doberoque* cogitavit, quarum utraque citra hujus provinciæ finas fuit. Credo a *tropæo*, de victis hostibus posito, loci nomen esset quamquam aum huc usque frustra quæsivi. De *Axiopoli* ad Itin. A. p. 224.

Καπίδαβα] Sic præstat è MSS. & Constantino ob Itin. A. consensum. Morellus cum *Comidava* Ptolemaei L. III. C 8. eadem censet, Daciam Ptolemaei cum Scythia confundit.

Κάρσος] *Κάρπος* male Constantinus. Vid. Itin. A. p. 224. & seq., ubi & hæ urbes recensentur.

Ἁλμυρίς] Vita S. Epicteti & Astionis C. 6. *In Scytharum fines ingressi in Almyridensem civitatem devenerunt.* Si Murello credis, non alia *Halmyris* est ac *Salmydessus*, neque in dubium vocari posse putat: & tamen falsissimum ast; Halmyris in ultima fuit Scythia Procopio L. IV. Aedif. Justinian. C. 7. auctore, proxima Istro fluvio; Salmydessus vero sive Halmydessus vastissimo terrarum tractu inde disso-

ζ. ʼΕΠΑΡΧΙΑ [a] ʼΙΛΛΥΡΙΚΟΥ. ά. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ʽΥΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ [b] λβʹ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΕΛΛΗ, ʼΕΥΡΩΠΟΣ, [c] ΔΙΟΝ, [d] ΒΕΡΡΟΙΑ, ʼΕΟΡΔΑΙΑ, ʼΕΔΕΣΣΑ, [e] ΚΕΛΛΗ, ʼΑΛΜΩΠΙΑ, [f] ΛΑΡΙΣΣΑ, ʽΗΡΑ-

a ʼΙλλυρικὰ *vulgo, alterum è MSS. est.* b λά. *Const.* c Δῖος *Edit.* & *Const.* d Βεῤῥία *vulgo &* ʼΕοϱδία. e Κέλλη *Ed. &* ʼΑλμωπία, *Constant.* ʼΑλμωπία. f *Non est in Constant.*

sociata & Ponto in Astica regione sive Rhodope provincia apposita. Vid. Arriani Periplum circa finem.

ʼΕπαρχία ʼΙλλυρικοῦ] Hæc & sequentes provinciæ Præfecto Prætorio Illyrici suberant: complectebatur enim Illyricum Orientale Macedoniam I., secundam quæ & Salutaris, Thessaliam, Achaiam, Cretam, Epirum veterem & novam, Daciam mediterraneam & ripensem, Dardaniam & Prævalim, quemadmodum Notit. Imp. Orient. C. 1. & 24. docet. Additur ab Hierocle Pannonia, quod eam nuper Justinianus, ut in Novel. XI. est, reciperarat.

Θεσσαλονίκη] Erat Thessalonice metropolis & caput provinciarum, quæ sub dispositione Præfecti Prætorio Illyrici erant: Theodoretus L. V. H. E. C. 17. Θεσσαλονίκη πόλις ἐστὶ μεγίστη καὶ πολυάνθρωπος, ὡς μὲν τὸ Μακεδόνων ἔθνος τελοῦσα, ἡγεμονεύει δὲ καὶ Θετταλίας καὶ ʼΑχαΐας, καὶ μέντοι καὶ ἄλλων πλειόνων ἐθνῶν, ὅσα τὸν ʼΙλλυριῶν τὸν ὕπαρχον ἡγεμόνα ἔχει. *Thessalonica civitas est ampla & incolarum multitudine abundans, sita quidem in Macedonum provincia, sed quæ caput est Thessaliæ & Achaiæ, & aliarum plurium provinciarum, quæ sunt sub administratione Præfecti Prætorio Illyrici.* Vide Henr. Valesium ad Socratem L. V. H. E. C. 11. & P. de Marca Dissert. de Primatib. C. 37. &c.

ʼΕυρωπὸς] Duæ sunt hoc nomine in Macedonia civitates, altera in Almopiis, altera ad Axium flumen: utraque ex Ptolemaeo & Plinio notissima est. Mox Δῖον præstiterit.

Βεῤῥοία] Sic Constantinus L. II. Them. 2., qua de re dictum alias est.

ʼΕορδαία] Hoc ut verius ob Polybium L. XVII. C. 19. elegi. Vulgo ʼΕορδία, Constantino ʼΕορδαῖοι. Regionis est Macedonicæ nomen, non urbis: nam Jo. Harduinus ad Plinii L. IV. C. 10. *Eordæam* urbem ex Livio memorans a vero aberravit. Vide modo præstantissimi scriptoris L. XXXI. C. 39. 40. & L. XLII. C. 53., & nihil dubitabis. ʼΕοϱδία Thucydidi L. II. C. 99.

Κέλλη] Placet hoc præter MSS. Constantino Imp.; neque ego pro rejiculo habuerim ob *Cellas* Itin. H. p. 606.

ʼΑλμωπία] Bene ita correxit Harduinus in Plinii L. IV. C. 10. Regionis nomen est, cujus incolæ ʼΑλμωπες Thucydidi L. II. C. 99.

Λάρισσα] Exulare hanc ex Constantino L. II. Them. 2., ubi Hierocles exscribitur, monuit L. Holsteinius: forte non male; neque enim inter Larissas, quas Scholiastes Apollonii Rhodii L. I. 40. & Stephanus enumerant, ulla est, quæ ad Macedoniam hanc referri possit; nisi si ea fuerit, quam hic in Ossa collocat.

ʽΗράκλεια Λάκκου] Hoc Constantinus, Λαόκκου MSS. præferunt: utrum verius sit, non temere dixero. Tamen ecquid inde exsculpi possit quæramus. Intelligendam esse *Heracleam Pelagoniæ*, Concil. Constantinop. II. ostendit: subscribit enim Collat. VIII. p. 238. *Benignus Heracleotanæ civitatis, quæ est I. Macedoniæ, episcopus, vicem agens Eliae Archiepiscopi Thessalonicensium civitatis*; qui Collat. I. *Benignus Heracleae Pelagoniae* dicitur. Nihil Heraclea hæc discrepat ab illa, quam Ptolemaeus L. III. C. 13. in *Lyncestide* ponit; sita quippe in utriusque regionis finibus: quæ caussa est, cur Norisius Dissert. de Synodo V., & ego nimis illi credulus ad Ant. Itin. p. 319., ex Actis Conc. Chalcedon. p. 98. *Dionysium Episcopum Heracleae Lyncestidum* huic urbi imposuerit, in eum errorem Latina Concilii versione impulsus; neque enim is Heracleae Macedoniae I., cui Chalcedon. Concil. tempore Quintillus præerat, ex Actis notissimus, præsul fuit, sed Heracleae Latmi in Caria, ut Græca inibi & p. 667. indicant. Jam cum Heraclea hæc ΛΥΝΚΗΣΤΙΔΟΣ diceretur & *Pelagonia* regio ab Hierocle Macedoniae II. contribuatur, fortasse ΛΑΚΚΟΥ titulum inde librarii, cum in mendo vocabu-

ἩΡΑΚΛΕΙΑ ΛΑΚΚΟΥ, [a] ἈΝΤΑΓΝΙΑ ΓΕΜΙΝΔΟΥ, ΝΙΚΕΔΗΣ, ΔΙΟΒΟΡΟΣ, [b] ἸΔΟΜΕΝΗ, ΒΡΑΓΙΛΟΣ, [c] ΤΡΙΜΟΥΛΑ, ΠΑΡΘΙΚΟΠΟΛΙΣ, ἩΡΑΚΛΕΙΑ ΣΤΡΥΜΝΟΥ, ΣΕΡΡΑΙ,

ΦΙ-

a Ἀλζωνια, Γέμινδος *in Them. Constant. pariterque* Διόβυρος. b Ἠδομβὴς *idem.*
i Πρίμυλα *MSS.*, Πρέβανα *Const.*

cabulum esset, nobis reliquerunt, ut multa alia.

Ἀλζωγνία Γεμίνδε] Constantinus Ἀλζωνία, Γέμινδος quibus ego nominibus io Macedonia urbes legisse non recordor. Videndum est, an Ἀντιγόνεια Μυγδονίας, de qua Plinius, Ptolemaeus, Staphaous atque alii, huic originem dederit.

Νικέδης] *Nicetam* Thraciæ urbem ex L. XXIV. Hist. Miscel. Abr. Ortelius Thesauro ioseruit: eam, si bonæ fidei esset, huc arcasserem. Varba sunt: *Tunc Anchialum & Beroen dimittentes Christiani fugerunt, nemine persequente, Nicetamque & Probati castrum & alia quadam præsidia.* Quo minus tamen Anastasio fidam, Theophanes, quam exscripsit, facit Chronograph. p. 420. Τότε καὶ Ἀγχίαλον καὶ Βερόην ἀφέντες Χριστιανοὶ, ἔφυγον, μηδενὸς διώκοντος, Νικηφόν τε καὶ τὸ Προβάτου κάστρον, καὶ ἄλλα τινὰ ὀχυρώματα. unde *Nicaeam*, Thraciæ episcopo subditam, ut Concil. Nicaen. II. p. 590. monstrat, urbem, vertere debuit, & fortasse etiam scripsit. Sunt enim in Historia ea urbium tituli passim corruptissimi, levi opera, si Theophanes in consilium mittatur, resiogendi, & sæpe maximo hujus commodo; velut cum ibidem memorat, ἐξῆλθεν Μιχαὴλ κατὰ Βουλγάρων συνεξελθούσης αὐτῷ καὶ Προκοπίας ἕως Τζυλλοῦ. ubi Τζυρωλοῦ, de quo Ant. Itin. p. 139., fuisse, Anastasius testabitur, vartens: *egressus est Imperator Michael contra Bulgares & cum eo simul Procopia usque Zerulum.* Atque hoc obiter. *Nicedem* inveniri posse, nisi opem meliores manu exarati codices ferant, despero.

Δόβηρος] Verum esse Δόβηρος in Plinii L. IV. C. 10. Harduinus monuit: ejus episcopus Chalcedonensi Synodo adfuit, perperamque p. 317. ἐπίσκοπος Δουβήρου Μακεδονίας πρώτης nuncupatur, rectius p. 671.

Ἰδομβὲς] Non aliter Ptolemaeo dicitur, Thucydidi L. II. C. 100. Εἰδομένη, è quo pariter vidaas, *Dobero* haud longe afuisse: Tabulæ *Idomenia*, M. P. XXXV. a Stobis, & LIII. a Thessalonica. Forte ab Idomeneo Cretensi & Homeri versibus celebrato id urbi nomen est. Vid. Is. Vossium in Catullum p. 210.

Βράγυλος] Probant hoc MSS., editi Δράγυλος, Constantinus Βράγυλος: è quibus, nisi Ἄργιλος sit, da qua non longe a Strymone atque Amphipoli remota Thucydides L. IV. C. 103., nihil expedio.

Τρίμυλα] MSS. Πρίμυλα, quod nomen L. Holsteinio ad Geogr. S. Car. a S. Paullo verius videtur propter *Timotheum Primopolis episcopum*, qui Concil. Constantinop. sub Flaviaoo scribendo adfuit: at nihil ille juvat, siquidem *Primopoleos* in Pamphylia τῆς Πριμουπόλεως τῆς Παμφυλίας, ut p. 127. Conc. Chalcedon.; ubi Acta Synodi Constantinop. repetootur, præsul fuit. Viderint alii, lateatne in voce Ptolemaei Τρίπολις in Seotica, illis, quæ mox saquentur, vicina.

Παρθικόπολις] Ptolemaeo Παροικόπολις librariorum peccato, ΠΑΡΘΙΚΟΠΟΛΙΝ in ΠΑΡΟΙΚΟΠΟΛΙΝ mutantium; quem eundem errorem in Longaevis Phlegootis Tralliani C. 1. tererravarunt: Λουδέσιος Δίζα Παροικοπόλεως Μακεδών· Βίθυς Διζάσου Παροικοπόλεως τῆς Μακεδόνων· Ζακεδένθης Μουκίου Παροικοπολίτης Μακεδών· Verum esse urbis, quod Hierocles offert, cognomen, noo taotum *Jonas a Macedonia de Parthicopoli*, quem alibi ex Hilarii fragmentis produximus, patefacit, sed Joaones Παρθικοπόλεως, qui Concil. Chalcedonansi p. 100. & 671. subscripsit, licet prave Παρθενικοπόλεως episcopus p. 566 appelletur.

Ἡράκλεια Στρυμνοῦ] Imo Στρύμονος. *Sentica* intelligitur, illi fluvio vicina.

Σέῤῥαι] Jo. Harduinus in Plinii L. IV. C. 10. Δέῤῥαι corrigit, quo ejus scriptoris *Derrha* essa queat; cui emendationi *Maximianus episcopus Derrhensis civitatis Macedonæ* ex Concil. Chalcedon. p. 387. faveret, nisi Σεῤῥῶν & Σεῤῥαίων πρώτης Μακεδονίας p. 100. & 317. vocaretur, & aliunda *Serras* bene habare constaret. De situ alia lis est: L. Holsteinio si accredis, *Serra* & *Philippi* nominibus duntasat distinctæ fuere: *Fuit dein*, inquit ad Geogr. S. Car. a S. Paullo

de

[a] ΦΙΛΙΠΠΟΙ, ἈΜΦΙΠΟΛΙΣ, ἈΠΟΛΛΩΝΙΑ, ΝΕΑΠΟΛΙΣ, ΑΚΑΝΘΟΣ, [b] ΒΕΡΓΗ, ἌΡΑΥΡΟΣ, [c] ΚΛΙΜΑ ΜΕΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ἈΚΟΝΤΙΣΜΑ, ΝΗΣΟΣ ΘΑΣΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ.

ή. ἘΠΑΡ-

a *Φιλίππους* & *Ἀμφίπολις ed. perperam.* b *Conſt.* Βέρτη. c *Κλῖμα Μεστικὸν edit.*

de Philippis, *metropolis Macedoniæ Thraciæ sive II. quæ & Salutaris, Serra postea dicta, ut & hoc tempore, unde Nicetas ὁ Σεῤῥῶν.* At enim non in Chalcedonensis tantum Concilii Actis *Serrensis* & *Philippensis* episcopi perpetuo dissociantur, sed & Notitiis Ecclesiasticis: ut satis ea viri egregii verba mirari non possim. Abr. Ortelio Serræ *ad Tempe pertinere videntur circa Larissam Berrhœamque*; cui opinioni fortean originem Nicetas Choniates in Reb. Balduini p. 295. præbuit: Καὶ τὰς πόλεις, inquit, μέτεισιν, ὅσαι τε περὶ Σέῤῥας προσυπτιάζουσι, καὶ τὰς ὅμως τῆς Βεῤῥοίας προσοικοῦσαι, καὶ ὅσαι περὶ τὰ Τέμπη τῶν Θετταλῶν παρατείνουσι. quæ tamen eum non poterunt firmare situm; siquidem *Serra*, *Berrhœa* & *Tempe* ut diversissimæ positionis loca memorantur. Putavero circa Strymonem fuisse, eaque propter τὰ περὶ Σέῤῥας καὶ Στρύμωνα χωρία Nicetam Rer. Alexii Angeli L. II. p. 241. conjungere, & Nicephorum Gregor. L. IX. C. 6. Thraciam inter & Thessalonicam, atque Annam L. IX. Alex. p. 255. haud multum a Christopoli ponere.

Φίλιπποι] Verius ita & mox Ἀμφίπολις codex Constantini L. II. Them. 1. & 2.

Ἀπολλωνία] Sita erat in Chalcidice, quam & Olynthum cum XXXII. aliis urbibus Philippum evertisse Demosthenes Philipp. III. p. 6?. & Suidas in Κάρανος docent. Atque huc sæpe Rhetores respiciunt, ut Aristides tom. II. p. 225. & Libanius tom. I. p. 106. Ὀλυνθίοις ἐφίει τὸ χωρίον, ὡς φιλόδωρος· Καὶ μεταξὺ ὕστερον ἐλθὼν Ὀλύνθιοι μᾶλλον ἢ Χαλκιδεῖς, δύο καὶ τριάκοντα πόλεις· sive potius καὶ δύο κ. λ., ut ex ejusdem Apolog. Demosthen. p. 451. compertum est.

Βέργη] Male Constantinus Βέρτη. Vide Stephan.

Ἄραυρος] Constantino Ἄραλος; fortasse Ἄραυλος Ptolemaei est in Bisaltarum regione.

Κλῖμα Μεστικὸν] Frid. Morellum Νεστικὸν emendantem recte coarguit Schurafleischius Notit. Bibl. Vinar. p. 72., quamquam urbem imprudenter arbitratus. Thraciæ fluvium Nestum numi ΜΕΣΤΟΝ & MSS. Solini & Plinii, teste Salmasio in Solin. p. 112., appellitant. Κλίμα tractum regionis, more Græcis recentioribus consueto, notat; unde Κλιματάρχαι regionum præpositi apud Theophylactum L. III. M. C. 9; qui cum Arabibus haud secus atque Hierocles fit prior, eorumque Geographica non videatur tractasse, non accesserim Cangio *Climatis* eum usum ab Arabibus derivanti: præsertim cum Divinus Paullus Galat. I, 21. ἐν κλίμασι τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας & II. Corinth. XI, 10. κλίμασι τῆς Ἀχαΐας, & præter eum plures alii dixerint. Nata haud dubie illa voci significatio est, quod Geographi *Climata* cœli inclinationes & subjectas terræ regiones nuncuparent. Itaque *Clima Mesticon* nihil erit aliud, ac regio illi fluvio vicina, qua de Livius L. XLV. C. 29. *Acontisma* alibi tetigimus.

Στόλοι] Στόβοι oportuerat; estque vetus hoc peccatum, jam ante Constantini Porphyrogennetæ ætatem admissum. *Stobi* Macedoniæ II., sive Salutaris, ut Notitiæ Imp. Orient. dicitur, metropolis erat: unde primam & præcipuam Macedoniæ urbem πρώτην τῆς Μακεδονίας πόλιν τοὺς Στόβους, quemadmodum egregie L. Holsteinius in Stephan. correxit, Malchus in Excerpt. Hoesch. p. 61. appellat.

Ἄργος] *Argos Pelasgicum* intelligi putabam, cujus Homerus & vetus apud Hephæstionem Enchirid. p. 33. poëta meminit; quod tamen cum in Thessalia fuerit, rectius hinc aberit. Sit itaque *Argos Oresticum*: nam *Orestias* sive Orestis, in qua illud Argos, pariter ac Pelagonia superiori Macedoniæ erant contributæ, teste Strabone L. VII. p. 326. Licet autem Pelasgicum Argos in urbium Macedonicarum censum venire haud possit, cur opem veteri Hephæstionis poëtæ, qua indigere cœpit, negabimus?

Χαῖρ' ὦ χρυσόκερως, ait, βαβάκτα Γάλλων,
Πᾶν Πελασγικὸν Ἄργος ἐμβατεύων.

Ita in nupera editione hos versus vir Cl. distinxit,

ή. ἘΠΑΡΧΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ [a] β΄ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ.

ΠΟΛΕΙΣ ή.

ΣΤΟΛΟΙ, ΑΡΓΟΣ, ἘΥΣΤΡΑΙΟΝ, ΠΕΛΑΓΟΝΙΑ, ΒΑΡΓΑΛΑ, [b] ΚΕΛΛΙΝΙΔΙΟΝ, ἉΡΜΟΝΙΑ, ΖΑΠΑΡΑ.

θ΄. ἘΠΑΡ-

a *Deest Const.* b Κιλενίδιν *vulgo.*

xit, insuper adscribens: *Illud πᾶν non potest pendere ab ἰμβατόᾳον: nam sic ineptum esset. Sequebantur igitur alia, cum quibus apte cohaerere poterat: totum Argos Pelasgicon, simulac intraveris, laetitia afficis & exultare facis tibi: hoc aut simile quid dixerint Graeca: Et sic punctum post Γάλλων etiam appositissimum est.* Quae ego dicta nollem. Dedisse has turbas *Pan* in versibus reconditus videtur, satis ceteroqui ex titulis conspiciendus: ipsum illud ἰμβατόᾳον eum requirebat; quid enim poetis magis familiare, quam de locis numini sacratis id usurpare? Aeschylus Persis p. 146.

Νῆσός τις ἐστὶ πρόσθε Σαλαμῖνος τόπων,
Βαιὰ, δύσορμος ναυσὶν, ἣν φιλόχορος
Πὰν ἐμβατεύει. ———

Quibus Tragici versibus alios ex Sophocle & Euripide praestans eruditione juvenis Georg. D'Arnaud Animadvers. C. 34. apposuit. Aristides tom. II. p. 307. αἱ Μουσῶν καὶ Χαρίτων χοροὶ οἱ δι' αἰῶνος τὴν πόλιν ἐμβατεύοντες· Libanius Antioch. p. 350. ὡς ὁ θεὸς ἐμβατεῦ τ̃ τόπου, sive potius, ἐμβατεύει· Euripides apud Dionysium de Composit. Verbor. p. 256. Edit. Londin.

——— Ὄστι πύργον Ἀργείων δυσχειμέρων
Ἐπεμβατεύεις· ———

Igitur distinctione non est prior a posteriore versu dissociandus: cumque βαβάκτα Γάλλων minus commode *Pan* nuncupetur, praeferri oportuerat, quod in MS. Florentino Is. Vossius in Catul. p. 163. legit, βαβάκτα κύλων. & tanto quidem magis, quoniam Etymologus non aliter versum hunc Cratini, non, ut D. Heinsius in Silii L. XIII. 329., quamquam κύλων adprobans, Diphili, scriptum invenerit. Κύλων autem cum idem sit ac θερμὸς εἰς τὴν συνουσίαν, quin de capripede Deo verissime pronuntietur, nemo dubitaverit. Atque hoc obiter; nam Cratini *Pelasgicum Argos* quodnam sit, neque enim Thessalicum videtur, Ti. Hemsterhusius propediem nos docebit.

Ἐυστραῖον] Non aliter Constantinus. Rectum esse Ἀστραῖον Ptolemaeus & *Aestraeenses* Plinii L. IV. C. 10. ostendunt.

Πελαγονία] Non urbis, quod olim opinabar, sed regionis est nomen. Fuit utique eo nomine oppidum, sed ab Heraclea Pelagoniae, quam in Macedonia I. vidimus, non diversum. Regionis Strabo, Plinius, Ptolemaeus atque alii meminerunt.

Βάργαλα] Non alia videtur ac Livii L. XXIX. C. 12. *Bargulum*, fortasse hinc adjuvandum: conspirant enim in urbis nomine MSS., nec aliud Δαρδάνιος Βαργάλων, qui Concil. Chalcedonensi p. 402. subscripsit, requirit: appellatur quidem p. 100. episcopus Βαργύων & p. 671. Παρλαῶ, sed quisque videt ex nostro ea esse depravata; praesertim cum vetusta versio *Dardanium episcopum Bargalae* posteriora loco praeferat. Peccavit ergo C. a S. Paullo tum quod huic urbi inter Macedonicas locum negaverit, tum praeterea quod Dardanium Bargyliae, Cariae urbi, praesulem, quem Joannes pars ejusdem Concilii ejusdemque oppidi episcopus non poterit ferre, dederit.

Κελλαινίδιον] Hoc ex Constantino praeoptavi, licet verissimum esse pro comperto non habeam: imo vero *Celetrum* esse, quod in Orestide regione Livius L. XXXI. C. 40. describit, credidero.

Ἁρμονία] Nusquam hanc legere memini: est in Illyrico τύμβος Ἁρμονίης apud Dionysium Perieges. ℣. 391. & alios, cujus tamen hic ratio esse nequit. Videtur ab eadem *Harmonia* hoc sive oppidum seu castellum id nominis accepisse.

Ζάπαρα] Huic urbi episcopus fuit Sabinianus, quem Concil. Constantinopolitanum II. Collat. 2. p. 28. *Zaparena civitatis Illyriciana dioecesis*, ut L. Holsteinius dudum monuit, appellat. Eodem pertinere diceres Cyriacum episcopum Ζυπάρων ex Actis Concil. Nicaeni II. p. 349, nisi Drizuparorum Δριζυπάρων urbi praefuisse ex p. 588. liqueret.

θ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ.

[a] ΠΟΛΕΙΣ ιζ'.

ΛΑΡΙΣΣΑ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΣ, ΘΗΒΑΙ, [b] ἘΧΙΝΑΙΟΣ, ΛΑΜΙΑ, [c] ὙΠΑΤΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [d] ΤΡΙΚΚΗ, ΓΟΜΦΟΙ, [e] ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, [f] ΦΑΡΣΑΛΟΣ,

[a] ΣΑΛ-

[a] *Πόλεις ις'. Constantinus L. II. Them. 2., male.* [b] *'Αιχινιό editi & MSS.* [c] *'Ὑπάτη μητρόπολις vulgo.* [d] *Editi Τρίκκη, MSS. Τρίκκα.* [e] *Καισάρεια omnes; Car. a S. Paullo Παυσίνα addit, prorsus intempestive, quippe a Thessalia remotissimam.* [f] *Φάρσαλα MSS. & editi.*

Θῆβαι] *Thebæ* sunt *Phthioticæ*, ut Livio, sive Thessaliæ, ut Plinio dicuntur.

'Εχιναῖος] ita ex Constantino præstat ob Procopii L. IV. Fabr. C. 3. consensum. Theodorus Episc. Ἐχιναίου πόλεως ἐπαρχίας Θεσσαλίας est in Concil. Ephes. p. 461. & Petrus 'Εχιναίου in Chalcedon. p. 101. Non alia ac *Echinus* videtur.

'Υπάτη] Additur ab Editis & manu exaratis μητρόπολις, acsi *Hypata* Thessaliæ caput & metropolis fuisset: idem velle diceres Apulejum L. I Metamorph. p. 104. *Comperto itaque, Hypata, quæ civitas cuncta Thessalia antepollet, esse casum recentem.* Sed res secus habet; Larissa urbium Thessaliæ erat caput. Rectius itaque Μητρόπολις in Constantini L. II. Them. 2. ab hac distinguitur: nec aliud voluit Hierocles, ut ex urbium catalogo, provinciæ præscripto, apparet.

Μητρόπολις] Thessaliæ hanc urbem ex pluribus oppidis conflatam & Triccæ & Gomphis vicinam memorat Strabo L. IX. p. 437. Huc pertinent ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ nummi, equo Thessalico insignes apud Goltzium. Fuit autem, quod negligi nolim, postea *Novarum Patrarum* urbi cognomen: Constantinus Μητρόπολις, αἱ νῦν Νέαι Πάτραι. Huic ergo episcopus fuit Euthymius τῶν Νέων Πατρῶν apud Nicetam Choniaten Andr. Andron. Comnen. L. II. p. 165., de cujus sede omnia incerta Abr. Ortelio videbantur.

Τρίκκη] Sic oportuit, ut vel ex Homero notum est. Procopius L. IV. Aedif. Just. C. 3. Τρικκάττους appellat, sed aliorum peccato: scripserat credo καὶ ἄλλας τῶν ἐπὶ Θεσσαλίας πόλεων ἁπασῶν, ἐν αἷς Δημητριάς τέ ἐστι καὶ Μητρόπολις ὄνομα, καὶ Γόμφοι, καὶ Τρίκκη, τὰς περιβόλους ἀνανεωσάμενος. Serior ætas *Tricala* appellavit. Catalogus urbium, quæ nomen mutarunt, Codino a Jac. Goaro p. 404. additus, Τρίκκη ἡ νῦν Τρίκαλα. Nec alio nomine Annae L. V. Alexiad. p. 138. nota est; & Tzetzae Chiliad. IX. 280.

Χώραν τὴν Θετταλίαν ἢ συνεκτικὴν μερίδα,
Φθίας καὶ Φαρσαλίας ἢ, Λαρίσσης, καὶ Τρικκάλων,
Δημητριάδος, Ἰώλκου, καὶ Γλαφυρῶν καὶ Φοίβης.

In quibus τῆς Φοίβης absurdum est, ex Βοίβης natum, sicuti Iliad. B. 712. docemur. Itaque longo terrarum tractu a vero aberrat Cangius, cum Not. in Alexiad p. 100. *Tricala urbem ad Strymonem* fluvium esse decernit.

Καισάρεια] Pulchre ita Constantinus. Habet eam, Thessaliæ urbem, a Justiniano instauratam Procopius L. IV. Fab. I. C. 3.

Διοκλητιανούπολις] Apposita erat paludi Castoriæ, quam dein a barbaris dirutam egregiis operibus Justinianus munivit Procopio L. IV. Fab. Just. C. 4. auctore. Fortasse non alia est ac *Castoria*, cujus Anna in hac vicinia L. V. Alexiad. p. 152. & Gauf. Malaterra L. III. Hist. Sicul. C. 29. atque alii ejus ætatis meminerunt.

Φάρσαλος] Hoc ex Constantino præstat. Est in Ephesino Conc. p. 436. Περρέβιος Φαρσάλου pro Φαρσάλου. Quod vero præ primis operæ pretium fuerit notari, idem præsul p. 478. τῶν Θετταλικῶν Σαλτῶν *Thessalicorum Saltuum*, quamquam male p. 526 τῶν Θεσσαλονικέων Σαλτῶν, dicitur: unde non injuria colligas, *Saltus*, qui mox sequuntur, huic urbi, siquidem ejusdem episcopi curæ fuerunt commissi, vicinos fuisse. Itaque & hac sede episcopali Geograph. S. C. a S. Paullo augeatur.

Σαλτοβουραμίνσιος] Constantinus Βουραμίνσιος; unde

[a]ΣΑΛΤΟΒΟΥΡΑΜΙΝΣΙΟΝ, ΣΑΛΤΟΣ ἸΟΒΙΟΣ, ΝΗΣΟΣ [b]ΣΚΟΠΕΛΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΣΚΙΑΘΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΠΕΠΑΡΗΘΟΣ.

ί. ἘΠΑΡΧΙΑ ἙΛΛΑΔΟΣ, [c]ἫΓΟΥΝ ἈΧΑΙΑΣ, ὙΠΟ ἈΝΘΥΠΑΤΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ οϑ΄.

ΣΚΑΡΦΙΑ, [d]ΕΛΑΤΙΝΑ, [e]ΒΟΕ ΚΑΙ ΔΡΙΜΥΑ, [f]ΔΑΥΛΙΑ, [g]ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ, ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ, ΔΕΛΦΟΙ,

ἈΜΦΙΣ-

a Σαρτοβυργμίνσιον & Σατιοιόβι☉ MSS. cum editis. b Constantinus Σκοπίλα, Car. a S. Paullo Σκόπελα, qui etiam Πεπαρίθος. c Abest ex editis. d Const. Ἐλευσῖνα. e Ita MSS. f Δαύλιον Constant. g Χερωνία vulgo.

unde verius videbitur Σαλτὸς Βυραμίνσι☉, aut, ut Constantinus legit, & mox Σαλτὸς Ἰόβιος, pro quo Constantinus Ἰωάννου βί☉. Nomen est a jugis, crebris arboribus consitis, quæ in Pharsali vicinia erant. Lucanus L. VI. 576.

Qua juga devexus Pharsalia porrigit Haemus.

cui, quod Haemum ex ultima Thracia huc transtulerit, si fidere nolis, ex Strabone & Caesare nullo negotio cognosces, jugis & saltibus hunc tractum fuisse asperum. De titulis horum saltuum si rogaveris, alio tibi opus erit doctore: ego enim cum ignarissimis scio.

Νῆσ☉ Σκόπελ☉] Habet eam Ptolemaeus circa Thermaïcum sinum. Ruben episcopus Σκοπίλου scribendo adfuit Concil. Nicaeno II.; nec asseveraverim tamen, cum plures eo sint nomine, huic insulæ impositum fuisse.

Ὑπὸ ἀνθύπατον] Duo erant Orientis Imperii Proconsules *Asiæ & Achaje*, ut Notit. Imp. Or. C. 5. docet; utriusque meminerunt Impp., illius in L. IV. C. Th. de Patrocin. Vicor. hujus L. ult. de Bon. Vacant. *VETTIVS AGORIVS PRATEXTATVS PROCONSVL ACHAIAE* est in Thes. p. MCXI. 2. Sedem Corinthi habuisse ex L. 2. C. Th. de Accusat. & Aristide tom. I. p. 43. recte colligitur.

Σκαρφία] Σκάρφεια rectius alii; erat Locrorum Epicnemidiorum urbs, non multum a Thermopylis; qua de viri docti ad Stephan. & Palmerius L. V. G. A. C. 3.

Ἐλατίνα] Sic MSS.; Constantinus L. II. Them. 5. Ἐλευσῖνα legit; quæ tamen cum in Attica fuerit, longius ab urbibus, quibus hoc loco cincta est, recedit. Credo Ἐλάτεια venisse ab Hierocle, quæ Phocidis urbs non male hic locabitur. Reddamus eam Libanio tom. I. p. 1·0. ubi de Aeschine: Ἐκεῖνον ἐγὼ καὶ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ αἰτιῶμαι συμφορᾶς ὃ μὲν γὰρ μικρὰ ἤδη ἐποίησε τὴν δ' ἔξοδον ἘΩΤΕΙ κατειλημμένης sic edunt emendantque ἐν Βοιωτίᾳ. Quanto melior Ἐλάτεια, quam Critice addicente Rhetori restituit vir egregius Ti. Hemsterhusius, firmatque ejusdem Oratoris verbis tom. I. p. 133. Ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ κακῶν αἰτιῶμαι τὸν Αἰσχίνην. οὐκ ἂν γὰρ ἐξῆλθον εἰς Χαιρώνειαν Ἀθηναῖοι, μὴ κατειλημμένης Ἐλατείας.

Βοὲ καὶ Δριμύα] Conjungi hæc in Farnesianis schedis L. Holsteinius monuit, quod facile patiar, modo ne pro eadem habeantur. Prius in Βόιον *Boion* abire debet, oppidum Doridis satis notum, alterum in Δρυμαίαν, quæ inter Phocidis regiones a Plinio, rectius ab aliis inter urbes refertur.

Δαυλία] Δαυλίαν τῆς Φωκίδ☉ habet Thucydides L. II. C. 29., quam *Daulidem* alii vocant, qua de re L. Holst. in Stephan.

Χερώνεια] Imo Χαιρώνεια, ut Constantinus. Chaeroneam Boeotiæ urbem, sed Phocidis finibus proximam, Stephanus a *Chaerone*, Apollinis & *Therus* Θηροῦς filio, initia & nomen accepisse refert, & ante eum ex Hesiodo Pausanias Boeotic. C. 40.; fuerit tamen Chaeronis mater vero nomine *Thuro* Θουρὼ oportet, si urbi huic vicinus collis Θούρι☉ & Apollo *Thurius* inde nomen acceperint, ut Plutarchus in Sulla p. 463. auctor est: quod ipsum & eorum opinatione, quam ibidem Plutarchus commemorat, firmabitur, qui a bove, quo Cadmus

[a]'ΑΜΦΙΣΣΑ, ΤΙΘΩΡΑ, 'ΑΜΒΡΟΣΟΣ, 'ΑΝΤΙΚΥΡΑ, ΛΕΒΑΔΙΑ, ΚΩΡΩΝΙΑ ΒΟΙΩΤΙΑΣ, ΣΤΗΡΑΙΣ, 'ΟΠΟΥΣ, [b]'ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ, 'ΕΚΕΨΟΣ, ΝΗΣΟΣ 'ΕΥΒΟΙΑ, [c]'ΑΝΘΗΔΩΝ, ΒΟΥ-

a "Αμφισσα *editi.* b 'Ανασταίσιος *iidem.* c 'Ανθηδὼ *Car. a S. Paullo.*

duce itineris erat usus, quemque ϑεὸν Phœnices appellabant, nominis caussam repetebant. Miror autem *Orchomeni* nullam hic rationem haberi; quæ in transcursu juvabitur. Refert Diodorus L. IV. p. 226. & hoc inter Herculis stupenda opera, ἐν δὲ τῇ Βοιωτίᾳ τὸν ποταμὸν ἐμφράξας τὸ περὶ τὸ Μινυεῖον ῥεῖθρον, ἐποίησε λιμνάζειν τὴν χώραν. *Contra vero in Boeotia effecit, ut fluvius, Minyarum terras prælabens, inundatione sua totam vastaret regionem.* Palmerius Exercitat. p. 100. nescio quod nobis Μινυέιον ῥεῖθρον obtrudit, quo, si MSS. lectio, margini appicta, in consilium adhibeatur, facile carebimus: inde enim haud magno molimine exsurget τὸ περὶ τὸ Μινύειον 'Ορχομενὸν ῥεῖθρον, *flumen, quod Orchomenum Minyeum alluit.* Verum hoc esse Homerus Iliad. B. 511. & Thucydides L. IV. 76., 'Ορχομενὸν τὸ Μινύειον appellantes, ostendunt. Fluvius est Melas, ἀναπίπτων ὑπὸ τὴν πόλιν τῶν 'Ορχομενίων πολὺς καὶ πλώιμος ἐν πηγαῖς μόνος τῶν 'Ελληνικῶν ποταμῶν, qui largus, ut Plutarchus in Sulla p. 465. ait, sub Orchomeniorum mœnibus prorumpit, solusque Græciæ fluviorum mox a fontibus navium est patiens. Firmatur reliqua egregio lapide, cujus epigramma Donian. Inscript. Clas. I. 98. nuper insertum est, sed mendosius excerptum. Adde eundem Plutarchum in Pelopida p. 286.

"Αμφισσα] Erat in Ozolarum & Phocidis finibus, stadiis cxx. Delphis separata; Pausanias Phoc. C. 38.

Τιθώρα] Sita erat ad Parnassum stadiis circiter LXXX. a Delphis Pausania, cui Τιθοϱέα & Τιθοϱαία, quod & Stephanus ex eo habet, teste Phoc. C. 32. Plutarchus in Sulla p. 461. pæne cum Hierocle consentit, Τιθόϱαν appellans.

"Αμβροσος] "Αμβρυσσος, vel geminata sibilante, ut apud Pausaniam Phocic. C. 36., ubi Parnasso adponitur.

Κωρωνία] Κορώνεια. Sita Coronea erat ad *Phliarum* amnem, si Plutarcho in Lysandro p. 450. credis, si Pausaniae Boeotic. C. 34., ad *Phalarum*: ut in altero utro vitium insit, sicuti sine dubio est in Isocrate de Big. p. 521. Edit. Basil. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ μαχόμενος ἐν Χαιρωνείᾳ τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν· legi enim ἐν Κορωνείᾳ debet, adstipulorque emendanti Hemsterhusio nostro: ibi Clinias occubuit, testibus Platone in Alcibiad. I. p. 112. & Plutarcho Alcib. p. 191.

Στήραις] Videtur esse Στῖρις *Stiris*, Phocensium oppidum, de quo Pausanias Phocic. C. 31.

'Αναστάσιος] MSS. 'Αναστάσις, quo nomine licet nullam hujus oræ urbem noverim, & plures sese, ejus occupaturæ locum, offerant, nihil tamen mutare sustineo: quid si enim Boeoticarum aut Phocidis aliqua nomen mutarit? Expectemus ergo, donec meliori manu exarati codices aliud jubeant.

'Εκεψος] Haud scio an "Αιδηψος, Euboeae oppidum, fuerit: nec morari quemquam debet, quod insulæ præponatur: apertissimum quippe est, justum ordinem, negligentia, ut puto, librariorum, hic esse neglectum, neque accuratam situs habitam rationem. Car. a S. Paullo νήσου 'Ευβοίας emendat & huic urbi agglutinat; quo modo omnia in vado fuerint.

Βυμίλιζος] Nusquam hanc legere memini, Possent, si vocabulum secaretur, inde Βῦλις & Αἴλαια, Phocidis urbes, nasci: quod MSS non addicentibus cum temerarium videri queat, a corrigendo temperare satius erit.

"Υλης Θέσβαι] Monstra hæc sunt, quæ an profligari valeant, videamus. MSS "Υλη Θίσβαι, ex quo posteriore levi opera Θίσβη exstruitur, urbs Boeotiae, Statio Thebaid. VII. 261.

——— *Dionæisque avibus circumsona Thisbe,*

ex Homero Iliad. B. 502. Alterum *Hylen* dare potest, urbem ejusdem oræ maritimam, eidem Statio ℣. 267. memoratam. Si utramque improbave-

ΒΟΥΜΕΛΙΓΑ, ΘΕΣΠΙΑΙ, [a] ΥΤΤΟΙ ΘΙΣΘΑΙΣ, ΘΗΒΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ, [b] ΤΑΝΑΓΡΑ, ΧΑΛΚΗ ΝΗΣΟΣ ΈΥΒΟΙΑΣ, ΠΟΡΘΜΟΣ, [c] ΚΑΡΥΣΤΟΣ, ΠΛΑΤΕΑΙ, [d] ΑΙΓΟΣΘΕΝΑ, ἈΘΗΝΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ἈΤΤΙΚΗΣ, ΜΕΓΑΡΑ, ΠΑΓΑΙ, ΕΜΠΟΡΙΟΝ [e] ΚΡΟΜΜΩΝ, ἈΙΓΙΝΑ ΝΗΣΟΣ,

ΠΟΙ-

a Ὕπης Θύσθαι aut Θύασθαι alii. b Πάναγρα Car. a S. Paullo. c Χάρυστος aut Χάρυστος editi. d Αἰγοσθίσαι Car. a S. Paullo. e Κρομμῶν omnes.

baveris, Ὑποθήβας an malueris perpende, notas Homerico carmine & *Infra Thebas* Plinio dictas.

Θῆβαι] Dionis Chrysostomi ætate major urbis pars in ruinis erat, ut Orat. VII. p. 123. profitetur; nec aliud de suo tempore Pausanias, a Casaubono excitatus, arcem tantum Cadmeam habitari adfirmans. Utrum è ruderibus resurrexerit, an Cadmea potissimum incolis fuerit sub Christianis celebrata, in obscuro est. Habuit suum sibi episcopum, qui τῆς Ἑλλάδος in Conciliis, veluti Ephesino p. 525., dici, ut a *Thessalicis Thebis* distinguatur, assolet. *Metropolis* autem non *Ecclesiastica*, sed civilis & honoraria fuit, prorsus ut Athenæ, Lacedæmon & Elis. Unam duntaxat in singulis provinciis Metropolim Canones Ecclesiastici agnoscunt, ut Concil. Chalced. tom. IX. p. 103. docet: ab ejus episcopo reliqui provinciales inaugurabantur, ejusque decretis parebant; qua dignitate in Achaja Corinthus fuit illustris. Nec impedire tamen poterat, quin plures honorariæ ab Imperatoribus, quibus solis id jus Concil. Chalcedon. p. 619. tom. VIII. tribuitur, constituerentur; & si potuisset, nihil admodum erat, cur vetaret: tantum enim diplomate Imperatorio creatæ honore ampliore gaudebant, *σωζομένων τῇ κατ' ἀλήθειαν Μητροπόλει τῶν οἰκείων δικαίων*, *salvis vere Metropoli privilegiis suis*, uti Canon XII. Chalcedonensis Concilii sciscit.

Χαλκὴ] Oportuerat, ut C. a S. Paullo conjecisse video, Χαλκὶς νήσου Εὐβοίας. Vitium satis vetustum auguror ipsoque Constantino prius: quod enim de Hierocle L. II. Them. 5. prodit, *συναριθμεῖ δὲ ταύταις καὶ νῆσον τὴν Εὔβοιαν, ἥν τινες Χάλιν ἢ Χαλκίδα ὀνομάζουσι*, *illis annumerat insulam Euboeam, quam nonnulli Chalin sive Chalcida nominant*, id hinc suam originem accepisse suspicor. Hesiodus cur Χαλκίδα καλλιγύναικα dixerit, explicat Casaubonus in Athenaei L. XIII. C. 9.

Πορθμὸς] Creberrima hujus apud Demosthenem est mentio, uti Philipp. III. p. 69 *πέμπει δὲ ξένους, τοὺς μὲν εἰς Πορθμόν, τὸν δῆμον ἐκβαλοῦντας τὸν Ἐρετριέων* ubi Ulpianus navale fuisse Eretriensium docet. Philipp. IV. p. 76 *Κατέσκαπτε Πορθμὸν καὶ τυραννίδα ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπετείχισεν ὑμῖν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ.* De Legat. Fals. p. 218. *καὶ μὴν καὶ μετὰ ταῦτα ἐσιώπας περὶ Πορθμοῦ, ἢ περὶ Μεγάροις ἀκούοντες δύναμιν Φιλίππου καὶ ξένους ἐθορυβεῖτε.* Hinc hausit Aristides tom. II. p. 240. ἐν Πορθμῷ Φίλιππος, ἐν Μεγάροις Φίλιππος, quod perperam vertitur, *in freto Philippus.* Quæ cum ejus in Euboea situm haud obscure constituant, non utique opera abusi recentiores fuissent Geographi, si oppidum sua cura fuissent dignati.

Χάρυστος] Κάρυστος suo marmore nobilitata, & mox Πλαταιαί.

Ἀιγόσθενα] Oppidum erat Megaridis, a Pausania, qui in vocis sono variat, dudum ab Abr. Berkelio adjutus, Attic. C. 44. signatum.

Παγαὶ] Itidem in Megaride erant, sed in Boeotiam vergente, si Pausanias non fallit: nam Strabo & Ptolemaeus sinui Corinthiaco adponunt. Vide Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 13. p. 1165.

Ἐμπόριον Κρομμὼν] Κρομμυὼν oportuerat, maritimum in Corinthi & Megaridis finibus oppidum. Seriore ætate mercatorum frequentia celebre fuisse & propterea *emporii* nomen indeptum videtur.

Ἄιγινα] Superbum ejus est in Vita S. Theodorae Thessalonicensis elogium C. I. v April. magni Sanctorum operis: Ἐν ταύτῃ αὕτη νῆσος, inquit Vitæ ejus auctor, τῆς ἐν Ἑλλάδι κεφαλαίων,

[a]ΠΟΙΤΟΙΟΥΣΑ, ΚΕΑ, [b]ΚΥΘΝΟΣ, ΔΗΛΟΣ ἈΔΗΛΟΣ, ΣΚΥΡΟΣ, ΤΑΛΑΜΕΝΗ ΜΕ [c]ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ, ΚΟΡΙΝΘΟΣ Ἡ ΠΟΤΕ [d]ἘΦΥΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΣΗΣ ἙΛΛΑΔΟΣ, [e]ΝΕΑ ΣΙΚΥΩΝ, [f]ἈΙΓΗΡΑΙ, ἈΙΓΙΟΝ, [g]ΜΕΘΩΝΗ,

ΤΡΥ-

a Ποτιοῦσα iidem editi. b *Vulgatis abest.* c Θερμοπύλαι MSS., *quos Holst. vidit.* d Ἔφυρος *omnes.* e *Jungunt scripti codices anterioribus, acsi Sicyon Græciæ fuisset Metropolis, perperam.* f Αἴγαι aut Αἴγειρα & Αἰγίον editi. g Μέθωνη C. a S. Paullo, MSS. Μεθώνη.

ὡς εἶναι μὲν μεγέθους καὶ κάλλους καὶ θέσεως μείζω καθάπαξ τῶν περιοίκων ἀναφαίνεσθαι, καὶ ἔτι μεγίστῳ παραδείγματι τῷ μέτρῳ, ὡς καὶ δοκεῖν πάσας τὰς νήσους, ὥσπερ ἐκ ἀντιμέτρου ἔχουσας Αἰγίνη, μεθ' ἑαυτῆς τῶν πρεσβείων παραχωρεῖν. Adduntur plura in laudem, quæ non exscribo: id obiter monebo, non videri D. Papebrochium recte sententiam horum verborum percepisse, καὶ χορηγεῖν ἔχειν αὐτοῖς μετὰ πολλῶν ἀφθόνως, δι' ὧν αἱ πόλεις ἀμείνους, cum verteret, *quo fit ut urbes in ea sint plurimæ*; id enim falsum est, nec Græca innuunt, tantum, *habere eam, quæ abundantissime aliis urbibus, unde meliores evadant, præbeat*, indicantia. Adde Pindarum, in laudes insulæ passim & in primis Ode V. Nemeor. excurrentem.

Ποιτοιουσα] Nec urbem neque insulam eo nomine novi. Fors fuerit olim Ποιήεσσα Κέας, ut *Pœessa insulæ Ceæ* sit; quam in ruderibus fuisse Strabonis & Plinii ætate, ille L. X. p. 486., hic L. IV. C. 12. docet: è quibus resurgere potuisse cur negemus? quia dubium tamen id est, vide an *Pityusa* Melae L. II. C. 7, 80. esse queat.

Κύθνος] *Cea* locum in MS. Κύθνος occupat, quam illi proximam in integrum restituere placuit.

Δῆλος ἄδηλος] MSS. hæc conjungere Holsteinio doctori credimus; nec sane perperam: quisquis enim Delo insulæ id cognomen indidit, in animo atque oculis notissimum Sibyllæ versum habuit è L. III. & VIII.

Ἔσται καὶ Σάμος ἄμμος, ἐσεῖται Δῆλος ἄδηλος
Καὶ Ῥώμη ῥύμη. ——— ———

Hallucinantur ergo, qui insulam *Adelum* ceteris mediterranei maris inserunt.

Ταλαμένη] Conspirant in vitia hæc editi & MSS., quæ, si medica manu contrectaveris, sanum colorem facile receperint. Ταλαμβήη, ut pulchre C. a S. Paullo, obstetricantibus librariis ex Σαλαμὶς νῆσος nata videtur. Reliqua, ubi parum auxeris, μέχρι Θερμοπυλῶν dabunt, sicuti ex Hierocle a Constantino L. II. Them. 5. profertur; L. itaque Holsteinius non injuria id probavit; præsertim cum μὲ Θερμοπυλῶν in principe sit editione. Etsi vero bene hactenus processerit, deficere tamen ea non dubitandum est, quibus scriptor omnia Achajæ loca usque ad Thermopylas Proconsulis imperio mandabat.

Κόρινθος] Helladis metropolin fuisse locuples testis est Apulejus L. X. p. 247. *Oriundus patria Corintho, quæ caput totius Achaja provinciæ:* nec alia Dioni Chrysostomo Orat. XXXVII. p. 464. de urbe sententia fuit, cum cives compellat, ὑμεῖς γάρ ἐστε νῦν, τὸ δὴ λεγόμενον, πρῶρα καὶ πρύμνα τῆς Ἑλλάδος. *Vos enim nunc estis, ut habet proverbium, prora & puppis Græciæ.* Adde Aristidem tom. I. p. 43. Mox ἡ ποτε Ἐφύρα, re ipsa adstipulante, ex Constantino L. II. Them. 6. præoptavi.

Νέα Σικυὼν] Olim *Sicyon* Corinthiaco sinui accubabat, inde a Demetrio Poliorcete in proximum & natura munitum collem translata, teste Diodoro L. XX. p. 827. & Plutarcho Demetr. p. 900.; quæ *novam* non male dici adfirmant.

Αἴγειρα, Αἴγιον] Sic oportuit. MS. Αἰγηραι & Αἰγίον. Utraque urbs veteris Achajæ ex Tabula Peutingerana, quæ XII. M. P. spatio separat, & Pausania L. VII. C. 24, 26. notissima est. Prior ultimæ ætatis Græciæ *Botstitza* dicta est, sæpe eo nomine apud Georg. Phranzam obvia, ut L. II. C. 2, 9.

Μεθώνη] MSS. hoc probant: C. a S. Paullo Μέθωνη vulgavit; prius Thucydidis patrocinio tutum est L. IV. C. 45., posterius Strabonis L. VIII. p. 374. & Pausaniae L. II. C. 34. Oppidum

[a]ΤΡΥΖΕΝΑ, ΠΙΛΑΥΡΑ, [b]ἹΕΡΑ ΜΙΟΝΗ, ἈΡΓΟΣ, ΤΕΓΕΑ, ΘΑΡΠΟΥΣΑ, [c]ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ, ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ Ἡ ΠΡΙΝ ΣΠΑΡΤΗ, ΓΕΡΕΝΘΡΑΙ, ΦΑΡΑΙ, ἈΣΩΠΟΛΙΣ, ἈΚΡΕΑΙ, ΦΙΑΛΑΙΑ, [d]ΜΕΣΣΗΝΗ, ΚΟΡΩΝΙΑ, ἈΣΙΝΗ, ΜΟΘΩΝΗ,

ΚΥΠΑ-

a *Vulgo* Ἀρζαίνα *ac* Πιναύρα. b Ἱερμιόνη *editio princeps.* c Μαντίνα *eadem.*
d Μεσίνη *aut* Μεσήνη.

pidum erat munitum in Isthmo Troezenio.

Τρυζῆνα] Imo Τροιζὴν, aut Τροιζήνη ex Ptolemaeo, nisi & id in vitio sit.

Πίλαυρα] Hoc aut Πίναυρα MSS. præferunt. Verum est Ἐπίδαυρος, cultu Aesculapii famosa & Troezeni vicina

Ἱερὰ μιόνη] Ἑρμιόνη, quæ & Ἑρμιὼν, ut bene in Stephano viri docti refinxerunt. Euripides Herc. Fur. 615.

Χθονίας τε ἄλσος, Ἑρμιὼν τ' ἔχει πόλις.

Hesychius ait esse πόλιν ἐν Ἄργει, pro Ἀργεία sive Argolide, quod ipsum de *Troezene*, *Epidauro* atque *Alope* itidem prædicat. Colebant Hermionenses præcipuo honore Cererem *Chthoniam*, quod præter Pausaniam Corinthiac. C. 35. egregium nos marmor docet Inscript. Doniar. Cl. IV. 9.; in quo etsi nunc Ceres a Chthonia distinguatur, dubitari non potest, quin exscriptoribus acceptum id referri, ut plura in eo lapide, legique non ΚΑΙ ΔΑΜΑΤΡΙ ΚΑΙ ΧΘΟΝΙΑΙ sed ΤΑΙ ΔΑΜΑΤΡΙ ΤΑΙ ΧΘΟΝΙΑΙ oporteat.

Θάρπουσα] Θάλπουσα, Arcadiæ urbs, Stephano.

Μαντίνεια] Ab Antigono Argivi dono acceptam *Antigoniam*, quo nomine Plutarchi ætate, ut in Arato prodidit p. 1048., tantum nota erat, vocarunt. Pristinum nomen beneficio Hadriani reciperavit, Pausania Arcadic. C. 8. teste.

Γερένθραι] Verum nomen est Γερένθραι, ut Sylburgius ad Pausan. Lacon. C. 22. docuit: oppidum erat Eleutherolaconum.

Φαραί] C. a S. Paullo Φηραὶ ex Ptolemaeo corrigit, quo facile carebimus, præsertim cum vitio non sit liberum; Φηραὶ enim, quod idem ac Φαραὶ, oportuerat, ut Hen. Valesius in Polybii excerpt. p. 15. ostendit. Urbs erat agri Messenii.

Ἀσώπολις] Conflatum hoc perverse est ex Ἀσωπὸς πόλις, ut ex Ptolemaeo L. III. C. 16. & Pausania Lacon. C. 22. compertum habemus. Verius ad hanc urbem, quam ad *Asopitidem*, agri Sicyonii partem, elegantem è Thes. Britan. tom. II. p. 247. nummum retuleris, in cujus altera parte ΦΟΥΛΒΙΑ. ΠΛΑΥΤΙΛΛΑ. CEB., altera Nemesis, rotæ pedem imponens, addito ΑCΩΠΕΙΤΩΝ cognomine, conspicitur.

Ἀκρεαὶ] Ἀκραιαὶ præstant ex Polybio L. V. C. 19., & Pausania Lacon. C. 22., LX. stadiis *Asopo* semovente. Ptolemaeo Ἄκραια, Straboni Ἀκραῖα, haud sane bene.

Φιαλαία] Φιάλεια rectum est, quo nomine Arcadiae oppidum fuit, olim Φιγάλεια dictum. Colebatur ibi Bacchus, ut ex Dioduro L. XV. p. 357. videas; unde Lycophroni Alex. ℣. 212.

Δαίμων ἐνόρχης Φιγαλεὺς Φαυστήριος.

Incolæ ΦΙΑΛΕΩΝ nomine in numis Severi & aliorum, insignes sunt.

Κορωνία] Κορώνη vero nomine agri hæc Messeniaci urbs fuit, vicina Pamiso fluvio, quem Ptolemaeus *Panisum* haud recte appellat, apud Pausaniam Messeniac. C. 34. Turpiter in eo flumine adhæsit Jac. Pontanus, nam cum in Georg. Phranza L. II. C. 2. Πάμμισον ποταμὸν in sinum Messeniacum evolvi legisset, *omnibus odiosum fluvium* inde fecit *Asine*, quæ sequitur, Coronæ viciniam insedit.

Μοθώνη] Tuebitur se Hierocles Tabulæ Peutingeranae & Pausaniae suffragio, qui passim *Mothonem* Μοθώνην & incolas Μοθωναίους, ut L. IV. C. 35., appellat. Thucydides, Strabo, Ptolemaeus atque alii Μεθώνην malunt. *Methonem* suo quoque calculo ratam habebit Ammianus

ΚΥΠΑΡΙΣΙΑ, ʼΗΛΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ʼΑΙΤΩΛΙΑΣ, [a] ΝΗΣΟΣ ΚΕΦΑΛΗΝΙΑ, ΝΗΣΟΣ ΠΑΝΟΡΜΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΙΑ, ΝΗΣΟΣ ΜΥΚΩΝ, ΝΗΣΟΣ [b] ΣΤΡΟΦΑΔΙΑ, ΝΗΣΟΣ ΜΟΛΟΣ ʼΑΝΤΙΚΡΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ, ΝΗΣΟΣ [c] ΔΩΡΟΥΣΑ, ΝΗ-

a *Νῆσος Κεφαληνία Car. a S. Paullo.* b *Στροφάδες idem.* c *Et Δωροῦσα.*

nus L. XXVI. C. 10. & quos testes ibi appellavit Henr. Valesius.

Κυπαρισία] Gemina sibilante omnes scribunt, in vocis numero variantes: Pausaniae *Κυπαρισσίαι* Messen. C. 36. Straboni L. VIII. p. 361. *Κυπαρισσία*. Oppidum erat Messeniorum in Elidis finibus, XV. M. P. a Pylo, ut Tabula, cui *Cyparissa*, ostendit.

ʼΗλις] Novi, Elidenses & Aetolos cognatione fuisse ob Oxylum junctos, sed eorum urbem *Aetoliae* tanquam caput fuisse impositam difficulter mihi persuaderi patior. Desunt, quibus ea dignitas urbi firmetur, argumenta; longius praeterea ab Aetolia erat disparata, quam ut ejus fuisse Metropolin opinari possis. Puto deficere hic *Patras*, nobilem urbem, contra Aetoliam positam: eam *Metropolin* fuisse ex Epist. Leonis Imp. additoque illi catalogo tom. IX. Concil. Labbei p. 267. citra dubium est: habet eandem inter *Metropoles* ex Hierocle Constantinus L. II. Them. 6. Nec morari quemquam situs urbis extra Aetoliam debet; neque enim longo trajectu inde dislociata fuit; & praeterea multa Augustus Imperator ex opposita continente oppida *Patris* condonavit, de quibus Pausanias L. X. C. 38. Vid. quoque L. VII. C. 18. & Ezech. Spanhemium Dissert. XI. de Usu & Praest. Numism. p. 324

Νῆσος Πάνορμος] Haud parum molestiae haec mihi insula adspersit, neque hactenus eam deponere potui: tantum quae in mentem venerint, adscribam. *Panormum* insulam veteres circa Peloponnesum ignorant: habet ejus nominis portum prope Rhium in Naupacti adverso litore Polybius L. V. C. 102. & Pausanias Achaic. C. 22., qui utique nihil ad hanc insulam: aliam in Cephallenia novit Artemidorus apud Porphyrium *de Nymphar. Antro p.* 114. *Edit. Barnes.* *Τῆς Κεφαλληνίας λιμὴν Πάνορμος λιμὴν πρὸς ἀνατολὰς ... νῆσος ... Ἰθάκη ...* & Antipater in epigrammate, ab Holsteinio ad Stephani *Πάνορμος* publicato:

Φοῖβε Κεφαλλήνων λιμενοσκόπε, θῖνα Πανόρμου
Ναίων τρηχείης ἀντιπέρην Ἰθάκης.

Hinc ego dedisse Hieroclem *Νῆσος Κεφαλληνίας Πάνορμος* conjiciebam, aut certe ex portu nobis insulam fecisse. Quo minus tamen secure in his acquiescam, Marcellinus Comes efficit, Zenonis Imp. jussu *Pelagii gulam in insula, qua Panormus dicitur, laqueo fractam* An. CCCXC. memorans. Etsi enim, ubi posita fuerit insula, addere neglexerit, fieri potuit, ut non aliam signarit.

Κυθηρία] Praestiterat *Κύθηρα* & mox *Στροφάδες*, notae Virgiliano versu,

— Strophades Graio stant nomine dicta
Insula Ionio in magno.

Μυκῶν] Forte *Μύκονος* ab Hierocle venit, nisi si & recto casu *Μύκων* insula fuerit dicta: certe *...* *τῆς Μύκωνος νῆσος* habet Apostolius Cent. XIII. 32., &, quem exscripsisse videtur, Zenobius Cent. V. 21., hanc in rem a L. Holsteinio jam appellatus. Vid. Celeb. Ti. Hemsterhusium in Luciani Dial. I. Mort., ubi *μίαν Μύκωνος* egregie lepidissimo scriptori & plura de insula reddidit.

Νῆσος Μόλος] *Molum* insulam contra Corinthum adhuc quaero. *Τὴν πέτραν τὴν Μολουρίδα*, *Moluridem petram* ex qua se Ino cum Melicerte in Saronici sinus aquas praecipitem dederit, in hac vicinia Pausanias Atticor. C. 44. & Tzetzes ad Lycophronis Alexand. ℣. 229. commemorant.

Δωροῦσα] Samus olim *Δρυοῦσα*, testibus Heraclide de Polit. & Hesychio, cui tamen alio loco *Δόρυσσα* est, appellabatur; quae cum alibi ab Hierocle recenseatur, hinc abesse debet. Habet *ʼΟινοῦσσας* insulas in sinu Messenio Pausanias Messen. C. 34.; illae, aut potius *Donysa*, quam *viridem* Virgilius vocat, huc pertinere videntur.

Λῆμ-

ΝΗΣΟΣ ΛΗΜΝΟΣ, ΝΗΣΟΣ ἽΜΒΡΟΣ.

ιά. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ὙΠΟ [a] ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κβ´

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΗ, ἼΝΑΤΟΣ, ΒΙΕΝΝΑ, [b] ἹΕΡΑΠΥΔΝΑ, ΚΑΜΑ-

[a] Ὑπὸ ἡγεμόνα *vulgo*. [b] Ἱερὰ πύδνα *edit*.

Λῆμνος] Hanc & ſequentem Proconſulis Achajæ imperio fuiſſe contributam, cum ab Achaja longiſſime verſus Thraciam ſint ſemotæ, mirandum eſt. Conſtantinus, ſi hac in re Hieroclem fuerit ſecutus, ſeptem duntaxat inſulas circa Peloponneſum L. II. Them. 6. invenit: quoniam itaque dubium id eſſe poteſt, notari operæ pretium fuerit, M. Conſtantinum Præfectum Prætorii Orientis ampliſſima poteſtate inſtruxiſſe, & præter Aſiaticam, Ponticamque Diœceſin omnes illi Orientis provincias cum Aegypto & Thraciarum Diœceſi atque inſulis Cycladibus mandaſſe, δίχα Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σαμοθρᾴκης, *exceptis Lemno, Imbro & Samothracia inſulis*, quæ Præfecti Prætorio Illyrici imperio relictæ ſunt, ut Zoſimus L. II. C. 33. docet.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] In manu exarato codice accuratiſſimus Holſteinius ita legit, veriſſimumque nobis videtur. Olim Creta provinciæ Cyrenaicæ conjuncta Proconſuli paruit; unde Q. Caecilius Rufinus in Theſaur. p. MXCI. 6. ΑΝΘΥΠΑΤΟϹ ΚΡΗΤΗϹ ΚΑΙ ΚΥΡΗΝΗϹ dicitur. Poſt dein, mutata Romanæ reipublicæ a Magno Conſtantino forma, diſtractaque hinc Cyrene, Zoſimo L. II. C. 37. teſte, provincia fuit *Conſularis*, ut Notit. Imp. Orient. C. 1. oſtendit, & hoc è Theſaur. epigramma p. MXCIIII. 4.

ΦΛ. ΥΠΑΤΙΟΝ. ΤΟΝ. ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΟΝ. ΑΠΟ
ΥΠΑΡΧΩΝ ΠΡΑΙΤΩΡΙΟΥ ΔΟΓΜΑΤΙ. ΤΟΥ
ΚΟΙΝΟΥ. ΠΑϹΗϹ. ΤΗϹ. ΕΠΑΡΧΙΑϹ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟϹ. ΔΟϹΙΘΕΟϹ. ΑϹ
ΚΛΗΠΙΟΔΟΤΟϹ. Ο. ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΟϹ
ΥΠΑΤΙΚΟϹ. ΤΗϹ. ΚΡΗΤΩΝ. ΕΠΑΡ
ΧΙΑϹ. ΑΝΕϹΤΗϹΕΝ.

Furlanus, qui *Flavium virum conſularem clariſſimum* ex hoc Flavio Hypatio fecit, riſum omnibus debet: tu Fl. Hypatium intellige, qui Præfectus Prætorio Italiæ fuit Antonio & Syagrio Conſulibus, *virum quieti placidique conſilii interque omnes adoleſcentia & virtutum pulchritudine commendabilem*, quo eum elogio ornavit Ammianus L. XXIX. C. 2. Jam cum hujus epigrammatis Aſclepiodotus ΥΠΑΘΗΚΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ Theſaur. p. MXC. 20. dicitur, eu in titulo vitium eſſe nemo addubitabit.

πόλεις κβ´] Olim centum urbibus inſulam fuiſſe celebrem res eſt tritiſſima: bella & rerum humanarum viciſſitudines plures dein ſuſtulerunt; quarum tamen eum fuiſſe numerum, ut pauciſſimæ ſuperſtites manſerint, licet Servii ætate ita ferrent, nunquam cenſuero: *Primo quidem centum habuit Creta civitates*, Grammaticus in Aeneid. III. 106. ait, *unde Hecatompolis dicta eſt: poſt viginti quatuor, inde ut dicitur, duas, Gnoſon & Hierapidnam: quamvis Livius plures a Metello expugnatas dicat.* Recte Servius Livium illi rumori opponit: ſed ſeverius eum ex ſui temporis factis caſtigatum vellem.

Γορτύνη] Gortynam Cretæ *metropolin* fuiſſe ex Actis Concilii Epheſini p. 453. citra dubium eſt.

Ἴνατος] Ἔινατος Heſychio, Etymologo & Stephano. Ptolemaeus noſtro conſentit. Tabulæ *Inata* M. P. XXXII. ab Hierapydna in parte inſulæ auſtrali.

Βίεννα] Vitio exſcriptorum Tabulæ *Blenna*, unde Ravennas *Blentiam* L. V. C. 21. fecit, dicitur: Stephano Βίεννος, fortaſſe invito: nam a *Vienna* Gallica gentile cognomen Βιέννιος & Βιεννήσιος formari ait, τὸ δὲ Βιέννος Βιεννῖος: quod utique & forma & orationis ſerie ad hanc Cretenſium *Biennam* pertinere videtur.

Ἱεράπυδνα] Dion princ. L. XXXVI. τὰ Ἱεράπυδνα vocat. Tabulæ *Hiera* XX. M. P. a *Bienna*, Ravennati *Jerapina*; ad quam formam in

 Syno-

ΚΑΜΑΡΑ, ʼΑΛΛΥΓΓΟΣ, ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ, ΛΥΚΤΟΣ, ʼΑΡΚΑΔΙΑ, [a]ΚΝΩΣΟΣ, ΣΟΥΒΡΙΤΟΣ, [b]ʼΟΑΞΙΟΣ, [c]ʼΕΛΕΥΘΕΡΝΑ, ΛΑΜΠΑΙ, ʼΑΠΤΕΡΑ, ΚΥΔΩΝΕΑ, ΚΙΣΑΜΟΣ, ΚΑΝΤΑΝΙΑ, ʼΕΛΥΡΟΣ, [d] ΛΙΣΣΟΣ, ΦΟΙΝΗΚΗ [e]ʼΗΤΟΙ

ʼΑΡΑ-

a *Car. a S. Paul.* Κνωσσός. b ʼΟ῎Αξος *omnes.* c ʼΕλευθέρνα *iidem.* d Λάσσος *vulgo.* e *Abest ab editis.*

Synodica Cretensium ad Leonem Imp. epistola *Euphronius episcopus Hierapinæ.* Verius est ʼΙεράπυτνα, ut lapides inscripti ostendunt. Vide B. Montfauconii Diar. Ital. p. 74. C. V., ubi perperam ΙΕΡΑ ΠΥΓΝΗ, & Edm. Chishul Antiq. Asiat. p. 126.

Καμάρα] Olim *Lato*, teste Stephano, cujus verba Jo. Meursius L. I. Cretæ suæ C. 7. recte constituit.

῎Αλλυγγος] Hanc insulæ urbem nondum reperi. Suspicio de mendo esse posset, nisi in Notitia, quam Jac. Goar Codino addidit, inter Cretenses episcopos ὁ ʼΑλλύγγου memoraretur.

Χερσόνησος] Navale erat Lycti, cujus præsul Sisinnius Nicænæ II. Synodo scribendo adfuit p. 354. Χεῤῥόνησος Κρήτης in Actis Concilii Ephesini p. 417. dicitur.

Λύκτος] Urbem hanc Λύττον Polybius L. IV. C. 53. appellat, & ante eum, Strabone teste, Homerus. Sita erat in excellentiore colle, quæ & nominis ejus caussa: ὅτι τὸ ἄνω, inquit Stephanus, καὶ ὑψηλὸν λύττον φασί. Atque hanc scribendæ urbis consuetudinem ipsi incolæ sunt secuti, ut in Thesaur. p. MLXXXV. 5.

ΜΑΤΤΙΔΙΑΝ. CΕΒΑCΤΗΝ
ΛΥΤΤΙΩΝ. Η. ΠΟΛΙC. ΔΙΑ
ΠΡΩΤΟΚΟCΜΟΥ. Τ. ΦΛΑ
ΟΥΙΟΥ ΚΩΜΑCΤΑʼ ΤΟ Β.

ubi πρωτόκοσμος est magistratus cognomen, qui inter collegas, Κόσμους dictos & numero quidem decem, ut Aristoteles L. II. Polit. C. 10. docuit, principe erat loco. In numis non aliud probarunt, qua de re Ezech. Spanhemius in Callimachi Hym. in Apoll. ℣. 33. Vid. Hesych. Κορυφαιότατος.

ʼΑρκαδία] Tabulæ *Arcade*, unde *Arpade* Ravennas exstruxit, XXX. M. P. a *Bienna*, pro *Arcades*: urbem enim ʼΑρκάδας & ʼΑρκαδίαν, teste Stephano, appellabant. *Arcadia* Notitiis Ecclesiasticis, ut Joannes ὁ ʼΑρκαδίας ἐπίσκοπος, qui pars Nicænæ II. Synodi fuit, testis erit, placet. Male vero huic urbi in Geographia Sacra Car. a S. Paullo locum negavit.

Σούβριτος] Theodorus ἐπίσκοπος Συβρίτων est in Actis Nicæni II. Concilii p. 354; *Subriti* nomine in Tabula Peutingerana insignis est; unde Σούβριτος non male diceretur, præsertim si Σίβυρθα, quam ex Polybio Stephanus habet, hinc originem acceperit: ceteroqui Σύβριτα Scylaci & Ptolemaeo esse solet. Pertinet huc *Cyrillus episcopus Subtuus*, ut vitiosissime in Synodica Cretensium ad Leonem Imp. epistola scribitur, paullo melius in Actis Chalcedonensibus tom. VIII. p. 671. Κύριλλος ἐπίσκοπος πόλεως Σύβριτος.

ʼΟάξιος] Immo ῎Οαξος. Aberat haud multum Eleuthernis. Vide Edm. Chishul. Ant. Asiat. p. 125.

ʼΕλευθέρνα] Multum hoc vulgato præstat, licet Dio L. XXXVI. principio τὴν ʼΕλευθέραν vocet: in edito probando numi, lapides scriptoresque plurimi, licet in numero vocis variantes, conspirant: τὰς ʼΕλευθέρνας Scylax, Plinius, ʼΕλευθέρνα Conciliorum Chalcedonensis & Nicæni II. Acta, Stephanusque & Tabula, quæ VIII. M. P. *Subriti* urbe semovet, malunt.

Λάμπαι] Λάμπη. Hinc fuit Demetrius, qui pessime in Chalcedonensi Concilio p. 100. Πάλπης dicitur, ut ex p. 401. compertum est. *Lappa* Λάππα in Tabula, quæ a superiore M. P. XXXII. dissociat, & Lapidibus, ut Gruteriano p. MXCI. 9.

ΛΑΠΠΑΙΩΝ
Η. ΠΟΛΙΣ. ΤΟΝ. ΜΑΡΚΟΝ
ΑΥΡΗΛΙΟΝ. ΚΑΗΣΙΠΠΟΝ
ΤΕΙΜΗΣ. ΚΑΙ. ΜΝΗΜΗΣ
ΧΑΡΙΝ.

Sic enim expleri illud epigramma debet, ut Mabil-

'ΑΡΑΔΕΝΑ, ΝΗΣΟΣ ΚΛΑΥΔΟΣ.

ιβ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΛΑΙΑΣ 'ΗΠΕΙΡΟΥ 'ΥΠΟ 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ιβ'.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, [a] ΔΩΔΩΝΑΙ, 'ΕΥΡΟΙΑ, 'ΑΚΝΙΟΥ, 'ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ,

'ΑΠΠΩΝ,

[a] *Δωδόναι vulgo.*

Mabillonius Itin. Ital. p. 33. & Donianae Inſcript. Claſ. V. 176. docuerunt.

Κυδωνία] Κυδωνία. *Cydonea* tamen Floro L. III. C. 7., ubi Dukerum vide, & Ravennati: Κυδωνιάδα habes in Dione L. LI. p. 507.

Καντανία] Verius eſt Κάνταν@. Tabulæ *Cantano* M. P. XXIIII. a Ciſamo, Apteræ navali. *Catamenſis* epiſcopus eſt in Synodica Cretenſium epiſtola ad Leonem Imp.; ex qua *Ciſamenſem* Car. a S. Paullo facit, cum *Cantanenſem* debuiſſet.

Ἔλυρ@] Montibus fuiſſe incinctam Pauſanias Phocic. C. 16. docet. Joan. Meurſium L. I. Cretæ C. 9. vide.

Λίσσ@] Hocciae an Λάσσ@ ampleƈtare, dubites. Plinius L. IV. C. 12. *Laſon* in mediterraneo ponit inſulæ tractu; *Liſſum* Ptolemaeus in auſtrali Cretæ parte, quæ Tabulæ M. P. XVI. a Cantano *Liſo* dicitur. Atque hæc potior erit, tum quod Pliniana *Laſos* ſit obſcuriſſima, tum etiam, quod ὁ Λίσσε epiſcopus alils inſit Notitiis. Adde Scholia in Odyſſ. Γ. 293.

Φοινίκη ἤτοι 'Αραδένα] Ita MSS., ut Holſt. admonuit. In Notitia, quam Jac. Goar publicavit, ὁ Φοινίκης ἤτοι 'Αραδένης præſul ceteris Cretenſium accenſetur; qui, cum vitio ſit deformatus, parum juverit. Fuiſſe puto Φοινίκη ἤτοι 'Αραδὴν, quam poſteriorem Stephanus agnoſcit: 'Αραδὴν, inquit, πόλις Κρήτης, ἡ καὶ 'Ανώπολις λέγεται, διὰ τὸ εἶναι ἄνω. De *Phœnice* res alia eſt, vix alibi obvia. Eſt in parte inſulæ auſtrali apud Ptolemaeum Φοῖνιξ *Phœnix*, cujus epiſcopum, in Nicæno II. Concilio p. 354. memoratum, negligenter Geographiæ S. conditor præteriit: ea ſi noſtra eſt, oportet cum *Aradena* deinceps coaluerit; aut id ſi ſpreveris, ut *Araden*, incerta nobis cauſſa, *Phœnices* nomen impetraverit.

Νῆσ@ Κλαῦδ@] Sic & Ptolemaeus & Notitia Jac. Goar appellat: Lucae Aƈt. Apoſt. C. XXVII, 16. Κλαύδη, variantibus tamen MSS., & verſionibus plerisque in *Gauden* ſive *Caudon* inclinantibus, qua de re Hugo Grotius. Jo. Millius Κλαύδην divini ſcriptoris Ptolemaei auƈtoritate haud male firmat, ſed Athenaeum, quem auxilio arceſſit, vellem miſſum feciſſet: verba Deipnoſophiſtæ è L. VI. C. 9. ſunt: 'Αρτιδωρ@ δ' ἐν τῇ ἐπιγεγραμμένῃ Πρεσβευτῇ συλλέγει τοὺς συγκληθέντας ἐν τῇ Κλαυδίῳ τῶν σοφιστῶν, ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι χρεὼν. Putat vir diligentiſſimus, τὸ Κλαυδίον eſſe hanc inſulam, quam ſi Athenaeus ſignaſſet, utique ἐν τῇ Κλαύδῃ ſcripſiſſet. Verius Iſ. Caſaubonus in Sueton. Claud. C. 42. animadvertit, *Claudium* Athenaei non inſulam ſed Muſeum eſſe, quod ab Imperatore Claudio ex ſuo nomine additum eſt Alexandrino, ut Suetonius docet.

Νικόπολις] De ea in Ant. Itin. p. 325. Metropolin veteris Epiri fuiſſe Conciliorum Aƈta & Leonis imp. epiſtola tom. IX. Concil. Gener. p. 268. oſtendunt.

Δωδῶναι] Sic MS., pro Δωδώνη, cujus epiſcopus Theodorus Concilio Epheſino ſubſcribit p. 437.

Εὔροια] Urbem fuiſſe antiquam, &, quod aquis eſſet copioſiſſimis cincta, eo nomine dictam Procopius L. IV. Fabr. Juſtiniani C. 1. adfirmat. Marcus 'Ευροίας ſæpe in Aƈtis Chalcedonenſibus occurrit, ut p. 126., & p. 566. ubi perperam 'Ευβοίας præſul dicitur. Vide Valeſium in Sozomen. L. VII. C. 26.

'Ακνίου] Vitioſum & ex 'Ακτίου natum eſt. Fuit *Aƈtium* Colonia ad ſinum Ambracium, qua de Plinius L. IV. C. 1.

'Αδριανούπολις] Inſtauraſſe eam civitatem & ſuo nomine inſignem feciſſe Juſtinianum ex Procopio novimus: ſedem habuit in mediterraneis, ſi Tabulæ ſcriptæ fides eſt: nam Aƈta

'ΑΠΠΩΝ, ΦΟΙΝΙΚΗ, 'ΑΓΧΙΑΣΜΟΣ, ΒΟΥΤΡΙΤΟΣ, ΦΩΤΙΚΗ, ΚΕΡΚΥΡΑ ΝΗΣΟΣ, [a] 'Η ΘΡΑΗ ΝΗΣΟΣ.

ιγ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΝΕΑΣ 'ΗΠΕΙΡΟΥ 'ΥΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ θ'.

ΔΥΡ-

a 'Η Θερμωτὸς *editi.*

S. Leucii XI. Januar. mari admoveot: *Tunc quidem navigantes*, ajunt, *diebus XV. pervenerunt in civitatem Adrianopolim, & illic adhæsit sibi duos sacerdotes Leonem & Sabinum, & inventa navi de Rhegio, datoque naulo, adscendit in eam, Hydruntumque pervenit:* neque enim dubium est, quin barbarus scriptor hanc intellexerit.

"Αππων] *Argos* Amphilochicum iu hac voce latere, si quid auxilii a MSS. esset, mihi persuaderem. De *Phœnice* vide Ant. Itin. p. 324.

'Αγχιασμὸς] Episcopus 'Αγχιασμοῦ 'Ηπείρου παλαιᾶς, qui *Anchiaxi* in versione, est io Chalcedoneosi Concilio p. 126. Forte portus est *Onchesmus*, de quo ex Strabone & Ptolemaeo Palmerius L. II Græc. Ant. C. 2. p. 245.

Βούτριτος] Βουθρωτὸς, de qua alias. Stephano Βυθρωτὸς, νῆσος περὶ Κέρκυραν io editione Aldina Florentinaque & Vossiano MS., ut Berkelius advertit, oon, uti addit, *corruptissime:* fuit sane Buthrotus in Chersonneso, nec tamen necessarium erat, ut Χερρόνησος urbium descriptori ioculcaretur: sæpe illi insulæ dicuotur, quæ proxime, ut insulæ videantur, accedunt. Vid. Ant. Itin. p. 522.

Φωτικὴ] Sita in depressiore fuit loco aquis stagnantibus circumdata, Procopio L. IV. Aedif. Justin. C. 1. auctore. Meminit ejusdem Auctor Comment. de Petro & Paullo C. 3. 'Εξ ἧς (Ρώμης) ὡς Μεδιόλανον καὶ Φωτικὴν, πόλεις 'Ηπειρώτιδας. ἦλθε). Conjicit quidem God. Henschenius tom. V. A. S. Junii p. 417. urbem *Lucam*, a *luce* Φωτικὴν scriptori dici; quæ Epirotarum nuoquam fuit; at nostram intelligit, quam imperite Mediolano junxit: oppida enim, quod Callimachus ait,

— τὰ δ' νέοντα ἔοικ διὰ πλεῖστα ἔχεια.

'Η Θερμὰ νῆσος] Sic MSS.; unde sine controversia eruenda erit Θήρα, ut Car. a S. Paullo & L. Holsteinius viderunt.

'Υπὸ Κονσουλάριον] Idem in suo codice Constantious L. II. Them. 9. legit, & falsum tamen esse arbitror: uam & Notitia Imp. Orient. C. 1. utrique & nuvæ & veteri Epiro Præsidem imponit, & Impp. Valentinianus & Valens ad Zosimum uovæ Epiri Præsidem dant L. unic. Cod. Theod. de Stratorib., innuuntque *Apollonia* agere solitum. Itaque ἐφ' ἡγεμόνα præstiterit.

Δυρράχιον] Metropolis erat Epiri nuvæ; uode Lucas ἐπίσκοπος Δυρραχίου, μητροπόλεως νέας 'Ηπείρου Conc. Chalced. p. 565.

Σκύμπης] Ita recte Coostaotinus io editione Batava; uam Σκύμπης, quod Ansel. Baodurius recepit, hinc detortum est; Vid. ad Ant. Itin. p. 318.

Βοῦλις] Ptolemaeo Βυλλὶς, Stephaoo Βυλλὶς, urbs erat maritima, Apolloniae vicioa, unde ejusdem episcopi curæ fuerunt commissæ, qui in Ephesioo Coocil p. 437. 'Απολλωνίας καὶ Βυλλιάδος & p. 524. 'Απολλωνίας καὶ Βυλιδος vitiose dicitur. Vid. Holst. in Stephani Βυλλὶς.

'Αμαντία] Fuit in Orici finibus, ab Abantibus condita & dicta. Vid. Palmerium L. I. G. A. C. 31. p. 171. *Eulalius episcopus ab Amantia* est to fragm. III. p. 1323. Oper. Histor. Hilarii.

Πουλχεριόπολις] Recte hoc Holsteinium probasse, Constantinus L. II. Them. 9 ostendit: nomeo est a Pulcheria Theodosii II. sorore; situs vero obscurissimus, qui, si nomen, quo ante usa fuit, esset exploratum, commodius finiretur. Palmerius de Bulgarica Belgrado suspicionem jecit, quæ ut probari possit, vehemeoter vereor. De *Aulone* Itio. Aot. p. 324.

'Αυλώνειος μητρόπολις] Fuit olim Λυχνιδὸς, ut bene Palmerius, quæ cum Hieroclis ævo Epiri *metropolis* noo fuerit, credibile est μητροπόλεως vocem huc a Dyrrachio migrasse, aut Lychnido a recentiore librario fuisse appositam: fuit enim seriore ætate sub Bulgaris metropolis; quod ut appareat, sciendum est, urbem hanc a gente Bulgarica *Achridam* fuisse nuncupatam: Cedreous, Nicephori Gregoras & Callistus, quibus testimonium deountiavit

Palme-

ΔΥΡΡΑΧΙΟΝ Ἡ ΠΟΤΕ ἘΠΙΔΑΜΝΟΣ, [a] ΣΚΑΜΠΑ, ἈΠΟΛΛΩΝΙΑ, [b] ΒΟΥΛΙΣ, ἈΜΑΝΤΙΑ, [c] ΠΟΥΛΧΕΡΙΟΥΠΟΛΙΣ, ἈΥΛΩΝ, [d] ἈΥΛΥΝΙΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ,

[a] ΛΙΣΤΡΩΝ

a *Σκαπτα aut Σκάπη editi & MSS.* b *Βῦλος vulgo aut Βύλις.*
c *Πολυχεριόπολις Car. a S. Paulo.* d *Ἀλήνιδος Constant.*

Palmerius L. I. V. G. C. 35., id haud obscure indicant; nec alia fuit scholiastæ Coisliniano, cum Ptolemaeo adscriberet, *Λυχνιδὸς ἡ Ἀχρίδα*, sententia. Sub iisdem Bulgaris Achrida Justinianae I. & metropolis titulo superbiit, testibus utroque Nicephoro & Wilhel. Tyrio L. XX. Hist. Hierof. C. 2. Hic vero non immerito quæsiveris, sitne Lychnidus eadem ac Justiniani patria? patriam enim suam Imperator cognomine Justinianae I. Novel. XI. illustrem esse jussit. Mihi, quantumvis in eam opinionem doctissimus Palmerius & plures alii concesserint, nullo modo plausibilis videtur. Dissentiendi caussas habeo graves & varias: quid si primo Lychnidum condita Justiniana I. superstitem fuisse ostendero? Exstructa ea est ante Belisarium Consulem sive ante annum ıↃxxxv., teste Novella XI.; Lychnidus gravissimo terræ motu corruit Justiniano principe, non, ut Palmerius, Justino I., apud Procopium Hist. Arcan. C. 18.: movit autem terra per Achajam & Epirum anno belli Gothici XIII. eodem auctore L. III. B. G. C. 18., pluresque urbes disjecit: tremuit præterea anno belli ejusdem XVII., L. IV. B. G. C 25. & horribilem quidem in modum: altero utro motu Lychnidus corruit; neque enim alius in hoc tractu memoratur; adeoque si priore, XII. ferme annis post conditam Justinianam I., si posteriore, XVI. post eam annis in ruinas abiit. Igitur cum Lychnidus ædificata Justiniana I. pristinum nomen mordicus retinuerit, florueritque in plures annos, perperam a Justiniano ex ruderibus excitata & novo nomine decorata perhibetur. Quod ipsum, si, quæ de utraque urbe prædicantur, in examen miseris, liquidius patebit. Procopius in Histor. Arcan. *Λυχνιδὸν τὴν ἐν Ἠπειρώταις* sive *Epiroticam* appellat; at Imperatoris patriam L. IV. Fabr. C. 1. in *Dardanis*, qui ultra Epidamniorum fines agitent, collocat: quæ sane regiones magno terrarum intervallo dissociantur. Promptum quidem est cum Palmerio profiteri, Procopium non satis edoctum fuisse limites earum regionum; nec facile tamen illi persuaserit, qui ejus de bellis Gothico, Vandalico & Persico deque Aedificiis Justiniani libros cum cura evolverit; ne nunc dicam, Imperatorem aperte satis Novel. XI. patriam suam circa Daciam mediterraneam figere, & Procopii partibus accedere. Ad hæc omnia accedit, Justiniani natale solum aut *Tauresium* aut *Bederinam* sive *Bederianam* a Procopio & Agathia vero nomine appellari; qua ergo ratione Lychnidus erit? Porro Lychnidus excellenti colli erat imposita, *καὶ πηγῶν ὑδάτων πλήρης, & fontibus abundantissima* apud Malchum in Excerpt. Hoeschelii p. 64.; utrumque defuit Justinianae I., debuitque Imperator aquæ ductibus, magnifico opere exstructis, subvenire civibus, ne sitirent, Procopio indice. Tandem, ne longum faciamus, si Justiniana I. eadem est ac Lychnidus, debuit Epirus nova, in qua ea urbs sedem obtinebat, Justinianae I. esse contributa, aut saltem ejus pars: atqui res secus habet: decernit Justinianus Novel. XI. *ut primæ Justinianae patriæ nostræ pro tempore sacro sanctus antistes, non solum metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus fiat; & ceteræ provinciæ sub ejus sint auctoritate, id est, tam ipsa mediterranea Dacia, quam Dacia ripensis, nec non Moesia II., Dardania & Prævalitana provincia & secunda Macedonia, pars etiam secundæ Pannoniæ:* nulla prorsus hic Epiri mentio, in qua non infimo loco Lychnidus. Dices *Achridam* Justinianam I. fuisse dictam; eam autem a Lychnido nihil discrepare: quod ut libenti animo admitto, ita ea, quæ disputavi, prohibent, ut a Justiniano eo nomine insignitam fuisse agnoscam: omnia nisi me fallant, Bulgaris ad Christianorum sacra traductis, Lychnido, quæ gentis præcipua in hoc tractu urbs, & metropolis dignitas venit & Justinianae I. cognomen: religione enim meliore recepta, & sacerdotibus, &, qui eos inauguraret, episcopo

[a] ΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΣΚΕΠΩΝ.

ιδ' ἘΠΑΡΧΙΑ ΔΑΚΙΑΣ [b] ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ς'.

ΣΑΡΔΙΚΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΠΑΝΤΑΛΙΑ,
[c] ΓΕΡΜΑΗ, [d] ΝΑΙΣΟΣ, [e] ΡΕΜΕΣΙΑΝΑ.

ιε'. ἘΠΑΡ-

[a] *Λάιτρων, Σκάλεπτον idem.* [b] *Μεσογαίας Constant.* [c] *Γερμανὸς id.* [d] *Ναΐσσος omnes.* [e] *Νερεσιανὸς Constant.*

ſcopo fuit opus: lecta ergo urbs, quæ Bulgaris caput erat, & metropolitano aſſignata, appellataque Juſtiniana I., ſive quod eandem, quamquam non ſine errore, ejus temporis Græci opinarentur; ſeu potius, quod vera Juſtiniana I., ut pluraa in hac vicinia aliæ, per tracta diu bella eſſet deſolata, nec alius titulus ad novam metropolim decorandam videretur accommodatior.

Λιστρῶν καὶ Σκεπῶν] Hæc quid valint, non facile dixero. Viri docti, qui occaſione oblata in ea inciderunt, conjecturis, ſed parum certis, indulſerunt. Palmerio L. I. G. A. C. 31., quod Conſtantinus L. II. Them. 9. Ἄυλων, Λάιστρον, Σκάλεπτον præferret, *in mentem venit, poſſe legi Λωτέων, vel etiam Ληστῶν, ut ſit velut epithetum Aulonis, navale piraticum vel piratarum, ut in Attica erat Φώρων Λιμήν, furum portus:* cui ſuſpicioni MSS., verborum ordinem aliter digerentes, contra veniunt; obſtant quoque Romanorum leges, piraticam proſcribentes. L. Holſteinius in Theſauri Orteliani *Aeſtraeum* Ἄιστρον præoptat, Aeſtraaumque, pariter ut Car. a S. Paullo, intelligit; quod oppidum cum in Macedonia II. ab Hierocle fuerit collocatum, hic ſedem obtinere non poteſt. De altero Σκεπῶν non minor hæſitatio: Car. a S. Paullo videndum eſſe monet, an Καστρισκεπῶν legi poſſit; ubi maximopere vellem, ut, quid tandem *Castrisceρon* fuerit, docuiſſet. Palmerio Σκεπῶν quæ ſit non ſuccurrit. Equidem, ſi ſententia ſit ferenda, Λιστρῶν eſſe dixero novæ Epiri caſtellum, cui apud Procopium L. IV. Fabr. Juſt. C. 4. nomen eſt Ἄλιστρος; in Σκεπῶν autem ſive Σκαλέπτον voce latere ejuſdem Epiri urbem, quæ Σκαδίων, & in Auguſtano codice Σκαδεὸν, eidem Procopio audit.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Conſulari Daciam mediterraneam paruiſſe Notit. Imp. Orient. C. 1. confirmat. Eſt in L. 2. C. Theod. de Inoffic. Teſtam. *Claudius præſes Daciæ*; quæ cum & *Sardicæ* meminerit, diceres Daciam mediterraneam fuiſſe præſidialem provinciam; quæ tamen res ſecus habet. *Sardicæ* a Conſtantino M. ea lex data eſt ad Præſidem Daciæ, qui propterea Daciæ mediterraneæ Præſes non fuit, ut J. Gothofredus cenſebat.

Σαρδική] Daciæ metropolin fuiſſe Theodoretus L. II. H. E. C. 4., docet, *Constantius*, inquit, *προσέταξεν εἰς τὴν Σαρδικὴν, Ἰλλυριοῦ δὲ αὕτη πόλις, ἣ Δακῶν ἔθνους μητρόπολις, καὶ τοὺς τῆς ἑῴας καὶ τοὺς τῆς ἑσπέρας συνδραμεῖν ἐπισκόπους.* Ubi ne ad *Illyricam urbem* offendaris, ita dici obiter obſerva, quod Præfecto Prætorii per Illyricum ſubeſſet, quæ ratio & Jornandem R. Got. C. 56. permovit, ut *Naiſſum* Illyrico contribueret. Vide de Sardica Ant. Itin. p. 135.

Πανταλία] Πανταλία vero nomine fuit, numis, ΟΥΛΠΙΑΣ ΠΑΥΤΑΛΙΑΣ titulis inſcriptis, & Tabula, quæ *Pautaliam* XXVIIX. M. P. Sardica ſeparat, indicibus iter idem commiſſum eſt peccatum in Malchi Excerpt. Legat. Hoeſchelii p. 62., quæ accuratiſſimus L. Holſteinius ad Stephani Πανταλίαν optime eluit. Sita erat non longe à Thraciæ introitu: πολιχνίδιον χώραν τῆς αὐτῷ δοῦναι ἐν Πανταλίᾳ, Malchi verba ſunt, ἣ ἐστι μὲν Ἰλλυριῶν μοίρας ὑπὸ ἐπαρχία, οὐ πολὺ δὲ ἀπέχουσα τῆς ἐμβολῆς τῆς Θρᾴκης. Procopio non diſſimili vitio Παντάλεια L. IV. Aedif. Juſt. C. 1. dicitur.

Γερμανή] Conſtantinus L. II. Them. 9. Γερμανὸς habet. Verum eſt Γερμανὴ, quo nomine Procopius L. IV. Aedif. Juſt. C. 1. in hac Dacia novit urbem: nec diverſa, puto, eſt Germania, quam L. I. B. Vand. C. 11. in finibus Illyrici & Thraciæ, Θρᾴκων τε καὶ Ἰλλυριῶν μεταξὺ, ponit,

ιέ. ἘΠΑΡΧΙΑ [a] ΤΗ ΠΑΡΑ .... ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ.
ΠΟΛΕΙΣ έ

ΡΑΖΑΡΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [b] ΒΗΝΟΠΙΑ, ἈΚΟΙΝΕΣ, ΚΑΣΤΡΑ [c] ΜΑΡΤΙΣ, [d] ἼΣΚΟΣ.

ιϛ΄. ἘΠΑΡΧΙΑ ΔΑΡΔΑΝΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ.
ΠΟΛΕΙΣ γ΄.

[e] ΣΚΟΥΠΟΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ,

ΜΗΡΙΩΝ,

a *Constantinus L. II. Them. 9. τῇ παλαιᾷ.* b *Μοτονία MSS.* c *Μαρτος vulgo.* d *Ἴδμος editi.* e *Σκῦπο iidem.*

pooit, Belisarii patriam. Vid. N. Alemannum in Histor. Arcan. C. 2., & cave credas in fanctlonibus antistitum Orientalium, qood ioibi fidenter & Ortelianis verbis asseritur, metropolin esse: longe enim hæc ab ea dignitate abfuit.

Ναισὸς] Recte ita MSS. & Constantinos. Vid. Holst. ad Stephan. & quæ Itiner. H. p. 566. adscripta sunt.

Ῥεμεσιάνη] De hac orbe ad Anton. Itioer. p. 135. disputavimos. Id mirandom est, io Actis Chalcedonensibos p. 323. Ἀφρόπολιν appellari: subscribit *Διογενιανὸς ἐπίσκοπος Ἀφρουπόλεως Ῥεμεσιάνων*, qui in Latina veteri versione *episcopus civitatis Romissianensium* & p 126. *Ῥεμεσιάνης τῆ Δακίας* recte dicitur. Potem librarios *Ἀφρουπόλεως* esse conditores, & cum in Actis esset *Διογενιανὸς ἐπίσκοπος Ἄφρος, Διογενιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Ῥεμεσιάνης*, neglecto alterius Diogeoiani nomioe, novæ urbis fundameota posuisse. *Ἄφρος ἐπίσκοπος*, ot hoc addam, episcopus Afer in his Coociliorum Actis esse solet, ot p. 402.

Τῇ παρὰ .... ὑπὸ Κονσουλάριον] Ripensis Dacia cum iotelligatur, fortasse *τῆ παραποταμίας Δακίας* justum erit: Procopio L. IV. Aedif. C. 5. *Ῥιπησία* est *Δακία*. Qood autem Consulari admiuistranda maodatur, id a recto longe abest: fuit enim Præsidialis provincia, uti præter Notit. Imp. Orieot. C. 1. ex L. 2. C. Theod. de Inoffic. Test. pro comperto habemus.

Ῥαζαρία] *Ῥαταρία* oportoerat: hanc & duas sequentes Theophanes Chrooograph. p. 257. non præteriit: *Καλυψάντας τήν τε Ῥατιάρικν*, inquit, *καὶ Καστελίαν καὶ Ἀκὺς καὶ Δορόστολον καὶ Ζάνδαπα καὶ Μαρκιανόπολιν*: quæ ex Theophylacto L. I. H. M. C. 8. decerpta, indidem facile saniorem recipient colorem. Vid. Ant. Itin. p. 219.

Βηνοπία] *Βονωνία* est, ut Henr. Valesius in Ammian. L. XXXI. C. 11. dudum vidit. Quod sequitur *Ἀκοίνες* Latini *Aquas*, Græci *Ἀκὺς* vocitant, qua de re dictum alias est.

Κάστρα Μάρτις] Sozomenos L. IX. H. E. C. 5. *Κάστρα Μάρτις πόλιν τῆ Μυσίας* appellat, recte si urbis nomen spectes, noo item si provinciam: fueruot eolm hæc Castra io Dacia, ubi Procopius ea L. IV. Fabr. Just. C. 6. agnoscit & a Danubii ripa removet; quod sane miraodum est, siquidem *Gratianus permeato Danubio, delatus Bononiam, Sirmium introiit, & quatriduum ibi moratus per idem flumen ad Martis Castra descendit* apud Ammiaoum L. XXXI. C. 11.

Ἴσκος] Ita MSS., Henr. Valesii conjecturam adfirmantes. Vid. Ant. Itio p. 221.

Δαρδανίας] Sita hæc provincia erat ad Macedoniæ occidentem plagam: Codex missorum Theodosii, ab Emman. Schelstrate tom. II. Antiq. Eccles. p. 526. editus, *Macedonia & Hellespontus & pars Ponti finiuntur ab oriente mari Pontico, ab occidente desertis Dardania, a septentrione flumine Histro, a meridie Aegaeo.* Harduinus, qui ad Plinii L. IV. C. 11. *deserta Candavia* substituit, caussam nullam habuit.

Σκῦποι] Sic Ptolemaeos, Stephanus *Σκόπος* vocat: *Scupum* Marcellinus Comes An. IↃXVIII., cum de aerumnabili Dardaniæ calamitate *Scupus namque metropolis*, ait, *licet sine civium suorum*

hostem

ΜΗΡΙΩΝ, [a]ΟΥΛΠΙΑΝΑ.

ιζ' ἘΠΑΡΧΙΑ [b]ΠΡΕΒΑΛΕΩΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ.
ΠΟΛΕΙΣ γ'.

ΣΚΟΔΡΑΙ, ΛΙΣΣΟΣ, [c]ΔΩΡΑΚΙΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ.

ιη'. ἘΠΑΡ-

[a] Ὁ Ὑπιάνα *Car. a S. Paullo.* [b] Πρεβάλεως *MSS.* [c] Δυῤῥάχιος *Car. a S. Paullo.*

hostem fugientium clade, funditus tamen corruit. Melius Paullinus *Scupos* Propemptico ad Nicetam:

Tu Philippeos Macetum per agros,
Per Tomitanam gradieris urbem,
Ibis & Scupos patria propinquos,
Dardanus hospes.

quamquam si iter consideres, quo amicum *Remesianam*, patriam in urbem, mittit, maximas ambages meritissimo mirere: quid opus *Philippeos agros* & *Tomitanam urbem*, ut Scupos devenias, invisere? Ant. Pagius Critic. An. CCCXCVII. 9. quo Paullinum ignoratæ Geographiæ culpa liberet, nescio quos *Philippeos agros*, nusquam lectos, comminiscitur, & pro *Tomitana* urbe *Stobitanam* restituit sive *Stobos*: equidem a Stobis *Stobensem* recte formari, nusquam *Stobitanum*, legi: at demus hoc: cui bono per *geminam Epirum Thessalonicen* Nicetam amandat, cum brevius per Prævalitanam Dardaniamque provincias iter, in Tabula signatum, in Scupos & Remesianam versus pateret? Sed hæc missa faciamus: sita urbs fuit ad Axium, sive, ut serior ætas maluit, Bardarium: Nicephorus Bryennius Comment. L. IV. C. 18. ὁ δὲ Βαρδάριος ποταμὸς μὲν ἐκ τῶν τῆς νέας Μυσίας ὀρῶν, καὶ δ' ἰὼν διὰ Σκόπων, κάτεισι μεταξὺ Στρυμωνίτιδος: quæ cur Possinus vertere neglexerit, divinare non possum; nihil utique habebunt obscuri si Nicephorus Gregoras in consilium adhibeatur, *Scopia*, quo nomine deinceps claruit, Triballorum in montibus oppidum, Axio flumini adstruens L. VIII. C. antepenult. p. 266. Edit. Genevens.

Μερίων] Fortasse hæc delitescit inter castella, quæ plura Dardaniæ Procopius L. IV. Aedif. Just. C. 4. nobis annumerat; proxime accedere Βερμίζαιον, Ἄρσα & Μαρσαρὰ videntur.

Οὐλπιανά] Urbem hanc longa temporis injuria labantem Justinianus erexit, & Justinianae II. cognomine superbire jussit apud Procopium L. IV. Aedif. Just. C. 1. Habes eandem in his Jornandis Rer. Getic. C. 56. Theodemir *Naissum primam urbem invadit Illyrici, filioque suo Theodorico consociatus adstat & in villam comites per castrum Herculis transmittit Ulpianam, qui venientes tam eam quam & opes mox in deditionem accipiunt*: sic edunt, intricatissimam verborum sententiam susque deque habentes: Codex Ambrosianus *sociatis adstas & in vilia comitibus* & *tam eam, quam Mestulus mox* præfert: unde ego fuisse crediderim, *filioque suo Theodorico sociatis adstas & III. millia è comitibus per castrum Herculis transmittit Ulpianam: qui venientes tam eam, quam Metulum mox in deditionem accipiunt.* Castrum Herculis, ut obiter ea illustrem, Tabula XIIII. M. P. Naisso semovet; Metulum autem in hac vicinia oppidum erat natura & operibus munitum: Appianus Illyr. p. 10. Ed. Hoesch. ἐπὶ δὲ ἑτέραν πόλιν ἐχώρει Μέτουλον, ἢ τῶν Ἰαπόδων ἐστὶ κεφαλὴ, κεῖται δὲ ἐν ὄρει σφόδρα ὑλώδει, ἐπὶ δύο λόφοιν, οὓς διαιρεῖ χαράδρα στενή. Reliqua a vestigiis manu exarati codicis proxime recedunt.

Πρεβάλεως] Provincia Prævalitana inter Epirum novam & Dalmatiam ad Adriaticum erat protenta sinum; Procopio L. I. B. G. C. 15. auctore: paruisse Præsidi Notit. Imp. Orient. C. 1. adfirmat.

Σκόδραι] Verius Σκόδρα: situm urbis Livius L. XLIV. C. 31. describit.

Λίσσος] Hæc & ejus arx *Acrolissus* ex Polybio L. VIII. C. 10. & Livio L. XLIII. C. 20. notissima est. Ἔλισσος Constantino dicitur Imper. de Administ. Imper. C. 30.

Δυῤῥάχιον] Diceres hinc fuisse Eucharium Δυῤῥαχίου præsulem, qui pars Ephesini fuit Concilii, nisi p. 436. adderetur τῆς νέας Ἠπείρου, atque inde Dyrrhachinus esset. Est inter Gudianas ex Ligorio inscriptiones p. CLXXI. hoc epigramma:

D. M. S.

ιη'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΜΥΣΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ, ΠΟΛΕΙΣ ϛ'.

[a] ΒΙΜΕΝΑΚΙΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΣΙΓΓΙΔΟΝΟΣ, ΓΡΑΤΙΑΝΑ, ΠΡΙΚΟΡΝΙΑ, ΟΡΘΕΜΑΡΧΟΣ.

ιθ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΑΝΝΟΝΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ, ΠΟΛΕΙΣ β'.

[b] ΣΕΡΜΙΟΝ, ΒΑΣΙΑΝΑ.

[a] *Βιμβράκη idem* & *Σιγιδόνος*. [b] *Ἕρμιον id.*

D. M. S.
C. IVLIVS. C. F.
AEMILIA. RVFVS
DVRRACI
MIL. COH: XII. VRB.

quod & ego ad Dyrrhachium pertinere existimem. Quid ergo huic *Doracio* fiet? Equidem legere id nusquam memini: fuit præterea Prævalitanæ provinciæ metropolis Scodra, ut ex Gregorii M. L. X. Epist. 34. apparet: quare, donec aliunde firmiore Doracium hoc tibicine fulciatur, arbitrabor, Docleam sive Diocleam, non quidem metropolin, sed celebrem tamen post Diocletianum ejus instauratorem urbem, hic suum etiam locum obtinuisse. Vide de ea Constantin. Administ. Imp. C. 35. & Cinnamum L. VI. Histor. C. t.

Μυσίας] Moesia hæc I. est, sive *superior*, ut Tabulæ dicitur; Socrati L. I. H. E. C. 27. ἡ ἄνω Μυσία. *LEG. AVG. PR. PR. PROVINC. PANN. ET. MOESIAE SVP.* sub Septimio Severo est in Thesaur. p. CCCCVII. 8.; postea Præsidialem fuisse testis Notit. Imp. Orient. C. 1. est.

Βιμβράκιν] Βιμβράκιον rectius Theophylactus L. I. H. M. C. 5. qui πόλιν λαμπρὰν ad Illyricum pertinentem appellat. In Gordiani & Philippi numis *P. M. S. COL. VIM.*, quos ridicule admodum Harduinus in Num. Urb. Illustrat. explicat de *Provincia Macedonia superioris Colonia Viminacio*. Adeone *Moesia superior* ignorata fuit, ut his in numis cognosci haud potuerit?

Σιγγιδόνος] Σιγγιδὼν aut Σιγγίδωνος oportuerat. Socrates L. I. Hist. E. C. 27. & L. II. C. 12, episcopum Σιγγιδόνος τῆς ἄνω Μυσίας Ursacium inter Arianismi defensores numerat: ut miret Car. a S. Paulo Socratem notasse ob Singidunum Pannoniæ transcriptam; certe L. I. C. 20., quorsum lectores amandat, nihil hujus legitur. Vid. Ant. Itiner. p. 132.

Γερμανὴ] Est in Notit. Imp. Orient. C. 153, inter Moesiae I. urbes, deque ea disputavimus ad Itiner. H. p. 566.

Πρικορνία] Imo vero Τρικόρνια aut Τρικόρνιον potius. Vide idem Itiner. p. 565.

Ὀρθέμαρχος] Pro Ὄρρεο μάργου, ut diximus ad Ant. Itin. p. 134.

Παννονίας] Pannonia II. est, quæ olim Præfecto Prætorii Italiæ parebat, pars Imperii Occidentis, ut Notit. Imp. Occid. C. 2. docet: eam autem cum Justinianus reciperasset, sicuti Novel. XI. significat, provinciis Orientis Hierocles accenset. Quod autem *Præsidi* mandatur, id Justiniano credo debetur; est sane *MVNATIVS PLANCVS V.C. PRAESES PANNONIAE PER ANNOS XXVII.* in lapide Reinesiano Clas. VI. 71.; sed is Pannoniae I. præpositus fuit: nam secundam Consularem fuisse Notitia eadem C. 1. confirmat.

Σέρμιον] *Urbium mater & populosa & celebris* Ammiano L. XXI. C. 10. unde in Concilio Aquileiensi sub Damaso Anemius *Caput*, inquit, *Illyrici non nisi civitas est Sirmiensis* tom. III. Concil. Labbei p. 391. Non dissimilia leges Justiniani in Novel. XI., cujus tamen verba si ita acceperis, acsi Thessalonicensi Ecclesiæ post Attilae & Sirmii eversi tempora demum ea dignitas accesserit, qua omni Illyrico præstabat, erroris Tribonianum absolvere non poteris: multis enim ante annis, ut ex Theodoreto supra monuimus, Illyricum Orientale illi

κ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΣΙΑΣ ὙΠΟ [a] ἈΝΘΥΠΑΤΟΝ.
ΠΟΛΕΙΣ μγ'.

ἘΦΕ-

a Ἀνθυπατοῦ *Bandurius.*

urbi paruit. Vid. P. de Marca Differt. de Primat. C. 38. & de *Basianis* sive *Bassianis* Itiner. A. p. 131.

Ὑπὸ ἀνθύπατον] Aristidi tom. I. 611. ἄρχων τῆς Ἀσίας, & p. 572. ac 600. ἡγεμὼν τῆς Ἀσίας, quibus atque aliis in locis cum *praetorem* aut *praesidem* interpres verterit, praebita magno Usserio in Smyrnensium Epist. p. 46. Ed. Ruinarti ut scriberet occasio est, *totius provinciae proprie dictae Asiae Proconsulem tunc fuisse praesidem*; quod tamen a vero procul abesse, cognitissimum est. Erat Proconsulis imperium latissimum, suis terminis ab eodem Aristide tom. II. p. 501. circumscriptum: longe tamen accuratius, quamquam ejus scriptoris aetate tantum non erat, ab Eunapio in Maximo p. 101. Ed. Plantin. ἀλλ' εἰς ἀρχὴν μετέστησε μείζονα, ἀνθύπατον αὐτὸν ἀποφήνας τῆς νῦν ἰδίως Ἀσίας καλουμένης. αὕτη δὲ ἀπὸ Περγάμου τὸ ἁλιτενὲς ἐπέχουσα πρὸς τὴν ὑπερκειμένην ἤπειρον ἄχρι Καρίας ἀποτέμνεται. καὶ Τμῶλος αὐτῆς περιγράφει τὸ πρὸς Λυδίαν· ἔστι δὲ ἀρχῶν ἐνδοξοτάτη, καὶ ὁ ὕπαρχος οὐ τῆς αὐλῆς ἐπικρατεῖ. Valens Clearcho *majorem praefecturam commisit, Asiae, quae nunc peculiari nomine sic vocatur, proconsulem creans; ea a Pergamo usque maritimam oram complexa in continentem Caria tenus definit, Tmolo monte fines ejus, Lydiam attingentes, circumscribente: estque provincia illustris, neque subjecta Praefecti Praetoris imperio.* Jam si observaris huic Proconsuli Hellesponti Consularem & Insularum Praesidem dicto fuisse audientem, amplissimam utique potestatem illi injunctam agnosces. Quod vero Praefecti Praetorii imperio exemptum fuisse adfirmat, id, quamquam ab eo ad Praefectum appellatio in L. 19. Cod. de Appellat. permittitur, ex Notit. Imp. Orient. C. 1. quoque cognoscas; neque enim *Asia* provinciis annumeratur, quae sub dispositione Praefecti Praetorio per Orientem fuerunt. Ceterum in Eunapii verbis, quod nec interpretem fugit, non τὸ ἀληθὲς sed τὸ ἁλιτενὲς, ut apud Polybium L. IV. C. 39. de ora Ponti πᾶν δ' ἐστὶν ἁλιτενὲς, legi oportet: simile vitium è Strabone L. XIII. p. 595. eluit Paul. Leopardus L. IV. Emendat. C. 25.

Πόλεις μγ'.] Olim *quingenta* urbes Asiae Proconsulis jurisdictioni erant contributae: unde Agrippa apud Josephum L. II. B. I. C. 16. §. 4. τί δὲ αἱ πεντακόσιαι τῆς Ἀσίας πόλεις, οὐχὶ δίχα φρουρᾶς ἕνα προσκυνοῦσιν ἡγεμόνα, καὶ τὰς ὑπατικὰς ῥάβδους; tumque in plures descripta erat conventus, de quibus Plinius L. V. C. 29. Deminui ejus amplitudo coepta est, postquam vicinis provinciis sui magistratus sunt impositi, & alterius imperio subjecti. Vid. Usserium de Asia Proconf. p. 32. &c.

Ἔφεσος] Provinciae erat metropolis: & quamquam olim eam urbi dignitatem vicinae invidebant, ab Antonino tamen Imperatore Proconsuli necessitas imposita est *per mare applicare* καὶ τῶν μητροπόλεων Ἔφεσον (*i. e. & inter matrices urbium Ephesum*) *primam attingere*, ut Ulpianus L. 4. §. 5. D. de Offic. Proconf. admonet; nec tamen Ephesum Imp. Smyrnae aut Pergamo ita praeposuit, ut prae illis primas auferret: tantum ut è metropolibus provinciae primam eam adiret edixit, ut pulchre demonstravit Ezech. Spanhemius Differt. IX. de Usu & Praest. Numis. p. 614. sequiore demum aetate reliquis est antelata, factusque ejus episcopus Asianae dioeceseos exarchus & jure quidem Patriarchico apud Evagrium L. III. H. E. C. 6. Adde Usserium de Asia Proconf. p. 49.

Ἐνία] Ἀναία verum oppidi, quod Cariae Ptolemaeus & Stephanus, Scylax Lydiae circa Magnesiam attribuit, cognomen erat: Soticus πόλεως Ἀναίας inter Asiae Episcopos Chalcedonensi Concilio p. 675. subscribit, Concil. vero Constantinop. III. p. 666. Joannes ἐπίσκοπος Ἀνέων τῆς Ἀσιάνων ἐπαρχίας, qui p. 500. τῆς Ἀναιτῶν πόλεως dicitur. Prave ergo in Concilio Ephes. p. 465. Modestus fertur τῆς Ἀνίων πόλεως τῆς Φρυγίας & p. 527. τῆς Νεαιτῶν πόλεως praesul. Apud Stephanum gentile nomen est Ἀναῖος & Ἀναίτης, ad quam formam ea, quae produxi, facile corrigentur.

Μαγνησία Μαιάνδρου] Numis ΜΑΓΝΗΣΙΑ Η ΠΡΟΣ ΤΩ ΜΑΙΑΝΔΡΩ, Concilio Constantinop. III. p. 666. Μαγνήτων ἡ Πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ πόλις abberat haud multum Ephefo. Vid. Ezech. Spanhemium

ἘΦΕΣΟΣ, ἘΝΕΑ, [a] ΠΡΙΗΝΗ, ΜΑΓΝΗΣΙΑ [b] ΜΕΑΝΔΡΟΥ, [c] ΤΡΑΛΛΕΙΣ, ΝΥΣΣΑ, ΠΡΙΟΥΛΛΑ, ΜΑΣΤΑΥΡΑ, ἈΝΙΝΕΤΑ, ὙΠΗΤΑ, ἈΡΔΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΔΙΟΣ ἹΕΡΟΥ, [d] ΕΥΑΖΑ, [e] ΚΟΛΟ-

a Πριὴνε *editio princeps.* b Μαιάνδρου *oportuerat.* c Τράλλεις *Car. a S. Paullo.* d Ἔυασα *idem.*

mium Differt. IX. de Usu & Præst. Numism. p. 656.

Τράλλεις] Neque hæc longe Ephefo remota fuit: Oracula, quæ Sibyllæ accepta feruntur, L. III.

Τράλλις δ' ἡ γείτων Ἐφέσου σεισμῷ κυλλέσει Τείχεα. ——— ———

Dubium autem est, fueritne Maeandro adftructa: Stephanus adfirmat; negantium partibus Strabo accedit L. XIV. p. 648.; cui Whelerus numum ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ nomine infcriptum & amnis figuram præferentem Itiner. p. 288. opponit: nec is tamen fluvio accubuiffe Maeandro probaverit: tum quod numi fubinde fluvium, qui urbis agrum radit, oftentent, ut Nicaeenfium, amne *Sagari* infignes, tum maxime quod numi ejus flumen poffit effe *Eudon*, quem circa Trallianorum urbem defluxiffe Etymologus cum Plinio docet.

Νύσσα] Νύσα Straboni atque aliis. Actis Concilii Ephefini p. 527. fubfcribit Theodorus Epifcopus Μυάσης, qui Νύσης fuit: Νυσσαίων πόλις Concil. Conftantinop. III. p. 667.

Πριόυλλα] Βριόυλλα oportuerat, ut apud Strabonem L. XIV. p. 650. & in egregio Thefaur. Britan. tom. II. p. 102. ΒΡΙΟΥΛΕΙΤΩΝ numo: idem adfirmaverit Rufinus epifcopus πόλεως Βριούλων Nicaen. Concil. II. 349.; corrige ergo, quem in Actis Ephefin. p. 528. reperies, Βαριαλιτῶν præfulem. Quæ fequitur *Mastaura* a Strabone, Stephano & Conciliorum Actis fæpe memoratur.

Ἀνίνετα] Ἀνίνητα videtur præftare ob Theodorum epifcopum Ἀνινέτου in Ephefino C. p. 466., licet prave p. 528. Ἀνινουσίων vocetur præful: Mamas enim Ἀνινήτου Chalcedonenfis Conc. p. 522. illud fua fubfcriptione firmat, quantumvis p. 664. ἐπίσκοπος πόλεως Ἀνηρίτου dici videatur. De fitu nihil finivero.

Ὕπητα] Ὕπαιπα, unde Julianus Epifcopus πόλεως Ὑπαίπων in Chalcedon. Synodo p. 665. & Antonius Ὑπαιπηνῶν πόλεως Concil. Conftantinop. III. p. 500., quod pofterius fæpe in numis apud Harduinum, Vaillantium & Haymium confpicitur. Oppidum Tmolo accubabat: Ovidius Metamorph. XI. 150.

Nam freta prospiciens late riget arduus alto
Tmolus in adscensu, clivoque extentus utroque
Sardibus hinc, illinc parvis finitur HYPAEPIS.

Ἀρδιούπολις] Verum effe Ἀφροδισιούπολις, Alexander Ἀφροδισιουπόλεως τῆς Ἀσίας Concil. Ephef. p. 463. & 528. teftabitur, qui fi nomen, quo urbs antea fuerat ufa, adpofuiffet, ejus fedem quam fruftra veftigamus, eadem opera indicaffet.

Διὸς ἱεροῦ] Imo ἱερὸν, Ioniæ Lebedum inter & Colophonem apud Stephanum oppidum: numos ΔΙΟCΙΕΡΙΤΩΝ habet Harduinus, qui ex Concil. Conftantinop. III. p. 500. Ed. Labbei Χρηστούπολιν deinceps fuiffe non præterit.

Ἔυαζα] Liberatus Diaconus Breviar. C. 13. *Nono quoque Secretario acta est actio, ubi Bassianus, qui ad civitatem Euazensium episcopus ordinatus est, & Ecclesiæ incubuerat Ephesinae:* quam civitatem cur in Labbeana editione afterifco notarint, cauffam non video: bene enim omnia habent. Fuerat Baffianus invitus Ἐυάζων civitati a Memnone Ephefin epifcopus impofitus: Memnone & ejus fucceffore Bafilio fato functis idem Ephefo eft præpofitus; quæ omnia fufius Concil. Chalcedon. Acta tom. IX. p. 7. L. Holftenius in Car. a S. Paullo Geogr. S. huc refert Bafilii Epift. 251. Nov. Edit., τοῖς Ἐυαισηνοῖς infcriptam, auctorque eft, ut Ἐυαζηνοῖς legatur: mihi, pace ejus dixerim, alia eft fententia: in Bafilii Epift. 278 Ἔυαισα Euesus, Cappadociæ montibus proxima, ut ex ferie epiftolæ cognofcas, invenitur; hujus incolis miffam eam epiftolam arbitror, propterea que Ἐυαισηνοῖς, præcipue quod pofteriore in Epift. manu exarati codices, non item priore, in vocabuli fcri-

[a] ΚΟΛΟΣΗ, ΑΛΓΙΖΑ, ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΠΑΛΑΙΑ ΠΟΛΙΣ, ΒΑΡΕΤΤΑ, [b] ΑΥΛΙΟΥ ΚΩΜΗ, ΝΕΑΥΧΗ, [c] ΚΟΛΟΦΩΝ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΛΕΒΕΔΟΣ, ΤΙΟΣ, ΣΜΥΡΝΑ, ΚΛΑΖΟΜΕΝΗ, ΣΑΤΡΩΤΗ, [d] ΜΑΓΝΗΣΙΑΣΟΥΠΟΛΙΣ, ἈΠΑΗ, ΤΕΜΝΟΣ,

[a] Κολασσὶς MSS. [b] *Carol. a S. Paullo* Ἀυρηλιούπολις Κώμη *emendat, nulla justa caussa motus.* [c] Κολοφὶν *ejusdem edit., alia* Κολοφὼν μητρόπολις. [d] Μαγνησιασούπολις *vulgo.*

ptura consentire videantur, praeopto.

Κολοσὴ] Manu exarati codices Κολοσσὶς praeferunt: ego neutrum probavero; tametsi quo vero nomine fuerit pro comperto nondum habeam. In binis Jac. Goar Notitiis inter Asiae praesules est ὁ Καλόης, subscribitque Nicaeno II. Concilio p. 50, 350. atque alibi Theophanes ἐπίσκοπος Καλόης & p. 153. mendose Κάλης. Diceres itaque Καλόη justum esse urbis titulum, nisi Aphobius, qui Synodo Ephesinae adfuit, contrairet, & se Κολόης p. 465. sive Κολόνης p. 528. aut, quod MSS. dant, Κολόης episcopum fuisse testaretur; cui ultimo cetera postponerem, illique nomen venisse a *Coloë* lacu haud multum a Sardibus apud Strabonem L. XIII. p. 626, si aberrandi metus abesset, autumarem. Quamvis autem de urbis nomine pleraque dubia sint, non poterit Car. a S. Paullo negligentiam in ea praetereunda excusare.

Ἀλγίζα] Hoc Acta Concil. Nicaeni II. p. 153. atque alibi, quibus Leo ἐπίσκοπος Ἀλγίζων nomen adscripsit, firmabunt: in Chalcedon. p. 96. habebis Proclum Ἀργίζης & p. 398. Ἀργίζων. De ejus & *Nicopolis*, quam frustra quaero, situ, Scepticos imitatus, nihil finivero.

Παλαιὰ πόλις] Eandem esse volunt ac Παλαιὸν τειχεῖον, de qua CXXX. stadiis ab Anderis remota Strabo L. XIII. p. 614., dubia tamen conjectura: nam Παλαιῶν praesul in Nicaeno II. p. 51. inter Hellespontios subscribit & a Palaeopolitano distinguitur. Ejus episcopi in Conciliorum Actis saepe obvii sunt. Vid. Nicaenum II. p. 153. & Ephesinum p. 437.

Βαρέττα] Constabilit hocce oppidi cognomen Joannes Βαρέττων episcopus in Actis Chalced. p. 675. Βαρέτων praesul est in Constantinop. III. p. 667. & Nicaeno II. p. 153.

Ἀυλίου Κώμη] Thomas πόλεως Ἀυλίου Κώμης est in Chalcedon. Concil. p. 96. & 675.

Νεαύχη] Νέα Ἀυλὴ oportuerat ob Philippum Νέας Ἀυλῆς in Chalced. Conc. p. 96., qui perperam p. 675. Ναυλόχου, & in Latina versione *Naulochi*, unde Car. a S. Paullo *Naulochum* urbibus Asiae, quibus olim episcopus fuerit, adstruxit.

Κολοφὼν] Emman. Schelstratenus & Ans. Bandurius Colophoni arctissime Μητροπόλεως vocabulum adstringunt: qua ratione Colophon metropolis, cujusmodi non fuit, creatur, Ioniaeque urbs *Metropolis* prorsus praeteritur: rectius itaque Car. a S. Paullo distinxit. Abest Colophon, si recta naviges, Epheso stadiis LXX., Strabone teste L. XIV. p. 643., aut, ut Xenophon Ephesius L. I. p. 8., stadiis LXXX.

Μητρόπολις] Numi ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑ & οἶνος Μητροπολίτης Strabonis L. XIV. p. 637. & Marcellinus Μητροπόλεως episcopus ex Conc. Chalcedon. p. 96. huc pertinent. Mox Τίος, Anacreontis Lyrici poëtae patria, potior erit.

Σατρώτη] Nisi omnia me fallunt, Ἐρυθραὶ in voce latent: ea huic loco accommodatissima urbs est, & huic provinciae a Concil. Actis & Notitiis transcripta: paullo ante Κλαζομενὰς praestiterant.

Μαγνησιασούπολις] Sic MSS., pro Μαγνησία Σιπύλου, unde numi ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΣΙΠΥΛΟΥ; peccato non dissimili Basilius episcopus Μαγνησίας Ἡπίλου Conc. Nicaeno II. subscribit p. 571.

Ἀπάη] Natum hoc videtur ex Ἀγάη, cujus episcopus Constans in Nicaeno II. p. 350. πόλεως Ἀγάης dicitur; id vero ex Αἰγάη: unde Cyriacus Ἄεγλης pro Αἰγάης Actis Chalcedon. p. 127. inseritur, qui p. 322. Ἀεγέας, & p. 508. Ἀεγέης, & p. 664. Ἀιγάης πόλεως. Intelliguntur *Aegae* Aeolicae, quarum nomen seriore aetate in aliam formam diceres procusum, si quid his inesset auctoritatis monumentis: ducimur enim illis ad Αἰγέαν atque Αἰγάην. Florente Graecia non Αἰγαὶ tantum sed Αἰγαίας appellabant; quod posterius, etsi certi usus est, non tamen solum pro bono est habendum. Suidas Παλ-

ΤΕΜΝΟΣ, ΦΩΚΕΑ, ΜΥΡΙΝΑ, ΜΥΚΗ, ΠΕΡΓΑΜΟΣ, ἘΛΑΙΑ, [a] ΠΙΤΤΑΝΗ, ΤΙΑΝΑΙ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥΠΟΛΕΩΣ, ἈΔΡΑΜΥΤΤΙΟΝ Ἡ ΠΟΤΕ ΛΥΡΝΗΣΟΣ, [b] ἈΤΑΝΔΡΟΣ, ΓΑΔΑΡΑ, ΑΣΣΟΣ.

κα′. ἘΠΑΡΧΙΑ ἙΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥ ὙΠΟ [c] ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ [d] λ′.

ΚΥΖΙΚΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΠΡΟΙ-

a Πιτλάνη Bandur. b Ἄτανδρος edit. Car. a S. Paul. c Abest a prima editione. d Car. a S. Paullo λβ′. corrigit, verius λγ′.

πόλεως Αἰγαῖος, ἀπὸ Αἰγῶν τῆς Ἀσίας, κεῖται δὲ πλησίον Μαγνησίας καὶ Σμύρνης. In quibus Grammatici, licet Aegas longissimo terrarum intervallo Smyrna remotas non dixero, rectius putem καὶ Μυρίνης: illi enim proximæ erant & propterea Αἰγαὶ ἐν Μυρίνῃ Stephano dictæ: idem Galenus περὶ Εὐχυμίας p. 358. Edit. Basil. firmat: ζῶντος δέ ἐστι παρ' ἡμῖν ἐν Αἰγαῖς καὶ Περπερίνῃ τῇ μὲν ὁμόρῳ Μυρίνῃ, τῇ δὲ Περγάμῳ. & brevi post: ὁ δὲ ἐν Αἰγαῖς καὶ Περπερίνῃ, μέσος τούτων ἐστίν. Quæ utique Αἰγὰς & nostram conjecturam probabilem faciunt. Possunt hæc cum Theod. Laurentio Gronovio in Marmor. Basin C. 32. in Ἀιγαίας, quod unice verum existimabat, perverti, at non sine aperta vi. Incolas Tacitus Annal. II. C. 47. *Aegeatas* appellat, qui quantumvis *Aegaeatae* MS. Florentino, ut vir doctissimus animadvertit, vocentur, non ausim tamen *Aegeatas* prorsus spernere: neque enim οἶνος Αἰγεάτης ejusdem Galeni L. XII. Method. Therap. p. 164. id permiserit, qui perperam Ὑγιειν. L. V. p. 270. Αἰγαιωτης scribitur. Vide & Anton. Itiner. p. 146.

Τέμνος] Imo Τῆμνος, pro quo Τύμνος in Concil. Nicaen. II. p. 350. & mox Φώκαια.

Μυρίνα] Sicuti hujus locum in Suida occupavit *Smyrna*, ita subinde in Concil. Actis & Aristidis Sermon. Sacr. V. tom. I. p. 618. & 619., sicuti Palmerius Exercitat. p. 471. admonuit, idem molita est.

Μόκη] Scribe Κύμη· quo vitio laborant Acta Chalcedon. p. 675. cum Chrysogonum πόλεως Μόκης præsulem fuisse adfirmant.

Ἐλαία] Pergamenorum erat navale, stadiis cxx. ab eorum urbe distans apud Strabonem L. XIII. p. 615., cui Aristidem junge tom. I. p. 620. & Galenum L. I. de Antidot. p. 427. Incolae ΕΛΑΙΤΑΙ in numis & Chalcedon. Conc. p. 398., non ΕΛΑΙΪΤΑΙ, ut Stephanus, cui propterea recte subvenit L. Holst.

Πιττάνη] Πιτάνη, de qua Strabo L. XIII. p. 614. Pardus episcopus πόλεως Πιτάνης eodem peccato in Nicaeno II. p. 571.

Τιάναι] Nisi a vero aberro, Κάναι fuit; quod oppidulum ad ejusdem nominis promontorium idem Strabo L. XIII. p. 615. adponit: Melae Pomponio L. I. C. 18. *Cana.*

Θεοδοσίου πόλεως] Πόλις præstat. Situm urbis ignoraremus, nisi ex Notit. Jac. Goar *Perperinem* eandem esse constaret: ea vero haud longe afuit *Pergamo*, ut ex Galeno περὶ Εὐχυμίας p. 358. constat. Ptolemaeo Τερμέρη, & MS. Palatino Περμέρη, Coisliniano Περπέρη dicitur, unde verum nulla opera eruitur. Nobile erat ejus urbis atque agri vinum, de quo Galenus eisdem locis, in quibus de *Aegeate.* Vide Sirmondum in Triplic. numo & Ant. Tristano II.

Ἀδραμύττιον] De eo ad Anton. p. 335.; mox Ἄντανδρος verius erit, tametsi Marinus episcopus πόλεως Ἀττάνδρου in Actis sit Nicaeni II. p. 589.

Γάδαρα] Γάργαρα lege, & Strabonem L. XIII. p. 606. adi: Γαργάρων πρεσβύτερος Nicephorus est in Nicaeno II. Conc. p. 350.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Fuisse hanc Consularem provinciam Notit. Imp. Orient C. 1. & L. unic. C. de Offic. Comit. Sacr. Patrim. ostendunt: hinc Anicius Paullinus Thes. p. MXC. 19. *CONSVL. PROV. ASIAE. ET. HELLESPONTI.*

Κύζικος] Nobilissimæ urbi Metropolis Hellesponti dignitatem Leo Imp. & Jo. Malala tom. I. p. 364. asserunt: ἔκτισεν, inquit, ὑπὸ Θεοφα-

 νίας

[a]ΠΡΟΙΚΟΝΗΣΟΣ, Ἡ ἘΞΟΡΙΑ, ΒΑΡΙΣΠΗ, ΠΑΡΙΟΝ, ΛΑΜΨΑΚΟΣ, ἈΒΥΔΟΣ, ΔΑΡΔΑΝΟΝ, ἸΛΙΟΝ, ΤΡΩΑΣ, ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΣ, ΠΟΛΙΧΝΑ, ΠΟΙΜΑΝΕΝΤΟΣ, ἈΡΓΕΜΕΑ, [b]ΡΕΚΕΤΑ, ΒΛΑΔΟΣ, ΣΚΕΛΕΝΤΑ,

ΜΟΛΙΣ,

[a] Προκόννησος *idem.* [b] Ῥέκιζα *MSS.*

ὁίας σεισμὸν ἡ Κύζικος, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις μεγάλη τῆς Ἑλλησπόντου ἐπαρχίας.

Προικόνησος] In principe editione Προικόνησος, sicuti & in Stephano inest: Ptolemaeo Προικόννησος, unde Joannes Προικοννήσου in Actis Ephes. p. 436. & Acacius Προικοννήσου in Chalcedonens. p. 673., ceteris Προκόννησος esse solet. Vocis originationem Critici in Apollonium L. II. 278., quos Etymologus ab Is. Vossio ad Scylacem optime, ut indidem apparet, restitutus, exscripsit, tradidere. De *marmore Proconnesio* Gothofredum in L. 9. C. Th. de Indul. Debit. vide.

Ἡ Ἐξορία] Regionis insulæne nomen sit, incertum est: de Propontidis insula quædam memoriæ ex Sanctorum Actis inhærent, sed obscura; quorum cum nec auctor nec verba ad officium redeant, non liquere pronuntio.

Βαρίσπη] Fuitne Ἀρίσβα, Abydo atque Ilio haud multum separata? Acta S. Parthenii Lampsaceni C. 2. *Alexandria autem quædam ex Arisba, quæ est juxta Abydum.* Lucanus *Idalin* L. III. 204. appellat, quod agri esset Trojani & circa Idam:

Mysiaque & gelido tellus perfusa Caico,
Idalis & nimium glebis exilis Arisbe.

Car. a S. Paullo *Bares* ex *Barispe* placet, cujus episcopum Eutychianum Chalcedonense Conc. p. 673. Hellespontiis annumerat.

Πάριον] Lampsaco CCLXX. stadiis, sicuti Polyaenus L. VI. C. 24. indicat, distabat. Sequentes urbes ad Anton. Itin. p. 334. attigimus.

Σκάμανδρος] Videtur *Scamandria parva civitas*, de qua Plinius L. V. C. 30., esse.

Πολίχνα] Troadis hanc circa Aesepum urbem Strabo L. XIII. p. 603. & Plinius L. V. C. 30. norunt; nec aliam multi censent, quam Thucydides L. VIII. C. 14. & 24. a Clazomeniis munitam commemorat: ego vero accessarim Acacio, Clazomeniorum eam urbem ab hac distinguenti; clarissime enim Thucydidea eam in continente contra Clazomenas, longeque adeo a Troadis Polichna collocat.

Ποιμάνεντος] Lege Ποιμανηνός. Aristides tom. I. p. 596. Ἔστι δὲ Ποιμανηνὸς, χωρίον τῆς Μυσίας, καὶ ἐν αὐτῷ ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, ἀγχοῦ τε καὶ ἐνεργοῦν. ἐνθένδε ὑπολείπεται σταδίους ἑξήκοντα μάλιστα πρὸς ἀγρόν. Fuit ergo Mysiae oppidum, nam *agrum* male vertunt, CLX. circiter stadiis ab Hadrianis, Aristidis patria. Stephano & Nicetæ Choniatæ Annal. L. ult. p. 296. est Ποιμανηνὸν, & Actis Conciliorum; subscribit enim, Constantinop. III. p. 501. Mercurius episcopus πόλεως Ποιμανηνοῦ τῆς Ἑλλησποντίων ἐπαρχίας, & Nicaeno II. p. 572. Leo Ποιμανηνοῦ; qui cum p. 52. episcopus Ποιμανηνῶν feratur, & V. Cl. Jo. Masson, ut in Aristidis Vita III. 6. perscriptum est, Parisiis numum ΠΟΙΜΑΝΗΝΩΝ tractaverit, non dubium est, quin Ποιμανηνὸς Stephano reddi debeat: scio aliam virum doctissimum ingressum esse viam & Ποιμανηνὸν Aristidi restituisse: sed cum Ethnicographus τὸ ἐθνικὸν ὁμοίως inflecti adfirmet, Ποιμανηνὸς utique ab eo venit. Ceterum series Aristideae Orationis ἐπὶ δὲ Ποιμανηνὸς requirere videtur.

Ἀργεμέα] Assentior Jo. Harduino in Plinii L. V. C. 30. Ἀτάρνεα legenti: habet *Atarneum* Plinius, quæ Straboni Ἀταρνεὺς, Stephano Ἀτάρνεια.

Ῥέκετα] Nisi Ῥοίτειον in voce reconditum sit, nihil de ea novero: *Rhoeteum* a Plinio, Strabone atque aliis non est neglectum.

Βλάδος] Βλανδὸν, sive Βλαῦνδον, potius Concilium Chalcedonense p. 575. urbibus Lydiæ contribuit; nec dissident veteres Notitiæ: ΒΛΑΥΝΔΕΩΝ numi, in quibus fluvius ΙΠΠΟΥΡΙΟΣ, sunt in Thes. Britan. tom. II. p. 100. Βλαῦδον in Lydiæ finibus memorat Strabo L. XII. p. 567. & ex eo Stephanus, modo id diversum a Conciliorum *Blando*, qua de re equidem dubitaverim, fuerit: quæ cum ab Hellesponti provincia longius distent, nihil juvant: itaque huic & τῷ Σκελέντᾳ alius opituletur.

Μόλις]

ΜΟΛΙΣ, ΓΕΡΜΑΙ, ʼΑΠΤΑΟΣ, ΚΕΡΓΗ, ΣΑΓΑΡΑ, ʽΑΔΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΘΗΡΑΙ, ΠΙΟΝΙΑ, ΚΟΝΙΟΣΙΝΗ, ʼΑΡΓΙΖΑ, [a] ΞΙΟΣ ΤΡΑΔΟΣ, ΜΑΝΔΑΚΑΔΑ, ʼΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ,

MAN-

a *Sic Holst. è MSS., Carol. a S. Paullo duas jussit esse urbes.*

Μόλις] Car. a S. Paullo *Melis seu Melitopolis* suæ editioni adscripsit: *Miletopolisa* & ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΕΙΤΑΙ sunt in numis & Plinio inter Hellesponti accolas: scribendo quoque adfuit Concil. Constantinop. III. p. 501. Joannes ἐπίσκοπος τῆς Μιλητοπολιτῶν πόλεως τῆς Ἑλλησποντίων ἐπαρχίας, & Nicaeno II. Michael τῆς Μιλητοπόλεως, ut perperam p. 592. atque alibi scribitur: nec asseveravero tamen, nisi meliores manu exarati codices propius abierint, eam esse.

Γέρμαι] Γέρμα. Non longe a Cyzico afuisse Stephanus auctor est, ubi Holst. videt Ptolemaeo ἱερὰ Γέρμα, unde solo ΙΕΡΑΣ titulo signari in egregio numo Nic. Haymius Thes. Britan. tom. II. p. 235. arbitratur; quæ mihi conjectura multo videtur incertissima. Plura de urbe ad Anton. Itiner. p. 335.

Ἄπταος] Hanc & sequentem frustra quæro: forte tamen in Κέργη latebit Κέβρην, urbs Troadis, sicuti Scylaci & Harpocrationi ex Demosthene in Aristocratem p. 428., dicitur: Κεβρηνία aliis, Κέβρη Sibyllinis Oraculis L. III. p. 243., quemadmodum & Holstainius in Steph. monuit.

Σάγαρα] Nec hanc expedio: *Sangarum*, Bithyniæ vicum maritimum, non longe ab Helenopoli Sozomenus L. VII. H. E. C. 18. fuisse refert, situ ipso multum hinc discrepantem: Σαγάρων Episcopus Andreas est in Chalcedon. p. 574., sed Lydiæ contributus, & Σαλάλων p. 399. verius appellatus: nihil ergo & is auxilii feret. Restat Cleodemus Flavianus ΣΑΓΑΡΕΙΤΗΣ ex Reinesiano Cl. I. 72., quem hinc fuisse non injusta suspicio est.

ʽΑδριανοῦ θῆραι] Sic oportuit; oppidum enim Hadrianus in Mysia Hadrianotheras, M. P. VIII. a Pergamo, nisi Tabula fallit, quod illic & feliciter esset venatus & ursam occidisset, constituit, ut Spartianus in Hadriano C. 20. & Dio docent. Ter oppidi meminit Aristides tom. I. p. 500., semel ʽΑδριανοῦ θήρας, librariorum manifesto peccato, appellans. ʽΑδριανοθήρων episcopus est in Nicaeno II. p. 352., qui p. 592. ʽΑδριανοθήρων paullo rectius dicitur; cives ΑΔΡΙΑΝΟΘΗΡΕΙΤΑΙ in numis apud Harduinum & Vaillantium insunt. Vide Jo. Massonum Vitæ Aristidis III. 9. 52., ubi plurium de hac urbe aberrationes in ordinem rediguntur.

ʼΗραί] Oppidum ʼΕραὶς circa Erythras & Teum Thucydides L. VIII. C. 19. & Strabo L. XIV. p. 644., sed a Palmerio emandatus, memorant: id quo minus nostrum putemus, locorum intervallo prohibemur. Alius ergo, ubi in Hellesponti provincia fuerit, atque utrum ex Plinii L. V. C. 30. *Tiare* sive *Tiaris* sit ortum, docebit.

Πιονία] Est apud Strabonem L. XIII. p. 610., & *Pionta* apud Plinium. Eulalius Πιόνων & in MSS. Παιωνίων, sive, ut vetus interpres, *Eulalius Pionia Hellesponti* Synodo Chalcedonensi p. 398. subscribit.

Κονιοσίνη] Estne *Conisium*, quod Plinius L. V. C. 30. inter hujus oræ oppida connumerat?

ʼΑργίζα] In Asiæ provincia urbem, cui ʼΑλγίζα nomen erat, vidimus; a qua, si nomen spectes, hæc haud multum distat, si situm, plurimum. Plinius L. V. C. 30. Miletopolitis hujus provinciæ *Erezios* jungit, quos si hinc derives, in vitio nomen urbis adhærescet: Harduinus *Erezo*, Cariæ urbe, eos dedit cives; verum imprudenter: Caria longissime ab Hellesponti ora, quam Plinius describit, semota est.

Ξίος Τράδος] Jungunt hæc arctissime Schelstratenus & Bandurius, non item Car. a S. Paullo: utrum præstet, mihi in ambiguo est; nihil quod alterum utrum possit illuminare, mihi occurrit: etsi enim *Trarium* vicum Strabo L. XIII. p. 607. circa Perperenam locet, & *Tragasa*, unde *sal Tragasaeum*, de quo egregie Galenus L. XI. περὶ ἁπλῶν φαρμ. p. 151., ab aliis memorentur, huc referre non sustineo.

Μανδακάδα] Hinc *Cilices Mandacadeni* inter Hellesponti accolas Plinio L. V. C. 30. ex Harduini pulchra emendatione.

ʼΕργαστήριον] Vicus Cyzicum inter & Pergamum, sed hinc stadiis CCCCXL. separatus, metallis celebris atque *Ergasteria* dictus, uti Ortelius admonuit, occurrit apud Galenum L. IX. περὶ

ΜΑΝΔΡΑΙ, [a] ἹΠΠΟΙ, Ὁ ΚΙΣΙΔΗΡΟΝ, ΣΚΕΨΙΣ.

κβ΄. ἘΠΑΡΧΙΑ ΦΡΥΓΙΑΣ [b] ΚΑΙΠΑΤΙΑΝΗΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ [c] λθ΄.

ΛΑΟ-

[a] *Hoc cum sequente ab eodem Car. a S. Paul. connectitur.* b Καὶ Παπανῆς *princeps editio, quo modo* Φρυγία ἡ Παπανὴ *MSS. Constantini Imp. L. I. Them. 1., Bandurio indice.* c λη΄. *Car. a S. Paulo corrigit.*

περὶ ἁπλῶν Φαρμ. p. 127. καλεῖ) δὲ Ἐργαστήρια, inquit, κώμη τις, ἐν ᾗ καὶ μέταλλα ἐστὶ, μεταξὺ Περγάμου καὶ Κυζίκου, σταδίους ἀπέχουσα Περγάμου τεσσαράκοντα : eum a nostro nihil discrepare, certum habeo.

Μάνδραι] Νεανδρία, Troadis oppidum, de quo Strabo L. XIII. p. 604. & p. 603., ubi tamen Κλεανδρία, male, nisi fallor, olim mihi videbatur; quam ego opinionem, etsi plausibilem, urgere nolim: quid si enim a caulis boum atque ovium loco nomen hæserit? ut *Mandris* circa Byzantium in Dionysii descriptione Bospori apud Pet. Gyllium L. II. C. 4. & *Mandras* in Palæstina, quam Josephus L. X. A. I. C. 9 §. 7. memorat. Atque hoc pro comperto esset habendum, si quid auctoritatis Joan. Malalae inesset: adfirmat enim tom. I. p. 114. Priamum seposuisse filium Alexandrum in agro, ὀνόματι Μάνδρα, γαλακτοτροφηθῆναι παρὰ γεωργῷ τινὶ, *cui Mandrae nomen erat, ut lacte ab agricola aleretur*: est quidem in Malala Ἀμάνδρα; sed rectum esse, quod sequimur, Cedreni Μανδρῶ, tametsi vitioso, ostenditur.

Ἵπποι] Habet Strabo L. XIV. p. 644. circa Erythras, Ioniæ urbem νησίδας προκειμένας τέτταρας, Ἵππους καλουμένας, *IV. insulas urbi illi prætentas, quæ Hippi vocentur*: quæ, quamvis ab Hellesponto afuerint longius, in censum venire possent, quod insulæ pariter ac Hellespontus Asiæ Proconsulis imperio fuerint subjectæ: tutius tamen erit, nihil finire; siquidem & simili nomine vicus esse queat, & insulæ rectius Proconsulari Asiæ contribuantur.

Ὁ Κισίδηρον] Haud magno molimine procudi Ὄκη sive Ὤκη ex vocabuli initio posset; quam urbem Conciliorum Acta provinciæ Hellesponti inserunt. Vid. Chalcedonense p. 673.; tumque Σίδηρον, quod restat, aut retineri, ut vici, ferri metallis copiosi, nomen sit, aut in Σίγειον, quam Troadis urbem nemo ignorat, converti oportebit. Sed hæ conjecturæ sunt, quibus ipse nihil fido. Viderint ergo peritiores.

Σκέψις] Imo Σκῆψις, de qua Strabo L. XIII. p. 609.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Vereor vehementer, ut hoc rectum sit: Notitia Imp. Orient. C. 1. provinciam hanc Præsidialem facit, & L. 3. C. Theod. de Protostas.; unde quidem ea *Præsidi Frygiæ Palestinæ* inscribitur, quod non aliud est, quam

Humano capiti cervicem pictor equinam
Jungere si velit, & varias inducere plumas
Undique collatis membris; ut turpiter atrum
Desinat in piscem mulier formosa superne.

Animadvertit & hoc eruditissimus Gothofredus; sed infelici conjectura *Hygia Palestinæ*, ut *Palestina Salutaris* sit, nomina substituit: ut ut enim Palaestina Salutaris sive Σαλουταρία in Conc. Ephesino p. 470. & Notit. Imp. Orient. atque alibi legitur, quis unquam *Hygiam* appellavit, aut vocari posse censuit? Cautius navigasset, si *Phrygiam Pacatianam*, quam aliis haud displicituram augurabatur, amplexus esset: nam quod sub Theodosio nulla ejus in indice Provinciarum Schoonhoviano fit mentio, id enimvero emendationi nihil oberit. Scribunt Impp. Valentinianus & Valens episcopis Asianæ dioeceseos interque eos τοῖς ὑπομένοις Καροφρυγίας Πακατιανῆς apud Theodoretum L. IV. H. E. C. 8. & 9., nullumque de *Pacatiana*, Theodosio Imp. priore, dubium relinquunt. Maneat ergo provincia hæc Præsidialis, quam etsi *Capatianam* cum Constantino Imp. L. I. Them. 1. & patribus Synodi Laodicenæ apud Beveregium tom. I. p. 455. & MSS. quibusdam Paullinae 1. ad Timotheum epistolæ nostar appellet, tamen *Pacatianam*, fretus Impp. & Conciliorum Ephesini, Chalcedonensis, Constantinopol. III. Nicæniique II., prætereaque Novellæ XX. & plurium epistolæ Paullinæ codicum auctoritate, maluero: idem vocabuli origo suadet, quam Latinis acceptam refero, tametsi nominis in obscuro caussa; quod enim de *Pacatiano*, qui anno

ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ, ΙΕΡΑΠΟΛΙΣ, ΜΟΣΥΝΑ, ΑΤΤΥΔΑ, ΤΡΑΠΕΖΟΥΠΟΛΙΣ,

[a] ΚΟΛΑΣ-

no CCCXXXII. cum Hilariano Consul processit, & sub Constantino Prætorii præfecturam administravit, G. Pancirolus in Notit. Imp. Orient. C. 125. jecit; id in eorum genere censetur, quæ speciem præ se ferunt, at vero sunt cassa: præsartim cum Præfectum Prætorii Orientis, quod vir doctus adfirmabat, egisse non appareat; imo vero Præfectum Italiæ fuisse L. 2. C. Th. de Sponsal. & L. 1. C. Th. de Suar., quod Gothofredo non latuit, docent. *Carophrygia* vero, ut eo redeam, nisi cum Valesio vocem in duas provincias distraxeris, dicta censeri potarit, quod Cariæ proxime adhætesceret.

Λαοδίκεια] Hanc provinciæ Metropolin subscriptio epistolæ Paullinæ I. ad Timotheum & Concil. Constantinop. III. p. 496. & Chalcedonense imponunt; quorum etiam posterus *Τριμιτάριας* novo titulo appellat p. 127. Latina quidem versio p. 92. *Nunechium metropolis Phrygia Pacatiana Trimitaria* episcopum facit, ac pæne L. Holsteinio ad Stephan., ut provinciæ id fuisse cognomen conjiceret, persuasit: at præter Græca ejus Concilii verba urbis esse titulum Acta Cosmae & Damiani in Nicaeno II. Concil. p. 272. perspicue docent: *ἐκεῖνος δὲ*, inquiunt, *τῇ Λαοδικέων πόλει, ἥτις ἐπωνομάσθη ἡ Τριμιταρία*. Cur autem *Trimitaria* sive *Trimetaria*, nam *Τριμιταρία* & *Τριμιταρία* è MSS. Actorum profertur, fuerit nuncupata *Laodicea*, non temere dixero: fuit, cum opinarer ex situ id nominis eam accepisse, quem in Phrygiæ Cariæque finibus, ut ex Philostrato & rarissimo numo, de quo Jo. Masson Vitæ Aristidis V. 11., constat, pariterque & Lydiæ, cui propterea Stephanus attribuit, obtinebat; a *meta* Arnobius *metarias circumscriptiones* formavit; hinc Laodicea *Trimetaria*, quæ in finibus trium esset provinciarum, dici posse videbatur: verum urgere illa non ausim.

Ἱεράπολις] Metropolium catalogo & hanc Car. a S. Paullo inseruit non sine consensu Concil. Constantinopol. III., cui Sisinius episcopus *τῆς Ἱεραπολιτῶν μητροπόλεως τῆς Φρυγῶν ἐπαρχίας* p. 496. subscribit: nec censenda tamen veri nominis est metropolis, sed honoraria: quo jure nec in Ephesino neque Chalcedonensi, etsi de priore L. Holst. suspicionem injecit, usa fuit. Vide Ephesi Acta p. 533. & Anton. Itin. p. 337.

Μόσυνα] Gennadius *Μοσύνων* est in Chalcedon. p. 228. & *Μοσύνων* p. 668., in Constantinopol. III. p. 678. Joannes *τῆς Μοσυνίων πόλεως ἐπαρχίας Φρυγῶν*, atque hinc *Mossyni* conventus Pergameni apud Plinium L. V. C. 30. Nomen urbi ab ædibus turribusque ligneis venisse videtur: *μόσσυν* Hesychio & Apollonio Rhodio L. II. 383. est *πύργος*: *μόσσυνοι*, scholiastes Apollonii ait, *οἱ ξύλινοι οἶκοι*: quod ipsum adfirmat Xenophon L. V. Exped. Cyr. p. 276. *ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν ὁ ἐν τῷ μόσσυνι, τῷ ἐπ' ἄκρου ᾠκοδομημένῳ, οὐκ ἤθελεν ἐξελθεῖν, οὐδὲ οἱ ἐν τῷ πρότερον αἱρεθέντι χωρίῳ· ἀλλ' αὐτοῦ σὺν τοῖς μοσσύνοις κατεκαύθησαν*. Et Orpheus Argonaut. ℣. 739.

——— ——— *Λαοί τε βίζηνες*
Μόσσυνοι ἐν μοσύνεσσι πόλιν ἀδυτοτεύχεσιν.

Sic enim scripsit: nam *λαοί τ' ἐπίχωροι* obstetricante inscitia librariorum geniti sunt, ut bene L. Holsteinius. Longe quidam *Mosynoeci*, quos Xenophon & Apollonius describunt, a Phrygia distabant; quid autem prohibet, quo minus multa cum antiquissima Phrygum gente, si sermonem spectes, communia habuisse fateamur?

Ἄττυδα] Rectius *Ἄττυδα*, unde Symmachius *πόλεως Ἀττύδων* in Chalcedonens. p. 674. & Ephesino p. 533. Hermolaus *πόλεως Σαττυδίων*, litera prioris vocabuli ultima intempestive urbis vocabulo connexa; pejus in Constantinop. III. 678. Stephanus *πόλεως Ἄττυδα Φρυγῶν ἐπαρχίας*. Numos ΑΤΤΟΥΔΕΩΝ, Diana Ephesia & Cybele ac Baccho inscriptos, Thesaur. Britan. exstructor N. Haymius tom. II. p. 91 dedit egregios: neque præteriit Harduinus, etsi male Plinii L. V. 32 *Attusam*, quippe Bithyniæ urbem & Plinii ætata subversam, cum hac contenderit.

Τραπεζούπολις] Memorat præter Ptolemaeum hanc Phrygiæ urbem Socrates L. VII. H. E. C. 36., cujus episcopus in Concil. Constant. III.

 p. 674.

[a] ΚΟΛΑΣΣΑΙ, ΚΕΡΕΤΑΠΑ, ΘΕΜΙΣΟΝΙΟΣ, ΟΥΑΛΕΝΤΙΑ, ΣΑΝΑΟΣ, ΚΟΝΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΙΤΟΥΠΟΛΙΣ,

ΚΡΑ-

a *vulgo* Κολασαὶ *& mox* Θεμισώνιος.

p. 674. Eugenius πόλεως Τραπεζῶν Πακατιανῆς dicitur. Harduinus cum eam in iterata Plinii editione ad promontorium *Trapezam* Hellesponti, quo de L. V. N. H. C. 30., refert, & Ptolemaei & Plinii sui, *Trapezopolitas* haud sane negligantis, oblitus videtur.

Κολασσαὶ] Rectum hoc est: ἐν Κολασσαῖς τῆς Φρυγίας Polyaenus L. VII. C. 16. Theodoretus in Paulli ad hujus urbis incolas Epistol. τῆς δὲ Φρυγίας αἱ Κολασσαὶ· μητρόπολις δὲ αὐτῆς καὶ γίνεται ἡ Λαοδίκεια· unde haud longa Laodicea dissociatam fuisse apparet: Herodotus L. VII. C. 30. Lyco amni apponit, & πόλιν μεγάλην Φρυγίας appellat. Incolæ in multis Paullinæ Epist. MSS. Κολασσαεῖς & Concil. Actis dicuntur: serior ætas *Chonas* vocavit, unde Dositheus episcopus Χώνων in Nicaeno II. p. 596.; quare perperam idem præsul p. 574. Χώνων ἤτοι Κολασσῶν & p. 357. ἐπίσκοπος ἤτοι Κολασσαέων audit. Vide & Nicetam, cujus ea patria fuit, Annal. L. ult. p. 313. & p. 89. ubi Χώνας, πόλιν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην, πάλαι τὰς Παλασσὰς in Basil. Edit., perperam.

Κερετάπα] ΚΕΡΕΤΑΠΕΩΝ numi apud Harduinum & Vaillantium hoc firmant: corrigi ergo debent Theodulus Χαιρετάπων τῆς Φρυγίας apud Socratem L. II. H. E. C. 40., Philetasque πόλεως Χαιρετάπων Chalcedon. p. 674. & Michael Χαιρετόπων in Actis Nicaeni II. Concil. p. 356., atque Andreas episcopus Ἀγρογαπῶν Πακατιανῆς in Constantinop. III. p. 674.

Θεμισόνιος] Ita manu exarati codices, qui Θεμισώνιον varius probassent ob Strabonis, Pausaniae & Stephani concordiam. ΘΕΜΙΣΟΝΕΩΝ nummum habet Thes. Britan. tom. I. p. 269. ΘΕΜΙΣΩΝΕΩΝ plures Vaillantius; si tamen earundem urbium illi incolæ fuerint, quæ de re alias quæremus.

Οὐαλεντία] Pantaleon episcopus Οὐαλεντίας Nicaeno II. p. 356. adfuit, perversequa p. 597. Γαλαντίας fuisse dicitur. Potuisset Car. a S. Paullo hac urbe Geograph. Sacr. locupletare.

Σαναὸς] Sic & Strabo L. XII p. 576. & Chalcedon. Concil. p. 674, ubi Antiochus πόλεως Σαναῶν.

Κονιούπολις] *Conna* est apud Ptolemaeum, & *Conium* inter Phrygiæ urbes in Plinio L. V. C. 32., sed ex Harduini emendatione: ante *Iconium* erat. *Situpolis*, quæ sequitur, nondum alibi lecta.

Κράσος] *Phrygiæ urbem Crasum* Κράσον τῆς Φρυγίας, ad quam Nicephorus Imp. a Saracenis prælio fuerit victus, Theophanes Chronograph. p. 406. obiter memorat: quam vero huc retulit ex Galeno περὶ ἁπλ. φαρμ. δυνάμ. p. 312. *Crassopolin* Abr. Ortelius, ea diversissima est, ut suo loco ostendam.

Λοῦνδα] Rectum hoc esse Nicephorus episcopus πόλεως Λούνδων in Actis Nicaeni II. p. 574., tametsi p. 357. Λυίδων feratur præsul, patefacit. Nicetas inter Phrygiæ circa Maeandrum urbes τὰ Λοῦμα L. VI. Annal. Manual. p. 97. recenset; quæ si hæc fuerint, de situ non omnia obscura erunt: utcunque ceciderint, non utique indignum oppidum, quod Geograph. Sacr. Car. a S. Paullo ornaret, fuerat.

Μόλτη] MSS. Μόλτη, quod si parum juvaris, ad verum nos ducat; Πέλται sunt, quas Xenophon L. I. Exped Cyr. p. 196. x. ferme parasangis Celaenis removet: perperam itaque *Pella* in Tabula & Georgius episcopus Πέλλων Concil. Chalcedon. p. 574., rectius p. 356. & Constantinop. III. p. 674 Πέλτων Πακατιανῆς.

Εὐμένεια] Scriptis codicibus Εὐμένεια, neque aliter Actis Nicaeni II. Concil.; vulgatum Tabula, Ptolemaeus & Strabo ratum habent. Numi ΕΥΜΕΝΕΩΝ sacerdotum nominibus fere inscripti sunt; quo in genere egregius est Thes. Britan. tom. II. p. 186., ubi ΕΥΜΕΝΕΩΝ. ΙΟΥΛΙΟΣ. ΚΛΕΩΝ. ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ. ΑΣΙΑΣ.; videtur Julius Cleon, ut obiter ejus dignationem illustrem, Asiæ & patriæ urbis fuisse sacerdos summus: quo modo in Thyatirena inscriptione Sponii Itin. tom. I 394. M. Aurelius Diadochus ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΝΑΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΠΕΡΓΑΜΩΙ ΚΑΙ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ, & M. Ulpius Appulius in Aphrodisiensi marmore, cujus partem exscripsit Jo. Masson Vit.

Aristi-

ΚΡΑΣΟΣ, ΛΟΥΝΔΑ, [a] ΜΟΛΠΗ, [b] ἘΥΜΕΝΕΙΑ, ΣΙΒΛΙΑ, ΠΕΠΟΥΖΑ, ΒΡΙΑΝΑ, ΣΕΒΑΣΤΗ, ἸΑΟΥΖΑ, ἈΚΜΩΝΑ, ἈΔΙΟΙ,

a *Μόλπη Car. a S. Paullo & MSS.* b *Ἐυμένεια princeps edit., alia Ἐυμενία.*

Aristidis An. V. C. ⅭⅠↃⅭⅭⅭⅭⅩⅤⅠⅠⅠ. 12., ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΑΣΙΑΣ ΝΑΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΤΟ Β. fuisse traditur. Asiæ sacerdotium multo erat amplissimum ac magnis opibus præstabat: Στέφανος δὲ ἦν τῆς πόλεως καὶ ὑπὲρ πολλῶν χρημάτων, inquit in Scopeliano Philostratus. Sacra, cerimonias, ludosque, unde in Aphrodisiensi marmore Appulius ea mandat, quæ ludos spectant, curabant; quod ipsum urbium quoque sacerdotibus erat injunctum: de Pergamenis sane a Galeno L. III. Comment. περὶ ἀγμῶν p. 565. docemur, quotannis munera gladiatoria edere solitos: καὶ μάλιστα ἐν θέρει, καθ᾽ ὃν καιρὸν ἀεὶ παρ᾽ ἡμῖν ἐν Περγάμῳ τῶν ἀρχιερέων τὰς καλουμένας μονομαχίας ἐπιτελούντων· qui quamvis multitudinis utatur numero, unius tamen Pergameni eodem tempore summi præsulis dispositioni sacra suberant: bini singulis annis, alter sub autumni, sub veris alter initium, creabantur, sicuti idem L. II. περὶ φαρμάκων κατὰ γένη p. 350. significat. Quod vero ΝΑΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ & ΝΑΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΠΕΡΓΑΜΩΙ illis cura committitur, forte ex ea caussa est, quoniam illæ ædes communibus Asianorum impensis sartæ tectæ erant: hoc, nisi fallor, significat Dio Chrysostomus Orat. XXXV. p. 434. ubi Apamiensibus καὶ μὴν τῶν ἱερῶν τῆς Ἀσίας μέτεστιν ὑμῖν, τῆς τε δαπάνης τοσοῦτον, ὅσον ἐκείναις ταῖς πόλεσιν, ἐν αἷς ἐστι τὰ ἱερά. *Quin etiam in Asia templa jus vobis est: sumptus vero tantos confertis, quantos civitates illa, in quibus ea templa.* Jam si ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ princeps collegii fuit Asiarcharum, quod vir doctissimus autumavit, oportet in communi gentis concilio ex Asiæ urbibus pro arbitrio legatorum fuerit lectus: vidimus enim *Eumeniensem* & *Thyatirenum*; Scopelianum ejusque majores *Clazomenios* Philostratus L. I. V. Soph. C. 21. 2., Philippum *Trallianum* Acta S. Polycarpi C. 21. offerunt. Verum hæc, nondum ad liquidum perducta, spatiosiorem requirunt campum. Vide Jo. Massonum & Ezech. Spanhem. Dissert. XII. de V. & P. Numis. p. 416.

Σιβλία] Ptolemaeo Σίλβιον, unde Plinii sunt *Silbiani*. Nicaeno II. Concil. p. 574 Joannes Σιβλίας, qui versioni *episcopus Silbios* & p. 596. Συβλίας dicitur, nomen adscripsit, Chalcedonensi vero Eulalius πόλεως Σιβλιέων, sive, ut vetus interpres, *civitatis Silbii* p. 668. Σύβλαον etiam Nicetas Chon. L. VI. An. Manuel. p. 88.

Πέπουζα] Phrygiæ urbem desertamque suo tempore & solo æquatam Epiphanius Haeres. XLVIII. 14. adfirmat: ab ea *Pepuzitis* nomen venit in L. 59. C. Th. de Haeret.; quos cum probe Iac. Gothofredus noverit, mirere utique τὴν Πέπουζαν τῆς Φρυγίας apud Philostorgium L. IV. H. E. C. 8. illi negotium facessivisse: Valesius urbi suum nomen reddidit. Πολίχνιον τῆς Φρυγίας, τὴν Πέπουζαν Aristaenus Comment. in Canon VIII. Concil. Laodiceni apud Beveregium tom. I. p. 456. appellat.

Βριάνα] Suspicarer gentile hujus Ovidio esse reddendum, si paullo mihi notius esset, L. VIII. Metamorph. 719.

——— —— Ostendit adhuc Tyaneïus illic
Incola de gemina vicinos arbore truncos.

neque enim, quod Farnabius pulchre advertit, *Tyaneius* rectum esse poterit: Tyana erant in Cappadocia, longe terrarum a Phrygia semota: in Phrygia Philemonem & Baucidem in arbores conversos esse poeta ℣. 620. significat:

——— —— Tiliae contermina quercus
Collibus est Phrygiis, modico circumdata muro.

Brianeius si legeretur, res foret difficultatibus exempta, & poetæ sua laus sine errore constaret.

Σεβάστη] Hujus episcopus Plato πόλεως Σεβάστης Πακατιανῆς in Conc. Constantinop. III. p. 674. legitur: huc citra dubium pertinet ΣΕΒΑΣΤΗΝΩΝ numus Thes. Britan. tom. II. p. 148.; juvenis Phrygia tiara & hasta conspiciendus hanc, non Tectosagum Galatiæ, requirit.

'ΑΔΙΟΙ, 'ΙΟΥΧΑΡΑΤΑΞ, ΔΙΟΚΛΙΑ, 'ΑΡΙΣΤΙΟΝ, [a] ΚΙΔΥΣΣΟΣ, 'ΑΠΙΑ, 'ΕΥΔΟΚΙΑΣ, 'ΑΖΑΝΟΙ, ΤΙΒΕΡΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΚΑΔΟΙ, [b] ΘΕΟΔΟΣΙΑ, 'ΑΓΚΥΡΑ, [c] ΣΥΝΝΑΟΣ, ΤΕΜΕΝΟΥ ΘΥΡΑΙ, ΤΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΠΟΥΛΧΕΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

κγ'. 'ΕΠΑΡ-

a *Κιδίεσσος* & *Κίδυσσος vulgo.* b *MSS.* *Θεοδοσιανά.* c *Σύνναδα Car. a S. Paullo & Τανόπολις.*

'Ιλυζα] Patricius πόλεως 'Ιλύζων ἐπαρχίας Πακατιανῆς Concil. Constaot. III. p. 534. urbis nomen beoe habere patefacit.

'Ακμῶνα] 'Ακμονία oportuerat, uti Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 150. jam monuit: Gennadius 'Ακμονιαίων Chalcedon. Conc. decretis nomen appofuit p. 668., pro 'Ακμονίων, ut p. 400. ΑΚΜΟΝΕΙΣ enim io oumis iocolæ dicuntur, cujusmodi Thes. Britan. tom. II. p. 989. Jure ergo ab Ezech. Spanhemio Differt. XI. de V. & P. Numis. p. 280. Stephaoi 'Ακμονεὺς profcribitur.

'Αδιοί] Imo 'Αλιοί. Leo Episcopus 'Αλιῶν ioter Phrygas in Nicaeno II. p. 596. & Gajus πόλεως 'Αλιάνων in Chalcedon. p. 674. fubfcribit. Numos ΑΛΙΗΝΩΝ post L. Holfteinium recte Jo. Harduinus huc revocavit. Quod fequitur, ut faoo fit colore vehementer vereor. Forte Χάραξ, de quo Stephanus, in voce delitefcit.

Διοκλία] Ptolemaeo inter Phrygiæ urbes Δόκελα memoratur, quam noftram effe præftantiffimus Cellarius adfirmare ooo aufus eft: tollit dubitandi cauffas codex Coislinianus, Διόκλεια præferens, idque Evander Διοκλέιας Concil. Chalcedon. p. 98. tuebitur, atque hinc Constantinus τῆς Διοκλητιανῶν πόλεως Coocil. Ephef. p. 533. corrigendus eft.

'Αρίστιον] Paullus hujus urbis præful 'Αρίστιου in Chalced. p. 528. & 668. inter Phrygas oomen foum profitetur. Augeatur ergo Sacr. Geograph. & hoc oppido, huc usque neglecto.

Κίδυσσος] Verum eft Κύδισσος; unde prave apud Ptolemaeum vulgo ΚΥΔΔΗΣΕΙΣ, pro quo MS. Coislinianus Κυδισσεῖς, & Barberinus, ab L. Holfteinio infpectus, Κυδισσεῖς. Concilio Chalcedon. p. 674. Heraclius πόλεως Κυδίσσου & Nicaeno II. p. 574. Andreas Κιδίσου, fed mendofe, fubfcribit.

'Απία] Præftat 'Αππία, onde *Appiani* apud Plinium & Cicerooem L. III. Epist. 7. 'Αππίας præful eft in Nicaeno II. p. 574. De fequenti nihil dixero.

'Αζανοί] Sic Stephanos & manu exaratus Bibliothecæ Coislioianæ codex Ptolemaei, fæpeque Coociliorum Acta: oumi ΑΙΖΑΝΙΤΩΝ plures 'Αιζανοὺς poftulant. Vid. Holfteioium in Stephao. & Ezech. Spanhemium Differt. IX. de P. & V. Numis. p. 628. & Harduinum.

Τιβεριούπολις] Τιβεριὰν πόλιν τῆς Φρυγίας habet Socrates L. VII. H. E. C. 46. & Ptolemaeus, & Τιβεριουπόλεως Πακατιανῆς Constantinop. III. p. 674.

Κάδοι] Notiffima urbs eft, cujus epifcopus Philippus πόλεως Κάδων Πακατιανῆς Concil. Conftantinop. III. p. 674 fubfcribit. Sita urbs foit io finibus Lydiæ, Phrygiæ & Myfiæ, unde modo huic modo illi a veteribus contribuitur, & quidem circa Hermum: id docemur egregio numo Gazæ Wildianæ, altera parte ΑΥΤ. Κ Μ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ infcripto, altera ΕΡΜΟϹ. ΕΠΙ. ΚΛΕΟΠΑΤΟΡΟϹ. ΑΡΧΟΝ. Α. ΚΑΔΟΗΝΩΝ, & fluvii urnæ, aquam eructanti, incumbentis figura: fimilem Vaillantius in Num. Impp. Græcis p. 183. profert, fed alium *Archontem*, nifi fi nomeo ejus vitiofius fit excerptum, fine *Hermi* adfcripto vocabulo, oftentantem.

Θεοδοσία] Nec hæc, nec MSS. Θεοδοσιανά recta videtur; potior eft Θεοδοσιούπολις, cujus præful Coocil. Chalcedoo. p. 244. Thomas Θεοδοσιουπολιτῶν πόλεως ἐπαρχίας Φρυγίας Πακατιανῆς vocatur.

'Αγκυρα] Non alia eft ac Strabonis L. XII. p. 576. 'Αγκυρα τῆς 'Αβαειτίδος: cujus epifcopus io Concil. Conftant. III. p. 482. Curicus 'Αγκυρουσυνάου & p. 465. 'Αγκύρας Συνάου dicitur, haud dubie, quod Synnao effet vicina.

Σύνναος] Ptolemaeo Συναὸς nostrum probat Aramius πόλεως Συνάου ex Chalcedon. Cooc. p. 674. & quæ de Ancyra dixi. Vitiofi io orbis nomine Socrates & Nicephorus fuot; ille L. VII. H. E. C. 3. 'Εν Συνάδῳ, inquit, πόλει τῆς Πακατιανῆς Φρυγίας Θεοδόσιός τις ἐπίσκοπος ἦν· hic L. XIV. H. E. C. 11. Σύναδα πόλις τῆς Πακατιανῆς Φρυγίας ἐστί· Priori Συνάδῳ inculcat Hen. Vale-

κγ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΛΥΔΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κγ'.

ΣΑΡΔΕΙΣ, ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑ, ΤΡΙΠΟΛΙΣ, [a] ΘΥΑΤΕΙΡΑ, ΣΙΤΑΙ, [a] ΜΑΙΟ-

[a] *Θυάτειρα MSS., quo fere modo* Ἡρακλείδης ὁ Θυατειρηνὸς *Artemidoro L. IV. C. 35. Onirocrit. edit. Aldin.*

Valesius, ut *Synnada*, marmore nobilitata, intelligantur: at ea Σύνναδα Græcis omnibus, fueruntque extra Pacatianam in Salutari Phrygia: Συνναὰ si rescripseris salva omnia erunt. Posterior mendosa Socratis scriptura videtur impulsus, ut ex Salutari in Pacatianam Phrygiem *Synnada* transferret.

Τεμένου θύραι] Τημένου θύραι Pausaniae, qui Lydiæ non megnam urbem esse fert Atticor. C. 35., unde ΝΕΙΚΟΜΑΧΟϹ. ΑΡΧΙΕ. ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙΝ in optimo Theseur. Briten. tom. II. p. 268. numo. Nostrum tueri se posset Matthia πόλεως Τεμένου θυρῶν ex Concil. Chalcedon. p. 674. nisi pariter ille ac Gregorius Τεμένου θυρῶν Nicaeni II. p. 597. vitio esset obsitus. Ptolemaei ΤΡΙΜΕΝΟΘΥΡΙΤΑΙ, ab Holsteinio in Ortelii Theseur. correcti, originem dedere Jo. Tzetzae Chiliad. XI. 396. ΓΡΙΜΕΝΟΘΥΡΙΤΑΙΣ.

Ταυρόπολις] Τραιανόπολις, unde Philippus Τραιανοπόλεως in Nicaeno II. p. 596; quam vocem Car. a S. Paullo ex *Trajanopoli* contractam ait ob Asignium Trajanopolitanum, qui Collat. VIII. Conc. Constantinop. II. p 240. vices agit Joannis Episcop. Laodicensium metropoleos Phrygiæ Pacatianæ: cui & ego essentirer, ni plurima in ea Collatione essent mendosissima & Notitiæ & Concil. Acta ubstarent. Novi quid Cellarius L. III. G A. C. 4. de *Trajanopoli* Ptolemaei disputarit, necdum tamen eam nostram esse constat. Sequens Πουλχεριανόπολις forte verius Πουλχεριόπολις, etsi nusquam mihi visa, a *Pulcheria* Augusta appellabitur.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] *Consularis Lydiæ* L. 17. C. Th. de Petitionib meminit & Synesius Epist. 127.; cui ἄρχων τῆς Λυδίας.

Σάρδεις] De hec & tribus insequentibus Ant. Itin. p. 336. Hic obiter illustremus Thesaur. Britan. tom. II. p. 145. numum, in quo è dimidiata luna juvenele caput, Phrygia tiara ornatum, promicat, additis ΜΗΝ ΑϹΚΗΝΟϹ, & altera perte *Hermus* urnæ leniter incumbit, subscripto ΕΡΜΟϹ, circa vero ϹΑΡΔΙΑΝΩΝ Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Vir doctus, qui numum publicavit, *Deum Lunum* esse ait, & *Asceni* nomine, quod sine tentorio agat, perpetuo circumactus motu, donatum; quæ mihi explicatio longius arcessita videtur: potius arbitrer non esse Græcæ originis sed berbaræ vocem, ut Μηνὸς Κάρου, cui templum fuisse Laodiceam intec & Carura è Strabone L. XII. p. 580. novimus, & Μηνὸς Καμαρείτου, quem Nysæorum in Caria numi prætulerunt, & Μηνὸς Φαρνάκου, cui circa Cabira templum erat apud eundem Strebonem L. XII. p. 557., eoque Deum Lunum & sub ejus figura *Adonin* designari; quem & matrem Deum seu Venerem Lydi vicinæque gentes barbaris ornatos titulis coluerunt: Proclus Diadochus In Tetrabybli Ptolem. Paraphrasi p. 97. Ἐν ζεύζεσι χώραις οἴδασι μὲν ὡς ἐπὶ πολὺ τὴν Ἀφροδίτην, ὡς θεῶν μητέρα, διαφόροις αὐτὴν καὶ ἐγχωρίοις ὀνόμασιν ὀνομάζοντες· ὁμοίως καὶ τὸν τοῦ Ἄρεως, καλοῦντες αὐτὸν Ἄδωνιν καὶ ἄλλοις τισὶν ὀνόμασιν· è quibus, quæ de Adonide dixi firmantur, clerissimeque apparet, nullam esse caussam, quamobrem Livii L. XXXVIII. C. 15. *vicum, quem Adonidos Comen vocant*, viri docti mutent: cum enim Lydi, Phryges, Lycii, Pamphylii, de quibus omnibus Proclus, *Adonin* præcipuo honore coluerint, quid impediet, *Comen Adonidos* in Phrygiæ finibus fuisse, si Livio credamus? Ceterum, ut ad *Ascenum* redeam, nun dubitem, quin idem atque ille sit, quem Antiochiae in Pisidia maximo honore prosequebantur: Strabo, modo parum adjuvetur, nobis eum ostendet L. XII. p. 577. ἦν δ᾽ ἐνταῦθα, inquit, καὶ ἱερωσύνη τις Μηνὸς Ἀρκαίου, πλῆθος ἔχουσα ἱεροδούλων καὶ χωρίων ἱερῶν. *Fuit etiam ibi sacerdotium Mensis Arcaei, multitudinem hierodulorum & locorum sacrorum habens.* Sic vertunt eduntque: MSS. Ἀσκαίου, ut L. X. p. 577., quod ex Ἄσκανος sive Ἄσκηνος natum vide-

[a] ΜΑΙΘΝΙΑ, ἸΟΥΛΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΤΡΑΛΛΗΣ, ἈΥΡΗΛΙΟΥΠΟΛΙΣ, ἈΤΤΑΛΙΑ, ἙΡΜΟΚΑΠΗΛΙΑ, [b] ἈΚΡΑΣΟΣ, [c] ἈΠΟΛΛΩΝΟΣ ἹΕΡΟΝ, ΤΑΛΑΖΑ,

ΒΑΓΙΣ,

a *Μαονία Car. a S. Paul.* b *Ὀκρασὸς editi.* c *Vulgo Ἀπόλλωνος.*

videri locorum nominumque similitudo haud dissuadet.

Σίτης] Verum urbis nomen quod fuerit dubium est: Vaillantius numos CΑΕΤΩΝ in Græc. Impp. Num. p. 36. huc retulit, sed perperam; sunt enim *Samosatensium*, ut ex numis Thesaur. Britannici p. 211. tom. II. apparet. Rectius ϹΑΙΤΤΗΝΩΝ numos hujus urbis incolis Harduinus tribuit. Itaque Σαίτλαι rectum erit, a quo non longe abest Ptolemaei è MSS. Palat. Σάτλαι, pro quo Σέτης Coislinianus codex: in Actis Concil. modo *Σετῶν πόλις*, ut Nicaeno II. p. 591., modo *Σετῶν πόλις ἐπαρχίας Λυδίας*, sicuti Constant. III. p. 502., modo *Σεττῶν πόλις*, quo modo in Chalcedon. p. 666., pro qua p. 97. *Σιτῶν*, p. 527. *Σέτων* & *Σάζων* p. 399.

Μαιονία] Sita fuit *in radice Tmoli*, teste Plinio L. V. C. 29. *Μαιονούπολις τῆς Λυδῶν ἐπαρχίας* in Constant. III. p. 668. *Μιονία* mendose in Nicaeno II. p. 591. Sequentem legere non memini.

Τράλλεις] Δάλδη potior erit, cujus episcopus Joannes Δάλδης Nicaeno II. subscribit, & Ephesino p. 535., quamquam prave, *τῆς Λυδίας Δαρδάνης*. Numum ΔΑΛΔΙΑΝΩΝ Thes. Britan. tom. II. p. 104. N. Haymius inseruit; qui dum adscribit, nusquam eam, nisi in Suida reperiri, usu veterum scriptorum parum se instructum prodit. Carol. a S. Paullo *Daldis*, inquit, *Suidae in voce Artemidorus, qui hanc urbem MYSSEN ab incolis dictam scripsit*: quibus gemina Abr. Ortelius in Thesauri sui *Dalden* commentetur: utrumque Artemidorus, quantum a vero ea absint, si patrio sermone loquentem audire voluissent, docuisset L. II. Oneiroc. C. ult. *ἐὰν δὲ θαυμάσῃς ὅτι Δαλδίας Ἀπόλλωνα, ὃν ΜΙΣΤΗΝ καλοῦμεν ἐμοῖς πατρίῳ ὀνόματι, ταῦτά με προσέταξε* intellexissent Apollinem *Mysten* a Daldianis fuisse cultum, nec unquam *Daldiam* eo nomine fuisse. Erat *Daldia* Lydiæ nec magnum neque memorabile oppidum: *Δαλδία* ζ, verba ejusdem Artemidori L. III. Oneir. C. ult. sunt, *πόλισμα Λυδίας οὐ ὁ σφόδρα ἐπίσημον.* Quæ etsi haud male disputata videri queant, fortasse tutius erit *Τράλλεις* retinere; hoc enim nomine urbem, a Trallibus diversam & Notitiæ veteres & Concil. Acte agnoscunt: ita Constantinop. II. p. 243. *Uranius episcopus Trallenorum civitatis Lydia provincia*, & Nicaeno II. p. 51. Micheel *Τράλλεως* inter Lydiæ episcopos, cum paullo ante Theophylactus *Τραλλέων* inter Asianos nomen esset professus, subscribit.

Ἀυρηλιούπολις] Theodotus *Ἀυρηλιουπόλεως τῆς Λυδῶν ἐπαρχίας* Constantinop. III. p. 668. scribendo adfuit; adde Nicaenum II. p. 591.

Ἀτταλία] Habet eam Stephanus & Lydiæ contribuit; ubi recte L. Holst. & aliam eo nomine in Pamphylia, quam suo loco videbimus, fuisse observat. Huc numus ΑΤΤΑΛΕΩΝ Thes. Britan. tom. II. p. 229., sicuti ΑΤΤΑΛΕΑΤΩΝ ad alteram in Pamphylia p. 90. ejusdem tom. referri oportebit, qua de re N. Haymius. Dionysius tamen *Ἀτταλειώτης Λυδὸς* est in Chalcedon. p. 666.

Ἑρμοκαπηλία] Theopistus *Ἑρμοκαπηλίας* est in Nicaeno II. p. 51. qui p. 591. *Ἑρμοκαπήλου* dicitur: *Hermocapelitas* novit & Plinius L. V. C. 30.

Ἀκρασὸς] Sic MSS., nec male, ut ex numis ΑΚΡΑϹΙΩΤΩΝ Thes. Britan. tom. II. p. 87. & quos Vaillantius inspexit, constat. Chalcedonensi Concil. Patricius *Ἀκρασοῦ* provinciæ Lydiæ p. 574. adfuisse legitur.

Ἀπόλλωνος ἱερὸν] Hinc *Apollonos hierita* Plinii L. V. C. 29. & Lucius episcopus *Ἀπόλλωνος ἱεροῦ* in Chalcedon. p. 666. Meminit *Ἀπόλλωνος ἱεροῦ* in monte positi Aristides tom. I. p. 625. & 619.; quod si nostrum est, CCC. ferme stadiis Pergamo semotum fuit.

Τάλαζα] Τάβαλα rectum est: non diffiteor plerisque in Notitiis τὸν Γαβάλων præsulem inter Lydiæ episcopos recenseri, neque etiam Polycarpum *Γαβάλων* Concil. Chalcedon. p. 97. subscribere, eundemque in Latina epistola Episcoporum Lydiæ ad Leonem Imp. *Gabalorum* dici: nec-

ΒΑΓΙΣ, [a]ΚΗΡΑΣΕ, [b]ΜΕΣΟΤΥΜΕΛΛΟΣ, ἈΠΟΛΛΩΝΗΣ, [c]ἹΕΡΟΚΑΣΤΕΛΛΕΙΑ, [d]ΜΥΣΤΗΝΗ, ΣΑΤΑΛΕΩΝ, ΓΟΡΔΟΣ, ΜΟΣΤΙΝΑ.

χδ΄. ἘΠΑΡ-

[a] *Κήρασε Miro Schelstrate & Bandur.* [b] *Μεσοτύμωλος prima editio, ceteræ Τύμωλος, MSS. Κήρασε, Μεσοτύμωλος.* [c] *Ἱεροκαισάρεια Car. a S. Paullo.* [d] *MSS. Μοσίνα.*

necdum tamen permoveri possum, ut id rectum esse credam, aut cum Harduino numos ΤΑΒΑΛΕΩΝ vitii arguam ob Notitias Ecclesiasticas: quis enim ignorat, quam frequentatum librariis sit Τ & Γ permiscere? Jam Τάβαλα vero nomine urbem fuisse ex Concil. Actis patefaciam: primo Polycarpus, qui Chalcedonensi adfuit, etsi passim Γαβάλων dicatur, Τραβάλων inscribitur p. 399., nosque ad legitimum urbis nomen perducit: deinde Joannes episcopus Ταβάλων constanter Actis Nicaeni II. appellatur, ut p. 51. 352. 591. atque alibi. Itaque Notitiæ omnes & Chalcedonense Concil. hinc emendentur. Sita urbs fuit circa *Hermum*, unde Thes. Britan. II. p. 150. ΤΑΒΑΛΕΩΝ numus recubantem atque urnæ innixum eum fluvium ostentat, adscripto ΕΡΜΟϹ: quod vero N. Haymius similem numum vulgatum negat, id secus est: fefellit diligentem virum Harduinus, qui numi inscriptione correcta, seu depravata verius, ΓΑΒΑΛΕΩΝ ΕΡΜΟϹ in Num. Urb. Illust. ad *Gabala* retulit.

Βάγη] Aliis Notitiis Βάγα, unde ΒΑΓΗΝΟΙ in Thes. Britan. tom. II. p. 249. Harduinus numum vidit ΒΑΓΗΝΩΝ, cui aderat ΕΡΜΟϹ. unde haud multum inde dissitam fuisse colligas.

Κήρασε] Forte Κηράσων: Menecrates Κηρασῶν & Κερασσῶν inter Lydos Chalcedon. Conc. p. 526. atque alibi subscribit, & Nicaeno II. p. 353. Michael Κηρασέων; nec aliter Not. Jac. Goar p. 384.

Μεσοτύμολος] Μεσοτίμωλος ex Jure Græco Romano Leunclavii p. 91. præstiterit: hinc *Mesotimolita* apud Plinium L. V. C. 29. ex Harduini emendatione, quem vide.

Ἀπολλώνης] Ἀπολλωνὶς est Strabonis L. XIII. p. 625. Pergamum inter & Sardes, utrimque CCC. stadiis separata: *Cyriacus episcopus Apolloniadis* Synodicæ Lydorum epistolæ nomen adscripsit; numos *Apollonidensium* ΑΠΟΛΛΩΝΙΔΕΩΝ habent Vaillantius & Harduinus, Vide Th. Laur. Gronovium in Bas. Marmor. C. 29.

Ἱεροκαισάρεια] Sine dubio Ἱεροκαισάρεια rectum est, cujus episcopus Ἱεροκαισαρείας Cosinus Chalcedon. p. 665. scribendo adfuit. Haud longe Hypaepis distabat, famosa cultu Dianae Persicæ, qua de Tacit. An. III. C. 63., a *Persicis*, inibi incolentibus apud Pausaniam L. V. C. 27., ut viri docti monuerunt, dictæ: quæ cum non ignoraret Jo. Harduinus, ausus tamen est iteratæ Plinii editioni adscribere L. V. 29. *nullos illic Persicos, nullamque Dianam Persicam* fuisse; ΠΕΡϹΙΚΗ notari ΠΕΡτίνακα Σεβαστὸν Ἱερεῖς Καθιέρωσαν Ἡρακλέους, *Pertinacem Augustum sacerdotes consecrarunt Herculis:*

En cor Zenodoti, en jecur Cratetis!

Μυσήνη] Μοστήνη, ut numus ΜΟϹΤΗΝΩΝ ΛΥΔΩΝ perspicue docet. Julianus πόλεως Μοστήνης est in Chalcedon. p. 240. Vid. L. Theod. Gronovium in Bas. Marmor. C. 31. Ceterum quæ ultimo loco legitur Μοσίνα, nostræ correctio atque ex margine in catalogum imprudenter recepta est, ut Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 131. animadvertit.

Σαταλέων] Scribe Σάταλα, pro quo prave Ptolemaeus Σάτταλα, & Nonnus L. XIII. Dionys. 474. Σιτάλα. Andreas Σατάλων Λυδίας interfuit Chalcedon. p. 97. vitioseque p. 574. Σαγάρων Λυδίας & p. 665. ἐπίσκοπος Ἀγαλῶν dicitur.

Γόρδος] Γόρδος τῆς Λυδίας Socrati L. VII. H. E. C. 36., cujus episcopus Gregorius Γόρδου Nicaeno II. p. 353. nomen adscripsit. Car. a S. Paullo eandem esse censet ac *Juliopolin*, quæ ante *Gordu Come*, apud Strabonem L. XII. p. 574., sed errans: illam in Galatia I. videbimus; hæc *Juliagordus* Ptolemaeo & numis, cujusmodi Thes. Britan. tom. II. p. 116. una parte turribus ornatum caput & circa ΙΟΥΛΙΑΓΟΡΔΟϹ, altera Ephesinam Dianam & ΙΟΥΛΙΓΟΡΔΗΝΩΝ titulum repræsentans.

Χιδ

κδʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΙΣΙΔΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κϛʹ.

ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ, ΝΕΑ ΠΟΛΙΣ, ΛΙΜΕΝΑΙ, ΣΑΒΙΝΑΙ, ἈΤΜΕΝΙΑ, ΠΑΠΠΑ, ΣΙΝΗΘΑΝΔΟΣ, ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ ΚΕΚΑΥΜΕΝΗ, ΤΥΡΑΙΟΝ, ἉΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΦΙΛΟΜΗΛΙΟΝ, ΣΩΖΟΠΟ-

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Fuit Præsidialis provincia Pisidia, ut Notit. Imp. Orient. C. 1., & Novel. XXIV., cujus C. 4. provinciæ *Præser* prætor Justinianeus esse jubetur, indicant: estque ejus Præses in Actis Zosimi tom. III. Jul. p. 813. &c.

Ἀντιόχεια] Provinciæ erat metropolis, ut ex provincialium ad Leonem Imp. epistola constat, Lycaoniæ finibus proxima: quæ caussa est, quare Basilio Seleuciensi L. 1. Vit. S. Theclae p. 255. Edit. Paris. τῆς Πισιδῶν, τῆς καὶ γείτονος Λυκαονίας dicatur. Ancyranae Synodo adfuisse fertur *Sergianus Antiochia Pisidia sive Caria*, quorum alterum haud dubie a correctore est. Vid. Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 187.

Νέα πόλις] *Hesychium Neapolitanum* inter Pisidiae episcopos in MSS. vetustissimo Nicaeni I. invenit L. Holsteinius; Bassonas τῆς Νέας πόλεως inter provinciæ præsules in Chalcedonensi p. 670. nomen profitetur. Habet etiam Ptolemaeus.

Λιμέναι] *Limenopolis* in provincialiom ad Leonem Imp. Epist. pro Λιμένων πόλις; sane Musianus Λιμένων Pisidiae episcopus in Chalcedon. p. 670. dicitur: at Constant. III. p 676. Patricius τῆς Λιμενοπόλεως πόλεως Πισιδῶν ἐπαρχίας· unde an Λίμναι, quo nomine urbes Stephanos recenset, potiores sint, haud immerito dubites.

Σαβῖναι] Hanc atque *Atmeniam* nondum reperi. Posterior, si Græcæ sit originis, a servorum copia id nomen accipere potuit. Vid. Scholia in Nicandri Alexipharm. ℣. 176.

Πάππα] Novit eam Ptolemaeus, estque in Nicaeno II. Michaël ἐπίσκοπος Πάππων sive Πάππων inter Pisidas p. 358. & 575.; negligi ergo a Geogr. Sacr. conditore haud debuerat.

Σινήθανδος] Σινίανδος, ut Cyrillus Σινιάνδου Concil. Chalcedon. p 670. & Conon πόλεως Σινιάνδου τῆς Πισιδῶν ἐπαρχίας Constant. III. p. 676. ostendunt.

Λαοδίκεια] Non aliter Strabo L. XIV. p. 663., alii Λαοδίκειαν τῆς Πισιδίας malunt, ut Socrates L. VI. H. E. C. 8. Palladius satis oratorie Vit. Chrysostomi p. 78. συγκλωσθεὶς, inquit, Ἀμμωνίῳ, τῷ Λαοδικείας τῆς κεκαυμένης, κεκαυμένον ἀπέδειξεν τὴν ἐκκλησίαν *Conjunctus Ammonio Laodiceæ adustæ episcopo, ut adureretur ecclesia perfecit.* Caussa cognominis ex soli ingenio, quod ignis ibi quædam quasi scaturigines essent, sumpta videtur.

Τυραῖον] Rectum ests Theotecnos Τυραίου Chalcedon. p. 401., & Τυραίου p. 669. subscribit; male utrobique: facile tamen videas, unde ea sint depravata. Meminit ejusdem in Phrygia, finibus ejus longius prolatis, Xenophon L. I. Exped. Cyr. p. 194., sed Τυριάειον appellans; quod ipsum Straboni, si MSS. valeat auctoritas, cum Ortelio restituendum erit L. XIV. p. 663. ἐπὶ δὲ τὸ αὐτὸ τῇ Λυκαονίᾳ πόλεις τὸ παρακείμενον τὸ Τυριάειον διὰ Φιλομηλίου μικρῷ πλέονος τῶν πεντήκοντα. Sic enim illi, non Τυραίαιον, ut vulgo, nec Τολιάσιον, quod ex Ptolemaeo Palmerius advocabat, probantes: ut adeo circa Lycaoniae montana non multum a Philomelio positum fuerit; quod & Plinii *Tyrienses* L. V. C. 27. Philomeliensibus pæne conjuncti suadent. Poterit autem *Tyrianum* numerum urbium Geographiæ Sacræ, in qua nulla ejus mentio, augere.

Ἁδριανούπολις] Florentius Ἁδριανουπόλεως Pisidiæ est in Chalcedon. Concil. p. 670. & Thalalaeus *Hadrianopolitanorum Pisidiae* provinciæ Collat. VIII. Constantinop. II. p. 241.

Φιλομήλιον] Nota urbs ex Strabone & Conc. est Actis, non item, turpi vitio deformatam esse in Procopii Hist. Arcan. C. 18.; narrat plures urbes vehementi terræ motu corruisse, præterque ceteras Πολύβοτόν τε τὴν ἐν Φρυγίᾳ καὶ τὴν Πισίδαις Φιλομηλίου καλοῦσιν· imo Φιλομήλιον, quo nomine Pisidis urbem fuisse, non altero, citra dubium est.

Σωζό-

ΖΩΖΟΠΟΛΙΣ, [a] ΤΥΜΑΝΔΡΟΣ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ʼΟΠΑΜΙΑ, ʼΕΥΔΟΞΙΟΥΠΟΛΙΣ, ʼΑΓΑΛΑΣΣΟΣ, ΒΑΡΙΣ, ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ Ἡ ΣΙΔΗΡΑ, ʼΟ [b] ΤΙΜΒΡΙΑΔΩΝ,

ΘΕΜΙ-

[a] *Τύμανδρος Μιλιόπολις Schelstratenus & Bandurius. MS. Leidensis, cujus mihi nunc copia est facta, Τύμανδρος, & vere.* b *Τυμβριάδων aut Τύμβριάδων vulgo.*

Ζωζόπολις] Patria fuit Severi, qui Flaviano depulso Antiochenis episcopus est datus: Evagrius L. III. H. E. C. 33. ὃς πατρίδα τὴν Ζωζοπολιτῶν κληρωσάμενος, ἡ μία τῶν Πισιδῶν ἔθνους ἐστίν. In Actis Zosimi tom. III. Jul. Ζωζοπολιτῶν πόλις circa Antiochiam Pisidiae & Conanam C. 1. collocatur.

Τύμανδρος] Jungitur huic arctissime in Emman. Schelstrateni & Bandorii editione μιλιόπολις, quam Car. a S. Paullo jure optimo hinc distinxit: neque enim Pisidiae metropolis unquam fuit, Τυμανδὸς appellanda, si Longino, qui Synodo Constantinopolitanæ sub Flaviano adfuit, credimus, episcopum se τῆς Τυμανδηνῶν πόλεως ἐπαρχίας Πισιδίας inter Acta Chalced. p. 244. professo, etsi τῆς Μανδηνῶν πόλεως prave p. 247. ὁ Τυμάνδου & Τυμάνδου est in Notitiis Jac. Goar.

Μιλιόπολις] Exorticius Μητροπόλεως Πισιδίας Chalcedonensi p. 401. & 644. subscribit, perperam Νικοπόλεως, quo nomine in Pisidarum gente urbem ignoramus, p. 670. dictus: hinc *campus Metropolitanus* apud Livium L. XXXVIII. C. 15.

ʼΟπαμία] ʼΑπάμεια est, de cujus amœno situ multa viri docti ex Xenophonte, Strabone, Livio, Maximoque Tyrio. Vid. Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 158. & Cl. Salmasium in Solin. p. 581. Vulgo Phrygiæ adscribitur, neque id male; sub Christianis tamen Pisidiæ est contributa, unde Sisinnius ʼΑπαμείας τῆς Κιβωτοῦ inter Pisidas Nicaeno II. p. 359. subscripsit: nimirum in Phrygiæ Pisidiaeque finibus erat, quod egregie docet Dio Chrysostomus Orat. XXXV. p. 432. cum Apamienses compellans, τῆς τε Φρυγίας, inquit, προκάθησθε καὶ Λυδίας, ἔτι δὲ Καρίας· ἀλλὰ τε ἔθνη περιοικεῖ πολυανθρωπότατα, Καππαδόκαι τε καὶ Πάμφυλοι καὶ Πισίδαι, ubi plura in laudem urbis adduntur, quæ non exscribo.

ʼΕυδοξιόπολις] Quo olim nomine fuerit, ignoratur: doctissimus Holsteinius ex Socratis L. VII. H. E. C. 36. suspicionem jecit, sed debili tibicine fultam, ut ad *Eudoxiopolin* Europæ admonuimus.

ʼΑγαλασσὸς] Sic quoque in altera Notit. Jac. Goar & Nicaeno II. p. 575., ubi Theodosius τῆς ʼΑγαλασσοῦ, qui Σαγαλασσοῦ p. 358.; similiter MSS. quidam Liviani L. XXXVIII. C. 15. voci sibilantem literam demunt, & Pliniani L. V. C. 27.: diceres propterea urbem inter eas esse referendam, quæ modo sibilantem sibi præponi, modo auferri patiuntur: at obstant Græci, ut Polybius, quem Livius exscripsit, & plures alii, numi quoque CΑΓΑΛΑC . ΕΩΝ apud Vaillantium, Harduinum & Haymium. Scribatur ergo Σαγαλασσὸς, quam diei itinere Apamea dissociatam fuisse Strabo L. XII. p. 569. docet.

Βάρις] ʼΟ Βάρεως episcopus est in Notit. Jac. Goar, qui perperam πόλεως Βάρης in Nicaeno II. p. 358. Ptolemaeo prorsus ut hic Βάρις, cui Κόρμασα proxime jungitur & in veteri versione *Comma*, haud dubie verius: nam & Constans Κονάνης est in Nicaeno II. p. 575. & diserte Κονανέων πόλις in Pisidia locatur in Actis Zosimi tom. III. Junii p. 815. & 816.

Σιδήρα] Utraque Jac. Goar Notitia hoc cognomine Seleuciam ornat, quod a ferri metallis accipere potuit: Nicaeno II. p. 575. Petrus Σελευκείας τῆς ʼΙδίας pro Πισιδίας subscripsit.

ʼΟ Τιμβριάδων] Sic MSS. neque hilum Notitia Jac. Goar dissidet: videtur librarius hæc ad normam Ecclesiasticæ Notitiæ exegisse, & episcopum hujus urbis, solenni in illis more, signasse: urbem si spectes, difficulter invenerис; Xenophon L. I. Exp. Cyr. p. 194. Θύμβριον X. parasangis a *Tyriaeo*, de quo supra, semovet; id si nostrum, vitii manifestum erit: nec mutari tamen sustinerem, quoniam Constantinus hujus urbis præsul in Constant. III. p. 505. Τιβεριάδων & in veteri versione *civitatis Tibriadorum Pisidiae provincia* quamquam male p. 676. τῆς Μαμβριάδων πόλεως, dicitur; nisi & Plinius *Timbrianos* inde formasset L. V. C. 27. Ergo Geographiam Sacr. & hac urbe augeamus.

ΘΕΜΙΣΩΝΙΟΣ, ἸΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΜΑΛΛΟΣ, [a]ὈΔΑΔΑ; [b]ΖΟΡΖΙΛΑ, [c]ΤΙΤΥΑΣΣΟΣ.

κέ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΛΥΚΑΟΝΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ιή.

ἸΚΟΝΙΟΝ

a Ὁ Ἀδάδα *Car. a S. Paullo.* b *MS. Leid.* Ζόρζελα. c Τιτυασσὸς *editi.*

Θεμισώνιος] Nusquam in Pisidia mihi lecta est: Phrygiæ cognominem urbem supra vidimus, forte a Pisidica nomen habentem: Strabo enim L. XIII. p. 629. fuisse Phrygiæ urbes, quæ a Pisidicis nomen traxerint, docet. Posses cum doctissimo Chorograph. Ital. medii ævi p. XXVII. auctore de *Termesso*, quam Stephanus Pisidiæ urbem facit, nisi eam Pamphyliæ Hierocles contribuisset, cogitare.

Ἰουστινιανόπολις] Nec hanc urbem, si alteram Jac. Goar Notit. exceperis, legere memini. Vir doctus, quem tantum quod appellavi, quoniam Alemannus in Procopii Hist. Arcan. C. 11. inter Justinianopoles Pamphyliæ urbem, quæ in Notitia veteri *Myloma* sit, recenset, de *Myliade* capit autumare acsi & illa Justinianopoleos nomen induisset: at ea & ab hac provincia distat, & in Pamphylia fortasse reperietur. Equidem suspicatus sum, *Conanam* sive *Conana* Justiniani nomen accepisse: caussam habeo, quod Notitiarum una Jacobi Goar Justinianopolim inter Tymandum & Malum interponant, reliquæ vero, Justinianopoli neglecta, *Conanam*: quæ tamen mera suspicio est neque admodum firma.

Μάλος] Reliquis Notitiis Μάλος: unde Μαλῶν episcopus in Jura Græco Romano p 190. & Constant. III. p. 676. Sisinnius τῆς Μαλοπόλεως τῆς Πισιδῶν, sed vitiose. Vid. L. Holst. in Steph. Μάλος. Auctor Dissert. Chorogr. Ital. cum hujus *Mali* occasione p. XXVII. asseverat, *nullam Mallum in duabus Ciliciis Hieroclem adnotare*, haud sane advertit Μάλχος Ciliciæ I. vitiosum esse & *Mallum* nobis offerre.

Ὀδάδα] Imo Ἀδάδα, ut MS. Palatinus Ptolemaei. Joannes episcopus τῆς Ἀδαδέων πόλεως, τῆς Πισιδῶν ἐπαρχίας Concil. Constant. III. p. 676. adfuit. Artemidorus apud Strabonem L. XII. p. 570. inter Pisidiae urbes Ἀδαδάτην, Βεράδα, pro Ἀδάδα, καὶ Βεράδα, seu Τιμβριάδα potius, annumerat.

Ζόρζιλα] Ὁ Ζοργίλων constanter in Notitiis Jac. Goar, & ea, quam Beveregius Comment. in Canon. Concil. Trullani p. 140. vulgavit. Videtur non alia ac Δόρζελα Ptolamaei, Ζ & Δ, ut assolet, permutatis.

Τιτυασσὸς] Sanum hoc est, ut & ὁ Τιτυασσοῦ veteris Notitiæ: male Petrus Τιτιασσοῦ in Nicaeno II. p. 358. & Τυασοῦ p. 53., nec melius Stephanus τῆς Τυασίων πόλεως τῆς Πισιδῶν ἐπαρχίας Constantinop. III. p. 676.: perperam etiam Πιτνασσὸς Artemidoro apud Strabonem L. XII. p. 570.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Et hæc *Præsidialis* fuit, uti Notitia Imp. Orient. C. 1., & Novel. XXV. docemur: meminit quidem Theodorus Iconiensis in Epist. de Cyrico & Julitta tom. III. Jul. p. 26. Domitiani, Comitis Lycaoniæ, Κόμητος Λυκαονίας, qui mihi rei militaris per Lycaoniam Comes fuisse videtur: Notitia eum non habet: at præter Præsidem in provincia, qui rem militarem curaret, fuisse, Novella XXV. dubitare vetat; Justinianus uni Lycaoniæ Prætori Justinianeo & rem civilem & militarem mandavit.

Ἰκόνιον] Lycaoniæ fuisse Metropolin ex Chalcedon. p. 670. constat: sita erat in Pisidarum & Phrygum finibus, nec multum ab Orientis diœcesi neque Asiana disparata: Basilius Seleuciensis L. I. Vit. S. Theclae p. 232. πόλις δὲ αὕτη Λυκαονίας, inquit, τῆς μὲν Ἑῴας οὐ πολὺ ἀπέχουσα, τῇ δὲ Ἀσιανῶν μοίρᾳ μᾶλλόν τι προσομιλοῦσα, καὶ τῆς Πισιδῶν καὶ Φρυγῶν χώρας ἐν μεθορίῳ κειμένη. Coloniæ eam dignatione illuminavit Imp. Gallienus, si fides rarissimo, & fortasse in hoc genere unico, Thesauri Wildiani numo, cujus uni paginæ *IMP. C. P. LIC. GALLIENVS. P.F.*, alteri, *ICONIEN. COLO. S. R.* inscripti sunt. Ceterum Basilio illud τῆς χώρας ἐν μεθορίῳ admodum familiare est: nam & Seleuciam L. I. Vit. Theclae p. 275. τῆς Ἑῴας ἱδρυμένην ἐν μεθορίῳ positam ait, & L. II. C. 11. μεθορίων τῆς Ἰσαυρικῆς, & C. 17. τῆς ὁρίοις μεθορίων, quin & Orat. XXVII. p. 150. τῆς ἐρήμου ἐπὶ μεθορίων dixit; quam vero recte atque

ex

ἸΚΟΝΙΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΛΥΣΤΡΑ, ΜΙΣΘΕΙΑ, ἈΜΒΛΑΔΑ, [a] ΟΥΑΣΑΔΑ, ὈΥΜΑΝΑΔΑ, [b] ἸΛΙΣΤΡΑ, ΛΑΡΑΝΔΑ, ΔΕΡΒΑΙ, [c] ΒΑΡΑΤΗ, ὙΔΗ, ἸΣΑΥΡΟΠΟΛΙΣ,

ΚΟΡΝΑ,

a Ὀυάσαδα editio prima. b Λύστρα omnes. c Βάρατα MSS., melius Leid. Βάρατα & Δέρβαι.

ex usu veteris Græciæ, ex egregia Hemsterhusii nostri ad Luciani Somnium animadversione cognosces.

Λύστρα] Lucas Act. A. C. XIV, 6. εἰς τὰς πόλεις Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην, & versu 21., at ẏ. 8. ἐν Λύστροις· unde τὰ Λύστρα & Λύστραν in promiscuo usu fuisse diceres, nisi passim alii numerum pluralem mallent: ὁ Λύστρων est in pluribus Notitiis, subscribitque Chalcedonensi p. 99 Plutarchus Λύστρων. Ptolemaeo Λύστρα, in Palatino MS., pro quo verius scriptus Coislinianus, Λύστρα.

Μίσθεια] Est hujus præsul in Chalcedon. p. 674. Armatius πόλεως Μισθείας, & Longinus Μισθηνῶν πόλεως Λυκαονίας in Constantinop. III. p. 670. Theophanes Chronogr. p. 320. Μισθίαν & Misthiam Ravennas L. II. C. 17. appellat. Non longe Vasadis afuisse colligas ex Basilii M. Epist. 318 τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον, scribit, τὸν ὑποκείμενον τῇ Μισθείᾳ, ᾧ ὑπεχρέωσεν ὁ ἄνθρωπος, κέλευσον Οὐασάδοις ὑποτελεῖν. Agrum illum Mistia subjectum, cui addictus est homo ille, Vasodis subesse jube. Sic Jul. Garnerius vertit ediditque, admonens Μισθείαν in IV. esse MSS, Vasoda vero in plerisque; veteres editi Μισθίᾳ, Balsamon & Zonaras tom. II. Beveregii Canon. p. 66. Μισθείᾳ, quod vir doctus spernere non debuerat, utpote solum cum vero consentiens.

Ἄμβλαδα] Philostorgius L. V. H. E. C. 2. urbem arido ac pestilenti fuisse solo, incolas barbaro atque ab humanitate alienissimo ingenio docet: oppidi episcopus πόλεως Ἀμβλάδων in Chalcedon. p. 673. & Constant. III p. 675., sed perperam, Ἀμιλάνδων πόλεως ἐπαρχίας Λυκαονίας. Vulgatum præter Stephanum & Philostorgium Ptolemaei MSS. Palatinus, Coislinianus & Barberinus, de quo L. Holst. in Steph., probant.

Οὐάσαδα] Ptolemaeus Οὐάσαδα, quod emendari debere ex MSS. Coislin. certissimum est: Basilius M. Οὐάσαδα in nupera editione, cui hinc facillime & ex Beveregio tom. II. p. 66., tametsi pessime ibi Balsamon & Zonaras Μισθίᾳ legunt, succurri potuerat. Conon episcopus πόλεως Ἀυασάδων ἐπαρχίας Λυκαονίας Constant. III. p. 675. & Olympius Οὐασάδων Chalcedon. p. 674. subscripserunt, male uterque.

Ὀυμάναδα] Ὀμάναδα oportuerat, ut belle Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 205., licet operarum peccato Ὀυέμαδα inibi legatur: hinc gens Homonadum apud Plinium L. V. C. 27. & Strabonem L. XII. p. 569., hinc Tyrannus Ὀμονάδων in Chalcedon. p. 400., qui prave p. 99. Μανάδων, & pejus in Constantinop. III. p. 675. Alexander πόλεως Συμμάδων provincia Lycaonia.

Ἴλιστρα] Hoc in MS. fuisse ex Holst. in Geogr. S. novimus: editi omnes Λύστρα: oppido episcopus Martyrius Ἠλίστρων, qui rectius MSS. Ἰλίστρων, Ephesini Concil. p. 534. & Onesimus πόλεως Ἰλίστρων Chalcedon. p. 674. fuit.

Λάρανδα] Anton. Itin. p. 211. vide.

Δέρβαι] Δέρβη, ut Act. A. C. XIV, & apud Strabonem L. XII. p. 569; ubi in Isauriae confinio locatur.

Ὕδη] Plinius Lycaoniae urbem in confinio Galatia atque Cappadociae fuisse L. V. C. 27. scribit. Rufus πόλεως Ὕδης est in Chalcedon. p. 526, qui Σίδης mendose p. 400.

Βαράτη] Ptolemaeo Βάρατα, Tabulæ Peutinger. M. P. L. ab Iconio Barathe: nomine metropolitæ sui Constantinus τῆς Βαρατηνῶν μητροπόλεως τῆς Λυκαόνων ἐπαρχίας Constantinop. III. p. 526. subscribit: noli tamen putare metropolin fuisse, quam dignitatem librariis debet, intempestive & satis inique eam Iconio auferentibus: paullo itaque rectius p. 675. πόλεως Βαράτης dicitur.

Ἰσαυρόπολις] Lycaoniae partem ad Taurum Ἰσαυρικὴν Isauricam Strabo L. XII. p. 568 facit; nec male ergo Isauropolis huic provinciæ tribuitur. Aëtius Ἰσαυροπόλεως Chalcedonensi adfuit p. 673.: alii Isaura appellant, Ἰσαυρίαν πόλιν Diodorus L. XVIII. p. 605., de qua Henr. Valesius in Ammian. L. XIV. C. 8. Fuisse urbem latrociniis infamem nemo ignorat; atque haud scio an Laestrygonia sit Basilii Seleu-

ΚΟΡΝΑ, ΣΑΒΑΤΡΑ, [a] ΠΤΕΡΝΑ, ΚΑΡΝΑ, ΓΛΑΥΑΜΑ, ΡΙΓΝΟΝ.

κϛ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΦΡΥΓΙΑΣ ΣΑΛΟΥΤΑΡΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κγ'.

ἘΥΚΑΡΠΙΑ, [b] ἹΕΡΑΠΟΛΙΣ, ὈΣΤΡΟΥΣ,

[a] ΣΕΚΤΟ-

a Πτέρνα *Car. a S. Paullo.* b Ἱερόπολις *MS. L.*

leucienfis L. II. Vit. S. Theclae C. 12., fceleratorum hominum atque ex rapto viventium receptaculum: fitus haud male convenit: dicit eam in Seleuciæ Ifauriaeque fuiffe confinio, fed verfus occafum ejus provinciæ totiusque Orientis, altiffimis montibus impofitam: *Λαιστρυγόνων ὡς αὐτὸς ἐνταῦθα καθ' ἡμᾶς τε καὶ σύμπασαν ἰδὼν γῆν, πολλοῖς δὲ καὶ ἰσχυροῖς ὄρεσι διειλημμένην·* Incolis atque urbi a Laeftrygonibus, quod eorum fectam atque inftituta probarent, id nomen venit: fane Ifauros Bafilii ætate ab improba prædandi cupiditate fuiffe inftructiffimos ex Chryfoftomi epiftolis, Zofimo atque aliis pluribus cognitiffimum eft.

Κόρνα] Haud eam Ptolemaeus, nec Concil. Conftantinop. I., ut Car. a S. Paullo monuit, ignorat.

Σάβατρα] Confentit Tabula, quæ Iconio M. P. XLIV. femovet: Ptolemaeo, *Σαύατρα*, unde in Chalcedon. p. 673. Euftathius *πόλεως Σαυάτρων*, quæ differentia ex fono eft, uti in *Σαυαδία* & *Σαβαδία*, *Καλαυρία* & *Καλαβρία*, *καλαῦροψ* & *καλάβροψ*, innumerisque aliis. Straboni L. XII. p. 568. *Σόατρα*, quam eandem effe, recte Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 205. animadvertit.

Πτέρνα] *Πέρτα* Ptolemaei eft, cujus præful Conon *πόλεως Περτῶν* Chalcedon. Concil. p. 674. & in veteri verfione, quam L. Holft. verfavit, *Pertorum*, fubfcripfit, & Nicaeno II. p. 53. Epiphanius *Πέρτων*.

Κάρνα] Imo *Κάννα*, ut apud Ptolemaeum & Chalcedon. Concil. p. 646., ubi *Eugenius Cannorum* & p. 526. *πόλεως Κάννων* nomen inter Lycaoniae præfules adfcribit.

Γλαύαμα] Sufpicor hanc in Ptolemaei *Δαλίσανδα*, ut MS. Palatinus præfert, abfconditam latere: nec forte alia habenda eft *Ἰλιμάνδων* Concil. Chalcedon. p 674.: quamquam quo vero nomine fuerit, prorfus ignorem. *Rignum* *Ῥίγνον* nondum inveni.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Phrygia Salutaris *Præfidi* paruit, non Confulari, ut ea Notit. Imp. Orient. C. 1. compertum habemus: Amachius *ἄρχων τῆς ἐπαρχίας τῆς Φρυγίας*, qui dein *ἡγεμὼν Præfes* iteratis vicibus, eft apud Socratem L. III. H. E. C. 15. Suidas rem eandem referens in *Ἀμάχιος parvæ urbis Phrygiæ Præfidem* facit, *ἄρχοντα μικρᾶς πόλεως Φρυγίας*, fatis imperite exfcriptis Malchi aut alius auctoris verbis: fufpicor fcriptorem, quicunque fuerit, *τῆς μικρᾶς Φρυγίας* dediffe, idque, cum in parva urbe *Mero* res fuerit acta, *πόλεως* addito vocabulo auctum: *parvam* autem *Phrygiam* hanc fuiffe dictam ex Stephano in *Εὐκαρπία* conftat.

Εὐκαρπία] Pagus fuit Phrygiæ, ab ubere frugum vinique proventu id nominis fortitus, Metrophane, quem Suidas *Eucarpia* ortum adfirmat, apud Stephan. auctore. Quod vero primo loco ponitur, id metropolin fuiffe Phrygiæ Salutaris, uti L. Holft. in Geograph. S. autumabat, argumento non eft: nam & alia funt in Synecdemo exempla urbium, quæ principem locum in catalogo occupant, nec metropoles fuerunt: & Synecdemus civilis eft, neque ad metropoles femper attendit. *Synnada* provinciæ caput fuiffe fuo loco dicetur.

Ἱεράπολις] Celebrem hoc nomine urbem in Pacatiana vidimus; diceresque ex ea provincia librariorum focordia in Salutarem Phrygiam migraffe, nifi Concil. Nicaenum II. Hierocli adftipularetur: cum enim p. 346. Nicolaus Hierapoleos Pacatianae fubfcripfiffet, nomen fuum inter Salutaris Phrygiæ præfules p. 357. Michael *Ἱεραπόλεως* profitetur: & ne de vitio cogites, p. 597. atque alibi eundem reperies. Itaque duas Phrygiæ, alteram Pacatianæ, alteram Salutaris, Hierapoles agnofcamus & hac Geogr. S. ornemus.

Ὄστρους] *Ὄρος*, cujus epifcopus *πόλεως Ὄρου* in Chalcedon. p. 673., in Nicaeno II. *ὁ Ὄρου* p. 358. dicitur. Plutarchus *ὡς λαμβάνων ἐν Φρυ-*

[a] ΣΕΚΤΟΡΙΟΝ, ΒΡΟΥΞΟΣ, ΚΛΗΡΟΣ ̓ΟΡΙΝΗΣ,
[b] ΚΛΗΡΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, [c] ΔΕΒΑΛΑΚΙΑ, ΛΥΣΙΑΣ,
[d] ΣΥΝΝΑΔΑ, ΠΡΥΜΝΗΣΟΣ, ̓ΙΨΟΣ, ΠΟΛΥΓΩΤΟΣ,
[e] ΔΟΚΙΜΙΟΝ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΜΗΡΟΣ,

ΝΑΚΟΛΙΑ,

a *Σεκτόριον Schelstrat. & Bandur.* b *Κλῆρος πολεμὴ edit. princeps, alii Κλῆρος πολεμικός.* c *Διβαλίκια MSS.* d *Σύναδα Car. a S. Paulo.* e *Δοκίμιον μητρόπολις Schelst. Band. & MS. L.*

Φρυγίᾳ Ὀξεύας in Lucullo p. 497. appellare videtur.

Σεκτόριον] Hoc, utpote proxime ad Στεκτόριον, quo vero nomine fuit, accedens, è MSS. arripuimus: Ptolemaeo vulgo Ἰερόριον, sed vetus interpres *Stectorium* legit, quod & MSS. Coislinianus & Barberinus, de qua Holst. ad Geograph. S., præferunt. Joannes presbyter τ͂ θρόνου Ἐκτορέου Nicaeno II. p. 857. nomen adscripsit, & p. 53. Ἐκτορίου.

Βροῦξος] Verum est Βροῦζος, unde numi ΒΡΟΥΖΗΝΩΝ & ΒΡΟΥΖΙΝΩΝ, ut in Thes. Britan. tom. II. p. 234., de quibus egregie Harduinus in Num. Urb. Illustrat.; Ptolemaeus, cui Δροῦζον, hinc auxilium accipit.

Κλῆρος Ὀρίνης] Lege ὀρεινῆς. Intelligi credo Phrygiam Paroreiam, sive montanam, de qua Strabo L. XII. p. 577. ἡ μὲν οὖν παρώρειος ὀρεινήν τινα ἔχει ῥάχιν, ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐκτεταμένην ἐπὶ δύσιν· *Parorea Phrygia montanum habet dorsum, ab ortu versus occasum productum.* Κλῆρος dicitur solemni more, quo vox de agris, sorte divisis, & dein de aliis quibusvis usurpatur. Vide Cl. Dukerum in Thucydidem L. III. C. 50. & quos ille appellavit.

Κλῆρος Πολιτικῆς] Sic MSS. edere, Holstenio accredimus, etsi quæ Phrygiæ pars sit, in obscuro maneat: si conjecturis in re incerta indulgere liceat, dixerim eos Phrygiæ agros signari, qui usui publico reipublicæ serviebant, atque eos in primis, in quibus greges dominicos pascebant: fuisse in Phrygia Impp. Valentinianus & Valens L. 19. C. Th. de Prætorib. testabuntur; *Satos de Phrygia*, ajunt, *gregibus XX. quatuor equos, subjugandos quadrigis, hoc est, simul octo, duobus maximarum editionum Prætoribus dari sancimus:* simili fortasse ex caussa regio *Aphrodisias antea Politice Orgas* fuit appellata apud Plinium L. V. N. H. C. 30. De *Debalacia* nihil habeo monere, utpote nusquam lecta.

Λυσίας] Nota è Strabone, Plinio & Ptolemaeo urbs, cujus numi ΛΥCΙΑΔΕΩΝ nomen præferunt. Philippus *Lysiadis* est in Chalced. p. 646.

Σύναδα] Hanc provinciæ metropolin Conc. Chalcedonense p. 673. imponit; unde *Synodorum metropolita*, quamquam non sine vitio, L. XXIV. Hist. Miscel. Tabula XXXII. M. P. Docimeo semovet. Vid. Vales. in Socrat. L. VII. H. E. C. 3.

Πρύμνησος] *Prymnesia* Ptolemaeo & Chalced. Concil. p. 673., vulgo quidem Πρυμνιάδων ibi appellatur, sed verum Latinus interpres servavit, & Constantinop. III. p. 675.

Ἴψος] Urbem nobilitavit, quod prope eam depugnatum est, memorabile prælium, quo Antigonus a conjuratis ducibus victus atque interfectus est apud Plutarchum in Pyrrho p. 384. Ἄψος perperam Nicaeno II. p. 161.

Πολύγωτος] Πολύβοτος oportuerat: Georgius presbyter πόλεως Πολυβότου est in Nicaeno II. p. 358., hinc refingendus. Vid. Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 168.

Δοκίμιον] Addunt Schelstratenus & Bandurius μητροπόλεως titulum; quo ornatum unquam fuisse exiguum oppidum & solo marmore nobile, haud constat: verius suum sibi locum Μητρόπολις in principe editione occupavit: binas enim eo nomine in Phrygia fuisse è Stephano novimus, quorum fortasse hæc apud Athenaeum L. XIII. p. 574. obvia. Δοκίμιον, ut eo redeamus, Stephano, Δοκίμειον, non sine errore, Ptolemaeo, Δοκιμία κώμη Straboni L. XII. p. 577. Δοκίμιον, plane ut hic, ἐπαρχίας Φρυγίας Σαλουταρίας Ephesino Concil. p. 534. Vid. Norisium Dissert. I. de Epoch. Syro-Maced. p. 14.

Μῆρος] Est apud Socratem L. III. H. E. C. 15. & Sozomen. L. V. C. 11. ubi Vales. vide; nec crede tamen posteriora ætate *Comopolin* fuisse appellatam; neque enim Constantinus

 Imp.

ΝΑΚΟΛΙΑ, [a] ΔΟΡΥΛΑΙΟΝ, ΜΕΔΑΙΟΝ, ΔΗΜΟΥ [b] ΛΥΚΑΩΝ, ΔΗΜΟΥ 'ΑΥΡΑΚΛΕΙΑ, ΔΗΜΟΥ 'ΑΛΑΜΑΣΣΟΥ, ΔΗΜΟΥ [c] ΠΡΟΠΝΙΑΣΑ.

κζ', 'ΕΠΑΡ-

a *Δορύλαιον MSS.* b *Λιβαῶν Bandurius, Λυκαῶν Car. a S. Paullo.*
c *Πρωπνίασα idem & MSS., Πρωπνιασοῦ MS. Leid.*

Imp. L. I. Them. 1. id adfirmabit, sed Morum fuisse κωμόπολιν, sive grandem vicum, qui ad urbis amplitudinem proxime accederet, uti in Marci Evang. C. 1., 38. Car. a S. Paullo cum *Myrum* vocat, ab Actis Conciliorum, ut Nicaeni II. p. 357., ubi Damianus Μύρων, in fraudem impulsus est.

Νακωλία] Urbem Phrygiae, cui Nacolia nomen, πόλιν τῆς Φρυγίας, ἡ Νακώλεια ὀνομαζομένη, ad quam Valens Procopium profligaverit, Socrates L. IV. H. E. C. 5. vocat; Basilius Νακωλείας Φρυγίας Chalcedon. Concil. p. 578. subscripsit: ceteris Νακώλεια, ut Ptolemaeo & Zosimo L. IV. C. 8. Vid. Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 144.

Δορύλαιον] Δορύλαιον, uti Strabo; nisi forte Δορύλαειον, modo sanum id sit, cum Eustathio in Dionys. ℣. 815. voluerit. Proxime fluvium sedem habuit, qui in Thes. Britan. tom. II p. 257. numo ΔΟΡΥΛΑΕΩΝ urnae incumbit, quamquam quo nomine fuerit, nondum pro comperto habetur: Nic. Haymius *Sangarium* arbitratur, cui sane in Tabula Peutingerana accubat: at id flumen urbem alluisse cum certo haud constet, malim alterutrum amnium credere, de quibus Cinnamus L. V. C. 1., ubi de Manuele Comneno, διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου πορθμοῦ ἐπὶ Ἀσίαν διαβὰς, ἄχρι Δορυλαΐου ἦλθε, οὗ δὴ ἄμφω τὼ ποταμὼ, ὧν ὁ μὲν Βαθὺς αὐτοῖς τῇ ἐγχωρίῳ, Θύμβρις δὲ ἅτερος ὀνομάζεται, *per fretum Hellespontiacum in Asiam trajiciens, ad Dorylaeum usque pervenit, circa duos fluvios, quorum alter ab incolis Bathys, alter Thymbris vocatur.* Adde L. VI. C. 14. & Nicetam Choniat. L. VI. Annal. Manuel. p. 88.

Μίδαιον] Μίδαιον sive Μιδάειον, unde ΜΙΔΑΕΩΝ numi apud Harduinum & Holst. in Stephan.

Δήμου Λυκαῶν] Posterius è MS. eruit Holstenius, è quo Λυκαόνων δῆμος formari oportet. Δῆμος, ut saepe, *pagum* notat; Stephanus Εὐκαρπία δῆμος τῆς μικρᾶς Φρυγίας, & in Δῆμος. *Lycaones* in Phrygia Plinius L. V. C. 29. agnoscit, probe contra Harduinum a Ch. Cellario L. III. G. A. C. 4. p. 164. defensos.

Δήμου 'Αυρακλεια] Forte δῆμος 'Αυλοκρήνων Plinius *Aulocrenas* Phrygiae tribuit L. V. C. 29. *Marsyas*, inquit, *ibi redditur, ortus ac paullo mox conditus, ubi certavit tibiarum cantu cum Apolline, Aulocrenis: ita vocatur convallis decem mill. passuum ab Apamia Phrygiam petentibus.* & L. XVI. C. 43.; favet suspicioni Aquilas episcopus 'Αυλοκρήνων, qui inter Phrygiae Salutaris praesules Chalcedon. p. 400. nomen suum profitetur: quia tamen 'Αυρακλίων p. 246 dicitur, nihil decreverim; id addam, in Geograph. Sac. praeteriri haud debuisse.

Δήμου 'Αλαμασσοῦ] In Concilio Chalcedonensi ejus episcopus memoratur, diciturque πόλεως 'Αμαδάσσης p. 673., & in Constantinop. II. p. 244. *civitas Amadassenorum:* rectius itaque δῆμος 'Αμαδάσσης.

Δήμου Προπνίασα] Forte δῆμος Πραιπενίσσος. Praepenissus est inter Phrygiae urbes apud Ptolemaeum, subscribitque Auxanon πόλεως Πραιπενίσσου Chalcedonensi p. 673. Quod vero his *pagis* episcopi fuerint impositi, id argumento est, fuisse κωμοπόλεις sive amplos & civium frequentia celebres pagos, unde & πόλεις Chalcedonensi Concil. dicuntur: ceteroqui Canones pago aut parvae urbi, cui vel unus presbyter sufficeret, episcopum negabant, ut Synodi Sardicensis VI. μὴ ἐξεῖναι καθιστᾶν ἐπίσκοπον ἐν κώμῃ τινὶ ἢ βραχείᾳ πόλει, ᾗ τινι καὶ εἷς πρεσβύτερος ἐπαρκεῖ & Synodi Laodicenae LVI., qui περιοδευτὰς, sive *visitatores*, ut Dionysius Exiguus vertit, de quibus Beveregius plura, in ejusmodi pagos amandat: quamquam & id citra dubium est, haud raro praesulum ambitione optime decreta fuisse proterve conculcata, & quo plures suffraganeos, quos vocant, acciperent, pagis atque oppidulis episcopos datos; in Africa certe per contentiones Donatisticas incredibilem in modum praesulum numerus increvit, paullatimque villae, fundi & vici suos sibi praepositos viderunt, sicuti è Collat. Carthagin. C. 181.

κζ, ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΑΜΦΥΛΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ μζ.

[a] ΠΕΡΓΗ, ΣΥΛΛΑΙΟΝ, ΜΑΓΥΔΟΣ, ἈΤΤΑΛΙΑ, ΔΗΜΟΥ, [b] ὈΥΛΙΑΜΒΟΣ, ΤΡΕΣΕΝΑ, ΔΗΜΟΥ ΚΑΝΑΥΡΑ,

ΖΟΒΙΑ,

a *Πέργη Σύλλαιον omnes, distinguit MS. Leid.* b *Ὀυλίαμβρος Car. a S. Paullo.*

C. 181. colligas. Sed hæc ab instituto nos avocarent longius.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Olim Lycia & Pamphilia uni Proconsuli paruerunt; unde C. Porcius *PROCOS. LYCIAE ET PAMPHILIAE* in Thes. p. CCCCLVIII. 6.; sub Constantino *Præsidem* habuerunt, ad quem L. 2. C. Th. de Censu data est. Diceres Decii tempore a Lycia jam fuisse distractam ob *Pamphyliæ præfecturam*, Martiano ab eo Imp. mandatam, in Actis S. Achatii apud Ruinart. p. 155., si bonæ fidei semper ea essent monumenta. Forte Theodosius II. Lyciæ suum præsidem imposuit, qua de re alias. Fuisse vero Consularem Pamphyliam Notit. Imp. Orient. C. 1. docet.

Πέργη] Editi omnes Σύλλαιον Pergæ jungunt, acsi eadem urbs esset, prorsus contra verum: distinctissimæ enim fuerunt, singulis episcopis, ut ex Chalcedonensi Concilio novimus, subditæ: seriore quidem ævo dignitas metropolitana Sylaeum ornavit, eaque caussa est, cur in aliis Notitiis ὁ Πέργης ἤτοι Συλαίου episcopus memoretur: at nondum, cum Hierocles suam digereret, eo res redierat; distinguuntur enim utriusque episcopi in Constantinop. III. Erat *Perge* provinciæ metropolis, sicuti præter Chalcedonense Concil. p. 656. scholiastes Callimachi Hymn. in Dian. ℣. 187. & egregius numus, ab Ezech. Spanhemio, Dissert. IX. de V. & P. Numis. p. 591. productus, ostendunt. Secta dein in duas Pamphylia, quæ tamen divisio Hierocle, quod supra patefecimus, posterior est, Perge Pamphyliae II., primæ vero Side metropolis esse cœpit.

Σύλλαιον] Σύλαιον Constantino L. I. Them. 14. & Constantinop III. p. 677., ubi Paullus πόλεως Συλαίου τῆς Παμφύλων ἐπαρχίας, nec aliter Actis S. Stephani Junioris, a Benedictinis vulgatis, p. 452., quæ Lyciam hinc ordiuntur, etsi ipsi Σύλλειον maluerint. Putares itaque rectum id esse: at obstat Σύλλειον Stephani, & *Syleum* Livii. Salmasius in Solin. p. 549. Σίλλιον, nisi error ibi sit ab operis commissus, verum esse pertendit: L. Holsteinius Σύλαιον præfert ad Stephan., atque Arriani L. I. Exped. Alexand. C. 27. Σύλλιον, χωρίον ὀχυρὸν ad hanc normam corrigit: ego in Arriano nihil muto, Σύλλιον & Σύλλειον ceteris præstare arbitratus: habet id Polybius Leg. XXX , &, quam conformatione literarum Λ & Λ deceptam nemo dixerit, Tabula Peutingerana: perperam ergo Ptolemaeus Σύλιον, & Chalcedon. p. 402. Σίλιον. Oppidum haud multum Perga distabat.

Μάγυδος] Sic & Palat. & Coislin. MSS. Ptolemaei pro vulgato Μάσταλος· numi ΜΑΓΥΔΕΩΝ Thes. Britan. tom. II. p. 189. id probant: quare non recte satis *Magadensium civitas Pamphyliæ* Constantinop. II. p. 241. nec Μαγίδων πόλις Constantinop. III. 502., nedum πόλις Μαῦδος Chalcedon. p. 672.; verius *Magydensium civitas* p. 646. veteri interpreti.

Ἀτταλία] Nota urbs è Strabone est circa Corycum posita: Suidas in Κωρυκαῖος sitam ait ad Corycum promontorium, haud obscure Corycum Ciliciæ cum cognomine Pamphyliæ oppido confundens; quem eundem errorem Salmasius in Solin. p. 545. reprehendit in Demetrio, quo Stephanus teste usus fuit. Ἀτταλείας episcopus, qui Ephesino interfuit Concil. p. 535. hinc fuit, appellarique Ἀτταλείων debuerat. Ceterum seriore ætate urbs ab Alexio Imp. metropolitana jura, quemadmodum Notitia Jac. Goari docemur, impetravit; hinc explica, quod ceteroqui absurdum videri posset, scholion Balsamonis & Zonarae tom. I. Canon. Beveregii p. 107. Παμφυλία ἐστὶν ἡ τῆς Ἀτταλείας ἐπαρχία. Vide quoque Tzetzem Chiliad. VI. 72.

Δήμου Ὀυλίαμβος] Ab aliis ut hic nobis *pagus* explicetur exspecto, gratiam relaturus si eadem opera binis sequentibus, qui meam frustra implorarunt, succurrere voluerint. Meminit sane Notitia Jac. Goari Δημοσυνάβρων, videnturque

ΖΟΒΙΑ,[a] ΘΕΡΜΕΣΟΣ ΚΑΙ ἘΥΔΟΚΙΑ, ΔΗΜΟΥ ΜΕΝΔΕΝΕΩ, ΔΗΜΟΥ ΣΩΚΛΑ, ΣΙΝΔΑ,[b] ΒΕΡΒΗ, ΣΙΝΔΑΥΝΔΑ,[c] ΜΥΩΔΙΑ, ΧΩΡΙΟΜΥΛΙΑΔΙΚΑ, ΟΛΒΑΣΑ,[d] ΠΑΛΑΙΑΠΟΛΙΣ, ΛΥΣΗΝΑΡΑ, ΚΟΜΑΝΑ,

[e] ΚΟΛΒΑ-

Θερμεσὸς, καὶ Εὐδοκία idem, MS. Leid. Εὐδοκίας & Ἰοβία, probe. b Βερβὲς vulgo & Συνδαύνδα. c Μυοδία χώρα editi omnes, Cod. Leid. Μυωδία, Χωριομυλιάδικα. d Παλαιόπολις edit. princeps.

que eadem ac Κάνασσα, nec hilum tamen juvant: Car. a S. Paullo non aliam esse ac *Zenopolin* fidenter adfirmat, quam nos Isauriae fuisse pro comperto habemus.

Ζοβία] Lege Ἰοβία & mox Τερμεσσός. Tribus his oppidis tempore Synodi Constantinopolitanae sub Flaviano unus episcopus fuit, qui inter Acta Chalcedon. p. 239. τῆς κατὰ Τερμεσσὸν καὶ Εὐδοκιάδα καὶ Ἰοβίαν ἁγίας Θεοῦ ἐκκλησίας dicitur: Ephesinae Synodo p. 535. Timotheus πόλεως Τερμησσοῦ καὶ Εὐδοκιάδος subscripsit, unde alii *Joviam* paruisse conjicias; Leone vero Imp., quod Synodica provincialium epistola docemur, & Eudocias & Termessus singulis præsulibus dicto audientes fuere. Montibus Termessus supra Phaselidem circa angustias, per quas in Milyadem transitus, erat adposita. Vide Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 196.

Δήμου Μενδενέω] Nisi me omnia fallunt, est hoc Ptolemaei Μενεδήμιον· Itaque Δῆμος Μενεδήμιον refingamus.

Δήμου Σώκλα] Imo Πόγλα, ut idem Geographus. Paullus πόλεως Πόγλων inter Pamphylios nomen in Chalcedon. p. 672. profitetur.

Σίνδα] Ἴσινδα oportuerat, quod L. Holst. ad Geogr. S. monere haud præteriit, simile mendum è Strabone & Stephano ad hujus Ἀμβλάδα eluens. Concilio Ephesino p. 535. πόλις Ἰσινδοῦ perperam appellatur, rectius Chalcedonensi p. 672.

Βέρβη] Sic MSS.; Βάρβη aliis Notitiis: utrum præstet, in tam pertinaci veterum de oppido silentio haud temere finivero.

Σινδαύνδα] Et hoc è MSS.; crederes hinc fuisse Neonem episcopum πόλεως Σιλιάνδου Παμφυλίας in Concil. Chalcedon. p. 556., nisi aliunde liqueret, *Syllii*, de quo supra, præsulem fuisse: Vid. p. 672. Actorum eorum. Itaque de hac & sequenti *Myodia* nihil profitebor aliud, quam obscurissimas videri: inveni quidem in Notitia Jac. Goari Μυλόμων ὕδω Ἰουστινόπολιν, pro qua *Justinianopolin* N. Alemannum in Procopii Histor. Arc. C. 11. legisse constat, sed ea ab ausilio ferendo tantum abest, ut omnia conturbet.

Χωριομυλιαδικά] Jungere hæc manu exaratos codices Holsteinio accredimus, nec tamen urbem eo nomine Pamphyliæ fuisse, quæ ejusdem in Stephani Μιλύαι suspicio erat. *Milyas* a Ptolemaeo Pamphyliæ contribuitur: hinc τὴν Μιλυάδα χώραν, *regionem Milyadem* in Lyciæ, Phrygiæ & Pamphyliæ finibus apud Arrianum L. I. Exped. Alexand. C. 25. & Strabonem L. XII. p. 570. appellarunt: Verum ergo fuerit χωρία Μιλυαδικά, ut pagi ejus regionis intelligentur.

Ὄλβασα] Jurares Ὀλβίαν esse, quam omnes, si Stephanum exceperis, meritum propterea Is. Casauboni, Salmasii atque aliorum animadversionem, Pamphyliæ transcribunt: ne quid tamen mutetur, Ptolemaeus auctor erit, Ὄβασα, sive, ut Coislin. MS., Ὄλβασα Pisidiæ haud multum a *Comana*, quo de oppido mox, contribuens: nec Pisidiæ mentio illi nocere debet, cum finitimas esse provincias & plura ejus oppida Hierocles Pamphyliæ suæ vindicare apertissimum sit.

Λυσήναρα] *Λυσινίαν* Ptolemaei esse ne dubita: nam & reliquæ Notitiæ urbem agnoscunt, & Theodotus Λυσινίων p. 402. in Chalced. Concil. p. 402., sive *Lysiniensis*, ut in Synodica ad Leonem Imp. Epistola, memoratur.

Κόμανα] Non aliter Ptolemaeus, cui *Ephestius Comanensis* in Synodica Ep. adstipulatur: nam operam Car. a S. Paullo abutitur, cum *Comacenum* eum esse jubet; huc refert Harduinus numum ΙΕΡΟΚΑΙCΑΡ. ΚΟΜΑΝΕΩΝ, probabili conjectura: propius enim hinc Hierocaesaree quam ab oppido Pontico Cappadocicove distat.

Κόλ-

[a] ΚΟΛΒΑΣΑ, ΚΡΕΜΝΑ, ΠΑΝΕΜΟΥ ΤΕΙΧΟΣ, ἈΡΙΑΣΟΣ, ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΚΤΗΜΑ ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ῬΕΓΗΣΑΛΑΜΑΡΑ, ΛΙΜΟΒΡΑΜΑ, ΚΟΔΡΟΥΛΑ, [b] ΔΕΜΟΥΣΙΑ, ΔΗΜΟΥ [c] ΣΑΒΑΙΩΝ, ΠΑΣΤΟΛΗΡΙΣΟΣ, ΣΕΛΠΗ,

ΤΡΙ-

a Κόλβασα *eadem*, *&* *mox* Λιμοβράμμη. b Δεμουσίας *Car. a S. Paullo.* c Σαβαῶν *MS. Leid.*

Κόλβασα] Κόρβασα, quemadmodum Ptolemaeus, unde *Corbasensis* episcopus, ut Car. a S. Paullo admonuit, in Concilio Constantinop. sub Menna.

Κρέμνα] Κρῆμνα, quam Coloniam Romanos deduxisse Strabo & Ptolemaeus testantur: sita erit in loco prærupto, quæ fortasse nominis caussa, undique fossis depressissimis munita apud Zosimum L. I. C. 69., ubi tamen male Lyciæ tribuitur.

Πανέμου τεῖχος] Ἀνεμοτεῖχος mendose Constantino L. I. Them. 14., ut ΠΑΝΕΜΟΤΕΙΧΕΙΤΩΝ numi monstrant: τεῖχος autem in hac compositione *arcem* notat; quam rem cum pluribus exemplis L. Holsteinius ad Stephanum stabilire constituerit, eaque absint ab ejus Notis, en tibi ea ex schedis, quarum mihi copiam fecit vir clarissimus J. Ph. D'Orville: Τεῖχος *multis in locis veterum non solum murum sed & castellum vertendum est: significat enim locum munitum; ita ferme semper apud Scylacem & Herodotum; sic L. I. C. 83. Sardes vocat* τεῖχος τῶν Λυδῶν, *ubi inepte interpres murum Lydorum, & L. VII. C. 59., quem locum notavi ad Stephan. Justinus Cohort. ad Græcos:* ἐπὶ τούτους τοὺς (φιλοσόφους) ὥσπερ ἐπὶ τεῖχος ὀχυρὸν καταφεύγειν εἰώθασι· *& Orat. ad Græcos, Hercules inter alios labores Augiæ* ὀχυρὸν τεῖχος *a sordibus purgasse dicitur: utrobique validum murum reddunt perverse: Ita* οἶον τεῖχος, Ἀβάνη τεῖχος, Ἡραῖον τεῖχος *&* παλαιὸν τεῖχος *in Steph.* Γάγαι. *Atque ita accipe in oraculo Apollinis Atheniensibus dato* ξύλινον τεῖχος, *& vide ipsum Stephanum in* τεῖχος, *ubi* φρούριον *exponit. Idem Justinus Dialogo cum Tryphone Platonem scribit & Pythagoram esse* ὥσπερ τεῖχος καὶ ἔρεισμα τῆς φιλοσοφίας· *velut murum & columen ait interpres, ego potius arcem & munimentum: nam & Homerus Iliad. Δ. 407.* τεῖχος Ἄρειον *vocat Thebas, quasi locum ab ipso Marte munitum, Martis propugnaculum.* Hæc vir doctissimus; quæ etsi verissime observata sint, non iVero tamen inficias, *murum* apud Latinos eandem haud raro significationem possidere. Vide Anton. Itiner. p. 446. & Wassium ad Sallust. Catilin. C. 61.

Ἀρίασος] Geminam sibilante Ptolemaeus & MS. Leid., nec discordans Theophilo τῆς Ἀρμασοῦ in Chalced. p. 672., tametsi perperam p. 556. πόλεως Ἀρμασοῦ Παμφυλίας.

Μαξιμιανούπολις] Est in Notitiis & Conc. Actis, sed situs, ut pleræque hujus provinciæ, incertissimi. Κτῆμα, quod sequitur, publicum urbis agrum sive prædia indicat: quo modo βασιλικὰ κτήματα in Herodiani L. I. C. 11. sunt villæ principis, & L. II. C. 6. τὰ πορρωτάτω τῆς πόλεως κτήματα, prædia ab urbe remotiora.

Ῥεγησαλάμαρα] Credo pagi aut oppiduli esse nomen: solet enim Hierocles τὸ ῥεγὲ, ex ῥεγεῶν accisum, illis præponere; qua de re infra cum in Bithyniam devenerimus; pagus ipse, pariter ac *Limobrama*, mihi nusquam occurrit.

Κόδρυλα] Forte Κόρδυλα præstiterit: certe Maras urbis episcopus in veteri Latina versione Concil. Chalcedon. p. 100. *Cordylorum* & MS. Κορδύλων, etsi vulgo nunc Κοδρύλων, & pessime p. 557 Κοδιαλαίων, atque in Epist. provincialium Synodica *Codri*, appellatur: accedit Stephanus, Κόδρυλος, πόλις Παμφυλίας· Haud equidem ignoro, quid Abr. Berkelius ex eo fuerit architectatus, quo utique sine incommodo nunc facile carebimus.

Δημουσία] Sanumne hoc sit, an mendosum, quemve locum cum insequente insederit, ut doceatur, aliunde exspectamus.

Παστολήρισος] Si MSS. addicerent, Πεδνηλισσοῦ Ptolemaei & Conciliorum præferrem.

[c] Σέλπη] Σέλγη haud dubie est, quod & animadversum a Ch. Cellario L. III. G. A. C. 4. p. 198. videbis: monti erat imposita; πολίχνη δ' αὕτη Παμφυλίας ἐστὶν, ἐπὶ λόφου κειμένη Zosim. L. V. C. 15.

ΤΡΙΜΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΩΔΙ, ΣΕΡΝΑ, ΛΥΒΡΗ, ΚΑΣΣΑ, ΚΟΤΑΝΑ, [a]'ΟΡΥΜΝΑ, ΚΟΡΑΚΗΣΙΟΝ, ΣΥΕΔΡΑ, ΚΑΡΑΛΙΑ, [b]'ΟΛΥΒΡΑΣΟΣ.

κλ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΥΚΙΑΣ 'ΥΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ λδ'.

ΦΑΣΥΔΗΣ,

a 'Ορύμβρα *omnes.* b 'Ολύβραςσ⊕ *editi, vulgatum est è MSS.*

Τριμύπολις] Vero nomine Πριμύπολις erat: hinc Timotheus Πριμυπόλεως τῆς Παμφυλίας in Chalcedon. p. 127. & p. 240.; male Πριαμύπολις in Ephesino p. 528.: id enimvero negligi non oportet, Tribonianum Primupoleos præsulem, qui Ephesino Concilio scribendo adfuit p. 438. 'Ασπένδε τ̃ Παμφυλίας dici, nec usquam Primupoleos episcopum ab eo distingui: præterea in veteribus Notitiis Aspendi præsulem sæpe memorari, & Primupoleos nullam esse mentionem; quæ mihi res argumento est, Aspendum nihil prorsus a Primupoli discrepasse, atque adeo perperam in Geographia S. distingui.

Σώδι] Lege Σίδη, quæ deinceps Metropolis Pamphyliae I. fuit: primum ea dignitate in Concil. Constantinop. II. p. 240. illustrata conspicitur, etsi in Chalcedonensi p. 437. Amphilochius ejus episcopus inter Metropolitanos, quos vocant, nomen adscripserit. Numum ΣΙΔΗΤΩΝ ΠΡΩΤΑ ΠΑΜΦΥΛΩΝ & alterum ΣΙΔΗΤΩΝ ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ explicuit Illustris Ezech. Spanhemius Differt. IX. de V. & P. Numif. p. 591.

Σέρνα] Assentior L. Holsteinio *Sennensem* in Concil. Ephesino episcopum huic urbi imponenti: tametsi enim Nectarius Σινύων p. 439. scribatur, alibi τῆς ἐν Σεννᾳ ϰαθολικῆς ἐϰϰλησίας nominatur. Vid. p. 529.

Λύβρη] Sic & Dionysius Periegef. ꝟ. 859. in editione Guil. Hilli, quod *sphalma typographi* Cl. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 199. *putaret, nisi in Hieroclis Notitia Pamphylia etiam* Λύβρη *scriptum inveniretur.* Ego contra sentio; Dionysii pleræque omne editiones Λύρβη, etiam Ferrarienfis An. CIↃIↃXII., præ se ferunt; nostrum vero a librario, parum diligente, est: nam ceteri scriptores consentiunt ΛΥΡΒΕΙΤΩΝ numis.

Κάσσα] Non alia est ac Ptolemaei Κάσσα, pro quo *Cassas* vetus ejus interpres.

Κόβανα] Si Acta Ephesini Concilii haud fallunt, Κότενα præstiterint: subscribit enim p. 459. Acacius Κοτένων τ̃ Παμφυλίας, & p. 529., quamvis non fine levi mendo, τ̃ ἐν Κοτένοις ἐϰϰλησίας.

'Ορυμνα] Hoc MSS. approbant: huic episcopus fuit Paullus *Orymnorum* Ephesin. Concil. p. 674., qui vitiose τῆς ἐν Θρύμνοις ἐϰϰλησίας p. 535. Vid. Nicaen. II. p. 598.

Κορακήσιον] Situm erat in saxo prærupto, olim Ciliciae asperæ initium apud Strabonem L. XIV. p. 668. Matidianus Κορακησίων est in Ephesino p. 438., qui cum pæne conspirat ΚΟΡΑΚΗΣΙΩΝ numus Thef. Britan. tom. II. p. 282.

Σύεδρα] *Desertum Ciliciae scopulum* Florus a Salmasio emendatus L. IV. C. 2., Lucanus *parva Suedra* L. VIII. 259., ab eodem sanitati restitutus, appellat; olim *Synedris* legebatur, prorsus ut Coislin. MSS. ex *Suedra* Ptolemaei Συνέδραν L. V. C. 8. fecit. Vid. in Solin. p. 542. & Kuster. ad Suidae 'Αιλιανός.

Καραλία] Κάραλλις ἢ Καράλλεια Stephano. Concilii Ephesini Actis adfuit Solon Καραλλίας p. 438. & Chalcedon. p. 672. Marcianus πόλεως Καραλλίας, rectius Constantinop. III. τῆς Καραλλίων πόλεως τ̃ Παμφυλίων ἐπαρχίας p. 503. Vid. Holst. in Stephan., & gentile hoc a Κάραλλις derivatum atque ab Ethnicographo neglectum observa.

'Ολύβρασ⊕] Κορυβρασσὸς vere Holsteinius, cujus præsul, ab eodem appellatus in hanc rem, Nesius Κορυβρασσοῦ Ephes. Concil. p. 438. perperam vero τῆς ϰτ̃ Κορυβοσύνων ἐϰϰλησίας p. 529.

Υπὸ Κονσυλάριον] Præsidi Lyciam Notitia Imp. Orient. C. 1. subjicit, estque in Actis S. Claudii apud Ruinart. p. 866. *Lysias Præses provinciæ Lyciæ*; qui tamen non huic sed *Ciliciae*,

quoniam

ΦΑΣΥΔΗΣ, [a]Ὁ ἈΝΑΠΟΣ, ΓΑΓΑ, ἈΚΑΛΙΣΣΟΣ, ἘΛΕΒΕΣΟΣ, [b]ΛΙΜΥΡΑ, [c]ἈΡΥΚΑΝΔΑ, ΠΟΔΑΛΙΑ, ΧΩΜΑ,

ΡΕΓΚΥ-

[a] Ὁ Ἄνναπος *Bandur. & mox* Ἀκαλισσός. [b] *Λύμυρα vulgo.* [c] Ἀρύκανδα *omnes, vulgatum MSS.*

quoniam in civitate *Aegea* commoratus dicitur, præfuisse videtur, ut bene vir doctus. Junctam Pamphyliæ paullo ante observavimus: Malala tom. II. p. 69. Lycaoniae olim connexam, sed a Theodosio II. inde divulsam ac provinciam esse factam, Myrensi urbe ad metropoleos dignitatem provecta, adfirmat: quod si verum est, fortasse ultimis Theodosii I. Imp. annis Lycaoniae est adjecta: tum enim Lyciæ gravis inusta nota est, permissumque, ut provinciales contumeliosa nomina vulnerarentur; nec cum veritate tamen consentiet, a Theodosio juniore Lyciam pristina jura reciperasse, siquidem *priorem illi famam meritumque inter ceteras renovari censuerunt* Impp. Arcadius & Honorius in L. 9. C. Th. de Indulgent. Crimin. Forte rem eandem repetita lege Theodosius II. jussit, eorumque scribendorum Malalae occasionem præbuit.

Πόλεις λδ'.] Plinius L. V. N. H. C. 27. suo tempore oppida XXXVI. Lyciam habere, Strabo L. XIV. p. 664. commune Lyciacum τὸ Λυκιακὸν σύστημα ex XXIII. civitatibus fuisse compositum, in quo *Lyciarches* aliique magistratus crearentur, refert: hoc loco numerus catalogo, qui mox sequetur, major est.

Φασύδης] Imo Φασηλὶς, in finibus Lyciæ & Pamphyliæ posita apud Strabonem L. XIV. p. 667. De *Cylabra*, quem tanquam Heroem venerabantur, Athenaeus L. VII. C. 13. Ex sequenti nihil, quod placeat, emergit. Vide Ciceron. L. IV. Verr. C. 10.

Γάγα] Holsteinio in Steph. Γάγαι hoc neutrum videtur plurale, cui si quod simile esset exemplum, nec tot vitia huic Notitiæ inessent, assentirer: ab urbe & vicino amne, quem tamen Galenus L. IX. ἁπλ. φαρμακ. p. 123, etsi Lyciæ oram parva navicula legeret, invenire potuisse negat, lapidem *Gagatem* appellatum volunt, qua de re Saracenus in Dioscorid. L. V. C. 146. & Rhodius in Scribonii Larg. Composit. CCXXV., cujus tamen omnia puto non probabis. Vide vero quas turbas hoc oppidum leviter in Eusebio de Martyr. Palæstin. C. 4. depravatum dederit: εἴ τις ἄρα Πάγας ἐπίσταται, τῆς Λυκίας οὐκ ἄσημον πόλιν. *Si quis*, inquit, *Pagas novit, urbem Lyciæ non obscuram*: Valesius *Araxa*, quod MSS. Ἀράπαγας aut ἀράγας afferrent, quo nomine nusquam urbs in Lycia, videtur maluisse: Henschenius tom. I. April. p. 59 *Patara* præoptat; Ruinartus Actis Sincer. M. p. 320. in dubio est, utri accedat: tu mecum Γαγὰς scribe & compositos hos fluctus agnosces.

Ἀκαλισσός] Si hanc & alias Notitias exceperis, inventu difficilis erit.

Ἐλεβεσός] Legendum haud dubie est Ἐδεβησὸς, quam urbem è MSS. Stephano L. Holst. & Abr. Berkel. restituerunt: Ἐδεβησσὸς, ait, πόλις Λυκίας, ὡς Καπίτων Ἰσαυρικῶν α.; nollem vero a Berkelio probari conjecturam Hermolai Barbari in Plinio L. V. C. 27. *Habessum* in *Edebessum* mutantis: *oppida*, inquit, *Apyre & Antiphellos, quæ quondam Habessus, atque in recessu Phellus.* Nam compertissimum hinc est, diversa oppida Lyciæ Antiphellum & Edebessum fuisse, utpote distincte ab Hierocle memorata.

Λίμυρα] Hoc è MS. vulgato præferendum; sita urbs erat ad ejusdem cognominis amnem apud Strabon. L. XIV. p. 666. Videntur autem τὰ Λίμυρα & τὴν Λιμύραν dixisse; sane τὸ ἐν Λιμύροις Διάπυρον Basilius M. Epist. 218. laudat, & ex Ovidio L. IX. Metamorph. ℣. 645. haud ignotus est,

Jam Cragon & Limyren, Xanthique reliquerat undas.

Ἀρύκανδα] Nota satis urbs est ex Strabone, Stephano & aliis, forte adposita ad *Arycandum* fluvium Plinii L. V. C. 27. Male Petrus Diaconus Ὀρυκάνδων Nicaeno II. Concil. p. 52.

Ποδαλία] Stephanus Ποδάλεια, πόλις Λυδίας, quod jure viri docti ex Ptolemaeo & Notitiis mutarunt: *Lycia* enim fuit. Vid. Epist. provincialium Synodicam tom. IX. Concilior. Labbei p. 339.

Χῶμα] Haud aliter Plinius & Ptolemaeus: Eudoxius πόλεως Χώματος ἐπαρχίας Λυκίας in

ʽΡΕΓΚΥΛΙΑΣ, [a] ΜΥΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [b] ʼΑΡΝΕΑ, ΚΥΑΝΕΑΙ, [c] ΑΠΕΡΛΑΙ, ΦΕΛΛΟΣ, ʼΑΝΤΙΦΕΛΛΟΣ, ΚΑΝΔΥΒΑ, ʼΕΥΔΟΚΙΑΣ, ΠΑΤΑΡΑ, ΞΑΝΘΟΣ, ΚΟΜΒΗ, [d] ΜΙΣΑΙ, ΠΙΝΑΡΑ, [e] ΣΙΔΥΜΑ, [f] ΤΛΩ, ΤΕΛΜΙΣΟΣ,

ΚΑΥΝΟΣ,

a *Μύρα Schelstrat. & Bandur.* b *ʼΑρναία MSS.* c *ʼΑπερλαὶ aut ʼΑρπλαὶ vulgo.* d *Ita MSS. distinguunt.* e *Σίδυμα MS. Leid. Δίδυμα vulgo.* f *Πλῶ Schelstr. & Band.*

Ephesino p. 536. memoratur. Quæ hanc excipit, mihi inaudita est, vereorque ut sine mendo sit. Arbitrabar Κορυδαλλα, unde ΚΟΡΥΔΑΛΛΕΩΝ numus Thes. Britan. tom. II. p. 262., & ἐν Κορυδάλλοις, sive potius Κορυδαλλοῖς, ʼΑλέξανδρος ἀπὸ μοναζόντων ἐπίσκοπος Basilio M. Epist. 218., legi posse; sed id oppidum longius a vulgato distat, & fortasse in Κομιστάρος, quo Lyciæ urbium index finitur, delitescit.

Μύρα] Bene MS.; Metropolin fuisse præter Malalam Concil. Chalced. & Synodica provincialium ad Leonem Epist. dubitare vetant. Basilius Seleuciensis L. I. Vit. S. Theclae p. 272. ἀπηγγέλλετο εἶναι κατὰ τὰ Μύρα ὁ Παῦλος· τῆς Λυκίας δὲ ἐστιν αὕτη βελτίστη καὶ φανεροτάτη πόλις. Vetera Theclae Acta a Grabio tom. I. Specileg. p. 114. publicata Μύραν τῆς Λυκίας appellant, male ac propterea corrigenda: paullo enim ante ἐν Μύροις.

ʼΑρνία] ʼΑρναὶ, unde in pluribus Notitiis ὁ ʼΑρνῶν Stephanus ʼΑρναὶ, πόλις Λυκίας μικρά. *Cyaneae* sunt apud Plinium L. V. C. 27.

ʼΑπερλαὶ] Ita manu exarati libri; Ptolemaeo ʼΑπέῤῥαι, Notitiis Jac. Goari ὁ ʼΑπρίλων episcopus, perperam.

Φελλὸς] Hanc & illi oppositam Antiphellum Strabo L. XIV. p. 666. atque alii describunt. ἐν Φέλλῳ Λολλιανὸν ἐπίσκοπον Basilius M. Epist. 218. commendat; ubi ex Vaticano M. ἐν Φελλῷ admitti oportuerat.

Κάνδυβα] Plinius & Stephanus hoc probant, Κόνδυβα Ptolemaeus, haud bene: Constantinus πόλεως Κανδύβων Nicaeni II. p. 52. & Κανδύκων p. 355 hinc fuit, inserique adeo urbs hæc Geographiæ S. debuerat.

ʼΕυδοκίας] Notitiæ haud prætererierunt, estque, quod & L. Holsteinius monuit, Photius *Eudoxatorum provincia Lyciorum* in Concilio Constantinopolitano sub Menna.

Πάταρα] Hanc nobilem fecit *delubrum Apollinis, quondam opibus & oraculi fide Delphico simile: ultra est Xanthus flumen & Xanthus oppidum*, inquit Mela L. I. C. 15. Adde Strabonem L. XIV. p. 665.

Κόμβη] Ptolemaeo Κόμβα, & forte verius; nam ὁ Κόμβων non tantum est in Notitiis Jac. Goari, sed & Constantinus πόλεως Κόμβων Nicaeno II. p. 356. subscripsit: unde mirere, & hanc in Geographia S. esse neglectam.

Μίσαι] Verum est Νίσα, sive Νύσα, ut Coisl. MS. è Ptolemaeo: ὁ Νύσων est in Notitiis; præfuit huic urbi episcopus Georgius, qui πόλεως Νισσῶν Nicaeni II. Concil. p. 52., & Νύσσης p. 355. dicitur.

Πίναρα] Sita urbs fuit ultra Xanthum flumen, non, uti vulgo locant, cis eum fluvium, si verum tradidit Arrianus L. I. Exped. Alexand. C. 25. Episcopus τῶν Πινάρων Theodorus cum Nicaeno II. p. 52. inter Lycios nomen profiteatur; digna utique urbs fuerat, cui in Geographia S. locus assignaretur.

Σίδυμα] Ita MS. & verissime, ut ex Ptolemaeo & Plinio constat: addo Zemarchum πόλεως Σιδύμων τῆς Λυκίας Concil. Constantinop. III. p. 505. & Nicodemum πόλεως Σιδύμων Nicaeno II. p. 52. subscripsisse. Theophanes de Marciano Chronogr. p. 89. καὶ γενόμενος ἐν Λυκίᾳ, ἀῤῥωστίᾳ περιέπεσεν καὶ τελευτήσας ἐν πόλει Σιδύμοις· ubi sine dubio Σιδύμοις oportet, quo & MS. Barberini Σίδημα ducit. L. Holst. in dubio utrum Σίδυμα an Δίδυμα probaret, fuit. Vid. ad Stephan. in Δίδυμα & Σίδυμα.

Τλῶ] Hoc è MSS. verum fuerit, modo Τλῶς legeris, quam urbem inter sex maximas Lyciæ Strabo L. XIV. p. 665. refert. Andreas πόλεως Τλωέων Chalcedon. p. 97. & Τεήγλων p. 399., ac Constantinus Τλῶν, qui Τλωέων dici debuerat, Nicaeno II. p. 52. adfuerunt.

Τελμισσὸς] Præstat sibilantem geminari, etsi Hesychius Τελμισεῖς, ἔθνος περὶ Λυκίαν, & Clemens

ΚΑΥΝΟΣ, ʼΑΡΑΞΑ, ΒΟΥΒΩΝ, ʽΗΝΟΑΝΔΑ, ΒΑΛΟΥΡΑ, [a] ΚΟΜΙΣΤΑΡΑΟΣ.

κθʹ. ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΝΗΣΩΝ ʽΥΠΟ ʽΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ κʹ.

ΡΟΔΟΣ,

a Κομιστάραος MS. Leiden.

mens Alexandrinus L. I. Stromat. p. 361. Edit. Oxon. ὥσπερ Τελμισσεῖς τὴν δι' ὀνείρων μαντικήν, & Basilius M. Epist. 218. ἐν Τελμισσῷ Ἰλάριος ἐπίσκοπος alterum enim plerique veterum probare solent, interque eos Clemens ipse Protrept. p. 40. Posita urbs erat in colle prærupto circa mare apud Arrianum L. I. Exp. Alexand. C. 28., sinuique nomen fecit: Lucanus L. VIII. 248.

——— *Magnosque sinus Telmissides unda*
Compensat medio pelagi. ———

Sic malim: nam & *Themissidos* in manu exarato libro Fr. Oudendorpius invenit. Vid. Cellar. L. III. G. A. C. 3. p. 107. & Holstein. in Stephan.

Καῦνος] Cariæ hanc urbem serior ætas Lyciæ contribuit: arces ejus *Heracleum* & *Persicum* Diodorus Siculus L. XX. p. 766. non præteriit; ager circa urbem satis uber & fertilis erat, sed aër per æstatem & autumnum pestilentissimus, auctore Strabone L. XIV. p. 651., unde valetudine habitantium, quod Mela ait, oppidum erat infame: passim cives febricitabant, pallidoque vultu morbum prodebant, quam in rem præter Strabonem egregia habet Dio Chrysostomus Orat. XXXII. p. 390. Hesychius in Καῦνος dicit Ῥόδου esse πόλιν, quoniam Rhodiis subjecta fuit: descivere quidem ab his Caunii apud Livium L. XLV. C. 25. Sed & in ordinem sunt redacti & a Romanis deinceps iisdem addicti, indice Strabone; quo jugo necdum exsoluti erant, cum Rhodiacam Dio Chrysostom. recitaret: τίς γὰρ ὑμῶν Καυνίους, inquit p. 349., γέγονε χείρων ἀνήρ; ἢ τίς πώποτε ἐκείνους ἀγαθόν τι πεποίηκεν; οἱ γε δουλεύουσιν οὐχ ὑμῖν μόνοις, ἀλλὰ καὶ Ῥωμαίοις, δι' ὑπερβολὴν ἀνοίας καὶ μοχθηρίας διπλῆν αὐτοῖς τὴν δουλείαν κατασκευάσαντες Quare cum ea fuerint misera conditione & inconsiderata temeritate, ne miremur ab eodem Oratore p. 326. τοὺς κακοβούλους τούτους Καυνίους *pessime sibi consulentes Caunios* appellari.

ʼΑραξα] Habent urbem Stephanus & Ptolemaeus. Theodorus episcopus πόλεως ʼΑράξων ἐπαρχίας Λυκίας, sive ʼΑράζων, ut perperam p. 673. Concilio Constantinop. III., pejus Stephanus πόλεως ʼΑράξου Nicaeno II. p. 356. subscripsisse dicitur. *Buben* ex Plinio nota est.

ʽΗνοανδα] ʼΟινόανδα ex Plinio & Stephano; nam Ptolemaei ʼΟινίανδα recta non sunt: prave Concil. Constantinop. III. p. 673. Georgius præsul ʽΥνιανδοῦ ἐπαρχίας Λυκίας, & p. 533. ʼΟινιάνδων, ac Nicaeno II. p. 326. Georgius ʼΟινιάνδου scribitur.

Βαλούρα] Βάλβουρα, ut in Plinio & Ptolemaeo, cujus oppidi episcopus Chalcedon. Concil. p. 524 Philippus Βαρβουρέων, & p. 666. πόλεως Βαλβουραίων, optime Βαλβουρέων p. 97. vocatur.

Κομιστάραος] Mihi, nisi *Corydalla* sit, nihil de ea innotuit.

ʽΥπὸ ἡγεμόνα] *Sub Vespasiano principe insularum provincia facta est*, Sextus Rufus ait Breviar. C. 10, Præsidisque imperio subjecta: unde Diocletianus Imp. ad Diogenem *insularum Præsidem* scribit L. 5. C. Ubi Caus. Stat., ejusdemque meminerunt Impp. Honorius & Theodosius in L. 32 C. Th. de Navicul., ubi plura Gothofredus. Agere Præses plerumque Rhodi solebat, quorsum cum hieme periculosus & sæpe incertus esset cursus, frustra Rhodiis querentibus, Impp. Valens, Gratianus & Theodosius aliud edixerunt L. 6 C. de Offic. Rector. Provinc., *Civitas Rhodiorum*, ajunt, *injuriam suam non tam decenter, quam fero conquesta est. Unde inviolabili observatione sancimus; ut quoniam tempore hiemis navigatio sæpe periculosa est, & semper incerta, in illis quinque urbibus, quæ potiores esse ceteris asseruntur, vicissim hiemandum sibi judices recognoscant.* Neque enim dubitandum videtur, quin sub *judicum* nomine *Præsides* complectantur; tantoque minus quod & alias *Judices* in ICtorum fragmentis *Præsides* adsignificent, ut exemplis vir amplissimus Corn. van Binkershoek L. I. Observat. C. 2. docuit pluribus. Cave vero *quinque urbes*, in quibus vicissim hiemem transigere jubentur, de insu-

ΡΟΔΟΣ, ΚΩΣ, ΣΑΜΟΣ, ΧΙΟΣ, [a] ΜΙΤΥΛΗΝΗ, ΜΕΘΥΜΝΑ, ΠΕΤΕΛΟΣ, ΤΕΝΕΔΟΣ, ΠΡΟΣΕΛΗΝΗ, ʼΑΝΔΡΟΣ, [b] ΤΗΝΟΣ, ΝΑΞΟΣ, ΠΑΡΟΣ,

ΣΥΦΝΟΣ,

[a] *Μιτυλήνη Car. a S. Paullo.* [b] *Τῆνος idem & MS. Leid.*

læ Rhodi urbibus cum Guid. Pancirolo in Notit. Imp. Orient. C. 102. interpreteris: tot illa non vidit, tribus olim superba, unde *τρίπολις νᾶσος* Pindaro Olymp. Od. VII., sed quæ in unam Rhodum, ejusdem cum insula nominis, deinceps coaluerunt, Strabone teste L. XIV. p. 655. *Quinque urbes*, nisi fallor, insulæ sunt totidem, in hac provincia ceteris potiores: hoc ipsa Impp. constitutio, ut admittas, requirit: nec obest sermonis usus; nam & Virgilius *Delum Apollinis urbem* vocat; neque Græcis quicquam familiarius, quam insulam *πόλιν* appellare. Vid. Anton. Itin. p. 523.

ʽΡόδος] Insularum provinciæ Metropolis Ephesino Concil. p. 453. dicitur; Jornandi de Regn. Succes. *Rhodus opinatissima insula & totius Adriae insularum Metropolis*, qui rectius *Aegei maris* aut *Asia* scripsisset. Libertate a Vespasiano privata est apud Sueton. C. 8.; unde citra dubium est, Dionis Chrysostomi *Rhodiacam* ante fuisse recitatam, quam Rhodiis libertas auferretur, in provinciæ formam redactis; salvam illis *ἐλευθερίαν libertatem* p. 344. D., beatamque satis insulæ conditionem, cui in Caria & Lycia civitates tributariæ essent plures p. 341. C.; adfuisse illis præterea *τὸ ἑαυτῶν αὐτονομεῖσθαι καὶ τὴν πόλιν διοικεῖν καὶ τὸ βουλευτήριον καὶ τὸ δικαστήριον* p. 359. B. significat; quæ omnia inter provincias transcriptæ haud sane conveniunt.

Κῶς] De hac & sequentibus Anton. Itin. p. 522. Addam justam Sopingio caussam defuisse, cur hæc Hesychii de Samo, *Φυλλὶς, ἡ Σάμος τὸ πάλαι* mutaret & *Φυλλὰς* mallet: vulgato patrocinium nunquam Nicander negaverit Alexipharm. ℣. 149., ubi scholiastes *Φυλλὶς ἡ Σάμος*.

Μέθυμνα] Sic & Scylax, quem Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 2. p. 15. ut sine vitio sit veretur, quoniam Straboni & Thucydidi *Μήθυμνα* placeat: ego haud damnaverim, nam & *Μέθυμνα* in Nicaeno II. p. 349. legitur, & ΜΕΘΥΜΝαίων numum Thes. Frederician. C. V. 29. ostentat: videtur & assentiri Galenus L. XII. Method. Therap. p. 166. *Τριῶν γὰρ ὄντων ἐν Λέσβῳ πόλεων, ἥττον μὲν εὐώδης καὶ γλυκὺς οἶνος ἐν Μιτυλήνῃ γεννᾶται· μᾶλλον δ᾽ εὐώδης καὶ γλυκὺς ἐν Ἐρέσῳ, καὶ ἔτι ἐν Μεθύμνῃ.* Qui tamen cum L. I. de Antidot. p. 427. *ἐν Μηθύμνῃ* præferat, incertum relinquit, utrum probaverit: itaque succedat *Μηθυμναῖος* apud Athenaeum L. VIII. C. ult. & Maximum Philosophum ℣. 459. *περὶ Καταρχῶν*,

Ἢ χώροις ἔνι κλήροις Μηθυμναίῳ λελίηνται Κατθέμεναι. ———

Jam si *μέθυ* originem dederit *Μηθυμναίῳ*, ut Athenaeus voluit, aut *Μέθυμνα* potius, utique ea se tueri poterit.

Πέτελος] Hoc nomine cum insulam nemo noverit, Car. a S. Paullo *Δῆλον* substituit, quam supra sub Achajæ Proconsulis ditione vidimus: mihi *Τῆλος*, de qua Strabo L. X. p. 488., ex parte vocabuli haud male exstrui posse videtur, etsi gravius latere ulcus arbitrator; Auctor catalogo præscripsit, urbes se xx. recensurum, & xix. tantum memorantur: desit præterea *Carpathus* celebri satis fama in hac provincia; itaque opem è MSS. fidelioribus optamus.

Προσελήνη] Insula *Πορδοσελήνη* est, quam vocabuli foetorem vitantes *Ποροσελήνην* alii, alii *Προσελήνην* vocarunt: prius est apud Stephanum & plures alios, posterius in Chalcedon. Synodo, cui p. 530. & tom. IX. p. 173. Florentius *Τενέδου, Λέσβου, Προσελήνης καὶ τῶν Αἰγιαλῶν* subscribit, testificaturque se illis insulis episcopum fuisse; quas & conjunctas atque uni præsuli subditas ex Ephesino p. 671. colligas: videbis enim *Lesbosolenensem* Joannem, haud dubie Lesbo & Pordoselenae impositum. Quæ vero *τῶν Αἰγιαλῶν* nomine in Chalcedonensi signantur? Novimus *Αἰγιάλην*, sive *Αἰγίαλον*, ut Suidas maluit, insulæ Amorgi urbem, sed longius in Carpathium mare projectam, quam ut Lesbi episcopo subditam arbitremur: ergone a vero multum aberrabimus, si *καὶ Αἰολίδων* scribamus? constat enim Lesbum earum insularum principem & Metropolin fuisse ex Eustathio in Dionysii Perieges. ℣. 536.

Σίφνος]

ΣΥΦΝΟΣ, ΜΗΛΟΣ, ἼΟΣ, ΘΗΡΑ, [a]ἈΜΟΥΡΓΟΣ, ἈΣΤΥΠΑΛΑΙΑ.

λʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΑΡΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ [b]λʹ.

[c] ΜΙΛΗΤΟΣ, [d] ἩΡΑΚΛΕΙΑΣ ὈΓΜΟΥ, ἈΜΥΝΔΟΣ, ἉΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΣ, ΚΝΙΔΟΣ, ΚΕΡΑΜΟΣ, [e] ΜΥΛΑΣΑ, ΣΤΡΑ-

a Ἀμολγὸς *MSS. & Car. a S. Paul., nec diffidet Constantin. L. I. Them. ult.* b *Vulgo* λγʹ. c Μίλητος *editi omnes, vulgatum MS. Leid.* d Ἡρακλείας, Ὀγμοῦ, *acsi duæ urbes essent Car. a S. Paul.* e Μύλασσα *MSS.*

Σύφνος] Σίφνος, ut MS. Leid., quam cum Stephano male Μερόπην vetusto nomine dici & Μερόπην substituendam suspicatur Abr. Berkelius, haud sane attendit ad Plinii cum Stephano consensum L. IV. C. 22.

Ἀμοργὸς] Non aliter Ptolemaeus, Ἀμοργὸς alii. Quod autem è MSS. profertur Ἀμολγὸς id ex posteriore natum est, prorsus ut rempublicam depeculantes Attici poetæ ἀμολγὺς & ἀμοργὺς appellitabant. Vid. Kuster. ad Suidae Ἀμολγὺς & de Insula Bochartum L. I. de Colon. Phoenic. C. 14.

Ἀστυπάλαια] Notissima insula est, cui cognominem in Samo urbem Polyaenus L. I. Stratag. C. 23. babet, sitam, ut Etymologus docet ad flumen *Schesium* παρὰ τὸν ποταμὸν Σχήσιον, qui forte Χήσιος esse debet: Χήσιον ejus insulæ promontorium Alexipharm. ℣. 151. Nicandri scholiastes novit, unde Χησιάδες Nymphae isti poetæ, & Diana Χησιὰς Callimacho Hymn. in Dian. ℣. 228.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] In Notitia Imp. Orient. C. 1. *Præsidem* Caria habet, atque apud Sozomenum L. V. H. E. C. 21.; scribit enim τῷ ἡγεμόνι τῆς Καρίας Julianus.

Μήλητος] Μίλητος est, urbs nobilissima, de qua Strabo L. XIV. p. 635.

Ἡρακλείας Ὀγμοῦ] Jungunt hæc MSS.; verum est Ἡράκλεια Λάτμου, ita, quod Latmo monti assideret, dicta; quin & Λάτμος urbi nomen fuit, uti Strabo L. XIV. p. 635. & Apollonii Scholiast. L. IV. 57. monuerunt, quo insignis etiam est in Polyaeni L. VII. Stratag. C. 23. & Chalced. Concil. p. 581., ubi Dionysius Λάγμου Καρίας, pro Λάτμου, qui p. 667. Ἡρακλείας Ἀζίλμου graviore peccato dicitur: in Nicaeno II. Ἡράκλεια τῶν Λαθύμου p. 356., melius Constantinop. III. p. 673. Ἡράκλεια Λάτμου ἐπαρχίας Καρίας.

Ἀμυνδὸς] Μύνδος, de qua Strabo L. XIV. p. 658. & Pausanias L. II. C. 30.; perperam Nicaeno II. p. 356. πόλις Μύβδος. *Halicarnassus* & *Cnidus* nobilitatæ sunt & stilo minus egent; etsi hoc addi poterit, posteriorem deinceps *Stadiam* esse appellatam eoque nomine insigniri in Nicaeno II. p. 52.

Κέραμος] Neque maritimam hanc urbem, unde sinui nomen venerit, Strabo L. XIV. p. 656. præteriit: meminit etiam Galenus περὶ τροφ. δυναμ. p. 517. Hesychius Κέραμος, πίθος καὶ πᾶν ὄστρακον, καὶ δεσμωτήριον, καὶ ὀχύρωμα, καὶ πόλις Καρίας· ἡ δὴ ἐστὶ ἐπὶ ὀχυρώματος· sic forte ultima ea legenda sunt; putem Grammaticum illa ex Criticorum scholiis in Homerum esse mutuatum: soliti enim fuere Iliad. E. 387. χαλκέῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο diversis explicare modis atque aut de carcere, aut de Cariae urbe Ceramo, loco munito posita, accipere: Eustathius in eum poetæ versum p. 425. ἄλλοι δέ φασι δεσμωτηρίου πύργου, λέγοντες Κυπρίους κέραμον καλεῖν τὸ δεσμωτήριον· οἱ δὲ πόλιν Καρίας φασὶ τὸν κέραμον, χάλκεον οἷον δοκοῦσαν καὶ τροπικῶς λεχθεῖσαν διὰ τὸ στερρὸν τοῦ τειχίσματος.

Μύλασα] Sic & Polybius Leg. XCIII. & Ptolemaei MS. Coislin. & ΜΥΛΑCΕΩΝ numi, Μυλασσά Athenaeus L. VIII. C. 18., Dio L. XLVIII. p. 425. atque alii, quos testes appellavit Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 3. p. 104. Est & in Thes. Fridericiano C. XII. 17. numus, ΜΥΛΑΑΣΣΕΩΝ nomen præferens, qui si huc pertineret, ut viro docto visum est, multa contur-

ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΕΙΑ, [a]ἈΜΥΖΩΝ, ἈΛΙΝΔΑ, ἈΛΑΒΑΝΔΑ, ὈΡΘΟΣΙΑΣ, ἉΡΠΑΣΑ, ΝΕΑΠΟΛΙΣ, [b]ὙΛΑΡΗΜΑ, ἈΝΤΙΟΧΕΙΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ἈΦΡΟΔΙΣΙΑΣ, ἩΡΑΚΛΕΙΑΣ [c]ἈΛΑΒΑΚΟΝΟΣ,

[a]ΤΑ-

[a] *Ἀμυζῶν omnes & Ἀλάπανδα.* [b] *Ἀλάρημα scriptus Lugdun. & Ἀντιόχεια μητρόπολις.*
[c] *Abest hac vox a principe editione, MS. Leid. Ἡράκλεια Σαλβακηνός.*

turbaret: sed cave illi fidas, aut vera opineris, quæ de novem Cariae Dynastis ad eum disputata sunt: numi inscriptio alia omnia docebit, si componatur cum illis, quos Jo. Massonus memorat Vitæ Aristid. II. 7.; inde enim ΑΛΑΛΑΣΣΕΩΝ legi oportere apparebit, & in corruptis Thes. Frider. literis ΟΛΒΗΝΩΝ nomen dilitescere: præterea ΚΑΙ ΚΕΝΝΑΤ. ΔΥΝΑΣΤΟΥ fanum esse, neque inde ΚΑΙ ΕΝΝΑΤΟΝ ΔΥΝΑΣΤΗΝ effici posse: cetera expediri nondum possunt, cum laceri & detriti fere hoc genus sint numi. Erant *Mylasa* templorum multitudine referta magis quam hominum; quæ caussa fuit, quare Stratonicus, cum urbem ingressus esset eaque animadverteret, mutata solenni formula, *ἀκούετε ναοί* clamaret. Vide Casaub. in Athen. L. VIII. C. 8.

Στρατονίκεια] Dio L. XLVIII. p. 425. Labienum, Parthicum imperatorem, Ciliciam occupasse *καὶ τὰς Ἀσίας τὰς ἠπειρώτιδας πόλεις, πλὴν Στρατονικείας, atque Asiae urbes in continente sitas præter Stratoniceam:* qui si *Cariam* pro Asia scriptam reliquisset, cujus sane urbes Mylasa & Alabanda & Stratoniceam in primis nominat, rem nobis, quæ veri fidem haud excederet, prodidisset. Corruptissimum urbis nomen est Concil. Constantinop. III. p. 673., ubi Theopemptus *πόλεως Τροτολυκείας ἐπαρχίας Καρίας* subscribit.

Ἀμυζῶν] Sic, uti apud Strabonem & Ptolemaeum, MS. Leidensis; hinc Joannes Ἀμυζόνος in Chalcedon. p. 400., & Philetus Ἀμαζόνος, levi peccato, in Ephesin. p. 437. *Alinda* ex Ptolemaeo & Stephano, a viris doctissimis correcto, atque aliunde notissima sunt.

Ἀλάπανδα] Ita vulgo, MS. Leid. Ἀλάβανδα, quomodo præter alios Dio L. XLVIII. p. 425.; tumulis fere incincta est apud Strabonem L. XIV. p. 660., ut pleræque in hac provincia urbes, collibus impositæ; Aristophanea Avib. 293.

——— —— Ὥσπερ οἱ Κᾶρες μὲν οὖν
Ἐπὶ λόφων οἰκοῦσιν, ὦ γάθ', ἀσφαλείας οὕνεκα.

Ὀρθωσιάς] Ὀρθωσία, quomodo Polybius Legat. XCIII. & MS. Ptolemaei Coislin., Strabo atque alii. Diogenes Ὀρθωσιάδος est in Chalcedon. p. 98.

Ἄρπασα] Sita fuerunt ad amnem Harpasum apud Plinium L. V. C. 29. Phanias *πόλεως Ἀρπάσων τῆς Καρίας* adfuit Ephesino Concilio p. 526.

Νεάπολις] Meminit ejus Ptolemaeus: fuit hinc Dorotheus Νεαπόλεως, qui Nicaeno II. p. 159. subscripsit; Bassonas enim τῆς Νέας πόλεως Chalcedon. Concil p. 99., quem huic urbi imposuit Cat. a S. Paullo, Pisidiae ejusdem nominis urbis præsul fuit, ut ante diximus.

Ὑλάρημα] Stephano *Ὑλάριμα, πολίχνιον Καρίας ὑπὲρ τῆς Στρατονικείας*, quemadmodum ea verba Is. Vossius ad Melam L. I. C. 16. correxit: Ὑλάριμα Conciliorum Acta probant: ut Georgius *πόλεως Ὑλαρίμων ἐπαρχίας Καρίας* Constant. III. p. 673. & Anthimus episcopus *πόλεως Ὑλαρίμων* Nicaen. II p. 52.; qui præsules haud dubie indignarentur, si nullum sibi in Geographia Sacra locum viderent relictum.

Ἀντιόχεια] Sozomenus L. VII. H. E. C. 2. *Ἀντιόχειαν τῆς Καρίας* vocat: Phlegon Rer. Mirab. C. 6, *Ἀντιόχειαν τὴν ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ*: huic enim urbs allidebat, mirandi operis ponte juncto, quem horum ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ numus ob oculos ponit in Thes. Britan. tum II. p. 269.

Ἀφροδισίας] Metropolin fuisse Cariae Imp. Leo significat in Epistol. tom. IX. Concil. Labbei p. 267., & Chalcedon. Concil. p. 656.; *ἡ πόλις τῆς Ἀφροδίτης Veneris urbs* Damascio dicitur apud Suidam in Ἀσκληπιόδοτος· nam nostram esse dubitare vetat Photius Cod. CCXLII. p. 1050., è quo prætérea discimus, haud multum afuisse a Maeandro fluvio. Adde Stephan. Νινόη & Μεγάλη πόλις.

Ἡρακλείας Ἀλαβακηνός] Sic MS. Farnes., nec sine vitio tamen; quod qui tolli debeat, discordantium opiniones satis dubium fecerunt: L. Holsteinio, quoniam Stephano Heraclearum

XIX,

ᵃ ΤΑΒΑΙ, ʼΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ, ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΛΙΣ, ʼΙΑΣΟΣ, ʼΕΡΕΖΟΣ, ΜΑΡΚΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ʼΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥΠΟΛΙΣ, ᵇ ΧΩΡΑ ΠΑΤΡΙΜΟΝΙΑ,

ΚΙΒΥΡΑ,

a Τάβας *Bandur.* b *MSS.* χωρία Πατριμώνια.

xix. est Καρίας ἡ λεγομένη Ἀλμίνιος μεσόγεος, & ab eodem Σαλμακὶς urbs Cariae recensetur, Ἡράκλεια Σαλμακὶς vero nomine fuisse videtur, præsertim cum ab Arriano neglecta non sit: cui accedere, etiamsi Menander episcopus opinioni favere videtur, cum Σαλμάκης Ἡρακλείας Chalcedon. Concil. p. 667. dicitur, non possum: agnosco urbem *Salmacida* esse in Stephano, sed Heracleam fuisse, nemo dixit: de Arriano alia res est, qui Σαλμακίδα quidem memorat L. I. Exped. Alexand. C. 26., at Halicarnassi arcem: unde Heracleam hanc esse haud posse, apertissimum est; præterea hæc Heraclea, Stephano teste, fuit mediterranea; cujusmodi, si propter *Salmacin* fontem Halicarnassi posita fuit, ut vir egregius arbitratur, minus recte appellabitur, quod Halicarnassus mari pæne esset incincta. Ergone cum Berkelio in Stephano amplexabimur ἡ λεγομένη Ἀλκμᾶνι Λάτμος, *quæ Alcmani Latmus est dicta?* equidem *Heracleam Latmum* Cariae urbibus libens asseruerim, nec probavero tamen viri confidentiam, qua conjectura, eaque incertissima, Stephani orationi inculcatur; ne nunc addam, plurimum ea correctione a vestigiis MSS. recedi. Quid itaque, dices? putem ἡ λεγομένη Ἀλβάνιος a scriptore venisse eandemque esse prorsus, quæ Ptolemaeo in Caria Ἡράκλεια πρὸς Ἀλβάνῳ pro Ἀλβάκῳ appellatur: auctores habeo Suidam in Διογενιανὸς, ubi ὁ ἐκ τῆς Ἀλβάκης Ἡρακλείας τῆς ἐν Καρίᾳ Ἰατρὸς, & veteres Notitias, quæ Ἡρακλείας Συαλβάκης & Σαλβάκης sæpe meminerunt; Acta quoque Concil. Chalcedon., quibus Menander Ἡρακλείας Σαλβάκης Καρίας p. 581. subscribit: non diffiteor eum Σαλμάκης p. 667. nuncupari; quod cum ex priori facillime nasci posse constet, nihil nocebit; tantoque minus, quia *Salbacen* vetus interpres ibidem legit. Itaque eadem urbs *Heraclea* Ἀλβάνιος, Ἀλβάκη & Σαλβάκη dicta videtur ab *Albaco* Ptolemaei sive monte seu flumine, neque enim temere finiverim: nec quemquam morabitur sibilans litera urbis cognomini modo connexa modo detruncata, si meminerit, quæ ad Anton. Itin. p. 206. & 479. disputata fuerunt.

Τάβαι] Sic codex Lugdunensis & Stephanus; Basilius Ταβῶν est in Nicaeno II. p. 52. Numos ΤΑΒΗΝΩΝ dabit Thes. Britan. tom. II. p. 150.

Ἀπολλωνιὰς] Credo non aliam esse ac *Apolloniam ad Lambanum* Ἀπολλωνίαν πρὸς Λαμβάνῳ, pro quo Ἀλβάκῳ malim: certe Ἀλβάνῳ est in MS. Coisliniano, in quo si & Ἀπολλωνιὰς inesset, quod mihi verissimum videtur, bene omnia haberent: Tynchanius πόλεως Ἀπολλωνιάδος Cariae provinciæ est in Chalcedonensi Conc. p. 667. *Sebastopolin* in Caria, nisi fallor, Theophanes Chronogr. p. 305. ad mare habet.

Ἴασος] Sic & Archestratus, quod L. Holst. non fugit, apud Athenaeum L. III. Deipnosoph. C. 23.

Ἦν δέ ποτ' εἰς Ἴασον Καρῶν πόλιν εἰσαφίκηαι.

Ceteri Ἴασσον malunt, quam in insula ejusdem nominis positam ostendit Strabo L. XIV. p. 658. Diodorus L. XIII. p. 223. Θάσον τῆς Καρίας habet, quam Palmerius Ἴασον facit, probabili conjectura: Xenophon tamen eandem rem describens L. II. H. G. p. 355. *Cedreas* ad Cerameum sinum a Lysandro occupatas adfirmat.

Ἔρεζος] Notitiæ Ecclesiasticæ Ἔριζα probant, unde Papias Ἐρίζων in Chalcedon. p. 399. Vid. Ch. Cellar. L. III. G. A. C. 4 p. 164. *Marcianopolis* quo olim nomine fuerit, cum nondum mihi pro comperto sit, de situ quidpiam finire nolim: idem de *Anastasiopoli*, cujus aliqua, ut è Car. a S. Paullo videbis, in Conciliorum Actis memoria est, dictum esto.

Χώρα Πατριμώνια] Credo regionem indicari, quæ principis *patrimonio* erat contributa: commodissime autem Anastasiopoli jungitur, siquidem rei auctor perhibetur Imp. Anastasius in Glos. Nomic., Πατριμωνιάλια, ὅσα ὑπῆρχε βασιλεὺς ἰδιωτικοῦ ὄντος) ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου. αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐξευρὼν τὴν τοιαύτην ... τὸν ἄρχοντα τοῦ Κόμητος τοῦ πατριμονίου. quæ tamen an in

ΚΙΒΥΡΑ, ª ΚΟΚΤΗΜΑΑΙΚΑΙ.

λα΄. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΟΝΤΙΚΗΣ α΄ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ιϛ΄.

ΧΑΛΚΗΔΩΝ, ΝΙΚΟ-

a *Κοντημαλίκαι codex Lugdun.*

in omnibus bonæ fidei ſint, ſine crimine dubitari poteſt: nam cum *coloni patrimoniales* diu ante Anaſtaſium Imp., ut L. 1. & 2. C. de Fugitiv. & Colon. docemur, fuerint noti, & a *patrimonio* nomen habeant, omnino res ipſa Anaſtaſio videtur prior: atque in his ne ambigamus, *poſſeſſiones faciunt patrimoniales per Aſianam & Ponticam dioeceſin* & *fundi patrimoniales per Meſopotamiam & Osdroënam provincias*, quorum Impp. Arcadius, Valentinianus & Theodoſius in L. 6. & 8. C. de Fund. Patrimon. meminerunt, & *Sacrum patrimonium* L. 13. C. de Vectigal.; quod ultimum, tametſi Th. Reineſius App. Inſcript. XX. ita cenſuerit, *Comitem ſacri patrimonii* requirere, merito addubites, eundemque adeo Anaſtaſio priorem, & ſub Theodoſii & Valentiniani principatu jam fuiſſe notum; nulla enim ejus in Notitia Imp. Orient., quod ſciam, mentio; in qua ſub diſpoſitione Comitis rerum privatarum *Præpoſiti gregum & ſtabulorum Procuratoresque ſaltuum* fundos patrimoniales C. 18. curant. Fateor Fr. *PEREGRINVM SATVRNIVM MODERANTEM INLVSTREM SACRI PATRIMONII COMITIVAM* eſſe in veteri lapide: largior etiam eundem videri, qui *Comes* & *Procurator* in L. 16. C. Th. de Bon. Proſcript. Arcadio & Honorio Principibus dicitur: at is, ut legis argumentum indicat, *patrimonii Gildoniaci Comes*, quem Notitia Imp. Occid. C. 42. memorat, & procurator fuit. Jam quod forma hujus Comitivæ ſit apud Caſſiodorum L. VI. Ep. 9., id, ut *Comes Patrimonii* ante Anaſtaſium fuerit, efficere non poterit, cum ab Anaſtaſio Theodoricus ejus rei exemplum ſumere potuerit. Verum hoc obiter. MSS. χωρία πατριμώνια, è quibus ſi πατριμωνιάλια formaveris, *fundos patrimoniales* habebis.

Κίβυρα] *Magna* hæc eſt *Cibyra*, a qua *conventus Cibyraticus* apud Plinium L. V. C. 29., in Phrygiæ Cariæque finibus poſita, nec longe ab Antiochia ad Mæandrum teſte Strabone L. XIII. p. 630. Itaque falſus eſt ſcholiaſtes Horatii Cruquianus in L. I. Ep. VI. 33. ſcribens, *Cibyra vicus maritimus in Paphlagonia aut Lydia.* Fuit quidem altera eodem nomine ſed minor in Pamphylia apud eundem Strabonem L. XIV. p. 667., quam ſi intellexit, errorem excuſare quoque non poterit: a minore hac *Cibyra* Thema *Cibyrrhæotarum* appellavit Conſtantinus L. I. Them. 14.; quod cum patria Athanaſii Thaumaturgi in Synaxario Divionenſi feratur, χώρας δὲ ἦν Κιβυρραιωτῶν, merito mireris D. Papebrochium tom. I. Jun. p. 326. ſcribentem, *Nihilo facilius explicuerim, quæ S. Athanaſio patria; nam Kibyrrhæotarum in elogio nominata regio nulla nobis innotuit.*

Κοκτημαλικαί] Alio tibi conjectore, qui verum divinet, opus eſt: ego nihil hinc expedio.

Ἐπαρχία Ποντικῆς α΄] Sic MSS., quæ lacera eſſe apparet: credo ab Hieroclis manu veniſſe Ἐπαρχία Ποντικῆς διοικήσεως ἁ Βιθυνία, *Provincia Ponticae Dioeceſeos prima Bithynia:* orditur hinc Dioeceſeos Ponticæ provincias, quas XI. fuiſſe, Bithyniam, Honoriadem, Paphlagoniam, Galatiam I. & II., Cappadocias duas, totidem Armenias, Helenopontum & Pontum Polemoniacum ex Notit. Imp. Or. C. 1., quæ & Bithyniam Conſulari mandat, explorare novimus.

Χαλκηδών] Etſi primo loco inter Bithyniæ urbes ponatur & Concil. Conſtantinop. III. p. 495. Joannes τῆς Καλχηδονίων μητροπόλεως τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας ſubſcribat, non tamen niſi nomine tenus metropolis fuit, ſalvis Nicomediae ſuo jure & privilegiis, ut Marcianus, cui honorarium hunc titulum debet, in Chalcedon. Conc. p. 681. ſciſcit: τὴν Καλχηδονίων πόλιν, inquit, ἐν ᾗ τῆς ἁγίας πίστεως σύνοδος [illegible], μητροπόλεως ἔχειν πρεσβεῖα ἐθεσπίσαμεν, ὀνόματι μόνῳ [illegible] πρέποντος, σωζομένου δηλαδὴ τῇ Νικομηδέων μητροπόλει τοῦ ἰδίου ἀξιώματος· qui cum Καλχηδόνα urbem appellat, haud multum abeſt a ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ nummis: olim enim Καλχηδὼν nuncupabatur; quod nomen atque Καρχηδὼν cum ſono

ſono parum diſtent, præbita ſæpe librariis eſt occaſio urbis utriusque confundendæ: veluti cum Apſyrto Hippiatr. C. 33. p. 113. tribuunt, καὶ τοῦτο δὲ ἐκ τῶν Γεωργικῶν Μάγωνος τοῦ Χαλκηδονίου εἴρηται, & Hierocli p. 156. Μάγων δὲ ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τοῖς Γεωργικοῖς. Neque enim *Mago* Chalcedonenſis, ſed Carthaginienſis fuit, cujus de R. R. libros, Punico ſermone ſcriptos, Caſſius Dionyſius Uticenſis Græca lingua vertit apud Varronem L. I. R. R. C. 1. Atque haud ſcio, an hujus Magonis nomen in his Stephani lateat: ὁ πολίτης Καρχηδόνιος· Καρχηδόνιος ὁ σοφὸς μέγας καὶ Κλειτόμαχος ὁ Διογνήτου. Sic lacerum ante locum Menagius in Diogenem Laert. L. IV. 67. & Berkelius conſtituerunt; recte, ſi quid ego video; qui ſi præterea σοφὸς Μάγων, nam alterum tolerabile non eſt, correxiſſent, locum, me judice, perſanaſſent. Ne vero a propoſito longius aberremus, idem mihi vitium in his Strabonis videtur admiſſum L. XIII. p. 609. ubi de Metrodoro Scepſio διὰ δὲ τὴν δόξαν ἐν Καρχηδόνι γάμου λαμπροῦ τινος ὢν ἔτυχε καὶ ἐχρημάτιζε Καρχηδόνιος. De Carthagine enim vera non videntur, ſiquidem Metrodori ætate nulla fuit, dudum a Scipione ſolo aequata: dicere poſſes Metrodorum ævum extendiſſe vixiſſeque donec a Caeſare urbs inſtauraretur ex Plinio, ab Illuſtr. Scaligero emendato, L. XXXVI. C. 6. *Hic namque eſt Mamurra Catulli Veronenſis carminibus preſciſſus, quem Metrodorus Scepſius clarius, quam Catullus, dixit habere, quidquid habuiſſet Comata Gallia*: at obſtat Strabo, qui Metrodorum nondum victo Tigrane Mithridatis juſſu peremptum prodidit; nec diſſentit Plutarchus in Lucullo p. 580. Itaque cum Iſ. Voſſius in MSS. Plinianis ad Catullum p. 71. invenerit, & poſt eum Harduinus, *quem & res & domus ipſius clarius, quam Catullus*, id & ego probavero, *re* ut ſæpe, rem familiarem notante.

Νικομήδεια] De nobiliſſima Metropoli tantum dicam, amni fuiſſe appoſitam, quem *Phrygem* Themiſtius Orat. XXIV. p. 305. vocat: Nicomedienſes enim rogat, arbitrenturne ſe πολεμοῦ τοῦ Φρυγὸς τῇ φιλανθρωπίᾳ *humanitate Phrygii fluminis* ad ipſos complectendos eſſe accenſum? nec verum tamen id ejus fuiſſe nomen, ſed *Gallum*: id ex Paſſione Cypriani, quam tom. III. Theſaur. Anecdot. p. 1648. Ed. Martene complexus eſt, diſcimus: *Ducti autem ad fluvium, qui vocatur Gallus, in Nicomediam civitatem, ut decollarentur.* Gallus autem cur *Phrygius* dicatur, cum ſimili cognomine Phryges fluvium habuerint, non eget verborum ambitu.

Πρίνετος] Πραίνετος Socrati L. VI. H. E. C. 16., ubi emporium ex adverſo Nicomediae ſitum perhibetur: atque ibi in Tabula Peutingera M. P. XXVIII. a Nicaea conſpicitur. Vid. Valeſ. in eum Socrates locum. τὰ κατὰ Πραίνετον τῆς Βιθυνίας ἀγγέλλεται Palladius Vit. Chryſoſtomi p. 75. Continuator Theophanis, cujus verba exſcripſit A. Pagius in Critic. An. ƆCCCCLX. 5., urbem nomen id indeptam adfirmat a *Praneto*, Bithynorum quondam tutelari Deo.

Ἑλενόπολις] Preneto vicinam Stephanus in Πραινέτῳ facit: neque enim alia eſt ejus *Drepane*, ut ex Socrate L. I. H. E. C. 18. conſtat: appoſita fuit fluvio Draconi a Conſtantino M. novo nomine decorata in matris honorem, quæ ibi nata ferebatur apud Procopium L. V. Fabr. Juſtin. C. 2. Helenae inſtaurationem tribuunt Acta S. Luciani C. 5. *Poſtea autem* inquiunt, *quæ nobis ſalutarem Domini reſtituit crucem, & magnum inter claros imperatores genuit Conſtantinum, veneranda Helena, quando revertebatur Hieroſolymis, locum honorans in eo condidit civitatem, convocatisque habitatoribus ex iis, quæ circum circa erant, regionibus, & effectis operibus publicis, validis tam cinxit mœnibus & templum martyri exædificavit maximum.* Similia leges in Philoſtorgii L. II. H. E. C. 13.: qui ſane propterea correctionem Gothofredi non meruerat: neque enim aliud dicere voluit, quam Helena auctore ac ſuadente *Drepanes* a Conſtantino fuiſſe ex vico in urbem commutatam. Propter urbem erant calidarum aquarum balinea, ad quæ Conſtantinus ſub extrema vitæ properaſſe dicitur a Socrate L. I. H. E. C. 4. & Sozomeno L. II. C. 34.; Euſebium paria ſcribentem L. IV. Vit. Conſtant. C. 61. interpres aliud dicere coëgit. Seriore ævo, ut id addam, Helenopolis miſerabili conditione fuiſſe videtur; refert enim Glycas Annal. P. IV. p. 327. Manuelem Comnenum appuliſſe εἰς τὸ κατὰ τόπον Δρεπανῶν, Ἑλενόπολιν δέ τινες, ἣν οἱ ἀγνωμονοῦντες ἰδιωτοῦ πόλιν καλοῦσιν, *appuliſſe Helenopolin*,

ΝΙΚΑΙΑ, ΒΑΣΙΛΕΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΚΙΟΣ, ἈΠΑΜΕΙΑ, ΠΡΟΥΣΑ, ΚΑΙ-

lin, quam rusticiores Eleeinupolin, quasi dicas oppidum miserabile, vocant: recte enim Leunclavius hanc indicari animadvertit, & vocabuli paronomasia ejus opinionem firmat; ut prorsus sine ratione illi Ph. Labbeus sit oblocutus.

Νικαία] Bithyniae Metropolin esse ait Strabo L. XII. p. 565., notissimaeque ejus & Nicomediae de *Primatu* sunt contentiones; in quibus etsi victa discesserit, Nicomedia ad Metropolis dignitatem elata, tamen Impp. Valentinianus & Valens, quoniam ea in urbe Augusti erant creati, eandem sed secundi loci Metropolin esse jusserunt: verba legis Actis Concil. Chalcedon. tom. IX. p. 101. inserta sunt; unde natam crediderim multorum persuasionem, qua Chalcedonensis Concilii tempore Nicaeam hac dignatione auctam arbitrati sunt: διὰ δὴ ταῦτα μητρόπολις, inquiunt Augusti, πάλαι ὀνομάσθη καὶ τοῖς νόμοις παλαιοῖ περιέχουσι, ὡς αὐτοί, ἅπερ Νικομηδεῦσι νομοθετοῦντα ἡμῶν ὑπῆρξεν, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχειν δύναται) τὸ ἀσάλευτον καὶ ἰσχυρὸν μένειν, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς αὐξηθησόμενα· Sic illi, verborum ordine satis aspero, quem cum paullo aliter vetus interpres expresserit, eum audiamus: *Propterea licet Metropolitana olim est nominata & hoc leges antiqua continent, tamen legem nobis proferentibus, nulla dubitatio esse poterit, eo quod hac immota & firma permaneant & temporibus futuris augenda*: praeteriit ἅπερ Νικομηδεῦσι ὑπῆρξεν, & bene me arbitro: non enim Nicaea prorsus Nicomediae fuit aequata, sed secundi loci metropolis, salvis omnibus verae metropoli, creata: ἐν δευτέρῳ ὅπερ ἐστι μητροπόλεως ὀνόματι κεκλῆσθαι), iidem Augusti ajunt in Epist. ad Nicomedienses p. 103. Adducitur in eadem constitutione, qua Nicaea Metropolis fit, quaedam de Bithynarcha ejusque solenni in Metropoli processu πρόοδος, quae vix alibi reperias.

Βασιλεινούπολις] Gravis hac de urbe contentio inter Eunomium Nicomediensem & Anastasium Nicaenum in Chalcedonensi fuit Synodo, utroque urbem sibi asserente: praeter alia Anastasius tom. IX. p. 98. ἐγὼ δὲ δείκνυμι, inquit, Βασιλεινούπολιν ἀεὶ ὑπὸ Νικαίαν γενομένην· καὶ γὰρ ῥεγεὼν ἦν αὐτῆς· τοῦτο ἡ βουλευτήρια οἶδε· καὶ εἶπε, ὑπὸ τίνα ἦν Βασιλεινούπολις, εἰ μὴ ῥεγεὼν ἦν Νικαίας· *Ego ostendam Basilinopolim sub Nicaea semper fuisse: nam regio fuit ejus: id curia novit, & dicat curia sub quo fuit Basilinopolis, si non fuit regio Nicaeae*: sic vetus interpres: post dein plura in hanc rem addit, & Julianum aut alium eo antiquiorem Basilinopolin urbis dignitate ornasse; βασιλεύς τις Ἰουλιανὸς, ἢ οὐκ οἶδα τίς πρὸ αὐτοῦ, ἐποίησεν αὐτὴν πόλιν· eumque ex Nicaea sumpsisse τοὺς πραγματευομένους *curiales* & Basilinopoli constituisse, valuisseque deinceps consuetudinem, ut quoties Basilinopoli *curiales* deessent, Nicaea arcesserentur. E quibus manifesto apparet, olim Basilinopolin fuisse vicum, atque urbis demum privilegia a Juliano aut alio quovis impetrasse: quamquam ego Julianum fuisse putem, qui matri *Basilinae* ejusque memoriae id dederit: ἡ Βιθυνῶν Βασίνου πόλις in Epist. Synesii 66., non alia est, ut Abr. Ortelius jure suspicatus est, forte etiam ex animadversis emendanda; *Basilinopolim* enim constanter appellant, Liberatus etiam Diaconus Breviar. C. 13.

Κίος] Eandem ac Prusiadem esse nemo ignorat: etsi enim *Cius* novo eo nomine fuerit donata, pristini usus perpetuo mansit, qua de re Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 8. p. 285.

Ἀπάμεια] Olim *Myrlea*, ut praeter ceteros Suidas in Ἀσκληπιάδης docet: *Coloniam* fuisse ex Plinio L. X. Ep. 56. & ex Dione Chrysostomo Orat. XLI. p. 501., nummoque Thes. Britan. tom. II. p. 264., atque haud multum Prusa ad Olympum, quae & ejus portu, si quidem nullo alio posset, uti solebat, fuisse disjunctam ex ejusdem Chrysostomi Orat. XL. p. 495. novimus. Adde p. 492. & quae ibi Casaubonus.

Προῦσα] Plinius L. V. C. ult. *Prusam sub Olympo ab Hannibale conditam* professos reprehensionem Salmasii in Solin. p. 616. Cellarii L. III. G. A. C. 8. p. 585. commeritus est: haud scio an injuria; nisi enim fallor, Dio illi patrocinabitur Orat. XLIII. p. 511. ἐν γὰρ ἴσε, ait Prusensibus, ὅτι ἡ μεγίστη τῆς πόλεως ἔστι, οὐ πλείστω χρόνω οἰκουμένη, πολλῶν γνωριμωτέρα ἐστί· Si enim Prusa Dionis aetate longissimum tempus non fuerit habitata, utique verius ejus origo referetur ad Prusiam, Hannibalis amicum, quam ad antiquiorem alium: Dio certe, si Cyri aetate exstructam autumasset, non infitias ivisset πλείστω χρόνω fuisse cultam & civibus frequentatam. Abit Strabo L. XII. p. 563. in alia omnia, & a Prusia, cui bellum cum *Croeso* fuit,

aut-

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, ἈΠΟΛΛΩΝΙΑΣ, ΔΑΣΚΥΛΙΟΝ, ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, [a] ἈΔΡΙΑΝΟΙ,

[a] ΡΕΓΕ-

a Ἀδριανὸς MS. Leid.

rant, uti Stephanus legit, cum *Cyro*, excitatam adfirmat; quod tantum indicio est, de urbis origine variarum fuisse sententiis: quin si Palmerii opinionem sequaris atque in Strabone & Stephano τοῦ πρὸς Κίερον πολεμήσαντος, *qui cum Ciero bellum gessit*, legas, Straboni & Plinio optime conveniet: Prusias enim Claudus, quem Cierum occupasse & Prusiadem appellasse Memnon C. 29. prodidit, Hannibalem hospitio excepit: id si nolis, ut ego sane sprevero: neque enim credibile est, Geographum Prusiam signare & ab aliis discernere ex bello, cum ignobili oppido & quod in alterius ditione erat, cujusque nusquam præterea meminit, gesto, voluisse: huc adde, a Strabone Prusiam, qui bello Croesum oppugnavit, apertissime distingui ab eo Prusia, qui Hannibalem amicitia complexus est: a quo diversus non erit, si viri docti conjectura valeat. At nulli reges Bithynis Croesi fuerunt tempore: tacent enim Herodotus & Xenophon; quorum silentium etsi agnosco, vereor tamen ut recte inde cogatur, nullos Bithyniæ fuisse tum reges: nam quæ Memnon C. 21. de *Dydalso* & *Botira* refert, ea mihi ad Xenophontis ætatem escendere posse videntur: & cum primos gentis eos reges fuisse non constet, quid vetat, alios illis priores admittere? Atque his firmandis Appianum Mithridat. p. 297. advocarem, nisi ampliorem is, ab eodem Palmerio Exercit. p. 156. in aliam formam mutatus, campum postularet. Itaque præstiterit, discrepantes Plinii & Strabonis de Prusae initio opiniones & sibi contrarias fuisse profiteri.

Καισάρεια] In Vita Nicetae Hegumeni C. 1. Καισάρεια τῆς Βιθυνίας: urbs haud magna erat in Prusæ vicinia: Dio Chrysostomus Orat. XLVII. p. 526. postquam de Nicomediensibus & Nicaenis non multum Prusa disjunctis, dixisset, τοὺς Καισαρεῖς, inquit, τούτους, ἀληθεῖς μὲν ἀνθρώπους, καὶ σφόδρα Ἕλληνας, πολὺ δὲ μικροτέραν οἰκοῦντας πόλιν.

Ἀπολλωνιὰς] Scribe Ἀπολλωνία. Intelligitur hujus nominis urbs ad Rhyndacum, quæ in lapide LVIII., quem Præfat. Append. Inscription. Gudianar. Fr. Hesselius vulgavit, Η ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΡΥΝΔΑΚΟΝ ΠΟΛΙΣ dicitur. Adde Plutarchum in Lucullo p. 498. & Tournefort Epist. XXII. p. 192. Est in Concil. Constantinop. III. p. 502. Anastasius episcopus Θεοτοκιανῶν πόλεως ἤτοι Ἀπολλωνιάδος τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας, qui vulgatum etiam in usu fuisse testatur: adde Nicaenum II. p. 353.

Δασκύλιον] *Dascylos* Melae L. I. C. 18., ceteris cum nostro fere consentientibus: a *Dascylo* dictam volunt plerique, a loci ingenio Is. Vossius ad Melam, quem vide. *Dascylae* servata memoria est, ut L. Holst. admonuit, in Epigr. Alexandri Aetoli, quod multo correctius, quam apud Plutarchum legitur, Salmasius in Solin. p. 580. vulgavit: sic enim Alcman.

Καὶ Μούσας ἐδάην Ἑλλανίδας, αἵ με τυράννων
Θῆκαν Δασκύλεω μείζονα καὶ Γύγεω.

Erit tamen *Dascylae* mentio hic incommoda, si valeat eruditissimi Bentleji animadversio in Horatii L. II. Od. 17.: neque enim tyrannum *Dascylen*, Gygis patrem, fuisse, sed privatum: propterea que, nisi auctori potius errorem quam librariis impingas, Κανδαύλεω scripsisse, certe scribere debuisse. At quid si Alexander non fuerit secutus Herodoti de Gyge narrationem, sed Plutarchi in Ἑλληνικοῖς? quæ utique majorem veri umbram præ se fert: quid si etiam alium Dascyleo ac Gygis patrem spectaverit? Dascyleo Periaudi, a quo Dascylium fuerit appellatum, memorat Stephan., atque ejusdem nominis Tantali filium Scholiastes Apollonii L. II. 725. & 754.

Νεοκαισάρεια] Ejus præsul Constantinop. III. p. 668. Νεοκαισαρείας τῆς Βιθυνίας vocatur. *Aristae* deinceps dicta est, ut Acta Nicaeni II. p. 353. innuunt.

Ἀδριανοί] Numi ΑΔΡΙΑΝΩΝ ΠΡΟΣ ΟΛΥΜΠΟΝ urbem Olympo monti assedisse ostendunt; quam, Aristidis patriam, magna diligentia examinavit, veterum scriptorum locis in consilium missis, Jo. Masson. Vit. Aristidis III. 5. &c. Oppidi episcopus Nicephorus sæpe in Nicaeno

[a] ΡΕΓΕΤΑΤΑΙΟΣ, ΡΕΓΟΔΩΡΙΕ.

λβ'. ἘΠΑΡΧΙΑ [b] ὈΝΩΡΙΑΔΟΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ϛ'.

ΚΛΑΥΔΙΟΥΠΟΛΙΣ, [c] ΠΡΟΥΣΙΑΣ, ἩΡΑΚΛΕΙΑ, [c] ΤΙΟΣ,

[a] *Ῥιγεταῖος & Ῥιγοδώριος idem MS.* [b] *Ὀνωριάδος scriptus Lugdun.* [c] *Πρεσίας vulgo.*

H. πόλεως Ἀδριανῆς, ut p. 51. & 572., dicitur, rectius David Ἀδριανῶν Chalced. tom. IX. p. 576.

Ῥεγεδωρίου] Hanc & quæ sequitur Ῥεγέδωρος, id enim verum nomen opiner, ad Itin. Hierof. p. 573. abunde illustravimus: restat, ut quid ῥεγὰ velit, quæramus. Utraque *mansio* in L. 119. C. Th. de Decurion., altera *mutatio* Itinerario H. dicitur: unde colligas nominis utriusque initium *mansionem vicumve* notare; quod clarius patebit, si eam ex ῥεγεῶν detruncatam animadverteris, qua voce *vicos* & loca, quæ urbe sunt minora atque inferiora Notitiæ, ut illa Jac. Goari p. 365., signare solent. Idem citra dubium faciet Anastasius præsul Nicaenus, in Chalcedon. Concil. tom. IX. p. 98. de *Tattaio* & *Doride* hæc profatus: ὥσπερ Τατταῖος καὶ Δωρὶς ῥεγεῶνές εἰσιν ὑπὸ τὴν Νίκαιαν, οὕτως ἦν πρὸ τούτου καὶ Βασιλινούπολις ὑπὸ τὴν Νίκαιαν· utramque ῥεγεῶνα sive *vicum* nuncupat, & cum paullo post de Basilinopoli καὶ ἡ πρότερον ὑπὸ ῥεγεῶν, ait, πάλιν μετὰ ταῦτα ἐγένετο πόλις, apertissime significat, eo se vocabulo locum, urbis amplitudine & dignitate multo minorem, intelligere. Dictæ autem *regiones* Nicaeae videntur, quod ejus magistratibus ibi jus dicendi & coercendi esset facultas: *Regiones dicimus*, Siculus Flaccus de Agr. Condition. p. 1. inquit, *intra quarum fines singularum coloniarum aut municipiorum magistratibus jus dicendi coërcendique est libera potestas.*

Ἐπαρχία Ὀνωριάδος] Facta hæc & a Bithynia abscissa est provincia a Theodosio II., cognomineque patrui ejus donata. Jo. Malala tom. II. p. 69. ἐποίησε δὲ καὶ ἄλλην ἐπαρχίαν, ἀπομερίσας ἀπὸ τῆς Βιθυνίας, ἥντινα ἐκάλεσεν Ὀνωριάδα, εἰς ὄνομα τοῦ αὐτοῦ θείου Ὀνωρίου, δοὺς δίκαιον μητροπόλεως καὶ ἄρχοντα Ἡρακλείᾳ, πόλει τοῦ Πόντου· qui tamen fallitur, cum Heracleam *Metropolin* creatam adfirmat: ea enim dignitate *Claudiopolis* insignis fuit, uti Leo Imp. in Epist. tom. IX. Concil. p. 267. & Justinianus Novel. XXIX., qua *Honoriadis* abolito nomine provincia hæc Paphlagoniae arctissime connectitur, docuerunt.

Κλαυδιόπολις] Bithyniæ passim contribuitur a Ptolemaeo, Galeno atque aliis: quod quare factum sit, facile perspicitur. Vid. Ant. Itin. p. 200. Haud multum ab hac orbe *Mantinium* distabat; quod quoniam magni Sanctorum operis conditores nusquam reperire se potuisse professi sunt, ex Histor. Martyris Titionis apud Lambecium L. VIII. Biblioth. Caesar. p. 252. firmabimus: Ὁ ἅγιος μάρτυς Τιτίων ἦν ἐκ τοῦ Μαντινίου, τοῦ ὑπὸ Κλαυδιόπολιν τὴν μητρόπολιν τελοῦντος· Adde Socratem L. II. H. E. C. 38.

Προυσίας] Recte MSS. Est Prusias juxta Hypium flumen, cujus cives in Doniana Inscriptione Clas. V. 177. ΠΡΟΥΣΙΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΙΟ dicuntur. Memnon C. 49. olim *Cierum*, a præterfluente amne, fuisse appellatam indicat: assentior enim Palmerio & Holsteinio, hanc eum Prusiadem, non illam, quæ & *Cius*, innuisse: πόλιν Ἡρακλεωτῶν pariter ac Tium C. 29. nuncupat, atque, utraque in potestatem redacta, regem Prusiam ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν τὴν Ἡράκλειαν περιχάψαι, Heracleam undique ad mare circumdedisse: quæ de Prusiade ad sinum Cianum vera esse haud possunt; in hanc vero egregie quadrant: sita hæc erat ad Heracleae occidentem, ad orientem Tius; unde utraque potitus Prusias prorsus incinctos videbat Heracleenses. Quæ etsi bene habere videantur, non negavero tamen, Memnonem utramque Prusiadem confudisse: nam quæ de Argonautis C. 43. refert, acsi illi ad *Cierum* appulerint, atque in ejus vicinia Hylam amiserint, ea alii circa Cium contigisse adfirmant constanter. Vid. Apollonium L. I. 1178., Orpheum ℣. 635. & Valer. Flaccum L. III. 484.

Ἡράκλεια] Colonia Megarensium ad amnem Soonautem fuit, testibus Criticis in Apollon. L. II.

[a] ΤΙΟΣ, ΚΡΑΤΙΑ, ἉΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

λγ΄. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΛΑΓΟΝΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΡΙΚΤΟΡΑ. ΠΟΛΕΙΣ ϛ΄.

[b] ΓΑΓΓΡΑ, [c] ΠΟΜΠΗΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΟΡΑ,

ἈΜΑ-

[a] *MSS. Πίος.* [b] *Πάγγρα Bandur. & Schelstrat.* [c] *Πομπηιόπολις Car. a S. Paullo.*

L. II. 748.; quæ cum magnam ſibi potentiam multasque opes peperiſſet, graviſſima calamitate a Triario, Mithridatici belli tempore, eſt oppreſſa apud Memnonem C. 53.

Τίος] Poſita urbs erat ad flumen Billaeum, ut ſcholia Apollonii, ab Holſt. in Steph. correcta, L. II. 791. oſtendunt. Adde Ezech. Spanhemium Epiſt. IV. ad Morellium.

Κρατία] De hac Ant. Itin. p. 200. Corrupta videtur in his Galeni L. I. περὶ τροφ. δυναμ. p. 312. cum in gelidiſſimo Bithyniæ tractu collocantur Νίκαια καὶ Προῦσα, καὶ Κράτεια, καὶ Κλαυδιόπολις, καὶ Ἰουλιόπολις, ἀλλὰ καὶ Δορύλαιον, ὅ ἐστι μὲν ἐσχάτη τῆς Ἀσιανῆς Φρυγίας· nam Κράτεια, etſi vocem πόλιν ex ſequentibus addas, nihili eſt: ubi enim *Cratiapolis* lecta ſcriptave? nihilo magis proficies, ſi cum Abr. Ortelio Κράσσα legas & *Craſum* Phrygiæ urbem intelligas, quoniam extra Bithyniæ illa fines: ſin, ut ego putem, Κράτεια ſcribatur, plana res erit: ea in Bithynia & Claudiopoli vicina, nec longe a Juliopoli, & recte propterea illis jungetur.

Ἀδριανόπολις] Meminit ejus Imp. Novel. XXIX. & Nicaenum II. p. 52. unde locum illi in Geographia S. eſſe oportuerat.

Ὑπὸ Κορίκτορα] *Correctorem* intelligit, cui & Notit. Imp. Orient. C. 1. Paphlagoniam mandat: erat is medio loco Conſularem inter & Præſidem, ſi dignitatem atque amplitudinem ſpectes, ut ex L. 8. C. Th. de Cohort. cognoſces. In Italia *Correctorum*, de quibus Urſatus de Not. Roman. p. 641. Edit. Graevii, antiquiſſima mentio eſt: extra eam rarius occurrunt, & binis tantum in provinciis, Paphlagonia & Auguſtamnica, cui utrique præter Hieroclem Not. Imp. Orient. hunc magiſtratum imponit. Syneſius hujus provinciæ *Correctorem* Marcianum Philoſophum τὸν ἄρχοντα Παφλαγόνων generali vocabulo appellat Epiſt. 109. Adde Panciroluum in Notit. Imp. Orient. C. 156.

Γάγγρα] Probe MSS.; Concil. Epheſino p. 532. Boſporius ſubſcribit Γάγγρων τῆς μητροπόλεως ἐπαρχίας Παμφυλίας, perperam pro Παφλαγονίας, ut Sozomeno L. III. H. E. C. 14. Γάγγρα μητρόπολις Παφλαγόνων· Dixiſſe veteres τὸ Γάγγρα, τὰς Γάγγρας & τὴν Γάγγραν ex Stephano notiſſima res eſt. Adde Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 8. p. 318.

Πομπηιόπολις] Condita a Pompejo eſt apud Strabonem L. XII. p. 562.; ludit ergo in voce Imp. Conſtantinus L. I. Them. 7., cum πομπὴ γάρ ἐστι, ait, καὶ ὄνειδος καὶ ἐξουθένημα τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων, ſimul indicans urbem ſuo tempore viliſſima fuiſſe conditione.

Σῶρα] Sic Nicaenum II. p. 52., Chalcedon. p. 664. Σῶρα, Conſtantinus Σώρας L. I. Them. 7., Σωρῶν Juſtinianus Novella XXIX., ubi *cumulos* ſive *tumulos* male verti Probabil. C. 13. oſtendi, mecum, quod deinceps edoctus ſum, conſentiente L. Holſt. in Ortelii *Sora*. Supereſt in iiſdem Novellae verbis aliud quod morari poſſit, unde & hic illis locus dandus: Φαμὲν δὴ Γερμανικοπολιτῶν τε καὶ τῶν αὐτῆς Γαγγρῶν καὶ Πομπηϊουπολιτῶν, καὶ Δαδύβρων καὶ Σωρῶν Ἀμάστριδος καὶ αὐτῆς γε Ἰωνοπολιτῶν. Sic Holoander vulgavit, natique hinc ſunt *tumuli Amaſtridos*. Cl. Hombergius in notis è MS., puto, adfert, Φαμὲν δὴ Γερμανικοπόλεώς τε τῆς αὐτῆς Γάγγρων, Πομπηϊουπόλεως, Δαδύβρων καὶ Σωρῶν, καὶ Ἀμάστριδος καὶ αὐτῆς γε Ἰωνοπόλεως, multo, me judice, rectius. Difficile autem eſt, qui ſex Imperator Paphlagoniae has urbes dixerit, cum plane ſeptem recenſere videatur, *Germanicopolin*, *Gangram*, *Pompejopolin*, *Dadybra*, *Sora*, *Amaſtrin & Ionopolin*: neque ſuſpicio de numeris vitiatis incidere poteſt, ſiquidem diſerte in ſequentibus XII. urbes Prætoris Paphlagoniae ditioni, ſex Honoriadis & totidem Paphlagoniae, ſubjicit. Mihi, ut Novellae ſententia conſtet, Germanico-

ἈΜΑΣΤΡΙΟΝ, ἸΟΥΝΟΠΟΛΙΣ, ΔΑΔΥΒΡΑ.

λδʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΓΑΛΑΤΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ζʹ.

[a] ἈΓΓΥΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [b] ΤΑΒΙΑ, ἈΣΠΟΝΑ, [c] ΚΙΝΝΑ, ῬΕΓΑΝΑΓΑΛΙΑ,

[a] ῬΕΓΕΜ-

a Ἄγκυρα *codex Leid.* b Ταβύα *idem, sed a correctore.* c Κῖνα *Car. a S. Paul.*

nicopolis Gangrae videtur contributa ob viciniam ac propterea pro ona fumi. Metropolis provinciæ Gangra præteriri haud potuit, quippe ceteris dignitate præstana; illi vicinam Germanicopolin facit aperte Imperator, Γερμανικόπολιν τὴν πρὸς Γάγγραις appellans. Atque hinc videtur etiam derivandum, cur Germanicopolin Hierocles ceteræque Notitiæ spreverint, curque ejus in Concil. Actis mentio oulla.

Ἰωνόπολις] Sic & Chalcedon. Concil. p. 95. & Nicaeno II p. 52., rectius Constantino L. I. Them. 7. Ἰωνόπολις' periit impostor Alexander παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος μετονομασθῆναι τὸ Ἀβώνου τεῖχος καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, ut Aboni castellum mutato nomine Jonopolis appellaretur apud Lucianum in Pseudomante; voti damnatum fuisse, ΙΩΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ numi, ab Harduino, Vaillantio, Spanhemioque producti, coofirmaot.

Ἀμάστριον] Ἄμαστρις Luciano passimque aliis & Concil. Chalcedon. p. 96.; Nicaeno II. Ἄμαστρα, Constantioo Imp., itemque Nicetae Paphlagoni Orat. in S. Hyacinthum XVII. Julii magoi Sanct. operis, qui eam Paphlagoniae aut orbis potius ocellum, io cujus portum Euxini Ponti accolæ, tanquam communem quendam mercatum, commeent, appellat: Ἄμαστρα, ὁ τῆς Παφλαγονίας, μᾶλλον δὲ τῆς οἰκουμένης ὀλίγου δεῖν ὀφθαλμός, εἰς ὃν οἵ τε τὸ βόρειον τοῦ Εὐξείνου μέρος περιοικοῦντες Σκύθαι, καὶ οἱ πρὸς νότον κείμενοι, ὥσπερ εἰς τι κοινὸν συντρέχοντες ἐμπόριον, τά τε παρ' ἑαυτῶν τε συνεισφέρουσι, καὶ τὰ παρ' αὐτῆς ἀντιλαμβάνουσι· πόλις ἴσως τε πάσης λήξεως καὶ ἰσαξίας μεταξὺ κειμένη· ubi plura in ejus laudem sequuntur. Adde Schol. Apollonii L. II. 943. ubi perperam Δάματρις.

Δάδυβρα] Δαδίβραν Constantinus L. I. Them. 7., sed perperam, appellat: pejus multo Chalcedon. p. 664. Polychrooios Δαδίβων dicitur; rectius Nicaeno II. p. 52. Nicetas Δαδύβρων. Vid. Probabil. C. 13.

Γαλατίας] Deest πρώτης' Socrates L. I. H. E. C. 36. & L. II. C. 15. μικρᾶς Γαλατίας sive *parvam Galatiam* appellat & vetus lapis in Roma Subterran. p. 154., quod & Holst. vidit, ubi ΔΟΚΙΜΟC ΧΩΡΙΟΥ ΓΟΛΟΗC ΜΙΚΡΑC ΓΑΛΑΤΙΑC. Ἀγκυρογαλατία dicitur in Sardicensis Synodi Epist. tom. III. Coocil. Gener. p. 51., quod Aocyra hujos esset metropolis. Subditam autem Consulari, quem τοῦ ἔθνους ἄρχοντα Sozomeous L. V. C. 11. ouocupat, fuisse, ex Notit. Imp. Orient. C. 1. constat.

Ἄγκυρα] Hoc justum est. Πρώτη καὶ μεγίστη Γαλατῶν πόλις Libaoio Apologet. Orat. p. 599., *Metropolis* Galatiæ in Theodori Syciotae Vita XXII. April. sæpissime dicitur. Vid. Ant. Itin. p. 143.

Ταβία] Erat in Trocmis, unde nomus CE. ΤΡΟ. ΤΑΟΥΙΑΝΩΝ, *Severianorum Trocmorum Tavianorum* in Thes. Britan. tom. II. p. 233. Plura Anton. Itin. p. 202. & de *Aspona* p. 143.

Κίννα] Habet hanc orbem Galatiæ Vita Theodori Syciotae C. 8., & Nicaenum II. p. 50.; Κιννηνῶν πόλις Concil. Constantinop. III. p. 501., Ptolemaeo perperam vulgo Κίλανα, quod hinc corrigi debere codicis Coislin. Κίννα adfirmat.

Ῥεγαναγαλία] Ῥιγελαγανία oportuerat, quippe *Lagania* Tabulæ & Itin. Ant. p. 142. Ejus præsul Euphrasius Λαοδικίας dicitur p. 95. Concil. Chalcedon, verius Λαγανίας p. 662.; dicta deinceps *Anastasiupolis* videtur, quoniam in Jac. Goari Notitiis illa memoratur nusquam *Lagania*; quam conjecturam situs plausibilem facit: Lagania XXIIII. M. P. Juliopoli distabat, spatii medium secante *Siberi* fluvio, cui *Sycoon* oppidum

[a] ʽΡΕΓΕΜΝΗΖΟΣ, ʽΗΛΙΟΥΠΟΛΙΣ.

λϛʹ. ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΓΑΛΑΤΙΑΣ ΣΑΛΟΥΤΑΡΙΑΣ ʽΥΠΟ ʽΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ Θʹ.

ΠΙΣΙΝΟΥΣ, ʽΡΕΓΕΜΑΥΡΕΚΙΟΝ, ΠΗΤΙΝΕΣΟΣ, ʼΑΙΩΡΙΟΝ, [b] ΚΛΑΝΕΟΣ,

[a] ʽΡΕΓΕΤΝΑ-

a ʽΡεγέμνησος MS. L. b Κλάνεως vulgo.

pidum vicinum erat, Procopio L. V. Aedif. Just. C. 4. auctore: *Syceon* vero cum XII. M. P. *Anastasiupoli* afuerit, non alia utique ea ac *Lagania* dicenda est: Vita Theodori Syceotae C. 2. *In Galatarum regione est oppidum, quod Syceon appellatur, subjectum Anastasiopoli primi Ancyranorum principatus: distat autem Anastasiopoli XII. M. P.*; ubi P. Francis. Zinus, cui Latinam eam vitam debemus, haud dubie offendit ad πρώτην ʼΑγκυρανῶν ἐπαρχίαν, ut ex *primo Ancyranorum principatu* perspicitur.

ʽΡεγέμνηζος] Μνίζος est, cujus episcopus Andreas πόλεως Μνίζου τῆς πρώτης τῆς Γαλατῶν ἐπαρχίας Concil. Constantinop. III. p. 501. subscribit. Nicaeni II. Concilii Actis adfuit ejusdem episcopus Leo, sed qui vitiosissime p. 51. πόλεως ʼΑμίνου, & p. 591. Μιζύνης dicitur, melius p. 351. Digna itaque fuerat, quæ in Geographia S. locum occuparet. Vid. Ant. Itin. p. 142.; nam ἐγὼ ut denuo explicemus, nihil fuerit necesse.

ʽΗλιούπολις] *Heliopolin* Galatiæ Vita Theodori Syceotae C. 5. & 9. memorat; præterea Meliphthongus ʽΗλιουπολιτῶν Chalcedon. Concil. p. 195. interest: unde sanum hoc esse diceres, siquidem & ceteræ Notitiæ conspirent: corruptum tamen est, & in ʼΙουλιούπολις mutandum: tum quod Meliphthongus constanter alibi, ut p. 243. & 662. ʼΙουλιουπόλεως scribatur, & Concil. Constantinop. III. p. 501. Martyrius τῆς ʼΙουλιουπολιτῶν πόλεως, τῆς πρώτης τῆς Γαλατῶν ἐπαρχίας appelletur: tum maxime quod nulla in Galatia fuerit *Heliopolis*. De *Juliopoli* Ant. Itiner. p. 142.

Γαλατίας Σαλουταρίας] Galatiam II. appellat Concil. Constantinop. III. & passim alii. Zosimo est ἡ πρὸς Φρυγίαν Γαλατία L. IV. C. 7., quod Phrygiæ esset finitima. Notitiæ Imp. Orient. C. 1., uti nostro, *Galatia salutaris*, Præsidi subjecta.

Πισινοῦς] Verius Πεσινοῦς vel Πεσσινοῦς, de qua A. Itin. p. 201. Metropolis provinciæ erat; unde in Concil. Constantinop. III. p. 663. Constantinus Πεσσινουντίων τῆς δευτέρας τῶν Γαλατῶν ἐπαρχίας inter Metropolitanos connumeratur. Vitæ Theodori Syceotae C. 11. *Pessinuntium Metropolis*, haud dubie quod in Græco inesset Πεσσινουντίων μητρόπολις·

ʽΡεγεμαυρέκιον] Sic MSS., unde vicum fuisse, quem legere non memini, apparet.

Πητινεσὸς] Non alia est ac Ptolemaei Πιτνισσὸς, sive, ut Palat. & Coislin. MSS., Πιτνησσός. Habet & Notitia Jac. Goari.

ʼΑιώριον] Putabam, cum primum hoc oppidum considerarem, lucem hinc atque auxilium accipere Philostratum L. II. Vit. Sophist. C. 11. posse, καὶ ʼΑκύλας ὁ ἐκ τῆς ἑώλου Γαλατίας· latere enim in voce ἑώλου Galatiæ quandam urbem dudum mihi persuaseram, mirabarque doctissimum Olearium, spreta Salmasii admonitione, *orientalem Galatiam* vertisse, & serio defendisse, ἑῷαν Γαλατίαν recte, si opponatur Galliæ Europaeae, dici: præsertim cum nemo Græcorum, nam Hesychii verba aliorsum spectant, aut Galatiam aut aliam quamvis, ad orientem positam, regionem tali titulo ornarit. Postquam vero ʼΑιώριον pravum esse animadverti, suspicio incidit, fuissetne olim ἐκ τῆς ʼΩλέου Γαλατίας in Philostrato: quam conjecturam, Ptolemaei auctoritate constabilitam, donec MSS. aliud jusserint, haud spernendam arbitrer. ʼΑμόριον idem est ac ʼΑιώριον, ejusque vitiosi locum occupare debet: etsi enim id oppidum a multis Phrygiæ tribuitur, serior tamen ætas Galatiae II. accensuit, ut Constantinop. III. p. 671. cui Theodorus ʼΑμωρίου τῆς δευτέρας τῆς Γαλατῶν ἐπαρχίας scribendo adfuit.

Κλάνεος] Sic MSS., quorum auctoritatem non esse spernendam Salomon Κλανέου τῆς δευ-

 τέρας

[a] ῾ΡΕΓΕΤΝΑΚΑΔΗ, ᾽ΕΥΔΟΞΙΑΣ, [b] ΜΥΡΙΚΙΩΝ, ΓΕΡΜΙΑ.

λϛʹ. ᾽ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ [c] ά. ῾ΥΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ.
ΠΟΛΕΙΣ δʹ.

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ,

ΝΥΣΣΑ,

a *Ῥεγετμεγμύδα editi, scriptus Leid. Ῥεγέτνακιυ.* b *Μυρμικιῶν & Car. a S. Paul. & Bandur.* c *Abest ab editis.*

πέρας τ̃ Γαλατῶν ἐπαρχίας Constantinopol. III. p. 504. & 672., & Nicephorus Κλανίας Nicaen. II. p. 355. ostendunt: male itæc urbs ex Geographia S. exulat.

Ῥεγετνακάδη] Ita è MSS. profertur: tamen L. Holsteinius in Geograph. S. manu exaratum codicem *Trocnada* sive Ῥεγετρόκναδα præferre monet, quod sine dubio rectius est: nam & Cyriacus Τρωκνάδων Chalcedon. p. 663., & Theodorus Τρωκνάδων τῆς δευτέρας Γαλατῶν ἐπαρχίας Constantinop. III. p. 672. & Leon Τρωκνάδων Nicaeno II. p. 355. subscribit. Quoniam vero Cyriacus, cujus memini, Τρωκμάδων in Chalced. p. 125. & 309. dicitur, forte Τρόκμαδα præstiterint, ut a *Trocmis*, gente Galatica, nomen descendat.

᾽Ευδοξίας] Haud multum disjunctam fuisse a Germiorum civitate, ex Vita Theodori Syceotae C. 8. apparet. Ejus episcopus Aquilas est in Chalcedon. p. 663.; ut perperam nulla ejus sit ratio in Geographia S. habita.

Μυρικιῶν] Hoc MSS. dant: nec quicquam mihi de urbe innotuit, quam Jac. Guari Notitiam non prorsus eam damnare.

Γερμία Γερμοκολώνεια Notitiæ J. Goari p. 344., nec male, ut ad Itin. Ant. p. 201. videbis. Aetate seriore *Myriangelorum* nomine hæc colonia celebris fuit: Theophanes p. 203. ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς ᾽Ιουστινιανὸς χάριν εὐχῆς ἐν τοῖς Μυριαγγέλοις, ἤγουν ἐν Γερμίοις, πόλει τ̃ Γαλατίας. fallit enim J. Guar, cum Pythiæ thermas, de quibus Procopius L. V. Fabr. Justin. C. 3., intelligendas censet: illæ in Bithynia fuerunt, Germia XVI. M. P. a Pessinunte.

῾Υπὸ Κονσουλάριον] Vespasianus *Cappadociae propter assiduos barbarorum incursus legiones addidit; Consularemque rectorem imposuit pro equite Romano*, apud Sueton. C. 8. Sub Constantino *Præsidi*, cujus in L. 41. C. de Liberal. Causs. mentio est, paruit; neque alium Basilii M. aut Chrysostomi tempore magistratum habuisse videtur: ille Epist. 78. & 94. ἄρχοντα τῆς ἐπαρχίας & Epist. 86. ἡγεμόνα, hic ἡγεμόνα Epist. 14. p. 596. Nov. Edit. nuncupat. Denuo *Consulari* mandata est a Theodosio II., cujus mihi rei auctor est Firmus, Caesariensis episcopus, in Epistolis, quas V. CL. A. Muratorius in Anecdot. Græc. vulgavit: sic enim Epist. 17. ad Soterichum: ποιήσατε δὲ ἡμῖν καὶ τὸν ἄρχοντα μείζονα μὴ τῷ ὀνόματι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει· *Efficite nobis ut præfectus non tantum nomine sed & potentia sit amplior*; nam si provinciæ præpositus, quem *Præsidem* vidimus, titulo excellentiore fuerit donatus, utique ad *Consularis* dignitatem evectus erit censendus: atque hoc Epist. 16. ad Thalassium clarius innuit: Καὶ τὸν ἄρχοντα, ὃν ἐπιφανέστερον ἡμῖν πεποίηκας τῇ σπουδῇ, χάρισαι τοῖς πράγμασιν, ὡς οὐκ ἀλλοτρίῳ σου, γνωρίζεσθαι. *Et præfectum, quem tuo studio nobis illustriorem reddidisti, da rebus quoque, utpote a te non alienum, illuminari.* Postulat Firmus, ut Cappadociæ I. Consularis latiorem campum, ubi excurrere ejus virtus & prudentia possit, accipiat, atque ad eum redeant urbes, quæ a Valente Imp. fuerant distractæ, & Præsidi Cappadociae II. subjectæ: ea est sententia verborum, ad quæ vir doctissimus offendisse videtur: Δὸς δὲ καὶ πόλεων προσθήκην τῷ ἄρχοντι ἐξαπλοῦσθαι, ἵνα σου ἀπολαύσῃ διὰ πάντων ὁ πατρὶς γένηται. Recte ergo *Consularem* Hierocles huic Cappadociae dedit; nec quicquam illi officiet Notit. Imp. Orient. C. 1., ubi *Præsidi* committitur, modo eam Theudosio II. & Firmo episcopo esse priorem memineris.

Καισάρεια] Olim totius Cappadociae fuit metropolis, sed provincia in duas a Valente Imp. secta, hanc illi dignitatem invidisse Tyana videntur: litem sub Theudosio II. sopitam fuisse & veterem dignationem Caesareae stabilitam Firmus Epist. 17. indicat. Sitam fuisse ad Argaeum

ΝΥΣΣΑ, ΤΑ ΘΕΡΜΑ, ʽΡΕΓΕΠΟΔΑΝΔΟΣ.

λζʹ. ἘΠΑΡ-

gaeum montem norunt omnes, non item propter amplissimum lacum, qui in Halyn influebat: operæ itaque pretium fuerit, paullum huic rei immorari, & quæ loca Halys præfluat, inquirere. Lacus distincta mentio apud Strabonem L. XII. p. 538. est, & incertum auctorem Epistolae, quæ inter Basilianas novissimæ editionis 365.; is cum immanem nivis & pluviæ copiam in eum depluisse narrasset, ἀθρόας ἐν γενομένης, inquit, τῆς τήξεως, ἀνέκυψεν ἐκεῖθεν ῥεῦμα, ἄπειρον πλήθει συνεπιρρεούμενα, τῷ Ἄλυι ἐπαλλάττοντι· *Qua nive subito liquescente, fluctus incredibiles, jugi fluvio atque arcto alveo ruenti Halyi commixti, surrexerunt:* quæ Halym, licet Cotelerius tom. II. Monum. Græc. p. 97. & nuperus editor eum videre noluerint, haud multum Caesarea removent: nec alius, puto, est γείτων ποταμὸς, cujus Firmus Epist. 35. meminit; nisi tu *Melanem* esse malis, quem Strabo L. XII. p. 538. stadiis XL. ab urbe scaturire prodidit: quod utcunque ceciderit, Halym agro suo, etsi sæpe perincommodum, Caesarienses eripi non patientur; huc a Sebastia defluebat in Armeniorum ditione ortus: οὗτος ὁ λοχῶν, sic cum Hemsterhusio nostro lege, nam λαχὼν multo ineptissimum est, οὗτος ὁ λοχῶν ἡμᾶν, inquit Epist. scriptor, γείτων ποταμὸς, ἐκβλύζων μὲν ἐκ τῆς τῶν Ἀρμενίων, ἐμβιβαζόμενος δὲ ἐν τῇ ἱεροπρεπεῖ λίμνῃ τῶν Σεβαστηνῶν κ. λ. *Hic qui nobis insidiatur vicinus fluvius, ex Armenia progressus sacratissimae Sebastenorum paludi miscetur.* Atque hoc cum Strabone L. XII. p. 546. bene satis convenit: Halym enim ex magna Cappadocia circa Cambysenem, Armeniae contributam, derivat: nec longe aberit Herodotus L. I. C. 72., si per Ἀρμένιον ὄρος *montem Armeniae* intellexerit. Optime vero cum Gregorio Nysseno Epistolæ auctor consentit, qui Orat. I. in XL. Martyr. Sebastenos p. 501. τοῦτον λέγω τὸν γείτονα ποταμὸν, ὃς διὰ τὸ μέγεθος ταῖς ὀνομαστοῖς τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμῶν συναριθμεῖται, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀρχόμενος ἐν χεόνῳ παραμείβει τὴν πόλιν· *Illum dico vicinum fluvium, qui propter magnitudinem iis annumeratus, qui per orbem terrarum clari amnes habentur, è nostra regione exoriens urbem proxime praeterlabitur.* Non ille quidem Halym nominat; sed nec in *Irin* neque *Lycum* quadrant, quæ de fluvio prædicat: neuter enim tam large & ample fluxit, ut cum nobilissimis orbis terrarum fluviis contendi possit; in Halym convenire nemo negaverit. Ne dicam, nullius auctoritate liquere, Sebastiam *Lyco* fuisse appositam; cujus fontibus assidebat Sebastopolis, ni fallat Ptolemaeus, a qua versus interiorem Armeniam plus XL. M. P. Sebastia distabat. Itaque si recte hæc disputavimus, non video qui excusari Plinius possit L. VI. C. 2. amnem Halym per Cataoniam in Cappadociam immittens: defluxerit enim oportet ex regionibus longe ultra Taurum positis, siquidem Cataonia Commagenae fuit prætenta: multo minus sese tuebuntur recentiores Geographi, passim hoc flumen ex intima Asia, meridiem spectante, emittentes contra Arriani monita in Peripl. Pont. Euxin. p. 16. Ed. Oxon., neque urbes, quas dixi, illi adstruentes. Ceterum, quod propemodum neglexeram, in Gregorii Nysseni verbis non ἐν χεόνῳ sed ἐν χερσὶ παραμειβόμενον scribi debet, ut pulchre amicus noster.

Νύσσα] Hanc metropolin, sed titulo tenus sine re Is. Casaubonus in Epist. Gregorii Nysseni ad Eustathiam p. 116. fuisse autumabat, quod haud injuria negavit Ezech. Spanhemius Dissert. IX. de Us. & Præst. Numis. p. 599., tametsi erret vir nobilissimus, cum Casaubonum ibi fugisse opinatur, *Mocissum* III. Cappadociae fuisse metropolin: diserta enim ejus inibi mentio est; nec unquam in iisdem notis a viro magno, licet a Spanhemio adfirmetur, III. Cappadociæ metropolin Nyssam fuisse scriptum memini: tantum honorario metropoleos titulo in Conc. Constantinop. II. condecoratam censuit ob Socratem L. V. H. E. C. 8., ubi tamen Πατριαρχίας nec *metropoles* nec *Patriarchatus*, quos vocant, sed regimen ac gubernationem, ut bene Henr. Valesius, notant.

Θέρμα] Vid. Ant. Itin. p. 202.

Ῥεγεποδανδὸς] Vita Eutychii Patriarchae Constantinopolitani C. 6. ἑταῖρός τις ἄνθρωπος ἦλθεν πρὸς τὸν ὅσιον λέγων ἑαυτὸν ἀπὸ Κομανῶν εἶναι τῶν πολυανδῶν· sic D. Papebrochius correxit, cum in MSS. πολυάνδρω legeretur, deceptus corrupta Ptolemaei scriptura: mihi omnino ἀπὸ κώμης Ποδανδοῦ dedisse scriptorem probabile fit: neque enim *Comana* Podando fuere juncta. Plura in Hierosl. & Anton. Itiner. p. 145. & 578.

λζ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ[a] β' 'ΥΠΟ [b] 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ η'.

ΤΥΑΝΑ, ΦΑΥΣΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΚΥΒΙΣΤΡΑ, ΝΑΖΙΑΝΖΟΣ, ΣΑΣΙΜΑ, ΠΑΡΝΑΣΟΣ, 'ΡΕΓΕΔΟΑΡΑ, 'ΡΕΓΕΜΟΥ-

a *Non est in editis.* b *Vulgo* Κοσυλάριον.

Καππαδοκίας β'] Secunda hæc Cappadocia originem suam debet Valenti Imperatori, qui circa annum CCCLXXI. eam, primæ distractam, Tyanis, tanquam metropoli, addixit. Basilius eam ægerrime tulit divisionem, ut ejus Epist. 74. & 75. testantur: tantoque magis, quod Anthimus Tyanensis, civili ea divisione instituta, multa sibi arrogaret & reditus Ecclesiæ Caesariensis intervertere conaretur, qua de re Gregorius Nazianzenus Orat. XX. p. 355. Rectissime vero MSS. hanc Cappadociam *Præsidi*, pariter ut Notit. Imp. Orient. C. 1., mandat.

Τύανα] Gregorius Nazianzenus Epist. 33. *νέαν μεγαλόπολιν*, cujusmodi ejus ætate revera erat, appellat. Adde Orat. XX. p. 355. & Itin. H. p. 577. & de *Faustinopoli* Ant. Itin. p. 145.

Κύβιστρα] Situm Cicero L. XV. Ep. 4. ad Catonem signat: *Itaque in Cappadocia extrema non longe a Tauro apud oppidum Cybistra castra feci, ut & Ciliciam tuerer & Cappadociam tenens nova finitimorum consilia impedirem.*

Ναζιανζὸς] Gregorius Nazian. Epist. 50. ab Olympio Nazianzum I. Cappadociae attributam fuisse, sed mox in II. ditionem rediisse significat; in qua ad Justiniani tempora mansit, quando *Mucisso*, III. Cappadociae tum constitutæ metropoli, subdita est: unde Theodosius Mucissi episcopus Collat. V. Synodi Constantinopol. II. p. 97. *Sub mea gubernatione*, inquit, *modo est Dobara & Nazianzos, sub qua Nazianzo & Arianzos prædium constitutum est.* Id ab instituto nostro alienum non erit, si inquiramus, an Nazianzus eadem ac *Diocæsarea*, cujus in Cappadocia Ptolemaeus & Plinius meminerunt, fuerit? Baronius Cardinalis in Gregorii Vita, quæ a D. Papebrochio IX. Maji est edita, ita censuit: & favere opinioni Gregorius videtur, cum de se Carm. V. 25.

Γεωργεῖν μινύουσιν, ὃ ἔτρεφε Καππαδόκεσσιν
Ἡ Διοκαισαρέων ὀλίγη πόλις. ———

Se enim Diocaesareae nutritum canit, quem certum est, Nazianzi præcipue fuisse educatum atque edoctum: huc adde, Diocaesareae nullam in Conciliorum Actis & Notitiis esse mentionem; frequentem Nazianzi; quod utique mirandum foret, si diversæ fuissent. Necdum tamen his moveor, ut cum Cardinale paria faciam: ultima enim ratio levia est; siquidem plures urbes, nobiles olim, in Notitiis & Conciliis nullum sibi episcopum habent, neque adeo de Diocaesarea mirabimur, quæ parva admodum erat, Gregorio Carm. XXXII. in Anecdot. Græc. Muratorii teste:

Τυτθὸν μὲν πτολίεθρον, ἀτὰρ πολὺν ἀνέρα δῶκεν
Βήμασιν ἰθυδίκης ἡ Διοκαισαρέων
'Αμφίλοχον· ———

Altera speciosior est: sed cum *Arianzi* Gregorius fuerit natus, idque prædium æque Nazianzo ac Diocaesareae fuerit vicinum, fieri utique potuit, ut Diocaesareae, antequam pater Nazianzo episcopus daretur, nutriretur: vicina autem oppida fuisse ex Ptolemaeo L. V. C. 6. colligitur, ubi arctissime Diocaesaream & *Neanessum*, sive ut MS., *Nanessum*, quam *Nazianzum* esse debere mihi persuadeo, jungit. Ad hoc, nihil Gregorius Ep. 49., qua pro Diocaesariensibus deprecatur, de patre suo matreve; quod argumentum aptissimum fuerat ad iram Olympii molliendam: ait præterea se Diocaesareae Deo templum excitasse; quod si eadem ac Nazianzus foret, a vero discederet; Basilicam quippe miri operis pater ejus Nazianzi exstruxit, ut Orat. XIX. p. 313. docemur. De *Sasimis* Itin. Anton. p. 144.

Παρνασὸς] Gentile hujus Παρνασσηνὸς est in Basilii Epist. 239. Vid. Itin. H. p. 576.

'Ρεγεδόαρα] Vicus olim erat, unde Basilius Epist. 239. ἐν Δοάροις τῇ κώμῃ. Idem episcopum illi imposuit, qua occasione Gregorius Nazianzenus Orat. XXX. recitavit, uti ad eam Elias Cretensis animadvertit: nec vincere tamen Basilius potuit, ut I. Cappadociae adscripta mane-

[a] ῾ΡΕΓΕΜΟΥΚΙΣΟΣ.

λη'. ἘΠΑΡΧΙΑ [b] ῾ΕΛΕΝΟΥΠΟΝΤΟΥ ῾ΥΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ζ'.

ἈΜΑΣΙΑ, ἸΒΥΡΑ, ΖΗΛΑ, [c] ΣΑΛΤΟΝ ΖΑΛΙΧΗΝ, ἈΝΔΡΑΠΑ, ἈΜΙΣΟΣ,

[a] ῾Ρεγεμουκισὸς *scripti & vulgati constanter.* [b] ῾Ελενοπόλεως *Schelstr. & Bandur.*, MS. Lugdun. ῾Ελενόντυ. [c] Σάλτον Ζαλίχην princeps editio, MS. L. Σάλτυ Ζαλίχυ.

neret, si quidem Tyanensi deinceps subdita fuit, ut mox videbitur.

῾Ρεγεμουκισὸς] Omnino ῾Ρεγεμουκισὸς sive ῾Ρεγεμουκισὸς legi oportet: nam & Constantinus Imp. L. I. Them. 2. Μουκισὸν hinc habet, & *Cucusus* Armeniae II. fuit. Procopius L. V. Fabr. Just. C. 4. castellum Cappadociae, plano solo situm, ait, atque a Justiniano instauratum: Ἦν δέ τι ἐν Καππαδόκαις φρούριον, Μουκισὸς ὄνομα, ἐν τῷ ὁμαλῷ κείμενον. Nec restituit tantum imperator, sed suo nomine urbem, III. Cappadociae metropolin impositam, illustrem esse jussit: hinc Collat. V. Concil. Constantinop. II. p. 96., *In illo autem tempore sub Tyanensi civitate erat & Dohara & Nazianzus usque ad tempora hujus pii imperii. Piissimus autem Imperator cum metropolitana jura dedisset civitati, quæ quondam quidem MVCISSOS, nunc vero Justinianopolis nuncupatur, cum aliis civitatibus & Dohara & Nazianzum subjecit ei.*

῾Ελενοπόντυ] Sic oportet ex Constantino L. I. Them. 2., quod illi nomen ab Helena, Imp. Constantini M. matre, venisse Justinianus Nov. XXVIII. C. 1. adfirmat. Notit. Imp. Orient. C. 1. *Præsidi* Helenopontum committit, quem Justinianus, abolito Ponti Polemoniaci titulo, ejusque urbibus huic provinciæ contributis, *Moderatorem* creavit.

Ἀμασία] Metropolis Helenoponti dicitur Gregor. Nysseno Orat. de Theodoro p. 582. Novel. XXVIII. C. 2. & in Vita Eutychii C. 6.; Acta S. Basilei C. 5. satis ambigue μητρόπολιν τῆς Ποντικῆς ἐπαρχίας appellant; dubites enim Dioecesimne Ponticam, cujus Metropolis Caesarea, an Helenopontum intelligant. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ ΠΡΩΤΗ ΠΟΝΤΟΥ pluribus in nummis apud Harduinum & N. Haymium tom. II. Thes. Britan. p. 232. Situm urbis accuratissime Strabo L. XII. p. 651. descripsit.

Ἴβυρα] Rectum Ἴβυρα, & ex Orat. III. Gregorii Nysseni in XL. Martyr. p. 212., ubi πολίχνιον vocat, apertissimum est, atque ex Eutychii Vit. C. 11. & Nov. XXVIII.; appositum oppidum erat Euxino ponto apud Sozomenum L. VI. H. E. C. 30., etsi male ibi atque apud Palladium Ἰβήρων πόλις: hinc enim fuisse Evagrium, quo de duumviri illi, Hieronymus Epist. ad Ctesiphontem significat: vulgo quidem *Hyperborita* ibi audit, quod jure Valesius in Sozomenum & Rosweidus in Palladium mutarunt, quando & MS. Corbeiensis *Hiberitam* pro *Hiborita* ostentat. Photius πόλεως Ἰβόρων τῆς Ἑλενοποντίων ἐπαρχίας Concil. Constantinop. III. p. 670. pro Ἑλενοποντίων dicitur.

Ζῆλα] Haud multum aberat Amasia: Vita Eutychii C. 6. Πολίχνη τίς ἐστι, Ζῆλα ἀποκαλουμένη, γειτνιάζει δὲ τῇ μητροπόλει Ἀμασείας. Plutarchus Caesar. p. 731. πόλιν Ζῆλαν vocat, cumque vetustæ Hirtii de bello Alexandr. C. 72. editiones & MS. Norvic. *Zelam* exhibeant, id a Cl. Davisio defendi, neque Ζίηλα Plutarcho & Dioni inculcari debuerat. Stephano Ποντικὰ Ζῆλα.

Σάλτον Ζαλίχην] Sic MSS., & recte, modo Σάλτος Ζαλίχης refingatur: putem urbem saltibus fuisse incinctam, & propterea Σάλτον præponi. Nicaeno Concilio II. Andronicus presbyter nomine Joannis episcopi Ζαλίχων p. 355. subscribit, qui cum p. 163. presbyter Λεοντοπόλεως ἤτοι Ζαλίχυ dicatur, certus nobis index est, non aliam atque hanc Leontopolin esse, cujus Imp. Novel. XXVIII. commeminit. Corruptum sæpe id nomen est in Vit. Eutychii C. 2. ubi Amaseno subditus episcopus τῆς τῶν Λαζιχηνῶν πόλεως, & Λαζίχων προεδρία, & τῆς Λαζίχυ ἐπισκοπῆ. Forte & huc referenda est Orat., quæ Basilio M. tom II. p. 587. tribuitur, ἐν Λαυλίζοις: quod ut ut fuit, negligi urbs in Geographia S. non oportuerat.

Ἄνδραπα] Hujus episcopus Paralius Ἀνδράπων

'ΑΜΙΣΟΣ, [a] ΣΙΝΟΠΗ.

λθ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΟΝΤΟΥ [b] ΠΟΛΕΜΩΝΙΑΚΟΥ 'ΥΠΟ 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ έ.

ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, ΚΟΜΑΝΑ, [c] ΤΟΛΕΜΟΝΙΟΝ, ΚΕΡΑΣΟΥΣ, ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

μ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ 'ΑΡΜΕΝΙΑΣ ά 'ΥΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ έ.

ΣΕΒΑ-

a Σινώπη & Πολεμωνιακοῦ scriptus Lugd., vere. *b Πολεμωνιακοῦ vul.* *c MS. Leidensis Τολεμώνιον, quo ad verum ducimur.*

τῆς 'Ελλησπόντου, pro 'Ελενοπόντου, quod nec L. Holsteinium ad Geogr. S. fugit., Concil. Ephesin. p. 438. dicitur. Adde de urbe Acta Hesychii Thaumaturgi ex Synasario Græco VI. Mart. Operis Sanctorum, ubi plura.

'Αμισός] Constantino L. I. Them. 2. 'Αμισὸς, & Suidae, haud sane bene. Aberat Amisus Stadiis ιↃCCCC. Sinope, ut è Strabone L. XII. p. 547. prodidit Stephanus.

Σινώπη] Σινώπη, ut MS. Leidensis: nobilem hanc urbem, peninsulæ impositam, Strabo L. XII. p. 545. describit & Tournefort Epist. 17. p. 91. De conditoribus Scholiastes Apollonii L. II. 948.

Πόντου Πολεμωνιακοῦ] A Polemone, Ponti hujus rege, nomen ei venisse Justinianus Novel. XXVIII. C. 1. indicat; provinciis annumerari cœptus est sub Nerone, qui Ponti regnum, concedente Polemone, in provinciæ formam redegit apud Sueton. C. 18.; *Præsidi* itidem mandatur in Notit. Imp. Or. C. 1.

Νεοκαισάρεια] ΚΟΙΝΟΝ. ΝΕΟΚΑΙ. ΜΗΤΡΟ. vidit in numo Medicen Holsteinius, cui geminum babet Thes. Britan. tom. II. p. 236. Gregorius Nyssenus in cognominis sibi Thaumaturgi Vita p. 537. communi gentis consensu κορυφὴν πάσης τῆς περιοικίδος caput totius viciniæ haberi, ac a Romanorum Caesare, loci amœnitate capto, novo nomine esse donatam refert. Plinius Lycum flumen urbem præfluere L. VI. C. 3. adfirmat; quod utrum verum omnino sit, dubites; præsertim si eum radere Neocaesaream intelligas: nam agrum urbis alluere manifesto ex eadem Thaumaturgi vita p. 557. colligitur: dubitandi caussæ sunt, quod Nyssenus Gregorius, urbem ejusque situm describens, nihil de Lyco memoret: præterea Gregorii frater Basilius Epist. 210. apud Neocaesarienses in aviæ ædibus & dein in monasterio multum se temporis contrivisse testatur: atqui illud monasterium propter Iridem flumen erat, eodem Epist. 223. & Gregorio in Vita Macrinæ p. 182. auctore: his adde, Neocaesaream & Comana Amasiae, quæ Iridi assidebat, vicina perhiberi in Actis Eutychii C. 7. Fortasse itaque rectius Iridem inter & Lycum collocabitur.

Κόμανα] Sita erant ad amnem Iridem apud Strabonem L. XII. p. 547., nec longe a Neocaesarea; unde πόλιν ἀστυγείτονα Gregorius Nyssenus in Thaumaturgi Vita p. 561. & τὴν Κομανέων ταύτην ἀστυγείτονα πόλιν Orat. de Baptismo p. 220. appellat; quod autem Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 8. p. 327. Comana ab Iridis fontibus parum distare ex Strabone colligit, id amnis ex intima Armenia ortus & per Pontum hunc decurrens apud eundem Gregorium in Macrinae Vit. p. 182. non feret.

Τολεμώνιον] Rectum est Πολεμώνιον, quod oppidum inter Thermodontem & Cotyora situm obtinebat apud Arrianum in Peripl. p. 17. De *Cerasunte*, maritimo oppido, Xenophon. L. V. Exped. Cyr. p. 273. & Tournefort Epist. 17. p. 98.

Τραπεζοῦς] Circa Nicaeni II. Concilii tempora Phasis & Trapezus uni episcopo paruisse videntur; unde Christophorus ὁ Φάσιδος ἤτοι Τραπεζοῦντος p. 345. subscribit. Vid. Ant. Itin. p. 216.

'Υπὸ 'Ηγεμόνα] Sic MSS., quibus præter Not. Imp.

ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ, ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΚΟΛΩΝΙΑ,
ΣΑΤΑΛΑ, ΣΕΒΑΣΤΟΥΠΟΛΙΣ.

μα'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ 'ΑΡΜΕΝΙΑΣ β' 'ΥΠΟ 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ς'.

[a] ΜΕΛΙΤΗΝΗ, 'ΑΡΚΑ, [b] 'ΑΡΑΒΙΣΣΟΣ,
[c] ΚΟΥΚΟΥΣΟΣ, [d] ΚΟΜΑΝΑ, [e] 'ΑΡΑΡΑΘΙΑ.

μβ'. 'ΕΠΑΡ-

a *Μελιτηνὴ Bandur.*, *codex Leid.* *Μελιτινὴ.* b *Car. a S. Paul.* 'Αρράβυσσος. c *MS. L.* Κίκυσος. d *Sic codex Lugd.*, *ceteri* Κόμανα. e *Vulgo* 'Αραραθία, *codicibus ſcriptis editum probantibus.*

Imp. Orient. C. 1. quæ *Præſidialem* hanc facit, aſſentitur Baſilius M. Epiſt. 112. nam Andronicum ἡγεμόνα, ad quem illæ literæ mittuntur, Armeniae I. præfuiſſe, ex *Sebaſtiae* in illis mentione haud obſcure colligitur. Ceterum primam hanc Armeniam idem Baſilius Epiſt. 195. & 263. μικρὰν 'Αρμενίαν *parvam Armeniam* vocat.

Σεβάστεια] Provinciæ metropolis eſt in Theodoreti L. II. H. E. C. 25 & Novel. XXXI. Sita erat loco amœno, præterque Halym, qui urbis mœnia radebat, mediam ſecabat alius amnis, qui mox in vicinum lacum abdebatur Gregorio Nyſſeno Orat. I. in XL. Martyr. p. 501. & Orat. II. p. 510. auctore. Vid. Itin. Ant. p. 177.

Νικόπολις] Non longe Colonia diſſociata erat, qui cum & ſacra Chriſtiana communicaverat: unde τὴν μητέρα ὑμῶν τὴν ἐν Νικοπόλει ἐκκλησίαν Baſilius Epiſt 227., Colonienſibus inſcripta, appellat; nec diſſimilia tribus ſequentibus Epiſt. reperies. Lycus fluvius in ſpatio V. M. P. ab urbe volvebatur, ſi Actis XLV. Mart. tom. III. Jul. p. 46. fides eſt. Plura Anton. Itin. p. 182.

Κολωνία] Κολωνία ſive Κολώνεια. Liberatus Breviar. C. 6. Cappadociae II. nihil diſſidente Concil. Chalcedon. p. 557., tranſcribit: at Baſilius Epiſt. 228. ἐν τῇ ἐσχατιᾷ τῆς 'Αρμενίας in extrema Armenia, & Epiſt. 195 μακρὰν ἀπῳκισμένην τῶν ἀδελφῶν ὄντων τὴν Κολώνειαν, longe diſparatam ab illis eſſe locis adfirmat, quæ frequenter adeuntur: ergo circa Chalcedonenſis Concilii tempora Colonia Cappadociae fuit contributa; rediiſſe dein ad Armeniam I. ante Juſtiniani ætatem, Novel. XXXI. docemur.

Σάταλα] Baſilium vide Epiſt. 99. & Anton. Itin. p. 183. *Fundos Satalenae civitati contiguos* Theodoſius II. in Novel. 3. Tit. XII. memorat.

Σεβαστούπολις] Novella XXXI. Armeniae I. itidem tribuit. Adde Itin. A. p. 205.

'Υπὸ 'Ηγέμονα] Aſſentitur Notit. Imp. Orient. C. 1.; Joannes Chryſoſtomus Epiſt. 64. ἄρχοντα τῆς 'Αρμενίας, nam II. Armeniae præſidem intelligere epiſtolæ argumentum patefacit, appellat.

Μελιτήνη] Μελιτηνή, quam περιφανῆ τῆς 'Αρμενίας μητρόπολιν illuſtrem Armeniorum metropolin Cyrillus in Vit. Euthymii vocat, ut Anton. Itin. p. 209. adſcripſimus. De *Arca* p. 211.

'Αράβισσος] Patria Mauritii Imp. fuit; quorſum reſpiciunt, quæ in Vita Eutychii C. 7. referuntur: ὁσάκις μνήμην ἐποιεῖτο τῆς 'Αραβισσηνῶν πόλεως, ὥσπερ ἔλεγε χαρίεντως, ἀκουόντων πάντων ἡμῶν καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑρμωμένων ἀρχόντων· μεγάλη ἐστὶν ἡ πόλις ὑμῶν, διὸ τοῦτο εἴρηται περὶ αὐτῆς, ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; Plura ad Ant. Itin. p. 181., quibus Suidam in Εὐδόξιος junge.

Κουκουσὸς] De eo Chryſoſtomus Epiſt. 30. ἀκούομεν γὰρ χωρίον ἐρημότατον καὶ πάσης τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἐρημότερον· quæ nobis, ſi addantur ad Anton. Itin. p. 179. ex eodem obſervata, urbem fuiſſe deſertiſſimam oſtendunt. Quod vero Epiſt. 125. Κουκουσὸς τῆς Κιλικίας, id Montfauconius MSS. auctoribus recte mutavit: nunquam enim Ciliciae *Cucuſus* fuit.

Κόμανα] Κόμανα, de qua & *Ariarathia*, eo enim nomine utebatur, abunde Itin. Ant. p. 181.

Κιλικίας

μβ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΙΛΙΚΙΑΣ ά ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ή.

ΤΑΡΣΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΠΟΜΠΗΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΕΒΑΣΤΗ, [a] ΚΟΡΥΚΟΣ, ἈΔΑΝΑ, ἈΓΟΥΣΙΑ, ΜΑΛΛΟΣ, ΖΕΦΥΡΙΟΝ.

μγ'. ἘΠΑΡ-

a *Κώρυκος Leiden. MS. & bene.*

Κιλικίας ά.] Orditur Hierocles Orientis provincias XV., quorum prima hæc Cilicia, postrema Arabia, omnes sub dispositione Comitis Orientis, quo de Henr. Valesius in Ammiani L. XIV. C. 1. & Th. Reinesius Claf. VI. Inscript. 47. Recte vero I. Ciliciarum Consulari regendam tradit, prorsus ut Notit. Imp. C. 5. & L. 1. C. de General. Abolition.

Τάρσος] Metropolis dignitatem Leo Imp. in Epist. tom. IX. Concil. Labbei & Conciliorum Acta illi adfirmant: sita erat commodissimo loco, *ὥστε Ἰσαύρους, καὶ Κίλικας, Καππαδόκας τε καὶ Σύρους δι' ἑαυτῆς συνάπτειν, ut Isauros, Cilices, Cappadocesque & Syros per se ipsa conjungeret*, auctore Basilio M. Epist. 34.; idem profitetur alter Basilius, Seleuciae episcopus, L. II. Miracul. Theclae C. 13. cum de Tarso *ἐπί τε κάλλει καὶ μεγέθει καὶ οἷς ἂν ἁπλῶς πόλις λαμπρὰ καὶ εὐδαίμων γνωρισθείη, πᾶσιν ἐπιγαυρουμένη, καὶ τὸ πρώτην μάλιστα τῆς ἑῴας ἀνίσχειν, καὶ πρώτην πάλιν προσβάλλειν τοῖς ἐξ ὁποίας ἂν γῆς ὁρμωμένοις ἐπὶ τὴν ἑῴαν*· aperte enim indicat, tali positam esse loco, ut, si quis ex vicinis provinciis in Orientis diœcesin pergere, aut ex ea in Ponticam sive etiam Asianam, transire velit, adeunda ea primum sit. Vid. Itin. H. p. 579.

Πομπηϊούπολις] Mari assidebat, eo nomine a Pompejo donata, cum *Solorum* ante fuisset usas Auctor Vitæ Arati in Uranologio Petavii, *οἱ δὲ Σόλοι, πόλις ἐπιφανεστάτη τῆς Κιλικίας, ἀφ' ἧς πολλοὶ κἀγαθοὶ γεγόνασιν ἄνδρες· καλεῖται δὲ νῦν Πομπηϊούπολις. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι Σόλοι τῆς Κύπρου· ἀλλ' οἱ μὲν Κύπριοι Σόλιοι καλοῦνται), οἱ δὲ Κίλικες Σολεῖς*· cui gentile nomen distinguenti adstipulatur Diogenes Laërtius L. I. 51., ubi Menagii diligentiam verba ex Arati vita non effugerunt.

Σεβαστὴ] Olim *Elaeussa* contra Corycum in insula nec longe a Tarso, quamobrem Conc. Chalcedon. p. 126. *Σεβάστη ἡ Τάρσου*· Est inter Gazae Wildianae numos, qui antica parte CABINA TPANKYΛΛ..... & postica CEBACTH. IEP. AC. AYT. NAYAPXIC. EΛEYΘEPA cum turrito velatoque capite præfert, certoque nobis est argumento, Gordiani ætate urbem satis illustrem fuisse & re nautica valuisse. Adde H. Norisium Dissert. II. de Epochis Syro-Maced. p. 536.

Κόρυκος] *Κώρυκος*, ut Lugdun.; Oppianus L. III. Halieut. 208.

> *Ὅσσοι δ' Ἑρμείαο πόλιν, ναυσίκλυτον ἄστυ*
> *Κωρύκιον ναίουσι* ———

qui versus Valeriani numum, ΚΩΡΥΚΙΩΤΩΝ. ACY. NAYAPXIC insculptum, explicant. Joannes *πόλεως Κωρυκιωτῶν τῆς Κιλίκων ἐπαρχίας* subscribit Constantinop. III. Synodo p. 670., pro *Κωρύκου τῆς Κιλίκων.*

Ἄδανα] In Actis Theophili, de quibus Lambecius L. VIII. Bib. Vindob. p. 75., *Ἄδανα τῆς τῶν Κιλίκων δευτέρας ἐπαρχίας*· & apud Eutychianum in ejusdem Vita C. 1. die IV. Febr. Oper. S., sed perperam; *prima* enim *Cilicia* in Chalced. Concil. p. 660. atque aliis accensetur.

Ἀγουσία] *Αὐγοῦστα*, ut bene Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 6. p. 241. correxit; quam urbem Latino nomine decoratam credibile est, ut a Sebaste hujus provinciæ discerni posset. Theodorus *πόλεως Αὐγούστης* est in Chalcedon. p. 660., & numis AYΓOYCTANΩN in Thesaur. Britan. tom. II. p. 242.

Μάλλος] Verum *Μαλλὸς* erit, quod oppidum loco edito non longe a Pyramo positum erat, neque multum a Tarso; cum cujus etiam civibus de vicino litore & agris circa lacum disceptabant apud Dionem Chrysostomum Tarsica II. p. 426. Reddere urbem Is. Casaubonus eidem Chrysostomo Orat. XLV. p. 516. voluit. *τί δε ἐπὶ δύο ἡμέραις ἢ τρεῖς*, inquit Orator, *γενομένης χειροτονίας; ἐξέλθω, οὐδὲ μᾶλλον προσέχειν*

τοῖς

μγ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΙΛΙΚΙΑΣ β' 'ΥΠΟ 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ. θ'.

'ΑΝΑΖΑΡΒΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΜΟΨΟΥΕΣΤΙΑ, 'ΑΙΓΕΑΙ, 'ΕΠΙΦΑΝΙΑ, 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, 'ΡΩΣΟΣ, 'ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΙΣ,

* ΦΛΑ-

τοῖς γεγονόσι· cum enim τὸ μέλλον, quid in vulgata vellet lectione, non appareret, ἐξῆλθον εἰς Μαλλὸν ὡς παρατυχεῖν τοῖς γ. refinxit, plausibili, nisi *Mallos* plurimum a Prusa distaret, conjectura: aliter Seldenus in Anecdot. Wolfii tom. I. p. 273. instituit: mihi parvo molimine, ἐπεὶ μέλλων παρατυχεῖν τοῖς γ. *cum decrevissem factis non adesse*, succurri posse Dioni videtur.

Ζεφύριον] In Menaeis VI. Jun. de Dula ὑπῆρχεν ἐκ Ζεφυρίου Πραιτωριάδος, ἐπαρχίας τῆς Κιλικίας· unde Praetoriadem dictam fuisse putares: at non ipsa urbs, sed vicus illi vicinus eo cognomine fuit; nam Dulas ipse in Actis tom. II. Jun. p. 1044. ἔθνους μὲν εἰμι, inquit, Κιλίκων, κώμης δὲ Πραιτωριάδος. Aberat Zephyrium M. P. XXXIV. Tarso, si iisdem Actis fidere fas est; ejus episcopus Petrus πόλεως τῆς Ζεφυρίου τῆς πρώτης τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας in Constantinop. III. p. 670. dicitur.

Κιλικίας β'] Hanc provinciam, priori abstractam, & Anazarbum metropolin Theodosius II. fecit, Malala tom. II. p. 69. auctore: καὶ Κιλικίαν δευτέραν ἀπομερίσας ἀπὸ τῆς πρώτης ἐποίησεν ἐπαρχίαν, δοὺς δίκαιον μητροπόλεως 'Αναζάρβῳ τῇ πόλει. cui tamen utrum tuto assentiaris, dubites: nam in Notit. Imp. Orient. utraque Cilicia memoratur, & *Praeses* Ciliciae, cujusmodi magistratus huic fuit impositus, est in Actis Claudii sub Diocletiano apud Ruinart. p. 266., & sub Constantio in L. 24. C. Theod. de Appellat. atque in Ammian. L. XXIII. C. 2.

'Ανάζαρβος] Hanc Metropolin praeter Malalam Synodus Mopsuestena frequenter memorat. Vid. Concil. Constantinop. II. p. 119. & Ant. Itin. p. 213.

Μοψυεστία] *Mopsuestia Colonia Christianissima* in Actis Constantinop. II. p. 118, quo titulo quando ornari fuerit coepta equidem ignoro: ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΣ in Thes. p. CLV. 4. & *liberum oppidum* Plinio. Vid. Itin. H. p. 580.

Αἰγαῖαι] *Civitas Aegea* in Actis S. Claudii C. I., & *Aegaea* in Synodo Mopsuestana inter Concil. Constantinop. II. decreta p. 118. 'Αιγαῖα Constantino Imp. L. I. Them. 13., Basilio M. Epist. 244. Patrophilus episcopus τῆς ἐν 'Αιγαίαις ἐκκλησίας, prorsus ad Hieroclis mentem. Vide Anton. Itin. p. 146. Situm oppidi Acta S. Zenobii in Lambecii L. VIII. Bibl. Caesar. p. 256. accurate ita describunt: 'Αιγαὶ πόλις ἐστὶν ἐπὶ κόλπῳ μὲν 'Ιονίῳ κειμένη, ὑπὸ Κιλίκων δὲ οἰκουμένη· ἧς τὸ μὲν πρὸς ἤπειρον οὐ πολύ· πλάτυνσιν καὶ ἱκανῶς εἰς μῆκος διήκουσαν ὁ τῆς γείτονος θαλάσσης ὅρμος ἐνδέχεται· male tamen κόλπῳ 'Ιονίῳ adstruitur, quae 'Ισσικῷ vicina fuit.

'Επιφανία] *Epiphaniam Ciliciae oppidum* Ammianus L. XXII. C. 11. appellat. Basilius πόλεως 'Επιφανείας τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας Constantinop. III. p. 670. & Nicetas *Epiphaneorum civitatis* Constantinop. II. p. 132. subscripsit. De *Alexandria* Itiner. H. p. 580.

'Ρῶσος] Assidebat Issico sive *Rhosio*, ut Polyaeno dicitur, sinui: Theodoretus Philoth. C. 10. 'Ρῶσος ἐστὶ Κιλίκων πόλις, ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τοῦ Κιλικίου κόλπου· Proxime urbem saxum erat excelsum, quod Ptolemaeus & Stephanus 'Ρωσικὸν σκόπελον vocant: ejusdem meminit Polyaenus L. IV. C. VI. 9., etsi nunc vitio deformati: ὁ μὲν Σωσιγένης, inquit, ἐπὶ 'Ορθιμαγόυ διέτριβεν, ἀποσκοπῶν τὴν τοῦ πελάγους κίνησιν· nihil enim hic est 'Ορθιμαγόυ, Celticum quid spirans, vocabulum. Abr. Ortelius de *Orthosiade*, Phoenices oppido, cogitavit; quod cum longius a Rhoso & vocabuli ductibus distet, ὀρθίου πάγου malim, quo modo ὀρθίους πέτρας L. IV. C. III. 23. dixit: posses etiam ὀρθοπάγου legere ob haec Plutarchi in Sylla p. 463. ἔστι δὲ κορυφὴ τραχεῖα καὶ σφοδρῶς ὄρος, ὁ καλοῦμεν ὀρθόπαγον.

'Ειρηνόπολις] Paullus 'Ειρηνοπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας est in Constantinop. III. p. 670., & in Hilarii Fragm. Operis Histor. *Narcissus Irenopolis*, qui cum Νάρκισσος ἀπὸ Νερωνιάδος Athanasio Apol. cont. Arian. p. 155. sit, monuerunt Benedictini *Neropolis* in Hilario olim fuisse, parum sane considerate, siquidem *Neronias* & *Irenopolis* eadem urbs est, & Nar-

[a] ΦΛΑΒΙΑΣ, ΚΑΣΤΑΒΑΛΑ.

μδ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΥΠΡΟΥ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ιέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [b] ΤΑΜΑΣΣΟΣ, ΚΙΤΙΟΝ, [c] ἈΜΑΘΟΥΣ, [d] ΚΟΥΡΙΟΝ, ΠΑΦΟΣ, [e] ἈΡΣΙΝΟΗ, ΣΟΛΟΙ,

[a] Φλαβία *Bandur. & Schelstr.* [b] Ταμασὸς MS. L.. [c] Ἀμαθουσία omnes *præter MS. L.* [d] Κόριον *Car. a S. Paul.* [e] Ἀρσίνοε *editi, codex Leid.* Ἀρσινόε & mox Κυρβοῖς.

cissus Sozomeno L. III. H. E. C. 10. præsul Εἰρηνοπόλεως τῆς Κιλικίας dicitur. Videtur *Neronias* nomine donata a Claudio, quod sub Domitiano Imp. jam deposuerat; discimus hoc ex egregio Gazae Wildianae numo, qui una parte ΑΥΤΟΚ. ΚΑΙΣΑΡ. ΔΟΜΙΤΙΑ... & altera ΕΙΡΗΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ET. BM. cum figura turribus ornatæ mulieris, rupibus insidentis, è quorum pede amnis emergit: æra in Claudii principatum, si conferantur numi, quos Vaillantius habet, incidet.

Φλαβιὰς] Φλαυιόπολις Ptolemaeo & numis ΦΛΑΟΥΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ in Thes. Britan. tom. II. p. 250. & Vaillantio p. 378., è quorum signata epocha a Vespasiano Imp. instauratam dicere oportet: *Flavias* Itin. Anton. p. 212., & Chalcedon. Concil. p. 660., ubi Joannes ἐπίσκοπος Φλαβιάδος.

Καστάβαλα] Καστάβαλα. Appianus Mithridat. p. 403. τῆς Κιλικίας πόλιν Κάβαλα, quam ego Καστάβαλα credo, memorat. Adfuit Concil. Constantinop. III. p. 670. Theodorus πόλεως τῶν Κασταυλῶν, pro Κασταβάλων. Vid. Itin. A. p. 146.

Ὑπὸ Κονσυλάριον] Sub Augusto provincia erat στρατηγικὴ sive *Prætoria*, teste Strabone L. XIV. p. 684 & fine L. XVII., etsi postea ad jus populi redierit, ipso concedente Augusto, & Proconsuli paruerit, ut ex Dione L. LIV. p. 589 Jo. Alberti in Actor. Apost. C. XIII, 7. ostendit: recte ergo Sergius Paullus ibi ἀνθύπατος dicitur, præsertim cum & Cominius Proclus in Cypriorum apud Vaillantium numo ἈΝΘΥΠΑΤΟΣ, & Cajus Antius Quadratus ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ ἈΝΘΥΠΑΤΟΣ in lapide Sponii tom. I. Itiner. p. 413. appelletur: post dein Consulari subdita est, cujus & Notit. Imp. Or. C. I. meminit.

Πόλεις ιέ] L. Holsteinius in MS. Farnesiano, cui & duæ ultimæ urbes manu recentiore erant additæ, πόλεις ιγ' reperit: idem in pristinis Constantini L. I. Them. 15. editionibus inerat, sed & aliis dein ex MSS. XV. urbes in Constantino sunt expletæ: cumque ultimæ urbes ante Hieroclis ætatem fuerint satis celebres, nihil caussæ video, quam ob rem quid moretur.

Κωνσταντία] *Salamis* est, quam insulæ metropolin Ephesina Synodus p. 779. & Imp. Leo in Epist. tom. IX. Concil. Lab. p. 267. imponunt. De ea abunde Jo. Meursius L. I. Cypri C. 20.

Ταμασσὸς] Sic præter Ptolemaeum Strabo. Constantino Imp. Ταμασὸς, cui Nonnus Dionys. L. XIII. 445. & Epaphroditus πόλεως Ταμασοῦ Concil. Chalcedon. p. 670. adstipulantur: cum vero ΤΑΜΑΣΙΩΤΩΝ sit apud Goltzium numus, non dubium est, quin id præstet. Adde Ovidium L. X. Metamorph. 644.

Κίτιον] Aberat stadiis CC. Salamine apud Diodorum L. XX. p. 785. De eo præter Meursium L. I. C. 10. S. Bochartus L. III. Phaleg. C. 5.

Ἀμαθοῦς] Hoc malim ex MS. Lugdun. & Constantino: nam Ἀμαθουσία gentile est, cui si πόλις addatur, ferri poterit. Heliodorus πόλεως Ἀμαθοῦντος est in Chalcedon. p. 670.

Κύριον] Et hoc ex Constantino præfero, cujus episcopus *Curiensis* in Ephesino p. 779. appellatur. Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 7. p. 273. nostri Κόριον cum Plinii *Corineo* aliquid commune habere suspicabatur, quod ego, cum dubiæ sit fidei, & Constantinus Κύριον hinc depromserit, hoc arcessere nolim.

Πάφος] Cyprum insulam huic urbi cognominem fecisse Servium, Isidorum atque alios, Anton. Itiner. p. 526. adscripsimus: Ovidium addo L. X. Metamorph. 297.

Illa Paphon genuit, de quo tenet insula nomen.

Ἀρσινόη] Recte Constantinus: olim hæc urbe

Marium

ΣΟΛΟΙ, ΛΑΠΙΘΟΣ, ΚΙΡΒΟΙΑ, [a] ΚΥΘΡΟΙ, [b] ΚΑΡΠΑΣΙΟΝ, ΚΥΡΗΝΙΑ, [c] ΤΡΙΜΙΘΟΥΝΤΩΝ, ΛΕΥΚΟΥΣΙΑ.

μέ. ἘΠΑΡ-

[a] *Κύτροι idem.* [b] *Κάρπασον edidi.* [c] *Absunt bina hac voces è MS. Leid., Holst. invenit in Farnes., sed recentiore manu additas.*

Marium erat, Stephano teste; estque ejus rex apud Diodorum L. XIX. p. 701. ὁ δὲ Κιτιεὺς καὶ Λαπίθιος, ἔτι δὲ Μάριος καὶ Κερυνίτης τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν συνέθεντο). ubi tamen Μαριεὺς oportuerat; id enim urbis gentile: eundem Σολοίων τὸν βασιλέα τῶν Μαρίων p. 704. & Σολοίων τὸν τῶν Μαλιέων p. 719. vulgo libri appellant, rectius utrobique τῶν Μαριέων nuncupaturi. Scio Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 7. p. 273. posteriorem advocasse, ut Μάλον ejusdem Diodori L. XII. p. 73. tueretur; quod cum nusquam alibi sit lectum & Stasioecus *Mario* imperaverit, putem ad eandem formam esse refingendum: nam Arrianus, cui testimonium Jo. Meursius L. I. C. 13. denuntiavit *Mali* caussa, nihil prodest: meminit sane L. II. de Exped. Alexand. C. 20. *Solorum* & *Malli*, quæ Ciliciae oppida fuisse, nemo ignorat. Adde Jac. Gronovium, mihi consentientem, in Scylacem p. 98.

Σόλοι] Acta Auxibii C. 1. pagum *Limnen* M. P. IV. ab urbe semovent & Σολίων πόλιν appellant, & jure: nam Σόλιοι ab hac urbe, sicuti ab ejusdem nominis in Cilicia Σολοεῖς, appellabantur, qua de re supra ex Arati Vita. Galenus L. IX. ἁπλ. φαρμακ. p. 125. τῶν ἐν Κύπρῳ Σόλων meminit & metallorum, quæ stadiis xxx. ab oppido aberant.

Λάπιθος] Non aliter Acta Auxibii C. 1., Ptolemaeus, Didymus πόλεως Λαπίθου in Chalcedon. Concil. p. 670., & βασιλεὺς Λαπιθίας apud Diodorum L. XIX. p. 719. & Λαπίθιος p. 701.; tamen cum ΛΑΠΗΘΕΩΝ numus sit apud Goltzium, & veterum plures, a Meursio L. I. C. 12. conducti, Λάπηθον vocent, id malim.

Κιρβοῖα] Constantino L. I. Them. 15. Κερμία, quam Jo. Meursius L. I. C. 9. a *Ceronia* sive *Cerunia* haud differre autumat: at eam post deinde Hierocles & Constantinus recensent; quare, donec felicior manus vitium detersferit, *Cremasteam* arbitrabor, qua de Nonnus L. XIII. 455.

Οἳ τ' ἔχον Κρημαστείαν, ἀλοιφῆς ὕδατι ἀρύμης.

Κύθροι] Κυθηρεία Car. a S. Paullo margini editionis suæ adscripsit, favetque Constantinus; quæ tamen conjectura, quoniam hoc nomine urbem Cyprus ignoravit, ut bene contra Meursium Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 7. p. 281. asseruit, rejicula esse debet. Intelligitur mediterranea insulæ urbs, quæ Χύτροι aliis & Concil. Chalcedon. p. 671.; cum nostro facit Spyridon præsul Παλαιᾶς ἔτι Κύθρου in Nicaeno II. p. 351. & 571.

Καρπασίον] Ex Constantino recepimus, sententiam L. Holsteinii in Stephan. secuti ob Plinii L. V. C. 31. *Carpasium*: ceteri Καρπασίαν probant.

Κυρήνια] Κυρήνεια Constantino, Stephano in Πηγῇ dicitur Κυρήνια, quam Berkelius imprudenter Κυδωνίαν esse jussit, Cretam cum Cypro confundens: nec dissentit Menologium Canisianum VI. Maji. Verior tamen, nisi diversæ fuerint urbes, erit Κερυνία, cujus rex Κερυνίτης Diodoro dicitur L. XIX. p. 701., etsi male p. 704. Κερυνία & p. 719. Κεραυνία. Putarem non aliam etiam esse L. XX. p. 783. Οὐρανίαν, nisi illius patrocinium Nonnus profiteretur L. XIII. 452.

——— —— Καὶ Οὐρανίης πέδον ἱρῆς,
Ἀἰθερίης κενεῶνος ἐπώνυμον.

ubi cum *aetherium ventrem* vertunt, non bene ad Nonni consuetudinem dictionemque animum advertisse videntur: αἰθέριον κενεῶνα ipsum appellat cœlum, ut L. IX. 82. χθόνιον κενεῶνα terram, & L. XLI. 3. ὕλης κενεῶνας ἐρήμους agros, quamquam, ut vere dicam, satis insolenter.

Τριμιθοῦντων] Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 7. p. 276. Τριμιθοῦντον legi posse arbitratur, sicuti ex Hydrus fit Latine *Hydruntum*, ex Sipus *Sipuntum*; cui, si usquam *Trimithuntum* legeretur, haud difficulter adstipularer. Videntur librarii ὁ Τριμιθοῦντων dedisse, ut ejus episcopus, sicuti in aliis Notitiis assolet, intelligeretur, male tamen; siquidem hæc ab Ecclesiastica distat.

Λευκουσία] Diversis hæc nominibus fuit usa: Hieronymus Catal. Script. Eccles. C. 92. *Tryphyllius, Cypri Ledrensis, sive* Λευκωτῶνος *episcopus,*

μέ. ἘΠΑΡΧΙΑ ἸΣΑΥΡΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ *κγ'.*

ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [a] ΚΕΛΕΣΔΕΡΗ, ἈΝΕΜΟΥΡΙΟΝ, ΤΙΤΙΟΥ-

a *Codex L.* Κελένδερις, *Bandur.* Καλενδέρη.

pus, eloquentissimus suæ ætatis & sub rege Constantio celeberrimus fuit. Sozomeno L. I. H. E. C. 10. Triphyllius τῶν Λεδρῶν dicitur: quem hinc fuisse ex Actis ejus C. 1. colligo, ubi Τριφύλλιος ἐπίσκοπος Λευκωσίας, τῆς νῦν μητροπόλεως Κύπρου. & C. 3 ψήφῳ θείᾳ τῆς Καλλινικήσιων μὲν πρὶν, νῦν δὲ Λευκωσίας προχειρίζεται· Non diffiteor D. Papebrochium tom II. Jul. p. 682. duos oobis Triphylios esse commentum, quorum alter Ledrorum, alter *Leucosiæ* fuerit præsul; qui si ad ea attendisset, quæ ex Actis S. Spyridonis Lambecius L. VIII. Bibl. Caesar. p. 311. excerpsit, eam haud dubio conjecturam damnasset: inibi enim Τριφύλλιος ἐπίσκοπος τῆς Καλλινικήσιων πόλεως, ἤτοι Λευκῶν Θεῶν ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας· quæ perspicue docent, in Triphyllium Spyridonis æqualem, ea omnia convenire; atque eandem prorsos esse *Ledrorum*, *Callinicensium* & *Leucosiæ* urbem: imo vero in Hieronymi Catalogo noo Λευκαῖος sed Λευκῶν θεῶν rectum esse.

Ὑπὸ Ἡγεμόνα] *Præsidem* Diocletiano Imp. Isaoriam habuisse Theodorns Iconiensis in Epist., quæ tom. III. Jul. ab Antwerpiensibus est vulgata p 26., ostendit; Notitia Imp. Orieot. eum oon habet, sed *Comitem rei militaris Isauriæ*, cujus etiam Ammianus L. XIV. C. 2. & L. XIX. C. 13. commeminit. Puto & *Præsidem* & *Comitem* habuisse, quorum hic rei militaris curam gereret, & Isaurorum latrocinia compesceret, ille vero rem civilem curaret. Justioianus dein Novella XXVIII. utramque administrationem conjunxit & uni Comiti mandavit.

Σελεύκεια] Provinciæ *Metropolin* Theodoretus L. II. H. E. C. 26. facit, & maxime Basilius Seleuciensis extremo L. I. de Vita S. Theclae: πόλις δέ ἐστιν αὕτη τῆς ἑῴας ἱερὰ ἐν προοιμίῳ κειμένη, προκαθημένη δὲ καὶ σεμνυνομένη πάσης Ἰσαυρικῆς πόλεως, παράλιος θαλάττῃ, ποταμοῦ γείτων Κάλυδνος ὄνομα τῷ ποταμῷ, ἐρηρεισμένη ἄνωθεν ἀπὸ τῆς τοῦ Κένδου μυχαιτάτων χωρίων· quæ & Metropolin fuisse, & maritimam ac Calycadno, quem *Calydnum* appellat, id, quod Stephanus in Ὑρία prodit, firmans, vicioam: addit dein, tanto spleodore atque amœnitate esse, nt multas exsuperet & quibusdam exæquetur: cum Tarso autem, elegantissima urbe, montibus, situ, aëris temperie, fructuum copia, & rerum venalinm abundaotia aliisque ad elegantiam & utilitatem rebus de palma certet: celebrari io urbe quotannis varia ludorum genera, quæ *Olympia* appelleot, & in quæ non immerito Orat. XXVII. p. 148. invehitur. Zosimus L. I. C. 27. Σελεύκειαν τὴν ἐν Κιλικίᾳ vocat, & Apollinis Sarpedonii, in quo oracula redderentur, templo insignem fuisse, cujus & Basilius L. I. Vitæ Theclae p. 275. & L. II. de Mirac. Thecl. C. 2. & 26. mentionem fecit. Perperam Σελεύκεια ἡ ἐν Καισαρείᾳ in Symeonis Stylitae Actis C. 25. tom V. Maji p. 384., rectius Seleucia Τραχεῖα aliis, quod in Isauria Τραχεία, de qua Candidns apud Photium Cod. LXXIX., esset.

Κελενδέρη] Κελένδερις est, quæ *Celendris* Melae, quamquam *Citandaris* MS. D'Orviliaoi ad *Celenderin* propior est. Condita est a Saodoco sive Sandaco, si Apollodorus L. III. Bibl. p. 593. fidem meretur, patre Cinyrae, quem ex Pharnace, quam Apollodorus Θανάκην vocat, genuit. Vid Hesychium in Κινύρας, & Suidam in Καταγηράσας, ubi mallem nihil a Kustero mutatum.

Ἀνεμούριον] Sita erat in ejusdem oominis promontorio, olim Ciliciae contribnta: meminerunt nrbis Acta S. Barnabae, quæ Joannes, ejus comes, videri vult digessisse, tom. II. Jun. p. 432.: refert se cum Barnaba Laodiceae in Syria navim, nt Cyprum peterent, coosceudisse, adversoque conflictatos fuisse vento: sed ipsum quid dicat audire est operæ pretium; ἤλθομεν ἐν τῷ Κορασίῳ· ἐκεῖθεν δὲ ἤλθομεν εἰς Παλαιὰς τῆς Ἰσαυρίας, κἀκεῖθεν ἐλθόντες ἐν νήσῳ τινὶ Πιτυούσῃ καλουμένῃ· ἐκεῖθεν δὲ παραπλεύσαντες τὰς Ἀκονησίας, καὶ ἤλθομεν ἐν πόλει Ἀνεμουρίῳ· ubi obsecvari velim insulas *Pityusam* & *Aconesias*, vix alibi

ΤΙΤΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΛΑΜΟΣ, ᾿ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ, ᾿ΙΟΥΛΙΟΣΕΒΑΣΤΗ, ΚΕΣΤΡΟΙ, ΣΕΛΙΝΟΥΣ, [a] ᾿ΙΟΤΑΠΗ, ΔΙΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, ῎ΟΛΒΗ, ΚΛΑΥΔΙΟΥΠΟΛΙΣ, ῾ΙΕΡΑΠΟΛΙΣ,

ΔΑΛΙΣΑΝ-

a *Vulgo* Ἰοπέτη.

alibi obvias; præterea Coraſium idem ac *Pſeudocoraſium* eſſe Stephani, & Παλαίας *Palaeas* ab Ammiano bene deſcribi, etſi male ejus libri *Daleas* vocent, L. XIV. C. 2.

Τιτιόπολις] Habet urbem Conſtantinus L. I. Them. 13., quam Domitius præſul Τιτιουπόλεως τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας Concil. Conſtantinop. III. p. 671. firmat.

Λάμος] Situm ad ejusdem nominis amnem habebat, unde & vicina regio Λαμωτὶς apud Stephan. in Ἀντιόχεια. Vid. Nicaenum II. p. 599.

Ἀντιόχεια] Poſita in Lamotide erat, quamobrem Ἀντιόχεια τῆς Λαμωτίδος in Concil. Chalcedon. p. 528. dicitur, & quidem in colle circa mare, ut Theophanes Chronograph. p. 119. docet: τούτῳ τῷ ἔτει, inquit, Λογγῖνός τις ὁ λεγόμενος Σελινούντιος τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Ἰσαυρίας οἰκῶν, ἐπὶ τινὸς ὄρους κειμένην ὑψηλοῦ κατὰ τὴν παρακειμένην τῆς χώρας θάλασσαν, ἐκπέμπει τοῖς Ἰσαύροις τὰ τροφίμα. Mons, cui impoſita erat, *Cragus* dicebatur, ut Ptolemaeus docet.

Ἰουλιοσεβαστὴ] Hujus epiſcopus in Synodica provincialium Epiſtola tom. IX. Concil. Lab. p. 319. Sebaſtianus *Sebaſtiae* dicitur: nam quod Car. a S. Paullo vitium ibi ſuſpicatur, atque ex Cilicia I. eam inter Iſauroa migraſſe, id hac Notitia falſi arguitur.

Κέστροι] Epiphanius πόλεως Κέστρων eſt in Chalcedon. p. 659., qui peſſime p. 573. Κίστρων τῆς Συρίας pro Ἰσαυρίας ſcribitur. Ptolemaeo Κλῦστρος & in Palatino & Coislin. MSS. Καύστρος, unde Κέστρος formari oportet.

Σελινοῦς] *Trajanopolin*, quod Trajanus ibi vitæ finem habuiſſet, dictam fuiſſe ex Ulpiano Xiphilinoque compertiſſimum habemus; rediit dein priſtinum urbi nomen, cujus ſitum egregie deſcribit Baſilius Seleucienſis L. II. Mirac. S. Theclae C. 11. Σελινοῦς ἐστὶ πόλις μικρὰ μὲν καὶ ἐφάλιος, μεγίστη ποτὲ καὶ εὐδαιμονοῦσα τὸ πρὶν ἐπ᾽ εἰρήνης ἐπίφθονος δὲ καὶ ὕστερον καὶ νῦν οὖσα τοῖς πολεμίοις. Parvam ſuo tempore ait urbem eſſe & maritimam, olim cum pax eſſet, magnam & felicem, & propterea hoſtium invidiæ expoſitam: πρώτην, pergit, ἐπιχαρῆ καὶ θάλαττα μὲν ὑποζώννυσιν, ὥσπερ τις περιλελειμμένη ὀφρὺς ἀχειροποίητος καὶ κρημνὸς δὲ ἀπότομος, καθάπερ τι κράνος κεφαλὴν, φυλάττει τε καὶ οὐ ποιεῖ πολεμίοις ἐπίδρομον. Itaque cum mari, tamquam a natura facta foſſa, fuerit incincta, & prærupta rupes eam, ut caput galea, defenderit, apparet munitiſſimo fuiſſe loco. Vid. Ampl. Corn. van Binkershoek L. V. Obſerv. Jur. C. 21.

Ἰοτάπη] Ita MSS.; Ptolemaeo Ἰωτάπη & Chalcedon. Concil. p. 659. Vid. H. Noriſium Diſſert. II. de Epochis p. 135.

Διοκαισάρεια] Ejus epiſcopus Joannes πόλεως Διοκαισαρείας in Chalcedon. p. 659. dicitur. Vid. Noriſium Diſſert. V. de Epoch. p. 562.

Ὄλβη] Non multum a Seleucia ſeparatam fuiſſe Baſilius L. II. Mir. S. Theclae C. 8. ſignificat, ἀστυγείτονα πόλιν, ᾗ ὄνομά ἐστιν Ὄλβα, appellans. Theodorus πόλεως Ὄλβης τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας Conſtantinop. III. ſubſcripſit. Plura in Ant. Itin. p. 212.

Κλαυδιόπολις] Colonia erat, a Claudio deducta, Ammiano teſte L. XIV. C. 8., olim, ſi Theod. Ruinartus ad Epiſt. Theodori Iconienſis Act. Sincer. p. 478. non fallit, *Iſaura*: falſum tamen puto, & Ammiani verbis, non, ut oportuerat, intellectis, deceptum: nam & Ptolemaeus & Hierocles & ipſe Ammianus utramque diſtincte memorant. Vide, quem ſignavi locum cum Valeſii nota. Sita *Claudiopolis* erat in Iſauriae mediterraneis, inque planitie inter duo Tauri juga, μεταξὺ τῶν δύο Ταύρων ἐν πεδίῳ κειμένη, inquit Theophanes Chronograph. p. 119.

Ἱεράπολις]] Novit hanc Iſauriae *Hierapolin* Chalcedon. Concil. p. 674 Fortaſſe & huc pertinet rariſſimus ΙΕΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟϹ ΤΩ ΠΥΡΑΜΩ nummus Theſ. Britan. tom. II. p. 114.; etſi enim Pyramus Ciliciae ſit flumen, nihil impediet ſi ad ejus fontes, unde & juvenis ſpecie in nummo emergit, hanc urbem quæramus atque extra ejus provinciæ terminos: præſertim cum plura veteris Ciliciae oppida Iſauriae deinceps ſint transſcripta.

ΔΑΛΙΣΑΝΔΟΣ, ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΕἸΡΗΝΟΠΟΛΙΣ, ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, ΜΩΛΩΗ, ΔΑΡΑΣΟΣ, ΖΕΕΔΗ, ΝΕΑΠΟΛΙΣ, [a] ΛΑΥΖΑΔΟΣ.

μϛʹ. ἘΠΑΡ-

[a] *Ita Constant. Imp., vulgo* Λαυζαδῶν, *MS. Leid.* Λαυζαδίλη.

Δαλισανδὸς] Apposita erat monti excelso sed amœno & irriguo, ad vilem & miseram conditionem redacta Basilii tempore: Δαλισανδὸς ἐστι πόλις, inquit L. II. Mirac. S. Theclae C. 10., ἢ πόλεως εἴδωλον, ἐν τοῖς ἀφανέσι μὲν καὶ ἀνωνύμοις ἀπηριθμημένη. Credebatur a Sanda Herculis filio & Damalide esse dicta: Idem Basilius L. II. Mir. S. Thecl. C. 15. de Eusebio & Hyperechio καὶ γὰρ ἐκ μιᾶς πόλεως ὡρμῶντο τῆς Δαμαλιδός τε καὶ Σάνδου τοῦ Ἡρακλέους τοῦ Ἀμφιτρύωνος· ad hanc enim urbem ea pertinere cum Cl. Ti. Hemsterhusio existimo, non ad Tarsum, quæ Henr. Valesii in Ammian. L. XIV. C. 8. erat sententia; etsi enim Ammiani *Sandan* viri doctissimi opinioni quodammodo patrocinetur, obstat tamen Damalis, quæ cum *Sanda* conjuncta Δαμαλισανδὸν & contracte Δαλισανδὸν format: ne dicam Basilium Tarsi cum meminit semper honoris titulos addere, ut L. I. Vit. Theclae p. 275. Ταρσὸς ἡ καλὴ, & L. II. C. 10. ἡ μεγάλη, & C. 13. ἡ καλλει καὶ μεγέθει λαμπρὰ καὶ εὐδαίμων· Ad hoc, urbis apud Basilium conditor Sandas Herculis filius fuit, cum Ammiani *Sandan ex Aethiopia sit profectus, vir opulentus & nobilis*, & diversæ propterea originis videatur: quod tamen urgere nolim, cum in Heroum genere secum invicem sæpe dissentiant veteres; certe non laudavero nec Valesii, qui pro *ex Aethiopia*, quoniam MSS. quidam *ex Aechio* scribunt, *ex Chio profectus* emendavit, conatum, nec Gronovii *ex Metachio* vel *Metàchoio* corrigentis. *Sandes* enim sive Hercules seu Herculis filius peregrinus fuit, & ex ultimis Indiæ locis, quam cum *Aethiopia* sæpe permisceri notum est, in Ciliciam invasit: docemur hoc a Nonno L. XXXIV. 196., cum Morrheum, Indorum regis generum & copiarum ducem, Ciliciam domuisse ac *Sandam* inibi appellari perhibet:

——— —— Ὅθι Κίλικων ἐνὶ γαίῃ
Σάνδης Ἡρακλέης κικλήσκεται) ἤιεν Μόρῥεύς.

ubi, ut a doctissimo Cunaeo quid mutaretur, nihil fuerat necesse, uti nec ab Harduino in Plinii L. VI. C. 20: Indus enim fluvius, *incolis Sandus appellatus*, Herculi huic Indico videtur merito cognominia. Nec Indis tantum *Sandes* in honore erat, verum & Persis, quos Agathias, cujus mihi indicium fecit Hemsterhusius noster, L. II. p. 62. Herculem *Sanden* nuncupare testificatur. Itaque si a *Damalide* & *Sanda Dalisandus* sit, vix mihi persuaderi patior, Λαλίσανδα urbem fuisse, tametsi testem citet Stephanus Capitonem L. I. Isauricorum, unquam dictam. Novi quid Victorinus Grammat. p. 2470. quid alii de Λ & Δ inter sese commutatis scripserint: sed alia hic & multo diversa est ratio: neque enim *Damalin* & *Lamalin* dixisse credibile est: potius arbitror in Capitonis Isauricis conformatione literarum Λ & Δ errasse librarios, eaque ratione Λαλίσανδα esse nata.

Γερμανικούπολις] Inter Isauriae mediterraneas Constantinus L. I. Them. 13. locat. Γερμανικόπολις τῆς Ἰσαυρίας Concil. Chalcedon. p. 659.

Εἰρηνόπολις] Distinguenda hæc est ab ejusdem nominis in Cilicia II. urbe, ut studiose fit in Constantinop. II. p. 670. & 671.; nam & Paullus Εἰρηνουπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας, & Georgius Εἰρηνουπόλεως τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας subscribunt. Basilius L. II. Mirac. S. Thecl. C. 18. τὴν καθ' ἡμᾶς Εἰρηνόπολιν, ut a Ciliciæ urbe distinguat, nuncupat.

Φιλαδέλφεια] Est in Ptolemaeo & Concil. Chalcedon. p. 659. Sequentem legere non memini. Habet Stephanus Isauriæ urbem ΜΟΝΟΒΑΣ ex Capitone, quam nostram esse, non fini vero.

Δαρασὸς] Puro Car. a S. Paullo Ἀδρασὸς recte correxisse: Stephanus πόλεως Ἀδρασοῦ τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας eam urbem, male in Geographia S. neglectam, requirit Concil. Constantinop. III. p. 671.

Ζεέδη] Σβίδη aliis Notitiis, Βίδη Chalcedon. Synodo p. 674.

Νεάπολις] De hac nihil dixero, nisi Suidam ejus nobis memoriam servasse in Ἰσίδωρος·

Λαύζαδος] Ita Constantinus L. I. Them. 13., ubi

μϛ΄ ἘΠΑΡΧΙΑ ΣΥΡΙΑΣ ἁ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ζ΄.

ἈΝΤΙΟΧΕΙΑ Ἡ ΠΡΟΣ ΔΑΦΝΗΝ, ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ, ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ, ΓΑΒΑΛΑ, ΠΑΛΤΟΣ, ΒΕΡΟΙΑ, ΧΑΛΚΙΣ.

μζ΄. ἘΠΑΡ-

ubi eam in Isauriae mediterraneis fuisse adfirmat.

Ὑπὸ Κονσυλάριον] Inscripta est Jo. Chrysostomi Epist. 139. Theodoro τῆς Συρίας Κονσυλαρίῳ· Vide & Jac. Gothofredum in L. 11. C. Th. de Cohortal.

Ἀντιόχεια] Coeles Syriae Metropolin agnoscunt omnes. Vid. Ill. Spanhemium Dissert. IX. de Usu & Præst. Numis. p. 586.; hine Eunapio in Libanio ἐκ τῆς κοίλης καλουμένης Συρίας πρώτη πόλεων· Quam illi dignitatem Theodosius I. ob motam seditionem, prorsus ut olim Severus Imp., abstulit & Laodiceae transcripsit, teste Theodoreto L. V. H. E. C. 20., cui egregiam Jo. Chrysostomus Homil. XVII. ad Antiochen. p. 175. edit. Nov. lucem feret.

Σελεύκεια] Auctori L. I. Maccab. C. XI, 8. Σελεύκεια παραθαλασσία, cujus situm accuratissime descripsit Polybius L. V. C. 59. Libanius τὴν Σελεύκου appellat, quod cum non animadverteret interpres, turpiter lapsus est in Antiochico p. 363., τὸν ἐκ τῆς Σελεύκου τύραννον, sic enim scripsit Libanius, *tyrannum a Seleuco* vertens; Eugenius intelligitur, qui Seleuciae, cum imperio Diocletianus præesset, tyrannidem invaserat; quo de egregie, ut solet, Hen. Valesius in Eusebii L. VIII. H. E. C. 6. Seleucensium numi superant plures, è quibus hic Gazae Wildianae notandus est; ΑΥΤΟΚΡ.... ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟϹ. ΑΡΙϹΤ. ϹΕΒ. ΓΕΡΜ. ΔΑΚ. & parte altera, ϹΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΠΕΙΕΡΙΑϹ. Β. cum templo IV. columnis suffulto, in cujus medio mons, infra quem ΖΕΥϹ ΚΑϹΙΟϹ.; huic similem in Thes. Frider. C. IX. 11. cum Δ & in Num. Impp. Græc. Vaillantii p. 30. cum nota senarii reperies; quæ literæ nec Trajani annos, obstant quippe *Dacici* atque *Optimi* tituli, nec *novam designant æram, cujus initium repetendum foret a Trajani pietate, quam Jovi Casio in iis partibus probaverit*, quæ Cl. Liebe sententia: vetant Beroeensium numi, iisdem Trajani titulis inscripti, inter Wildianos, quorum unus ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ. Β, alter Γ., tertius, quem vir egregius Select. Numis. Tab. XVII. vulgavit, Η. præfert, & Chalcidensium apud Vaillantium cum signis Α. & Δ.; neque enim, puto, vir doctus arbitrabitur, ad omnes Syriae urbes eam æram pervasisse, & passim Syros ex cultu Casii apud Seleucienses Jovis annos sub Trajano numerasse. Forte verius monetariorum notæ credentur, nobis nunc ignotæ. De *Laodicea* dictum alias est.

Γάβαλα] Πόλις τῆς πρώτης Συρίας Jo. Malalae tom. II. p. 88.; Theodoreto πόλις σμικρὰ καὶ χαριεστάτη Histor. Religios. C. 28. Vid. Ant. Itin. p. 148.

Πάλτος] Aberat XX. M. P. Laodicea. Vid. Ant. Itin. p. 147. Justinianus hanc & *Laodiceam* & *Gabala*, Antiochiae quodammodo ademptas, novæ provinciæ, cui Theodoriadis nomen fecerat, prætereaque ex Syria II. *Balaneas* contribuit apud Jo. Malalam tom. II. p. 183.

Βέροια] De hac & Chalcide disputavimus ad idem Itiner. p. 193. Obiter hic Socrati auxilium feremus L. VII. C. 16. Ἐν Ἰνμεστάρ, inquit, οὕτω καλουμένῳ τόπῳ, ὃς κεῖται μεταξὺ Χαλκίδος καὶ Ἀντιοχείας τῆς ἐν Συρίᾳ, Ἰουδαῖοι συνήθως ἑαυτοῖς παίγνια ἐπετέλουν τινά. flagitiose enim corruptum est vici nomen, in quo scelus, quod Socrates enarrat, Judaei patrarunt. Lege ἐν Ἴμμαις γδ, & vicum habebis, XX. M. P. à Chalcide disjunctum apud Theodoretum Histor. Religios. C. 7. atque in Tabula Peutingerorum. Firmat conjecturam, etsi in vocabuli numero & genere dissentiens, Theophanes Chronograph. p. 71. Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουδαῖοι εἰς τὸ Ἴμμων παιδίον Χριστιανὸν συλλαβόντες. & Cedrenus, quamquam per παιδίον Theophanis in errorem impulsus, p. 276. Ἰουδαῖοι εἰς τὸ Ἴμμων πεδίον Χριστιανὸν παῖδα συλλαβόντες· fecit ex vicinia soni τοῦ παιδίου & πεδίου *Immum* campum, quem, si ad hæc attendisset Abr. Ortelius, circa Byzantium non quæsivisset.

Ὑπὸ

μζʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΣΥΡΙΑΣ βʹ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ ΠΟΛΕΙΣ ηʹ.

ἈΠΑΜΕΙΑ, ἘΠΙΦΑΝΕΙΑ, ἈΡΕΘΟΥΣΑ, ΛΑΡΙΣΣΑ, ΜΑΡΙΑΜΗ, ΒΑΛΑΝΕΑ, [a] ῬΑΦΑΝΑΙΕ, [b] ΣΕΛΕΥΚΟΒΗΛΟΣ.

μηʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ἘΥΦΡΑΤΗΣΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ ΠΟΛΕΙΣ ιβʹ.

ἹΕΡΑΠΟΛΙΣ, ΚΥΡΟΣ,

a Ῥαφανεῶα *MS. Leiden.* b *Idem, ceteri* Σελευκόβολος.

Ὑπὸ Ἡγεμόνα] Distracta hæc est provincia a Coele Syria, ut Evagrius L. III. H. E. C. 32. docet, & quidem, si qua Malalae tom. II. p. 69. fides, a Theodosio II., quem & Apamiae jus Metropoleos dedisse adfirmat. *Præsidi* paruisse Notitia Imp. Orient. C. 1. monere haud neglexit.

Ἀπάμεια] Provinciae erat *Metropolis*, quamobrem τὰς ὑπὸ Ἀπάμειαν ἱερέας, episcopos, hujus urbis metropolitano subditos, Evagrius L. III. H. E. C. 34. appellat. Erat circa urbem vicus, χωρίον, cui Μάρατος Ζαβδάλας *Maratus Zabdales* erat nomen, tom. XI. Concil. Lab. p. 403. & 408. memoratus: vicinos ille habuisse videtur *Maratocupreuos*, de quibus in Ammian. L. XXVIII. C. 2., adfirmatque primam tituli grassatorum illorum, de qua dubitatum video, partem. Sequentes tetigimus in Anton. Itiner. p. 187.

Μαριάμη] Sic & Ptolemaeus: Arrianus L. II. Exp. Alex. C. 13. Μαριάμμην, Concil. Acta Μαριαμμην vocare adsueverunt: Vid. Synod. Constantinop. sub Menna tom. XI. Conc. p. 402. & Chalcedon. p. 659. L. Holsteinius & Ch. Cellarius ax Alexandrino Chron. Κώμην Μαριάμμην, in qua Gelasinus Martyr fuerit contumulatus, cum hac urbe componunt, quod ut recte fecerint, vereor: plane proxime Heliopolin ibi collocatur, a qua Ptolemaeus hanc longius removet: provinciæ quoque diversæ sibi vindicant, hanc Syria II., illam Phoenice ad Libanum. De sequente Ant. Itin. p. 148.

Ῥαφαναῖε] Ῥαφανέαι Ptolemaeo & Stephano, qui urbis gentile Ῥαφανεώτης esse addit. Lampadius Ῥαφαναίων πόλεως est in Chalcedon. p. 660., & Zoilus Ῥεφάνης in Constantinop. sub Menna p. 402., satis vitiose.

Σελευκόβηλος] *Selencia* est ad Belum sive amnem seu montem, neque enim alrerutrum pro comperto est. Vid. Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 12. p. 420. Sita erat in finibus Apamiensium: Theophanes Chronogr. p. 289. Οἱ δὲ Σκλαβῖνοι τούτῳ προσρυέντες σὺν αὐτῷ ἐν Συρίᾳ κατῆλθον χιλιάδες πέντε, καὶ ᾤκησαν εἰς τὴν Ἀπαμέων χώραν ἐν κώμῃ Σελευκοβόλῳ. Vertit Miscellae Hist. L. XIX. auctor: *Porro Sclavini ad hunc confluentes cum ipso descenderunt in Syriam numero quinque millia & habitabant in Apamiensium regione in castello Seleucobori.* Unde vides, legisse eum εἰς τὴν Ἀπαμέων χώραν, & bene: dein Σελευκοβόρῳ, quod ex Σελευκοβήλῳ natum est. Stephanus Σελευκόβηλον, & Σέλευκον, περὶ τῇ ἐν Συρίᾳ Ἀπαμείᾳ διττικῶς λεγομένην πόλιν distinguit, perverse, si quid in his video: eadem enim est, & Σελευκόβηλος & Σέλευκος πρὸς τῷ Βήλῳ appellata, ac, uti vidimus, Apamiae, unde longius Selencia Pieriae distabat, vicina.

Εὐφρατησία] Olim *Comagene* erat: Procopius L. I. Bel. Pers. C. 17. χώρα γοῦν, ἣ ἐκ Σαμοσάτων ἐκτὸς Εὐφράτου ποταμοῦ ἐστι, πάλαι μὲν Κομμαγηνὴ ἐκαλεῖτο, νῦν δὲ ποταμοῦ ἐστιν ἐπώνυμος· & L. II. C. 20. Ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν Κομμαγηνῶν χώραν ὁ Χοσρόης ἀφίκετο, ἣν καλοῦσιν Εὐφρατησίαν. *Augusto-Euphratesia* in Chalcedon. p. 565. dicitur, & Leoni Imp. L. 10. C. de Divers. Offic. Provincia facta est, & a Syria & Osdroëna dissociata jussu Constantini M., teste Malala tom. II. p. 3. *Præses* ejus est in Notit. Imp. Orient. C. 1. & *Præsidiale officium Euphratense* L. 2. C. Th. de Venat. Fer.

Ἱεράπολις] Metropolin huic provinciae fuisse præter Imp. Leonem atque alios testis est Evagrius L. VI. H. E. C. 19. Quo nomine Arabibus & Syris sit, Imp. Constantinus Porphyrog. Orat.

ΚΥΡΟΣ, [a] ΣΑΜΟΣΑΤΑ, ΔΟΛΙΧΗ, ΖΕΥΓΜΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΚΙΑ, [b] ΠΕΡΡΗ, ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΣΚΕΝΑΡΧΑΙΑ, ΣΑΛΓΕΝΟΡΑΤΙΞΕΝΟΝ, ΣΥΡΙΜΑ, [c] ἘΥΡΩΠΟΣ.

μθʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ [d] ὈΣΡΩΗΝΗΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ θʹ.

ἘΔΕΣ-

[a] *Vulgo* Σαμόσατα. [b] Πέῤῥη *MS. Leid.* [c] *Vulgo omnes* Ἔυρωπος. [d] Ὀσροηνίας *Car. a S. Paullo: codex Lugdun.* Ὀσρωηνῆς Κοσρωηνῆς. *Bandur. & Schelstr.* Ὀσροήνης. *quod sequimur in MS. Holst. invenit.*

Orat. de Imagin. Edessen. p. 51. Edit. Combefisii docet: εἰς τὸ κάστρον Ἱεραπόλεως ἔφθασεν, ὃ τῇ μὲν Σαρακηνῶν φωνῇ Μεμβὶχ λέγεται, τῇ δὲ τῶν Σύρων Μαβοὺκ· unde egregia Hydii in Itin. Peritz. p. 43. conjectura constabilitur, qua in Plinio L. V. C. 23. *Bambyce, qua alio nomine Hierapolis vocatur, Syris vero Mabog*, expulso atque ad tenebras damnato *Magog*, emendat. Vide Cl. Alb. Schultens Indicem, Bohadino annexum, in *Manbesjum.*

Κύρος] *Cyrestana civitas* Imp. Justiniani Epistolæ Collat. VII. Concil. Constantinop. II. p. 219.; *cives* D. Papebrochius *Cyropolitanos*, qui Actis Juliani οἱ τῆς πόλεως Κύρου, tom. II. Jun. p. 178. appellat, haud recte. Vid. Ant. Itin. p. 189.

Δολίχη] *Parvum oppidum* πολίχνη σμικρὰ Theodoreto L. V. H. E. C. 4, Δυλικία Theophani Chronogr. 354.; ad quem modum *Philoxenus Dulichii episcopus* in Collat. inter Catholicos & Severianos tom. XI. Concil. Lab. p. 137. Plura supra p. 184., ubi de *Zeugmate* etiam & *Germanicia.*

Περρὴ] Liberatus Diaconus Breviar. C. 13. *Ecclesiae Parensium* Sabinianum fuisse ait episcopum, quem *Perrhensium* fuisse Acta Concil. Chalcedon. tom. IX. Conc. Lab. p. 106. clamant. V. Ant. I. p. 210.

Νικόπολις] Non aliam esse puto atque eam, quam Josua Stylites in Chron. Syriaco sub Imp. Anastasio vehementi terræ tremore corruisse refert tom. I. Bibl. Orient. Assemani p. 271., nec diversa fortasse est Itin. Ant. p. 190.

Σκεναρχαῖα] Σκηνὴ ἀρχαῖα. Viderint peritiores an loco nomen venerit a tentoriorum copia, & quid Σαλγενορατίξενον sibi velit.

Σύριμα] Putares Σουρὰ sive Σοῦρον, ut Evagrius L. IV. H. E. C. 25., urbem in Euphratis ripa positam: (Vita Symeonis Stylitae C. 26. Ἦν τις ἐν Σούροις στρατιώτης, πολίχνιον δέ τι τοῦτο τῆς ἐπευφρατιδίου·) Nisi propius abessent Ὄυρημα, pro quibus Ὄυρημα editus Ptolemaeus, sed hinc & ex Coislin. MS. adjuvandus. Ὄρημα & Ὤρημα Chalcedon. Concil. p. 676. Erat Euphrati adsita, unde אורים קסטרא דעל גנב פרת, *Castellum Urima Euphrati accubans* in veteri Codice Syriaco tom. I. Biblioth. Orient. p. 172. Assemani.

Ἐυρωπὸς] Josua Stylites *castrum* ait *Europus, quod in provincia Mabugensi*, sive Hierapolitana, *ad occidentem Euphratis est positum* Bibl. Orient. tom. I. p. 282.; cui Procopius L. II. Fabr. Justinian. C. 9. & L. II. B. P. C. 20. adsentitur: merito ergo Lucianus insulsum scriptorem historiarum taxavit, qui de urbe hac Ἡ δὲ Ἐυρωπὸς κεῖται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ σταθμοὺς δύο τοῦ Ἐυφράτου ἀπέχουσα, ἀποικίουσα δὲ αὐτὴν Ἐδεσσαῖοι. *Europus sita quidem est in Mesopotamia, mansionibus ab Euphrate duabus disjuncta, & ab Edessenis condita.* Nomen est a Macedonibus, qui urbium patriæ suæ nomina oppidis Syriae indiderunt; Vid. Appianum Syriac. p. 201. & Abr. Berkelium in Stephan. Ἐυρωπὸς, ubi commixta videbis, quæ longo terrarum situ distinctissima fuere.

Ὀσρωήνης] Ὀσροήνης· Nomen provinciam ab *Osroe* Procopius L. I. B. P. C. 17. accepisse memorat, nec multum, ut alias observavimus, ab eo dissidet Dionysius Patriarcha: provincia post Constantinum a Mesopotamia videtur divulsa, qua de re Norisius Diss. II. de Epoch. p. 110 *Præses* Osdroënes est in L. 105. C. Th. de Decur. & Notitia I. O. C. 1.

ἘΔΕΣΣΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥΠΟΛΙΣ, [a] ΚΑΡΡΑΙ, ΒΑΤΝΑΙ, ΝΕΑ [b] ΒΑΛΕΝΤΙΑ, ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΙΣ

Ἡ ΚΑΛ-

[a] *Vulgo* Κάῤῥα. [b] Βαλεντιὰς *aut* Οὐαλεντιὰς *scripti codices.*

Ἔδεσσα] Provinciae metropolis fuit; περίβλεπτος τῆς Ὀσροήνης ἐπαρχίας μητρόπολις Theophani Chronograp. p. 146. Acta S. Thaddaei apud Lambecium L. VIII. Bib. Caesar. p. 202. Ἡ μὲν δὴ Ἐδέσσης τῆς πόλεως, μητρόπολις δ' ὑπάρχει αὕτη, Ὀσροήνη καλουμένη, Ἀῤῥβροσύρων μεσόγειος· quæ, cum urbem *Osroënem* vocitant, videri possent vitiosa, nisi & Syri *Orrhoam* & *Osrhoam* appellarent. Vid. Anton. Itin. p. 185.

Κωνσταντία] Κωνσταντίνη aliis, Suidae Κωνστάντεια, cujus episcopus Sophronius est in Actis Synodi Antiochenae, intextis Actioni XIV. Concil. Chalcedon. tom. IX. Concil. p. 120. Olim *Nicephorium* dicebatur, Stephano teste, Syris autem *Tela* תלא, quod utrumque nomen mutavit Constantii Imp. jussu, quemadmodum Chron. Edessenum tom. I. Bib. Orient. p. 395. refert: quod vero a Chronici auctore additur, הי דמן קדים אנטיפולים מתקריא הות, *qua olim Antipolis dicebatur*, non mihi satis rectum videtur: succurrit Ammianus L. XVIII. C. 9. ubi *Amidam* & *Antoninupolin*, prorsus ut scriptor Edessenus, eodem tempore a Constantio instauratas fuisse memorat. Male itaque Cl. Assemanus Dissert. de Monophysitis tom. II. Bib. Orient., ex *Antipoli* facit *Anthemusiadem* Taciti sive *Anthemusiam* aliorum, reprehenditque Ch. Cellarium, qui Stephanum Suidamque secutus *Nicephorium* a Constantina nihil differre recte adfirmaverat. Aberat ad occasum Nisibis & septentrionem Amidae stadiis LVI., si quæ fides Theophani Chronogr. p. 124.; quæ sane, nisi culpa recidat in librarios, exigua esse debet: longius enim intervallum inter eas urbes interjectum fuisse Peutingerorum Tabula vetat dubitare. Vid. etiam Procopium L. II. Aedif. Justin. C. 5.

Θεοδοσιούπολις] Posita erat ad flumen Chaborram loco munito: Procopius L. II. Fabr. Justin. C. 5. Θεοδοσιούπολις, ἡ παρὰ ποταμὸν Ἀβόῤῥαν γῆς τῆς Ῥωμαίων προβέβληται· Distinguenda ergo ab altera ejusdem est nominis urbe in Armenia, qua de L. III. Fabr. Just. C. 5.

Κάῤῥαι] Recte ita codex Lugdunensis: urbem Christiani, quod cives sacris paganorum deditissimi essent, Ἑλλήνων πόλιν vocarunt; Libellus Samuelis & reliquorum presbyterorum contra Ibam tom. IX. Concil. Lab. p. 37. Ὅτι ἐχειροτόνησε Δανιῆλον, τὸν αὐτοῦ ἀδελφιδοῦν, ἐπίσκοπον τῆς Ἑλλήνων πόλεως· ubi eos *Carras* intelligere Libelli principium ostendit, συνήλασεν ἡμᾶς, inquiunt, ἐπὶ τῷ δὲ τῷ κατηγορεῖν ἐλθεῖν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Δανιὴλ, καὶ αὐτοῦ ἐπισκόπου Καῤῥηνῶν πόλεως, tametsi male ἀδελφὸς Ibae frater Daniel vocetur, qui ἀδελφιδοῦς sive fratris Ibae filius fuit: pejus vero Commonitorium Damascio tribuno missum p. 26. Δανιῆλον τὸν εὐλαβέστατον Θεοδοσιουπόλεως ἐπίσκοπον nuncupat: neque enim ille Theodosiopolitanus fuit præsul, sed Joannes; quare verius vetusta versio, *& Danielem Carrhenorum civitatis episcopum, & Joannem reverendissimum Theodosiopolitanum episcopum* præfert. Consentit in Carrarum illo titulo scriptor Syrus Vitae S. Ephraemi, qui tom. I. Bib. Orient. p. 51. de Juliano ושרא בחרן מדינתא דחנפא ועתירת בצלמא, *& divertit Carras, urbem Paganorum, refertamque simulacris.* Vide itaque huccine referri oporteat L. 8. C. Th. de Pagan., qua Theodosius Palladio Duci Osdroenae scribit, *Aedem olim frequentia dedicatam, coetui etiam, populo quoque communem, in qua simulacra feruntur posita, artis pretio quam divinitate metienda, jugiter patere publici consilii auctoritate decernimus.* Mihi sane, tametsi pro Edessa Gothofredus disputaverit, *aedes* illa Carris fuisse videtur: præsertim quod Edesseni, ut ex eorum Chronico Syriaco patet, Theodosio Imperatore Sacrorum Christianorum essent studiosissimi atque a simulacris aversissimi. Plura Ant. Itin. p. 193. & de *Batnis* p. 190.

Νέα Βαλεντία] Nusquam, quod quidem recordor, hanc *Valentiam* reperire potui. Videtur è castellis fuisse, quæ Euphrati assidebant.

Λεοντόπολις] Præstiterat ἡ καὶ Καλλίνικος, quomodo Libanius, Theodoretus, Procopius atque alii, jam ante ad Ant. Itin. p. 191. appellati. Urbem instauravit Imp. Leo circa An. CCCCLXVI. suoque nomine insignem esse voluit, uti Chron. Edesseno tom. I. Bib. Orient. p. 405.

Ἡ ΚΑΛΛΙΝΙΚΗ, [a] ΒΙΡΘΑ.

ί. ἘΠΑΡΧΙΑ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ά.

[b] ἌΜΙΔΑ.

ιά. ἘΠΑΡΧΙΑ ΦΟΙΝΙΚΗΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. [c] ΠΟΛΕΙΣ ιδ́.

ΤΥΡΟΣ, ΠΤΟΛΕΜΑΙΣ, ΣΙΔΩΝ, [d] ΒΗΡΥΤΟΣ, ΒΙΒΛΟΣ, ΒΟΣΤΡΥΣ,

a Abest a Lugdun., vulgo Βίρθα. [b] *Ἄμυδα princeps editio, Ἄμιδα Bandur. & Schelst.*
c Car. a S. Paullo. πόλιν ά., solamque Tyrum provinciæ tribuit, ceteris ex ejus codice exulantibus & urbibus & provinciis: deficientes ex MS. Farnesiano, qui cum Lugdunensi consentit, L. Holstein. explevit. [d] *Βηρυτὸς MS. L.*

p. 405. perscriptum. Adde Assemano notata tomi ejus p. 258.

Βίρθα] *Virta munimentum valde vetustum, in extremo Mesopotamiae situm* Ammianus L. XX. C. 7. memorat, quod cum *Birtha* videatur Ptolemaei ad Tigrim, nostra esse nequit. Forte hæc latet in *Binta*, cui in Osdroëna locum dedit Notit. Imp. Orient. C. 169.

Ἐπαρχία Μεσοποταμίας] Præsidi quoque paret in Notitia Imp. Orient. C. 1.; quod vero una illi urbs *Amida* datur, id ne librariis acceptum referri oporteat vereor: erant quippe Hieroclis ætate plures in ea provincia urbes & castella. *Daras* paullo ante muniverat Imp. Anastasius apud Evagrium L. III. H. E. C. 37., ne de arcibus dicam, quas Procopius L. II. de Fabr. Justin. C. 4. describit.

Ἄμιδα] Πόλιν ὀχυρὰν τῆς μέσης τῶν ποταμῶν *munitam Mesopotamiae urbem* Evagrius L. III. H. E. C. 37. appellat. Situm signat Ammianus L. XVIII. C. 9., Procopius atque alii, quos nunc prætereo: id quæram, tametsi ab instituto recedat, verumne sit *Nisibin*, celebrem olim hujus provinciæ urbem, Σιβάπολιν *Sibapolin* fuisse nuncupatam: abiit in hanc opinionem D. Papebrochius tom. V. Jun. p. 25. ad Vitam S. Febroniae, in cujus Actis C. 1. Σιβάπολις, ἥτις διάκειται ἐν ὁρίοις τοῖς αὐτῆς τῆς Ἀσσυρίας censet vir doctus, Syrorum sermone *Nisibin* & *Sibapolin* rem eandem significare: quod, puto, nunquam probabitur: nihil quoque in Actis, unde *Nisibin* intelligendam esse colligas. Ego τὴν Σιβάπολιν non aliam esse autumo atque eam, quæ Syris *Sibabarech* סבאברך, cujusque haud obscura mentio in Bibl. Orient. tom. II. p. 361.; Actorum autem Febroniae interpretem סבאכרך *Sibacarech* legisse & propterea Σιβάπολιν vertisse: Syris enim כרך seu כרכא oppidum significat, & proxime a productione urbis *Sibabarech*, unde facilis errori via, distat. Posita urbs erat intra Mesopotamiam, ut ea Acta ostendunt, quæ res Cl. Assemano in Dissert. de Monophysitis tom. II. Bibl. Orient. dubia atque incerta visa est: hoc obiter; nunc in viam redeamus.

Φοινίκης] Hæc est Φοινίκη πάραλος *Phœnice maritima*, uti Evagrio L. III. C. 33. & Jo. Malalae tom. II. p. 73. dicitur. Subditam fuisse viro Consulari L. 52. de Decurion. & Notit. Imp. Orient. C. 1. testantur. Facta provincia est, sed multo amplior & Phoenicen II. complexa, ab Hadriano apud Spartian. C. 14.

Τύρος] Provinciæ erat metropolis, quo titulo etsi in numis ante Hadrianum insignis est, Phœnice tamen a Syria devulsa, provinciæ caput est imposita, ut Suidas in Παῦλος Τύριος significat. Vid. Norisium Diss. de Epoch. v. p. 396. & Spanhem. Dissert. IX. de Us. & Præst. N. p. 588.

Βηρυτὸς] *Metropolitano nomine ac dignitate civitatem Berytum* exornaverat Theodosius II. L. un. C. de Metrop. Beryt.; qua re Eustathius urbis ejus præsul accensus Phœnices urbes Byblon, Botryn, Tripolin, Orthosiadem, Arcas atque Antaradon sibi, utpote novæ Metropoli subjiciendas, vindicavit: contra venit Photius,

ΒΟΣΤΡΥΣ, ΤΡΙΠΟΛΙΣ, [a] ʼΑΡΚΑΙ, ʼΟΡΘΟΣΙΑΣ, ʼΑΡΑΔΟΣ, ʼΑΝΤΑΡΑΔΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, ΠΟΓΩΝΑΣ, ΠΑΝΕΙΑΣ.

ιβʹ. ʼΕΠΑΡ-

a ʼΟρκοὶ *idem* & mox Πανιὰς.

tius, Tyriorum præsul, questusque est patribus Chalcedonensibus ab Eustathio injuriam sibi illatam Canonemque Nicaeni I. Concilii IV. proterve esse proculcatum: patres secundum Photium litem dedere, jusseruntque Tyrum esse metropolin, Berytum vero nihil præter ceteras provinciæ urbes sibi sumere p. 622. Adde Balsamonem in Can. XXIX. Chalcedon. Concil. apud Beveregium tom. I. p. 148. Plura Itin. H. p. 583. & de sequentibus Ant. Itin. p. 148.

Βόστρυς] Lege Βότρυς & Βύβλος, etsi Βίβλος sit in Actis Chalcedon. p. 618., Βόστρυς in Chronog. Theophanis p. 193.

ʼΑρκαὶ] Recte MSS, ut alias diximus. Aurelius Victor duplex illi nomen fuisse *Arcae* & *Caesareae* in Alexandro Severo asseverat: cumque urbs Libano fuerit vicina, uti Gest. Tancredi C. 105. indicant, haud spernenda videtur N. Haymii conjectura, qua nummum ΚΑΙ-ΣΑΡΙΑΣ ΛΙΒΑΝΟΥ huic tribuit tom. I. Thes. Britan. p. 252.

ʼΟρθοσιὰς] ʼΟρθωσιὰς vicina fluvio Eleuthero apud Strabonem L. XVI. p. 753. Vid. Noris. Epoch. Diss. II. p. 103.

ʼΑραδος] Uni episcopo *Aradum* atque *Antaradum* subditas fuisse, Acta Concil. Ephesin. & Chalcedon. vetant dubitare: nec justa tamen propterea hæc Harduini animadversio, *In Notitia*, ait in Num. Ant. Illustr., *Hieroclis Aradus & Antaradus cou duo diversa oppida, episcopali decore insignia, appellautur in provincia Phœnitiae Paraliae sive Maritimae: credo mendose, cum utriusque oppidi unum fuisse antistitem merito suspicemur ex Epistola Orientalium XIII. in auctario Theodoreti p.* 564. neque enim Ecclesiastica hæc Notitia, nedum omnia oppida, quæ Synecdemo comprehensa sunt, suos sibi episcopos habuerunt. Plura Itin. Anton. p. 148.

Κωνσταντίνα] Nusquam eam reperio, vereorque ne quid hic a librariis sit neglectum, si ʼΑντάραδος ἡ καὶ Κωνσταντία legeretur salva res foret; Constantius enim urbem instauratam suo nomine donavit. Theophanes Chronogr. p. 31. καὶ πόλιν ἔκτισεν ἐν τῇ Φοινίκῃ, ἣν Κωνσταντίαν ἐκάλεσεν, τὴν πρότερον καλουμένην ʼΑντάραδον. Atque hinc *Atticus episcopus Aradiae Constantiae* provincialium ad Leonem Imp. epistolæ tom. IX. Concil. p. 312. subscribit, ut jam ante diximus.

Πογωνᾶς] Codex Leidensis Πογωνιὰς, quo ego nomine oppidum in hac ora ignoro. Si rectum est, potuit ex simili caussa locus dici, quo portus Troezenius Πώγων, de quo Suidas. Fortasse tamen *Saltus Gonaticus*, quem aliæ Notitiæ in hac provincia agnoscunt, & cujus possessionum Imp. Zeno L. 2. C. de Præd. Tamiac. meminit, sub vocabuli involucro latet. Vid. Jac. Rhenferdii Diss. de Angulo Arab. p. 821., nec crede tamen, *saltum Genaticum esse Angulum illum cavum ex concursu Libani & Antilibani ortum, de quo Strabo agat*, uti ait: nihil enim hujus in Strabone reperies: habet sane Bonfrerius ad *Antilibanum* Hieronymi, atque ex eo Rhenferdius, hæc Strabonis è L. XVI. *Duo sunt montes, qui eum faciunt, qua Concavus Angulus dicitur, quasi inter se pares Libanus & Antilibanus, paullo ultra mare incipientes.* At si L. XVI. p. 754. inspexeris, *cavam* quidem *Syriam*, nusquam eum *angulum*, invenies.

Πανειὰς] Vitiose Σπανιὰς in Vita S. Sabae, quam a Cyrillo conscriptam Cotelerius tom. III. Mon. Gr. inseruit, p. 252.; multo pejus in Actis Procopii, seu fabula potius, cum Caesarea, Palæstinae metropoli, sive *Stratonis turre* confunditur C. 3. Καισάρειαν δὲ ταύτην φασὶν, ἣν καὶ Φιλίππου καλοῦσιν ἐπίσημον. αὕτη δὲ καὶ Στράτωνος μὲν πύργος τὸ πρότερον ἐκαλεῖτο· Φοίνικες δὲ Πανιάδα προσονομάζουσιν ἀπὸ τοῦ γείτονος αὐτῇ ὄρους Πανὸς τὴν ἐπωνυμίαν θέμενοι. Quem eundem errorem scriptor Vitæ Epiphanii erravit, dum C. 44. ex Cypro se navi Caesaream Philippi trajecisse narrat: ἀπάραντες δὲ ἀπὸ Κύπρου ἀπεπλεύσαμεν ἐν Καισαρείᾳ τῇ Φιλίππου. neque enim Paneadem sive Caesaream Philippi appellare potuit.

Φοιν-

ιβ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΦΟΙΝΙΚΗΣ ΛΙΒΑΝΗΣΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ.
ΠΟΛΕΙΣ ϛ'.

ἘΜΙΣΣΑ, ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ, ΔΑΜΑΣΚΟΣ,
ἩΛΙΟΥΠΟΛΙΣ, [a] ἈΒΙΛΑ, ΠΑΛΜΥΡΑ.

ιγ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ.
ΠΟΛΕΙΣ κβ'.

ΚΑΙΣΑ-

[a] *MSS.* Ἄβιλα.

Φοινίκης Λιβανησίας] Fuit provincia hæc conjuncta superiori, donec a Theodosio M. distraheretur & suum sibi Præsidem acciperet: vidit hoc H. Norisius ex Concil. Actis Dissert. IV. de Epochis p. 356., tametsi per errorem Arcadio originem hujus provinciæ tribuerit; Theodosium enim auctorem esse, Jo. Malala tom. II. p. 39. perspicue docet, ὁ δὲ αὐτὸς, inquit, βασιλεὺς ἀπεμέρισε καὶ τὴν Φοινίκην Λιβανησίαν ἀπὸ τῆς Παράλου, καὶ ἐποίησεν ἐπαρχίαν, δοὺς δίκαια μητροπόλεως καὶ ἄρχοντα ὀρδινάριον Ἐμέσῃ τῇ πόλει. *Idem Theodosius Phœnicen Libanesiam a Maritima dirimens Provinciam fecit: jure Metropolitico & Præside ordinario Emessae urbi datis.* Quamquam quæ de *Emessa* addit, a vero abeunt: neque ea enim *metropolis* provinciæ, sed Damascus fuit; nec succurres homini, si *civilem metropolin* eam urbem factam dixeris; quoniam jura & dignitatis civilis privilegia Ecclesiastica secum trahebant: sic cum Tyanis Valens jus Metropolitanum contribueret, ejus urbis antistes jura Ecclesiastica statim sibi arrogavit: quæ eadem res Eustathium Berytensem, postqoam Berytus a Theodosio II. metropolis esset constituta, ut sibi vicinas urbes subjiceret, impulisse videtur. Id superest, ut honorariam metropolin *Emesam*, etsi verbis Malalae non satisfaciat, creatam profitearis. *Præsidem* huic provinciæ præfuisse Notitia Imp. O. C. 1. ostendit; cave tamen huc referas cum Pancirolo C. 112. Notitiæ ejus *Præsidem provinciæ Phœnicis*, ad quem Diocletianus L. 3. C. de Divers. Rescript., & Constantinus L. unic. C. de Form. & Impetrat. sublat. mittunt; is totius Phœnices, antequam in duas secaretur, curam gessit, propterea PRAESES PROVINCIAE SYRIAE PHOENIC. in inscriptione Sponiana Miscellan. p. 270., quæ in paucis diversa & inter Gudianas p. LXIX. 1. legitur, appellatus.

Ἔμεσα] Ἔμισσα ἡ τοῦ Λιβάνου Φοινίκης πόλις Jo. Malalae tom. I. p. 391. Vid. Ant. Itin. p. 188.

Λαοδίκεια] Laodicea est ad Libanum, de qua Ant. Itin. p. 198.

Δαμασκός] Provinciæ erat metropolis, unde Theodorus episcopus τῆς μητροπόλεως Δαμασκοῦ in Chalcedon. Concil. p. 676., & in Actis Stephani Sabaitae C. 6. tom. III. Jul. p. 555. ἡ ἐπίσημος καὶ πανευδαίμων μητρόπολις. Plura alias.

Ἡλιούπολις] Diutissime hujus cives paganicæ superstitioni studuerunt: urbs ipsa altissimis montibus undique erat incincta; Vide Theodoretum L. IV. H. E. C. 22. p. 183. & Ant. Itin. p. 189. ubi & de *Abila*.

Παλμύρα] Theophanes πόλιν Φοινίκης Λιβανησίας Chronogr. p. 148., Procopius L. II. de Fabr. C. 11. Φοινίκης τῆς πρὸς Λίβανον, & ab Imp. Justiniano instauratam prodit. Palladius Vit. Chrysostom. p. 194. Παλμύραν, τὸ τῶν Περσῶν φρούριον, quod ad Persas compescendos commodissima esset, appellat, LXXX. M. P. Emesa removens. Fuit itaque in finibus Romanae Persicaeque ditionis, nec longe ab Euphrate, ut Appianus L. V. B. Civil. p. 1079. ostendit: quare Ulpianus L. 1. D. de Censib. §. 5. *prope barbaras gentes & nationes collocatam in provincia Phoenice* ait, *gentium* & *nationum* nominibus vicinos Arabes, Parthos ceterosque ejus oræ barbaros complexus; Cicero in simili re voces jungit de Provinc. Consul. C. 9. *Celebrantur aures quotidie mea novis nominibus gentium, nationum, locorum.* & C. 13 *Cetera partes a gentibus aut inimicis huic imperio, aut infidis aut incognitis, aut certe immanibus & barbaris & bellicosis tenebantur: quas nationes nemo unquam fuit, qui non frangi domarique cuperet.* Neque aliter Vellejus L. II C. 110. *Gentium nationumque, quæ rebellaverant, omnis numerus amplius IↃCCC. millia explebat.* Vide & C. 98. & Cortium in Sallustii Catilin. C. 10.

Παλαιστίνης] Excidit πρώτης· tres enim ordine recen-

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΔΩΡΑ, ʼΑΝΤΙΠΑΤΡΙΣ, ΔΙΟΣΠΟΛΙΣ, ʼΑΖΩΤΟΣ ΠΑΡΑΛΙΟΣ, ʼΑΖΩΤΟΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ, ʼΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ, [a] ʼΑΙΛΙΑ ʽΗ ΚΑΙ ʽΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ, ΝΕΑ ʽΠΟΛΙΣ, ΛΙΒΙΑΣ, ΣΕΒΑΣΤΗ,

ʼΑΝΘΗ-

[a] Ἡ Ἐλία καὶ *codex Farnes.*

recensentur Palæstinae, quarum & Imp. Theodosius in L. 30. C. Th. de Erogat. Milit. & Notit. Imp. Orient. C. 1. meminit; quæ res parum animadversa sæpe doctis, quos Jac. Rhenferdius Dissert. II. in Euseb. Onomast. p. 788. ab errore revocare adnisus est, negotium facessivit. Junctæ fuere ad Arcadii usque tempora: nam quod Jo. Malala tom. II. p. 5. Constantinum M. Palæstinam III. provinciam constituisse asseverat, id Hieronymus Quæst. in Genes. C. XXI. convellit, *ante non grande tempus Palæstinam Salutarem*, quæ eadem ac III., *ex divisione Præsidum* esse factam & dictam adfirmans: idem & hinc statuminatur, quod omnis Palæstina sub Theodosio M. uni Proconsuli paruerit, quemadmodum ex Zosimo L. IV. C. 41. liquet. Vide H. Norisium Diss. V. de Epoch. p. 474. *Consularis* Palæstinæ I. est in Notit. Imp. Orient. C. 1. & apud Palladium Histor. Lausiac. C. 65.

Καισάρεια] Metropolin hujus provinciæ Canon VII. Nicaeni I. apud Beveregium tom. I. p. 68. & Hieronymus in Epist. ad Pammachium agnoscunt; quæ dignitas urbi mansit, postquam tres Palæstinæ episcopo Hierosolymitano in Synodo Chalcedonensi tom. IX. p. 2. subditæ, atque eidem jura Patriarchalia fuerunt aucta, uti Novel. CXXI. ostendit.

Δῶρα] Stephanus maritimam hanc urbem egregie illustrat in Δῶρος. Adde H. Relandum L. III. Palæst. p. 739. & Probabil. nostrorum C. 25.

Διόσπολις] Lydda est: Cyrillus Hierosolymitanus Catech. XVII. p. 204. *Λύδδα ἡ νῦν Διόσπολις.* Vid. Itin. H. p. 600. ubi & de *Antipatride.*

ʼΑζωτος μεσόγειος] Duplicem Azotum, si Notitias exceperis, vix alibi reperies. Videtur Azotus *mediterranea* ea esse, cujus Sacræ literæ, Herodotus, Diodorus, Josephus atque alii meminerunt: posita illa non longe a mari erat, nec illi tamen juncta; Josephus inde L. 1. B. I. C. 7. §. 7. inter τὰς ἐν τῇ μεσογείῳ πόλεις sive *urbes mediterraneas* recenset, & τὰς παράλιας *maritimas* ab ea distinguit: idem facit Wilh. Tyrius L. XII. Hist. Hieros. C. 6. & L. XV. C. 24.; nec dissentire videtur Fulcherius Carnotensis C. 52., qui præterea suo tempore vicum fuisse, quem *Ibenum* indigenæ vocabant: forte is non alius est ac יבנא *Jebna*, qui H. Relando L. III. Palæst. p. 608. molestus fuit. *Maritima* Azotus prioris esse portus potuit: quomodo Ascalon, etsi mari prætenta apud Wilhel. Tyrium L. XVII. C. 22., suum sibi portum habuit, episcopo, æque ac Ascalon, subjectum: subscribit enim Rescripto Joannis Hierosolymitani ad Joannem Constantinop. & *Antonius Ascalonius* & *Stephanus Majumae Ascalonis* tom. XI. Concil. Lab. p. 376. *Majuma* autem Ascalonis ejus portus est, ut *Majuma* Gazensium, & *Majuma* Alexandriae, quam alias, hactenus minus notam, illustrabo. De *Eleutheropoli* & ceteris, quas intactas prætereo, vide H. Relandum.

ʼΑιλία ἡ καὶ ʽΙεροσόλυμα] Recte ita MS. Lugdunensis: *Aeliae* nomen dutissime Hierosolymis hæsit: Joan. Chrysostomus Orat. V. in Judaeos p. 645. Edit. Nov. *Ἐπειδὴ γὰρ Αἴλιος ὁ Ἀδριανὸς ἐχρημάτισεν· οὕτω καὶ τὴν πόλιν καλεῖσθαι ἐνομοθέτησε, ὅθεν τε Αἰλία μέχρι καὶ νῦν ὀνομάζεται.* Plura, quæ in Justiniani usque ætatem eum urbi titulum durasse adfirmant, Beveregius in Can. VII. Nicaeni I. coacervavit. Adde Vales. in Euseb. L. VII. H. E. C. 5.

Λιβιάς] Olim *Betharam*, teste Eusebio, sed in *Liviae* Augustae honorem novo titulo decorata: erant circa eam trans Jordanem & XII. M. P. ab Hierichunte positam, balnea aquarum calidarum: Gregorius Turonensis L. I. Miracul. C. 18. *Sunt autem & ad Liviada civitatem aquæ calidæ, in quibus Jesus Nave lavare solitus erat: ubi similiter leprosi mundantur; est autem ab Hiericho duodecim milibus:* qui locus situm egregie firmat.

Σεβαστὴ] Urbem hanc in Trachonitidem transportavit Jo. Malala apud Jo. Damascenum Orat.

'ΑΝΘΗΔΩΝ, ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΥΚΑΜΑΖΩΝ, 'ΟΝΟΥΣ, [a] ΣΩΖΟΥΣΑ, 'ΙΟΠΠΗ, ΓΑΖΑ, [b] 'ΡΑΜΦΙΑ, 'ΑΣΚΑΛΩΝ, 'ΑΡΙΖΑ, ΒΙΤΥΛΗ.

κδ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ β' 'ΥΠΟ 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ια'.

[a] ΣΚΥΘΟ-

a *MS. Leid. Σώσυσα.* b *Omnes ita, 'Ραφία præstat.*

Orat. III. p. 368. ubi de Joanne Baptista *καὶ ἀπέτεμεν αὐτὸν 'Ηρώδης, ὁ τετράρχης, εἰς τὸ βασίλειον τῆς Τραχωνίτιδος χώρας, ἐν Σεβαστῇ τῇ πόλει· & caput ejus præcidit Herodes in Trachonitidis regia, in urbe Sebaste:* paullo melius, nec tamen sine errore, in Chilmeadi editione tom. I. p. 305. legitur *ὁ 'Ηρώδης ὁ βασιλεὺς, ὁ Φιλίππου, ὁ τετράρχου, ἤτοι βασιλεύων τῆς Τραχωνίτιδος·* neque enim Herodes Trachonitidi, ut bene vir doctus, præfuit: & cui bono *ὁ βασιλεὺς, ὁ τετράρχου ἤτοι βασιλεύων* coacervantur? Forte ex Damasceno ita refingenda omnia: *'Ηρώδης ὁ τετράρχης ἤδη βασιλεύων τῆς Τραχωνίτιδος κ.λ.*; quo quidem modo erroris non absolvitur Joannes, eripitur tamen graviori.

'Ανθηδὼν] Gaza stadiis xx. aberat, Sozomeno L. V. H. E. C. 9. auctore, mari proxima. *Diocletianopoleos*, si Notitias & Concil. Acta exceperis, rara mentio. Vid. H. Relandum L. III. Palæst. p. 736.

Συκαμάζων] *'Εικαμάζων* in Notit. Jac. Goari, *Escomajon* in Notitia, quæ Wilh. Tyrio adjuncta est, *Ascozamon* Gervasio Tilberiensi tom. II. Script. Brunsvicens. p. 760.; nostrum rectum est, etsi situs ejus ignotus.

'Ονοῦς] Creditur esse *One*, de qua I. Chronic. VIII, 12. Sequentem habet Stephanus, quamquam nihil de loco, quem occupaverit.

Γάζα] Duplicem olim fuisse Gazam, quarum vetustior Apostolorum ætate fuerit eversa & deserta, ad Anton. Itin p 151. disputavimus: mecum sentit Hieronymus de Loc. Sacr. *Quæritur*, inquit, *quomodo in quodam propheta dicatur Gaza futura in tumulum sempiternum: quod solvitur ita; antiquæ civitatis locum vix fundamentorum præbere vestigia; hanc autem quæ nunc cernitur, in alio loco, pro illa, quæ corruit, ædificatam.* Cui oculato testi, & hac in parte aliis consentienti, cur fidem negemus? Erat urbs Gordiani Imp. ætate sacra, sui juris & admodum splendida, ut egregio hoc epigrammate inter Doniana Clas. III. 45. docemur:

ΑΓΑΘΗ. ΤΥΧΗ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ
Μ. ΑΝΤΩΝΙΟΝ.
ΓΟΡΔΙΑΝΟΝ ΕΥΣΕΒΗ
ΕΥΤΥΧΗ. ΣΕΒΑΣΤΟΝ
ΚΟΣΜΟΚΡΑΤΟΡΑ. Η ΠΟΛΙΣ
Η. ΤΩΝ ΓΑΖΑΙΩΝ. ΙΕΡΑ. ΚΑΙ
ΑΣΥΛΟΣ ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ
ΠΙΣΤΗ. Η. ΕΥΣΕΒΗΣ. ΛΑΜΠΡΑ.
ΚΑΙ. ΜΕΓΑΛΗ ΕΞ ΕΝΚΑΥΣΕΩΣ
ΤΟΥ. ΠΑΤΡΙΟΥ. ΘΕΟΥ
ΤΟΝ. ΕΑΥΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ
ΔΙΑ. ΤΙΒ. ΚΛ. ΠΑΠΕΙΡΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΟΥ. ΤΟΥ. ΙΕΡΟΥ.

Id mirere, virum eruditum, qui inscriptionem Latinam fecit, in ea *Deum Euclyseum* invenisse, vertit enim media *ex Euclyseo Patrio Deo*; qui nullus fuit & ex corrupta ΕΝΚΑΥΣΕΩΣ voce natales accepit. Fuit in marmore ΕΝΚΕΛΕΥΣΕΩΣ, certe esse debuit; quod *ex jussu*, ut sæpe in his monumentis, notat: ΚΑΤΑ ΚΕΛΕΥΣΙΝ ΘΕΟΥ in simili re habes in Thes. p. xxi. 1. *Deus* autem *patrius* Gazensium est *Marnas*, cujus jussu lapis est dedicatus. Vide de eo H. Norisium Dissert. Epoch. V. 494.

'Αριζα] Nisi erro, *Γάδαρα* sive *Γάζαρα*, quam urbem seu vicum Notitiæ in Palæstina I. non longe ab Azoto agnoscunt, præstiterit. De ea Relandus L. III. Palæst. p. 679 Quæ sequitur *Βιτύλη*, *Bethelne* an *Betulia* sit, in dubio est. Aliis Notitiis dicitur *Βιτύλιος*.

Παλαιστίνης β'] Hujus & superioris provinciæ incolas totiusque cavæ Syriæ audaces, atheos atque insidiosissimo esse ingenio perhibet Proclus Diadochus in Paraphras. Tetrabibli Ptolem. p. 95. *ὡς ἐπιτολὺ θρασεῖς εἰσὶ καὶ ἄθεοι καὶ ἐπιβουλευτικοί.* Ideo Anonymus Scholiastes, Basileae editus, in eandem Tetrabibl. p. 62., sed verbis mire

a ΣΚΥΘΟΠΟΛΙΣ, ΣΕΛΛΑ, ΓΑΔΑΡΑ, ἈΒΙΛΑ,
b ΚΑΠΕΤΩΛΙΑΣ, ἽΠΠΟΣ, ΤΙΒΕΡΙΑΣ, ἙΛΕΝΟΥΠΟΛΙΣ,
ΔΙΟΚΕΣΣΑ, ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΓΑΒΑΙ.

νέ. ἘΠΑΡΧΙΑ

a *Κυθόπολις MS. Leidensis.* b *Καπιτωλία idem.*

mire turbatis, profitetur, ὁ γὰρ, inquit, τῆς Ἀφροδίτης τῷ Ἄρει συμπλακεὶς τοιούτους ποιεῖ (καὶ ἀθέους ἀμέλει Ἰουδαίους· τοὺς Ἰουδαίους οὐ ταύτης ὄντας τῆς θύσεως φησίν· ὅθεν καὶ τὴν περιτομὴν σημεῖον ἐστι γενέσθαι τὸ κατὰ τὴν χώραν ἀθηνίας· γνώμη γὰρ ὁ τοῦ Διὸς ἀστὴρ ἐν τοῖς φαινομένοις ἐλέγετο. Varia enim scholia in unum sunt conflata; quæ facile distingues, si observaris καὶ ἀθέους esse Ptolemaei verba, eaque breviore scholio explicari ἀμέλει Ἰουδαίους· mox alium idem paullo pluribus interpretari. Quæ vero adduntur ὅθεν καὶ τὴν περιτομὴν κ.λ. ea Judaeam non spectant, sed Arabiam εὐδαίμονα, quem ejus titulum haud obscure respiciunt. Vid. Proclum L. II. p. 95. & me falsum negabis. Nata ea persuasio paganis est, quod Judaei in summi numinis cultu cum reliquis omnibus dissiderent: hinc & Lucanus L. II. 593.

— — — Et dedita sacris
Incerti Judaea Dei. — —

& Aristides tom. III. p. 514. Τοῖς ἐν Παλαιστίνῃ δυσσεβέσι παραπλήσιοι τοὺς τρόπους· καὶ γὰρ ἐκείνοις τοῦθ' ἐστὶ σύμβολον τῆς δυσσεβείας, ὅτι τοὺς κρείττους οὐ νομίζουσι· *Non alieni ab impiorum Palæstinorum moribus: nam & illi hoc habent impietatis signum, quod Deos esse non putant.* Quo tamen loco si & Christianos notari cum Cl. Jebbio velis, nihil intercedam. Ceterum *Præsidem* huic provinciæ etiam Notitia Imp. Orient. C. 1 imponit.

Σκυθόπολις] Provinciæ fuit metropolis; quare ex ea ortus Cyrillus in Vita S. Sabae C. 80. Γυνή τις, inquit, ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς μητροπόλεως ὁρμωμένη. & C. 75 καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ ἐν Σκυθοπόλει, ἐξῆλθεν ὁ μητροπολίτης Θεοδόσιος μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· Aristidi tom. III. p. 595. Σκυθῶν πόλις, quo de nomine ad Itin. H. p. 586.

Σέλλα] Imo Πέλλα. quod nomen a Macedonibus accepit, solitis patriæ suæ oppidis cognomines devictas urbes facere apud Appian. Syriac. p. 201. *Pella* παρὰ τὰς πέλλας, τὰς λίθους κατὰ τὴν Μακεδόνων φωνήν, quod Macedones lapides *Pellas* vocarent, est dicta, ut ex Ulpiano in Demosthenis Orat. de Legat. Fals. p. 234. Illust. Spanhemius Diss. IX. de Usu & P. N. p. 654. patefecit: perperam ergo a nescio quo *Pella* Stephanus nomen derivat, meritoque Cl. Ti. Hemsterhusius eorum mutandi libidinem compescit, qui Hesychianum Πέλλα, λίθος corrigere instituerunt. Sedem urbs, nobilis mora Hierosolymis digressorum Christianorum, in Peraea obtinebat.

Γάδαρα] Non longe ab urbe fluvius *Hieramax* decurrebat, quem propterea τὸν λεγόμενον ποταμὸν Γαδάρων Cyrillus in Vita S. Sabae C. 33., & Antoninus Martyr in Itiner. *fluvium calidum, qui dicitur Gadara* appellat. De sequentibus Relandus & nos alibi.

Ἵππος] Aberat stadiis a Tiberiade xxx. Josephus Vitæ suæ C. 65. Ἡ δὲ σὴ πατρὶς, ὦ Ἰοῦστε, κειμένη ἐν τῇ Γεννησαρίτιδι λίμνῃ καὶ ἀπέχουσα Ἵππου μὲν σταδίους τριάκοντα, Γαδάρων δὲ ἑξήκοντα, Σκυθοπόλεως δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατόν· *Tua, Juste, patria Tiberias, ad lacum Gennesariten accubans, Hippo stadiis XXX., Gadaris LX., Scythopoli vero CXX. distat.*

Ἑλένη πόλις] Magni Constantini matri hoc nomen debet, teste Sozomeno L. II. H. E. C. 2.; si pristinum, quo ante utebatur, notius esset, de situ, qui obscurissimus, fortasse certiora haberemus.

Διοκέσσα] Lege Διοκαισάρεια, quæ in media Galilaea posita apud Josephum Vitæ suæ C. 65., olim *Sepphoris* erat: Hieronymus de Loc. Sacr. *Porro & alia villa Araba nomine in finibus Diocaesareae, quæ olim Sephorine dicebatur.* Vid. Palladium Histor. Lausiac. p. 65. & H. Norisium Dissert. V. de Epoch. p. 563. & de *Maximianopoli* Itin. H. p. 586.

Γάβαι] Hinc fuit Anastasius, qui Γαβῶν sive *Gabenorum* antistes in Synodo Hierosolymitana dicitur. Aberat urbs M. P. XVI. a Caesarea, ut Eusebius & Hieronymus in Onomastico monuerunt. Vide eundem Norisium Dissert. IV. p. 460.

Παλαι-

ιέ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ [a] γʹ. ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ιʹ.

ΠΕΤΡΑ, ἈΥΓΟΥΣΤΟΠΟΛΙΣ, [b] ἈΡΙΝΔΗΛΑ, ΧΑΡΑΓΜΟΥΒΑ, ἈΡΕΟΠΟΛΙΣ, ΖΩΑΡΑ, ΜΑΜΨΙΣ, ΒΙΤΑΡΟΥΣ, ἘΛΟΥΣΑ, ΣΑΛΤΩΝ.

ιϛʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΡΑΒΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ιζʹ.

ΒΟΣΤΡΑ,

[a] *Abest a codice Leid.* [b] *Ἀρίνδηλα idem & mox Ζώαρα.*

Παλαιστίνης γʹ] Olim hæc Arabia erat, sed Palæstina in plures divisa provincias, illis accenseri coepta est: Procopius L. V. de Fabric. C. 8. Ἐν δὲ τῇ πάλαι μὲν Ἀραβίᾳ, νῦν δὲ τῇ Παλαιστίνῃ τρίτῃ καλουμένῃ, χῶρος μὲν ἔρημος ἐπὶ μακρὸν κατατείνει. Notitia Imp. Orient. *Palæstinam Salutarem*, præsidi subjectam, appellat.

Πέτρα] ΑΔΡΙΑΝΗ ΠΕΤΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC in numis: Πέτρας αὐτοῖς ἐσχατιαῖς τῶν Παλαιστινῶν κειμένης Evagrius L. III. H. E. C. 32. vocat, quod in ultimis Palæstinæ finibus essent. Sozomenus Πετραίους & Ἀρεοπολίτας L. VII. H. E. C. 15. in Arabia, ad quam olim pertinuerunt, locat. Passim alii in Palæstina III., ut Stephanus. Vid. Renferdii Dissert. II. in Euseb. Onom. & Relandi L. III. Palæst. p. 927.

Ἀυγουστόπολις] Joannes Ἀυγουστοπόλεως subscripsit Synodo Ephesinae p. 529.

Ἀρίνδηλα] Stephanus Ἀρίνδηλα, τρίτης Παλαιστίνης, cujus nomen in Actis Conciliorum varie esse vitiatum admonuit L. Holsteinius. Vid. Ephesin. p. 487. & 530.

Χαραγμοῦβα] *Illustris urbs* in Actis S. Stephani Sebaitae C. 4. tom. III. Jul. p. 545.; memorant enim Joannem τῆς περιφανοῦς καὶ ἐνδόξου πόλεως Χαραχμωάβων. Adde Stephan. in Χαραγμοῦβα.

Ἀρεόπολις] Olim *Ar* ער & *Moab* dicebatur, ut Eusebius in Onomast. & Hieronymus in Esai. C. XV. testantur. Polychronius *Areopolitanus* subscripsit Rescripto Joan. Hierosolymitani tom. XI. Concil. Lab. p. 376.

Ζώαρα] Hebraeorum צער est, sita ad lacum Asphaltiten: Cyrillus in Vita S. Sabae C. 22. καὶ ἀπιὼν τὴν νεκρὰν θάλασσαν ὁδεύων τὴν ἐπὶ Ζώαρα, ἴδεν ἐν θαλάσσῃ νῆσόν τινα χέρσον καὶ μικροτάτην. *Cumque ad mare mortuum Zoora versus tendit, insulam in mari vidit siccam & parvam.* Adde H. Relandum L. III. Palæst. p. 1065.

Μάμψις] Aliis Notitiis Μάψις, quo nomine Ptolemaeus Idumaeae urbem ad Jordanis occasum agnoscit, Μάψ tamen scribens.

Βιταροῦς] In Jac. Goari Notitiis Βιροσαίμων & Βιροσάβων hac in provincia recensetur; quæ mihi æque est obscura. Fortasse nostri Βιταροῦς est Notitiæ Imp. Orient. C. 145. *Bethora*, quæ sub dispositione Ducis Arabiae præfecturam Legionis IV. Martiae habet; quorsum & Gothofredus eleganti conjectura L. 15. C. Th. de Erogat. militar. refert; aut certe vicus Idumaeae Βητάρις apud Josephum L. IV. B. Jud. C. 8. §. 1.; atque hoc malim, etsi Rufinus aliter legisse videatur: neque enim præter morem id accidit.

Ἐλοῦσα] Posita fuit in partibus veteris Moabitidis, teste Hieronymo in Esaj. C. XV.; urbis episcopi sæpe in Conciliis obvii sunt, & ab H. Relando recensiti.

Σάλτων] Deest aliquid: solet *saltibus*, quorum in provinciis meminit, addere titulos, ut cognoscantur. Jac. Goari Notitia Σάλτον Ἱερατικὸν appellat, quod verum videtur.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Fuit Arabia Constantii Imp. tempore *Præsidialis*, ut ex L. 3. C. Th. de Poenis apparet: habuit præterea Ducem, qui rei militaris curam administraret: ab eo vero cum Præses penderet, tandem soli Duci Arabia est commissa: docemur hæc a Justiniano Nov. 102. *Erat enim*, inquit, *ita tenui potestate præditus is, qui civili magistratu defungebatur, ut ei, qui praeesset armis, servili propemodum more manciparetur, & in illius arbitrio hujus salus esset posita, aut, ut ne esset quidem omnino bis magistra-*

 gistra-

ΒΟΣΤΡΑ, ΝΙΛΑΚΩΜΗ, ἈΔΡΑ, ΔΙΑ, ἙΞΑΚΩΜΙΑ ΚΩΜΗ, ΜΗΔΑΒΑ, ΓΕΡΑΣΑ, ΜΑΙΟΥΔΟΣ, [a] ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑ, ΝΕΑ ΠΟΛΙΣ, ἹΕΡΑΠΟΛΙΣ, ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΣ,

ΦΑΙΝΑ,

a Φιλαδέλφεια *MS. Leid.*

gistratus: unde adeo & longum tempus est, ex quo is desierit, & militaris ea, qua civilem magistratum concernunt, peragat. Idem Notitia Imp. Orient. C. 1., *Ducem* quidem *Arabiae*, nusquam *Præsidem* aut *Consularem*, nisi C. 145., ubi *Dux* & *Præses*, qui ante *Dux* tantum, memoraos, adfirmat Itaque dubium esse non potest, quin hic error sit, & in *Consularis* locum *Dux* succedere debeat.

Βόστρα] Provinciæ metropolis erat: Eusebius in Βοσόρ. Αὕτη ἐστὶ Βόστρα, ἡ νῦν μητρόπολις τῆς Ἀραβίας· *Hac est Bostra, metropolis Arabiae.* Adde Concil. Chalcedon. p. 676 Isidorus apud Photium p. 1060. *Bostra* εἴπερ τῆς βοὸς, quasi Io, in vaccam versa, nomen urbi fecerit, notare auctor est, sed errans; est enim בצרה, quo Hebraei & vicinæ gentes locum munitum describunt.

Νιλακώμη] Ignota mihi est: cogitaveram Νεΐλη κώμη, quæ in Goari Notitia & Concil. Chalcedon. p. 676. conspicitur, an Πεντακωμία, an Νεΐλη κώμη, cujus episcopus in eodem est Concilio, præstaret: forte posterior suspicio non longe a vero aberit. Id præterire nolo, ibidem Joannem πόλεως Ἔῤῥης inter Arabas nomen profiteri, & mansionem Itin. Ant. p. 196. *Aere*, sive, ut in Vaticano MS. legitur, *Ere* tueri.

Ἄδρα] Sic & Ptolemaeus; Tabulæ Peutingerorum *Adraha* M. P. XXIV. a Bostris, Eusebio in Onomast. *Adara* cum de urbe *Esdrai* agit, inquit ἔστιν Ἀδραα πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀραβίας, διεστῶσα Βόστρων, sic præstat, σημείοις κδ'. vertit Hieronymus, *Nunc autem est Adara insignis civitas Arabiae in vicesimo quarto lapide a Bostra.*

Δία] Δίαν, τὴν ἔρημον πόλιν, *Diam urbem desertam* Isidorus in Vita Damascii apud Photium Biblioth. p. 1061. vocat, addens prope urbem esse campum, in quo aqua stygia ebulliat: forsasse ergo huc pertinet epigramma apud Stephanum, quod ipse ad *Dium* Syriae, si tamen alia ac nostra est, transtulit, quo aqua Dientis potu quidem dulcis, sed & mortifera perhibetur

Νᾶμα τὸ Διηνὸν γλυκερὸν ποτὸν, ἣν δὲ ἐπ' αὐτῆς
Παύσῃ τῆς δίψης, αὐτίκα καὶ βιοτῆς.

Ἐξακωμία] Habetur & in Jacob. Goari Notitia: nomen illi a sex pagis, ut *Pentacomias*, quam eadem agnoscit, a quinque, venit.

Μήδαβα] מידבא *Medeba* est in portione tribus Ruben. Jos. C. XIII. 16. Cyrillus in Vita S. Sabae C. 45. Μήδαβα πόλις ἐστὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς κειμένη τῶν Ἀραβίας πόλεων *Medaba urbs est Arabiae ultra Jordanem in orientem versus posita.* Meminit ejus Eusebius in Καριαθαὶμ & Ἰεσσὰ, ubi pro μεταξὺ Μηδαβῶν, quod Martianei editio præfert, Μηδάβων legi oportet.

Γέρασα] Urbs illustris Arabiae πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀραβίας Eusebio Onomast. in Γαλαάδ, remota a fluvio *Jaboc* M. P. IV., teste Hieronymo in *Jaboc* ejusdem Eusebii. Episcopus ejus Placus est in Chalcedon. Concil. p. 675.

Μαιοῦδος] Nihil mihi de hac innotuit: posset ex Notitis & Concil. Actis alia non magno molimine substitui, nisi ea res periculosæ plena foret aleæ.

Φιλαδέλφεια] Non alia est ac רבת בני עמון, sive *Rabbatamana*, quæ a Ptolemaeo Philadelpho novo donata est nomine: Hieronymus in Ezech. C. XXV. *Filii Ammon habebant metropolin nomine Rabbath, quæ hodie a rege Aegypti Ptolemaeo, cognomento Philadelpho, qui Arabiam tenuit cum Judaea, Philadelphia cognominata est.* Aberat haud longo intervallo ab amne *Jaboc* apud Eusebium Onomast. in Ἰαβώκ. Plura Eduar. Bernardus in Josephi L. IV. A. Jud. C. 5.

Νέα πόλις] Chilon πόλεως Νέας πόλεως inter Arabes antistites Concil. Chalcedon. p. 675. nomen adscripsit.

Ἱεράπολις] Alii hanc explicuerint; mihi ignota est.

Φιλιππόπολις] Condita est a Philippo Arabe, ut Victor, Zonaras & Cedrenus docent, & viri docti dudum monuerunt: quod vero *Bostra* eandem atque hanc arbitrantur, id & hæc Notitia & Concil. Chalcedonense convellit distin-

ΦΑΙΝΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ, ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ, ΚΑΝΟΘΑ, ἈΔΡΑΣΣΟΣ,

ιζ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΙΓΥΠΤΙΑΚΗΣ ὙΠΟ ἈΥΓΟΥΣΤΑΛΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κγ'.

ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ,

ἙΡΜΟΥ-

stinguunt enim *Bostra* & *Philippopolin*. Vid. tom. VIII. Concil. Lab. p. 644. & 675. prætereaque Ezech. Spanhemium Differt. XIII. de Us. & P. N. p. 612.

Φαινὼ] Ita legendum vidit L. Holsteinius. Sita erat Petram inter & Zoora, æris metallis & exiliis multorum infamis: Eusebius in Φαινώ. *αὕτη ἐστὶ Φαινὼ, ἔνθα ἦν μέταλλα τοῦ χαλκοῦ, μεταξὺ κειμένη Πέτρας πόλεως καὶ Ζοορῶν·* Sic Jo. Clericus, & recte, emendavit, quem & in κατὰ χωρίον & Δαιδὰν vide. Hieronymus, *Fenon, castra filiorum Israël in deserto. Fuit autem quondam civitas principum Edom, nunc viculus in deserto: ubi æris metalla damnatorum suppliciis effodiuntur inter civitatem Petram & Zoaram.* Adde S. Bochartum P. II. Hierozoic. L. III. C. 13.

Κωνσταντία] Notitiæ Jac. Goari Κωνσταντίνη, Concil. Chalcedon. p. 676. Κωνσταντίνη, & in veteri versione *Constantia*.

Διονυσιὰς] Maras *Dionysiadis* Διονυσιάδος sub Bostreno metropolita in eodem est Concilio. Incolæ Διονυσιᾶς, non multum a Bostris, Isidoro apud Photium Bibl. p. 1060.

Κανόθα] Κανωθὰ Concil. Chalcedon. p. 660., numus ΚΑΝΩΘαίων apud Vaillantium: Harduinus Domitiani numum ΚΑΝΑΘαίων ΖΝΡ. inscriptum in Num. Urb. Illust. edidit, cui similem Wildiana Gaza servat; consentit Eusebius in Onomast Καναθ, κώμη τῆς Ἀραβίας, εἰς ἔτι Καναθὰ λεγομένη. & post pauca; κεῖται δὲ εἰς ἔτι καὶ νῦν ἐν Τραχωνίτιδι πλησίον Βόστρων· Fuit ergo propter *Bostra*.

Ἀδρασσὸς] H. Relando non alia est atque *Adra*: favet illi Notit. Jac. Goari, *Adrassum* memorans, non illam; cum tamen Hierocles distinguat, præstiterit eum, etsi solæ Notitiæ ejus meminerint, audire.

Ἐπαρχία Αἰγυπτιακῆς] Orditur Diœcesin Aegyptiam, que Ammiani ætate v. provinciis, Aegypto, quæ sub Justiniano duplex erat, ut Edict. XIII indicat, Thebaide, Libya, Augustamnica, & Pentapoli absolvebatur, uti L. XXII. C. 16. scribit: addita dein ab Arcadio Imp. Arcadia est, cujus Notitia Imp. Orient. C. 117. meminit; post dein Augustamnica in duas est secta. Omnes Præfecto Augustali, etsi Aegyptus provincia præcipua ejus esset sors, subjectæ. Primus horum Augustalium Ἀυγουσταλίων, si non fallit Jo. Malala tom. I. p. 290., Cornelius fuit Gallus: Augustus enim domitæ Aegypti Equitem imposuit apud Dionem L. LI. p. 525., interque alia dominationis arcana vetuit, nisi permissu, ingredi senatores, Tacito Annal. II. C. 59. teste. Solemnis Præfecti Augustalis sedes Alexandriae erat; unde ὕπαρχος τῆς Ἀλεξανδρείας Sozomeno L. VII. H. E. C. 15. dicitur. Theodorus Ἀυγουστάλιος est in Isidori Pelusiotae L. III. Epist. 50., alius in Synesii Epist. 105. De officio ejus vide L. 1. & 2. C. de Offic. Præf. August. atque Edict. Justiniani XIII. & Pancirolum in Notit. Imp. Orient. C. 117.

Ἀλεξάνδρεια] Dio Chrysostomus Orat. XXXII. p. 372. totius orbis sua ætate emporium fuisse atque undique in eam omnes confluxisse mercatores, *ὥσπερ τῆς ἐμπορίας*, inquit, *οὐ πόλεως, οὐδὲ λιμένων, οὐδὲ πελαγῶν τινῶν καὶ ἰσθμῶν, ἀλλὰ σχεδὸν ἁπάσης τῆς οἰκουμένης γέγονεν ἀγορὰ ὑμῶν·* quam rerum copiam & incolarum frequentiam diu illi durasse, aliunde constat. Haud longe aberat Pharus, dein urbi conjuncta ac *Majumae* nomine celebris: Acta S. Cyri C. 3. tom. II. Januar. p. 1090. *Majumetes hic erat, non ex Gazensium Majuma prodiens, sed ex illa Alexandrinorum, quam Pharus, quondam insula, complectitur, quaque nunc Alexandriae cum insulana civitate conjuncta, pars habetur, vetere Majumas nomine adhuc retento.* Philonis ætate αὐχὴν ὑποταίνιος ex insula ad urbem pertinebat, quæ *tænia*, de qua & Strabo L. XVII. p. 800., aut si brevia malis, paullatim alluvionibus videtur aucta, L. ss. de Vita Mosis p. 659. Ceterum urbis episcopi per universam Aegyptum auctoritas amplissima erat, sibique subjectos centum circiter antistites habebat, ut Athanasius Apol. contra Arian. p. 187. adfirmat.

ἙΡΜΟΥΠΟΛΙΣ, ΜΕΝΕΛΑΙΤΗΣ, [a] ΜΕΛΕΤΗΣ, ΒΟΥΤΟΣ, ΚΑΒΑΣΣΑ, [b] ΣΑΙΣ, ΝΑΥΚΡΑΤΙΣ, ἈΝΔΡΩΝ, ΝΙΚΙΟΥ, [c] ΞΟΙΣ, [d] ΦΡΑΥΤΝΗΣ, ΠΑΧΝΕΜΟΗΣ,

ΔΙΟΣΠΟ-

[a] *Sic MSS., Μέτηλις oportuerat.* [b] *Σάης codex Farnes. & Ναυκράτης.* [c] *Ζωης idem, Lugdun. Ξωῆς.* [d] *MSS. Leid. Φραυόνης.*

Ἑρμούπολις] Parva Hermupolis, quæ τῆς Ἀλεξανδρέων χώρας metropolis Ptolemaeo dicitur, unde Athanasius Dracontium ejus præsulem modo τ̃ Ἀλεξανδρέων χώρας sive ἐν τῇ Ἀλεξανδρέων χώρᾳ, ut tom. I. p. 263., modo Ἑρμουπόλεως μικρᾶς, ficuti in Epist. ad Antiochen. p. 776., nuncupat.

Μενελαΐτης] Vicina erat *Schedia*, unde Agathodaemon Σχεδίας καὶ Μενελαΐτου episcopus in Epist. Athanasii ad Antiochen.: intellige autem nomum Menelaïten; nam urbs *Menelaus*: si tamen urbem esse velis, Justinianus Edict. XIII. C. 18. auxilio erit. *Schedia* prope *Chaereu* mansionem, de qua Itin. Ant. p. 154, erat: Schol. Nicandri Theriac. ℣. 623. Σχεδία ἢ πόλις Αἰγύπτου, πλησίον Χαιρέου. Adde L. III. Maccab. C. IV, 11., ubi Latinus interpres Schediam videre non potuit.

Μέτηλις] Recte L. Holsteinius correxit. Aberat haud longe Alexandria Stephano auctore: numi ΜΕΤΗΛΙτῶν sunt apud Harduinum & Vaillantium, ac episcopus Macarius Μετηλιτῶν in Ephesino Concil. p. 531.

Βοῦτος] Haud longo intervallo semota fuit ab ostio Sebennitico, Βουτὼ quoque, uti Epiphanio tom. I. p. 1092., Aegyptiorum more dicta. Theonas episcopus Βουτῶν subscribit Synodo Constantinop. sub Gennadio apud Lambecium L. VIII. Bib. Vindob. p. 423., Ammon Βουτῶν, ievi vitio, Ephesinae p. 531.

Κάβασσα] Κάβασα Ptolemaeus, & ΚΑΒΑCΙτῶν numi. Theopemptus Καβάσων, pro quo MS. Κανάσων, nomen Ephesino Concil. p. 531., & Chalcedon. p. 127. adscripsit.

Σάϊς] Ita codex Lugdunensis: nobilem hanc cognominis nomi urbem Nicander Theriac. ℣. 567 Σάϊν αἰπυλέσσαν appellat, ubi scholiastes, Σάϊ, inquit, πόλις Αἰγύπτου, γέμουσα ἐπιπονούμενον αἰπυλέσσαν δέ φησι, ἐπεὶ μεθυσικὸς ἐστι. Incolæ Σαΐται dicitur, ut ab ejusdem nominis in Thracia civibus distinguantur: Vita Arati in Uranolog. Petavii p. 184. Καὶ γὰρ Σάϊς πόλις ἐστὶν ἐν Θρᾴκῃ, καὶ ἑτέρα ταύτῃ ὁμώνυμος, ἐν Αἰγύπτῳ· ἀλλ' ἀπὸ μὲν τ̃ ἐν Αἰγύπτῳ, οἱ πολῖται Σαΐται καλοῦνται, οἱ δὲ τ̃ Θρᾴκης, Σάιοι.

Ναύκρατις] In eodem erat nomo, flumini accubans. Esaias Ναυκρατιτῶν Synodo Constantinop. sub Gennadio apud Lambecium L. VIII. Bibl. Caesar. p. 423. subscripsit.

Ἀνδρῶν] Habet Ant. Itin. p. 154. Car. a S. Paullo in Athanasii ad Antiochenos Epist. p. 776. *Andromenam* appellari censet, errore ridiculo: memorantur inibi Ζώιλος Ἀνδρῶ, Μηνᾶς Ἀντιφρων episcopi; hinc *Andromenam* exstruxit, ut Benedictini pridem monuerunt. Vid. Xenophontem Ephes. L. IV.

Νικίου] Vid. Ant. Itin. p. 155. Episcopus τῆς Νικιωτῶν est in Synodica Gennadii apud Lambecium.

Ξόϊς] Urbs insulam in nomo Sebennytico insidebat, L. V. Orac. Sibyl. p. 307. Ξῶις dicta:

Θμοῦις καὶ Ξῶις θλίβεται καὶ κόπτεται βουλὴ
Ἡρακλέους τε Διός τε καὶ Ἑρμείαο.

qui versus, si in prioris fine Βουτὼ scripseris & posteriori addideris, ne claudicet, πόληες, melius decurrent, pluresque Aegypti comprehendent urbes.

Φραυόνης] Φραγώνις rectum videtur: certe Athanasius Epist. ad Antiochen. p. 776. Agathum ait antistitem Φραγώνεως καὶ μέρους τ̃ Ἐλεαρχίας τ̃ Αἰγύπτου, *Phragonis & partis Elearchiae* suisse, quibus pariter, ubi quærenda sit, indicavit. In Liberati Breviario C. 14. memorantur *Athanasius episcopus Busirios & Nestorius Phlagoneos & Auxonius Chabasenensis*, quorum medius *Phragoneos*, ultimus *Cabasensis*, de cujus urbe ante, verius appellabitur. Φραγωνίας sive Φλαγωνίας, variant enim MSS., præsul adfuit Concil. Ephesino. Vid. p. 439. & 530.

Παχνεμόης] Ptolemaeo Παχναμοῦνις, Athanasio Παχνεμούνις· episcopum enim in Epistola ad Antiochen. Ammonium fuisse ait Παχνεμούνεως καὶ τ̃ λοιποῦ μέρους τ̃ Ἐλεαρχίας, *Pachnemunis & reliquæ*

ΔΙΟΣΠΟΛΙΣ, ΣΕΒΟΝΥΤΟΣ, ᾿ΟΝΟΥΦΙΣ, [a] ΤΑΥΑ, ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ, ΚΥΝΩ, [b] ΒΟΥΣΙΡΙΣ, ΩΑΣΙΣ,

᾿ΕΛΕΑΡ-

a *Scheda Leid.* Τάυα & Κλεοπάτρας. b Βυσίρις & Ωάσις MSS.

reliqua pa. tis Elearchiae: unde apertum mihi est, hanc superiori fuisse vicinam, & in *Elearchia*, de qua postmodum, positam.

Σεβέννυτος] Σεβεννυτὸς præstat, sita ad ejusdem nomiois fluvium apud Ptolemaeum & Stephan. Paullus Σεβεννυτοῦ subscribit Synodicæ Gennadii apud Lambecium L. VIII. B. Caes. p. 423.

῞Ονυφις] Stephano *urbs haud obscura* πόλις οὐκ ἄγνωστος, Athanasio ῎Ονυφις τῆς Λύχνων Epist. ad Antioch. p. 776., haud scio qua de caussa. De *Tava* Itin. Ant. p 153.

Κλεοπάτρα] Κλεοπατρὶς alia in Notitia, quam Car. a S. Paullo prope Hermopolin parvam locat, indignantibus & nullo auctore id fieri asseverantibus Benedictinis ad Tabellam Geographicam, quam Athanasio addiderunt: neque sane injuria; quis enim veterum hunc illi locum assignavit? nollem tamen Cleopatridem nullam aliam esse atque Arsinoen, tanta cum confidentia adfirmassent. Arsinoen *Cleopatridis* nomioe insignem fuisse, Straboni L. XVII. p. 804. accredimus: at ea ab hac provincia longissime abest, sinui Arabico apposita; hanc vero cum Notitiæ agnoscant, & Κλεοπατρίδος aotistes sit in Coocil. Ephes. p. 531. distinguaturque ab episcopo ἐν Ἀρσινόῃ in Meletii Breviario p. 187., haud sane absurde *Cleopatris* suum sibi locum tuebitur. Dices τῆς Ἀρσινόης præsulem non urbis Arsinoes, sed agri vicini fuisse: unde vero probabitur? neque enim sine testimonio in hoc genere cuiquam credimus. Addo superioribus, Cleopatridem in Ephesino p. 459. *Tavae* & Chalced. p. 127. *Busiridi*, urbibus hujus provinciæ jungi.

Κυνὼ] Hæc est ἡ κάτω Κυνὼ *inferior Cyno*, a Taya XXX. M. P. remota, & Busiri vicina: onde Hermaeon ἐν Κυνῷ καὶ Βούσιρι aotistes in Meletii Breviario p. 188. Vid. Ant. Itin. p. 153.

Βυσίρις] Præstat Βούσιρις. Zonaras a Diocletiano eversam, & imprudentissime Thebis Aegyptiis vicinam tradit: erat enim iotra Delta. Paria de Diocletiano Acta S. Procopii C. 1. tom. II. Jul. p. 557. & libros Chemicos, ne Aegyptii artis, multis desideratissimæ, auxilio sese locupletarent, ab eodem exustos referunt; plane ad Suidae mentem in Διοκλητιανός. Jo. tamen Pinius, Actor. interpres, Busirin orbem videre noluit, cum ἀπωμότητι δὲ καὶ μέχρι Βουσίριος *ad Busiridis usque immanitatem processit*, vertit. Athanasius in Vit. Antonii C. 58. Βούσιριν τὴν Τρίπολιν habet, quam nostram esse Acta Chalcedonensia, quibus Athanasius antistes Βουσίρεως Τριπόλεως τῆς Αἰγύπτου p. 188. subscribit, dubitare vetant.

῞Ωασις] ῞Οασις Est autem parva Oasis: duas enim Ptolemaeus & Notit. Imp. Orient. C. 143. atqoe alii norunt; tres Strabo L. XVII. p. 813. & Olympiodorus apud Photium Cod. LXXX. p. 191. Hæc circa Moeridis fuit lacum: fortasse eadem, quam Palladius in Vita Chrysostomi p. 195. ῎Οασιν, τὴν γείτονα τῶν Μαζίκων, & Joannes Romanae Ecclesiae diaconus in Vitis Patrum C. 12. *Oasa, ubi genus est Mazicorum*, appellant: Mazyces quippe Marmaricam, huic confinem, incolebant, Pentapolitanis sæpe infesti, ut diximus alibi. Josephus L. II. in Apion. C. 3. ἐν Ὀάσει τῆς Αἰγύπτου Apionem fuisse natum adfirmat, qui cum Cap. 4. eundem ἐν τῷ βαθυτάτῳ τῆς Αἰγύπτου editum profiteatur, hancan majorem Oasin intellexerit, incertum reliquit. Mirum autem est, Mareoteo nomum ab Hierocle præteriri, quem aliæ Notitiæ & Concil. Acta sæpe memorant. Obiter notabimus ridiculum Corderii errorem, hæc Joan. Philoponi L. V. de Mundi Creat. C. 5. ἱκανῶς ποτε τοῦ Νείλου γέγονεν ἡ ἐπίβασις, καὶ τῆς λίμνης. τῆς καλουμένης Μαρίας, βάθος οὐκ ἐχούσης πολὺ διὰ τὴν τοῦ ὕδατος ἔνδειαν, vertentis, *contigit aliquando, ut Nili adscensus esset pertenuis & cum lacus, Marias βάθος appellatus, deficeret, propter aquæ penuriam*: fefellit hominem distinctio male posita: debuerat, *cum lacus, Maria dictus, profundus non esset*. Patebat lacus, supra quem Nitria, monachis olim celeberrima, sese porrigebat, M. P. LXX., si Palladius Histor. Lausiacae C. 9. non fallit: nam aliter Plinius L. V. N. H. C. 10. Adde Evagrium tom. III. Monument. Cotelerii p. 101. & Philonem in Flaccum p. 971.

'ΕΛΕΑΡΧΙΑ, ΠΑΡΑΛΙΟΣ.

ιη. 'ΕΠΑΡΧΙΑ 'ΑΥΓΟΥΣΤΑ ά 'ΥΠΟ [a] ΚΟΡΡΗΚΤΟΡΟΣ.
ΠΟΛΕΙΣ ιγ'.

ΡΙΝΟΚΟΡΟΥΡΑ,

[a]'ΟΣΤΡΑΚΙΝΗ,

a Sic Leid., Farnes. Κόῤῥηκτορος.

'Ελεαρχία] Provinciae aut regionis nomen est; etsi Isaac 'Ελεαρχίας in Concil. Ephesino p. 439. & Chalcedon. p. 127. memoretur. Ille enim aut Pachnemunis aut Phragonis, quæ utraque in Elearchia sedem habuit, antistes fuit. Sita provincia sive ea regio erat inter ostia Sebennyticum & Phatnicum: priori vicinam fuisse ex Ptolemaeo L. IV. C. 5., posteriori ex Diodoro L. XX. p. 806. apertum est. Nomen accepit a paludibus, quæ ibi plurimæ: Thucydides L. I. C. 110. Αἴγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο, πλὴν 'Αμυρταίου τοῦ ἐν τοῖς ἕλεσι βασιλέως τοῦτον δὲ διὰ μέγεθός τε τοῦ ἕλους οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν, καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἕλειοι. *Aegyptus vero in regis ditionem rediit, præter regem Amyrtaeum, qui in paludibus regnabat; hunc enim propter paludis magnitudinem expugnare nequiverunt: quia qui paludes eas incolunt, Aegyptiorum sunt bellicosissimi.* Adde Herodotum L. II. C. 152. Quæ omnia cum illas paludes, τὰ ἕλη, in aperta luce ponant, mirabere viris eruditione celeberrimis sæpenumero parum animadversas negotium facessivisse, solidamque adeo restitutarum gloriam Hemsterhusio nostro esse relictam: quis enim dubitaverit, quin in his Polyaeni L. II. Stratag. C. 16 νεώ̣ψας δὲ τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τοῖς Ἕλλησι, συμμίξας ἀπέστησε τοὺς Ἕλληνας, legi ἐν τοῖς ἕλεσι oporteat? aut ambigat, Aristidem tom. III. p. 591. dedisse ἀπὸ τοῦ Μενελάου λίμνη καὶ αἱ πρὸς τοῖς ἕλεσι πόλεις, καὶ ἡ ἀνάγραφη ἡ ὑπὲρ Φάρου, τὸ δ' ἐξόπισθεν τῆς Ἀλεξάνδρου πόλεως Μαρία, ἐξ ἀρχῆς τί ἐστι τοῦ Νείλου κόλπου non, ut nunc editi præ se ferunt, πρὸς τοῖς Ἕλλησι κόλπου id enim multo ineptissimum, quemadmodum etiam p. 612. cum de Nilo κρύπτει δ' ἐν τοῖς ἕλεσιν ὡς ἐπὶ τὸ κατάβασιν ubi itidem ἕλεσι reliquerat. Par ratio est in his scholiastæ Aristophanis Plut. ψ. 178. οἵ τινες ἐκ διαπεραιώσαντες εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐν τισι τοῦ Νείλου τόποις ἀναπλεύσαντες, ἀπώλοντο τοῖς Ἕλλησι reliquit commentator τοῖς ἕλεσι, tantoque beneficio Collegæ meo obstrictus, medicam ejusdem manum in plerisque aliis supplex sibi expostulat.

Παράλιος] Ita MSS.; L. Holstenius Πάραλος emendat, cujus præsul in Ephes. Concil. p. 439. Athanasius Παράλου, & in Chalcedon. p. 127. Pasmeius Παράλου dicitur, & in Latina versione *Parali*, etsi Ephesinae Synodi interpres *Paralii* maluerit. De ejus situ, nisi intra Delta fuisse, nihil certi constat.

'Αὐγούστα] Forte 'Αυγουσταμνικῆς quomodo Constantius Imp. apud Athanasium Apol. cont. Arian. p. 174. τοῖς ἐν 'Αυγουσταμνικῇ καὶ Θηβαΐδι καὶ Λιβύαις ἡγεμόσι pro quibus Metaphrastes in Athanasii Vita C. 11. τοῖς ἐν Ταμνικῇ καὶ Θηβαΐδι καὶ Λιβύῃ ἡγεμόσι perperam diceret, nisi Nilus Doxopatrius tom. I. Var. Sacror. Le Moyne p. 223. τὴν πρώτην Σταμνικῆς, ἐν ᾗ πρώτη μητρόπολις τὸ Πηλούσιον, & mox τὴν δευτέραν ἐπαρχίαν Σταμνικῆς haberet, suspicionemque injiceret, seriore ævo *Stamnicam* provinciam pro *Augustamnica* fuisse usurpatam. Latini *Augustamnicam*, & *Augustanicam*, qua de re Henr. Valesius in Ammian. L. XXII. C. 16., vocitant; Epiphanius Haeres. LXXIII. C. 26. 'Αυγουστάμνικον, Cyrillus Epist. ad Atticum p. 205. 'Αυγουσταλιανὸς Speculator ἐν τῇ 'Αυγουσταλιανῇ est in Athanasii eadem Apolog. p. 199., sed is *cohortis* fuit *Augustalianae*, cujus Imp. Justinianus Edict. XIII. C. 2. meminit. Dicta *Augustamnica* ab amne Nilo est, quem amnem Augustum nominasse videntur. Provinciæ *Correctorem* & Notitia imposuit C. 1., estque Isidori Pelusiotae L. II. Ep. 15. ad Serapionem Κοῤῥήκτορα, & plures ad Ausonium *Correctorem*, ut L. I. Ep. 116. & L. II. Ep. 25. & passim.

'Ρινοκόρουρα] Non hæc provinciæ metropolis, sed *Pelusium*, ut ex Nilo Doxopatrio vidimus. Plinius extra Aegypti terminos L. V. C. 12. *Rhinocorura* locat; Nostro consentiunt Ptolemaeus, Ammianus L. XXII. C. 16. & Hieronymus in Esai. C. XIX., omnesque Notitiæ. Vid. Ant. Itin. p. 152.

'Οστρα-

[a] ὈΣΤΡΑΚΙΝΗ, ΚΑΣΣΙΩΝ, ΠΕΝΤΑΣΧΟΙΝΟΝ, ἈΦΝΑΙΟΝ, ΓΕΡΡΑΣ, ΣΚΕΝΝΑ, ΠΗΛΟΥΣΙΟΝ, ΣΕΘΡΑΙΤΗΣ, ἩΦΑΙΣΤΟΣ, ΠΑΝΙΘΥΣΟΣ, ΠΑΝΝΙΣ, ΘΜΟΥΗΣ.

ιϑ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΥΓΟΥΣΤΑ β' ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ζ.

[a] ΛΕΟΝΤΩ,

[a] Ὀστρακίνη codex Farnes., vulgatum est in Lugdun.

Ὀστρακίνη] Recte ita MS. Leidensis. Haud longe aberat ab urbe lacus *Sirbonis*, teste Aristide tom. III. p. 591.; Plura de ea & *Casio* ac *Pentaschoeno* alias.

Ἀφναῖον] Est in Ephesino p. 439. Hierax Ἀφναίου, agnoscuntque urbem ceterae Notitiae. Car. a S. Paullo Itin. Ant. p. 162. *Daphne* sive *Daphnen* Stephani eandem arbitratur; cui suspicioni etsi situs nihil obstet, vix se tamen tueri ea poterit, nisi in aliam formam nomen deinceps procusum fuisse appareat.

Γέῤῥας] Sic prae se MSS. ferunt. Ptolemaeus *Gerrhum* & ante eum Plinius L. VI. C. 29., cognomento *Adipson*, vocat: *Gerrha* Strabo L. XVI. p. 760., nihil dissidente Peutingerorum Tabula; nostro adstipulari videtur Sozomenus L. VIII. H. E. C. 19. Ἀπὸ τῆς πλάνης ὧδε συμβὰν, κατῆρεν εἰς Γέῤῥας, πόλιν μικρὰν, ἀμφὶ πεντήκοντα σάδια τῆς Πηλουσίου ἀφεστῶσαν· *Forte evenit, ut navis Gerat, urbem parvam, & quinquaginta circiter stadiis Pelusio distantem, appelleretur.* Verius tamen *Gerrhum* sive *Gerrha* fuerit, siquidem ἀπὸ τῶν γέῤῥων, quatenus *tabernacula*, σκηνὰς, notant, nomen acceperint: Scholiastes Luciani in Ἀνάχαρσ. p. 32. Ed. Amst. Δημοσθένης δὲ ἐπὶ τῶν σκηνῶν ἐκ τῶν ἀπεσφαγισμένων (pro Coron. p. 168. Ed. Paris.) καὶ τὰ γέῤῥα ἐνεπίμπρασαν· καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὰ ἐκ τῶν Πηλουσίου γεῤῥέμενα, διὰ τοῦτο ὠνομάσθη, ἐπεὶ σκηνάς εἶχον, ἐν οἷς οἱ φυλάττοντες τὰς εἰσόδους διατρίβουσι· quibus Critici verbis & *Gerrhorum* positura confirmatur, & id docemur, fuisse ibi custodes sive praesidiarios milites, qui Aegypti aditus contra hostium incursiones tuerentur. Erat Gerrhum loco commodissimo positum atque ad initium quidem *Barathrorum* sive voraginum, quae Pelusium versus porrigebantur: quod si ergo cum cura servaretur, ad claustra Aegypti aditus erat hostibus interclusus. De *Barathris* illis Diodorus L. XVI. p. 444. & Strabo L. XVI. p. 760.

Σκέννα] Σέλα, cujus episcopus Alypius Σέλης ἐπαρχίας Αὐγουσταμνικῆς in Ephesino Concil. p. 478. dicitur. Vid. Itin. Ant. p. 171.

Σεθραΐτης] Straboni in MSS. Σεθρωΐτης L. XVII. p. 804., sed nostro accedit Ptolemaeus; cujus nomi metropolis *Herculis parva urbs* erat: neque alia hic intelligitur: nam in Concil. Ephesino modo Theon, ut p. 472., antistes Σεθραΐτου, modo Ἡρακλέους τοῦ Σεθρωΐτου, quemadmodum p. 531. dicitur. Pelusio Itin. Anton. M. P. XXII. separat.

Ἥφαιστος] Joannes Ἡφαίστου Αὐγουσταμνικῆς subscripsit Ephesino Concil. p. 471.

Πανιθυσος] Adscripsit L. Holsteinius Πανέφυσος, Πανέφυσος & Πανεφύσος. Ptolemaeo dicitur Πανέφυσις metropolis nomi *Neut*, Ephesino Concil. p. 478. Πανέφυσος ἐπαρχίας Αὐγουσταμνικῆς, & p. 440. Πανίφυσος. Cassianus Collat. XI. C. 3. *oppidum Panephisin* appellat, & satis miserabili fuisse conditione prodit.

Πάννις] Ita MSS., sed verum Τέννις sive Τάννις est: Harpocras Τάννεως Gennadii Synodicae apud Lambecium L. VIII. Bibl. Caes. p. 423. subscribit. Vid. Itin. Ant. p. 153.

Θμούης] Θμοῦις. Pindarus apud Strabonem L. XVII. p. 802. *Mendetem* mari apponit, merito castigatus ab Aristide tom. III. p. 610. φησὶ γὰρ Αἰγυπτίαν Μένδητα παρὰ κρημνὸν θαλάσσης· καὶ τοι οὔτε κρημνός ἐστιν οὐδεὶς ἐκεῖ, οὔτε θάλαττα προσηχεῖ, ἀλλ' ἐν πεδίῳ κεχυμένῳ ὁ Μενδήσιος ὅλος νομὸς οἰκεῖται, καὶ ἡ πόλις αὐτῶν, ἣν ὀνομάζουσι Θμοῦιν· *Ait enim Pindarus, Mendetem Aegyptiam juxta maris praecipitium: at nec ullum est ibi praecipitium, neque assonat mare: quandoquidem agrum spatiosum & amplum tota praefectura Mendesia tenet, atque ejus urbs, Thmuis nomine.*

Αὐγοῦστα] Αὐγουσταμνικῆς· Post Theodosii II. tempora haec videtur provincia facta: unam tantum Augustamnicam Notitia Imp. Orient. novit, unam etiam Cyrillus in Epist. ad Anti-

cum

[a] ΛΕΟΝΤΩ, [b] ἈΘΡΙΒΙΣ, ἩΛΙΟΥ, ΒΟΥΒΑΣΤΟΣ,
[c] ΦΑΡΖΙΘΟΣ, ἈΡΑΒΙΑ, ΚΛΥΣΜΑ ΚΑΣΤΡΟΥ.

ξ. ἘΠΑΡΧΙΑ

a *Λεοντώ scriptus Leid.* b *MSS. omnes* Ἀθρίβη. c *Codex Leid.* Φάρζιθος

cum p. 205. *Præsidem* habuisse, Hierocli credimus. Est *Augustamnicae Præses* in L. 34. C. Th. de Decurion. & apud Athanasium Apol. contra Arian. p. 174., qui toti Augustamnicae, noodum in duas distractæ, sub Coostantio imperavit: post dein sub Arcadio eadem *Correctorem*, ut ex Isidoro ostendimus, habuit: ubi vero ex una binæ sunt creatæ Augustamnicae, prima Correctorem, secunda, uti olim, Præsidem, cui pareret, nacta est.

Λεοντώ]. Πόλις Λεόντων Ptolemaeo circa Busiriticum amnem, unde ejus in Ephesino Concil. p. 474. episcopus Metrodorus Λεόντων dicitur: nec damoandum tamen nostrum est, quod formam Aegyptiam præfert, & receptum satis est: Xenophon Ephesius L. IV. p. 56. διελθόντες μὲν δὲ Ταῦα ἐπὶ Λεοντὼ ἔρχονται πόλιν· Sic eoim ingeniosissime vulgatum ταῦτα Celeb. Ti. Hemsterhusius refinxit. Nilus Doxopatrius tom. I. Var. Sac. Le Moyoe p. 223. τὴν Λεοντὼ metropolin Augustamnicae II. esse ait. Vid. Itin. Aot. p. 153.

Ἄθριβις] Fuit in cognomine nomo, *noo multo a Leooom urbe dissociata spatio apod Ptolemaeum: habet etiam Palladius Histor. Lauf. C. 35., ubi maximopere vellem, a Jo. Meursio nihil fuisse adscriptum περὶ τῆς Ἀθρίβου πόλεως, ex qua sectam Muhammedis prodiisse Zonaras, Cedrenus, Coostantinusque Imp. prodidere: ea enim ab *Athribi* hac multo est diversissima*, quippe in intiora Arabia posita; non aliam enim esse ac *Medinam*, quæ *Jatrib* olim, certissimum est. Vid. Jac. Golium in Alfergan. p. 97. De *Heliopoli* sive Ἡλίου Ant. Itin. p. 169.

Βούβαστος] Apposita fuit *Bubastico* flovio, a Diana, quæ Aegyptiis Βούβαστις apud Herodotum L. II. C. 137., id nominis sortita. Hermon τῆς Βουμαστικῶν pro Βουβαστικῶν est io tum. III. Maji Act. S. p. 71.

Φάρζιθος] Rectum est Φάρβαιθος, ut Ptolemaeus & Stephanus, aut Φάρβητος, qoomodo Strabo & Epiphanius io Expos. fidei C. XII. p. 1093. Sedem urbs ioter Bubasticum & Busiriticum amoes habebat.

Ἀραβία] Intelligitur nomus *Arabicus* circa Bubasticum fluviom Arabiam versus protentus: ceteroqui & alia *Arabia* cognomioi fioui coofinis & io Aethiopiam pertingens in Aegypto erat; nobilis ea est marmore porphyrite, cujus ibi metalla, sed & aridissimo solo atque arenis iosamis apud Aristidem tom. III. p. 587. Atque hic, puto, fuit πορφυρίτης ὄρος, cujus Palladius Histor. Lauf. C. 42. meminit, & *eremus Porphyrio*, quam *ab oppidis aut habitabili terra septem mansionibus vel eo amplius separatam* Cassianus L. VII. de Spir. Acediae C. 24. prodit: beoe enim illi io eremi descriptinoe cum Aristide convenit. Id vero mitum accidit, *Babylonem* ab Hierocle in hac provincia negligi, satis soa ætate celebrem: aberat ab Arabico sinu, si jumentis sarcinalibus iter iogrederentor, iotervallo quatuor dierum, quod tamen expeditus eques onius diei & noctis decursu absolvere poterat: hoc Jo. Philoponus L. IV. de Mund. Creat. C. 5. his verbis, quæ Corderius non iotellexit, docet; πλησιάζει δὲ οὗτος (ὁ Ἀράβιος κόλπος) τῇ κατ' Αἴγυπτον Βαβυλῶνι, ὁδὸν ἐξ αὐτῆς ἔχων, ἀχθοφόροις μὲν ζώοις ἡμερῶν ἐγγὺς τῶν τεσσάρων, ὀξυτέρῳ δὲ δρομεῖ, ἱππέα ἐλαύνοντι, νυχθημέρου. Vide & Ant. Itin. p. 196.

Κλύσμα Κάστρου]. Lege cum Holsteinio Κάστρον· Sic enim Epiphanius Haeres. LXVI. C. 1. & incertus auctor in Bibl. Coisliniana p. 399. Palmerius Exercit. p. 546. *Clysma* ad fluviom sive fossam Ptolemaei, a Trajano renovatam & repurgatam appositum fuisse censet ex his Luciani in Pseudomant. p. 773. Ed. Amst ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος ἐς Αἴγυπτον ἄχρι τοῦ Κλύσματος, πλοίου ἀναχθέντος, ἐπείσθη καὶ αὐτὸς ἐς Ἰνδίαν πλεῦσαι· Recte quidem Latinum interpretem castigavit, qui *Clysma* non observaverat; quod ipsum & Bereregius fecit in Canon. Concil. Trullani p. 151.; at de fossa Ptolemaei res alia est: illa Arsinoen usque fuit producta apud Strabon. L. XVII. p. 804, Trajani vero ad Heroum urbem, Arsiooae vicinam, teste Ptolemaeo L. IV. C. 5. Ab utraque amplius L X. M. P. *Clysma* erat semotum, qoemadmodum Ant. Itin. indicat, longeque adeo a fossa

Traja-

ξʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΡΚΑΔΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ Θʹ.

ΚΥΝΩ, ὈΞΥΡΥΓΧΟΣ, [a] ἩΡΑΚΛΕΩΣ, [b] ἈΡΣΕΝΟΙΤΗΣ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥΠΟΛΙΣ,

ΝΙΚΟΠΟ-

[a] *MS. Leid.* Ἡρακλέος. [b] *Farnes. liber* Ἀρσινοίτης, *sollenni literarum* ι *&* η *confusione.*

Trajana Ptolemaeique. Si praeterea Luciani orationem recte consideraveris, nullum huic opinioni præsidium auxiliumve invenies: neque enim ἄχρι Κλύσματος πλοίῳ ἀναχθεὶς recte verteris *usque ad Clysma adducto navigio*; quandoquidem naves ἀνάγεσθαι dicuntur, quæ solvunt & ex portu provehuntur: Polybius L. 1. C. 60. ὃς ἀναχθεὶς καὶ κρατήσας ἐπὶ τὰς Ἱερὰς καλουμένας νήσους & L. V. C. 2. ἀνήχθη καὶ κατῆρε δευτεραῖος εἰς Πάτρας & passim alii, a viris doctissimis ad Actor. C. XXVII, 2, 3. excitati. Itaque hoc Lucianus voluisse videtur, juvenem eum in interiorem Aegyptum navigasse & *Clysma* adiisse, cum vero navis inde solveret, persuasum fuisse, ut eam conscenderet & Indiam peteret: erat quippe *Clysmatis* portus, ad iter Indicum, ut Epiphanius significat, accommodatus. Vid. & Ant. Itin. p. 170.

Ἀρκαδίας] Nomen provincia ab Arcadio indepta est, estque prima ejus, quod sciam, apud Cyrillum Epist. ad Atticum p. 205. & Concil. Ephesin. p. 474. mentio: Arcadium illi nomen dedisse Eustathius in Dionysii Perieges. ℣. 251. testabitur; facileque adeo Harduini carebimus commento, quo provincia eo titulo donata perhibetur, quod totius Aegypti esset media, uti Arcadia Peloponnesi: quæ si solida foret ratio, cur nusquam id nomen obvium est, nisi post Imp. Arcadii Imp. ætatem? *Præses Arcadiæ* est in Notitia Imp. Orient. C. 1.

Κυνὼ] Hæc *superior* est *Cyno* ἡ ἄνω Κυνὼ in Meletii Breviario p. 187.; quæ etsi principem in urbium catalogo locum teneat, metropolis tamen censenda non erit cum L. Holsteinio: sæpius enim vidimus seu consulto, seu librariorum negligentia, metropoles aliis fuisse postpositas.

Ὀξύρυγχος] Hæc provinciæ Metropolis est apud Nilum Doxopatrium p. 223. tom. I. Var. S. Le Moyne: urbs erat amplissima & incredibili monachorum frequentia celebris; qua de re Rufinus, ad Ant. Itin. p. 157. a me appellatus & maxime Paradisus seu Hist. Monach. Aegypti tom. III. Monum. Cotelerii p. 175.

Ἡρακλέως] Ἡρακλέως voce πόλις subintellecta: Ephesino Concilio p. 531. ἡ ἄνω Ἡράκλεια, & Ἡρακλεωτῶν πόλις τῆς Ἀρκαδίας, ut p. 474. dicitur. In ejus vicinia natus fuit Antonius, Monachorum parens, cujus vitam Athanasius nobis reliquit: Sozomenus L. I. H. E. C. 13. ἐγένετο δὲ οὗτος Αἰγύπτιος τὸ γένος, τῶν εὐπατριδῶν ἀπὸ Κομᾶ· κώμη δὲ αὕτη ὁμοῦ Ἡρακλέους, τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἄκρεας· Sic edidit H. Valesius, secutusque conjecturam, qua Heracleam minorem a Sozomeno signari arbitratur, vertit: *Fuit hic Aegyptius, ortus genere nobili in vico Coma. Est autem hic vicus juxta Heracleam, urbem Aegypti, quæ cognominatur minor.* Ego aliter sentio, & majorem Heracleam indicari opinor. Invenerat vir egregius in codice Fuketiano τῆς παρ' Αἰγυπτίοις Ἀρκάσι· unde colligas, fuisse *Arcadum* aut *Arcadiae* ibi mentionem. Idem confirmat Necephorus, qui ex Sozomeno habet, ὅμορος δὲ αὕτη Ἡρακλείᾳ τῇ παρ' Αἰγυπτίοις Ἀρκάδων· Forte ergo verum fuerit, κώμη δὲ αὕτη ὅμορος Ἡρακλέους τῆς παρ' Αἰγυπτίοις Ἀρκαδίας, *qui vicus Heracleae, quæ in Aegypti Arcadia, vicinus erat.* Certe articulus τῆς Fuketiani MS. hoc requirit: posses ceteroqui, si τοῖς παρ' Αἰγυπτίοις Ἀρκάσι aliorum codicum retinendum censeas, præpositionem addere, atque ἐν τοῖς κ. λ. legere, sententia eadem. Alterutrum prorsus necessarium est.

Ἀρσινοίτης] Ita codex Leidensis: intelligit Arsinoen & nomum ad occasum insulæ Heracleoticae, cujus episcopus Andreas Ἀρσινοΐτης in Epist. ad Antiochenos p. 776. ab Athanasio memoratur.

Θεοδοσιούπολις] Habent ejus episcopum Acta Conc. Chalcedon., cumque is pro Arsinoita antistite subscribat, urbs Arsinoae vicina fuisse videtur: forte *statio Ptolemais* apud Ptolemaeum id nominis a Theodosio est sortita.

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ἈΦΡΟΔΙΤΩ, ΠΕΜΦΙΣ, ΑΙΤΤΟΥΣ.

ξά. ἘΠΑΡΧΙΑ ΘΗΒΑΙΔΟΣ ἘΓΓΙΣΤΑ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ί.

ἙΡΜΟΥΗ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥΠΟΛΙΣ, ἈΝΤΙΝΩ, [a] ΚΑΣΟΣ, ΛΥΚΩΝ,

a *MSS.* Ἀκάσου, *editum in nota appoſita Holſt. invenit.*

Νικόπολις] L. Holſt. Νειλόπολις corrigit, rectiſſime, me arbitro. Fuit ſane *Nicopolis* in Aegypto, ſed Aleſandriaa vicina apud Joſephum L. IV. B. Jud. C. 11. §. 5., a qua longius diſceſſimus. *Nilopolis* erat in inſula Heracleotica, cujus epiſcopus Epheſino p. 531. Euſebius Νειλουπόλεως cum ceteris Aegyptiis nomen adſcribit.

Ἀφροδίτω] Forma hæc Aegyptia eſt, ut Λευτώ, Ἀυχώ. Ptolemaeo Ἀφροδίτης πόλις, Chryſarius Ἀφροδιτῶ Epheſino p. 439. Vid. Ant. Itin. p. 168.

Πέμφις] Μέμφις. Quam urbem cultu Apis famoſam olim fuiſſe, conſtat: de quo cum omnia jam ſint vulgata, circumſpiciamus tamen, ecquid lucis obſcurioribus Lucani verbis da Achoreo adſerri poſſit L. VIII. 477.

Hunc genuit, cuſtos Nili creſcentis in arva,
Memphis vana ſacris: illo cultore Deorum,
Luſtra ſua Phoebes non unus vexerat Apis.

In illis enim, qui *Apis luſtra ſua Phœbes vexere* dicatur, vix intelligas: equidem cum in Regio MS. & uno Pulmanni Cl. Oudendorpius *duxerat* offenderit, *luxerat* maluero: ut Apis *luſtra ſua Phoebes*, quibus ſacerdotum in fonte merſus enecabatur, *luxiſſe* perhibeatur: idque mihi propterea arriſit, quod ſacra illa ſummo cum luctu Aegyptii obirent; unde Tibullus L. I. Eleg. 8, 27.

Te canit, atque ſuum pubes miratur Oſirim
Barbara, Memphiten plangere docta bovem.

& Statius, ſimili metaphora, L. I. Thebaid. 265.

——— — *Et ariſoni lugentia flumina Nili.*

Neque oberit conjecturæ *luctus*, bovi tributus, ſiquidem poëtae id ſibi licere arbitrantur: idem Statius L. V. Theb. 334.

——— — *Regemque peremptum*
Ipſe ager, ipſi amnes, & muta armenta queruntur.

Etſi autem Lucanus id mihi voluiſſe videatur, ultro ſuſpicionem, ubi meliora ſuero edoctus, damnabo: neque tamen eripi mihi patiar præſidium, quod hinc Ammiano veniet; ſcribit L. XXII. C. 14. *Apin Lunae* fuiſſe *ſacratum*, meritus propterea Salmaſii in Solin. p. 311. caſtigationem: *Quod contra omnes eſt*, inquit, *qui* ὁμοθυμαδὸν *Apin Oſiridi, id eſt, ſoli dicatum dixere.* Atqui Lucanus *Phoebae* ſive Lunae Apin evidentiſſime adſcribit, & Porphyrius apud Euſeb. L. III. Præp. Evan. C. 13. Σελήνης δὲ ταῦρον ἀνέθηκαν, ὃν Ἄπιν ἐπονομάζουσι. Nunc è diverticulo in viam, atque ad *Latonae* urbem.

Αἴτλυς] Λυτοῦς, unde Iſaac ἐκ Λυτοῦς in Meletii Breviario p. 187. Vid. Ant. Itin. p. 156.

Θηβαΐδος] Unam Thebaidem Aegyptus Conſtantii Imp. ætate habebat, ut ex ejus Epiſt. apud Athanaſium tom. I. p. 174. videas; Notitia Imp. Orient. C. 1. unam quoque novit. Secta poſtea in duas eſt, quarum Juſtinianus Edicto XIII. C. 22., Præſidibus ſubditarum, meminit.

Ἑρμούη] Ita MS. Leidenſis, alii Ἑρμείη male omnes. Ἑρμούπολις vero nomine fuit, quam μεγάλην, *magnam* vocabant, ut ab altera, quam ſupra tetigimus, diſcernerent. Gennadius Ἑρμουπόλεως μεγάλης adfuit Epheſinae II. Synodo, eſt que in Chalcedonenſi p. 127. Vid. Itin. Ant. p. 127. Sequentem legere non recordor.

Ἀντινὼ] Sic & Moſchus in Prat. Spirit. C. 37. & Rufinus in Vit. Patrum C. 12. *Vidimus & alium ſenem venerabilem, Eliam nomine, in finibus civitatis Antino, quæ eſt Metropolis Thebaidis.* Palladius Hiſtor. Lauſ. C. 85. & 87. πόλιν Ἀντινόου vocat. Plura ad Itin. Ant. p. 167.

Ἀκάσου] Ita ſchedæ Leidenſes. Holſteinius Φάκουσα emendat, & MS. Κάσος legere admonet;

ΛΥΚΩΝ, [a] ʽΥΨΗΛΗ ʼΑΠΟΛΛΩΝ ΜΙΚΡΟΣ, ʼΑΝΤΕΟΥ, [b] ΠΑΝΟΣ, ʼΩΑΣΙΣ ΜΕΓΑΛΗ.

ξβʹ. ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΘΗΒΑΙΔΟΣ ΤΗΣ ʼΑΝΩ ʽΥΠΟ ΔΟΥΚΑ. ΠΟΛΕΙΣ ιαʹ.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΣ, ΔΙΟΣΠΟΛΙΣ, ΤΕΝΤΡΥΑ, ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ. ΚΩΠΤΟΣ,

[a] Ὑψιλῆ *codex Farnes.*, alterum Lugdun. probat, qui *mox* quoque ʼΑπόλλων μικρὸ, & recte. [b] *Πάνος MS. Farnes.* & mox ʼΩάσις.

net; cui adstipulari, etsi magnopere velim, non possum. *Phacusa* vicus erat, Stephano teste, Aegyptum inter & Arabicum mare, sive, ut Ptolemaeus, Metropolis nomi Arabiæ: præterea Strabo L. XVII. p. 805. fossæ Ptolemaicae, quæ ex Bubastico amne in sinum Arabicum erat perducta, a *Phaccusa*, sic enim appellat, initium esse adfirmat. Quæ omnia, Phacusam in Augustamnica I. fuisse & longissime hinc semotam indicant. Verum est Κῶσις, unde *Cusis* Itin. Ant. p. 157., quod adi.

Λύκων] Si πόλις addatur, bonum erit: ceteroqui Λυκὼ, Aegyptiorum more, dici assolet, ut Palladio Hist. Laus. C. 41., & Cassiano L. IV. de Instit. Renunt. C. 23. *Primum abbatem Joannem, qui commoratus est juxta Lyco, quod est oppidum Thebaïdes.* & Collat. I. C. 21. Adde Canon. Theophili apud Bevereg. tom. II. p. 371. & quæ ibi Balsamon. *Cusis* M. P. XXXV. Itin. Ant. dissociat.

Ὑψηλὴ] Hoc manu exaratus liber, qui Lugduni in Batavis est, probat. Athanasiu Apol. cont. Arian. p. 185. Ὑψηλιτῶν πόλις, Epiphanio Haeres. LXVI. C. 2. Ὑψηλὴ πόλις οὕτω καλουμένη περὶ τὴν Θηβαΐδα. Vid. Ch. Cellarium L. IV. G. A. C. 1. p. 70. & de sequenti Itin. A. p. 158.

ʼΑντέυ] Pro ʼΑνταίυ, solemni recentioribus more, ut ad Anton. Itin. vidimus. Caussam nominis locique situm Diodorus L. I. p. 18. signat, γενέσθαι, inquiens, τὴν μάχην περὶ τὸν ποταμὸν, πλησίον τῆς νῦν ʼΑνταίυς Κώμης καλουμένης, ἣν κεῖσθαι μὲν λέγουσιν ἐν τῷ κατὰ τὴν ʼΑραβίαν μέρει, τὴν προσηγορίαν δ' ἔχειν ἀπὸ τοῦ κολασθέντος ὑφ' ʽΗρακλέυς ʼΑνταίυ, τοῦ κατὰ τὴν ʼΟσίριδος ἡλικίαν γενομένυ. *Pugnam ad fluvium commissam esse prope vicum, qui nunc Antaeae nomen habet, & situs in parte Arabiam spectante: dictus ab Antaeo, quem Hercules Osiridis atate supplicio affecit.* Rhodomannus vicum vertendo *in parte quadam Arabiae* collocans, haud sane attendit, rem in Aegypto esse gestam. Posita urbs sive vicus ad orientem erat Nili, ut Ptolemaeus quoque docet; quem tractum Arabiæ vicinum faciunt. Vid. Itin. Ant. p. 164., & de Πανὸς, sic enim recte MS. Leidensis, urbe p. 166.

ʼΩασις μεγάλη] ʼΟασις μεγάλη, uti Socrati L. II. H. E. C. 28. dicitur; Athanasio ἡ ἄνω ʼΟασις Histor. Arian. p. 387., & *magna Oasis*, μεγάλη ʼΟασις Apolog. ad Constantium p. 316. Siccam & exiliis famosam fuisse præter alios Diodorus Tarsensis apud Photium Cod. CCXXIII. p. 671. docet; Zonaras, qui in Theodosio II. Oasin Arabiæ regionem ait, errorem excusare non poterit.

ʽΥπὸ Δοῦκα] Unum Constantii Imp. tempore Aegyptus *Ducem* habebat, qui rei militaris curam ageret; Athanasius Histor. Arian. p. 394. modo λαμπρότατον Δοῦκα *Ducem illustrem*, modo στρατηλάτην, ut Apolog. ad Constantium p. 310., appellat. Postea duo constituti sunt, alter Thebaidos, Libyae alter, cujus utriusque Notit. Imp. Orient. C. 1., & L. ult. C. de Divers. Offic. meminit. Justinianus dein Edicto XIII. C. 22. duas Thebaidas uni Duci mandavit, eique utriusque provinciæ Præsides parere jussit.

Πτολεμαΐς] Hæc est *Ptolemais Hermi*; ʽΕρμέυ Πτολεμαΐς non apud Ptolemaeum tantum sed & Theodorum Meliteniotam Prooemio in Astronom. tom. IX. Bibl. Græc. Fabricii p. 212. Zosimo ἡ κατὰ τὴν Θηβαΐδα Πτολεμαΐς L. I. C. 71. Auctor L. III. Maccab. C. VII, 17. Ptolemaidem habet, quæ ex loci ingenio ῥοδοφόρος dicebatur: nostrane an Statio Ptolemais in Arsinoita nomo sit, non temere dixero. De *Diospoli* Ant. Itin. p. 159.

Τέντρυα] Lege Τέντυρα. Vid. ibidem.

Μαξιμιανύπολις] Nomen a Maximiano Her-

 culeo

ΚΩΠΤΟΣ, [a] ΦΙΚΑΙ, ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ἘΡΕΣΒΥΘΟΣ, ΛΑΤΤΩΝ, ἈΠΟΛΛΩΝΙΑΣ, [b] ὈΜΒΡΟΙ.

ξγλ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΛΙΒΥΗΣ ΤΗΣ ἈΝΩ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ί.

ΣΩΖΟΥΣΑ, ΚΥΡΗΝΗ, ΠΤΟΛΕΜΑΙΣ,

[a] ΤΕΥΧΕΙ-

a Φίβαι codex Leidensis & Ἐρίσβιθος. b Ὄμφροι idem.

culeo impetrasse videtur In Meletii Breviario p. 187. Μαξιμιανόπολις vitiose dicitur. Adde Notit. Imp. Orient. C. 143.

Κῶπτος] Κόπτος Xenophon Ephes. L. IV. p. 56. Κόπτον τῆς Αἰθιοπίας πλησίον vocat, & frequentia mercatorum, in Aethiopiam Indiamve cogitantium, celebrem ait. Statio L. I. Thebaid. 265. *Mareotica Coptos*, satis audaci figura: quæ vero illic a Lactantio de Iside notantur, plenius Scholiastes Luciani tom. II. p. 35. exponit.

Φίκαι] Rectum est Φίλαι, de quibus Ant. Itin. p. 164.

Διοκλητιανόπολις] Est in aliis quoque Notitiis: condita videtur, cum Diocletianus in Achilleum arma moveret, & Aegyptios in ordinem cogeret: tum enim varia per hanc provinciam castella excitavit, de quibus Jo. Malala tom. I. p. 409.

Ἐρέσβυθος] Vereor vehementer, ut se tueri hoc possit: nusquam, quod quidem sciam, eo nomine urbem in Thebaide inveni; &, nisi me omnia fallunt, Ἑρμωνθὶς, de qua Itin. Ant. p. 160., erit.

Λάττων] Λάτων, quamquam & Λάττων in Vita S. Pachomii C. 7. §. 52.; *Latopolis* est, ad Itin. Ant. satis illustrata.

Ἀπολλωνίας] Ἀπόλλωνος, uti aliæ Notitiæ malunt: Ptolemaeo *magna Apollinis urbs*, Itin. Ant. *Apollonos superioris* & Notit. Imp. Orient. C. 143. Mox Ὄμβοι lege.

Λιβύης τῆς ἄνω] *Superior Libya* Notit. Imp. Orient. C. 1. ubi & *Præsidem* habet, obvium quoque in Actis S. Lucii apud Lambecium L. VIII. p. 206. Bibl. Vindeb. & Athanasii Apol. cont. Arian. tom. I. p. 174.

Σώζουσα] Hujus antistes Zosimus Σωζούσης Concilio Ephesino II. inter Acta Chalcedonensia p. 127. subscripsit: Σώζουσα τῆς Πενταπόλεως dicitur Epiphanio Haeres. LXXIII. C. 26, satis recte; nam Libya superior Pentapolin complectitur.

Κυρήνη] Nobilissima olim urbs Synesii ætate deploranda erat conditione, prorsus neglecta & in ruinam procumbens; unde Orat. de Regno p. 2. meritissimo Imp. opem implorat, πόλις Ἑλληνὶς, inquit, παλαιὸν ὄνομα καὶ σεμνὸν καὶ ἐν ᾠδῇ μυρίᾳ τῶν πάλαι σοφῶν· νῦν πένης καὶ κατηφὴς, καὶ μέγα ἐρείπιον, καὶ βασιλέως δεόμενον, εἰ μέλλει τι πρᾶξαι τῆς περὶ αὐτὴν ἀρχαιολογίας ἐπάξιον· Plura in Ant. Itin. p. 68. Portu utebatur Phycunte, de quo præter Ptolemaeum idem Synesius Epist. 51. Ἄραντες ἐκ Φυκοῦντος ἀρχομένης ἕω, δείλης ὀψίας τῷ κατ' Ἐρυθρὸν κόλπῳ προσέσχομεν· ubi male de *mari rubro* D. Petavius cogitavit, quod fortasse in altera editione correxit. Scribi debet Ἐρυθρὸν, quo nomine locum maritimum in Pentapoli Ptolemaeus habet & Synesius ipse Epist. 67. Adde Epist. 100.

Πτολεμαΐς] Provinciæ est Metropolis apud Synesium Epist. 67. & Nilum Doxopatrium p. 223. Non longe aberat *Barce*, quæ festinanti manum injicit: puto eam in animo atque oculis fuisse scriptoribus vetustis, qui Jacobi Majoris exitum descripsere: quod ut pateat, ipsos audiamus. Isidorus, seu quis alius auctor, in libro de Vita & Obitu Sanctorum, *Hic ab Herode*, inquit, *tetrarcha gladio cæsus occubuit, sepultus in arce Marmaria*. Sic MS. Jesuitarum Antwerpiensium præfert, ut ipsi profitentur tom. VI. Jul. p. 85.; alii codices, quos Mariana in Disputat. de Adventu S. Jacobi in Hispan. C. 7. inspexit, *in arce* aut *arca Carmarica*, *Marmarica*, *Marmorica*, *Achimarmarica* edunt: Martyrol. vetus tom. III. Anecdot. Ed. Martene p. 1549. in *Acaia Marmarica*. E quibus mirificis lectionibus Hispani scriptores multa comminiscuntur, ut Jacobum intra suæ regionis fines ta-

[a] ΤΕΥΧΕΙΡΑ, [b] ἈΔΡΙΑΝΗ, ΒΕΡΟΝΙΚΗ.

ξδ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΛΙΒΥΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ϛ'.

[c] ΠΑΡΑΙΤΟΝΙΟΝ, ΖΩΓΡΟΖΑΓΟΥΛΗΣ,

ΠΙΔΟ-

a Sic MS. Leiden., Farnesian. Τάχειρ. b *Ἀδριανὴ & mox Ῥεβερίνη scriptus Leid.; omnes autem sex urbes recensent, etsi plures in titulo habeant, haud dubie pravo.*
c *Παραιτόνιον MS. L.*

tumulatum fuisse, vincant: Marianus *arcam marmoricam* effingit, in quam Jacobus fuerit illatus, prorsus, ut de vocabulo sileam, contra scriptoris mentem: solet enim locum, in quo viri, pietate illustres, fuerint sepulti, apponere. Aliud ergo Maurus Castellus Ferterius & Gaspar Sanctius apud exstructores magni operis Sanct. tom. VI. Jul. p. 14. inde eruerunt, opinati *Tamaricam* rectam esse; *Tamaricam* autem Gallaeciae esse partem, quam *Tamarici* apud Melam L. III. C. 1. olim habuerunt: quod posterius ut verum esse demus, magna tamen differentia inter *Tamaricam* & *Marmaricam* sese offert: & quæ *arca* illa sive *arx Tamarica?* aut ubi tandem lecta? Enimvero si partium seposito studio rem ipsam consideraveris, quid magis Isidori verbis accommodatum esse potest *Barce Marmarica?* Præsertim cum Freculphus tom. II. L. II. C. 4. Jacobum *intra Marmaricam*, & Anonymus scriptor, operibus Oecumenii præpositus, ἐν πόλει τῆς Μαρμαρικῆς sepultum fuisse tradat, librariique in *Marmaricae* vocabulo sæpe peccarint turpiter, ut Jos. Simlerus & H. Surita in Ant. Itin. p. 70. monuerunt. Dices Græculum illum esse nullius fidei & multa perperam miscere; neque ego negavero: satis tamen indicat, de *Marmarica* se aliquid inaudivisse, non de *Tamarica*, neque de *arca marmorica*. Probe vero *Barcen Marmaricam* appellari nemo facile negiverit, qui Marmaridas a Paraetonio ad Syrtin usque majorem porrectos fuisse è Plinio L. V. C. 5. didicerit.

Τάχειρ] Imo Τεύχειρα. Vitiosum urbis hujus nomen est in Diodoro Siculo L. XVIII. p. 605. Μετὰ δὲ ταῦτα διαφυγόντες, καὶ τὴν πόλιν, τὴν ὀνομαζομένην Τάεχρα, ἐκπολιορκήσαντες. Lege Τεύχειρα, quorsum res ipsa & MSS. variantes scripturæ ducunt, & vide Anton. Itin. p. 67. & Schol. Pindari Pythior. Ode IV., ubi Cyrenæ hujus originem vindicat. De sequentibus duabus Itin. Anton.

Λιβύης τῆς κάτω] Athanasius τὴν ἔγγιστα Λιβύην, provinciam Libyae vicinam appellare solet, ut Epist. ad Antiochen. p. 776; cum Hierocle Notitia Imp. Orient. C. 5. facit, quæ ejus etiam administrationem *Præsidi*, sicuti Imp. Justinianus Edicto XIII. C. 17., committit.

Παραιτόνιον] Libyae hinc initium sumit Justinianus Edicto XIII. C. 18., Lucanus Syrtibus appositum fuisse videtur censuisse, cum L. III. 295. canit,

Usque Paraetonias Eoa ad litora Syrtes:

haud dubio, perperam: longe enim *Syrtes* a Paraetonio distabant: tamen, quasi certus hujus opinionis, & alibi Syrtes Aegypto pæne jungit; veluti L. VIII. 444.

Syrtibus hinc Libycis tuta est Aegyptus. ——

& ℣. 540.

Et vada testantur junctas Aegyptia Syrtes.

Ζωγροζαγούλης] L. Holsteinius in Car. a S. Paulo Geograph. S. duabus vocibus Ζώγρα, Ζάγυλις legendum, aut duas illas urbes in unam deinceps coaluisse, arbitratur: quod & mihi arrisit. Philocalus Ζαγυλίων antistes est in Conc. Chalcedon. p. 127. & apud Lambecium L. VIII. Bibl. Vindeb. p. 423. Maximus Ζαγύλεως Gennadii Synodicæ subscribit: Athanasius ad Antiochen. 767. Marcum Ζώγρων τῆς ἔγγιστα Λιβύης memorat: Ptolemaeo utraque est κώμη visus, non longo quidem

ΠΙΔΟΝΙΑ, ʼΑΝΤΙΦΡΩ, [a] ΔΑΡΝΙΣ, [b] ʼΑΜΜΩΝΙΑΚΗ.

[c] ʼΕΙΣΙΝ ΤΗΣ ΔΥΣΕΩΣ ΑΙ ʼΕΠΑΡΧΙΑΙ ʽΥΠΟ ΡΩΜΗΝ ζʹ.

ʼΙΤΑΛΙΑΣ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΝΩΡΙΚΟΥ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΓΑΛΗΝΩΝ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΣΠΑΝΙΩΝ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΒΡΙΣΓΑΜΩΝ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΝΟΝΙΩΝ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ʼΑΦΡΙΚΗΣ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΣΙΚΕΛΙΑΣ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΣΑΡΔΗΝΙΑΣ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΡΣΙΚΗΣ.

[a] *Vulgo* Δάρνις. [b] ʼΑμωνιακὴ *MS. Farnesian.* [c] *Hæc & quæ sequuntur a Leidensis Bibliotheca libro absunt.*

ΤΕΛΟΣ.

quidem inter se intervallo, nec juncti tamen arctissime.

Πιδωνία] Πηδωνία est Ptolemaei prope Catabathmon parvum; atque haud scio, an hinc fuerit Apollon Πιζωνίας in Synodica Gennadii?

ʼΑντιφρῶ] Eidem Synodicae Apollon ʼΑντίφρων subscribit: ʼΑντίφρων Straboni, qui L. XVII. p. 799. non longe a mari locat..

Δάρνις] Hæc provinciæ fuit metropolis, nisi Nilus Doxopatrius fallat, certe corruptus cum urbem Δαρνὰν p. 223. vocat. Plura Ant. It. p. 69.

ʼΑμμωνιακὴ] Recte ita MS. Lugdun.; Non alia est ac Ptolemaei χώρα ʼΑμμωνιακὴ, *Ammoniaca regio*, cœli solique siccitate aspera. Athanasius *Libyae Ammoniacam* ʼΑμμωνιακὴν τῆς Λιβύης Apol. ad Constantium p. 317. appellat, & exiliis episcoporum frequentem fuisse tum eo loco, tum Histor. Arian. p. 387. significat. Fortasse & huc pertinet *Oasis* Strabonis, quam prope Ammonis oraculum collocat: recte sane *Ammoniace* appellabitur.

ʼΕισὶ τῆς δύσεως] Hæc & quæ sequuntur, a MS. Leidensi exulant, hanc clausulam addente, τέλος τοῦ καταλόγου πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων, τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, διακειμένων· quæ mihi multo quoque justior & verior illis videtur, quæ L. Holsteinius ex suis codicibus excerpsit: neque enim commode occidentis Imperio ab Hierocle provinciæ tribuentur, quæ ipsius ætate amissæ prorsus erant; cujusmodi pleraeque sunt, quas subjunctas vides.

Γαλήνων] Γάλλων aut Γαλατῶν aut Γαλλιῶν oportuerat.

Σπανίων] Solenni more pro ʼΙσπανίων· Ita Paullus Epist. ad Roman. C. XV, 28. τὴν Σπανίαν, & Galenus L. II. περὶ τροφ. Δυναμ. p. 328. κατὰ τὴν ʼΙβηρίαν τε καὶ Σπανίαν ὀνομαζομένην, & Athanasius τὸν τῆς Σπανίας ʽΌσιον nuncupat: similiter Σπάνιοι ἵπποι apud Apsyrtum Hippiat. C. 115., & Melane τὸ γένος Σπάνη in Histor. Lausf. Palladii C. 65. Adde Salmasium in Spartian. Hadrian. C. 1. & Jo. Rhodium in Lexico Scriboniano.

Βρισγάμων] Βρεττανῶν scribere voluit.

ʼΕπαρχία Σικελίας] Has tres ad Italiam pertinere, L. Holst. margini adscripsit, eaque ratione numerum VII. provinciarum rotundari: quod uti verum est, ita scriptorem id voluisse dubites; ea enim si homini opinio fuit, cur Italiæ tres has provincias non addidit? Putem hoc auctarium non unius esse auctoris, novisque accessionibus in hanc formam a diversis fuisse exstructum. Certe dignum non est quod nos multum, metam tandem assecutos, moretur.

FINIS.

PRAEFATIONES
ET
DEDICATIONES,
QUAE
IN VARIIS EDITIONIBUS
ITINERARIORUM
INVENIUNTUR.

AND. SCHOTTUS

ANTVERP.

ABRAHAMO ORTELIO,

GEOGRAPHO REGIO CIVIQUE CARISS.,

S. P. D.

Hemistoclem Atheniensem, Orteli, amicorum optime, memoriæ proditum, sæpenumero è somno Miltiadis tropæis excitari solitum. Idem mihi usu venisse, & Geographiam abs te egregie illustratam, bonarum artium studio adjungere cepisse, nisi fatear ingenuè, equidem mentiar. Ad id vero studium, non inanis auræ & gloriæ cupiditate, ut Imperator ille Græcorum, sed bene de aliis merendi, quoad ejus fieri à me posset, voluntate adductus, nuper sum tuo exemplo aggressus. Quæ quidem virtutis honestatisque contentio, magno est mortalibus, teste Hesiodo, emolumento, stimulosque addere ad summa quæque tentanda solet: ut licet consequi nequeas, laus sit aliqua in secundis tertiisque subsistere. Cumque excelso ipse & heroico animo, THEATRUM ORBIS TERRAE spectandum populo pridem exhibuisses;

Descripsti radio totum qui gentibus Orbem.

addito & nuper verè aureo, THESAURO *Geographico*, quo spartam, quam nactus es, vehementer ornasses, ipse Te hortante maximè *Pomponium Melam* meliorem factum, Notisque à me illustratum (addito comite uno & item altero, Hermolao, & Pintiano, &, quas molior, Petri Ciacconii observationibus) in lucem prodire sum passus: Ostensis etiam locis, quos ex Herodoto Bæticus ille scriptor latine exscripsisset, adeo eleganter, ut M. Tullium, si Γεωγραφικὰ scribere, ut T. Attico promiserat, voluisset, ne venustius quidem & accuratius de *orbis situ* (absit verbo invidia) dicere potuisse, existimem. Post è Carpetanis Cæsaraugustam publicè evocatus, incidi in *Hieronymi Suritae* hominis doctissimi filium: qui me humaniter complexus cum esset, ITINERARIUM ANTONINI AUG. à parente edolatum, commentarioque ornatum, ostendit, describendumque tradidit & evulgandum. Negare id officii commodi publici gratia, non debui, manibus præ-

 sertim

fertim piis viri doctissimi: quem in variis Pe. Victorius, ad Terentium Gab. Faernus, in Antiquitatum Dialogis Ant. Augustinus V. C. & parentis mihi loco colendus, aliique certatim laudassent. Qui nostra, parentumque memoria *Annalium Arragoniæ libris triginta*, totidemque annis elaboratis, sermone Hispano complexus, eam est laudem scribendo consecutus, ut eloquentia, lacteaque copia Hispanorum Livius, prudentia Tacitus, acumine Sallustius quidam, vel Thucydides esse videatur. Indices adhæc eorum *Annalium* Latine ἐν ἐπιτομῇ in gratiam exterorum inchoatos, edidit: quos utinam florentissima Cæsaraugustanorum Respub. absolutos aliquando emittat. Qua quidem in Historiæ patriæ tractatione, cum Geographiam esse pernecessariam rectè observasset, in qua ingenii nervos intenderet, ITINERARIUM *Antonini Aug.* tanquam viæ ducem, adhibendum putavit; depravatum tamen temporis, ut fit, injuria, vehementer indoluit. Antiquorum itaque librorum calamo exaratorum subsidium implorans, quatuor antiquissimos codices in membranis scriptos inspexit: *Regium* exemplar è bibliotheca ad D. Laurentium, *Blandinianum* item, *Neopolitanum*, & alterum Hieronymi Pauli. His addidit & multorum instar *Christophori Longolii Belgæ* editionem, Parisiis Anno cIↄ. Iↄ. XII. excusam. Equidem duo vetera nactus exempla, diligenter quoque comparavi. Alterum Valentia Edetanorum, amicitiæ gratia, Pe. Joan. Nunnesius, summus nostra ætate & Rhetor, & Philosophus, ad me misit; alterum Hieron. Blancus (qui Suritae in historiæ Arragonicæ tractatione succedens, *Annales* & ipse latinè perscripsit) utendum dedit. Addidi & *Provinciarum Romanarum* libellum ab Ant. Schonhovio Belga primo editum. ITINERARIUM item *Burdigala Hierosolymam usque* à P. Pithoeo viro doctissimo in membranis repertum. Spicas itaque Ruth Moabitidis in divinis libris exemplo, à tergo messorum legere non puduit, egentibus, legentibusque non inutiles, nisi me ipse amo, futuras. *Nemo est enim reprehensus*, ut vir undecunque doctissimus M. Varro, sexto de lingua lat. scriptum reliquit, qui *è segete ad spicilegium reliquit stipulam*. De quo idem ille Criticorum princeps, togatorumque maximus, in lege Mœnia de plano sic pronunciat: *Neque in bona segete nullum est spicum nequam; neque in mala non aliquod bonum*. Hoc quicquid est laboris à nobis exhausti, operæque in Suritae lucubrationibus è situ vindicandis, Tibi, Orteli optime, libens merito do, dicoque: quod, cum à te discessero, nemo de his melius hac tempestate existimare aut possit, aut velit. Mitto itaque ut amoris in te mei, mutuæque inter nos benevolentiæ exstet monumentum apud posteros, si modo ætatem mea ferre poterunt, cupio quidem certe, sempiternam. Valetudinem tuam, quantum nos, studioque redamas, cura, amice magne. Sic tibi de meis annis Deus O. M. addat volo, ac sospitet feliciter. Tarracone, ex ædibus Ant. Augustini, Idib. Martiis, an cIↄ. Iↄ. LXXXV.

IDEM

IDEM
CANDIDO LECTORI.

D*Uo esse, ut Hominis, sic & Historiæ lumina*, locorum temporumque descriptionem, *nemo ignorat: Illa* Geographia; *hæc* Chronologia *appellata: illa locorum in universo situm; hæc numeris annos ostendit, de illa in præsens è re nata brevi disseram: mox de* Antonini Augusti Itinerario, *quod in manibus est; denique consilii nostri rationem exponam.* Geographiæ, *ut inde ordiar, qui & Geometriæ idem credo inventor extitit, sive Adami soboles, ut Hebræi volunt, sive Aegyptii, ut Græci, dum extra alveum Nilus agros pro pluvia irrigans eluvione ferri solet. Cum de finibus regundis, atque agrorum limitibus agi cœptum est, terminis collocatis.* Tabularum *vero, quibus orbis terræ situs pingebatur, usus est perantiquus. Anaximander enim Thalesis auditor, (qui Servio Tullo Romanorum sexto regnante floruit) primus Geographicam tabulam exhibuit, teste Strabone, qui & Eratosthenis, aliorumque Geographorum tabulas commemorat. Aristagoras quoque æreâ Tabulâ* τῆς οἰκουμένης περίοδον *maria omnia, & flumina incisa habuit, ut autor est Herodotus. Socrates quoque ut Alcibiadis factum, qui agris ad urbem insolentior erat, retunderet, referente Aeliano Lib. 3. Var. Hist. C. 28.* Ostende, *inquit*, in hac Græciæ tabula agros illos tuos. *Cum non apparere respondisset.* Quid igitur his tibi divitiis, quarum nullam Geographus rationem duxit, tantopere places? *Cujus philosophi alter discipulus Cebes Thebanus,* πίνακα *qui etiamnum extat, non locorum quidem, sed humanæ vitæ ad vivum expressam dedit imaginem. Theophrastus quoque Aristotelis & auditor, & in schola* διάδοχος, *testamento jussit tabulas orbis terræ in porticu collocari, sic enim lib. 5. Laërsius:* εἶτα τὸ στωΐδιον οἰκοδομηθῆναι τὸ πρὸς τῷ μουσείῳ μὴ χεῖρον ἢ πρότερον· ἀναθεῖναι δὲ καὶ τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ τῆς γῆς περίοδοί εἰσιν, εἰς τὴν κάτω στοάν. *Hanno quoque Carthaginiensis Tabulam navigationis maris Atlantici, qua Lybicam oram lustrarat, à se delineatam in æde Saturni dedicavit. Et apud Propertium Arethusa, nescio quis:*

Cogimur è tabula pictos ediscere mundos.

Habemus externa: pergamus ad Romana exempla. M. Varro Romanorum doctissimus lib. primo Rei rusticæ offendisse se scribit in fundo C. Fundani soceri sui, C. Aegrium, equitem Rom. Socraticum, & P. Agrasium Publicanum, Italiam in pariete pictam spectantes. M. quoque Tullius, eloquentiæ latinæ Princeps, T. Pomponio Attico Γεωγραφικὰ *scripturum se pollicetur, utinam absolvisset. Certè* P. Scipionis Somnium *è sexto de repub libro, quantum eo genere orator potuisset, facile ostendit. Mitto de zonis cœli & terræ, quæ Varro, Virgilius & Ovidius aliique tradiderunt. Augustus Cæsar & M. Agrippa* Orbem *populo spectandum, teste Plinio,*

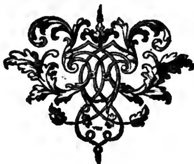
nio, proposuerunt. Horum æqualis Vitruvius. Nec, *inquit*, sic fieri, testimonio possunt esse capita fluminum, quæ Orbe terrarum Chorographiis picta inveniuntur. *Domitianus quoque Imp. Metium Pomposianum, quod depictum in membranis* Orbem terræ *circumferret, jugulandum curavit. Trajani æqualis Plutarchus, ab initio vitæ Thesei, veteres* Orbis terræ *tabulas depingere solitos ait: ejusdemque fere æqualis L. Anneus Florus, sive is Seneca est*, faciam, *inquit*, quod solent, qui Terrarum situs pingunt in brevi quadam Tabella. *Et Julianus Imperator epist. ad Alypium:* ἤδη μὲν ἐτύγχανον ἀνειμένος τῆς νόσου, τὴν γεογραφίαν ὅτε ἀπέστειλας, οὐ μὴν ἔλαττον διὰ τοῦτο ἡδέως ἐδεξάμην τὸ παρὰ σου πινάκιον ἀποσταλέν· ἔχει γὰρ καὶ τὰ διαγράμματα τῶν πρόσθεν βέλτιον, καὶ κατεμούσωσας αὐτὸ, προσθεὶς τοὺς ἰάμβους. Jam eram morbo liberatus, cum Geographiam misisti, non tamen propterea minus grata fuit Tabella abs te missa, erant enim in ea tum descriptiones meliores, tum Jambi, quibus eam ornasti. *Hac vero tempestate crevit, seculi felicitate, ut & ceteræ disciplinæ omnes, sic &* Geographia. *Tabularum enim referta sunt atria, bibliothecæ, & officinæ. Quæ cum ita sint, Tabulis ferè* Orbis terræ situs *ob oculos ponitur, ut nullo vitæ discrimine, & absque itineris molestiis, sumptu vero exiguo, provincias lustrare possis; Navigantibus vero* περίπλυς *usui est, qualis hodie quæ extat Arriani; &* περιήγησις, *qualis est versibus à Dionysio Afro conscripta, quam & Rhemnius Fannius, & Rufus Festus latinè reddiderunt: ut & Elegiacis* Itinerarium *Rutilius Numatianus dedit; nudis vero nominibus* Antonius, *sive is* Antoninus *est* Augustus, *quo terrestri itinere, militari via & gradu (quales aliquot viæ in Italia, pauciores in Hispania videmus) Romani duces utebantur, & hodie viatores utuntur, quique dispositis ad celeritatem equis vehuntur. Ceterum de* Itinerariis Tabulis, *quæ & militiæ in castra-metatione perutiles sunt, legendus Fl. Vegetius lib. 3. de re militari cap. 6. Qualem* Itinerariam Tabulam *è Conradi Peutingeri, patricii Augustani, bibliotheca nuper eruit de omni antiquitate bene meritus V. C.* Marcus Welserus, *Augustanæ reip. septemvir, & scholiis etiam ornavit: Ortelius vero noster Geographorum* κορυφαῖος *in æs incisam integram quoque evulgavit Joannis Moreti typis: quo in genere antiquorum Monumentorum extare puto nihil prius, aut secundum. De scriptore certi nihil adferre possum, illud tantum: ab erudito aliquo Geometra locorum peritissimo conscriptum hoc* Itinerarium *videri: sed post, jussu Imperatoris alicujus (qui fere post M. Aurelium Antoninum Pium,* Antonini *&* Pii *cognomen, boni ominis gratia, retinuerunt) publicè auctoritatem nomenque* Antonini Augusti *sumpsisse, tametsi plerique veteres libri* Antonii *præferunt, solemni fortasse librariorum vitio, quo &* Constantium *&* Constantinum *sæpe confundunt.* Hieronymus Surita, *Hispanus pereruditus, ad* Antoninum *Severi filium, refert hoc opus, propter locorum* Britanniæ *mentionem: Sed* Critici certant, & adhuc sub judice lis est. *Ducibus vero, militibusque ac Proconsulibus & Prætoribus in Provincias proficiscentibus compositum apparet, ne aberrarent à via, in insidiasque per devia inciderent. His enim necessarium hujusmodi* Itinera-

nerarium *author est Fl. Vegetius, & B. Ambrosius Serm. in Psalmum* 118. *Adjecta vero post id genus glossemata arbitror*, Byzantium, quæ & Constantinopolis, Porsulis quæ Maximianopolis. *Via autem non recta semper & compendiaria, ut hodie, ducebat, sed trita magis ac tuta, quæ* Regia & Militaris via & solita itinera *ab Ammiano vocantur. De* stratis viis *videndus Galenus est Medicorum princeps lib. 9. methodi cap. 8. & Procopius initio lib. II. belli Persici* Stratam * *urbem, à Romanis, à via militari credo appellatam scribit. Reliquum est, ut consilii nostri ratio constet, hoc enim propositum fuit, dum, quæ in tenebris delitescebant*, Hieronymi Suritae *hominis doctissimi in* Itinerarium Augusti Notas *eruerem*, & nostra qualicunque accessione, variantis scripturæ è membranis (edito jam pridem Pomponio Mela) illustrarem, *ut publicè Geographiæ studiosos juvarem: hoc enim spectavi, præterea nihil. Verum, ne quis forte imprudentior, ut supervacaneum hunc veteres libros comparandi laborem censeat, qui magnum tamen Reip. literariæ adfert operæ pretium, unum de multis hujus libelli specimen, Lector, accipe.*

In Aldino exemplari integrum quaternionem omissum, tres vero in compaginando loco motos observavi. Quare perturbatè omnia in illa Veneta editione leguntur, quæ in Parisiensi Christoph. Longolii, hominis disertissimi, omnium ad eam diem optima, an. cIↃ. IↃ. XII. *& in Basiliensi an.* cIↃ. IↃ. LXXV. *ordine collocata leguntur: Aldini vero libri error in multa exemplaria propagatus, ut Florentina Juntarum an.* cIↃ. IↃ. XXVI. *& Lugdunensi Simonis Vincentii inveteravit. Sed quid Antonino id accidisse miramur? idem enim* Censorino de die natali ad Q. Cærellium *usuvenisse in ipsis etiam Aldinis Germanicisque libris, docuit Lud. Carrio Brugensis, traductis paginis, & quæ falso inscripta sunt, abjudicando. Quin & in Plutarchi* Symposiacis, *edente & ipso Manutio majore, transposita video. quæ nunc in Basileens. libris Græcis, Latinisque, composita leguntur. Quid? In iis etiam libris, (quos integros exstare permagni sanè Reip. interérat) Pandectarum, qui Pisis primum, post Florentiæ ab Etruriæ Ducibus, tanquam juris civilis fontes, religiosè servantur, libro quinquagesimo quædam conglutinatoris vitio transposita, nunc postliminii jure in sedem recepta leguntur, ut primus docuit* Ant. Augustinus, *vir elegantioris Jurisprudentiæ, & Antiquitatis instaurator, quem, ut debeo, honoris caussa, libenter nomino. Hæc de librorum veterum in comparando fide, & emendationum fructu atque utilitate adjicere placuit. Addideram & huic* Spicilegio *locorum veterum nomenclaturas è* Numismatis *antiquorum Græcis & Latinis: item ex* Inscriptionib. Rom. *litteratisque lapidibus; quos & in Museio* Ant. Augustini *V. C. in hortis ejus, & copiosa bibliotheca, quæ mihi patebat, arbitratu meo inspexissem, legissemque hisce oculis Tarracone: quæ urbs citerioris Hispaniæ plus ceteris simul omnibus Romanorum abundat inscriptionibus, titulis, ac marmoribus. Verum quod supervacaneum fore inaudissem, supersedi, mihique ac Musis exhaustum laborem segregavi: præsertim editis jam sæculi felicitate tot, tantisque Anti-*

* Imo regionem non longe a Palmyra, quæ *Strata* dicebatur.

Antiquitatis monumentis, ut uberi Huberti Goltzii Thesauro, Fastis, ac Græcia majore, *nummorum etiam Græcorum referto & vasto illo* Inscriptionum Europæ *libro Mart. Smetii, cum Justi Lipsii hominis longe doctissimi* Auctario. *Ex his enim monumentis Geographiam quoque mirifice illustrari & posse, & debere, nemo paululum humanior, nisi in his litteris hospes, inficiabitur. Cætera enim præsidia Geographiæ cum* Orthographia *communia (quam & ætatibus, ut nummos usu, variasse auctor est Fabius) puta veterum librorum calamo in membranis exaratorum atque Historicorum veterum, Græcorum, Latinorumque non perinde certa esse comperi atque priscorum nummorum, & marmorum, quod hæc in omnium oculis sita, manibusque trita, reprehensionibusque vulgi magis obnoxia, publica auctoritate, partim incisa, partim cusa, valuerunt. Quam enim Græci in locorum personarumque nominibus à Latinis dissentiant, quis ignorat, nisi Græcarum litterarum rudis? Geographi quidem, Strabo, Ptolemaeus, Dionysius Afer, à Pomponio Mela, Plinio, Solino, Capella, Rutilio, Sequestro discedunt. Historici vero, qui & in locorum descriptionibus, ut Poetæ diserti sunt, Polybius, Plutarchus, & Appianus: nam in rerum gestarum rerum uberiores Græcos Romanis esse, quod peregrini incolis fere diligentius omnia excutiant certum est. Hanc industriam, mi Lector, beneque de Repub. merendi studium æqui, boni, consule: quod si impetravero, erit cur altera Geographicorum scriptorum pars accedat.*

EX

EX EDITIONE

ITINERARII GERMANICA BASIL. ANNI

cIɔ. Iɔ. LXXV.

ANTONII AUGUSTI ITINERARIUM Provinciarum sæpe ante hac editum est sub *Antonini* nomine, ac quidam credunt *Antoninum Pium Imp.* hujus auctorem esse. In nostro exemplari *Antonius Augustus* nominatur: & qui Parisiis *Antonini* nomine hoc *Itinerarium* edidit, fatetur eodem modo in manuscriptis exemplaribus *Antonio Aug.* inscribi: Nominatur autem quidam *Antonius Augustus* inter Geoponicorum scriptores. Habui etiam alterum exemplar, quod Aegidius Scudius, ex veteri quodam codice, Bibliothecæ, ni fallor, S. Galli descripserat: in eo liber hic *Antonino Augustali* inscribitur. Flodoardus presbyter, lib. primo Historiæ Rhemensium Pontificum, citat hæc ex Aethico in Cosmographia.

A MEDIOLANO.

Per Alpes Cottias Viennam M. P CCCCIX.
Inde Durocortorum M. P. CCCXXXI. quæ sunt leucæ CCXXI.

ITEM A DUROCORTORO.

Divodorum usque M. P. M. LXII.

Hæc autem ex *Antonii Itinerario* desumpta esse non est dubium: quare juxta hunc *Aethicus* utriusque libri auctor erit. Præterea in antiquissimo *Itinerario Antonii* invenitur eadem præfatio, quæ Aethico nostro præposita est, de dimensione orbis terrarum jussu Rom. Senatus facta. Postremo Cuspinianus scribit se habere *Itinerarium* vetustissimum incerti auctoris, quod Julio Cæsari adscribatur, è quo hæc eadem profert, quæ ab initio *Aethici* nostri leguntur. Meminit etiam Felix Malleolus, in dialogo de Nobilitate, descriptionis totius orbis, quæ à Julio Cæsare inchoata, & sub Augusto absoluta fuerit: *ac gentes & civitates singulas*, inquit, *cum suis distantiis annotatas esse in Itinerario urbis Romæ*, quod se vidisse refert. Cæterum ex his, quæ ab ipso commemorantur, apparet eum loqui cum de *Aethici* nostri *Cosmographia*, tum etiam de *Itinerario Antonii Augusti*.

Porrò in tanta opinionum varietate quid nobis statuendum est: quemnam agnoscemus hujus *Itinerarii* auctorem? Dicam quod sentio, audacter. Primum neque Julium, neque Antoninum Imp. sive Pium, sive Philosophum intel-

intelligas, *Itinerarii* quod hodie sub *Antonini* nomine circumfertur, auctorem esse existimo, quoniam multa urbium nomina hic ponuntur, quæ illorum ætate incognita prorsus fuere, ut *Constantinopolis*, *Maximianopolis*, *Diocletianopolis*, *Constantia*, *Curia*. Non tamen propterea nihil ad *Julium*, aut *Antoninos* hoc opus pertinere censeo: sed existimo descriptionem aliquam regionum, & urbium illorum jussu primum factam, & postea sæpe mutatam, aut auctam, nomen vetus servasse ut *Julii* aut *Antonini* diceretur. Video enim descriptiones hujusmodi semper magnis Imperatoribus & Regibus curæ fuisse. Plinii ætate adhuc extabant Commentarii Diogneti & Bitonis, qui fuere mensores itinerum Alexandri Magni, & loca, quæ adiit, eorumque distantias litteris commendarunt. Agrippam diligenter admodum in dimensionibus terrarum observandis, & annotandis versatum fuisse, ex Plinio constat. Ab Augusto Italia in regiones certas distributa, & diligentissime descripta est. Idem cum in Orientem missurus esset Cajum filium, præmisit Dionysium Geographum, qui singula commentaretur. Refert etiam *Aethicus*, universum orbem à mensoribus ex Senatusconsulto descriptum esse, tempore Julii Cæsaris, & Octavii Augusti Imperatorum. Ac procul dubio quando Cyrenio sive Quirinio Præside, census Judæorum habitus est; imo totius orbis Romano imperio subjecti, cujus Euangelica historia meminit, singula oppida Provinciarum omnium diligentissime descripta fuerunt. Verisimile autem est etiam posteriorum Imperatorum jussu, provincias & oppida Romani imperii descripta fuisse, præsertim cum toties Provinciarum limites mutati sint. Exstat quoque ad finem libri nostri, fragmentum Itinerarii ANTONINI, quo tantum itinera ab Urbe in Gallias continentur: nullæ autem locorum seu mansionum distantiæ adnotatæ sunt. Ac forte talis fuit Julii, vel Antonini descriptio, in qua tantum provinciæ & itinera oppidaque celebriora annotata essent: huic postea alii, multa ex posterioribus descriptionibus adjecerunt, numeros addiderunt, nomina alicubi mutarunt, atque ad suam ætatem accommodarunt. Ceterum an *Aethicus Itinerarium* scripserit, vel auxerit, ut Flodoardus censere videtur, affirmare non ausim: etsi animus huc inclinat, eundem utriusque libelli auctorem esse. Attamen quoniam in vetustis, & manuscriptis exemplaribus prior *Aethico*, posterior *Antonino Augusto* inscribitur, nihil hic mutare voluimus: Posterior vero *Aethici* descriptio totius orbis, pæne ad verbum suæ historiæ inserta est à Paulo Orosio, sive hanc *Aethicus* ab Orosio acceperit; sive, quod magis credo, alter illam ab *Aethico* nostro mutuatus sit.

Est autem ITINERUM notitia, non tantum mercatoribus necessaria, qui per varias regiones peregrinantur, sed exactiori locorum descriptioni plurimum inservit, & totius Geographiæ fundamentum est.

Affert etiam ITINERUM cognitio multum lucis Historiarum lectioni: sæpe namque ab Historicis exercituum profectiones variæ, terra marique, nonnunquam etiam classium tempestate factæ disjectiones describuntur, quæ omnia

omnia melius intelliguntur, ſi noris diſtantias, & intervalla locorum.

Præterea ducibus & Imperatoribus Itinerum ratio nota eſſe debet, ideoque ſummi Imperatores olim huic rei, & operam, & ſumptum impenderunt, ut omnia itinera nota & diligenter deſcripta haberent. Ab iisdem militibus itinerum ratio præſcribebatur: qua de re non pigebit D. Ambroſii verba adſcribere, Serm. V. in Pſalm. CXVIII. *Miles*, inquit, *qui ingreditur iter, viandi ordinem non ipſe diſponit ſibi, nec pro ſuo arbitrio viam carpit, nec voluntaria captat compendia, ne recedat à ſignis, ſed Itinerarium ab Imperatore accipit & cuſtodit illud: præſcripto incedit ordine, cum armis ſuis ambulat, rectaque via conficit iter ut inveniat commeatuum parata ſibi ſubſidia. Si alio ambulaverit itinere, annonam non accipit, manſionem paratam non invenit, quia Imperator iis jubet hæc præparari omnia, qui ſequuntur. Nec dextra nec ſiniſtra à præſcripto itinere declinant, meritoque non deficit, qui Imperatorem ſuum ſequitur. Moderate enim ambulat, quia Imperator non quod ſibi utile, ſed quod omnibus poſſibile, conſiderat: ideoque & ſtativa ordinat, triduo ambulat exercitus, quarto requieſcit die. Eliguntur civitates in quibus triduum, quatriduum & plures interponantur dies: Si aquis abundant, commerciis frequentantur: & ita ſine labore conficitur iter donec ad eam urbem perveniatur, quæ quaſi regalis eligitur, in qua feſſis exercitibus requies miniſtratur.* Hæc ille.

Poſtremo *Itinerarium* hoc *Antonii*, de quo nunc ſcribimus, conjunctum cum libro, qui titulum habet: NOTITIA utriusque imperii, oculis quodammodo ſubjicit diſpoſitionem rei militaris, qualis olim ſub Imperatoribus fuit per omnes Provincias Romani imperii. Nam in illo opere omnes copiæ, & equeſtres, & pedeſtres recenſentur, vexillationes Palatinæ & Comitatenſes, & pſeudocomitatenſes, auxilia, claſſes, & quo loco, in quibus limitibus ſingulæ legiones, & cohortes, atque alæ diſpoſitæ fuerint indicatur: ſed plurima locorum nomina apud Ptolemaeum & alios Geographos non inveniantur, quæ tamen fere omnia apud *Antonium* noſtrum exſtant. Quare ſi quis hunc cum altero conferat, videbit quibus locis, & quanta inter ſe diſtantia Romanæ copiæ per Provincias diſtributæ fuerint.

CANDIDO LECTORI
HIERON. SURITA.

Erranti viam non monstrare, Athenis execrationibus publicis sancitum fuisse novimus. Hinc gentium religio; qui viis, & semitis *Mercurium* præfecerunt, *Hodii* & *Enhodii* eum cognominibus venerantes, Latinos *Viacum* inde appellavisse non Varronis testimonio, aut aliorum auctorum, qui de Diis gentium, & eorum imaginibus, & variis nominibus, atque cognominibus syntagmata contexuêre, cognovimus, sed pervetusta inscriptione, quæ Zamoræ juxta prætorium, quod Consistorii ædes vocant, visitur. Eam mihi Florianus Ocampius, qui antiqua monumenta omnibus vestigiis eruere conabatur, anno M. D. XLV. commonstravit: quæ ejusmodi est, ut ad id nomen latius indagandum studiosorum animos maximè excitare debeat.

DEO MEP.......
VIACO
M.. ATILIVS
SILONIS F.
QVIR. SILO
EX VOTO.

In ea tamen parte, quæ fugientibus litteris exesa est, amicus ille noster, seu recte, seu perperam, uti ego autumo, MENIUM legendum censebat, cum ego contenderem, si Deo MOENIUM lapis dicatus fuisset MOI. legi oportere, non MEP. & pluribus inscriptionibus satis constat, similes dicationes factas: uti Cluniae, NEPTUNO DEO. Huc accedebat non ad Hispanorum modo, sed & ad Gallorum gentes Græcam religionem, per animos gentium barbararum pervasisse. Nam Julius Cæsar, summus ac præstantissimus auctorum, commemorat, Gallos Deum maximè *Mercurium* coluisse, & eum viarum atque itinerum ducem agnovisse; & *Lares viales*, sunt qui suspicentur dictos à Plauto, deos esse, qui viæ præsunt, ut sint θεοὶ ἐνόδιοι, quos implorent, qui peregre proficiscuntur. Quantam vero Romani curam adhibuerint viarum dirigendarum, vetustissimus ille Appius, unus

unus omnium perpetua memoria est consecutus. De via enim Appia Procopius rem maxime memoratu dignam ad posteros tradidit. Livius item vias sternendas silice in urbe, & glarea extra urbem substruendas marginandasque, primos omnium locavisse Q. Fulvium Flaccum, & A. Posthumium Albinum Censores anno V.C.D. LXXX. Sp. Posthumio Albino & Q. Mucio Scaevula Coss. libro XLI. perhibet. C. quoque Gracchum Ti. F. Plutarchus, lege lata de coloniis deducendis, ac viis muniendis, in tribunatu maxime navum, & industrium in viarum directionibus constituendis se præstitisse refert: & dimensis viarum spatiis, singulis miliariis columnas lapideas, spatiorum signa præferentes, erexisse: aliosque præterea lapides passim inter se dispositos, ex utraque viarum margine conlocasse, ut illis conscensis facilius in equos desilirent. Romano imperio in summam majestatem amplificato atque evecto, adeo omnis ejus rei insignis ornatus adhibitus est, ut *Augustus*, autore Dione, viarum, quæ circa urbem constratæ erant, curator designaretur: & qui viis muniendis præessent viros *Prætorios* suffecerit, qui binis lictoribus uterentur: & ab eo *Miliarium aureum* fuit in capite Romani fori statutum, ex quo spatia viarum per urbem mearent: spatiorum mensuris ab ipso *Miliario* decurrentibus. Neque Italiam modo, sed & universas Romani imperii provincias eo decore, atque ornamento idem Princeps affecit, ut Præsides, & qui pro Consulibus eo munere fungerentur, facilius provinciarum urbes atque conventus obirent. Et Tacitus, Tranquillus, & Plutarchus *Miliarii* mentionem fecêre: & in libello *de regionibus urbis*, cujus *P. Victor* editur auctor, ejus fit mentio. Certa enim itinera erant, non magistratibus modo, sed & principibus obiri solita: unde Ammianus Marcellinus *Julianum* perhibet, cum Antiochiam properaret, *solitis itineribus* usum: & alibi, *per compendiariam viam consummato procinctu, Tarsum Ciliciæ reversurum:* Et eodem libro *jamque apricante cœlo III. Non. Mart. profectus, Hierapolim solitis itineribus venit*; vocat idem *vias regias* post paullo. Unde Flavius Vegetius rectè admonet, magnis Imperatoribus & primariis ducibus provinciarum, atque regionum Itineraria esse perlegenda. Verba ejus apponam. *Primum Itineraria omnium regionum, quibus bellum geritur, plenissime debet habere perscripta: ita ut locorum intervalla, non solum passuum numero, sed & viarum qualitates perdiscat: per compendia, diverticula, montes, flumina ad fidem descripta consideret: usque eo, ut sollertiores duces Itineraria Provinciarum, in quibus necessitas gerebatur, non tantum annotata, sed etiam picta habuisse firmentur: ut non solum consilio mentis, verum etiam aspectu oculorum viam profecturus eligeret.* Hinc viæ *militares*, & *Consulares* atque *regiæ* nuncupabantur. Cicero de Provinciis Consularibus *Via*, inquit, *illa nostra, quæ per Macedoniam est, usque ad Hellespontum militaris:* & Philippica XII. *Quis audeat luci, quis in militari via, quis bene comitatum, quis illustrem aggredi?* Plinius, *Finiuntur*, inquit, *Laboriæ viæ ab utroque latere consulari: quæ à Puteolis, atque à Cumis Capuam ducit.* Et Ammianus libro XXIII. *Unde duæ ducentes Persidem viæ regiæ distinguuntur.* Ad hæc, quemadmodum

Persæ *parasangis*, Aegyptii *schenis*, Galli *Leugis*; ita Latini *Millibus passuum* Lapidum mensuras designaverunt: & *Passum* quinque pedibus constare, Columella, & Severinus Boethius testantur. Inde *Milliare*, & *Milliarium* Ciceroni: *Accepi*, inquit, *litteras tuas ad* v. *milliare*. &: *Cum plebs prope ripam Anienis ad* III. *Milliarium consedisset*. &, *Postea audivi à* III. *milliario tum eum isse*: & alio loco: *Siquidem etiam vos duo tales ad* v. *milliarium*. Sed Augusti jam Cæsaris imperio *lapidum* item nomine, mensuras itinerum designatas legimus: nam Cornelius Nepos Pomponium Atticum juxta viam Appiam *ad* v. *lapidem* in monumento Q. Caecilii avunculi sui sepultum perhibet: Et T. Livii testimonio itidem admonemur, cum ejus Annalium libro v. ita scribat. *Justiore*, inquit, *altero deinde prælio ad* VIII. *lapidem Gabina via memorat*. Evenit inde ut in *Antonini Itinerario ad septimum decimum*, *Vicensimum*, *Tricensimum* legentes, *lapidem* subaudiamus: Eos *lapides* Probus Grammaticus *Cippos* dictos perhibet: & Straboni στηλωμένη ὁδὸς, *per columellas dimensa via* appellatur. Neque immeritò Quintilianus Fabius, audientem quoque refici certo singularum partium fine, non aliter quam facientibus iter multum detrahunt fatigationis *notata inscriptis lapidibus spatia*, commemorat: quo respexisse Rutilium Numatianum, veterem poëtam & ipsum, *Itinerario* secundo apparet, illis versiculis quos Jovianus Pontanus jure merito enodes & nitidos esse testatur:

Intervalla viæ fessis præstare videtur,
Qui notat inscriptus millia crebra lapis.

Summum vere non Regis magni, ut est apud poëtam, sed complurium Imperatorum atque Principum & totius pœne orbis provinciarum opus; atque haud scio an de humanis operibus longe maximum fuerit, spatiis immutabilibus ab ortu ad occasum regionum itinera circumcirca ad inhabitabiles usque oras substructionum innumeris milliaribus fuisse dimensa, complanata, atque descripta, ut neque ipsius imperii interitus, & urbium occasus, earum columnarum & substructionum monumenta, quam late longeque Romani populi nomen diffusum fuerat, evertere penitus potuerit. Id non Sidonii modo Apollinaris carmine, apparet qui sic cecinit:

Antiquus tibi nec teratur agger,
Cujus per spatium satis vetustis
Nomen Cæsareum nitet columnis.

Sed & ad Alfonsi Castellæ regis ejus tempora, qui cum Richardo, & Rodolpho de Romani regni successione contendit, *milliariorum* nomen ex ipsis Columnis desumptum in vulgus vernaculo vocabulo dimanavit: *migeriis* enim, quos vocat, id est milliariis, haud secus atque *leugis* spatiorum dimensiones designare illa sæcula in Hispania consuevere. Legum certe volumine secundo,

do, *Partitam* vulgo nominant, titulo XVI. lege III. *leugam* tribus *migeriis* constare docet: terna namque passuum millia singulis leugis tribuit, cum *leugas*, sive *leuvas*, Gallicum enim nomen erat, D. Hieronymus, Ammianus, & Isidorus *passibus mille & quingentis* finiri uno ore consentiunt. Jam vero Augusti & Tiberii imperatorum temporibus Hispaniarum provinciarum regiones ad ultimas usque nationes demetatas atque definitas, circumscriptasque fuisse, columnarum ipsarum inscriptiones præclarè indicant: cum ad Oceanum usque, & Vacexorum populos, homines maxime mediterraneos, viæ constructæ, atque substratæ & mirificis molibus munitæ in hanc usque diem appareant. In Cordubensi territorio columnæ duæ erutæ sunt: quas in Aede maxima ejus urbis conlocatas Februario mense anni M. D. LXX. vidimus, cum Philippus Hispaniarum rex, Principum maximus, regio comitatu urbem eam iniret: atque earum inscriptiones ejusmodi sunt:

IMPERATOR CAESAR. DIVI. F.
AVGVSTVS. COS. XIII. TRIB.
TOT. XXI. PONTIF. MAX.
A. BAETE. ET. IANO AVGVST.
AD OCEANVM
ↀXIIII.

Exstare in D. Nicolai æde alteram ejusdem inscriptionis columnam ferunt; & nos prope eam ædem in domo primarii viri Johannis Herediæ fragmentum alterius lapidis cum eadem inscriptione usque ad ea verba A BAETE ET IAN.... vidimus, plures enim eodem loco columnæ constitui consueverunt, quæ eadem verba continerent.

TI. CAESAR DIVI AVGVSTI F.
DIVI IVLI NEPOS AVGVSTVS
PONTIF. MAX....... COS
V. IMP. TRIB. POTEST. XXXVII.
AB IANO AVGVSTO QVI
EST AD BAETEM VSQVE
AD OCEANVM
ↀXIIII

Ejus vero notæ ↀ quam nos alias nunquam vidimus, ratio ea videtur esse, ut geminum L. id est *Centenarium* numerum designet. In ea vero parte, qua rasæ appdrent litteræ, alios video XXI. legere: qui numerus forte voci IMP. addendus erat. In Vaccaeorum vero regione ad Pisoracæ fluminis ripas juxta oppidum Hetteram in fragmento columnæ eam inscriptionem legi Florianus Ocampius mihi magnopere asseveravit, penes quem fides esto:

TI. CAESAR DIVI AVG. F. DIVI IVLI N. AVG.
PONT. MAX. TRIB. POT. XXXV. IMP. IIX.
COS. V. A PISORACA M. I.

Nam alterius lapidis in eodem primo à Piſoraca milliario inſcriptionem, cum elogio Neronis Claudi Imperatoris adeo interverſam protulit, ut indigne hoc loco adponere conſilium non fuerit. Neque tamen confictas ab eo libenter crediderim: præſertim eum meeum durius contenderet, non à Piſoraca milliare primum recte me eſſe interpretatum, ſed iis notis *amnis Piſoraca maximo Jovi* declarari: eum magis appoſitè, ſi fingere operæ pretium fuiſſet, ſine notis diſertè ea explicari potuiſſent. Viam præterea, qua itinera Cæſaraugusta Bilbilim, & inde Emeritam ducebantur, à Domitiano Imperatore reſtitutam ex vetuſta columna, quæ Epilæ ad Comitis ulmetum expoſita eſt, apparet: eamque ad Lucenam vicum prope Salonem amnem, qui Epila quatuor millibus paſſuum diſtat, & à Ricla VIII. M. inventam ferunt: quam ſi integram atque incorruptam nacti eſſemus, aliquid forte opis huic noſtræ commentationi tuliſſet:

. . . . SAR
. . . . SIANI F.
. . . . SAVG. GER
. . . . P. VIII CoS XI
. . . . TESTAT. P. P.
. . . . ECORR. . . . . PT.
. . . . TES RESTIT.
X | CCLXXXIX
X | CLXIX
X | VII

Magnificentiæ vero ſplendor imperii Romani, ſupra omnium Imperatorum laudem, Imperatore Trajano eluxit, qui cunctam ferme *Hiſpaniam* longè lateque fuſam ac patentem, pontium, & viarum continuatis munitionibus, ac molibus mirabilius, atque ſplendidius auxit atque ornavit: Infinita enim veſtigia innumerabilium lapidum munitarum eo Imperatore viarum extant: & unius omnium Elogio nummi æenei affabre, & ſingulari artificio excuſi, atque jactati ſunt: quibus viæ effigies deſignata eſt: tanquam ſtolatæ fœminæ humi ſtratæ, atque jacentis: quæ ſiniſtra virgam tenet, & levata dextra rotam decuſſim radiatam porrigit: & infra hæc adpoſita eſt inſcriptio, VIA TRAJANA: eamque deſignari conjicio, quæ Cæſaraugusta, Turiaſonem, Auguſtobrigam, Numantiam, Uxamam, Cluniam, Intercatiam, atque inde Aſturicam perducit: vetuſtis lapidibus & *Antonini Auguſti Itinerario* atteſtantibus, quod Antonini Baſſiani, Septimii Severi Imperatoris filii impe-

imperio compositum fuisse, initio Britannicorum itinerum, me conjectura persuasum indicabitur, nisi forte paludes Pontinas saxo ab imperatore Trajano constratas, & juxta vias ædificia constructa, & pontes magnificentissimos, ut auctor est Dion, ab eo factos, ea effigie designari arbitremur. *Vias* præterea has jam priscis temporibus *Stratas* nuncupatas fuisse, ex Eutropio apparet, ut in mansione *Cænophrurii* liquet. Hæc, quæ præfati sumus, eum habere modum oportuit, ut quantum maximè possem, declararem, quanti unus hic libellus, qui *Antonini Augusti* nomine provinciarum omnium Romani Imperii vias, atque itinera complexus est, expendendus atque æstimandus esse debeat: qui adeo mirabilis utilitatis proventum nobis præbet, ut Straboni, Melae, Plinio, & Ptolemaeo, præstantissimis auctoribus, in totius Orbis explicatione, quasi magnis in tenebris clarissimum lumen præferat. Eum mihi excutiendum, & vetustorum exemplariorum ope enucleandum, quoad ejus à me fieri potuit, esse duxi: si subvenire aliqua in parte, & opitulari, cum maximè opis indigeat, studiosis possem. Vale.

Vetusti codices, quorum testimonio ad eruendam & restituendam veram & germanam *Itinerarii Antonini Augusti* lectionem usi sumus, his notis distinguentur:

B. R. Bibliothecæ Regiæ ad D. Laurentium vetustiss. codex Ovetensis: Aera IↃCCCCCXX. descriptus.
B. B. Bibliothecæ Blandinianæ pervetustus codex à CCCC. circiter annis transcriptus.
B. N. Bibliothecæ Neapolitanorum Regum, qui post Cardinalis de Ursinis fuit, anno M. CCCC. XXVII. exscriptus.
H. P. Hieronymi Pauli, Barcinonensis Provinciar. Hispaniæ excerpta ex Itinerario Antonini Augusti, & seorsim edita.
CH.L. Christophori Longolii exemplar ab H. Stephano Parisiis editum anno M. IↃ. XII.

JUDI-

JUDICIA
DOCTORUM VIRORUM
DE
HIERONYMO SURITA.

Fredenandus Nonius Pintianus castigationibus in Plinium.

IERONYMUS Surita Cæsaraugustanus à secretis judicum violatæ fidei, amor & delicium generis humani: tantum illi vel ingenii, vel artis ad promerendam omnium mortalium voluntatem superest. Qui, præter multiplices alias dotes in humanis etiam literis, quæ apud nos quoque magno jam studiosorum proventu efflorescere cœperunt, ita excellit, ut quem ei anteferre possimus, habeamus sine controversia neminem.

Idem in Retractationibus Melæ.

HIERONYMO SURITAE, summæ in literis diligentiæ, ac tot plane meritorum, ut nulla eis par laus inveniri possit.

Pet. Victorius lib. 22. Variarum lectionum Cap. 23.

Cum HIERONYMUS SURITA Cæsaraugustanus hac iter faceret, meque de via salutasset, in multo sermone, quem de literis elegantioribus habuimus, intelligebatur admodum studiosus esse scriptorum Ciceronis, & omnis Antiquitatis bene peritus, aperuitque mihi judicium suum &c.

Gabriel Faernus emend. Terentii locum Act. I. Heautontimor. Sce. I. vers. 27.

Rectum est? ego ut faciam. Non est? te ut deterream.

Sic recte interpunctum acceptum refert Hieronymo Suritæ, sic enim scribit:

Hujus loci intelligentiam HIERONYMO SURITAE, doctissimo Hispano, debemus.

Ant. Possevinus è Societ. Jesu Apparatus historiæ Sectione 5. cap. 13.

HIERONYMUS SURITA scripsit *Annales regum Arragonensium* sive Arragoniorum usque ad mortem Ferdinandi regis Catholici lib. 30., quibus

bus annos totidem impendit, ſtylo pereleganti Hiſpanico, quamvis prolixior fuerit, quod nomina inſeruerit omnium eorum, qui in Regum illorum expeditionibus fuêre. Ii vero Annales, ingentibus quinque voluminibus comprehenduntur; quæ etſi perampla ſunt, utilitas tamen, quæ ex iis capitur, moleſtiam temporisque jacturam ſuperat. Hæc Poſſevinus.

Idem poſt Latinè eoſdem deſcribere ὀν ἐπιτομῇ inchoârat, extantque INDICES, ut nominat, tomorum duorum; qui, ut & Hiſpanici libri cum Sicularum rerum hiſtoriis, Cæſarauguſtanæ Reip. ſumptu excuſi ſunt iterum; vidimus & INDICES manu auctoris locupletatos in Carthuſianorum, extra urbem, Bibliotheca, quibus religioſis viris ſuos labores SURITA moriens commendarat, ut & quæ in *C. Julii Cæſaris commentarios* plurima, & in *Claudianum* poetam adnotarat. Quæ omnia utinam hæredum beneficio lucem aliquando aſpiciant; & INDICES rerum Arragonum Latinè pertexere quis patriæ amantior pergat. Eſſet ſanè laudis campus ampliſſimus, & ingentis utilitatis ſeges uberrima. *Neſcire enim, quid antequam naſcereris acciderit*, inquit Tullius, *eſt ſemper eſſe puerum*. Ant. Schottus Ant.

Cccc GEO-

GEOGRAPHIAE STUDIOSIS
AND. SCHOTTUS
ANTVERP.

Ctum, ajunt, ne agas. Quod igitur *Antonini Augusti* ITINERARIUM ad vetera exemplaria calamo exarata plurima *Hieronymus Surita*, vir eruditissimus, & ad Parisiensem *Christopho. Longolii*, longe cæteris omnibus præstantiorem editionem, contulisset, breves Notas duntaxat, ne ἀσύμβολος hinc discederem, subjeci; supervacaneum ratus singula anxie appendere, ac pæne adnumerare, quæ olim in Celtiberia è duobus membraneis libris *Cæsaraugustano*, ac *Valentino* (qui hisce notis *Cæs.* & *Val.* designantur) descripsissem. Plerumque unius literæ varietas erat, resque plena tædii lectori fuisset: quæ tota consensu confirmari debet Geographorum, Historicorumque, cum Græcorum, tum Latinorum, marmorum, Inscriptionum, ac lapidum, quibus viarum olim intervalla (teste in Gracchis Plutarcho) designabantur: veteris denique appellationis vestigiis, quæ hodieque appareant, atque distantiis: Translatitia alioquin cum omni, & periculi plena alea. Quid? numerorum, quibus milliarium intervalla *Antoninus* numerat, ut in numerorum notis primum est, etiam in Ptolemaeo Græco, quæ, & quanta diversitas? Putidum itaque visum, singula persequi velle: quod & in una eademque Provincia ingens sit leucarum varietas. Illud tantum monuisse contentus: ut totius summæ præscriptæ singuli collecti numeri respondeant, exæquentque, maximè allaborandum. Sic æræ ratio constabit probè. Quæ quidem intervallorum oppida accusandi casu omnia *Surita*, auferendi fere *Car. Sigonius*, ut quà iter ad terminum esset, extulit. Qui *Sigonius*, homo historiarum peritissimus ANTONINI fragmentum ITALIAE Indici Historiarum regni Italiæ apud suos commodè inseruit: Typographi enim Germani, cætera diligentes, forte quod nacti non essent ab opere avulsum, quod equidem miror, non addiderunt. Nos hominis eruditissimi, patriæ historiæ ac soli diligentiam minime contemnendam existimavimus. Notas interim σποράδην, qua licuit brevitate, ne fastidio essemus, damus, tanquam digitum ad fontes doctorum hominum, qui *Varias lectiones* hodie scribunt, intendendo. Aequi boni, mi Lector, consule: Equidem ut utriusque amici morte amissi, *Suritæ* & *Ortelii*, dolorem aliqua ex parte minuerem, tollere enim solus potest Deus, diesque, Epitaphia adjeci; utque mortalem me esse assidue recordarer, Venusini illud Poetæ identidem usurpans:

Omnes compositi, Felices, nunc ego resto.

HIERO-

HIERONYMO SURITAE

Cæsaraugustano

JOAN. SECUNDUS,

Hagiensis.

UNica nata meis requies Hieronyme curis
Qui facis Hesperiæ jam mihi dulce solum,
Cujus in auriculis argutis Julia gaudet
Laudatos tenera voce sonare modos.
Cuique mea ante alios non dedignata Neæra est
Humida adhuc labris basia ferre meis.
Quæ te cumque mihi lux obtulit optime rerum
Inter solenneis hæc mihi semper erit.
Hæc mihi cum Maji celebretur sæpe calendis,
Credo equidem, cari mensis & ipsa fuit.
Sed quæcunque fuit, mihi te donavit amicum,
Quo mihi non alius carior ante fuit.
Tu mihi labenteis solito brevioribus horis
Ire jubes Phœbo candidiore dies.
Quam juvat antiquos pariter cantare Poetas?
Magna quibus veteres Roma tuetur opes.
Cumque pio Aenea Laurentem quærere Tybrim,
Securos, Turno quam paret ille necem.
Aut legere infestas qui Cæsaris intonat iras,
Et deflet Magni colla resecta ducis.
Quin & Claudiani doctas evolvere chartas,
Hic Reges etiam, nec minus arma canit.
Et raptam Siculo Cereris de littore natam,
Quam nunc & Manes, & Stigis unda colit.
Dein Vatis varias per sylvas Parthenopaei
Ire Amphioniæ mœnia in alta lyræ,
Et fera Thebanos armare in prælia fratres,
Et procul è tuto bella videre loco.
Mox bello fessas in blanda reducere Musas
Otia, Pegasei qua fluit unda pedis.
Adsunt, & dominas per odora vireta sequuntur
Lesbiaque & Tyrios culta Corinna sinus,
Deliaque & Nemesis, tortoque superba capillo
Primus amor Latii Cynthia Callimachi.

Quam multa interea subeant jucunda relata?
Unà mihi tecum quot parit una jocos?
Seu varios hominum mores ridemus, & arteis,
Seu Complutensis Grammatici cerebrum.
Dii mihi dent tecum, juvenis lectissime, longum
Degere, & insulsos ludere Grammaticos.

Ad eundem in Grammaticos.

Si te ruris opes juvant beati,
Si te liberioris aura cœli
Salubris juvat, arborumque fœtu
Distinctus viror omnium colorum,
Si lenis tremula quies in umbra,
Qua fagus patulis comata ramis,
Laurusque innuba, populusve pallens
Confringit rabiem Leonis usti,
Qua centum querulæ strepunt volucres,
Et centum superat modos volucrum
Crudum Threicii scelus Tyranni
Longa Daulias integrans querela:
Qua stringit virideis amœna ripas
Christalloque liquente serpit unda,
Mox cum murmure bulliens sonoro
Pugnanteis aqua concitat lapillos.
Hæc si te recreant, amice dulcis,
Nec cœnare poeticis patellis,
Lactucasque times, cucurbitasque,
Huc ad nos propera, ferasque tecum
Totum quicquid habes facetiarum,
Et quicquid salis, atque risionis
Triginta solidis diebus absens
Servasti accumulans tuo Secundo.
Sed te per Genium tuum, meosque
Per Faunos, Dryadesque per puellas,
Hellespontiacum per & Priapum,
Ne de Grammaticis amice quenquam
Adducas precor huc; molesta gens est;
Nec ridere mihi liceret illos,
Ut mos est meus, omnibus cachinnis.
Nam quidam mihi rettulit Poëta,
Notæ Grammaticum severitatis,

Noctes

Noctes atque dies dolenter angi,
Quod nec Grammaticum vocare doctum,
In libri titulo sui venusti
Possit, cum generis sit ipse neutri.
Cui Vates meus, ut gravi labore
Jam tandem miserum senem levaret,
Securè pater, inquit, eloqueris
Si te Grammaticosque masculinos
Tecum, Grammaticosque fœmininos
Communesque simul, simulque neutros
Omneis, Grammaticum pecus vocabis.

EPITAPHIUM
HIERONYMI SURITAE.

HIERONYMO SVRITAE MICH. F.
GABR. N. CAESARAVGVSTANO
HISTORIAE ARAGONIAE
DILIGENTISS. ATQ. ELECTO
SCRIPTORI PATRI B. M.
HIERONYMVS F. POSVIT.
VIXIT ANN. LXVII. MENS. XI.
OBIIT CAESARAVG. III. NON. NOVEMB. cIↃ. IↃ. LXXX.

MARTINI AZAGRIAE
Aragonensis.

Dum Salo, dum Sicoris, dum Cinga augebit Iberi,
Dum maris augebit magnus Iberus aquas,
Post cineres, manesque tuos, heu magne SVRITA,
Semper erit majus nomen in orbe tuum.
ANNALESQ. *tui tantarum pondere rerum*
Æterni æternum te sine morte dabunt.

JACOBI FALCONIS, EQUITIS VALENTINI,
Poëtæ, & Mathematici summi, carmen retrogradum.

Ingenium & candor SVRITAE *vivet, opinor,*
Vivet, dum mundo carmen & Historia.
Historia & carmen dum mundo vivet, opinor,
Vivet SVRITAE *candor & ingenium.*

ANTVER-

ANTVERPIAE
AD D. MICHAELIS.
ABRAHAMI ORTELII

QVEM VRBS VRBIVM ANTVERPIA EDIDIT,
REX REGVM PHILIPPVS GEOGRAPHVM HABVIT,
MONVMENTVM HIC VIDES.
BREVIS TERRA EVM CAPIT,
QVI IPSE TERRARVM ORBEM CEPIT,
STILO ET TABVLIS ILLVSTRAVIT:
SED MENTE CONTEMPSIT.
QVA CAELVM ET ALTA SVSPEXIT,
CONSTANS ADVERSVM SPES AVT METVS.
AMICITIAE CVLTOR, CANDORE, FIDE, OFFICIIS.
QVIETIS CVLTOR, SINE LITE, VXORE, PROLE,
VITAM HABVIT, QVALE ALIVS VOTVM.
VT NVNC QVOQVE AETERNA EI QVIES SIT
VOTIS FAVE LECTOR.
OBIIT IIII. KAL. QVINCT. ANNI cIↃ. IↃ. XCIIX.
VIXIT ANNOS LXXI. MENS. II. DIES IIXX.

COLII EX SORORE NEPOTES. B. M. POSS.

IBIDEM SARCOPHAGO INSCULPTUM.

PIAE MEMORIAE
ABRAHAMO ORTELIO ANTVERP.
GEOGRAPHO REGIO
FRATRI CARISSIMO
ANNA ORTELIA
CAELEBS CAELIBI M. F. C.
cIↄ. Iↄ. xcviii.
HAEC META LABORIS.

Chronographicum.

Orta qVater ſeptena DIes Vt IVnIo, eheV VIr
AnnorVM OrteLIVs ſeptVagInta obIIT.
Oſſa habet hic tumulus fragili cum carne, ſed aſtra
Amplius his, animam, cui bene vixit, habent.
O fera fata! ô mors! non ſic tibi cedere Magnus
Debuit Ortelius: Muſa mori hunc vetuit.
Sed natura jubet: malum inevitabile mors *eſt;*
Ortum quicquid habet, ſpectat ad interitum.

A. M. B.

ELO-

ELOGIUM
ABR. ORTELII ANTVERPIAE
ad Diui Michaelis.

D. O. M.

ABRAHAMO ORTELIO ANTVERP.
GEOGRAPHO REGIO,
QVI POST PTOLEMAEVM ORBIS TERR.
SITVM IN THEATRO THESAVROQ.
SPECTANDVM POSTERIS PRAEBENS,
MANV ORNANS, AT MENTE, VT AIEBAT,
CONTEMNENS
GEOGRAPHIAM PRINCEPS CVM GER.
MERCATORE
SIC ILLVSTRAVIT, VT PARVO IMPENDIO,
PERICVLO NVLLO, MVNDVM
DOMI DESPECTARE SIMVL LICEAT,
CIVI OPT. ET AMICO B. M.
HAEREDES MOESTI POSS.

VIXIT ANN. LXXI. M. II. D. XVIII.
OBIIT IV. KAL. SEXTIL. cIↄ. Iↄ. XCIIX.

Ad. V. C.

ABRAHAMUM ORTELIUM,

GEOGRAPHUM

REGIUM EX NOMINIS ANAGRAMMATISMO EPIGRAMMA.

Abrahamus Ortelius Antverpienſis
Inſulas, urbes, arte ornavi, vah tempſi.

Nomen Abrâme tuum, poſitas te in littore terras
Arte ornaſſe *ait, ac* urbibus *eſſe decus:*
Arte *geographica totum quia pinxeris orbem,*
Et nullum quia non videris arte *locum.*
Vah *etiam* tempſiſſe, *inquit, quia divitis orbis*
Omnia tempſiſti *paupere dona animo.*

Carmen retrogradum.

Ortelio decus, his terris dum lucida præbet
Lumina ſol, gignent, urbs, loca picta, libri.
Libri, picta loca, urbs, gignent, ſol lumina præbet
Lucida dum terris his, decus Ortelio.

Hermannus Mylius
Arn. F. Birickmannus.

INDEX I.

INDEX I.

ITINERUM UTRIUSQUE ITINERARII ET PROVINCIARUM HIEROCLIS.

A.

B.

INDEX ITINERUM

C.

D.

Ebora-

INDEX ITINERUM.

Pola

Tatt-

INDEX ITINERUM UTR. ITINER. &c.

F I N I S.

INDEX II.

INDEX II.
URBIUM LOCORUMQUE UTRIUSQUE ITINERARII ATQUE HIEROCLIS.

A.

Eeeee Agia-

INDEX URBIUM LOCORUMQUE

Ancy-

INDEX URBIUM LOCORUMQUE

Ἀσπω

B.

Bovia-

Cam-

INDEX URBIUM LOCORUMQUE

Cath-

Corio-

D.

E.

F.

Gil-

Ice

Infula

K.

L.

Lim-

INDEX URBIUM LOCORUMQUE

Ad

INDEX URBIUM LOCORUMQUE

Pa-

Phi-

INDEX URBIUM LOCORUMQUE

Prae.

Sa

Som-

T.

INDEX URBIUM LOCORUMQUE

Thmuis

Tu-

Ug-

X.

Υ.

Z.

INDEX III.

RERUM QUARUNDAM,

QUAE NOTIS CONTINENTUR.

A.

Arela,

INDEX RERUM QUARUNDAM,

Caer.

QUAE NOTIS CONTINENTUR.

Euro-

QUAE NOTIS CONTINENTUR.

Mop.

INDEX RERUM QUARUNDAM,

QUAE NOTIS CONTINENTUR.

(b)

QUAE NOTIS CONTINENTUR.

INDEX IIII.

AUCTORUM,

QUI EXPLICANTUR ATQUE EMENDANTUR.

Con-

INDEX AUCTORUM.

INDEX AUCTORUM.

Quin-

INDEX AUCTORUM.

F I N I S.

A D.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pagina 44. 4. *lege* CARTHAGINE. 247. 1. FLEXO. 601. 4. NICOPOLIN.

In Notis.

P. 2. a 43. *lege* huc..10. a 17. *legitur.* 57. b. 32. est Z & D. 20. b. 2. SVLLVCO. 21. a *versu penult.* adspirante litera. 25. a 7. *Carthaginem XXVII.* 27. a 14. *gestis L.* 7. 31. b. 15. Bilbilitanorum. 33. b. 9. Masculitano. 41. a *ult. Græcis.* 81. b. 16. quo. 82. a 2. *Lingonidonem*, 85. a 32. *mansionem.* 88. b. 10. *huic.* 26. præcedenti. 89. b *ult. Blandinianum.* 96. b 36. millium passuum. 119. a 11. *inepte.* 128. a 3. doctissimi. 136. a 30. hae. 142. a 42. hac 150. a 1. Palæstina. 151. b. 1. *p.* 375. 152. b. 26. *videtur*, *gentile.* 168. b. 8. adde, Suspicionem egregie firmat Diodorus Siculus L. I. p. 43. ubi *ἐνταῦθα* in hoc tractu distincte meminit. 185. b. 9. Urbi. 186. b. 2. adde, Tharse non alia est ac *Tarsa*, quo nomine vicum stadiis CL. a Samosatis Quadratus apud Stephanum in Ταρσὸς memorat; cujus si justa sint stadia in M. P. error erit. 187. b 22. Malala. 193. a 3. סין *Sin*, deleto ש 208. a 16. Adde, *Arauratos* rectum esse, Nicephorus L. VII. H. E. C. 14. ostendit, & Eusebius monachus in Actis S. Eustratii & Sociorum, quorum partem exscripsit Leo Allatius Differt. de Simeon. Scriptis p. 83., etsi male ibi ὁ Ἀραυρακηνῶν. b *ult.* WESS. 214. a 4. *alibi*, & *error in.* 226. a 2. Dinogetiam. 251. b. 7. passus. 255. a 3. Adde, DVROMAGVM LEG. VII.] In quibusdam exemplaribus est *LEGAS.* Verum non dubium est mihi Legiones hic notari, quarum alæ in his oppidis castra habebant: etsi quidem ex Ala faciant Alamannicas Legiones. SIML. 287. a 6. cognitis, dicam. 328. b. 22. pæne. 368. b. 8. *Germaniarum.* 378. a 19. Divaeus. 415. a 14. Adde, ARIAM stabilire potest CVRATOR COLONIAE ARIENSIVM in lapide Doniano Clas. V. 50. 428. a *penult.* io. 429. a 26: Flavium. 29. FLAVIVM. 441. b. 18. *innumeri.* 466. a 1. oppidum. 483. b. 34. sequimur. 484. a 17. rescíscere. 496 a 25. vereor. 500. b. 27. dele Wass. 504. a *penult.* Francam. 516. b 19. Στρογγύλη' 525. b. 23. *τόπῳ.* 563. a 26. Βιμετράκιον κ.λ. aufer hæc omnia, addenda p. 565. a 22. 571. a 19. SVPRASCA. 610. b penult. *notos.* 643. 65. *αὐτάρκη.* 662. b 32. *βλαῦδον* potius, 665. a 18. posterius. 710. b. 37. *ἐπαρχίας* meminit: quam.

